الترجمة الصحيحة والواضحة لآيات كتاب الله

DOĞRU VE AÇIK
KUR'ÂN-I KERÎM
MEALİ

Hazırlayan:
Şeyh Prof. Dr. Ziyaeddin El-Kudsi

Türkçe Düzenleme ve Tashih Heyeti:

Öğrt. Şamil Bayraktar
Öğrt. Ahmet Mak
Öğrt. Z. Meryem Sabura
Öğrt. Ömer Hakimsoyu
Öğrt. M. Hadice Hafızoğlu

Kapak Tasarım-Dizgi ve Mizanpaj:
Muaz Şahin
Zubeyir Acemoğlu

Yayınevi Sertifika No:46432
ISBN: 978-605-80357-6-8
1.Baskı Nisan – 2021 / Ramazan - 1442

İsteme Adresi:
HAK YAYINLARI® / 1987
Hürriyet Mah. 287. Sok. No:1/A Gaziosmanpaşa - İSTANBUL
Telefon: 0 212 514 93 19 | Whatsapp: 0 537 835 76 26
Web: www.hakyayinlari.com | www.kuranmeal.com.tr
e-posta: hak@hakyayinlari.com

Matbaa:
Oğul Matbaa.
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. No:83/301-302
Zeytinburnu / İstanbul Telefon: 02125672077
Matbaa Sertifika No: 27591

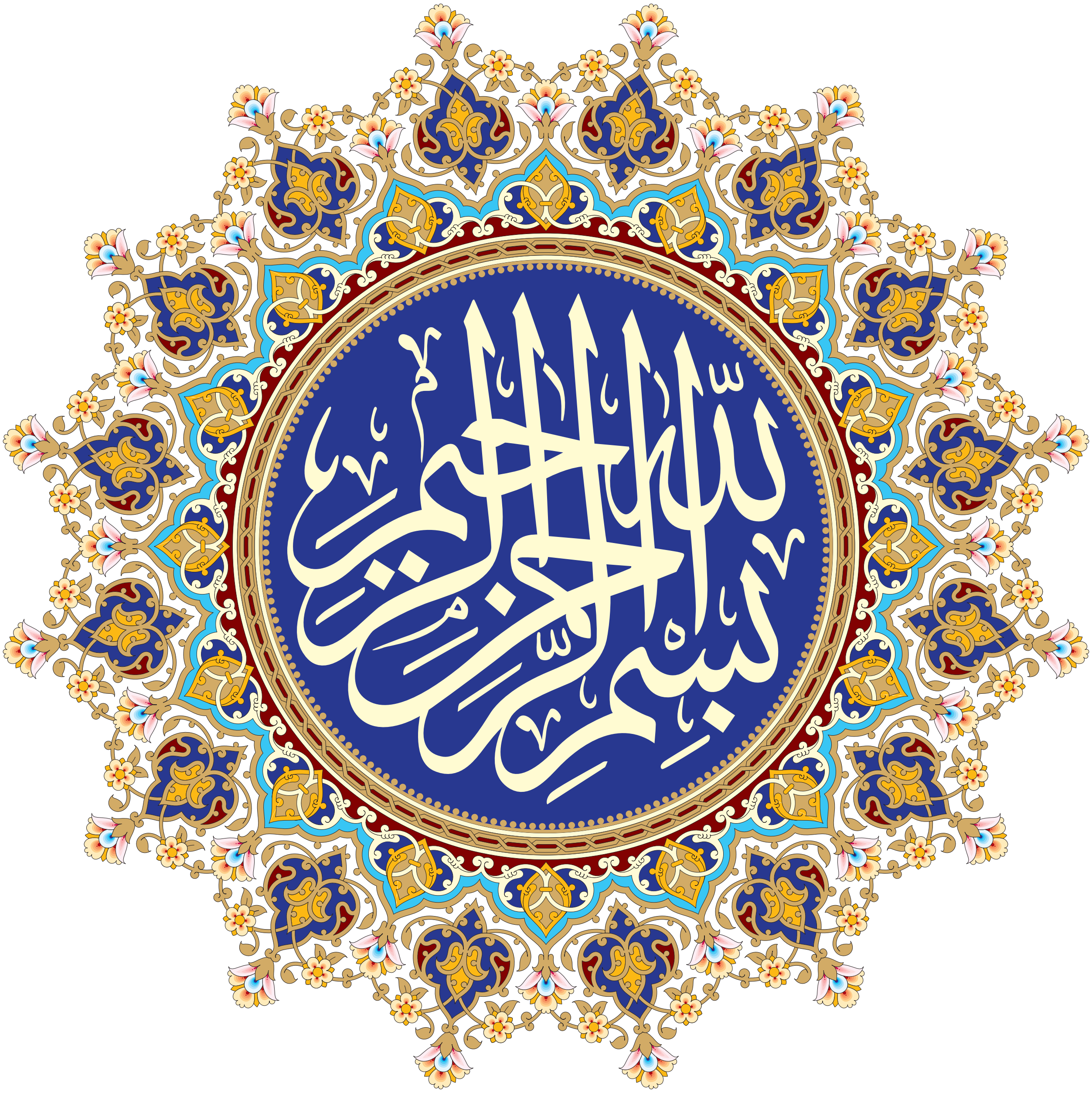

بسم الله الرحمن الرحيم

سُورَةُ ٱلۡفَاتِحَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ١
ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢
ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ٣ مَٰلِكِ يَوۡمِ ٱلدِّينِ ٤
إِيَّاكَ نَعۡبُدُ وَإِيَّاكَ نَسۡتَعِينُ ٥ ٱهۡدِنَا
ٱلصِّرَٰطَ ٱلۡمُسۡتَقِيمَ ٦ صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنۡعَمۡتَ
عَلَيۡهِمۡ غَيۡرِ ٱلۡمَغۡضُوبِ عَلَيۡهِمۡ
وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ٧

1. EL-FÂTİḤA SURESİ

El-Fâtiḥa suresinin diğer isimleri şunlardır: Kitabın Fâtiḥası (çünkü Kur’ân’a onunla başlanmıştır), Kitabın anası (çünkü Kur’ân’da geçen her şeyin özeti onun içinde vardır) ve es-Sebʿil Meṡânî (çünkü tekrarlanan yedi ayettir ve namazın her rekâtında tekrarlanmaktadır).

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 7’dir. Dördüncü ayet مَـٰلِكِ (mâliki) okunduğunda, besmele hesaplandığında ve şeddeli harfler dâhil edildiğinde kelime sayısı 29, harf sayısı 156’dır. Besmele hesap edilmediğinde kelime sayısı 25, harf sayısı 134’tür.

El-Fâtiḥa suresini besmele olmaksızın yedi ayet kabul eden âlimlere göre ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ birinci ayet, صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ altıncı ayet, غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ yedinci ayettir. Besmeleyi el-Fâtiḥa’dan bir ayet kabul eden âlimlere göre بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ birinci ayettir, صِرَٰطَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ غَيْرِ ٱلْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا ٱلضَّآلِّينَ ise olduğu gibi yedinci ayettir.

El-Fâtiḥa suresinde Arapça şu yedi harf yoktur. Bunlar: ث ج خ ز ش ظ ف harfleridir. Bir rivayete göre el-Fâtiḥa suresinde bu harflerin olmayışının hikmeti, ث (peltek se) harfinin ٱلثُّبُورُ (eṡ-ṡubûr: helak olmak) kelimesinde bulunması, ج (cim) harfinin ٱلْجَحِيمُ (el-ceḥîm: cehennem) kelimesinde bulunması, خ (ḫa) harfinin ٱلْخَوْفُ (el-ḫavf: korku) kelimesinde bulunması, ز (ze) harfinin ٱلزَّقُّومُ (ez-zakkūm: cehennemdeki ağaç) kelimesinde bulunması, ش (şin) harfinin ٱلشَّقَاوَةُ (eş-şekāve: ebedi mutsuzluk) kelimesinde bulunması, ظ (ẓa) harfinin ٱلظُّلْمَةُ (eẓ-ẓulume: karanlıklar; yani şüphe, küfür ve şirk) kelimesinde bulunması ve ف (fe) harfinin ٱلْفِرَاقُ (el-firāk: ayrılık) kelimesinde bulunmasıdır. İşte bu sureyi iman edip yücelterek okuyan kişi bu yedi şeyden emin olur.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- (ٱلرَّحْمَـٰنِ) **Er-Raḥmân** (hak edene de etmeyene de rahmet edici) **ve** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm** (dünyada dilediğine rahmet eden, dilediğine rahmet etmeyen; ahirette ise sadece mu’minlere rahmet edecek) **olan Allah’ın adıyla başlarım.**

2- Hamd (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilerek her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek) **âlemlerin rabbi olan Allah’a mahsustur.**

3- O; (ٱلرَّحْمَـٰنِ) **er-Raḥmân’dır** (hak edene de etmeyene de rahmet edendir)**,** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm’dir** (dünyada dilediğine rahmet eden, dilediğine rahmet etmeyen; ahirette ise sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

4- Din (hesap) **gününün yegâne sahibi ve hükümranıdır.**

5- (Ey Allah’ım!) **Yalnız sana ibadet ederiz ve yalnız senden yardım isteriz.**

6- Bizi doğru yola (tevhid dini İslam’a) **muvaffak kıl.**

7- Kendilerine nimet verdiklerinin (nebilerin, sıddıkların, şehidlerin ve salihlerin) **yoluna muvaffak kıl.** (Haktan bilerek yüz çevirdikleri için) **Ğadaba uğrayanların ve** (cehaletlerinden dolayı) **sapanların yoluna değil.**

سُورَةُ ٱلۡبَقَرَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ (١) ذَٰلِكَ ٱلۡكِتَٰبُ لَا رَيۡبَۛ فِيهِۛ هُدٗى لِّلۡمُتَّقِينَ
(٢) ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡغَيۡبِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا
رَزَقۡنَٰهُمۡ يُنفِقُونَ (٣) وَٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ
إِلَيۡكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَ وَبِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ يُوقِنُونَ (٤)
أُوْلَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدٗى مِّن رَّبِّهِمۡۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ
(٥) إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ سَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ
تُنذِرۡهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ (٦) خَتَمَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ وَعَلَىٰ
سَمۡعِهِمۡۖ وَعَلَىٰٓ أَبۡصَٰرِهِمۡ غِشَٰوَةٞۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٞ (٧) وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَبِٱلۡيَوۡمِ
ٱلۡأٓخِرِ وَمَا هُم بِمُؤۡمِنِينَ (٨) يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ وَمَا يَخۡدَعُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡ وَمَا يَشۡعُرُونَ (٩)

2. EL-BAKARA SURESİ

Bakara suresinin diğer ismi Fistātu'l Kur'ân'dır (فِسْطَاطُ ٱلْقُرْءَانِ). Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 286, kelime sayısı 6121, harf sayısı 25500'dür.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, mîm.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Bazı surelerin başında bulunan "Elif, lâm, mîm. Tā, sîn. Yâ, sîn." gibi harflere huruful mukattaa denir. Âlimler bu harflerin tefsiri hakkında ihtilaf etmişlerdir. Bazı âlimler bu harflerin, Kur'ân'daki surelerin isimleri olduğunu söylemiştir. Bazı âlimler bu konuda hiçbir tevil yapmayıp manasını Allahu Teâlâ'ya havale etmiştir. Bazı âlimler de Allahu Teâlâ'nın bu harflerle kâfirlere meydan okuduğunu söylemiştir ve bu, en kuvvetli görüştür. Çünkü Allahu Teâlâ, bu harflerle başlayan surelerde, bu harflerin hemen akabinde Kur'ân'ı zikrederek "İşte bu Kur'ân, sizin bildiğiniz bu harflerden meydana gelmiştir. Öyleyse bildiğiniz bu harflerden meydana gelmiş olan Kur'ân'ın aynısını veya bir suresinin benzerini haydi, siz de meydana getirin bakalım!" şeklinde meydan okumuştur. Her ne kadar Kur'ân Arapların kullandığı harflerden meydana gelmişse de üslubunda bir hayat ve canlılık vardır. Fakat insanların sözleri asla böyle değildir.

2- Bu kitabın (Kur'ân'ın mana ve lafız olarak Muhammed'e) **Allah'tan geldiğine hiç şüpheniz olmasın. O, muttakiler** (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için** (doğru yola ileten) **bir hidayet kaynağıdır.**

3- O kimseler ki ğaybe iman ederler, namazı ikame ederler (rükün ve şartlarına riayet ederek kılarlar) **ve kendilerine rızık olarak verdiğimiz şeylerden** (Allah için) **infak ederler.**

4- Ve onlar, sana indirilen vahye ve senden önceki rasullere indirilen vahiylere iman ederler; ahirete (o gün olacak dirilişe ve hesaba, verilecek mükâfaata ve cezaya) **de yakinen** (şeksiz şüphesiz) **inanırlar.**

5- İşte bu sıfatlara sahip olanlar, Rablerinden gelen bir hidayet üzeredirler ve onlar, (hem dünyada hem de ahirette) **kazananlardan olacaklardır.**

6- Hak kendilerine apaçık ulaştığı hâlde (inat edip küfür ve şirklerinde ısrar ederek) **hakkı reddeden kâfirlere gelince; onlara ister azapla korkutarak tebliğ et ister hiç tebliğ etme, fark etmez. Onlar, senin getirdiklerine iman etmezler.**

7- Çünkü Allah onların kalplerini mühürlemiştir (artık oradan ne bâtıl çıkar ne de oraya hak girer)**. İşitme hislerini de mühürlemiştir** (artık hakka uyacak bir işitmeyle işitmezler)**. Görme hislerine ise perde çekmiştir** (artık apaçık olmasına rağmen hakkı görmezler)**. Ve onlar için** (ahirette) **büyük bir azap vardır.**

8- İnsanlardan öyle kimseler de vardır ki (canlarını ve mallarını korumak için sadece dilleriyle) **"Allah'a ve ahiret gününe iman ettik." derler. Fakat onlar** (kalpleriyle) **iman etmiş değildirler.**

9- Onlar, (dilleriyle imanı izhar edip kalplerindeki küfrü gizleyerek) **Allah'ı ve mu'minleri aldatmaya çalışırlar. Oysa sadece kendilerini aldatırlar da bunun farkında değildirler** (çünkü Allah'a hiçbir şey gizli değildir ve O, münafıkların sıfatlarını mu'minlere bildirmiştir)**.**

فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَهُمُ ٱللَّهُ مَرَضًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْذِبُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا قِيلَ
لَهُمْ لَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ قَالُوٓا۟ إِنَّمَا نَحْنُ مُصْلِحُونَ ﴿١١﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْمُفْسِدُونَ
وَلَٰكِن لَّا يَشْعُرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ كَمَآ ءَامَنَ ٱلنَّاسُ قَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ كَمَآ ءَامَنَ
ٱلسُّفَهَآءُ ۗ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلسُّفَهَآءُ وَلَٰكِن لَّا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا
وَإِذَا خَلَوْا۟ إِلَىٰ شَيَٰطِينِهِمْ قَالُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُمْ إِنَّمَا نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ ﴿١٤﴾ ٱللَّهُ يَسْتَهْزِئُ
بِهِمْ وَيَمُدُّهُمْ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ
فَمَا رَبِحَت تِّجَٰرَتُهُمْ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٦﴾ مَثَلُهُمْ كَمَثَلِ ٱلَّذِى ٱسْتَوْقَدَ نَارًا
فَلَمَّآ أَضَآءَتْ مَا حَوْلَهُۥ ذَهَبَ ٱللَّهُ بِنُورِهِمْ وَتَرَكَهُمْ فِى ظُلُمَٰتٍ لَّا يُبْصِرُونَ ﴿١٧﴾ صُمٌّۢ
بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿١٨﴾ أَوْ كَصَيِّبٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فِيهِ ظُلُمَٰتٌ وَرَعْدٌ وَبَرْقٌ
يَجْعَلُونَ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِم مِّنَ ٱلصَّوَٰعِقِ حَذَرَ ٱلْمَوْتِ ۚ وَٱللَّهُ مُحِيطٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾
يَكَادُ ٱلْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَٰرَهُمْ ۖ كُلَّمَآ أَضَآءَ لَهُم مَّشَوْا۟ فِيهِ وَإِذَآ أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ قَامُوا۟ ۚ
وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَذَهَبَ بِسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ
ٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٢١﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ
لَكُمُ ٱلْأَرْضَ فِرَٰشًا وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزْقًا لَّكُمْ ۖ
فَلَا تَجْعَلُوا۟ لِلَّهِ أَندَادًا وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٢﴾ وَإِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّمَّا نَزَّلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا فَأْتُوا۟
بِسُورَةٍ مِّن مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُوا۟ شُهَدَآءَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُوا۟
وَلَن تَفْعَلُوا۟ فَٱتَّقُوا۟ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلْحِجَارَةُ ۖ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ كُلَّمَا رُزِقُوا۟ مِنْهَا
مِن ثَمَرَةٍ رِّزْقًا ۙ قَالُوا۟ هَٰذَا ٱلَّذِى رُزِقْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَأُتُوا۟ بِهِۦ مُتَشَٰبِهًا ۖ وَلَهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ
وَهُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَسْتَحْىِۦٓ أَن يَضْرِبَ مَثَلًا مَّا بَعُوضَةً فَمَا فَوْقَهَا ۚ
فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَيَقُولُونَ مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ
بِهَٰذَا مَثَلًا ۘ يُضِلُّ بِهِۦ كَثِيرًا وَيَهْدِى بِهِۦ كَثِيرًا ۚ وَمَا يُضِلُّ بِهِۦٓ إِلَّا ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾

ederek), **“Allah bunları** (hakir yaratıkları) **misal vermekle ne murat etti?!” derler. İşte Allah, böyle misaller vererek birçok kimseyi hidayete muvaffak kılar, birçok kimseyi de saptırır. Ve O, bu misallerle fasıklardan** (kâfirlerden) **başkasını saptırmaz.**

10- Onların (münafıkların) **böyle davranmalarının sebebi, kalplerinde şek ve şüphe hastalığı olmasıdır. Yalan söyledikleri için Allah onların bu hastalıklarını daha da artırmıştır ve onlara can yakıcı bir azap vardır.**

11- Onlara, “Yeryüzünde (Allah’ın şeriatine zıt ameller yaparak) **fesat çıkarmayın!” denildiğinde, “**(Bu amellerimizle) **Asıl ıslah ediciler bizleriz!” derler.**

12- Fakat asıl fesat çıkaranlar kendileridir de bunun bilincinde değildirler.

13- Yine onlara, “(Allah ve rasulünün emrettiği şekilde iman eden) **Mu’minlerin iman ettiği gibi sizler de iman edin!” denildiğinde** (gerçek mu’minleri aşağılayarak)**, “Sefihlerin** (aklı hafif olanların) **iman ettiği gibi mi iman edeceğiz?!” derler. Oysa asıl sefihler kendileridir de bunu bilmezler.**

14- Ve gerçek mu’minlerle karşılaştıkları zaman (onlardan korktukları için nifakları belli olmasın diye)**, “Biz,** (sizin gibi) **iman ettik.” derler. Fakat kendi şeytanlarıyla** (küfür ve nifakta ileri giden önderleriyle) **baş başa kalınca, “Biz** (din konusunda) **sizinle beraberiz. Onlarla ancak alay ediyoruz.” derler.**

15- Allah, (mu’minlerle alay ettikleri için) **onlarla alay eder** (dünyada zahiren Müslüman hükmü verilmesine rağmen küfür ve şirklerinden dolayı ahiret gününde onları cezalandırır) **ve onları** (dünyada hemen cezalandırmayıp sapıklıkta daha ileri gitmeleri için) **devamlı şüphe ve tereddüt içinde bırakır.**

16- İşte onlar, hidayete (imana) **karşılık sapıklığı** (küfrü) **satın almışlardır. Böylece yaptıkları bu ticaret, onlara kâr sağlamadı ve onları doğru yola ulaştırmadı.**

17- Onların (münafıkların) **durumu,** (aydınlık olsun diye) **ateş yakan kimsenin hâline benzer. Ateş, çevresini aydınlattığı** (İslam’ın nimetlerinden faydalandığı) **zaman Allah onun ışığını giderdi** (İslam nimetini onlardan aldı) **ve karanlıklar** (şüphe, küfür ve şirk) **içerisinde onları** (hakikati) **görmez bir vaziyette bıraktı.**

18- Onlar sağırdırlar (hakkı işitecek bir işitmeyle dinlemezler)**, dilsizdirler** (hakkı söyleyen bir dile sahip değildirler) **ve kördürler** (hakkı görüp de ondan ibret alacak bir görmeyle bakmazlar)**. Artık bu sebeple sapıklıktan dönmezler.**

19- Yahut onların durumu, gökten şiddetli yağan yağmura (tutulmuş kişilere) **benzer. O şiddetli yağmurda karanlık, gök gürültüsü ve şimşek vardır. Yıldırımlardan ölüm korkusuyla parmaklarını kulaklarına tıkarlar. Muhakkak ki Allah kâfirleri çepeçevre kuşatmıştır** (O’nu aciz bırakamazlar)**.**

20- Şimşek neredeyse gözlerini alıp götürecekti. Onları aydınlattığı zaman ışığında yürürler. Fakat üzerlerine karanlık çökünce oldukları yerde kalıverirler. Allah dileseydi (haktan yüz çevirdikleri için) **onların işitmelerini ve görmelerini giderirdi** (ve bir daha iade etmezdi)**. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir.**

21- Ey insanlar! Sadece, sizi ve sizden öncekileri yaratan Rabbinize ibadet edin (ve O’na hiçbir şeyi şirk koşmayın)**! Ancak böyle yaparsanız** (ve emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **O’nun azabından korunmuş olursunuz.**

22- O (Allah) **ki yeryüzünü size bir döşek, göğü de bir bina kıldı. Ve gökten su indirip sizlere rızık olması için onunla** (çeşit çeşit) **ürünler bitirdi. Bunları yapanın ve her şeyi yaratanın Allah olduğunu bildiğiniz hâlde O’na eşler ve denkler kılmayın** (O’nu zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde birleyin ve hiçbir şeyi şirk koşmayın)**!**

23- Ve ey insanlar! Eğer kulumuza (Muhammed’e) **indirdiğimizden şüphe içinde iseniz** (en kısası olsa bile) **onun bir suresinin benzerini getirin bakalım! Ve bu mesele için Allah’tan başka taptığınız bütün ilahlarınızı da yardımınıza çağırın! Eğer iddianızda doğrulardan iseniz haydi bunu yapın!**

24- Eğer siz bunu yapamazsanız ki asla yapamayacaksınız; kâfirler (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere iman etmeyenler) **için hazırlanmış, yakıtı insanlar ve taşlar olan cehennem ateşinden sakının!**

25- Ve ey rasulüm! Gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlerle müjdele! Onlara ne zaman oradaki ürünlerden bir rızık verilse, “Bunlar daha önce de rızıklandırıldığımız ürünlerdendir.” derler. Onlara** (cennette) **verilen bu rızıklar dünyada verilenlere** (tat olarak değil, sadece şekil ve renk olarak) **benzer. Ve orada onlar için** (kendilerinde maddi ve manevi hiçbir pislik bulunmayan) **tertemiz eşler de vardır. Ve onlar orada ebedi olarak kalacaklardır.**

26- Muhakkak ki Allah, (hakkı açıklamak için) **bir sivrisineği ve hatta ondan daha büyük bir haşereyi misal vermekten çekinmez. Gerçek manada iman edenlere gelince; onlar, bu misallerin Rablerinden gelen bir hak** (ve onlarda bir hikmet) **olduğunu bilirler. Kâfirlere gelince; onlar** (alay

ٱلَّذِينَ يَنقُضُونَ عَهْدَ ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مِيثَٰقِهِۦ وَيَقْطَعُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ
فِى ٱلْأَرْضِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٢٧﴾ كَيْفَ تَكْفُرُونَ بِٱللَّهِ وَكُنتُمْ أَمْوَٰتًا فَأَحْيَٰكُمْ ۖ ثُمَّ
يُمِيتُكُمْ ثُمَّ يُحْيِيكُمْ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢٨﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ لَكُم مَّا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ
ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَسَوَّىٰهُنَّ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ ۚ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٩﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ
إِنِّى جَاعِلٌ فِى ٱلْأَرْضِ خَلِيفَةً ۖ قَالُوٓا۟ أَتَجْعَلُ فِيهَا مَن يُفْسِدُ فِيهَا وَيَسْفِكُ ٱلدِّمَآءَ وَنَحْنُ
نُسَبِّحُ بِحَمْدِكَ وَنُقَدِّسُ لَكَ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٠﴾ وَعَلَّمَ ءَادَمَ ٱلْأَسْمَآءَ كُلَّهَا ثُمَّ
عَرَضَهُمْ عَلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ فَقَالَ أَنۢبِـُٔونِى بِأَسْمَآءِ هَٰٓؤُلَآءِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ قَالُوا۟ سُبْحَٰنَكَ
لَا عِلْمَ لَنَآ إِلَّا مَا عَلَّمْتَنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣٢﴾ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ أَنۢبِئْهُم بِأَسْمَآئِهِمْ ۖ فَلَمَّآ
أَنۢبَأَهُم بِأَسْمَآئِهِمْ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَأَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا
كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٣٣﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ وَٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ
مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٤﴾ وَقُلْنَا يَٰٓـَٔادَمُ ٱسْكُنْ أَنتَ وَزَوْجُكَ ٱلْجَنَّةَ وَكُلَا مِنْهَا رَغَدًا حَيْثُ شِئْتُمَا وَلَا
تَقْرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٥﴾ فَأَزَلَّهُمَا ٱلشَّيْطَٰنُ عَنْهَا فَأَخْرَجَهُمَا مِمَّا كَانَا
فِيهِ ۖ وَقُلْنَا ٱهْبِطُوا۟ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ وَلَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُسْتَقَرٌّ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ
﴿٣٦﴾ فَتَلَقَّىٰٓ ءَادَمُ مِن رَّبِّهِۦ كَلِمَٰتٍ فَتَابَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٣٧﴾ قُلْنَا ٱهْبِطُوا۟
مِنْهَا جَمِيعًا ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَن تَبِعَ هُدَاىَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ
﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٩﴾ يَٰبَنِىٓ
إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَوْفُوا۟ بِعَهْدِىٓ أُوفِ بِعَهْدِكُمْ وَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ
﴿٤٠﴾ وَءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلْتُ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُمْ وَلَا تَكُونُوٓا۟ أَوَّلَ كَافِرٍۭ بِهِۦ ۖ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا وَإِيَّٰىَ فَٱتَّقُونِ ﴿٤١﴾ وَلَا تَلْبِسُوا۟ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ وَتَكْتُمُوا۟ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤٢﴾

(bana ve rasullerime gerçek manada iman edip şeriatimle amel edeceğinize dair verdiğiniz sözü) **yerine getirin ki ben de size vâdettiğim mükâfaatı vereyim** (ve sizi cennete yerleştireyim)**. Ve** (ölünceye kadar) **yalnız benden korkun** (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak durun)**!**

41- Ve size verdiğim (tahrif edilmemiş asıl) **Tevrât'ı tasdik eden,** (Muhammed'e) **indirdiğim Kur'ân'a iman edin! Onu** (Muhammed'i ve indirdiğim Kur'ân'ı) **ilk reddeden siz olmayın! Ve ayetlerimi** (size indirdiğim dini) **az bir paha** (dünya) **karşılığında satmayın ve** (emirlerime itaat edip yasaklarımdan uzak durarak) **yalnız benden sakının!**

42- Ve hakka (gerçek imana)**, bâtıl** (şirk ve küfür) **karıştırmayın ve bildiğiniz hâlde hakkı gizlemeyin!**

27- Onlar, Allah'a (O'nu tevhid edip emirlerine tâbi olacaklarına dair) **yeminle destekleyerek verdikleri ahdi bozarlar. Allah'ın birleştirilmesini emrettiği** (akrabalık ve Müslümanlara bağlılık gibi tüm) **bağları koparırlar ve** (hem İslam'a hem de Müslümanlara karşı gelerek) **yeryüzünde fesat çıkarırlar. İşte onlar, kaybedenlerdir.**

28- Sizi yoktan var edip hayat veren Allah'ı (O'nun tevhidini, muazzam kudretini ve mükemmel ilmini reddedip şirk koşarak) **nasıl inkâr edersiniz?! Sonra O, sizi öldürecek ve kabirlerinizden çıkarıp diriltecektir. Sonra da** (yaptıklarınızın hesabını vermek üzere) **yine O'na döneceksiniz.**

29- O (Allah) **ki yeryüzünde ne var ne yok hepsini sizin menfaatiniz için yarattı. Sonra semaya istiva etti* ve onu yedi sema hâline getirdi. Ve O, her şeyi bilendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir).

* "ثُمَّ ٱسْتَوَىٰٓ إِلَى ٱلسَّمَآءِ (Sonra semaya istiva etti.)" Burada ثُمَّ (sonra) kelimesi kullanılmıştır yani istiva daha sonra olmuştur. O hâlde istiva Allah'ın semaya yönelik yaptığı bir fiildir, asla bundan Allah için sıfat alınmaz; çünkü Allah sonradan bir sıfat edinmez. İstiva ile ilgili geniş açıklama için bkz. el-Aʿrâf: 54.

30- Ve ey rasulüm! İnsanlara şunu bildir: (Âdem yaratılmadan önce) **Rabbin meleklere, "Ben yeryüzünde** (emirlerimle amel edip hayatın her yönünde uygulayacak ve insanları onlara davet edecek birbiri ardınca beşerden) **halifeler yaratacağım." demişti. Melekler de** (bunun hikmetini öğrenmek için) **Allah'a şöyle sormuşlardı: "Orada fesat çıkaracak ve** (haksız yere) **kanlar dökecek kişiler mi yaratacaksın? Oysa biz, seni hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, yücelterek ve her şeyden çok severek) **devamlı tesbih etmekteyiz** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih etmekteyiz) **ve hem zatını hem de ismini maddi ve manevi bütün pisliklerden münezzeh kılmaktayız." Allah da cevap olarak, "Ben sizin bilmediklerinizi bilirim." demişti.**

31- Ve Allah, Âdem'e her şeyin ismini öğretti. Sonra o şeyleri meleklere gösterdi ve dedi ki: "Eğer sizler doğru sözlülerden iseniz (yarattığım bu halifeden daha bilgili olduğunuzu düşünüyorsanız) **bunların isimlerini bana söyleyin bakalım."**

32- Melekler (eksikliklerini itiraf ederek) **şöyle dediler: "Ey Rabbimiz! Seni** (her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden) **tenzih ederiz. Senin bize bildirdiğinden başka ilmimiz yoktur. Muhakkak ki sen** (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm'sin** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi bilensin), (ٱلْحَكِيم) **el-Ḥakîm'sin** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıransın)**."**

33- Allah, Âdem'e şöyle dedi: "Onlara eşyaların isimlerini bildir!" Âdem, Allah'ın kendisine öğrettiği şekilde eşyaların isimlerini bildirince Allah meleklere, "Ben, göklerde ve yerdeki gizli olan her şeyi (en ince ayrıntısına kadar) **bildiğimi, açığa vurduklarınızı da içinizde gizlediklerinizi de bildiğimi size bildirmedim mi?!" dedi.**

34- Ve biz meleklere, "Âdem'e (saygı için) **secde edin!" dediğimizde İblis hariç hepsi hemen secdeye kapandı. O ise kaçındı, büyüklük tasladı ve kâfirlerden oldu.**

35- Ve Âdem'e şöyle dedik: "Ey Âdem! Sen ve eşin cennete yerleşin ve onun her yerinde istediğiniz her şeyden rahatça ve afiyetle bol bol yiyin. Fakat şu ağaca yaklaşmayın! Eğer ona yaklaşırsanız (emrime karşı gelmeniz sebebiyle) **zalimlerden olursunuz."**

36- Bunun üzerine Şeytan, (devamlı vesvese vererek) **Allah'ın yasakladığı ameli süslü gösterdi** (nihayet onları hataya düşürüp yasaklanan ağaçtan yemeye ikna etti)**, böylece sahip oldukları nimet dolu ve rahat olan cennetten çıkarılmalarına sebep oldu. Biz de onlara** (Âdem, Havva ve İblis'e) **şöyle dedik: "Birbirinize düşman olarak yeryüzüne inin! Orada belli bir zamana kadar yaşayıp nimetleneceğiniz bir yerleşim yeri olacaktır."**

37- Ve Âdem'e, (nasıl tevbe edeceğine dair) **Rabbinden birtakım kelimeler ilham edildi** (o, bu kelimeleri söyleyerek tevbe etti) **ve Rabbi de onun tevbesini kabul etti. Muhakkak ki O,** (ٱلتَّوَّاب) **et-Tevvâb'dır** (ihlasla tevbe edenlerin tevbesini kabul edendir) **ve** (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

38- (Âdem, Havva ve İblis'e) **Dedik ki: "Hepiniz oradan** (yeryüzüne) **inin! Benden size hidayet** (doğru yolu gösteren rasul) **geldiği zaman kim hidayetime** (rasulüme ve getirdiklerine iman edip kalp ve amelle) **tâbi olursa işte onlara** (ahiret gününde) **bir korku olmayacak ve onlar üzülmeyeceklerdir."**

39- "Kim de rasulümüze ve getirdiklerine iman etmeyip tâbi olmaz ve ayetlerimizi yalanlarsa işte onlar cehennem ehlidir ve orada ebedi olarak kalacaklardır."

40- Ey İsrail (Yakub) **oğulları! Size vermiş olduğum nimetimi hatırlayın ve benim ahdimi**

وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱرْكَعُوا۟ مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ۞ أَتَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبِرِّ وَتَنسَوْنَ
أَنفُسَكُمْ وَأَنتُمْ تَتْلُونَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٤٤﴾ وَٱسْتَعِينُوا۟ بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ وَإِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ إِلَّا عَلَى
ٱلْخَٰشِعِينَ ﴿٤٥﴾ ٱلَّذِينَ يَظُنُّونَ أَنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَأَنَّهُمْ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿٤٦﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟
نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ
عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا شَفَٰعَةٌ وَلَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِذْ
نَجَّيْنَٰكُم مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ
نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٤٩﴾ وَإِذْ فَرَقْنَا بِكُمُ ٱلْبَحْرَ فَأَنجَيْنَٰكُمْ
وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٠﴾ وَإِذْ وَٰعَدْنَا مُوسَىٰٓ أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ
مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٥١﴾ ثُمَّ عَفَوْنَا عَنكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذْ ءَاتَيْنَا
مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْفُرْقَانَ لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿٥٣﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِنَّكُمْ
ظَلَمْتُمْ أَنفُسَكُم بِٱتِّخَاذِكُمُ ٱلْعِجْلَ فَتُوبُوٓا۟ إِلَىٰ بَارِئِكُمْ فَٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ذَٰلِكُمْ
خَيْرٌ لَّكُمْ عِندَ بَارِئِكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٤﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن
نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ نَرَى ٱللَّهَ جَهْرَةً فَأَخَذَتْكُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿٥٥﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰكُم
مِّنۢ بَعْدِ مَوْتِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٥٦﴾ وَظَلَّلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْغَمَامَ وَأَنزَلْنَا عَلَيْكُمُ ٱلْمَنَّ
وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ ۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ
﴿٥٧﴾ وَإِذْ قُلْنَا ٱدْخُلُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ فَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ رَغَدًا وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا
وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ نَّغْفِرْ لَكُمْ خَطَٰيَٰكُمْ ۚ وَسَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٨﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ قَوْلًا
غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَنزَلْنَا عَلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٥٩﴾

58- Şu nimetimizi de hatırlayın: Size (atalarınıza), **"Bu şehre** (Kudüs'e) **girin, orada dilediğiniz helal şeylerden afiyetle yiyin, kapısından** (verilen nimet ve zafere şükür olarak Allah'a boyun eğmiş bir vaziyette) **secde ederek girin ve "Ey Rabbimiz, günahlarımızı bağışla!" deyin ki biz de günahlarınızı bağışlayalım." dedik. Ve biliniz ki muhsinlere** (Allah'ın emrine ihlasla itaat edenlere iyi amellerine karşılık) **kat kat mükâfaat vereceğiz.**

59- Fakat zulmedenler, (kelimelerimizi bile bile tahrif edip) **kendilerine söylenen sözü başka bir sözle değiştirdiler. Biz de ceza olarak o zulmedenlerin üzerine gökten** (şiddetli) **bir azap indirdik. Bu ceza, fısk işlemelerindendi** (şeriatin çizdiği sınırları aşmalarından ve Allah'ın emirlerine muhalefet etmelerindendi).

43- Ve (Müslüman olup) **namazı ikame edin** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılın)**, zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verin ve** (Allah'a boyun eğerek) **rükû edenlerle** (Müslümanlarla) **birlikte rükû edin!**

44- (Ey kitap ehlinin bilginleri!) **Sizler insanlara iyiliği** (imanı, hayrı ve hakka uymayı) **emrettiğiniz hâlde neden kendinizi unutup ondan yüz çeviriyorsunuz?! Üstelik kitabı** (Tevrât'ı) **okuduğunuz** (Allah'ın emirlerine uymanız ve son rasul Muhammed'i tasdik etmeniz gerektiğini öğrendiğiniz) **hâlde böyle yapıyorsunuz. Hiç akletmiyor musunuz** (aklınızı Allah'ın rızasını kazanmak için ve faydanıza olacak şekilde neden kullanmıyorsunuz)**?!**

45- Ve (Allah'ın emir ve yasaklarına uyma konusunda) **sabır ve namazla** (Allah'tan) **yardım isteyin! Ve muhakkak ki namaz, kalbi** (imanla) **mutmain olarak** (Allah'a) **tam manasıyla boyun eğenlerden başkasına ağır ve zor gelir.**

46- İşte onlar (kalbi imanla mutmain olarak Allah'a tam manasıyla boyun eğenler)**,** (kıyamet gününde) **Rablerine kavuşacaklarına ve** (dünyada) **yaptıklarının hesabını vermek için O'na döneceklerine yakinen** (hiç şüphesiz) **inananlardır.**

47- Ey İsrail (Yakub) **oğulları! Size verdiğim** (dinî ve dünyevi) **nimetlerimi hatırlayın ve sizi,** (hak üzere kaldığınız zamanda) **insanlardan** (nübüvvet ve mülk konusunda) **üstün kıldığımı unutmayın!**

48- Ve (Allah izin vermedikçe) **hiç kimsenin bir başkasına fayda sağlayamayacağı, kimseden şefaat kabul edilmeyeceği, kimseden fidye alınmayacağı ve hiç kimseye yardım edilmeyeceği günden** (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **sakının!**

49- Ey İsrail (Yakub) **oğulları! Bir zamanlar, sizi** (atalarınızı) **şiddetli azaba uğratan Firavun ve ona tâbi olan kavminden kurtardığımızı da hatırlayın! Onlar, erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı** (hizmetçi yapmak için) **sağ bırakıyorlardı. İşte bunda** (onlardan kurtarılmanızda)**, yüce olan Rabbinizden** (şükredip yalnız O'na ibadet edenler ile nankörlük edip O'na şirk koşanları muvahhidlere belli eden) **büyük bir imtihan vardır.**

50- Ey İsrailoğulları! Şu nimetimizi de hatırlayın: Bir zamanlar sizin için denizi yarıp sizi (Firavun ile askerlerinden) **kurtarmıştık ve Firavun ile askerlerini gözlerinizin önünde denizde boğmuştuk.**

51- Ey İsrailoğulları! Size olan nimetlerimizden biri de kırk gün bekledikten sonra (nur ve hidayet kaynağı olan) **Tevrât'ı Musa'ya indirmeye söz vermemizdir. Fakat sizler, daha Musa dönmeden buzağıyı ilah edindiniz ve böylece zalimlerden oldunuz.**

52- Sonra buzağıya tapmaktan tevbe ettiğinizde aklınızı güzel kullanıp Allah'a (hiçbir şeyi şirk koşmayıp yalnız O'na ibadet ederek ve emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak) **şükredersiniz diye sizi affettik.**

53- Musa'ya da kitabı (Tevrât'ı) **ve Furkan'ı** (hak ile bâtılı birbirinden ayıran mucizeleri) **verdik ki aklınızı güzel kullanıp hak yolu bulur ve ona tâbi olursunuz.**

54- Ey İsrailoğulları! (Allah'ın size verdiği nimetlerden bir tanesi de buzağıyı ilah edindikten sonra sizi tevbeye muvaffak kılmasıdır.) **Hatırlayın! Musa kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Muhakkak ki siz, buzağıyı ilah edinmekle nefsinize zulmettiniz. Bu suçtan, nefislerinizi öldürerek** (bütün buzağıya tapanların birbirini öldürmesi suretiyle) **sizi örneksiz yaratana tevbe edin** (ve yalnız O'na ibadet edin)**! Böyle yapmanız, sizi örneksiz yaratan Allah katında** (küfür ve şirk üzere yaşayıp cehenneme girmekten) **daha hayırlıdır. İşte** (Allah'ın tevfiki ve yardımıyla bu tevbeyi yaptığınız için) **Allah tevbenizi kabul etti. Çünkü O,** (ٱلتَّوَّاب) **et-Tevvâb'dır** (ihlasla tevbe edenlerin tevbesini kabul edendir) **ve** (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**."**

55- Ey İsrailoğulları! Bir zamanlar atalarınızın (Tûr'a giden seçkin kişilerden bazılarının) **şöyle dediğini de hatırlayın: "Ey Musa! Biz, Allah'ı gözlerimizle apaçık bir şekilde görmedikçe sana inanmayız." Bunun üzerine Allah da birbirlerinin gözleri önünde şiddetli yıldırımlarla öldürerek onları azaba uğratmıştı.**

56- Sonra (Musa'nın duası üzerine) **atalarınız şükreder** (verdiğimiz nimetleri hatırlayıp rasulümüze itaat eder) **diye ölümlerinden sonra onları yeniden dirilttik.**

57- Size verdiğimiz nimetlerden biri de şudur: (Güneşin sıcağından korunmanız için) **Bulutları üzerinize gölge yaptık, bir de size menn** (bal gibi tatlı bir sıvı) **ile selvayı** (bıldırcına benzer, eti lezzetli bir kuşu) **indirdik ve "Size verdiğimiz bu helal rızıktan yiyin!" dedik. Onlar, nimetlerimize nankörlük etmekle bize bir eksiklik vermiş olmadılar. Fakat** (azabı gerektiren şirk, küfür ve günah işleyerek kendilerini azaba sürüklemekle) **kendi nefislerine zulmettiler.**

۞ وَإِذِ ٱسْتَسْقَىٰ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ فَقُلْنَا ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنفَجَرَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا
عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۖ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ مِن رِّزْقِ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى
ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْتُمْ يَٰمُوسَىٰ لَن نَّصْبِرَ عَلَىٰ طَعَامٍ وَٰحِدٍ فَٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُخْرِجْ
لَنَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلْأَرْضُ مِنۢ بَقْلِهَا وَقِثَّآئِهَا وَفُومِهَا وَعَدَسِهَا وَبَصَلِهَا ۖ قَالَ أَتَسْتَبْدِلُونَ
ٱلَّذِى هُوَ أَدْنَىٰ بِٱلَّذِى هُوَ خَيْرٌ ۚ ٱهْبِطُوا۟ مِصْرًا فَإِنَّ لَكُم مَّا سَأَلْتُمْ ۗ وَضُرِبَتْ عَلَيْهِمُ ٱلذِّلَّةُ
وَٱلْمَسْكَنَةُ وَبَآءُو بِغَضَبٍ مِّنَ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ
ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَوا۟ وَّكَانُوا۟ يَعْتَدُونَ ﴿٦١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟
وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ
رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ
خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُوا۟ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّيْتُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۖ
فَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ لَكُنتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلَّذِينَ ٱعْتَدَوْا۟
مِنكُمْ فِى ٱلسَّبْتِ فَقُلْنَا لَهُمْ كُونُوا۟ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ ﴿٦٥﴾ فَجَعَلْنَٰهَا نَكَٰلًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهَا
وَمَا خَلْفَهَا وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٦٦﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تَذْبَحُوا۟ بَقَرَةً ۖ قَالُوٓا۟
أَتَتَّخِذُنَا هُزُوًا ۖ قَالَ أَعُوذُ بِٱللَّهِ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٦٧﴾ قَالُوا۟ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا
هِىَ ۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا فَارِضٌ وَلَا بِكْرٌ عَوَانٌۢ بَيْنَ ذَٰلِكَ ۖ فَٱفْعَلُوا۟ مَا تُؤْمَرُونَ ﴿٦٨﴾

avlanma yasağını ihlal eden atalarınızın haberini elbette bilirsiniz. (Hile yaparak) **Cumartesi gününde avlanma yasağını ihlal ettiklerinde onlara, “Aşağılanmış maymunlar olun!” demiştik.**

66- İşte (cumartesi günü yasağını ihlal edenlere verdiğimiz) **bu cezayı, hem o köyün hâlini gören çevresindeki beldeler hem de onlardan sonra gelecek kimseler için bir ibret ve muttakiler** (emirlerimizi yerine getirip yasaklarımızdan uzak duranlar) **için bir öğüt kıldık.**

67- Ve bir zamanlar (Musa’nın kavmi, kimin öldürdüğü bilinmeyen bir kişinin katili hakkında sormuştu da) **Musa kavmine şöyle demişti: “Muhakkak ki Allah, bir inek kesmenizi emrediyor.” Onlar, “**(Biz sana katilin kim olduğunu soruyoruz, sen ise bizden inek kesmemizi isteyerek) **Bizimle alay mı ediyorsun?” dediler. Musa da onlara, “Cahillerden olmaktan** (Allah’a yalan isnat etmekten ve insanlarla alay etmekten) **Allah’a sığınırım.” dedi.**

68- İsrailoğulları (Musa’nın ciddiyetini anlayınca) **şöyle dediler: “Rabbine sor da bize o ineğin vasıflarını bildirsin.” Musa, “Rabbim buyuruyor ki: O inek ne fazla yaşlı ne de çok genç olan, ikisi arasında bir inektir. Artık emredildiğiniz şeyi yapın!” dedi.**

60- Ey İsrailoğulları! Allah’ın size olan şu nimetini de hatırlayın: (Atalarınız çölde kaybolmuş bir vaziyette şiddetli susuzluğa maruz kaldıklarında) **Musa,** (Rabbine dua edip) **kavmi için su istemişti. Biz de Musa’ya, “Asanla taşa vur!” diye vahyetmiştik.** (Musa asasıyla taşa vurunca) **Oradan hemen on iki göze fışkırmış ve her bir kabile,** (aralarında ihtilaf çıkmaması için kendisine tayin edilen) **su içeceği yeri bilmişti. Ve onlara, “Allah’ın rızkından yiyin, için fakat sakın** (Allah’ın emirlerine karşı gelerek) **yeryüzünde bozgunculuk çıkarmayın!” demiştik.**

61- Ey İsrailoğulları! Atalarınızın (kendilerine verilen menn ve selva nimetlerinden bıkıp Allah’ın nimetlerine nankörlük ederek) **Musa’ya şöyle dediklerini de hatırlayın: “Ey Musa! Biz, bir çeşit yemeğe sabredemiyoruz. Bizim için Rabbine dua et de bize yerin bitirdiği sebzeden, acurdan, sarımsaktan, mercimekten ve soğandan ürünler versin.” Musa da onlara şöyle demişti: “Siz** (nankörlük yaparak) **böyle menn ve selvaya göre basit olan şeyleri, daha hayırlı olan menn ve selvaya mı tercih ediyorsunuz?!** (Bunlar için özel duaya gerek yok.) **Herhangi bir şehre inin, istediklerinizi orada muhakkak bulursunuz.” Böyle nankörlük yaptıkları için üzerlerini zillet kapladı ve** (Allah’ın onlar için seçtiği hayırlı nimetten yüz çevirdikleri için) **devamlı ihtiyaç içinde kaldılar. Onlar, Allah’ın ayetlerini inkâr edip dininden yüz çevirmeleri,** (kendilerine gönderilen) **nebilerini haksız yere öldürmeleri, Allah’ın emirlerine karşı gelmeleri ve** (şirk koşarak) **haddi aşmaları sebebiyle Allah’ın ğadabını* hak ettiler.**

* Allahu Teâlâ’nın ğadablanması, bazı âlimlere göre Allahu Teâlâ’nın ceza vermesidir. Çünkü Allahu Teâlâ’ya zahiri manasına göre ğadab sıfatı verilirse Allahu Teâlâ ğadablandığında daha önce ğadablanmamış manasına gelir. Yani Allahu Teâlâ yeni bir sıfat edinmiş olur. Bu ise Allahu Teâlâ’ya layık değildir çünkü Allahu Teâlâ’nın bütün sıfatları kdîm (قَدِيم)’dir.

Kur’ân’da Allahu Teâlâ hakkında bunun gibi zahiri teşbihi çağrıştıran bazı lafızlar geçmektedir. Bütün ehlisünnet âlimleri, bu kelimelerin teşbihi çağrıştıran manalarını asla kabul etmeyip Allahu Teâlâ’yı bu manalardan tenzih ettiler. Ancak mana verme konusunda üç yol takip ettiler.

Birinci yol, sahabelerin çoğunun yoludur. Sahabelerin çoğu, ayetten istenilen genel manayı anlamakla birlikte bu kelimelerin Allahu Teâlâ’ya layık olmayan manalarından Allahu Teâlâ’yı tenzih ederek mana vermeden olduğu gibi okudular ve “Bu kelimelerin manası, okuyuşudur.” deyip manasını Allahu Teâlâ’ya havale ettiler. Örneğin Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor: “Bilakis Allah’ın iki yed’i açıktır.” (el-Mâide: 64). Onlar bu ayeti okurken ayetin genel manasını yani Allahu Teâlâ’nın cimri değil bilakis çok cömert olduğunu anladılar. Ayette geçen “يَدَاهُ (iki yed’i)” kelimesi üzerinde ise durmayıp olduğu gibi okudular; asla uzuv olan yed manasını anlamadılar ve Allahu Teâlâ’yı bundan tenzih edip gerçek manasını Allahu Teâlâ’ya havale ettiler. Sahabelerin çoğu bu tavrı takındı. Az bir kısım sahabe ise yine zahiri manasından Allahu Teâlâ’yı tenzih ederek bu gibi lafızları Arapçaya uygun şekilde, Allahu Teâlâ’ya layık bir manaya tevil etti.

Onlardan sonra gelen âlimlerden bir kısmı sahabelerin çoğunun yolunu takip ederken bir kısmı tevil yolunu seçti ve bunların bazısı mücmel tevil, bazısı ise tafsilatlı tevil yaptı. Mücmel tevil yapan âlimler, bu kelimelerin teşbihi çağrıştıran manasından Allahu Teâlâ’yı tenzih ederek Allahu Teâlâ kendisine nispet ettiği için bunları sıfat kabul etmiş ve gerçek manasını sadece Allahu Teâlâ’nın bildiğini, mutlaka O’na layık bir manası olduğunu söylemiştir. Tafsilatlı tevil yapan âlimler ise bu kelimelere Arapçaya uygun şekilde, Allahu Teâlâ’ya layık bir mana verdiler. Fakat hiçbir zaman bu mananın kesin olduğunu söylemediler. Örneğin “Ğadab Allah’ın cezası, rıza ise mükâfaatıdır.” dediler. İster tafvid ister tevil yolunu seçsin, hiçbir ehlisünnet âlimi bu kelimelere zahiri manasını yani teşbihi çağrıştıran manaları vermediler. Böyle yapanlar ancak mücessime olanlardır.

62- Muhakkak ki Muhammed’in davet ümmetinden gerçek manada iman edenler ile ondan önceki Yahudi ümmeti, Hristiyan ümmeti ve sabiilerden kim Allah’a ve ahiret gününe gerçek manada iman edip salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlemişse işte onlar amellerinin sevabını Rableri katında alacak,** (ahirette) **onlar için hiçbir korku olmayacak ve** (dünyada kaçırdıkları şeylerden dolayı) **asla üzülmeyeceklerdir.**

63- Ey İsrailoğulları! (Musa zamanında) **Sizden,** (Tevrât’a sımsıkı bağlanmanız için) **yeminli söz aldığımızı ve** (korkup verdiğiniz bu söze göre amel etmenizi sağlamak için) **Tûr Dağını** (bir gölge gibi) **üzerinize kaldırdığımızı da hatırlayın! Size şöyle emretmiştik: “Size verilen Tevrât’a, gevşemeden ve taviz vermeden sımsıkı sarılıp emirlerini tam manasıyla uygulayın ve içindekileri güzel bir şekilde anlayarak öğrenin! Ancak bu şekilde Allah’ın azabından korunmuş olursunuz.”**

64- Fakat bundan (Tevrât’a sımsıkı bağlanacağınıza dair söz verdikten) **sonra yine sözünüzde durmayıp** (imandan küfür, şirk ve isyana) **döndünüz. Eğer Allah’ın size fazlı** (tevbenizi kabulü) **ve rahmeti** (size nebi ve rasuller göndermesi) **olmasaydı** (sözünüzde durmamanız sebebiyle) **muhakkak** (dünya ve ahirette) **kaybedenlerden olurdunuz.**

65- Ve ey İsrailoğulları! Cumartesi gününde

قَالُوا۟ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا لَوْنُهَا ۚ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ صَفْرَآءُ فَاقِعٌ لَّوْنُهَا تَسُرُّ
ٱلنَّـٰظِرِينَ ﴿٦٩﴾ قَالُوا۟ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ يُبَيِّن لَّنَا مَا هِىَ إِنَّ ٱلْبَقَرَ تَشَـٰبَهَ عَلَيْنَا وَإِنَّآ إِن شَآءَ ٱللَّهُ
لَمُهْتَدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالَ إِنَّهُۥ يَقُولُ إِنَّهَا بَقَرَةٌ لَّا ذَلُولٌ تُثِيرُ ٱلْأَرْضَ وَلَا تَسْقِى ٱلْحَرْثَ مُسَلَّمَةٌ لَّا
شِيَةَ فِيهَا ۚ قَالُوا۟ ٱلْـَٔـٰنَ جِئْتَ بِٱلْحَقِّ ۚ فَذَبَحُوهَا وَمَا كَادُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٧١﴾ وَإِذْ قَتَلْتُمْ نَفْسًا فَٱدَّٰرَْٔتُمْ
فِيهَا ۖ وَٱللَّهُ مُخْرِجٌ مَّا كُنتُمْ تَكْتُمُونَ ﴿٧٢﴾ فَقُلْنَا ٱضْرِبُوهُ بِبَعْضِهَا ۚ كَذَٰلِكَ يُحْىِ ٱللَّهُ ٱلْمَوْتَىٰ
وَيُرِيكُمْ ءَايَـٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ فَهِىَ كَٱلْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ
قَسْوَةً ۚ وَإِنَّ مِنَ ٱلْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ ٱلْأَنْهَـٰرُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ ٱلْمَآءُ ۚ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا
يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٧٤﴾ ۞أَفَتَطْمَعُونَ أَن يُؤْمِنُوا۟ لَكُمْ وَقَدْ كَانَ فَرِيقٌ
مِّنْهُمْ يَسْمَعُونَ كَلَـٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُحَرِّفُونَهُۥ مِنۢ بَعْدِ مَا عَقَلُوهُ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَإِذَا لَقُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا وَإِذَا خَلَا بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ قَالُوٓا۟ أَتُحَدِّثُونَهُم بِمَا فَتَحَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ لِيُحَآجُّوكُم
بِهِۦ عِندَ رَبِّكُمْ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَا يَعْلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٧﴾
وَمِنْهُمْ أُمِّيُّونَ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْكِتَـٰبَ إِلَّآ أَمَانِىَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَظُنُّونَ ﴿٧٨﴾ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ يَكْتُبُونَ
ٱلْكِتَـٰبَ بِأَيْدِيهِمْ ثُمَّ يَقُولُونَ هَـٰذَا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ لِيَشْتَرُوا۟ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا
كَتَبَتْ أَيْدِيهِمْ وَوَيْلٌ لَّهُم مِّمَّا يَكْسِبُونَ ﴿٧٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَةً ۚ قُلْ أَتَّخَذْتُمْ
عِندَ ٱللَّهِ عَهْدًا فَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ عَهْدَهُۥٓ ۖ أَمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٠﴾ بَلَىٰ ۚ مَن كَسَبَ
سَيِّئَةً وَأَحَـٰطَتْ بِهِۦ خَطِيٓـَٔتُهُۥ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿٨٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَـٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ
لَا تَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَانًا وَذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَقُولُوا۟ لِلنَّاسِ
حُسْنًا وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ثُمَّ تَوَلَّيْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنكُمْ وَأَنتُم مُّعْرِضُونَ ﴿٨٣﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا
مِيثَـٰقَكُمْ لَا تَسْفِكُونَ دِمَآءَكُمْ وَلَا تُخْرِجُونَ أَنفُسَكُم مِّن دِيَـٰرِكُمْ ثُمَّ أَقْرَرْتُمْ وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٨٤﴾

bir şeyi şirk koşmayın); **ana babaya, akrabalara, yetimlere, miskinlere iyilik yapın; bütün insanlara iyi söz söyleyin** (güzel bir üslupla emri bil maruf nehyi anil münker yapın), **namazı ikame edin** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılın), (Allah'ın emrettiği şekilde) **zekâtı verin!" Fakat bu sözü verdikten sonra çok azınız hariç sözünüzden döndünüz ve hâlâ verdiğiniz bu sözü yerine getirmekten bile bile yüz çevirmektesiniz.**

84- Ey İsrailoğulları, hatırlayın! Sizden yeminle desteklenmiş şu sözü de almıştık: "Birbirinizin kanını dökmeyin ve birbirinizi yurtlarınızdan çıkarmayın!" Sonra siz de atalarınızdan alınan bu sözü itiraf ettiniz ve bunun doğru olduğuna şahidlik ettiniz.

69- İsrailoğulları (Musa’nın söylediği şeyi hemen yerine getirmeyip sorularına devam ederek) **şöyle dediler: “Rabbine sor da bize o ineğin rengini bildirsin.” Musa, “Rabbim buyuruyor ki: O inek, koyu sarı renkte ve bakanların hoşuna giden bir inektir.” dedi.**

70- İsrailoğulları (yine Musa’nın dediğini hemen yapmadılar ve sorularına devam edip) **şöyle dediler: “Ey Musa! Rabbine sor da kesilmesi istenen ineğin vasıflarını bize daha detaylı açıklasın. Çünkü söylediğin vasıflarda çok inek vardır ve biz, istenilen ineğin hangisi olduğunu tayin edemiyoruz. Eğer Allah dilerse bizden kesilmesi istenen ineğe muhakkak ulaşırız.”**

71- Musa, “Rabbim buyuruyor ki: O inek (önceki vasıflara sahip olmakla birlikte) **hiçbir işte çalıştırılmamış, çift sürmemiş, ekin sulamamış, hiçbir eksikliği olmayan ve üzerinde kendi renginden başka renk bulunmayan bir inektir.” dedi. İsrailoğulları bunu duyunca “İşte şimdi ineğin vasıflarını tam olarak açıkladın.” dediler ve nihayet** (istenilen vasıflardaki) **ineği bulup kestiler. Neredeyse bunu yapmayacaklardı.**

72- İçinizden biri, bir kişiyi öldürmüştü de (sonra) **siz, onun** (katilinin kim olduğu) **hakkında birbirinizi suçlayarak husumete girmiştiniz. Muhakkak ki Allah, gizlediğiniz her şeyi ortaya çıkarandır.**

73- Ve biz size, “(Kesmenizi emrettiğimiz) **İneğin bir parçasıyla ölene vurun!” dedik.** (Onlar bunu yapınca ölü dirildi ve katilin kim olduğunu haber verdi.) **İşte Allah,** (bu ölüyü dirilttiği gibi) **bütün ölüleri** (kıyamet gününde) **diriltecektir. Ve** (muazzam kudretine delalet eden) **delillerini size gösteriyor ki** (aklınızı kullanıp) **gerçek manada iman edesiniz.**

74- Bu (ve daha önceki ibret alınacak) **mucize ve delillerden sonra kalpleriniz** (yumuşaması gerekirken aksine hakka karşı) **katılaştı. Öyle ki taş gibi hatta ondan da katı hâle geldi** (artık yumuşamaz)**. Hâlbuki öyle taşlar vardır ki** (değişip yumuşar da) **arasından nehirler fışkırır. Ve öyle taşlar vardır ki yarılır da aralarından su çıkar. Yine öyle taşlar vardır ki Allah korkusundan** (yerinden) **kopup düşer** (sizin kalpleriniz ise hiç değişmeyecek kadar katıdır)**. Ve biliniz ki Allah yapmakta olduklarınızdan habersiz değildir** (her şeyi bilir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

75- Ey iman edenler! (Karakterlerini ve inatlarını bildiğiniz hâlde) **Yahudilerin** (sizin davet ettiğiniz) **gerçek imana bağlanıp size uyacaklarını mı umuyorsunuz?! Hâlbuki onların âlimlerinden öyleleri vardır ki Allah’ın kelamını dinledikten sonra** (Allah tarafından indirildiğini) **anladıkları hâlde** (sırf dünyevi menfaatler sebebiyle) **bile bile onu tahrif eder.**

76- Ve münafıklık yapan Yahudiler, mu’minlerle karşılaşınca, “Biz (sizin hak üzere olduğunuza ve Tevrât’ta zikredilen rasulün de sizin rasulünüz olduğuna) **iman ettik.” derler. Birbirleriyle baş başa kalınca da** (onların ileri gelenleri), **“Allah’ın size** (Muhammed’in sıfatları hakkında Tevrât’ta) **bildirdiği şeyleri niçin anlatıyorsunuz? Rabbiniz katında aleyhinize bir delil göstersinler diye mi onlara söylüyorsunuz?** (Bunları gizlemeniz gerektiğini) **Hiç akletmiyor musunuz?!” derler.**

77- Bu (çirkin) **yola başvuran o Yahudiler, gizlediklerini de açığa vurduklarını da Allah’ın** (en ince detayına kadar) **bildiğini bilmezler mi?!**

78- Yahudilerden bir kısmı da ummidir, Tevrât’ı anlamadan okur (ve âlim geçinen kimseleri körü körüne taklit eder)**. Bütün bildikleri ancak büyüklerinin uydurduğu yalanlardır ve bu yalanların,** (Allah tarafından indirilen) **Tevrât’ın ayetleri olduğunu zannederler.**

79- Bilinsin ki az olan dünya metaı (mal ve makam) **karşılığında Tevrât’ın ayetlerini heva ve heveslerine göre değiştirip elleriyle yazdıkları** (uydurulmuş) **şeyler hakkında “Bu, Allah’tan gelmiştir.” diyen Yahudi din âlimlerini** (ahirette) **bekleyen şiddetli bir azap vardır. Onlar, hem** (uydurup) **elleriyle yazdıkları** (ve Allah’a nispet ettikleri) **şeylerden dolayı** (ahirette) **büyük ve şiddetli azap görecek hem de böyle yaparak elde ettikleri dünya metaından dolayı büyük ve şiddetli azap göreceklerdir.**

80- Ve (gururdan dolayı yalan söyleyip) **şöyle dediler: “Ateş bize ancak sayılı birkaç gün dokunacaktır.” Ey rasulüm! Onlara de ki: “Allah katından buna dair bir söz mü aldınız?! Eğer böyle bir söz aldıysanız Allah sözünden asla dönmez. Yoksa siz, Allah hakkında bilmeden yalan mı uyduruyorsunuz?!”**

81- Hayır (sizin iddia ettiğiniz gibi değil)**! Kim** (küfür ve şirk olan) **kötü bir amel işler ve işlediği kötü amelleri her tarafını kuşattığı hâlde tevbe etmeden ölürse işte böyle kimseler cehennem ehlidir ve orada temelli kalacaklardır.**

82- Allah’a ve rasulüne (gerçek manada) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte ancak onlar cennet ehlidirler ve orada temelli kalacaklardır.**

83- Ve ey İsrailoğulları, hatırlayın! Sizden yeminle desteklenmiş şöyle bir söz almıştık: “Allah’tan başkasına ibadet etmeyin (O’na hiç-

ثُمَّ أَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ تَقْتُلُونَ أَنفُسَكُمْ وَتُخْرِجُونَ فَرِيقًا مِّنكُم مِّن دِيَٰرِهِمْ تَظَٰهَرُونَ عَلَيْهِم بِٱلْإِثْمِ
وَٱلْعُدْوَٰنِ وَإِن يَأْتُوكُمْ أُسَٰرَىٰ تُفَٰدُوهُمْ وَهُوَ مُحَرَّمٌ عَلَيْكُمْ إِخْرَاجُهُمْ ۚ أَفَتُؤْمِنُونَ بِبَعْضِ
ٱلْكِتَٰبِ وَتَكْفُرُونَ بِبَعْضٍ ۚ فَمَا جَزَآءُ مَن يَفْعَلُ ذَٰلِكَ مِنكُمْ إِلَّا خِزْىٌ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَيَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِ يُرَدُّونَ إِلَىٰٓ أَشَدِّ ٱلْعَذَابِ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٨٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱشْتَرَوُا۟ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا بِٱلْءَاخِرَةِ ۖ فَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ
وَقَفَّيْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ بِٱلرُّسُلِ ۖ وَءَاتَيْنَا عِيسَى ٱبْنَ مَرْيَمَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدْنَٰهُ بِرُوحِ ٱلْقُدُسِ ۗ أَفَكُلَّمَا
جَآءَكُمْ رَسُولٌۢ بِمَا لَا تَهْوَىٰٓ أَنفُسُكُمُ ٱسْتَكْبَرْتُمْ فَفَرِيقًا كَذَّبْتُمْ وَفَرِيقًا تَقْتُلُونَ ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟
قُلُوبُنَا غُلْفٌۢ ۚ بَل لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَقَلِيلًا مَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ كِتَٰبٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ
مُصَدِّقٌ لِّمَا مَعَهُمْ وَكَانُوا۟ مِن قَبْلُ يَسْتَفْتِحُونَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَلَمَّا جَآءَهُم مَّا عَرَفُوا۟ كَفَرُوا۟
بِهِۦ ۚ فَلَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾ بِئْسَمَا ٱشْتَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ أَن يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بَغْيًا أَن
يُنَزِّلَ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ فَبَآءُو بِغَضَبٍ عَلَىٰ غَضَبٍ ۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ
مُّهِينٌ ﴿٩٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ ءَامِنُوا۟ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ نُؤْمِنُ بِمَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا وَيَكْفُرُونَ بِمَا وَرَآءَهُۥ وَهُوَ
ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَهُمْ ۗ قُلْ فَلِمَ تَقْتُلُونَ أَنۢبِيَآءَ ٱللَّهِ مِن قَبْلُ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩١﴾ *وَلَقَدْ جَآءَكُم
مُّوسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ ثُمَّ ٱتَّخَذْتُمُ ٱلْعِجْلَ مِنۢ بَعْدِهِۦ وَأَنتُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿٩٢﴾ وَإِذْ أَخَذْنَا مِيثَٰقَكُمْ وَرَفَعْنَا
فَوْقَكُمُ ٱلطُّورَ خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱسْمَعُوا۟ ۖ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَأُشْرِبُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْعِجْلَ
بِكُفْرِهِمْ ۚ قُلْ بِئْسَمَا يَأْمُرُكُم بِهِۦٓ إِيمَٰنُكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٩٣﴾ قُلْ إِن كَانَتْ لَكُمُ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ
عِندَ ٱللَّهِ خَالِصَةً مِّن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَن يَتَمَنَّوْهُ أَبَدًۢا بِمَا قَدَّمَتْ
أَيْدِيهِمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٩٥﴾ وَلَتَجِدَنَّهُمْ أَحْرَصَ ٱلنَّاسِ عَلَىٰ حَيَوٰةٍ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ ۚ يَوَدُّ
أَحَدُهُمْ لَوْ يُعَمَّرُ أَلْفَ سَنَةٍ وَمَا هُوَ بِمُزَحْزِحِهِۦ مِنَ ٱلْعَذَابِ أَن يُعَمَّرَ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾

Muhakkak ki Allah, (iman etmeyip hakkı gizleyen ve dünya hayatını ahiret hayatına tercih eden) **zalimleri** (ve yaptıkları kötü amelleri) **en iyi bilendir** (onların cezasını mutlaka verecektir).

96- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki sen onları (Yahudileri)**, yaşamaya karşı bütün insanlardan ve hatta müşriklerden bile daha istekli görürsün. Onların her biri, bin sene yaşatılmayı arzu eder. Fakat** (bu kadar) **çok yaşatılmak, onu asla azaptan kurtarmaz** (çünkü sonunda yine ölecektir). **Muhakkak ki Allah, yapmakta olduklarını** (en ince detayına kadar) **görendir** (ve ona göre hesap soracaktır).

85- Sonra sizden alınan bu söze rağmen birbirinizi (dindaşlarınızı) **öldürüyor ve düşmanlarınızdan yardım alıp zulmederek ve haddi aşarak içinizden bir grubu yurtlarından çıkarıyorsunuz. Ve onlar düşmanlarınızın eline esir düşüp de size getirildiklerinde esaretten kurtulmaları için fidye alıyorsunuz. Hâlbuki** (onlara karşı savaşmak ve) **onları yurtlarından çıkarmak size haram kılınmıştı. Yoksa siz kitabın** (Tevrât'ın hükümlerinin) **bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz?! Bilin ki sizden kim böyle yaparsa onun cezası; dünya hayatında zelillik ve aşağılanmadır, kıyamet gününde ise azabın en şiddetlisine uğramaktır. Ve muhakkak ki Allah, yaptıklarınızdan kesinlikle ğafil değildir** (yaptığınız her şeyi en ince teferruatıyla bilir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

86- İşte o kimseler, (çok üstün ve kalıcı olan) **ahiret hayatını,** (fâni) **dünya hayatıyla değiştirdiler.** (Ahiret gününde) **Böyle kimselerden azap hafifletilmez ve onları Allah'ın azabından hiç kimse kurtaramaz.**

87- Ve biliniz ki Musa'ya kitabı (Tevrât'ı) **vermiş ve onun ardından** (İsrailoğullarına) **rasuller göndermiştik. Meryem oğlu İsa'ya da** (doğru söylediğini ispat eden) **apaçık deliller** (mucizeler) **vermiş ve onu Ruhul Kudüs** (Cibril) **ile desteklemiştik. Ey İsrailoğulları! Size ne zaman bir rasul, nefsinizin hoşuna gitmeyen hükümler getirmişse hemen** (ona karşı gelip) **büyüklük tasladınız ve** (hoşunuza gitmeyen hükümler getirdikleri için) **size gelen rasullerin bir kısmını yalanladınız, bir kısmını da öldürdünüz.**

88- Ve Yahudiler (rasulümüz Muhammed'e tâbi olmamalarına gerekçe olarak) **şöyle dediler: "Ey Muhammed! Kalplerimiz senin getirdiğine karşı kapalıdır** (söylediğin şeyler kalbimize girmiyor ve hiçbir şey anlamıyoruz)**." Hayır, gerçek onların dedikleri gibi değildir! Onların kendilerine gelen hakka tâbi olmamalarının asıl sebebi, bile bile işledikleri küfürlerden dolayı Allah'ın onlara lanet edip rahmetinden uzaklaştırmasıdır. Böylece kendilerine inen şeylerin az bir kısmına iman ederler.**

89- Ve Yahudiler, Allah katından ellerindekini (Tevrât'ı) **tasdik edici bir kitap** (Kur'ân) **geldiğinde ki bu kitap inmeden önce, onu getiren rasule tâbi olacaklarını böylece** (kendi dinlerinden olmayan) **kâfirlere karşı o rasul ile muzaffer olup fetihler yapacaklarını söylerlerdi, işte sıfatlarını çok iyi bildikleri o rasul onlara geldiğinde** (sırf Yahudilerden olmadığı için) **onu inkâr ettiler. Allah'ın laneti** (hakkı ve rasulünü bile bile inkâr eden) **kâfirlerin üzerine olsun!**

90- Allah'ın, (Yahudiler dışında) **kullarından dilediğine katından bir ikram olarak Kur'ân'ı indirmesine haset etmeleri sebebiyle** (Allah'tan olduğunu çok iyi bildikleri ve iman etmeleri gerektiği hâlde) **indirdiğini inkâr edenlerin nefisleri için tercih ettikleri şey ne kötüdür! Onlar,** (daha önce Tevrât'ı tahrif edip İncîl'i inkâr ettikleri ve daha sonra, Allah'tan olduğunu bildikleri hâlde Kur'ân'ı da inkâr ettikleri için) **azap üstüne azabı hak ettiler. Ve muhakkak ki** (Muhammed'in nebiliğini ve ona inen Kur'ân'ı inkâr eden) **kâfirlere alçaltıcı bir azap vardır.**

91- Ve onlara (Yahudilere)**, "Allah'ın indirdiğine** (Kur'ân'a) **iman edin** (onu tasdik edip hükümlerini hayatınızın her yönüne uygulayın)**!" denildiğinde, "Biz ancak bize indirilene** (Tevrât'a) **iman ederiz** (o bize yeter)**." derler ve** (Tevrât'tan) **sonra geleni** (Kur'ân'ı) **reddederler. Hâlbuki o** (Kur'ân), **ellerindekini** (Tevrât'ı) **tasdik eden bir haktır** (onlar, kendilerine inen Tevrât'a gerçekten iman etmiş olsalardı elbette Kur'ân'a da iman ederlerdi)**. Ey rasulüm! Yahudilere de ki: "Eğer** (Tevrât'a gerçekten inanan) **mu'minler olduğunuzu iddia ediyorsanız** (size gelip Tevrât ile amel etmeye çağıran) **sizden olan Allah'ın nebilerini niçin öldürüyordunuz?!"**

92- Ve muhakkak ki Musa, size (kendisinin doğru söylediğine delalet eden) **apaçık mucizelerle geldi. Fakat o, Tûr'a gittikten sonra buzağıyı ilah edindiniz. Böylece siz,** (Allah'ın hakkını başkasına verip şirk koşarak) **zulmedenlerden oldunuz.**

93- Ey İsrailoğulları! Size verdiğimize (Tevrât'ın hükümlerine) **kuvvetle sarılın ve onu dinleyin** (itaat edin) **diye, sizden yeminle desteklenmiş söz almıştık ve bu sözü almak için üzerinize Tûr'u yükseltmiştik. Fakat onlar, "İşittik ve isyan ettik!" dediler. İşte bu küfürleri sebebiyle kalplerine buzağı sevgisi içirildi** (iyice yerleştirildi). **Ey rasulüm! De ki: "Eğer** (imanınızın; rasulleri öldürmeyi, onları ve onlara inen kitapları yalanlamayı emrettiğine) **inanıyorsanız, imanınızın size emrettiği şey ne kötüdür!** (Kendisine inandığınızı iddia ettiğiniz Allah'tan inen Tevrât, asla böyle şeyleri emretmez.)"

94- Ey rasulüm! De ki: "Ey Yahudiler! Eğer Allah katında ahiret yurdu (cennetin nimetleri) **diğer insanların değil de sadece sizin ise ve** (şayet bu iddianızda) **doğrulardan iseniz** (bu nimetlere kavuşmak için) **hemen ölümü temenni edin!"**

95- Fakat elleriyle işledikleri (küfür, şirk ve günahlar) **sebebiyle** (cehenneme gireceklerini bildikleri için) **onlar asla ölümü temenni etmezler.**

قُلْ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّجِبْرِيلَ فَإِنَّهُۥ نَزَّلَهُۥ عَلَىٰ قَلْبِكَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ وَهُدًى
وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٩٧﴾ مَن كَانَ عَدُوًّا لِّلَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَجِبْرِيلَ وَمِيكَىٰلَ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَدُوٌّ
لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٩٨﴾ وَلَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ ۖ وَمَا يَكْفُرُ بِهَآ إِلَّا ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَكُلَّمَا عَٰهَدُوا۟
عَهْدًا نَّبَذَهُۥ فَرِيقٌ مِّنْهُم ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٠﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ مُصَدِّقٌ لِّمَا
مَعَهُمْ نَبَذَ فَرِيقٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ كَأَنَّهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٠١﴾ وَٱتَّبَعُوا۟
مَا تَتْلُوا۟ ٱلشَّيَٰطِينُ عَلَىٰ مُلْكِ سُلَيْمَٰنَ ۖ وَمَا كَفَرَ سُلَيْمَٰنُ وَلَٰكِنَّ ٱلشَّيَٰطِينَ كَفَرُوا۟ يُعَلِّمُونَ
ٱلنَّاسَ ٱلسِّحْرَ وَمَآ أُنزِلَ عَلَى ٱلْمَلَكَيْنِ بِبَابِلَ هَٰرُوتَ وَمَٰرُوتَ ۚ وَمَا يُعَلِّمَانِ مِنْ أَحَدٍ حَتَّىٰ يَقُولَآ
إِنَّمَا نَحْنُ فِتْنَةٌ فَلَا تَكْفُرْ ۖ فَيَتَعَلَّمُونَ مِنْهُمَا مَا يُفَرِّقُونَ بِهِۦ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَزَوْجِهِۦ ۚ وَمَا هُم بِضَآرِّينَ
بِهِۦ مِنْ أَحَدٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَيَتَعَلَّمُونَ مَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ ۚ وَلَقَدْ عَلِمُوا۟ لَمَنِ ٱشْتَرَىٰهُ مَا لَهُۥ فِى
ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ ۚ وَلَبِئْسَ مَا شَرَوْا۟ بِهِۦٓ أَنفُسَهُمْ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ وَٱتَّقَوْا۟ لَمَثُوبَةٌ
مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ خَيْرٌ ۖ لَّوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقُولُوا۟ رَٰعِنَا وَقُولُوا۟ ٱنظُرْنَا وَٱسْمَعُوا۟ ۗ
وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾ مَّا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَلَا ٱلْمُشْرِكِينَ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْكُم
مِّنْ خَيْرٍ مِّن رَّبِّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَخْتَصُّ بِرَحْمَتِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١٠٥﴾ *مَا نَنسَخْ مِنْ
ءَايَةٍ أَوْ نُنسِهَا نَأْتِ بِخَيْرٍ مِّنْهَآ أَوْ مِثْلِهَآ ۗ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٠٦﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ
ٱللَّهَ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٠٧﴾ أَمْ تُرِيدُونَ أَن
تَسْـَٔلُوا۟ رَسُولَكُمْ كَمَا سُئِلَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۗ وَمَن يَتَبَدَّلِ ٱلْكُفْرَ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٠٨﴾

vermek demektir. Bu hak sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. Ancak Allahu Teâlâ dilediği konuda dilediği gibi hüküm koyma hakkına sahiptir. Hiç kimse O'nun hükmünü sorgulayamaz. Kim bu hakkı sadece, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allahu Teâlâ'ya verirse O'nu tevhid etmiş olur. Kim, herhangi bir konuda, Allahu Teâlâ'ya rağmen dilediği gibi hüküm koyma; iyi kötü, güzel çirkin, doğru yanlış ve buna benzer sınırları tayin etme hakkını kendisinde görürse Allahu Teâlâ'ya ait olan mutlak hüküm koyma hakkını kendisinde görmüş, ilahlık taslamış ve kâfir olmuş olur; kim de böyle birine bu hakkı verirse veya ona itaat ederse ya da bu hakkı ona verenleri Müslüman görürse Allahu Teâlâ'nın hakkını kendisinde görenleri ilah tayin etmiş ve böyle birini ilah edinenlerin hak üzere olduklarını tasdik etmiş olur.

108- Ey mu'minler! Yoksa daha önce (Yahudiler tarafından, hak rasul olduğunu ispat etmesi için) **Musa'dan talepte bulunulduğu gibi siz de rasulünüzden** (böyle bir) **talepte bulunmak mı istiyorsunuz? Kim imanı küfürle değiştirirse muhakkak** (tek olan) **doğru yoldan sapmış olur.**

97- Ey rasulüm! (“Cibril, meleklerden olan düşmanımızdır.” diyen) **Yahudilere de ki: “Kim Cibril’e düşman olursa bilsin ki kendinden önceki kitapları tasdik edici, hidayet kaynağı ve mu’minleri cennetle müjdeleyici olan Kur’ân’ı Allah’ın izniyle senin kalbine indiren muhakkak odur** (kim bu sıfatlara sahip olan birine düşman olursa elbette o, sapıklardandır)**.”**

98- Kim Allah’a, meleklerine, rasullerine, Cibril’e ve Mikâil’e düşman olursa bilsin ki Allah da o kâfirlerin düşmanıdır.

99- Ve ey rasulüm! Yemin olsun ki biz sana, (Allah tarafından gönderildiğini ispat eden) **apaçık ayetler** (deliller) **indirdik. Ve bu ayetleri** (haktan ayrılmış olan) **fasıklardan başkası inkâr etmez.**

100- Onlar (İsrailoğulları) **ne zaman** (Allah’a) **bir söz vermişse içlerinden bir grup** (hemen) **o sözü bozmamış mıdır? Hayır! Onların çoğu** (verdiği sözü bozar ve Allah’a) **iman etmez.**

101- Ve onlara (Yahudi âlimlerine) **Allah katından, ellerindekini** (Tevrât’ı) **tasdik eden** (ve Tevrât’ın da kendisini tasdik ettiği) **bir rasul** (Muhammed) **gelince kitap verilenlerden** (Yahudi âlimlerinden) **bir grup,** (Muhammed’i doğrulayan ve ona tâbi olmak gerektiğini bildiren hükümleri) **bilmiyormuş gibi Allah’ın kitabını** (Tevrât’ı) **arkasına attı** (onun hükümlerini ve onunla amel etmeyi terk etti)**.**

102- Ve Yahudiler (gerçek dinlerini terk edip) **şeytanların,** (Allah’ın nebisi) **Süleyman’ın mülkü hakkında** (mülkünü sihirle sağlamlaştırdığına dair) **uydurdukları yalanlara tâbi oldular. Oysa Süleyman,** (sihir yaparak) **küfre girmemiştir. Fakat şeytanlar, insanlara sihir yapmayı öğreterek küfre girmişlerdir. Ve bu şeytanlar, Bâbil’de** (insanları imtihan etmek için) **indirilmiş iki melek olan Harut ve Marut’un öğrettiği sihri de insanlara öğretiyorlardı. Hâlbuki bu iki melek** (Harut ile Marut), **“Muhakkak ki biz,** (Allah katından) **bir imtihanız, sakın** (sihri öğrenerek) **küfre girme!” deyip uyarmadıkça hiç kimseye sihirden bir şey öğretmezdi.** (Öğütlerine uymayanlar) **Onlardan koca ile karısının arasını ayıracak** (ve insanlar arasında fitne tohumları ekip düşmanlık çıkaracak) **şeyler öğreniyorlardı. Ve o sihirbazlar, yaptıkları sihirle Allah’ın izni olmadıkça hiç kimseye bir zarar veremezler. Ve onlar kendilerine fayda değil, zarar verecek şeyler öğreniyorlardı. Ve muhakkak ki** (sihri öğrenip yapan) **o Yahudiler, Allah’ın şeriatini sihirle değiştirenlerin ahirette hiçbir nasibi olmayacağını çok iyi biliyorlardı. Ve Allah’ın şeriatini sihirle değiştirmekle nefislerine ne kadar kötü bir şey yapmış olduklarını bilselerdi!** (Bu ameli asla yapmazlardı.)

103- Onlar (sihir yapmayı öğrenenler, Allah’a, rasulüne ve dinin emirlerine gerçekten) **iman etmiş ve** (Allah’ın azabından gerektiği şekilde) **korkmuş olsalardı,** (buna karşılık) **Allah katından verilecek sevap** (onlar için, sihir ve sihirden kazanılan şeylerden) **daha hayırlı olurdu. Eğer** (Allah’a gerçekten iman ve itaat eden kişiye verilecek sevabı) **bilselerdi** (asla sihir gibi Allah’ın yasakladığı amellerle uğraşmazlardı)**...**

104- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sakın** (Yahudilerin alay kastıyla söylediği) **“Rāʿinâ** (bizi dinlersen biz de seni dinleriz)**.” sözünü söylemeyin! Ancak “Unẓurnâ** (söylediklerini anlayıp anlamadığımızı kontrol et ve anlamadığımız şeyleri bize açıkla)**.” deyin ve** (Allah’ın emirlerini) **dinleyin** (onları iyice anlayıp hayatınıza uygulayın)**! Muhakkak ki** (Allah’ın rasulüyle alay eden ve O’nun emirlerine karşı gelen) **kâfirler için elem verici** (çok acıklı) **bir azap vardır.**

105- Ey iman edenler! Bilin ki kitap ehlinden inkâr edenler ve müşrikler, Rabbinizden size bir hayır (özellikle nübüvvet, risalet ve hidayet gibi nimetler) **gelmesini asla istemezler. Muhakkak ki Allah, kullarından dilediğine** (hidayet, dilediğine de nebilik ve rasullük) **rahmetini has kılar. Ve muhakkak ki Allah, büyük lütuf sahibidir** (dünya ve dinle ilgili verdiği her nimet ve hayır kulların hak etmesiyle değil, O’nun ikramıyladır)**.**

106- Eğer bir ayetin hükmünü başka bir hükümle değiştirir veya o ayetin hükmünü tamamen terk edip kaldırırsak yerine ondan daha hayırlısını (kulların menfaatine daha uygun ve kolay olanı) **veya** (menfaat ve kolaylık bakımından) **onun benzerini getiririz. Ey rasulüm! Allah’ın her şeye kadir olduğunu bilmez misin?!** (Kullarının menfaati için emir ve yasakla ilgili konularda, dilediği ayetin hükmünü dilediği şekilde değiştirme veya iptal etme yetkisi yalnız O’na aittir.)

107- Ey rasulüm! Göklerin ve yerin mülkünün (ve hükümranlığının) **yalnız Allah’a ait olduğunu bilmez misin?!** (Mutlak hüküm koyma hakkı* yalnız Allah’a aittir; dilediği hükmü değiştirir, dilediği hükmü iptal eder.) **Ey Allah’a ve rasulüne gerçek manada iman edenler! Sizin,** (düşmanlarınıza karşı koruyup yardım edecek ve muzaffer kılacak) **Allah’tan başka hiçbir dost ve yardımcınız yoktur.**

---

* Mutlak hüküm verme hakkı: Her konuda, hiç kimseye ve hiçbir şeye bağlı olmaksızın dilediği gibi hüküm

وَدَّ كَثِيرٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَـٰبِ لَوْ يَرُدُّونَكُم مِّنۢ بَعْدِ إِيمَـٰنِكُمْ كُفَّارًا حَسَدًا مِّنْ عِندِ أَنفُسِهِم مِّنۢ
بَعْدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَٱعْفُوا۟ وَٱصْفَحُوا۟ حَتَّىٰ يَأْتِىَ ٱللَّهُ بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿١٠٩﴾ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا
تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٠﴾ وَقَالُوا۟ لَن يَدْخُلَ ٱلْجَنَّةَ إِلَّا مَن كَانَ هُودًا أَوْ نَصَـٰرَىٰ ۗ تِلْكَ أَمَانِيُّهُمْ ۗ قُلْ هَاتُوا۟
بُرْهَـٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿١١١﴾ بَلَىٰ ۚ مَنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ فَلَهُۥٓ أَجْرُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦ
وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١١٢﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ لَيْسَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ عَلَىٰ شَىْءٍ وَقَالَتِ ٱلنَّصَـٰرَىٰ
لَيْسَتِ ٱلْيَهُودُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُمْ يَتْلُونَ ٱلْكِتَـٰبَ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ مِثْلَ قَوْلِهِمْ ۚ فَٱللَّهُ
يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١١٣﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن مَّنَعَ مَسَـٰجِدَ ٱللَّهِ أَن
يُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ وَسَعَىٰ فِى خَرَابِهَآ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ مَا كَانَ لَهُمْ أَن يَدْخُلُوهَآ إِلَّا خَآئِفِينَ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا
خِزْىٌ وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١١٤﴾ وَلِلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُ ۚ فَأَيْنَمَا تُوَلُّوا۟ فَثَمَّ وَجْهُ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَـٰنَهُۥ ۖ بَل لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ كُلٌّ لَّهُۥ قَـٰنِتُونَ
﴿١١٦﴾ بَدِيعُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿١١٧﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ
لَوْلَا يُكَلِّمُنَا ٱللَّهُ أَوْ تَأْتِينَآ ءَايَةٌ ۗ كَذَٰلِكَ قَالَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّثْلَ قَوْلِهِمْ ۘ تَشَـٰبَهَتْ قُلُوبُهُمْ ۗ
قَدْ بَيَّنَّا ٱلْـَٔايَـٰتِ لِقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿١١٨﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَـٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۖ وَلَا تُسْـَٔلُ عَنْ أَصْحَـٰبِ
ٱلْجَحِيمِ ﴿١١٩﴾ وَلَن تَرْضَىٰ عَنكَ ٱلْيَهُودُ وَلَا ٱلنَّصَـٰرَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ ۗ قُلْ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ
ٱلْهُدَىٰ ۗ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم بَعْدَ ٱلَّذِى جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ مَا لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿١٢٠﴾

(nebi ve rasulleriyle kelam ettiği gibi) **bizimle de kelam etse veya bize de** (onlara verdiği gibi, hak üzere olduğumuzu bildiren) **bir ayet** (alamet) **gelse!" İşte, kendilerinden öncekiler** (Yahudiler) **de onların söylediği bu sözü söylemişti. Böylece** (küfür ve sapıklıkta) **kalpleri birbirine benzedi. Muhakkak ki biz,** (sapıkların sapıklığını ve nasıl cezalandırıldıklarını bildiren) **ayetleri** (delilleri; Allah'a ve rasulüne ihlasla, kesin delillerle ve) **bilerek iman edenler için ayrıntılı bir şekilde açıkladık.**

119- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz seni, hak (kendisinden başka hiçbir dinin kabul edilmediği İslam) **ile gönderdik. Sen,** (davetine icabet edenleri dünyada zafer, ahirette ise cennet mükâfaatı ile) **müjdeleyici ve** (seni inkâr edenleri hem dünya zilleti hem de ahiret azabı ile) **uyarıcısın. Sen,** (seni ve davetini inkâr üzere ölen) **cehennem ehlinden** (ve onların yaptıklarından sorumlu değilsin, onlardan) **dolayı hesaba çekilmeyeceksin.**

120- Ve ey rasulüm! Yahudi ve Hristiyanlar, (İslam'ı terk edip) **onların milletlerine** (yollarına) **tâbi olmadıkça asla senden razı olmazlar. Onlara de ki: "Muhakkak ki doğru yol, yalnız Allah'ın gösterdiği yoldur." Şunu bil ki apaçık hak sana geldikten sonra onların hevalarına** (arzu ve isteklerine) **uyarsan kendine Allah'tan ne bir veli** (dost, destekçi ve yardımcı) **ne de bir nasîr** (zararı defeden) **bulursun.**

109- Ey gerçek manada iman edenler! Kitap ehlinin çoğu, (Muhammed'in Allah'ın rasulü olduğuna ve ona tâbi olanların hidayet üzere olduğuna dair) **hak kendilerine açıkça belli olduktan sonra,** (sırf hak olan rasule tâbi olduğunuz için) **nefislerinden kaynaklanan hasetten dolayı, imanınızdan sonra sizi küfre döndürmeyi arzular. Allah onlar hakkındaki hükmünü verinceye kadar** (yaptıkları kötülüklerden dolayı onları cezalandırmayıp) **affedin ve yaptıklarını görmezden gelin. Muhakkak ki Allah, her şeye kadirdir** (dilerse onlara azap eder, dilerse onlara hidayet edip bağışlar)**.**

110- Ve (ey gerçek manada iman edenler) **namazı ikame edin** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılın)**, zekâtı** (Allah'ın bildirdiği gibi) **verin ve bilin ki** (ahiret sevabını umarak) **nefsiniz için ne hayır işlerseniz Allah katında** (ahirette) **onun mükâfaatını bulursunuz. Muhakkak ki Allah,** (hayır olsun şer olsun, açık olsun gizli olsun) **yaptığınız her şeyi görendir** (ve size ona göre karşılığını verecektir)**.**

111- Bir de (Yahudiler) **"Yahudilerden başkası cennete girmeyecektir." ve** (Hristiyanlar da) **"Hristiyanlardan başkası cennete girmeyecektir." dediler. Hayır! Bu sadece, onların** (delilsiz ve haksız) **temennileridir. Ey rasulüm!** (Onlara) **De ki: "Eğer doğru söylüyorsanız** (bu iddianızı ispat edecek) **delilinizi getirin!"**

112- Hayır (kesinlikle Yahudi ve Hristiyanların iddia ettiği gibi değil)**! Kim yüzünü Allah'a teslim eder** (Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmaz, tevhidi ve bütün amellerini Allah'ın rızası için yapar) **ve amellerini muhsin olarak** (Allah'ın istediği şekilde) **yaparsa işte bu kimsenin mükâfaatı** (sevabı), **Rabbinin katındadır. Onların** (böyle yaptıkları için ahiret gününde azap görme) **korkusu olmayacaktır ve onlar** (dünyada terk ettikleri şeylerden dolayı) **üzülmeyeceklerdir.**

113- Yahudiler, "Hristiyanlar doğru din üzerinde değildir." dediler. Hristiyanlar da "Yahudiler doğru din üzerinde değildir." dediler. Hâlbuki onlar kitabı (Tevrât'ta ve İncîl'de, söyledikleri sözlerde yalancı olduklarını) **okumaktadırlar. Bilmeyenler** (kendilerine kitap verilmemiş olan müşrikler) **de** (daha önce, kendilerine muhalefet edenlere) **onların söyledikleri bu sözün aynısını söylüyorlardı. Muhakkak ki Allah, kıyamet gününde ihtilaf ettikleri konuda aralarında hükmünü verecektir.**

114- Ve Allah'ın mescidlerinde, O'nun isminin zikredilmesini (tevhid edilip sadece O'na ibadet yapılmasını) **engelleyen ve oraların yıkılması için çalışandan daha zalim kim olabilir?! Böyle kişiler, oralara** (girmemelidir, girdiklerinde ise başlarına bir azap geleceği endişesiyle) **ancak korkarak girerler. Onlar için dünyada** (öldürülerek, esir edilerek veya cizye verdirilerek) **bir aşağılanma, ahirette ise büyük bir azap vardır.**

115- Ve doğu da batı da (tüm kâinat ile içindekilerin mülkü, idaresi, emir ve yasak koyma hakkı yalnız) **Allah'a aittir.** (Ey mu'min kullarım! Allah'ın emrini yerine getirmek için) **Nereye yönelirseniz yönelin, bilin ki Allah'ın vechi** (kıblesi) **oradadır. Muhakkak ki Allah,** (وَاسِع) **Vâsiʿ'dir** (mahlukatın bütün ihtiyaçlarını gideren ve onları dilediği gibi idare edendir) **ve** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (herkesin yaptığını; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir)**.**

116- Ve (Hristiyanlar) **dediler ki: "Allah, çocuk edinmiştir." Allah,** (çocuk edinmekten ve) **her türlü noksanlıktan münezzeh ve yücedir! Doğrusu,** (Allah'ın oğlu dedikleri İsa da dâhil) **göklerde ve yeryüzünde bulunan her şey O'nundur** (bütün bunları O yaratmıştır, mülkleri ve idareleri de yalnız O'na aittir)**. Hepsi** (isteyerek veya istemeyerek) **O'nun hükümranlığına boyun eğmiştir.**

117- Allah, gökleri ve yeri (yoktan) **örneksiz yaratandır.** (Elbette İsa'yı da babasız yaratmaya kadirdir.) **Ve Allah bir şeyi var etmeyi irade etmişse** (ki iradesi ezelidir)* **"**(Şu vakitte) **Ol!" der, o da** (tayin edilen vakit geldiğinde) **hemen oluverir** (can vermek, öldürmek, diriltmek ve benzeri şeyler de böyledir)**."**

* Allahu Teâlâ'nın iradesi zati sıfatlarındandır. O'nda asla bir değişme olmaz. Allahu Teâlâ bir şeyi irade etmişse mutlaka gerçekleşecektir. Allahu Teâlâ'nın iradesi ezeli ve kdîm (قَدِيم)'dir. Asla hâdis; yani önce yoktu, sonra var olmuş değildir. Hâdis olan, Allahu Teâlâ'nın iradesinin taallukudur. Allahu Teâlâ yaratacağı şeyi, ne zaman, nerede, nasıl var olacağını ve bütün sıfat ve özelliklerini ezelde tayin etmiştir ve var olmasını istediği şeyin zamanı geldiğinde, ezelde irade ettiği şekilde hemen oluverir. Allahu Teâlâ'nın olmasını irade ettiği şey hâdistir fakat Allahu Teâlâ'nın iradesi hâdis değildir. Bu sebeple "Allah'ın iradesi hâdistir yani daha önce irade etmediği şeyi sonradan irade edebilir veya Allah'ın iradesi değişkendir yani daha önce bir şey irade etmiş, sonra bu iradesini değiştirebilir." sözü, küfür olan bir sözdür. Çünkü Allahu Teâlâ'nın iradesi ilmine uygundur ve daha önce irade etmemiş, sonra irade ediyor ya da iradesi değişebilir sözü, Allahu Teâlâ'nın ilminin kdîm (قَدِيم) olmadığı, her şeyi kuşatmadığı, yeni ilimler edindiği ve yeni edindiği ilme göre irade ettiği manasına gelir.

118- (Allah'ın zatını, sıfatlarını ve fiillerini) **Bilmeyen müşrikler de şöyle dediler: "Keşke Allah,**

ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَتْلُونَهُۥ حَقَّ تِلَاوَتِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٢١﴾ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتِىَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتُ عَلَيْكُمْ وَأَنِّى فَضَّلْتُكُمْ عَلَى
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٢﴾ وَٱتَّقُوا۟ يَوْمًا لَّا تَجْزِى نَفْسٌ عَن نَّفْسٍ شَيْـًٔا وَلَا يُقْبَلُ مِنْهَا عَدْلٌ وَلَا تَنفَعُهَا
شَفَٰعَةٌ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿١٢٣﴾ ۞ وَإِذِ ٱبْتَلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ رَبُّهُۥ بِكَلِمَٰتٍ فَأَتَمَّهُنَّ ۖ قَالَ إِنِّى جَاعِلُكَ
لِلنَّاسِ إِمَامًا ۖ قَالَ وَمِن ذُرِّيَّتِى ۖ قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٢٤﴾ وَإِذْ جَعَلْنَا ٱلْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا
وَٱتَّخِذُوا۟ مِن مَّقَامِ إِبْرَٰهِـۧمَ مُصَلًّى ۖ وَعَهِدْنَآ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ أَن طَهِّرَا بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِينَ
وَٱلْعَٰكِفِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ﴿١٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ ٱجْعَلْ هَٰذَا بَلَدًا ءَامِنًا وَٱرْزُقْ أَهْلَهُۥ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ
مَنْ ءَامَنَ مِنْهُم بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ قَالَ وَمَن كَفَرَ فَأُمَتِّعُهُۥ قَلِيلًا ثُمَّ أَضْطَرُّهُۥٓ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلنَّارِ ۖ
وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٢٦﴾ وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَٰهِـۧمُ ٱلْقَوَاعِدَ مِنَ ٱلْبَيْتِ وَإِسْمَٰعِيلُ رَبَّنَا تَقَبَّلْ مِنَّآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٢٧﴾ رَبَّنَا وَٱجْعَلْنَا مُسْلِمَيْنِ لَكَ وَمِن ذُرِّيَّتِنَآ أُمَّةً مُّسْلِمَةً لَّكَ وَأَرِنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبْ عَلَيْنَآ ۖ
إِنَّكَ أَنتَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٨﴾ رَبَّنَا وَٱبْعَثْ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِكَ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ
وَٱلْحِكْمَةَ وَيُزَكِّيهِمْ ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٢٩﴾ وَمَن يَرْغَبُ عَن مِّلَّةِ إِبْرَٰهِـۧمَ إِلَّا مَن سَفِهَ نَفْسَهُۥ ۚ
وَلَقَدِ ٱصْطَفَيْنَٰهُ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٣٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُۥ رَبُّهُۥٓ أَسْلِمْ ۖ قَالَ أَسْلَمْتُ
لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٣١﴾ وَوَصَّىٰ بِهَآ إِبْرَٰهِـۧمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَٰبَنِىَّ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰ لَكُمُ ٱلدِّينَ
فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمْ كُنتُمْ شُهَدَآءَ إِذْ حَضَرَ يَعْقُوبَ ٱلْمَوْتُ إِذْ قَالَ لِبَنِيهِ مَا تَعْبُدُونَ
مِنۢ بَعْدِى ۖ قَالُوا۟ نَعْبُدُ إِلَٰهَكَ وَإِلَٰهَ ءَابَآئِكَ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ إِلَٰهًا وَٰحِدًا وَنَحْنُ لَهُۥ
مُسْلِمُونَ ﴿١٣٣﴾ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْ ۖ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْ ۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٤﴾

ni çocuklarına da vasiyet etti ("Bunu yerine getirin!" dedi) **ve aynı şekilde Yakub da** (bu emri çocuklarına vasiyet etti)**… Onlar şöyle dediler: "Ey çocuklarım! Muhakkak ki Allah sizin için bu tevhid dinini seçmiştir. Öyleyse sizler ölünceye kadar devamlı bu din üzere yaşayın!"**

133- (Ey Muhammed'i ve getirdiği tevhidi inkâr eden Yahudi ve Hristiyanlar!) **Yakub ölüm döşeğinde çocuklarına, "Ben öldükten sonra hangi şeye ibadet edeceksiniz?" diye sorduğu zaman yoksa sizler de orada mıydınız** (ki Yakub ve çocuklarının, içinde şirk olan bâtıl dininiz üzere olduğunu iddia ediyorsunuz)**? Hayır! Siz orada değildiniz.** (Öyleyse dinleyin!) **Çocukları ona şöyle demişlerdi: "Senin de babaların İbrahim, İsmail ve İshak'ın da ilahı olan tek ilaha ibadet ederiz ve biz O'na** (hiçbir şeyi şirk koşmadan emirlerine ihlasla boyun eğip) **teslim olanlarız."** (Onlar kesinlikle sizin iddia ettiğiniz gibi içinde şirk olan bâtıl bir din üzere değillerdi.)

134- (Ey Yahudi ve Hristiyanlar! Sizin inandığınız gibi inandıklarını yalan yere iddia ettiğiniz) **Bu topluluk** (İbrahim, İsmail, İshak ve çocukları), **sizden önce gelip geçmiş bir ümmettir. Onlar yaptıkları şeylerin karşılığını görecektir, sizler de yaptığınız şeylerin karşılığını göreceksiniz. Ve siz, asla onların yaptıklarından sorumlu tutulacak değilsiniz.**

121- Kendilerine kitap (Tevrât’ı) **verdiğimiz** (Yahudilerden bazı) **kişiler, onu gerektiği şekilde okurlar** (tahrif etmez, içindeki Muhammed ile ilgili haberleri tasdik edip ona tâbi olurlar)**. İşte bunlar,** (Muhammed’e tâbi olmakla) **kitaba** (tahrif edilmemiş Tevrât’a) **gerçekten iman etmiş olanlardır. Hak olan kitabı** (gerçek Tevrât’ı ve onu tahrif ederek Muhammed’in risaletini) **inkâr edenler ise** (dünya ve ahirette) **kaybedenlerin ta kendileridir!**

122- Ey İsrailoğulları! Size (atalarınıza) **verdiğim** (rasullerin çoğunun sizden çıkması, Firavun’un zulmünden kurtulma, düşmanlarınıza karşı muzaffer olma, zilletten sonra yeryüzüne hâkim olma gibi türlü türlü) **nimetlerimi ve sizleri** (mu’min atalarınızı, rasullerime tâbi oldukları için) **âlemlere** (yaşadıkları zamandaki bütün insanlara) **üstün kıldığımı hatırlayın** (artık bana nankörlük etmeyin ve hak olarak gönderdiğim rasulüme tâbi olun)**!**

123- Ve (ey kitaplarımı tahrif eden ve gönderdiğim son rasulü yalanlayanlar) **hiç kimsenin başkası için ödeme yapmayacağı,** (azaptan kurtulması için) **hiç kimseden fidye kabul edilmeyeceği,** (küfür üzere ölen) **hiç kimseye şefaat edilmeyeceği ve** (Allah’ın azabı geldiğinde) **hiç kimseye yardım edilmeyeceği** (hesaba çekileceğiniz) **o günden korkun!**

124- Ve Rabbi, İbrahim’i birtakım kelimelerle (bazı emirlerle) **imtihan ettiği ve o da emrolunduğu şeyleri** (güzel bir şekilde) **yerine getirdiği zaman Allah** (onun makamını yükseltti ve) **şöyle dedi: “Muhakkak ki ben seni,** (şimdiki ve sonraki bütün) **insanlara** (örnek alacakları bir) **önder yapacağım.” İbrahim şöyle dedi: “Zürriyetimden de** (insanlara örnek olacak önderler) **yap!” Allah şöyle dedi: “Zalimler** (Allah’a şirk koşanlar)**, benim** (nübüvvet vereceğime ve hayırda önderler yapacağıma dair) **sana verdiğim söze asla nail olamazlar.”**

125- Ve biz Kâbe’yi, insanların sürekli gidip gelmek istediği güvenli bir yer kılmıştık. Siz de Makam-ı İbrahim’den kendinize bir namaz yeri edinin. İbrahim ve İsmail’e şöyle emretmiştik: “Tavaf edenler, (orada kalıp) **kendini ibadete verenler, rükû ve secde edenler** (namaz kılanlar) **için evimi** (Kâbe’yi her türlü maddi ve şirk gibi manevi pislikten) **tertemiz tutun!”**

126- Ve hatırlayın! İbrahim şöyle demişti: “Ey Rabbim! Bu beldeyi (Kâbe ve çevresini her türlü saldırı ve doğal afetten) **emin kıl, orada yaşayanlardan Allah’a ve ahiret gününe iman etmiş olanları** (güzel ve hayırlı) **ürünlerle rızıklandır!” Allah ona şöyle buyurdu: “**(Duanı kabul ettim. Fakat Mekke’de yaşayanlardan) **İnkâr edenleri de** (dünyada ecelleri gelinceye kadar) **az bir müddet rızıklardan istifade ettireceğim,** (öldükten) **sonra ise onları cehennem azabına süreceğim. Orası ne kötü bir sondur** (keşke bilseler)**!”**

127- Şunu da hatırlayın! İbrahim ve İsmail, evin (Kâbe’nin) **temellerini yükseltiyor ve şöyle diyorlardı: “Ey Rabbimiz,** (yaptığımız itaat olan amelleri) **bizden kabul et! Muhakkak ki sen** (ٱلسَّمِيع) **es-Semî‘’sin** (başlangıcı ve sonu olmayan işitme sıfatına sahipsin; açığıyla gizlisiyle işitilebilecek her şeyi işitensin), (ٱلْعَلِيم) **el-‘Alîm’sin** (başlangıcı ve sonu olmayan ilim sıfatına sahipsin; ister başlangıcı olsun ister olmasın, ister sonu olsun ister olmasın, isterse varlığı imkânsız olsun sonsuza kadar olacak ve olmayacak her şeyi ezelde en ince detayıyla bilensin)**!”**

128- (İbrahim ve İsmail şöyle dediler) **“Ey Rabbimiz! Bizi, sana Müslüman** (yalnız sana ibadet edip hiçbir konuda eş koşmayan, emrine boyun eğmiş) **kullar kıl, soyumuzdan da sana teslim olmuş** (yalnız sana ibadet eden, hiçbir şeyi şirk koşmayan ve emirlerine boyun eğen) **bir ümmet çıkar! Ve salih amellerimizi** (hac ve diğer farz ibadetleri nasıl yapacağımızı) **bize öğret! Tevbelerimizi de kabul et! Muhakkak ki sen** (ٱلتَّوَّاب) **et-Tevvâb’sın** (kötü amellerinden tevbe eden kullarına affı bol olansın), (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm’sin** (kullarının duasına icabet edip hak edenlere merhametle muamele edensin)**.”**

129- (İbrahim ve İsmail şöyle dediler) **“Ey Rabbimiz! Onların** (Müslüman ümmetin) **içinden, onlara senin** (kendisine) **vahyettiğin ayetleri okuyan, kitabı** (Kur’ân’ı) **ve hikmeti** (sünneti) **öğreten, onları** (şirk pisliğinden) **temizleyen bir rasul** (Muhammed’i) **gönder! Muhakkak ki sen** (ٱلْعَزِيز) **el-‘Azîz’sin** (dilediğini yapan ve hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamayacağı yüce zatsın), (ٱلْحَكِيم) **el-Ḥakîm’sin** (her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan hikmet sahibisin)**.”**

130- Bilinmelidir ki nefsini alçaltmış olandan (menfaatine olan şeyi bilmeyen ve ahiret gününde kendisini helake sürükleyenden) **başkası İbrahim’in milletinden** (tevhid dininden) **yüz çevirmez. Muhakkak ki biz onu** (İbrahim’i) **dünyada** (rasul ve halil olarak) **seçtik ve o, ahiret gününde de salihlerden** (Allah’ın haklarını yerine getirmiş derecesi yüksek kişilerden) **olacaktır.**

131- Hani Rabbi ona (İbrahim’e) **şöyle demişti: “Teslim ol** (bana ibadette ihlaslı ol, asla şirk koşanlardan olma ve emirlerime itaat et)**!” O da şöyle demişti: “Ben, âlemlerin Rabbine teslim oldum** (Allah’a ihlasla boyun eğdim, bütün şirklerden uzaklaştım ve ibadetlerimi yalnız O’na yaparım)**.”**

132- İbrahim, Allah’ın bu (“Teslim ol!”) **emri-**

وَقَالُواْ كُونُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰ تَهْتَدُواْۗ قُلْ بَلْ مِلَّةَ إِبْرَٰهِـۧمَ حَنِيفًاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ١٣٥ قُولُوٓاْ
ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ إِلَىٰٓ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطِ وَمَآ
أُوتِىَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَمَآ أُوتِىَ ٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمْ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّنْهُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ
١٣٦ فَإِنْ ءَامَنُواْ بِمِثْلِ مَآ ءَامَنتُم بِهِۦ فَقَدِ ٱهْتَدَواْۖ وَّإِن تَوَلَّوْاْ فَإِنَّمَا هُمْ فِى شِقَاقٍۖ فَسَيَكْفِيكَهُمُ ٱللَّهُۚ وَهُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ١٣٧ صِبْغَةَ ٱللَّهِ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ صِبْغَةًۖ وَنَحْنُ لَهُۥ عَٰبِدُونَ ١٣٨ قُلْ أَتُحَآجُّونَنَا
فِى ٱللَّهِ وَهُوَ رَبُّنَا وَرَبُّكُمْ وَلَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ وَنَحْنُ لَهُۥ مُخْلِصُونَ ١٣٩ أَمْ تَقُولُونَ
إِنَّ إِبْرَٰهِـۧمَ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَٱلْأَسْبَاطَ كَانُواْ هُودًا أَوْ نَصَٰرَىٰۗ قُلْ ءَأَنتُمْ أَعْلَمُ أَمِ ٱللَّهُۗ
وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَتَمَ شَهَٰدَةً عِندَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ١٤٠ تِلْكَ أُمَّةٌ قَدْ خَلَتْۖ لَهَا مَا
كَسَبَتْ وَلَكُم مَّا كَسَبْتُمْۖ وَلَا تُسْـَٔلُونَ عَمَّا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ١٤١ ۞ سَيَقُولُ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَ ٱلنَّاسِ مَا وَلَّىٰهُمْ
عَن قِبْلَتِهِمُ ٱلَّتِى كَانُواْ عَلَيْهَاۚ قُل لِّلَّهِ ٱلْمَشْرِقُ وَٱلْمَغْرِبُۚ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ١٤٢
وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَٰكُمْ أُمَّةً وَسَطًا لِّتَكُونُواْ شُهَدَآءَ عَلَى ٱلنَّاسِ وَيَكُونَ ٱلرَّسُولُ عَلَيْكُمْ شَهِيدًاۗ وَمَا
جَعَلْنَا ٱلْقِبْلَةَ ٱلَّتِى كُنتَ عَلَيْهَآ إِلَّا لِنَعْلَمَ مَن يَتَّبِعُ ٱلرَّسُولَ مِمَّن يَنقَلِبُ عَلَىٰ عَقِبَيْهِۚ وَإِن كَانَتْ
لَكَبِيرَةً إِلَّا عَلَى ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِيعَ إِيمَٰنَكُمْۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ١٤٣

sunuz yoksa Allah mı?!" Kitaplarındaki (o nebilerin sadece tevhid dinine çağırdıklarına, Yahudi veya Hristiyan olmadıklarına dair) **Allah'tan gelen bilgiyi bildikleri hâlde gizleyenden** (ve onların Yahudi veya Hristiyan olduğunu söyleyenden) **daha zalim kim olabilir?! Ey rasulüm! Onlara de ki: "Allah, yaptıklarınızdan kesinlikle ğafil değildir** (o nebiler hakkındaki doğru bilgiyi gizlediğinizi çok iyi bilir ve bundan dolayı sizi muhakkak cezalandıracaktır)**."**

141- (Ey rasulüm! Allah'ın dini ve ismi zikredilen rasuller hakkında seninle cedelleşen Yahudi ve Hristiyanlara, bildikleri hakkı açıklamazlarsa şöyle de) **"Bu topluluk, sizden önce gelip geçmiş bir ümmettir. Onlar yaptıkları şeylerin karşılığını görecektir, sizler de yaptığınız şeylerin karşılığını göreceksiniz. Ve siz, asla onların yaptıklarından sorumlu tutulacak değilsiniz."**

142- İnsanlardan sefih (menfaatine olan şeyi bilmeyen ve ahiret gününde kendisini helake sürükleyecek) **olanlar** (Yahudi ve münafıklar)**, "Onları** (Muhammed ve ona iman edenleri) **daha önce yönelmekte oldukları kıblelerinden** (Beyt-i Makdis'ten Kâbe'ye) **çeviren şey nedir?" diyecekler. Ey rasulüm! Sen onlara şöyle de: "Doğu ile batı** (ve aralarındaki her şey) **Allah'ındır. Allah** (kıbleyi başka yöne çevirmekle kullarını imtihan eder ve) **dilediği kulunu doğru yola iletir."**

143- Ve ey iman edenler! İşte böylece sizi insanlara (nebilerin, kavimlerine tevhid dinini tebliğ ettiklerine dair) **şahidlik yapmanız için vasat** (adaletli ve hayırlı) **bir ümmet kıldık. Rasul de** (kendisine iman ettiğinize ve getirdiklerini kabul ettiğinize dair) **size şahidlik yapacaktır. Ve ey rasulüm! Seni daha önceki kıbleden** (Beyt-i Makdis'ten), **yönelmekte olduğun kıbleye** (Kâbe'ye) **çevirmemizin sebebi; kimin rasule tâbi olacağının, kimin de dininden dönüp mürted olacağının bilinmesi içindir. Muhakkak ki bu** (imtihan)**, Allah'ın kendilerine hidayet ettiği kimselerden başkasına ağır gelir. Ve Allah imanlarınızı** (daha önce Beyt-i Makdis'e doğru kıldığınız namazların sevabını) **asla zayi etmez. Muhakkak ki Allah insanlara karşı** (رَءُوف) **Raûf'tur** (çok merhametlidir, kullarını asla farz kılmadığı şeylerden hesaba çekmez), **(**رَحِيم**) Raḥîm'dir** (merhametlidir, yapılan ibadetlerin sevabını hiç eksiltmeden verir)**.**

135- Ve Yahudiler (Muhammed’e ve onun ashabına)**, “Yahudi olun, ancak böyle doğru yolu bulmuş olursunuz.” dediler. Hristiyanlar da “Hristiyan olun, ancak böyle doğru yolu bulmuş olursunuz.” dediler. Ey rasulüm!** (Yahudi ve Hristiyanlara) **Sen şöyle de: “Hayır!** (Biz, sizin şirk dininize tâbi olmayız. Gerçekten ihlaslı iseniz gelin, hepimizin tâbi olduğunu iddia ettiği) **İbrahim’in hanif** (hiçbir şirki kabul etmeyen tevhid) **dinine tâbi olalım** (ancak bu şekilde doğru yolu bulmuş oluruz)**. Bilin ki İbrahim** (bir muvahhid idi)**, asla** (sizin gibi) **müşrik değildi.”**

136- Ey iman edenler! (Allah’ın dini dışında başka bir din arayan kâfirlere) **“Biz, Allah’a** (O’nun zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir olduğuna; bizim yegâne rabbimiz ve ilahımız olduğuna; O’ndan başka ibadete layık gerçek hiçbir ilah olmadığına) **ve onun tarafından bize indirilene** (şeksiz şüphesiz, tam bir teslimiyetle)**; İbrahim’e, İsmail’e, İshak’a, Yakub’a ve Yakub’un torunlarına** (vahiy olarak) **Rableri tarafından indirilenlere; Musa ve İsa’ya Rableri tarafından verilene ve bütün nebilere Rableri tarafından verilenlere** (şeksiz şüphesiz) **inandık.” deyin ve buna ek olarak “**(Allah tarafından gönderildiği bildirilen) **Nebilerden bir kısmına iman edip bir kısmına iman etmeyerek hiçbirinin arasını ayırmayız.” deyin. Ayrıca kâfir ve müşriklere deyin ki: “Bilin ki biz,** (sizin gibi değiliz; bütün sahte ilahları, her türlü şirki ve müşrikleri reddederek tam manasıyla her konuda) **Allah’a teslim olanlarız** (mutlak itaat edilme*, mutlak sevilme* ve mutlak tâbi olunma hakkını ihlasla bütün bunları sadece kendisi hak eden Allah’a verenleriz)**.”**

* Mutlak itaat etmek; bir kimsenin verdiği emir ve hüküm ne olursa olsun ona itaat etmek demektir. Allahu Teâlâ’dan başkasına kim olursa olsun mutlak itaat edilme hakkı verilirse o, ilah edinilmiş demektir. Kim de bu hakkın kendisine verilmesini isterse ilahlık taslamış olur. Çünkü mutlak itaat edilme hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. O’nun dışındaki varlıklara Allahu Teâlâ için ve Allahu Teâlâ’ya karşı gelmemek şartıyla itaat edilir.

* Mutlak sevilme hakkı: Bir varlığı zatı için sevmek, ne yaparsa yapsın her zaman sevmek; onun sevdiğini sevmek, sevmediğini sevmemek; onun için dost, onun için düşman olmak ve onun razı olduğundan razı olmak, onun buğzettiğine buğzetmektir.

Bu hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya vermek gerekir. Bunu sadece Allahu Teâlâ’ya vermek tevhid, başkasına vermek ise şirktir. Çünkü mutlak sevilme hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. Diğer varlıklar ise sadece Allahu Teâlâ için sevilir ve onlara sadece Allahu Teâlâ için buğzedilir. Kim olursa olsun; zatı, sıfatı ve mevkisi ne olursa olsun, bu hakkı kendisinde gören açıkça “Ben ilahım.” demese bile kendisini ilah ilan etmiş ve kâfir olmuş olur; her kim de böyle birine bu hakkı verirse veya bu hakkı böyle kimselere verenleri Müslüman kabul ederse ne kadar Müslüman olduğunu iddia etse, sabahtan akşama kadar “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” dese, her gün beş vakit namaz kılsa, oruç tutsa ve İslam’dan olan diğer amelleri yapsa da İslam dininden çıkar, kâfir ve müşrik olur.

137- Ey iman edenler! Eğer onlar (Yahudi ve Hristiyanlar) **sizin iman ettiğiniz gibi** (Allah’ı zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve ibadette birleyerek; O’na hiçbir şeyi şirk koşmayarak, bütün emirlerine ihlasla boyun eğerek; nebi ve rasuller arasında hiçbir ayrım yapmayarak) **iman ederlerse işte o zaman doğru yolu bulmuş olurlar. Eğer sizin iman ettiğiniz gibi iman etmekten yüz çevirirlerse işte o zaman kesinlikle haktan ayrılmış, Allah’a karşı gelmiş, rasulünüze ve Müslümanlara düşman olmuş olurlar. Ey rasulüm! Onlara karşı Allah sana yeter** (seni onların kötülüklerinden koruyacaktır)**. Allah** (ٱلسَّمِيع) **es-Semîʿ’dir** (başlangıcı ve sonu olmayan işitme sıfatına sahiptir; açığıyla gizlisiyle her şeyi en ince detayıyla işitendir. Muhakkak onların senin hakkında söyledikleri şeyleri de işitir) **ve** (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm’dir** (başlangıcı ve sonu olmayan ilim sıfatına sahiptir; ister başlangıcı olsun ister olmasın, ister sonu olsun ister olmasın, isterse varlığı imkânsız olsun sonsuza kadar olacak ve olmayacak her şeyi en ince detayıyla bilendir. Muhakkak kalplerinde sana ve mu’minlere karşı besledikleri kin ve hasedi de bilir)**.**

138- (Ey rasulüm! Bâtıl dinlere tâbi olan Yahudi ve Hristiyanlara de ki) **“Sahip olduğumuz işte bu iman, Allah’ın boyasıdır** (içinde hiçbir şirk barındırmayan tevhid dinidir)**! Allah’ın boyasından** (tevhid dininden) **daha iyi hangi boya** (din) **vardır?! Muhakkak ki biz, yalnız Allah’a ibadet ederiz** (O’nun her emrine boyun eğer ve O’na hiçbir şeyi şirk koşmayız)**.”**

139- Ey rasulüm! (Kendi dinlerinin sizinkinden daha hayırlı olduğunu iddia eden ve sizi kendi dinlerine çağıran Yahudi ve Hristiyanlara) **Şöyle de: “Haksız yere bizimle, kendisine inandığımız Allah** (ve O’nun rasulü vasıtasıyla gönderdiği, tâbi olduğumuz İslam dini) **hakkında mı tartışıyorsunuz?! Bilin ki bizim inandığımız rabbimiz ve sizin gerçek rabbiniz, Allah’tır** (O, adalet sahibidir ve kimlerin kendisine ihlasla itaat ettiğini çok iyi bilir)**. Biz kendi yaptığımız amellerden sorumlu tutulacağız, siz de kendi yaptığınız amellerden sorumlu tutulacaksınız. Biz** (sizin gibi müşrik değiliz) **O’na** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve ibadette hiçbir şeyi şirk koşmadan bağlanmış) **tevhidde ve ibadette ihlaslı kullarız.”**

140- Ey Yahudi ve Hristiyanlar! Yoksa siz İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve Yakub’un neslinden gelen nebilerin de (sizin gibi) **Yahudi veya Hristiyan olduğunu mu söylüyorsunuz?! Ey rasulüm! Onlara de ki: “Siz mi daha iyi biliyor-**

قَدْ نَرَىٰ تَقَلُّبَ وَجْهِكَ فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ فَلَنُوَلِّيَنَّكَ قِبْلَةً تَرْضَىٰهَا ۚ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ
ٱلْحَرَامِ ۚ وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ لَيَعْلَمُونَ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ
مِن رَّبِّهِمْ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٤٤﴾ وَلَئِنْ أَتَيْتَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ بِكُلِّ ءَايَةٍ مَّا تَبِعُوا۟
قِبْلَتَكَ ۚ وَمَآ أَنتَ بِتَابِعٍ قِبْلَتَهُمْ ۚ وَمَا بَعْضُهُم بِتَابِعٍ قِبْلَةَ بَعْضٍ ۚ وَلَئِنِ ٱتَّبَعْتَ أَهْوَآءَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ
مِنَ ٱلْعِلْمِ ۙ إِنَّكَ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٥﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمْ ۖ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنْهُمْ لَيَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤٦﴾ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ
﴿١٤٧﴾ وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا ۖ فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ أَيْنَ مَا تَكُونُوا۟ يَأْتِ بِكُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٤٨﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَإِنَّهُۥ لَلْحَقُّ
مِن رَّبِّكَ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿١٤٩﴾ وَمِنْ حَيْثُ خَرَجْتَ فَوَلِّ وَجْهَكَ شَطْرَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ
وَحَيْثُ مَا كُنتُمْ فَوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ شَطْرَهُۥ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَيْكُمْ حُجَّةٌ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ
فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِى وَلِأُتِمَّ نِعْمَتِى عَلَيْكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٥٠﴾ كَمَآ أَرْسَلْنَا فِيكُمْ رَسُولًا
مِّنكُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِنَا وَيُزَكِّيكُمْ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَيُعَلِّمُكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا۟
تَعْلَمُونَ ﴿١٥١﴾ فَٱذْكُرُونِىٓ أَذْكُرْكُمْ وَٱشْكُرُوا۟ لِى وَلَا تَكْفُرُونِ ﴿١٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱسْتَعِينُوا۟
بِٱلصَّبْرِ وَٱلصَّلَوٰةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٣﴾ وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَن يُقْتَلُ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمْوَٰتٌۢ ۚ بَلْ أَحْيَآءٌ
وَلَٰكِن لَّا تَشْعُرُونَ ﴿١٥٤﴾ وَلَنَبْلُوَنَّكُم بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلْخَوْفِ وَٱلْجُوعِ وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَنفُسِ
وَٱلثَّمَرَٰتِ ۗ وَبَشِّرِ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٥٥﴾ ٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌ قَالُوٓا۟ إِنَّا لِلَّهِ وَإِنَّآ إِلَيْهِ رَٰجِعُونَ ﴿١٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
عَلَيْهِمْ صَلَوَٰتٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَرَحْمَةٌ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُهْتَدُونَ ﴿١٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱلصَّفَا وَٱلْمَرْوَةَ مِن شَعَآئِرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنْ
حَجَّ ٱلْبَيْتَ أَوِ ٱعْتَمَرَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِ أَن يَطَّوَّفَ بِهِمَا ۚ وَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَإِنَّ ٱللَّهَ شَاكِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٥٨﴾

eksiltmekle imtihan edeceğiz. Ey rasulüm! Sabredenleri (cennetle) **müjdele!**

156- O sabreden mu'minler, başlarına bir musibet gelince (buna rıza göstererek) **şöyle derler: "Muhakkak ki biz, Allah'a aidiz** (O'nun kullarıyız) **ve** (ölünce) **muhakkak O'na döneceğiz."**

157- İşte onlara (rasulümüze tâbi olup her türlü musibete sabreden mu'minlere), **Rablerinden salavat** (bağışlanma) **ve rahmet** (mükâfaat) **vardır. Doğru yolda olanlar, işte onlardır!**

158- Muhakkak ki Safa ile Merve, Allah'ın (hac ve umre için) **koyduğu nişanelerdir. Kim Beyt'i** (Kâbe'yi) **hac için ziyaret eder veya umre yaparsa bu ikisinin arasında say yapmasında kendisine bir günah yoktur. Kim de gönüllü olarak bir hayır** (Allah rızası için farz olan hac ibadetini yaptıktan sonra tekrar hac ve umre ibadetlerini) **yaparsa bilsin ki Allah** (شَاكِر) **Şâkir'dir** (şükredilmeye layık olan ve kendisine ihlasla yapılan ibadetlere sevap verendir), (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (her şeyi gizlisiyle, aşikârıyla en iyi bilendir).

144- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz, (Kâbe'nin kıble yapılması için vahiy gelsin diye) **yüzünü devamlı göğe doğru çevirdiğini görmekteyiz. Şimdi seni arzuladığın kıbleye çeviriyoruz. Artık** (namaz kılarken) **yüzünü Mescid-i Haram yönüne çevir! Ey mu'minler! Nerede olursanız olun, siz de** (namaz kılarken) **yüzlerinizi o yöne** (Kâbe'ye) **çevirin! Ve kendilerine kitap verilenler** (Yahudi ve Hristiyan âlimleri) **bunun** (Beyt-i Makdis'ten Kâbe'ye döndürülmenin ve Allah'ın her emrine itaat etmenin) **Rablerinden gelen bir hak olduğunu kesinlikle bilirler. Bilin ki Allah kullarının yaptığı şeylerden asla ğafil değildir** (emirlerine itaat edenleri ve yasaklarından kaçınanları çok iyi bilir).

145- Ve ey rasulüm! Yemin olsun ki kitap verilenlere (Yahudi ve Hristiyanlara, Allah'ın emriyle kıble olarak Kâbe'ye yöneldiğini ispat eden) **ne kadar delil getirirsen getir, yine de** (hakka karşı inat ve kibirden dolayı) **senin kıblene tâbi olmazlar. Sen de** (Allah'ın emrine muhalefet edip) **onların kıblesine tâbi olacak değilsin. Zaten onlar,** (haset ve kibirden dolayı) **birbirlerinin kıblelerine de tâbi olmazlar** (çünkü her grup diğerini tekfir etmektedir)**. Eğer hak sana geldikten sonra onların hevalarına** (arzu ve heveslerine) **uyarsan muhakkak** (emirlerime karşı gelen ve bana itaati terk eden) **zalimlerden olursun.**

146- Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler (Yahudi ve Hristiyan âlimleri)**, onu** (Muhammed'i) **oğullarını tanıdıkları gibi tanırlar** (ve onun Allah katından getirdiklerinin hak olduğunu çok iyi bilirler)**. Böyleyken onlardan bir grup, bu hakkı bile bile gizler.**

147- Ey rasulüm! Bil ki hak, ancak Rabbinden sana vahyedilendir. Onun doğruluğu konusunda sakın şüphe edenlerden olma!

148- Her ümmetin (ibadet ederken) **yöneldiği bir yönü** (kıblesi) **vardır.** (Ey iman edenler! Size kıblenizi ve ahiret için kurtuluş yollarını gösterdim.) **Artık salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **yapmak için yarışın! Biliniz ki nerede olursanız olun, Allah hepinizi** (kıyamet gününde hesaba çekmek için) **diriltecektir. Muhakkak ki Allah** (kıyamet gününde sizi tekrar diriltmeye ve) **her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz).

149- Ey rasulüm! Artık nereden çıkarsan çık, nereye gidersen git (namaz kılacağın zaman) **yüzünü Mescid-i Haram'ın olduğu yöne çevir. Muhakkak ki bu hüküm, Rabbinden** (gelen) **bir haktır ve biliniz ki Allah yaptıklarınızdan ğafil değildir** (yaptığınız her şeyi en ince teferruatıyla bilendir).

150- Ey rasulüm! Artık nereden çıkarsan çık, nereye gidersen git (namaz kılacağın zaman) **yüzünü Mescid-i Haram'ın olduğu yöne çevir! Ey iman edenler! Siz de nerede olursanız olun** (namaz kılacağınız zaman) **yüzünüzü o tarafa çevirin! Böylece insanlardan zalimler** (Mekke müşrikleri) **hariç hiç kimsenin** (kitap ehlinin) **aleyhinize bir hücceti** (husumetten dolayı haksız yere söyleyecekleri sözleri) **olmasın.** (Zalim olan Mekke müşriklerinin husumetten dolayı haksız yere söyleyecekleri sözlere gelince) **Siz onlardan korkmayın, benden** (emirlerime itaat etmediğinizde başınıza gelecek cezadan) **korkun ki ben de size** (en mükemmel şeriati vererek) **nimetimi tamamlayayım. Ancak bu şekilde doğru yola** (en mükemmel şeriate) **ulaşmış olursunuz.**

151- Ey iman edenler! Size ayetlerimizi (güzel bir şekilde) **okuyan, sizi her türlü şirk ve günah pisliğinden arındıran, size hem kitabı** (onun hükümlerini) **hem de hikmeti** (bu hükümleri uygulama şeklini gösteren sünneti) **öğreten ve bilmediğiniz şeyleri** (geçmiş nebilerin haberlerini) **bildiren, içinizden çok iyi tanıdığınız birini rasul olarak gönderdiğimiz gibi** (nimetimizi devam ettirmek için İbrahim'in kıblesi) **Kâbe'yi de size kıble kıldık.**

152- Ey iman edenler! Verdiğim bu büyük nimetlerden dolayı beni hatırlayın (emirlerime itaat edip yasaklarımdan uzak durun ve hiçbir şeyi şirk koşmadan yalnız bana ibadet edin) **ki ben de sizi hatırlayayım** (sizi affedeyim ve yaptığınız salih amellerden dolayı size daha çok nimet vereyim)**. Ve bana** (size verdiğim sayısız nimetleri hatırlayıp gönderdiğim rasule tâbi olarak) **şükredin, sakın** (nimetlerimi unutup emirlerime itaatsizlik yaparak) **nankörlük etmeyin!**

153- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Allah'ın emirlerini yerine getirme, yasaklarından kaçınma, her türlü eziyet ve musibete dayanma gücünü elde edebilmeniz için) **Sabır ve namaz ile Allah'tan yardım isteyin! Muhakkak ki Allah, sabredenlere yardım eder.**

154- Ve Allah'ın şeriatini (hayatın her alanına) **hâkim kılma uğruna öldürülenlere** (şehidlere) **ölüler** (hayatı olmayan ve nimetleri hissetmeyen varlıklar) **demeyin! Bilakis onlar** (Allah katında) **diridirler** (bir hayat içinde çeşitli nimetlerle rızıklandırılırlar)**. Fakat siz hissedemezsiniz.**

155- Ve ey iman edenler! (İmanında sağlam olanların belli olması için) **Muhakkak ki sizi korku, açlık ve mallardan, canlardan, ürünlerden**

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلْنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلْهُدَىٰ مِنۢ بَعْدِ مَا بَيَّنَّٰهُ لِلنَّاسِ فِى ٱلْكِتَٰبِ أُو۟لَٰٓئِكَ
يَلْعَنُهُمُ ٱللَّهُ وَيَلْعَنُهُمُ ٱللَّٰعِنُونَ ١٥٩ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ وَأَصْلَحُوا۟ وَبَيَّنُوا۟ فَأُو۟لَٰٓئِكَ أَتُوبُ عَلَيْهِمْ وَأَنَا ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ١٦٠ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَيْهِمْ لَعْنَةُ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ١٦١
خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ١٦٢ وَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ
ٱلرَّحِيمُ ١٦٣ إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱلْفُلْكِ ٱلَّتِى تَجْرِى فِى ٱلْبَحْرِ
بِمَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن مَّآءٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ
وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَٰحِ وَٱلسَّحَابِ ٱلْمُسَخَّرِ بَيْنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ١٦٤ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن
يَتَّخِذُ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَندَادًا يُحِبُّونَهُمْ كَحُبِّ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَشَدُّ حُبًّا لِّلَّهِ ۗ وَلَوْ يَرَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ إِذْ
يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ أَنَّ ٱلْقُوَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا وَأَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعَذَابِ ١٦٥ إِذْ تَبَرَّأَ ٱلَّذِينَ ٱتُّبِعُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟
وَرَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ وَتَقَطَّعَتْ بِهِمُ ٱلْأَسْبَابُ ١٦٦ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوا۟ لَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَتَبَرَّأَ مِنْهُمْ كَمَا تَبَرَّءُوا۟ مِنَّا ۗ
كَذَٰلِكَ يُرِيهِمُ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ حَسَرَٰتٍ عَلَيْهِمْ ۖ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنَ ٱلنَّارِ ١٦٧ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ كُلُوا۟ مِمَّا
فِى ٱلْأَرْضِ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ١٦٨ إِنَّمَا يَأْمُرُكُم بِٱلسُّوٓءِ
وَٱلْفَحْشَآءِ وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ١٦٩ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُوا۟ بَلْ نَتَّبِعُ مَآ أَلْفَيْنَا
عَلَيْهِ ءَابَآءَنَآ ۗ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْقِلُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ١٧٠ وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ كَمَثَلِ ٱلَّذِى
يَنْعِقُ بِمَا لَا يَسْمَعُ إِلَّا دُعَآءً وَنِدَآءً ۚ صُمٌّۢ بُكْمٌ عُمْىٌ فَهُمْ لَا يَعْقِلُونَ ١٧١ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُلُوا۟ مِن
طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَٱشْكُرُوا۟ لِلَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ١٧٢ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ
ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ بِهِۦ لِغَيْرِ ٱللَّهِ ۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ١٧٣

lar (tevhid çağrısına karşı) **sağırdırlar,** (Allah'ın emirlerini ikrar konusunda) **dilsizdirler ve** (doğru yolu göremeyecek kadar) **kördürler,** (bu sebeple) **artık hakkı anlamazlar.**

172- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sizlere rızık olarak verdiğimiz şeylerin helal ve temiz olanlarından yiyin! Ve** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak) **Allah'a şükredin! Eğer sadece O'na ibadet etmek istiyorsanız böyle yapmanız gerekir.**

173- Ey iman edenler! Muhakkak ki size (şeri kesim olmadan) **ölmüş hayvan eti, akan kan, domuz eti ve Allah'tan başkasının adı zikredilerek kesilen hayvanın eti haram kılınmıştır. Kim açlıktan dolayı ölecek derecede zor duruma düşerse gönül rızasıyla, iştahla ve ihtiyacından fazla olmamak şartıyla haram kılınan bu etlerden yiyebilir ve bundan dolayı üzerine herhangi bir günah yüklenmez. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (hüküm gelmeden önce haram olan şeylerden yiyen, fakat hüküm gelince bunlardan vazgeçenleri veya zaruret hâlinde yiyenleri affeder), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (insanların kaldıramayacağı şeyleri onlara yüklemez)**.**

159- İndirdiğimiz açık delilleri ve (hiçbir eğriliği bulunmayan) **doğru yolu kitapta insanlar için açıkladığımız hâlde onları gizleyenlere muhakkak ki hem Allah lanet eder hem de** (melekler, mu’minler ve hayvanlar dâhil) **lanet edebilen her varlık lanet eder.**

160- Ancak işlediği günahtan pişman olup vazgeçenler, hem kendilerini hem de bozdukları şeyleri düzeltenler ve gerçekleri açıkça ortaya koyanlar müstesna; işte onları affederim. Muhakkak ki ben, (ٱلتَّوَّابُ) **et-Tevvâb’ım** (tevbeleri hep kabul edenim) **ve** (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm’im** (ihlasla tevbe eden kullarıma rahmetle muamele edenim)**.**

161- (Allah’ın tevhidini, Muhammed’in rasullüğünü ve getirdiği şeyleri duydukları hâlde) **İnkâr eden** (yüz çeviren) **ve inkârcı olarak ölenlere gelince; muhakkak ki Allah’ın, meleklerin ve bütün insanların laneti onların üzerinedir.**

162- Onlar bu lanetle cehennemde sonsuza kadar kalacaklar, üzerlerinden azap hiçbir şekilde hafifletilmeyecek ve onlara özür dileyecekleri bir fırsat bile tanınmayacaktır.

163- Ve ey insanlar! Sizin gerçek ilahınız (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde) **tek olan ilahtır** (O’nun hiçbir benzeri yoktur)**. O’ndan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur** (yalnız O’na ibadet edilir, O’nun için sevilir, O’nun için düşman olunur, hayatın her alanında sadece O’nun hükümleri uygulanır, her türlü ihtilafı çözmek için yalnız O’nun şeriatine muhakeme olunur; iyi ve kötü, güzel ve çirkin, faydalı ve faydasız tüm sınırları belirleme yetkisi yalnız O’na aittir, hükmünde takipçisi yoktur)**. O** (ٱلرَّحْمَٰنُ) **er-Raḥmân’dır** (dünyada tüm kullarına, ahirette ise yalnız mu’minlere merhamet edip nimetler verendir)**,** (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm’dir** (dünyada ve ahirette yalnız mu’min kullarına merhamet edip üstün nimetler verendir)**.**

164- Muhakkak ki göklerin ve yeryüzünün en güzel şekilde örneksiz olarak yaratılmasında, gecenin ardından gündüzün, gündüzün ardından gecenin gelmesinde ve bunun düzenli olarak devam etmesinde, insanların menfaati için denizde yüzen gemilerde, Allah’ın gökten indirdiği suda (yağmurda)**, onunla ölü** (kupkuru) **olan yeryüzünü bitkiler bitirerek canlandırmasında, yeryüzünde yürüyen çeşit çeşit canlıları** (yaratıp) **değişik yerlere yaymasında, rüzgârları emrine boyun eğdirerek değişik şekillerde ve değişik yönlerden estirmesinde, bulutları gökyüzü ile yeryüzü arasında emrine boyun eğdirerek yürütmesinde, aklını kullananlar için** (bunları yoktan var edenin tek ilah olduğunu ve sadece O’na ibadet edilmesi gerektiğini ispatlayan) **apaçık deliller vardır.**

165- Ve (zikredilen apaçık delillere rağmen) **insanlardan bazıları Allah’tan başkalarını** (Allah’a) **denk tutarlar. Onları, Allah’ı sevdikleri gibi severler. İman edenler ise** (gizli olsun açıktan olsun asla Allah’a şirk koşmazlar, sıkıntıda olsun ferahlıkta olsun her zaman) **en çok Allah’ı severler.** (Şirk koşarak nefsine) **Zulmedenler** (ahiretteki) **azabı gördüklerinde bütün kuvvetin Allah’a ait olduğunu ve Allah’ın azabının** (O’na karşı gelenlere) **şiddetli olduğunu muhakkak göreceklerdir.**

166- Azabı gördükleri zaman (ilah edinilen ve şirk konusunda) **tâbi olunanlar, kendilerine tâbi olanları reddedip onlardan yüz çevirirler ve** (dünyada iken) **birbirlerine fayda sağladıkları bütün vesileler ortadan kalkar.**

167- Ve tâbi olanlar (dünyada iken sözlerini dinleyip peşlerinden gittikleri kişilerin kendilerinden yüz çevirdiklerini görünce pişmanlık içinde) **şöyle derler: “Tekrar dünyaya dönme imkânımız olsa da şimdi onların bizden yüz çevirdikleri gibi biz de onlardan yüz çevirsek.” İşte böylece Allah, pişmanlıklarını daha da artırmak için onlara dünyada yaptıkları** (cehenneme girmelerine sebep olan) **amelleri gösterir. Onlar, ateş azabından çıkacak da değillerdir.**

168- Ey insanlar! (Rasulüm tarafından bildirilmiş) **Yeryüzünde bulunan helal kıldığım temiz yiyeceklerden yiyin! Sakın şeytanın adımlarına tâbi olmayın** (size helal kıldığım şeyleri haram kılmayın)**! Biliniz ki şeytan, size apaçık bir düşmandır** (sizi Allah’a itaatten uzaklaştırmaya çalışır)**.**

169- Muhakkak ki şeytan size zarar göreceğiniz kötü işler yapmayı, (zina gibi) **çirkin günahlar işlemeyi ve Allah hakkında bilmediğiniz şeyler uydurup bunları Allah’a isnat ederek söylemenizi emreder.**

170- Ve onlara (şeytana itaat edip şirk ve küfür işleyenlere)**, “Allah’ın** (rasulüne) **indirdiği Kur’ân’a uyun** (onun helal kıldıklarını helal, haram kıldıklarını da haram kabul edin)**!” denildiğinde, “Hayır! Biz babalarımızın üzerinde bulunduğu dine tâbi oluruz** (onların helal kabul ettiğini helal, haram kabul ettiğini de haram kabul ederiz)**.” derler. Onların babaları ya hak olan şeyleri bilmiyor ve doğru yol üzerinde de değil idiyseler** (o zaman kıyamet gününde hâlleri nasıl olacak)**?!**

171- (Rasulümüzün davetine icabet etmeyen) **Kâfirlerin misali; kendilerine çoban seslendiğinde onun sözlerini anlamayan, sadece bir bağırıp çağırma olarak algılayan hayvanlar gibidir. On-**

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْتُمُونَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَشْتَرُونَ بِهِۦ ثَمَنًا قَلِيلًا ۙ أُو۟لَٰٓئِكَ مَا يَأْكُلُونَ فِى
بُطُونِهِمْ إِلَّا ٱلنَّارَ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
ٱشْتَرَوُا۟ ٱلضَّلَٰلَةَ بِٱلْهُدَىٰ وَٱلْعَذَابَ بِٱلْمَغْفِرَةِ ۚ فَمَآ أَصْبَرَهُمْ عَلَى ٱلنَّارِ ﴿١٧٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ نَزَّلَ ٱلْكِتَٰبَ
بِٱلْحَقِّ ۗ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ ٱخْتَلَفُوا۟ فِى ٱلْكِتَٰبِ لَفِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٧٦﴾ ۞ لَّيْسَ ٱلْبِرَّ أَن تُوَلُّوا۟ وُجُوهَكُمْ قِبَلَ
ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنْ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلْكِتَٰبِ وَٱلنَّبِيِّۦنَ وَءَاتَى
ٱلْمَالَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ ذَوِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَٱلسَّآئِلِينَ وَفِى ٱلرِّقَابِ
وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلْمُوفُونَ بِعَهْدِهِمْ إِذَا عَٰهَدُوا۟ ۖ وَٱلصَّٰبِرِينَ فِى ٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَحِينَ
ٱلْبَأْسِ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِصَاصُ
فِى ٱلْقَتْلَى ۖ ٱلْحُرُّ بِٱلْحُرِّ وَٱلْعَبْدُ بِٱلْعَبْدِ وَٱلْأُنثَىٰ بِٱلْأُنثَىٰ ۚ فَمَنْ عُفِىَ لَهُۥ مِنْ أَخِيهِ شَىْءٌ
فَٱتِّبَاعٌۢ بِٱلْمَعْرُوفِ وَأَدَآءٌ إِلَيْهِ بِإِحْسَٰنٍ ۗ ذَٰلِكَ تَخْفِيفٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَرَحْمَةٌ ۗ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ
فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٧٨﴾ وَلَكُمْ فِى ٱلْقِصَاصِ حَيَوٰةٌ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧٩﴾ كُتِبَ
عَلَيْكُمْ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ إِن تَرَكَ خَيْرًا ٱلْوَصِيَّةُ لِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ حَقًّا
عَلَى ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٨٠﴾ فَمَنۢ بَدَّلَهُۥ بَعْدَمَا سَمِعَهُۥ فَإِنَّمَآ إِثْمُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ يُبَدِّلُونَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ
عَلِيمٌ ﴿١٨١﴾ فَمَنْ خَافَ مِن مُّوصٍ جَنَفًا أَوْ إِثْمًا فَأَصْلَحَ بَيْنَهُمْ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٨٢﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٨٣﴾
أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۚ وَعَلَى ٱلَّذِينَ يُطِيقُونَهُۥ
فِدْيَةٌ طَعَامُ مِسْكِينٍ ۖ فَمَن تَطَوَّعَ خَيْرًا فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ ۚ وَأَن تَصُومُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٤﴾

rı gün sayısınca fidye olarak bir miskini doyurmaları gerekir. Kim de vermesi gereken fidyeden daha fazlasını verirse bu onun için bir hayır olur. Ve eğer bilmek isterseniz o günlerde oruç tutmanız tutmamanızdan daha hayırlıdır.*

---

* Bu ayet, “Sizden kim (sıhhatli ve mukim olarak) bu aya erişirse oruç tutmak ona farz olur.” (El-Bakara: 185) ayetiyle neshedilmiştir. El-Bakara: 185 ayeti ile oruç tutma imkânı olan kimsenin oruç tutması farz olmuştur.

174- (Ahiretteki mükâfaatlara nazaran) **Çok az olan dünya metaı** (mal ve makam) **karşılığında Allah'ın indirdiği kitaptaki hakkı gizleyenler; işte onların yiyip karınlarını doldurdukları şeyler,** (ahiret gününde) **ancak ateş azabına sebep olacak şeylerdir. Ve Allah kıyamet gününde onlarla kelam etmeyecek, onları temize çıkarmayacak ve onlar için acıklı bir azap olacaktır.**

175- (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini inkâr eden) **O kâfirler, hidayet yerine sapıklığı, af yerine azabı satın aldılar** (tercih ettiler)**. Onlar, ateşe ne kadar da dayanıklılarmış** (ki umursamadan hep küfür, şirk ve günah işliyorlar)**!**

176- (Onların başına gelen) **İşte bu** (adaletli azap)**, Allah'ın hak** (hidayet yolunu gösterici ve hak ile bâtılı ayırıcı) **olarak indirdiği kitabı** (Kur'ân'ı) **inkâr etmelerindendir. Ve kitap hakkında** (onun bir kısmına iman edip bir kısmını inkâr ederek) **ihtilaf edenler** (Yahudi ve Hristiyan âlimleri)**, muhakkak ki hakka çok uzak olan bir ihtilaf içindedirler.**

177- Allah katında iyilik, sadece (namazda) **yüzlerinizi doğuya veya batıya çevirmenizden ibaret değildir. Fakat Allah katında iyilik yapan;** (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyip her türlü noksan sıfattan tenzih ederek) **Allah'a, ahiret gününe, meleklere,** (semavi) **kitaplara ve nebilere iman eden; sevdiği malını akrabalarına, yetimlere, yoksullara, yolda kalanlara, zaruri ihtiyacından dolayı isteyenlere ve kölelere** (ve esirlere) **kurtulmaları için veren; namazı ikame eden** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılan)**, zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **veren, söz verdiğinde sözünde duran; şiddetli fakirlikte, hastalıkta ve** (kâfirlerle Allah yolundaki) **savaşta sabredenlerdir. İşte bu sıfatlara sahip olanlar, imanında doğru sözlü olan ve** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **Allah'tan gerçek manada korkanlardır!**

178- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Öldürülen kişi hakkında size** (sadece öldürene) **kısas yapmak farz kılındı. Hür, bir hürü öldürürse öldüren hürün kanı öldürdüğü hürün kanına; köle, bir köleyi öldürürse öldüren kölenin kanı öldürdüğü kölenin kanına; kadın, bir kadını öldürürse öldüren kadının kanı öldürdüğü kadının kanına denk olur** (kısas ancak öldüren kişiye yapılır, başkasına yapılmaz)**. Ancak her kimin** (kısas) **cezası, kardeşi** (öldürülenin velisi) **tarafından bağışlanırsa artık** (katilin hemen) **iyiye yönelmesi ve öldürülenin velisine diyeti güzellikle ödemesi gerekir. İşte bu, Rabbinizden** (kısas hükmünü) **hafifletme ve bir rahmettir. Kim de bundan** (diyete razı olduktan) **sonra** (katili öldürerek) **haddi aşarsa acıklı bir azaba çarptırılır** (ona verilen diyet geri alınır, öldürülenin velisi razı olsa bile diyeti asla kabul edilmez ve yaptığına karşılık kendisine sadece kısas hükmü uygulanır)**.**

179- Ve ey akıl sahipleri! (Kısas hükmünü hatırlayarak) **Suç işlemekten sakınasınız diye sizin için kısasta hayat vardır** (kısas hükmünü hatırlayarak öldürme fiilinden vazgeçerseniz hem kendinize hem de hasmınıza hayat vermiş olursunuz)**.**

180- Ey iman edenler! Sizden, kendisinde ölümün yaklaştığını gösteren alametler beliren kimsenin geriye bıraktığı hayır (mal) **varsa ana babaya ve yakın akrabaya Allah'ın izin verdiği kadar vasiyette bulunması, üzerine farz kılınmıştır. Bu** (şekilde vasiyette bulunmak)**, Allah'tan korkanlar** (emirlerini yerine getirip yasaklarından sakınanlar) **üzerine yüklenmiş bir haktır.**

181- Kim de vasiyet edenin sözlerini duyduktan sonra onun vasiyetini değiştirirse bunun günahı vasiyeti değiştirenin üzerinedir. Muhakkak ki Allah (سَمِيع) **Semî‘'dir** (yapılan vasiyetleri eksiksiz, mükemmel olarak işitendir), (عَلِيم) ‘**Alîm'dir** (şeriate uygun olarak vasiyette bulunanları, haktan ayrılıp zulmedenleri ve yapılan vasiyeti değiştirenleri eksiksiz, mükemmel olarak bilendir)**.**

182- Kim de vasiyet edenin (mirasçılarına) **zulmetmesinden ya da** (şeriate zıt vasiyette bulunarak) **günaha girmesinden endişe ederse onların** (vasiyet ile alakası olanların) **arasını düzeltip ıslah etmesinde üzerine bir günah yoktur** (eğer ıslah etmezse günah işlemiş olur)**. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine itaat eden kullarını affeder), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarını yapamayacakları şeylerden sorumlu tutmaz)**.**

183- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Oruç tutmak, sizden önceki ümmetlere farz kılındığı gibi Allah'tan korkanlardan** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlardan) **olasınız diye sizin üzerinize de farz kılınmıştır.**

184- Oruç, sizlere sayılı günlerde farz kılınmıştır. Sizden kim hasta veya yolculukta olursa tutamadığı gün sayısı kadar başka günlerde oruç tutmak şartıyla o günlerde oruç tutmayabilir. Oruç tutma gücüne sahip olduğu hâlde o günlerde oruç tutmak istemeyenlerin, oruç tutmadıkla-

شَهْرُ رَمَضَانَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ فِيهِ ٱلْقُرْءَانُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَبَيِّنَٰتٍ مِّنَ ٱلْهُدَىٰ وَٱلْفُرْقَانِ ۚ فَمَن شَهِدَ
مِنكُمُ ٱلشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ ۖ وَمَن كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِّنْ أَيَّامٍ أُخَرَ ۗ يُرِيدُ ٱللَّهُ بِكُمُ ٱلْيُسْرَ
وَلَا يُرِيدُ بِكُمُ ٱلْعُسْرَ وَلِتُكْمِلُوا۟ ٱلْعِدَّةَ وَلِتُكَبِّرُوا۟ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿١٨٥﴾ وَإِذَا سَأَلَكَ عِبَادِى عَنِّى فَإِنِّى قَرِيبٌ ۖ أُجِيبُ دَعْوَةَ ٱلدَّاعِ إِذَا دَعَانِ ۖ فَلْيَسْتَجِيبُوا۟ لِى
وَلْيُؤْمِنُوا۟ بِى لَعَلَّهُمْ يَرْشُدُونَ ﴿١٨٦﴾ أُحِلَّ لَكُمْ لَيْلَةَ ٱلصِّيَامِ ٱلرَّفَثُ إِلَىٰ نِسَآئِكُمْ ۚ هُنَّ لِبَاسٌ
لَّكُمْ وَأَنتُمْ لِبَاسٌ لَّهُنَّ ۗ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَخْتَانُونَ أَنفُسَكُمْ فَتَابَ عَلَيْكُمْ وَعَفَا عَنكُمْ ۖ
فَٱلْـَٰٔنَ بَٰشِرُوهُنَّ وَٱبْتَغُوا۟ مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ ۚ وَكُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكُمُ ٱلْخَيْطُ
ٱلْأَبْيَضُ مِنَ ٱلْخَيْطِ ٱلْأَسْوَدِ مِنَ ٱلْفَجْرِ ۖ ثُمَّ أَتِمُّوا۟ ٱلصِّيَامَ إِلَى ٱلَّيْلِ ۚ وَلَا تُبَٰشِرُوهُنَّ وَأَنتُمْ عَٰكِفُونَ
فِى ٱلْمَسَٰجِدِ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَقْرَبُوهَا ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٨٧﴾ وَلَا
تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ وَتُدْلُوا۟ بِهَآ إِلَى ٱلْحُكَّامِ لِتَأْكُلُوا۟ فَرِيقًا مِّنْ أَمْوَٰلِ ٱلنَّاسِ
بِٱلْإِثْمِ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٨٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَهِلَّةِ ۖ قُلْ هِىَ مَوَٰقِيتُ لِلنَّاسِ وَٱلْحَجِّ ۗ وَلَيْسَ ٱلْبِرُّ
بِأَن تَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِن ظُهُورِهَا وَلَٰكِنَّ ٱلْبِرَّ مَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ وَأْتُوا۟ ٱلْبُيُوتَ مِنْ أَبْوَٰبِهَا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمْ
تُفْلِحُونَ ﴿١٨٩﴾ وَقَٰتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١٩٠﴾
وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْ وَأَخْرِجُوهُم مِّنْ حَيْثُ أَخْرَجُوكُمْ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ أَشَدُّ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۚ وَلَا تُقَٰتِلُوهُمْ عِندَ
ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ حَتَّىٰ يُقَٰتِلُوكُمْ فِيهِ ۖ فَإِن قَٰتَلُوكُمْ فَٱقْتُلُوهُمْ ۗ كَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩١﴾ فَإِنِ
ٱنتَهَوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٢﴾ وَقَٰتِلُوهُمْ حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ لِلَّهِ ۖ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ فَلَا
عُدْوَٰنَ إِلَّا عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩٣﴾ ٱلشَّهْرُ ٱلْحَرَامُ بِٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْحُرُمَٰتُ قِصَاصٌ ۚ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ
عَلَيْكُمْ فَٱعْتَدُوا۟ عَلَيْهِ بِمِثْلِ مَا ٱعْتَدَىٰ عَلَيْكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٩٤﴾

edip tevhid dinine girer, Allah’ın hakkını Allah’a verir, insanları İslam’dan uzaklaştırmayı ve sizinle savaşmayı terk ederlerse) **onlarla savaşmayın çünkü savaş, ancak** (İslam’ı yok etmek için çalışarak ve insanları İslam’dan uzaklaştırarak) **zulmedenleredir.**

194- Ey rasulüm! Haram olan zilkade ayında ihramlı olarak Mekke’ye girmeniz, önceki senenin haram ayı olan zilkade ayında Mekke’ye girmekten engellenmenize karşılıktır. Hürmetler de karşılıklıdır (haram ayların ve Harem’in hürmeti ihlal edildiğinde siz de buna karşılık verebilirsiniz)**. O hâlde kim haram ayların veya Harem’in** (adam öldürmeme) **hürmetini ihlal edip haddi aşarak size savaş açarsa siz de haddi aşmalarına karşılık onlarla aynı şekilde savaşabilirsiniz. Ve Allah’tan korkun** (O’nun koyduğu sınırları aşmayın, emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Bilin ki Allah, kendisinden korkanlarla** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlarla) **beraberdir** (onları sever ve onlara yardım eder)**.**

185- Üzerinize oruç tutmanın farz kılındığı sayılı günler, ramazan ayının günleridir. Bu öyle mübarek bir aydır ki insanlara doğru yolu gösteren, hidayeti (Allah'ın hükümlerini) **açıklayan ve hak ile bâtılı ayıran Kur'ân** (Levhi'l Mahfuz'dan bir bütün olarak dünya semasına) **bu ayda indirilmiştir. Sizden kim** (sıhhatli ve mukim olarak) **bu aya erişirse oruç tutmak ona farz olur. Kim de hasta veya yolcu olursa oruç tutmadığı günler sayısınca başka günlerde oruç tutmak şartıyla** (ramazanda) **oruç tutmayabilir. Muhakkak ki Allah sizin için kolaylık ister, sizi zorlamak istemez.** (Hastalık veya yolculuktan dolayı) **Ramazanda oruç tutmadığınız günlerin yerine başka günlerde oruç tutmanızın sebebi, oruç günlerinin sayısını tamamlamanız ve size doğru yolu gösterdiğinden dolayı Allah'ı** (her türlü noksan sıfattan tenzih ederek) **yüceltmenizdir. Ve bu,** (doğru yolu gösterdiği ve üzerinize zorluk yüklemediği için) **emirlerine itaat ederek Allah'a şükredesiniz diyedir.**

186- Ve ey rasulüm! Kullarım sana benim hakkımda sorarlarsa onlara şöyle de: "Muhakkak ki ben, (bütün kullarıma) **yakınım** (gizledikleri ve açığa vurdukları her şeyi en ince teferruatıyla bilirim)**. Kim bana** (ihlasla) **dua ederse mutlaka ona icabet ederim. Kullarım bana** (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak durarak) **itaat etsinler ve bana** (emrettiğim gibi) **iman etsinler. İşte ancak bu şekilde** (iman ve salih amel konusunda hakka ulaşmış ve) **hidayeti bulmuş olurlar."**

187- Ey iman edenler! Oruç tutulan günün gecesinde kadınlarınızla cima yapmak size helal (mubah) **kılındı. Kadınlarınız sizin için bir elbisedir, sizler de kadınlarınız için bir elbisesiniz** (birbirinizin yanında dinlenip rahatlar, birbirinizin sırlarını korur ve cima esnasında birbirinize örtü olursunuz)**. Allah,** (haram hükmünün devam etmesi hâlinde oruç tutulan günlerin gecelerinde) **kadınlarınızla cima yaparak nefsinize zulmedeceğinizi bildi,** (günaha düşmeyesiniz diye) **geceleyin cima yapmayı mubah kılarak tevbenizi kabul etti ve daha önce yaptığınız hatadan dolayı sizi affetti. Artık** (oruç tutulan günlerin gecelerinde) **kadınlarınızla cima yapabilirsiniz. Ve Allah'tan sizin için takdir ettiği şeyi** (O'nun rızasını, cima vesilesiyle haramdan sakınmayı ve çocuk sahibi olmayı) **isteyin! Gündüzün aydınlığının gecenin karanlığından ayrıldığı fecir vaktine kadar** (hanımlarınızla cima yapabilir ve) **yiyip içebilirsiniz. Sonra orucu geceye kadar tutun! Mescidlerde itikâfta iken sakın** (geceleri) **hanımlarınızla cima yapmayın! Bunlar Allah'ın** (oruç ve itikâf konusundaki) **hükümleridir, sakın onları ihlal etmeyin! İşte böylece Allah, hükümlerine riayet ederek Allah'ın azabından kurtulanlardan olsunlar diye insanlara ayetlerini açıklamaktadır.**

188- Ve birbirinizin mallarını haram (şeri olmayan) **yolla yemeyin! Ve hakkınız olmadığını bildiğiniz hâlde günaha girerek insanların mallarının bir kısmını yemek kastıyla** (karşı tarafın delil sahibi olmamasını fırsat bilip kesin delile ve zahire göre hüküm verme prensiplerine dayanarak lehinize hüküm verilmesi için) **hâkimlere başvurmayın!**

189- Ey rasulüm! Sana (yeni doğan) **hilaller hakkında soruyorlar. De ki: "Onlar, insanların** (ayların başlama zamanı gibi) **vakitleri tayin etmede faydalanmaları ve haccın günlerini belirlemeleri içindir."** (Allah katında) **İyi olmak,** (ihramlı iken) **evlerinize** (şeri hiçbir delile dayanmaksızın dedelerinizin uydurduğu şeylere göre) **arka tarafından girmeniz değildir. Bilin ki** (Allah katında) **iyi olmak, Allah'tan gereği gibi korkmaktır** (O'nun bildirdiği şekilde ibadet etmek ve emirlerine itaat edip yasaklarından sakınmaktır)**. İhramlı iken evlerinize** (arka tarafından değil) **normal kapılarından girin ve Allah'tan korkun** (O'nun gösterdiği şekilde ibadet edin ve emrettiklerini yapıp yasaklarından uzak durun)**! Ancak bu şekilde felaha erebilirsiniz** (Allah'ın rızasını kazanabilirsiniz)**.**

190- Ve (İslam dininden uzaklaştırmak için) **size savaş açanlarla Allah yolunda** (O'nun şeriatini hayatın her yönüne hâkim kılmak gayesiyle) **savaşın ve** (size savaş açmayanları, kadın, çocuk, yaşlı ve rahipleri öldürerek) **Allah'ın koyduğu sınırları aşmayın! Muhakkak ki Allah, şeriatin sınırlarını aşanları sevmez.**

191- Ve onları (size savaş açanları) **nerede yakalarsanız öldürün! Sizi çıkarmış oldukları yerden siz de onları çıkarın! Çünkü fitne** (şirk), (Mescid-i Haram'da) **öldürmekten daha beterdir. Mescid-i Haram bölgesinde onlar sizinle savaşmadıkça siz de onlarla savaşmayın! Eğer** (orada) **sizinle savaşırlarsa siz de onları öldürün! İşte kâfirlerin cezası böyledir.**

192- (Ey iman edenler!) **Eğer** (müşrikler size savaş açmaktan, iman edip küfür ve şirk işlemekten) **vazgeçerlerse muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (tevbe edenleri bağışlar)**,** (رَحِيم) **Rahîm'dir** (tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmaz)**.**

193- Ve fitne (İslam'a tâbi olmaktan engellemeler ve şirkin hâkimiyeti) **ortadan kalkıp Allah'ın dini ve şeriati hayatın her yönünde hâkim oluncaya kadar onlarla** (size savaş açan kâfir ve müşriklerle) **savaşın! Eğer vazgeçerlerse** (şirki terk

وَأَنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا تُلْقُوا۟ بِأَيْدِيكُمْ إِلَى ٱلتَّهْلُكَةِ ۛ وَأَحْسِنُوٓا۟ ۛ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ
﴿١٩٥﴾ وَأَتِمُّوا۟ ٱلْحَجَّ وَٱلْعُمْرَةَ لِلَّهِ ۚ فَإِنْ أُحْصِرْتُمْ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۖ وَلَا تَحْلِقُوا۟ رُءُوسَكُمْ
حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْهَدْىُ مَحِلَّهُۥ ۚ فَمَن كَانَ مِنكُم مَّرِيضًا أَوْ بِهِۦٓ أَذًى مِّن رَّأْسِهِۦ فَفِدْيَةٌ مِّن صِيَامٍ أَوْ
صَدَقَةٍ أَوْ نُسُكٍ ۚ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَمَن تَمَتَّعَ بِٱلْعُمْرَةِ إِلَى ٱلْحَجِّ فَمَا ٱسْتَيْسَرَ مِنَ ٱلْهَدْىِ ۚ فَمَن لَّمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٍ فِى ٱلْحَجِّ وَسَبْعَةٍ إِذَا رَجَعْتُمْ ۗ تِلْكَ عَشَرَةٌ كَامِلَةٌ ۗ ذَٰلِكَ لِمَن لَّمْ يَكُنْ أَهْلُهُۥ
حَاضِرِى ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٩٦﴾ ٱلْحَجُّ أَشْهُرٌ مَّعْلُومَٰتٌ ۚ
فَمَن فَرَضَ فِيهِنَّ ٱلْحَجَّ فَلَا رَفَثَ وَلَا فُسُوقَ وَلَا جِدَالَ فِى ٱلْحَجِّ ۗ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يَعْلَمْهُ
ٱللَّهُ ۗ وَتَزَوَّدُوا۟ فَإِنَّ خَيْرَ ٱلزَّادِ ٱلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُونِ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٧﴾ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن
تَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ ۚ فَإِذَآ أَفَضْتُم مِّنْ عَرَفَٰتٍ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ عِندَ ٱلْمَشْعَرِ ٱلْحَرَامِ ۖ وَٱذْكُرُوهُ كَمَا
هَدَىٰكُمْ وَإِن كُنتُم مِّن قَبْلِهِۦ لَمِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿١٩٨﴾ ثُمَّ أَفِيضُوا۟ مِنْ حَيْثُ أَفَاضَ ٱلنَّاسُ وَٱسْتَغْفِرُوا۟
ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٩٩﴾ فَإِذَا قَضَيْتُم مَّنَٰسِكَكُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَذِكْرِكُمْ ءَابَآءَكُمْ أَوْ أَشَدَّ ذِكْرًا ۗ
فَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ رَبَّنَآ ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنْ خَلَٰقٍ ﴿٢٠٠﴾ وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ رَبَّنَآ
ءَاتِنَا فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿٢٠١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۚ
وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٠٢﴾ *وَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ فِىٓ أَيَّامٍ مَّعْدُودَٰتٍ ۚ فَمَن تَعَجَّلَ فِى يَوْمَيْنِ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ
وَمَن تَأَخَّرَ فَلَآ إِثْمَ عَلَيْهِ ۖ لِمَنِ ٱتَّقَىٰ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يُعْجِبُكَ قَوْلُهُۥ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَيُشْهِدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ مَا فِى قَلْبِهِۦ وَهُوَ أَلَدُّ ٱلْخِصَامِ ﴿٢٠٤﴾

et ve bizi cehennem ateşinin azabından koru!”

202- İşte böyle dua eden (ve duanın gereklerini yerine getiren) **kimselere, dünyada yaptıkları salih amellerine** (Allah için ve istediği şekildeki amellerine) **karşılık ahirette büyük mükâfaatlar vardır. Muhakkak ki Allah,** (kullarının amellerini) **en hızlı ve en güzel şekilde hesap edendir.**

203- Ve (hacda iken) **belli günlerde** (zilhicce ayının 11, 12 ve 13. günleri olan üç teşrik gününde) **Allah’ı bolca zikredip yüceltin! Kim ikinci teşrik gününde güneş batmadan önce** (Mina’dan ayrılıp ailesinin yanına) **dönmekte acele ederse günaha girmiş olmaz, kim de geri kalırsa** (üçüncü teşrik gününü Mina’da geçirmek isterse) **o da günaha girmiş olmaz. İşte bu hükümler, Allah’tan korkanlar** (O’nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **içindir. Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve bilin ki hepiniz** (ahiret gününde) **O’nun huzurunda toplanacaksınız** (dünyada yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceksiniz).

204- Ey rasulüm! İnsanlardan öyleleri de vardır ki (münafıktır) **dünyada zahiren söyledikleri** (güzel) **sözler** (onlara inanacak kadar) **senin hoşuna gider. Onlar,** (yalancı olmalarına rağmen) **söyledikleri bu** (güzel) **sözlerin gereği olan iman ve hayrın kalplerinde bulunduğuna dair Allah’ı şahid tutarlar. Hâlbuki onların kalplerinde sana** (ve sana tâbi olan mu’minlere) **karşı çok şiddetli husumet ve düşmanlık vardır.**

195- Ve ey iman edenler! Allah yolunda (gerçek manadaki İslam dinini korumak ve onu muzaffer kılmak için yapılan her cihadda) **harcama yapın! Ve** (bu yolda mallarınızı ve canlarınızı feda etmekten kaçınarak) **nefsinizi kendi ellerinizle tehlikeye atmayın** (dünyada ve ahirette kendinize zarar vermeyin)**! İhsan edin** (mallarınızla ve canlarınızla yaptığınız cihadda ve Allah’ın emirlerine itaatte ihlaslı olun)**! Muhakkak ki Allah, muhsinleri** (kendisine her türlü itaatte, mallarını ve canlarını dini yolunda harcamakta ihlaslı olanları) **sever.**

196- Ve ey iman edenler! (Sizin için nafile hükmünde olsa bile) **Hacca veya umreye başladığınızda** (rükünlerine ve vaciplerine riayet ederek) **Allah için haccı ve umreyi tamamlamak, üzerinize vaciptir. Eğer niyet edip başladıktan sonra haccı veya umreyi tamamlamak için** (elinizde olmayan hastalık, düşman korkusu ve bunun gibi sebeplerden dolayı) **Kâbe’ye ulaşmaktan alıkonursanız** (engel ile karşılaştığınız yerde) **kolayınıza gelen** (deve için yedide bir, sığır için yedide bir veya tam bir koyun olacak şekilde) **bir hayvanı** (Kâbe’ye) **hediye olarak kesin! Ve hediye olan hayvanlarınızı, kesme yerine ulaşıp da kesmeden önce başlarınızı tıraş etmeyin. Sizden kim** (ihramlı iken) **hasta olur ya da başa eziyet veren** (bitlenme gibi) **bir rahatsızlığa yakalanır ve bundan dolayı saçını kesmek zorunda kalırsa saçını kesebilir ve bunun karşılığında fidye olarak ya** (üç gün) **oruç tutar ya** (altı) **fakir doyurur ya da** (deve için yedide bir, sığır için yedide bir veya tam bir koyun olacak şekilde) **bir hayvan keser. Kim de Kâbe’ye ulaşma imkânı bulur ve umreyi yaptıktan sonra ihramdan çıkmak, sonra hac zamanı gelince tekrar ihrama girip hac yapmak isterse** (buna temettü haccı denir) **bunu yapabilir ve bunun karşılığında fidye olarak kolayına gelen** (deve için yedide bir, sığır için yedide bir veya tam bir koyun olacak şekilde) **bir hayvanı hediye olarak keser. Kim de hayvan kesme imkânı bulamazsa fidye olarak hac günleri içinde üç gün, haccı bitirip evine döndüğü zaman da yedi gün olmak üzere tam on gün oruç tutsun. Bu fidye hükmü, Mescid-i Haram bölgesinde ikamet etmeyenler içindir. Ve Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve bilin ki** (emirlerini yerine getirmeyen ve yasaklarından uzak durmayanlara) **Allah’ın cezası çok şiddetlidir.**

197- Ey iman edenler! Hac, bilinen belli aylarda yapılır (bunlar; şevval, zilkade ve zilhiccenin ilk dokuz günüdür)**. Kim bu aylarda ihrama girip telbiye getirerek hac ibadeti yapmaya niyet ederse ihramlı iken hanımıyla cima yapmasın hatta cimayı ima eden sözler bile kullanmasın, günah olan amelleri işlemesin ve** (dargınlığa veya düşmanlığa sebep olan) **cedelleşmeye girmesin! Biliniz ki yaptığınız her hayır ameli Allah en ince teferruatıyla bilir** (ve bunun karşılığını size verecektir)**. Hac için yolculuk yaptığınızda** (kimseye muhtaç olmayacak şekilde) **yanınıza azık alın! Biliniz ki azıkların en hayırlısı, Allah’tan korkmaktır** (O’nun emrettiklerini yerine getirip yasakladıklarından uzak durmaktır)**. Ey akıl sahipleri!** (Dünyada ve ahirette mutlu olmak istiyorsanız) **Yalnız benden korkun** (hayatınızın her alanında size emrettiklerimi uygulayın, yasakladığım şeylerden uzak durun)**!**

198- (Farz olan ibadetlerden alıkoymadığı müddetçe) **Hac günlerinde ticaret yaparak Rabbinizden helal rızık istemenizde bir günah yoktur.** (Zilhicce ayının dokuzuncu günü güneş battıktan sonra) **Arafat’tan** (Müzdelife’ye) **akın ettiğiniz zaman Müzdelife’de** (telbiye getirerek ve dua ederek) **Allah’ı zikredin! Ve sizi sapıklıktan kurtarıp hidayete erdirdiği için öğrettiği şekilde** (her türlü noksan sıfattan tenzih edip yücelterek) **O’nu zikredin! Muhakkak ki siz daha önce** (şirk içinde yaşayan) **sapıklardan idiniz.**

199- Sonra siz de (İbrahim’den rasulümüze kadar) **insanların akın ettiği yerden** (önce Arafat’tan Müzdelife’ye, sonra Müzdelife’den Mina’ya; şeytan taşlama, kurban kesme, say ve tavaf yapma gibi haccın diğer menasiklerini tamamlamak için) **akın edin ve Allah’tan sizi bağışlamasını isteyin! Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kendisine ihlasla tevbe eden kullarını önceki günahlarından dolayı cezalandırmayandır)**.**

200- Haccın menasiklerini bitirdiğiniz zaman (cahiliyede iken) **kendi aranızda nasıl babalarınızı övüp yüceltiyor idiyseniz Allah’ı da bunun gibi hatta bundan daha fazla övüp yücelterek zikredin! İnsanlardan öyleleri vardır ki** (ahiret için hiçbir salih amel yapmayıp sadece dünyevi menfaatler peşinde koşar ve) **Allah’a şöyle dua ederler: “Ey Rabbimiz! Bize dünyada** (nefsimizin hoşuna giden sağlık, rahatlık, uzun ömür, mal, mevki, çocuk gibi şeyler) **ver!” İşte onların ahirette** (verilecek nimetlerden) **hiçbir nasipleri olmayacaktır.**

201- İnsanlardan öyleleri de vardır ki Allah’a şöyle dua ederler: “Ey Rabbimiz! Bize dünyada (sağlık, rahatlık, ilim, helal rızık, hayırlı evlat, salih amel gibi) **güzel şeyler, ahirette de** (cennet, yüksek mertebeler, değerli nimetler gibi) **güzel şeyler ihsan**

وَإِذَا تَوَلَّىٰ سَعَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ لِيُفْسِدَ فِيهَا وَيُهْلِكَ ٱلْحَرْثَ وَٱلنَّسْلَ ۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلْفَسَادَ ﴿٢٠٥﴾ وَإِذَا
قِيلَ لَهُ ٱتَّقِ ٱللَّهَ أَخَذَتْهُ ٱلْعِزَّةُ بِٱلْإِثْمِ ۚ فَحَسْبُهُۥ جَهَنَّمُ ۖ وَلَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٢٠٦﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَشْرِى نَفْسَهُ
ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱدْخُلُوا۟ فِى ٱلسِّلْمِ كَآفَّةً وَلَا تَتَّبِعُوا۟
خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٢٠٨﴾ فَإِن زَلَلْتُم مِّنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْكُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ فَٱعْلَمُوٓا۟
أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٠٩﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن يَأْتِيَهُمُ ٱللَّهُ فِى ظُلَلٍ مِّنَ ٱلْغَمَامِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَقُضِىَ
ٱلْأَمْرُ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٢١٠﴾ سَلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ كَمْ ءَاتَيْنَٰهُم مِّنْ ءَايَةٍۭ بَيِّنَةٍ ۗ وَمَن يُبَدِّلْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ
مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢١١﴾ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَيَسْخَرُونَ مِنَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ ۘ وَٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ فَوْقَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢١٢﴾ كَانَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً
فَبَعَثَ ٱللَّهُ ٱلنَّبِيِّۦنَ مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ وَأَنزَلَ مَعَهُمُ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ لِيَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ فِيمَا
ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ ۚ وَمَا ٱخْتَلَفَ فِيهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ أُوتُوهُ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۖ فَهَدَى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لِمَا ٱخْتَلَفُوا۟ فِيهِ مِنَ ٱلْحَقِّ بِإِذْنِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢١٣﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ
أَن تَدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا يَأْتِكُم مَّثَلُ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِكُم ۖ مَّسَّتْهُمُ ٱلْبَأْسَآءُ وَٱلضَّرَّآءُ وَزُلْزِلُوا۟
حَتَّىٰ يَقُولَ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ مَتَىٰ نَصْرُ ٱللَّهِ ۗ أَلَآ إِنَّ نَصْرَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ ﴿٢١٤﴾ يَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا
يُنفِقُونَ ۖ قُلْ مَآ أَنفَقْتُم مِّنْ خَيْرٍ فَلِلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۗ وَمَا
تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢١٥﴾ كُتِبَ عَلَيْكُمُ ٱلْقِتَالُ وَهُوَ كُرْهٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟
شَيْـًٔا وَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَعَسَىٰٓ أَن تُحِبُّوا۟ شَيْـًٔا وَهُوَ شَرٌّ لَّكُمْ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢١٦﴾

gireceğinizi mi umuyorsunuz?! Onlar fakirliğe, sıkıntılara; çeşitli musibet ve hastalıklara uğramışlardı. Hatta (bütün güçleriyle sabrettikleri hâlde) **bu sıkıntıların artması ve uzun sürmesinden dolayı o kadar sarsılmışlardı ki Rasul ve yanındaki mu'minler** (geciktiğini zannederek), **"Allah'ın yardımı ne zaman gelecek?" demişlerdi.** (Ey iman eden kullarım! Sıkıntılar arttıkça) **Allah'ın yardımının** (kurtuluş ve zaferinin) **çok yaklaştığını bilin.**

215- Ey rasulüm! Sana, kime ve nasıl infak edileceğini soruyorlar. De ki: "(İster çok ister az olsun) **Faydalı olan bir şey infak ettiğinizde** (ihtiyaca ve yakınlık derecesine göre) **önce ana babaya, sonra en yakın akrabalara, sonra yetimlere** (babası ölmüş ve bakacak yakını olmayan küçük çocuklara)**, sonra** (ihtiyaç içindeki) **yoksullara ve sonra** (ister zengin ister fakir olsun, memleketinden uzakta) **yolda kalmış kimselere infak edin! Ve hayırlı olan** (mu'minlere faydası dokunan) **ne amel yaparsanız muhakkak ki Allah onu çok iyi bilir** (ve amelinizin karşılığını ahirette kat kat verir)**."**

216- Ey iman edenler! Nefsinize ağır gelse de (İslam kanunlarının hâkim olması için Allah yolunda) **silahla savaşmak üzerinize farz kılındı. Bilin ki nefsinizin hoşuna gitmeyen şey sizin için hayırlı olabilir, nefsinizin hoşuna giden şey de sizin için zararlı olabilir. Hakkınızda neyin iyi neyin kötü olduğunu ancak Allah bilir, siz bilemezsiniz** (öyleyse Allah'ın her emrine daima itaat edin ve bunun sizin için hayırlı olduğunu bilin)**.**

205- Ve güzel sözler söyleyen o münafık, senin yanından ayrıldığı zaman yeryüzünde fesat çıkarmak için dolaşır; ekinleri ifsat eder ve hayvanları öldürür. Şu bilinmelidir ki Allah, fesadı (ve fesat çıkaranları) **asla sevmez.**

206- Ve böyle kişilere, “Allah’tan kork (ihlaslı ol, Allah’ın emirlerine itaat et ve yasaklarından uzak dur)**!” denildiği zaman kalplerindeki kibir,** (hakka teslim olmalarını engeller ve) **onları devamlı günah işlemeye sevk eder. Artık onlara ceza olarak cehennem yeter! Orası ne kötü bir kalış yeridir!**

207- İnsanlardan öyleleri de vardır ki onlar sırf Allah’ın rızasını kazanmak için nefislerini feda ederler. Muhakkak ki Allah, kullarına karşı (رَءُوف) **Raûf’tur** (rızasını isteyen kullarına rızasına ulaşmaları için yardım eder ve onlara en güzel mükâfaatları verir)**.**

208- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah’ın** (Muhammed’e) **bildirdiği İslam şeriatinin bütün hükümlerini hayatınızın her alanında uygulayın! Sakın** (şeriate muhalif bir amel işleyerek) **şeytanın adımlarına tâbi olmayın! Biliniz ki şeytan, size apaçık bir düşmandır** (devamlı sizi Allah’ın emirlerine itaatten uzaklaştırmaya ve yasaklarını ihlal ettirmeye çalışır)**.**

209- (Kur’ân ve sünnetten) **Apaçık deliller size geldikten sonra eğer haktan saparsanız biliniz ki Allah** (عَـزِيـز) **ʿAzîz’dir** (dilediğini yapan ve hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamayacağı yüce zattır), (حَـكِـيـم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

210- (Ey rasulüm! Yahudi ve Hristiyanlar İslam dinine girmek için neyi bekliyorlar?!) **Yoksa onlar Allah’ın emrinin ve meleklerin, yoğun bulutlar içinde gelmesini*** (ve senin hak rasul olduğunu onlara bildirmesini) **mi bekliyorlar?!** (Bu, asla olmayacak bir şeydir.) **Kıyamet gününde kullar arasında adaletle hüküm verilmiş olur ve o gün hüküm verecek olan sadece Allah’tır.**

211- Ey rasulüm! (Sana tâbi olmak istemeyen) **İsrailoğullarına sor! Onların atalarına, hakkı apaçık anlatan nice ayetler** (deliller) **vermiştik de buna rağmen hakka tâbi olmamışlardı. Kim kendisine Allah’ın apaçık nimetleri** (hakkı gösteren ayetleri) **geldikten sonra onları değiştirirse bilsin ki Allah,** (böyle yapanları) **cezalandırması şiddetli olandır.**

212- (Ey rasulüm! Seni ve getirdiklerini) **İnkâr edenlere, dünya ve içindekilerin geçici lezzetleri süslü** (güzel ve hoş) **gösterilip sevdirilmiştir. Ve onlar** (bundan dolayı sana tâbi olmazlar ve sana tâbi olup Allah’ın rızasını kazanmak için dünya hayatının geçici lezzetlerinden yüz çeviren) **mu’minlerle alay ederler. Bilin ki Allah’tan korkanlar** (ihlasla O’nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar)**, kıyamet gününde o kâfirlerden çok üstün olacaklardır** (mu’minler cennette yaşayacak, kâfirler ise cehennemde barınacaklardır)**. Muhakkak ki Allah, dilediği kuluna karşılıksız rızık verendir.**

213- (Âdem ile Nuh arasında geçen zamanda) **İnsanlar tek bir ümmetti** (tek bir din ve şeriat üzerinde idiler)**.** (Aralarında şirk yayılınca) **Allah nebileri müjdeleyici** (itaat edip tevhidi seçenleri cennetle müjdeleyici) **ve uyarıcı** (karşı gelip şirkte kalanları cehennemle uyarıcı) **olarak gönderdi. Nebilerle birlikte; her konuda hakkı bildiren, içinde haktan başka bir şey olmayan ve hakkı elde etmek için başvurulacak tek kaynak olan kitabı, ihtilaf edilen her konuda insanlar arasında** (adaletli) **hükümler verilmesi için indirdi. Kendilerine kitap verilenler** (Yahudi ve Hristiyanlar) **ise** (Muhammed’e tâbi olmaları gerektiğine dair Tevrât’ta geçen ayetleri ispat eden) **apaçık deliller geldikten sonra,** (bunların doğru olduğunu bildikleri hâlde) **sırf aralarındaki çekememezlik ve birbirlerinin haklarına tecavüz etme arzusundan dolayı Tevrât’taki** (Muhammed’e tâbi olunması gerektiğini bildiren) **hükümler hakkında ihtilafa düştüler. Allah;** (Kur’ân’a iman edip hayatını onun emirlerine göre yaşayan) **mu’minleri, Yahudi ve Hristiyanların ihtilafa düştükleri Muhammed’in rasullüğü konusunda, ilmine uygun olarak iradesiyle doğruya ulaştırdı** (ve onlar Muhammed’e iman ettiler)**. Muhakkak ki Allah, dilediği kuluna doğru yolu gösterip onu imana muvaffak kılar.**

214- Ey iman edenler! Geçmiş rasuller ve onlara tâbi olan mu’minlerin başına gelen musibetlerin benzeri sizin de başınıza gelmeden cennete

---

*Ayette “أَن يَـأۡتِـيَـهُـمُ ٱللَّهُ (Rabbinin gelmesi)” sözü geçmektedir. Bu söz asla zahiri manası üzere anlaşılmaz. Çünkü Allahu Teâlâ hareketten ve bir yerden bir yere intikal etmekten münezzehtir. Kim bu ayeti okuduğunda Allahu Teâlâ’nın hareket ettiği veya bir yerden bir yere geldiği şeklinde bir mana anlarsa Allahu Teâlâ’ya layık olmayan bir sıfat vermiş ve kâfir olmuş olur. Bu ayeti okuyan kimsenin ya Arapçaya uygun bir şekilde mecazi manasını anlayıp “Allah’ın emrinin veya azabının gelmesi” olarak tevil etmesi ya da zahiri manasından Allahu Teâlâ’yı tenzih edip mutlaka Allahu Teâlâ’ya layık bir manası olduğuna ve bu manayı sadece Allahu Teâlâ’nın bildiğine inanması gerekir.

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلشَّهْرِ ٱلْحَرَامِ قِتَالٍ فِيهِ ۖ قُلْ قِتَالٌ فِيهِ كَبِيرٌ ۚ وَصَدٌّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَكُفْرٌۢ بِهِۦ
وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَإِخْرَاجُ أَهْلِهِۦ مِنْهُ أَكْبَرُ عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَٱلْفِتْنَةُ أَكْبَرُ مِنَ ٱلْقَتْلِ ۗ وَلَا يَزَالُونَ
يُقَٰتِلُونَكُمْ حَتَّىٰ يَرُدُّوكُمْ عَن دِينِكُمْ إِنِ ٱسْتَطَٰعُوا۟ ۚ وَمَن يَرْتَدِدْ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَيَمُتْ وَهُوَ
كَافِرٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ
﴿٢١٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ يَرْجُونَ رَحْمَتَ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢١٨﴾ ۞ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْخَمْرِ وَٱلْمَيْسِرِ ۖ قُلْ فِيهِمَآ إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ
أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ مَاذَا يُنفِقُونَ ۖ قُلِ ٱلْعَفْوَ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ
تَتَفَكَّرُونَ ۙ ﴿٢١٩﴾ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۗ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْيَتَٰمَىٰ ۖ قُلْ إِصْلَاحٌ لَّهُمْ خَيْرٌ ۖ وَإِن تُخَالِطُوهُمْ
فَإِخْوَٰنُكُمْ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ ٱلْمُفْسِدَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَعْنَتَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٢٠﴾ وَلَا
تَنكِحُوا۟ ٱلْمُشْرِكَٰتِ حَتَّىٰ يُؤْمِنَّ ۚ وَلَأَمَةٌ مُّؤْمِنَةٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكَةٍ وَلَوْ أَعْجَبَتْكُمْ ۗ وَلَا تُنكِحُوا۟
ٱلْمُشْرِكِينَ حَتَّىٰ يُؤْمِنُوا۟ ۚ وَلَعَبْدٌ مُّؤْمِنٌ خَيْرٌ مِّن مُّشْرِكٍ وَلَوْ أَعْجَبَكُمْ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ
وَٱللَّهُ يَدْعُوٓا۟ إِلَى ٱلْجَنَّةِ وَٱلْمَغْفِرَةِ بِإِذْنِهِۦ ۖ وَيُبَيِّنُ ءَايَٰتِهِۦ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٢١﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ
عَنِ ٱلْمَحِيضِ ۖ قُلْ هُوَ أَذًى فَٱعْتَزِلُوا۟ ٱلنِّسَآءَ فِى ٱلْمَحِيضِ وَلَا تَقْرَبُوهُنَّ حَتَّىٰ يَطْهُرْنَ ۖ فَإِذَا تَطَهَّرْنَ
فَأْتُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ أَمَرَكُمُ ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلتَّوَّٰبِينَ وَيُحِبُّ ٱلْمُتَطَهِّرِينَ ﴿٢٢٢﴾ نِسَآؤُكُمْ حَرْثٌ لَّكُمْ
فَأْتُوا۟ حَرْثَكُمْ أَنَّىٰ شِئْتُمْ ۖ وَقَدِّمُوا۟ لِأَنفُسِكُمْ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُم مُّلَٰقُوهُ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ
﴿٢٢٣﴾ وَلَا تَجْعَلُوا۟ ٱللَّهَ عُرْضَةً لِّأَيْمَٰنِكُمْ أَن تَبَرُّوا۟ وَتَتَّقُوا۟ وَتُصْلِحُوا۟ بَيْنَ ٱلنَّاسِ ۚ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٤﴾

Muhakkak ki Allah, (bütün günahlarından ihlasla) **tevbe edenleri sever,** (maddi manevi bütün pisliklerden güzel bir şekilde) **temizlenenleri de sever.**

223- Ey iman edenler! (Kendileriyle evli olduğunuz) **Kadınlarınız, sizin** (çocuk yapmak için ferçlerine tohum bıraktığınız) **tarlanızdır. Tarlanıza** (kadınlarınıza hayızlı olmadıkları zaman) **dilediğiniz şekilde** (önlerinden veya arkalarından, sadece ferçten olacak şekilde) **yaklaşabilirsiniz** (cima yapabilirsiniz). **Ahirette fayda verecek şeyleri kendi nefsiniz için önceden** (dünyada iken) **yapın! Ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun)**! Biliniz ki siz** (hesaba çekilmek için) **Allah'a döneceksiniz. Ey rasulüm!** (Allah'a, sana ve getirdiklerine iman edip şirkin her türünden uzak duran) **Mu'minleri** (cennet ve Allah'ın ahirette vereceği ikramlarla) **müjdele!**

224- Ve ey iman edenler! Allah'a olan yeminlerinizi her türlü iyiliği yapmaya, Allah'ın emrettiği şeyleri yerine getirmeye ve insanların arasını ıslah etmeye engel kılmayın (eğer böyle bir yemin yapmışsanız onu bozup kefaretini verin ve Müslümanlara her türlü iyiliği yapın, Allah'ın emirlerini yerine getirin ve Müslümanların arasını ıslah edin)**! Muhakkak ki Allah** (سَمِيع) **Semî'dir** (yemin edenlerin ne söyleyerek yemin ettiklerini ve her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir), (عَلِيم) **'Alîm'dir** (yemin edenlerin niyetlerini ve gizli olsun açık olsun her şeyi en ince teferruatıyla bilendir).

217- Ey rasulüm! Sana haram ayda (zilkade, zilhicce, muharrem ve receb aylarında) **savaşmak hakkında soruyorlar. Onlara de ki: “O ayda savaşmak büyük suçtur fakat** (müşriklerin yaptığı gibi) **insanları Allah’ın yolundan alıkoymak daha büyük bir suçtur. Aynı şekilde Allah’ı inkâr etmek** (haklarını O’na has kılmamak)**, gerçek mu’minlerin Mescid-i Haram’a girmesini engellemek ve onun ehlini** (Rasulullah ile mu’minleri) **oradan çıkarmak da Allah katında** (haram aylarda savaşmaktan) **daha büyük bir suçtur. Ayrıca fitne** (şirk) **de haram aylarda birini öldürmekten daha büyük bir suçtur.” Ey iman edenler! Bilin ki müşriklerin gücü yetse dininizden döndürünceye kadar sizinle devamlı savaşırlar. Ve sizden kim dininden dönüp kâfir olarak ölürse işlediği salih amellerin sevabı dünyada ve ahirette boşa gider. İşte onlar, cehennem ehlidirler ve orada sonsuza kadar kalacaklardır.**

218- Muhakkak ki (Allah’a, rasulüne ve onun getirdiklerine gerçek manada) **iman edip** (tevhidi ve İslam şeriatini yaşamak için yurdunu ve sahip olduğu her şeyi terk edip) **hicret eden ve Allah yolunda** (hayatın her alanında İslam şeriatini hâkim kılmak için hem malları hem de canlarıyla) **cihad edenler, işte Allah’ın rahmetini** (ikramını ve sevabını) **ancak onlar umabilirler. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (her türlü şirk, küfür ve günahtan tevbe edip ölünceye kadar Allah’ın istediği şekilde amel eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kendisine ihlasla tevbe eden ve ölünceye kadar O’nun istediği şekilde amel eden kullarına rahmet edip onları daha önceki günahlarından dolayı cezalandırmayandır)**.**

219- Ey rasulüm! Mu’minler, sana hamrın (içkinin) **ve meysirin** (kumarın) **hükmü hakkında soruyorlar. Onlara şöyle cevap ver: “Onların her ikisinde de hem büyük günah hem de insanlar için birtakım menfaatler vardır. Fakat onların günahı, menfaatlerinden daha büyüktür.” Sana,** (Allah için) **ne infak edeceklerini de soruyorlar. Onlara de ki: “Nefsinizin ve ailenizin ihtiyaçlarından artanı harcayın! İşte Allah,** (şeriatinin hükümlerini) **düşünesiniz** (ve şeriatini hayatınızın her yönünde uyguladığınızda dünya ve ahiret mutluluğunuza sebep olacağını anlayasınız) **diye ayetlerini size böyle açıklıyor.”**

220- Dünya (ve içindekilerin yok olacağını düşünüp onun geçici süslerine önem vermeyesiniz) **ve ahiret hakkında** (orada verilecek nimetlerin baki olacağını düşünüp Allah’ın emrettiği salih amelleri yapasınız diye Allah ayetlerini size işte böyle açıklıyor)**... Ey rasulüm! Sana, yetimlerin malları hakkında da soruyorlar. De ki: “Onları ve mallarını, fayda verecek şekilde** (hiçbir karşılık almadan sadece Allah’ın rızası için) **koruyup gözetirseniz hem sizin hem de onlar için hayırlı olur. Eğer mallarınızı onların mallarına karıştırırsanız** (mallarınızı tasarrufta ortak olmak, birlikte yiyip içerek yaşamak ve onlara hizmetinizden dolayı mallarından faydalanmak isterseniz) **biliniz ki onlar Müslüman kardeşlerinizdir** (onlara Müslüman kardeşlerin birbirine davranması gerektiği gibi davranın)**. Muhakkak ki Allah, yetimlerin malını kendi arzularına göre harcayıp zarar verenleri de onların malını onlara fayda verecek şekilde koruyup çoğaltanları da çok iyi bilir. Eğer Allah dileseydi** (mallarınızı yetimlerin mallarına karıştırmanıza ve hizmetinize karşılık onların mallarından istifade etmenize izin vermeyerek) **sizi zor durumda bırakırdı.” Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (ister haram kılsın ister helal kılsın, her mesele hakkında dilediği gibi izzetle hüküm verir; kimse O’na hesap soramaz ve O’nu engelleyemez)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

221- Ve ey iman edenler! İman etmedikçe sakın (Yahudi ve Hristiyan kadınlar hariç) **müşrik kadınlarla evlenmeyin! Bilin ki müşrik kadın** (güzelliği, soyu, zenginliği veya asaleti ile) **ne kadar hoşunuza gitse de mu’min köle kadın ondan daha hayırlıdır. İman etmedikleri müddetçe sakın müşrik erkeklerle** (mu’min) **kızlarınızı da evlendirmeyin! Bilin ki müşrik erkek** (güzelliği, soyu, zenginliği veya asaleti ile) **ne kadar hoşunuza gitse de mu’min köle erkek ondan daha hayırlıdır. Onlar** (müşrik kadın ve erkekler) **ancak ateşe girmenize sebep olacak şeyler yapmaya çağırırlar. Allah ise doğru yolu bildirerek cennete girmenize ve günahlarınızın affına vesile olacak ameller yapmaya çağırır** (öyleyse yalnız O’nun emirlerine itaat edin)**. Allah, akıllarını kullanıp da** (dünya ve ahiret mutluluğu için) **doğru yolda gitsinler diye** (rasulüne indirdiği kitapta) **cennete ve cehenneme götüren yolları delilleriyle insanlara açıklamaktadır.**

222- Ve ey rasulüm! Sana, hayız hakkında soruyorlar. (Onlara) **De ki: “Hayız kanı** (kötü kokusu, pisliği ve necisliğinden dolayı hem kadın hem de kocası için) **eziyet vericidir. Hayızlı iken temizleninceye kadar kadınlarınızla cima yapmayın! Hayızdan temizlendikten sonra, Allah’ın emrettiği yerden** (ferçten) **kadınlarınızla cima yapabilirsiniz** (ister hayızlı ister temizlenmiş olsunlar, onlarla makattan kesinlikle cima yapmayın).

لَّا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَـٰنِكُمْ وَلَـٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا كَسَبَتْ قُلُوبُكُمْ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ
﴿٢٢٥﴾ لِّلَّذِينَ يُؤْلُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ تَرَبُّصُ أَرْبَعَةِ أَشْهُرٍ ۖ فَإِن فَآءُو فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٢٦﴾ وَإِنْ عَزَمُوا۟
ٱلطَّلَـٰقَ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٢٧﴾ وَٱلْمُطَلَّقَـٰتُ يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ ثَلَـٰثَةَ قُرُوٓءٍ ۚ وَلَا يَحِلُّ لَهُنَّ
أَن يَكْتُمْنَ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِىٓ أَرْحَامِهِنَّ إِن كُنَّ يُؤْمِنَّ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۚ وَبُعُولَتُهُنَّ أَحَقُّ بِرَدِّهِنَّ
فِى ذَٰلِكَ إِنْ أَرَادُوٓا۟ إِصْلَـٰحًا ۚ وَلَهُنَّ مِثْلُ ٱلَّذِى عَلَيْهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ وَلِلرِّجَالِ عَلَيْهِنَّ دَرَجَةٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ
حَكِيمٌ ﴿٢٢٨﴾ ٱلطَّلَـٰقُ مَرَّتَانِ ۖ فَإِمْسَاكٌۢ بِمَعْرُوفٍ أَوْ تَسْرِيحٌۢ بِإِحْسَـٰنٍ ۗ وَلَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَأْخُذُوا۟
مِمَّآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ شَيْـًٔا إِلَّآ أَن يَخَافَآ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۖ فَإِنْ خِفْتُمْ أَلَّا يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ فَلَا جُنَاحَ
عَلَيْهِمَا فِيمَا ٱفْتَدَتْ بِهِۦ ۗ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ فَلَا تَعْتَدُوهَا ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّـٰلِمُونَ
﴿٢٢٩﴾ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا تَحِلُّ لَهُۥ مِنۢ بَعْدُ حَتَّىٰ تَنكِحَ زَوْجًا غَيْرَهُۥ ۗ فَإِن طَلَّقَهَا فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن
يَتَرَاجَعَآ إِن ظَنَّآ أَن يُقِيمَا حُدُودَ ٱللَّهِ ۗ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ يُبَيِّنُهَا لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٢٣٠﴾ وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ
فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ سَرِّحُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ ۚ وَلَا تُمْسِكُوهُنَّ ضِرَارًا لِّتَعْتَدُوا۟ ۚ وَمَن
يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَقَدْ ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ وَلَا تَتَّخِذُوٓا۟ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ هُزُوًا ۚ وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَمَآ أَنزَلَ
عَلَيْكُم مِّنَ ٱلْكِتَـٰبِ وَٱلْحِكْمَةِ يَعِظُكُم بِهِۦ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٣١﴾

nuna yaklaştıklarında şeriate uygun bir şekilde onları ya (nikâh yapmadan) **kendinize döndürün ya da** (geri döndürmeyip) **iddetlerini bitirmeleri için bırakın! Sakın Allah'ın sınırlarını aşıp sırf zarar vermek** (iddet müddetini uzatarak eziyet etmek) **kastıyla onları kendinize döndürmeyin! Sizden kim böyle yaparsa** (eziyet etmek için karısını tutarsa) **nefsine zulmetmiş** (nefsine günah yüklemiş ve bundan dolayı ceza görmesine sebep olmuş) **olur. Ve sakın Allah'ın ayetlerini** (boşama, geri döndürme ve her meseledeki hükümlerini oyuncak hâline getirerek) **alaya almayın! Ve Allah'ın size verdiği nimeti** (İslam, hidayet ve size has kıldığı diğer nimetlerini) **hatırlayın** (emrettiği şeyleri yapıp yasakladığı şeylerden kaçınarak O'na şükredin)**! Allah'ın rızasını ve cenneti kazanma yolunu gösterici olarak size indirdiği kitabı** (Kur'ân'ı) **ve hikmeti** (rasulünün sünnetini) **de hatırlayın** (bütün hayatınızı sadece bunlara göre düzenleyin)**! Ve Allah'tan korkun** (Kur'ân ve sünnetin gösterdiği yoldan sakın ayrılmayın, emirlerini yerine getirin, yasaklarından uzak durun ve bunlara muhalif olan her şeyi terk edin)**! Ve Allah'ın gizlisiyle açığıyla her şeyi** (hayatını Kur'ân'a göre düzenleyenler ile beşerî kanunlara göre düzenleyenleri de) **bildiğini** (ve dünyada yaptıklarınızdan dolayı sizi ahirette hesaba çekeceğini) **bilin!**

225- Allah sizi, lağv (kasıtsız olarak ağzınızdan çıkardığınız veya aslı sizin bildiğiniz gibi olmayan bir konu hakkında doğru bildiğinizi zannederek ettiğiniz) **yeminlerinizden dolayı sorumlu tutmaz. Fakat Allah sizi kalplerinizle kasıtlı olarak** (başkalarının eziyet görmesine sebep olan veya yalan söyleyerek) **ettiğiniz yeminlerinizden dolayı sorumlu tutar. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (lağv yeminlerinizden dolayı sizi sorumlu tutmayıp affedendir)**,** (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına merhamet edip onlara kaldıramayacakları yükü taşıttırmayandır)**.**

226- Erkekler, kadınlarıyla (ceza olarak dört ay veya daha fazla) **hiç cima yapmamaya dair yemin ettiklerinde ancak dört aya kadar cima yapmayabilirler. Eğer** (dört ay içinde yeminlerini bozup) **cima yapmaya dönmek isterlerse** (yeminlerinin kefaretini vererek hanımlarıyla cima yapmaya dönebilirler. Fakat cima yapmadan dört ay biterse ya hanımıyla cima yapmaya ya da onu boşamaya zorlanırlar. Eğer erkek cima yapmaya veya boşamaya yanaşmaz ise kadın istediği takdirde İslam kadısı erkeği hanımından boşatabilir) **bilsinler ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (yeminlerinin kefaretini vererek kadınlarıyla cima yapmaya dönen kullarını affeder ve sorumlu tutmaz)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kendisine ihlasla tevbe eden ve ölünceye kadar O’nun istediği şekilde amel eden kullarına rahmet edip onları önceki günahlarından dolayı cezalandırmayandır)**.**

227- (Dört ay veya daha fazla hanımıyla cima yapmamaya yemin eden) **Erkekler** (dört ay bittikten sonra ya hanımıyla cima yapmak ya da onu boşamak zorundadır) **eğer** (cima yapmaya değil de) **kadınlarını boşamaya karar verirlerse** (onları boşasınlar) **bilsinler ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (kocaların hanımları hakkındaki boşama sözünü ve kullarının her sözünü işitendir)**,** (عَلِيم) ʿ**Alîm’dir** (kocaların kalplerindeki niyetlerini ve gizli olsun aşikâr olsun, her şeyi en iyi bilendir)**.**

228- Ve boşanan (hayız görme vasfına sahip kendileriyle gerdeğe girilmiş) **kadınlar başka bir erkekle evlenmek isterlerse üç kuru’** (üç hayız görme veya üç hayızdan temizlenme) **müddeti beklemek zorundadırlar. Boşanan kadınlar eğer Allah’a ve ahiret gününe iman etmişlerse bilsinler ki rahimlerinde Allah’ın yarattığı şeyi** (çocuğu veya hayız kanını kocalarından) **gizlemeleri asla helal değildir. Eğer kocalar ıslah edici olmak** (kadınlarına iyilik yapmak, onlara güzel davranmak, boşayıp tekrar geri alarak kötü duruma düşürmemek veya boşama hatasından dönmek) **isterlerse** (reci talakla) **boşadıkları kadınlarını bu zaman** (üç kuru’ müddeti) **içerisinde** (nikâh yapmadan) **kendilerine döndürme hakkına sahiptirler. Erkeklerin hanımları üzerinde şeriatin tayin ettiği birtakım hakları olduğu gibi kadınların da kocaları üzerinde şeriatin belirlediği birtakım hakları vardır. Bilin ki erkekler** (itaat edilme, emirlik yapma ve bazı koca haklarını affetme gibi konularda) **kadınlardan bir derece daha üstündür. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) ʿ**Azîz’dir** (her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

229- (Cima yaptığınız kadınlarınızı boşadıktan sonra iddet müddeti içinde kendinize döndürebileceğiniz) **İki boşama hakkınız vardır. Bu iki boşamadan sonra isterseniz onları güzellikle tutarsınız** (bir daha boşamayıp evliliğe devam edersiniz)**, isterseniz onlara zulmetmeksizin** (üçüncü kez) **boşarsınız** (ve artık iddet içinde onları kendinize döndürme hakkınız kalmaz)**. Kadınlarınızı boşamak istediğinizde** (evlenirken) **verdiğiniz** (mehir ve hediye gibi) **şeylerden hiçbirini onlardan almanız helal değildir** (bilakis, onlara vermeniz gereken bütün haklarını vermeniz gerekir)**, ancak** (evliliğe devam ettiğinizde) **Allah’ın koyduğu sınırları muhafaza edememekten korkmanız hariç. Eğer** (evliliklerine devam ettiklerinde kadının ahlak, davranış, tabiat veya kocasına itaatsizliğinden dolayı) **karı ve kocanın Allah’ın sınırlarını aşmalarından korkarsanız bilin ki ancak bu durumda, kadının kendisini boşaması için kocasına fidye vermesinde ve kocanın da yapacağı boşamaya karşılık karısından fidye almasında üzerlerine bir günah yoktur. İşte bunlar, Allah’ın** (boşanma konusunda) **koyduğu sınırlarıdır, sakın bunları aşmayın! Kim Allah’ın koyduğu sınırları** (emir ve yasakları) **aşarsa bilin ki onlar, zalimlerin ta kendileridir!**

230- Eğer erkek karısını üçüncü talakla boşarsa artık başka bir erkek onunla evlenip cima yapmadıkça (ve onu boşamadıkça) **kadın eski kocasına helal olmaz. Eğer ikinci koca bu kadını boşarsa Allah’ın sınırlarını** (hükümlerini) **muhafaza edeceklerine inandıkları takdirde birinci koca ile kadının tekrar birbiriyle evlenmesinde bir günah yoktur. İşte bunlar Allah’ın sınırlarıdır** (hükümleridir)**! Allah, öğrenmek isteyenler için hükümlerini açıklamaktadır.**

231- Ve hanımlarınızı (reci talakla) **boşadığınız zaman,** (birinci ve ikinci talakta) **iddetlerinin so-**

وَإِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَبَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا تَعْضُلُوهُنَّ أَن يَنكِحْنَ أَزْوَٰجَهُنَّ إِذَا تَرَٰضَوْا۟ بَيْنَهُم بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ
ذَٰلِكَ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ مِنكُمْ يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۗ ذَٰلِكُمْ أَزْكَىٰ لَكُمْ وَأَطْهَرُ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ
وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٢﴾ ۞ وَٱلْوَٰلِدَٰتُ يُرْضِعْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ حَوْلَيْنِ كَامِلَيْنِ ۖ لِمَنْ أَرَادَ أَن يُتِمَّ ٱلرَّضَاعَةَ ۚ وَعَلَى
ٱلْمَوْلُودِ لَهُۥ رِزْقُهُنَّ وَكِسْوَتُهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۚ لَا تُكَلَّفُ نَفْسٌ إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَا تُضَآرَّ وَٰلِدَةٌۢ بِوَلَدِهَا
وَلَا مَوْلُودٌ لَّهُۥ بِوَلَدِهِۦ ۚ وَعَلَى ٱلْوَارِثِ مِثْلُ ذَٰلِكَ ۗ فَإِنْ أَرَادَا فِصَالًا عَن تَرَاضٍ مِّنْهُمَا وَتَشَاوُرٍ فَلَا
جُنَاحَ عَلَيْهِمَا ۗ وَإِنْ أَرَدتُّمْ أَن تَسْتَرْضِعُوٓا۟ أَوْلَٰدَكُمْ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِذَا سَلَّمْتُم مَّآ ءَاتَيْتُم
بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٣﴾ وَٱلَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنكُمْ وَيَذَرُونَ
أَزْوَٰجًا يَتَرَبَّصْنَ بِأَنفُسِهِنَّ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ وَعَشْرًا ۖ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا فَعَلْنَ
فِىٓ أَنفُسِهِنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٢٣٤﴾ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِيمَا عَرَّضْتُم بِهِۦ مِنْ خِطْبَةِ
ٱلنِّسَآءِ أَوْ أَكْنَنتُمْ فِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ عَلِمَ ٱللَّهُ أَنَّكُمْ سَتَذْكُرُونَهُنَّ وَلَٰكِن لَّا تُوَاعِدُوهُنَّ سِرًّا إِلَّآ أَن
تَقُولُوا۟ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ۚ وَلَا تَعْزِمُوا۟ عُقْدَةَ ٱلنِّكَاحِ حَتَّىٰ يَبْلُغَ ٱلْكِتَٰبُ أَجَلَهُۥ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا
فِىٓ أَنفُسِكُمْ فَٱحْذَرُوهُ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿٢٣٥﴾ لَّا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ إِن طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ مَا لَمْ
تَمَسُّوهُنَّ أَوْ تَفْرِضُوا۟ لَهُنَّ فَرِيضَةً ۚ وَمَتِّعُوهُنَّ عَلَى ٱلْمُوسِعِ قَدَرُهُۥ وَعَلَى ٱلْمُقْتِرِ قَدَرُهُۥ مَتَٰعًۢا بِٱلْمَعْرُوفِ ۖ
حَقًّا عَلَى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٢٣٦﴾ وَإِن طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ وَقَدْ فَرَضْتُمْ لَهُنَّ فَرِيضَةً فَنِصْفُ مَا
فَرَضْتُمْ إِلَّآ أَن يَعْفُونَ أَوْ يَعْفُوَا۟ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ عُقْدَةُ ٱلنِّكَاحِ ۚ وَأَن تَعْفُوٓا۟ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۚ وَلَا تَنسَوُا۟ ٱلْفَضْلَ
بَيْنَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٣٧﴾ حَٰفِظُوا۟ عَلَى ٱلصَّلَوَٰتِ وَٱلصَّلَوٰةِ ٱلْوُسْطَىٰ وَقُومُوا۟ لِلَّهِ قَٰنِتِينَ
﴿٢٣٨﴾ فَإِنْ خِفْتُمْ فَرِجَالًا أَوْ رُكْبَانًا ۖ فَإِذَآ أَمِنتُمْ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَمَا عَلَّمَكُم مَّا لَمْ تَكُونُوا۟ تَعْلَمُونَ ﴿٢٣٩﴾

haklarını bağışlamaları ise takvaya daha yakındır. Ve (ey Müslümanlar) **size iyilik yapanları ve hak hukuk meselelerinde birbirinize müsamahalı davranmayı unutmayın! Muhakkak ki Allah, gizli olsun açık olsun yaptıklarınızı görendir** (size ona göre hesap soracaktır)**.**

238- Ey iman edenler! Özellikle orta namazı olmak üzere, namazları (şartlarını, rükünlerini ve sünnetlerini yerine getirip zamanında kılarak) **muhafaza edin! Ve devamlı Allah'a itaat üzere olun** (her konuda, her zaman O'nun emir ve yasaklarına riayet edin)**!**

239- Ey iman edenler! Eğer (düşmanın veya buna benzer şeylerin zararından) **korkarsanız** (ve namazı tam manası ile kılamazsanız) **namazlarınızı yürüyerek, yürüyerek kılamazsanız binek üzerinde** (binek üzerinde de kılamazsanız gücünüzün yettiği herhangi bir şekilde) **kılabilirsiniz. Korku durumu geçer ve güven ortamına ulaşırsanız** (namazlarınızı normal durumlardaki gibi kılın ve) **daha önce bilmediğiniz** (hidayeti, dünya ve ahiret mutluluğuna vesile olan) **şeyleri size öğrettiği için Allah'ı öğrettiği şekilde zikredin** (hayatınızı O'nun emirlerine göre yaşayarak şükredin)**!**

232- Ve kadınları boşadıktan sonra (kendinize geri döndürmeden) **iddetleri biterse** (sonra hanımınızla anlaşarak Allah’ın istediği şekilde tekrar evlilik hayatına dönmek istediğiniz bilinirse)**, ey boşanmış kadınların velileri! Allah’ın istediği şekilde yaşama konusunda eski kocalarıyla aralarında anlaşmış olan kadınlar** (yeni bir nikâh ve yeni bir mehir karşılığında) **tekrar eski kocalarıyla evlenmek istediklerinde sakın onların evlenmesine engel olmayın! Bu öğütler, sizden Allah’a ve ahiret gününe gerçekten iman edenlere verilmektedir. Ey veliler, kocalar ve kadınlar! Bu öğütleri dinleyip ona göre amel etmeniz sizin için daha hayırlı ve** (şeytanın kalplerinize sokacağı şüpheleri) **daha temizleyicidir. Ve biliniz ki Allah** (hakkınızda neyin iyi neyin kötü olduğunu çok iyi) **bilir, siz ise bilmezsiniz.**

233- Ve tamamen boşanmış (bebek sahibi) **anneler** (boşandıkları kocalarından olan) **bebeklerini tam iki** (kamerî) **sene emzirmeye** (diğer kadınlara göre daha öncelikli) **hak sahibidirler. Bu emzirme müddeti, süt emzirmeyi tam yapmak isteyen babalar ve anneler içindir. Bebeği emziren annelerin ihtiyaçları kadar yiyecek ve giyeceklerini sağlamak ise maddi durumuna göre babaya aittir. Hiç kimseye kaldırabileceğinden fazla yük yüklenmez. Anneye** (emzirmek istediği hâlde bebeği sütanneye verilerek) **bebeğinden dolayı zarar verilmesin, babaya da** (bebek annesinin sütüne alıştıktan sonra emzirmeyi tamamlamadan sebepsiz yere babaya iade edilerek) **bebeğinden dolayı zarar verilmesin. Ve baba vefat ettiğinde bebeğe kalan mirastan** (anne ihtiyaç sahibi ise annenin ihtiyacı karşılanır, eğer anne ihtiyaç sahibi değilse) **babanın verdiği kadar emzirme ücreti anneye verilir. Eğer anne ve baba iki** (kamerî) **sene dolmadan bebeklerini sütten kesme konusunda anlaşmış ve** (sütten kestiklerinde bebeğe zarar gelmeyeceğinden emin olmak için) **bilenlere danışmışlarsa bebeği sütten kestiklerinde günaha girmiş olmazlar. Eğer** (siz istediğiniz hâlde, anne süt emzirmek istemediği veya sütü kesildiği için bebeğini iki kamerî sene emzirmezse ve bu durumda) **bebeklerinize sütanne tutmak isterseniz emzirme karşılığı anlaştığınız ücreti vermeniz şartıyla sütanne tutmanızda üzerinize bir günah yoktur. Ve Allah’tan korkun** (O’nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun) **ve bilin ki Allah** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun) **yaptığınız her şeyi en ince ayrıntısına kadar görendir** (ona göre hesaba çekileceksiniz)**.**

234- Ve ey evli olan Müslüman erkekler! Sizden vefat edenlerin geride bırakmış olduğu (hamile olmayan) **hanımları,** (evlerinden çıkmadan, süslenmeden, koku sürünmeden ve başka bir erkekle evlenmeden) **dört ay on gün iddet beklesinler! Ey kadınların velileri! İddetlerini tamamladıklarında bu kadınların, iddet içinde iken yasak olan şeyleri şeriate uygun olarak tekrar yapmalarında üzerinize bir günah yoktur. Muhakkak ki Allah, gizlisiyle açığıyla yaptığınız her şeyden haberdardır** (ona göre size hesap soracaktır)**.**

235- Ve ey Müslüman erkekler! (Kocası öldüğü veya bain talakla boşandığı için) **İddet bekleyen kadınlara, onlarla evlenmek istediğinizi ima yoluyla** (açıktan değil de üstü kapalı olarak) **söylemenizde ya da kalbinizde** (iddetleri bittiği takdirde) **bu kadınlarla evlenme niyeti bulundurmanızda üzerinize bir günah yoktur. Muhakkak ki Allah, bu kadınlarla evlenmeyi** (şiddetle arzu ettiğiniz için) **içinizden geçireceğinizi bilir** (bundan dolayı onlara imalı sözler söylemenize izin vermiştir)**. Sakın iddet müddeti içinde haram şeyler yapma konusunda gizlice buluşmak için birbirinizle sözleşmeyin! Ancak** (gizlice buluşmamak şartıyla) **şeriatin izin verdiği imalı sözleri söyleyebilirsiniz. Ve sakın iddet müddeti içinde onlarla nikâh yapmayın! Biliniz ki Allah içinizde gizlediğiniz her şeyi bilir** (ona göre sizi hesaba çekecektir)**. Allah’tan sakının** (O’nun emrettiği şeyleri yerine getirin, yasakladığı şeylerden uzaklaşın)**! Biliniz ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (ihlasla tevbe edenleri affedendir)**,** (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir)**.**

236- (Ey Müslüman erkekler!) **Evlenme akdi yapıp da cima yapmadığınız veya evlenme akdi yaparken mehir tayin etmediğiniz** (ve cima da yapmadığınız) **kadınları boşamanızda bir günah yoktur.** (Mehir tayin etmediğiniz ve cima da yapmadığınız kadınları boşadığınızda) **Zengin olan durumuna göre, fakir olan da durumuna göre onlara** (üzüntülerini giderip sevindirecek) **bir miktar para versin! İşte böyle yapmak muhsinler** (iyilik yapmak isteyenler) **üzerine vacip kılınmış bir haktır.**

237- Ve evlenme akdi yaptığınız ve kendilerine belli bir mehir tayin ettiğiniz kadınlarınızı cima yapmadan boşarsanız onlar tayin ettiğiniz mehrin ancak yarısını hak ederler. Fakat kadınlar isterlerse kendi haklarını (erkeğe) **bağışlayabilirler ya da nikâh akdini bozma yetkisi elinde olanlar** (kocalar) **isterlerse tayin edilen mehrin diğer yarısını da** (kadına) **bağışlayabilirler. Kadınların ve erkeklerin müsamahalı davranıp birbirlerine**

وَالَّذِينَ يُتَوَفَّوْنَ مِنْكُمْ وَيَذَرُونَ أَزْوَاجًا وَصِيَّةً لِأَزْوَاجِهِمْ مَتَاعًا إِلَى الْحَوْلِ غَيْرَ إِخْرَاجٍ فَإِنْ خَرَجْنَ
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ فِى مَا فَعَلْنَ فِى أَنْفُسِهِنَّ مِنْ مَعْرُوفٍ وَاللّٰهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٤٠﴾ وَلِلْمُطَلَّقَاتِ مَتَاعٌ
بِالْمَعْرُوفِ حَقًّا عَلَى الْمُتَّقِينَ ﴿٢٤١﴾ كَذٰلِكَ يُبَيِّنُ اللّٰهُ لَكُمْ ءَايَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٤٢﴾ * أَلَمْ تَرَ إِلَى
الَّذِينَ خَرَجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ وَهُمْ أُلُوفٌ حَذَرَ الْمَوْتِ فَقَالَ لَهُمُ اللّٰهُ مُوتُوا ثُمَّ أَحْيَاهُمْ إِنَّ اللّٰهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى
النَّاسِ وَلٰكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٢٤٣﴾ وَقَاتِلُوا فِى سَبِيلِ اللّٰهِ وَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
﴿٢٤٤﴾ مَنْ ذَا الَّذِى يُقْرِضُ اللّٰهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَاعِفَهُ لَهُ أَضْعَافًا كَثِيرَةً وَاللّٰهُ يَقْبِضُ وَيَبْسُطُ وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٢٤٥﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى الْمَلَإِ مِنْ بَنِى إِسْرَاءِيلَ مِنْ بَعْدِ مُوسٰى إِذْ قَالُوا لِنَبِىٍّ لَهُمُ ابْعَثْ لَنَا مَلِكًا
نُقَاتِلْ فِى سَبِيلِ اللّٰهِ قَالَ هَلْ عَسَيْتُمْ إِنْ كُتِبَ عَلَيْكُمُ الْقِتَالُ أَلَّا تُقَاتِلُوا قَالُوا وَمَا لَنَا أَلَّا نُقَاتِلَ فِى
سَبِيلِ اللّٰهِ وَقَدْ أُخْرِجْنَا مِنْ دِيَارِنَا وَأَبْنَائِنَا فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ تَوَلَّوْا إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ
بِالظَّالِمِينَ ﴿٢٤٦﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ اللّٰهَ قَدْ بَعَثَ لَكُمْ طَالُوتَ مَلِكًا قَالُوا أَنّٰى يَكُونُ لَهُ الْمُلْكُ عَلَيْنَا
وَنَحْنُ أَحَقُّ بِالْمُلْكِ مِنْهُ وَلَمْ يُؤْتَ سَعَةً مِنَ الْمَالِ قَالَ إِنَّ اللّٰهَ اصْطَفٰيهُ عَلَيْكُمْ وَزَادَهُ بَسْطَةً فِى
الْعِلْمِ وَالْجِسْمِ وَاللّٰهُ يُؤْتِى مُلْكَهُ مَنْ يَشَاءُ وَاللّٰهُ وَاسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٤٧﴾ وَقَالَ لَهُمْ نَبِيُّهُمْ إِنَّ ءَايَةَ مُلْكِهِ أَنْ
يَأْتِيَكُمُ التَّابُوتُ فِيهِ سَكِينَةٌ مِنْ رَبِّكُمْ وَبَقِيَّةٌ مِمَّا تَرَكَ ءَالُ مُوسٰى وَءَالُ هٰرُونَ تَحْمِلُهُ الْمَلٰئِكَةُ
إِنَّ فِى ذٰلِكَ لَءَايَةً لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ﴿٢٤٨﴾ فَلَمَّا فَصَلَ طَالُوتُ بِالْجُنُودِ قَالَ إِنَّ اللّٰهَ مُبْتَلِيكُمْ
بِنَهَرٍ فَمَنْ شَرِبَ مِنْهُ فَلَيْسَ مِنِّى وَمَنْ لَمْ يَطْعَمْهُ فَإِنَّهُ مِنِّى إِلَّا مَنِ اغْتَرَفَ غُرْفَةً بِيَدِهِ فَشَرِبُوا مِنْهُ
إِلَّا قَلِيلًا مِنْهُمْ فَلَمَّا جَاوَزَهُ هُوَ وَالَّذِينَ ءَامَنُوا مَعَهُ قَالُوا لَا طَاقَةَ لَنَا الْيَوْمَ بِجَالُوتَ وَجُنُودِهِ قَالَ الَّذِينَ
يَظُنُّونَ أَنَّهُمْ مُلَاقُوا اللّٰهِ كَمْ مِنْ فِئَةٍ قَلِيلَةٍ غَلَبَتْ فِئَةً كَثِيرَةً بِإِذْنِ اللّٰهِ وَاللّٰهُ مَعَ الصَّابِرِينَ ﴿٢٤٩﴾

Talut'un evine bırakılarak) **size getirilmesi, eğer gerçekten bana iman edecek iseniz doğru söylediğime dair apaçık bir delildir."**

249- Talut, ordusuyla (savaş için şehirden) **ayrıldıktan sonra** (yolda susuzluktan şikâyet eden) **askerlerine şöyle dedi: "Muhakkak ki Allah sizi bir ırmak ile imtihan edecektir. Kim o ırmağın suyundan içerse benden** (bana bağlı olanlardan) **değildir. Kim de o ırmağın suyundan içmezse ya da** (zaruretten dolayı) **eliyle sadece bir avuç içerse muhakkak ki o bendendir** (bana bağlı olanlardandır)**." Fakat çok azı hariç,** (Talut'un emrine karşı gelip) **o ırmağın suyundan içtiler. Talut ve onun yanındaki iman edenler ırmağın karşısına geçtikleri zaman** (Calut'un ordusunun büyüklüğünü görünce kalplerine iman tam yerleşmemiş olanlar) **şöyle dediler: "Biz bugün Calut ve askerleriyle savaşıp onları yenecek güce sahip değiliz." Allah'a kavuşacaklarına kesin iman edenler de onlara şöyle dediler: "Sayısı az olan nice topluluk, sayısı çok olan nice topluluğa Allah'ın izniyle galip gelmiştir. Muhakkak ki Allah sabredenlerle** (nefsinin arzularına karşı gelerek Allah'a itaat edenlerle) **beraberdir** (onlara yardım edecektir)**."**

240- Ve (ey Müslüman erkekler) **sizden vefat edip de geride hanım bırakmış olanların, kamerî bir sene hanımlarının nafakalarının** (yiyecek ve giyecek ihtiyaçlarının) **temin edilmesini ve evlerinden çıkarılmamalarını vasiyet etmeleri üzerlerine bir haktır. Bu kadınlar** (kamerî bir sene dolmadan kendi istekleriyle) **evden çıkarlarsa** (ve yas tutmayan kadınlar gibi hareket etmek isterlerse) **yaptıkları şeyler şeriate uygun olduğu müddetçe üzerinize** (kadının ve vârislerin üzerine) **bir günah yoktur. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

241- Ve boşanan bütün kadınlara şeriate (ve kocanın durumuna) **uygun bir şekilde** (üzüntülerini giderip sevindirecek) **maddi değeri olan bir şey vermek, muttakiler** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **üzerine vacip kılınmış bir haktır.**

242- Ey iman edenler! Allah daha önce boşanma konusundaki hükümlerini açıkladığı gibi öğrenip anlayasınız ve onlarla amel edesiniz diye diğer hükümlerini de size açıklamaktadır (çünkü dünya ve ahiret mutluluğu ancak bunlara uymakla elde edilir).

243- Ey rasulüm! Binlerce kişinin (düşman, hastalık ve benzeri sebeplerden dolayı) **ölüm korkusuyla beldelerini terk edip kaçtığını** (kalp gözüyle) **görmedin mi?! Allah** (zarar ve faydanın sadece kendi elinde olduğunu göstermek için) **onlara, “Ölün!” demişti ve sonra da onları canlandırmıştı. Muhakkak ki Allah, insanlara** (sayısız) **nimetler verendir. Fakat insanların çoğu şükretmez** (asıl nimet verenin Allah olduğunu unutup O’na şirk koşar).

244- Ve ey iman edenler! Allah yolunda (beşerin uydurduğu kanunlar yerine sadece O’nun şeriatinin hâkim olması için) **savaşın! Biliniz ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (Allah’ın kanunlarını hâkim kılmak için savaşan mu’minler hakkında kâfir ve münafıkların konuştuğu gizli ve aşikâr, olumsuz her sözü işitir), (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (yaptığınız bütün amelleri ve ne uğruna savaştığınızı çok iyi bilir, sizi ona göre hesaba çekecektir).

245- Kim Allah’a (O’nun rızası için) **karzıhasen verirse** (ihtiyaçlı Müslümanlara faizsiz olarak borç verir ve O’nun yolunda şeriatini hâkim kılmak gayesiyle harcama yaparsa) **bilsin ki Allah ona, yaptığının karşılığını çok katlayarak verir.** (Kullarını) **Darlık ve sıkıntı içinde kılan da refah ve mutluluk içinde kılan da sadece Allah’tır** (öyleyse rızkı yalnız Allah’tan isteyin, O’nun emirlerine itaat edin ve yasaklarından uzak durun). **Biliniz ki** (sonunda) **Allah’a döneceksiniz** (dünyada yaptıklarınızın karşılığını ahirette mutlaka göreceksiniz).

246- Ey rasulüm! Musa’dan sonra İsrailoğullarından ileri gelenlerin hâlini (kalp gözüyle) **görmedin mi?! Onlar, nebilerine şöyle demişlerdi: “Bizim için bir melik** (kral) **tayin et de** (onun komutasında) **Allah yolunda** (Allah’ın şeriatini hâkim kılmak için) **savaşalım.” Nebileri de** (onlara), **“Üzerinize savaş farz kılınınca ya savaşma emrini yerine getirmezseniz?” demişti. Bunun üzerine onlar şöyle demişlerdi: “Düşman bizi** (bazılarımızı) **ve çocuklarımızı esir alıp beldelerimizden çıkarmışken neden Allah yolunda savaşmayalım ki?” Bunun ardından üzerlerine savaş farz kılınınca onların çok azı hariç, verdikleri sözden geri dönüp** (Allah yolunda) **savaşmaktan yüz çevirmişlerdi. Muhakkak ki Allah,** (verdikleri sözü yerine getirmeyerek ve O’nun emirlerine itaat etmeyerek nefsine) **zulmedenleri çok iyi bilir** (ve buna göre hesaba çeker).

247- Ve nebileri onlara (İsrailoğullarının ileri gelenlerine) **demişti ki: “Muhakkak ki Allah sizin için Talut’u melik** (kral) **olarak seçti.” Onlar** (bu seçimi beğenmeyerek) **şöyle dediler: “O, bizim üzerimize nasıl kral olabilir?! Biz, kral olmaya ondan daha çok hak sahibiyiz. Üstelik ona çok mal da verilmemiştir.” Nebileri de onlara, “Muhakkak ki Allah üzerinize kral olarak onu seçmiş, ilim ve vücut olarak da onu** (hepinizden daha) **üstün kılmıştır. Ve Allah mülkünü dilediği kimseye verir.” dedi. Muhakkak ki Allah** (وَاسِع) **Vâsiʿ’dir** (nimetleri ve ikramı bol olan, dilediğine dilediği gibi ikramda bulunandır), (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (ilmi ve ikramı kimlerin hak ettiğini bilendir).

248- Ve (nebileri İsrailoğullarının ileri gelenlerine, Talut’un Allah tarafından kral olarak seçildiğini söylediği zaman onlar nebilerine inanmayıp buna dair bir delil isteyince) **nebileri onlara şöyle dedi: “Talut’un Allah tarafından kral olarak seçilmesinin delili; içinde Rabbinizden bir sekînet** (kişiye rahatlık ve huzur verici şeyler) **ile Musa’nın ailesinin ve Harun’un ailesinin geriye bıraktığı** (asa ve levhaların parçaları gibi) **bazı şeyler bulunan, meleklerin taşıdığı sandığın size geri dönmesidir.** (Kaybettiğiniz) **Bu sandığın** (melekler tarafından

وَلَمَّا بَرَزُواْ لِجَالُوتَ وَجُنُودِهِۦ قَالُواْ رَبَّنَآ أَفۡرِغۡ عَلَيۡنَا صَبۡرٗا وَثَبِّتۡ أَقۡدَامَنَا وَٱنصُرۡنَا عَلَى ٱلۡقَوۡمِ
ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٢٥٠﴾ فَهَزَمُوهُم بِإِذۡنِ ٱللَّهِ وَقَتَلَ دَاوُۥدُ جَالُوتَ وَءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلۡمُلۡكَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَعَلَّمَهُۥ مِمَّا يَشَآءُۗ
وَلَوۡلَا دَفۡعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعۡضَهُم بِبَعۡضٖ لَّفَسَدَتِ ٱلۡأَرۡضُ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ ذُو فَضۡلٍ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٢٥١﴾
تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۚ وَإِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٢٥٢﴾ ۞ تِلۡكَ ٱلرُّسُلُ فَضَّلۡنَا بَعۡضَهُمۡ عَلَىٰ
بَعۡضٖۘ مِّنۡهُم مَّن كَلَّمَ ٱللَّهُۖ وَرَفَعَ بَعۡضَهُمۡ دَرَجَٰتٖۚ وَءَاتَيۡنَا عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱلۡبَيِّنَٰتِ وَأَيَّدۡنَٰهُ بِرُوحِ
ٱلۡقُدُسِۗ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقۡتَتَلَ ٱلَّذِينَ مِنۢ بَعۡدِهِم مِّنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ وَلَٰكِنِ ٱخۡتَلَفُواْ فَمِنۡهُم
مَّنۡ ءَامَنَ وَمِنۡهُم مَّن كَفَرَۚ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَا ٱقۡتَتَلُواْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَفۡعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿٢٥٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ
أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰكُم مِّن قَبۡلِ أَن يَأۡتِيَ يَوۡمٞ لَّا بَيۡعٞ فِيهِ وَلَا خُلَّةٞ وَلَا شَفَٰعَةٞۗ وَٱلۡكَٰفِرُونَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ
﴿٢٥٤﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلۡحَيُّ ٱلۡقَيُّومُۚ لَا تَأۡخُذُهُۥ سِنَةٞ وَلَا نَوۡمٞۚ لَّهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۗ مَن ذَا
ٱلَّذِي يَشۡفَعُ عِندَهُۥٓ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦۚ يَعۡلَمُ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ وَمَا خَلۡفَهُمۡۖ وَلَا يُحِيطُونَ بِشَيۡءٖ مِّنۡ عِلۡمِهِۦٓ إِلَّا
بِمَا شَآءَۚ وَسِعَ كُرۡسِيُّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَۖ وَلَا يَـُٔودُهُۥ حِفۡظُهُمَاۚ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٢٥٥﴾ لَآ إِكۡرَاهَ فِي ٱلدِّينِۖ
قَد تَّبَيَّنَ ٱلرُّشۡدُ مِنَ ٱلۡغَيِّۚ فَمَن يَكۡفُرۡ بِٱلطَّٰغُوتِ وَيُؤۡمِنۢ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰ لَا
ٱنفِصَامَ لَهَاۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥٦﴾ ٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ يُخۡرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ
أَوۡلِيَآؤُهُمُ ٱلطَّٰغُوتُ يُخۡرِجُونَهُم مِّنَ ٱلنُّورِ إِلَى ٱلظُّلُمَٰتِۗ أُوْلَٰٓئِكَ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِۖ هُمۡ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٥٧﴾

ğutu reddedip Allah’a iman eden kişinin ikrar ettiği tevhid sözünü ve her şeyi en ince ayrıntısına kadar işitendir) **ve** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (tağutu reddedip Allah’a iman ettiğini söyleyen kişinin imanında ihlaslı olup olmadığını, imanını yaşantısında uygulayıp uygulamadığını ve gizli olsun açık olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**.**

257- Allah, gerçek manada iman edenlerin velisidir (yardımcısı, destekleyicisi, zafere ulaştıranı ve muvaffak kılanıdır)**, onları karanlıklardan** (küfrün ve şirkin karanlıklarından) **çıkarıp nura** (imanın ve tevhidin nuruna) **ulaştırır. Kâfirlerin** (Allah’ı; O’nun sıfat, fiil, hak veya yetkilerinden herhangi birini kalp ya da amelleriyle inkâr edenlerin) **velileri** (yardımcı ve destekleyicileri) **ise tağutlardır** (ibadet edilme hakkı dâhil, Allah’a ait hak, sıfat ve yetkilerden herhangi birinin kendisinde bulunduğuna veya Allah gibi fiil yapabildiğine inanan, dili veya ameliyle bunu iddia eden veya bunlardan herhangi biri kendisine verildiğinde rıza gösterenlerdir)**. Onlar,** (kendilerine tapan ve tâbi olan) **kâfirleri nurdan** (imanın ve tevhidin nurundan) **çıkarıp karanlıklara** (küfrün ve şirkin karanlıklarına) **ulaştırırlar. İşte bunlar** (tağutlar, onlara tapanlar ve bunları Müslüman görenler) **cehennem ehlidirler, onlar orada ebedi olarak kalacaklardır.**

250- Talut ve beraberindeki (kendisine bağlı olan imanlı) **askerleri, Calut ve ordusuyla karşılaşınca** (Allah’a dua ile yönelerek) **şöyle dediler: “Ey Rabbimiz! Üzerimize sabır yağdır** (kalplerimizi sabırla doldurarak kuvvetlendir)**, ayaklarımızı sabit kıl** (savaştan kaçarak hezimete uğrayanlardan kılma) **ve** (zatın, sıfatların ve fiillerin konusunda hem söz hem de ameliyle seni tevhid etmeyip şirk koşan) **kâfir topluluk karşısında bizi zafere ulaştır!”**

251- Bunun üzerine Talut ve beraberindeki (kendisine bağlı olan imanlı) **askerleri, Allah’ın izniyle** (kaza ve kaderiyle) **Calut ve ordusunu bozguna uğratıp muzaffer oldular;** (Talut’un ordusu içinde savaşan) **Davud da** (kâfirlerin komutanı) **Calut’u öldürdü. Ve Allah Davud’a hem krallığı hem de hikmeti** (nebiliği) **verdi ve ona** (dünya ve din ile ilgili) **dilediği şeyleri öğretti. Eğer Allah insanlardan bir kısmını** (zulüm ve fesat çıkaranları)**, diğer bir kısmıyla** (zulüm ve fesada karşı duranlarla) **engellemeseydi muhakkak ki yeryüzü ifsat olurdu** (her yere şirk, zulüm ve fesat yayılır, insanlar helak olurdu)**. Fakat Allah âlemlere büyük lütuf sahibidir** (kullarına dünya ve din ile ilgili verdiği her nimet O’nun bir ikramıdır)**.**

252- Ey rasulüm! İşte bunlar (dosdoğru haberleri, adil hükümleri ve karşı çıkılamaz delilleri ihtiva eden) **Allah’ın apaçık ayetleridir! Onları sana hakla** (değiştirmeden, eksiltmeden ve artırmadan) **vahyediyoruz. Muhakkak ki sen** (âlemlerin Rabbi tarafından) **gönderilmiş bir rasulsün** (sana tâbi olmayan asla Allah’ın rızasını kazanamaz)**.**

Cüz: 3

253- İşte bahsedilen bu rasulleri (vahiy, tâbi olunma veya derece bakımından) **birbirlerinden üstün kıldık. Allah onlardan kimisiyle kelam etti** (Musa gibi)**, kimisini de** (hiç kimsenin ulaşamadığı) **derecelere yükseltti** (Muhammed gibi… Allah onu bütün insanlara rasul olarak gönderdi, nebiliği onunla sonlandırdı ve onun ümmetini bütün ümmetlerden üstün kıldı)**. Meryem oğlu İsa’ya da** (Allah tarafından rasul olarak gönderildiğini ispat eden) **apaçık deliller** (mucizeler) **verdik ve onu Ruhul Kudüs** (Cibril) **ile destekledik. Eğer Allah dileseydi onlardan** (rasullerden) **sonra gelenler, kendilerine** (doğru yolu gösteren) **apaçık deliller geldikten sonra** (Allah’a iman konusunda ihtilafa düşerek) **asla birbirleriyle savaşmazlardı. Fakat** (Allah’ın zatı, sıfatları ve fiilleri hakkında) **aralarında ihtilafa düştüler ve onlardan kimisi** (Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyerek) **gerçek manada iman etti, kimisi de** (Allah’a zatında, sıfatlarında veya fiillerinde şirk koşarak) **küfre girdi. Eğer Allah dileseydi onlar** (Allah’a iman konusunda ihtilafa düşmez ve) **asla birbirleriyle savaşmazlardı. Fakat Allah dilediğini yapar** (dilediğini fazlı ve keremiyle gerçek imana ulaştırır, dilediğini de adaleti ve hikmeti gereği saptırır)**.**

254- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Alışverişin yapılmadığı** (azaptan kurtulmak için fidyenin kabul edilmediği)**, dostun dostuna fayda vermediği ve** (Allah’ın izni olmaksızın) **şefaatin olmadığı gün gelmeden önce size rızık olarak verdiğimiz şeylerden infak edin** (farz olan zekâtı verin ve Allah’ın rızasını kazanmak için harcama yapın)**! Bilin ki kâfirler** (Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemeyenler) **gerçekten zalim olanlardır** (çünkü onlar Allah’ın haklarını Allah’a vermezler)**.**

255- Allah, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayandır. O (ٱلْحَىّ) **el-Ḥayy’dır** (mahlukatın hayatına benzemeyen, başlangıcı ve sonu olmayan mükemmel hayat sahibidir)**,** (ٱلْقَيُّوم) **el-Kayyûm’dur** (hiçbir şeye muhtaç olmayan, kendisi dışındaki her şeyin hem var oluşlarında hem de varlıklarının devamında her an kendisine muhtaç olduğu yüce zattır)**. O’nu ne uyuklama ne de uyku tutar** (her türlü noksanlıktan münezzehtir)**. Göklerde ve yerde olan her şeyin yegâne sahibi O’dur. O’nun izni olmadan katında kim şefaat edebilir ki?!** (O izin vermedikçe hiç kimse O’nun katında şefaat edemez.) **Kullarının geçmişini de geleceğini de** (yaptıklarını ve yapacaklarını) **en ince teferruatıyla bilir** (ve ona göre hesap soracaktır)**. Kullar, O’nun dilediği dışında ilminden hiçbir şey bilemezler. O’nun kürsüsü gökleri ve yeri kaplar. Bunları gözetip korumak O’na asla ağır gelmez. O** (ٱلْعَلِىّ) **el-ʿAliyy’dir** (mahlukata benzemekten yüce ve münezzehtir, kudretiyle her şeyden üstündür), (ٱلْعَظِيم) **el-ʿAẓîm’dir** (her şeyden yüce ve üstündür)**.**

256- Dine girme konusunda zorlama yoktur. Hak ile bâtıl (apaçık delillerle) **belli olmuştur. Kim tağutu** (ibadet edilme hakkı dâhil, Allah’a ait hak, sıfat ve yetkilerden herhangi birinin kendisinde bulunduğuna veya Allah gibi fiil yapabildiğine inanan, dili veya ameliyle bunu iddia eden veya bunlardan herhangi biri kendisine verildiğinde rıza gösterenleri) **reddeder** (kalp ve amel ile tağutu, ona tapanları ve bunları Müslüman görenleri Müslüman saymaz) **ve Allah’a iman ederse** (O’nu zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde birleyip ibadetleri yalnız O’na has kılarsa) **işte ancak bu kişi kopmak bilmeyen** (cenneti kazandıran) **sağlam bir kulpa tutunmuş** (tevhidi gerçekleştirmiş) **olur. Muhakkak ki Allah,** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gerçek manada ta-

أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِى حَآجَّ إِبْرَٰهِـۧمَ فِى رَبِّهِۦٓ أَنْ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ٱلْمُلْكَ إِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّىَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ قَالَ أَنَا۠ أُحْىِۦ وَأُمِيتُ ۖ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَأْتِى بِٱلشَّمْسِ مِنَ ٱلْمَشْرِقِ فَأْتِ بِهَا مِنَ ٱلْمَغْرِبِ
فَبُهِتَ ٱلَّذِى كَفَرَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٢٥٨﴾ أَوْ كَٱلَّذِى مَرَّ عَلَىٰ قَرْيَةٍ وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ
عُرُوشِهَا قَالَ أَنَّىٰ يُحْىِۦ هَـٰذِهِ ٱللَّهُ بَعْدَ مَوْتِهَا ۖ فَأَمَاتَهُ ٱللَّهُ مِا۟ئَةَ عَامٍ ثُمَّ بَعَثَهُۥ ۖ قَالَ كَمْ لَبِثْتَ ۖ قَالَ
لَبِثْتُ يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۖ قَالَ بَل لَّبِثْتَ مِا۟ئَةَ عَامٍ فَٱنظُرْ إِلَىٰ طَعَامِكَ وَشَرَابِكَ لَمْ يَتَسَنَّهْ ۖ وَٱنظُرْ إِلَىٰ
حِمَارِكَ وَلِنَجْعَلَكَ ءَايَةً لِّلنَّاسِ ۖ وَٱنظُرْ إِلَى ٱلْعِظَامِ كَيْفَ نُنشِزُهَا ثُمَّ نَكْسُوهَا لَحْمًا ۚ فَلَمَّا تَبَيَّنَ
لَهُۥ قَالَ أَعْلَمُ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِـۧمُ رَبِّ أَرِنِى كَيْفَ تُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ
قَالَ أَوَلَمْ تُؤْمِن ۖ قَالَ بَلَىٰ وَلَـٰكِن لِّيَطْمَئِنَّ قَلْبِى ۖ قَالَ فَخُذْ أَرْبَعَةً مِّنَ ٱلطَّيْرِ فَصُرْهُنَّ إِلَيْكَ ثُمَّ ٱجْعَلْ
عَلَىٰ كُلِّ جَبَلٍ مِّنْهُنَّ جُزْءًا ثُمَّ ٱدْعُهُنَّ يَأْتِينَكَ سَعْيًا ۚ وَٱعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٢٦٠﴾ مَّثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمْوَٰلَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ كَمَثَلِ حَبَّةٍ أَنۢبَتَتْ سَبْعَ سَنَابِلَ فِى كُلِّ سُنۢبُلَةٍ مِّا۟ئَةُ حَبَّةٍ ۗ وَٱللَّهُ يُضَـٰعِفُ لِمَن
يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦١﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ لَا يُتْبِعُونَ مَآ أَنفَقُوا۟ مَنًّا وَلَآ أَذًى ۙ
لَّهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٦٢﴾ ۞ قَوْلٌ مَّعْرُوفٌ وَمَغْفِرَةٌ خَيْرٌ مِّن صَدَقَةٍ
يَتْبَعُهَآ أَذًى ۗ وَٱللَّهُ غَنِىٌّ حَلِيمٌ ﴿٢٦٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُبْطِلُوا۟ صَدَقَـٰتِكُم بِٱلْمَنِّ وَٱلْأَذَىٰ كَٱلَّذِى
يُنفِقُ مَالَهُۥ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۖ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ صَفْوَانٍ عَلَيْهِ تُرَابٌ فَأَصَابَهُۥ
وَابِلٌ فَتَرَكَهُۥ صَلْدًا ۖ لَّا يَقْدِرُونَ عَلَىٰ شَىْءٍ مِّمَّا كَسَبُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٦٤﴾

edilen sadakalara ihtiyacı yoktur, hiçbir şeye muhtaç değildir fakat her şey, her an O'na muhtaçtır), (حَلِيم) **Ḥalîm'dir** (kullarına merhamet edip onlara kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve verdiği sadakadan dolayı din kardeşine eziyet edenlere hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat veren merhamet sahibidir)**.**

264- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Allah'ın rızasını kazanmak için değil de dünyevi bir menfaat elde etmek için) **İnsanlara gösteriş olsun diye malını infak eden, Allah'a ve ahiret gününe gerçek manada iman etmeyen** (kâfir) **kimse gibi, başa kakarak ve eziyet ederek sadakalarınızın sevabını boşa çıkarmayın. Onun bu amelinin misali; üzerinde toprak bulunan çok sert ve kaygan bir kayaya şiddetli yağmurun isabet edip onu çırılçıplak hâle getirmesi gibidir.** (Şiddetli yağmur sebebiyle kaya üzerinde hiçbir toprağın kalmaması gibi) **İşte o** (kâfir) **kimse de** (Allah'ın rızasını gözetmeden yaptığı) **bu ameline karşılık** (ahiret gününde) **hiçbir sevap bulamayacaktır. Muhakkak ki Allah,** (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini bilerek inkâr eden ve bu hâl üzere yaşamakta ısrar eden) **kâfir kavme hidayet etmez** (onlara doğru yolu bulmaları için yardım etmez)**.**

258- Ey rasulüm! Sana şu hayret ve ibret verici durum hakkındaki haber gelmedi mi?! Adam, Allah kendisine mülk (saltanat) **verdiği için** (kendisini herkesten üstün görerek) **İbrahim ile onun Rabbi hakkında nasıl da cüret edip tartışıyor?!** (Bu adam İbrahim’e Rabbi hakkında sorduğu zaman) **İbrahim ona, “Benim Rabbim,** (dilediğine) **hayat veren ve** (dilediğini) **öldürendir** (hayat ve ölüm sadece kendi elinde olandır)**.” deyince o, “Ben de** (dilediğimin hayatını bağışlayarak) **hayat veririm ve** (dilediğimin de hayatını bağışlamayıp) **öldürürüm.” demişti.** (Bunun üzerine) **İbrahim** (ona)**, “Muhakkak ki** (benim rabbim olan) **Allah güneşi doğudan çıkarıyor,** (eğer gücün yetiyorsa) **sen de güneşi batıdan çıkar.” deyince o kâfir olan kişi** (bu hüccet karşısında) **donakaldı** (İbrahim’e hiçbir cevap veremedi)**. Muhakkak ki Allah zalimler topluluğuna** (Allah’ın hak ve yetkilerini Allah’a vermeyip zulmettikleri için) **hidayet etmez** (bâtıl delilleriyle hak ehlinin hüccetini iptal etmeleri ve doğru yolu bulmaları için yardım etmez)**.**

259- Ey rasulüm! Yine şu hayret ve ibret verici haber de sana gelmedi mi?! İnsanları ölmüş ve evleri çöküp harabeye dönmüş köyün yanından geçen bir adam (bu köyü görünce hayrete düşüp Allah’ın ölüleri dirilttiğine iman ettiği hâlde gözleriyle görerek yakinen iman etmek için) **şöyle demişti: “Allah, ölümlerinden sonra bu köy halkını** (kıyamet gününde) **nasıl diriltecek?” Bunun üzerine Allah onu öldürdü ve yüz sene ölü hâlde bıraktıktan sonra diriltip şöyle sordu: “Bu hâlde ne kadar zaman kaldın?” Adam, “Bir gün veya günün bir kısmı kadar kaldım.” dedi. Allah şöyle dedi: “Hayır** (dediğin gibi değil)**! Sen, yüz sene ölü hâlde kaldın.** (Ölmeden önceki) **Yiyeceğine ve içeceğine bak! Hâlâ değişmeden ve bozulmadan** (ilk hâlindeki gibi) **durmaktadır.** (Ölmüş) **Eşeğine de bak!** (Yüz sene içinde onun cesedi çürüyüp toprak olmuş ve kemikleri ufalanıp etrafa dağılmış bir hâle geldi)**. Seni de** (ölümden sonra dirilmeyi inkâr eden) **insanlar için** (ibret alınacak) **bir delil kılacağız. Dağılmış olan kemikleri nasıl yerli yerince bir araya toplayıp iskelet hâlinde yükselttiğimize ve sonra onlara nasıl et giydirip can verdiğimize bir bak!” Adam ölülerin nasıl diriltildiğini apaçık bir şekilde görünce, “Ben biliyorum ki Allah muhakkak her şeye kadirdir.” dedi.**

260- Ey rasulüm! İbrahim’in, Rabbine söylediklerinin haberi sana gelmedi mi?! İbrahim şöyle demişti: “Ey Rabbim! Ölüleri nasıl dirilttiğini bana göster.” Rabbi de (onun imanını bildiği hâlde) **“Yoksa** (benim ölüleri diriltmeye kadir olduğuma) **iman etmedin mi?!” diye sormuştu.** (Bunun üzerine) **İbrahim, “**(Ey Rabbim!) **Hayır,** (senin ölüleri diriltmeye kadir olduğuna hiçbir şüphem olmaksızın kesin bir şekilde) **iman ediyorum. Fakat** (ölüleri nasıl dirilttiğini gözlerimle görerek yakinimin artmasını ve) **kalbimin** (en üstün) **mutmainlik derecesine ulaşmasını istiyorum.” demişti. Rabbi de ona şöyle demişti: “Dört farklı kuş cinsinden birer tane kuş al, onları iyice tanıdıktan sonra paramparça yap** (parçaları eti, kemiği, tüyü ve kanıyla birbirine karıştır)**, sonra** (birbiriyle karışmış) **bu kuş parçalarını dağlara dağıt, sonra da onları kendine çağır. Onlar** (dağlara dağıttığın karışık kuş parçalarından her cinse ait parçalar birbiriyle birleşip kuş hâline gelecek, sonra bu kuşlara can verilecek ve) **sana yürüyerek gelecektir. Ey İbrahim! Bil ki** (senin kesip parçaladığın kuşları tekrar eski hâline getirip canlandıran) **Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (her konuda dilediği gibi izzetle hüküm verendir; rasullerine karşı gelen, emirlerine itaat etmeyen ve kendisine ibadet etmekte büyüklenen kâfirlere azabı şiddetli olandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

261- Mallarını Allah yolunda (İslam dinini muzaffer kılmak ve Allah’ın emirlerini yerine getirerek sadece O’nun rızasını kazanmak için) **infak edenlerin** (mükâfaatlarının kat kat artma bakımından) **misali,** (toprağa ekildiğinde) **yedi başak bitiren ve her başağında yüz adet tane bulunan tahıl tohumu gibidir. Muhakkak ki Allah, bu mükâfaattan kat kat daha fazlasını dilediğine verir. Bilin ki Allah** (وَاسِع) **Vâsiʿ’dir** (hak edene vâdettiği yedi yüz kat mükâfaattan daha fazlasını veren ve mahlukatın bütün ihtiyaçlarını gideren bol ikram sahibidir)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (Allah yolunda harcama yapanları, üstün mükâfaatları hak edenleri ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir)**.**

262- Mallarını Allah yolunda (İslam dinini muzaffer kılmak ve Allah’ın emirlerini yerine getirerek sadece O’nun rızasını kazanmak için) **infak eden, sonra infaklarının sevabını yok eden başa kakma veya** (infak ettikleri kişilere herhangi bir şekilde) **eziyet verme amellerini yapmayan kişiler, işte onlar yaptıkları infakların mükâfaatını** (ahiret gününde) **Rableri katında bulacaklardır. Onlar** (infak etmeyenlerin başına gelecek cezalardan emin olup) **hiç korkmayacaklar ve** (dünyada terk ettikleri maddi nimetlerden dolayı) **hiç üzülmeyeceklerdir.**

263- (Mu’minlerin kalbine sevinç veren) **Güzel söz ve** (kendisine eziyet veren Müslümanları) **affetmek, peşinden eziyet gelen sadakadan daha hayırlıdır. Bilin ki Allah** (غَنِيّ) **Ğaniyy’dir** (infak

وَمَثَلُ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمُ ٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِ ٱللَّهِ وَتَثْبِيتًا مِّنْ أَنفُسِهِمْ كَمَثَلِ جَنَّةٍۭ بِرَبْوَةٍ أَصَابَهَا وَابِلٌ
فَـَٔاتَتْ أُكُلَهَا ضِعْفَيْنِ فَإِن لَّمْ يُصِبْهَا وَابِلٌ فَطَلٌّ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢٦٥﴾ أَيَوَدُّ أَحَدُكُمْ أَن تَكُونَ
لَهُۥ جَنَّةٌ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَابٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ لَهُۥ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَأَصَابَهُ ٱلْكِبَرُ وَلَهُۥ
ذُرِّيَّةٌ ضُعَفَآءُ فَأَصَابَهَآ إِعْصَارٌ فِيهِ نَارٌ فَٱحْتَرَقَتْ ۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٦٦﴾
يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنفِقُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا كَسَبْتُمْ وَمِمَّآ أَخْرَجْنَا لَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ ۖ وَلَا تَيَمَّمُوا۟ ٱلْخَبِيثَ
مِنْهُ تُنفِقُونَ وَلَسْتُم بِـَٔاخِذِيهِ إِلَّآ أَن تُغْمِضُوا۟ فِيهِ ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٢٦٧﴾ ٱلشَّيْطَٰنُ يَعِدُكُمُ
ٱلْفَقْرَ وَيَأْمُرُكُم بِٱلْفَحْشَآءِ ۖ وَٱللَّهُ يَعِدُكُم مَّغْفِرَةً مِّنْهُ وَفَضْلًا ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٦٨﴾ يُؤْتِى ٱلْحِكْمَةَ مَن
يَشَآءُ ۚ وَمَن يُؤْتَ ٱلْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِىَ خَيْرًا كَثِيرًا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٢٦٩﴾ وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن
نَّفَقَةٍ أَوْ نَذَرْتُم مِّن نَّذْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُهُۥ ۗ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿٢٧٠﴾ إِن تُبْدُوا۟ ٱلصَّدَقَٰتِ فَنِعِمَّا هِىَ ۖ
وَإِن تُخْفُوهَا وَتُؤْتُوهَا ٱلْفُقَرَآءَ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۚ وَيُكَفِّرُ عَنكُم مِّن سَيِّـَٔاتِكُمْ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرٌ ﴿٢٧١﴾ ۞ لَّيْسَ عَلَيْكَ هُدَىٰهُمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَلِأَنفُسِكُمْ ۚ
وَمَا تُنفِقُونَ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ ٱللَّهِ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٢﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلَّذِينَ
أُحْصِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا يَسْتَطِيعُونَ ضَرْبًا فِى ٱلْأَرْضِ يَحْسَبُهُمُ ٱلْجَاهِلُ أَغْنِيَآءَ مِنَ ٱلتَّعَفُّفِ
تَعْرِفُهُم بِسِيمَٰهُمْ لَا يَسْـَٔلُونَ ٱلنَّاسَ إِلْحَافًا ۗ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ عَلِيمٌ ﴿٢٧٣﴾ ٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ
أَمْوَٰلَهُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ سِرًّا وَعَلَانِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٤﴾

nız, ister az ister çok olsun, mutlaka onun karşılığını (ahiret gününde) **hiçbir zulme uğratılmaksızın tam olarak bulursunuz** (çünkü Allah kimseye zulmetmez)**.**

273- Ey iman edenler! (Allah'ın rızasını kazanmak için) **Yaptığınız harcamaları,** (öncelikle) **düşman saldırıları ve Allah yolunda cihad etmeleri sebebiyle dünyevi rızıklarını elde etmek için yeryüzünde istedikleri gibi dolaşarak çalışmaktan ve ticaret yapmaktan engellenmiş olan fakirler için yapın. Onların gerçek durumunu bilmeyenler, hayâları sebebiyle sabredip ihtiyaçlarını** (insanlara) **açıkça söylemedikleri için onları zengin zannederler. Ey rasulüm!** (Sen ve basiret sahipleri) **Onları simalarından** (yüzlerindeki solgunluktan, giysilerinden, hareketlerinden ve karakterlerinden) **tanırsınız. Onlar insanlardan** (ihtiyaçlarının karşılanmasını) **ısrarla istemezler** (diğer fakirler gibi değillerdir)**. Az olsun çok olsun, sadaka olarak hayırdan ne harcarsanız muhakkak ki Allah hepsini** (hangi niyetle, nasıl ve nerelere harcadığınızı) **en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O'ndan gizli değildir ve ahiret gününde size buna göre karşılığını verecektir)**.**

274- (Sırf Allah'ın rızasını kazanmak için) **Mallarını gece veya gündüz, gizli veya açıktan harcayanlar, işte onlar yaptıkları infakların mükâfaatını** (ahiret gününde) **Rableri katında bulacaklardır. Onlar** (infak etmeyenlerin başına gelecek cezalardan emin olup) **hiç korkmayacaklar ve** (dünyada terk ettikleri maddi nimetlerden dolayı) **hiç üzülmeyeceklerdir.**

265- Ve mallarını Allah'ın rızasını kazanmak ve (kalplerinden geçeni amele dökerek) **nefislerini terbiye edip Allah'a itaate yöneltmek için** (O'nun yolunda ve emrettiği şekilde) **infak edenlerin misali, yüksek bir yerde bulunan ve şiddetli yağmur isabet ettiğinde iki kat ürün veren bahçe gibidir. Ona şiddetli yağmur isabet etmese bile çiy isabet eder** (ve yine iki kat ürün verir)**. Muhakkak ki Allah yaptıklarınızı** (hangi niyetle, nerelere ve nasıl harcama yaptığınızı en ince ayrıntısına kadar) **görendir** (ve rızasına uygun olarak emrettiği şekilde harcama yapanları ahiret gününde kat kat mükâfaatlandıracaktır)**.**

266- Ey iman edenler! Hanginiz; içinde hurma ağaçları ve üzüm bağları bulunan, ağaçları altından gürül gürül nehirler akan ve her türlü ürünün bulunduğu (güzel ve verimli) **bahçesinin, kendisi** (iş yapamayacak kadar) **ihtiyarlamış olduğu hâlde ve** (kendisine yardım edemeyecek bakıma muhtaç) **küçük çocukları var iken, içinde ateş** (yıldırımlar) **bulunan bir kasırga tarafından** (en çok ihtiyacı olduğu anda) **yakılıp yok edilmesini ister?** (İşte bu, dünyada iken Allah'a ve ahiret gününe iman etmediği, Allah'ın rızasını gözetmeksizin riya ile harcama yaptığı için ahiret gününde kendisini cehennem ateşinden kurtaracak hiçbir salih ameli ve yardımcısı olmayan, tekrar salih amel işleme imkânı da bulunmayan kâfirin misalidir.) **Allah, düşünesiniz diye ayetlerini size işte böyle açıklıyor** (öyleyse Allah'ın verdiği nimetlerden Allah'ın rızası için O'nun yolunda harcayarak, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınarak hiçbir malın ve yardımcının olmadığı ahiret günü için azık edinin)**.**

267- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Kazandıklarınızın en güzellerinden ve yerden sizin için çıkardıklarımızdan infak edin** (bunların zekâtını verin ve Allah'ın rızasını kazanmak için O'nun yolunda, emrettiği şekilde harcama yapın)**! Kendiniz için almayacağınız veya istemeyerek zoraki alacağınız düşük değerli şeyleri seçerek onları infak etmeyin! Biliniz ki Allah** (غَنِىّ) **Ğaniyy'dir** (infak edilen sadakalara ihtiyacı yoktur, hiçbir şeye muhtaç değildir fakat her şey, her an O'na muhtaçtır)**,** (حَمِيد) **Ḥamîd'dir** (hem sahip olduğu güzel isim ve sıfatlardan dolayı hem de tüm mahlukata verdiği nimetlerden dolayı hamdedilip övülmeye layık olan yüce zattır)**.**

268- Ey iman edenler! Şeytan sizi fakirlikle korkutarak (Allah yolunda) **cimrilik yapmaya çağırır ve sizi günah işlemeye** (Allah'ın emirlerine karşı gelmeye ve yasakladığı şeyleri yapmaya) **teşvik eder. Allah ise size** (işlediğiniz günahlardan tevbe ettiğinizde) **affetmeyi ve** (O'nun yolunda harcama yaptığınızda) **bol** (ve bereketli) **nimetler vermeyi vâdeder. Bilin ki Allah** (وَاسِع) **Vâsi''dir** (kötü amellerinden tevbe edenleri hemen affeden, kendi rızası için yolunda harcama yapanlara kat kat fazla mükâfaat veren ve mahlukatın bütün ihtiyaçlarını gideren bol ikram sahibidir)**,** (عَلِيم) **'Alîm'dir** (halis bir niyetle gerektiği gibi tevbe edenleri, rızasını kazanmak için yolunda harcama yapanları, üstün mükâfaatları hak edenleri ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir)**.**

269- Allah hikmeti (söz ve amelde hakka isabet etme nimetini) **dilediğine verir. Kime de hikmet verilirse muhakkak ki ona çok hayır verilmiş olur. Ve** (Allah'ın emirlerinden, haberlerinden ve öğütlerinden) **ancak gerçek akıl sahipleri** (dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmek için) **öğüt alıp ona göre amel eder.**

270- Ve (ey insanlar! Az olsun çok olsun) **sadaka olarak ne harcarsanız veya adak olarak ne adarsanız muhakkak ki Allah hepsini** (hangi niyetle, nasıl ve nerelere harcadığınızı) **en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O'ndan gizli değildir)**. Bilin ki zalimlerin** (Allah'tan başkasına ibadet edenlerin, dünyevi menfaatler veya riya için sadaka verenlerin ve şeytana uyarak Allah'tan başkası için adak adayanların ahiret gününde kendilerini azaptan kurtaracak) **hiçbir yardımcısı yoktur.**

271- Ey iman edenler! Eğer sadakaları (riya söz konusu olmadığında) **açıktan verirseniz bu, güzel bir şeydir. Eğer onları** (farz olan zekât hariç) **gizleyerek fakirlere verirseniz bu, sizin için daha hayırlı olur ve biliniz ki Allah, verdiğiniz sadakalar vesilesiyle sizin bazı günahlarınızı bağışlar. Muhakkak ki Allah yaptığınız her şeyden haberdardır** (sadakalarınızı ne niyetle, nasıl, kimlere verdiğinizi ve her şeyi gizlisiyle açığıyla bilendir. Sizi buna göre ahiret gününde hesaba çekecektir)**.**

272- Ey rasulüm! Sen, müşrikleri hidayete ulaştırmakla (onların kalplerine hidayeti yerleştirmekle) **yükümlü değilsin** (sen ancak onlara doğru yolu göstermekle yükümlüsün) **fakat Allah dilediğine hidayet eder** (doğru yola ulaştırıp kalbine hidayeti yerleştirir)**. Hayır olan** (fayda veren) **şeylerden** (Allah'ın rızasını kazanmak için) **ne harcarsanız bu, sizin kendi nefsiniz içindir** (faydası sizedir, Allah'ın bunlara ihtiyacı yoktur)**.** (Eğer mu'min iseniz) **Zaten harcadığınız her hayrı sadece Allah'ın rızası için harcarsınız** (öyleyse bunun karşılığını harcama yaptığınız kişiden değil, sadece Allah'tan bekleyin) **ve bilin ki** (Allah'ın rızasını gözeterek) **hayır olan** (fayda veren) **şeylerden ne harcarsa-**

ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ ٱلرِّبَوٰاْ لَا يَقُومُونَ إِلَّا كَمَا يَقُومُ ٱلَّذِى يَتَخَبَّطُهُ ٱلشَّيْطَٰنُ مِنَ ٱلْمَسِّ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوٓاْ
إِنَّمَا ٱلْبَيْعُ مِثْلُ ٱلرِّبَوٰاْ ۗ وَأَحَلَّ ٱللَّهُ ٱلْبَيْعَ وَحَرَّمَ ٱلرِّبَوٰاْ ۚ فَمَن جَآءَهُۥ مَوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ فَٱنتَهَىٰ فَلَهُۥ مَا سَلَفَ
وَأَمْرُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَنْ عَادَ فَأُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧٥﴾ يَمْحَقُ ٱللَّهُ ٱلرِّبَوٰاْ وَيُرْبِى
ٱلصَّدَقَٰتِ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ ﴿٢٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ
وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ لَهُمْ أَجْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ وَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٢٧٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ
ٱللَّهَ وَذَرُواْ مَا بَقِىَ مِنَ ٱلرِّبَوٰٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٧٨﴾ فَإِن لَّمْ تَفْعَلُواْ فَأْذَنُواْ بِحَرْبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ
وَإِن تُبْتُمْ فَلَكُمْ رُءُوسُ أَمْوَٰلِكُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَلَا تُظْلَمُونَ ﴿٢٧٩﴾ وَإِن كَانَ ذُو عُسْرَةٍ فَنَظِرَةٌ إِلَىٰ
مَيْسَرَةٍ ۚ وَأَن تَصَدَّقُواْ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٨٠﴾ وَٱتَّقُواْ يَوْمًا تُرْجَعُونَ فِيهِ إِلَى ٱللَّهِ ۖ ثُمَّ تُوَفَّىٰ
كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٨١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِذَا تَدَايَنتُم بِدَيْنٍ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى
فَٱكْتُبُوهُ ۚ وَلْيَكْتُب بَّيْنَكُمْ كَاتِبٌۢ بِٱلْعَدْلِ ۚ وَلَا يَأْبَ كَاتِبٌ أَن يَكْتُبَ كَمَا عَلَّمَهُ ٱللَّهُ ۚ فَلْيَكْتُبْ
وَلْيُمْلِلِ ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ وَلَا يَبْخَسْ مِنْهُ شَيْـًٔا ۚ فَإِن كَانَ ٱلَّذِى عَلَيْهِ ٱلْحَقُّ
سَفِيهًا أَوْ ضَعِيفًا أَوْ لَا يَسْتَطِيعُ أَن يُمِلَّ هُوَ فَلْيُمْلِلْ وَلِيُّهُۥ بِٱلْعَدْلِ ۚ وَٱسْتَشْهِدُواْ شَهِيدَيْنِ مِن رِّجَالِكُمْ ۖ
فَإِن لَّمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَٱمْرَأَتَانِ مِمَّن تَرْضَوْنَ مِنَ ٱلشُّهَدَآءِ أَن تَضِلَّ إِحْدَىٰهُمَا فَتُذَكِّرَ إِحْدَىٰهُمَا
ٱلْأُخْرَىٰ ۚ وَلَا يَأْبَ ٱلشُّهَدَآءُ إِذَا مَا دُعُواْ ۚ وَلَا تَسْـَٔمُوٓاْ أَن تَكْتُبُوهُ صَغِيرًا أَوْ كَبِيرًا إِلَىٰٓ أَجَلِهِۦ ۚ
ذَٰلِكُمْ أَقْسَطُ عِندَ ٱللَّهِ وَأَقْوَمُ لِلشَّهَٰدَةِ وَأَدْنَىٰٓ أَلَّا تَرْتَابُوٓاْ ۖ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً حَاضِرَةً تُدِيرُونَهَا
بَيْنَكُمْ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَلَّا تَكْتُبُوهَا ۗ وَأَشْهِدُوٓاْ إِذَا تَبَايَعْتُمْ ۚ وَلَا يُضَآرَّ كَاتِبٌ وَلَا شَهِيدٌ ۚ
وَإِن تَفْعَلُواْ فَإِنَّهُۥ فُسُوقٌۢ بِكُمْ ۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ۖ وَيُعَلِّمُكُمُ ٱللَّهُ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٢٨٢﴾ ۞ وَإِن كُنتُمْ
عَلَىٰ سَفَرٍ وَلَمْ تَجِدُواْ كَاتِبًا فَرِهَٰنٌ مَّقْبُوضَةٌ ۖ فَإِنْ أَمِنَ بَعْضُكُم بَعْضًا فَلْيُؤَدِّ ٱلَّذِى ٱؤْتُمِنَ أَمَٰنَتَهُۥ
وَلْيَتَّقِ ٱللَّهَ رَبَّهُۥ ۗ وَلَا تَكْتُمُواْ ٱلشَّهَٰدَةَ ۚ وَمَن يَكْتُمْهَا فَإِنَّهُۥٓ ءَاثِمٌ قَلْبُهُۥ ۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٢٨٣﴾

edecek şeyleri) **öğretsin. Biliniz ki Allah yaptığınız her şeyi** (gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar) **bilendir** (buna göre sizi hesaba çekecektir).

283- Eğer yolculukta olursanız ve (borcu) **yazma imkânı bulamazsanız** (alacağınız karşılığında borçludan) **rehin olarak bir mal alabilirsiniz. Eğer** (borcu ödeme konusunda) **birbirinize güveniyor** (ve bu sebeple rehin almak istemiyor) **iseniz kendisine güvenilen** (borçlu) **kişi, üzerinde bir emanet hâline gelmiş olan borcunu zamanı geldiğinde** (mutlaka) **ödesin ve rabbi olan Allah'tan korksun** (ödeyeceği borç emanetine hıyanet etmesin). (Ey alışveriş ve borç konusunda şahid tutulanlar! Borçlu olan, üzerindeki hakkı geri ödemediğinde) **Şahidlik yaptığınız şeyleri gizlemeyin. Kim** (şahidlik yapar ve sonra) **yaptığı şahidliği gizlerse muhakkak ki o, kalbi günahkâr bir kimse olur. Biliniz ki Allah, gizlisiyle açığıyla yaptığınız her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir** (ona göre size hesap soracaktır).

275- Riba (faiz) **yiyenler, kabirlerinden ancak şeytanın çarptığı kimseler gibi çarpılmış olarak kalkacaklardır. Çünkü onlar** (kendilerini kandırarak)**, "Alışveriş de riba gibidir." dediler. Hayır, onların dedikleri gibi değil! Allah alışverişi helal, ribayı ise haram kılmıştır** (çünkü bu ikisi aynı değildir)**. Artık bundan sonra kime Rabbinden** (faizin haram olduğuna dair) **bir öğüt gelir de işlediği faiz amelinden** (tevbe edip) **vazgeçerse daha önce yediği faizden dolayı bir günahı olmayacaktır. Tevbesinden sonraki durumu ise Allah'a aittir. Kim de** (faizin haram olduğuna dair kendisine hüküm ulaştığı hâlde) **tekrar faiz ameline dönerse işte onlar, cehennem ehlinden olacak ve orada ebedi olarak kalacaklardır.**

276- Muhakkak ki Allah ribayı (faiz malını, helak ederek ya da bereketini gidererek) **yok eder,** (sadece kendi rızası için) **verilen sadakaların ise sevabını kat kat artırarak verir. Muhakkak ki Allah, günahkâr kâfirleri** (yapılan öğütlere aldırış etmeyip helal görerek faiz yemekte, küfür ve günah işlemekte ısrar edenleri) **sevmez.**

277- Muhakkak ki (Allah'a, rasulüne ve rasulüne indirdiklerine ihlasla) **iman edenler, salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler, namazı ikame edenler** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılanlar) **ve zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verenler, işte onlar imanlarının ve imanlarına uygun olarak işledikleri bu amellerin mükâfaatını** (ahiret gününde) **Rableri katında bulacaklardır. Onlar** (kâfirlerin ve imana uygun ameller işlemeyenlerin başına gelecek cezalardan emin olup) **hiç korkmayacaklar ve** (dünyada terk ettikleri maddi nimetlerden dolayı) **hiç üzülmeyeceklerdir.**

278- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirin ve yasaklarından uzak durun) **ve ribadan** (faizden) **dolayı alacağınız şeyden vazgeçin, eğer gerçekten mu'min iseniz.**

279- Eğer bunu (faiz hakkında söylenenleri) **yapmazsanız Allah ve rasulü tarafından size bir savaş açılmış olduğunu bilin! Eğer tevbe ederseniz sadece anaparanız sizindir. Böylece hem** (fazla alarak) **zulmetmemiş hem de** (anaparanızı alarak) **zulme uğramamış olursunuz.**

280- Ve (faizden vazgeçip kendisinden sadece anaparanızı) **alacaklı olduğunuz kişi, borcunu ödeyemeyecek kadar sıkıntılı bir durumda ise borcunu ödeyebileceği zamana kadar ona mühlet vererek kolaylık tanıyın.** (Sadakaların ne kadar sevap kazandırıcı olduğunu) **Bir bilseniz, alacağınızı tasadduk etmenin sizin için** (kıyamet gününde) **daha hayırlı olduğunu anlardınız.**

281- Ve (ey insanlar!) **Allah'a döneceğiniz günden korkun** (o gün sizi helak edecek, utandıracak ve cehennem azabına sürükleyecek amellerle Rabbinize dönmeyin; çünkü o gün tevbe değil, hesap günüdür)**. O gün geldiğinde herkes** (dünyada) **yaptıklarının karşılığını eksiksiz görecektir ve hiç kimseye** (zerre kadar dahi olsa) **haksızlık yapılmayacaktır.**

282- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Belli bir zamana kadar birbirinize borç verdiğiniz veya vadeli alışveriş yaptığınız zaman o borcu yazın. Aranızdaki borcu, adaletli olan bir yazıcı yazsın. Kendisinden Allah'ın öğrettiği şekilde borcu yazması istenen yazıcı sakın yazmayı reddetmesin, onu yazsın. Borçlu olan kişi, yazıcıya ne yazması gerektiğini söylesin,** (haksızlık yapma konusunda) **rabbi olan Allah'tan** (O'nun vereceği cezadan) **korksun ve sakın alacaklının hakkından bir şey eksiltmesin. Eğer borçlu olan kişi sefih** (düşüncesiz hareket eden aklı kıt) **veya zayıf** (çocuk, deli, cahil veya bunaklık derecesinde yaşlı) **ya da düşündüğünü aktaramayan** (dilsiz, kekeme, konuşulan dili bilmeyen yabancı veya yazdıracak ilmi olmayan) **biri ise bu durumda onun velisi** (veya vekili) **adaletli bir şekilde yazdırsın. Hür olan Müslümanlardan iki erkeği de** (yazılanlara) **şahid tutun. Eğer** (şahidlik için) **iki Müslüman erkek bulamazsanız şahidlik yapmalarından** (dininden, adaletinden ve dürüstlüğünden) **razı olduğunuz bir Müslüman erkek ile iki Müslüman kadını şahid tutun. Bu, kadınlardan biri unuttuğunda diğerinin ona hatırlatması içindir. Şahidler** (borç konusunda yazılanlara) **şahidlik yapmak için çağrıldıklarında bu teklifi geri çevirmesinler** (şahidlik yapsınlar). (Ey birbirine borç verip borç alan kişiler!) **İster küçük ister büyük olsun, borcu ve borcu ödeme zamanını yazmaktan üşenip sıkılmayın. Böyle yapmanız** (borçları zamanıyla birlikte yazmanız), **Allah katında** (O'nun şeriatinde) **adaleti sağlama, şahidliği doğrulama ve şüpheleri ortadan kaldırma bakımından daha iyidir. Ancak mal verip karşılığını peşin olarak alırsanız böyle yaptığınız ticareti yazmadığınızda üzerinize bir günah yoktur. Alışveriş yaptığınızda mutlaka şahid tutun. Yazıcıya da şahidlere de** (başka işleri varken ve onlar dışında başka yazıcı ve şahidler de varken ısrarla onların yazmalarını veya şahid olmalarını isteyerek) **zarar verilmesin. Eğer böyle yaparsanız bilin ki bu, sizin için bir günahtır. Allah'tan da korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ki Allah size** (hem dünyada hem de ahirette mutlu

لِّلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَإِن تُبْدُوا۟ مَا فِىٓ أَنفُسِكُمْ أَوْ تُخْفُوهُ يُحَاسِبْكُم بِهِ ٱللَّهُ ۖ فَيَغْفِرُ
لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٨٤﴾ ءَامَنَ ٱلرَّسُولُ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مِن رَّبِّهِۦ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۚ
كُلٌّ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ لَا نُفَرِّقُ بَيْنَ أَحَدٍ مِّن رُّسُلِهِۦ ۚ وَقَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ غُفْرَانَكَ
رَبَّنَا وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨٥﴾ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ لَهَا مَا كَسَبَتْ وَعَلَيْهَا مَا ٱكْتَسَبَتْ ۗ رَبَّنَا لَا
تُؤَاخِذْنَآ إِن نَّسِينَآ أَوْ أَخْطَأْنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا تَحْمِلْ عَلَيْنَآ إِصْرًا كَمَا حَمَلْتَهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِنَا ۚ رَبَّنَا وَلَا
تُحَمِّلْنَا مَا لَا طَاقَةَ لَنَا بِهِۦ ۖ وَٱعْفُ عَنَّا وَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَآ ۚ أَنتَ مَوْلَىٰنَا فَٱنصُرْنَا عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٨٦﴾

سُورَةُ آلِ عِمْرَانَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْحَىُّ ٱلْقَيُّومُ ﴿٢﴾ نَزَّلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ
وَأَنزَلَ ٱلتَّوْرَىٰةَ وَٱلْإِنجِيلَ ۙ ﴿٣﴾ مِن قَبْلُ هُدًى لِّلنَّاسِ وَأَنزَلَ ٱلْفُرْقَانَ ۗ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ
ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ ذُو ٱنتِقَامٍ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَخْفَىٰ عَلَيْهِ شَىْءٌ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا
فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٥﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُصَوِّرُكُمْ فِى ٱلْأَرْحَامِ كَيْفَ يَشَآءُ ۚ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٦﴾
هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ مِنْهُ ءَايَٰتٌ مُّحْكَمَٰتٌ هُنَّ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ وَأُخَرُ مُتَشَٰبِهَٰتٌ ۖ فَأَمَّا
ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِمْ زَيْغٌ فَيَتَّبِعُونَ مَا تَشَٰبَهَ مِنْهُ ٱبْتِغَآءَ ٱلْفِتْنَةِ وَٱبْتِغَآءَ تَأْوِيلِهِۦ ۖ وَمَا يَعْلَمُ تَأْوِيلَهُۥٓ
إِلَّا ٱللَّهُ ۗ وَٱلرَّٰسِخُونَ فِى ٱلْعِلْمِ يَقُولُونَ ءَامَنَّا بِهِۦ كُلٌّ مِّنْ عِندِ رَبِّنَا ۗ وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّآ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٧﴾

den hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini cezalandırırken hiçbir şekilde engellenemeyendir), (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

7- Ey rasulüm! (Göklerde ve yerde hiçbir şey kendisine gizli olmayan, ibadete kendisinden başkası layık olmayan, tek gerçek rab ve ilah olan) **O yüce zat sana Kur'ân'ı indirdi. O kitapta muhkem** (delalet ettiği mana açık olan ve hiçbir ihtilafa mahal bırakmayan) **ayetler vardır, onlar kitabın anasıdır** (aslıdır; ihtilaf edildiğinde mutlaka onlara başvurulması gerekir)**. Ayetlerin bir kısmı da müteşabihtir** (delalet ettiği mana açık olmayıp ihtilafa sebep olabilen ayetlerdir)**. Kalplerinde haktan sapma eğilimi olanlar,** (muhkem ayetleri bırakıp) **Kur'ân'ın müteşabih ayetleriyle amel etmek isterler. Bunu, fitne** (fesat) **çıkarmak ve** (ayetleri heva ve heveslerine göre) **tevil etmek için yaparlar. Müteşabih ayetlerin gerçek manasını yalnız Allah bilir ve ilimde derinleşenler şöyle derler: "Biz bunlara** (müteşabih ayetlere) **iman ettik,** (muhkem ve müteşabih ayetlerin) **hepsi Rabbimizin katından indirilmiştir." Bu açıklamalardan ancak akıl sahipleri öğüt alır** (muhkem ve müteşabih ayetlere iman edip müteşabih ayetleri muhkem ayetlere göre anlar)**.**

284- Göklerde ve yerde olan her şey sadece Allah’ındır (hepsini O yaratmıştır, hepsinin gerçek sahibi ve idarecisi O’dur)**.** (Ey insanlar!) **Allah, içinizde olanları açığa çıkarsanız da gizleseniz de bilir ve bundan dolayı sizi hesaba çekecektir. Sonra da dilediğini bağışlar, dilediğine ise azap eder. Muhakkak ki Allah** (kıyamet gününde sizi diriltmeye ve) **her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

285- Rasul (Muhammed)**, Rabbinden kendisine vahyedilen her şeye şeksiz şüphesiz iman etti. Bütün mu’minler de Allah’a, meleklerine,** (rasullere indirdiği) **kitaplarına ve rasullerine iman etti. Onlar dediler ki: “Rasullerinden bir kısmına iman edip bir kısmına iman etmezlik yapmayız, bilakis bütün hepsine iman ederiz.” Yine onlar dediler ki: “**(Rabbimizin emirlerini ve yasaklarını) **İşittik ve** (bunları yerine getirerek) **itaat ettik. Ey Rabbimiz! Günahlarımızı bağışla, dönüş ancak sanadır.”**

286- Allah, hiç kimseye kaldıramayacağı yükü yüklemez. Kişinin yaptığı iyilik kendi lehinedir (onun mükâfaatını eksiksiz alacaktır)**, yaptığı kötülük ise kendi aleyhinedir** (onun cezasını başkası değil, kendisi görecektir)**.** (Ey bana, gönderdiğim rasullerime ve indirdiğim kitaplarıma ihlasla iman eden kullarım! Bana şöyle dua edin) **“Ey Rabbimiz!** (İhmalimiz sebebiyle) **Unutmuş** (olduğumuz için üzerimize farz kıldığın amelleri yapmamış) **yahut** (yasakladığın bir ameli kasten, bilerek işleyip) **hata etmişsek bizi** (bunlardan) **sorumlu tutma. Ey Rabbimiz!** (Verdiğin emirleri yerine getireceklerine dair söz verdikleri hâlde sözünde durmayan ve bu sebeple helak olan) **Bizden önceki kavimlere yüklediğin gibi bize de** (yerine getirmediğimizde helakimize sebep olacak nefsimize zor gelen) **ağır yük yükleme. Ey Rabbimiz! Taşıması zor olan yükü de bize taşıtma** (bizi yerine getirmesi kolay olan amellerle mükellef kıl)**.** (Üzerimize farz kıldığın fakat ihmalimizden dolayı unutup yerine getirmediğimiz amellerden dolayı) **Bizi affet,** (nefsimize uyup bilerek işlediğimiz hatalarımızdan dolayı) **bizi bağışla ve bize merhamet et** (bizi kendi azabından koru; çünkü bizi senin azabından ancak senin rahmetin kurtarır, amellerimiz asla kurtaramaz)**. Sen bizim mevlamızsın** (bizi düşmanlarımıza karşı ancak sen muzaffer kılarsın)**. Bundan dolayı kâfir** (emirlerine karşı gelen; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde seni birlemeyen; yalnız sana ait hak ve yetkileri başkasına vererek şirk koşan ve senin yolunda giden muvahhidlere düşmanlık yapan) **milletlere karşı bize yardım et!** (Çünkü biz seni; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyen, hak ve yetkilerini sana verip şirk koşmayan, seni her türlü noksan sıfattan tenzih eden ve yalnız sana ibadet eden muvahhid kullarız.)”

3. ÂLİ ʿİMRÂN SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 200, kelime sayısı 3480, harf sayısı 14525’tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, mîm.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Allah, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayandır. O (ٱلْحَىّ) **el-Ḥayy’dır** (mahlukatın hayatına benzemeyen, başlangıcı ve sonu olmayan mükemmel hayat sahibidir)**,** (ٱلْقَيُّوم) **el-Kayyûm’dur** (hiçbir şeye muhtaç olmayan, kendisi dışındaki her şeyin hem var oluşlarında hem de varlıklarının devamında her an kendisine muhtaç olduğu yüce zattır)**.**

3, 4- Ey rasulüm! (Senin, İsa’nın ve bütün mahlukatın rabbi olan) **Allah sana kitabı** (Kur’ân’ı) **hakla** (bildirdiği haberleri doğru, verdiği hükümleri adaletli ve bütün ihtilafları çözücü) **ve daha önce indirdiği kitapları** (onların Allah tarafından gönderildiğini) **doğrulayıcı olarak indirdi. Ondan önce de** (Musa’ya) **Tevrât’ı ve** (İsa’ya) **İncîl’i indirdi. Allah’ın indirdiği bu kitapların hepsi, insanlara hidayet** (dinlerinde ve dünyalarında onları ıslah eden her şeyi ihtiva) **edicidir. Furkan’ı** (her konuda hakkı ve bâtılı birbirinden ayıran şeri, kevni ve akli delilleri) **da indirdi. Muhakkak ki Allah’ın** (tek hak rab ve tek hak ilah olduğunu, İsa’nın da O’nun kulu olduğunu bildiren) **apaçık delillerini** (öğrendikleri hâlde bunları) **inkâr eden kâfirler için** (kıyamet gününde) **şiddetli azap vardır. Biliniz ki Allah mülkünde** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (dilediğini yapan ve hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamayacağı yüce zattır)**, intikam sahibidir** (hakkı ve bâtılı apaçık ortaya koymak için indirdiği delilleri bile bile reddedip bunlara muhalefet eden kâfirleri, yaptıklarına karşılık cezalandırandır)**.**

5- Bilin ki ne yerde ne de gökte hiçbir şey Allah’a gizli değildir (O, her şeyi en ince teferruatıyla bilendir)**.**

6- Ey insanlar! Sizi annelerinizin rahimlerinde dilediği gibi şekillendiren O’dur. Allah’tan başka gerçek rab ve ilah yoktur, ibadetleri hak eden yalnız O’dur. O; (ٱلْعَزِيز) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisin-

رَبَّنَا لَا تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً ۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ﴿٨﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ جَامِعُ
ٱلنَّاسِ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ
وَلَآ أَوْلَٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمْ وَقُودُ ٱلنَّارِ ﴿١٠﴾ كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا۟
بِـَٔايَٰتِنَا فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١١﴾ قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ سَتُغْلَبُونَ وَتُحْشَرُونَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿١٢﴾ قَدْ كَانَ لَكُمْ ءَايَةٌ فِى فِئَتَيْنِ ٱلْتَقَتَا ۖ فِئَةٌ تُقَٰتِلُ فِى سَبِيلِ
ٱللَّهِ وَأُخْرَىٰ كَافِرَةٌ يَرَوْنَهُم مِّثْلَيْهِمْ رَأْىَ ٱلْعَيْنِ ۚ وَٱللَّهُ يُؤَيِّدُ بِنَصْرِهِۦ مَن يَشَآءُ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً
لِّأُو۟لِى ٱلْأَبْصَٰرِ ﴿١٣﴾ زُيِّنَ لِلنَّاسِ حُبُّ ٱلشَّهَوَٰتِ مِنَ ٱلنِّسَآءِ وَٱلْبَنِينَ وَٱلْقَنَٰطِيرِ ٱلْمُقَنطَرَةِ مِنَ ٱلذَّهَبِ
وَٱلْفِضَّةِ وَٱلْخَيْلِ ٱلْمُسَوَّمَةِ وَٱلْأَنْعَٰمِ وَٱلْحَرْثِ ۗ ذَٰلِكَ مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ
ٱلْمَـَٔابِ ﴿١٤﴾ ۞ قُلْ أَؤُنَبِّئُكُم بِخَيْرٍ مِّن ذَٰلِكُمْ ۖ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَأَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ وَرِضْوَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿١٥﴾ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ
إِنَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰدِقِينَ وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْمُنفِقِينَ
وَٱلْمُسْتَغْفِرِينَ بِٱلْأَسْحَارِ ﴿١٧﴾ شَهِدَ ٱللَّهُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْعِلْمِ قَآئِمًۢا بِٱلْقِسْطِ ۚ لَآ
إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلدِّينَ عِندَ ٱللَّهِ ٱلْإِسْلَٰمُ ۗ وَمَا ٱخْتَلَفَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ
إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٩﴾

oldukları günahların bağışlanması için seher vakitlerinde ibadet yaparak Allah'a dua ederler.

18- Allah adaleti ayakta tutarak (kâinatta var ettiği delillerle ve gönderdiği rasullerle) **kendisinden başka gerçek ilah olmadığına şahidlik etti** (bunu çok açık bir şekilde bildirdi). **Melekler ve ilim sahipleri de Allah'tan başka gerçek ilah olmadığına ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğine şahidlik ettiler. Bilin ki Allah'tan başka gerçek ilah yoktur** (O; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tektir, O'ndan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur). **O** (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden asla hesap sorulmayan, aciz bırakılması mümkün olmayan ve tevhidi bozup sahte ilahlara taparak şirk koşanları hak ettikleri şekilde cezalandırmaya kadir olan yüce zattır), (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

19- Allah katında (ahirette) **kabul edilecek olan din, sadece** (Allah'a teslim olup O'na boyun eğmek ve itaat etmek manasındaki) **İslam dinidir. Kitap verilenler** (Yahudi ve Hristiyanlar)**, kendilerine** (Allah tarafından) **ilim ulaştıktan sonra,** (dünya metaı, makam ve mevki elde etme sebebiyle) **birbirlerine haset ettikleri için ihtilafa düştüler. Kim Allah'ın ayetlerini** (delillerini bile bile) **inkâr ederse bilsin ki Allah, hesabı çabuk olandır** (kulların yaptığı amelleri en ince teferruatına kadar, hiçbir şeye ihtiyaç duymadan bilendir)**.**

8- (İlimde derinleşenler şöyle dua ederler) **“Ey Rabbimiz! Bizi hidayete** (Kur’ân’ın muhkem ve müteşabih ayetlerine imana) **muvaffak kıldıktan sonra kalplerimizi** (müteşabih ayetlere tâbi olup haktan sapanlar gibi) **saptırma ve bize kendi katından bir rahmet ver** (üzerinde bulunduğumuz hak dininde bizi sabit kıl)**. Muhakkak ki sen** (ٱلْـوَهَّـاب) **el-Vehhâb’sın** (ihlasla sana yönelen kullarını dinin üzere sabit kalmaya muvaffak kılan yalnız sensin)**.”**

9- “Ey Rabbimiz! Muhakkak ki sen, geleceğinde hiçbir şüphe olmayan kıyamet gününde bütün insanları bir araya toplayacaksın (o gün bizi affet ve bize mağfiret et)**. Muhakkak ki rabbimiz olan Allah vâdini yerine getirir** (ihlasla O’na iman eden, Kur’ân’ın emirleriyle amel edip rasulüne tâbi olan kullarını, onlara vâdettiği af, mağfiret ve cennetle mükâfaatlandırır)**.”**

10- Muhakkak ki (Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemeyen, gönderdiği son rasulünü ve ona indirdiklerini) **inkâr eden kâfirleri** (ahiret gününde) **ne malları ne de çocukları, Allah’tan** (O’nun azabından) **koruyup kendilerine bir fayda verebilir. İşte onlar, cehennem ateşinin yakıtı olacaklardır.**

11- İşte bu kâfirlerin gittikleri yol da Firavun ile ona tâbi olan kavminin seçkinleri ve onlardan daha önce yaşamış olan (Âd, Semûd, Lut kavmi gibi kâfir) **kavimlerin gittikleri yoldur. Onlar,** (rasulleri ve onlarla gelen) **apaçık ayetlerimizi yalanlamışlardı da Allah onları işledikleri küfür, şirk ve günahlardan dolayı azapla yakalamıştı** (onları bu azaptan ne malları ne de çocukları kurtarabilmişti)**. Bilin ki Allah,** (böyle yapanlara) **azabı şiddetli olandır.**

12- Ey rasulüm! Kâfirlere (kendilerine Allah’ın apaçık ayetlerini getirdiğin hâlde sana tâbi olmayan, Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemeyi inkâr edenlere) **de ki: “**(Küfür ve şirk üzerinde kaldığınız müddetçe) **Yenileceksiniz ve** (bu inanç üzere ölürseniz) **cehenneme sürüleceksiniz. Orası kalınacak ne kötü bir yerdir!”**

13- (Ey Muhammed’in getirdiği gerçek tevhidi ve ona tâbi olmayı reddeden kâfirler!) **Birbiriyle savaşmak için** (Bedir’de) **karşı karşıya gelmiş olan iki toplulukta sizin için bir delil** (ibret ve öğüt) **vardır. Onlardan biri** (Muhammed ve ona tâbi olan mu’minler) **Allah yolunda** (Allah’ın şeriatini hayatın her alanında hâkim kılmak için) **savaşıyordu, diğeri ise kâfir** (Allah’ın tevhidini, Muhammed’in risaletini, Kur’ân’ı inkâr eden ve hayatlarını beşerî kanunlara göre düzenlemek isteyen Kurayşli müşrik) **topluluktu.** (Müşriklerin sayısı kat kat fazla olmasına rağmen Allah’tan bir nimet olarak) **Mu’minler, gözleriyle müşrikleri kendilerinin sadece iki katı büyüklükte görüyorlardı. Bilin ki Allah, dilediğini yardımıyla destekler** (muzaffer kılar)**. Muhakkak ki bu anlatılanlarda akıl sahipleri için** (zaferin sayıyla değil Allah’ın yardımıyla olduğuna dair) **bir ibret** (öğüt) **vardır.**

14- Nefsani arzular; özellikle kadınlar, çocuklar, yığın yığın biriktirilmiş altın ve gümüşten mallar; iyi eğitilmiş, gösterişli, güzel atlar; enʿam olan (erkeği ve dişisiyle deve, sığır, koyun ve keçi cinsi) **hayvanlar ve ekinler** (dünyada imtihan vesilesi olarak) **insanlara cazip** (çekici) **kılındı. Bütün bunlar, dünya hayatında** (insanların sadece yaşamları boyunca faydalanabildiği) **fâni şeylerdir.** (Ey insanlar!) **Bilin ki iyi dönüş yeri, Allah’ın sadece** (mu’minler için) **ahiret gününde hazırladığı yerdir** (cennettir; ebedi ve gerçek mutluluk oradadır)**.**

15- Ey rasulüm! De ki: “Elde etmeyi arzuladığınız bu nefsani arzulardan daha hayırlı olanı size bildireyim mi? (Bu, Allah’tan korkanlara verilecek olan mükâfaattır.) **Allah’tan korkanlara** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **ahiret günü Rableri katında sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan ve içinde ebedi kalacakları cennetler, tertemiz** (her türlü maddi ve manevi pislikten arınmış) **hanımlar ve** (nimetlerin en üstünü olan) **Allah’ın rızası vardır.” Bilin ki Allah, kullarını görendir** (O’nun rızasını kazanmak için nefsin arzuladığı şeyleri terk edenler ile nefsin arzuladığı şeyleri elde etmek için Allah’ın emirlerine uymayanları bilendir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

16- Onlar (gerçek manada Allah’a iman edip Allah’ın rızasını nefsi arzularına tercih eden mu’minler) **şöyle dua ederler: “Ey Rabbimiz! Muhakkak ki biz,** (hiç şüphe etmeden ihlasla sana, gönderdiğin rasulüne ve indirdiklerine) **iman ettik** (ve tâbi olduk)**. İşlediğimiz günahları bağışla ve bizi ateş azabından koru** (bizi cehennem azabıyla cezalandırma)**.”**

17- Onlar (Allah’ın rızasını nefsi arzularına tercih eden gerçek mu’minler)**; sabırlıdırlar** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınmada, Allah yolunda her türlü eziyet ve musibete dayanmada tahammül gösterirler)**, sadıktırlar** (söz ve amelleri kalplerindeki imana uygun olanlardır)**, kānitîndirler** (Allah’ın emrini, tam manasıyla itaat ederek yerine getirirler)**, mallarını Allah’ın razı olduğu şekilde harcarlar ve daha önce işlemiş**

فَإِنْ حَآجُّوكَ فَقُلْ أَسْلَمْتُ وَجْهِىَ لِلَّهِ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِ ۗ وَقُل لِّلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْأُمِّيِّـۧنَ ءَأَسْلَمْتُمْ ۚ فَإِنْ
أَسْلَمُوا۟ فَقَدِ ٱهْتَدَوا۟ ۖ وَّإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ ۗ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٢٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْفُرُونَ
بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقْتُلُونَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ بِغَيْرِ حَقٍّ وَيَقْتُلُونَ ٱلَّذِينَ يَأْمُرُونَ بِٱلْقِسْطِ مِنَ ٱلنَّاسِ فَبَشِّرْهُم
بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢١﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٢﴾ أَلَمْ
تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يُدْعَوْنَ إِلَىٰ كِتَٰبِ ٱللَّهِ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ
مِّنْهُمْ وَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَالُوا۟ لَن تَمَسَّنَا ٱلنَّارُ إِلَّآ أَيَّامًا مَّعْدُودَٰتٍ ۖ وَغَرَّهُمْ فِى دِينِهِم مَّا
كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٤﴾ فَكَيْفَ إِذَا جَمَعْنَٰهُمْ لِيَوْمٍ لَّا رَيْبَ فِيهِ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ
لَا يُظْلَمُونَ ﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ مَٰلِكَ ٱلْمُلْكِ تُؤْتِى ٱلْمُلْكَ مَن تَشَآءُ وَتَنزِعُ ٱلْمُلْكَ مِمَّن تَشَآءُ وَتُعِزُّ
مَن تَشَآءُ وَتُذِلُّ مَن تَشَآءُ ۖ بِيَدِكَ ٱلْخَيْرُ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٦﴾ تُولِجُ ٱلَّيْلَ فِى ٱلنَّهَارِ
وَتُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۖ وَتُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَتُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ ۖ وَتَرْزُقُ مَن
تَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٢٧﴾ لَّا يَتَّخِذِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْكَٰفِرِينَ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۖ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ
فَلَيْسَ مِنَ ٱللَّهِ فِى شَىْءٍ إِلَّآ أَن تَتَّقُوا۟ مِنْهُمْ تُقَٰةً ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٢٨﴾
قُلْ إِن تُخْفُوا۟ مَا فِى صُدُورِكُمْ أَوْ تُبْدُوهُ يَعْلَمْهُ ٱللَّهُ ۗ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ
وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ تَجِدُ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ مِنْ خَيْرٍ مُّحْضَرًا وَمَا
عَمِلَتْ مِن سُوٓءٍ تَوَدُّ لَوْ أَنَّ بَيْنَهَا وَبَيْنَهُۥٓ أَمَدًۢا بَعِيدًا ۗ وَيُحَذِّرُكُمُ ٱللَّهُ نَفْسَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ رَءُوفٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٣٠﴾

künün eksilmesinden korkmaksızın) **rızıklandırırsın.”**

28- Mu’minler, mu’minleri bırakıp da kâfirleri veli edinmesinler (onları sevmesinler, Müslümanlar aleyhine desteklemesinler, sırdaş edinmesinler, onlara dinlerinde yardımcı olmasınlar ve İslam’ın izin vermediği yardım ve desteği yapmasınlar)**. Kim böyle yaparsa Allah’ın dininden hiçbir şey üzere olamaz. Ancak** (onların sulta ve hâkimiyeti altında bulunduğunuzda) **onlardan korkarak** (eziyetlerini defetmek için) **takiyye yapmanız** (kalbinizdeki düşmanlığı gizleyerek, onların küfürlerine ve dinlerine katılmadan, mu’minler aleyhine yardım etmeden, sadece dillerinizle onlardan olduğunuzu zahiren göstermeniz) **hariç… Ve Allah sizi, kendisine karşı gelmekten sakındırıyor. Bilin ki dönüş, Allah’adır** (dünyada yaptıklarınızın hesabını soracaktır)**.**

29- Ey rasulüm! (“Mu’minleri bırakıp kâfirleri veli edinmeyin.” dediğin kişilere) **Şunu da söyle: “**(Sakın kâfirleri veli edinmeyin. Çünkü) **Kalplerinizdekini** (kâfirlere velayı) **gizleseniz de açığa vursanız da Allah onu bilir** (ve kâfirleri veli edindiğiniz için kaldıramayacağınız bir cezayı hak edersiniz)**. Bilin ki Allah, göklerde ve yerde olan her şeyi en ince ayrıntısıyla bilir ve Allah,** (size dilediği cezayı vermeye kadirdir; çünkü O) **her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.”**

30- Her nefsin yaptığı iyi amelleri ve yaptığı kötü amelleri eksiksiz karşısında bulacağı gün (ahiret günü) **unutulmasın! İşte o gün, kötülük yapanlar kötü amelleri ile arasında çok uzak bir mesafe olmasını temenni edecektir. Ve Allah sizi kendisine karşı gelmekten sakındırmaktadır. Ve bilin ki Allah, kullarına karşı** (رَءُوف) **Raûf’tur** (merhametlidir; doğru yolu bulup cehennem yoluna sapmamanız için size müjdeleyici ve uyarıcı rasuller göndermiştir, ahirette pişman olmamak için onlara tâbi olun).

20- Ey rasulüm! Eğer (sana gelen Necran Hristiyanları dinin ve İsa hakkında) **seninle cedelleşmeye kalkarlarsa onlara şöyle de: “Ben yüzümü Allah’a teslim ettim** (ihlaslı olarak kalbim, dilim ve bütün bedenimle Allah’a boyun eğdim)**, bana tâbi olanlar da Allah’a benim gibi teslim oldular.” Kendilerine kitap verilen Yahudi ve Hristiyanlar ile kendilerine kitap verilmeyen müşriklere şunu da söyle: “**(Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyerek, bütün ibadetleri yalnız O’na yaparak, her çeşidiyle tağutları reddederek ve bana tâbi olarak Allah’a) **Teslim oldunuz mu?” Eğer** (sana tâbi olarak Allah’a ve O’nun emirlerine) **teslim olurlarsa muhakkak ki** (her konuda hakka ulaştıran) **doğru yolu bulmuş olurlar. Eğer** (davet ettiğin şeylerden) **yüz çevirirlerse bil ki sen, sadece** (emrettiğim şeyleri) **tebliğ edici bir rasulsün. Elbette Allah kullarını görendir** (rasulüne tâbi olanlar ile tâbi olmayanları bilir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

21- Ey rasulüm! Kendilerine gelen Allah’ın ayetlerini (delil ve mucizelerini) **inkâr edenleri, haksızlık yaparak nebileri öldürenleri ve insanlar arasında adaleti** (emri bil maruf ile nehyi anil münker yapan ve bunu) **emredenleri öldüren kimseleri çok acı verici azapla müjdele!**

22- İşte onların (Allah’ın apaçık ayetleri geldiği hâlde rasulüne tâbi olmayanlar ile rasullerini ve hakka davet eden mu’minleri öldürenlerin yaptıkları iyi) **amelleri dünyada ve ahirette boşa gitmiştir.** (Allah onları cezalandırdığı zaman) **Onların** (kendilerini azaptan kurtaracak) **hiçbir yardımcıları da olmayacaktır.**

23- Ey rasulüm! Kendilerine kitaptan pay verilmiş olanlar (Medine civarında yaşayan Yahudi âlimleri, ihtilaf ettikleri İbrahim’in Yahudi veya Hristiyan olmadığı ve senin Allah’ın son rasulü olup herkesin sana tâbi olması gerektiği konularında) **aralarında hüküm vermesi için** (inandıklarını söyledikleri) **Allah’ın kitabını** (Tevrât’ı) **hakem tayin etmeye çağrıldıklarında, onlardan bir grubun buna** (kitaba muhakeme olmaya) **yanaşmayıp** (heva ve heveslerine uymadığı için onun hükümlerini kabul etmekten) **yüz çevirdiğini görmedin mi?!**

24- Onların (Yahudilerin) **bu şekilde bile bile haktan yüz çevirmelerinin sebebi, “Ateş bizi ancak** (buzağıya taptığımız) **belli günler kadar yakacaktır** (sonra biz ateşten çıkıp cennete gireceğiz).” **diye iddia etmeleridir. Allah’a iftira atarak uydurdukları bu bâtıl inançlar ise onlara Allah’ın dinine karşı gelme** (dine iftiralar atma ve inandıklarını iddia ettikleri Tevrât’ın hükümlerinden yüz çevirme) **konusunda cesaret verdi.**

25- Onları (bâtıl inançları sebebiyle Allah’a iftira atan ve haktan yüz çeviren kâfirleri)**, geleceğinde hiçbir şüphe olmayan ahiret günü bir araya topladığımızda ve herkese, iyi olsun kötü olsun yaptığı amellerin karşılığı eksiksiz verildiğinde hâlleri nasıl olacak?! Onlar, zulmedilmeksizin hak ettikleri cezayı göreceklerdir.**

26- Ey rasulüm! (Allah’ı övüp yücelterek) **De ki: “Ey Allah’ım! Sen,** (dünya ve ahirette her) **mülkün yegâne sahibisin. Mülkü dilediğine verirsin, dilediğinden de mülkü geri alırsın. Dilediğini** (mülk ve saltanat vererek) **yüceltirsin, dilediğini de** (mülk ve saltanatını alarak) **alçaltırsın. Her türlü nimet senin elindedir*** (nimetlerin tek sahibi sensin)**. Muhakkak ki sen her şeye kadirsin** (dilediğini yaparsın, hiç kimse seni engelleyemez)**.”**

* Bütün ehlisünnet âlimleri Allahu Teâlâ’yı cisim ve cisme ait her türlü özellikten tenzih etmiştir. Yed kelimesinin zahiri manası el uzvu olduğu ve uzuvlar da cismin özelliklerinden olduğu için yed kelimesine asla zahiri manasını vermemiş ve el uzvu olarak anlamamışlardır. Bazı ehlisünnet âlimleri, sahabelerin yaptığı gibi Allahu Teâlâ’yı zahiri manasından tenzih ederek ayet ve hadislerde geçen yed (el) kelimesini, ayet ve hadislerde nasıl zikredilmişse aynı şekilde okuyup geçmiş, bu konuda hiçbir araştırma yapmamış, soru sormamış, neden, nasıl dememiş ve manasını Allahu Teâlâ’ya havale etmiştir. Bazı ehlisünnet âlimleri ayet ve hadislerde Allahu Teâlâ hakkında zikredilen yed (el) kelimesinin Allahu Teâlâ’nın bir sıfatı olduğunu söylemiştir. Bazı ehlisünnet âlimleri de ayet ve hadislerde Allahu Teâlâ hakkında zikredilen yed (el) kelimesine, konuların siyakına, sibakına ve karinelerine bakarak zahiri manası dışında, Arapçada bulunan ve Allahu Teâlâ’nın zatına layık olan bir mana vermiş; fakat verdikleri mananın kesin Allahu Teâlâ’nın kastettiği mana olduğunu asla iddia etmemişlerdir. Yed (el) kelimesini bu şekilde tevil eden ehlisünnet âlimleri, ayet ve hadislerin siyakına, sibakına ve karinelerine bakarak yerine göre bu kelimeye, Allahu Teâlâ’nın zatına layık olan “kuvvet, kudret, mülk, dilediği şekilde tasarruf etme, nimet, rahmet, mağfiret, yardım, destek olma” gibi manalar vermiş veya sözdeki sıla manasında ya da bir amelin üstünlüğünü ve önemini belirtmek için kullanıldığını söylemişlerdir.

Bazen de Allahu Teâlâ hakkında yedeyn (iki el) kelimesi kullanılmıştır. Ehlisünnet âlimleri bunu, taalluku; yaratılan varlığa değer, üstünlük, ayrıcalık ve şeref vermek olan bir sıfat olarak anlamışlardır, asla zahiri manasında uzuv ve temas etme olarak anlamamışlardır.

27- “Ey Allah’ım! Sen geceyi gündüze sokarsın (geceyi kısaltıp gündüzü uzatırsın)**, gündüzü de geceye sokarsın** (gündüzü kısaltıp geceyi uzatırsın)**; ölüden diriyi çıkarırsın** (kâfirden mu’mini, tohumdan bitkiyi, meniden insanı çıkardığın gibi)**, diriden de ölüyü çıkarırsın** (mu’minden kâfiri, bitkiden tohumu, insandan da meniyi çıkardığın gibi) **ve dilediğini hesapsız** (karşılık beklemeden ve mül-

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ ٱللَّهَ فَٱتَّبِعُونِى يُحْبِبْكُمُ ٱللَّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣١﴾
قُلْ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٢﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰٓ ءَادَمَ وَنُوحًا
وَءَالَ إِبْرَٰهِيمَ وَءَالَ عِمْرَٰنَ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٣﴾ ذُرِّيَّةًۢ بَعْضُهَا مِنۢ بَعْضٍ ۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ إِذْ قَالَتِ
ٱمْرَأَتُ عِمْرَٰنَ رَبِّ إِنِّى نَذَرْتُ لَكَ مَا فِى بَطْنِى مُحَرَّرًا فَتَقَبَّلْ مِنِّىٓ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٥﴾
فَلَمَّا وَضَعَتْهَا قَالَتْ رَبِّ إِنِّى وَضَعْتُهَآ أُنثَىٰ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا وَضَعَتْ وَلَيْسَ ٱلذَّكَرُ كَٱلْأُنثَىٰ ۖ وَإِنِّى
سَمَّيْتُهَا مَرْيَمَ وَإِنِّىٓ أُعِيذُهَا بِكَ وَذُرِّيَّتَهَا مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ ﴿٣٦﴾ فَتَقَبَّلَهَا رَبُّهَا بِقَبُولٍ حَسَنٍ وَأَنۢبَتَهَا
نَبَاتًا حَسَنًا وَكَفَّلَهَا زَكَرِيَّا ۖ كُلَّمَا دَخَلَ عَلَيْهَا زَكَرِيَّا ٱلْمِحْرَابَ وَجَدَ عِندَهَا رِزْقًا ۖ قَالَ يَٰمَرْيَمُ أَنَّىٰ لَكِ
هَٰذَا ۖ قَالَتْ هُوَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٣٧﴾ هُنَالِكَ دَعَا زَكَرِيَّا رَبَّهُۥ ۖ قَالَ
رَبِّ هَبْ لِى مِن لَّدُنكَ ذُرِّيَّةً طَيِّبَةً ۖ إِنَّكَ سَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٨﴾ فَنَادَتْهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَهُوَ قَآئِمٌ يُصَلِّى فِى
ٱلْمِحْرَابِ أَنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكَ بِيَحْيَىٰ مُصَدِّقًۢا بِكَلِمَةٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَسَيِّدًا وَحَصُورًا وَنَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٣٩﴾
قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٌ وَقَدْ بَلَغَنِىَ ٱلْكِبَرُ وَٱمْرَأَتِى عَاقِرٌ ۖ قَالَ كَذَٰلِكَ ٱللَّهُ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ
﴿٤٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱجْعَل لِّىٓ ءَايَةً ۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٍ إِلَّا رَمْزًا ۗ وَٱذْكُر رَّبَّكَ كَثِيرًا
وَسَبِّحْ بِٱلْعَشِىِّ وَٱلْإِبْكَٰرِ ﴿٤١﴾ وَإِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ ٱصْطَفَىٰكِ وَطَهَّرَكِ وَٱصْطَفَىٰكِ عَلَىٰ
نِسَآءِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٢﴾ يَٰمَرْيَمُ ٱقْنُتِى لِرَبِّكِ وَٱسْجُدِى وَٱرْكَعِى مَعَ ٱلرَّٰكِعِينَ ﴿٤٣﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ
نُوحِيهِ إِلَيْكَ ۚ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يُلْقُونَ أَقْلَٰمَهُمْ أَيُّهُمْ يَكْفُلُ مَرْيَمَ وَمَا كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ يَخْتَصِمُونَ
﴿٤٤﴾ إِذْ قَالَتِ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَٰمَرْيَمُ إِنَّ ٱللَّهَ يُبَشِّرُكِ بِكَلِمَةٍ مِّنْهُ ٱسْمُهُ ٱلْمَسِيحُ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ وَجِيهًا
فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٥﴾ وَيُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِى ٱلْمَهْدِ وَكَهْلًا وَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٤٦﴾

itaat et), **O’na tamamen boyun eğerek secde yap ve rükû eden salih kişilerle birlikte rükû et!”**

44- Ey rasulüm! (İmran’ın hanımı, Meryem, Zekeriyya, Yahya ve diğer konular hakkında) **Sana bildirdiğimiz bu haberler,** (kitap ehlinden bazı âlimler hariç hiç kimsenin bilmediği) **ğaybi haberlerdir. Onları sana vahiy yoluyla biz bildirdik. Ey rasulüm! Meryem’in kefaletini** (velayetini) **üstlenecek kişiyi tespit etmek için Zekeriyya ile diğer âlim ve salih kişiler kalemlerini atarak kura çektikleri zaman sen onların yanında değildin.** (Meryem’in kefaletini üstlenme konusunda) **Birbirleriyle ihtilafa düşüp çekiştikleri zaman da sen onların yanında değildin.**

45- (Ey rasulüm! Melekler Meryem’e şu sözü söylerken de sen ona şahid değildin!) **Melekler şöyle demişlerdi: “Ey Meryem! Muhakkak ki Allah kendi katından, çocuğun olacağını bildiren bir kelime ile seni müjdelemektedir. O çocuğun ismi, Meryem oğlu Mesih İsa’dır. O; dünyada ve ahirette üstün, şerefli, değerli bir makam sahibi ve Allah’a yakın olanlardan biri olacaktır.”**

46- “Ve o (Meryem oğlu İsa), **beşikte iken de yaşlanmış iken de insanlarla konuşacak ve salih** (Allah’ın razı olduğu) **kullardan olacaktır.”**

31- Ey rasulüm! De ki: “Eğer Allah’ı seviyorsanız (zahiren ve bâtınen) **bana tâbi olun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.”**

32- Ey rasulüm! De ki: “Allah’a ve rasulüne itaat edin!” Eğer itaatten yüz çevirirlerse muhakkak ki Allah kâfirleri (Allah ve rasulünün emirlerinden yüz çevirenleri) **sevmez** (onlara hak ettikleri cezayı verecektir)**.**

33- Muhakkak ki Allah; Âdem’i, Nuh’u, İbrahim ile ona tâbi olan mu’minleri ve İmran ile ona tâbi olan mu’minleri âlemlerden üstün kılmıştır (çünkü onlar Allah’a, O’nun dini İslam’a ve bütün emirlerine ihlasla tâbi olmuşlardı)**.**

34- Onlar (zikredilen bu rasuller ve onlara tâbi olan mu’minler)**, birbirlerinin soyundan gelmiş nesillerdir** (tevhidi, Allah’ın şeriatini ve O’na itaati, nesilden nesile aktararak devam ettirmişlerdir)**. Bilin ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun açık olsun her şeyi işitendir)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının ne yaptıklarını ve ne yapacaklarını bilendir, bu sebeple onlar arasından dilediğini seçip diğerlerinden üstün kılar)**.**

35- (Salih kulumuz) **İmran’ın hanımı** (Meryem’in annesi) **şöyle demişti: “Ey Rabbim! Karnımdaki çocuğu, hür olarak** (kula kulluk olan her türlü amelden temizlenerek) **hep sana ibadet etmesi ve içinde yalnız sana ibadet edilen mabede hizmetçi olması için adadım. Bu adağımı benden kabul et. Muhakkak ki sen** (اَلسَّمِيع) **es-Semîʿ’sin** (benim dualarımı ve gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitensin)**,** (اَلْعَلِيم) **el-ʿAlîm’sin** (kalbimdeki niyetimi ve gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilensin)**.”**

36- İmran’ın hanımı (umduğu gibi erkek değil de) **kız çocuğu doğurunca şöyle demişti: “Ey Rabbim! Ben kız çocuğu doğurdum.” Muhakkak ki Allah, onun ne doğurduğunu çok iyi bilir. “**(Ey Rabbim! Mabede hizmet konusunda) **Elbette kız, erkek gibi değildir. Ve ben doğurduğum kız çocuğuna Meryem adını verdim. Senden onu ve zürriyetini, rahmetinden kovulmuş şeytanın şerrinden korumanı istiyorum.”**

37- Rabbi Meryem’i (annesinden, hep Allah’a ibadet etmesi ve içinde yalnız O’na ibadet edilen mabede hizmetçi olması için) **iyi bir şekilde** (razı olunmuş bir adak olarak) **kabul etti, onu** (iyi rızıklarla olgun bir kadın oluncaya kadar) **güzel bir şekilde yetiştirdi, Zekeriyya’yı da ona kefil kıldı. Zekeriyya, Meryem’in mihrabına her girdiğinde onun yanında** (mevsimi olmayan) **yiyecekler bulurdu.** (Bundan dolayı) **Zekeriyya, “Ey Meryem! Bu** (mevsimi olmayan) **yiyecekler sana nereden geldi?” diye sordu. Meryem şöyle cevap verdi: “Bunlar Allah katından geldi.” Muhakkak ki Allah dilediğini hesapsız** (karşılık beklemeden ve mülkünün eksilmesinden korkmaksızın) **rızıklandırır.**

38- Zekeriyya, Meryem’in durumunu (ona Allah tarafından verilen ikramı) **görünce Rabbine yönelerek şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Katından bir ikram olarak bana salih bir zürriyet ver. Muhakkak ki sen duaları işiten ve icabet edensin.”**

39- Zekeriyya mihrapta namaz kılarken melekler ona şöyle seslendi: “Muhakkak ki Allah sana oğul olarak Yahya isminde bir çocuğu müjdelemektedir. O; Allah’ın kelimesini (“Ol!” emriyle yarattığı Meryem’in oğlu İsa’yı) **tasdik edecek, ilim ve ibadette kavminin en üstünü olacak, nefsi arzularını engelleyerek kendisini sadece Allah’a ibadete adayacak ve salih nebilerden olacaktır.”**

40- (Yahya ile müjdelenen) **Zekeriyya** (nasıl çocuk sahibi olabileceğini merak ederek) **şöyle dedi: “Ey Rabbim! Ben** (çocuğu olmayacak kadar) **yaşlanmış biriyim ve hanımım da kısırdır. Ne şekilde bana çocuk ihsan edeceksin?” Allah ona, “İşte durumun böyle iken olacak, Allah dilediğini yapar** (O, her şeye kadirdir)**.” dedi.**

41- Zekeriyya şöyle dedi: “Ey Rabbim! (Karımın hamile kaldığına dair) **Bana bir alamet ver.” Allah dedi ki: “**(Bu konuda) **Sana verilen alamet;** (hasta olmadığın hâlde) **üç gün insanlarla, işaretleşme dışında konuşamamandır. Ve gündüzün son vakitlerinde de gündüzün ilk vakitlerinde de Rabbini çokça zikret** (O’na ibadet et) **ve O’nu tesbih et** (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yücelt)**.”**

42- Ey rasulüm! Meleklerin Meryem’e söylediği sözü hatırla! Melekler şöyle demişlerdi: “Ey Meryem! Muhakkak ki Allah seni (ikramıyla hep kendisine ibadet etmen ve içinde yalnız O’na ibadet edilen mabede hizmetçi olman için) **seçti, seni** (dinindeki her türlü şirk, şüphe ve sapıklıktan) **temizledi ve seni** (yaşadığın zamandaki) **bütün kadınlardan üstün kıldı.”**

43- Melekler (sözlerine devam ederek) **şöyle demişlerdi: “Ey Meryem!** (Sana verdiği nimetlerden dolayı) **Rabbin için** (tek başına namaz kılarken) **ihlas ve huşu ile kıyamı uzun tut** (O’na hep ibadet ve

قَالَتۡ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ لِي وَلَدٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِي بَشَرٞۖ قَالَ كَذَٰلِكِ ٱللَّهُ يَخۡلُقُ مَا يَشَآءُۚ إِذَا قَضَىٰٓ
أَمۡرٗا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٧﴾ وَيُعَلِّمُهُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ ﴿٤٨﴾ وَرَسُولًا
إِلَىٰ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنِّي قَدۡ جِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ أَنِّيٓ أَخۡلُقُ لَكُم مِّنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ
ٱلطَّيۡرِ فَأَنفُخُ فِيهِ فَيَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ وَأُبۡرِئُ ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ وَأُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِ ٱللَّهِۖ
وَأُنَبِّئُكُم بِمَا تَأۡكُلُونَ وَمَا تَدَّخِرُونَ فِي بُيُوتِكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لَّكُمۡ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ
﴿٤٩﴾ وَمُصَدِّقٗا لِّمَا بَيۡنَ يَدَيَّ مِنَ ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَلِأُحِلَّ لَكُم بَعۡضَ ٱلَّذِي حُرِّمَ عَلَيۡكُمۡۚ وَجِئۡتُكُم بِـَٔايَةٖ
مِّن رَّبِّكُمۡ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱللَّهَ رَبِّي وَرَبُّكُمۡ فَٱعۡبُدُوهُۚ هَٰذَا صِرَٰطٞ مُّسۡتَقِيمٞ ﴿٥١﴾
۞فَلَمَّآ أَحَسَّ عِيسَىٰ مِنۡهُمُ ٱلۡكُفۡرَ قَالَ مَنۡ أَنصَارِيٓ إِلَى ٱللَّهِۖ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ نَحۡنُ أَنصَارُ
ٱللَّهِ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّا مُسۡلِمُونَ ﴿٥٢﴾ رَبَّنَآ ءَامَنَّا بِمَآ أَنزَلۡتَ وَٱتَّبَعۡنَا ٱلرَّسُولَ فَٱكۡتُبۡنَا مَعَ
ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَكَرُواْ وَمَكَرَ ٱللَّهُۖ وَٱللَّهُ خَيۡرُ ٱلۡمَٰكِرِينَ ﴿٥٤﴾ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَىٰٓ إِنِّي مُتَوَفِّيكَ
وَرَافِعُكَ إِلَيَّ وَمُطَهِّرُكَ مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَجَاعِلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوكَ فَوۡقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِلَىٰ يَوۡمِ
ٱلۡقِيَٰمَةِۖ ثُمَّ إِلَيَّ مَرۡجِعُكُمۡ فَأَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ فِيمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٥٥﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
فَأُعَذِّبُهُمۡ عَذَابٗا شَدِيدٗا فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٥٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٧﴾ ذَٰلِكَ نَتۡلُوهُ عَلَيۡكَ مِنَ ٱلۡأٓيَٰتِ وَٱلذِّكۡرِ
ٱلۡحَكِيمِ ﴿٥٨﴾ إِنَّ مَثَلَ عِيسَىٰ عِندَ ٱللَّهِ كَمَثَلِ ءَادَمَۖ خَلَقَهُۥ مِن تُرَابٖ ثُمَّ قَالَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٥٩﴾

58- Ey rasulüm! Sana (Cibril'in diliyle vahyederek) **okuduğumuz** (İmran'ın hanımı, Meryem, Zekeriyya, Yahya, İsa, havariler ve İsrailoğulları hakkındaki) **bu haberler,** (senin Allah'ın rasulü olduğunu ispat eden) **apaçık ayetlerden ve muttakiler için öğüt olan, içi hikmet dolu kitaptandır** (hakkı bâtıldan ayıran ve içinde hiçbir bâtıl bulunmayan Kur'ân'dandır)**.**

59- (Ey İsa'ya tapan Hristiyanlar!) **Biliniz ki İsa'nın** (yaratılış bakımından) **Allah katındaki benzeri, Âdem'dir.** (Allah İsa'yı babasız, Âdem'i ise hem babasız hem annesiz yaratmıştır. Bunları bildiğiniz hâlde, üstelik Âdem'in yaratılışı İsa'dan daha hayret verici olmasına rağmen nasıl oluyor da Âdem'e gelince "Allah'ın kulu", İsa'ya gelince "ilah" diyorsunuz?! Hiç akletmez misiniz?) **Allah, Âdem'i** (ezelde onun var olmasını takdir ettiği zaman geldiğinde) **topraktan yarattı ve** (ezelde) **ona "**(Şu vakitte) **Ol!" demesiyle** (tayin ettiği vakit geldiğinde) **o da oluverdi.*** (Aynı şekilde ezelde Allah İsa'nın da babasız bir şekilde var olmasını irade etti ve ezelde "Şu vakitte ol!" dedi, tayin edilen vakit geldiğinde İsa da babasız oluverdi. Allah her şeye kadirdir.)

* Allahu Teâlâ ezeli ve kdîm (قَدِيم)'dir. İradesi, kelamı ve bütün sıfatları da kdîm (قَدِيم)'dir yani başlangıcı yoktur; değişmez, eksilmez ve artmaz. "Ol!" kelimesi Allahu Teâlâ'nın kelamındandır. Allahu Teâlâ'nın kelamı ise ezelidir. Allahu Teâlâ Âdem'i babasız ve annesiz yaratmayı irade etmiştir, İsa'yı da babasız ve Meryem'den yaratmayı irade etmiştir ve bu irade ezelidir, kdîm (قَدِيم)'dir, sonra olmuş değildir. Allahu Teâlâ irade ettiği şeyi, olmasını tayin ettiği zaman geldiğinde olmasını tayin ettiği şekilde kudretiyle icat eder. Hâdis yani daha önce yokken sonradan var olan, Allahu Teâlâ'nın yarattığı şeydir. Allahu Teâlâ'nın iradesi ve kelamı ise asla hâdis değildir çünkü bunlar Allahu Teâlâ'nın zati sıfatlarındandır.

47- Meryem (bu müjdeyi duyunca) **şöyle demişti: "Ey Rabbim! Bana hiçbir erkek dokunmadığı** (cima yapmadığı) **hâlde benim nasıl çocuğum olacak?!" Allah şöyle buyurdu: "İşte böyle** (hiçbir erkek seninle cima yapmaksızın çocuğun) **olacak. Allah dilediği şeyi, dilediği şekilde yaratır. Allah bir şeyin olmasını irade etmişse** (ki iradesi ezelidir)* **"**(Şu vakitte) **Ol!" der, o da** (tayin ettiği vakit geldiğinde) **irade ettiği şekilde olur** (Allah'ın irade ettiği şeyin zamanında olmasını engelleyecek hiç kimse yoktur)**."**

* Allahu Teâlâ'nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

48- (Melekler İsa hakkındaki sözlerine devam ederek Meryem'e şöyle dediler) **"Allah ona** (Meryem oğlu İsa'ya) **yazıyı** (okuyup yazmayı)**, hikmeti** (sözünde ve amelinde her zaman doğruya isabet etmeyi)**,** (Musa'ya verilen) **Tevrât'ı ve** (kendisine verilecek olan) **İncîl'i de öğretecektir."**

49- (Melekler sözlerine devam ederek Meryem'e şöyle dediler) **İsa, İsrailoğullarına rasul olacak ve onlara şöyle diyecek: "**(Ey İsrailoğulları!) **Muhakkak ki ben, Rabbiniz tarafından** (rasul olduğumu ispat eden şu) **deliller** (mucizeler) **ile size geldim: Ben size çamurdan bir kuş sureti yapıp ona üflerim ve o, Allah'ın izniyle canlı bir kuş oluverir. Yine doğuştan kör olanı iyileştirip gözleri görür hâle getiririm, baras* hastalığına yakalanmış olanı iyileştiririm, ölü olanı da diriltirim ve bütün bunları** (O'na dua ederek) **Allah'ın izniyle yaparım. Size yediğiniz şeyi ve evinizde sakladığınız her şeyi de haber veririm. Eğer** (gerçekten hakkı tasdik etmek, alametleri kabul etmek ve ihlasla Allah'a) **iman etmek istiyorsanız bilin ki bildirdiğim bu haberlerde muhakkak sizin için** (benim Allah'ın rasulü olduğuma dair) **apaçık deliller vardır."**

*Baras: İlacı olmayan kronik bir cilt hastalığıdır.

50- (Melekler, Meryem'e bilgi vermeye devam ederek şöyle dediler) **İsa, İsrailoğullarına şöyle diyecek: "Ben, daha önce Musa'ya verilen Tevrât'ı tasdik edip üzerinize haram kılınan bazı şeyleri size helal kılmak için rasul olarak gönderildim ve size Rabbiniz tarafından gönderilmiş rasul olduğuma** (ve söylediğim her şeyin hak olduğuna) **delalet eden apaçık mucizeler getirdim. Öyleyse Allah'tan gereği gibi** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak) **korkun ve** (her konuda) **bana itaat edin."**

51- "Ve biliniz ki Allah benim de sizin de hepimizin yegâne rabbidir. Öyleyse yalnız O'na ibadet edin (ve O'na hiçbir şeyi eş koşmayın, çünkü ibadeti hak eden sadece O'dur)**. İşte doğru** (hiçbir eğriliği bulunmayan) **yol budur** (bunun dışındaki bütün yollar ise şeytanın yoludur)**!"**

52- İsa, (rasul olarak gönderildiğinde) **İsrailoğullarının** (kendilerine tebliğ edilen) **hakkı bile bile inkâr ettiklerini anlayınca şöyle dedi: "Yalnız Allah'a ibadet etmeye davet konusunda bana kim yardımcı olacak?" Bunun üzerine havariler şöyle dediler: "Biz, Allah'ın dinini yayma konusunda Allah için sana yardım etmeye hazırız. Biz Allah'a iman ettik** (her türlü şirki terk ederek; Allah'ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tevhid ederek O'nu kalple tasdik ettik)**.** (Ey İsa!) **Sen de bizim Müslümanlar olduğumuza** (her türlü şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet eden ve O'nun emirlerine kayıtsız şartsız teslim olan kişiler olduğumuza) **şahid ol."**

53- Havariler, "Ey Rabbimiz! (İsa'ya) **İndirdiğine** (İncîl'e) **iman ettik ve gönderdiğin rasulü** (İsa'yı) **tasdik edip ona** (ihlasla) **tâbi olduk. Bizleri de** (sana ve rasulüne iman edip) **hak şehadetiyle şehadet eden** (mu'min) **kullarından kıl!" dediler.**

54- (İsrailoğullarından) **İnkârcılar ise** (İsa'yı öldürmek için) **tuzak hazırladılar. Allah da onların tuzağını bozdu** (ve onları hak ettikleri şekilde cezalandırdı)**. Bilin ki Allah,** (rasullerine ve onlara tâbi olan muvahhidlere zarar vermek için) **tuzak kuranların tuzağını bozup onlara hak ettikleri cezayı en mükemmel şekilde verendir.**

55- Allah (İsa'ya) **şöyle demişti: "Ey İsa! Muhakkak ki ben seni yeryüzünden** (öldürmeksizin ruh ve cesedinle) **alacağım, seni gökte şerefli kıldığım bir yere yükselteceğim ve seni kâfirlerden** (onların şirk, küfür, zulüm ve ahlaksızlık gibi pisliklerinden) **arındıracağım. Sana** (ihlasla) **tâbi olanları** (mu'minleri) **ise kıyamet gününe kadar** (izzet ve hüccetle) **kâfirlerden üstün kılacağım. Muhakkak sonra** (kıyamet gününde) **dönüşünüz bana olacak. İşte o zaman aranızda ihtilaf ettiğiniz her konuda sadece ben hüküm vereceğim."**

56- "Ey İsa! (Sana tâbi olmayıp getirdiğinden yüz çeviren) **İnkârcılara gelince; onları dünyada da ahirette de şiddetli azaba uğratacağım ve onları bu azaptan kurtaracak hiçbir yardımcıları da olmayacaktır."**

57- "Ey İsa! (Sana tâbi olup getirdiğin tevhide ve hakka ihlasla) **İman eden ve salih ameller işleyenlere** (senin emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **gelince; onlara yaptıklarının karşılığı eksiksiz olarak verilecektir. Biliniz ki Allah** (hiç kimseye zulmetmez, çünkü O; zatı, sıfatları, fiilleri, hak veya yetkilerinde kendisine şirk koşarak en büyük zulmü yapan ve hakkı yerine koymayarak ya da kullara haklarını vermeyerek) **herhangi bir zulüm yapan zalimleri asla sevmez."**

ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٦٠﴾ فَمَنْ حَآجَّكَ فِيهِ مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَكَ مِنَ ٱلْعِلْمِ فَقُلْ
تَعَالَوْا۟ نَدْعُ أَبْنَآءَنَا وَأَبْنَآءَكُمْ وَنِسَآءَنَا وَنِسَآءَكُمْ وَأَنفُسَنَا وَأَنفُسَكُمْ ثُمَّ نَبْتَهِلْ فَنَجْعَل لَّعْنَتَ
ٱللَّهِ عَلَى ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٦١﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْقَصَصُ ٱلْحَقُّ ۚ وَمَا مِنْ إِلَٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ
ٱلْحَكِيمُ ﴿٦٢﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٦٣﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ كَلِمَةٍ سَوَآءٍۭ
بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ أَلَّا نَعْبُدَ إِلَّا ٱللَّهَ وَلَا نُشْرِكَ بِهِۦ شَيْـًٔا وَلَا يَتَّخِذَ بَعْضُنَا بَعْضًا أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۚ
فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُولُوا۟ ٱشْهَدُوا۟ بِأَنَّا مُسْلِمُونَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تُحَآجُّونَ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمَآ أُنزِلَتِ
ٱلتَّوْرَىٰةُ وَٱلْإِنجِيلُ إِلَّا مِنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٥﴾ هَٰٓأَنتُمْ هَٰٓؤُلَآءِ حَٰجَجْتُمْ فِيمَا لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ
فَلِمَ تُحَآجُّونَ فِيمَا لَيْسَ لَكُم بِهِۦ عِلْمٌ ۚ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ إِبْرَٰهِيمُ يَهُودِيًّا
وَلَا نَصْرَانِيًّا وَلَٰكِن كَانَ حَنِيفًا مُّسْلِمًا وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٦٧﴾ إِنَّ أَوْلَى ٱلنَّاسِ بِإِبْرَٰهِيمَ
لَلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ وَهَٰذَا ٱلنَّبِىُّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ وَلِىُّ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٨﴾ وَدَّت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ
لَوْ يُضِلُّونَكُمْ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ
وَأَنتُمْ تَشْهَدُونَ ﴿٧٠﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَلْبِسُونَ ٱلْحَقَّ بِٱلْبَٰطِلِ وَتَكْتُمُونَ ٱلْحَقَّ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٧١﴾ وَقَالَت طَّآئِفَةٌ مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ ءَامِنُوا۟ بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَجْهَ ٱلنَّهَارِ وَٱكْفُرُوٓا۟
ءَاخِرَهُۥ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٧٢﴾ وَلَا تُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّا لِمَن تَبِعَ دِينَكُمْ قُلْ إِنَّ ٱلْهُدَىٰ هُدَى ٱللَّهِ أَن يُؤْتَىٰٓ أَحَدٌ
مِّثْلَ مَآ أُوتِيتُمْ أَوْ يُحَآجُّوكُمْ عِندَ رَبِّكُمْ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْفَضْلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٧٣﴾

gizliyorsunuz?!

72- Kitap ehlinden bir grup (Medine çevresindeki Yahudi âlimleri, kendilerine tâbi olanlara) **şöyle dedi: “Günün başında** (Muhammed’e) **iman edenlere indirilen kitaba iman ettiğinizi söyleyin, günün sonunda ise onu reddettiğinizi söyleyin. Umulur ki onlar, böyle yaptığınızda** (iman ettikleri şeylerde şüpheye düşüp) **dinlerinden dönerler.”**

73- (Yahudi âlimleri sözlerine devam ederek kendilerine tâbi olanlara şöyle dediler) **“Sizin dininize tâbi olanlardan başkasına sakın iman etmeyin** (tâbi olmayın)**.” Ey rasulüm! Böyle söyleyenlere de ki: “Muhakkak ki doğru yol, ancak Allah’ın gösterdiği yoldur** (sizin yolunuz değildir)**. Sizin yolunuz ise size verilen nimetlerin** (hasetten dolayı) **başkasına da verilmesini istememek ve** (Kur’ân’a iman ettiğinizde mu’minlerin) **Rabbiniz katında aleyhinize delil göstermelerinden korkmanız sebebiyle** (apaçık olan) **hakkı yalanlayıp ona tâbi olmamaktır.” Ey rasulüm! De ki: “Lütuf ve ihsan** (nebilik vermek, hidayete ulaştırıp imana ve Allah’a teslimiyete muvaffak kılmak) **Allah’ın elindedir,* onu dilediği kullarına verir** (bu nimeti size veya bir ümmete has kılmamıştır)**. Bilin ki Allah** (وَاسِعٌ) **Vâsi‘’dir** (nimetleri ve ikramı bol olan, dilediğine dilediği gibi ikramda bulunandır), (عَلِيمٌ) **‘Alîm’dir** (vereceği ikramı kimlerin hak ettiğini ve her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilendir).**”**

*Allahu Teâlâ hakkında geçen “yed (el)” ve “yedeyn (iki el)” sözleri ile ilgili açıklama için bkz. Âli ‘İmrân: 26.

60- Ey rasulüm! Rabbinden (İsa hakkında) **sana bildirilenlerin hepsi haktır** (kesin doğrudur)**. Sakın bu konuda şüphe edenlerden olma!**

61- Ey rasulüm! Sana Allah’tan (İsa’nın O’nun kulu ve rasulü olduğuna dair) **ilim geldikten sonra kim İsa hakkında** (onun ilah olduğunu iddia ederek) **seninle tartışırsa** (ona) **de ki: “Gelin; oğullarımızı ve oğullarınızı, kadınlarımızı ve kadınlarınızı, biz kendimizi ve siz kendinizi bir araya çağırıp toplanalım. Sonra Allah’a gönülden yalvararak Allah’ın lanetinin yalancılar üzerine olması için lanetleşelim.”**

62- Ey rasulüm! (İsa hakkında) **Sana anlattığımız her şey kesinlikle haktır. Bilinmesi de gerekir ki tek gerçek ilah vardır, o da Allah’tır** (O, her şeyin yaratıcısı ve sahibidir, ibadet edilmeyi hak eden de sadece O’dur)**. Muhakkak ki o Allah,** (ٱلۡعَزِيزِ) **el-ʿAzîz’dir** (kendisinden başkasına ibadet eden ve emirlerine riayet etmeyip karşı gelenlere hak ettikleri cezayı vermeye kadir olan, dilediği gibi hüküm veren ve kendisinden asla hesap sorulmayan tek yüce zattır)**,** (ٱلۡحَكِيمِ) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

63- Ey rasulüm! (İsa hakkında birçok açık delil getirdiğin hâlde sana tâbi olmayıp getirdiğin tevhid dininden) **Yüz çevirirlerse bil ki bu, onların müfsit** (bozguncu) **olmalarındandır. Muhakkak ki Allah müfsitleri** (şirk koşarak en büyük zulmü yapan, mahlukata zulüm yapmaktan çekinmeyen, tevhid dininin yayılmasına ve insanların tevhidi yaşamasına engel olan, muvahhidlere her türlü eziyet ve işkenceyi caiz gören bozguncuları) **çok iyi bilir** (ve onlara hak ettikleri cezayı elbette verecektir)**.**

64- Ey rasulüm! De ki: “Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Gelin, bizim de sizin de hak ve adaletli olduğunu kabul ettiğimiz kelime** (La ilahe illallah) **üzerinde birleşelim** (ona bilerek iman edip onun gerektirdiği şekilde yaşayalım)**. O hak ve adaletli olan kelimenin manası ve gerektirdiği şeyler şunlardır: “Yalnız Allah’a ibadet etmemiz, O’na hiçbir şeyi şirk koşmamamız** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve ibadette Allah’a benzerler ve ortaklar edinmememiz) **ve birbirimizi Allah’tan başka rabler edinmememiz** (yalnız Allah’a ait olan hak, yetki ve sıfatları yaratılmışlardan herhangi birine vermememiz)**.” Eğer onlar** (hak ve adaletli olan tevhid kelimesine bu mana ile iman etmeyip zahiren ve bâtınen ona uymaktan) **yüz çevirirlerse siz onlara şöyle deyin: “Şahid olun ki biz** (tevhid kelimesinin bu manasını bilip ona zahiren ve bâtınen uyduğumuz için) **Müslüman olduk** (siz ise bu kelimeye bu şekilde uymayı reddedip onu sadece kuru bir söz olarak söylediğiniz için Müslüman değilsiniz)**.”**

65- Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**!** (“İbrahim Yahudidir, Hristiyandır.” diyerek) **İbrahim’in milleti hakkında niçin çekişip duruyorsunuz?! Hâlbuki Tevrât ve İncîl kesinlikle İbrahim’den sonra indirilmiştir. Bu konuda nasıl çelişkiye düştüğünüzü hiç akletmiyor musunuz?!**

66- (Ey Yahudi ve Hristiyanlar!) **İşte siz böyle kimselersiniz! Hadi** (kitaplarınızdan öğrendiğiniz için din ile ilgili) **bildiğiniz konularda insanlarla tartışıyorsunuz, fakat** (İbrahim ile ilgili) **bilginiz olmayan konularda niçin cedelleşiyorsunuz?! Muhakkak ki Allah her şeyi bilir, siz ise bilemezsiniz.**

67- (Ey Yahudi ve Hristiyanlar! Bilin ki) **İbrahim ne Yahudi ne de Hristiyan idi. Fakat o,** (rasulümüz Muhammed gibi) **hanif** (bâtıl dinlerden uzaklaşıp her türlü şirki terk etmiş olan) **Müslüman** (Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyerek O’nun emirlerine tamamen teslim olmuş bir kimse) **idi. Ve o, kesinlikle** (müşrik Arapların iddia ettiği gibi) **müşriklerden hiç olmadı.**

68- Muhakkak ki insanlardan İbrahim’e nispet edilmeye en layık olanlar; (yaşadığı zamanda) **ona iman edip tâbi olan muvahhidler ile şu nebi** (Muhammed) **ve** (Allah’a hiçbir konuda şirk koşmadan ihlasla ona) **iman edenlerdir. Bilin ki Allah, mu’minlerin** (her türlü şirki terk edip Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyerek ihlasla sadece O’na ibadet edenlerin) **yardımcısı ve koruyucusudur.**

69- (Ey Rasulullah’a iman edip tâbi olan gerçek mu’minler!) **Kitap ehlinden bir grup** (Yahudi ve Hristiyan âlimleri) **sizi** (tâbi olduğunuz tevhid dininden) **saptırıp helake sürüklemeyi çok ister, ancak onlar** (bu istekleri ile) **sadece sapıklıklarını artırarak kendilerini** (daha çok) **helake sürüklerler. Onlar, bu yaptıklarından dolayı ne kötü bir cezaya uğratılacaklarını bilmezler.**

70- Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Niçin Allah’ın ayetlerini** (size inen kitaptaki Muhammed’in hak rasul olduğunu bildiren ayetleri) **inkâr ediyorsunuz?! Hâlbuki siz, o ayetlerin hak olduğuna da şehadet ediyorsunuz!**

71- Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Niçin** (size inen) **hakkı** (kafanızdan uydurduğunuz) **bâtıl ile karıştırıyorsunuz ve** (inandığınız kitapta geçen) **hakkı** (Muhammed’in rasul ve Allah katında geçerli dinin İslam olduğunu) **bildiğiniz hâlde**

يَخۡتَصُّ بِرَحۡمَتِهِۦ مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ٧٤ ۞وَمِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ مَنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِقِنطَارٖ
يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ وَمِنۡهُم مَّنۡ إِن تَأۡمَنۡهُ بِدِينَارٖ لَّا يُؤَدِّهِۦٓ إِلَيۡكَ إِلَّا مَا دُمۡتَ عَلَيۡهِ قَآئِمٗاۗ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لَيۡسَ عَلَيۡنَا
فِي ٱلۡأُمِّيِّـۧنَ سَبِيلٞ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٧٥ بَلَىٰۚ مَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ وَٱتَّقَىٰ فَإِنَّ
ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ٧٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَشۡتَرُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَأَيۡمَٰنِهِمۡ ثَمَنٗا قَلِيلًا أُوْلَٰٓئِكَ لَا خَلَٰقَ لَهُمۡ فِي
ٱلۡأٓخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ ٱللَّهُ وَلَا يَنظُرُ إِلَيۡهِمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمۡ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٧٧ وَإِنَّ مِنۡهُمۡ
لَفَرِيقٗا يَلۡوُۥنَ أَلۡسِنَتَهُم بِٱلۡكِتَٰبِ لِتَحۡسَبُوهُ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَمَا هُوَ مِنَ ٱلۡكِتَٰبِ وَيَقُولُونَ هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِ
وَمَا هُوَ مِنۡ عِندِ ٱللَّهِۖ وَيَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلۡكَذِبَ وَهُمۡ يَعۡلَمُونَ ٧٨ مَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُؤۡتِيَهُ ٱللَّهُ ٱلۡكِتَٰبَ
وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ثُمَّ يَقُولَ لِلنَّاسِ كُونُواْ عِبَادٗا لِّي مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن كُونُواْ رَبَّٰنِيِّـۧنَ بِمَا كُنتُمۡ
تُعَلِّمُونَ ٱلۡكِتَٰبَ وَبِمَا كُنتُمۡ تَدۡرُسُونَ ٧٩ وَلَا يَأۡمُرَكُمۡ أَن تَتَّخِذُواْ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ أَرۡبَابًاۗ أَيَأۡمُرُكُم
بِٱلۡكُفۡرِ بَعۡدَ إِذۡ أَنتُم مُّسۡلِمُونَ ٨٠ وَإِذۡ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ لَمَآ ءَاتَيۡتُكُم مِّن كِتَٰبٖ وَحِكۡمَةٖ ثُمَّ
جَآءَكُمۡ رَسُولٞ مُّصَدِّقٞ لِّمَا مَعَكُمۡ لَتُؤۡمِنُنَّ بِهِۦ وَلَتَنصُرُنَّهُۥۚ قَالَ ءَأَقۡرَرۡتُمۡ وَأَخَذۡتُمۡ عَلَىٰ ذَٰلِكُمۡ إِصۡرِيۖ
قَالُوٓاْ أَقۡرَرۡنَاۚ قَالَ فَٱشۡهَدُواْ وَأَنَا۠ مَعَكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ٨١ فَمَن تَوَلَّىٰ بَعۡدَ ذَٰلِكَ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ
٨٢ أَفَغَيۡرَ دِينِ ٱللَّهِ يَبۡغُونَ وَلَهُۥٓ أَسۡلَمَ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ طَوۡعٗا وَكَرۡهٗا وَإِلَيۡهِ يُرۡجَعُونَ ٨٣
قُلۡ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا وَمَآ أُنزِلَ عَلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَمَآ
أُوتِيَ مُوسَىٰ وَعِيسَىٰ وَٱلنَّبِيُّونَ مِن رَّبِّهِمۡ لَا نُفَرِّقُ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ وَنَحۡنُ لَهُۥ مُسۡلِمُونَ ٨٤

ler ve gerçek mu'minler gibi) **ya da istemeyerek** (kendisi boyun eğmediği hâlde bütün organları boyun eğen kâfirler gibi) **O'na teslim olmuştur.** (Ey İslam'dan başka bir din arayanlar!) **Bilin ki** (sonunda) **herkes** (ölüp) **Allah'a dönecektir** (ve dünyada yaptıklarının hesabını tek tek verecektir)**.**

84- Ey rasulüm! (Allah'ın dini dışında başka bir din arayan kâfirlere)**, "Biz, Allah'a** (O'nun zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir olduğuna; bizim yegâne rabbimiz ve ilahımız olduğuna; O'ndan başka ibadete layık gerçek hiçbir ilah olmadığına) **ve O'nun tarafından bize indirilene** (şeksiz şüphesiz, tam bir teslimiyetle)**; İbrahim'e, İsmail'e, İshak'a, Yakub'a ve Yakub'un torunlarına** (vahiy olarak) **Rableri tarafından indirilenlere; Musa, İsa ve nebilere Rableri tarafından verilenlere** (şeksiz şüphesiz) **iman ettik." deyin ve buna ek olarak "**(Allah tarafından gönderildiği bildirilen) **Nebilerden bir kısmına iman edip bir kısmına iman etmemek suretiyle hiçbirinin arasını ayırmayız." deyin. Ayrıca kâfir ve müşriklere deyin ki: "Bilin ki biz,** (sizin gibi değiliz; bütün sahte ilahları, her türlü şirki ve müşrikleri reddederek her konuda tam manasıyla) **Allah'a teslim olanlarız** (mutlak itaat edilme*, mutlak sevilme* ve mutlak tâbi olunma hakkını ihlasla, bütün bunları sadece kendisi hak eden Allah'a verenleriz)**."**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

* Mutlak sevilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

74- Allah rahmetini (nübüvveti, Kur'ân'ı, hidayeti ve diğer ikramlarını) **dilediğine has kılar** (kimse O'nu bir şeye zorlayamaz)**. Bilin ki Allah büyük lütuf ve ihsan sahibidir** (sevdiği, razı olduğu ve dilediği kullarına lütuf ve ihsanda bulunur)**.**

75- Ve kitap ehlinden (Yahudi ve Hristiyanlardan) **öylesi vardır ki ona tonlarca mal emanet etsen onu sana eksiksiz iade eder. Onlardan öylesi de vardır ki ona** (sadece) **bir dinar bile emanet etsen tepesinde dikilip ısrarla istemedikçe onu sana iade etmez. Bunun sebebi, "Bizim ummilere** (kendilerine kitap verilmeyenlere) **karşı** (mallarını yeme konusunda) **üzerimize bir vebal yoktur** (Allah onları bize mubah kılmıştır)**." demeleridir. Ve onlar, Allah hakkında uydurulmuş bu** (ve benzeri) **sözleri yalan olduğunu bile bile söylerler.**

76- Hayır! Sizin iddia ettiğiniz gibi değil. (Aldığınız emanet ne kadar küçük olursa olsun, sahibine iade etmediğinizde vebal altında olacaksınız.) **Bilin ki kim verdiği ahdi yerine getirir** (Allah'a, rasulüne ve emaneti ehline vermek dâhil, rasulün getirdiği her şeye iman eder) **ve Allah'tan korkarsa** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınırsa) **muhakkak ki Allah muttakileri** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **sever** (hak ettikleri mükâfaatları ahiret gününde onlara mutlaka verecektir)**.**

77- Muhakkak ki değersiz olan dünya metaını elde etmek için (Allah'ın kitaplarına ve son gelen rasule iman edip tâbi olacaklarına dair) **Allah'a verdikleri ahdi bozan ve** (haramı helal yapmak için) **yalan yere yemin edenlere gelince; işte onların ahiretteki nimetlerden hiçbir payı olmayacak, Allah onlarla** (kendilerini sevindirecek şekilde) **kelam etmeyecek, kıyamet gününde onlara** (merhametle) **bakmayacak, onları** (yaptıkları küfür, şirk ve günahların pisliğinden) **temizlemeyecek ve onlar için acıklı bir azap olacaktır.**

78- Yine kitap ehlinden (Medine civarındaki Yahudilerden) **öylesi de vardır ki onlar kitabı** (Tevrât'ı) **okurken, kitaptan olduğunu zannetmeniz için kitapta olmayan** (uydurdukları) **şeyleri de dillerini eğip bükerek** (sanki Tevrât'ın ayetleriymiş gibi) **okurlar. Hâlbuki** (onların dillerini eğip bükerek okudukları) **bu şeyler kesinlikle kitaptan** (Tevrât'tan) **değildir. Üstelik** (dillerini eğip bükerek okudukları) **kitaptan olmayan şeyler hakkında, "Bunlar, Allah tarafından** (rasulümüze) **indirilmiştir." derler. Oysa kesinlikle bunlar Allah'tan değildir. Onlar işte böyle ve değişik şekillerde bile bile Allah hakkında yalan uydururlar.**

79- Hiç kimsenin; Allah kendisine kitap indirdikten, hüküm (hikmetle hüküm verme özelliği, ilim ve doğru anlayış) **ve nebilik verdikten sonra insanlara, "Allah'ı bırakarak** (veya Allah ile birlikte) **bana ibadet edin** (yalnız Allah'a ait olan hak, sıfat ve yetkileri bana verin)**." demesi mümkün değildir. Ona** (nebiye) **layık olan, "Ey iman edenler! Kitabı** (Kur'ân'ı) **öğrettiğinize ve içindekileri** (helal ve haram hükümlerini) **anlayarak** (insanlara) **okuduğunuza göre rabbaniler** (ihlasla sadece Allah'a ibadet eden, ilmiyle amel eden, insanları hakka irşad eden ve onları ıslah eden salih kullar) **olun!" demektir.**

80- Yine (Allah'ın kendisine kitap, hüküm ve nebilik verdiği) **o kimsenin size, "Melekleri ve nebileri** (Allah dışında) **rabler edinin** (yalnız Allah'a ait hak, sıfat ve yetkilerden herhangi birini onlara verin)**." diye emretmesi de mümkün değildir. Siz Müslüman olduktan** (her türlü şirki terk ederek Allah'ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyip O'nun emirlerine kayıtsız şartsız tamamen teslim olduktan) **sonra** (iman ettiğiniz şeyleri) **tekrar inkâr etmeyi mi size emredecek?!**

81- Hani Allah nebilerden, "Ey nebiler! Her ne kadar size (hakkı apaçık bildiren) **kitap ve hikmet** (söz ve amelde her zaman doğruya isabet etme nimeti) **vermiş olsam da bundan sonra elinizdeki kitabı doğrulayıp tasdik eden bir rasul size geldiğinde mutlaka ona iman edip tâbi olacak ve ona destek olup yardım edeceksiniz** (ümmetlerinize de ona iman edip tâbi olarak destek olmalarını tebliğ edeceksiniz)**." diye ahid** (yeminle destekledikleri söz) **almıştı. Sonra da** (onlara) **şöyle demişti: "Ey nebiler! Bu konuda sizden istediğim ahdi kabul ettiniz mi, ısrarla ve önemle bildirdiğim bu ahdi ihlasla yerine getirecek misiniz?" Nebiler de şöyle demişlerdi: "Ey Rabbimiz!** (Bizden istediğin ahdi) **Kabul ettik** (biz mutlaka sana itaat edip ahdini ihlasla yerine getireceğiz ve ümmetlerimize de bu ahdi yerine getirmelerini tebliğ edeceğiz)**." Allah da şöyle demişti: "Ey nebiler!** (Bu sözü verdiğinize dair) **Siz** (kendi nefsinize ve ümmetlerinize) **şahid olun. Ben de sizinle beraber** (hem size hem de ümmetlerinize) **şahidim."**

82- Artık (gönderilen bütün nebilere iman edip destek ve yardımcı olacağına dair söz verdikten sonra) **kim bu ahdinden dönerse bilin ki onlar fasıkların** (Allah'ın dininden çıkıp O'na itaatten yüz çeviren kâfirlerin) **ta kendileridir!**

83- Yoksa (Allah'ın dininden çıkıp O'na itaatten yüz çeviren fasıklar) **Allah'ın dini** (yalnız O'na teslim olup O'nun emirlerine boyun eğmek) **dışında başka bir din mi istiyorlar? Oysa göklerde ve yerde bulunan her şey isteyerek** (melekler, rasul-

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ ٱلْإِسْلَٰمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٨٥﴾ كَيْفَ يَهْدِى ٱللَّهُ
قَوْمًا كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَٰنِهِمْ وَشَهِدُوٓا۟ أَنَّ ٱلرَّسُولَ حَقٌّ وَجَآءَهُمُ ٱلْبَيِّنَٰتُ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٨٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُمْ أَنَّ عَلَيْهِمْ لَعْنَةَ ٱللَّهِ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿٨٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمُ ٱلْعَذَابُ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٨٩﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْدَ إِيمَٰنِهِمْ ثُمَّ ٱزْدَادُوا۟ كُفْرًا لَّن تُقْبَلَ تَوْبَتُهُمْ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلضَّآلُّونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كُفَّارٌ فَلَن يُقْبَلَ مِنْ أَحَدِهِم مِّلْءُ ٱلْأَرْضِ ذَهَبًا وَلَوِ ٱفْتَدَىٰ بِهِۦٓ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٩١﴾ لَن تَنَالُوا۟ ٱلْبِرَّ حَتَّىٰ تُنفِقُوا۟ مِمَّا تُحِبُّونَ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِن شَىْءٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِهِۦ
عَلِيمٌ ﴿٩٢﴾ * كُلُّ ٱلطَّعَامِ كَانَ حِلًّا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِلَّا مَا حَرَّمَ إِسْرَٰٓءِيلُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ مِن قَبْلِ أَن تُنَزَّلَ
ٱلتَّوْرَىٰةُ ۗ قُلْ فَأْتُوا۟ بِٱلتَّوْرَىٰةِ فَٱتْلُوهَآ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٩٣﴾ فَمَنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ
فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩٤﴾ قُلْ صَدَقَ ٱللَّهُ ۗ فَٱتَّبِعُوا۟ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ
أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِى بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٦﴾ فِيهِ ءَايَٰتٌۢ بَيِّنَٰتٌ مَّقَامُ إِبْرَٰهِيمَ ۖ وَمَن
دَخَلَهُۥ كَانَ ءَامِنًا ۗ وَلِلَّهِ عَلَى ٱلنَّاسِ حِجُّ ٱلْبَيْتِ مَنِ ٱسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلًا ۚ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ عَنِ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٧﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَكْفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ مَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٨﴾ قُلْ يَٰٓأَهْلَ
ٱلْكِتَٰبِ لِمَ تَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ تَبْغُونَهَا عِوَجًا وَأَنتُمْ شُهَدَآءُ ۗ وَمَا ٱللَّهُ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ
﴿٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تُطِيعُوا۟ فَرِيقًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ يَرُدُّوكُم بَعْدَ إِيمَٰنِكُمْ كَٰفِرِينَ ﴿١٠٠﴾

ve Hristiyanlar)**! Niçin Allah'ın** (benim hak ve son rasul olduğumu ispat eden apaçık) **ayetlerini inkâr ediyorsunuz? Bilin ki Allah, yaptığınız her şeyi çok iyi bilendir** (ve buna göre sizi cezalandıracaktır)**."**

99- Ey rasulüm! De ki: "Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Niçin İslam dinine iman edenlerin Allah'ın yolundan gitmelerini engelliyorsunuz? Onların gittikleri yolun doğru olduğunu** (kitaplarınızda okuyarak) **çok iyi bildiğiniz hâlde** (onu bâtıl göstererek) **insanların, Allah'ın yolunun** (İslam'ın) **doğru bir yol olmadığını zannetmesini arzuluyorsunuz. Bilin ki Allah, yaptıklarınızdan kesinlikle ğafil değildir** (insanların Muhammed'e tâbi olup İslam'a girmelerini engellediğinizi ve bu dini bâtıl göstermek için neler yaptığınızı çok iyi bilmektedir ve yaptıklarınızdan dolayı elbette sizi cezalandıracaktır)**."**

100- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Eğer kitap ehlinden** (Yahudi ve Hristiyanlardan) **bir kısmına itaat ederseniz** (mutlaka) **sizi iman ettikten sonra küfre döndürürler** (çünkü onlar, haset ve sapıklıkları sebebiyle sizin hak üzerinde olmanızı istemezler)**.**

85- Ve kim (Allah'ın razı olduğu) **İslam dininden başka bir dine yönelirse bilsin ki Allah ondan bu dini kabul etmeyecek ve o, ahirette** (cehenneme girerek) **hüsrana uğrayanlardan olacaktır.**

86- (Allah'a ve O'ndan gelen her şeye) **İman ettikten, rasulün** (Muhammed'in) **hak olduğuna** (Allah tarafından gönderilmiş rasul olduğuna) **şehadet ettikten ve kendilerine** (onun rasullüğünü doğrulayan) **apaçık deliller geldikten sonra** (onu ve getirdiklerini inkâr ederek) **tekrar küfre dönen bir kavmi Allah nasıl imana ve doğru yola muvaffak kılsın ki?! Bilin ki Allah, zalim olan kavme** (hidayet yoluna girdikten sonra nefsine zulmederek hakkı bile bile bâtıl ile değiştirip sapıklığı seçen kâfirlere) **hidayet etmez** (onları imana ve doğru yola muvaffak kılmaz)**.**

87- İşte onların (hakka inandıktan sonra bile bile inkâr edenlerin) **yaptıklarının cezası; Allah'ın, meleklerin ve bütün insanların lanetine uğramaktır** (her türlü iyilik ve merhametten uzak olmaktır)**.**

88- (İşte) **Onlar** (hakka inandıktan sonra bile bile inkâr edenler) **ebedi olarak cehennemde** (bu lanetle) **kalacaklardır; onlardan azap hiç hafifletilmeyecek ve onlara mazeret belirtmeleri için bir fırsat dahi verilmeyecektir.**

89- Ancak küfre girip mürted olduktan sonra ihlasla (imana dönüp) **tevbe eden ve sonra bozduklarını düzeltip salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyenler hariç; Allah işte bunları cezalandırmayacaktır. Çünkü Allah** (غَـفُـور) **Ğafûr'dur** (küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzelten kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir), (رَحِـيـم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

90- İman ettikten sonra küfre dönen ve sonra (ölüm vakti gelinceye kadar) **küfürlerine yeni küfürler ekleyenlerin** (ölüm anındaki) **tevbeleri** (tevbe zamanı geçtiği için) **asla kabul edilmeyecektir. İşte onlar, doğru yoldan** (Allah'ın rızasına ulaştıran yoldan) **sapmış kimselerdir.**

91- Bilinmelidir ki (Allah'ın dini kendilerine ulaştıktan sonra ona uymayıp) **küfrü seçen ve küfür üzere ölenler,** (ahiret gününde) **kendilerini Allah'ın azabından kurtarmak için fidye olarak dünya dolusu altın verseler bile bu onlardan kabul edilmeyecektir. İşte onlar için acıklı bir azap olacak ve onların** (kendilerini bu azaptan kurtaracak) **hiçbir yardımcıları da olmayacaktır.**

92- Ey iman edenler! Sevdiğiniz şeylerden Allah yolunda harcamadıkça cennet ehline verilecek mükâfaatları kazanamazsınız. Ve biliniz ki Allah, kendi yolunda (büyük olsun küçük olsun) **ne harcarsanız onu bilir** (ve ona göre mükâfaat verecektir)**.**

Cüz: 4

93- (Ey İsrailoğulları! Sizin iddia ettiğiniz gibi değil.) **Tevrât indirilmeden önce İsrail'in** (Yakub'un) **kendi nefsine haram kıldığı yiyecekler hariç, bütün temiz olan yiyecekler İsrailoğullarına helal idi. Ey rasulüm! De ki: "Eğer** (bunun yanlış olduğunu ve) **kendi söylediğinizin doğru olduğunu iddia ediyorsanız haydi, Tevrât'ı getirin de onu okuyun bakalım!"**

94- Bundan (Tevrât'ı okuyup rasulümüz Muhammed'in Yakub ve Tevrât hakkında söylediği şeylerin hak olduğu apaçık belli olduktan) **sonra bile bile Allah'a iftira atanlar, işte onlar zalimlerin** (kâfirlerin) **ta kendileridir!**

95- Ey rasulüm! (Yahudi ve Hristiyanlara) **De ki: "**(Yakub'un kendi nefsine haram kıldığı şeyler, Tevrât inmeden önce haram olan yiyecekler ile İbrahim hakkında ve bunlar dışındaki her konuda) **Allah** (bana) **doğru haber vermiştir** (bu, benim hak rasul olduğumun apaçık delilidir)**. Eğer hak dine bağlanmak istiyorsanız** (bana iman ederek) **İbrahim'in hanif milletine** (içinde hiçbir şirk bulunmayan İslam dinine) **tâbi olun ve bilin ki İbrahim, kesinlikle müşriklerden** (Allah'a zatında, sıfatlarında, hak veya yetkilerinde ya da herhangi bir ibadette şirk koşanlardan) **değildi."**

96- Bilin ki bütün insanların yalnız Allah'a ibadet etmesi için inşa edilen ilk ev, (Mekke'de bulunan) **Mescid-i Haram içindeki Kâbe'dir. O ev,** (hem dünya hem din konusunda) **bütün insanlar için bereket** (fayda) **ve hidayet yeridir.**

97- Orada (Kâbe ve Mescid-i Haram bölgesinde, Allah'ın birliğine ve kudretine delalet eden) **apaçık ayetler vardır. Bu ayetlerden biri de İbrahim'in makamıdır.** (Cahiliye zamanında bile) **Kim oraya** (Mescid-i Haram bölgesine sığınmak için) **girerse emin olur** (orada kaldığı müddetçe eziyet edilmez ve öldürülmezdi)**. Ve oraya yol bulabilen** (haccetme imkânına sahip) **kimsenin üzerine, Allah için Beyt'i haccetmek farz kılınmıştır. Kim de** (Kâbe'yi haccetmenin farziyetini inkâr ederek) **küfre girerse bilsin ki Allah âlemlerden müstağnidir** (hiç kimsenin ameline ihtiyacı yoktur)**.**

98- Ey rasulüm! De ki: "Ey kitap ehli (Yahudi

وَكَيۡفَ تَكۡفُرُونَ وَأَنتُمۡ تُتۡلَىٰ عَلَيۡكُمۡ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ وَفِيكُمۡ رَسُولُهُۥۗ وَمَن يَعۡتَصِم بِٱللَّهِ فَقَدۡ هُدِيَ إِلَىٰ
صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٠١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ﴿١٠٢﴾ وَٱعۡتَصِمُواْ
بِحَبۡلِ ٱللَّهِ جَمِيعٗا وَلَا تَفَرَّقُواْۚ وَٱذۡكُرُواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ كُنتُمۡ أَعۡدَآءٗ فَأَلَّفَ بَيۡنَ قُلُوبِكُمۡ
فَأَصۡبَحۡتُم بِنِعۡمَتِهِۦٓ إِخۡوَٰنٗا وَكُنتُمۡ عَلَىٰ شَفَا حُفۡرَةٖ مِّنَ ٱلنَّارِ فَأَنقَذَكُم مِّنۡهَاۗ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمۡ
ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿١٠٣﴾ وَلۡتَكُن مِّنكُمۡ أُمَّةٞ يَدۡعُونَ إِلَى ٱلۡخَيۡرِ وَيَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَوۡنَ
عَنِ ٱلۡمُنكَرِۚ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٠٤﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ تَفَرَّقُواْ وَٱخۡتَلَفُواْ مِنۢ بَعۡدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُۚ
وَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١٠٥﴾ يَوۡمَ تَبۡيَضُّ وُجُوهٞ وَتَسۡوَدُّ وُجُوهٞۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡوَدَّتۡ وُجُوهُهُمۡ أَكَفَرۡتُم بَعۡدَ
إِيمَٰنِكُمۡ فَذُوقُواْ ٱلۡعَذَابَ بِمَا كُنتُمۡ تَكۡفُرُونَ ﴿١٠٦﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱبۡيَضَّتۡ وُجُوهُهُمۡ فَفِي رَحۡمَةِ ٱللَّهِۖ هُمۡ
فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١٠٧﴾ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱللَّهِ نَتۡلُوهَا عَلَيۡكَ بِٱلۡحَقِّۗ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ ظُلۡمٗا لِّلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٠٨﴾ وَلِلَّهِ مَا
فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرۡجَعُ ٱلۡأُمُورُ ﴿١٠٩﴾ كُنتُمۡ خَيۡرَ أُمَّةٍ أُخۡرِجَتۡ لِلنَّاسِ تَأۡمُرُونَ
بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَتَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَتُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِۗ وَلَوۡ ءَامَنَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۚ مِّنۡهُمُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ
وَأَكۡثَرُهُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿١١٠﴾ لَن يَضُرُّوكُمۡ إِلَّآ أَذٗىۖ وَإِن يُقَٰتِلُوكُمۡ يُوَلُّوكُمُ ٱلۡأَدۡبَارَ ثُمَّ لَا يُنصَرُونَ ﴿١١١﴾ ضُرِبَتۡ
عَلَيۡهِمُ ٱلذِّلَّةُ أَيۡنَ مَا ثُقِفُوٓاْ إِلَّا بِحَبۡلٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَحَبۡلٖ مِّنَ ٱلنَّاسِ وَبَآءُو بِغَضَبٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَضُرِبَتۡ عَلَيۡهِمُ
ٱلۡمَسۡكَنَةُۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ يَكۡفُرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَيَقۡتُلُونَ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ حَقّٖۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ
يَعۡتَدُونَ ﴿١١٢﴾ ۞ لَيۡسُواْ سَوَآءٗۗ مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ أُمَّةٞ قَآئِمَةٞ يَتۡلُونَ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ءَانَآءَ ٱلَّيۡلِ وَهُمۡ يَسۡجُدُونَ ﴿١١٣﴾

112- Allah'ın (eman) **ahdine ve insanların himayesine sığınmadıkça nereye giderlerse gitsinler zillet, devamlı o fasıkların üzerinde olacaktır. Onlar Allah'ın ğadabına* uğramışlardır ve hep başkalarına muhtaç olarak yaşayacaklardır. Bunun sebebi,** (Muhammed'in rasullüğünü çok açık ispat eden) **Allah'ın ayetlerini reddetmeleri ve haksızlık yaparak** (kendilerine gönderilen) **nebileri öldürmeleridir. Bir de onların** (bile bile) **Allah'ın emirlerini yerine getirmeyip yasaklarını ihlal etmeleri ve Allah'ın sınırlarını aşmalarıdır.**

* Allahu Teâlâ'nın ğadab etmesi ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 61.

113- Kitap ehlinin (Yahudi ve Hristiyanların) **hepsi aynı durumda değildir. Onların içinde öyleleri vardır ki onlar** (Muhammed dâhil, kendilerine gönderilen bütün rasullere tâbi olarak) **ölünceye kadar hak** (Allah'ın tevhid dini) **üzerinde sabit kalmışlardır. Onlar gece saatlerinde Allah'ın ayetlerini** (anlayarak ve üzerinde düşünerek) **okur ve secde yaparak** (namaz kılarak Allah'a) **ibadet ederler.**

101- (Ey iman edenler!) **Size Allah'ın ayetleri** (Kur'ân) **okunduğu ve aranızda** (bu ayetleri açıklayan) **rasulü** (Muhammed) **bulunduğu hâlde** (iman ettikten sonra) **nasıl küfre dönersiniz?! Bilin ki Allah'ın** (Muhammed'e indirdiği) **dinine sımsıkı sarılan kişi; işte o,** (kendisinde hiçbir eğrilik bulunmayan, Allah'ın rızasına ve cennete ulaştıran) **doğru yolda gitmeye muvaffak kılınmıştır.**

102- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkulması gerektiği gibi korkun** (O'nun nimetlerine şükredin, emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun) **ve** (cenneti kazanmak istiyorsanız) **ancak Müslümanlar olarak ölün** (ölüm size gelinceye kadar şirkten uzak durup tevhid dini İslam'a sımsıkı sarılın)**!**

103- Ey iman edenler! Hepiniz Allah'ın ipine (Kur'ân, sünnet ve Müslümanların cemaatine) **sımsıkı sarılın, sakın** (birliğinizin bozulmasına sebep olacak küfür, şirk ve haram ameller işleyerek) **ayrılığa düşmeyin ve Allah'ın size olan** (doğru yola muvaffak kılma) **nimetini de hatırlayın. Siz kâfir iken** (dünyevi basit sebeplerden dolayı birbiriyle savaşan) **birbirine düşman kişiler idiniz fakat Allah kalplerinizi İslam ile birleştirmiş ve böylece O'nun nimetiyle** (birbirine destek olan, yardım ve merhamet eden, birbirini hakka çağıran) **din kardeşleri olmuştunuz. Ve** (Allah sizi İslam nimetine muvaffak kılmadan önce) **bir ateş çukurunun tam kenarında idiniz** (cehennem ile aranızda tek engel ölüm idi) **fakat Allah sizi** (İslam'a hidayet ederek) **o çukura düşmekten kurtarmıştı. İşte Allah,** (rızasına ve cennete götüren) **doğru yolu bulup o yolda gidesiniz diye ayetlerini size böyle açıklamaktadır.**

104- Ve ey iman edenler! İçinizden hayra (tevhid dini İslam'a ve onun hükümlerine uymaya) **davet eden, marufu** (son nebi Muhammed'e tâbi olup hayatın her alanında onun gösterdiği şekilde yaşamayı) **emreden ve münkere** (her türlü küfür, şirk ve harama) **karşı çıkan bir topluluk bulunsun. İşte onlar,** (dünya ve ahirette) **tam kurtuluşa erenlerdir** (Allah'ın rızasını, cenneti, dünya ve ahiret mutluluğunu hak edenlerdir)**.**

105- Ve ey iman edenler! Kendilerine hakkı apaçık anlatan Allah'ın ayetleri geldikten sonra (heva ve heveslerine uyarak Allah'ın kendilerine indirdiği dinin temelleri konusunda) **ihtilafa düşüp** (birbirini küfür veya sapıklıkla itham ederek) **fırka fırka birbirinden ayrılanlar** (Yahudi ve Hristiyanlar) **gibi olmayın! Ve bilin ki böyle yapanlara** (ahiret gününde) **çok şiddetli bir azap vardır.**

106- O gün (dinin temelleri konusunda fırkalara ayrılanlara şiddetli azabın olacağı ahiret günü) **bazı yüzler** (güzel mükâfaatlara ulaşmanın sevinç ve mutluluğuyla) **aydınlanıp bembeyaz olacak, bazı yüzler de** (görecekleri azabın üzüntü ve kederiyle) **kapkara kesilecektir. Yüzleri kapkara kesilenlere gelince, onlara şöyle denilecek: "**(Size gelen hakka) **İman ettikten sonra** (onu) **inkâr edip tekrar şirke ve küfre döndünüz, öyle mi?! Öyleyse tekrar küfre döndüğünüz için tadın azabı bakalım!"**

107- Ve yüzleri (güzel mükâfaatlara ulaşmanın sevinç ve mutluluğuyla) **aydınlanıp bembeyaz olanlara gelince; onlar ise** (Allah'a verdikleri sözü tutup tevhid üzere öldükleri için) **Allah'ın rahmetinde** (cennetinde) **olacak ve orada ebedi olarak kalacaklardır.**

108- Ey rasulüm! İşte bunlar, (iman edenleri cennetle müjdeleyip şirk ve küfür işleyenleri cehennemle korkutan) **Allah'ın ayetleridir. Bu ayetleri, sana hakkı** (adaletli hükümleri ve doğru haberleri) **bildirmek için okuyoruz. Bilin ki Allah, hiç kimseye haksızlık etmek istemez** (O'nun mükâfaatı ikramdır, cezası ise adalettir)**.**

109- Muhakkak ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi yalnız Allah'ındır (bu sebeple ne itaat edenin itaati O'nun izzetini artırır ne de inkâr edenin küfrü ve şirki O'nun izzetini eksiltir)**. Ve bilin ki her şey Allah'a dönecektir** (O, hiç kimseye zulmetmeden herkes hakkında adaletle hüküm verecektir)**.**

110- (Ey son rasul Muhammed'in ümmeti!) **Siz, insanlar için çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz; marufa** (Allah'ın tevhidine, Muhammed'e ve ona indirilenlere iman edip onun şeriatine göre yaşamaya) **davet eder, münkerden** (her türlü küfür, şirk ve haramdan) **nehyeder ve Allah'a** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde O'nu birleyerek ihlasla) **iman edersiniz. Eğer kitap ehli** (Yahudi ve Hristiyanlar) **de** (sizin iman ettiğiniz gibi) **iman etmiş olsaydı** (hem dünyada hem de ahirette) **onlar için hayırlı olurdu. Onlardan** (Muhammed'e tâbi olup ihlasla) **iman edenler vardır, çoğu ise fasık** (haktan ayrılıp bildiği hâlde kendi dinlerinin emirlerinden ve Muhammed'e tâbi olmaktan yüz çeviren) **kimselerdir.**

111- (Ey Allah'a, Muhammed'e ve ona indirilenlere ihlasla iman edenler!) **Biliniz ki bu fasıklar** (Yahudi ve Hristiyanlardan hakka tâbi olmayanlar)**, eza verme** (dilleriyle size ve dininize laf atma) **dışında asla size zarar veremezler. Eğer sizinle savaşa girecek olsalar** (muhakkak) **hezimete uğrayarak arkalarını dönüp kaçarlar ve** (imanınızda sabit kaldığınız müddetçe size karşı) **asla muzaffer de olamazlar.**

يُؤْمِنُونَ بِاللّٰهِ وَالْيَوْمِ الْاٰخِرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنْكَرِ وَيُسَارِعُونَ فِي الْخَيْرَاتِۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ
مِنَ الصَّالِحِينَ ﴿١١٤﴾ وَمَا يَفْعَلُوا مِنْ خَيْرٍ فَلَنْ يُكْفَرُوهُۜ وَاللّٰهُ عَلِيمٌ بِالْمُتَّقِينَ ﴿١١٥﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا لَنْ
تُغْنِيَ عَنْهُمْ أَمْوَالُهُمْ وَلَا أَوْلَادُهُمْ مِنَ اللّٰهِ شَيْـًٔاۜ وَاُو۬لٰٓئِكَ أَصْحَابُ النَّارِۚ هُمْ فِيهَا خَالِدُونَ ﴿١١٦﴾ مَثَلُ
مَا يُنْفِقُونَ فِي هٰذِهِ الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا كَمَثَلِ رِيحٍ فِيهَا صِرٌّ أَصَابَتْ حَرْثَ قَوْمٍ ظَلَمُوا أَنْفُسَهُمْ فَأَهْلَكَتْهُۜ
وَمَا ظَلَمَهُمُ اللّٰهُ وَلٰكِنْ أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٧﴾ يَٓا أَيُّهَا الَّذِينَ اٰمَنُوا لَا تَتَّخِذُوا بِطَانَةً مِنْ دُونِكُمْ لَا
يَأْلُونَكُمْ خَبَالًا وَدُّوا مَا عَنِتُّمْ قَدْ بَدَتِ الْبَغْضَٓاءُ مِنْ أَفْوَاهِهِمْ وَمَا تُخْفِي صُدُورُهُمْ أَكْبَرُۜ قَدْ بَيَّنَّا
لَكُمُ الْاٰيَاتِ إِنْ كُنْتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١١٨﴾ هَٓا أَنْتُمْ اُو۬لَٓاءِ تُحِبُّونَهُمْ وَلَا يُحِبُّونَكُمْ وَتُؤْمِنُونَ بِالْكِتَابِ كُلِّهِۚ
وَإِذَا لَقُوكُمْ قَالُوا اٰمَنَّاۚ وَإِذَا خَلَوْا عَضُّوا عَلَيْكُمُ الْأَنَامِلَ مِنَ الْغَيْظِۜ قُلْ مُوتُوا بِغَيْظِكُمْۜ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ
بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١١٩﴾ إِنْ تَمْسَسْكُمْ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ وَإِنْ تُصِبْكُمْ سَيِّئَةٌ يَفْرَحُوا بِهَاۜ وَإِنْ تَصْبِرُوا وَتَتَّقُوا
لَا يَضُرُّكُمْ كَيْدُهُمْ شَيْـًٔاۜ إِنَّ اللّٰهَ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿١٢٠﴾ وَإِذْ غَدَوْتَ مِنْ أَهْلِكَ تُبَوِّئُ الْمُؤْمِنِينَ مَقَاعِدَ
لِلْقِتَالِۜ وَاللّٰهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٢١﴾ إِذْ هَمَّتْ طَٓائِفَتَانِ مِنْكُمْ أَنْ تَفْشَلَا وَاللّٰهُ وَلِيُّهُمَاۜ وَعَلَى اللّٰهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
الْمُؤْمِنُونَ ﴿١٢٢﴾ وَلَقَدْ نَصَرَكُمُ اللّٰهُ بِبَدْرٍ وَأَنْتُمْ أَذِلَّةٌۚ فَاتَّقُوا اللّٰهَ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ تَقُولُ لِلْمُؤْمِنِينَ
أَلَنْ يَكْفِيَكُمْ أَنْ يُمِدَّكُمْ رَبُّكُمْ بِثَلٰثَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُنْزَلِينَ ﴿١٢٤﴾ بَلٰىۙ إِنْ تَصْبِرُوا
وَتَتَّقُوا وَيَأْتُوكُمْ مِنْ فَوْرِهِمْ هٰذَا يُمْدِدْكُمْ رَبُّكُمْ بِخَمْسَةِ اٰلَافٍ مِنَ الْمَلٰٓئِكَةِ مُسَوِّمِينَ ﴿١٢٥﴾ وَمَا
جَعَلَهُ اللّٰهُ إِلَّا بُشْرٰى لَكُمْ وَلِتَطْمَئِنَّ قُلُوبُكُمْ بِهِۜ وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللّٰهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ ﴿١٢٦﴾

Allah onlara yardım eder**).**

123- Ve ey iman edenler, hatırlayın! (Sayı ve kuvvetçe) **Gücünüz az olmasına rağmen Allah Bedir'de** (sizden kat kat kuvvetli olan düşmanınıza karşı) **sizi muzaffer kılmıştı. Öyleyse siz de** (her zaman) **Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Ancak böyle yaparak** (Allah'ın size verdiği İslam'a hidayet etme, dininizi diğer dinlerden üstün kılma, düşman karşısında zafere ulaştırma nimetlerine ve diğer tüm nimetlerine) **şükretmiş olursunuz.**

124- Ey rasulüm! O gün (Bedir Günü) **mu'minlere şöyle diyordun: "Rabbinizin, gökten inen üç bin melekle sizi** (savaşta düşmanınıza karşı) **desteklemesi size yetmez mi?"**

125- Evet! Sizi düşmanınıza karşı muzaffer kılmak için üç bin melek yeter. Ayrıca düşmanlarınız, kendilerine destek kuvvet gelir ve onlarla birlikte size (topluca) **saldırmaya kalkarlarsa, siz de** (bu durumda savaştan kaçmayıp) **sabreder ve Allah'tan korkarsanız** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **Rabbiniz size, üzerlerine** (ve atlarına) **savaş alameti koymuş olan beş bin melekle yardım eder.**

126- Ey iman edenler! Allah'ın size beş bin savaş meleğiyle yardım edeceğini haber vermesi, ancak sizi (düşmanınız karşısında zaferle) **müjdeleyip sevindirmek ve** (düşmanın çokluğunu gördüğünüzde) **kalplerinizi** (korkudan arındırıp) **mutmain kılmak içindir. Ve biliniz ki** (düşmanlarınız karşısında) **zafere ulaşmak, sadece** (اَلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz** (kendisinden asla hesap sorulmayan, intikamında izzetli ve dilediği gibi hüküm verici yüce zat) **ve** (اَلْحَكِيمِ) **el-Ḥakîm** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel) **olan Allah'tandır** (asla meleklerden veya başkalarından değildir)**.**

114- (Allah’ın hak dini üzerinde ölünceye kadar sabit kalan) **Kitap ehlinden olan bu kimseler; Allah’a** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde O’nu birleyerek) **ve ahiret gününe** (hiçbir şüphe etmeyerek) **iman eder, marufa** (Allah’ın tevhidine, Muhammed’e ve ona indirilenlere iman edip onun şeriatine göre yaşamaya) **davet eder, münkerden** (her türlü küfür, şirk ve haramdan) **nehyeder ve hayırlı** (Allah’ın razı olduğu) **amelleri yapmak için** (yarışırcasına) **acele ederler. İşte onlar, salihlerden olan** (Kur’ân ve sünnete tâbi olarak Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran) **kimselerdir.**

115- Ve (Allah’ın hak dini üzerinde ölünceye kadar sabit kalan) **kitap ehlinden olan bu kimseler, hayırlı** (Allah’ın razı olduğu) **amellerden ne yaparlarsa yapsınlar** (ister çok ister az olsun) **yaptıkları asla zayi edilmez. Bilin ki Allah muttakileri** (ihlasla Allah’a iman edip emirlerini yerine getiren ve yasaklarından uzak duranları) **bilir** (ve onlara hak ettikleri mükâfaatı verecektir)**.**

116- (Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemeyi, rasulü Muhammed’i ve ona indirilenleri bile bile) **İnkâr edenlere gelince, bilinmelidir ki** (ahiret gününde) **malları ve çocukları, Allah’ın azabından hiçbir şeyi onlardan defedemeyecektir. Onlar cehennem ehli olacak ve orada ebedi olarak kalacaklardır.**

117- Kâfirlerin bu dünya hayatında hayır için yaptığı harcamaların (ve bu harcamalardan dolayı bekledikleri sevabın) **misali; nefsine zulmeden bir kavmin** (kendilerine gelen hakkı reddedip her türlü küfür, şirk ve haramı işleyenlerin) **kendisinden hayır beklediği ekinine, dondurucu soğuğu olan bir rüzgârın isabet edip onu mahvetmesi gibidir. Bilin ki Allah,** (kâfirlerin hayır için yaptığı harcamaların sevabını ahirette vermemekle) **onlara zulmetmemiştir, bilakis onlar** (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip ona uymayarak kendilerini azaba sürüklemekle) **nefislerine en büyük zulmü yapmaktadırlar.**

118- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sizin dininizden** (inancınızdan) **olmayanları sakın sırdaş** (yakın dostlar) **edinmeyin! Onlar** (dininize ve dininizden dolayı) **size zarar verme fırsatı bulduklarında bu fırsatı kaçırmazlar. Onlar** (hem dininizin zarar görmesini hem de dininizden dolayı) **sizin zarar görmenizi arzu ederler. Onların size olan kinleri,** (dininize iman etmeyip kendi dinlerine bağlı olduklarını söylemeleriyle) **dillerinde açıkça ortaya çıkmıştır.** (Dininize ve dininizden dolayı size karşı) **Kalplerinde gizledikleri kin ve düşmanlıkları ise çok daha büyüktür. Ey iman edenler! Muhakkak ki sizlere,** (dünya ve ahiret maslahatınızı gözeterek) **iyice düşünüp anlayasınız** (sizin gibi inanmayanları sırdaş ve yakın dostlar edinmeyesiniz) **diye onların durumunu açıklayan ayetleri bildirip öğüt verdik.**

119- Ey iman edenler! İşte siz, onları seviyorsunuz (onların iman etmelerini arzuluyor, her türlü maslahatlarını gözetiyor ve sizin gibi iman ettiklerini söyledikleri zaman kalplerinizde onlara sevgi besliyorsunuz) **ve** (Allah tarafından rasullere indirilen) **bütün kitaplara da iman ediyorsunuz. Hâlbuki onlar** (böyle değiller, kendileri gibi iman etmediğiniz için) **sizi sevmiyorlar** (aksine sizden nefret ediyorlar)**. Onlar sizinle karşılaştıkları zaman “**(Sizin gibi) **İman ettik.” derler, sizden ayrılıp yalnız kaldıklarında ise** (dininizden dolayı) **size olan öfkeleri** (kinleri) **sebebiyle parmaklarının uçlarını ısırırlar. Ey rasulüm! Onlara de ki: “**(Dinlerinden dolayı gerçek Müslümanlara karşı içinizde beslediğiniz) **Öfkeniz** (kininiz) **sizi öldürsün!” Muhakkak ki Allah kalplerde olanı en ince teferruatıyla bilendir** (ve kimin dinlerinden dolayı gerçek Müslümanlara kalbinde kin ve düşmanlık beslediğini de çok iyi bilir, ona göre hesap soracaktır)**.**

120- Ey iman edenler! Bilin ki size (Allah tarafından) **herhangi bir iyiliğin gelmesi o kâfirleri üzer, başınıza herhangi bir kötülük geldiğinde ise bundan dolayı sevinirler. Eğer siz** (dininize göre yaşama konusunda) **sabreder ve Allah’tan korkarsanız** (ihlasla O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **kâfirlerin hilesi** (tuzak, kin ve nefretleri) **size hiçbir zarar veremez. Muhakkak ki Allah onların yaptığı her şeyi ilmiyle kuşatmıştır** (hak ettikleri şekilde cezalarını verecektir)**.**

121- Ve ey rasulüm, o günü (Uhud Gününü) **hatırla! Ailenden ayrılıp** (savaşmak için Medine’den) **çıkmıştın ve sabah erken vakitte mu’minleri savaşta duracakları yerlere yerleştiriyordun. Elbette Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (o gün neler konuştuğunuzu ve gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir) **ve** (عَلِيم) ʿ**Alîm’dir** (o gün neler yaptığınızı ve gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

122- O gün (Uhud Günü) **sizden iki topluluk** (düşman karşısında) **korkuya kapılıp zayıflık göstererek neredeyse** (savaşmadan münafıklar gibi) **geri dönecekti. Ancak Allah onları** (bu düşüncelerinden kurtararak) **hak üzerinde sabit kıldı. Ve mu’minler** (her konuda) **sadece Allah’a tevekkül etsinler** (O’na güvenip dayansınlar, muhakkak ki

لِيَقْطَعَ طَرَفًا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَوْ يَكْبِتَهُمْ فَيَنقَلِبُواْ خَآئِبِينَ ﴿١٢٧﴾ لَيْسَ لَكَ مِنَ ٱلْأَمْرِ شَيْءٌ أَوْ يَتُوبَ
عَلَيْهِمْ أَوْ يُعَذِّبَهُمْ فَإِنَّهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٢٨﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ
مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَأْكُلُواْ ٱلرِّبَوٰٓاْ أَضْعَٰفًا مُّضَٰعَفَةً ۖ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ
لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٣٠﴾ وَٱتَّقُواْ ٱلنَّارَ ٱلَّتِىٓ أُعِدَّتْ لِلْكَٰفِرِينَ ﴿١٣١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ
﴿١٣٢﴾ ۞ وَسَارِعُوٓاْ إِلَىٰ مَغْفِرَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ وَجَنَّةٍ عَرْضُهَا ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ أُعِدَّتْ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٣﴾ ٱلَّذِينَ
يُنفِقُونَ فِى ٱلسَّرَّآءِ وَٱلضَّرَّآءِ وَٱلْكَٰظِمِينَ ٱلْغَيْظَ وَٱلْعَافِينَ عَنِ ٱلنَّاسِ ۗ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣٤﴾
وَٱلَّذِينَ إِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةً أَوْ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمْ ذَكَرُواْ ٱللَّهَ فَٱسْتَغْفَرُواْ لِذُنُوبِهِمْ وَمَن يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ إِلَّا ٱللَّهُ
وَلَمْ يُصِرُّواْ عَلَىٰ مَا فَعَلُواْ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٣٥﴾ أُوْلَٰٓئِكَ جَزَآؤُهُم مَّغْفِرَةٌ مِّن رَّبِّهِمْ وَجَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن
تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿١٣٦﴾ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُمْ سُنَنٌ فَسِيرُواْ فِى
ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٣٧﴾ هَٰذَا بَيَانٌ لِّلنَّاسِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿١٣٨﴾
وَلَا تَهِنُواْ وَلَا تَحْزَنُواْ وَأَنتُمُ ٱلْأَعْلَوْنَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ إِن يَمْسَسْكُمْ قَرْحٌ فَقَدْ مَسَّ ٱلْقَوْمَ قَرْحٌ
مِّثْلُهُۥ ۚ وَتِلْكَ ٱلْأَيَّامُ نُدَاوِلُهَا بَيْنَ ٱلنَّاسِ وَلِيَعْلَمَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَتَّخِذَ مِنكُمْ شُهَدَآءَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَلِيُمَحِّصَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَيَمْحَقَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٤١﴾ أَمْ حَسِبْتُمْ أَن تَدْخُلُواْ ٱلْجَنَّةَ وَلَمَّا
يَعْلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمْ وَيَعْلَمَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿١٤٢﴾ وَلَقَدْ كُنتُمْ تَمَنَّوْنَ ٱلْمَوْتَ مِن قَبْلِ أَن تَلْقَوْهُ
فَقَدْ رَأَيْتُمُوهُ وَأَنتُمْ تَنظُرُونَ ﴿١٤٣﴾ وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِ ٱلرُّسُلُ ۚ أَفَإِيْن مَّاتَ أَوْ قُتِلَ
ٱنقَلَبْتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ ۚ وَمَن يَنقَلِبْ عَلَىٰ عَقِبَيْهِ فَلَن يَضُرَّ ٱللَّهَ شَيْـًٔا ۗ وَسَيَجْزِى ٱللَّهُ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾

parak nefsine zulmedenleri ve herhangi bir zulüm işleyenleri) **sevmez** (onlara hak ettikleri cezayı verecektir)**.**

141- Bunun (zaferi bazen mu'minlere bazen de kâfirlere vermemizin) **başka bir sebebi de Allah'ın iman edenleri günahlarından temizlemesi, içlerindeki münafıkları ortaya çıkarması ve kâfirlerin** (kendilerine hak ulaştığı hâlde Allah'a şirk koşan, rasulünü ve ona indirilenleri inkâr edenlerin) **bir kısmını yok etmesi içindir.**

142- (Ey Muhammed'e iman ettiğini söyleyenler!) **Yoksa Allah kendi yolunda içinizden ihlasla cihad edenleri ve** (bu yolda başlarına gelen musibetlere) **sabredenleri ortaya çıkarmadan cennete gireceğinizi mi zannettiniz?!**

143- Ey Muhammed'e iman edenler! Siz, (Bedir'de bulunmadığınız için) **ölümle karşılaşmadan önce** (müşriklerle savaşıp şehid olarak) **ölmeyi arzuluyordunuz. İşte** (Uhud Savaşında) **ölümle karşılaşıp onu gözlerinizle** (öldürülen mu'min kardeşlerinizde) **yakinen gördünüz.** (Öyleyse niçin savaştan kaçtınız?!)

144- Bilin ki Muhammed ancak kendisinden önce gelip geçmiş (ölen veya öldürülen) **rasuller gibi bir rasuldür. Eğer o,** (eceli geldiğinde) **ölür veya öldürülürse siz de** (Allah'ın hak dinini ve cihadı terk edip) **şirke ve küfre mi döneceksiniz?! Bilin ki kim** (Allah'ın hak dinini ve cihadı terk edip) **şirke ve küfre dönerse** (mürted olursa) **Allah'a hiçbir zarar veremez. Elbette Allah,** (hak din üzerinde sabit kalıp cihad ederek ve emirlerine itaat ederek) **şükredenleri** (en güzel şekilde) **mükâfaatlandıracaktır.**

127- Allah, (Bedir'deki) **bu zaferi kâfirlerden** (Allah'a şirk koşan, kitabını inkâr eden, rasulüne ve mu'minlere düşmanlık yapanlardan) **bir kısmını öldürerek helak etmek, bir kısmını da hezimetten dolayı zelil ve üzüntülü kılmak için verdi ki böylece zafere ulaşamamış olarak utanç içinde geri dönsünler.**

128- Ey rasulüm! (Kulların akıbetini belirleme konusunda) **Senin hiçbir yetkin yoktur.** (Senin görevin, benim emirlerimi tebliğ edip uygulamaktır. Onlar hakkında ancak ben dilediğim gibi hüküm veririm. Sen sabret!) **Ya** (İslam'a girerler ve) **Allah onların tevbelerini kabul eder ya da** (İslam'a girmezler ve Allah) **onlara azap eder. Çünkü onlar,** (küfre girerek) **zulmetmiş** (ve azabı hak etmiş) **kimselerdir.**

129- Ve gökler ile yerde ne varsa hepsi Allah'ındır. Dilediğini bağışlar, dilediğine azap eder. Bilin ki Allah (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir), (رَح۪يم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

130- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Kâfirken yaptığınız gibi, ödenmeyen borçları zamana bağlı olarak) **Kat kat artırarak riba** (faiz) **yemeyin ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip riba dâhil, yasakladığı her şeyden uzak durun)**! Ancak bu şekilde** (Allah'ın azabından) **kurtulmuş** (ve O'nun nimetlerini elde etmiş) **olursunuz.**

131- Ve (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **kendinizi, inkârcılar için hazırlanmış olan ateşten koruyun!**

132- Ve Allah'a (Kur'ân'da bildirdiği emirlerine) **ve Rasul'e** (Muhammed'e Kur'ân dışında vahyettiği emirlere) **itaat edin ki** (hem dünyada hem de ahirette) **Allah'ın rahmetine nail olabilesiniz** (O'nun azabından kurtulup nimetlerini elde edebilesiniz).

133- Ve Rabbinizin mağfiretini ve muttakiler (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için hazırlanmış, eni gökler ile yer kadar olan cenneti kazandıracak** (salih) **amelleri yapmada yarışın!**

134- O muttakiler (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar)**; ferahlıkta da darlıkta da** (Allah rızası için) **mallarından harcarlar,** (Allah için) **kızgınlıklarını yutarlar ve** (kendilerine yapılan eziyetlere karşılık verme imkânları olduğu hâlde sabredip) **insanları affederler. Biliniz ki Allah muhsinleri sever** (bu sıfatlara sahip olanları cennetiyle mükâfaatlandıracaktır).

135- O muttakiler, (nefislerine uyup da Allah'ın yasakladığı) **çirkin bir amel yaptıklarında ya da** (nefislerinin maslahatına değil de zararlarına olacak bir amel yaparak) **kendilerine zulmettiklerinde hemen Allah'ı** (O'nun vereceği azabı) **hatırlayıp günahlarının bağışlanması için Rablerine yalvarırlar; çünkü Allah dışında günahları örtüp affeden hiçbir varlık yoktur. Ve onlar, yaptıkları kötü ameller üzerinde asla bile bile ısrar etmezler.**

136- İşte bu sıfatlara sahip olanların mükâfatı, Rableri tarafından günahlarının örtülüp bağışlanması ve içlerinde ebedi olarak kalacakları, sarayları ve ağaçları altından nehirler akan cennetlere nail olmalarıdır. Bu amelleri yapanların mükâfaatı ne güzeldir!

137- Ey iman edenler! Yeryüzünde dolaşın da sizden önce gelip geçmiş kavimlerden (hak kendilerine geldiğinde onu) **yalanlayanların ilahi kanun gereği sonlarının nasıl olduğuna** (ibretle) **bakın** (kâfirlerden size bir eziyet geldiğinde bunun onlar için bir istidrac, sizin için ise bir imtihan olduğunu bilin ve dininizde sabredin; geçmişte olduğu gibi sonunda onlar helak olacak, ihlasla iman edenler ise zafere ulaşacaktır).

138- İşte bu (Kur'ân)**, insanlar için** (hak ile bâtılı açıklayan) **bir bildiri ve muttakiler** (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için hem doğru yolu gösteren bir rehber hem de** (bu yolda devamlı sabit kalmayı hatırlatıp tavsiye eden) **bir öğüttür** (çünkü ancak muttakiler bundan istifade eder).

139- Ve ey iman edenler! (Savaşta iken kâfirler karşısında hezimete uğramış olsanız bile) **Sakın zaafa düşüp gevşemeyin ve** (başınıza gelen musibetten dolayı) **üzüntüye kapılmayın! Biliniz ki** (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere ihlasla) **iman etmiş iseniz muhakkak** (Allah'ın yardımı, O'na tevekkülünüz ve O'ndan zafer ümidinizle kâfirlerden) **üstün olan sizsiniz.**

140- (Ey Muhammed'in sahabeleri!) **Eğer size** (Uhud'da düşmanlarınız tarafından) **öldürülme ve yaralanma isabet etmişse sizin başınıza gelenin benzeri öldürülme ve yaralanma,** (Bedir'de) **onlara** (düşmanlarınıza) **da isabet etmiştir. İşte günler böyledir, onları insanlar arasında döndürüp dururuz** (zaferi bazen bir topluma bazen de diğer topluma veririz)**. Ta ki Allah gerçek manada iman edenleri ortaya çıkarsın ve aranızdan şehidler kılsın. Ve bilin ki Allah zalimleri** (münafıklık ya-

وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَنْ تَمُوتَ إِلَّا بِإِذْنِ اللّٰهِ كِتَابًا مُؤَجَّلًاۜ وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ الدُّنْيَا نُؤْتِه۪ مِنْهَا وَمَنْ يُرِدْ ثَوَابَ
الْاٰخِرَةِ نُؤْتِه۪ مِنْهَاۜ وَسَنَجْزِي الشَّاكِر۪ينَ ﴿١٤٥﴾ وَكَاَيِّنْ مِنْ نَبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِبِّيُّونَ كَث۪يرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَٓا
أَصَابَهُمْ ف۪ي سَب۪يلِ اللّٰهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُواۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الصَّابِر۪ينَ ﴿١٤٦﴾ وَمَا كَانَ قَوْلَهُمْ إِلَّٓا أَنْ
قَالُوا رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَإِسْرَافَنَا ف۪ٓي أَمْرِنَا وَثَبِّتْ أَقْدَامَنَا وَانْصُرْنَا عَلَى الْقَوْمِ الْكَافِر۪ينَ ﴿١٤٧﴾ فَاٰتٰيهُمُ
اللّٰهُ ثَوَابَ الدُّنْيَا وَحُسْنَ ثَوَابِ الْاٰخِرَةِۜ وَاللّٰهُ يُحِبُّ الْمُحْسِن۪ينَ ﴿١٤٨﴾ يَٓا أَيُّهَا الَّذ۪ينَ اٰمَنُٓوا إِنْ تُط۪يعُوا الَّذ۪ينَ
كَفَرُوا يَرُدُّوكُمْ عَلٰٓى أَعْقَابِكُمْ فَتَنْقَلِبُوا خَاسِر۪ينَ ﴿١٤٩﴾ بَلِ اللّٰهُ مَوْلٰيكُمْۚ وَهُوَ خَيْرُ النَّاصِر۪ينَ ﴿١٥٠﴾
سَنُلْق۪ي ف۪ي قُلُوبِ الَّذ۪ينَ كَفَرُوا الرُّعْبَ بِمَٓا أَشْرَكُوا بِاللّٰهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِه۪ سُلْطَانًاۚ وَمَأْوٰيهُمُ النَّارُۜ وَبِئْسَ
مَثْوَى الظَّالِم۪ينَ ﴿١٥١﴾ وَلَقَدْ صَدَقَكُمُ اللّٰهُ وَعْدَهُٓ إِذْ تَحُسُّونَهُمْ بِإِذْنِه۪ۚ حَتّٰٓى إِذَا فَشِلْتُمْ وَتَنَازَعْتُمْ
فِي الْأَمْرِ وَعَصَيْتُمْ مِنْ بَعْدِ مَٓا أَرٰيكُمْ مَا تُحِبُّونَۜ مِنْكُمْ مَنْ يُر۪يدُ الدُّنْيَا وَمِنْكُمْ مَنْ يُر۪يدُ الْاٰخِرَةَۚ
ثُمَّ صَرَفَكُمْ عَنْهُمْ لِيَبْتَلِيَكُمْۚ وَلَقَدْ عَفَا عَنْكُمْۜ وَاللّٰهُ ذُو فَضْلٍ عَلَى الْمُؤْمِن۪ينَ ﴿١٥٢﴾ ۞ إِذْ تُصْعِدُونَ
وَلَا تَلْوُ۫نَ عَلٰٓى أَحَدٍ وَالرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ ف۪ٓي أُخْرٰيكُمْ فَأَثَابَكُمْ غَمًّا بِغَمٍّ لِكَيْلَا تَحْزَنُوا عَلٰى
مَا فَاتَكُمْ وَلَا مَٓا أَصَابَكُمْۜ وَاللّٰهُ خَب۪يرٌ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ أَنْزَلَ عَلَيْكُمْ مِنْ بَعْدِ الْغَمِّ أَمَنَةً نُعَاسًا
يَغْشٰى طَٓائِفَةً مِنْكُمْۙ وَطَٓائِفَةٌ قَدْ أَهَمَّتْهُمْ أَنْفُسُهُمْ يَظُنُّونَ بِاللّٰهِ غَيْرَ الْحَقِّ ظَنَّ الْجَاهِلِيَّةِۜ يَقُولُونَ
هَلْ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ مِنْ شَيْءٍۜ قُلْ إِنَّ الْأَمْرَ كُلَّهُ لِلّٰهِۜ يُخْفُونَ ف۪ٓي أَنْفُسِهِمْ مَا لَا يُبْدُونَ لَكَۜ يَقُولُونَ لَوْ
كَانَ لَنَا مِنَ الْأَمْرِ شَيْءٌ مَا قُتِلْنَا هٰهُنَاۜ قُلْ لَوْ كُنْتُمْ ف۪ي بُيُوتِكُمْ لَبَرَزَ الَّذ۪ينَ كُتِبَ عَلَيْهِمُ الْقَتْلُ إِلٰى
مَضَاجِعِهِمْۚ وَلِيَبْتَلِيَ اللّٰهُ مَا ف۪ي صُدُورِكُمْ وَلِيُمَحِّصَ مَا ف۪ي قُلُوبِكُمْۜ وَاللّٰهُ عَل۪يمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ ﴿١٥٤﴾

her şeyden gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar haberdardır.

154- Sonra Allah, bu üzüntünün ardından üzerinize güven ve mutmainlik indirdi, böylece içinizden bir taifeyi (Allah'ın zafer vâdine güvenenleri) **uyku hâli kapladı. İçinizden bir taifeyi de uyku kaplamadı; onlar** (üzüntü ve endişe içinde) **sadece kendi nefislerini nasıl kurtaracaklarını düşünen** (münafık) **kimselerdir. Onlar, cahiliyedeki müşriklerin düşündüğü gibi Allah hakkında doğru olmayan ve O'nun zatına yakışmayan şeyler düşünürler. Onlar,** (Allah'ı gerçek manada tanımadıkları için) **şöyle derler: "Savaşa çıkma konusunda yetki bize ait değildi** (eğer bu yetki bize ait olsaydı savaşa çıkmazdık ve öldürülmezdik)**." Ey rasulüm! Sen** (o münafıklara) **de ki: "Muhakkak ki her şeyin takdiri ve hükmü yalnız Allah'a aittir** (ve O, onların savaşa çıkmalarını takdir etmiştir)**." Onlar** (münafıklar)**, senin karşında açıkça söyleyemedikleri şeyleri** (küfür, şüphe ve Allah ile rasulü hakkındaki kötü zanları) **içlerinde gizler ve** (kendi kendilerine) **şöyle derler: "Savaşa çıkma konusunda yetki bize ait olsaydı burada öldürülmezdik." Ey rasulüm! Sen** (onlara) **de ki: "Eğer sizler** (ölüm ve öldürülme yerinden uzakta) **evlerinizde kalsaydınız Allah'ın, haklarında öldürülmelerini yazdığı kişiler, öldürülecekleri takdir edilmiş olan yere yine de giderlerdi** (ve orada öldürülürlerdi)**." Allah'ın hakkınızda yazdığı bu kaza ve kaderi, göğüslerinizdeki niyet ve kasıtlarınızı imtihan etmek ve kalplerinizdeki iman veya nifakı açığa çıkarmak içindir. Ve bilin ki Allah, kulların kalbindeki** (iman ve küfür dâhil) **her şeyi en ince teferruatına kadar bilir** (ve buna göre karşılık verecektir)**.**

145- Ve bilin ki (rasulümüz Muhammed dâhil) **hiç kimse Allah'ın izni olmadıkça ölmez. Herkesin eceli** (ne zaman öleceği önceden) **tayin edilmiştir** (herkes eceli geldiğinde ölür, bunda ne bir an öne geçme ne de bir an gecikme olur)**. Ve kim** (yaptığı salih ameller ile) **dünya metaını isterse ona dünyadan nasibini veririz** (fakat ahirette hiçbir sevabı olmayacaktır)**. Kim de** (yaptığı salih ameller ile) **ahiret sevabını isterse ona da yaptığına karşılık** (kat kat) **mükâfaat veririz. Elbette biz** (hak din üzerinde sabit kalıp cihad ederek ve emirlerimize itaat ederek) **şükredenleri** (en güzel şekilde) **mükâfaatlandıracağız.**

146- Ve nice nebiler vardı ki onlarla beraber ilim ve takva sahibi birçok er savaşmıştı. Onlar Allah yolunda başlarına gelen musibetten dolayı korkuya kapılıp acziyet ve yılgınlık göstermemiş, (nebilerinin ya da mu'min kardeşlerinin öldürülmesi sebebiyle) **zaafa düşüp savaştan kaçmamış ve düşman karşısında zilleti** (onlara boyun eğmeyi) **kabullenmemişlerdi. Bilin ki Allah** (dininde, cihadda, takvada ve her türlü musibet karşısında) **sabredenleri sever** (onları en üstün nimetlerle mükâfaatlandıracaktır)**.**

147- Ve onlar (nebilerle beraber savaşan ilim ve takva sahibi sabırlı erler)**, başlarına herhangi bir musibet geldiğinde ancak şu sözü söylerlerdi: "Ey Rabbimiz! Daha önce işlediğimiz günahlarımızı ve işlerimizdeki israfımızı** (harama düşerek yaptığımız taşkınlıklarımızı) **örtüp bağışla, ayaklarımızı** (yolunda) **sabit kıl ve kâfirlere** (senin zatını, sıfatlarını, haklarını ve yetkilerini reddeden ya da bunlardan herhangi birini başkalarına veren veya rasulünü inkâr edenlere) **karşı bizi muzaffer kıl."**

148- İşte, Allah da onlara hem dünya nimetini (kâfirlere karşı zaferi ve yeryüzünde hâkim olmayı) **hem de** (öldükten sonra) **ahiretin en güzel nimetini** (cenneti) **verdi. Ve iyi bilin ki Allah, muhsinleri** (ibadetlerinde ve insanlarla olan ilişkilerinde Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde amel edenleri) **sever.**

149- Ey Allah'a iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Eğer** (İslam'a zıt olan konularda) **inkâr edenlere itaat ederseniz sizi** (dininizden saptırıp) **tekrar küfre döndürürler. Böylece** (dünyada ve ahirette) **kaybedenlerden olursunuz.**

150- Biliniz ki sizin gerçek mevlanız (size doğru yolu gösteren, düşmanlarınıza karşı size yardım eden ve sizi her türlü küfürden kurtaran) **Allah'tır** (yalnız O'na itaat edin)**. Ve O, yardım edenlerin en hayırlısıdır** (ihtiyacınız sadece O'nadır, öyleyse yardımı yalnız O'ndan isteyin)**.**

151- (Ey ihlasla iman etmiş kullarım! Eğer Allah'ın emirlerine itaat eder ve yasaklarından uzak durursanız savaşa girdiğiniz takdirde) **Kâfirlerin kalplerine şiddetli korku salacağız. Çünkü onlar, hakkında hiçbir delil indirilmediği hâlde heva ve heveslerine uyarak Allah'a** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde) **şirk koşmaktadırlar. Ve** (şirk üzere öldüklerinde) **onların kalacağı yer ateş olacaktır. O ateş, zalimler için ne kötü barınma yeridir!**

152- Ve ey iman edenler! Allah size olan vâdini (rasulüne itaat ettiğinizde Uhud'da düşmanınıza karşı muzaffer olacağınıza dair sözünü) **gerçekleştirdi ve o gün Allah'ın izniyle onları** (savaşın başında yenip bir kısmını) **öldürdünüz. Bu durum;** (düşman karşısında) **zaafa ve korkaklığa kapılarak gevşediğiniz, rasulümüzün** (dağdaki yerlerinizi terk etmeme) **emri konusunda ihtilafa düştüğünüz ve** (dağdaki yerlerinizi terk ederek rasulümüzün emrine) **muhalefet ettiğiniz ana kadar devam etti. Bu** (dağda kalma konusundaki rasulümüzün emrinde) **ihtilafınız, sevdiğiniz şeyi** (düşmanınız karşısında zaferi ve ganimetleri) **gördükten sonra olmuştu.** (Zaferi gördükten sonra) **İçinizden bir kısmı dünya metaını arzuladı** (rasulümüzün emrine muhalefet ederek ganimet için dağdaki yerini terk etti)**, bir kısmı ise sadece ahiret sevabını arzuladı** (rasulümüzün emrine itaat ederek yerinde sabit kalıp şehid oldu)**. Sonra da Allah sizi imtihan etmek** (içinizden musibet anında sabredenler ile sabretmeyenleri belli etmek) **için durumunuzu, düşmanınızın durumuna çevirdi** (zaferi yenilgiye döndürdü)**. Ve** (yaptığınız bu hatadan) **sonra Allah sizi affetmiştir** (tevbe ettiğiniz için size merhamet ederek günahlarınızı örtmüş ve sizi tamamen helak etmemiştir)**. Ve bilin ki Allah, iman eden kullarına karşı lütufkârdır** (onları imana muvaffak kılarak, tevbe ettiklerinde günahlarını örterek ve sabrettiklerinde onlara mükâfaat vererek ikram edendir)**.**

153- Ey iman edenler, hatırlayın! (Uhud'da zaferin ardından rasulümüzün emrine karşı gelmeniz sebebiyle bozguna uğradığınızda) **Allah'ın rasulü arkanızda** (müşriklerin arasında) **kalmış bir vaziyette iken** ("Ey Allah'ın kulları, bana gelin!" diye) **sizi çağırdığı hâlde** (korku sebebiyle) **hiçbir sese aldırış etmeden kaçıyordunuz. Bu yaptığınızın cezası olarak Allah sizi keder** (içinizden ölen ve yaralananlar sebebiyle üzüntü) **üzerine ikinci bir kedere** (rasulümüzün öldüğüne dair gelen haberden dolayı üzüntüye) **uğrattı. Bunun** (Allah'ın sizi ikinci bir kedere uğratmasının) **sebebi,** (rasulümüzün ölmediğini öğrendiğinizde) **hem elinizden kaçırdığınız** (zafer ve ganimet gibi) **nimetlere hem de başınıza gelen** (ölüm ve yaralanma gibi) **musibetlere üzülmemeniz içindi. Bilin ki Allah yaptığınız**

إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْاْ مِنكُمْ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ إِنَّمَا ٱسْتَزَلَّهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ بِبَعْضِ مَا كَسَبُواْۖ وَلَقَدْ عَفَا
ٱللَّهُ عَنْهُمْۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ حَلِيمٌ ١٥٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَكُونُواْ كَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَقَالُواْ لِإِخْوَٰنِهِمْ إِذَا
ضَرَبُواْ فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ كَانُواْ غُزًّى لَّوْ كَانُواْ عِندَنَا مَا مَاتُواْ وَمَا قُتِلُواْ لِيَجْعَلَ ٱللَّهُ ذَٰلِكَ حَسْرَةً فِى
قُلُوبِهِمْۗ وَٱللَّهُ يُحْيِۦ وَيُمِيتُۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ١٥٦ وَلَئِن قُتِلْتُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوْ مُتُّمْ لَمَغْفِرَةٌ
مِّنَ ٱللَّهِ وَرَحْمَةٌ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ١٥٧ وَلَئِن مُّتُّمْ أَوْ قُتِلْتُمْ لَإِلَى ٱللَّهِ تُحْشَرُونَ ١٥٨ فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ
ٱللَّهِ لِنتَ لَهُمْۖ وَلَوْ كُنتَ فَظًّا غَلِيظَ ٱلْقَلْبِ لَٱنفَضُّواْ مِنْ حَوْلِكَۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ
فِى ٱلْأَمْرِۖ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَوَكِّلِينَ ١٥٩ إِن يَنصُرْكُمُ ٱللَّهُ فَلَا غَالِبَ
لَكُمْۖ وَإِن يَخْذُلْكُمْ فَمَن ذَا ٱلَّذِى يَنصُرُكُم مِّنۢ بَعْدِهِۦۗ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ١٦٠ وَمَا
كَانَ لِنَبِىٍّ أَن يَغُلَّۚ وَمَن يَغْلُلْ يَأْتِ بِمَا غَلَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِۚ ثُمَّ تُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا كَسَبَتْ وَهُمْ لَا
يُظْلَمُونَ ١٦١ أَفَمَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَ ٱللَّهِ كَمَنۢ بَآءَ بِسَخَطٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأْوَىٰهُ جَهَنَّمُۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ١٦٢ هُمْ
دَرَجَٰتٌ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعْمَلُونَ ١٦٣ لَقَدْ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ بَعَثَ فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْ
أَنفُسِهِمْ يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُواْ مِن قَبْلُ لَفِى ضَلَٰلٍ
مُّبِينٍ ١٦٤ أَوَلَمَّآ أَصَٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَدْ أَصَبْتُم مِّثْلَيْهَا قُلْتُمْ أَنَّىٰ هَٰذَاۖ قُلْ هُوَ مِنْ عِندِ أَنفُسِكُمْۗ إِنَّ
ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ١٦٥ وَمَآ أَصَٰبَكُمْ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيَعْلَمَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ١٦٦
وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ نَافَقُواْۚ وَقِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْاْ قَٰتِلُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ أَوِ ٱدْفَعُواْۖ قَالُواْ لَوْ نَعْلَمُ قِتَالًا لَّٱتَّبَعْنَٰكُمْۗ هُمْ
لِلْكُفْرِ يَوْمَئِذٍ أَقْرَبُ مِنْهُمْ لِلْإِيمَٰنِۚ يَقُولُونَ بِأَفْوَٰهِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْۗ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يَكْتُمُونَ ١٦٧

ki: "Bu musibet kendi işlediğiniz günahtandır (Uhud'da size verdiğim emir hakkında ihtilafa düşüp emrime muhalefet etmenizdendir)**." Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiç kimse O'nu engelleyemez).

166- Ve bilin ki (Uhud'da) **iki topluluğun** (siz Müslümanlar ile müşriklerin) **savaşmak için karşılaştığı gün başınıza gelen musibet** (öldürülme ve yaralanmalar)**, Allah'ın izniyle** (kaza ve kaderiyle) **olmuştur ki bu, içinizdeki gerçek manada iman edenleri ortaya çıkarmak içindi.**

167- Bir de münafıkları açığa çıkarmak içindi. O münafıklara, "Gelin, Allah yolunda (bizimle beraber) **savaşın ya da** (savaşmasanız bile arkamızda kalıp sayımızı çoğaltarak) **müdafaa edin!" denildiğinde şöyle dediler: "Savaş olacağını kesin bilsek mutlaka size katılırız** (sizinle beraber onlara karşı savaşırız fakat savaş kesin değildir)**." O gün onlar bu durumda iken küfre imandan daha yakın idiler** (hâlleri, imandan çok küfürlerine delalet etmekteydi)**. Onlar, kalplerinde olmayan şeyi dilleriyle söylüyorlar. Muhakkak ki Allah onların içlerinde gizlediklerini** (İslam'a, rasulümüze ve mu'minlere olan kinlerini) **bilendir** (ve onları bundan dolayı cezalandıracaktır).

155- Ey iman edenler! Muhakkak ki (Uhud'da Müslüman ve müşrik) **iki topluluğun** (savaş için) **karşılaştığı gün** (okçuların rasulümüzün emrini dinlemeyip dağdaki yerlerini terk etmesi sebebiyle hem ön hem de arka cepheden saldırıya uğradığınızda) **içinizden kaçanlar oldu. İşlemiş oldukları bazı günahlardan dolayı şeytan onları böyle hata yapmaya sürükledi. Fakat Allah** (tevbe ettikleri ve ihlaslı olduklarını bildiği için) **onların bu hatalarını örtüp affetti. Muhakkak ki Allah** (غَفُورٌ) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (حَلِيمٌ) **Ḥalîm'dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir).

156- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Münafıklık yapan) **Kâfirler gibi olmayın! Onlar,** (herhangi bir sebepten dolayı) **yola çıkıp da yolda ölen ya da savaşmak için evinden ayrılıp da savaşta ölen** (küfürdeki) **kardeşleri hakkında, "Eğer bizim yanımızda olsalardı** (yanımızdan ayrılmayıp yolculuk yapmasalar veya savaşa katılmasalardı) **ölmez ve öldürülmezlerdi." derler. Allah, bu inançları sebebiyle onların kalplerine daha çok üzüntü ve keder verir. Muhakkak ki yaşatan da öldüren de Allah'tır** (kişi ancak Allah'ın tayin ettiği eceli geldiğinde O'nun takdir ettiği sebeple ölür) **ve Allah, bütün yaptıklarınızı en ince detayına kadar görendir.**

157- (Ey Allah'a ihlasla iman edenler!) **Eğer Allah yolunda öldürülür ya da ölürseniz muhakkak ki Allah tarafından günahlarınızın örtülüp affedilmesine ve O'nun rahmetine** (güzel nimetlerine) **nail olursunuz. İşte bu, dünya ehlinin toplayabileceği dünyevi bütün nimetlerden daha hayırlıdır.**

158- Ve bilin ki ne şekilde ölürseniz ölün veya ne şekilde öldürülürseniz öldürülün mutlaka hepiniz Allah'ın huzurunda toplanacaksınız (ve dünyada yaptığınız her amelden sorulacaksınız).

159- Ey rasulüm! Allah'ın sana verdiği rahmetten dolayı mu'minlere karşı merhamet, yumuşaklık ve kolaylık gösteren bir ahlaka sahip oldun. Eğer onlara karşı kaba ve katı kalpli olsaydın onlar, etrafından dağılıp giderlerdi. Öyleyse (senin şahsınla alakalı bir hata yaparlarsa) **onları affet, onlar için** (Allah'tan) **mağfiret dile ve** (istişare edilmesi gereken konularda) **onlarla istişare et.** (İstişareden sonra) **Bir karar aldığında onu yap ve sadece Allah'a tevekkül et. Muhakkak ki Allah, sadece kendisine tevekkül edenleri sever** (onları işlerinde muvaffak kılar ve destekler)**.**

160- (Ey mu'minler!) **Bilin ki eğer** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durduğunuz için düşmanlarınıza karşı) **Allah size yardım ederse** (bütün dünya üzerinize gelse de) **hiç kimse size galip gelemez** (öyleyse düşmanlarınızın sayısının ya da savaş aletlerinin çokluğundan korkmayın)**. Ve eğer** (emirlerine itaatsizliğiniz sebebiyle) **Allah size yardım etmeyip kendi hâlinize bırakırsa O'ndan başka kim size yardım edebilir?! Öyleyse mu'minler sadece Allah'a tevekkül etsinler** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım istesinler, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olsunlar)**.**

161- Ve haksız yere ganimet mallarından almak asla nebi (Muhammed) **hakkında düşünülebilecek bir şey değildir** (çünkü nebiler böyle bir amel yapmaz, onlar bundan korunmuştur)**. Kim haksız yere ganimet mallarından bir şey alırsa kıyamet gününde** (bütün insanların önünde alçalmış olarak) **aldığı şey ile gelecektir. Sonra da herkese yaptığı amelin karşılığı verilecek ve onlara hiçbir şekilde zulmedilmeyecektir.**

162- Allah'ın razı olduğu amelleri yapan (O'nun emirlerini yerine getirip ganimet malından çalmak dâhil bütün haramlardan uzak duran) **kişi ile Allah'ın razı olmadığı amelleri yapan** (emirlerini yerine getirmeyip ganimet malından çalmak dâhil birçok haram işleyen) **kişi hiç eşit olur mu?! Allah'ın razı olmadığı şeyleri yapan kişinin kalacağı yer ise cehennemdir, orası ne kötü bir sondur!**

163- İşte onların mertebeleri Allah katında aynı değildir. Muhakkak ki Allah yaptıkları her şeyi en ince detayına kadar görendir (hiçbir şey O'ndan gizli değildir, herkese yaptığı amelin karşılığını eksiksiz verecektir)**.**

164- Muhakkak ki Allah mu'minlere, içlerinden kendilerine bir rasul göndererek (büyük) **nimet verdi. O rasul, mu'minlere Allah'ın ayetlerini** (Kur'ân'ı) **okur, onları** (şirkin ve kötü ahlakın pisliğinden) **temizler ve onlara hem kitabı** (Kur'ân'ı) **hem de** (hikmet dolu) **sünneti öğretir. Hâlbuki onlar, kendilerine bu nimet verilmeden** (Rasul Muhammed gönderilmeden) **önce apaçık bir sapıklık içinde ve hidayetten çok uzak bir durumda idiler.**

165- Ey iman edenler! (Uhud'da) **Başınıza bir musibet geldiği zaman daha önce** (Bedir'de) **düşmanlarınızı iki kat musibete uğrattığınız hâlde şöyle dediniz: "**(İçimizde Allah'ın rasulü varken, bizler mu'min olduğumuz, düşmanlarımız da müşrik ve kâfir olduğu hâlde) **Bu musibet başımıza nereden geldi?" Ey rasulüm! De**

ٱلَّذِينَ قَالُواْ لِإِخۡوَٰنِهِمۡ وَقَعَدُواْ لَوۡ أَطَاعُونَا مَا قُتِلُواْۗ قُلۡ فَٱدۡرَءُواْ عَنۡ أَنفُسِكُمُ ٱلۡمَوۡتَ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ
﴿١٦٨﴾ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ قُتِلُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ أَمۡوَٰتَۢاۚ بَلۡ أَحۡيَآءٌ عِندَ رَبِّهِمۡ يُرۡزَقُونَ ﴿١٦٩﴾ فَرِحِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ
ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ وَيَسۡتَبۡشِرُونَ بِٱلَّذِينَ لَمۡ يَلۡحَقُواْ بِهِم مِّنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿١٧٠﴾
۞يَسۡتَبۡشِرُونَ بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَضۡلٖ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ﴿١٧١﴾ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ
مِنۢ بَعۡدِ مَآ أَصَابَهُمُ ٱلۡقَرۡحُۚ لِلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ مِنۡهُمۡ وَٱتَّقَوۡاْ أَجۡرٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٢﴾ ٱلَّذِينَ قَالَ لَهُمُ ٱلنَّاسُ إِنَّ ٱلنَّاسَ
قَدۡ جَمَعُواْ لَكُمۡ فَٱخۡشَوۡهُمۡ فَزَادَهُمۡ إِيمَٰنٗا وَقَالُواْ حَسۡبُنَا ٱللَّهُ وَنِعۡمَ ٱلۡوَكِيلُ ﴿١٧٣﴾ فَٱنقَلَبُواْ بِنِعۡمَةٖ مِّنَ ٱللَّهِ
وَفَضۡلٖ لَّمۡ يَمۡسَسۡهُمۡ سُوٓءٞ وَٱتَّبَعُواْ رِضۡوَٰنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ ذُو فَضۡلٍ عَظِيمٍ ﴿١٧٤﴾ إِنَّمَا ذَٰلِكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ يُخَوِّفُ
أَوۡلِيَآءَهُۥ فَلَا تَخَافُوهُمۡ وَخَافُونِ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَا يَحۡزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡكُفۡرِۚ
إِنَّهُمۡ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۚ يُرِيدُ ٱللَّهُ أَلَّا يَجۡعَلَ لَهُمۡ حَظّٗا فِي ٱلۡأٓخِرَةِۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٧٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱشۡتَرَوُاْ ٱلۡكُفۡرَ بِٱلۡإِيمَٰنِ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١٧٧﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّمَا
نُمۡلِي لَهُمۡ خَيۡرٞ لِّأَنفُسِهِمۡۚ إِنَّمَا نُمۡلِي لَهُمۡ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِثۡمٗاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿١٧٨﴾ مَّا كَانَ ٱللَّهُ لِيَذَرَ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ عَلَىٰ مَآ أَنتُمۡ عَلَيۡهِ حَتَّىٰ يَمِيزَ ٱلۡخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِۗ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُطۡلِعَكُمۡ عَلَى
ٱلۡغَيۡبِ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَجۡتَبِي مِن رُّسُلِهِۦ مَن يَشَآءُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ فَلَكُمۡ
أَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿١٧٩﴾ وَلَا يَحۡسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦ هُوَ خَيۡرٗا لَّهُمۖ بَلۡ هُوَ شَرّٞ
لَّهُمۡۖ سَيُطَوَّقُونَ مَا بَخِلُواْ بِهِۦ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۗ وَٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿١٨٠﴾
لَّقَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ فَقِيرٞ وَنَحۡنُ أَغۡنِيَآءُۘ سَنَكۡتُبُ مَا قَالُواْ وَقَتۡلَهُمُ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ
حَقّٖ وَنَقُولُ ذُوقُواْ عَذَابَ ٱلۡحَرِيقِ ﴿١٨١﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيكُمۡ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيۡسَ بِظَلَّامٖ لِّلۡعَبِيدِ ﴿١٨٢﴾

180- Ve Allah'ın, kendilerine keremiyle verdiği şeylerden infak etmekte cimrilik yapanlar, bunu kendileri için hayır zannetmesinler. Bilakis bu, onlar için şerdir. Cimrilik yapıp vermedikleri şeyler, kıyamet gününde (onlara azap vermek için) **boyunlarına dolandırılacaktır. Muhakkak ki göklerin ve yerin mirası Allah'ındır** (sonunda her şey, asıl sahibi olan Allah'a dönecektir)**. Ve Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (her şeyi gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır).

181- Muhakkak ki Allah, "Şüphesiz Allah fakirdir, biz ise zenginiz." diyen Yahudilerin bu sözünü işitti. Onların (Allah hakkında) **söylediği her şeyi** (iftiraları) **yazacağız ve haksızlık yaparak nebileri öldürmelerinden dolayı onlara hesap soracağız. Ve** (ahiret gününde onlara) **şöyle diyeceğiz: "Yakıcı ateş azabını tadın bakalım!"**

182- (Ey Allah'a layık olmayan sözler söyleyen ve O'nun emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal eden kâfirler!) **Uğratıldığınız bu azap, kendi ellerinizle yaptıklarınızdan dolayıdır. Ve iyi bilinmelidir ki Allah kullarına asla zulmedici değildir.**

168- İşte onlar (münafıklar)**,** (Uhud'da evlerine dönüp) **savaşa katılmayan ve savaşta ölen akrabaları hakkında şöyle diyenlerdir: "Onlar eğer bize itaat etseydiler** (savaşa katılmayıp bizimle beraber geri dönseydiler orada) **öldürülmezlerdi." Ey rasulüm! Sen** (onlara) **şöyle de: "Eğer** (bu iddianızda) **doğru sözlülerden iseniz haydi, ölüm zamanınız geldiğinde onu kendinizden uzaklaştırın bakalım!"**

169- Ve ey rasulüm! Allah yolunda (O'nun şeriatini hâkim kılma uğrunda) **öldürülenleri sakın** (verdiğimiz nimetlerin lezzetini ve mutluluğunu hissetmeyen) **ölüler zannetme! Bilakis onlar Rableri katında diridirler, her türlü nimetle rızıklandırılırlar.**

170- Onlar (Allah yolunda öldürülenler)**, Allah'ın kendilerine ikram ettiği nimetlerden dolayı sevinç içindedirler ve arkalarından henüz kendilerine kavuşmamış olan din kardeşleri için** (şehid olarak öldüklerinde kendileri gibi mükâfaat alacaklarından dolayı) **sevinirler. Onlar** (şehid olarak öldüklerinde ahiret gününde başlarına gelecek cezalardan emin oldukları için) **hiç korkmayacak ve** (dünyada terk ettikleri nimetlerden dolayı) **hiç üzülmeyeceklerdir.**

171- Onlar, Allah tarafından kendilerine ikram edilen nimetlerden ve bunlardan daha fazlasına nail olacaklarından dolayı sevinç içindedirler. Ve bilin ki Allah, mu'minlerin (kendisine, rasulüne ve ona indirdiklerine ihlasla iman edenlerin) **mükâfaatını asla zayi etmez.**

172- Yaralı oldukları hâlde (Uhud'daki) **savaşın hemen ardından Allah ve rasulünün** (savaşta galip gelen müşriklerin peşine düşüp onlarla tekrar cihad etme) **emrine icabet edenler içinden ihsan edip** (ibadetlerinde ve insanlarla ilişkilerinde Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde amel işleyip) **Allah'tan korkanlara** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran ve bu hâl üzere ölenlere) **büyük mükâfaat** (cennet) **vardır.**

173- (Uhud Savaşının ardından Rasulullah yaralı Müslümanlara, müşriklerin peşine düşmeyi emredince) **Bazı insanlar mu'minlere, "Muhakkak ki müşrikler, sizi yok etmek için** (her taraftan yardım ve) **asker topladılar. Onlardan korkun** (onlarla sakın savaşa girmeyin, çünkü onları yenemezsiniz)**!" dediler. İşte bu** (korkutma haberi)**, mu'minlerin** (Allah'a, rasulüne ve O'nun vâdettiği şeylere) **imanlarını daha çok artırdı** (Allah yolunda savaştan ve O'na itaatten engellemedi) **ve onlar şöyle dediler: "Allah bize** (kendisine tevekkül edenlere) **yeter. O, ne güzel vekildir** (dost ve yardımcıdır)**."**

174- Böylece Uhud'da yaralanan Müslümanlar (verilen korkutma haberinden etkilenmeyip Allah'a itaat ederek düşmanlarının peşine düştükleri için) **Allah'ın verdiği nimet** (bol sevap) **ve fazıl** (yüksek dereceler) **ile kendilerine hiçbir kötülük** (ölüm ve yaralanma) **isabet etmeden, çıktıkları bu takipten geri döndüler ve** (Rablerine itaat ederek) **Allah'ın razı olduğu şeylere uydular. Muhakkak ki Allah,** (kendisine gerçek manada itaat edenlere karşı) **çok cömert ve ikram sahibidir.**

175- İşte bu, şeytanın sizi kendi dostlarıyla korkutmasıdır. Eğer gerçekten (bana ve rasulüme) **iman etmişseniz sakın onlardan korkmayın** (emirlerimi terk etmeyin)**, yalnız benden korkun** (emir ve yasaklarıma uyun)**!**

176- Ve ey rasulüm! (Kalplerine İslam yerleşmediği için) **Müslüman olduktan kısa müddet sonra küfre dönenlerin durumu seni üzmesin. Onlar** (küfre dönmekle) **Allah'a** (ve O'nun dinine) **hiçbir zarar veremezler** (bilakis kendilerine zarar verirler de farkında değildirler)**. Allah** (bu durumlarından dolayı onları iman üzerinde muvaffak kılmaz ve) **onların ahiret gününde nimetlerden herhangi bir nasipleri olmamasını ister. Ve onlar için** (ahirette) **büyük bir azap vardır.**

177- Muhakkak ki imanı küfürle değiştirenler (küfre dönmekle) **Allah'a** (ve O'nun dinine) **hiçbir zarar veremezler** (bilakis kendilerine zarar verirler de farkında değildirler)**. Ve onlar için acıklı bir azap vardır.**

178- Ve (Allah'ı, rasulünü ve ona indirilenleri) **inkâr edenler,** (küfür üzerindeki) **ömürlerini uzatıp cezalarını ertelememizi kendileri için iyi bir şey zannetmesinler. Böyle yapmamız, onların daha çok küfür ve günah işlemesi, böylece cezalarının daha da artması içindir. Ve** (küfür üzere öldüklerinde) **onlara çok alçaltıcı bir azap olacaktır.**

179- Allah mu'minleri, içinde bulunduğunuz bu hâlde (mu'min ile münafık birbirine karışmış olarak) **bırakacak değildir, mutlaka habis** (kâfir) **ile tayyibi** (mu'mini) **belli edecektir. Allah sizi ğaybe muttali** (bilgi sahibi) **kılacak da değildir. Fakat Allah, rasullerinden dilediğini seçer** (ve bazı ğaybi bilgileri ona bildirir)**. Ey mu'minler! Size düşen görev, Allah'a ve rasullerine** (gereği gibi) **iman etmektir. Eğer** (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman ederseniz ve Allah'tan korkarsanız** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **bilin ki size çok büyük mükâfaat verilecektir.**

ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ عَهِدَ إِلَيْنَآ أَلَّا نُؤْمِنَ لِرَسُولٍ حَتَّىٰ يَأْتِيَنَا بِقُرْبَانٍ تَأْكُلُهُ ٱلنَّارُ ۗ قُلْ قَدْ جَآءَكُمْ
رُسُلٌ مِّن قَبْلِى بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَبِٱلَّذِى قُلْتُمْ فَلِمَ قَتَلْتُمُوهُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٨٣﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقَدْ
كُذِّبَ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ جَآءُو بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ ﴿١٨٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۗ وَإِنَّمَا
تُوَفَّوْنَ أُجُورَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۖ فَمَن زُحْزِحَ عَنِ ٱلنَّارِ وَأُدْخِلَ ٱلْجَنَّةَ فَقَدْ فَازَ ۗ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ
إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿١٨٥﴾ ۞ لَتُبْلَوُنَّ فِىٓ أَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ وَلَتَسْمَعُنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ مِن
قَبْلِكُمْ وَمِنَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓاْ أَذًى كَثِيرًا ۚ وَإِن تَصْبِرُواْ وَتَتَّقُواْ فَإِنَّ ذَٰلِكَ مِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿١٨٦﴾ وَإِذْ أَخَذَ
ٱللَّهُ مِيثَٰقَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلْكِتَٰبَ لَتُبَيِّنُنَّهُۥ لِلنَّاسِ وَلَا تَكْتُمُونَهُۥ فَنَبَذُوهُ وَرَآءَ ظُهُورِهِمْ وَٱشْتَرَوْاْ بِهِۦ
ثَمَنًا قَلِيلًا ۖ فَبِئْسَ مَا يَشْتَرُونَ ﴿١٨٧﴾ لَا تَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ يَفْرَحُونَ بِمَآ أَتَواْ وَّيُحِبُّونَ أَن يُحْمَدُواْ بِمَا
لَمْ يَفْعَلُواْ فَلَا تَحْسَبَنَّهُم بِمَفَازَةٍ مِّنَ ٱلْعَذَابِ ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٨٨﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ لَءَايَٰتٍ لِّأُوْلِى
ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿١٩٠﴾ ٱلَّذِينَ يَذْكُرُونَ ٱللَّهَ قِيَٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِهِمْ وَيَتَفَكَّرُونَ فِى خَلْقِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
رَبَّنَا مَا خَلَقْتَ هَٰذَا بَٰطِلًا سُبْحَٰنَكَ فَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٩١﴾ رَبَّنَآ إِنَّكَ مَن تُدْخِلِ ٱلنَّارَ فَقَدْ أَخْزَيْتَهُۥ ۖ
وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ أَنصَارٍ ﴿١٩٢﴾ رَّبَّنَآ إِنَّنَا سَمِعْنَا مُنَادِيًا يُنَادِى لِلْإِيمَٰنِ أَنْ ءَامِنُواْ بِرَبِّكُمْ فَـَٔامَنَّا ۚ رَبَّنَا
فَٱغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَكَفِّرْ عَنَّا سَيِّـَٔاتِنَا وَتَوَفَّنَا مَعَ ٱلْأَبْرَارِ ﴿١٩٣﴾ رَبَّنَا وَءَاتِنَا مَا وَعَدتَّنَا عَلَىٰ رُسُلِكَ وَلَا
تُخْزِنَا يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ إِنَّكَ لَا تُخْلِفُ ٱلْمِيعَادَ ﴿١٩٤﴾ فَٱسْتَجَابَ لَهُمْ رَبُّهُمْ أَنِّى لَآ أُضِيعُ عَمَلَ عَٰمِلٍ
مِّنكُم مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ ۖ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍ ۖ فَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ وَأُخْرِجُواْ مِن دِيَٰرِهِمْ وَأُوذُواْ فِى
سَبِيلِى وَقَٰتَلُواْ وَقُتِلُواْ لَأُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَأُدْخِلَنَّهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ
ثَوَابًا مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ عِندَهُۥ حُسْنُ ٱلثَّوَابِ ﴿١٩٥﴾ لَا يَغُرَّنَّكَ تَقَلُّبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿١٩٦﴾

195- Bunun üzerine Rableri (selim akıl sahibi kullarının) **dualarına icabet etti** (ve şöyle dedi): **"Muhakkak ki ben, ister erkek ister kadın olsun, sizden salih ameller yapanların** (az veya çok olsa da) **sevabını zayi etmem** (mutlaka onu veririm), **bu konuda kadın ile erkek arasında hiçbir fark yoktur** (her ikisi de aynı amele karşılık aynı sevabı alacaktır)**. Kim benim için hicret etmiş, yurtlarından zorla çıkartılmış, benim yolumda** (dinimi hâkim kılmak için) **eziyet görmüş, savaşmış ya da savaşarak öldürülmüşse mutlaka onların günahlarını affedeceğim ve onları, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere** (ebedi kalmak üzere) **yerleştireceğim." İşte bu, Allah tarafından verilen bir mükâfaattır. Ve biliniz ki Allah katındaki mükâfaat,** (benzeri olmayan) **en güzel mükâfaattır.**

196- Ey rasulüm! (Allah'ı, seni ve sana indirilenleri) **İnkâr edenlerin** (birçok yeri ele geçirmeleri ve çok yerde ticaretlerinin olması sebebiyle) **şehirlerde rahat bir şekilde dolaşmaları seni aldatmasın** (endişelendirmesin)**.**

183- Onlar (Allah hakkında yalan söyleyen Yahudi âlimleri) **şöyle dediler: "Ey Muhammed! Bize** (gökten inen) **ateşin yediği bir kurban** (mucizesi) **getirmedikçe hiçbir rasule iman etmememiz gerektiğini Allah** (daha önce bize indirdiği kitaplar ve gönderdiği rasullerle) **bize vasiyet etti** (bu sebeple Allah'a adadığın kurbanı gökten inen ateşin yaktığını görmedikçe asla sana iman etmeyiz)**." Ey rasulüm! Sen** (onlara) **şöyle de: "Size benden önce de** (rasullüğünü ispat eden) **apaçık delillerle ve benden istediğiniz şeyle** (gökten inen ateşin yaktığı kurbanla) **rasuller gelmişti. Eğer sözünüzde doğrulardan iseniz niçin** (onlara iman edip tâbi olmak yerine) **o rasulleri öldürdünüz?!"**

184- Ey rasulüm! Eğer onlar (kâfirler) **seni yalanlıyorlarsa** (buna üzülme) **bil ki senden önce de apaçık delillerle** (her selim aklın kabul ettiği kati delil ve mucizelerle)**, öğüt verici sayfalarla ve aydınlatıcı** (hak ile bâtılı açıklayan, dünyada da ahirette de mutluluk sebebi olan şeriatleri ve adaletli hükümleri ihtiva eden) **kitaplarla gelen rasuller yalanlanmıştı.**

185- Her nefis ölümü tadacaktır (bu sebeple dünyaya bağlanıp güvenmeyin)**. Kıyamet gününde ise** (dünyada) **yaptığınız amellerin karşılığı hiç eksikliğe uğratılmadan size verilecektir. Kim ateşten uzaklaştırılıp cennete konulmuşsa muhakkak ki o umduğunu elde etmiştir. Ve bilin ki dünya hayatı** (süsleri, lezzetleri ve şehvetleri) **ancak geçici olarak faydalanılacak şeydir** (kendini kandırmış olan kişiden başkası ona bağlanmaz)**.**

186- Ey iman edenler! Muhakkak ki mallarınıza ve nefislerinize (size ve ailenize) **isabet eden musibetlerle imtihan edileceksiniz. Ve muhakkak sizden önce kendilerine kitap verilenler** (Yahudi ve Hristiyanlar) **ile** (kendilerine kitap verilmemiş) **müşriklerden, size eziyet verip üzen** (Allah, rasulü Muhammed, ona inen Kur'ân ve İslam dini ile ilgili layık olmayan) **çok sözler işiteceksiniz. Eğer** (başınıza gelen musibet ve eziyetlere) **sabreder ve Allah'tan korkarsanız** (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durursanız) **bilin ki işte bunlar, Allah'ın yapılmasını emrettiği, sevabı en çok olan amellerdendir.**

187- Allah, kendilerine kitap verilenlerden (Yahudi ve Hristiyan âlimlerinden) **insanlara kitabı** (içindeki her şeyi) **açıklamaları ve ondaki hiçbir şeyi gizlememeleri konusunda söz almıştı, onlar da bu sözü kulak ardı etmişlerdi** (ne kendileri onunla amel etmiş ne de onu insanlara anlatmışlardı)**. İşte onlar, verdikleri sözü az bir paha** (dünya metaı) **karşılığında değiştirdiler** (kitaptaki hakkı gizlediler ve bâtıl teviller yaparak insanları saptırdılar)**. Onların, dünya metaı karşılığında ahidlerini bozup hakkı gizlemeleri ne kötü bir alışveriştir!**

188- Ey rasulüm! Sanma ki yaptıkları bâtıl (küfür ve haram) **amellerden dolayı sevinenler ve yapmadıkları hayır amellerden dolayı övülmeyi sevenler azaptan kurtulacaklardır. Onlar asla azaptan kurtulamayacak ve onlar için can yakıcı bir azap olacaktır.**

189- Gökler ve yerler (ile bunların içinde olan her şey) **sadece Allah'ındır** (hepsini O yaratmıştır; hepsinin gerçek sahibi, en mükemmel şekilde düzene koyup muhafaza edeni ve üzerlerinde yegâne tasarruf sahibi O'dur)**. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

190- Muhakkak ki göklerin ve yerin yaratılışında, geceyle gündüzün (birbiri ardından) **gelip gidişinde elbette selim akıl sahipleri için** (Allah'ın birliğine ve mükemmel kudretine delalet eden) **açık deliller vardır.**

191- O selim akıl sahipleri ayaktayken de otururken de yanları üzerinde yatarken de Allah'ı zikrederler. Gökler ile yerin yaratılışı ve düzeni hakkında da düşünüp şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Şüphesiz sen bunları boşuna (hikmetsiz ve sebepsiz) **yaratmadın. Seni hikmetsiz şeyler yapmaktan ve her türlü noksan sıfattan tenzih ederiz. Sen bizi** (hidayete ve emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durmaya muvaffak kılarak) **ateş azabından koru."**

192- (Onlar şöyle derler) **"Ey Rabbimiz! Muhakkak ki sen kimi ateşe sokarsan onu alçaltıp zelil kılmış olursun. Ve şüphesiz zalimlerin** (sana zatın, sıfatların, fiillerin, hak veya yetkilerinde şirk koşarak haksızlık yapanların kıyamet gününde kendilerini senin azabından kurtaracak) **hiçbir yardımcısı olmayacaktır."**

193- (Onlar yine şöyle derler) **"Ey Rabbimiz! Muhakkak ki biz, imana çağırıp "Rabbinize** (ihlasla) **iman edin!" diyen bir çağrıcı** (rasulü, Kur'ân'ı) **işittik ve hemen ona icabet edip** (emrettiği şeylere gösterdiği şekilde) **iman ettik. Ey Rabbimiz! Günahlarımızı bizim için örtüp bağışla, kötü amellerimizi affet ve canımızı iyilerle** (sana ihlasla iman eden, rasulünün davetine güzel bir şekilde icabet eden ve şeriatinin emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlarla) **beraber al** (bizi onlardan kılıp onlarla beraber haşret)**."**

194- (Onlar yine şöyle derler) **"Ey Rabbimiz! Bize, rasullerin vasıtasıyla vâdettiğin şeyi** (hidayeti, hidayet üzere sabit kalmayı ve müşriklere karşı zaferi) **ihsan et. Ve bizi kıyamet gününde** (cehenneme sokarak) **utanç ve zillet içinde bırakma. Muhakkak ki sen vâdinden asla dönmezsin."**

مَتَٰعٞ قَلِيلٞ ثُمَّ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿١٩٧﴾ لَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوۡاْ رَبَّهُمۡ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ
تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا نُزُلٗا مِّنۡ عِندِ ٱللَّهِۗ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيۡرٞ
لِّلۡأَبۡرَارِ ﴿١٩٨﴾ وَإِنَّ مِنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ لَمَن يُؤۡمِنُ بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُمۡ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِمۡ خَٰشِعِينَ
لِلَّهِ لَا يَشۡتَرُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ أَجۡرُهُمۡ عِندَ رَبِّهِمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ
ٱلۡحِسَابِ ﴿١٩٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱصۡبِرُواْ وَصَابِرُواْ وَرَابِطُواْ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ﴿٢٠٠﴾

سُورَةُ ٱلنِّسَاءِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا
كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِي تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ﴿١﴾ وَءَاتُواْ
ٱلۡيَتَٰمَىٰٓ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ وَلَا تَتَبَدَّلُواْ ٱلۡخَبِيثَ بِٱلطَّيِّبِۖ وَلَا تَأۡكُلُوٓاْ أَمۡوَٰلَهُمۡ إِلَىٰٓ أَمۡوَٰلِكُمۡۚ إِنَّهُۥ كَانَ
حُوبٗا كَبِيرٗا ﴿٢﴾ وَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تُقۡسِطُواْ فِي ٱلۡيَتَٰمَىٰ فَٱنكِحُواْ مَا طَابَ لَكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ مَثۡنَىٰ
وَثُلَٰثَ وَرُبَٰعَۖ فَإِنۡ خِفۡتُمۡ أَلَّا تَعۡدِلُواْ فَوَٰحِدَةً أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡۚ ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَلَّا تَعُولُواْ ﴿٣﴾ وَءَاتُواْ
ٱلنِّسَآءَ صَدُقَٰتِهِنَّ نِحۡلَةٗۚ فَإِن طِبۡنَ لَكُمۡ عَن شَيۡءٖ مِّنۡهُ نَفۡسٗا فَكُلُوهُ هَنِيٓـٔٗا مَّرِيٓـٔٗا ﴿٤﴾ وَلَا تُؤۡتُواْ
ٱلسُّفَهَآءَ أَمۡوَٰلَكُمُ ٱلَّتِي جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمۡ قِيَٰمٗا وَٱرۡزُقُوهُمۡ فِيهَا وَٱكۡسُوهُمۡ وَقُولُواْ لَهُمۡ قَوۡلٗا مَّعۡرُوفٗا ﴿٥﴾
وَٱبۡتَلُواْ ٱلۡيَتَٰمَىٰ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغُواْ ٱلنِّكَاحَ فَإِنۡ ءَانَسۡتُم مِّنۡهُمۡ رُشۡدٗا فَٱدۡفَعُوٓاْ إِلَيۡهِمۡ أَمۡوَٰلَهُمۡۖ وَلَا تَأۡكُلُوهَآ
إِسۡرَافٗا وَبِدَارًا أَن يَكۡبَرُواْۚ وَمَن كَانَ غَنِيّٗا فَلۡيَسۡتَعۡفِفۡۖ وَمَن كَانَ فَقِيرٗا فَلۡيَأۡكُلۡ بِٱلۡمَعۡرُوفِۚ
فَإِذَا دَفَعۡتُمۡ إِلَيۡهِمۡ أَمۡوَٰلَهُمۡ فَأَشۡهِدُواْ عَلَيۡهِمۡۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبٗا ﴿٦﴾ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٞ مِّمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ
وَٱلۡأَقۡرَبُونَ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٞ مِّمَّا تَرَكَ ٱلۡوَٰلِدَانِ وَٱلۡأَقۡرَبُونَ مِمَّا قَلَّ مِنۡهُ أَوۡ كَثُرَۚ نَصِيبٗا مَّفۡرُوضٗا ﴿٧﴾
وَإِذَا حَضَرَ ٱلۡقِسۡمَةَ أُوْلُواْ ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡيَتَٰمَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينُ فَٱرۡزُقُوهُم مِّنۡهُ وَقُولُواْ لَهُمۡ قَوۡلٗا مَّعۡرُوفٗا ﴿٨﴾

7- Baba, anne ve (kardeş, amca gibi yakın) **akrabaların bıraktığı mirastan erkeklere bir pay vardır; kadınlara da baba, anne ve** (kardeş, amca gibi yakın) **akrabaların bıraktığı mirastan bir pay vardır. Bırakılan miras az da olsa çok da olsa** (her ikisine) **şeriatin farz kıldığı bir pay vardır.**

8- Ve miras paylaştırılırken (kendilerine mirastan pay düşmeyen) **akrabalar, yetimler ve miskinler de hazır bulunurlarsa** (paylaştırılmadan önce) **onlara da mirastan** (müstehap olarak) **bir şeyler verin ve onlara güzel** (yumuşak) **sözler söyleyin!**

197- Onların rahat bir şekilde elde ettikleri bu dünyevi nimetler geçici ve azdır (çünkü onlardan ancak yaşadıkları müddetçe faydalanırlar)**. Sonra onların kalacağı yer cehennem olacaktır. Orası kalınacak ne kötü bir yerdir!**

198- Fakat Rablerinden korkanlara (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **gelince; onlar için sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetler olacak ve orada sonsuza kadar kalacaklardır. Bu, içinde ebedi olarak kalmaları için onlara Allah tarafından hazırlanmış bir mükâfaattır. Ve bilinmelidir ki Allah'ın ebrar** (salih) **kullarına vereceği mükâfaat** (dünya ve içindeki her şeyden) **daha hayırlıdır.**

199- Muhakkak ki kitap ehlinden (Yahudi ve Hristiyanlardan) **Allah'a, size indirilene** (Kur'ân'a) **ve kendilerine indirilenlere** (Tevrât'a ve İncîl'e) **gerçek manada iman edenler vardır. Onlar Allah'a huşu ile** (O'nu yücelterek, ihlasla emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **boyun eğerler ve Allah'ın ayetlerini, az ve geçici olan dünya metaı karşılığında değiştirmezler** (hiçbir şey gizlemeden olduğu gibi hakkı açıklarlar)**. İşte o kimselere, yaptıkları iyi amellere karşılık Rableri katında** (kat kat) **mükâfaatlar vardır. Muhakkak ki Allah, hesabı çabuk görendir.**

200- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durma konusunda ve başınıza gelen her türlü musibete) **Sabredin,** (düşmanlarınızla yaptığınız savaşta ve onlardan gelen eziyetlere karşı) **sabırlı olun, Allah yolunda savaş için hazırlık yapın** (ve mücahidleri düşmanın tuzaklarından koruyun) **ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**. Ancak bu şekilde** (cehennemden kurtulup) **umduğunuz şeyi** (cenneti) **elde edebilirsiniz.**

4. EN-NİSÂ SURESİ

Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 176, kelime sayısı 3945, harf sayısı 16030'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Ey insanlar! Rabbinizden korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! O, sizi bir tek nefisten** (Âdem'den) **yaratan, ondan eşini** (Havva'yı) **yaratan ve bu ikisinden birçok erkek ve kadın meydana getirip dünyanın her yerine yayandır. Adını zikrederek birbirinizden istekte bulunduğunuz Allah'tan korkun ve akrabalık bağlarına riayet etmemekten sakının! Muhakkak ki Allah üzerinize gözetleyicidir** (yaptığınız her şeyi bilir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

2- (Ey yetimlerin vasileri!) **Yetimlere** (güzel bir şekilde idare edebilecekleri büluğ çağına geldiklerinde) **kendi mallarını verin! Sakın size haram olanı** (yetimin güzel malını) **size helal olanla** (kendi kötü malınızla) **değiştirmeyin ve yetimlerin malını kendi mallarınıza katarak onu yemeyin! İşte bunu yapmak muhakkak ki büyük bir günahtır.**

3- Ve (ey yetimlerin vasileri! Eğer yetim kızlarla evlendiğinizde) **yetimlere adaletsiz davranmaktan** (onlara emsallerine uygun olarak mehirlerini, nafakalarını ve diğer haklarını verememekten) **çekinirseniz** (onlarla evlenmeyip) **hoşunuza giden** (helal) **kadınlardan** (aralarında adaleti gözetmek şartıyla) **iki, üç veya dört kadınla evlenebilirsiniz. Eğer bu kadınlar arasında adaletsizlik yapmaktan korkarsanız bir kadınla yetinin, ona da adaletsiz davranmaktan korkarsanız sahip olduğunuz cariyelerinizle yetinin** (çünkü cariyeler, hür kadınların sahip olduğu haklara sahip değildir)**. Böyle yapmanız,** (adaletsiz davranarak kadınlara) **zulmetmekten daha iyidir.**

4- (Ey mu'min erkekler! Evlenirken üzerinde anlaştığınız) **Mehirlerini kadınlara vermeniz farzdır, onu** (hiç eksiltmeden, tam olarak) **verin! Eğer kadınlar size kendi rızalarıyla mehirlerinden bir şey verirlerse bu durumda onu helal olarak afiyetle yiyebilirsiniz.**

5- (Ey veliler!) **Hayatınızı idame ettirmek için Allah'ın gerekli kıldığı malları sefihlere** (israf ederek düşüncesizce harcama yapan veya elindeki şeyin kıymetini bilmeyen kıt akıllı kişilere) **vermeyin! Fakat o mallardan onları yedirip içirin ve elbiselerini temin edin; onlara** (gönül alıcı) **güzel sözler de söyleyin.**

6- Ve (ey yetimlerin vasileri) **yetimleri, evlenme** (büluğ) **çağına gelinceye kadar gözetip deneyin! Eğer evlenme** (büluğ) **çağına erdiklerinde onların akıllı ve olgun bir şekilde mallarını idare edebileceklerini anlarsanız mallarını kendilerine** (eksiltmeden) **hemen verin! Sakın onların mallarını israf ederek yemeyin ve büyüdüğünde alamasınlar diye mallarını hemen harcayıp tüketmeyin! Ve vasi zengin ise iffetli olsun** (yetimin malından hiçbir şey almasın)**, fakir ise Allah'ın bildirdiği ölçüde ihtiyacı kadar ondan** (borç olarak) **yesin** (ya da emeği kadar alsın)**. Yetimlere kendi mallarını verdiğinizde ise mallarını verdiğinize dair şahid tutun! Ve bilin ki hesap soran olarak Allah yeter.**

وَلْيَخْشَ ٱلَّذِينَ لَوْ تَرَكُوا۟ مِنْ خَلْفِهِمْ ذُرِّيَّةً ضِعَـٰفًا خَافُوا۟ عَلَيْهِمْ فَلْيَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْيَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ﴿٩﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَٰلَ ٱلْيَتَـٰمَىٰ ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِى بُطُونِهِمْ نَارًا ۖ وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا ﴿١٠﴾ يُوصِيكُمُ
ٱللَّهُ فِىٓ أَوْلَـٰدِكُمْ ۖ لِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۚ فَإِن كُنَّ نِسَآءً فَوْقَ ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُنَّ ثُلُثَا مَا تَرَكَ ۖ وَإِن
كَانَتْ وَٰحِدَةً فَلَهَا ٱلنِّصْفُ ۚ وَلِأَبَوَيْهِ لِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ مِمَّا تَرَكَ إِن كَانَ لَهُۥ وَلَدٌ ۚ فَإِن لَّمْ
يَكُن لَّهُۥ وَلَدٌ وَوَرِثَهُۥٓ أَبَوَاهُ فَلِأُمِّهِ ٱلثُّلُثُ ۚ فَإِن كَانَ لَهُۥٓ إِخْوَةٌ فَلِأُمِّهِ ٱلسُّدُسُ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِى
بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ ءَابَآؤُكُمْ وَأَبْنَآؤُكُمْ لَا تَدْرُونَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ لَكُمْ نَفْعًا ۚ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١١﴾ ۞ وَلَكُمْ نِصْفُ مَا تَرَكَ أَزْوَٰجُكُمْ إِن لَّمْ يَكُن لَّهُنَّ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَهُنَّ وَلَدٌ
فَلَكُمُ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْنَ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصِينَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۚ وَلَهُنَّ ٱلرُّبُعُ مِمَّا تَرَكْتُمْ إِن لَّمْ يَكُن
لَّكُمْ وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَ لَكُمْ وَلَدٌ فَلَهُنَّ ٱلثُّمُنُ مِمَّا تَرَكْتُم ۚ مِّنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ تُوصُونَ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ ۗ وَإِن
كَانَ رَجُلٌ يُورَثُ كَلَـٰلَةً أَوِ ٱمْرَأَةٌ وَلَهُۥٓ أَخٌ أَوْ أُخْتٌ فَلِكُلِّ وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا ٱلسُّدُسُ ۚ فَإِن كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ
مِن ذَٰلِكَ فَهُمْ شُرَكَآءُ فِى ٱلثُّلُثِ ۚ مِنۢ بَعْدِ وَصِيَّةٍ يُوصَىٰ بِهَآ أَوْ دَيْنٍ غَيْرَ مُضَآرٍّ ۚ وَصِيَّةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ
عَلِيمٌ حَلِيمٌ ﴿١٢﴾ تِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ
خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٣﴾ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَتَعَدَّ حُدُودَهُۥ يُدْخِلْهُ نَارًا
خَـٰلِدًا فِيهَا وَلَهُۥ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٤﴾ وَٱلَّـٰتِى يَأْتِينَ ٱلْفَـٰحِشَةَ مِن نِّسَآئِكُمْ فَٱسْتَشْهِدُوا۟ عَلَيْهِنَّ
أَرْبَعَةً مِّنكُمْ ۖ فَإِن شَهِدُوا۟ فَأَمْسِكُوهُنَّ فِى ٱلْبُيُوتِ حَتَّىٰ يَتَوَفَّىٰهُنَّ ٱلْمَوْتُ أَوْ يَجْعَلَ ٱللَّهُ لَهُنَّ
سَبِيلًا ﴿١٥﴾ وَٱلَّذَانِ يَأْتِيَـٰنِهَا مِنكُمْ فَـَٔاذُوهُمَا ۖ فَإِن تَابَا وَأَصْلَحَا فَأَعْرِضُوا۟ عَنْهُمَآ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ تَوَّابًا
رَّحِيمًا ﴿١٦﴾ إِنَّمَا ٱلتَّوْبَةُ عَلَى ٱللَّهِ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَـٰلَةٍ ثُمَّ يَتُوبُونَ مِن قَرِيبٍ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ يَتُوبُ
ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٧﴾ وَلَيْسَتِ ٱلتَّوْبَةُ لِلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ حَتَّىٰٓ إِذَا حَضَرَ
أَحَدَهُمُ ٱلْمَوْتُ قَالَ إِنِّى تُبْتُ ٱلْـَٔـٰنَ وَلَا ٱلَّذِينَ يَمُوتُونَ وَهُمْ كُفَّارٌ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٨﴾

17- Muhakkak ki Allah katında (kabul gören) **tevbe, ancak cahilce** (akıbetini ve ne kötü sonuçlar getireceğini bilmeden) **günah işleyip sonra kendisine ölüm gelmeden önce tevbe edenlerinkidir. İşte Allah bunların tevbesini kabul eder. Ve Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (yapılan bütün günahları, halis bir niyetle gerçekten tevbe edenleri ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır).

18- Fakat günahlar üzerinde ısrar edip de ancak kendisine ölüm geldiği zaman (ölüm anında) **"Muhakkak ki ben şimdi tevbe ettim." diyen kimsenin tevbesi ile küfür üzerinde ısrar ederek ölenlerin tevbesi geçerli değildir. İşte böyle kimseler için çok acıklı bir azap hazırladık.**

9- Ve öldükten sonra arkalarında zayıf (eli ermez, gücü yetmez ve bakıma muhtaç) **çocuklar bıraktıklarında onların hâlleri ne olur diye korkup endişe edenler,** (diğer Müslümanların yetim çocuklarına da haksızlık yapmaktan) **korkup titresinler! Ve Allah'tan korksunlar** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dursunlar)**!** (Şeriate uygun) **Doğru ve dürüst söz söylesinler** (ölmek üzere olan ve geride yetim çocuklar bırakacak olanlara; mirasın tamamını veya çoğunu vasiyet ederek mirasçılarını mahrum etmemelerini, eğer hayır kazanmak istiyorlarsa şeriate uygun miktarda vasiyette bulunmalarını tavsiye etsinler)**!**

10- Haksızlıkla yetimlerin malını yiyenler, karınlarını ancak ateşle doldurmuşlardır. Ve onlar (kıyamet gününde) **şiddetle yakıcı ateşe gireceklerdir.**

11- Ey iman edenler! Allah, bıraktığınız mirası nasıl paylaştırmanız gerektiğini size emretmektedir. Erkek çocuklar, kız çocuklarının iki misli pay alır. Eğer ölenin (erkek çocuğu yoksa) **kız çocukları varsa ve bunlar iki veya ikiden fazla iseler mirasın üçte ikisini alırlar. Eğer sadece bir kız çocuğu varsa o, mirasın yarısını alır.** (İster erkek ister kız olsun) **Ölenin çocuğu varsa ölenin baba ve annesinden her biri mirastan altıda bir pay alır. Eğer ölenin çocuğu yoksa ve sadece babası ile annesi ona mirasçı olmuşsa annesi mirastan üçte bir pay alır** (mirasın kalan üçte ikisini ise babası alır)**. Eğer ölenin** (ister erkek ister kız olsun, birden fazla) **kardeşleri varsa annesi mirastan altıda bir pay alır** (mirasın kalan altıda beşini ise babası alır)**. Miras paylaşımı ancak vasiyetlerin sahiplerine verilmesinden ve borçların ödenmesinden sonra yapılır. Ey iman edenler! Babalarınız veya çocuklarınızdan hangilerinin sizin için** (dünyada ve ahirette) **daha faydalı olacağını siz bilemezsiniz** (bu sebeple mirasçılarınız arasında ayrım yaparak kimisine daha çok pay vermeye veya kimisini mirastan mahrum bırakmaya kalkmayın)**. Bu hükümleri yerine getirmek, Allah tarafından size farz kılınmıştır. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (mirasçılarınızdan hangilerinin sizin için daha faydalı olduğunu ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve miras hükümlerinde olduğu gibi verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

12- Ve eğer ölen hanımlarınızın çocukları yoksa geriye bıraktıkları mirasın yarısı sizindir. (İster erkek ister kız olsun) **Eğer çocukları varsa bıraktıkları mirasın dörtte biri sizindir. Bu paylaştırma, onların yaptığı vasiyet ve borçlarının ödenmesinden sonradır. Eğer sizin çocuğunuz yoksa bıraktığınız mirasın dörtte biri hanımlarınızındır.** (İster erkek ister kız olsun) **Eğer çocuğunuz varsa bıraktığınız mirasın sekizde biri hanımlarınızındır. Bu paylaştırma, yaptığınız vasiyet ve borçlarınızın ödenmesinden sonradır. Eğer ölen erkek veya kadın kelâle olarak miras bırakıyorsa** (yani ölenin çocuğu ve babası yoksa) **ve onun bir erkek ya da bir kız kardeşi varsa bıraktığı mirastan bu kardeşine altıda bir pay vardır. Eğer kardeşleri birden fazla olursa hepsi üçte bir hisseye ortak olur. Bu paylaştırma, vârislere zarar vermeksizin yapılan vasiyetin yerine getirilmesinden ve borçların ödenmesinden sonradır. Bunlar, Allah'ın size emridir. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (her şeyi en ince detayına kadar hakkıyla bilendir)**,** (حَلِيم) **Ḥalîm'dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir)**.**

13- İşte bütün bunlar, Allah'ın hükümleridir (bunlara tâbi olmayı size emretmiştir)**. Kim Allah'a ve rasulüne itaat ederse onu, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere sokacaktır ve onlar orada sonsuza kadar kalacaklardır. İşte en büyük mükâfaat budur!**

14- Kim de Allah'a ve rasulüne karşı gelir (Allah ve rasulünün emirlerini yerine getirmeyip yasaklarını ihlal eder) **ve Allah'ın koyduğu sınırları aşarsa** (Allah'ın indirdiği şeriatin hükümlerini hayatın her yönünde uygulamayıp onun yerine beşer ürünü kanunları uygularsa) **muhakkak ki Allah onu, içinde sonsuza kadar kalacağı ateşe sokacak ve orada alçaltıcı bir azap görecektir.**

15- Ve ey iman edenler! (Evli olan) **Kadınlarınızdan zina yapanlar hakkında, sizden** (Müslüman erkeklerden, onların zina yaptıklarını gören adaletli) **dört şahid getirin. Eğer bu dört şahid** (onların zina yaptıklarını gördüğüne dair) **şahidlik ederse zina yapan kadınları, ölünceye ya da onlar hakkında Allah başka bir hüküm bildirinceye kadar evlerde hapsedin.**

16- Ve ey iman edenler! Sizden zina yapan (bekâr) **erkek ve kıza** (bu kötü ameli bir daha yapmamaları için dil ve el ile alçaltıp utandırarak) **eziyet edin. Eğer yaptıklarından tevbe eder ve kendilerini düzeltirlerse siz de onlara eziyet etmekten vazgeçin. Muhakkak ki Allah** (تَوَّاب) **Tevvâb'dır** (kötü amellerinden tevbe eden kullarına affı bol olandır)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (insanlara kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen ve tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayandır)**.**

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا يَحِلُّ لَكُمْ أَن تَرِثُوا۟ ٱلنِّسَآءَ كَرْهًاۖ وَلَا تَعْضُلُوهُنَّ لِتَذْهَبُوا۟ بِبَعْضِ مَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ
إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍۚ وَعَاشِرُوهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِۚ فَإِن كَرِهْتُمُوهُنَّ فَعَسَىٰٓ أَن تَكْرَهُوا۟ شَيْـًٔا
وَيَجْعَلَ ٱللَّهُ فِيهِ خَيْرًا كَثِيرًا ﴿١٩﴾ وَإِنْ أَرَدتُّمُ ٱسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ وَءَاتَيْتُمْ إِحْدَىٰهُنَّ قِنطَارًا
فَلَا تَأْخُذُوا۟ مِنْهُ شَيْـًٔاۚ أَتَأْخُذُونَهُۥ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٢٠﴾ وَكَيْفَ تَأْخُذُونَهُۥ وَقَدْ أَفْضَىٰ بَعْضُكُمْ
إِلَىٰ بَعْضٍ وَأَخَذْنَ مِنكُم مِّيثَٰقًا غَلِيظًا ﴿٢١﴾ وَلَا تَنكِحُوا۟ مَا نَكَحَ ءَابَآؤُكُم مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِلَّا مَا قَدْ
سَلَفَۚ إِنَّهُۥ كَانَ فَٰحِشَةً وَمَقْتًا وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٢٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ أُمَّهَٰتُكُمْ وَبَنَاتُكُمْ وَأَخَوَٰتُكُمْ
وَعَمَّٰتُكُمْ وَخَٰلَٰتُكُمْ وَبَنَاتُ ٱلْأَخِ وَبَنَاتُ ٱلْأُخْتِ وَأُمَّهَٰتُكُمُ ٱلَّٰتِىٓ أَرْضَعْنَكُمْ وَأَخَوَٰتُكُم
مِّنَ ٱلرَّضَٰعَةِ وَأُمَّهَٰتُ نِسَآئِكُمْ وَرَبَٰٓئِبُكُمُ ٱلَّٰتِى فِى حُجُورِكُم مِّن نِّسَآئِكُمُ ٱلَّٰتِى دَخَلْتُم
بِهِنَّ فَإِن لَّمْ تَكُونُوا۟ دَخَلْتُم بِهِنَّ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ وَحَلَٰٓئِلُ أَبْنَآئِكُمُ ٱلَّذِينَ مِنْ أَصْلَٰبِكُمْ وَأَن
تَجْمَعُوا۟ بَيْنَ ٱلْأُخْتَيْنِ إِلَّا مَا قَدْ سَلَفَۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٣﴾ ۞ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلنِّسَآءِ
إِلَّا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْۖ كِتَٰبَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْۚ وَأُحِلَّ لَكُم مَّا وَرَآءَ ذَٰلِكُمْ أَن تَبْتَغُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُم
مُّحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَۚ فَمَا ٱسْتَمْتَعْتُم بِهِۦ مِنْهُنَّ فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ فَرِيضَةًۚ وَلَا جُنَاحَ عَلَيْكُمْ
فِيمَا تَرَٰضَيْتُم بِهِۦ مِنۢ بَعْدِ ٱلْفَرِيضَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٢٤﴾ وَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ مِنكُمْ طَوْلًا
أَن يَنكِحَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ فَمِن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن فَتَيَٰتِكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِۚ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ
بِإِيمَٰنِكُمْۚ بَعْضُكُم مِّنۢ بَعْضٍۚ فَٱنكِحُوهُنَّ بِإِذْنِ أَهْلِهِنَّ وَءَاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ بِٱلْمَعْرُوفِ مُحْصَنَٰتٍ
غَيْرَ مُسَٰفِحَٰتٍ وَلَا مُتَّخِذَٰتِ أَخْدَانٍۚ فَإِذَآ أُحْصِنَّ فَإِنْ أَتَيْنَ بِفَٰحِشَةٍ فَعَلَيْهِنَّ نِصْفُ مَا عَلَى
ٱلْمُحْصَنَٰتِ مِنَ ٱلْعَذَابِۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ ٱلْعَنَتَ مِنكُمْۚ وَأَن تَصْبِرُوا۟ خَيْرٌ لَّكُمْۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٥﴾

kadınlara (evlenmeden önce) **verilen cezanın yarısı kadar ceza verin. İşte bu hüküm** (mu'min cariyelerle evlenme izni)**, sizden** (hür mu'min kadınlarla evlenmeye gücü yetmediğinden dolayı) **zinaya düşmekten korkanlar içindir. Eğer** (mu'min cariyeler ile evlenmeyip) **sabrederseniz bu, sizin için daha hayırlı olur. Ve bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunup helal ve kolaylaştırıcı hükümler beyan eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

19- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Ölen babalarınızın mallarına miras yoluyla sahip olduğunuz gibi onların hanımlarına da sahip olamazsınız** (onlarla evlenemezsiniz, dilediğiniz gibi başkalarıyla zorla evlendiremezsiniz ve başkasıyla evlenmek istediklerinde onları engelleyemezsiniz)**. Ayrıca** (sevmediğiniz için boşamak istediğiniz) **hanımlarınıza, sırf verdiğiniz mehrin bir kısmını onlardan geri almak gayesiyle nikâhınız altında tutarak baskı yapmayın; bunu ancak apaçık bir fahişelik ameli işlerlerse yapabilirsiniz.** (Haklarını kendilerine vererek) **Hanımlarınızla güzel geçinin. Eğer hanımlarınızdan hoşlanmazsanız** (onları hemen boşamayın) **umulur ki Allah, hoşlanmadığınız bir şeyden sizin için çok hayırlı şeyler var eder.**

20- Ve (ey evli olan erkekler) **hanımınızı boşayıp başka bir hanımla evlenmek isterseniz** (bunu yapabilirsiniz)**, bu durumda boşamak istediğiniz hanımınıza** (mehir olarak) **yığın yığın mal vermiş olsanız bile o maldan hiçbir şeyi geri almayın! Verdiğiniz malı geri alarak hanımınıza iftira atmış ve büyük bir günah işlemiş olmak ister misiniz?**

21- (Ey hanımlarını boşamak isteyen erkekler!) **Evlenirken verdiğiniz mehrin bir kısmını hanımlarınızdan nasıl geri almak istersiniz?! Hâlbuki siz, birbirinizin gizli hâllerini gördünüz** (onlarla cima yaptınız, helal ve meşru olan şeyleri onlardan elde ettiniz) **ve onlar sizden** (evlenirken, evlilik süresinde kendilerine güzel bir şekilde bakacağınıza ya da boşarsanız güzel bir şekilde boşayacağınıza dair) **çok sağlam bir ahid almışlardı.**

22- (Ey iman edenler!) **Babalarınızın evlendiği hanımlarla sakın evlenmeyin** (bu, haram kılınmış bir ameldir)**! Ancak haram hükmü inmeden önce bu ameli yapmışsanız üzerinize bir vebal yoktur** (fakat bu evliliği hemen sonlandırın)**. Muhakkak ki bu; çok iğrenç bir hayâsızlık, Allah tarafından sevilmeyen bir amel ve çok kötü bir yol idi.**

23- (Ey mu'min erkekler!) **Annelerinizle** (ve büyük annelerinizle)**, kızlarınızla** (ve onların kızlarıyla)**, kız kardeşlerinizle, halalarınızla** (ve babalarınız ile annelerinizin halalarıyla)**, teyzelerinizle** (ve babalarınız ile annelerinizin teyzeleriyle)**, erkek kardeşlerinizin kızlarıyla** (ve onların kızlarıyla)**, kız kardeşlerinizin kızlarıyla** (ve onların kızlarıyla)**, sütannelerinizle, süt kardeşlerinizle** (ve onların kızlarıyla), (ister cima yapmış olun ister olmayın nikâh yaptığınız) **hanımlarınızın anneleriyle, cima yaptığınız hanımlarınızın başka kocadan olan ve sizin terbiyeniz altında yetişmiş kızlarıyla** (üvey kızlarınızla) **evlenmeniz size haram kılındı. Nikâh akdi yaptığınız, fakat henüz cima yapmadan boşadığınız kadınların kızlarıyla evlenmenizde ise bir günah yoktur. Kendi sulbünüzden olan oğullarınızın** (cima yapmamış olsalar bile) **hanımlarıyla** (gelinlerinizle) **evlenmeniz ve iki kız kardeşi birlikte nikâhınız altında toplamanız da size haram kılındı. Ancak haram hükmü inmeden önce bu ameli yapmışsanız üzerinize bir vebal yoktur** (fakat bu evliliği hemen sonlandırın)**. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

Cüz: 5

24- Kocası olan kadınlarla evlenmeniz de size haram kılındı. Ancak (savaş yoluyla sahip olduğunuz) **cariyeleriniz hariç;** (onların kâfir kocaları olsa bile hamile olmadıklarını kesin öğrendikten sonra) **onlarla cima yapabilirsiniz. İşte bunlar Allah'ın, kitabında uymanızı farz kıldığı hükümleridir. Size** (şeriatte) **haram kılınanlar dışında hoşunuza giden kadınlarla evlenebilirsiniz. Mallarınızı zina yapmak için değil, ancak evlenme niyetiyle mehir olarak vermeniz helal kılınmıştır.** (Nikâh yoluyla) **Kendilerinden faydalandığınız kadınlara, üzerinde anlaştığınız mehri vermeniz farzdır. Verilmesi farz olan mehri tayin ettikten sonra karşılıklı rıza ile onu** (hanımlarınızın lehine) **fazlalaştırmanızda veya kadının** (kocası lehine hakkından bir kısmını) **bağışlamasında bir günah yoktur. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (koyduğu hükümlere itaat edenler ile bunlara karşı gelenleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır).

25- (Ey mu'min erkekler!) **Sizden, malı olmadığı için hür mu'min kadınlarla evlenmeye gücü yetmeyen kimse, diğer mu'minlerin sahip olduğu mu'min cariyelerle evlenebilir. Muhakkak ki kalpte olanları en iyi bilen Allah'tır. Din ve insanlık bakımından hepiniz birbirinize eşitsiniz** (bu sebeple mu'min cariye kadınlarla evlenmekten çekinmeyin)**. Yalnız iffetli, zina yapmamış ve gizli dost edinmemiş olan mu'min cariyelerle evlenin. Onlarla evlenmek istediğinizde velilerinin iznini alarak ve hak ettikleri mehri güzel bir şekilde** (eksiltmeden ve geciktirmeden) **vererek evlenebilirsiniz. Eğer mu'min cariyeler evlendikten sonra zina yaparlarsa onlara, hür mu'min**

يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُبَيِّنَ لَكُمْ وَيَهْدِيَكُمْ سُنَنَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ وَيَتُوبَ عَلَيْكُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ
٢٦ وَٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يَتُوبَ عَلَيْكُمْ وَيُرِيدُ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلشَّهَوَٰتِ أَن تَمِيلُوا۟ مَيْلًا عَظِيمًا ٢٧ يُرِيدُ
ٱللَّهُ أَن يُخَفِّفَ عَنكُمْ ۚ وَخُلِقَ ٱلْإِنسَٰنُ ضَعِيفًا ٢٨ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَأْكُلُوٓا۟ أَمْوَٰلَكُم
بَيْنَكُم بِٱلْبَٰطِلِ إِلَّآ أَن تَكُونَ تِجَٰرَةً عَن تَرَاضٍ مِّنكُمْ ۚ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ
بِكُمْ رَحِيمًا ٢٩ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ عُدْوَٰنًا وَظُلْمًا فَسَوْفَ نُصْلِيهِ نَارًا ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا
٣٠ إِن تَجْتَنِبُوا۟ كَبَآئِرَ مَا تُنْهَوْنَ عَنْهُ نُكَفِّرْ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَنُدْخِلْكُم مُّدْخَلًا كَرِيمًا ٣١
وَلَا تَتَمَنَّوْا۟ مَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بِهِۦ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ لِّلرِّجَالِ نَصِيبٌ مِّمَّا ٱكْتَسَبُوا۟ ۖ وَلِلنِّسَآءِ نَصِيبٌ
مِّمَّا ٱكْتَسَبْنَ ۚ وَسْـَٔلُوا۟ ٱللَّهَ مِن فَضْلِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ٣٢ وَلِكُلٍّ جَعَلْنَا مَوَٰلِىَ
مِمَّا تَرَكَ ٱلْوَٰلِدَانِ وَٱلْأَقْرَبُونَ ۚ وَٱلَّذِينَ عَقَدَتْ أَيْمَٰنُكُمْ فَـَٔاتُوهُمْ نَصِيبَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ شَهِيدًا ٣٣ ٱلرِّجَالُ قَوَّٰمُونَ عَلَى ٱلنِّسَآءِ بِمَا فَضَّلَ ٱللَّهُ بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ وَبِمَآ أَنفَقُوا۟ مِنْ
أَمْوَٰلِهِمْ ۚ فَٱلصَّٰلِحَٰتُ قَٰنِتَٰتٌ حَٰفِظَٰتٌ لِّلْغَيْبِ بِمَا حَفِظَ ٱللَّهُ ۚ وَٱلَّٰتِى تَخَافُونَ نُشُوزَهُنَّ فَعِظُوهُنَّ
وَٱهْجُرُوهُنَّ فِى ٱلْمَضَاجِعِ وَٱضْرِبُوهُنَّ ۖ فَإِنْ أَطَعْنَكُمْ فَلَا تَبْغُوا۟ عَلَيْهِنَّ سَبِيلًا ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيًّا
كَبِيرًا ٣٤ وَإِنْ خِفْتُمْ شِقَاقَ بَيْنِهِمَا فَٱبْعَثُوا۟ حَكَمًا مِّنْ أَهْلِهِۦ وَحَكَمًا مِّنْ أَهْلِهَآ إِن يُرِيدَآ إِصْلَٰحًا يُوَفِّقِ
ٱللَّهُ بَيْنَهُمَآ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا خَبِيرًا ٣٥ *وَٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُشْرِكُوا۟ بِهِۦ شَيْـًٔا ۖ وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَٰنًا
وَبِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْجَارِ ذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْجَارِ ٱلْجُنُبِ وَٱلصَّاحِبِ
بِٱلْجَنۢبِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا ٣٦

35- (Ey veliler!) **Eğer karı ile koca arasındaki ihtilaf ve geçimsizliğin onları birbirine düşman etmesinden korkarsanız bu geçimsizliği gidermek için erkeğin tarafından ve kadının tarafından** (adaletli) **birer hakem gönderin. Bu iki hakem, karı ve kocanın arasını ıslah etmek için en hayırlı kararı vermek isterlerse Allah onları bu kararı vermede hemfikir kılar. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **'Alîm'dir** (hakemlerin niyetlerini ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir), (خَبِير) **Ḫabîr'dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır).

36- Ve sadece Allah'a ibadet edin (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde O'nu birleyin, O'nun emirlerine boyun eğin ve O'na haklarını verin) **ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın** (O'nu herhangi bir konuda mahlukata benzeterek, noksan sıfatlardan tenzih etmeyerek veya sadece O'na ait hak ve yetkilerden herhangi birini başka varlıklara vererek ortaklar edinmeyin)**! Ana babaya, akrabalara, yetimlere, miskinlere, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolda kalana ve sahip olduğunuz kölelerinize iyi davranın! Muhakkak ki Allah, kibirlenenleri ve** (Müslümanları alçaltmak niyetiyle) **kendini övenleri asla sevmez.**

26- Allah hükümlerini bildirerek size (dünya ve ahiret mutluluğuna ulaştıran) **şeriatini beyan etmeyi, sizden önceki nebilerin ve onlara tâbi olup hak üzere yaşamış olan ümmetlerin takip ettiği doğru yolu** (tâbi olmanız için) **size göstermeyi ve** (işlediğiniz günahlardan vazgeçmenizi, böylece) **günahlarınızı örtüp sizi bağışlamayı ister. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının maslahatına olan hükümleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

27- Muhakkak ki Allah, (kendisine itaat yoluna girmenizi, böylece kâfirken işlediğiniz) **günahlarınızı affetmek ister. Şehvetlerine** (heva ve heveslerine) **tâbi olanlar ise** (doğru yoldan ve Allah’a itaatten uzaklaşıp) **büyük bir sapıklığa** (küfür, şirk ve günaha) **düşmenizi ister.**

28- Allah, (hür mu’min kadınlarla evlenme imkânınız olmadığında mu’min cariyelerle evlenmenize izin vererek) **size kolaylık sağlamak ister. Çünkü insan** (yaratılış ve ahlak olarak) **zayıf yaratılmıştır.**

29- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Karşılıklı rızaya dayanan ticaret hariç mallarınızı aranızda** (fasit akitler, hırsızlık, rüşvet, gasp ve faiz gibi) **haram yoldan yemeyin! Ve** (haram mallar yiyerek, intihar ederek veya haksız yere başkasını öldürerek) **nefsinizi helake sürüklemeyin! Muhakkak ki Allah,** (kanlarınızı, mallarınızı ve ırzlarınızı birbirinize haram kılarak koruma altına almakla) **size karşı çok merhametli olandır.**

30- Kim de haddi aşarak ve haksızlık ederek bunu yaparsa (insanların mallarını haram yollardan yerse) **onu cehennem ateşinde yakarız. Bu, Allah’a kolaydır*** (çünkü O her şeye kadirdir, hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

***** “Allah’a kolaydır.” sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

31- Eğer size yasak edilen büyük günahlardan kaçınırsanız işlediğiniz küçük günahları (salih amellerinizden dolayı) **örtüp affederiz ve sizi şerefli bir yere** (cennete) **yerleştiririz.**

32- (Ey mu’min erkekler ve kadınlar!) **Allah’ın kiminize fazlından vererek diğerlerinden üstün kıldığı** (başkalarında olup da sizde olmayan) **şeyleri** (hasretle) **arzu etmeyin** (çünkü bu, birbirinize karşı kızgınlığa ve hasede sebep olabilir)**. Erkeklere** (kendilerine has olan) **amellerinden dolayı bir pay** (sevap veya ceza) **vardır, kadınlara da** (kendilerine has olan) **amellerinden dolayı bir pay** (sevap veya ceza) **vardır** (bu sebeple Allah’ın erkeklere has kıldığı şeyi kadınlar, kadınlara has kıldığı şeyi de erkekler istemesin)**. Siz,** (salih amelleri yapabilmek için) **Allah’ın fazlını** (yardımını ve tevfikini) **isteyin. Muhakkak ki Allah her şeyi** (koyduğu hükümlere itaat edenler ile bunlara karşı gelenleri, yapılan bütün günahları, halis bir niyetle gerçekten tevbe edenleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla) **bilir.**

33- Ana baba ve yakın akrabalardan her birine, (öldükten sonra) **bıraktıkları mirası alacak** (erkeklerden ve kadınlardan) **mirasçılar belirledik. Birbirinize yardım etmek üzere yemin ederek ahidleştiğiniz kişilere gelince; onlara haklarını** (ahdinizin gereği olan yardım, destek ve nasihati) **verin! Muhakkak ki Allah** (birbirinizle yaptığınız yeminli ahidler dâhil) **her şeye şahiddir** (ve buna göre hesap soracaktır)**.**

34- Allah’ın, erkekleri (yaratılış, tabiat ve görev gibi) **bazı konularda kadınlardan üstün tutmasından ve erkeklerin** (kadınların ihtiyaç ve nafakalarını temin etmek için) **mallarını harcamadaki yükümlülüklerinden dolayı erkekler kadınlar üzerine** (onları Allah’ın istediği şekilde terbiye edip gözetme, onlara veli ve idareci olma konularında) **yetkili kılınmışlardır. Saliha kadınlar, hem Allah’ın emirlerine hem de** (haramı emretmediği müddetçe) **kocalarının emirlerine itaat eden ve kocalarının gıyabında, Allah’ın korunmasını emrettiği konularda kocalarının haklarını muhafaza eden kadınlardır. Kendilerinde itaatsizlik gördüğünüz kadınlarınıza ise vaʿzu nasihat edin,** (bu fayda etmezse) **onları yataklarında yalnız bırakın** (onlarla yumuşak konuşmayın, onlara değer verecek şekilde davranmayın, değer vermediğinizi söz ve hareketlerinizle gösterin ve onlardan istediğinizi alın fakat onların hoşuna giden şeyleri vermeyin) **ve** (bu da fayda etmezse) **onları** (sakatlık ve iz bırakmayacak şekilde, yüzlerine vurmadan) **dövün. Eğer size** (Allah’ın istediği gibi) **itaat ederlerse onların aleyhine** (onları sıkıştıracak ve eziyet verecek) **başka bir yol aramayın** (onların haklarını Allah’ın bildirdiği şekilde verin, Allah sizi kadınlardan daha üstün kıldı diye itaat eden hanımlarınızı gereksiz yere sıkıştırarak haksızlık yapmayın ve unutmayın ki) **muhakkak Allah** (عَلِيّ) **ʿAliyy’dir** (zatı ve sıfatları ile mahlukata benzemekten yüce ve münezzehtir, her şeye kadirdir, hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**,** (كَبِير) **Kebîr’dir** (her şeyden yücelik olarak büyüktür. Kadınlarınıza zulmettiğinizde size ceza vermeye kadirdir)**.**

ٱلَّذِينَ يَبْخَلُونَ وَيَأْمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلْبُخْلِ وَيَكْتُمُونَ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۗ وَأَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ
عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ رِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَلَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا بِٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۗ وَمَن يَكُنِ
ٱلشَّيْطَٰنُ لَهُۥ قَرِينًا فَسَآءَ قَرِينًا ﴿٣٨﴾ وَمَاذَا عَلَيْهِمْ لَوْ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ بِهِمْ عَلِيمًا ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظْلِمُ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ ۖ وَإِن تَكُ حَسَنَةً يُضَٰعِفْهَا وَيُؤْتِ مِن لَّدُنْهُ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ فَكَيْفَ إِذَا جِئْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍۭ بِشَهِيدٍ وَجِئْنَا بِكَ عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ شَهِيدًا ﴿٤١﴾ يَوْمَئِذٍ
يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَعَصَوُا۟ ٱلرَّسُولَ لَوْ تُسَوَّىٰ بِهِمُ ٱلْأَرْضُ وَلَا يَكْتُمُونَ ٱللَّهَ حَدِيثًا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تَقْرَبُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنتُمْ سُكَٰرَىٰ حَتَّىٰ تَعْلَمُوا۟ مَا تَقُولُونَ وَلَا جُنُبًا إِلَّا عَابِرِى سَبِيلٍ حَتَّىٰ
تَغْتَسِلُوا۟ ۚ وَإِن كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ٱلْغَآئِطِ أَوْ لَٰمَسْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمْ
تَجِدُوا۟ مَآءً فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا طَيِّبًا فَٱمْسَحُوا۟ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٤٣﴾
أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ يَشْتَرُونَ ٱلضَّلَٰلَةَ وَيُرِيدُونَ أَن تَضِلُّوا۟ ٱلسَّبِيلَ ﴿٤٤﴾ وَٱللَّهُ
أَعْلَمُ بِأَعْدَآئِكُمْ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَلِيًّا وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ نَصِيرًا ﴿٤٥﴾ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن
مَّوَاضِعِهِۦ وَيَقُولُونَ سَمِعْنَا وَعَصَيْنَا وَٱسْمَعْ غَيْرَ مُسْمَعٍ وَرَٰعِنَا لَيًّۢا بِأَلْسِنَتِهِمْ وَطَعْنًا فِى ٱلدِّينِ ۚ وَلَوْ
أَنَّهُمْ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا وَٱسْمَعْ وَٱنظُرْنَا لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَقْوَمَ وَلَٰكِن لَّعَنَهُمُ ٱللَّهُ بِكُفْرِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٤٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ ءَامِنُوا۟ بِمَا نَزَّلْنَا مُصَدِّقًا لِّمَا مَعَكُم مِّن قَبْلِ أَن
نَّطْمِسَ وُجُوهًا فَنَرُدَّهَا عَلَىٰٓ أَدْبَارِهَآ أَوْ نَلْعَنَهُمْ كَمَا لَعَنَّآ أَصْحَٰبَ ٱلسَّبْتِ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا
﴿٤٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغْفِرُ أَن يُشْرَكَ بِهِۦ وَيَغْفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَقَدِ ٱفْتَرَىٰٓ إِثْمًا
عَظِيمًا ﴿٤٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يُزَكُّونَ أَنفُسَهُم ۚ بَلِ ٱللَّهُ يُزَكِّى مَن يَشَآءُ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٤٩﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ
يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ وَكَفَىٰ بِهِۦٓ إِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٠﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ نَصِيبًا مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ
يُؤْمِنُونَ بِٱلْجِبْتِ وَٱلطَّٰغُوتِ وَيَقُولُونَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هَٰٓؤُلَآءِ أَهْدَىٰ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ سَبِيلًا ﴿٥١﴾

49- Ey rasulüm! (“Biz Allah’ın sevgili kullarıyız, günah ve hatalardan beriyiz.” diyerek) **Nefislerini temize çıkarmaya çalışanların** (cahil Yahudilerin) **haberi sana gelmedi mi?! Bilinmelidir ki onların dediği gibi değil, temize çıkarmak sadece Allah’a aittir. O, dilediği kimseyi temize çıkarır ve hiç kimseye kıl kadar dahi zulmedilmez.**

50- Ey rasulüm! Onların (Allah’ın sevgili kulları olduklarını ve cennete sadece kendilerinin gireceğini iddia ederek) **Allah üzerine nasıl da yalan uydurduklarına bir bak! Bu yalan ve iftiraları,** (sapıklıklarını gösteren) **apaçık bir günah olarak onlara yeter.**

51- Ey rasulüm! Kendilerine kitaptan bir pay verilenleri (Yahudileri) **görmüyor musun?! Onlar,** (Allah’tan başka ibadet ettikleri) **cibte ve tağuta iman ediyor ve kâfir olan putperestler hakkında** (onlara yaranmak için) **“İşte bunlar, iman edenlerden** (Muhammed’in ashabından) **daha doğru yoldadır.” diyorlar.**

37- (Allah’ın harcama yapmayı vacip kıldığı konularda) **Cimrilik yapıp harcamayanları, insanlara da cimrilik yapıp harcamamalarını** (söz veya fiilleriyle) **emredenleri ve Allah’ın kendilerine diğer insanlardan ayrıcalıklı olarak verdiği** (akıl, yetenek ve mal gibi) **şeyleri** (istendiğinde ihtiyaç sahiplerine yardım etmemek için gizleyen ve bâtılı açığa vurup hakkı) **gizleyenleri de Allah sevmez. Ve bilin ki biz, kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırladık.**

38- Mallarını ancak insanlara gösteriş yapmak (övünüp kibirlenmek) **için harcayanlara, Allah’a** (O’nun tevhidine) **ve ahiret gününe** (ahiretteki ceza ve mükâfaata) **iman etmeyenlere de alçaltıcı bir azap hazırladık. Ve bilin ki** (hakkı terk edip bâtıla uymakla) **şeytana arkadaş olan kişi, ne kötü bir arkadaş edinmiş olur** (çünkü şeytan onu hep haktan saptırır)**.**

39- (Allah’a ve ahiret gününe inanmayıp mallarını gösteriş için harcayan) **O kâfirler** (şirki ve küfrü terk ederek gerçek manada) **Allah’a ve ahiret gününe** (ahirette verilecek ceza ve mükâfaata) **iman edip Allah’ın kendilerine rızık olarak verdiği şeylerden** (O’nun rızasını kazanmak için O’nun yolunda) **harcasalardı onlara ne zarar gelirdi ki?!** (Bilakis bu, kendileri için dünyada ve ahirette çok hayırlı olurdu.) **Elbette Allah onların yaptıklarını çok iyi bilmektedir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve onlara yaptıklarının hesabını soracaktır)**.**

40- Allah, zerre kadar dahi olsa asla (hiç kimseye) **zulmetmez. Eğer o zerre, bir iyilik ise** (ve bir mu’min yapmışsa) **onun sevabını kat kat artırır, ayrıca yapana kendi katından büyük bir mükâfaat verir.**

41- Ey rasulüm! (Kıyamet gününde) **Her ümmet içinden** (yaptıklarına) **şahid** (olarak nebilerini) **getirdiğimiz ve seni de onlar üzerine şahid olarak getirdiğimiz zaman o kâfirlerin hâli nice olacak?!**

42- O muazzam günde (kıyamet gününde), (Allah’ın tevhidini, rasulünü ve ona indirdiklerini) **inkâr edip rasule karşı gelenler** (dünyada yaptıkları kötü amelleri gizlemek için yalan söylediklerinde uzuvlarının her şeyi haber vermesiyle) **Allah’tan hiçbir şeyi gizleyemediklerini anlayınca toprak olup yere karışmış olmayı arzu ederler.**

43- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sarhoşken, ne dediğinizin farkına varıncaya kadar namaza yaklaşmayın ve cünüp iken, oradan geçmeniz hariç, gusül abdesti alıncaya kadar mescidlere girmeyin! Eğer hastalanırsanız** (ve su kullandığınızda zarara uğrayacaksanız) **veya yolculukta olursanız veya sizden biri** (ihtiyacını görüp) **heladan gelmişse ya da kadınlara dokunmuşsanız** (cima yapmışsanız) **ve bu durumda iken** (abdest almak ya da gusletmek için) **su bulamamışsanız temiz olan toprakla teyemmüm yapın; toprakla yüzlerinizi ve ellerinizi mesh edin. Muhakkak ki Allah** (عَفُوّ) **ʿAfuvv’dur** (tevbe eden kullarının günahlarını bağışlayıp ceza vermeyendir)**,** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (ihlasla tevbe eden kullarının günahlarını örtüp affedendir)**.**

44- Ey rasulüm! Kendilerine kitaptan pay verilmiş olanların (Yahudi ve Hristiyan âlimlerinin) **haberi sana gelmedi mi? Onlar sapıklığı** (küfrü ve şirki) **hidayetle değiştirirler ve** (ey mu’minler) **sizin de doğru yoldan** (rasulümüzün getirdiği tevhid dininden) **sapmanızı** (hırsla) **isterler.**

45- (Ey iman edenler!) **Allah sizin düşmanlarınızı** (sizden) **daha iyi bilir** (ve onlar hakkında bilmeniz gerekenleri size haber vermiştir)**. Bilin ki** (eğer Allah’a ihlasla itaat edip boyun eğerseniz) **size veli** (düşmanlarınızdan koruyucu) **olarak Allah yeter, sizi muzaffer kılmak** (hazırladıkları hile ve tuzakları kendi aleyhlerine döndürmek) **için de Allah yeter.**

46- Yahudi âlimlerinden bazıları Allah’ın kelimelerini, yerlerini değiştirerek (ve sapık teviller yaparak) **tahrif ederler ve dine** (İslam’a) **laf atmak** (ve rasulümüzle alay etmek) **için** (rasulümüz onlara bir emir verdiğinde) **“Ey Muhammed! Dinledik ve karşı geldik; bizi dinle, dinlemez olası!” ve** (kötü bir manaya çevirmek kastıyla) **dillerini eğip bükerek “Rāʿinâ.” derler. Eğer onlar, “İşittik ve** (emirlerine) **itaat ettik. Bizi dinle, senin sözünü anlamak için bize mühlet ver.” deseydiler muhakkak ki onlar için daha hayırlı olurdu ve doğru bir söz söylemiş olurlardı. Fakat** (bile bile) **küfrü tercih ettikleri için Allah onlara lanet etti** (rahmetinden uzaklaştırdı)**, bu sebeple onlar kendilerine fayda verecek olan imana iman etmezler.**

47- Ey kendilerine kitap verilenler (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Yüzlerinizi dümdüz edip yüzünüzdeki organlarınızı arkanıza koymadan ya da cumartesi gününü ihlal edenlere lanet ettiğimiz gibi size de lanet etmeden** (rahmetimizden uzaklaştırmadan) **önce, elinizdeki kitapları** (Tevrât’ı ve İncîl’i) **tasdik edici olarak** (Muhammed’e) **indirdiğimize** (Kur’ân’a) **hemen iman edin! Ve bilin ki Allah’ın emri** (takdiri) **mutlaka gerçekleşecektir.**

48- Muhakkak ki Allah kendisine (sıfat, fiil, hak veya yetkilerinde ya da ibadette) **ortak koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başkasını** (şirk dışındaki günahları) **ise** (ikramıyla) **dilediğine bağışlar** (dilediğine de adaletiyle günahı miktarınca azap eder)**. Ve bilinsin ki Allah’a ortak koşan kimse büyük bir cürüm işleyerek iftira etmiş olur.**

أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَمَن يَلْعَنِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ نَصِيرًا ﴿٥٢﴾ أَمْ لَهُمْ نَصِيبٌ مِّنَ ٱلْمُلْكِ فَإِذًا
لَّا يُؤْتُونَ ٱلنَّاسَ نَقِيرًا ﴿٥٣﴾ أَمْ يَحْسُدُونَ ٱلنَّاسَ عَلَىٰ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦ ۖ فَقَدْ ءَاتَيْنَآ ءَالَ
إِبْرَٰهِيمَ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَءَاتَيْنَـٰهُم مُّلْكًا عَظِيمًا ﴿٥٤﴾ فَمِنْهُم مَّنْ ءَامَنَ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن صَدَّ عَنْهُ ۚ
وَكَفَىٰ بِجَهَنَّمَ سَعِيرًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا سَوْفَ نُصْلِيهِمْ نَارًا كُلَّمَا نَضِجَتْ جُلُودُهُم
بَدَّلْنَـٰهُمْ جُلُودًا غَيْرَهَا لِيَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٥٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّـٰلِحَـٰتِ
سَنُدْخِلُهُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ لَّهُمْ فِيهَآ أَزْوَٰجٌ مُّطَهَّرَةٌ ۖ وَنُدْخِلُهُمْ
ظِلًّا ظَلِيلًا ﴿٥٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يَأْمُرُكُمْ أَن تُؤَدُّوا۟ ٱلْأَمَـٰنَـٰتِ إِلَىٰٓ أَهْلِهَا وَإِذَا حَكَمْتُم بَيْنَ ٱلنَّاسِ أَن تَحْكُمُوا۟
بِٱلْعَدْلِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ نِعِمَّا يَعِظُكُم بِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿٥٨﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ
وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ وَأُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنكُمْ ۖ فَإِن تَنَـٰزَعْتُمْ فِى شَىْءٍ فَرُدُّوهُ إِلَى ٱللَّهِ وَٱلرَّسُولِ إِن كُنتُمْ
تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٥٩﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟
بِمَآ أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَن يَتَحَاكَمُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّـٰغُوتِ وَقَدْ أُمِرُوٓا۟ أَن يَكْفُرُوا۟ بِهِۦ ۖ
وَيُرِيدُ ٱلشَّيْطَـٰنُ أَن يُضِلَّهُمْ ضَلَـٰلًۢا بَعِيدًا ﴿٦٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ
رَأَيْتَ ٱلْمُنَـٰفِقِينَ يَصُدُّونَ عَنكَ صُدُودًا ﴿٦١﴾ فَكَيْفَ إِذَآ أَصَـٰبَتْهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ثُمَّ
جَآءُوكَ يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّآ إِحْسَـٰنًا وَتَوْفِيقًا ﴿٦٢﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يَعْلَمُ ٱللَّهُ مَا فِى قُلُوبِهِمْ
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَعِظْهُمْ وَقُل لَّهُمْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ قَوْلًۢا بَلِيغًا ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن رَّسُولٍ إِلَّا لِيُطَاعَ بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ
وَلَوْ أَنَّهُمْ إِذ ظَّلَمُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ جَآءُوكَ فَٱسْتَغْفَرُوا۟ ٱللَّهَ وَٱسْتَغْفَرَ لَهُمُ ٱلرَّسُولُ لَوَجَدُوا۟ ٱللَّهَ تَوَّابًا رَّحِيمًا ﴿٦٤﴾

nasıl bir duruma düştükleri (iyice) **düşünülsün.** (Asıl iyilik yapmayı istemek Allah'ın şeriatini hâkim kılmakla olur.)

63- Ey rasulüm! İşte onların (ihtilaf hâlinde tağuta muhakeme olan ve bundan dolayı başlarına bir felaket geldiğinde zahiren şirklerinden pişman olup gayelerinin şeriati reddetmek değil, iyilik yapmak ve arayı bulmak olduğuna dair yemin edenlerin) **kalplerindekini** (nifak, küfür ve kötü niyetlerini) **elbette Allah çok iyi bilmektedir. Sen onlardan yüz çevir** (onlara zahire göre hüküm ver ve onları cezalandırmayıp bırak), **onlara** (tağuta muhakeme olmanın şirk olduğunu açıklayıp) **öğüt ver ve onlara** (şirk üzere ölenlerin ebedi olarak cehennemde kalacağına dair) **nefislerini etkileyici sözler söyle!**

64- Ve biz gönderdiğimiz her rasulü, Allah'ın izniyle (verdikleri bütün emirlerde) **kendilerine itaat edilmesi için gönderdik** (onlara hiçbir konuda karşı çıkılmaması gerekir)**. Ey rasulüm! Eğer onlar nefislerine zulmettikleri** (senin emrine itaat etmeyerek günah işledikleri) **zaman** (yaptıklarından pişman olarak) **sana gelip Allah'tan bağışlanma isteselerdi ve Rasul de** (Allah'tan) **onların bağışlanmasını isteseydi, muhakkak ki Allah'ı** (تَـوَّاب) **Tevvâb** (gerçek manada tevbe edenlerin tevbesini kabul eden) **ve** (رَحِـيم) **Raḥîm** (günahlarından gerçek manada pişman olanların günahını örtüp bağışlayan) **olarak bulurlardı.**

52- İşte onlar (bozuk inanca sahip olanlar)**, Allah’ın lanet ettiği** (rahmetinden uzaklaştırdığı) **kimselerdir. Ve Allah’ın lanet ettiği kimse için** (onu bu durumdan kurtaracak) **hiçbir yardımcı bulamazsın.**

53- Yoksa onların (Yahudilerin) **mülkten** (hükümdarlıktan) **bir nasipleri mi var?!** (Hayır! Onların bu konuda bir payı yoktur.) **Eğer mülkten bir nasipleri olsaydı hurma çekirdeği üzerindeki kabarcık** (filiz) **kadar küçük şeyleri bile insanlara vermezlerdi.**

54- Yoksa onlar insanlara (Muhammed’e ve ona tâbi olan mu’minlere)**, Allah’ın lütfundan verdiği nimetlerden dolayı mı haset ediyorlar?! Hâlbuki** (daha önce) **İbrahim’in zürriyetine de** (hakkı beyan eden) **kitap indirmiş,** (kitap dışında) **hikmet** (hakka isabet etme nimeti) **vermiş ve onları büyük bir mülk** (saltanat) **sahibi kılmıştık.**

55- Kitap ehlinden bazıları ona (İbrahim’e ve onun zürriyetine inen kitaplara) **iman etti, bazıları da ondan yüz çevirip insanların ona tâbi olmasını engelledi** (kitap ehlinden bazıları Muhammed’e inen kitaba da aynı tavrı takındı)**. Onlara** (rasullere inen kitaplardan yüz çevirip insanların ona tâbi olmasını engelleyenlere) **ceza olarak cehennem ateşi yeter.**

56- (Hakkı beyan eden) **Ayetlerimizi inkâr edenleri muhakkak ateşte yakacağız. Derileri ateşte yandıkça azabı devamlı tatmaları için yanan derilerini yenileyeceğiz. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

57- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri ise içinde ebedi kalmak üzere sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştireceğiz. Onlara orada** (mükâfaat olarak) **tertemiz** (maddi olsun manevi olsun, her türlü pislikten arınmış) **eşler verilecek ve onları** (bunaltmayan, üşütmeyen) **muazzam gölgelikler altında gölgelendireceğiz.**

58- Ey iman edenler! Muhakkak ki Allah size emanetleri sahiplerine vermenizi ve insanlar arasında hüküm verdiğinizde (kim ve ne olursa olsun, Kur’ân ve sünnete dayanarak) **adaletle hüküm vermenizi emretmektedir. Allah’ın size yerine getirmenizi öğütlediği şeyler gerçekten de** (dünya ve ahiret mutluluğunuz için) **çok gerekli ve çok güzel şeylerdir. Muhakkak ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir)**,** (بَصِير) **Basîr’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir ve herkese ameline göre karşılık verecektir)**.**

59- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah’a itaat edin, rasulüne de itaat edin** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Sizden olan ululemre** (emir ve ilim sahiplerine) **de** (masiyeti emretmediği müddetçe) **itaat edin!** (Büyük olsun küçük olsun) **Herhangi bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz, Allah’a ve ahiret gününe gerçekten iman etmişseniz onu Allah’a** (Kur’ân’a) **ve** (hayatta iken) **rasulüne** (vefatından sonra ise onun sünnetine) **havale edin** (çözümünü oradan alın çünkü her ihtilafın çözümü orada vardır)**. Bu, hem** (sizin için dünya ve ahirette) **daha hayırlıdır hem de** (gerçek adalet sağlanacağı ve ihtilaflar ortadan kalkacağı için) **netice itibarıyla daha güzeldir.**

60- Ey rasulüm, (gerçek manada iman etmeyen münafıkların içine düştüğü tezada) **bak! Onlar, sana ve senden öncekilere indirilenlere inandıklarını iddia ettikleri hâlde tağuta** (İslam şeriatine muhalif hüküm verenlere) **muhakeme olmak istiyorlar. Oysa** (İslam’a girebilmek için her türlü) **tağutu reddetmekle emrolunmuşlardı. Şeytan ise** (İslam şeriatine muhalif hüküm verenleri reddetmeyip onlara muhakeme oldukları hâlde Müslüman kalabileceklerine inandırarak) **onları derin bir sapıklığa saptırmak** (büyük şirke düşürmek) **istemektedir.**

61- Ve münafıklara (iman etmiş görünen fakat kalbinde iman bulunmayanlara)**, “İhtilafa düştüğünüz her meselede hüküm vermesi için Allah’ın indirdiği kitaba** (Kur’ân’a) **ve rasulüne başvurun!” denilince** (ey rasulüm)**, münafıkların sana muhakeme olmaktan şiddetle kaçındıklarını** (ve başkalarına muhakeme olmayı arzuladıklarını) **görürsün.**

62- Elleriyle yaptıkları şeyden (ihtilaf hâlinde sana değil de tağuta muhakeme olarak şirke düşmelerinden) **dolayı başlarına bir felaket geldiğinde ve sonra ey rasulüm,** (işledikleri bu şirke mazeret uydurmak için) **sana gelip “Muhakkak ki biz** (Allah’ın şeriatinden başka şeylere muhakeme olmakla) **iyilik yapmak ve ihtilaf edenlerin arasını bulmak istedik** (yoksa Allah’ın şeriatini reddetmiş değiliz)**.” diye Allah’a** (yalan yere) **yemin ettiklerinde**

فَلَا وَرَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ حَتَّىٰ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لَا يَجِدُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ
وَيُسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٦٥﴾ وَلَوْ أَنَّا كَتَبْنَا عَلَيْهِمْ أَنِ ٱقْتُلُوٓا۟ أَنفُسَكُمْ أَوِ ٱخْرُجُوا۟ مِن دِيَـٰرِكُم مَّا فَعَلُوهُ إِلَّا
قَلِيلٌ مِّنْهُمْ ۖ وَلَوْ أَنَّهُمْ فَعَلُوا۟ مَا يُوعَظُونَ بِهِۦ لَكَانَ خَيْرًا لَّهُمْ وَأَشَدَّ تَثْبِيتًا ﴿٦٦﴾ وَإِذًا لَّـَٔاتَيْنَـٰهُم مِّن لَّدُنَّآ
أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٦٧﴾ وَلَهَدَيْنَـٰهُمْ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٦٨﴾ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ مَعَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ
عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ وَٱلصِّدِّيقِينَ وَٱلشُّهَدَآءِ وَٱلصَّـٰلِحِينَ ۚ وَحَسُنَ أُو۟لَـٰٓئِكَ رَفِيقًا ﴿٦٩﴾ ذَٰلِكَ ٱلْفَضْلُ مِنَ
ٱللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ عَلِيمًا ﴿٧٠﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ خُذُوا۟ حِذْرَكُمْ فَٱنفِرُوا۟ ثُبَاتٍ أَوِ ٱنفِرُوا۟ جَمِيعًا ﴿٧١﴾ وَإِنَّ
مِنكُمْ لَمَن لَّيُبَطِّئَنَّ فَإِنْ أَصَـٰبَتْكُم مُّصِيبَةٌ قَالَ قَدْ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَىَّ إِذْ لَمْ أَكُن مَّعَهُمْ شَهِيدًا ﴿٧٢﴾
وَلَئِنْ أَصَـٰبَكُمْ فَضْلٌ مِّنَ ٱللَّهِ لَيَقُولَنَّ كَأَن لَّمْ تَكُنۢ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُۥ مَوَدَّةٌ يَـٰلَيْتَنِى كُنتُ مَعَهُمْ
فَأَفُوزَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧٣﴾ ۞ فَلْيُقَـٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ يَشْرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا بِٱلْـَٔاخِرَةِ ۚ وَمَن يُقَـٰتِلْ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيُقْتَلْ أَوْ يَغْلِبْ فَسَوْفَ نُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٧٤﴾ وَمَا لَكُمْ لَا تُقَـٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْ هَـٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلظَّالِمِ أَهْلُهَا
وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا وَٱجْعَل لَّنَا مِن لَّدُنكَ نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يُقَـٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ وَٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ يُقَـٰتِلُونَ فِى سَبِيلِ ٱلطَّـٰغُوتِ فَقَـٰتِلُوٓا۟ أَوْلِيَآءَ ٱلشَّيْطَـٰنِ ۖ إِنَّ كَيْدَ ٱلشَّيْطَـٰنِ كَانَ ضَعِيفًا ﴿٧٦﴾
أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوٓا۟ أَيْدِيَكُمْ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَلَمَّا كُتِبَ عَلَيْهِمُ ٱلْقِتَالُ إِذَا
فَرِيقٌ مِّنْهُمْ يَخْشَوْنَ ٱلنَّاسَ كَخَشْيَةِ ٱللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً ۚ وَقَالُوا۟ رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا ٱلْقِتَالَ لَوْلَآ أَخَّرْتَنَآ
إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ ۗ قُلْ مَتَـٰعُ ٱلدُّنْيَا قَلِيلٌ وَٱلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ لِّمَنِ ٱتَّقَىٰ وَلَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧٧﴾ أَيْنَمَا تَكُونُوا۟
يُدْرِككُّمُ ٱلْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِى بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ ۗ وَإِن تُصِبْهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا۟ هَـٰذِهِۦ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ
سَيِّئَةٌ يَقُولُوا۟ هَـٰذِهِۦ مِنْ عِندِكَ ۚ قُلْ كُلٌّ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ ۖ فَمَالِ هَـٰٓؤُلَآءِ ٱلْقَوْمِ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا ﴿٧٨﴾

me uğratılmayacaksınız (çok küçük dahi olsa her yaptığınızın karşılığını, hiç eksiltilmeden hak ettiğiniz şekilde alacaksınız)**.**

78- (Ey ölüm endişesiyle silahlı cihadın farz kılınmasından korkanlar!) **Biliniz ki nerede olursanız olun, hatta** (her türlü saldırıya karşı) **dayanıklı ve korunaklı kalelerde olsanız bile** (eceliniz geldiğinde) **ölüm sizi bulacaktır. Ey rasulüm! Onlara** (bol rızık, mal, çocuk gibi) **bir iyilik verilince** (sevinirler ve) **"Bu nimetler bize Allah katından verilmiştir." derler. Başlarına** (kendilerine, mal veya çocuklarına) **bir musibet** (ölüm, zarar gibi bir kötülük) **isabet edince de** (nankörlük yaparak hemen seni suçlar ve) **"Bu musibete senin yüzünden uğradık." derler. Sen onlara şöyle de: "**(Size verilen nimetlerin de başınıza isabet eden musibetlerin de) **Hepsi Allah'tandır** (O'nun kaza ve kaderiyledir)**." O insanlara ne oluyor ki kendilerine anlattığın şeyleri anlamak istemiyorlar** (ve böyle cahilce sözler sarf ediyorlar)**?!**

65- Hayır (tağuta muhakeme olmak iyilik getirmez)**! Ey rasulüm! Rabbine yemin olsun ki aralarında ihtilaf ettikleri her şeyde seni** (vefatından sonra ise getirdiğin şeriati) **hakem tayin etmedikçe, sonra verdiğin hükümden dolayı nefislerinde hiçbir sıkıntı duymadan rıza göstermedikçe ve verdiğin hükme hiç itiraz etmeden tamamen teslim olmadıkça iman etmiş olmazlar.**

66- Eğer onlara (ihtilaf ettiklerinde rasulümüze değil de iyilik yapmak ve arayı bulmak bahanesiyle tağuta muhakeme olanlara) **birbirlerini öldürmelerini ya da yaşadıkları beldelerinden çıkmalarını farz kılsaydık, onlardan çok azı hariç, bu emri yerine getirmezlerdi. Hâlbuki onlar** (Allah'ın emrine muhalefet etmeyip) **kendilerine emredilen şeyleri yapsaydılar muhakkak ki bu, onlar için daha hayırlı olurdu ve iman kalplerine daha iyi yerleşirdi.**

67- O zaman elbette onlara katımızdan büyük bir mükâfaat verirdik.

68- Ve onları doğru yolda (hakka ve cennete ulaştıran yolda) **yürümeye muvaffak kılardık.**

69- Kim Allah'a ve Rasul'e itaat ederse (Allah ve rasulünün emirlerine uyup yasaklarından uzak durursa) **işte onlar; Allah'ın kendilerine nimet verdiği** (cennetle nimetlendirdiği) **nebiler, sıddıklar** (rasullerin getirdiklerini en mükemmel şekilde tasdik edip onlarla amel edenler)**, şehidler** (Allah'ın şeriatini hâkim kılmak için cihad ederken öldürülenler) **ve salihler** (içi ve dışı şeriate uygun olanlar) **ile beraber olacaklardır. İşte bunlar** (cennette) **ne güzel arkadaştır!**

70- İşte bu mükâfaat, Allah'ın bir ikramıdır. Her şeyi bilen olarak Allah yeter (kullarına amellerinin karşılığını verecek olan O'dur)**.**

71- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Düşmanlarınıza karşı) **Tedbirinizi alın ve** (cihad edeceğiniz zaman durumunuza ve maslahatınıza uygun olarak) **ya bölük bölük savaşın ya da topyekûn savaşın!**

72- (Ey iman edenler!) **Muhakkak içinizde öylesi de vardır ki** (düşmanla savaşmaktan korktuğu için cihada çıkma konusunda) **iyice ağırdan alıp gevşek davranır. Eğer** (savaşta) **başınıza** (ölüm, yaralanma veya hezimete uğrama gibi) **bir musibet gelirse "Allah bana lutfetti de onlarla beraber bulunmadım." der** (ve savaşa katılmadığına sevinir)**.**

73- Ve eğer size Allah katından bir ikram erişirse sanki sizinle onun arasında bir sevgi (dostluk ve arkadaşlık) **yokmuş gibi "Keşke ben de onlarla beraber savaşa katılaydım da** (onların elde ettiği) **büyük mükâfaattan** (ganimetlerden) **ben de kazanaydım." der.**

74- Dünya hayatına karşılık ahireti satın alanlar (ihlaslı mu'minler) **Allah yolunda** (O'nun şeriatini hâkim kılmak için) **savaşsınlar. Kim de Allah yolunda savaşırken öldürülür** (şehid olur) **ya da** (düşmana karşı) **muzaffer olursa ona büyük mükâfaat vereceğiz** (Rabbinin rızasını ve cenneti kazanacaktır)**.**

75- (Ey iman edenler!) **Sizi engelleyen nedir ki Allah yolunda O'nun şeriatini hâkim kılmak için ve Allah'a dua ederek, "Ey Rabbimiz! Bizi, halkı zalim olan** (Allah'ın haklarına tecavüz ederek şirk koşan) **bu beldeden çıkar, bize katından bir veli** (koruyucu) **kıl ve bize katından bir yardımcı** (bizden zararı defeden ve dinimizi rahat bir şekilde yaşamamız için ortam hazırlayan birileri) **kıl." diyen zayıf erkek, kadın ve çocukları kurtarmak için savaşmıyorsunuz?**

76- Gerçek manada (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman edenler Allah yolunda** (Allah'ın şeriatini hayatın her yönüne hâkim kılmak için) **savaşırlar. İnkâr edenler** (Allah'ın tevhidine, rasulüne ve ona indirilenlere tâbi olmayanlar) **ise tağut yolunda** (Allah'ın şeriati dışındaki kanunları hâkim kılmak için) **savaşırlar. Ey gerçek manada iman edenler! Şeytanın dostlarıyla** (can, mal ve ırzla ilgili konularda İslam şeriati dışındaki kanunları hâkim kılmak için savaşanlarla) **savaşın** (eğer gerçek mu'minler iseniz mutlaka onlara galip gelirsiniz)**. Biliniz ki şeytanın hile ve tuzağı zayıftır** (Allah'a gerektiği gibi tevekkül eden mu'minlere asla zarar veremez)**.**

77- Ey rasulüm! (Cihad farz kılınmadan önce müşriklere karşı savaşmak isteyip de) **Kendilerine, "Ellerinizi silahtan çekin** (şimdi savaşmayın)**, namazı gereği gibi kılın ve zekâtı** (emrolunduğunuz şekilde) **verin!" denilenlerin hâlini görmedin mi?!** (Medine'ye hicret edip de sığınacakları bir devlete ve kuvvete sahip oldukları zaman) **Onlara savaş farz kılınınca içlerinden bir grup hemen Allah'tan korkar gibi hatta daha şiddetle insanlardan korkmaya başlayıp "Ey Rabbimiz! Niçin bize şimdi silahla savaşmayı farz kıldın, bizi kısa bir müddet daha bıraksaydın** (az bir zaman daha savaşı farz kılmasaydın da biraz daha dünya metaından istifade etseydik) **olmaz mıydı?" dedi. Sen onlara de ki: "Dünya metaı** (ne kadar çok olursa olsun) **değersiz, az ve geçicidir; ahiret ise Allah'tan korkanlar** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için daha hayırlıdır** (çünkü onun nimetleri hiç bitmeyen, bol ve değerli nimetlerdir)**." Ve biliniz ki kıl kadar dahi olsa zul-**

مَّآ أَصَابَكَ مِنْ حَسَنَةٍ فَمِنَ ٱللَّهِۖ وَمَآ أَصَابَكَ مِن سَيِّئَةٍ فَمِن نَّفْسِكَۚ وَأَرْسَلْنَـٰكَ لِلنَّاسِ رَسُولًاۚ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٧٩﴾ مَّن يُطِعِ ٱلرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ ٱللَّهَۖ وَمَن تَوَلَّىٰ فَمَآ أَرْسَلْنَـٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ﴿٨٠﴾ وَيَقُولُونَ
طَاعَةٌ فَإِذَا بَرَزُوا۟ مِنْ عِندِكَ بَيَّتَ طَآئِفَةٌ مِّنْهُمْ غَيْرَ ٱلَّذِى تَقُولُۖ وَٱللَّهُ يَكْتُبُ مَا يُبَيِّتُونَۖ فَأَعْرِضْ
عَنْهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٨١﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلْقُرْءَانَۚ وَلَوْ كَانَ مِنْ عِندِ غَيْرِ ٱللَّهِ
لَوَجَدُوا۟ فِيهِ ٱخْتِلَـٰفًا كَثِيرًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَا جَآءَهُمْ أَمْرٌ مِّنَ ٱلْأَمْنِ أَوِ ٱلْخَوْفِ أَذَاعُوا۟ بِهِۦۖ وَلَوْ رَدُّوهُ إِلَى
ٱلرَّسُولِ وَإِلَىٰٓ أُو۟لِى ٱلْأَمْرِ مِنْهُمْ لَعَلِمَهُ ٱلَّذِينَ يَسْتَنۢبِطُونَهُۥ مِنْهُمْۗ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ
لَٱتَّبَعْتُمُ ٱلشَّيْطَـٰنَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٣﴾ فَقَـٰتِلْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ لَا تُكَلَّفُ إِلَّا نَفْسَكَۚ وَحَرِّضِ ٱلْمُؤْمِنِينَۖ
عَسَى ٱللَّهُ أَن يَكُفَّ بَأْسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ۚ وَٱللَّهُ أَشَدُّ بَأْسًا وَأَشَدُّ تَنكِيلًا ﴿٨٤﴾ مَّن يَشْفَعْ شَفَـٰعَةً حَسَنَةً
يَكُن لَّهُۥ نَصِيبٌ مِّنْهَاۖ وَمَن يَشْفَعْ شَفَـٰعَةً سَيِّئَةً يَكُن لَّهُۥ كِفْلٌ مِّنْهَاۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
مُّقِيتًا ﴿٨٥﴾ وَإِذَا حُيِّيتُم بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا۟ بِأَحْسَنَ مِنْهَآ أَوْ رُدُّوهَآۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ حَسِيبًا ﴿٨٦﴾
ٱللَّهُ لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِۗ وَمَنْ أَصْدَقُ مِنَ ٱللَّهِ حَدِيثًا ﴿٨٧﴾ ۞فَمَا
لَكُمْ فِى ٱلْمُنَـٰفِقِينَ فِئَتَيْنِ وَٱللَّهُ أَرْكَسَهُم بِمَا كَسَبُوٓا۟ۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَهْدُوا۟ مَنْ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَن يُضْلِلِ
ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلًا ﴿٨٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تَكْفُرُونَ كَمَا كَفَرُوا۟ فَتَكُونُونَ سَوَآءًۖ فَلَا تَتَّخِذُوا۟ مِنْهُمْ أَوْلِيَآءَ
حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِۚ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَخُذُوهُمْ وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ وَجَدتُّمُوهُمْۖ وَلَا تَتَّخِذُوا۟ مِنْهُمْ وَلِيًّا
وَلَا نَصِيرًا ﴿٨٩﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ يَصِلُونَ إِلَىٰ قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَـٰقٌ أَوْ جَآءُوكُمْ حَصِرَتْ صُدُورُهُمْ أَن
يُقَـٰتِلُوكُمْ أَوْ يُقَـٰتِلُوا۟ قَوْمَهُمْۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَسَلَّطَهُمْ عَلَيْكُمْ فَلَقَـٰتَلُوكُمْۚ فَإِنِ ٱعْتَزَلُوكُمْ فَلَمْ يُقَـٰتِلُوكُمْ
وَأَلْقَوْا۟ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَمَ فَمَا جَعَلَ ٱللَّهُ لَكُمْ عَلَيْهِمْ سَبِيلًا ﴿٩٠﴾ سَتَجِدُونَ ءَاخَرِينَ يُرِيدُونَ أَن يَأْمَنُوكُمْ
وَيَأْمَنُوا۟ قَوْمَهُمْ كُلَّ مَا رُدُّوٓا۟ إِلَى ٱلْفِتْنَةِ أُرْكِسُوا۟ فِيهَاۚ فَإِن لَّمْ يَعْتَزِلُوكُمْ وَيُلْقُوٓا۟ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَمَ وَيَكُفُّوٓا۟
أَيْدِيَهُمْ فَخُذُوهُمْ وَٱقْتُلُوهُمْ حَيْثُ ثَقِفْتُمُوهُمْۚ وَأُو۟لَـٰٓئِكُمْ جَعَلْنَا لَكُمْ عَلَيْهِمْ سُلْطَـٰنًا مُّبِينًا ﴿٩١﴾

bir rahmet olduğunu bilip O'na hamdedin çünkü) **Allah dileseydi onları başınıza bela ederdi de sizinle savaşırlardı. Eğer onlar sizden uzak durup sizinle savaşmaz ve sizinle barış yapmayı teklif ederlerse bu durumda Allah size, onlar aleyhine bir yola girme** (onları öldürme veya esir alma) **hakkı vermemiştir.**

91- (Ey iman edenler!) **Hem sizden hem de kendi** (kâfir ve müşrik) **toplumlarından emin olmak isteyenleri de bulacaksınız. Onlar ne zaman fitneye** (küfre ve şirke) **davet edilseler hemen şiddetle ona dalarlar. Eğer sizinle savaşmaktan vazgeçmez, barış anlaşması yapmaya yanaşmaz ve ellerini size zarar vermekten çekmezlerse onları nerede bulursanız yakalayıp öldürün** (ya da esir alın)**! İşte böyle kimseleri** (bulduğunuz yerde öldürerek veya esir alarak) **cezalandırma konusunda size apaçık bir yetki verdik** (çünkü onlar size karşı düşmanlık ve kalleşlik yapıp tuzak hazırlamaktadırlar)**.**

79- (Ey âdemoğlu!) **Bil ki sana gelen** (bol rızık, mal, çocuk gibi) **her iyilik Allah'tandır, başına gelen her kötülük ise kendi nefsindendir** (kendi yaptığın günahlardan dolayıdır)**. Ey rasulüm! Muhakkak ki seni bütün insanlara** (kıyamete kadar yalnız kendisine tâbi olunması gereken son) **rasul olarak gönderdik. Buna şahid olarak Allah yeter!**

80- Kim Rasul'e (Muhammed'e) **itaat ederse** (emirlerine boyun eğip yasaklarından uzak durursa) **Allah'a itaat etmiş olur. Kim de yüz çevirirse ey rasulüm,** (bundan dolayı üzülme ve) **bil ki biz seni, onlar üzerine gözetleyici** (amellerini sayıp hesap edici) **olarak göndermedik** (onların ne yaptıklarını bilen ve bunun hesabını soracak olan biziz)**.**

81- Ve ey rasulüm! Onlar (sana ve getirdiklerine gerçek manada iman etmeyen münafıklar)**, "Sana itaat edeceğiz** (emrine uyacağız)**." derler. Yanından ayrıldıkları zaman ise içlerinden bir topluluk, senin söylediklerinin zıddını yapmak için gizlice plan kurar. Elbette Allah onların gizlice kurdukları planları bilmektedir** (onları bundan dolayı cezalandıracaktır)**. Sen onlardan yüz çevir** (aldırış etme çünkü sana zarar veremezler) **ve Allah'a tevekkül et, muhakkak ki vekil** (onların hile ve tuzaklarına karşı koruyucu) **olarak Allah sana yeter!**

82- Hâlâ Kur'ân'ı, manasını anlayacak şekilde okuyup üzerinde dikkatle düşünmeyecekler mi?! Eğer o (Kur'ân) **Allah'tan başkasından gelmiş olsaydı onda birçok çelişkiler, zıtlıklar ve uygunsuzluklar bulurlardı.**

83- Ve onlara (münafıklara ve imanı zayıf olanlara) **mu'minlerin güvenliği ile ilgili sevindirici ya da mu'minleri endişelendirip üzücü bir haber geldiğinde bunu yayarlar. Eğer duydukları haberi** (hiç kimseye yaymayıp hemen) **Rasul'e** (Muhammed'e) **ve içlerinden ilim sahibi mu'minlere anlatsaydılar onlar hangi haberin gizlenmesi, hangisinin yayılması gerektiğini daha iyi bilir ve ona göre uygun hareket ederlerdi. Ey iman edenler! Eğer Allah'ın size ikramı olmasaydı** (sizi İslam'a muvaffak kılmasaydı) **ve rahmet etmeseydi** (size rasul ve kitap göndermeseydi) **azınız hariç muhakkak şeytana tâbi olurdunuz.**

84- Ey rasulüm! Allah yolunda (O'nun şeriatini hâkim kılmak için) **savaş! Sen, kendi nefsin dışında başkalarının amellerinden sorumlu tutulacak değilsin. Mu'minleri de** (Allah'ın şeriatini hayatın her alanına hâkim kılmak için) **savaşmaya teşvik edip harekete geçir! Umulur ki böylece Allah kâfirlerin gücünü kırar** (güçleriyle size zarar vermelerini engeller)**. Bilin ki Allah her şeyden daha kuvvetli ve cezalandırması herkesten daha şiddetli olandır.**

85- Kim iyi bir şeyin (şeriate uygun bir işin) **yapılmasına aracılık** (yardım) **ederse yapılan bu iyi amelden ona bir pay vardır. Kim de kötü bir şeyin** (şeriatin yasakladığı bir işin) **yapılmasına aracılık** (yardım) **ederse yapılan bu kötü amelden ona da bir günah vardır. Bilin ki Allah her şeyin koruyucusu ve gözetleyicisidir** (yaptıklarınızın karşılığını mutlaka verecektir)**.**

86- Ve ey iman edenler! Size selam verildiğinde (veya hayrınız için dua edildiğinde) **siz de ona daha güzeli ile ya da söylenenin aynısıyla karşılık verin. Muhakkak ki Allah her şeyin** (gözetleyicisi ve) **hesabını sorandır.**

87- Allah, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayandır. Muhakkak ki O, vuku bulmasında şüphe olmayan kıyamet gününde hepinizi (hesap için) **diriltip bir araya toplayacaktır.** (Ey insanlar!) **Allah'tan daha doğru söz söyleyen kim vardır?!**

88- Ey iman edenler! Size ne oluyor ki münafıklara takınılması gereken tavır konusunda (bir kısmınız kâfir olduklarını ve onlarla savaşılması gerektiğini, diğer bir kısmınız ise zahiren Müslüman olduklarını ve öldürülmemeleri gerektiğini söyleyerek ihtilafa düşüp) **iki grup oldunuz?! Bilin ki kendi yaptıkları ameller sebebiyle Allah onları** (kanlarının mubah kılınması konusunda) **şirk ehlinin hükmüne döndürdü. Yoksa Allah'ın saptırdığı** (İslam'a muvaffak kılmadığı) **birini hakka iletmek mi istiyorsunuz?! Şu bir gerçektir ki Allah kimi** (hak ettiği için) **saptırırsa onu** (sapıklıktan) **hakka ulaştıracak hiçbir yol bulamazsın.**

89- Onlar (münafıklar)**, kendilerinin inkâr ettiği gibi sizin de** (Rasul'ü ve ona inen kitabı) **inkâr etmenizi ve böylece küfürde onlarla eşit olmanızı temenni ederler.** (Ey iman edenler!) **Onlar Allah yolunda** (O'nun rızasını kazanmak için küfür ve şirk diyarından İslam diyarına) **hicret edinceye kadar sakın onları dostlar edinmeyin. Eğer** (kötü amellerine devam edip hicret etmekten ve sizin gibi iman etmekten) **yüz çevirirlerse onları bulduğunuz yerde yakalayıp öldürün, onlardan veli** (dost) **ve yardımcı da edinmeyin!**

90- Ancak sizinle aralarında anlaşma bulunan bir kavme sığınanlar veya sizinle de kendi kavimleriyle de savaşmak istemediklerinden yürekleri sıkılıp tarafsız olarak size gelenler müstesna (işte bunlarla savaşmayın ve onları esir almayın)**.** (Onların bu hâlde olmalarının Allah'tan size

وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ أَن يَقْتُلَ مُؤْمِنًا إِلَّا خَطَـًٔا ۚ وَمَن قَتَلَ مُؤْمِنًا خَطَـًٔا فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ وَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ
إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَصَّدَّقُوا۟ ۚ فَإِن كَانَ مِن قَوْمٍ عَدُوٍّ لَّكُمْ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ وَإِن كَانَ
مِن قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَٰقٌ فَدِيَةٌ مُّسَلَّمَةٌ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ وَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مُّؤْمِنَةٍ ۖ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ
شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ تَوْبَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٩٢﴾ وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآؤُهُۥ جَهَنَّمُ
خَٰلِدًا فِيهَا وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُۥ وَأَعَدَّ لَهُۥ عَذَابًا عَظِيمًا ﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ فَتَبَيَّنُوا۟ وَلَا تَقُولُوا۟ لِمَنْ أَلْقَىٰٓ إِلَيْكُمُ ٱلسَّلَٰمَ لَسْتَ مُؤْمِنًا تَبْتَغُونَ عَرَضَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا
فَعِندَ ٱللَّهِ مَغَانِمُ كَثِيرَةٌ ۚ كَذَٰلِكَ كُنتُم مِّن قَبْلُ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ فَتَبَيَّنُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ
خَبِيرًا ﴿٩٤﴾ لَّا يَسْتَوِى ٱلْقَٰعِدُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ غَيْرُ أُو۟لِى ٱلضَّرَرِ وَٱلْمُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمْوَٰلِهِمْ
وَأَنفُسِهِمْ ۚ فَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ دَرَجَةً ۚ وَكُلًّا وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ
وَفَضَّلَ ٱللَّهُ ٱلْمُجَٰهِدِينَ عَلَى ٱلْقَٰعِدِينَ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٩٥﴾ دَرَجَٰتٍ مِّنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٩٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ قَالُوا۟ فِيمَ كُنتُمْ ۖ قَالُوا۟ كُنَّا مُسْتَضْعَفِينَ
فِى ٱلْأَرْضِ ۚ قَالُوٓا۟ أَلَمْ تَكُنْ أَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةً فَتُهَاجِرُوا۟ فِيهَا ۚ فَأُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ ۖ وَسَآءَتْ مَصِيرًا
﴿٩٧﴾ إِلَّا ٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلرِّجَالِ وَٱلنِّسَآءِ وَٱلْوِلْدَٰنِ لَا يَسْتَطِيعُونَ حِيلَةً وَلَا يَهْتَدُونَ سَبِيلًا ﴿٩٨﴾

hepsine (malları ve canlarıyla cihad edenler ile gerçek mazeretten dolayı cihaddan geri kalanlara) **hak ettikleri mükâfaatı vereceğine dair söz vermiştir. Ve bilin ki Allah, mücahidlere** (Allah'ın şeriatini hâkim kılmak için cihad edenlere) **katından çok büyük sevap vererek onları oturanlardan** (mazeretsiz cihada katılmayanlardan) **daha üstün kılmıştır.**

96- Mücahidlere (yaptıkları amellere göre cennette) **Allah katında birbirinden üstün dereceler, mağfiret** (günahlarının örtülüp affedilmesi) **ve rahmet** (bol nimetler) **vardır. Bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (şeriatini hâkim kılmak için yolunda cihad eden kullarının günahlarını örtüp affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (yolunda cihad eden kullarına rahmet edip onları cennette bol, güzel ve kesintisiz nimetlerle rızıklandırandır).

97- Melekler, (imkânları olduğu hâlde hicret etmedikleri için şirk işlemek zorunda kalarak) **nefislerine zulmedenlerin canlarını alırken "Ne yapıyordunuz** (Müslümanların safında mı yoksa müşriklerin safında mı yer aldınız)**?" derler. Onlar da "Biz, şirk diyarında aciz ve zayıf kimselerdik** (bu sebeple müşriklerin safında yer aldık)**." derler. Melekler, "Allah'ın arzı geniş değil miydi?** (Şirk diyarında kalıp onlara tâbi olacağınıza) **Hicret etseydiniz ya!" derler. İşte onların barınacakları yer cehennemdir. O, ne kötü sondur!**

98- Erkek, kadın ve çocuklardan (maddiyat ve bedence) **güçsüz oldukları için çaresiz kalan ve** (hicret etmeye) **yol bulamayanlar müstesnadır** (onlar hicret etmemeleri sebebiyle cehenneme girmeyeceklerdir)**.**

92- Ve bir mu'minin yanlışlıkla olması hariç, başka bir mu'mini bilerek öldürme hakkı asla yoktur. Kim bir mu'mini yanlışlıkla öldürürse bu amelinin kefareti olarak mu'min bir köle azat etmesi ve öldürdüğü kişinin ailesine diyet vermesi gerekir. Ancak öldürülenin ailesi bu diyeti almayıp katile bağışlarsa o zaman ondan diyet düşer. Eğer öldürülen mu'min, sizin düşmanınız olan (kâfir) **bir kavimden ise bu durumda katilin sadece mu'min bir köle azat etmesi yeterli olur** (harbi olan kâfirlere diyet vermesi gerekmez)**. Eğer öldürülen mu'min, sizinle kendileri arasında anlaşma bulunan** (kâfir) **bir kavimden ise bu durumda katilin öldürülenin ailesine diyet vermesi ve mu'min bir köle azat etmesi gerekir. Kim de mu'min bir köle azat etme imkânı bulamazsa tevbesinin Allah tarafından kabul edilip günahının bağışlanması için iki ay peş peşe oruç tutması gerekir. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **‘Alîm'dir** (yapılan bütün günahları, halis bir niyetle gerçekten tevbe edenleri ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

93- Kim de bir mu'mini kasten (ve haksız yere) **öldürürse onun** (hak ettiği) **cezası, içinde ebediyen kalacağı cehennemdir. Allah da ona ğadab etmiş*** (ceza vermiş)**, ona lanet etmiş** (rahmetinden uzaklaştırmış) **ve onun için büyük bir azap hazırlamıştır.**

* Allahu Teâlâ'nın ğadablanması, bazı âlimlere göre Allahu Teâlâ'nın ceza vermesidir. Çünkü Allahu Teâlâ'ya zahiri manasına göre ğadab sıfatı verilirse Allahu Teâlâ ğadablandığında daha önce ğadablanmamış manasına gelir. Yani Allahu Teâlâ yeni bir sıfat edinmiş olur. Bu ise Allahu Teâlâ'ya layık değildir çünkü Allahu Teâlâ'nın bütün sıfatları kdîm (قَدِيم)'dir.

Kur'ân'da Allahu Teâlâ hakkında bunun gibi zahiri teşbihi çağrıştıran bazı lafızlar geçmektedir. Bütün ehlisünnet âlimleri, bu kelimelerin teşbihi çağrıştıran manalarını asla kabul etmeyip Allahu Teâlâ'yı bu manalardan tenzih ettiler. Ancak mana verme konusunda üç yol takip ettiler.

Birinci yol, sahabelerin çoğunun yoludur. Sahabelerin çoğu, ayetten istenilen genel manayı anlamakla birlikte bu kelimelerin Allahu Teâlâ'ya layık olmayan manalarından Allahu Teâlâ'yı tenzih ederek mana vermeden olduğu gibi okudular ve "Bu kelimelerin manası, okuyuşudur." deyip manasını Allahu Teâlâ'ya havale ettiler. Örneğin Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor: "Bilakis Allah'ın iki yed'i açıktır." (el-Mâide: 64). Onlar bu ayeti okurken ayetin genel manasını yani Allahu Teâlâ'nın cimri değil bilakis çok cömert olduğunu anladılar. Ayette geçen "يَدَاهُ (iki yed'i)" kelimesi üzerinde ise durmayıp olduğu gibi okudular; asla uzuv olan yed manasını anlamadılar ve Allahu Teâlâ'yı bundan tenzih edip gerçek manasını Allahu Teâlâ'ya havale ettiler. Sahabelerin çoğu bu tavrı takındı. Az bir kısım sahabe ise yine zahiri manasından Allahu Teâlâ'yı tenzih ederek bu gibi lafızları Arapçaya uygun şekilde, Allahu Teâlâ'ya layık bir manaya tevil etti.

Onlardan sonra gelen âlimlerden bir kısmı sahabelerin çoğunun yolunu takip ederken bir kısmı tevil yolunu seçti ve bunların bazısı mücmel tevil, bazısı ise tafsilatlı tevil yaptı. Mücmel tevil yapan âlimler, bu kelimelerin teşbihi çağrıştıran manasından Allahu Teâlâ'yı tenzih ederek Allahu Teâlâ kendisine nispet ettiği için bunları sıfat kabul etmiş ve gerçek manasını sadece Allahu Teâlâ'nın bildiğini, mutlaka O'na layık bir manası olduğunu söylemiştir. Tafsilatlı tevil yapan âlimler ise bu kelimelere Arapçaya uygun şekilde, Allahu Teâlâ'ya layık bir mana verdiler. Fakat hiçbir zaman bu mananın kesin olduğunu söylemediler. Örneğin "Ğadab Allah'ın cezası, rıza ise mükâfaatıdır." dediler. İster tafvid ister tevil yolunu seçsin, hiçbir ehlisünnet âlimi bu kelimelere zahiri manasını yani teşbihi çağrıştıran manaları vermediler. Böyle yapanlar ancak mücessime olanlardır.

94- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah yolunda** (O'nun şeriatini hâkim kılmak için) **cihada çıktığınızda** (savaşacağınız kişilerin dinini) **iyice araştırın. Ve size** (sadece Müslümanların verdiği) **İslam selamını verene** (kendisinin Müslüman olduğuna dair zahiren kesin bir alamet gösterene)**, onun geçici olan dünya malını** (ganimet olarak) **almak için, "Sen mu'min değilsin** (canını ve malını korumak için böyle söylüyorsun)**." demeyin** (ve onu öldürmeyin)**. Bilin ki** (emirlerine uyup rızasını kazandığınızda) **Allah katında** (size) **daha değerli, kalıcı ve bol nimetler vardır. Üstelik unutmayın ki siz de daha önce onun gibiydiniz** (kâfirlerle bir aradayken zarar görmekten korktuğunuz için onlardan imanınızı gizliyordunuz)**. Sonra Allah size ikram etti** (dininizi rahat yaşayabileceğiniz İslam devletini kurmanızı nasip etti)**. Bu sebeple** (öldüreceğiniz kişilerin hangi din üzerinde olduğunu) **iyice araştırın** (ve ganimet almak için onları öldürmekte acele etmeyin)**. Muhakkak ki Allah** (gizlisiyle açığıyla) **yaptığınız şeylerden** (en ince teferruatına kadar) **haberdardır** (buna göre size hesap soracaktır)**.**

95- Mu'minlerden (hastalık, sakatlık, körlük gibi gerçek) **mazereti olanlar hariç, oturanlar ile malları ve canlarıyla Allah yolunda** (O'nun şeriatini hâkim kılmak için) **cihad edenler asla eşit değildirler. Allah canları ve malları ile cihad edenleri,** (cihaddan geri kalıp) **oturanlardan derece olarak daha üstün kılmıştır. Allah onların**

فَأُو۟لَـٰٓئِكَ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَعْفُوَ عَنْهُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَفُوًّا غَفُورًا ﴿٩٩﴾ ۞ وَمَن يُهَاجِرْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يَجِدْ فِى
ٱلْأَرْضِ مُرَٰغَمًا كَثِيرًا وَسَعَةً ۚ وَمَن يَخْرُجْ مِنۢ بَيْتِهِۦ مُهَاجِرًا إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ يُدْرِكْهُ ٱلْمَوْتُ فَقَدْ
وَقَعَ أَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن
تَقْصُرُوا۟ مِنَ ٱلصَّلَوٰةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلْكَـٰفِرِينَ كَانُوا۟ لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا ﴿١٠١﴾
وَإِذَا كُنتَ فِيهِمْ فَأَقَمْتَ لَهُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَلْتَقُمْ طَآئِفَةٌ مِّنْهُم مَّعَكَ وَلْيَأْخُذُوٓا۟ أَسْلِحَتَهُمْ ۖ فَإِذَا سَجَدُوا۟ فَلْيَكُونُوا۟
مِن وَرَآئِكُمْ وَلْتَأْتِ طَآئِفَةٌ أُخْرَىٰ لَمْ يُصَلُّوا۟ فَلْيُصَلُّوا۟ مَعَكَ وَلْيَأْخُذُوا۟ حِذْرَهُمْ وَأَسْلِحَتَهُمْ ۗ وَدَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ تَغْفُلُونَ عَنْ أَسْلِحَتِكُمْ وَأَمْتِعَتِكُمْ فَيَمِيلُونَ عَلَيْكُم مَّيْلَةً وَٰحِدَةً ۚ وَلَا جُنَاحَ
عَلَيْكُمْ إِن كَانَ بِكُمْ أَذًى مِّن مَّطَرٍ أَوْ كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَن تَضَعُوٓا۟ أَسْلِحَتَكُمْ ۖ وَخُذُوا۟ حِذْرَكُمْ ۗ إِنَّ
ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْكَـٰفِرِينَ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿١٠٢﴾ فَإِذَا قَضَيْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ قِيَـٰمًا وَقُعُودًا وَعَلَىٰ جُنُوبِكُمْ ۚ
فَإِذَا ٱطْمَأْنَنتُمْ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ كَانَتْ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ كِتَـٰبًا مَّوْقُوتًا ﴿١٠٣﴾ وَلَا تَهِنُوا۟ فِى ٱبْتِغَآءِ
ٱلْقَوْمِ ۖ إِن تَكُونُوا۟ تَأْلَمُونَ فَإِنَّهُمْ يَأْلَمُونَ كَمَا تَأْلَمُونَ ۖ وَتَرْجُونَ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا يَرْجُونَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ
عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١٠٤﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَـٰبَ بِٱلْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِمَآ أَرَىٰكَ ٱللَّهُ ۚ وَلَا تَكُن
لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا ﴿١٠٥﴾ وَٱسْتَغْفِرِ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٠٦﴾ وَلَا تُجَـٰدِلْ عَنِ ٱلَّذِينَ يَخْتَانُونَ
أَنفُسَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ مَن كَانَ خَوَّانًا أَثِيمًا ﴿١٠٧﴾ يَسْتَخْفُونَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَلَا يَسْتَخْفُونَ مِنَ ٱللَّهِ
وَهُوَ مَعَهُمْ إِذْ يُبَيِّتُونَ مَا لَا يَرْضَىٰ مِنَ ٱلْقَوْلِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطًا ﴿١٠٨﴾ هَـٰٓأَنتُمْ هَـٰٓؤُلَآءِ
جَـٰدَلْتُمْ عَنْهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا فَمَن يُجَـٰدِلُ ٱللَّهَ عَنْهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ أَم مَّن يَكُونُ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿١٠٩﴾

etmeyi âdet edinen (ve hıyanetini yalan söyleyerek gizlemeye çalışan) **günahkârları asla sevmez** (hak ettikleri cezayı onlara mutlaka verecektir)**.**

108- Emanete ihanet eden zalimler (insanların kınamasından çekindikleri için) **günahlarını insanlardan gizlemek isterler fakat** (insanlardan gizleseler de hiçbir şeyi) **Allah'tan gizleyemezler** (bu sebeple kendisinden asıl utanılıp çekinilmesi gereken Allah'tır)**. Çünkü geceleyin Allah'ın razı olmadığı şeyleri gizlice** (birbirlerine) **söylerken** (yapacakları ihanetleri hazırlarken) **Allah onlarla beraberdir** (yaptıkları her şeyi bilmektedir)**. Muhakkak ki Allah yaptıkları her şeyi ilmiyle kuşatmıştır** (hiçbir şey O'na gizli değildir, yaptıklarının hesabını soracaktır)**.**

109- (Ey hainlerin zulmünü gizleyip onları korumaya çalışanlar!) **Hadi siz dünya hayatında onlardan cezayı kaldırmak için elinizden geldiğince onların tarafını tutup savundunuz, ya kıyamet gününde onları Allah'a karşı kim müdafaa edecek veya onlar için kim vekil olacak** (onları savunmak için görev alacak)**?!**

99- İşte onları, (ikrah durumu hariç, şirk işlemedikleri takdirde hicret etmemelerinden dolayı) **Allah'ın affetmesi umulur. Muhakkak ki Allah** (عَفُوّ) **ʿAfuvv'dur** (hicret etmeye yol bulamayan zayıf ve gerçek mazeret sahibi kullarının günahlarını bağışlayıp onlara ceza vermeyendir)**,** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (ihlasla tevbe eden kullarının günahlarını örtüp affedendir)**.**

100- Kim de Allah yolunda (O'nun rızasını kazanmak ve dinini Allah'ın istediği şekilde yaşamak için) **hicret ederse** (Allah'ın yardımıyla) **yeryüzünde** (izzet ve) **bol rızık elde edebileceği** (dini Allah'ın istediği şekilde yaşayabileceği) **birçok imkân bulur. Kim de evini** (malını ve mülkünü) **terk edip Allah ve rasulünün emirlerine göre yaşamak için hicret eder ve sonra** (gideceği yere ulaşamadan) **yolda ölürse muhakkak Allah katında hicret sevabını hak etmiş olur. Ve bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

101- Ve yeryüzünde yolculuk yaptığınızda (Allah'ın tevhidini, rasulünü ve ona indirilenleri) **inkâr edenlerin size bir zarar vermesinden korkarsanız** (dört rekât olan farz) **namazları kısaltmanızda** (iki rekât kılmanızda) **üzerinize bir günah yoktur. Bilin ki kâfirler sizin apaçık düşmanınızdır** (onlara karşı her zaman tedbirli olun)**.**

102- Ve ey rasulüm! (Yeryüzünde yolculuk yapan ve kâfirlerin saldırısından endişe eden) **Müslümanlar arasında bulunursan ve onlarla namaz kılmak istersen** (Müslümanları iki gruba ayır)**; bir grup seninle birlikte namaza dursun ve silahlarını da yanlarına alsın, diğer grup ise birinci grup secdeye gittiği zaman** (sizi korumak için) **arkanızda** (kâfirler karşısında) **dursun.** (Birinci gruptakiler seninle bir rekât kıldıktan sonra sen ayakta beklerken tek başlarına namazlarını tamamlayıp sizi korumak için kâfirlerin karşısında bekleyen ikinci grubun yerine geçsinler.) **Sonra daha önce namaz kılmamış olan ikinci gruptakiler seninle birlikte** (bir rekât) **namaz kılsınlar** (ve sen selam verdikten sonra onlar da namazlarını tamamlasınlar)**, tedbirlerini ve silahlarını da yanlarına alsınlar. Kâfirler silahlarınızdan ve savaş teçhizatınızdan ğafil olmanızı ve üzerinize ani bir baskın yapıp sizi yok etmeyi arzularlar. Eğer size yağmurdan dolayı bir eziyet gelmişse ya da hasta iseniz silahlarınızı bırakmanızda üzerinize bir günah yoktur. Ve** (her zaman kâfirlere karşı) **tedbirinizi alın. Muhakkak ki Allah kâfirler için** (kıyamet gününde) **alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.**

103- Namazlarınızı tamamladıktan sonra ayaktayken, otururken ve yatarken (her durumda) **Allah'ı zikredin** [“(سُبْحَانَ ٱللَّهِ) Subḥanallah (Allah'ı her türlü noksan sıfattan tenzih ederim.), (ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ) Elḥamdulillah (Allah'ı yücelterek över ve verdiği nimetlerden dolayı O'na şükrederim.), (لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ) La ilahe illallah (Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur; zatı, sıfatları ve fiillerinde O'nu birlerim.)” deyin]**. Mutmain olduğunuz** (kalbinizden düşmanın saldırma endişesi gittiği) **zaman ise namazı** (rükün ve şartlarına riayet ederek) **gerektiği gibi tam kılın. Muhakkak ki namaz, mu'minler üzerine belli vakitlerde farz kılınmış olan bir ameldir.**

104- Ve (ey iman edenler) **düşmanınız olan** (kâfir) **kavme saldırıp onunla savaşmakta zayıflık göstermeyin** (gevşeyip tembelleşmeyin)**! Eğer siz** (ölüm veya yaralanma sebebiyle) **acı çekiyorsanız elbette onlar da sizin acı çektiğiniz gibi acı çekmektedirler. Ayrıca siz** (başınıza gelen eziyetlerden dolayı) **Allah'tan mükâfaat, zafer ve yardım umuyorsunuz** (sabrederseniz bu gerçekleşebilir)**, onların ise** (Allah'tan sizin gibi) **bir beklentileri yoktur** (bu sebeple sizin onlardan daha sabırlı olmanız gerekir)**. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (herkesin niyetini, kimin ne yaptığını, başına neler geldiğini ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle en ince teferruatına kadar bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

105- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz, insanlar arasında (ihtilaf edilen her konuda) **Allah'ın sana gösterip öğrettiği şekilde** (adaletle) **hüküm vermen için sana kitabı** (Kur'ân'ı) **hak ile indirdik. Sakın hainlerin** (nefsine zulmederek şirk ve haram işleyen, emanete ihanet eden ve insanların haklarını gasbeden zalimlerin) **tarafını tutma** (onları savunma)**!**

106- Ve (her zaman) **Allah'tan bağışlanma iste! Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

107- Nefislerine hıyanet edenleri (kendilerine hain sıfatı verilmesine sebep olan amelleri işleyenleri) **de sakın müdafaa etme! Çünkü Allah, hıyanet**

وَمَن يَعۡمَلۡ سُوٓءًا أَوۡ يَظۡلِمۡ نَفۡسَهُۥ ثُمَّ يَسۡتَغۡفِرِ ٱللَّهَ يَجِدِ ٱللَّهَ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١١٠﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ إِثۡمٗا
فَإِنَّمَا يَكۡسِبُهُۥ عَلَىٰ نَفۡسِهِۦۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿١١١﴾ وَمَن يَكۡسِبۡ خَطِيٓـَٔةً أَوۡ إِثۡمٗا ثُمَّ يَرۡمِ بِهِۦ
بَرِيٓـٔٗا فَقَدِ ٱحۡتَمَلَ بُهۡتَٰنٗا وَإِثۡمٗا مُّبِينٗا ﴿١١٢﴾ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ وَرَحۡمَتُهُۥ لَهَمَّت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ أَن
يُضِلُّوكَ وَمَا يُضِلُّونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمۡۖ وَمَا يَضُرُّونَكَ مِن شَيۡءٖۚ وَأَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ
وَعَلَّمَكَ مَا لَمۡ تَكُن تَعۡلَمُۚ وَكَانَ فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكَ عَظِيمٗا ﴿١١٣﴾ ۞لَّا خَيۡرَ فِي كَثِيرٖ مِّن نَّجۡوَىٰهُمۡ إِلَّا
مَنۡ أَمَرَ بِصَدَقَةٍ أَوۡ مَعۡرُوفٍ أَوۡ إِصۡلَٰحِۭ بَيۡنَ ٱلنَّاسِۚ وَمَن يَفۡعَلۡ ذَٰلِكَ ٱبۡتِغَآءَ مَرۡضَاتِ ٱللَّهِ فَسَوۡفَ نُؤۡتِيهِ
أَجۡرًا عَظِيمٗا ﴿١١٤﴾ وَمَن يُشَاقِقِ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُ ٱلۡهُدَىٰ وَيَتَّبِعۡ غَيۡرَ سَبِيلِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ نُوَلِّهِۦ مَا
تَوَلَّىٰ وَنُصۡلِهِۦ جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرًا ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَغۡفِرُ أَن يُشۡرَكَ بِهِۦ وَيَغۡفِرُ مَا دُونَ ذَٰلِكَ لِمَن يَشَآءُۚ
وَمَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ﴿١١٦﴾ إِن يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ إِنَٰثٗا وَإِن يَدۡعُونَ إِلَّا شَيۡطَٰنٗا
مَّرِيدٗا ﴿١١٧﴾ لَّعَنَهُ ٱللَّهُۘ وَقَالَ لَأَتَّخِذَنَّ مِنۡ عِبَادِكَ نَصِيبٗا مَّفۡرُوضٗا ﴿١١٨﴾ وَلَأُضِلَّنَّهُمۡ وَلَأُمَنِّيَنَّهُمۡ وَلَأٓمُرَنَّهُمۡ
فَلَيُبَتِّكُنَّ ءَاذَانَ ٱلۡأَنۡعَٰمِ وَلَأٓمُرَنَّهُمۡ فَلَيُغَيِّرُنَّ خَلۡقَ ٱللَّهِۚ وَمَن يَتَّخِذِ ٱلشَّيۡطَٰنَ وَلِيّٗا مِّن دُونِ ٱللَّهِ
فَقَدۡ خَسِرَ خُسۡرَانٗا مُّبِينٗا ﴿١١٩﴾ يَعِدُهُمۡ وَيُمَنِّيهِمۡۖ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿١٢٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ مَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُ
وَلَا يَجِدُونَ عَنۡهَا مَحِيصٗا ﴿١٢١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَنُدۡخِلُهُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن
تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۖ وَعۡدَ ٱللَّهِ حَقّٗاۚ وَمَنۡ أَصۡدَقُ مِنَ ٱللَّهِ قِيلٗا ﴿١٢٢﴾ لَّيۡسَ بِأَمَانِيِّكُمۡ وَلَآ
أَمَانِيِّ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِۗ مَن يَعۡمَلۡ سُوٓءٗا يُجۡزَ بِهِۦ وَلَا يَجِدۡ لَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا وَلَا نَصِيرٗا ﴿١٢٣﴾ وَمَن
يَعۡمَلۡ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَأُوْلَٰٓئِكَ يَدۡخُلُونَ ٱلۡجَنَّةَ وَلَا يُظۡلَمُونَ نَقِيرٗا ﴿١٢٤﴾

ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; onları içinde ebedi kalmak üzere sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştireceğiz. Allah'ın vâdi haktır** (mutlaka gerçekleşecektir)**. Allah'tan daha doğru söz söyleyen kim vardır?!**

123- (Cehennemden kurtulup) **Cenneti kazanmak, sizin temennilerinizle veya kitap ehlinin** (Yahudi ve Hristiyanların) **temennileriyle gerçekleşecek bir şey değildir. Kim** (İslam'a zıt) **kötü bir amel işlerse** (ahiret gününde) **onun cezasını görecektir ve kendisine Allah'tan başka veli** (fayda verecek bir dost) **ve yardımcı** (uğradığı cezayı defedecek birini) **bulamayacaktır.**

124- Ve erkek olsun kadın olsun, her kim mu'min olarak salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işlerse işte onlar cennete gireceklerdir ve kıl kadar dahi zulme uğratılmayacaklardır** (yaptıkları amellerin sevabını hiç eksiltilmeden alacaklardır)**.**

110- Ve kim kötü bir amel yapar ya da (küfür veya şirk işleyerek) **nefsine zulmeder ve sonra** (yaptığından pişman olup bir daha kötü amel işlememek üzere ihlasla) **Allah'tan bağışlanma isterse elbette Allah'ı** (غَفُور) **Ğafûr** (ihlasla tevbe eden kullarının günahlarını örtüp affeden) **ve** (رَحِيم) **Raḥîm** (ihlasla tevbe eden kullarına rahmet edip önceki günahlarından dolayı cezalandırmayan, onları cennette bol, güzel ve kesintisiz nimetlerle rızıklandıran) **olarak bulur.**

111- Kim de (küçük olsun büyük olsun, bilerek ve kasten) **bir günah işlerse muhakkak ki onun vebali** (utancı, zararı ve cezası) **kendinedir.** (Bundan dolayı hainleri müdafaa etmeyin, yoksa siz de onlar gibi olursunuz.) **Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (yapılan bütün günahları, halis bir niyetle gerçekten tevbe edenleri ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

112- Kim de (kasıtlı veya kasıtsız olarak) **günah olan bir amel yapar veya** (kasıtlı olarak) **bir suç işler, sonra da** (yalan söyleyerek) **onu suçsuz birinin üzerine atarsa muhakkak büyük bir iftira atmış ve açık bir vebal yüklenmiş olur.**

113- Ey rasulüm! Eğer Allah'ın sana ikramı (koruması) **ve rahmeti olmasaydı nefislerine hıyanet edenlerden bir kısmı muhakkak** (adaletsizce hüküm verdirerek) **seni** (haktan) **sapmaya sevk ederdi. Fakat onlar** (seni değil) **sadece kendilerini saptırırlar. Onlar** (seni saptırmaya çalışmakla) **sana hiçbir zarar veremezler. Ve Allah sana hem kitabı** (hayatın her yönünde kendisine uyulduğunda dünya ve ahiret mutluluğunu sağlayan Kur'ân'ı) **ve hikmeti** (sünneti) **indirdi hem de sana daha önce bilmediğin şeyleri** (geçmiş ve gelecek olan kavimlerin haberlerini) **öğretti. Bil ki Allah** (nebilik vermekle, günahlardan korumakla, apaçık hüccetler indirmekle ve benzeri birçok nimet ihsan etmekle) **sana çok muazzam ikramda bulunmuştur** (sen de O'na çok şükret ve daima itaat et)**.**

114- İnsanların birbirleriyle gizlice konuştuğu sözlerin çoğunda hayır (fayda) **yoktur; ancak** (fakirlere) **tasadduk etmeyi, şeriatin emirlerine göre amel etmeyi ya da insanların** (ihtilaf ettiği konularda) **aralarını düzeltmeyi emretmek hariç. Kim bu amelleri Allah'ın rızasını kazanmak niyetiyle yaparsa** (ahiret gününde) **ona çok büyük mükâfaat vereceğiz.**

115- Kim de kendisine hidayet (Allah'ın rızasına ulaştıran yol) **apaçık belli olduktan sonra Rasul'e muhalefet edip onun karşısında yer alır ve** (Rasul'ün öğretip gösterdiği) **mu'minlerin yolundan başka bir yola tâbi olursa onu seçtiği yolda bırakırız** (hakka ulaşmaya muvaffak kılmayız ve onu, Allah'ın azabını kendisinden defedemeyecek olan ilah edindiği varlıkların yardımına terk ederiz)**. Ve** (ahiret gününde de ceza olarak) **onu cehenneme atarız. O ne kötü bir sondur!**

116- Muhakkak ki Allah kendisine (sıfat, fiil, hak veya yetkilerinde ya da ibadette) **ortak koşulmasını asla bağışlamaz. Bundan başkasını** (şirk dışındaki günahları) **ise** (ikramıyla) **dilediğine bağışlar** (dilediğine de adaletiyle günahı miktarınca azap eder)**. Ve kim Allah'a ortak koşarsa derin bir sapıklığa sapmış olur.**

117- Muhakkak ki müşrikler Allah dışında, (kendilerine zarar da fayda da veremeyecek olan) **dişilere ait isimler verdikleri** (Lât ve Uzzâ gibi) **putlara ibadet ederler. Aslında onlar, Allah'a itaati reddetmiş olan azgın ve inatçı şeytandan başkasına ibadet etmemektedirler.**

118- Allah, Şeytana lanet etmişti (onu rahmetinden kovmuştu)**. O da "Sana yemin olsun ki kullarından belli bir kısmını** (senin yolundan saptırıp) **kendime ibadet ettireceğim." demişti.**

119- (Devamla Şeytan şöyle dedi) **"Ve muhakkak ki onları** (Âdem ve zürriyetini, bâtılı süslü göstererek) **haktan uzaklaştıracağım. Muhakkak ki onları** (uzun yaşama, tekrar diriltilip hesaba çekilmeme veya günahlara rağmen affedilme gibi) **boş ümitlerle kandıracağım. Muhakkak ki onlara,** (helali haram kılmaları için) **hayvanların kulaklarını keserek yarmalarını emredeceğim. Muhakkak ki onlara, Allah'ın yarattığını** (O'nun dinini küfürle ve tevhide meyyal olarak yarattığı selim fıtratı bozuk fıtratla) **değiştirmelerini emredeceğim." Kim Allah'ı bırakıp da şeytanı veli edinirse** (ona itaat ederse) **muhakkak apaçık bir şekilde hüsrana uğramış olur.**

120- Şeytan müşriklere (mu'minlere karşı yardım edip destekleyeceğine dair yalan söyleyerek) **boş vâdlerde bulunur ve onları** (gerçekleşmesi mümkün olmayan) **boş ümitlere sürükler. Bilin ki şeytanın onlara vâdettiği şeyler yalan ve kandırmacadan başka bir şey değildir.**

121- İşte onların (şeytanın vesveselerine kulak verip ona tâbi olanların) **kalacağı yer cehennemdir. Buradan kaçıp kurtulabilecekleri bir sığınakları da olmayacaktır.**

122- (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için

وَمَنْ أَحْسَنُ دِينًا مِّمَّنْ أَسْلَمَ وَجْهَهُۥ لِلَّهِ وَهُوَ مُحْسِنٌ وَٱتَّبَعَ مِلَّةَ إِبْرَٰهِيمَ حَنِيفًا ۗ وَٱتَّخَذَ ٱللَّهُ إِبْرَٰهِيمَ
خَلِيلًا ﴿١٢٥﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيطًا ﴿١٢٦﴾ وَيَسْتَفْتُونَكَ
فِى ٱلنِّسَآءِ ۖ قُلِ ٱللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِيهِنَّ وَمَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فِى ٱلْكِتَٰبِ فِى يَتَٰمَى ٱلنِّسَآءِ ٱلَّٰتِى
لَا تُؤْتُونَهُنَّ مَا كُتِبَ لَهُنَّ وَتَرْغَبُونَ أَن تَنكِحُوهُنَّ وَٱلْمُسْتَضْعَفِينَ مِنَ ٱلْوِلْدَٰنِ وَأَن تَقُومُوا۟ لِلْيَتَٰمَىٰ
بِٱلْقِسْطِ ۚ وَمَا تَفْعَلُوا۟ مِنْ خَيْرٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِهِۦ عَلِيمًا ﴿١٢٧﴾ وَإِنِ ٱمْرَأَةٌ خَافَتْ مِنۢ بَعْلِهَا نُشُوزًا أَوْ إِعْرَاضًا
فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَآ أَن يُصْلِحَا بَيْنَهُمَا صُلْحًا ۚ وَٱلصُّلْحُ خَيْرٌ ۗ وَأُحْضِرَتِ ٱلْأَنفُسُ ٱلشُّحَّ ۚ وَإِن تُحْسِنُوا۟
وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٢٨﴾ وَلَن تَسْتَطِيعُوٓا۟ أَن تَعْدِلُوا۟ بَيْنَ ٱلنِّسَآءِ وَلَوْ حَرَصْتُمْ ۖ فَلَا
تَمِيلُوا۟ كُلَّ ٱلْمَيْلِ فَتَذَرُوهَا كَٱلْمُعَلَّقَةِ ۚ وَإِن تُصْلِحُوا۟ وَتَتَّقُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٢٩﴾ وَإِن يَتَفَرَّقَا
يُغْنِ ٱللَّهُ كُلًّا مِّن سَعَتِهِۦ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ وَٰسِعًا حَكِيمًا ﴿١٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ
وَصَّيْنَا ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَإِيَّاكُمْ أَنِ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ وَإِن تَكْفُرُوا۟ فَإِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَنِيًّا حَمِيدًا ﴿١٣١﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا
﴿١٣٢﴾ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ أَيُّهَا ٱلنَّاسُ وَيَأْتِ بِـَٔاخَرِينَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ ذَٰلِكَ قَدِيرًا ﴿١٣٣﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ
ثَوَابَ ٱلدُّنْيَا فَعِندَ ٱللَّهِ ثَوَابُ ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿١٣٤﴾ *يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوا۟
قَوَّٰمِينَ بِٱلْقِسْطِ شُهَدَآءَ لِلَّهِ وَلَوْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُمْ أَوِ ٱلْوَٰلِدَيْنِ وَٱلْأَقْرَبِينَ ۚ إِن يَكُنْ غَنِيًّا أَوْ فَقِيرًا
فَٱللَّهُ أَوْلَىٰ بِهِمَا ۖ فَلَا تَتَّبِعُوا۟ ٱلْهَوَىٰٓ أَن تَعْدِلُوا۟ ۚ وَإِن تَلْوُۥٓا۟ أَوْ تُعْرِضُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًا ﴿١٣٥﴾

133- Ey insanlar! Allah dilerse hepinizi yok eder ve yerinize (sadece kendisine itaat eden, emirlerine karşı gelmeyen) **başka bir kavim getirir. Bilin ki Allah bunu yapmaya elbette kadirdir.**

134- Kim (hayır ameline karşılık) **sadece dünya mükâfaatını istiyorsa bilsin ki hem dünya hem de ahiret mükâfaatı Allah katındadır** (bu sebeple mükâfaatı yalnız O'ndan isteyin). **Muhakkak ki Allah** (herkese ameline göre karşılık verecektir çünkü O); (سَمِيع) **Semî'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi duyandır), (بَصِير) **Basîr'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir).

135- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Kendi nefsinizin, anne babanızın veya yakın akrabalarınızın aleyhine olsa bile, herkes hakkında Allah için hak şehadetiyle şahidlik yaparak adaletli olun** (akrabalık bağı, insanların zenginliği, makamı veya dünyevi herhangi bir üstünlüğü sizi adaletsizliğe sevk etmesin)**! Zengin de olsalar fakir de olsalar muhakkak ki Allah onların maslahatını sizden daha iyi bilir. Bu sebeple heva ve hevesinize uymayın ki adaletten de uzaklaşmış olmayın. Eğer doğru şehadette bulunmazsanız veya şahidlik yapmayı tamamen terk ederseniz Allah'ın yaptığınız her şeyden mutlaka haberdar olduğunu** (ve yaptıklarınızın karşılığını mutlaka vereceğini) **bilin!**

125- Muhsin olarak (şeriatte gösterildiği gibi ameller işleyerek) **yüzünü Allah’a teslim eden** (zahiren ve bâtınen ihlasla Allah’ın emirlerine boyun eğen) **ve İbrahim’in hanif** (şirkten uzak) **dinine tâbi olandan daha doğru din ve yol üzerinde olan kim vardır?! Bilin ki Allah İbrahim’i halil edinmişti** (onu, sevgi ve yardım bakımından diğer kullarından üstün kılmıştı)**.**

126- Ve göklerde de yerde de ne varsa hepsi Allah’ındır (ne itaat edenin itaati O’nun izzetini artırır ne de inkâr edenin küfrü ve şirki O’nun izzetini eksiltir)**. Muhakkak ki Allah her şeyi kuşatmıştır** (hiçbir şey O’nun ilmi ve kudreti dışına çıkamaz, her şeyi en mükemmel şekilde idare edip düzene koyan O’dur)**.**

127- Ve ey rasulüm! Senden kadınlar hakkında (onların erkekler, erkeklerin de onlar üzerindeki hakları konusunda) **fetva istiyorlar. Onlara de ki: “Kadınlar hakkında sorduğunuz şeyin hükmünü Allah size beyan ediyor. Ve size okunan kitapta** (Kur’ân’da)**, yetim olup da** (velayetiniz altında bulunan) **Allah’ın farz kıldığı mirası kendilerine vermediğiniz ve kendileriyle evlenmek istemediğiniz** (bununla birlikte malları gitmesin diye başkalarıyla evlenmesine izin vermediğiniz) **kadınlar hakkında da size hükmünü beyan ediyor. Aynı şekilde mustazaf olan** (küçük) **çocuklar hakkında da** (mirastaki haklarıyla alakalı) **hükmünü beyan ediyor. Yetimlere karşı adaletli davranmanızın** (onlara dünya ve ahirette faydalı olan şeyleri yapmanızın) **üzerinize vacip olduğunu da beyan ediyor. Ve** (yetimler, zayıflar ve diğer mu’minler için) **hayır olarak ne yaparsanız muhakkak ki Allah onu** (en ince teferruatıyla) **bilir** (ve size ona göre mükâfaat verecektir)**.”**

128- Eğer bir kadın kocasının geçimsizliğinden (haklarını vermemesinden) **ya da kendisinden yüz çevirmesinden** (kadın olarak arzulamamasından) **endişe ederse kadının ve kocanın aralarında anlaşıp sulh yapmalarında** (kadının birtakım haklarından feragat ederek kocasıyla arasını düzeltmesinde) **bir günah yoktur. Bilin ki sulh yapmak** (kadının kocasıyla arasını düzeltmesi, boşanmaktan) **daha hayırlıdır. Zaten nefisler bencilliğe, hırs ve cimriliğe meyyaldir** (bu sebeple sahip olduğu haklarından vazgeçmek istemez)**. Eğer her durumda iyi geçinirseniz ve Allah’tan korkarsanız** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **bilin ki Allah muhakkak** (gizlisiyle açığıyla) **yaptığınız her şeyden** (en ince teferruatına kadar) **haberdardır** (buna göre size hesap soracaktır)**.**

129- (Ey mu’min erkekler! Evlendiğiniz) **Kadınlar arasında** (sevme ve arzulama gibi kalple ilgili konularda) **adaletli olmak için ne kadar çaba gösterseniz de bunu asla başaramazsınız** (çünkü bu, sadece sizin iradenizle olacak bir şey değildir)**. Bari sevdiğiniz kadına tamamen kapılıp da diğer kadını askıya alınmış gibi bırakmayın** (kadınlık haklarını vermeyerek ne evli ne de bekâr kadın durumuna sokmayın)**! Eğer nefislerinizi** (kadınlarınızı sevmeseniz bile onlara haklarını vererek) **ıslah eder ve Allah’tan korkarsanız** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **bilin ki Allah muhakkak** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

130- Ve eğer (kocasından haklarını alamayan, kendi haklarından da feragat etmek istemediği için sulha yanaşmayan) **kadın ile koca** (boşanma veya hulu yolu ile) **birbirinden ayrılırlarsa Allah bol nimetiyle onlardan her birinin ihtiyacını giderir** (her birine boşandığı eşinden daha hayırlı ve seveceği başka eş verir)**. Bilin ki Allah** (وَاسِع) **Vâsi‘’dir** (kullarına rahmeti, ikramı ve nimeti bol olandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

131- Bilin ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Muhakkak ki biz, sizden önceki kitap ehline (Yahudiler ile Hristiyanlara) **ve size, “Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!” diye emrettik. Eğer** (bu emre itaat etmeyip) **küfre girerseniz bilin ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır** (sizin itaatinize ihtiyacı yoktur; ne itaat edenin itaati O’nun izzetini artırır ne de inkâr edenin küfrü ve şirki O’nun izzetini eksiltir)**. Ve Allah** (غَنِيّ) **Ğaniyy’dir** (hiçbir şeye muhtaç olmayandır; varlığı ve varlığının devamı için her şey O’na muhtaçtır)**,** (حَمِيد) **Ḥamîd’dir** (hem sahip olduğu güzel isim ve mükemmel sıfatlardan dolayı hem de bütün mahlukata verdiği nimetlerden dolayı hamdedilip övülmeye en çok layık olandır)**.**

132- Bilin ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır (mutlak itaati* hak eden sadece O’dur; yani verdiği emir ne olursa olsun her zaman, her yerde ve her durumda itaat edilme hakkına sahip olan yalnız O’dur; sadece O’nun helal kıldığı helal, O’nun haram kıldığı haramdır)**. Vekil** (koruyan ve mükemmel bir şekilde idare eden) **olarak Allah yeter!**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ءَامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِي نَزَّلَ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَٱلۡكِتَٰبِ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ مِن
قَبۡلُۚ وَمَن يَكۡفُرۡ بِٱللَّهِ وَمَلَٰٓئِكَتِهِۦ وَكُتُبِهِۦ وَرُسُلِهِۦ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ فَقَدۡ ضَلَّ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٣٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ءَامَنُواْ ثُمَّ كَفَرُواْ ثُمَّ ٱزۡدَادُواْ كُفۡرٗا لَّمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ سَبِيلَۢا
١٣٧ بَشِّرِ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ بِأَنَّ لَهُمۡ عَذَابًا أَلِيمًا ١٣٨ ٱلَّذِينَ يَتَّخِذُونَ ٱلۡكَٰفِرِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ
أَيَبۡتَغُونَ عِندَهُمُ ٱلۡعِزَّةَ فَإِنَّ ٱلۡعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعٗا ١٣٩ وَقَدۡ نَزَّلَ عَلَيۡكُمۡ فِي ٱلۡكِتَٰبِ أَنۡ إِذَا سَمِعۡتُمۡ
ءَايَٰتِ ٱللَّهِ يُكۡفَرُ بِهَا وَيُسۡتَهۡزَأُ بِهَا فَلَا تَقۡعُدُواْ مَعَهُمۡ حَتَّىٰ يَخُوضُواْ فِي حَدِيثٍ غَيۡرِهِۦٓۚ إِنَّكُمۡ
إِذٗا مِّثۡلُهُمۡۗ إِنَّ ٱللَّهَ جَامِعُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡكَٰفِرِينَ فِي جَهَنَّمَ جَمِيعًا ١٤٠ ٱلَّذِينَ يَتَرَبَّصُونَ بِكُمۡ فَإِن
كَانَ لَكُمۡ فَتۡحٞ مِّنَ ٱللَّهِ قَالُوٓاْ أَلَمۡ نَكُن مَّعَكُمۡ وَإِن كَانَ لِلۡكَٰفِرِينَ نَصِيبٞ قَالُوٓاْ أَلَمۡ نَسۡتَحۡوِذۡ
عَلَيۡكُمۡ وَنَمۡنَعۡكُم مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ فَٱللَّهُ يَحۡكُمُ بَيۡنَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ وَلَن يَجۡعَلَ ٱللَّهُ لِلۡكَٰفِرِينَ
عَلَى ٱلۡمُؤۡمِنِينَ سَبِيلًا ١٤١ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ يُخَٰدِعُونَ ٱللَّهَ وَهُوَ خَٰدِعُهُمۡ وَإِذَا قَامُوٓاْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ
قَامُواْ كُسَالَىٰ يُرَآءُونَ ٱلنَّاسَ وَلَا يَذۡكُرُونَ ٱللَّهَ إِلَّا قَلِيلٗا ١٤٢ مُّذَبۡذَبِينَ بَيۡنَ ذَٰلِكَ لَآ إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِ وَلَآ
إِلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ وَمَن يُضۡلِلِ ٱللَّهُ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ سَبِيلٗا ١٤٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُواْ ٱلۡكَٰفِرِينَ
أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۚ أَتُرِيدُونَ أَن تَجۡعَلُواْ لِلَّهِ عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينًا ١٤٤ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ فِي ٱلدَّرۡكِ
ٱلۡأَسۡفَلِ مِنَ ٱلنَّارِ وَلَن تَجِدَ لَهُمۡ نَصِيرًا ١٤٥ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ وَأَصۡلَحُواْ وَٱعۡتَصَمُواْ بِٱللَّهِ وَأَخۡلَصُواْ دِينَهُمۡ
لِلَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ مَعَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَسَوۡفَ يُؤۡتِ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَجۡرًا عَظِيمٗا ١٤٦ مَّا يَفۡعَلُ ٱللَّهُ بِعَذَابِكُمۡ إِن
شَكَرۡتُمۡ وَءَامَنتُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ شَاكِرًا عَلِيمٗا ١٤٧ ۞ لَّا يُحِبُّ ٱللَّهُ ٱلۡجَهۡرَ بِٱلسُّوٓءِ مِنَ ٱلۡقَوۡلِ إِلَّا مَن ظُلِمَۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ سَمِيعًا عَلِيمًا ١٤٨ إِن تُبۡدُواْ خَيۡرًا أَوۡ تُخۡفُوهُ أَوۡ تَعۡفُواْ عَن سُوٓءٖ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَفُوّٗا قَدِيرًا ١٤٩

Bilin ki Allah (سَمِيع) **Semî'‘dir** (mazlumların bedduasını ve gizli olsun aşikâr olsun her şeyi duyandır), (عَلِيم) **‘Alîm'dir** (işlenen bütün günahları, zalimlerin zulmünü, mazlumların bedduasını, halis bir niyetle yapılan tevbeleri ve her şeyi; açığıyla, gizlisiyle ve en ince teferruatıyla bilendir, buna göre hesap soracaktır).

149- Eğer (yaptığınız veya size yapılan) **bir iyiliği açığa çıkarır veya onu gizlerseniz yahut** (karşılık vermeye gücünüz yettiği hâlde) **size yapılan bir kötülüğü** (açığa çıkarmayıp) **bağışlarsanız** (ve affetmeyi ahlak edinirseniz bu sizin için daha hayırlıdır) **bilin ki Allah** (عَفُوّ) **‘Afuvv'dur** (tevbe edenlerin günahını ziyadesiyle bağışlayıp ceza vermeyendir), (قَدِير) **Kadîr'dir** (dilediği her şeyi yapmaya gücü yeten ve dilediğini yapmaktan asla engellenemeyendir).

136- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'a, rasulüne, rasulüne indirdiği kitaba** (Kur'ân'a) **ve daha önce indirdiği kitaba** (Tevrât'a, İncîl'e, Zebûr'a ve diğer kitaplara gerektiği gibi) **imanda sebat edin! Kim Allah'ı, meleklerini, kitaplarını, rasullerini ve ahiret gününü inkâr ederse muhakkak derin bir sapıklığa sapmış olur.**

137- Muhakkak ki iman edip sonra küfre giren, sonra yine iman edip tekrar küfre giren ve sonra küfürde ileri gidenlere gelince; Allah onların günahlarını affetmeyecek ve onları (rızasını kazandıran) **doğru yolu bulmaya muvaffak kılmayacaktır.**

138- Ey rasulüm! Münafıklara (kalbindeki küfrü gizleyip mu'min gibi görünenlere)**, kendileri için** (kıyamet gününde) **muhakkak çok acıklı bir azap olacağını müjdele!**

139- İşte onlar (acıklı azapla müjdelenen münafıklar)**, mu'minleri değil de kâfirleri dost ediniyorlar. Yoksa kâfirlerden izzet** (kuvvet, destek ve şeref) **mi bekliyorlar?! Bilsinler ki bütün izzet Allah'a aittir** (izzet sadece O'ndan istenir)**.**

140- Muhakkak ki (Allah) **size kitapta, "Allah'ın** (kitabı Kur'ân) **ayetlerinin inkâr edildiğini ve onlarla alay edildiğini işittiğiniz zaman,** (inkâr edenler ve alay edenler) **bundan başka bir söze geçinceye kadar onlarla oturmayın! Aksi hâlde siz de onlar gibi olursunuz." diye bir hüküm indirmiştir. Muhakkak ki Allah, münafıkları ve kâfirleri cehennemde bir araya toplayacaktır.**

141- Ey iman edenler! Başınıza (hayır veya şerden) **ne gelecek diye bekleyen o münafıklar, size Allah'tan bir zafer gelirse** (elde ettiğiniz ganimetten pay almak için)**, "Biz de sizinle beraber** (savaşta) **değil miydik?" derler. Eğer kâfirlerin zaferden bir nasibi olursa o zaman da onlara, "Zafere ulaşmanız için biz size yardım etmedik mi ve sizi mu'minlere karşı korumadık mı?" derler** (böylece onlardan bir pay elde etmek isterler)**. Muhakkak ki Allah kıyamet gününde aranızda hüküm verecektir** (mu'minleri cennete yerleştirecek, münafıkları ise cehennemin dibine atacaktır)**. Ve bilin ki Allah** (kıyamet gününde) **mu'minler aleyhine kâfirlere bir hüccet vermeyecektir** (kazananlar sadece mu'minler olacaktır)**.**

142- Muhakkak ki münafıklar, (canlarını ve mallarını korumak için içlerindeki küfrü gizleyip zahiren imanlı görünerek) **Allah'ı kandırmaya çalışırlar. Allah da** (onların kalplerindeki küfrü çok iyi bildiği hâlde kıyamet gününde cehennemin dibine atmak için canlarını ve mallarını koruyup ölünceye kadar daha çok küfür işlemelerine izin vererek) **hilelerini kendi başlarına geçirir. Onlar** (mu'minlerle birlikte) **namaza kalktıkları zaman isteksiz ve üşenerek kalkarlar, ibadetleri** (Allah'ın rızası için değil) **insanlara gösteriş için yaparlar, Allah'ı da az ve ancak riya ile zikrederler.**

143- İşte bu münafıklar, mu'minler ile kâfirler arasında tereddüt ve şaşkınlık içinde bocalayıp durmaktadırlar. Ne (zahiren ve bâtınen) **tam olarak mu'minlerle beraber olurlar ne de** (zahiren ve bâtınen) **tam olarak kâfirlerle beraber olurlar** (zahiren mu'minlerle bâtınen ise kâfirlerle beraberdirler)**. Şu bir gerçektir ki** (hak ettiği için) **Allah kimi saptırırsa onu** (sapıklıktan) **hakka ulaştıracak hiçbir yol bulamazsın.**

144- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Mu'minleri bırakıp da kâfirleri veli** (dost ve yardımcı) **edinmeyin!** (Böyle yaparak) **Allah'a,** (münafıklar gibi cezalandırılmanız için) **aleyhinize apaçık bir delil mi vermek istiyorsunuz?**

145- Muhakkak ki münafıklar (kalbindeki küfrü gizleyip mu'min gibi görünenler) **cehennemin en alt tabakasında olacaklardır. Onları bu azaptan kurtaracak hiçbir yardımcı da bulamazsın.**

146- Münafıklardan (gerçek manada tevhidi kabul edip Rasul'e iman ederek nifaktan) **tevbe edenler, kendini düzeltenler** (kalbini şirk ve küfürden temizleyip imanla dolduranlar)**, Allah'a verdikleri söze sımsıkı sarılanlar ve** (zahiri olsun bâtıni olsun) **bütün amellerini** (şeriate uygun olarak) **sadece Allah'ın rızası için yapanlar başka; işte ancak bunlar dünya ve ahirette mu'minlerle beraberdir. Muhakkak ki Allah mu'minlere çok büyük mükâfaatlar verecektir.**

147- (Ey insanlar!) **Eğer Allah'a** (gerektiği şekilde) **şükredip sadece O'na ibadet eder ve O'na gerçek manada iman ederseniz Allah size neden azap etsin ki?! Biliniz ki Allah** (شَاكِر) **Şâkir'dir** (nimetlerine gerektiği gibi şükreden ve emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duran kullarına çok ve büyük sevaplar verendir)**,** (عَلِيم) **'Alîm'dir** (yaptığınız her şeyi, gizli olsun açık olsun, en ince ayrıntısına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

Cüz: 6

148- Allah, bir kimsenin açıktan diğeri aleyhine (hoşa gitmeyen) **kötü sözler söylemesini sevmez, ancak zulme uğrayan hariç** (mazlum, kendisine yapılan zulmü herkese açıktan bildirebilir)**.**

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكۡفُرُونَ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيُرِيدُونَ أَن يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ ٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَيَقُولُونَ نُؤۡمِنُ بِبَعۡضٖ وَنَكۡفُرُ
بِبَعۡضٖ وَيُرِيدُونَ أَن يَتَّخِذُواْ بَيۡنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ۙ ﴿١٥٠﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَٰفِرُونَ حَقّٗاۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابٗا
مُّهِينٗا ﴿١٥١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦ وَلَمۡ يُفَرِّقُواْ بَيۡنَ أَحَدٖ مِّنۡهُمۡ أُوْلَٰٓئِكَ سَوۡفَ يُؤۡتِيهِمۡ أُجُورَهُمۡۚ وَكَانَ
ٱللَّهُ غَفُورٗا رَّحِيمٗا ﴿١٥٢﴾ يَسۡـَٔلُكَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ أَن تُنَزِّلَ عَلَيۡهِمۡ كِتَٰبٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِۚ فَقَدۡ سَأَلُواْ مُوسَىٰٓ
أَكۡبَرَ مِن ذَٰلِكَ فَقَالُوٓاْ أَرِنَا ٱللَّهَ جَهۡرَةٗ فَأَخَذَتۡهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ بِظُلۡمِهِمۡۚ ثُمَّ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ مِنۢ بَعۡدِ مَا
جَآءَتۡهُمُ ٱلۡبَيِّنَٰتُ فَعَفَوۡنَا عَن ذَٰلِكَۚ وَءَاتَيۡنَا مُوسَىٰ سُلۡطَٰنٗا مُّبِينٗا ﴿١٥٣﴾ وَرَفَعۡنَا فَوۡقَهُمُ ٱلطُّورَ بِمِيثَٰقِهِمۡ
وَقُلۡنَا لَهُمُ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡبَابَ سُجَّدٗا وَقُلۡنَا لَهُمۡ لَا تَعۡدُواْ فِي ٱلسَّبۡتِ وَأَخَذۡنَا مِنۡهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا ﴿١٥٤﴾ فَبِمَا
نَقۡضِهِم مِّيثَٰقَهُمۡ وَكُفۡرِهِم بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَقَتۡلِهِمُ ٱلۡأَنۢبِيَآءَ بِغَيۡرِ حَقّٖ وَقَوۡلِهِمۡ قُلُوبُنَا غُلۡفُۢۚ بَلۡ طَبَعَ ٱللَّهُ
عَلَيۡهَا بِكُفۡرِهِمۡ فَلَا يُؤۡمِنُونَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿١٥٥﴾ وَبِكُفۡرِهِمۡ وَقَوۡلِهِمۡ عَلَىٰ مَرۡيَمَ بُهۡتَٰنًا عَظِيمٗا ﴿١٥٦﴾ وَقَوۡلِهِمۡ
إِنَّا قَتَلۡنَا ٱلۡمَسِيحَ عِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ رَسُولَ ٱللَّهِ وَمَا قَتَلُوهُ وَمَا صَلَبُوهُ وَلَٰكِن شُبِّهَ لَهُمۡۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ
ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ لَفِي شَكّٖ مِّنۡهُۚ مَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍ إِلَّا ٱتِّبَاعَ ٱلظَّنِّۚ وَمَا قَتَلُوهُ يَقِينَۢا ﴿١٥٧﴾ بَل رَّفَعَهُ ٱللَّهُ إِلَيۡهِۚ
وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ﴿١٥٨﴾ وَإِن مِّنۡ أَهۡلِ ٱلۡكِتَٰبِ إِلَّا لَيُؤۡمِنَنَّ بِهِۦ قَبۡلَ مَوۡتِهِۦۖ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ يَكُونُ
عَلَيۡهِمۡ شَهِيدٗا ﴿١٥٩﴾ فَبِظُلۡمٖ مِّنَ ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ طَيِّبَٰتٍ أُحِلَّتۡ لَهُمۡ وَبِصَدِّهِمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
كَثِيرٗا ﴿١٦٠﴾ وَأَخۡذِهِمُ ٱلرِّبَوٰاْ وَقَدۡ نُهُواْ عَنۡهُ وَأَكۡلِهِمۡ أَمۡوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلۡبَٰطِلِۚ وَأَعۡتَدۡنَا لِلۡكَٰفِرِينَ مِنۡهُمۡ
عَذَابًا أَلِيمٗا ﴿١٦١﴾ لَّٰكِنِ ٱلرَّٰسِخُونَ فِي ٱلۡعِلۡمِ مِنۡهُمۡ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ يُؤۡمِنُونَ بِمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبۡلِكَۚ
وَٱلۡمُقِيمِينَ ٱلصَّلَوٰةَۚ وَٱلۡمُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ أُوْلَٰٓئِكَ سَنُؤۡتِيهِمۡ أَجۡرًا عَظِيمًا ﴿١٦٢﴾

den önce, kitap ehlinden olan herkes mutlaka ona iman edecektir. Kıyamet gününde ise (kimler şeriate uygun amel işledi, kimler işlemedi diye) **onların amellerine şahidlik edecektir.**

160- (Nefislerine ve insanlara) **Zulmettikleri ve** (her türlü hileyi kullanarak) **insanları Allah'ın yolundan engellemeyi âdet edindikleri için** (daha önce) **helal kılınmış temiz ve güzel yiyecekleri Yahudilere haram kıldık.**

161- Daha önce helal kıldığımız bazı şeyleri Yahudilere haram kılmamızın diğer bir sebebi de kendilerine haram kılındığı hâlde faiz almaları ve insanların mallarını haksız yere yemeleridir. Muhakkak ki onlardan küfre girenlere çok acı verici bir azap hazırladık.

162- Fakat Yahudilerden (hak olan) **ilimde derinleşen, gerçek manada iman eden, sana indirilene** (Kur'ân'a) **ve senden önce indirilenlere** (Tevrât, İncîl ve diğer kitaplara) **iman eden, namazı gerektiği şekilde** (rükün ve şartlarına riayet ederek) **ikame eden, zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **veren, Allah'a** (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyip hiçbir şeyi şirk koşmayarak) **gerçek manada iman eden ve ahiret gününe** (yakinen) **iman edenlere gelince; işte ancak bu sıfatlara sahip olanlara** (kıyamet gününde) **çok büyük mükâfaat vereceğiz.**

150- Muhakkak ki Allah’ı ve rasullerini inkâr edenler ve (bazı rasulleri yalanlayıp onların Rablerine iftira attıklarını iddia ederek) **Allah ile rasullerinin arasını ayırmak isteyenler, “Bunlara inanırız, şunları ise inkâr ederiz.” diyerek** (cahilleri kandırmak için sapık) **bir yol** (din) **icat etmek isterler.**

151- İşte gerçek kâfirler bunlardır (çünkü rasullerden bir kısmına inanmak, diğerlerine de inanmayı gerektirir; bu sebeple onlardan sakının ki hileleri sizi hidayet yoluna girmekten engellemesin)**! Muhakkak ki biz bu kâfirler için alçaltıcı bir azap hazırladık.**

152- Ve Allah’a gerçek manada iman eden (O’nu zatında, sıfatlarında, fiillerinde birleyip O’na hiçbir şeyi şirk koşmayan) **ve bütün rasullerine de iman edip** (Allah’tan gelen her şeyin hak olduğunu kabul ederek) **onlardan hiçbiri arasında ayrım yapmayanlara** (hepsinin Allah’ın rasulü olduğunu tasdik edenlere) **gelince; işte Allah bu vasıflara sahip olanların mükâfaatlarını** (eksiksiz ve kat kat) **verecektir. Bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (gerçek bir imanla iman edip rasullerine tâbi olan ve emirlerine ihlasla itaat edip yasaklarından uzak duran kullarının günahlarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, şirkinden, küfründen ve günahlarından tevbe eden kullarını önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

153- Ey rasulüm! Kitap ehli (Yahudiler)**, senin gökten kendilerine** (rasullüğünü ispat eden, Musa’ya indirildiği gibi bütün olarak) **bir kitap indirmeni istiyor** (onların bu büyük isteği ve sana olan inatları seni üzmesin, bil ki dediklerini yapsan da sana inanacak değillerdir)**. Onların ataları da senden istenilen şeyden daha büyüğünü Musa’dan istemiş ve ona, “Bize, apaçık bir şekilde Allah’ı göster.” demişlerdi de bu zulümleri sebebiyle** (istememeleri gereken şeyi istedikleri için) **onları yıldırım çarpmıştı. Sonra** (Musa’ya bir ikram olarak onları diriltmiştik fakat onlar başlarına gelen musibetlerden ibret almayıp) **kendilerine** (Allah’ın rububiyetinde ve uluhiyetinde tek olduğunu, sadece O’na ibadet edilmesi gerektiğini bildiren) **apaçık ayetler geldiği hâlde buzağıyı** (Allah’tan başka) **ilah edinip ona taptılar. Sonra** (tevbe ettikleri için) **bu şirklerini affettik ve Musa’ya** (rasullüğünü ispat eden) **apaçık deliller verdik.**

154- Ve (Yahudiler, Musa’nın getirdiklerini kabul etmedikleri ve Tevrât ile amel etmek istemedikleri zaman) **onlardan** (Tevrât’a uyacaklarına dair söz aldıktan sonra) **aldığımız sözü yerine getirmelerini sağlamak için üzerlerine Tur Dağını dikmiş ve onlara, “Beyt-i Makdis’in kapısından secde ederek girin!” demiştik** (onlar ise kıçları üzerinde sürünerek girmişlerdi)**. Sonra onlara, “Sakın cumartesi günü avlanma yasağını ihlal etmeyin!” diye emrettik ve onlardan** (Allah’ın emirlerine uyup yasaklarından uzak duracaklarına dair) **şiddetle tekid edilmiş çok sağlam bir söz almıştık.**

155- Biz de onları (Yahudileri) **rahmetimizden kovduk. Çünkü onlar tekid ederek verdikleri sağlam sözlerini bozdular, Allah’ın apaçık ayetlerini inkâr ettiler, haksızlık yaparak** (kendilerine gönderilen) **nebileri öldürdüler ve** (rasulümüz Muhammed’e) **“Kalplerimiz** (senin sözlerine karşı) **örtülüdür** (dediklerini anlamıyoruz)**.” diyerek onu reddettiler. Hayır, kalpleri örtülü değildir** (kendilerine söyleneni anlıyorlar)**! Fakat işledikleri küfürlerden dolayı Allah onların kalplerini mühürlemiştir** (artık kalplerine hak girmez)**, bundan dolayı ancak kendilerine fayda vermeyen bir iman ile iman ederler.**

156- Onları rahmetimizden kovmamızın ve kalplerini mühürlememizin diğer sebepleri ise (bile bile) **küfür işlemeleri ve Meryem’e çok büyük bir iftira** (zina iftirası) **atmalarıdır.**

157- Onları rahmetimizden kovmamızın ve kalplerini mühürlememizin bir sebebi de (övünerek ve alay ederek yalan yere) **“Muhakkak ki biz, Allah’ın rasulü olan Meryem oğlu Mesih İsa’yı öldürdük.” demeleridir. Hayır, kesinlikle onların iddia ettiği gibi değil! Onlar İsa’yı ne öldürdüler ne de onu çarmıha gerdiler. Fakat onlar, İsa’nın benzerini çarmıha gerip öldürdüler. Muhakkak ki İsa’yı düşmana ihbar edenler ve onu öldürdüğünü iddia edenler bu konuda şüphe içindedirler ve** (öldürülen kişinin İsa olup olmadığı konusunda) **kesin hiçbir ilme sahip değildirler, onlar ancak zanna tâbi olmuşlardır. Bilinsin ki onlar İsa’yı kesinlikle öldürmediler.**

158- Hayır, onlar İsa’yı öldürmediler! Allah, İsa’yı (onların tuzaklarından kurtardı ve onu hem bedeni hem de ruhu ile) **ikram edileceği yere** (göğe) **yükseltti. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

159- Ve İsa (gökten indiği zaman) **vefat etme-**

۞إِنَّآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ كَمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰ نُوحٖ وَٱلنَّبِيِّـۧنَ مِنۢ بَعۡدِهِۦۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَ
وَيَعۡقُوبَ وَٱلۡأَسۡبَاطِ وَعِيسَىٰ وَأَيُّوبَ وَيُونُسَ وَهَٰرُونَ وَسُلَيۡمَٰنَۚ وَءَاتَيۡنَا دَاوُۥدَ زَبُورٗا ١٦٣ وَرُسُلٗا قَدۡ
قَصَصۡنَٰهُمۡ عَلَيۡكَ مِن قَبۡلُ وَرُسُلٗا لَّمۡ نَقۡصُصۡهُمۡ عَلَيۡكَۚ وَكَلَّمَ ٱللَّهُ مُوسَىٰ تَكۡلِيمٗا ١٦٤ رُّسُلٗا مُّبَشِّرِينَ
وَمُنذِرِينَ لِئَلَّا يَكُونَ لِلنَّاسِ عَلَى ٱللَّهِ حُجَّةُۢ بَعۡدَ ٱلرُّسُلِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمٗا ١٦٥ لَّٰكِنِ
ٱللَّهُ يَشۡهَدُ بِمَآ أَنزَلَ إِلَيۡكَۖ أَنزَلَهُۥ بِعِلۡمِهِۦۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَشۡهَدُونَۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ١٦٦ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
وَصَدُّواْ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ قَدۡ ضَلُّواْ ضَلَٰلَۢا بَعِيدًا ١٦٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَظَلَمُواْ لَمۡ يَكُنِ ٱللَّهُ لِيَغۡفِرَ
لَهُمۡ وَلَا لِيَهۡدِيَهُمۡ طَرِيقًا ١٦٨ إِلَّا طَرِيقَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدٗاۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٗا ١٦٩
يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُمُ ٱلرَّسُولُ بِٱلۡحَقِّ مِن رَّبِّكُمۡ فَـَٔامِنُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ وَإِن تَكۡفُرُواْ فَإِنَّ
لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ١٧٠ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِى دِينِكُمۡ وَلَا
تَقُولُواْ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلۡحَقَّۚ إِنَّمَا ٱلۡمَسِيحُ عِيسَى ٱبۡنُ مَرۡيَمَ رَسُولُ ٱللَّهِ وَكَلِمَتُهُۥٓ أَلۡقَىٰهَآ إِلَىٰ مَرۡيَمَ
وَرُوحٞ مِّنۡهُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦۖ وَلَا تَقُولُواْ ثَلَٰثَةٌۚ ٱنتَهُواْ خَيۡرٗا لَّكُمۡۚ إِنَّمَا ٱللَّهُ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۖ سُبۡحَٰنَهُۥٓ
أَن يَكُونَ لَهُۥ وَلَدٞۘ لَّهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلۡأَرۡضِۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ١٧١ لَّن يَسۡتَنكِفَ
ٱلۡمَسِيحُ أَن يَكُونَ عَبۡدٗا لِّلَّهِ وَلَا ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ ٱلۡمُقَرَّبُونَۚ وَمَن يَسۡتَنكِفۡ عَنۡ عِبَادَتِهِۦ وَيَسۡتَكۡبِرۡ
فَسَيَحۡشُرُهُمۡ إِلَيۡهِ جَمِيعٗا ١٧٢ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُوَفِّيهِمۡ أُجُورَهُمۡ وَيَزِيدُهُم مِّن
فَضۡلِهِۦۖ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ ٱسۡتَنكَفُواْ وَٱسۡتَكۡبَرُواْ فَيُعَذِّبُهُمۡ عَذَابًا أَلِيمٗا وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٗا
وَلَا نَصِيرٗا ١٧٣ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدۡ جَآءَكُم بُرۡهَٰنٞ مِّن رَّبِّكُمۡ وَأَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ نُورٗا مُّبِينٗا ١٧٤ فَأَمَّا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ وَٱعۡتَصَمُواْ بِهِۦ فَسَيُدۡخِلُهُمۡ فِى رَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَفَضۡلٖ وَيَهۡدِيهِمۡ إِلَيۡهِ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ١٧٥

ların hepsini (kıyamet gününde) **huzurunda toplayacaktır** (ve hesap soracaktır)**.**

173- Gerçek manada (Allah'a, rasullerine ve onlara indirilenlere) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; muhakkak ki Allah onlara işledikleri amellerin mükâfaatını** (eksiksiz) **verecek ve lütfuyla daha da fazlasını ihsan edecektir. Kendisine ibadet etmekten geri durup büyüklenenlere gelince; onlara da çok acıklı bir azapla azap edecektir ve onlar, kendilerini bu azaptan kurtaracak Allah'tan başka dost ve yardımcı bulamayacaklardır.**

174- Ey insanlar! Muhakkak ki Rabbinizden size (mazeretlerinizi kaldıracak ve şüphelerinizi giderecek) **bir hüccet** (rasulü Muhammed) **geldi. Ayrıca size,** (tâbi olduğunuzda hem dünya hem de ahiret mutluluğunu elde edeceğiniz) **apaçık bir nur** (Kur'ân'ı) **indirdik.**

175- Allah'a gerçek manada iman edip rasulüne (ve ona indirdiği kitaba) **sımsıkı sarılanlara** (ona tâbi olup hayatının her alanını ona göre düzenleyenlere) **gelince; muhakkak ki Allah onları kendisinden bir rahmete** (cennete) **sokacak, onlara ikram edecek** (onların hem sevaplarını hem de cennetteki derecelerini yükseltecek) **ve onları** (rızasını kazandırıp cennete ulaştıran) **doğru yolda yürümeye muvaffak kılacaktır.**

163- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz Nuh’a ve ondan sonra gelen nebilere vahyettiğimiz gibi sana da vahyettik. İbrahim’e, (oğulları) **İsmail ve İshak’a,** (İshak’ın oğlu) **Yakub’a, Esbât’a** (Yakub’un torunlarına)**, İsa’ya, Eyyub’a, Yunus’a, Harun’a ve Süleyman’a da böylece vahyettik ve** (Süleyman’ın babası) **Davud’a da Zebûr’u verdik.**

164- Ve daha önce Kur’ân’da sana haber verdiğimiz ve haber vermediğimiz rasullere de (böylece vahyettik)**… Muhakkak ki Allah, Musa ile vasıtasız kelam etti.**

165- (İsmi Kur’ân’da zikredilsin veya zikredilmesin) **Gönderdiğimiz rasullerin hepsini** (kendilerine itaat edip hayatlarını Allah’ın emirlerine göre düzenleyenleri cennetle) **müjdeleyici ve** (kendilerine itaat etmeyip hayatlarını beşerî arzu ve heveslere göre düzenleyenleri cehennemle) **korkutucu olarak gönderdik ki böylece rasullerden sonra** (azabı hak eden) **insanların,** (“Ey Rabbimiz! Eğer bize doğru yolu gösteren bir rasul gönderseydin emirlerine tâbi olup yalnız sana ibadet ederdik.” diyerek) **Allah’a sunacakları bir mazeretleri olmasın. Biliniz ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

166- Ey rasulüm! (Hakkı istemeyenler senin rasul ve getirdiğin şeylerin hak olduğunu bildikleri hâlde tasdik etmeseler de) **Bil ki Allah,** (senin rasul olduğuna) **sana inen kitabın kendisi tarafından indirildiğine ve kullarına bildirmek istediği** (kendi zatının ve hükümlerinin) **ilmini ihtiva eden bir kitap olduğuna şahidlik eder. Melekler de** (senin doğru söylediğine ve Kur’ân’ın sana Allah tarafından indirildiğine) **şahidlik ederler. Bil ki** (senin rasul ve getirdiklerinin hak olduğuna) **şahid olarak Allah yeter!**

167- Muhakkak ki (kendilerine hak geldikten sonra senin nebiliğini) **inkâr edenler ve bununla da yetinmeyip insanları Allah’ın yolundan** (O’nun rasulüne iman edip şeriatine tâbi olmaktan) **engelleyenler** (haktan iyice uzaklaşıp) **çok derin bir sapıklığa sapmışlardır.**

168- Muhakkak ki (Allah’ı ve rasullerini) **inkâr eden ve** (küfür üzerinde kalıp kendilerini azaba sürükleyerek nefislerine) **zulmedenleri; Allah işte bunları** (küfür üzerinde ısrar ettikleri müddetçe) **asla bağışlamayacak ve onları, azabından kurtaracak olan hidayet yoluna girmeye muvaffak kılmayacaktır.**

169- Allah, (kendisini ve rasullerini) **inkâr edip zulmedenleri** (küfrü seçtikleri için cennetin yoluna muvaffak kılmayıp) **ancak cehennem yoluna iletir ve onlar cehennemde ebedi olarak kalacaklardır. Muhakkak ki bu, Allah’a kolaydır*** (çünkü hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

* “Allah’a kolaydır.” sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

170- Ey insanlar! Muhakkak ki Rasul (Muhammed) **hidayet ve hak din ile size Rabbiniz tarafından gelmiştir. Getirdiği şeylere gerçek manada iman etmeniz, sizin için** (hem dünyada hem de ahirette) **hayırlıdır. Eğer onu reddederseniz bilin ki** (küfrünüz Allah’a hiçbir zarar vermez çünkü) **göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’ındır. Biliniz ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (yaptığınız her şeyi gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar bilendir; hidayeti hak edenleri bilir ve onlara hidayet yolunu kolaylaştırır, hidayeti hak etmeyenleri de bilir ve onları hidayeti hiç göremeyecekleri bir hâlde bırakır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

171- Ey kitap ehli! (Haktan ayrılarak) **Dininizde aşırı gitmeyin ve Allah hakkında haktan** (O’na layık olanlardan) **başka bir şey asla söylemeyin! Muhakkak ki Meryem oğlu Mesih İsa, Allah’ın rasulüdür** (o, asla sizlerin iddia ettiği gibi Allah ya da Allah’ın oğlu değildir)**. O,** (babasız olarak) **Meryem’in karnında Allah’ın** (ol) **kelimesi** (emri) **ile var olmuştur ve ona** (can vermek için) **Allah’ın yarattığı ruhlardan bir ruh üflenmiştir. Allah’a ve** (İsa dâhil O’nun bütün) **rasullerine iman edin! “İlahlar** (baba, İsa ve kutsal ruh olmak üzere) **üçtür.” demeyin! Artık bu sözü söylemekten hemen vazgeçin** (ve tevhid dinine bağlanın)**, işte sizin için hayırlı olan budur! Muhakkak ki Allah** (zatı, sıfatları ve fiilleriyle benzeri olmayan ve ibadet edilmeyi yalnız kendisi hak eden) **tek ilahtır. O, oğul** (ve ortak) **edinmekten münezzehtir** (uzak ve yücedir)**. Göklerde ve yerde olanların hepsi O’nundur** (O, hiçbir şeye muhtaç değildir)**.** (Bütün bunlara) **Vekil** (koruyup idare eden) **olarak Allah yeter!**

172- Ne Mesih İsa ne de Allah’a yakın (üstün değerli) **melekler Allah’a kul olmaktan geri durur.** (Böyleyken nasıl oluyor da İsa ya da melekler ilah ediniliyor?!) **Kim Allah’a ibadet etmekten geri durur ve büyüklenirse bilinsin ki Allah, on-**

يَسْتَفْتُونَكَ قُلِ ٱللَّهُ يُفْتِيكُمْ فِى ٱلْكَلَٰلَةِ ۚ إِنِ ٱمْرُؤٌا۟ هَلَكَ لَيْسَ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَهُۥٓ أُخْتٌ فَلَهَا نِصْفُ مَا
تَرَكَ ۚ وَهُوَ يَرِثُهَآ إِن لَّمْ يَكُن لَّهَا وَلَدٌ ۚ فَإِن كَانَتَا ٱثْنَتَيْنِ فَلَهُمَا ٱلثُّلُثَانِ مِمَّا تَرَكَ ۚ وَإِن كَانُوٓا۟ إِخْوَةً
رِّجَالًا وَنِسَآءً فَلِلذَّكَرِ مِثْلُ حَظِّ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۗ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ أَن تَضِلُّوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿١٧٦﴾

سُورَةُ ٱلْمَائِدَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَوْفُوا۟ بِٱلْعُقُودِ ۚ أُحِلَّتْ لَكُم بَهِيمَةُ ٱلْأَنْعَٰمِ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ غَيْرَ مُحِلِّى ٱلصَّيْدِ
وَأَنتُمْ حُرُمٌ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ مَا يُرِيدُ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُحِلُّوا۟ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ وَلَا ٱلشَّهْرَ ٱلْحَرَامَ وَلَا
ٱلْهَدْىَ وَلَا ٱلْقَلَٰٓئِدَ وَلَآ ءَآمِّينَ ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّن رَّبِّهِمْ وَرِضْوَٰنًا ۚ وَإِذَا حَلَلْتُمْ فَٱصْطَادُوا۟ ۚ
وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ أَن صَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ أَن تَعْتَدُوا۟ ۘ وَتَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰ ۖ
وَلَا تَعَاوَنُوا۟ عَلَى ٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢﴾ حُرِّمَتْ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةُ وَٱلدَّمُ
وَلَحْمُ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦ وَٱلْمُنْخَنِقَةُ وَٱلْمَوْقُوذَةُ وَٱلْمُتَرَدِّيَةُ وَٱلنَّطِيحَةُ وَمَآ أَكَلَ ٱلسَّبُعُ
إِلَّا مَا ذَكَّيْتُمْ وَمَا ذُبِحَ عَلَى ٱلنُّصُبِ وَأَن تَسْتَقْسِمُوا۟ بِٱلْأَزْلَٰمِ ۚ ذَٰلِكُمْ فِسْقٌ ۗ ٱلْيَوْمَ يَئِسَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
مِن دِينِكُمْ فَلَا تَخْشَوْهُمْ وَٱخْشَوْنِ ۚ ٱلْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِى وَرَضِيتُ
لَكُمُ ٱلْإِسْلَٰمَ دِينًا ۚ فَمَنِ ٱضْطُرَّ فِى مَخْمَصَةٍ غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِّإِثْمٍ ۙ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٣﴾ يَسْـَٔلُونَكَ
مَاذَآ أُحِلَّ لَهُمْ ۖ قُلْ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ ۙ وَمَا عَلَّمْتُم مِّنَ ٱلْجَوَارِحِ مُكَلِّبِينَ تُعَلِّمُونَهُنَّ مِمَّا عَلَّمَكُمُ
ٱللَّهُ ۖ فَكُلُوا۟ مِمَّآ أَمْسَكْنَ عَلَيْكُمْ وَٱذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهِ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٤﴾

helal ve kolaylaştırıcı hükümler beyan eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

4- Ey rasulüm! (Sahabelerin) **Yenilmesi kendilerine helal olan şeyler hakkında sana soruyorlar. De ki: "Temiz olan** (Allah'ın boğazlanarak yenilmesine izin verdiği) **yiyecekler size helal kılındı. Ve Allah'ın size öğrettiğinden emrinize uyacak şekilde eğittiğiniz avcı hayvanların ve avcı kuşların sizin için yakaladığı** (helal olan) **avlar da size helal kılındı. Avlanmayı öğrettiğiniz hayvanlarınızın sizin için yakaladığı avlardan** (avı yakalarken öldürmüş olsalar bile) **yiyebilirsiniz. Onları avın üzerine salarken Allah'ın ismini zikredin! Ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah hesabı çabuk görendir** (kulların yaptığı amelleri en ince teferruatına kadar, hiçbir şeye ihtiyaç duymadan bilen ve en hızlı şekilde hesap sorandır).**"**

176- Ey rasulüm! Senden “kelâle mirası” (öldüğünde babası ve çocuğu olmayan kişinin mirası) **hakkında fetva istiyorlar. De ki: “Kelâle mirası” hakkında Allah size hükmünü beyan etmektedir. Eğer** (babası ve) **çocuğu olmayan birisi ölür ve onun** (ister ana baba bir olsun ister sadece baba bir olsun) **bir kız kardeşi varsa kız kardeşi bıraktığı mirasın yarısını alır** (kalanı ise taʿassiben diğer mirasçılar alır)**. Aynı şekilde kız kardeşin çocuğu ve babası yoksa erkek kardeş de kız kardeşten miras alır. Eğer** (babası ve çocuğu olmayan) **bu ölünün kız kardeşleri iki tane** (veya daha fazla) **ise mirasın üçte ikisini alırlar** (kalanı ise taʿassiben diğer mirasçılar alır)**. Eğer hem erkek hem de kız kardeşleri varsa bu durumda mirası erkeklere iki, kızlara bir hisse olacak şekilde paylaşırlar. Allah,** (adaletten) **sapmamanız** (ve yanlışa düşmemeniz) **için işte böylece size** (kelâle ve diğer mirasla alakalı) **hükümlerini açıklamaktadır. Bilin ki Allah gizlisiyle açığıyla her şeyi** (ve hayatını Kur’ân’a göre düzenleyenler ile beşerî kanunlara göre düzenleyenleri) **bilendir** (ve dünyada yaptıklarınızdan dolayı sizi ahirette hesaba çekecektir)**.**

5. EL-MÂİDE SURESİ

Mâide suresinin diğer ismi el-Munkıẕe’dir (اَلْمُنْقِــذَة). Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 120, kelime sayısı 2804, harf sayısı 11733’tür.

بِسْــــــمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Ahidlerinizi** (Allah’a verdiğiniz sözleri ve İslam şeriatine uygun olarak insanlarla yaptığınız anlaşmaları) **yerine getirin!** (Allah’ın bir rahmeti olarak) **Bütün enʿamlar** (deve, sığır, koyun ve keçi cinsleri) **size helal kılınmıştır, ancak size haram kılınanlar ve** (hac ya da umre için) **ihramlıyken av hayvanlarını avlamanız hariç. Muhakkak ki Allah, dilediği şekilde hüküm verendir** (hikmeti gereği dilediği şeyi helal, dilediği şeyi haram kılar; hiç kimsenin O’nun hükmüne itiraz edip değiştirme hakkı yoktur)**.**

2- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah’ın değer vermenizi emrettiği şeylerin hürmetini ihlal etmeyin** (ve ihramlı iken ihram yasaklarına uyun)**! Haram aylarda** (zilkade, zilhicce, muharrem ve receb aylarında) **savaşmayı kendinize helal kılmayın! Beyt-i Haram’da kurban olarak kesilecek olan ve orada kurban olarak kesilecekleri boyunlarına kurdele takılarak işaretlenmiş olan hayvanları da helal kılmayın** (onları çalmayın, başka yerde kesmeyin, onlara zarar vermeyin ve Mescid-i Haram’a ulaşmalarını engellemeyin)**! Rablerinin ikramıyla helal kazanç elde etmek gayesiyle ticaret yapmak ve Allah’ın rızasını elde etmek gayesiyle ibadet yapmak için Beyt-i Haram’a gelenlerin mallarını da** (çalarak veya gasbederek) **helal kılmayın!** (Hac veya umre yapıp) **İhramdan** (ve Harem’den) **çıktığınızda ise avlanabilirsiniz. Mescid-i Haram’a ulaşmanızı engelleyen kavme olan kininiz ve buğzunuz, sizi adaleti terk edip onlara zulüm yapmaya sevk etmesin. Ey iman edenler! Allah’ın emrettiği şeyleri yerine getirip yasakladığı şeylerden uzak durmakta yardımlaşın, yasakladığı şeyleri yapmakta ise yardımlaşmayın. Ve Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah,** (emirlerine karşı gelenlere) **azabı şiddetli olandır** (O’nun azabına uğramaktan sakının)**.**

3- Ey iman edenler! (Şeri olmayan yolla) **Ölmüş hayvan,** (akan) **kan, domuz eti ve Allah’tan başkasının adı zikredilerek boğazlanan hayvanlar size haram kılınmıştır. Boğularak ölen, dövülerek öldürülen, yüksekten düşerek ölen, başka hayvanlar tarafından boynuzlanarak öldürülen ve yırtıcı hayvanların avlayarak öldürdüğü hayvanlar da, bunlardan henüz canı çıkmadan yetişip** (şeri yolla) **kestikleriniz müstesna, size haram kılınmıştır. Ve bir de** (putları temsil eden) **dikili taşlar üzerinde boğazlanan hayvanlardan yemeniz ve fal oklarıyla Allah’ın kaderinize yazdığı gizli şeyleri öğrenmeye çalışmanız size haram kılındı. İşte sayılan bu şeylerden herhangi birini yapmak fısktır** (Allah’a itaatten çıkmaktır)**. Bugün kâfirler** (dininize sımsıkı sarıldığınızı gördükleri için) **dininizden dönmenizden ümitlerini kesmiştir. Artık onlardan korkmayın, sadece benden korkun! Bugün dininizi** (İslam dinini, bütün hükümleri beyan ederek) **kemale erdirdim.** (Dinin hükümlerini kemale erdirip her zaman geçerli kılarak) **Size olan nimetlerimi tamamladım ve size din olarak İslam’ı seçtim** (kıyamete kadar dünya ve ahiret ile alakalı bütün işlerinizde bu dine tâbi olmanızdan razı oldum, bu dinden başka bir din kabul etmem)**. Kim şiddetli açlık durumunda zorda kalır ve günaha meyletmeksizin** (hoşlanmayarak haram etlerden) **yerse bilsin ki Allah** (غَـفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip ancak zaruret hâlinde haram kılınan etlerden yiyen ve işlediği günahlardan halis bir kalple tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَح۪يـم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunup ancak zaruret hâlinde haram kılınan etlerden yenilmesine ruhsat vererek

ٱلْيَوْمَ أُحِلَّ لَكُمُ ٱلطَّيِّبَٰتُ ۖ وَطَعَامُ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ حِلٌّ لَّكُمْ وَطَعَامُكُمْ حِلٌّ لَّهُمْ ۖ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ وَٱلْمُحْصَنَٰتُ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكُمْ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ
مُحْصِنِينَ غَيْرَ مُسَٰفِحِينَ وَلَا مُتَّخِذِىٓ أَخْدَانٍ ۗ وَمَن يَكْفُرْ بِٱلْإِيمَٰنِ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهُۥ وَهُوَ
فِى ٱلْءَاخِرَةِ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قُمْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ فَٱغْسِلُوا۟ وُجُوهَكُمْ
وَأَيْدِيَكُمْ إِلَى ٱلْمَرَافِقِ وَٱمْسَحُوا۟ بِرُءُوسِكُمْ وَأَرْجُلَكُمْ إِلَى ٱلْكَعْبَيْنِ ۚ وَإِن كُنتُمْ جُنُبًا فَٱطَّهَّرُوا۟ ۚ
وَإِن كُنتُم مَّرْضَىٰٓ أَوْ عَلَىٰ سَفَرٍ أَوْ جَآءَ أَحَدٌ مِّنكُم مِّنَ ٱلْغَآئِطِ أَوْ لَٰمَسْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَلَمْ تَجِدُوا۟
مَآءً فَتَيَمَّمُوا۟ صَعِيدًا طَيِّبًا فَٱمْسَحُوا۟ بِوُجُوهِكُمْ وَأَيْدِيكُم مِّنْهُ ۚ مَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيَجْعَلَ عَلَيْكُم مِّنْ
حَرَجٍ وَلَٰكِن يُرِيدُ لِيُطَهِّرَكُمْ وَلِيُتِمَّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٦﴾ وَٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ
عَلَيْكُمْ وَمِيثَٰقَهُ ٱلَّذِى وَاثَقَكُم بِهِۦٓ إِذْ قُلْتُمْ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوا۟ قَوَّٰمِينَ لِلَّهِ شُهَدَآءَ بِٱلْقِسْطِ ۖ وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ شَنَـَٔانُ قَوْمٍ عَلَىٰٓ أَلَّا تَعْدِلُوا۟ ۚ
ٱعْدِلُوا۟ هُوَ أَقْرَبُ لِلتَّقْوَىٰ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۙ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٩﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ
﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَتَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ هَمَّ قَوْمٌ أَن يَبْسُطُوٓا۟ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ فَكَفَّ أَيْدِيَهُمْ
عَنكُمْ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ ۞ وَلَقَدْ أَخَذَ ٱللَّهُ مِيثَٰقَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَبَعَثْنَا
مِنْهُمُ ٱثْنَىْ عَشَرَ نَقِيبًا ۖ وَقَالَ ٱللَّهُ إِنِّى مَعَكُمْ ۖ لَئِنْ أَقَمْتُمُ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَيْتُمُ ٱلزَّكَوٰةَ وَءَامَنتُم بِرُسُلِى
وَعَزَّرْتُمُوهُمْ وَأَقْرَضْتُمُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا لَّأُكَفِّرَنَّ عَنكُمْ سَيِّـَٔاتِكُمْ وَلَأُدْخِلَنَّكُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ فَمَن كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١٢﴾ فَبِمَا نَقْضِهِم مِّيثَٰقَهُمْ
لَعَنَّٰهُمْ وَجَعَلْنَا قُلُوبَهُمْ قَٰسِيَةً ۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ عَن مَّوَاضِعِهِۦ وَنَسُوا۟ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦ ۚ وَلَا
تَزَالُ تَطَّلِعُ عَلَىٰ خَآئِنَةٍ مِّنْهُمْ إِلَّا قَلِيلًا مِّنْهُمْ ۖ فَٱعْفُ عَنْهُمْ وَٱصْفَحْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣﴾

den kim de bu ahdi verdikten sonra ona uymazsa muhakkak ki doğru yoldan (eğri yola bilerek) **sapmış olur.”**

13- Allah’a verdikleri tekid edilmiş ahdi bozmaları sebebiyle İsrailoğullarına lanet ettik (onları rahmetimizden kovduk) **ve kalplerini** (nasihatlerden istifade etmeyecek şekilde) **katılaştırdık. Onlar** (Yahudi âlimleri) **Allah’ın kelimelerini, yerlerini değiştirerek** (ve hevalarına göre sapık teviller yaparak) **tahrif ederler. Ve kendilerine** (Tevrât’ta) **öğretilen hükümlerden** (önemli) **bir kısmını** (bilerek terk etmeleri sebebiyle) **unuttular. Ey rasulüm! İçlerinden pek azı hariç, onlardan daima hainlik görürsün. Yine de sen onları affet** (yaptıklarından dolayı onları hemen cezalandırma) **ve onlara aldırış etme** (yaptıklarına göz yum)**. Muhakkak ki Allah muhsinleri** (kendisine her türlü itaatte, salih ameller yapmakta, mallarını ve canlarını dini yolunda harcamakta ihlaslı olanları) **sever** (onları cennetle mükâfaatlandıracaktır)**.**

5- (Ey iman edenler!) **Bugün** (Allah'ın yemenize izin verdiği) **temiz olan her şey size helal kılındı. Kendilerine kitap verilenlerin** (Yahudi ve Hristiyanların) **yemeği** (kestiği hayvanların eti) **size helaldir, sizin yemeğiniz** (kestiğiniz hayvanların eti) **de onlara helaldir. Hür ve iffetli mu'min kadınlarla ve sizden önce kendilerine kitap verilmiş olanların** (Yahudi ve Hristiyanların) **hür ve iffetli kadınlarıyla; mehirlerini vermeniz, iffetinizi korumanız, fuhuştan sakınmanız ve** (zina yapmak için) **gizli dost tutmamanız şartıyla evlenmeniz de size helal kılınmıştır. Kim Allah'ın hükümlerine göre yaşamayı reddederse** (imandan çıktığı için bütün salih) **ameli boşa gider ve o, ahiret gününde** (ebedi kalmak üzere cehenneme atılacağı için) **kaybedenlerden olacaktır.**

6- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Namaz kılmak istediğiniz zaman** (eğer küçük hadesli durumda iseniz) **yüzlerinizi ve ellerinizi** (dirsekler dâhil olmak üzere) **dirseklere kadar yıkayarak, başlarınızı mesh ederek ve ayaklarınızı** (aşık kemikleri dâhil olmak üzere) **aşık kemiklerine kadar yıkayarak abdest alın! Eğer cünüp iseniz gusül abdesti alın! Eğer hasta veya yolculukta iseniz ya da sizden biri heladan** (abdest bozmaktan) **gelmişse yahut hanımlarınıza çok dokunmuşsanız** (cima yapmışsanız) **ve bu durumda** (abdest almak ya da gusletmek için aradığınız hâlde) **su bulamamışsanız temiz toprakla teyemmüm yapabilirsiniz;** (ellerinizi toprağa sürüp silkeledikten sonra) **yüzlerinizi ve** (dirsekler dâhil olmak üzere) **ellerinizi temiz toprakla mesh edin! Allah** (bulamadığınızda ya da size zarar verecek durumlarda su kullanmanızı mecbur kılarak) **size sıkıntı vermek istemez** (böyle durumlarda teyemmümü size meşru kılmıştır)**. Bu,** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak, yalnız O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayarak) **şükredesiniz diye Allah'ın sizi temizlemek ve size olan nimetini tamamlamak istemesindendir.**

7- Ve ey iman edenler! Allah'ın size olan (İslam'a muvaffak kılma) **nimetini,** (rasulüne beyat ederken ferahlıkta olsun sıkıntıda olsun kendisine itaat edeceğinize dair) **Allah'a verdiğiniz ahdi ve bu ahdi verirken Rasul'e söylediğiniz, "İşittik ve** (emrine) **itaat ettik." sözünü hatırlayın! Ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Biliniz ki Allah kalplerinizde olanı en ince teferruatıyla bilendir** (Rasul'e verdiğiniz söze zahiren ve bâtınen uyun, çünkü bundan dolayı hesaba tâbi tutulacaksınız)**.**

8- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Her zaman Allah'ın rızasını gözeterek O'nun üzerinizdeki haklarını yerine getirin ve her zaman adaletli şahidler olun! Bir kavme olan kininiz ve buğzunuz sizi adaleti terk edip onlara zulüm yapmaya sevk etmesin.** (Her zaman, her konuda ve herkese) **Adaletli olun çünkü** (her zaman) **adaletli olmak Allah'tan korkmaya daha yakındır** (zulüm ise O'na karşı gelmeye daha yakındır)**. Ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah yaptığınız her şeyden, gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar haberdardır** (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

9- Allah, gerçek manada (kendisine, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere günahlarının örtülüp bağışlanmasını ve çok büyük mükâfaat** (cenneti) **vermeyi vâdetmiştir.**

10- Kâfirlere (Allah'ın birliğini ve O'na verdikleri ahdi kalp ya da amelleriyle inkâr edenlere) **ve** (rasulümüze tâbi olmayarak) **ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; işte onlar cehennem ehlidirler** (orada ebedi kalacaklardır)**.**

11- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'ın size olan nimetini hatırlayın! Hani** (düşmanınız olan Yahudilerden) **bir kavim size zarar vermek** (suikast yapmak) **için ellerini uzatmak istemişti de Allah onların** (kalplerine korku salarak) **ellerini sizin üzerinizden defetmişti** (ve sizi onların tuzağından korumuştu)**. Öyleyse sadece Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Ve mu'minler sadece Allah'a tevekkül etsinler** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım istesinler, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olsunlar)**.**

12- Allah, İsrailoğullarından tekid edilmiş bir söz almıştı ve onları idare etmeleri için içlerinden on iki sorumlu tayin etmiştik. Allah onlara şöyle demişti: "Verdiğiniz ahde sadık kalırsanız her zaman sizi destekler ve muzaffer kılarım. Ve biliniz ki namazı (rükün ve şartlarına riayet ederek) **ikame eder, zekâtı** (emrolunduğunuz gibi) **verir,** (bütün) **rasullerime** (risalet konusunda aralarında hiçbir fark gözetmeksizin) **iman eder, onlara saygı gösterip yardımcı ve destek olur ve Allah'a** (O'nun rızası için) **karzıhasen verirseniz** (ihtiyaçlı Müslümanlara faizsiz olarak borç verir ve O'nun yolunda şeriatini hâkim kılmak gayesiyle harcama yaparsanız) **muhakkak ki** (tevbe ettiğiniz) **bütün günahlarınızı örtüp bağışlarım ve sizi** (içinde ebedi kalmak üzere) **sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştiririm. İçiniz-**

وَمِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰٓ أَخَذْنَا مِيثَٰقَهُمْ فَنَسُواْ حَظًّا مِّمَّا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَأَغْرَيْنَا بَيْنَهُمُ ٱلْعَدَاوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ
إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَسَوْفَ يُنَبِّئُهُمُ ٱللَّهُ بِمَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا يُبَيِّنُ
لَكُمْ كَثِيرًا مِّمَّا كُنتُمْ تُخْفُونَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَيَعْفُواْ عَن كَثِيرٍ ۚ قَدْ جَآءَكُم مِّنَ ٱللَّهِ نُورٌ وَكِتَٰبٌ مُّبِينٌ
﴿١٥﴾ يَهْدِى بِهِ ٱللَّهُ مَنِ ٱتَّبَعَ رِضْوَٰنَهُۥ سُبُلَ ٱلسَّلَٰمِ وَيُخْرِجُهُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِهِۦ وَيَهْدِيهِمْ
إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿١٦﴾ لَّقَدْ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ مَرْيَمَ ۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ مِنَ ٱللَّهِ
شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ أَن يُهْلِكَ ٱلْمَسِيحَ ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ۗ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ وَٱلنَّصَٰرَىٰ نَحْنُ أَبْنَٰٓؤُاْ
ٱللَّهِ وَأَحِبَّٰٓؤُهُۥ ۚ قُلْ فَلِمَ يُعَذِّبُكُم بِذُنُوبِكُم ۖ بَلْ أَنتُم بَشَرٌ مِّمَّنْ خَلَقَ ۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ وَيُعَذِّبُ مَن
يَشَآءُ ۚ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ يَٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَٰبِ قَدْ جَآءَكُمْ رَسُولُنَا
يُبَيِّنُ لَكُمْ عَلَىٰ فَتْرَةٍ مِّنَ ٱلرُّسُلِ أَن تَقُولُواْ مَا جَآءَنَا مِنۢ بَشِيرٍ وَلَا نَذِيرٍ ۖ فَقَدْ جَآءَكُم بَشِيرٌ
وَنَذِيرٌ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ ٱذْكُرُواْ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ جَعَلَ
فِيكُمْ أَنۢبِيَآءَ وَجَعَلَكُم مُّلُوكًا وَءَاتَىٰكُم مَّا لَمْ يُؤْتِ أَحَدًا مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢٠﴾ يَٰقَوْمِ ٱدْخُلُواْ ٱلْأَرْضَ
ٱلْمُقَدَّسَةَ ٱلَّتِى كَتَبَ ٱللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَرْتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدْبَارِكُمْ فَتَنقَلِبُواْ خَٰسِرِينَ ﴿٢١﴾ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ فِيهَا
قَوْمًا جَبَّارِينَ وَإِنَّا لَن نَّدْخُلَهَا حَتَّىٰ يَخْرُجُواْ مِنْهَا ۖ فَإِن يَخْرُجُواْ مِنْهَا فَإِنَّا دَٰخِلُونَ ﴿٢٢﴾ قَالَ رَجُلَانِ
مِنَ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمَا ٱدْخُلُواْ عَلَيْهِمُ ٱلْبَابَ ۖ فَإِذَا دَخَلْتُمُوهُ فَإِنَّكُمْ غَٰلِبُونَ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ
فَتَوَكَّلُوٓاْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٢٣﴾ قَالُواْ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّا لَن نَّدْخُلَهَآ أَبَدًا مَّا دَامُواْ فِيهَا فَٱذْهَبْ أَنتَ وَرَبُّكَ فَقَٰتِلَآ
إِنَّا هَٰهُنَا قَٰعِدُونَ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ إِلَّا نَفْسِى وَأَخِى ۖ فَٱفْرُقْ بَيْنَنَا وَبَيْنَ ٱلْقَوْمِ ٱلْفَٰسِقِينَ
﴿٢٥﴾ قَالَ فَإِنَّهَا مُحَرَّمَةٌ عَلَيْهِمْ ۛ أَرْبَعِينَ سَنَةً ۛ يَتِيهُونَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ فَلَا تَأْسَ عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٢٦﴾

girmeyiz. Sen ve Rabbin gidin, onlarla savaşın; biz ise burada oturup bekleyeceğiz.”

25- Musa (İsrailoğullarının kendisine itaat etmediğini görünce) **şöyle dedi: “Ey Rabbim! Muhakkak ki ben sadece kendi nefsime ve kardeşime** (Harun’a) **söz geçirebiliyorum. Bizim ile şu fasık** (senin emirlerine itaat etmeyen ve rasulüne tâbi olmayan) **kavmin arasını** (hüküm olarak) **ayır!”**

26- (Bunun üzerine) **Allah Musa’ya şöyle buyurdu: “Öyleyse onların** (İsrailoğullarının) **Beyt-i Makdis’e girmesi kırk yıl yasaklanmıştır. Onlar bu süre içinde yeryüzünde** (çölde) **yollarını kaybedip şaşkın şaşkın dolaşacaklardır.** (Ey Musa!) **Uğradıkları bu cezadan dolayı** (emirlerime itaatten ve sana tâbi olmaktan yüz çeviren) **şu fasık kavme üzülme!”**

14- “Biz Nasarayız (İsa’ya tâbiyiz)**.” diyen Hristiyanlardan da kesin söz almıştık. Fakat onlar da kendilerine öğretilen hükümlerden** (önemli) **bir kısmını** (bilerek terk etmeleri sebebiyle) **unuttular. Bunun üzerine kıyamet gününe kadar aralarına düşmanlık ve kin saldık** (böylece birbirleriyle savaşıp birbirini tekfir eden topluluk hâline geldiler)**. Muhakkak ki Allah** (dünyada) **yaptıkları her şeyi** (kıyamet gününde) **onlara haber verecektir** (ve buna göre hesap soracaktır)**.**

15- Ey kendilerine kitap verilenler (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Muhakkak ki size rasulümüz** (Muhammed)**, kitaplarınızdaki bilgilerden gizlemekte olduğunuz birçok şeyi açıklamak üzere gelmiştir ve birçok şeyi de** (açıklamakta bir maslahat olmadığı için) **beyan etmeyip affetmiştir. Muhakkak ki Allah’tan size** (hak yolda yürümeniz için yolunuzu aydınlatan) **bir nur ve** (dünya ve ahiret mutluluğu ile ilgili her şeyi ihtiva eden) **apaçık bir kitap** (Kur’ân) **gelmiştir.**

16- Allah, işte bu kitap (Kur’ân) **ile razı olduğu şeylere** (gerçek imana ve salih amellere) **tâbi olan kişiyi, azaptan kurtulmaya vesile olan** (ve cennete giden) **yola ulaştırır ve onları izniyle karanlıklardan** (küfür, şirk ve günahlardan) **nura** (kendisine iman ve itaat yoluna) **çıkarır. Ve böylece Allah onları doğru yolda** (İslam yolunda) **yürümeye muvaffak kılar.**

17- “Muhakkak ki Allah, Meryem oğlu Mesih İsa’dır.” diyenler kesinlikle küfre girmişlerdir. Ey rasulüm! Sen onlara de ki: “Allah, Meryem oğlu Mesih İsa’yı, onun annesini ve yeryüzünde bulunan her şeyi yok etmek istese Allah’ı kim engelleyebilir?! Gökler, yer ve bunlar arasında bulunan her şeyin mülkü yalnız Allah’ındır. O, dilediğini yaratır (İsa da O’nun yarattığı bir kul ve insanlara gönderdiği rasulüdür)**. Bilin ki Allah her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiç kimse O’nu engelleyemez ve aciz bırakamaz)**.”**

18- Yahudi ve Hristiyanlar da “Biz, Allah’ın oğulları ve sevgilileriyiz.” dediler. Ey rasulüm! Sen onlara de ki: “Eğer iddia ettiğiniz gibi Allah’ın sevgili kulları iseniz o zaman Allah niçin günahlarınızdan dolayı size azap ediyor?! Doğrusu siz de O’nun yarattığı diğer beşerler gibi bir beşersiniz (onlardan bir farkınız yoktur; kim O’nun emrettiği gibi amel ederse onu cennetine yerleştirir, kim de böyle yapmazsa onu cehennemiyle cezalandırır)**. O** (ikramıyla) **dilediğinin günahını örtüp affeder,** (adaletiyle) **dilediğine de azap eder. Muhakkak ki göklerin, yerin ve bunlar arasındakilerin yegâne sahibi Allah’tır ve dönüş sadece O’nadır** (dünyada yaptıklarınızın hesabını soracaktır)**.”**

19- Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Allah’a** (kıyamet gününde) **mazeret olarak, “Ey Rabbimiz! Bize** (senin sevabını) **müjdeleyen ve** (azabınla) **uyaran bir rasul gelmedi.” demeyesiniz diye, rasullerin arasının uzun müddet kesildiği** (ve insanların rasullere en çok ihtiyaç duyduğu) **bir zamanda size hakkı açıklayan rasulümüz** (Muhammed) **geldi. O size,** (davetine icabet edip hayatlarını Allah’ın emirlerine göre düzenleyenleri dünyada zafer, ahirette ise cennet mükâfaatı ile) **müjdeleyici ve** (onu inkâr edip hayatlarını beşerî arzu ve heveslere göre düzenleyenleri ise hem dünya zilleti hem de ahiret azabı ile) **uyarıcı olarak geldi. Ve biliniz ki Allah** (Muhammed’i kıyamete kadar bütün insan ve cinlere rasul olarak göndermeye ve) **dilediği her şeyi yapmaya kadirdir** (hiç kimse O’nu engelleyemez ve aciz bırakamaz)**.**

20- Bir zamanlar Musa, kavmine (İsrailoğullarına) **şöyle demişti: “Ey kavmim! Allah’ın size lütfettiği nimetini** (kalp ve dilinizle) **hatırlayın** (ve hiç unutmayın)**! O, sizin içinizden** (hidayete çağıran) **nebiler çıkardı, sizi** (başkalarının tahakkümünden kurtarıp) **hükümdarlar kıldı ve yaşadığınız dönemdeki insanlara vermediği nimetleri de size verdi.”**

21- Musa kavmine yine şöyle demişti: “Ey kavmim! Allah’ın size girmenizi vâdettiği mukaddes toprağa (temiz kılınmış Kudüs ve çevresine) **girin ve** (oradaki kâfir ve kuvvetli kavme karşı) **arkanızı dönüp** (savaştan) **kaçmayın! Yoksa** (hem dünyada hem de ahirette) **kaybedenlerden olursunuz.”**

22- İsrailoğulları da Musa’ya şöyle cevap verdiler: “Ey Musa! Muhakkak ki orada (mukaddes Kudüs ve çevresinde) **çok kuvvetli ve merhametsiz bir kavim vardır. Onlar oradan çıkmadıkça biz asla oraya giremeyiz** (çünkü girmemize engel olurlar ve onlara karşı çıkamayız)**. Ancak onlar oradan çıkarlarsa o zaman hemen oraya gireriz.”**

23- (İsrailoğullarından) **Allah’tan korkan** (O’nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duran) **ve Allah’ın kendilerine nimet verdiği** (itaatine muvaffak kıldığı) **iki kişi şöyle dedi: “Onların** (Kudüs’teki kuvvetli ve merhametsiz kavmin) **üzerine kapıdan** (hücum edip) **girin! Oraya** (kapıdan) **girdiğiniz zaman muhakkak siz onlara galip gelirsiniz. Eğer gerçekten mu’minler iseniz yalnız Allah’a tevekkül edin** (O’na güvenip dayanın)**!”**

24- (Buna rağmen Musa’nın emrine muhalefet eden) **İsrailoğulları ısrarla şöyle dediler: “Ey Musa! Onlar** (çok kuvvetli ve merhametsiz kavim) **orada olduğu müddetçe biz asla Beyt-i Makdis’e**

۞وَٱتۡلُ عَلَيۡهِمۡ نَبَأَ ٱبۡنَيۡ ءَادَمَ بِٱلۡحَقِّ إِذۡ قَرَّبَا قُرۡبَانٗا فَتُقُبِّلَ مِنۡ أَحَدِهِمَا وَلَمۡ يُتَقَبَّلۡ مِنَ ٱلۡأٓخَرِ قَالَ
لَأَقۡتُلَنَّكَۖ قَالَ إِنَّمَا يَتَقَبَّلُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلۡمُتَّقِينَ ٢٧ لَئِنۢ بَسَطتَ إِلَيَّ يَدَكَ لِتَقۡتُلَنِي مَآ أَنَا۠ بِبَاسِطٖ يَدِيَ إِلَيۡكَ
لِأَقۡتُلَكَۖ إِنِّيٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ٢٨ إِنِّيٓ أُرِيدُ أَن تَبُوٓأَ بِإِثۡمِي وَإِثۡمِكَ فَتَكُونَ مِنۡ أَصۡحَٰبِ
ٱلنَّارِۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُاْ ٱلظَّٰلِمِينَ ٢٩ فَطَوَّعَتۡ لَهُۥ نَفۡسُهُۥ قَتۡلَ أَخِيهِ فَقَتَلَهُۥ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ ٣٠
فَبَعَثَ ٱللَّهُ غُرَابٗا يَبۡحَثُ فِي ٱلۡأَرۡضِ لِيُرِيَهُۥ كَيۡفَ يُوَٰرِي سَوۡءَةَ أَخِيهِۚ قَالَ يَٰوَيۡلَتَىٰٓ أَعَجَزۡتُ أَنۡ
أَكُونَ مِثۡلَ هَٰذَا ٱلۡغُرَابِ فَأُوَٰرِيَ سَوۡءَةَ أَخِيۖ فَأَصۡبَحَ مِنَ ٱلنَّٰدِمِينَ ٣١ مِنۡ أَجۡلِ ذَٰلِكَ كَتَبۡنَا عَلَىٰ
بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَنَّهُۥ مَن قَتَلَ نَفۡسَۢا بِغَيۡرِ نَفۡسٍ أَوۡ فَسَادٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَكَأَنَّمَا قَتَلَ ٱلنَّاسَ جَمِيعٗا وَمَنۡ
أَحۡيَاهَا فَكَأَنَّمَآ أَحۡيَا ٱلنَّاسَ جَمِيعٗاۚ وَلَقَدۡ جَآءَتۡهُمۡ رُسُلُنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ ثُمَّ إِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم بَعۡدَ ذَٰلِكَ فِي
ٱلۡأَرۡضِ لَمُسۡرِفُونَ ٣٢ إِنَّمَا جَزَٰٓؤُاْ ٱلَّذِينَ يُحَارِبُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادًا أَن يُقَتَّلُوٓاْ
أَوۡ يُصَلَّبُوٓاْ أَوۡ تُقَطَّعَ أَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم مِّنۡ خِلَٰفٍ أَوۡ يُنفَوۡاْ مِنَ ٱلۡأَرۡضِۚ ذَٰلِكَ لَهُمۡ خِزۡيٞ فِي ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَهُمۡ
فِي ٱلۡأٓخِرَةِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ٣٣ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُواْ مِن قَبۡلِ أَن تَقۡدِرُواْ عَلَيۡهِمۡۖ فَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
٣٤ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱبۡتَغُوٓاْ إِلَيۡهِ ٱلۡوَسِيلَةَ وَجَٰهِدُواْ فِي سَبِيلِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٣٥ إِنَّ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لِيَفۡتَدُواْ بِهِۦ مِنۡ عَذَابِ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا
تُقُبِّلَ مِنۡهُمۡۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ٣٦ يُرِيدُونَ أَن يَخۡرُجُواْ مِنَ ٱلنَّارِ وَمَا هُم بِخَٰرِجِينَ مِنۡهَاۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ
مُّقِيمٞ ٣٧ وَٱلسَّارِقُ وَٱلسَّارِقَةُ فَٱقۡطَعُوٓاْ أَيۡدِيَهُمَا جَزَآءَۢ بِمَا كَسَبَا نَكَٰلٗا مِّنَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٞ
٣٨ فَمَن تَابَ مِنۢ بَعۡدِ ظُلۡمِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَإِنَّ ٱللَّهَ يَتُوبُ عَلَيۡهِۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ٣٩ أَلَمۡ تَعۡلَمۡ أَنَّ ٱللَّهَ
لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ يُعَذِّبُ مَن يَشَآءُ وَيَغۡفِرُ لِمَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ٤٠

ne koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

39- Kim de zulmünden (işlediği hırsızlık suçundan) **ihlaslı bir şekilde tevbe eder ve salih ameller işleyerek kendisini ıslah ederse muhakkak ki Allah** (bir ikram olarak) **onun tevbesini kabul edip günahını bağışlar. Çünkü Allah** (غفور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip işlediği günahlardan halis bir kalple tevbe eden kullarını affedendir), (رحيم) **Rahîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunan, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayıp affeden ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

40- Ey rasulüm! Bilmez misin ki göklerin ve yerin mülkü Allah'ındır. O (adaletiyle) **dilediğine azap eder,** (ikramıyla) **dilediğinin günahını örtüp affeder. Muhakkak ki Allah** (dilediği) **her şeyi yapmaya kadirdir** (hiç kimse O'nu engelleyemez ve aciz bırakamaz)**.**

27- Ey rasulüm! Onlara (sana tâbi olmayan zalim ve hasetçi Yahudilere) **Âdem'in iki oğlunun** (Habil ile Kabil'in) **kıssasını kesin doğru bir haber olarak anlat! Hani onlar Allah'a kurban takdim etmişlerdi de birinin** (Habil'in) **kurbanı kabul edilmiş, diğerininki** (Kabil'inki) **ise kabul edilmemişti. Kurbanı kabul edilmeyen** (haset ve kıskançlık yüzünden) **şöyle demişti: "**(Ey Habil!) **Andolsun ki seni öldüreceğim." Kardeşi** (Habil) **de ona, "Allah, ancak takva sahiplerinin** (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranların) **kurbanını kabul eder." demişti.**

28- Sonra da (Habil) **"Andolsun ki sen beni öldürmek için elini uzatsan bile ben seni öldürmek için sana elimi uzatacak değilim. Ben, âlemlerin rabbi olan Allah'tan** (beni cezalandırmasından) **gerçekten korkarım." demişti.**

29- Kurbanı kabul edilen (Habil, Kabil'i korkutup caydırmak için) **sözüne şöyle devam etti: "Ben isterim ki sen hem benim günahımı** (beni haksız yere öldürme günahını) **hem de kendi günahını** (daha önce işlediğin günahlarını) **yüklenesin de cehennem ehlinden olasın! İşte, zalimlerin cezası budur!"**

30- Nihayet (Kabil'in) **nefsi onu, kardeşini** (Habil'i) **öldürmeye itti de onu öldürdü. Bu sebeple** (ahirette) **kaybedenlerden oldu.**

31- Bu sırada Allah, kardeşinin cesedini nasıl gömeceğini ona göstermek için (ölü kargayı gömmek üzere) **yeri eşeleyen bir karga gönderdi.** (Katil kardeş) **Bunu görünce, "Yazıklar olsun bana! Kardeşimin cesedini gömme konusunda şu karga kadar dahi olamadım." dedi ve böylece pişmanlık duyup ettiğine yananlardan oldu.**

32- İşte bundan (Kabil'in işlediği cinayet suçundan) **dolayı İsrailoğullarına şunu yazdık: "Kim bir nefsi,** (öldürülen) **başka bir nefse veya yeryüzünde bozgunculuk çıkarmaya** (küfür, zina ve yol kesme gibi bir suça) **karşılık olmaksızın** (kasten ve haksız yere) **öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de** (öldürmenin haram olduğuna inanarak öldürmeyip) **onu yaşatırsa bütün insanları yaşatmış gibi olur." Andolsun ki rasullerimiz onlara** (İsrailoğullarına) **apaçık delillerle gelmişti de sonra buna rağmen onların çoğu** (rasullere muhalefet edip küfür işleyerek ve haksız yere insanları öldürerek) **yeryüzünde haddi aşmıştı.**

33- Muhakkak ki (İslam dinini gerçek manada hâkim kılmak için çalışan muvahhidlerle savaşarak) **Allah'a ve rasulüne savaş açanların ve yeryüzünde** (şirki yayarak, Müslümanların yollarını kesip mallarını gasbederek ve canlarına kıyarak) **bozgunculuk çıkarmaya çalışanların cezası; ya** (asılmadan) **öldürülmeleri ya asılarak öldürülmeleri ya çapraz olarak el ve ayaklarının kesilmesi ya da bulundukları yerden sürgün edilmeleridir. İşte bu** (ceza)**; onlar için dünyada bir rezilliktir, ahirette ise onlar için büyük bir azap vardır.**

34- (Ey Müslümanların ululemri!) **İslam'a savaş açan bu kişileri yenip ele geçirmeden önce tevbe ederlerse tevbelerini kabul edin ve onlara ceza uygulamayın! Biliniz ki Allah muhakkak** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip işlediği günahlardan halis bir kalple tevbe eden kullarını affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunan, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayıp affeden ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

35- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Arzu ettiğiniz şeyleri elde edip korktuğunuz şeylerden uzak kalarak) **Felaha eresiniz diye** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **Allah'tan korkun, Allah'a yaklaşmak için vesile arayın** (O'nun emrettiği şeyleri yaparak ve yasakladığı şeylerden uzak durarak O'na yaklaşmaya çalışın) **ve O'nun yolunda** (O'nun rızasını kazanmak ve şeriatini hâkim kılmak için) **cihad edin!**

36- Bilin ki (Allah'ın tevhidini, rasulünün risaletini ve onun getirdiklerini) **reddedenler yeryüzü ve içindeki her şeye, bununla birlikte bir misline daha sahip olsalar ve bunların hepsini kıyamet gününde uğrayacakları azaptan kurtulmak için fidye olarak verseler bu onlardan asla kabul edilmeyecek ve onlar çok acıklı bir azaba uğratılacaklardır.**

37- Kâfirler, kıyamet gününde içine atıldıkları ateşten çıkıp kurtulmak isteyecekler fakat asla oradan çıkma imkânı bulamayacaklardır. Ve onlar için (sonsuza kadar) **devamlı bir azap olacaktır.**

38- (Ey Müslüman emirler!) **Hırsızlık yapan erkek ve kadının, Allah'tan bir ceza ve** (hem kendilerinin hem de diğer insanların bu suçu işlemekten men edilmesi için) **bir ibret olmak üzere yaptıkları suça karşılık** (sağ) **ellerini kesin! Biliniz ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz'dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır), (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yeri-

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ لَا يَحْزُنكَ ٱلَّذِينَ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْكُفْرِ مِنَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِأَفْوَٰهِهِمْ وَلَمْ تُؤْمِن
قُلُوبُهُمْ ۛ وَمِنَ ٱلَّذِينَ هَادُوا۟ ۛ سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ سَمَّٰعُونَ لِقَوْمٍ ءَاخَرِينَ لَمْ يَأْتُوكَ ۖ يُحَرِّفُونَ ٱلْكَلِمَ مِنۢ
بَعْدِ مَوَاضِعِهِۦ ۖ يَقُولُونَ إِنْ أُوتِيتُمْ هَٰذَا فَخُذُوهُ وَإِن لَّمْ تُؤْتَوْهُ فَٱحْذَرُوا۟ ۚ وَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ فِتْنَتَهُۥ فَلَن تَمْلِكَ لَهُۥ
مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَمْ يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يُطَهِّرَ قُلُوبَهُمْ ۚ لَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا خِزْىٌ ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ﴿٤١﴾ سَمَّٰعُونَ لِلْكَذِبِ أَكَّٰلُونَ لِلسُّحْتِ ۚ فَإِن جَآءُوكَ فَٱحْكُم بَيْنَهُمْ أَوْ أَعْرِضْ عَنْهُمْ ۖ وَإِن تُعْرِضْ
عَنْهُمْ فَلَن يَضُرُّوكَ شَيْـًٔا ۖ وَإِنْ حَكَمْتَ فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٤٢﴾ وَكَيْفَ
يُحَكِّمُونَكَ وَعِندَهُمُ ٱلتَّوْرَىٰةُ فِيهَا حُكْمُ ٱللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَآ أُو۟لَٰٓئِكَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٣﴾ إِنَّآ
أَنزَلْنَا ٱلتَّوْرَىٰةَ فِيهَا هُدًى وَنُورٌ ۚ يَحْكُمُ بِهَا ٱلنَّبِيُّونَ ٱلَّذِينَ أَسْلَمُوا۟ لِلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلرَّبَّٰنِيُّونَ وَٱلْأَحْبَارُ بِمَا
ٱسْتُحْفِظُوا۟ مِن كِتَٰبِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ عَلَيْهِ شُهَدَآءَ ۚ فَلَا تَخْشَوُا۟ ٱلنَّاسَ وَٱخْشَوْنِ وَلَا تَشْتَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِى
ثَمَنًا قَلِيلًا ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٤٤﴾ وَكَتَبْنَا عَلَيْهِمْ فِيهَآ أَنَّ ٱلنَّفْسَ
بِٱلنَّفْسِ وَٱلْعَيْنَ بِٱلْعَيْنِ وَٱلْأَنفَ بِٱلْأَنفِ وَٱلْأُذُنَ بِٱلْأُذُنِ وَٱلسِّنَّ بِٱلسِّنِّ وَٱلْجُرُوحَ قِصَاصٌ ۚ فَمَن تَصَدَّقَ
بِهِۦ فَهُوَ كَفَّارَةٌ لَّهُۥ ۚ وَمَن لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٥﴾ وَقَفَّيْنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم
بِعِيسَى ٱبْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْإِنجِيلَ فِيهِ هُدًى وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا
بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٦﴾ وَلْيَحْكُمْ أَهْلُ ٱلْإِنجِيلِ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فِيهِ ۚ وَمَن
لَّمْ يَحْكُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٤٧﴾ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ
يَدَيْهِ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ وَمُهَيْمِنًا عَلَيْهِ ۖ فَٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ عَمَّا جَآءَكَ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ
لِكُلٍّ جَعَلْنَا مِنكُمْ شِرْعَةً وَمِنْهَاجًا ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَكُمْ فِى مَآ
ءَاتَىٰكُمْ ۖ فَٱسْتَبِقُوا۟ ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٤٨﴾

hepinizi tek bir ümmet kılardı (hepinize aynı şeriate uymayı emrederdi)**. Fakat size farklı şeriatler vererek sizi imtihana tâbi tutmayı** (emirlerine itaat edenler ile karşı gelenleri belli etmeyi) **dilemiştir. O hâlde iyi olan** (Allah'ın razı olduğu, Kur'ân ve sünnete uygun) **amelleri yapmakta acele edin! Biliniz ki hepiniz Allah'a döneceksiniz ve** (kıyamet gününde) **O size** (dünyada) **ihtilaf ettiğiniz her konuda hüküm verecektir** (işlediğiniz amellerin hesabını soracaktır)**.**

41- Ey rasulüm! Ağızlarıyla, “İman ettik.” dedikleri hâlde kalpleri iman etmemiş olan münafıkların (seni reddedip) **küfre koşması ve kendi büyüklerinin** (senin hakkındaki) **yalanlarını dinleyip bunları hemen kabul eden Yahudilerin küfre koşması seni üzmesin. Bir de** (kibirlenip seni reddettikleri için) **sana gelmeyen diğer Yahudi âlimlerinin** (senin hakkındaki) **yalanlarına kulak verirler. İşte bu** (sapık) **âlimler** (heva ve heveslerine uydurmak için Tevrât’taki) **kelimelerin yerlerini değiştirip tahrif ederler ve kendilerine tâbi olanlara** (Muhammed’e hüküm almak için gittikleri takdirde, uydurdukları hükümleri kastederek)**, “Size bu hükümleri verirse ona tâbi olun, bunları vermezse sakın tâbi olmayın!” derler. Bil ki Allah** (hakkı bile bile reddettiği için) **kimi fitneye düşürüp saptırmak isterse onu bu sapıklıktan kurtarıp doğru yola iletecek Allah’tan başka hiç kimseyi bulamazsın. İşte bunlar,** (yaptıkları kötü amellerden dolayı) **Allah’ın kalplerini** (küfür, şirk ve günahtan) **temizlemeyi dilemediği kimselerdir. Onlara dünyada utanç ve zillet, ahirette ise büyük bir azap** (cehennem) **vardır.**

42- Bu Yahudiler, hep (heva ve heveslerine uyduğu için İslam dini ve rasulümüz hakkında uydurulan) **yalanlara uyarlar ve hep haram yerler. Ey rasulüm! Eğer aralarındaki anlaşmazlıklarda hüküm vermen için sana gelirlerse dilersen aralarında hüküm ver, dilersen onlardan yüz çevirip hüküm verme. Eğer haklarında hüküm vermeyi terk edersen bundan dolayı sana bir zarar veremezler. Eğer onların arasında hüküm verirsen haklarında adaletle** (Allah’ın indirdikleriyle) **hüküm ver! Muhakkak ki Allah,** (aleyhine olsa bile her konuda) **adaletle hüküm verenleri sever.**

43- (Ey rasulüm! Heva ve heveslerine uyan bir hüküm vermen ümidiyle sana muhakeme olan bu Yahudilerin durumu ne kötüdür!) **Onlar, iman ettiklerini söyledikleri Tevrât’ta Allah’ın hükümleri varken nasıl da sana gelip muhakeme oluyorlar?! Sonra da verdiğin hüküm heva ve heveslerine uymayınca senden yüz çeviriyorlar. Onlar böyle yaptıkları için** (inandıklarını iddia ettikleri Tevrât’a da sana inen kitaba da) **inanmış değillerdir.**

44- Muhakkak ki biz (Musa’ya) **Tevrât’ı indirdik. Onda hidayet** (doğru yolu gösteren deliller) **ve** (doğru yolu aydınlatıcı) **nur vardır.** (İsrailoğullarına gönderilen ve) **Allah’ın itaatine boyun eğmiş nebiler, Yahudiler arasında onunla hüküm verirlerdi. İlimde derinleşmiş âlimleri ve fakihleri de Allah’ın kitabından ezberledikleri şeylerle onlara hüküm verir ve onun hak olduğuna şehadet ederlerdi** (böylece kitabı tahriften korurlardı)**.** (Ey Yahudiler!) **İnsanlardan korkmayın, benden korkun ve ayetlerimi** (hayatınızda uygulamanızı emrettiğim hükümlerimi) **az ve geçici olan dünya metaı karşılığında değiştirmeyin** (hiçbir şey gizlemeden hakkı olduğu gibi açıklayın, bâtıl tevillerle insanları saptırmayın)**! Kim de** (her konuda) **Allah’ın indirdiği hükümlerle hükmetmezse işte onlar, kâfirlerin ta kendileridir!**

45- Yahudilere Tevrât’ta şunu da farz kıldık: “Kim (bilerek ve haksız yere) **bir nefsi öldürürse kısas olarak kendisi de öldürülür, bir göz çıkarırsa kısas olarak kendisinin de gözü çıkarılır, bir burun keserse kısas olarak kendisinin de burnu kesilir, bir kulak keserse kısas olarak kendisinin de kulağı kesilir, bir diş kırarsa kısas olarak kendisinin de dişi kırılır ve birini yaralarsa kısas olarak aynı şekilde kendisi de yaralanır. Kim suç işleyen kişiyi affederse bu ameli kendi günahlarına kefaret olur. Kim de** (her konuda) **Allah’ın indirdiği hükümlerle hükmetmezse işte onlar,** (haktan ayrılmış olan) **zalimlerin ta kendileridir!”**

46- İsrailoğullarına gönderilen nebilerin arkasından, onların izlerini takip eden Meryem oğlu İsa’yı da daha önce (Musa’ya) **indirilmiş olan Tevrât’a iman edip onu uygulayıcı** (bir rasul) **olarak gönderdik. Bununla birlikte ona, içinde hem hidayet** (hakka ulaştıran doğru yol) **hem de nur** (doğru yolu aydınlatıcı deliller) **bulunan ve daha önce gönderilmiş Tevrât’ın hükümlerini tasdik eden İncîl’i verdik. Bu İncîl, Allah’tan korkup hakkı isteyenler için doğru yolu gösterici ve öğüt verici** (haramlardan sakındırıcı) **bir kitaptır.**

47- İncîl’e tâbi olanlar (Hristiyanlar) **da** (her konuda) **onun içindeki Allah’ın indirdiği hükümlerle** (hak olduğuna inanarak) **hüküm versinler** (ve son rasul Muhammed hakkındaki bilgileri gizlemesinler)**. Kim de** (her konuda) **Allah’ın indirdiği hükümlerle hükmetmezse işte onlar,** (hakkı terk edip bâtıla kayan) **fasıkların ta kendileridir!**

48- Ey rasulüm! Sana da kitabı (Kur’ân’ı) **kendisinden önceki kitapları tasdik edici ve içlerindeki** (bozulmamış) **hak bilgileri muhafaza edici olarak hak ile** (Allah’tan geldiğinde hiçbir şüphe olmaksızın) **indirdik. Allah’ın indirdiği Kur’ân ile insanlar arasında hükmet ve sana hak olan kitabın hükümleri geldikten sonra sakın onları terk edip de insanların hevalarına tâbi olma! Ey insanlar! Sizden her ümmet için bir şeriat ve takip edecekleri bir yol tayin ettik. Allah dileseydi**

وَأَنِ ٱحْكُم بَيْنَهُم بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ وَٱحْذَرْهُمْ أَن يَفْتِنُوكَ عَنۢ بَعْضِ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ
إِلَيْكَ ۖ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُصِيبَهُم بِبَعْضِ ذُنُوبِهِمْ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ لَفَـٰسِقُونَ
﴿٤٩﴾ أَفَحُكْمَ ٱلْجَـٰهِلِيَّةِ يَبْغُونَ ۚ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ ٱللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٥٠﴾ * يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلْيَهُودَ وَٱلنَّصَـٰرَىٰٓ أَوْلِيَآءَ ۘ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُۥ مِنْهُمْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا
يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ فَتَرَى ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ يُسَـٰرِعُونَ فِيهِمْ يَقُولُونَ نَخْشَىٰٓ أَن
تُصِيبَنَا دَآئِرَةٌ ۚ فَعَسَى ٱللَّهُ أَن يَأْتِىَ بِٱلْفَتْحِ أَوْ أَمْرٍ مِّنْ عِندِهِۦ فَيُصْبِحُوا۟ عَلَىٰ مَآ أَسَرُّوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِمْ
نَـٰدِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَهَـٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَـٰنِهِمْ ۙ إِنَّهُمْ لَمَعَكُمْ ۚ حَبِطَتْ
أَعْمَـٰلُهُمْ فَأَصْبَحُوا۟ خَـٰسِرِينَ ﴿٥٣﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَن يَرْتَدَّ مِنكُمْ عَن دِينِهِۦ فَسَوْفَ يَأْتِى ٱللَّهُ
بِقَوْمٍ يُحِبُّهُمْ وَيُحِبُّونَهُۥٓ أَذِلَّةٍ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ أَعِزَّةٍ عَلَى ٱلْكَـٰفِرِينَ يُجَـٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
وَلَا يَخَافُونَ لَوْمَةَ لَآئِمٍ ۚ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٌ ﴿٥٤﴾ إِنَّمَا وَلِيُّكُمُ ٱللَّهُ
وَرَسُولُهُۥ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُمْ رَٰكِعُونَ ﴿٥٥﴾ وَمَن يَتَوَلَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فَإِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْغَـٰلِبُونَ ﴿٥٦﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ دِينَكُمْ
هُزُوًا وَلَعِبًا مِّنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ مِن قَبْلِكُمْ وَٱلْكُفَّارَ أَوْلِيَآءَ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾
وَإِذَا نَادَيْتُمْ إِلَى ٱلصَّلَوٰةِ ٱتَّخَذُوهَا هُزُوًا وَلَعِبًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ يَـٰٓأَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ
هَلْ تَنقِمُونَ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَمَآ أُنزِلَ مِن قَبْلُ وَأَنَّ أَكْثَرَكُمْ فَـٰسِقُونَ ﴿٥٩﴾

nızda gerçekten samimi iseniz Allah'tan korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun ve kâfirleri asla dost edinmeyin)**!**

58- Ve (o kâfirler küfür ve size düşmanlıkta öyle ileri gitmişlerdir ki) **siz** (en büyük ibadetlerden olan) **namaza çağırmak için ezan okuduğunuzda ezanınızla alay edip onu oyuncak hâline getirirler. Bu, onların** (ihlaslı olmadıkları için Allah'ın farz kıldığı ibadetlerin ve hükümlerin gerçek manasını) **akledemeyen bir topluluk olmasındandır.**

59- Ey rasulüm! (Dininizle ve yaptığınız ibadetlerle alay eden Yahudi ve Hristiyanlara) **De ki: "Ey kitap ehli! Allah'a** (O'nun zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tek olduğuna)**, bize indirilen kitaba** (Kur'ân'a)**, daha önce indirilen kitaplara** (Tevrât ile İncîl'e) **ve çoğunuzun fasık** (gerçek imanı ve Allah'ın emirlerini terk eden) **kimseler olduğuna iman ettiğimiz için mi bize böyle kötü davranıp karşı geliyor ve alay ediyorsunuz?!** (Bilin ki karşı çıkıp alay ettiğiniz şeyler, bunlara sahip olanlar için övünülecek şeylerdir.)**"**

49- Ve ey rasulüm! (Eğer kâfirler seni hakem tayin ederse) **Aralarında Allah’ın indirdiği** (Kur’ân) **ile hükmet! Onların heva ve heveslerine uyma ve Allah’ın sana indirdiğinin bir kısmından** (Kur’ân’ın bazı hükümlerinden) **seni saptırmalarından sakın! Eğer** (gerçek imandan ve Kur’ân’ın hükümlerinden) **yüz çevirirlerse bil ki Allah,** (bundan dolayı dünyada) **bazı günahları sebebiyle onlara azap etmek istiyor. Muhakkak ki insanların çoğu fasık** (haktan ayrılmış) **kimselerdir.**

50- Yoksa onlar (Kur’ân’ın hükümlerini terk edip) **cahiliyenin hükmünü mü istiyorlar?!** (Bilsinler ki Kur’ân’a muhalefet eden her hüküm cahiliyenin ve şeytanın hükmüdür.) **Şeksiz ve şüphesiz inanan bir kavim için** (her konuda) **Allah’tan daha iyi hüküm veren kim vardır?!** (Allah’ın herhangi bir hükmünü terk edip buna zıt hükümle hükmeden ve ona tâbi olan kimse Allah’tan daha iyi hüküm verici olduğuna inanıyor demektir.)

51- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Yahudi ve Hristiyanları veliler** (dostlar) **edinmeyin, onlar birbirlerinin velileridir. Sizden kim onları veli edinirse muhakkak ki o da onlardandır. Bilin ki Allah** (kâfirleri dost edinmeleri sebebiyle) **zalim olan kavme hidayet etmez** (İslam’a muvaffak kılmaz)**.**

52- Ey rasulüm! Kalplerinde nifak hastalığı bulunanların, dost edinmek için onlara (Yahudi ve Hristiyanlara) **koştuklarını görürsün.** (Bahane olarak da) **“**(Muzaffer olduklarında) **Bize bir kötülük isabet etmesinden korkuyoruz.” derler. Umulur ki Allah nebisini** (ve mu’minleri) **bir fetih ile muzaffer kılar veya katından** (mu’minlerin düşmanlarını defedecek) **bir emir gönderir de böylece** (Yahudi ve Hristiyanlara dost olmaya koşan münafıklar) **kalplerinde gizledikleri nifaktan dolayı pişman olurlar.**

53- (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmeden) **Mu’minler** (münafıkların dost edinmek için kâfirlere koştuklarını görünce hayret içinde birbirlerine) **şöyle derler: “**(Ey mu’minler! İman, dostluk ve destek olmada) **Kesinlikle sizinle beraber olduklarına dair Allah’a tekid edilmiş en ağır yeminleri edenler bunlar mıdır?!” İşte onların** (kâfirleri dost edindikleri için) **bütün hayır amelleri boşa gitmiştir ve onlar** (kıyamet gününde) **kaybedenlerden olacaklardır.**

54- Ey gerçek manada iman edenler! Sizden kim dininden dönerse bilsin ki (bu, Allah’a hiçbir zarar vermez ve) **Allah, irtidat eden o kimselerin yerine** (imanında ihlaslı olup dine sımsıkı sarıldıkları için) **kendisinin onları sevdiği** (ve daima desteklediği)**, onların da** (bütün emirlerine itaat ederek ve mutlak sevgiyi* yalnız O’na has kılarak) **Allah’ı sevdiği, mu’minlere karşı alçakgönüllü** (şefkatli ve merhametli)**, kâfirlere karşı ise izzetli** (sert ve şiddetli) **olan, Allah yolunda** (canları, malları, söz ve fiilleriyle) **cihad eden ve hiçbir kınayıcının kınamasından korkmayan bir kavim getirir. İşte bu, Allah’ın ikramıdır, onu dilediğine verir. Muhakkak ki Allah** (وَاسِع) **Vâsiʿ’dir** (kullarına rahmeti, ikramı ve nimeti bol olandır)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (her şeyi gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar bilendir; hidayeti ve nimetlerini hak eden kullarını bilir ve onlara hidayet yolunu kolaylaştırır, hidayeti hak etmeyenleri de bilir ve onları hidayeti hiç göremeyecekleri bir hâlde bırakır)**.**

* Mutlak sevilme hakkı: Bir varlığı zatı için sevmek, ne yaparsa yapsın her zaman sevmek; onun sevdiğini sevmek, sevmediğini sevmemek; onun için dost, onun için düşman olmak ve onun razı olduğundan razı olmak, onun buğzettiğine buğzetmektir.

Bu hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya vermek gerekir. Bunu sadece Allahu Teâlâ’ya vermek tevhid, başkasına vermek ise şirktir. Çünkü mutlak sevilme hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. Diğer varlıklar ise sadece Allahu Teâlâ için sevilir ve onlara sadece Allahu Teâlâ için buğzedilir. Kim olursa olsun; zatı, sıfatı ve mevkisi ne olursa olsun, bu hakkı kendisinde gören açıkça “Ben ilahım.” demese bile kendisini ilah ilan etmiş ve kâfir olmuş olur; her kim de böyle birine bu hakkı verirse veya bu hakkı böyle kimselere verenleri Müslüman kabul ederse ne kadar Müslüman olduğunu iddia etse, sabahtan akşama kadar “La ilahe illallah Muhammedun Rasulullah” dese, her gün beş vakit namaz kılsa, oruç tutsa ve İslam’dan olan diğer amelleri yapsa da İslam dininden çıkar, kâfir ve müşrik olur.

55- Biliniz ki sizin veliniz (dostunuz ne Yahudiler ne Hristiyanlar ne de diğer kâfirlerdir; sizin dostunuz) **ancak Allah, O’nun rasulü ve huşu ile namazı dosdoğru kılıp zekâtı** (gerektiği gibi) **veren mu’minlerdir.**

56- Kim de (sadece) **Allah’ı, rasulünü ve iman edenleri veli** (dost) **edinirse** (işte o, Allah’ın hizbindendir ve) **biliniz ki daima galip gelecek olan, kesinlikle Allah’ın hizbidir** (taraftarıdır çünkü onların yardımcısı Allah’tır)**.**

57- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sizin dininizle alay edip onu oyuncak hâline getiren sizden önce kendilerine kitap verilenleri** (Yahudiler ile Hristiyanları) **ve kâfirleri veli** (dost) **edinmeyin! Eğer imanı-**

قُلۡ هَلۡ أُنَبِّئُكُم بِشَرّٖ مِّن ذَٰلِكَ مَثُوبَةً عِندَ ٱللَّهِۚ مَن لَّعَنَهُ ٱللَّهُ وَغَضِبَ عَلَيۡهِ وَجَعَلَ مِنۡهُمُ ٱلۡقِرَدَةَ
وَٱلۡخَنَازِيرَ وَعَبَدَ ٱلطَّٰغُوتَۚ أُوْلَٰٓئِكَ شَرّٞ مَّكَانٗا وَأَضَلُّ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ٦٠ وَإِذَا جَآءُوكُمۡ قَالُوٓاْ ءَامَنَّا
وَقَد دَّخَلُواْ بِٱلۡكُفۡرِ وَهُمۡ قَدۡ خَرَجُواْ بِهِۦۚ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا كَانُواْ يَكۡتُمُونَ ٦١ وَتَرَىٰ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ
يُسَٰرِعُونَ فِي ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡعُدۡوَٰنِ وَأَكۡلِهِمُ ٱلسُّحۡتَۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ٦٢ لَوۡلَا يَنۡهَىٰهُمُ ٱلرَّبَّٰنِيُّونَ
وَٱلۡأَحۡبَارُ عَن قَوۡلِهِمُ ٱلۡإِثۡمَ وَأَكۡلِهِمُ ٱلسُّحۡتَۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَصۡنَعُونَ ٦٣ وَقَالَتِ ٱلۡيَهُودُ يَدُ ٱللَّهِ مَغۡلُولَةٌۚ
غُلَّتۡ أَيۡدِيهِمۡ وَلُعِنُواْ بِمَا قَالُواْۘ بَلۡ يَدَاهُ مَبۡسُوطَتَانِ يُنفِقُ كَيۡفَ يَشَآءُۚ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ
مِن رَّبِّكَ طُغۡيَٰنٗا وَكُفۡرٗاۚ وَأَلۡقَيۡنَا بَيۡنَهُمُ ٱلۡعَدَٰوَةَ وَٱلۡبَغۡضَآءَ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ كُلَّمَآ أَوۡقَدُواْ نَارٗا لِّلۡحَرۡبِ
أَطۡفَأَهَا ٱللَّهُۚ وَيَسۡعَوۡنَ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَسَادٗاۚ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ ٱلۡمُفۡسِدِينَ ٦٤ وَلَوۡ أَنَّ أَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ ءَامَنُواْ
وَٱتَّقَوۡاْ لَكَفَّرۡنَا عَنۡهُمۡ سَيِّـَٔاتِهِمۡ وَلَأَدۡخَلۡنَٰهُمۡ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٦٥ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ أَقَامُواْ ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ وَمَآ
أُنزِلَ إِلَيۡهِم مِّن رَّبِّهِمۡ لَأَكَلُواْ مِن فَوۡقِهِمۡ وَمِن تَحۡتِ أَرۡجُلِهِمۚ مِّنۡهُمۡ أُمَّةٞ مُّقۡتَصِدَةٞۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ سَآءَ مَا
يَعۡمَلُونَ ٦٦ ۞يَٰٓأَيُّهَا ٱلرَّسُولُ بَلِّغۡ مَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۖ وَإِن لَّمۡ تَفۡعَلۡ فَمَا بَلَّغۡتَ رِسَالَتَهُۥۚ وَٱللَّهُ يَعۡصِمُكَ
مِنَ ٱلنَّاسِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٧ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَسۡتُمۡ عَلَىٰ شَيۡءٍ حَتَّىٰ تُقِيمُواْ
ٱلتَّوۡرَىٰةَ وَٱلۡإِنجِيلَ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكُم مِّن رَّبِّكُمۡۗ وَلَيَزِيدَنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُم مَّآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ طُغۡيَٰنٗا
وَكُفۡرٗاۖ فَلَا تَأۡسَ عَلَى ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡكَٰفِرِينَ ٦٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَٱلَّذِينَ هَادُواْ وَٱلصَّٰبِـُٔونَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ مَنۡ ءَامَنَ
بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَعَمِلَ صَٰلِحٗا فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ٦٩ لَقَدۡ أَخَذۡنَا مِيثَٰقَ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
وَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمۡ رُسُلٗاۖ كُلَّمَا جَآءَهُمۡ رَسُولُۢ بِمَا لَا تَهۡوَىٰٓ أَنفُسُهُمۡ فَرِيقٗا كَذَّبُواْ وَفَرِيقٗا يَقۡتُلُونَ ٧٠ وَحَسِبُوٓاْ أَلَّا
تَكُونَ فِتۡنَةٞ فَعَمُواْ وَصَمُّواْ ثُمَّ تَابَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ ثُمَّ عَمُواْ وَصَمُّواْ كَثِيرٞ مِّنۡهُمۡۚ وَٱللَّهُ بَصِيرُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ٧١

iman eder, ahiret gününe (öldükten sonra diriltilip dünyada yaptıklarından dolayı hesaba çekileceğine şeksiz şüphesiz) **inanır ve salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işlerse işte onlar için** (kıyamet gününde) **hiçbir korku olmayacak ve onlar** (dünyada bıraktıkları şeylerden dolayı) **üzülmeyeceklerdir.**

70- İsrailoğullarından (emirlerimizi dinleyip itaat edeceklerine dair) **tekid edilmiş sözler aldık** (fakat her defasında ahidlerini bozdular) **ve birçok rasul gönderdik** (fakat onlara tâbi olmadılar)**. Onlara ne zaman nefislerinin hoşuna gitmeyen bir hükümle rasul geldiyse onlardan bir kısmını yalanladılar ve bir kısmını da öldürdüler.**

71- Ve onlar (ahidlerini bozdukları ve rasullerini yalanladıkları ya da öldürdüklerinde) **bir cezaya uğratılmayacaklarını sandılar. Fakat** (zannettikleri gibi olmadı) **gözleri körleşti** (hidayet yolunu görmez hâle geldiler) **ve kulakları sağırlaştı** (hakkı işitmez hâle geldiler)**. Sonra** (tevbe ettikleri için) **Allah** (rahmet edip) **tevbelerini kabul etti. Fakat sonra onlardan çoğunun yine gözleri körleşti** (hidayet yolunu görmez hâle geldiler) **ve kulakları sağırlaştı** (hakkı işitmez hâle geldiler)**. Muhakkak ki Allah yaptıkları her şeyi görendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir, kötü amellerinin cezasını mutlaka verecektir)**.**

60- Ey rasulüm! (Dininizle alay edip onu oyuncak hâline getiren kitap ehline) **De ki: “**(Ey Yahudi ve Hristiyanlar! Allah’a, bize inene ve daha önce indirilenlere iman ettiğimiz için bizimle alay ediyorsunuz fakat yaptıklarından dolayı) **Allah katında asıl kınanıp düşmanlık gösterilmesi gereken ve çok şiddetli bir azaba uğrayacak olanları size haber vereyim mi? İşte onlar Allah’ın kendilerine lanet ettiği** (rahmetinden kovduğu)**, ğadablandığı;* içlerinden maymunlar, domuzlar ve tağuta ibadet edenler kıldığı** (dedeleriniz olan) **kimselerdir. Onlar,** (ahirette) **en kötü yerde bulunanlar ve doğru yoldan en çok sapmış olanlardır!”**

* Allahu Teâlâ’nın ğadab etmesi ile ilgili açıklama için bkz. en-Nisâ: 93.

61- Ey gerçek manada iman edenler! Münafıklar size geldiğinde (dilleriyle) **“İman ettik.” derler fakat onlar** (kalpleri iman etmediği için) **size geldiklerinde de sizden ayrıldıklarında da küfürden hiç çıkmamış kimselerdir.** (Her ne kadar size zahiren imanlarını gösterseler de) **Muhakkak ki Allah kalplerinde gizledikleri küfrü çok iyi bilmektedir** (ve onları bundan dolayı ahiret gününde cezalandıracaktır)**.**

62- Ve ey rasulüm! Onların (Yahudi, Hristiyan ve münafıkların) **çoğunun hiç çekinmeden günah işlemeye** (Allah’ın emirlerine karşı gelmeye)**, insanlara haksız yere düşmanlık etmeye ve onların mallarını** (haram yollarla) **yemeye koştuklarını görürsün. Bu yaptıkları gerçekten de ne kötüdür!**

63- İlimde önde gelen âlimlerinin ve din adamlarının, onların (Yahudi ve Hristiyanların) **günah olan** (yalan ve iftira atma gibi) **sözler söylemelerini ve insanların mallarını haksız yere** (haram yolla) **yemelerini ciddi bir şekilde yasaklamaları gerekmez miydi?!** (Bu kötü amelleri gördükleri hâlde) **Onlara bunu yasaklamamaları ne kötüdür!**

64- Ve Yahudiler (kıtlık isabet edince)**, “Allah’ın yed’i bağlıdır** (bize rızık vermekte cimridir)**.” dediler. Söyledikleri bu sözden dolayı onların elleri bağlansın** (hayır yapamaz hâle gelsinler) **ve lanete uğrasınlar** (Allah’ın rahmetinden kovulsunlar)**! Bilakis, Allah asla cimri değildir. Allah’ın iki yed’i* açıktır** (O’nun rahmeti, ikramı ve nimetleri boldur)**; nasıl dilerse öyle rızık verir** (kimse O’nu engelleyemez)**.** (Ey rasulüm!) **Muhakkak ki sana Rabbinden indirilen kitap,** (haktan yüz çevirmeleri ve haset etmeleri sebebiyle) **onlardan** (Yahudilerden) **çoğunun azgınlık ve küfrünü daha da artırmaktadır. Onların taifeleri arasına kıyamet gününe kadar düşmanlık ve kin yerleştirdik. Ne zaman savaş çıkarmak isteseler** (hain plan ve tuzaklar hazırlasalar) **Allah** (aralarına ihtilaf sokarak) **çıkarmak istedikleri savaş ateşini söndürür. Buna rağmen yeryüzünde hep fesat çıkarmaya** (çeşitli hilelerle İslam şeriatini hayatın her alanında etkisiz hâle getirmeye) **çalışırlar. Bilin ki Allah** (İslam şeriatini ve ona tâbi olan gerçek mu’minleri ortadan kaldırmaya çalışan) **fesatçıları asla sevmez.**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen “yed (el)” ve “yedeyn (iki el)” sözleri ile ilgili açıklama için bkz. Âli ʿİmrân: 26.

65- Eğer kitap ehli (Muhammed’e ve ona inen vahye gerçek manada) **iman etmiş ve Allah’tan gereği gibi korkmuş olsaydı** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dursaydı) **onların** (daha önce) **işlemiş oldukları günahları** (ne kadar çok olsa da) **örtüp bağışlar ve onları** (ahiret gününde) **her nimeti ihtiva eden** (ebedi) **cennetlere yerleştirirdik.**

66- Eğer kitap ehli (Yahudiler ile Hristiyanlar) **Tevrât’ı, İncîl’i ve Rablerinden kendilerine indirilen Kur’ân’ı** (hayatın her alanında) **uygulamış olsaydı muhakkak ki üstlerinden yağmur yağdırarak ve ayaklarının altlarından bitkiler bitirerek rızık elde etme sebeplerini** (ve hayatı) **onlara kolaylaştırırdık. Kitap ehlinden bir kısmı hak üzerinde sabittir fakat çoğu** (kendilerine gelen hakka iman etmediği için) **çok kötü ameller yapmaktadır.**

67- Ey Allah’ın rasulü! Rabbinden sana indirilenleri (hiçbir şey gizlemeden) **tebliğ et! Eğer bunu yapmazsan** (sana bildirilenlerden herhangi bir şeyi gizlersen) **Rabbinin verdiği risalet görevini yerine getirmemiş olursun. Elbette Allah seni insanlardan koruyacaktır** (hiç kimse sana, seni yok edecek şekilde zarar veremeyecektir)**. Ve bil ki Allah,** (bile bile hakkı yalanlayıp reddeden) **kâfirleri doğru yola** (İslam’a) **muvaffak kılmaz.**

68- Ey rasulüm! De ki: “Ey kitap ehli (Yahudi ve Hristiyanlar)**! Siz Tevrât’ı, İncîl’i ve Rabbinizden size indirilen Kur’ân’ı** (hayatınızın her alanında gereği gibi) **uygulamadıkça kabul edilecek din üzerinde olamazsınız.” Muhakkak ki sana Rabbinden indirilen Kur’ân,** (haktan yüz çevirmeleri ve haset etmeleri sebebiyle) **onlardan çoğunun azgınlık ve küfrünü artırmaktadır.** (Hak geldiği hâlde bile bile ondan yüz çeviren) **Şu kâfir topluluk için sakın üzülme** (çünkü onlar hak yola muvaffak kılınmayı hak etmeyen kimselerdir)**.**

69- (Kur’ân’a) **İman edenlerden, Yahudilerden, sabiilerden** (bazı nebilere tâbi olanlardan) **ve Hristiyanlardan kim gerçek manada Allah’a** (O’nu zatı, sıfatları ve fiillerinde birleyerek, yalnız O’na ibadet ederek ve hiçbir şeyi şirk koşmayarak)

لَقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَۖ وَقَالَ ٱلۡمَسِيحُ يَٰبَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ رَبِّي
وَرَبَّكُمۡۖ إِنَّهُۥ مَن يُشۡرِكۡ بِٱللَّهِ فَقَدۡ حَرَّمَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ ٱلۡجَنَّةَ وَمَأۡوَىٰهُ ٱلنَّارُۖ وَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنۡ أَنصَارٖ
﴿٧٢﴾ لَّقَدۡ كَفَرَ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ ثَالِثُ ثَلَٰثَةٖۘ وَمَا مِنۡ إِلَٰهٍ إِلَّآ إِلَٰهٞ وَٰحِدٞۚ وَإِن لَّمۡ يَنتَهُواْ عَمَّا يَقُولُونَ
لَيَمَسَّنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٣﴾ أَفَلَا يَتُوبُونَ إِلَى ٱللَّهِ وَيَسۡتَغۡفِرُونَهُۥۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
﴿٧٤﴾ مَّا ٱلۡمَسِيحُ ٱبۡنُ مَرۡيَمَ إِلَّا رَسُولٞ قَدۡ خَلَتۡ مِن قَبۡلِهِ ٱلرُّسُلُ وَأُمُّهُۥ صِدِّيقَةٞۖ كَانَا يَأۡكُلَانِ ٱلطَّعَامَۗ
ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُبَيِّنُ لَهُمُ ٱلۡأٓيَٰتِ ثُمَّ ٱنظُرۡ أَنَّىٰ يُؤۡفَكُونَ ﴿٧٥﴾ قُلۡ أَتَعۡبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمۡلِكُ
لَكُمۡ ضَرّٗا وَلَا نَفۡعٗاۚ وَٱللَّهُ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡعَلِيمُ ﴿٧٦﴾ قُلۡ يَٰٓأَهۡلَ ٱلۡكِتَٰبِ لَا تَغۡلُواْ فِي دِينِكُمۡ غَيۡرَ
ٱلۡحَقِّ وَلَا تَتَّبِعُوٓاْ أَهۡوَآءَ قَوۡمٖ قَدۡ ضَلُّواْ مِن قَبۡلُ وَأَضَلُّواْ كَثِيرٗا وَضَلُّواْ عَن سَوَآءِ ٱلسَّبِيلِ ﴿٧٧﴾ لُعِنَ
ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۢ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ لِسَانِ دَاوُۥدَ وَعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَۚ ذَٰلِكَ بِمَا عَصَواْ وَّكَانُواْ
يَعۡتَدُونَ ﴿٧٨﴾ كَانُواْ لَا يَتَنَاهَوۡنَ عَن مُّنكَرٖ فَعَلُوهُۚ لَبِئۡسَ مَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿٧٩﴾ تَرَىٰ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ
يَتَوَلَّوۡنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْۚ لَبِئۡسَ مَا قَدَّمَتۡ لَهُمۡ أَنفُسُهُمۡ أَن سَخِطَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَفِي ٱلۡعَذَابِ هُمۡ خَٰلِدُونَ
﴿٨٠﴾ وَلَوۡ كَانُواْ يُؤۡمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلنَّبِيِّ وَمَآ أُنزِلَ إِلَيۡهِ مَا ٱتَّخَذُوهُمۡ أَوۡلِيَآءَ وَلَٰكِنَّ كَثِيرٗا مِّنۡهُمۡ
فَٰسِقُونَ ﴿٨١﴾ ۞لَتَجِدَنَّ أَشَدَّ ٱلنَّاسِ عَدَٰوَةٗ لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلۡيَهُودَ وَٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْۖ وَلَتَجِدَنَّ أَقۡرَبَهُم مَّوَدَّةٗ
لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱلَّذِينَ قَالُوٓاْ إِنَّا نَصَٰرَىٰۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّ مِنۡهُمۡ قِسِّيسِينَ وَرُهۡبَانٗا وَأَنَّهُمۡ لَا يَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٨٢﴾

Onlardan sonra gelen âlimlerden bir kısmı sahabelerin çoğunun yolunu takip ederken bir kısmı tevil yolunu seçti ve bunların bazısı mücmel tevil, bazısı ise tafsilatlı tevil yaptı. Mücmel tevil yapan âlimler, bu kelimelerin teşbihi çağrıştıran manasından Allahu Teâlâ'yı tenzih ederek Allahu Teâlâ kendisine nispet ettiği için bunları sıfat kabul etmiş ve gerçek manasını sadece Allahu Teâlâ'nın bildiğini, mutlaka O'na layık bir manası olduğunu söylemiştir. Tafsilatlı tevil yapan âlimler ise bu kelimelere Arapçaya uygun şekilde, Allahu Teâlâ'ya layık bir mana verdiler. Fakat hiçbir zaman bu mananın kesin olduğunu söylemediler. Örneğin "Ğadab Allah'ın cezası, rıza ise mükâfaatıdır." dediler. İster tafvid ister tevil yolunu seçsin, hiçbir ehlisünnet âlimi bu kelimelere zahiri manasını yani teşbihi çağrıştıran manaları vermediler. Böyle yapanlar ancak mücessime olanlardır.

81- Ve eğer Allah'a, nebisine (Muhammed'e) **ve ona inen Kur'ân'a gerçek manada iman etmiş olsalardı onları** (putperestleri) **veli** (dost) **edinmezlerdi. Fakat onların** (Yahudilerin) **çoğu fasık** (imandan çıkmış) **kimselerdir.**

Cüz: 7

82- (Ey rasulüm! Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmeden) **Mu'minlere düşmanlıkta insanların en şiddetlisinin** (haset, kin ve kibirden dolayı) **Yahudiler ve putperestler olduğunu görürsün. Onlara sevgide insanların en yakınının ise "Muhakkak ki biz Nasarayız** (İsa'ya iman ettik ve ona inananların destekçisiyiz)**." diyenler olduğunu görürsün. Bunun sebebi içlerinde keşişler** (hayatını, bildiği hakkı yaşamaya ve onu yaymaya adayanlar) **ile rahiplerin** (dünyaya önem vermeyip hep ibadet eden ve hakkı isteyenlerin) **olması ve en önemlisi, onların** (hakka karşı) **kibirlenmemesidir** (çünkü kibirli olan kişinin kalbine hak girmez)**.**

72- “Muhakkak ki Allah, Meryem oğlu Mesih’tir.” diyenler kesinlikle küfre girmiştir. Oysa Mesih (İsa) **şöyle demişti: “Ey İsrailoğulları! Sadece, benim de rabbim sizin de rabbiniz olan Allah’a ibadet edin! Ve bilin ki Allah, kendisine şirk koşan kimseye cenneti kesinlikle haram kılmıştır. Onun varacağı yer ateştir** (orada ebedi olarak kalacaktır)**. Zalimlerin** (Allah’a şirk koşanların, kendilerini ateşten kurtaracak) **hiçbir yardımcıları olmayacaktır.”**

73- “Muhakkak ki Allah, üç şeyden (baba, oğul ve kutsal ruhtan) **müteşekkildir.” diyenler** (Hristiyanlar) **kesinlikle küfre girmişlerdir.** (Allah, onların bu söylediklerinden münezzeh ve yücedir.) **Bilin ki hak ilah birdir, O’ndan başka ibadete layık olan yoktur. Söyledikleri bu kötü sözden vazgeçmezlerse o kâfirlere çok acı verici bir azap isabet edecektir.**

74- Allah hakkında, zatına layık olmayan sözler söyleyen bu müşriklerin (şirk olan söz ve inançlarından) **Allah’a tevbe edip** (O’nu gerçek manada birleme ve) **O’ndan bağışlanma dileme zamanı gelmedi mi?! Bilsinler ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip şirk, küfür ve günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardım eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

75- Meryem oğlu Mesih (ilah değildir)**, kendisinden önce gelip geçmiş rasuller gibi sadece bir rasuldür. Onun annesi de sıddîka idi** (Allah’ın ayetlerini tasdik eder ve hep doğru söylerdi)**. Her ikisi de** (diğer insanlar gibi yaşamlarını sürdürebilmek için) **yemek yerdi. Ey rasulüm! Onlara** (Yahudi ve Hristiyanlara, Allah’ın birliğini ve gönderilen rasullerin hak olduğunu ispat eden) **ayetleri nasıl** (apaçık bir şekilde) **açıkladığımıza bir bak! Sonra** (açık delilleri gördükleri hâlde) **nasıl da** (inat ederek) **haktan ayrıldıklarına** (hayretle) **bak!**

76- Ey rasulüm! De ki: “Allah dışında, size zarar da fayda da veremeyecek olan şeylere mi ibadet ediyorsunuz?! (Onlar acizdir) **Allah ise** (aciz değildir) (اَلسَّمِيع) **es-Semî‘’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir)**,** (اَلْعَلِيم) **el-‘Alîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi ve yaptığınız her ameli çok iyi bilendir; ona göre size hesap soracaktır)**.”**

77- Ey rasulüm! De ki: “Ey kitap ehli! Hakkın dışına çıkarak dininizde aşırı gitmeyin! Haktan sapmış, birçok kişiyi saptırmış ve doğru yoldan ayrılmış olan sizden önceki kavmin (atalarınızın) **heva ve heveslerine sakın uymayın!”**

78- İsrailoğullarından (Allah’ın tevhidini, rasullerini ve onlara indirilenleri bile bile) **reddedenlere, Davud’a verilende** (Zebûr’da) **ve Meryem oğlu İsa’ya verilende** (İncîl’de) **lanet edildiği** (Allah’ın rahmetinden kovuldukları) **bildirilmiştir. Bu ceza, Allah’ın emirlerine uymayıp haram sınırlarını aşmalarındandır.**

79- Onlar işledikleri günahlardan birbirlerini nehyetmez ve kınamazlardı (bundan dolayı günahlar açıktan işlenir hâle gelmişti)**. Yaptıkları ne kötü bir ameldi!**

80- Onlardan (Yahudilerden) **çoğunun inkâr edenleri** (putperestleri) **dost edindiklerini** (Rasul’e ve ona tâbi olan mu’minlere ise düşmanlık yaptıklarını) **görürsün. Nefislerinin kendilerine sunduğu** (güzel gösterip yaptırdığı bu) **amel** (ahiretleri için) **ne kötüdür! Bundan dolayı Allah onlara ğadab etmiştir*** (kıyamet gününde azap edecektir) **ve onlar azapta sonsuza kadar kalacaklardır.**

* Ayetteki “سَخِطَ اَللَّهُ” sözü “Allah ğadab etti.” manasındadır. Allahu Teâlâ’nın ğadablanması, bazı âlimlere göre Allahu Teâlâ’nın ceza vermesidir. Çünkü Allahu Teâlâ’ya zahiri manasına göre ğadab sıfatı verilirse Allahu Teâlâ ğadablandığında daha önce ğadablanmamış manasına gelir. Yani Allahu Teâlâ yeni bir sıfat edinmiş olur. Bu ise Allahu Teâlâ’ya layık değildir çünkü Allahu Teâlâ’nın bütün sıfatları kdîm (قَدِيم)’dir.

Kur’ân’da Allahu Teâlâ hakkında bunun gibi zahiri teşbihi çağrıştıran bazı lafızlar geçmektedir. Bütün ehlisünnet âlimleri, bu kelimelerin teşbihi çağrıştıran manalarını asla kabul etmeyip Allahu Teâlâ’yı bu manalardan tenzih ettiler. Ancak mana verme konusunda üç yol takip ettiler.

Birinci yol, sahabelerin çoğunun yoludur. Sahabelerin çoğu, ayetten istenilen genel manayı anlamakla birlikte bu kelimelerin Allahu Teâlâ’ya layık olmayan manalarından Allahu Teâlâ’yı tenzih ederek mana vermeden olduğu gibi okudular ve “Bu kelimelerin manası, okuyuşudur.” deyip manasını Allahu Teâlâ’ya havale ettiler. Örneğin Allahu Teâlâ şöyle buyuruyor: “Bilakis Allah’ın iki yed’i açıktır.” (el-Mâide: 64). Onlar bu ayeti okurken ayetin genel manasını yani Allahu Teâlâ’nın cimri değil bilakis çok cömert olduğunu anladılar. Ayette geçen “يَدَاهُ (iki yed’i)” kelimesi üzerinde ise durmayıp olduğu gibi okudular; asla uzuv olan yed manasını anlamadılar ve Allahu Teâlâ’yı bundan tenzih edip gerçek manasını Allahu Teâlâ’ya havale ettiler. Sahabelerin çoğu bu tavrı takındı. Az bir kısım sahabe ise yine zahiri manasından Allahu Teâlâ’yı tenzih ederek bu gibi lafızları Arapçaya uygun şekilde, Allahu Teâlâ’ya layık bir manaya tevil etti.

وَإِذَا سَمِعُوا۟ مَآ أُنزِلَ إِلَى ٱلرَّسُولِ تَرَىٰٓ أَعْيُنَهُمْ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمْعِ مِمَّا عَرَفُوا۟ مِنَ ٱلْحَقِّ ۖ يَقُولُونَ رَبَّنَآ
ءَامَنَّا فَٱكْتُبْنَا مَعَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٨٣﴾ وَمَا لَنَا لَا نُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَمَا جَآءَنَا مِنَ ٱلْحَقِّ ۙ وَنَطْمَعُ أَن يُدْخِلَنَا
رَبُّنَا مَعَ ٱلْقَوْمِ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٤﴾ فَأَثَٰبَهُمُ ٱللَّهُ بِمَا قَالُوا۟ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ
فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿٨٦﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُحَرِّمُوا۟ طَيِّبَٰتِ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ
﴿٨٧﴾ وَكُلُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلًا طَيِّبًا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ أَنتُم بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ لَا يُؤَاخِذُكُمُ ٱللَّهُ
بِٱللَّغْوِ فِىٓ أَيْمَٰنِكُمْ وَلَٰكِن يُؤَاخِذُكُم بِمَا عَقَّدتُّمُ ٱلْأَيْمَٰنَ ۖ فَكَفَّٰرَتُهُۥٓ إِطْعَامُ عَشَرَةِ مَسَٰكِينَ
مِنْ أَوْسَطِ مَا تُطْعِمُونَ أَهْلِيكُمْ أَوْ كِسْوَتُهُمْ أَوْ تَحْرِيرُ رَقَبَةٍ ۖ فَمَن لَّمْ يَجِدْ فَصِيَامُ ثَلَٰثَةِ أَيَّامٍ ۚ ذَٰلِكَ
كَفَّٰرَةُ أَيْمَٰنِكُمْ إِذَا حَلَفْتُمْ ۚ وَٱحْفَظُوٓا۟ أَيْمَٰنَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمْ ءَايَٰتِهِۦ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ
﴿٨٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْخَمْرُ وَٱلْمَيْسِرُ وَٱلْأَنصَابُ وَٱلْأَزْلَٰمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ
فَٱجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةَ وَٱلْبَغْضَآءَ فِى ٱلْخَمْرِ
وَٱلْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَعَنِ ٱلصَّلَوٰةِ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ ﴿٩١﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُوا۟ ٱلرَّسُولَ
وَٱحْذَرُوا۟ ۚ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٩٢﴾ لَيْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ جُنَاحٌ فِيمَا طَعِمُوٓا۟ إِذَا مَا ٱتَّقَوا۟ وَّءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ثُمَّ ٱتَّقَوا۟ وَّءَامَنُوا۟ ثُمَّ ٱتَّقَوا۟
وَّأَحْسَنُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٩٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَيَبْلُوَنَّكُمُ ٱللَّهُ بِشَىْءٍ مِّنَ ٱلصَّيْدِ تَنَالُهُۥٓ
أَيْدِيكُمْ وَرِمَاحُكُمْ لِيَعْلَمَ ٱللَّهُ مَن يَخَافُهُۥ بِٱلْغَيْبِ ۚ فَمَنِ ٱعْتَدَىٰ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَلَهُۥ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٤﴾

yaparlarsa) **elbette haram kılınmadan önce içtikleri içkiden dolayı onlara da bir günah yoktur. Ve bilin ki Allah muhsinleri** (her türlü itaatte, salih ameller yapmakta, mallarını ve canlarını İslam şeriati yolunda harcamakta ihlaslı olanları) **sever.**

94- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Muhakkak ki Allah,** (ihramlı olduğunuzda) **ellerinizin ve mızraklarınızın rahatlıkla ulaşabileceği avla sizi imtihan edecektir. Bu, kimlerin kendisinden gizli hâllerinde korktuğunun** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durduğunun, insanlar katında) **ortaya çıkması içindir. Kim de Allah bir sınır koyduktan sonra O'nun sınırını aşarsa işte ona** (kıyamet gününde) **çok acıklı bir azap olacaktır.**

83- İşte bu kimselerin (Necaşi ve arkadaşları gibi olanların, kalplerinin hakka karşı yumuşak olmasından) **rasulümüze indirilen Kur'ân'daki hakkı işittiklerinde onun,** (İsa'nın getirdiği) **hakka uyduğunu bildikleri için gözlerinin yaşla dolduğunu görürsün. Ve şöyle derler: "Ey Rabbimiz!** (Muhammed'e indirilen Kur'ân'a) **İman ettik, bizi** (hakka) **şahid olanlarla beraber yaz** (bizi kıyamet gününde, insanlara hüccet ve nebilerin ümmetlerine hakkı tebliğ ettiklerine dair şahidlik yapacak Muhammed'in ümmetinden kıl)**."**

84- (Hakkı işittiklerinde kibirlenmeden ona tâbi olan Hristiyanlar şöyle derler) **"Bizi Allah'a** (O'nu tevhid ederek ve bütün şirklerden uzaklaşıp ibadetleri O'na has kılarak) **iman etmekten ve bize gelen hakka** (Kur'ân'a) **inanıp tâbi olmaktan ne engelleyebilir ki?! Hâlbuki biz,** (hakka iman edip) **Rabbimizin bizi salih kavimle** (nebiler ve onlara tâbi olan gerçek mu'minlerle) **birlikte haşretmesini ummaktayız."**

85- Allah da onları, (kendilerine gelen hakka iman edip ihlaslı bir şekilde) **hak sözü söyledikleri için içinde ebedi kalmak üzere sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlerle mükâfaatlandırdı. İşte bu, ancak muhsinlere** (ihlasla tevhide sarılıp Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan ve O'nun razı olduğu salih amelleri işleyip her hâlükârda O'na itaat edenlere) **verilecek olan mükâfaattır.**

86- (Allah'ı ve rasulü Muhammed'i) **İnkâr edip ayetlerimizi** (Kur'ân'ı) **yalanlayanlara gelince; işte onlar, ateşi şiddetle devamlı yanan cehennemin ehlidirler** (orada ebedi olarak kalacaklardır)**.**

87- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'ın size helal kıldığı tayyib olan** (nefsinizin arzulayıp kalplerinizin meylettiği) **şeyleri** (keşişler ve rahipler gibi) **kendinize haram kılmayın! Ve Allah'ın** (helal ve haram) **sınırlarını sakın aşmayın! Muhakkak ki Allah bu sınırları aşanları sevmez.**

88- Ve Allah'ın sizi, helal ve temiz olarak rızıklandırdığı şeylerden yiyin ve kendisine iman ettiğiniz Allah'tan sakının (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!**

89- Ey iman edenler! Allah sizi, yeminlerinizdeki lağvdan (kasıtlı olarak etmediğiniz yeminlerden) **dolayı sorumlu tutmaz, ancak kasıtlı olarak ettiğiniz yeminlerden dolayı sorumlu tutar. Onun** (kasıtlı olarak ettiğiniz ve sonra bozduğunuz yeminin) **kefareti, ailenize yedirdiğiniz yemeğin orta hâllisinden on yoksulu yedirmek veya onları** (örfe uygun olarak orta hâlli) **giydirmek ya da bir** (mu'min) **köle azat etmektir. Kim de bunlardan herhangi birini yapmaya imkân bulamazsa üç gün oruç tutsun. İşte,** (kasıtlı olarak ettiğiniz) **yeminlerinizi bozduğunuzda kefareti budur.** (Yalan yere veya gerekli gereksiz her konuda yemin etmeyin ve hayırlı bir iş için ettiğiniz) **Yeminlerinizi yerine getirin! Allah, yeminin kefareti hakkındaki hükmünü açıkladığı gibi** (size öğrettiği bu ilimden dolayı Allah'a) **şükredesiniz** (ve yalnız O'na ibadet edesiniz) **diye diğer helal ve haram hükümlerini de size açıklamaktadır.**

90- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Muhakkak ki hamr** (sarhoşluk verip aklı gideren her şey)**, kumar, ibadet etmek için dikilmiş taşlar ve fal okları, hepsi şeytan işi birer pisliktir** (haram şeylerdir)**. Bu sebeple hepsinden uzak durun ki** (dünyada mutlu bir hayat yaşayarak, ahirette ise cenneti kazanarak) **felaha eresiniz.**

91- Muhakkak ki şeytan içki ve kumarı süslü göstererek aranıza düşmanlık ve (kalbinize) **kin sokmak, sizi Allah'ı zikirden** (emrettiği şeyleri yapmaktan) **ve namazdan alıkoymak ister.** (Ey iman edenler!) **Artık bu münker olan şeylerden uzaklaştınız mı?** (Size layık olan onlardan vazgeçmektir, öyleyse onları terk edin!)

92- Ve Allah'a (bildirdiği emir ve yasaklara) **itaat edin, rasulüne** (onun bildirdiği hükümlere) **de uyun ve sakın bunlara karşı gelmeyin! Eğer yüz çevirirseniz bilin ki rasulümüzün görevi sadece, Allah'ın emirlerini eksiksiz ve apaçık bir şekilde tebliğ etmektir** (o, görevini tam manasıyla yerine getirmiştir; eğer hidayete tâbi olursanız bu sizin lehinize, yüz çevirirseniz aleyhinizedir)**.**

93- (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere** (içki haram kılınmadan önce ölmüş olanlara)**, daha önce içtikleri içkiden dolayı bir günah yoktur. Ve** (hâlâ hayatta olanlar) **eğer Allah'tan korkar** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durur)**, iman eder** (Allah'ın indirdiği ve rasulünün bildirdiği emirleri tasdik eder) **ve** (Allah'ın razı olup kullarını mükellef kıldığı bütün) **salih amelleri yaparlarsa, sonra takvada ve imanda sebat gösterirlerse ve sonra takvalarını artırıp ihsan mertebesine ulaşırlarsa** (bütün ibadetlerini Allah'ın istediği şekilde ve Allah'ın kendilerini devamlı gördüğünün bilinciyle

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَقْتُلُوا۟ ٱلصَّيْدَ وَأَنتُمْ حُرُمٌ ۚ وَمَن قَتَلَهُۥ مِنكُم مُّتَعَمِّدًا فَجَزَآءٌ مِّثْلُ مَا قَتَلَ مِنَ
ٱلنَّعَمِ يَحْكُمُ بِهِۦ ذَوَا عَدْلٍ مِّنكُمْ هَدْيًۢا بَٰلِغَ ٱلْكَعْبَةِ أَوْ كَفَّٰرَةٌ طَعَامُ مَسَٰكِينَ أَوْ عَدْلُ ذَٰلِكَ
صِيَامًا لِّيَذُوقَ وَبَالَ أَمْرِهِۦ ۗ عَفَا ٱللَّهُ عَمَّا سَلَفَ ۚ وَمَنْ عَادَ فَيَنتَقِمُ ٱللَّهُ مِنْهُ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ ذُو ٱنتِقَامٍ
﴿٩٥﴾ أُحِلَّ لَكُمْ صَيْدُ ٱلْبَحْرِ وَطَعَامُهُۥ مَتَٰعًا لَّكُمْ وَلِلسَّيَّارَةِ ۖ وَحُرِّمَ عَلَيْكُمْ صَيْدُ ٱلْبَرِّ مَا دُمْتُمْ
حُرُمًا ۗ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩٦﴾ ۞ جَعَلَ ٱللَّهُ ٱلْكَعْبَةَ ٱلْبَيْتَ ٱلْحَرَامَ قِيَٰمًا لِّلنَّاسِ وَٱلشَّهْرَ
ٱلْحَرَامَ وَٱلْهَدْىَ وَٱلْقَلَٰٓئِدَ ۚ ذَٰلِكَ لِتَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَأَنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٩٧﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ وَأَنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٨﴾ مَّا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ۗ
وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُبْدُونَ وَمَا تَكْتُمُونَ ﴿٩٩﴾ قُل لَّا يَسْتَوِى ٱلْخَبِيثُ وَٱلطَّيِّبُ وَلَوْ أَعْجَبَكَ كَثْرَةُ
ٱلْخَبِيثِ ۚ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَسْـَٔلُوا۟ عَنْ
أَشْيَآءَ إِن تُبْدَ لَكُمْ تَسُؤْكُمْ وَإِن تَسْـَٔلُوا۟ عَنْهَا حِينَ يُنَزَّلُ ٱلْقُرْءَانُ تُبْدَ لَكُمْ عَفَا ٱللَّهُ عَنْهَا ۗ
وَٱللَّهُ غَفُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ قَدْ سَأَلَهَا قَوْمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ثُمَّ أَصْبَحُوا۟ بِهَا كَٰفِرِينَ ﴿١٠٢﴾ مَا جَعَلَ ٱللَّهُ مِنۢ بَحِيرَةٍ
وَلَا سَآئِبَةٍ وَلَا وَصِيلَةٍ وَلَا حَامٍ ۙ وَلَٰكِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ ۖ وَأَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٣﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ إِلَىٰ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ وَإِلَى ٱلرَّسُولِ قَالُوا۟ حَسْبُنَا مَا وَجَدْنَا عَلَيْهِ
ءَابَآءَنَآ ۚ أَوَلَوْ كَانَ ءَابَآؤُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَهْتَدُونَ ﴿١٠٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَيْكُمْ أَنفُسَكُمْ ۖ
لَا يَضُرُّكُم مَّن ضَلَّ إِذَا ٱهْتَدَيْتُمْ ۚ إِلَى ٱللَّهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾

sıkıntıdan kurtulma sebebiyle putlara terk edilen devedir. Vasîle: Arka arkaya iki dişi doğuran devedir. Hâm: Kendisinden belli sayıda yavru alınan erkek devedir.

104- Onlara (helal olan bazı hayvanları haram kıldığını söyleyerek Allah'a iftira atıp kendilerine haram kılanlara)**, "Allah'ın** (Kur'ân'da) **indirdiği hükümlere ve rasulüne** (onun sünnetine) **gelin!" denildiği zaman "Atalarımızı üzerinde bulduğumuz âdet ve inançlar bize yeter." derler. Ya ataları hiçbir şey bilmeyen ve doğru yolu bulmaktan uzak kimseler idiyse** (onların sapık inançları nasıl yeterli olabilir ki)**?!** (Elbette onlara uyan, onlardan daha cahil ve daha sapıktır.)

105- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Siz kendinizden sorumlusunuz** (kendi nefislerinizi ıslah edecek şeylerle uğraşın)**. Eğer doğru yol üzerinde iseniz** (hak çağrınıza icabet etmeyip) **haktan sapanların sapıklığı size zarar vermez. Bilin ki hepinizin dönüşü Allah'adır ve** (dünyada) **yaptıklarınızı size haber verecektir** (ona göre hesap soracaktır)**.**

95- Ey iman edenler! (Hac veya umre için) **İhramlıyken sakın kara avını öldürmeyin! Sizden kim onu kasten öldürürse cezası, Harem’de kesilmek şartıyla, av hayvanının benzeri kurbanlıklardan bir hayvandır. Bunun** (kurbanlıklardan) **benzerinin ne olacağına, içinizden adalet sahibi** (ve bu konuda uzman) **iki kişi hüküm verir. Ya da kefaret olarak** (buna denk olacak şekilde) **yoksullara yemek yedirmek veya** (yine) **buna denk olacak şekilde oruç tutmaktır, ta ki yaptığı bu işin cezasını tatmış olsun. Allah, geçmişte yapılanları** (bu hüküm inmeden önce ihramlı iken av hayvanı öldürme fiillerini) **bağışlamıştır. Fakat kim** (ihramlı iken avlanma haram kılındıktan sonra) **avlanmaya geri dönerse Allah ondan intikam alacaktır. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**, intikam sahibidir** (emirlerine karşı gelip haddi aşanları mutlaka cezalandıracaktır)**.**

96- Ey gerçek manada iman edenler! Deniz avı ve denizin karaya attığı deniz hayvanları, ister canlı ister ölü olsun, hem mukim iken hem de yolculukta iken (yiyecek olarak) **faydalanmanız için size helal kılınmıştır. Kara avı ise ihramlı olduğunuz müddetçe size haram kılınmıştır. Öyleyse** (kıyamet gününde) **huzurunda toplanacağınız** (ve yaptıklarınızın hesabını vereceğiniz) **Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!**

97- Allah, hürmetli evi olan Kâbe’yi, insanların dinî ibadetlerini yerine getirebilmeleri ve dünyevi menfaatler elde edebilmeleri için güvenli bir yer kılmıştır. Haram ayları da (başkalarıyla savaşmaktan uzak kalmaları için) **güven içinde olacakları aylar kılmıştır. Beyt-i Haram’da kesilerek kurban edilmek üzere hediye getirilen hayvanları ve kurban edilecekleri boyunlarına kurdele takılarak işaretlenmiş olan hayvanları da** (Beyt-i Haram’a getirirken hem sahiplerini hem de bu hayvanları saldırıya uğramaktan ve eziyet edilmekten) **güvende kılmıştır. Allah’ın size bu nimetleri vermesinin sebebi; O’nun göklerde ve yerde olanı bildiğini ve** (kullarının maslahatına uygun hükümler dâhil, gizli olsun açık olsun) **her şeyi en ince teferruatıyla bildiğini bilmeniz içindir.**

98- Ey insanlar! Biliniz ki Allah, (emirlerine karşı gelenlere) **azabı çok şiddetli olandır ve O** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip şirk, küfür ve günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardım eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

99- Rasul’e düşen, sadece Allah’ın bildirdiği şeyleri eksiksiz ve apaçık bir şekilde tebliğ etmektir (insanları hidayete muvaffak kılmak ise ona değil, Allah’a aittir)**. Bilin ki Allah, açığa vurduklarınız olsun gizledikleriniz olsun, her şeyi bilendir** (ve buna göre size hesap soracaktır)**.**

100- Ey rasulüm! De ki: “Habis olanların (Allah’a karşı gelenlerin) **çokluğu sizi hayrete düşürse de** (hak, değer ve üstünlük bakımından) **asla tayyib olanlarla** (Allah’a ihlasla itaat edenlerle) **eşit olamazlar.” Öyleyse ey akıl sahipleri,** (ahirette cenneti kazanarak) **felaha erenlerden olasınız diye Allah’tan korkun** (O’na itaat etmeyenlerin çokluğuna aldanmayın ve O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!**

101- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Açıklandığında hoşunuza gitmeyecek** (ihtiyacınız olmayan ve yaşadığınız dinle alakası bulunmayan) **şeyler hakkında** (rasulünüze) **soru sormayın** (çünkü bunlar size açıklandığında verilen hüküm ağır gelebilir ve sizi sıkıntıya sokabilir)**. Fakat onlar hakkında** (rasulümüze) **vahiy indikten sonra sorarsanız size açıklanır. Allah, Kur’ân’da bazı şeyleri** (size kolaylık olsun diye) **serbest bırakmıştır** (öyleyse onlar hakkında soru sormayın, aksi hâlde onlarla mükellef olur ve fazladan yük taşırsınız)**. Ve biliniz ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip şirk, küfür ve günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir)**.**

102- Sizden önceki kavimler de (rasullerine) **böyle** (ihtiyaçları olmayan ve dinleriyle alakası bulunmayan şeyler hakkında) **soru sormuşlardı da sonra** (sordukları şeyle mükellef olunca nefislerine ağır geldiği için ona uymayıp) **küfre girmişlerdi.**

103- Bilinsin ki Allah (bütün deve, sığır, koyun ve keçi cinslerini helal kılmıştır, müşriklerin kendilerine haram kılıp putlara terk ettiği) **bahîra, sâibe, vasîle ve hâmı*** (ise) **haram kılmamıştır. Fakat kâfirler,** (Allah’ın bunları haram kıldığını iddia ederek) **Allah’a yalan yere iftira atmaktadırlar. Muhakkak ki kâfirlerin çoğu akledemeyen** (hak ile bâtılı, helal ile haramı ayırt edemeyen) **kimselerdir.**

* Bahîra: Belli sayıda dişi doğuran devedir. Sâibe: Bir

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ شَهَٰدَةُ بَيۡنِكُمۡ إِذَا حَضَرَ أَحَدَكُمُ ٱلۡمَوۡتُ حِينَ ٱلۡوَصِيَّةِ ٱثۡنَانِ ذَوَا عَدۡلٖ مِّنكُمۡ
أَوۡ ءَاخَرَانِ مِنۡ غَيۡرِكُمۡ إِنۡ أَنتُمۡ ضَرَبۡتُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ فَأَصَٰبَتۡكُم مُّصِيبَةُ ٱلۡمَوۡتِۚ تَحۡبِسُونَهُمَا مِنۢ بَعۡدِ
ٱلصَّلَوٰةِ فَيُقۡسِمَانِ بِٱللَّهِ إِنِ ٱرۡتَبۡتُمۡ لَا نَشۡتَرِي بِهِۦ ثَمَنٗا وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰۙ وَلَا نَكۡتُمُ شَهَٰدَةَ ٱللَّهِ إِنَّآ
إِذٗا لَّمِنَ ٱلۡأٓثِمِينَ ١٠٦ فَإِنۡ عُثِرَ عَلَىٰٓ أَنَّهُمَا ٱسۡتَحَقَّآ إِثۡمٗا فَـَٔاخَرَانِ يَقُومَانِ مَقَامَهُمَا مِنَ ٱلَّذِينَ ٱسۡتَحَقَّ
عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَوۡلَيَٰنِ فَيُقۡسِمَانِ بِٱللَّهِ لَشَهَٰدَتُنَآ أَحَقُّ مِن شَهَٰدَتِهِمَا وَمَا ٱعۡتَدَيۡنَآ إِنَّآ إِذٗا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ١٠٧
ذَٰلِكَ أَدۡنَىٰٓ أَن يَأۡتُواْ بِٱلشَّهَٰدَةِ عَلَىٰ وَجۡهِهَآ أَوۡ يَخَافُوٓاْ أَن تُرَدَّ أَيۡمَٰنُۢ بَعۡدَ أَيۡمَٰنِهِمۡۗ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَٱسۡمَعُواْۗ
وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ١٠٨ ۞يَوۡمَ يَجۡمَعُ ٱللَّهُ ٱلرُّسُلَ فَيَقُولُ مَاذَآ أُجِبۡتُمۡۖ قَالُواْ لَا عِلۡمَ لَنَآۖ
إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ١٠٩ إِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ٱذۡكُرۡ نِعۡمَتِي عَلَيۡكَ وَعَلَىٰ وَٰلِدَتِكَ إِذۡ
أَيَّدتُّكَ بِرُوحِ ٱلۡقُدُسِ تُكَلِّمُ ٱلنَّاسَ فِي ٱلۡمَهۡدِ وَكَهۡلٗاۖ وَإِذۡ عَلَّمۡتُكَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحِكۡمَةَ وَٱلتَّوۡرَىٰةَ
وَٱلۡإِنجِيلَۖ وَإِذۡ تَخۡلُقُ مِنَ ٱلطِّينِ كَهَيۡـَٔةِ ٱلطَّيۡرِ بِإِذۡنِي فَتَنفُخُ فِيهَا فَتَكُونُ طَيۡرَۢا بِإِذۡنِيۖ وَتُبۡرِئُ
ٱلۡأَكۡمَهَ وَٱلۡأَبۡرَصَ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ تُخۡرِجُ ٱلۡمَوۡتَىٰ بِإِذۡنِيۖ وَإِذۡ كَفَفۡتُ بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ عَنكَ إِذۡ جِئۡتَهُم
بِٱلۡبَيِّنَٰتِ فَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنۡهُمۡ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ١١٠ وَإِذۡ أَوۡحَيۡتُ إِلَى ٱلۡحَوَارِيِّـۧنَ أَنۡ
ءَامِنُواْ بِي وَبِرَسُولِي قَالُوٓاْ ءَامَنَّا وَٱشۡهَدۡ بِأَنَّنَا مُسۡلِمُونَ ١١١ إِذۡ قَالَ ٱلۡحَوَارِيُّونَ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ
هَلۡ يَسۡتَطِيعُ رَبُّكَ أَن يُنَزِّلَ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِۖ قَالَ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ١١٢ قَالُواْ نُرِيدُ
أَن نَّأۡكُلَ مِنۡهَا وَتَطۡمَئِنَّ قُلُوبُنَا وَنَعۡلَمَ أَن قَدۡ صَدَقۡتَنَا وَنَكُونَ عَلَيۡهَا مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ١١٣ قَالَ عِيسَى
ٱبۡنُ مَرۡيَمَ ٱللَّهُمَّ رَبَّنَآ أَنزِلۡ عَلَيۡنَا مَآئِدَةٗ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ تَكُونُ لَنَا عِيدٗا لِّأَوَّلِنَا وَءَاخِرِنَا وَءَايَةٗ مِّنكَۖ
وَٱرۡزُقۡنَا وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ١١٤ قَالَ ٱللَّهُ إِنِّي مُنَزِّلُهَا عَلَيۡكُمۡۖ فَمَن يَكۡفُرۡ بَعۡدُ مِنكُمۡ فَإِنِّيٓ
أُعَذِّبُهُۥ عَذَابٗا لَّآ أُعَذِّبُهُۥٓ أَحَدٗا مِّنَ ٱلۡعَٰلَمِينَ ١١٥ وَإِذۡ قَالَ ٱللَّهُ يَٰعِيسَى ٱبۡنَ مَرۡيَمَ ءَأَنتَ قُلۡتَ لِلنَّاسِ
ٱتَّخِذُونِي وَأُمِّيَ إِلَٰهَيۡنِ مِن دُونِ ٱللَّهِۖ قَالَ سُبۡحَٰنَكَ مَا يَكُونُ لِيٓ أَنۡ أَقُولَ مَا لَيۡسَ لِي بِحَقٍّۚ
إِن كُنتُ قُلۡتُهُۥ فَقَدۡ عَلِمۡتَهُۥۚ تَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِي وَلَآ أَعۡلَمُ مَا فِي نَفۡسِكَۚ إِنَّكَ أَنتَ عَلَّٰمُ ٱلۡغُيُوبِ ١١٦

ilah edinin!" diye sen mi söyledin?" İsa da şöyle cevap verecektir: "Seni, her türlü ortaklıktan ve eksiklikten tenzih ederim. Ben, asla hakkım olmayan (ve hiç kimsenin de hakkı olmayan) **böyle bir şeyi kendim için iddia etmem** (ben bir kulum, yalnız sana ibadet ederim çünkü ibadet edilmeyi hak eden sadece sensin)**. Eğer ben bu sözü söylemişsem muhakkak sen onu bilirsin. Sen, benim nefsimde gizlediklerimi bilirsin, ben ise senin nefsinde* gizlediklerini asla bilemem. Muhakkak ki ğaybleri** (gizli olan her şeyi; olmuş, olan, olacak ve hiç olmayacakları) **bilen yalnız sensin."**

* Ayet ve hadislerde Allahu Teâlâ'ya izafe edilen "nefis" sözüyle kastedilen Allahu Teâlâ'nın kendisidir, başka bir şey değildir, tıpkı "Allah'ın zatı" denildiğinde kendisinin kastedilmesi gibi.

106- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Birinizde ölüm alametleri belirdiğinde vasiyetine sizden iki adaletli şahid tutsun! Eğer yolculukta iseniz ve sizden birinde ölüm alametleri belirirse aranızdan** (adaletli iki Müslüman) **şahid bulamadığı takdirde sizden** (Müslümanlardan) **olmayan iki şahid tutsun! Eğer** (vasiyetine şahid tuttuğu) **iki şahidin şehadetinde** (mirasçılar tarafından) **şüphe edilirse namazdan sonra o iki şahid getirilsin ve Allah’a şöyle yemin ettirilsinler: “Hakkı hiçbir şey karşılığında değiştirmeyeceğiz, yakın akrabalarımız olsa da hiç kimsenin tarafını tutmayacağız ve Allah için yaptığımız bu şehadet hakkında hiçbir şey gizlemeyeceğiz. Eğer böyle yapmazsak** (Allah’ın emirlerine karşı gelerek) **apaçık günah işleyenlerden oluruz.”**

107- Eğer bu iki şahidin (yemin ettikten sonra) **yalan söyledikleri veya hıyanet ettikleri için günah işlemiş oldukları ortaya çıkarsa onların yerine ölüye en yakın mirasçılardan iki kişi şahidlik yapsın ve Allah’a şöyle yemin etsinler: “Bizim** (onların yalan söyleyip hıyanet ettiklerine dair) **şehadetimiz, muhakkak ki onların** (doğru söylediklerine ve hıyanet etmediklerine dair) **şehadetinden daha doğrudur. Biz haksız yere yemin etmedik, eğer haksız yere yemin edersek muhakkak** (Allah’ın sınırlarını aşan) **zalimlerden oluruz.”**

108- İşte böyle yapmak (ölen kişinin mirası hakkında iki şahide yemin ettirmek veya şahidlerin yalancı oldukları ortaya çıktığında şahidliklerinin iptal edilip yerlerine ölüye en yakın iki mirasçının şahidlik yapması)**, herkesin gerektiği gibi** (şeriate uygun bir şekilde) **şahidlik yapması ve** (yalan yere yemin etmişlerse) **yemin ettikten sonra** (yalancılıklarının ve hıyanetlerinin ortaya çıkması sebebiyle) **yeminlerinin geçersiz sayılmasından korkması için daha iyidir. Ve Allah’tan korkun** (şehadet ederken ve yemin ederken yalan söylemeyin, hıyanet etmeyin, her zaman hakkı söyleyin ve Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun)**! Allah’ın emirlerini** (uyulan bir dinlemeyle) **dinleyin ve bilin ki Allah fasıkları** (koyduğu sınırları ihlal edenleri) **hidayete** (İslam’a) **muvaffak kılmaz.**

109- Allah, her ümmeti rasullerinin yanında topladığı gün (kıyamet günü) **rasullere, “Ümmetleriniz size** (davetinize) **ne cevap verdi?” diye sorunca rasuller, “Bizim bu konuda bir bilgimiz yoktur** (onların durumunu sen bilirsin)**, muhakkak ki bütün ğaybleri** (en ince teferruatıyla) **bilen sensin.” derler.**

110- Allah o zaman (İsa’ya) **şöyle der: “Ey Meryem oğlu İsa! Sana ve annene olan nimetimi hatırla! Seni Ruhul Kudüs** (Cibril) **ile desteklemiştim. İnsanlarla beşikteyken de yaşlanmışken de konuştun** (onları Allah’ın yoluna davet ettin)**. Sana kitabı** (yazı yazmayı)**, hikmeti, Tevrât’ı ve İncîl’i de öğretmiştim. İznimle çamurdan kuş yapardın, sonra ona üflerdin de iznimle canlı kuş olurdu. İznimle doğuştan kör olanı ve baraslı* olanı iyileştirirdin.** (Canlandırmam için bana dua ederek) **İznimle ölüleri diriltirdin. İsrailoğullarına birçok mucize getirmene rağmen onlardan inkâr edenler, “Muhakkak ki bu, apaçık bir sihirdir.” diyerek seni öldürmek istediklerinde de seni onlardan korumuştum.”**

* Baras: İlacı olmayan kronik bir cilt hastalığıdır.

111- “Şu nimetimi de hatırla! Hani havarilere, “Bana ve rasulüme (İsa’ya) **iman edin!” diye ilham etmiştim de onlar, “**(Ey Rabbimiz! Sana, rasulün İsa’ya ve ona inen kitaba) **İman ettik, bizim Müslüman olduğumuza** (emirlerine boyun eğdiğimize) **şahid ol!” demişlerdi.”**

112- Hani havariler şöyle demişti: “Ey Meryem oğlu İsa! Gökten bir sofra indirmesi için Rabbine dua edersen sana icabet eder mi?” Bunun üzerine İsa, “Eğer gerçekten iman etmiş iseniz Allah’tan korkun (ve bu isteğinizden vazgeçin çünkü bu, sizin için bir fitne olabilir; rızkınız konusunda da sadece O’na tevekkül edin)**!” demişti.**

113- Havariler (İsa’ya) **şöyle cevap verdiler: “Biz; o sofradan yemek yemeyi, böylece kalplerimizdeki yakini artırarak mutmain olmayı,** (Allah’ın rasulü olduğun konusunda) **bize doğru söylediğinden emin olmayı ve** (bir mucize olarak) **gökten sofra indiğine şahid olmayı istiyoruz.”**

114- Meryem oğlu İsa (onların isteğine icabet etti ve Allah’a dua ederek) **şöyle dedi: “Ey rabbimiz olan Allah’ım! Bize gökten bir sofra indir ki o gün hem bize hem şimdi yaşayanlara hem de daha sonra gelecek olanlara** (senin yüceltileceğin ve sana şükredilip ibadet edilecek) **bir bayram olsun ve** (senin tevhidini, benim de rasulün olduğumu gösteren) **katından gelmiş bir delil olsun. Ve bize** (sana ibadet etmemize yardımcı olacak hayırlı) **rızık ver, muhakkak ki sen rızık verenlerin en hayırlısısın.”**

115- Allah (İsa’nın duasına icabet etti ve) **şöyle dedi: “Muhakkak ki ben size,** (indirmemi istediğiniz) **sofrayı indireceğim. Bu sofra indikten sonra sizden kim iman etmeyip küfre girerse bilin ki onu, hiçbir mükellefi uğratmayacağım şiddetli bir azaba uğratacağım.”**

116- Ve Allah, kıyamet gününde (kavminin İsa hakkında ne dediğini bildirmek, İsa’nın cevabını onlara işittirip ona tapanları azarlamak ve böylece onların bu yalanını ortaya çıkarmak için) **şöyle diyecektir: “Ey Meryem oğlu İsa! İnsanlara, “Allah’ı** (tevhid etmeyi) **bırakıp da beni ve annemi iki**

مَا قُلْتُ لَهُمْ إِلَّا مَآ أَمَرْتَنِى بِهِۦٓ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبَّكُمْ ۚ وَكُنتُ عَلَيْهِمْ شَهِيدًا مَّا دُمْتُ فِيهِمْ ۖ
فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِى كُنتَ أَنتَ ٱلرَّقِيبَ عَلَيْهِمْ ۚ وَأَنتَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١١٧﴾ إِن تُعَذِّبْهُمْ فَإِنَّهُمْ
عِبَادُكَ ۖ وَإِن تَغْفِرْ لَهُمْ فَإِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١١٨﴾ قَالَ ٱللَّهُ هَٰذَا يَوْمُ يَنفَعُ ٱلصَّٰدِقِينَ صِدْقُهُمْ ۚ
لَهُمْ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ
ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١١٩﴾ لِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا فِيهِنَّ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌۢ ﴿١٢٠﴾

سُورَةُ ٱلْأَنْعَامِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ ٱلظُّلُمَٰتِ وَٱلنُّورَ ۖ ثُمَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ يَعْدِلُونَ
﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن طِينٍ ثُمَّ قَضَىٰٓ أَجَلًا ۖ وَأَجَلٌ مُّسَمًّى عِندَهُۥ ۖ ثُمَّ أَنتُمْ تَمْتَرُونَ ﴿٢﴾ وَهُوَ
ٱللَّهُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَفِى ٱلْأَرْضِ ۖ يَعْلَمُ سِرَّكُمْ وَجَهْرَكُمْ وَيَعْلَمُ مَا تَكْسِبُونَ ﴿٣﴾ وَمَا تَأْتِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ
مِّنْ ءَايَٰتِ رَبِّهِمْ إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٤﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ ۖ فَسَوْفَ يَأْتِيهِمْ
أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّن قَرْنٍ مَّكَّنَّٰهُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ مَا لَمْ نُمَكِّن لَّكُمْ وَأَرْسَلْنَا ٱلسَّمَآءَ عَلَيْهِم مِّدْرَارًا وَجَعَلْنَا ٱلْأَنْهَٰرَ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمْ
فَأَهْلَكْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ ﴿٦﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ كِتَٰبًا فِى قِرْطَاسٍ
فَلَمَسُوهُ بِأَيْدِيهِمْ لَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ مَلَكٌ ۖ وَلَوْ أَنزَلْنَا
مَلَكًا لَّقُضِىَ ٱلْأَمْرُ ثُمَّ لَا يُنظَرُونَ ﴿٨﴾ وَلَوْ جَعَلْنَٰهُ مَلَكًا لَّجَعَلْنَٰهُ رَجُلًا وَلَلَبَسْنَا عَلَيْهِم مَّا
يَلْبِسُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُوا۟ مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١٠﴾

bu inkâr edenler (hakka karşı inatlarından dolayı), **“Muhakkak ki bu, apaçık bir sihirdir** (ona iman etmeyiz)**.” derlerdi.**

8- Ve bu kâfirler şöyle dediler: “Muhammed ile beraber (bizimle konuşan ve Muhammed’in rasul olduğuna şehadet eden) **bir melek indirilseydi iman ederdik.” Bilsinler ki eğer** (istedikleri gibi) **bir melek indirseydik iman etmedikleri takdirde tevbeye hiç fırsat vermeden onları helak ederdik.**

9- Eğer göndereceğimiz rasul bir melek olsaydı (melek tabiatındayken onunla konuşmaya takat getiremeyecekleri için) **yine de onu adam suretine sokardık. Adam tabiatında gönderdiğimiz zaman yine onun hakkında şüphe ederlerdi.**

10- Ey rasulüm! (Müşrik olan kavmin, bir melek inmesini isteyerek seninle alay etmişse) **Bil ki senden önceki rasullerle de** (çeşitli şekillerde) **alay edilmişti de** (kendisiyle korkutulduklarında) **inkâr edip alaya aldıkları azap, alay edenlerin başına gelmişti.**

117- "Ben onlara sadece, bana emrettiğin şekilde 'Benim de rabbim sizin de rabbiniz olan Allah'a ibadet edin!' dedim. Ben, ancak aralarında iken onlara (söyledikleri ve yaptıkları şeylere) **şahid idim. Sen beni vefat ettirdiğinde** (bedenim ile ruhumu yerden alıp göğe yükselttiğinde) **onların üzerine** (amellerini) **gözetleyici sen idin. Sen, her şeyi** (olmayacak olanı, olacak olanı, olduğunda nasıl olacağını ve olmuş olanı) **en ince teferruatıyla bilensin** (hiçbir şey senden gizli değildir)**."**

118- (İsa sözüne şöyle devam etti) **"Eğer onlara** (beni ve annemi ilah edinenlere) **azap edersen muhakkak ki onlar senin kullarındır** (onlara dilediğini yaparsın, kimse sana karşı gelemez)**. Eğer onları** (dünyada tevbe etmeye muvaffak kılıp) **bağışlarsan muhakkak ki sen** (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz'sin** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıransın)**,** (اَلْحَك۪يمُ) **el-Ḥakîm'sin** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıransın)**."**

119- Allah (İsa'ya) **şöyle dedi: "İşte bu, sadıklara** (niyetleri halis, amelleri doğru ve sözleri hak olanlara) **doğruluklarının fayda vereceği gündür. Onlara,** (Allah'ın razı olduğu amellerine karşılık) **sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan, içinde ebedi olarak devamlı kalacakları cennetler vardır. Allah onlardan** (dünyada yaptıkları rızasına uygun amellerden dolayı) **razı olmuştur, onlar da** (dünyada yaptıklarına karşılık ahirette verilen mükâfaatlardan dolayı) **Allah'tan razı olmuşlardır. Muhakkak ki bu mükâfaat, çok muazzam bir kazançtır."**

120- Göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunan her şeyin mülkü yalnız Allah'ındır (öyleyse sadece O'na ibadet edin çünkü ibadeti hak eden yalnız O'dur) **ve O, her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiç kimse O'nu engelleyemez ve aciz bırakamaz)**.**

6. EL-ENʿÂM SURESİ

Bazı âlimlere göre Mekke'de, geceleyin bir bütün olarak inmiştir. İbni Abbas'a göre 91'den 93'e kadar olan 3 ayet ile 119'dan 124'e kadar olan 6 ayet Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 165, kelime sayısı 3052, harf sayısı 12422'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Gökleri ve yeri (örneksiz) **yaratan Allah'a hamdolsun** (O'nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sever ve layık olduğu şekilde yüceltiriz)**. O, karanlıkları ve aydınlığı yaratmıştır** (ve hem karanlık olan sapık yolları hem de aydınlık olan doğru yolu apaçık beyan etmiştir)**. Buna rağmen Rablerini** (Allah'ı) **inkâr edenler,** (sıfatlarında, fiillerinde, hak veya yetkilerinde şirk koşarak) **başka varlıkları O'na eşit tutmaktadırlar.**

2- O (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan münezzeh olan, ibadeti yalnız kendisi hak eden Allah)**, sizi** (aslınız olan babanız Âdem'i) **çamurdan yarattı, sonra size** (dünyada yaşayacağınız) **belli bir ecel tayin etti. Ve vaktini sadece kendisinin bildiği,** (hesaba çekilmek için) **diriltileceğiniz bir gün** (kıyamet gününü) **de tayin etti. Buna rağmen sizi diriltmeye kadir olduğunda hâlâ şüphe ediyorsunuz.**

3- Üstelik O (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan münezzeh olan Allah)**, göklerde ve yerde ibadet edilmeyi hak eden yegâne varlıktır. Gizlediğiniz ve açığa vurduğunuz her şeyi** (niyetlerinizi, sözlerinizi ve amellerinizi en ince teferruatıyla) **bilir,** (hayır ve şerden) **ne kazanacağınızı da bilir.**

4- Ve onlara (müşriklere) **Rablerinden** (O'nun tevhidini ve rasulünün hak olduğunu ispat eden) **ne delil gelirse gelsin** (hakkı istememeleri ve kibirlerinden dolayı) **hemen yüz çevirirler.**

5- Şu bir gerçektir ki müşrikler, kendilerine gelen daha açık hakkı (Kur'ân'ı) **da yalanlamışlardır. Bilsinler ki** (ahiret gününde azabı gördüklerinde, yalanlayıp) **alay ettikleri ayetlerimizin hak olduğunu göreceklerdir.**

6- O kâfirler, kendilerinden önce gelip geçmiş nice kavmi (hakkı önemsemeyip yüz çevirdikleri için) **helak ettiğimizi bilmiyorlar mı?!** (Ey kendilerine gelen hakkı yalanlayıp karşı gelen müşrikler! Şunu da unutmayın) **Helak ettiğimiz o kavimleri, size vermediğimiz kadar büyük saltanat ve kuvvet vererek yeryüzüne yerleştirmiş** (otorite sahibi kılmış)**, onlara gökten faydalı olan bolca yağmur indirmiş ve oturdukları yerlerin kenarlarından nehirler akıtmıştık. Verdiğimiz bunca nimete rağmen günah işlemeleri** (emirlerimize karşı gelmeleri, rasullerimizi ve indirdiğimiz hakkı yalanlamaları) **sebebiyle onları yok ettik ve arkalarından başka kavimler getirdik** (bunu bilin ve ibretle düşünün)**.**

7- Ve ey rasulüm! Eğer sana kâğıtlarda yazılı bir kitap indirseydik (onun indiğini gözleriyle görselerdi) **ve elleriyle ona dokunsalardı yine de**

قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ ٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ قُل لِّمَن مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
قُل لِّلَّهِ ۚ كَتَبَ عَلَىٰ نَفْسِهِ ٱلرَّحْمَةَ ۚ لَيَجْمَعَنَّكُمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ
فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ ۞ وَلَهُۥ مَا سَكَنَ فِى ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١٣﴾ قُلْ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَتَّخِذُ وَلِيًّا
فَاطِرِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَهُوَ يُطْعِمُ وَلَا يُطْعَمُ ۗ قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَسْلَمَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ
مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٤﴾ قُلْ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾ مَّن يُصْرَفْ عَنْهُ يَوْمَئِذٍ
فَقَدْ رَحِمَهُۥ ۚ وَذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يَمْسَسْكَ
بِخَيْرٍ فَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١٧﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٨﴾ قُلْ أَىُّ شَىْءٍ
أَكْبَرُ شَهَٰدَةً ۖ قُلِ ٱللَّهُ ۖ شَهِيدٌۢ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۚ وَأُوحِىَ إِلَىَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ لِأُنذِرَكُم بِهِۦ وَمَنۢ بَلَغَ ۚ أَئِنَّكُمْ
لَتَشْهَدُونَ أَنَّ مَعَ ٱللَّهِ ءَالِهَةً أُخْرَىٰ ۚ قُل لَّآ أَشْهَدُ ۚ قُلْ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ وَإِنَّنِى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ﴿١٩﴾
ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يَعْرِفُونَهُۥ كَمَا يَعْرِفُونَ أَبْنَآءَهُمُ ۘ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢١﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ
جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ لِلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟ أَيْنَ شُرَكَآؤُكُمُ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ لَمْ تَكُن فِتْنَتُهُمْ إِلَّآ أَن
قَالُوا۟ وَٱللَّهِ رَبِّنَا مَا كُنَّا مُشْرِكِينَ ﴿٢٣﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ ۚ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ
﴿٢٤﴾ وَمِنْهُم مَّن يَسْتَمِعُ إِلَيْكَ ۖ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ وَإِن يَرَوْا۟ كُلَّ
ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا۟ بِهَا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوكَ يُجَٰدِلُونَكَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٥﴾

riklere ahiret gününde, “Bana eş koştuklarınız nerede?” diye sorduğunda bu imtihan karşısında (azabı gördükleri için korkudan yalan söyleyerek) **şöyle yemin ederler: “Rabbimiz olan Allah’a yemin ederiz ki biz şirk koşmadık.”**

24- Ey rasulüm! Allah’a iftira atıp şirk koşanların kendi nefislerine nasıl da (utanmadan) **yalan söylediklerine bak** (bil)**! Kıyamet gününde,** (dünyada iken) **Allah’a iftira atarak ortak koştukları varlıklar da onları unutup yalnız bırakacaktır** (onlardan azabı defedemeyecektir)**.**

25- Ey rasulüm! Müşriklerden öyleleri de vardır ki seni Kur’ân okurken dinler fakat onu anlamazlar. Çünkü (hakka karşı inat ve kibirleri sebebiyle) **kalplerine hakkı anlamalarını engelleyen örtü kıldık ve kulaklarına faydalı şeyleri işitmeyi engelleyen sağırlık verdik. Artık** (hakkı açıklayıp ispat eden) **ne kadar çok ayet görseler ve duysalar yine de onlara iman etmezler. Hatta o inkârcılar** (dinledikleri Kur’ân hakkında) **seninle tartışmaya geldiklerinde, “Muhakkak ki bu, eskilerin masallarıdır.” derler.**

11- Ey rasulüm! (Kavminden seninle alay edenlere) **De ki: "Yeryüzünde dolaşın ve** (Allah'ın rasullerini) **yalanlayanların akıbetinin nasıl olduğuna** (kuvvetli ve korunaklı hâldeyken nasıl azaba uğratılıp helak edildiklerine) **bakın** (ibretle düşünüp alaycı ve inkârcı tavrınızdan vazgeçin)**!"**

12- Ey rasulüm! Onlara (kavminden müşrik olanlara) **sor: "Göklerde ve yerde bulunanların maliki kimdir?" De ki: "Elbette sadece Allah'tır. O,** (kullarına bir ikram olarak) **kendi nefsine merhametli olmayı** (günah işlediklerinde kullarına hemen azap etmemeyi ve tevbe ettiklerinde tevbelerini kabul etmeyi) **yazmıştır. Muhakkak ki sizi, vuku bulmasında hiçbir şüphe olmayan kıyamet gününde bir araya toplayacaktır. Bilinmelidir ki** (küfür ve şirk işleyerek) **nefislerini helake sürükleyenler, kendilerini azaptan kurtaracak bir imanla iman etmemişlerdir."**

13- "(Her şeyin maliki sadece Allah olduğu gibi) **Gecenin ve gündüzün içinde bulunanların maliki de sadece Allah'tır. O** (ٱلسَّمِيعِ) **es-Semîʿ'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir)**,** (ٱلْعَلِيمِ) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi ve yaptığınız her ameli çok iyi bilendir; ona göre size hesap soracaktır)**."**

14- Ey rasulüm! (Tevhidi sağlamayıp şirk koşanlara) **Şöyle de: "Yoksa gökleri ve yeri örneksiz yaratan, kullarını sadece kendisi rızıklandıran fakat rızıklandırılmaya hiç ihtiyacı olmayan Allah'tan başka veli** (dost, yardımcı ve destekleyici) **mi edineceğim?!** (Benden bunu mu istiyorsunuz?! Bunu tevhidi bilen, ahirete inanıp O'nun azabından korkan ve menfaatini bilen hiçbir akıl sahibi yapmaz.)**" Yine de ki: "Muhakkak ki ben,** (bu ümmetten) **Müslümanların** (Allah'a; O'nu zatında, sıfatlarında, hak ve yetkilerinde tevhid ederek, ibadetleri yalnız O'na yaparak, hayatını O'nun emirlerine göre düzenleyerek boyun eğenlerin) **ilki olmakla emrolundum ve müşriklerden olmaktan nehyedildim."**

15- Ey rasulüm! De ki: "Muhakkak ki ben, Rabbime karşı geldiğimde (O'nun yasakladığı şeyleri yaptığımda) **bana kıyamet gününde vereceği büyük azaptan korkarım."**

16- Kıyamet gününün azabı kimden uzaklaştırılmışsa muhakkak ki o, Allah'ın rahmet ettiği kimsedir. Ve kıyamet gününün azabından kurtulup Allah'ın rahmetini kazanmak, (dengi olmayan) **apaçık bir kazançtır.**

17- Ey rasulüm! Bil ki Allah seni bir zarara (musibet, eziyet, geçim sıkıntısı gibi şeylere) **uğratırsa onu senden giderecek olan sadece Allah'tır. Eğer sana bir hayır** (rahatlık, huzur, sıhhat, zenginlik gibi şeyler) **verirse** (onu senden hiç kimse engelleyemez)**, elbette O, her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiç kimse O'nu aciz bırakamaz)**.**

18- Ve O (Allah)**, kulları üzerinde*** (ٱلْقَاهِرُ) **el-Kāhir'dir** (her türlü tasarrufa sahiptir)**. Ve O;** (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm'dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**,** (ٱلْخَبِيرُ) **el-Ḫabîr'dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

*Bu ayetteki فَوْقَ (üst) kelimesi asla yer manasında anlaşılmamalıdır. Çünkü Allahu Teâlâ yer ve mekândan münezzehtir. Burada فَوْقَ (üst) kelimesi mecazi manada olup mertebe üstünlüğü manasında anlaşılmalıdır.

19- Ey rasulüm! Onlara (seni rasul olarak kabul etmeyenlere) **sor: "**(Benim rasul olduğuma) **En büyük şahid kimdir?"** (Onlara) **Şöyle cevap ver: "Allah'tır! O, benimle sizin aranızda buna şahiddir.** (Ey Mekke ahalisi!) **Biliniz ki bu Kur'ân, sizi ve ulaştığı herkesi** (bütün cin ve insanları) **uyarmam için bana vahyolundu. Siz, Allah ile beraber ibadete layık başka bir ilah olduğuna mı şehadet ediyorsunuz?!"** (Onlara) **De ki: "Ben buna şehadet etmem." Yine de ki: "O, muhakkak ibadete layık olan tek ilahtır. Ve ben, sizin ortak koştuklarınızdan beriyim."**

20- Kendilerine kitap verdiklerimiz (Yahudiler ve Hristiyanlar) **onu** (Muhammed'i) **kendi çocuklarını** (diğer çocuklardan ayırt edecek şekilde yakinen) **tanıdıkları gibi tanırlar. Buna rağmen** (onu inkâr ederek) **nefislerini helake sürükleyenler, kendilerini azaptan kurtaracak bir imanla iman etmemişlerdir.**

21- Yalan uydurup Allah'a iftira atandan (Allah'a ortaklar nispet edip O'na şirk koşandan) **ve** (rasulüne) **indirdiği ayetleri** (bile bile) **yalanlayandan daha zalim kim olabilir?! Muhakkak ki** (Allah'a iftira atıp şirk koşarak ve kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr ederek) **zulmedenler,** (tevbe etmedikçe) **asla kurtuluşa eremeyeceklerdir.**

22- Ve herkesi (insanları ve cinleri) **bir araya topladığımız kıyamet gününü hatırla! O gün geldiğinde müşriklere** (onları utandırıp alçaltmak için) **şöyle deriz: "Allah'a** (zatında, sıfat, hak veya yetkilerinde ya da ibadette) **ortak olduğunu iddia ettiğiniz ortaklarınız hani nerede?!"**

23- Allah, kendisine iftira atıp şirk koşan müş-

وَهُمْ يَنْهَوْنَ عَنْهُ وَيَنْـَٔوْنَ عَنْهُ ۖ وَإِن يُهْلِكُونَ إِلَّآ أَنفُسَهُمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَى
ٱلنَّارِ فَقَالُوا۟ يَـٰلَيْتَنَا نُرَدُّ وَلَا نُكَذِّبَ بِـَٔايَـٰتِ رَبِّنَا وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢٧﴾ بَلْ بَدَا لَهُم مَّا كَانُوا۟
يُخْفُونَ مِن قَبْلُ ۖ وَلَوْ رُدُّوا۟ لَعَادُوا۟ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ وَإِنَّهُمْ لَكَـٰذِبُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالُوٓا۟ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا
وَمَا نَحْنُ بِمَبْعُوثِينَ ﴿٢٩﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ وُقِفُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ قَالَ أَلَيْسَ هَـٰذَا بِٱلْحَقِّ ۚ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ
قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٠﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمُ
ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً قَالُوا۟ يَـٰحَسْرَتَنَا عَلَىٰ مَا فَرَّطْنَا فِيهَا وَهُمْ يَحْمِلُونَ أَوْزَارَهُمْ عَلَىٰ ظُهُورِهِمْ ۚ أَلَا سَآءَ
مَا يَزِرُونَ ﴿٣١﴾ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَعِبٌ وَلَهْوٌ ۖ وَلَلدَّارُ ٱلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٣٢﴾ قَدْ نَعْلَمُ إِنَّهُۥ لَيَحْزُنُكَ ٱلَّذِى يَقُولُونَ ۖ فَإِنَّهُمْ لَا يُكَذِّبُونَكَ وَلَـٰكِنَّ ٱلظَّـٰلِمِينَ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ
يَجْحَدُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِّن قَبْلِكَ فَصَبَرُوا۟ عَلَىٰ مَا كُذِّبُوا۟ وَأُوذُوا۟ حَتَّىٰٓ أَتَىٰهُمْ نَصْرُنَا ۚ
وَلَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَـٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَلَقَدْ جَآءَكَ مِن نَّبَإِى۟ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٣٤﴾ وَإِن كَانَ كَبُرَ عَلَيْكَ إِعْرَاضُهُمْ
فَإِنِ ٱسْتَطَعْتَ أَن تَبْتَغِىَ نَفَقًا فِى ٱلْأَرْضِ أَوْ سُلَّمًا فِى ٱلسَّمَآءِ فَتَأْتِيَهُم بِـَٔايَةٍ ۚ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَمَعَهُمْ
عَلَى ٱلْهُدَىٰ ۚ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْجَـٰهِلِينَ ﴿٣٥﴾ ۞ إِنَّمَا يَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَ يَسْمَعُونَ ۘ وَٱلْمَوْتَىٰ يَبْعَثُهُمُ
ٱللَّهُ ثُمَّ إِلَيْهِ يُرْجَعُونَ ﴿٣٦﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قُلْ إِنَّ ٱللَّهَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يُنَزِّلَ ءَايَةً
وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٧﴾ وَمَا مِن دَآبَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا طَـٰٓئِرٍ يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ إِلَّآ أُمَمٌ
أَمْثَالُكُم ۚ مَّا فَرَّطْنَا فِى ٱلْكِتَـٰبِ مِن شَىْءٍ ۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِمْ يُحْشَرُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا
صُمٌّ وَبُكْمٌ فِى ٱلظُّلُمَـٰتِ ۗ مَن يَشَإِ ٱللَّهُ يُضْلِلْهُ وَمَن يَشَأْ يَجْعَلْهُ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٩﴾ قُلْ
أَرَءَيْتَكُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُ ٱللَّهِ أَوْ أَتَتْكُمُ ٱلسَّاعَةُ أَغَيْرَ ٱللَّهِ تَدْعُونَ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٤٠﴾

diği zaman iman etmedikleri takdirde, tevbeye fırsat verilmeden helak edileceklerini) **bilmiyor.**

38- Ve bilin ki yerde hareket eden her canlı ve gökte kanatlarıyla uçan her kuş, sizin gibi birer ümmettir. (Kıyamete kadar olacak) **Her şeyi hiçbir eksik bırakmadan bir kitapta** (Levhi'l Mahfuz'da) **yazdık** (hepsinin ilmi Allah katındadır)**. Sonra da** (kıyamet gününde hesaba çekilmek için) **Rablerinin huzurunda toplanacaklardır.**

39- Ve şu bir gerçektir ki ayetlerimizi (inat ve kibir sebebiyle bile bile) **inkâr edenler; işitemeyen sağırlar, konuşamayan dilsizler ve karanlıklar içinde olan körler gibidirler.** (Bu durumda olan kişi nasıl hidayeti bulabilir?!) **Biliniz ki Allah dilediği kişiyi saptırır, dilediği kişiyi de doğru yolda** (İslam üzere) **yürümeye muvaffak kılar.**

40- Ey rasulüm! (Hakka karşı inatçı ve kibirli olan) **O müşriklere sor: "Size** (dünyada) **Allah'ın azabı veya kıyamet vakti gelse** (bu azabı ve felaketi üzerinizden kaldırması için) **sadece Allah'a mı dua edip yalvarırsınız yoksa Allah'tan başka** (menfaat veya zarar verdiğini iddia ettiğiniz) **ilahlarınıza mı? Eğer** (ilahlarınız hakkında iddia ettiğiniz şeylerde) **doğru sözlülerden iseniz ilahlarınıza dua etmeniz gerekmez miydi?!"**

26- Ve o inatçı kâfirler, (hakka karşı gelmeleri ve Kur'ân hakkında, "Eskilerin masallarıdır." demeleri yetmezmiş gibi) **şiddetli bir şekilde hem insanların rasulümüze iman etmelerine engel olurlar hem de kendileri ona iman etmekten uzaklaşırlar. Muhakkak ki onlar böyle yapmakla ancak kendi nefislerini helak ederler de farkında değillerdir.**

27- Ey rasulüm! Allah'ı birlemeyip getirdiğin hakkı reddeden o müşriklerin, (ahiret gününde) **ateşe atıldıkları zaman** (pişmanlık içinde)**, "Yazıklar olsun bize! Keşke tekrar dünyaya döndürülsek de Rabbimizin ayetlerini yalanlamasak ve mu'minlerden olsak." dediklerini bir görsen!**

28- Hayır! (O hakka karşı inatçı ve kibirli müşriklerin, dünyaya dönerlerse iman edeceklerine dair) **Sözleri doğru değildir. Bu sözü, daha önce** (dünyada) **işleyip de** (hesap gününde inkâr ederek) **gizlemiş oldukları bütün küfür ve şirkleri** (kendi organlarının şahidliğiyle) **ortaya çıkınca Allah'ın azabından kurtulmak için söylediler. Onlar tekrar dünyaya döndürülseler muhakkak rasullerinin yasakladığı küfür ve şirklerine yine dönerler. Çünkü onlar yalancıdırlar.**

29- (Hakka karşı inatçı ve kibirli olan) **O müşrikler, "Bu dünya hayatımızdan başka bir hayat yoktur, öldükten sonra** (hesaba çekilmek için) **diriltilecek de değiliz." derlerdi.** (İşte bu inanç onları günahları önemsemez, ahirette mükâfaat beklemez, Allah ve rasulüne karşı gelmekten korkmaz bir hâle getirmişti.)

30- Ey rasulüm! (Diriltilmeyi yalanlayan) **O müşriklerin,** (ahiret gününde) **Rablerinin huzuruna getirildiklerinde ne kadar kötü hâlde olacaklarını bir görsen!** (O gün) **Allah onlara, "**(Dünyada iken yalanladığınız) **Diriltilme haberi gerçek miymiş?" dediği zaman,** (pişmanlık ve şaşkınlık içinde) **"Rabbimize yemin olsun ki evet!" derler. Allah da onlara, "Öyleyse** (dünyada) **işlediğiniz küfür ve şirklerden dolayı tadın azabı!" der.**

31- Muhakkak ki öldükten sonra dirilmeyi ve ahiret gününde hesap için Allah'ın huzurunda durmayı yalanlayanlar kaybetmişlerdir (cehenneme gireceklerdir)**. Kıyamet saati onların başlarına ansızın geldiği zaman şiddetli pişmanlık içinde, "Mahvolduk! Bu güne hazırlık yapmadığımız** (gerektiği şekilde iman etmeyip küfür ve şirk işlediğimiz) **için yazıklar olsun bize!" diyerek** (dünyada işledikleri) **günahlarını sırtlarına yüklenip** (hesap yerine) **gelirler. Onların sırtlarına yükledikleri şeyler gerçekten de ne kötüdür!**

32- Ve bilin ki dünya hayatı, (Allah'ın rızasını gözetmeyenler için) **ancak oyun ve eğlenceden ibarettir. Ahiret yurdu ise Allah'tan korkanlar** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için** (dünyevi bütün nimet ve değerlerden) **elbette daha hayırlıdır.** (Ey müşrikler! Bütün küfür, şirk ve günahları terk edip imana ve salih amellere yönelmenin sizin için daha hayırlı olduğunu) **Hâlâ akledip anlamıyor musunuz?!**

33- Ey rasulüm! (Hak ayetlerle geldiğin hâlde) **Kâfir ve müşriklerin seni yalanlamalarından dolayı üzüldüğünü biliyoruz. Bil ki onlar,** (doğru sözlü olduğunu ve emanete riayet ettiğini bildikleri için) **aslında içlerinden seni yalanlamıyorlar. Fakat bu zalimler,** (inat ve kibirlerinden dolayı senin rasul olduğunu apaçık gösteren) **Allah'ın ayetlerini** (bile bile) **yalanlayıp inkâr ediyorlar.**

34- Ve ey rasulüm! Bil ki (sadece sen değil) **senden önce de birçok rasul yalanlanmıştı. Onlar, yardımımız gelinceye kadar kendilerine yapılan yalanlama ve eziyetlere sabrettiler** (öyleyse sana yapılanlara üzülme ve Allah'ın zaferi gelinceye kadar sabret)**. Ve bil ki Allah'ın** (rasullerini muzaffer kılacağına dair) **yazdığı sözü değiştirecek yoktur. Ey rasulüm! Muhakkak ki sana,** (daha önce) **gönderilen rasullerin** (kavimlerinden gördüğü eziyetlerin ve Allah'ın da onları, düşmanlarına karşı muzaffer kılmasının) **haberleri gelmiştir.**

35- Ve ey rasulüm! Eğer müşriklerin (senden ve getirdiğin haktan) **yüz çevirmeleri seni üzüp ağır geldiyse o zaman gücün yetiyorsa yere bir tünel aç veya göğe bir merdiven daya da onlara** (sana verdiklerimiz dışında) **deliller getir. Ve şunu bil ki Allah dileseydi elbette onların hepsini hidayete muvaffak kılardı** (fakat hikmeti gereği böyle dilemedi)**. Öyleyse sakın** (bu meseleyi bilmeyen) **cahillerden olma** (aksi hâlde, onlara gereksiz yere üzüldüğün için nefsine zarar getirebilirsin)**!**

36- Ey rasulüm! Bil ki sana (ve getirdiğin hakka) **icabet edip tâbi olanlar, ancak hakkıyla** (hakkı isteyerek ve sözlerinin manasını anlayarak) **seni dinleyenlerdir** (söylediklerine tâbi olmayanlar ise kalpleri ölü olanlardır)**. Ölüleri ise Allah** (kıyamet gününde) **diriltecek ve sonra** (hesaba çekilmek için) **Allah'a döndürüleceklerdir.**

37- (İnat ve kibirden dolayı hakkı kabul etmeyen ölü kalpli) **Kâfir ve müşrikler şöyle dediler: "Rabbinden Muhammed'e** (rasullüğünü ve getirdiklerinin hak olduğunu ispat eden görebileceğimiz) **bir mucize indirilse ya!" Ey rasulüm! Onlara şöyle cevap ver: "Muhakkak ki Allah,** (istediğiniz) **her türlü mucize ve delili indirmeye kadirdir." Fakat onların çoğu bunun akıbetini** (istedikleri delil gel-

بَلۡ إِيَّاهُ تَدۡعُونَ فَيَكۡشِفُ مَا تَدۡعُونَ إِلَيۡهِ إِن شَآءَ وَتَنسَوۡنَ مَا تُشۡرِكُونَ ﴿٤١﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ
مِّن قَبۡلِكَ فَأَخَذۡنَٰهُم بِٱلۡبَأۡسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمۡ يَتَضَرَّعُونَ ﴿٤٢﴾ فَلَوۡلَآ إِذۡ جَآءَهُم بَأۡسُنَا تَضَرَّعُواْ وَلَٰكِن
قَسَتۡ قُلُوبُهُمۡ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٤٣﴾ فَلَمَّا نَسُواْ مَا ذُكِّرُواْ بِهِۦ فَتَحۡنَا عَلَيۡهِمۡ أَبۡوَٰبَ
كُلِّ شَيۡءٍ حَتَّىٰٓ إِذَا فَرِحُواْ بِمَآ أُوتُوٓاْ أَخَذۡنَٰهُم بَغۡتَةٗ فَإِذَا هُم مُّبۡلِسُونَ ﴿٤٤﴾ فَقُطِعَ دَابِرُ ٱلۡقَوۡمِ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْۚ وَٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٥﴾ قُلۡ أَرَءَيۡتُمۡ إِنۡ أَخَذَ ٱللَّهُ سَمۡعَكُمۡ وَأَبۡصَٰرَكُمۡ وَخَتَمَ عَلَىٰ
قُلُوبِكُم مَّنۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِ يَأۡتِيكُم بِهِۗ ٱنظُرۡ كَيۡفَ نُصَرِّفُ ٱلۡأٓيَٰتِ ثُمَّ هُمۡ يَصۡدِفُونَ ﴿٤٦﴾ قُلۡ
أَرَءَيۡتَكُمۡ إِنۡ أَتَىٰكُمۡ عَذَابُ ٱللَّهِ بَغۡتَةً أَوۡ جَهۡرَةً هَلۡ يُهۡلَكُ إِلَّا ٱلۡقَوۡمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرۡسِلُ
ٱلۡمُرۡسَلِينَ إِلَّا مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَۖ فَمَنۡ ءَامَنَ وَأَصۡلَحَ فَلَا خَوۡفٌ عَلَيۡهِمۡ وَلَا هُمۡ يَحۡزَنُونَ ﴿٤٨﴾ وَٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَمَسُّهُمُ ٱلۡعَذَابُ بِمَا كَانُواْ يَفۡسُقُونَ ﴿٤٩﴾ قُل لَّآ أَقُولُ لَكُمۡ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ
أَعۡلَمُ ٱلۡغَيۡبَ وَلَآ أَقُولُ لَكُمۡ إِنِّى مَلَكٌۖ إِنۡ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَيَّۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِى ٱلۡأَعۡمَىٰ
وَٱلۡبَصِيرُۚ أَفَلَا تَتَفَكَّرُونَ ﴿٥٠﴾ وَأَنذِرۡ بِهِ ٱلَّذِينَ يَخَافُونَ أَن يُحۡشَرُوٓاْ إِلَىٰ رَبِّهِمۡ لَيۡسَ لَهُم مِّن
دُونِهِۦ وَلِىٌّ وَلَا شَفِيعٌ لَّعَلَّهُمۡ يَتَّقُونَ ﴿٥١﴾ وَلَا تَطۡرُدِ ٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ رَبَّهُم بِٱلۡغَدَوٰةِ وَٱلۡعَشِىِّ يُرِيدُونَ
وَجۡهَهُۥۖ مَا عَلَيۡكَ مِنۡ حِسَابِهِم مِّن شَىۡءٍ وَمَا مِنۡ حِسَابِكَ عَلَيۡهِم مِّن شَىۡءٍ فَتَطۡرُدَهُمۡ فَتَكُونَ مِنَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٢﴾ وَكَذَٰلِكَ فَتَنَّا بَعۡضَهُم بِبَعۡضٍ لِّيَقُولُوٓاْ أَهَٰٓؤُلَآءِ مَنَّ ٱللَّهُ عَلَيۡهِم مِّنۢ بَيۡنِنَآۗ أَلَيۡسَ ٱللَّهُ بِأَعۡلَمَ
بِٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٥٣﴾ وَإِذَا جَآءَكَ ٱلَّذِينَ يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِنَا فَقُلۡ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۖ كَتَبَ رَبُّكُمۡ عَلَىٰ نَفۡسِهِ
ٱلرَّحۡمَةَ أَنَّهُۥ مَنۡ عَمِلَ مِنكُمۡ سُوٓءَۢا بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابَ مِنۢ بَعۡدِهِۦ وَأَصۡلَحَ فَأَنَّهُۥ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٤﴾

kirlikleri sebebiyle) **yanından uzaklaştırırsan** (Allah'ın sınırlarını aşan) **zalimlerden olursun.**

53- İşte böylece (kimine az kimine çok rızık vererek) **insanları birbiriyle imtihan ederiz. Bu,** (üstünlüğün zenginlikle alakalı olduğunu zanneden) **zengin kâfirlerin** (fakir Müslümanları kastederek), **"Allah, bizden üstün kılıp da içimizden şunlara mı iman nimetini verdi?!** (Eğer imanda bir hayır olsaydı bizden önce imana kavuşamazlardı çünkü iyi şeylere biz daha layığız.)**" demeleri içindir. Allah, nimetine şükredenleri bilmiyor mu ki onları hidayete muvaffak kılıyor?!** (Elbette bilir.)

54- Ve ey rasulüm! Ayetlerimize gerçek manada iman edenler (daha önce işledikleri günahlardan tevbe ettiklerinde Allah'ın affedip affetmeyeceğini sormak için) **senin yanına geldiklerinde, onlara** (ümit vererek) **şöyle de: "Size selam olsun** (Rabbinizin emanı altındasınız)**! Rabbiniz, kendi üzerine** (kullarına) **rahmet etmeyi yazmıştır. İçinizden kim cahillik yaparak günah işler, sonra hemen ardından** (yaptığına gerçekten pişman olarak, halis niyetle) **tevbe edip** (Allah'a itaate yönelerek) **kendisini** (ve bozduğu şeyleri) **düzeltirse bilsin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe edip Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**."**

41- Doğrusu, (başınıza bir azap veya felaket geldiğinde) **sadece Allah'a dua edip yalvarırsınız. Allah da dilerse duanıza icabet edip** (rahmetiyle) **üzerinizdeki musibeti kaldırır** (çünkü her şeyin yegâne yaratıcısı ve sahibi O'dur, bu musibeti defedecek olan da sadece O'dur)**. Bu durumda, Allah'tan başka ibadet ettiğiniz ilahlarınızı ise unutup terk edersiniz.**

42- Ey rasulüm! Yemin olsun ki senden önceki ümmetlere de rasuller gönderdik fakat onları yalanladılar (ve getirdikleri haktan yüz çevirdiler)**. Biz de** (hatalarını anlayıp) **gerektiği gibi Rablerine boyun eğerler diye ceza olarak onları şiddetli geçim darlığına ve vücutlarına zarar verecek belalara uğrattık.**

43- Rasullerimizi yalanlayan önceki kavimler, çeşitli musibetlerle cezalandırdığımız zaman (ibret alarak küfür, şirk ve günahlarından vazgeçip rasullerimizin getirdiği hakkı kabul etseydiler ve) **gerektiği gibi Rablerine boyun eğseydiler biz de** (merhamet edip) **cezayı üzerlerinden kaldırırdık. Fakat aksine, kalpleri** (hakka karşı) **daha çok katılaştı** (ve başlarına gelenlerden ibret almadılar)**. Şeytan da kötü amellerini kendilerine güzel ve doğru gösterdi** (böylece küfür, şirk ve günahlarına devam ettiler)**.**

44- Rasullerimizi yalanlayan kavimler, Allah'ın uyarılarından ibret almayıp emirlerini terk ederek hakkı unuttuklarında, (ahiret günündeki cezalarını daha da artırmak için) **onlara nimet kapılarını açtık** (fakirlik yerine zenginlik, hastalık yerine sağlık verdik)**. Kendilerine verilen bol rızık ve sıhhat ile kibirlenip sevinç ve mutluluk içinde yaşadıkları sırada onları ansızın azapla yakalayıp helak ettik, böylece umutsuz ve şaşkın bir hâlde kalıverdiler.**

45- Böylece zalim olan (kendilerine hak geldiği hâlde tâbi olmayan, rasullerimizi yalanlayan ve başlarına gelen belalardan ibret almayıp küfür ve şirklerine devam eden) **kavimlerin kökü kesildi** (onlardan geriye hiç kimse kalmayacak şekilde yok edildiler)**. Ve âlemlerin** (bütün mahlukatın) **rabbi** (yaratıcısı, hükümranı, rızık vericisi ve tek hak ilahı) **olan Allah'a hamdolsun** (O'nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sever ve layık olduğu şekilde yüceltiriz)**.**

46- Ey rasulüm! (Hakka karşı inatçı ve kibirli olan) **O müşriklere sor: "Allah sizi; işitmenizi giderip sağır yapsa, görmenizi giderip kör yapsa ve kalplerinizi mühürleyip hiçbir şey anlamayacak hâle getirse Allah'tan başka taptığınız o sahte ilahlardan hangisi kaybettiğiniz bu nimetleri size geri döndürebilir?!" Ey rasulüm!** (O müşriklerin hakkı görüp anlamaları için) **Hüccetlerimizi nasıl değişik şekillerde açıkladığımıza bir bak! Buna rağmen hâlâ haktan yüz çeviriyorlar.**

47- Ey rasulüm! (Hakka karşı inatçı ve kibirli olan) **O müşriklere sor: "Allah'ın azabı ansızın ya da göz göre göre başınıza gelse içimizdeki zalimler** (Allah'ın tevhidini kabul etmeyip O'na şirk koşarak nefsine zulmedenler) **dışında kim helak edilir ki?"**

48- Ve biz, rasulleri ancak (iman edip rasullere tâbi olanları) **cennetle müjdeleyici ve** (şirki seçip rasullere karşı gelenleri) **cehennemle korkutucu olarak göndeririz** (hidayeti kalplere sokmak onlara değil, Allah'a aittir)**. Kim** (rasullerimize ve getirdiklerine gerçek manada) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işlerse işte bu kimselere** (kıyamet gününde) **hiçbir korku olmayacak ve onlar** (dünyada bıraktıkları nimetlerden dolayı) **üzülmeyeceklerdir.**

49- Ayetlerimizi yalanlayanlara gelince; elbette onlar işlemiş oldukları fısktan (emirlerimize itaat etmediklerinden) **dolayı azaba uğrayacaklardır.**

50- Ey rasulüm! (İnat ve kibirleri sebebiyle sana ve getirdiğin hakka tâbi olmayan) **O müşriklere şöyle de: "Ben size, Allah'ın hazineleri benim yanımdadır veya** (Allah'ın bildirdiği dışındaki) **ğayb olan şeyleri biliyorum, demiyorum. Ya da size, meleklerden bir meleğim de demiyorum. Ben ancak bana vahyedilen şeylere tâbi olan** (size Allah'ın emirlerini bildirmek için gönderilmiş) **bir rasulüm." Ey rasulüm! Onlara yine şöyle de: "Kör** (hak geldiği hâlde ona karşı basireti kör olan kâfir ve müşrik) **ile gören** (hakka iman edip teslim olan mu'min) **hiç eşit olur mu?** (Selim akılla) **Hiç düşünmez misiniz?!"**

51- Ve ey rasulüm! Rablerinin huzurunda toplanacaklarını bilen ve bu sebeple O'ndan korkanları, (kıyamet gününün azabına sebep olacak kötü amellerden) **sakınsınlar diye** (sana indirdiğimiz) **Kur'ân ile uyar** (çünkü onun öğütlerinden ancak onlar istifade eder)**. Bilsinler ki onların** (Allah azap ettiğinde, bu azaptan kurtaracak) **Allah'tan başka hiçbir yardımcıları ve şefaatçileri olmayacaktır.**

52- Ve ey rasulüm! (Müşriklerin reislerinin isteğine uyup seninle rahat konuşabilsinler diye) **Rablerinin rızasını isteyerek gece gündüz O'na ibadet edenleri** (fakir mu'minleri) **sakın yanından uzaklaştırma! Onların** (rızıklarının) **hesabından sana bir sorumluluk, senin** (rızkının) **hesabından da onlara bir sorumluluk yoktur. Eğer onları** (fa-

وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْـَٔايَٰتِ وَلِتَسْتَبِينَ سَبِيلُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٥٥﴾ قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ ۚ قُل لَّآ أَتَّبِعُ أَهْوَآءَكُمْ ۙ قَدْ ضَلَلْتُ إِذًا وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾ قُلْ إِنِّى عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى وَكَذَّبْتُم
بِهِۦ ۚ مَا عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦٓ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ يَقُصُّ ٱلْحَقَّ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْفَٰصِلِينَ ﴿٥٧﴾ قُل
لَّوْ أَنَّ عِندِى مَا تَسْتَعْجِلُونَ بِهِۦ لَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٨﴾ ۞ وَعِندَهُۥ
مَفَاتِحُ ٱلْغَيْبِ لَا يَعْلَمُهَآ إِلَّا هُوَ ۚ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۚ وَمَا تَسْقُطُ مِن وَرَقَةٍ إِلَّا يَعْلَمُهَا وَلَا حَبَّةٍ
فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْأَرْضِ وَلَا رَطْبٍ وَلَا يَابِسٍ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٥٩﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُم بِٱلَّيْلِ وَيَعْلَمُ
مَا جَرَحْتُم بِٱلنَّهَارِ ثُمَّ يَبْعَثُكُمْ فِيهِ لِيُقْضَىٰٓ أَجَلٌ مُّسَمًّى ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ ثُمَّ يُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٦٠﴾ وَهُوَ ٱلْقَاهِرُ فَوْقَ عِبَادِهِۦ ۖ وَيُرْسِلُ عَلَيْكُمْ حَفَظَةً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ تَوَفَّتْهُ
رُسُلُنَا وَهُمْ لَا يُفَرِّطُونَ ﴿٦١﴾ ثُمَّ رُدُّوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّ ۚ أَلَا لَهُ ٱلْحُكْمُ وَهُوَ أَسْرَعُ ٱلْحَٰسِبِينَ
﴿٦٢﴾ قُلْ مَن يُنَجِّيكُم مِّن ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ تَدْعُونَهُۥ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً لَّئِنْ أَنجَىٰنَا مِنْ هَٰذِهِۦ
لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٣﴾ قُلِ ٱللَّهُ يُنَجِّيكُم مِّنْهَا وَمِن كُلِّ كَرْبٍ ثُمَّ أَنتُمْ تُشْرِكُونَ ﴿٦٤﴾ قُلْ هُوَ
ٱلْقَادِرُ عَلَىٰٓ أَن يَبْعَثَ عَلَيْكُمْ عَذَابًا مِّن فَوْقِكُمْ أَوْ مِن تَحْتِ أَرْجُلِكُمْ أَوْ يَلْبِسَكُمْ شِيَعًا وَيُذِيقَ
بَعْضَكُم بَأْسَ بَعْضٍ ۗ ٱنظُرْ كَيْفَ نُصَرِّفُ ٱلْـَٔايَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ وَكَذَّبَ بِهِۦ قَوْمُكَ وَهُوَ ٱلْحَقُّ ۚ قُل
لَّسْتُ عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿٦٦﴾ لِّكُلِّ نَبَإٍ مُّسْتَقَرٌّ ۚ وَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٦٧﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ٱلَّذِينَ يَخُوضُونَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا
فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ حَتَّىٰ يَخُوضُوا۟ فِى حَدِيثٍ غَيْرِهِۦ ۚ وَإِمَّا يُنسِيَنَّكَ ٱلشَّيْطَٰنُ فَلَا تَقْعُدْ بَعْدَ ٱلذِّكْرَىٰ مَعَ
ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَى ٱلَّذِينَ يَتَّقُونَ مِنْ حِسَابِهِم مِّن شَىْءٍ وَلَٰكِن ذِكْرَىٰ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٦٩﴾

68- Ey rasulüm! Müşriklerin, sana indirdiğimiz ayetlerle alay edip onları yalanladıklarını gördüğün zaman, başka bir konuya geçinceye kadar onlardan yüz çevir ve onlarla birlikte oturma! Eğer şeytan sana unutturur da yanlarından kalkmazsan hatırladıktan sonra (hemen oradan kalk ve) **zalimlerle** (Allah'ın ayetleriyle alay edip onları yalanlayanlarla) **birlikte sakın oturma!**

69- Allah'tan korkan (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duran) **mu'minlere,** (Allah'ın ayetleriyle alay edip yalanladıkları esnada kâfirlerin yanında oturmaları sebebiyle) **zalimlerin hesabından** (günahından) **dolayı bir sorumluluk yoktur** (çünkü zalimlerin küfrüne razı değillerdir)**. Fakat mu'minlere düşen;** (gösterilen sert tavırdan öğüt alıp) **Allah'tan korksunlar** (ayetlerle alay edip onları yalanlamaktan vazgeçsinler ve O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak dursunlar) **diye** (ayetlerle alay eden zalimlerin yanından kalkıp yaptıkları işin kötü olduğunu göstererek onları) **kötü şeylerden nehyetmektir.**

55- İşte, mücrimlerin (hakkı bile bile reddedenlerin) **gittiği yolu** (sapık düşünce ve inançlarını) **ortaya çıkarmak için ayetleri böyle açıklıyoruz** (ki o yoldan uzak durasınız)**.**

56- Ey rasulüm! (Kendilerine gelen hakka karşı kibirlenen inatçı) **Müşriklere şöyle de: “Muhakkak ki ben, sizin Allah dışında ibadet ettiğiniz şeylere ibadet etmekten nehyolundum** (Allah’tan başkasına asla ibadet etmem)**.” Onlara yine de ki: “Ben** (hiçbir konuda) **sizin hevalarınıza tâbi olmam. Eğer hevalarınıza tâbi olursam şüphesiz hakkı ve hidayeti terk etmiş ve sizin gibi sapmış olurum.”**

57- Ey rasulüm! (Hakka karşı kibirli ve inatçı olan) **Müşriklere şöyle de: “Muhakkak ki ben, Rabbimden gelen apaçık deliller üzereyim** (asla heva ve hevesine ya da insanlara körü körüne tâbi olanlardan değilim)**. Fakat siz, bu apaçık delilleri yalanladınız. Bilin ki mucizeleri ya da başınıza hemen gelmesini istediğiniz azabı getirmek benim elimde değildir. Bunların hükmü, her şeyin hükmü elinde olan Allah’a aittir. O, hakkı söyler ve hakla hüküm verir. Ve O, hak ile bâtılın arasını ayıranların en hayırlısıdır.”**

58- Ey rasulüm! (Hakka karşı kibirli ve inatçı olan) **Müşriklere şöyle de: “Eğer başınıza hemen gelmesini istediğiniz azap benim elimde olsaydı elbette onu üzerinize indirirdim ve böylece aramızdaki ihtilaf bitmiş olurdu. Fakat Allah, zalimleri** (kendisine şirk koşanları, rasullerine eziyet edenleri ve hakkı yalanlayanları) **çok iyi bilendir** (kime ne zaman azap edeceğini çok iyi bilir)**.”**

59- (Allah muhakkak zalimleri ve azabı hak edenleri bilir çünkü) **Ğaybın anahtarları O’nun katındadır. Onu, O’ndan başka hiç kimse bilemez. O, karada olanları da denizde olanları da** (sizin bildiğiniz ve bilmediğiniz her şeyi) **bilir. O’nun ilmi dışında bir yaprak bile düşmez. Yerin karanlıklarındaki tohumu, her yaşı ve her kuruyu** (her mevcut olanı, olacak olanın nasıl olacağını ve nasıl yok olacağını) **bilir; hepsi apaçık bir kitapta** (Levhi’l Mahfuz’da) **yazılıdır.**

60- İşte O (Allah)**,** (her) **gece** (uykunuzda) **ruhunuzu** (geçici olarak) **kabzeder ve gündüz** (uyanıkken) **yaptığınız her şeyi bilir. Sonra** (gece kabzettiği ruhu) **gündüz** (uyanmanız için iade edip) **sizi tekrar diriltir ve bu durum takdir edilmiş ecelleriniz gelinceye kadar böylece devam eder. Sonra** (kıyamet günü sizi diriltir ve) **sadece O’na dönersiniz. Sonra da** (dünyada iken) **yapmış olduğunuz her şeyi size haber verir** (ve ona göre hesap sorar)**.**

61- Ve O (Allah)**, kulları üzerinde* (ٱلْقَاهِرِ) el-Kāhir’dir** (her türlü tasarrufa sahiptir)**. Ve üzerinize hafazaları** (yaptığınız her şeyi yazan melekleri) **gönderir. Sizden birine ölüm geldiğinde elçilerimiz** (ölüm melekleri) **onun canını alır. Ve bilin ki onlar, görevlerini yerine getirmekte asla gevşeklik göstermezler.**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen “فَوْقَ (üst)” kelimesi hakkında bkz. el-Enʿâm: 18.

62- Sonra ruhu kabzedilen herkes (yaptıklarının hesabını vermek için) **gerçek sahipleri olan Allah’a döndürülür. Bilin ki hüküm yalnız O’nundur ve O, hesap görenlerin en süratlisidir.**

63- Ey rasulüm! (Hakka karşı kibirli ve inatçı olan) **Müşriklere şöyle de: Karaların ve denizlerin tehlikelerinden sizi kim koruyup kurtarır?!** (Bu durumda iken) **Hem açıktan hem gizli olarak yalnız O’na dua edip yalvararak şöyle dersiniz: “**(Ey Rabbimiz!) **Bizi bu tehlikeden kurtarırsan muhakkak ki sana şükredenlerden** (sadece sana ibadet eden ve sana asla eş koşmayanlardan) **olacağız.”**

64- Ey rasulüm! (Hakka karşı kibirli ve inatçı olan) **Müşriklere de ki: “Uğradığınız bu tehlikeden ve bütün sıkıntılardan sizi yalnız Allah koruyup kurtarır. Bunu bilmenize rağmen** (sıkıntılardan kurtulunca hemen) **O’na eş koşuyorsunuz** (işte en büyük zulüm budur)**.”**

65- Ey rasulüm! (Hakka karşı kibirli ve inatçı olan) **Müşriklere şöyle de: “Biliniz ki Allah size,** (tufan; yıldırım ve taş yağdırma gibi) **üstünüzden veya** (depremler gibi) **ayaklarınızın altından göndereceği felaketlerle ya da sizi fırkalara ayırıp birbirinize eziyet ettirmekle azap etmeye kadirdir.” Ey rasulüm! Belki düşünüp** (bunlardan) **öğüt alırlar diye onlara nasıl değişik deliller gösterdiğimize ibretle bir bak!**

66- Ey rasulüm! Kavmin (Kurayş) **de** (kendilerine gelen) **Kur’ân’ı yalanladı. Hâlbuki o, kesinlikle** (Allah tarafından gönderilmiş) **hak olan bir kitaptır. Müşrik kavmine şöyle de: “Ben** (sadece hakkı tebliğ eden ve ona uymayanları Allah’ın azabıyla korkutan bir rasulüm) **sizin yaptıklarınızdan mesul değilim.”**

67- Muhakkak ki her haberin (doğru mu yanlış mı olduğunun) **ortaya çıkacağı bir zaman vardır.** (Ey rasulümüzü yalanlayanlar! Hakkı yalanladığınızda başınıza azap geleceğini bildiren haber gerçekleştiğinde) **Elbette** (o haberin hak olduğunu) **bileceksiniz.**

وَذَرِ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَعِبٗا وَلَهۡوٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ وَذَكِّرۡ بِهِۦٓ أَن تُبۡسَلَ نَفۡسُۢ بِمَا كَسَبَتۡ
لَيۡسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلِيّٞ وَلَا شَفِيعٞ وَإِن تَعۡدِلۡ كُلَّ عَدۡلٖ لَّا يُؤۡخَذۡ مِنۡهَآۗ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أُبۡسِلُواْ
بِمَا كَسَبُواْۖ لَهُمۡ شَرَابٞ مِّنۡ حَمِيمٖ وَعَذَابٌ أَلِيمُۢ بِمَا كَانُواْ يَكۡفُرُونَ (٧٠) قُلۡ أَنَدۡعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ
مَا لَا يَنفَعُنَا وَلَا يَضُرُّنَا وَنُرَدُّ عَلَىٰٓ أَعۡقَابِنَا بَعۡدَ إِذۡ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ كَٱلَّذِي ٱسۡتَهۡوَتۡهُ ٱلشَّيَٰطِينُ فِي
ٱلۡأَرۡضِ حَيۡرَانَ لَهُۥٓ أَصۡحَٰبٞ يَدۡعُونَهُۥٓ إِلَى ٱلۡهُدَى ٱئۡتِنَاۗ قُلۡ إِنَّ هُدَى ٱللَّهِ هُوَ ٱلۡهُدَىٰۖ وَأُمِرۡنَا لِنُسۡلِمَ
لِرَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ (٧١) وَأَنۡ أَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّقُوهُۚ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ إِلَيۡهِ تُحۡشَرُونَ (٧٢) وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّۖ وَيَوۡمَ يَقُولُ كُن فَيَكُونُۚ قَوۡلُهُ ٱلۡحَقُّۚ وَلَهُ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَ يُنفَخُ فِي ٱلصُّورِۚ عَٰلِمُ ٱلۡغَيۡبِ
وَٱلشَّهَٰدَةِۚ وَهُوَ ٱلۡحَكِيمُ ٱلۡخَبِيرُ (٧٣) ۞ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ ءَازَرَ أَتَتَّخِذُ أَصۡنَامًا ءَالِهَةً إِنِّيٓ أَرَىٰكَ
وَقَوۡمَكَ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ (٧٤) وَكَذَٰلِكَ نُرِيٓ إِبۡرَٰهِيمَ مَلَكُوتَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَلِيَكُونَ مِنَ ٱلۡمُوقِنِينَ
(٧٥) فَلَمَّا جَنَّ عَلَيۡهِ ٱلَّيۡلُ رَءَا كَوۡكَبٗاۖ قَالَ هَٰذَا رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَآ أُحِبُّ ٱلۡأٓفِلِينَ (٧٦) فَلَمَّا رَءَا ٱلۡقَمَرَ
بَازِغٗا قَالَ هَٰذَا رَبِّيۖ فَلَمَّآ أَفَلَ قَالَ لَئِن لَّمۡ يَهۡدِنِي رَبِّي لَأَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلضَّآلِّينَ (٧٧) فَلَمَّا
رَءَا ٱلشَّمۡسَ بَازِغَةٗ قَالَ هَٰذَا رَبِّي هَٰذَآ أَكۡبَرُۖ فَلَمَّآ أَفَلَتۡ قَالَ يَٰقَوۡمِ إِنِّي بَرِيٓءٞ مِّمَّا تُشۡرِكُونَ
(٧٨) إِنِّي وَجَّهۡتُ وَجۡهِيَ لِلَّذِي فَطَرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ حَنِيفٗاۖ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ (٧٩) وَحَآجَّهُۥ
قَوۡمُهُۥۚ قَالَ أَتُحَٰٓجُّوٓنِّي فِي ٱللَّهِ وَقَدۡ هَدَىٰنِۚ وَلَآ أَخَافُ مَا تُشۡرِكُونَ بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يَشَآءَ رَبِّي شَيۡـٔٗاۚ
وَسِعَ رَبِّي كُلَّ شَيۡءٍ عِلۡمًاۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ (٨٠) وَكَيۡفَ أَخَافُ مَآ أَشۡرَكۡتُمۡ وَلَا تَخَافُونَ أَنَّكُمۡ
أَشۡرَكۡتُم بِٱللَّهِ مَا لَمۡ يُنَزِّلۡ بِهِۦ عَلَيۡكُمۡ سُلۡطَٰنٗاۚ فَأَيُّ ٱلۡفَرِيقَيۡنِ أَحَقُّ بِٱلۡأَمۡنِۖ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ (٨١)

mam, sadece O'na ibadet ederim)**."**

80- İbrahim, müşrik kavmi kendisiyle (Allah'ın tevhidi konusunda) **çekişmeye** (ve onu sahte ilahlarıyla korkutmaya) **başlayınca kavmine şöyle dedi: "Allah hakkında** (O'nun tevhid edilmesi ve ibadetlerin yalnız O'na yapılması gerektiği konusunda) **mı benimle tartışıyorsunuz? Allah beni hidayete muvaffak kılmışken size tâbi olmamı mı bekliyorsunuz? Bilin ki ben, sizin Allah'a eş koştuğunuz putların hiçbirinden korkmam. Rabbim dilemedikçe başıma hiçbir zarar gelmez. Rabbim her şeyi ilmiyle kuşatmıştır** (hiçbir şey O'ndan gizli değildir)**. Hâlâ öğüt almaz mısınız** (içinde bulunduğunuz küfür ve şirki terk edip Allah'ın tevhidine neden sarılmıyorsunuz)**?!"**

81- İbrahim (taptıkları ilahlarla kendisini korkutan müşriklere) **şöyle dedi: "Siz hiçbir delile dayanmaksızın Allah'a eş koşmaktan korkmuyorken sizin Allah'tan başka taptığınız ilahlardan ben nasıl korkarım?! Bu iki topluluktan hangisi azaptan güvende olmaya daha layık, siz mi yoksa biz mi?! Eğer bunu biliyorsanız o topluluğa tâbi olun!** (Bilin ki korkudan emin olmayı ancak Allah'ı birleyip şirk koşmayan, bütün ibadetleri sadece O'na yapan, O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran ve O'nun azabından korkan muvahhidler hak eder.)**"**

70- Ve ey rasulüm! (Allah’ın bildirdiği, uymaları gereken hak) **Dinlerini** (alay edip hafife alarak) **oyun ve eğlence hâline getiren, dünya hayatının geçici metaının kendilerini aldattığı müşriklerden uzak dur! İşledikleri günahlar sebebiyle nefislerin helak olmaması için** (insanlara) **Kur’ân ile öğüt ver!** (Kötü amellerinden dolayı azaba uğratılıp) **Helak edilenlerin Allah’tan başka** (azabı engelleyecek) **hiçbir velileri** (dostları) **ve** (uğradıkları azabı üzerlerinden kaldıracak) **hiçbir şefaatçileri olmayacaktır.** (Azaptan kurtulmak için) **Fidye olarak ne verirlerse versinler, onlardan kabul edilmeyecektir. İşte onlar, işledikleri günahlardan dolayı helak olanlardır.** (Dünyada iken kendilerine gelen) **Hakkı bile bile inkâr etmeleri sebebiyle** (cehennemde) **onlar için ateşten içecek ve acıklı bir azap olacaktır.**

71- Ey rasulüm! (Hakka karşı kibirli ve inatçı olan) **Müşriklere de ki: “Allah bizi hidayete** (İslam’a) **muvaffak kıldıktan sonra** (küfre ve şirke) **geri dönerek bize hiçbir fayda ve zarar veremeyen, Allah’tan başka varlıklara mı ibadet edeceğiz?! Ve böylece, tıpkı şeytanların saptırıp yeryüzünde şaşkın bir duruma düşürdüğü** (ne tarafta karar kılacağını bilemeyen) **ve** (Müslüman) **arkadaşları kendisini, “Bize dön!” diye hidayete çağırdığı hâlde** (onlara) **icabet etmekte kararsız kimseler gibi mi olacağız?!”** (Ey rasulüm! Sizi kendi dinlerine çağıran o müşriklere haykırıp) **Şöyle de: “Bilin ki** (siz doğru yol üzerinde değilsiniz) **doğru yol, Allah’ın yoludur ve biz** (hayatın her alanında hem zahiren hem de bâtınen yalnız) **âlemlerin Rabbine** (O’nun şeriatine) **boyun eğmekle emrolunduk.”**

72- “Ve (hayatın her alanında hem zahiren hem de bâtınen yalnız kendisine boyun eğmemizi emreden âlemlerin rabbi) **Allah bize, “Namazı** (rükün ve şartlarına riayet ederek gerektiği gibi) **ikame edin ve Allah’tan korkun** (ölünceye kadar O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!” diye de emretti. Ve biliniz ki** (kıyamet gününde) **O’nun huzurunda toplanacaksınız** (ve yaptıklarınızdan sorulacaksınız)**.”**

73- (Ey Allah’tan başkasına ibadet eden müşrikler! O taptıklarınız hiçbir şey yaratamazlar.) **Muhakkak ki Allah gökleri ve yeri hak ile** (azametinin, kudretinin ve uluhiyetinin bilinmesi için hikmetle) **yaratandır** (öyleyse sadece O’na ibadet edin)**. Allah bir şey var etmeyi irade etmişse** (ki iradesi ezelidir)* **“**(Şu vakitte) **Ol!” der, o da** (tayin ettiği vakit geldiğinde) **hemen oluverir. O’nun emri haktır** (mutlaka gerçekleşir)**. Ve sûra üflendiği gün mülk** (hükümranlık) **sadece O’nundur. O, ğaybı** (kullarının bilmediği şeyleri) **ve şahid olunan** (kullarının bildiği) **şeyleri en ince teferruatıyla bilendir. Ve O** (ٱلْحَكِيم) **el-Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**,** (ٱلْخَبِير) **el-Ḫabîr’dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

74- Ey rasulüm! İbrahim’in, babası Azer’e şöyle dediğini hatırla: “Putlara taparak onları ilah mı ediniyorsun?! Muhakkak ki ben, seni ve kavmini (böyle yaptığınız için) **apaçık bir sapıklık içinde görüyorum** (çünkü ibadet edilmeyi hak eden sadece Allah’tır)**.”**

75- İbrahim’e, (babasının ve kavminin sapıklığını gösterdiğimiz gibi) **göklerin ve yerlerin geniş mülkünü de gösteriyoruz ki** (Allah’ın vahdaniyetini ve ibadete layık tek ilah olduğunu ispatlamak için) **insanlara delil olarak kullansın. Ayrıca** (Allah’ın her şeye kadir olduğu ve hiçbir ortağı bulunmadığı konusunda) **yakini imanı görerek artsın.**

76- İbrahim gece olunca bir yıldız gördü ve (kavmine sapıklıklarını göstermek için) **“Benim Rabbim bu mu?!” dedi. Bir müddet sonra o yıldız kaybolunca, “Ben kaybolanları sevmem** (bu bizim ilahımız olamaz çünkü hak olan ilahta asla değişiklik olmaz)**.” dedi.**

77- Sonra İbrahim Ay’ın çıktığını görünce (kavmine)**, “Benim Rabbim bu mu?!” dedi. Bir müddet sonra Ay da kaybolunca “**(Bu bizim ilahımız olamaz çünkü hak olan ilahta değişiklik olmaz.) **Eğer** (gerçek) **Rabbim** (olan Allah) **beni doğru yola** (O’nun tevhidine ve yalnız O’na ibadete) **muvaffak kılmazsa şüphesiz haktan sapanlardan** (müşriklerden) **olurum.” dedi.**

78- İbrahim Güneş’in doğduğunu görünce, “Benim Rabbim bu mu?! Bu (Ay ve yıldızlardan) **daha büyüktür.” dedi. Güneş de kaybolunca** (kavmine) **şöyle dedi: “Ey kavmim! Biliniz ki ben, sizin Allah’a ortak koştuğunuz bu şeylerden** (ve O’na ortak koşulan her şeyden) **beriyim.”**

79- İbrahim (kavminin dininden beri olduğunu ilan ettikten sonra kendi dinini haykırarak) **şöyle dedi: “Muhakkak ki ben, yüzümü** (her şeyimi) **gökleri ve yeri örneksiz yaratan Allah’a ihlasla teslim ettim ve hanif olan dine** (şirkten uzak, halis tevhid dinine) **bağlandım. Bilin ki ben, müşriklerden değilim** (Allah’a zatında, sıfatlarında, hak ve yetkilerinde asla başka varlıkları eş koş-

---

* Allahu Teâlâ’nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَمْ يَلْبِسُوٓا۟ إِيمَـٰنَهُم بِظُلْمٍ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْأَمْنُ وَهُم مُّهْتَدُونَ ﴿٨٢﴾ وَتِلْكَ حُجَّتُنَآ ءَاتَيْنَـٰهَآ
إِبْرَٰهِيمَ عَلَىٰ قَوْمِهِۦ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَـٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٨٣﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ
كُلًّا هَدَيْنَا ۚ وَنُوحًا هَدَيْنَا مِن قَبْلُ ۖ وَمِن ذُرِّيَّتِهِۦ دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَـٰنَ وَأَيُّوبَ وَيُوسُفَ وَمُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ ۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٤﴾ وَزَكَرِيَّا وَيَحْيَىٰ وَعِيسَىٰ وَإِلْيَاسَ ۖ كُلٌّ مِّنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿٨٥﴾
وَإِسْمَـٰعِيلَ وَٱلْيَسَعَ وَيُونُسَ وَلُوطًا ۚ وَكُلًّا فَضَّلْنَا عَلَى ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٨٦﴾ وَمِنْ ءَابَآئِهِمْ وَذُرِّيَّـٰتِهِمْ وَإِخْوَٰنِهِمْ ۖ
وَٱجْتَبَيْنَـٰهُمْ وَهَدَيْنَـٰهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٨٧﴾ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ وَلَوْ
أَشْرَكُوا۟ لَحَبِطَ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٨٨﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَـٰهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ وَٱلْحُكْمَ وَٱلنُّبُوَّةَ ۚ فَإِن
يَكْفُرْ بِهَا هَـٰٓؤُلَآءِ فَقَدْ وَكَّلْنَا بِهَا قَوْمًا لَّيْسُوا۟ بِهَا بِكَـٰفِرِينَ ﴿٨٩﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَى ٱللَّهُ ۖ فَبِهُدَىٰهُمُ
ٱقْتَدِهْ ۗ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْعَـٰلَمِينَ ﴿٩٠﴾ وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ إِذْ
قَالُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ بَشَرٍ مِّن شَىْءٍ ۗ قُلْ مَنْ أَنزَلَ ٱلْكِتَـٰبَ ٱلَّذِى جَآءَ بِهِۦ مُوسَىٰ نُورًا وَهُدًى
لِّلنَّاسِ ۖ تَجْعَلُونَهُۥ قَرَاطِيسَ تُبْدُونَهَا وَتُخْفُونَ كَثِيرًا ۖ وَعُلِّمْتُم مَّا لَمْ تَعْلَمُوٓا۟ أَنتُمْ وَلَآ ءَابَآؤُكُمْ ۖ قُلِ
ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ ذَرْهُمْ فِى خَوْضِهِمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩١﴾ وَهَـٰذَا كِتَـٰبٌ أَنزَلْنَـٰهُ مُبَارَكٌ مُّصَدِّقُ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَلِتُنذِرَ
أُمَّ ٱلْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا ۚ وَٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۖ وَهُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩٢﴾ وَمَنْ
أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ قَالَ أُوحِىَ إِلَىَّ وَلَمْ يُوحَ إِلَيْهِ شَىْءٌ وَمَن قَالَ سَأُنزِلُ مِثْلَ مَآ
أَنزَلَ ٱللَّهُ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّـٰلِمُونَ فِى غَمَرَٰتِ ٱلْمَوْتِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ بَاسِطُوٓا۟ أَيْدِيهِمْ أَخْرِجُوٓا۟ أَنفُسَكُمُ ۖ ٱلْيَوْمَ
تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ غَيْرَ ٱلْحَقِّ وَكُنتُمْ عَنْ ءَايَـٰتِهِۦ تَسْتَكْبِرُونَ ﴿٩٣﴾

93- Allah hakkında (“Allah hiçbir beşere vahiy indirmedi.” gibi sözler söyleyerek) **yalan uyduran veya kendisine hiçbir şey vahyedilmediği hâlde “Bana da vahiy indirildi.” diyenden ve “Allah’ın indirdiği Kur’ân gibi ben de kitap indireceğim.” diyenden daha zalim kim olabilir?! Ey rasulüm! Bu zalimlerin, ölümün şiddetli ızdırabı içindeyken ve melekler onlara ellerini uzatıp işkence yaparak** (ve sert bir şekilde azarlayarak)**, “Ruhlarınızı çıkarın bakalım** (onları alacağız)**, Allah hakkında söylediğiniz yalanlardan ve** (Muhammed’e indirilen) **Allah’ın ayetleri karşısında kibirlenip yüz çevirmenizden dolayı bugün alçaltıcı bir azaba uğrayacaksınız.” derken hâllerinin nice olduğunu bir görseydin.** (İşte o zaman, hakka karşı inatçı ve kibirli zalimlerin canları çıkarılırken ne muazzam bir azaba uğradıklarını anlardın.)

82- (Ey İbrahim’i putlarıyla korkutan müşrikler!) **Biliniz ki ancak** (Allah’ın istediği şekilde) **iman edip imanlarına zulüm** (şirk) **karıştırmayanlar güvende olmayı hak eder ve hidayet üzerinde olanlar da onlardır!**

83- İşte bu (“Müşrikler mi yoksa muvahhidler mi azaptan güvende olmaya daha layık?” sorusu)**, İbrahim’e kavmine galip gelmesi için verdiğimiz hüccetimizdir. Muhakkak ki biz, kullarımızdan dilediğimizin derecelerini** (dünyada da ahirette de) **yükseltiriz. Ey rasulüm! Bil ki senin Rabbin** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (yaptığınız her şeyi gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar bilendir)**.**

84- İbrahim’e (tevhide sarılıp müşrik kavminden uzaklaştığı için mükâfaat olsun diye oğul olarak) **İshak ile** (torun olarak) **Yakub’u verdik ve ikisini de** (rasul yapıp) **doğru yola** (hak dine) **muvaffak kıldık. Bunlardan önce Nuh’u da** (rasul yapıp) **doğru yola** (hak dine) **muvaffak kılmıştık. Onun** (Nuh’un) **zürriyetinden Davud’u, Süleyman’ı, Eyyub’u, Yusuf’u, Musa’yı ve Harun’u da** (rasul yapıp) **doğru yola** (hak dine) **muvaffak kıldık. Bilin ki biz,** (nebileri mükâfaatlandırdığımız gibi onların yolunu takip eden) **muhsinleri** (ihlasla tevhide sarılıp Allah’a hiçbir şeyi şirk koşmayan ve O’nun razı olduğu salih amelleri işleyip O’na itaat edenleri de) **işte böyle** (üstün derecelerle) **mükâfaatlandırırız.**

85- (Nuh’u rasul yapıp hak dine muvaffak kıldığımız gibi onun zürriyetinden) **Zekeriyya, Yahya, İsa ve İlyas’ı da** (rasul yapıp) **doğru yola** (hak dine) **muvaffak kıldık. Onların hepsi salihlerden** (rasul olarak seçtiğimiz itaatkâr ve ibadetkâr kullarımızdan) **idi.**

86- (Aynı şekilde Nuh’un zürriyetinden) **İsmail’i, Elyesa’yı, Yunus’u ve Lut’u da** (rasul yapıp) **doğru yola** (hak dine) **muvaffak kıldık. Onların hepsini** (rasul yapıp büyük dereceler vererek yaşadıkları dönemdeki) **âlemlerden üstün kıldık.**

87- İşte ismini zikrettiğimiz bu rasullerin babalarından, çocuklarından ve kardeşlerinden (ismini zikretmediğimiz) **bazılarını da** (hak dinimizi tebliğ etmeleri için nebi olarak) **seçtik ve onları doğru yola** (hak dine) **muvaffak kıldık.**

88- (İsmi zikredilen ve zikredilmeyen bütün nebi ve rasullerin muvaffak kılındığı) **İşte bu hidayet, Allah’ın** (hak, tevhid) **dinidir. O, kullarından dilediğini bu dine muvaffak kılar. Eğer** (O’na zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak veya yetkilerinde ya da ibadette) **şirk koşarlarsa yapmış oldukları** (bütün iyi) **amelleri** (ahiret gününde) **boşa gider.**

89- (Nuh ve zürriyetinden hak dine muvaffak kılıp risaletimizi tebliğ etmeleri için seçtiğimiz ve ismini zikrettiğimiz) **İşte bu kimselere kitap, hikmet** (kitabın hükümlerini gerektiği gibi anlama, söz ve amelde her zaman doğruya isabet etme nimeti) **ve nebilik verdik. Ey rasulüm! Eğer müşrikler senin getirdiklerini inkâr ederlerse bilsinler ki biz onların yerine, getirdiklerini inkâr etmeyip gerçek manada iman eden** (ve bu dini hayatının her alanında uygulayıp ona davet eden) **yeni bir kavmi** (muhacir, ensar ve kıyamete kadar onlara tâbi olanları) **vekil kılarız.**

90- İşte onlar (zikrettiğimiz bu nebi ve rasuller) **Allah’ın kendilerini doğru yola** (hak dine) **muvaffak kıldığı kimselerdir. Sen de onları örnek alıp muvaffak kılındıkları hidayete tâbi ol! Ey rasulüm! Müşrik kavmine de ki: “Kur’ân’ı beyan etmem sebebiyle sizden hiçbir ücret istemiyorum. Bilin ki bu Kur’ân, bütün âlemler** (cinler ve insanlar) **için doğru yolu** (İslam’ı) **gösteren bir öğüttür** (ancak ona tâbi olan hakka ulaşır)**.”**

91- O müşrikler (rasulümüze)**, “Allah beşerden hiç kimseye** (vahyederek) **bir şey indirmiş değildir.” dedikleri zaman, Allah’ı hak ettiği şekilde yüceltmiş olmadılar. Ey rasulüm! Onlara de ki: “Musa’nın getirdiği, insanlar için nur** (karanlığı aydınlatıcı) **ve hidayet** (doğru yolu gösterici) **olan kitabı** (Tevrât’ı) **kim indirdi?!** (Ey Yahudiler!) **Siz,** (nur ve hidayet olan) **o kitabı** (Tevrât’ı) **defterlere yazıp saklıyorsunuz ve ondaki bilgilerden hevanıza uygun olanları ortaya çıkarıyor, çoğunu ise hevanıza uygun olmadığı için gizliyorsunuz.** (Ey müşrikler!) **Sizin ve babalarınızın daha önce bilmediği şeyler size** (Kur’ân ile) **öğretildi.” Ey rasulüm!** (Onlara hakkı haykırarak) **“Muhakkak ki Tevrât’ı da Kur’ân’ı da indiren Allah’tır.” de. Sonra** (hakka tâbi olmazlarsa) **onları kendi cehalet ve sapıklıkları içinde bırak,** (başlarına azap gelinceye kadar) **oynayadursunlar.**

92- Ve ey rasulüm! Sana indirdiğimiz bu kitap (Kur’ân)**, mübarek** (bereket vesilesi) **olan ve daha önce** (rasullere) **indirdiğimiz kitapları tasdik eden bir kitaptır. Onu sana, hem Ummu’l-Kura** (Mekke) **ehlini hem de onun dışındaki yerlerde yaşayan herkesi** (hidayeti bulsunlar diye) **uyarman için indirdik. Ahirete** (öldükten sonra herkesin hesaba çekileceğine) **gerçekten inananlar elbette bu kitaba** (Kur’ân’a) **iman eder** (onunla amel eder) **ve namazlarını da muhafaza ederler** (namazlarını rükün ve farzlarına riayet ederek gerektiği şekilde kılarlar).

وَلَقَدْ جِئْتُمُونَا فُرَٰدَىٰ كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَتَرَكْتُم مَّا خَوَّلْنَٰكُمْ وَرَآءَ ظُهُورِكُمْ ۖ وَمَا نَرَىٰ مَعَكُمْ
شُفَعَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ أَنَّهُمْ فِيكُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ ۚ لَقَد تَّقَطَّعَ بَيْنَكُمْ وَضَلَّ عَنكُم مَّا كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٩٤﴾
۞ إِنَّ ٱللَّهَ فَالِقُ ٱلْحَبِّ وَٱلنَّوَىٰ ۖ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَمُخْرِجُ ٱلْمَيِّتِ مِنَ ٱلْحَىِّ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ ۖ
فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ ﴿٩٥﴾ فَالِقُ ٱلْإِصْبَاحِ وَجَعَلَ ٱلَّيْلَ سَكَنًا وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ حُسْبَانًا ۚ ذَٰلِكَ تَقْدِيرُ ٱلْعَزِيزِ
ٱلْعَلِيمِ ﴿٩٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلنُّجُومَ لِتَهْتَدُوا۟ بِهَا فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ ﴿٩٧﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ فَمُسْتَقَرٌّ وَمُسْتَوْدَعٌ ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَفْقَهُونَ
﴿٩٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ نَبَاتَ كُلِّ شَىْءٍ فَأَخْرَجْنَا مِنْهُ خَضِرًا نُّخْرِجُ مِنْهُ
حَبًّا مُّتَرَاكِبًا وَمِنَ ٱلنَّخْلِ مِن طَلْعِهَا قِنْوَانٌ دَانِيَةٌ وَجَنَّٰتٍ مِّنْ أَعْنَابٍ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُشْتَبِهًا وَغَيْرَ
مُتَشَٰبِهٍ ۗ ٱنظُرُوٓا۟ إِلَىٰ ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَيَنْعِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكُمْ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٩٩﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ شُرَكَآءَ
ٱلْجِنَّ وَخَلَقَهُمْ ۖ وَخَرَقُوا۟ لَهُۥ بَنِينَ وَبَنَٰتٍۭ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٠٠﴾ بَدِيعُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ أَنَّىٰ يَكُونُ لَهُۥ وَلَدٌ وَلَمْ تَكُن لَّهُۥ صَٰحِبَةٌ ۖ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ فَٱعْبُدُوهُ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ وَكِيلٌ
﴿١٠٢﴾ لَّا تُدْرِكُهُ ٱلْأَبْصَٰرُ وَهُوَ يُدْرِكُ ٱلْأَبْصَٰرَ ۖ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٠٣﴾ قَدْ جَآءَكُم بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنْ
أَبْصَرَ فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَنْ عَمِىَ فَعَلَيْهَا ۚ وَمَآ أَنَا۠ عَلَيْكُم بِحَفِيظٍ ﴿١٠٤﴾ وَكَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْءَايَٰتِ وَلِيَقُولُوا۟
دَرَسْتَ وَلِنُبَيِّنَهُۥ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١٠٥﴾ ٱتَّبِعْ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٦﴾

ispat eden) **apaçık deliller gelmiştir. Kim bu delilleri görüp ona göre amel ederse kendi yararına, kim de onlara karşı kör olup zıddına amel ederse kendi zararına olur. Bilin ki ben, sizin üzerinize ḥafîẓ** (amellerinizi yazıp gözetleyici) **değilim** (ben ancak Allah tarafından bana vahyedilenleri bildiren bir rasulüm, yaptıklarınızı gözetip ona göre sizi hesaba çekecek olan ise Allah'tır)**."**

105- (Ey rasulüm! Allah'ın her şeye kadir olduğunu, sadece O'na ibadet edilmesi gerektiğini ve şirkin her türünün zulüm olduğunu değişik delillerle ispat ettiğimiz gibi korkutan, müjdeleyen ve öğüt veren) **Ayetlerimizi de böylece değişik şekillerde açıklıyoruz. Fakat** (buna rağmen hakkı istemeyen) **müşrikler, "**(Getirdiğin şeyler vahiy değildir) **Sen bunları başkalarından** (daha önceki kitap ehlinden) **öğrendin." derler. Muhakkak ki biz hakkı,** (bütün insanlara açıkladığımız gibi) **bilen** (düşünüp ibret almak isteyen) **kavim için de değişik şekillerde açıklıyoruz** (çünkü ancak onlar hakka iman edip sımsıkı sarılır)**.**

106- Ey rasulüm! Sadece Rabbinin sana vahyettiği şeylere uy (bütün hayatını ona göre düzenle)**!** (Sakın müşriklerin Allah dışında ibadete çağırdığı şeylere ibadet etme çünkü) **Tek hak ilah O'dur, O'ndan başka ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur. Sen,** (hakka bile bile karşı gelip inkârda inat eden) **müşriklerden yüz çevir** (kalbini onların amelleriyle meşgul etme çünkü onların hesabı Allah'a aittir)**.**

94- (Dirilme gününde bu zalim kâfirlere şöyle denilecektir) **"İşte, sizi ilk defa yarattığımız gibi tek tek bize geldiniz ve** (dünyada) **sahip kıldığımız** (ailenizi, mallarınızı, mevkilerinizi ve) **her şeyi** (istemeyerek) **arkanızda bıraktınız.** (Allah katında) **Size şefaat edeceğini iddia ettiğiniz ve Allah ile beraber ibadet ettiğiniz ortaklarınızı da yanınızda görmüyoruz. Onlarla aranızdaki tüm bağlarınız kesildi ve** (dünyada) **iddia ettiğiniz şeyin** (onların size şefaatçi olacaklarına dair inancınızın) **doğru olmadığı da belli oldu."**

95- Muhakkak ki Allah tohum tanesini yarıp ekini çıkaran, hurma çekirdeğini yarıp hurma ağacını çıkaran ve ölüden canlıyı, canlıdan ölüyü çıkarandır. Ey müşrikler! İşte bunları yapan ve her şeyi yaratanın Allah olduğuna (O'nun birliğine ve ibadete yalnız O'nun layık olduğuna) **dair çevrenizde birçok delil gördüğünüz hâlde nasıl da haktan ayrılıyorsunuz** (hem kendiniz Allah'tan başkasına ibadet ediyor hem insanları da sizin gibi şirk koşmaya çağırıyor hem de yalnız Allah'a ibadet edenlere düşman oluyorsunuz)**?!**

96- O (rabbiniz olan Allah)**, geceyi yarıp gündüzün aydınlığını çıkaran, geceyi** (gündüz yorgunluğunu atacağınız) **dinlenme vakti kılan ve güneşi de ayı da belli bir düzen ve zaman içinde hareket ettirendir. İşte bütün bu mükemmel olaylar,** (ٱلْعَزِيز) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyen yüce izzet sahibi) **ve** (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince teferruatına kadar bilen mükemmel ilim sahibi) **olan Allah'ın takdiriyle** (dileyip yaratmasıyla) **meydana gelmektedir.**

97- Ve ey insanlar! O (Allah)**, karaların ve denizlerin karanlıklarında yolunuzu bulabilmeniz için yıldızları yaratandır. İşte, bilen kavim için** (düşünüp ibret alsınlar ve şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet etsinler diye) **delilleri böyle değişik şekillerde tafsilatlı olarak açıkladık.**

98- Ve O (Allah)**, sizi tek bir nefisten** (babanız Âdem'den) **yarattı. Sonra yerleşip kalacağınız** (annelerin rahmi vb.) **bir yer ve muhafaza edilip saklanacağınız** (babaların sulbü vb.) **bir yer var etti. İşte, Allah'ın kelamını anlayan kavim için** (düşünüp ibret alsınlar ve şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet etsinler diye) **delilleri böyle değişik şekillerde tafsilatlı olarak açıkladık.**

99- Ve (ibadete yalnız kendisi layık olan ve hiçbir ortağı olmayan) **Allah, gökten su indirendir. O suyla, kendisinden her şeyin faydalanıp geliştiği bitkiler çıkardık. Onunla yeşil** (taze) **olan her bitkiyi bitirdik. Bu bitkilerden** (buğday başağı gibi) **üst üste dizili tohum taneleri, uzanarak hurma ağacından rahatlıkla alınabilecek hurma salkımları, üzüm bağları, zeytin ve nar çıkardık. Onlardan bazılarının yaprakları birbirine benzer fakat ürünleri farklıdır.** (Ey insanlar!) **İlk çıkan** (ham) **ürünlere, sonra da onların nasıl olgunlaştığına bir bakın! Muhakkak ki bunlarda Allah'a gerçek manada iman eden kavim için** (O'nun vahdaniyetine, sadece O'na ibadet edilmesi gerektiğine ve mükemmel kudretine işaret eden) **ibret alınacak deliller vardır** (bu delillerden ancak mu'minler istifade eder)**.**

100- (Allah'tan başkasına ibadet eden) **Müşrikler, cinleri de** (ibadette) **Allah'a ortak koştular. Hâlbuki onları da Allah yaratmıştır** (yaratılana değil, ancak yaratana ibadet edilir)**. Hiçbir ilme dayanmadan Allah hakkında erkek ve kız çocukları olduğuna dair yalan da uydurdular. Allah onların bu** (yalan ve bâtıl) **vasıflandırmalarından münezzeh ve yücedir.**

101- (İftira atılarak kendisine eş koşulan ve yalan söylenerek çocuk isnat edilen) **O gerçek ilah, gökleri ve yeri örneksiz yaratmıştır. O'nun eşi olmadığı hâlde nasıl çocuğu olabilir ki?!** (Onların eş koştukları dâhil) **Her şeyi yaratan O'dur. Ve O, gizli açık her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir** (herkese yaptıklarının hesabını soracaktır)**.**

102- (Ey Allah'a eş koşan müşrikler!) **Bilin ki** (her şeyi yaratan ve her şeyi bilen) **o Allah, sizin gerçek rabbinizdir. O'ndan başka ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur.** (İbadet ettiğiniz sahte ilahlar dâhil) **Her şeyi yaratan muhakkak O'dur, öyleyse sadece O'na ibadet edin** (O'nun emirlerine boyun eğip yasaklarından uzak durun, hayatınızın her alanını O'nun şeriatine göre düzenleyin ve O'nun hükümlerinden başka hükümlere muhakeme olmayın)**! Muhakkak ki O, her şeye vekildir** (kullarını gözetleyen, koruyan ve mükemmel hikmetiyle idare edendir)**.**

103- Gözler O'nu asla idrak edemez (Allah'ın gerçeğini bilemez) **fakat O, bütün gözleri** (ve gözlerin gördüğü her şeyi en ince ayrıntısıyla) **idrak eder. Bilin ki O** (ٱللَّطِيف) **el-Latīf'tir** (kullarına lütufta bulunan, onlar için hayırlı ve menfaatlerine olan şeyleri kolaylaştırıp muvaffak kılan ve kullarını yumuşaklıkla ıslah edendir), (ٱلْخَبِير) **el-Ḫabîr'dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

104- "Ey insanlar! Muhakkak ki (benim vasıtamla) **size Rabbinizden** (yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğini ve şirkin en büyük zulüm olduğunu

وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشْرَكُوا۟ ۗ وَمَا جَعَلْنَـٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٧﴾ وَلَا تَسُبُّوا۟ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَسُبُّوا۟ ٱللَّهَ عَدْوًۢا بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ كَذَٰلِكَ زَيَّنَّا لِكُلِّ أُمَّةٍ عَمَلَهُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّهِم مَّرْجِعُهُمْ
فَيُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٠٨﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَـٰنِهِمْ لَئِن جَآءَتْهُمْ ءَايَةٌ لَّيُؤْمِنُنَّ بِهَا ۚ قُلْ إِنَّمَا
ٱلْـَٔايَـٰتُ عِندَ ٱللَّهِ ۖ وَمَا يُشْعِرُكُمْ أَنَّهَآ إِذَا جَآءَتْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠٩﴾ وَنُقَلِّبُ أَفْـِٔدَتَهُمْ وَأَبْصَـٰرَهُمْ كَمَا لَمْ
يُؤْمِنُوا۟ بِهِۦٓ أَوَّلَ مَرَّةٍ وَنَذَرُهُمْ فِى طُغْيَـٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١٠﴾ ۞ وَلَوْ أَنَّنَا نَزَّلْنَآ إِلَيْهِمُ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةَ وَكَلَّمَهُمُ ٱلْمَوْتَىٰ
وَحَشَرْنَا عَلَيْهِمْ كُلَّ شَىْءٍ قُبُلًا مَّا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوٓا۟ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ يَجْهَلُونَ ﴿١١١﴾
وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا شَيَـٰطِينَ ٱلْإِنسِ وَٱلْجِنِّ يُوحِى بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ زُخْرُفَ ٱلْقَوْلِ
غُرُورًا ۚ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ مَا فَعَلُوهُ ۖ فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١١٢﴾ وَلِتَصْغَىٰٓ إِلَيْهِ أَفْـِٔدَةُ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ
وَلِيَرْضَوْهُ وَلِيَقْتَرِفُوا۟ مَا هُم مُّقْتَرِفُونَ ﴿١١٣﴾ أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْتَغِى حَكَمًا وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ إِلَيْكُمُ ٱلْكِتَـٰبَ
مُفَصَّلًا ۚ وَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَـٰهُمُ ٱلْكِتَـٰبَ يَعْلَمُونَ أَنَّهُۥ مُنَزَّلٌ مِّن رَّبِّكَ بِٱلْحَقِّ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ
﴿١١٤﴾ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ صِدْقًا وَعَدْلًا ۚ لَّا مُبَدِّلَ لِكَلِمَـٰتِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿١١٥﴾ وَإِن تُطِعْ أَكْثَرَ
مَن فِى ٱلْأَرْضِ يُضِلُّوكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿١١٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعْلَمُ مَن يَضِلُّ عَن سَبِيلِهِۦ ۖ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿١١٧﴾ فَكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كُنتُم بِـَٔايَـٰتِهِۦ
مُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تَأْكُلُوا۟ مِمَّا ذُكِرَ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَقَدْ فَصَّلَ لَكُم مَّا حَرَّمَ عَلَيْكُمْ
إِلَّا مَا ٱضْطُرِرْتُمْ إِلَيْهِ ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا لَّيُضِلُّونَ بِأَهْوَآئِهِم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُعْتَدِينَ ﴿١١٩﴾

118- Ey (bana, rasulüme ve indirdiklerime) **iman eden kullarım! Kesilirken üzerine Allah'ın ismi zikredilen** (şeriatin, kestiklerinin yenilmesine izin verdiği kişiler tarafından kesilen) **hayvanların etinden yiyin! Eğer Allah'ın** (helal ve haram konusunda) **indirdiği ayetlere gerçek manada iman etmişseniz** (insi ve cinni) **şeytanların** (helal kıldığı hayvanların etinden yeme konusunda, sakın onların) **vesveselerine tâbi olmayın!**

119- Ve ey iman edenler! Kesilirken üzerine Allah'ın ismi zikredilen (şeriatin, kestiklerinin yenilmesine izin verdiği kişiler tarafından kesilen) **hayvanların etinden yemenizi engelleyen şey nedir?! Oysa Allah, sizlere yenilmesi helal ve haram kılınan hayvanları da beyan edip zaruret durumunda yapmanız gerekenleri tafsilatlı olarak açıklamıştır.** (Öyleyse harama düşmemek gayesiyle helal kıldığım şeyleri niye yemiyorsunuz?!) **Muhakkak ki müşriklerin çoğu,** (Allah'ın haram kıldığı hayvanların helal olduğunu ispatlamak için sizinle tartışır ve) **kendilerine tâbi olanları hak olan hiçbir delile dayanmaksızın, bâtıl görüşlerle** (Allah'ın haram kıldığını helal, helal kıldığını da haram kılarak) **saptırır. Ey rasulüm! Bil ki** (helal ve haram sınırlarını koyan) **Rabbin, koyduğu sınırları aşan kâfirleri çok iyi bilir** (onlara hak ettikleri cezayı mutlaka verecektir).

107- Ey rasulüm! Bil ki Allah dileseydi o müşrikler (Allah'a) **şirk koşmazlardı. Muhakkak ki biz seni, onlar üzerine ḥafîẓ** (amellerini yazıp gözetleyici) **kılmadık. Yine sen onlara vekil** (koruyucu, rızıklarını verici ve ihtiyaçlarını giderici) **de değilsin** (sen ancak Allah tarafından sana vahyedilenleri bildiren bir rasulsün; onlara ḥafîẓ ve vekil olan sadece Allah'tır, hesap soracak olan da sadece O'dur)**.**

108- Ve ey iman edenler! Müşriklerin, Allah dışında ibadet ettikleri ilahlarına (hak ettikleri hâlde) **sövmeyin, böyle yaparsanız onlar da** (ilahlarına aşırı bağlılıkları sebebiyle hiç düşünmeden) **misilleme olarak ve cahilliklerinden dolayı Allah'a söverler.** (Allah'tan başkasına ibadet eden) **Bu müşriklere** (hidayete muvaffak kılmadığımız için) **amellerini süslü gösterdiğimiz gibi** (Allah'a eş koşan ve hakka bile bile karşı gelen) **daha önceki müşrik ümmetlere de amellerini süslü gösterdik. Sonra** (kıyamet gününde) **hepsi rableri olan Allah'a dönecek ve O,** (dünyada) **yaptıkları amelleri onlara haber verecektir** (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

109- Ve müşrikler, (rasulümüz tarafından) **kendilerine** (talep ettikleri) **delil** (mucize) **getirilirse ona kesinlikle iman edeceklerine dair Allah'a tekid edilmiş en ağır yeminleri ettiler. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Talep ettiğiniz delilleri getirmek sadece Allah'a aittir** (dilediği zaman istediği delili indirir)**." Ey iman edenler! Talep ettikleri deliller** (mucizeler) **gelse bile onlara inanacaklarını zannetmeyin** (çünkü onlar, hidayeti isteyen kimseler değildir)**.**

110- Ve biliniz ki (o müşriklere talep ettikleri mucizeleri indirsek) **daha önce** (hakka karşı inatlarından dolayı) **kalplerini nasıl** (hakkı idrak edemeyecek şekilde) **değiştirmiş ve gözlerini nasıl hakka karşı kör etmiş, böylece onları hidayete muvaffak kılmamışsak,** (hakkı istemediklerinden dolayı) **yine kalplerini değiştirir ve gözlerini hakka karşı kör ederiz de hidayete muvaffak olamaz ve iman etmezler. İşte böylece onları sapıklığın içinde hakka tâbi olmayacak, doğru yolu görmeyecek, Allah'ın yardımından uzaklaşmış ve şeytanların oyuncağı olmuş bir hâlde bırakırız.**

Cüz: 8

111- Ve ey rasulüm! Bil ki (istedikleri mucize indirilirse kesinlikle iman edeceklerine dair yemin eden) **o müşriklere melekleri indirsek ve onları görseler, ölüleri canlandırsak ve senin Allah'ın rasulü olduğunu onlara söyleseler ve istedikleri her şeyi yerine getirsek yine de iman etmezlerdi, Allah dilemedikçe. Fakat onların çoğu** (hidayetin Allah'a ait olduğunu ve O muvaffak kılmadıkça hidayete ulaşamayacaklarını) **bilmez** (bu sebeple hidayete muvaffak kılması için O'na sığınıp yalvarmazlar)**.**

112- Ve ey rasulüm! Bu müşrikleri nasıl sana düşmanlıklarıyla müptela kılmışsak bil ki senden önce de her nebiye insan ve cin şeytanlarını düşmanlıklarıyla müptela kılmıştık. O şeytanlar, birbirlerine (cinler, insanlara) **bâtılı süslü gösterip kandırmak için vesvese verirler. Rabbin dileseydi elbette bunu yapamazlardı** (fakat Allah bunu diledi)**. Bundan dolayı** (hakka bile bile karşı gelip sana düşmanlık eden) **o müşrikleri yaptıkları** (küfür, şirk ve zulüm olan) **iftiralarla baş başa bırak** (onlara aldırış etme, elbette yaptıklarının hesabını Allah'a vereceklerdir)**.**

113- Ve o cinlerden olan şeytanlar, ahirete iman etmeyenlerin (insan şeytanlarının) **kalpleri bâtıla meyledip kabul etsin, ondan razı olup hoşlansın ve işledikleri kötü amellere** (küfür, şirk ve zulümlerine) **devam etsinler diye bâtılı süslü göstererek vesvese verirler.**

114- Ey rasulüm! (Allah'tan başkasına ibadet eden) **O müşriklere şöyle de: "Size, hak ile bâtılı apaçık beyan eden kitabı** (Kur'ân'ı) **indirdiği hâlde** (aramızdaki ihtilafı çözmek için) **Allah'tan başka hakem mi arayacağım?!" Kendilerine kitap verdiğimiz kimseler** (Yahudi ve Hristiyan âlimleri)**; onun** (Kur'ân'ın) **Rabbin katından indirilmiş, hak bilgileri ihtiva eden bir kitap olduğunu çok iyi bilirler.** (Onların bunu bildikleri konusunda) **Sakın şüphe edenlerden olma!**

115- Ve ey rasulüm! Rabbinin kelimesi (Kur'ân)**, hakkın ve adaletin en üst seviyesine ulaşmıştır. O'nun kelimelerini** (ileride olacağını haber verdiği şeyleri) **kimse değiştiremez. Ve O;** (ٱلسَّمِيعِ) **es-Semîʿ'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir), (ٱلْعَلِيمِ) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi ve yaptığınız her ameli çok iyi bilendir, ona göre hesap soracaktır)**.**

116- Ve ey rasulüm! (Allah'tan başkası adına kesilen hayvanların etinden yeme konusunda sakın müşriklere itaat etme!) **Eğer yeryüzündekilerin çoğuna itaat edersen seni Allah'ın yolundan saptırırlar. Çünkü onlar** (kesin delillerle sabit olan şeylere değil) **ancak zanna tâbi olurlar ve onlar** (hiçbir delile dayanmaksızın Allah hakkında) **yalan söylerler.**

117- Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, yolundan kimlerin sapacağını da çok iyi bilir, kimlerin hidayet üzerinde olduğunu ve kimleri hidayete muvaffak kılacağını da çok iyi bilir.

وَذَرُوا۟ ظَـٰهِرَ ٱلْإِثْمِ وَبَاطِنَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَكْسِبُونَ ٱلْإِثْمَ سَيُجْزَوْنَ بِمَا كَانُوا۟ يَقْتَرِفُونَ ﴿١٢٠﴾ وَلَا تَأْكُلُوا۟
مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ ٱسْمُ ٱللَّهِ عَلَيْهِ وَإِنَّهُۥ لَفِسْقٌ ۗ وَإِنَّ ٱلشَّيَـٰطِينَ لَيُوحُونَ إِلَىٰٓ أَوْلِيَآئِهِمْ لِيُجَـٰدِلُوكُمْ ۖ وَإِنْ
أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ ﴿١٢١﴾ أَوَمَن كَانَ مَيْتًا فَأَحْيَيْنَـٰهُ وَجَعَلْنَا لَهُۥ نُورًا يَمْشِى بِهِۦ فِى ٱلنَّاسِ
كَمَن مَّثَلُهُۥ فِى ٱلظُّلُمَـٰتِ لَيْسَ بِخَـٰرِجٍ مِّنْهَا ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْكَـٰفِرِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ
جَعَلْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ أَكَـٰبِرَ مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا۟ فِيهَا ۖ وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ ﴿١٢٣﴾
وَإِذَا جَآءَتْهُمْ ءَايَةٌ قَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ حَتَّىٰ نُؤْتَىٰ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ رُسُلُ ٱللَّهِ ۘ ٱللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُۥ ۗ
سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ صَغَارٌ عِندَ ٱللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَمْكُرُونَ ﴿١٢٤﴾ فَمَن يُرِدِ ٱللَّهُ أَن يَهْدِيَهُۥ
يَشْرَحْ صَدْرَهُۥ لِلْإِسْلَـٰمِ ۖ وَمَن يُرِدْ أَن يُضِلَّهُۥ يَجْعَلْ صَدْرَهُۥ ضَيِّقًا حَرَجًا كَأَنَّمَا يَصَّعَّدُ فِى ٱلسَّمَآءِ ۚ
كَذَٰلِكَ يَجْعَلُ ٱللَّهُ ٱلرِّجْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٢٥﴾ وَهَـٰذَا صِرَٰطُ رَبِّكَ مُسْتَقِيمًا ۗ قَدْ فَصَّلْنَا ٱلْـَٔايَـٰتِ
لِقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ ۞ لَهُمْ دَارُ ٱلسَّلَـٰمِ عِندَ رَبِّهِمْ ۖ وَهُوَ وَلِيُّهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢٧﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا
يَـٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ قَدِ ٱسْتَكْثَرْتُم مِّنَ ٱلْإِنسِ ۖ وَقَالَ أَوْلِيَآؤُهُم مِّنَ ٱلْإِنسِ رَبَّنَا ٱسْتَمْتَعَ بَعْضُنَا بِبَعْضٍ
وَبَلَغْنَآ أَجَلَنَا ٱلَّذِىٓ أَجَّلْتَ لَنَا ۚ قَالَ ٱلنَّارُ مَثْوَىٰكُمْ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ إِنَّ رَبَّكَ حَكِيمٌ عَلِيمٌ
﴿١٢٨﴾ وَكَذَٰلِكَ نُوَلِّى بَعْضَ ٱلظَّـٰلِمِينَ بَعْضًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿١٢٩﴾ يَـٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ أَلَمْ
يَأْتِكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ عَلَيْكُمْ ءَايَـٰتِى وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَـٰذَا ۚ قَالُوا۟ شَهِدْنَا عَلَىٰٓ
أَنفُسِنَا ۖ وَغَرَّتْهُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَـٰفِرِينَ ﴿١٣٠﴾ ذَٰلِكَ أَن لَّمْ يَكُن رَّبُّكَ
مُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا غَـٰفِلُونَ ﴿١٣١﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَـٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٣٢﴾

130- (Allah, şirk koşan cin ve insanlara ahiret gününde şöyle soracak) **"Ey müşrik cin ve insan topluluğu! Size kendi içinizden, ayetlerimi okuyan** (Allah'ın tevhidini, O'na ibadetin nasıl olacağını, şirki mutlaka terk etmek gerektiğini bildiren) **ve sizi işte bu güne kavuşup hesaba çekilmekten korkutan rasuller gelmedi mi?" Onlar da şöyle cevap verecekler: "Evet! Bize rasuller geldi, bu konuda kendi aleyhimize şahidiz." Bilin ki** (geçici) **dünya hayatı** (dünya metaı, süsleri, makam ve mevkileri) **onları aldattı** (Allah'ın emirlerine boyun eğmekten engelledi)**. Böylece** (dünyada iken) **kâfir olduklarına** (bile bile Allah'ın tevhidini, rasullerini ve ayetlerini reddettiklerine) **dair kendi aleyhlerine şahidlik ettiler.**

131- Ey rasulüm! Her kavme hakkı tebliğ eden rasuller göndermememizin sebebi, Rabbinin (rasul göndermedikçe) **ğafil** (hakka ulaşma imkânı olmayan) **kavimleri zulümlerinden** (şirklerinden) **dolayı** (dünyada) **helak edici bir azaba uğratmamasıdır.**

132- Ve herkes amellerine göre mertebe kazanır (Allah'ın razı olduğu amelleri yapanın mertebesi ameline göre yükselir, Allah'ın razı olmadığı amelleri yapan ise ameline göre cezalandırılır)**. Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, kullarının amellerinden ğafil** (habersiz) **değildir** (her şeyi bilir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

120- Ey insanlar! Aleni olsun gizli olsun, bütün günahları terk edin! Muhakkak ki (aleni veya gizli olsun) **yasak kılınan şeyleri yapanlar, bu amellerinden dolayı** (kıyamet gününde) **cezalandırılacaklardır.**

121- Ve ey (Allah'a, rasulüne ve ona indirdiklerine gerçek manada) **iman edenler! Kesilirken üzerine Allah'ın ismi zikredilmeyen** (şeriatin, kestiklerinin yenilmesine izin verdiği kişiler tarafından kesilmeyen, siz kesmeden önce ölen veya Allah'tan başkasının ismi zikredilerek kesilen) **hayvanların etlerinden yemeyin! Bu** (hayvanların etlerinden yemek) **fısktır** (haramdır)**. Muhakkak ki şeytanlar, haramı helal kılma konusunda sizinle mücadele etmeleri için dostlarına fısıldarlar. Eğer onlara** (haramı helal kılma konusunda) **itaat ederseniz muhakkak siz de müşrik olursunuz.**

122- Ölü (küfür ve şirk içinde) **olan, sonra** (hidayete muvaffak kılarak) **hayat verdiğimiz ve insanlar arasında, doğru yolu gösteren bir nurla** (ilim ve hak delillerle) **yürüyen** (mu'min) **kimseye itaat mi daha iyidir yoksa karanlıklara** (küfür, şirk, günah ve cehalete) **gömülüp de oradan çıkış** (hidayet) **yolunu bulamayan** (ve kendisine bile faydası olmayan kâfir) **kimseye itaat mi daha iyidir?!** (Haram kılınan ölü hayvan etini yeme konusunda mu'minlerle cedelleşen o kâfirlere amelleri nasıl süslü gösterildiyse) **Böylece** (hakkı bile bile reddeden) **kâfirlere** (azap görmeleri için) **bâtıl amelleri süslü gösterilmiştir.**

123- Yine biz, (hakkı bile bile inkâr eden kâfirlere bâtıl amellerini nasıl süslü gösterdiysek) **aynı şekilde her** (kâfir) **beldenin ileri gelenlerini, beldelerinde** (nebilere ve mu'minlere savaş açıp onları yok etmek için) **tuzaklar hazırlayan mücrimler** (şirk, zulüm ve günahta ileri giden kimseler) **kıldık. Oysa onlar, hazırladıkları bu tuzaklarla ancak kendilerine zarar verirler** (nefislerini çok acı veren şiddetli bir azaba sürüklerler) **fakat** (kibirleri, cehaletleri, şeytanların kandırması ve hevalarına uymaları sebebiyle) **bunun farkında değillerdir.**

124- Ve (hakkı bile bile reddeden) **o kâfirlere ayetlerimiz** (Muhammed'in rasul ve getirdiklerinin hak olduğunu gösteren apaçık deliller) **geldiği zaman** (rasulümüze ve mu'minlere)**, "Allah'ın rasullerine verildiği gibi bize de bir mucize verilmedikçe asla söylediklerinize iman etmeyiz." derler.** (Ey haktan bile bile yüz çeviren kâfirler!) **Bilin ki Allah, risaletini** (vahyini ve mucizelerini) **kime vereceğini çok iyi bilir** (siz ise buna layık değilsiniz)**. Muhakkak o mücrimlere,** (İslam dini, rasulümüz ve mu'minler aleyhine) **yapmış oldukları kötü amellerden ve hazırladıkları tuzaklardan dolayı Allah katında aşağılanma ve çok acı verici bir azap isabet edecektir.**

125- Allah kimi hidayete muvaffak kılmayı dilerse İslam'ı rahat bir şekilde kabul etmesi için onun göğsüne hidayet nurunun girmesini kolaylaştırır. Kimi de hidayete muvaffak kılmayı dilemezse onun göğsünü, sanki göğe yükseliyormuş gibi sıkıştırıp daraltır (o göğse hidayet girmez olur)**. İşte Allah, bile bile sapanları böyle bir duruma düşürdüğü gibi** (hak kendilerine geldiği hâlde) **iman etmeyenleri de muhakkak azaba uğratır.**

126- Ve ey rasulüm! Sana indirdiğimiz bu hükümler, Rabbinin razı olduğu doğru (hiçbir eğriliği olmayan) **dinidir** (onun üzerinde sabit kal)**. Muhakkak ki biz bu dinin hak olduğunu ispat eden delillerimizi, düşünüp öğüt ve ibret alan kavim için değişik şekillerde açıkladık.**

127- Allah'ın ayetlerini düşünüp onlardan ibret alan ve onlara ihlasla bağlananlar için Rableri katında selamet yurdu (cennet) **vardır ve Rableri de onların velisidir** (yardımcısı ve destekleyicisidir)**. İşte bu mükâfaat,** (dünyada) **salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işledikleri içindir.**

128- Ve Allah, onları (şirk koşan insanları ve velileri olan cin şeytanlarını) **bir araya topladığı kıyamet gününde,** (bâtılı süslü gösterip insanları saptıran) **cinlere şöyle der: "Ey** (şeytanlardan olan) **cin topluluğu! İnsanlardan birçoğunu haktan saptırdınız." Cin şeytanlarını veli edinen insanlar da şöyle der: "Ey Rabbimiz! Bize takdir ettiğin ölüm vaktimiz gelinceye kadar birbirimizi mutlu ettik** (biz şeytani cinleri yücelterek mutlu ettik, onlar da isteklerimizi yerine getirerek bizi mutlu etti)**." Allah da onlara şöyle diyecektir: "Allah'ın dilediği vakit** (mezardan dirilip cehenneme girinceye kadar geçen süre) **hariç içinde sonsuza kadar kalacağınız yer, ateştir." Ey rasulüm! Bil ki senin Rabbin** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (yaptığınız her şeyi gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatıyla bilendir)**.**

129- İşte biz böylece (insan ve cin şeytanlarını birbirlerini bâtıl işlerde mutlu eden veliler kıldığımız gibi) **bazı zalimleri de işledikleri şeriate uygun olmayan amelleri sebebiyle birbirlerine veliler kılarız** (birbirlerini küfre, şirke ve zulme teşvik ederek tevhid ve hayırdan nefret ettirmede yardımcı ve destekçiler kılarız)**.**

وَرَبُّكَ ٱلْغَنِىُّ ذُو ٱلرَّحْمَةِ ۚ إِن يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَسْتَخْلِفْ مِنۢ بَعْدِكُم مَّا يَشَآءُ كَمَآ أَنشَأَكُم مِّن
ذُرِّيَّةِ قَوْمٍ ءَاخَرِينَ ﴿١٣٣﴾ إِنَّ مَا تُوعَدُونَ لَءَاتٍ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿١٣٤﴾ قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ
إِنِّى عَامِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِ ۗ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١٣٥﴾ وَجَعَلُوا۟ لِلَّهِ مِمَّا
ذَرَأَ مِنَ ٱلْحَرْثِ وَٱلْأَنْعَٰمِ نَصِيبًا فَقَالُوا۟ هَٰذَا لِلَّهِ بِزَعْمِهِمْ وَهَٰذَا لِشُرَكَآئِنَا ۖ فَمَا كَانَ لِشُرَكَآئِهِمْ فَلَا
يَصِلُ إِلَى ٱللَّهِ ۖ وَمَا كَانَ لِلَّهِ فَهُوَ يَصِلُ إِلَىٰ شُرَكَآئِهِمْ ۗ سَآءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿١٣٦﴾ وَكَذَٰلِكَ زَيَّنَ لِكَثِيرٍ
مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ قَتْلَ أَوْلَٰدِهِمْ شُرَكَآؤُهُمْ لِيُرْدُوهُمْ وَلِيَلْبِسُوا۟ عَلَيْهِمْ دِينَهُمْ ۖ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا فَعَلُوهُ ۖ
فَذَرْهُمْ وَمَا يَفْتَرُونَ ﴿١٣٧﴾ وَقَالُوا۟ هَٰذِهِۦٓ أَنْعَٰمٌ وَحَرْثٌ حِجْرٌ لَّا يَطْعَمُهَآ إِلَّا مَن نَّشَآءُ بِزَعْمِهِمْ وَأَنْعَٰمٌ
حُرِّمَتْ ظُهُورُهَا وَأَنْعَٰمٌ لَّا يَذْكُرُونَ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهَا ٱفْتِرَآءً عَلَيْهِ ۚ سَيَجْزِيهِم بِمَا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿١٣٨﴾
وَقَالُوا۟ مَا فِى بُطُونِ هَٰذِهِ ٱلْأَنْعَٰمِ خَالِصَةٌ لِّذُكُورِنَا وَمُحَرَّمٌ عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِنَا ۖ وَإِن يَكُن مَّيْتَةً فَهُمْ
فِيهِ شُرَكَآءُ ۚ سَيَجْزِيهِمْ وَصْفَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿١٣٩﴾ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ قَتَلُوٓا۟ أَوْلَٰدَهُمْ سَفَهًۢا بِغَيْرِ
عِلْمٍ وَحَرَّمُوا۟ مَا رَزَقَهُمُ ٱللَّهُ ٱفْتِرَآءً عَلَى ٱللَّهِ ۚ قَدْ ضَلُّوا۟ وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿١٤٠﴾ *وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَ
جَنَّٰتٍ مَّعْرُوشَٰتٍ وَغَيْرَ مَعْرُوشَٰتٍ وَٱلنَّخْلَ وَٱلزَّرْعَ مُخْتَلِفًا أُكُلُهُۥ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلرُّمَّانَ مُتَشَٰبِهًا
وَغَيْرَ مُتَشَٰبِهٍ ۚ كُلُوا۟ مِن ثَمَرِهِۦٓ إِذَآ أَثْمَرَ وَءَاتُوا۟ حَقَّهُۥ يَوْمَ حَصَادِهِۦ ۖ وَلَا تُسْرِفُوٓا۟ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ
ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٤١﴾ وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ حَمُولَةً وَفَرْشًا ۚ كُلُوا۟ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۚ
إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿١٤٢﴾ ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍ ۖ مِّنَ ٱلضَّأْنِ ٱثْنَيْنِ وَمِنَ ٱلْمَعْزِ ٱثْنَيْنِ ۗ قُلْ ءَآلذَّكَرَيْنِ
حَرَّمَ أَمِ ٱلْأُنثَيَيْنِ أَمَّا ٱشْتَمَلَتْ عَلَيْهِ أَرْحَامُ ٱلْأُنثَيَيْنِ ۖ نَبِّـُٔونِى بِعِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٤٣﴾

nin bunları haram kılma hakkı yoktur, çünkü haram ve helal kılma yetkisi sadece Allah'a aittir.)

142- Allah, faydalanmanız için enʿamları (deve, sığır, keçi ve koyunları) **da yaratmıştır. Bu hayvanlardan bazıları** (büyük deve gibi) **yük taşımaya elverişlidir, bazıları ise** (koyun, keçi, yavru deve ya da yavru sığır gibi) **yük taşımaya elverişli değildir.** (Ey insanlar!) **Allah'ın size rızık olarak helal kıldığı bu hayvanlardan yiyin ve sakın** (müşrikler gibi) **şeytanın adımlarına tâbi olmayın** (Allah'ın helalini haram, haramını helal kılmayın)**! Muhakkak ki şeytan sizin apaçık düşmanınızdır** (bâtılı size süslü göstererek Allah'ın emirlerine karşı gelmenizi ve O'nun helal kıldığı şeyleri haram, haram kıldığı şeyleri ise helal kılarak cehennemlik olmanızı ister)**.**

143- En'am olan hayvanlar (erkeği ve dişisiyle) **sekiz eştir. Koyundan iki eş ve keçiden de iki eş... Ey rasulüm!** (Allah hakkında yalan söyleyip verdikleri bâtıl hükümleri Allah'a isnat ederek enʿamlardan bazılarını kendilerine haram kılan) **O müşriklere sor: "Allah, bunlardan iki erkeği** (erkek oldukları için) **mi haram kılmıştır?!** ("Evet." derlerse, o zaman niçin dişileri haram kılıyorsunuz, de!) **Yoksa bunlardan iki dişiyi** (dişi oldukları için) **mi haram kılmıştır?!** ("Evet." derlerse "O zaman niçin erkekleri haram kılıyorsunuz?" de!) **Yoksa bu iki dişinin rahimlerindeki yavruları** (rahimde bulundukları için) **mı haram kılmıştır?!** ("Evet." derlerse "O zaman rahimlerdekilerin niçin bazen erkeklerini bazen de dişilerini haram kılıyorsunuz?" de!) **Haydi! Eğer iddianızda doğru sözlülerden iseniz** (Allah'tan gelen hak) **ilme dayanarak bana haber verin!"**

133- Ve ey rasulüm! (Kullarının yalnız kendisine ibadet etmesini emreden ve şirk koşmasını yasaklayan) **Rabbin** (ٱلْغَنِىّ) **el-Ğaniyy’dir** (kullarına muhtaç değildir, bilakis her şey O’na muhtaçtır ve hiçbir şey O’na zarar veremez)**. O, merhamet sahibidir** (kullarına ihtiyacı olmadığı hâlde onlara rahmetiyle muamele eder)**. Ey küfür, şirk ve günah işleyenler! Allah sizi yok etmeyi dilerse elbette sizi yok eder, sonra da nasıl sizleri başka bir kavmin neslinden yaratmışsa aynı şekilde yerinize dilediği başka bir kavmi** (kendisine iman ve itaat eden mu’minleri) **getirir.**

134- Ey kâfirler! Size vâdedilen (dirilme, hesaba çekilmek için toplanma ve dünyada yaptıklarınızdan dolayı cezalandırılma gibi) **haberlerin hepsi mutlaka gerçekleşecektir ve siz, Allah’ın hesabından asla kaçamazsınız.**

135- Ey rasulüm! Müşrik kavmine de ki: “Ey kavmim! (Size Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğumu ispat eden delillerle geldiğim hâlde iman edip bana tâbi olmazsanız) **Yapmakta olduğunuz** (küfür ve şirk) **amelleri işlemeye devam edin bakalım! Muhakkak ki ben de tevhid üzere kalıp Allah’ın emirlerini uygulayacağım. Ahirette kimin kazançlı çıkacağını göreceksiniz. Muhakkak ki zalimler** (Allah’a şirk koşup emirlerine karşı gelenler ne dünyada ne de ahirette) **asla muzaffer olamazlar** (dünyada bazı şeylerle mutlu olsalar bile).”

136- Ve (Mekke’deki hüküm yetkisine sahip) **müşrikler, Allah’ın yarattığı ekin ve hayvanlardan Allah’a bir pay, putlarına da bir pay ayırdılar ve yalan iddiada bulunarak “Bu; Allah’ın payı, bu da ortaklarımızın** (putlarımızın) **payıdır.” dediler. Ortakları için ayırdıkları payı Allah’ın razı olduğu yerlere** (fakirlere, yolda kalmışlara ve ihtiyaç içindekilere) **harcamaz, fakat Allah’ın razı olduğu yerlere harcamak için ayırdıkları payı ortaklarına** (putlarına, putların hizmetçilerine ve bekçilerine) **harcarlardı. Onların verdiği bu hüküm ne kötüdür!**

137- Şeytan, adaletsiz hükümler vermeyi müşriklere nasıl süslü gösterdiyse aynı şekilde şeytanlardan olan ortakları, müşriklerin çoğuna hem (haram olan şeyleri yaptırarak) **onları helak etmek hem de dinlerini bozmak** (dinden olmayan şeyleri dinden göstermek) **için çocuklarını** (fakirlik korkusuyla ya da kız bebeklerini ileride cariye edinilmesi korkusuyla) **öldürmeyi süslü gösterdi. Allah dileseydi** (hidayete muvaffak kılsaydı) **elbette bunu yapmazlardı** (fakat hak etmedikleri için Allah onları hidayete muvaffak kılmadı)**. Ey rasulüm! Sen ise Allah’a iftira atarak bâtıl hükümler veren müşrikleri, uydurdukları iftira ve sapıklıklarıyla baş başa bırak** (Allah onların cezasını mutlaka verecektir)**.**

138- Ve heva ve heveslerine göre bazı şeyleri helal, bazı şeyleri haram kılan müşrikler, Allah’ın emrettiği bir hüküm olduğunu iddia ederek şöyle dediler: “Bu (putlarımıza pay olarak ayırdığımız) **hayvanlardan ve ekinlerden herkes yiyemez, ancak** (putların hizmetçileri ve bekçileri gibi) **izin verdiğimiz kimseler hariç.” Yine** (bahîra, sâibe, vasîle ve hâm gibi belli hayvanları kastederek) **şöyle iddia ettiler: “Bu hayvanların sırtları da haram kılınmıştır** (onlara binilmez ve yük taşıttırılmaz)**.” Ve yine belli hayvanları keserken Allah’ın ismini değil, putlarının ismini zikrederler. Onlar bütün bunları yalan yere Allah’a isnat edip Allah’ın emrettiği şeyler olduğunu söyleyerek yaparlar. Allah, yaptıkları bu iftiralardan dolayı onlara elbette hesap soracak ve cezalandıracaktır.**

139- Yine o müşrikler (belli hayvanları tayin ederek) **şöyle dediler: “Bu hayvanların karınlarındakiler** (sütler ve yavrular) **yalnızca erkeklerimize helaldir, kadınlarımıza ise haramdır. Ancak hayvanın karnındaki yavru ölü doğarsa karnında olanların hepsi hem erkeklerimize hem de kadınlarımıza helal olur.” Allah, onlara bu uydurdukları şeylerin cezasını verecektir. Muhakkak ki O;** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**,** (عَلِيم) **῾Alîm’dir** (yaptığınız gizli açık her şeyi en ince teferruatıyla bilendir)**.**

140- Kıt akıllı olmaları ve cehaletleri sebebiyle çocuklarını öldürenler ve Allah’ın kendilerine rızık olarak verdiği helal şeyleri, yalan söyleyerek Allah’a isnat edip nefislerine haram kılanlar kaybetmiş ve helak olmuşlardır. Muhakkak ki onlar (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde heva ve hevesine uyarak Allah hakkında yalan söyleyenler) **doğru yoldan sapmışlardır ve hidayet üzere de değillerdir.**

141- Ey insanlar! Bilin ki çardaklı ve çardaksız üzüm bağlarını, hurma ağaçlarını, şekli ve tadı değişik ekinleri, zeytini ve narı yaratan Allah’tır. İşte bunlardan bazılarının yaprakları birbirine benzer fakat ürünleri farklıdır. (Allah’ın sizin için yarattığı) **Bu bitkiler olgunlaşıp ürün verdiğinde onların ürünlerinden yiyin** (yemeniz helaldir) **ve ürünleri topladığınız gün onun hakkını** (zekâtını) **verin! Sakın israf etmeyin** (yeme ve infak konusunda şeri sınırları aşmayın)**! Muhakkak ki Allah müsrifleri** (koyduğu sınırları aşanları) **sevmez.** (Üzüm bağlarını, hurma ağaçlarını, ekinleri, zeytin, nar ve benzeri tüm ürünleri size rızık olarak yaratıp helal kılan Allah’tır; hiç kimse-

وَمِنَ ٱلۡإِبِلِ ٱثۡنَيۡنِ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ ٱثۡنَيۡنِۗ قُلۡ ءَآلذَّكَرَيۡنِ حَرَّمَ أَمِ ٱلۡأُنثَيَيۡنِ أَمَّا ٱشۡتَمَلَتۡ عَلَيۡهِ أَرۡحَامُ
ٱلۡأُنثَيَيۡنِۖ أَمۡ كُنتُمۡ شُهَدَآءَ إِذۡ وَصَّىٰكُمُ ٱللَّهُ بِهَٰذَاۚ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّنِ ٱفۡتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبٗا لِّيُضِلَّ
ٱلنَّاسَ بِغَيۡرِ عِلۡمٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهۡدِي ٱلۡقَوۡمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٤٤﴾ قُل لَّآ أَجِدُ فِي مَآ أُوحِيَ إِلَيَّ مُحَرَّمًا
عَلَىٰ طَاعِمٖ يَطۡعَمُهُۥٓ إِلَّآ أَن يَكُونَ مَيۡتَةً أَوۡ دَمٗا مَّسۡفُوحًا أَوۡ لَحۡمَ خِنزِيرٖ فَإِنَّهُۥ رِجۡسٌ أَوۡ فِسۡقًا أُهِلَّ
لِغَيۡرِ ٱللَّهِ بِهِۦۚ فَمَنِ ٱضۡطُرَّ غَيۡرَ بَاغٖ وَلَا عَادٖ فَإِنَّ رَبَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٤٥﴾ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمۡنَا
كُلَّ ذِي ظُفُرٖۖ وَمِنَ ٱلۡبَقَرِ وَٱلۡغَنَمِ حَرَّمۡنَا عَلَيۡهِمۡ شُحُومَهُمَآ إِلَّا مَا حَمَلَتۡ ظُهُورُهُمَآ أَوِ ٱلۡحَوَايَآ أَوۡ مَا
ٱخۡتَلَطَ بِعَظۡمٖۚ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِبَغۡيِهِمۡۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿١٤٦﴾ فَإِن كَذَّبُوكَ فَقُل رَّبُّكُمۡ ذُو رَحۡمَةٖ وَٰسِعَةٖ
وَلَا يُرَدُّ بَأۡسُهُۥ عَنِ ٱلۡقَوۡمِ ٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿١٤٧﴾ سَيَقُولُ ٱلَّذِينَ أَشۡرَكُواْ لَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ مَآ أَشۡرَكۡنَا وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا
حَرَّمۡنَا مِن شَيۡءٖۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ حَتَّىٰ ذَاقُواْ بَأۡسَنَاۗ قُلۡ هَلۡ عِندَكُم مِّنۡ عِلۡمٖ فَتُخۡرِجُوهُ
لَنَآۖ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا تَخۡرُصُونَ ﴿١٤٨﴾ قُلۡ فَلِلَّهِ ٱلۡحُجَّةُ ٱلۡبَٰلِغَةُۖ فَلَوۡ شَآءَ لَهَدَىٰكُمۡ
أَجۡمَعِينَ ﴿١٤٩﴾ قُلۡ هَلُمَّ شُهَدَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ يَشۡهَدُونَ أَنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَ هَٰذَاۖ فَإِن شَهِدُواْ فَلَا تَشۡهَدۡ مَعَهُمۡۚ
وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ وَهُم بِرَبِّهِمۡ يَعۡدِلُونَ ﴿١٥٠﴾ ۞قُلۡ تَعَالَوۡاْ
أَتۡلُ مَا حَرَّمَ رَبُّكُمۡ عَلَيۡكُمۡۖ أَلَّا تُشۡرِكُواْ بِهِۦ شَيۡـٔٗاۖ وَبِٱلۡوَٰلِدَيۡنِ إِحۡسَٰنٗاۖ وَلَا تَقۡتُلُوٓاْ أَوۡلَٰدَكُم مِّنۡ
إِمۡلَٰقٖ نَّحۡنُ نَرۡزُقُكُمۡ وَإِيَّاهُمۡۖ وَلَا تَقۡرَبُواْ ٱلۡفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنۡهَا وَمَا بَطَنَۖ وَلَا تَقۡتُلُواْ ٱلنَّفۡسَ ٱلَّتِي
حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلۡحَقِّۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ﴿١٥١﴾ وَلَا تَقۡرَبُواْ مَالَ ٱلۡيَتِيمِ إِلَّا بِٱلَّتِي
هِيَ أَحۡسَنُ حَتَّىٰ يَبۡلُغَ أَشُدَّهُۥۖ وَأَوۡفُواْ ٱلۡكَيۡلَ وَٱلۡمِيزَانَ بِٱلۡقِسۡطِۖ لَا نُكَلِّفُ نَفۡسًا إِلَّا وُسۡعَهَاۖ وَإِذَا
قُلۡتُمۡ فَٱعۡدِلُواْ وَلَوۡ كَانَ ذَا قُرۡبَىٰۖ وَبِعَهۡدِ ٱللَّهِ أَوۡفُواْۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٢﴾

tüm büyük günahlara) **ne açıktan ne de gizli olarak asla yaklaşmayın! Allah'ın öldürülmesini haram kıldığı nefsi,** (evliyken zina yapanı ve irtidat edeni öldürmek gibi) **mubah kılınan durumlar hariç, sakın öldürmeyin! İşte bunlar, Allah'ın yerine getirmenizi istediği emirleridir. Bunları size, iyice anlamanız ve ona göre hareket etmeniz için bildirmektedir."**

152- "Ve aklı kemale erinceye kadar yetimin (küçükken babası ölen çocuğun) **malına, ancak en güzel niyetle yaklaşın! Alışverişte ölçü ve tartıyı eksiltmeyin, adaletli davranın! Biz her nefse ancak kaldırabileceği şeyi yükleriz** (gücünün dışında hiçbir şey yüklemeyiz)**. Akrabanız aleyhine olsa bile şahidlik ettiğiniz zaman adil olun! Allah'a ve Allah için verdiğiniz ahidleri bozmayın, mutlaka yerine getirin! Bu emir ve yasakları akıbetinizi düşünüp onlara uymanız için bildirdik."**

144- En'am olan hayvanlar deveden de iki eş, sığırdan da iki eştir. Ey rasulüm! O müşriklere sor: "Allah deve ve sığırdan erkekleri (erkek oldukları için) **mi haram kılmıştır?! Yoksa deve ve sığırdan dişileri** (dişi oldukları için) **mi haram kılmıştır?! Yoksa bu iki dişinin rahimlerindeki yavruları** (rahimde bulundukları için) **mı haram kılmıştır?! Bu hayvanların Allah tarafından haram kılındığını size bir rasul mü haber verdi ya da Allah'ın bunları haram kıldığına şahid oldunuz da direkt Allah'tan mı işittiniz** (cevap verin bakalım)?! (Bunlar sadece vahiyle bilinir.) **İnsanları haktan saptırmak için hiçbir ilme dayanmadan yalan söyleyip bâtıl hükümleri Allah'a isnat edenden daha zalim kim olabilir?!** (İşte siz de böylesiniz.) **Biliniz ki Allah,** (bile bile yalan söyleyip bâtıl sözleri kendisine isnat eden) **zalimleri hidayete muvaffak kılmaz."**

145- Ey rasulüm! (Heva ve hevesine göre helal ve haram hükümleri veren) **O müşriklere de ki: "Bana vahyolunanda; ölü** (kendiliğinden ölen ya da şeri kesim olmaksızın kesilen) **hayvan, akan kan, domuz eti ki hem necis hem haramdır ve Allah'tan başkası adına kesilen hayvanlar hariç, kişinin yiyeceği şeylerden haram kılınmış bir şey bulmuyorum." Kim bunlardan herhangi birini, hoşlanmayarak ve ihtiyacından fazla olmamak şartıyla, zaruretten dolayı yerse bilsin ki Rabbin** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat eden kullarının bu amelini ve halis bir kalple günahlarından tevbe edenlerin önceki günahlarını örtüp bağışlayandır), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunup helal ve kolaylaştırıcı hükümler beyan eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

146- Yahudilere de parmakları ayrılmamış, tırnağı olan her hayvanı haram kıldık (deve ve deve kuşu gibi)**. Sığır, koyun ve keçinin ise sırtlarında ve bağırsaklarında taşıdıkları ya da kemiklerine karışmış olan hariç, bütün yağlarını haram kıldık. Bu, onlara zulümlerinden** (emirlerimizi çiğnemeleri, helal haram sınırlarını aşmaları ve insanları Allah'ın yolundan alıkoymalarından) **dolayı verdiğimiz bir cezadır. Muhakkak ki bizim her sözümüz ve her fiilimiz doğrudur.**

147- Ey rasulüm! (Helal ve haram kıldığımız şeyler konusunda) **Yahudiler seni yalanlıyorlarsa onlara de ki: "Rabbiniz, geniş rahmet sahibidir** (iyi olsun kötü olsun bütün kullarına rahmet edendir, imanlı ve itaatkâr kullarını kat kat mükâfaatlandırır; küfür, şirk ve günah işleyen kullarına ise hemen azap etmez)**. Fakat O'nun azabı mücrimlerin** (hakkı bile bile reddedip şirk, zulüm ve günahlarına devam edenlerin) **başına geldiği zaman asla engellenemez."**

148- (Hak kendilerine geldiği hâlde şirklerine bile bile devam eden) **Müşrikler şöyle derler: "Eğer Allah dileseydi biz ve babalarımız ne Allah'a şirk koşardık ne de Allah'ın helal kıldığı şeylerden herhangi birini haram kılardık** (demek ki Allah bundan razıdır)**." Daha önceki kavimler de bu müşrikler gibi bâtıl deliller ileri sürerek azabımızı tadıncaya kadar kendilerine gelen hakkı yalanlamaya** (ve şirk işlemeye) **devam etmişlerdi. Ey rasulüm!** (Getirdiğin hakkı bile bile reddeden) **Müşrik kavmine sor: "Allah'ın şirkten razı olduğuna ve helal kıldığı şeyleri haram kılmanıza izin verdiğine dair yanınızda bize göstereceğiniz** (Allah tarafından bildirilmiş) **bir deliliniz var mı?** (Elbette hiçbir deliliniz yok.) **Siz ancak zanla amel etmektesiniz ve siz** (Allah hakkında) **yalan söyleyenlerden başkası da değilsiniz."**

149- Ey rasulüm! (Şirklerini meşrulaştırmak için Allah hakkında yalan söyleyen) **O müşriklere de ki: "**(Hakkı ispat, bâtılı iptal eden) **Kesin, açık ve doğru deliller ancak Allah katındadır** (Allah, bâtıl iddialarınızı rasulüne verdiği hak delillerle iptal edecektir)**. Eğer Allah dileseydi elbette hepinizi hidayete muvaffak kılardı** (fakat bile bile hakka karşı gelmeniz sebebiyle sizi hidayete muvaffak kılmamıştır)**."**

150- Ey rasulüm! (Allah'ın bildirmediği şeyleri O'na isnat eden yalancı) **Müşriklere de ki: "**(Haram kıldığınız) **Bu şeyleri, Allah'ın haram kıldığına dair iddianızın doğru olduğuna şahidlik edecek şahidlerinizi çağırın bakalım!" Eğer getirdikleri şahidler, onların iddialarının doğru olduğuna şahidlik ederlerse sen asla onlar gibi şahidlik etme** (çünkü onlar yalancı şahidlerdir)**!** (Sana hak geldikten sonra) **Ayetlerimizi yalanlayan ve ahirete iman etmeyen kimselerin hevalarına da tâbi olma! Muhakkak ki onlar,** (hiçbir delile dayanmadan haksızlık ederek) **Rablerine şirk koşan kimselerdir.**

151- Ey rasulüm! (Hevalarına göre helal ve haramlar tayin eden) **O müşriklere şöyle de: "Gelin,** (her türlü zan ve Allah'a yalan isnatlarınızdan uzak olarak, Allah katından gelen bir vahiyle) **Rabbinizin size neleri haram kıldığını bildireyim: Allah'a** (ibadet edin ve O'na) **hiçbir şeyi ortak koşmayın! Anne ve babaya iyi davranın** (onların haklarını güzellikle yerine getirin)**! Çocuklarınızı fakirlik korkusuyla öldürmeyin! Biliniz ki sizi de onları da rızıklandırmak bize aittir. Fahşaya** (zina veya

وَأَنَّ هَٰذَا صِرَٰطِي مُسۡتَقِيمٗا فَٱتَّبِعُوهُۖ وَلَا تَتَّبِعُواْ ٱلسُّبُلَ فَتَفَرَّقَ بِكُمۡ عَن سَبِيلِهِۦۚ ذَٰلِكُمۡ وَصَّىٰكُم
بِهِۦ لَعَلَّكُمۡ تَتَّقُونَ ﴿١٥٣﴾ ثُمَّ ءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ تَمَامًا عَلَى ٱلَّذِيٓ أَحۡسَنَ وَتَفۡصِيلٗا لِّكُلِّ
شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لَّعَلَّهُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمۡ يُؤۡمِنُونَ ﴿١٥٤﴾ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ أَنزَلۡنَٰهُ مُبَارَكٞ فَٱتَّبِعُوهُ وَٱتَّقُواْ
لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿١٥٥﴾ أَن تَقُولُوٓاْ إِنَّمَآ أُنزِلَ ٱلۡكِتَٰبُ عَلَىٰ طَآئِفَتَيۡنِ مِن قَبۡلِنَا وَإِن كُنَّا عَن دِرَاسَتِهِمۡ
لَغَٰفِلِينَ ﴿١٥٦﴾ أَوۡ تَقُولُواْ لَوۡ أَنَّآ أُنزِلَ عَلَيۡنَا ٱلۡكِتَٰبُ لَكُنَّآ أَهۡدَىٰ مِنۡهُمۡۚ فَقَدۡ جَآءَكُم بَيِّنَةٞ مِّن
رَّبِّكُمۡ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞۚ فَمَنۡ أَظۡلَمُ مِمَّن كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَصَدَفَ عَنۡهَاۗ سَنَجۡزِي ٱلَّذِينَ يَصۡدِفُونَ
عَنۡ ءَايَٰتِنَا سُوٓءَ ٱلۡعَذَابِ بِمَا كَانُواْ يَصۡدِفُونَ ﴿١٥٧﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأۡتِيَهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ أَوۡ يَأۡتِيَ رَبُّكَ
أَوۡ يَأۡتِيَ بَعۡضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَۗ يَوۡمَ يَأۡتِي بَعۡضُ ءَايَٰتِ رَبِّكَ لَا يَنفَعُ نَفۡسًا إِيمَٰنُهَا لَمۡ تَكُنۡ ءَامَنَتۡ مِن
قَبۡلُ أَوۡ كَسَبَتۡ فِيٓ إِيمَٰنِهَا خَيۡرٗاۗ قُلِ ٱنتَظِرُوٓاْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ ﴿١٥٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗا
لَّسۡتَ مِنۡهُمۡ فِي شَيۡءٍۚ إِنَّمَآ أَمۡرُهُمۡ إِلَى ٱللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا كَانُواْ يَفۡعَلُونَ ﴿١٥٩﴾ مَن جَآءَ بِٱلۡحَسَنَةِ
فَلَهُۥ عَشۡرُ أَمۡثَالِهَاۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجۡزَىٰٓ إِلَّا مِثۡلَهَا وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ﴿١٦٠﴾ قُلۡ إِنَّنِي
هَدَىٰنِي رَبِّيٓ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ دِينٗا قِيَمٗا مِّلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۚ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿١٦١﴾ قُلۡ
إِنَّ صَلَاتِي وَنُسُكِي وَمَحۡيَايَ وَمَمَاتِي لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٦٢﴾ لَا شَرِيكَ لَهُۥۖ وَبِذَٰلِكَ أُمِرۡتُ وَأَنَا۠
أَوَّلُ ٱلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٦٣﴾ قُلۡ أَغَيۡرَ ٱللَّهِ أَبۡغِي رَبّٗا وَهُوَ رَبُّ كُلِّ شَيۡءٖۚ وَلَا تَكۡسِبُ كُلُّ نَفۡسٍ إِلَّا عَلَيۡهَاۚ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰۚ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرۡجِعُكُمۡ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمۡ فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿١٦٤﴾

tır. O yol, hanif (şirkten uzak) **olan İbrahim'in doğru** (hiçbir eğriliği bulunmayan) **dinidir. Ve bilin ki o, hiçbir zaman müşriklerden olmamıştır."**

162- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: "Namazım, kestiğim kurban, hayatım ve ölümüm sadece, âlemlerin rabbi (yaratıcısı, sahibi ve idare edip düzenleyicisi) **olan Allah içindir."**

163- "O'nun hiçbir ortağı yoktur (ibadeti hak eden yalnız O'dur)**. Ben de bu halis tevhidi yerine getirmekle emrolundum. Ve ben,** (bu ümmetten) **Müslümanların** (Rabbine tevhidle bağlananların) **ilkiyim."**

164- Ey rasulüm! (Kendilerine hak geldiği hâlde bile bile reddeden) **Kavminin müşriklerine de ki: "Allah'tan başka rab** (kendisine itaat ve ibadet edeceğim birini) **mi edineceğim?! Hâlbuki O,** (taptığınız ilahlar da dâhil) **her şeyin rabbidir** (her şeyin yaratanı, sahibi ve idare edenidir)**. Bilin ki her nefis, kendi yaptığından sorumludur. Hiç kimseye başkasının günahı yüklenmez. Sonra** (kıyamet gününde) **rabbiniz olan Allah'a döneceksiniz ve O size** (dünyada) **ihtilaf ettiğiniz her konuda hüküm verecektir** (işlediğiniz amellerin hesabını soracaktır)**."**

153- Ey insanlar! İşte bütün bu emrettiğim ve yasakladığım şeyler, benim (razı olduğum) **doğru olan hak dinimdir! Öyleyse** (hayatınızın her alanında) **bu dine tâbi olun, sakın ondan başka yollara** (din, ideoloji ve sistemlere) **tâbi olmayın! Eğer bu yol dışında başka yollara tâbi olursanız Allah'ın dininden ayrılmış olursunuz. Allah size, yalnız kendi dinine tâbi olmanızı emretmektedir. İşte sizler, ancak böyle yaparsanız Allah'ın azabından korunmuş olursunuz.**

154- Ey rasulüm! (Verdiğimiz haberlerden) **Sonra** (Rabbinin şu sözünü de bildir) **biz Musa'ya; Allah'ın istediği ve razı olduğu şekilde amel ettiğinden dolayı mükâfaat olarak nimetlerimizi tamamlamak, dinde ihtiyaç duyduğu her şeyi beyan etmek, doğru yolu göstermek ve rahmet etmek** (kavmini sapıklıktan kurtarıp nura ulaştırmak) **için kitabı** (Tevrât'ı) **verdik. Olur ki** (Musa'yı kendilerine gönderdiğimiz kimseler, ahiret gününde) **Rablerine kavuşacaklarına gerçek manada iman ederler** (ve o gün için salih ameller işleyerek hazırlıklı olurlar)**.**

155- Ve ey insanlar! (Rasulümüze) **İndirdiğimiz bu kitap** (Kur'ân)**, muhakkak bereketli** (dünya ve ahiret için çok faydalı) **bir kitaptır, öyleyse ona tâbi olun** (hayatınızın her alanını ona göre düzenleyin)**! Ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ki rahmet edilesiniz** (Allah'ın azabından ve cezasından kurtuluşa eresiniz)**.**

156- Ey Arap müşrikleri! Size de bu (bereketli) **Kur'ân'ı indirdik ki "Kitap** (Tevrât ve İncîl) **ancak bizden önceki iki taifeye** (Yahudi ve Hristiyanlara) **indirildi** (bize ise indirilmedi) **ve biz onların okudukları kitaplardan ğafildik** (onlar bizim dilimizde olmadığı için okuyamıyor ve içinde ne olduğunu bilmiyorduk)**." demeyesiniz.**

157- Ya da "Eğer bize de kitap indirilseydi muhakkak bu iki taifeden (Yahudi ve Hristiyanlardan) **daha doğru yolda olurduk** (dinde daha titiz olur, kitaba sımsıkı sarılır ve çok salih amel işlerdik)**." demeyesiniz diye işte size de Rabbinizden** (kendi dilinizde ve kendi aleyhinize olacak) **apaçık bir hüccet, hidayet** (hakkı beyan edip doğruyu ve yanlışı ayıran Furkan) **ve** (dünyada kendisine tâbi olanlar için) **rahmet olarak bir kitap** (Kur'ân) **geldi** (artık bâtıl delil ve mazeretler ileri sürmeyin)**. Allah'ın apaçık** (hak olan) **ayetlerini** (bile bile) **yalanlayandan ve onlardan yüz çevirenden daha zalim kim olabilir?! Biliniz ki ayetlerimizden** (bile bile) **yüz çevirenleri, yüz çevirdikleri için** (cehennemde) **çok şiddetli bir azaba uğratacağız.**

158- (Allah hakkında yalan söyleyen ve haktan bile bile yüz çeviren) **O müşrikler** (sana ve getirdiklerine) **iman etmek için hâlâ neyi bekliyorlar?! Ruhlarını kabzedecek ölüm meleklerinin kendilerine gelmesini ya da Rabbinin yok edici azabının gelmesini* veya kıyamet vaktinin geldiğini kesin gösteren Rabbinin bazı alametlerinin** (güneşin batıdan doğması gibi) **gelmesini mi bekliyorlar?! Bilinmelidir ki kıyametin geldiğini kesin gösteren Rabbinin bazı alametleri geldiğinde, daha önce iman etmemiş olan ya da imanında hayır işlememiş olan hiçbir nefse o anki imanı ya da hayır amel işlemesi asla fayda vermez. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Haydi, beklediğiniz şeyi bekleyin bakalım! Biz de beklemekteyiz."**

* Ayette "أَوْ يَأْتِيَ رَبُّكَ (Ya da Rabbinin gelmesi)" sözü geçmektedir. Bu söz asla zahiri manası üzere anlaşılmaz. Çünkü Allahu Teâlâ hareketten ve bir yerden bir yere intikal etmekten münezzehtir. Kim bu ayeti okuduğunda Allahu Teâlâ'nın hareket ettiği veya bir yerden bir yere geldiği şeklinde bir mana anlarsa Allahu Teâlâ'ya layık olmayan bir sıfat vermiş ve kâfir olmuş olur. Bu ayeti okuyan kimsenin ya Arapçaya uygun bir şekilde mecazi manasını anlayıp "Allah'ın azabının gelmesi" olarak tevil etmesi ya da zahiri manasından Allahu Teâlâ'yı tenzih edip mutlaka Allahu Teâlâ'ya layık bir manası olduğuna ve bu manayı sadece Allahu Teâlâ'nın bildiğine inanması gerekir.

159- Ey rasulüm! Muhakkak ki (şeriatin bazı hükümlerini uygulayıp bazılarını terk ederek) **dinlerini parçalayan ve fırkalar hâline gelenlerle senin hiçbir alakan yoktur, hiçbir konuda onlardan değilsin** (çünkü onlar bâtıl din üzere, sen ise hak ve hanif olan İslam dini üzeresin)**. Bilinmelidir ki onların durumu Allah'a aittir** (sen ancak onları uyarmakla mükellefsin, Allah dilerse onları tevbeye muvaffak kılar, dilerse ruhlarını kâfir olarak kabzeder)**. Sonra onlara yaptıkları her şeyi** (kıyamet gününde) **haber verecektir** (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

160- (Dinlerini parçalayıp fırkalara ayrılmış olanlardan) **Kim** (ihlasla tevbe eder ve ahiret gününde) **iyilikler yapmış** (şirki terk edip sağlam bir imanla hayır ameller işlemiş) **olarak gelirse ona yaptığının on misli mükâfaat vardır. Kim de** (tevbe etmeden) **kötülükler yapmış** (şirk ve zulümler işlemiş) **olarak gelirse ona suçu kadar ceza vardır.** (O gün) **Hiç kimseye zulmedilmez** (iyilik yapana hak ettiğinden daha fazla mükâfaat, kötülük yapana ise hak ettiği kadar ceza verilir)**.**

161- Ey rasulüm! (Haktan bile bile yüz çevirip şirklerine devam eden) **O müşriklere de ki: "Şüphesiz Rabbim beni doğru yola muvaffak kılmış-**

وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ ٱلْأَرْضِ وَرَفَعَ بَعْضَكُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَبْلُوَكُمْ فِى مَآ ءَاتَىٰكُمْ ۗ
إِنَّ رَبَّكَ سَرِيعُ ٱلْعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ﴿١٦٥﴾

سُورَةُ الْأَعْرَافِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓصٓ ﴿١﴾ كِتَٰبٌ أُنزِلَ إِلَيْكَ فَلَا يَكُن فِى صَدْرِكَ حَرَجٌ مِّنْهُ لِتُنذِرَ بِهِۦ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ
﴿٢﴾ ٱتَّبِعُوا۟ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ وَلَا تَتَّبِعُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَكَم مِّن
قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَا فَجَآءَهَا بَأْسُنَا بَيَٰتًا أَوْ هُمْ قَآئِلُونَ ﴿٤﴾ فَمَا كَانَ دَعْوَىٰهُمْ إِذْ جَآءَهُم بَأْسُنَآ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟
إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٥﴾ فَلَنَسْـَٔلَنَّ ٱلَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْـَٔلَنَّ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٦﴾ فَلَنَقُصَّنَّ عَلَيْهِم بِعِلْمٍ ۖ
وَمَا كُنَّا غَآئِبِينَ ﴿٧﴾ وَٱلْوَزْنُ يَوْمَئِذٍ ٱلْحَقُّ ۚ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٨﴾ وَمَنْ
خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُم بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ مَكَّنَّٰكُمْ
فِى ٱلْأَرْضِ وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَٰيِشَ ۗ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿١٠﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَٰكُمْ ثُمَّ صَوَّرْنَٰكُمْ
ثُمَّ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ لَمْ يَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿١١﴾ قَالَ مَا مَنَعَكَ أَلَّا
تَسْجُدَ إِذْ أَمَرْتُكَ ۖ قَالَ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿١٢﴾ قَالَ فَٱهْبِطْ مِنْهَا
فَمَا يَكُونُ لَكَ أَن تَتَكَبَّرَ فِيهَا فَٱخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿١٣﴾ قَالَ أَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ
﴿١٤﴾ قَالَ إِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿١٥﴾ قَالَ فَبِمَآ أَغْوَيْتَنِى لَأَقْعُدَنَّ لَهُمْ صِرَٰطَكَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ لَءَاتِيَنَّهُم
مِّنۢ بَيْنِ أَيْدِيهِمْ وَمِنْ خَلْفِهِمْ وَعَنْ أَيْمَٰنِهِمْ وَعَن شَمَآئِلِهِمْ ۖ وَلَا تَجِدُ أَكْثَرَهُمْ شَٰكِرِينَ ﴿١٧﴾

14- Bunun üzerine İblis, “(Ey Rabbim!) **Bana, herkesin diriltileceği ahiret gününe kadar mühlet ver** (beni o zamana kadar öldürme)**!” dedi.**

15- Allah da İblis’e, “Muhakkak ki sen (her şeyin helak olacağı vakte kadar) **mühlet verilenlerdensin.” dedi.**

16- İblis de buna karşılık şöyle dedi: “Beni doğru yoldan saptırman sebebiyle muhakkak ki ben de onları (insanları) **saptırmak için senin doğru yolun üzerine oturacağım** (İslam’a tâbi olmamaları için her türlü hileye başvurup vesveseler vereceğim)**.”**

17- “Sonra andolsun ki onlara (her yönden) **önlerinden, arkalarından, sağlarından ve sollarından yaklaşacağım** (şüpheye düşürerek, vesveseler vererek ve şehevi arzularını güzel göstererek ahireti düşünmelerini engelleyeceğim, dünyaya meylettireceğim, sapıklığı güzel ve doğru göstereceğim)**. Böylece onların çoğunu şükreden** (iman eden) **kimseler olarak bulamayacaksın.”**

165- Bilin ki her şeyin rabbi olan Allah, sizden öncekileri yok edip yerlerine sizi getirendir. O, verdiği (yaratılış, rızık, nimet, mevki ve saltanat gibi) **şeylerle bazınızı diğerlerinden üstün kılmıştır. Bu, sizi** (emir ve yasaklarına itaat konusunda) **imtihan etmek içindir. Ey rasulüm! Bil ki Rabbin, cezalandırması çabuk olandır. Ve muhakkak ki O;** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَح۪يم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunup helal ve kolaylaştırıcı hükümler beyan eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

7. EL-AʿRÂF SURESİ

164'ten 171'e kadar olan 8 ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 206, kelime sayısı 3325, harf sayısı 14310'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Elif, lâm, mîm, sâd.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

2- Ey rasulüm! Bu kitap (Kur'ân) **sana Rabbin tarafından indirilmiştir. O, Allah'ın emirlerine uymayan insanları Allah'ın azabıyla korkutup uyarman ve mu'minlere bir öğüt olması için indirilmiştir. Bundan** (Allah'ın emirlerine uymayanları korkutup uyarman sebebiyle başına gelen eziyetlerden) **dolayı göğsünde hiçbir sıkıntı olmasın** (sabret ve mükâfaatını Allah'tan bekle)**!**

3- (Ey insanlar! Rasul vasıtasıyla) **Rabbinizden size indirilene** (Kur'ân ve sünnete) **tâbi olun** (hayatınızın her alanını bu iki kaynaktaki hükümlere göre düzenleyin)**! Allah'tan başka** (insan olsun cin olsun) **dostlar edinip de Allah'a rağmen** (hüküm yetkisi vererek) **onlara tâbi olmayın!** (Ey müşrikler!) **Ne kadar da az öğüt alıyorsunuz** (eğer öğüt alsaydınız rasulümüze indirilenlere tâbi olur ve ona zıt olan her şeyi terk ederdiniz)**.**

4- Ve bilin ki (haktan bile bile yüz çevirmeleri sebebiyle) **nice beldeleri helak ettik. Onlara geceleyin ya da gündüz öğle vakti ğafil iken azabımız ansızın geldiğinde onu** (ne ilahları ne de kendileri) **hiçbir şekilde defedemediler.**

5- Haktan bile bile yüz çeviren azgın kavimlere azabımız geldiğinde yaptıkları ilk şey (Allah'a karşı haksızlık ettiklerini itiraf edip) **"Muhakkak ki biz zalimler idik** (Allah'ın emirlerine karşı gelip küfür ve şirk işleyerek zulmeden kimselerdik)**." demek oldu.**

6- Muhakkak ki kendilerine rasul gönderilen kavimlere (rasulüme ve gönderdiğim emirlerime tâbi oldunuz mu diye) **soracağız, kavimlere gönderilen rasullere de** (emirlerimi kavminize tebliğ ettiniz mi diye) **soracağız.**

7- Muhakkak ki herkese (dünyada iken) **yaptığı şeyleri kesin bilgiye dayanan delillerle bildireceğiz. Bilin ki biz yaptıklarınızdan habersiz değiliz** (kimin ne yaptığını, ne söylediğini ve ne düşündüğünü en ince ayrıntısıyla bilmekteyiz)**.**

8- Bilin ki ahiret gününde amellerin tartılması haktır ve adaletle olacaktır. Kimin iyilikleri (kötülüklerinden daha) **ağır basarsa işte onlar felaha erenlerden** (cenneti kazananlardan) **olacaktır.**

9- Kimin de (Allah'ı tevhid etmediği, rasullerine ve emirlerine karşı geldiği için) **iyilikleri** (kötülüklerinden daha) **hafif olursa işte onlar ayetlerimizi bile bile inkâr etmeleri sebebiyle nefislerini ziyana uğratanlardan** (ahirette kaybedip cehenneme girenlerden) **olacaktır.**

10- Ey insanlar! Muhakkak ki sizi dilediğiniz şekilde hareket edebilmeniz için yeryüzüne yerleştirdik ve orada yaşamanız için ihtiyacınız olan her şeyi size verdik. Buna rağmen Allah'a çok az şükrediyorsunuz (şükür olarak sadece Allah'a ibadet etmeniz gerekirken Allah'tan başkalarına ibadet ederek O'na şirk koşuyorsunuz)**.**

11- (Ey insanlar!) **Muhakkak ki** (aslınız olan babanız) **Âdem'i yoktan yarattık, sonra ona güzel bir şekil verdik. Sonra da meleklere, "Âdem'e saygı secdesi yapın!" diye emrettik. Bütün melekler** (Allah'ın emrine itaat edip) **hemen ona secde ettiler, İblis hariç. O** (kibir ve inattan dolayı bile bile Allah'ın emrine karşı geldi ve) **secde edenlerden olmadı.**

12- Allah İblis'i azarlayarak "Sana emrettiğim hâlde seni Âdem'e saygı secdesi yapmaktan engelleyen nedir?" diye sordu. İblis de şöyle cevap verdi: "Ben, ondan daha üstünüm. Beni ateşten, onu ise çamurdan yarattın."

13- Bunun üzerine Allah İblis'e, "İn oradan! Orada büyüklük taslamak senin haddin değildir. Hemen çık! Muhakkak ki sen alçak ve zelil kılınanlardansın." buyurdu.

---

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

قَالَ ٱخۡرُجۡ مِنۡهَا مَذۡءُومٗا مَّدۡحُورٗاۖ لَّمَن تَبِعَكَ مِنۡهُمۡ لَأَمۡلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكُمۡ أَجۡمَعِينَ (١٨) وَيَٰٓـَٔادَمُ ٱسۡكُنۡ
أَنتَ وَزَوۡجُكَ ٱلۡجَنَّةَ فَكُلَا مِنۡ حَيۡثُ شِئۡتُمَا وَلَا تَقۡرَبَا هَٰذِهِ ٱلشَّجَرَةَ فَتَكُونَا مِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ (١٩)
فَوَسۡوَسَ لَهُمَا ٱلشَّيۡطَٰنُ لِيُبۡدِيَ لَهُمَا مَا وُۥرِيَ عَنۡهُمَا مِن سَوۡءَٰتِهِمَا وَقَالَ مَا نَهَىٰكُمَا رَبُّكُمَا عَنۡ هَٰذِهِ
ٱلشَّجَرَةِ إِلَّآ أَن تَكُونَا مَلَكَيۡنِ أَوۡ تَكُونَا مِنَ ٱلۡخَٰلِدِينَ (٢٠) وَقَاسَمَهُمَآ إِنِّي لَكُمَا لَمِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ
(٢١) فَدَلَّىٰهُمَا بِغُرُورٖۚ فَلَمَّا ذَاقَا ٱلشَّجَرَةَ بَدَتۡ لَهُمَا سَوۡءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخۡصِفَانِ عَلَيۡهِمَا مِن وَرَقِ
ٱلۡجَنَّةِۖ وَنَادَىٰهُمَا رَبُّهُمَآ أَلَمۡ أَنۡهَكُمَا عَن تِلۡكُمَا ٱلشَّجَرَةِ وَأَقُل لَّكُمَآ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لَكُمَا عَدُوّٞ مُّبِينٞ (٢٢)
قَالَا رَبَّنَا ظَلَمۡنَآ أَنفُسَنَا وَإِن لَّمۡ تَغۡفِرۡ لَنَا وَتَرۡحَمۡنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلۡخَٰسِرِينَ (٢٣) قَالَ ٱهۡبِطُواْ بَعۡضُكُمۡ
لِبَعۡضٍ عَدُوّٞۖ وَلَكُمۡ فِي ٱلۡأَرۡضِ مُسۡتَقَرّٞ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٖ (٢٤) قَالَ فِيهَا تَحۡيَوۡنَ وَفِيهَا تَمُوتُونَ وَمِنۡهَا
تُخۡرَجُونَ (٢٥) يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ قَدۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكُمۡ لِبَاسٗا يُوَٰرِي سَوۡءَٰتِكُمۡ وَرِيشٗاۖ وَلِبَاسُ ٱلتَّقۡوَىٰ ذَٰلِكَ
خَيۡرٞۚ ذَٰلِكَ مِنۡ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ لَعَلَّهُمۡ يَذَّكَّرُونَ (٢٦) يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ لَا يَفۡتِنَنَّكُمُ ٱلشَّيۡطَٰنُ كَمَآ أَخۡرَجَ
أَبَوَيۡكُم مِّنَ ٱلۡجَنَّةِ يَنزِعُ عَنۡهُمَا لِبَاسَهُمَا لِيُرِيَهُمَا سَوۡءَٰتِهِمَآۚ إِنَّهُۥ يَرَىٰكُمۡ هُوَ وَقَبِيلُهُۥ مِنۡ حَيۡثُ
لَا تَرَوۡنَهُمۡۗ إِنَّا جَعَلۡنَا ٱلشَّيَٰطِينَ أَوۡلِيَآءَ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ (٢٧) وَإِذَا فَعَلُواْ فَٰحِشَةٗ قَالُواْ وَجَدۡنَا عَلَيۡهَآ
ءَابَآءَنَا وَٱللَّهُ أَمَرَنَا بِهَاۗ قُلۡ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِۖ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعۡلَمُونَ (٢٨) قُلۡ أَمَرَ رَبِّي
بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَقِيمُواْ وُجُوهَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَٱدۡعُوهُ مُخۡلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَۚ كَمَا بَدَأَكُمۡ تَعُودُونَ
(٢٩) فَرِيقًا هَدَىٰ وَفَرِيقًا حَقَّ عَلَيۡهِمُ ٱلضَّلَٰلَةُۚ إِنَّهُمُ ٱتَّخَذُواْ ٱلشَّيَٰطِينَ أَوۡلِيَآءَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَيَحۡسَبُونَ
أَنَّهُم مُّهۡتَدُونَ (٣٠) ۞يَٰبَنِيٓ ءَادَمَ خُذُواْ زِينَتَكُمۡ عِندَ كُلِّ مَسۡجِدٖ وَكُلُواْ وَٱشۡرَبُواْ وَلَا تُسۡرِفُوٓاْۚ إِنَّهُۥ
لَا يُحِبُّ ٱلۡمُسۡرِفِينَ (٣١) قُلۡ مَنۡ حَرَّمَ زِينَةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِيٓ أَخۡرَجَ لِعِبَادِهِۦ وَٱلطَّيِّبَٰتِ مِنَ ٱلرِّزۡقِۚ قُلۡ
هِيَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَا خَالِصَةٗ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۗ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلۡأٓيَٰتِ لِقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ (٣٢)

32- Ey rasulüm! (Allah'ın helal kıldığı şeyleri kendilerine haram kılan) **Müşriklere de ki: "Allah'ın kullarına,** (avret yerlerini örtmeleri ve) **ziynet olması için yarattığı elbiseleri haram kılan kimdir? Ve Allah'ın kullarına rızık olarak verdiği helal olan temiz yiyecek ve içecekleri haram kılan kimdir?!** (Bilin ki helal ve haram kılma yetkisi yalnız Allah'a aittir.)**" Ey rasulüm! Onlara de ki: "Bütün helal olan temiz yiyecek ve içecekler dünya hayatında** (asıl olarak) **iman edenler içindir. Müşrikler, dünyada verdiğimiz nimetlere ortak olsalar bile kıyamet gününde sadece iman edenlere has olacaktır** (çünkü cennet kâfirlere haram kılınmıştır)**." İşte, bilen kavim için** (düşünüp ibret alsınlar ve şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet etsinler diye) **delilleri böyle değişik şekillerde tafsilatlı olarak açıklıyoruz** (çünkü ayetlerimizden ancak onlar öğüt alıp istifade eder)**.**

18- Bunun üzerine Allah İblis'e şöyle dedi: "Kınanıp kötülenmiş ve (Allah'ın rahmetinden) **kovulmuş olarak çık oradan! Yemin olsun ki insanlardan kim** (emirlerime karşı gelerek) **sana tâbi olup itaat ederse seni de onları da hepinizi cehenneme dolduracağım."**

19- Allah, Âdem'e de şöyle dedi: "Ey Âdem! Sen ve eşin (Havva) **cennete yerleşin! Orada dilediğiniz her şeyden yiyin, sadece şu ağaca yaklaşmayın! Eğer o ağacın meyvesinden yerseniz** (emir ve yasaklarıma itaat etmeyen) **zalimlerden olursunuz."**

20- Âdem ile Havva cennete yerleşince örtülü olan avret yerlerini açıp kendilerine göstermek (ve cennetten çıkartmak) **için Şeytan onlara vesvese vererek şöyle dedi: "Rabbinizin size bu ağacı yasaklamasının sebebi, sizin birer melek ya da cennette ebedi kalanlardan olmamanız içindir."**

21- Ve İblis, (kendisine daha çok inandırmak için) **Âdem ile Havva'ya yemin ederek şöyle dedi: "Muhakkak ki ben sizin faydanız için bunları söylüyor ve size nasihatte bulunuyorum."**

22- İblis, Âdem ile Havva'yı süslü sözlerle kandırarak istediği şeyi onlara yaptırdı. O ikisi, yasaklanan ağacın meyvesinden yiyince avret yerleri açılıp kendilerine göründü. Bunun üzerine hemen cennet ağaçlarının yapraklarıyla avret yerlerini kapatmaya çalıştılar. Bu hâldeyken Rableri onlara şöyle dedi: "Ben size bu ağacın meyvesinden yemeyi yasaklamadım mı ve 'Muhakkak ki Şeytan sizin apaçık düşmanınızdır.' deyip ikinizi uyarmadım mı?!"

23- Âdem ile Havva (pişmanlık içinde Rablerine yönelip) **şöyle dediler: "Ey Rabbimiz! Biz,** (yasak kıldığın şeyi yaparak) **kendimize zulmettik** (büyük bir hata işledik)**. Eğer bizim günahlarımızı örtüp bağışlamaz ve bize merhamet etmezsen muhakkak kaybedenlerden oluruz."**

24- Allah onlara (Âdem, Havva ve İblis'e) **şöyle dedi: "**(Cennetten) **Yere inin, orada birbirinize düşman olacaksınız. Sizin için yeryüzünde yerleşebileceğiniz bir yer ve tayin ettiğim belli vakte** (kıyamet gününe) **kadar faydalanacağınız şeyler olacaktır."**

25- Allah Âdem'e, eşine ve zürriyetine şöyle dedi: "Bilin ki siz (indiğiniz) **yerde yaşayacak, orada ölecek ve oradan diriltileceksiniz."**

26- "Ey âdemoğulları! Biz, sizin için avret yerlerinizi örtecek ve sizi süsleyecek elbiseler ile takva elbisesi yarattık. Ve biliniz ki takva elbisesi (iman, hayâ ve salih amel)**, sizin için daha hayırlıdır. İşte bunlar, Allah'ın** (her şeye kadir olduğunun) **delillerindendir. Olur ki öğüt alırlar** (da şirki terk edip iman eder ve salih amel işlerler)**."**

27- "Ey âdemoğulları! Şeytan, daha önce baba ve annenizi (yasak olan ağaçtan yemeleri konusunda) **kandırdığı gibi** (günahları süslü göstererek avret yerlerinizi açmanız ve takva elbisenizi çıkarmanız konusunda) **sizi de sakın kandırmasın. Onlara** (yasak olan ağaçtan yedirterek) **elbiselerini açtırıp birbirine avret yerlerini gösterdi ve böylece cennetten kovulmalarına sebep oldu. Biliniz ki o ve zürriyeti sizi görür fakat siz onları göremezsiniz** (bu sebeple onlara karşı çok dikkatli ve tedbirli olun)**. Muhakkak ki biz şeytanları iman etmeyenlere veliler** (küfür, şirk ve günah işlemede yardımcı ve destekleyiciler) **kıldık** (ancak gerçek manada iman edip salih amel işleyenleri saptırma konusunda onların hiçbir etkisi yoktur)**."**

28- (Hakkı bile bile inkâr eden) **O müşrikler bir fahşa** (şirk, zina ve Kâbe'yi çıplak tavaf etme gibi çirkin bir amel) **yaptıkları zaman** (mazeret olarak) **"Biz babalarımızı bu amelleri yaparken gördük, üstelik böyle yapmayı da bize Allah emretti." derler. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Allah fahşayı** (çirkin olan şeyleri) **kesinlikle emretmez** (bilakis yasaklar)**. Durum böyleyken** (Allah'ın söylemediği ve emretmediği şeyleri O'na isnat ederek) **Allah hakkında bilmediğiniz şeyler mi söylüyorsunuz?!** (Bilin ki bu, apaçık bir yalan ve iftiradır.)**"**

29- Ey rasulüm! (Yalan söyleyerek Allah'ın fahşayı emrettiğini iddia eden) **Müşriklere de ki: "Rabbim adaleti emretti** (asla fahşayı ve münkeri emretmez)**. O, size** (her zaman ve her yerde bütün şirkleri terk edip ihlasla kendisine ibadet etmenizi emrettiği gibi) **her mescidde** (böyle yaparak) **ihlasla O'na yönelmenizi de emretmiştir. Öyleyse itaati O'na has kılarak ihlaslı bir şekilde sadece O'na ibadet edin! O, sizi ilk defa nasıl yaratmışsa elbette diriltmeye de kadirdir."**

30- Allah insanların bir kısmını hidayete muvaffak kılmıştır, bir kısmı da sapıklığa düşmeyi hak etmiştir. Çünkü Allah'ı bırakıp şeytanları dost edinmişlerdir (onların emirlerine itaat etmişlerdir)**. Ve onlar, sapıklık içinde olmalarına rağmen kendilerinin doğru yol üzerinde olduklarını zannederler.**

31- Ey âdemoğulları! İbadet için gittiğiniz her mescidde (avret yerlerinizi kapatın ve) **ziynetlerinizi alın** (temiz olan güzel elbiseler giyin)**! Ve helal kıldığım şeyleri yiyin, için fakat israf etmeyin** (haddi aşmayın) **çünkü Allah müsrifleri** (koyduğu sınırları aşanları) **sevmez.**

قُلْ إِنَّمَا حَرَّمَ رَبِّىَ ٱلْفَوَٰحِشَ مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَمَا بَطَنَ وَٱلْإِثْمَ وَٱلْبَغْىَ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَأَن تُشْرِكُوا۟
بِٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَأَن تَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ أَجَلٌ ۖ فَإِذَا جَآءَ
أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٤﴾ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ إِمَّا يَأْتِيَنَّكُمْ رُسُلٌ مِّنكُمْ يَقُصُّونَ
عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِى ۙ فَمَنِ ٱتَّقَىٰ وَأَصْلَحَ فَلَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا
وَٱسْتَكْبَرُوا۟ عَنْهَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٣٦﴾ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ
كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يَنَالُهُمْ نَصِيبُهُم مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَتْهُمْ رُسُلُنَا يَتَوَفَّوْنَهُمْ قَالُوٓا۟
أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالُوا۟ ضَلُّوا۟ عَنَّا وَشَهِدُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰفِرِينَ ﴿٣٧﴾ قَالَ
ٱدْخُلُوا۟ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِكُم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ فِى ٱلنَّارِ ۖ كُلَّمَا دَخَلَتْ أُمَّةٌ لَّعَنَتْ أُخْتَهَا ۖ
حَتَّىٰٓ إِذَا ٱدَّارَكُوا۟ فِيهَا جَمِيعًا قَالَتْ أُخْرَىٰهُمْ لِأُولَىٰهُمْ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ أَضَلُّونَا فَـَٔاتِهِمْ عَذَابًا ضِعْفًا مِّنَ
ٱلنَّارِ ۖ قَالَ لِكُلٍّ ضِعْفٌ وَلَٰكِن لَّا تَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ وَقَالَتْ أُولَىٰهُمْ لِأُخْرَىٰهُمْ فَمَا كَانَ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن
فَضْلٍ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَٱسْتَكْبَرُوا۟ عَنْهَا لَا تُفَتَّحُ
لَهُمْ أَبْوَٰبُ ٱلسَّمَآءِ وَلَا يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ حَتَّىٰ يَلِجَ ٱلْجَمَلُ فِى سَمِّ ٱلْخِيَاطِ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى
ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٤٠﴾ لَهُم مِّن جَهَنَّمَ مِهَادٌ وَمِن فَوْقِهِمْ غَوَاشٍ ۚ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ
﴿٤٢﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِى صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَقَالُوا۟ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى هَدَىٰنَا
لِهَٰذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِىَ لَوْلَآ أَنْ هَدَىٰنَا ٱللَّهُ ۖ لَقَدْ جَآءَتْ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلْحَقِّ ۖ وَنُودُوٓا۟ أَن تِلْكُمُ ٱلْجَنَّةُ
أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٤٣﴾ وَنَادَىٰٓ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ أَن قَدْ وَجَدْنَا مَا وَعَدَنَا رَبُّنَا
حَقًّا فَهَلْ وَجَدتُّم مَّا وَعَدَ رَبُّكُمْ حَقًّا ۖ قَالُوا۟ نَعَمْ ۚ فَأَذَّنَ مُؤَذِّنٌۢ بَيْنَهُمْ أَن لَّعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾

Sonra cennetliklere şöyle seslenilir: “(Ey mu’minler!) **İşte bu cennet,** (dünyada) **yaptığınız salih amellerden dolayı size verilmiştir.”**

44- (Cennetlikler cennete, cehennemlikler de cehenneme girdikten sonra) **Cennetlikler, cehennemliklere şöyle seslenir: “**(Ey cehennem ehli!) **Muhakkak ki biz, Rabbimizin** (rasulleri vasıtasıyla) **bize** (Allah’a gerçek manada iman edenlere) **vâdettiği mükâfaatı gerçekleşmiş olarak bulduk. Siz de Rabbinizin** (rasulleri vasıtasıyla) **size** (hakkı bile bile inkâr edenlere) **vâdettiği azabı gerçekleşmiş olarak buldunuz mu?” Cehennemlikler de “Evet!** (Maalesef bulduk.)**” derler. Bunun üzerine aralarından biri şöyle seslenir: “Allah’ın laneti** (azabı) **zalimlerin** (kibirlerinden dolayı bile bile hakkı reddeden, Allah’a şirk koşan ve O’nun emirlerine tâbi olmayanların) **üzerine olsun!”**

33- Ey rasulüm! (Hevalarına göre Allah’ın helalini haram, haramını helal kılan) **O müşriklere de ki: “Rabbim, açık olsun gizli olsun her türlü fahşayı, günahı, haksız yere** (mal, ırz ve canlarına kastederek) **insanlara zulmetmeyi, hiçbir delil indirmediği hâlde Allah’a şirk koşmanızı ve Allah** (O’nun zatı, sıfatları, fiilleri ve şeriati) **hakkında bilmediğiniz şeyleri söylemenizi haram kılmıştır.”**

34- Bilin ki her ümmet için tayin edilmiş bir ecel vardır. Ecelleri geldiğinde ne bir an geri kalırlar ne de bir an öne geçerler (zamanında helak olurlar)**.**

35- Ey âdemoğulları! İçinizden size ayetlerimi (vahyimi) **bildirip açıklayan rasuller geldiğinde kim Allah’tan korkar** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durur) **ve kendisine gelen rasule tâbi olup salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işlerse işte onlar için** (kıyamet gününde) **hiçbir korku olmayacak ve onlar** (dünyada bıraktıkları şeylerden dolayı) **üzülmeyeceklerdir.**

36- (Rasulümüz tarafından bildirilen) **Ayetlerimizi yalanlayıp iman etmeyen ve onunla amel etmekte kibirlenenlere gelince; işte onlar cehennem ehlidir ve orada sonsuza kadar kalacaklardır.**

37- (Allah’ın ortakları olduğunu, fahşayı emrettiğini ve helal kıldığı şeyleri haram kıldığını iddia edip) **Allah’ın söylemediği şeyleri Allah’a isnat ederek iftira atandan ya da** (Rasul’ün getirdiği) **O’nun** (apaçık) **ayetlerini yalanlayandan daha zalim kim olabilir?! Bilinmelidir ki onlar, kitapta** (Levhi’l Mahfuz’da) **kendilerine yazılmış olan rızkı ve nimetleri ecelleri gelinceye kadar elde edeceklerdir. Rasullerimiz** (ölüm meleği ve yardımcıları)**, ruhlarını kabzetmek için onlara geldiği zaman “Allah’tan başka ibadet ettiğiniz ilahlarınız hani, nerede** (size herhangi bir fayda verebilecekler mi bakalım)**?” derler. Müşrikler de “Maalesef onları yanımızda göremiyoruz.” derler. Ve böylece** (Allah’a şirk koştukları ilahların, ihtiyaçları olduğunda kendilerine hiçbir fayda vermediklerini görerek) **kâfir olduklarına** (bile bile Allah’ın tevhidini, rasullerini ve ayetlerini reddettiklerine) **dair kendi aleyhlerine şahidlik ederler** (fakat bu itirafları onlara hiçbir fayda sağlamayacaktır)**.**

38- Allah (kendisine ortaklar isnat eden, fahşayı emreden ve helal kıldığı şeyleri haram kılan) **müşriklere** (ahiret gününde) **şöyle emreder: “Sizden önce yaşamış ve sizden önce cehenneme girmiş** (müşrik) **cin ve insanların yanına girin!” Cehenneme giren her topluluk, kendinden önce cehenneme girmiş olan din kardeşlerine lanet eder** (ve onlardan beri olduğunu ilan eder)**. Cin ve insanlardan olan bütün müşrikler cehennemde toplandıklarında tâbi olanlar, tâbi olunanlar hakkında şöyle derler: “Ey Rabbimiz!** (Sapıklığı süslü göstererek) **Bizi hidayet yolundan saptıranlar bunlardır.** (Bizi saptırmaları sebebiyle) **Onlara, bize verdiğin cehennem azabının iki katını ver.” Allah onlara şöyle der: “Her biriniz için kat kat azap vardır. Fakat** (size azaptan ne hazırlandığını) **bilmiyorsunuz.”**

39- Ve tâbi olunanlar, tâbi olanlara şöyle derler: “(Bâtıla tâbi olma konusunda) **Sizin bizden bir farkınız yok ki** (azabınız bizimkinden hafif olsun)**! Siz de** (bizim gibi) **yaptıklarınızdan** (küfür, şirk ve günahlarınızdan) **dolayı azabı tadın!”**

40- Muhakkak ki (rasullerimiz tarafından bildirilen) **ayetlerimizi yalanlayan ve onlara tâbi olma konusunda kibirlenenlerin iyi amellerinin ve** (öldükten sonra) **ruhlarının göğe yükselmesi için göklerin kapıları açılmayacaktır. Onlar, ancak deve iğne deliğinden geçerse cennete girerler** (ki bu olmayacağına göre ebediyen cennete giremeyeceklerdir)**. Bilin ki biz mücrimleri** (bile bile hakkı reddedip şirk, zulüm ve günahlarına devam edenleri) **işte böyle cezalandırırız.**

41- Ayetlerimizi yalanlayıp onlara tâbi olma konusunda kibirlenenlere cehennemde ateşten bir döşek ve üstlerinde de ateşten bir örtü vardır. Bilin ki biz zalimleri (inat ve kibirleri sebebiyle bile bile hakkı reddedip Allah’a şirk koşan, O’nun helal ve haram sınırlarını ihlal eden, O’nun hakkında yalan söyleyen, İslam şeriatinin yok olması için çalışıp rasullere ve mu’minlere zulmedenleri) **işte böyle cezalandırırız.**

42- Bilinmelidir ki (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **iman eden ve salih amelleri** (Allah için ve istediği şekildeki amelleri gücü nispetinde) **işleyenler -ki biz her nefse ancak kaldırabileceği şeyi yükleriz- işte ancak onlar cennet ashabıdırlar ve orada ebedi olarak kalacaklardır.**

43- (İman edip salih ameller işleyen) **Mu’minler cennete girdiklerinde kalplerindeki** (birbirlerine olan) **kızgınlığı, kini ve buğzu çıkarırız; onlar için sarayların ve ağaçların altından akan ırmaklar vardır. Onlar şöyle derler: “Bizi hidayete muvaffak kılan Allah’a hamdederiz** (O’nu layık olduğu şekilde överek yüceltiriz)**. Eğer Allah bizi hidayete muvaffak kılmasaydı asla hidayeti bulamazdık. Şüphesiz Rabbimizin rasulleri hak ile gelmiştir.”**

ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبۡغُونَهَا عِوَجٗا وَهُم بِٱلۡأٓخِرَةِ كَٰفِرُونَ ﴿٤٥﴾ وَبَيۡنَهُمَا حِجَابٞۚ وَعَلَى ٱلۡأَعۡرَافِ
رِجَالٞ يَعۡرِفُونَ كُلَّۢا بِسِيمَىٰهُمۡۚ وَنَادَوۡاْ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَن سَلَٰمٌ عَلَيۡكُمۡۚ لَمۡ يَدۡخُلُوهَا وَهُمۡ يَطۡمَعُونَ
﴿٤٦﴾ ۞وَإِذَا صُرِفَتۡ أَبۡصَٰرُهُمۡ تِلۡقَآءَ أَصۡحَٰبِ ٱلنَّارِ قَالُواْ رَبَّنَا لَا تَجۡعَلۡنَا مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾
وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأَعۡرَافِ رِجَالٗا يَعۡرِفُونَهُم بِسِيمَىٰهُمۡ قَالُواْ مَآ أَغۡنَىٰ عَنكُمۡ جَمۡعُكُمۡ وَمَا كُنتُمۡ
تَسۡتَكۡبِرُونَ ﴿٤٨﴾ أَهَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَقۡسَمۡتُمۡ لَا يَنَالُهُمُ ٱللَّهُ بِرَحۡمَةٍۚ ٱدۡخُلُواْ ٱلۡجَنَّةَ لَا خَوۡفٌ عَلَيۡكُمۡ وَلَآ
أَنتُمۡ تَحۡزَنُونَ ﴿٤٩﴾ وَنَادَىٰٓ أَصۡحَٰبُ ٱلنَّارِ أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ أَنۡ أَفِيضُواْ عَلَيۡنَا مِنَ ٱلۡمَآءِ أَوۡ مِمَّا رَزَقَكُمُ
ٱللَّهُۚ قَالُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ حَرَّمَهُمَا عَلَى ٱلۡكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ دِينَهُمۡ لَهۡوٗا وَلَعِبٗا وَغَرَّتۡهُمُ ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَاۚ
فَٱلۡيَوۡمَ نَنسَىٰهُمۡ كَمَا نَسُواْ لِقَآءَ يَوۡمِهِمۡ هَٰذَا وَمَا كَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ﴿٥١﴾ وَلَقَدۡ جِئۡنَٰهُم
بِكِتَٰبٖ فَصَّلۡنَٰهُ عَلَىٰ عِلۡمٍ هُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٥٢﴾ هَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا تَأۡوِيلَهُۥۚ يَوۡمَ يَأۡتِى
تَأۡوِيلُهُۥ يَقُولُ ٱلَّذِينَ نَسُوهُ مِن قَبۡلُ قَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُ رَبِّنَا بِٱلۡحَقِّ فَهَل لَّنَا مِن شُفَعَآءَ فَيَشۡفَعُواْ لَنَآ
أَوۡ نُرَدُّ فَنَعۡمَلَ غَيۡرَ ٱلَّذِى كُنَّا نَعۡمَلُۚ قَدۡ خَسِرُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَضَلَّ عَنۡهُم مَّا كَانُواْ يَفۡتَرُونَ ﴿٥٣﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ
ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٖ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِۖ يُغۡشِى ٱلَّيۡلَ ٱلنَّهَارَ يَطۡلُبُهُۥ
حَثِيثٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ وَٱلنُّجُومَ مُسَخَّرَٰتِۭ بِأَمۡرِهِۦٓۗ أَلَا لَهُ ٱلۡخَلۡقُ وَٱلۡأَمۡرُۗ تَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٥٤﴾

kaldırılmıştır. Keyfiyet, sadece mahluka ait olan bir vasıf olduğu için Allahu Teâlâ hakkında keyfiyet düşünen kişi, Allahu Teâlâ'yı cisim olarak tasavvur etmiş olur. Bu ayetten asla Arş'ın Allahu Teâlâ'nın yeri olduğu anlaşılmaz. Çünkü Allahu Teâlâ, yer ve mekândan münezzehtir. Allahu Teâlâ'ya mekân isnat eden kişi, O'nu cisme benzetmiş olduğu için Müslüman değildir. İşte bu, sahabe ve selefi salihinin görüşüdür.

Allahu Teâlâ'nın Arş'a istivasını, Arş'a yaptığı bir fiil olarak kabul etmek de caiz olan bir görüştür. İstivayı Allahu Teâlâ'nın bir sıfatı olarak kabul etmek ise Allahu Teâlâ'nın Arş'ı yaratmadan önce böyle bir sıfata sahip olmadığı anlamına gelir. Çünkü Arş, mahluk olan bir varlıktır yani daha önce yokken sonradan var olmuştur. Bu durumda istiva sıfatı, Arş yaratıldıktan sonra olmuş manasına gelir. Fakat "İstiva sıfatı kdîm (قَدِيم) olan bir sıfattır, Arş yaratılmadan önce de vardı." demek, kuvvetli bir görüş olmamasına rağmen küfür olmaz.

Şu bilinmelidir ki Allahu Teâlâ'nın sıfatları kdîm (قَدِيم) ve ebedidir; asla artmaz, eksilmez ve değişmez. Dolayısıyla bu konuda doğru olan, istiva Kur'ân'da geçtiği için ya zahiri manasını vermeyip okuyup geçmek ve manasını Allahu Teâlâ'ya havale etmek ya da Allahu Teâlâ'nın Arş'a bir fiil yapması olarak tevil etmektir.

Allahu Teâlâ'nın Arş'a istivasına, "Allah'ın zatına layık bir istivadır." diye mana vermekte de bir sakınca yoktur. Sakıncalı olan; Allahu Teâlâ'nın istivasını, yükselmek ve karar kılmak manasında anlamaktır. Allahu Teâlâ hakkında böyle manalar düşünmek apaçık küfürdür. Allahu Teâlâ'nın istivasına bu gibi manalar verildiğinde Allahu Teâlâ'ya layık olmayan şeyler nispet edilmiş olur. Çünkü:

1. Allahu Teâlâ için yükseldi sözü mesafe ve yer manasında kullanılırsa daha önce aşağıda idi, sonra yükselmek için harekete geçti anlamına gelir. Oysa Allahu Teâlâ yerden, zamandan, değişmekten, hareketten ve bir şeyin üzerine karar kılmaktan münezzehtir. Bunların hepsi mahlukun sıfatıdır ve Allah'a layık olmayan şeylerdir.
2. Allahu Teâlâ Arş'a sonradan karar kıldı manasına gelir. Bu ise Allahu Teâlâ'da yer değişimi veya hâl değişimi olduğu anlamına gelir. Bu da Allahu Teâlâ'ya layık değildir.

---

* Mutlak (dilediği gibi) hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 107.

45- (Kibirlerinden dolayı bile bile hakkı reddedip Allah’a şirk koşan ve O’nun emirlerine tâbi olmayan) **Bu zalimler öyle kimselerdir ki insanları Allah’ın yolundan saptırmaya çalışır ve** (uydurdukları iftiralarla) **insanların, Allah’ın yolunu** (İslam’ı) **yanlış bir yol olarak görmelerini arzularlar. Ve onlar ahireti de inkâr ederler** (öldükten sonra dirilmeye, ahiret günündeki ceza ve mükâfaata iman etmezler)**.**

46- Cennet ile cehennem arasında da (Aʿrâf denilen yüksek) **bir engel** (duvar) **vardır. Aʿrâf’ın üzerinde ise** (sevapları ve günahları eşit olan) **birtakım kimseler bekletilmektedir. Onlar, cennet ve cehennem ehlini simalarından** (yüzlerindeki işaretlerden) **tanırlar ve henüz cennete girmemiş olan fakat** (Allah’ın rahmetiyle) **cennete girmelerini umdukları cennetlikleri gördüklerinde onlara seslenerek “Selamunʿaleykum** (size selam olsun)**!” derler.**

47- Ve Aʿrâf’ta bekletilenler gözlerini cehennemliklerin tarafına çevirdiklerinde (şiddetli azabı görünce) **Allah’a dua edip şöyle derler: “Ey Rabbimiz! Bizi şu zalim** (hakkı bile bile inkâr edip sana şirk koşmuş, emirlerine karşı gelmiş; dinine, rasullerine ve mu’minlere düşmanlık etmiş) **toplulukla beraber kılma!”**

48- Ve Aʿrâf’ta bekletilenler, simalarından (yüzlerindeki alametlerden) **cehennemlik olduklarını bildikleri kişilere seslenip şöyle derler: “**(Dünyada) **Topladığınız mallar ve** (tevhide karşı) **kibirlenip büyüklük taslamanıza sebep olan şeyler, Allah’ın azabını defetme konusunda size herhangi bir fayda sağladı mı?** (Hayır, asla!)”

49- Allah, (mu’minleri göstererek) **kâfirlere şöyle der: “Haklarında, Allah bunları asla rahmetine ulaştırmaz, diye yemin ettiğiniz kimseler bunlar mıydı?!” Sonra da o mu’minlere şöyle der: “**(Ey mu’min kullarım!) **Cennete girin! Orada sizin için hiçbir korku olmayacak** (kâfirlerin başına gelen bütün cezalardan emin olacak) **ve** (dünyada terk ettiğiniz nimetlerden dolayı) **asla üzülmeyeceksiniz.”**

50- Cehennem ehli de cennet ehline “(Ne olur) **Bize su ya da Allah’ın size rızık olarak verdiği şeylerden biraz verin!” diye seslenir. Cennetlikler de onlara şöyle cevap verir: “Muhakkak ki Allah bunları** (işledikleri şirk ve küfürlerden dolayı) **kâfirlere haram kılmıştır.”**

51- (Cehennemde aç ve susuz azap gören) **O kâfirler,** (Allah’ın bildirdiği) **uymaları gereken hak dini** (alay edip hafife alarak) **oyun ve eğlence hâline getirdiler ve dünya hayatı** (onun geçici süs, nimet, makam ve mevkileri) **onları aldattı. Onlar, bu ahiret gününe kavuşmayı nasıl unutmuş** (salih ameller işleyerek o güne hazırlık yapmamış) **ve ayetlerimizi** (bile bile) **inkâr etmişlerse biz de bugün onları unutacağız** (aç ve susuz olarak sonsuza kadar şiddetli azaba terk edeceğiz)**.**

52- Muhakkak ki biz onlara (müşriklere) **bir kitap** (Kur’ân’ı) **indirdik. Bilerek içinde hakkı ve bâtılı tafsilatlı bir şekilde açıkladık. O kitap,** (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere) **yakinen iman edenler için doğru yolu gösterici ve rahmettir** (ona uyanları sapıklıktan kurtarıp hidayete muvaffak kılmaya bir vesiledir)**.**

53- Yoksa (Allah’ın ayetlerini bile bile inkâr eden ve ahiret gününe inanmayan) **o kâfirler, iman etmek için kitapta** (Kur’ân’da) **iman etmeyenlerin başına geleceği bildirilen azabın gelmesini mi bekliyorlar?!** (Bilsinler ki bu azap geldiğinde imanları onlara hiçbir fayda vermez.) **Azap geldiğinde dünyada iken ahiret gününü unutan** (onun için hazırlık yapmayan) **kâfirler şöyle derler: “Vallahi, Rabbimizin rasulleri** (bize) **hak ile gelmişti** (çok pişmanız)**. Keşke** (bu azaptan kurtulmamız için) **Allah katında bize şefaat edecek şefaatçilerimiz olsa ya da keşke tekrar dünyaya döndürülsek de daha önce işlediğimiz** (küfür ve şirk olan) **amelleri işlemeyip Allah’ın istediği şekilde ameller işleyerek bu azaptan kurtulmuş olsak!” Muhakkak ki onlar,** (geçici dünyevi nimetleri ahiret nimetlerine tercih etmekle) **nefislerini azaba uğratıp kaybetmiştir. Allah’a iftira atarak** (dünyada) **Allah’tan başka taptıkları** (cinlerden ve insanlardan dostları) **da onlara hiçbir fayda vermeyip onlardan uzaklaşmıştır.**

54- Ey insanlar! Muhakkak ki (ihlasla sadece kendisine ibadet etmeniz gereken tek) **rabbiniz Allah’tır. O, gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arş’a istiva etti.* O, gecenin karanlığıyla gündüzün aydınlığını, gündüzün ışığıyla gecenin karanlığını giderendir ve onlar böyle düzenli bir şekilde birbirini takip eder** (biri gider, diğeri gelir). (Gökler, yerler) **Güneş, Ay ve yıldızlar O’nun emrine kayıtsız şartsız boyun eğmiştir. İyi biliniz ki yaratılanların hepsi O’nundur,** (öyleyse dilediği gibi) **hüküm verme hakkı da* yalnız O’na aittir. Âlemlerin rabbi olan Allah yücedir** (mükemmel sıfatlara sahiptir ve bütün noksan sıfatlardan münezzehtir)**.**

* Sahabelerin istiva hakkındaki inancı;

“ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ” sözü Kur’ân’da geçtiği için böyle ayetleri okumak ve Allahu Teâlâ’nın Arş’a istiva ettiğine inanmaktı. Allahu Teâlâ’nın Arş’a istivası, aklın idrak edebileceği bir şey değildir. Onun keyfiyeti hakkında soru sormak bidattir; çünkü keyfiyet Allahu Teâlâ’dan

ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ تَضَرُّعًا وَخُفْيَةً ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٥٥﴾ وَلَا تُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَـٰحِهَا
وَٱدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا ۚ إِنَّ رَحْمَتَ ٱللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَـٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ
يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَقَلَّتْ سَحَابًا ثِقَالًا سُقْنَـٰهُ لِبَلَدٍ مَّيِّتٍ فَأَنزَلْنَا بِهِ ٱلْمَآءَ فَأَخْرَجْنَا بِهِۦ مِن
كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ ۚ كَذَٰلِكَ نُخْرِجُ ٱلْمَوْتَىٰ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلْبَلَدُ ٱلطَّيِّبُ يَخْرُجُ نَبَاتُهُۥ بِإِذْنِ
رَبِّهِۦ ۖ وَٱلَّذِى خَبُثَ لَا يَخْرُجُ إِلَّا نَكِدًا ۚ كَذَٰلِكَ نُصَرِّفُ ٱلْـَٔايَـٰتِ لِقَوْمٍ يَشْكُرُونَ ﴿٥٨﴾ لَقَدْ أَرْسَلْنَا
نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَـٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَـٰهٍ غَيْرُهُۥٓ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿٥٩﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٦٠﴾ قَالَ يَـٰقَوْمِ لَيْسَ بِى ضَلَـٰلَةٌ وَلَـٰكِنِّى
رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٦١﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّى وَأَنصَحُ لَكُمْ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٢﴾
أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ وَلِتَتَّقُوا۟ وَلَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٦٣﴾
فَكَذَّبُوهُ فَأَنجَيْنَـٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا عَمِينَ ﴿٦٤﴾
۞ وَإِلَىٰ عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۗ قَالَ يَـٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَـٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦٓ إِنَّا لَنَرَىٰكَ فِى سَفَاهَةٍ وَإِنَّا لَنَظُنُّكَ مِنَ ٱلْكَـٰذِبِينَ ﴿٦٦﴾ قَالَ يَـٰقَوْمِ لَيْسَ
بِى سَفَاهَةٌ وَلَـٰكِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٦٧﴾ أُبَلِّغُكُمْ رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّى وَأَنَا۠ لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ
﴿٦٨﴾ أَوَعَجِبْتُمْ أَن جَآءَكُمْ ذِكْرٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنكُمْ لِيُنذِرَكُمْ ۚ وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ
خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ قَوْمِ نُوحٍ وَزَادَكُمْ فِى ٱلْخَلْقِ بَصْۜطَةً ۖ فَٱذْكُرُوٓا۟ ءَالَآءَ ٱللَّهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾

67- Hud, kavmine şöyle cevap verdi: "Ey kavmim! Ben kesinlikle sefih (haktan ve doğruluktan sapmış kıt akıllı) **biri değilim. Şüphesiz ben, âlemlerin rabbi olan Allah tarafından** (O'nun risaletini emrettiği gibi size bildirmek için) **gönderilmiş bir rasulüm."**

68- (Hud sözüne şöyle devam etti) **"Ben, Rabbimin bana bildirdiği vahyi** (emir, yasak ve haberlerini) **size tebliğ etmekteyim. Şüphesiz ben, size öğüt verici** (Allah'ın azabından kurtulmanız için her türlü şirk, zulüm ve günahtan korkutup O'nun mükâfaatını elde etmeniz için emirlerine uymaya teşvik eden) **ve güvenilir** (Allah'ın bana bildirdiği vahyi hiçbir artırma, eksiltme ve değiştirme yapmadan size bildiren) **biriyim."**

69- (Ey Âd kavmi!) **İçinizden** (çok iyi tanıdığınız) **bir adamın Rabbiniz katından bildirilen vahiylerle sizi uyarmak için gelmesine mi hayret ediyor ve bunu garipsiyorsunuz?! Allah'ın,** (küfür, şirk ve günahları sebebiyle helak ettiği) **Nuh kavminin ardından sizi halife kıldığını** (onların yurtlarına sizi yerleştirdiğini) **ve sizi** (diğer insanlardan) **daha iri ve daha kuvvetli yarattığını hatırlayın** (tevhide sarılın ve hakka karşı kibirlenip şirk koşmayın ki Nuh kavmi gibi azaba uğramayasınız)**! Ve Allah'ın** (size verdiği) **diğer nimetlerini de asla unutmayın** (yalnız O'na ibadet edip her türlü şirki terk ederek ve bütün emirlerine itaat ederek Allah'a şükredin) **ki** (cehennem azabından kurtulup cenneti elde ederek) **kazananlardan olasınız.**

55- Ey insanlar! Acizliğinizi itiraf ederek, kendinizi alçaltıp tam manasıyla boyun eğerek ve içinizden gizlice (Allah'ın vahdaniyetine yakini bir şekilde inanarak) **yalvara yakara Rabbinize dua edin! Muhakkak ki O, haddini aşanları** (koyduğu sınırları ihlal edenleri) **sevmez** (hak ettikleri cezayı verir)**.**

56- Ve ıslah (tevhid ve İslam şeriati hayatın her alanına hâkim) **olduktan sonra yeryüzünde** (Allah'ın şeriatini hayatın her alanına hâkim kılmamak suretiyle küfür, şirk ve günah işleyerek) **fesat çıkarmayın! Ve azabından korkup sevabını umarak yalnız Allah'a dua edin! Muhakkak ki Allah'ın rahmeti muhsinlere** (ihlasla tevhide sarılıp Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan, yasakladığı şeylerden uzak duran ve O'nun razı olduğu salih amelleri işleyip her hâlükârda O'na itaat edenlere) **yakındır** (öyleyse muhsinlerden olun)**.**

57- Ve muhakkak ki Allah rüzgârları yağmurdan önce, yağmuru müjdeleyici olarak gönderir. Rüzgârlar su yüklü bulutları taşıdığında onları kurak beldeye sevk ederiz ve o bulutlar oraya geldiğinde ölü olan (kurak) **toprağa yağmur indiririz de bu suyla oradan çeşit çeşit ürünler çıkarırız. İşte ölüleri de böyle** (kabirlerinden) **canlı olarak çıkarırız. Ey insanlar! Bütün bunları size bildiriyoruz ki** (Allah'ın muazzam kudretini ve ölüleri diriltmeye kadir olduğunu) **hatırlayıp öğüt alasınız** (ahiret gününde size fayda verecek olan tevhide ve salih amellere yönelesiniz)**.**

58- Ve muhakkak ki temiz (verimli) **olan toprak Rabbinin izniyle** (inen yağmurdan istifade edip) **bitkisini en güzel şekilde çıkarır** (hakkı isteyen kişi de böyledir; o, inen vahiyle karşılaştığında onun hak olduğuna inanır ve ondan istifade edip salih ameller işler)**. Çorak toprak ise** (yağmurdan istifade etmez ve) **faydasız bitki çıkarır** (hakkı istemeyen kişi de böyledir; kendisine gelen vahye iman etmediği için ondan istifade etmez, ancak kötü ve faydasız ameller işler)**. İşte böylece şükredenlere** (şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet eden ve emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **hakkı ispat eden delillerimizi değişik şekillerde açıklıyoruz** (çünkü bunlardan ancak onlar istifade eder)**.**

59- Muhakkak ki biz Nuh'u kavmine (şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet etmeye davet etmesi için) **rasul olarak gönderdik. O, müşrik olan kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim!** (Şirki terk edip) **Yalnız Allah'a ibadet edin, sizin** (ibadet edeceğiniz) **O'ndan başka hak ilahınız yoktur. Muhakkak ki ben,** (şirki terk etmediğinizde) **büyük günün azabının sizin başınıza gelmesinden korkarım."**

60- (Bunun üzerine) **Kavminin ileri gelenleri de Nuh'a, "Muhakkak ki biz seni apaçık bir sapıklık içinde görüyoruz." dedi.**

61- Nuh, kavminin ileri gelenlerine şöyle cevap verdi: "Ey kavmim! Ben, (iddia ettiğiniz gibi) **sapıklık içinde değilim. Şüphesiz ben,** (Rabbimden gelen hidayet üzerindeyim ve) **âlemlerin Rabbi tarafından** (size hakkı tebliğ etmek için) **gönderilmiş bir rasulüm."**

62- (Nuh sözüne şöyle devam etti) **"Ben, Rabbimin bana bildirdiği vahyi** (emir, yasak ve haberlerini) **size tebliğ etmekteyim. Şüphesiz ben,** (Allah'ın mükâfaatını elde etmeniz için O'nun emirlerine uymaya teşvik ederek ve azabından kurtulmanız için her türlü şirk, zulüm ve günahtan korkutarak) **size öğüt verip hayrınızı istemekteyim ve Allah tarafından bana bildirilen vahiyle** (Allah'ın kullarından yapmalarını istediği şeyler hakkında) **sizin bilmediğiniz şeyleri bilmekteyim."**

63- Ey müşrikler! İçinizden (çok iyi tanıdığınız) **bir adamın Rabbiniz katından bildirilen vahiylerle** (ve bildirdiği şeyleri inkâr ettiğinizde karşılaşacağınız şiddetli azapla) **sizi uyarmak için gelmesine mi hayret edip garipsiyorsunuz? O rasul, Allah'tan korkmanız** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durmanız) **gerektiğini bildirmek için size gelmiştir. Olur ki Allah'a gerçek manada iman edip gönderdiği rasule tâbi olursunuz da böylece merhamet edilirsiniz.**

64- Fakat (apaçık delillerle geldiği hâlde) **kavmi Nuh'u yalanladı** (küfür ve şirk üzere yaşamaya devam etti)**. Biz de onu ve yanındaki mu'minleri gemiye bindirip** (boğulmaktan) **kurtardık, ayetlerimizi yalanlayanları ise suda boğduk. Muhakkak ki onlar apaçık olan hakka karşı kör kimselerdi.**

65- Âd kavmine de kardeşleri Hud'u rasul olarak gönderdik. O, müşrik kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! (Şirki terk edip) **Yalnız Allah'a ibadet edin, sizin** (ibadet edeceğiniz) **O'ndan başka hak ilahınız yoktur. Artık sakınmaz mısınız** (Allah sizi yaratıp rızık verdiği hâlde O'ndan başkalarına ibadet etmeniz ve O'nun emirlerine karşı gelmeniz sebebiyle uğrayacağınız azaptan korkmaz mısınız)**?"**

66- Kavminin kâfir olan (bile bile Allah'ın birliğini inkâr edip rasulüne tâbi olmayan) **ileri gelenleri, Hud'a şöyle dedi: "Muhakkak ki biz seni sefih** (haktan ve doğruluktan sapmış kıt akıllı) **biri olarak görüyoruz ve senin** (Allah'ın rasulü olduğuna dair söylediğin sözlerde) **yalancı olduğuna inanıyoruz."**

قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِنَعْبُدَ ٱللَّهَ وَحْدَهُۥ وَنَذَرَ مَا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿٧٠﴾ قَالَ قَدْ وَقَعَ عَلَيْكُم مِّن رَّبِّكُمْ رِجْسٌ وَغَضَبٌ ۖ أَتُجَـٰدِلُونَنِى فِىٓ أَسْمَآءٍ
سَمَّيْتُمُوهَآ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّا نَزَّلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَـٰنٍ ۚ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٧١﴾
فَأَنجَيْنَـٰهُ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥ بِرَحْمَةٍ مِّنَّا وَقَطَعْنَا دَابِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا ۖ وَمَا كَانُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِلَىٰ
ثَمُودَ أَخَاهُمْ صَـٰلِحًا ۗ قَالَ يَـٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَـٰهٍ غَيْرُهُۥ ۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ ۖ
هَـٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمْ ءَايَةً ۖ فَذَرُوهَا تَأْكُلْ فِىٓ أَرْضِ ٱللَّهِ ۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ
﴿٧٣﴾ وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ جَعَلَكُمْ خُلَفَآءَ مِنۢ بَعْدِ عَادٍ وَبَوَّأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ تَتَّخِذُونَ مِن سُهُولِهَا قُصُورًا
وَتَنْحِتُونَ ٱلْجِبَالَ بُيُوتًا ۖ فَٱذْكُرُوٓا۟ ءَالَآءَ ٱللَّهِ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٧٤﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ
ٱسْتَكْبَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ لِلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِمَنْ ءَامَنَ مِنْهُمْ أَتَعْلَمُونَ أَنَّ صَـٰلِحًا مُّرْسَلٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ قَالُوٓا۟ إِنَّا
بِمَآ أُرْسِلَ بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿٧٥﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا بِٱلَّذِىٓ ءَامَنتُم بِهِۦ كَـٰفِرُونَ ﴿٧٦﴾ فَعَقَرُوا۟ ٱلنَّاقَةَ وَعَتَوْا۟
عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ وَقَالُوا۟ يَـٰصَـٰلِحُ ٱئْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٧٧﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُوا۟
فِى دَارِهِمْ جَـٰثِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ يَـٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَالَةَ رَبِّى وَنَصَحْتُ لَكُمْ
وَلَـٰكِن لَّا تُحِبُّونَ ٱلنَّـٰصِحِينَ ﴿٧٩﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَتَأْتُونَ ٱلْفَـٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ
أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهْوَةً مِّن دُونِ ٱلنِّسَآءِ ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ مُّسْرِفُونَ ﴿٨١﴾ وَمَا
كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَخْرِجُوهُم مِّن قَرْيَتِكُمْ ۖ إِنَّهُمْ أُنَاسٌ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٨٢﴾ فَأَنجَيْنَـٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ
إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَـٰبِرِينَ ﴿٨٣﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًا ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٨٤﴾

hakkak ki siz kadınları bırakıp şehvetinizi tatmin etmek için erkeklerle cima yapıyorsunuz. Biliniz ki siz, (bu iğrenç ameli yapmakla selim akıl ve temiz fıtrattan ayrılarak) **haddi aşmış kimselersiniz.”**

82- Ve Lut, yaptıkları fuhuştan (iğrenç amelden) **dolayı kavmini kınayıp azarlayınca kavmi de buna karşılık birbirlerine şöyle dedi: “Lut’u ve ona iman edenleri beldenizden kovup çıkarın! Çünkü onlar bizim yaptığımız fiili çirkin görüp uzak duruyorlar** (onların aramızda kalmaması gerekir)**.”**

83- (Lut, yaptıkları iğrenç amelden dolayı kavmini azarlayıp Allah’ın bunu haram kıldığını bildirdiği hâlde kavmi fuhşa devam edince) **Lut’u ve ona iman edenleri** (o beldeden çıkarıp oraya inecek olan azaptan) **kurtardık. Ancak hanımı hariç; o geride** (helak edilecek olanlarla beraber) **kaldı** (çünkü Lut’a ihanet eden ve ona iman etmemiş olan biriydi)**.**

84- (Lut’u ve ona iman edenleri beldelerinden çıkarınca) **Lut’u yalanlayıp iman etmeyenlerin üzerine** (kızgın taşlardan) **yağmur yağdırıp hepsini helak ettik. Ey rasulüm! Mücrimlerin** (Allah’ın tevhidine ve rasulüne iman etmeyen, Allah’a şirk koşan ve haram kıldığı şeyleri helal kılanların) **akıbetinin nasıl olduğuna ibretle bak** (bu olayı öğrenenler de ibretle düşünsün)**!**

70- Âd kavmi Hud’a şöyle cevap verdi: “Sen bizi, babalarımızın (üzerinde bulunduğu dini ve) **ibadet ettiği ilahları terk etmeye ve sadece tek olan Allah’a ibadet** (ve itaat) **etmeye davet etmek için mi bize geldin?!** (Bil ki bizi davet ettiğin şeylere asla tâbi olmayacağız.) **Eğer doğru sözlülerden isen sana tâbi olmadığımızda başımıza gelmesini vâdedip bizi onunla korkuttuğun azabı hemen getir de görelim bakalım!”**

71- Bunun üzerine Hud, kavmine şöyle dedi: “(Hakkı bile bile inkâr etmeniz sebebiyle) **Rabbinizin katından üzerinize bir azap ve ğadab inmesini kesinlikle hak ettiniz.** (Ey hakkı istemeyen akılsız müşrik kavmim!) **Allah sizi destekleyen hiçbir delil indirmediği hâlde sırf sizin ve babalarınızın uydurup ilah diye isimlendirdiğiniz şeylerin hak olup olmadığı konusunda mı benimle tartışıyorsunuz?! Haydi! Allah’ın hükmünü bekleyin, muhakkak ki ben de sizinle beraber beklemekteyim** (kimin akıbetinin kötü olduğunu göreceğiz)**.”**

72- Bunun üzerine Hud’u ve ona iman edenleri katımızdan bir rahmetle (müşriklerin başına gelen azaptan) **kurtardık, ayetlerimizi yalanlayan kâfirlerin ise** (üzerlerine azap indirerek) **kökünü kazıdık** (ve onlardan hiçbirini sağ bırakmadık)**. Zaten onlar mu’min değillerdi** (ve mu’min de olmayıp hep hakka karşı gelerek şirk işlemeye devam edeceklerdi)**.**

73- Semûd kavmine de kardeşleri Salih’i, (şirki terk edip yalnız Allah’a ibadet etmeye davet etmesi için) **rasul olarak gönderdik. O, müşrik olan kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim!** (Şirki terk edip) **Yalnız Allah’a ibadet edin, sizin** (ibadet edeceğiniz) **O’ndan başka hak ilahınız yoktur. Muhakkak ki size,** (haber verdiğim şeylerin doğru olduğuna dair) **Rabbinizden apaçık bir delil gelmiştir. İşte!** (Kayadan çıkan) **Allah’ın bu devesi, size** (Allah tarafından rasul olarak gönderildiğimi ispat eden) **bir delildir. Onu bırakın, dilediği gibi Allah’ın yeryüzündeki bitkilerinden yesin** (onu beslemenize gerek yoktur)**. Fakat ona sakın bir kötülük yapmayın, aksi hâlde başınıza çok acıklı bir azap gelir.”**

74- Salih, müşrik kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim! Allah’ın size verdiği nimetleri hatırlayın! O, (küfür, şirk ve günahları sebebiyle helak ettiği) **Âd kavminin ardından sizi onların yurtlarına yerleştirip hâkim kıldı. Onların topraklarında dilediğiniz gibi hareket ediyorsunuz, düz arazilerde saraylar inşa ediyor ve dağları yontup içine evler yapıyorsunuz. Allah’ın verdiği bu ve diğer nimetleri hatırlayın** (tevhide sarılarak, sadece O’na ibadet edip her türlü şirki terk ederek ve gönderdiği rasule itaat ederek Allah’a şükredin)**! Ve sakın** (Allah’ın nimetlerini unutup) **yeryüzünde fesat çıkararak** (küfür, şirk, zulüm ve günahlar işleyerek) **ifsat edicilerden olmayın** (aksi hâlde Âd kavminin başına gelenler sizin de başınıza gelebilir)**.”**

75- (Bunun üzerine) **Salih’in kavminden,** (hakka karşı) **büyüklük taslayan ileri gelenler, kavimlerindeki** (Allah’ın tevhidine ve Salih’e) **iman edenlerden zayıf gördüklerine şöyle dediler: “Siz gerçekten de Salih’in, Rabbi tarafından rasul olarak gönderildiğine inanıyor musunuz?!” Mustazaf mu’minler de onlara şöyle cevap verdiler: “Muhakkak ki biz, Salih’in getirdiği her şeye** (ihlasla, şeksiz şüphesiz) **iman eden** (ve onlarla amel eden) **kimseleriz.”**

76- Salih’in kavminden, (hakka karşı) **büyüklük taslayan ileri gelenler, mustazaf mu’minlere şöyle dediler: “Biliniz ki biz, sizin iman ettiğiniz şeyi reddediyoruz** (ona iman etmiyoruz ve onunla amel etmeyiz)**.”**

77- Bunun üzerine Semûd kavminin azgınları (Salih’in rasul olduğuna delil olarak gönderilen ve ona kötülük yapılması yasaklanan) **deveyi kesip öldürdüler, böylece Rablerinin emrine kibirlenip karşı geldiler ve** (Salih’in kendilerini korkuttuğu azapla alay ederek) **şöyle dediler: “Ey Salih!** (İşte, biz deveyi kesip öldürdük.) **Eğer sen gerçekten Allah’ın rasulü isen** (deveye zarar verdiğimizde) **başımıza gelmesiyle korkuttuğun azabı haydi, bize getir bakalım!”**

78- Bunun üzerine (deveyi öldüren kâfirlerin, Salih’ten alay ederek istedikleri azap başlarına geldi) **onları şiddetli bir sarsıntı yakaladı ve böylece bulundukları yerde, dizleri ve yüzleri yere yapışmış bir vaziyette helak oldular** (onlardan geriye hiç kimse kalmadı)**.**

79- Salih (kavminin, tebliğine icabet etmediğini görünce) **“Ey** (tebliğime icabet etmeyen) **müşrik kavmim! Ben, Rabbimin bana verdiği vahyi size tebliğ ettim ve** (şirk, zulüm ve günahtan uzak durmayı emrederek; Allah’ın emirlerine uymaya teşvik ederek) **size öğüt verdim. Fakat siz,** (heva ve hevesinize tâbi olmaktan nehyeden) **nasihatçileri sevmiyorsunuz.” dedi ve** (kendisine tâbi olan mu’minlerle beraber) **onları terk edip uzaklaştı** (sonra azap, müşriklerin başına indi)**.**

80- Lut’u da kavmine (rasul olarak) **gönderdik. O, kavmine** (hayret ederek) **şöyle dedi: “Sizden önce yeryüzünde, âlemlerden hiçbirinin yapmadığı fuhşu** (çok çirkin ameli) **mu yapıyorsunuz?!”**

81- (Lut sözüne devam ederek şöyle dedi) **“Mu-**

وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًاۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥۖ قَدْ جَآءَتْكُم بَيِّنَةٌ
مِّن رَّبِّكُمْۖ فَأَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ وَٱلْمِيزَانَ وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تُفْسِدُواْ فِى ٱلْأَرْضِ بَعْدَ
إِصْلَٰحِهَاۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨٥﴾ وَلَا تَقْعُدُواْ بِكُلِّ صِرَٰطٍ تُوعِدُونَ وَتَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ مَنْ ءَامَنَ بِهِۦ وَتَبْغُونَهَا عِوَجًاۚ وَٱذْكُرُوٓاْ إِذْ كُنتُمْ قَلِيلًا فَكَثَّرَكُمْۖ وَٱنظُرُواْ كَيْفَ
كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨٦﴾ وَإِن كَانَ طَآئِفَةٌ مِّنكُمْ ءَامَنُواْ بِٱلَّذِىٓ أُرْسِلْتُ بِهِۦ وَطَآئِفَةٌ لَّمْ يُؤْمِنُواْ
فَٱصْبِرُواْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ بَيْنَنَاۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨٧﴾ ۞قَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُواْ
مِن قَوْمِهِۦ لَنُخْرِجَنَّكَ يَٰشُعَيْبُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَكَ مِن قَرْيَتِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَاۚ قَالَ أَوَلَوْ كُنَّا
كَٰرِهِينَ ﴿٨٨﴾ قَدِ ٱفْتَرَيْنَا عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا إِنْ عُدْنَا فِى مِلَّتِكُم بَعْدَ إِذْ نَجَّىٰنَا ٱللَّهُ مِنْهَاۚ وَمَا يَكُونُ
لَنَآ أَن نَّعُودَ فِيهَآ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّنَاۚ وَسِعَ رَبُّنَا كُلَّ شَىْءٍ عِلْمًاۚ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَاۚ رَبَّنَا ٱفْتَحْ
بَيْنَنَا وَبَيْنَ قَوْمِنَا بِٱلْحَقِّ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْفَٰتِحِينَ ﴿٨٩﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِن قَوْمِهِۦ لَئِنِ
ٱتَّبَعْتُمْ شُعَيْبًا إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٩٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ فَأَصْبَحُواْ فِى دَارِهِمْ جَٰثِمِينَ ﴿٩١﴾ ٱلَّذِينَ
كَذَّبُواْ شُعَيْبًا كَأَن لَّمْ يَغْنَوْاْ فِيهَاۚ ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ شُعَيْبًا كَانُواْ هُمُ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٩٢﴾ فَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ
يَٰقَوْمِ لَقَدْ أَبْلَغْتُكُمْ رِسَٰلَٰتِ رَبِّى وَنَصَحْتُ لَكُمْۖ فَكَيْفَ ءَاسَىٰ عَلَىٰ قَوْمٍ كَٰفِرِينَ ﴿٩٣﴾
وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّبِىٍّ إِلَّآ أَخَذْنَآ أَهْلَهَا بِٱلْبَأْسَآءِ وَٱلضَّرَّآءِ لَعَلَّهُمْ يَضَّرَّعُونَ ﴿٩٤﴾ ثُمَّ بَدَّلْنَا
مَكَانَ ٱلسَّيِّئَةِ ٱلْحَسَنَةَ حَتَّىٰ عَفَواْ وَّقَالُواْ قَدْ مَسَّ ءَابَآءَنَا ٱلضَّرَّآءُ وَٱلسَّرَّآءُ فَأَخَذْنَٰهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٩٥﴾ وَلَوْ أَنَّ أَهْلَ ٱلْقُرَىٰٓ ءَامَنُواْ وَٱتَّقَوْاْ لَفَتَحْنَا عَلَيْهِم بَرَكَٰتٍ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِن
كَذَّبُواْ فَأَخَذْنَٰهُم بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ ﴿٩٦﴾ أَفَأَمِنَ أَهْلُ ٱلْقُرَىٰٓ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا بَيَٰتًا وَهُمْ نَآئِمُونَ ﴿٩٧﴾

zenginlikle değiştirdik. Ve onlar (başlarına gelen hâllerin değişmesindeki hikmeti anlamayıp) **şöyle dediler: “Bize isabet eden sıkıntı ve ferahlık, daha önce babalarımıza da isabet etmişti.” Bunun üzerine** (kendilerine verilen bol rızık ve sıhhat ile kibirlenip mutluluk içinde yaşarken) **azaba uğrayacaklarını hiç düşünmedikleri bir sırada onları ansızın azapla yakalayıp helak ettik.**

96- Eğer rasul gönderdiğimiz beldelerin ahalisi (rasullerimize) **iman edip Allah’tan korksalardı** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dursalardı) **muhakkak ki onlara hem göğün hem de yerin hayır ve bereket kapılarını** (her yönden) **açardık** (bol rızık verirdik)**. Fakat onlar rasullerimizi yalanladılar, biz de onları işledikleri kötü ameller** (küfür, şirk ve zulümler) **sebebiyle ansızın azapla yakalayıp helak ettik.**

97- Rasullerini yalanlayan beldelerin ahalisi, gece uyurken başlarına azabımızın ansızın gelmesinden emin mi oldular?!

85- Medyen halkına da kardeşleri Şuayb’i (şirki terk edip yalnız Allah’a ibadet etmeye davet etmesi için) **rasul olarak gönderdik. O, kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim!** (Şirki terk edip) **Yalnız Allah’a ibadet edin, sizin** (ibadet edeceğiniz) **O’ndan başka hak ilahınız yoktur. Muhakkak ki size Rabbinizden** (benim rasul olduğuma ve size hakkı bildirdiğime dair) **apaçık deliller gelmiştir. Tartarken ve ölçerken adaletli olun, sakın insanların haklarını eksiltmeyin! Islah** (tevhid ve İslam şeriati hayatın her alanına hâkim) **olduktan sonra yeryüzünde** (Allah’ın şeriatini hayatın her alanına hâkim kılmamak suretiyle küfür, şirk ve günah işleyerek) **fesat çıkarmayın! Eğer** (benim rasul olduğuma ve size bildirdiklerimin hak olduğuna) **iman etmişseniz işte böyle yapmanız sizin için** (hem dünyada hem ahirette) **hayırlıdır** (öyleyse size Allah’tan getirdiğim şeylere iman edin ve onlarla amel edin)**.”**

86- (Şuayb, müşrik kavmine söylediği sözlere şöyle devam etti) **“İnsanları tehdit edip mallarını gasbetmek ve Allah’a iman edenleri O’nun dininden uzaklaştırmak için insanların geçtiği her yolda oturmayın! Ve** (uydurduğunuz iftiralarla Allah’a ve rasulüne iman edip onun getirdikleriyle amel eden) **mu’minleri Allah’ın yolundan saptırıp doğru olmayan bâtıl yollarda yürümelerini arzulamayın! Daha önce sayınız az iken bir nimet olarak Allah’ın sizi çoğalttığını da hatırlayın! Ve sizden önceki fesatçıların** (yeryüzünde küfür, şirk, zulüm ve günah işleyenlerin) **akıbetinin nasıl olduğuna bir bakın** (onların başına gelenden ibret alın, yaptığınız kötü amellerden vazgeçip rasule tâbi olun, aksi takdirde onların başına gelen azap sizin de başınıza gelebilir)**.”**

87- (Şuayb, müşrik kavmine şöyle dedi) **“Mademki içinizden bir topluluk bana iman etti, diğer bir topluluk ise iman etmedi, bu durumda Allah aramızda hüküm verinceye kadar bekleyin! Şüphesiz O, hüküm verenlerin en hayırlısıdır** (çünkü O, adaletle hüküm verir)**.”**

Cüz: 9

88- (Şuayb, kavmine Allah’ın dini üzere olmadıklarını ve böyle yaşadıklarında azaba uğrayacaklarını söyleyince) **Şuayb’in kavminden,** (hakka karşı) **büyüklük taslayan ileri gelenler ona şöyle dediler: “Ey Şuayb! Muhakkak ki biz, seni ve sana tâbi olanları beldemizden çıkaracağız ya da bizim dinimize geri döneceksiniz.” Şuayb onlara şöyle cevap verdi: “**(Dininizin bâtıl olduğunu bildiğimiz ve) **Ona uymayı istemediğimiz hâlde mi bizden bunu yapmamızı istiyorsunuz?!”**

89- (Şuayb, hakka karşı büyüklük taslayanların mu’minleri kendi bâtıl dinlerine döndürme isteklerine şöyle cevap verdi) **“Allah, sizin bâtıl dininizden bizi kurtardıktan sonra eğer tekrar dininize dönersek** (tâbi olursak) **o zaman muhakkak ki Allah’a yalan isnat etmiş oluruz. Biz** (Allah’ın hak olan dinini terk edip) **sizin bâtıl dininize girersek doğru yapmış olmayız, bu sebeple dinimizden dönmeyeceğiz, rabbimiz olan Allah dilemedikçe. Rabbimiz her şeyi ilmiyle kuşatmıştır** (olmayacak olanı, olacak olanı, olduğunda nasıl olacağını ve olmuş olanı en ince teferruatıyla bilir, hiçbir şey O’na gizli değildir)**. Biz, Allah’a tevekkül ettik** (O’na sığınıp güvendik, O bize yeter)**. Ey Rabbimiz! Bizim ile** (hakka karşı gelip şirk üzere devam eden) **kavmimiz arasında adaletli hükmünle hüküm ver. Şüphesiz sen, hüküm verenlerin en hayırlısısın.”**

90- Şuayb’in kavminden (tevhid davetine icabet etmeyip şirk üzere yaşamaya devam eden) **ileri gelen kâfirler ise iman edenlere şöyle dediler: “Eğer Şuayb’e icabet ederseniz** (babalarınızın dinini terk edip onun tevhid dinine sarılırsanız) **mutlaka kaybedenlerden** (helake uğrayanlardan) **olursunuz.”**

91- Bunun üzerine Şuayb’i yalanlayanları şiddetli bir sarsıntı yakaladı ve böylece bulundukları yerde, dizleri ve yüzleri yere yapışmış bir vaziyette helak oldular.

92- Şuayb’i yalanlayanların hepsi helak edildi ve daha önce yaşadıkları bu yerde sanki hiç bulunmamış ve yaşamamış gibi oldular. Böylece kaybeden, (Şuayb ve yanındaki mu’minler değil) **Şuayb’i yalanlayanlar oldu.**

93- Şuayb (kâfir kavmini helake uğrarken görünce) **kavminden yüz çevirip onlara şöyle dedi: “Ey müşrik kavmim! Ben, Rabbimin bana verdiği vahyi size tebliğ ettim ve** (şirki terk edip tevhide sarılmanız için) **size her türlü öğüdü verdim** (fakat beni dinlemediniz)**. Durum böyleyken** (hakkı reddedip ona karşı gelen) **kâfir kavmin azaba uğratılmasından dolayı neden üzüleyim ki?!”**

94- Bilinmelidir ki bir beldeye bir nebi gönderdiğimizde oranın halkı o nebiyi yalanlarsa onları mutlaka şiddetli geçim darlığına ve vücutlarına zarar verecek belalara uğratırız. Olur ki (hatalarını anlayıp işledikleri şirk, küfür, zulüm ve günahlardan vazgeçer ve) **gerektiği gibi Rablerine boyun eğerler.**

95- (Kendilerine gelen rasulleri yalanlayıp tâbi olmadıkları için) **Kıtlık ve hastalıklar verdikten sonra** (bunlardan ibret almayıp şirklerine devam edince) **sayıları ve malları çoğalıncaya kadar onların hastalıklarını sağlıkla ve fakirliklerini**

أَوَأَمِنَ أَهْلُ ٱلْقُرَىٰٓ أَن يَأْتِيَهُم بَأْسُنَا ضُحًى وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٩٨﴾ أَفَأَمِنُوا۟ مَكْرَ ٱللَّهِ ۚ فَلَا يَأْمَنُ مَكْرَ ٱللَّهِ إِلَّا
ٱلْقَوْمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩٩﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لِلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ أَهْلِهَآ أَن لَّوْ نَشَآءُ أَصَبْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ ۚ
وَنَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾ تِلْكَ ٱلْقُرَىٰ نَقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآئِهَا ۚ وَلَقَدْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم
بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ بِمَا كَذَّبُوا۟ مِن قَبْلُ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠١﴾ وَمَا
وَجَدْنَا لِأَكْثَرِهِم مِّنْ عَهْدٍ ۖ وَإِن وَجَدْنَآ أَكْثَرَهُمْ لَفَٰسِقِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ
إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَظَلَمُوا۟ بِهَا ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٠٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰفِرْعَوْنُ
إِنِّى رَسُولٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾ حَقِيقٌ عَلَىٰٓ أَن لَّآ أَقُولَ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ ۚ قَدْ جِئْتُكُم
بِبَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّكُمْ فَأَرْسِلْ مَعِىَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٠٥﴾ قَالَ إِن كُنتَ جِئْتَ بِـَٔايَةٍ فَأْتِ بِهَآ إِن كُنتَ
مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٠٦﴾ فَأَلْقَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿١٠٧﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّٰظِرِينَ
﴿١٠٨﴾ قَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٩﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُمْ ۖ فَمَاذَا
تَأْمُرُونَ ﴿١١٠﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَأَرْسِلْ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَٰشِرِينَ ﴿١١١﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿١١٢﴾ وَجَآءَ
ٱلسَّحَرَةُ فِرْعَوْنَ قَالُوٓا۟ إِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَٰلِبِينَ ﴿١١٣﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ لَمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ
﴿١١٤﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ نَحْنُ ٱلْمُلْقِينَ ﴿١١٥﴾ قَالَ أَلْقُوا۟ ۖ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ سَحَرُوٓا۟
أَعْيُنَ ٱلنَّاسِ وَٱسْتَرْهَبُوهُمْ وَجَآءُو بِسِحْرٍ عَظِيمٍ ﴿١١٦﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَلْقِ عَصَاكَ ۖ فَإِذَا هِىَ
تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿١١٧﴾ فَوَقَعَ ٱلْحَقُّ وَبَطَلَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٨﴾ فَغُلِبُوا۟ هُنَالِكَ وَٱنقَلَبُوا۟ صَٰغِرِينَ ﴿١١٩﴾

mükâfaat verilecek mi?” diye sordular.

114- Firavun da sihirbazlara, “Evet! (Musa’yı yenerseniz) **Size mükâfaat verilecek ve üstelik bana yakın bir makamda olacaksınız.” dedi.**

115- Sihirbazlar Musa ile karşılaşınca (onu yeneceklerinden emin ve kibirli bir hâlde) **şöyle dediler: “Ey Musa! İstersen önce sen** (asanı) **at, istersen önce biz** (asalarımızı ve iplerimizi) **atalım** (bizim için hiç fark etmez)**.”**

116- Musa da (Rabbinin yardımından emin bir vaziyette, onları hiç önemsemeden) **“Haydi, önce siz atın bakalım!” dedi. Sihirbazlar asalarını ve iplerini atınca orada bulunan insanların gözlerini sihirlediler ve yaptıkları bu sihirden dolayı görünen büyük yılanlarla oradakileri korkuttular, böylece muazzam bir sihir sergilediler.**

117- Bunun üzerine Musa’ya şöyle vahyettik: “(Ey Musa!) **Asanı** (yere) **at!” Musa, asasını atınca çok büyük bir yılan hâline dönüşüp sihirbazların bâtıl ve uydurma olan bütün sihirlerini yutuverdi.**

118- Böylece hak apaçık bir şekilde belli oldu (ve bu olaya şahid olan herkes Musa’nın doğru sözlü olduğunu anladı)**. Sihirbazların yaptığı şeylerin ise bâtıl ve uydurma olduğu ortaya çıktı ve hepsi yok oldu.**

119- Böylece Firavun ve yandaşları orada yenik, zelil ve utanç verici bir vaziyete düştü.

98- Yoksa rasullerini yalanlayan beldelerin ahalisi, kuşluk vakti dünyevi işlerle meşgulken (veya eğlenirken) **başlarına azabımızın ansızın gelmesinden emin mi oldular?!**

99- Yoksa rasullerini yalanlayanlar, (daha çok azabı hak etmeleri için istidrac olarak) **refah, zenginlik ve sağlık verilmesinden dolayı Allah'ın azabının başlarına hiç gelmeyeceğinden emin mi oldular?! Bilinmelidir ki Allah'ın azabından ancak** (Allah'ı tanımayan, hikmeti gereği hazırladığı) **gizli tertip ve tedbirini bilmeyen, kaybeden kavimler** (ahiret gününde helak olacak kişiler) **emin olur.**

100- Helak edilen kavimlerin yerlerine yerleşip hayat sürenler, daha önce helak edilenlerin başlarına gelen azaplardan hâlâ ibret almadılar mı (ki onlar gibi bile bile Allah'a şirk koşup emirlerine karşı geliyorlar)**?! Bilsinler ki öncekilere isabet eden azabı, işledikleri küfür, şirk, zulüm ve günahlardan dolayı dilersek onların başlarına da indiririz** (ve bunu hiç kimse engelleyemez)**. Onların kalplerini de öyle mühürleriz ki hakkı, anlayacakları bir işitme ile işitmez olurlar** (böylece hiçbir öğüt onlara fayda vermez).

101- Ey rasulüm! İşte bu beldelerin halkları (Nuh, Hud, Salih, Lut ve Şuayb'in kavimleri) **hakkındaki bazı haberleri sana anlatıyoruz** (ki onların haberlerini duyanlar ibret alsınlar)**. Andolsun ki bu beldelerin halklarına, rasulleri** (getirdikleri şeylerin hak olduğunu ispat eden) **apaçık delillerle gelmişti. Fakat** (inat ve kibirleri sebebiyle) **daha önce iman etmedikleri** (Levhi'l Mahfuz'da iman etmeyecekleri yazılı olan) **şeylere iman etmediler. İşte böylece Allah,** (hakka bile bile karşı gelen) **kâfirlerin** (hakkı görmeyecek, işitmeyecek ve öğütlerden istifade etmeyecek şekilde) **kalplerini mühürler.**

102- Şu bir gerçektir ki daha önce kendilerine rasul gönderdiğimiz kavimlerin çoğunu, verdikleri söze vefalı (Allah'ın emirlerine boyun eğmiş) **olarak bulmadık. Bilakis onların çoğunu fasık** (Allah'ın emirlerine boyun eğmeyen) **kimseler olarak bulduk.**

103- Sonra o rasullerin ardından Musa'yı, (rasullüğünü ve doğru söylediğini ispat eden) **açık delillerimizle Firavun'a ve kavmine gönderdik. Fakat** (haksızlık yaparak) **ayetlerimizi reddettiler. Ey rasulüm!** (Hakkı yalanlamaları sebebiyle) **Müfsidlerin** (Allah'a şirk koşarak en büyük zulmü işleyen, tevhid dininin yayılmasına ve insanların tevhidi yaşamasına engel olan, muvahhidlere her türlü eziyet ve işkenceyi yapan bozguncu Firavun ve kavminin) **akıbetinin nasıl olduğuna** (ibretle) **bir bak** (bu olayı öğrenenler de ibretle baksın)**!**

104- Musa, Firavun'un yanına gelince şöyle dedi: "Ey Firavun! Muhakkak ki ben, âlemlerin Rabbi (onları yaratan, gerçek sahipleri olan ve varlıklarının devamı için bütün ihtiyaçlarını temin eden Allah) **tarafından** (delillerle sana hakkı tebliğ etmek için) **gönderilmiş bir rasulüm."**

105- Musa sözüne devamla şöyle dedi: "(Ben, Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğum için) **Bana yakışan, Allah hakkında haktan başka bir şey söylememektir. Muhakkak ki size,** (Allah'ın rasulü olduğumu ve söylediklerimin doğru olduğunu ispat eden) **Rabbinizden apaçık delillerle geldim. Öyleyse İsrailoğullarını benimle beraber gelmeleri için serbest bırak!"**

106- Firavun, Musa'ya şöyle cevap verdi: "Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğuna dair delil getirmişsen haydi onu göster, doğru söyleyenlerden isen görelim bakalım."

107- (Firavun, Musa'dan rasul olduğuna dair delilini göstermesini isteyince) **Musa hemen asasını** (yere) **attı ve asası, oradaki herkesin görebildiği** (muazzam) **bir yılan oluverdi.**

108- Başka bir delil olarak da Musa elini cebinden çıkardı ve bakan herkese parlayan, bembeyaz bir el olarak görünüverdi.

109- Firavun'un kavminin ileri gelenleri, Musa'nın getirdiği delilleri görünce şöyle dediler: "Muhakkak ki bu (Musa)**, çok bilgili bir sihirbazdır."**

110- (Ve sözlerine devamla) **"Musa bu sihirleriyle sizi yaşadığınız topraklardan çıkarmak istiyor." dediler. Bunun üzerine Firavun** (bu sözü söyleyen ileri gelenlerle istişare ederek) **"Durum böyleyse ona ne yapmamı önerirsiniz?" diye sordu.**

111- İleri gelenler Firavun'a şöyle cevap verdiler: "Musa ve kardeşi hakkında hemen hüküm verme, şimdilik beklet ve sihir yapmayı bilen herkesi toplamak için Mısır'ın bütün şehirlerine haberciler gönder."

112- (İleri gelenler sözlerine şöyle devam etti) **"Böylece şehirlere gönderdiğin haberciler, sihir yapmayı çok iyi bilen bütün uzman sihirbazları toplayıp sana getirsinler."**

113- Bütün uzman sihirbazlar Firavun'un yanına gelince (Musa'yı yeneceklerinden emin bir şekilde) **ona, "Eğer Musa'ya üstün gelirsek bize bir**

وَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَٰجِدِينَ ﴿١٢٠﴾ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢١﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ﴿١٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ ءَامَنتُم
بِهِۦ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّ هَٰذَا لَمَكْرٌ مَّكَرْتُمُوهُ فِى ٱلْمَدِينَةِ لِتُخْرِجُوا۟ مِنْهَآ أَهْلَهَا ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿١٢٣﴾
لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ ثُمَّ لَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿١٢٤﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ
﴿١٢٥﴾ وَمَا تَنقِمُ مِنَّآ إِلَّآ أَنْ ءَامَنَّا بِـَٔايَٰتِ رَبِّنَا لَمَّا جَآءَتْنَا ۚ رَبَّنَآ أَفْرِغْ عَلَيْنَا صَبْرًا وَتَوَفَّنَا مُسْلِمِينَ ﴿١٢٦﴾ وَقَالَ
ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِ فِرْعَوْنَ أَتَذَرُ مُوسَىٰ وَقَوْمَهُۥ لِيُفْسِدُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَيَذَرَكَ وَءَالِهَتَكَ ۚ قَالَ سَنُقَتِّلُ
أَبْنَآءَهُمْ وَنَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ وَإِنَّا فَوْقَهُمْ قَٰهِرُونَ ﴿١٢٧﴾ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ٱسْتَعِينُوا۟ بِٱللَّهِ وَٱصْبِرُوٓا۟ ۖ إِنَّ
ٱلْأَرْضَ لِلَّهِ يُورِثُهَا مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٨﴾ قَالُوٓا۟ أُوذِينَا مِن قَبْلِ أَن تَأْتِيَنَا وَمِنۢ بَعْدِ مَا
جِئْتَنَا ۚ قَالَ عَسَىٰ رَبُّكُمْ أَن يُهْلِكَ عَدُوَّكُمْ وَيَسْتَخْلِفَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٢٩﴾
وَلَقَدْ أَخَذْنَآ ءَالَ فِرْعَوْنَ بِٱلسِّنِينَ وَنَقْصٍ مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٣٠﴾ فَإِذَا جَآءَتْهُمُ ٱلْحَسَنَةُ
قَالُوا۟ لَنَا هَٰذِهِۦ ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌ يَطَّيَّرُوا۟ بِمُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ ۗ أَلَآ إِنَّمَا طَٰٓئِرُهُمْ عِندَ ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣١﴾ وَقَالُوا۟ مَهْمَا تَأْتِنَا بِهِۦ مِنْ ءَايَةٍ لِّتَسْحَرَنَا بِهَا فَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾
فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلطُّوفَانَ وَٱلْجَرَادَ وَٱلْقُمَّلَ وَٱلضَّفَادِعَ وَٱلدَّمَ ءَايَٰتٍ مُّفَصَّلَٰتٍ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا
مُّجْرِمِينَ ﴿١٣٣﴾ وَلَمَّا وَقَعَ عَلَيْهِمُ ٱلرِّجْزُ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ ۖ لَئِن كَشَفْتَ عَنَّا
ٱلرِّجْزَ لَنُؤْمِنَنَّ لَكَ وَلَنُرْسِلَنَّ مَعَكَ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٣٤﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا عَنْهُمُ ٱلرِّجْزَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ هُم بَٰلِغُوهُ
إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿١٣٥﴾ فَٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟ عَنْهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٣٦﴾

yok edip kendilerini eziyete uğratmak için) **haşeratı,** (yaşadıkları her yere doldurup yiyeceklerini ifsat etmek ve hayatlarından bezdirmek için) **kurbağayı ve** (bütün su kaynaklarından su yerine kan akıtıp ihtiyaçları olan sudan mahrum etmek için) **kanı ceza olarak verdik. Bu ayetlerimizin hepsini ayrı ayrı ve birbiri peşi sıra gönderdik. Buna rağmen hakka karşı kibirlenip mücrim** (küfür, şirk, zulüm ve günahlarına devam edip Allah'ın tevhidine ve Musa'ya iman etmeyen) **bir kavim oldular.**

134- Firavun'un mücrim kavminin başına bu musibetler birbiri peşi sıra gelince (sırf azaptan kurtulmak için) **Musa'ya gelip şöyle dediler: "Ey Musa! İman ettiğimizde üzerimizden azabı kaldıracağına dair verdiği söze ve senin O'nun nebisi olmana dayanarak Rabbine bizim için dua et de bizden azabı kaldırsın. Eğer bu azabı** (musibetleri) **üzerimizden kaldırırsan muhakkak ki sana iman ederiz ve İsrailoğullarını seninle gitmeleri için serbest bırakırız."**

135- (İman edeceklerine dair söz vermeleri sebebiyle) **Firavun ve mücrim kavminin** (boğularak) **helak olacakları zamana kadar üzerlerinden azabı kaldırdığımızda sözlerinde durmadılar** (ve şirklerine devam ettiler)**.**

136- Sözlerinde durmayıp şirklerine devam edince de Firavun ve kavmine ceza olarak azabımızı indirip denizde boğduk. Çünkü ayetlerimizi bile bile yalanlamış ve onlara önem vermeyip bildirdiği haktan ğafil olmuşlardı.

120- Sihirbazlar ise (Musa'nın getirdiği mucizeler vesilesiyle Allah'ın muazzam kudretini görünce Rableri için) **hemen secdeye kapandılar.**

121- (Secdeye kapanan) **Sihirbazlar şöyle dediler: "Biz, âlemlerin Rabbine** (onları yaratan, varlıklarının devamı için bütün ihtiyaçlarını temin eden ve onların gerçek sahibi olan Allah'a) **iman ettik** (O'nu zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde birleriz, bütün ibadetleri sadece O'na yaparız ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayız)**."**

122- "(Bizim rabbimiz ne Firavun'dur ne de başka bir yaratıktır.) **Bizim rabbimiz, Musa'nın ve Harun'un rabbi olan Allah'tır** (ibadet edilmeyi ancak O hak eder)**."**

123- Firavun (sihirbazların tek olan Allah'a iman ettiklerini görünce sinirli bir vaziyette) **onlara şöyle dedi: "Ben size izin vermeden önce mi Musa'ya iman ettiniz?! Demek ki bu, şehrin ahalisini şehirden çıkarmak için onunla gizlice hazırladığınız bir plandır. Bundan dolayı başınıza ne kadar büyük ceza geleceğini elbette yakında bileceksiniz."**

124- (Firavun sözüne şöyle devam etti) **"Andolsun ki ellerinizi ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim, sonra da hepinizi çarmıha gerip asacağım."**

125- Sihirbazlar (Firavun'un bu tehdidine karşılık) **şöyle cevap verdiler: "Biz, öldüğümüzde şüphesiz Rabbimize kavuşacağımıza inanmaktayız** (dolayısıyla tehditlerin bizi hiç etkilemez)**."**

126- (İman eden sihirbazlar sözlerine şöyle devam ettiler) **"Ey Firavun! Senin bize kızgınlığının ve bizi** (bu şekilde) **cezalandırmak istemenin tek sebebi, Rabbimizin Musa vasıtasıyla bize gelmiş olan ayetlerine iman edip tasdik etmemizdir** (eğer bu suç ise dilediğini yap, hak olan imanımızdan asla dönmeyeceğiz)**. Ey** (ibadeti hak eden yegâne) **Rabbimiz!** (Firavun'un bize yapacağı işkencelere karşı) **Üzerimize sabır yağdır ve canlarımızı ancak Müslüman olarak al."**

127- Firavun'un kavmindeki ileri gelenler (Firavun'u, Musa ve yanındakileri bir an evvel cezalandırması için kışkırtarak) **şöyle dediler: "**(Ey Firavun!) **Musa ve kavmini hemen cezalandırmayıp onların hem sana hem de ilahlarına ibadet etmeyi terk edip kendi dinlerini yayarak yeryüzünde fesat çıkarmalarına izin mi vereceksin?!" Bunun üzerine Firavun şöyle dedi: "Hayır! Onların erkek çocuklarını öldüreceğiz, kadınlarını ise** (bize hizmet etmeleri için) **sağ bırakacağız. Muhakkak ki biz onlardan daha kuvvetliyiz ve onlara istediğimiz şeyi yapacak güce sahibiz." ***

*Allahu Teâlâ hakkında geçen "فَــوْقَ (üst)" kelimesi hakkında bkz. el-Enʿâm: 18.

128- Musa (Firavun'un yapmak istediği şeyi duyunca) **kavmine** (nasihat ederek) **şöyle dedi: "**(Ey kavmim! Başınıza gelecek eziyetlerden dolayı) **Sadece Allah'tan yardım dileyin ve** (Allah'ın dinine sarılmanız sebebiyle uğrayacağınız eziyetlere) **sabredin! Muhakkak ki yeryüzü sadece Allah'a aittir ve onu, kullarından dilediğine verir. Bilinmelidir ki mutlu son, Allah'tan korkanlar** (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **içindir."**

129- Musa'nın kavmi de ona şöyle cevap verdi: "(Ey Musa!) **Sen bize rasul olarak gelmeden önce de** (Firavun tarafından) **bize eziyet ediliyordu** (çocuklarımız öldürülüyordu)**, sen geldikten sonra da eziyet edilecek** (çocuklarımız öldürülecek)**." Musa onlara** (sabretmeleri için nasihat edip müjde vererek) **şöyle dedi: "Umulur ki Rabbiniz, düşmanlarınızı** (Firavun ve zalim kavmini) **helak eder de onların ardından yeryüzüne sizi yerleştirip hâkim kılar. Sonra da** (bu nimete karşılık) **nasıl amel edeceğinize bakar** (Allah'ın şeriatine mi yoksa heva ve hevese dayalı kanunlara göre mi hükmedeceğiniz belli olur)**."**

130- Muhakkak ki biz, belki öğüt alırlar (da küfür ve şirki terk edip Allah'a iman eder ve O'nun emirlerine tâbi olurlar) **diye Firavun'a tâbi olan kavmini, ürünlerini eksilterek kıtlık ardından kıtlık verip imtihan ettik.**

131- Firavun'a tâbi olanlara bir iyilik (bol ürün, sağlık ve refah) **verildiğinde, "Bu, zaten bizim içindir** (biz bunu hak ettik)**." derler. Başlarına bir kötülük** (kıtlık ve hastalık gibi bir musibet) **isabet edince de "Bunlar, Musa ve onunla beraber olanların uğursuzluğu sebebiyle başımıza geldi." derler. Hayır! Bilsinler ki başlarına gelen musibetler,** (hak ettikleri için) **Allah tarafından takdir edilmiştir. Fakat onların çoğu** (bunun Allah'ın bir takdiri olduğunu) **bilmez** (ve başlarına gelen musibetlerden dolayı başkalarını suçlar)**.**

132- Firavun'a tâbi olanlar ise (hakka karşı inat ederek) **şöyle dediler: "**(Ey Musa!) **Bizi etkileyip dinimizden döndürmek için dinimizin bâtıl, senin getirdiğin şeylerin ise hak olduğunu ispat eden ne kadar delil getirirsen getir yine de sana ve senin dinine iman edip tâbi olmayacağız."**

133- Bunun üzerine (bile bile hakka karşı gelmeleri sebebiyle) **Firavun'un kavmine;** (ürün ve ekinlerinin su basmasıyla ifsat olması için) **tufanı,** (ekinlerini yok etmek için) **çekirgeyi,** (ekinlerini

وَأَوْرَثْنَا ٱلْقَوْمَ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ يُسْتَضْعَفُونَ مَشَٰرِقَ ٱلْأَرْضِ وَمَغَٰرِبَهَا ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۖ وَتَمَّتْ كَلِمَتُ
رَبِّكَ ٱلْحُسْنَىٰ عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ بِمَا صَبَرُوا۟ ۖ وَدَمَّرْنَا مَا كَانَ يَصْنَعُ فِرْعَوْنُ وَقَوْمُهُۥ وَمَا كَانُوا۟
يَعْرِشُونَ ﴿١٣٧﴾ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتَوْا۟ عَلَىٰ قَوْمٍ يَعْكُفُونَ عَلَىٰٓ أَصْنَامٍ لَّهُمْ ۚ قَالُوا۟ يَٰمُوسَى
ٱجْعَل لَّنَآ إِلَٰهًا كَمَا لَهُمْ ءَالِهَةٌ ۚ قَالَ إِنَّكُمْ قَوْمٌ تَجْهَلُونَ ﴿١٣٨﴾ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ مُتَبَّرٌ مَّا هُمْ فِيهِ وَبَٰطِلٌ مَّا
كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٣٩﴾ قَالَ أَغَيْرَ ٱللَّهِ أَبْغِيكُمْ إِلَٰهًا وَهُوَ فَضَّلَكُمْ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٠﴾ وَإِذْ أَنجَيْنَٰكُم
مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يُقَتِّلُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم
بَلَآءٌ مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿١٤١﴾ ۞ وَوَٰعَدْنَا مُوسَىٰ ثَلَٰثِينَ لَيْلَةً وَأَتْمَمْنَٰهَا بِعَشْرٍ فَتَمَّ مِيقَٰتُ رَبِّهِۦٓ
أَرْبَعِينَ لَيْلَةً ۚ وَقَالَ مُوسَىٰ لِأَخِيهِ هَٰرُونَ ٱخْلُفْنِى فِى قَوْمِى وَأَصْلِحْ وَلَا تَتَّبِعْ سَبِيلَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤٢﴾
وَلَمَّا جَآءَ مُوسَىٰ لِمِيقَٰتِنَا وَكَلَّمَهُۥ رَبُّهُۥ قَالَ رَبِّ أَرِنِىٓ أَنظُرْ إِلَيْكَ ۚ قَالَ لَن تَرَىٰنِى وَلَٰكِنِ ٱنظُرْ
إِلَى ٱلْجَبَلِ فَإِنِ ٱسْتَقَرَّ مَكَانَهُۥ فَسَوْفَ تَرَىٰنِى ۚ فَلَمَّا تَجَلَّىٰ رَبُّهُۥ لِلْجَبَلِ جَعَلَهُۥ دَكًّا وَخَرَّ مُوسَىٰ
صَعِقًا ۚ فَلَمَّآ أَفَاقَ قَالَ سُبْحَٰنَكَ تُبْتُ إِلَيْكَ وَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٤٣﴾ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّى ٱصْطَفَيْتُكَ
عَلَى ٱلنَّاسِ بِرِسَٰلَٰتِى وَبِكَلَٰمِى فَخُذْ مَآ ءَاتَيْتُكَ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿١٤٤﴾ وَكَتَبْنَا لَهُۥ فِى
ٱلْأَلْوَاحِ مِن كُلِّ شَىْءٍ مَّوْعِظَةً وَتَفْصِيلًا لِّكُلِّ شَىْءٍ فَخُذْهَا بِقُوَّةٍ وَأْمُرْ قَوْمَكَ يَأْخُذُوا۟ بِأَحْسَنِهَا ۚ
سَأُو۟رِيكُمْ دَارَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿١٤٥﴾ سَأَصْرِفُ عَنْ ءَايَٰتِىَ ٱلَّذِينَ يَتَكَبَّرُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ
وَإِن يَرَوْا۟ كُلَّ ءَايَةٍ لَّا يُؤْمِنُوا۟ بِهَا وَإِن يَرَوْا۟ سَبِيلَ ٱلرُّشْدِ لَا يَتَّخِذُوهُ سَبِيلًا وَإِن يَرَوْا۟ سَبِيلَ ٱلْغَىِّ يَتَّخِذُوهُ
سَبِيلًا ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟ عَنْهَا غَٰفِلِينَ ﴿١٤٦﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآءِ ٱلْءَاخِرَةِ
حَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ ۚ هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٤٧﴾ وَٱتَّخَذَ قَوْمُ مُوسَىٰ مِنۢ بَعْدِهِۦ مِنْ حُلِيِّهِمْ
عِجْلًا جَسَدًا لَّهُۥ خُوَارٌ ۚ أَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّهُۥ لَا يُكَلِّمُهُمْ وَلَا يَهْدِيهِمْ سَبِيلًا ۘ ٱتَّخَذُوهُ وَكَانُوا۟ ظَٰلِمِينَ ﴿١٤٨﴾

söylediğini ispatlayan) **ayetlerimizi ve ahiret gününde Allah'a kavuşacaklarını yalanlayanların iyi amelleri boşa gitmiştir. Muhakkak ki onlar** (ahiret gününde) **ancak yaptıkları amellerden dolayı cezalandırılacaklardır** (işledikleri küfür ve şirkin cezası ise ebedi cehennemdir)**.**

148- Musa'nın kavmi onun (Allah'a münacaat için gitmesinin) **ardından, süs eşyalarından buzağıya benzeyen ve böğürme sesi çıkaran bir heykel yapıp ona taptı. Onun kendileriyle konuşmadığını ve doğru yola hidayet etmediğini görmüyorlar mı?! Onlar, yaptıkları buzağı heykeline ibadet etmekle zalim oldular** (çünkü ibadeti hak eden sadece Allah'tır)**.**

137- Haksız yere zulmedilen zayıf kavmi (Musa'ya tâbi olan İsrailoğullarını) **ise bereketli kıldığımız yeryüzünün doğularına ve batılarına sahip kıldık. Ey rasulüm! Böylece İsrailoğulları sabrettikleri için Rabbinin** (sabreden mu'min kullarını muzaffer kılacağına dair) **güzel vâdi onlar hakkında gerçekleşti. Ve Firavun ile ona tâbi olan kavminin yaptığı bahçeleri, evleri, sarayları ve benzeri ne varsa hepsini yok ettik.**

138- Ve (Musa, asasıyla denize vurup da denizde bir yol açılınca) **İsrailoğullarını denizin karşı tarafına geçirdik. Onlar, kendilerine ait putlara ibadet etmekte olan bir kavmin yanından geçince** (Musa'ya verilen ibret verici birçok mucizeye şahid oldukları hâlde) **şöyle dediler: "Ey Musa! Bize de onların ilahları gibi bir ilah yap!" Musa onlara şöyle cevap verdi: "**(Ey kavmim!) **Siz gerçekten de** (Allah'ın yüceliğini, tevhidini, O'nun haklarını, yalnız O'na ibadet edilmesi ve O'na asla şirk koşulmaması gerektiğini bilmeyen) **cahil bir kavimsiniz."**

139- "Muhakkak ki (Allah'tan başka varlıklara ibadet eden) **müşriklerin üzerinde bulunduğu din helak olacak ve yaptıkları bütün hayır ameller bâtıl olup boşa gidecektir** (çünkü onlar Allah'a şirk koşmaktadırlar)**."**

140- Musa (sözüne devam edip) **kavmine şöyle dedi: "**(Ey kavmim!) **Allah** (azametini ve birliğini gösteren birçok mucizeler vererek ve düşmanlarınızı helak edip yerlerine sizi yerleştirerek) **sizi** (zamanınızdaki) **insanlardan üstün kılmışken nasıl olur da sizin için Allah'tan başka tapacağınız bir ilah istememi benden talep edersiniz?!** (Tevhidi ve Allah'ın haklarını bilen bir kimse bunu asla istemez.)**"**

141- Ey İsrailoğulları! Şu nimetimizi de hiç unutmayın: Sizi şiddetli azaba uğratan Firavun ve ona tâbi olan kavminden kurtarmıştık. Onlar, erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı (hizmetçi yapmak için) **sağ bırakıyorlardı. İşte bunda** (kurtarılmanızda)**, yüce olan Rabbinizden** (şükredip yalnız O'na ibadet edenler ile nankörlük edip O'na şirk koşanları muvahhidlere belli eden) **büyük bir imtihan vardır.**

142- Ve Musa'ya, Rabbine münacaat etmesi (tüm dünyevi meşgaleleri terk edip yalnız Allah'a dua ve ibadete yönelmesi) **için otuz gece vakit tayin ettik, sonra bu süreye on gece daha ekledik, böylece Rabbinin tayin ettiği vakit kırka tamamlandı. Musa,** (Rabbine münacaat etmek için giderken) **kardeşi Harun'a şöyle dedi: "**(Ey Harun!) **Benim ardımdan kavmime sen halife ol! Onları** (hikmet ve şefkatle) **ıslah ederek güzel bir şekilde idare et! Ve sakın bozguncuların** (Allah'ın emrine karşı gelip günah işleyenlerin ya da onlara yardım edenlerin) **yoluna uyma!"**

143- Musa, kelam etmek için tayin ettiğimiz yere gelip de Rabbi kendisiyle kelam edince şöyle dedi: "Ey Rabbim! İzin ver de seni göreyim." Rabbi ona şöyle cevap verdi: "(Dünya hayatında) **Beni asla göremezsin. Fakat şu dağa bak** (ben, o dağa görüneceğim)**, eğer o yerinde kalırsa işte ancak o zaman beni görebilirsin." Rabbi dağa görününce dağ büyük bir sarsıntıyla yerle bir oldu ve Musa** (gördüğü dehşet verici manzaradan dolayı) **kendinden geçip yere düştü. Kendine gelince şöyle dedi: "**(Ey Rabbim!) **Seni her türlü noksanlıktan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederim. Senden** (bilmeyerek istediğim şeyden dolayı) **bağışlanma dilerim. Ve ben, kavmimden sana iman edenlerin ilkiyim."**

144- Allah, Musa'ya şöyle dedi: "Ey Musa! Muhakkak ki ben seni (kullarıma) **risaletimle göndererek ve seninle** (vasıtasız) **kelam ederek insanlardan seçip üstün kıldım. Sana verdiğim emirlerime sımsıkı sarıl ve onları en güzel şekilde uygula! Ve** (sana verdiğim bu nimetlerden dolayı) **şükredenlerden ol** (emirlerime itaate koş ve sadece razı olduğum şeyleri yap)**!"**

145- Ve Musa'ya verdiğimiz levhalarda her şeyi (din ve dünya ile alakalı ihtiyaçları olan şeyleri) **bir öğüt olarak ve tafsilata ihtiyaç duyulan hükümlerin tafsilatını açıklayarak yazdık. Ey Musa! Levhalardaki hükümleri uygularken azimeti tercih et ve kavmine de bu levhalarda bildirilen hükümlerin en güzelini** (çok sevap kazandıranlarını) **uygulamayı emret! Ey İsrailoğulları! Fasıkların diyarında, fasıkların** (emirlerime itaat etmeyenlerin) **başına gelecek olan azabı size göstereceğim.**

146- Yeryüzünde haksız yere böbürlenenleri, (yüceliğimi, tevhidimi ve ibadetleri sadece benim hak ettiğimi gösteren kâinattaki, nefislerdeki ve indirdiğim kitaptaki) **ayetlerimi anlamaya muvaffak kılmayacağım. Onlar,** (hakkı ispat eden) **ne kadar çok delil görseler yine de iman etmezler ve** (Allah'ın rızasına ulaştıran) **doğru yolu görseler yine de onu yol edinmezler. Fakat** (Allah'ın azabına sebep olan) **bâtıl** (ve sapık) **yol görseler o yolda yürürler. Çünkü onlar,** (rasullerimizi doğrulayan) **ayetlerimizi bile bile yalanladılar ve onlardan ğafil kaldılar** (dünya metaı elde etmekle meşgul oldukları için ayetlerimizi önemsemeyip üzerinde düşünmediler)**.**

147- Ve bilinmelidir ki (rasullerimizin doğru

وَلَمَّا سُقِطَ فِيٓ أَيۡدِيهِمۡ وَرَأَوۡاْ أَنَّهُمۡ قَدۡ ضَلُّواْ قَالُواْ لَئِن لَّمۡ يَرۡحَمۡنَا رَبُّنَا وَيَغۡفِرۡ لَنَا لَنَكُونَنَّ مِنَ
ٱلۡخَٰسِرِينَ ﴿١٤٩﴾ وَلَمَّا رَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗا قَالَ بِئۡسَمَا خَلَفۡتُمُونِي مِنۢ بَعۡدِيٓۖ أَعَجِلۡتُمۡ
أَمۡرَ رَبِّكُمۡۖ وَأَلۡقَى ٱلۡأَلۡوَاحَ وَأَخَذَ بِرَأۡسِ أَخِيهِ يَجُرُّهُۥٓ إِلَيۡهِۚ قَالَ ٱبۡنَ أُمَّ إِنَّ ٱلۡقَوۡمَ ٱسۡتَضۡعَفُونِي وَكَادُواْ
يَقۡتُلُونَنِي فَلَا تُشۡمِتۡ بِيَ ٱلۡأَعۡدَآءَ وَلَا تَجۡعَلۡنِي مَعَ ٱلۡقَوۡمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٥٠﴾ قَالَ رَبِّ ٱغۡفِرۡ لِي
وَلِأَخِي وَأَدۡخِلۡنَا فِي رَحۡمَتِكَۖ وَأَنتَ أَرۡحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١٥١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُواْ ٱلۡعِجۡلَ سَيَنَالُهُمۡ غَضَبٞ
مِّن رَّبِّهِمۡ وَذِلَّةٞ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِي ٱلۡمُفۡتَرِينَ ﴿١٥٢﴾ وَٱلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ
بَعۡدِهَا وَءَامَنُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعۡدِهَا لَغَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿١٥٣﴾ وَلَمَّا سَكَتَ عَن مُّوسَى ٱلۡغَضَبُ أَخَذَ ٱلۡأَلۡوَاحَۖ وَفِي
نُسۡخَتِهَا هُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّلَّذِينَ هُمۡ لِرَبِّهِمۡ يَرۡهَبُونَ ﴿١٥٤﴾ وَٱخۡتَارَ مُوسَىٰ قَوۡمَهُۥ سَبۡعِينَ رَجُلٗا لِّمِيقَٰتِنَاۖ فَلَمَّآ
أَخَذَتۡهُمُ ٱلرَّجۡفَةُ قَالَ رَبِّ لَوۡ شِئۡتَ أَهۡلَكۡتَهُم مِّن قَبۡلُ وَإِيَّٰيَۖ أَتُهۡلِكُنَا بِمَا فَعَلَ ٱلسُّفَهَآءُ مِنَّآۖ إِنۡ هِيَ إِلَّا
فِتۡنَتُكَ تُضِلُّ بِهَا مَن تَشَآءُ وَتَهۡدِي مَن تَشَآءُۖ أَنتَ وَلِيُّنَا فَٱغۡفِرۡ لَنَا وَٱرۡحَمۡنَاۖ وَأَنتَ خَيۡرُ ٱلۡغَٰفِرِينَ ﴿١٥٥﴾
*وَٱكۡتُبۡ لَنَا فِي هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗ وَفِي ٱلۡأٓخِرَةِ إِنَّا هُدۡنَآ إِلَيۡكَۚ قَالَ عَذَابِيٓ أُصِيبُ بِهِۦ مَنۡ أَشَآءُۖ
وَرَحۡمَتِي وَسِعَتۡ كُلَّ شَيۡءٖۚ فَسَأَكۡتُبُهَا لِلَّذِينَ يَتَّقُونَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِنَا يُؤۡمِنُونَ
﴿١٥٦﴾ ٱلَّذِينَ يَتَّبِعُونَ ٱلرَّسُولَ ٱلنَّبِيَّ ٱلۡأُمِّيَّ ٱلَّذِي يَجِدُونَهُۥ مَكۡتُوبًا عِندَهُمۡ فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ
يَأۡمُرُهُم بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَيَنۡهَىٰهُمۡ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُحِلُّ لَهُمُ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَيُحَرِّمُ عَلَيۡهِمُ ٱلۡخَبَٰٓئِثَ وَيَضَعُ عَنۡهُمۡ
إِصۡرَهُمۡ وَٱلۡأَغۡلَٰلَ ٱلَّتِي كَانَتۡ عَلَيۡهِمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِهِۦ وَعَزَّرُوهُ وَنَصَرُوهُ وَٱتَّبَعُواْ ٱلنُّورَ ٱلَّذِيٓ أُنزِلَ
مَعَهُۥٓۙ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿١٥٧﴾ قُلۡ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنِّي رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيۡكُمۡ جَمِيعًا ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۖ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِ ٱلنَّبِيِّ ٱلۡأُمِّيِّ ٱلَّذِي يُؤۡمِنُ
بِٱللَّهِ وَكَلِمَٰتِهِۦ وَٱتَّبِعُوهُ لَعَلَّكُمۡ تَهۡتَدُونَ ﴿١٥٨﴾ وَمِن قَوۡمِ مُوسَىٰٓ أُمَّةٞ يَهۡدُونَ بِٱلۡحَقِّ وَبِهِۦ يَعۡدِلُونَ ﴿١٥٩﴾

ve hoşlanmadıkları şeylerden uzaklaştırılan) **kimselerdir.**

158- Ey rasulüm! De ki: “Ey insanlar! Muhakkak ki ben, göklerin ve yerin mülkü sadece kendisine ait olan Allah’ın, hepinize göndermiş olduğu rasulüyüm. O’ndan başka ibadete layık ilah yoktur. Yaşatan da öldüren de O’dur.” Allah’a ve O’nun ummi (okuma yazma bilmeyen) **nebisi olan rasulüne iman edin! İşte o rasul, Allah’a ve O’nun kelimelerine** (Kur’ân’a) **iman eder. O rasule uyun ki doğru yolu bulabilesiniz.**

159- Musa’nın kavminden (İsrailoğullarından) **öyleleri de vardır ki onlar hak** (Allah’ın tevhid dini) **ile** (insanları) **doğru yola çağırırlar ve** (hayatın her yönünde) **onunla hükmederek adaleti yerine getirirler.**

149- Musa kavmine dönünce ve şirk işleyen İsrailoğulları buzağıya tapmanın Allah’ın tevhid yolundan sapmak olduğunu Musa’dan öğrenince yaptıklarından pişman olup şöyle dediler: “Eğer Rabbimiz bize merhamet etmez (kendisine itaate muvaffak kılmaz) **ve işlediğimiz şirki affetmezse muhakkak** (dünyada ve ahirette) **kaybedenlerden oluruz.”**

150- Musa (Rabbine münacaat etmeye gittiğinde kavminin buzağıya taptıklarını haber alınca) **çok kızmış ve üzülmüş olarak kavmine döndü ve** (bu hâllerini görüp öfke ve üzüntüsü daha da artarak onlara) **şöyle dedi: “**(Ben gittikten sonra) **Arkamdan ne kötü bir hâle düştünüz!** (Şirk işleyerek) **Rabbinizin şiddetli azabı üzerinize insin diye mi acele ediyorsunuz?” Sonra elindeki** (Tevrât’ın yazılı olduğu) **levhaları yere attı ve kardeşinin başını** (saç ve sakalından) **tutarak kendisine doğru çekti. Harun, Musa’ya dedi ki: “Ey anamın oğlu! Sen gittikten sonra kavmin beni zayıf buldu ve neredeyse beni öldüreceklerdi.** (Bana bu şekilde davranarak) **Düşmanlarımızı sevindirme. Beni de o zalimler topluluğu ile bir tutma!”**

151- Musa (kardeşinin, görevini yerine getirmede ihmali olmadığını anlayınca) **Allah’a şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Beni ve kardeşimi bağışla! Bizi,** (mu’min kullarına has olan) **rahmetine dâhil et! Şüphesiz sen, merhamet edenlerin en merhametlisisin** (günahlarından ihlasla tevbe edenlerin tevbesini kabul edip onları bağışlayan ve kullarına merhametle muamele edip kaldıramayacakları şeyi yüklemeyensin)**.”**

152- Buzağıyı ilah edinip ona tapanlar, (tevbe etmedikleri takdirde ahirette) **muhakkak Rablerinden gelen şiddetli bir azaba ve dünya hayatında zillete uğrayacaklardır.** (Şirki meşrulaştırmak için Allah’ın söylemediği şeyi O’na isnat ederek) **İftira atanları işte böyle cezalandırırız.**

153- (Küfür, şirk ya da günah gibi) **Kötü ameller işleyip de bunun ardından** (gerçek manada) **tevbe edip** (Allah’a, rasulüne ve indirdiklerine gerektiği şekilde) **iman edenlere gelince; muhakkak ki Rabbin, halis tevbe ve gerçek imanlarından sonra onları bağışlayıp merhamet eder. Çünkü O;** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

154- Musa’nın (kavmine olan) **kızgınlığı dinince levhaları yerden aldı. Bu levhalarda, Rablerinden korkanlar** (O’nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **için hidayet** (doğru yolun ne olduğu ve ona nasıl muvaffak olunacağı) **ve rahmet** (ihlasla tevbe edenlerin bağışlanıp mükâfaatlandırılacağı) **yazılıdır.**

155- Ve Musa, (İsrailoğullarının işlediği şirkten dolayı Allah’tan özür ve mağfiret dilemeleri için) **kavminden** (buzağıya tapmayan ancak buna engel de olmayıp sessiz kalan seçkin kişilerden) **yetmiş adam seçti. Bu kişiler tayin ettiğimiz yere geldiklerinde** (bazıları ısrarla Allah’ı görmeyi talep edince) **onları şiddetli bir sarsıntı yakaladı** (ve hepsi öldü)**. Bunun üzerine Musa şöyle dedi: “Ey Rabbim! Eğer dileseydin onları ve beni daha buraya gelmeden önce öldürüp helak ederdin. İçimizden kıt akıllı kişilerin işlediği suç sebebiyle hepimizi öldürüp helak mi edeceksin?** (Eğer bu seçkin kimseleri helak edersen kavmim beni yalanlayıp itham eder.) **Muhakkak ki bu** (kavmimin buzağıya tapması)**, senin bir imtihanındır. Bu imtihan ile dilediğini saptırır, dilediğini de doğru yola muvaffak kılarsın. Sen bizim velimizsin** (her şeyimiz sana aittir)**, günahlarımızı bağışla ve bize** (sadece mu’minlere has olan merhametinle) **merhamet et! Şüphesiz sen, bağışlayanların en hayırlısısın.”**

156- “(Ey Rabbimiz!) **Bize bu dünyada iyilik** (salih amel işlemeye muvaffakiyet, helal rızık, bol nimet, sağlık ve afiyet) **ver, ahirette de iyilik** (cenneti) **ver. Muhakkak ki biz,** (günahlarımızdan tevbe ederek ihlasla) **sana yöneldik.” Allah şöyle dedi: “Azabımı** (azabı gerektiren amelleri işleyenlerden) **dilediğime isabet ettiririm. Rahmetim ise** (dünyada) **her şeyi kuşatmıştır. Ahiret günündeki rahmetimi Allah’tan korkan** (O’nun emirlerine boyun eğip yasaklarından uzak duran)**, zekâtı** (emredildiği gibi) **veren ve** (rasulümüze indirdiğimiz) **ayetlerimize iman edenlere has kılacağım.”**

157- O mu’minler, ellerindeki Tevrât ve İncîl’de (ismini ve sıfatlarını) **yazılı buldukları ummi** (okuma ve yazma bilmeyen) **nebi olan Rasul’e** (Muhammed’e, rasul olarak gönderildiğinde) **tâbi olurlar. O rasul, kendisine tâbi olan mu’minlere marufu** (Allah’ın tevhidine, rasulüne ve Kur’ân’a tâbi olup getirdiği şeriati hayatın her yönünde uygulamayı) **emreder ve münkerden** (her türlü küfür, şirk ve haramdan) **sakındırır. Onlara temiz şeyleri helal ve pis şeyleri haram kılar. Onlardan, üzerlerine yüklenen ağır yüklerini ve hükümleri kaldırır. Kim bu rasule** (gerçek manada) **iman eder, onu yüceltir,** (düşmanlarına karşı) **ona yardım eder ve ona indirilen nura** (Kur’ân’a) **tâbi olursa işte onlar kazanan** (arzuladıkları şeyleri elde eden

وَقَطَّعْنَٰهُمُ ٱثْنَتَىْ عَشْرَةَ أَسْبَاطًا أُمَمًا ۚ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ إِذِ ٱسْتَسْقَىٰهُ قَوْمُهُۥٓ أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ
ٱلْحَجَرَ ۖ فَٱنۢبَجَسَتْ مِنْهُ ٱثْنَتَا عَشْرَةَ عَيْنًا ۖ قَدْ عَلِمَ كُلُّ أُنَاسٍ مَّشْرَبَهُمْ ۚ وَظَلَّلْنَا عَلَيْهِمُ ٱلْغَمَٰمَ وَأَنزَلْنَا
عَلَيْهِمُ ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ۖ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ ۚ وَمَا ظَلَمُونَا وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٠﴾
وَإِذْ قِيلَ لَهُمُ ٱسْكُنُوا۟ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةَ وَكُلُوا۟ مِنْهَا حَيْثُ شِئْتُمْ وَقُولُوا۟ حِطَّةٌ وَٱدْخُلُوا۟ ٱلْبَابَ سُجَّدًا نَّغْفِرْ لَكُمْ
خَطِيٓـَٰٔتِكُمْ ۚ سَنَزِيدُ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٦١﴾ فَبَدَّلَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْهُمْ قَوْلًا غَيْرَ ٱلَّذِى قِيلَ لَهُمْ فَأَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ
رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ بِمَا كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿١٦٢﴾ وَسْـَٔلْهُمْ عَنِ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَتْ حَاضِرَةَ ٱلْبَحْرِ إِذْ يَعْدُونَ
فِى ٱلسَّبْتِ إِذْ تَأْتِيهِمْ حِيتَانُهُمْ يَوْمَ سَبْتِهِمْ شُرَّعًا وَيَوْمَ لَا يَسْبِتُونَ ۙ لَا تَأْتِيهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ نَبْلُوهُم بِمَا كَانُوا۟
يَفْسُقُونَ ﴿١٦٣﴾ وَإِذْ قَالَتْ أُمَّةٌ مِّنْهُمْ لِمَ تَعِظُونَ قَوْمًا ۙ ٱللَّهُ مُهْلِكُهُمْ أَوْ مُعَذِّبُهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ قَالُوا۟ مَعْذِرَةً إِلَىٰ
رَبِّكُمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿١٦٤﴾ فَلَمَّا نَسُوا۟ مَا ذُكِّرُوا۟ بِهِۦٓ أَنجَيْنَا ٱلَّذِينَ يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلسُّوٓءِ وَأَخَذْنَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
بِعَذَابٍۭ بَـِٔيسٍۭ بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿١٦٥﴾ فَلَمَّا عَتَوْا۟ عَن مَّا نُهُوا۟ عَنْهُ قُلْنَا لَهُمْ كُونُوا۟ قِرَدَةً خَٰسِـِٔينَ
﴿١٦٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكَ لَيَبْعَثَنَّ عَلَيْهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَن يَسُومُهُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ ۗ إِنَّ رَبَّكَ لَسَرِيعُ
ٱلْعِقَابِ وَإِنَّهُۥ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٦٧﴾ وَقَطَّعْنَٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أُمَمًا ۖ مِّنْهُمُ ٱلصَّٰلِحُونَ وَمِنْهُمْ دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَبَلَوْنَٰهُم
بِٱلْحَسَنَٰتِ وَٱلسَّيِّـَٔاتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٦٨﴾ فَخَلَفَ مِنۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ وَرِثُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ يَأْخُذُونَ عَرَضَ
هَٰذَا ٱلْأَدْنَىٰ وَيَقُولُونَ سَيُغْفَرُ لَنَا وَإِن يَأْتِهِمْ عَرَضٌ مِّثْلُهُۥ يَأْخُذُوهُ ۚ أَلَمْ يُؤْخَذْ عَلَيْهِم مِّيثَٰقُ ٱلْكِتَٰبِ
أَن لَّا يَقُولُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْحَقَّ وَدَرَسُوا۟ مَا فِيهِ ۗ وَٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ يَتَّقُونَ ۗ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦٩﴾
وَٱلَّذِينَ يُمَسِّكُونَ بِٱلْكِتَٰبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُصْلِحِينَ ﴿١٧٠﴾ ۞ وَإِذْ نَتَقْنَا ٱلْجَبَلَ
فَوْقَهُمْ كَأَنَّهُۥ ظُلَّةٌ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُۥ وَاقِعٌۢ بِهِمْ خُذُوا۟ مَآ ءَاتَيْنَٰكُم بِقُوَّةٍ وَٱذْكُرُوا۟ مَا فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿١٧١﴾

duranlar) **için daha hayırlıdır.** (Ey Allah'ın emir ve yasaklarını hiç umursamadan dünya metaını elde edenler! Böyle yapmanın sizin için hayır değil de şer olduğunu) **Hâlâ akletmez misiniz?!**

170- (Allah'ın indirdiği) **Kitaba sımsıkı sarılarak** (hayatın her alanında) **onunla amel edip namazı ikame edenlere** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılanlara) **gelince; bilinmelidir ki salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyenlerin mükâfaatını hiç eksiltmeden veririz.**

171- (Tevrât'ın hükümlerini hayatlarında uygulamayı reddettikleri zaman) **Dağı yerinden söküp İsrailoğullarının üzerine bir gölge gibi yükseltmiştik de dağın üzerlerine düşeceğini zannetmişlerdi** (ve çok korkmuşlardı)**. İşte bu hâlde iken onlara, "Size verdiğimize** (Tevrât'ın hükümlerine) **sımsıkı sarılın** (hayatınızın her alanında onları uygulayın) **ve içindeki hükümleri hiç unutmayın** (emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınarak hatırda tutun) **ki Allah'tan korkanlardan olasınız." demiştik.**

160- Ve biz, İsrailoğullarını on iki kabileye ayırdık. Kavmi (çölde susuz kalıp da) **Musa’dan su isteyince Musa’ya “Asan ile taşa vur!” diye vahyettik. O, asasını taşa vurunca taştan on iki göze fışkırdı ve her kabile hangi gözeden su içeceğini bildi. Başka bir nimet olarak** (güneşten korunmaları için nereye gitseler onlarla birlikte hareket eden) **bulutları üzerlerine gölgelik yaptık. Başka bir nimet olarak da gökten menn** (tadı bal gibi tatlı bir içecek) **ve selva** (eti, bıldırcın eti gibi lezzetli bir kuş) **indirdik. Onlara, “Size rızık olarak verdiğimiz güzel ve helal olan yiyeceklerden yiyin.” dedik.** (Fakat onlar nimetlerimize nankörlük ederek emirlerimize karşı gelip küfür, şirk ve günah işlediler.) **Bilinmelidir ki nimetlerimize şükretmemekle aslında bize zulmetmediler, bilakis** (nefislerini ebedi azaba sürükleyerek) **kendilerine zulmetmiş oldular.**

161- İsrailoğullarına şöyle denilmişti: “Şu beldeye (Beyt-i Makdis’e) **girip oraya yerleşin, oranın dilediğiniz ürünlerinden yiyin ve o yerin kapısından secde ederek girip ‘Ey Rabbimiz! Günahlarımızı affet!’ deyin ki günahlarınızı affedelim. Bilin ki biz, muhsinlerin** (ihlasla tevhide sarılıp Allah’a hiçbir şeyi şirk koşmayan, yasakladığı şeylerden uzak duran ve O’nun razı olduğu salih amelleri işleyip her hâlükârda O’na itaat edenlerin) **hak ettiği mükâfaatı kat kat artırarak vereceğiz.”**

162- Fakat İsrailoğullarından zalimler, (rasul tarafından) **kendilerine söylenen sözü, başka bir sözle değiştirerek söylediler. Biz de emrimize karşı gelenlerin üzerine zulmetmeleri sebebiyle gökten** (şiddetli) **bir azap gönderdik.**

163- Ey rasulüm! İsrailoğullarına (hatırlayıp ibret almaları için) **daha önce deniz kenarında yaşamış olan atalarının başına gelenleri sor. Onlar, cumartesi günündeki avlanma yasağını ihlal ettiler. Şöyle ki:** (Allah cumartesi günü avlanmayı yasakladıktan sonra) **Balıklar avlanmanın yasak olduğu cumartesi günü, suyun üzerinde görünecek şekilde akın akın onlara geliyor, diğer günlerde ise gelmiyordu** (onlar da balıkları avlamak için ağlarını cuma günü denize atıp pazar günü toplayarak hile yaptılar, böylece Allah’ın emrini ihlal ettiler). **İşte fısk işledikleri** (Allah’ın emrine karşı geldikleri) **için onları böyle imtihan ettik.**

164- İçlerinden (cumartesi yasağını ihlal etmeyen fakat ihlal edenlere uyarıda da bulunmayan) **bir topluluk** (emri bil maruf nehyi anil münker yapanlara) **şöyle demişti: “Allah’ın,** (emrine bile bile itaat etmediklerinden dolayı) **kendilerini helak edeceği veya şiddetli bir azapla cezalandıracağı topluluğa niçin öğüt veriyorsunuz?” Emri bil maruf nehyi anil münker yapanlar da onlara şöyle cevap vermişti: “Öğüt vermediğimizden dolayı Rabbimiz katında sorumlu tutulmamak için öğüt veriyoruz, bir de belki** (öğüt alıp) **Allah’tan korkar ve yasakladığı şeylerden uzak dururlar.”**

165- Allah’ın emrine karşı gelenler, kendilerine verilen öğütlerden yüz çevirip günahlarından vazgeçmeyince, öğüt verip kötülükten nehyedenleri kurtardık, zulmedenleri (günahlarında bile bile ısrar edenleri) **ise Allah’ın yasaklarını çiğnemeleri sebebiyle şiddetli bir azaba uğrattık.**

166- Kendilerine yapılan öğütleri önemsemeyip bile bile, kibirlenerek, inat ve ısrarla Allah’ın yasakladığı şeyleri yapmaya devam edince onlara, “Aşağılık maymunlar olun!” dedik (onlar da hemen maymun oluverdiler).

167- Ve ey rasulüm! Rabbin, (Allah’ın emirlerine karşı kötü tavırlarından dolayı) **Yahudilere kıyamet gününe kadar azabın en şiddetlisini tattıracak kimseleri musallat edeceğini bildirdi. Muhakkak ki Rabbin,** (emirlerine karşı gelenleri) **cezalandırması çabuk olandır. Ve O,** (غَـفُـور) **Ğafûr’dur** (küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir), (رَحِـيـم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir).

168- Ve İsrailoğullarını yeryüzünde çeşitli topluluklara ayırdık. Onlardan salih kimseler olduğu gibi böyle olmayan (fasık ve kâfir) **kimseler de vardı. Onları, Allah’a karşı gelmekten vazgeçerler diye bazen nimetlerle, bazen de musibetlerle imtihan ettik.**

169- Bu Yahudilerin ardından (kötü) **bir nesil geldi, onlar kitabı** (Tevrât’ı) **babalarından miras olarak aldılar** (kitabı okur fakat onunla amel etmezlerdi). **Onlar,** (kitabı tahrif etmek ve Allah’ın hükümlerine muhalif hükümlerle hükmetmek için) **geçici dünya metaını** (rüşvet olarak) **alırlardı. Sonra buna rağmen** (yaptıklarının affedileceğini zannedip kendilerini kandırarak), **“Biz nasıl olsa affedileceğiz.” derlerdi. Yine onlara, benzeri bir dünya metaı kazanç olarak gelse** (haram mı helal mi umursamadan) **onu da alırlardı. Kitapta, Allah hakkında haktan başka bir şey söylemeyeceklerine dair onlardan söz alınmamış mıydı?! Hâlbuki Tevrât’ı okuyup içindekileri anlamışlardı. Bilsinler ki ahiret kazancı, Allah’tan sakınanlar** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak

وَإِذْ أَخَذَ رَبُّكَ مِنۢ بَنِىٓ ءَادَمَ مِن ظُهُورِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَأَشْهَدَهُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ أَلَسْتُ بِرَبِّكُمْ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ
شَهِدْنَآ ۛ أَن تَقُولُوا۟ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ إِنَّا كُنَّا عَنْ هَٰذَا غَٰفِلِينَ ﴿١٧٢﴾ أَوْ تَقُولُوٓا۟ إِنَّمَآ أَشْرَكَ ءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ وَكُنَّا ذُرِّيَّةً
مِّنۢ بَعْدِهِمْ ۖ أَفَتُهْلِكُنَا بِمَا فَعَلَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿١٧٣﴾ وَكَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ وَلَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿١٧٤﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ
نَبَأَ ٱلَّذِىٓ ءَاتَيْنَٰهُ ءَايَٰتِنَا فَٱنسَلَخَ مِنْهَا فَأَتْبَعَهُ ٱلشَّيْطَٰنُ فَكَانَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿١٧٥﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَرَفَعْنَٰهُ بِهَا
وَلَٰكِنَّهُۥٓ أَخْلَدَ إِلَى ٱلْأَرْضِ وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ ۚ فَمَثَلُهُۥ كَمَثَلِ ٱلْكَلْبِ إِن تَحْمِلْ عَلَيْهِ يَلْهَثْ أَوْ تَتْرُكْهُ
يَلْهَث ۚ ذَّٰلِكَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا ۚ فَٱقْصُصِ ٱلْقَصَصَ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿١٧٦﴾ سَآءَ مَثَلًا ٱلْقَوْمُ
ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَأَنفُسَهُمْ كَانُوا۟ يَظْلِمُونَ ﴿١٧٧﴾ مَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِى ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٧٨﴾ وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ لَهُمْ قُلُوبٌ لَّا يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ
لَّا يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ ءَاذَانٌ لَّا يَسْمَعُونَ بِهَآ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٧٩﴾
وَلِلَّهِ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ فَٱدْعُوهُ بِهَا ۖ وَذَرُوا۟ ٱلَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِىٓ أَسْمَٰٓئِهِۦ ۚ سَيُجْزَوْنَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٨٠﴾
وَمِمَّنْ خَلَقْنَآ أُمَّةٌ يَهْدُونَ بِٱلْحَقِّ وَبِهِۦ يَعْدِلُونَ ﴿١٨١﴾ وَٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُم مِّنْ حَيْثُ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿١٨٢﴾ وَأُمْلِى لَهُمْ ۚ إِنَّ كَيْدِى مَتِينٌ ﴿١٨٣﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ ۗ مَا بِصَاحِبِهِم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١٨٤﴾

Cumhura göre Allahu Teâlâ'nın isimleri sınırsızdır, kullarına hepsini bildirmemiştir. O'nun, yalnız kendisinin bildiği, melekler ve rasuller dahil, hiç kimseye bildirmediği isimleri de vardır.

Allahu Teâlâ sıfatlarında birdir, O'nun sıfatları gibi sıfatları olan hiçbir varlık yoktur.

Allahu Teâlâ, cisim ve cisme ait bütün özelliklerden münezzehtir. O'nun için zaman, yer, yön ve hareket söz konusu değildir.

Eksiklik ifade eden hiçbir isim ve sıfat Allahu Teâlâ'ya verilmez. Allahu Teâlâ'nın isimlerinde küçültme de yapılmaz çünkü böyle yapıldığında alçaltma manasına gelir.

Allahu Teâlâ ancak bildirilen güzel isim ve sıfatlarıyla övülür ve O'na ancak bunlarla dua edilir ve bir şey istenir.

181- Yarattıklarımızdan öyle kimseler de vardır ki hakka (tevhid dini olan İslam'a) **davet eder ve hayatlarının her alanında ona uyup adaleti ayakta tutarak onunla hükmederler** (zulmederek İslam şeriatine zıt hükümlerle hükmetmezler)**.**

182- (Rasulümüzü ve ona indirdiğimiz) **Ayetlerimizi** (bile bile) **yalanlayanlara gelince; onlara hemen azap etmeyip istidrac olarak** (küfürlerine devam edip azapları artsın diye) **rızık kapılarını açarız, sonra da** (nimet, refah ve sağlık içinde iken) **hiç hissetmedikleri bir anda onları azabımızla yakalayıveririz.**

183- Böylece (başlarına hiçbir ceza gelmeyeceğini zannedip küfür, şirk ve günahlarına devam ederek cezaları daha da artsın diye) **onlara azabımı geciktiririm. Muhakkak ki böyle yapmam,** (onlar için bir iyilik değil) **onları gizlice hazırladığım şiddetli azabıma ansızın uğratmak içindir.**

184- (Rasulümüzü ve ona indirdiğimiz) **Ayetlerimizi** (bile bile) **yalanlayanlar, akıllarını kullanıp da kendi içlerinden gönderdiğimiz** (ve çok iyi tanıdıkları) **rasulde hiçbir delilik olmadığını idrak etmiyorlar mı?! Muhakkak ki o, Allah tarafından apaçık uyarılarla gönderilmiş** (küfür, şirk ve günah işleyenleri cehennem azabıyla korkutup sakındıran) **bir uyarıcıdır.**

172- Ve ey rasulüm! Rabbin, Âdem'in oğullarının sulblerinden zürriyetlerini çıkarıp onları kendi nefislerine şahid tutarak, "Ben sizin Rabbiniz (yaratıcınız ve tek ilahınız) **değil miyim?" demişti. Onlar da "Evet! Sen bizim Rabbimizsin** (bizi yaratan ve kendisine ibadet edeceğimiz tek ilah sensin)**." demişlerdi. Ey insanlar! Kıyamet gününde, "Muhakkak ki bizim bundan haberimiz yoktu." dememeniz için sizden böyle kesin söz almıştık.**

173- Ya da (babalarınızı mazeret olarak öne sürüp) **"Muhakkak ki ilk olarak babalarımız şirk koşmuştu. Biz ise onlardan sonra gelen zürriyetleriz** (babalarımızı şirk üzere bulduk ve biz de onları taklit ettik)**. Şirk işleyerek hayır amellerini boşa çıkaran müşrik babalarımızdan dolayı bizi helak mi edeceksin?!" dememeniz için sizden böyle kesin söz almıştık.**

174- İşte (nebilerini yalanlayan ümmetlerin akıbetini bildiren) **ayetleri böyle açıklıyoruz. Olur ki insanlar** (şirk koşanların durumundan ibret alıp şirki terk eder ve Rablerinin tevhidine sarılıp O'na) **verdikleri söze dönerler.**

175- Ey rasulüm! İsrailoğullarına, (onların âlimlerinden olan ve kendisine hakkı açıklayan) **ayetlerimizi verip öğrettiğimiz kişinin haberini de bildir. O, ayetlerimizin delalet ettiği manaları anladıktan sonra onlarla amel etmeyi terk edince şeytan onun peşine takılmıştı** (ona karin; yakın arkadaş olmuştu) **da böylece** (hidayet üzere iken) **haktan sapıp helake uğrayanlardan olmuştu.**

176- Dileseydik elbette onu (ayetlerimizle amel etmeye muvaffak kılar ve) **bu ayetler sayesinde** (hem dünyada hem de ahirette değerli bir mertebeye) **yükseltirdik. Fakat o, dünyaya saplanıp** (kendisini alçaltacak amelleri ve geçici dünya metaını tercih edip) **hevasına** (şehevi arzularına) **tâbi oldu.** (Dünya metaına karşı çok hırslı olma bakımından) **Onun misali, köpek gibidir; üzerine varsan da dilini sarkıtıp hızlı hızlı solur, kendi hâline bıraksan da dilini sarkıtıp hızlı hızlı solur** (devamlı dünya metaını elde etme hırsı içindedir)**. İşte ayetlerimizi** (bile bile) **yalanlayan kavmin misali böyledir. Ey rasulüm! Onlara geçmiş ümmetlerin kıssalarını anlat ki düşünüp ibret alsınlar** (ve kâfirlerin başına gelen kötü akıbetin kendi başlarına da gelmemesi için şirki terk edip sana tâbi olsunlar)**.**

177- Apaçık ayetlerimizi (bile bile) **yalanlayan kavimden daha kötü ve daha sapık kim olabilir?! İşte onlar,** (kendilerini helake sürükleyerek) **nefislerine zulmedenlerdir.**

178- Bilinmelidir ki Allah kimi doğru yolda yürümeye muvaffak kılarsa o gerçekten doğru yoldadır. Kimi de (hak kendisine ulaştığı hâlde küfür ve şirki seçmesi sebebiyle) **doğru yoldan saptırıp uzaklaştırırsa işte onlar** (hem dünyada hem de ahirette) **gerçekten kaybedenlerin ta kendileridir!**

179- Muhakkak ki birçok cin ve insanı (küfür ve şirk işleyeceklerini bildiğimizden) **cehennem için yarattık.** (Hakkı bile bile inkâr etmeleri sebebiyle) **Onların kalpleri olsa da onunla** (kendileri için faydalı ve zararlı olan şeyleri) **anlamazlar, gözleri olsa da onunla** (Allah'ın tevhidini ve ibadetleri yalnız O'nun hak ettiğini gösteren çevrelerindeki ve kendi nefislerindeki ayetleri, onlardan istifade edecek şekilde) **görmezler ve kulakları olsa da onunla** (Allah'ın ayetlerini, onlardan istifade edecek şekilde) **işitmezler. İşte onlar** (aklı olmayan) **hayvanlar gibidirler, hatta hayvanlardan daha çok haktan uzaktırlar. İşte onlar,** (dünyanın geçici lezzetleriyle meşgul oldukları için ayetlerimize önem vermeyip gösterdiği haktan) **ğafil olanlardır.**

180- Ve Allah'ın (mükemmelliğine ve yüceliğine delalet eden) **güzel isimleri vardır.*** (O'nu övdüğünüzde veya O'ndan bir şey istediğinizde) **İşte bu isimlerle Allah'a dua edin! Allah'ın isimleri konusunda haktan ayrılanlardan** (onlara zatına layık olmayan veya eksiklik ifade eden ya da mahlukata benzeten manalar verenlerden) **uzak durun** (onlara asla tâbi olmayın)**! Muhakkak ki onlar, kötü amellerinden dolayı** (ahirette) **cezalandırılacaklardır.**

* Allahu Teâlâ'nın, Kur'ân ve sahih sünnette bildirilmiş olan isim ve sıfatları vardır. Bunlar en güzel ve en mükemmel isim ve sıfatlardır, Allahu Teâlâ'nın zatına layıktır, asla mahlukatın isim ve sıfatlarına benzemezler.

Allahu Teâlâ'nın sıfatları ne zattan ayrı bir şeydir ne de zatın kendisidir. O'nun zatına layıktır, ezeli ve ebedidir, O'nda asla sonradan meydana gelen bir sıfat bulunmaz, hepsi mükemmeldir; hiçbir artma, eksilme ve değişme olmaz.

Allahu Teâlâ'nın bazı isim ve sıfatları lafız olarak mahlukata da verilebilir. Fakat Allahu Teâlâ için kullanılan mana ile mahlukat için kullanılan manalar arasında hiçbir konuda ve hiçbir yönden benzerlik yoktur.

Doğru olan görüşe göre; Allahu Teâlâ'nın isimleri tevkifidir, sadece Kur'ân ve sünnetten öğrenilir. Bu konuda akli yorum yapılmaz, çünkü akıl bunları idrak edemez. Bu sebeple Allahu Teâlâ'nın Kur'ân ve sünnette bildirilen isimlerine hiçbir eksiltme ve artırma yapmadan olduğu gibi iman etmek gerekir. Sıfatları hakkında ise tevkifidir diyen âlimler de vardır tevkifi değil diyen de vardır.

Allahu Teâlâ'nın her ismi bir sıfata delalet eder ve Allahu Teâlâ hakkında bir haber bildirir. Allahu Teâlâ'nın sıfatları ise Allahu Teâlâ'nın ya zatı ya da fiilleriyle ilgilidir, bunlar hakkında haber bildirir.

أَوَلَمْ يَنظُرُواْ فِى مَلَكُوتِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ وَأَنْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَدِ
ٱقْتَرَبَ أَجَلُهُمْ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ ﴿١٨٥﴾ مَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَلَا هَادِىَ لَهُۥ ۚ وَيَذَرُهُمْ فِى طُغْيَٰنِهِمْ
يَعْمَهُونَ ﴿١٨٦﴾ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ رَبِّى ۖ لَا يُجَلِّيهَا لِوَقْتِهَآ إِلَّا هُوَ ۚ
ثَقُلَتْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا تَأْتِيكُمْ إِلَّا بَغْتَةً ۗ يَسْـَٔلُونَكَ كَأَنَّكَ حَفِىٌّ عَنْهَا ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ
ٱللَّهِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٨٧﴾ قُل لَّآ أَمْلِكُ لِنَفْسِى نَفْعًا وَلَا ضَرًّا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَلَوْ
كُنتُ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ لَٱسْتَكْثَرْتُ مِنَ ٱلْخَيْرِ وَمَا مَسَّنِىَ ٱلسُّوٓءُ ۚ إِنْ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ وَبَشِيرٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ
﴿١٨٨﴾ ۞ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ وَجَعَلَ مِنْهَا زَوْجَهَا لِيَسْكُنَ إِلَيْهَا ۖ فَلَمَّا تَغَشَّىٰهَا حَمَلَتْ
حَمْلًا خَفِيفًا فَمَرَّتْ بِهِۦ ۖ فَلَمَّآ أَثْقَلَت دَّعَوَا ٱللَّهَ رَبَّهُمَا لَئِنْ ءَاتَيْتَنَا صَٰلِحًا لَّنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ
﴿١٨٩﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُمَا صَٰلِحًا جَعَلَا لَهُۥ شُرَكَآءَ فِيمَآ ءَاتَىٰهُمَا ۚ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٩٠﴾ أَيُشْرِكُونَ
مَا لَا يَخْلُقُ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿١٩١﴾ وَلَا يَسْتَطِيعُونَ لَهُمْ نَصْرًا وَلَآ أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ ﴿١٩٢﴾ وَإِن تَدْعُوهُمْ
إِلَى ٱلْهُدَىٰ لَا يَتَّبِعُوكُمْ ۚ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ أَدَعَوْتُمُوهُمْ أَمْ أَنتُمْ صَٰمِتُونَ ﴿١٩٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ عِبَادٌ أَمْثَالُكُمْ ۖ فَٱدْعُوهُمْ فَلْيَسْتَجِيبُواْ لَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٩٤﴾ أَلَهُمْ أَرْجُلٌ يَمْشُونَ بِهَآ ۖ أَمْ
لَهُمْ أَيْدٍ يَبْطِشُونَ بِهَآ ۖ أَمْ لَهُمْ أَعْيُنٌ يُبْصِرُونَ بِهَآ ۖ أَمْ لَهُمْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۗ قُلِ ٱدْعُواْ شُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ
كِيدُونِ فَلَا تُنظِرُونِ ﴿١٩٥﴾ إِنَّ وَلِۦِّىَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْكِتَٰبَ ۖ وَهُوَ يَتَوَلَّى ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٩٦﴾ وَٱلَّذِينَ تَدْعُونَ
مِن دُونِهِۦ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَكُمْ وَلَآ أَنفُسَهُمْ يَنصُرُونَ ﴿١٩٧﴾ وَإِن تَدْعُوهُمْ إِلَى ٱلْهُدَىٰ لَا يَسْمَعُواْ ۖ
وَتَرَىٰهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ وَهُمْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿١٩٨﴾ خُذِ ٱلْعَفْوَ وَأْمُرْ بِٱلْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿١٩٩﴾

emirlerini yerine getiren ve yasaklarından uzak duranların) **velisidir** (onlara yardım eder ve destekler)**.”**

197- Ey müşrikler! Biliniz ki Allah’tan başka ibadet ettiğiniz varlıklar size (bir zararı defetmek ya da bir fayda sağlamak için) **yardım edemezler. Hatta onlar, kendilerine takdir edilen zararı dahi üzerlerinden defedemezler.** (Durum böyleyken aciz olan varlıklar nasıl ibadeti hak edebilir?!)

198- Ve Allah’a ortak koştuğunuz varlıkları doğru yola çağırsanız bile çağrınızı duymazlar. Ve onları sana bakar görürsün, oysa onlar görmezler.

199- Ey rasulüm! İnsanların tabiatının kaldırabileceği kolay gelen yolu seç (kaldıramayacakları ağır yükler yükleme)**, onlara selim fıtratın güzel kabul ettiği, bildikleri ve alıştıkları faydalı ameller yapmayı emret ve cahillerden** (düşüncesiz, aklı kıt kimselerden) **yüz çevir** (şahsına yönelik kaba, edepsiz ve ahlaksız davranışlarına karşılık verme, bunlara sabret ve onların İslam dışı ahlak, âdet ve yaşantılarından uzak dur)**!**

185- (Rasulümüzü ve getirdiklerini inkâr edenler) **Allah'ın** (muazzam) **mülkü olan göklere, yere ve bunların içinde yarattığı şeylere hiç ibretle bakmazlar mı?! Ecelleri hakkında düşünüp onun yaklaşmış olabileceğini** (ve ecelleri gelmeden önce tevbeye koşmaları gerektiğini) **hiç akletmezler mi?!** (Allah'ın rasulüne inen ve açık delillerle hak olduğu ispat edilen) **Bu kitaptaki uyarılara iman edip ibret almazlarsa bundan sonra artık hangi kitaba inanıp ibret alacaklar?!**

186- Allah, kimi (bile bile küfür ve şirk işlediğinden dolayı) **hidayete muvaffak kılmayıp haktan uzaklaştırırsa hiç kimse onu hidayete muvaffak kılamaz. Muhakkak ki Allah böyle kimseleri** (hidayete muvaffak kılmayarak) **sapıklıkları içinde şaşkın bir vaziyette bırakır.**

187- Ey rasulüm! Seni yalanlayanlar, sana kıyametin ne zaman kopacağını soruyorlar. Onlara de ki: "Kıyametin (ne zaman kopacağını ben dâhil, hiç kimse bilemez; onun) **ilmi ancak Rabbimin katındadır. Onun vaktini hiç kimseye bildirmemiştir. Göklerde ve yerde olan herkese onun ne zaman kopacağı gizlidir ve size ancak ansızın gelecektir." Ey rasulüm! Sanki sen kıyametin vaktini öğrenmekte çok hırslıymışsın gibi sana** (kıyametin vakti hakkında) **soruyorlar. Onlara de ki: "Muhakkak ki kıyametin ne zaman kopacağının ilmi sadece Allah katındadır. Fakat insanların çoğu bunu bilmez."**

188- Ey rasulüm! (Seni yalanlayanlara) **De ki: "Allah dilemedikçe ben ne kendime bir fayda verme ne de kendimden bir zararı defetme gücüne sahibim** (fayda ve zarar vermek yalnız Allah'a aittir)**. Eğer ben** (Allah'ın bildirmesi dışında) **ğaybı bilseydim kendi maslahatıma uygun çok hayır verici ve benden zararı defedici amelleri yapardım, böylece bana hiçbir kötülük isabet etmezdi. Fakat bilin ki ben ancak** (küfür, şirk ve günah işleyenler için cehennem azabıyla) **uyarıcı ve** (benim rasul olduğuma iman edip getirdiklerimle amel eden) **imanlı kimseler için** (cennet ve içindeki benzersiz güzellikteki nimetlerle) **müjdeleyiciyim.**

189- Ey insanlar! Biliniz ki rabbiniz olan Allah sizi bir tek nefisten (Âdem'den) **yaratmış, ondan da yanında huzur ve mutluluk bulacağı zevcesini** (Havva'yı) **var etmiştir. Bir erkek hanımıyla cima yapınca hanımında önce hissedilmeyen bir hamilelik meydana gelir ve yükünü ağırlık hissetmeden bir müddet taşır. Sonra karnındaki çocuk büyüyüp de ağırlık hissedince baba ve anne Allah'a şöyle dua eder: "Ey Rabbimiz! Eğer bize sağlıklı bir evlat verirsen muhakkak ki sana çok şükredenlerden oluruz."**

190- Allah, çocuk bekleyen anne ve babanın duasına icabet edip de onlara sağlıklı bir evlat verince (şükretmeleri gerekirken) **Allah'ın nimet olarak verdiği çocukla alakalı konularda Allah'a ortaklar koşarlar. Muhakkak ki Allah, kullarının ortak koşmasından münezzeh ve yücedir.**

191- Hiçbir şey yaratamayan, bilakis kendileri yaratılmış olan varlıkları mı Allah'a (zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve ibadette) **eş koşuyorlar?!** (Bilinmelidir ki zatında, sıfatlarında, fiillerinde ve ibadette Allah'ın hiçbir ortağı yoktur.)

192- Ayrıca o müşriklerin Allah'a eş koştuğu varlıklar, kendilerine ibadet edenlere (bir zararı defetmek ya da bir fayda sağlamak için) **yardım edemezler. Hatta kendilerine bile yardım edemezler.** (Durum böyleyken nasıl oluyor da onlara ibadet ediyorlar?!)

193- Ey müşrikler! Allah'a ortak koştuğunuz varlıkları doğru yola çağırsanız size tâbi olmazlar. Onları doğru yola davet etseniz de susup davet etmeseniz de aynıdır (durumlarında hiçbir farklılık olmaz).

194- Ey müşrikler! Bilin ki Allah dışında ibadet ettiğiniz varlıklar da sizler gibi Allah'ın birer kuludur. Eğer (onların ilah olduğu ve ibadeti hak ettikleri konusunda) **doğru sözlülerden iseniz onları çağırın da size icabet edebilirler mi görelim?!**

195- Allah'tan başka ibadet ettiğiniz o (cansız) **varlıkların** (ihtiyaçlarınızı gidermek için) **onunla yürüyebilecekleri ayakları mı var?! Ya da onların** (sizi korumak için düşmanlarınıza) **onunla vurabilecekleri elleri mi var?! Ya da onların** (size haber vermek için görmediğiniz şeyleri) **onunla görebilecekleri gözleri mi var?! Ya da onların** (size haber vermek için gizli olan şeyleri) **onunla işitebilecekleri kulakları mı var?!** (Eğer onlar size hiçbir fayda veremiyor ve sizden hiçbir zararı defedemiyorlarsa neden onlara ibadet ediyorsunuz?!) **Ey rasulüm! O müşriklere de ki: "Allah'a eş koştuğunuz o** (cansız) **varlıkların hepsini çağırın ve bana zarar vermek için hep birlikte tuzaklar hazırlayın** (bu konuda elinizden geleni yapın)**, sonra da bana** (kendimi savunmam için) **hiçbir mühlet vermeyin!** (Bakalım, Allah'ın dilemesi dışında bana zarar verebilecek misiniz?!)"

196- "Muhakkak ki benim velim (yardımcım ve destekleyicim)**, bana kitabı** (Kur'ân'ı) **indiren** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde bir olan ve ibadet edilmeyi sadece kendisi hak eden) **Allah'tır** (ben, taptığınız sahte ilahlardan ve her türlü şirkten beriyim)**. Biliniz ki** (veli edindiğim) **Allah, salih kullarının** (beni ve getirdiğim şeyleri tasdik edip O'nun

وَإِمَّا يَنزَغَنَّكَ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ نَزْغٌ فَٱسْتَعِذْ بِٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٢٠٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ إِذَا مَسَّهُمْ طَٰٓئِفٌ
مِّنَ ٱلشَّيْطَٰنِ تَذَكَّرُوا۟ فَإِذَا هُم مُّبْصِرُونَ ﴿٢٠١﴾ وَإِخْوَٰنُهُمْ يَمُدُّونَهُمْ فِى ٱلْغَىِّ ثُمَّ لَا يُقْصِرُونَ ﴿٢٠٢﴾ وَإِذَا
لَمْ تَأْتِهِم بِـَٔايَةٍ قَالُوا۟ لَوْلَا ٱجْتَبَيْتَهَا ۚ قُلْ إِنَّمَآ أَتَّبِعُ مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ مِن رَّبِّى ۚ هَٰذَا بَصَآئِرُ مِن رَّبِّكُمْ
وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٠٣﴾ وَإِذَا قُرِئَ ٱلْقُرْءَانُ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥ وَأَنصِتُوا۟ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٢٠٤﴾
وَٱذْكُر رَّبَّكَ فِى نَفْسِكَ تَضَرُّعًا وَخِيفَةً وَدُونَ ٱلْجَهْرِ مِنَ ٱلْقَوْلِ بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْـَٔاصَالِ وَلَا تَكُن مِّنَ
ٱلْغَٰفِلِينَ ﴿٢٠٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ عِندَ رَبِّكَ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِهِۦ وَيُسَبِّحُونَهُۥ وَلَهُۥ يَسْجُدُونَ ۩ ﴿٢٠٦﴾

سُورَةُ ٱلْأَنفَالِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْأَنفَالِ ۖ قُلِ ٱلْأَنفَالُ لِلَّهِ وَٱلرَّسُولِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَصْلِحُوا۟ ذَاتَ بَيْنِكُمْ ۖ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ
إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَإِذَا تُلِيَتْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُهُۥ
زَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُمْ دَرَجَٰتٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَمَغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ كَمَآ أَخْرَجَكَ رَبُّكَ مِنۢ بَيْتِكَ بِٱلْحَقِّ
وَإِنَّ فَرِيقًا مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ لَكَٰرِهُونَ ﴿٥﴾ يُجَٰدِلُونَكَ فِى ٱلْحَقِّ بَعْدَ مَا تَبَيَّنَ كَأَنَّمَا يُسَاقُونَ
إِلَى ٱلْمَوْتِ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٦﴾ وَإِذْ يَعِدُكُمُ ٱللَّهُ إِحْدَى ٱلطَّآئِفَتَيْنِ أَنَّهَا لَكُمْ وَتَوَدُّونَ أَنَّ غَيْرَ
ذَاتِ ٱلشَّوْكَةِ تَكُونُ لَكُمْ وَيُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُحِقَّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَيَقْطَعَ دَابِرَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧﴾

kendisine ve rasulüne ait kıldığı gibi) **aynı şekilde senin Medine'den** (müşriklerle savaşman için) **çıkmanı da hak** (vahiy) **ile emretti, bazı mu'minler** (silah ve mühimmat bakımından hazırlıksız olunduğu için Bedir'de müşriklerle savaşma konusunda) **hoşnut olmamasına rağmen.**

6- Ey rasulüm! (Müşriklerle savaşmaktan hoşnut olmayan) **O mu'minler, hak** (Bedir'de müşriklerle savaşılacağı) **kendilerine açıkça belli olduktan sonra bile sanki sen onları göz göre göre ölüme gönderiyormuşsun gibi hâlâ seninle** (savaşa girip girmeme konusunda) **tartışıyorlardı.**

7- Ve ey (Bedir'de müşriklere karşı savaşma konusunda tartışan) **mu'minler, hatırlayın! Allah size** (Medine'den çıktığınızda) **iki taifeden birini, "O sizindir." diyerek vâdetmişti** (ya Ebu Süfyan'ın kervanını ya da müşriklerle savaşıp zaferi elde edecektiniz)**. Fakat siz, bunlardan rahatlıkla elde edeceğiniz kuvvetsiz olanı** (kervanı) **tercih ediyordunuz. Allah ise savaşma hükmü ile hakkın ortaya çıkmasını ve böylece kâfirlerin kökünün kazınmasını** (küfrün elebaşlarından çoğunun öldürülmesini ya da esir edilmesini) **istemişti.**

200- Ey rasulüm! Eğer (kalbinde hayır amellerden uzaklaştıran, soğutan veya gerileten) **şeytandan bir vesvese hissedersen hemen Allah’a sığın!** (Muhakkak ki O, seni şeytanın vesveselerinden koruyacaktır.) **Çünkü O,** (سَمِيع) **Semî‘’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir)**,** (عَلِيم) ‘**Alîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi çok iyi bilendir)**.**

201- Muhakkak ki Allah’tan korkanlar (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar)**, kendilerine şeytandan bir vesvese isabet edip de günah işlerlerse Allah’ı** (O’nun azametini, O’na karşı gelenleri uğratacağı şiddetli azabı ve O’na itaat edenlere vereceği büyük sevabı) **hatırlayıp O’na yönelerek hemen günahlarından tevbe eder ve böylece hatalarını düzeltip hak üzerinde sabit kalırlar.**

202- Şeytanların kardeşleri olan kâfir ve müşriklere gelince; kardeşleri olan şeytanlar onları hiç durmadan sapıklığa (küfür, şirk ve günah işlemeye) **teşvik ederler, bu konuda hiçbir gevşeklik ve kusur göstermezler.** (Böylece hep bâtıl üzerinde kalır ve hiç tevbe etmezler.)

203- Ey rasulüm! (Onlara Allah tarafından ne mucize getirirsen getir yine de onu yalanlayıp karşı gelirler.) **Onlara Allah tarafından bir mucize gelmediğinde sana, “Sen, kendiliğinden bir mucize getirseydin.” derler. Onlara şöyle de: “**(Benim kendiliğimden herhangi bir mucize getirme yetkim yoktur.) **Muhakkak ki ben, ancak Rabbimden bana vahyedilene tâbi olurum. İşte** (size getirdiğim) **bu Kur’ân; benim, Rabbiniz tarafından gönderilmiş bir rasul olduğumu gösteren apaçık bir delildir. Üstelik gerçek manada iman edenler için bir hidayet** (doğru yolun ne olduğunu, ona nasıl muvaffak olunacağını, hakkı ve bâtılı beyan edici) **ve rahmettir** (ona uyanları sapıklıktan kurtarıp hidayete muvaffak kılmaya ve bağışlanıp mükâfaatlandırılmaya bir vesiledir)**.”**

204- Ey (rasulümüze inen Kur’ân’a) **iman edenler! Size Kur’ân okunduğunda** (iyice anlamak için) **onu** (dikkatle) **dinleyin ve susun** (başka şeylerle meşgul olmayın) **ki** (onun öğütlerini güzel bir şekilde anlayıp onlarla amel ederek kıyamet gününde) **Allah’ın merhamet ettiği kimselerden olasınız.**

205- Ve ey rasulüm! Boyun eğip yalvararak, için ürpererek ve sesini yükseltmeden hem gündüzün başında hem de gündüzün sonunda kendi kendine Rabbini zikret (O’na dua edip emirlerini hatırla) **ve sakın ğafillerden** (dünyanın geçici lezzetleriyle meşgul oldukları için ayetlerimize önem vermeyip gösterdiği haktan habersiz kalanlardan) **olma!**

206- (Ey Kur’ân’ı dinleyen kişi! Sakın Rabbine ibadet etmekte kibirlenme!) **Bil ki Rabbinin katında** (ikram ettiği yerde) **bulunan melekler asla O’na ibadet etmekte kibirlenmezler. Hep O’nu tesbih ederler** (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltirler) **ve sadece O’na ibadet secdesi yaparak boyun eğerler.**

8. EL-ENFÂL SURESİ

Medine’de, Bedir’de iken inmiştir. Ayet sayısı 75, kelime sayısı 1231, harf sayısı 5294’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Sahabelerin sana (Bedir Savaşından sonra elde edilen) **ganimetler hakkında** (nasıl ve kime dağıtılacağını) **soruyor. Onlara şöyle de: “Ganimetler** (hakkında hüküm vermek) **Allah’a ve rasulüne aittir** (size düşen bu hükme boyun eğip itaat etmektir)**. Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**, aranızdaki ilişkileri düzeltin** (husumet ve anlaşmazlıklara son verin) **ve eğer gerçekten mu’minler iseniz** (her konuda, her zaman) **Allah ve rasulüne itaat edin!”**

2- Biliniz ki gerçek mu’minler; Allah’ın ismi zikredildiği zaman (korku ve saygıdan) **kalpleri titreyen** (böylece hem kalpleri hem de bedenleriyle Rablerine itaate yönelen)**, kendilerine Allah’ın ayetleri okunduğu zaman** (düşünerek dinledikleri için) **imanları artan ve** (her konuda, her zaman) **Rablerine tevekkül edenlerdir** (O’na güvenip sığınan, O’ndan yardım isteyen, O’nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olanlardır)**.**

3- Onlar, namazı (rükün ve şartlarını güzel bir şekilde yerine getirerek) **ikame eden ve onlara verdiğimiz rızıktan** (hem farz olan zekâtı hem de müstehap olan sadakayı Allah’ın emrettiği şekilde) **infak edenlerdir.**

4- İşte! Ancak sayılan bu sıfatlara sahip olanlar gerçek manada Allah’a iman etmiş olanlardır. Onlara mükâfaat olarak Rableri katında (cennette) **yüksek dereceler, mağfiret** (günahlarının bağışlanması) **ve** (ebedi olan) **bolca güzel rızıklar** (nimetler) **verilecektir.**

5- Ey rasulüm! Rabbin, (ganimetler konusunda aranızda ihtilaf ettikten sonra bu konudaki hükmü

لِيُحِقَّ ٱلْحَقَّ وَيُبْطِلَ ٱلْبَٰطِلَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨﴾ إِذْ تَسْتَغِيثُونَ رَبَّكُمْ فَٱسْتَجَابَ لَكُمْ
أَنِّى مُمِدُّكُم بِأَلْفٍ مِّنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ مُرْدِفِينَ ﴿٩﴾ وَمَا جَعَلَهُ ٱللَّهُ إِلَّا بُشْرَىٰ وَلِتَطْمَئِنَّ بِهِۦ قُلُوبُكُمْ ۚ
وَمَا ٱلنَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ إِذْ يُغَشِّيكُمُ ٱلنُّعَاسَ أَمَنَةً مِّنْهُ وَيُنَزِّلُ عَلَيْكُم
مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً لِّيُطَهِّرَكُم بِهِۦ وَيُذْهِبَ عَنكُمْ رِجْزَ ٱلشَّيْطَٰنِ وَلِيَرْبِطَ عَلَىٰ قُلُوبِكُمْ وَيُثَبِّتَ بِهِ
ٱلْأَقْدَامَ ﴿١١﴾ إِذْ يُوحِى رَبُّكَ إِلَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ أَنِّى مَعَكُمْ فَثَبِّتُوا۟ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ سَأُلْقِى فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ ٱلرُّعْبَ فَٱضْرِبُوا۟ فَوْقَ ٱلْأَعْنَاقِ وَٱضْرِبُوا۟ مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ ﴿١٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۚ وَمَن
يُشَاقِقِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿١٣﴾ ذَٰلِكُمْ فَذُوقُوهُ وَأَنَّ لِلْكَٰفِرِينَ عَذَابَ ٱلنَّارِ ﴿١٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ زَحْفًا فَلَا تُوَلُّوهُمُ ٱلْأَدْبَارَ ﴿١٥﴾ وَمَن يُوَلِّهِمْ يَوْمَئِذٍ دُبُرَهُۥٓ إِلَّا مُتَحَرِّفًا
لِّقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِئَةٍ فَقَدْ بَآءَ بِغَضَبٍ مِّنَ ٱللَّهِ وَمَأْوَىٰهُ جَهَنَّمُ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٦﴾ فَلَمْ تَقْتُلُوهُمْ
وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ قَتَلَهُمْ ۚ وَمَا رَمَيْتَ إِذْ رَمَيْتَ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ رَمَىٰ وَلِيُبْلِىَ ٱلْمُؤْمِنِينَ مِنْهُ بَلَآءً حَسَنًا ۚ إِنَّ
ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٧﴾ ذَٰلِكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُوهِنُ كَيْدِ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٨﴾ إِن تَسْتَفْتِحُوا۟ فَقَدْ جَآءَكُمُ ٱلْفَتْحُ ۖ وَإِن
تَنتَهُوا۟ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ وَإِن تَعُودُوا۟ نَعُدْ وَلَن تُغْنِىَ عَنكُمْ فِئَتُكُمْ شَيْـًٔا وَلَوْ كَثُرَتْ وَأَنَّ ٱللَّهَ مَعَ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَا تَكُونُوا۟
كَٱلَّذِينَ قَالُوا۟ سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ ۞ إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلصُّمُّ ٱلْبُكْمُ ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾

hem de mu'minlere ibret olması için) **siz zalimlerin üzerine indi. Ve biliniz ki mu'minlere beddua etmekten ve onlara saldırmaktan vazgeçerseniz bu sizin için hayırlı olur. Eğer vazgeçmeyip yaptıklarınıza dönerseniz biz de size azap indirmeye döneriz ve sayınızın, teçhizatınızın, taraftarlarınızın çok olması sizi Allah'ın azabından kurtaramaz.** (Sayı ve teçhizatları az olsa bile mu'minler karşısında yenilgiye mahkûmsunuz) **Çünkü Allah mu'minlerle beraberdir** (onların destekleyicisi ve yardımcısıdır, Allah'ın desteklediğini yenecek hiç kimse yoktur).

20- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'a ve rasulüne itaat edin! Allah'ın ayetleri size okunduğunda bunları işittiğiniz hâlde sakın Rasul'den yüz çevirmeyin** (emirlerine muhalefet edip yasaklarını ihlal etmeyin)**!**

21- Ve kendilerine Allah'ın ayetleri okunduğunda (anlayarak, ibret alarak ve pratikte uygulamaya sevk eden) **faydalı bir işitmeyle dinlemedikleri hâlde** (sırf kulaklarıyla işittikleri için) **"İşittik!" diyen** (müşrik ve münafık) **kimseler gibi olmayın!**

22- Bilin ki Allah katında, yeryüzünde yürüyüp hareket eden canlıların en şerlisi sağırlar (hakkı, anlayıp kabul eden bir dinlemeyle dinlemeyenler) **ve dilsizlerdir** (hakkı konuşmayanlardır). **İşte onlar** (Allah'ın emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal etmenin akıbetini) **akletmeyen** (düşünmeyen) **kimselerdir.**

8- Allah, (sayısı az olan mu’minlerin, sayısı çok olan müşrikleri savaşta yenmesiyle) **hakkın** (İslam dininin) **hak olduğunu** (ve ona tâbi olanların doğru yolda olduğunu) **ortaya çıkarmak ve bâtılı** (İslam’ın ve Müslümanların karşısında yer alanları) **alçaltıp yok etmek ister; mücrimler** (hakkı bile bile reddederek küfür, şirk ve zulümlerine devam edip Allah’ın tevhidine ve rasulüne iman etmeyenler) **bundan hoşlanmasa bile.**

9- Ey iman edenler, hatırlayın! (Bedir Savaşında muzaffer olmak için) **Rabbinizden yardım istiyordunuz. O da “Muhakkak ki ben size, birbiri ardından gelen bin melekle yardım edeceğim.” diyerek duanıza icabet etmişti.**

10- Ve Allah bu yardımı, (düşmanlarınız karşısında muzaffer olacağınıza dair) **size bir müjde olması ve onunla kalplerinizin rahatlayıp mutmain olması için yaptı. Bilin ki zafer ancak Allah’tandır** (sayı ve mühimmat çokluğuyla değil, O’nun yardımı ve desteğiyledir)**. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) ʿ**Azîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

11- (Bedir’de düşmana karşı savaşmak için saf olduğunuzda) **Allah’ın, rahatlamanız ve korkunuzun gitmesi için size bir uyuklama hâli verdiğini ve sizi hadesten temizlemek, şeytanın vesveselerini sizden gidermek,** (bedenleriniz savaşta sabit kalsın diye) **kalplerinizi sağlamlaştırmak ve** (yerin sertleşip) **ayaklarınızın** (kuma batmadan) **yere sağlam basması için üzerinize gökten su indirdiğini hatırlayın** (bu nimetlerini unutmayın)**!**

12- Ey rasulüm! Rabbin (Bedir Savaşında mu’minlere yardım etmeleri için gönderdiği) **meleklere şöyle vahyetti: “**(Ey melekler topluluğu!) **Muhakkak ki ben,** (mu’minlere yardım etme konusunda) **sizinle beraberim** (sizi destekleyeceğim)**. Mu’minlere** (azim ve morallerini artırarak) **savaşta sebat etmeleri için yardım edin! Ben, kâfirlerin kalplerine korku salacağım. Ey mu’minler!** (Kılıçlarınızla) **Kâfirlerin boynuna vurun** (ki ölsünler) **ve onların bütün parmaklarını kesin** (ki sizinle bir daha savaşamasınlar)**!”**

13- İşte kâfirlere (dünyada) **verilen bu ceza** (boyunlarının ve parmaklarının kesilmesi)**, onların Allah’ın ve rasulünün emirlerine itaat etmeyip karşı gelmelerindendir. Kim Allah’ın ve rasulünün emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal ederse bilsin ki Allah,** (dünyada ve ahirette) **cezalandırması çok şiddetli olandır.**

14- Ey (Allah’ın ve rasulünün emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal eden) **kâfirler! İşte** (dünyada başınıza gelen) **bu azabı tadın! Ve** (küfür ve şirklerinizden dönmeyip kâfir olarak öldüğünüzde) **kâfirler için hazırlanmış** (ebedi) **ateş azabı olduğunu bilin!**

15- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Kâfirler savaşta sımsıkı ve kalabalık saflar hâlinde size hücum ettiklerinde sakın onlara arkanızı dönüp kaçmayın** (sebat edin ve sabır gösterin, böyle yaptığınızda Allah’ın size yardım edip muzaffer kılacağını bilin)**!**

16- Kim de cihad yapıldığı gün düşmana arkasını dönüp kaçarsa, savaşta taktik olarak düşmanı yanıltmak için geri çekilen ya da düşmanla savaşan başka bir birliğe katılmak için yer değiştiren hariç, muhakkak ki o, Allah’ın ğadabını* hak etmiş olur ve onun barınacağı yer cehennemdir; o ne kötü bir sondur!

* Allahu Teâlâ’nın ğadab etmesi ile ilgili açıklama için bkz. en-Nisâ: 93.

17- Ey iman edenler! Bilin ki (Bedir Savaşında) **kâfirleri siz** (kendi gücünüzle) **öldürmediniz, bilakis onları** (öldürmenize yardım etmekle) **Allah öldürdü. Ey rasulüm!** (Düşmana) **Ok attığın zaman aslında sen atmadın bilakis** (attığın oku düşmana isabet ettirmekle) **Allah attı. Bilin ki Allah, şükretmeleri için güzel nimetler vererek** (sayıları az olmasına rağmen müşriklere muzaffer kılarak) **mu’minleri imtihan etmek ister. Muhakkak ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun yaptığınız bütün duaları ve sözleri işitendir)**,** (عَلِيم) ʿ**Alîm’dir** (yaptığınız bütün amelleri ve menfaatinize olan her şeyi gizlisi ve açığıyla bilendir)**.**

18- (Müşrikler hezimete uğrayıncaya kadar bir kısmını öldürmek, onlara isabetli ok atmak, onları geri püskürtmek, bir kısmını esir almak ve mu’minleri düşman karşısında muzaffer kılmak) **Bütün bunlar Allah’tandır. Bilin ki Allah,** (İslam’a ve Müslümanlara) **tuzak kuran kâfirlerin tuzağını zayıflatacak ve onları hedeflerine ulaştırmayacaktır.**

19- Ey müşrikler! Eğer fetih (Allah’ın azabının zalimlerin üzerine inmesini) **istiyorsanız işte bakın fetih** (Allah’ın azabı, hem size bir ceza olması

وَلَوْ عَلِمَ ٱللَّهُ فِيهِمْ خَيْرًا لَّأَسْمَعَهُمْ ۖ وَلَوْ أَسْمَعَهُمْ لَتَوَلَّوا۟ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱسْتَجِيبُوا۟
لِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ إِذَا دَعَاكُمْ لِمَا يُحْيِيكُمْ ۖ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَحُولُ بَيْنَ ٱلْمَرْءِ وَقَلْبِهِۦ وَأَنَّهُۥٓ إِلَيْهِ
تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَٱتَّقُوا۟ فِتْنَةً لَّا تُصِيبَنَّ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنكُمْ خَآصَّةً ۖ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ
﴿٢٥﴾ وَٱذْكُرُوٓا۟ إِذْ أَنتُمْ قَلِيلٌ مُّسْتَضْعَفُونَ فِى ٱلْأَرْضِ تَخَافُونَ أَن يَتَخَطَّفَكُمُ ٱلنَّاسُ فَـَٔاوَىٰكُمْ
وَأَيَّدَكُم بِنَصْرِهِۦ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٢٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَخُونُوا۟
ٱللَّهَ وَٱلرَّسُولَ وَتَخُونُوٓا۟ أَمَٰنَٰتِكُمْ وَأَنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٢٧﴾ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَٰدُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ
ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿٢٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تَتَّقُوا۟ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّكُمْ فُرْقَانًا وَيُكَفِّرْ عَنكُمْ
سَيِّـَٔاتِكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۗ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٢٩﴾ وَإِذْ يَمْكُرُ بِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِيُثْبِتُوكَ أَوْ
يَقْتُلُوكَ أَوْ يُخْرِجُوكَ ۚ وَيَمْكُرُونَ وَيَمْكُرُ ٱللَّهُ ۖ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلْمَٰكِرِينَ ﴿٣٠﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا
قَالُوا۟ قَدْ سَمِعْنَا لَوْ نَشَآءُ لَقُلْنَا مِثْلَ هَٰذَآ ۙ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣١﴾ وَإِذْ قَالُوا۟ ٱللَّهُمَّ إِن كَانَ
هَٰذَا هُوَ ٱلْحَقَّ مِنْ عِندِكَ فَأَمْطِرْ عَلَيْنَا حِجَارَةً مِّنَ ٱلسَّمَآءِ أَوِ ٱئْتِنَا بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَا كَانَ
ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُمْ وَأَنتَ فِيهِمْ ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ مُعَذِّبَهُمْ وَهُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا لَهُمْ أَلَّا يُعَذِّبَهُمُ ٱللَّهُ وَهُمْ
يَصُدُّونَ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَمَا كَانُوٓا۟ أَوْلِيَآءَهُۥٓ ۚ إِنْ أَوْلِيَآؤُهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُتَّقُونَ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا
يَعْلَمُونَ ﴿٣٤﴾ وَمَا كَانَ صَلَاتُهُمْ عِندَ ٱلْبَيْتِ إِلَّا مُكَآءً وَتَصْدِيَةً ۚ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ
﴿٣٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُنفِقُونَ أَمْوَٰلَهُمْ لِيَصُدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ فَسَيُنفِقُونَهَا ثُمَّ تَكُونُ عَلَيْهِمْ حَسْرَةً
ثُمَّ يُغْلَبُونَ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ جَهَنَّمَ يُحْشَرُونَ ﴿٣٦﴾ لِيَمِيزَ ٱللَّهُ ٱلْخَبِيثَ مِنَ ٱلطَّيِّبِ وَيَجْعَلَ
ٱلْخَبِيثَ بَعْضَهُۥ عَلَىٰ بَعْضٍ فَيَرْكُمَهُۥ جَمِيعًا فَيَجْعَلَهُۥ فِى جَهَنَّمَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٣٧﴾

lanlamanız) **sebebiyle** (öldürülerek ve esir edilerek) **tadın azabı!**

36- Muhakkak ki (hakka bile bile karşı gelip Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini) **inkâr edenler, mallarını** (insanları) **Allah'ın tevhid dininden engellemek için harcarlar ve bu gaye ile harcamaya devam da edeceklerdir** (fakat arzu ettikleri şeyi elde edemeyeceklerdir)**. Sonra harcadıkları mallar, onlar için bir pişmanlık sebebi olacaktır. Sonra da** (mu'minler karşısında) **yenilip zelil olacaklardır. Bilin ki hakkı bile bile inkâr edenler cehenneme sevk edileceklerdir** (ve orada sonsuza kadar kalacaklardır)**.**

37- Allah'ın (hakkı bile bile inkâr eden) **bütün kâfirleri ahiret gününde cehenneme sevk etmesi, necis olan kâfir topluluğu ile temiz olan mu'min topluluğunu birbirinden ayırmak içindir. Allah, necis olan bütün kâfirleri** (ve onların necis olan mallarını ve amellerini o gün) **cehenneme atacak ve hepsini üst üste yığıp** (ebedi olarak) **orada bırakacaktır. İşte onlar, kaybedenlerin ta kendileridir!**

23- Allah, (hakkı anlayıp kabul eden bir dinlemeyle dinlemedikleri için) **hakka karşı sağır kıldığı bu müşrik ve münafıklarda bir hayır olduğunu bilseydi elbette onlara** (istifade edecekleri şekilde) **hakkı işittirirdi. Eğer Allah onlara hakkı** (anlayacakları şekilde) **işittirseydi onlar yine de** (inatla hakka karşı gelip ondan) **yüz çevirirlerdi.**

24- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Rasul, hayatınızın hak üzere olması için sizi hakka davet ettiğinde** (hayatınızın her yönünde) **Allah ile rasulünün emir ve yasaklarına uyun! Ve bilin ki Allah, kişi ile kalbi arasına girer** (hakkı bile bile reddettikten sonra hakka dönmek istediğinizde hakka ulaşmanızı engellemeye kadirdir, bu sebeple fırsat varken hemen hakka teslim olun)**. Hiç şüpheniz olmasın ki** (kıyamet gününde) **Allah’a döneceksiniz** (ve dünyada işlediğiniz amellerden hesaba çekileceksiniz)**.**

25- Ey iman edenler! İçinizden sadece zalimlere (şirk ve günah işleyenlere) **isabet etmeyecek olan bir azaptan da sakının** (bu azap, zalimlere emri bil maruf nehyi anil münker yapmayanlara da isabet eder)**. Ve bilin ki Allah’ın azabı çok şiddetlidir.**

26- Ey iman edenler! Şunu da hatırlayın: Hani Mekke’de sayıca az ve (müşrikler karşısında) **zayıf idiniz. Kâfirlerin sizi yakalayıp işkence etmesinden de korkuyordunuz. Sonra Allah size sığınacak bir yer** (olarak Medine’yi) **ihsan etti, sizi** (düşmanlarınızla yaptığınız savaşlarda) **destekleyerek muzaffer kıldı ve size güzel rızıklar verdi. Olur ki verdiği nimetlerden dolayı** (sadece O’na ibadet ederek ve emirlerine uyup yasaklarından uzak durarak) **Allah’a şükredersiniz** (böyle yaptığınızda şüphesiz size nimetlerini daha da artırır, aksi hâlde verdiği nimetleri elinizden alır ve sizi azaba uğratır)**.**

27- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sakın Allah’a ve rasulüne** (emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal ederek) **hıyanet etmeyin ve aldığınız emanetlere de** (ister dinî ister dünyevi konuda olsun) **bile bile hıyanet etmeyin!**

28- Ve ey gerçek manada iman edenler! Biliniz ki mallarınız ve çocuklarınız (sizin için) **bir imtihandır** (bunlar sizi Allah’a itaat etmekten ve salih ameller işlemekten alıkoymasın)**. Şüpheniz olmasın ki Allah katında çok büyük mükâfaatlar vardır** (mal ve çocuklarınız yüzünden bunları kaybetmeyin)**.**

29- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Eğer Allah’tan korkarsanız** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **size hak ile bâtılı birbirinden ayırt edecek bir yetenek verir, işlediğiniz günahları örter ve size mağfiret eder. Bilin ki Allah** (takvalı kullarına) **büyük ikram sahibidir** (bu ikramlarından biri de ahirette onlar için hazırladığı ebedi cennettir)**.**

30- Ve ey rasulüm, hatırla! Kâfirler seni yakalayıp hapsetmek, öldürmek ya da yurdundan çıkarıp sürgün etmek için (birbirleriyle gizlice konuşup) **tuzak hazırlıyorlardı. Onlar** (bu şekilde) **senin aleyhine tuzak hazırlıyorlar fakat Allah hazırladıkları tuzağı boşa çıkarıyordu. Muhakkak ki Allah,** (dini, rasulleri ve mu’min kulları aleyhine) **tuzak kuranları hak ettikleri en güzel şekilde cezalandırandır.**

31- Ve (rasulümüzün hak olan tebliğine bile bile karşı gelen) **o müşriklere ayetlerimiz okunduğu zaman şöyle derler: “Biz bunun gibi şeyleri daha önce de duyduk. İsteseydik biz de bunun gibi sözler söylerdik. Muhakkak ki bu okunanlar, ancak geçmiş ümmetlerin uydurduğu masallardır.”**

32- Ve ey rasulüm, hatırla! (Getirdiğin hakkın bâtıl, kendilerinin ise hak üzere olduğuna inanan) **Müşrikler** (bundan emin olduklarını göstermek için) **şöyle demişlerdi: “Ey Allah’ım! Eğer bu** (Muhammed’in getirdiği şey) **senin katından gönderilmiş bir hak ise o zaman** (bizi helak etmesi için) **üzerimize gökten taş yağdır ya da bize çok can yakıcı ve şiddetli bir azap ver.”**

33- Ve ey rasulüm! Sen kavminin içinde iken Allah onlara, hepsini topluca helak edici bir azap indirecek değildir. Yine Allah, onlar günahlarından bağışlanma diledikleri müddetçe onlara azap edici de değildir.

34- Müşrikler, Müslümanları Mescid-i Ḥarām’a girmekten engellemek gibi azaba sebep olan ameller işledikleri hâlde Allah onlara neden azap etmesin ki?! Üstelik onlar Allah’ın velileri (razı olduğu kişiler) **de değildir. Bilin ki Allah’ın velileri** (razı olduğu kulları) **muttakilerdir** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlardır)**. Fakat bunu, müşrik ve kâfirlerin çoğu bilmez.**

35- O müşriklerin Mescid-i Haram yanındaki namazları da ancak ıslık çalma ve alkış yapma şeklinde idi. Ey müşrikler! İşlediğiniz küfürler (Allah’ın tevhidini inkâr etmeniz ve rasulünü ya-

قُل لِّلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِن يَنتَهُوا۟ يُغْفَرْ لَهُم مَّا قَدْ سَلَفَ وَإِن يَعُودُوا۟ فَقَدْ مَضَتْ سُنَّتُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَـٰتِلُوهُمْ
حَتَّىٰ لَا تَكُونَ فِتْنَةٌ وَيَكُونَ ٱلدِّينُ كُلُّهُۥ لِلَّهِ ۚ فَإِنِ ٱنتَهَوْا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ بِمَا يَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣٩﴾ وَإِن
تَوَلَّوْا۟ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَىٰكُمْ ۚ نِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٤٠﴾ ۞ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا غَنِمْتُم مِّن شَىْءٍ فَأَنَّ
لِلَّهِ خُمُسَهُۥ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَـٰمَىٰ وَٱلْمَسَـٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ إِن كُنتُمْ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ
وَمَآ أَنزَلْنَا عَلَىٰ عَبْدِنَا يَوْمَ ٱلْفُرْقَانِ يَوْمَ ٱلْتَقَى ٱلْجَمْعَانِ ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٤١﴾ إِذْ
أَنتُم بِٱلْعُدْوَةِ ٱلدُّنْيَا وَهُم بِٱلْعُدْوَةِ ٱلْقُصْوَىٰ وَٱلرَّكْبُ أَسْفَلَ مِنكُمْ ۚ وَلَوْ تَوَاعَدتُّمْ لَٱخْتَلَفْتُمْ فِى ٱلْمِيعَـٰدِ ۙ
وَلَـٰكِن لِّيَقْضِىَ ٱللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا لِّيَهْلِكَ مَنْ هَلَكَ عَنۢ بَيِّنَةٍ وَيَحْيَىٰ مَنْ حَىَّ عَنۢ بَيِّنَةٍ ۗ وَإِنَّ
ٱللَّهَ لَسَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ إِذْ يُرِيكَهُمُ ٱللَّهُ فِى مَنَامِكَ قَلِيلًا ۖ وَلَوْ أَرَىٰكَهُمْ كَثِيرًا لَّفَشِلْتُمْ وَلَتَنَـٰزَعْتُمْ فِى
ٱلْأَمْرِ وَلَـٰكِنَّ ٱللَّهَ سَلَّمَ ۗ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤٣﴾ وَإِذْ يُرِيكُمُوهُمْ إِذِ ٱلْتَقَيْتُمْ فِىٓ أَعْيُنِكُمْ
قَلِيلًا وَيُقَلِّلُكُمْ فِىٓ أَعْيُنِهِمْ لِيَقْضِىَ ٱللَّهُ أَمْرًا كَانَ مَفْعُولًا ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٤٤﴾ يَـٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَٱثْبُتُوا۟ وَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿٤٥﴾ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَا
تَنَـٰزَعُوا۟ فَتَفْشَلُوا۟ وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ ۖ وَٱصْبِرُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلصَّـٰبِرِينَ ﴿٤٦﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ خَرَجُوا۟ مِن
دِيَـٰرِهِم بَطَرًا وَرِئَآءَ ٱلنَّاسِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا يَعْمَلُونَ مُحِيطٌ ﴿٤٧﴾ وَإِذْ زَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ
أَعْمَـٰلَهُمْ وَقَالَ لَا غَالِبَ لَكُمُ ٱلْيَوْمَ مِنَ ٱلنَّاسِ وَإِنِّى جَارٌ لَّكُمْ ۖ فَلَمَّا تَرَآءَتِ ٱلْفِئَتَانِ نَكَصَ
عَلَىٰ عَقِبَيْهِ وَقَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكُمْ إِنِّىٓ أَرَىٰ مَا لَا تَرَوْنَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ ۚ وَٱللَّهُ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤٨﴾

46- Ve (ey iman edenler! Sözleriniz, amelleriniz ve her hâlinizle daima) **Allah'a ve rasulüne itaat edin!** (Savaşta) **Birbirinizle ihtilafa girip çekişmeyin; yoksa zaafa ve korkaklığa düşer, kuvvetinizi kaybedersiniz. Ve** (düşmanlarınızla karşılaştığınız zaman) **sabredin, çünkü Allah sabredenlerle beraberdir** (onlara yardım eder ve onları muzaffer kılar)**.**

47- (Bedir'de mu'minlerle savaşmak için) **Böbürlenip çalım satarak, insanlara gösteriş yaparak ve** (onları) **Allah'ın yolundan** (İslam dinine girmekten ve bu dini yaşamaktan) **alıkoyarak memleketlerinden** (Mekke'den) **çıkan müşrikler gibi de olmayın! Bilinmelidir ki Allah, onların yaptığı her şeyi kuşatmıştır** (onların amellerini en ince teferruatına kadar bilendir ve onları hak ettikleri şekilde cezalandıracaktır)**.**

48- (Ey mu'minler, şeytanın kâfirleri nasıl kandırdığını hatırlayın!) **Şeytan, Müslümanlarla savaşmaları için müşriklerin amellerini kendilerine süslü göstererek** (Müslümanları rahatlıkla yeneceklerine inandırarak) **onları memleketlerinden çıkmaya teşvik etmiş ve şöyle demişti: "Bugün insanlardan hiç kimse size galip gelemez ve ben de** (düşmanlarınıza karşı) **yardım edip sizi muzaffer kılacağım." Fakat iki ordu** (mu'minler ve meleklerden oluşan ordu ile müşrikler ve şeytanlardan oluşan ordu) **savaşmak için birbiriyle karşılaşınca şeytan** (müşrikleri savaşın ortasında yardımsız bırakarak) **geri dönüp kaçmış ve şöyle demişti: "**(Ey Mekkeliler!) **Muhakkak ki ben sizden beriyim çünkü ben, sizin görmediğiniz şeyi** (mu'minlere yardım, sizi ise helak etmek için gelen melekleri) **görüyorum. Muhakkak ki ben Allah'tan** (O'nun azabından) **korkarım, çünkü Allah'ın azabı** (cezalandırması) **çok şiddetlidir** (ona hiç kimse dayanamaz)**."**

38- Ey rasulüm! (Allah'ın tevhidini, seni ve getirdiklerini) **İnkâr edenlere de ki: "Eğer onlar** (küfürlerinden, şirklerinden ve mallarını, insanları Allah'ın yolundan engellemek için harcamaktan) **vazgeçerlerse daha önce işledikleri** (küfür, şirk ve günah olan) **her şey affedilir. Eğer işledikleri** (küfür ve şirk) **amellere dönerlerse** (küfür ve şirklerinde ısrar eden) **önceki kâfir ümmetlerin başına gelen, onların da başına gelecektir."**

39- Ve ey iman edenler! Yeryüzünde fitne (İslam'a tâbi olmaktan engellemeler ve şirkin hâkimiyeti) **kalmayıp din tamamen Allah'ın oluncaya** (İslam şeriati hayatın her yönüne hâkim oluncaya) **kadar onlarla** (bile bile hakka karşı gelip küfür ve şirk işleyenler ve İslam'a tâbi olmayı engellemek için çalışanlarla) **savaşın! Eğer** (şirkin hâkimiyetini sürdürmekten ve insanları İslam'dan engellemekten) **vazgeçerlerse onları bırakın ve bilsinler ki Allah yaptıkları her şeyi** (en ince teferruatına kadar) **görendir** (ahirette ona göre hesap soracaktır)**.**

40- Eğer kâfirler İslam dininin emirlerine boyun eğmekten yüz çevirirlerse (şirkin hâkimiyetini devam ettirir ve insanları Allah'ın yolundan alıkoymaya devam ederlerse)**, ey iman edenler! Bilin ki Allah sizin mevlanızdır** (onlara karşı sizi muzaffer kılacaktır)**. O, ne güzel mevla** (dost, destekleyici, koruyucu) **ve ne güzel yardımcıdır!**

Cüz: 10

41- Ve ey iman edenler! Bilin ki ganimet olarak (kâfirlerden savaşta) **bir şey aldığınızda o, beş bölüme ayrılır** (beşte dördü savaşa katılan mücahidlere verilir)**.** (Kalan) **Beşte biri Allah'a ve rasulüne, rasulünün akrabalarına** (Beni Hâşim ve Beni Abdilmuttalib'e)**, yetimlere, miskinlere** (zaruri ihtiyaçlarını gideremeyen mu'minlere) **ve** (zengin olsa bile memleketine dönme imkânı olmayan) **yolda kalmışlara verilir. Eğer** (gerçek manada) **Allah'a iman etmişseniz ve Müslümanları kâfirlere karşı muzaffer kılarak hak ile bâtılı ayırdığımız Furkan Gününde** (Bedir Gününde) **kulumuza** (Muhammed'e, ganimetle ilgili olarak) **indirdiğimiz hükümlere inanmışsanız o hükümleri uygulayın! Ve bilin ki Allah, her şeye kadirdir** (Bedir Savaşında sayınız az olmasına rağmen sizi sayıca fazla olan düşmanınıza muzaffer kılmaya kadir olduğu gibi dilediği her şeyi yapmaya da kadirdir, hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

42- Ey mu'minler, hatırlayın! Hani siz (Bedir Günü) **vadinin Medine'ye yakın tarafında idiniz, Kurayş müşrikleri de vadinin Medine'ye uzak tarafında idiler ve** (Ebu Süfyan'ın başında olduğu) **kervan ise sizden daha aşağıda** (sahile yakın bir yerde) **idi. Eğer daha önce birbirinizle sözleşmiş olsaydınız tam zamanında ve tam yerinde bu şekilde buluşamazdınız. Fakat** (birbirinizle sözleşmediğiniz hâlde) **Allah bir şeyin** (sayınız az olmasına rağmen sayıca sizden kat kat üstün olan düşmanlarınızı yenerek hakkın aziz, bâtılın ise zelil) **olmasını dilediği için sizi bu şekilde buluşturdu. Artık helak olan kâfirler,** (sayıca az olan mu'minlerin kendilerinden sayıca kat kat üstün olan müşrikleri yenmesiyle hakkın üstünlüğünü ortaya koyan) **hüccet ikame edilmiş olarak helak olsunlar** (ölsünler)**, yaşayanlar da kendilerine bu hüccet ikame edilmiş olarak yaşasınlar** (ve kıyamet gününde hiç kimsenin Allah'a sunacağı bir mazereti olmasın)**. Ve bilin ki Allah** (سَمِيعٌ) **Semî'’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir)**,** (عَلِيمٌ) **'Alîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi çok iyi bilendir; herkesi buna göre hesaba çekecektir)**.**

43- Ey rasulüm, (sana ve mu'minlere olan şu nimetimi de) **hatırla!** (Bedir Savaşı başlamadan önce) **Allah** (düşmanınız olan) **müşriklerin sayısını uykunda sana az göstermişti** (sen de rüyanı mu'minlere haber verince onlar bunda bir hayır görmüş ve savaşa olan azimleri daha çok kuvvetlenmişti)**. Eğer Allah müşriklerin sayısını sana çok gösterseydi** (ve bunu Müslümanlara söyleseydin, ey mu'minler) **muhakkak azminiz zayıflar, savaşa girme konusunda tereddüt ve ihtilafa düşerdiniz. Fakat Allah sizi bu duruma düşmekten korudu. Muhakkak ki Allah kalplerde olanları** (en ince ayrıntısıyla) **bilendir** (bu sebeple düşmanınızı size zayıf göstererek kalplerinize cesaret ve güven duygusunu yerleştirmiştir)**.**

44- Ve ey iman edenler! Düşmanlarınızla (Bedir'de) **karşılaştığınız zaman** (onlara karşı savaşa girme konusunda cesaretinizin artması için) **Allah onların sayısını gözünüze az göstermişti,** (size karşı hiç tereddüt etmeden savaşa girmeleri için) **sizin sayınızı da onların gözüne az göstermişti. İşte bu, Allah'ın takdir ettiği şeyin** (onlardan bir kısmını öldürüp bir kısmını esir ederek intikamınızın ve düşmanlarınıza karşı zaferin) **gerçekleşmesi içindi. Ve bilin ki her şey sadece Allah'a dönecektir** (O, hiç kimseye zulmetmeden herkes hakkında adaletle hükmedecek; razı olduğu amelleri yapana mükâfaat, razı olmadığı amelleri yapana ise ceza verecektir)**.**

45- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Düşmanlarınızdan) **Bir toplulukla** (savaşmak için) **karşı karşıya geldiğiniz zaman** (sonuna kadar) **sebat edin** (sakın korkuya kapılıp kaçmaya kalkışmayın) **ve Allah'ı** (hem kalbinizle hem dilinizle) **çokça zikredin** (O'ndan zafer isteyin çünkü sizi düşmanınıza karşı muzaffer kılacak ancak O'dur)**! Olur ki böyle yapmakla** (dünyada ve ahirette) **zafere ulaşırsınız.**

إِذْ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ غَرَّ هَٰٓؤُلَآءِ دِينُهُمْ ۗ وَمَن يَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ
عَزِيزٌ حَكِيمٌ (٤٩) وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ يَتَوَفَّى ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۙ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ يَضْرِبُونَ وُجُوهَهُمْ وَأَدْبَٰرَهُمْ وَذُوقُوا۟
عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ (٥٠) ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيكُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ (٥١) كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ ۙ
وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ (٥٢) ذَٰلِكَ
بِأَنَّ ٱللَّهَ لَمْ يَكُ مُغَيِّرًا نِّعْمَةً أَنْعَمَهَا عَلَىٰ قَوْمٍ حَتَّىٰ يُغَيِّرُوا۟ مَا بِأَنفُسِهِمْ ۙ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ
(٥٣) كَدَأْبِ ءَالِ فِرْعَوْنَ ۙ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ فَأَهْلَكْنَٰهُم بِذُنُوبِهِمْ وَأَغْرَقْنَآ ءَالَ
فِرْعَوْنَ ۚ وَكُلٌّ كَانُوا۟ ظَٰلِمِينَ (٥٤) إِنَّ شَرَّ ٱلدَّوَآبِّ عِندَ ٱللَّهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ (٥٥) ٱلَّذِينَ
عَٰهَدتَّ مِنْهُمْ ثُمَّ يَنقُضُونَ عَهْدَهُمْ فِى كُلِّ مَرَّةٍ وَهُمْ لَا يَتَّقُونَ (٥٦) فَإِمَّا تَثْقَفَنَّهُمْ فِى ٱلْحَرْبِ
فَشَرِّدْ بِهِم مَّنْ خَلْفَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَذَّكَّرُونَ (٥٧) وَإِمَّا تَخَافَنَّ مِن قَوْمٍ خِيَانَةً فَٱنۢبِذْ إِلَيْهِمْ عَلَىٰ سَوَآءٍ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْخَآئِنِينَ (٥٨) وَلَا يَحْسَبَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ سَبَقُوٓا۟ ۚ إِنَّهُمْ لَا يُعْجِزُونَ (٥٩) وَأَعِدُّوا۟
لَهُم مَّا ٱسْتَطَعْتُم مِّن قُوَّةٍ وَمِن رِّبَاطِ ٱلْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِۦ عَدُوَّ ٱللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ وَءَاخَرِينَ مِن دُونِهِمْ
لَا تَعْلَمُونَهُمُ ٱللَّهُ يَعْلَمُهُمْ ۚ وَمَا تُنفِقُوا۟ مِن شَىْءٍ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ يُوَفَّ إِلَيْكُمْ وَأَنتُمْ لَا تُظْلَمُونَ
(٦٠) * وَإِن جَنَحُوا۟ لِلسَّلْمِ فَٱجْنَحْ لَهَا وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ (٦١) وَإِن يُرِيدُوٓا۟ أَن
يَخْدَعُوكَ فَإِنَّ حَسْبَكَ ٱللَّهُ ۚ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَيَّدَكَ بِنَصْرِهِۦ وَبِٱلْمُؤْمِنِينَ (٦٢) وَأَلَّفَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ ۚ لَوْ
أَنفَقْتَ مَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا مَّآ أَلَّفْتَ بَيْنَ قُلُوبِهِمْ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ أَلَّفَ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ عَزِيزٌ حَكِيمٌ (٦٣)

bildiği düşmanlarınızın kalbine korku salarsınız. Allah yolunda (cihad için az olsun çok olsun) **ne harcarsanız onun karşılığı size** (kat kat fazlasıyla) **verilecek ve asla zulme uğratılmayacaksınız** (hiç eksilmeyen mükâfaatlara nail olacaksınız)**.**

61- Ve ey rasulüm! Eğer kâfirler (seninle savaşmaktan vazgeçip) **barış yapmaya yanaşırlarsa sen de barışa yanaş ve** (düşmanların tuzaklarına karşı) **Allah’a tevekkül et** (O’nun korumasına sığın, O’na güven ve O’ndan başka hiçbir şeyden korkma)**! Muhakkak ki O;** (اَلسَّمِيعُ) **es-Semî‘’dir** (gizli olsun aşikâr olsun mu’minlere düşman olanların söylediği sözleri en ince ayrıntısıyla işitir çünkü O, her şeyi işitendir)**,** (اَلْعَلِيمُ) **el-‘Alîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun mu’minler aleyhine yapılan bütün amelleri çok iyi bilir çünkü O, her şeyi bilendir; hainlik yapanlara hak ettikleri cezayı verecek ve mu’min kullarını mutlaka zafere ulaştıracaktır)**.**

62- Ve ey rasulüm! Eğer düşmanlarının (savaşı bırakıp seninle barış anlaşması yapmaya yanaşmaktaki) **gayesi seni kandırmak** (kendileri güçleninceye kadar vakit kazanıp sonra tekrar sana saldırmak) **ise bil ki** (onların hile ve tuzaklarına karşı) **Allah sana yeter. O, katından yardımla seni muzaffer kılan ve mu’minlerle seni destekleyendir.**

63- (Seni destekleyen) **Mu’minlerin** (daha önce birbirinden ayrılmış olan) **kalplerini de O birleştirdi. Ey rasulüm! Sen, yeryüzündeki her şeyi harcasaydın yine de onların** (birbirinden ayrılmış olan) **kalplerini birleştiremezdin fakat onların kalplerini sadece Allah birleştirmiştir. Muhakkak ki O;** (عَزِيزُ)**‘Azîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (حَكِيمُ) **Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olandır)**.**

49- Münafıkların ve kalplerinde hastalık bulunanların şu sözleri söylediği zamanı da hatırlayın: “Bu Müslümanları tâbi oldukları din, (sayıları az olmasına rağmen kendilerinden daha üstün olan ordu karşısında muzaffer olabileceklerini vâdederek) **aldatmıştır.”** (Bu sözü söyleyenler, Allah’a gerçek manada tevekkül eden ve O’nun verdiği zafer sözüne inanan kişileri Allah’ın mutlaka muzaffer kılacağını idrak etmiyorlar.) **Bilinmelidir ki Allah, kendisine gerçek manada tevekkül eden mu’min kullarını hiçbir zaman** (sayıları ne kadar az olsa da) **yardımsız bırakmaz. Çünkü Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

50- Ve ey rasulüm! Melekleri, kâfirlerin (Allah’ın tevhidini inkâr edip rasulünü yalanlayanların) **yüzlerine ve kıçlarına vurarak ve onlara, “Yakıcı ateş azabını tadın bakalım!” diyerek ruhlarını bedenlerinden çıkarırken bir görseydin** (gerçekten çok muazzam bir şey görmüş olurdun).

51- (Ey kâfirler! Ruhlarınız alınırken) **Bu şekilde azaba uğratılmanız,** (dünyada) **kendi ellerinizle yaptığınız şeylerden** (işlediğiniz küfür ve şirklerden) **dolayıdır. Bilin ki Allah, kullarına asla zulmedici değildir** (bilakis onlar hakkında adaletle hüküm verendir).

52- İşte bu azap (yüze ve kıça vurularak ruhun alınması)**, sadece** (Bedir’de öldürülen) **bu kâfirlere has değildir** (Allah’ın sünneti gereği her zaman ve her mekândaki kâfirlerin başına gelen bir azaptır)**, Firavun ile ona tâbi olan kavminin ve onlardan daha önce yaşamış** (kâfir) **kavimlerin başına geldiği gibi. Onlar, Allah’ın apaçık ayetlerini yalanlamışlardı da Allah onları küfür ve şirklerinden dolayı azapla yakalamıştı. Muhakkak ki Allah** (her şeye gücü yeten) **kuvvet sahibidir** (hiç kimse O’nu yenemez) **ve azabı** (kâfirlere) **çok şiddetli olandır.**

53- İşte bu şiddetli azap, Allah’ın bir kavme katından nimet verdikten sonra onlar (iman yerine küfrü, tevhid yerine şirki ve itaat yerine masiyeti seçerek) **kendilerini değiştirmedikçe verdiği nimeti değiştirecek olmamasındandır. Muhakkak ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir), (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının amellerini çok iyi bilendir, herkesi amellerine göre hesaba çekecektir).

54- İşte bu kâfirlerin gittikleri yol da Firavun ile ona tâbi olan kavminin ve onlardan daha önce yaşamış olan (Âd, Semûd, Lut kavmi gibi hakkı yalanlayan) **kavimlerin gittikleri yoldur. Onlar,** (rasullerin getirdiği) **Rablerinin apaçık ayetlerini yalanlamışlardı da onları işledikleri küfür, şirk ve günahlardan dolayı azapla helak etmiştik. Firavun ile ona tâbi olan ordusunu ise suda boğarak cezalandırmıştık. Onların** (helak edilen kavimlerin) **hepsi de zalim** (küfür, şirk ve günah işleyen) **kimseler idi** (bundan dolayı azabı hak etmişlerdi)**.**

55- Allah katında yerde yürüyen canlıların en şerlisi, muhakkak ki kâfirlerdir (Allah’ın tevhidini inkâr eden, rasullerine karşı gelip düşmanlık yapan ve kendilerine gelen hakkı yalanlayanlardır)**. Onlar** (küfür üzerindeki ısrarları sebebiyle hidayeti algılayacak akıl, kalp, işitme ve görme gibi tüm yolları kapatıldığı için artık ne delil getirirsen getir) **iman etmezler.**

56- İşte o kâfirler, kendileriyle anlaşma yaptığında her defasında anlaşmalarını bozarlar (sözlerinde durmazlar) **ve onlar, Allah’tan korkmayan** (bu sebeple verdikleri hiçbir söze riayet etmeyen) **kimselerdir.**

57- Ey rasulüm! (Seninle ahid yaptıktan sonra ahdini bozan) **Kâfirlerle savaşta karşılaştığında üzerlerine** (bütün gücünle) **saldırıp** (öldürerek veya esir alarak) **onları şiddetle cezalandır! Böylece başkaları bunu duyduğunda ibret alıp** (ahidlerini bozmaktan, size saldırmaktan veya saldıranlara yardım etmekten) **çekinsin.**

58- Ve ey rasulüm! (Kendileriyle ahid yaptığın) **Bir kavmin ahidlerini bozacaklarına dair bir alamet görür ve bunu yapmalarından korkarsan onlara ahdin bozulduğunu haber ver ki böylece aranızda hiçbir ahid kalmadığı konusunda eşit olasınız** (ve onlara saldırdığın zaman senin hakkında “Ahdine hıyanet etti.” denilmesin)**. Muhakkak ki Allah hainleri** (verdikleri sözü bozup kalleşlik yapanları) **asla sevmez** (onları mutlaka cezalandıracaktır)**.**

59- Ve (Müslümanlara ihanet ederek zarar vermeye kalkışan) **kâfirler, Allah’ın azabından yakalarını kurtardıklarını zannetmesinler, çünkü** (kendilerini cezalandırma konusunda) **Allah’ı aciz bırakamazlar** (hak ettikleri cezayı mutlaka göreceklerdir)**.**

60- Ve ey iman edenler! Düşmanlarınıza karşı gücünüz yettiği kadar kuvvet (savaş için gerekli silah, mühimmat) **ve** (sadece) **cihad için bağlanıp beslenen atlar hazırlayın! Böylece bunlarla Allah’ın düşmanlarının, sizin düşmanlarınızın ve bunlar dışında sizin bilmeyip de sadece Allah’ın**

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ حَسْبُكَ ٱللَّهُ وَمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٦٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ حَرِّضِ ٱلْمُؤْمِنِينَ عَلَى
ٱلْقِتَالِ ۚ إِن يَكُن مِّنكُمْ عِشْرُونَ صَٰبِرُونَ يَغْلِبُوا۟ مِا۟ئَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُم مِّا۟ئَةٌ يَغْلِبُوٓا۟
أَلْفًا مِّنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿٦٥﴾ ٱلْـَٔـٰنَ خَفَّفَ ٱللَّهُ عَنكُمْ وَعَلِمَ أَنَّ فِيكُمْ ضَعْفًا ۚ
فَإِن يَكُن مِّنكُم مِّا۟ئَةٌ صَابِرَةٌ يَغْلِبُوا۟ مِا۟ئَتَيْنِ ۚ وَإِن يَكُن مِّنكُمْ أَلْفٌ يَغْلِبُوٓا۟ أَلْفَيْنِ بِإِذْنِ
ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ مَعَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٦٦﴾ مَا كَانَ لِنَبِىٍّ أَن يَكُونَ لَهُۥٓ أَسْرَىٰ حَتَّىٰ يُثْخِنَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ تُرِيدُونَ
عَرَضَ ٱلدُّنْيَا وَٱللَّهُ يُرِيدُ ٱلْـَٔاخِرَةَ ۗ وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٦٧﴾ لَّوْلَا كِتَٰبٌ مِّنَ ٱللَّهِ سَبَقَ لَمَسَّكُمْ فِيمَآ أَخَذْتُمْ
عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿٦٨﴾ فَكُلُوا۟ مِمَّا غَنِمْتُمْ حَلَٰلًا طَيِّبًا ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل
لِّمَن فِىٓ أَيْدِيكُم مِّنَ ٱلْأَسْرَىٰٓ إِن يَعْلَمِ ٱللَّهُ فِى قُلُوبِكُمْ خَيْرًا يُؤْتِكُمْ خَيْرًا مِّمَّآ أُخِذَ مِنكُمْ
وَيَغْفِرْ لَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٧٠﴾ وَإِن يُرِيدُوا۟ خِيَانَتَكَ فَقَدْ خَانُوا۟ ٱللَّهَ مِن قَبْلُ فَأَمْكَنَ مِنْهُمْ ۗ وَٱللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٧١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَهَاجَرُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَوا۟
وَّنَصَرُوٓا۟ أُو۟لَٰٓئِكَ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَمْ يُهَاجِرُوا۟ مَا لَكُم مِّن وَلَٰيَتِهِم مِّن شَىْءٍ
حَتَّىٰ يُهَاجِرُوا۟ ۚ وَإِنِ ٱسْتَنصَرُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ فَعَلَيْكُمُ ٱلنَّصْرُ إِلَّا عَلَىٰ قَوْمٍۭ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُم مِّيثَٰقٌ ۗ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٧٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَآءُ بَعْضٍ ۚ إِلَّا تَفْعَلُوهُ تَكُن فِتْنَةٌ فِى
ٱلْأَرْضِ وَفَسَادٌ كَبِيرٌ ﴿٧٣﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَهَاجَرُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلَّذِينَ ءَاوَوا۟ وَّنَصَرُوٓا۟ أُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْمُؤْمِنُونَ حَقًّا ۚ لَّهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٧٤﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنۢ بَعْدُ وَهَاجَرُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ مَعَكُمْ
فَأُو۟لَٰٓئِكَ مِنكُمْ ۚ وَأُو۟لُوا۟ ٱلْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَىٰ بِبَعْضٍ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿٧٥﴾

kâfirlere karşı yardım etmekle yükümlüsünüz. Ve biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyi (gizlisiyle açığıyla en ince ayrıntısına kadar) **görendir** (herkese yaptığı amelin karşılığını mutlaka verecektir).

73- Kâfirler de birbirlerinin velileridir (küfür ve Müslümanlara düşmanlık konusunda birleşip birbirlerine destek olurlar). (Ey iman edenler!) **Eğer siz birbirinizi veli edinmezseniz yeryüzünde fitne ortaya çıkar** (mu'minler din konusunda kendilerine yardım edecek kardeşler bulamayacakları için fitneye düşerler) **ve büyük fesat meydana gelir** (kâfirler insanları Allah'ın dininden uzaklaştıracağı için bozgunculuk ve zulüm yayılır).

74- İman edip Allah yolunda hicret ve cihad edenler (muhacirler) **ile onları yurtlarında barındırıp yardım edenlere** (ensara) **gelince; işte onlar gerçekten mu'min olanlardır. Onlara** (mükâfaat olarak) **günahlarının bağışlanması ve** (cennette de) **bolca güzel rızık vardır.**

75- (Ey muhacir ve ensar topluluğu!) **Sizden sonra iman edip Allah yolunda hicret eden ve sizinle birlikte cihada katılanlara gelince; işte onlar da sizdendir** (sizin sahip olduğunuz haklara sahip ve sizin yükümlü olduğunuz şeylerle yükümlüdürler). **Allah'ın kitabında** (hükmünde) **Müslüman yakın akrabalar ise** (mirasçı olma konusunda) **birbirleri için** (diğer din kardeşlerinden) **daha önceliklidirler. Muhakkak ki Allah,** (gizlisiyle açığıyla) **her şeyi** (en ince teferruatına kadar) **bilendir** (dolayısıyla kulları için en uygun şeriati koyar).

64- Ey Nebi! Sana ve sana tâbi olan mu’minlere (düşmanların şerrinden korunmanız için) **Allah yeter** (bu sebeple yalnız O’ndan korkun ve sadece O’na tevekkül edip güvenin)**!**

65- Ey Nebi! Mu’minleri (İslam düşmanlarına karşı canla ve malla) **savaşmaya teşvik et! Sizden savaşta sabırlı yirmi kişi olursa** (kâfirlerden) **iki yüz kişiye galip gelir ve sizden yüz kişi de kâfirlerden bin kişiye galip gelir. Çünkü onlar anlamayan kimselerdir** (Allah’ın sünnetinin dostlarını muzaffer, düşmanlarını helak etmek olduğunu ve mu’minlerin savaşma gayelerinin dünyada yücelmek olmadığını anlamıyorlar)**.**

66- Ey iman edenler! Şimdi Allah, zaafa düştüğünüzü bildiği için (daha önce) **üzerinize yüklediği yükü** (bir lütuf olarak) **hafifletti. Artık sizden savaşta sabırlı yüz kişi olursa iki yüz kişiye galip gelir ve sizden bin kişi de Allah’ın izniyle iki bin kişiye galip gelir** (bu sebeple sayısı iki katınız olan düşmanla karşılaştığınızda savaşın ve asla kaçmayın)**. Bilin ki Allah sabreden mu’minlerle beraberdir** (onları düşmanlarına karşı destekleyip muzaffer kılacaktır)**.**

67- Hiçbir nebiye, (İslam düşmanlarının kalplerine korku salıp tekrar saldırmalarını engellemek gayesiyle, savaşan) **kâfirlerden çokça öldürmedikçe esir alması yaraşmaz.** (Ey mu’minler!) **Siz** (Bedir’deki esirlerden fidye alarak) **dünya metaı elde etmeyi arzuluyorsunuz, Allah ise** (dinini aziz ve muzaffer kılmanız karşılığında) **ahiret sevabını elde etmenizi ister. Bilin ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḫakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

68- (Ey gerçek manada iman edenler!) **Eğer daha önce Allah tarafından** (ganimetlerin size helal kılınacağına ve esirlerden fidye almanın caiz olduğuna dair Levhi’l Mahfuz’a) **yazılmış bir hüküm olmasaydı muhakkak ki aldığınız şeylerden** (ganimet ve esirlere karşılık alınan fidyeden) **dolayı size büyük bir azap isabet ederdi.**

69- Artık elde ettiğiniz ganimetlerden helal ve temiz olarak yiyin (faydalanın) **ve Allah’tan korkun** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḫîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunup helal ve kolaylaştırıcı hükümler beyan eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

70- Ey Nebi! (Bedir Savaşında) **Ele geçirdiğiniz** (ve serbest bırakmak için kendilerinden fidye aldığınız) **esirlere de ki: “Allah, sizden kimlerin kalplerinde hayır** (ihlas ve hakkı isteme) **olduğunu çok iyi bilir. Eğer** (kalbinizdeki) **bu hayır sizi hakka** (Rasul’e) **tâbi olmaya sevk ederse sizden alınan fidyeden daha hayırlısı** (dünyada ve ahirette) **size verilecek ve Allah, daha önce işlediğiniz kötü amelleri örtüp bağışlayacaktır. Bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarının önceki günahlarını örtüp bağışlayandır)**,** (رَحِيم) **Raḫîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, haram sınırlarına riayet eden kullarına ikramıyla yardımda bulunup helal ve kolaylaştırıcı hükümler beyan eden, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.”**

71- Eğer (fidye karşılığında bıraktığın) **o esirler** (“Sana tâbi olduk.” diyerek) **seni kandırmak isterlerse** (üzülme çünkü) **daha önce** (küfrü ve şirki seçerek) **Allah’a da** (verdikleri sözü bozup) **ihanet etmişlerdi ve bundan dolayı Allah sana** (Bedir’de bir kısmını öldürüp bir kısmını esir alarak) **onları cezalandırma imkânı vermişti** (eğer hıyanetlerine dönerlerse cezalandırılmayı tekrar beklesinler)**. Bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (müşrik ve kâfirlerden ihlasla tevbe edenleri, yalan söyleyerek seni kandırmak isteyenleri ve gizli olsun aşikâr olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḫakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

72- Muhakkak ki iman eden (Allah’a iman edip rasulünü tasdik eden ve İslam şeriatiyle amel eden)**,** (küfür beldesinden İslam beldesine) **hicret eden ve Allah yolunda** (O’nun şeriatini hâkim kılmak için) **hem malları hem de canlarıyla cihad edenler** (muhacirler) **ile onları yurtlarında barındırıp yardım edenler** (ensar)**, işte onlar birbirlerinin velileridirler** (her konuda birbirlerinin yardımcısı ve destekçileridirler)**.** (Ey İslam Devletinde yaşayan mu’minler!) **İman edip de hicret etmemiş olanlara gelince; onlar** (bulunduğunuz İslam beldesine) **hicret edinceye kadar onlara yardım edip destek olmakla yükümlü değilsiniz. Eğer onlar din konusunda sizden yardım isterlerse, aranızda anlaşma bulunan kâfirler hariç, onlara bütün**

سُورَةُ ٱلتَّوْبَةِ

بَرَآءَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١﴾ فَسِيحُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ أَرْبَعَةَ أَشْهُرٍ
وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱللَّهَ مُخْزِى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢﴾ وَأَذَٰنٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦٓ إِلَى
ٱلنَّاسِ يَوْمَ ٱلْحَجِّ ٱلْأَكْبَرِ أَنَّ ٱللَّهَ بَرِىٓءٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ۙ وَرَسُولُهُۥ ۚ فَإِن تُبْتُمْ فَهُوَ خَيْرٌ لَّكُمْ ۖ
وَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّكُمْ غَيْرُ مُعْجِزِى ٱللَّهِ ۙ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ
عَٰهَدتُّم مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ثُمَّ لَمْ يَنقُصُوكُمْ شَيْـًٔا وَلَمْ يُظَٰهِرُوا۟ عَلَيْكُمْ أَحَدًا فَأَتِمُّوٓا۟ إِلَيْهِمْ عَهْدَهُمْ
إِلَىٰ مُدَّتِهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤﴾ فَإِذَا ٱنسَلَخَ ٱلْأَشْهُرُ ٱلْحُرُمُ فَٱقْتُلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ حَيْثُ
وَجَدتُّمُوهُمْ وَخُذُوهُمْ وَٱحْصُرُوهُمْ وَٱقْعُدُوا۟ لَهُمْ كُلَّ مَرْصَدٍ ۚ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ
فَخَلُّوا۟ سَبِيلَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَإِنْ أَحَدٌ مِّنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ٱسْتَجَارَكَ فَأَجِرْهُ حَتَّىٰ يَسْمَعَ
كَلَٰمَ ٱللَّهِ ثُمَّ أَبْلِغْهُ مَأْمَنَهُۥ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِندَ
ٱللَّهِ وَعِندَ رَسُولِهِۦٓ إِلَّا ٱلَّذِينَ عَٰهَدتُّمْ عِندَ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ۖ فَمَا ٱسْتَقَٰمُوا۟ لَكُمْ فَٱسْتَقِيمُوا۟ لَهُمْ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٧﴾ كَيْفَ وَإِن يَظْهَرُوا۟ عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا۟ فِيكُمْ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۚ يُرْضُونَكُم
بِأَفْوَٰهِهِمْ وَتَأْبَىٰ قُلُوبُهُمْ وَأَكْثَرُهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٨﴾ ٱشْتَرَوْا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا فَصَدُّوا۟ عَن
سَبِيلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩﴾ لَا يَرْقُبُونَ فِى مُؤْمِنٍ إِلًّا وَلَا ذِمَّةً ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُعْتَدُونَ
﴿١٠﴾ فَإِن تَابُوا۟ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُا۟ ٱلزَّكَوٰةَ فَإِخْوَٰنُكُمْ فِى ٱلدِّينِ ۗ وَنُفَصِّلُ ٱلْـَٔايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿١١﴾

kin ve nefret doludur. Ve onların çoğu fasık (yaptıkları ahidleri bozdukları için haktan ayrılmış) **kimselerdir.**

9- (Ahidlerine son verilen müşriklerin diğer bir sıfatı da şudur) **Onlar** (ahidleri yerine getirmeyi emreden, hakka ve tevhide çağıran) **Allah'ın ayetlerini az bir değerle** (dünya metaıyla) **değiştirerek** (hem kendilerini hem de diğer insanları) **Allah'ın yolundan saptırırlar. Gerçekten de onların yapmakta oldukları şeyler ne kötüdür!**

10- Bir de o müşrikler, (sizden daha kuvvetli olduklarını hissettiklerinde İslam'a olan kinlerinden dolayı) **Allah'ın haklarına, mu'minlerle olan akrabalık bağlarına, anlaşmalara ve onlarla yaptıkları ahidlere önem vermezler. İşte onlar Allah'ın koyduğu sınırları** (şirk, küfür, zulüm, kötülük ve düşmanlık yaparak) **aşanlardır.**

11- Eğer o müşrikler tevbe eder (işledikleri şirklerden vazgeçip rasulümüze ve ona indirilenlere iman ederek Müslüman olur)**, namazı** (rükün ve şartlarına riayet ederek) **ikame eder ve zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verirlerse sizin dinde kardeşleriniz olurlar. Ayetleri** (hakkı ve bâtılı gösteren delilleri)**, düşünüp anlamak isteyenler için işte bu şekilde açıklıyoruz** (çünkü ancak onlar ayetlerimizden öğüt alıp istifade ederler)**.**

9. ET-TEVBE SURESİ

Et-Tevbe suresinin diğer isimleri; el-Fâḍıḥa (ٱلْفَاضِحَة münafıkları ortaya çıkaran), el-Muḫziye (ٱلْمُخْزِيَة münafıkları rezil eden), el-Mukaşkışe (ٱلْمُقَشْقِشَة nifakı araştıran, ortaya çıkarıp ondan uzaklaşan), el-Mubeʿs̱ira (ٱلْمُبَعْثِرَة münafıkların sırlarını ortaya çıkaran), el-Muşerride (ٱلْمُشَرِّدَة münafıkları kovan), el-Mus̱îra (ٱلْمُثِيرَة münafıkların gizli hallerini araştırıp ortaya çıkaran), el-Ḥâfira (ٱلْحَافِرَة münafıkların kalplerini kazıyan), el-Munekkile (ٱلْمُنَكِّلَة münafıkları dağıtan), el-Mudemdime (ٱلْمُدَمْدِمَة münafıkları ezen), Sûratu'l ʿAẕâb (سُورَةُ ٱلْعَذَابِ Azap suresi). Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 129, kelime sayısı 2497, harf sayısı 10887'dir.

1- İşte bu; ahid yaptığınız (ancak ahidlerini bozan) **müşriklere, ahidlerinin iptal edildiğini** (artık onlarla ve ahid yapılmamış olan Arap Yarımadasındaki müşriklerle ahid yapılmayacağını) **haber veren Allah ve rasulünden bir bildiridir.**

2- (Ey ahidleri sonlandırılmış ya da kendileriyle ahid yapılmayacak olan Arap Yarımadasındaki müşrikler!) **Bu bildiriden itibaren yeryüzünde sadece dört ay** (zilhiccenin son yirmi günü, muharrem, safer, rebiulevvel ayları ve rebiulahirin ilk on günü) **eman ve güven içinde dolaşabilirsiniz. Ve bilin ki siz, Allah'ı asla aciz bırakamazsınız** (tevhide dönmeyip şirk ve küfür üzere ölürseniz Allah'ın azabından kurtulamayacaksınız)**. Ve muhakkak ki Allah, kâfirleri** (dünyada öldürerek veya esaret altına sokarak, ahirette ise cehenneme atarak) **rezil** (ve perişan) **edecektir.**

3- İşte bu; Allah ve rasulünün müşriklerden beri olduğunu büyük hac gününde (Kurban Bayramının birinci gününde) **insanlara ilan eden Allah ve rasulünden bir bildiridir. Ey müşrikler! Eğer** (işlediğiniz şirk, küfür ve günahlardan) **tevbe ederseniz** (ve tevhid dinine girip rasulümüze tâbi olursanız hem dünyada hem de ahirette) **bu sizin için hayırlı olur. Eğer** (tevhidden ve rasulümüze tâbi olmaktan) **yüz çevirirseniz bilin ki siz Allah'ı aciz bırakamazsınız** (O'nun azabından kurtulamazsınız)**. Ey rasulüm! Kâfirleri** (Allah'ı, rasulünü ve ona indirilenleri inkâr edenleri) **acıklı bir azap ile müjdele!**

4- Ancak müşriklerden, kendileriyle yaptığınız ahidlerden hiçbir şeyi eksiltmeden bütün şartlarını yerine getiren ve sizin aleyhinize hiçbir çalışma yapmayanlara gelince; işte onlarla yaptığınız ahidleri süresi bitinceye kadar devam ettirin! Muhakkak ki Allah muttakileri (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duran ve bütün ahidlerini güzel bir şekilde yerine getiren kullarını) **sever** (onları cennetle mükâfaatlandıracaktır)**.**

5- Ey iman edenler! Ahidlerini bozan müşriklere eman tanıdığınız aylar (zilhiccenin son yirmi günü, muharrem, safer, rebiulevvel ayları ve rebiulahirin ilk on günü) **bittiği zaman müşrikleri nerede bulursanız öldürün, onları yakalayıp esir alın,** (kalelere saklanmış iseler) **etraflarını kuşatın ve her gözetleme yerinde oturup onları bekleyin! Eğer tevbe eder** (işledikleri küfür, şirk ve günahlardan vazgeçip tevhid dinine girer)**, namazı** (rükün ve şartlarına riayet ederek) **ikame eder ve zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verirlerse yollarını açın** (her Müslüman gibi eman içinde rahatça gezmelerine izin verin)**! Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

6- Ve ey rasulüm! (Kur'ân'ı dinleyip İslam'ı öğrenmek için) **Müşriklerden biri senden eman** (korunma) **isterse Allah'ın kelamını** (Kur'ân'ı) **dinleyinceye kadar ona eman ver** (onu koruma altına al)**! Sonra** (İslam'ı kabul etmezse) **onu güven içinde olacağı yere ulaştır! İşte bu, onların** (İslam'ı) **bilmeyen bir topluluk olmalarındandır.**

7- (Ahidlerini bozan, imkân bulduklarında tereddüt etmeden İslam'a ve Müslümanlara düşmanlık göstermekten çekinmeyen) **Müşriklerin Allah katında ve rasulü katında nasıl ahidleri olabilir?! Ancak Mescid-i Haram yanında ahid yaptığınız** (ve ahidlerini bozmayan) **müşrikler hariç; onlar sizinle yaptıkları ahde sadık kaldıkları müddetçe siz de onlarla yaptığınız ahde sadık kalın! Muhakkak ki Allah muttakileri** (ahidlerine sadık kalanları ve Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **sever** (onları hak ettikleri şekilde mükâfaatlandıracaktır)**.**

8- (Ahidlerini bozan, imkân bulduklarında tereddüt etmeden İslam'a ve Müslümanlara düşmanlık göstermekten çekinmeyen) **O müşriklerin Allah katında ve rasulü katında nasıl ahidleri olabilir?! Onlar sizden daha kuvvetli olduklarını hissettiklerinde size hemen saldırırlar; Allah'ın haklarına, aranızdaki akrabalık bağlarına, anlaşmalara ve yaptığınız ahidlere önem vermezler. Onlar öyle ikiyüzlü kimselerdir ki** (korktukları için) **sadece ağızlarıyla** (dilleriyle) **sizi kendilerinden razı ettirmek isterler, fakat kalpleri** (size karşı) **haset,**

وَإِن نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُم مِّنۢ بَعۡدِ عَهۡدِهِمۡ وَطَعَنُواْ فِى دِينِكُمۡ فَقَٰتِلُوٓاْ أَيِمَّةَ ٱلۡكُفۡرِۙ إِنَّهُمۡ لَآ أَيۡمَٰنَ لَهُمۡ
لَعَلَّهُمۡ يَنتَهُونَ ﴿١٢﴾ أَلَا تُقَٰتِلُونَ قَوۡمٗا نَّكَثُوٓاْ أَيۡمَٰنَهُمۡ وَهَمُّواْ بِإِخۡرَاجِ ٱلرَّسُولِ وَهُم بَدَءُوكُمۡ أَوَّلَ مَرَّةٍۚ
أَتَخۡشَوۡنَهُمۡۚ فَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخۡشَوۡهُ إِن كُنتُم مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٣﴾ قَٰتِلُوهُمۡ يُعَذِّبۡهُمُ ٱللَّهُ بِأَيۡدِيكُمۡ وَيُخۡزِهِمۡ
وَيَنصُرۡكُمۡ عَلَيۡهِمۡ وَيَشۡفِ صُدُورَ قَوۡمٖ مُّؤۡمِنِينَۙ ﴿١٤﴾ وَيُذۡهِبۡ غَيۡظَ قُلُوبِهِمۡۗ وَيَتُوبُ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَن
يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٥﴾ أَمۡ حَسِبۡتُمۡ أَن تُتۡرَكُواْ وَلَمَّا يَعۡلَمِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ جَٰهَدُواْ مِنكُمۡ وَلَمۡ يَتَّخِذُواْ مِن
دُونِ ٱللَّهِ وَلَا رَسُولِهِۦ وَلَا ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَلِيجَةٗۚ وَٱللَّهُ خَبِيرُۢ بِمَا تَعۡمَلُونَ ﴿١٦﴾ مَا كَانَ لِلۡمُشۡرِكِينَ أَن يَعۡمُرُواْ
مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ شَٰهِدِينَ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِم بِٱلۡكُفۡرِۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ أَعۡمَٰلُهُمۡ وَفِى ٱلنَّارِ هُمۡ خَٰلِدُونَ ﴿١٧﴾
إِنَّمَا يَعۡمُرُ مَسَٰجِدَ ٱللَّهِ مَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَأَقَامَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَى ٱلزَّكَوٰةَ وَلَمۡ يَخۡشَ إِلَّا ٱللَّهَۖ
فَعَسَىٰٓ أُوْلَٰٓئِكَ أَن يَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿١٨﴾ ۞ أَجَعَلۡتُمۡ سِقَايَةَ ٱلۡحَآجِّ وَعِمَارَةَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ
كَمَنۡ ءَامَنَ بِٱللَّهِ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡأٓخِرِ وَجَٰهَدَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِۚ لَا يَسۡتَوُۥنَ عِندَ ٱللَّهِۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِى ٱلۡقَوۡمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهَاجَرُواْ وَجَٰهَدُواْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ بِأَمۡوَٰلِهِمۡ وَأَنفُسِهِمۡ أَعۡظَمُ دَرَجَةً عِندَ ٱللَّهِۚ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ يُبَشِّرُهُمۡ رَبُّهُم بِرَحۡمَةٖ مِّنۡهُ وَرِضۡوَٰنٖ وَجَنَّٰتٖ لَّهُمۡ فِيهَا نَعِيمٞ مُّقِيمٌ ﴿٢١﴾ خَٰلِدِينَ
فِيهَآ أَبَدًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥٓ أَجۡرٌ عَظِيمٞ ﴿٢٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّخِذُوٓاْ ءَابَآءَكُمۡ وَإِخۡوَٰنَكُمۡ أَوۡلِيَآءَ إِنِ
ٱسۡتَحَبُّواْ ٱلۡكُفۡرَ عَلَى ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ قُلۡ إِن كَانَ ءَابَآؤُكُمۡ
وَأَبۡنَآؤُكُمۡ وَإِخۡوَٰنُكُمۡ وَأَزۡوَٰجُكُمۡ وَعَشِيرَتُكُمۡ وَأَمۡوَٰلٌ ٱقۡتَرَفۡتُمُوهَا وَتِجَٰرَةٞ تَخۡشَوۡنَ كَسَادَهَا
وَمَسَٰكِنُ تَرۡضَوۡنَهَآ أَحَبَّ إِلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَجِهَادٖ فِى سَبِيلِهِۦ فَتَرَبَّصُواْ حَتَّىٰ يَأۡتِىَ ٱللَّهُ
بِأَمۡرِهِۦۗ وَٱللَّهُ لَا يَهۡدِى ٱلۡقَوۡمَ ٱلۡفَٰسِقِينَ ﴿٢٤﴾ لَقَدۡ نَصَرَكُمُ ٱللَّهُ فِى مَوَاطِنَ كَثِيرَةٖ وَيَوۡمَ حُنَيۡنٍۙ إِذۡ
أَعۡجَبَتۡكُمۡ كَثۡرَتُكُمۡ فَلَمۡ تُغۡنِ عَنكُمۡ شَيۡـٔٗا وَضَاقَتۡ عَلَيۡكُمُ ٱلۡأَرۡضُ بِمَا رَحُبَتۡ ثُمَّ وَلَّيۡتُم مُّدۡبِرِينَ ﴿٢٥﴾

24- Ey rasulüm! De ki: “Eğer babalarınız (babalarınız ve anneleriniz)**, çocuklarınız, kardeşleriniz, eşleriniz, aşiretiniz, elde ettiğiniz mallar, kazanç getirmesini umup zarara uğramasından korktuğunuz ticaret ve hoşlandığınız evler size Allah’tan, rasulünden ve Allah yolunda cihad etmekten daha sevgili ise bundan dolayı** (başınıza her an) **Allah’ın** (azap) **emrinin gelmesini bekleyin! Ve bilin ki Allah, fasıklara** (kâfir akrabalarına vela göstererek ya da sevdiği şeyleri Allah için terk edemeyerek Allah’ın emirlerine itaat etmeyenlere) **hidayet etmez** (onları hakka ulaşmaya muvaffak kılmaz)**.”**

25- (Ey iman edenler!) **Hatırlayın,** (sayınız kâfirlere nazaran az olmasına rağmen Allah’a tevekkülünüzden dolayı) **Allah sizi birçok savaşta yardımıyla muzaffer kılmıştı. Huneyn Gününde ise sayınızın çokluğu hoşunuza gitti** (ve buna güvendiniz)**. Fakat sayınızın çokluğu size hiçbir fayda vermedi** (hezimete uğradınız) **ve yeryüzü geniş olmasına rağmen size dar geldi** (öyle ki sığınacak yer bulamadınız)**. Sonra da arkanızı dönüp** (düşmandan) **kaçtınız.**

12- Ve eğer sizinle anlaşma yaptıktan sonra verdikleri (yeminli) **sözü bozar veya dininize laf atarlarsa küfrün önderleri ile savaşın! Zira onlar ahidlerinde durmazlar. Olur ki** (dininize laf atmaktan ve aleyhinize kâfirlerle iş birliği yapmaktan) **vazgeçerler.**

13- (Ey iman edenler! Dininize laf atıp size karşı düşmanlarınıza yardım ederek) **Ahidlerini bozan ve Rasul’ü** (Muhammed’i) **yurdundan çıkarmaya çalışan** (müşrik) **kavimle savaşmayacak mısınız?! Hâlbuki** (hem Hudeybiye Antlaşmasında tarafınıza geçen Huzaa’ya hem de daha önce Bedir’de) **size saldırarak savaşı ilk başlatan onlardır. Yoksa onlardan korkuyor musunuz?! Eğer** (müşriklerden değil de Allah’tan korkmak gerektiğine gerçekten) **iman etmişseniz biliniz ki** (müşriklere karşı cihadı terk ettiğinizde, vereceği azaptan dolayı) **kendisinden korkulmaya asıl layık olan Allah’tır.**

14- Ey iman edenler! Müşriklerle savaşın ki Allah sizin ellerinizle onlara azap etsin, onları (yenilgiye uğratıp öldürterek ve esir ettirerek) **zelil etsin, onlara karşı sizi zafere ulaştırsın ve mu’minlerin kalbine** (kâfirlerden intikamlarının alınması sebebiyle sevinç duygusu yerleştirerek) **şifa versin.**

15- Ve Allah (müşriklerin İslam’a ve Müslümanlara yaptığı kötülüklerden dolayı) **mu’minlerin kalplerindeki öfke ve kızgınlığı** (onları müşriklere karşı muzaffer kılarak) **gidersin. Allah,** (tevbe eden müşriklerden) **dilediği kimselerin tevbesini kabul eder. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (müşrik ve kâfirlerden ihlasla tevbe edenleri ve gizli olsun aşikâr olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

16- Ey iman edenler! Yoksa siz, Allah içinizden (O’nun yolunda ihlasla) **cihad edip sadece Allah’ı, rasulünü ve mu’minleri sırdaş edinenler ile müşrikleri sırdaş edinenleri belli etmek için imtihan etmeden bırakılacağınızı mı zannediyorsunuz?! Ve biliniz ki Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (her şeyi gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

17- Müşrikler, kâfir olduklarına hâl ve hareketleriyle bizzat kendileri şahidlik ederken Allah’ın mescidlerini onarmaya (veya oralarda bulunmaya asla) **layık değildirler. Onların yaptığı** (iyi) **ameller boşa gitmiştir ve onlar, ateşte ebedi kalıcıdırlar.**

18- Allah’ın mescidlerini imar etmeye (oraları onarmaya ve oralarda bulunup ibadet etmeye) **layık olanlar ancak; Allah’a** (hiçbir şeyi şirk koşmadan gerektiği şekilde) **iman edenler,** (kulların diriltilip hesaba çekileceği) **ahiret gününe iman edenler, namazı** (rükün ve şartlarına riayet ederek) **ikame edenler, zekâtı** (Allah’ın emrettiği şekilde) **verenler ve** (Allah’a itaat etme konusunda) **Allah’tan başka hiç kimseden korkmayanlardır. İşte hidayet** (hak ve doğru yol) **üzere olanlar ancak bu** (sıfatlara sahip olan) **kişilerdir.**

19- Hac için gelenlere (içine kuru üzüm karıştırılmış lezzetli) **su ikram etmeyi ve Mescid-i Haram’ı imar etmeyi** (onarıp temizleyerek hizmet etmeyi)**, Allah’a ve ahiret gününe iman edip Allah yolunda** (O’nun şeriatini hayatın her yönüne hâkim kılmak için) **cihad etmekle eşit mi tutuyorsunuz?! Hayır! Bunlar Allah katında hiçbir zaman eşit olmazlar. Bilin ki Allah, zalimleri** (Allah’a şirk koşarak nefsine zulmedenleri, hayır ameller işleseler bile şirk üzere oldukları müddetçe) **doğru yola muvaffak kılmaz.**

20- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere ihlasla) **İman eden,** (sırf Allah’ın rızasını kazanmak için) **hicret eden ve Allah yolunda** (O’nun şeriatini hayatın her yönüne hâkim kılmak için) **hem malları hem de canlarıyla cihad edenlere gelince; onlar Allah katında** (hacca gelenlere su dağıtan ya da Mescid-i Haram’ı onarıp temizleyenlerden) **daha üstündürler. Ve mükâfaat olarak cenneti kazananlar, ancak bu sıfatlara sahip olanlardır.**

21- İşte bu kimselere Rableri; kendi katından (onları sevindirip mutlu edecek geniş) **bir rahmet vereceğini, onlardan hep razı olacağını ve onları içinde hiç bitmeyen nimetler bulunan cennetlere yerleştireceğini müjdelemektedir.**

22- Onlar cennetteki nimetler içinde sonsuza kadar kalacaklardır. Muhakkak ki (ihlasla Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran mu’min kullara) **Allah katında çok büyük mükâfaatlar vardır.**

23- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Eğer babalarınız ve kardeşleriniz imanı** (tevhidi) **değil de şirki ve küfrü seçerse onları veli** (dost) **edinmeyin** (onları sevmeyin, Müslümanlara karşı desteklemeyin ve onlara Müslümanların sırlarını vermeyin)**! İçinizden kim onları veli** (dost) **edinirse bilin ki işte onlar** (nefislerini helake sürükleyerek) **kendilerine zulmetmiş olanlardır.**

ثُمَّ أَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَنزَلَ جُنُودًا لَّمْ تَرَوْهَا وَعَذَّبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ
وَذَٰلِكَ جَزَآءُ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَتُوبُ ٱللَّهُ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ ۗ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٢٧﴾ يَـٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّمَا ٱلْمُشْرِكُونَ نَجَسٌ فَلَا يَقْرَبُوا۟ ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ بَعْدَ عَامِهِمْ هَـٰذَا ۚ وَإِنْ خِفْتُمْ عَيْلَةً
فَسَوْفَ يُغْنِيكُمُ ٱللَّهُ مِن فَضْلِهِۦٓ إِن شَآءَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٢٨﴾ قَـٰتِلُوا۟ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَلَا
بِٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَلَا يُحَرِّمُونَ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَلَا يَدِينُونَ دِينَ ٱلْحَقِّ مِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَـٰبَ
حَتَّىٰ يُعْطُوا۟ ٱلْجِزْيَةَ عَن يَدٍ وَهُمْ صَـٰغِرُونَ ﴿٢٩﴾ وَقَالَتِ ٱلْيَهُودُ عُزَيْرٌ ٱبْنُ ٱللَّهِ وَقَالَتِ ٱلنَّصَـٰرَى
ٱلْمَسِيحُ ٱبْنُ ٱللَّهِ ۖ ذَٰلِكَ قَوْلُهُم بِأَفْوَٰهِهِمْ ۖ يُضَـٰهِـُٔونَ قَوْلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَبْلُ ۚ قَـٰتَلَهُمُ ٱللَّهُ ۚ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ
﴿٣٠﴾ ٱتَّخَذُوٓا۟ أَحْبَارَهُمْ وَرُهْبَـٰنَهُمْ أَرْبَابًا مِّن دُونِ ٱللَّهِ وَٱلْمَسِيحَ ٱبْنَ مَرْيَمَ وَمَآ أُمِرُوٓا۟ إِلَّا لِيَعْبُدُوٓا۟ إِلَـٰهًا
وَٰحِدًا ۖ لَّآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ سُبْحَـٰنَهُۥ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣١﴾ يُرِيدُونَ أَن يُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَيَأْبَى ٱللَّهُ
إِلَّآ أَن يُتِمَّ نُورَهُۥ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَـٰفِرُونَ ﴿٣٢﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى
ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٣٣﴾ ۞ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْأَحْبَارِ وَٱلرُّهْبَانِ لَيَأْكُلُونَ
أَمْوَٰلَ ٱلنَّاسِ بِٱلْبَـٰطِلِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۗ وَٱلَّذِينَ يَكْنِزُونَ ٱلذَّهَبَ وَٱلْفِضَّةَ وَلَا يُنفِقُونَهَا فِى
سَبِيلِ ٱللَّهِ فَبَشِّرْهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣٤﴾ يَوْمَ يُحْمَىٰ عَلَيْهَا فِى نَارِ جَهَنَّمَ فَتُكْوَىٰ بِهَا جِبَاهُهُمْ وَجُنُوبُهُمْ
وَظُهُورُهُمْ ۖ هَـٰذَا مَا كَنَزْتُمْ لِأَنفُسِكُمْ فَذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْنِزُونَ ﴿٣٥﴾ إِنَّ عِدَّةَ ٱلشُّهُورِ عِندَ ٱللَّهِ ٱثْنَا
عَشَرَ شَهْرًا فِى كِتَـٰبِ ٱللَّهِ يَوْمَ خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ مِنْهَآ أَرْبَعَةٌ حُرُمٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ ۚ فَلَا تَظْلِمُوا۟
فِيهِنَّ أَنفُسَكُمْ ۚ وَقَـٰتِلُوا۟ ٱلْمُشْرِكِينَ كَآفَّةً كَمَا يُقَـٰتِلُونَكُمْ كَآفَّةً ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣٦﴾

ve gümüşü yığıp da Allah yolunda infak etmeyenleri (malının zekâtını vermeyenleri kıyamet günündeki) **çok acı veren bir azapla müjdele!**

35- O yığdıkları altın ve gümüşler cehennem ateşinde kızdırıldığı gün onlarla alınları, yanları ve sırtları dağlanacaktır. (Sonra da onlara şöyle denilecektir) **“İşte bu,** (hakkını vermeyip) **kendi nefisleriniz için yığdığınız şeylerin cezasıdır, tadın onu!”**

36- Muhakkak ki Allah’ın hükmü ve şeriatine göre ayların sayısı, Allah’ın gökleri ve yeri yarattığı günden beri Levhi’l Mahfuz’da on ikidir. Bunlardan dördü (zilkade, zilhicce, muharrem ve receb) **haram aylardır. İşte bu** (dört ayın haram kılınması hakkındaki) **hüküm, doğru** (hiçbir eğriliği olmayan) **dinin hükmüdür** (haram ayların yerini istediğiniz gibi değiştiremezsiniz)**. Bu aylarda** (Allah’ın koyduğu yasağı çiğneyerek) **nefislerinize zulmetmeyin! Müşrikler size karşı nasıl topyekûn savaşıyorlarsa siz de onlara karşı topyekûn savaşın. Ve bilin ki Allah, muttakilerle** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlarla) **beraberdir** (onlara yardım edip muzaffer kılacaktır)**.**

26- (Huneyn Savaşının başındaki bu hezimetten) **Sonra Allah, rasulünün ve mu’minlerin üzerine sekînetini** (mutmainlik, huzur ve sebat) **indirdi. Ve görmediğiniz erler** (melekler) **indirdi. Ve** (Allah’ın tevhidini, rasulünü ve Kur’ân’ı) **inkâr edenleri** (bir kısmını öldürüp helak ederek, bir kısmını da esaret altına sokarak) **azaba uğrattı. İşte, kâfirlerin** (hakkı inkâr edip rasullere ve mu’minlere savaş açanların) **cezası budur!**

27- Sonra savaşın ardından Allah, (küfür ve şirklerinden tevbe eden müşriklerden) **dilediği kimselerin** (tevbesinde ihlaslı olanların) **tevbesini kabul eder. Ve Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

28- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Muhakkak ki müşrikler** (Allah’a şirk koştukları için inanç ve düşünce bakımından manevi olarak) **pistir. Artık bu seneden sonra Mescid-i Haram’a** (hac, umre, tavaf ya da kendilerine has ibadetlerini yapmak için) **yaklaşmasınlar. Eğer** (müşriklerin Mescid-i Haram’a gelirken getirdikleri yiyeceklerin artık gelmemesi sebebiyle) **geçim sıkıntısına düşmekten korkup endişe ederseniz bilin ki Allah, dilerse fazlından vererek** (bol lütuf ve ikramıyla) **sizi zengin kılar** (müşriklere muhtaç bırakmaz)**. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kimlerin zengin kimlerin fakir olacağını, kullarının maslahatına olan hükümleri ve gizli olsun aşikâr olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

29- Ey iman edenler! Allah’a iman etmeyen (O’nu her türlü noksan sıfattan tenzih etmeyip zatında, sıfatlarında, fiillerinde birlemeyen ve her türlü şirkten temizlenmeyen)**, ahiret gününe** (insanların öldükten sonra hesaba çekileceklerine ve dünyadaki amellerine göre cennete ya da cehenneme gireceklerine) **inanmayan, Allah’ın** (Kur’ân’da) **ve rasulünün** (sahih sünnette) **haram kıldığı şeyleri haram kabul etmeyen ve hak dine** (İslam şeriatine) **boyun eğmeyen kitap ehliyle** (Yahudi ve Hristiyanlarla)**, zelil ve boyun eğmiş bir şekilde kendi elleriyle** (size) **cizye verinceye kadar savaşın!**

30- (Yahudi ve Hristiyanlar şirke düşmüşlerdir.) **Yahudiler, “Uzeyr Allah’ın oğludur.” dediler, Hristiyanlar da “Mesih** (İsa) **Allah’ın oğludur.” dediler. İşte bu sözler, onların kendi ağızlarıyla uydurdukları** (hiçbir delile dayanmayan ve iftira olan) **sözlerdir. Onların bu sözleri,** (“Melekler Allah’ın kızlarıdır.” diyen) **daha önceki kâfirlerin sözlerine benzemektedir. Allah onları** (bu iftiralarından dolayı) **helak etsin! Onlar nasıl da haktan ayrılıp bâtılın peşine düşüyorlar?!**

31- Yahudiler hahamlarını (bilginlerini)**, Hristiyanlar ise rahiplerini** (Allah’ın helalini haram, haramını helal kıldıklarında onlara itaat ederek) **Allah’tan başka rabler edindiler. Hristiyanlar, Meryem oğlu Mesih’i** (İsa’yı) **de ilah edindiler. Oysa onlar, Allah** (ve gönderdiği İsa dâhil bütün rasuller) **tarafından sadece tek olan Allah’a ibadet etmekle ve O’ndan başka hiçbir şeye ibadet etmemekle emrolunmuşlardı. O’ndan başka ibadete layık ilah yoktur. O, onların ortak koştuklarından münezzehtir** (her türlü noksan sıfattan beridir, hiçbir konuda benzeri yoktur; zatında, sıfatlarında, fiillerinde tektir ve ibadeti hak eden sadece O’dur)**.**

32- (Allah’a layık olmayan şeyler isnat eden ve Allah’ın şeriatini uygulamaktan yüz çeviren) **Kâfirler, Allah’ın nurunu** (O’nun hakkı ve bâtılı apaçık gösteren tevhid dinini) **ağızlarıyla** (delilsiz uydurma sözler ve iftiralarla) **söndürmek** (ortadan kaldırmak) **isterler fakat Allah bunu istemez ve nurunu elbette tamamlayacaktır** (tevhid dinini kıyamete kadar baki; bütün din, düşünce ve ideolojilerden hüccetle hep üstün kılacaktır)**, kâfirler istemeseler bile** (Allah’ın dinini yok etmek için ellerinden gelen bütün çabayı sarf etseler bile Allah’ın dilediği mutlaka olacaktır)**.**

33- O (rabbiniz olan Allah)**, rasulünü hidayet** (dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmede yol gösterici olan Kur’ân) **ile ve hak din** (kıyamete kadar geçerli ve baki kalacak olan, dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmeyi sağlayan, mükemmel ve yegâne hükümleri ihtiva eden bir şeriat) **ile bütün dinlere** (düşünce ve ideolojilere hücceti ve adaletiyle) **üstün gelmesi için gönderendir. Müşrikler bundan hoşlanmasalar** (ve onu yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yapsalar) **bile…**

34- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Biliniz ki haham ve papazların birçoğu, insanların mallarını** (hüküm verirken rüşvet alma ve kendi yazdıkları şeylerin Allah katından olduğunu söyleme gibi) **haksız yollarla alır ve** (insanları) **Allah’ın** (hak olan tevhid) **dinine girmekten engellerler. Ey rasulüm! Altın**

إِنَّمَا ٱلنَّسِىٓءُ زِيَادَةٌ فِى ٱلْكُفْرِ ۖ يُضَلُّ بِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يُحِلُّونَهُۥ عَامًا وَيُحَرِّمُونَهُۥ عَامًا لِّيُوَاطِـُٔوا۟ عِدَّةَ
مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ فَيُحِلُّوا۟ مَا حَرَّمَ ٱللَّهُ ۚ زُيِّنَ لَهُمْ سُوٓءُ أَعْمَٰلِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٣٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ مَا لَكُمْ إِذَا قِيلَ لَكُمُ ٱنفِرُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ٱثَّاقَلْتُمْ إِلَى ٱلْأَرْضِ ۚ أَرَضِيتُم بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا مِنَ
ٱلْءَاخِرَةِ ۚ فَمَا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٣٨﴾ إِلَّا تَنفِرُوا۟ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَيَسْتَبْدِلْ
قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَلَا تَضُرُّوهُ شَيْـًٔا ۗ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ إِلَّا تَنصُرُوهُ فَقَدْ نَصَرَهُ ٱللَّهُ إِذْ أَخْرَجَهُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ثَانِىَ ٱثْنَيْنِ إِذْ هُمَا فِى ٱلْغَارِ إِذْ يَقُولُ لِصَٰحِبِهِۦ لَا تَحْزَنْ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَنَا ۖ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ
سَكِينَتَهُۥ عَلَيْهِ وَأَيَّدَهُۥ بِجُنُودٍ لَّمْ تَرَوْهَا وَجَعَلَ كَلِمَةَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلسُّفْلَىٰ ۗ وَكَلِمَةُ ٱللَّهِ هِىَ ٱلْعُلْيَا ۗ
وَٱللَّهُ عَزِيزٌ حَكِيمٌ ﴿٤٠﴾ ٱنفِرُوا۟ خِفَافًا وَثِقَالًا وَجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ
لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ لَوْ كَانَ عَرَضًا قَرِيبًا وَسَفَرًا قَاصِدًا لَّٱتَّبَعُوكَ وَلَٰكِنۢ بَعُدَتْ عَلَيْهِمُ ٱلشُّقَّةُ ۚ
وَسَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَوِ ٱسْتَطَعْنَا لَخَرَجْنَا مَعَكُمْ يُهْلِكُونَ أَنفُسَهُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٤٢﴾ عَفَا ٱللَّهُ
عَنكَ لِمَ أَذِنتَ لَهُمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَكَ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ وَتَعْلَمَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٤٣﴾ لَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ
بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلْمُتَّقِينَ ﴿٤٤﴾ إِنَّمَا يَسْتَـْٔذِنُكَ ٱلَّذِينَ لَا
يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ وَٱرْتَابَتْ قُلُوبُهُمْ فَهُمْ فِى رَيْبِهِمْ يَتَرَدَّدُونَ ﴿٤٥﴾ * وَلَوْ أَرَادُوا۟ ٱلْخُرُوجَ لَأَعَدُّوا۟
لَهُۥ عُدَّةً وَلَٰكِن كَرِهَ ٱللَّهُ ٱنۢبِعَاثَهُمْ فَثَبَّطَهُمْ وَقِيلَ ٱقْعُدُوا۟ مَعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ﴿٤٦﴾ لَوْ خَرَجُوا۟ فِيكُم مَّا زَادُوكُمْ
إِلَّا خَبَالًا وَلَأَوْضَعُوا۟ خِلَٰلَكُمْ يَبْغُونَكُمُ ٱلْفِتْنَةَ وَفِيكُمْ سَمَّٰعُونَ لَهُمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٧﴾

kim kılma gayesiyle yapılan) **cihadı terk etmek için izin isteyenler; ancak Allah'a** (gerçek manada) **iman etmeyenler, ahiret gününe** (insanların öldükten sonra diriltilip dünyada yaptıklarından hesap sorulacağına) **inanmayanlar ve kalplerinde** (din konusunda) **şüphe olanlardır. İşte onlar, hak din konusunda devamlı şüphe içinde ve ne yaptığını bilmez hâldedirler** (bundan dolayı hidayete ulaşamazlar)**.**

46- Ve ey rasulüm! (Cihada çıkmamak için bahane uyduran) **Münafıklar, aslında cihada katılmayı hiç istememişlerdir. Eğer onlar gerçekten cihada katılma niyetinde olsaydılar** (sundukları mazeretten önce) **muhakkak cihad için gereken hazırlıkları yapmaya başlarlardı. Fakat Allah onların sizinle beraber** (cihada çıktıklarında size fayda değil zarar vereceğini bildiği için) **cihada çıkmalarını istemedi ve onları cihaddan alıkoydu. Onlara** (şeytan ve yandaşları tarafından)**, "Oturanlarla** (çocuk, kadın, hasta ve yaşlı olanlarla) **birlikte siz de oturun!" denildi** (onlar da bundan hoşlanıp hemen icabet ettiler)**.**

47- (Ey ihlaslı mu'minler! Biliniz ki münafıkların sizinle beraber cihada çıkmaları sizin için hayırlı değildir.) **Onlar sizinle birlikte cihada çıkarlarsa bozgunculuktan başka bir katkıları olmaz ve aranızda** (bâtıl fikir ve ameller yayarak) **ihtilaf ve fitne çıkarırlar. Ve unutmayın ki aranızda** (gerçek yüzlerini bilmedikleri için) **onları dinleyip sözlerini kabul eden zayıf Müslümanlar da vardır** (onlar, münafıkların söylediği yalanları doğru kabul edip yayar ve aranızda ihtilaf ve fitneye sebep olurlar). **Muhakkak ki Allah, zalimleri** (İslam'ın yok olması ve Müslümanları fitneye düşürüp birliklerinin bozulması için çalışanları) **çok iyi bilir** (onlara gereken cezayı verecektir)**.**

37- Muhakkak ki haram ayların yerlerini başka aylarla değiştirmek, kâfirlerin küfürlerine eklediği bir küfürdür. Kâfirler işte böyle yapmakla (şeytan tarafından) **saptırılmaktadırlar. O kâfirler, haram aylardan bazılarını bir yıl helal kılıp yerine helal olan başka bir ayı haram kılarlar, başka bir yıl ise haram ayların hepsini haram kılarlar. Haram aylardan birini helal kıldıklarında ise mutlaka yerine helal olan başka bir ayı haram kılarlar ki haram ayların sayısı değişmesin. Onlar bu şekilde Allah’ın haram kıldığı bir ayı helal kılarak Allah’ın hükmüne muhalefet etmektedirler. Yaptıkları bu kötü amel,** (şeytan tarafından) **kendilerine çekici ve süslü gösterilmiştir. Ve Allah, küfründe ısrar eden kâfirler topluluğunu hidayete erdirmez.**

38- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Size ne oldu ki “Allah yolunda** (İslam şeriatini hâkim kılmak için genç, yaşlı; zayıf, kuvvetli; fakir, zengin topyekûn) **cihada çıkın!” denildiğinde yere çakılmış gibi ağırdan aldınız** (ve evinizde rahat bir şekilde kalmaya meylettiniz)**?! Yoksa** (geçici olan) **dünya hayatını** (metaını, rahatını ve mutluluğunu baki olan) **ahirete tercih mi ettiniz?! Bilin ki dünya hayatının metaı, ahiret hayatının metaına nazaran çok az ve değersiz bir şeydir.**

39- (Ey mu’minler!) **Eğer** (gerçek mazeretiniz olmaksızın) **cihad emrine icabet etmezseniz biliniz ki Allah sizi** (dünyada düşmanınız karşısında zelil ederek cezalandırır, ahirette ise) **çok acı verici bir azaba uğratır ve sizi bırakıp yerinize** (Allah’ın emrine tam manasıyla itaat eden ve Allah yolunda cihad etmekten kaçınmayan) **başka bir kavim getirir. Ve bilin ki** (Allah’ın emrine muhalefet etmekle) **O’na hiçbir zarar veremezsiniz** (çünkü O her şeyden müstağnidir, siz dâhil her şey O’na muhtaçtır) **ve Allah her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz, siz olmadan da dinini ve rasulünü muzaffer kılmaya kadirdir)**.**

40- (Ey iman edenler!) **Eğer ona** (rasulüme) **yardım etmezseniz** (cihad çağrısına icabet etmezseniz) **bilin ki** (bu önemli değil) **Allah ona yardım eder. Hatırlayın; kâfirler onu** (Mekke’den) **çıkmak zorunda bıraktıklarında ve o, mağarada** (Sevr’de gizlenen) **iki kişiden biri iken de Allah ona** (rasulüne) **yardım etmişti. Hani** (Ebu Bekir, mağarada gizlenirken kendilerine yaklaşan kâfirlerin rasulümüze zarar vermesinden endişelendiğinde) **rasulümüz, arkadaşına** (Ebu Bekir’e), **“Üzülme, muhakkak ki Allah bizimle beraberdir** (bize yardım edecektir)**.” demişti ve Allah onun üzerine sekînet** (mutmainlik ve güven hâli) **indirerek görmediğiniz erlerle** (meleklerle) **onu desteklemişti. Böylece kâfirlerin kelimesini** (küfür ve şirk dini ile onların çağırdıkları şeyleri) **alçak kıldı, Allah’ın kelimesini** (tevhid dinini ve La ilahe illallah çağrısını) **ise üstün** (galip) **kıldı. Ve bilin ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

41- Ey iman edenler! Hafif (genç, zengin, kuvvetli veya ferahlıkta) **olsanız da ağırlıklı** (yaşlı, fakir, zayıf veya darlıkta) **olsanız da** (memleketiniz dışında cihad için seferberlik ilan edildiğinde) **cihad çağrısına icabet edin ve hem mallarınızla hem canlarınızla Allah yolunda** (O’nun şeriatini hâkim kılmak için) **cihad edin! İşte böyle yapmanız sizin için** (hem dünyada hem de ahirette) **hayırlıdır, eğer bilirseniz** (ki bilmeniz gerekir, bu amele sımsıkı sarılın)**.**

42- Ey rasulüm! Senin çağırdığın şey; nefsin hoşuna giden dünya metaını elde etmek veya kolay, meşakkatsiz ve yakın bir yere gitmek için olsaydı (cihada çıkmamak için mazeretler ileri süren) **o münafıklar mutlaka sana tâbi olurlardı. Fakat yolculuk onlara uzun ve meşakkatli geldi** (bu sebeple sana tâbi olmadılar)**. Onlar** (siz savaştan döndükten sonra) **Allah adına yemin ederek şöyle diyeceklerdir: “Eğer savaşa çıkma imkânımız olsaydı mutlaka sizinle beraber savaşa çıkardık.” Onlar** (Allah adına yalan yere yemin ederek ve cihada katılmayarak) **nefislerini helake sürüklemektedirler. Ve Allah, onların** (yeminlerinde) **yalancı olduklarını bilir.**

43- Ey rasulüm! Allah seni affetti. Fakat doğru söyleyenler ile yalan söyleyenler sana belli oluncaya kadar niçin araştırmadan (savaşa katılmama konusunda) **her izin isteyene izin verdin?**

44- Ey rasulüm! Bil ki Allah’a (gerçek manada) **iman edenler ve ahiret gününe** (insanların öldükten sonra diriltilip dünyada yaptıklarından hesap sorulacağına) **inananlar, malları ve canlarıyla** (Allah’ın şeriatini hâkim kılma gayesiyle) **cihad etmekten geri kalmak için senden asla izin istemezler** (çünkü bu, onlara uygun bir amel değildir)**. Ve Allah, muttakileri** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **çok iyi bilendir** (onlara hak ettikleri mükâfaatı verecektir)**.**

45- Ey rasulüm! Senden (Allah’ın şeriatini hâ-

لَقَدِ ٱبْتَغَوُا۟ ٱلْفِتْنَةَ مِن قَبْلُ وَقَلَّبُوا۟ لَكَ ٱلْأُمُورَ حَتَّىٰ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَظَهَرَ أَمْرُ ٱللَّهِ وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٤٨﴾
وَمِنْهُم مَّن يَقُولُ ٱئْذَن لِّى وَلَا تَفْتِنِّىٓ ۚ أَلَا فِى ٱلْفِتْنَةِ سَقَطُوا۟ ۗ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٩﴾ إِن
تُصِبْكَ حَسَنَةٌ تَسُؤْهُمْ ۖ وَإِن تُصِبْكَ مُصِيبَةٌ يَقُولُوا۟ قَدْ أَخَذْنَآ أَمْرَنَا مِن قَبْلُ وَيَتَوَلَّوا۟ وَّهُمْ فَرِحُونَ ﴿٥٠﴾ قُل
لَّن يُصِيبَنَآ إِلَّا مَا كَتَبَ ٱللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَىٰنَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَآ
إِلَّآ إِحْدَى ٱلْحُسْنَيَيْنِ ۖ وَنَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَن يُصِيبَكُمُ ٱللَّهُ بِعَذَابٍ مِّنْ عِندِهِۦٓ أَوْ بِأَيْدِينَا ۖ
فَتَرَبَّصُوٓا۟ إِنَّا مَعَكُم مُّتَرَبِّصُونَ ﴿٥٢﴾ قُلْ أَنفِقُوا۟ طَوْعًا أَوْ كَرْهًا لَّن يُتَقَبَّلَ مِنكُمْ إِنَّكُمْ كُنتُمْ
قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٣﴾ وَمَا مَنَعَهُمْ أَن تُقْبَلَ مِنْهُمْ نَفَقَٰتُهُمْ إِلَّآ أَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَبِرَسُولِهِۦ وَلَا يَأْتُونَ
ٱلصَّلَوٰةَ إِلَّا وَهُمْ كُسَالَىٰ وَلَا يُنفِقُونَ إِلَّا وَهُمْ كَٰرِهُونَ ﴿٥٤﴾ فَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُهُمْ ۚ إِنَّمَا
يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُعَذِّبَهُم بِهَا فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ إِنَّهُمْ
لَمِنكُمْ وَمَا هُم مِّنكُمْ وَلَٰكِنَّهُمْ قَوْمٌ يَفْرَقُونَ ﴿٥٦﴾ لَوْ يَجِدُونَ مَلْجَـًٔا أَوْ مَغَٰرَٰتٍ أَوْ مُدَّخَلًا لَّوَلَّوْا۟
إِلَيْهِ وَهُمْ يَجْمَحُونَ ﴿٥٧﴾ وَمِنْهُم مَّن يَلْمِزُكَ فِى ٱلصَّدَقَٰتِ فَإِنْ أُعْطُوا۟ مِنْهَا رَضُوا۟ وَإِن لَّمْ يُعْطَوْا۟
مِنْهَآ إِذَا هُمْ يَسْخَطُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَوْ أَنَّهُمْ رَضُوا۟ مَآ ءَاتَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَقَالُوا۟ حَسْبُنَا ٱللَّهُ سَيُؤْتِينَا ٱللَّهُ
مِن فَضْلِهِۦ وَرَسُولُهُۥٓ إِنَّآ إِلَى ٱللَّهِ رَٰغِبُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ إِنَّمَا ٱلصَّدَقَٰتُ لِلْفُقَرَآءِ وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱلْعَٰمِلِينَ
عَلَيْهَا وَٱلْمُؤَلَّفَةِ قُلُوبُهُمْ وَفِى ٱلرِّقَابِ وَٱلْغَٰرِمِينَ وَفِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ ۖ فَرِيضَةً مِّنَ ٱللَّهِ ۗ
وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٦٠﴾ وَمِنْهُمُ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلنَّبِىَّ وَيَقُولُونَ هُوَ أُذُنٌ ۚ قُلْ أُذُنُ خَيْرٍ لَّكُمْ يُؤْمِنُ
بِٱللَّهِ وَيُؤْمِنُ لِلْمُؤْمِنِينَ وَرَحْمَةٌ لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ ۚ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ رَسُولَ ٱللَّهِ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦١﴾

kimlere verileceği konusunda) **Allah'ın** (zenginler üzerine) **farz kıldığı bir haktır. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (zekâtın hangi vasıftaki kişilere verilmesi gerektiğini, kimlerin zekât vereceğini, kullarının maslahatına olan hükümleri ve gizli olsun aşikâr olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

61- Bazı münafıklar da (kendisiyle her konuşanı dinlediğini gördükleri için) **Allah'ın nebisine** (dilleriyle) **eziyet ederek "O, kulaktır." derler. Ey rasulüm! Sen onlara şöyle de: "O kulak,** (zahiren sözlerinizi kabul edip kalbinizdeki imansızlığı açığa vurmadığı ve zahiren müşrik ve kâfirlere yapılan muameleyi size yapmadığı için) **aslında sizin hakkınızda hayırlı bir kulaktır. O, Allah'a iman eder** (O'nun emirlerine göre hareket eder)**, ancak** (ihlaslı) **mu'minlerin sözüne gerçek manada inanır** (ve güvenir) **ve sizden iman edenler için bir rahmettir." Bilin ki Allah'ın rasulüne** (ne şekilde olursa olsun) **eziyet edenlere acıklı bir azap vardır.**

48- Ey rasulüm! Münafıklar (Tebuk Savaşından) **daha önce de aranızda hep fitne çıkarmak için hırsla çalışmışlardı. Sana zarar vermek** (Müslümanları din konusunda zarara uğratıp birliklerini bozmak) **için her türlü hile ve düzeni kurdular. Ta ki hak** (Allah'ın yardımı) **geldi ve münafıklar hoşlanmasalar da Allah'ın emri** (dini) **aziz ve muzaffer** (bâtıl ise yenilip zelil) **oldu.**

49- Onlardan (münafıklardan mazeret uydurarak) **şöyle diyen de vardır: "Bana** (savaştan geri kalmam için) **izin ver de** (düşmanların güzel kadınlarından dolayı) **fitneye** (günaha) **düşmeme sebep olma!" Onlar, zaten** (münafıklık yaparak günah ve şirke batıp çok büyük bir) **fitnenin içine düşmüşlerdir. Muhakkak ki cehennem** (bütün) **kâfirleri kuşatmıştır** (oradan asla çıkamayacaklardır)**.**

50- Ey rasulüm! Eğer sana (ve Müslümanlara) **bir iyilik** (zafer ve ganimet) **isabet ederse onlar** (münafıklar) **bundan hiç hoşlanmayıp üzülürler. Eğer sana** (ve Müslümanlara) **bir musibet isabet ederse** (ölüm, yaralanma, sıkıntı, açlık gibi) **"İyi ki biz daha önceden** (uyanık davranıp) **tedbirimizi almışız** (ve sizinle gelmemişiz)**." derler. Sonra da sizden yüz çevirip sevinçle** (ve böbürlenerek) **evlerine dönerler.**

51- (Ey rasulüm! Münafıklara) **De ki: "Allah'ın bizim için takdir ettiği şeyden başkası asla başımıza gelmez. O, bizim mevlamızdır** (dostumuz, yardımcımız ve tek sığınağımızdır; O bize yeter)**, öyleyse mu'minler** (mu'min olduğunu iddia edenler) **yalnız Allah'a tevekkül etsinler** (O'na iman edip bütün işlerinde O'na güvensinler ve başlarına gelen her musibete O'nun takdiriyle olduğunu bilerek sabretsinler)**."**

52- Ey rasulüm! (Başınıza gelen musibetlerden dolayı sevinen kâfirlere ve münafıklara) **De ki: "Siz, bizim başımıza ancak iki iyilikten** (şehadet ya da zaferden) **birinin gelmesini beklemektesiniz. Biz de Allah'ın ya kendi katından indirdiği bir azapla ya da bizim elimizle** (öldürerek veya esir alarak) **sizi cezalandırmasını beklemekteyiz. Haydi bekleyin, biz de sizinle beraber beklemekteyiz!"**

53- (Ey rasulüm! Münafıklara) **De ki: "Mallarınızı** (Müslümanların menfaati için) **isteyerek veya istemeyerek infak edin,** (kalplerinizde Allah, rasulü ve ona inen Kur'ân hakkında şüpheler bulunduğu müddetçe) **kesinlikle sizden kabul edilmeyecektir. Çünkü sizler,** (Allah'a gerektiği şekilde iman etmeyen ve günahta aşırı giden) **fasık kimselersiniz."**

54- Münafıkların yaptığı infakın (ahiret gününde) **onlardan kabul edilmesini engelleyen sebep ise onların Allah'a gerçek manada iman etmemeleri, gönderdiği rasulü tasdik etmemeleri, namaza tembel tembel** (sadece Müslümanları kandırmak için) **kalkmaları ve mallarını** (ahiret sevabını umdukları için değil, mecburiyetten dolayı) **istemeye istemeye infak etmeleridir.**

55- Ey rasulüm! Ne mallarının ne de çocuklarının çokluğunun onların (kâfir ve münafıkların) **yararına olduğunu zannetme! Muhakkak ki Allah bunlarla** (yorgunluk, üzüntü, keder, endişe ve hastalık vererek) **dünya hayatında onlara azap etmek ister, ta ki canları kâfir olarak çıksın** (ve böylece ahirette ebedi azaba uğratılsınlar)**.**

56- Üstelik Allah'a yemin ederek kesinlikle sizin gibi inandıklarını söylerler. Biliniz ki onlar (zahiren sizin gibi iman ettiklerini söyleseler bile kalpleriyle) **sizin gibi inanmış değillerdir; ancak** (kendilerine müşrik hükmü verilip zarara uğratılmaktan) **şiddetle korktukları için böyle davranırlar.**

57- Münafıklar (sizden kurtulmak için) **eğer sığınılacak bir yer veya barınılacak mağaralar ya da girilecek bir delik bulsalardı mutlaka koşarak oraya giderlerdi.**

58- Ve ey rasulüm! Münafıklardan bazıları, zekâtları dağıtma konusunda (adaletsiz davrandığını söyleyerek) **seni kınayıp ayıplamaktadır. Eğer onlara zekâttan pay verilirse razı olurlar** (ve şikâyetlenmekten vazgeçerler)**, zekâttan pay verilmezse hoşlanmayıp kızgınlık gösterirler.**

59- Ve eğer onlar (zekâtları dağıtma konusunda seni adaletsizlikle itham edip kınayanlar) **Allah'ın kendilerine farz kıldığı paya ve rasulünün kendilerine verdiği miktara razı olsalardı ve** (sizi kınamak yerine) **"Allah bize yeter; Allah bize fazlından bol ikramıyla verecektir, rasulü de Allah'ın kendisine vereceği şeylerden verecektir. Muhakkak ki biz** (dünya metaını değil) **Allah'ın fazlını, keremini, rızasını ve bağışlamasını isteriz." deselerdi elbette onlar için** (dünya ve ahirette) **daha hayırlı olurdu.**

60- Bilin ki sadakalar (farz olan zekât ve fıtır sadakası) **sadece fakirlere, miskinlere, zekât memurlarına** (zekâtı toplama, hesap etme, koruma, nakletme ve dağıtma işiyle görevli kişilere)**, kalpleri** (İslam'a) **ısındırılmak istenen kişilere,** (hürriyetini satın alma konusunda efendisiyle anlaşma yapmış olan) **kölelere,** (meşru olan şeyler yapmak için veya insanların arasını ıslah etmek için borç alıp da hiç malı olmadığı için ödeyemeyen) **borçlulara,** (İslam şeriatini hâkim kılmak için) **Allah yoluna ve** (zengin olsa bile memleketine dönme imkânı olmayan) **yolda kalmışlara verilir. İşte bu,** (zekâtın

يَحۡلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمۡ لِيُرۡضُوكُمۡ وَٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَحَقُّ أَن يُرۡضُوهُ إِن كَانُواْ مُؤۡمِنِينَ ﴿٦٢﴾ أَلَمۡ يَعۡلَمُوٓاْ
أَنَّهُۥ مَن يُحَادِدِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَأَنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدٗا فِيهَاۚ ذَٰلِكَ ٱلۡخِزۡيُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿٦٣﴾ يَحۡذَرُ
ٱلۡمُنَٰفِقُونَ أَن تُنَزَّلَ عَلَيۡهِمۡ سُورَةٞ تُنَبِّئُهُم بِمَا فِي قُلُوبِهِمۡۚ قُلِ ٱسۡتَهۡزِءُوٓاْ إِنَّ ٱللَّهَ مُخۡرِجٞ مَّا تَحۡذَرُونَ
﴿٦٤﴾ وَلَئِن سَأَلۡتَهُمۡ لَيَقُولُنَّ إِنَّمَا كُنَّا نَخُوضُ وَنَلۡعَبُۚ قُلۡ أَبِٱللَّهِ وَءَايَٰتِهِۦ وَرَسُولِهِۦ كُنتُمۡ تَسۡتَهۡزِءُونَ
﴿٦٥﴾ لَا تَعۡتَذِرُواْ قَدۡ كَفَرۡتُم بَعۡدَ إِيمَٰنِكُمۡۚ إِن نَّعۡفُ عَن طَآئِفَةٖ مِّنكُمۡ نُعَذِّبۡ طَآئِفَةَۢ بِأَنَّهُمۡ كَانُواْ
مُجۡرِمِينَ ﴿٦٦﴾ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتُ بَعۡضُهُم مِّنۢ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمُنكَرِ وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمَعۡرُوفِ
وَيَقۡبِضُونَ أَيۡدِيَهُمۡۚ نَسُواْ ٱللَّهَ فَنَسِيَهُمۡۚ إِنَّ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ هُمُ ٱلۡفَٰسِقُونَ ﴿٦٧﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ
وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡكُفَّارَ نَارَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَاۚ هِيَ حَسۡبُهُمۡۚ وَلَعَنَهُمُ ٱللَّهُۖ وَلَهُمۡ عَذَابٞ مُّقِيمٞ ﴿٦٨﴾
كَٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُمۡ كَانُوٓاْ أَشَدَّ مِنكُمۡ قُوَّةٗ وَأَكۡثَرَ أَمۡوَٰلٗا وَأَوۡلَٰدٗا فَٱسۡتَمۡتَعُواْ بِخَلَٰقِهِمۡ فَٱسۡتَمۡتَعۡتُم
بِخَلَٰقِكُمۡ كَمَا ٱسۡتَمۡتَعَ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِكُم بِخَلَٰقِهِمۡ وَخُضۡتُمۡ كَٱلَّذِي خَاضُوٓاْۚ أُوْلَٰٓئِكَ حَبِطَتۡ
أَعۡمَٰلُهُمۡ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡخَٰسِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمۡ يَأۡتِهِمۡ نَبَأُ ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلِهِمۡ قَوۡمِ نُوحٖ وَعَادٖ
وَثَمُودَ وَقَوۡمِ إِبۡرَٰهِيمَ وَأَصۡحَٰبِ مَدۡيَنَ وَٱلۡمُؤۡتَفِكَٰتِۚ أَتَتۡهُمۡ رُسُلُهُم بِٱلۡبَيِّنَٰتِۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظۡلِمَهُمۡ
وَلَٰكِن كَانُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ يَظۡلِمُونَ ﴿٧٠﴾ وَٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۚ يَأۡمُرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ
وَيَنۡهَوۡنَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَيُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَيُطِيعُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓۚ أُوْلَٰٓئِكَ سَيَرۡحَمُهُمُ
ٱللَّهُۗ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٧١﴾ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ
خَٰلِدِينَ فِيهَا وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةٗ فِي جَنَّٰتِ عَدۡنٖۚ وَرِضۡوَٰنٞ مِّنَ ٱللَّهِ أَكۡبَرُۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ
﴿٧٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٧٣﴾

lede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir), (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

72- Allah (gerçek manada iman eden) **mu'min erkeklere ve mu'min kadınlara; sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan ve içinde ebedi olarak kalacakları** (nimetleri hiç bitmeyen ve eksilmeyen) **cennetleri, Adn cennetlerinde inşa edilmiş güzel meskenleri ve** (hepsinden daha üstünü) **Allah'ın rızasını** (elde etmeyi) **vâdetmiştir. İşte bunları elde etmek, en büyük kazançtır.**

73- Ey Allah'ın nebisi! Kâfirlere karşı (silahla), **münafıklara karşı** (hüccet ve sert tavırla) **cihad et! Ve onlara hiç yumuşaklık göstermeksizin hep sert davran! Sonunda onların varacağı yer cehennemdir, orası ne kötü bir sondur!**

62- Ey iman edenler! Münafıklar, (sizden çok korkmaları sebebiyle) **kendilerinden razı olmanız için** (sizin gibi iman ettiklerine ve rasul aleyhine kötü sözler söylemediklerine dair) **Allah’a yemin ederler. Onlar gerçek manada mu’min olsalardı asıl yapılması gerekenin** (şirki, küfrü, nifakı terk edip zahiren ve bâtınen iman ederek ve salih amel işleyerek) **Allah’ı ve rasulünü razı etmek için çalışmak olduğunu bilirlerdi.**

63- Onlar hâlâ, Allah’a ve rasulüne karşı haddi aşıp düşman olan kimse için (ahiret gününde) **ceza olarak içinde ebedi kalacağı cehennem ateşi olduğunu bilmediler mi?! İşte böyle cezalandırılmak en büyük zillet ve alçaklıktır!**

64- Münafıklar, kalplerinde olanı (küfürlerini ve Müslümanlara olan kinlerini) **mu’minlere haber verecek bir surenin inmesinden korkuyorlar. Ey rasulüm! De ki: “Alay edin bakalım! Muhakkak ki Allah, korktuğunuz şeyi açığa çıkaracaktır.”**

65- Ve ey rasulüm! (Seninle ve Kur’ân’la alay edip etmedikleri konusunda) **Onlara soracak olsan mazeret olarak muhakkak şöyle derler: “Yemin olsun ki biz,** (alay kastıyla değil) **sadece** (uzun yol yorgunluğunu gidermek için) **eğlenip oynuyorduk.” De ki: “Allah’la, ayetleriyle ve rasulüyle mi alay ediyordunuz?!”**

66- “Özür beyan etmeyin! Muhakkak ki (zahiri) **imanınızdan sonra küfrünüzü açığa çıkardınız.** (İhlasla tevbe ettikleri için) **İçinizden bir kısmını** (ahiret gününde) **affetsek bile bir kısmına azap edeceğiz. Çünkü onlar** (suç işleyip ihlasla tevbe etmemiş olan, nifak ve alaya hâlen gizlice devam eden) **mücrimlerdir.”**

67- Münafık erkekler ile münafık kadınlar (sizden değildir; onlar küfür, şirk ve nifak konusunda) **birbirlerine benzerler;** (insanlara) **münkeri** (küfrü, günahı ve güzel ahlaka zıt olan şeyleri) **emreder, maruftan** (gerçek imandan, şeriatin emirlerine itaatten ve güzel ahlaktan) **uzaklaştırıp nehyeder ve ellerini iyice sıkarlar** (Allah’ın razı olduğu yerlere infak etmekte cimrilik yaparlar)**. Onlar** (Allah’ın emirlerine uymayıp O’na itaati ve razı olduğu şeyleri terk ederek) **Allah’ı unutmuş oldular, bu sebeple Allah da onları unuttu** (onları hidayete muvaffak kılmadı, onlara rahmet etmedi, lütuf ve ikramda bulunmadı)**. Muhakkak ki münafıklar, fasıkların** (Allah’a itaatten uzaklaşıp bâtıl yolda yürümekte; küfür, şirk ve günah işlemekte ısrar edenlerin) **ta kendileridir!**

68- Allah, (tevbe etmedikleri müddetçe işledikleri küfür, şirk, nifak ve günahlar sebebiyle) **münafık erkeklere, münafık kadınlara ve kâfirlere** (ceza olarak) **içinde ebedi kalmak üzere cehennem ateşini vâdetmiştir. Cehennem ateşi,** (hak ettikleri şekilde cezalandırılmaları için) **onlara yeter. Ve Allah onlara lanet etmiştir** (rahmetinden uzaklaştırıp zelil kılmıştır) **ve onlar için hiç kesintiye uğramayan sürekli azap vardır.**

69- Ey münafıklar! (Küfür, hakkı yalanlama ve rasullerle alay etme konusunda) **Siz de sizden önceki** (helak edilen) **kâfirler gibisiniz. Ancak onlar kuvvetçe sizden daha üstün, mal ve evlatça da daha fazla idiler. Böylece onlar** (dünyanın nimet, lezzet ve şehvetlerinden) **nasiplerini aldılar, siz de sizden öncekilerin nasiplerini aldığı gibi** (Allah’ın takdir ettiği kadar) **nasiplerinizi almaktasınız ve sizden öncekilerin** (hakkı yalanlamaya, rasullerimize ve İslam dinine laf atmaya) **daldığı gibi siz de** (aynı şeylere) **dalmaktasınız. İşte bu sıfatlara sahip olanların yaptığı iyi amellerin sevabı dünyada ve ahirette boşa gitmiş ve onlar kaybedenlerden olmuşlardır** (eğer tevbe edip gerçek imana girmezseniz siz de onlar gibi hem dünyada hem de ahirette kaybedenlerden olursunuz)**.**

70- O münafıklara, (nebilerini yalanlayan) **önceki ümmetlerin başına gelen azap haberi ulaşmadı mı?! Nuh’un kavmi** (tufanla)**,** (Hud’un kavmi) **Âd** (şiddetli rüzgârla)**,** (Salih’in kavmi) **Semûd** (şiddetli çığlıkla)**, İbrahim’in kavmi** (nimetlerden mahrum kılınmakla, kralları Nemrut ise bir sivrisinekle)**,** (Şuayb’in kavmi) **Medyen halkı** (şiddetli sarsıntıyla) **ve altüst edilmek suretiyle Lut’un kavminin köyleri helake uğratıldı. Rasulleri onlara** (Allah tarafından gönderildiklerini ispat eden) **apaçık deliller** (mucize ve hüccetler) **getirmişti** (fakat onlar rasullerimizi yalanlayıp düşmanlık yaptılar, bunun üzerine Allah da onları ceza olarak dünyada helak etti)**. Bilin ki Allah** (onları cezalandırmakla) **asla onlara zulmetmiş değildir. Fakat onlar** (kendilerine Allah tarafından açık deliller geldikten sonra şirk, rasulü yalanlama ve hakka karşı gelme gibi cezayı gerektiren kötü ameller yaparak) **kendi nefislerine zulmetmişlerdir.**

71- Mu’min erkekler ile mu’min kadınlar da (aynı inanca sahip oldukları için dinde, dostluk ve yardımlaşmada) **birbirlerinin velileridir. İyiliği** (Allah’a ve rasulüne itaati ve Allah’ın razı olduğu her hayrı) **emredip kötülükten** (her türlü şirk ve günahtan) **sakındırırlar. Namazı** (rükün ve şartlarını yerine getirerek) **ikame eder ve zekâtı** (Allah’ın emrettiği şekilde) **verirler. Allah’a ve rasulüne de** (ihlasla) **itaat ederler. Allah, işte bu sıfatlara sahip olanları merhametine** (cennetine) **sokacaktır. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (her mese-

يَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ مَا قَالُوا۟ وَلَقَدْ قَالُوا۟ كَلِمَةَ ٱلْكُفْرِ وَكَفَرُوا۟ بَعْدَ إِسْلَٰمِهِمْ وَهَمُّوا۟ بِمَا لَمْ يَنَالُوا۟ ۚ وَمَا
نَقَمُوٓا۟ إِلَّآ أَنْ أَغْنَىٰهُمُ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ مِن فَضْلِهِۦ ۚ فَإِن يَتُوبُوا۟ يَكُ خَيْرًا لَّهُمْ ۖ وَإِن يَتَوَلَّوْا۟ يُعَذِّبْهُمُ ٱللَّهُ
عَذَابًا أَلِيمًا فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَمَا لَهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٧٤﴾ ۞ وَمِنْهُم مَّنْ عَٰهَدَ ٱللَّهَ
لَئِنْ ءَاتَىٰنَا مِن فَضْلِهِۦ لَنَصَّدَّقَنَّ وَلَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّآ ءَاتَىٰهُم مِّن فَضْلِهِۦ بَخِلُوا۟ بِهِۦ
وَتَوَلَّوا۟ وَّهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٧٦﴾ فَأَعْقَبَهُمْ نِفَاقًا فِى قُلُوبِهِمْ إِلَىٰ يَوْمِ يَلْقَوْنَهُۥ بِمَآ أَخْلَفُوا۟ ٱللَّهَ مَا وَعَدُوهُ وَبِمَا
كَانُوا۟ يَكْذِبُونَ ﴿٧٧﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُمْ وَأَنَّ ٱللَّهَ عَلَّٰمُ ٱلْغُيُوبِ ﴿٧٨﴾ ٱلَّذِينَ
يَلْمِزُونَ ٱلْمُطَّوِّعِينَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ فِى ٱلصَّدَقَٰتِ وَٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ إِلَّا جُهْدَهُمْ فَيَسْخَرُونَ مِنْهُمْ ۙ
سَخِرَ ٱللَّهُ مِنْهُمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ ٱسْتَغْفِرْ لَهُمْ أَوْ لَا تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ إِن تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَن
يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٨٠﴾ فَرِحَ ٱلْمُخَلَّفُونَ
بِمَقْعَدِهِمْ خِلَٰفَ رَسُولِ ٱللَّهِ وَكَرِهُوٓا۟ أَن يُجَٰهِدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَقَالُوا۟ لَا تَنفِرُوا۟
فِى ٱلْحَرِّ ۗ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا ۚ لَّوْ كَانُوا۟ يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ فَلْيَضْحَكُوا۟ قَلِيلًا وَلْيَبْكُوا۟ كَثِيرًا جَزَآءًۢ بِمَا
كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَإِن رَّجَعَكَ ٱللَّهُ إِلَىٰ طَآئِفَةٍ مِّنْهُمْ فَٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِلْخُرُوجِ فَقُل لَّن تَخْرُجُوا۟ مَعِىَ
أَبَدًا وَلَن تُقَٰتِلُوا۟ مَعِىَ عَدُوًّا ۖ إِنَّكُمْ رَضِيتُم بِٱلْقُعُودِ أَوَّلَ مَرَّةٍ فَٱقْعُدُوا۟ مَعَ ٱلْخَٰلِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَلَا تُصَلِّ
عَلَىٰٓ أَحَدٍ مِّنْهُم مَّاتَ أَبَدًا وَلَا تَقُمْ عَلَىٰ قَبْرِهِۦٓ ۖ إِنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ فَٰسِقُونَ ﴿٨٤﴾
وَلَا تُعْجِبْكَ أَمْوَٰلُهُمْ وَأَوْلَٰدُهُمْ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ أَن يُعَذِّبَهُم بِهَا فِى ٱلدُّنْيَا وَتَزْهَقَ أَنفُسُهُمْ وَهُمْ كَٰفِرُونَ
﴿٨٥﴾ وَإِذَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ أَنْ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَجَٰهِدُوا۟ مَعَ رَسُولِهِ ٱسْتَـْٔذَنَكَ أُو۟لُوا۟ ٱلطَّوْلِ مِنْهُمْ وَقَالُوا۟ ذَرْنَا
نَكُن مَّعَ ٱلْقَٰعِدِينَ ﴿٨٦﴾ رَضُوا۟ بِأَن يَكُونُوا۟ مَعَ ٱلْخَوَالِفِ وَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٨٧﴾

rına olduğunu zannetme. Muhakkak ki Allah bunlarla (yorgunluk, üzüntü, keder, endişe ve hastalık vererek) **dünya hayatında onlara azap etmek ister, ta ki canları kâfir olarak çıksın** (ve böylece ahirette ebedi azaba uğratılsınlar)**.**

86- Ve ey rasulüm! “Allah’a (gerektiği şekilde ihlasla) **iman edin ve rasulüyle birlikte** (Allah yolunda) **cihad edin!” diye emreden bir sure** (ayetler) **indiğinde, münafıklardan maddi durumu iyi olup cihada gücü yetenler** (cihada çıkmamak için) **senden izin isterler ve “Bizi cihada çıkmayanlarla beraber geride bırak!” derler.**

87- O münafıklar, (öyle zelil bir duruma düştüler ki) **cihada çıkmaktan aciz olanlarla** (kadın, yaşlı ve çocuklarla) **birlikte kalmaya razı oldular. Ve** (nifaklarında ısrar ettikleri için) **kalpleri de mühürlendi** (artık oraya ne bir hayır girer ne de oradan bir şer çıkar)**. İşte bundan dolayı onlar** (kendilerine söylenen hakkı ve yapılan nasihatleri) **artık anlamazlar.**

74- Ey rasulüm! Münafıklar, kendileri hakkında sana ulaşan (ayetlerimiz, rasulümüz ve mu'minler hakkında kötüleme ve alay içeren) **sözleri söylemediklerine dair Allah'a** (yalan yere) **yemin ederler. Bil ki onlar küfür sözleri söylediler ve zahiren Müslümanlıklarını belli ettikten sonra** (kalplerindeki) **küfürlerini ortaya çıkararak da zahiren küfre girdiler. Ayrıca onlar,** (İslam'a ve Rasul'e karşı büyük bir kin ve düşmanlık içinde oldukları için) **başaramadıkları bir şeye** (rasulümüze suikasta) **yeltendiler. Onlar, Allah lütfuyla ve rasulü** (ile mu'minler) **de elde ettiği mallarla kendilerini zenginleştirdiği için** (hoşnut olmaları gerekirken sırf hasetten dolayı) **senden öç almaya kalkıştılar. Eğer bu yaptıklarından vazgeçerlerse** (küfür, nifak ve düşmanlıktan ihlasla tevbe edip sana tâbi olurlarsa) **onlar için** (hem dünyada hem de ahirette) **hayırlı olur. Eğer** (kötü amellerinden tevbe etmekten ve ihlasla iman edip sana tâbi olmaktan) **yüz çevirirlerse Allah onları dünyada** (öldürerek veya esir kılarak) **ve ahirette** (cehennemin en dibine atarak) **çok acıklı bir azaba uğratır da yeryüzünde kendileri için ne** (bu azabı önleyecek) **bir veli ne de** (bu azaptan kurtaracak) **bir yardımcı bulabilirler.**

75- Onlardan (münafıklardan) **"Eğer Allah bize lütuf ve kereminden** (bol nimet) **verirse muhakkak biz de sadaka verir ve** (Allah'ın razı olduğu yerlere harcayan) **salih kimselerden oluruz." diyerek Allah'a söz verenler de vardır.**

76- Fakat Allah onlara lütuf ve kereminden (bol nimetler) **verince** (onları Allah'ın razı olduğu şekilde harcamayıp) **cimrilik yaparak** (Allah'ın emirlerinden) **yüz çevirip verdikleri sözde durmadılar.**

77- Onlar, Allah'a verdikleri sözü yerine getirmedikleri ve yalan söyledikleri için Allah da ceza olarak kıyamete kadar kalplerine nifak yerleştirdi.

78- Münafıklar, kalplerinde gizlediklerini (küfür, nifak, kin ve düşmanlıklarını)**, aralarında** (İslam'a, Rasul'e ve Müslümanlara elle ve dille zarar vermek için) **neler konuştuklarını ve gizli olan her şeyi** (en ince ayrıntısına kadar) **Allah'ın çok iyi bildiğini bilmiyorlar mı?!** (Allah onlara bu yaptıklarının hesabını mutlaka soracaktır.)

79- Münafıklar, (üzerlerine farz olmadığı hâlde) **bütün imkânlarını kullanarak güçleri yettiği kadar sadaka veren mu'minleri ayıplıyorlar ve** (az da olsa çok da olsa verdikleri sadakalardan dolayı) **onlarla alay ediyorlar. Allah onlara bu yaptıklarının cezasını elbette verecektir. Bilin ki münafıklar için** (ahiret gününde) **çok acıklı bir azap vardır.**

80- Ey rasulüm! Münafıkların bağışlanması için dua etsen de etmesen de fark etmez. Hatta onların bağışlanması için yetmiş defa (ya da daha fazla) **dua etsen bile Allah onları bağışlamayacaktır. Bunun sebebi; onların Allah'ı** (O'nun zatı, sıfatları ve fiillerindeki birliğini) **inkâr etmeleri ve rasulünü** (rasullüğünü ispat eden birçok deliller getirdiği hâlde) **tasdik etmemeleridir. Bilin ki Allah fasıklar topluluğuna** (küfürde, nifakta, Rasul ve mu'minlere düşmanlıkta, onlarla alay etmekte ve hakka karşı kulaklarını tıkamakta ısrar edenlere) **hidayet etmez** (onları hakka tâbi olmaya muvaffak kılmaz, çünkü bunu kendileri istememektedir)**.**

81- (Tebuk Gazvesine çıkmayıp Medine'de) **Geride kalan münafıklar, Rasulullah'ın ardında kalıp evlerinde oturdukları için sevindiler ve Allah yolunda** (İslam şeriatini hâkim kılmak için) **malları ve canlarıyla cihad etmekten hoşlanmadılar. Birbirlerine de** (cihaddan alıkoymak için) **"Bu sıcakta savaşa çıkmayın." dediler.** (Ey rasulüm! Onlara) **De ki: "Cehennemin sıcağı bundan daha şiddetlidir." Eğer akletseydiler** (cihada katılmadıklarından dolayı girecekleri cehennem ateşinin sıcaklığının daha şiddetli olduğunu) **bilirlerdi.**

82- (Cihaddan geri kalan) **Münafıklar** (fâni hayatta) **biraz daha gülsünler, sonunda** (baki hayatta) **çok ağlayacaklardır. Bunun sebebi,** (dünyada) **yaptıkları** (küfür, şirk, nifak, mu'minlere düşmanlık ve onlarla alay etme) **amelleridir.**

83- Ey rasulüm! Eğer Allah seni (Tebuk'ten Medine'ye) **döndürür ve münafıklardan bazıları seninle beraber** (sonraki) **savaşlara katılmak için izin isterlerse** (onlara) **şöyle de: "Artık** (ceza olarak) **benimle beraber hiçbir cihada çıkmayacak ve benimle beraber düşmana karşı savaşmayacaksınız. Çünkü siz, cihada ilk çağrıldığınızda geride kalıp oturmaya razı oldunuz, öyleyse artık** (kadın, yaşlı ve çocuklar gibi) **cihada çıkmaktan aciz olup evlerinde kalanlarla birlikte geride kalıp oturun!"**

84- Ve ey rasulüm! Münafıklardan biri öldüğünde onun cenaze namazını asla kılma ve (ona mağfiret dilemek için) **mezarı başında da durma! Çünkü onlar Allah'ı** (O'nun zatı, sıfatları ve fiillerinde tevhid etmeyi) **reddettiler, rasulünü** (gerçek manada) **tasdik etmediler ve fasıklar olarak** (nifak üzere) **öldüler.**

85- Ve ey rasulüm! Mallarının ve çocuklarının çokluğunun onların (kâfir ve münafıkların) **yara-**

لَـٰكِنِ ٱلرَّسُولُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ جَـٰهَدُواْ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْۚ وَأُوْلَـٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلْخَيْرَٰتُۖ وَأُوْلَـٰٓئِكَ هُمُ
ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٨٨﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ خَـٰلِدِينَ فِيهَاۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ
﴿٨٩﴾ وَجَآءَ ٱلْمُعَذِّرُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ لِيُؤْذَنَ لَهُمْ وَقَعَدَ ٱلَّذِينَ كَذَبُواْ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥۚ سَيُصِيبُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
مِنْهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٩٠﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلضُّعَفَآءِ وَلَا عَلَى ٱلْمَرْضَىٰ وَلَا عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ مَا
يُنفِقُونَ حَرَجٌ إِذَا نَصَحُواْ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ مَا عَلَى ٱلْمُحْسِنِينَ مِن سَبِيلٍۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩١﴾ وَلَا عَلَى
ٱلَّذِينَ إِذَا مَآ أَتَوْكَ لِتَحْمِلَهُمْ قُلْتَ لَآ أَجِدُ مَآ أَحْمِلُكُمْ عَلَيْهِ تَوَلَّواْ وَّأَعْيُنُهُمْ تَفِيضُ مِنَ ٱلدَّمْعِ حَزَنًا
أَلَّا يَجِدُواْ مَا يُنفِقُونَ ﴿٩٢﴾ ۞إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ وَهُمْ أَغْنِيَآءُۚ رَضُواْ بِأَن يَكُونُواْ
مَعَ ٱلْخَوَالِفِ وَطَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٩٣﴾ يَعْتَذِرُونَ إِلَيْكُمْ إِذَا رَجَعْتُمْ إِلَيْهِمْۚ قُل
لَّا تَعْتَذِرُواْ لَن نُّؤْمِنَ لَكُمْ قَدْ نَبَّأَنَا ٱللَّهُ مِنْ أَخْبَارِكُمْۚ وَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُۥ ثُمَّ تُرَدُّونَ
إِلَىٰ عَـٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَـٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٩٤﴾ سَيَحْلِفُونَ بِٱللَّهِ لَكُمْ إِذَا ٱنقَلَبْتُمْ إِلَيْهِمْ
لِتُعْرِضُواْ عَنْهُمْۖ فَأَعْرِضُواْ عَنْهُمْۖ إِنَّهُمْ رِجْسٌۖ وَمَأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُواْ يَكْسِبُونَ ﴿٩٥﴾ يَحْلِفُونَ
لَكُمْ لِتَرْضَوْاْ عَنْهُمْۖ فَإِن تَرْضَوْاْ عَنْهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَرْضَىٰ عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْفَـٰسِقِينَ ﴿٩٦﴾ ٱلْأَعْرَابُ
أَشَدُّ كُفْرًا وَنِفَاقًا وَأَجْدَرُ أَلَّا يَعْلَمُواْ حُدُودَ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٩٧﴾ وَمِنَ
ٱلْأَعْرَابِ مَن يَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ مَغْرَمًا وَيَتَرَبَّصُ بِكُمُ ٱلدَّوَآئِرَۚ عَلَيْهِمْ دَآئِرَةُ ٱلسَّوْءِۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٩٨﴾

ran) **daha şiddetli; Allah'ın rasulüne indirdiği sınırları** (tevhidi, şeriatin hükümlerini, farzları ve haramları) **bilme bakımından daha cahildirler. Muhakkak ki Allah** (عَـلِـيم) **ʿAlîm'dir** (onların gizli olsun aşikâr olsun her hâlini en ince teferruatına kadar bilendir), (حَـكِـيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

98- Çölde yaşayan bedevilerden öyle münafıklar da vardır ki Allah yolunda (cihada ve hayır yollara) **yaptıkları harcamaları angarya** (yapmakla zorunlu kılındıkları, kendileri için zararlı bir iş) **olarak görürler** (çünkü onlar Allah'ın vereceği mükâfaata ve cezaya inanmazlar)**.** (Ey iman edenler!) **Onlar, sizin iyi hâlinizin kötüye dönüşmesini arzu ederek beklemektedirler. Bilsinler ki kötü hâl,** (mu'minlerin değil) **onların başına gelecektir. Muhakkak ki Allah** (سَـمِـيع) **Semîʿ'dir** (onların Müslümanlar hakkındaki sözlerini işitir çünkü O, gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir), (عَـلِـيم) **ʿAlîm'dir** (onların Müslümanlar aleyhine hazırladığı hile ve tuzakları bilir çünkü O, gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince teferruatıyla çok iyi bilendir; buna göre hesap soracaktır)**.**

88- Fakat Rasul ve beraberindeki (gerçek manada) **iman edenlere gelince; onlar** (Allah'ın rızasını kazanmak için O'nun yolunda) **mallarıyla ve canlarıyla cihad ederler. İşte** (en üstün) **hayırlar** (dünya ve ahirette) **onlar içindir ve işte onlar** (cehennem azabından kurtulup en büyük mükâfaatları) **kazananlardır.**

89- Allah onlara (rızasını kazanmak için yolunda cihad edenlere)**, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan, içinde sonsuza kadar kalacakları cennetler hazırlamıştır. İşte en büyük kazanç budur!**

90- (Zahiren Müslüman olduğu bilinen çöldeki) **Bazı bedeviler, mazeret beyan edip** (Tebuk Gazvesine katılmama konusunda) **kendilerine izin verilmesi için** (rasulümüze) **geldiler; Allah'a ve rasulüne** (gerçek manada) **iman etmemiş olanlar ise** (hiç izin istemeksizin) **evlerinde oturup savaşa katılmadılar. Onlardan inkâr edenler** (tevbe etmezlerse hem dünyada hem de ahirette) **çok acıklı bir azaba uğratılacaklardır.**

91- Zayıflara (bedenen savaşacak güçte olmayanlara)**, hastalara** (cihada katılmayı engelleyici bir hastalığı olanlara) **ve cihad için gerekli** (silah, binek ve benzeri) **ihtiyaçlarını giderecek maddi imkâna sahip olmayanlara gelince; Allah'a ve rasulüne tâbi olmayı** (Kur'ân'a ve sünnete göre yaşayıp insanlara da buna göre yaşamayı) **nasihat ettikleri müddetçe** (savaşa katılamadıklarından dolayı) **üzerlerine bir günah yoktur. Muhsinlere** (bu sıfatlara sahip olanlara) **azap etmeyi gerektiren herhangi bir sebep de yoktur. Bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (cihad emri dâhil, bütün emirlerine itaat eden ancak gerçek mazeretleri sebebiyle cihada katılamayan mu'min kullarını affedip onları bundan sorumlu tutmayandır), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarını yapamayacakları şeylerden sorumlu tutmayan; küfür ve nifakta ısrar etmeyip ihlasla tevbe eden ve ölünceye kadar her konuda İslam şeriatiyle amel eden kullarına rahmet edip onları daha önceki günahlarından dolayı cezalandırmayandır)**.**

92- Ey rasulüm! Senden cihada katılmak için binek temin etmeni istemeye geldikleri zaman "Sizi bindirecek binek bulamıyorum." dediğinde, bir binek bulma imkânına sahip olmadıkları için cihada katılamamanın üzüntüsüyle gözleri yaşla dolup taşarak geri dönen kimseler üzerine de cihada katılamadıklarından dolayı bir günah yoktur.

Cüz: 11

93- Ey rasulüm! Ceza ve sorumluluk, ancak zengin oldukları (maddi hiçbir mazeretleri olmadığı) **hâlde cihada katılmamak için senden izin isteyenleredir. Onlar, cihada çıkmaktan aciz olanlarla** (kadın, yaşlı ve çocuklarla) **birlikte geride kalıp zillet içinde yaşamaya razı olmuşlardır. Allah da** (nifaklarında ısrar ettikleri için) **onların kalplerini mühürlemiştir** (artık onları öğüt etkilemez ve kalplerine ne bir hayır girer ne de oradan bir şer çıkar)**. İşte onlar** (hem dünya hem de ahiret maslahatlarını ve nifakları ile cihaddan geri kalma günahlarının akıbetini) **bilmeyen kimselerdir.**

94- (Ey ihlaslı mu'minler!) **Siz** (Tebuk Gazvesinden) **Medine'ye döndüğünüzde** (cihada çıkmamış olan) **münafıklar** (cihada katılmamaları konusunda) **size** (gerçek olmayan) **mazeretler beyan edeceklerdir. Ey rasulüm!** (Mu'minlere) **De ki:** (Münafıklar yanınıza geldiğinde onlara şöyle deyin) **"Hiç mazeret beyan etmeyin, size inanmıyoruz; çünkü Allah bize sizin hakkınızdaki gerçekleri bildirdi. Biliniz ki Allah ve rasulü amellerinize** (küfrünüzden, şirkinizden ve nifakınızdan tevbe edip etmediğinize) **bakacaktır. Öldükten sonra ise görünmeyen ve görünen her şeyi bilen Allah'a döneceksiniz ve O,** (dünyada) **yaptığınız her şeyi size bildirip hesap soracaktır** (bu sebeple bir an evvel nifakınızdan tevbe edip salih ameller işleyin ki ahirette azaba maruz kalmayasınız)**."**

95- (Ey mu'min kullarım! Bilin ki) **Siz** (Tebuk Gazvesinden) **Medine'ye döndüğünüzde** (cihada katılmayan) **münafıklar, kendilerini azarlayıp kınamayasınız diye,** (gerçek olmayan) **mazeretlerinin doğruluğunu ispat etmek için size Allah adına yemin edeceklerdir. Siz** (onlara inanmayın ve) **azarlayıp kınayarak onlardan yüz çevirin! Muhakkak ki onlar** (kalpleri küfür ve şirkle dolu olduğu için) **necis kimselerdir ve** (bu hâl üzere öldüklerinde) **barınacakları yer cehennem olacaktır. İşte bu ceza,** (dünyada) **işledikleri** (küfür, şirk, nifak ve İslam'a aykırı) **amellerin karşılığıdır.**

96- (Ey mu'min kullarım! Cihada katılmayan) **Münafıklar,** (mazeretlerini kabul edip) **kendilerinden razı olmanız için size** (Allah adına) **yemin ederler** (sakın onların mazeretlerini kabul etmeyin)**. Eğer** (onlar hakkındaki gerçekleri bildiğiniz hâlde yalan yeminlerinden dolayı mazeretlerini kabul edip) **onlardan razı olursanız bilin ki** (Rabbinize muhalefet etmiş olursunuz, çünkü) **Allah fasıklardan** (küfür, şirk ve nifak işleyerek Allah'a itaatten çıkanlardan) **asla razı olmaz** (siz de Allah'ın razı olmadığı kişilerden sakın razı olmayın)**.**

97- Çölde yaşayan bedeviler, küfür (Allah'ın tevhidini, rasulü ve getirdiklerini reddetme) **ve nifakta** (şehirde yaşayan kâfir ve münafıklara naza-

وَمِنَ ٱلْأَعْرَابِ مَن يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ وَيَتَّخِذُ مَا يُنفِقُ قُرُبَٰتٍ عِندَ ٱللَّهِ وَصَلَوَٰتِ ٱلرَّسُولِ ۚ أَلَآ إِنَّهَا
قُرْبَةٌ لَّهُمْ ۚ سَيُدْخِلُهُمُ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٩٩﴾ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلْأَوَّلُونَ مِنَ ٱلْمُهَٰجِرِينَ
وَٱلْأَنصَارِ وَٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُم بِإِحْسَٰنٍ رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّٰتٍ تَجْرِى تَحْتَهَا
ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٠٠﴾ وَمِمَّنْ حَوْلَكُم مِّنَ ٱلْأَعْرَابِ مُنَٰفِقُونَ ۖ وَمِنْ أَهْلِ
ٱلْمَدِينَةِ مَرَدُوا۟ عَلَى ٱلنِّفَاقِ لَا تَعْلَمُهُمْ ۖ نَحْنُ نَعْلَمُهُمْ ۚ سَنُعَذِّبُهُم مَّرَّتَيْنِ ثُمَّ يُرَدُّونَ إِلَىٰ عَذَابٍ عَظِيمٍ
﴿١٠١﴾ وَءَاخَرُونَ ٱعْتَرَفُوا۟ بِذُنُوبِهِمْ خَلَطُوا۟ عَمَلًا صَٰلِحًا وَءَاخَرَ سَيِّئًا عَسَى ٱللَّهُ أَن يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠٢﴾ خُذْ مِنْ أَمْوَٰلِهِمْ صَدَقَةً تُطَهِّرُهُمْ وَتُزَكِّيهِم بِهَا وَصَلِّ عَلَيْهِمْ ۖ إِنَّ صَلَوٰتَكَ سَكَنٌ لَّهُمْ ۗ وَٱللَّهُ
سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١٠٣﴾ أَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ يَقْبَلُ ٱلتَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِۦ وَيَأْخُذُ ٱلصَّدَقَٰتِ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ
ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ وَقُلِ ٱعْمَلُوا۟ فَسَيَرَى ٱللَّهُ عَمَلَكُمْ وَرَسُولُهُۥ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۖ وَسَتُرَدُّونَ إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ
وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٠٥﴾ وَءَاخَرُونَ مُرْجَوْنَ لِأَمْرِ ٱللَّهِ إِمَّا يُعَذِّبُهُمْ وَإِمَّا يَتُوبُ
عَلَيْهِمْ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠٦﴾ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مَسْجِدًا ضِرَارًا وَكُفْرًا وَتَفْرِيقًۢا بَيْنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ وَإِرْصَادًا
لِّمَنْ حَارَبَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ مِن قَبْلُ ۚ وَلَيَحْلِفُنَّ إِنْ أَرَدْنَآ إِلَّا ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٠٧﴾
لَا تَقُمْ فِيهِ أَبَدًا ۚ لَّمَسْجِدٌ أُسِّسَ عَلَى ٱلتَّقْوَىٰ مِنْ أَوَّلِ يَوْمٍ أَحَقُّ أَن تَقُومَ فِيهِ ۚ فِيهِ رِجَالٌ يُحِبُّونَ أَن
يَتَطَهَّرُوا۟ ۚ وَٱللَّهُ يُحِبُّ ٱلْمُطَّهِّرِينَ ﴿١٠٨﴾ أَفَمَنْ أَسَّسَ بُنْيَٰنَهُۥ عَلَىٰ تَقْوَىٰ مِنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنٍ خَيْرٌ أَم مَّنْ
أَسَّسَ بُنْيَٰنَهُۥ عَلَىٰ شَفَا جُرُفٍ هَارٍ فَٱنْهَارَ بِهِۦ فِى نَارِ جَهَنَّمَ ۗ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٩﴾

107- Münafıklar içinden mescid inşa eden kimseler de vardır. Fakat onlar bu mescidi (Allah'a itaat etmek için değil) **İslam'a ve Müslümanlara zarar vermek, küfrü ve kâfirleri desteklemek, mu'minlerin arasına fitne sokup aralarını ayırmak ve bu mescid inşa edilmeden önce Allah'a ve rasulüne savaş açmış olan kâfiri barındırmak ve onun** (kâfir ordusuyla birlikte) **gelmesini beklemek için inşa etmişlerdir. Buna rağmen o münafıklar,** (bu mescidi inşa etme) **gayelerinin** (Müslümanlara) **iyilik yapmak olduğuna dair Allah adına yemin ederler. Bilin ki Allah, onların yalan söylediklerine şehadet etmektedir.**

108- Ey rasulüm! Münafıklar; İslam'a zarar vermek, küfrü desteklemek, mu'minlerin arasını ayırmak ve kâfirlere bir karargâh kılmak gayesiyle inşa ettikleri mescidde (kötü amellerini örtbas etmek için) **senin namaz kılmanı istediklerinde o mescidde ebediyen namaz kılma! Muhakkak ki hak ve doğru olan, ilk inşa edildiği günde takva üzerine** (Allah'ın rızasını kazanmak için) **inşa edilen mescidde namaz kılmandır. Takva üzerine inşa edilen bu mescidde manevi pislikten** (şirk, küfür, nifak ve günahlardan) **ve maddi pislikten temizlenmeyi seven erkekler vardır. Bil ki Allah da** (manevi ve maddi) **her türlü pislikten temizlenenleri sever** (onlardan razı olur)**.**

109- Binasını takva (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durma) **temeli üzerine ve Allah'ın rızasını kazanmak için inşa eden kişinin binası mı hayırlıdır yoksa binasının temelini yıkılmak üzere olan bir uçurumun kenarına** (küfrü ve kâfirleri destekleyip Müslümanlara zarar vermek üzerine) **inşa eden ve uçurumun kenarı yıkılıp da inşa ettiği bina ile birlikte cehennem ateşinin dibine yuvarlanan kişinin binası mı hayırlıdır?! Bilin ki Allah zalimleri** (bile bile küfrü, şirki ve nifakı seçenleri) **doğru yola muvaffak kılmaz.**

99- Ve çölde yaşayan bedevilerden öyleleri de vardır ki Allah’a (O’nun tevhidine) **ve ahiret gününe** (Allah’ın mükâfaat ve ceza vereceği güne) **gerçek manada iman ederler. Ve Allah yolunda** (cihada ve hayır yollara) **yaptıkları harcamalarla Allah’a yaklaşmak** (O’nun rızasını kazanmak) **ve Rasul’ün** (mağfiret ve bereket) **duasına nail olmak isterler. Muhakkak ki Allah yolunda** (ihlasla) **yaptıkları harcamalar ve Rasul’ün onlar hakkındaki duası, Allah’ın rızasını kazanmalarına vesile olacak ve Allah onları rahmetine** (cennete) **yerleştirecektir. Biliniz ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (yolunda ihlasla infakta bulunan ve bütün emirlerine itaat eden mu’min kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp affeden ve onlara azap etmeyendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarını yapamayacakları şeylerden sorumlu tutmayan; küfür ve nifakta ısrar etmeyip ihlasla tevbe eden ve ölünceye kadar her konuda İslam şeriatiyle amel eden kullarına rahmet edip onları daha önceki günahlarından dolayı cezalandırmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

100- (Allah’a iman edip rasulüne tâbi olmada ve Allah için mallarını, evlerini ve yurtlarını terk etmede insanlardan) **Önde olan muhacirler ve** (düşmanlarına karşı Allah’ın rasulüne ve hicret eden mu’minlere yardım eden) **ensar ile** (Allah’a ve rasulüne iman etme ve davranışları konusunda) **onlara güzel bir şekilde tâbi olanlardan Allah razı olmuştur** (onların itaatlerini kabul etmiştir)**. Onlar da** (kendilerine verilen bol mükâfaatlar sebebiyle) **Allah’tan razı olmuşlardır. Ve Allah onlara, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan, içinde ebedi kalacakları cennetler hazırlamıştır. İşte en büyük kazanç budur!**

101- Ve ey muhacir ve ensar topluluğu! Bilin ki Medine çevresindeki çöllerde yaşayan bedevilerden ve Medine halkından, rahat bir şekilde nifak işlemeye alışmış münafıklar vardır. Ey rasulüm! Sen onların kim olduğunu bilmiyorsun fakat onların kim olduğunu biz biliyoruz. Muhakkak ki onlara (kıyamet gününden önce) **iki defa azap edeceğiz, sonra da onları** (kıyamet gününde) **çok büyük ve şiddetli bir azaba uğratacağız.**

102- Medine’de öyleleri de vardır ki (mazeretsiz cihada katılmama) **günahlarını kabul ettiler** (yalan mazeretler ileri sürmediler)**. Onlar, salih amel ile kötü ameli birbirine karıştırmışlardır. Umulur ki** (ihlasla tevbe ederlerse) **Allah onların tevbelerini kabul eder** (ve onları affeder)**. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (işlediği günahtan tevbe eden ve emirlerine itaat eden mu’min kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp affeden ve onlara azap etmeyendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarını yapamayacakları şeylerden sorumlu tutmayan, günahlarında ısrar etmeyip ihlasla tevbe eden ve ölünceye kadar her konuda İslam şeriatiyle amel eden kullarına rahmet edip onları daha önceki günahlarından dolayı cezalandırmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

103- Ey rasulüm! Müslümanların mallarından, onları günahların pisliğinden temizleyen ve iyi amellerinin sevabını artıran zekâtı al ve onlara (mağfiret edilmeleri, amellerinin kabul edilmesi ve mallarının bereketlenmesi için) **dua et! Muhakkak ki senin duan, onlara sükûnet ve mutmainlik verir. Bil ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi ve yaptığınız her ameli çok iyi bilendir; ona göre size hesap soracaktır)**.**

104- Ey rasulüm! (Mazeretleri olmadığı hâlde Tebuk Gazvesine katılmadıkları için günah işlemiş olup da sonra) **Tevbe eden mu’minler; Allah’ın** (ihlasla) **tevbe eden kullarının tevbesini kabul ettiğini,** (Allah’ın rızasını kazanmak için) **verdikleri sadakaları geri çevirmeyeceğini** (bunlara kat kat sevap vereceğini)**, Allah’ın** (اَلتَّوَّاب) **et-Tevvâb** (ihlasla yapılan tevbeleri hep kabul eden) **ve** (اَلرَّحِيم) **er-Raḥîm** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet eden) **olduğunu bilmiyorlar mı?!**

105- Ve ey rasulüm! (Tebuk Gazvesine katılmama günahını işleyip de sonra tevbe eden kullarıma) **De ki: “**(Allah’ın razı olduğu) **Salih ameller işleyin! Muhakkak ki Allah, rasulü ve mu’minler yaptığınız amelleri görecektir. Sonra** (kıyamet gününde) **gizli olanı da aşikâr olanı da** (en ince ayrıntısına kadar) **bilen Allah’a döneceksiniz ve O size,** (dünyada) **yaptığınız her şeyi** (bütün teferruatıyla) **haber verecektir** (sonra da ona göre hesap soracaktır)**.”**

106- (Hiçbir mazereti olmadığı hâlde Tebuk Gazvesine katılmayan) **Öyle bir topluluk da vardır ki onlar hakkında hüküm verilmemiş ve Allah’ın hükmü gelinceye kadar bekletilmişlerdir. Allah ya** (tevbe etmedikleri için) **onlara azap eder ya da** (tevbe ettikleri için) **onları affeder. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kimlerin gerçek manada tevbe edip mağfireti hak ettiğini, kimlerin de tevbe etmedikleri için cezayı hak ettiğini ve gizli olsun aşikâr olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

لَا يَزَالُ بُنۡيَٰنُهُمُ ٱلَّذِي بَنَوۡاْ رِيبَةٗ فِي قُلُوبِهِمۡ إِلَّآ أَن تَقَطَّعَ قُلُوبُهُمۡۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١١٠﴾ ۞إِنَّ ٱللَّهَ ٱشۡتَرَىٰ
مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ أَنفُسَهُمۡ وَأَمۡوَٰلَهُم بِأَنَّ لَهُمُ ٱلۡجَنَّةَۚ يُقَٰتِلُونَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَيَقۡتُلُونَ وَيُقۡتَلُونَۖ وَعۡدًا
عَلَيۡهِ حَقّٗا فِي ٱلتَّوۡرَىٰةِ وَٱلۡإِنجِيلِ وَٱلۡقُرۡءَانِۚ وَمَنۡ أَوۡفَىٰ بِعَهۡدِهِۦ مِنَ ٱللَّهِۚ فَٱسۡتَبۡشِرُواْ بِبَيۡعِكُمُ
ٱلَّذِي بَايَعۡتُم بِهِۦۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡعَظِيمُ ﴿١١١﴾ ٱلتَّٰٓئِبُونَ ٱلۡعَٰبِدُونَ ٱلۡحَٰمِدُونَ ٱلسَّٰٓئِحُونَ ٱلرَّٰكِعُونَ
ٱلسَّٰجِدُونَ ٱلۡأٓمِرُونَ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَٱلنَّاهُونَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡحَٰفِظُونَ لِحُدُودِ ٱللَّهِۗ وَبَشِّرِ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ
﴿١١٢﴾ مَا كَانَ لِلنَّبِيِّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَن يَسۡتَغۡفِرُواْ لِلۡمُشۡرِكِينَ وَلَوۡ كَانُوٓاْ أُوْلِي قُرۡبَىٰ مِنۢ بَعۡدِ مَا
تَبَيَّنَ لَهُمۡ أَنَّهُمۡ أَصۡحَٰبُ ٱلۡجَحِيمِ ﴿١١٣﴾ وَمَا كَانَ ٱسۡتِغۡفَارُ إِبۡرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ إِلَّا عَن مَّوۡعِدَةٖ وَعَدَهَآ إِيَّاهُ
فَلَمَّا تَبَيَّنَ لَهُۥٓ أَنَّهُۥ عَدُوّٞ لِّلَّهِ تَبَرَّأَ مِنۡهُۚ إِنَّ إِبۡرَٰهِيمَ لَأَوَّٰهٌ حَلِيمٞ ﴿١١٤﴾ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُضِلَّ قَوۡمَۢا بَعۡدَ
إِذۡ هَدَىٰهُمۡ حَتَّىٰ يُبَيِّنَ لَهُم مَّا يَتَّقُونَۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٌ ﴿١١٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضِۖ يُحۡيِۦ وَيُمِيتُۚ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِيّٖ وَلَا نَصِيرٖ ﴿١١٦﴾ لَّقَد تَّابَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلنَّبِيِّ
وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ وَٱلۡأَنصَارِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ فِي سَاعَةِ ٱلۡعُسۡرَةِ مِنۢ بَعۡدِ مَا كَادَ يَزِيغُ قُلُوبُ فَرِيقٖ مِّنۡهُمۡ ثُمَّ
تَابَ عَلَيۡهِمۡۚ إِنَّهُۥ بِهِمۡ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى ٱلثَّلَٰثَةِ ٱلَّذِينَ خُلِّفُواْ حَتَّىٰٓ إِذَا ضَاقَتۡ عَلَيۡهِمُ ٱلۡأَرۡضُ
بِمَا رَحُبَتۡ وَضَاقَتۡ عَلَيۡهِمۡ أَنفُسُهُمۡ وَظَنُّوٓاْ أَن لَّا مَلۡجَأَ مِنَ ٱللَّهِ إِلَّآ إِلَيۡهِ ثُمَّ تَابَ عَلَيۡهِمۡ لِيَتُوبُوٓاْۚ إِنَّ
ٱللَّهَ هُوَ ٱلتَّوَّابُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١١٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَكُونُواْ مَعَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١١٩﴾ مَا كَانَ لِأَهۡلِ
ٱلۡمَدِينَةِ وَمَنۡ حَوۡلَهُم مِّنَ ٱلۡأَعۡرَابِ أَن يَتَخَلَّفُواْ عَن رَّسُولِ ٱللَّهِ وَلَا يَرۡغَبُواْ بِأَنفُسِهِمۡ عَن نَّفۡسِهِۦۚ ذَٰلِكَ
بِأَنَّهُمۡ لَا يُصِيبُهُمۡ ظَمَأٞ وَلَا نَصَبٞ وَلَا مَخۡمَصَةٞ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَا يَطَـُٔونَ مَوۡطِئٗا يَغِيظُ ٱلۡكُفَّارَ
وَلَا يَنَالُونَ مِنۡ عَدُوّٖ نَّيۡلًا إِلَّا كُتِبَ لَهُم بِهِۦ عَمَلٞ صَٰلِحٌۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجۡرَ ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿١٢٠﴾

edip tevbeye muvaffak kıldı ve sonra tevbelerini kabul etti. Muhakkak ki Allah (ٱلتَّوَّاب) **et-Tevvâb'dır** (ihlasla yapılan tevbeleri hep kabul edendir), (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

119- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkun** (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun) **ve doğru olanlar** (imanında, sözünde ve amelinde dosdoğru olanlar) **ile birlikte olup onlara uyun** (ancak böyle kurtuluşa erebilirsiniz)**!**

120- (Rasulümüz cihada çıktığı zaman) **Medine'deki Müslümanlar ile Medine çevresinde yaşayan bedevi Müslümanların** (cihada çıkmayıp) **Allah'ın rasulünden geri kalmaları ve kendi nefislerini, onun nefsine tercih etmeleri asla caiz değildir. Hâlbuki Allah yolunda cihada çıktıklarında kendilerine isabet eden her susuzluğa, her yorgunluğa ve her kıtlığa; kâfirleri kızdırmak için attıkları her adıma ve düşmandan elde ettikleri her şeye karşılık mutlaka onlara salih amel işleme sevabı yazılacaktır. Muhakkak ki Allah, muhsinlerin** (tevhide sarılıp şirk koşmayan; her türlü itaatte, salih ameller yapmakta, mallarını ve canlarını dini yolunda harcamakta ihlaslı olanların) **mükâfaatını eksiksiz verir.**

110- O münafıkların (küfrü ve kâfirleri destekleyip Müslümanlara zarar vermek için) **inşa ettiği mescid, kalpleri paramparça oluncaya** (ölünceye veya öldürülünceye) **kadar kalplerinde şek ve nifak sebebi olarak kalmaya devam edecektir. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (münafıkların hâllerini, şüphelerini, dırar mescidini inşa etmekteki niyetlerini ve gizli olsun aşikâr olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır).

111- Bilin ki Allah, mu’minlerden canlarını ve mallarını (çok değerli olan) **cennet karşılığında satın almıştır. Şöyle ki onlar, Allah yolunda** (O’nun şeriatini hayatın her alanına hâkim kılmak için) **savaşırlar,** (İslam düşmanı olan kâfir ve müşrikleri) **öldürürler ve** (onlar tarafından) **öldürülürler** (böylece cenneti kazanırlar). **İşte bu,** (Musa’ya verilen) **Tevrât’ta,** (İsa’ya verilen) **İncîl’de ve** (Muhammed’e verilen) **Kur’ân’da hak olarak verilen bir vâddir. Ahdine** (verdiği söze) **Allah’tan daha çok vefa gösteren kim vardır? Öyleyse** (ey gerçek manada iman eden kullarım) **yaptığınız bu alışverişinizden dolayı müjdelenin** (sevinin)**! Çünkü bu, çok muazzam kazanç getiren bir alışveriştir.**

112- (Allah’ın canlarını ve mallarını cennet karşılığında satın aldığı) **O mu’minler** (küfür, şirk, nifak ve her türlü günahtan uzak durup) **gerçek manada tevbe eden,** (kalpleri ve uzuvlarıyla Allah’ın rızasını kazanmak için yalnız O’na) **ibadet eden,** (sahip olduğu mükemmel sıfatlardan ve ihsan ettiği hem dünyevi hem de dinî nimetlerden dolayı her hâllerinde Allah’a) **hamdedip şükreden, seyahat eden** (oruç tutan veya dinî ilim için yolculuk yapan)**, rükû ve secde yapan** (rükün, şart ve farzlarını yerine getirerek huşu içinde namaz kılan)**, iyiliği** (Allah ve rasulünün emrettiğini) **emreden, kötülüğü** (Allah ve rasulünün yasakladığını) **yasaklayan ve Allah’ın bütün sınırlarını** (emir ve yasaklarını) **muhafaza eden** (bunlara uyan) **kimselerdir. Ey rasulüm! Bu sıfatlara sahip olan mu’minleri** (dünyada mutluluk, ahirette ise kendilerini sevindirecek olan şeylerle) **müjdele!**

113- Nebi (Muhammed) **ve mu’minlerin, en yakın akrabaları olsalar bile** (şirk üzere ölmeleri sebebiyle) **cehennemlik oldukları kendilerine belli olduktan sonra müşriklerin bağışlanması için dua etmeleri asla doğru olmaz.**

114- Bilinmelidir ki İbrahim’in, babası için bağışlanma dilemesi (onun Müslüman olması için devamlı dua edeceğine dair) **ona söz vermesinden dolayı idi. Fakat babasının Allah’ın düşmanı olduğu kendisine belli olunca ondan uzaklaştı** (mağfiret dilemekten vazgeçti)**. Muhakkak ki İbrahim; evvâh** (çok merhametli, çok ibadet eden, hatadan hemen tevbe edip dönen) **ve ḥalîm** (yapılan eziyetlere sabredip eziyet edenleri bağışlayan) **bir kul idi.**

115- (Ey kendilerine yasak hükmü inmeden önce, ölmüş müşrik yakınlarının bağışlanması için dua eden kullarım! Endişe etmeyin ve) **Bilin ki Allah bir kavmi hidayete muvaffak kıldıktan sonra, uzak durmaları gereken şeyleri beyan etmedikçe onların haktan sapmış olduklarına dair hüküm vermez. Muhakkak ki Allah,** (gizlisiyle açığıyla) **her şeyi** (en ince teferruatına kadar) **bilendir** (dolayısıyla kulları için en uygun şeriati koyar)**.**

116- (Ey kâfir ve müşriklerden beri olduklarında onların yardımından mahrum kalmaktan endişe edenler!) **Bilin ki göklerin ve yerin mülkü sadece Allah’a aittir. Yaşatan da öldüren de O’dur. Sizin, Allah’tan başka hiçbir veliniz** (gerçek destekleyiciniz, koruyucunuz) **ve** (düşmanlarınıza karşı) **yardımcınız yoktur** (bu sıfatlara sahip olan Rabbiniz dilemedikçe size hiçbir şey zarar veremez)**.**

117- Muhakkak ki Allah, nebisi Muhammed’i (münafıkların Tebuk Gazvesinden geri kalmalarına izin vermekle işlediği hatasını) **affetti. Aynı şekilde nebiye tâbi olup gazveye çıkan muhacir ve ensarı da affetti. Öyle ki onlardan bazılarının kalpleri şiddetli sıcak, kıtlık, uzun yol ve kuvvetli düşmanın olduğu zamanda Tebuk Gazvesine gitmemeye meyletmişti. Fakat bundan sonra Allah’ın muvaffak kılmasıyla geride kalmayıp gazveye katıldıkları için Allah da kalplerinden geçirdikleri savaşa çıkmama düşüncelerini affetti. Muhakkak ki Allah, nebisine ve mu’min kullarına karşı** (رَءُوف) **Raûf’tur** (merhametlidir, doğru yolu bulup cehennem yoluna sapmamaları için onlara müjdeleyici ve uyarıcı rasuller gönderendir), (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

118- Allah, (nebisinin, muhacir ve ensarın tevbesini kabul ettiği gibi mazeretsiz Tebuk Gazvesinden geri kalan ve) **tevbelerinin kabulü geciktirilen üç kişinin** (Kâʿb, Murara ve Hilal’in) **de tevbesini kabul edip onları affetti. Tevbeleri kabul edilmeden önce** (Müslümanların tavır almasından dolayı) **yeryüzü bütün genişliğine rağmen onlara dar gelmişti ve hatta** (üzüntü ve pişmanlıktan dolayı) **içleri nefes alamayacak şekilde daralmıştı. Allah’ın azabından sadece O’na sığınılacağını bilip Allah’a sığındılar, Allah da onlara rahmet**

وَلَا يُنفِقُونَ نَفَقَةً صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً وَلَا يَقْطَعُونَ وَادِيًا إِلَّا كُتِبَ لَهُمْ لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا كَانُوا۟
يَعْمَلُونَ ﴿١٢١﴾ ۞وَمَا كَانَ ٱلْمُؤْمِنُونَ لِيَنفِرُوا۟ كَآفَّةً ۚ فَلَوْلَا نَفَرَ مِن كُلِّ فِرْقَةٍ مِّنْهُمْ طَآئِفَةٌ لِّيَتَفَقَّهُوا۟
فِى ٱلدِّينِ وَلِيُنذِرُوا۟ قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوٓا۟ إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَحْذَرُونَ ﴿١٢٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ قَٰتِلُوا۟ ٱلَّذِينَ
يَلُونَكُم مِّنَ ٱلْكُفَّارِ وَلْيَجِدُوا۟ فِيكُمْ غِلْظَةً ۚ وَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿١٢٣﴾ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ
فَمِنْهُم مَّن يَقُولُ أَيُّكُمْ زَادَتْهُ هَٰذِهِۦٓ إِيمَٰنًا ۚ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فَزَادَتْهُمْ إِيمَٰنًا وَهُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿١٢٤﴾
وَأَمَّا ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ فَزَادَتْهُمْ رِجْسًا إِلَىٰ رِجْسِهِمْ وَمَاتُوا۟ وَهُمْ كَٰفِرُونَ ﴿١٢٥﴾ أَوَلَا يَرَوْنَ أَنَّهُمْ
يُفْتَنُونَ فِى كُلِّ عَامٍ مَّرَّةً أَوْ مَرَّتَيْنِ ثُمَّ لَا يَتُوبُونَ وَلَا هُمْ يَذَّكَّرُونَ ﴿١٢٦﴾ وَإِذَا مَآ أُنزِلَتْ سُورَةٌ نَّظَرَ
بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ هَلْ يَرَىٰكُم مِّنْ أَحَدٍ ثُمَّ ٱنصَرَفُوا۟ ۚ صَرَفَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُم بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ
﴿١٢٧﴾ لَقَدْ جَآءَكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَءُوفٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٢٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَهُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١٢٩﴾

سُورَةُ يُونُسَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ أَكَانَ لِلنَّاسِ عَجَبًا أَنْ أَوْحَيْنَآ إِلَىٰ رَجُلٍ مِّنْهُمْ أَنْ
أَنذِرِ ٱلنَّاسَ وَبَشِّرِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَنَّ لَهُمْ قَدَمَ صِدْقٍ عِندَ رَبِّهِمْ ۗ قَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ إِنَّ هَٰذَا لَسَٰحِرٌ
مُّبِينٌ ﴿٢﴾ إِنَّ رَبَّكُمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ
يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ ۖ مَا مِن شَفِيعٍ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ إِذْنِهِۦ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣﴾

kendi idaresi ve hükmü altındadır (mülkünde her şeyi yapmaya kadirdir, dilediğini mutlaka gerçekleştirir, her şeyi yerli yerine koyar) **ve O izin vermedikçe katında hiç kimse şefaat edemez. İşte bu sıfatlara sahip olan Allah, sizin hak olan rabbinizdir** (sahibiniz, ilahınız ve mevlanızdır)**. Öyleyse sadece O'na ibadet edin** (ve hiçbir şeyi O'na ortak koşmayın)**! Ey kâfirler! Hâlâ** (çevrenize ibretle bakarak bu sıfatlara sahip yüce Rabbinize ibadet edip O'na hiçbir konuda şirk koşmamanız gerektiğini) **anlamıyor musunuz?!**

* İstiva ile ilgili açıklama için bkz. el-Aʿrâf: 54.

121- Ve cihad için küçük olsun büyük olsun harcadıkları her nafakaya ve geçtikleri her vadiye karşılık onlara mutlaka salih amel işleme sevabı yazılacaktır. İşte bu, yaptıkları amellerden dolayı Allah'ın onlara (ahiret gününde) **daha büyük mükâfaat vermesi içindir.**

122- Ve bilinmelidir ki (yenilgiye uğradıklarında hepsinin yok olmaması için) **mu'minlerin hep birden** (silahlı) **cihada çıkmaları doğru değildir. Doğru olan; içlerinden bir topluluğun cihada çıkması, diğerinin ise hem** (Rasulullah'a hizmet etmek ve ondan) **dinî ilimleri** (şeriatin hükümlerini) **güzel bir şekilde öğrenmek hem de öğrendikleri hükümleri savaştan dönen taifeye harama düşmekten sakınmaları için öğretmek ve uyarmak için geride kalmasıdır. Olur ki böylece savaşa katılan Müslümanlar** (şeriatin emirlerine uyup yasaklarından uzak durarak) **Allah'ın azabından ve cezasından sakınırlar.**

123- Ey gerçek manada iman edenler! Size (savaş açan) **en yakın ve en tehlikeli olanlardan başlayarak kâfirlerle savaşın ve onlara çok sert tavır gösterin! Ve bilin ki Allah, muttakilerle** (emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınanlarla) **beraberdir** (onlara yardım eder ve onları düşmanlarına karşı muzaffer kılar)**.**

124- Ve (rasulümüze) **bir sure indirildiğinde münafıklardan bazıları** (alay ederek) **"Bu sure hanginizin** (Allah'a, Muhammed'e ve Kur'ân'a) **imanını artırdı?!" der.** (Kalplerinde iman olmadığı için inen sure elbette münafıkların imanını artırmaz fakat) **Gerçek manada iman edenlere gelince; inen sure onların imanını artırır ve onlar bundan dolayı** (hem dünyevi hem de dinî faydalar elde ettikleri için) **sevinirler.**

125- Kalplerinde nifak hastalığı bulunanlara gelince; Kur'ân'dan inen sure, (şüphe edip yalanladıkları için) **onların kalplerindeki şüphe ve nifak hastalığını daha da artırır. Ve onlar, inen her sureye şüphe ile baktıkları için kâfir olarak öleceklerdir.**

126- O münafıklar, (ibret alıp nifaktan dönmeleri için) **her yıl bir veya iki defa imtihana uğratıldıklarını** (haklarında vahiy indirildiğini veya hastalık ve kıtlık gibi birtakım musibetlere maruz kaldıklarını ya da cihada çıkma gibi emirler verildiğini) **görmüyorlar mı?! Buna rağmen** (başlarına gelenlerin Allah'tan olduğunu anlayıp da) **tevbe etmiyor ve bu imtihanlardan ibret alıp istifade etmiyorlar.**

127- Üstelik o münafıklar, (münafıklar hakkında) **bir sure indirildiğinde** (dinlemeye tahammül edemedikleri için göz kırpıp alay ederek) **birbirlerine bakar ve "Sizi gören herhangi biri var mı?" derler. Sonra da** (kendilerini gören hiç kimse olmadığını anladıklarında) **o meclisi hemen terk ederler. Onlar hakkı anlamak** (ve ona tâbi olmak) **istemeyen bir topluluk oldukları için Allah da onların kalplerini imana tâbi olmaya muvaffak kılmadı.**

128- (Ey Arap kavmi!) **Muhakkak ki size, kendi içinizden bir rasul gelmiştir. Sizin bir sıkıntıya düşmeniz, onun zoruna gider** (onu üzer)**. O, sizin için hırslıdır** (Müslüman olmanız konusunda çok arzulu ve çok gayretlidir)**, mu'minlere karşı ise çok şefkatli ve merhametlidir.**

129- Ey rasulüm! Buna rağmen senden yüz çevirip getirdiğin vahye iman etmezlerse onlara şöyle de: "(Yardımcı, koruyucu ve destekleyici olarak) **Allah bana yeter. O, ibadete layık yegâne hak ilahtır. Ben, sadece O'na tevekkül ettim** (O'na güvendim ve sığındım)**. Ve muhakkak ki O, yüce Arş'ın** (ve her şeyin) **Rabbidir."**

10. YÛNUS SURESİ

94'ten 96'ya kadar olan 3 ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 109, kelime sayısı 1832, harf sayısı 7567'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, râ.* İşte (bu gibi harflerden müteşekkil olan ve Allah'tan geldiğine delalet eden) **bu yüce ayetler,** (tevhidi ve Allah'ın şeriatini en mükemmel şekilde beyan eden) **hikmet dolu kitabın** (Kur'ân'ın) **ayetleridir.**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1**.**

2- Kendi içlerinden (beşerden) **olan bir adama, "Bütün insanları** (küfür, şirk ve günah işlememeleri konusunda) **uyar ve gerçek manada iman edip sana tâbi olanlara, işledikleri salih amellere karşılık Rableri katında büyük mükâfaat ve yüce makam olduğunu müjdele!" diye vahyetmemiz insanlar için şaşılacak bir şey mi oldu ki kâfirler, "Muhakkak ki bu adam** (Muhammed)**, sihri apaçık belli olan bir sihirbazdır." dediler?!**

3- (Ey kendi içlerinden bir adama vahyedilmesine şaşanlar!) **Muhakkak ki rabbiniz olan Allah** (buna kadirdir çünkü O)**; gökleri ve yeri altı günde yarattı, sonra Arş'a istiva etti.* Her şeyin takdiri,**

إِلَيْهِ مَرْجِعُكُمْ جَمِيعًا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ إِنَّهُۥ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ بِٱلْقِسْطِ ۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ شَرَابٌ مِّنْ حَمِيمٍ وَعَذَابٌ أَلِيمٌۢ بِمَا كَانُوا۟ يَكْفُرُونَ ﴿٤﴾ هُوَ
ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلشَّمْسَ ضِيَآءً وَٱلْقَمَرَ نُورًا وَقَدَّرَهُۥ مَنَازِلَ لِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ ۚ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ
ذَٰلِكَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۚ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿٥﴾ إِنَّ فِى ٱخْتِلَٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَمَا خَلَقَ ٱللَّهُ فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَّقُونَ ﴿٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا وَرَضُوا۟ بِٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَٱطْمَأَنُّوا۟
بِهَا وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنْ ءَايَٰتِنَا غَٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ مَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ يَهْدِيهِمْ رَبُّهُم بِإِيمَٰنِهِمْ ۖ تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَٰرُ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٩﴾
دَعْوَىٰهُمْ فِيهَا سُبْحَٰنَكَ ٱللَّهُمَّ وَتَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَٰمٌ ۚ وَءَاخِرُ دَعْوَىٰهُمْ أَنِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿١٠﴾ ۞ وَلَوْ يُعَجِّلُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ ٱلشَّرَّ ٱسْتِعْجَالَهُم بِٱلْخَيْرِ لَقُضِىَ إِلَيْهِمْ أَجَلُهُمْ ۖ فَنَذَرُ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ
لِقَآءَنَا فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿١١﴾ وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ٱلضُّرُّ دَعَانَا لِجَنۢبِهِۦٓ أَوْ قَاعِدًا أَوْ قَآئِمًا فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُ ضُرَّهُۥ مَرَّ كَأَن لَّمْ يَدْعُنَآ إِلَىٰ ضُرٍّ مَّسَّهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِلْمُسْرِفِينَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٢﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا
ٱلْقُرُونَ مِن قَبْلِكُمْ لَمَّا ظَلَمُوا۟ ۙ وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَمَا كَانُوا۟ لِيُؤْمِنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْقَوْمَ
ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٣﴾ ثُمَّ جَعَلْنَٰكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِى ٱلْأَرْضِ مِنۢ بَعْدِهِمْ لِنَنظُرَ كَيْفَ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ
عَلَيْهِمْ ءَايَاتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا ٱئْتِ بِقُرْءَانٍ غَيْرِ هَٰذَآ أَوْ بَدِّلْهُ ۚ قُلْ مَا يَكُونُ لِىٓ أَنْ
أُبَدِّلَهُۥ مِن تِلْقَآئِ نَفْسِىٓ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥﴾
قُل لَّوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا تَلَوْتُهُۥ عَلَيْكُمْ وَلَآ أَدْرَىٰكُم بِهِۦ ۖ فَقَدْ لَبِثْتُ فِيكُمْ عُمُرًا مِّن قَبْلِهِۦٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٦﴾

kıldık (hüküm ve saltanat sahibi yaptık) **ki nasıl amel edeceğiniz** (size gelen rasule ve getirdiklerine tâbi olup olmayacağınız) **ortaya çıksın** (ahiret gününde de ona göre hesaba çekileceksiniz)**.**

15- Ve (Allah'ın birliğine delalet eden) **apaçık ayetlerimiz o müşriklere okunduğu zaman, bize kavuşmaya** (öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceklerine) **inanmayanlar şöyle derler: "Bize,** (yaptığımız küfür ve şirklerden dolayı bizi ayıplamayan ve öldükten sonra diriltilip de cezaya uğrayacağımızı bildirmeyen) **başka bir Kur'ân getir ya da bu Kur'ân'ın hükümlerini** (hoşumuza gidecek şekilde) **değiştir!" Ey rasulüm! Sen onlara şöyle de: "Bu Kur'ân'ın hükümlerini dilediğim gibi değiştirmem asla bana yakışmaz** (ve başka bir Kur'ân da getiremem)**, ben ancak bana vahyedilene tâbi olurum. Ve muhakkak ki ben, Rabbime karşı gelip de büyük günün** (ahiret gününün) **azabına uğramaktan korkarım."**

16- Ey rasulüm! (Müşrik kavmine) **De ki: "Eğer Allah Kur'ân'ı size okumamı dilemeseydi onu size okumaz ve tebliğ etmezdim; eğer Allah dileseydi onu size benim dilimle bildirmezdi. Çünkü ben size Kur'ân'ı okumadan önce aranızda uzun bir süre** (kırk sene) **kaldım** (ve ne okur ne de yazardım, ayrıca böyle bir göreve ne talip idim ne de onun arayışı içindeydim)**. Hâlâ** (bu Kur'ân'ın benden olmadığını, sadece Allah tarafından bana gönderilen bir vahiy olduğunu) **akledip idrak etmiyor musunuz?!"**

4- Bilin ki (dünyada yaptıklarınızın hesabını vermek için kıyamet gününde) **hepiniz rabbiniz olan Allah'a döneceksiniz. Bu, Allah'ın verdiği hak** (doğru ve mutlaka gerçekleşecek) **olan bir vâddir. O, mahlukatı örneksiz olarak yaratmaya başlayan ve gerçek manada iman edip salih amel işleyenleri, sevaplarından hiçbir şey eksiltmeden mükâfaatlandırmak için** (ölümlerinden) **sonra** (kıyamet gününde) **diriltecek olandır. Kâfirlere gelince;** (kendilerine gelen hakkı ve rasulümüzü bile bile) **inkâr edip yüz çevirmelerinden dolayı muhakkak ki onlar için** (cehennemde) **çok sıcak bir içecek ve çok can yakıcı bir azap olacaktır.**

5- (Ey insanlar!) **O** (Allah)**; Güneş'i** (kendiliğinden devamlı yanan) **ışık** (kaynağı)**, Ay'ı ise** (Güneş ışığıyla parlayıp aldığı ışığı yansıtarak geceyi aydınlatıcı) **nur kıldı.** (Günlerin sayısını tayin etmeniz için Güneş'i yarattı, ayların ve) **Yılların sayısını bilesiniz ve** (dünyalık işlerinizde) **zaman tayini yapabilesiniz diye Ay'a menziller** (bir gün bir gece süresince katettiği duraklar) **takdir etti.** (Bilin ki) **Allah bunları** (gökleri, yerleri ve içindekileri boşu boşuna değil) **ancak hak ile** (azametini ve kudretini kullarına izhar etmek için) **yarattı. Allah,** (tek ilah olduğunu ve sadece kendisine ibadet edilmesi gerektiğini gösteren) **bu apaçık delilleri, bilenler** (bu deliller üzerinde düşünüp doğru yolda gitmek isteyenler) **için beyan etmektedir.**

6- Muhakkak ki gece ve gündüzün (birbiri ardından) **gelip gidişinde, Allah'ın göklerde ve yerde yarattığı şeylerde,** (Allah'ın emirlerine riayet edip yasaklarından kaçınarak) **Allah'tan hakkıyla korkan kimseler için** (Allah'ın birliğine, mükemmel hikmet, tedbir ve kudretine delalet eden) **açık deliller vardır.**

7- Muhakkak ki bize kavuşmaya (öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceğine) **inanmayan,** (ebedi olan ahiret hayatı yerine fâni olan) **dünya hayatından ve lezzetlerinden razı olan, bunları elde etmekle sevinip yetinen ve** (Allah'ın varlığına, birliğine delalet eden kevni ve şeri) **ayetlerimizden ğafil olan** (bunlardan yüz çevirip ibret almayan) **kâfirlere gelince...**

8- İşte bu (sıfatlara sahip olan) **kâfirlerin** (dünyada) **yaptıkları amellerin** (küfür, şirk ve ahireti inkârlarının) **karşılığı,** (ebedi olarak) **cehennem ateşinde kalmaktır.**

9- Muhakkak ki gerçek manada iman edip salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyenleri rableri olan Allah,** (ihlasla ve güzel bir şekilde) **iman etmeleri sebebiyle istediği ve razı olduğu amelleri yapmaya muvaffak kılar, sonra da** (ahiret gününde) **onları sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan ve nimetleri bitip tükenmek bilmeyen cennetlere** (içinde ebedi olarak kalmak üzere) **yerleştirir.**

10- Cennetteki mu'minlerin duası, "(سُبْحَٰنَكَ ٱللَّهُمَّ) Ey Allah'ım! Seni bütün noksan sıfatlardan tenzih ve takdis ederiz." demeleri; cennette birbirleri ile selamlaşırken "(سَلَٰمٌ) Selam olsun size!" demeleri ve dualarının sonunda "(ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ) Âlemlerin rabbi olan Allah'ı mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih ederek her şeyden çok sever ve her şeyden daha çok yüceltiriz." demeleridir.

11- Ve insanlar hayır olan şeyler için yaptıkları duaya Allah'ın hemen icabet etmesini istedikleri gibi (kızdıkları zaman) **kendilerine, çocuklarına, yakınlarına veya mallarına hemen bir kötülük isabet etmesi için dua ettiklerinde eğer Allah dualarına icabet etseydi muhakkak ecelleri gelir ve helak olurlardı fakat Allah onlara ecelleri bitene kadar mühlet verir ve böylece öldükten sonra dirilmeye** (ahiretin ceza ve mükâfaatına) **inanmayanları azgınlıkları** (küfür ve şirkleri) **içinde tereddütlü ve şaşkın bir vaziyette bırakırız.**

12- Ve (gerçek manada iman etmeyen) **insanların başına** (hastalık, fakirlik, kıtlık veya ölüm gibi) **bir musibet geldiğinde bundan kurtulmak için yatarken, otururken ya da ayaktayken olsun, her vaziyette bize dua edip yalvarırlar. Fakat başlarına gelen musibeti kaldırdığımız zaman, sanki bu musibetten dolayı daha önce bize hiç dua edip yalvarmamış gibi tekrar küfür ve şirklerine devam ederler. İşte şeytan, bu kimselere amellerini nasıl süslü ve güzel göstermişse aynı şekilde bütün müsriflere de** (küfür, şirk ve günah işleyerek şeriatin sınırlarını aşanlara da) **amellerini süslü ve güzel göstermiştir** (bu sebeple küfür, şirk ve günahlarını terk etmezler).

13- (Ey Mekke müşrikleri!) **Muhakkak ki biz, sizden önceki kavimleri de zulmettikleri** (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip rasullerini yalanladıkları) **zaman helak ettik. Çünkü rasulleri** (doğru söylediklerini ispat eden) **apaçık delillerle geldiğinde iman etmeyi arzulamadıkları için Allah'ın muvaffak kılmaması sebebiyle onların getirdiklerine iman etmediler. İşte biz, bütün mücrimleri** (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip küfür ve şirkinde ısrar eden kâfirleri) **bu şekilde helak ederek cezalandırırız.**

14- (Ey Mekke müşrikleri!) **Sonra da** (küfür ve şirklerinde inat etmeleri sebebiyle) **helak ettiğimiz o kavimlerin ardından sizi yeryüzüne halifeler**

فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ كَذَّبَ بِـَٔايَٰتِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٧﴾ وَيَعْبُدُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُمْ وَلَا يَنفَعُهُمْ وَيَقُولُونَ هَٰٓؤُلَآءِ شُفَعَٰٓؤُنَا عِندَ ٱللَّهِ ۚ قُلْ أَتُنَبِّـُٔونَ ٱللَّهَ بِمَا لَا يَعْلَمُ
فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١٨﴾ وَمَا كَانَ ٱلنَّاسُ إِلَّآ أُمَّةً وَٰحِدَةً
فَٱخْتَلَفُوا۟ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ فِيمَا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُونَ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ
ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۖ فَقُلْ إِنَّمَا ٱلْغَيْبُ لِلَّهِ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِذَآ أَذَقْنَا ٱلنَّاسَ رَحْمَةً
مِّنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُمْ إِذَا لَهُم مَّكْرٌ فِىٓ ءَايَاتِنَا ۚ قُلِ ٱللَّهُ أَسْرَعُ مَكْرًا ۚ إِنَّ رُسُلَنَا يَكْتُبُونَ مَا تَمْكُرُونَ
﴿٢١﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُسَيِّرُكُمْ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا كُنتُمْ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَرَيْنَ بِهِم بِرِيحٍ طَيِّبَةٍ وَفَرِحُوا۟ بِهَا
جَآءَتْهَا رِيحٌ عَاصِفٌ وَجَآءَهُمُ ٱلْمَوْجُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ أُحِيطَ بِهِمْ ۙ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ
ٱلدِّينَ لَئِنْ أَنجَيْتَنَا مِنْ هَٰذِهِۦ لَنَكُونَنَّ مِنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٢٢﴾ فَلَمَّآ أَنجَىٰهُمْ إِذَا هُمْ يَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ
بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۗ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَا بَغْيُكُمْ عَلَىٰٓ أَنفُسِكُم ۖ مَّتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُكُمْ
فَنُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٢٣﴾ إِنَّمَا مَثَلُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ
ٱلْأَرْضِ مِمَّا يَأْكُلُ ٱلنَّاسُ وَٱلْأَنْعَٰمُ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذَتِ ٱلْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَٱزَّيَّنَتْ وَظَنَّ أَهْلُهَآ أَنَّهُمْ قَٰدِرُونَ
عَلَيْهَآ أَتَىٰهَآ أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ نَهَارًا فَجَعَلْنَٰهَا حَصِيدًا كَأَن لَّمْ تَغْنَ بِٱلْأَمْسِ ۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَٱللَّهُ يَدْعُوٓا۟ إِلَىٰ دَارِ ٱلسَّلَٰمِ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٥﴾ ۞ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟
ٱلْحُسْنَىٰ وَزِيَادَةٌ ۖ وَلَا يَرْهَقُ وُجُوهَهُمْ قَتَرٌ وَلَا ذِلَّةٌ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٦﴾
وَٱلَّذِينَ كَسَبُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ جَزَآءُ سَيِّئَةٍۭ بِمِثْلِهَا وَتَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۖ مَّا لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِنْ عَاصِمٍ ۖ كَأَنَّمَآ أُغْشِيَتْ وُجُوهُهُمْ
قِطَعًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مُظْلِمًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ نَقُولُ
لِلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ مَكَانَكُمْ أَنتُمْ وَشُرَكَآؤُكُمْ ۚ فَزَيَّلْنَا بَيْنَهُمْ ۖ وَقَالَ شُرَكَآؤُهُم مَّا كُنتُمْ إِيَّانَا تَعْبُدُونَ ﴿٢٨﴾

rının karşılığıyla cezalandırılacaklardır ve yüzlerini zillet kaplayacaktır. (Allah onlara bir azap indirmek istediğinde) **Allah'ın azabını onlardan engelleyecek hiçbir varlık da yoktur.** (O gün) **Onların yüzleri, sanki kapkaranlık geceden bir parçaya bürünmüş gibi kapkara olacaktır. İşte bu kimseler, ateş ehlidir ve orada ebedi olarak kalacaklardır.**

28- Ve (hesaba çekilecek) **yaratıkların hepsini diriltip topladığımız kıyamet gününde,** (dünyadayken) **şirk koşanlara şöyle deriz: "**(Ey müşrikler!) **Siz ve taptığınız ortaklarınız, yerinizde bekleyin!" Artık tapanlar ile tapılanları birbirinden tamamen ayırırız. Sonra tapılanlar, tapanlara** (onlardan beri olduklarını ilan ederek) **şöyle derler: "Siz,** (dünyada) **bize ibadet etmiyordunuz."**

17- Şu bir gerçektir ki Allah hakkında yalanlar uydurarak iftira atandan ya da O'nun ayetlerini yalanlayandan daha zalim hiç kimse yoktur. (Ben, nasıl Allah'a iftira atarak bu Kur'ân'ı istediğim gibi değiştirebilirim?!) **Bilin ki mücrimler** (haddini aşarak Allah'a iftira atanlar)**, asla arzuladıkları şeyi elde edemezler.**

18- Ve müşrikler, Allah'tan başka kendilerine zarar da fayda da veremeyecek olan şeylere taparlar ve "Bunlar Allah katında bizim şefaatçilerimizdir." derler. Ey rasulüm! De ki: "Allah'a göklerde ve yerde bilmediği bir şeyi mi haber veriyorsunuz?!" Allah, onların ortak koşmalarından münezzeh ve yücedir.

19- Ve bütün insanlar bir tek ümmet (İslam dini üzere) **idiler. Sonra din konusunda ihtilafa düştüler** (bir kısmı tevhid üzere sabit kaldı, bir kısmı da küfür ve şirke girdi)**. Ey rasulüm! Eğer daha önce** (insanlar arasındaki ihtilafa dünyada değil de ahirette hüküm verileceğine dair) **Rabbin tarafından** (ezeli) **bir hüküm verilmiş olmasaydı ihtilafa düştükleri konularda** (dünyada) **hüküm verilirdi** (ve gereken ceza ya da mükâfaat uygulanırdı)**.**

20- Ve müşrikler şöyle derler: "Muhammed'e, Rabbi tarafından (doğru söylediğini ispat eden) **bir mucize indirilse ya!** (O zaman hak rasul olduğunu anlardık.)**" Ey rasulüm! Onlara de ki: "**(Mucizelerin inmesi ğaybi bir şeydir.) **Ğaybı bilmek** (bana değil) **Allah'a aittir** (dilerse mucize indirir, dilerse indirmez; bana düşen, inen vahyi tebliğ etmektir)**.** (Eğer getirdiklerime iman etmezseniz başınıza gelecek azabı) **Bekleyin! Muhakkak ki ben de sizinle beraber bekleyenlerdenim."**

21- Ve müşriklere (kıtlık ve hastalık gibi) **bir zarar tattırdıktan sonra bir rahmet** (bolluk, refah, esenlik veya şifa) **versek** (bize şükretmeleri gerekirken) **bir de bakarsın ayetlerimiz hakkında gizlice alay ve yalanlama hazırlarlar. Ey rasulüm! O müşriklere şöyle de: "Yaptıklarınıza karşılık** (Allah'ın hemen cezalandırmaması sizi sevindirmesin, cezalandırılma zamanınız geldiğinde) **Allah'ın azabının sizi helak etmesi,** (İslam ve Müslümanlar aleyhine) **hazırladığınız plan ve tuzaklardan daha hızlı olacaktır. Biliniz ki yazıcı meleklerimiz,** (İslam ve Müslümanlar aleyhine) **yaptığınız bütün gizli plan ve kötülemeleri yazmaktadır** (ve buna göre sizden hesap sorulacaktır)**."**

22- (Ey müşrikler!) **Sizi karada** (ayaklarınız ve bineğiniz üzerinde) **ve denizde** (gemi içinde) **yürüten O'dur. Gemiye bindiğiniz zaman gemi, içindekilerle birlikte yolculuk yapmayı kolaylaştıran güzel bir rüzgâr ile yol alırken ve içindekiler bundan dolayı sevinirken gemiye birden çok şiddetli ve sert esen bir rüzgâr gelir. Ve büyük dalgalar onlara her yerden geldiğinde ve** (büyük bir ihtimalle) **helak olacaklarını düşündüklerinde** (bu durumdan kurtulmak için) **dinde ihlaslı olarak** (hiçbir şeyi şirk koşmadan) **Allah'a dua ederler. "**(Ey Rabbimiz!) **Eğer bizi bu tehlikeden kurtarırsan muhakkak ki sana şükredenlerden olacağız** (asla hiçbir konuda hiçbir şeyi sana şirk koşmayacağız)**." derler.**

23- Allah, (dualarına icabet edip) **o müşrikleri tehlikeden kurtarınca** (Allah'a verdikleri sözü unutup) **yeryüzünde** (küfür, şirk ve günah işleyerek) **haksız yere fesat çıkarıp haddi aşarlar. Ey** (müşrik) **insanlar! Bilin ki çıkardığınız fesat ve yaptığınız zulüm kendi aleyhinizedir** (Allah'a hiçbir zarar veremezsiniz)**. Ancak bu amelleri işleyerek dünya metaını elde etseniz de sonra** (ahiret gününde) **dönüşünüz bize olacak ve** (dünyada) **yaptıklarınızı size haber vereceğiz** (ona göre hesap soracağız)**.**

24- Muhakkak ki bu dünya hayatının çabuk geçmesinin misali; gökten indirdiğimiz su gibidir ki insanların ve hayvanların yiyeceği olan yerin çeşitli bitkileri bu su ile karışınca yeryüzü rengârenk güzel bir manzara alıp süslenir ve arazinin sahipleri, güzelleşip olgunlaşan ürünlerini hasat edeceklerinden emin olduklarında, gece veya gündüz helak emrimiz gelir de o yeri, sanki daha önce orada hiçbir güzellik ve bitki yokmuş gibi biçilmiş bir hâle getiririz. İşte bu şekilde dünya hayatının nasıl çabuk geçtiğini delillerle beyan ettiğimiz gibi (Allah'ın varlığını, birliğini ve öldükten sonra dirilip dünyada yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceğinizi gösteren kevni ve şeri) **ayetleri de maslahatını düşünen kişiler için** (düşünüp ibret alsınlar ve Allah'ın istediği şekilde amel etsinler diye) **tafsilatlı bir şekilde açıklıyoruz** (çünkü ayetlerimizden ancak onlar öğüt alıp istifade eder)**.**

25- Ve ey insanlar! Allah, hepinizi darusselama (her türlü selameti ve nimeti ihtiva eden, bütün musibet ve sıkıntılardan uzak olan cennete) **çağırır ve dilediği kimseyi** (darusselama ulaştıran) **doğru yola** (İslam dinine) **girmeye muvaffak kılar.**

26- Muhakkak ki ihsan edenler (Allah'ın farz kıldığı şeyleri yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için güzel mükâfaat** (cennet) **ve daha fazlası** (cennette Allah'ı görme nimeti) **vardır. Onların yüzlerinde hiçbir yorgunluk eseri ve zillet izi bulunmaz. İşte onlar cennet ehli olanlardır ve onlar orada ebedi olarak kalacaklardır.**

27- Ve bilin ki kötü ameller (küfür, şirk ve günah) **işleyenler,** (ahiret gününde) **sadece yaptıkla-**

فَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمْ إِن كُنَّا عَنْ عِبَادَتِكُمْ لَغَٰفِلِينَ ﴿٢٩﴾ هُنَالِكَ تَبْلُواْ كُلُّ نَفْسٍ مَّآ
أَسْلَفَتْۚ وَرُدُّوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ مَوْلَىٰهُمُ ٱلْحَقِّۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُواْ يَفْتَرُونَ ﴿٣٠﴾ قُلْ مَن يَرْزُقُكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
وَٱلْأَرْضِ أَمَّن يَمْلِكُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَمَن يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ
وَمَن يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَۚ فَسَيَقُولُونَ ٱللَّهُۚ فَقُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣١﴾ فَذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمُ ٱلْحَقُّۖ فَمَاذَا بَعْدَ ٱلْحَقِّ
إِلَّا ٱلضَّلَٰلُۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ حَقَّتْ كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ فَسَقُوٓاْ أَنَّهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٣﴾ قُلْ
هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَبْدَؤُاْ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥۚ قُلِ ٱللَّهُ يَبْدَؤُاْ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ
﴿٣٤﴾ قُلْ هَلْ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّۚ قُلِ ٱللَّهُ يَهْدِى لِلْحَقِّۗ أَفَمَن يَهْدِىٓ إِلَى ٱلْحَقِّ
أَحَقُّ أَن يُتَّبَعَ أَمَّن لَّا يَهِدِّىٓ إِلَّآ أَن يُهْدَىٰۖ فَمَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿٣٥﴾ وَمَا يَتَّبِعُ أَكْثَرُهُمْ إِلَّا ظَنًّاۚ
إِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغْنِى مِنَ ٱلْحَقِّ شَيْـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَا كَانَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ أَن يُفْتَرَىٰ
مِن دُونِ ٱللَّهِ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٧﴾ أَمْ
يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُۖ قُلْ فَأْتُواْ بِسُورَةٍ مِّثْلِهِۦ وَٱدْعُواْ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ بَلْ
كَذَّبُواْ بِمَا لَمْ يُحِيطُواْ بِعِلْمِهِۦ وَلَمَّا يَأْتِهِمْ تَأْوِيلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٣٩﴾ وَمِنْهُم مَّن يُؤْمِنُ بِهِۦ وَمِنْهُم مَّن لَّا يُؤْمِنُ بِهِۦۚ وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤٠﴾ وَإِن
كَذَّبُوكَ فَقُل لِّى عَمَلِى وَلَكُمْ عَمَلُكُمْۖ أَنتُم بَرِيٓـُٔونَ مِمَّآ أَعْمَلُ وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٤١﴾ وَمِنْهُم
مَّن يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَۚ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ وَلَوْ كَانُواْ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٢﴾ وَمِنْهُم مَّن يَنظُرُ إِلَيْكَۚ أَفَأَنتَ تَهْدِى
ٱلْعُمْىَ وَلَوْ كَانُواْ لَا يُبْصِرُونَ ﴿٤٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَظْلِمُ ٱلنَّاسَ شَيْـًٔا وَلَٰكِنَّ ٱلنَّاسَ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٤﴾

41- Ve ey rasulüm! Eğer o müşrikler seni (ve getirdiklerini) **yalanlarsa onlara şöyle de: "Benim yaptığım amellerin sevabı ve sorumluluğu bana aittir, sizin yaptığınız amellerin sevabı ve sorumluluğu da size aittir. Siz benim yaptıklarımın cezasından berisiniz** (uzaksınız)**, ben de sizin yaptıklarınızın cezasından beriyim** (uzağım)**."**

42- Ey rasulüm! Müşriklerden bazıları da seni (kabul edip boyun eğecek bir dinlemeyle değil de) **hiçbir şey anlamadan dinlemektedir. Senin sağırlara işittirmeye gücün var mı ki hakkı anlamak istemeyenlere işittirip hidayet edebilesin?!**

43- Müşriklerden sana (basiretle değil de) **öylesine bakanlar da vardır. Ey rasulüm! Senin körlerin görmesini sağlamaya gücün var mı ki** (inattan dolayı) **basiretini kaybetmiş kişiye hakkı gösterip hidayet edebilesin?!**

44- Muhakkak ki Allah, zerre kadar bile olsa hiç kimseye zulmetmez, bilakis insanlar (hakkı duymazdan ve görmezden gelerek inatla reddedip kendilerini azaba sürüklemekle) **nefislerine zulmetmektedirler.**

29- (Tapılanlar, tapanlardan beri olduklarını ilan ettikten sonra onlara şöyle derler) **“Muhakkak ki sizin bize tapmanızdan habersizdik** (bunu size emretmedik ve bize tapmanızdan razı değildik)**. Buna aramızda şahid olarak Allah yeter!”**

30- Mahşer gününde her nefis geçmişte (dünya hayatında) **yaptığı amellerden dolayı hesaba çekilir ve müşrikler,** (haklarında hüküm vermesi için) **hak mevlaları** (rableri) **olan Allah’a döndürülür. Ve** (o gün) **Allah’a iftira atarak Allah katında kendilerine şefaatçi olacağını iddia ettikleri putları da kaybolup gider.**

31- Ey rasulüm! (Müşriklere) **De ki: “Size gökten** (yağmur yağdırıp güneşi çıkararak) **ve yerden** (çeşit çeşit ürünler bitirerek ve içinde yarattığı madenler vasıtasıyla) **rızık veren kimdir? Size verilen duyma ve görme yeteneğinin sahibi olan kimdir? Ölüden diriyi çıkaran, diriden ölüyü çıkaran kimdir? Bütün kâinatı** (en mükemmel şekilde) **düzene koyup idare eden kimdir?” Müşrikler, “Allah’tır.” diyecekler. Onlara, “O hâlde niçin** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından kaçınarak) **Allah’tan hakkıyla korkmuyorsunuz** (ve O’na şirk koşuyorsunuz)**?” de!**

32- (Ey insanlar!) **Bilin ki işte bütün bunları yapan** (sizi ve kâinatı yaratan, mutlak hüküm* ve idare elinde olan) **Allah, sizin hak olan tek rabbinizdir** (sadece O’na ibadet edin)**. Hakkı bildikten sonra ondan ayrılmak, sapıklıktan başka ne olabilir ki?! Aklınız bu açık olan hakkı görmeyip de nereye gidiyor?!**

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 107.

33- Hak rububiyetin sadece Allah’a ait olduğu sabit olduğu gibi Rabbinin (Levhi’l Mahfuz’daki) **fasıkların** (hak kendilerine geldiği hâlde inat ederek onu terk edenlerin) **iman etmeyeceği sözü de gerçekleşmiş oldu.**

34- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: “Allah’tan başka ibadet ettiğiniz ortaklarınızdan hangisi halkı örneksiz yaratıp sonra (ahiret gününde) **onları iade edebilir?!” De ki: “Sadece Allah, halkı örneksiz yarattıktan sonra** (ahiret gününde) **onları diriltip iade eder. Durum böyleyken, ey müşrikler! Nasıl da haktan** (tevhid dininden) **ayrılıp bâtıla** (küfür ve şirke) **bağlanıyorsunuz?!”**

35- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: “Allah’tan başka ibadet ettiğiniz ortaklarınızdan hangisi hakka (İslam’a) **tâbi olmaya muvaffak kılabilir?!” De ki: “Sadece Allah hakka** (İslam’a) **tâbi olmaya muvaffak kılar. Öyleyse** (söyleyin bakalım) **hakka** (İslam’a) **muvaffak kılan Allah mı yoksa hakka muvaffak kılamayan, üstelik kendisi doğru yola muvaffak kılınmaya muhtaç olan mı tâbi olunmayı hak eder?! Durum böyleyken size ne oluyor ki** (Allah’ın ortakları olduğuna dair) **bâtıl hüküm veriyorsunuz?!** (Muhakkak ki Allah bu söylediklerinizden yüce ve münezzehtir.)”

36- Ve müşriklerin çoğu ancak zanna (şek, şüphe, vehim, tahmin, yalan ve nefsani düşüncelere) **tâbi olmaktadır. Bilin ki zan, ilmin yerini tutmaz ve ilme olan ihtiyacı ortadan kaldırmaz. Muhakkak ki Allah, müşriklerin yaptığı her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

37- Ve bilin ki bu Kur’ân’ın, Allah’tan başkasından getirilip de Allah’tan olduğu söylenerek iftira atılması mümkün değildir (çünkü insanlar onun bir benzerini getirmekten acizdir)**. Doğrusu bu Kur’ân, daha önceki** (Tevrât, İncîl ve diğer semavi) **kitapları tasdik edici ve içindeki** (mücmel) **hükümleri tafsilatlı olarak açıklayıcı bir kitaptır; muhakkak ki o, âlemlerin rabbi olan Allah tarafından indirilmiştir.**

38- Yoksa bu Kur’ân’ı onun (Muhammed’in) **uydurduğunu mu söylüyorlar?! Ey rasulüm! Onlara de ki: “Eğer bu iddianızda doğru sözlülerden iseniz size yardım etmesi için Allah’tan başka çağırabildiğiniz herkesi çağırın da hep birlikte bu kitabın surelerinin benzeri bir sure getirin bakalım!”**

39- Onlar kendilerinden istenen şeye icabet etmediler. Bilakis Kur’ân’ı anlamadan, düşünmeden ve korkutuldukları azap daha başlarına gelmeden önce hemen Allah’ın indirdiği ayetleri yalanladılar. Onlardan önceki müşrik kavimler de bu müşrikler gibi (kendilerine bildirilen tevhidi, dirilmeyi, hesabı, cenneti ve cehennemi) **yalanlamışlardı** (ve Allah da onları indirdiği azap ile helak etmişti)**. Ey rasulüm! Zalimlerin** (hakka bile bile karşı gelip yalanlayan ve şirk üzere yaşamaya devam edenlerin) **sonunun nasıl olduğuna ibretle bak!**

40- Ve muhakkak ki müşriklerden (ölmeden önce) **Kur’ân’a iman edenler de olacaktır,** (kibirlerinden dolayı inat edip ölünceye kadar) **iman etmeyenler de olacaktır. Ey rasulüm! Rabbin fesatçıları** (hakkı bile bile inkâr edip şirk üzere yaşamakta ısrar edenleri ve insanları Allah’ın yolundan saptıranları) **elbette çok iyi bilmektedir** (onları yaptıklarına karşılık mutlaka cezalandıracaktır)**.**

وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ كَأَن لَّمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا سَاعَةً مِّنَ ٱلنَّهَارِ يَتَعَارَفُونَ بَيْنَهُمْ ۚ قَدْ خَسِرَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱللَّهِ
وَمَا كَانُوا۟ مُهْتَدِينَ ﴿٤٥﴾ وَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ ٱللَّهُ شَهِيدٌ عَلَىٰ
مَا يَفْعَلُونَ ﴿٤٦﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ ۖ فَإِذَا جَآءَ رَسُولُهُمْ قُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَيَقُولُونَ
مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ قُل لَّآ أَمْلِكُ لِنَفْسِى ضَرًّا وَلَا نَفْعًا إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۗ لِكُلِّ أُمَّةٍ
أَجَلٌ ۚ إِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَلَا يَسْتَـْٔخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِمُونَ ﴿٤٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَتَىٰكُمْ عَذَابُهُۥ بَيَٰتًا أَوْ
نَهَارًا مَّاذَا يَسْتَعْجِلُ مِنْهُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٠﴾ أَثُمَّ إِذَا مَا وَقَعَ ءَامَنتُم بِهِۦٓ ۚ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٥١﴾
ثُمَّ قِيلَ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا بِمَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ ﴿٥٢﴾ ۞ وَيَسْتَنۢبِـُٔونَكَ
أَحَقٌّ هُوَ ۖ قُلْ إِى وَرَبِّىٓ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ ۖ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٥٣﴾ وَلَوْ أَنَّ لِكُلِّ نَفْسٍ ظَلَمَتْ مَا فِى ٱلْأَرْضِ
لَٱفْتَدَتْ بِهِۦ ۗ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْقِسْطِ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٥٤﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا
فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ هُوَ يُحْىِۦ وَيُمِيتُ وَإِلَيْهِ
تُرْجَعُونَ ﴿٥٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ جَآءَتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَشِفَآءٌ لِّمَا فِى ٱلصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٧﴾ قُلْ بِفَضْلِ ٱللَّهِ وَبِرَحْمَتِهِۦ فَبِذَٰلِكَ فَلْيَفْرَحُوا۟ هُوَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٥٨﴾ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّآ
أَنزَلَ ٱللَّهُ لَكُم مِّن رِّزْقٍ فَجَعَلْتُم مِّنْهُ حَرَامًا وَحَلَٰلًا قُلْ ءَآللَّهُ أَذِنَ لَكُمْ ۖ أَمْ عَلَى ٱللَّهِ تَفْتَرُونَ ﴿٥٩﴾ وَمَا
ظَنُّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ
لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦٠﴾ وَمَا تَكُونُ فِى شَأْنٍ وَمَا تَتْلُوا۟ مِنْهُ مِن قُرْءَانٍ وَلَا تَعْمَلُونَ مِنْ عَمَلٍ إِلَّا كُنَّا عَلَيْكُمْ
شُهُودًا إِذْ تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ وَمَا يَعْزُبُ عَن رَّبِّكَ مِن مِّثْقَالِ ذَرَّةٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَلَآ أَصْغَرَ مِن
ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرَ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٦١﴾ أَلَآ إِنَّ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهِ لَا خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦٢﴾

atan o müşrikler kıyamet gününde kendilerine ne yapılacağını zannediyorlar (yoksa affedileceklerini mi umuyorlar)**?!** (Asla!) **Muhakkak ki Allah, bütün insanlara ikram sahibidir** (işledikleri küfür, şirk ve günahlardan dolayı onları hemen cezalandırmayıp tevbe etmeleri için mühlet verir)**. Fakat insanların çoğu** (Allah'tan başka varlıklara ibadet ederek O'nun nimetlerine nankörlük edip) **şükretmeyen kimselerdir.**

61- Ve ey rasulüm! Ne hâlde olursan ol ve Allah'tan gelen Kur'ân'dan (yaptığın şeylere dair) **ne okursan oku... Ve ey insanlar! Ne yaparsanız yapın, yaptıklarınıza daldığınız anda mutlaka yaptıklarınızı görmekteyiz. Yerde ve gökte zerre kadar bile olsa hiçbir şey Rabbine gizli değildir. Bundan daha küçüğü ve daha büyüğü muhakkak apaçık bir kitapta yazılmıştır."**

62- Muhakkak ki Allah'ın velileri (Allah'a gerçek manada iman edip O'nun emirlerine itaat eden ve yasaklarından uzak duranlar)**, hiç korkmayacak** (kâfirlerin ve imana uygun ameller yapmayanların başına gelecek cezalardan emin olacak) **ve** (dünyada terk ettikleri maddi nimetlerden dolayı) **hiç üzülmeyeceklerdir.**

45- Ve insanlar, Allah'ın kendilerini (hesap sormak için diriltip) **topladığı gün** (şahid oldukları dehşet verici olaylardan dolayı) **sanki dünyada, birbirleriyle tanışmak için gündüzden sadece bir saat kadar kaldıklarını zannederler. Muhakkak ki Allah'a kavuşmayı yalanlayanlar, kaybedenlerden olacaklardır çünkü onlar doğru yol** (İslam) **üzere değillerdi.**

46- Ve ey rasulüm! O müşriklere vâdettiğimiz azabın bir kısmını (sen ölmeden önce) **sana göstersek de** (bundan önce) **seni vefat ettirsek de muhakkak ki her iki durumda onların dönüşü bize olacaktır. Ve bilsinler ki Allah, onların yaptığı her şeye şahiddir** (hiçbir şey O'ndan gizli değildir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

47- Ve elbette geçmiş her ümmete bir rasul gönderilmiştir. Rasulleri onlara geldiğinde onu yalanlayanlar ile rasul arasında adaletle hüküm verilir (rasuller kurtarılır, yalanlayanlara ise hak ettikleri ceza verilir) **ve onlara** (asla) **zulmedilmez.**

48- Ve (kendilerine gelen hakkı bile bile yalanlayan) **kâfirler,** (rasullerine meydan okuyarak) **şöyle derler: "Eğer doğru söyleyenlerden iseniz bizi kendisiyle korkuttuğunuz azabın ne zaman geleceğini söyleyin bakalım."**

49- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **Müşriklere şöyle de: "Ben, kendime bile Allah'ın dilediğinden başka ne bir zarar ne de bir fayda verme gücüne sahibim.** (Rasulleri yalanlayan) **Her ümmet için** (Allah tarafından) **tayin edilmiş bir helak zamanı vardır. Bu zaman geldiğinde ne bir an geri kalırlar ne de bir an öne geçerler."**

50- Ey rasulüm! (Başlarına azabın çabuk gelmesini isteyen) **O müşriklere de ki: "Allah'ın azabı size gece veya gündüz herhangi bir vakitte ansızın gelse ne yaparsınız acaba?!" Mücrim olan** (hakkı bile bile yalanlayıp küfür ve şirkte ısrar eden) **bu kimseler neden azabın çabuk gelmesini istiyorlar ki?!** (Gerçeği bilselerdi asla onu istemezlerdi.)

51- "Azap başınıza geldikten sonra mı ona iman edeceksiniz?! Şimdi mi?! (Artık çok geç. Şimdi iman etmeniz size hiçbir fayda vermez.) **Hâlbuki** (onu yalanlayarak) **bu azabın çabuk gelmesini istemekteydiniz."**

52- (Azaba sokulduktan) **Sonra** (oradan kurtulmak isteyen) **bu zalimlere** (rasulleri bile bile yalanlayanlara)**, "Artık ebedi ve devamlı olarak** (cehennemdeki) **azabı tadın! Dünyada işlediklerinize** (küfür, şirk ve günahlarınıza) **karşılık başka bir şey mi bulacaktınız?!" denir.**

53- Ve ey rasulüm! Müşrikler sana, "Bize vâdettiğin o azap hak mı (gerçekleşecek mi)**?" diye soruyorlar. Onlara de ki: "Rabbime yemin olsun ki o haktır** (mutlaka gerçekleşecektir) **ve** (küfür ya da şirk üzere ölürseniz) **siz ondan asla kurtulamayacaksınız."**

54- Ve zulmedenlerden (hakka ulaşma imkânı olduğu hâlde küfür ve şirklerinde ısrar edenlerden) **her biri, dünyadaki bütün değerli şeylere sahip olsa hepsini Allah'ın azabından kurtulmak için feda eder. Onlar** (ahiret gününde) **Allah'ın azabını gördüklerinde** (dünyada işledikleri küfür ve şirklerden dolayı) **pişmanlıkları** (yüz ve hareketlerinde) **belli olur. Ve o gün tâbi olanlar ile tâbi olunanlar arasında adaletle hüküm verilir ve hiçbirine zulmedilmez** (hepsi dünyada işlediklerinin karşılığını alır)**.**

55- Bilin ki göklerde ve yerde olan her şey sadece Allah'a aittir. Muhakkak ki Allah'ın vâdi (hakka ulaşma imkânı olduğu hâlde küfür ve şirklerinde ısrar edip de bu hâl üzere ölenlerin ahiret gününde azaba uğrayacağına dair verdiği söz) **haktır** (mutlaka gerçekleşecektir)**. Fakat müşriklerin çoğu bunu bilmez.**

56- Bilin ki ölüleri dirilten de canlıları öldüren de O'dur. Ve (kıyamet gününde hesaba çekilmek için) **yalnız O'na döneceksiniz** (ve dünyada yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız)**.**

57- Ey insanlar! Rabbinizden size bir öğüt (hakkı hatırlatan, bu hakka uymayanı cehennemle korkutan ve ona uyanı cennetle müjdeleyen Kur'ân) **gelmiştir. Ve o; gönüllerde olanlar** (şek, şüphe, ihtilaf, nifak, kin, haset gibi hastalıklar) **için bir şifa, doğru yolu gösteren bir rehber ve mu'minler için bir rahmettir** (çünkü ancak mu'minler Kur'ân'dan istifade eder)**.**

58- Ey rasulüm! İnsanlara de ki: "(Benim vesilemle gelen) **Bu Kur'ân, Allah'ın** (size) **bir ikramı ve bir rahmetidir. İşte** (Allah'ın ikramı ve rahmeti olan) **bu Kur'ân ile sevinin** (onun hükümlerine tâbi olup dünyada ve ahirette mutlu olun)**! Çünkü o,** (dünyada) **topladığınız bütün nimetlerden daha hayırlıdır."**

59- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: "Allah'ın size rızık olarak indirdiği şeyler hakkında ne yaptığınıza bir bakalım; (heva ve hevesinize göre hareket edip) **onlardan bazılarını haram, bazılarını da helal kıldınız." Ey rasulüm! Onlara de ki: "Bunu haram, şunu da helal kılmanız için Allah mı size izin verdi yoksa Allah hakkında yalan söyleyerek mi bunu uydurdunuz?!"**

60- Ve Allah hakkında yalan söyleyip iftira

ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ يَتَّقُونَ ﴿٦٣﴾ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ لَا تَبْدِيلَ لِكَلِمَٰتِ
ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٤﴾ وَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ ۘ إِنَّ ٱلْعِزَّةَ لِلَّهِ جَمِيعًا ۚ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦٥﴾
أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَمَا يَتَّبِعُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُرَكَآءَ ۚ إِن
يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَإِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٦٦﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُواْ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَسْمَعُونَ ﴿٦٧﴾ قَالُواْ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ۗ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱلْغَنِىُّ ۖ لَهُۥ مَا فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ إِنْ عِندَكُم مِّن سُلْطَٰنٍۭ بِهَٰذَآ ۚ أَتَقُولُونَ عَلَى ٱللَّهِ مَا لَا تَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾
قُلْ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿٦٩﴾ مَتَٰعٌ فِى ٱلدُّنْيَا ثُمَّ إِلَيْنَا مَرْجِعُهُمْ ثُمَّ
نُذِيقُهُمُ ٱلْعَذَابَ ٱلشَّدِيدَ بِمَا كَانُواْ يَكْفُرُونَ ﴿٧٠﴾ ۞وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ نُوحٍ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ إِن
كَانَ كَبُرَ عَلَيْكُم مَّقَامِى وَتَذْكِيرِى بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَعَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْتُ فَأَجْمِعُوٓاْ أَمْرَكُمْ
وَشُرَكَآءَكُمْ ثُمَّ لَا يَكُنْ أَمْرُكُمْ عَلَيْكُمْ غُمَّةً ثُمَّ ٱقْضُوٓاْ إِلَىَّ وَلَا تُنظِرُونِ ﴿٧١﴾ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَمَا
سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٧٢﴾ فَكَذَّبُوهُ فَنَجَّيْنَٰهُ
وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ وَجَعَلْنَٰهُمْ خَلَٰٓئِفَ وَأَغْرَقْنَا ٱلَّذِينَ كَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا ۖ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا كَانُواْ لِيُؤْمِنُواْ بِمَا كَذَّبُواْ
بِهِۦ مِن قَبْلُ ۚ كَذَٰلِكَ نَطْبَعُ عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلْمُعْتَدِينَ ﴿٧٤﴾ ثُمَّ بَعَثْنَا مِنۢ بَعْدِهِم مُّوسَىٰ وَهَٰرُونَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
وَمَلَإِيْهِۦ بِـَٔايَٰتِنَا فَٱسْتَكْبَرُواْ وَكَانُواْ قَوْمًا مُّجْرِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوٓاْ إِنَّ
هَٰذَا لَسِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٦﴾ قَالَ مُوسَىٰٓ أَتَقُولُونَ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَكُمْ ۖ أَسِحْرٌ هَٰذَا وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّٰحِرُونَ ﴿٧٧﴾

kı gösteren ve rasul olduklarını ispat eden) **apaçık delillerle geldiler. Fakat bu kavimler de önceki kavimlerin yalanladığı şeyleri** (rasullerin getirdiklerini) **yalanladıkları için iman etmediler. İşte, rasullerini yalanlayıp küfürde ısrar eden önceki kavimlerin kalplerini nasıl mühürlediysek haddini aşanların** (bile bile tevhide muhalefet edip küfürde ve şirkte ısrar edenlerin) **kalplerini de** (ceza olarak) **mühürleriz** (artık kalplerine ne bir hayır girer ne de oradan bir şer çıkar).

75- Sonra, bu rasullerin (Hud, Salih, İbrahim ve Şuayb'in) **ardından Musa'yı ve** (kardeşi) **Harun'u,** (doğru söylediklerini ispat eden) **apaçık delillerle Firavun ile kavminin ileri gelenlerine** (rasul olarak) **gönderdik. Fakat onlar** (iman etmekte ve rasullerimize tâbi olmakta) **kibirlendiler ve mücrim** (hakkı bile bile yalanlayıp küfür ve şirk üzere yaşamaya devam eden) **bir kavim oldular.**

76- Firavun ve kavmine katımızdan (Musa ve Harun vasıtasıyla gönderdiğimiz) **hak geldiği zaman, "Muhakkak ki bu** (gerçek değil), **apaçık bir sihirdir." dediler.**

77- Musa (onların bu sözüne hayret ederek) **şöyle dedi: "Size apaçık olan hak geldiğinde buna sihir mi diyorsunuz?! Asla!** (Ben biliyorum ki) **Sihirbazlar hiçbir zaman başarılı olamazlar.** (Böyleyken bunu nasıl yaparım?!)**"**

63- İşte Allah’ın velisi (dostları ve sevdiği kulları) **olarak vasfedilenler,** (Allah’ın istediği şekilde Allah’a, rasulüne ve onun getirdiklerine) **iman edip** (emirlerine itaat ederek ve yasaklarından uzak durarak) **Allah’tan korkan kimselerdir.**

64- Allah’ın velilerine (dostlarına ve sevdiği kullarına) **hem dünyada hem de ahirette** (görülen salih rüyalarla, salih insanların övgüsüyle; meleklerin ölüm anında, ölümden sonra ve haşirde verdiği güzel haberlerle) **sevinecekleri müjdeler vardır. Muhakkak ki Allah’ın verdiği sözde asla değişme olmaz. İşte bu mükâfaatı elde etmek, en büyük kazançtır.**

65- Ve ey rasulüm! Müşriklerin (sana ve dinine) **laf atmaları seni üzmesin. Muhakkak ki izzetin** (mutlak üstünlük, mükemmel kuvvet ve kudretin) **hepsi Allah’a aittir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**. Elbette O** (ٱلسَّمِيعِ) **es-Semî‘’dir** (gizli olsun aşikâr olsun mu’minlere düşman olanların söylediği sözleri en ince ayrıntısıyla işitendir çünkü hiçbir şey O’na gizli değildir)**,** (ٱلْعَلِيمِ) **el-‘Alîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun mu’minler aleyhine yapılan bütün amelleri çok iyi bilir çünkü O, her şeyi bilendir; hainlik yapanlara hak ettikleri cezayı verecek ve mu’min kullarını mutlaka zafere ulaştıracaktır)**.**

66- Muhakkak ki göklerde ve yerde olan her şey sadece Allah’a aittir. Durum böyleyken Allah’tan başkasına ibadet eden o müşrikler, Allah’tan başkasına ibadet etmekle hangi şeye tâbi oluyorlar?! Onlar, (gerçeğe değil) **ancak zanna tâbi oluyorlar. Muhakkak ki onlar,** (Allah’a ortaklar isnat ederek) **yalan söylemektedirler** (Allah, onların ortak koştukları şeylerden münezzeh ve yücedir)**.**

67- (Ey insanlar!) **O** (rabbiniz olan Allah)**, size geceyi** (huzur içinde) **rahatlayıp dinlenebileceğiniz bir vakit, gündüzü de** (çalışıp ihtiyaçlarınızı giderebilmeniz için) **aydınlık kıldı. Muhakkak ki bu ikisinde, ibret alıp kabul edecek bir dinleme ile dinleyen kavim için** (Allah’ın birliğine, mükemmel kudretine ve hikmetine delalet eden) **deliller vardır.**

68- Müşriklerden bazıları, “Allah, (melekleri) **çocuk edindi.” dediler. Allah, bundan münezzeh ve yücedir. O,** (ٱلْغَنِىّ) **el-Ğaniyy’dir** (hiçbir şeye muhtaç değildir, her şey O’na muhtaçtır)**. Göklerde ve yerde olan her şeyin yegâne sahibi O’dur. Ey müşrikler! Allah hakkında iddia ettiğiniz bu yalanı ispat edecek bir deliliniz var mı?!** (Asla!) **Durum böyleyken** (geçerli bir delile dayanmadan) **Allah hakkında bilmediğiniz** (ve O’na layık olmayan böyle çirkin) **bir şeyi nasıl iddia edebiliyorsunuz?!**

69- Ey rasulüm! (Allah’a iftira atıp çocuk isnat eden) **O müşriklere de ki: “Allah hakkında yalan söyleyip iftira atanlar, asla felaha ulaşamazlar** (başlarına gelecek olan şiddetli azaptan kurtulamazlar)**.”**

70- (Allah hakkında yalan söyleyip iftira atan) **O müşrikleri, dünyada sahip oldukları nefsin hoşuna giden şeyler aldatmasın çünkü hepsi dünya metaıdır, geçicidir** (bir gün yok olacaktır)**. Sonra** (kıyamet gününde) **dönüşleri bize olacaktır. Sonra da** (Rasul’ü ve getirdiklerini bile bile yalanlayıp) **inkâr ettikleri için onlara** (cehennemde) **şiddetli azabı tattıracağız.**

71- Ey rasulüm! O müşriklere Nuh hakkındaki (sana vahyettiğimiz) **haberleri de oku! Hani o, kavmine şöyle demişti: “Eğer benim makamım** (rasul olmam) **veya aranızda uzun bir müddet kalmam ve Allah’ın ayetlerini hatırlatmam size ağır geliyorsa** (ve bundan dolayı beni öldürmek için plan hazırlıyorsanız) **biliniz ki ben sadece Allah’a tevekkül ettim. Haydi bakalım! Siz de toplanıp beni öldürmek için ortak bir karar alın, hatta Allah’a eş koştuğunuz ilahlarınıza da size yardım etmeleri için dua edin! Sonra yapmak istediğiniz şeyi, gizli tuttuğunuz için içinizde yük olmasın diye açıktan yapın. Sonra da beni öldürmek için hazırladığınız planı uygulamakta hiç tereddüt etmeyin ve bana** (sizden kurtulmam için) **fırsat da vermeyin** (görelim, Allah dilemedikçe bana zarar verebilecek misiniz)**!”**

72- (Nuh, sözüne şöyle devam etti) **“Eğer getirdiğim haktan yüz çevirirseniz zarara uğrayacak olan sizsiniz** (ben değilim)**. Çünkü Rabbimin emirlerini tebliğ etmem karşılığında sizden herhangi bir ücret talep etmiş değilim. Muhakkak ki yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece Allah’tır. Ve Rabbim bana Müslümanlardan** (Allah’ın emirlerine tam manasıyla boyun eğip teslim olanlardan) **olmamı emretti** (ben de O’na teslim oldum ve emirlerine tereddütsüz uymaktayım)**.”**

73- Yine, Nuh’un getirdiği açık delillere rağmen müşrik olan kavmi onu yalanladı. Biz de onu ve yanındaki mu’minleri gemiye bindirerek kurtardık. Sonra gemiyle kurtardığımız mu’minleri, helak edilen kavmin yerine yerleştirdik; ayetlerimizi yalanlayanları ise (tufanla) **suda boğduk. Ey rasulüm!** (Azapla) **Uyarıldıkları hâlde rasulümüze karşı gelenlerin nasıl bir sonla karşılaştıklarına ibretle bak!**

74- Nuh’tan sonra da (Hud, Salih, İbrahim, Şuayb gibi) **rasulleri kavimlerine** (hakkı tebliğ etmeleri için) **gönderdik. Onlar kavimlerine** (hak-

قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِتَلْفِتَنَا عَمَّا وَجَدْنَا عَلَيْهِ ءَابَآءَنَا وَتَكُونَ لَكُمَا ٱلْكِبْرِيَآءُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا نَحْنُ لَكُمَا
بِمُؤْمِنِينَ ﴿٧٨﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ٱئْتُونِى بِكُلِّ سَٰحِرٍ عَلِيمٍ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰٓ أَلْقُوا۟
مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٨٠﴾ فَلَمَّآ أَلْقَوْا۟ قَالَ مُوسَىٰ مَا جِئْتُم بِهِ ٱلسِّحْرُ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ سَيُبْطِلُهُۥٓ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُصْلِحُ
عَمَلَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٨١﴾ وَيُحِقُّ ٱللَّهُ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٨٢﴾ فَمَآ ءَامَنَ لِمُوسَىٰٓ إِلَّا
ذُرِّيَّةٌ مِّن قَوْمِهِۦ عَلَىٰ خَوْفٍ مِّن فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِمْ أَن يَفْتِنَهُمْ ۚ وَإِنَّ فِرْعَوْنَ لَعَالٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِنَّهُۥ
لَمِنَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٨٣﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ يَٰقَوْمِ إِن كُنتُمْ ءَامَنتُم بِٱللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوٓا۟ إِن كُنتُم مُّسْلِمِينَ ﴿٨٤﴾
فَقَالُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ تَوَكَّلْنَا رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٥﴾ وَنَجِّنَا بِرَحْمَتِكَ مِنَ ٱلْقَوْمِ
ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰ وَأَخِيهِ أَن تَبَوَّءَا لِقَوْمِكُمَا بِمِصْرَ بُيُوتًا وَٱجْعَلُوا۟ بُيُوتَكُمْ قِبْلَةً
وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ رَبَّنَآ إِنَّكَ ءَاتَيْتَ فِرْعَوْنَ وَمَلَأَهُۥ زِينَةً وَأَمْوَٰلًا
فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا رَبَّنَا لِيُضِلُّوا۟ عَن سَبِيلِكَ ۖ رَبَّنَا ٱطْمِسْ عَلَىٰٓ أَمْوَٰلِهِمْ وَٱشْدُدْ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَلَا
يُؤْمِنُوا۟ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٨٨﴾ قَالَ قَدْ أُجِيبَت دَّعْوَتُكُمَا فَٱسْتَقِيمَا وَلَا تَتَّبِعَآنِّ سَبِيلَ ٱلَّذِينَ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾ ۞ وَجَٰوَزْنَا بِبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْبَحْرَ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ وَجُنُودُهُۥ بَغْيًا وَعَدْوًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَدْرَكَهُ
ٱلْغَرَقُ قَالَ ءَامَنتُ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱلَّذِىٓ ءَامَنَتْ بِهِۦ بَنُوٓا۟ إِسْرَٰٓءِيلَ وَأَنَا۠ مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩٠﴾ ءَآلْـَٰٔنَ وَقَدْ
عَصَيْتَ قَبْلُ وَكُنتَ مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٩١﴾ فَٱلْيَوْمَ نُنَجِّيكَ بِبَدَنِكَ لِتَكُونَ لِمَنْ خَلْفَكَ ءَايَةً ۚ وَإِنَّ كَثِيرًا
مِّنَ ٱلنَّاسِ عَنْ ءَايَٰتِنَا لَغَٰفِلُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَقَدْ بَوَّأْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مُبَوَّأَ صِدْقٍ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ فَمَا
ٱخْتَلَفُوا۟ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ ۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٩٣﴾

laşmadan önce (gerçek manada iman etme imkânın varken küfür ve şirkte ısrar edip) **Allah'ın emirlerine karşı geliyordun ve fesat çıkaranlardan idin** (hem kendini hem de başkalarını haktan saptırıp uzaklaştırıyordun)**."**

92- "(Ey Firavun!) **Bugün** (senin ruhunu kabzettikten sonra) **cesedini** (denizden çıkarıp helak olmuş vaziyette) **karaya atacağız ki senden sonra gelen insanlar için** (Allah'ın dinine bile bile karşı çıkıp büyüklük taslayarak gerçek mu'minlere düşmanlık yapanların başına neler geldiğini gösteren) **ibret alacakları bir delil olsun** (böylece küfürden, şirkten ve yeryüzünde fesat çıkarmaktan vazgeçsinler)**. Şu da var ki insanların çoğu** (çevresinde bulunan; birliğimize, mükemmel kudretimize ve sadece bize ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden) **ayetlerimizden ğafildir** (onları düşünüp ibret almaz)**."**

93- Yemin olsun ki Firavun ve zalim kavminin helak edilmesinden sonra İsrailoğullarını, nefsin hoşuna giden bereketli, güzel bir yere (Filistin ve çevresine) **yerleştirdik ve onlara bolca helal rızık verdik. Ancak kendilerine ilim** (Tevrât'ta sıfatlarını çok iyi bildikleri Muhammed, Kur'ân ile) **geldikten sonra** (onun hakkında) **ihtilafa düştüler** (bir kısmı ona iman etti, bir kısmı ise iman etmedi)**. Ey rasulüm! Muhakkak ki senin Rabbin ihtilaf ettikleri konuda, kıyamet gününde aralarında** (adaletle) **hüküm verecektir** (sana inananları mükâfaatlandıracak, inanmayanları ise cezalandıracaktır)**.**

78- Firavun ve kavminin ileri gelenleri, Musa'ya şöyle dediler: "(Ey Musa!) **Babalarımızı üzerinde bulduğumuz dinden bizi uzaklaştırmak için mi geldin? Sonra da kardeşin ve sen yeryüzünde mülk ve saltanat sahibi olacaksınız, öyle mi?! Biliniz ki biz, siz ikinizin** (Allah tarafından bize) **rasul olarak gönderildiğine inanmıyoruz."**

79- Ve Firavun (kavminin ileri gelenlerine) **şöyle dedi: "Bana** (Musa'nın sihrine karşı savaşmak için) **sihir konusunda uzman olan bütün sihirbazları getirin!"**

80- Sihirbazlar (Firavun'un yanına) **gelince Musa** (onları yeneceğinden emin olarak)**, "**(Ey sihirbazlar!) **Sihir olarak hazırladığınız ne varsa hepsini atın bakalım!" dedi.**

81- Sihirbazlar sihirlerini ortaya atınca Musa onlara şöyle dedi: "Bu getirdiğiniz şeylerin hepsi birer sihirdir. Muhakkak ki Allah bu sihirleri bozup etkisiz hâle getirecektir. Ve bilin ki Allah, yeryüzünde fesat çıkaranların (Allah'ın yasakladığı ve sevmediği şeyleri yapanların) **amelini asla başarıya ulaştırmaz** (hakka galip getirmez)**."**

82- "Ve bilin ki Allah; kelimeleriyle (emri, kudreti ve şeri delilleriyle) **hakkı bâtıla üstün kılacaktır, mücrimler** (küfründe ve şirkinde bile bile ısrar eden Firavun ile kavminin ileri gelenleri) **hoşlanmasa bile."**

83- (Apaçık delillere rağmen Firavun ile kavmi küfür ve şirk üzerinde bile bile ısrar etti) **Ve Musa'ya ancak kendi kavminin zürriyetinden bir topluluk, Firavun ve kavminin ileri gelenlerinin** (baskı, işkence ve öldürmeyle) **kendilerini fitneye** (imandan sonra tekrar küfre) **düşüreceklerinin korkusu içinde iman etti. Muhakkak ki Firavun, yeryüzünde büyüklük taslayan** (insanları kendisine zorla boyun eğdiren diktatör) **biriydi. Ve o, gerçekten müsriflerden** (küfürde, şirkte, insanlara işkence ve zulüm yapıp öldürmede haddini aşanlardan) **idi.**

84- Ve Musa kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! Eğer Allah'a (O'nun birliğine, rabliğine ve ibadete sadece O'nun layık olduğuna) **gerçek manada iman etmişseniz yalnız O'na tevekkül edin** (O'na güvenip sığının; O, sizi asla yalnız bırakmaz)**. Eğer Müslüman iseniz** (itaatte O'na gerçek manada boyun eğmişseniz) **yalnız O'na tevekkül edin** (çünkü Allah'a tevekkül etmek şerri uzaklaştırır, hayra ulaştırır ve size güç verir)**."**

85- Bunun üzerine kavminden iman edenler (Musa'ya) **şöyle cevap verdiler: "Şüphesiz biz sadece Allah'a tevekkül ettik. Ey Rabbimiz!** (Kâfirleri bize üstün kılıp kendilerinin hak üzere olduklarını zannetmelerine fırsat vererek) **Bizi zalim kavim için bir imtihan** (şeytanın onları kandıracağı bir yol) **kılma!"**

86- "Ve ey Rabbimiz! Bizi rahmetinle (Firavun'un ve) **bu kâfir kavmin zulmünden kurtar** (çünkü onlar, işkence ve ölümle bize eziyet ederek kendilerine boyun eğdirdiler)**."**

87- Biz de Musa ve kardeşine (Harun'a) **şöyle vahyettik: "**(Ey Musa ve Harun!) **Mısır'da,** (getirdiğiniz hakka iman edip size tâbi olan) **kavminiz için** (sığınacağınız ve Allah'a ibadet edeceğiniz, kimsenin bilmediği) **evler hazırlayın, bu evlerinizin yönünü kıbleye** (Beyt-i Makdis'e) **doğru yapın ve orada namazı ikame edin** (rükün ve şartlarını yerine getirerek ihlasla kılın)**!" Ey rasulüm** (Muhammed)**!** (İhlasla namaz kılıp Allah'ın emirlerine itaat eden) **Mu'minleri** (salih amellerine karşılık alacakları kat kat sevapla) **müjdele!**

88- Ve Musa şöyle dedi: "Ey Rabbimiz! Muhakkak ki sen Firavun'a ve kavminin ileri gelenlerine dünya hayatının süslerinden ve mallarından bolca verdin. Ey Rabbimiz! Onlar (sana şükretmedikleri gibi) **verdiğin nimetleri, insanları senin yolundan saptırmak için kullandılar. Ey Rabbimiz! Onların mallarını helak et ve acıklı azapla karşılaşıncaya kadar kalplerini, imanı kabul etmeyecek şekilde sertleştir."**

89- Allah şöyle dedi: "Ey Musa ve Harun! (Firavun ve ona tâbi olan kâfir kavmi aleyhine) **Yaptığınız dua kabul edildi. Siz, hak dininiz üzerinde sabit olun** (takdir ettiğim azap başlarına gelinceye kadar Firavun ile kavmini Allah'a imana davete devam edin) **ve** (vâdimin ne demek olduğunu ve nasıl gerçekleşeceğini) **bilmeyenlerin yoluna asla tâbi olmayın** (onlar gibi, vâdettiğim azabın gelmesini istemekte acele etmeyin; sabredin ve zamanı geldiğinde onlara azabımın geleceğinden emin olun)**!"**

90- Sonra İsrailoğullarına denizin içinde yol açıp karşıya geçmelerini sağladık. Firavun ile askerleri de (Musa, Harun ve yanlarındaki mu'minlere) **zulmetmek ve üzerlerine saldırmak için onların peşine düştü.** (Biz de ceza olarak denizi üzerlerine kapatıp hepsini boğduk.) **Firavun** (sudan kurtulamayıp) **boğulacağını anlayınca şöyle dedi: "Ben, İsrailoğullarının iman ettiği, ibadete kendisinden başka hiçbir varlığın layık olmadığı gerçek ilaha iman ettim ve ben, Müslümanlardan** (Allah'ın bütün emirlerine boyun eğip teslim olanlardan) **oldum."**

91- (Firavun'un "İsrailoğullarının ilahına iman ettim." sözüne karşılık) **Allah ona şöyle dedi: "Şimdi mi?!** (Boğulmaktan kurtulma ümidini kesip ölmek üzere iken mi "İman ettim." diyorsun?! Bu, sana asla fayda vermez.) **Hâlbuki bu azapla karşı-**

فَإِن كُنتَ فِى شَكٍّ مِّمَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ فَسْـَٔلِ ٱلَّذِينَ يَقْرَءُونَ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِكَ ۚ لَقَدْ جَآءَكَ ٱلْحَقُّ
مِن رَّبِّكَ فَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُمْتَرِينَ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ فَتَكُونَ مِنَ
ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ حَقَّتْ عَلَيْهِمْ كَلِمَتُ رَبِّكَ لَا يُؤْمِنُونَ ۙ ﴿٩٦﴾ وَلَوْ جَآءَتْهُمْ كُلُّ ءَايَةٍ حَتَّىٰ
يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٩٧﴾ فَلَوْلَا كَانَتْ قَرْيَةٌ ءَامَنَتْ فَنَفَعَهَآ إِيمَٰنُهَآ إِلَّا قَوْمَ يُونُسَ لَمَّآ ءَامَنُوا۟ كَشَفْنَا
عَنْهُمْ عَذَابَ ٱلْخِزْىِ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿٩٨﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَءَامَنَ مَن فِى
ٱلْأَرْضِ كُلُّهُمْ جَمِيعًا ۚ أَفَأَنتَ تُكْرِهُ ٱلنَّاسَ حَتَّىٰ يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَمَا كَانَ لِنَفْسٍ أَن
تُؤْمِنَ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَيَجْعَلُ ٱلرِّجْسَ عَلَى ٱلَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿١٠٠﴾ قُلِ ٱنظُرُوا۟ مَاذَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ
وَمَا تُغْنِى ٱلْءَايَٰتُ وَٱلنُّذُرُ عَن قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿١٠١﴾ فَهَلْ يَنتَظِرُونَ إِلَّا مِثْلَ أَيَّامِ ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلِهِمْ ۚ
قُلْ فَٱنتَظِرُوٓا۟ إِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُنتَظِرِينَ ﴿١٠٢﴾ ثُمَّ نُنَجِّى رُسُلَنَا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ حَقًّا عَلَيْنَا نُنجِ
ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِى شَكٍّ مِّن دِينِى فَلَآ أَعْبُدُ ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ وَلَٰكِنْ أَعْبُدُ ٱللَّهَ ٱلَّذِى يَتَوَفَّىٰكُمْ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٤﴾ وَأَنْ أَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ
حَنِيفًا وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٥﴾ وَلَا تَدْعُ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكَ وَلَا يَضُرُّكَ ۖ فَإِن فَعَلْتَ
فَإِنَّكَ إِذًا مِّنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠٦﴾ وَإِن يَمْسَسْكَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ فَلَا كَاشِفَ لَهُۥٓ إِلَّا هُوَ ۖ وَإِن يُرِدْكَ بِخَيْرٍ
فَلَا رَآدَّ لِفَضْلِهِۦ ۚ يُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٧﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ قَدْ
جَآءَكُمُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنَا۠
عَلَيْكُم بِوَكِيلٍ ﴿١٠٨﴾ وَٱتَّبِعْ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيْكَ وَٱصْبِرْ حَتَّىٰ يَحْكُمَ ٱللَّهُ ۚ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿١٠٩﴾

ve hayrı kullarından dilediğine verir. Ve Allah, (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

108- Ey rasulüm! De ki: "Ey insanlar! Rabbinizden size hak (din konusunda ihtiyacınız olan her şeyi ihtiva eden Allah'ın kitabı Kur'ân) **geldi. Kim** (ona iman edip) **gösterdiği doğru yolda yürürse doğru yolda gitmesinin faydası kendisinedir** (iman etmesine ve doğru yolda gitmesine Allah'ın ihtiyacı yoktur)**. Kim de gösterdiği yoldan gitmeyip haktan saparsa** (küfrü, şirki ve masiyeti seçerse) **sapıklıkta gitmesinin zararı kendisinedir** (küfrü, şirki ve masiyeti Allah'a hiçbir zarar vermez)**. Ben sizin üzerinize gözetleyici** (yaptığınız amelleri sayıp hesap sorucu) **değilim** (sadece Allah'ın size bildirmemi emrettiği şeyleri bildirmekteyim, hesabınız ise Allah'a aittir)**."**

109- Ve ey rasulüm! Sen, Allah'ın sana vahyettiği şeye uy (bütün hayatını ona göre düzenle) **ve** (müşrik kavminin yaptığı eziyetlere) **sabret** (hak üzerinde kal ve insanları hakka davete devam et)**, ta ki Allah** (aranızda) **hüküm verinceye kadar! Ve O, hüküm verenlerin en hayırlısı ve en adaletlisidir.**

94- Ey rasulüm! Eğer sana indirdiğimiz (İsrailoğulları âlimlerinin, sen gönderilmeden önce rasullüğün konusunda ihtilaf etmediğini; ancak sen gönderildikten sonra ihtilafa düştüklerini bildiren) **haber hakkında şüphen varsa senden önce kitabı** (Tevrât'ı ve İncîl'i) **okuyan** (doğru sözlü) **kişilere sor** (onlar sana gerçeği bildirecektir)**. Muhakkak ki sana Rabbinden hak** (haber) **gelmiştir, sakın bu konuda şüphe edenlerden olma!**

95- Ve ey rasulüm, sakın (Allah'ın birliğine, mükemmel kudretine ve hikmetine delalet eden) **Allah'ın ayetlerini yalanlayıp inkâr edenlerden olma! Eğer böyle olursan** (dünyada ve ahirette) **kaybedenlerden olursun.**

96- Muhakkak ki (küfürde ısrar ettikleri için) **üzerlerine Rabbinin kelimesi** (lanetinin ve azabının hükmü) **sabit olanlar, iman etmezler** (küfür üzerinde ölürler)**.**

97- Ve onlara (Allah'ın birliğini ve senin, O'nun rasulü olduğunu ispat eden) **ne kadar delil gelirse gelsin, Allah'ın acıklı azabını gözleriyle görünceye kadar iman etmezler.** (Fakat o zamanki imanları, onlara asla fayda vermeyecektir.)

98- Rasullerimizi gönderdiğimiz şehirlerin halklarından hiçbirine, azabımız geldiği zaman iman etmeleri fayda vermedi (onları dünya ve ahiret azabından kurtarmadı)**. Ancak Yunus'un kavmi hariç; onlar azap geldiği zaman, imanlarının kendilerine fayda verdiği bir vakitte gerçek manada iman edince, dünyada başlarına gelmekte olan zelil edici azabı üzerlerinden kaldırdık ve onları ecelleri gelinceye kadar dünya nimetlerinden faydalandırdık.**

99- Ve ey rasulüm! Rabbin dileseydi muhakkak yeryüzündeki bütün insanlar iman ederlerdi (fakat O; hikmeti gereği dilediğini adaletiyle saptırır, dilediğini ikramıyla hidayete muvaffak kılar)**. Sen, insanları mu'min olmaya mı zorlayacaksın?!** (İmanı kalplerine yerleştirmek senin elinde değildir.)

100- Ve ey rasulüm! (İman etmeyenler için üzülme çünkü) **Allah'ın izni olmadıkça hiç kimse mu'min olamaz** (O; hikmeti gereği dilediğini adaletiyle saptırır, dilediğini ikramıyla hidayete muvaffak kılar)**. Bilin ki O,** (birliğine delalet eden ve emirlerine itaat etmek gerektiğini gösteren delilleri ibretle bakıp görmek için) **aklını kullanmayanları azaba uğratıp zelil eder.**

101- Ey rasulüm! (Allah'ın birliği, mükemmel kudreti ve öldükten sonra dirilme hakkında senden delil isteyen) **Müşriklere şöyle de: "Göklerde ve yerde bulunan delillere ibretle bakıp düşünün** (muhakkak ki bunlarda akıl sahipleri ve hakkı isteyenler için Allah'ın birliğine, mükemmel kudretine ve öldükten sonra dirilmeye delalet eden birçok delil vardır)**. Fakat iman etmek istemeyen** (bile bile şirk ve küfür üzerinde ısrar eden) **kavme ne çevrelerindeki kevni** (kâinattaki) **deliller ne de rasullerinin getirdiği mucizeler; şeri deliller ve yaptığı uyarılar fayda verir."**

102- Ey rasulüm! Yoksa (seni ve getirdiğin hakkı yalanlayan) **bu müşrikler, kendilerinden öncekilerin başına gelen helak edilme günü gibi bir günün** (azabın) **kendilerine de gelmesini mi bekliyorlar?! Onlara de ki: "Öyleyse bekleyin bakalım! Ben de sizinle beraber** (Allah'ın size vâdettiği helak edici azabın başınıza gelmesini) **beklemekteyim."**

103- Ve biliniz ki (azabımız geldiğinde bütün kâfirleri helak ederiz) **rasullerimizi ve onlara iman edip tâbi olanları bu azaptan kurtarırız. İşte böylece mu'minleri her zaman** (helak edici azaptan) **kurtarmak, üzerimize aldığımız bir haktır** (verdiğimiz bir sözdür)**.**

104- Ey rasulüm! (Senin rasul olduğun konusunda şüphe edip sana inanmayan) **Müşrik kavmine de ki: "Ey müşrikler! Eğer** (sizi davet ettiğim) **dinim** (tevhid dini İslam) **hakkında şüpheniz varsa biliniz ki** (onun hak olduğu ve sizin tâbi olduğunuz dinin bâtıl olduğu konusunda benim hiçbir şüphem yoktur; çünkü) **ben, sizin Allah'tan başka ibadet ettiğiniz şeylere asla ibadet etmiyorum** (ki dinimde şüphe edeyim)**. Ben ancak,** (eceliniz geldiğinde) **sizi öldüren Allah'a ibadet ederim** (dolayısıyla dininde asıl şüphe etmesi gereken ben değil, şirk üzerinde olan sizlersiniz)**. Ve ben,** (rabbim olan Allah'tan bana gelen) **bu dine iman eden mu'minlerden olmakla emrolundum."**

105- Ve Rabbim bana "Bütün bâtıl dinlerden uzaklaşıp (hayatın her yönünde) **hak dine yönel ve bu din üzerinde sabit kal, sakın** (hiçbir konuda) **müşriklerden olma!" diye emretti.**

106- Ve Allah'tan başka, sana fayda da zarar da veremeyen şeylere ibadet etme! Eğer Allah'tan başkasına ibadet edersen muhakkak sen (Allah'ın hakkını vermeyen ve kendi nefsine zulmeden) **zalimlerden** (müşriklerden) **olursun.**

107- Ve eğer Allah seni bir zarara (sıkıntı, darlık veya musibete) **uğratırsa onu senden kaldıracak O'ndan başka hiç kimse yoktur. Eğer sana bir hayır** (ferahlık veya bol rızık) **dilerse O'nun bu nimetini engelleyecek hiç kimse yoktur. O, zarar**

سُورَةُ هُودٍ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ كِتَٰبٌ أُحۡكِمَتۡ ءَايَٰتُهُۥ ثُمَّ فُصِّلَتۡ مِن لَّدُنۡ حَكِيمٍ خَبِيرٍ ﴿١﴾ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۚ إِنَّنِي لَكُم مِّنۡهُ
نَذِيرٞ وَبَشِيرٞ ﴿٢﴾ وَأَنِ ٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِ يُمَتِّعۡكُم مَّتَٰعًا حَسَنًا إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗى وَيُؤۡتِ
كُلَّ ذِي فَضۡلٖ فَضۡلَهُۥۖ وَإِن تَوَلَّوۡاْ فَإِنِّيٓ أَخَافُ عَلَيۡكُمۡ عَذَابَ يَوۡمٖ كَبِيرٍ ﴿٣﴾ إِلَى ٱللَّهِ مَرۡجِعُكُمۡۖ
وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٌ ﴿٤﴾ أَلَآ إِنَّهُمۡ يَثۡنُونَ صُدُورَهُمۡ لِيَسۡتَخۡفُواْ مِنۡهُۚ أَلَا حِينَ يَسۡتَغۡشُونَ
ثِيَابَهُمۡ يَعۡلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا يُعۡلِنُونَۚ إِنَّهُۥ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٥﴾ ۞وَمَا مِن دَآبَّةٖ فِي ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا
عَلَى ٱللَّهِ رِزۡقُهَا وَيَعۡلَمُ مُسۡتَقَرَّهَا وَمُسۡتَوۡدَعَهَاۚ كُلّٞ فِي كِتَٰبٖ مُّبِينٖ ﴿٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِي خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَ فِي سِتَّةِ أَيَّامٖ وَكَانَ عَرۡشُهُۥ عَلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُوَكُمۡ أَيُّكُمۡ أَحۡسَنُ عَمَلٗاۗ وَلَئِن قُلۡتَ إِنَّكُم
مَّبۡعُوثُونَ مِنۢ بَعۡدِ ٱلۡمَوۡتِ لَيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ إِنۡ هَٰذَآ إِلَّا سِحۡرٞ مُّبِينٞ ﴿٧﴾ وَلَئِنۡ أَخَّرۡنَا عَنۡهُمُ ٱلۡعَذَابَ
إِلَىٰٓ أُمَّةٖ مَّعۡدُودَةٖ لَّيَقُولُنَّ مَا يَحۡبِسُهُۥٓۗ أَلَا يَوۡمَ يَأۡتِيهِمۡ لَيۡسَ مَصۡرُوفًا عَنۡهُمۡ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ
يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٨﴾ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَا ٱلۡإِنسَٰنَ مِنَّا رَحۡمَةٗ ثُمَّ نَزَعۡنَٰهَا مِنۡهُ إِنَّهُۥ لَيَـُٔوسٞ كَفُورٞ ﴿٩﴾ وَلَئِنۡ أَذَقۡنَٰهُ
نَعۡمَآءَ بَعۡدَ ضَرَّآءَ مَسَّتۡهُ لَيَقُولَنَّ ذَهَبَ ٱلسَّيِّـَٔاتُ عَنِّيٓۚ إِنَّهُۥ لَفَرِحٞ فَخُورٌ ﴿١٠﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَأَجۡرٞ كَبِيرٞ ﴿١١﴾ فَلَعَلَّكَ تَارِكُۢ بَعۡضَ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ وَضَآئِقُۢ بِهِۦ صَدۡرُكَ
أَن يَقُولُواْ لَوۡلَآ أُنزِلَ عَلَيۡهِ كَنزٌ أَوۡ جَآءَ مَعَهُۥ مَلَكٌۚ إِنَّمَآ أَنتَ نَذِيرٞۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ وَكِيلٌ ﴿١٢﴾

11- Ancak (gerçek manada iman edip) **sıkıntı ve musibetlere sabreden ve her durumda salih ameller işleyenler müstesna** (onlar bir sıkıntıya uğradıklarında Allah için sabreder, bir ferahlığa kavuştuklarında O'na şükreder ve her durumda Allah'ın razı olduğu işler yaparlar). **İşte onlar için** (ahiret gününde) **mağfiret** (günahlarının örtülmesi) **ve** (dünyada işledikleri salih amellere karşılık) **büyük mükâfaatlar vardır.**

12- Ey rasulüm! (Rasullüğün konusunda açık ve yeterli deliller getirdiğin hâlde küfürde inat eden) **Kâfir kavminin** (seni taciz etmek için)**, "Muhammed'e bir hazine indirilseydi!" veya "Onunla birlikte** (onu tasdik eden) **bir melek gelseydi** (ona inanırdık)**!" demelerinden sıkıldığın için sana vahyedilen bazı şeyleri tebliğ etmemeyi düşünebilirsin ve sana vahyedilen bazı şeylerden dolayı** (ters tepki verebilecekleri için) **göğsün daralabilir** (bu sebeple onlara tebliği terk etmeye meyledebilirsin fakat bunu sakın yapma, sana ne vahyedilmişse onlara bildir)**. Sen ancak** (emrettiğim şeyleri tebliğ etmekle görevli) **bir uyarıcısın** (onların her istediği mucizeyi getirmekle yükümlü değilsin)**. Bil ki Allah her şeye vekildir** (her şeyin var olması, yok olması, kontrolü, idaresi, düzeni, korunması O'na aittir ve O, dilediğini yapar)**.**

11. HÛD SURESİ

114. ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 123, kelime sayısı 1915, harf sayısı 7567’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Elif, lâm, râ.* İşte (bu gibi harflerden müteşekkil olan ve Allah’tan geldiğine delalet eden) **bu yüce ayetler,** (hem diziliş hem üslup hem de mana bakımından) **muhkem olan** (ve içinde hiçbir eksiklik ya da hata bulunmayan) **kitabın** (Kur’ân’ın) **ayetleridir. Sonra bu ayetlerin tafsilatı,** (حَكِيمٍ) **Ḥakîm olan** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıran) **ve** (خَبِيرٍ) **Ḫabîr olan** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayan Allah) **tarafından beyan edilmiştir.**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- İşte bu ayetlerin tafsilatının özü, sadece Allah’a ibadet etmenizi (ve O’na hiçbir şeyi eş koşmamanızı) **emretmektedir. Ey rasulüm! İnsanlara şöyle de: “Muhakkak ki ben,** (bana iman etmeyip karşı gelenleri azapla) **korkutucu ve** (bana iman edip itaat edenleri ise kat kat mükâfaatla) **müjdeleyici olarak size Allah tarafından gönderilmiş bir rasulüm.”**

3- “(Ey insanlar!) **Önce** (işlediğiniz küfür ve şirkleri terk edip) **Rabbinizden bağışlanma isteyin!** (Şirki ve küfrü terk ettikten) **Sonra O’na tevbe edin** (emirlerine itaate ve razı olduğu amellere yönelin)**! Eğer böyle yaparsanız** (daha önce işlediğiniz bütün günahlarınızı affeder ve) **tayin edilmiş eceliniz gelinceye kadar helal rızıklar vererek sizi** (huzurlu bir şekilde) **yaşatır. Ve O;** (malından, kuvvetinden, vaktinden ve sahip olduğu diğer şeylerden) **Allah yolunda harcayana, karşılık olarak mutlaka kat kat mükâfaat verir. Eğer** (davet ettiğim şeylerden) **yüz çevirirseniz** (tevbe etmez, şirki terk etmez ve ibadette ihlaslı olmazsanız) **o** (helak edici) **muazzam günün azabına uğramanızdan korkarım.”**

4- “Ey insanlar! (Öldükten sonra) **Dönüşünüz yalnız Allah’adır** (bu sebeple emirlerine karşı gelmekten sakının)**! Ve bilin ki O, her şeye** (ve ölümünüzden sonra sizi diriltip hesap sormaya) **kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.”**

5- Biliniz ki onlar (münafıklar)**, kalplerindeki** (İslam’a, Rasul’e ve Müslümanlara karşı) **düşmanlıklarını gizlemek için göğüslerini öne eğmektedirler. Bilinmelidir ki onlar elbiselerine büründüklerinde bile Allah, gizlediklerini de açığa vurduklarını da bilmektedir. Muhakkak ki O, göğüslerde gizlenen her şeyi bilendir.**

Cüz: 12

6- Ve yeryüzünde hareket eden her canlının rızkını veren Allah’tır. Ve O, onların (gece veya gündüz) **gidip kaldığı yeri de ölüp kalacağı en son yeri de bilir. Bunların hepsi bir kitapta** (Levhi’l Mahfuz’da) **tafsilatlı ve açık bir şekilde yazılmıştır.**

7- Ve ey insanlar! (Öldükten sonra kendisine döneceğiniz) **Allah, gökleri ve yeri altı günde yaratandır.** (Bunları örneksiz yaratan yüce zat, sizi öldükten sonra diriltmekten aciz olur mu?!) **Ve** (bunları yaratmadan önce) **O’nun Arş’ı su üzerinde idi.** (Gökleri, yeri ve bunların içindekileri altı günde yaratan) **Allah, hanginiz** (emirlerine itaat edip) **salih ameller işleyecek** (hanginiz emirlerine karşı gelecek) **diye sizi imtihan etmek için yaratmıştır. Ey rasulüm! Sen, kavminin müşriklerine, “Muhakkak ki siz öldükten sonra dirileceksiniz** (ve yaptıklarınızdan hesaba çekileceksiniz)**.” desen** (ve buna dair ayet okusan) **dirilmeyi inkâr eden o kâfirler sana mutlaka şöyle derler: “Bize okuduğun bu Kur’ân, apaçık sihirden başka bir şey değildir** (o ancak bâtıl olan bir sözdür)**!”**

8- Ve ey rasulüm! (Hakkı bile bile reddeden) **Müşrik kavminin başına gelecek olan azabı** (hikmetimiz gereği) **belli bir vakte kadar geciktirsek muhakkak** (seni yalanlayıp alay ederek) **şöyle derler: “**(Bize vâdettiğin) **O azap niye gelmiyor ki** (onun gelmesini engelleyen nedir)**?!” Bilsinler ki azap başlarına geldiği zaman, bunu onlardan hiç kimse geri çeviremez ve alay ederek gelmesini istedikleri o azap başlarına iner** (ve hepsini helak eder)**.**

9- Şu bir gerçektir ki insanoğluna katımızdan bir rahmet (bol rızık ve sağlık gibi hoşa giden şeyler) **tattırsak sonra da bunu ondan alsak** (kıtlık, fakirlik veya hastalık gibi bir musibet versek) **muhakkak ki o zaman rahmetimizden ümidini keser ve** (kendisine hiç nimet verilmemiş gibi) **nankörlük yapar.**

10- Eğer ona (insanoğluna) **uğradığı musibetten** (kıtlık, fakirlik veya hastalık gibi sıkıntılardan) **sonra nimetlerimizi** (bol rızık ve sağlık gibi hoşuna giden şeyler) **tattırsak** (Allah’a şükretmek yerine) **çok sevinçli bir şekilde, “Artık bütün sıkıntılar benden gitti.” der ve** (Allah’ın verdiği nimetlerle) **insanlara karşı üstünlük taslayarak onları ezmeye kalkar.**

أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ فَأْتُوا۟ بِعَشْرِ سُوَرٍ مِّثْلِهِۦ مُفْتَرَيَٰتٍ وَٱدْعُوا۟ مَنِ ٱسْتَطَعْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿١٣﴾ فَإِلَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكُمْ فَٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَآ أُنزِلَ بِعِلْمِ ٱللَّهِ وَأَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ
﴿١٤﴾ مَن كَانَ يُرِيدُ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا نُوَفِّ إِلَيْهِمْ أَعْمَٰلَهُمْ فِيهَا وَهُمْ فِيهَا لَا يُبْخَسُونَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
ٱلَّذِينَ لَيْسَ لَهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا ٱلنَّارُ ۖ وَحَبِطَ مَا صَنَعُوا۟ فِيهَا وَبَٰطِلٌ مَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ أَفَمَن كَانَ
عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ وَيَتْلُوهُ شَاهِدٌ مِّنْهُ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُؤْمِنُونَ
بِهِۦ ۚ وَمَن يَكْفُرْ بِهِۦ مِنَ ٱلْأَحْزَابِ فَٱلنَّارُ مَوْعِدُهُۥ ۚ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِّنْهُ ۚ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿١٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ يُعْرَضُونَ عَلَىٰ رَبِّهِمْ
وَيَقُولُ ٱلْأَشْهَٰدُ هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَىٰ رَبِّهِمْ ۚ أَلَا لَعْنَةُ ٱللَّهِ عَلَى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٨﴾ ٱلَّذِينَ يَصُدُّونَ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿١٩﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ لَمْ يَكُونُوا۟ مُعْجِزِينَ فِى ٱلْأَرْضِ
وَمَا كَانَ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ۘ يُضَٰعَفُ لَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۚ مَا كَانُوا۟ يَسْتَطِيعُونَ ٱلسَّمْعَ وَمَا كَانُوا۟
يُبْصِرُونَ ﴿٢٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢١﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ
هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَأَخْبَتُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّهِمْ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۖ
هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ مَثَلُ ٱلْفَرِيقَيْنِ كَٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْأَصَمِّ وَٱلْبَصِيرِ وَٱلسَّمِيعِ ۚ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ
أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٢٤﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ إِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٥﴾ أَن لَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا ٱللَّهَ ۖ إِنِّىٓ
أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٢٦﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَأُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا نَرَىٰكَ إِلَّا بَشَرًا مِّثْلَنَا وَمَا
نَرَىٰكَ ٱتَّبَعَكَ إِلَّا ٱلَّذِينَ هُمْ أَرَاذِلُنَا بَادِىَ ٱلرَّأْىِ وَمَا نَرَىٰ لَكُمْ عَلَيْنَا مِن فَضْلٍ بَلْ نَظُنُّكُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾

24- İşte bu iki fırkanın (kâfir ile mu'minin) **misali;** (küfründe ısrar ettiği için hakka karşı) **kör ve sağır olan kişi ile** (kevni ve şeri delilleri ibret alacak bir gözle) **gören ve** (rasulümüzün sözlerini ibret alacak bir işitmeyle) **işiten kişi gibidir. Bu iki fırka hiç eşit olur mu?!** (Asla!) **Ey insanlar! Hiç ibret alıp düşünmez misiniz?!**

25- Muhakkak ki biz, Nuh'u da kavmine rasul olarak gönderdik. Nuh onlara şöyle dedi: "Ey kavmim! Şüphesiz ki ben, (bana iman etmeyip tâbi olmadığınızda) **Allah'ın azabıyla korkutmak için apaçık uyarılarla gönderilmiş bir uyarıcıyım."**

26- "(Ey kavmim!) **Allah'tan başka hiçbir şeye ibadet etmeyin** (sadece Allah'a ibadet edin)**! Eğer böyle yapmazsanız** (şirki terk etmez, tevbe etmez ve ibadeti yalnız Allah'a has kılmazsanız) **ahiret gününün çok can yakıcı azabına uğramanızdan korkarım."**

27- Nuh'un kavminden inkârcıların ileri gelenleri şöyle dediler: "(Ey Nuh!) **Seni, ancak bizim gibi bir insan olarak görüyoruz. Ayrıca görüyoruz ki sana iman edip tâbi olanlar, içimizde görüşü alınmayan ve ayak takımından olan en aşağı kimselerdir. Bir de** (ilahlarımızı terk edip sadece Allah'a iman ve ibadet etmeniz sebebiyle) **sizin bize karşı bir üstünlüğünüzü görmüyoruz. Ey Nuh! Bil ki** (Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğuna dair iddianda) **senin yalancı olduğuna inanıyoruz."**

13- O müşrikler, Muhammed'in Kur'ân'ı kendisi uydurup da Allah'a isnat ederek Allah'a iftira attığını mı söylüyorlar?! Ey rasulüm! Onlara de ki: "(Bu sözünüzü ispat etmek istiyorsanız) **Siz de onun benzeri olan uydurulmuş on sure meydana getirin ve bu konuda size yardım edecek Allah'tan başka bütün yardımcılarınızı da çağırın; doğru söyleyip söylemediğinizi görelim bakalım!"**

14- Ey rasulüm! Kavminin müşriklerine de ki: "Allah'tan başka ibadet ettiğiniz o varlıklar Kur'ân'ın benzeri on sure getirmek için size yardım edemiyorlarsa artık kesin olarak bilin ki bu Kur'ân (bana)**, Allah'ın ilmiyle** (ve izniyle) **indirilmiştir** (ben, bunu Allah'a yalan yere isnat etmiş değilim, zaten istesem de bu Kur'ân gibi bir söz asla getiremem)**. Ve yine kesinlikle bilin ki** (bu Kur'ân'ı ilmi ve izniyle indiren) **Allah'tan başka ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur** (yaratan sadece O olduğu gibi hüküm koyma ve ibadet edilme hakkı da sadece O'na aittir)**. Bu gerçeği apaçık delillerle gördüğünüz hâlde hâlâ Müslümanlardan** (Allah'a gerçek manada iman edip emirlerine itaatle boyun eğerek ve ihlasla sadece O'na ibadet ederek teslim olanlardan) **olmayacak mısınız?"**

15- Kim yaptığı iyi amellere karşılık (ahireti değil de) **sadece dünya hayatının nimet ve süslerini elde etmeyi isterse onlara iyi amellerin karşılığını dünyada eksiksiz olarak veririz. Ve onlar, dünyada verilmesini istedikleri iyi amellerin karşılığını hiç eksiltilmeden ve zulmedilmeden dünyada tam olarak alırlar.**

16- İyi amellerinin karşılığını dünyada isteyenlerin ahirette ateş azabından başka hiçbir şeyleri olmayacaktır. Onların (dünyada) **yaptıkları bütün iyi amelleri ahirette boşa gitmiştir** (sevapları yok olmuştur)**, zaten yapmakta oldukları şeyler de bâtıl** (geçersiz) **idi** (çünkü amellerini sadece Allah'ın rızasını kazanmak için yapmıyorlardı)**.**

17- (Kendisinin rasul ve hak üzerinde olduğuna dair) **Rabbinden delillere sahip olan, Rabbi tarafından onu destekleyen bir şahidi** (Cibril) **olan ve rasul olmadan önce, insanlara imam** (rehber) **ve rahmet olan Musa'nın kitabında** (Tevrât'ta) **rasul olduğu haber verilen Muhammed** (ve ona gerçek manada iman eden mu'minler) **hiç** (sapıklık içinde bocalayıp doğru yolu bulamayan) **kâfirlerle eşit olur mu?! İşte o mu'minler, ona** (Muhammed'e ve getirdiği Kur'ân'a) **iman ederler. Milletlerden kim onu** (Muhammed'i ve Kur'ân'ı) **inkâr ederse kıyamet gününde barınacağı yer cehennem olacaktır. Ey rasulüm! Bu Kur'ân'ın sana Rabbin tarafından indirildiğinde** (ve onu inkâr eden kâfirlerin azaba uğrayacağında) **hiç şüphen olmasın. İşte bu Kur'ân, sana Rabbin tarafından indirilmiş bir haktır. Fakat insanların çoğu** (Kur'ân'ın hak olduğuna dair birçok açık delil gördüğü hâlde) **iman etmez.**

18- Ve Allah hakkında (ortakları veya çocuğu olduğuna dair) **yalan söyleyip O'na iftira atandan daha zalim kim olabilir?! İşte bu zalimler,** (ahiret gününde hesap için) **Rablerine arz edilirler ve onların yaptıklarına şahid olanlar** (melekler ve nebiler) **şöyle derler: "İşte bunlar,** (dünyada) **Rableri hakkında yalan söyleyip iftira atan kimselerdir. Allah'ın laneti bu zalimlerin üzerine olsun!"**

19- İşte o zalimler; insanları Allah'ın yolundan (Allah'ın birliğine, dinine ve rasulüne iman etmekten, ibadetleri sadece O'na yapmaktan) **engelleyenlerdir. Ve onlar,** (uydurdukları iftira ve attıkları şüphelerle) **Allah'ın yolunun** (İslam'ın) **yanlış bir yol olarak görülmesini arzularlar. Ayrıca onlar, ahireti** (öldükten sonra diriltilip hesaba çekilmeyi) **de inkâr ederler.**

20- İnsanları Allah'ın yolundan engelleyen bu zalimlerin yeryüzünde kaçıp saklanmaları, onları cezalandırmakta Allah'ı aciz bırakamaz. Ve (Allah ceza vermeyi istese) **Allah'tan başka hiç kimse onlara** (azaptan kurtulmaları için) **yardım edemez. Onlar, kat kat azaba uğratılacaklardır. Çünkü** (bile bile hakkı reddedip küfür ve şirkte ısrar etmeleri sebebiyle kalpleri mühürlendiği için) **istifade edecekleri bir duymayla** (hakkı) **duymazlar ve ibret alacakları bir görmeyle** (hakkı) **görmezler.**

21- İnsanları Allah'ın yolundan engelleyen bu zalimler, (bu amelleri yapmakla) **nefislerini helake sürükleyerek kendilerine yazık ettiler. Ve Allah'a iftira atarak O'nun ortakları olduğunu** (ve kendilerine şefaat edeceğini) **iddia ettikleri şeyler de onlardan uzaklaşıp kayboldu** (azaptan kurtulmaları için onlara yardım etmedi)**.**

22- Muhakkak ki bu kimseler, (insanları Allah'ın yolundan uzaklaştırıp İslam'ı yanlış bir yol olarak göstermeye çalışanlar; küfrü imana ve dünyayı ahirete tercih ettikleri için) **ahirette** (ebedi cehenneme atılarak) **insanların en çok ziyana uğrayanları olacaklardır.**

23- (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyen ve Rablerine huşu içinde boyun eğenlere gelince; muhakkak ki onlar cennet ehlidirler ve onlar, orada ebedi olarak kalacaklardır.**

قَالَ يَٰقَوْمِ أَرَءَيْتُمْ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّى وَءَاتَىٰنِى رَحْمَةً مِّنْ عِندِهِۦ فَعُمِّيَتْ عَلَيْكُمْ
أَنُلْزِمُكُمُوهَا وَأَنتُمْ لَهَا كَٰرِهُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَٰقَوْمِ لَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مَالًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّلَٰقُوا۟ رَبِّهِمْ وَلَٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا تَجْهَلُونَ ﴿٢٩﴾ وَيَٰقَوْمِ مَن يَنصُرُنِى مِنَ ٱللَّهِ إِن
طَرَدتُّهُمْ ۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٣٠﴾ وَلَآ أَقُولُ لَكُمْ عِندِى خَزَآئِنُ ٱللَّهِ وَلَآ أَعْلَمُ ٱلْغَيْبَ وَلَآ أَقُولُ إِنِّى مَلَكٌ وَلَآ
أَقُولُ لِلَّذِينَ تَزْدَرِىٓ أَعْيُنُكُمْ لَن يُؤْتِيَهُمُ ٱللَّهُ خَيْرًا ۖ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا فِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ إِنِّىٓ إِذًا لَّمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ
﴿٣١﴾ قَالُوا۟ يَٰنُوحُ قَدْ جَٰدَلْتَنَا فَأَكْثَرْتَ جِدَٰلَنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ إِنَّمَا
يَأْتِيكُم بِهِ ٱللَّهُ إِن شَآءَ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَنفَعُكُمْ نُصْحِىٓ إِنْ أَرَدتُّ أَنْ أَنصَحَ لَكُمْ ۙ إِن
كَانَ ٱللَّهُ يُرِيدُ أَن يُغْوِيَكُمْ ۚ هُوَ رَبُّكُمْ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٣٤﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَعَلَىَّ
إِجْرَامِى وَأَنَا۠ بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُجْرِمُونَ ﴿٣٥﴾ وَأُوحِىَ إِلَىٰ نُوحٍ أَنَّهُۥ لَن يُؤْمِنَ مِن قَوْمِكَ إِلَّا مَن قَدْ ءَامَنَ فَلَا
تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم
مُّغْرَقُونَ ﴿٣٧﴾ وَيَصْنَعُ ٱلْفُلْكَ وَكُلَّمَا مَرَّ عَلَيْهِ مَلَأٌ مِّن قَوْمِهِۦ سَخِرُوا۟ مِنْهُ ۚ قَالَ إِن تَسْخَرُوا۟ مِنَّا فَإِنَّا نَسْخَرُ
مِنكُمْ كَمَا تَسْخَرُونَ ﴿٣٨﴾ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٣٩﴾

mayemiz, inayetimiz, korumamız altında" manası kastedilmiştir ve bunlar, Arap dilinde kullanılan tabirlerdir.

Allahu Teâlâ'nın elbette Basîr (gören) sıfatı vardır, Allahu Teâlâ görülebilecek her şeyi görür fakat nasıl, ne şekilde görür, aklımız bunu idrak edemez. Allahu Teâlâ'nın zatını aklımızla nasıl idrak edemiyorsak sıfatlarının mahiyetini de aklımızla idrak edemeyiz. Allahu Teâlâ hakkında, "Bütün canlılar gözleriyle gördüğüne göre Allah da gözleriyle görür." diye düşünmek Allah'ı açıkça mahlukata benzetmektir. "Allah gözle görür." dedikten sonra "Fakat O'nun gözü, bizim gözümüz gibi değildir." denildiğinde teşbihten uzaklaşıldığını sanmak, kişinin kendisini kandırmasından başka bir şey değildir. Çünkü konuşulan dil Arapçadır ve Arapçada "عَيْن (göz)" lafzının gerçek manası organdır. Mahlukatın gözle görüyor olmasına kıyas ederek Allahu Teâlâ'ya göz nispet edilemez. Çünkü "Allah gözle görür." denildiğinde Allahu Teâlâ'nın görmek için bir şeye muhtaç olduğu, o muhtaç olduğu şeyin ise göz olduğu söylenmiş olur. Bu sebeple Allah'a gerçek manasıyla göz nispet edildikten, gözle gördüğü söylendikten sonra ne kadar o gözün Allah'a layık bir göz olduğu söylense bile bu, kişiyi asla teşbihe düşmekten kurtarmaz. Allahu Teâlâ görmek için ne göze ne de başka bir şeye muhtaçtır; çünkü O, hiçbir şeye muhtaç değildir. O; organlardan, parçalardan, cüz'lerden de münezzehtir.

38- Böylece Nuh gemiyi yapmaya başladı. Nuh gemiyi yaparken müşrik kavminin ileri gelenleri, yanından her geçtiğinde ("Sen nebilikten sonra marangozluğa mı soyundun, deniz olmayan bir yerde mi gemi yapıyorsun?!" diyerek) **Nuh ile alay ederlerdi. Nuh da onlara şöyle derdi: "Siz bugün bizimle alay ediyorsanız bilin ki sizin alay ettiğiniz gibi** (başınıza ne geleceğini ve sonunuzun nasıl olacağını düşünmediğinizden dolayı) **biz de sizinle alay etmekteyiz."**

39- "(Ey kavmim!) **Allah'ın emri geldiğinde** (dünyada) **kişiyi alçaltıp rezil eden azabın kimin başına ineceğini ve** (kıyamet gününde) **hiç azalıp bitmeyen devamlı azaba kimin uğratılacağını yakında bileceksiniz."**

28- Nuh, (kendisini yalanlayan) **kavminin ileri gelenlerine şöyle cevap verdi: "Ey kavmim! Söyleyin bakalım! Ben** (yalnız Allah'a ibadet edip her türlü şirki terk etmem konusunda) **Rabbim tarafından verilmiş** (sizin de kabul etmeniz gereken) **kesin delile dayanıyorsam ve Rabbim bana kendi katından bir rahmet** (rasullük, hikmet ve hak üzerinde muvaffakiyet) **vermişse; bunlar da size** (küfrünüzde ısrar etmeniz ve cehaletiniz sebebiyle) **gizli kalmışsa** (apaçık olan hakkı görmüyorsanız) **artık size ne yapabiliriz?! Siz hakka imanı sevmediğiniz hâlde onu sizin kalbinize sokup sizi zorla mu'min mi yapacağız?!** (Bu mümkün değildir; kişiyi imana muvaffak kılmak Allah'a aittir, biz buna kadir değiliz.)**"**

29- Ve Nuh, kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! Size nasihat edip tevhide ve Allah'a ibadet etmeye çağırmama karşılık sizden hiçbir mal talep etmiyorum (ki davetimi dünya metaı için yaptığımı düşünesiniz)**. Bilin ki ben, bu amelimin mükâfaatını sadece Allah'tan beklemekteyim. Ve** (Allah'ın tevhidine ve benim rasulü olduğuma) **gerçek manada iman edenleri** (toplumdaki seviyeleri ne kadar düşük olursa olsun) **bir an bile yanımdan kovacak değilim. Muhakkak ki onlar da** (ahiret gününde) **Rablerine kavuşacaklardır** (ve Allah onlara içinizdeki mertebelerini değil, dünyadaki amellerini soracaktır)**. Fakat ben sizi** (onları yanımdan kovmamı istediğinizden dolayı Allah'ın haklarını ve O'na nasıl ibadet edilmesi gerektiğini bilmeyen) **çok cahil bir kavim olarak görüyorum."**

30- "Ve ey kavmim! (Kovmamı istediğiniz) **Bu mu'minleri yanımdan kovduğum zaman Allah'tan bana bir ceza gelirse bana kim yardım edecek?!** (Mu'minleri kovmamı istemenizin büyük bir hata olduğunu ve bu amelin akıbetini) **Hiç düşünmüyor musunuz?!"**

31- "Ve ey kavmim! Allah'ın hazinelerinin bende olduğunu (davetime icabet ettiğinizde size vereceğimi) **söylemiyorum, ğaybı** (insanların gizlediklerini) **da bilmiyorum** (çünkü bunu bilmek sadece Allah'a aittir) **ve "Ben bir meleğim." de demiyorum** (ben ancak sizin gibi bir beşerim ve Allah'ın emrettiği şeyleri size tebliğ etmekle görevliyim)**. Ayrıca gözünüzde hakir gördüğünüz mu'minlere, "Allah size imanınızın mükâfaatını vermeyecek." de diyemem. Onların içlerinde olanı** (imanlarının nasıl olduğunu) **Allah bilir. Eğer** (zahiren) **iman edenlere** (içlerinde olanı bilmediğim hâlde), **"Allah size imanınızın mükâfaatını vermeyecek." deyip onları yanımdan kovarsam muhakkak ki zalimlerden** (Allah'ın emirlerine göre hareket etmeyip haddini aşan ve insanlara haksız yere zulmedenlerden) **olurum."**

32- Nuh kavminin ileri gelenleri şöyle dediler: "Ey Nuh! Bizimle çok tartıştın ve tartışmada çok ısrarcı oldun (ne dersen de, sana iman etmiyoruz)**. Eğer** (Allah tarafından gönderilmiş bir rasul isen ve) **doğru söyleyenlerden isen haydi, bizi korkuttuğun azabı başımıza getir bakalım!"**

33- Nuh, kavmine cevaben şöyle dedi: "İstediğiniz azabı getirmek (bana değil) **Allah'a aittir, muhakkak ki dilediği zaman onu size getirecektir. Ve biliniz ki Allah size azap indirmeyi dilediği zaman** (nereye kaçarsanız kaçın) **asla O'nu aciz bırakamazsınız."**

34- "Ve ey kavmim! Bilin ki ben, size ne kadar nasihat edersem edeyim Allah, (bile bile bâtıl üzerinde inat etmeniz sebebiyle) **sizi hidayete muvaffak kılmayıp azabıyla helak etmek isterse nasihatim size asla fayda vermez. O, sizin gerçek rabbinizdir ve** (kıyamet gününde hesap vermek için) **O'na döneceksiniz."**

35- Ey rasulüm! Eğer kavminin müşrikleri, "Bu Kur'ân'ı ve Nuh hakkındaki haberleri Muhammed uydurmuştur." derlerse onlara şöyle de: "Eğer bunları kendimden uydurmuşsam günahı bana aittir (size bundan dolayı herhangi bir günah gelmez)**. Aynı şekilde ben de sizin Allah hakkında yaptığınız iftira, küfür, şirk ve zulümlerden beriyim** (yaptıklarınızdan dolayı bana hiçbir zarar gelmez)**."**

36- Ve Nuh'a şöyle vahyedildi: "Ey Nuh! Sana gerçek manada iman edenler dışında artık kavminden iman eden olmayacaktır. İman etmeyenlerin yaptıklarından dolayı üzülme (muhakkak ki seni ve sana iman edenleri kurtarıp onları helak edeceğim)**."**

37- Ve Nuh'a şöyle vahyedildi: "(Ey Nuh!) **Gözetimimiz** (himayemiz) **altında* ve vahyimizle** (öğretip emrettiğimiz şekilde) **gemiyi yap! Zulmedenler** (bile bile hakka karşı gelip küfür ve şirkte ısrar edenler) **hakkında benden af isteme! Muhakkak ki onlar,** (yaptıklarına karşılık) **boğularak helak olacaklardır."**

* Kur'ân-ı Kerîm'de bazı ayetlerde "عَيۡنِى" sözü, bazı ayetlerde ise "أَعۡيُنِنَا" sözü zikredilmiştir. Allahu Teâlâ'nın şu ayetlerde buyurduğu gibi: "وَٱصۡنَعِ ٱلۡفُلۡكَ بِأَعۡيُنِنَا وَوَحۡيِنَا" (Hûd: 37), "وَأَلۡقَيۡتُ عَلَيۡكَ مَحَبَّةً مِّنِّى وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِى" (Tâ hâ: 39). Bu gibi ayetler okunduğunda asla akla bilinen göz gelmemelidir; çünkü Allahu Teâlâ organ manasındaki gözden münezzeh ve yücedir. Allahu Teâlâ'ya nispet edilen عَيۡن ya da أَعۡيُن lafızlarının geçtiği ayetlerin siyakına bakıldığında apaçık bir şekilde anlaşılıyor ki asla organ manasındaki göz kastedilmemiş; "gözetimimiz, hi-

حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ قُلْنَا ٱحْمِلْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ
ٱلْقَوْلُ وَمَنْ ءَامَنَ ۚ وَمَآ ءَامَنَ مَعَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلٌ ﴿٤٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱرْكَبُوا۟ فِيهَا بِسْمِ ٱللَّهِ مَجْر۪ىٰهَا وَمُرْسَىٰهَآ ۚ إِنَّ
رَبِّى لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٤١﴾ وَهِىَ تَجْرِى بِهِمْ فِى مَوْجٍ كَٱلْجِبَالِ وَنَادَىٰ نُوحٌ ٱبْنَهُۥ وَكَانَ فِى مَعْزِلٍ
يَٰبُنَىَّ ٱرْكَب مَّعَنَا وَلَا تَكُن مَّعَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ سَـَٔاوِىٓ إِلَىٰ جَبَلٍ يَعْصِمُنِى مِنَ ٱلْمَآءِ ۚ قَالَ
لَا عَاصِمَ ٱلْيَوْمَ مِنْ أَمْرِ ٱللَّهِ إِلَّا مَن رَّحِمَ ۚ وَحَالَ بَيْنَهُمَا ٱلْمَوْجُ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُغْرَقِينَ ﴿٤٣﴾ وَقِيلَ يَٰٓأَرْضُ
ٱبْلَعِى مَآءَكِ وَيَٰسَمَآءُ أَقْلِعِى وَغِيضَ ٱلْمَآءُ وَقُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَٱسْتَوَتْ عَلَى ٱلْجُودِىِّ ۖ وَقِيلَ بُعْدًا
لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَنَادَىٰ نُوحٌ رَّبَّهُۥ فَقَالَ رَبِّ إِنَّ ٱبْنِى مِنْ أَهْلِى وَإِنَّ وَعْدَكَ ٱلْحَقُّ وَأَنتَ أَحْكَمُ
ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰنُوحُ إِنَّهُۥ لَيْسَ مِنْ أَهْلِكَ ۖ إِنَّهُۥ عَمَلٌ غَيْرُ صَٰلِحٍ ۖ فَلَا تَسْـَٔلْنِ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ
عِلْمٌ ۖ إِنِّىٓ أَعِظُكَ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٤٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِكَ أَنْ أَسْـَٔلَكَ مَا لَيْسَ لِى بِهِۦ
عِلْمٌ ۖ وَإِلَّا تَغْفِرْ لِى وَتَرْحَمْنِىٓ أَكُن مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٤٧﴾ قِيلَ يَٰنُوحُ ٱهْبِطْ بِسَلَٰمٍ مِّنَّا وَبَرَكَٰتٍ
عَلَيْكَ وَعَلَىٰٓ أُمَمٍ مِّمَّن مَّعَكَ ۚ وَأُمَمٌ سَنُمَتِّعُهُمْ ثُمَّ يَمَسُّهُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٨﴾ تِلْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ
نُوحِيهَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كُنتَ تَعْلَمُهَآ أَنتَ وَلَا قَوْمُكَ مِن قَبْلِ هَٰذَا ۖ فَٱصْبِرْ ۖ إِنَّ ٱلْعَٰقِبَةَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِلَىٰ
عَادٍ أَخَاهُمْ هُودًا ۚ قَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۖ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُفْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ يَٰقَوْمِ لَآ
أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱلَّذِى فَطَرَنِىٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٥١﴾ وَيَٰقَوْمِ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ
ثُمَّ تُوبُوٓا۟ إِلَيْهِ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا وَيَزِدْكُمْ قُوَّةً إِلَىٰ قُوَّتِكُمْ وَلَا تَتَوَلَّوْا۟ مُجْرِمِينَ ﴿٥٢﴾
قَالُوا۟ يَٰهُودُ مَا جِئْتَنَا بِبَيِّنَةٍ وَمَا نَحْنُ بِتَارِكِىٓ ءَالِهَتِنَا عَن قَوْلِكَ وَمَا نَحْنُ لَكَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٥٣﴾
إِن نَّقُولُ إِلَّا ٱعْتَرَىٰكَ بَعْضُ ءَالِهَتِنَا بِسُوٓءٍ ۗ قَالَ إِنِّىٓ أُشْهِدُ ٱللَّهَ وَٱشْهَدُوٓا۟ أَنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تُشْرِكُونَ ۙ ﴿٥٤﴾

ettiğim şeylerden (tevhidden ve şirki terk edip yalnız Allah'a ibadet etmekten) **yüz çevirmeyin, yoksa mücrimlerden** (hakkı bile bile reddedip küfür, şirk ve zulümde ısrar edenlerden) **olursunuz."**

53- Âd kavmi de Hud'a şöyle dedi: "Ey Hud! Sen, söylediklerinin doğru olduğunu ispat eden bir delil (mucize) **getirmiş değilsin ki sana tâbi olalım. Sırf sen söyledin diye ilahlarımızı terk edecek değiliz ve senin Allah'ın rasulü olduğunu söylemene inanmıyoruz."**

54- Kavmi Hud'a şöyle dedi: "(Ey Hud!) **Sana ancak şunu deriz:** (Sen ilahlarımıza ibadet etmeyi insanlara yasakladığın için) **İlahlarımızdan bazıları** (ceza olarak) **seni çarpıp delilik vermiştir** (onun için sen böyle yanlış şeyler yapıyorsun)**." Bunun üzerine Hud onlara şöyle dedi: "Muhakkak ki ben Allah'ı şahid tutuyorum ve siz de şahid olun ki ben, sizin** (Allah'a) **ortak koştuklarınızdan** (ibadet ettiğiniz bu ilahlardan ve onlara yaptığınız ibadetlerden) **beriyim."**

40- (Nuh gemiyi tamamladıktan sonra) **Kavmine helak emrimiz geldiğinde ve** (tufanın başlama alameti olarak) **Nuh’un ekmek yaptığı fırından su fışkırınca ona şöyle dedik: “**(Ey Nuh! Yeryüzünde yaşayan) **Her canlı hayvandan bir çift alıp gemiye koy, haklarında helak edileceği önceden yazılmış olanlar hariç bütün aileni** (iman etmiş olan hanımlarını ve çocuklarını) **ve** (kavminden sana) **iman edenleri gemiye bindir!” Doğrusu,** (uzun zaman davet ettiği hâlde) **Nuh’a iman edenler çok az idi.**

41- Ve Nuh (kendisine iman edip tâbi olanlara) **şöyle dedi: “Gemiye binin! Onun gitmesi de durması da Allah’ın adı iledir. Muhakkak ki Rabbim;** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.”**

42- Ve gemi, içindekilerle beraber dağlar gibi büyük dalgalar arasında gidiyordu. Bu sırada Nuh, gemiye binmeyen oğluna şöyle seslendi: “Ey oğlum! (Bana iman edip) **Bizimle beraber gemiye bin, sakın kâfirlerle beraber kalma** (yoksa onlar gibi boğulup helak olursun)**!”**

43- Nuh’un oğlu (babasına) **şöyle dedi: “Beni suda boğulmaktan koruyacak yüksek bir dağa çıkacağım.” Nuh da ona şöyle cevap verdi: “Bugün Allah’ın** (boğulma) **azabından, O’nun rahmet ettiği kişiler hariç hiç kimse kurtulamaz.” Ve dalgalar Nuh ile kâfir oğlunun arasına girdi, böylece oğlu boğulanlardan oldu.**

44- (Kâfirler tufanla boğularak helak edildikten sonra) **Yere, “Ey yeryüzü, artık suyunu yut!” göğe de “Ey gökyüzü, artık suyunu tut!” denildi. Böylece su çekildi ve Nuh’un kâfir kavmi** (boğularak) **helak oldu. Gemi ise Cûdî Dağına oturdu. Ve “Zalimler topluluğu** (hak apaçık belli olduktan sonra bile bile Nuh’a iman etmeyip şirkte ısrar edenler) **Allah’ın rahmetinden uzak olsun!” denildi.**

45- Ve Nuh, Rabbine yalvararak şöyle dua etti: “Ey Rabbim! (Ailemi helak olmaktan kurtaracağına dair bana söz vermiştin.) **Oğlum da benim ailemdendir** (fakat boğulanlardan oldu)**. Muhakkak ki senin verdiğin söz haktır** (mutlaka yerine gelir)**. Şüphesiz sen, hak ve adaletle hükmedenlerin en adaletle ve hikmetle hükmedenisin** (oğlumu kurtar)**.”**

46- Allah Nuh’a şöyle buyurdu: “Ey Nuh! Ailenden olduğunu zannettiğin oğlun, senin (kurtaracağımı vâdettiğim) **ailenden değildi. Çünkü o,** (hak apaçık geldiği hâlde küfründe ve şirkinde ısrar eden ve kurtulmayı hak etmeyen) **kötü biri idi. Bilmediğin konuda benden bir şey isteme! Ben sana,** (ilmime ve hikmetime muhalif bir şey isteyen) **cahillerden olmamanı tavsiye ediyorum!”**

47- Nuh şöyle dedi: “Ey Rabbim! (Hikmetini) **Bilmediğim bir şeyi senden istemekten sana sığınıyorum. Eğer günahımı affetmezsen ve bana merhamet etmezsen muhakkak kaybedenlerden olurum.”**

48- Nuh’a denildi ki: “Ey Nuh! Bizden selametle (güven içinde) **gemiden karaya in ve hem sana hem de seninle beraber olan ümmetlere bizden bereketle** (bol nimetlerle) **yaşa! Fakat sana iman edenlerin zürriyetlerinden bazıları küfrü tercih edecektir; onları** (dünya hayatında) **bir müddet nimetlerden faydalandıracağız, sonra da** (bile bile haktan ayrılıp şirk ve küfür üzere yaşadıkları için ahiret gününde) **onlara katımızdan çok acıklı bir azap isabet edecektir.”**

49- Ey rasulüm! Nuh ve kavmi hakkında sana bildirilen bu kıssa, ğaybi haberlerdendir. Biz onu sana vahiyle bildiriyoruz. Bu kıssayı sana vahyetmeden önce ne sen ne de kavmin onun hakkında bilgi sahibi idiniz. Ey rasulüm! (Nuh gibi) **Sen de müşriklerin eziyetlerine sabret ve bil ki sonunda zafer ve kazanç, muttakiler** (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak duranlar) **içindir.**

50- Âd kavmine de kardeşleri Hud’u rasul olarak gönderdik. O, müşrik kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim! (Şirki terk edip) **Yalnız Allah’a ibadet edin, sizin** (ibadet edeceğiniz) **O’ndan başka** (hak) **ilahınız yoktur. Muhakkak ki siz,** (Allah’a ortaklar isnat ettiğiniz için) **iftiracı bir kavimsiniz.”**

51- (Hud, kavmine dedi ki) **“Ey kavmim! Size nasihat edip tevhide ve Allah’a ibadet etmeye çağırmama karşılık sizden hiçbir ücret talep etmiyorum** (ki davetimi dünya metaı için yaptığımı düşünesiniz)**. Bilin ki ben bu amelimin mükâfaatını, sadece beni yaratan Allah’tan beklemekteyim.** (Bu davetimi dünya metaı elde etmek için değil, sizin menfaatiniz için yaptığımı) **Hâlâ akletmez** (ve bana tâbi olmaz) **misiniz?!”**

52- (Hud devamla kavmine şöyle dedi) **“Ve ey kavmim! Önce** (işlediğiniz küfür ve şirkleri terk edip) **Rabbinizden bağışlanma isteyin!** (Şirki ve küfrü terk ettikten) **Sonra O’na tevbe edin** (emirlerine itaate ve razı olduğu amellere yönelin)**! Eğer böyle yaparsanız** (daha önce işlediğiniz bütün günahlarınızı affedip) **size gökten** (ihtiyacınız olan) **faydalı yağmur yağdırır ve kuvvetinize kuvvet katarak sizi daha da güçlendirir. Sakın sizi davet**

مِن دُونِهِۦۖ فَكِيدُونِى جَمِيعٗا ثُمَّ لَا تُنظِرُونِ ﴿٥٥﴾ إِنِّى تَوَكَّلۡتُ عَلَى ٱللَّهِ رَبِّى وَرَبِّكُمۚ مَّا مِن دَآبَّةٍ
إِلَّا هُوَ ءَاخِذُۢ بِنَاصِيَتِهَآۚ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٥٦﴾ فَإِن تَوَلَّوۡاْ فَقَدۡ أَبۡلَغۡتُكُم مَّآ أُرۡسِلۡتُ بِهِۦٓ
إِلَيۡكُمۡۚ وَيَسۡتَخۡلِفُ رَبِّى قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ وَلَا تَضُرُّونَهُۥ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ رَبِّى عَلَىٰ كُلِّ شَىۡءٍ حَفِيظٞ ﴿٥٧﴾ وَلَمَّا
جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا هُودٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَنَجَّيۡنَٰهُم مِّنۡ عَذَابٍ غَلِيظٖ ﴿٥٨﴾ وَتِلۡكَ عَادٞۖ
جَحَدُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ وَعَصَوۡاْ رُسُلَهُۥ وَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ كُلِّ جَبَّارٍ عَنِيدٖ ﴿٥٩﴾ وَأُتۡبِعُواْ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنۡيَا لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِۗ أَلَآ إِنَّ عَادٗا كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّعَادٖ قَوۡمِ هُودٖ ﴿٦٠﴾ ۞وَإِلَىٰ ثَمُودَ أَخَاهُمۡ صَٰلِحٗاۚ قَالَ يَٰقَوۡمِ
ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنۡ إِلَٰهٍ غَيۡرُهُۥۖ هُوَ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ وَٱسۡتَعۡمَرَكُمۡ فِيهَا فَٱسۡتَغۡفِرُوهُ ثُمَّ تُوبُوٓاْ
إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّى قَرِيبٞ مُّجِيبٞ ﴿٦١﴾ قَالُواْ يَٰصَٰلِحُ قَدۡ كُنتَ فِينَا مَرۡجُوّٗا قَبۡلَ هَٰذَآۖ أَتَنۡهَىٰنَآ أَن نَّعۡبُدَ مَا يَعۡبُدُ
ءَابَآؤُنَا وَإِنَّنَا لَفِى شَكّٖ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ مُرِيبٖ ﴿٦٢﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّى
وَءَاتَىٰنِى مِنۡهُ رَحۡمَةٗ فَمَن يَنصُرُنِى مِنَ ٱللَّهِ إِنۡ عَصَيۡتُهُۥۖ فَمَا تَزِيدُونَنِى غَيۡرَ تَخۡسِيرٖ ﴿٦٣﴾ وَيَٰقَوۡمِ
هَٰذِهِۦ نَاقَةُ ٱللَّهِ لَكُمۡ ءَايَةٗۖ فَذَرُوهَا تَأۡكُلۡ فِىٓ أَرۡضِ ٱللَّهِۖ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٖ فَيَأۡخُذَكُمۡ عَذَابٞ قَرِيبٞ
﴿٦٤﴾ فَعَقَرُوهَا فَقَالَ تَمَتَّعُواْ فِى دَارِكُمۡ ثَلَٰثَةَ أَيَّامٖۖ ذَٰلِكَ وَعۡدٌ غَيۡرُ مَكۡذُوبٖ ﴿٦٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا
صَٰلِحٗا وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَمِنۡ خِزۡىِ يَوۡمِئِذٍۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلۡقَوِىُّ ٱلۡعَزِيزُ ﴿٦٦﴾ وَأَخَذَ ٱلَّذِينَ
ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِى دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ ﴿٦٧﴾ كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَآ إِنَّ ثَمُودَاْ كَفَرُواْ رَبَّهُمۡۗ أَلَا بُعۡدٗا
لِّثَمُودَ ﴿٦٨﴾ وَلَقَدۡ جَآءَتۡ رُسُلُنَآ إِبۡرَٰهِيمَ بِٱلۡبُشۡرَىٰ قَالُواْ سَلَٰمٗاۖ قَالَ سَلَٰمٞۖ فَمَا لَبِثَ أَن جَآءَ بِعِجۡلٍ حَنِيذٖ ﴿٦٩﴾
فَلَمَّا رَءَآ أَيۡدِيَهُمۡ لَا تَصِلُ إِلَيۡهِ نَكِرَهُمۡ وَأَوۡجَسَ مِنۡهُمۡ خِيفَةٗۚ قَالُواْ لَا تَخَفۡ إِنَّآ أُرۡسِلۡنَآ إِلَىٰ قَوۡمِ لُوطٖ ﴿٧٠﴾

zetle hüküm verendir; rasullerine karşı gelen, emirlerine itaat etmeyen ve kendisine ibadet etmekte büyüklenen kâfirlere azabı şiddetli olandır).

67- Ve Semûd kavminin zulmedenlerini (Allah'a şirk koşan, nebisini yalanlayan, emirlerine karşı gelen ve devesini öldüren zalimleri) **şiddetli bir azap çığlığı yakaladı; böylece bulundukları yerde, dizleri ve yüzleri yere yapışmış bir vaziyette helak oldular.**

68- Semûd kavminin üzerine öyle bir azap indi ki sanki yurtlarında daha önce hiç nimet ve refah içinde yaşamamış gibi oldular. Muhakkak ki Semûd kavmi, Rablerini (O'nun tevhidini, rasulünü ve emirlerini) **inkâr etti ve böylece Semûd kavmi, Allah'ın rahmetinden kovuldu.**

69- Ve elçilerimiz (melekler, erkek suretinde) **İbrahim'e müjde ile gelip ona, "Size selam olsun!" dediler. İbrahim de onlara, "Size de selam olsun!" dedi. Ve hemen misafirlerine ikram olarak kızartılmış buzağı getirdi.**

70- İbrahim, misafirlerin ellerinin kızarmış buzağıya uzanmadığını (ve ondan yemediklerini) **görünce onların bu tavrını yadırgadı ve içinde onlara karşı bir korku hissetti. Melekler onun korktuğunu anlayınca şöyle dediler: "**(Ey İbrahim!) **Bizden korkma! Muhakkak ki biz, Lut'un kavmini helak etmek için Allah tarafından gönderilmiş melekleriz."**

55- “Ben yalnız Allah’a ibadet ederim. Haydi! (Beni çarpıp delilik verdiğini iddia ettiğiniz ilahlarınızla beraber) **Hepiniz toplanıp bana tuzak kurun, sonra da bana** (bu tuzaktan kurtulmam için) **hiç mühlet vermeyin!** (Bakalım, bana herhangi bir zarar verebilecek misiniz?!)”

56- (Hud dedi ki) **“Muhakkak ki ben, benim de sizin de rabbiniz olan Allah’a tevekkül ettim** (O’na güvendim ve sığındım)**. Bilin ki O, yeryüzünde yürüyüp hareket eden bütün canlıları perçemlerinden yakalamıştır** (hepsi O’nun sultası ve kontrolü altındadır)**. Şüphesiz Rabbim hak ve adaletli yoldadır** (kullarından sadece gerçek imanı kabul eder; iyilik yapanlara mükâfaat, kötülük yapanlara ise yaptıklarının karşılığını verir ve hiç kimseye zulmetmez)**.”**

57- (Hud dedi ki) **“**(Ey kavmim!) **Eğer şirklerinizi terke ve çağırdığım tevhidi kabule yanaşmazsanız bilin ki** (rasullerin görevi tebliğ etmektir ve) **ben,** (Allah tarafından) **bana verilen şeyleri eksiksiz olarak size tebliğ ettim. Rabbim** (dilerse sizi yok edip) **yerinize sizin gibi olmayan** (hayırlı) **bir kavim getirir** (ve onlar tevhid ile Allah’a yönelip ihlasla O’na ibadet ederler)**. Ve siz de O’na hiçbir zarar veremezsiniz. Muhakkak ki Rabbim, yarattığı her şeyin koruyucusu ve her şeyi bilendir** (O, beni korur)**.”**

58- (Hakka karşı bile bile inat edip küfür ve şirk işlemeleri sebebiyle Âd kavmine) **Helak emrimiz geldiği zaman, katımızdan rahmetle** (bir ikram ve nimet olarak) **Hud’u ve onun yanındaki mu’minleri kurtardık. Ve onları** (ahiret günündeki) **kalıcı ve hiç eksilmeyen şiddetli azaptan da kurtaracağız.**

59- İşte üzerine azap indirdiğimiz bu Âd kavmi, (kendilerine gelen) **Rablerinin ayetlerini** (her türlü delil ve mucizelerini) **inkâr etti,** (kendilerine tevhide uymayı ve şirki terk etmeyi emreden) **rasullerine karşı geldi; Allah’a karşı kibirlenip haktan ayrılan ve hakka boyun eğmeyip ona tâbi olmamakta ısrar edenlere tâbi oldu.**

60- Ve Âd kavmi, bu dünyada alçaklığı ve Allah’ın rahmetinden kovulmayı hak etti, kıyamet gününde de aynı şekilde alçaltılıp Allah’ın rahmetinden uzaklaştırılacaktır. Çünkü Âd kavmi, Rablerini (bile bile) **inkâr edip küfür ve şirkte ısrar etti. Muhakkak ki Hud’un kavmi olan Âd, her türlü hayırdan uzaklaştırılıp her türlü şerre yaklaştırıldı.**

61- Semûd kavmine de kardeşleri Salih’i rasul olarak gönderdik. Salih, kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim! (Şirki terk edip) **Yalnız Allah’a ibadet edin, sizin** (ibadet edeceğiniz) **O’ndan başka** (hak) **ilahınız yoktur. O, sizi** (babanız Âdem’i) **örneksiz olarak topraktan yaratmış ve sizin için yeryüzünü imar edip orada rahat yaşamanızı sağlamıştır. Öyleyse** (işlediğiniz küfür ve şirkleri terk edip) **Rabbinizden bağışlanma isteyin!** (Şirki ve küfrü terk ettikten) **Sonra O’na tevbe edin** (emirlerine itaate ve razı olduğu amellere yönelin)**! Muhakkak ki Rabbim** (her türlü şirki terk edip sadece kendisine ibadet eden) **kullarına yakın olan ve dualarına icabet edendir.”**

62- Semûd kavmi, Salih’e şöyle dedi: “Ey Salih! Sen bizi tek ilaha ibadete davet etmeden önce katımızda görüşüne değer verilen ve yüksek bir mertebeye layık gördüğümüz biri idin. Şimdi sen bize, babalarımızın ibadet ettiği ilahlara ibadet etmemizi mi yasaklıyorsun?! (Yazıklar olsun sana!) **Şunu iyi bil ki senin bizi çağırdığın şeyden çok ciddi ve derin şüphemiz var.”**

63- Salih, müşrik kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim! Eğer ben (size tebliğ ettiğim hakkın doğru olduğu konusunda) **Rabbimden gelen apaçık delil üzereysem ve Rabbim tarafından bana rahmet** (nübüvvet, hikmet ve İslam) **verilmişse söyleyin bakalım; bu apaçık delillere karşı gelip tevhid dinini terk edersem** (sizin bâtıl dininize tâbi olursam ve bundan dolayı Allah bana ceza verirse) **Allah’ın azabına karşı bana kim yardım edip ondan kurtarabilir?! Şüphesiz ki** (hakkı bildiğim hâlde onu terk edip) **size tâbi olursam,** (beni saptırıp Allah’ın rızasından uzaklaştırarak) **daha fazla kaybetmemden başka bir şeye yaramazsınız.”**

64- “Ve ey kavmim! İşte Allah’ın bu devesi, size (Allah’ın rasulü olduğumu ispat eden) **bir delildir. Onu serbest bırakın** (yedirmeyin ve içirmeyin)**, Allah’ın arzında** (dilediği gibi) **otlasın ve ona sakın bir zarar vermeyin! Yoksa** (zarar verdiğiniz andan itibaren) **çok yakın bir zaman içinde başınıza azap gelir.”**

65- Fakat Semûd kavminin müşrikleri (Salih’i yalanlama konusunda ısrar edip) **Allah’ın devesini keserek öldürdüler. Bunun üzerine Salih onlara şöyle dedi: “**(Deveyi öldürmenizden itibaren) **Yurtlarınızda üç gün daha yaşayın, sonra üzerinize Allah’ın helak edici azabı gelecektir. Bu, yalan bir söz değildir, mutlaka gerçekleşecektir.”**

66- Semûd kavmine azap emrimiz geldiğinde Salih’i ve ona iman edenleri katımızdan bir rahmetle (ikram ve nimetimizle) **o günün alçaltıcı azabından kurtardık. Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin;** (ٱلْقَوِىّ) **el-Kaviyy’dir** (her şeye gücü yeten kuvvet sahibidir, hiç kimse O’nu yenemez), (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz’dir** (her konuda dilediği gibi iz-

وَامْرَأَتُهُ قَائِمَةٌ فَضَحِكَتْ فَبَشَّرْنَاهَا بِإِسْحَاقَ وَمِنْ وَرَاءِ إِسْحَاقَ يَعْقُوبَ ﴿٧١﴾ قَالَتْ يَا وَيْلَتَى أَأَلِدُ وَأَنَا
عَجُوزٌ وَهَذَا بَعْلِي شَيْخًا ۖ إِنَّ هَذَا لَشَيْءٌ عَجِيبٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا أَتَعْجَبِينَ مِنْ أَمْرِ اللَّهِ ۖ رَحْمَتُ اللَّهِ
وَبَرَكَاتُهُ عَلَيْكُمْ أَهْلَ الْبَيْتِ ۚ إِنَّهُ حَمِيدٌ مَجِيدٌ ﴿٧٣﴾ فَلَمَّا ذَهَبَ عَنْ إِبْرَاهِيمَ الرَّوْعُ وَجَاءَتْهُ الْبُشْرَى
يُجَادِلُنَا فِي قَوْمِ لُوطٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ لَحَلِيمٌ أَوَّاهٌ مُنِيبٌ ﴿٧٥﴾ يَا إِبْرَاهِيمُ أَعْرِضْ عَنْ هَذَا ۖ إِنَّهُ قَدْ جَاءَ
أَمْرُ رَبِّكَ ۖ وَإِنَّهُمْ آتِيهِمْ عَذَابٌ غَيْرُ مَرْدُودٍ ﴿٧٦﴾ وَلَمَّا جَاءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِيءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا
وَقَالَ هَذَا يَوْمٌ عَصِيبٌ ﴿٧٧﴾ وَجَاءَهُ قَوْمُهُ يُهْرَعُونَ إِلَيْهِ وَمِنْ قَبْلُ كَانُوا يَعْمَلُونَ السَّيِّئَاتِ ۚ قَالَ يَا قَوْمِ
هَؤُلَاءِ بَنَاتِي هُنَّ أَطْهَرُ لَكُمْ ۖ فَاتَّقُوا اللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ فِي ضَيْفِي ۖ أَلَيْسَ مِنْكُمْ رَجُلٌ رَشِيدٌ ﴿٧٨﴾
قَالُوا لَقَدْ عَلِمْتَ مَا لَنَا فِي بَنَاتِكَ مِنْ حَقٍّ وَإِنَّكَ لَتَعْلَمُ مَا نُرِيدُ ﴿٧٩﴾ قَالَ لَوْ أَنَّ لِي بِكُمْ قُوَّةً أَوْ آوِي
إِلَى رُكْنٍ شَدِيدٍ ﴿٨٠﴾ قَالُوا يَا لُوطُ إِنَّا رُسُلُ رَبِّكَ لَنْ يَصِلُوا إِلَيْكَ ۖ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِنَ اللَّيْلِ وَلَا يَلْتَفِتْ
مِنْكُمْ أَحَدٌ إِلَّا امْرَأَتَكَ ۖ إِنَّهُ مُصِيبُهَا مَا أَصَابَهُمْ ۚ إِنَّ مَوْعِدَهُمُ الصُّبْحُ ۚ أَلَيْسَ الصُّبْحُ بِقَرِيبٍ ﴿٨١﴾ فَلَمَّا جَاءَ
أَمْرُنَا جَعَلْنَا عَالِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهَا حِجَارَةً مِنْ سِجِّيلٍ مَنْضُودٍ ﴿٨٢﴾ مُسَوَّمَةً عِنْدَ رَبِّكَ ۖ وَمَا هِيَ
مِنَ الظَّالِمِينَ بِبَعِيدٍ ﴿٨٣﴾ ۞ وَإِلَى مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا ۚ قَالَ يَا قَوْمِ اعْبُدُوا اللَّهَ مَا لَكُمْ مِنْ إِلَهٍ غَيْرُهُ ۖ
وَلَا تَنْقُصُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ ۚ إِنِّي أَرَاكُمْ بِخَيْرٍ وَإِنِّي أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ مُحِيطٍ ﴿٨٤﴾
وَيَا قَوْمِ أَوْفُوا الْمِكْيَالَ وَالْمِيزَانَ بِالْقِسْطِ ۖ وَلَا تَبْخَسُوا النَّاسَ أَشْيَاءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْا فِي الْأَرْضِ مُفْسِدِينَ
﴿٨٥﴾ بَقِيَّتُ اللَّهِ خَيْرٌ لَكُمْ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ ۚ وَمَا أَنَا عَلَيْكُمْ بِحَفِيظٍ ﴿٨٦﴾ قَالُوا يَا شُعَيْبُ أَصَلَاتُكَ
تَأْمُرُكَ أَنْ نَتْرُكَ مَا يَعْبُدُ آبَاؤُنَا أَوْ أَنْ نَفْعَلَ فِي أَمْوَالِنَا مَا نَشَاءُ ۖ إِنَّكَ لَأَنْتَ الْحَلِيمُ الرَّشِيدُ ﴿٨٧﴾

mesinden korkarım.”

85- “Ve ey kavmim! Ölçü ve tartıyı adaletle tam yapın, insanların hakkından hiçbir şey eksiltmeyin ve sakın (Allah’ın nimetlerini unutup) **yeryüzünde fesat çıkararak** (küfür, şirk, zulüm ve günahlar işleyerek) **ifsat edicilerden olmayın** (aksi hâlde Âd kavminin başına gelenler sizin de başınıza gelebilir)**!”**

86- “(Ey kavmim!) **Eğer** (Allah’ın vâdine, vaîdine, helal ve haramına) **gerçek manada inanıyorsanız bilin ki adaletle yaptığınız ticaretten kalan helal kâr, sizin için daha hayırlıdır. Ve yine bilin ki ben, sizin üzerinize bekçi** (amellerinizi sayıp hesaba çekecek biri) **değilim** (ben ancak Allah tarafından bana vahyedilenleri bildiren bir rasulüm, yaptıklarınızı gözetip ona göre sizi hesaba çekecek olan ise Allah’tır)**.”**

87- Şuayb’in müşrik kavmi, Şuayb’e şöyle karşılık verdi: “Ey Şuayb! Kıldığın namaz mı babalarımızın ibadet ettiği ilahlara ibadet etmemizi ya da mallarımızı dilediğimiz şekilde kullanıp artırmamızı sana yasaklıyor?! Muhakkak ki sen (bu davetle bize gelmeden önce) **ḥalîm** (yapılan eziyetlere sabredip eziyet edenleri bağışlayan, nefsine göre hareket etmeyen ve hiçbir zaman doğrudan ayrılmayan) **ve raşîd** (akıllı, her şeyi yerli yerine koyan) **bir kişi idin.** (Ne oldu sana?!)**”**

71- İbrahim'in hanımı (Sara) **da bu sırada** (perde arkasında) **ayakta idi ve** (meleklerin konuşmalarını duyunca) **güldü. Biz de** (melekler vasıtasıyla) **onu, İshak ile ve İshak'ın arkasından gelecek olan Yakub ile müjdeledik.**

72- İbrahim'in hanımı (çocuk ile müjdelenince hayret içinde) **"Bu nasıl olur ki?! Ben, yaşlanmış bir kadın iken ve kocam** (İbrahim) **da yaşlıyken nasıl çocuk sahibi olurum?! Muhakkak ki bu çok şaşılacak bir şey!" dedi.**

73- (Sara, verilen çocuk müjdesinden dolayı hayret edince) **Melekler ona şöyle dediler: "Sen, Allah'ın kaza ve kaderine mi hayret ediyorsun?** (Senin gibi biri, Allah'ın her şeye kadir olduğunu bilir.) **Ey bu evin sahipleri! Allah'ın rahmeti ve bereketi sizin üzerinize olsun! Muhakkak ki Allah** (حَمِيد) **Ḥamîd'dir** (sahip olduğu güzel isimlerinden, mükemmel sıfatlarından ve yaptığı fiillerden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir)**,** (مَجِيد) **Mecîd'dir** (en mükemmel sıfatlara sahip olan yüce varlıktır)**."**

74- (Misafirlerinin melek olduğunu öğrenip de) **İbrahim'in üzerinden korku ve endişe gidince ve çocuğunun olacağı müjdesini alınca** (umulur ki azap geciktirilir ve tevbe etmeleri için bir fırsat daha verilir diye) **Lut'un kavmi hakkında bizimle tartışmaya girişti.**

75- Muhakkak ki İbrahim çok halîm (sabırlı, merhametli ve cezanın geciktirilmesini seven)**, evvâh** (Rabbinin emirlerine huşu içinde boyun eğip O'na çokça dua eden) **ve munîb** (hata yaptığında hemen hakka yönelip Allah'a itaate dönen) **biri idi.**

76- Melekler İbrahim'e şöyle dediler: "Ey İbrahim! Bizimle Lut kavmi hakkında tartışmaktan vazgeç! Muhakkak ki Lut kavmine, helak edilmeleri için Rabbinin azap emri gelmiştir. Bu sebeple onlara, geri çevrilmesi mümkün olmayan bir azap gelecektir (artık bu azabı ne senin tartışman ne dua etmen ne de başka bir şey geri çevirebilir)**."**

77- Ve elçilerimiz (meleklerimiz) **Lut'a** (erkek suretinde) **gelince** (kadınları bırakıp şehvetle erkeklere yaklaşan sapık kavminin onlara zarar vermesinden endişe ettiği için) **gelmelerinden hoşlanmadı ve içi sıkıldı;** (kavmine karşı misafirlerini müdafaa etmek zorunda kalacağı için) **"Bugün, çetin bir gün!" dedi.**

78- Ve kavmi, Lut'a (misafirlerine şehvetle yaklaşmak kastıyla) **koşarak geldi. Onlar, Lut'un yanına gelmeden önce de kötü amel işlemekte** (livata yapmakta) **idiler. Lut** (şehvetten azmış kavminin, misafirlerine zarar vermesini engellemek için) **şöyle dedi: "Ey kavmim! İşte bunlar, benim kızlarımdır** (köyün kızları da vardır, onlarla evlenin)**! Bu, sizin için** (livata yapmaktan) **daha temizdir. Allah'tan korkun** (emrettiği şeyleri yerine getirip yasakladığı şeylerden uzak durun) **ve misafirlerime zarar vererek beni rezil etmeyin! İçinizde** (sizi bu çirkin ameli yapmaktan engelleyecek) **aklı başında, dürüst ve hikmet sahibi bir adam yok mu?!"**

79- Lut'un kavmi şöyle dedi: "Ey Lut! Bizim senin kızlarına (ve diğer kızlara) **ihtiyacımız ve şehvetimiz olmadığını çok iyi bilirsin. Ve bizim ne istediğimizi de çok iyi bilirsin** (senin erkek misafirlerini istiyoruz)**."**

80- Lut, kavmine şöyle dedi: "Keşke sizi (bu kötü ameli yapmaktan) **engelleyecek kuvvetim olsa ya da** (size karşı geldiğimde) **beni koruyacak aşiretim olsa** (da misafirlerimi sizden koruyabilsem)**!"**

81- Melekler, (içine düştüğü zor durumu görünce) **Lut'a şöyle dediler: "Ey Lut! Muhakkak ki biz, Rabbinin** (şu sapık kavmi helak etmek için gönderdiği) **elçileriyiz;** (sakin ol) **onlar sana hiçbir zarar veremezler. Sen, ailenle** (ve sana iman edenlerle) **birlikte gecenin karanlık olan bir saatinde hemen buradan çık ve içinizden hiç kimse arkasına bakmasın! Ancak hanımın hariç; o,** (emrine muhalefet edip) **arkasına bakacak ve kavminin başına gelen azap, muhakkak ona da isabet edecektir. Bil ki onların helak edilme zamanı sabah vaktidir. Sabah yakın değil mi?!"**

82- Azap emrimiz gelince Lut kavminin yaşadığı yerlerin altını üstüne getirdik ve üzerlerine pişmiş balçıktan, birbiri peşine taşlar yağdırdık.

83- İşte bunlar, Rabbinin katından işaretlenmiş olarak inen taşlardır. Ey rasulüm! Bu taşlar, (senin kavmindeki) **zalimlerden** (küfür ve şirkte ısrar edip sana karşı gelenlerden) **hiç de uzak değildir** (eğer şirklerinden vazgeçip tevbe etmezlerse onların da üzerine iner).

84- Medyen kavmine de kardeşleri Şuayb'i rasul olarak gönderdik. O kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! (Bütün şirkleri terk ederek) **Yalnız Allah'a ibadet edin! Sizin, O'ndan başka ibadet edecek hak ilahınız yoktur. Bir de** (insanlara ölçüp tartarken) **ölçüyü ve tartıyı eksiltmeyin! Muhakkak ki ben sizi geniş bir rızık ve nimet içinde görüyorum.** (Günah işleyerek bu hayırlı durumunuzu sakın değiştirmeyin!) **Şüphesiz ben,** (bana itaat etmeyerek, hakka tâbi olmayarak, ölçü ve tartıda adaletli davranmayarak yaşamaya devam ettiğinizde) **hepinizi helak edecek ve kaçamayacağınız bir azabın üzerinize ineceği günün gel-**

قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَءَيۡتُمۡ إِن كُنتُ عَلَىٰ بَيِّنَةٖ مِّن رَّبِّى وَرَزَقَنِى مِنۡهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَمَآ أُرِيدُ أَنۡ أُخَالِفَكُمۡ
إِلَىٰ مَآ أَنۡهَىٰكُمۡ عَنۡهُۚ إِنۡ أُرِيدُ إِلَّا ٱلۡإِصۡلَٰحَ مَا ٱسۡتَطَعۡتُۚ وَمَا تَوۡفِيقِىٓ إِلَّا بِٱللَّهِۚ عَلَيۡهِ تَوَكَّلۡتُ وَإِلَيۡهِ
أُنِيبُ ﴿٨٨﴾ وَيَٰقَوۡمِ لَا يَجۡرِمَنَّكُمۡ شِقَاقِىٓ أَن يُصِيبَكُم مِّثۡلُ مَآ أَصَابَ قَوۡمَ نُوحٍ أَوۡ قَوۡمَ هُودٍ أَوۡ
قَوۡمَ صَٰلِحٖۚ وَمَا قَوۡمُ لُوطٖ مِّنكُم بِبَعِيدٖ ﴿٨٩﴾ وَٱسۡتَغۡفِرُواْ رَبَّكُمۡ ثُمَّ تُوبُوٓاْ إِلَيۡهِۚ إِنَّ رَبِّى رَحِيمٞ وَدُودٞ
﴿٩٠﴾ قَالُواْ يَٰشُعَيۡبُ مَا نَفۡقَهُ كَثِيرٗا مِّمَّا تَقُولُ وَإِنَّا لَنَرَىٰكَ فِينَا ضَعِيفٗاۖ وَلَوۡلَا رَهۡطُكَ لَرَجَمۡنَٰكَۖ وَمَآ
أَنتَ عَلَيۡنَا بِعَزِيزٖ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ أَرَهۡطِىٓ أَعَزُّ عَلَيۡكُم مِّنَ ٱللَّهِ وَٱتَّخَذۡتُمُوهُ وَرَآءَكُمۡ ظِهۡرِيًّاۖ إِنَّ
رَبِّى بِمَا تَعۡمَلُونَ مُحِيطٞ ﴿٩٢﴾ وَيَٰقَوۡمِ ٱعۡمَلُواْ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمۡ إِنِّى عَٰمِلٞۖ سَوۡفَ تَعۡلَمُونَ مَن
يَأۡتِيهِ عَذَابٞ يُخۡزِيهِ وَمَنۡ هُوَ كَٰذِبٞۖ وَٱرۡتَقِبُوٓاْ إِنِّى مَعَكُمۡ رَقِيبٞ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا جَآءَ أَمۡرُنَا نَجَّيۡنَا شُعَيۡبٗا
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥ بِرَحۡمَةٖ مِّنَّا وَأَخَذَتِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ ٱلصَّيۡحَةُ فَأَصۡبَحُواْ فِى دِيَٰرِهِمۡ جَٰثِمِينَ
﴿٩٤﴾ كَأَن لَّمۡ يَغۡنَوۡاْ فِيهَآۗ أَلَا بُعۡدٗا لِّمَدۡيَنَ كَمَا بَعِدَتۡ ثَمُودُ ﴿٩٥﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلۡطَٰنٖ
مُّبِينٍ ۙ ﴿٩٦﴾ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ وَمَلَإِيْهِۦ فَٱتَّبَعُوٓاْ أَمۡرَ فِرۡعَوۡنَۖ وَمَآ أَمۡرُ فِرۡعَوۡنَ بِرَشِيدٖ ﴿٩٧﴾ يَقۡدُمُ قَوۡمَهُۥ يَوۡمَ
ٱلۡقِيَٰمَةِ فَأَوۡرَدَهُمُ ٱلنَّارَۖ وَبِئۡسَ ٱلۡوِرۡدُ ٱلۡمَوۡرُودُ ﴿٩٨﴾ وَأُتۡبِعُواْ فِى هَٰذِهِۦ لَعۡنَةٗ وَيَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِۚ بِئۡسَ ٱلرِّفۡدُ
ٱلۡمَرۡفُودُ ﴿٩٩﴾ ذَٰلِكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ ٱلۡقُرَىٰ نَقُصُّهُۥ عَلَيۡكَۖ مِنۡهَا قَآئِمٞ وَحَصِيدٞ ﴿١٠٠﴾ وَمَا ظَلَمۡنَٰهُمۡ وَلَٰكِن ظَلَمُوٓاْ
أَنفُسَهُمۡۖ فَمَآ أَغۡنَتۡ عَنۡهُمۡ ءَالِهَتُهُمُ ٱلَّتِى يَدۡعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مِن شَىۡءٖ لَّمَّا جَآءَ أَمۡرُ رَبِّكَۖ وَمَا
زَادُوهُمۡ غَيۡرَ تَتۡبِيبٖ ﴿١٠١﴾ وَكَذَٰلِكَ أَخۡذُ رَبِّكَ إِذَآ أَخَذَ ٱلۡقُرَىٰ وَهِىَ ظَٰلِمَةٌۚ إِنَّ أَخۡذَهُۥٓ أَلِيمٞ شَدِيدٌ
﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّمَنۡ خَافَ عَذَابَ ٱلۡأٓخِرَةِۚ ذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّجۡمُوعٞ لَّهُ ٱلنَّاسُ وَذَٰلِكَ يَوۡمٞ مَّشۡهُودٞ ﴿١٠٣﴾

101- Ve biz (geçmiş müşrik ümmetleri helak etmekle) **onlara zulmetmedik, bilakis onlar** (hakkı bile bile reddedip helak sebebi olan küfür ve şirk ameller işleyerek kendilerini azaba sürüklemekle) **nefislerine zulmettiler ve Rabbinin azap emri onlara geldiği zaman Allah'tan başka ibadet ettikleri sahte ilahları, Allah'ın azabından hiçbir şeyi onlardan defedemedi; aksine onların helakini, hüsran ve kayıplarını daha da artırdı.**

102- Rabbin, (şirk ve günah işleyerek) **zalim olan memleketlerin halkını yakaladığı zaman, işte böyle** (şiddetle) **yakalar** (ve hiç kimse onları Allah'ın azabından kurtaramaz)**. Muhakkak ki O'nun yakalaması çok elem verici ve çok şiddetlidir!**

103- Muhakkak ki bu (bile bile küfür ve şirki seçen) **zalimlerin helak edilme haberinde, ahiret azabından korkanlar için ibretler vardır. İşte o gün, bütün insanların hesap sorulması için toplanacakları gündür. Ve o gün, hesaba çekilecek olan yaratılmışların hepsi hazır olacaktır** (hiç kimse kaçamayacaktır)**.**

88- Şuayb, müşrik kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim! Söyleyin bakalım! Ya ben (size tebliğ ettiğim hakkın doğru olduğu konusunda) **Rabbimden gelen apaçık delil üzereysem ve Rabbim tarafından bana helal rızık** (ki nübüvvet, hikmet ve İslam da bu rızıklardandır) **verilmişse ne yapmamı beklersiniz?! Ve zaten ben, size emrettiğim ya da yasakladığım ne varsa hepsine uyacağım. Bilin ki** (sizi tevhide ve sadece Allah’a ibadete davet etmekle) **ıslahınızdan başka bir şey istemiyorum ve bu konuda gücüm yettiği kadar da çalışıyorum. Başarıya ulaşmam ise ancak Allah’a aittir. Ben, sadece Allah’a tevekkül ettim** (O’na güvenip dayandım) **ve** (hem itaat hem de tevbe ile) **sadece O’na yönelirim.”**

89- “Ve ey kavmim! Bana düşmanlığınız, küfür ve şirk üzerinde kalıp da getirdiklerimi yalanlamanıza sebep olmasın! Yoksa Nuh’un müşrik kavminin veya Hud’un müşrik kavminin ya da Salih’in müşrik kavminin başına gelen azap gibi bir azap sizin de başınıza gelebilir. Lut’un müşrik kavmi de sizden uzak değildir (onların başına gelenlerden haberdarsınız; bu sebeple ibret alın, her türlü şirki terk edip tevhide yönelin ve bana tâbi olun)**.”**

90- “Ve ey kavmim! Önce (işlediğiniz küfür ve şirkleri terk edip) **Rabbinizden bağışlanma isteyin!** (Şirki ve küfrü terk ettikten) **Sonra O’na tevbe edin** (emirlerine itaate ve razı olduğu amellere yönelin)**! Muhakkak ki Rabbim** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir), (وَدُود) **Vedûd’dur** (ihlaslı bir şekilde tevbe edip kendisine yönelen kullarını sevendir)**.”**

91- Kavmi Şuayb’e şöyle dedi: “Ey Şuayb! Senin (bize) **söylediğin şeylerin çoğunu kafamız almıyor ve muhakkak ki biz seni içimizde zayıf biri olarak görüyoruz. Eğer senin aşiretin olmasaydı şüphesiz seni recmederdik. Ve sen asla bizim için değerli biri değilsin** (ki seni umursayalım)**.”**

92- (Bunun üzerine) **Şuayb, kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim! Benim aşiretim sizin için Allah’tan daha mı değerli ki size gönderdiği rasule iman etmeyerek O’nun emirlerini hafife alıp azabını önemsemediniz?! Muhakkak ki Rabbim, yaptığınız her şeyi ilmiyle kuşatmıştır** (amellerinizi en ince teferruatına kadar bilir ve sizi hak ettiğiniz şekilde cezalandıracaktır)**.”**

93- “Öyleyse ey kavmim! Dilediğiniz ve razı olduğunuz şeyi yapın! Muhakkak ben de razı olduğum şeyi yapacağım. Sonra içimizden kime ceza olarak zelil edici azabın geleceğini ve içimizden kimin iddia ettiği şeylerde yalancı olduğunu göreceksiniz. Haydi, (Allah’ın hükmü gelinceye kadar) **bekleyin bakalım! Muhakkak ki ben de sizinle beraber** (Allah’ın vâdettiği helak edici azabın başınıza gelmesini) **beklemekteyim.”**

94- (Hakka karşı bile bile inat edip küfür ve şirk işlemeleri sebebiyle Medyen halkına) **Helak emrimiz geldiği zaman, katımızdan rahmetle** (bir ikram ve nimet olarak) **Şuayb’i ve ona iman eden mu’minleri kurtardık, kavminin zulmedenlerini** (şirk koşan, nebisini yalanlayan ve emirlerine karşı gelen zalimleri) **ise şiddetli bir çığlık yakaladı; böylece bulundukları yerde, dizleri ve yüzleri yere yapışmış bir vaziyette helak oldular.**

95- (İşledikleri küfür, şirk ve günahlar sebebiyle üzerlerine azap inmesinden sonra) **Medyenliler, sanki daha önce yurtlarında hiç ikamet edip yaşamamış gibi oldular** (hepsi helak edildi ve geriye onlardan hiç kimse kalmadı)**. Bilin ki Semûd kavmi, üzerlerine inen azapla Allah’ın rahmetinden kovulduğu gibi Medyen kavmi de** (işledikleri kötü amellerden dolayı) **başlarına gelen azapla Allah’ın rahmetinden kovuldu.**

96- Muhakkak ki Musa’yı da (birliğimizi ve ibadete layık tek ilah olduğumuzu ispat eden) **mucizelerimizle ve** (selim akıl sahiplerinin kabul ettiği) **apaçık delillerle gönderdik.**

97- Musa’yı, Firavun’a ve onun kavminin ileri gelenlerine rasul olarak gönderdik. Fakat (ona iman etmediler) **hepsi** (küfür ve şirk konusunda) **Firavun’a tâbi oldu. Muhakkak ki Firavun’un takip ettiği yol, doğru bir yol değildi** (ancak cehenneme götüren bir yoldu)**.**

98- Firavun, kıyamet gününde kendisine tâbi olan kavminin önüne geçecek ve onları cehennem ateşine götürecektir. Onların gideceği yer ne kötüdür!

99- Ve Firavun ile ona tâbi olanlar, bu dünyada azabı, alçaklığı ve Allah’ın rahmetinden kovulmayı hak etti. Kıyamet gününde de aynı şekilde alçaltılıp Allah’ın rahmetinden uzaklaştırılacaklardır. Lanet arkasından lanet, ne kötü bir şeydir!

100- Ey rasulüm! İşte bunlar, (bile bile küfürde ısrar edip rasullerini yalanladıkları için) **helak ettiğimiz bazı beldeler hakkında verdiğimiz haberlerdir. Başlarından geçenleri sana anlatıyoruz. Onlardan kimilerinin yaşadığı yerlerdeki binaları hâlâ harabe hâlinde durmaktadır, kimileri de binalarıyla birlikte ekin gibi biçilip tamamen yok olmuştur.**

وَمَا نُؤَخِّرُهُۥٓ إِلَّا لِأَجَلٍ مَّعْدُودٍ ﴿١٠٤﴾ يَوْمَ يَأْتِ لَا تَكَلَّمُ نَفْسٌ إِلَّا بِإِذْنِهِۦ ۚ فَمِنْهُمْ شَقِىٌّ وَسَعِيدٌ ﴿١٠٥﴾ فَأَمَّا
ٱلَّذِينَ شَقُوا۟ فَفِى ٱلنَّارِ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَشَهِيقٌ ﴿١٠٦﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا
شَآءَ رَبُّكَ ۚ إِنَّ رَبَّكَ فَعَّالٌ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٠٧﴾ ۞ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ سُعِدُوا۟ فَفِى ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا مَا دَامَتِ
ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ إِلَّا مَا شَآءَ رَبُّكَ ۖ عَطَآءً غَيْرَ مَجْذُوذٍ ﴿١٠٨﴾ فَلَا تَكُ فِى مِرْيَةٍ مِّمَّا يَعْبُدُ هَٰٓؤُلَآءِ ۚ
مَا يَعْبُدُونَ إِلَّا كَمَا يَعْبُدُ ءَابَآؤُهُم مِّن قَبْلُ ۚ وَإِنَّا لَمُوَفُّوهُمْ نَصِيبَهُمْ غَيْرَ مَنقُوصٍ ﴿١٠٩﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَٱخْتُلِفَ فِيهِ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ
مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١١٠﴾ وَإِنَّ كُلًّا لَّمَّا لَيُوَفِّيَنَّهُمْ رَبُّكَ أَعْمَٰلَهُمْ ۚ إِنَّهُۥ بِمَا يَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١١﴾ فَٱسْتَقِمْ كَمَآ
أُمِرْتَ وَمَن تَابَ مَعَكَ وَلَا تَطْغَوْا۟ ۚ إِنَّهُۥ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١٢﴾ وَلَا تَرْكَنُوٓا۟ إِلَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ فَتَمَسَّكُمُ
ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِنْ أَوْلِيَآءَ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿١١٣﴾ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ طَرَفَىِ ٱلنَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ
ٱلَّيْلِ ۚ إِنَّ ٱلْحَسَنَٰتِ يُذْهِبْنَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ ۚ ذَٰلِكَ ذِكْرَىٰ لِلذَّٰكِرِينَ ﴿١١٤﴾ وَٱصْبِرْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١٥﴾ فَلَوْلَا كَانَ مِنَ ٱلْقُرُونِ مِن قَبْلِكُمْ أُو۟لُوا۟ بَقِيَّةٍ يَنْهَوْنَ عَنِ ٱلْفَسَادِ فِى ٱلْأَرْضِ
إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّنْ أَنجَيْنَا مِنْهُمْ ۗ وَٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَآ أُتْرِفُوا۟ فِيهِ وَكَانُوا۟ مُجْرِمِينَ ﴿١١٦﴾ وَمَا كَانَ
رَبُّكَ لِيُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ بِظُلْمٍ وَأَهْلُهَا مُصْلِحُونَ ﴿١١٧﴾ وَلَوْ شَآءَ رَبُّكَ لَجَعَلَ ٱلنَّاسَ أُمَّةً وَٰحِدَةً ۖ وَلَا يَزَالُونَ
مُخْتَلِفِينَ ۙ ﴿١١٨﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ رَبُّكَ ۚ وَلِذَٰلِكَ خَلَقَهُمْ ۗ وَتَمَّتْ كَلِمَةُ رَبِّكَ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ
وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١١٩﴾ وَكُلًّا نَّقُصُّ عَلَيْكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلرُّسُلِ مَا نُثَبِّتُ بِهِۦ فُؤَادَكَ ۚ وَجَآءَكَ فِى هَٰذِهِ
ٱلْحَقُّ وَمَوْعِظَةٌ وَذِكْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٠﴾ وَقُل لِّلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنَّا عَٰمِلُونَ ﴿١٢١﴾

bütün insanları (hak üzerinde birleşmiş) **tek bir ümmet yapardı. Fakat Allah böyle dilemediği için kıyamete kadar devamlı ihtilaf içinde olacaklardır** (çünkü içlerinde heva ve hevesine uyanlar hep bulunacaktır)**.**

119- Ancak Rabbinin rahmet edip hidayete muvaffak kıldığı kişiler hariç; onlar (hak üzerinde) **ihtilaf etmezler. Şu var ki Allah** (imtihan için) **insanları ve cinleri, seçme hakkına sahip bir tabiat üzere yarattığından hep ihtilaf içinde olacaklardır** (ahirette hakka tâbi olanlar mutlu, tâbi olmayanlar ise mutsuz olacaktır)**. Ey rasulüm! Bil ki Rabbinin ezeldeki hükmü şudur: "Muhakkak ki cehennemi şeytana tâbi olan bütün cin ve insanlarla dolduracağım."**

120- Ve ey rasulüm! Senden önceki rasuller hakkında anlattığımız bütün haberleri, kalbini hak üzerinde sabit kılmak ve onu kuvvetlendirmek için sana anlatıyoruz. Bil ki (diğer surelerde olduğu gibi) **bu surede de sana hak gelmiştir ve bunda** (kâfirler için) **bir uyarı, mu'minler için ise bir hatırlatma vardır** (çünkü anlatılanlardan ancak mu'minler istifade eder)**.**

121- Ve ey rasulüm! (Tevhidi yalanlayıp sana ve getirdiklerine) **İman etmeyenlere şöyle de: "Dilediğiniz ve layık olduğunuz şeyi yapın! Muhakkak ki biz de razı olduğumuz** (Allah'ın bize emrettiği) **şeyi yapmaktayız** (ve bu konuda sebat gösterip gelen bütün eziyetlere sabretmekteyiz)**."**

104- İşte bu hesap günü mutlaka gelecektir ancak biz onu, (önceden) **tayin edilmiş sayılı bir vakte kadar geciktiriyoruz.**

105- İşte bu hesap günü geldiğinde Allah’ın izin verdikleri hariç hiç kimse konuşamaz. O gün insanlar ya mutsuzdur (cehenneme girecektir) **ya da mutludur** (cennete girecektir)**.**

106- (Bile bile küfür işledikleri için) **Mutsuz olanlara gelince; o gün cehenneme gireceklerdir ve orada** (azabın şiddetinden dolayı) **bağırıp inleyerek soluyacaklardır.**

107- Mutsuz olanlar, gökler ve yer var olduğu müddetçe cehennemde ebedi olarak kalacaklardır; ancak Rabbinin dilediği (günahkâr muvahhidler) **hariç** (onlar cehennemde ebedi kalmayacak, cezalarını çektikten sonra cennete gireceklerdir)**. Muhakkak ki Rabbin, dilediğini yapandır** (hiç kimse O’nu engelleyemez)**.**

108- O gün mutlu olanlar ise gökler ve yer var olduğu müddetçe cennette ebedi olarak kalacaklardır ancak Rabbinin dilediği kişiler (cehenneme giren günahkâr muvahhidler) **hariç** (onlar, günahlarının cezasını çektikten sonra cennete gireceklerdir)**. İşte o cennetin nimetleri; Allah’ın ihsan ettiği hiç eksilmeyen, kesintisiz nimetlerdir.**

109- Ey rasulüm! Müşriklerin ibadet ettiği şeylerin bâtıl olduğu konusunda (ve bu konuda mazeretleri olmadığında) **hiç şüphen olmasın** (bu yaptıklarının doğru olduğuna dair onların ne akli ne de şeri bir delili vardır)**. Onlar ancak babalarını taklit ederek daha önce babalarının ibadet ettiği şeylere ibadet etmektedirler. Muhakkak ki biz,** (şirk koştukları için) **onlara azaptan nasiplerini eksiksiz olarak vereceğiz.**

110- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz, (sana Kur’ân’ı verdiğimiz gibi) **Musa’ya da kitap** (olarak Tevrât’ı) **verdik. Fakat** (kavmin Kur’ân hakkında ihtilafa düştüğü gibi) **Musa’nın kavmi de** (kendilerine verilen) **kitap** (Tevrât) **hakkında ihtilafa düştü** (bir kısmı ona iman etti bir kısmı ise yalanladı)**. Eğer daha önce** (insanlar arasındaki ihtilafa dünyada değil de ahirette hüküm verileceğine dair) **Rabbin tarafından bir hüküm verilmiş olmasaydı ihtilafa düştükleri konularda** (dünyada) **hüküm verilirdi** (ve gereken ceza ya da mükâfaat uygulanırdı)**. Ve muhakkak ki** (Arap olsun Yahudi olsun) **bütün müşrikler, Kur’ân’ın Allah’tan olduğu konusunda çok derin bir şüphe içindedirler.**

111- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, kitabı hakkında ihtilaf edenlerin her birine amellerinin karşılığını (kıyamet gününde) **eksiksiz olarak verecektir. Muhakkak ki O, onların yaptıkları her şeyden** (gizlisiyle açığıyla) **en ince teferruatına kadar haberdardır.**

112- Ey rasulüm! Sen, Rabbinin emrettiği şekilde O’na itaate devam et! Yanındaki tevbe edenler (küfür ve şirkten hakka dönüp sana tâbi olanlar) **O’na itaate de devam etsinler! Sakın O’nun emirlerine muhalefet etmeyin** (günah olan amelleri yapmayın)**! Muhakkak ki O,** (gizlisiyle açığıyla) **bütün yaptıklarınızı en ince detayına kadar görendir.**

113- Ve ey iman edenler! Sakın zulmedenlere (kâfirlere, küfür ve şirklerinde) **meyletmeyin** (onlara dininizden hiçbir taviz vermeyin, kalbinizde sevgi beslemeyin ve şirk olan amellerine tâbi olmayın)**, yoksa size de cehennem ateşi dokunur. Sonra sizi bu ateş azabından kurtaracak Allah’tan başka hiçbir yardımcı bulamaz ve asla zafere ulaşamazsınız.**

114- Ve ey rasulüm! Hem gündüzün iki ucunda (başlangıcında ve sonunda) **hem de gecenin bir kısmında namazı ikame et** (rükün ve şartlarına riayet ederek kıl)**! Muhakkak ki haseneler** (salih amellerin sevabı)**, seyyieleri** (küçük günahların vebalini) **siler. İşte bu** (Allah’ın; zalimlere meylettiğinizde azaba uğrayacağınızı ve salih amellerin, küçük günahların vebalini sildiğini bildirmesi)**, zakirler** (Allah’ın vâdini ve vaîdini hatırlayıp ibret alanlar) **için bir öğüttür** (çünkü bu öğütlerden ancak onlar istifade eder)**.**

115- Ve ey rasulüm! (Müşriklerin sana yaptığı eziyetlere) **Sabret! Muhakkak ki Allah, muhsinlerin** (tevhide sarılıp şirk koşmayan; her türlü itaatte, salih ameller yapmakta, mallarını ve canlarını dini yolunda harcamakta ihlaslı olanların) **mükâfaatını eksiksiz verir.**

116- Ey rasulüm! Sizden önce gelip geçen (helak edilmiş) **kavimler içinde aklı başında; anlayış, fazilet ve salah sahibi bazı kimseler olsaydı da yeryüzünde fesat** (küfür, şirk ve zulüm) **işleyenlere karşı çıksalardı ya! Ancak böyle kimseler çok azdı ve biz,** (fesatçıları helak ettiğimizde) **onları kurtardık. Zalimlere** (kâfir ve müşriklere) **gelince; onlar, kendilerine verilen refahın peşine düştüler, böylece mücrimlerden** (hakkı bile bile reddedip şirk, zulüm ve günah üzere yaşayanlardan) **oldular.**

117- Ve ey rasulüm! Rabbin, bir yerin halkı salih olduğu (Kur’ân ve sünnete uygun ameller işlediği) **hâlde zulmederek o yeri helak etmez** (ancak küfür, şirk, zulüm ve günahında ısrar edenleri helak eder)**.**

118- Ve ey rasulüm! Eğer Rabbin dileseydi

وَٱنتَظِرُوٓاْ إِنَّا مُنتَظِرُونَ ١٢٢ وَلِلَّهِ غَيۡبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَإِلَيۡهِ يُرۡجَعُ ٱلۡأَمۡرُ كُلُّهُۥ فَٱعۡبُدۡهُ وَتَوَكَّلۡ عَلَيۡهِۚ
وَمَا رَبُّكَ بِغَٰفِلٍ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ١٢٣

سُورَةُ يُوسُفَ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓرۚ تِلۡكَ ءَايَٰتُ ٱلۡكِتَٰبِ ٱلۡمُبِينِ ١ إِنَّآ أَنزَلۡنَٰهُ قُرۡءَٰنًا عَرَبِيّٗا لَّعَلَّكُمۡ تَعۡقِلُونَ ٢ نَحۡنُ نَقُصُّ عَلَيۡكَ
أَحۡسَنَ ٱلۡقَصَصِ بِمَآ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ هَٰذَا ٱلۡقُرۡءَانَ وَإِن كُنتَ مِن قَبۡلِهِۦ لَمِنَ ٱلۡغَٰفِلِينَ ٣ إِذۡ قَالَ يُوسُفُ لِأَبِيهِ
يَٰٓأَبَتِ إِنِّي رَأَيۡتُ أَحَدَ عَشَرَ كَوۡكَبٗا وَٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ رَأَيۡتُهُمۡ لِي سَٰجِدِينَ ٤ قَالَ يَٰبُنَيَّ لَا تَقۡصُصۡ
رُءۡيَاكَ عَلَىٰٓ إِخۡوَتِكَ فَيَكِيدُواْ لَكَ كَيۡدًاۖ إِنَّ ٱلشَّيۡطَٰنَ لِلۡإِنسَٰنِ عَدُوّٞ مُّبِينٞ ٥ وَكَذَٰلِكَ يَجۡتَبِيكَ
رَبُّكَ وَيُعَلِّمُكَ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِ وَيُتِمُّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ وَعَلَىٰٓ ءَالِ يَعۡقُوبَ كَمَآ أَتَمَّهَا عَلَىٰٓ أَبَوَيۡكَ مِن
قَبۡلُ إِبۡرَٰهِيمَ وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبَّكَ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ٦ ۞لَّقَدۡ كَانَ فِي يُوسُفَ وَإِخۡوَتِهِۦٓ ءَايَٰتٞ لِّلسَّآئِلِينَ ٧ إِذۡ
قَالُواْ لَيُوسُفُ وَأَخُوهُ أَحَبُّ إِلَىٰٓ أَبِينَا مِنَّا وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّ أَبَانَا لَفِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ٨ ٱقۡتُلُواْ يُوسُفَ
أَوِ ٱطۡرَحُوهُ أَرۡضٗا يَخۡلُ لَكُمۡ وَجۡهُ أَبِيكُمۡ وَتَكُونُواْ مِنۢ بَعۡدِهِۦ قَوۡمٗا صَٰلِحِينَ ٩ قَالَ قَآئِلٞ مِّنۡهُمۡ
لَا تَقۡتُلُواْ يُوسُفَ وَأَلۡقُوهُ فِي غَيَٰبَتِ ٱلۡجُبِّ يَلۡتَقِطۡهُ بَعۡضُ ٱلسَّيَّارَةِ إِن كُنتُمۡ فَٰعِلِينَ ١٠ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا
مَا لَكَ لَا تَأۡمَ۬نَّا عَلَىٰ يُوسُفَ وَإِنَّا لَهُۥ لَنَٰصِحُونَ ١١ أَرۡسِلۡهُ مَعَنَا غَدٗا يَرۡتَعۡ وَيَلۡعَبۡ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ
١٢ قَالَ إِنِّي لَيَحۡزُنُنِيٓ أَن تَذۡهَبُواْ بِهِۦ وَأَخَافُ أَن يَأۡكُلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَأَنتُمۡ عَنۡهُ غَٰفِلُونَ ١٣ قَالُواْ لَئِنۡ
أَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُ وَنَحۡنُ عُصۡبَةٌ إِنَّآ إِذٗا لَّخَٰسِرُونَ ١٤ فَلَمَّا ذَهَبُواْ بِهِۦ وَأَجۡمَعُوٓاْ أَن يَجۡعَلُوهُ فِي غَيَٰبَتِ
ٱلۡجُبِّۚ وَأَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡهِ لَتُنَبِّئَنَّهُم بِأَمۡرِهِمۡ هَٰذَا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ١٥ وَجَآءُوٓ أَبَاهُمۡ عِشَآءٗ يَبۡكُونَ ١٦

de haberimiz olmadan bir kurt gelip onu yerse muhakkak ki biz, onu koruyamadığımız için çok hüsrana uğramış aciz kimselerden oluruz.”

15- (Yakub, Yusuf’u onlarla göndermeye razı olunca) **Kardeşleri, Yusuf’u alıp gittikleri yere götürdüler ve onu kuyunun dibine atmaya azmettiklerinde biz de Yusuf’a, “Muhakkak ki sen onlara bu yaptıklarını ileride, farkında olmadıkları bir anda haber vereceksin.” diye vahyettik.**

16- Ve (Yusuf’u kuyuya attıktan sonra) **kardeşleri akşamleyin ağlayarak babalarının yanına geldiler.**

122- “Haydi, (Allah’ın hükmü gelinceye kadar) **bekleyin bakalım! Muhakkak ki biz de** (Allah’ın vâdettiği helak edici azabın başınıza gelmesini) **beklemekteyiz.”**

123- Muhakkak ki göklerde ve yerde gizli olan her şeyin ilmi Allah’a aittir (hiçbir şey O’na gizli değildir) **ve her şeyin hükmü** (kıyamet gününde) **muhakkak O’na dönecektir. Ey rasulüm! Sadece O’na ibadet et ve her konuda sadece O’na tevekkül et! Ve bil ki Rabbin yaptıklarınızdan ğafil** (habersiz) **değildir** (herkese ameline göre karşılık verecektir)**.**

12. YÛSUF SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 111, kelime sayısı 1076, harf sayısı 7043’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Elif, lâm, râ.* İşte (bu gibi harflerden müteşekkil olan) **bu suredeki ayetler,** (helalini, haramını ve manalarını düşünüp anlayarak okumaya çalışanlar için) **apaçık olan kitabın** (Kur’ân’ın) **ayetleridir.**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- (Ey Arapçayı bilenler!) **Muhakkak ki biz Kur’ân’ı, tam manasıyla akledesiniz** (onun Allah’tan gelen bir hak olduğunu anlayasınız) **diye Arapça olarak indirdik.**

3- Ey rasulüm! Biz, sana bu Kur’ân’ı vahyederek (geçmiş kavimlere ait ibret verici) **en güzel kıssaları** (en güzel şekilde) **haber vermekteyiz. Hâlbuki sen, Kur’ân sana vahyedilmeden önce bu kıssalardan habersizdin.**

4- Bir zamanlar Yusuf babasına (Yakub’a) **şöyle demişti: “Ey babacığım! Ben** (rüyamda) **on bir gezegen ile Güneş’i ve Ay’ı gördüm. Onları, bana secde ederken gördüm.”**

5- Yakub, Yusuf’a şöyle dedi: “Ey oğlum! Gördüğün rüyayı kardeşlerine anlatma, (rüyanın yorumunu anlayıp bundan dolayı haset ederek) **sana gizlice zarar verebilirler. Çünkü şeytan, insanlara apaçık bir düşmandır.”**

6- “Ve ey oğlum! Rabbin, hak rüyalar göstererek işte bu şekilde seni seçmekte ve rüyaların yorumunu sana öğretmektedir; böylece daha önce babaların İbrahim ve İshak’a nimetini tamamladığı gibi hem sana hem de Yakub’un soyuna (ona iman edip tâbi olanlara) **nimetini tamamlayacaktır. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.”**

7- Muhakkak ki bu anlatılan Yusuf ve kardeşlerinin haberlerinde, onlar hakkında soranlar için alınacak büyük ibretler ve öğütler vardır.

8- Yusuf’un (baba bir) **kardeşleri, aralarında şöyle dediler: “Şüphesiz Yusuf ve onun** (ana baba bir) **kardeşi, babamıza bizden daha sevgilidir. Hâlbuki biz, sayı bakımından kalabalık bir topluluğuz.** (Neden onları bizden daha üstün tutuyor, anlayamıyoruz.) **Doğrusu babamızı, onları bizden daha fazla sevdiği için apaçık bir hata içinde görüyoruz.”**

9- (Yusuf’un kardeşleri aralarında şöyle dediler) **“Yusuf’u öldürün ya da onu** (bir daha geri dönmeyecek şekilde) **uzak bir yere götürün ki babanız sadece sizi görsün ve sizi tam manasıyla sevsin. Yusuf’u bu şekilde ortadan kaldırdıktan sonra yaptığınız şeyden tevbe edip salih insanlardan olursunuz.”**

10- Yusuf’un kardeşlerinden biri şöyle dedi: “Yusuf’u öldürmeyin. Eğer onu ille de uzaklaştırmak istiyorsanız şöyle yapın: Onu bir kuyunun dibine atın, böylece oradan geçen kervanlardan biri onu kuyudan çıkarıp alır (ve buradan uzaklara götürür. Bu, onu öldürmekten daha hafif bir zarardır)**.”**

11- Yusuf’un kardeşleri (Yusuf’u uzaklaştırma konusunda anlaştıktan sonra) **babalarına gelip şöyle dediler: “Ey babamız! Yusuf’u neden bize vermiyorsun, güvenmiyor musun? Muhakkak ki biz ona güzel bakar ve ona herhangi bir zarar gelmesine izin vermeyiz.”**

12- “(Ey babamız!) **Yusuf’un yarın bizimle** (kıra) **gelmesine izin ver de iştahla bol bol yemek yesin ve bizimle beraber eğlenip oynasın. Muhakkak ki biz onu** (her türlü tehlike ve zarardan) **koruruz** (sen hiç endişelenme)**.”**

13- Yakub çocuklarına şöyle dedi: “Onu (kıra) **götürmeniz muhakkak ki beni endişelendirip üzer** (çünkü onun benden ayrı kalmasına dayanamam). **Ayrıca siz, oyun ve eğlence ile meşgul iken bir kurdun gelip haberiniz olmadan onu yemesinden korkarım.”**

14- Çocukları da Yakub’a şöyle dedi: “Kalabalık (kuvvetli) **bir topluluk olduğumuz hâl-**

قَالُواْ يَـٰٓأَبَانَآ إِنَّا ذَهَبۡنَا نَسۡتَبِقُ وَتَرَكۡنَا يُوسُفَ عِندَ مَتَـٰعِنَا فَأَكَلَهُ ٱلذِّئۡبُۖ وَمَآ أَنتَ بِمُؤۡمِنٖ لَّنَا وَلَوۡ
كُنَّا صَـٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ وَجَآءُو عَلَىٰ قَمِيصِهِۦ بِدَمٖ كَذِبٖۚ قَالَ بَلۡ سَوَّلَتۡ لَكُمۡ أَنفُسُكُمۡ أَمۡرٗاۖ فَصَبۡرٞ
جَمِيلٞۖ وَٱللَّهُ ٱلۡمُسۡتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتۡ سَيَّارَةٞ فَأَرۡسَلُواْ وَارِدَهُمۡ فَأَدۡلَىٰ دَلۡوَهُۥۖ قَالَ
يَـٰبُشۡرَىٰ هَـٰذَا غُلَـٰمٞۚ وَأَسَرُّوهُ بِضَـٰعَةٗۚ وَٱللَّهُ عَلِيمُۢ بِمَا يَعۡمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَرَوۡهُ بِثَمَنِۭ بَخۡسٖ دَرَٰهِمَ مَعۡدُودَةٖ
وَكَانُواْ فِيهِ مِنَ ٱلزَّـٰهِدِينَ ﴿٢٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِى ٱشۡتَرَىٰهُ مِن مِّصۡرَ لِٱمۡرَأَتِهِۦٓ أَكۡرِمِى مَثۡوَىٰهُ عَسَىٰٓ أَن
يَنفَعَنَآ أَوۡ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدٗاۚ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى ٱلۡأَرۡضِ وَلِنُعَلِّمَهُۥ مِن تَأۡوِيلِ ٱلۡأَحَادِيثِۚ وَٱللَّهُ
غَالِبٌ عَلَىٰٓ أَمۡرِهِۦ وَلَـٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥٓ ءَاتَيۡنَـٰهُ حُكۡمٗا وَعِلۡمٗاۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجۡزِى ٱلۡمُحۡسِنِينَ ﴿٢٢﴾ وَرَٰوَدَتۡهُ ٱلَّتِى هُوَ فِى بَيۡتِهَا عَن نَّفۡسِهِۦ وَغَلَّقَتِ ٱلۡأَبۡوَٰبَ وَقَالَتۡ
هَيۡتَ لَكَۚ قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِۖ إِنَّهُۥ رَبِّىٓ أَحۡسَنَ مَثۡوَاىَۖ إِنَّهُۥ لَا يُفۡلِحُ ٱلظَّـٰلِمُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدۡ هَمَّتۡ بِهِۦۖ وَهَمَّ
بِهَا لَوۡلَآ أَن رَّءَا بُرۡهَـٰنَ رَبِّهِۦۚ كَذَٰلِكَ لِنَصۡرِفَ عَنۡهُ ٱلسُّوٓءَ وَٱلۡفَحۡشَآءَۚ إِنَّهُۥ مِنۡ عِبَادِنَا ٱلۡمُخۡلَصِينَ ﴿٢٤﴾
وَٱسۡتَبَقَا ٱلۡبَابَ وَقَدَّتۡ قَمِيصَهُۥ مِن دُبُرٖ وَأَلۡفَيَا سَيِّدَهَا لَدَا ٱلۡبَابِۚ قَالَتۡ مَا جَزَآءُ مَنۡ أَرَادَ بِأَهۡلِكَ سُوٓءًا
إِلَّآ أَن يُسۡجَنَ أَوۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٢٥﴾ قَالَ هِىَ رَٰوَدَتۡنِى عَن نَّفۡسِىۚ وَشَهِدَ شَاهِدٞ مِّنۡ أَهۡلِهَآ إِن كَانَ
قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن قُبُلٖ فَصَدَقَتۡ وَهُوَ مِنَ ٱلۡكَـٰذِبِينَ ﴿٢٦﴾ وَإِن كَانَ قَمِيصُهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ فَكَذَبَتۡ وَهُوَ
مِنَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿٢٧﴾ فَلَمَّا رَءَا قَمِيصَهُۥ قُدَّ مِن دُبُرٖ قَالَ إِنَّهُۥ مِن كَيۡدِكُنَّۖ إِنَّ كَيۡدَكُنَّ عَظِيمٞ ﴿٢٨﴾ يُوسُفُ
أَعۡرِضۡ عَنۡ هَـٰذَاۚ وَٱسۡتَغۡفِرِى لِذَنۢبِكِۖ إِنَّكِ كُنتِ مِنَ ٱلۡخَاطِـِٔينَ ﴿٢٩﴾ ۞وَقَالَ نِسۡوَةٞ فِى ٱلۡمَدِينَةِ
ٱمۡرَأَتُ ٱلۡعَزِيزِ تُرَٰوِدُ فَتَىٰهَا عَن نَّفۡسِهِۦۖ قَدۡ شَغَفَهَا حُبًّاۖ إِنَّا لَنَرَىٰهَا فِى ضَلَـٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٣٠﴾ فَلَمَّا سَمِعَتۡ
بِمَكۡرِهِنَّ أَرۡسَلَتۡ إِلَيۡهِنَّ وَأَعۡتَدَتۡ لَهُنَّ مُتَّكَـٔٗا وَءَاتَتۡ كُلَّ وَٰحِدَةٖ مِّنۡهُنَّ سِكِّينٗا وَقَالَتِ ٱخۡرُجۡ عَلَيۡهِنَّۖ
فَلَمَّا رَأَيۡنَهُۥٓ أَكۡبَرۡنَهُۥ وَقَطَّعۡنَ أَيۡدِيَهُنَّ وَقُلۡنَ حَـٰشَ لِلَّهِ مَا هَـٰذَا بَشَرًا إِنۡ هَـٰذَآ إِلَّا مَلَكٞ كَرِيمٞ ﴿٣١﴾

muhakkak ki günah işleyenlerden oldun.”

30- Ve (Azîz’in hanımının haberi yayılınca) **şehirdeki bazı kadınlar** (aralarında) **şöyle konuştular: “Azîz’in hanımı, kölesinin kendisiyle cima yapmasını istemiş. O gence olan sevgisi, kadının kalbine işlemiş. Böyle yaptığı için biz onu apaçık sapıklık içinde görüyoruz.”**

31- Azîz’in hanımı, şehirdeki bazı kadınların dedikodusunu ve aleyhinde gizli gizli konuştuklarını işitince onları evine davet etmek için haber gönderdi, onlar için oturup yaslanacakları döşekler hazırladı ve her birine (meyvelerini kesmeleri için) **birer bıçak verdi. Sonra da Yusuf’a seslenip “Gel, kadınların karşısına çık!” dedi. Kadınlar Yusuf’u görünce onun güzelliği karşısında hayranlıktan donup kaldılar ve hiç farkında olmadan** (meyve yerine) **ellerini kestiler. Sonra da şöyle dediler: “Allah’ı her türlü noksan sıfattan tenzih ederiz. Bu genç, bir insan değil** (çünkü insanlarda böyle güzellik görmedik)**; o ancak üstün kılınmış bir melektir.”**

17- Yusuf’un kardeşleri (babalarına) **şöyle dediler: “Ey babamız! İnan ki biz, yarış yaparken uzaklaşmış ve Yusuf’u da gözetsin diye eşyalarımızın yanında bırakmıştık. İşte o sırada onu kurt yemiş. Biliyoruz ki her ne kadar doğruyu söylesek de sen bize inanmazsın.”**

18- Ve (kurdun Yusuf’u yediğine babalarını inandırmak için) **Yusuf’un gömleğine, ona ait olmayan bir kan bulaştırıp babalarına getirdiler. Yakub** (Yusuf’un gömleğinin parçalanmamış olduğunu görünce çocuklarına inanmadı ve) **şöyle dedi: “Hayır! Bu, doğru değil. Nefsiniz size,** (Yusuf’a) **kötülük yapmayı süslü gösterip emretmiş ve siz de onu yapmışsınız. Artık bana düşen güzel bir şekilde sabretmektir. Yusuf hakkında söylediğiniz bu yalanlara karşı ancak Allah’tan yardım istenir.”**

19- Ve bir kervan gelip Yusuf’un içine atıldığı kuyunun yakınında konakladı ve sucularını su almak için kuyuya gönderdiler. Kervanın sucusu, kovasını kuyuya atınca (Yusuf ipe asıldı, böylece) **Yusuf’u gördü ve “Müjde, kuyuda bir çocuk var!” dedi. Sonra kervanın sucusu ve arkadaşları, onun gerçek durumunu diğer kişilerden gizleyip satın aldıkları bir köle olarak gösterdiler. Muhakkak ki Allah, onların yaptıklarını çok iyi bilmektedir.**

20- Sucu ve arkadaşları, Yusuf’u (Mısır’da) **çok ucuz bir fiyata, kolay sayılabilen birkaç dirhem karşılığında sattılar. Yusuf’u satanlar,** (onun köle olmadığını anlayıp ailesinden korktuklarından dolayı bir an evvel kurtulmak için) **onu gerçekten de az bir değer karşılığında verdiler** (işte bu şekilde onların elinde uzun müddet kalmaması, Allah’ın Yusuf’a bir rahmeti idi).

21- Ve Mısır’da Yusuf’u satın alan kişi hanımına şöyle dedi: “Bu çocuğa değer ver ve güzel bak. Belki bize bir faydası olur ya da onu evlat ediniriz.” İşte böylece Yusuf’u (öldürülmekten kurtardık, kuyudan çıkardık, Azîz’in kalbini ona meylettirdik) **adaletle hükmetmesi için Mısır’a hükümdar kıldık ve ona rüyaları tabir etmeyi öğrettik. Muhakkak ki Allah, dilediği şeyi yapar** (O’nu kimse engelleyemez ve zorlayamaz)**. Fakat insanların çoğu bu gerçeği bilmez.**

22- Yusuf en kuvvetli olduğu gençlik çağına ulaşınca da ona güzel bir anlayış ve ilim verdik. İşte biz, muhsinleri (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **bu şekilde mükâfaatlandırırız.**

23- Ve evinde yaşadığı kadın, Yusuf’u tahrik etmeye çalışıp kendisiyle cima yapmasını istedi, (kimse görmesin diye) **evin bütün kapılarını kapattı ve** (kendini hazırladıktan sonra) **ona şöyle dedi: “Haydi, bana gel! Ben hazırım.” Yusuf ise ona şöyle karşılık verdi: “Beni çağırdığın şeyi yapmaktan Allah’a sığınırım. Muhakkak ki senin kocan, benim beyimdir. O, bana ikramda bulunup güzel baktı** (ben ona asla hıyanet etmem, eğer hıyanet edersem zalimlerden olurum)**. Zalimler** (emanete ihanet edenler) **ise asla felaha eremezler.”**

24- Gerçekten de kadın, Yusuf ile cima yapmaya azmetmişti. Eğer Rabbinin delilini görmeseydi Yusuf da o kadın ile cima yapmaya meylederdi. İşte bu delili göstererek onu (Yusuf’u) **kötülük** (hıyanet) **ve fuhuştan uzaklaştırdık. Muhakkak ki o,** (nübüvvet ve risalet için) **seçilmiş kullarımızdan idi.**

25- Yusuf (kadından kurtulmak) **ve kadın** (Yusuf’un çıkmasını engellemek niyetiyle)**, ikisi de kapıya bir an evvel ulaşmak için koştular. Kadın, Yusuf’un çıkmasını engellemek için arkasından tutunca gömleğini yırttı. Ve tam bu sırada, ikisi de kadının kocasıyla kapının yanında karşılaştı. Kadın** (kocasını karşısında görünce, kendisini itham etmesin diye hemen Yusuf’u suçlayıp) **şöyle dedi: “**(Ey Azîz!) **Senin hanımına kötülük yapmak** (tecavüz etmek) **isteyen kişinin cezası, hapse atılmaktan ya da çok can yakıcı bir azaba uğratılmaktan başka ne olabilir?!** (Yusuf’a ceza ver!)”

26- Yusuf (kadının kendisine iftira attığını duyunca) **şöyle dedi: “Asıl o benimle cima yapmak istedi** (ben ise onu reddettim)**.”** (Bu sırada orada bulunan) **Kadının akrabalarından bir şahid** (gerçeği ortaya çıkarmak için) **şöyle hüküm verdi: “Eğer Yusuf’un gömleği önden yırtılmış ise kadın doğru söylemiştir, kendisi ise yalancılardandır.”**

27- “Ve eğer Yusuf’un gömleği arkadan yırtılmış ise kadın yalan söylemiştir, o ise doğru söyleyenlerdendir.”

28- Kadının kocası, Yusuf’un gömleğinin arkadan yırtıldığını görünce (kadının Yusuf’a iftira attığını anladı ve) **hanımına şöyle dedi: “Bu, şüphesiz sizin hilelerinizdendir.** (Ey kadın milleti!) **Muhakkak ki sizin hile ve tuzağınız çok muazzamdır** (çok korkunç ve tehlikelidir)**.”**

29- Azîz, Yusuf’a yönelip şöyle dedi: “Ey Yusuf! Sen bu olayı unut ve bundan kimseye söz etme!” Sonra da hanımına yönelip şöyle dedi: “Sen ise işlediğin günahtan dolayı Allah’tan mağfiret dile! Çünkü sen (hem Yusuf’u zina için ayartmaya çalışmakla hem de ona iftira atmakla)

قَالَتْ فَذٰلِكُنَّ ٱلَّذِى لُمْتُنَّنِى فِيهِ ۖ وَلَقَدْ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفْسِهِۦ فَٱسْتَعْصَمَ ۖ وَلَئِن لَّمْ يَفْعَلْ مَآ ءَامُرُهُۥ لَيُسْجَنَنَّ
وَلَيَكُونًا مِّنَ ٱلصَّٰغِرِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ ٱلسِّجْنُ أَحَبُّ إِلَىَّ مِمَّا يَدْعُونَنِىٓ إِلَيْهِ ۖ وَإِلَّا تَصْرِفْ عَنِّى كَيْدَهُنَّ
أَصْبُ إِلَيْهِنَّ وَأَكُن مِّنَ ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٣٣﴾ فَٱسْتَجَابَ لَهُۥ رَبُّهُۥ فَصَرَفَ عَنْهُ كَيْدَهُنَّ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ بَدَا لَهُم مِّنۢ بَعْدِ مَا رَأَوُا۟ ٱلْءَايَٰتِ لَيَسْجُنُنَّهُۥ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٣٥﴾ وَدَخَلَ مَعَهُ ٱلسِّجْنَ فَتَيَانِ ۖ قَالَ
أَحَدُهُمَآ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَعْصِرُ خَمْرًا ۖ وَقَالَ ٱلْءَاخَرُ إِنِّىٓ أَرَىٰنِىٓ أَحْمِلُ فَوْقَ رَأْسِى خُبْزًا تَأْكُلُ
ٱلطَّيْرُ مِنْهُ ۖ نَبِّئْنَا بِتَأْوِيلِهِۦٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٦﴾ قَالَ لَا يَأْتِيكُمَا طَعَامٌ تُرْزَقَانِهِۦٓ إِلَّا نَبَّأْتُكُمَا
بِتَأْوِيلِهِۦ قَبْلَ أَن يَأْتِيَكُمَا ۚ ذَٰلِكُمَا مِمَّا عَلَّمَنِى رَبِّىٓ ۚ إِنِّى تَرَكْتُ مِلَّةَ قَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ
هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱتَّبَعْتُ مِلَّةَ ءَابَآءِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۚ مَا كَانَ لَنَآ أَن نُّشْرِكَ بِٱللَّهِ مِن
شَىْءٍ ۚ ذَٰلِكَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ عَلَيْنَا وَعَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٣٨﴾ يَٰصَٰحِبَىِ
ٱلسِّجْنِ ءَأَرْبَابٌ مُّتَفَرِّقُونَ خَيْرٌ أَمِ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٣٩﴾ مَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِهِۦٓ إِلَّآ أَسْمَآءً سَمَّيْتُمُوهَآ
أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُم مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلْطَٰنٍ ۚ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ أَمَرَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ ۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلْقَيِّمُ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٠﴾ يَٰصَٰحِبَىِ ٱلسِّجْنِ أَمَّآ أَحَدُكُمَا فَيَسْقِى رَبَّهُۥ خَمْرًا ۖ وَأَمَّا
ٱلْءَاخَرُ فَيُصْلَبُ فَتَأْكُلُ ٱلطَّيْرُ مِن رَّأْسِهِۦ ۚ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ ٱلَّذِى فِيهِ تَسْتَفْتِيَانِ ﴿٤١﴾ وَقَالَ لِلَّذِى ظَنَّ
أَنَّهُۥ نَاجٍ مِّنْهُمَا ٱذْكُرْنِى عِندَ رَبِّكَ فَأَنسَىٰهُ ٱلشَّيْطَٰنُ ذِكْرَ رَبِّهِۦ فَلَبِثَ فِى ٱلسِّجْنِ بِضْعَ سِنِينَ ﴿٤٢﴾
وَقَالَ ٱلْمَلِكُ إِنِّىٓ أَرَىٰ سَبْعَ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعَ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ يَابِسَٰتٍ ۖ
يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ أَفْتُونِى فِى رُءْيَٰىَ إِن كُنتُمْ لِلرُّءْيَا تَعْبُرُونَ ﴿٤٣﴾ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍ ۖ وَمَا نَحْنُ بِتَأْوِيلِ
ٱلْأَحْلَٰمِ بِعَٰلِمِينَ ﴿٤٤﴾ وَقَالَ ٱلَّذِى نَجَا مِنْهُمَا وَٱدَّكَرَ بَعْدَ أُمَّةٍ أَنَا۠ أُنَبِّئُكُم بِتَأْوِيلِهِۦ فَأَرْسِلُونِ ﴿٤٥﴾

42- Ve Yusuf, onlardan kurtulacağını bildiği kişiye dedi ki: “Beni efendinin yanında an (nasıl biri olduğumu krala anlat, umulur ki beni buradan çıkarır)**!” Ancak şeytan o kişiye, efendisinin** (kralın) **yanında Yusuf’tan bahsetmeyi unutturdu, böylece Yusuf hapiste birkaç sene daha kaldı.**

43- Ve kral bir gün yanındakilere şöyle dedi: “Ben bugün rüyamda semiz olan yedi ineği, cılız yedi ineğin yediğini; ayrıca yedi yeşil başak ve bir de yedi kuru başak gördüm. Ey ileri gelenler! Eğer rüya yorumlamayı biliyorsanız bana rüyamın yorumunu söyleyin.”

44- Kralın yanındaki seçkin kişiler, krala şöyle cevap verdiler: “Bu, karışık bir rüyadır. Bizim karışık rüyaların yorumu hakkında bir bilgimiz yoktur.”

45- Hapisten kurtulup da krala içki sunan kişi, bu konuşmaları duyunca uzun müddet sonra Yusuf’u hatırladı ve oradakilere şöyle dedi: “Ben size, (bilen birine sorduktan sonra) **kralın gördüğü rüyanın yorumunu haber veririm ancak beni** (zindandaki) **Yusuf’a gönderin!”**

32- Azîz’in hanımı (kadınların ne hâle geldiğini görünce) **onlara şöyle dedi: “İşte gördünüz! Bu, kendisini sevdiğim için beni kınadığınız kişidir. Doğrusu, ondan benimle cima yapmasını istedim** (ve bunun için elimden geleni yaptım)**. Fakat o, kesinlikle reddetti. Eğer ondan istediğim şeyi yapmazsa muhakkak ki hapse girecek ve zelil edilenlerden olacaktır.”**

33- Yusuf, (kadınların kendisini devamlı zinaya davet etmesi karşısında) **Allah’a şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Bu kadınların beni davet ettiği şeyi** (fuhşu) **yapmaktansa hapse girmek benim için daha sevimlidir.** (Ey Rabbim!) **Eğer bu kadınların hile ve tuzaklarını benden uzaklaştırmazsan onlara meyledip istediklerini yapabilirim ve bu durumda cahillerden** (emirlerine muhalefet edip nefsine uyarak günah işleyenlerden) **olurum.”**

34- Rabbi de Yusuf’un bu duasına icabet edip kadınların hile ve tuzaklarını ondan uzaklaştırdı (böylece Yusuf, kadınların teşviklerinden etkilenmez oldu)**. Muhakkak ki Allah** (ٱلسَّمِيع) **es-Semî‘’dir** (kendisine yapılan duaları ve gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitir çünkü O, her şeyi işitendir)**,** (ٱلْعَلِيم) **el-‘Alîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun mu’minler aleyhine yapılan bütün amelleri çok iyi bilir çünkü O, her şeyi bilendir; hainlik yapanlara hak ettikleri cezayı verecek ve mu’min kullarını mutlaka zafere ulaştıracaktır)**.**

35- Sonra Azîz ve yanındakiler, (Yusuf’un masum olduğuna dair) **delilleri gördükleri hâlde** (kadınların yaptıklarının yayılmaması ve dedikoduların önünü kesmek için) **Yusuf’u süresiz olarak hapiste tutmayı uygun gördüler.**

36- (Böylece Yusuf’u hapsettiler) **Ve Yusuf ile birlikte hapse iki genç daha girdi. Gençlerden biri Yusuf’a şöyle dedi: “Ben rüyamda, şarap yapmak için üzüm sıktığımı gördüm.” Diğer genç de şöyle dedi: “Ben de rüyamda, başımın üzerinde ekmek taşıdığımı ve kuşların bu ekmekten yediğini gördüm. Ey Yusuf! Bize bu rüyanın yorumunu bildir. Muhakkak ki biz seni muhsinlerden** (iyilik yapanlardan) **görüyoruz.”**

37- Yusuf onlara (rüya yorumu yapabileceğini anlatmak için) **şöyle dedi: “**(Rüyanızda) **Size rızık olarak bir yemek verildiğini gördüğünüzde muhakkak ki ben, o rüya gerçekleşmeden önce onun yorumunu size bildiririm. İşte bu,** (kehanet veya müneccimlik değil) **ancak Rabbimin bana öğrettiği şeylerden biridir. Muhakkak ki ben, Allah’a iman etmeyen ve kendileri ahireti inkâr eden bir kavmin dinini terk ettim.”**

38- “Ben, babalarım İbrahim, İshak ve Yakub’un milletine (dinine) **tâbi oldum. Herhangi bir şeyle Allah’a şirk koşmamız asla doğru değildir** (çünkü tek hak ilah O’dur)**. Bu** (tevhide muvaffak kılması)**, Allah’ın bize bir ihsanıdır ve** (tevhide davet eden rasuller göndermesi) **tüm insanlara bir ihsanıdır. Fakat insanların çoğu** (şirk koşarak bu ihsana karşılık) **şükretmemektedir.”**

39- “Ey zindan arkadaşlarım! Değişik rablere (ilahlara) **ibadet etmek mi daha hayırlıdır yoksa tek ve benzersiz,** (ٱلْقَهَّار) **el-Kahhâr** (hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamadığı, her şeye kadir) **olan Allah’a ibadet etmek mi daha hayırlıdır?!”**

40- “Allah’tan başka ibadet ettiğiniz şeyler, ancak sizin ve atalarınızın “ilah” diye isimler taktığı putlardan (sahte ilahlardan) **başka bir şey değildir. Allah, onlar hakkında yüceltilip ibadet edilmeye layık olduklarına dair hiçbir delil indirmemiştir. Bilin ki** (bütün yaratılanlar hakkında) **mutlak hüküm verme yetkisi,* sadece Allah’a aittir** (başkasına ait değildir)**. Çünkü O; kendisinden başkasına değil, yalnız O’na ibadet etmenizi emretmiştir. İşte,** (kendisinde hiçbir eğrilik bulunmayan) **doğru din budur! Fakat insanların çoğu bu gerçeği** (yalnız Allah’a ait olan mutlak hüküm verme yetkisini başkasına vermenin, yetki verilen kişiye ibadet etmek ve onu Allah’tan başka ilah edinmek olduğunu) **bilmez** (böylece bu yetkiyi başkalarına vererek Allah’a şirk koşar)**.”**

41- “Ey zindan arkadaşlarım! Rüyasında içki yapmak için üzüm sıkan kişiye gelince; o, hapisten çıkacak ve (eski işine dönüp) **krala içki sunacaktır. Rüyasında başının üstünde ekmek taşıdığını ve kuşların da bu ekmekten yediğini gören kişiye gelince; o ise çarmıha gerilerek öldürülecek ve kuşlar gelip onun başının etinden yiyecektir. İşte, yorumunu istediğiniz rüyaların hakikati budur ve mutlaka böyle gerçekleşecektir.”**

---

* Mutlak hüküm verme hakkı: Her konuda, hiç kimseye ve hiçbir şeye bağlı olmaksızın dilediği gibi hüküm vermek demektir. Bu hak sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. Ancak Allahu Teâlâ dilediği konuda dilediği gibi hüküm koyma hakkına sahiptir. Hiç kimse O’nun hükmünü sorgulayamaz. Kim bu hakkı sadece, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allahu Teâlâ’ya verirse O’nu tevhid etmiş olur. Kim, herhangi bir konuda, Allahu Teâlâ’ya rağmen dilediği gibi hüküm koyma; iyi kötü, güzel çirkin, doğru yanlış ve buna benzer sınırları tayin etme hakkını kendisinde görürse Allahu Teâlâ’ya ait olan mutlak hüküm koyma hakkını kendisinde görmüş, ilahlık taslamış ve kâfir olmuş olur; kim de böyle birine bu hakkı verirse veya ona itaat ederse ya da bu hakkı ona verenleri Müslüman görürse Allahu Teâlâ’nın hakkını kendisinde görenleri ilah tayin etmiş ve böyle birini ilah edinenlerin hak üzere olduklarını tasdik etmiş olur.

يُوسُفُ أَيُّهَا ٱلصِّدِّيقُ أَفْتِنَا فِى سَبْعِ بَقَرَٰتٍ سِمَانٍ يَأْكُلُهُنَّ سَبْعٌ عِجَافٌ وَسَبْعِ سُنۢبُلَٰتٍ خُضْرٍ وَأُخَرَ
يَابِسَٰتٍ لَّعَلِّىٓ أَرْجِعُ إِلَى ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالَ تَزْرَعُونَ سَبْعَ سِنِينَ دَأَبًا فَمَا حَصَدتُّمْ
فَذَرُوهُ فِى سُنۢبُلِهِۦٓ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تَأْكُلُونَ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ سَبْعٌ شِدَادٌ يَأْكُلْنَ مَا قَدَّمْتُمْ
لَهُنَّ إِلَّا قَلِيلًا مِّمَّا تُحْصِنُونَ ﴿٤٨﴾ ثُمَّ يَأْتِى مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ عَامٌ فِيهِ يُغَاثُ ٱلنَّاسُ وَفِيهِ يَعْصِرُونَ ﴿٤٩﴾
وَقَالَ ٱلْمَلِكُ ٱئْتُونِى بِهِۦ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُ ٱلرَّسُولُ قَالَ ٱرْجِعْ إِلَىٰ رَبِّكَ فَسْـَٔلْهُ مَا بَالُ ٱلنِّسْوَةِ ٱلَّٰتِى قَطَّعْنَ
أَيْدِيَهُنَّ ۚ إِنَّ رَبِّى بِكَيْدِهِنَّ عَلِيمٌ ﴿٥٠﴾ قَالَ مَا خَطْبُكُنَّ إِذْ رَٰوَدتُّنَّ يُوسُفَ عَن نَّفْسِهِۦ ۚ قُلْنَ حَٰشَ
لِلَّهِ مَا عَلِمْنَا عَلَيْهِ مِن سُوٓءٍ ۚ قَالَتِ ٱمْرَأَتُ ٱلْعَزِيزِ ٱلْـَٰٔنَ حَصْحَصَ ٱلْحَقُّ أَنَا۠ رَٰوَدتُّهُۥ عَن نَّفْسِهِۦ
وَإِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٥١﴾ ذَٰلِكَ لِيَعْلَمَ أَنِّى لَمْ أَخُنْهُ بِٱلْغَيْبِ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى كَيْدَ ٱلْخَآئِنِينَ ﴿٥٢﴾
*وَمَآ أُبَرِّئُ نَفْسِىٓ ۚ إِنَّ ٱلنَّفْسَ لَأَمَّارَةٌۢ بِٱلسُّوٓءِ إِلَّا مَا رَحِمَ رَبِّىٓ ۚ إِنَّ رَبِّى غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥٣﴾ وَقَالَ ٱلْمَلِكُ
ٱئْتُونِى بِهِۦٓ أَسْتَخْلِصْهُ لِنَفْسِى ۖ فَلَمَّا كَلَّمَهُۥ قَالَ إِنَّكَ ٱلْيَوْمَ لَدَيْنَا مَكِينٌ أَمِينٌ ﴿٥٤﴾ قَالَ ٱجْعَلْنِى
عَلَىٰ خَزَآئِنِ ٱلْأَرْضِ ۖ إِنِّى حَفِيظٌ عَلِيمٌ ﴿٥٥﴾ وَكَذَٰلِكَ مَكَّنَّا لِيُوسُفَ فِى ٱلْأَرْضِ يَتَبَوَّأُ مِنْهَا حَيْثُ يَشَآءُ ۚ
نُصِيبُ بِرَحْمَتِنَا مَن نَّشَآءُ ۖ وَلَا نُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٥٦﴾ وَلَأَجْرُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟
يَتَّقُونَ ﴿٥٧﴾ وَجَآءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٨﴾ وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ
قَالَ ٱئْتُونِى بِأَخٍ لَّكُم مِّنْ أَبِيكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ أَنِّىٓ أُوفِى ٱلْكَيْلَ وَأَنَا۠ خَيْرُ ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِن
لَّمْ تَأْتُونِى بِهِۦ فَلَا كَيْلَ لَكُمْ عِندِى وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾ قَالُوا۟ سَنُرَٰوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ﴿٦١﴾ وَقَالَ
لِفِتْيَٰنِهِ ٱجْعَلُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ فِى رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَآ إِذَا ٱنقَلَبُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٦٢﴾ فَلَمَّا
رَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَبِيهِمْ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا مُنِعَ مِنَّا ٱلْكَيْلُ فَأَرْسِلْ مَعَنَآ أَخَانَا نَكْتَلْ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٦٣﴾

60- “Eğer bir daha geldiğinizde onu bana getirmezseniz benden (erzak olarak) **hiçbir şey alamazsınız ve o zaman şehrime de hiç yaklaşmayın!”**

61- Kardeşleri, Yusuf’a şöyle cevap verdiler: “Babamızdan, kardeşimizi bizimle beraber göndermesini ısrarla isteyip onu ikna etmek için elimizden geleni yapacağız.”

62- Sonra Yusuf, işçilerine şöyle dedi: “Onların erzak karşılığı verdiği mallarını, yüklerinin içine koyun! Memleketlerine vardıklarında mallarının kendilerine iade edildiğini fark edince umulur ki geri dönerler.”

63- Yusuf’un kardeşleri babalarının yanına dönünce (Yusuf’un ikramlarını, iyi muamelesini ve kendilerinden ne istediğini anlattıktan sonra) **şöyle dediler: “Ey babamız! Eğer bir dahaki sefere kardeşimiz** (Bünyamin) **bizimle gelmezse bize hiçbir azık verilmeyecek. Bu sebeple kardeşimizi de bizimle gönder ki azık alabilelim. Onu bizimle gönderirsen muhakkak ki onu** (her türlü kötülükten) **koruruz** (buna dair sana söz veriyoruz)**.”**

46- Hapisten kurtulan kişi, Yusuf'un yanına varınca şöyle dedi: "Ey doğru sözlü Yusuf! Kral rüyasında; semiz olan yedi ineği cılız yedi ineğin yediğini, ayrıca yedi yeşil başak ve bir de yedi kuru başak gördü. Bu rüyanın yorumunu bize bildir ki ben de kral ve yanındakilere dönüp haber vereyim böylece rüyanın yorumunu bilsinler (senin faziletini ve değerini anlasınlar)**."**

47- Yusuf (kralın rüyasını yorumlayarak) **şöyle dedi: "Yedi sene, arka arkaya güzel bir şekilde ekinlerinizi ekersiniz ve her sene, hasat ettiğiniz ürünü** (güvelenmesin diye) **başağında iken depolayıp biriktirirsiniz. Bundan ancak ihtiyacınız olan az bir kısmını yersiniz."**

48- "Sonra bu yedi verimli senenin ardından yedi şiddetli kurak sene gelir de bu seneler içinde insanlara daha önce depolanmış ürünlerden ne verilirse hepsini yiyip bitirirler, ancak tohumluk olarak ayırdığınız az bir kısım hariç."

49- "Sonra bu yedi şiddetli kurak senenin ardından, Allah tarafından insanlara yardım olarak yağmurlu ve bereketli bir sene gelir de bu senede insanlar bolluk içinde yaşayıp (suyundan istifade edilen) **bitki ve meyveleri sıkarak suyunu çıkarırlar."**

50- Ve kral (Yusuf'un yaptığı rüya yorumu kendisine ulaşınca) **şöyle dedi: "Onu hapisten çıkarıp hemen bana getirin!" Kralın elçisi Yusuf'un yanına gelip müjdeyi verince Yusuf** (suçsuz olduğunu ispat etmeden çıkmak istemediğinden çıkmadı ve) **elçiye şöyle dedi: "Efendinin yanına dön ve ona, ellerini kesen kadınların hikâyesini sor. Muhakkak ki Rabbim, o kadınların bana yaptığı hile ve tuzakları en ince teferruatıyla bilendir** (çünkü O'na hiçbir şey gizli değildir)**."**

51- Kral, (tuzak kurup Yusuf'tan zina yapmasını isteyen) **kadınları çağırtıp onlara şöyle sordu: "Size ne oldu ki** (hile ile) **Yusuf'tan zina yapmasını istediniz** (Yusuf size bir şey mi yaptı)**?" Kadınlar da şöyle cevap verdiler: "Hayır! Allah'tan korkarız. Biz, Yusuf hakkında kötülük** (fuhuş) **yaptığına dair hiçbir şeye şahid olmadık** (o bize kesinlikle yaklaşmadı)**." Bu sırada Azîz'in karısı** (itiraf edip) **şöyle dedi: "İşte, şimdi hak ortaya çıktı. Doğrusu, onu ben tahrik ettim ve ondan benimle zina yapmasını istedim** (o ise reddetti). **Muhakkak ki Yusuf,** ("Asıl, kadın benimle cima yapmak istedi, ben ise onu reddettim." diye söylediği) **sözünde doğru söyleyenlerdendir."**

52- Yusuf dedi ki: "Benim böyle yapmam (kadınlar soruşturulmadan ve suçsuzluğum ispat edilmeden hapisten çıkmak istememem) **Azîz'in yokluğunda ona ihanet etmediğimi bilmesi içindir. Çünkü muhakkak ki Allah, hainlerin hilesini başarılı kılmaz."**

Cüz: 13

53- "Ve ben, nefsimi temize çıkarmaya çalışmıyorum. Çünkü nefis, insana Allah'ın razı olmadığı ameller yapmayı emreder, ancak Rabbimin rahmet ettiği kişiler hariç (Rabbim onları, nefislerine itaat etmekten korur)**. Muhakkak ki Rabbim** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**."**

54- Ve kral (Yusuf'un suçsuz olduğunu anlayınca) **şöyle dedi: "Yusuf'u bana getirin de onu has adamlarımdan** (müsteşar) **yapayım." Kral, Yusuf ile konuşunca** (ve onun ne kadar çok ilim, akıl ve basiret sahibi olduğunu anlayınca) **şöyle dedi: "Muhakkak ki sen, bugünden itibaren katımızda üstün ve güvenilir bir mevki sahibi oldun."**

55- Yusuf krala şöyle dedi: "Beni, Mısır topraklarında mal ve erzak hazinelerinin sorumlusu yap! Muhakkak ki ben, güvenilir bir koruyucu ve (malların nasıl kullanılıp idare edileceği konusunda) **bilgi sahibiyim."**

56- İşte böylece biz Yusuf'u, yeryüzünde (Mısır'da) **hüküm sahibi kıldık, artık dilediği yere gidip dilediği şeyi yapma yetkisine sahip oldu. Biz, rahmetimizi** (nimetlerimizi) **dilediğimiz kişiye eriştiririz ve muhsinlerin** (her türlü şirkten uzaklaşıp Allah'a ibadette, itaatte ve O'nun yolunda hem malları hem de canlarıyla cihad etmekte ihlaslı olanların) **yaptığı güzel amellerin mükâfaatını zayi etmeyiz.**

57- Ve bilinmelidir ki ahiretin mükâfaatı, gerçek manada iman edenler ve Allah'tan korkanlar (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için elbette** (bütün dünya metaından) **daha hayırlıdır.**

58- Ve sonra Yusuf'un kardeşleri, (Mısır'a) **gelip Yusuf'un yanına girdiler. Yusuf, onları tanıdı fakat kardeşleri kendisini tanımadı.**

59- Yusuf, kardeşlerinin istediği erzak yüklerini hazırlatınca onlara şöyle dedi: "Bir dahaki gelişinizde bana, baba bir kardeşinizi (Bünyamin'i) **de getirin** (ki ona da bir deve yükü erzak vereyim)**. Görmüyor musunuz, herkese hakkını tam olarak verdiğimi ve** (bu şehirde) **misafirleri en güzel şekilde ağırladığımı?"**

قَالَ هَلْ ءَامَنُكُمْ عَلَيْهِ إِلَّا كَمَآ أَمِنتُكُمْ عَلَىٰٓ أَخِيهِ مِن قَبْلُ ۖ فَٱللَّهُ خَيْرٌ حَٰفِظًا ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ
﴿٦٤﴾ وَلَمَّا فَتَحُوا۟ مَتَٰعَهُمْ وَجَدُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ رُدَّتْ إِلَيْهِمْ ۖ قَالُوا۟ يَٰٓأَبَانَا مَا نَبْغِى ۖ هَٰذِهِۦ بِضَٰعَتُنَا رُدَّتْ إِلَيْنَا ۖ
وَنَمِيرُ أَهْلَنَا وَنَحْفَظُ أَخَانَا وَنَزْدَادُ كَيْلَ بَعِيرٍ ۖ ذَٰلِكَ كَيْلٌ يَسِيرٌ ﴿٦٥﴾ قَالَ لَنْ أُرْسِلَهُۥ مَعَكُمْ حَتَّىٰ
تُؤْتُونِ مَوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ لَتَأْتُنَّنِى بِهِۦٓ إِلَّآ أَن يُحَاطَ بِكُمْ ۖ فَلَمَّآ ءَاتَوْهُ مَوْثِقَهُمْ قَالَ ٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ
وَكِيلٌ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ يَٰبَنِىَّ لَا تَدْخُلُوا۟ مِنۢ بَابٍ وَٰحِدٍ وَٱدْخُلُوا۟ مِنْ أَبْوَٰبٍ مُّتَفَرِّقَةٍ ۖ وَمَآ أُغْنِى عَنكُم مِّنَ
ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۖ إِنِ ٱلْحُكْمُ إِلَّا لِلَّهِ ۖ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ ۖ وَعَلَيْهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٦٧﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ مِنْ
حَيْثُ أَمَرَهُمْ أَبُوهُم مَّا كَانَ يُغْنِى عَنْهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ إِلَّا حَاجَةً فِى نَفْسِ يَعْقُوبَ قَضَىٰهَا ۚ
وَإِنَّهُۥ لَذُو عِلْمٍ لِّمَا عَلَّمْنَٰهُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦٨﴾ وَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ
إِلَيْهِ أَخَاهُ ۖ قَالَ إِنِّىٓ أَنَا۠ أَخُوكَ فَلَا تَبْتَئِسْ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٦٩﴾ فَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ جَعَلَ ٱلسِّقَايَةَ
فِى رَحْلِ أَخِيهِ ثُمَّ أَذَّنَ مُؤَذِّنٌ أَيَّتُهَا ٱلْعِيرُ إِنَّكُمْ لَسَٰرِقُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟ وَأَقْبَلُوا۟ عَلَيْهِم مَّاذَا تَفْقِدُونَ
﴿٧١﴾ قَالُوا۟ نَفْقِدُ صُوَاعَ ٱلْمَلِكِ وَلِمَن جَآءَ بِهِۦ حِمْلُ بَعِيرٍ وَأَنَا۠ بِهِۦ زَعِيمٌ ﴿٧٢﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ لَقَدْ عَلِمْتُم مَّا
جِئْنَا لِنُفْسِدَ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كُنَّا سَٰرِقِينَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ فَمَا جَزَٰٓؤُهُۥٓ إِن كُنتُمْ كَٰذِبِينَ ﴿٧٤﴾ قَالُوا۟ جَزَٰٓؤُهُۥ
مَن وُجِدَ فِى رَحْلِهِۦ فَهُوَ جَزَٰٓؤُهُۥ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٥﴾ فَبَدَأَ بِأَوْعِيَتِهِمْ قَبْلَ وِعَآءِ أَخِيهِ
ثُمَّ ٱسْتَخْرَجَهَا مِن وِعَآءِ أَخِيهِ ۚ كَذَٰلِكَ كِدْنَا لِيُوسُفَ ۖ مَا كَانَ لِيَأْخُذَ أَخَاهُ فِى دِينِ ٱلْمَلِكِ إِلَّآ أَن
يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ نَرْفَعُ دَرَجَٰتٍ مَّن نَّشَآءُ ۗ وَفَوْقَ كُلِّ ذِى عِلْمٍ عَلِيمٌ ﴿٧٦﴾ ۞ قَالُوٓا۟ إِن يَسْرِقْ فَقَدْ سَرَقَ أَخٌ
لَّهُۥ مِن قَبْلُ ۚ فَأَسَرَّهَا يُوسُفُ فِى نَفْسِهِۦ وَلَمْ يُبْدِهَا لَهُمْ ۚ قَالَ أَنتُمْ شَرٌّ مَّكَانًا ۖ وَٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَصِفُونَ
﴿٧٧﴾ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ إِنَّ لَهُۥٓ أَبًا شَيْخًا كَبِيرًا فَخُذْ أَحَدَنَا مَكَانَهُۥٓ ۖ إِنَّا نَرَىٰكَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٧٨﴾

yükseltiriz. Bilin ki her ilim sahibinin üstünde mutlaka bir bilen vardır (ve bunların hepsinin üstünde her şeyi bilen Allah vardır)**.**

77- (Kralın ölçü kabı Bünyamin'in eşyasından çıkınca) **Yusuf'un diğer kardeşleri şöyle dediler: "Eğer bu çocuk hırsızlık yapmışsa** (hiç şaşırmayız) **onun ana baba bir kardeşi** (Yusuf) **de zaten daha önce hırsızlık yapmıştı." Yusuf, bu sözden dolayı hissettiği eziyeti içinde gizledi, onlara açığa vurmadı ve içinden şöyle dedi: "Siz,** (hasedinizden ve işlediğiniz kötü amelden dolayı) **bundan** (Bünyamin'in düştüğü durumdan) **daha kötü bir durumdasınız. Ve Allah, sizin yaptığınız bu iftirayı çok iyi bilmektedir."**

78- Yusuf'un kardeşleri, (Bünyamin olmadan geri dönmeyeceklerine dair babalarına yemin ederek söz verdikleri için) **Yusuf'a şöyle dediler: "Ey Azîz! Bu gencin** (onu çok seven) **iyice ihtiyarlamış bir babası vardır. Ne olur,** (onu bırak da) **onun yerine bizden birini al! Şüphesiz biz seni muhsinlerden** (hem bize hem de herkese iyilik yapanlardan) **biri olarak görüyoruz** (bize bu iyiliği yap)**."**

64- Yakub çocuklarına şöyle dedi: "Daha önce kardeşi Yusuf'u size emanet ettiğim gibi onu da size emanet mi edeceğim?! (Hâlbuki daha önce de Yusuf'u koruyacağınıza dair söz vermiş fakat sözünüzü yerine getirmemiştiniz, dolayısıyla size güvenmiyorum.) **Ben, sadece Allah'a güvenirim. O, korumak istediğini en güzel şekilde koruyandır ve O, merhamet etmek istediğine en iyi şekilde merhamet edendir."**

65- Ve Yusuf'un kardeşleri, (Mısır'dan) **getirdikleri yüklerini açınca erzak karşılığı** (Yusuf'a) **verdikleri malları eşyalarının içinde kendilerine iade edilmiş olarak buldular. Bunun üzerine babalarına şöyle dediler: "Ey babamız! Bundan başka daha ne isteriz ki?! İşte,** (alacağımız erzak karşılığı) **mallarımız** (ikram olarak) **bize geri iade edilmiş. Öyleyse ailemize daha çok erzak almak için tekrar** (Mısır'a) **dönelim. Kardeşimizi de** (bize ver ki onu) **koruyalım ve bizimle geldiği için bir deve yükü fazladan erzak alalım. Bize bir deve yükü fazla erzak vermek, elbette Azîz'e kolaydır."**

66- Yakub, çocuklarına şöyle dedi: "Kardeşinizi, hepinizin başına bir musibet gelmesi (yok olup onu koruyamayacak durumda kalmanız) **hariç, sağ salim bana döndüreceğinize dair Allah adına yemin edip kesin bir söz vermedikçe asla sizinle göndermem." Çocukları Yakub'a, istediği şekilde yeminle desteklenmiş söz verince onlara şöyle dedi: "Biliniz ki konuştuklarımıza Allah vekildir** (şahiddir)**."**

67- Yakub, (kardeşleri Bünyamin'i alıp Mısır'a gitmelerine izin verdikten) **sonra çocuklarına şunu tavsiye etti: "Ey oğullarım!** (Mısır'a vardığınızda) **Hepiniz şehre aynı kapıdan** (yoldan) **girmeyin, değişik kapılardan** (yollardan) **girin** (ki insanların nazarı size değmesin)**. Ben,** (büyük olsun küçük olsun) **Allah'ın takdir ettiği hiçbir şeyi sizden defedemem** (çünkü O'nun kazası ve takdiri mutlaka gerçekleşir)**. Bilin ki** (bütün yaratılanlar hakkında) **mutlak hüküm verme yetkisi,* sadece Allah'a aittir** (başkasına ait değildir)**. Ben, sadece O'na tevekkül ettim** (bütün işlerimde O'na güvendim)**. Tevekkül edenler de yalnız O'na tevekkül etsinler."**

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

68- Ve Yakub'un çocukları, babalarının tavsiye ettiği gibi değişik kapılardan şehre girdiklerinde bu, onlardan Allah'ın takdir ettiği hiçbir şeyi engelleyecek değildi. Fakat Yakub bu tavsiyesiyle, çocuklarına duyduğu kalbindeki şefkat ve endişesini açığa vurmuş oldu. Muhakkak ki o, bizim kendisine verdiğimiz ilimle ilim sahibiydi (kadere iman eder ve bununla birlikte sebepleri de yerine getirirdi)**. Fakat insanların çoğu bu gerçeği bilmez.**

69- Ve kardeşleri Yusuf'un huzuruna girince Yusuf, ana baba bir kardeşini yanına alıp ona (gizlice) **şöyle dedi: "Ben, senin** (ana baba bir) **kardeşin Yusuf'um. Kardeşlerimizin** (bize) **yaptığı** (eziyet ve düşüncesiz) **amellerden dolayı üzülme!"**

70- İşçiler, Yusuf'un kardeşlerinin yüklerini develere yükleyince Yusuf, (altından yapılmış) **tahıl ölçme kabını ana baba bir kardeşinin** (Bünyamin'in) **yüküne koydurdu. Sonra** (kardeşleri memleketlerine dönerken) **peşlerinden bir çağrıcı şöyle seslendi: "Ey deve kervanı! Muhakkak ki siz hırsızlık yaptınız."**

71- Yusuf'un kardeşleri, kendilerine seslenenlere yönelerek şöyle dediler: "Ne kaybettiniz (ki bizi hırsızlıkla itham ediyorsunuz)**?"**

72- Çağrıcılar da şöyle dediler: "Kralın (altından yapılmış olan) **tahıl ölçeğini kaybettik.** (Sizi aramadan önce) **Kim bu ölçeği getirirse ona mükâfaat olarak bir deve yükü erzak vereceğiz." Ve** (içlerinden yetkili olan biri şöyle dedi) **"Ben, buna kefilim."**

73- Yusuf'un kardeşleri onlara şöyle dedi: "Vallahi, siz (bizi yakından tanıdınız, ne kadar dürüst olduğumuzu gördünüz ve) **Mısır'a fesat çıkarmak için gelmediğimizi biliyorsunuz. Ve biz,** (hayatımızda) **hiç hırsızlık yapmış değiliz."**

74- Çağrıcılar, Yusuf'un kardeşlerine şöyle dediler: "Eğer içinizden biri hırsızlık yapmışsa ve yalan söylediğiniz ortaya çıkarsa hırsızın cezası ne olacak?"

75- Yusuf'un kardeşleri şöyle cevap verdiler: "Çalınan mal kimin eşyasında bulunursa o, hırsızdır ve hırsızın cezası olarak malını çaldığı kişinin kölesi olur. İşte biz, (dinimize göre) **zalimleri** (hırsızları) **böyle cezalandırırız."**

76- (Yusuf'un kardeşleri, eşyalarının aranması için Yusuf'a döndürülünce) **Yusuf, ölçek kabını aramaya önce ana baba bir kardeşinin eşyasından değil, diğer kardeşlerinin eşyalarından başladı. Sonra onun** (Bünyamin'in) **eşyasını aradı ve ölçek kabını oradan çıkardı. İşte biz, Yusuf'a** (kardeşini yanına alabilmesi için) **böyle bir plan hazırlamayı öğrettik. Yusuf, kralın dinine** (kanunlarına) **göre amel etseydi kardeşini asla yanında alıkoyamazdı, ancak Allah'ın dilemesi hariç. Biz,** (Yusuf'un mertebesini yükselttiğimiz gibi) **kullarımızdan dilediğimiz kişilerin mertebesini**

قَالَ مَعَاذَ ٱللَّهِ أَن نَّأْخُذَ إِلَّا مَن وَجَدْنَا مَتَٰعَنَا عِندَهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّظَٰلِمُونَ ﴿٧٩﴾ فَلَمَّا ٱسْتَيْـَٔسُوا۟ مِنْهُ خَلَصُوا۟
نَجِيًّا ۖ قَالَ كَبِيرُهُمْ أَلَمْ تَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ أَبَاكُمْ قَدْ أَخَذَ عَلَيْكُم مَّوْثِقًا مِّنَ ٱللَّهِ وَمِن قَبْلُ مَا فَرَّطتُمْ فِى
يُوسُفَ ۖ فَلَنْ أَبْرَحَ ٱلْأَرْضَ حَتَّىٰ يَأْذَنَ لِىٓ أَبِىٓ أَوْ يَحْكُمَ ٱللَّهُ لِى ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨٠﴾ ٱرْجِعُوٓا۟
إِلَىٰٓ أَبِيكُمْ فَقُولُوا۟ يَٰٓأَبَانَآ إِنَّ ٱبْنَكَ سَرَقَ وَمَا شَهِدْنَآ إِلَّا بِمَا عَلِمْنَا وَمَا كُنَّا لِلْغَيْبِ حَٰفِظِينَ ﴿٨١﴾ وَسْـَٔلِ
ٱلْقَرْيَةَ ٱلَّتِى كُنَّا فِيهَا وَٱلْعِيرَ ٱلَّتِىٓ أَقْبَلْنَا فِيهَا ۖ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٨٢﴾ قَالَ بَلْ سَوَّلَتْ لَكُمْ أَنفُسُكُمْ
أَمْرًا ۖ فَصَبْرٌ جَمِيلٌ ۖ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَأْتِيَنِى بِهِمْ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٨٣﴾ وَتَوَلَّىٰ عَنْهُمْ وَقَالَ
يَٰٓأَسَفَىٰ عَلَىٰ يُوسُفَ وَٱبْيَضَّتْ عَيْنَاهُ مِنَ ٱلْحُزْنِ فَهُوَ كَظِيمٌ ﴿٨٤﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ تَفْتَؤُا۟ تَذْكُرُ يُوسُفَ حَتَّىٰ
تَكُونَ حَرَضًا أَوْ تَكُونَ مِنَ ٱلْهَٰلِكِينَ ﴿٨٥﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَشْكُوا۟ بَثِّى وَحُزْنِىٓ إِلَى ٱللَّهِ وَأَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ يَٰبَنِىَّ ٱذْهَبُوا۟ فَتَحَسَّسُوا۟ مِن يُوسُفَ وَأَخِيهِ وَلَا تَا۟يْـَٔسُوا۟ مِن رَّوْحِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ لَا يَا۟يْـَٔسُ
مِن رَّوْحِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٧﴾ فَلَمَّا دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ قَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْعَزِيزُ مَسَّنَا وَأَهْلَنَا ٱلضُّرُّ وَجِئْنَا
بِبِضَٰعَةٍ مُّزْجَىٰةٍ فَأَوْفِ لَنَا ٱلْكَيْلَ وَتَصَدَّقْ عَلَيْنَآ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ يَجْزِى ٱلْمُتَصَدِّقِينَ ﴿٨٨﴾ قَالَ هَلْ عَلِمْتُم مَّا
فَعَلْتُم بِيُوسُفَ وَأَخِيهِ إِذْ أَنتُمْ جَٰهِلُونَ ﴿٨٩﴾ قَالُوٓا۟ أَءِنَّكَ لَأَنتَ يُوسُفُ ۖ قَالَ أَنَا۠ يُوسُفُ وَهَٰذَآ أَخِى ۖ قَدْ مَنَّ
ٱللَّهُ عَلَيْنَآ ۖ إِنَّهُۥ مَن يَتَّقِ وَيَصْبِرْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يُضِيعُ أَجْرَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٩٠﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ لَقَدْ ءَاثَرَكَ ٱللَّهُ عَلَيْنَا
وَإِن كُنَّا لَخَٰطِـِٔينَ ﴿٩١﴾ قَالَ لَا تَثْرِيبَ عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ ۖ يَغْفِرُ ٱللَّهُ لَكُمْ ۖ وَهُوَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٩٢﴾ ٱذْهَبُوا۟
بِقَمِيصِى هَٰذَا فَأَلْقُوهُ عَلَىٰ وَجْهِ أَبِى يَأْتِ بَصِيرًا وَأْتُونِى بِأَهْلِكُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٣﴾ وَلَمَّا فَصَلَتِ
ٱلْعِيرُ قَالَ أَبُوهُمْ إِنِّى لَأَجِدُ رِيحَ يُوسُفَ ۖ لَوْلَآ أَن تُفَنِّدُونِ ﴿٩٤﴾ قَالُوا۟ تَٱللَّهِ إِنَّكَ لَفِى ضَلَٰلِكَ ٱلْقَدِيمِ ﴿٩٥﴾

lah (üstün sıfatlar vererek) **seni bizden üstün kılmıştır. Ve biz,** (sana yaptıklarımızdan dolayı) **muhakkak ki günahkârlardan olduk.”**

92- Yusuf (kardeşlerinin dilediği özrü kabul ederek) **şöyle dedi: “Artık bugün size ne bir kınama ne de bir ceza vardır.** (Yaptıklarınızdan dolayı ben sizi affettim) **Allah da sizi bağışlasın. Muhakkak ki O, merhamet etmek istediğine en iyi şekilde merhamet edendir.”**

93- Yusuf (babasının gözlerinin hâlini öğrenince) **kardeşlerine şöyle dedi: “Benim bu gömleğimi alın ve babamın yüzüne koyun,** (Allah’ın izniyle) **tekrar görmeye başlayacaktır. Ve bütün ailenizi de** (buraya) **bana getirin.”**

94- Ve Yusuf’un kardeşlerinin kervanı şehirden (Mısır’dan) **ayrıldığı zaman babaları** (Yakub), **yanındakilere şöyle dedi: “Eğer hakkımda bunak demenizden çekinmeseydim muhakkak ki ben, Yusuf’un kokusunu alıyorum, derdim.”**

95- Yakub’un yanındakiler (onun söylediklerini işitince) **şöyle dediler: “Vallahi sen,** (Yusuf’a sevginden dolayı onu tekrar göreceğine dair) **eski hayalini kurmaya hâlâ devam ediyorsun.”**

79- Yusuf, kardeşlerine şöyle dedi: “Biz, malımızı eşyası içinde bulduğumuz kişiden başkasını alıkoymaktan Allah’a sığınırız. Çünkü suçluyu bırakıp suçsuzu alıkoyarsak gerçekten zalimlerden oluruz.”

80- Yusuf’un kardeşleri, isteklerine Yusuf’un icabet etmesinden ümitlerini kesince birbirleriyle istişare yapmak için ayrı bir yere geçtiler. Onların en büyüğü şöyle dedi: “Babanızın sizden, kardeşinizi (Bünyamin’i) **hepinizin başına bir musibet gelmesi** (yok olup onu koruyamayacak durumda kalmanız) **hariç, sağ salim ona döndüreceğinize dair Allah adına yemin ettirip kesin bir söz aldığını unutmadınız değil mi?** (Size bunu hatırlatırım.) **Hem daha önce de Yusuf konusunda** (babanıza) **verdiğiniz sözü yerine getirmemiştiniz. İşte bu sebeple babam bana** (memleketimize dönmek için) **izin verinceye veya Allah hakkımda hükmedinceye** (kardeşimizi geri almamı ya da bu şehirden çıkmamı nasip edinceye) **kadar ben buradan ayrılmayacağım. Şüphesiz O, hüküm verenlerin en hayırlısı ve en adaletlisidir.”**

81- (Büyük kardeşleri sözüne şöyle devam etti) **“**(Ey kardeşlerim!) **Babanıza dönün ve ona deyin ki: Ey babamız! Oğlun** (Bünyamin) **hırsızlık yaptı** (ve Azîz onu köle olarak aldı)**. Biz ancak kralın ölçek kabının onun eşyasından çıktığına gözümüzle görerek şahid olduk. Ve biz ğaybın bekçileri de değiliz** (ğaybı bilmiyoruz)**.”**

82- “Ve ey babamız! (Söylediğimiz şeyden emin olmak istiyorsan) **Gittiğimiz şehrin** (Mısır’ın) **halkına ve buraya birlikte döndüğümüz kervandaki kişilere sor. Muhakkak ki biz sana doğru söylüyoruz.”**

83- Yakub, çocuklarına şöyle dedi: “Hayır! Söylediğiniz gibi değil (Bünyamin hırsızlık yapmaz)**. Bilakis nefsiniz size,** (Bünyamin’e) **kötülük yapmayı süslü gösterip emretmiş ve siz de onu yapmışsınız. Artık bana düşen güzel bir şekilde sabretmektir. Umarım ki Allah bütün çocuklarımı bana döndürür. Muhakkak ki O;** (ٱلْعَلِيمُ) **el-ʿAlîm’dir** (benim hâlimi, kullarının maslahatına olan hükümleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir), (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.”**

84- Ve Yakub, çocuklarından yüz çevirip uzaklaştı ve (Yusuf’u hatırlayıp) **şöyle dedi: “Ah Yusuf’um, ah Yusuf’um!” Ve Yakub’un gözlerinin siyahı, aşırı üzüntüden dolayı** (çok ağladığı için) **beyazladı ve o, üzüntüsünü içinde saklayan** (açığa vurmayan) **biri idi.**

85- Çocukları, (Yakub’un bu hâlini görünce) **ona şöyle dediler: “Ey babamız! Vallahi,** (aradan yıllar geçmesine rağmen) **hâlâ Yusuf’u zikredip üzülüyorsun. Sonunda ya çok hasta olacaksın ya da tamamen helak olacaksın** (ölüp gideceksin)**.”**

86- Yakub, çocuklarına şöyle dedi: “Muhakkak ki ben, üzüntü ve kederimi (size değil) **sadece Allah’a arz etmekteyim. Ve Allah tarafından bana bildirilen vahiyle** (Allah’ın kendisine gerçek manada sığınıp tevekkül eden kullarına vereceği ikram ve dualarına icabeti konusunda) **sizin bilmediğiniz şeyleri bilmekteyim.”**

87- “Ey oğullarım, geldiğiniz yere geri dönün de Yusuf ile kardeşini araştırıp bir haber alın ve (içimizdeki bu üzüntüyü gidereceğine dair) **Allah’ın rahmetinden ümit kesmeyin! Muhakkak ki Allah’ın rahmetinden ancak kâfirler topluluğu ümidini keser.”**

88- Yakub’un çocukları, (babalarına itaat edip Yusuf’u ve kardeşinin durumunu araştırmak için tekrar Mısır’a döndüler ve) **Yusuf’un huzuruna girince ona şöyle dediler: “Ey Azîz! Bize ve ailelerimize şiddetli bir kıtlık ve fakirlik isabet etti.** (Erzak almak için) **Sana fazla değeri olmayan şeyler getirdik. Bize** (önceki gibi) **ölçüyü tam yap** (malımız fazla değerli değil diye erzakımızı eksiltme)**! Malımızın değerinden daha fazla vereceğin erzak ise senin bize sadakan olsun. Muhakkak ki Allah tasaddukta bulunanları** (kat kat fazlasıyla) **mükâfaatlandırır.”**

89- Yusuf (kardeşlerinin sözlerini duyunca onlara acıdı ve kendisini tanıtıp) **şöyle dedi: “Daha önce cahil** (amellerinin akıbetini düşünmeyen) **kişiler iken Yusuf’a ve onun kardeşine neler yaptığınızı hatırladınız mı?”**

90- Yusuf’un kardeşleri (Yusuf’un sözlerini duyunca şaşırıp) **şöyle dediler: “Yoksa sen Yusuf musun?” Yusuf da onlara, “Evet! Ben Yusuf’um ve bu da benim kardeşim** (Bünyamin)**. Muhakkak ki Allah,** (içine düştüğümüz kötü durumdan kurtarıp) **bize ikram etti** (değerimizi yükseltti)**. Kim Allah’tan gerçek manada korkarsa** (emirlerine itaat edip yasaklarından kaçınırsa) **ve** (başına gelen musibetlere) **sabrederse** (salih amel işlemiş ve muhsinlerden olmuştur) **bilin ki Allah muhsinlerin yaptığı amellerin mükâfaatını asla zayi etmez.” dedi.**

91- Bunun üzerine kardeşleri (yaptıklarından özür dileyip) **Yusuf’a şöyle dediler: “Vallahi, Al-**

فَلَمَّآ أَن جَآءَ ٱلْبَشِيرُ أَلْقَىٰهُ عَلَىٰ وَجْهِهِۦ فَٱرْتَدَّ بَصِيرًاۖ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكُمْ إِنِّىٓ أَعْلَمُ مِنَ ٱللَّهِ مَا
لَا تَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُواْ يَٰٓأَبَانَا ٱسْتَغْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَآ إِنَّا كُنَّا خَٰطِـِٔينَ ﴿٩٧﴾ قَالَ سَوْفَ أَسْتَغْفِرُ لَكُمْ رَبِّىٓۖ
إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩٨﴾ فَلَمَّا دَخَلُواْ عَلَىٰ يُوسُفَ ءَاوَىٰٓ إِلَيْهِ أَبَوَيْهِ وَقَالَ ٱدْخُلُواْ مِصْرَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ
ءَامِنِينَ ﴿٩٩﴾ وَرَفَعَ أَبَوَيْهِ عَلَى ٱلْعَرْشِ وَخَرُّواْ لَهُۥ سُجَّدًاۖ وَقَالَ يَٰٓأَبَتِ هَٰذَا تَأْوِيلُ رُءْيَٰىَ مِن قَبْلُ
قَدْ جَعَلَهَا رَبِّى حَقًّاۖ وَقَدْ أَحْسَنَ بِىٓ إِذْ أَخْرَجَنِى مِنَ ٱلسِّجْنِ وَجَآءَ بِكُم مِّنَ ٱلْبَدْوِ مِنۢ بَعْدِ أَن
نَّزَغَ ٱلشَّيْطَٰنُ بَيْنِى وَبَيْنَ إِخْوَتِىٓۚ إِنَّ رَبِّى لَطِيفٌ لِّمَا يَشَآءُۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٠٠﴾ *رَبِّ
قَدْ ءَاتَيْتَنِى مِنَ ٱلْمُلْكِ وَعَلَّمْتَنِى مِن تَأْوِيلِ ٱلْأَحَادِيثِۚ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَنتَ وَلِىِّۦ فِى
ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِۖ تَوَفَّنِى مُسْلِمًا وَأَلْحِقْنِى بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠١﴾ ذَٰلِكَ مِنْ أَنۢبَآءِ ٱلْغَيْبِ نُوحِيهِ إِلَيْكَۖ وَمَا
كُنتَ لَدَيْهِمْ إِذْ أَجْمَعُوٓاْ أَمْرَهُمْ وَهُمْ يَمْكُرُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَآ أَكْثَرُ ٱلنَّاسِ وَلَوْ حَرَصْتَ بِمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾
وَمَا تَسْـَٔلُهُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٤﴾ وَكَأَيِّن مِّنْ ءَايَةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
يَمُرُّونَ عَلَيْهَا وَهُمْ عَنْهَا مُعْرِضُونَ ﴿١٠٥﴾ وَمَا يُؤْمِنُ أَكْثَرُهُم بِٱللَّهِ إِلَّا وَهُم مُّشْرِكُونَ ﴿١٠٦﴾ أَفَأَمِنُوٓاْ أَن
تَأْتِيَهُمْ غَٰشِيَةٌ مِّنْ عَذَابِ ٱللَّهِ أَوْ تَأْتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ هَٰذِهِۦ سَبِيلِىٓ
أَدْعُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِۚ عَلَىٰ بَصِيرَةٍ أَنَا۠ وَمَنِ ٱتَّبَعَنِىۖ وَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا
مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِم مِّنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰٓۗ أَفَلَمْ يَسِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُواْ كَيْفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۗ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ لِّلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا ٱسْتَيْـَٔسَ ٱلرُّسُلُ
وَظَنُّوٓاْ أَنَّهُمْ قَدْ كُذِبُواْ جَآءَهُمْ نَصْرُنَا فَنُجِّىَ مَن نَّشَآءُۖ وَلَا يُرَدُّ بَأْسُنَا عَنِ ٱلْقَوْمِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١١٠﴾

tiğimiz gibi) **kendilerine vahyettiğimiz kişiler,** (ne kadın ne de melek idi) **ancak beşerden erkekler idiler.** (Seni ve getirdiklerini yalanlayan) **O müşrikler, yeryüzünde dolaşmadılar mı ki kendilerinden önce nebileri yalanlayanların akıbetinin ne olduğunu görüp de ibret almıyorlar?! Bilin ki Allah'tan korkanlar** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için ahiret mükâfaatı daha hayırlıdır. Hâlâ** (Allah'ın emirlerine boyun eğerek tevhide sarılmanın ve her türlü şirkten uzak durmanın kendi menfaatinize olduğunu) **akletmiyor musunuz?!**

110- (Gönderdiğimiz bu rasullere karşı gelip inkâr edenlere hemen azap etmeyiz.) **Ne zaman ki rasuller** (dünyada) **kâfirlere helak edici azabın gelmesinden ümitlerini keser ve kâfirler de rasullerin kendilerini korkuttuğu azap konusunda yalan söylediklerine dair kesin kanaat sahibi olur, işte o zaman rasullere yardımımız gelir ve dilediğimiz kişileri** (rasulleri ve onlara iman edenleri) **bu azaptan kurtarırız** (kalanları ise yok ederiz). **Bilin ki azabımız mücrim** (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu bile bile yalanlayıp karşı gelen) **kavimlere indiğinde asla defedilemez.**

96- Yusuf’un müjdesini getiren kişi Yakub’un yanına varınca Yusuf’un gömleğini onun yüzüne koydu, böylece Yakub hemen görür oldu ve yanındakilere şöyle dedi: “Ben size, Allah tarafından (bana bildirilen vahiyle) **sizin bilmediğiniz şeyleri bilmekteyim, diye söylememiş miydim?”**

97- Çocukları Yakub’a şöyle dedi: “Ey babamız! Günahlarımızdan dolayı bizim için Allah’tan bağışlanma dile, muhakkak ki biz, (Yusuf ve kardeşine yaptığımız şeylerden dolayı) **hata yapıp günahkâr olduk.”**

98- Yakub onlara şöyle dedi: “Rabbimden sizin affedilmenizi isteyeceğim. Muhakkak ki O, (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.”**

99- Yakub, çocukları ve aileleri (bulundukları yerden çıkıp) **Yusuf’un yanına varınca Yusuf, babasını ve annesini kucaklayıp sarıldı, sonra hepsine şöyle dedi: “Mısır’a Allah’ın izniyle güven içinde girin!”**

100- Ve Yusuf, babası ile annesini kendi tahtına oturttu. Bunun üzerine babası ve kardeşleri ona saygı secdesi yaptılar. Yusuf da babasına şöyle dedi: “Ey babacığım! İşte bu, daha önce görüp sana anlattığım rüyanın yorumudur. Muhakkak ki Rabbim, rüyamı gerçek kıldı. Üstelik O, beni hapisten çıkararak ve şeytan, benim ile kardeşlerimin arasına fitne soktuktan sonra sizi çölden yanıma getirerek bana ihsan etti. Şüphesiz Rabbim, dilediği kullarına (لَطِيف) **Latîf’tir** (kullarına lütufta bulunan, onlar için hayırlı ve menfaatlerine olan şeyleri kolaylaştırıp muvaffak kılan ve kullarını yumuşaklıkla ıslah edendir)**. Muhakkak ki O;** (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm’dir** (benim hâlimi, kullarının maslahatına olan hükümleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir), (ٱلْحَكِيم) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.”**

101- Sonra Yusuf Allah’a şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Muhakkak ki bana mülkten nasibimi verdin ve rüyaların yorumunu öğrettin. Ey gökleri ve yeri örneksiz yaratan Allah’ım! Sen, dünyada ve ahirette benim velimsin (dünyada işlerimi gözeten ve düşmanlarıma karşı koruyup yardım eden, ahirette ise nimetler ihsan edecek olansın)**. Beni Müslüman olarak vefat ettir ve beni salihler zümresine kat** (babalarım İbrahim ve İshak ile diğer nebilerin makamına ulaştır)**!”**

102- Ey rasulüm! İşte bunlar (Yusuf ve kardeşlerinin kıssaları) **ğaybi olan** (senin bilmediğin) **haberlerdir. Onları sana vahiy ile biz bildiriyoruz. Üstelik Yusuf’un kardeşleri toplanıp onu kuyuya atmaya karar verdiklerinde ve tuzak hazırladıklarında sen onların yanında değildin.**

103- Ve ey rasulüm! Bil ki sen, (insanların iman etmesi için) **bütün gücünü sarf etsen de insanların çoğu iman etmeyecektir** (öyleyse onlar iman etmedikleri için üzülme)**.**

104- Ve ey rasulüm! (İnsanlar akıllarını güzelce kullansalardı hepsi sana iman ederdi. Çünkü) **Sen, getirdiğin Kur’ân ve çağırdığın hak karşılığında onlardan hiçbir ücret talep etmiyorsun. Bilinmelidir ki Kur’ân, bütün âlemler** (insanlar ve cinler) **için** (hak ile bâtılı ayıran ve hem dünya hem de ahiret mutluluğunu sağlayan şeyleri öğreten) **bir öğüttür.**

105- Göklerde ve yerde (Allah’ın birliğine, mükemmel sıfatlara sahip olduğuna ve ibadetlerin yalnız kendisine yapılması gerektiğine delalet eden) **nice ayetler** (deliller) **vardır fakat hak kendilerine geldiği hâlde iman etmeyenler, bu ayetlerin yanından ibret almadan ve hiç düşünmeden geçip giderler.**

106- Ve onların çoğu (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak veya yetkilerinde ya da ibadette) **ortak koşmadan Allah’a** (O’nun yaratan, can veren, öldüren ya da rızık veren olduğuna) **inanmaz.**

107- Yoksa onlar (Allah’ın birliğine ve ibadeti sadece O’nun hak ettiğine inanmayıp şirk koşan müşrikler)**, hepsini kaplayıp helak edecek olan** (ve asla defedemeyecekleri) **Allah’ın azabının başlarına gelmesinden ya da kıyamet gününün hissetmedikleri bir anda ansızın gelmesinden emin mi oldular** (ki hiç iman etmeyip şirklerine devam ediyorlar)**?!**

108- Ey rasulüm! De ki: “İşte benim (insanları davet ettiğim) **yolum budur! Ben, Allah’a** (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde O’nu tevhid etmeye ve her türlü şirkten uzaklaşarak yalnız O’na ibadet etmeye) **bilerek** (kesin delillerle) **davet ederim. Bana** (iman edip) **tâbi olanlar da benim gibi yapar. Ben, Allah’ı her türlü noksan sıfattan ve ortaklardan tenzih ederim. Ve ben, kesinlikle müşriklerden değilim** (onlar da benden değildir)**.”**

109- Ve ey rasulüm! Senden önce, beldelerdeki insanlara rasul olarak gönderip (sana vahyet-

لَقَدْ كَانَ فِى قَصَصِهِمْ عِبْرَةٌ لِّأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ۗ مَا كَانَ حَدِيثًا يُفْتَرَىٰ وَلَٰكِن تَصْدِيقَ ٱلَّذِى بَيْنَ
يَدَيْهِ وَتَفْصِيلَ كُلِّ شَىْءٍ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿١١١﴾

سُورَةُ ٱلرَّعْدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ۗ وَٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ مِن رَّبِّكَ ٱلْحَقُّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ
﴿١﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى رَفَعَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ
كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ يُدَبِّرُ ٱلْأَمْرَ يُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُم بِلِقَآءِ رَبِّكُمْ تُوقِنُونَ ﴿٢﴾
وَهُوَ ٱلَّذِى مَدَّ ٱلْأَرْضَ وَجَعَلَ فِيهَا رَوَٰسِىَ وَأَنْهَٰرًا ۖ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ جَعَلَ فِيهَا زَوْجَيْنِ ٱثْنَيْنِ ۖ
يُغْشِى ٱلَّيْلَ ٱلنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٣﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ قِطَعٌ مُّتَجَٰوِرَٰتٌ وَجَنَّٰتٌ
مِّنْ أَعْنَٰبٍ وَزَرْعٌ وَنَخِيلٌ صِنْوَانٌ وَغَيْرُ صِنْوَانٍ يُسْقَىٰ بِمَآءٍ وَٰحِدٍ وَنُفَضِّلُ بَعْضَهَا عَلَىٰ
بَعْضٍ فِى ٱلْأُكُلِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٤﴾ ۞ وَإِن تَعْجَبْ فَعَجَبٌ قَوْلُهُمْ أَءِذَا كُنَّا
تُرَٰبًا أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ۗ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ ٱلْأَغْلَٰلُ فِىٓ أَعْنَاقِهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ
أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٥﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبْلَ ٱلْحَسَنَةِ وَقَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِمُ
ٱلْمَثُلَٰتُ ۗ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ لِّلنَّاسِ عَلَىٰ ظُلْمِهِمْ ۖ وَإِنَّ رَبَّكَ لَشَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٦﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَةٌ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۗ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرٌ ۖ وَلِكُلِّ قَوْمٍ هَادٍ ﴿٧﴾ ٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَحْمِلُ كُلُّ
أُنثَىٰ وَمَا تَغِيضُ ٱلْأَرْحَامُ وَمَا تَزْدَادُ ۚ وَكُلُّ شَىْءٍ عِندَهُۥ بِمِقْدَارٍ ﴿٨﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْكَبِيرُ
ٱلْمُتَعَالِ ﴿٩﴾ سَوَآءٌ مِّنكُم مَّنْ أَسَرَّ ٱلْقَوْلَ وَمَن جَهَرَ بِهِۦ وَمَنْ هُوَ مُسْتَخْفٍۭ بِٱلَّيْلِ وَسَارِبٌۢ بِٱلنَّهَارِ ﴿١٠﴾

9- (Çünkü) **O, ğaybı** (kullarının bilmediği şeyleri) **ve şahid olunan** (kullarının bildiği) **şeyleri en ince teferruatıyla bilendir. O;** (ٱلْكَبِيرُ) **el-Kebîr'dir** (isim, sıfat ve fiilleriyle yücedir), (ٱلْمُتَعَالِ) **el-Muteʿâl'dir** (zatı, sıfatları ve fiilleriyle yarattıklarından üstündür).

10- (Ey insanlar!) **Biliniz ki gizlediğiniz sözler ile açığa vurduğunuz sözler ve geceleyin** (karanlıkta) **gizlice yaptığınız şeyler ile gündüz** (açıkça) **yaptığınız şeyler O'nun ilminde eşittir.**

111- Muhakkak ki onların (rasuller ile ümmetlerinin ve Yusuf ile kardeşlerinin) **kıssalarında selim akıl sahipleri için ders alınacak birçok ibret vardır. İşte bu kıssaları ihtiva eden Kur'ân, kesinlikle Allah'a iftira atılarak uydurulmuş bir söz değildir. Fakat o, daha önceki rasullere indirilenleri tasdik eden, dünya ve dinle alakalı insanların ihtiyacı olan her şeyi beyan eden, doğru yolu gösteren ve gerçekten iman edenler için rahmet olan bir kitaptır** (çünkü bu kitaptan ancak onlar istifade eder)**.**

13. ER-RAʿD SURESİ

Bazı âlimlere göre 31. ve 43. ayetler hariç, Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre ise 31. ve 32. ayetler hariç, Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 43, kelime sayısı 855, harf sayısı 3506'dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, mîm, râ.* İşte (bu gibi harflerden müteşekkil olan) **bu suredeki ayetler ve Rabbin tarafından sana indirilen Kur'ân'daki ayetler muhakkak ki haktır fakat insanların çoğu** (inat ve kibirden dolayı) **buna iman etmez.**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Allah; gökleri, gördüğünüz herhangi bir direk olmadan yükseltmiş ve sonra Arş'a istiva etmiştir.* Güneş'i ve Ay'ı da (kullarının menfaatine olacak şekilde) **hükmüne boyun eğdirmiştir. Güneş ve Ay'ın her biri,** (Allah'ın ilminde) **tayin edilmiş zamana kadar** (yörüngesinde düzgün bir şekilde) **hareket eder. O** (Allah)**, göklerde ve yerde bulunan her şeyi** (vahdaniyetine, mükemmel kudretine ve hikmetine delalet edecek şekilde) **düzene koyup kusursuz bir şekilde idare eder. Ve O,** (vahdaniyetine, mükemmel kudretine ve hikmetine delalet eden) **delilleri apaçık bir şekilde beyan etmektedir ki** (bütün bunlardan ibret alıp kâinatın yaratıcısı olan) **Rabbinize kavuşacağınızı** (sizi boşu boşuna değil, dünyada imtihan etmek için yaratıp mükellef kıldığını ve öldükten sonra diriltip dünyada yaptığınız amellerden dolayı size hesap soracağını) **kesin bir şekilde anlayasınız** (ve ona göre hem iman hem de salih amelle hazırlıklı olasınız)**.**

* İstiva ile ilgili açıklama için bkz. el-Aʿrâf: 54.

3- Ve O; yeri yayan, (sarsılmasın diye) **oraya** (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştiren, içinde nehirler var eden, her çeşit üründen çiftler** (erkek ve dişiler) **yaratan ve gündüzü geceyle bürüyendir. Muhakkak ki bunlarda, aklını kullanarak düşünüp ibret alan kavim için** (Allah'ın birliğine, mükemmel kudretine, hikmetine ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden) **açık deliller vardır.**

4- Ve yeryüzünde birbirine yakın olan bölgeler, bu bölgelerde bahçeler ve bu bahçelerde de üzümler, ekinler (bitkiler)**, aynı kökten çıkmış hurma ağaçları ile ayrı ayrı köklerden çıkmış hurma ağaçları vardır. Bunların hepsi aynı su ile sulanmaktadır fakat biz, tat ve fayda bakımından bir kısmını diğerinden üstün kılarız. Muhakkak ki bunlarda, aklını kullanarak düşünüp ibret alan kavim için** (Allah'ın birliğine, mükemmel kudretine, hikmetine ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden) **açık deliller vardır** (çünkü bunlardan ancak onlar istifade eder)**.**

5- Ve ey rasulüm! Eğer (seni yalanlamaları sebebiyle) **hayret edeceksen bil ki asıl hayret edilecek şey, onların "Biz çürüyüp toprak olduktan sonra yeniden hayata mı döndürüleceğiz?!" demeleridir. İşte bu sözü söyleyenler, Rablerinin kudretini inkâr eden kâfirlerdir. İşte bunlar,** (kıyamet gününde) **boyunlarına** (ateşten) **tasmalar takılacak olanlardır. Ve onlar ateş ehlidirler, orada sonsuza kadar kalacaklardır.**

6- Ve ey rasulüm! Kavminin müşrikleri senden, başlarına (Allah'ın takdir ettiği) **hayırdan** (afiyet ve iyilikten) **önce, kötülük** (musibet ve ceza) **gelmesini** (sana meydan okuyarak) **acele edip istemektedir. Hâlbuki o müşriklerden önce de onlar gibi** (rasullerini yalanlayan) **ümmetler gelip geçmiştir** (fakat bu ümmetlerin başına gelenlerden ibret almadılar)**. Muhakkak ki senin Rabbin, insanların zulüm** (küfür, şirk ve günah) **işlemesine rağmen tevbe imkânı verip hemen başlarına azap indirmez. Ve bil ki Rabbin,** (tevbe etmeyip küfür, şirk ve günahında ısrar edenlere) **cezası çok şiddetli olandır.**

7- (Allah tarafından gönderildiğini ispat eden açık deliller getirdiği hâlde hakkı istemeyen) **Kâfirler, "Muhammed'e, Rabbi tarafından** (doğru söylediğini ispat eden) **bir mucize indirilseydi ya!** (O zaman hak rasul olduğunu anlardık.)**" derler. Ey rasulüm!** (Mucize indirmek sana değil, Allah'a aittir.) **Sen ancak bir uyarıcısın** (sana inanmayıp tâbi olmayanları ahiret azabıyla korkutansın)**. Biliniz ki her kavme, hak yola davet edip hidayet edici bir nebi gönderilmiştir.**

8- Allah, her dişinin karnında taşıdığını (onun hakkındaki her şeyi) **bilir ve rahimlerde hasıl olan eksilme ve artmaları da bilir. Ve her şey O'nun katında tayin edilmiş bir ölçü iledir** (ne artar ne de eksilir)**.**

لَهُۥ مُعَقِّبَٰتٞ مِّنۢ بَيۡنِ يَدَيۡهِ وَمِنۡ خَلۡفِهِۦ يَحۡفَظُونَهُۥ مِنۡ أَمۡرِ ٱللَّهِۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُغَيِّرُ مَا بِقَوۡمٍ حَتَّىٰ
يُغَيِّرُواْ مَا بِأَنفُسِهِمۡۗ وَإِذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِقَوۡمٖ سُوٓءٗا فَلَا مَرَدَّ لَهُۥۚ وَمَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَالٍ ﴿١١﴾ هُوَ ٱلَّذِي
يُرِيكُمُ ٱلۡبَرۡقَ خَوۡفٗا وَطَمَعٗا وَيُنشِئُ ٱلسَّحَابَ ٱلثِّقَالَ ﴿١٢﴾ وَيُسَبِّحُ ٱلرَّعۡدُ بِحَمۡدِهِۦ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ مِنۡ
خِيفَتِهِۦ وَيُرۡسِلُ ٱلصَّوَٰعِقَ فَيُصِيبُ بِهَا مَن يَشَآءُ وَهُمۡ يُجَٰدِلُونَ فِي ٱللَّهِ وَهُوَ شَدِيدُ ٱلۡمِحَالِ ﴿١٣﴾ لَهُۥ
دَعۡوَةُ ٱلۡحَقِّۚ وَٱلَّذِينَ يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ لَا يَسۡتَجِيبُونَ لَهُم بِشَيۡءٍ إِلَّا كَبَٰسِطِ كَفَّيۡهِ إِلَى ٱلۡمَآءِ لِيَبۡلُغَ
فَاهُ وَمَا هُوَ بِبَٰلِغِهِۦۚ وَمَا دُعَآءُ ٱلۡكَٰفِرِينَ إِلَّا فِي ضَلَٰلٖ ﴿١٤﴾ وَلِلَّهِ يَسۡجُدُ مَن فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ
طَوۡعٗا وَكَرۡهٗا وَظِلَٰلُهُم بِٱلۡغُدُوِّ وَٱلۡأٓصَالِ۩ ﴿١٥﴾ قُلۡ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ قُلِ ٱللَّهُۚ قُلۡ أَفَٱتَّخَذۡتُم مِّن
دُونِهِۦٓ أَوۡلِيَآءَ لَا يَمۡلِكُونَ لِأَنفُسِهِمۡ نَفۡعٗا وَلَا ضَرّٗاۚ قُلۡ هَلۡ يَسۡتَوِي ٱلۡأَعۡمَىٰ وَٱلۡبَصِيرُ أَمۡ هَلۡ تَسۡتَوِي
ٱلظُّلُمَٰتُ وَٱلنُّورُۗ أَمۡ جَعَلُواْ لِلَّهِ شُرَكَآءَ خَلَقُواْ كَخَلۡقِهِۦ فَتَشَٰبَهَ ٱلۡخَلۡقُ عَلَيۡهِمۡۚ قُلِ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ
شَيۡءٖ وَهُوَ ٱلۡوَٰحِدُ ٱلۡقَهَّٰرُ ﴿١٦﴾ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَسَالَتۡ أَوۡدِيَةُۢ بِقَدَرِهَا فَٱحۡتَمَلَ ٱلسَّيۡلُ زَبَدٗا رَّابِيٗاۖ وَمِمَّا
يُوقِدُونَ عَلَيۡهِ فِي ٱلنَّارِ ٱبۡتِغَآءَ حِلۡيَةٍ أَوۡ مَتَٰعٖ زَبَدٞ مِّثۡلُهُۥۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡحَقَّ وَٱلۡبَٰطِلَۚ فَأَمَّا ٱلزَّبَدُ
فَيَذۡهَبُ جُفَآءٗۖ وَأَمَّا مَا يَنفَعُ ٱلنَّاسَ فَيَمۡكُثُ فِي ٱلۡأَرۡضِۚ كَذَٰلِكَ يَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَالَ ﴿١٧﴾ لِلَّذِينَ ٱسۡتَجَابُواْ
لِرَبِّهِمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ وَٱلَّذِينَ لَمۡ يَسۡتَجِيبُواْ لَهُۥ لَوۡ أَنَّ لَهُم مَّا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا وَمِثۡلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفۡتَدَوۡاْ بِهِۦٓۚ
أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ سُوٓءُ ٱلۡحِسَابِ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمِهَادُ ﴿١٨﴾ ۞أَفَمَن يَعۡلَمُ أَنَّمَآ أُنزِلَ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَ
ٱلۡحَقُّ كَمَنۡ هُوَ أَعۡمَىٰٓۚ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُواْ ٱلۡأَلۡبَٰبِ ﴿١٩﴾ ٱلَّذِينَ يُوفُونَ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ وَلَا يَنقُضُونَ ٱلۡمِيثَٰقَ ﴿٢٠﴾
وَٱلَّذِينَ يَصِلُونَ مَآ أَمَرَ ٱللَّهُ بِهِۦٓ أَن يُوصَلَ وَيَخۡشَوۡنَ رَبَّهُمۡ وَيَخَافُونَ سُوٓءَ ٱلۡحِسَابِ ﴿٢١﴾ وَٱلَّذِينَ صَبَرُواْ
ٱبۡتِغَآءَ وَجۡهِ رَبِّهِمۡ وَأَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُواْ مِمَّا رَزَقۡنَٰهُمۡ سِرّٗا وَعَلَانِيَةٗ وَيَدۡرَءُونَ بِٱلۡحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ
أُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عُقۡبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٢﴾ جَنَّٰتُ عَدۡنٖ يَدۡخُلُونَهَا وَمَن صَلَحَ مِنۡ ءَابَآئِهِمۡ وَأَزۡوَٰجِهِمۡ وَذُرِّيَّٰتِهِمۡۖ
وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَدۡخُلُونَ عَلَيۡهِم مِّن كُلِّ بَابٖ ﴿٢٣﴾ سَلَٰمٌ عَلَيۡكُم بِمَا صَبَرۡتُمۡۚ فَنِعۡمَ عُقۡبَى ٱلدَّارِ ﴿٢٤﴾

ikame ederler (rükün ve şartlarına riayet ederek kılarlar), **onlara rızık olarak verdiğimiz şeylerden hem gizli hem de açıktan infak ederler ve kendilerine yapılan kötülüğe iyilikle karşılık verirler. İşte, güzel son onlar içindir** (ahiret gününde cenneti kazananlardan olacaklardır)**.**

23- İşte onlar için güzel son, Adn cennetlerine girmektir. Oraya hem onlar hem de babalarından, hanımlarından, zürriyetlerinden (Allah'a gerçek manada iman edip) **salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyenler girecektir. Melekler de onların yanına** (tebrik ederek) **cennetin bütün kapılarından gireceklerdir.**

24- (Cennetin bütün kapılarından yanlarına giren) **Melekler, onlara şöyle derler: "**(Allah'ın emirlerine riayet etmek gayesiyle bütün zorluk ve musibetlere) **Sabrettiğiniz için size selam olsun! Kazandığınız bu mükâfaat, kalınacak ne güzel bir yerdir."**

11- Onun (insanın) **önünde ve arkasında** (gece gündüz) **birbiri peşinden takip eden takipçi melekler vardır ve bunlar Allah'ın emriyle onu** (korunmasını yazdığı şeylerden) **korurlar. Muhakkak ki Allah; bir kavim,** (iman, küfür, tevhid, şirk, itaat, masiyet, şükür ve nankörlük gibi) **içinde bulunduğu kendi hâlini değiştirmedikçe onların hâlini değiştirmez. Ve Allah bir kavme azap etmeyi dilemişse hiç kimse bunu onlardan defedemez ve onların Allah'tan başka yardımcıları da yoktur.**

12- Ey insanlar! O (Allah) **size, hem korkutucu hem de ümit verici olabilen şimşeği gösteren ve ağır** (yağmur yüklü) **bulutları meydana getirendir.**

13- Ve biliniz ki gök gürültüsü O'nu hamd ile tesbih eder ve melekler de korkarak O'nu hamd ile (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek ve layık olduğu şekilde yücelterek) **tesbih ederler** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederler)**. Ve O, yıldırımları gönderip** (helak olmasını) **dilediği kimseye isabet ettirendir. Buna rağmen kâfir ve müşrikler Allah'ın birliği ve ibadetleri sadece O'nun hak ettiği konusunda** (seninle) **cedelleşmektedir. Bilsinler ki O,** (rasullerin O'ndan getirdiğine karşı gelenlere) **azabı çok şiddetli olandır.**

14- Bilin ki hak olan davet, sadece O'nun için yapılan tevhid davetidir (çünkü O asla ortak kabul etmez; tevhidden başkasına yapılan her davet ise bâtıldır)**. Kâfirlerin, Allah'tan başka yalvarıp ibadet ettikleri şeyler, kendilerine hiçbir konuda icabet edemezler** (ne bir menfaat sağlayabilir ne de bir kötülüğü defedebilirler)**. Onlara icabet edilme misali;** (susuzluğunu gidermek için) **iki avucunu suya uzatıp açan ve suyun kendiliğinden ağzına ulaşmasını bekleyen kişi gibidir. Muhakkak ki suyu ağzına götürmedikçe su onun ağzına girecek değildir. Kâfirlerin** (putlara) **yaptığı duaya gelince; bu, haktan uzak** (bâtıl ve faydasız) **olan duadan başka bir şey değildir** (bu dua ile ne bir fayda elde edebilir ne de bir zararı defedebilirler)**.**

15- Bilinmelidir ki göklerde ve yerde bulunanlar da onların gölgeleri de gündüzün başlangıcında ve sonunda, isteyerek ya da istemeyerek Allah'a secde etmektedir (boyun eğmektedir)**.**

16- Ey rasulüm! Allah'tan başkasına ibadet eden bu müşriklere sor: "Gökleri ve yeri bir düzen içinde yaratan kimdir?!" Onlara de ki: "Elbette Allah'tır (ve siz de bunu kabul etmektesiniz)**." Yine onlara şöyle sor: "Allah'tan başka veli edinip ibadet ettiğiniz bu varlıklar, kendilerine bile fayda vermeye veya zararı defetmeye kadir değillerken nasıl olur da size fayda veya zarar verebilirler?!" Ve şöyle de: "Hiç** (basireti) **kör olan** (kâfir) **ile** (hakkı ve doğru yolu apaçık) **gören** (mu'min) **eşit olur mu?! Ya da karanlıklar** (küfür ve şirk) **ile nur** (tevhid inancı) **hiç eşit olur mu?! Yoksa onlar, Allah'ın yarattığı gibi yaratan ortaklar mı buldular da onların yarattığı ile Allah'ın yarattığını karıştırmışlar?!" Onlara de ki: "Muhakkak ki her şeyi yaratan Allah'tır** (O'ndan başka yaratıcı yoktur)**. Ve O;** (ٱلْوَٰحِد) **el-Vâḥid'dir** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, hak ve yetkilerinde birdir), (ٱلْقَهَّار) **el-Kahhâr'dır** (yarattığı her şeyi emrine boyun eğdiren, dilediğini yapan ve kendisine asla karşı gelinemeyendir)**."**

17- Allah, gökten su indirir de vadiler kendi hacimlerine göre sel olup akar ve bu sel, üste çıkan köpüğü taşıyıp götürür. İnsanların süs veya değerli eşyalar yapmak için ateşte erittikleri madenlerin üstünde de köpüğe benzer bir kir (cüruf) **oluşur. İşte Allah hak ile bâtıla böyle misaller verir. Köpüğe gelince o,** (bâtılın misalidir) **atılıp gider. İnsanlara fayda veren** (temiz su ve gerçek maden gibi) **şeylere gelince o,** (hakkın misalidir) **yeryüzünde kalır. İşte Allah, böyle misaller verir** (ki insanlar hakkı ve bâtılı daha iyi anlasınlar)**.**

18- (Sadece kendisine ibadete çağırdığında) **Rablerinin emrine icabet ve itaat edenlere** (mükâfaat olarak) **husna** (cennet) **vardır. O'nun emrine icabet etmeyenler ise yeryüzünde bulunan şeylerin hepsine ve bununla birlikte bir misline daha sahip olsalar, Allah'ın azabından kurtulmak için muhakkak bunların hepsini feda ederlerdi. İşte böyle kimselerin hesabı** (işledikleri küfür, şirk ve günahlardan dolayı) **çok kötü olacaktır ve barınacakları yer cehennemdir, o ne kötü barınılacak yerdir.**

19- Ey rasulüm! Rabbinden sana indirilenin hak olduğunu bilen (ona iman edip tasdik eden ve onunla amel eden) **kişi, hiç kör olan** (hak kendisine ulaştığı hâlde onu görmezden gelip bile bile reddeden) **kişi gibi olur mu?! Muhakkak ki** (Allah'ın birliğine, mükemmel sıfatlara sahip olduğuna ve ibadetleri sadece kendisinin hak ettiğine delalet eden kevni ve şeri ayetleri düşünerek) **aklını kullanan kişiler ancak ibret alıp hakka tâbi olur.**

20- Onlar, Allah'ın ahdini yerine getirir ve sağlam bir şekilde verdikleri sözü bozmazlar.

21- Ve onlar; Allah'ın gözetilmesini emrettiği şeyleri gözetir, Rablerinden sakınır (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durur) **ve** (dünyada) **yaptıklarından dolayı** (kıyamet gününde) **kötü hesaba çekilmekten korkarlar.**

22- Ve Rablerinin rızasını kazanmak için (bütün zorluk ve musibetlere) **sabrederler, namazı**

وَالَّذِينَ يَنْقُضُونَ عَهْدَ اللّٰهِ مِنْ بَعْدِ مِيثَاقِهِ وَيَقْطَعُونَ مَا أَمَرَ اللّٰهُ بِهِ أَنْ يُوصَلَ وَيُفْسِدُونَ فِي الْأَرْضِ
أُولٰئِكَ لَهُمُ اللَّعْنَةُ وَلَهُمْ سُوءُ الدَّارِ ﴿٢٥﴾ اللّٰهُ يَبْسُطُ الرِّزْقَ لِمَنْ يَشَاءُ وَيَقْدِرُ وَفَرِحُوا بِالْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَمَا
الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا فِي الْاٰخِرَةِ إِلَّا مَتَاعٌ ﴿٢٦﴾ وَيَقُولُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَوْلَا أُنْزِلَ عَلَيْهِ اٰيَةٌ مِنْ رَبِّهِ قُلْ إِنَّ اللّٰهَ
يُضِلُّ مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي إِلَيْهِ مَنْ أَنَابَ ﴿٢٧﴾ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُمْ بِذِكْرِ اللّٰهِ أَلَا بِذِكْرِ اللّٰهِ تَطْمَئِنُّ
الْقُلُوبُ ﴿٢٨﴾ الَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ طُوبٰى لَهُمْ وَحُسْنُ مَاٰبٍ ﴿٢٩﴾ كَذٰلِكَ أَرْسَلْنَاكَ فِي أُمَّةٍ
قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهَا أُمَمٌ لِتَتْلُوَا عَلَيْهِمُ الَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمٰنِ قُلْ هُوَ رَبِّي لَا
إِلٰهَ إِلَّا هُوَ عَلَيْهِ تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ مَتَابِ ﴿٣٠﴾ وَلَوْ أَنَّ قُرْاٰنًا سُيِّرَتْ بِهِ الْجِبَالُ أَوْ قُطِّعَتْ بِهِ الْأَرْضُ أَوْ
كُلِّمَ بِهِ الْمَوْتٰى بَلْ لِلّٰهِ الْأَمْرُ جَمِيعًا أَفَلَمْ يَايْـَٔسِ الَّذِينَ اٰمَنُوا أَنْ لَوْ يَشَاءُ اللّٰهُ لَهَدَى النَّاسَ جَمِيعًا
وَلَا يَزَالُ الَّذِينَ كَفَرُوا تُصِيبُهُمْ بِمَا صَنَعُوا قَارِعَةٌ أَوْ تَحُلُّ قَرِيبًا مِنْ دَارِهِمْ حَتّٰى يَأْتِيَ وَعْدُ اللّٰهِ إِنَّ
اللّٰهَ لَا يُخْلِفُ الْمِيعَادَ ﴿٣١﴾ وَلَقَدِ اسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِنْ قَبْلِكَ فَأَمْلَيْتُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ فَكَيْفَ
كَانَ عِقَابِ ﴿٣٢﴾ أَفَمَنْ هُوَ قَائِمٌ عَلٰى كُلِّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ وَجَعَلُوا لِلّٰهِ شُرَكَاءَ قُلْ سَمُّوهُمْ أَمْ تُنَبِّئُونَهُ
بِمَا لَا يَعْلَمُ فِي الْأَرْضِ أَمْ بِظَاهِرٍ مِنَ الْقَوْلِ بَلْ زُيِّنَ لِلَّذِينَ كَفَرُوا مَكْرُهُمْ وَصُدُّوا عَنِ السَّبِيلِ وَمَنْ
يُضْلِلِ اللّٰهُ فَمَا لَهُ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ لَهُمْ عَذَابٌ فِي الْحَيٰوةِ الدُّنْيَا وَلَعَذَابُ الْاٰخِرَةِ أَشَقُّ وَمَا لَهُمْ مِنَ اللّٰهِ
مِنْ وَاقٍ ﴿٣٤﴾ ۞ مَثَلُ الْجَنَّةِ الَّتِي وُعِدَ الْمُتَّقُونَ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ أُكُلُهَا دَائِمٌ وَظِلُّهَا تِلْكَ
عُقْبَى الَّذِينَ اتَّقَوْا وَعُقْبَى الْكَافِرِينَ النَّارُ ﴿٣٥﴾ وَالَّذِينَ اٰتَيْنَاهُمُ الْكِتَابَ يَفْرَحُونَ بِمَا أُنْزِلَ إِلَيْكَ وَمِنَ
الْأَحْزَابِ مَنْ يُنْكِرُ بَعْضَهُ قُلْ إِنَّمَا أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللّٰهَ وَلَا أُشْرِكَ بِهِ إِلَيْهِ أَدْعُو وَإِلَيْهِ مَاٰبِ ﴿٣٦﴾ وَكَذٰلِكَ
أَنْزَلْنَاهُ حُكْمًا عَرَبِيًّا وَلَئِنِ اتَّبَعْتَ أَهْوَاءَهُمْ بَعْدَمَا جَاءَكَ مِنَ الْعِلْمِ مَا لَكَ مِنَ اللّٰهِ مِنْ وَلِيٍّ وَلَا وَاقٍ ﴿٣٧﴾

telik ürünleri ve gölgeleri de devamlıdır. İşte bu, Allah'tan korkanların (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranların) **akıbetidir. Kâfirlerin akıbeti ise cehennemdir** (orada sonsuza kadar kalacaklardır)**.**

36- Ve ey rasulüm! Daha önce kendilerine kitap verdiğimiz kişiler (Yahudi ve Hristiyanlardan sana iman edip tâbi olanlar)**, sana indirilene** (Kur'ân'a) **sevinirler. Fakat bu taifelerden** (sana karşı birleşen) **bazı kimseler ise** (heva ve heveslerine uymadığı için) **sana inen bazı ayetleri reddederler. Ey rasulüm! Bu kâfirlere şöyle de: "Ben, sadece Allah'a ibadet etmek ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmamakla emrolundum. Ve ihlasla, bütün insanları O'nu birleyip sadece O'na ibadet etmeye davet ederim. Şüphesiz dönüş sadece O'nadır."**

37- Ey rasulüm! (Daha önceki rasullere hakkı apaçık bildiren kitaplar indirdiğimiz gibi) **Sana da hakkı bâtıldan ayıran Kur'ân'ı Arapça olarak indirdik. Eğer sana bildirilen bu hak ilim** (kitap) **geldikten sonra kâfir ve müşriklerin heva ve hevesine uyarak sana inenin bir kısmına muhalefet edersen bil ki Allah tarafından ne bir velin ne de bir yardımcın olacaktır ve Allah'ın azabını da senden hiç kimse engelleyemeyecektir.**

25- Allah’a, emirlerini yerine getireceklerine dair sağlam söz verdikten sonra ahdini bozan, Allah’ın gözetilmesini emrettiği şeyleri gözetmeyen ve (yasak kıldığı şeyleri yaparak) **yeryüzünde fesat çıkaranlara gelince; işte onlar Allah’ın lanetini** (rahmetinden uzaklaştırılmayı) **hak etmişlerdir ve kötü son onlar içindir** (ebedi olarak cehenneme atılacaklardır)**.**

26- Bilinmelidir ki Allah, yarattıklarından dilediğinin rızkını genişletir, dilediğinin rızkını da daraltır (bu, Allah’ın kulundan razı olup olmamasının alameti değildir)**.** (Küfür, şirk ve günah işlediği hâlde) **Rızkı genişletilenlere gelince; onlar, dünya hayatında sahip oldukları şeylerden dolayı sevinip memnun oldular ve bununla yetindiler. Oysa dünya hayatının bütün metaı, ahiret nimetlerine nazaran çok az ve geçicidir.**

27- (Hak kendilerine apaçık delillerle geldiği hâlde onu reddeden) **Kâfirler, “Muhammed’e, Rabbi tarafından** (doğru söylediğini ispat eden) **bir mucize indirilseydi ya!** (O zaman hak rasul olduğunu anlardık.)**” derler. Ey rasulüm! Hakkı istemeyen o kâfirlere şöyle de: “Bilin ki Allah** (küfür ve şirk işlemeleri sebebiyle adaleti gereği) **dilediğini saptırır. Küfür ve şirkten tevbe edip kendisine gerçek manada imana dönenleri ise doğru yola muvaffak kılar.”**

28- İşte (Allah’ın doğru yola muvaffak kıldığı) **bu kimseler, Allah’a gerçek manada iman eden ve Allah’ın zikriyle** (O’nu layık olduğu şekilde yücelterek hamdetmekle, her türlü noksan sıfattan tenzih ederek tesbih etmekle ve manasını anlayıp düşünerek Kur’ân okumakla) **kalpleri mutmain olan** (rahatlayıp ferahlayan ve sükûnet bulan) **kimselerdir. Muhakkak ki kalpler, ancak Allah’ın zikriyle mutmain olur.**

29- Gerçek manada (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman edip salih amel işleyenler için ahirette çok mutlu bir yaşam ve güzel bir sonuç vardır** (o da cennette ebedi olarak kalmaktır).

30- Ey rasulüm! Kendisinden önceki gelmiş geçmiş ümmetlere rasuller gönderdiğimiz gibi seni de bu ümmete rasul olarak gönderdik ki sana vahyettiğimiz Kur’ân’ı okuyup bildiresin. Şu var ki kavmin (bu Kur’ân, senin doğru söylediğine dair yeterli bir delil olmasına rağmen) **er-Raḥmân’ı** (O’na eşler koşarak) **inkâr etmektedir. Sen onlara şöyle de: “**(Kendisine ortaklar koştuğunuz) **er-Raḥmân, benim rabbimdir. O’ndan başka ibadet edilmeye layık hiçbir varlık yoktur. Ben,** (her konuda) **sadece O’na tevekkül ettim** (bütün işlerimde O’na güvendim) **ve muhakkak O’na döneceğim.”**

31- Ve ey rasulüm! Eğer Allah’ın rasullere indirdiği kitaplarla dağlar yürütülseydi veya onlarla yer yarılsaydı (ve nehirler oluşsaydı) **ya da ölülere okunup da onlarla ölüler diriltilseydi sana indirilen Kur’ân ile bunlar daha öncelikle yapılırdı** (çünkü onun, hakkı isteyen kişiler üzerinde çok muazzam etkileri vardır fakat kâfirler onu inkâr ettiler)**. Bilinmelidir ki** (mucizeler indirmek ve) **her şeyin hükmü sadece Allah’a aittir. İman edenler, dileseydi Allah’ın** (hiçbir mucize indirmeksizin) **bütün insanlara hidayet etmeye kadir olduğunu bilmezler mi?** (Elbette bilirler fakat Allah bunu dilememiştir.) **Bil ki Allah’ın vâdi** (ebedi azabı) **gelinceye kadar, kâfirlerin yaptıklarından** (küfür, şirk ve günahlarından) **dolayı başlarına ya da yaşadıkları beldelerin yakınına azap inmeye devam edecektir. Muhakkak ki Allah vâdinden asla dönmez.**

32- Ey rasulüm! (Kendisiyle alay edilen ilk rasul sen değilsin.) **Senden önceki rasullerle de alay edilmişti. Buna rağmen** (rasulleriyle alay eden) **o kâfirlere hemen azap indirmedim, onlara mühlet verdim. Onları, kendilerine azap gelmeyeceğini zannettikleri anda azapla yakaladım** (üzerlerine çok şiddetli azap indirdim)**. O kâfirlere indirdiğim azabın ne kadar şiddetli olduğunu bir görseydin!**

33- Bütün yarattıklarına rızık veren, onları gözeten, (gizli olsun aleni olsun) **yaptıklarını bilen ve bundan dolayı hesaba çekecek gerçek ilah mı ibadete layıktır yoksa ibadete layık olmayan şu taptığınız ilahlar mı?! Ve müşrikler taptıkları şeyleri Allah’a** (iftira atarak) **ortak koştular. Ey rasulüm! Onlara de ki: “**(Ey müşrikler!) **Eğer iddianızda doğrulardan iseniz Allah’a ortak koştuklarınızın isimlerini** (delille ispat ederek) **söyleyin bakalım! Yoksa Allah’a yeryüzünde bilmediği ortakları hakkında mı haber veriyorsunuz?! Ya da gerçeği olmayan uydurduğunuz sözün gerçeği olduğunu zannederek zahirine göre mi amel ediyorsunuz?!” Gerçek şudur ki şeytan kâfirlere gizlice hazırladıkları tuzakları güzel gösterdi ve böylece onları doğru yoldan** (hidayetten) **uzaklaştırdı. Bil ki Allah,** (hak ettiği için) **kimi saptırırsa onu doğru yola muvaffak kılacak hiç kimse bulamazsın.**

34- Onlar dünya hayatında azaba uğrayacaklardır, (uğrayacakları) **ahiret azabı ise daha şiddetli olacaktır ve onları Allah’tan** (O’nun azabından) **koruyacak hiç kimse de olmayacaktır.**

35- Bilin ki muttakilere (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **mükâfaat olarak vâdedilen cennetin vasfı şudur: Onun sarayları ve ağaçları altından nehirler akar, üs-**

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ وَجَعَلْنَا لَهُمْ أَزْوَٰجًا وَذُرِّيَّةً ۚ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِىَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ
ٱللَّهِ ۗ لِكُلِّ أَجَلٍ كِتَابٌ ﴿٣٨﴾ يَمْحُوا۟ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ وَيُثْبِتُ ۖ وَعِندَهُۥٓ أُمُّ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٣٩﴾ وَإِن مَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ
ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ ٱلْبَلَٰغُ وَعَلَيْنَا ٱلْحِسَابُ ﴿٤٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا
مِنْ أَطْرَافِهَا ۚ وَٱللَّهُ يَحْكُمُ لَا مُعَقِّبَ لِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٤١﴾ وَقَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
فَلِلَّهِ ٱلْمَكْرُ جَمِيعًا ۖ يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلْكُفَّٰرُ لِمَنْ عُقْبَى ٱلدَّارِ ﴿٤٢﴾ وَيَقُولُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَسْتَ مُرْسَلًا ۚ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ وَمَنْ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلْكِتَٰبِ ﴿٤٣﴾

سُورَةُ إِبْرَاهِيمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ لِتُخْرِجَ ٱلنَّاسَ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ بِإِذْنِ رَبِّهِمْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ
﴿١﴾ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ وَوَيْلٌ لِّلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ شَدِيدٍ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يَسْتَحِبُّونَ
ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْـَٔاخِرَةِ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَيَبْغُونَهَا عِوَجًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا
مِن رَّسُولٍ إِلَّا بِلِسَانِ قَوْمِهِۦ لِيُبَيِّنَ لَهُمْ ۖ فَيُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٤﴾

eden de sadece O'dur)**. Ve** (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde bile bile rasullerin davet ettiği tevhidi reddedip şirk koşmaya devam eden) **kâfirlerin,** (kıyamet gününde) **karşılaşacakları şiddetli azaptan dolayı vay hâllerine!**

3- Dünya hayatını (geçici metaını ve mutluluğunu) **ahirete** (ebedi nimet ve mutluluğuna) **tercih eden, insanları Allah'ın yolundan** (tevhidden ve rasule tâbi olmaktan) **engelleyen ve** (uydurdukları iftira ve attıkları şüphelerle) **Allah'ın yolunun** (İslam'ın) **yanlış bir yol olarak görülmesini arzulayanlar; işte** (hakkı bile bile inkâr eden) **böyle kâfirler, çok derin bir sapıklık içindedirler.**

4- Ve gönderdiğimiz her rasulü, kavimleri Allah'ın emirlerini daha iyi anlasın diye kendi kavimlerinin diliyle gönderdik. Allah, dilediğini (kendisine gelen hakkı bile bile reddeden kişiyi, adaleti gereği) **hakka muvaffak kılmayıp saptırır ve dilediğini** (hakkı isteyen kişiyi, ikramıyla) **hakka ulaşmaya muvaffak kılar. Muhakkak ki O;** (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz'dir,** (ٱلْحَكِيمِ) **el-Ḥakîm'dir.**

(ٱلْعَزِيزِ) **El-ʿAzîz:** Her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir.

(ٱلْحَكِيمِ) **El-Ḥakîm:** Hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır.

38- Ey rasulüm! Senden önceki ümmetlere de rasuller gönderdik (onlar da bir beşer idi, melek değillerdi) **ve** (sana verdiğimiz gibi) **onlara da eşler ve çocuklar verdik.** (Hâl böyleyken bu müşrikler, neden kendilerine beşerden bir rasul geldi diye hayret ediyorlar ki?!) **Şu bilinmelidir ki hiçbir rasul, Allah'ın izni olmadıkça asla kendiliğinden bir mucize getiremez. Muhakkak ki her şeyin Allah'ın takdir ettiği** (ve Levhi'l Mahfuz'da yazılı) **bir zamanı vardır** (takdir edilen zaman gelince ne bir an öne geçer ne de bir an geri kalır)**.**

39- Bilin ki Allah yok olmasını dilediği şeyi yok eder, kalmasını dilediği şeyi ise bırakır. Ve zahirde vuku bulan her şey, O'nun katındaki Levhi'l Mahfuz'da yazılıdır (ve yazıldığı gibi zahirde gerçekleşir)**.**

40- Ve ey rasulüm! Kâfirlere vâdettiğimiz azaptan bir kısmını sen ölmeden önce sana göstersek de bundan önce seni öldürsek de sana düşen görev; emirlerimi onlara tebliğ etmektir, onların hesabı ise (sana değil) **bize aittir.**

41- Ey rasulüm! (Hakka karşı bile bile inat eden) **O kâfirler,** (hâkim oldukları) **yeryüzünü etraflarından** (İslam'ın yayılmasıyla) **nasıl eksilttiğimizi görüp de hâlâ ibret almıyorlar mı?! Bilin ki mutlak hüküm verici* sadece Allah'tır** (dilediği hükmü verme hakkı sadece O'na aittir) **ve hükmünde takipçisi yoktur** (hiç kimse O'nun hükmünü bozma, değiştirme ya da ortadan kaldırıp yerine yeni bir hüküm koyma hakkına sahip değildir)**. Muhakkak ki O, hesabı çabuk görendir** (kulların yaptığı amelleri hiçbir şeye ihtiyaç duymadan en ince teferruatına kadar bilen ve en hızlı şekilde hesap sorandır)**.**

* Mutlak hüküm verme hakkı: Her konuda, hiç kimseye ve hiçbir şeye bağlı olmaksızın dilediği gibi hüküm vermek demektir. Bu hak sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. Ancak Allahu Teâlâ dilediği konuda dilediği gibi hüküm koyma hakkına sahiptir. Hiç kimse O'nun hükmünü sorgulayamaz. Kim bu hakkı sadece, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allahu Teâlâ'ya verirse O'nu tevhid etmiş olur. Kim, herhangi bir konuda, Allahu Teâlâ'ya rağmen dilediği gibi hüküm koyma; iyi kötü, güzel çirkin, doğru yanlış ve buna benzer sınırları tayin etme hakkını kendisinde görürse Allahu Teâlâ'ya ait olan mutlak hüküm koyma hakkını kendisinde görmüş, ilahlık taslamış ve kâfir olmuş olur; kim de böyle birine bu hakkı verirse veya ona itaat ederse ya da bu hakkı ona verenleri Müslüman görürse Allahu Teâlâ'nın hakkını kendisinde görenleri ilah tayin etmiş ve böyle birini ilah edinenlerin hak üzere olduklarını tasdik etmiş olur.

42- Muhakkak ki bu Kurayş müşriklerinden önce gelip geçmiş müşrikler de (Allah'ın kendilerine gönderdiği rasulleri yok etmek için) **tuzaklar hazırlamışlardı. Bilin ki hazırlanan bütün tuzakların gerçekleşmesi Allah'ın dilemesine bağlıdır** (bu sebeple mu'minler, kâfirlerin hile ve tuzaklarından çekinmesin, Allah dilemedikçe onlara hiçbir zarar gelmez)**. Ey rasulüm! Allah,** (müşriklerin sana hazırladığı tuzakları ve) **herkesin ne yaptığını gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O'ndan gizli değildir)**. Muhakkak ki kâfirler, iyi akıbetin kimler için olacağını göreceklerdir** (ve dünyada iken ne kadar hata içinde olduklarını anlayacaklardır)**.**

43- Ve (seni bile bile yalanlayan) **kâfirler şöyle derler: "**(Ey Muhammed!) **Sen, Allah tarafından gönderilmiş bir rasul değilsin." Onlara de ki: "Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğuma, benim ile sizin aranızda şahid olarak Allah yeter! Ve benden önce indirilmiş** (Tevrât ve İncîl gibi) **kitapları bilenler de benim rasul olduğumu bilir** (sizin yalanlamanız bu gerçeği değiştirmez)**."**

14. İBRÂHÎM SURESİ

28'den 30'a kadar olan 3 ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 52, kelime sayısı 830, harf sayısı 3434'tür.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, râ.* İşte (bu gibi harflerden müteşekkil olan) **bu kitabı** (Kur'ân'ı) **sana, Rablerinin izniyle insanları karanlıklardan** (küfür, şirk, cehalet ve sapıklığın bataklığından) **çıkarıp nura** (iman, ilim, hidayet ve İslam'ın aydınlığına) **ulaştırman için indirdik. İşte bu nur,** (ٱلۡعَزِيزِ) **el-ʿAzîz ve** (ٱلۡحَمِيدِ) **el-Ḥamîd olan Allah'ın yoludur.**

(ٱلۡعَزِيزِ) **El-ʿAzîz:** Her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir.

(ٱلۡحَمِيدِ) **El-Ḥamîd:** Güzel isimleri, mükemmel sıfatları ve fiillerinden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir.

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Allah, göklerde ve yerde bulunan her şeyin yegâne sahibidir (dolayısıyla ibadet edilmeyi hak

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَـٰتِنَآ أَنْ أَخْرِجْ قَوْمَكَ مِنَ ٱلظُّلُمَـٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ وَذَكِّرْهُم بِأَيَّىٰمِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ
لَأَيَـٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ﴿٥﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِ ٱذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ إِذْ أَنجَىٰكُم مِّنْ ءَالِ
فِرْعَوْنَ يَسُومُونَكُمْ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ وَيُذَبِّحُونَ أَبْنَآءَكُمْ وَيَسْتَحْيُونَ نِسَآءَكُمْ ۚ وَفِى ذَٰلِكُم بَلَآءٌ
مِّن رَّبِّكُمْ عَظِيمٌ ﴿٦﴾ وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ ۖ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِى لَشَدِيدٌ
﴿٧﴾ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِن تَكْفُرُوٓا۟ أَنتُمْ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا فَإِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٨﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
نَبَؤُا۟ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِمْ لَا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم
بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَرَدُّوٓا۟ أَيْدِيَهُمْ فِىٓ أَفْوَٰهِهِمْ وَقَالُوٓا۟ إِنَّا كَفَرْنَا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ وَإِنَّا لَفِى شَكٍّ مِّمَّا تَدْعُونَنَآ إِلَيْهِ
مُرِيبٍ ﴿٩﴾ ۞ قَالَتْ رُسُلُهُمْ أَفِى ٱللَّهِ شَكٌّ فَاطِرِ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يَدْعُوكُمْ لِيَغْفِرَ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ
وَيُؤَخِّرَكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ قَالُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا تُرِيدُونَ أَن تَصُدُّونَا عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُنَا
فَأْتُونَا بِسُلْطَـٰنٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾ قَالَتْ لَهُمْ رُسُلُهُمْ إِن نَّحْنُ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ وَلَـٰكِنَّ ٱللَّهَ يَمُنُّ عَلَىٰ مَن
يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ ۖ وَمَا كَانَ لَنَآ أَن نَّأْتِيَكُم بِسُلْطَـٰنٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾
وَمَا لَنَآ أَلَّا نَتَوَكَّلَ عَلَى ٱللَّهِ وَقَدْ هَدَىٰنَا سُبُلَنَا ۚ وَلَنَصْبِرَنَّ عَلَىٰ مَآ ءَاذَيْتُمُونَا ۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ
ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿١٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِرُسُلِهِمْ لَنُخْرِجَنَّكُم مِّنْ أَرْضِنَآ أَوْ لَتَعُودُنَّ فِى مِلَّتِنَا ۖ فَأَوْحَىٰٓ إِلَيْهِمْ
رَبُّهُمْ لَنُهْلِكَنَّ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٣﴾ وَلَنُسْكِنَنَّكُمُ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَافَ مَقَامِى وَخَافَ وَعِيدِ
﴿١٤﴾ وَٱسْتَفْتَحُوا۟ وَخَابَ كُلُّ جَبَّارٍ عَنِيدٍ ﴿١٥﴾ مِّن وَرَآئِهِۦ جَهَنَّمُ وَيُسْقَىٰ مِن مَّآءٍ صَدِيدٍ ﴿١٦﴾ يَتَجَرَّعُهُۥ
وَلَا يَكَادُ يُسِيغُهُۥ وَيَأْتِيهِ ٱلْمَوْتُ مِن كُلِّ مَكَانٍ وَمَا هُوَ بِمَيِّتٍ ۖ وَمِن وَرَآئِهِۦ عَذَابٌ غَلِيظٌ ﴿١٧﴾

edip yerlerine mu'minleri yerleştireceğime dair) **bu vâdim; kudretimin azametini, dilediğim her şeye kadir olduğumu ve gizlisiyle açığıyla her şeyi bildiğimi bilip inanan ve kıyamet gününün hesabından korkanlar içindir."**

15- Ve rasullerimiz Allah'tan, düşmanlarına karşı muzaffer olmayı istediler. Böylece Allah'a ve rasulüne karşı kibirlenerek inat edip apaçık delillere rağmen bile bile hakkı reddeden ve ona boyun eğmeyenler hüsrana uğradılar.

16- Allah'a karşı kibirlenerek inat edip apaçık delillere rağmen bile bile hakkı reddeden her zalim bilsin ki (kıyamet gününde) **cehennemi, önünde kendisini bekler bir vaziyette bulacaktır ve orada** (susuzluğunu gidermek için cehennemliklerin vücudundan çıkan) **irinden içirilecektir.**

17- (Bile bile hakkı reddedip kendisine gelen rasulü yalanlayan) **Zalim, cehennemde** (susuzluğunu gidermesini umduğu) **irini her içmek istediğinde** (çirkin tadı, kötü kokusu ve şiddetli sıcaklığından dolayı) **onu iğrenerek zorlukla yutmaya çalışır ve** (şiddetli azaba uğratıldığından dolayı) **ona her taraftan ölüm gelir; fakat** (azabı devamlı tatması için asla) **ölmeyecektir. Ve önünde onu, tattığı bu azaptan daha şiddetli olan başka bir azap bekleyecektir.**

5- Andolsun ki Musa'yı da (rasul olduğunu ispat eden) **delillerimizle kavmine gönderdik ve ona şunu emrettik: "Kavmine hakkı anlatıp onları karanlıklardan** (küfür, şirk, cehalet ve sapıklığın bataklığından) **çıkarıp nura** (iman, ilim, hidayet ve İslam'ın aydınlığına) **ulaştır ve onlara Allah'ın** (nimet olarak yardım ettiği) **günlerini** (Firavun'un eziyet ve işkence yaptığı, erkek çocuklarını öldürüp kadınlarını ise hizmetçi edinmek için sağ bıraktığı felaket günlerini) **hatırlat!" Muhakkak ki bunlar,** (kendisine isabet eden bütün zorluk ve musibetlere rızamı kazanmak için) **çok sabreden ve nimetlerime çok şükreden kullara** (yardım edip destek olacağıma dair) **apaçık delillerdir.**

6- Hani Musa kavmine şöyle demişti: "(Ey İsrailoğulları!) **Allah'ın şu nimetini hiç unutmayın: O, sizi şiddetli azaba uğratan Firavun ve ona tâbi olan kavminden kurtarmıştı. Üstelik onlar, erkek çocuklarınızı öldürüp kadınlarınızı** (hizmetçi yapmak için) **sağ bırakıyorlardı. İşte bunda** (kurtarılmanızda)**, yüce olan Rabbinizden** (şükredip yalnız O'na ibadet edenler ile nankörlük edip O'na şirk koşanları muvahhidlere belli eden) **büyük bir imtihan vardır."**

7- Musa onlara şöyle dedi: "Rabbinizin size açık bir şekilde bildirdiği 'Eğer (verdiğim nimetlerden dolayı) **şükrederseniz** (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak durursanız) **muhakkak ki size nimetlerimi daha da artırırım. Eğer nimetlerimi inkâr ederseniz** (şükretmez, emirlerime itaat etmez ve yasaklarımdan uzak durmazsanız) **bilin ki nimetlerime nankörlük yapanlara azabım çok şiddetlidir.' sözünü de hatırlayın!"**

8- Musa (kavmine) **şunu da söylemişti: "Eğer siz ve yeryüzünde bulunanların hepsi Allah'ı inkâr etseniz** (Allah'ın emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal etseniz) **bilin ki** (bu küfrünüzün zararı sizedir, O'na hiçbir zarar veremezsiniz çünkü) **Allah** (غَنِيّ) **Ğaniyy'dir,** (حَمِيد) **Ḥamîd'dir."**

(غَنِيّ) **Ğaniyy:** Hiçbir şeye muhtaç değildir; varlığı ve varlığının devamı için her şey O'na muhtaçtır.

(حَمِيد) **Ḥamîd:** Sahip olduğu güzel isimlerinden, mükemmel sıfatlarından ve yaptığı fiillerden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir.

9- (Ey kendilerine hak apaçık bir şekilde geldikten sonra onu reddeden kâfirler!) **Sizden önceki Nuh kavmi,** (Hud kavmi) **Âd,** (Salih kavmi) **Semûd ve sayılarını yalnız Allah'ın bildiği, bunlardan sonra gelen kavimlerin** (helak) **haberi size ulaşmadı mı?! Rasulleri, onlara** (kendilerinin Allah tarafından gönderildiğini ispat eden) **apaçık delillerle gelmişlerdi. Fakat onlar,** (öfkelerinden dolayı) **ellerini** (ısırmak için) **ağızlarına götürmüşlerdi ve rasullerine şöyle demişlerdi: "Bilin ki biz, getirdiğiniz şeyleri reddediyoruz ve bizi çağırdığınız şeylere karşı çok derin bir şüphe içindeyiz."**

10- Rasulleri de onlara şöyle cevap vermişti: "Gökleri ve yeri örneksiz yaratan Allah hakkında (O'nun birliği ve ibadetleri yalnız O'na yapmak gerektiği konusunda) **şüphe mi var?! Hâlbuki O, işlediğiniz günahların bir kısmını affetmek için sizi** (hak) **dinine** (gerçek imana ve itaate) **davet etmekte ve sizi** (küfür, şirk ve günahlarınızdan dolayı hemen cezalandırmayıp) **tayin edilmiş ecelinize kadar dünyada yaşatmaktadır."** (Hakka bile bile karşı gelen inatçı) **Kâfirler de rasullerine şöyle dediler: "Siz** (melek değil) **bizim gibi bir beşersiniz** (bize hiçbir üstünlüğünüz yoktur)**. Bizi, babalarımızın tapmış olduğu şeylerden uzaklaştırmak istiyorsunuz. Öyleyse** (rasul olduğunuza ve doğru söylediğinize dair) **bize apaçık bir delil getirin!"**

11- Rasulleri de onlara şöyle cevap verdi: "Evet! Elbette biz (melek değil) **ancak sizin gibi bir beşeriz. Fakat Allah, kullarından dilediğine nimet verip ikram eder** (onu diğer kullarından üstün kılıp rasul olarak gönderir)**. Biz, Allah'ın izni olmadıkça bizden istediğiniz delili getiremeyiz** (delil getirmek Allah'a aittir)**. Ve mu'minler ancak Allah'a tevekkül ederler** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım isterler, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olurlar)**."**

12- "Ve Allah bizi en doğru yola (hakka) **muvaffak kılmışken sadece O'na tevekkül etmekten bizi engelleyen ne var ki ya da mazeretimiz ne olabilir ki?!** (Ey hakkı bile bile reddeden müşrikler!) **Bilin ki sizin bize yaptığınız eziyetlere** (alay, yalanlama ve işkencelere) **sonuna kadar sabredeceğiz. Tevekkül edenler, her konuda sadece Allah'a tevekkül etmekte sebat etsinler** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım istesin, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olsunlar)**."**

13- (Rasulleri tevhide çağırdığında onları bile bile yalanlayan) **Kâfirler de rasullerine şöyle dediler: "Sizi ya topraklarımızdan çıkarırız ya da davet ettiğiniz dinden dönüp bizim milletimize** (dinimize) **tâbi olursunuz." Bunun üzerine Rableri, rasullerine şöyle vahyetti: "Muhakkak ki biz, zalimleri** (küfür ve şirk üzerinde ısrar edip rasullerini yalanlayan ve emirlerime karşı gelenleri) **helak edeceğiz."**

14- "Ve ey rasullerim! Zalimleri helak ettikten sonra mutlaka sizi ve size tâbi olanları, onların yerlerine yerleştireceğiz. İşte (zalimleri helak

مَثَلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِرَبِّهِمْۖ أَعْمَٰلُهُمْ كَرَمَادٍ ٱشْتَدَّتْ بِهِ ٱلرِّيحُ فِى يَوْمٍ عَاصِفٍۖ لَّا يَقْدِرُونَ مِمَّا كَسَبُواْ
عَلَىٰ شَىْءٍۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٨﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّۚ إِن يَشَأْ
يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٩﴾ وَمَا ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ بِعَزِيزٍ ﴿٢٠﴾ وَبَرَزُواْ لِلَّهِ جَمِيعًا فَقَالَ ٱلضُّعَفَٰٓؤُاْ
لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓاْ إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا مِنْ عَذَابِ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍۚ قَالُواْ لَوْ هَدَىٰنَا
ٱللَّهُ لَهَدَيْنَٰكُمْۖ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَجَزِعْنَآ أَمْ صَبَرْنَا مَا لَنَا مِن مَّحِيصٍ ﴿٢١﴾ وَقَالَ ٱلشَّيْطَٰنُ لَمَّا قُضِىَ ٱلْأَمْرُ
إِنَّ ٱللَّهَ وَعَدَكُمْ وَعْدَ ٱلْحَقِّ وَوَعَدتُّكُمْ فَأَخْلَفْتُكُمْۖ وَمَا كَانَ لِىَ عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍ إِلَّآ أَن
دَعَوْتُكُمْ فَٱسْتَجَبْتُمْ لِىۖ فَلَا تَلُومُونِى وَلُومُوٓاْ أَنفُسَكُمۖ مَّآ أَنَا۠ بِمُصْرِخِكُمْ وَمَآ أَنتُم بِمُصْرِخِىَّ
إِنِّى كَفَرْتُ بِمَآ أَشْرَكْتُمُونِ مِن قَبْلُۗ إِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٢﴾ وَأُدْخِلَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ
ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِمْۖ تَحِيَّتُهُمْ فِيهَا سَلَٰمٌ
﴿٢٣﴾ أَلَمْ تَرَ كَيْفَ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا كَلِمَةً طَيِّبَةً كَشَجَرَةٍ طَيِّبَةٍ أَصْلُهَا ثَابِتٌ وَفَرْعُهَا فِى ٱلسَّمَآءِ ﴿٢٤﴾
تُؤْتِىٓ أُكُلَهَا كُلَّ حِينٍ بِإِذْنِ رَبِّهَاۗ وَيَضْرِبُ ٱللَّهُ ٱلْأَمْثَالَ لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٥﴾ وَمَثَلُ كَلِمَةٍ
خَبِيثَةٍ كَشَجَرَةٍ خَبِيثَةٍ ٱجْتُثَّتْ مِن فَوْقِ ٱلْأَرْضِ مَا لَهَا مِن قَرَارٍ ﴿٢٦﴾ يُثَبِّتُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱلْقَوْلِ
ٱلثَّابِتِ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِۖ وَيُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلظَّٰلِمِينَۚ وَيَفْعَلُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ ﴿٢٧﴾ *أَلَمْ تَرَ
إِلَى ٱلَّذِينَ بَدَّلُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ كُفْرًا وَأَحَلُّواْ قَوْمَهُمْ دَارَ ٱلْبَوَارِ ﴿٢٨﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَاۖ وَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٢٩﴾
وَجَعَلُواْ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلُّواْ عَن سَبِيلِهِۦۗ قُلْ تَمَتَّعُواْ فَإِنَّ مَصِيرَكُمْ إِلَى ٱلنَّارِ ﴿٣٠﴾ قُل لِّعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ
يُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُنفِقُواْ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا بَيْعٌ فِيهِ وَلَا خِلَٰلٌ ﴿٣١﴾

limleri (küfür ve şirk üzerinde inatla ısrar edenleri) **ise** (adaletiyle) **hidayete muvaffak kılmayıp hak yoldan uzaklaştırır. Muhakkak ki Allah dilediğini yapar.**

28- Ey rasulüm! Allah'ın kendilerine verdiği nimete karşılık (şükretmeleri, gerçek imana ve yalnız O'na ibadete yönelmeleri gerekirken) **nankörlük edenleri** (küfür ve şirkte ısrar edip rasulleri yalanlayanları) **görmüyor musun? Sonunda kavimlerinden kendilerine** (küfür ve şirkte) **tâbi olanları helak yurduna sürüklediler.**

29- Kavimlerini sürükledikleri helak yurdu ise (içinde ebedi kalacakları) **cehennemdir. Orası ne kötü kalınacak yerdir!**

30- Allah'ın nimetini küfürle değiştiren bu kâfir ve müşrikler, kendilerine tâbi olanları Allah'ın yolundan (tevhidden) **uzaklaştırmak için O'na denk ve benzerler uydurup ortaklar koştular. Ey rasulüm! Onlara de ki: "**(Dünyada) **Sahip olduğunuz nimetlerden biraz daha faydalanıp mutlu olun bakalım! Muhakkak ki** (kıyamet gününde) **döneceğiniz yer ateş olacaktır."**

31- Ey rasulüm! Bana (gerçek manada) **iman eden kullarıma şunu söyle: Alışverişin yapılmadığı** (azaptan kurtulmak için fidyenin kabul edilmediği) **ve dostun dostuna fayda vermediği gün gelmeden önce namazı ikame etsinler** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılsınlar) **ve onlara rızık olarak verdiğimiz şeylerden, gizli olsun açıktan olsun infak etsinler** (farz olan zekâtı versinler ve Allah'ın rızasını kazanmak için harcama yapsınlar)**.**

18- Rablerini (ve tevhide çağıran rasullerini bile bile) **inkâr edenlerin** (dünyada) **yaptıkları** (iyi) **amellerin** (kıyamet günündeki) **misali; fırtınalı bir günde şiddetli esen rüzgârın** (hiçbir eseri kalmayacak şekilde) **savurup** (her yere) **dağıttığı kül gibidir. İşte bu inkârcılar,** (dünyada) **yaptıkları** (iyi) **amellerden dolayı** (kıyamet gününde) **hiçbir sevap elde edemeyeceklerdir** (çünkü bu amellerini tevhid üzere değil, şirk üzere oldukları hâlde yapmışlardı)**. Tevhid ve gerçek iman temeli üzerine yapılmayan böyle iyi bir amel, haktan çok uzak bir ameldir** (hiçbir sevabı yoktur)**.**

19- Ey (aklını kullanan) **insan! Allah'ın gökleri ve yeri hak ile** (boşu boşuna, rastgele, oyun olarak veya sebepsiz değil; bir hikmet ve düzenle, birliğini ve ibadetleri yalnız kendisinin hak ettiğini apaçık gösteren bir delil olarak) **yarattığını görmüyor musun?! O, dilerse hepinizi yok eder ve yerinize** (sadece kendisine ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayan) **yeni bir halk yaratır** (bu, O'na kolaydır)**.***

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

20- Ve biliniz ki Allah, hepinizi yok edip yerinize başka bir halk yaratmaktan asla aciz değildir (çünkü O, dilediği her şeye kadirdir; hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

21- (Dünyada hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu bile bile inkâr eden) **Kâfirlerin hepsi** (kıyamet gününde) **kabirlerinden çıktıktan sonra onlardan tâbi olanlar, tâbi olduklarına** (Allah'a, rasulüne ve hakka karşı kibirlenen elebaşlarına) **şöyle derler: "Dünyada iken her konuda size tâbi olduk** (küfrü, şirki ve zulmü emrettiğinizde itaat ettik; rasullere, hakka ve dinin emirlerine bağlanmayı yasakladığınızda da uyduk)**. Şimdi başımıza gelen Allah'ın bu azabından herhangi bir şeyi bizden defedebilecek misiniz?" Tâbi oldukları elebaşları da onlara şöyle cevap verirler: "Eğer Allah bize bu azaptan kurtulmak için bir yol göstermiş olsaydı muhakkak biz de onu size bildirirdik. Şimdi bu azaba tahammül etmeyip sızlanıp bağırsak da ona sabretsek de bizim için aynıdır; bu azaptan kurtuluş yoktur."**

22- (Ahiret gününde, kullar hakkında) **Hüküm verilip de cennetlikler cennete, cehennemlikler cehenneme girince Şeytan** (İblis, cehennemliklere) **şöyle der: "Şüphesiz ki Allah, size hak olan bir vaîd* söyledi ve onun gerçekleştiğini gördünüz. Ben ise size bâtıl ve yalan olan bir vâdde* bulundum, onun da yalan olduğunu gördünüz. Fakat şu var ki** (dünyada) **küfrü, şirki ve günahı seçip işlemeniz için sizi zorlamadım çünkü buna gücüm yok. Ben ancak şirki, küfrü ve günahı size süslü gösterip ona davet ettim. Siz ise** (akıl sahibi olduğunuz hâlde kendi ihtiyarınızla) **bana tâbi olmaya koştunuz.** (Hak size apaçık geldiği hâlde kendi ihtiyarınızla küfrü ve şirki seçtiğiniz için cehenneme girdiniz.) **O hâlde** (bundan dolayı) **beni kınamayın, ancak kendinizi kınayın!** (Çünkü kınanmayı hak eden kendi nefislerinizdir.) **Ve bilin ki ne ben başınıza gelen azabı sizden defedebilirim ne de siz bana gelen azabı benden defedebilirsiniz. Ben, dünyada beni Allah'a ortak koşmanızı kesinlikle reddediyorum** (çünkü Allah'ın hiçbir konuda ortağı olmadığına inanmaktayım)**. Muhakkak ki** (şirk koşarak nefsine zulmeden) **zalimleri** (kıyamet gününde) **bekleyen çok can yakıcı azap vardır."**

*Vaîd: Azapla korkutmaktır.
*Vâd: Mükâfaat için söz vermektir.

23- Ve iman edip (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmederek) **salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştirilir ve orada Rablerinin izniyle ebedi olarak kalacaklardır. Orada birbirleri ile** (veya meleklerle) **karşılaştıklarında birbirlerine olan selamı, "Esselamuʿaleykum!"dur.**

24- Ey rasulüm! Allah'ın tayyib (güzel ve temiz) **olan kelimeye** (La ilahe illallah kelimesine) **nasıl misal getirdiğini** (kalp gözüyle) **görmedin mi?! Tayyib olan kelimenin** (tevhid kelimesinin) **misali; kökü çok derinlere ulaşıp yerde iyice sabitlenmiş ve dalları göğe yükselmiş olan tayyib ağaç** (hurma ağacı) **gibidir.**

25- Bu tayyib (güzel ve temiz) **olan ağaç, her zaman Rabbinin izniyle** (kendisinden istifade edilen) **ürünler verir.* İşte Allah insanlara böyle misaller verir, olur ki** (hakkı) **hatırlar ve ibret alıp istifade ederler.**

* Tevhid kelimesinin sahibine fayda verebilmesi için aynı şekilde derinlere yani kalplere yerleşmesi ve dallarının göğe yükselmesi yani hayatın buna göre düzenlenmesi gerekir.

26- Habis (kötü ve faydasız) **olan kelimenin** (küfür ve şirkin) **misali ise kökünden sökülüp yere devrilmiş olan ve bu sebeple ayakta durma imkânı bulunmayan kötü ağaç gibidir** (böyle bir ağaç nasıl faydasız ise küfür ve şirkin de ne dünyada ne de ahirette bir faydası olur)**.**

27- Allah, gerçek manada iman edenleri hem dünya hayatında hem de ahirette (kabir sorgusunda ve hesap gününde)**, sağlam olan tevhid kelimesi** (La ilahe illallah) **ile iman üzerinde sabit kılar. Za-**

ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخۡرَجَ بِهِۦ مِنَ ٱلثَّمَرَٰتِ رِزۡقًا لَّكُمۡۖ وَسَخَّرَ
لَكُمُ ٱلۡفُلۡكَ لِتَجۡرِىَ فِى ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلۡأَنۡهَٰرَ ﴿٣٢﴾ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَ
دَآئِبَيۡنِۖ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيۡلَ وَٱلنَّهَارَ ﴿٣٣﴾ وَءَاتَىٰكُم مِّن كُلِّ مَا سَأَلۡتُمُوهُۚ وَإِن تَعُدُّواْ نِعۡمَتَ ٱللَّهِ لَا
تُحۡصُوهَآۗ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَظَلُومٞ كَفَّارٞ ﴿٣٤﴾ وَإِذۡ قَالَ إِبۡرَٰهِيمُ رَبِّ ٱجۡعَلۡ هَٰذَا ٱلۡبَلَدَ ءَامِنٗا وَٱجۡنُبۡنِى وَبَنِىَّ
أَن نَّعۡبُدَ ٱلۡأَصۡنَامَ ﴿٣٥﴾ رَبِّ إِنَّهُنَّ أَضۡلَلۡنَ كَثِيرٗا مِّنَ ٱلنَّاسِۖ فَمَن تَبِعَنِى فَإِنَّهُۥ مِنِّىۖ وَمَنۡ عَصَانِى
فَإِنَّكَ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٣٦﴾ رَّبَّنَآ إِنِّىٓ أَسۡكَنتُ مِن ذُرِّيَّتِى بِوَادٍ غَيۡرِ ذِى زَرۡعٍ عِندَ بَيۡتِكَ ٱلۡمُحَرَّمِ رَبَّنَا
لِيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ فَٱجۡعَلۡ أَفۡـِٔدَةٗ مِّنَ ٱلنَّاسِ تَهۡوِىٓ إِلَيۡهِمۡ وَٱرۡزُقۡهُم مِّنَ ٱلثَّمَرَٰتِ لَعَلَّهُمۡ يَشۡكُرُونَ ﴿٣٧﴾ رَبَّنَآ
إِنَّكَ تَعۡلَمُ مَا نُخۡفِى وَمَا نُعۡلِنُۗ وَمَا يَخۡفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِن شَىۡءٖ فِى ٱلۡأَرۡضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ
﴿٣٨﴾ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى وَهَبَ لِى عَلَى ٱلۡكِبَرِ إِسۡمَٰعِيلَ وَإِسۡحَٰقَۚ إِنَّ رَبِّى لَسَمِيعُ ٱلدُّعَآءِ ﴿٣٩﴾ رَبِّ
ٱجۡعَلۡنِى مُقِيمَ ٱلصَّلَوٰةِ وَمِن ذُرِّيَّتِىۚ رَبَّنَا وَتَقَبَّلۡ دُعَآءِ ﴿٤٠﴾ رَبَّنَا ٱغۡفِرۡ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ يَوۡمَ
يَقُومُ ٱلۡحِسَابُ ﴿٤١﴾ وَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱللَّهَ غَٰفِلًا عَمَّا يَعۡمَلُ ٱلظَّٰلِمُونَۚ إِنَّمَا يُؤَخِّرُهُمۡ لِيَوۡمٖ تَشۡخَصُ
فِيهِ ٱلۡأَبۡصَٰرُ ﴿٤٢﴾ مُهۡطِعِينَ مُقۡنِعِى رُءُوسِهِمۡ لَا يَرۡتَدُّ إِلَيۡهِمۡ طَرۡفُهُمۡۖ وَأَفۡـِٔدَتُهُمۡ هَوَآءٞ ﴿٤٣﴾ وَأَنذِرِ ٱلنَّاسَ يَوۡمَ
يَأۡتِيهِمُ ٱلۡعَذَابُ فَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُواْ رَبَّنَآ أَخِّرۡنَآ إِلَىٰٓ أَجَلٖ قَرِيبٖ نُّجِبۡ دَعۡوَتَكَ وَنَتَّبِعِ ٱلرُّسُلَۗ أَوَلَمۡ
تَكُونُوٓاْ أَقۡسَمۡتُم مِّن قَبۡلُ مَا لَكُم مِّن زَوَالٖ ﴿٤٤﴾ وَسَكَنتُمۡ فِى مَسَٰكِنِ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ وَتَبَيَّنَ
لَكُمۡ كَيۡفَ فَعَلۡنَا بِهِمۡ وَضَرَبۡنَا لَكُمُ ٱلۡأَمۡثَالَ ﴿٤٥﴾ وَقَدۡ مَكَرُواْ مَكۡرَهُمۡ وَعِندَ ٱللَّهِ مَكۡرُهُمۡ وَإِن كَانَ
مَكۡرُهُمۡ لِتَزُولَ مِنۡهُ ٱلۡجِبَالُ ﴿٤٦﴾ فَلَا تَحۡسَبَنَّ ٱللَّهَ مُخۡلِفَ وَعۡدِهِۦ رُسُلَهُۥٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٞ ذُو ٱنتِقَامٖ ﴿٤٧﴾

ği yerlerde de ikamet ettiniz ve onların başlarına nasıl azap indirdiğimizi anladınız. Ve (gönderdiğimiz kitapta ibret almanız için) **size misaller de verdik** (fakat ibret almadınız).

46- (Hak kendilerine apaçık geldiği ve önceki zalim ümmetlerin başına gelen azabı anladıkları hâlde ibret almayan) **Bu müşrikler,** (rasulümüzü öldürmek ve onun davetini yok etmek için) **gizlice çok çeşitli hile ve tuzaklar hazırladılar. Muhakkak ki Allah, onların yaptığı hile ve tuzakları bilmektedir. Onlar, tuzaklarıyla asla dağları yok edemezler** (çünkü tuzakları mu'minler karşısında çok zayıftır, Allah'ın cezası ise çok çetindir).

47- Ey rasulüm! Sakın Allah'ın, (kâfir ve müşriklere karşı dinini muzaffer kılacağına dair) **rasullerine verdiği vâdi yerine getirmeyeceğini sanma! Muhakkak ki Allah** (عَـزِيـز) **ʿAzîz'dir, intikam sahibidir** (hakkı apaçık bir şekilde getiren rasullerini yalanlayıp şirke devam edenleri mutlaka cezalandıracaktır).

(عَـزِيـز) **ʿAzîz:** Her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir.

32- Gökleri ve yeri örneksiz yaratan, gökten su indirip onunla size rızık olmak üzere çeşitli ürünler çıkaran, siz faydalanasınız diye izniyle denizde yüzen gemiler var eden ve (çeşitli şekillerde) **faydalanmanız için nehirleri size boyun eğdiren yegâne varlık Allah'tır** (onun için sadece Allah'a ibadet etmeniz gerekir; çünkü ibadete layık olan sadece O'dur)**.**

33- Ve O, düzenli seyreden Güneş ile Ay'ı sizin menfaatinize uygun kılıp boyun eğdirdi, gece ile gündüzü de istifadenize verdi.

34- Ve O, size istediğiniz (ve istemediğiniz) **her şeyden verdi. Allah'ın nimetlerini saymaya kalksanız onları asla sayamazsınız. Doğrusu insan,** (küfür, şirk ve günah işleyerek) **kendi nefsine çok zulmeder ve** (Allah'ın verdiği nimetlere şükretmeyip) **çok nankörlük yapar** (O'ndan başkalarına ibadet ederek şirk koşar)**.**

35- Ey rasulüm, İbrahim'in (hanımı Hacer'i ve oğlu İsmail'i Mekke'de bir vadiye yerleştirdikten sonra) **Rabbine yaptığı duayı da hatırla! İbrahim şöyle demişti: "Ey Rabbim! Bu beldeyi** (Mekke'yi, içinde yaşayanlar için) **emniyetli** (haksız yere kan akıtılmayan ve hiç kimseye zulmedilmeyen) **bir yer kıl! Beni ve zürriyetimi de putlara ibadet etmekten uzak tut!"**

36- "Ey Rabbim! Muhakkak ki putlar (Allah'tan başka tapılan şeyler) **insanlardan çoğunu** (fitneye düşürerek tevhidden) **saptırdı. Kim** (putlara ibadeti terk edip Allah'ı tevhid ve O'na itaat konusunda) **bana tâbi olursa muhakkak ki o bendendir** (benim dinimdendir)**. Kim de** (bu konuda) **bana karşı gelir ve itaat etmezse** (ey Rabbim); **muhakkak ki sen** (غَفُور) **Ğafûr'sun,** (رَحِيم) **Raḥîm'sin."**

(غَفُور) **Ğafûr:** Küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir.

(رَحِيم) **Raḥîm:** Kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir.

37- "Ey Rabbimiz! Muhakkak ki ben, zürriyetimin bir kısmını (İsmail ve çocuklarını) **hürmetli evinin yanında bulunan ve içinde bitki** (de su da) **bulunmayan bir vadiye yerleştirdim. Ey Rabbimiz! Onları hürmetli evinin yanına yerleştirmemin sebebi, orada namazı ikame etmeleridir** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılmalarıdır)**.** (Ey Rabbim!) **İnsanlardan bazılarının kalplerini onlara** (ve kaldıkları yere) **meylettir** (ki onların yanına yerleşsinler) **ve orada yerleşenleri çeşitli ürünlerle rızıklandır! Umulur ki şükrederler** (yalnız sana ibadet eder ve hiçbir şeyi şirk koşmazlar)**."**

38- "Ey Rabbimiz! Muhakkak ki sen, gizlediğimiz ve açığa vurduğumuz her şeyi bilirsin. Şüphesiz yerde ve gökte olan hiçbir şey Allah'a gizli değildir (bizim ihtiyaçlarımızı da en iyi sen bilirsin)**."**

39- "(Duama icabet edip) **Yaşlanmış olduğum hâlde bana çocuk olarak İsmail'i ve İshak'ı veren Allah'a hamdolsun** (O'nu her türlü noksan sıfattan ve mahlukata benzemekten uzak tutarak, her şeyden çok severek ve sadece O'na ibadet ederek yüceltirim)**! Muhakkak ki Rabbim, kendisine dua edenleri işitendir."**

40- "Ey Rabbim! Beni, namazı (en mükemmel şekilde) **ikame eden** (rükün ve şartlarına riayet ederek eda eden) **bir kul eyle ve aynı şekilde zürriyetimi de böyle kıl! Ey Rabbimiz! Dualarıma da icabet et!"**

41- "Ey Rabbimiz! Hesap görülen günde (kıyamet gününde) **beni, ana babamı ve** (gerçek manada iman eden) **bütün mu'minleri bağışla!"**

42- Ve ey rasulüm! Sakın Allah'ı, zalimlerin (hakka bile bile karşı gelip küfür ve şirklerinde ısrar edenlerin azabını geciktirmesi sebebiyle) **yaptıklarından ğafil** (habersiz) **sanma** (bilakis, hiçbir şey O'na gizli değildir)**. Ancak onların cezalandırılmasını, korkudan gözlerin dışarı fırlayıp göğe dik dik bakakaldığı güne** (kıyamet gününe) **kadar geciktirir.**

43- İşte o gün (haşır günü) **zalimler;** (mezarlarından çıkıp) **başları korkudan göğe bakar vaziyette, gözleri asla başka yere bakmadan ve kalpleri** (zihinleri) **bomboş olarak** (hiçbir şey düşünemeden) **çağrıcıya doğru hızla koşarlar.**

44- Ey rasulüm! (Kendilerine rasul olarak gönderildiğin) **İnsanları,** (sana itaat etmedikleri takdirde) **kıyamet gününde başlarına gelecek azapla korkutup uyar! O gün zalimler** (hakkı bile bile reddedip küfür ve şirk işleyerek nefislerine zulmedenler) **şöyle diyeceklerdir: "Ey Rabbimiz! Bize şimdi azap etme ve az bir müddet için dünyaya döndür de sana icabet edip gönderdiğin rasullerine tâbi olalım." Allah onlara şöyle cevap verir: "Siz dünyada iken, öldükten sonra diriltilip de ahirete dönmeyeceğinize dair yemin etmiyor muydunuz?!"**

45- Ey (hakka karşı inat eden) **müşrikler! Siz, nefislerine zulmeden önceki kavimlerin yerleşti-**

يَوْمَ تُبَدَّلُ ٱلْأَرْضُ غَيْرَ ٱلْأَرْضِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ ۖ وَبَرَزُوا۟ لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿٤٨﴾ وَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ يَوْمَئِذٍ
مُّقَرَّنِينَ فِى ٱلْأَصْفَادِ ﴿٤٩﴾ سَرَابِيلُهُم مِّن قَطِرَانٍ وَتَغْشَىٰ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ ﴿٥٠﴾ لِيَجْزِىَ ٱللَّهُ كُلَّ نَفْسٍ
مَّا كَسَبَتْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿٥١﴾ هَٰذَا بَلَٰغٌ لِّلنَّاسِ وَلِيُنذَرُوا۟ بِهِۦ وَلِيَعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ
وَلِيَذَّكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ ٱلْحِجْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓر ۚ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ وَقُرْءَانٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ رُّبَمَا يَوَدُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْ كَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٢﴾ ذَرْهُمْ
يَأْكُلُوا۟ وَيَتَمَتَّعُوا۟ وَيُلْهِهِمُ ٱلْأَمَلُ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍ إِلَّا وَلَهَا كِتَابٌ مَّعْلُومٌ ﴿٤﴾
مَّا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٥﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِى نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلذِّكْرُ إِنَّكَ لَمَجْنُونٌ
﴿٦﴾ لَّوْ مَا تَأْتِينَا بِٱلْمَلَٰٓئِكَةِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٧﴾ مَا نُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَمَا كَانُوٓا۟
إِذًا مُّنظَرِينَ ﴿٨﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا ٱلذِّكْرَ وَإِنَّا لَهُۥ لَحَٰفِظُونَ ﴿٩﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى شِيَعِ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٠﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿١١﴾ كَذَٰلِكَ نَسْلُكُهُۥ فِى قُلُوبِ
ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿١٢﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۖ وَقَدْ خَلَتْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣﴾ وَلَوْ فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَظَلُّوا۟
فِيهِ يَعْرُجُونَ ۙ ﴿١٤﴾ لَقَالُوٓا۟ إِنَّمَا سُكِّرَتْ أَبْصَٰرُنَا بَلْ نَحْنُ قَوْمٌ مَّسْحُورُونَ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ جَعَلْنَا فِى ٱلسَّمَآءِ
بُرُوجًا وَزَيَّنَّٰهَا لِلنَّٰظِرِينَ ﴿١٦﴾ وَحَفِظْنَٰهَا مِن كُلِّ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ﴿١٧﴾ إِلَّا مَنِ ٱسْتَرَقَ ٱلسَّمْعَ فَأَتْبَعَهُۥ
شِهَابٌ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ وَٱلْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ شَىْءٍ مَّوْزُونٍ ﴿١٩﴾

muştur (bu sebeple kâfirler, önceki ümmetlerin başlarına gelenlerden ibret alıp yalanlamaktan vazgeçsinler ve sana iman etsinler).

14, 15- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde inat edip sana iman etmeyen) **Bu mücrimlere gökte bir kapı açsak ve bu kapıdan inip çıksalar ya da meleklerin inip çıktığını görseler yine** (iman etmezler ve) **şöyle derler: "Muhakkak ki gözlerimiz görmez oldu** (gördüğümüz şey sihirden başka bir şey değildir) **çünkü biz sihirlendik."**

16- Muhakkak ki biz, gökyüzünde (karada veya denizde gece yolculuğu yapanlara yol göstermesi için muazzam) **yıldızlar yarattık ve** (Allah'ın muazzam kudretini anlasınlar diye) **bakanlar için gökyüzünü onlarla süsledik.**

17- Ve göğü, Allah'ın rahmetinden kovulmuş olan bütün şeytanlardan da koruduk.

18- Şeytanlardan kulak hırsızlığı yapmak (gökte meleklerin konuşmalarını gizlice dinlemek) **isteyenin ise parlayan bir şihâb yıldızı** (göktaşı) **peşine düşer ve onu yakalayıp yakar.**

19- Ve yeryüzünü de (insanlar rahat yaşayıp hareket etsin diye) **yaydık,** (sarsılmasın diye) **oraya** (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştirdik ve orada her bitkiden,** (hikmet gereği) **tayin edilmiş belli ölçüde bitkiler bitirdik.**

48- (Allah’ın hakka bile bile karşı gelip küfür ve şirk üzerinde ısrar eden zalimlere vereceği asıl muazzam azap, kıyamet günündedir.) **O gün yer, başka yer; gökler de başka gökler olacaktır ve herkes** (hesap vermek için) **mezarından çıkıp tek ve benzersiz,** (اَلْقَهَّارِ) **el-Kahhâr olan Allah’ın huzuruna gelecektir.**

(اَلْقَهَّارِ) **El-Kahhâr:** Hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamadığı, her şeye kadir olandır.

49- O gün (yerin, başka yer; göklerin de başka gökler olduğu kıyamet gününde) **mücrimleri** (Allah’ın tevhidine ve rasulüne iman etmeyip hakkı bile bile reddeden; böylece küfür, şirk ve zulüm işlemeye devam edenleri)**, elleri ve ayakları zincirle boyunlarına bağlanmış olarak görürsün.**

50- Onların (mücrimlerin) **kıyamet günündeki elbiseleri katrandandır ve yüzlerini de ateş bürümektedir.**

51- Allah, her nefse dünyada yaptıklarının karşılığını vermek için onları diriltecektir. Muhakkak ki Allah, hesabı çabuk görendir (kulların yaptığı amelleri en ince teferruatına kadar, hiçbir şeye ihtiyaç duymadan bilen ve en hızlı şekilde hesap sorandır)**.**

52- (Muhammed’e inen) **Bu Kur’ân, insanlar için Allah’tan bir bildiridir; onunla uyarılsınlar, tek hak ilahın Allah olduğunu** (ibadetleri sadece O’na yapıp hiçbir şeyi şirk koşmamak gerektiğini) **bilsinler ve akıl sahipleri öğüt alsınlar diye gönderilmiştir.**

Cüz: 14

15. EL-ḤİCR SURESİ

Mekke’de inmiştir. Bazı âlimlere göre 87. ayeti Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 99, kelime sayısı 654, harf sayısı 2771’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Elif, lâm, râ.* İşte (bu gibi harflerden müteşekkil olan ve Allah’tan geldiğine delalet eden) **bu yüce kitabın ayetleri,** (tevhidi ve Allah’ın şeriatini en mükemmel şekilde beyan eden) **apaçık Kur’ân’ın ayetleridir.**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- (Hakkı bile bile inkâr eden) **Kâfirler,** (dünyada bâtıl inanç üzere oldukları ahirette ortaya çıkınca) **“Keşke dünyada iken Müslüman olsaydım!” diye çokça temennide bulunacaklardır.**

3- Ey rasulüm! (Kendilerine hakkı apaçık bir şekilde getirdiğin hâlde seni yalanlayanlar için üzülme!) **Onları bırak;** (hayvanlar gibi) **yesinler,** (fâni dünya metaıyla) **sevinip eğlensinler ve onları** (imana sarılmaktan ve iyi ameller yapmaktan engelleyen) **boş ümitler oyalayadursun. Muhakkak ki ne kadar hüsran içinde olduklarını** (kıyamet gününde) **bileceklerdir.**

4- Helak ettiğimiz zalim beldelerin helaki, Allah’ın ilminde tayin edilmiş helak zamanı geldiğinde olmuştur.

5- Helak edilen her ümmet, ancak Allah’ın tayin ettiği zamanda helak edilir; helaki ne önce olur ne de sonra.

6- (Onlara hakkı apaçık getirdiği hâlde) **Müşrikler rasulümüze şöyle dediler: “Ey kendisine** (Allah tarafından) **zikir** (Kur’ân) **indirildiğini iddia eden kişi!** (Davetine icabet edip babalarımızın ibadet ettiği putları terk edeceğimizi sanıyorsan) **Muhakkak ki sen, delinin tekisin!** (Biz, atalarımızın yolunu asla terk edecek değiliz.)**”**

7- “Ey Muhammed! Eğer (Allah’ın rasulü olduğuna dair) **sözünde doğru olanlardan isen bize** (seni destekleyip hakkında şahidlik edecek) **melekler getir.”**

8- (Rasul’den, şahid olarak melekler inmesini isteyen inkârcılara Allah şöyle cevap verdi) **Bilin ki biz melekleri ancak hak ile** (ya rasullerimize vahiy indirmek ya da hak eden kâfirlere azap vermek için) **göndeririz. Eğer melekler indirildiğinde** (buna rağmen) **iman etmezlerse hiç bekletilmeden üzerlerine azap gönderilir.**

9- Muhakkak ki (Muhammed’e) **zikri** (Kur’ân’ı) **biz indirdik ve onu** (artma, eksilme, değişme ve tahriften) **koruyacak olan da biziz.**

10- Ey rasulüm! (İlk yalanlanan rasul sen değilsin.) **Muhakkak ki senden önce de gelip geçmiş ümmetlere rasuller göndermiştik.**

11- Ve senden önceki o ümmetler, ne zaman tevhide davet eden bir rasul gönderilse onu hep yalanlayıp alay ederlerdi. (Eğer kavmin seni yalanlarsa üzülme!)

12- Önceki kâfir kavimlerin kalplerine (hak ettikleri için) **nasıl rasullerini yalanlama küfrünü soktuysak aynı şekilde** (Mekkeli) **mücrimlerin kalplerine de** (hak kendilerine apaçık ulaştığı hâlde inat edip ondan yüz çevirdikleri için) **rasulü yalanlama küfrünü sokarız.**

13- O mücrimler, (kalplerine rasulü yalanlama küfrü sokulduğu için Muhammed’e indirilen) **Kur’ân’a da iman etmezler. Muhakkak ki Allah’ın azap indirme sünneti** (rasulleri ve getirdiklerini yalanlayan) **geçmiş ümmetlere belli ol-**

وَجَعَلْنَا لَكُمْ فِيهَا مَعَٰيِشَ وَمَن لَّسْتُمْ لَهُۥ بِرَٰزِقِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِن مِّن شَىْءٍ إِلَّا عِندَنَا خَزَآئِنُهُۥ وَمَا نُنَزِّلُهُۥٓ
إِلَّا بِقَدَرٍ مَّعْلُومٍ ﴿٢١﴾ وَأَرْسَلْنَا ٱلرِّيَٰحَ لَوَٰقِحَ فَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَسْقَيْنَٰكُمُوهُ وَمَآ أَنتُمْ لَهُۥ بِخَٰزِنِينَ
﴿٢٢﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ نُحْىِۦ وَنُمِيتُ وَنَحْنُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿٢٣﴾ وَلَقَدْ عَلِمْنَا ٱلْمُسْتَقْدِمِينَ مِنكُمْ وَلَقَدْ عَلِمْنَا
ٱلْمُسْتَـْٔخِرِينَ ﴿٢٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَحْشُرُهُمْ إِنَّهُۥ حَكِيمٌ عَلِيمٌ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن صَلْصَٰلٍ
مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٦﴾ وَٱلْجَآنَّ خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ مِن نَّارِ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ وَإِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى خَٰلِقٌۢ
بَشَرًا مِّن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ ﴿٢٨﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى فَقَعُوا۟ لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٢٩﴾
فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٣٠﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰٓ أَن يَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣١﴾ قَالَ يَٰٓإِبْلِيسُ مَا
لَكَ أَلَّا تَكُونَ مَعَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٣٢﴾ قَالَ لَمْ أَكُن لِّأَسْجُدَ لِبَشَرٍ خَلَقْتَهُۥ مِن صَلْصَٰلٍ مِّنْ حَمَإٍ مَّسْنُونٍ
﴿٣٣﴾ قَالَ فَٱخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ ٱللَّعْنَةَ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٣٥﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ
يُبْعَثُونَ ﴿٣٦﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ﴿٣٧﴾ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْوَقْتِ ٱلْمَعْلُومِ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَغْوَيْتَنِى لَأُزَيِّنَنَّ
لَهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٣٩﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٤٠﴾ قَالَ هَٰذَا صِرَٰطٌ عَلَىَّ مُسْتَقِيمٌ ﴿٤١﴾
إِنَّ عِبَادِى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَٰنٌ إِلَّا مَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلْغَاوِينَ ﴿٤٢﴾ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمَوْعِدُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٣﴾
لَهَا سَبْعَةُ أَبْوَٰبٍ لِّكُلِّ بَابٍ مِّنْهُمْ جُزْءٌ مَّقْسُومٌ ﴿٤٤﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٤٥﴾ ٱدْخُلُوهَا بِسَلَٰمٍ
ءَامِنِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَزَعْنَا مَا فِى صُدُورِهِم مِّنْ غِلٍّ إِخْوَٰنًا عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَٰبِلِينَ ﴿٤٧﴾ لَا يَمَسُّهُمْ فِيهَا نَصَبٌ
وَمَا هُم مِّنْهَا بِمُخْرَجِينَ ﴿٤٨﴾ ۞ نَبِّئْ عِبَادِىٓ أَنِّىٓ أَنَا ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّ عَذَابِى هُوَ ٱلْعَذَابُ ٱلْأَلِيمُ ﴿٥٠﴾

46- Muttakiler cennete girerken onlara, “Selametle (her türlü hastalıktan, sakatlıktan, eziyetten korunmuş olarak) **ve** (Allah’ın azabından, her türlü korkudan) **emin bir şekilde cennete girin!” denir.**

47- Ve onların göğüslerindeki Müslümanlara karşı her türlü kini, kızgınlığı, düşmanlığı çıkarttık; onlar birbirlerini seven kardeşler olarak tahtlar üzerinde karşılıklı oturmaktadırlar.

48- Cennette onlara hiçbir yorgunluk isabet etmeyecektir ve onlar oradan çıkarılmayacaklardır (orada temelli kalacaklardır)**.**

49- Ey rasulüm! Kullarıma, benim (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr ve** (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm olduğumu bildir.**

(ٱلْغَفُور) **El-Ğafûr:** Küfür, şirk ve günahından pişman olup ihlasla tevbe eden, bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarının günahlarını örtüp affeden ve onlara azap etmeyendir.

(ٱلرَّحِيم) **Er-Raḥîm:** Günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara önceki günahlardan dolayı azap etmeyen, kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir.

50- Ve kullarıma, (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür, şirk ve günah işlemeye devam edenlere karşı) **azabımın çok can yakıcı bir azap olduğunu da bildir!**

20- Ey insanlar! Yeryüzünde hayatta kalasınız diye hem sizin maişetiniz için hem de sizin rızık vermediğiniz varlıkların maişeti için gerekli olan şeyleri yarattık.

21- Muhakkak ki her şeyin hazinesi yalnız bizim katımızdadır. Ve biz onu ancak, (hikmet gereği) **takdir edilmiş belli bir ölçüyle indiririz.**

22- Ve biz rüzgârları, (bulutları) **aşılayıcı olarak göndeririz. Sonra gökten** (aşılanmış bulutlardan) **su indiririz de böylece onunla sizi** (ve hayvanlarınız ile bitkilerinizi) **sularız. Ey insanlar! İnen bu suyu** (yer altındaki katmanlarda) **siz depolamadınız** (onu depolayan biziz)**.**

23- Ölüleri dirilten de dirileri öldüren de biziz. Ve her şeyin vârisi biz olacağız (her şey bize dönecektir çünkü baki olan biziz)**.**

24- Muhakkak ki biz, sizden önce yaratılmış olanları (geçmiş kavimleri) **da biliriz, sizden sonra yaratılacak olanları da biliriz** (hiçbir şey bize gizli değildir)**.**

25- Ve ey rasulüm! Bil ki Rabbin, bunların hepsini (kıyamet gününde hesap sormak için) **toplayacaktır. Muhakkak ki O;** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir,** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir.**

(حَكِيم) **Ḥakîm:** Hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır.

(عَلِيم) **ʿAlîm:** Gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen, hiçbir şey kendisine gizli olmayan ve her konuda kullarının maslahatına olan hükümleri en iyi bilendir.

26- Biz insanı (aslı olan Âdem'i)**, tıklatıldığında ses çıkaran sert ve uzun süre beklediği için zamanla siyahlaşmış çamurdan yarattık.**

27- Ve insanı yaratmadan önce de cinleri, sıcağı çok şiddetli olan ateşten yarattık.

28- Ey rasulüm! Hani Rabbin meleklere (ve İblis'e) **şöyle demişti: "Muhakkak ki ben, tıklatıldığında ses çıkaran sert ve uzun süre beklediği için zamanla siyahlaşmış çamurdan bir beşer** (insan) **yaratacağım."**

29- "Ona şekil ve suret verip yarattığım ruhlardan bir ruh üflediğimde (canlı bir beşer hâline getirdiğimde) **hemen ona saygı secdesi yapın!"**

30- Bunun üzerine bütün melekler, (Allah'ın emrine boyun eğip) **Âdem'e saygı secdesi yaptılar.**

31- Ancak (meleklerle beraber bulunan ve cinlerden olan) **İblis,** (Allah'ın emrine boyun eğmedi ve) **Âdem'e saygı secdesi yapan meleklerle birlikte secde yapmayı reddetti.**

32- (Âdem'e saygı secdesi yapmayan) **İblis'e Allah şöyle dedi: "Ey İblis!** (Emrime itaat edip) **Âdem'e saygı secdesi yapan meleklerle beraber olmaktan seni engelleyen nedir?"**

33- İblis (kibirlenerek) **şöyle cevap verdi: "Tıklatıldığında ses çıkaran sert ve uzun süre beklediği için zamanla siyahlaşmış çamurdan yarattığın bir beşere secde edecek değilim."**

34- Allah, İblis'e şöyle dedi: "Hemen cennetten çık! Çünkü sen artık kovulmuş bir yaratıksın."

35- "Ve muhakkak ki din (hesap) **gününe kadar lanet** (rahmetimden kovulma) **senin üzerine olacaktır."**

36- İblis, Allah'a şöyle dedi: "Ey Rabbim! Mahlukatı diriltme gününe kadar bana mühlet ver, öldürme!"

37, 38- Allah, İblis'e şöyle cevap verdi: "Sen, bilinen güne (bütün mahlukatın öldüğü güne) **kadar** (zaten) **mühlet verilenlerdensin."**

39- İblis şöyle dedi: "Ey Rabbim! Beni saptırmana karşılık, andolsun ki yeryüzündeki günah ve küfürleri âdemoğullarına süslü göstereceğim ve hepsini doğru yoldan saptırmaya çalışacağım."

40- "(Hepsi bana uyup sapacak) **Ancak onlardan hidayete muvaffak kıldığın ihlaslı** (mu'min) **kulların hariç** (onları saptırmayı başaramayacağım)**…"**

41- Allah şöyle dedi: "Bilin ki ihlaslı olmak (benim rızam için tevhidi öğrenip ona sımsıkı sarılmak ve emirlerime boyun eğmek)**, bana ulaştıran doğru yoldur."**

42- "(Ey İblis!) **Sana tâbi olan sapıklar hariç, senin ihlaslı kullarımı haktan saptıracak hiçbir kudret ve delilin olmayacaktır** (ne kadar uğraşırsan uğraş)**."**

43- Ve bilinmelidir ki İblis ile ona tâbi olan sapıkların hepsinin varacağı yer cehennemdir.

44- O cehennemin yedi kapısı (tabakası) **vardır ve her bir kapıdan, İblis'e tâbi olan sapıklardan belli bir kısım girecektir.**

45- Muhakkak ki muttakiler (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **güzel bahçeler içinde ve pınar başlarında olacaklardır.**

وَنَبِّئْهُمْ عَن ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٥١﴾ إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَٰمًا قَالَ إِنَّا مِنكُمْ وَجِلُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا۟ لَا تَوْجَلْ إِنَّا
نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٥٣﴾ قَالَ أَبَشَّرْتُمُونِى عَلَىٰٓ أَن مَّسَّنِىَ ٱلْكِبَرُ فَبِمَ تُبَشِّرُونَ ﴿٥٤﴾ قَالُوا۟ بَشَّرْنَٰكَ
بِٱلْحَقِّ فَلَا تَكُن مِّنَ ٱلْقَٰنِطِينَ ﴿٥٥﴾ قَالَ وَمَن يَقْنَطُ مِن رَّحْمَةِ رَبِّهِۦٓ إِلَّا ٱلضَّآلُّونَ ﴿٥٦﴾ قَالَ فَمَا
خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٧﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٥٨﴾ إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ إِنَّا لَمُنَجُّوهُمْ
أَجْمَعِينَ ۙ ﴿٥٩﴾ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ قَدَّرْنَآ ۙ إِنَّهَا لَمِنَ ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ءَالَ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلُونَ ۙ ﴿٦١﴾ قَالَ إِنَّكُمْ
قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٦٢﴾ قَالُوا۟ بَلْ جِئْنَٰكَ بِمَا كَانُوا۟ فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٦٣﴾ وَأَتَيْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ
﴿٦٤﴾ فَأَسْرِ بِأَهْلِكَ بِقِطْعٍ مِّنَ ٱلَّيْلِ وَٱتَّبِعْ أَدْبَٰرَهُمْ وَلَا يَلْتَفِتْ مِنكُمْ أَحَدٌ وَٱمْضُوا۟ حَيْثُ تُؤْمَرُونَ ﴿٦٥﴾
وَقَضَيْنَآ إِلَيْهِ ذَٰلِكَ ٱلْأَمْرَ أَنَّ دَابِرَ هَٰٓؤُلَآءِ مَقْطُوعٌ مُّصْبِحِينَ ﴿٦٦﴾ وَجَآءَ أَهْلُ ٱلْمَدِينَةِ يَسْتَبْشِرُونَ
﴿٦٧﴾ قَالَ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ ضَيْفِى فَلَا تَفْضَحُونِ ﴿٦٨﴾ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلَا تُخْزُونِ ﴿٦٩﴾ قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ نَنْهَكَ عَنِ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٠﴾ قَالَ هَٰٓؤُلَآءِ بَنَاتِىٓ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٧١﴾ لَعَمْرُكَ إِنَّهُمْ لَفِى سَكْرَتِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٢﴾
فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ مُشْرِقِينَ ﴿٧٣﴾ فَجَعَلْنَا عَٰلِيَهَا سَافِلَهَا وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن سِجِّيلٍ ﴿٧٤﴾ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّلْمُتَوَسِّمِينَ ﴿٧٥﴾ وَإِنَّهَا لَبِسَبِيلٍ مُّقِيمٍ ﴿٧٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ وَإِن كَانَ
أَصْحَٰبُ ٱلْأَيْكَةِ لَظَٰلِمِينَ ﴿٧٨﴾ فَٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ وَإِنَّهُمَا لَبِإِمَامٍ مُّبِينٍ ﴿٧٩﴾ وَلَقَدْ كَذَّبَ أَصْحَٰبُ
ٱلْحِجْرِ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٨٠﴾ وَءَاتَيْنَٰهُمْ ءَايَٰتِنَا فَكَانُوا۟ عَنْهَا مُعْرِضِينَ ﴿٨١﴾ وَكَانُوا۟ يَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ
بُيُوتًا ءَامِنِينَ ﴿٨٢﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ مُصْبِحِينَ ﴿٨٣﴾ فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨٤﴾

79- (Küfür ve şirk üzerinde ısrar edip zulüm işledikleri için) **Biz de onlardan** (Şuayb'in kavminden) **üzerlerine şiddetli bir azap indirip helak ederek intikam aldık. Ve muhakkak bu iki kavmin** (Lut ve Şuayb'in kavimlerinin) **enkazı hâlâ bir yol kenarında, açık bir şekilde durmaktadır.**

80- Muhakkak ki Hicr'de* yaşayanlar (Semûd kavmi) **da** (kendilerine rasul olarak gönderilen Salih'i yalanlamakla) **bütün rasulleri yalanladılar.**

81- Biz, onlara (Salih'in kavmi Semûd'a) **da** (rasulümüzün Allah tarafından gönderildiğini ispat eden) **mucizeler gönderdik fakat onlar bu mucizelerden** (ibret almadılar ve onları önemsemeyip) **yüz çevirdiler.**

82- Onlar, dağları yontup kendilerine (korktukları şeylerden koruyan) **emniyetli evler yaparlardı.**

83- Buna rağmen (Hicr'de yaşayan Semûd kavmi, rasulleri Salih'i yalanladıkları için) **sabah vakti şiddetli bir azap çığlığı onları yakaladı** (ve hepsini helak etti)**.**

84- Onlara, ne kazandıkları mallar ne de inşa ettikleri evler fayda verdi (hiçbir şey onlardan Allah'ın azabını defedemedi)**.**

---

* Hicr: Medine ile Şam arasında bulunan bir vadinin ismidir.

51- Ve onlara, İbrahim'in misafirleri (onu çocukla müjdelemek ve Lut kavmini helak etmek için gelen melekler) **hakkında da haber ver!**

52- Misafirler (melekler) **İbrahim'in yanına girince ona, "Selam!" dediler. İbrahim** (onları güzel karşılayıp yemek ikram ettiğinde yemediklerini görünce) **onlara, "Muhakkak ki biz, sizden çekiniyoruz." dedi.**

53- Misafir melekler, İbrahim'e şöyle dediler: "Bizden korkma! Biz (Allah'ın sana gönderdiği elçileriyiz)**, seni ilim sahibi olacak erkek bir çocukla müjdeliyoruz."**

54- İbrahim, (verilen müjdeden dolayı hayret içinde) **onlara şöyle dedi: "Bana ihtiyarlık çökmüş olmasına rağmen mi beni bir oğul ile müjdeliyorsunuz?! Bu, nasıl bir müjde?!"**

55- Melekler, İbrahim'e şöyle dediler: "Biz seni hak ile müjdeledik. Sakın (verdiğimiz müjdeden şüphe edip) **ümidini kesenlerden olma!"**

56- İbrahim onlara şöyle cevap verdi: "Rabbinin rahmetinden, doğru yoldan sapmış olanlardan başka kim ümidini keser ki?!"

57- İbrahim, (kendisini oğul ile müjdeleyen) **meleklere şöyle dedi: "Başka ne yapmak için gönderildiniz, ey Allah'ın elçileri?"**

58- Melekler, İbrahim'e şöyle cevap verdiler: "Biz, mücrim olan (küfür ve şirkte inat edip erkeklerle livata yaparak yeryüzünde büyük fesat yayan) **bir kavmi** (Lut'un kavmini) **helak etmek için gönderildik."**

59- "Ancak Lut ve ailesi (ona iman edenler) **hariç… Muhakkak ki onların hepsini helak edilmekten kurtaracağız."**

60- Lut'un hanımı müstesna (onu helak edilmekten kurtarmayacağız)**; onu geride bırakıp helak edilenlerle beraber helak edilmesine hüküm verdik** (çünkü Lut'a ihanet eden ve ona iman etmemiş olan biriydi)**.**

61, 62- Elçi olan melekler Lut'un ailesine (erkek suretinde) **gelince Lut onlara, "Muhakkak ki siz, tanınmayan kimselersiniz." dedi.**

63- Elçi melekler ise (kendilerinden çekindiğini görünce) **Lut'a, "Bizden korkma! Biz sana, kavminin başına gelmesinden şüphe ettiği azabı getirdik." dediler.**

64- "Bil ki sana gerçeği getirdik ve muhakkak ki biz, verdiğimiz haberde doğru söyleyenleriz."

65- "Ey Lut! Ailenle (ve sana iman edenlerle) **birlikte gecenin karanlık olan bir saatinde hemen buradan çık ve sen onların arkasından yürü! İçinizden hiç kimse arkasına bakmasın ve gitmekle emrolunduğunuz yere gidin!"**

66- Ve takdir ettiğimiz şeyi Lut'a (vahiy yoluyla) **bildirdik: Muhakkak ki bu kâfirler, sabahladıklarında kökleri kazınmış bir şekilde helak edileceklerdir** (onlardan geriye hiç kimse kalmayacaktır)**.**

67- O şehrin (Sedum'un) **halkı, Lut'un erkek misafirleriyle yapacakları fuhuştan almayı umdukları zevkten dolayı birbirlerini kutlayarak sevinçli bir şekilde meleklerin yanına geldi.**

68- Lut, gelen (sapık) **kavmine, "Bunlar, benim misafirlerimdir, onlara** (arzu ettiğiniz şeyi yapmakla) **eziyet ederek beni utandırmayın!" dedi.**

69- "Allah'tan korkun (yapmak istediğiniz fuhuştan uzak durun) **ve misafirlerime zarar vererek beni rezil etmeyin!"**

70- Lut'un sapık kavmi Lut'a, "Ey Lut! İnsanların işlerine karışmayı ve evine misafir almayı sana yasaklamadık mı?" dedi.

71- Lut, kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! İşte bunlar, benim kızlarımdır (köyün kızları da vardır)**, eğer şehvetinizi gidermek istiyorsanız onlarla evlenin** (ve helal yoldan şehvetinizi giderin)**!"**

72- Ey rasulüm! Hayatına yemin olsun ki Lut'un kavmi, azgın ve sapık şehvetlerinin sarhoşluğu içinde bocalamaktaydı (asla rasullerini dinleyecek değillerdi)**.**

73- Bu sebeple güneş doğarken helak edici, korkunç ve şiddetli bir çığlık onları yakaladı.

74- Böylece Lut kavminin yaşadığı yerlerin altını üstüne getirdik ve üzerlerine pişmiş balçıktan taşlar yağdırdık.

75- Muhakkak ki zalim Lut kavminin başına gelenlerde, düşünüp öğüt alanlar için birçok ibret vardır.

76- Ve onların enkazı hâlâ gözler önünde, bir yol kenarında durmaktadır.

77- Muhakkak ki zalim Lut kavminin başına gelenlerde, iman edenler için birçok ibret vardır.

78- Muhakkak ki (Şuayb'in kavmi) **Eyke halkı da** (bile bile hakkı inkâr edip rasullerine karşı geldikleri, küfür ve şirk üzerinde inat ettikleri için) **zalim kimselerdi.**

وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۗ وَإِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَءَاتِيَةٌ ۖ فَٱصْفَحِ ٱلصَّفْحَ ٱلْجَمِيلَ
﴿٨٥﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ ٱلْخَلَّٰقُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٦﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَٰكَ سَبْعًا مِّنَ ٱلْمَثَانِى وَٱلْقُرْءَانَ ٱلْعَظِيمَ ﴿٨٧﴾ لَا تَمُدَّنَّ
عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَٱخْفِضْ جَنَاحَكَ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَقُلْ
إِنِّىٓ أَنَا ٱلنَّذِيرُ ٱلْمُبِينُ ﴿٨٩﴾ كَمَآ أَنزَلْنَا عَلَى ٱلْمُقْتَسِمِينَ ﴿٩٠﴾ ٱلَّذِينَ جَعَلُوا۟ ٱلْقُرْءَانَ عِضِينَ ﴿٩١﴾ فَوَرَبِّكَ
لَنَسْـَٔلَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٩٢﴾ عَمَّا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾ فَٱصْدَعْ بِمَا تُؤْمَرُ وَأَعْرِضْ عَنِ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٩٤﴾ إِنَّا
كَفَيْنَٰكَ ٱلْمُسْتَهْزِءِينَ ﴿٩٥﴾ ٱلَّذِينَ يَجْعَلُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٩٦﴾ وَلَقَدْ نَعْلَمُ أَنَّكَ يَضِيقُ
صَدْرُكَ بِمَا يَقُولُونَ ﴿٩٧﴾ فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٩٨﴾ وَٱعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ ٱلْيَقِينُ ﴿٩٩﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَتَىٰٓ أَمْرُ ٱللَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿١﴾ يُنَزِّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ بِٱلرُّوحِ مِنْ أَمْرِهِۦ
عَلَىٰ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ أَنْ أَنذِرُوٓا۟ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱتَّقُونِ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ
تَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٣﴾ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٤﴾ وَٱلْأَنْعَٰمَ خَلَقَهَا ۖ لَكُمْ
فِيهَا دِفْءٌ وَمَنَٰفِعُ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٥﴾ وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ﴿٦﴾

lara şöyle der: “Ey rasullerim! İnsanları (küfür, şirk ve günah işleyenleri) **cehennem azabıyla korkutun! Onlara, ibadete sadece benim layık olduğumu ve yalnız benden korkmalarını** (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak durmalarını) **söyleyin!”**

3- Allah, gökleri ve yeri (hikmetsiz değil) **hak ile** (kulları O’nun birliğini, kudretinin azametini ve yalnız O’na ibadet etmeleri gerektiğini anlasınlar ve ibret alsınlar diye) **örneksiz yaratmıştır. Bilin ki Allah, müşriklerin ortak koşmalarından** (ve bütün noksan sıfatlardan) **münezzeh ve yücedir.**

4- Allah, insanı (Âdem’in zürriyetini, erkeğin kadının rahmine akıttığı) **bir nutfeden** (meni içindeki spermden) **yaratmıştır. Sonra** (o nutfenin çoğalıp gelişmesiyle meydana gelen) **insan, apaçık bâtıl olan hüccetle hakka karşı hasım kesilip cedelleşir.**

5- Ey insanlar! Allah, en῾amları (deve, sığır, keçi ve koyunları) **da sizin faydanız için yaratmıştır. Onları** (yünlerini, kıllarını ve derilerini) **kullanarak ısınırsınız, onlarda** (binme, yük taşıma, ticaret yapma gibi) **sizin için birçok fayda vardır ve onların etlerinden de yersiniz.**

6- Ve ayrıca bu en῾amlarda (deve, sığır, keçi ve koyunlarda)**, akşamladığınızda** (otlaktan döndüğünüzde) **ve sabahladığınızda** (otlağa giderken) **sizin için** (hoşunuza giden) **güzellikler** (süsler) **vardır.**

85- Biz gökleri, yeri ve bunların arasındaki her şeyi ancak hak (adalet ve hikmet) **ile yarattık. Ey rasulüm!** (Sana iman etmeyen kavmine de ki) **Kıyamet vakti mutlaka gelecektir** (ve herkes dünyada yaptığı amellerin hesabını verecektir)**. Sen, şimdi onlardan** (seni yalanlayanlardan) **güzel bir şekilde yüz çevir** (onlara eziyetlerinden dolayı karşılık verme)**!**

86- Muhakkak ki Rabbin, (اَلْخَلَّاقُ) **el-Ḫallāk'tır*** (her şeyi yaratandır) **ve** (اَلْعَلِيمُ) **el-ʿAlîm'dir** (her şeyi gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar bilendir, ona göre hesap soracaktır)**.**

* Allahu Teâlâ yaratmadan önce de yaratıcıdır, yarattığı için "yaratıcı" sıfatını almış değildir. Eğer "Allahu Teâlâ ezelde hep yaratır çünkü öyle olmazsa yaratıcı sıfatı ta'til edilmiş olur ve bu, Allahu Teâlâ'nın kemaline uygun değildir." denilirse bu, doğru olan bir inanç değildir. Çünkü bu inanca göre kdîm (قَدِيم) bir yaratılan yani Allahu Teâlâ'nın varlığıyla beraber bir varlık var demektir, bu ise tevhid akidesine zıttır. Çünkü kdîm (قَدِيم) olan sadece Allahu Teâlâ'dır ve "yaratıcı" sıfatı kdîm (قَدِيم) olan bir sıfattır. Bu sıfatın tecellisi yani bir yaratığı meydana getirmesi ise Allahu Teâlâ'nın iradesine bağlıdır. Bu sebeple Allahu Teâlâ'nın yaratıcı sıfatının mutlaka işlemesi gerektiğini, aksi hâlde bu sıfata eksiklik verilmiş olacağını söyleyen bir kişi "Allahu Teâlâ yarattığı için yaratıcı sıfatına sahiptir." demiş olur. Ayrıca Allahu Teâlâ'nın kendi dilemesiyle yaratmadığını, yaratmaya mecbur olduğunu yani el-fâʿilul muḫtâr olmadığını söylemiş olur. Böyle bir kişi ise Allahu Teâlâ'yı tanımıyor demektir.

87- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz sana, tekrarlanan yedi ayeti (el-Fâtiḥa'yı) **ve yüce Kur'ân'ı verdik.**

88- Ey rasulüm! Kavminden bazı kâfirlere çokça verdiğimiz (geçici) **dünya nimetlerine bakma ve onların sana iman etmemelerinden dolayı üzülme! Ve mu'minlerin üzerine kanatlarını yay** (onlara karşı mütevazı ve merhametli ol)**!**

89- Ve ey rasulüm! Seni yalanlayan müşriklere de ki: "Muhakkak ki ben, (bana iman etmeyip küfür, şirk ve günah işleyenleri) **cehennem azabıyla korkutup sakındıran apaçık bir uyarıcıyım."**

90- (Seni yalanlayan) **Kavmini, muktesimînin** (Allah'ın gönderdiği hakkı bölümlere ayırıp her bir bölümüne kötü vasıflar verenlerin) **başına gelen azap gibi onların da başına gelecek azapla uyar!**

91- İşte o muktesimîn, Allah'ın indirdiği Kur'ân'ı bölümlere ayırıp her bir bölümüne (şiir, sihir, kehanet veya geçmişlerin masalları gibi) **kötü vasıflar vererek alay eden kimselerdir.**

92, 93- Ey rasulüm! Rabbine yemin olsun ki onların (seni ve Kur'ân'ı yalanlayıp alay edenlerin) **hepsine,** (kıyamet gününde) **dünyada yaptıklarından dolayı mutlaka hesap soracağız.**

94- Ey rasulüm! Sana emredilenleri artık açıktan tebliğ et ve (bundan dolayı laf atıp eziyet eden) **müşriklerden yüz çevir** (onlara sabret ve karşılık verme)**!**

95- Ey rasulüm! (Açıktan tebliğe geçtiğinde hiç çekinme) **Muhakkak ki biz seni, alay edenlerin eziyet ve tuzaklarından koruyacağız.**

96- Seninle alay eden bu kimseler, Allah ile beraber başka ilah edinip ona ibadet eden kimselerdir. Muhakkak ki şirklerinin kötü akıbetini ve cezasını (ahiret gününde şiddetli azaba maruz kaldıklarında) **bileceklerdir.**

97- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz, bu alaycıların senin hakkında söyledikleri (iftira ve yalan) **sözlerden dolayı göğsünün daraldığını biliyoruz.**

98- (Göğsündeki sıkıntıyı gidermek istiyorsan) **Rabbine, O'nu** (layık olmadığı şeylerden) **tenzih ederek ve O'na hamdederek** (mükemmel sıfatlarıyla överek) **sığın! Ve her türlü ibadeti sadece O'na yapıp namaz kılanlardan ol!**

99- Ve yaşadığın müddetçe sadece Rabbine ibadete devam et, ta ki ölüm sana bu hâl üzere gelinceye kadar!

16. EN-NAḤL SURESİ

En-Naḥl suresinin diğer ismi en-Niʿam suresidir (سُورَةُ النِّعَمِ). Çünkü bu surede birçok nimet zikredilmiştir. 126'dan 128'e kadar olan 3 ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 128, kelime sayısı 1841, harf sayısı 7707'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- (Ey hakkı bile bile inkâr eden kâfirler!) **Allah'ın emrinin** (azap zamanının) **gelmesi yaklaşmıştır.** (İnanmayarak ve umursamayarak) **Onun zamanından önce gelmesi için acele etmeyin** (o, mutlaka zamanında gelecektir ve geldiğinde kurtulamayacaksınız)**. Allah, kâfirlerin ortak koştuklarından** (ve bütün noksan sıfatlardan) **münezzeh ve yücedir.**

2- Allah; melekleri, emrinden (vahyinden) **ruhla** (ölü kalpleri canlandıran bilgiyle) **kullarından dilediğine** (nebi ve rasullere) **indirir. Ve on-**

وَتَحْمِلُ أَثْقَالَكُمْ إِلَىٰ بَلَدٍ لَّمْ تَكُونُوا۟ بَٰلِغِيهِ إِلَّا بِشِقِّ ٱلْأَنفُسِ ۚ إِنَّ رَبَّكُمْ لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ٧
وَٱلْخَيْلَ وَٱلْبِغَالَ وَٱلْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً ۚ وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ٨ وَعَلَى ٱللَّهِ قَصْدُ ٱلسَّبِيلِ
وَمِنْهَا جَآئِرٌ ۚ وَلَوْ شَآءَ لَهَدَىٰكُمْ أَجْمَعِينَ ٩ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً ۖ لَّكُم مِّنْهُ شَرَابٌ وَمِنْهُ
شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ١٠ يُنۢبِتُ لَكُم بِهِ ٱلزَّرْعَ وَٱلزَّيْتُونَ وَٱلنَّخِيلَ وَٱلْأَعْنَٰبَ وَمِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ ۚ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ١١ وَسَخَّرَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ وَٱلنُّجُومُ مُسَخَّرَٰتٌۢ
بِأَمْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ١٢ وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥٓ ۗ إِنَّ فِى
ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّقَوْمٍ يَذَّكَّرُونَ ١٣ وَهُوَ ٱلَّذِى سَخَّرَ ٱلْبَحْرَ لِتَأْكُلُوا۟ مِنْهُ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُوا۟ مِنْهُ
حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا ۖ وَتَرَى ٱلْفُلْكَ مَوَاخِرَ فِيهِ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ١٤ وَأَلْقَىٰ
فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ وَأَنْهَٰرًا وَسُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ١٥ وَعَلَٰمَٰتٍ ۚ وَبِٱلنَّجْمِ هُمْ
يَهْتَدُونَ ١٦ أَفَمَن يَخْلُقُ كَمَن لَّا يَخْلُقُ ۗ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ١٧ وَإِن تَعُدُّوا۟ نِعْمَةَ ٱللَّهِ لَا تُحْصُوهَآ ۗ
إِنَّ ٱللَّهَ لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ١٨ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ١٩ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا
يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ ٢٠ أَمْوَٰتٌ غَيْرُ أَحْيَآءٍ ۖ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ٢١ إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ
وَٰحِدٌ ۚ فَٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ قُلُوبُهُم مُّنكِرَةٌ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ٢٢ لَا جَرَمَ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ
وَمَا يُعْلِنُونَ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْمُسْتَكْبِرِينَ ٢٣ وَإِذَا قِيلَ لَهُم مَّاذَآ أَنزَلَ رَبُّكُمْ ۙ قَالُوٓا۟ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ
٢٤ لِيَحْمِلُوٓا۟ أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۙ وَمِنْ أَوْزَارِ ٱلَّذِينَ يُضِلُّونَهُم بِغَيْرِ عِلْمٍ ۗ أَلَا سَآءَ مَا يَزِرُونَ ٢٥

ya da mutlaka ölecektir). **Ayrıca ne kendilerinin ne de kendilerine ibadet edenlerin ne zaman diriltileceklerini asla bilemezler.**

22- Ey insanlar! Biliniz ki hak ilahınız tektir (hiç ortağı olmayan Allah'tır). **Ahirete** (öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceklerine) **inanmayanlara gelince; onların kalpleri,** (Allah'ın birliğini ve diriltilip) **hesaba çekileceklerini inkâr eder ve bu sebeple hakka karşı kibirlenirler** (boyun eğmezler).

23- Şüpheniz olmasın ki Allah, onların gizlediklerini de açığa vurduklarını da en ince teferruatıyla bilir (ve buna göre hesap soracaktır). **Muhakkak ki O, kendisine ibadet etmeyi ve her konuda boyun eğmeyi reddederek kibirlenenleri sevmez.**

24- (Allah'ın birliğine, ahiret gününe ve hesaba iman etmeyen) **O müşriklere, "Rabbiniz,** (Muhammed'e) **ne indirdi?" diye sorulduğunda "Rabbimiz** (ona) **hiçbir şey indirmedi. Muhammed'in getirdiği, önceki kavimlerin uydurduğu masallardan başka bir şey değildir." derler.**

25- O müşrikler böyle yapmakla, kıyamet gününde hem kendi günahlarını tam olarak hem de kendilerine ilimsiz, körü körüne tâbi olmaları sebebiyle (İslam'dan) **saptırdıkları kişilerin günahlarının bir kısmını yüklenip taşıyacaklardır. Onların yüklendikleri günah yükü ne kötüdür!**

7- Ve (sizin için yarattığım) **bu enʿamlar ağır yüklerinizi, ancak çok büyük zorluklarla ulaşabileceğiniz uzak beldelere taşırlar. Muhakkak ki Rabbiniz** (رَءُوف) **Raûf’tur,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir.**

(رَءُوف) **Raûf:** Kullarının iyiliğini gözeten, faydalanacakları nimetler veren, işlerinde onlara yardım edip kolaylaştırandır.

(رَحِيم) **Raḥîm:** Kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir.

8- Ve Allah; üzerlerine binmeniz (yüklerinizi taşımanız) **ve size bir süs olması için atlar, katırlar, eşekler yarattı ve bilmediğiniz nice şeyler de yaratmaktadır.**

9- Ey insanlar! Bilin ki hak yolu (tevhid yolunu) **beyan etmek ve ona muvaffak kılmak Allah’a aittir. Bu yoldan başka, haktan uzaklaştıran sapık** (küfür ve şirk olan) **yollar da vardır** (tevhide ulaştırmayan her yol ise eğri ve sapıktır)**. Eğer Allah dileseydi muhakkak ki hepinizi doğru yola muvaffak kılarak hidayete ulaştırırdı** (fakat hikmeti ve adaleti gereği böyle dilememiştir)**.**

10- Ey insanlar! (Size daha önce bildirilen ve bildirilmeyen nice nimetler ihsan eden) **Allah, sizin için gökten** (bulutlardan) **su indirendir. İndirdiği bu sudan hem siz içersiniz hem de hayvanlarınız içer ve onunla, hayvanlarınızı otlattığınız her türlü bitkiyi de bitirir.**

11- O, (buluttan indirdiği) **bu suyla sizin yiyeceğiniz olan ekinler, zeytinler, hurma ağaçları, üzümler ve bütün ürünlerden bitirir. Muhakkak ki bunlarda düşünüp ibret alanlar için** (Allah’ın tevhidine, muazzam kudretine ve sadece O’na ibadet edilmesi gerektiğine dair) **deliller vardır.**

12- Ve Allah, (bir nimet olarak) **geceyi, gündüzü, Güneş’i, Ay’ı ve yıldızları sizin menfaatinize uygun kılıp boyun eğdirdi ve bunların hepsi Allah’ın emriyle boyun eğmiştir. Muhakkak ki bütün bunlarda, aklını kullanan kavim için** (Allah’ın tevhidine, muazzam kudretine ve sadece O’na ibadet etmek gerektiğine dair) **ibretler ve deliller vardır.**

13- Aynı şekilde Allah, yeryüzünde çeşitli renklerde yarattığı şeyleri de (hayvanları, bitkileri, madenleri ve ne varsa hepsini) **faydalanmanız için size boyun eğdirmiştir. Muhakkak ki bütün bunlarda, öğütten istifade edip ibret alan kavim için** (Allah’ın tevhidine, muazzam kudretine ve sadece O’na ibadet etmek gerektiğine dair) **ibretler ve deliller vardır.**

14- (Avlanıp) **Yumuşak et yemeniz ve içinden süs eşyaları çıkarıp takınmanız için denizi** (ve nehri) **menfaatinize boyun eğdiren de O’dur. Ve Allah’ın nimetlerini elde etmek** (ticaret yapmak) **için bindiğiniz gemilerin, denizi yara yara ses çıkararak gittiğini de görürsün. Olur ki Allah’ın verdiği bu ve diğer tüm nimetlerden dolayı** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak ve yalnız O’na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayarak) **şükredersiniz.**

15- Ve Allah, yeryüzü sallanıp da sizi sarsmasın diye oraya (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştirdi,** (hem siz hem de hayvanlarınız suyundan içesiniz ve bitkilerinizi sulayasınız diye) **yerde nehirler akıttı ve** (istediğiniz yere) **rahat bir şekilde gidebilesiniz diye orada yollar açtı.**

16- O, insanlar (gündüz) **yolunu rahat bulabilsinler diye birçok yol alameti var etti, ayrıca geceleyin bir yol rehberi olarak da yıldızları kullanırlar.**

17- Ey müşrikler! (Zikrettiğimiz ve zikretmediğimiz nice şeyleri) **Yaratan ile hiçbir şey yaratmayan** (üstelik kendisi yaratılmış olan) **hiç eşit olur mu?! Düşünüp de ibret almaz mısınız?!** (Aklınızı kullanıp insaflı davransaydınız yalnız O’na ibadet eder, hiç şirk koşmazdınız.)

18- Ve ey insanlar! Allah’ın nimetlerini saymaya kalksanız onları asla sayamazsınız. Muhakkak ki Allah (غَفُور) **Ğafûr’dur,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir.**

(غَفُور) **Ğafûr:** Ğaflet içinde olup da nimetlerine şükretmeyen kullarını hemen cezalandırmayan, küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir.

(رَحِيم) **Raḥîm:** Nimetlerine şükretmeyip küfür, şirk ve günah işledikleri hâlde kullarına verdiği nimetleri kesmeyen, onlara kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir.

19- Biliniz ki Allah, gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da (en ince teferruatına kadar) **bilir** (ve ahiret gününde hesap soracaktır)**.**

20- O müşriklerin Allah’tan başka taptıkları şeyler (az da olsa) **hiçbir şey yaratamazlar. Bilakis onlar da yaratılmışlardır.** (Böyleyken nasıl ilah olabilirler?!)

21- Ey müşrikler! Allah’tan başka ibadet ettiğiniz o putlar ölüdür, canlı değildir (canı yoktur

قَدْ مَكَرَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَى ٱللَّهُ بُنْيَٰنَهُم مِّنَ ٱلْقَوَاعِدِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ ٱلسَّقْفُ مِن فَوْقِهِمْ وَأَتَىٰهُمُ
ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ
تُشَٰٓقُّونَ فِيهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ إِنَّ ٱلْخِزْىَ ٱلْيَوْمَ وَٱلسُّوٓءَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٢٧﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ ظَالِمِىٓ أَنفُسِهِمْ ۖ فَأَلْقَوُا۟ ٱلسَّلَمَ مَا كُنَّا نَعْمَلُ مِن سُوٓءٍۭ ۚ بَلَىٰٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌۢ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ
﴿٢٨﴾ فَٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَلَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٢٩﴾ ۞ وَقِيلَ لِلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ مَاذَآ أَنزَلَ
رَبُّكُمْ ۚ قَالُوا۟ خَيْرًا ۗ لِّلَّذِينَ أَحْسَنُوا۟ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۚ وَلَدَارُ ٱلْءَاخِرَةِ خَيْرٌ ۚ وَلَنِعْمَ دَارُ ٱلْمُتَّقِينَ
﴿٣٠﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ لَهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ ۚ كَذَٰلِكَ يَجْزِى
ٱللَّهُ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ تَتَوَفَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ طَيِّبِينَ ۙ يَقُولُونَ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمُ ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ
بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٣٢﴾ هَلْ يَنظُرُونَ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ يَأْتِىَ أَمْرُ رَبِّكَ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ
مِن قَبْلِهِمْ ۚ وَمَا ظَلَمَهُمُ ٱللَّهُ وَلَٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٣٣﴾ فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُوا۟ وَحَاقَ
بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ
نَّحْنُ وَلَآ ءَابَآؤُنَا وَلَا حَرَّمْنَا مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ ۚ كَذَٰلِكَ فَعَلَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ فَهَلْ عَلَى ٱلرُّسُلِ
إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِى كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولًا أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ ۖ فَمِنْهُم
مَّنْ هَدَى ٱللَّهُ وَمِنْهُم مَّنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ ٱلضَّلَٰلَةُ ۚ فَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٣٦﴾ إِن تَحْرِصْ عَلَىٰ هُدَىٰهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَن يُضِلُّ ۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٣٧﴾
وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ أَيْمَٰنِهِمْ ۙ لَا يَبْعَثُ ٱللَّهُ مَن يَمُوتُ ۚ بَلَىٰ وَعْدًا عَلَيْهِ حَقًّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٨﴾ لِيُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِى يَخْتَلِفُونَ فِيهِ وَلِيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ كَانُوا۟ كَٰذِبِينَ ﴿٣٩﴾

den önce gelmiş geçmiş kavimlerden (hakkı bile bile) **yalanlayanların** (başına azap geldikten sonra) **akıbetlerinin nasıl olduğuna** (ibretle) **bakın!**

37- Ey rasulüm! Müşriklerin hidayete ulaşması için hırsla bütün gücünü kullansan da Allah, saptırdığı kişileri (hak kendisine apaçık geldiği hâlde küfür ve şirkte ısrar edenleri, adaleti gereği) **hidayete muvaffak kılmaz. İşte böyle kimselere,** (Allah'ın vereceği azabı defetmek için) **hiç kimse yardım edemez.**

38- (Hak kendilerine geldiği hâlde bile bile reddedip şirk ve küfürlerinde ısrar eden) **O kâfirler,** (hiçbir delile dayanmadan) **Allah'ın ölmüş olanları diriltmeyeceğine dair Allah'a tekid edilmiş en ağır yeminleri ettiler. Hayır! Allah ölüleri muhakkak diriltecektir. Bu, Allah'ın kendi üzerine aldığı hak olan bir vâdidir. Fakat insanların çoğu bunu** (Allah'ın ölüleri diriltip onlara hesap soracağını) **bilmez.**

39- Hakkında ihtilaf ettikleri (tevhid, nübüvvet, dirilme ve hesap gibi) **konularda gerçeği beyan etmek ve kâfirlerin,** (Allah'a ortak isnat etme, dirilişi ve hesabı yalanlama konusunda) **ne kadar yalancı olduklarını bilmeleri için...** (Allah onların hepsini kıyamet gününde muhakkak diriltecektir.)

26- Bu kâfirlerden önceki kâfirler, rasullerine tuzak ve hileler hazırlayıp eziyet ettikleri için (ceza olarak) **Allah evlerini temellerinden söktü de evlerinin tavanı üzerlerine çöküverdi ve azap onlara hiç hissetmedikleri bir anda, ummadıkları bir yerden geldi.**

27- Sonra Allah, onları kıyamet gününde azapla alçaltıp zelil eder ve onlara şöyle der: "Dünyada iken bana isnat ettiğiniz ve kendilerini yüceltmek için nebilerime ve mu'minlere düşmanlık ettiğiniz o ortaklarım (!) **hani nerede?!" İlim verilenler de** (o gün) **şöyle derler: "Muhakkak ki bugün alçaklık, zillet ve şiddetli azap kâfirlerin üzerinedir."**

28- Kâfirler, (küfür, şirk ve günah işleyerek) **nefislerine zulmettikleri sırada ölüm melekleri canlarını alırken** (inkârın kendilerine fayda verebileceğini zannedip) **"Biz, dünyada hiçbir kötülük yapmıyorduk." diyerek ölüme teslim olurlar. Bunun üzerine onlara şöyle denir: "Hayır! Siz, yalan söylüyorsunuz** (hak size apaçık geldiği hâlde küfür, şirk ve günah üzerinde ısrar ettiniz)**. Muhakkak ki Allah, dünyada yaptıklarınızı en ince teferruatına kadar bilir** (ve yaptıklarınızın hesabını soracaktır)**."**

29- Ve (kendi nefislerine zulmeden) **o kâfirlere şöyle denir: "**(İşlediğiniz kötü amellerin derecesine göre) **Cehennem tabakalarının kapılarından girin, orada ebedi olarak kalacaksınız!** (Dünyada iken Allah'a ve rasulüne karşı) **Kibirlenenlerin kalacağı yer, gerçekten de ne kötü bir yerdir!"**

30- Takva sahiplerine de (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **"Rabbiniz,** (Muhammed'e) **ne indirdi?" diye sorulur. Onlar, "**(Ona) **Muazzam bir hayır** (Kur'ân'ı) **indirdi." derler. Muhakkak ki ihsan edenlere** (Allah'ın haklarını en güzel şekilde sadece Allah'a veren ve emrettiği şekilde kulların haklarını da verenlere) **bu dünyada mükâfaat** (bol rızık, düşmanlara karşı zafer, mutmainlik ve kanaatkârlık) **vardır. Onlar için ahiret yurdu ise bundan daha hayırlıdır. Takva sahiplerinin kalacağı yer, gerçekten de ne güzel bir yerdir!**

31- Takva sahiplerinin gireceği (ve içinde ebedi olarak kalacağı) **yer ise Adn cennetleridir; onun sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akar ve onlara orada diledikleri her şey verilir. İşte Allah, takva sahiplerini** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları) **böyle mükâfaatlandırır.**

32- Ölüm melekleri, bu tayyib (kalpleri küfür ve şirkten arınıp gerçek iman ile dolmuş) **kimselerin ruhlarını aldıklarında onlara şöyle derler: "Selam olsun size! Dünyada sahip olduğunuz sahih iman ve salih amellerden dolayı girin cennete!"**

33- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **O müşrikler** (sana iman etmek için) **ne bekliyorlar?! Ölüm meleklerinin gelip canlarını çıkarmasını mı yoksa Rabbinin azap emrinin başlarına gelip de kendilerini helak etmesini mi bekliyorlar?! Bilsinler ki onlardan önceki helak edilen kavimler de aynı şeyi yapmışlardı** (rasullerini ve getirdikleri hakkı bile bile yalanlamışlardı ve azap başlarına gelinceye kadar iman etmemişlerdi)**. Allah, o inkârcıları helak etmekle onlara zulmetmemiştir, bilakis onlar** (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip küfür, şirk ve günah üzerinde ısrar ederek kendilerini azaba sürüklemekle) **nefislerine zulmetmişlerdir.**

34- İşte bunlardan önceki inkârcı kavimlere, (küfür ve şirklerinde ısrar ettikleri için) **yaptıkları kötülüklerin cezası isabet etti ve kendisiyle uyarıldıklarında** (başlarına gelmeyeceğini zannederek) **alay ettikleri azap onları çepeçevre kuşatıp helak etti.**

35- Ve Allah'a şirk koşanlar şöyle dediler: "Allah, sadece kendisine ibadet edilmesini dileseydi ne biz ne de babalarımız O'ndan başkasına asla ibadet etmezdik ve O'nun haram kıldığı şeylerden başkasını haram kılmazdık." (Böylece kendi suçlarını kadere yükleyerek kurtulmak istediler.) **Onlardan önceki müşrik kavimler de böyle demişlerdi** (fakat bu, onlara asla mazeret olmadı)**. Bilinmelidir ki rasullerin görevi, apaçık şekilde tebliğ etmekten başka bir şey değildir** (ve onlar da görevlerini yerine getirmişlerdir. Fakat kâfirler, kendi ihtiyarlarıyla iman yerine küfrü seçmiştir, onları hiç kimse zorlamamıştır. Muhakkak Allah, mükelleflere ancak kendi ihtiyarları ile seçtikleri şeylerden dolayı hesap sorar)**.**

36- Muhakkak ki biz her ümmete, "Yalnız Allah'a ibadet edin ve tağutlardan (Allah'ın sıfat, hak ve yetkilerinden herhangi birini kendinde görerek veya kendisine ibadet edilmesini isteyerek ya da bunlardan biri kendisine verildiğinde rıza göstererek haddini aşanlardan) **uzak durun** (onlara ibadet etmeyin, vela göstermeyin, onları kâfir ve müşrik görün, onlardan beri olun ve Allah'ın hiçbir sıfatını, hak ve yetkisini onlara asla vermeyin)**!" diye emretmeleri için bir rasul gönderdik. Bu ümmetlerden bir kısmı, rasullerinin tebliğine icabet etti ve Allah da onları hidayete muvaffak kıldı; bir kısmı da küfür ve şirkinde ısrar edip rasullerine karşı geldi ve böylece sapık vasfını hak etti. Ey** (rasulümüzü ve getirdiklerini yalanlayıp küfür ve şirkte ısrar eden) **müşrikler! Yeryüzünde dolaşın da siz-**

إِنَّمَا قَوْلُنَا لِشَىْءٍ إِذَآ أَرَدْنَٰهُ أَن نَّقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِى ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا
ظُلِمُواْ لَنُبَوِّئَنَّهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً ۖ وَلَأَجْرُ ٱلْءَاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُواْ يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ ٱلَّذِينَ صَبَرُواْ وَعَلَىٰ
رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ إِلَّا رِجَالًا نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ ۖ فَسْـَٔلُوٓاْ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا
تَعْلَمُونَ ﴿٤٣﴾ بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلزُّبُرِ ۗ وَأَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ
﴿٤٤﴾ أَفَأَمِنَ ٱلَّذِينَ مَكَرُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَخْسِفَ ٱللَّهُ بِهِمُ ٱلْأَرْضَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِى تَقَلُّبِهِمْ فَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ ﴿٤٦﴾ أَوْ يَأْخُذَهُمْ عَلَىٰ تَخَوُّفٍ فَإِنَّ رَبَّكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٤٧﴾ أَوَلَمْ يَرَوْاْ إِلَىٰ مَا خَلَقَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ يَتَفَيَّؤُاْ ظِلَٰلُهُۥ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَٱلشَّمَآئِلِ
سُجَّدًا لِّلَّهِ وَهُمْ دَٰخِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَلِلَّهِ يَسْجُدُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ مِن دَآبَّةٍ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَهُمْ
لَا يَسْتَكْبِرُونَ ﴿٤٩﴾ يَخَافُونَ رَبَّهُم مِّن فَوْقِهِمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ۩ ﴿٥٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱللَّهُ لَا تَتَّخِذُوٓاْ
إِلَٰهَيْنِ ٱثْنَيْنِ ۖ إِنَّمَا هُوَ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَإِيَّٰىَ فَٱرْهَبُونِ ﴿٥١﴾ وَلَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَهُ ٱلدِّينُ وَاصِبًا ۚ
أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿٥٢﴾ وَمَا بِكُم مِّن نِّعْمَةٍ فَمِنَ ٱللَّهِ ۖ ثُمَّ إِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فَإِلَيْهِ تَجْـَٔرُونَ ﴿٥٣﴾ ثُمَّ إِذَا
كَشَفَ ٱلضُّرَّ عَنكُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنكُم بِرَبِّهِمْ يُشْرِكُونَ ﴿٥٤﴾ لِيَكْفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيْنَٰهُمْ ۚ فَتَمَتَّعُواْ فَسَوْفَ
تَعْلَمُونَ ﴿٥٥﴾ وَيَجْعَلُونَ لِمَا لَا يَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِّمَّا رَزَقْنَٰهُمْ ۗ تَٱللَّهِ لَتُسْـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿٥٦﴾

Teâlâ'dan başkasına kim olursa olsun mutlak itaat edilme hakkı verilirse o, ilah edinilmiş demektir. Kim de bu hakkın kendisine verilmesini isterse ilahlık taslamış olur. Çünkü mutlak itaat edilme hakkı sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. O'nun dışındaki varlıklara Allahu Teâlâ için ve Allahu Teâlâ'ya karşı gelmemek şartıyla itaat edilir.

53- Ey insanlar! Sahip olduğunuz (dünyevi ve dinî) **nimetlerin hepsi, sadece Allah'tandır. Ve eğer size bir zarar** (musibet, hastalık veya fakirlik) **isabet ederse** (bu zararı sizden kaldırması için) **yüksek sesle yalvara yakara hemen O'na dua edersiniz** (öyleyse size nimet veren ve sizden zararı defeden Allah'a ibadet etmeniz gerekir)**.**

54- Sonra Allah (duanıza icabet ederek) **bu zararı** (musibeti, hastalığı veya fakirliği) **sizden kaldırıp afiyet ve rahatlık verince** (O'na şükretmeleri gerekirken) **sizden bir grup Rablerine eş koşar.** (Bu, ne büyük bir nankörlüktür!)

55- Onlar, Allah'a şirk koşmakla O'nun nimetlerine karşı inkârcı ve nankör oldular. Bu sebeple onlara şöyle denir: "Ey müşrikler! (Allah'ın azabı gelinceye kadar) **Dünya nimetlerinden biraz daha faydalanıp onlarla mutlu olun! Allah'a kavuştuğunuzda** (ne kadar kötü iş yaptığınızı) **muhakkak bileceksiniz** (fakat pişmanlığınız hiçbir fayda vermeyecek)**."**

56- Bir de o müşrikler; kendilerine rızık olarak verdiğimiz mallardan, zararını da faydasını da bilmedikleri putlarına (onlara yaklaşmak niyetiyle) **bir pay ayırırlar. Ey müşrikler! Allah'a yemin olsun ki** (taptığınız ve mallarınızdan pay ayırdığınız putların, Allah'ın ortakları olduğunu iddia ederek) **Allah'a attığınız iftiralardan dolayı muhakkak hesap sorulacaksınız.**

40- Biz, (ezelde) **bir şeyi var etmeyi irade etmişsek* “**(Şu vakitte) **Ol!” deriz, o da** (tayin ettiğimiz vakit geldiğinde) **hemen oluverir** (can vermek, öldürmek, diriltmek ve benzeri şeyler de böyledir)**.**

* Allahu Teâlâ’nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

41- (İslam’a bağlandıkları için kavimleri tarafından) **Zulme uğradıktan sonra Allah’ın dinini yaşayabilmek için** (O’nun yolunda) **hicret edenlere** (beldelerini, evlerini, mallarını ve ailelerini terk edenlere) **gelince; muhakkak ki onları, dünyada mükâfaat olarak kendi beldelerinden** (dinlerini rahat yaşayabilecekleri) **daha güzel ve daha iyi bir yere yerleştiririz. Ahiret mükâfaatı ise muhakkak bundan daha büyüktür. Hicret etmeyenler** (Allah için hicretin ne kadar sevaplı olduğunu) **keşke bilselerdi** (o zaman asla hicretten geri durmazlardı)**.**

42- (Allah’ın dini için her türlü zorluğa katlanarak hicret eden) **O kimseler,** (Allah için) **sabreden ve her konuda sadece Rablerine tevekkül eden** (O’na güvenip sığınan) **kimselerdir.**

43- Ey rasulüm! Senden önce rasul olarak gönderip de kendilerine vahyettiğimiz kişiler, ancak insanlardan erkek olan kimselerdi (insanlara rasul olarak melekleri göndermedik)**.** (Ey inkârcılar!) **Eğer** (bu gerçeği) **bilmiyorsanız** (kitap verilen önceki ümmetlerden) **ilim sahibi olanlara sorun** (onlar size bunu haber verirler)**.**

44- Daha önce gönderdiğimiz o rasulleri, apaçık delillerle (her selim aklın kabul ettiği kati delil ve mucizelerle) **ve kitaplarla gönderdik. Ey rasulüm! Sana da zikri** (Kur’ân’ı) **indirdik ki insanlara indirilen şeyleri açıklayıp anlayacakları şekilde anlatasın. Olur ki kendilerine açıklayıp anlattığın şeyleri düşünüp onlardan öğüt ve ibret alırlar.**

45- Yoksa (rasulümüze ve ona tâbi olan mu’minlere) **kötülük yapmak** (eziyet edip dinlerinden uzaklaştırmak) **için çeşitli hile ve tuzaklar hazırlayan o kâfirler, Allah’ın kendilerini** (Karun’a yaptığı gibi) **yerin dibine sokmasından emin mi oldular?! Ya da Allah’ın** (şiddetli) **azabının hiç hissetmedikleri bir anda, ummadıkları bir yerden başlarına gelmesinden mi emin oldular?!**

46- Ya da onlar, yolculuk yaparken Allah’ın azabının kendilerini yakalamasından mı emin oldular?! Bilsinler ki onlar, Allah’ı asla aciz bırakamazlar (O’nun kendilerine azap etmesini engelleyemezler; O, dilediği zaman, dilediği şekilde azap eder)**.**

47- Ya da onlar, Allah’ın azabından korktukları anda o azabın başlarına gelmesinden mi emin oldular?! (Allah, onlara her hâllerinde azap etmeye kadirdir.) **Muhakkak ki Rabbiniz** (رَءُوف) **Raûf’tur,** (رَحِيم) **Raḩîm’dir.**

(رَءُوف) **Raûf:** Kullarına karşı çok merhametli olan, onların iyiliğini gözeten, işledikleri günahlar sebebiyle hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat veren, faydalanacakları nimetler ihsan eden, işlerinde onlara yardım edip kolaylaştıran ve doğru yolu bulup cehennem yoluna sapmamaları için onlara müjdeleyici ve uyarıcı rasuller gönderendir.

(رَحِيم) **Raḩîm:** Kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, günahlarından dolayı onları hemen cezalandırmayan, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir.

48- (Rasulümüzü yalanlayıp mu’minlere eziyet eden ve insanları Allah’ın yolundan engelleyen) **O kâfirler, Allah’ın yarattığı şeylere ibretle bakıp da onların gölgesinin, O’nun emrine boyun eğip bazen sağa, bazen de sola meylederek** (ve küçülerek) **Allah’a nasıl secde ettiğini görmüyorlar mı** (neden bunlardan ibret almayıp hâlâ şirk üzerinde ısrar ediyorlar)**?!**

49- Göklerde olan her şey, yeryüzünde yürüyüp hareket eden bütün canlılar ve meleklerin hepsi sadece Allah’a secde (ibadet) **ederler. Ve onlar,** (Allah’ın emirlerine itaat etmekte ve O’na ibadet etmekte) **asla kibirlenmezler.**

50- Onlar (melekler, hep ibadet ve itaat üzere olmalarına rağmen mertebe olarak) **üzerlerinde olan* Rablerinden** (sulta, kuvvet ve kudretinden dolayı) **korkarlar ve O’nun emrettiği şeyleri hemen yerine getirirler.**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen “فَوْقَ (üst)” kelimesi hakkında bkz. el-Enʿâm: 18.

51- Ve Allah, bütün kullarına şöyle buyurdu: “Sakın iki ilah edinmeyin! Muhakkak ki ibadete layık ilahınız tektir, o hâlde (hiçbir şeyi şirk koşmadan yalnız bana ibadet edin ve) **sadece benden korkun!”**

52- Göklerde ve yerde ne varsa hepsi yalnız O’na aittir. Muhakkak ki daima ihlasla mutlak itaat edilme hakkına* sahip olan da sadece O’dur. Ey insanlar! Durum böyleyken, Allah’tan başkalarından mı korkuyorsunuz?! (Sadece O’ndan korkun! Çünkü O dilemedikçe hiç kimse zarar veya fayda veremez.)

* Mutlak itaat etmek; bir kimsenin verdiği emir ve hüküm ne olursa olsun ona itaat etmek demektir. Allahu

وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ ٱلۡبَنَٰتِ سُبۡحَٰنَهُۥ وَلَهُم مَّا يَشۡتَهُونَ ﴿٥٧﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِٱلۡأُنثَىٰ ظَلَّ وَجۡهُهُۥ مُسۡوَدّٗا
وَهُوَ كَظِيمٞ ﴿٥٨﴾ يَتَوَٰرَىٰ مِنَ ٱلۡقَوۡمِ مِن سُوٓءِ مَا بُشِّرَ بِهِۦٓۚ أَيُمۡسِكُهُۥ عَلَىٰ هُونٍ أَمۡ يَدُسُّهُۥ فِي ٱلتُّرَابِۗ أَلَا
سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ﴿٥٩﴾ لِلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ مَثَلُ ٱلسَّوۡءِۖ وَلِلَّهِ ٱلۡمَثَلُ ٱلۡأَعۡلَىٰۚ وَهُوَ ٱلۡعَزِيزُ ٱلۡحَكِيمُ
﴿٦٠﴾ وَلَوۡ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِظُلۡمِهِم مَّا تَرَكَ عَلَيۡهَا مِن دَآبَّةٖ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمۡ إِلَىٰٓ أَجَلٖ مُّسَمّٗىۖ فَإِذَا جَآءَ
أَجَلُهُمۡ لَا يَسۡتَـٔۡخِرُونَ سَاعَةٗ وَلَا يَسۡتَقۡدِمُونَ ﴿٦١﴾ وَيَجۡعَلُونَ لِلَّهِ مَا يَكۡرَهُونَۚ وَتَصِفُ أَلۡسِنَتُهُمُ ٱلۡكَذِبَ
أَنَّ لَهُمُ ٱلۡحُسۡنَىٰۚ لَا جَرَمَ أَنَّ لَهُمُ ٱلنَّارَ وَأَنَّهُم مُّفۡرَطُونَ ﴿٦٢﴾ تَٱللَّهِ لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰٓ أُمَمٖ مِّن قَبۡلِكَ فَزَيَّنَ لَهُمُ
ٱلشَّيۡطَٰنُ أَعۡمَٰلَهُمۡ فَهُوَ وَلِيُّهُمُ ٱلۡيَوۡمَ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿٦٣﴾ وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَيۡكَ ٱلۡكِتَٰبَ إِلَّا لِتُبَيِّنَ لَهُمُ ٱلَّذِي
ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٦٤﴾ وَٱللَّهُ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَحۡيَا بِهِ ٱلۡأَرۡضَ بَعۡدَ مَوۡتِهَآۚ إِنَّ
فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَسۡمَعُونَ ﴿٦٥﴾ وَإِنَّ لَكُمۡ فِي ٱلۡأَنۡعَٰمِ لَعِبۡرَةٗۖ نُّسۡقِيكُم مِّمَّا فِي بُطُونِهِۦ مِنۢ
بَيۡنِ فَرۡثٖ وَدَمٖ لَّبَنًا خَالِصٗا سَآئِغٗا لِّلشَّٰرِبِينَ ﴿٦٦﴾ وَمِن ثَمَرَٰتِ ٱلنَّخِيلِ وَٱلۡأَعۡنَٰبِ تَتَّخِذُونَ مِنۡهُ سَكَرٗا
وَرِزۡقًا حَسَنًاۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡقِلُونَ ﴿٦٧﴾ وَأَوۡحَىٰ رَبُّكَ إِلَى ٱلنَّحۡلِ أَنِ ٱتَّخِذِي مِنَ ٱلۡجِبَالِ
بُيُوتٗا وَمِنَ ٱلشَّجَرِ وَمِمَّا يَعۡرِشُونَ ﴿٦٨﴾ ثُمَّ كُلِي مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ فَٱسۡلُكِي سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلٗاۚ يَخۡرُجُ مِنۢ
بُطُونِهَا شَرَابٞ مُّخۡتَلِفٌ أَلۡوَٰنُهُۥ فِيهِ شِفَآءٞ لِّلنَّاسِۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٦٩﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمۡ
ثُمَّ يَتَوَفَّىٰكُمۡۚ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرۡذَلِ ٱلۡعُمُرِ لِكَيۡ لَا يَعۡلَمَ بَعۡدَ عِلۡمٖ شَيۡـًٔاۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٞ قَدِيرٞ ﴿٧٠﴾
وَٱللَّهُ فَضَّلَ بَعۡضَكُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ فِي ٱلرِّزۡقِۚ فَمَا ٱلَّذِينَ فُضِّلُواْ بِرَآدِّي رِزۡقِهِمۡ عَلَىٰ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُمۡ
فَهُمۡ فِيهِ سَوَآءٌۚ أَفَبِنِعۡمَةِ ٱللَّهِ يَجۡحَدُونَ ﴿٧١﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۡ أَنفُسِكُمۡ أَزۡوَٰجٗا وَجَعَلَ لَكُم مِّنۡ
أَزۡوَٰجِكُم بَنِينَ وَحَفَدَةٗ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِۚ أَفَبِٱلۡبَٰطِلِ يُؤۡمِنُونَ وَبِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ هُمۡ يَكۡفُرُونَ ﴿٧٢﴾

(عَـلِـيـم) **ʿAlîm:** Gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen, hiçbir şey kendisine gizli olmayan ve her konuda kullarının maslahatına olan hükümleri en iyi bilendir.

(قَـدِيـر) **Kadîr:** Dilediği her şeyi yapmaya gücü yeten ve dilediğini yapmaktan asla engellenemeyendir.

71- Ve Allah, sizden kiminizi rızık konusunda diğerlerinden üstün kılmıştır (kiminizi zengin, kiminizi fakir; kiminizi hür, kiminizi köle yapmıştır). **Bol rızık verilenler, rızıklarını ellerinin altındakilere verip de kendilerini onlarla eşit hâle getirmezler. Durum böyleyken nasıl olur da Allah'ın nimetlerine nankörlük yaparak O'na ortak koşarsınız?!** (Bundan daha büyük zulüm ve daha büyük nankörlük var mıdır?!)

72- Ey insanlar! Allah; sizin için kendi cinsinizden eşler yarattı, eşlerinizden sizin için çocuklar ve torunlar var etti ve size helal olan temiz rızıklar verdi. Buna rağmen bâtıl şeylere (sahte ilahlara ve şeytanın haram kıldıklarına) **inanıp Allah'ın helal kıldığı nimetleri inkâr mı ediyorlar?!**

57- Yine o müşrikler, Allah’a kız çocukları isnat ederler (meleklerin Allah’ın kızları olduğunu iddia ederler)**. Allah, onların bu iddialarından** (her türlü noksanlıktan ve ortaklardan) **münezzeh ve yücedir. O müşrikler, hoşlandıklarının** (erkek çocukların) **ise kendilerine nispet edilmesini isterler.** (Hoşlandığı şeyi kendisine, hoşlanmadığı şeyi ise Allah’a isnat edenden daha mücrim kim olabilir?!)

58- Onlar öyle kimselerdir ki içlerinden biri kız çocuğu ile müjdelenince kalbi kızgınlıkla dolup (üzüntü ve kederden) **yüzü simsiyah kesilir.**

59- Öyle ki hanımının kız çocuğu doğurduğu müjdesi verilince bu kötü haberden dolayı kavminden gizlenir ve içinden, “Bu kız çocuğunu utanç ve zillete katlanarak besleyip büyüteyim mi yoksa canlı canlı toprağa gömüp de yok mu edeyim?” diye düşünür. O müşrikler (kız çocuklarını kendileri için zillet gördükleri hâlde meleklerin Allah’ın kızları olduğunu söylemekle) **ne kötü hüküm vermektedirler!**

60- Kötü sıfatlar, ahirete (öldükten sonra dirilip hesaba çekilmeye) **iman etmeyenler içindir; en yüce ve en mükemmel sıfatlar ise muhakkak ki Allah’a aittir. Ve O,** (ٱلۡعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلۡحَكِيمُ) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

61- Eğer Allah insanları zulümleri (küfür ve şirkleri) **sebebiyle hemen cezalandıracak olsaydı yeryüzünde yürüyen hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat onları, ilminde tayin edilmiş zamana kadar erteler. Helak edilme zamanları geldiğinde ise ne bir an gecikirler ne de bir an öne geçerler.**

62- O müşrikler, kendilerine nispet edilmesinden hoşlanmadıkları şeyi (kız çocuğuna sahip olmayı) **Allah’a nispet ederler ve dilleri,** (eğer diriltilecek olsalar) **Allah katında kendilerine güzel mevki ve nimetler verileceğini iddia ederek yalan söyler. Muhakkak ki onlar için ateş vardır ve onlar, sonsuza kadar orada bırakılacaklardır.**

63- Ey rasulüm! Allah’a yemin olsun ki senden önce de ümmetlere (tevhide, bütün şirkleri terk edip Allah’a ihlasla ibadet ve itaate davet eden) **rasuller gönderdik. Fakat şeytan onlara kötü amellerini** (küfrü, şirki ve günahı) **süslü gösterdi** (bundan dolayı rasullerini ve getirdiği şeyleri yalanladılar)**. Bugün** (ahiret gününde) **velileri şeytandır** (kendilerine yardım edeceğini iddia ettikleri o şeytan, haydi yardım etsin bakalım! O, dünyada onlara yardım edemediği gibi ahirette de yardım edemez)**. Ve onlara, çok can yakıcı bir azap vardır.**

64- Ey rasulüm! Sana da bu kitabı (Kur’ân’ı)**, bütün insanlara din ile ilgili ihtilaf ettikleri** (tevhid, şeri hükümler, dirilme ve hesap gibi) **konularda hakkı ve bâtılı beyan etmen için indirdik. Muhakkak ki o,** (Allah’a, rasulüne ve Kur’ân’a) **iman edenlere doğru yolu gösteren bir rehber ve bir rahmettir.**

65- Ve (yegâne hak ilahınız olan) **Allah, gökten su indirip onunla ölü** (bitkisiz) **olan yeryüzünü** (bitkiler bitirerek) **canlandırandır. Muhakkak ki bunda** (Allah’ın ölü olan yeryüzünü bitkilerle canlandırmasında)**, Kur’ân’ı ibretle dinleyip düşünenler için** (Allah’ın birliğine, mükemmel kudretine ve yalnız O’na ibadet edilmesi gerektiğine dair) **deliller vardır.**

66- Ey insanlar! Muhakkak ki enʿamlarda (deve, sığır, keçi ve koyunlarda) **da sizin için** (büyük) **ibretler vardır. Size, onların karınlarındaki** (bağırsaklarındaki) **artıklar ile kanın arasından gelen tertemiz; içenler için hoş, güzel ve lezzetli olan sütten içiririz.**

67- Yine hurma ve üzüm ürünlerinden de (hurma ve üzüm suyu gibi) **içecekler ve** (pekmez ve sirke gibi) **faydalı güzel rızıklar elde edersiniz. İşte bunlarda aklını kullanıp düşünen kavim için** (Allah’ın birliğine, muazzam kudretine ve yalnız O’na ibadet edilmesi gerektiğine dair) **ibret alınacak çok delil vardır.**

68- Ey rasulüm! Rabbin arıya da şöyle ilham etti: “Dağlarda, ağaçlarda ve inşa edilen çatılarda kendine yuva edin!”

69- Sonra Allah arıya şöyle ilham etti: “Hoşuna giden her türlü üründen ye ve Rabbinin sana boyun eğdirdiği bütün yollarda dolaş!” Onun karnından, çeşitli renklerde bir şerbet (bal) **çıkar ve bu şerbette insanlar için şifa vardır. Muhakkak ki bunda** (arıda ve çıkardığı balda) **aklını kullanarak düşünüp ibret alan kavim için** (Allah’ın birliğine, mükemmel kudretine, hikmetine ve yalnız O’na ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden) **ibret alınacak çok delil vardır.**

70- Ey insanlar! Sizi yaratan ve sonra (eceliniz gelince) **sizi vefat ettiren Allah’tır. Kiminiz de daha önce bilgili iken hiçbir şey bilmez hâle gelsin diye ömrünün en kötü çağına kadar yaşatılır. Muhakkak ki Allah** (عَلِيمٌ) **ʿAlîm’dir,** (قَدِيرٌ) **Kadîr’dir.**

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ شَيْـًٔا وَلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٧٣﴾ فَلَا
تَضْرِبُوا۟ لِلَّهِ ٱلْأَمْثَالَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ وَأَنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧٤﴾ ۞ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوكًا لَّا يَقْدِرُ عَلَىٰ
شَىْءٍ وَمَن رَّزَقْنَٰهُ مِنَّا رِزْقًا حَسَنًا فَهُوَ يُنفِقُ مِنْهُ سِرًّا وَجَهْرًا ۖ هَلْ يَسْتَوُۥنَ ۚ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٧٥﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا رَّجُلَيْنِ أَحَدُهُمَآ أَبْكَمُ لَا يَقْدِرُ عَلَىٰ شَىْءٍ وَهُوَ كَلٌّ عَلَىٰ مَوْلَىٰهُ
أَيْنَمَا يُوَجِّههُّ لَا يَأْتِ بِخَيْرٍ هَلْ يَسْتَوِى هُوَ وَمَن يَأْمُرُ بِٱلْعَدْلِ وَهُوَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٦﴾ وَلِلَّهِ غَيْبُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَآ أَمْرُ ٱلسَّاعَةِ إِلَّا كَلَمْحِ ٱلْبَصَرِ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٧٧﴾ وَٱللَّهُ
أَخْرَجَكُم مِّنۢ بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْـًٔا وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ مُسَخَّرَٰتٍ فِى جَوِّ ٱلسَّمَآءِ مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ
لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٧٩﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنۢ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّن جُلُودِ ٱلْأَنْعَٰمِ بُيُوتًا
تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ إِقَامَتِكُمْ وَمِنْ أَصْوَافِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَآ أَثَٰثًا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ حِينٍ ﴿٨٠﴾
وَٱللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّمَّا خَلَقَ ظِلَٰلًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْجِبَالِ أَكْنَٰنًا وَجَعَلَ لَكُمْ سَرَٰبِيلَ تَقِيكُمُ
ٱلْحَرَّ وَسَرَٰبِيلَ تَقِيكُم بَأْسَكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ يُتِمُّ نِعْمَتَهُۥ عَلَيْكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَإِنَّمَا عَلَيْكَ
ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿٨٢﴾ يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ ٱللَّهِ ثُمَّ يُنكِرُونَهَا وَأَكْثَرُهُمُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٣﴾ وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِن كُلِّ
أُمَّةٍ شَهِيدًا ثُمَّ لَا يُؤْذَنُ لِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٨٤﴾ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ٱلْعَذَابَ فَلَا يُخَفَّفُ
عَنْهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٨٥﴾ وَإِذَا رَءَا ٱلَّذِينَ أَشْرَكُوا۟ شُرَكَآءَهُمْ قَالُوا۟ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ شُرَكَآؤُنَا ٱلَّذِينَ كُنَّا نَدْعُوا۟
مِن دُونِكَ ۖ فَأَلْقَوْا۟ إِلَيْهِمُ ٱلْقَوْلَ إِنَّكُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿٨٦﴾ وَأَلْقَوْا۟ إِلَى ٱللَّهِ يَوْمَئِذٍ ٱلسَّلَمَ ۖ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿٨٧﴾ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ زِدْنَٰهُمْ عَذَابًا فَوْقَ ٱلْعَذَابِ بِمَا كَانُوا۟ يُفْسِدُونَ ﴿٨٨﴾

bı gördüklerinde artık (onları hiç kimse kurtaramaz) **onlardan azap hafifletilmez ve onlara mühlet de verilmez** (hemen ebedi azaba uğratılırlar)**.**

86- Ve müşrikler, (dünyada iken) **Allah'tan başka ibadet ettikleri ortaklarını** (kıyamet gününde) **görünce şöyle derler: "Ey Rabbimiz! İşte,** (dünyada) **senden başka ibadet ettiğimiz ortaklarımız bunlardır!** (Biz, onlar vesilesiyle doğru yoldan saptık.)**" İbadet ettikleri şeyler ise onlara laf atarak şöyle karşılık verir: "Hayır! Muhakkak ki siz,** (Allah'ın ortakları olduğunu iddia etmekle) **yalancısınız** (çünkü O'nun hiçbir ortağı yoktur)**."**

87- İşte o gün müşrikler, Allah'a (O'nun hükmüne) **tamamen** (zelil bir şekilde) **teslim olurlar ve iftira attıkları** (Allah katında kendilerini azaptan kurtaracağını iddia ettikleri) **ortakları da onları yardımsız bırakarak kaybolup gider.**

88- (Rasulümüzü ve getirdiklerini bile bile) **İnkâr eden ve bununla da kalmayıp insanları Allah'ın yolundan** (Allah'a ve rasulüne iman edip tâbi olmaktan) **engelleyenlerin,** (yeryüzünde) **fesat çıkarmaları** (küfür ve şirkte ısrar edip insanları Allah'ın yolundan engellemeleri) **sebebiyle** (ahiret gününde) **azaplarını kat kat artıracağız.**

73- Ve o müşrikler (o kadar kıt akıllı kimselerdir ki) **göklerden ve yerden kendilerine rızık olarak hiçbir şey veremeyen, üstelik rızık temin etmeye güçleri de yetmeyen, Allah'tan başka şeylere ibadet ederler.**

74- Ey insanlar! Allah'a (hiçbir konuda) **mahlukattan hiçbir şeyi benzer kılmayın! Muhakkak ki Allah** (kendisinin hiçbir benzeri olmadığını) **bilir, siz ise bilmezsiniz** (onun için şirke düşersiniz; öyleyse Allah hakkında bilmediğiniz şeyleri sakın söylemeyin)**.**

75- Allah, hiçbir şeye gücü yetmeyen ve başkasının malı olan bir köle ile katımızdan kendisine verdiğimiz helal rızıktan, gizli olsun aşikâr olsun, her durumda (dilediğine dilediği gibi) **infak eden hür kişiyi misal vermiştir. Bu ikisi hiç eşit olur mu?!** (Elbette eşit olamazlar. Öyleyse zarar da fayda da veremeyen aciz putlarınızı, mülkünde dilediği gibi tasarruf hakkına sahip olan Allah'a nasıl eşit tutup ibadet edersiniz?!) **Bilin ki hamd yalnız Allah'a aittir** (her türlü noksan sıfattan ve mahlukata benzemekten münezzeh olan; her şeyden çok sevilerek ve ibadet edilerek yüceltilmesi gereken sadece O'dur)**. Fakat müşriklerin çoğu** (Allah'ın uluhiyetinde, rububiyetinde, isim ve sıfatlarında bir olduğunu ve ibadet edilmeyi yalnız O'nun hak ettiğini) **bilmezler.**

76- Allah, şu iki adamı da misal vermiştir: Biri dilsizdir ve hiçbir şeye gücü yetmez, bu sebeple kendisine bakan kişiye bir yüktür; bir iş yapmak için nereye gönderilse bir hayır getirmez. Böyle bir kimse, adaleti emreden ve doğru yol üzerinde olan kişiyle hiç eşit olur mu?! Asla! (Ey müşrikler! Durum böyleyken nasıl olur da hiçbir faydası olmayan varlıkları; kullarına her türlü hayrı veren, en mükemmel sıfatların ve her şeyin sahibi olan Allah'a eşit tutup onlara ibadet edersiniz?!)

77- Ey insanlar! Muhakkak ki göklerde ve yerde gizli olan her şeyin ilmi Allah'a aittir (hiçbir şey O'na gizli değildir)**. Kıyametin kopması ise göz açıp kapama kadar veya daha kısa zamanda olacaktır. Muhakkak ki Allah, her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiç kimse O'nu engelleyemez)**.**

78- Ve ey insanlar! Allah sizi, annelerinizin karnından hiçbir şey bilmeyen bebekler olarak çıkardı. Sonra size (sesleri işitmeniz için) **kulaklar,** (eşyaları görmeniz için) **gözler ve** (hak ile bâtılı ayırt edip hakka tâbi olmanız için) **kalpler verdi. Olur ki Allah'ın verdiği bu ve diğer tüm nimetlerden dolayı** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak ve yalnız O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayarak) **şükredersiniz.**

79- Havada Allah'ın emrine boyun eğdirilmiş olarak uçuşan kuşları görmediler mi?! Onları böyle düşmeden havada tutan ancak Allah'tır. Muhakkak ki bunda Allah'a gerçek manada iman eden kavim için (O'nun vahdaniyetine, sadece O'na ibadet edilmesi gerektiğine ve mükemmel kudretine işaret eden) **ibret alınacak deliller vardır.**

80- Ve Allah, (taştan, ağaçtan ve başka şeylerden inşa ettiğiniz) **evlerinizi sizin için yerleşip rahatlama, huzur ve sekînet yeri kıldı. En'amların** (deve, sığır, keçi ve koyunların) **derilerinden de yolculuk yaptığınızda kolay taşıyabileceğiniz ve durup ikamet ettiğinizde hemen kurabileceğiniz hafif evler var etti. Bununla birlikte tayin edilmiş belli bir müddet istifade etmeniz için koyun yününden, deve derisinden ve keçi kılından** (elbise, döşek ve çeşitli) **ev eşyaları yapma imkânı sağladı.**

81- Allah icat ettiği (ağaç, bulut ve benzeri) **şeylerden de sizin için** (sıcaktan koruyacak) **gölgeler yaptı. Ve** (sıcaktan, soğuktan, düşmandan ve çeşitli zararlardan) **korunmanız için dağlarda mağaralar** (oyuklar ve tüneller) **var etti. Sıcaktan** (ve soğuktan) **korunmanız için elbiseler var etti. Birbirinizle yaptığınız savaşlarda vücudunuzun** (atılan silahlardan) **korunması için de zırhlar yapmanıza imkân sağladı. İşte Allah, daha önce nimetler verdiği gibi bu zikredilenleri de vererek size nimetlerini tamamlamaktadır. Olur ki O'na tam manasıyla teslim olursunuz** (emirlerine ihlasla boyun eğer, yasaklarından uzak durur ve sadece O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmazsınız)**.**

82- Ey rasulüm! Kavminin müşrikleri (gördükleri bu nimetlere ve getirdiğin açık delillere rağmen) **yine de** (senden ve getirdiğin kitaptan) **yüz çevirirlerse bil ki sana düşen, tebliğ etmekle emrolunduğun şeyi apaçık bir şekilde tebliğ etmektir** (onların hidayeti ise senin elinde değildir)**.**

83- O müşrikler, Allah'ın kendilerine verdiği nimetleri tanırlar (ki Muhammed'in onlara rasul olarak gönderilmesi de bu nimetlerdendir)**, sonra da bu nimetleri** (şirk üzerinde ısrar ederek ve rasulümüzü yalanlayarak) **inkâr ederler. Şu bir gerçektir ki onların çoğu şükretmeyip Allah'ın nimetlerini inkâr eden kimselerdir.**

84- Ve her ümmetten (kimin iman ettiğini, kimin de inkâr ettiğini göstermesi için) **bir şahid** (olarak rasulünü) **getirdiğimiz gün** (kıyamet günü)**, artık inkâr edenlerin ne mazeret beyan etmesine izin verilir ne de özür dilemeleri istenir.**

85- Ve (nefislerine) **zulmeden o müşrikler, aza-**

وَيَوۡمَ نَبۡعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٖ شَهِيدًا عَلَيۡهِم مِّنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَجِئۡنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَىٰ هَٰٓؤُلَآءِۚ وَنَزَّلۡنَا عَلَيۡكَ
ٱلۡكِتَٰبَ تِبۡيَٰنٗا لِّكُلِّ شَيۡءٖ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٗ وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿٨٩﴾ ۞إِنَّ ٱللَّهَ يَأۡمُرُ بِٱلۡعَدۡلِ وَٱلۡإِحۡسَٰنِ
وَإِيتَآيِٕ ذِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَيَنۡهَىٰ عَنِ ٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِ وَٱلۡبَغۡيِۚ يَعِظُكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ﴿٩٠﴾ وَأَوۡفُواْ
بِعَهۡدِ ٱللَّهِ إِذَا عَٰهَدتُّمۡ وَلَا تَنقُضُواْ ٱلۡأَيۡمَٰنَ بَعۡدَ تَوۡكِيدِهَا وَقَدۡ جَعَلۡتُمُ ٱللَّهَ عَلَيۡكُمۡ كَفِيلًاۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَعۡلَمُ
مَا تَفۡعَلُونَ ﴿٩١﴾ وَلَا تَكُونُواْ كَٱلَّتِي نَقَضَتۡ غَزۡلَهَا مِنۢ بَعۡدِ قُوَّةٍ أَنكَٰثٗا تَتَّخِذُونَ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا
بَيۡنَكُمۡ أَن تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرۡبَىٰ مِنۡ أُمَّةٍۚ إِنَّمَا يَبۡلُوكُمُ ٱللَّهُ بِهِۦۚ وَلَيُبَيِّنَنَّ لَكُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ مَا كُنتُمۡ
فِيهِ تَخۡتَلِفُونَ ﴿٩٢﴾ وَلَوۡ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَكُمۡ أُمَّةٗ وَٰحِدَةٗ وَلَٰكِن يُضِلُّ مَن يَشَآءُ وَيَهۡدِي مَن يَشَآءُۚ
وَلَتُسۡـَٔلُنَّ عَمَّا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٩٣﴾ وَلَا تَتَّخِذُوٓاْ أَيۡمَٰنَكُمۡ دَخَلَۢا بَيۡنَكُمۡ فَتَزِلَّ قَدَمُۢ بَعۡدَ ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُواْ
ٱلسُّوٓءَ بِمَا صَدَدتُّمۡ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلَكُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٩٤﴾ وَلَا تَشۡتَرُواْ بِعَهۡدِ ٱللَّهِ ثَمَنٗا قَلِيلًاۚ إِنَّمَا عِندَ
ٱللَّهِ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡ إِن كُنتُمۡ تَعۡلَمُونَ ﴿٩٥﴾ مَا عِندَكُمۡ يَنفَدُ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ بَاقٖۗ وَلَنَجۡزِيَنَّ ٱلَّذِينَ صَبَرُوٓاْ
أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٦﴾ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا مِّن ذَكَرٍ أَوۡ أُنثَىٰ وَهُوَ مُؤۡمِنٞ فَلَنُحۡيِيَنَّهُۥ حَيَوٰةٗ طَيِّبَةٗۖ
وَلَنَجۡزِيَنَّهُمۡ أَجۡرَهُم بِأَحۡسَنِ مَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٩٧﴾ فَإِذَا قَرَأۡتَ ٱلۡقُرۡءَانَ فَٱسۡتَعِذۡ بِٱللَّهِ مِنَ ٱلشَّيۡطَٰنِ ٱلرَّجِيمِ
﴿٩٨﴾ إِنَّهُۥ لَيۡسَ لَهُۥ سُلۡطَٰنٌ عَلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَلَىٰ رَبِّهِمۡ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٩٩﴾ إِنَّمَا سُلۡطَٰنُهُۥ عَلَى ٱلَّذِينَ
يَتَوَلَّوۡنَهُۥ وَٱلَّذِينَ هُم بِهِۦ مُشۡرِكُونَ ﴿١٠٠﴾ وَإِذَا بَدَّلۡنَآ ءَايَةٗ مَّكَانَ ءَايَةٖ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا يُنَزِّلُ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ
مُفۡتَرِۭۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿١٠١﴾ قُلۡ نَزَّلَهُۥ رُوحُ ٱلۡقُدُسِ مِن رَّبِّكَ بِٱلۡحَقِّ لِيُثَبِّتَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَهُدٗى
وَبُشۡرَىٰ لِلۡمُسۡلِمِينَ ﴿١٠٢﴾ وَلَقَدۡ نَعۡلَمُ أَنَّهُمۡ يَقُولُونَ إِنَّمَا يُعَلِّمُهُۥ بَشَرٞۗ لِّسَانُ ٱلَّذِي يُلۡحِدُونَ إِلَيۡهِ أَعۡجَمِيّٞ
وَهَٰذَا لِسَانٌ عَرَبِيّٞ مُّبِينٌ ﴿١٠٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ لَا يَهۡدِيهِمُ ٱللَّهُ وَلَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٠٤﴾

itham eden) **Müşriklere şöyle de: “Bu Kur’ân’ı, iman edenleri iman üzerinde sabit kılmak, onlara doğru yolu göstermek ve Müslümanları** (Allah’a gerçek manada iman edip emirlerine itaatle boyun eğerek ve ihlasla sadece O’na ibadet ederek teslim olanları bol mükâfaatla) **müjdelemek için Rabbinin katından hak ile Ruhul Kudüs** (Cibril) **indirmiştir.”**

103- Muhakkak ki biz, o müşriklerin, “Bu Kur’ân’ı Muhammed’e ancak bir beşer öğretiyor.” dediklerini de biliyoruz. Hayır! (Bu apaçık bir yalandır. Çünkü) **Muhammed’e Kur’ân’ı öğrettiğini iddia ettikleri o kişi, dili Arapça olmayan acemden** (Arap olmayan) **biridir. Hâlbuki bu Kur’ân,** (Allah tarafından) **yüksek fesahatli ve belagatli olarak Arapça üzere indirilmiştir.**

104- Muhakkak ki Allah, (rasulüne inen) **ayetlerinin kendisi tarafından indirildiğine inanmayanları,** (inkârlarında ısrar ettikleri müddetçe) **asla hidayete muvaffak kılmaz.** (Küfür ve şirkte ısrar ettikleri için) **Onlara** (ahiret gününde) **çok can yakıcı bir azap da vardır.**

89- Ey rasulüm! O gün her ümmetin içinden, kendilerine birer şahid (rasullerini) **getiririz, seni de hepsinin üzerine şahid olarak getiririz. Muhakkak ki sana, insanların ihtiyaç duyduğu her şeyi beyan eden, hakkı isteyenlere doğru yolu gösteren, iman edenlere rahmet ve Müslümanları** (Allah'a gerçek manada iman edip emirlerine itaatle boyun eğerek ve ihlasla sadece O'na ibadet ederek teslim olanları bol mükâfaatla) **müjdeleyici olan kitabı** (Kur'ân'ı) **indirdik.**

90- Muhakkak ki Allah, (bütün kullarına) **adaleti** (Allah'ın haklarını Allah'a ve kulların haklarını kullara vermeyi)**, ihsanla davranmayı** (kendisine yapılan hataları affetmeyi ve malından farz olmayan infakta bulunmayı) **ve akrabaya iyilik yapmayı** (ihtiyaçlarını gidermeyi) **emretmektedir; fahşayı** (zinayı, livatayı, her türlü çirkin söz ve ameli), **münkeri** (şeriatin yasakladığı her şeyi) **ve bağyi** (zulmü ve kibirlenmeyi) **ise yasaklamaktadır. Ey insanlar! Allah,** (bu emir ve yasakları bildirerek) **size öğüt vermektedir. Olur ki hakkı öğrenip ona uyarsınız.**

91- (Allah'a, O'nu birleyip yalnız O'na ibadet edeceğinize dair verdiğiniz ve insanlara) **Allah adına verdiğiniz** (şeriate uygun) **ahidleri de mutlaka yerine getirin! Ve yerine getireceğinize dair Allah'ı şahid tutarak iyice pekiştirdikten sonra yeminlerinizi sakın bozmayın! Muhakkak ki Allah, gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da en ince teferruatıyla bilir** (ve ona göre hesap soracaktır).

92- Ey iman edenler! Verdiğiniz ahidleri bozup da tıpkı örgüsünü sağlam bir şekilde (örmek için çok çaba sarf edip yorulduğu hâlde) **ördükten sonra onu çözüp bozan** (ahmak) **kadın gibi olmayın! Sakın bir topluluğun diğer bir topluluktan daha üstün olması için yeminlerinizi aranızda bir kandırma vesilesi olarak kullanmayın! Muhakkak ki Allah, verdiğiniz ahidlerle** (onları yerine getirip getirmeme konusunda) **sizi imtihan eder. Ve** (kimin hak, kimin bâtıl olduğu) **hakkında ihtilaf ettiğiniz şeyleri ahiret gününde size beyan edecektir.**

93- Ve ey insanlar! Allah dileseydi sizi (hak üzerinde birleşmiş) **tek bir ümmet yapardı. Fakat Allah, dilediğini** (küfür ve şirkte ısrar edenleri adaleti gereği hakka muvaffak kılmayıp) **saptırır ve dilediğini** (hakkı seçip iman edenleri) **doğru yola ulaşmaya muvaffak kılar. Ve muhakkak ki** (dünyada) **yaptıklarınızdan dolayı hesap sorulacaksınız.**

94- Ey iman edenler! Sakın yeminlerinizi, aranızda birbirinizi kandırma vesilesi olarak kullanmayın! Eğer böyle yaparsanız iman üzerinde sabitken ayaklarınız doğru yoldan kayar da (hem saptığınız hem de) **insanları Allah'ın yolundan saptırdığınız için** (dünyada) **cezayı tadarsınız ve** (ahiret gününde) **çok büyük bir azaba uğrarsınız.**

95- Ve ey insanlar! (Allah'a, O'nu birleyip yalnız O'na ibadet edeceğinize dair verdiğiniz ve insanlara) **Allah adına verdiğiniz** (şeriate uygun) **ahidleri sakın az bir değer** (geçici dünya metaı) **karşılığında değiştirmeyin! Eğer aklını güzel bir şekilde kullanıp düşünen kimseler iseniz muhakkak ki Allah katındaki mükâfaatın, sizin için bütün dünya metaından daha hayırlı olduğunu bilirsiniz.**

96- Ey insanlar! Sahip olduğunuz şeyler (mallarınız, mutluluğunuz, refahınız ve her ne varsa hepsi) **geçicidir ve bitecektir. Allah katındaki mükâfaat ise kalıcı ve devamlıdır. Sabredenleri ise elbette** (dünyada) **yaptıkları amellerden daha güzeli ile** (ahiret gününde) **kat kat mükâfaatlandıracağız.**

97- Erkek olsun kadın olsun, kim de mu'min olarak salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlerse ona** (dünyada) **güzel bir hayat yaşatırız** (onu kaza ve kadere razı, kanaatkâr ve Allah'ın razı olduğu amelleri yapmaya muvaffak kılarız). **Ahiret gününde ise onu,** (dünyada) **yaptığı amellerden daha güzeli ile kat kat mükâfaatlandıracağız.**

98- Ey gerçek manada iman eden kişi! Kur'ân okumak istediğin zaman, Allah'ın rahmetinden kovulmuş olan şeytandan (onun vesvesesinden ve şerrinden) **Allah'a sığın!**

99- Bilinmelidir ki şeytanın, (Allah'a gerçek manada) **iman edip** (her konuda) **sadece Rablerine tevekkül edenler** (O'na güvenip O'ndan yardım isteyen, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olanlar) **üzerinde hiçbir sultası** (etkisi) **yoktur** (böyle kimseleri asla kandırıp saptıramaz).

100- Muhakkak ki onun (şeytanın) **sultası, ancak onu veli edinip itaat eden, bâtılı süslemesine kanan ve onun saptırmasıyla Allah'a şirk koşanlar üzerinde etkilidir.**

101- Ey insanlar! Biz, (hükmü bittiği için) **bir ayet yerine başka bir ayet getirdiğimiz zaman -ki Allah, ne indireceğini çok iyi bilir- müşrikler, "**(Ey Muhammed!) **Sen ancak bir iftiracısın!" dediler. Hayır! Onların çoğu** (bir ayetin hükmü bittiği zaman onu başka bir ayetle değiştirmemizin hikmetimiz gereği olduğunu) **bilmez.**

102- Ey rasulüm! (Seni Allah'a iftira atmakla

إِنَّمَا يَفْتَرِي ٱلْكَذِبَ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْكَٰذِبُونَ ﴿١٠٥﴾ مَن كَفَرَ بِٱللَّهِ
مِنۢ بَعْدِ إِيمَٰنِهِۦٓ إِلَّا مَنْ أُكْرِهَ وَقَلْبُهُۥ مُطْمَئِنُّۢ بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَٰكِن مَّن شَرَحَ بِٱلْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٠٦﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱسْتَحَبُّواْ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا عَلَى ٱلْءَاخِرَةِ
وَأَنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِي ٱلْقَوْمَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٠٧﴾ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ وَسَمْعِهِمْ وَأَبْصَٰرِهِمْۖ
وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْغَٰفِلُونَ ﴿١٠٨﴾ لَا جَرَمَ أَنَّهُمْ فِي ٱلْءَاخِرَةِ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿١٠٩﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُواْ
مِنۢ بَعْدِ مَا فُتِنُواْ ثُمَّ جَٰهَدُواْ وَصَبَرُوٓاْ إِنَّ رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٠﴾ ۞يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ
تُجَٰدِلُ عَن نَّفْسِهَا وَتُوَفَّىٰ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١١١﴾ وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا قَرْيَةً
كَانَتْ ءَامِنَةً مُّطْمَئِنَّةً يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِّن كُلِّ مَكَانٍ فَكَفَرَتْ بِأَنْعُمِ ٱللَّهِ فَأَذَٰقَهَا ٱللَّهُ لِبَاسَ
ٱلْجُوعِ وَٱلْخَوْفِ بِمَا كَانُواْ يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُمْ رَسُولٌ مِّنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ
وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١١٣﴾ فَكُلُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ حَلَٰلًا طَيِّبًا وَٱشْكُرُواْ نِعْمَتَ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ
﴿١١٤﴾ إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ ٱلْمَيْتَةَ وَٱلدَّمَ وَلَحْمَ ٱلْخِنزِيرِ وَمَآ أُهِلَّ لِغَيْرِ ٱللَّهِ بِهِۦۖ فَمَنِ ٱضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ
وَلَا عَادٍ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٥﴾ وَلَا تَقُولُواْ لِمَا تَصِفُ أَلْسِنَتُكُمُ ٱلْكَذِبَ هَٰذَا حَلَٰلٌ وَهَٰذَا حَرَامٌ
لِّتَفْتَرُواْ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾ مَتَٰعٌ قَلِيلٌ وَلَهُمْ
عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٧﴾ وَعَلَى ٱلَّذِينَ هَادُواْ حَرَّمْنَا مَا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِن قَبْلُۖ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوٓاْ
أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿١١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُواْ ٱلسُّوٓءَ بِجَهَٰلَةٍ ثُمَّ تَابُواْ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوٓاْ إِنَّ
رَبَّكَ مِنۢ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١١٩﴾ إِنَّ إِبْرَٰهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِّلَّهِ حَنِيفًا وَلَمْ يَكُ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿١٢٠﴾

119- Ey rasulüm! Bil ki cehaletle (bilinçli fakat başlarına gelecek cezayı düşünmeden) **Allah'ın yasakladığı amelleri işleyenler, bu amellerinin ardından tevbe edip kendilerini ıslah ederlerse** (bozduklarını düzeltirlerse) **işte ancak bundan sonra Rabbin onların günahlarını affedip onlara merhamet eder. Çünkü O; (غَفُور) Ğafûr'dur, (رَحِيم) Raḥîm'dir.**

(غَفُور) **Ğafûr:** Ğaflet içinde olup da nimetlerine şükretmeyen kullarını hemen cezalandırmayan, küfründen dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir.

(رَحِيم) **Raḥîm:** Nimetlerine şükretmeyip küfür, şirk ve günah işledikleri hâlde kullarına verdiği nimetleri kesmeyen, onlara kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir.

120- (Ey İbrahim'e tâbi olduklarını iddia eden müşrikler!) **Biliniz ki İbrahim bir ümmet idi** (bütün hayırlı sıfatlara sahip ve her hayırda önder olan biriydi)**; Allah'a devamlı itaat eden ve her türlü şirkten uzaklaşmış** (İslam'a bağlı) **bir muvahhid idi. Ve o, asla şirk koşanlardan olmadı.**

105- (Muhammed, Rabbinden getirdiklerinde asla yalancı değildir.) **Yalan söyleyip iftira atanlar, ancak Allah’ın apaçık ayetlerine iman etmeyen kimselerdir. İşte onlar, yalancıların ta kendileridir!**

106- İman ettikten sonra kim (ikrah olmaksızın) **Allah’ı inkâr eder veya ikrah altında inkâr ederken kalbi küfürden razı olursa** (muhakkak ki) **Allah’ın ğadabı* onların üzerine olacaktır ve onlar büyük bir azaba uğrayacaklardır. Ancak ikrah altında** (inkâr ederken) **kalbi imanla dolu olanlar hariç…** (İşte bunlar, azaba uğramayacaklardır.)

* Allahu Teâlâ’nın ğadab etmesi ile ilgili açıklama için bkz. en-Nisâ: 93.

107- O mürtedlerin (ikrah olmaksızın) **İslam’dan dönmelerinin sebebi, dünya hayatını** (metaını ve mutluluğunu) **ahiret mükâfaatlarına tercih etmeleridir. Muhakkak ki Allah, kâfir kavme** (tevhidini, rasulünü ve onun getirdiklerini bilerek inkâr edenlere) **hidayet etmez** (onları İslam’a muvaffak kılmaz)**.**

108- Allah, işte bu mürtedlerin kalplerini, kulaklarını ve gözlerini mühürlemiştir (artık kalplerine ne iman girer ne de oradan küfür çıkar, hakkı istifade edecek şekilde dinleyemez ve ibret alacakları bir şekilde göremezler)**. İşte onlar,** (gerçek mutluluk ile mutsuzluğun sebeplerinden ve ahirette uğrayacakları azaptan) **ğafil olan kimselerdir.**

109- Muhakkak ki o kimseler, (iman ettikten sonra küfre girmeleri sebebiyle) **ahirette helake uğrayarak kaybedenlerden olacaklardır.**

110- Ey rasulüm! Sonra muhakkak ki Rabbin… (Kalpleri imanla dolu olduğu hâlde) **Fitneye** (küfür sözü söyleyinceye kadar işkence ve eziyetlere) **maruz kaldıktan sonra hicret eden** (Allah yolunda beldelerini, evlerini, mallarını ve ailelerini terk eden)**, sonra** (Allah’ın şeriatini hâkim kılmak için) **cihad eden ve** (cihadda, dini yaşamada ve her türlü musibet karşısında) **sabreden** (mu’min) **kullarına karşı muhakkak ki Rabbin, fitneye maruz kaldıkları için söyledikleri küfür sözden dolayı** (غَفُور) **Ğafûr’dur,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir.**

111- (Ey rasulüm, o günü hatırla!) **O gün, her nefsin sadece kendisini kurtarmak için uğraştığı gündür. Ve o gün herkese** (dünyada) **yaptığı amellerin karşılığı eksikliğe uğratılmadan verilir ve hiç kimseye zulmedilmez** (ne iyilik yapanın iyilikleri eksiltilir ne de kötülük yapanın kötülükleri artırılır)**.**

112- Ve Allah, bir beldeyi de misal verdi: (Mekke!) **O belde, güvenli ve huzurlu bir yerdi. Oraya her yerden bolca rızık gelirdi. Fakat halkı Allah’ın nimetlerine nankörlük etti** (Allah’ı tevhid edip yalnız O’na ibadet etmesi gerekirken şirk koştu)**. Allah da işledikleri bu amelden dolayı ceza olarak onları şiddetli açlık ve korkuyla bir elbise gibi bürüdü.**

113- Muhakkak ki o beldenin halkına (Mekkelilere)**, kendi içlerinden** (doğruluğunu ve eminliğini çok iyi bildikleri) **bir rasul de geldi. Fakat onu** (ve getirdiklerini) **yalanladılar. Bunun üzerine onları,** (hakkı bile bile reddedip küfür, şirk ve günah üzerinde ısrar ederek) **nefislerine zulmederlerken şiddetli bir azap yakaladı.**

114- Ey insanlar! Artık Allah’ın size verdiği helal ve tayyib (nefsinizin arzuladığı güzel) **rızıklardan yiyin! Ve eğer yalnız Allah’a ibadet ediyorsanız verdiği nimetlerden dolayı O’na şükredin** (nimetlerini emirlerine isyan için değil, razı olduğu şekilde kullanın ve asla şirk koşmayın)**!**

115- (Ey iman edenler!) **Muhakkak ki size** (şeri kesim olmadan) **ölmüş hayvan eti, akan kan, domuz eti ve Allah’tan başkasının adı zikredilerek kesilen hayvan eti haram kılınmıştır. Kim açlıktan dolayı ölecek derecede zor duruma düşerse gönül rızasıyla, iştahla ve ihtiyacından fazla olmamak şartıyla, haram kılınan bu etlerden yiyebilir. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (haram olan şeylerden zaruret hâlinde yiyenleri affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (insanların kaldıramayacağı şeyleri onlara yüklemeyendir)**.**

116- (Allah’ın haram kılmadığı şeyi haram, helal kılmadığı şeyi de helal kılmak için) **Dilinizin uydurduğu yalana dayanarak “Bu helal, bu da haramdır; bunu bize Allah emretti.” deyip Allah hakkında yalan uydurarak** (helal kılmadığı bir şeyi helal, haram kılmadığı bir şeyi de haram kılarak) **iftira atmayın! Muhakkak ki yalan uydurup Allah’a iftira atan kimse asla kurtuluşa eremez.**

117- Allah hakkında (yalan söyleyip) **iftira atanlar, bu yaptıklarıyla az bir kazanç elde ederek biraz sevinip eğlensinler! Sonra** (ahiret gününde) **çok can yakıcı bir azaba uğrayacaklardır.**

118- Ve ey rasulüm! Sana daha önce anlattığımız şeyleri Yahudilere (bir ceza olarak) **haram kıldık.* Biz, bu nimetleri haram kılmakla onlara asla zulmetmiş değiliz. Fakat onlar** (bunları haram kılmamıza sebep olan amelleri işledikleri için) **kendilerine zulmetmişlerdir.**

* El-Enʿâm: 146. ayette Yahudilere haram kılınanlar beyan edilmiştir.

شَاكِرٗا لِّأَنۡعُمِهِۚ ٱجۡتَبَىٰهُ وَهَدَىٰهُ إِلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿١٢١﴾ وَءَاتَيۡنَٰهُ فِى ٱلدُّنۡيَا حَسَنَةٗۖ وَإِنَّهُۥ فِى
ٱلۡأٓخِرَةِ لَمِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٢٢﴾ ثُمَّ أَوۡحَيۡنَآ إِلَيۡكَ أَنِ ٱتَّبِعۡ مِلَّةَ إِبۡرَٰهِيمَ حَنِيفٗاۖ وَمَا كَانَ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ
﴿١٢٣﴾ إِنَّمَا جُعِلَ ٱلسَّبۡتُ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱخۡتَلَفُواْ فِيهِۚ وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ
فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ﴿١٢٤﴾ ٱدۡعُ إِلَىٰ سَبِيلِ رَبِّكَ بِٱلۡحِكۡمَةِ وَٱلۡمَوۡعِظَةِ ٱلۡحَسَنَةِۖ وَجَٰدِلۡهُم بِٱلَّتِى هِىَ
أَحۡسَنُۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦۖ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِٱلۡمُهۡتَدِينَ ﴿١٢٥﴾ وَإِنۡ عَاقَبۡتُمۡ فَعَاقِبُواْ بِمِثۡلِ
مَا عُوقِبۡتُم بِهِۦۖ وَلَئِن صَبَرۡتُمۡ لَهُوَ خَيۡرٞ لِّلصَّٰبِرِينَ ﴿١٢٦﴾ وَٱصۡبِرۡ وَمَا صَبۡرُكَ إِلَّا بِٱللَّهِۚ وَلَا تَحۡزَنۡ
عَلَيۡهِمۡ وَلَا تَكُ فِى ضَيۡقٖ مِّمَّا يَمۡكُرُونَ ﴿١٢٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ مَعَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَواْ وَّٱلَّذِينَ هُم مُّحۡسِنُونَ ﴿١٢٨﴾

سُورَةُ ٱلۡإِسۡرَاءِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِىٓ أَسۡرَىٰ بِعَبۡدِهِۦ لَيۡلٗا مِّنَ ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡحَرَامِ إِلَى ٱلۡمَسۡجِدِ ٱلۡأَقۡصَا ٱلَّذِى بَٰرَكۡنَا حَوۡلَهُۥ لِنُرِيَهُۥ
مِنۡ ءَايَٰتِنَآۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلۡبَصِيرُ ﴿١﴾ وَءَاتَيۡنَا مُوسَى ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلۡنَٰهُ هُدٗى لِّبَنِىٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ أَلَّا تَتَّخِذُواْ
مِن دُونِى وَكِيلٗا ﴿٢﴾ ذُرِّيَّةَ مَنۡ حَمَلۡنَا مَعَ نُوحٍۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَبۡدٗا شَكُورٗا ﴿٣﴾ وَقَضَيۡنَآ إِلَىٰ بَنِىٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ
فِى ٱلۡكِتَٰبِ لَتُفۡسِدُنَّ فِى ٱلۡأَرۡضِ مَرَّتَيۡنِ وَلَتَعۡلُنَّ عُلُوّٗا كَبِيرٗا ﴿٤﴾ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ أُولَىٰهُمَا بَعَثۡنَا عَلَيۡكُمۡ
عِبَادٗا لَّنَآ أُوْلِى بَأۡسٖ شَدِيدٖ فَجَاسُواْ خِلَٰلَ ٱلدِّيَارِۚ وَكَانَ وَعۡدٗا مَّفۡعُولٗا ﴿٥﴾ ثُمَّ رَدَدۡنَا لَكُمُ ٱلۡكَرَّةَ عَلَيۡهِمۡ
وَأَمۡدَدۡنَٰكُم بِأَمۡوَٰلٖ وَبَنِينَ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ أَكۡثَرَ نَفِيرًا ﴿٦﴾ إِنۡ أَحۡسَنتُمۡ أَحۡسَنتُمۡ لِأَنفُسِكُمۡۖ وَإِنۡ أَسَأۡتُمۡ
فَلَهَاۚ فَإِذَا جَآءَ وَعۡدُ ٱلۡأٓخِرَةِ لِيَسُـُٔواْ وُجُوهَكُمۡ وَلِيَدۡخُلُواْ ٱلۡمَسۡجِدَ كَمَا دَخَلُوهُ أَوَّلَ مَرَّةٖ وَلِيُتَبِّرُواْ مَا عَلَوۡاْ
تَتۡبِيرًا ﴿٧﴾ عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن يَرۡحَمَكُمۡۚ وَإِنۡ عُدتُّمۡ عُدۡنَاۚ وَجَعَلۡنَا جَهَنَّمَ لِلۡكَٰفِرِينَ حَصِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّ هَٰذَا
ٱلۡقُرۡءَانَ يَهۡدِى لِلَّتِى هِىَ أَقۡوَمُ وَيُبَشِّرُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعۡمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمۡ أَجۡرٗا كَبِيرٗا ﴿٩﴾

İkinci kez fesat çıkardığınızda ise düşmanlarınızı, zillet ve azap yüzlerinizde belli olacak şekilde size eziyet etmeleri ve daha önce girdikleri gibi tekrar Mescid-i Aksa’ya girip ellerine geçirdikleri her şeyi tamamen yok etmeleri için size musallat ederiz.”

8- “Ey İsrailoğulları! Eğer (uğradığınız cezadan sonra) **ihlaslı bir şekilde günahlarınızdan tevbe ederseniz Rabbiniz size rahmet eder** (günahlarınızı örtüp bağışlar)**. Eğer** (bütün bunlardan sonra) **tekrar fesat çıkarmaya** (küfür, şirk ve günaha) **dönerseniz muhakkak biz de sizi yine cezalandırırız. Ve bilin ki biz cehennemi, kâfirler için bir döşek kıldık.”**

9- Muhakkak ki bu Kur’ân, (kendisine hakkıyla tâbi olanları) **tek doğru din olan İslam’a ulaştırır ve Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından kaçınan gerçek mu’minlere,** (yaptıklarına karşılık ahirette) **büyük bir mükâfaat** (cennet) **verileceğini müjdeler.**

121- Muhakkak ki İbrahim, Allah’ın verdiği nimetlere çokça şükreden biri idi. Allah onu rasul olarak seçti ve doğru yola (İslam’a) **muvaffak kıldı.**

122- Ve dünyada ona (İbrahim’e) **iyilik** (rasullük, övgü ve salih evlat) **verdik. Muhakkak ki o, ahirette de** (yüksek mertebe ve üstün mükâfaatları hak etmiş) **salih kullardandır.**

123- Ey rasulüm! Sonra sana, hanif (şirkten tamamen uzak) **olarak İbrahim’in milletine** (her türlü şirkten uzak tevhid dinine) **tâbi olmanı vahyettik. O,** (kesinlikle) **müşriklerden değildi.**

124- Muhakkak ki (dünyevi işleri terk edip ibadetle meşgul olarak) **cumartesi gününü yüceltmek, ancak onun hakkında ihtilaf edenlere farz kılınmıştır. Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, ihtilaf ettikleri konuda kıyamet gününde aralarında hüküm verecektir** (ve hesap soracaktır)**.**

125- Ey rasulüm! İnsanları Rabbinin yoluna (dinine) **hikmet** (şek ve şüpheyi kaldıran hikmetli açık sözler) **ve güzel öğüt** (selim aklın ve doğru mantığın hoşuna giden etkileyici sözler ve ikna edici deliller) **ile çağır! Ve onlarla en mükemmel ve ikna edici üsluplarla tartış! Muhakkak ki Rabbin, kimin doğru yolundan** (dininden) **saptığını, kimin de doğru yolda olduğunu çok iyi bilir.**

126- Ey iman edenler! Eğer size haksızlık edenlere karşılık vermek isterseniz onlara ancak size yaptıklarının aynısıyla karşılık verin! Eğer (ceza verme gücüne sahip olduğunuz hâlde) **onları cezalandırmayıp sabrederseniz** (onları Allah’a havale ederseniz) **bilin ki bu, sabredenler için daha hayırlıdır.**

127- Ve ey rasulüm, (kâfirlerin sana yaptığı eziyetlere) **sabret! Seni sabretmeye muvaffak kılan ancak Allah’tır. Ve kâfirlerin davet ettiğin şeylere iman etmeyip küfür ve şirkte inat etmeleri sebebiyle üzülme ve sana hazırladıkları gizli tuzaklardan dolayı göğsün daralmasın** (muhakkak ki biz, seni onlara karşı muzaffer kılacağız)**!**

128- Muhakkak ki Allah takva sahipleri (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlarla) **ve muhsinlerle** (her türlü şirkten uzaklaşıp Allah’a ibadette, itaatte ve O’nun yolunda hem malları hem de canlarıyla cihad etmekte ihlaslı olanlarla) **yardım ve desteğiyle beraberdir.**

Cüz: 15

17. EL-İSRÂʾ SURESİ

73’ten 80’e kadar 8 ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 111, kelime sayısı 1533, harf sayısı 6460’tır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kulunu (Muhammed’i hem ruh hem de cesedi ile ve uyanık bir hâlde iken) **geceleyin Mescid-i Haram’dan alıp çevresini** (manen ve madden) **mübarek kıldığımız Mescid-i Aksa’ya ulaştıran zat,** (her türlü noksanlıktan ve zatına layık olmayan sıfatlardan) **tenzih edilmesi gereken yüce Allah’tır. Kulumuza bu İsrâ’yı** (gece yolculuğunu) **yaptırmamızın sebebi,** (mükemmel kudretimize delalet eden) **delillerimizi ona göstermektir. Muhakkak ki Allah** (اَلسَّم۪يعُ) **es-Semî‘’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir), (اَلْبَص۪يرُ) **el-Basîr’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir)**.**

2- Musa’ya da kitabı (Tevrât’ı) **verdik ve bu kitabı, İsrailoğulları için bir hidayet rehberi kıldık. Sonra onlara, “Benden başka bir varlığı veli edinmeyin** (sadece bana tevekkül edip benden yardım isteyin ve bütün işlerinizi yalnız bana havale edin)**!” dedik.**

3- Ey İsrailoğulları! Siz, (tufanda helak olmaktan kurtarıp) **Nuh ile beraber gemide taşıdığımız mu’minlerin zürriyetindensiniz** (bu nimeti hiç unutmayın ve yalnız Allah’a ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayarak O’na şükredin)**. Muhakkak ki Nuh,** (Rabbine) **çok şükreden bir kul idi** (siz de onu örnek alın)**.**

4- Ve İsrailoğullarına Tevrât’ta şunu haber verdik: “Ey İsrailoğulları! Muhakkak ki siz, (küfür, şirk ve günah işleyerek) **yeryüzünde iki defa fesat çıkaracaksınız. Ve muhakkak ki** (insanlara zulmedip) **büyüklenerek ve** (azgınlık derecesinde) **kibirlenerek üstünlük taslayacaksınız.”**

5- “İlk fesadı çıkardığınızda (ceza olarak) **üzerinize çok kuvvetli ve acımasız kullarımızı göndereceğiz, onlar da** (size üstün gelerek) **memleketlerinizde istedikleri gibi dolaşıp size diledikleri kötülük ve eziyeti yapacaklardır. İşte bu, Allah’ın vaîdidir ve mutlaka gerçekleşecektir.”**

6- “Ey İsrailoğulları! Sonra (bu cezanın ardından tevbe edip salih amellere yönelmeniz sebebiyle) **size, memleketlerinizi elinizden alıp yağmalayanlara karşı bir daha galip kılıp zafer veririz. Size yardım edip servet ve çocuklarla gücünüzü artırırız. Ve sayınızı daha da çoğaltırız.”**

7- “Ey İsrailoğulları! Eğer iyi amel işlerseniz ancak kendi nefsiniz için işlemiş olursunuz (amelinizin mükâfaatı size dönecektir)**. Eğer kötü amel işlerseniz kendi nefsinize kötülük etmiş olursunuz** (Rabbinizin ne iyi amelinize ihtiyacı vardır ne de kötü amelinizle O’na bir zarar verebilirsiniz).

وَأَنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ أَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٠﴾ وَيَدْعُ ٱلْإِنسَـٰنُ بِٱلشَّرِّ دُعَآءَهُۥ بِٱلْخَيْرِ ۖ
وَكَانَ ٱلْإِنسَـٰنُ عَجُولًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ءَايَتَيْنِ ۖ فَمَحَوْنَآ ءَايَةَ ٱلَّيْلِ وَجَعَلْنَآ ءَايَةَ ٱلنَّهَارِ مُبْصِرَةً
لِّتَبْتَغُوا۟ فَضْلًا مِّن رَّبِّكُمْ وَلِتَعْلَمُوا۟ عَدَدَ ٱلسِّنِينَ وَٱلْحِسَابَ ۚ وَكُلَّ شَىْءٍ فَصَّلْنَـٰهُ تَفْصِيلًا ﴿١٢﴾ وَكُلَّ
إِنسَـٰنٍ أَلْزَمْنَـٰهُ طَـٰٓئِرَهُۥ فِى عُنُقِهِۦ ۖ وَنُخْرِجُ لَهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ كِتَـٰبًا يَلْقَىٰهُ مَنشُورًا ﴿١٣﴾ ٱقْرَأْ كِتَـٰبَكَ
كَفَىٰ بِنَفْسِكَ ٱلْيَوْمَ عَلَيْكَ حَسِيبًا ﴿١٤﴾ مَّنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا يَضِلُّ عَلَيْهَا ۚ
وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ وَمَا كُنَّا مُعَذِّبِينَ حَتَّىٰ نَبْعَثَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ وَإِذَآ أَرَدْنَآ أَن نُّهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا
مُتْرَفِيهَا فَفَسَقُوا۟ فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا ٱلْقَوْلُ فَدَمَّرْنَـٰهَا تَدْمِيرًا ﴿١٦﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِنَ ٱلْقُرُونِ مِنۢ بَعْدِ نُوحٍ ۗ
وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿١٧﴾ مَّن كَانَ يُرِيدُ ٱلْعَاجِلَةَ عَجَّلْنَا لَهُۥ فِيهَا مَا نَشَآءُ لِمَن
نُّرِيدُ ثُمَّ جَعَلْنَا لَهُۥ جَهَنَّمَ يَصْلَىٰهَا مَذْمُومًا مَّدْحُورًا ﴿١٨﴾ وَمَنْ أَرَادَ ٱلْءَاخِرَةَ وَسَعَىٰ لَهَا سَعْيَهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَأُو۟لَـٰٓئِكَ كَانَ سَعْيُهُم مَّشْكُورًا ﴿١٩﴾ كُلًّا نُّمِدُّ هَـٰٓؤُلَآءِ وَهَـٰٓؤُلَآءِ مِنْ عَطَآءِ رَبِّكَ ۚ وَمَا كَانَ عَطَآءُ رَبِّكَ
مَحْظُورًا ﴿٢٠﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ فَضَّلْنَا بَعْضَهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ وَلَلْءَاخِرَةُ أَكْبَرُ دَرَجَـٰتٍ وَأَكْبَرُ تَفْضِيلًا
﴿٢١﴾ لَّا تَجْعَلْ مَعَ ٱللَّهِ إِلَـٰهًا ءَاخَرَ فَتَقْعُدَ مَذْمُومًا مَّخْذُولًا ﴿٢٢﴾ *وَقَضَىٰ رَبُّكَ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّآ إِيَّاهُ
وَبِٱلْوَٰلِدَيْنِ إِحْسَـٰنًا ۚ إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِندَكَ ٱلْكِبَرَ أَحَدُهُمَآ أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُل
لَّهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا ﴿٢٣﴾ وَٱخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ ٱلذُّلِّ مِنَ ٱلرَّحْمَةِ وَقُل رَّبِّ ٱرْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِى صَغِيرًا
﴿٢٤﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا فِى نُفُوسِكُمْ ۚ إِن تَكُونُوا۟ صَـٰلِحِينَ فَإِنَّهُۥ كَانَ لِلْأَوَّٰبِينَ غَفُورًا ﴿٢٥﴾ وَءَاتِ
ذَا ٱلْقُرْبَىٰ حَقَّهُۥ وَٱلْمِسْكِينَ وَٱبْنَ ٱلسَّبِيلِ وَلَا تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلْمُبَذِّرِينَ كَانُوٓا۟ إِخْوَٰنَ ٱلشَّيَـٰطِينِ ۖ
وَكَانَ ٱلشَّيْطَـٰنُ لِرَبِّهِۦ كَفُورًا ﴿٢٧﴾ وَإِمَّا تُعْرِضَنَّ عَنْهُمُ ٱبْتِغَآءَ رَحْمَةٍ مِّن رَّبِّكَ تَرْجُوهَا فَقُل لَّهُمْ قَوْلًا
مَّيْسُورًا ﴿٢٨﴾ وَلَا تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَىٰ عُنُقِكَ وَلَا تَبْسُطْهَا كُلَّ ٱلْبَسْطِ فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا ﴿٢٩﴾

bulun ve yolda kalmışlara yardım et! Sakın malını (günaha harcayarak ya da israf ederek) **saçıp savurma!**

27- Muhakkak ki malını (günaha harcayarak ya da israf ederek) **saçıp savuranlar, şeytanların kardeşleridir. Bilin ki şeytan Rabbine nankörlük edip başkaldırmıştır** (hep günah işler ve Allah'ın razı olmadığı şeyleri emreder)**.**

28- Ve ey rasulüm! Rabbinin sana fazlından vermesi umuduyla beklerken onlar (ihtiyaçlı olanlar) **sana gelip bir şey istediklerinde, elinde hiçbir şeyin olmadığı için veremezsen onlara güzel ve yumuşak sözler söyle** (sıkıntılarının gitmesi için onlara dua et ve Allah sana ihsan ettiğinde vereceğini söyle)**!**

29- Sakın (ihtiyaç sahiplerine infak etmekte) **eli sıkı** (cimri) **olma ve** (gereksiz harcamalar yaparak) **hepten eli açık** (israfçı) **da olma! Eğer böyle yaparsan** (cimri ya da israfçı olursan) **kınanırsın ve pişman olursun** (kaybettiklerinin hasretini çeker durursun)**.**

10- Ve bu Kur'ân, ahiret gününe iman etmeyenlere çok can yakıcı bir azap hazırladığımızı da haber verir.

11- İnsan (öyle cahil bir varlıktır ki) **hayır elde etmek için nasıl Allah'a dua ediyorsa** (kızdığı zaman) **kendisine** (çocuklarına, yakınlarına veya mallarına) **hemen bir kötülük isabet etmesi için de dua eder** (eğer Allah onun şer olan duasına hemen icabet etseydi muhakkak kendisi, çocukları ve malı helak olurdu)**. Şu bir gerçektir ki insan,** (hem sıkıntıda hem de ferahlıkta sabırlı değil) **çok acelecidir** (bu sebeple kötü olan bir şeyin başına gelmesi için de acele eder)**.**

12- Ey insanlar! Biz, gece ile gündüzü de (Allah'ın birliğine, muazzam kudretine ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden) **iki delil kıldık. Gece delilini,** (istirahat edesiniz diye) **karanlık yaptık. Gündüz delilini ise Rabbinizden fazlını istemeniz** (sizin için takdir ettiği rızkı çalışarak elde etmeniz) **için aydınlık yaptık. Gece ile gündüzü de** (birbiri ardından düzenli olarak gelecek şekilde) **yarattık ki yılların sayısını bilesiniz ve ihtiyacınız olan** (günler, haftalar ve aylarla ilgili) **hesabı yapabilesiniz. Ve** (kimin hak, kimin de bâtıl üzere olduğu apaçık belli olsun diye) **her şeyi tafsilatlı olarak beyan ettik.**

13- Ve her insanın amelini boynuna bağladık. Kıyamet günü gelince dünyada yaptığı her şeyin içinde yazılı olduğu bir kitap çıkarırız da onu önünde açılmış olarak bulur.

14- O gün (kıyamet günü) **insana şöyle denir: "**(Dünyada yaptıklarının yazılı olduğu) **Kitabını oku! Bugün, hesap sorucu olarak kendi nefsin sana yeter!"**

15- Kim gerçek imana sahip olursa bunun sevabı kendisine aittir. Kim de haktan saparsa sapıklığının cezası kendisine aittir. Bilin ki her nefis kendi yaptığından sorumludur. Hiç kimseye başkasının günahı yüklenmez. Ve biz, rasul göndermedikçe (hiçbir kavme) **azap edecek değiliz.**

16- Eğer (zulümlerinden dolayı) **bir beldeyi helak etmeyi dilersek zenginlikleri sebebiyle şımarmış elebaşlarına, Allah'ın emirlerine itaat etmeyi emrederiz. Onlar emirlerimize karşı gelince helake uğramayı hak etmiş olurlar. Biz de o beldeyi içindekilerle beraber tamamen helak ederiz.**

17- Nuh'tan sonra da (rasullerini yalanladıkları için) **nice ümmetleri helak ettik. Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, kullarının işlediği günahları bilen ve gören olarak yeter** (çünkü hiçbir şey O'na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

18- Kim yaptığı iyi amelleri dünyada bir menfaat elde etmek niyetiyle yaparsa (ve ahirete de inanmıyorsa) **ona dilediğimiz karşılığı dünyada veririz. Sonra** (kıyamet gününde) **onu cehenneme sokarız; orada kınanmış, zelil ve Allah'ın rahmetinden kovulmuş bir şekilde yanar.**

19- Kim de ahiret sevabını ister ve mu'min olarak Allah'ın emrettiği şekilde onu elde etmek için çaba gösterirse işte bu kimselerin amelleri (Allah katında) **kabul edilir ve yaptıklarının karşılığını** (kat kat) **alacaklardır.**

20- Ey rasulüm! İster dünya mükâfaatını isteyen olsun ister ahiret mükâfaatını isteyen olsun, herkese (dünyada) **Rabbinin ihsanından veririz. Rabbinin** (dünyada) **kullarına vereceği ihsan** (rızık), **kâfirlere yasaklanmış değildir** (ahirette ise hesap sorulacaklardır)**.**

21- Ey rasulüm! İnsanları (dünyada mertebe ve nimet bakımından) **nasıl birbirine üstün kıldığımıza ibretle bak! Ve bil ki ahiret; üstünlük, mertebe ve nimet farkları bakımından daha büyüktür** (öyleyse mu'minler en büyük mertebe ve nimetleri elde etmek için hırsla çalışsınlar)**.**

22- Ey kul! Sakın Allah ile birlikte başka bir ilah edinme (O'ndan başkasına ibadet etme)**! Eğer böyle yaparsan Allah katında kötülenmiş ve** (Allah'ın ve mu'minlerin yapacağı) **yardımdan mahrum kalmış olursun.**

23- Ve Rabbin, yalnız kendisine ibadet etmenizi ve ana babaya iyi davranmanızı emretti. Eğer onlardan biri veya her ikisi senin yanında ihtiyarlarsa kendilerine "Öf!" (bile) **deme! Onları** (sakın) **azarlama! Onlara güzel ve tatlı söz söyle!**

24- Onlara merhamet ederek alçak gönüllülükle üzerlerine kanat ger ve şöyle de: "Allah'ım! Onlar beni çocukken terbiye edip şefkat gösterdikleri için sen de onlara rahmet et!"

25- Ey insanlar! Rabbiniz, içinizde olanı (Allah'a ihlasınızı ve emirleri hakkındaki düşüncelerinizi) **çok iyi bilir. Eğer** (ibadette, ana babaya ve diğer insanlara davranışlarda) **niyetiniz salih** (Allah'ın emrettiği şekilde) **ise muhakkak ki Rabbiniz, işlediği günahtan sonra hemen tevbe edip kendisine yönelenlere karşı** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından dönüp ihlasla tevbe eden ve bozduklarını düzeltip emirlerine itaat eden kullarının suçlarını kıyamet gününde örtüp onlara azap etmeyendir)**.**

26- Ey mu'min! Akrabaya hakkını ver (sıla-i rahim yap)**, fakire** (ihtiyaç sahiplerine) **tasaddukta**

إِنَّ رَبَّكَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٣٠﴾ وَلَا تَقْتُلُوٓا۟ أَوْلَـٰدَكُمْ
خَشْيَةَ إِمْلَـٰقٍ ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُهُمْ وَإِيَّاكُمْ ۚ إِنَّ قَتْلَهُمْ كَانَ خِطْـًٔا كَبِيرًا ﴿٣١﴾ وَلَا تَقْرَبُوا۟ ٱلزِّنَىٰٓ ۖ إِنَّهُۥ
كَانَ فَـٰحِشَةً وَسَآءَ سَبِيلًا ﴿٣٢﴾ وَلَا تَقْتُلُوا۟ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ ۗ وَمَن قُتِلَ مَظْلُومًا
فَقَدْ جَعَلْنَا لِوَلِيِّهِۦ سُلْطَـٰنًا فَلَا يُسْرِف فِّى ٱلْقَتْلِ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ مَنصُورًا ﴿٣٣﴾ وَلَا تَقْرَبُوا۟ مَالَ ٱلْيَتِيمِ إِلَّا
بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ حَتَّىٰ يَبْلُغَ أَشُدَّهُۥ ۚ وَأَوْفُوا۟ بِٱلْعَهْدِ ۖ إِنَّ ٱلْعَهْدَ كَانَ مَسْـُٔولًا ﴿٣٤﴾ وَأَوْفُوا۟ ٱلْكَيْلَ إِذَا
كِلْتُمْ وَزِنُوا۟ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ وَأَحْسَنُ تَأْوِيلًا ﴿٣٥﴾ وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ ۚ
إِنَّ ٱلسَّمْعَ وَٱلْبَصَرَ وَٱلْفُؤَادَ كُلُّ أُو۟لَـٰٓئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْـُٔولًا ﴿٣٦﴾ وَلَا تَمْشِ فِى ٱلْأَرْضِ مَرَحًا ۖ إِنَّكَ
لَن تَخْرِقَ ٱلْأَرْضَ وَلَن تَبْلُغَ ٱلْجِبَالَ طُولًا ﴿٣٧﴾ كُلُّ ذَٰلِكَ كَانَ سَيِّئُهُۥ عِندَ رَبِّكَ مَكْرُوهًا ﴿٣٨﴾
ذَٰلِكَ مِمَّآ أَوْحَىٰٓ إِلَيْكَ رَبُّكَ مِنَ ٱلْحِكْمَةِ ۗ وَلَا تَجْعَلْ مَعَ ٱللَّهِ إِلَـٰهًا ءَاخَرَ فَتُلْقَىٰ فِى جَهَنَّمَ
مَلُومًا مَّدْحُورًا ﴿٣٩﴾ أَفَأَصْفَىٰكُمْ رَبُّكُم بِٱلْبَنِينَ وَٱتَّخَذَ مِنَ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ إِنَـٰثًا ۚ إِنَّكُمْ لَتَقُولُونَ قَوْلًا
عَظِيمًا ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِى هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لِيَذَّكَّرُوا۟ وَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤١﴾ قُل لَّوْ كَانَ مَعَهُۥٓ ءَالِهَةٌ
كَمَا يَقُولُونَ إِذًا لَّٱبْتَغَوْا۟ إِلَىٰ ذِى ٱلْعَرْشِ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ سُبْحَـٰنَهُۥ وَتَعَـٰلَىٰ عَمَّا يَقُولُونَ عُلُوًّا كَبِيرًا
﴿٤٣﴾ تُسَبِّحُ لَهُ ٱلسَّمَـٰوَٰتُ ٱلسَّبْعُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ وَإِن مِّن شَىْءٍ إِلَّا يُسَبِّحُ بِحَمْدِهِۦ وَلَـٰكِن
لَّا تَفْقَهُونَ تَسْبِيحَهُمْ ۗ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قَرَأْتَ ٱلْقُرْءَانَ جَعَلْنَا بَيْنَكَ وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ
لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ حِجَابًا مَّسْتُورًا ﴿٤٥﴾ وَجَعَلْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۚ
وَإِذَا ذَكَرْتَ رَبَّكَ فِى ٱلْقُرْءَانِ وَحْدَهُۥ وَلَّوْا۟ عَلَىٰٓ أَدْبَـٰرِهِمْ نُفُورًا ﴿٤٦﴾ نَّحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَسْتَمِعُونَ
بِهِۦٓ إِذْ يَسْتَمِعُونَ إِلَيْكَ وَإِذْ هُمْ نَجْوَىٰٓ إِذْ يَقُولُ ٱلظَّـٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٤٧﴾

46- Ve o müşriklerin Kur'ân'ı anlayıp iman etmemeleri için kalplerine örtü koyarız ve (Kur'ân'ı faydalı işitmeyle) **işitmemeleri için de kulaklarına ağırlık veririz. Ve ey rasulüm! Sen, Kur'ân'da sadece Rabbini zikredip birlediğinde o müşrikler,** (tevhidden hoşlanmayıp) **hemen arkalarını dönerek nefretle oradan uzaklaşırlar.**

47- Ey rasulüm! Sen Kur'ân okuduğunda müşriklerin (ileri gelenlerinin) **Kur'ân'ı ne maksatla dinlediklerini biliyoruz** (onlar Kur'ân'ı hidayet bulmak için değil, seninle alay etmek gayesiyle dinlerler)**. Biz,** (küfür ve şirk işleyerek nefislerine) **zulmedenlerin** (insanları İslam'dan engellemek için) **gizlice söyledikleri sözleri de biliyoruz. Onlar şöyle derler: "Ey insanlar! Eğer bu adama tâbi olursanız ancak sihirlenmiş** (ve aklı bozulmuş) **bir adama tâbi olursunuz."**

30- Ey rasulüm! Bil ki Rabbin (hikmeti gereği) **kullarından dilediğinin rızkını genişletir, dilediğinin rızkını da daraltır. Muhakkak O, kullarını** (onların ihtiyaçlarını ve maslahatlarını) **çok iyi bilen ve ne yaptıklarını görendir.**

31- Ey insanlar! Çocuklarınızı, (bakımlarına harcama yaptığınız için ileride) **fakirliğe düşeceğiniz korkusuyla öldürmeyin! Bilin ki onların rızkını da sizin rızkınızı da veren biziz. Muhakkak ki onları öldürmek çok büyük bir suçtur** (çünkü öldürülmelerini gerektiren geçerli hiçbir sebep yoktur)**.**

32- Ve ey iman edenler! Zinaya asla yaklaşmayın (ne zinaya teşvik eden amelleri ne de zinayı yapın)**! Muhakkak ki o,** (neseplerin karışmasına ve Allah'ın azabına sebep olan) **çok çirkin bir amel ve seçilecek çok kötü bir yoldur.**

33- Ey iman edenler! Öldürülmeyi hak eden hariç, sakın Allah'ın öldürmeyi haram kıldığı kişiyi öldürmeyin! Biz, zulmen (şerʿan öldürülmeyi gerektiren bir sebep yokken) **öldürülen kişinin velisini** (katil üzerinde) **bir hak sahibi kıldık** (dilerse katili kısas olarak öldürür, dilerse ondan diyet alır, dilerse onu affeder)**. Fakat sakın öldürmekte haddi aşmasın** (katile işkence veya müsle* yapmasın ve katil dışında masum kişileri öldürmesin)**! Böyle yapmadığı müddetçe Allah onun yardımcısı ve destekleyicisidir.**

* Müsle: Öldürülen kişinin kulak, burun veya dudak gibi bazı organlarını keserek cesedine zarar vermektir.

34- Ve aklı kemale erinceye kadar yetimin (küçükken babası ölen çocuğun) **malına, ancak en güzel niyetle yaklaşın! Ahdi, hiç bozmadan eksiksiz yerine getirin! Bilinmelidir ki ahdini bozana,** (Allah tarafından) **mutlaka hesap sorulacaktır.**

35- Ve ölçtüğünüz zaman tam ölçün ve tarttığınız zaman doğru terazi ile tartın! Böyle yapmak (dünyada ve ahirette) **sizin için daha hayırlıdır ve akıbeti de daha iyidir.**

36- Ve ey âdemoğlu! Bilmediğin şeyin ardına asla düşme! Muhakkak ki her kul kulağıyla dinlediği, gözüyle gördüğü ve kalbiyle idrak ettiği şeylerden sorumludur.

37- Ve ey insan! Sakın yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Çünkü ne kadar azametli olsan da yeri delip geçemezsin, ne kadar uzasan da dağların boyuna ulaşamazsın. (Öyleyse niye kibirleniyorsun ki?!)

38- Ey insan! Daha önce zikredilenlerden kötü olanların hepsi, Rabbinin katında sevilmeyen amellerdir (Allah bunları yapanlardan razı olmaz)**.**

39- Ey rasulüm! Sana açıkladığımız emir ve yasakların hepsi, Rabbinin sana vahyettiği mükemmel hikmetlerdendir. Ey insan! Sakın Allah ile birlikte başka bir ilah edinme (O'ndan başkasına ibadet etme)**! Eğer böyle yaparsan kınanmış ve bütün hayırlardan mahrum kılınmış olarak cehenneme atılırsın.**

40- Ey (Allah'a iftira atan) **müşrikler! Rabbiniz, erkek çocukları size has kılıp da meleklerden kendisine kız çocukları edindi, öyle mi?!** (Allah bu iddianızdan münezzeh ve yücedir.) **Muhakkak ki siz,** (Allah hakkında) **gerçekten de vebali büyük olan çok çirkin bir söz söylüyorsunuz** (bundan vazgeçip ihlasla tevbe edin)**.**

41- Muhakkak ki bu Kur'ân'da, insanların öğüt alması (ve böylece şerden uzaklaşıp hayra yönelerek doğru yolda yürümesi) **için hükümlerimizi ve öğütlerimizi çeşitli şekillerde açıkladık. Buna rağmen Kur'ân'da bildirdiğimiz hüküm ve öğütler,** (fıtratı bozulmuş) **müşriklere haktan kaçıp daha da uzaklaşmalarından başka bir şey sağlamıyor.**

42- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **O müşriklere de ki: "Eğer sizin iddia ettiğiniz gibi Allah ile beraber hak ilahlar olsaydı o zaman bu ilahlar, bütün kâinatın mülkünü ele geçirmek ve Arş'ın sahibi olmak için yol ararlardı."**

43- Allah, bütün noksan sıfatlardan münezzehtir ve O; müşriklerin, kendisi hakkında söylediği zatına layık olmayan sözlerden uzak ve yücedir.

44- Ey müşrikler! Yedi gökler, yer ve bunların içindeki her şey yalnız O'nu tesbih etmektedir (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltmektedir)**. Bilin ki O'nu hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek ve yücelterek) **tesbih etmeyen hiçbir varlık yoktur. Fakat siz onların tesbihini idrak edemezsiniz. Muhakkak ki O; (حَلِيم) Ḥalîm'dir, (غَفُور) Ğafûr'dur.**

(حَلِيم) **Ḥalîm:** Kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir.

(غَفُور) **Ğafûr:** Günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir.

45- Ve ey rasulüm! Kur'ân okuduğun zaman senin okuyuşun ile ahirete inanmayanların arasında gizli bir engel kılarız (böylece Kur'ân'dan yüz çevirmelerinin cezası olarak onu anlamaları engellenir)**.**

ٱنظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا۟ لَكَ ٱلْأَمْثَالَ فَضَلُّوا۟ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٤٨﴾ وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا وَرُفَٰتًا أَءِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٤٩﴾ ۞ قُلْ كُونُوا۟ حِجَارَةً أَوْ حَدِيدًا ﴿٥٠﴾ أَوْ خَلْقًا مِّمَّا يَكْبُرُ فِى صُدُورِكُمْ ۚ
فَسَيَقُولُونَ مَن يُعِيدُنَا ۖ قُلِ ٱلَّذِى فَطَرَكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۚ فَسَيُنْغِضُونَ إِلَيْكَ رُءُوسَهُمْ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هُوَ ۖ قُلْ
عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ قَرِيبًا ﴿٥١﴾ يَوْمَ يَدْعُوكُمْ فَتَسْتَجِيبُونَ بِحَمْدِهِۦ وَتَظُنُّونَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٥٢﴾ وَقُل
لِّعِبَادِى يَقُولُوا۟ ٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ يَنزَغُ بَيْنَهُمْ ۚ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلْإِنسَٰنِ عَدُوًّا مُّبِينًا
﴿٥٣﴾ رَّبُّكُمْ أَعْلَمُ بِكُمْ ۖ إِن يَشَأْ يَرْحَمْكُمْ أَوْ إِن يَشَأْ يُعَذِّبْكُمْ ۚ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ عَلَيْهِمْ وَكِيلًا ﴿٥٤﴾
وَرَبُّكَ أَعْلَمُ بِمَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَلَقَدْ فَضَّلْنَا بَعْضَ ٱلنَّبِيِّۦنَ عَلَىٰ بَعْضٍ ۖ وَءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ زَبُورًا ﴿٥٥﴾
قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُم مِّن دُونِهِۦ فَلَا يَمْلِكُونَ كَشْفَ ٱلضُّرِّ عَنكُمْ وَلَا تَحْوِيلًا ﴿٥٦﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ
يَدْعُونَ يَبْتَغُونَ إِلَىٰ رَبِّهِمُ ٱلْوَسِيلَةَ أَيُّهُمْ أَقْرَبُ وَيَرْجُونَ رَحْمَتَهُۥ وَيَخَافُونَ عَذَابَهُۥٓ ۚ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ
كَانَ مَحْذُورًا ﴿٥٧﴾ وَإِن مِّن قَرْيَةٍ إِلَّا نَحْنُ مُهْلِكُوهَا قَبْلَ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ أَوْ مُعَذِّبُوهَا عَذَابًا شَدِيدًا ۚ كَانَ
ذَٰلِكَ فِى ٱلْكِتَٰبِ مَسْطُورًا ﴿٥٨﴾ وَمَا مَنَعَنَآ أَن نُّرْسِلَ بِٱلْءَايَٰتِ إِلَّآ أَن كَذَّبَ بِهَا ٱلْأَوَّلُونَ ۚ وَءَاتَيْنَا ثَمُودَ ٱلنَّاقَةَ
مُبْصِرَةً فَظَلَمُوا۟ بِهَا ۚ وَمَا نُرْسِلُ بِٱلْءَايَٰتِ إِلَّا تَخْوِيفًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لَكَ إِنَّ رَبَّكَ أَحَاطَ بِٱلنَّاسِ ۚ وَمَا جَعَلْنَا
ٱلرُّءْيَا ٱلَّتِىٓ أَرَيْنَٰكَ إِلَّا فِتْنَةً لِّلنَّاسِ وَٱلشَّجَرَةَ ٱلْمَلْعُونَةَ فِى ٱلْقُرْءَانِ ۚ وَنُخَوِّفُهُمْ فَمَا يَزِيدُهُمْ إِلَّا طُغْيَٰنًا
كَبِيرًا ﴿٦٠﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ قَالَ ءَأَسْجُدُ لِمَنْ خَلَقْتَ طِينًا ﴿٦١﴾ قَالَ
أَرَءَيْتَكَ هَٰذَا ٱلَّذِى كَرَّمْتَ عَلَىَّ لَئِنْ أَخَّرْتَنِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ لَأَحْتَنِكَنَّ ذُرِّيَّتَهُۥٓ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱذْهَبْ
فَمَن تَبِعَكَ مِنْهُمْ فَإِنَّ جَهَنَّمَ جَزَآؤُكُمْ جَزَآءً مَّوْفُورًا ﴿٦٣﴾ وَٱسْتَفْزِزْ مَنِ ٱسْتَطَعْتَ مِنْهُم بِصَوْتِكَ وَأَجْلِبْ
عَلَيْهِم بِخَيْلِكَ وَرَجِلِكَ وَشَارِكْهُمْ فِى ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَوْلَٰدِ وَعِدْهُمْ ۚ وَمَا يَعِدُهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ إِلَّا غُرُورًا ﴿٦٤﴾

ti: “(Kendisine saygı secdesi yapmamı emrederek) **Şu benden üstün kıldığına bir bak! Eğer beni kıyamet gününe kadar** (helak etmeyip) **sağ bırakırsan yemin ederim ki pek azı hariç, onun zürriyetini kendime bağlayacağım** (ve hak yolundan saptıracağım)**.”**

63- Allah da İblis’e şöyle demişti: “(Seni kıyamete kadar helak etmeyeceğim.) **Defol, git! Ve bil ki Âdem’in zürriyetinden sana kim tâbi olup itaat ederse hepinizin cezası cehennem olacaktır; bu, yeterli bir cezadır.”**

64- “Ey İblis! Âdemoğullarının akıllarını hafife alıp (çeşitli metotlar kullanarak küfre, şirke ve günaha çağıran) **sesinle onları saptırabilirsen saptır! Hem binekli hem de yaya erlerini,** (zengin olsun fakir olsun) **onların hepsini saptırmak için topla! Onlara** (haram yoldan kazandırarak ve harama harcattırarak) **hem mallarında ortak ol hem de** (çocukları için haram ameller yaptırarak) **çocuklarında ortak ol! Ve onları, boş vâdlerde bulunarak kandırabilirsen kandır!” Bilinmelidir ki şeytanın onlara vâdettikleri, ancak yalan ve kandırmacadan ibarettir.**

48- Ey rasulüm! O müşriklerin (ileri gelenlerinin) **senin** (ve sana inen Kur'ân) **hakkında söyledikleri şu çirkin vasıflara da hayret ve ibretle bak! Onlar, bu yalan ve iftiralarıyla haktan sapmışlardır, artık** (içinde bocaladıkları küfür ve şirkten çıkıp da) **doğru yolu asla bulamazlar.**

49- Yine o müşrikler dirilişi inkâr ederek şöyle derler: "Biz, ölüp kemik hâline geldikten ve vücudumuz çürüyüp toprak olduktan sonra yepyeni bir yaratılışla diriltileceğiz, öyle mi?! (Bu, olacak şey değildir.)"

50, 51- Ey rasulüm! Onlara de ki: "İster taş olun ister demir olun ya da aklınızda yeniden dirilmesi imkânsız gibi görünen bunlardan daha muazzam bir şey olun, Allah sizi diriltmeye mutlaka kadirdir." (Dirilişi inkâr edip hakka karşı inatçı olan) **O müşrikler yine şöyle diyecekler: "Öldükten sonra bizi diriltecek olan kimdir?!" Ey rasulüm! Onlara de ki: "Sizi, daha önce örneksiz olarak yoktan yaratan diriltecektir!" Bu sözüne karşılık başlarını alaycı bir şekilde sallayarak "Ne zamanmış o?!" diyecekler. Sen de onlara de ki: "Umulur ki o, çok yakındır!** (Çünkü her gelecek olan, yakındır.)"

52- "Allah'ın sizi (mahşer yerine) **çağıracağı gün, siz de** (kabirlerinizden diriltilip) **O'na hamdederek** (O'nu her türlü noksan sıfattan uzak tutarak ve mükemmel sıfatlarıyla övüp yücelterek) **emrine icabet edeceksiniz. Ve dünyada ancak çok az bir müddet kaldığınızı zannedeceksiniz."**

53- Ve ey rasulüm! Bana iman eden kullarıma, her zaman en güzel sözü söylemelerini tavsiye et (nefret ettiren kötü sözlerden uzak dursunlar). **Çünkü şeytan,** (söylenen kötü sözleri kullanarak) **Müslümanların arasını bozmaya çalışır. Muhakkak ki şeytan insan için apaçık bir düşmandır** (ona, aranızı bozacak fırsat vermeyin).

54- Ey insanlar! Rabbiniz sizi en iyi bilendir (hiçbir şeyiniz O'na gizli değildir). **Dilerse size rahmet eder** (imana ve salih amele muvaffak kılar), **dilerse** (küfür ve şirki seçtiğiniz için imana muvaffak kılmayıp) **azap eder. Ve ey rasulüm! Seni onlara vekil** (imana zorlayıcı, küfürden engelleyici ve amellerini gözetici) **olarak göndermedik** (sen ancak emirlerimizi tebliğ etmekle görevlisin).

55- Ve Rabbin, göklerde ve yerde olan ne varsa onları (ve hak ettikleri şeyleri) **en iyi bilendir. Muhakkak ki biz, nebilerin kimini kiminden** (bazı konularda) **üstün kıldık. Davud'a da kitap olarak Zebûr'u verdik.**

56- Ey rasulüm! Müşriklere şöyle de: "Ey müşrikler! (Başınıza bir musibet geldiğinde) **Allah'tan başka ilah olduğunu iddia ettiğiniz** (o sahte) **ilahlarınızdan, musibeti sizden kaldırmalarını ya da başka yere yönlendirmelerini isteyin bakalım, yapabilirler mi?! Asla yapamazlar.** (Öyleyse aciz olan bir varlık nasıl ilah olabilir?!)"

57- İşte, o müşriklerin yardıma çağırıp ibadet ettikleri (melekler ve salih insanlar gibi) **varlıkların kendileri bile, Allah'a daha çok yaklaşmak için yarışırcasına** (salih ameller yaparak) **vesile arar ve Rablerinin rahmetini umar, azabından da korkarlar. Çünkü Rabbinin azabı,** (çok şiddetli olduğu için) **mutlaka kaçınılması gereken bir azaptır.** (Böyle aciz varlıklar nasıl ilah olabilirler ki?!)

58- Ve (dünyada bile bile küfür ve şirk işleyen) **ne kadar belde varsa kıyamet günü gelmeden önce kimini helak ederiz kimine de çok çetin bir azapla azap ederiz. Bunların hepsi kitapta** (Levhi'l Mahfuz'da) **yazılmıştır.**

59- Ey rasulüm! Müşriklerin senden istediği mucizeleri sana indirmememizin sebebi; (hem senin rasul olduğuna dair yeterince delil vermiş olmamız hem de) **öncekilerin, senden de istenilen mucizeleri yalanlamış olmasıdır. Nitekim Semûd kavmine de apaçık muazzam bir mucize olarak dişi deveyi vermiştik. Fakat onlar, deveyi boğazlayarak zalimlerden oldular** (biz de hemen üzerlerine helak edici azap indirdik)**. Oysa biz mucizeleri, ancak korkutmak için indiririz.**

60- Ve ey rasulüm, hatırla! Sana, "Muhakkak ki Rabbin (O'nun kudreti), **insanları çepeçevre kuşatmıştır." demiştik.** (Öyleyse emredildiğin şeyleri hiç çekinmeden tebliğe devam et!) **Ve bil ki sana** (İsrâ gecesi yaptığın yolculukta) **gözlerinle göreceğin şekilde gösterdiğimiz şeyler ile Kur'ân'da zikredilen lanetlenmiş ağacı** (zakkum ağacını) **insanlar için** (inanırlar mı inanmazlar mı diye) **bir imtihan kıldık. Biz, o müşrikleri** (başlarına gelecek ceza ile) **korkutuyoruz** (ki ibret alıp hakka dönsünler) **fakat korkutmamız, onların azgınlık ve sapıklıklarını daha çok artırmaktadır.**

61- Ey rasulüm, hatırla! Meleklere, "Âdem'e secde edin (saygı secdesi yapın)**!" diye emretmiştik. Bunun üzerine bütün melekler** (Allah'ın emrine itaat edip) **ona secde etmişti, ancak İblis hariç; o** (kibirden dolayı Allah'ın emrine itaat etmeyip) **şöyle demişti: "Ben, çamurdan yarattığına mı secde edeceğim?!** (Hâlbuki beni ateşten yarattın, dolayısıyla ben ondan daha üstünüm.)"

62- Bunun üzerine İblis, Rabbine şöyle demiş-

إِنَّ عِبَادِى لَيْسَ لَكَ عَلَيْهِمْ سُلْطَٰنٌ ۚ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ وَكِيلًا ﴿٦٥﴾ رَّبُّكُمُ ٱلَّذِى يُزْجِى لَكُمُ ٱلْفُلْكَ فِى
ٱلْبَحْرِ لِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِكُمْ رَحِيمًا ﴿٦٦﴾ وَإِذَا مَسَّكُمُ ٱلضُّرُّ فِى ٱلْبَحْرِ ضَلَّ مَن تَدْعُونَ
إِلَّآ إِيَّاهُ ۖ فَلَمَّا نَجَّىٰكُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ أَعْرَضْتُمْ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ كَفُورًا ﴿٦٧﴾ أَفَأَمِنتُمْ أَن يَخْسِفَ بِكُمْ
جَانِبَ ٱلْبَرِّ أَوْ يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ وَكِيلًا ﴿٦٨﴾ أَمْ أَمِنتُمْ أَن يُعِيدَكُمْ فِيهِ تَارَةً
أُخْرَىٰ فَيُرْسِلَ عَلَيْكُمْ قَاصِفًا مِّنَ ٱلرِّيحِ فَيُغْرِقَكُم بِمَا كَفَرْتُمْ ۙ ثُمَّ لَا تَجِدُوا۟ لَكُمْ عَلَيْنَا بِهِۦ تَبِيعًا
﴿٦٩﴾ ۞ وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِىٓ ءَادَمَ وَحَمَلْنَٰهُمْ فِى ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَرَزَقْنَٰهُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلْنَٰهُمْ عَلَىٰ
كَثِيرٍ مِّمَّنْ خَلَقْنَا تَفْضِيلًا ﴿٧٠﴾ يَوْمَ نَدْعُوا۟ كُلَّ أُنَاسٍۭ بِإِمَٰمِهِمْ ۖ فَمَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ
يَقْرَءُونَ كِتَٰبَهُمْ وَلَا يُظْلَمُونَ فَتِيلًا ﴿٧١﴾ وَمَن كَانَ فِى هَٰذِهِۦٓ أَعْمَىٰ فَهُوَ فِى ٱلْءَاخِرَةِ أَعْمَىٰ وَأَضَلُّ
سَبِيلًا ﴿٧٢﴾ وَإِن كَادُوا۟ لَيَفْتِنُونَكَ عَنِ ٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ لِتَفْتَرِىَ عَلَيْنَا غَيْرَهُۥ ۖ وَإِذًا لَّٱتَّخَذُوكَ خَلِيلًا
﴿٧٣﴾ وَلَوْلَآ أَن ثَبَّتْنَٰكَ لَقَدْ كِدتَّ تَرْكَنُ إِلَيْهِمْ شَيْـًٔا قَلِيلًا ﴿٧٤﴾ إِذًا لَّأَذَقْنَٰكَ ضِعْفَ ٱلْحَيَوٰةِ وَضِعْفَ
ٱلْمَمَاتِ ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ عَلَيْنَا نَصِيرًا ﴿٧٥﴾ وَإِن كَادُوا۟ لَيَسْتَفِزُّونَكَ مِنَ ٱلْأَرْضِ لِيُخْرِجُوكَ مِنْهَا ۖ وَإِذًا
لَّا يَلْبَثُونَ خِلَٰفَكَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٧٦﴾ سُنَّةَ مَن قَدْ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِن رُّسُلِنَا ۖ وَلَا تَجِدُ لِسُنَّتِنَا تَحْوِيلًا ﴿٧٧﴾
أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِدُلُوكِ ٱلشَّمْسِ إِلَىٰ غَسَقِ ٱلَّيْلِ وَقُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ ۖ إِنَّ قُرْءَانَ ٱلْفَجْرِ كَانَ مَشْهُودًا ﴿٧٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ
فَتَهَجَّدْ بِهِۦ نَافِلَةً لَّكَ عَسَىٰٓ أَن يَبْعَثَكَ رَبُّكَ مَقَامًا مَّحْمُودًا ﴿٧٩﴾ وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِى مُدْخَلَ صِدْقٍ
وَأَخْرِجْنِى مُخْرَجَ صِدْقٍ وَٱجْعَل لِّى مِن لَّدُنكَ سُلْطَٰنًا نَّصِيرًا ﴿٨٠﴾ وَقُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَزَهَقَ ٱلْبَٰطِلُ ۚ
إِنَّ ٱلْبَٰطِلَ كَانَ زَهُوقًا ﴿٨١﴾ وَنُنَزِّلُ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ مَا هُوَ شِفَآءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ۙ وَلَا يَزِيدُ ٱلظَّٰلِمِينَ
إِلَّا خَسَارًا ﴿٨٢﴾ وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ ۖ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ كَانَ يَـُٔوسًا ﴿٨٣﴾

80- Ey rasulüm! Şöyle dua et: “Ey Rabbim! Girdiğim her yere razı olduğun şekilde ve sana itaat üzere girmemi ve çıktığım her yerden razı olduğun şekilde ve sana itaat üzere çıkmamı sağla! Ve bana senin katından (düşmanıma karşı) **beni muzaffer kılacak açık bir hüccet ver!”**

81- Ve ey rasulüm! O müşriklere şöyle de: “Hak (İslam) **geldi** (Allah’ın, dinine sımsıkı bağlananlara vâdettiği zafer gerçekleşti) **ve bâtıl** (küfür ve şirk) **yok olup gitti. Muhakkak ki bâtıl, yok olmaya mahkûmdur** (hakkın karşısında duramaz)**.”**

82- Ve Kur’ân’dan indirdiğimiz şeyleri hem (kalplerin cehalet, şüphe ve küfürden; bedenlerin de hastalıklardan kurtulması için) **bir şifa hem de** (onunla amel eden) **mu’minlere bir rahmet olarak indiriyoruz. Ve muhakkak ki bu Kur’ân, zalimlerin ancak azabını artırır** (çünkü her dinlediklerinde yalanlayıp ondan yüz çevirirler)**.**

83- Ve insana (sağlık, zenginlik ve rahatlık gibi) **nimetler verip sıkıntılarını giderdiğimizde** (şükredip sadece bize ibadet ve itaat etmesi gerekirken) **bize tam manasıyla teslimiyetten ve itaatten yüz çevirip kibirlenerek uzaklaşır. Ona** (hastalık, fakirlik ve musibet gibi) **bir kötülük isabet ettiğinde ise iyice karamsarlığa düşerek** (Allah’ın rahmetinden) **ümidini keser.**

65- "Ey İblis! Bil ki (gerçek manada iman edip emirlerime boyun eğen) **ihlaslı kullarım üzerinde senin hiçbir etkin yoktur** (çünkü onları Rabbin koruyacaktır)**. Ve Rabbin,** (kendisine her konuda tam manasıyla güvenen kullarına) **yardımcı ve koruyucu olarak yeter!"**

66- Ey insanlar! Çeşitli nimetlerini elde edesiniz diye gemileri denizde yüzdürüp yürüten, Rabbinizdir. Muhakkak ki O, (ihtiyacınız olan nimetleri elde etmeyi kolaylaştırmakla) **size çok rahmet edendir.**

67- Ey müşrikler! Denizde başınıza bir zarar gelince (ve bundan dolayı helake uğramaktan korktuğunuzda) **Allah'tan başka ibadet edip yardıma çağırdığınız sahte ilahlarınızı unutup** (sizi kurtarması için) **sadece Allah'a yalvarıp yakarırsınız. Sizi kurtarıp sağ salim karaya çıkardığında ise duayı O'na has kılmaktan yüz çevirip tekrar şirk koşmaya dönersiniz. Muhakkak ki insan,** (azı hariç) **Rabbinin nimetlerine nankörlük eden bir yaratıktır.**

68- Ey (Allah'ın nimetlerine nankörlük eden) **müşrikler! Karada iken Allah'ın sizi yerin dibine geçirmesinden veya** (Lut kavmine yaptığı gibi) **üzerinize gökten taş yağdırmasından emin mi oldunuz** (da şirk işlemeye geri döndünüz)**?! Bilin ki böyle bir azap başınıza geldikten sonra sizi kurtaracak bir yardımcı da bulamazsınız.**

69- Yoksa Allah'ın, sizi denizden kurtardıktan sonra tekrar denize döndürmesinden ve işlediğiniz küfürler sebebiyle üzerinize, estiği zaman her şeyi paramparça eden şiddetli bir rüzgâr gönderip sizi suda boğmasından emin mi oldunuz?! Bilin ki başınıza böyle bir azap geldikten sonra sizi müdafaa edip bize hesap soracak birini de bulamazsınız.

70- Muhakkak ki biz, Âdem'in zürriyetine (babalarına meleklerin saygı secdesi yapmasını emrederek, onlara akıl vererek ve başka şeyler ihsan ederek) **ikram ettik, onları hem karada hem de denizde taşıyacak şeyler var ettik, onlara temiz rızıklardan** (yiyecek, içecek ve başka şeylerden) **verdik ve onları yarattığımız varlıkların çoğundan çok üstün kıldık** (bundan dolayı şükür olarak yalnız bana ibadet etmeleri ve hiçbir şirk koşmamaları gerekir)**.**

71- Ey rasulüm! Bütün insanları (dünyada iken tâbi oldukları) **önderleri ile çağırdığımız günü hatırla! O gün kimin** (amel) **defteri sağ eline verilirse işte onlar kitaplarını** (sevinçle) **okurlar ve onlara kıl kadar bile olsa asla zulmedilmez** (Allah'ın razı olduğu amellerinin sevabı eksiltilmeden verilir)**.**

72- Ve kim dünyada kör olursa (hakkı kabul etme ve ona boyun eğme konusunda kalbi kör olursa) **o, ahirette daha da kör ve hidayetten daha uzak bir yolda olacaktır** (cennetin yolunu asla bulamayacaktır)**.**

73- Ey rasulüm! Müşrikler, sana vahyettiklerimizden başka şeyleri yalan yere bize isnat etmen için seni neredeyse ikna edip kandırdıklarını zannettiler. Eğer onların istediklerini yapsaydın seni ancak o zaman yakın dost edinirlerdi.

74- Ey rasulüm! Eğer seni (koruyup) **hak üzerinde sabit kılmasaydık muhakkak ki onlara çok az bir şey de olsa meylederdin.***

* Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem, müşriklerin istediği şeyi az bir şey olsa bile yapmaya meyletmemiştir yani bunu hiç düşünmemiştir; çünkü Allahu Teâlâ onu korumuştur.

75- Eğer çok az bir şey de olsa müşriklerin isteğine meyletseydin o zaman sana dünya hayatındaki bütün azapların iki katını ve ölüm azabının iki katını tattırırdık. Sonra (bu azapları senden defedecek) **bize karşı bir yardımcı da bulamazdın.**

76- (Mekkeli) **Müşrikler, sana eziyet ederek az kalsın seni yurdundan** (Mekke'den) **çıkmak zorunda bırakacaklardı** (fakat Allah, sana hicret emri verinceye kadar onların eziyetlerinden ve sürgün etmelerinden seni korudu)**. Eğer onlar,** (hicret emri gelmeden önce) **eziyet edip seni Mekke'den zorla çıkarsalardı senden sonra orada ancak çok az bir müddet kalabilirlerdi** (hepsini orada helak ederdik)**.**

77- Ey rasulüm! İşte bu (rasullerini memleketlerinden zorla çıkaranları az bir müddet sonra helak etmek)**, senden önce gönderdiğimiz rasullerimize de uygulayageldiğimiz kanunumuzdur ve bizim kanunumuzda asla bir değişiklik bulamazsın.**

78- Ey rasulüm! Güneşin tam tepeden batıya kaymasından gecenin karanlığı bastırıncaya kadar (belli vakitlerde) **namazı ikame et** (rükün ve şartlarına riayet ederek kıl)**! Sabah namazını da ikame et** (ve onda Kur'ân okumayı uzat) **çünkü gece ve gündüz melekleri, sabah namazına ve okunan Kur'ân'a şahid olurlar.**

79- Ve gecenin bir kısmında uyanıp sana has olmak üzere (farz namazlara ek olarak) **teheccüd namazı kıl! Böylece Rabbinin seni,** (ahiret gününde) **Makam-ı Mahmud'a** (övgüye değer makama) **yükseltmesini umabilirsin.**

قُلْ كُلٌّ يَعْمَلُ عَلَىٰ شَاكِلَتِهِۦ فَرَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَنْ هُوَ أَهْدَىٰ سَبِيلًا ﴿٨٤﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلرُّوحِۖ
قُلِ ٱلرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّى وَمَآ أُوتِيتُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٨٥﴾ وَلَئِن شِئْنَا لَنَذْهَبَنَّ بِٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ
ثُمَّ لَا تَجِدُ لَكَ بِهِۦ عَلَيْنَا وَكِيلًا ﴿٨٦﴾ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَۚ إِنَّ فَضْلَهُۥ كَانَ عَلَيْكَ كَبِيرًا ﴿٨٧﴾
قُل لَّئِنِ ٱجْتَمَعَتِ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَىٰٓ أَن يَأْتُوا۟ بِمِثْلِ هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ لَا يَأْتُونَ بِمِثْلِهِۦ وَلَوْ كَانَ
بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ ظَهِيرًا ﴿٨٨﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا لِلنَّاسِ فِى هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن كُلِّ مَثَلٍ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ
ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٨٩﴾ وَقَالُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ لَكَ حَتَّىٰ تَفْجُرَ لَنَا مِنَ ٱلْأَرْضِ يَنۢبُوعًا ﴿٩٠﴾ أَوْ تَكُونَ لَكَ جَنَّةٌ
مِّن نَّخِيلٍ وَعِنَبٍ فَتُفَجِّرَ ٱلْأَنْهَـٰرَ خِلَـٰلَهَا تَفْجِيرًا ﴿٩١﴾ أَوْ تُسْقِطَ ٱلسَّمَآءَ كَمَا زَعَمْتَ عَلَيْنَا كِسَفًا
أَوْ تَأْتِىَ بِٱللَّهِ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ قَبِيلًا ﴿٩٢﴾ أَوْ يَكُونَ لَكَ بَيْتٌ مِّن زُخْرُفٍ أَوْ تَرْقَىٰ فِى ٱلسَّمَآءِ وَلَن نُّؤْمِنَ
لِرُقِيِّكَ حَتَّىٰ تُنَزِّلَ عَلَيْنَا كِتَـٰبًا نَّقْرَؤُهُۥۗ قُلْ سُبْحَانَ رَبِّى هَلْ كُنتُ إِلَّا بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٣﴾ وَمَا مَنَعَ
ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ ٱلْهُدَىٰٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓا۟ أَبَعَثَ ٱللَّهُ بَشَرًا رَّسُولًا ﴿٩٤﴾ قُل لَّوْ كَانَ فِى ٱلْأَرْضِ
مَلَـٰٓئِكَةٌ يَمْشُونَ مُطْمَئِنِّينَ لَنَزَّلْنَا عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَلَكًا رَّسُولًا ﴿٩٥﴾ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًۢا بَيْنِى
وَبَيْنَكُمْۚ إِنَّهُۥ كَانَ بِعِبَادِهِۦ خَبِيرًۢا بَصِيرًا ﴿٩٦﴾ وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِۖ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُمْ
أَوْلِيَآءَ مِن دُونِهِۦۖ وَنَحْشُرُهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ عُمْيًا وَبُكْمًا وَصُمًّاۖ مَّأْوَىٰهُمْ جَهَنَّمُۖ كُلَّمَا
خَبَتْ زِدْنَـٰهُمْ سَعِيرًا ﴿٩٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُم بِأَنَّهُمْ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا عِظَـٰمًا وَرُفَـٰتًا أَءِنَّا
لَمَبْعُوثُونَ خَلْقًا جَدِيدًا ﴿٩٨﴾ *أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ قَادِرٌ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ
مِثْلَهُمْ وَجَعَلَ لَهُمْ أَجَلًا لَّا رَيْبَ فِيهِ فَأَبَى ٱلظَّـٰلِمُونَ إِلَّا كُفُورًا ﴿٩٩﴾ قُل لَّوْ أَنتُمْ تَمْلِكُونَ خَزَآئِنَ
رَحْمَةِ رَبِّىٓ إِذًا لَّأَمْسَكْتُمْ خَشْيَةَ ٱلْإِنفَاقِۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَـٰنُ قَتُورًا ﴿١٠٠﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ تِسْعَ
ءَايَـٰتٍۭ بَيِّنَـٰتٍۖ فَسْـَٔلْ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِذْ جَآءَهُمْ فَقَالَ لَهُۥ فِرْعَوْنُ إِنِّى لَأَظُنُّكَ يَـٰمُوسَىٰ مَسْحُورًا ﴿١٠١﴾

şüphe olmayan bir vakit de tayin etmiştir. Fakat zalimler (küfür, şirk ve günah işleyerek nefislerine zulmedenler, etraflarındaki birçok delile rağmen) **dirilişi yalanlamakta ısrar ettiler.**

100- Ey rasulüm! O müşriklere şöyle de: "Eğer siz, Rabbimin (bitmek tükenmek bilmeyen) **rahmetinin hazinelerine sahip olsaydınız muhakkak ki harcanıp tükenir korkusuyla onu infak etmeye yanaşmazdınız. Muhakkak ki insan,** (eğer mu'min değilse) **cimri bir tabiata sahiptir."**

101- Muhakkak ki biz, Musa'ya (Allah tarafından gönderildiğini ispat eden) **apaçık dokuz delil verdik. Ey rasulüm, İsrailoğullarına sor! Musa onların atalarına ve Firavun'a** (rasul olduğunu ispat eden delillerle) **geldiğinde Firavun, "Ey Musa! Muhakkak ki ben, senin** (sihirbaz ya da) **sihirlenmiş biri olduğuna inanıyorum." dememiş miydi?**

84- Ey rasulüm! De ki: “Ey insanlar! Herkes, kendisine layık olanı yapar (hidayet üzere olan, hidayete muvaffak olanların; sapıklık üzere olan da sapıkların amelini işler)**. Muhakkak ki Rabbiniz, kimin hakka ulaştıran doğru yolda olduğunu en iyi bilendir.”**

85- Ve ey rasulüm! Kâfirler, sana ruhun hakikati hakkında soruyorlar. Onlara de ki: “Ruhun hakikatini ancak Rabbim bilir. Şu da bir gerçektir ki size (ve diğer mahluklara) **ilimden çok az verilmiştir.”**

86- Ve ey rasulüm! Dilersek sana vahyettiğimiz her şeyi senden alırız (ve böylece vahiyle bildiklerini unutursun)**. Sonra bu konuda bize karşı sana yardım edecek** (senden aldığımız vahyi sana iade edecek) **hiç kimseyi de bulamazsın.**

87- Ancak Rabbinin rahmetinden dolayı vahyi kaldırmadık (böylece korunmuş bir şekilde baki kaldı)**. Muhakkak ki Rabbinin sana ikramı** (nimetleri) **çok ve büyüktür** (seni rasul yapmış, nebilerin sonuncusu kılmış ve sana Kur’ân’ı indirmiştir)**.**

88- Ey rasulüm! (Getirdiğin bu Kur’ân’ı uydurup da Allah’a isnat ettiğini söyleyen) **O müşriklere de ki: “Muhakkak ki bütün insanlar ve cinler bu Kur’ân’ın benzerini getirmek için bir araya toplansalar bile asla onun bir benzerini getiremezler, hatta bu konuda hepsi birbirine yardım etse yine de onun bir benzerini getiremezler.”**

89- Muhakkak ki biz, bu Kur’ân’da (hakka tâbi olup onunla amel etmeleri için) **insanlara her türlü misali çeşitli şekillerde anlattık. Fakat insanların çoğu ille de hakkı inkâr etmeyi seçti.**

90- Ve inkârcılar, (Kur’ân’daki hakkı açıklayan delilleri iptal etmekte aciz kalınca) **şöyle dediler: “**(Ey Muhammed!) **Bu topraktan** (Mekke’den) **bize** (suyu hiç kesilmeyen) **bir pınar fışkırtmadıkça sana asla iman etmeyiz.”**

91- “Ya da senin, içinde hurma ağaçları ve üzüm bağları bulunan bir bahçen olmalı ve ağaçları altından da gürül gürül nehirler akıtmalısın.”

92- “Ya da iddia ettiğin gibi üzerimize gökten parçalar yağdırmalısın. Ya da Allah’ı ve melekleri gözümüzün önüne getirmelisin.”

93- “Ya da senin (altın gibi) **değerli madenlerle süslenmiş bir evin olmalıdır. Yahut göğe çıkmalısın. Şu da var ki göğe çıksan bile oradan okuyacağımız bir kitap indirmedikçe yine de sana** (Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğuna) **inanmayız.” Ey rasulüm! Onlara de ki: “Rabbimi** (her türlü şirkten ve eksik sıfattan) **tenzih ederim. Ben ancak** (diğer rasuller gibi) **beşerden bir rasulüm** (istediğiniz şeyleri indirmek bana değil, sadece Allah’a aittir)**.”**

94- Kâfirlerin, Allah’a ve rasullerine iman edip rasullerin getirdiği şeylerle amel etmelerini engelleyen sebep; kendilerine rasul olarak bir beşerin gelmesidir. Onlara, doğru yolu gösteren bir rasul geldiğinde onu inkâr ederek şöyle dediler: “Allah, rasul olarak bir beşer mi göndermiş?! (Bu, kabul edilecek bir şey değildir.)**”**

95- Ey rasulüm! (Bir beşer olduğun için sana iman etmeyen) **O müşriklere şu haberi ver: “Eğer yeryüzünde yerleşip de rahat bir şekilde dolaşanlar melekler olsaydı elbette onlara gökten, rasul olarak** (kendi cinslerinden) **bir melek indirirdik.”**

96- Ey rasulüm! (Senin Allah’ın rasulü olduğuna inanmayan) **O müşriklere şöyle de: “**(Benim, size gönderilmiş bir rasul olduğuma) **Aramızda şahid olarak Allah yeter! Muhakkak ki O, kullarını** (onların kalplerini ve sözlerini) **çok iyi bilen ve ne yaptıklarını görendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

97- Ey rasulüm! Bil ki Allah kimi doğru yolda yürümeye muvaffak kılarsa o gerçekten doğru yoldadır. Kimi de (hak kendisine ulaştığı hâlde küfür ve şirki seçmesi sebebiyle) **doğru yoldan saptırıp uzaklaştırırsa** (hidayetten mahrum ederse) **onlar için** (doğru yola muvaffak kılacak veya azabı onlardan defedecek) **Allah’tan başka hiçbir yardımcı bulamazsın. İşte onları kıyamet gününde yüzükoyun, kör, dilsiz ve sağır bir vaziyette haşrederiz. Onların varacağı yer cehennemdir ve ateşin şiddeti onlara her azaldığında, şiddetini daha da artırırız.**

98- Hidayete muvaffak kılınmayan kişilerin bu şekilde şiddetli ateş azabıyla cezalandırılmalarının sebebi; onların, (rasulümüze indirdiğimiz) **ayetlerimizi yalanlamaları ve dirilişi inkâr ederek “Biz, ölüp kemik hâline geldikten ve vücudumuz çürüyüp toprak olduktan sonra yepyeni bir yaratılışla diriltileceğiz, öyle mi?!** (Bu, olacak şey değil.)**” demeleridir.**

99- Dirilişi inkâr eden o müşrikler, gökleri ve yeri yaratan Allah’ın, onlar gibi başka varlıklar yaratmaya da kadir olduğunu düşünmezler mi?! (Muazzam olan bir şeyi yaratmaya kadir olan, elbette ondan daha düşük olanı da yaratmaya kadirdir.) **Ve bilsinler ki Allah onlar için dünyada bir ecel tayin etmiştir, öldükten sonra diriltileceklerinde**

قَالَ لَقَدْ عَلِمْتَ مَآ أَنزَلَ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ بَصَآئِرَ وَإِنِّى لَأَظُنُّكَ يَٰفِرْعَوْنُ مَثْبُورًا
﴿١٠٢﴾ فَأَرَادَ أَن يَسْتَفِزَّهُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ فَأَغْرَقْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ جَمِيعًا ﴿١٠٣﴾ وَقُلْنَا مِنۢ بَعْدِهِۦ لِبَنِىٓ
إِسْرَٰٓءِيلَ ٱسْكُنُوا۟ ٱلْأَرْضَ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ ٱلْءَاخِرَةِ جِئْنَا بِكُمْ لَفِيفًا ﴿١٠٤﴾ وَبِٱلْحَقِّ أَنزَلْنَٰهُ وَبِٱلْحَقِّ
نَزَلَ ۗ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿١٠٥﴾ وَقُرْءَانًا فَرَقْنَٰهُ لِتَقْرَأَهُۥ عَلَى ٱلنَّاسِ عَلَىٰ مُكْثٍ
وَنَزَّلْنَٰهُ تَنزِيلًا ﴿١٠٦﴾ قُلْ ءَامِنُوا۟ بِهِۦٓ أَوْ لَا تُؤْمِنُوٓا۟ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ مِن قَبْلِهِۦٓ إِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ
يَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ سُجَّدًا ﴿١٠٧﴾ وَيَقُولُونَ سُبْحَٰنَ رَبِّنَآ إِن كَانَ وَعْدُ رَبِّنَا لَمَفْعُولًا ﴿١٠٨﴾ وَيَخِرُّونَ لِلْأَذْقَانِ
يَبْكُونَ وَيَزِيدُهُمْ خُشُوعًا ۩ ﴿١٠٩﴾ قُلِ ٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ أَوِ ٱدْعُوا۟ ٱلرَّحْمَٰنَ ۖ أَيًّا مَّا تَدْعُوا۟ فَلَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ
وَلَا تَجْهَرْ بِصَلَاتِكَ وَلَا تُخَافِتْ بِهَا وَٱبْتَغِ بَيْنَ ذَٰلِكَ سَبِيلًا ﴿١١٠﴾ وَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَمْ
يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ وَلِىٌّ مِّنَ ٱلذُّلِّ ۖ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًۢا ﴿١١١﴾

سُورَةُ ٱلْكَهْفِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ عَلَىٰ عَبْدِهِ ٱلْكِتَٰبَ وَلَمْ يَجْعَل لَّهُۥ عِوَجَا ۜ ﴿١﴾ قَيِّمًا لِّيُنذِرَ بَأْسًا شَدِيدًا مِّن
لَّدُنْهُ وَيُبَشِّرَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا حَسَنًا ﴿٢﴾ مَّٰكِثِينَ فِيهِ أَبَدًا ﴿٣﴾ وَيُنذِرَ
ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ وَلَدًا ﴿٤﴾ مَّا لَهُم بِهِۦ مِنْ عِلْمٍ وَلَا لِءَابَآئِهِمْ ۚ كَبُرَتْ كَلِمَةً تَخْرُجُ مِنْ أَفْوَٰهِهِمْ ۚ
إِن يَقُولُونَ إِلَّا كَذِبًا ﴿٥﴾ فَلَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ إِن لَّمْ يُؤْمِنُوا۟ بِهَٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَسَفًا ﴿٦﴾

4- Bu Kur'ân, "Allah çocuk edindi." diyenleri de başlarına gelecek olan çok şiddetli bir azap ile korkutup uyarmaktadır.

5- (Allah'a çocuk isnat eden) **Bu müşriklerin ve** (bu iddiayı ilk çıkaran) **atalarının, Allah hakkında** (O'nun çocuğu olduğu konusunda) **dayandıkları hak olan hiçbir bilgileri de yoktur. Ağızlarından çıkardıkları bu söz gerçekten de** (kötülük ve çirkinlik bakımından) **çok büyük** (ve Allah'a layık olmayan) **bir sözdür. Muhakkak ki onlar ancak yalan söyleyen** (iftiracı ve Rablerini hiç tanımayan) **kimselerdir.**

6- Ey rasulüm! Kavminin sana inen bu Kur'ân'a iman etmemesinden dolayı arkalarından üzülerek neredeyse kendini helak edeceksin (sakın böyle yapma, onların hidayeti Allah'ın elindedir, sana düşen ise ancak tebliğ etmektir)**.**

102- Musa da Firavun'a şöyle demişti: "Ey Firavun! Sana getirdiğim (Allah'ın tevhidine ve muazzam kudretine delalet eden) **bu apaçık delilleri indirenin, göklerin ve yerin Rabbi olduğunu çok iyi anladın.** (Bunları anlayıp kabul etmediğin için) **Muhakkak ki ben de senin kaybedip helak edilenlerden olacağına inanıyorum."**

103- Firavun, Musa ve kavmini ceza olarak Mısır'dan çıkarmak istemişti. Biz de onu ve beraberindeki askerlerin hepsini denizde boğarak helak ettik (Musa ve beraberindeki mu'minleri ise kurtardık)**.**

104- Ve Firavun ile askerlerini denizde boğarak helak ettikten sonra İsrailoğullarına şöyle dedik: "O topraklarda yerleşin! Ahiret vâdi gerçekleşince hepinizi toplayıp karışık olarak bir araya getireceğiz."

105- Biliniz ki biz bu Kur'ân'ı, Muhammed'e hak ile (adaletli, insanların menfaatine olan ve hayrı emredip şerri yasaklayan hükümlerle) **indirdik ve o, hak ile** (tahrif edilmeden, değiştirilmeden, artma ve eksilme olmadan) **ona indi. Ey rasulüm! Biz seni ancak** (davetine icabet edip hayatlarını Allah'ın emirlerine göre düzenleyenleri dünyada zafer, ahirette ise cennet mükâfaatı ile) **müjdeleyici ve** (seni inkâr edip hayatlarını beşerî arzu ve heveslere göre düzenleyenleri ise hem dünya zilleti hem de ahiret azabı ile) **uyarıcı olarak gönderdik.**

106- Biz bu Kur'ân'ı sana, tafsilatlı ve açık olarak indirdik ki (daha iyi anlayıp ibret alsınlar diye) **insanlara ağır ağır okuyasın. Ve biz onu** (bir bütün olarak değil, duruma göre) **bölüm bölüm indirdik.**

107- Ey rasulüm! (Getirdiğin apaçık delillere inanmayıp sırf seni taciz etmek için çeşitli mucizeler getirmeni isteyen) **Kavminin müşriklerine şöyle de: "İster Allah'a iman edin ister iman etmeyin** (O'na ne imanınız bir fayda verir ne de inkârınız bir zarar verir)**. Bilin ki Kur'ân'dan önce indirilen** (semavi) **kitapları** (okuyup vahyi ve nübüvveti) **bilenlere Kur'ân okunduğunda** (şükür olarak) **yüzüstü secdeye kapanırlar."**

108- Ve onlar (önceki kitapların ilmine sahip olanlar) **secde ettiklerinde şöyle derler: "Rabbimizi** (her türlü şirkten, eksik sıfattan ve mahlukata benzemekten) **tenzih ederiz. Rabbimizin vâdi mutlaka gerçekleşecektir."**

109- Ve (onlar) **Allah korkusundan ağlayarak yüzüstü yere kapanırlar ve Kur'ân'ı dinleyip ayetleri hakkında ibretle düşünmeleri, onların Rablerine olan huşularını** (boyun eğmelerini) **daha çok artırır.**

110- Ey rasulüm! ("Ey Allah!" veya "Ey Raḥmân!" diyerek dua ettiğin zaman sana hayret edip karşı gelen) **Müşriklere şöyle de: "İster Allah ismiyle ister er-Raḥmân ismiyle dua edin fark etmez, O'na dua etmiş olursunuz; çünkü O'nun güzel isimleri vardır*** (Allah ve er-Raḥmân, O'nun isimlerindendir)**." Ve ey rasulüm! Namazında Kur'ân okurken** (veya Rabbine dua ederken) **sesini çok yükseltme ve** (mu'minlerin duyamayacağı şekilde) **çok da alçaltma, bu ikisi arasında bir yol tut!**

* Allahu Teâlâ'nın isim ve sıfatları hakkında bkz. el-Aʿrâf: 180.

111- Ve ey rasulüm! Şöyle de: "Çocuk edinmekten, mülkünde ortaklardan ve kendisine zillet ya da zayıflık isabet etmediği için yardımcılardan münezzeh olan Allah'a hamdederim!" Ve O'nu, tekbir getirerek çok yücelt (çocuk, ortak, yardımcı ve her türlü noksan sıfattan tenzih et)**!**

18. EL-KEHF SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 110, kelime sayısı 1577, harf sayısı 6360'tır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kuluna (Muhammed'e)**, içinde hiçbir eğrilik** (hata ve eksiklik) **bulunmayan** (tevhide, hakka, adalete ve güzel ahlaka çağıran) **kitabı** (Kur'ân'ı) **indiren Allah'a hamdolsun** (O; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tektir, her türlü noksan sıfattan ve ortaklardan münezzehtir, mutlak itaat* ve teslimiyet sadece O'na yapılır, mutlak hüküm verme yetkisi* sadece O'na aittir)**!**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

2- Doğru olan (içinde hiçbir çelişki, hata ve zulüm bulunmayan) **bu Kur'ân;** (gerçek manada iman etmeyen ve salih amel işlemeyenleri) **Allah katından şiddetli azap** (cehennem) **ile korkutup uyaran ve gerçek manada iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyen mu'minleri çok büyük mükâfaatla** (cennetle) **müjdeleyen bir kitaptır.**

3- Gerçek manada iman edip salih ameller işleyen o mu'minler, (nimetleri hiç eksilmeyen ve kesilmeyen) **bu mükâfaat** (cennet) **içinde ebedi olarak kalacaklardır.**

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى ٱلْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا ﴿٧﴾ وَإِنَّا لَجَٰعِلُونَ مَا عَلَيْهَا صَعِيدًا جُرُزًا
﴿٨﴾ أَمْ حَسِبْتَ أَنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْكَهْفِ وَٱلرَّقِيمِ كَانُوا۟ مِنْ ءَايَٰتِنَا عَجَبًا ﴿٩﴾ إِذْ أَوَى ٱلْفِتْيَةُ إِلَى ٱلْكَهْفِ
فَقَالُوا۟ رَبَّنَآ ءَاتِنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً وَهَيِّئْ لَنَا مِنْ أَمْرِنَا رَشَدًا ﴿١٠﴾ فَضَرَبْنَا عَلَىٰٓ ءَاذَانِهِمْ فِى ٱلْكَهْفِ
سِنِينَ عَدَدًا ﴿١١﴾ ثُمَّ بَعَثْنَٰهُمْ لِنَعْلَمَ أَىُّ ٱلْحِزْبَيْنِ أَحْصَىٰ لِمَا لَبِثُوٓا۟ أَمَدًا ﴿١٢﴾ نَّحْنُ نَقُصُّ عَلَيْكَ
نَبَأَهُم بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّهُمْ فِتْيَةٌ ءَامَنُوا۟ بِرَبِّهِمْ وَزِدْنَٰهُمْ هُدًى ﴿١٣﴾ وَرَبَطْنَا عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ إِذْ قَامُوا۟ فَقَالُوا۟ رَبُّنَا رَبُّ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَن نَّدْعُوَا۟ مِن دُونِهِۦٓ إِلَٰهًا ۖ لَّقَدْ قُلْنَآ إِذًا شَطَطًا ﴿١٤﴾ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمُنَا ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ
ءَالِهَةً ۖ لَّوْلَا يَأْتُونَ عَلَيْهِم بِسُلْطَٰنٍۭ بَيِّنٍ ۖ فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿١٥﴾ وَإِذِ ٱعْتَزَلْتُمُوهُمْ
وَمَا يَعْبُدُونَ إِلَّا ٱللَّهَ فَأْوُۥٓا۟ إِلَى ٱلْكَهْفِ يَنشُرْ لَكُمْ رَبُّكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَيُهَيِّئْ لَكُم مِّنْ أَمْرِكُم
مِّرْفَقًا ﴿١٦﴾ ۞ وَتَرَى ٱلشَّمْسَ إِذَا طَلَعَت تَّزَٰوَرُ عَن كَهْفِهِمْ ذَاتَ ٱلْيَمِينِ وَإِذَا غَرَبَت تَّقْرِضُهُمْ ذَاتَ ٱلشِّمَالِ
وَهُمْ فِى فَجْوَةٍ مِّنْهُ ۚ ذَٰلِكَ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ ۗ مَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَهُوَ ٱلْمُهْتَدِ ۖ وَمَن يُضْلِلْ فَلَن تَجِدَ لَهُۥ وَلِيًّا
مُّرْشِدًا ﴿١٧﴾ وَتَحْسَبُهُمْ أَيْقَاظًا وَهُمْ رُقُودٌ ۚ وَنُقَلِّبُهُمْ ذَاتَ ٱلْيَمِينِ وَذَاتَ ٱلشِّمَالِ ۖ وَكَلْبُهُم بَٰسِطٌ ذِرَاعَيْهِ
بِٱلْوَصِيدِ ۚ لَوِ ٱطَّلَعْتَ عَلَيْهِمْ لَوَلَّيْتَ مِنْهُمْ فِرَارًا وَلَمُلِئْتَ مِنْهُمْ رُعْبًا ﴿١٨﴾ وَكَذَٰلِكَ بَعَثْنَٰهُمْ لِيَتَسَآءَلُوا۟ بَيْنَهُمْ ۚ
قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ كَمْ لَبِثْتُمْ ۖ قَالُوا۟ لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ ۚ قَالُوا۟ رَبُّكُمْ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثْتُمْ فَٱبْعَثُوٓا۟ أَحَدَكُم
بِوَرِقِكُمْ هَٰذِهِۦٓ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ فَلْيَنظُرْ أَيُّهَآ أَزْكَىٰ طَعَامًا فَلْيَأْتِكُم بِرِزْقٍ مِّنْهُ وَلْيَتَلَطَّفْ وَلَا يُشْعِرَنَّ
بِكُمْ أَحَدًا ﴿١٩﴾ إِنَّهُمْ إِن يَظْهَرُوا۟ عَلَيْكُمْ يَرْجُمُوكُمْ أَوْ يُعِيدُوكُمْ فِى مِلَّتِهِمْ وَلَن تُفْلِحُوٓا۟ إِذًا أَبَدًا ﴿٢٠﴾
وَكَذَٰلِكَ أَعْثَرْنَا عَلَيْهِمْ لِيَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ لَا رَيْبَ فِيهَآ إِذْ يَتَنَٰزَعُونَ بَيْنَهُمْ أَمْرَهُمْ ۖ
فَقَالُوا۟ ٱبْنُوا۟ عَلَيْهِم بُنْيَٰنًا ۖ رَّبُّهُمْ أَعْلَمُ بِهِمْ ۚ قَالَ ٱلَّذِينَ غَلَبُوا۟ عَلَىٰٓ أَمْرِهِمْ لَنَتَّخِذَنَّ عَلَيْهِم مَّسْجِدًا ﴿٢١﴾

20- “Eğer müşrik kavminiz size muttali olup yerinizi öğrenirse o zaman (dininizden dolayı) **sizi ya recmederek** (taşlayarak) **öldürür ya da** (işkence ve eziyet yaparak) **kendi dinine döndürür. Eğer** (Allah size hidayet ettikten sonra) **onların şirk dinine dönerseniz asla felaha eremezsiniz** (Rabbinizin rızasını kazanamaz ve ebedi azaptan kurtulamazsınız)**.”**

21- (Uzun seneler) **Sonra insanları mağaraya sığınan bu gençlerden haberdar ettik ki Allah’ın** (mu’minlere verdiği zafer) **vâdinin hak olduğunu ve kıyamet gününün geleceğinde şüphe edilmemesi gerektiğini bilsinler. Bu gençler ortaya çıkınca insanlar onlara** (cesetlerine) **ne yapacakları konusunda birbirleriyle tartışmaya girdiler. Bir kısmı, “Üzerlerine bir bina yapıp mağarayı kapatın ve onları kendi hâllerine bırakın, şüphesiz Rableri onları daha iyi bilir.” dedi. Onlardan sözü dinlenen seçkin kişiler ise “Muhakkak ki onların yanı başına bir mescid inşa edeceğiz.” dediler.**

7- Muhakkak ki biz, yeryüzünde bulunan (ve nefislerin hoşuna giden) **her şeyi, dünyaya mahsus süsler kıldık ki insanları imtihan edelim de böylece kimlerin güzel amel işleyip kimlerin işlemediği** (dünyanın süslerine kanmayıp Allah'ın rızasını kazanmaya çalışanlar ile bunun aksine amel edenler) **belli olsun** (ve ona göre karşılık verelim)**.**

8- Ve muhakkak ki zamanı geldiğinde yeryüzündeki süslerin hepsini yok edip orayı çorak bir toprak hâline getireceğiz.

9- Ey rasulüm! Yoksa sen bizim ayetlerimizden sadece kehf (mağara) **ve rakîm** (üzerinde isimlerin yazılı olduğu taş) **sahiplerinin mi ibrete şayan olduğunu zannettin?!** (Bil ki bizim bundan daha çok hayret edilecek başka delillerimiz de vardır.)

10- Ey rasulüm, bir zamanlar (imanlarını kurtarmak için zalim kavimlerinden kaçıp) **kehfe** (mağaraya) **sığınan gençleri hatırla! Onlar, dağda bir mağaraya sığınmış ve Rablerine dua ederek şöyle demişlerdi: "Ey Rabbimiz! Bize, katından bir rahmet ver** (günahlarımızı affet, bizi düşmanlarımızın şerrinden kurtar) **ve bu yaptığımız işte bizim doğruya ulaşmamızı kolaylaştır** (kâfirlerden uzaklaşıp senin rızanı kazanmamız için bize yardım et)**!"**

11- Bunun üzerine biz de mağarada (uykuya daldıklarında) **onların kulaklarına bir perde koyduk ve böylece onları nice seneler uyuttuk.**

12- Onları uzun seneler uyuttuktan sonra uykularından uyandırdık ki mağarada ne kadar uyuyakaldıkları konusunda ihtilaf eden iki taifeden hangisinin daha iyi bildiği belli olsun.

13- Ey rasulüm! Biz sana, bu gençler hakkında doğru olan haberi anlatıyoruz. Muhakkak ki onlar, Rablerine gerçek manada iman edip imanlarının gereğince amel eden gençlerdi. Biz de onların hidayetlerini (basiretlerini ve hak üzerindeki sebatlarını) **daha da artırmıştık.**

14- Ve o gençlerin kalplerini imanla (ve iman üzerinde sabit kılmakla) **kuvvetlendirmiştik. Onlar, kâfir kral karşısında ayağa kalkıp şöyle haykırmışlardı: "Bilin ki bizim** (kendisine iman ettiğimiz) **rabbimiz, göklerin ve yerin rabbi olan Allah'tır. Biz, O'ndan başka** (sizin ibadet ettiğiniz uydurulmuş) **hiçbir ilaha ibadet etmeyiz. Eğer O'ndan başka bir varlığa ibadet edersek muhakkak ki o zaman haktan uzak ve zulüm olan bir söz söylemiş oluruz."**

15- Sonra da o gençler birbirlerine yönelip şöyle demişlerdi: "İşte bizim şu kavmimiz Allah'tan başka, sahte ilahlar edinerek onlara ibadet etmektedir. Hâlbuki onların bu konuda açık bir tek delili bile yoktur. (Allah'tan başka ibadet edilecek ortaklar olduğunu iddia edip) **Allah'ın söylemediği şeyleri Allah'a isnat ederek iftira atandan daha zalim kim olabilir?!"**

16- İçlerinden biri de şöyle demişti: "Mademki müşriklerden ve onların Allah'tan başka taptıklarından uzaklaşıp beri oldunuz, öyleyse (dininizi korumak için) **mağaraya sığının ki Rabbiniz size rahmetini yaysın** (düşmanlarınızdan korusun) **ve yardım edip işinizde kolaylık** (ve fayda) **sağlasın."**

17- (Gençler, söylenenlere uyup mağaraya sığındılar, Allah da onları düşmanlarından koruyup bir uyku hâli verdi.) **Ey rasulüm! Orada olup onlara baksaydın güneş doğduğunda sığındıkları mağaranın sağından kaydığını, batarken de sol taraflarından battığını** (böylece güneş ışığından rahatsız olmadıklarını) **ve mağaranın geniş yerinde uyuduklarını görürdün. İşte onları mağarada bu şekilde uzun yıllar uyutması, Rabbinin** (mükemmel kudretine ve hikmetine delalet eden) **ayetlerindendir. Ey rasulüm! Bil ki Allah kimi doğru yolda yürümeye muvaffak kılarsa o gerçekten doğru yoldadır. Kimi de** (hak kendisine ulaştığı hâlde küfrü ve şirki seçmesi sebebiyle) **doğru yoldan saptırıp uzaklaştırırsa** (hidayetten mahrum ederse) **onlar için doğru yola muvaffak kılacak veya azabı onlardan defedecek** (Allah'tan başka) **hiçbir yardımcı bulamazsın.**

18- Ve eğer o gençlere mağarada yatarlarken baksaydın uykuda oldukları hâlde (gözleri açık olduğu için) **uyanık olduklarını zannederdin. Ve** (vücutlarının zarar görmemesi için) **onları bazen sağa bazen de sola çeviriyorduk. Köpekleri ise mağaranın girişinde ön ayaklarını öne uzatmış olarak** (içeri girmek isteyenlere korku salacak şekilde) **beklemekteydi. Ey rasulüm! Eğer onların durumlarına muttali olsaydın dönüp kaçardın ve gördüklerinden dolayı için korkuyla dolardı.**

19- İşte o gençleri (bu şekilde hiçbir zarar görmeden mağarada uzun müddet uyuttuktan sonra) **aralarında birbirlerine sormaları için uyandırdık. İçlerinden biri şöyle dedi: "Ne kadar uykuda kaldınız?" Bazıları şöyle cevap verdi: "Bir gün veya günün bir kısmı kadar uyuduk." Bazıları da şöyle dedi: "Ne kadar uyuduğunuzu ancak Rabbiniz bilir. Şimdi içinizden birini şu gümüş paranızla şehre gönderin de baksın, hangi yiyecekler helal ve daha temiz ise onlardan alıp size erzak getirsin. Ayrıca çok dikkatli davransın ve sizi hiç kimseye fark ettirmesin."**

سَيَقُولُونَ ثَلَٰثَةٌ رَّابِعُهُمْ كَلْبُهُمْ وَيَقُولُونَ خَمْسَةٌ سَادِسُهُمْ كَلْبُهُمْ رَجْمًۢا بِٱلْغَيْبِ ۖ وَيَقُولُونَ سَبْعَةٌ وَثَامِنُهُمْ
كَلْبُهُمْ ۚ قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ بِعِدَّتِهِم مَّا يَعْلَمُهُمْ إِلَّا قَلِيلٌ ۗ فَلَا تُمَارِ فِيهِمْ إِلَّا مِرَآءً ظَٰهِرًا وَلَا تَسْتَفْتِ فِيهِم
مِّنْهُم أَحَدًا ﴿٢٢﴾ وَلَا تَقُولَنَّ لِشَا۟ىْءٍ إِنِّى فَاعِلٌ ذَٰلِكَ غَدًا ۙ ﴿٢٣﴾ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَٱذْكُر رَّبَّكَ إِذَا نَسِيتَ وَقُلْ
عَسَىٰٓ أَن يَهْدِيَنِ رَبِّى لِأَقْرَبَ مِنْ هَٰذَا رَشَدًا ﴿٢٤﴾ وَلَبِثُوا۟ فِى كَهْفِهِمْ ثَلَٰثَ مِا۟ئَةٍ سِنِينَ وَٱزْدَادُوا۟ تِسْعًا
﴿٢٥﴾ قُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا لَبِثُوا۟ ۖ لَهُۥ غَيْبُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ أَبْصِرْ بِهِۦ وَأَسْمِعْ ۚ مَا لَهُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ وَلَا
يُشْرِكُ فِى حُكْمِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٦﴾ وَٱتْلُ مَآ أُوحِىَ إِلَيْكَ مِن كِتَابِ رَبِّكَ ۖ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَٰتِهِۦ وَلَن تَجِدَ مِن
دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٧﴾ وَٱصْبِرْ نَفْسَكَ مَعَ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ رَبَّهُم بِٱلْغَدَوٰةِ وَٱلْعَشِىِّ يُرِيدُونَ وَجْهَهُۥ ۖ وَلَا تَعْدُ
عَيْنَاكَ عَنْهُمْ تُرِيدُ زِينَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَا تُطِعْ مَنْ أَغْفَلْنَا قَلْبَهُۥ عَن ذِكْرِنَا وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ وَكَانَ أَمْرُهُۥ
فُرُطًا ﴿٢٨﴾ وَقُلِ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكُمْ ۖ فَمَن شَآءَ فَلْيُؤْمِن وَمَن شَآءَ فَلْيَكْفُرْ ۚ إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ نَارًا
أَحَاطَ بِهِمْ سُرَادِقُهَا ۚ وَإِن يَسْتَغِيثُوا۟ يُغَاثُوا۟ بِمَآءٍ كَٱلْمُهْلِ يَشْوِى ٱلْوُجُوهَ ۚ بِئْسَ ٱلشَّرَابُ وَسَآءَتْ مُرْتَفَقًا
﴿٢٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ إِنَّا لَا نُضِيعُ أَجْرَ مَنْ أَحْسَنَ عَمَلًا ﴿٣٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهِمُ ٱلْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَيَلْبَسُونَ ثِيَابًا خُضْرًا مِّن سُندُسٍ
وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۚ نِعْمَ ٱلثَّوَابُ وَحَسُنَتْ مُرْتَفَقًا ﴿٣١﴾ ۞ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلًا رَّجُلَيْنِ
جَعَلْنَا لِأَحَدِهِمَا جَنَّتَيْنِ مِنْ أَعْنَٰبٍ وَحَفَفْنَٰهُمَا بِنَخْلٍ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُمَا زَرْعًا ﴿٣٢﴾ كِلْتَا ٱلْجَنَّتَيْنِ
ءَاتَتْ أُكُلَهَا وَلَمْ تَظْلِم مِّنْهُ شَيْـًٔا ۚ وَفَجَّرْنَا خِلَٰلَهُمَا نَهَرًا ﴿٣٣﴾ وَكَانَ لَهُۥ ثَمَرٌ فَقَالَ لِصَٰحِبِهِۦ وَهُوَ يُحَاوِرُهُۥٓ
أَنَا۠ أَكْثَرُ مِنكَ مَالًا وَأَعَزُّ نَفَرًا ﴿٣٤﴾ وَدَخَلَ جَنَّتَهُۥ وَهُوَ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ قَالَ مَآ أَظُنُّ أَن تَبِيدَ هَٰذِهِۦٓ أَبَدًا ﴿٣٥﴾

yeşil elbiseler giyerler. Ve orada (değerli taşlar ve örtülerle süslenmiş) **tahtlar üzerine kurulup yaslanırlar. Bu, gerçekten de ne güzel bir mükâfaattır ve kalınacak ne iyi bir yerdir!**

32- Ey rasulüm! Onlara şu iki adamı da misal olarak anlat: Onlardan birine iki üzüm bağı vermiş, her iki bağın etrafını hurma ağaçlarıyla donatmış ve aralarında ekinler bitirmiştik.

33- Bu iki bağın her biri ürünlerini vermişti ve hiçbir eksik bırakmamıştı. Ve ikisinin arasından bir de ırmak akıtmıştık.

34- İki bağı olan kişinin, bunlar dışında başka malları ve ürünleri de vardı. Bu sebeple arkadaşına karşı övünerek şöyle demişti: "Ben, servet olarak senden daha zenginim ve insan sayısı bakımından senden daha güçlüyüm."

35- Sonra (küfür, şirk ve kibirle) **nefsine zulmetmiş olarak bahçesine girdi ve şöyle dedi: "Bunun yok olacağını hiç zannetmiyorum** (çünkü ona çok özen gösteriyorum)**."**

22- (Kehf ashabının kıssasını anlatan) **Kimileri, "Onlar üç kişi idiler, dördüncüleri ise köpekleri idi." diyecektir, kimileri de "Onlar beş kişi idiler, altıncıları ise köpekleri idi." demektedir. İşte bunlar, hiçbir delile dayanmadan zanla konuşan kimselerdir. Kimileri de "Onlar yedi kişi idi, sekizincileri ise köpekleridir." demektedir. Ey rasulüm! De ki: "Onların sayısını en iyi bilen Rabbimdir. Gerçek sayılarını bilenler ise çok azdır." Öyleyse onlar hakkında hiç kimseyle derin bir tartışmaya girme, ancak sana açık delillerle bildirdiklerimizi söyle ve onlar hakkında kimseye tafsilatlı bir şey sorma** (bildirdiklerimiz sana yeter)**!**

23- Ve ey rasulüm! Yarın yapacağın bir şey için sakın "Yarın onu muhakkak yapacağım." deme!

24- Ancak "Allah dilerse yapacağım." de! Eğer (herhangi bir konuda) **Allah'ın emrini unutursan hatırladığında Rabbini an ve emrettiği şekilde yerine getir! Ve yapacağın bir şey hakkında** (her zaman) **şöyle de: "Umarım ki Rabbim, doğruya bundan daha yakın olan bir yola beni muvaffak kılar."**

25- Ve kehfe (mağaraya) **sığınan gençler, orada üç yüz dokuz sene uyuyakaldılar.**

26- Ey rasulüm! De ki: "Kehfe (mağaraya) **sığınan gençlerin orada ne kadar uyuyakaldıklarını en iyi bilen Allah'tır. Şüphesiz göklerde ve yerde gizli olan her şeyin ilmi Allah'a aittir." O, kullarına gösterdiği ve işittirdiği her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**. Muhakkak ki kullarının O'ndan başka** (gerçek) **yardımcıları yoktur. Ve O, hükmünde asla ortak kabul etmez** (mutlak hüküm verme yetkisi* sadece O'na aittir; Allah'ın hükmüne rağmen herhangi bir konuda hüküm verme yetkisini kendisinde gören kimse, ilahlık taslamış olur. Kim de bu yetkiyi ona verirse onu ilah edinmiş olur)**.**

27- Ve ey rasulüm! Rabbinin kitabından sana vahyedileni okuyup ona (emir ve yasaklarına) **tâbi ol! Bil ki Allah'ın kelamıyla vâdettiği şeyi hiç kimse değiştiremez** (mutlaka gerçekleşir)**. Ve** (Allah'ın sana vahyettiği kitabın emir ve yasaklarına tâbi olmazsan azap başına geldiğinde) **Allah'tan başka** (seni kurtaracak) **hiçbir sığınak bulamazsın.**

28- Ve ey rasulüm! Sadece Rablerinin rızasını kazanmak niyetiyle sabah akşam O'na ibadet edenlerle beraber olmak için gönülden sabret (nefsini onlarla birlikte olmaya yönelt)**! Yüzünü onlardan başkasına asla çevirme!** (Zengin ve makam sahibi kişilerle oturmayı düşünerek) **Dünya hayatının aldatıcı süsünü mü elde etmek istiyorsun?! Sakın** (hakkı istemediklerinden dolayı) **kalbini** (mühürlediğimiz için) **bizi zikretmekten ğafil kıldığımız, heva ve hevesinin peşinde koşan ve** (ahirette) **bütün amelleri boşa giden kimselere** (fakir Müslümanları yanından uzaklaştırma konusunda) **itaat etme!**

29- Ve ey rasulüm! (Kalbi ğafil olan, heva ve hevesine tâbi olup hakka karşı kibirlenen) **O müşriklere şöyle de: "**(Benim getirdiğim haktır.) **O hak,** (benden değil) **Rabbinizdendir** (biliniz ki size itaat edip de fakir Müslümanları yanımdan asla uzaklaştıracak değilim)**. Artık içinizden dileyen** (getirdiğim hakka tâbi olup) **iman etsin** (ve mükâfatını beklesin)**, dileyen de inkâr etsin** (ve cezasını beklesin)**." Muhakkak ki biz,** (küfür ve şirk işleyerek nefsine) **zulmedenlere muazzam bir ateş azabı hazırladık. Bu ateşin surları, onları çepeçevre kuşatmıştır** (asla oradan kurtulamazlar)**. Onlara** (başlarına gelen şiddetli azaptan dolayı) **susayıp su istediklerinde, şiddetli sıcağından dolayı yüzleri haşlayan kızgın yağ gibi sudan içirilir. O, ne kötü bir içecektir ve kaldıkları yer** (cehennem), **ne kötü bir yerdir!**

30- Muhakkak ki Allah'a gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler büyük mükâfaatı** (cenneti) **hak etmişlerdir. Bilinmelidir ki biz, iyi amel işleyenlerin mükâfaatını asla zayi etmeyiz** (bilakis kat kat veririz)**.**

31- İşte, iman edip salih amel işleyen o mu'minler için sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan (içinde ebedi olarak kalacakları) **Adn cennetleri vardır. Orada altından bilezikler takınıp süslenir, ince ipek ve parlak atlastan yapılmış**

---

* Mutlak hüküm verme hakkı: Her konuda, hiç kimseye ve hiçbir şeye bağlı olmaksızın dilediği gibi hüküm vermek demektir. Bu hak sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. Ancak Allahu Teâlâ dilediği konuda dilediği gibi hüküm koyma hakkına sahiptir. Hiç kimse O'nun hükmünü sorgulayamaz. Kim bu hakkı sadece, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allahu Teâlâ'ya verirse O'nu tevhid etmiş olur. Kim, herhangi bir konuda, Allahu Teâlâ'ya rağmen dilediği gibi hüküm koyma; iyi kötü, güzel çirkin, doğru yanlış ve buna benzer sınırları tayin etme hakkını kendisinde görürse Allahu Teâlâ'ya ait olan mutlak hüküm koyma hakkını kendisinde görmüş, ilahlık taslamış ve kâfir olmuş olur; kim de böyle birine bu hakkı verirse veya ona itaat ederse ya da bu hakkı ona verenleri Müslüman görürse Allahu Teâlâ'nın hakkını kendisinde görenleri ilah tayin etmiş ve böyle birini ilah edinenlerin hak üzere olduklarını tasdik etmiş olur.

وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّدِدتُّ إِلَىٰ رَبِّى لَأَجِدَنَّ خَيْرًا مِّنْهَا مُنقَلَبًا ﴿٣٦﴾ قَالَ لَهُۥ صَاحِبُهُۥ وَهُوَ
يُحَاوِرُهُۥٓ أَكَفَرْتَ بِٱلَّذِى خَلَقَكَ مِن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ سَوَّىٰكَ رَجُلًا ﴿٣٧﴾ لَّٰكِنَّا۠ هُوَ ٱللَّهُ رَبِّى وَلَآ
أُشْرِكُ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٣٨﴾ وَلَوْلَآ إِذْ دَخَلْتَ جَنَّتَكَ قُلْتَ مَا شَآءَ ٱللَّهُ لَا قُوَّةَ إِلَّا بِٱللَّهِ ۚ إِن تَرَنِ أَنَا۠ أَقَلَّ مِنكَ
مَالًا وَوَلَدًا ۙ ﴿٣٩﴾ فَعَسَىٰ رَبِّىٓ أَن يُؤْتِيَنِ خَيْرًا مِّن جَنَّتِكَ وَيُرْسِلَ عَلَيْهَا حُسْبَانًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ فَتُصْبِحَ
صَعِيدًا زَلَقًا ﴿٤٠﴾ أَوْ يُصْبِحَ مَآؤُهَا غَوْرًا فَلَن تَسْتَطِيعَ لَهُۥ طَلَبًا ﴿٤١﴾ وَأُحِيطَ بِثَمَرِهِۦ فَأَصْبَحَ يُقَلِّبُ كَفَّيْهِ
عَلَىٰ مَآ أَنفَقَ فِيهَا وَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ أُشْرِكْ بِرَبِّىٓ أَحَدًا ﴿٤٢﴾ وَلَمْ تَكُن
لَّهُۥ فِئَةٌ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مُنتَصِرًا ﴿٤٣﴾ هُنَالِكَ ٱلْوَلَٰيَةُ لِلَّهِ ٱلْحَقِّ ۚ هُوَ خَيْرٌ ثَوَابًا وَخَيْرٌ
عُقْبًا ﴿٤٤﴾ وَٱضْرِبْ لَهُم مَّثَلَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا كَمَآءٍ أَنزَلْنَٰهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَٱخْتَلَطَ بِهِۦ نَبَاتُ ٱلْأَرْضِ فَأَصْبَحَ
هَشِيمًا تَذْرُوهُ ٱلرِّيَٰحُ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ مُّقْتَدِرًا ﴿٤٥﴾ ٱلْمَالُ وَٱلْبَنُونَ زِينَةُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ
وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ أَمَلًا ﴿٤٦﴾ وَيَوْمَ نُسَيِّرُ ٱلْجِبَالَ وَتَرَى ٱلْأَرْضَ
بَارِزَةً وَحَشَرْنَٰهُمْ فَلَمْ نُغَادِرْ مِنْهُمْ أَحَدًا ﴿٤٧﴾ وَعُرِضُوا۟ عَلَىٰ رَبِّكَ صَفًّا لَّقَدْ جِئْتُمُونَا كَمَا خَلَقْنَٰكُمْ
أَوَّلَ مَرَّةٍۭ ۚ بَلْ زَعَمْتُمْ أَلَّن نَّجْعَلَ لَكُم مَّوْعِدًا ﴿٤٨﴾ وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ فَتَرَى ٱلْمُجْرِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا
فِيهِ وَيَقُولُونَ يَٰوَيْلَتَنَا مَالِ هَٰذَا ٱلْكِتَٰبِ لَا يُغَادِرُ صَغِيرَةً وَلَا كَبِيرَةً إِلَّآ أَحْصَىٰهَا ۚ وَوَجَدُوا۟ مَا عَمِلُوا۟
حَاضِرًا ۗ وَلَا يَظْلِمُ رَبُّكَ أَحَدًا ﴿٤٩﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ كَانَ مِنَ ٱلْجِنِّ
فَفَسَقَ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِۦٓ ۗ أَفَتَتَّخِذُونَهُۥ وَذُرِّيَّتَهُۥٓ أَوْلِيَآءَ مِن دُونِى وَهُمْ لَكُمْ عَدُوٌّۢ ۚ بِئْسَ لِلظَّٰلِمِينَ
بَدَلًا ﴿٥٠﴾ ۞ مَّآ أَشْهَدتُّهُمْ خَلْقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَا خَلْقَ أَنفُسِهِمْ وَمَا كُنتُ مُتَّخِذَ ٱلْمُضِلِّينَ عَضُدًا
﴿٥١﴾ وَيَوْمَ يَقُولُ نَادُوا۟ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ زَعَمْتُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَهُمْ وَجَعَلْنَا بَيْنَهُم مَّوْبِقًا ﴿٥٢﴾

yardımcı) **mi ediniyorsunuz?! Hâlbuki onlar sizin apaçık düşmanınızdır. Doğrusu Allah'ı bırakıp da İblis ve zürriyetini veli edinmek, zalimler için çok kötü bir seçimdir.**

51- (Veli edindiğiniz İblis ile zürriyetini de ben yarattım.) **Onları göklerin ve yerin yaratılışına şahid kılmadım. Kendilerinin ve insanların yaratılışına da şahid kılmadım** (bütün kâinatın yegâne yaratıcısı ve idare edicisi benim)**. Ve ben, saptırıcıları** (insi ve cinni şeytanları) **yardımcı edinecek değilim** (çünkü ben, hiçbir şeye muhtaç değilim; her şey varlığında ve varlığının devamında bana muhtaçtır).

52- Yine o gün Allah müşriklere şöyle diyecektir: "Dünyada benim ortaklarım olduğunu iddia ettiğiniz şeyleri haydi çağırın da size yardımcı olsunlar bakalım!" Onlar da (dünyada Allah'a eş koştukları şeyleri, kendilerine yardım etmeleri için) **çağıracaklar fakat çağırdıkları şeyler onlara asla icabet edemeyecektir. Ve biz de onların arasına kendilerini helak edecek olan cehennemi koyacağız.**

36- “Kıyametin kopacağını da zannetmiyorum. Şayet kıyamet kopar ve Rabbimin huzuruna götürülürsem muhakkak ki orada bundan daha iyi bir akıbet bulurum (çünkü dünyada zengin olduğuma göre dirilişten sonra da zengin olmam gerekir)**.”**

37- Karşılıklı konuştuğu (mu’min) **arkadaşı, onun düşüncesine itiraz ederek şöyle dedi: “Yoksa seni topraktan, sonra bir nutfeden** (meni içindeki spermden) **yaratan, daha sonra da seni** (mükemmel yaratılışlı) **bir adam hâline getiren Allah’ı inkâr mı ettin?!** (Bil ki seni yaratan, elbet diriltmeye de kadirdir.)**”**

38- “Ben senin gibi inanmıyorum. Benim inancım şudur: Kullarına bütün nimetleri veren Allah’tır. O, benim Rabbimdir ve ben, Rabbime hiçbir şeyi ortak koşmam (O’nu zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyip sadece O’na ibadet ederim)**.”**

39, 40- “Bahçene girdiğinde “Mâşâallah, Lâ kuvvete illâ billâh (Allah dilediğini yapar, mutlak kuvvet sahibi yalnız O’dur; O vermedikçe hiç kimse kuvvet sahibi olamaz)**.” deseydin senin için hayırlı olurdu. Eğer beni mal ve çocuk bakımından sayıca kendinden daha az görüyorsan** (ve bundan dolayı Allah’a şükretmeyip böbürleniyorsan) **umarım ki Rabbim,** (O’na hiçbir şeyi şirk koşmadan ihlasla ibadet ettiğim ve nimetlerine şükrettiğim için) **bana senin bahçenden daha hayırlısını verir ve senin bahçeni** (O’na şükretmediğin için ceza olarak) **gökten bir azap indirip çorak ve dümdüz hâle getirir.”**

41- “Yahut o bahçenin suyu tamamen yerin dibine çekilir de bir daha onu hiçbir şekilde geri getirmeye gücün yetmez.”

42- (Mu’min arkadaşının dediği oldu) **Ve** (kâfirin) **bütün ürünleri** (helak ile) **kuşatılıp yok edildi ve bağının çardakları da yere çöktü. Böylece bağı uğruna yaptığı masraflardan dolayı** (bütün malını kaybetmiş kişinin) **pişmanlığını ifade eder şekilde avuçlarını çevirerek şöyle demeye başladı: “Vay hâlime! Keşke Rabbime** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, haklarında, yetkilerinde ve ibadette) **hiçbir şeyi ortak koşmasaydım!”**

43- Şu da var ki başına gelen azaptan dolayı ona Allah’tan başka hiç kimse yardım edemediği gibi kendisini kurtaracak güçte de değildi.

44- İşte bu durumda sadece hak olan Allah yardım edebilir. O, (gerçek mu’minlere) **mükâfatı en iyi olan ve en güzel akıbeti verendir.**

45- Ey rasulüm! (Sahip oldukları makam, mevki ve dünya malıyla övünüp fakir Müslümanları yanından uzaklaştırmanı isteyen) **O müşriklere şu dünya hayatının misalini de ver: Dünya hayatı, gökten indirdiğimiz ve onunla yerden** (çeşitli) **bitkiler çıkardığımız yağmur gibidir. Sonra o bitkiler kuruyup saman hâline gelir ve rüzgârlar onu savurup darmadağın eder** (böylece toprak tekrar çorak hâle döner)**. Muhakkak ki Allah, her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu, dilediğini yapmaktan aciz bırakamaz)**.**

46- Bilinmelidir ki servet ve çocuklar, dünya hayatının süsüdür (baki değildir)**. Sevabı baki olan salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **ise Rabbinin katında hem mükâfaat hem de** (cenneti elde etmek için) **ümit bağlama bakımından daha hayırlıdır.**

47- Ve ey rasulüm! Dağları (yerinden söküp) **yürüttüğümüz, yeryüzünü** (hiçbir dağ, ağaç ve benzeri engel olmadığı için) **çırılçıplak gördüğün ve bütün mahlukatı, hiçbirini bırakmadan** (diriltip hesap için mahşerde) **topladığımız o** (dehşetli) **günü düşün!**

48- Ve o gün bütün insanlar Rabbinin huzurunda saf saf dizilir, sonra onlara şöyle denir: “İşte, sizi daha önce yarattığımız şekilde (tek tek, yalın ayak, çıplak ve sünnetsiz olarak hesap için) **huzurumuza geldiniz. Hâlbuki sizin için** (diriltilip amellerinizden dolayı hesaba çekileceğiniz) **bir zaman** (ve bir mekân) **tayin etmediğimizi iddia etmekteydiniz.”**

49- Ve herkesin önüne (dünyadaki amelleri yazılı olan) **kitapları konur. O gün mücrimlerin** (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip küfür ve şirkte ısrar üzere ölenlerin)**, kitaplarında yazılı olanları** (kötü amellerini) **korkuyla okuduklarını ve şöyle dediklerini görürsün: “Vay hâlimize! Bu kitaba ne oluyor ki küçük olsun büyük olsun, bütün amellerimizi hep sayıp yazmış!” İşte böylece mücrimler, dünyada yapmış oldukları bütün amelleri kitaplarında yazılı olarak bulurlar. Ey rasulüm! Bil ki Rabbin hiç kimseye zulmetmez** (herkese hak ettiği şeyi verir)**.**

50- Ey rasulüm, şunu da hatırla! Meleklere, “Âdem’e secde edin (saygı secdesi yapın)**!” diye emretmiştik. Bunun üzerine bütün melekler** (Allah’ın emrine itaat edip) **ona secde etmişti, İblis hariç. O,** (meleklerden değil) **cinlerdendi; kibirlenip** (Âdem’e) **secde etmemekle Rabbinin emrine karşı gelmişti. Ey insanlar! Böyle birini ve ona tâbi olan zürriyetini benden başka veli** (dost ve

وَرَءَا ٱلْمُجْرِمُونَ ٱلنَّارَ فَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مُّوَاقِعُوهَا وَلَمْ يَجِدُوا۟ عَنْهَا مَصْرِفًا ﴿٥٣﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَا فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ
لِلنَّاسِ مِن كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَكَانَ ٱلْإِنسَٰنُ أَكْثَرَ شَىْءٍ جَدَلًا ﴿٥٤﴾ وَمَا مَنَعَ ٱلنَّاسَ أَن يُؤْمِنُوٓا۟ إِذْ جَآءَهُمُ
ٱلْهُدَىٰ وَيَسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّهُمْ إِلَّآ أَن تَأْتِيَهُمْ سُنَّةُ ٱلْأَوَّلِينَ أَوْ يَأْتِيَهُمُ ٱلْعَذَابُ قُبُلًا ﴿٥٥﴾ وَمَا نُرْسِلُ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّا
مُبَشِّرِينَ وَمُنذِرِينَ ۚ وَيُجَٰدِلُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُوا۟ بِهِ ٱلْحَقَّ ۖ وَٱتَّخَذُوٓا۟ ءَايَٰتِى وَمَآ أُنذِرُوا۟
هُزُوًا ﴿٥٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ فَأَعْرَضَ عَنْهَا وَنَسِىَ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ ۚ إِنَّا جَعَلْنَا عَلَىٰ
قُلُوبِهِمْ أَكِنَّةً أَن يَفْقَهُوهُ وَفِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَقْرًا ۖ وَإِن تَدْعُهُمْ إِلَى ٱلْهُدَىٰ فَلَن يَهْتَدُوٓا۟ إِذًا أَبَدًا ﴿٥٧﴾ وَرَبُّكَ
ٱلْغَفُورُ ذُو ٱلرَّحْمَةِ ۖ لَوْ يُؤَاخِذُهُم بِمَا كَسَبُوا۟ لَعَجَّلَ لَهُمُ ٱلْعَذَابَ ۚ بَل لَّهُم مَّوْعِدٌ لَّن يَجِدُوا۟ مِن دُونِهِۦ
مَوْئِلًا ﴿٥٨﴾ وَتِلْكَ ٱلْقُرَىٰٓ أَهْلَكْنَٰهُمْ لَمَّا ظَلَمُوا۟ وَجَعَلْنَا لِمَهْلِكِهِم مَّوْعِدًا ﴿٥٩﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِفَتَىٰهُ لَآ أَبْرَحُ
حَتَّىٰٓ أَبْلُغَ مَجْمَعَ ٱلْبَحْرَيْنِ أَوْ أَمْضِىَ حُقُبًا ﴿٦٠﴾ فَلَمَّا بَلَغَا مَجْمَعَ بَيْنِهِمَا نَسِيَا حُوتَهُمَا فَٱتَّخَذَ
سَبِيلَهُۥ فِى ٱلْبَحْرِ سَرَبًا ﴿٦١﴾ فَلَمَّا جَاوَزَا قَالَ لِفَتَىٰهُ ءَاتِنَا غَدَآءَنَا لَقَدْ لَقِينَا مِن سَفَرِنَا هَٰذَا نَصَبًا ﴿٦٢﴾
قَالَ أَرَءَيْتَ إِذْ أَوَيْنَآ إِلَى ٱلصَّخْرَةِ فَإِنِّى نَسِيتُ ٱلْحُوتَ وَمَآ أَنسَىٰنِيهُ إِلَّا ٱلشَّيْطَٰنُ أَنْ أَذْكُرَهُۥ ۚ
وَٱتَّخَذَ سَبِيلَهُۥ فِى ٱلْبَحْرِ عَجَبًا ﴿٦٣﴾ قَالَ ذَٰلِكَ مَا كُنَّا نَبْغِ ۚ فَٱرْتَدَّا عَلَىٰٓ ءَاثَارِهِمَا قَصَصًا ﴿٦٤﴾ فَوَجَدَا
عَبْدًا مِّنْ عِبَادِنَآ ءَاتَيْنَٰهُ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَعَلَّمْنَٰهُ مِن لَّدُنَّا عِلْمًا ﴿٦٥﴾ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰ هَلْ أَتَّبِعُكَ
عَلَىٰٓ أَن تُعَلِّمَنِ مِمَّا عُلِّمْتَ رُشْدًا ﴿٦٦﴾ قَالَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿٦٧﴾ وَكَيْفَ تَصْبِرُ عَلَىٰ مَا
لَمْ تُحِطْ بِهِۦ خُبْرًا ﴿٦٨﴾ قَالَ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ صَابِرًا وَلَآ أَعْصِى لَكَ أَمْرًا ﴿٦٩﴾ قَالَ فَإِنِ ٱتَّبَعْتَنِى
فَلَا تَسْـَٔلْنِى عَن شَىْءٍ حَتَّىٰٓ أُحْدِثَ لَكَ مِنْهُ ذِكْرًا ﴿٧٠﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا رَكِبَا فِى ٱلسَّفِينَةِ خَرَقَهَا ۖ
قَالَ أَخَرَقْتَهَا لِتُغْرِقَ أَهْلَهَا لَقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا إِمْرًا ﴿٧١﴾ قَالَ أَلَمْ أَقُلْ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ صَبْرًا ﴿٧٢﴾

diğin şeye göre hüküm verip amel edersin.)"

69- Musa da ona şöyle dedi: "İnşâallah yaptığın amelleri gördüğümde beni sabırlı biri bulacaksın. Senin hiçbir emrine de karşı gelmeyeceğim."

70- Bunun üzerine salih kulumuz (Hızır), **Musa'ya şöyle dedi: "Eğer benimle beraber geleceksen yaptığım şeyler hakkında sana bilgi vermedikçe bana soru sorma!"**

71- Musa ile salih kulumuz anlaşınca beraber (sahile doğru) **yürüdüler ve bir gemi bulup ona bindiler. Gemiye binince salih kul** (Hızır), **gemiyi deldi. Bunun üzerine Musa** (sabredemeyip) **ona şöyle dedi: "Gemiyi niye deldin, sahipleri boğulsun diye mi?! Gerçekten sen doğru olmayan, zararlı bir şey yaptın."**

72- Salih kul (Hızır) **da Musa'ya, "Ben sana, benimle beraber gelip yaptığım amelleri gördüğünde asla sabredemezsin, demedim mi?" dedi.**

53- Ve (hakkı bile bile reddedip küfür ve şirkte ısrar üzere ölen) **mücrimler, ateşi** (cehennemi) **görür görmez oraya kesinlikle gireceklerini ve oradan kurtuluş yolu bulamayacaklarını anlarlar.**

54- Muhakkak ki biz, bu Kur’ân’da (hakka tâbi olup onunla amel etmeleri için) **insanlara her türlü misali çeşitli şekillerde anlattık. Fakat insan,** (haksız yere) **tartışmaya çok düşkün olan bir varlıktır.**

55- Kendilerine hidayet (İslam apaçık ve delillerle) **geldiği hâlde o müşrikleri** (Allah’a, O’nun birliğine, senin rasullüğüne ve getirdiğin hakka) **iman etmekten ve** (ihlasla tevbe edip işledikleri küfür ve şirklerden dolayı) **Rablerinden bağışlanma istemekten engelleyen nedir ki?! Yoksa onlar,** (hakkı yalanlayan) **önceki ümmetlerin başına gelen azabın kendi başlarına da gelmesini ya da kendilerine vâdedilen azabı görmeyi mi bekliyorlar?!**

56- Biz, rasulleri ancak (iman edip rasullere tâbi olanları) **cennetle müjdeleyici ve** (şirki seçip rasullere karşı gelenleri) **cehennemle korkutucu olarak göndeririz** (hidayeti kalplere sokmak onlara değil, bize aittir)**. Kâfirler** (hakkı bile bile inkâr edip yalanlayanlar) **ise hakkı yok etmek için bâtıl olan şeyleri kullanarak cedelleşirler. Onlar,** (Kur’ân’da geçen) **ayetlerimi ve uyarıldıkları şeyleri alaya almaktadırlar.**

57- Kendisine Rabbinin ayetleri hatırlatıldığında ondan yüz çeviren ve işlediği kötülüklerden (küfür, şirk ve zulümlerden) **tevbe etmeyip unutmuş görünenden daha zalim kim olabilir?! Muhakkak ki biz böyle kimselerin Kur’ân’ı anlayıp iman etmemeleri için kalplerine örtü koyarız ve** (Kur’ân’ı faydalı işitmeyle) **işitmemeleri için de kulaklarına ağırlık veririz. Ey rasulüm! Onlar öyle bir duruma düşmüşlerdir ki artık hidayete çağırsan da ebediyen hidayet yoluna icabet etmezler.**

58- Ve ey rasulüm! Bil ki Rabbin (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**, merhamet sahibidir** (ihtiyacı olmadığı hâlde kullarına rahmetiyle muamele edendir)**. Eğer Rabbin onların yaptıklarının** (küfür, şirk ve zulümlerinin) **cezasını hemen verseydi azabı derhal başlarına indirirdi. Fakat O** (hikmeti gereği böyle yapmadı)**, kullarına tevbe etmeleri için mühlet verip hesap günü tayin etti. Eğer tevbe etmeden ölürlerse işte o zaman kendilerini bekleyen azaptan kaçıp sığınacak Allah’tan başka hiç kimse bulamazlar.**

59- Ey rasulümüzü yalanlayan müşrikler! İşte bu, sizden uzak olmayan beldelerin (Hud, Salih ve Şuayb’in kavimlerinin) **başına gelenlerden ibret alın! Onları,** (rasullerine itaat etmeyip küfür, şirk ve günah işleyerek) **nefislerine zulmettikleri için helak ettik. Ancak helakleri hemen olmadı, onlara belli bir zaman tayin ettik.**

60- Hani bir zamanlar Musa, genç hizmetçisine şöyle demişti: “İki denizin buluştuğu yere kadar hiç usanmadan yürümeye devam edeceğim ya da (salih kul Hızır’ı buluncaya kadar) **senelerce sürse bile hep yürüyeceğim.”**

61- Musa ile genç hizmetçisi iki denizin birleştiği yere ulaştıklarında (azık olarak taşıdıkları) **balığı orada unutup yola devam ettiler. Balık da** (Allah’ın izniyle canlanıp) **denize sıçrayarak içinde bir yol tutup gitti.**

62- Musa ile genç hizmetçisi iki denizin birleştiği yeri geçince Musa acıktı ve hizmetçisine, “Azığımızı getir (de yiyelim)**! Bu yolculuğumuz bizi çok yordu.” dedi.**

63- Musa’nın hizmetçisi şöyle dedi: “Kayaya sığındığımızda ne oldu, biliyor musun? Ben, (kayaya sığındığımız sırada yanımızdaki azığımız olan) **balığa ne olduğunu sana söylemeyi unuttum. Onu sana söylememi ancak şeytan unutturmuştur. O balık, hayret verici bir şekilde canlandı ve denizde bir yol tutup gitti.”**

64- Musa, hizmetçisine şöyle dedi: “İşte aradığımız bu idi (çünkü bu, salih kul ile buluşacağımız yerin işaretidir)**.” Bunun üzerine hemen ayak izlerini takip ederek sığındıkları kayaya geri döndüler.**

65- Musa ile hizmetçisi (balığı kaybettikleri yere dönünce) **orada, kendisine katımızdan rahmet verdiğimiz ve kimsenin bilmediği bir ilim öğrettiğimiz salih kullarımızdan birini** (Hızır’ı) **buldular.**

66- Musa, salih kula (Hızır’a) **şöyle dedi: “Allah’ın sana verdiği, hakkı gösteren ilimden bana öğretmen için seninle beraber gelebilir miyim?”**

67- Salih kul (Hızır)**, Musa’ya şöyle cevap verdi: “Sen, ilmimden gördüklerine itiraz etmeden asla sabredemezsin** (çünkü o, sahip olduğun ilme uygun değildir)**.”**

68- “Ey Musa! İçyüzünü kavrayamadığın ve sahip olduğun ilme uygun olmayan bir şeye itiraz etmeden nasıl sabredebilirsin ki?! (Sen, ancak bil-

قَالَ لَا تُؤَاخِذْنِى بِمَا نَسِيتُ وَلَا تُرْهِقْنِى مِنْ أَمْرِى عُسْرًا ﴿٧٣﴾ فَٱنطَلَقَا حَتَّىٰٓ إِذَا لَقِيَا غُلَٰمًا فَقَتَلَهُۥ قَالَ
أَقَتَلْتَ نَفْسًا زَكِيَّةًۢ بِغَيْرِ نَفْسٍ لَّقَدْ جِئْتَ شَيْـًٔا نُّكْرًا ﴿٧٤﴾ ۞ قَالَ أَلَمْ أَقُل لَّكَ إِنَّكَ لَن تَسْتَطِيعَ مَعِىَ
صَبْرًا ﴿٧٥﴾ قَالَ إِن سَأَلْتُكَ عَن شَىْءٍۭ بَعْدَهَا فَلَا تُصَٰحِبْنِى ۖ قَدْ بَلَغْتَ مِن لَّدُنِّى عُذْرًا ﴿٧٦﴾ فَٱنطَلَقَا
حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَيَآ أَهْلَ قَرْيَةٍ ٱسْتَطْعَمَآ أَهْلَهَا فَأَبَوْا۟ أَن يُضَيِّفُوهُمَا فَوَجَدَا فِيهَا جِدَارًا يُرِيدُ أَن يَنقَضَّ فَأَقَامَهُۥ ۖ
قَالَ لَوْ شِئْتَ لَتَّخَذْتَ عَلَيْهِ أَجْرًا ﴿٧٧﴾ قَالَ هَٰذَا فِرَاقُ بَيْنِى وَبَيْنِكَ ۚ سَأُنَبِّئُكَ بِتَأْوِيلِ مَا لَمْ تَسْتَطِع عَّلَيْهِ
صَبْرًا ﴿٧٨﴾ أَمَّا ٱلسَّفِينَةُ فَكَانَتْ لِمَسَٰكِينَ يَعْمَلُونَ فِى ٱلْبَحْرِ فَأَرَدتُّ أَنْ أَعِيبَهَا وَكَانَ وَرَآءَهُم مَّلِكٌ
يَأْخُذُ كُلَّ سَفِينَةٍ غَصْبًا ﴿٧٩﴾ وَأَمَّا ٱلْغُلَٰمُ فَكَانَ أَبَوَاهُ مُؤْمِنَيْنِ فَخَشِينَآ أَن يُرْهِقَهُمَا طُغْيَٰنًا وَكُفْرًا ﴿٨٠﴾
فَأَرَدْنَآ أَن يُبْدِلَهُمَا رَبُّهُمَا خَيْرًا مِّنْهُ زَكَوٰةً وَأَقْرَبَ رُحْمًا ﴿٨١﴾ وَأَمَّا ٱلْجِدَارُ فَكَانَ لِغُلَٰمَيْنِ يَتِيمَيْنِ
فِى ٱلْمَدِينَةِ وَكَانَ تَحْتَهُۥ كَنزٌ لَّهُمَا وَكَانَ أَبُوهُمَا صَٰلِحًا فَأَرَادَ رَبُّكَ أَن يَبْلُغَآ أَشُدَّهُمَا وَيَسْتَخْرِجَا
كَنزَهُمَا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ وَمَا فَعَلْتُهُۥ عَنْ أَمْرِى ۚ ذَٰلِكَ تَأْوِيلُ مَا لَمْ تَسْطِع عَّلَيْهِ صَبْرًا ﴿٨٢﴾ وَيَسْـَٔلُونَكَ
عَن ذِى ٱلْقَرْنَيْنِ ۖ قُلْ سَأَتْلُوا۟ عَلَيْكُم مِّنْهُ ذِكْرًا ﴿٨٣﴾ إِنَّا مَكَّنَّا لَهُۥ فِى ٱلْأَرْضِ وَءَاتَيْنَٰهُ مِن كُلِّ شَىْءٍ
سَبَبًا ﴿٨٤﴾ فَأَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَغْرِبَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَغْرُبُ فِى عَيْنٍ حَمِئَةٍ وَوَجَدَ عِندَهَا
قَوْمًا ۗ قُلْنَا يَٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِمَّآ أَن تُعَذِّبَ وَإِمَّآ أَن تَتَّخِذَ فِيهِمْ حُسْنًا ﴿٨٦﴾ قَالَ أَمَّا مَن ظَلَمَ فَسَوْفَ نُعَذِّبُهُۥ ثُمَّ
يُرَدُّ إِلَىٰ رَبِّهِۦ فَيُعَذِّبُهُۥ عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨٧﴾ وَأَمَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَلَهُۥ جَزَآءً ٱلْحُسْنَىٰ ۖ وَسَنَقُولُ
لَهُۥ مِنْ أَمْرِنَا يُسْرًا ﴿٨٨﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٨٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ مَطْلِعَ ٱلشَّمْسِ وَجَدَهَا تَطْلُعُ عَلَىٰ قَوْمٍ لَّمْ
نَجْعَل لَّهُم مِّن دُونِهَا سِتْرًا ﴿٩٠﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَقَدْ أَحَطْنَا بِمَا لَدَيْهِ خُبْرًا ﴿٩١﴾ ثُمَّ أَتْبَعَ سَبَبًا ﴿٩٢﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ
بَيْنَ ٱلسَّدَّيْنِ وَجَدَ مِن دُونِهِمَا قَوْمًا لَّا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ قَوْلًا ﴿٩٣﴾ قَالُوا۟ يَٰذَا ٱلْقَرْنَيْنِ إِنَّ يَأْجُوجَ
وَمَأْجُوجَ مُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ فَهَلْ نَجْعَلُ لَكَ خَرْجًا عَلَىٰٓ أَن تَجْعَلَ بَيْنَنَا وَبَيْنَهُمْ سَدًّا ﴿٩٤﴾

dilerini güneşten koruyacak (dağ, ağaç, ev gibi) **herhangi bir örtü vermediğimiz bir kavim üzerine güneşi doğar buldu.**

91- İşte Zulkarneyn'in durumu böyledir! Ve biz, onun sahip olduğu ve yaptığı her şeyin tafsilatını bilmekteyiz.

92- Sonra (batı ile doğu arasında bir yere gitmek için) **başka bir yol tuttu.**

93- İki dağ arasında bir yere açılan yola gelince orada, hemen hemen hiçbir sözü anlamayan bir kavim buldu.

94- Bu kavim ona şöyle dedi: "Ey Zulkarneyn! Muhakkak ki Ye˒cûc ve Me˒cûc kavmi, yeryüzünde (haksız yere kan dökerek ve her türlü zulmü işleyip tahribat yaparak) **fesat çıkarmaktadır. Sana vereceğimiz bir ücret karşılığında onlarla aramıza, bize ulaşamayacakları bir set yapar mısın?"**

73- Musa (hatasını anlayıp özür dileyerek) **şöyle dedi: “Unutarak söylediğim şeyden dolayı beni kınama ve seninle yolculuk yapmam konusunda bana çok zorluk çıkarma, biraz müsamahalı davran!”**

74- (Salih kul da Musa’ya müsamaha gösterince) **Yine beraber yürümeye devam ettiler.** (Sahilde oynayan) **Küçük bir çocuğa rastlayınca salih kul** (Hızır)**, bu çocuğu hemen tutup öldürdü. Bunun üzerine Musa ona şöyle dedi: “Suçsuz küçük bir nefsi, bir nefse karşılık kısas olmadan neden öldürdün?! Gerçekten sen, çok kötü ve asla kabul edilmeyecek bir şey yaptın.”**

Cüz: 16

75- Salih kul (Hızır) **da Musa’ya, “Ben sana, benimle beraber gelip yaptığım amelleri gördüğünde asla sabredemezsin, demedim mi?” dedi.**

76- Musa bu defa şöyle dedi: “(Bana bir hak daha ver.) **Eğer bundan sonra** (yaptığın şeyler konusunda) **sana bir şey sorarsam benimle arkadaşlık yapma. Çünkü benim hatamdan dolayı artık** (ayrılma konusunda) **hak sahibi sayılırsın.”**

77- (Salih kul, Musa’ya müsamaha gösterdi) **Ve bir köye varıncaya kadar beraber yürümeye devam ettiler. Köyün halkından** (misafir hakkı olarak) **yemek istediler. Fakat bu köyün halkı onları misafir etmeyi kabul etmedi. Sonra orada yıkılmak üzere olan bir duvar gördüler. Salih kul** (Hızır)**, bu duvarı yıkılmaması için onarıp düzeltti. Bunun üzerine Musa ona şöyle dedi: “**(Bu köyün halkı bize misafirlik hakkı vermedi.) **Eğer isteseydin onlardan yaptığın bu işe karşılık bir ücret alabilirdin** (biz de ihtiyacımız olan yemeği elde ederdik)**.”**

78- (Musa, Hızır’a yaptığı işte karşı çıkınca) **Salih kulumuz** (Hızır) **şöyle dedi: “İşte bu itiraz, senin ile aramızın ayrılması demektir. Şimdi sana, benim yaptığım ve senin sabredemediğin meselelerin içyüzünü ve akıbetini bildireceğim.”**

79- (Hızır, yaptığı şeyleri Musa’ya açıklamaya başlayarak şöyle dedi) **“Deldiğim gemiye gelince; bu gemi, denizde onunla iş yaparak maişetlerini temin eden miskinlere** (muhtaçlara) **aitti, ilerisinde ise her sağlam gemiye zorla el koyan** (zalim) **bir kral vardı** (ve bu miskinler gemilerini kraldan koruyacak güce sahip değillerdi)**. Ben de** (kral gasbetmesin diye) **gemiyi** (delerek) **hasarlı hâle getirmek istedim.”**

80- “Öldürdüğüm erkek çocuğa gelince; onun ana babası mu’min kimseler idi ve biz, bu çocuğun büyüdüğünde (kâfir olup) **onları zulme boğacağını ve küfür işlemeye zorlayacağını bildik.”**

81- “Biz bu çocuğu öldürmekle istedik ki ana babasının Rabbi, onlara bundan daha hayırlı, temiz (günah işlemekten uzak) **ve onlara merhamet etmeye yatkın bir evlat versin.”**

82- “Onardığım duvara gelince; bu duvar, şehirdeki iki yetimin (babaları ölmüş küçük çocukların) **idi ve onun altında bu çocuklara ait bir hazine saklı idi. Babaları da salih bir kimse idi. Ey Musa! Rabbin, bu iki çocuk büyüdüğünde duvarın altındaki hazinelerini oradan çıkarmalarını diledi** (eğer duvar şimdi yıkılırsa şehrin ahalisi bu hazineyi görüp alır ve bu çocuklar ondan faydalanamazlar)**. Benim yaptığım bu iş** (duvarı onarmam)**, Rabbinden o çocuklara bir rahmettir. Ben, yaptığım hiçbir şeyi kendi içtihadımla yapmadım** (Allah’ın bana verdiği ilimle yaptım)**. İşte, benim yaptığım ve senin sabredemediğin meselelerin içyüzü ve akıbeti budur!”**

83- Ve ey rasulüm! Müşrikler ve Yahudiler, (imtihan etmek için) **sana Zulkarneyn hakkında soru soruyorlar. Onlara de ki: “Size, onun hakkındaki haberlerden ibret alacağınız bazı şeyler anlatacağım.”**

84- Muhakkak ki biz onu (Zulkarneyn’i) **yeryüzünde iktidar ve kuvvet sahibi kılmıştık. Ve ona, istediği her şeye ulaşabilmesi için bir yol vermiştik.**

85- O da (batıya gitmek için) **bir yol tuttu.**

86- Zulkarneyn batıya doğru yürüdü. Güneşin battığı en yakın yere varınca güneşin kara bir balçık çukuru içine battığını gördü ve orada (kâfir) **bir kavim buldu. Biz ona şöyle dedik: “Ey Zulkarneyn!** (Davet ettiğin tevhidi kabul etmez, sana tâbi olmaz ve Rabbinin emrine boyun eğmezlerse) **İstersen onları öldürürsün istersen iyilik yapıp esir edersin** (ve tevhide davete devam edersin)**.”**

87- Zulkarneyn şöyle dedi: “Kim (hakkı öğrendikten sonra tevhidi kabul etmeyip şirk üzerinde ısrar ederek nefsine) **zulmederse onu dünyada** (ölümle) **cezalandıracağız. Sonra** (kıyamet günü) **Rabbine döndüğünde Rabbi de onu şiddetli bir azaba uğratacaktır.”**

88- “Kim de (hakkı öğrendikten sonra) **iman edip salih amel işlerse ona mükâfaat olarak husna** (cennet) **vardır. Ve ona buyruğumuzdan kolay olanı söyleyeceğiz.”**

89- Sonra (doğuya gitmek için) **başka bir yol tuttu.**

90- Güneşin doğduğu yere gelince orada ken-

قَالَ مَا مَكَّنِّى فِيهِ رَبِّى خَيْرٌ فَأَعِينُونِى بِقُوَّةٍ أَجْعَلْ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَهُمْ رَدْمًا ﴿٩٥﴾ ءَاتُونِى زُبَرَ ٱلْحَدِيدِ ۖ
حَتَّىٰٓ إِذَا سَاوَىٰ بَيْنَ ٱلصَّدَفَيْنِ قَالَ ٱنفُخُوا۟ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَعَلَهُۥ نَارًا قَالَ ءَاتُونِىٓ أُفْرِغْ عَلَيْهِ قِطْرًا ﴿٩٦﴾
فَمَا ٱسْطَٰعُوٓا۟ أَن يَظْهَرُوهُ وَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ لَهُۥ نَقْبًا ﴿٩٧﴾ قَالَ هَٰذَا رَحْمَةٌ مِّن رَّبِّى ۖ فَإِذَا جَآءَ وَعْدُ رَبِّى
جَعَلَهُۥ دَكَّآءَ ۖ وَكَانَ وَعْدُ رَبِّى حَقًّا ﴿٩٨﴾ ۞ وَتَرَكْنَا بَعْضَهُمْ يَوْمَئِذٍ يَمُوجُ فِى بَعْضٍ ۖ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ
فَجَمَعْنَٰهُمْ جَمْعًا ﴿٩٩﴾ وَعَرَضْنَا جَهَنَّمَ يَوْمَئِذٍ لِّلْكَٰفِرِينَ عَرْضًا ﴿١٠٠﴾ ٱلَّذِينَ كَانَتْ أَعْيُنُهُمْ فِى غِطَآءٍ عَن
ذِكْرِى وَكَانُوا۟ لَا يَسْتَطِيعُونَ سَمْعًا ﴿١٠١﴾ أَفَحَسِبَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَن يَتَّخِذُوا۟ عِبَادِى مِن دُونِىٓ أَوْلِيَآءَ ۚ
إِنَّآ أَعْتَدْنَا جَهَنَّمَ لِلْكَٰفِرِينَ نُزُلًا ﴿١٠٢﴾ قُلْ هَلْ نُنَبِّئُكُم بِٱلْأَخْسَرِينَ أَعْمَٰلًا ﴿١٠٣﴾ ٱلَّذِينَ ضَلَّ سَعْيُهُمْ فِى
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَهُمْ يَحْسَبُونَ أَنَّهُمْ يُحْسِنُونَ صُنْعًا ﴿١٠٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ وَلِقَآئِهِۦ
فَحَبِطَتْ أَعْمَٰلُهُمْ فَلَا نُقِيمُ لَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَزْنًا ﴿١٠٥﴾ ذَٰلِكَ جَزَآؤُهُمْ جَهَنَّمُ بِمَا كَفَرُوا۟ وَٱتَّخَذُوٓا۟
ءَايَٰتِى وَرُسُلِى هُزُوًا ﴿١٠٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ كَانَتْ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْفِرْدَوْسِ نُزُلًا
﴿١٠٧﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا لَا يَبْغُونَ عَنْهَا حِوَلًا ﴿١٠٨﴾ قُل لَّوْ كَانَ ٱلْبَحْرُ مِدَادًا لِّكَلِمَٰتِ رَبِّى لَنَفِدَ ٱلْبَحْرُ
قَبْلَ أَن تَنفَدَ كَلِمَٰتُ رَبِّى وَلَوْ جِئْنَا بِمِثْلِهِۦ مَدَدًا ﴿١٠٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يُوحَىٰٓ إِلَىَّ أَنَّمَآ
إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ ۖ فَمَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ رَبِّهِۦ فَلْيَعْمَلْ عَمَلًا صَٰلِحًا وَلَا يُشْرِكْ بِعِبَادَةِ رَبِّهِۦٓ أَحَدًۢا ﴿١١٠﴾

سُورَةُ مَرْيَمَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

كٓهيعٓصٓ ﴿١﴾ ذِكْرُ رَحْمَتِ رَبِّكَ عَبْدَهُۥ زَكَرِيَّآ ﴿٢﴾ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥ نِدَآءً خَفِيًّا ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى وَهَنَ ٱلْعَظْمُ
مِنِّى وَٱشْتَعَلَ ٱلرَّأْسُ شَيْبًا وَلَمْ أَكُنۢ بِدُعَآئِكَ رَبِّ شَقِيًّا ﴿٤﴾ وَإِنِّى خِفْتُ ٱلْمَوَٰلِىَ مِن وَرَآءِى وَكَانَتِ
ٱمْرَأَتِى عَاقِرًا فَهَبْ لِى مِن لَّدُنكَ وَلِيًّا ﴿٥﴾ يَرِثُنِى وَيَرِثُ مِنْ ءَالِ يَعْقُوبَ ۖ وَٱجْعَلْهُ رَبِّ رَضِيًّا ﴿٦﴾

4- O, (duasında) **Rabbine şöyle demişti: “Ey Rabbim! Muhakkak ki yaşlılıktan kemiklerim zayıfladı ve başımdaki beyazlık çoğaldı. Ey Rabbim! Şüphesiz ki ben sana dua ettiğimde asla mutsuz olmadım** (her duama icabet ettin).”

5- “Ve ey Rabbim! Ben, vefat ettikten sonra yakın akrabalarımın din konusunda işin başına geçmesinden endişe ediyorum (çünkü onlar, dünya ile meşgul kimselerdir)**. Şu var ki hanımım da kısırdır. Ey Rabbim! Katından,** (razı olduğun şekilde) **bana yardım edecek bir çocuk ver!”**

6- “Vereceğin çocuk, (ben vefat ettikten sonra) **nebilik konusunda hem bana mirasçı olsun hem de Yakub ailesine mirasçı olsun! Ey Rabbim! Onu,** (dininde, ahlakında ve ilminde) **razı olunan biri kıl!”**

95- Zulkarneyn, onlara cevaben şöyle dedi: "Rabbimin bana (rızık olarak) **verdiği mülk ve saltanat, sizin vereceğiniz ücretten daha hayırlıdır. Siz bana kuvvetle** (adamlarınızla ve aletlerle) **yardım edin, ben de sizin ile Ye˒cûc ve Me˒cûc arasına** (aşamayacakları) **bir set yapayım."**

96- (Zulkarneyn akabinde şöyle dedi) **"Bana, demir parçaları getirin!" İki dağ arasına yapılan set, dağların seviyesine gelince Zulkarneyn çalışanlara şöyle dedi: "Demirler kızgın kor hâline gelinceye kadar ateşi körükleyip alevlendirin!" Demirler kızgın kor hâline gelince de şöyle dedi: "Şimdi bana bakır getirin de şu kor hâlindeki demirin üzerine dökeyim."**

97- Böylece yapılan set öyle sert, dayanıklı ve yüksek oldu ki Ye˒cûc ve Me˒cûc onu ne aşabildi ne de delebildi.

98- Zulkarneyn, "İşte bu (sağlam ve dayanıklı) **set, Rabbimden** (Ye˒cûc ve Me˒cûc'un fesadını önleyen) **bir rahmettir. Rabbimin** (kıyamet gününden önce Ye˒cûc ve Me˒cûc'un çıkmasını) **takdir ettiği zaman gelince bu seddi yıkıp yerle bir eder. Rabbimin vâdi haktır** (mutlaka gerçekleşecektir)**." dedi.**

99- Kıyamete yakın bir zamanda kullarımızı (rahmetimizden uzaklaştırılmış olarak kendi hâllerine) **bırakırız da** (anlaşmazlıkları sebebiyle) **birbirlerine girerler. Sonra sûra üflenir ve** (kendilerine hesap sorulacak) **bütün halkı** (diriltip hesap sormak için) **toplarız.**

100- Ve o gün cehennemi kâfirlere rahatça görecekleri şekilde gösteririz de onu gözleriyle apaçık görürler.

101- Cehennemi (kıyamet gününde) **gözleriyle apaçık görecek olan o kâfirler,** (dünyada hakkı reddetmeleri sebebiyle) **gözlerinde görmelerini engelleyen bir perde olduğu için apaçık ayetlerimi görmeyen ve kabul edecek bir işitmeyle dinlemeyen kimselerdi.**

102- Yoksa kâfirler, (bana gerçek manada iman eden) **ihlaslı kullarımın benden başkasını veli** (dost ve yardımcı) **edineceklerini mi zannettiler?! Asla! Muhakkak ki biz, cehennemi kâfirler için** (ebedi olarak) **kalınacak bir yer kıldık.**

103- Ey rasulüm! De ki: "Ey insanlar! Yaptıkları iyi amellerde en çok ziyana uğrayacak olanların kimler olduğunu size haber vereyim mi?"

104- "Bunlar, dünya hayatında yaptıkları amellerden Allah'ın razı olduğunu ve ahirette büyük sevap elde edeceklerini umdukları hâlde kıyamet gününde amellerini boşa çıkmış bulan kimselerdir."

105- İşte bu kimseler, Rablerinin (tevhidine delalet eden) **ayetlerini ve öldükten sonra diriltilip hesaba çekilmeyi inkâr edenlerdir. Bundan dolayı** (dünyada) **yaptıkları iyi amellerin sevabı boşa gitmiştir. Ve kıyamet gününde onlara hiçbir değer vermeyeceğiz.**

106- İşte, ayetlerimizi ve rasullerimizi inkâr edip alaya almaları sebebiyle onların (kıyamet günündeki) **cezaları cehennem olacaktır.**

107- (Allah'a, rasulüne ve indirdiği kitaba ihlasla) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onların kalacağı yer Firdevs cennetleridir.**

108- O mu'minler, Firdevs cennetlerinde ebedi olarak kalacaklardır ve oradan başka bir yere gitmeyi asla istemeyeceklerdir.

109- Ey rasulüm! Kullarıma de ki: "Deniz, Rabbimin kelimelerini yazan kalemin mürekkebi olsaydı deniz biterdi de Rabbimin kelimeleri bitmezdi, hatta mürekkep olarak bir o kadar daha deniz ilave etsek de bitmez. (Çünkü O'nun kelamı asla bitmez.)**"**

110- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: "Şüphesiz ben de sizin gibi bir beşerim. (Şu var ki) **Bana, ilahınızın bir tek ilah olduğu** (ve yalnız O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmamanız gerektiği) **vahyedilmektedir. Kim de Rabbine kavuşmayı umuyorsa salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlesin ve Rabbine ibadette hiçbir şeyi şirk koşmasın."**

19. MERYEM SURESİ

Mekke'de inmiştir. Secde ayeti olan 58. ayet hakkında ise ihtilaf vardır. Ayet sayısı 98, kelime sayısı 962, harf sayısı 3802'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kâf, hâ, yâ, ʿayn, sâd.*

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Ey rasulüm! İşte bunlar; Rabbinin, kulu Zekeriyya'ya olan rahmetini anlatan sözlerdir (onları sana, ibret alasın diye bildiriyoruz)**.**

3- Hani bir zamanlar Zekeriyya, Rabbine çok alçak bir sesle yalvararak dua etmişti.

يَٰزَكَرِيَّآ إِنَّا نُبَشِّرُكَ بِغُلَٰمٍ ٱسۡمُهُۥ يَحۡيَىٰ لَمۡ نَجۡعَل لَّهُۥ مِن قَبۡلُ سَمِيّٗا ﴿٧﴾ قَالَ رَبِّ أَنَّىٰ يَكُونُ
لِى غُلَٰمٞ وَكَانَتِ ٱمۡرَأَتِى عَاقِرٗا وَقَدۡ بَلَغۡتُ مِنَ ٱلۡكِبَرِ عِتِيّٗا ﴿٨﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ قَالَ رَبُّكَ هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٞ
وَقَدۡ خَلَقۡتُكَ مِن قَبۡلُ وَلَمۡ تَكُ شَيۡـٔٗا ﴿٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱجۡعَل لِّىٓ ءَايَةٗۖ قَالَ ءَايَتُكَ أَلَّا تُكَلِّمَ ٱلنَّاسَ ثَلَٰثَ
لَيَالٖ سَوِيّٗا ﴿١٠﴾ فَخَرَجَ عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنَ ٱلۡمِحۡرَابِ فَأَوۡحَىٰٓ إِلَيۡهِمۡ أَن سَبِّحُواْ بُكۡرَةٗ وَعَشِيّٗا ﴿١١﴾ يَٰيَحۡيَىٰ
خُذِ ٱلۡكِتَٰبَ بِقُوَّةٖۖ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡحُكۡمَ صَبِيّٗا ﴿١٢﴾ وَحَنَانٗا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَوٰةٗۖ وَكَانَ تَقِيّٗا ﴿١٣﴾ وَبَرَّۢا بِوَٰلِدَيۡهِ وَلَمۡ
يَكُن جَبَّارًا عَصِيّٗا ﴿١٤﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَيۡهِ يَوۡمَ وُلِدَ وَيَوۡمَ يَمُوتُ وَيَوۡمَ يُبۡعَثُ حَيّٗا ﴿١٥﴾ وَٱذۡكُرۡ فِى ٱلۡكِتَٰبِ مَرۡيَمَ
إِذِ ٱنتَبَذَتۡ مِنۡ أَهۡلِهَا مَكَانٗا شَرۡقِيّٗا ﴿١٦﴾ فَٱتَّخَذَتۡ مِن دُونِهِمۡ حِجَابٗا فَأَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهَا رُوحَنَا فَتَمَثَّلَ لَهَا
بَشَرٗا سَوِيّٗا ﴿١٧﴾ قَالَتۡ إِنِّىٓ أَعُوذُ بِٱلرَّحۡمَٰنِ مِنكَ إِن كُنتَ تَقِيّٗا ﴿١٨﴾ قَالَ إِنَّمَآ أَنَا۠ رَسُولُ رَبِّكِ لِأَهَبَ لَكِ
غُلَٰمٗا زَكِيّٗا ﴿١٩﴾ قَالَتۡ أَنَّىٰ يَكُونُ لِى غُلَٰمٞ وَلَمۡ يَمۡسَسۡنِى بَشَرٞ وَلَمۡ أَكُ بَغِيّٗا ﴿٢٠﴾ قَالَ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ
هُوَ عَلَىَّ هَيِّنٞۖ وَلِنَجۡعَلَهُۥٓ ءَايَةٗ لِّلنَّاسِ وَرَحۡمَةٗ مِّنَّاۚ وَكَانَ أَمۡرٗا مَّقۡضِيّٗا ﴿٢١﴾ ۞فَحَمَلَتۡهُ فَٱنتَبَذَتۡ بِهِۦ مَكَانٗا
قَصِيّٗا ﴿٢٢﴾ فَأَجَآءَهَا ٱلۡمَخَاضُ إِلَىٰ جِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ قَالَتۡ يَٰلَيۡتَنِى مِتُّ قَبۡلَ هَٰذَا وَكُنتُ نَسۡيٗا مَّنسِيّٗا
﴿٢٣﴾ فَنَادَىٰهَا مِن تَحۡتِهَآ أَلَّا تَحۡزَنِى قَدۡ جَعَلَ رَبُّكِ تَحۡتَكِ سَرِيّٗا ﴿٢٤﴾ وَهُزِّىٓ إِلَيۡكِ بِجِذۡعِ ٱلنَّخۡلَةِ
تُسَٰقِطۡ عَلَيۡكِ رُطَبٗا جَنِيّٗا ﴿٢٥﴾ فَكُلِى وَٱشۡرَبِى وَقَرِّى عَيۡنٗاۖ فَإِمَّا تَرَيِنَّ مِنَ ٱلۡبَشَرِ أَحَدٗا فَقُولِىٓ إِنِّى
نَذَرۡتُ لِلرَّحۡمَٰنِ صَوۡمٗا فَلَنۡ أُكَلِّمَ ٱلۡيَوۡمَ إِنسِيّٗا ﴿٢٦﴾ فَأَتَتۡ بِهِۦ قَوۡمَهَا تَحۡمِلُهُۥۖ قَالُواْ يَٰمَرۡيَمُ لَقَدۡ جِئۡتِ
شَيۡـٔٗا فَرِيّٗا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأُخۡتَ هَٰرُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ ٱمۡرَأَ سَوۡءٖ وَمَا كَانَتۡ أُمُّكِ بَغِيّٗا ﴿٢٨﴾ فَأَشَارَتۡ إِلَيۡهِۖ قَالُواْ
كَيۡفَ نُكَلِّمُ مَن كَانَ فِى ٱلۡمَهۡدِ صَبِيّٗا ﴿٢٩﴾ قَالَ إِنِّى عَبۡدُ ٱللَّهِ ءَاتَىٰنِىَ ٱلۡكِتَٰبَ وَجَعَلَنِى نَبِيّٗا ﴿٣٠﴾

doğru salla ki üzerine taze ve olgun hurma dökülsün.”

26- “Taze ve olgun hurmadan ye, senin için akıtılan sudan iç ve doğurduğun çocuktan dolayı sevin, gözün aydın olsun! Eğer insanlardan birini görürsen (ve sana çocuğun hakkında sorarsa) **ona de ki: “Ben, er-Raḥmân’a konuşma orucu adadım, bu gün hiçbir insanla konuşmayacağım.”**

27- Meryem, (bu sözleri duyunca huzurlu ve kalbi sükûn bulmuş bir şekilde) **çocuğunu kucağında taşıyarak kavmine geldi. Kavmi** (yaptığı şeyi çirkin görerek) **ona şöyle dedi: “Ey Meryem! Sen, şüphesiz çok iğrenç bir şey yapmışsın** (bize babasız bir çocuk getirmişsin)**.”**

28- “Ey ibadette Harun’a benzeyen kız! Senin baban (salih bir adamdı) **zina etmezdi, annen de zinakâr biri değildi.** (Sen iffetli bir ailenin kızıydın, ne yaptın böyle?!)”

29- Bunun üzerine Meryem (sormaları için) **çocuğuna işaret etti. Kavmi** (şaşkın bir vaziyette) **“Biz, beşikte olan bir çocukla nasıl konuşabiliriz** (bizimle alay mı ediyorsun)?!” **dedi.**

30- İsa hemen dile gelip şöyle dedi: “Muhakkak ki ben, Allah’ın kuluyum. Allah bana kitap (İncîl’i) **verdi ve beni nebi olarak seçti.”**

7- Allah (Zekeriyya'nın duasına icabet etti ve) **şöyle dedi: "Ey Zekeriyya! Biz, seni bir oğul ile müjdeliyoruz. Onun ismi Yahya'dır. Bu ismin daha önce herhangi birine verilmesini takdir etmedik."**

8- Zekeriyya (nasıl çocuk sahibi olabileceğini merak ederek) **şöyle dedi: "Ey Rabbim! Hanımım kısırdır ve ben de** (kemikleri zayıflayıp) **iyice yaşlanmış biriyim. Ne şekilde bana çocuk ihsan edeceksin?"**

9- Müjdeyi getiren melek, Zekeriyya'ya şöyle cevap verdi: "Evet! Senin ve hanımının durumu, dediğin gibidir. Fakat Rabbin şunu diyor: Ey Zekeriyya! (Ne olursa olsun ve sen ne durumda olursan ol) **Sana rızık olarak Yahya adında bir çocuk vermek bana kolaydır*** (çünkü beni aciz bırakacak hiçbir şey yoktur)**. Hatırla ki sen daha önce hiçbir şey değilken seni yaratmıştım."**

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

10- Bunun üzerine Zekeriyya şöyle dedi: "Ey Rabbim! Verdiğin çocuk müjdesinin gerçekleştiğine dair bana bir işaret ver!" Rabbi de ona, "Bunun işareti, hiçbir hastalığın olmadığı hâlde üç gün boyunca insanlarla konuşamamandır." dedi.

11- Zekeriyya konuşamadığını hissedince namaz kıldığı mihraptan kavminin yanına çıktı ve onlara, gündüzün başlangıcından gecenin başlangıcına kadar Rablerini tesbih etmelerini işaret etti.

12- (Zekeriyya'ya Yahya adında bir çocuk verildi ve o, konuşulanları anlayacak bir yaşa gelince) **Allah, Yahya'ya şöyle buyurdu: "Ey Yahya! Kitaba** (Tevrât'a) **var gücünle sarıl!" Ve biz Yahya'ya, daha çocukken** (büluğ çağına gelmeden önce) **hüküm** (Tevrât'ı anlayacak bir anlayış ve hikmet) **verdik.**

13- Ayrıca Yahya'ya katımızdan bir merhamet verdik ve onu günahlardan arındırdık. Ve o, takva sahibi idi (Rabbinin emirlerine itaat eder, yasaklarından uzak dururdu)**.**

14- Ve o, ana babasına iyilik ve güzellikle muamele ederdi. (Rabbine ve ana babasına karşı) **Asla zorba ve isyankâr biri değildi.**

15- Ve o, doğduğu günde de vefat ettiği günde de (ahirette) **diriltilip hayata döndürüldüğü günde de** (Allah'tan) **bir eman üzeredir** (şeytan ona asla musallat olamayacaktır)**.**

16- Ey rasulüm! Kitapta (Kur'ân'da) **Meryem'i de zikret! Hani o,** (Rabbine ibadet etmek için) **ailesinden ayrılıp doğu tarafında bir yerde inzivaya çekilmişti.**

17- Meryem inzivaya çekildiği yere, (Rabbine ibadet ederken) **insanlar kendisini görmesin diye bir perde çekmişti. İşte bu hâlde iken ona Ruh'umuzu** (Cibril'i) **göndermiştik. O da Meryem'e mükemmel yaratılışlı bir insan suretinde görünmüştü.**

18- Meryem (kendisine insan suretinde bir varlığın yaklaştığını görünce korktu ve) **şöyle dedi: "Ey insan! Muhakkak ki ben, senden** (kötülük yapmandan) **er-Raḥmân'a sığınırım. Eğer Allah'tan korkuyorsan benden uzak dur!"**

19- Cibril, Meryem'e şöyle dedi: "(Korkma!) **Ben** (beşer değil)**, Rabbinin bir elçisiyim. Allah beni, sana günahlardan arınmış bir erkek çocuk vermek için gönderdi."**

20- Meryem (Allah'tan gelen bu haberi duyunca nasıl çocuk sahibi olabileceğini merak ederek) **şöyle dedi: "Bana ne şekilde çocuk vereceksin?! Çünkü bana** (eş olsun başka bir erkek olsun) **hiçbir insan dokunmamıştır ve ben zinakâr biri de değilim."**

21- Cibril de ona şöyle dedi: "Evet! Durumun senin anlattığın gibidir. Fakat Rabbin şöyle diyor: Sana (hiçbir erkek dokunmadığı hâlde) **çocuk vermek bana kolaydır*** (çünkü ben, her şeye kadirim)**. Ve bil ki sana vereceğim bu çocuk, insanlar için** (muazzam kudretimi gösteren) **apaçık bir delildir. Ve o, bizden** (hem sana hem de iman edenlere) **bir rahmet olacaktır. İşte, sana bu şekilde çocuk vermek, ezelde takdir edilmiş ve** (Levhi'l Mahfuz'a yazılmış) **mutlaka gerçekleşecek bir şeydir."**

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

22- (Meryem'e, İsa için yarattığımız ruhu üfledik.) **Böylece Meryem hamile oldu ve karnındaki çocuğuyla beraber insanlardan uzak bir yere gitti.**

23- Meryem'in doğum sancıları başlayınca sancılar onu bir hurma ağacının gövdesine dayanmak zorunda bıraktı. Bu hâlde iken (insanların yapacağı ithamlardan çekindiği için) **şöyle dedi: "Keşke bundan önce ölseydim de unutulup gitseydim!"**

24- İsa (ya da melek)**, Meryem'in altından seslenip şöyle dedi: "Sakın üzülme! Rabbin senin içmen için alt yanında küçük bir su kaynağı çıkarttı."**

25- "Ve hurma ağacının gövdesini kendine

وَجَعَلَنِى مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنتُ وَأَوْصَٰنِى بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ مَا دُمْتُ حَيًّا ﴿٣١﴾ وَبَرًّۢا بِوَٰلِدَتِى وَلَمْ
يَجْعَلْنِى جَبَّارًا شَقِيًّا ﴿٣٢﴾ وَٱلسَّلَٰمُ عَلَىَّ يَوْمَ وُلِدتُّ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا ﴿٣٣﴾ ذَٰلِكَ عِيسَى
ٱبْنُ مَرْيَمَ ۖ قَوْلَ ٱلْحَقِّ ٱلَّذِى فِيهِ يَمْتَرُونَ ﴿٣٤﴾ مَا كَانَ لِلَّهِ أَن يَتَّخِذَ مِن وَلَدٍ ۖ سُبْحَٰنَهُۥٓ ۚ إِذَا قَضَىٰٓ
أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٣٥﴾ وَإِنَّ ٱللَّهَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٣٦﴾
فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن مَّشْهَدِ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٣٧﴾ أَسْمِعْ بِهِمْ وَأَبْصِرْ يَوْمَ
يَأْتُونَنَا ۖ لَٰكِنِ ٱلظَّٰلِمُونَ ٱلْيَوْمَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْحَسْرَةِ إِذْ قُضِىَ ٱلْأَمْرُ وَهُمْ
فِى غَفْلَةٍ وَهُمْ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٩﴾ إِنَّا نَحْنُ نَرِثُ ٱلْأَرْضَ وَمَنْ عَلَيْهَا وَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ فِى
ٱلْكِتَٰبِ إِبْرَٰهِيمَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٤١﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ يَٰٓأَبَتِ لِمَ تَعْبُدُ مَا لَا يَسْمَعُ وَلَا يُبْصِرُ وَلَا
يُغْنِى عَنكَ شَيْـًٔا ﴿٤٢﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّى قَدْ جَآءَنِى مِنَ ٱلْعِلْمِ مَا لَمْ يَأْتِكَ فَٱتَّبِعْنِىٓ أَهْدِكَ صِرَٰطًا سَوِيًّا
﴿٤٣﴾ يَٰٓأَبَتِ لَا تَعْبُدِ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّ ٱلشَّيْطَٰنَ كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ عَصِيًّا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَبَتِ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يَمَسَّكَ
عَذَابٌ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ فَتَكُونَ لِلشَّيْطَٰنِ وَلِيًّا ﴿٤٥﴾ قَالَ أَرَاغِبٌ أَنتَ عَنْ ءَالِهَتِى يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ ۖ لَئِن لَّمْ
تَنتَهِ لَأَرْجُمَنَّكَ ۖ وَٱهْجُرْنِى مَلِيًّا ﴿٤٦﴾ قَالَ سَلَٰمٌ عَلَيْكَ ۖ سَأَسْتَغْفِرُ لَكَ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ بِى حَفِيًّا ﴿٤٧﴾
وَأَعْتَزِلُكُمْ وَمَا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَأَدْعُوا۟ رَبِّى عَسَىٰٓ أَلَّآ أَكُونَ بِدُعَآءِ رَبِّى شَقِيًّا ﴿٤٨﴾ فَلَمَّا
ٱعْتَزَلَهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا نَبِيًّا ﴿٤٩﴾ وَوَهَبْنَا لَهُم
مِّن رَّحْمَتِنَا وَجَعَلْنَا لَهُمْ لِسَانَ صِدْقٍ عَلِيًّا ﴿٥٠﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ مُوسَىٰٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ مُخْلَصًا
وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥١﴾ وَنَٰدَيْنَٰهُ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنِ وَقَرَّبْنَٰهُ نَجِيًّا ﴿٥٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥ مِن رَّحْمَتِنَآ
أَخَاهُ هَٰرُونَ نَبِيًّا ﴿٥٣﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِسْمَٰعِيلَ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ صَادِقَ ٱلْوَعْدِ وَكَانَ رَسُولًا نَّبِيًّا ﴿٥٤﴾

49- İbrahim (müşrik olan) **kavminden ve onların Allah'tan başka taptıklarından uzaklaşınca ona** (oğlu) **İshak'ı ve** (torunu) **Yakub'u bahşettik ve her ikisini de birer nebi kıldık.**

50- Biz, onlara (İbrahim, İshak ve Yakub'a) **rahmetimizden** (nübüvvet ile birlikte çok hayır) **verdik ve onları, insanların dilinde üstün vasıflarla övülen kimseler kıldık.**

51- Ey rasulüm! Kitapta (Kur'ân'da) **Musa'yı da zikret! Muhakkak ki o, özel olarak seçilmiş biri ve hem rasul hem de nebi idi.**

52- Ve Musa'ya sağındaki Tûr Dağı tarafından nida ettik ve onu, kelamımızı duyabilecek duruma getirdik.

53- Ve ayrıca Musa'ya bir nimet ve rahmet olarak (duasına icabeten) **kardeşi Harun'u, kendisine yardımcı olacak bir nebi kıldık.**

54- Ey rasulüm! Kitapta (Kur'ân'da) **İsmail'i de zikret! Muhakkak ki o, verdiği ahde sadık biri ve hem rasul hem de nebi idi.**

31- "Ve nerede olursam olayım Allah beni mübarek (iyiliği emredip kötülükten alıkoyan ve insanlara hayrı öğreten faydalı biri) **kıldı. Ve hayatta olduğum müddetçe bana namaz kılıp zekât vermemi emretti."**

32- "Ve beni anneme güzellikle muamele eden saygılı biri kıldı, asla (Rabbime ve anneme) **itaatte kibirli ve bedbaht biri kılmadı."**

33- "Ve ben, doğduğum günde de vefat ettiğim günde de (ahirette) **diriltilip hayata döndürüldüğüm günde de** (Allah'tan) **bir eman üzereyim** (şeytan bana asla musallat olamayacaktır)**."**

34- İşte zikredilen bu sıfatlara sahip olan, Meryem oğlu İsa'dır. Onun hakkında bildirilen bu sözlerin hepsi haktır; şüphe eden ve bâtıl görüşler ileri süren sapıkların sözleri ise asla hak değildir.

35- Allah'ın çocuk edinmesi asla olacak bir şey değildir. O, çocuk edinmek gibi eksik sıfatlardan ve her türlü eksik sıfattan münezzeh ve yücedir. O, (ezelde) **bir şey var etmeyi irade etmişse** (ki iradesi ezelidir)* **"**(Şu vakitte) **Ol!" der, o da** (tayin ettiği vakit geldiğinde) **hemen oluverir.**

* Allahu Teâlâ'nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

36- "Ey insanlar! Bilin ki benim de Rabbim, sizin de Rabbiniz muhakkak ki Allah'tır. Öyleyse sadece O'na ibadet edin! İşte, (Allah'ın rızasına ulaştıran) **yegâne doğru yol budur!"**

37- Sonra kavmi İsa hakkında ihtilaf ederek fırkalara ayrıldı (bazıları ona iman edip "Allah'ın rasulü." dedi, bazıları Yahudiler gibi onu inkâr etti, bazıları da onun hakkında aşırı gitti; bir kısmı onun "Allah" olduğunu, bir kısmı ise "Allah'ın oğlu" olduğunu iddia etti)**. O muazzam güne** (kıyamet gününe) **şahid olduklarında, İsa hakkında ihtilaf edip de söyledikleri küfür sözlerden dolayı kâfir olanların vay hâline!** (İşte onlar, cehenneme atılacaklardır.)

38- Müşrikler kıyamet gününde bize (kendilerini toplayacağımız yere) **geldiklerinde** (başlarına gelecek olanları) **ne iyi işitir ve ne iyi görürler! Onları görsen hayret edersin. Fakat o zalimler** (küfür ve şirk işleyerek nefislerine zulmedenler)**, bugün** (dünyada), (çağrıldıkları hakkı fayda veren bir işitme ile dinlemedikleri ve ibret alacakları bir görme ile görmedikleri için) **apaçık bir sapıklık içindedirler.**

39- Ey rasulüm! Sen onları pişmanlık ve üzüntü günü ile korkutup uyar! Çünkü onlar, dünyada ğaflet içine dalmış (ahireti düşünmeden dünyanın süsleriyle oyalanmakta) **ve iman etmemiş bir hâlde iken o gün gelirse artık iş bitmiş olur** (geri dönüş olmaz, pişmanlık ve üzüntü ise asla fayda vermez)**.**

40- Muhakkak ki yerin ve üzerindeki her şeyin vârisi biziz (çünkü her şey fânidir, baki olan ise biziz) **ve bütün kullar** (hesap için) **bize dönecektir.**

41- Ey rasulüm! Kitapta (Kur'ân'da) **İbrahim'i de zikret! Muhakkak ki o; doğru sözlü, Rabbinin ayetlerini tasdik eden ve nebi olarak seçilmiş biri idi.**

42- Bir zaman İbrahim babasına şöyle demişti: "Ey babam! Neden (dua ettiğinde) **işitmeyen,** (ibadet ettiğinde) **görmeyen ve senden hiçbir zararı defedemeyen, bir fayda da sağlamayan şeylere ibadet ediyorsun?"**

43- "Ey babam! Bil ki sana verilmeyen bir ilimden (vahiy yolu ile) **bana verilmiştir. Bu sebeple bana tâbi ol** (sözümü dinle) **ki seni doğru yola** (Allah'ın tevhid dinine) **çıkarayım."**

44- "Ey babam! Şeytan'a (putlara ibadet etme konusunda itaat ederek) **ibadet etme! Muhakkak ki Şeytan, er-Raḥmân'a başkaldırmıştır** (Allah ona, Âdem'e secde etmesini emrettiği hâlde o, bu emre karşı gelmiştir)**."**

45- "Ey babam! Ben biliyorum ki küfür ve şirk üzere öldüğünde sana er-Raḥmân'ın katından (ebedi) **bir azap isabet edecek ve Şeytan'ı dost edindiğin için onunla birlikte azap göreceksin."**

46- Babası, İbrahim'e (hakka davetinden dolayı kızarak) **şöyle dedi: "Ey İbrahim! Yoksa sen ilahlarımdan yüz mü çeviriyorsun** (onlara ibadet edilmesine karşı mı çıkıyorsun)**?! Eğer ilahlarıma laf atmaktan vazgeçmezsen muhakkak ki ben de seni taşlarım** (sana hakaret edip kötü sözler söylerim)**. Artık uzun müddet benden uzak dur** (benimle görüşme)**!"**

47- İbrahim, (kendisine kızıp tehdit etmesine rağmen) **babasına** (yumuşak ve güzel bir üslupla) **şöyle dedi: "Sana selam olsun** (sen bana zarar versen de ben sana hiçbir zarar vermem)**! Ben, Rabbimden senin için hidayet ve bağışlanma isteyeceğim. Muhakkak ki O, bana karşı ikramı bol olandır** (umarım ki duama icabet eder)**."**

48- "Ve ben, hem sizden hem de Allah'tan başka taptıklarınızdan uzaklaşıyorum ve sadece rabbim olan Allah'a dua ediyorum. Umarım ki Rabbime dua ettiğimde icabet eder, yoksa mutsuz olurum."

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُۥ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱلزَّكَوٰةِ وَكَانَ عِندَ رَبِّهِۦ مَرْضِيًّا ﴿٥٥﴾ وَٱذْكُرْ فِى ٱلْكِتَٰبِ إِدْرِيسَ ۚ إِنَّهُۥ
كَانَ صِدِّيقًا نَّبِيًّا ﴿٥٦﴾ وَرَفَعْنَٰهُ مَكَانًا عَلِيًّا ﴿٥٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مِّنَ ٱلنَّبِيِّۦنَ مِن ذُرِّيَّةِ
ءَادَمَ وَمِمَّنْ حَمَلْنَا مَعَ نُوحٍ وَمِن ذُرِّيَّةِ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْرَٰٓءِيلَ وَمِمَّنْ هَدَيْنَا وَٱجْتَبَيْنَآ ۚ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُ
ٱلرَّحْمَٰنِ خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَبُكِيًّا ۩ ﴿٥٨﴾ ۞ فَخَلَفَ مِنۢ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَٱتَّبَعُوا۟ ٱلشَّهَوَٰتِ ۖ
فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا ﴿٥٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ وَلَا يُظْلَمُونَ
شَيْـًٔا ﴿٦٠﴾ جَنَّٰتِ عَدْنٍ ٱلَّتِى وَعَدَ ٱلرَّحْمَٰنُ عِبَادَهُۥ بِٱلْغَيْبِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ وَعْدُهُۥ مَأْتِيًّا ﴿٦١﴾ لَّا يَسْمَعُونَ
فِيهَا لَغْوًا إِلَّا سَلَٰمًا ۖ وَلَهُمْ رِزْقُهُمْ فِيهَا بُكْرَةً وَعَشِيًّا ﴿٦٢﴾ تِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِى نُورِثُ مِنْ عِبَادِنَا مَن
كَانَ تَقِيًّا ﴿٦٣﴾ وَمَا نَتَنَزَّلُ إِلَّا بِأَمْرِ رَبِّكَ ۖ لَهُۥ مَا بَيْنَ أَيْدِينَا وَمَا خَلْفَنَا وَمَا بَيْنَ ذَٰلِكَ ۚ وَمَا كَانَ
رَبُّكَ نَسِيًّا ﴿٦٤﴾ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا فَٱعْبُدْهُ وَٱصْطَبِرْ لِعِبَٰدَتِهِۦ ۚ هَلْ تَعْلَمُ لَهُۥ سَمِيًّا
﴿٦٥﴾ وَيَقُولُ ٱلْإِنسَٰنُ أَءِذَا مَا مِتُّ لَسَوْفَ أُخْرَجُ حَيًّا ﴿٦٦﴾ أَوَلَا يَذْكُرُ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن قَبْلُ
وَلَمْ يَكُ شَيْـًٔا ﴿٦٧﴾ فَوَرَبِّكَ لَنَحْشُرَنَّهُمْ وَٱلشَّيَٰطِينَ ثُمَّ لَنُحْضِرَنَّهُمْ حَوْلَ جَهَنَّمَ جِثِيًّا ﴿٦٨﴾ ثُمَّ لَنَنزِعَنَّ
مِن كُلِّ شِيعَةٍ أَيُّهُمْ أَشَدُّ عَلَى ٱلرَّحْمَٰنِ عِتِيًّا ﴿٦٩﴾ ثُمَّ لَنَحْنُ أَعْلَمُ بِٱلَّذِينَ هُمْ أَوْلَىٰ بِهَا صِلِيًّا ﴿٧٠﴾
وَإِن مِّنكُمْ إِلَّا وَارِدُهَا ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ حَتْمًا مَّقْضِيًّا ﴿٧١﴾ ثُمَّ نُنَجِّى ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوا۟ وَّنَذَرُ ٱلظَّٰلِمِينَ
فِيهَا جِثِيًّا ﴿٧٢﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَىُّ ٱلْفَرِيقَيْنِ خَيْرٌ
مَّقَامًا وَأَحْسَنُ نَدِيًّا ﴿٧٣﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَحْسَنُ أَثَٰثًا وَرِءْيًا ﴿٧٤﴾ قُلْ مَن كَانَ فِى
ٱلضَّلَٰلَةِ فَلْيَمْدُدْ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ مَدًّا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ إِمَّا ٱلْعَذَابَ وَإِمَّا ٱلسَّاعَةَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ هُوَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضْعَفُ جُندًا ﴿٧٥﴾ وَيَزِيدُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ٱهْتَدَوْا۟ هُدًى ۗ وَٱلْبَٰقِيَٰتُ ٱلصَّٰلِحَٰتُ
خَيْرٌ عِندَ رَبِّكَ ثَوَابًا وَخَيْرٌ مَّرَدًّا ﴿٧٦﴾ أَفَرَءَيْتَ ٱلَّذِى كَفَرَ بِـَٔايَٰتِنَا وَقَالَ لَأُوتَيَنَّ مَالًا وَوَلَدًا ﴿٧٧﴾

75- Ey rasulüm! (Sahip oldukları nimetlerle övünüp hakka karşı kibirlenen) **Kavminin müşriklerine şöyle de: "**(Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde bile bile) **Sapıklığı seçenlere er-Raḥmân hemen azap etmez,** (daha çok sapmaları için) **kendilerine vâdedilen dünya azabını ya da ahiret azabını görünceye kadar mühlet verir. İşte o azabı gördüklerinde kimlerin yerinin kötü olduğunu ve kimlerin taraftarının zayıf olduğunu bileceklerdir."**

76- Allah (sapıklığı seçenlere nasıl daha çok sapmaları için mühlet veriyorsa) **hidayeti seçenlerin de hidayetlerini** (iman, sebat ve itaatlerini) **daha çok artırır. Ve bilinmelidir ki sevabı baki olan salih ameller** (Allah için ve istediği şekildeki ameller) **Rabbinin katında hem mükâfaat hem de akıbet** (cenneti elde etme) **bakımından daha hayırlıdır.**

77- Ey rasulüm! Ayetlerimizi (ve dirilmeyi) **inkâr ettiği hâlde "Eğer öldükten sonra diriltilirsem ahirette muhakkak ki bana mal ve çocuk verilecektir." diyen şu kâfiri görmüyor musun?!**

55- Ve o, ailesine namazı ikame edip zekâtı vermeyi emrederdi. Rabbinin katında da kendisinden razı olunan bir kul idi.

56- Ey rasulüm! Kitapta (Kur’ân’da) **İdris’i de zikret! Muhakkak ki o; doğru sözlü, Rabbinin ayetlerini tasdik eden ve nebi olarak seçilmiş biri idi.**

57- Ve onu da üstün bir mertebeye yükselttik.

58- Bu surede (Zekeriyya’dan İdris’e kadar) **zikredilen ve Allah’ın kendilerine nebilik ikram ettiği; Âdem’in zürriyetinden** (İdris ve Nuh)**, Nuh ile birlikte gemide taşıdığımız mu’minlerin zürriyetinden** (İbrahim)**, İbrahim’in zürriyetinden** (İsmail, İshak ve Yakub)**, İsrail’in** (Yakub’un) **zürriyetinden** (Musa, Harun, Zekeriyya, Yahya ve İsa)**, ayrıca İslam’a muvaffak kıldığımız ve** (bunlar dışında) **nebi olarak seçtiğimiz kimseler; hepsi er-Raḥmân’ın ayetlerinin okunduğunu işittiklerinde** (kalplerindeki huşudan dolayı) **ağlayarak hemen secdeye kapanırlar.**

59- Bu seçilmiş nebilerin ardından öyle kötü ve sapık bir nesil geldi ki onlar, namazı emrolundukları şekilde kılmayı terk ettiler ve şehvetlerine uyup nefislerinin arzuladığı haram olan amelleri işlemeye başladılar. İşte onlar, sapıklıklarının cezasını cehennemde göreceklerdir.

60- Ancak (geçerli bir şekilde) **tevbe edenler ve iman edip salih amel işleyenler hariç... İşte onlar, cennete gireceklerdir ve işledikleri amellerin sevaplarından hiçbir şey eksiltilmeyecektir.**

61- Er-Raḥmân’ın (kendisine ve rasulüne iman edip şeriatin emirlerine göre amel eden) **kullarına, hiç görmemiş olmalarına rağmen girmelerini vâdettiği o cennet, Adn cennetleridir** (orada ebedi olarak kalacaklardır)**. Allah’ın bu vâdi mutlaka gerçekleşecektir.**

62- İşte bu Adn cennetlerine giren kullar orada asla boş ve bâtıl söz işitmezler, ancak (birbirlerine ve meleklerin de onlara söylediği) **“selam” sözünü işitirler. Ve onlar, orada** (dünyadaki vakitlere göre) **sabah akşam sevdikleri rızıklarla rızıklandırılırlar.**

63- İşte vasıflarını beyan ettiğimiz bu cennet, takva sahibi olan (emirlerimizi yerine getirip yasaklarımızdan uzak duran) **kullarımızı mirasçı kılacağımız cennettir.**

64- (Cibril rasulümüze şöyle dedi) **“Ve biz melekler, ancak Rabbinin emriyle** (yeryüzüne) **ineriz. Ahirette olacak olan, dünyada olmakta ve olacak olan ve dünya ile ahiret arasında olacak olan her şey Rabbine aittir. Ve Rabbin hiçbir şeyi unutmaz.”**

65- “O Rabbin; göklerin, yerin ve bunların arasında bulunan her şeyin yaratıcısı, maliki ve düzene koyucusudur. Bu sebeple yalnız O’na ibadet et (çünkü ibadeti hak eden sadece O’dur) **ve ölünceye kadar devamlı O’na ibadette sabırla sebat göster** (asla şirk koşma)**! O’na denk veya benzer herhangi bir varlık biliyor musun?!** (Asla! O’nun hiçbir konuda dengi ve benzeri yoktur.)”

66- Ve (dirilmeyi inkâr eden) **insan** (alaycı bir tavırla) **şöyle der: “Ben öldükten sonra kabirden çıkarılıp hayata mı döndürüleceğim?!** (Olacak şey değil!)”

67- O insan hiç düşünmez mi ki daha önce hiçbir şey değilken kendisini yaratmıştık?!

68- Ey rasulüm! Rabbine yemin olsun ki dirilmeyi inkâr edenleri, muhakkak kendilerini saptıran şeytanlarla beraber dirilteceğiz. Sonra da onları zelil bir şekilde diz üstü yere çökmüş olarak cehennemin kapılarına sürükleyeceğiz.

69- Sonra da her kâfir fırka içinden, er-Raḥmân’a (ve O’nun dinine) **azgınlıkta en önde olan liderlerini çekip çıkaracağız.**

70- Şu da bilinmelidir ki cehenneme atılıp da orada en şiddetli azabı tatmaya müstahak olanları elbette biz daha iyi biliriz.

71- Ve ey insanlar! Biliniz ki içinizden cehennemden geçmeyecek hiç kimse yoktur.* Ey rasulüm! İşte bu, Rabbinin mutlaka gerçekleşecek hükmüdür.

* Cehennemden geçmekten kasıt, üstüne kurulacak olan sırat köprüsünden geçmektir.

72- Cehennemden geçerken (dünyada) **bizden korkanları** (emirlerimize itaat edip yasaklarımızdan uzak duranları) **oradan kurtarırız, zalimleri** (hakkı bile bile inkâr edip küfür ve şirk üzere ölenleri) **ise zelil bir şekilde diz üstü yere çökmüş olarak orada bırakırız.**

73- Ve apaçık olan ayetlerimiz insanlara okunduğunda kâfirler, mu’minlere “Bakın! Siz mi, biz mi; hangi topluluk makam, mevki, ev, refah ve destekçi olarak daha üstün?! (Elbette biziz, öyleyse neden size uyalım ki?!)” **derler.**

74- Sahip oldukları nimetlerle övünüp kibirlenen o kâfirler bilsinler ki onlardan önce makam, mevki, mal, mesken, eşya, elbise ve dış görünüş bakımından daha üstün olan nice kâfirleri helak ettik. (Sahip oldukları nimetlere hiç güvenmesinler.)

أَطَّلَعَ ٱلْغَيْبَ أَمِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٧٨﴾ كَلَّاۚ سَنَكْتُبُ مَا يَقُولُ وَنَمُدُّ لَهُۥ مِنَ ٱلْعَذَابِ مَدًّا ﴿٧٩﴾
وَنَرِثُهُۥ مَا يَقُولُ وَيَأْتِينَا فَرْدًا ﴿٨٠﴾ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لِّيَكُونُوا۟ لَهُمْ عِزًّا ﴿٨١﴾ كَلَّاۚ سَيَكْفُرُونَ
بِعِبَادَتِهِمْ وَيَكُونُونَ عَلَيْهِمْ ضِدًّا ﴿٨٢﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّآ أَرْسَلْنَا ٱلشَّيَٰطِينَ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ تَؤُزُّهُمْ أَزًّا ﴿٨٣﴾ فَلَا
تَعْجَلْ عَلَيْهِمْۖ إِنَّمَا نَعُدُّ لَهُمْ عَدًّا ﴿٨٤﴾ يَوْمَ نَحْشُرُ ٱلْمُتَّقِينَ إِلَى ٱلرَّحْمَٰنِ وَفْدًا ﴿٨٥﴾ وَنَسُوقُ ٱلْمُجْرِمِينَ
إِلَىٰ جَهَنَّمَ وِرْدًا ﴿٨٦﴾ لَّا يَمْلِكُونَ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَنِ ٱتَّخَذَ عِندَ ٱلرَّحْمَٰنِ عَهْدًا ﴿٨٧﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ
وَلَدًا ﴿٨٨﴾ لَّقَدْ جِئْتُمْ شَيْـًٔا إِدًّا ﴿٨٩﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِنْهُ وَتَنشَقُّ ٱلْأَرْضُ وَتَخِرُّ ٱلْجِبَالُ هَدًّا ﴿٩٠﴾
أَن دَعَوْا۟ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدًا ﴿٩١﴾ وَمَا يَنۢبَغِى لِلرَّحْمَٰنِ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا ﴿٩٢﴾ إِن كُلُّ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
إِلَّآ ءَاتِى ٱلرَّحْمَٰنِ عَبْدًا ﴿٩٣﴾ لَّقَدْ أَحْصَىٰهُمْ وَعَدَّهُمْ عَدًّا ﴿٩٤﴾ وَكُلُّهُمْ ءَاتِيهِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فَرْدًا ﴿٩٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَيَجْعَلُ لَهُمُ ٱلرَّحْمَٰنُ وُدًّا ﴿٩٦﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَٰهُ بِلِسَانِكَ لِتُبَشِّرَ بِهِ ٱلْمُتَّقِينَ
وَتُنذِرَ بِهِۦ قَوْمًا لُّدًّا ﴿٩٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هَلْ تُحِسُّ مِنْهُم مِّنْ أَحَدٍ أَوْ تَسْمَعُ لَهُمْ رِكْزًۢا ﴿٩٨﴾

سُورَةُ طه

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طه ﴿١﴾ مَآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لِتَشْقَىٰٓ ﴿٢﴾ إِلَّا تَذْكِرَةً لِّمَن يَخْشَىٰ ﴿٣﴾
تَنزِيلًا مِّمَّنْ خَلَقَ ٱلْأَرْضَ وَٱلسَّمَٰوَٰتِ ٱلْعُلَى ﴿٤﴾

1- Tā, hâ.*

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Ey rasulüm! Bu Kur'ân'ı sana, (kavminin ona iman etmemesi sebebiyle) **üzüntüden kendini helak etmen için indirmedik.**

3- Bu Kur'ân'ı, ancak Allah'tan korkanlara bir öğüt olması için indirdik.

4- Bu Kur'ân, yeri ve yüce gökleri yaratan Allah tarafından peyderpey indirilmiştir.

78- O kâfir ğaybı biliyor da buna dayanarak mı konuşuyor yoksa (cennete girip kendisine mal ve çocuk verileceğine dair) **er-Raḥmân katından bir söz mü almış?!**

79- Hayır, kesinlikle onun iddia ettiği gibi değil! O kâfirin (alay ederek) **söylediklerini** (ve yaptıklarını) **yazacağız ve** (bâtıl iddialarından dolayı) **azap üzerine azap ekleyerek onun azabını artıracağız.**

80- Ayrıca (dünyada onu helak ettikten sonra) **terk ettiği malına ve çocuklarına biz mirasçı olacağız ve** (kıyamet gününde) **bize** (her şeyi elinden alınmış olarak) **tek başına gelecektir.**

81- Ve müşrikler, kendilerine yardımcı ve destekçi olup onları izzetli kılsınlar diye Allah'tan başka varlıklara ibadet ederek ilahlar edindiler.

82- Hayır! Allah'tan başka ibadet ettikleri varlıklar asla onlara yardımcı ve destekçi olup da izzet veremezler. Bilakis onlar (ahiret gününde) **müşriklerden beri olup ibadetlerini reddedecek ve onlara düşman olacaklardır.**

83- Ey rasulüm! Şeytanları, kâfirlerin üzerine (günah ve küfür işlemeleri için) **tahrik edip kışkırtsınlar diye gönderdiğimizi görmüyor musun?!**

84- Ve ey rasulüm! (Sana iman etmeyip İslam aleyhine çalışan) **Kâfirlerin hemen helak edilmesini isteme!** (Ecelleri geldiğinde elbette onlar da helak edilecektir.) **Muhakkak ki biz onların yaptıkları bütün amelleri sayıyoruz** (ahiret gününde onlara tek tek hesap sorulacaktır)**.**

85- Takva sahibi olanları (dünyada Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **ahiret gününde er-Raḥmân'ın huzurunda** (kendilerine ikram edilmiş olarak) **grup grup toplayacağız.**

86- Mücrimleri (hak kendilerine geldiği hâlde bile bile inkâr edip küfür ve şirk üzerinde ısrar edenleri) **ise suya çok susamış bir şekilde cehenneme sürükleyeceğiz.**

87- Er-Raḥmân katından kendilerine şefaat etme ve edilme hakkı verilenler hariç, (ahiret gününde) **hiç kimse şefaat hakkına sahip olamaz.**

88- Ve kâfirler (Yahudi, Hristiyan ve bazı müşrikler Allah hakkında yalan uydurup) **"Er-Raḥmân çocuk edindi." dediler.**

89- Ey kâfirler! ("Er-Raḥmân çocuk edindi." demekle) **Gerçekten de çok çirkin ve** (aklın asla kabul etmediği) **büyük bir iftira atmış oldunuz.**

90, 91- Er-Raḥmân'a çocuk isnat ederek çok büyük ve çirkin bir iftirada bulunmalarından dolayı neredeyse gökler çatlayacak, yer yarılacak ve dağlar şiddetle yıkılıp paramparça olacaktı.

92- Şu bilinmelidir ki er-Raḥmân'ın çocuk edinmesi, ilahlığına zıttır (çünkü O, her türlü eksik sıfattan münezzeh ve yücedir)**.**

93- Muhakkak ki göklerde olanların (meleklerin) **ve yerde olanların** (insan ve cinlerin) **hepsi, kıyamet gününde er-Raḥmân'a boyun eğmiş birer kul olarak gelecektir.**

94- Muhakkak ki Allah'ın ilmi bütün mahlukatı kuşatmış ve onların sayılarını tek tek tespit etmiştir (hiçbiri O'na gizli değildir)**.**

95- Ve herkes kıyamet gününde er-Raḥmân'ın huzuruna (yardımcılarını ve mallarını terk etmiş olarak) **tek başına gelecektir** (sonra da herkese hak ettiği mükâfaat ya da ceza mutlaka verilecektir)**.**

96- (Allah'a, rasulüne ve ona indirdiklerine ihlasla) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; muhakkak ki er-Raḥmân** (hem onlardan razı olur hem de Müslüman) **kullarının kalbine onlara karşı sevgi yerleştirir.**

97- Ey rasulüm! Bu Kur'ân'ı sana; onu rahat okuman, onunla muttakileri (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **müjdelemen ve sana şiddetle husumet gösterip hakka karşı kibirlenenleri korkutman için senin dilinle indirdik.**

98- Bilinmelidir ki bu (Kurayşli) **müşriklerden önce de** (küfür ve şirkleri sebebiyle) **nice toplulukları helak ettik. Ey rasulüm! Helak edilen o toplumların varlığına dair herhangi bir işaret hissedebiliyor musun ya da onlardan en ufak bir ses işitebiliyor musun?!** (Eğer kavmin iman etmezse onlar da öncekiler gibi yok olup gidecektir.)

20. TĀ HÂ SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 135, kelime sayısı 1341, harf sayısı 5242'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

ٱلرَّحۡمَٰنُ عَلَى ٱلۡعَرۡشِ ٱسۡتَوَىٰ ﴿٥﴾ لَهُۥ مَا فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَا وَمَا تَحۡتَ ٱلثَّرَىٰ
﴿٦﴾ وَإِن تَجۡهَرۡ بِٱلۡقَوۡلِ فَإِنَّهُۥ يَعۡلَمُ ٱلسِّرَّ وَأَخۡفَى ﴿٧﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ لَهُ ٱلۡأَسۡمَآءُ ٱلۡحُسۡنَىٰ ﴿٨﴾ وَهَلۡ
أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿٩﴾ إِذۡ رَءَا نَارٗا فَقَالَ لِأَهۡلِهِ ٱمۡكُثُوٓاْ إِنِّيٓ ءَانَسۡتُ نَارٗا لَّعَلِّيٓ ءَاتِيكُم مِّنۡهَا بِقَبَسٍ أَوۡ
أَجِدُ عَلَى ٱلنَّارِ هُدٗى ﴿١٠﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا نُودِيَ يَٰمُوسَىٰٓ ﴿١١﴾ إِنِّيٓ أَنَا۠ رَبُّكَ فَٱخۡلَعۡ نَعۡلَيۡكَ إِنَّكَ بِٱلۡوَادِ ٱلۡمُقَدَّسِ
طُوٗى ﴿١٢﴾ وَأَنَا ٱخۡتَرۡتُكَ فَٱسۡتَمِعۡ لِمَا يُوحَىٰٓ ﴿١٣﴾ إِنَّنِيٓ أَنَا ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعۡبُدۡنِي وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ لِذِكۡرِيٓ
﴿١٤﴾ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ أَكَادُ أُخۡفِيهَا لِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ بِمَا تَسۡعَىٰ ﴿١٥﴾ فَلَا يَصُدَّنَّكَ عَنۡهَا مَن لَّا يُؤۡمِنُ بِهَا
وَٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ فَتَرۡدَىٰ ﴿١٦﴾ وَمَا تِلۡكَ بِيَمِينِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿١٧﴾ قَالَ هِيَ عَصَايَ أَتَوَكَّؤُاْ عَلَيۡهَا وَأَهُشُّ بِهَا عَلَىٰ
غَنَمِي وَلِيَ فِيهَا مَـَٔارِبُ أُخۡرَىٰ ﴿١٨﴾ قَالَ أَلۡقِهَا يَٰمُوسَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَلۡقَىٰهَا فَإِذَا هِيَ حَيَّةٞ تَسۡعَىٰ ﴿٢٠﴾ قَالَ
خُذۡهَا وَلَا تَخَفۡۖ سَنُعِيدُهَا سِيرَتَهَا ٱلۡأُولَىٰ ﴿٢١﴾ وَٱضۡمُمۡ يَدَكَ إِلَىٰ جَنَاحِكَ تَخۡرُجۡ بَيۡضَآءَ مِنۡ غَيۡرِ
سُوٓءٍ ءَايَةً أُخۡرَىٰ ﴿٢٢﴾ لِنُرِيَكَ مِنۡ ءَايَٰتِنَا ٱلۡكُبۡرَى ﴿٢٣﴾ ٱذۡهَبۡ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٢٤﴾ قَالَ رَبِّ ٱشۡرَحۡ
لِي صَدۡرِي ﴿٢٥﴾ وَيَسِّرۡ لِيٓ أَمۡرِي ﴿٢٦﴾ وَٱحۡلُلۡ عُقۡدَةٗ مِّن لِّسَانِي ۙ ﴿٢٧﴾ يَفۡقَهُواْ قَوۡلِي ﴿٢٨﴾ وَٱجۡعَل لِّي وَزِيرٗا
مِّنۡ أَهۡلِي ﴿٢٩﴾ هَٰرُونَ أَخِي ﴿٣٠﴾ ٱشۡدُدۡ بِهِۦٓ أَزۡرِي ﴿٣١﴾ وَأَشۡرِكۡهُ فِيٓ أَمۡرِي ﴿٣٢﴾ كَيۡ نُسَبِّحَكَ كَثِيرٗا ﴿٣٣﴾

bundan başka işlerimde de ondan faydalanırım."

19- Allah, "Ey Musa, onu yere at!" dedi.

20- Musa elindeki asayı yere atınca o, hızla kıvrılıp hareket eden bir yılana dönüştü.

21- Allah, Musa'ya şöyle dedi: "Asanı eline al ve korkma! Sen onu eline aldığında biz onu hemen ilk hâline döndüreceğiz."

22- "Ve elini koynuna sok! O, (senin rasul olduğunu ispat eden) **bir başka mucize olmak üzere kusursuz ve lekesiz bembeyaz çıkacaktır."**

23- "Ey Musa! Bu mucizeleri sana vermemizin sebebi, (senin rasul olduğunu ispat eden ve muazzam kudretimize delalet eden) **büyük delillerimizden bazılarını sana göstermektir."**

24- "Ey Musa, Firavun'a git (onu, beni tevhid etmeye ve bana itaate çağır)**! Muhakkak ki o** (küfür, şirk ve zulüm işlemekte) **iyice azdı."**

25- Bunun üzerine Musa şöyle dedi: "Ey Rabbim! (Vahyini daha iyi anlamam ve karşılaşacağım eziyetlere sabretmem için) **Göğsümü genişlet!"**

26- "Ve verdiğin görevi en güzel şekilde yerine getirmeyi bana kolaylaştır!"

27, 28- "Ve bana güzel, fasih ve kolay anlaşılır konuşma yeteneği ver ki böylece insanlar (senin vahyini tebliğ ettiğimde) **sözümü rahat anlayabilsinler."**

29- "Ve bir de ailemden birini bana yardımcı kıl!"

30- "Bu yardımcı, kardeşim Harun olsun!"

31- "Onunla (Harun ile) **sırtımı kuvvetlendir** (beni destekle)**!"**

32- "Ve onu, bana yüklediğin görevde ortak kıl!"

33- "Böylece seni çokça tesbih edip (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih edip) **yüceltelim."**

5- (ٱلرَّحْمَٰنُ) **Er-Raḥmân,** (zatına layık olarak) **Arş'a istiva etti.***

* Sahabelerin istiva hakkındaki inancı;

"ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ" sözü Kur'ân'da geçtiği için böyle ayetleri okumak ve Allahu Teâlâ'nın Arş'a istiva ettiğine inanmaktı. Allahu Teâlâ'nın Arş'a istivası, aklın idrak edebileceği bir şey değildir. Onun keyfiyeti hakkında soru sormak bidattir; çünkü keyfiyet Allahu Teâlâ'dan kaldırılmıştır. Keyfiyet, sadece mahluka ait olan bir vasıf olduğu için Allahu Teâlâ hakkında keyfiyet düşünen kişi, Allahu Teâlâ'yı cisim olarak tasavvur etmiş olur. Bu ayetten asla Arş'ın Allahu Teâlâ'nın yeri olduğu anlaşılmaz. Çünkü Allahu Teâlâ, yer ve mekândan münezzehtir. Allahu Teâlâ'ya mekân isnat eden kişi, O'nu cisme benzetmiş olduğu için Müslüman değildir. İşte bu, sahabe ve selefi salihinin görüşüdür.

Allahu Teâlâ'nın Arş'a istivasını, Arş'a yaptığı bir fiil olarak kabul etmek de caiz olan bir görüştür. İstivayı Allahu Teâlâ'nın bir sıfatı olarak kabul etmek ise Allahu Teâlâ'nın Arş'ı yaratmadan önce böyle bir sıfata sahip olmadığı anlamına gelir. Çünkü Arş, mahluk olan bir varlıktır yani daha önce yokken sonradan var olmuştur. Bu durumda istiva sıfatı, Arş yaratıldıktan sonra olmuş manasına gelir. Fakat "İstiva sıfatı kdîm (قَدِيم) olan bir sıfattır, Arş yaratılmadan önce de vardı." demek, kuvvetli bir görüş olmamasına rağmen küfür olmaz.

Şu bilinmelidir ki Allahu Teâlâ'nın sıfatları kdîm (قَدِيم) ve ebedidir; asla artmaz, eksilmez ve değişmez. Dolayısıyla bu konuda doğru olan, istiva Kur'ân'da geçtiği için ya zahiri manasını vermeyip okuyup geçmek ve manasını Allahu Teâlâ'ya havale etmek ya da Allahu Teâlâ'nın Arş'a bir fiil yapması olarak tevil etmektir.

Allahu Teâlâ'nın Arş'a istivasına, "Allah'ın zatına layık bir istivadır." diye mana vermekte de bir sakınca yoktur. Sakıncalı olan; Allahu Teâlâ'nın istivasını, yükselmek ve karar kılmak manasında anlamaktır. Allahu Teâlâ hakkında böyle manalar düşünmek apaçık küfürdür. Allahu Teâlâ'nın istivasına bu gibi manalar verildiğinde Allahu Teâlâ'ya layık olmayan şeyler nispet edilmiş olur. Çünkü:

1. Allahu Teâlâ için yükseldi sözü mesafe ve yer manasında kullanılırsa daha önce aşağıda idi, sonra yükselmek için harekete geçti anlamına gelir. Oysa Allahu Teâlâ yerden, zamandan, değişmekten, hareketten ve bir şeyin üzerine karar kılmaktan münezzehtir. Bunların hepsi mahlukun sıfatıdır ve Allah'a layık olmayan şeylerdir.

2. Allahu Teâlâ Arş'a sonradan karar kıldı manasına gelir. Bu ise Allahu Teâlâ'da yer değişimi veya hâl değişimi olduğu anlamına gelir. Bu da Allahu Teâlâ'ya layık değildir.

6- Göklerde, yerde, bunların arasında ve yerin altında bulunan her şey O'nundur.

7- Ve ey rasulüm! İster yüksek sesle ister alçak sesle konuş, muhakkak ki O, gizli olanı (herkesten gizli olarak söylediğini) **da bundan daha gizlisini** (aklından geçirdiğin fakat amele dökmediğini) **de bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

8- Ey insanlar! Bilin ki Allah, ibadete layık olan tek ilahtır (O'ndan başkasına asla ibadet etmeyin)**. En güzel ve en mükemmel isimler sadece O'na aittir.***

* Allahu Teâlâ'nın isim ve sıfatları hakkında bkz. el-Aʿrâf: 180.

9- Ey rasulüm! Muhakkak ki sana Musa'nın haberi de geldi.

10- Hani Musa (gece) **yolculuk yaparken uzakta bir ateş görmüştü de ailesine şöyle demişti: "Burada kalın! Şüphesiz ben bir ateş gördüm. Umarım ki oraya gittiğimde ya ateşten bir meşale alıp size getiririm ya da o ateşin yanında doğru yolu gösterecek birini bulurum."**

11- Musa ateşin yanına gelince ona, "Ey Musa!" denildi.

12- "Muhakkak ki seninle kelam eden benim; senin Rabbin! Ayakkabılarını çıkar! Çünkü sen, mukaddes (temiz ve mübarek) **Tuvâ Vadisindesin."**

13- "Ve ben seni, (emirlerimi tebliğ etmen için) **rasul olarak seçtim. Şimdi sana vahyedilenleri iyice dinle** (güzel anla ve onlarla amel et)**!"**

14- "Muhakkak ki ben, ibadetin sadece kendisine yapılması gereken Allah'ım. Benden başka hak ilah yoktur; bu sebeple yalnız bana ibadet et ve beni zikretmek için namazı dosdoğru ikame et (rükün ve şartlarına göre kıl)**!"**

15- "(Mahlukatın hesaba çekileceği) **Kıyamet vakti mutlaka gelecektir. Onun vaktini o kadar gizli tutacağım ki neredeyse kendimden bile gizleyeceğim. Kıyametin gelmesi ise herkesin dünyada yaptıklarının karşılığını** (mükâfaat veya ceza olarak) **görmesi içindir."**

16- "Öyleyse kıyamet gününe iman etmeyip heva ve hevesine tâbi olan kâfirler, seni kıyamet gününün geleceğine iman etmekten ve (salih ameller işleyerek) **ona hazırlanmaktan alıkoymasın, yoksa helak olursun."**

17- "Ve ey Musa! O, sağ elinde tuttuğun şey nedir?"

18- Musa şöyle cevap verdi: "O, benim asamdır. Yürürken ona dayanırım, onunla koyunlarımın yemesi için ağaçtan yapraklar silkerim ve

وَنَذۡكُرَكَ كَثِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّكَ كُنتَ بِنَا بَصِيرًا ﴿٣٥﴾ قَالَ قَدۡ أُوتِيتَ سُؤۡلَكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدۡ مَنَنَّا عَلَيۡكَ
مَرَّةً أُخۡرَىٰٓ ﴿٣٧﴾ إِذۡ أَوۡحَيۡنَآ إِلَىٰٓ أُمِّكَ مَا يُوحَىٰٓ ﴿٣٨﴾ أَنِ ٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلتَّابُوتِ فَٱقۡذِفِيهِ فِي ٱلۡيَمِّ فَلۡيُلۡقِهِ
ٱلۡيَمُّ بِٱلسَّاحِلِ يَأۡخُذۡهُ عَدُوّٞ لِّي وَعَدُوّٞ لَّهُۥۚ وَأَلۡقَيۡتُ عَلَيۡكَ مَحَبَّةٗ مِّنِّي وَلِتُصۡنَعَ عَلَىٰ عَيۡنِيٓ ﴿٣٩﴾
إِذۡ تَمۡشِيٓ أُخۡتُكَ فَتَقُولُ هَلۡ أَدُلُّكُمۡ عَلَىٰ مَن يَكۡفُلُهُۥۖ فَرَجَعۡنَٰكَ إِلَىٰٓ أُمِّكَ كَيۡ تَقَرَّ عَيۡنُهَا
وَلَا تَحۡزَنَۚ وَقَتَلۡتَ نَفۡسٗا فَنَجَّيۡنَٰكَ مِنَ ٱلۡغَمِّ وَفَتَنَّٰكَ فُتُونٗاۚ فَلَبِثۡتَ سِنِينَ فِيٓ أَهۡلِ مَدۡيَنَ ثُمَّ جِئۡتَ
عَلَىٰ قَدَرٖ يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٠﴾ وَٱصۡطَنَعۡتُكَ لِنَفۡسِي ﴿٤١﴾ ٱذۡهَبۡ أَنتَ وَأَخُوكَ بِـَٔايَٰتِي وَلَا تَنِيَا فِي ذِكۡرِي
﴿٤٢﴾ ٱذۡهَبَآ إِلَىٰ فِرۡعَوۡنَ إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿٤٣﴾ فَقُولَا لَهُۥ قَوۡلٗا لَّيِّنٗا لَّعَلَّهُۥ يَتَذَكَّرُ أَوۡ يَخۡشَىٰ ﴿٤٤﴾ قَالَا رَبَّنَآ
إِنَّنَا نَخَافُ أَن يَفۡرُطَ عَلَيۡنَآ أَوۡ أَن يَطۡغَىٰ ﴿٤٥﴾ قَالَ لَا تَخَافَآۖ إِنَّنِي مَعَكُمَآ أَسۡمَعُ وَأَرَىٰ ﴿٤٦﴾ فَأۡتِيَاهُ
فَقُولَآ إِنَّا رَسُولَا رَبِّكَ فَأَرۡسِلۡ مَعَنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَلَا تُعَذِّبۡهُمۡۖ قَدۡ جِئۡنَٰكَ بِـَٔايَةٖ مِّن رَّبِّكَۖ وَٱلسَّلَٰمُ
عَلَىٰ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلۡهُدَىٰٓ ﴿٤٧﴾ إِنَّا قَدۡ أُوحِيَ إِلَيۡنَآ أَنَّ ٱلۡعَذَابَ عَلَىٰ مَن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٤٨﴾ قَالَ فَمَن
رَّبُّكُمَا يَٰمُوسَىٰ ﴿٤٩﴾ قَالَ رَبُّنَا ٱلَّذِيٓ أَعۡطَىٰ كُلَّ شَيۡءٍ خَلۡقَهُۥ ثُمَّ هَدَىٰ ﴿٥٠﴾ قَالَ فَمَا بَالُ ٱلۡقُرُونِ
ٱلۡأُولَىٰ ﴿٥١﴾ قَالَ عِلۡمُهَا عِندَ رَبِّي فِي كِتَٰبٖۖ لَّا يَضِلُّ رَبِّي وَلَا يَنسَى ﴿٥٢﴾ ٱلَّذِي جَعَلَ لَكُمُ ٱلۡأَرۡضَ
مَهۡدٗا وَسَلَكَ لَكُمۡ فِيهَا سُبُلٗا وَأَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَخۡرَجۡنَا بِهِۦٓ أَزۡوَٰجٗا مِّن نَّبَاتٖ شَتَّىٰ ﴿٥٣﴾ كُلُواْ
وَٱرۡعَوۡاْ أَنۡعَٰمَكُمۡۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّأُوْلِي ٱلنُّهَىٰ ﴿٥٤﴾ ۞مِنۡهَا خَلَقۡنَٰكُمۡ وَفِيهَا نُعِيدُكُمۡ وَمِنۡهَا
نُخۡرِجُكُمۡ تَارَةً أُخۡرَىٰ ﴿٥٥﴾ وَلَقَدۡ أَرَيۡنَٰهُ ءَايَٰتِنَا كُلَّهَا فَكَذَّبَ وَأَبَىٰ ﴿٥٦﴾ قَالَ أَجِئۡتَنَا لِتُخۡرِجَنَا مِنۡ
أَرۡضِنَا بِسِحۡرِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٥٧﴾ فَلَنَأۡتِيَنَّكَ بِسِحۡرٖ مِّثۡلِهِۦ فَٱجۡعَلۡ بَيۡنَنَا وَبَيۡنَكَ مَوۡعِدٗا لَّا نُخۡلِفُهُۥ
نَحۡنُ وَلَآ أَنتَ مَكَانٗا سُوٗى ﴿٥٨﴾ قَالَ مَوۡعِدُكُمۡ يَوۡمُ ٱلزِّينَةِ وَأَن يُحۡشَرَ ٱلنَّاسُ ضُحٗى ﴿٥٩﴾

sonra da (kıyamet gününde) **sizi oradan çıkarıp tekrar hayata döndüreceğiz.**

56- Ve muhakkak ki biz, (Musa ile Harun'un Allah'ın rasulü olduklarını ispat eden) **delillerimizin hepsini Firavun'a gösterdik. Fakat o,** (apaçık bir şekilde görüp öğrenmesine rağmen) **bunları yalanladı ve kibirlenerek Allah'a iman edip rasullerimize tâbi olmaktan kaçındı** (küfür ve şirk üzere kalmakta ısrar etti)**.**

57- Firavun şöyle dedi: "Yoksa (mülkümüz size kalsın diye) **sihrinle bizi yurdumuzdan çıkarmak için mi geldin ey Musa?"**

58- "Öyleyse biz de sana sihrin gibi (onu bozacak) **bir sihir getireceğiz. Haydi, bizimle senin aranda bir buluşma vakti ve yeri tayin et ki ona ne biz muhalefet edelim ne de sen muhalefet et ve buluşacağımız yer, hem sana hem de bize uygun bir yer olsun."**

59- Musa, Firavun'a şöyle dedi: "Buluşma zamanımız; ziynet (süslendiğiniz bayram) **günü, insanların toplanma zamanı olan kuşluk vaktinde olsun** (ki herkes olacak şeyleri görsün)**."**

34- “Ve seni çokça zikredelim (mükemmel sıfatlarınla seni övüp şükredelim)**.”**

35- “Şüphesiz sen bizi görmektesin (hiçbir şeyimiz sana gizli değildir)**.”**

36- Allah, “Ey Musa! İstediğin her şey sana verildi.” buyurdu.

37- “Ve yemin olsun ki biz sana, bir defa daha lütufta bulunmuştuk.”

38- “Hani annene, (doğduğunda) **seni Firavun’dan nasıl koruyacağını** (ilham yoluyla) **vahyetmiştik.”**

39- “Annene (ilham yoluyla) **şöyle yapmasını emrettik: “Çocuğunu** (Musa’yı) **doğurduğun zaman onu bir sandığa koy, sonra o sandığı denize** (Nil’e) **bırak da deniz kıyıya atsın ve onu benim de düşmanım onun da düşmanı olan kişi** (Firavun) **sahiplensin.” Ey Musa! Ayrıca gözetimim altında yetiştirilmen* ve gören herkesin sevmesi için seni sevimli bir bebek kılmıştım.”**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen “عَيْن (göz)” lafzı hakkında açıklama için bkz. Hûd: 37.

40- “Hani (sandığın içinde Nil’e bırakıldığında) **kız kardeşin de sandığın nereye gittiğini takip ediyordu. Sonra o,** (seni nehirden çıkaran) **Firavun ailesine** (sana sütanne aradıklarında) **şöyle demişti: “Sizin için bu bebeğe bakıp onu emzirecek ve terbiye edecek birini size göstereyim mi?” İşte böylece annenin sevinip gözünün aydın olması ve üzülmemesi için seni annene döndürdük. Sonra bir nefsi öldürmüştün de yine seni** (bu suçun cezasından) **tasadan ve uğradığın her musibetten kurtarmıştık. Sonra bulunduğun şehirden çıkıp Medyen halkı içinde senelerce kaldın. Ey Musa! Sonra da** (seninle kelam etmem için) **takdir edilen zamanda bu makama geldin.”**

41- “Ve ey Musa! Seni, kendime (insanlara vahyimi tebliğ etmen için) **rasul olarak seçtim.”**

42- “Sen ve kardeşin, (tevhidime ve muazzam kudretime delalet eden) **mucizelerimle gidin ve insanları dinime davet etmekte sakın gevşemeyin!”**

43- “Sen ve kardeşin, Firavun’a gidin (onu, beni tevhid etmeye ve bana itaate çağırın)**! Çünkü o** (küfür, şirk ve zulüm işlemekte) **iyice azmış bir kimsedir.”**

44- “Ve Firavun’a yumuşak söz söyleyin! Olur ki davetinizden öğüt alıp hakka tâbi olur ya da ibret alarak Allah’tan korkup tevbe eder.”

45- Musa ve Harun şöyle dediler: “Ey Rabbimiz! (Biz onu hakka davet etmeden önce) **Firavun’un bize eziyet etmesinden ya da haddi aşıp bizi öldürmesinden endişe ediyoruz.”**

46- Allah onlara şöyle dedi: “Korkmayın! Muhakkak ki ben (yardım ve desteğimle) **sizinle beraberim. Her şeyi işitir ve görürüm.”**

47- Haydi, ona gidin ve şöyle deyin: “Ey Firavun! Biz, senin Rabbinin rasulleriyiz. İsrailoğullarını hemen bizimle beraber gönder! Onlara (erkek çocuklarını öldürüp kadınlarını hizmetçi edinerek) **azap etme! Muhakkak ki biz sana Rabbinin katından rasul olduğumuzu ve doğru söylediğimizi ispat eden delil getirdik. Ve bil ki selam** (Allah’ın azabından emin olmak)**, ancak hidayete tâbi olanlaradır.”**

48- “Şüphesiz bize, (dünya ve ahiretteki) **azabın Allah’ın ayetlerini inkâr edip rasullerin getirdiği şeylerden yüz çevirenlere isabet edeceği vahyolundu.”**

49- Firavun (kendisine söylenenleri reddederek alaylı bir şekilde) **şöyle dedi: “Ey Musa!** (Sizi rasul olarak gönderdiğini iddia ettiğiniz) **Rabbiniz de kimmiş?!”**

50- Musa ona şöyle cevap verdi: “Rabbimiz, her şeye uygun bir yaratılış ve suret veren, sonra da doğru yolu gösterendir.”

51- Bunun üzerine Firavun, “Öyleyse daha önceki (küfür üzere yaşamış ve ölmüş) **milletlerin durumu ne olacak?” dedi.**

52- Musa ona şöyle cevap verdi: “Geçmiş milletlere ne yaptığının ilmi, Rabbimin katında olan bir kitaptadır (Levhi’l Mahfuz’dadır)**. Rabbim asla hata yapmaz ve unutmaz.”**

53- “O Rabbimiz; yeryüzünü (kolay hareket edebilesiniz diye) **sizin için döşek gibi yayıp düzleştiren, orada size** (yürümeye uygun) **yollar açan ve gökten yağmur indirendir.” Ey insanlar! İşte bu yağmur suyuyla** (renk, tat, koku ve görünüş bakımından) **değişik türdeki bitkilerden çiftler** (erkek ve dişiler) **çıkardık.**

54- Ey insanlar! (İndirdiğimiz suyla sizin için) **Yerden çıkardığımız** (hoşunuza giden) **bitkilerden yiyebilir ve hayvanlarınızı otlatabilirsiniz. İşte zikrettiğimiz bu nimetlerde akıl sahipleri için** (Allah’ın tevhidine, muazzam kudretine ve yalnız O’na ibadet edilmesi gerektiğine dair) **ibret alınacak deliller vardır.**

55- Ey insanlar! Sizi (babanız Âdem’i) **yerden** (topraktan) **yarattık, sonra** (öldüğünüzde) **sizi oraya döndüreceğiz** (böylece toprak olacaksınız),

فَتَوَلَّىٰ فِرْعَوْنُ فَجَمَعَ كَيْدَهُۥ ثُمَّ أَتَىٰ ﴿٦٠﴾ قَالَ لَهُم مُّوسَىٰ وَيْلَكُمْ لَا تَفْتَرُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا
فَيُسْحِتَكُم بِعَذَابٍ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنِ ٱفْتَرَىٰ ﴿٦١﴾ فَتَنَٰزَعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّجْوَىٰ ﴿٦٢﴾ قَالُوٓا۟ إِنْ
هَٰذَٰنِ لَسَٰحِرَٰنِ يُرِيدَانِ أَن يُخْرِجَاكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِمَا وَيَذْهَبَا بِطَرِيقَتِكُمُ ٱلْمُثْلَىٰ ﴿٦٣﴾
فَأَجْمِعُوا۟ كَيْدَكُمْ ثُمَّ ٱئْتُوا۟ صَفًّا ۚ وَقَدْ أَفْلَحَ ٱلْيَوْمَ مَنِ ٱسْتَعْلَىٰ ﴿٦٤﴾ قَالُوا۟ يَٰمُوسَىٰٓ إِمَّآ أَن تُلْقِىَ
وَإِمَّآ أَن نَّكُونَ أَوَّلَ مَنْ أَلْقَىٰ ﴿٦٥﴾ قَالَ بَلْ أَلْقُوا۟ ۖ فَإِذَا حِبَالُهُمْ وَعِصِيُّهُمْ يُخَيَّلُ إِلَيْهِ مِن سِحْرِهِمْ
أَنَّهَا تَسْعَىٰ ﴿٦٦﴾ فَأَوْجَسَ فِى نَفْسِهِۦ خِيفَةً مُّوسَىٰ ﴿٦٧﴾ قُلْنَا لَا تَخَفْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٦٨﴾ وَأَلْقِ
مَا فِى يَمِينِكَ تَلْقَفْ مَا صَنَعُوٓا۟ ۖ إِنَّمَا صَنَعُوا۟ كَيْدُ سَٰحِرٍ ۖ وَلَا يُفْلِحُ ٱلسَّاحِرُ حَيْثُ أَتَىٰ ﴿٦٩﴾ فَأُلْقِىَ
ٱلسَّحَرَةُ سُجَّدًا قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ هَٰرُونَ وَمُوسَىٰ ﴿٧٠﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ
ٱلَّذِى عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ ۖ فَلَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ فِى جُذُوعِ
ٱلنَّخْلِ وَلَتَعْلَمُنَّ أَيُّنَآ أَشَدُّ عَذَابًا وَأَبْقَىٰ ﴿٧١﴾ قَالُوا۟ لَن نُّؤْثِرَكَ عَلَىٰ مَا جَآءَنَا مِنَ ٱلْبَيِّنَٰتِ وَٱلَّذِى فَطَرَنَا ۖ
فَٱقْضِ مَآ أَنتَ قَاضٍ ۖ إِنَّمَا تَقْضِى هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَآ ﴿٧٢﴾ إِنَّآ ءَامَنَّا بِرَبِّنَا لِيَغْفِرَ لَنَا خَطَٰيَٰنَا وَمَآ
أَكْرَهْتَنَا عَلَيْهِ مِنَ ٱلسِّحْرِ ۗ وَٱللَّهُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿٧٣﴾ إِنَّهُۥ مَن يَأْتِ رَبَّهُۥ مُجْرِمًا فَإِنَّ لَهُۥ جَهَنَّمَ لَا
يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿٧٤﴾ وَمَن يَأْتِهِۦ مُؤْمِنًا قَدْ عَمِلَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمُ ٱلدَّرَجَٰتُ ٱلْعُلَىٰ ﴿٧٥﴾
جَنَّٰتُ عَدْنٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَآءُ مَن تَزَكَّىٰ ﴿٧٦﴾ وَلَقَدْ أَوْحَيْنَآ
إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِى فَٱضْرِبْ لَهُمْ طَرِيقًا فِى ٱلْبَحْرِ يَبَسًا لَّا تَخَٰفُ دَرَكًا وَلَا تَخْشَىٰ
﴿٧٧﴾ فَأَتْبَعَهُمْ فِرْعَوْنُ بِجُنُودِهِۦ فَغَشِيَهُم مِّنَ ٱلْيَمِّ مَا غَشِيَهُمْ ﴿٧٨﴾ وَأَضَلَّ فِرْعَوْنُ قَوْمَهُۥ وَمَا هَدَىٰ ﴿٧٩﴾
يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ قَدْ أَنجَيْنَٰكُم مِّنْ عَدُوِّكُمْ وَوَٰعَدْنَٰكُمْ جَانِبَ ٱلطُّورِ ٱلْأَيْمَنَ وَنَزَّلْنَا عَلَيْكُمُ
ٱلْمَنَّ وَٱلسَّلْوَىٰ ﴿٨٠﴾ كُلُوا۟ مِن طَيِّبَٰتِ مَا رَزَقْنَٰكُمْ وَلَا تَطْغَوْا۟ فِيهِ فَيَحِلَّ عَلَيْكُمْ غَضَبِى ۖ وَمَن
يَحْلِلْ عَلَيْهِ غَضَبِى فَقَدْ هَوَىٰ ﴿٨١﴾ وَإِنِّى لَغَفَّارٌ لِّمَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ثُمَّ ٱهْتَدَىٰ ﴿٨٢﴾

80- Ey İsrailoğulları! Hani sizi düşmanınızdan (Firavun ile ordusundan) **kurtarmış, Tûr Dağının sağ tarafında Musa ile kelam etmek için sizinle vâdleşmiş ve** (çölde kaybolduğunuz zaman) **nimet olarak size menn** (bal gibi tatlı bir sıvı) **ile selvayı** (bıldırcına benzer, eti lezzetli bir kuşu) **indirmiştik.**

81- Size verdiğimiz bu helal rızıktan yiyin fakat sakın yiyecek konusunda haddi aşarak harama yaklaşmayın, aksi hâlde üzerinize ğadabım (azabım) **iner. Kime de ğadabım inerse** (dünya ve ahirette) **helake uğrayıp perişan olur.**

82- Ve biliniz ki ben; (işlediği küfür, şirk, zulüm ve günahlardan ihlasla) **tevbe eden,** (bana, rasullerime ve indirdiklerime) **gerçek manada iman eden, salih amel** (benim için ve istediğim şekilde amel) **işleyen ve sonra da doğru yol üzerinde sebat eden kullarım için çok affediciyim.**

60- Bunun üzerine Firavun arkasını dönüp gitti. Sonra hilesini (ne kadar usta sihirbaz ve sihir aleti varsa hepsini) **topladı, sonra da onları buluşma yerine getirdi.**

61- Musa, sihirbazlarla karşılaşınca onları öğütle uyararak şöyle dedi: "Ey sihirbazlar, sakın ha! Allah hakkında yalan söyleyip de O'na iftira atmayın! Yoksa azapla hepinizi yok edip kökünüzü kazır. Ve biliniz ki Allah'a iftira atanlar, hep kaybedip perişan olanlardan olmuştur."

62- Sihirbazlar (Musa'nın uyarısını işitince) **yapacakları iş** (ve Musa) **hakkında aralarında gizlice konuşup tartıştılar.**

63- Sonra da sihirbazlardan bir kısmı diğerlerine gizlice şöyle dedi: "Muhakkak ki bunlar (Musa ve Harun) **sadece iki sihirbazdır, sihirleriyle sizi yurdunuzdan çıkarıp yaşadığınız üstün hayat sisteminizi yok etmek istiyorlar."**

64- "Öyleyse (onlar hakkında ihtilafa düşmeyin) **onlara karşı gücünüzü ve planınızı birleştirin, sonra da onları yenmek için tek saf olarak hareket edin! Ve bilin ki bugün kim üstün gelirse elbette kazanmış ve istediğini elde etmiş olur."**

65- Sihirbazlar Musa'ya şöyle dediler: "Ey Musa! Önce sen mi sihirlerini atarsın yoksa sihirlerimizi atmaya önce biz mi başlayalım? Seç birini!"

66- Musa sihirbazlara, "Önce siz atın!" dedi. Sihirbazlar iplerini ve asalarını yere atınca yaptıkları sihrin etkisiyle bunlar Musa'ya, hızla hareket eden birer yılanmış gibi göründü."

67- Musa, sihirbazların yaptıklarını görünce içinde bir korku hissetti.

68- Bunun üzerine Musa'ya (vahiyle) **şöyle dedik: "Korkma! Üstün gelecek olan kesinlikle sensin."**

69- "Ve ey Musa! Sağ elindeki asanı yere at da onların yaptığı bütün sihirleri yutsun. Çünkü onların yaptıkları, bir sihirbazın hilesinden (sihrinden) **başka bir şey değildir. Sihirbazlar ise ne yaparlarsa yapsınlar asla hakka karşı muzaffer olamazlar** (istediklerini elde edemezler)**."**

70- (Musa'nın asasının bütün sihirleri yuttuğunu görünce) **Sihirbazlar** (onun Allah tarafından gönderilmiş hak rasul olduğunu anladılar ve) **hemen Allah için secdeye kapanıp şöyle dediler: "Biz, Harun ve Musa'nın Rabbine iman ettik."**

71- Firavun, (iman ettiklerini görünce) **sihirbazlara** (büyük bir kızgınlık içinde) **şöyle dedi: "Ben izin vermeden önce mi Musa'ya iman ettiniz?! Muhakkak ki o, size sihri öğreten büyüğünüzdür. Öyleyse ben de** (herkese ibret olmanız için) **el ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve hepinizi hurma ağaçlarının gövdesine sıkıca bağlayıp asacağım. Böylece Musa'nın Rabbinin azabının mı yoksa benim azabımın mı daha şiddetli ve devamlı olduğunu bileceksiniz."**

72- Sihirbazlar (kendilerini tehdit eden) **Firavun'a şöyle karşılık verdiler: "Ey Firavun! Biz sana tâbi olmayı, asla bize gelen apaçık mucizelere tâbi olmaya tercih etmeyiz ve seni, hepimizi yaratan Allah'tan üstün tutmayız. Hakkımızda ne hüküm verirsen ver, senin gücün ancak bu** (fâni) **dünya hayatında geçerli olabilir."**

73- "Şüphesiz ki biz, önceki (küfür, şirk ve diğer) **günahlarımız ile** (sihri öğrenme, onunla amel etme ve Musa'ya karşı) **bizi yapmaya zorladığın sihirlerin günahını affetmesi için Rabbimize gerçek manada iman ettik. Elbette Allah'ın bize vereceği mükâfaat** (senin vereceğinden) **daha hayırlıdır, azabı da senin cezandan daha şiddetli ve devamlıdır."**

74- Bilin ki kim (kıyamet gününde) **Rabbine mücrim** (kâfir) **olarak gelirse cezası muhakkak cehennem olacaktır ve orada ne ölüp azaptan kurtulacak ne de rahat bir hayat yaşayacaktır.**

75- Kim de kıyamet gününde Rabbine gerçek manada iman etmiş ve salih ameller işlemiş olarak gelirse işte onlar için çok yüksek mevki ve mertebeler olacaktır.

76- O yüksek mevki ve mertebeler, Adn cennetleridir; sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akar ve onlar orada ebedi olarak kalacaklardır. İşte bu mükâfaat, her türlü şirki terk edip bütün günahlardan temizlenenler ve Allah'ın emrine boyun eğenler içindir.

77- Ve yemin olsun ki biz Musa'ya, "Kullarımla birlikte geceleyin (gizlice) **yola çık, karşınıza deniz çıktığında denize asanla vurup orada kupkuru bir yol aç ve Firavun ile askerlerinin yetişip size zarar vermesinden endişe etme, denizde boğulmaktan da korkma!" diye vahyettik.**

78- Firavun, (Musa'nın İsrailoğullarıyla birlikte denizde açılan yoldan gittiğini görünce) **onları yakalamak için hemen ordusuyla peşlerine düştü. Musa ve yanındakiler denizi geçip de karaya ulaşınca deniz, Firavun ile ordusunun üzerine kapandı ve onları gömüp boğuverdi.**

79- Gerçek şu ki Firavun, (küfrü, şirki ve günahı süslü göstererek) **kavmini haktan saptırmış ve doğru yola götürmemişti.**

۞وَمَآ أَعۡجَلَكَ عَن قَوۡمِكَ يَٰمُوسَىٰ ﴿٨٣﴾ قَالَ هُمۡ أُوْلَآءِ عَلَىٰٓ أَثَرِى وَعَجِلۡتُ إِلَيۡكَ رَبِّ لِتَرۡضَىٰ ﴿٨٤﴾
قَالَ فَإِنَّا قَدۡ فَتَنَّا قَوۡمَكَ مِنۢ بَعۡدِكَ وَأَضَلَّهُمُ ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٥﴾ فَرَجَعَ مُوسَىٰٓ إِلَىٰ قَوۡمِهِۦ غَضۡبَٰنَ أَسِفٗاۚ
قَالَ يَٰقَوۡمِ أَلَمۡ يَعِدۡكُمۡ رَبُّكُمۡ وَعۡدًا حَسَنًاۚ أَفَطَالَ عَلَيۡكُمُ ٱلۡعَهۡدُ أَمۡ أَرَدتُّمۡ أَن يَحِلَّ عَلَيۡكُمۡ
غَضَبٞ مِّن رَّبِّكُمۡ فَأَخۡلَفۡتُم مَّوۡعِدِى ﴿٨٦﴾ قَالُواْ مَآ أَخۡلَفۡنَا مَوۡعِدَكَ بِمَلۡكِنَا وَلَٰكِنَّا حُمِّلۡنَآ أَوۡزَارٗا
مِّن زِينَةِ ٱلۡقَوۡمِ فَقَذَفۡنَٰهَا فَكَذَٰلِكَ أَلۡقَى ٱلسَّامِرِىُّ ﴿٨٧﴾ فَأَخۡرَجَ لَهُمۡ عِجۡلٗا جَسَدٗا لَّهُۥ خُوَارٞ فَقَالُواْ
هَٰذَآ إِلَٰهُكُمۡ وَإِلَٰهُ مُوسَىٰ فَنَسِىَ ﴿٨٨﴾ أَفَلَا يَرَوۡنَ أَلَّا يَرۡجِعُ إِلَيۡهِمۡ قَوۡلٗا وَلَا يَمۡلِكُ لَهُمۡ ضَرّٗا وَلَا
نَفۡعٗا ﴿٨٩﴾ وَلَقَدۡ قَالَ لَهُمۡ هَٰرُونُ مِن قَبۡلُ يَٰقَوۡمِ إِنَّمَا فُتِنتُم بِهِۦۖ وَإِنَّ رَبَّكُمُ ٱلرَّحۡمَٰنُ فَٱتَّبِعُونِى
وَأَطِيعُوٓاْ أَمۡرِى ﴿٩٠﴾ قَالُواْ لَن نَّبۡرَحَ عَلَيۡهِ عَٰكِفِينَ حَتَّىٰ يَرۡجِعَ إِلَيۡنَا مُوسَىٰ ﴿٩١﴾ قَالَ يَٰهَٰرُونُ مَا
مَنَعَكَ إِذۡ رَأَيۡتَهُمۡ ضَلُّوٓاْ ۙ ﴿٩٢﴾ أَلَّا تَتَّبِعَنِۖ أَفَعَصَيۡتَ أَمۡرِى ﴿٩٣﴾ قَالَ يَبۡنَؤُمَّ لَا تَأۡخُذۡ بِلِحۡيَتِى وَلَا بِرَأۡسِىٓۖ
إِنِّى خَشِيتُ أَن تَقُولَ فَرَّقۡتَ بَيۡنَ بَنِىٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ وَلَمۡ تَرۡقُبۡ قَوۡلِى ﴿٩٤﴾ قَالَ فَمَا خَطۡبُكَ يَٰسَٰمِرِىُّ ﴿٩٥﴾
قَالَ بَصُرۡتُ بِمَا لَمۡ يَبۡصُرُواْ بِهِۦ فَقَبَضۡتُ قَبۡضَةٗ مِّنۡ أَثَرِ ٱلرَّسُولِ فَنَبَذۡتُهَا وَكَذَٰلِكَ سَوَّلَتۡ لِى نَفۡسِى
﴿٩٦﴾ قَالَ فَٱذۡهَبۡ فَإِنَّ لَكَ فِى ٱلۡحَيَوٰةِ أَن تَقُولَ لَا مِسَاسَۖ وَإِنَّ لَكَ مَوۡعِدٗا لَّن تُخۡلَفَهُۥۖ وَٱنظُرۡ
إِلَىٰٓ إِلَٰهِكَ ٱلَّذِى ظَلۡتَ عَلَيۡهِ عَاكِفٗاۖ لَّنُحَرِّقَنَّهُۥ ثُمَّ لَنَنسِفَنَّهُۥ فِى ٱلۡيَمِّ نَسۡفًا ﴿٩٧﴾ إِنَّمَآ إِلَٰهُكُمُ
ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ وَسِعَ كُلَّ شَىۡءٍ عِلۡمٗا ﴿٩٨﴾ كَذَٰلِكَ نَقُصُّ عَلَيۡكَ مِنۡ أَنۢبَآءِ مَا قَدۡ سَبَقَۚ وَقَدۡ
ءَاتَيۡنَٰكَ مِن لَّدُنَّا ذِكۡرٗا ﴿٩٩﴾ مَّنۡ أَعۡرَضَ عَنۡهُ فَإِنَّهُۥ يَحۡمِلُ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ وِزۡرًا ﴿١٠٠﴾ خَٰلِدِينَ فِيهِۖ وَسَآءَ
لَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ حِمۡلٗا ﴿١٠١﴾ يَوۡمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِۚ وَنَحۡشُرُ ٱلۡمُجۡرِمِينَ يَوۡمَئِذٖ زُرۡقٗا ﴿١٠٢﴾ يَتَخَٰفَتُونَ
بَيۡنَهُمۡ إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا عَشۡرٗا ﴿١٠٣﴾ نَّحۡنُ أَعۡلَمُ بِمَا يَقُولُونَ إِذۡ يَقُولُ أَمۡثَلُهُمۡ طَرِيقَةً إِن لَّبِثۡتُمۡ إِلَّا يَوۡمٗا ﴿١٠٤﴾

selelerde onu uygulamazsa) **muhakkak ki kıyamet gününde** (çok acıklı bir azabı hak ettiren) **büyük bir suç taşıyarak gelir.**

101- Bu kimseler (zikrimizden yüz çevirme suçunu taşıyanlar)**, taşıdıkları suç yükünden dolayı görecekleri azapta ebedi olarak kalacaklardır. İşte bu, onlar için kıyamet gününde ne kötü bir yüktür!**

102- Görevli meleğin (tekrar) **sûra diriliş için üflediği gün, işte o zaman bütün mücrimleri** (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip küfür ve şirk üzerinde ısrar edenleri) **gözlerinin her yeri** (korkudan ve körlükten dolayı) **masmavi olmuş şekilde haşrederiz.**

103- Onlar, aralarında birbirlerine fısıldayarak şöyle derler: "Dünyada ancak on gece kaldınız."

104- Biz, onların birbirleriyle konuştukları şeyi daha iyi biliriz (çünkü hiçbir şey bize gizli değildir)**. Onların içinden en olgun ve en akıllı olanı ise "Muhakkak ki siz, dünyada ancak bir gün kaldınız, daha fazla değil." der.**

83- “Seni, kavminden önce gelmeye sevk eden şey nedir ey Musa?”

84- Musa şöyle cevap verdi: “Kavmim peşimden gelmektedir. Ben ise benden razı olasın diye acele edip sana geldim ey Rabbim!”

85- Allah, Musa’ya şöyle dedi: “Bil ki biz, arkanda bıraktığın kavmini imtihan ettik. Ve Sâmirî onları (buzağı heykeline tapma konusunda kandırarak) **saptırdı.”**

86- Musa kızgın ve üzgün bir vaziyette hemen kavmine döndü ve onlara şöyle dedi: “Ey kavmim! Rabbiniz size (Tevrât’ı indireceğine ve hak üzerinde sabit kaldığınızda sizi cennete sokacağına dair) **güzel bir söz vermedi mi?! Aradan geçen zaman size çok mu uzun geldi yoksa üzerinize Rabbinizin ğadabının** (azabının) **inmesini mi istediniz de** (ben dönünceye kadar itaat ve iman üzere sabit kalacağınıza dair) **bana verdiğiniz sözü bozdunuz?!”**

87- Buzağıya tapanlar Musa’ya şöyle cevap verdiler: “Sana verdiğimiz sözü kendi isteğimizle bozmadık. Fakat Firavun’un kavminden alıp yanımızda taşıdığımız altın ziynet yükünden (yakarak) **kurtulmak için hepsini bir çukura attık. Sâmirî de o çukura bir şey attı.”**

88- “Sonra da erimiş altınlardan bedeni ve böğürme sesi olan bir buzağı çıkardı. Bunu görünce fitneye düşenler şöyle dediler: İşte bu, sizin de Musa’nın da ilahıdır fakat Musa giderken onu burada unuttu.”

89- O şirk fitnesine düşenler, ilah edindikleri buzağıyla konuştuklarında onun kendilerine icabet etmediğini, konuşmadığını ve kendilerine hiçbir zarar ya da fayda veremediğini görmüyorlar mı (böyle bir şey nasıl ilah olabilir, hiç düşünmezler mi)**?!**

90- Muhakkak ki Harun, Musa dönmeden önce buzağıyı ilah edinenlere şöyle demişti: “Ey kavmim, dikkat edin! Erimiş altınlardan bedeni ve böğürme sesi olan bir buzağının çıkması, (gerçek manada tevhide inananlar ile inanmayanlar belli olsun diye) **sizin için bir imtihandır. Ve biliniz ki sizin Rabbiniz,** (ٱلرَّحْمَٰن) **er-Raḥmân’dır** (bol rahmeti ve keremi bütün kullarını kaplamış olandır)**. Öyleyse yalnız O’na ibadet etme konusunda bana tâbi olun ve buzağıya ya da başka varlıklara ibadet etmekten uzak durma konusundaki emrime itaat edin!”**

91- Fakat buzağıya tapma fitnesine düşenler Harun’a şöyle dediler: “Musa yanımıza dönünceye kadar buzağıya ibadet etmeye devam edeceğiz.”

92, 93- Musa (kavminin yanına dönüp de onların buzağıya ibadet ettiklerini görünce) **kardeşine kızarak şöyle dedi: “Ey Harun! Bunların tevhidden ayrılıp şirke saptıklarını gördüğünde onları terk edip de bana gelmekten seni ne engelledi?** (Ben seni onların başında, kendi yerime bırakmıştım.) **Yoksa** (onlara uyup) **emrime karşı mı geldin?”**

94- (Musa kızgın bir şekilde Harun’un sakalını ve saçını tutup kendisine çekince) **Harun, Musa’ya** (onu sakinleştirmek için yumuşak bir üslupla) **şöyle dedi: “Ey annemin oğlu, sakalımı ve başımı** (saçlarımı) **çekme** (ve beni dinle)**! Muhakkak ki ben,** (dediğin gibi bana tâbi olanlarla birlikte onları terk edip senin yanına gelseydim, bu durumda) **senin bana, “Neden** (yanındakilerle beraber onları terk edip de) **İsrailoğullarının arasını ayırdın ve sana verdiğim vasiyetimi tutmadın?” demenden korktum** (bu sebeple sen gelinceye kadar onların yanında bekledim)**.”**

95- Musa, Sâmirî’ye yönelerek şöyle dedi: “Neden bu işi yaptın ey Sâmirî?”

96- Sâmirî, Musa’ya şöyle cevap verdi: “Ben, onların görmediği bir şeyi gördüm (Cibril’i at üzerinde gördüm)**. Ve elçinin** (Cibril’in atının bastığı) **yerdeki izinden bir avuç toprak aldım ve onu eritilen altınların üzerine serptim** (böylece oradan bedeni ve böğürmesi olan bir buzağı çıktı)**. İşte böyle yapmayı nefsim bana güzel gösterdi.”**

97- Musa da Sâmirî’ye şöyle dedi: “Defol git! Artık hayatın boyunca hep, “Sakın bana dokunmayın!” diyerek yaşayacaksın (böylece insanlar tarafından dışlanacaksın)**. Ayrıca senin için kurtulamayacağın bir ceza günü vardır. Şimdi kendisine ibadet etmekte ısrar ettiğin ilahına** (buzağıya) **bak! Yemin olsun ki onu ateşte yakıp eriteceğiz, sonra da hiçbir eser kalmayacak şekilde onu denize savuracağız.”**

98- “Ey kavmim! Biliniz ki hak olan ilahınız Allah’tır. O, yalnız kendisine ibadet edilmesi gereken tek ilahtır. O, ilmiyle her şeyi kuşatmıştır (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.”**

99- Ey rasulüm! İşte böylece geçmişlerin haberlerinden bir kısmını sana anlatıyoruz (ki hem ibret alasın hem de teselli bulasın)**. Ve muhakkak ki biz sana katımızdan** (bütün âlemler için öğüt olan) **zikri** (Kur’ân’ı) **verdik.**

100- Kim bu zikirden (Kur’ân’dan) **yüz çevirirse** (ona iman etmez ve hayatıyla ilgili bütün me-

وَيَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلْجِبَالِ فَقُلْ يَنسِفُهَا رَبِّى نَسْفًا ﴿١٠٥﴾ فَيَذَرُهَا قَاعًا صَفْصَفًا ﴿١٠٦﴾ لَّا تَرَىٰ فِيهَا عِوَجًا وَلَآ
أَمْتًا ﴿١٠٧﴾ يَوْمَئِذٍ يَتَّبِعُونَ ٱلدَّاعِىَ لَا عِوَجَ لَهُۥ ۖ وَخَشَعَتِ ٱلْأَصْوَاتُ لِلرَّحْمَٰنِ فَلَا تَسْمَعُ إِلَّا هَمْسًا ﴿١٠٨﴾
يَوْمَئِذٍ لَّا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَرَضِىَ لَهُۥ قَوْلًا ﴿١٠٩﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ
وَلَا يُحِيطُونَ بِهِۦ عِلْمًا ﴿١١٠﴾ ۞ وَعَنَتِ ٱلْوُجُوهُ لِلْحَىِّ ٱلْقَيُّومِ ۖ وَقَدْ خَابَ مَنْ حَمَلَ ظُلْمًا ﴿١١١﴾ وَمَن يَعْمَلْ
مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا يَخَافُ ظُلْمًا وَلَا هَضْمًا ﴿١١٢﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا وَصَرَّفْنَا
فِيهِ مِنَ ٱلْوَعِيدِ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ أَوْ يُحْدِثُ لَهُمْ ذِكْرًا ﴿١١٣﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ ۗ وَلَا تَعْجَلْ
بِٱلْقُرْءَانِ مِن قَبْلِ أَن يُقْضَىٰٓ إِلَيْكَ وَحْيُهُۥ ۖ وَقُل رَّبِّ زِدْنِى عِلْمًا ﴿١١٤﴾ وَلَقَدْ عَهِدْنَآ إِلَىٰٓ ءَادَمَ مِن قَبْلُ
فَنَسِىَ وَلَمْ نَجِدْ لَهُۥ عَزْمًا ﴿١١٥﴾ وَإِذْ قُلْنَا لِلْمَلَٰٓئِكَةِ ٱسْجُدُوا۟ لِءَادَمَ فَسَجَدُوٓا۟ إِلَّآ إِبْلِيسَ أَبَىٰ ﴿١١٦﴾ فَقُلْنَا
يَٰٓـَٔادَمُ إِنَّ هَٰذَا عَدُوٌّ لَّكَ وَلِزَوْجِكَ فَلَا يُخْرِجَنَّكُمَا مِنَ ٱلْجَنَّةِ فَتَشْقَىٰٓ ﴿١١٧﴾ إِنَّ لَكَ أَلَّا تَجُوعَ
فِيهَا وَلَا تَعْرَىٰ ﴿١١٨﴾ وَأَنَّكَ لَا تَظْمَؤُا۟ فِيهَا وَلَا تَضْحَىٰ ﴿١١٩﴾ فَوَسْوَسَ إِلَيْهِ ٱلشَّيْطَٰنُ قَالَ يَٰٓـَٔادَمُ هَلْ أَدُلُّكَ
عَلَىٰ شَجَرَةِ ٱلْخُلْدِ وَمُلْكٍ لَّا يَبْلَىٰ ﴿١٢٠﴾ فَأَكَلَا مِنْهَا فَبَدَتْ لَهُمَا سَوْءَٰتُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ
عَلَيْهِمَا مِن وَرَقِ ٱلْجَنَّةِ ۚ وَعَصَىٰٓ ءَادَمُ رَبَّهُۥ فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾ ثُمَّ ٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَتَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ
ٱهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًۢا ۖ بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ ۖ فَإِمَّا يَأْتِيَنَّكُم مِّنِّى هُدًى فَمَنِ ٱتَّبَعَ هُدَاىَ فَلَا يَضِلُّ
وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِى فَإِنَّ لَهُۥ مَعِيشَةً ضَنكًا وَنَحْشُرُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ أَعْمَىٰ ﴿١٢٤﴾
قَالَ رَبِّ لِمَ حَشَرْتَنِىٓ أَعْمَىٰ وَقَدْ كُنتُ بَصِيرًا ﴿١٢٥﴾ قَالَ كَذَٰلِكَ أَتَتْكَ ءَايَٰتُنَا فَنَسِيتَهَا ۖ وَكَذَٰلِكَ ٱلْيَوْمَ
تُنسَىٰ ﴿١٢٦﴾ وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى مَنْ أَسْرَفَ وَلَمْ يُؤْمِنۢ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ۚ وَلَعَذَابُ ٱلْءَاخِرَةِ أَشَدُّ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٢٧﴾

ba girerek) **mutsuz olmaz** (bilakis cennete girer)**.”**

124- “Kim de (rasulüme gönderdiğim) **şeriatimi kabul etmeyip onun hükümlerini hayatının her alanında uygulamaktan yüz çevirirse bilsin ki onun cezası** (dünyada) **sıkıntılı ve mutsuz bir hayat yaşamak olacaktır. Kıyamet gününde ise onu kör olarak haşredeceğiz.”**

125- (Hakka bile bile karşı geldiği için kör olarak haşredilen) **Bu müşrik** (kıyamet gününde) **şöyle diyecektir: “Ey Rabbim! Ben** (dünyada iken) **gören bir kişi olduğum hâlde neden beni** (bugün) **kör olarak haşrettin?”**

126- Allah ona şöyle cevap verecektir: “Sen, dünyada sana gelen ayetlerimizi unuttuğun için (ayetlerimizden bile bile yüz çevirip hükümlerini hayatında uygulamayı reddettiğin için) **aynı şekilde bugün sen de unutulacaksın** (ebedi olarak cehennemde azaba terk edileceksin)**.”**

127- İşte, haram olan şehvetlere dalıp Rabbinin ayetlerine (gerektiği gibi) **iman etmeyeni de böyle cezalandırırız. Bilinmelidir ki ahiret azabı ise daha şiddetli ve kalıcıdır.**

105- Ve ey rasulüm! Sana, kıyamet gününde dağlara ne olacağını soruyorlar. Onlara de ki: “Rabbim onları kökünden söküp un ufak ederek savuracaktır.”

106- Böylece o dağların bulunduğu yerler dümdüz olacak ve onlardan hiçbir eser kalmayacaktır.

107- Yeryüzüne baktığında (öyle dümdüz olmuştur ki) **artık orada ne en ufak bir iniş ne de en ufak bir çıkış görebilirsin.**

108- İşte o gün insanlar (mezarlardan çıkıp) **hiçbir tarafa kaymadan, kendilerini çağıran çağırıcıya** (İsrafil’e) **uyar ve çağırdığı yere** (mahşer yerine) **doğru giderler. Er-Raḥmân’a olan huşudan bütün sesler kesilir. Artık sadece fısıltı gibi hafif bir ses** (yürüme sesi) **duyarsın.**

109- İşte o muazzam mahşer gününde şefaat edenlerin hiçbir şefaati fayda vermez, ancak er-Raḥmân’ın kendisine izin verdiği ve sözünden razı olduğu kişi hariç.

110- O, kullarının geçmişini de geleceğini de en ince teferruatıyla bilir (ve ona göre hesap soracaktır)**. Fakat kullar, Allah’ı** (zatı ve sıfatlarının mahiyetini) **ilim** (ve akılları) **ile idrak edemezler.**

111- Ve o gün kulların yüzleri, (اَلْحَىّ) **el-Ḥayy ve** (اَلْقَيُّوم) **el-Kayyûm karşısında huşu ile boyun eğer. Ve muhakkak ki** (dünya hayatında) **zulüm** (küfür, şirk ve günah) **yüklenmiş olanlar kaybeder** (çünkü nefislerini helake sürüklemişlerdir)**.**

(اَلْحَىّ) **El-Ḥayy:** Mahlukatın hayatına benzemeyen, başlangıcı ve sonu olmayan mükemmel hayat sahibi olandır.

(اَلْقَيُّوم) **El-Kayyûm:** Hiçbir şeye muhtaç olmayan, kendisi dışındaki her şeyin hem var oluşlarında hem de varlıklarının devamında her an kendisine muhtaç olduğu yüce zattır.

112- Mu’min olarak salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyen ise zulme uğrama** (işlemediği günahtan dolayı cezalandırılma) **ve hakkını** (salih amellerinin sevabını) **eksik alma korkusu hissetmez.**

113- Ey rasulüm! İşte böylece bu Kur’ân’ı sana Arapça olarak indirdik ve içinde değişik şekillerde azapla korkutan uyarılar beyan ettik, olur ki Allah’tan (O’nun azabından) **korkarlar** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dururlar) **ya da bu Kur’ân onların öğüt ve ibret almalarını sağlar.**

114- Her şeyin gerçek sahibi ve varlığı da sözü de hak olan Allah, her türlü noksan sıfattan (mahlukata benzemekten ve herhangi bir ortağı olmasından) **münezzeh ve yücedir. Ey rasulüm! Cibril, sana inen Kur’ân’ı tamamen okumayı bitirmeden acele ederek onunla beraber okuma** (onun bitirmesini bekle) **ve her zaman “Ey Rabbim, ilmimi artır!” de!**

115- Yemin olsun ki biz daha önce Âdem’e de (sakın şu ağaçtan yeme diye) **tavsiyede bulunmuştuk** (ve yemesi durumunda akıbetini bildirmiştik) **fakat o, tavsiyemizi unutmuştu** (o ağaçtan yemişti)**. Doğrusu tavsiyemizi muhafaza etme konusunda onu çok azimli ve sabırlı bulmadık.**

116- Ve ey rasulüm, hatırla! Meleklere, “Âdem’e secde edin (saygı secdesi yapın)**!” diye emretmiştik. Bunun üzerine bütün melekler** (Allah’ın emrine itaat edip) **ona secde etmişti, İblis hariç. O, Âdem’e secde etmekten kaçındı** (İblis, meleklerden değildi fakat meleklerle birlikte olduğu için secde emrine muhatap sayılmıştı)**.**

117- Biz de Âdem’e şöyle demiştik: “Ey Âdem! Muhakkak ki bu (İblis)**, sana ve hanımına düşmandır. Dikkat et!** (Vesveseleriyle kandırıp da) **Seni ve hanımını cennetten çıkarmasın. Eğer sizi cennetten çıkarırsa** (musibet, sıkıntı ve ağır yüklerden dolayı) **meşakkate ve yorgunluğa düşersin.”**

118- “Ey Âdem! Muhakkak ki sen cennette ne aç kalırsın ne de çıplak.”

119- “Ve orada ne susuzluk çekersin ne de güneşin sıcağından eziyet görürsün.”

120- Fakat Şeytan vesvese vererek Âdem’in aklını karıştırıp şöyle dedi: “Ey Âdem! Meyvesinden yediğinde seni ölümsüz kılacak ve bitip tükenmek bilmeyen saltanatın sahibi yapacak bir ağacı sana göstereyim mi?”

121- Nihayet Âdem ile Havva (Şeytan’ın vesvesesine kanıp) **ikisi de kendilerine yasaklanan ağaçtan yedi. Bunun üzerine ayıp yerleri kendilerine göründü. Hemen cennetteki ağaçların yapraklarını koparıp avret yerlerini örtmeye çalıştılar. İşte Âdem bu şekilde Rabbinin emrine muhalefet etti ve yolunu şaşırdı.**

122- Sonra Rabbi Âdem’i seçti, (işlediği hatanın) **tevbesini kabul etti ve onu doğru yola muvaffak kıldı.**

123- Allah, Âdem ile Havva’ya şöyle dedi: “Hepiniz oradan (yeryüzüne) **inin! Orada birbirinize** (Şeytan size, siz de Şeytan’a) **düşman olacaksınız. Ancak benden size doğru yolumun beyanı geldiğinde sizden kim hidayetime tâbi olup onunla amel ederse asla haktan sapmaz ve** (ahirette aza-

أَفَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا قَبْلَهُم مِّنَ ٱلْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۗ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّأُو۟لِى
ٱلنُّهَىٰ ﴿١٢٨﴾ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ لَكَانَ لِزَامًا وَأَجَلٌ مُّسَمًّى ﴿١٢٩﴾ فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ
وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ غُرُوبِهَا ۖ وَمِنْ ءَانَآئِ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْ وَأَطْرَافَ ٱلنَّهَارِ لَعَلَّكَ
تَرْضَىٰ ﴿١٣٠﴾ وَلَا تَمُدَّنَّ عَيْنَيْكَ إِلَىٰ مَا مَتَّعْنَا بِهِۦٓ أَزْوَٰجًا مِّنْهُمْ زَهْرَةَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا لِنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ
وَرِزْقُ رَبِّكَ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ ﴿١٣١﴾ وَأْمُرْ أَهْلَكَ بِٱلصَّلَوٰةِ وَٱصْطَبِرْ عَلَيْهَا ۖ لَا نَسْـَٔلُكَ رِزْقًا ۖ نَّحْنُ نَرْزُقُكَ ۗ
وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلتَّقْوَىٰ ﴿١٣٢﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا يَأْتِينَا بِـَٔايَةٍ مِّن رَّبِّهِۦٓ ۚ أَوَلَمْ تَأْتِهِم بَيِّنَةُ مَا فِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٣٣﴾
وَلَوْ أَنَّآ أَهْلَكْنَٰهُم بِعَذَابٍ مِّن قَبْلِهِۦ لَقَالُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ ءَايَٰتِكَ مِن قَبْلِ أَن نَّذِلَّ
وَنَخْزَىٰ ﴿١٣٤﴾ قُلْ كُلٌّ مُّتَرَبِّصٌ فَتَرَبَّصُوا۟ ۖ فَسَتَعْلَمُونَ مَنْ أَصْحَٰبُ ٱلصِّرَٰطِ ٱلسَّوِىِّ وَمَنِ ٱهْتَدَىٰ ﴿١٣٥﴾

سُورَةُ الْأَنْبِيَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِى غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ ﴿١﴾ مَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّن رَّبِّهِم مُّحْدَثٍ
إِلَّا ٱسْتَمَعُوهُ وَهُمْ يَلْعَبُونَ ﴿٢﴾ لَاهِيَةً قُلُوبُهُمْ ۗ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّجْوَى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ هَلْ هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُكُمْ ۖ أَفَتَأْتُونَ ٱلسِّحْرَ وَأَنتُمْ تُبْصِرُونَ ﴿٣﴾ قَالَ رَبِّى يَعْلَمُ ٱلْقَوْلَ فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ
ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٤﴾ بَلْ قَالُوٓا۟ أَضْغَٰثُ أَحْلَٰمٍۭ بَلِ ٱفْتَرَىٰهُ بَلْ هُوَ شَاعِرٌ فَلْيَأْتِنَا بِـَٔايَةٍ كَمَآ أُرْسِلَ
ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٥﴾ مَآ ءَامَنَتْ قَبْلَهُم مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَآ ۖ أَفَهُمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ إِلَّا رِجَالًا
نُّوحِىٓ إِلَيْهِمْ ۖ فَسْـَٔلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلذِّكْرِ إِن كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٧﴾ وَمَا جَعَلْنَٰهُمْ جَسَدًا لَّا يَأْكُلُونَ ٱلطَّعَامَ
وَمَا كَانُوا۟ خَٰلِدِينَ ﴿٨﴾ ثُمَّ صَدَقْنَٰهُمُ ٱلْوَعْدَ فَأَنجَيْنَٰهُمْ وَمَن نَّشَآءُ وَأَهْلَكْنَا ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿٩﴾

6- Bu müşriklerden önceki kavimler de (rasullerinden mucize indirilmesini istemişlerdi de istedikleri mucize indirildiğinde hiçbiri) **iman etmemişti, biz de onları helak etmiştik. Durum böyleyken bu müşrikler** (istedikleri mucizeleri indirdiğimizde öncekiler gibi yapmayıp) **iman mı edecekler?! Hayır!**

7- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki senden önce gönderip kendilerine vahyettiğimiz bütün rasuller, âdemoğullarından birer adamdı (melek değillerdi)**. Eğer bilmiyorsanız sizden önceki kitap verilenlere sorun!**

8- Ayrıca beşerden gönderdiğimiz rasulleri yemek yemeyen bir ceset yapmadık (diğer insanlar gibi yemek yiyorlardı) **ve onları dünyada ölümsüz olacak şekilde ebedi kılmadık.**

9- Sonra rasullerimize verdiğimiz vâdi gerçekleştirdik; onları ve dilediğimiz kimseleri (mu'minleri) **kurtardık, müsrifleri** (küfür ve şirk işleyerek haddi aşanları) **ise helak ettik.**

128- (Hakka karşı inat eden) **O müşriklere, kendilerinden önce nice beldeleri** (rasullerini bile bile yalanlayıp küfür ve şirkleri üzerinde ısrar etmeleri sebebiyle) **helak ettiğimiz hâlâ açıkça belli olmadı mı?! Hâlbuki onlar, helak ettiğimiz beldelerin harabelerinin yanından yürüyüp geçmektedirler. Muhakkak ki bu ümmetlere isabet eden azapta, akıl sahipleri için** (öğüt ve ibret alınacak) **deliller vardır.**

129- Ve ey rasulüm! Eğer Rabbin tarafından (hüccet ikame edilmeden azap etmeyeceğine dair) **söylenmiş bir söz ve tayin edilmiş bir ecel olmasaydı muhakkak o inkârcılara** (hak ettikleri için) **hemen azap inerdi.**

130- Öyleyse ey rasulüm! Müşriklerin senin hakkında söylediklerine sabret! Ve Rabbini güneş doğmadan önce (fecir namazında)**, güneş batmadan önce** (ikindi namazında) **ve gecenin belli saatlerinde** (akşam ve yatsı namazlarında) **hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, layık olduğu şekilde yücelterek ve her şeyden çok severek) **tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**! Rabbini gündüzün etrafında da** (iki ucunda, öğle vaktinde de) **tesbih et ki böylece** (Rabbinin katında) **razı olacağın sevap elde edesin!**

131- Ve ey rasulüm! Kâfirlerden bazılarına, dünya hayatının süsü olarak verdiğimiz ve onlar için bir imtihan kıldığımız bol ve güzel nimetlere sakın gözlerini dikme (bunların hepsi geçicidir)**! Ve bil ki Rabbinin sana** (ahiret gününde) **vereceği nimetler** (dünya nimetlerinden) **daha hayırlı ve kalıcıdır.**

132- Ve ey rasulüm! Ailene namazı (rükün ve şartlarına riayet ederek) **kılmayı emret, sen de** (gereklerini yerine getirerek) **namazı kılmaya sabırla devam et! Biz senden** (kendine veya başkalarına) **herhangi bir rızık vermeni istemiyoruz. Bilakis sana** (ve başkalarına) **rızık veren biziz. Bil ki güzel akıbet** (cennet)**, takva sahipleri** (emirlerimizi yerine getirip yasaklarımızdan uzak duranlar) **içindir.**

133- Ve (kendilerine hak geldiği hâlde) **rasulümüzü yalanlayanlar şöyle dediler: "O** (Muhammed)**, Rabbinden bize** (kendisinin rasul olduğunu ispat eden) **bir mucize getirseydi ya!" O inkârcılara** (büyük bir mucize olarak) **daha önce indirilen kitapları tasdik eden Kur'ân gelmedi mi** (daha ne istiyorlar)**?!**

134- Ve rasulümüzü yalanlayanları, kendilerine rasul göndermeden önce (şirkleri sebebiyle) **üzerlerine bir azap indirerek helak etseydik muhakkak ki şöyle derlerdi: "Ey Rabbimiz! Bize bir rasul gönderseydin de şu zillet ve utanç içine düşmeden önce ayetlerine uysaydık."**

135- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan ve sana karşı bâtıl ile cedelleşen) **Kâfirlere şöyle de: "Herkes** (yaptığı amelin karşılığını) **beklemektedir. Öyleyse siz de bekleyin! Kimin** (bizim mi yoksa sizin mi) **doğru yolda gittiğini ve hidayet üzere olduğunu muhakkak öğreneceksiniz."**

Cüz: 17

21. EL-ENBİYÂʾ SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 112, kelime sayısı 1168, harf sayısı 4890'dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- İnsanların hesaba çekilme vakti yaklaşmıştır fakat onlar (dünya ile meşgul olduklarından dolayı) **gaflet içinde ahiretten yüz çevirmeye devam etmektedirler.**

2- O kâfirlere Rablerinden yeni bir Kur'ân ayeti indiğinde onu ancak önemsemeden ve manasını düşünmeden oyun oynar gibi dinlerler.

3- Kur'ân'ı ancak kalpleri başka şeylerle meşgul olarak dinlerler. Ve o (küfür ve şirk işleyerek nefsine) **zulmedenler, birbirleriyle gizlice konuşarak şöyle derler: "**(Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu iddia eden) **Bu adam sizin gibi bir beşer değil midir? Onun sizin gibi bir beşer ve getirdiği şeyin sihir olduğunu gördüğünüz hâlde nasıl ona tâbi olursunuz?!"**

4- Rasulümüz (onlara) **şöyle dedi: "Rabbim, sizin gizlediğiniz her şeyi bilir. Çünkü O, göklerde ve yerde söylenen her sözü bilir. Bilin ki O;** (اَلسَّم۪يعِ) **es-Semîʿ'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir), (اَلْعَل۪يمِ) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**."**

5- Şu var ki (hakkı bile bile inkâr eden) **kâfirler, rasulümüz hakkında değişik iftiralar ortaya attılar. Onlardan bazıları şöyle dedi: "Onun getirdiği ancak karışık birtakım rüya ve hayallerden ibarettir** (onların bir manası yoktur)**." Bazıları ise şöyle dedi: "O, kendi uydurduğu şeyleri Allah'a nispet etmektedir." Ve bazıları da şöyle dedi: "O ancak bir şairdir. Eğer** (Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğu konusunda) **doğru söyleyenlerden ise daha önceki rasullerin kavimlerine getirdiği mucizeler gibi o da bize bir mucize getirsin bakalım!"**

لَقَدْ أَنزَلْنَآ إِلَيْكُمْ كِتَٰبًا فِيهِ ذِكْرُكُمْ ۖ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٠﴾ وَكَمْ قَصَمْنَا مِن قَرْيَةٍ كَانَتْ ظَالِمَةً وَأَنشَأْنَا
بَعْدَهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿١١﴾ فَلَمَّآ أَحَسُّوا۟ بَأْسَنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَرْكُضُونَ ﴿١٢﴾ لَا تَرْكُضُوا۟ وَٱرْجِعُوٓا۟ إِلَىٰ مَآ أُتْرِفْتُمْ
فِيهِ وَمَسَٰكِنِكُمْ لَعَلَّكُمْ تُسْـَٔلُونَ ﴿١٣﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿١٤﴾ فَمَا زَالَت تِّلْكَ دَعْوَىٰهُمْ
حَتَّىٰ جَعَلْنَٰهُمْ حَصِيدًا خَٰمِدِينَ ﴿١٥﴾ وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿١٦﴾ لَوْ أَرَدْنَآ أَن
نَّتَّخِذَ لَهْوًا لَّٱتَّخَذْنَٰهُ مِن لَّدُنَّآ إِن كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٧﴾ بَلْ نَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ عَلَى ٱلْبَٰطِلِ فَيَدْمَغُهُۥ فَإِذَا هُوَ
زَاهِقٌ ۚ وَلَكُمُ ٱلْوَيْلُ مِمَّا تَصِفُونَ ﴿١٨﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَمَنْ عِندَهُۥ لَا يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ
عِبَادَتِهِۦ وَلَا يَسْتَحْسِرُونَ ﴿١٩﴾ يُسَبِّحُونَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لَا يَفْتُرُونَ ﴿٢٠﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوٓا۟ ءَالِهَةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ هُمْ
يُنشِرُونَ ﴿٢١﴾ لَوْ كَانَ فِيهِمَآ ءَالِهَةٌ إِلَّا ٱللَّهُ لَفَسَدَتَا ۚ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٢٢﴾ لَا يُسْـَٔلُ
عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْـَٔلُونَ ﴿٢٣﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً ۖ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ ۖ هَٰذَا ذِكْرُ مَن مَّعِىَ وَذِكْرُ
مَن قَبْلِى ۗ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ٱلْحَقَّ ۖ فَهُم مُّعْرِضُونَ ﴿٢٤﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رَّسُولٍ إِلَّا
نُوحِىٓ إِلَيْهِ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنَا۠ فَٱعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ وَقَالُوا۟ ٱتَّخَذَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَلَدًا ۗ سُبْحَٰنَهُۥ ۚ بَلْ عِبَادٌ مُّكْرَمُونَ
﴿٢٦﴾ لَا يَسْبِقُونَهُۥ بِٱلْقَوْلِ وَهُم بِأَمْرِهِۦ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَلَا يَشْفَعُونَ إِلَّا
لِمَنِ ٱرْتَضَىٰ وَهُم مِّنْ خَشْيَتِهِۦ مُشْفِقُونَ ﴿٢٨﴾ ۞ وَمَن يَقُلْ مِنْهُمْ إِنِّىٓ إِلَٰهٌ مِّن دُونِهِۦ فَذَٰلِكَ نَجْزِيهِ
جَهَنَّمَ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَنَّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ كَانَتَا رَتْقًا فَفَتَقْنَٰهُمَا ۖ
وَجَعَلْنَا مِنَ ٱلْمَآءِ كُلَّ شَىْءٍ حَىٍّ ۖ أَفَلَا يُؤْمِنُونَ ﴿٣٠﴾ وَجَعَلْنَا فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِهِمْ وَجَعَلْنَا
فِيهَا فِجَاجًا سُبُلًا لَّعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣١﴾ وَجَعَلْنَا ٱلسَّمَآءَ سَقْفًا مَّحْفُوظًا ۖ وَهُمْ عَنْ ءَايَٰتِهَا مُعْرِضُونَ ﴿٣٢﴾

teferruatıyla) **bilir. Ve ancak Allah'ın razı olduğu kimselere şefaatçi olurlar. Ve onlar, Allah'ın azabından korktukları için O'na karşı gelmekten son derece kaçınırlar.**

29- Ve onlardan (meleklerden) **kim "Ben, Allah'tan başka bir ilahım." derse** (ki asla böyle demezler)**, onu bile cehennem ile cezalandırırız. Zalimleri** (Allah'a şirk koşanları) **de işte böyle** (cehennem ile) **cezalandırırız.**

30- (Bile bile hakka karşı gelip şirk koşan) **O kâfirler, gökleri ve yeri yapışıkken ayırdığımızı görmüyorlar mı?! Ve biz, her canlıyı sudan yarattık. Bütün bunları gördükleri hâlde o kâfirler neden hâlâ** (Allah'ın birliğine, mükemmel kudretine ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğine) **iman etmiyorlar?!**

31- Yeryüzüne de onlar sarsılmasınlar diye (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştirdik ve yeryüzünde, gitmek istedikleri yere rahat ve kolay bir şekilde gidebilmeleri için geçitler ve yollar var ettik.**

32- Ve göğü de korunmuş bir tavan yaptık. Fakat (küfür ve şirklerinde ısrar eden) **müşrikler,** (birliğimi, mükemmel kudretimi ve yalnız bana ibadet edilmesi gerektiğini gösteren) **gökteki delillerimizden ibret almayıp yüz çevirmektedir.**

10- Size öyle bir kitap (Kur'ân) **indirdik ki eğer ona inanır ve onunla amel ederseniz muhakkak sizi şerefli ve övülen kimseler kılar. Bunu neden akletmiyorsunuz** (ve hemen ona iman edip onunla amel etmeye koşmuyorsunuz)**?!**

11- Ve nice beldelerin zalim olan (hak kendilerine geldiği hâlde inkâr edip küfür ve şirklerinde ısrar ederek nefislerine zulmeden) **halkını helak ettik ve onların ardından yerlerinde başka kavimler var ettik.**

12- Öyle ki helak ettiğimiz beldelerin (küfür ve şirkte ısrar eden) **zalim halkları,** (üzerlerine) **azabımızın ineceğini hissettiklerinde oradan koşarak kaçmaya çalıştılar.**

13- Melekler (alay ederek) **onlara şöyle seslenir: "Ey** (küfür ve şirk işleyerek nefislerini helake maruz bırakan) **zalimler! Koşarak kaçmayın, dönün içinde yaşadığınız nimetlere ve sahip olduğunuz güzel evlere! Belki sizden** (fidye olarak) **bir şey istenir."**

14- (Küfür ve şirk üzerinde ısrar eden) **O zalimler,** (hatalarını itiraf edip) **şöyle dediler: "Vay hâlimize, yazıklar olsun bize! Gerçekten de biz** (küfür ve şirk işleyerek nefislerine) **zulmeden kimselermişiz."**

15- Biz onları biçilmiş ekin gibi hareketsiz bir şekilde yere serinceye kadar onların bu feryat ve kendilerine olan bedduaları sürüp gider.

16- Ve ey insanlar! Bilin ki biz gökleri, yeri ve bunların arasındaki şeyleri eğlence olsun diye boşu boşuna yaratmadık (ancak zatımda, sıfatlarımda ve fiillerimde birliğimi gösteren; mükemmel kudretime, hikmetime ve yalnız bana ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden ibret alınacak birer delil olarak yarattım)**.**

17- Eğer biz eğlence olsun diye bir şey edinmek isteseydik bunu katımızda sahip olduğumuz şeylerden edinirdik. Fakat biz bunu yapanlardan değiliz (çünkü bu, bize layık değildir, bunlardan münezzeh ve yüceyiz)**.**

18- Bilakis biz hakkı (rasulümüze vahyettiğimiz Kur'ân'ı) **bâtılın tepesine bindiririz de onu mahveder, böylece bâtıl silinip yok olur. Ey Allah'a layık olmayan sıfatlar isnat edenler! Yaptığınız bu amelden dolayı size cehennemde büyük ve şiddetli bir azap olacaktır.**

19- Ve biliniz ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi sadece Allah'ındır. O'nun katında bulunanlar (melekler)**, O'na ibadet etmekte asla kibirlenmez ve yorulmazlar.**

20- Onlar (melekler)**, gece gündüz hiç sıkılmaksızın devamlı O'nu tesbih ederler** (her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederler)**.**

21- Yoksa o müşrikler yerden sahte ilahlar edindiler de ölüleri onların dirilteceğine mi inanıyorlar?! (Asla bunu yapamazlar çünkü dirilten sadece Allah'tır.)

22- Göklerde ve yerde Allah'tan başka gerçek ilahlar olsaydı muhakkak bu ikisinin düzeni bozulup yok olurdu. (Gökler ve yer var olduğuna göre Allah'tan başka gerçek ilah yoktur.) **Bilinmelidir ki Arş'ın rabbi olan Allah, müşriklerin vasfettiği noksan sıfatlardan** (mahlukata benzeme; eşi, ortağı ve çocuğu olma gibi zatına layık olmayan şeylerden) **münezzeh ve yücedir.**

23- Bilinmelidir ki hiç kimse yaptığından dolayı Allah'a hesap soramaz (çünkü O, her şeyin yegâne maliki, mutlak hüküm sahibi* ve dilediğini yapandır)**. Fakat O, bütün kullarına yaptıkları amellerden dolayı hesap sorar** (buna göre ya mükâfaat ya da ceza verir)**.**

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

24- Onlar, Allah'tan başka (ibadet ettikleri) **ilahlar edindiler. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Ey müşrikler!** (Allah'tan başka edindiğiniz ilahların ibadeti hak ettiğine dair) **Delilinizi getirin! İşte benimle beraber olanların kitabı** (Kur'ân) **ve benden öncekilerin kitapları** (Tevrât ve İncîl)**!** (Hiçbirinde lehinize delil bulamazsınız.)**" Şu var ki müşriklerin çoğu** (cehalet ve taklide dayandıkları için) **hakkı bilmez ve böylece** (rasulün getirdiği) **hakkı inkâr edip ondan yüz çevirir.**

25- Ve ey rasulüm! Senden önce hiçbir rasul göndermiş olmayalım ki ona, "Benden başka ibadete layık ilah yoktur, yalnız bana ibadet edin (hiçbir şeyi şirk koşmayın)**!" diye vahyetmiş olmayalım.**

26- Ve müşrikler, "Er-Raḥmân, (melekleri) **kız çocuğu edindi." dediler. Haşa! Allah, o müşriklerin söylediği şeyden münezzeh ve yücedir! Bilakis melekler, Allah'ın ikram ettiği** (mertebe olarak) **O'na yakın kullarıdır.**

27- Melekler, Allah'tan emir almadıkça konuşmazlar (ancak O emrettiğinde konuşurlar) **ve sadece O'nun emrettiği şeyi yaparlar** (O'nun emrine hiç muhalefet etmezler)**.**

28- Allah, onların (meleklerin) **yaptıklarını, yapmakta olduklarını ve yapacaklarını** (en ince

وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ وَٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ فِى فَلَكٍ يَسْبَحُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَا جَعَلْنَا لِبَشَرٍ مِّن
قَبْلِكَ ٱلْخُلْدَ ۖ أَفَإِي۟ن مِّتَّ فَهُمُ ٱلْخَٰلِدُونَ ﴿٣٤﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۗ وَنَبْلُوكُم بِٱلشَّرِّ وَٱلْخَيْرِ فِتْنَةً ۖ
وَإِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَا رَءَاكَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِن يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِى يَذْكُرُ ءَالِهَتَكُمْ وَهُم
بِذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ هُمْ كَٰفِرُونَ ﴿٣٦﴾ خُلِقَ ٱلْإِنسَٰنُ مِنْ عَجَلٍ ۚ سَأُو۟رِيكُمْ ءَايَٰتِى فَلَا تَسْتَعْجِلُونِ
﴿٣٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٨﴾ لَوْ يَعْلَمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ حِينَ لَا يَكُفُّونَ عَن
وُجُوهِهِمُ ٱلنَّارَ وَلَا عَن ظُهُورِهِمْ وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ ﴿٣٩﴾ بَلْ تَأْتِيهِم بَغْتَةً فَتَبْهَتُهُمْ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ رَدَّهَا وَلَا
هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدِ ٱسْتُهْزِئَ بِرُسُلٍ مِّن قَبْلِكَ فَحَاقَ بِٱلَّذِينَ سَخِرُوا۟ مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ
﴿٤١﴾ قُلْ مَن يَكْلَؤُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ مِنَ ٱلرَّحْمَٰنِ ۗ بَلْ هُمْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٤٢﴾ أَمْ لَهُمْ ءَالِهَةٌ
تَمْنَعُهُم مِّن دُونِنَا ۚ لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَ أَنفُسِهِمْ وَلَا هُم مِّنَّا يُصْحَبُونَ ﴿٤٣﴾ بَلْ مَتَّعْنَا هَٰٓؤُلَآءِ وَءَابَآءَهُمْ
حَتَّىٰ طَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُ ۗ أَفَلَا يَرَوْنَ أَنَّا نَأْتِى ٱلْأَرْضَ نَنقُصُهَا مِنْ أَطْرَافِهَآ ۚ أَفَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾ قُلْ إِنَّمَآ
أُنذِرُكُم بِٱلْوَحْىِ ۚ وَلَا يَسْمَعُ ٱلصُّمُّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا مَا يُنذَرُونَ ﴿٤٥﴾ وَلَئِن مَّسَّتْهُمْ نَفْحَةٌ مِّنْ عَذَابِ رَبِّكَ
لَيَقُولُنَّ يَٰوَيْلَنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٤٦﴾ وَنَضَعُ ٱلْمَوَٰزِينَ ٱلْقِسْطَ لِيَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ فَلَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا ۖ وَإِن
كَانَ مِثْقَالَ حَبَّةٍ مِّنْ خَرْدَلٍ أَتَيْنَا بِهَا ۗ وَكَفَىٰ بِنَا حَٰسِبِينَ ﴿٤٧﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَىٰ وَهَٰرُونَ ٱلْفُرْقَانَ
وَضِيَآءً وَذِكْرًا لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَهُم مِّنَ ٱلسَّاعَةِ مُشْفِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَهَٰذَا ذِكْرٌ
مُّبَارَكٌ أَنزَلْنَٰهُ ۚ أَفَأَنتُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٠﴾ ۞ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَآ إِبْرَٰهِيمَ رُشْدَهُۥ مِن قَبْلُ وَكُنَّا بِهِۦ عَٰلِمِينَ ﴿٥١﴾ إِذْ
قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا هَٰذِهِ ٱلتَّمَاثِيلُ ٱلَّتِىٓ أَنتُمْ لَهَا عَٰكِفُونَ ﴿٥٢﴾ قَالُوا۟ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا لَهَا عَٰبِدِينَ ﴿٥٣﴾

ne itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **için** (doğru yolu gösteren) **bir nur ve Allah'ı hatırlatan bir öğüttür.**

49- Muttaki olanlar, ğaybde (Rablerini görmedikleri hâlde ve hiç kimsenin kendilerini görmediği durumlarda) **Rablerinden korkarlar** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dururlar) **ve onlar,** (tam hazırlık yapmadan) **kıyametin gelmesinden de korkarlar.**

50- Ve bilinmelidir ki bu Kur'ân'ı (Muhammed'e) **biz indirdik. O, öğüt almak isteyenler için mübarek** (hayrı ve faydası çok olan) **bir öğüttür. Buna rağmen hâlâ ona tâbi olmayıp inkâr mı ediyorsunuz?!**

51- Yemin olsun ki biz daha önce (genç yaşta) **İbrahim'e** (kâfirlere karşı hikmetle konuşup şirklerinin bâtıl olduğunu ispat edeceği) **bir ilim vermiştik. Ve biz, onun hâlini** (tevhid inancına sahip olduğunu ve asla şirk koşmadığını) **çok iyi bilmekteydik.**

52- O, müşrik babasına ve kavmine (akıllarını çalıştırmak için) **şöyle demişti: "Şu kendi ellerinizle yapıp devamlı ibadet ettiğiniz heykeller de nedir?!"**

53- Müşrik babası ve kavmi de İbrahim'e şöyle cevap vermişti: "Babalarımızı bu heykellere ibadet ederken bulduk (biz de onlara uyarak ibadet etmekteyiz)**."**

33- Ve O; geceyi, gündüzü, Güneş'i ve Ay'ı yaratandır. Bunların her biri (Güneş ile Ay) **düzenli bir şekilde kendi yörüngelerinde dönüp gitmektedir.**

34- Ve ey rasulüm! Bil ki biz, senden önce hiçbir beşeri bu dünya hayatında ölümsüz (ebedi) **kılmadık. Sen, ecelin gelip de vefat ettiğinde onlar dünya hayatında sonsuza kadar baki mi kalacaklar?! Hayır** (ecelleri geldiğinde hepsi ölecektir)**!**

35- Her nefis ölümü tadacaktır. Ve (dünya hayatında) **imanınızı denemek için hem şerle** (fakirlik, hastalık, musibet gibi şeylerle) **hem de hayırla** (zenginlik, sağlık, rahatlık gibi şeylerle) **sizi imtihan ederiz. Öldükten sonra da bize dönersiniz** (biz de yaptıklarınızdan dolayı hesap sorarız)**.**

36- Ve ey rasulüm! (Hakka karşı inat eden) **O müşrikler seni her gördüklerinde alay edip** (kendilerine tâbi olanların sana tavır almasını tavsiye ederek) **birbirlerine şöyle derler: "Taptığınız ilahlarınıza laf atan bu mu?!" Hâlbuki onlar,** (seninle alay etmekle beraber) **er-Raḥmân'ın indirdiği Kur'ân'ı** (ve verdiği nimetleri) **inkâr edenlerin ta kendileridir** (bu sebeple asıl kötülenmesi gereken onlardır)**.**

37- İnsan, aceleci (bir tabiatta) **yaratılmıştır** (olayların zamanı gelmeden hemen olmasını ister)**. Ey azabımın başlarına çabuk gelmesini isteyenler!** (Gelmesi için acele ettiğiniz) **Azabımı elbette size göstereceğim,** (onun gelmesi için) **acele etmeyin!** (Çünkü bu, sizin için iyi değildir.)

38- Ve (azabımızın hemen gelmesini isteyip) **dirilişi inkâr eden kâfirler şöyle derler: "**(Ey Muhammed'e tâbi olanlar!) **Bizi kendisiyle korkuttuğunuz azap ne zaman gelecek?! Eğer doğru sözlülerden iseniz söyleyin bakalım!"**

39- Azabı ve dirilişi inkâr eden o kâfirler, ateş azabı başlarına geldiğinde onu yüzlerinden ve sırtlarından defedemeyeceklerini ve bu konuda kendilerine yardım da edilmeyeceğini bilselerdi asla azabın başlarına bir an önce gelmesini istemezlerdi.

40- Bilakis o kâfirler bilsinler ki yalanladıkları o ateş azabı hiç ummadıkları bir anda ansızın başlarına gelecek ve onları öyle şaşkınlığa uğratacaktır ki onu asla kendilerinden defedemeyeceklerdir. Onlara tevbe etmeleri için mühlet de verilmeyecektir.

41- Ey rasulüm! Yemin olsun ki senden önce de rasullerle (hakka karşı inat eden) **kavimleri tarafından alay edilmişti. Fakat rasullerimizle alay edenleri, alay ettikleri azap kuşatıvermişti.**

42- Ey rasulüm! (Seninle alay ederek azabın hemen gelmesini isteyen) **O müşriklere şöyle de: "Gece veya gündüz başınıza er-Raḥmân'dan bir azap gelse sizi O'ndan kim koruyabilir?!" Fakat onlar bu uyarıya rağmen** (kendi nefislerinde ve çevrelerinde Allah'ın birliğine, muazzam kudretine, mükemmel hikmetine delalet eden delillerden ibret almayıp) **Rablerinin öğütlerinden yüz çevirmektedirler.**

43- Yoksa o müşriklerin, bizden başka kendilerini koruyacak ilahları mı var?! Onların (Allah'tan başka) **taptıkları ilahlar, kendilerine bile yardım edecek güçte değillerdir.** (Böyleyken nasıl olur da kendilerine tapanlara fayda verebilirler?!) **Ve o müşrikler bilsinler ki bizden hiçbir yardım ve koruma göremezler.**

44- Gerçek şu ki biz bu müşriklere ve babalarına (istidrac olarak) **çok uzun zaman bol nimetler verdik** (onlar ise uzun zaman sahip oldukları refaha aldanarak küfür ve şirk üzerinde ısrar ettiler)**. O kâfirler,** (hâkim oldukları) **yeryüzünü etraflarından** (İslam'ın yayılmasıyla) **nasıl eksilttiğimizi görüp de hâlâ ibret almıyorlar mı?! Yoksa onlar** (mu'min kullarımıza) **galip geleceklerini mi sanıyorlar?!** (Bilakis mağlup olacaklardır.)

45- Ey rasulüm! (Önceki rasullerin getirdiği gibi senden mucize getirmeni isteyen) **O müşriklere şöyle de: "Ey inkârcılar! Ben ancak bana vahyedilen şeylerle sizi** (Allah'ın azabından) **uyarıp korkutuyorum. Fakat şu var ki** (hakka karşı) **sağır olanlar, uyarıldıkları zaman kendilerine anlatılan şeyleri duymazlar** (ibret alıp hakka tâbi olmazlar)**."**

46- Yemin olsun ki (alay ederek senden hemen azap gelmesini isteyen) **o müşriklere Rabbinin azabından az bir şey dokunsa muhakkak** (hatalarını itiraf edip) **"Vay hâlimize, yazıklar olsun bize! Gerçekten de biz** (küfür ve şirk işleyerek nefsine) **zulmeden kimselermişiz." derler.**

47- Ve kıyamet gününde (mükellef kulların dünyadaki amellerinin tartılması için) **hak ve adalet tartıları kurarız da hiç kimseye azıcık da olsa asla zulmedilmez** (ne iyi amelin sevabı eksiltilir ne de kötü amelin cezası artırılır)**. Ve bilinmelidir ki yapılan amel hardal tanesi miktarınca** (iyilik veya kötülük) **olsa bile mutlaka karşılığını veririz. Ve biz, kulların amellerini en ince detayına kadar sayan olarak yeteriz.**

48- Ve yemin olsun ki biz Musa ile (kardeşi) **Harun'a, Furkan'ı** (hak ile bâtılın arasını ayıran Tevrât'ı) **verdik. O, muttakiler** (Allah'ın emirleri-

قَالَ لَقَدْ كُنتُمْ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُمْ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٥٤﴾ قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا بِٱلْحَقِّ أَمْ أَنتَ مِنَ ٱللَّٰعِبِينَ ﴿٥٥﴾
قَالَ بَل رَّبُّكُمْ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلَّذِى فَطَرَهُنَّ وَأَنَا۠ عَلَىٰ ذَٰلِكُم مِّنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٥٦﴾ وَتَٱللَّهِ
لَأَكِيدَنَّ أَصْنَٰمَكُم بَعْدَ أَن تُوَلُّوا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٥٧﴾ فَجَعَلَهُمْ جُذَٰذًا إِلَّا كَبِيرًا لَّهُمْ لَعَلَّهُمْ إِلَيْهِ يَرْجِعُونَ ﴿٥٨﴾
قَالُوا۟ مَن فَعَلَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَآ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٩﴾ قَالُوا۟ سَمِعْنَا فَتًى يَذْكُرُهُمْ يُقَالُ لَهُۥٓ إِبْرَٰهِيمُ ﴿٦٠﴾
قَالُوا۟ فَأْتُوا۟ بِهِۦ عَلَىٰٓ أَعْيُنِ ٱلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَشْهَدُونَ ﴿٦١﴾ قَالُوٓا۟ ءَأَنتَ فَعَلْتَ هَٰذَا بِـَٔالِهَتِنَا يَٰٓإِبْرَٰهِيمُ
﴿٦٢﴾ قَالَ بَلْ فَعَلَهُۥ كَبِيرُهُمْ هَٰذَا فَسْـَٔلُوهُمْ إِن كَانُوا۟ يَنطِقُونَ ﴿٦٣﴾ فَرَجَعُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ فَقَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ
أَنتُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٦٤﴾ ثُمَّ نُكِسُوا۟ عَلَىٰ رُءُوسِهِمْ لَقَدْ عَلِمْتَ مَا هَٰٓؤُلَآءِ يَنطِقُونَ ﴿٦٥﴾ قَالَ أَفَتَعْبُدُونَ مِن
دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُكُمْ شَيْـًٔا وَلَا يَضُرُّكُمْ ﴿٦٦﴾ أُفٍّ لَّكُمْ وَلِمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾
قَالُوا۟ حَرِّقُوهُ وَٱنصُرُوٓا۟ ءَالِهَتَكُمْ إِن كُنتُمْ فَٰعِلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْنَا يَٰنَارُ كُونِى بَرْدًا وَسَلَٰمًا عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾
وَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَٰهُمُ ٱلْأَخْسَرِينَ ﴿٧٠﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَلُوطًا إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا لِلْعَٰلَمِينَ
﴿٧١﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ نَافِلَةً ۖ وَكُلًّا جَعَلْنَا صَٰلِحِينَ ﴿٧٢﴾ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا وَأَوْحَيْنَآ
إِلَيْهِمْ فِعْلَ ٱلْخَيْرَٰتِ وَإِقَامَ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءَ ٱلزَّكَوٰةِ ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا عَٰبِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَلُوطًا ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا
وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِى كَانَت تَّعْمَلُ ٱلْخَبَٰٓئِثَ ۗ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَٰسِقِينَ ﴿٧٤﴾ وَأَدْخَلْنَٰهُ فِى
رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٧٥﴾ وَنُوحًا إِذْ نَادَىٰ مِن قَبْلُ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ
ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَنَصَرْنَٰهُ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَآ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمَ سَوْءٍ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٧٧﴾
وَدَاوُۥدَ وَسُلَيْمَٰنَ إِذْ يَحْكُمَانِ فِى ٱلْحَرْثِ إِذْ نَفَشَتْ فِيهِ غَنَمُ ٱلْقَوْمِ وَكُنَّا لِحُكْمِهِمْ شَٰهِدِينَ ﴿٧٨﴾

76- Ey rasulüm, Nuh'un kıssasını da hatırla! O, İbrahim ve Lut'tan önce bize dua etmişti. Biz de onun duasına icabet edip istediğini vermiş, onu ve iman eden ailesini büyük azaptan kurtarmıştık.

77- Ve böylece Nuh'u, (doğru söylediğini apaçık ispat eden) **delillerimizi inkâr eden kâfir kavminden kurtarıp onlara karşı muzaffer kıldık. Doğrusu şu ki Nuh'un kavmi,** (hak apaçık geldiği hâlde Rablerinin emirlerine başkaldıran) **çok kötü bir kavimdi. Biz de onların hepsini** (tufan azabıyla) **suda boğduk.**

78- Ey rasulüm, Davud ile Süleyman'ın kıssasını da hatırla! Bir kavmin koyunları diğer kavmin ekinlerine girip talan etmişlerdi de ikisi ekin konusunda hüküm vermişlerdi. Biz, onların hükmünü görüp bilmekteydik (çünkü hiçbir şey bize gizli değildir).

54- İbrahim onlara, “Doğrusu siz ve (tâbi olduğunuz) **babalarınız, apaçık bir sapıklık içindesiniz.” dedi.**

55- Müşrik kavmi de İbrahim’e şöyle dedi: “Ey İbrahim! Sen bu sözlerinle bize hak olan bir şey mi getirdin yoksa (bizimle) **eğlenip oynuyor musun?”**

56- İbrahim onlara şöyle cevap verdi: “Hayır! Ben oyun oynamıyorum, bilakis size hakkı getirdim. Bilin ki sizin Rabbiniz, göklerin ve yerin Rabbidir. Onları örneksiz yaratan O’dur (taptığınız putlar değildir)**. Ve ben de buna şahidlik edenlerdenim.”**

57- Ve İbrahim kendi kendine (mırıldanarak) **şöyle dedi: “Allah’a yemin olsun ki arkanızı dönüp putlarınızdan uzaklaştığınızda onlara hoşlanmayacağınız şeyler yapacağım.”**

58- Sonunda İbrahim, (hiç kimsenin bulunmadığı bir zamanda) **bütün putları paramparça etti; büyük puta ise dokunmadı, belki ona müracaat ederler diye.**

59- İbrahim’in müşrik kavmi, (ilahlarına dönüp en büyüğü hariç hepsinin paramparça edilmiş olduğunu görünce) **birbirlerine, “İlahlarımıza bunu yapan kimdir? Muhakkak ki o, zalimlerdendir.” dedi.**

60- Müşriklerden bazıları, “Bir gencin onlar hakkında kötü şeyler söylediğini işitmiştik. Ona İbrahim denilir. (Belki bu işi o yapmıştır.)**” dediler.**

61- Müşriklerin ileri gelenleri, “Öyleyse onu, insanların görebileceği bir yere getirin ki onun itirafına şahid olsunlar (böylece onun itirafı sizin lehinize bir delil olsun)**.” dediler.**

62- İbrahim’i insanların görebileceği bir yere getirip ona şöyle sordular: “Ey İbrahim! İlahlarımıza bu kötü şeyleri yapan sen misin?”

63- İbrahim (insanlara putların acizliğini göstermek için alay ederek) **şöyle cevap verdi: “Hayır! Bunu ben yapmadım, bu işi yapan onların büyüğüdür. Parçalanmış ilahlarınıza sorun, onlar size cevap verirler, eğer konuşabiliyorlarsa!”**

64- Müşrik kavmi, İbrahim’in cevabını duyunca vicdanlarına dönüp (düşünmeye başladılar ve inançlarının yanlış olduğunu anlayıp) **kendi kendilerine şöyle dediler: “**(Allah’tan başka) **Bu putlara tapmakla asıl zalim olan sizsiniz.”**

65- (Şirk işledikleri için zalim olduklarını içlerinde anladıkları hâlde) **Sonra tekrar eski inançlarına ve tartışmaya dönüp İbrahim’e şöyle dediler: “Ey İbrahim! Bu putların konuşamadığını biliyorsun.** (Nasıl olur da bizden onlara sormamızı istersin?!)”

66- İbrahim (şirklerini reddedip azarlayarak) **kavmine şöyle dedi: “Allah’tan başka, size hiçbir fayda da zarar da veremeyen şeylere mi ibadet ediyorsunuz?!”**

67- “Yazıklar olsun size ve Allah’tan başka ibadet ettiklerinize! (Allah’tan başkasına ibadet etmenin sapıklık olduğunu) **Hiç akletmiyor musunuz?!”**

68- (İbrahim’e delille karşı gelmekte acze düşen) **Müşrikler** (kuvvete başvurup) **şöyle dediler: “**(Putlarınıza hakaret edip onları kırdığı için) **İlahlarınızın intikamını almak istiyorsanız İbrahim’i ateşte yakın, böylece ilahlarınızı muzaffer kılmış olursunuz.”**

69- (Müşrik kavmi İbrahim’i ateşe atınca) **Ateşe dedik ki: “Ey ateş! İbrahim’e serin ve selametli ol** (sıcak ve yakıcı olma)**!”**

70- Müşrik kavmi İbrahim’i ateşte yakarak yok etmek için plan hazırladı. Fakat biz (onu kurtardık ve) **kavmini helake uğrayıp kaybedenlerden kıldık.**

71- Ve İbrahim ile Lut’u müşrik kavimlerinden kurtarıp âlemler için mübarek kıldığımız topraklara (Şam diyarına) **ulaştırdık.**

72- Ve sonra İbrahim’e (oğul olarak) **İshak’ı ve buna ek bir ikram olarak** (torunu) **Yakub’u verdik. Ve onların hepsini salih** (emirlerimize ihlasla boyun eğen) **kişiler kıldık.**

73- Ve onları (İbrahim’i, İshak’ı ve Yakub’u), **insanları** (yalnız Allah’a ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmamaya ve) **emirlerimizle amel etmeye çağırarak doğru yolu gösteren birer önder** (örnek alınacak kimseler) **kıldık. Ve onlara hayır olan işler yapmalarını, namazı ikame etmelerini** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılmalarını) **ve zekâtı** (gerektiği şekilde) **vermelerini vahyettik. Doğrusu onlar, bize** (ihlasla) **boyun eğmiş ibadetkâr kullardı.**

74- Lut’a da (husumetli kişiler arasında) **adaletle hüküm verme yeteneği ve dinle ilgili ilim verdik. Ve onu, çirkin ameller** (lutilik) **yapan köyün ahalisinden kurtardık. Muhakkak ki onlar habis ve kötü tabiatlı olan,** (Allah’ın emirlerine ve yasaklarına itaat etmekten çıkmış) **fasık kimselerdi.**

75- Ve ona (Lut’a), **kavminin başına gelen azaptan kurtararak merhamet ettik. Muhakkak ki o, salihlerdendi** (emirlerimize ihlasla boyun eğen kullarımızdandı)**.**

فَفَهَّمْنَٰهَا سُلَيْمَٰنَ ۚ وَكُلًّا ءَاتَيْنَا حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ وَسَخَّرْنَا مَعَ دَاوُۥدَ ٱلْجِبَالَ يُسَبِّحْنَ وَٱلطَّيْرَ ۚ وَكُنَّا
فَٰعِلِينَ ﴿٧٩﴾ وَعَلَّمْنَٰهُ صَنْعَةَ لَبُوسٍ لَّكُمْ لِتُحْصِنَكُم مِّنۢ بَأْسِكُمْ ۖ فَهَلْ أَنتُمْ شَٰكِرُونَ ﴿٨٠﴾ وَلِسُلَيْمَٰنَ
ٱلرِّيحَ عَاصِفَةً تَجْرِى بِأَمْرِهِۦٓ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلَّتِى بَٰرَكْنَا فِيهَا ۚ وَكُنَّا بِكُلِّ شَىْءٍ عَٰلِمِينَ ﴿٨١﴾ وَمِنَ
ٱلشَّيَٰطِينِ مَن يَغُوصُونَ لَهُۥ وَيَعْمَلُونَ عَمَلًا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ وَكُنَّا لَهُمْ حَٰفِظِينَ ﴿٨٢﴾ ۞ وَأَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ
رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلضُّرُّ وَأَنتَ أَرْحَمُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿٨٣﴾ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ فَكَشَفْنَا مَا بِهِۦ مِن ضُرٍّ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ
أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ رَحْمَةً مِّنْ عِندِنَا وَذِكْرَىٰ لِلْعَٰبِدِينَ ﴿٨٤﴾ وَإِسْمَٰعِيلَ وَإِدْرِيسَ وَذَا ٱلْكِفْلِ ۖ كُلٌّ
مِّنَ ٱلصَّٰبِرِينَ ﴿٨٥﴾ وَأَدْخَلْنَٰهُمْ فِى رَحْمَتِنَآ ۖ إِنَّهُم مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٦﴾ وَذَا ٱلنُّونِ إِذ ذَّهَبَ مُغَٰضِبًا
فَظَنَّ أَن لَّن نَّقْدِرَ عَلَيْهِ فَنَادَىٰ فِى ٱلظُّلُمَٰتِ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّآ أَنتَ سُبْحَٰنَكَ إِنِّى كُنتُ مِنَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٨٧﴾ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ وَنَجَّيْنَٰهُ مِنَ ٱلْغَمِّ ۚ وَكَذَٰلِكَ نُـۨجِى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨٨﴾ وَزَكَرِيَّآ إِذْ نَادَىٰ
رَبَّهُۥ رَبِّ لَا تَذَرْنِى فَرْدًا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٨٩﴾ فَٱسْتَجَبْنَا لَهُۥ وَوَهَبْنَا لَهُۥ يَحْيَىٰ وَأَصْلَحْنَا
لَهُۥ زَوْجَهُۥٓ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَيَدْعُونَنَا رَغَبًا وَرَهَبًا ۖ وَكَانُوا۟ لَنَا خَٰشِعِينَ
﴿٩٠﴾ وَٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهَا مِن رُّوحِنَا وَجَعَلْنَٰهَا وَٱبْنَهَآ ءَايَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٩١﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦٓ
أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱعْبُدُونِ ﴿٩٢﴾ وَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ ۖ كُلٌّ إِلَيْنَا رَٰجِعُونَ ﴿٩٣﴾ فَمَن
يَعْمَلْ مِنَ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَلَا كُفْرَانَ لِسَعْيِهِۦ وَإِنَّا لَهُۥ كَٰتِبُونَ ﴿٩٤﴾ وَحَرَٰمٌ عَلَىٰ قَرْيَةٍ
أَهْلَكْنَٰهَآ أَنَّهُمْ لَا يَرْجِعُونَ ﴿٩٥﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فُتِحَتْ يَأْجُوجُ وَمَأْجُوجُ وَهُم مِّن كُلِّ حَدَبٍ يَنسِلُونَ
﴿٩٦﴾ وَٱقْتَرَبَ ٱلْوَعْدُ ٱلْحَقُّ فَإِذَا هِىَ شَٰخِصَةٌ أَبْصَٰرُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يَٰوَيْلَنَا قَدْ كُنَّا فِى غَفْلَةٍ
مِّنْ هَٰذَا بَلْ كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٩٧﴾ إِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ حَصَبُ جَهَنَّمَ أَنتُمْ لَهَا وَٰرِدُونَ ﴿٩٨﴾

defterine) **yazmaktayız.**

95- Bilin ki (küfür ve şirklerinde bile bile ısrar etmeleri sebebiyle) **bir beldeyi** (dünyada) **helak ettikten sonra** (tevbe etsinler diye) **onları tekrar dünyaya döndürmemiz mümkün değildir** (çünkü böyle hüküm verdik)**.**

96- Nihayet Yeʾcûc ve Meʾcûc seddi açıldığı ve onlar her tepeden akın ettiği zaman...

97- Ve onların (Yeʾcûc ile Meʾcûc'un) **çıkmasıyla hak olan vâd** (kıyamet günü) **yaklaşınca** (ve o günün muazzam ve korkunç hadiseleri belli olunca) **kâfirlerin gözleri korkudan açık vaziyette donakalır ve şöyle derler: "Vay hâlimize, yazıklar olsun bize! Muhakkak ki biz,** (geçici dünya ile meşgul olduğumuz için) **bu günün gelmesinden ğaflet içindeydik** (bu güne hazırlık yapmamıştık)**. Hatta** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsimize) **zulmedenlerden idik."**

98- Ey müşrikler! Muhakkak ki hem siz hem de Allah'tan başka taptığınız şeyler (putlar ve kendisine yaptığınız ibadete rıza gösteren insanlar ile cinler)**, hepiniz cehennemin yakıtısınız ve hepiniz oraya gireceksiniz.**

79- Ekinler konusundaki ihtilafın en doğru hükmünü Süleyman’a öğrettik (Davud’a değil). **Her ikisine de hüküm** (nebilik) **ve ilim verdik** (şeriatin hükümlerini öğrettik). **Ayrıca dağları Davud’un buyruğu altına verdik; o, Allah’ı tesbih ettiğinde** (bütün noksan sıfatlardan tenzih edip yücelttiğinde) **dağlar da onunla birlikte tesbih ederdi. Ve kuşları da Davud’un emrine boyun eğdirdik. İşte bütün bunları yapan biziz.**

80- Ve biz Davud’a, birbirinizle savaş yaptığınızda vücudunuzu (yaralanmaktan) **koruyabilesiniz diye sizin için zırh yapmayı da öğrettik. Ey insanlar! İşte bu nimetimizden dolayı bize** (ibadeti has kılarak) **şükretmez misiniz?!**

81- Şiddetli esen rüzgârı da Süleyman’a boyun eğdirdik. O, Süleyman’ın emriyle mübarek kıldığımız topraklara (Şam diyarına) **eserdi** (ve Süleyman onunla istediği yere gidip gelirdi). **Ve biz her şeyi bileniz** (hiçbir şey bizden gizli değildir).

82- Şeytanlar arasından da onun için dalgıçlık yapan (onun için inci ve benzeri değerli eşyalar çıkaran) **ve bundan başka** (bina, mabed ve heykel gibi) **işler görenler de vardı. Muhakkak ki biz, onların sayılarını da yaptıkları işleri de bilmekteyiz** (hiçbir şey bize gizli değildir).

83- Ey rasulüm, Eyyub’u da hatırla! O, (kendisine bela isabet ettiğinde) **Rabbine şöyle dua edip yakarmıştı: “Ey Rabbim! Muhakkak ki bana bela** (hastalık ve musibet) **isabet etti. Şüphesiz sen, merhamet edenlerin en merhametli olanısın** (bana isabet eden şeyleri benden uzaklaştır)**!”**

84- Biz de Eyyub’un duasına icabet edip ona isabet eden belayı (hastalık ve musibeti) **ondan kaldırdık ve ona hem kaybettiği ailesini hem de bununla birlikte bir mislini daha verdik. Bunların hepsi katımızdan ona verdiğimiz bir rahmettir ve ihlasla ibadet eden bütün kullarımıza** (musibetlere sabır konusunda) **bir örnek ve öğüttür.**

85- Ey rasulüm; İsmail’i, İdris’i ve Zelkifl’i de hatırla! Onların her biri (musibetlere ve Rablerinin yüklediği görevlere) **sabreden kimselerdi.**

86- Ve onların hepsini rahmetimize dâhil ettik (nebi olarak seçtik ve cennete soktuk). **Muhakkak ki hepsi salih** (emirlerimize ihlasla boyun eğen) **kullarımızdandı.**

87- Ey rasulüm, Zennun’u (Yunus’u) **da hatırla! O,** (küfür ve şirkte ısrar etmeleri sebebiyle) **kavmine kızmış olarak** (Allah’tan izin almadan) **beldesini terk etmiş ve bundan dolayı kendisini sıkıntıya uğratmayacağımızı zannetmişti** (ancak biz onu imtihan olarak balinanın karnında sıkıntılı bir duruma düşürdük). **Ve o, karanlıklar içinde** (balığın karnında, denizin ve gecenin karanlığında) **bize şöyle dua edip yakarmıştı: “Ey Rabbim! Senden başka ibadet edilmeyi hak eden hiçbir varlık yoktur. Seni tesbih ederim** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden seni tenzih edip yüceltirim). **Muhakkak ki ben zalimlerden oldum.”**

88- Bunun üzerine duasına icabet edip onu şiddetli gamdan (balığın karnından ve bütün karanlıklardan) **kurtardık. İşte böylece** (Yunus’u içine düştüğü sıkıntıdan kurtardığımız gibi) **sıkıntıya düştüğünde dua eden bütün mu’minleri de sıkıntıdan kurtarırız.**

89- Ey rasulüm, Zekeriyya’yı da hatırla! O, Rabbine şöyle dua edip yakarmıştı: “Ey Rabbim! Beni (bu dünyada) **tek başıma bırakma** (bana, Yakub ailesine mirasçı olacak bir çocuk ihsan et)**! Muhakkak ki sen, vârislerin en hayırlı olanısın** (her şey sonunda senindir)**!”**

90- Bunun üzerine biz, onun duasını kabul ettik; ona (çocuk olarak) **Yahya’yı verdik ve hanımını da onun için ıslah ettik** (çocuk doğurmaya elverişli kıldık). **İşte onlar** (Zekeriyya, hanımı ve çocukları Yahya)**; hayırlı işlerde** (Allah’ı razı edecek amelleri yapmada) **yarışıyorlar, rahmetimizi ve fazlımızı isteyip azabımızdan korkarak bize dua ediyorlardı. Kalpleri de** (tam bir teslimiyetle) **bize boyun eğmişti.**

91- Ey rasulüm, kendisini zinadan koruyan Meryem’i de hatırla! Biz (Cibril vasıtasıyla) **ona, yarattığımız ruhlardan bir ruh üflemiştik** (böylece İsa’ya hamile olmuştu). **Ve Meryem ile oğlunu** (İsa’yı) **bütün insanlara** (muazzam kudretimizi ve hiçbir şeyin bizi aciz bırakamayacağını gösteren) **bir delil kıldık.**

92- Ey insanlar! Biliniz ki milletiniz, (tevhide bağlanmış ve İslam dinine tâbi olmuş olan) **bir tek millettir ve ben de sizin** (ibadet etmeniz gereken) **yegâne gerçek Rabbinizim, öyleyse** (ihlaslı bir şekilde) **yalnız bana ibadet edin!**

93- Ve insanlar, aralarında (dini konularda) **fırkalara ayrıldılar** (bir kısmı tevhid üzere sabit kaldı, bir kısmı da küfür ve şirke saptı). **Onların hepsi** (kıyamet gününde) **bize dönecektir** (biz de onlara hesap soracağız).

94- Şu bilinmelidir ki kim mu’min olarak salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlerse yaptığı amel** (az olsa bile) **asla reddedilmez** (karşılığını alır). **Ve biz onun yaptığı amelleri** (amel

لَوْ كَانَ هَٰٓؤُلَآءِ ءَالِهَةً مَّا وَرَدُوهَاۖ وَكُلٌّ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٩٩﴾ لَهُمْ فِيهَا زَفِيرٌ وَهُمْ فِيهَا لَا يَسْمَعُونَ ﴿١٠٠﴾
إِنَّ ٱلَّذِينَ سَبَقَتْ لَهُم مِّنَّا ٱلْحُسْنَىٰٓ أُو۟لَٰٓئِكَ عَنْهَا مُبْعَدُونَ ﴿١٠١﴾ لَا يَسْمَعُونَ حَسِيسَهَاۖ وَهُمْ فِى مَا
ٱشْتَهَتْ أَنفُسُهُمْ خَٰلِدُونَ ﴿١٠٢﴾ لَا يَحْزُنُهُمُ ٱلْفَزَعُ ٱلْأَكْبَرُ وَتَتَلَقَّىٰهُمُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ هَٰذَا يَوْمُكُمُ ٱلَّذِى
كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿١٠٣﴾ يَوْمَ نَطْوِى ٱلسَّمَآءَ كَطَىِّ ٱلسِّجِلِّ لِلْكُتُبِۚ كَمَا بَدَأْنَآ أَوَّلَ خَلْقٍ نُّعِيدُهُۥۚ وَعْدًا عَلَيْنَآۚ
إِنَّا كُنَّا فَٰعِلِينَ ﴿١٠٤﴾ وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِى ٱلزَّبُورِ مِنۢ بَعْدِ ٱلذِّكْرِ أَنَّ ٱلْأَرْضَ يَرِثُهَا عِبَادِىَ ٱلصَّٰلِحُونَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ
فِى هَٰذَا لَبَلَٰغًا لِّقَوْمٍ عَٰبِدِينَ ﴿١٠٦﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٧﴾ قُلْ إِنَّمَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ أَنَّمَآ
إِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌۖ فَهَلْ أَنتُم مُّسْلِمُونَ ﴿١٠٨﴾ فَإِن تَوَلَّوْا۟ فَقُلْ ءَاذَنتُكُمْ عَلَىٰ سَوَآءٍۖ وَإِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ
أَم بَعِيدٌ مَّا تُوعَدُونَ ﴿١٠٩﴾ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ ٱلْجَهْرَ مِنَ ٱلْقَوْلِ وَيَعْلَمُ مَا تَكْتُمُونَ ﴿١١٠﴾ وَإِنْ أَدْرِى لَعَلَّهُۥ فِتْنَةٌ
لَّكُمْ وَمَتَٰعٌ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١١١﴾ قَٰلَ رَبِّ ٱحْكُم بِٱلْحَقِّۗ وَرَبُّنَا ٱلرَّحْمَٰنُ ٱلْمُسْتَعَانُ عَلَىٰ مَا تَصِفُونَ ﴿١١٢﴾

سُورَةُ الْحَجِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْۚ إِنَّ زَلْزَلَةَ ٱلسَّاعَةِ شَىْءٌ عَظِيمٌ ﴿١﴾ يَوْمَ تَرَوْنَهَا تَذْهَلُ كُلُّ مُرْضِعَةٍ
عَمَّآ أَرْضَعَتْ وَتَضَعُ كُلُّ ذَاتِ حَمْلٍ حَمْلَهَا وَتَرَى ٱلنَّاسَ سُكَٰرَىٰ وَمَا هُم بِسُكَٰرَىٰ
وَلَٰكِنَّ عَذَابَ ٱللَّهِ شَدِيدٌ ﴿٢﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِى ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّبِعُ كُلَّ
شَيْطَٰنٍ مَّرِيدٍ ﴿٣﴾ كُتِبَ عَلَيْهِ أَنَّهُۥ مَن تَوَلَّاهُ فَأَنَّهُۥ يُضِلُّهُۥ وَيَهْدِيهِ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٤﴾

sarhoş değillerdir. Fakat Allah'ın azabı çok şiddetlidir (bundan dolayı akılları başlarından gitmiş olarak sarhoş gibi hareket ederler)**.**

3- İnsanlardan öyleleri de vardır ki Allah (ve O'nun ölüleri diriltme kudreti) **hakkında bilgisizce cedelleşip durur ve** (bu inancında, Rabbine başkaldırmış olan) **her azgın şeytana** (ve sapıklıkta önder olanlara) **tâbi olur.**

4- Bu azgın (cinni ve insi) **şeytana kim inanıp tâbi olursa muhakkak onu hak yoldan saptıracağı ve ateş azabına sürükleyeceği yazılmıştır.**

99- Ey müşrikler! (Sizinle beraber cehenneme girecek olan) **Allah'tan başka ibadet ettiğiniz varlıklar eğer** (ibadeti hak eden) **gerçek ilahlar olsalardı asla cehenneme girmezlerdi. Şu bir gerçektir ki bu ibadet edilenler ve onlara ibadet edenler, hepsi cehennemde ebedi olarak kalacaktır.**

100- İşte o müşrikler ve taptıkları ilahları, (gördükleri şiddetli azaptan dolayı) **cehennemde inleyerek hızlı hızlı solurlar ve onlar orada iyi söz işitmezler.**

101- Şu bilinmelidir ki (İsa gibi) **ilmimizde güzel akıbete** (cennete) **ulaşacak olanlar ise ateşten uzak tutulacaklardır.**

102- Onlar (cennette) **asla cehennemin** (korkunç) **uğultusunu duymazlar ve onlar, nefislerinin arzu ettiği** (eksilip bitmeyen) **nimetler içinde ebedi olarak kalırlar.**

103- (Kıyamet gününde) **En büyük dehşete sebep olan hadiseler dahi onları tasalandırmaz ve melekler onları şöyle diyerek karşılar: "İşte bu,** (dünyada) **size vâdedilen** (ve büyük nimetlerin verileceği mutlu) **gününüzdür."**

104- (Sûra üfürülüp de kıyametin koptuğu) **O gün, yazılı kitap sayfalarını dürer gibi gökleri de dürüp katlarız. Halkı da ilk yarattığımız gibi** (tek tek, yalın ayak, çıplak ve sünnetsiz olarak hesap için) **tekrar hayata döndürürüz. İşte bu, bizim verdiğimiz bir vâddir, onu mutlaka yerine getireceğiz.**

105- Ve yemin olsun ki biz, Levhi'l Mahfuz'da yazdıktan sonra rasullere gönderdiğimiz kitaplarda da şunu yazdık: "Muhakkak ki yeryüzüne salih (emirlerimize ihlasla boyun eğen mu'min) **kullarımız mirasçı olacaktır."**

106- Muhakkak ki (Muhammed'e indirdiğimiz) **bu kitapta,** (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran) **ihlaslı ibadetkâr kullar için bildiriler** (ve öğütler) **vardır** (çünkü bu bildiri ve öğütlerden ancak onlar istifade eder)**.**

107- Ve ey rasulüm! Seni bütün âlemlere (cin ve insanlara) **bir rasul olarak göndermemiz, muhakkak ki onlar için bir rahmettir.** (Çünkü sen hepsinin hidayete ulaşması ve Allah'ın azabından kurtulması için hırsla çalışmaktasın)**.**

108- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: "Rabbim bana, ibadet etmeniz gereken ilahınızın tek ilah olduğunu vahyetmektedir (bu sebeple yalnız O'na ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi şirk koşmayın)**. Artık tam manasıyla O'na iman ederek amel ve itaatle boyun eğip teslim olun!"**

109- Eğer müşrikler getirdiğin şeylerden yüz çevirirlerse onlara şöyle de: "Size, aramızda açık bir ayrılık ve husumet bulunduğunu bildiriyorum. Ve başınıza indirileceği bildirilen azabın yakın mı yoksa uzak mı olduğunu ben bilemem (zamanı geldiğinde Allah onu üzerinize mutlaka indirecektir)**."**

110- "Muhakkak ki Allah, açıkça söylediğiniz sözleri ve gizlediğiniz her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilir (hiçbir şey O'na gizli değildir, buna göre hesap soracaktır)**."**

111- "Ve ben, (küfür, şirk ve Müslümanlara düşmanlıkta ısrar ettiğiniz hâlde) **vâdedilen azabın neden hemen üzerinize inmediğini bilmiyorum. Belki de size bir imtihan** (ve istidrac) **olarak belli bir vakte kadar Allah'ın nimetlerinden faydalanmanız** (böylece daha çok günah işleyip daha çok azaba uğramanız) **içindir."**

112- Rasulümüz (bize) **şöyle dua etti: "Ey Rabbim, beni yalanlayan müşrikler ile aramda adaletinle hüküm ver! Ve ey** (şirkte inat eden) **müşrikler!** (Aleyhimizde söylediğiniz sözlere, iftiralara ve işlediğiniz küfür, şirk, zulüm gibi) **Bütün kötü amellerinize karşı er-Raḥmân olan Rabbimizden yardım isteriz** (muhakkak ki O bizi, size muzaffer kılacaktır)**."**

22. EL-ḤACC SURESİ

Bir kısmı Mekke'de, diğer bir kısmı da Medine'de inmiştir. Hangi ayetlerin nerede indiği konusunda ihtilaf vardır. Ayet sayısı 78, kelime sayısı 1291, harf sayısı 5175'tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey insanlar! Rabbinizden korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki kıyamet gününün sarsıntısı çok muazzam** (dehşet verici) **bir şeydir** (bu sebeple halis bir iman ve salih amellerle o güne hazırlık yapın)**.**

2- Kıyametin sarsıntısını ve muazzam hadiselerini gördüğünüz o günde, yaşanan dehşetten dolayı her emzikli kadın emzirdiği çocuğunu unutur ve her gebe kadın çocuğunu düşürür. İnsanları da sarhoş bir hâlde görürsün, oysa onlar

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِن كُنتُمْ فِى رَيْبٍ مِّنَ ٱلْبَعْثِ فَإِنَّا خَلَقْنَٰكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ
مِن مُّضْغَةٍ مُّخَلَّقَةٍ وَغَيْرِ مُخَلَّقَةٍ لِّنُبَيِّنَ لَكُمْ ۚ وَنُقِرُّ فِى ٱلْأَرْحَامِ مَا نَشَآءُ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى
ثُمَّ نُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ ۖ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ وَمِنكُم مَّن يُرَدُّ إِلَىٰٓ أَرْذَلِ ٱلْعُمُرِ
لِكَيْلَا يَعْلَمَ مِنۢ بَعْدِ عِلْمٍ شَيْـًٔا ۚ وَتَرَى ٱلْأَرْضَ هَامِدَةً فَإِذَآ أَنزَلْنَا عَلَيْهَا ٱلْمَآءَ ٱهْتَزَّتْ وَرَبَتْ وَأَنۢبَتَتْ
مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْحَقُّ وَأَنَّهُۥ يُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَأَنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ
﴿٦﴾ وَأَنَّ ٱلسَّاعَةَ ءَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْعَثُ مَن فِى ٱلْقُبُورِ ﴿٧﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يُجَٰدِلُ فِى
ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَلَا هُدًى وَلَا كِتَٰبٍ مُّنِيرٍ ﴿٨﴾ ثَانِىَ عِطْفِهِۦ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ لَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا
خِزْىٌ ۖ وَنُذِيقُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿٩﴾ ذَٰلِكَ بِمَا قَدَّمَتْ يَدَاكَ وَأَنَّ ٱللَّهَ لَيْسَ بِظَلَّٰمٍ لِّلْعَبِيدِ
﴿١٠﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَعْبُدُ ٱللَّهَ عَلَىٰ حَرْفٍ ۖ فَإِنْ أَصَابَهُۥ خَيْرٌ ٱطْمَأَنَّ بِهِۦ ۖ وَإِنْ أَصَابَتْهُ فِتْنَةٌ ٱنقَلَبَ
عَلَىٰ وَجْهِهِۦ خَسِرَ ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةَ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ ٱلْمُبِينُ ﴿١١﴾ يَدْعُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَضُرُّهُۥ
وَمَا لَا يَنفَعُهُۥ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلضَّلَٰلُ ٱلْبَعِيدُ ﴿١٢﴾ يَدْعُوا۟ لَمَن ضَرُّهُۥٓ أَقْرَبُ مِن نَّفْعِهِۦ ۚ لَبِئْسَ ٱلْمَوْلَىٰ وَلَبِئْسَ
ٱلْعَشِيرُ ﴿١٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۚ
إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يُرِيدُ ﴿١٤﴾ مَن كَانَ يَظُنُّ أَن لَّن يَنصُرَهُ ٱللَّهُ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْـَٔاخِرَةِ فَلْيَمْدُدْ بِسَبَبٍ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ ثُمَّ لْيَقْطَعْ فَلْيَنظُرْ هَلْ يُذْهِبَنَّ كَيْدُهُۥ مَا يَغِيظُ ﴿١٥﴾ وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَٰهُ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ وَأَنَّ ٱللَّهَ
يَهْدِى مَن يُرِيدُ ﴿١٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَٱلَّذِينَ هَادُوا۟ وَٱلصَّٰبِـِٔينَ وَٱلنَّصَٰرَىٰ وَٱلْمَجُوسَ وَٱلَّذِينَ أَشْرَكُوٓا۟
إِنَّ ٱللَّهَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿١٧﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يَسْجُدُ لَهُۥ
مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ وَٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ وَٱلنُّجُومُ وَٱلْجِبَالُ وَٱلشَّجَرُ وَٱلدَّوَآبُّ وَكَثِيرٌ
مِّنَ ٱلنَّاسِ ۖ وَكَثِيرٌ حَقَّ عَلَيْهِ ٱلْعَذَابُ ۗ وَمَن يُهِنِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّكْرِمٍ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَفْعَلُ مَا يَشَآءُ ۩ ﴿١٨﴾

nın hak üzerinde olduğuna dair) **kıyamet gününde hüküm verecektir** (sadece gerçek mu'minleri cennete, diğerlerini ise cehenneme koyacaktır). **Muhakkak ki Allah, her şeye** (kullarının ne yaptıklarına) **en ince teferruatına kadar şahiddir** (hiçbir şey O'na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır).

18- Ey rasulüm! Bilmez misin ki göklerde olanlar (melekler), **yerde olanlar** (mu'min ins ve cinler), **Güneş, Ay, yıldızlar, dağlar, ağaçlar, hayvanlar ve insanlardan birçoğu Allah'a itaat secdesi yapıp boyun eğmektedir ve insanlardan birçoğu da itaat secdesi yapmadığı için** (küfür ve şirkleri sebebiyle) **azabı hak etmiştir! Bilin ki Allah kime** (küfür ve şirkleri sebebiyle) **zillet ve rezillik vermişse hiç kimse onu şerefli ve değerli kılamaz. Muhakkak ki Allah, dilediğini yapar** (hiç kimse O'nu hiçbir şeye mecbur kılamaz).

5- Ey insanlar! Eğer öldükten sonra sizi diriltmeye kadir olduğumuz konusunda şüpheniz varsa (yaratılışınızı ibretle düşünün)**, biliniz ki biz sizi** (babanız Âdem'i) **topraktan yarattık. Sonra da** (onun zürriyetini erkeğin, kadının rahmine akıttığı) **bir nutfeden** (meni içindeki spermden)**, sonra** (kadının rahmine dökülen bu nutfenin kadının yumurtasıyla birleşmesi sonucu oluşan) **alakadan** (kan pıhtısı şeklindeki zigottan)**, sonra** (bu alakanın rahme yapışıp gelişmesiyle meydana gelen) **mudğadan** (çiğnenmiş et parçasından) **yaratıyoruz. İşte bu mudğa ya rahimde yerleşip gelişir ve ondan canlı meydana gelir ya da gelişemez ve ana rahminden dışarı atılır. Size kudretimizi beyan etmek için insanları böyle merhaleli olarak yaratıyoruz. Sonra bu cenini** (embriyoyu)**, tayin ettiğimiz vakitte canlı bir bebek olarak doğuncaya kadar rahimlerde sağlam bir şekilde yerleştiririz. Sonra sizi, ana rahminden bebek olarak çıkarırız. Sonra çocukluktan, mükemmel bir kuvvet ve akıl sahibi oluncaya kadar gelişirsiniz. Kiminiz bu çağa ulaşmadan önce ölür, kiminiz de daha önce bilgili iken hiçbir şey bilmez hâle gelsin diye ömrünün en kötü çağına kadar yaşar.** (Ey insan!) **Yeri de kurumuş** (bitkisiz) **olarak görürsün; ona su indirdiğimizde** (bitki çıkarırken) **toprağı yarılır ve kabarır, böylece her bitkiden hoşa giden, güzel görünüşlü** (erkek ve dişi) **çiftler çıkarır.**

6- Bunları zikretmemiz; sizi yaratan Allah'ın hak ilah olduğuna iman etmeniz (ve O'ndan başka tapılan ilahların sahte ve bâtıl olduğunu bilmeniz) **içindir. Ayrıca o hak olan ilah,** (dünyada yaptıklarından dolayı hesap sormak için) **bütün ölüleri diriltecektir. Ve muhakkak ki O, her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

7- Ve kıyamet gününün muhakkak geleceğine, onun gelmesinde hiçbir şüphe olmadığına ve o gün, Allah'ın (hesap sormak için) **kabirde olanları** (bütün ölüleri) **kesinlikle dirilteceğine iman etmeniz içindir.**

8- İnsanlardan öyleleri de vardır ki Allah hakkında ilimsizce, hiçbir doğru delile dayanmadan ve Allah'ın kitabından, söylediklerini aydınlatacak bir bilgi olmadan (cahilce ve zanlarla) **husumete girip tartışır.**

9- Allah hakkında ilimsizce ve vahye dayanmadan konuşan o kimse, insanları Allah'ın yolundan saptırmak için kibirden dolayı (hakkı dinlemeksizin) **boynunu çevirip kasılarak cedelleşir. İşte böyle kimseler için dünyada zillet ve rezillik vardır, kıyamet gününde ise onlara yakıcı ateş azabını tattıracağız.**

10- Kıyamet gününde ateş azabına atıldığında ona şöyle denir: "İşte tattığın bu azap, dünyada işlediğin (küfür, şirk ve günah) **amellerinden dolayıdır. Ve elbette Allah kullarına zulmetmez** (suç işleyene hak ettiği cezayı verir, başkasının suçundan dolayı hiç kimseyi cezalandırmaz)**."**

11- Yine insanlardan öyleleri de vardır ki Allah'a bir uçurum kenarındaymış gibi ibadet eder (sağlam bir imanla ibadet etmez)**. Eğer ona** (dünyada) **bir iyilik** (zenginlik, refah, sağlık) **isabet ederse hoşnut olup imana ve itaate devam eder. Fakat ona imtihan olarak bir musibet** (fakirlik, hastalık veya bir bela) **isabet ederse yüzüstü yere çakılır** (musibet kendisinden gitsin diye imanı terk eder)**. Böylece hem dünyasını kaybeder** (elde etmek istediğini elde edemez) **hem de ahiretini kaybeder** (imanı terk ettiği için ebedi azaba maruz kalır)**. İşte bu, apaçık olan kayıptır.**

12- O, Allah'tan başka kendisine (ibadet ettiğinde) **fayda ve** (ibadet etmediğinde) **zarar veremeyecek şeylere ibadet eder. İşte bu, derin sapıklığın ta kendisidir!**

13- Puta tapan o müşrik, zararı gerçekleşmiş olan fakat ileride kendisinden fayda umduğu putuna (ki asla fayda veremez) **ibadet ederek yardımına çağırır. Durumu böyle olan bir put ne kötü bir yardımcı ve ne kötü bir dosttur!**

14- Muhakkak ki Allah; (kendisine, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştirir. Bilin ki Allah dilediğini yapar** (dilediğini ikramıyla ve keremiyle gerçek imana ulaştırır, dilediğini de adaleti ve hikmeti gereği saptırır)**.**

15- Kim Allah'ın, nebisine dünyada ve ahirette yardım etmeyeceğini sanıyorsa ve yardım ettiğinden dolayı rahatsız oluyorsa (kinleniyorsa) **bu rahatsızlığını gidermek için evinin tavanına bir ip bağlasın, sonra o ipi boynuna geçirip boğulmak için ayağını yerden kessin. Sonra da bu yaptığı şeyin kinini giderip gidermediğine** (Allah'ın, nebisine yardımını engelleyip engellemediğine) **baksın.**

16- (Ey insanlar!) **Size dirilişi apaçık delillerle beyan ettiğimiz gibi rasulümüze açık ayetler olarak Kur'ân'ı indirdik. Ve bilin ki Allah dilediği kimseyi** (fazlı ve ikramıyla) **hidayete muvaffak kılar.**

17- Bilin ki Allah, (bu ümmetten) **gerçek manada iman edenler ile Yahudiler, sabiiler, Nasraniler, Mecusiler ve müşrikler arasında** (hangi fırka-

۞ هَٰذَانِ خَصْمَانِ ٱخْتَصَمُوا۟ فِى رَبِّهِمْ ۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قُطِّعَتْ لَهُمْ ثِيَابٌ مِّن نَّارٍ يُصَبُّ مِن فَوْقِ
رُءُوسِهِمُ ٱلْحَمِيمُ ﴿١٩﴾ يُصْهَرُ بِهِۦ مَا فِى بُطُونِهِمْ وَٱلْجُلُودُ ﴿٢٠﴾ وَلَهُم مَّقَٰمِعُ مِنْ حَدِيدٍ ﴿٢١﴾ كُلَّمَآ
أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَا مِنْ غَمٍّ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْحَرِيقِ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ وَلُؤْلُؤًا ۖ
وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٢٣﴾ وَهُدُوٓا۟ إِلَى ٱلطَّيِّبِ مِنَ ٱلْقَوْلِ وَهُدُوٓا۟ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَيَصُدُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ ٱلَّذِى جَعَلْنَٰهُ لِلنَّاسِ سَوَآءً ٱلْعَٰكِفُ فِيهِ وَٱلْبَادِ ۚ
وَمَن يُرِدْ فِيهِ بِإِلْحَادٍۭ بِظُلْمٍ نُّذِقْهُ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ بَوَّأْنَا لِإِبْرَٰهِيمَ مَكَانَ ٱلْبَيْتِ أَن لَّا تُشْرِكْ
بِى شَيْـًٔا وَطَهِّرْ بَيْتِىَ لِلطَّآئِفِينَ وَٱلْقَآئِمِينَ وَٱلرُّكَّعِ ٱلسُّجُودِ ﴿٢٦﴾ وَأَذِّن فِى ٱلنَّاسِ بِٱلْحَجِّ يَأْتُوكَ
رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِن كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿٢٧﴾ لِّيَشْهَدُوا۟ مَنَٰفِعَ لَهُمْ وَيَذْكُرُوا۟ ٱسْمَ ٱللَّهِ فِىٓ
أَيَّامٍ مَّعْلُومَٰتٍ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ ۖ فَكُلُوا۟ مِنْهَا وَأَطْعِمُوا۟ ٱلْبَآئِسَ ٱلْفَقِيرَ ﴿٢٨﴾ ثُمَّ لْيَقْضُوا۟
تَفَثَهُمْ وَلْيُوفُوا۟ نُذُورَهُمْ وَلْيَطَّوَّفُوا۟ بِٱلْبَيْتِ ٱلْعَتِيقِ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ ۖ وَمَن يُعَظِّمْ حُرُمَٰتِ ٱللَّهِ فَهُوَ خَيْرٌ لَّهُۥ عِندَ
رَبِّهِۦ ۗ وَأُحِلَّتْ لَكُمُ ٱلْأَنْعَٰمُ إِلَّا مَا يُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ ۖ فَٱجْتَنِبُوا۟ ٱلرِّجْسَ مِنَ ٱلْأَوْثَٰنِ وَٱجْتَنِبُوا۟ قَوْلَ ٱلزُّورِ
﴿٣٠﴾ حُنَفَآءَ لِلَّهِ غَيْرَ مُشْرِكِينَ بِهِۦ ۚ وَمَن يُشْرِكْ بِٱللَّهِ فَكَأَنَّمَا خَرَّ مِنَ ٱلسَّمَآءِ فَتَخْطَفُهُ ٱلطَّيْرُ أَوْ تَهْوِى
بِهِ ٱلرِّيحُ فِى مَكَانٍ سَحِيقٍ ﴿٣١﴾ ذَٰلِكَ ۖ وَمَن يُعَظِّمْ شَعَٰٓئِرَ ٱللَّهِ فَإِنَّهَا مِن تَقْوَى ٱلْقُلُوبِ ﴿٣٢﴾ لَكُمْ فِيهَا
مَنَٰفِعُ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ثُمَّ مَحِلُّهَآ إِلَى ٱلْبَيْتِ ٱلْعَتِيقِ ﴿٣٣﴾ وَلِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا لِّيَذْكُرُوا۟ ٱسْمَ
ٱللَّهِ عَلَىٰ مَا رَزَقَهُم مِّنۢ بَهِيمَةِ ٱلْأَنْعَٰمِ ۗ فَإِلَٰهُكُمْ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَلَهُۥٓ أَسْلِمُوا۟ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُخْبِتِينَ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ إِذَا
ذُكِرَ ٱللَّهُ وَجِلَتْ قُلُوبُهُمْ وَٱلصَّٰبِرِينَ عَلَىٰ مَآ أَصَابَهُمْ وَٱلْمُقِيمِى ٱلصَّلَوٰةِ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٥﴾

ihsan eden Allah'a şükretsinler. Ey insanlar! Biliniz ki hak ilahınız birdir ve sadece O'na ibadet etmeniz, mutlak boyun eğme ve mutlak itaat hakkını* yalnız O'na vermeniz gerekir. Ey rasulüm! Emrime itaat konusunda ihlaslı olanları, kendilerini sevindirecek güzel mükâfaatlarla müjdele!

35- Emrime itaat konusunda ihlaslı olanlar öyle kimselerdir ki Allah'ın zikrini işittiklerinde kalpleri korkuyla dolar ve O'nun emrine muhalefet etmekten uzaklaşır, Allah'ın emirlerini yerine getirirken karşılaştıkları musibetlere sabreder, namazı ikame eder (rükün ve şartlarına riayet ederek kılar) **ve kendilerine verdiğimiz rızıktan razı olduğumuz yerlere harcarlar.**

---

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

19- Birbirine hasım olan şu iki grup (iman ehli ile küfür ehli)**, Rableri hakkında** (hangileri hak üzere diye) **çekişip durmaktadır.** (Rablerinin birliğini, yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğini ve indirdiği hükümleri) **İnkâr edenlere gelince; onlar için ateşten elbise biçilir ve başlarından aşağı kaynar su dökülür.**

20- O öyle bir kaynar sudur ki onunla kâfirlerin karınlarında bulunan her şey ve derileri eritilir.

21- Ve (cehennemde) **o kâfirlerin başlarına vurmak için demirden çekiçler vardır.**

22- O kâfirler, cehennemde çektikleri şiddetli ızdıraptan dolayı oradan her çıkmak istediklerinde (başlarına demir çekiçlerle vurulup) **tekrar cehenneme döndürülürler ve onlara şöyle denir: "Haydi, yakıcı ateş azabını tadın bakalım!"**

23- İman edenlere gelince; muhakkak ki Allah, (kendisine, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştirir. Onlar, orada altın bilezikler ve incilerle bezenirler, oradaki giyecekleri ise ipektendir.**

24- Ve Allah (dünyada) **onları güzel sözler söylemeye** (La ilahe illallah, Elḥamdulillah, Allahu ekber, Subḥanallah demeye) **muvaffak kılmış ve onları övülmüş olan doğru yola** (İslam'a) **hidayet etmiştir.**

25- Muhakkak ki kâfirlere (Allah'ın birliğini ve Muhammed'e verilen şeriati inkâr edenlere)**, insanları Allah'ın yolundan** (İslam dinine girmekten) **alıkoyanlara ve mu'minlerin Mescid-i Haram'a girmesini engelleyenlere çok acı verici bir azap tattıracağız. İşte o Mescid-i Haram'ı; ister Mekke halkı ister Mekke dışından gelenler olsun, hepsini eşit tutup namaz kıldıklarında bir kıble, hac ve umre yaptıklarında ise ziyaret edilecek bir yer kıldık. Bilin ki kim Mescid-i Haram'da haktan kayarak zulüm işlerse** (şirk koşar veya insanların haklarına tecavüz ederse) **ona acıklı azaptan tattıracağız.**

26- Ey rasulüm, hatırla! Biz, (daha önce izi kaybolmuş olan) **evin** (Kâbe'nin) **yerini ve sınırlarını İbrahim'e beyan etmiş ve ona şöyle vahyetmiştik: "Bana hiçbir şeyi şirk koşma** (sadece bana ibadet et)**; evimi** (Kâbe'yi) **tavaf edenler, ayakta ibadet edenler, rükû ve secdeye varanlar için maddi ve manevi bütün necasetlerden temizle!"**

27- "Ve insanlar arasında haccı ilan et ki gerek yaya gerekse yorgun develer üzerinde nice uzak yollardan sana gelsinler."

28- "Böylece hacca gelen insanlar, kendileri için faydalı olan (günahlarının affedilmesi, sevap kazanma ve ticaret gibi hem dünya hem de dinle ilgili) **şeyleri elde etsinler. Ve Allah'ın kendilerine rızık olarak verdiği kurbanlık** (erkeği ve dişisiyle deve, sığır, koyun ve keçi cinsi) **hayvanları belli günlerde** (bayram günü ve teşrik günlerinde) **şükrederek üzerlerine Allah'ın adını zikredip kessinler. Ey iman edenler! Kâbe'ye hediye olarak getirip Allah için kurban ettiğiniz bu hayvanların etlerinden hem siz yiyin hem de muhtaç durumda olan kişilere ve fakirlere yedirin."**

29- "Kurbanlarını kestikten sonra kalan hac menasiklerini (hac ibadetlerini) **tamamlasınlar, saçlarını keserek ihramdan çıksınlar, adadıkları şeyleri yerine getirsinler ve Beyt-i ʿAtîk'i** (Kâbe'yi) **tavaf etsinler** (ifâḍa tavafı yapsınlar)**."**

30- İşte bunlar, Allah'ın hacda yapmanızı emrettiği şeylerdir. Ve kim Allah'ın emir ve yasaklarına saygı gösterirse bu, Rabbi katında (ahirette) **kendisi için daha hayırlıdır. Size haram olduğu bildirilenler dışındaki hayvanlar** (Allah'ın emrettiği şekilde kestiğiniz takdirde) **sizin için helal kılınmıştır. Hepsi birer pislik olan putlara tapmaktan uzak durun ve** (Allah ile kulları hakkında) **yalan söylemekten sakının!**

31- Allah'a hiçbir şeyi ortak koşmaksızın, bütün bâtıl dinlerden yüz çevirerek ihlaslı bir şekilde yalnız O'nun dinine bağlanın! Ve bilin ki Allah'a ortak koşan kimse, gökten hızla düşerken kendisini kuşun kapıverdiği ya da rüzgârın sürükleyerek (kurtuluşu olmayan) **çok uzak bir yere attığı kimse gibidir.**

32- Ey insanlar! Tevhid dinine ihlasla bağlanmak, her türlü şirkten uzak durmak ve yalan söylememek, Allah'ın yerine getirmenizi emrettiği şeylerdir. Ve kim Allah'ın hükümlerine saygı gösterip yüceltirse muhakkak ki bu, kalplerin takvasındandır.

33- Ey iman edenler! Kâbe'ye getirip kurban olarak kestiğiniz hayvanlarda sizin için belli süre (Kâbe'ye ulaşıncaya kadar) **faydalar vardır** (üzerlerine biner, sütlerinden içer, yünlerinden istifade edersiniz)**. Sonra onların kesilmek için varacağı yer Beyt-i ʿAtîk'tir.**

34- Ve sizden önceki her ümmete, Allah için kurban keseceği bir zaman ve bir yer tayin ettik ki kurban hayvanlarını Allah'ın ismini zikrederek kessinler ve bunları kendilerine rızık olarak

وَٱلْبُدْنَ جَعَلْنَٰهَا لَكُم مِّن شَعَٰٓئِرِ ٱللَّهِ لَكُمْ فِيهَا خَيْرٌ ۖ فَٱذْكُرُواْ ٱسْمَ ٱللَّهِ عَلَيْهَا صَوَآفَّ ۖ فَإِذَا وَجَبَتْ
جُنُوبُهَا فَكُلُواْ مِنْهَا وَأَطْعِمُواْ ٱلْقَانِعَ وَٱلْمُعْتَرَّ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرْنَٰهَا لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٣٦﴾ لَن
يَنَالَ ٱللَّهَ لُحُومُهَا وَلَا دِمَآؤُهَا وَلَٰكِن يَنَالُهُ ٱلتَّقْوَىٰ مِنكُمْ ۚ كَذَٰلِكَ سَخَّرَهَا لَكُمْ لِتُكَبِّرُواْ ٱللَّهَ
عَلَىٰ مَا هَدَىٰكُمْ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٧﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُدَٰفِعُ عَنِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ
خَوَّانٍ كَفُورٍ ﴿٣٨﴾ أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَٰتَلُونَ بِأَنَّهُمْ ظُلِمُواْ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ ﴿٣٩﴾ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُواْ مِن
دِيَٰرِهِم بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّآ أَن يَقُولُواْ رَبُّنَا ٱللَّهُ ۗ وَلَوْلَا دَفْعُ ٱللَّهِ ٱلنَّاسَ بَعْضَهُم بِبَعْضٍ لَّهُدِّمَتْ صَوَٰمِعُ وَبِيَعٌ
وَصَلَوَٰتٌ وَمَسَٰجِدُ يُذْكَرُ فِيهَا ٱسْمُ ٱللَّهِ كَثِيرًا ۗ وَلَيَنصُرَنَّ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٤٠﴾
ٱلَّذِينَ إِن مَّكَّنَّٰهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ أَقَامُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتَوُاْ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَمَرُواْ بِٱلْمَعْرُوفِ وَنَهَوْاْ عَنِ ٱلْمُنكَرِ ۗ وَلِلَّهِ
عَٰقِبَةُ ٱلْأُمُورِ ﴿٤١﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَعَادٌ وَثَمُودُ ﴿٤٢﴾ وَقَوْمُ إِبْرَٰهِيمَ وَقَوْمُ لُوطٍ
﴿٤٣﴾ وَأَصْحَٰبُ مَدْيَنَ ۖ وَكُذِّبَ مُوسَىٰ ۖ فَأَمْلَيْتُ لِلْكَٰفِرِينَ ثُمَّ أَخَذْتُهُمْ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٤٤﴾ فَكَأَيِّن
مِّن قَرْيَةٍ أَهْلَكْنَٰهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ فَهِىَ خَاوِيَةٌ عَلَىٰ عُرُوشِهَا وَبِئْرٍ مُّعَطَّلَةٍ وَقَصْرٍ مَّشِيدٍ ﴿٤٥﴾ أَفَلَمْ
يَسِيرُواْ فِى ٱلْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَآ أَوْ ءَاذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا ۖ فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى ٱلْأَبْصَٰرُ
وَلَٰكِن تَعْمَى ٱلْقُلُوبُ ٱلَّتِى فِى ٱلصُّدُورِ ﴿٤٦﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَلَن يُخْلِفَ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ ۚ
وَإِنَّ يَوْمًا عِندَ رَبِّكَ كَأَلْفِ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٤٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ أَمْلَيْتُ لَهَا وَهِىَ ظَالِمَةٌ ثُمَّ أَخَذْتُهَا
وَإِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٨﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّمَآ أَنَا۠ لَكُمْ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٤٩﴾ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٥٠﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْاْ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥١﴾

ve şirklerden dolayı onları ebedi azaba uğratacağım**).**

49- Ey rasulüm! İnsanlara de ki: “Ey insanlar! Ben ancak, size gönderilmiş apaçık bir uyarıcıyım (bana verileni açık, net ve eksiksiz bir şekilde bildirmekteyim)**.”**

50- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; onlar için mağfiret** (günahlarının bağışlanması) **ve** (cennette) **tükenmeyen, eksilmeyen, bolca güzel rızık vardır.**

51- İnsanları ayetlerimize tâbi olmaktan engelleyen ve yaptıklarından dolayı kendilerini cezalandıramayacağımızı zanneden kâfirlere gelince; işte onlar cehennem ehlidirler (orada ebedi olarak kalacaklardır)**.**

36- Ve Kâbe'ye hediye edilen büyükbaş hayvanları (deve ve sığırları) **da sizin için Allah'ın dininin şiarlarından kıldık. Onlarda sizin için** (hem dinî hem de dünyevi) **menfaatler vardır. Onları, kaçmasın diye bir ayaklarından bağlayıp Allah'ın ismini zikrederek ayakta naḥr yoluyla kesin! Kestikten sonra yanları üzere düştüklerinde onlardan yiyin ve hem istemekten çekinen hem de istemek zorunda kalan muhtaçlara da yedirin! İşte bu hayvanları** (değişik şekillerde faydalanmanız için) **size boyun eğdirdiğimiz gibi kesilecekleri yere kolayca götürebilmeniz için de boyun eğdirdik. Olur ki verdiği nimetlerden dolayı** (sadece O'na ibadet ederek ve emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak) **Allah'a şükredersiniz.**

37- Allah için Kâbe'nin yanında kesilen hayvanların ne etleri ne de kanları Allah'a ulaşır. Fakat O'na ulaşan, sizin takvanızdır (iman ve itaat üzere yaptığınız salih amellerinizdir)**. İşte Allah böylece bu hayvanları kesmeniz için size boyun eğdirdi. Öyleyse sizi imana muvaffak kılması sebebiyle Allah'a şükredip O'nu gerektiği şekilde yüceltin! Ve ey rasulüm! Muhsinleri** (her türlü itaatte, salih ameller yapmakta, mallarını ve canlarını Allah yolunda harcamakta ihlaslı olanları) **kendilerini sevindirecek güzel mükâfaatlarla** (cennetle) **müjdele!**

38- Biliniz ki Allah, gerçek manada iman eden kullarını korur ve düşmanlarının şerrini onlardan defeder. Muhakkak ki Allah, hain ve nankör olanları asla sevmez.

39- Kendilerine savaş açılanların (mu'minlerin), **zulme uğramaları sebebiyle savaşmalarına izin verilmiştir. Muhakkak ki Allah, mu'minleri kâfirlere karşı muzaffer kılmaya kadirdir.**

40- Zulme uğrayan o mu'minler sırf "Rabbimiz Allah'tır, başkası değil!" dedikleri için haksız yere beldelerinden çıkarılmışlardır. Eğer Allah, nebilerine ve mu'minlere düşmanlarına karşı savaşma izni vermeseydi muhakkak manastırlar, kiliseler, havralar ve içinde Allah'ın ismi çokça zikredilen mescidler yıkılıp yok olurdu. Ve bilin ki Allah, dinine ve nebisine yardım edenleri mutlaka muzaffer kılar. Muhakkak ki Allah (قَوِىّ) **Kaviyy'dir** (her şeye gücü yetendir), (عَزِيز) **ʿÂzîz'dir** (dilediğini yapar, hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

41- Allah'ın dinine ve nebisine yardım ettikleri için kendilerine yardım edeceğimizi vâdettiğimiz kimseleri yeryüzünde bir yere hâkim kıldığımız zaman namazı dosdoğru kılar, zekâtı verir, marufu (şeriatin emrettiği şeyleri) **emreder ve münkerden** (şeriatin yasakladığı şeylerden) **sakındırırlar. Ve biliniz ki yapılan amelin akıbeti** (ona mükâfaat veya ceza vermek) **Allah'a aittir.**

42- Ve ey rasulüm! Eğer kavmin seni yalanlıyorsa (sabret ve) **bil ki kavmi tarafından yalanlanan ilk rasul sen değilsin. Kavminden önce de Nuh kavmi rasulleri Nuh'u, Âd kavmi rasulleri Hud'u ve Semûd kavmi rasulleri Salih'i yalanlamıştı.**

43- Ve aynı şekilde İbrahim'in kavmi İbrahim'i, Lut'un kavmi de Lut'u yalanlamıştı.

44- Aynı şekilde Medyen halkı rasulleri Şuayb'i yalanlamış, Musa da (Firavun ve kavmi tarafından) **yalanlanmıştı. Ben de bu yalanlayan kâfir kavimleri** (daha çok günah işlesinler ve böylece) **daha büyük azabı hak etsinler diye hemen cezalandırmadım ve hissettirmeden mühlet vererek azabı geciktirdim. Sonra** (azaba uğrayacakları vakit gelince) **onları azapla yakaladım. Ey insanlar!** (Bile bile işledikleri küfür ve şirkleri sebebiyle) **Onların başına nasıl azap indirdiğimi görüp ibretle düşünün!**

45- Ve zulümleri (küfür, şirk ve günahları) **sebebiyle nice helak ettiğimiz beldeler vardır ki evlerinin tavanları duvarlarının üzerine çöküp harabeye dönmüştür, nice kuyular vardır ki yanlarına uğrayıp da suyundan içen yoktur, nice süslenmiş görkemli saraylar da vardır ki içindekileri Allah'ın azabından koruyamamış ve ıssız kalmıştır.**

46- Rasul'ü ve getirdiği hakkı yalanlayan müşrikler, yeryüzünde dolaşıp da (rasullerini yalanladıkları için) **helak edilmiş kavimlerin hâllerini düşünüp ibret alan kalplere ya da onların kıssalarını öğüt almak için işiten kulaklara sahip değiller mi?! Şu bir gerçektir ki asıl körlük, gözlerin körlüğü değildir; asıl körlük, göğüslerdeki basiret körlüğüdür.**

47- Ve ey rasulüm! Seni ve getirdiğin hakkı yalanlayan müşrikler, kendilerini korkuttuğun azabı hemen getirmeni istiyorlar. Bilsinler ki Allah, vâdini mutlaka yerine getirir. Ve muhakkak ki Rabbinin katında (ahirette) **bir gün, sizin** (dünyada) **saydığınız bin sene gibidir.**

48- Ve zulümleri (küfür, şirk ve günahları) **sebebiyle üzerlerine hemen azap indirmeyip mühlet verdiğim nice beldeler vardır ki helak edilme zamanları gelince onları şiddetli azapla yakalayıp yok ettim. Ve** (kıyamet gününde) **onların dönüşü sadece banadır** (dünyada bile bile işledikleri küfür

وَمَآ أَرۡسَلۡنَا مِن قَبۡلِكَ مِن رَّسُولٖ وَلَا نَبِيٍّ إِلَّآ إِذَا تَمَنَّىٰٓ أَلۡقَى ٱلشَّيۡطَٰنُ فِيٓ أُمۡنِيَّتِهِۦ فَيَنسَخُ ٱللَّهُ
مَا يُلۡقِي ٱلشَّيۡطَٰنُ ثُمَّ يُحۡكِمُ ٱللَّهُ ءَايَٰتِهِۦۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٥٢﴾ لِّيَجۡعَلَ مَا يُلۡقِي ٱلشَّيۡطَٰنُ فِتۡنَةٗ
لِّلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ وَٱلۡقَاسِيَةِ قُلُوبُهُمۡۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَفِي شِقَاقِۭ بَعِيدٖ ﴿٥٣﴾ وَلِيَعۡلَمَ ٱلَّذِينَ أُوتُواْ
ٱلۡعِلۡمَ أَنَّهُ ٱلۡحَقُّ مِن رَّبِّكَ فَيُؤۡمِنُواْ بِهِۦ فَتُخۡبِتَ لَهُۥ قُلُوبُهُمۡۗ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِلَىٰ صِرَٰطٖ
مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٥٤﴾ وَلَا يَزَالُ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِي مِرۡيَةٖ مِّنۡهُ حَتَّىٰ تَأۡتِيَهُمُ ٱلسَّاعَةُ بَغۡتَةً أَوۡ يَأۡتِيَهُمۡ عَذَابُ يَوۡمٍ
عَقِيمٍ ﴿٥٥﴾ ٱلۡمُلۡكُ يَوۡمَئِذٖ لِّلَّهِ يَحۡكُمُ بَيۡنَهُمۡۚ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِي جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٥٦﴾
وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا فَأُوْلَٰٓئِكَ لَهُمۡ عَذَابٞ مُّهِينٞ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هَاجَرُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ
قُتِلُوٓاْ أَوۡ مَاتُواْ لَيَرۡزُقَنَّهُمُ ٱللَّهُ رِزۡقًا حَسَنٗاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ خَيۡرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٥٨﴾ لَيُدۡخِلَنَّهُم مُّدۡخَلٗا يَرۡضَوۡنَهُۥۚ
وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَلِيمٌ حَلِيمٞ ﴿٥٩﴾ ۞ذَٰلِكَۖ وَمَنۡ عَاقَبَ بِمِثۡلِ مَا عُوقِبَ بِهِۦ ثُمَّ بُغِيَ عَلَيۡهِ لَيَنصُرَنَّهُ ٱللَّهُۚ إِنَّ ٱللَّهَ
لَعَفُوٌّ غَفُورٞ ﴿٦٠﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِي ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِي ٱلَّيۡلِ وَأَنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٞ
﴿٦١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِۦ هُوَ ٱلۡبَٰطِلُ وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ﴿٦٢﴾
أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَتُصۡبِحُ ٱلۡأَرۡضُ مُخۡضَرَّةًۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٞ ﴿٦٣﴾ لَّهُۥ مَا فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَهُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ ﴿٦٤﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ سَخَّرَ لَكُم مَّا فِي
ٱلۡأَرۡضِ وَٱلۡفُلۡكَ تَجۡرِي فِي ٱلۡبَحۡرِ بِأَمۡرِهِۦ وَيُمۡسِكُ ٱلسَّمَآءَ أَن تَقَعَ عَلَى ٱلۡأَرۡضِ إِلَّا بِإِذۡنِهِۦٓۚ إِنَّ ٱللَّهَ
بِٱلنَّاسِ لَرَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿٦٥﴾ وَهُوَ ٱلَّذِيٓ أَحۡيَاكُمۡ ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡۗ إِنَّ ٱلۡإِنسَٰنَ لَكَفُورٞ ﴿٦٦﴾

(hiçbir şeye muhtaç olmayan, diğer bütün varlıkların hem var oluşlarında hem de varlıklarının devamında sadece kendisine muhtaç olduğu yüce zattır), (ٱلْحَمِيد) **el-Ḥamîd'dir** (her durumda hamdedilmeye layık olandır).

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

65- Ey rasulüm! Görmüyor musun, Allah yerde bulunan varlıkları ve denizde emriyle giden gemileri, menfaat elde etmeniz ve ihtiyaçlarınızı gidermeniz için size boyun eğdirmiştir. Ve izni olmadıkça yere düşmeyen göğü de yere düşmesin diye tutan O'dur. Biliniz ki Allah, (küfür, şirk ve zulüm işlemelerine rağmen bu gibi şeyleri menfaatlerine boyun eğdirmekle) **insanlara** (رَءُوف) **Raûf'tur,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir.**

(رَءُوف) **Raûf:** Kullarının iyiliğini gözeten, faydalanacakları nimetler veren, işlerinde onlara yardım edip kolaylaştırandır.

(رَحِيم) **Raḥîm:** Kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir.

66- Ve bu nimetleri size ihsan eden Allah, siz hiçbir şey değilken size hayat veren, sonra (eceliniz geldiğinde) **sizi öldüren ve öldükten sonra** (kıyamet gününde hesap sormak için) **tekrar hayat verecek olandır. Gerçekten insan,** (Allah'ın verdiği nimetlere karşı) **çok nankördür.**

52- Ve ey rasulüm! Senden önce gönderdiğimiz her rasul ve her nebi Allah’ın kitabını okuduğunda şeytan onların okumalarına bâtıl şeyler sokuşturmak istemiştir. Fakat Allah, şeytanın sokuşturmak istediği şeyi iptal eder ve hak olan ayetlerini sabit kılar. Ve Allah (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

53- Allah’ın, rasul ve nebilerin okuyuşuna şeytanın bâtıl şeyler sokuşturmaya çalışmasına izin vermesinin sebebi, kalplerinde hastalık bulunanları (münafıkları) **ve kalpleri imana karşı katılaşmış olanları** (kâfir ve müşrikleri) **imtihan etmektir. Bilin ki zalimler** (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde bile bile reddeden münafıklar, kâfirler ve müşrikler) **Allah’a, rasulüne ve mu’minlere karşı düşmanlık içinde, haktan ve doğruluktan da çok uzaktadırlar.**

54- Ve kendilerine Allah tarafından ilim verilenler; Kur’ân’ın Rabbin tarafından sana hak olarak verilmiş bir vahiy olduğunu kesin bilsinler, böylece ona yakinen iman etsinler, kalpleri huzura ve mutmainliğe kavuşup huşuyla ona boyun eğsin. Bilin ki Allah, gerçek manada iman edenleri doğru yola muvaffak kılar.

55- Ve şu da var ki Allah’ı inkâr edip rasulünü yalanlayanlar, kıyamet ansızın gelip üzerlerine kopuncaya veya içinde rahmet ve hayır olmayan bir günün azabı başlarına birden ininceye kadar rasulümüze indirilen Kur’ân hakkında devamlı şüphe içinde kalacaklardır.

56- İşte kıyametin geldiği o gün, bütün saltanat ve hüküm yalnız Allah’ındır (hiç kimse mülkte hak iddia edemez)**. O gün Allah, kâfirler ile mu’minler arasında hüküm verir. Gerçek manada iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; onlar mutluluğu ve nimetleri eksilmeyen ve bitmeyen cennetlerde olacaklardır.**

57- Benim birliğime inanmayan ve rasulüme indirdiğim ayetlerimi yalanlayan kâfirlere gelince; işte onlar için (cehennemde) **alçaltıcı ve zelil edici bir azap vardır.**

58- Ve Allah’ın rızasını isteyerek O’nun yolunda (İslam şeriatinin hayatın her yönünde hâkim olması için) **hicret edenleri, sonra** (bu yolda) **öldürülenleri veya ölenleri muhakkak ki Allah** (cennette eksilmeyen ve bitmeyen) **bolca güzel rızıkla rızıklandıracaktır. Ve muhakkak ki Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır.**

59- Muhakkak ki Allah onları (Allah’ın şeriatinin hayatın her yönüne hâkim olması için hicret edip bu yolda öldürülen ya da ölenleri)**, çok memnun olacakları yere** (cennete) **yerleştirecektir. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının içini ve dışını en iyi bilendir)**,** (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına taşıyamayacakları yükü taşıttırmayan ve tevbe etmeleri için onlara fırsat verendir)**.**

60- İşte böyle, kim kendisine eziyet edene yaptığı eziyetin mislince karşılık verirse ve bundan sonra yine eziyete maruz kalırsa muhakkak ki Allah ona yardım edip zulmedene karşı muzaffer kılar. Biliniz ki Allah (عَفُوّ) **ʿAfuvv’dur** (halis bir kalple tevbe eden kullarını bağışlayandır)**,** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir)**.**

61- İşte böylece Allah, haksızlığa uğrayana yardım edip zulmedene karşı muzaffer kılacaktır ve buna kadirdir. Çünkü Allah, geceyi (kısaltıp) **gündüze katar, gündüzü de** (kısaltıp) **geceye katar. Bu, O’nun muazzam kudrete sahip olduğunu gösterir. Ve bilin ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (kullarının bütün söylediklerini duyar, hiçbir şey O’na gizli değildir)**,** (بَصِير) **Basîr’dir** (kullarının bütün yaptıklarını görür, buna göre hesap soracaktır)**.**

62- Allah mükemmel kudret ve ilim vasfına sahiptir çünkü O, (hiçbir ortağı ve benzeri olmayan) **hak ilahtır** (sadece O’na ibadet edilir)**. Müşriklerin O’ndan başka ibadet ettikleri varlıklar ise bâtıldır** (ibadeti asla hak etmezler)**. Ve muhakkak ki Allah** (ٱلْعَلِيّ) **el-ʿAliyy’dir** (mertebe, değer ve kudret olarak her şeyden üstündür)**,** (ٱلْكَبِير) **el-Kebîr’dir** (benzeri olmayan büyük azamet sahibidir, ortağı olmaktan münezzeh ve yücedir)**.**

63- Ey rasulüm! Görmüyor musun, Allah gökten yağmur indirir ve yer, (onunla) **yeşerir. Muhakkak ki Allah** (لَطِيف) **Latīf’tir** (kullarına lütufta bulunan, onlar için hayırlı ve menfaatlerine olan şeyleri kolaylaştırıp muvaffak kılan ve kullarını yumuşaklıkla ıslah edendir)**,** (خَبِير) **Ḫabîr’dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

64- Göklerde ve yerde bulunan her şeyin yegâne sahibi Allah’tır (bundan dolayı ibadet edilmeyi hak eden sadece O’dur, mutlak itaat edilme***** ve mutlak hüküm koyma hakkı da***** sadece O’na aittir)**. Ve biliniz ki Allah** (ٱلْغَنِيّ) **el-Ğaniyy’dir**

لِكُلِّ أُمَّةٍ جَعَلْنَا مَنسَكًا هُمْ نَاسِكُوهُ ۖ فَلَا يُنَٰزِعُنَّكَ فِى ٱلْأَمْرِ ۚ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ إِنَّكَ لَعَلَىٰ هُدًى
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٦٧﴾ وَإِن جَٰدَلُوكَ فَقُلِ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿٦٨﴾ ٱللَّهُ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا
كُنتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ﴿٦٩﴾ أَلَمْ تَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ إِنَّ ذَٰلِكَ فِى كِتَٰبٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ
عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧٠﴾ وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَمْ يُنَزِّلْ بِهِۦ سُلْطَٰنًا وَمَا لَيْسَ لَهُم بِهِۦ عِلْمٌ ۗ وَمَا
لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٧١﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ تَعْرِفُ فِى وُجُوهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ٱلْمُنكَرَ ۖ
يَكَادُونَ يَسْطُونَ بِٱلَّذِينَ يَتْلُونَ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَا ۗ قُلْ أَفَأُنَبِّئُكُم بِشَرٍّ مِّن ذَٰلِكُمُ ۗ ٱلنَّارُ وَعَدَهَا ٱللَّهُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٧٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ضُرِبَ مَثَلٌ فَٱسْتَمِعُوا۟ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ
ٱللَّهِ لَن يَخْلُقُوا۟ ذُبَابًا وَلَوِ ٱجْتَمَعُوا۟ لَهُۥ ۖ وَإِن يَسْلُبْهُمُ ٱلذُّبَابُ شَيْـًٔا لَّا يَسْتَنقِذُوهُ مِنْهُ ۚ ضَعُفَ ٱلطَّالِبُ
وَٱلْمَطْلُوبُ ﴿٧٣﴾ مَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ حَقَّ قَدْرِهِۦٓ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَقَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٧٤﴾ ٱللَّهُ يَصْطَفِى مِنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةِ رُسُلًا وَمِنَ
ٱلنَّاسِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌۢ بَصِيرٌ ﴿٧٥﴾ يَعْلَمُ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ ۗ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٧٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱرْكَعُوا۟ وَٱسْجُدُوا۟ وَٱعْبُدُوا۟ رَبَّكُمْ وَٱفْعَلُوا۟ ٱلْخَيْرَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ۩ ﴿٧٧﴾ وَجَٰهِدُوا۟
فِى ٱللَّهِ حَقَّ جِهَادِهِۦ ۚ هُوَ ٱجْتَبَىٰكُمْ وَمَا جَعَلَ عَلَيْكُمْ فِى ٱلدِّينِ مِنْ حَرَجٍ ۚ مِّلَّةَ أَبِيكُمْ إِبْرَٰهِيمَ ۚ هُوَ
سَمَّىٰكُمُ ٱلْمُسْلِمِينَ مِن قَبْلُ ۙ وَفِى هَٰذَا لِيَكُونَ ٱلرَّسُولُ شَهِيدًا عَلَيْكُمْ وَتَكُونُوا۟ شُهَدَآءَ عَلَى
ٱلنَّاسِ ۚ فَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَٱعْتَصِمُوا۟ بِٱللَّهِ هُوَ مَوْلَىٰكُمْ ۖ فَنِعْمَ ٱلْمَوْلَىٰ وَنِعْمَ ٱلنَّصِيرُ ﴿٧٨﴾

سُورَةُ ٱلْمُؤْمِنُونَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدْ أَفْلَحَ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى صَلَاتِهِمْ خَٰشِعُونَ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَنِ ٱللَّغْوِ مُعْرِضُونَ ﴿٣﴾

23. EL-MUʾMİNÛN SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 118, kelime sayısı 1840, harf sayısı 4802'dir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Muhakkak ki gerçek manada iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler) **kurtuluşa ermişlerdir** (arzu ettikleri şeyi elde etmiş ve kaçındıkları şeyden emin olmuşlardır)**.**

2- O mu'minler, namazlarını huşu içinde (rükün ve şartlarını yerine getirip ihlasla ve azaları sükûn içinde) **kılarlar.**

3- Ve onlar bâtıl, boş, faydasız ve haram olan söz ve amellerden yüz çevirirler.

67- Ey rasulüm! Senden önceki her ümmete, Allah için kurban kesecekleri bir yer tayin ettik. Öyleyse müşrikler ve diğer din mensupları, bu mesele hakkında seninle çekişmesinler (çünkü hak üzere olan sensin, onlar ise bâtıl üzerindedir)**. Ve bütün insanları Rabbine** (O’nun tevhidine ve O’nu hak ettiği şekilde yüceltmeye) **davet et, muhakkak ki sen doğru yol üzerindesin.**

68- Ve ey rasulüm! (Hak belli olduktan sonra) **Müşrikler hâlâ seninle çekişmeye devam ederlerse onlara şöyle de: “Allah sizin ne yaptığınızı** (bizim de ne yaptığımızı) **bilmektedir** (O’na hiçbir şey gizli değildir ve kıyamet gününde ona göre hesap soracaktır)**.”**

69- Bilin ki Allah, ihtilaf ettiğiniz dinî meselelerde kıyamet gününde hüküm verecektir (ve ey müşrikler! Ne kadar bâtıl üzerinde olduğunuzu muhakkak göreceksiniz)**.**

70- Ey rasulüm! Bilmez misin ki Allah, gökte ve yerde olan her şeyi bilmektedir (hiçbir şey O’na gizli değildir)**. Muhakkak ki bunların ilminin hepsi bir kitapta** (Levhi’l Mahfuz’da) **yazılıdır. Muhakkak ki bunların hepsini bilmek Allah’a kolaydır*** (çünkü hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

* “Allah’a kolaydır.” sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

71- Ve şu bir gerçektir ki müşrikler, ibadet edileceğine dair haklarında hiçbir delil indirilmemiş olan Allah’tan başka varlıklara ibadet etmektedirler ve onlar bu konuda hiçbir ilme de sahip değildirler (dayandıkları şey, ancak babalarını körü körüne taklittir)**. Ve bilin ki zalimlerin** (küfür ve şirk üzerinde inat ederek nefislerine zulmedenlerin)**, başlarına gelecek azaptan kendilerini kurtaracak hiçbir yardımcıları olmayacaktır.**

72- Allah’ı ve rasulünü inkâr edenlere ayetlerimiz apaçık bir şekilde okunduğunda bundan hoşlanmadıklarını yüzlerinden anlarsın. Onlar o kadar rahatsız olurlar ki neredeyse ayetlerimizi okuyanlara saldırıp onları yok etmek isterler. Ey rasulüm! Onlara de ki: “Allah’ın ayetlerini duyduğunuzda içine düştüğünüz hâlden daha kötü bir hâli size haber vereyim mi?! İşte o, Allah’ın inkârcılara vâdettiği cehennem ateşidir, o ne kötü bir sondur!”

73- Ey insanlar! Size bir misal verildi, onu çok iyi dinleyin (ve ondan ibret alın)**! Allah’tan başka ibadet ettiğiniz varlıklar bir araya gelip birbirleriyle yardımlaşsalar bir sinek dahi yaratamazlar. Ve sinek onlardan bir şey alsa aldığını ondan kurtaramazlar. Şu bir gerçektir ki kendisinden alınanı geri alma gücüne sahip olmayan** (Allah’tan başka ibadet ettiğiniz) **varlıklar da onlardan alan** (sinek) **da acizdir** (hepsi Allah’ın yarattığı varlıklardır)**.** (Buna rağmen böyle aciz varlıklara nasıl ibadet edersiniz?!)

74- O müşrikler (Allah’tan başka varlıklara ibadet etmekle) **Allah’ı hak ettiği şekilde yüceltmiş olmadılar. Muhakkak ki Allah** (قَوِىّ) **Kaviyy’dir** (her şeye gücü yetendir), (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (dilediğini yapar, hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

75- Allah meleklerden de rasuller seçer, insanlardan da. Muhakkak ki Allah (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (kullarının bütün söylediklerini duyar, hiçbir şey O’na gizli değildir)**,** (بَصِير) **Basîr’dir** (kullarının bütün yaptıklarını görür, buna göre hesap soracaktır)**.**

76- O, kullarının geçmişini de geleceğini de (yaptıklarını ve yapacaklarını) **en ince teferruatıyla bilir** (ve ona göre hesap soracaktır)**. Ve bilin ki her şey Allah’a dönecektir** (O, hiç kimseye zulmetmeden herkes hakkında adaletle hüküm verecektir)**.**

77- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Rükû ve secdeyi yalnız Allah’a yapın! Sadece rabbiniz olan Allah’a ibadet edin** (O’na hiçbir şeyi şirk koşmayın) **ve** (razı olduğu) **bütün hayır amelleri yapın ki** (cehennem azabından kurtulup cenneti elde ederek) **kazananlardan olasınız.**

78- (Ey Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada iman edenler!) **Allah yolunda** (O’nun şeriatini hayatın her yönüne hâkim kılmak için) **ihlaslı bir şekilde cihad edin! Allah sizleri** (dinini yeryüzünde uygulamanız için) **seçti ve size, din konusunda gücünüzün yetmeyeceği bir şey emretmedi. Bu din, babanız İbrahim’in** (tevhid) **dinidir. Allah sizi, daha önce indirdiği kitaplarda ve bu kitapta** (Kur’ân’da) **“Müslüman” olarak isimlendirdi. İşte bu, rasulün** (Muhammed’in) **size** (Allah’ın emirlerini tebliğ ettiğine) **şahidlik etmesi, sizin de önceki ümmetlere** (rasulleri tarafından tebliğ yapıldığına) **şahidlik etmeniz içindir. Öyleyse** (size verdiği üstün nimetlerden dolayı şükür olarak) **namazı ikame edin** (rükün ve şartlarını yerine getirip güzel bir şekilde kılın) **ve zekâtı** (emrettiği şekilde, bildirdiği yerlere) **verin! Ve** (bütün işlerinizde) **Allah’a güvenip gerçek manada O’na tevekkül edin! Çünkü O, sizin mevlanızdır** (dostunuz, yardımcınız, destekleyiciniz ve koruyucunuzdur)**. O,** (ihlaslı mu’minler için) **ne güzel mevla ve ne güzel yardımcıdır!**

Cüz: 18

وَٱلَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَوٰةِ فَٰعِلُونَ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ۙ ﴿٥﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ
أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٦﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ
لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَوَٰتِهِمْ يُحَافِظُونَ ﴿٩﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْوَٰرِثُونَ ﴿١٠﴾
ٱلَّذِينَ يَرِثُونَ ٱلْفِرْدَوْسَ هُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن طِينٍ ﴿١٢﴾ ثُمَّ
جَعَلْنَٰهُ نُطْفَةً فِى قَرَارٍ مَّكِينٍ ﴿١٣﴾ ثُمَّ خَلَقْنَا ٱلنُّطْفَةَ عَلَقَةً فَخَلَقْنَا ٱلْعَلَقَةَ مُضْغَةً فَخَلَقْنَا ٱلْمُضْغَةَ
عِظَٰمًا فَكَسَوْنَا ٱلْعِظَٰمَ لَحْمًا ثُمَّ أَنشَأْنَٰهُ خَلْقًا ءَاخَرَ ۚ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ أَحْسَنُ ٱلْخَٰلِقِينَ ﴿١٤﴾ ثُمَّ
إِنَّكُم بَعْدَ ذَٰلِكَ لَمَيِّتُونَ ﴿١٥﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تُبْعَثُونَ ﴿١٦﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعَ طَرَآئِقَ
وَمَا كُنَّا عَنِ ٱلْخَلْقِ غَٰفِلِينَ ﴿١٧﴾ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَسْكَنَّٰهُ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَإِنَّا عَلَىٰ
ذَهَابٍۭ بِهِۦ لَقَٰدِرُونَ ﴿١٨﴾ فَأَنشَأْنَا لَكُم بِهِۦ جَنَّٰتٍ مِّن نَّخِيلٍ وَأَعْنَٰبٍ لَّكُمْ فِيهَا فَوَٰكِهُ كَثِيرَةٌ
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿١٩﴾ وَشَجَرَةً تَخْرُجُ مِن طُورِ سَيْنَآءَ تَنۢبُتُ بِٱلدُّهْنِ وَصِبْغٍ لِّلْءَاكِلِينَ ﴿٢٠﴾ وَإِنَّ لَكُمْ
فِى ٱلْأَنْعَٰمِ لَعِبْرَةً ۖ نُّسْقِيكُم مِّمَّا فِى بُطُونِهَا وَلَكُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ كَثِيرَةٌ وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٢١﴾
وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ تُحْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَقَالَ يَٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم
مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ ٱلْمَلَؤُا۟ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَوْمِهِۦ مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ
يُرِيدُ أَن يَتَفَضَّلَ عَلَيْكُمْ وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً مَّا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٤﴾ إِنْ
هُوَ إِلَّا رَجُلٌۢ بِهِۦ جِنَّةٌ فَتَرَبَّصُوا۟ بِهِۦ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿٢٥﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٢٦﴾ فَأَوْحَيْنَآ
إِلَيْهِ أَنِ ٱصْنَعِ ٱلْفُلْكَ بِأَعْيُنِنَا وَوَحْيِنَا فَإِذَا جَآءَ أَمْرُنَا وَفَارَ ٱلتَّنُّورُ ۙ فَٱسْلُكْ فِيهَا مِن كُلٍّ زَوْجَيْنِ
ٱثْنَيْنِ وَأَهْلَكَ إِلَّا مَن سَبَقَ عَلَيْهِ ٱلْقَوْلُ مِنْهُمْ ۖ وَلَا تُخَٰطِبْنِى فِى ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ ۚ إِنَّهُم مُّغْرَقُونَ ﴿٢٧﴾

26- Nuh, (bütün çabasına rağmen kavminin küfür ve şirk üzerinde ısrar edip kendisine iman etmediğini görünce) **Rabbine şöyle dua etti: "Ey Rabbim!** (Kendilerini hakka apaçık davet etmeme rağmen) **Beni yalanlamaları sebebiyle kâfir kavmime karşı bana yardım et** (ve onları helak et)**!"**

27- Bunun üzerine Nuh'a şöyle vahyettik: "Gözetimimiz altında* ve vahiyle öğrettiğimiz şekilde gemiyi yap! İnkârcı kavminin helak vakti yaklaştığında ve tandırın (fırının) **olduğu yerden şiddetli bir şekilde su fışkırmaya başladığında her tür hayvandan erkek ve dişi birer çifti gemiye al ve ailenden haklarında azap emri verilmiş olanlar** (hanımın ve oğlun) **hariç, iman etmiş olanları da gemiye al! Zalimler** (bile bile küfür ve şirk işleyerek nefsine zulmedenler) **hakkında da** (onları azaptan kurtarmam için) **bana dua etme! Muhakkak ki onlar tufanla boğulacaklardır** (kurtuluşları yoktur)**."**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen "عَيْن (göz)" lafzı hakkında açıklama için bkz. Hûd: 37.

4- Ve onlar, (nefislerini her türlü pislikten ve mallarını fakirlerin hakkından temizleyip) **zekâtlarını** (Allah'ın emrettiği şekilde ve istediği yerlere) **verirler.**

5- Ve onlar (zinadan, livatadan ve her türlü fahşadan uzak durarak) **avret yerlerini koruyup iffetlerini muhafaza ederler.**

6- Ancak eşleri veya sahip oldukları cariyeleri hariç; onlarla cinsel ilişkiden (cima ve başka şekillerde eğlenmelerinden) **dolayı kınanmış değillerdir.**

7- Buna göre kim (iffetini korumayıp) **eşleri ve sahip olduğu cariyeleri dışındakilerle cinsel ilişkiye girer veya avret yerlerini gösterirse işte onlar, helal sınırını aşıp harama giren kimselerdir.**

8- Ve o mu'minler, (Allah'ın ve kulların verdiği) **emanetleri korurlar ve ahidlerine riayet ederler.**

9- Ve onlar, namazlarını muhafaza ederler (rükün ve şartlarına riayet ederek zamanında kılarlar).

10- İşte bu sıfatlara sahip olanlar, cennete vâris (sahip) **olacaklardır.**

11- Onlar, Firdevs'e (cennetin en üst tabakasına) **vâris olanlardır; orada** (eksilmeyen ve bitmeyen nimetler içinde) **ebedi olarak kalacaklardır.**

12- Ve yemin olsun ki biz insanı, çamurdan yarattığımız (babaları olan) **Âdem'in suyundan** (sırtından çekilmiş meniden) **var ettik.**

13- Sonra (erkeğin sırtından çıkan) **meniyi,** (kadının yumurtasıyla birleştirip) **nutfe** (zigot) **hâline getirdik ve onu kadının rahminde sağlam bir yere yerleştirdik.**

14- Sonra sağlam yere (kadının rahmine) **yerleştirdiğimiz o nutfeyi,** (rahme asılmış kırmızı) **alaka hâline getirdik. Alakayı da** (rahimde yapışıp gelişmesi sonucu) **mudğa** (çiğnenmiş et parçası) **hâline getirdik. Mudğadan, kemikleri meydana getirdik. Sonra kemiklere et giydirdik. Sonra da** (ona ruh vererek) **başka bir varlık olarak yaratılmasını diledik. Biliniz ki icat edenlerin en mükemmel icat edeni olan Allah, her türlü noksan sıfattan münezzeh ve yücedir.**

15- Ey insanlar! Canlı bir insan hâline geldikten sonra eceliniz geldiğinde muhakkak öleceksiniz.

16- Öldükten sonra kıyamet gününde (dünyada yaptıklarınızın hesabını vermek için) **muhakkak diriltileceksiniz.**

17- Ve yemin olsun ki üstünüzde yedi kat göğü yarattık. Ve biz, yarattıklarımızdan asla ğafil (onları boşu boşuna yaratmış, unutmuş veya onlardan habersiz) **değiliz.**

18- Ve biz gökten uygun bir ölçüde yağmur indirip onu yerde muhafaza ettik (ki siz, hayvanlarınız ve ekinleriniz istifade edesiniz)**. Muhakkak onu giderip yok etmeye de kadiriz** (ve böylece helak olursunuz).

19- Ey insanlar! Böylece o suyla sizin yararınıza hurma bahçeleri ve üzüm bağları meydana getirdik. Onlarda sizin için birçok meyve vardır ve siz onlardan yersiniz.

20- Yine gökten indirdiğimiz o suyla Sînâ Dağında yetişen bir ağaç (zeytin ağacı) **meydana getirdik ki onun ürünlerinden hem yağ elde edilir hem de yiyenler için bir katık olur.**

21- Ve (Allah'ın yarattığı) **enˁamlarda** (deve, sığır, keçi ve koyunlarda) **elbette sizin için** (Allah'ın mükemmel kudretine delalet eden) **ibretler vardır. Size onların karınlarındakinden** (sütlerinden) **içiririz. Ve onlarda sizin için birçok fayda vardır** (binek olarak kullanır; yününden, derisinden, kılından istifade edersiniz)**. Ayrıca onların etlerinden de yersiniz.**

22- Üstelik (Allah'ın bir nimeti olarak karada) **bu enˁamların üzerinde ve** (denizde) **gemilerde taşınırsınız.**

23- Ve yemin olsun ki biz Nuh'u kavmine (tevhid dinini tebliğ etmesi için) **rasul olarak göndermiştik de o, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Sadece Allah'a ibadet edin! Sizin, O'ndan başka ibadet edeceğiniz hak ilahınız yoktur.** (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durma konusunda neden hâlâ harekete geçmiyorsunuz) **Allah'tan** (O'nun azabından) **korkmuyor musunuz?!"**

24- Bunun üzerine Nuh'u ve getirdiklerini reddeden kavminin ileri gelenleri, kendilerine tâbi olanlara şöyle dediler: "(Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu iddia eden) **Bu adam, ancak sizin gibi bir beşerdir. O, bu iddiasıyla size üstün olmak** (reisiniz olup sizi idare etmek) **istiyor. Eğer Allah, rasul göndermek isteseydi muhakkak ki bir melek gönderirdi** (beşerden birini rasul olarak göndermezdi)**. Üstelik önceki atalarımızdan bu adamın iddia ettiği şeyleri duymuş değiliz."**

25- "Muhakkak ki o, kendisine delilik isabet etmiş (ne söylediğini bilmeyen) **bir adamdır.** (Deliliğinin herkese belli olması için) **Onu bir müddet kendi hâline bırakıp gözetleyin!"**

فَإِذَا ٱسْتَوَيْتَ أَنتَ وَمَن مَّعَكَ عَلَى ٱلْفُلْكِ فَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى نَجَّىٰنَا مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٨﴾
وَقُل رَّبِّ أَنزِلْنِى مُنزَلًا مُّبَارَكًا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَٰتٍ وَإِن كُنَّا لَمُبْتَلِينَ
﴿٣٠﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قَرْنًا ءَاخَرِينَ ﴿٣١﴾ فَأَرْسَلْنَا فِيهِمْ رَسُولًا مِّنْهُمْ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ مَا لَكُم مِّنْ
إِلَٰهٍ غَيْرُهُۥٓ ۚ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلْمَلَأُ مِن قَوْمِهِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟ بِلِقَآءِ ٱلْءَاخِرَةِ وَأَتْرَفْنَٰهُمْ فِى
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا مَا هَٰذَآ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُكُمْ يَأْكُلُ مِمَّا تَأْكُلُونَ مِنْهُ وَيَشْرَبُ مِمَّا تَشْرَبُونَ ﴿٣٣﴾ وَلَئِنْ
أَطَعْتُم بَشَرًا مِّثْلَكُمْ إِنَّكُمْ إِذًا لَّخَٰسِرُونَ ﴿٣٤﴾ أَيَعِدُكُمْ أَنَّكُمْ إِذَا مِتُّمْ وَكُنتُمْ تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَنَّكُم
مُّخْرَجُونَ ﴿٣٥﴾ *هَيْهَاتَ هَيْهَاتَ لِمَا تُوعَدُونَ ﴿٣٦﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا حَيَاتُنَا ٱلدُّنْيَا نَمُوتُ وَنَحْيَا وَمَا نَحْنُ
بِمَبْعُوثِينَ ﴿٣٧﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا رَجُلٌ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا وَمَا نَحْنُ لَهُۥ بِمُؤْمِنِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى
بِمَا كَذَّبُونِ ﴿٣٩﴾ قَالَ عَمَّا قَلِيلٍ لَّيُصْبِحُنَّ نَٰدِمِينَ ﴿٤٠﴾ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّيْحَةُ بِٱلْحَقِّ فَجَعَلْنَٰهُمْ غُثَآءً ۚ
فَبُعْدًا لِّلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤١﴾ ثُمَّ أَنشَأْنَا مِنۢ بَعْدِهِمْ قُرُونًا ءَاخَرِينَ ﴿٤٢﴾ مَا تَسْبِقُ مِنْ أُمَّةٍ أَجَلَهَا وَمَا
يَسْتَـْٔخِرُونَ ﴿٤٣﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا تَتْرَا ۖ كُلَّ مَا جَآءَ أُمَّةً رَّسُولُهَا كَذَّبُوهُ ۚ فَأَتْبَعْنَا بَعْضَهُم بَعْضًا وَجَعَلْنَٰهُمْ
أَحَادِيثَ ۚ فَبُعْدًا لِّقَوْمٍ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٤٤﴾ ثُمَّ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ وَأَخَاهُ هَٰرُونَ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ۙ ﴿٤٥﴾ إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ وَكَانُوا۟ قَوْمًا عَالِينَ ﴿٤٦﴾ فَقَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ لِبَشَرَيْنِ مِثْلِنَا وَقَوْمُهُمَا لَنَا عَٰبِدُونَ
﴿٤٧﴾ فَكَذَّبُوهُمَا فَكَانُوا۟ مِنَ ٱلْمُهْلَكِينَ ﴿٤٨﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ وَجَعَلْنَا
ٱبْنَ مَرْيَمَ وَأُمَّهُۥٓ ءَايَةً وَءَاوَيْنَٰهُمَآ إِلَىٰ رَبْوَةٍ ذَاتِ قَرَارٍ وَمَعِينٍ ﴿٥٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلرُّسُلُ كُلُوا۟ مِنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ
وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ عَلِيمٌ ﴿٥١﴾ وَإِنَّ هَٰذِهِۦٓ أُمَّتُكُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَأَنَا۠ رَبُّكُمْ فَٱتَّقُونِ ﴿٥٢﴾

layan kimselerdi.

47- Ve Firavun ile kavminin ileri gelenleri şöyle dediler: “Kavimleri (İsrailoğulları) **emrimize itaat edip boyun eğmişken bizim gibi iki insana** (Musa ve Harun’a) **mı iman edip itaatle boyun eğeceğiz?!”**

48- Böylece onları yalanladılar ve boğularak helak edilenlerden oldular.

49- Yemin olsun ki İsrailoğullarının doğru yolu bulup içindekilerle amel etmesi için Musa’ya da kitabı (Tevrât’ı) **vermiştik.**

50- Ve Meryem’in oğlu (İsa) **ile annesini de** (muazzam kudretimizi gösteren) **bir delil kıldık ve onları yerleşime elverişli,** (temiz) **akarsuyu bulunan bir tepeye yerleştirdik.**

51- Ey rasuller! Güzel ve temiz olan helal şeylerden yiyin ve salih ameller (rızam için ve istediğim şekilde ameller) **yapın! Muhakkak ki ben, yaptığınız her şeyi bilirim** (hiçbir şey bana gizli değildir)**.**

52- Ve ey rasullerim! Biliniz ki sizin dininiz, tek bir dindir (İslam dinidir) **ve ben de sizin yegâne hak rabbinizim. Öyleyse yalnız benden korkun** (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak durun)**!**

28- Ey Nuh! (Zalim kavmini helak eden tufan sakinleşince ve) **Gemin karaya ulaşıp da sen ve beraberindeki mu'minler gemi üzerinde rahat bir şekilde durabildiğinizde Allah'a şöyle dua edin: "Zalim kavmi helak edip bizi onlardan kurtaran Allah'a hamdolsun** (O'nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sever ve layık olduğu şekilde yüceltiriz)**!"**

29- Ve de ki: "Ey Rabbim! Beni mübarek bir yere yerleştir! Şüphesiz ki sen, (razı olduğun) **kullarını en güzel yerlere yerleştirensin!"**

30- Muhakkak ki Nuh'u ve onunla beraber olan mu'minleri kurtarıp inatçı kâfirleri helak etmemizde (rasullerimizi muzaffer kılıp onları yalanlayanları helak etmeye kadir olduğumuzu gösteren) **ibret alınacak deliller vardır. İşte böylece** (rasuller göndererek) **kullarımızı imtihan ederiz.**

31- Nuh'un kavmini helak ettikten sonra onların ardından başka bir nesil meydana getirdik.

32- Sonra o kavme de kendi içlerinden (Allah'ın birliğine ve her türlü şirki terk etmeye davet eden) **bir rasul gönderdik. O rasul, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim!** (Bütün şirkleri terk edip) **Yalnız Allah'a ibadet edin, sizin O'ndan başka** (ibadet edeceğiniz hak) **ilahınız yoktur. Artık sakınmaz mısınız** (Allah sizi yaratıp rızık verdiği hâlde O'ndan başkalarına ibadet etmeniz ve O'nun emirlerine karşı gelmeniz sebebiyle uğrayacağınız azaptan korkmaz mısınız)**?!"**

33- Bunun üzerine, Allah'ın birliğini inkâr edip ahiret gününü yalanlayan ve dünya hayatında verdiğimiz refah ve nimetlerden dolayı sapan kavminin ileri gelenleri, avam halka rasulümüz hakkında şöyle dediler: "(Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu iddia eden) **Bu adam, ancak sizin gibi bir beşerdir. O da sizin yediklerinizden yemekte ve içtiklerinizden içmektedir.** (Öyleyse nasıl sizden üstün olabilir?!)**"**

34- "Ve sizin gibi bir beşere itaat ederseniz (ve taptığınız ilahlarınızı onun sözüyle terk ederseniz) **muhakkak kaybedenlerden olursunuz."**

35- "Allah'ın rasulü olduğunu iddia eden bu kişi, ölüp de toprak ve çürümüş kemik olduktan sonra sizin muhakkak kabirlerinizden çıkarılıp canlandırılacağınızı mı vâdediyor (aklınız bunu kabul eder mi hiç)**?!"**

36- "Heyhat, heyhat! Bu adamın size vâdettiği şey (öldükten sonra diriltilmek)**, gerçekleşmesi mümkün olan bir şey değildir."**

37- "Gerçek şudur ki hayat, şu dünya hayatımızdan ibarettir (bundan başka bir hayat yoktur)**. Canlı olanlarımız ölür** (bir daha hayata gelmez)**, yeni doğanlarımız olur ve yaşar. Öldükten sonra** (kıyamet gününde) **kesinlikle diriltilecek de değiliz."**

38- "Allah'ın rasulü olduğunu söyleyen bu adam, ancak Allah hakkında yalan söyleyip iftira eden biridir ve biz onu asla tasdik edecek değiliz."

39- Rasul, (bütün çabasına rağmen, kavminin küfür ve şirk üzerinde ısrar edip kendisine iman etmediğini görünce) **Rabbine şöyle dua etti: "Ey Rabbim!** (Kendilerini hakka apaçık davet etmeme rağmen) **Beni yalanlamaları sebebiyle kâfir kavmime karşı bana yardım et** (ve onları helak et)**!"**

40- Allah, rasulüne şöyle cevap verdi: "Ey rasulüm! Getirdiğin hakkı inkâr eden bu kâfirler, yalanlamalarından dolayı yakında (başlarına gelecek azap sebebiyle) **elbette pişman olacaklardır."**

41- Sonunda azabı hak etmeleri sebebiyle onları şiddetli bir çığlık yakalayıverdi ve böylece onları mahvedip çer çöp hâline getirdik. Zalimler (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde şirk ve küfürlerinde bile bile ısrar ederek nefislerine zulmedenler) **Allah'ın rahmetinden uzak olsunlar!**

42- Rasullerini yalanlayan bu kavmi helak ettikten sonra, onların ardından (Lut, Şuayb ve Yunus kavmi gibi) **başka nesiller meydana getirdik.**

43- Bir ümmet hakkında (küfür ve şirkleri sebebiyle) **tayin edilen helak zamanı ne bir an öne alınır ne de bir an sonraya bırakılır** (tayin edilen vakitte hemen helak edilirler)**.**

44- Sonra rasullerimizi (ümmetlerine) **peş peşe gönderdik. Her ümmete** (hakkı tebliğ eden) **rasulü geldiğinde onu** (ve getirdiklerini) **yalanladılar. Biz de azabı hak eden kâfir ümmetleri birbiri ardından helak ettik ve hepsini, insanlar arasında anlatılan ibretlik birer hikâye kıldık. Artık** (Allah'ın birliğine, rasullerine ve getirdiklerine) **iman etmeyen kavimler helake uğrasınlar ve Allah'ın rahmetinden uzak olsunlar!**

45, 46- Birbiri peşinden helak ettiğimiz ümmetlerin ardından Musa ile kardeşi Harun'u da Firavun'a ve kavminin (sözü dinlenen) **ileri gelenlerine** (birliğimizi ve ibadete layık tek ilah olduğumuzu ispat eden) **mucizelerimizle ve** (selim akıl sahiplerinin kabul ettiği) **apaçık delillerle rasul olarak gönderdik. Fakat onlar iman etmekte kibirlendiler. Ve üstelik onlar, hükümleri altındaki kavimlere** (zulüm ve kuvvetleriyle) **üstünlük tas-**

فَتَقَطَّعُوٓا۟ أَمْرَهُم بَيْنَهُمْ زُبُرًا ۖ كُلُّ حِزْبٍۭ بِمَا لَدَيْهِمْ فَرِحُونَ ﴿٥٣﴾ فَذَرْهُمْ فِى غَمْرَتِهِمْ حَتَّىٰ حِينٍ
﴿٥٤﴾ أَيَحْسَبُونَ أَنَّمَا نُمِدُّهُم بِهِۦ مِن مَّالٍ وَبَنِينَ ۙ ﴿٥٥﴾ نُسَارِعُ لَهُمْ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ ۚ بَل لَّا يَشْعُرُونَ
﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ هُم مِّنْ خَشْيَةِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُم
بِرَبِّهِمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿٥٩﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤْتُونَ مَآ ءَاتَوا۟ وَّقُلُوبُهُمْ وَجِلَةٌ أَنَّهُمْ إِلَىٰ رَبِّهِمْ رَٰجِعُونَ ﴿٦٠﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
يُسَٰرِعُونَ فِى ٱلْخَيْرَٰتِ وَهُمْ لَهَا سَٰبِقُونَ ﴿٦١﴾ وَلَا نُكَلِّفُ نَفْسًا إِلَّا وُسْعَهَا ۚ وَلَدَيْنَا كِتَٰبٌ يَنطِقُ
بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٢﴾ بَلْ قُلُوبُهُمْ فِى غَمْرَةٍ مِّنْ هَٰذَا وَلَهُمْ أَعْمَٰلٌ مِّن دُونِ ذَٰلِكَ هُمْ لَهَا
عَٰمِلُونَ ﴿٦٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَخَذْنَا مُتْرَفِيهِم بِٱلْعَذَابِ إِذَا هُمْ يَجْـَٔرُونَ ﴿٦٤﴾ لَا تَجْـَٔرُوا۟ ٱلْيَوْمَ ۖ إِنَّكُم مِّنَّا لَا
تُنصَرُونَ ﴿٦٥﴾ قَدْ كَانَتْ ءَايَٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُمْ عَلَىٰٓ أَعْقَٰبِكُمْ تَنكِصُونَ ﴿٦٦﴾ مُسْتَكْبِرِينَ
بِهِۦ سَٰمِرًا تَهْجُرُونَ ﴿٦٧﴾ أَفَلَمْ يَدَّبَّرُوا۟ ٱلْقَوْلَ أَمْ جَآءَهُم مَّا لَمْ يَأْتِ ءَابَآءَهُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ أَمْ لَمْ يَعْرِفُوا۟
رَسُولَهُمْ فَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٦٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ بِهِۦ جِنَّةٌۢ ۚ بَلْ جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ وَأَكْثَرُهُمْ لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ
﴿٧٠﴾ وَلَوِ ٱتَّبَعَ ٱلْحَقُّ أَهْوَآءَهُمْ لَفَسَدَتِ ٱلسَّمَٰوَٰتُ وَٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهِنَّ ۚ بَلْ أَتَيْنَٰهُم بِذِكْرِهِمْ فَهُمْ عَن
ذِكْرِهِم مُّعْرِضُونَ ﴿٧١﴾ أَمْ تَسْـَٔلُهُمْ خَرْجًا فَخَرَاجُ رَبِّكَ خَيْرٌ ۖ وَهُوَ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّكَ لَتَدْعُوهُمْ
إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٧٣﴾ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ عَنِ ٱلصِّرَٰطِ لَنَٰكِبُونَ ﴿٧٤﴾ *وَلَوْ رَحِمْنَٰهُمْ
وَكَشَفْنَا مَا بِهِم مِّن ضُرٍّ لَّلَجُّوا۟ فِى طُغْيَٰنِهِمْ يَعْمَهُونَ ﴿٧٥﴾ وَلَقَدْ أَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ فَمَا ٱسْتَكَانُوا۟
لِرَبِّهِمْ وَمَا يَتَضَرَّعُونَ ﴿٧٦﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا فَتَحْنَا عَلَيْهِم بَابًا ذَا عَذَابٍ شَدِيدٍ إِذَا هُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٧﴾ وَهُوَ
ٱلَّذِىٓ أَنشَأَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٧٨﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى
ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٧٩﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ وَلَهُ ٱخْتِلَٰفُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿٨٠﴾

76- Ve yemin olsun ki o kâfirleri (imtihan için) **sıkıntılara düşürdük, buna rağmen Rablerine** (emir ve yasaklarına) **boyun eğmediler ve** (içine düştükleri sıkıntılardan kurtulmak için) **Rablerine huşu ve zillet içinde dua edip yalvarmadılar.**

77- Nihayet onlara şiddetli bir azap kapısı açsak (şiddetli bir azaba uğratsak) **hemen umutsuzluğa kapılıp kurtulmaktan ümitlerini keserler.**

78- Ve ey ahiret gününü inkâr eden kâfirler! Muhakkak ki sizin için duyma, görme ve düşünme organlarını yaratan Allah'tır. Buna rağmen (verdiği bu nimetlere karşılık) **çok az şükrediyorsunuz** (O'nu gereği gibi birlemiyor ve hakkını vermiyorsunuz)**.**

79- Ve ey insanlar! Muhakkak ki sizi yerde yaratan ve (kıyamet gününde hesap için) **huzurunda haşrolunacağınız sadece Allah'tır.**

80- Ve bilin ki yaşatan ve öldüren sadece O'dur, geceyi gündüz ile değiştiren de sadece O'dur. Hâlâ (O'nun muazzam kudretini ve bütün mahlukatı hiçbir şeye ihtiyacı olmadan yaratıp idare ettiğini) **akletmiyor musunuz?!**

53- Ne var ki rasullere tâbi olduklarını iddia edenler, aralarında (dinî konularda) **ayrılığa düştü ve her bir grup kendi iman ettiği şeylerden razı olup sevinmekte** (kendisinin hak, diğer grupların ise bâtıl olduğuna inanmakta).

54- Ey rasulüm! Şimdi sen, sana iman etmeyen müşrikleri, başlarına azap gelinceye kadar kendi cehalet, sapıklık ve şaşkınlıkları içinde bırak!

55, 56- Bâtıl üzere olmalarına rağmen iman ettikleri şeyden razı olup sevinen bu gruplar, yoksa mal ve çocuk vermemiz sebebiyle hak ettikleri hayrı bir an evvel kendilerine ulaştırdığımızı mı zannediyorlar?! Hayır! Onlara çok mal ve çocuk vermemiz, bir imtihan ve istidrac (azaplarını daha çok artırmak) **içindir fakat bunu hissetmemektedirler** (böylece daha çok küfür, şirk ve günah işlemeye devam etmektedirler).

57- Muhakkak ki Rablerine iman ettikleri ve O'nun istediği şeyleri yerine getirdikleri hâlde Rablerine karşı korku içinde olanlar,

58- Ve Rablerinin (rasulüne indirdiği) **ayetlerine gerçek manada iman edenler,**

59- Ve Rablerine (hiçbir konuda, hiçbir şeyi) **ortak koşmayanlar,**

60- Ve Allah'ın kendilerine verdiği rızıktan (Allah için) **harcama yaptıkları hâlde kıyamet günü Rablerine döndüklerinde salih amellerinin kabul edilmeme endişesiyle kalpleri korku içinde olanlara gelince;**

61- İşte bu sıfatlara sahip olan kimseler, (Allah'ın rızasını kazanmak gayesiyle) **salih ameller yapmak için birbirleriyle yarışırlar ve bundan dolayı hayır konusunda diğer insanlardan öndedirler.**

62- Ve biz, her nefse ancak kaldırabileceği şeyi yükleriz (gücünün dışında hiçbir şey yüklemeyiz). **Hak ile konuşan** (ve içinde herkesin amelinin yazılı olduğu) **kitap da bizim katımızdadır ve hiç kimseye zulmedilmez** (ne salih amel işleyenin iyilikleri eksiltilir ne de günah işleyenin günahı artırılır).

63- Fakat kâfirlerin kalpleri, bundan (rasulün getirdiği Kur'ân ve hak ile konuşan kitaptan) **gaflettedir. Onların bundan** (inkâr ve şirklerinden) **başka birtakım** (kötü) **amelleri de vardır ki bu amelleri yapmaktadırlar.**

64- En nihayetinde (dünyada) **refah ve bolluk içinde yaşayan o kâfirleri** (kıyamet gününde) **azapla yakaladığımızda bakarsın ki onlar feryadı basarlar.**

65- Ey kâfirler! Bugün boşu boşuna sesinizi yükseltip feryat ederek yardım istemeyin, çünkü sizi azabımızdan kimse kurtaramaz.

66- Çünkü sizler (dünyada) **öyle kimselerdiniz ki kitabımın ayetleri size okunduğunda dinlemekten hoşlanmadığınız için arkanızı dönüp giderdiniz.**

67- Sizin Kur'ân'a karşı böyle tavır takınmanızın sebebi, (Harem ehli olduğunuz için diğer insanlara) **kibirlenmenizdir. Sonra da geceleyin Kâbe'nin etrafında toplanıp Harem hakkında kötü şeyler söylemektesiniz** (doğrusu böyle yapmanız, Harem'i yüceltmediğinizi göstermektedir).

68- Bu müşrikler, Kur'ân'dan yüz çevirmeden önce onu anlayarak okuyup düşündüler mi yoksa geçmişteki atalarına gelmeyen şeyler ihtiva ettiği için mi ondan yüz çeviriyorlar?!

69- Yoksa Allah'ın kendilerine gönderdiği rasullerini (Muhammed'i) **tanımıyorlar da bu sebeple mi onu reddediyorlar?!** (Hayır! Onu çok iyi tanımakta; doğru sözlü, yalan söylemeyen ve emanete ihanet etmeyen biri olduğunu çok iyi bilmektedirler.)

70- Yoksa onda delilik olduğunu mu söylüyorlar?! Hayır, yalan! O, (Allah'tan) **onlara hakkı getirmiştir fakat çoğu, hakkı sevmeyen kimselerdir.**

71- Ve eğer Hak (Allah)**, onların heva ve hevesine göre hükmetseydi gökler ve yer ile bunlarda bulunanlar muhakkak fesada uğrardı. Doğrusu biz onlara,** (tevhidi emreden ve bütün hayatlarında uymaları gereken) **zikri** (Kur'ân'ı) **indirdik fakat onlar bu haktan yüz çevirmektedirler.**

72- Ey rasulüm! Yoksa getirdiğin hak (Kur'ân) **sebebiyle onlardan bir karşılık mı talep ediyorsun** (da bundan dolayı davetini reddediyorlar)**?! Elbette sen böyle bir şey talep etmiş değilsin! Çünkü Rabbinin sana vereceği karşılık,** (onların ve başkalarının vereceklerinden) **daha hayırlıdır ve O, rızık verenlerin en hayırlısıdır.**

73- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki sen, onları doğru yola (İslam dinine) **davet etmektesin.**

74- Ve muhakkak ki ahirete (onun mükâfaatına ve cezasına) **inanmayanlar, doğru yoldan** (cehenneme giden yola) **sapmaktadırlar.**

75- Ve o ahirete inanmayanlara rahmet edip üzerlerine inen sıkıntıyı (kıtlığı ve musibetleri) **kaldırsaydık muhakkak azgınlıklarında** (küfür, şirk ve zulümlerinde) **daha çok ileri gidip şaşkın bir vaziyette sapıklık içinde kalırlardı.**

بَلْ قَالُوا۟ مِثْلَ مَا قَالَ ٱلْأَوَّلُونَ ﴿٨١﴾ قَالُوٓا۟ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَـٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿٨٢﴾ لَقَدْ وُعِدْنَا نَحْنُ
وَءَابَآؤُنَا هَـٰذَا مِن قَبْلُ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّآ أَسَـٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨٣﴾ قُل لِّمَنِ ٱلْأَرْضُ وَمَن فِيهَآ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٨٤﴾
سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَن رَّبُّ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ ٱلسَّبْعِ وَرَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٨٦﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ
قُلْ أَفَلَا تَتَّقُونَ ﴿٨٧﴾ قُلْ مَنۢ بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَهُوَ يُجِيرُ وَلَا يُجَارُ عَلَيْهِ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
﴿٨٨﴾ سَيَقُولُونَ لِلَّهِ ۚ قُلْ فَأَنَّىٰ تُسْحَرُونَ ﴿٨٩﴾ بَلْ أَتَيْنَـٰهُم بِٱلْحَقِّ وَإِنَّهُمْ لَكَـٰذِبُونَ ﴿٩٠﴾ مَا ٱتَّخَذَ ٱللَّهُ مِن
وَلَدٍ وَمَا كَانَ مَعَهُۥ مِنْ إِلَـٰهٍ ۚ إِذًا لَّذَهَبَ كُلُّ إِلَـٰهٍۭ بِمَا خَلَقَ وَلَعَلَا بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ سُبْحَـٰنَ ٱللَّهِ
عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٩١﴾ عَـٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَـٰدَةِ فَتَعَـٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٩٢﴾ قُل رَّبِّ إِمَّا تُرِيَنِّى مَا يُوعَدُونَ ﴿٩٣﴾
رَبِّ فَلَا تَجْعَلْنِى فِى ٱلْقَوْمِ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٩٤﴾ وَإِنَّا عَلَىٰٓ أَن نُّرِيَكَ مَا نَعِدُهُمْ لَقَـٰدِرُونَ ﴿٩٥﴾ ٱدْفَعْ بِٱلَّتِى
هِىَ أَحْسَنُ ٱلسَّيِّئَةَ ۚ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَصِفُونَ ﴿٩٦﴾ وَقُل رَّبِّ أَعُوذُ بِكَ مِنْ هَمَزَٰتِ ٱلشَّيَـٰطِينِ ﴿٩٧﴾ وَأَعُوذُ
بِكَ رَبِّ أَن يَحْضُرُونِ ﴿٩٨﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَ أَحَدَهُمُ ٱلْمَوْتُ قَالَ رَبِّ ٱرْجِعُونِ ﴿٩٩﴾ لَعَلِّىٓ أَعْمَلُ صَـٰلِحًا فِيمَا
تَرَكْتُ ۚ كَلَّآ ۚ إِنَّهَا كَلِمَةٌ هُوَ قَآئِلُهَا ۖ وَمِن وَرَآئِهِم بَرْزَخٌ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٠٠﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَلَآ
أَنسَابَ بَيْنَهُمْ يَوْمَئِذٍ وَلَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿١٠١﴾ فَمَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٠٢﴾ وَمَنْ خَفَّتْ
مَوَٰزِينُهُۥ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ فِى جَهَنَّمَ خَـٰلِدُونَ ﴿١٠٣﴾ تَلْفَحُ وُجُوهَهُمُ ٱلنَّارُ وَهُمْ فِيهَا كَـٰلِحُونَ
﴿١٠٤﴾ أَلَمْ تَكُنْ ءَايَـٰتِى تُتْلَىٰ عَلَيْكُمْ فَكُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٠٥﴾ قَالُوا۟ رَبَّنَا غَلَبَتْ عَلَيْنَا شِقْوَتُنَا وَكُنَّا
قَوْمًا ضَآلِّينَ ﴿١٠٦﴾ رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا مِنْهَا فَإِنْ عُدْنَا فَإِنَّا ظَـٰلِمُونَ ﴿١٠٧﴾ قَالَ ٱخْسَـُٔوا۟ فِيهَا وَلَا تُكَلِّمُونِ ﴿١٠٨﴾

102- Artık kimin iyilikleri (kötülüklerinden daha) **ağır basarsa işte onlar felaha erenlerden** (cenneti kazananlardan) **olacaktır.**

103- Kimin de (Allah'ı tevhid etmediği, rasullerine ve emirlerine karşı geldiği için) **iyilikleri** (kötülüklerinden daha) **hafif olursa işte onlar nefislerini ziyana uğratanlardan ve** (ahirette kaybedip) **ebedi olarak cehenneme girenlerden olacaktır.**

104- Cehennemde onların yüzlerini ateş yakar ve orada azaptan dolayı suretleri çok çirkin bir hâle dönüşür.

105- Cehennemliklere şöyle denir: "(Rasullerime indirdiğim) **Ayetlerim** (dünyada) **size okunduğunda onları yalanlamıyor muydunuz?!"**

106- Cehennemlikler de şöyle cevap verirler: "Ey Rabbimiz! (Bizi yaratmadan önce) **Hakkımızda bildiğin şakî** (mutsuz) **olacağımıza dair ilmin gerçekleşti ve biz gerçekten** (bilerek) **haktan ayrılmış sapık kimselerdik."**

107- "Ey Rabbimiz! Bizi cehennemden çıkar! Eğer daha önce işlediğimiz küfür, şirk ve zulme dönersek işte o zaman gerçekten zalimlerden oluruz."

108- Allah onlara şöyle der: "Cehennemde alçaldıkça alçalın (oradan kurtuluş yok) **ve size merhamet etmem için benimle konuşmayın** (artık size merhamet yok)**!"**

81- Buna rağmen onlar da önceki (kâfir) **babalarının ve dedelerinin dedikleri gibi dediler.**

82- Onlar, (dirilmeyi inkâr ederek) **şöyle dediler: "Biz ölüp de toprak ve çürümüş kemik olduktan sonra** (hesaba çekilmek için kabirlerimizden çıkarılıp) **diriltilecek miyiz?!** (Doğrusu bu olacak şey değildir.)"

83- "Yemin olsun ki bu (öldükten sonra dirilmek)**, bize vâdedildiği gibi daha önce babalarımıza da vâdedilmişti** (ve biz bu vâdin gerçekleştiğini hiç görmedik)**. Muhakkak ki bu, eskilerin uydurduğu masallardan başka bir şey değildir."**

84- Ey rasulüm! (Dirilişi inkâr eden) **O kâfirlere sor: "Bu yeryüzü ve içindekiler kime aittir? Biliyorsanız söyleyin bakalım!"**

85- "Yeryüzü ve içindekiler Allah'ındır." diyecekler. O zaman onlara şöyle de: "O hâlde (yerin ve içindekilerin sahibi olan Allah'ın, sizi öldükten sonra tekrar yaratmaya kadir olduğunu) **hiç düşünmüyor musunuz?!"**

86- Ey rasulüm! Yine onlara sor: "Yedi göğün rabbi ve (yaratıkların en muazzamı olan) **yüce Arş'ın rabbi kimdir?"**

87- "Yedi göğün ve yüce Arş'ın rabbi, Allah'tır." diyecekler. O zaman onlara şöyle de: "O hâlde Allah'tan korkmuyor musunuz (O'nun azabından korunmak için neden emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmuyorsunuz)**?!"**

88- Ey rasulüm! Yine onlara sor: "Her şeyin mülkiyeti ve yönetimi elinde olan, dilediğini koruyan fakat kendisinden hiçbir şey korunmayan kimdir? Biliyorsanız söyleyin bakalım!"

89- "Her şeyin mülkiyeti ve yönetimi elinde olan, dilediğini koruyan fakat kendisinden hiçbir şey korunmayan sadece Allah'tır." diyecekler. O zaman onlara şöyle de: "O hâlde nasıl aldanıp da Allah'tan başka varlıklara ibadet ediyorsunuz?!"

90- Doğrusu biz onlara hakkı getirdik. Ve muhakkak ki onlar, (Allah'a ortaklar ve çocuk isnat ettikleri için) **yalancıdırlar** (Allah, bundan münezzeh ve yücedir)**.**

91- Bilin ki Allah, (kâfirlerin iddia ettiği gibi) **çocuk edinmemiştir ve O'nunla beraber ibadet edilmeyi hak eden gerçek ilah da yoktur. Eğer O'nunla beraber hak ilahlar olsaydı her biri yarattığı halkını kendisine ibadet ettirmek için alır ve muhakkak birbirine üstün olmaya çalışırdı.** (İşte böyle bir şeyin olmadığı kesin ve açık delillerle görüldüğü için Allah'ın tek hak ilah olduğu ve ibadet edilmeye sadece O'nun layık olduğu sabit olmuştur.) **Muhakkak ki Allah; her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten, müşriklerin O'na isnat ettiği çocuk ve ortaklardan münezzeh ve yücedir.**

92- Gerçek şudur ki Allah, gizli olanı da aşikâr olanı da (en ince ayrıntısına kadar) **bilendir ve O, müşriklerin ortak koştuklarından** (ve bütün noksan sıfatlardan) **münezzeh ve yücedir.**

93, 94- Ey rasulüm! De ki: "Ey Rabbim! Şu zalim (küfür ve şirk işleyerek nefsine zulmeden) **kavme vâdettiğin azap başlarına indiği zaman bunu bana gösterirsen beni, onların arasında bulundurma Rabbim!** (Onlara isabet eden azaptan bana isabet etmesin!)"

95- Ve ey rasulüm! (Müşrik kavminin yalanlaması seni üzmesin.) **Muhakkak ki biz, onlara vâdettiğimiz azabı** (çabuk getirip) **sana göstermeye kadiriz** (çünkü hiçbir şey bizi aciz bırakamaz fakat onu tayin edilen vakte kadar geciktiriyoruz)**.**

96- Ey rasulüm! Sen, müşriklerin sana yaptığı kötülüklere en güzel şekilde karşılık ver (ve eziyetlerine sabret)**! Elbette biz onların senin hakkındaki iftiralarını ve kötü şekilde vasıflandırmalarını bilmekteyiz** (hak ettikleri cezayı mutlaka vereceğiz)**.**

97- Ve ey rasulüm! Sen şöyle dua et: "Ey Rabbim! (İnsi ve cinni) **Bütün şeytanların vesveselerinden** (bâtılı süslü gösterip günaha sürüklemelerinden) **sana sığınırım."**

98- "Ey Rabbim! (İnsi ve cinni) **Şeytanların, benimle ilgili işlerde hazır olup beni yanlışa sevk etmelerinden de sana sığınırım."**

99, 100- Nihayet o müşriklerden birine ölüm geldiğinde (ve başına gelecek azabı görüp ne kadar ğaflette kaldığını anlayınca pişmanlık içinde) **şöyle der: "Ey Rabbim! Ne olur beni tekrar dünyaya döndür ki** (gerçek manada iman edip) **salih ameller** (senin için ve istediğin şekilde ameller) **işleyeyim." Hayır, bu asla olmayacak! Şu bir gerçektir ki onun bu sözü, yalan yere söylediği bir sözdür. Ve onlar, diriltilecekleri güne kadar berzah** (kabir) **hayatında kalacak ve dünya hayatına asla dönmeyeceklerdir.**

101- Kıyamet günü gelip de (ikinci kez) **sûra üfürüldüğü zaman** (diriltilen) **insanlar arasında hiçbir akrabalık bağı kalmaz ve** (herkes kendi derdiyle meşgul olduğu için) **artık birbirlerini arayıp sormazlar.**

إِنَّهُۥ كَانَ فَرِيقٌ مِّنْ عِبَادِى يَقُولُونَ رَبَّنَآ ءَامَنَّا فَٱغْفِرْ لَنَا وَٱرْحَمْنَا وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ
﴿١٠٩﴾ فَٱتَّخَذْتُمُوهُمْ سِخْرِيًّا حَتَّىٰٓ أَنسَوْكُمْ ذِكْرِى وَكُنتُم مِّنْهُمْ تَضْحَكُونَ ﴿١١٠﴾ إِنِّى جَزَيْتُهُمُ
ٱلْيَوْمَ بِمَا صَبَرُوٓا۟ أَنَّهُمْ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿١١١﴾ قَٰلَ كَمْ لَبِثْتُمْ فِى ٱلْأَرْضِ عَدَدَ سِنِينَ ﴿١١٢﴾ قَالُوا۟
لَبِثْنَا يَوْمًا أَوْ بَعْضَ يَوْمٍ فَسْـَٔلِ ٱلْعَآدِّينَ ﴿١١٣﴾ قَٰلَ إِن لَّبِثْتُمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ لَّوْ أَنَّكُمْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١٤﴾
أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَٰكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ ﴿١١٥﴾ فَتَعَٰلَى ٱللَّهُ ٱلْمَلِكُ ٱلْحَقُّ ۖ
لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْكَرِيمِ ﴿١١٦﴾ وَمَن يَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ لَا بُرْهَٰنَ لَهُۥ بِهِۦ فَإِنَّمَا
حِسَابُهُۥ عِندَ رَبِّهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١١٧﴾ وَقُل رَّبِّ ٱغْفِرْ وَٱرْحَمْ وَأَنتَ خَيْرُ ٱلرَّٰحِمِينَ ﴿١١٨﴾

سُورَةُ ٱلنُّورِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سُورَةٌ أَنزَلْنَٰهَا وَفَرَضْنَٰهَا وَأَنزَلْنَا فِيهَآ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لَّعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿١﴾ ٱلزَّانِيَةُ وَٱلزَّانِى فَٱجْلِدُوا۟ كُلَّ
وَٰحِدٍ مِّنْهُمَا مِا۟ئَةَ جَلْدَةٍ ۖ وَلَا تَأْخُذْكُم بِهِمَا رَأْفَةٌ فِى دِينِ ٱللَّهِ إِن كُنتُمْ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۖ وَلْيَشْهَدْ
عَذَابَهُمَا طَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلزَّانِى لَا يَنكِحُ إِلَّا زَانِيَةً أَوْ مُشْرِكَةً وَٱلزَّانِيَةُ لَا يَنكِحُهَآ إِلَّا زَانٍ أَوْ
مُشْرِكٌ ۚ وَحُرِّمَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَرْمُونَ ٱلْمُحْصَنَٰتِ ثُمَّ لَمْ يَأْتُوا۟ بِأَرْبَعَةِ شُهَدَآءَ فَٱجْلِدُوهُمْ
ثَمَٰنِينَ جَلْدَةً وَلَا تَقْبَلُوا۟ لَهُمْ شَهَٰدَةً أَبَدًا ۚ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٤﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ تَابُوا۟ مِنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ وَأَصْلَحُوا۟
فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ يَرْمُونَ أَزْوَٰجَهُمْ وَلَمْ يَكُن لَّهُمْ شُهَدَآءُ إِلَّآ أَنفُسُهُمْ فَشَهَٰدَةُ أَحَدِهِمْ
أَرْبَعُ شَهَٰدَٰتٍۭ بِٱللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٦﴾ وَٱلْخَٰمِسَةُ أَنَّ لَعْنَتَ ٱللَّهِ عَلَيْهِ إِن كَانَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ
﴿٧﴾ وَيَدْرَؤُا۟ عَنْهَا ٱلْعَذَابَ أَن تَشْهَدَ أَرْبَعَ شَهَٰدَٰتٍۭ بِٱللَّهِ ۙ إِنَّهُۥ لَمِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٨﴾ وَٱلْخَٰمِسَةَ أَنَّ غَضَبَ
ٱللَّهِ عَلَيْهَآ إِن كَانَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٩﴾ وَلَوْلَا فَضْلُ ٱللَّهِ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾

8, 9- (Kocanın bu şekilde şehadetinden sonra kadın, zina cezasını hak etmiş olur.) **Fakat bunun akabinde zina ile itham edilen kadın, kocasının** (kendisine yaptığı zina ithamında) **yalancılardan olduğuna dair dört defa Allah'a yemin ederek şehadette bulunur ve beşinci şehadetinde Allah'a yemin edip eğer kocası zina isnadında doğru söyleyenlerden ise Allah'ın ğadabının kendi üzerine olmasını dileyerek cezayı kendisinden kaldırır.**

10- Ey insanlar! Eğer Allah'ın size ikramı ve rahmeti olmasaydı işlediğiniz günahlardan dolayı azabı hemen başınıza indirir ve sizi rezil ederdi. Fakat Allah (تَـوَّاب) **Tevvâb'dır** (gerçek manada tevbe edenlerin tevbesini kabul edendir), (حَـكِـيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

109- Çünkü kullarımdan bir kısmı şöyle derdi: “Ey Rabbimiz! Biz, (sana, gönderdiğin rasullerine ve onların getirdiklerine) **tam manasıyla iman ettik. Bizim günahlarımızı örtüp affet ve bize merhamet edip tevbelerimizi kabul et! Elbette sen, rahmet edenlerin en hayırlısısın.”**

110- Siz ise bu mu’min kullarımla alay edip onları alçaltmakla o kadar meşgul oldunuz ki bu ameliniz, benim zikrimi size unutturdu. Üstelik imandaki sebatları ve salih amellerinden dolayı onlara gülerdiniz.

111- Ey haktan sapıp cehennemde sonsuza kadar kalacak olanlar! Bilin ki (dünyada iman ve salih amellerinden dolayı) **alay ettiğiniz mu’min kullarımı,** (iman ve itaat üzerinde sebat edip sizin eziyetlerinize) **sabrettikleri için bugün cennetle mükâfaatlandırdım. İşte kazananlar onlardır.**

112- Allah, cehennemden çıkıp tekrar dünyaya dönmek isteyenlere şöyle sorar: “Yeryüzünde kaç sene kaldınız (orada iman etmeden ne kadar vakit kaybettiniz)**?”**

113- Onlar da şöyle cevap verirler: “Biz yeryüzünde bir gün veya günün bir kısmı kadar kaldık (hatırlamıyoruz)**. Sayanlara** (yazıcı meleklere) **sor.”**

114- Allah da onlara şöyle der: “Gerçeği bilseydiniz muhakkak ki yeryüzünde az bir müddet kaldığınızı bilirdiniz (fakat bu az olan müddet, küfür ve şirklerinizden tevbe edip size gelen hakka iman etmeniz için yeterli ve hak üzerinde kolayca sabredebileceğiniz bir müddetti)**.”**

115- Ey insanlar! Sizi hikmetsiz ve boşu boşuna (sevapsız ve cezasız hayvanlar gibi sorumsuz) **yarattığımızı ve** (yaptıklarınızın hesabını vermeniz için) **bize asla geri döndürülmeyeceğinizi mi zannettiniz?!**

116- Her şeyin mülkü ve tasarrufu elinde olan; varlığı, verdiği vâdi ve söylediği sözü hak olan Allah, her türlü noksan sıfattan münezzeh ve yücedir. O’ndan başka ibadet edilmeye layık hiçbir varlık yoktur. O, yaratılanların en muazzamı olan Arş’ın (ve bütün mahlukatın) **rabbidir.**

117- Ve kim (ibadeti yalnız kendisi hak eden gerçek ilah) **Allah ile beraber** (hiçbir ibadeti hak etmeyen) **başka bir ilaha ibadet ederse yaptığının doğruluğunu ispatlayacak hiçbir delil getiremez. İşte onun hesabı Rabbi katındadır** (şirkinden dolayı muhakkak cezalandırılacaktır)**. Allah, kâfirleri asla kurtuluşa erdirmez.**

118- Ve ey rasulüm! De ki: “Ey Rabbim! Günahımı örtüp affet ve bana merhamet edip tevbemi kabul et! Elbette sen, rahmet edenlerin en merhametli olanısın (tevbe eden kullarının günahlarını affedensin)**.”**

24. EN-NÛR SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 64, kelime sayısı 1316, harf sayısı 5680’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Bu sureyi biz indirdik, onun hükümleriyle amel etmeyi farz kıldık ve içinde apaçık ayetler de indirdik. Olur ki içinde geçen hükümleri hatırlayıp onlarla amel edersiniz.

2- Zina eden (bekâr) **kadın ve zina eden** (bekâr) **erkekten her birine yüzer celde vurun! Eğer Allah’a ve ahiret gününe iman etmişseniz Allah’ın dinini uygulama konusunda o ikisine acımayın!** (Had caydırıcı olsun diye) **Mu’minlerden bir topluluk da onların cezasına şahid olsun.**

3- Zinakâr erkek, ancak zinakâr (Müslüman) **bir kadınla veya müşrik bir kadınla zina yapar. Zinakâr kadınla da ancak zinakâr** (Müslüman) **bir erkek veya müşrik bir erkek zina yapar. Bu** (ameli yapmak)**, mu’minlere haram kılınmıştır.**

4- Muhsan (iffetli her kadın ile hür Müslüman) **kadınlara zina ithamında bulunup da sonra** (buna adaletli) **dört şahid getirmeyenlere seksener celde vurun ve artık onların şahidliğini ebediyen kabul etmeyin! İşte onlar, günahta ileri gitmiş olanlardır.**

5- Ancak kötü amellerinin ardından tevbe edenler ve bozduklarını düzeltenler hariç; muhakkak ki Allah böyle kulları için (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (رَح۪يم) **Raḩîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

6, 7- Ve hanımlarına zina ithamında bulunup da kendilerinden başka şahidleri olmayan erkeklere gelince; bu durumda her biri zina isnadında doğru söylediğine dair Allah’a dört defa yemin ederek şahidlik yapar. Sonra eğer zina ithamında yalan söyleyenlerden ise Allah’ın lanetinin kendi üzerine olmasını dileyip Allah’a yemin ederek beşinci şehadetini yapar.

إِنَّ ٱلَّذِينَ جَآءُو بِٱلۡإِفۡكِ عُصۡبَةٞ مِّنكُمۡۚ لَا تَحۡسَبُوهُ شَرّٗا لَّكُمۖ بَلۡ هُوَ خَيۡرٞ لَّكُمۡۚ لِكُلِّ ٱمۡرِيٕٖ
مِّنۡهُم مَّا ٱكۡتَسَبَ مِنَ ٱلۡإِثۡمِۚ وَٱلَّذِي تَوَلَّىٰ كِبۡرَهُۥ مِنۡهُمۡ لَهُۥ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿١١﴾ لَّوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ ظَنَّ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتُ بِأَنفُسِهِمۡ خَيۡرٗا وَقَالُواْ هَٰذَآ إِفۡكٞ مُّبِينٞ ﴿١٢﴾ لَّوۡلَا جَآءُو عَلَيۡهِ بِأَرۡبَعَةِ شُهَدَآءَۚ فَإِذۡ
لَمۡ يَأۡتُواْ بِٱلشُّهَدَآءِ فَأُوْلَٰٓئِكَ عِندَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلۡكَٰذِبُونَ ﴿١٣﴾ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ فِي ٱلدُّنۡيَا
وَٱلۡأٓخِرَةِ لَمَسَّكُمۡ فِي مَآ أَفَضۡتُمۡ فِيهِ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿١٤﴾ إِذۡ تَلَقَّوۡنَهُۥ بِأَلۡسِنَتِكُمۡ وَتَقُولُونَ بِأَفۡوَاهِكُم مَّا
لَيۡسَ لَكُم بِهِۦ عِلۡمٞ وَتَحۡسَبُونَهُۥ هَيِّنٗا وَهُوَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمٞ ﴿١٥﴾ وَلَوۡلَآ إِذۡ سَمِعۡتُمُوهُ قُلۡتُم مَّا يَكُونُ
لَنَآ أَن نَّتَكَلَّمَ بِهَٰذَا سُبۡحَٰنَكَ هَٰذَا بُهۡتَٰنٌ عَظِيمٞ ﴿١٦﴾ يَعِظُكُمُ ٱللَّهُ أَن تَعُودُواْ لِمِثۡلِهِۦٓ أَبَدًا إِن كُنتُم
مُّؤۡمِنِينَ ﴿١٧﴾ وَيُبَيِّنُ ٱللَّهُ لَكُمُ ٱلۡأٓيَٰتِۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحِبُّونَ أَن تَشِيعَ ٱلۡفَٰحِشَةُ
فِي ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَهُمۡ عَذَابٌ أَلِيمٞ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ وَأَنتُمۡ لَا تَعۡلَمُونَ ﴿١٩﴾ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ
عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ وَأَنَّ ٱللَّهَ رَءُوفٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٠﴾ ۞يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَتَّبِعُواْ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِۚ وَمَن
يَتَّبِعۡ خُطُوَٰتِ ٱلشَّيۡطَٰنِ فَإِنَّهُۥ يَأۡمُرُ بِٱلۡفَحۡشَآءِ وَٱلۡمُنكَرِۚ وَلَوۡلَا فَضۡلُ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ وَرَحۡمَتُهُۥ مَا زَكَىٰ
مِنكُم مِّنۡ أَحَدٍ أَبَدٗا وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُزَكِّي مَن يَشَآءُۗ وَٱللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٞ ﴿٢١﴾ وَلَا يَأۡتَلِ أُوْلُواْ ٱلۡفَضۡلِ مِنكُمۡ
وَٱلسَّعَةِ أَن يُؤۡتُوٓاْ أُوْلِي ٱلۡقُرۡبَىٰ وَٱلۡمَسَٰكِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِۖ وَلۡيَعۡفُواْ وَلۡيَصۡفَحُوٓاْۗ أَلَا
تُحِبُّونَ أَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٌ ﴿٢٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَرۡمُونَ ٱلۡمُحۡصَنَٰتِ ٱلۡغَٰفِلَٰتِ ٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ
لُعِنُواْ فِي ٱلدُّنۡيَا وَٱلۡأٓخِرَةِ وَلَهُمۡ عَذَابٌ عَظِيمٞ ﴿٢٣﴾ يَوۡمَ تَشۡهَدُ عَلَيۡهِمۡ أَلۡسِنَتُهُمۡ وَأَيۡدِيهِمۡ وَأَرۡجُلُهُم
بِمَا كَانُواْ يَعۡمَلُونَ ﴿٢٤﴾ يَوۡمَئِذٖ يُوَفِّيهِمُ ٱللَّهُ دِينَهُمُ ٱلۡحَقَّ وَيَعۡلَمُونَ أَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ ٱلۡمُبِينُ ﴿٢٥﴾

cömert) **kullarım!** (Böyle günah işleyip de tevbe etmiş kardeşlerinizi affetmeniz ve müsamahalı davranmanız sebebiyle) **Allah'ın da sizi affedip bağışlamasını arzulamaz mısınız? Ve bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir), (رَحِيم) **Rahîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

23- Muhakkak ki muhsan (iffetli) **ve ğafil** (fahişeliği aklından bile geçirmeyen) **mu'min kadınlara zina ithamında bulunanlar, dünyada da ahirette de lanetlenmişlerdir ve onlar için ahirette büyük azap olacaktır.**

24- İşte bu büyük azabı, dünyada yaptıklarına dilleri, elleri ve ayaklarının kendi aleyhlerine şahidlik yapacağı gün tadacaklardır.

25- İşte o gün Allah, dünyada yaptıklarının cezasını onlara tam bir şekilde (zulmetmeden) **adaletle verecektir. Ve o gün Allah'ın** (varlığının, sözünün, vâdinin) **açık ve şüphe edilmeyen bir hak olduğunu bileceklerdir.**

11- Ey iman edenler! Muhakkak ki (mu'minlerin annesi Aişe hakkında) **zina iftirasında bulunanlar, içinizden bir gruptur. Bu hadisenin, sizin için şer olduğunu zannetmeyin; bilakis o, sizin için hayırdır** (mu'minler ile münafıklar ayırt edilmiş, Allah'ın razı olduğu şekilde hareket edenler ile şeriate göre hareket etmeyenler belli olmuş ve suçlananların masum olduğu ortaya çıkmıştır)**. Biliniz ki zina iftirasında bulunanlardan her biri, işlediği suç kadar günah kazanmıştır. Onlardan bu zina iftirasını ilk başlatan kimse için ise çok büyük bir azap vardır.**

12- Bu iftirayı işittiğinizde erkek ve kadın mu'minlerin, kardeşleri hakkında, kendi nefislerinde hüsnüzan yaparak "Bu apaçık bir iftiradır." demeleri gerekmez miydi?!

13- İçinizden (mu'minlerin annesi Aişe'ye) **zina isnadında bulunanların, iddialarını ispat etmek için dört şahid getirmeleri gerekmez miydi?! Eğer dört şahid getiremiyorlarsa** (ki asla getiremezler) **o zaman onlar, Allah'ın hükmünde yalancı kimselerdir.**

14- Ve ey (mu'minlerin annesi Aişe'ye) **zina iftirası atanlar! Bilin ki** (hemen azap etmemek ve tevbelerinizi kabul etmekle) **Allah'ın dünyada ve ahirette size lütfu ve merhameti olmasaydı işlediğiniz bu suçtan dolayı üzerinize büyük azap inerdi.**

15- Ey zina iftirasını yayanlar! Siz bu iftirayı dilden dile birbirinize aktarıyor, hakkında kesin bilgi sahibi olmadığınız bir şeyi ağzınızda geveleyip duruyor ve bu yaptığınızın basit (vebali olmayan) **bir şey olduğunu zannediyorsunuz. Hâlbuki Allah katında bunun çok büyük vebali vardır** (çünkü hem yalan hem de suçsuz kimselere delilsiz ithamdır)**.**

16- Oysa sizin (mu'minlerin annesi Aişe hakkındaki) **bu zina ithamını duyduğunuzda, "Bunu konuşup yaymamız bize asla helal olmaz. Ey Rabbimiz! Seni her türlü noksan sıfattan tenzih ederiz** (ve öğrettiğin şeriate göre amel ederiz)**. Bu, çok çirkin ve büyük bir yalandır." demeniz gerekmez miydi?**

17- Ey (mu'minlerin annesi Aişe hakkındaki) **zina ithamı olayına karışanlar! Allah sizi** (gerçeği bilmeden ve delilsiz olarak) **böyle bir amele tekrar dönmemeniz için uyarıp sakındırmaktadır. Eğer gerçek mu'min iseniz** (ve gerçekten tevbe etmişseniz) **bu uyarıya dikkat eder ve bir daha böyle bir amele hiçbir zaman dönmezsiniz.**

18- Ve Allah, (bilmeden hata yapmamanız için hükümlerini ve öğütlerini ihtiva eden) **ayetlerini apaçık bir şekilde size beyan etmektedir. Ve biliniz ki Allah, bütün yaptığınız amelleri bilendir** (ve ona göre size hesap soracaktır)**. Çünkü O;** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

19- Muhakkak ki mu'minler arasında (delilsiz olarak zina ithamı gibi) **çirkin şeylerin yayılmasını arzulayanlara hem dünyada hem de ahirette çok acıklı azap olacaktır. Ve biliniz ki Allah,** (kimin yalan söylediğini ve böyle çirkin şeyleri mu'minler arasında ne gaye ile yaydığını çok iyi bilir; çünkü O) **gizlisiyle açığıyla her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir, siz ise böyle değilsiniz** (bu sebeple şeriatin bildirdiği şekilde amel etmeniz gerekir)**.**

20- Ve ey insanlar! Eğer Allah'ın size ikramı ve rahmeti olmasaydı işlediğiniz günahlardan dolayı azabı hemen başınıza indirir ve sizi rezil ederdi. Fakat Allah (رَءُوف) **Raûf'tur** (kullarının iyiliğini gözeten, faydalanacakları nimetler veren ve iyi işlerinde onlara yardım edip kolaylaştırandır), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

21- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sakın şeytanın adımlarına tâbi olmayın! Ve şeytanın adımlarına tâbi olanlar bilsinler ki şeytan ancak fahşayı** (zina gibi kötü ameller yapmayı ve kötü sözler söylemeyi) **ve münkeri** (şeriatin yasakladığı şeyleri süslü göstererek işlemeyi) **emreder. Ey iman edenler! Biliniz ki Allah'ın size fazlı** (tevbenizi kabulü) **olmasaydı ve rahmet etmeseydi** (size rasul ve kitap göndermeseydi) **hiçbiriniz günahından temizlenmezdi. Fakat Allah dilediği kimseyi** (ihlasla tevbe edenleri) **temize çıkarır. Muhakkak ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

22- Ve içinizden faziletli ve servet sahibi olanlar, Allah yolunda hicret etmiş ihtiyaç sahibi yakın akrabalarına (günah işlediler diye)**, yardımlarını keseceklerine dair yemin etmesinler. Onları** (tevbe ettikleri için) **affetsinler ve** (yaptıkları günahlara karşı) **müsamahalı davranıp önceki yardımlarına devam etsinler. Ey** (faziletli ve

ٱلۡخَبِيثَٰتُ لِلۡخَبِيثِينَ وَٱلۡخَبِيثُونَ لِلۡخَبِيثَٰتِۖ وَٱلطَّيِّبَٰتُ لِلطَّيِّبِينَ وَٱلطَّيِّبُونَ لِلطَّيِّبَٰتِۚ أُوْلَٰٓئِكَ
مُبَرَّءُونَ مِمَّا يَقُولُونَۖ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ وَرِزۡقٞ كَرِيمٞ ٢٦ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ بُيُوتِكُمۡ
حَتَّىٰ تَسۡتَأۡنِسُواْ وَتُسَلِّمُواْ عَلَىٰٓ أَهۡلِهَاۚ ذَٰلِكُمۡ خَيۡرٞ لَّكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تَذَكَّرُونَ ٢٧ فَإِن لَّمۡ تَجِدُواْ
فِيهَآ أَحَدٗا فَلَا تَدۡخُلُوهَا حَتَّىٰ يُؤۡذَنَ لَكُمۡۖ وَإِن قِيلَ لَكُمُ ٱرۡجِعُواْ فَٱرۡجِعُواْۖ هُوَ أَزۡكَىٰ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ
بِمَا تَعۡمَلُونَ عَلِيمٞ ٢٨ لَّيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٌ أَن تَدۡخُلُواْ بُيُوتًا غَيۡرَ مَسۡكُونَةٖ فِيهَا مَتَٰعٞ لَّكُمۡۚ وَٱللَّهُ
يَعۡلَمُ مَا تُبۡدُونَ وَمَا تَكۡتُمُونَ ٢٩ قُل لِّلۡمُؤۡمِنِينَ يَغُضُّواْ مِنۡ أَبۡصَٰرِهِمۡ وَيَحۡفَظُواْ فُرُوجَهُمۡۚ ذَٰلِكَ أَزۡكَىٰ
لَهُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرُۢ بِمَا يَصۡنَعُونَ ٣٠ وَقُل لِّلۡمُؤۡمِنَٰتِ يَغۡضُضۡنَ مِنۡ أَبۡصَٰرِهِنَّ وَيَحۡفَظۡنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا
يُبۡدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنۡهَاۖ وَلۡيَضۡرِبۡنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَىٰ جُيُوبِهِنَّۖ وَلَا يُبۡدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا لِبُعُولَتِهِنَّ أَوۡ
ءَابَآئِهِنَّ أَوۡ ءَابَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوۡ أَبۡنَآئِهِنَّ أَوۡ أَبۡنَآءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوۡ إِخۡوَٰنِهِنَّ أَوۡ بَنِيٓ إِخۡوَٰنِهِنَّ أَوۡ بَنِيٓ أَخَوَٰتِهِنَّ أَوۡ
نِسَآئِهِنَّ أَوۡ مَا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُهُنَّ أَوِ ٱلتَّٰبِعِينَ غَيۡرِ أُوْلِي ٱلۡإِرۡبَةِ مِنَ ٱلرِّجَالِ أَوِ ٱلطِّفۡلِ ٱلَّذِينَ لَمۡ يَظۡهَرُواْ
عَلَىٰ عَوۡرَٰتِ ٱلنِّسَآءِۖ وَلَا يَضۡرِبۡنَ بِأَرۡجُلِهِنَّ لِيُعۡلَمَ مَا يُخۡفِينَ مِن زِينَتِهِنَّۚ وَتُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَ
ٱلۡمُؤۡمِنُونَ لَعَلَّكُمۡ تُفۡلِحُونَ ٣١ وَأَنكِحُواْ ٱلۡأَيَٰمَىٰ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰلِحِينَ مِنۡ عِبَادِكُمۡ وَإِمَآئِكُمۡۚ إِن
يَكُونُواْ فُقَرَآءَ يُغۡنِهِمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱللَّهُ وَٰسِعٌ عَلِيمٞ ٣٢ وَلۡيَسۡتَعۡفِفِ ٱلَّذِينَ لَا يَجِدُونَ نِكَاحًا
حَتَّىٰ يُغۡنِيَهُمُ ٱللَّهُ مِن فَضۡلِهِۦۗ وَٱلَّذِينَ يَبۡتَغُونَ ٱلۡكِتَٰبَ مِمَّا مَلَكَتۡ أَيۡمَٰنُكُمۡ فَكَاتِبُوهُمۡ إِنۡ عَلِمۡتُمۡ
فِيهِمۡ خَيۡرٗاۖ وَءَاتُوهُم مِّن مَّالِ ٱللَّهِ ٱلَّذِيٓ ءَاتَىٰكُمۡۚ وَلَا تُكۡرِهُواْ فَتَيَٰتِكُمۡ عَلَى ٱلۡبِغَآءِ إِنۡ أَرَدۡنَ
تَحَصُّنٗا لِّتَبۡتَغُواْ عَرَضَ ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۚ وَمَن يُكۡرِههُّنَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ مِنۢ بَعۡدِ إِكۡرَٰهِهِنَّ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ٣٣
وَلَقَدۡ أَنزَلۡنَآ إِلَيۡكُمۡ ءَايَٰتٖ مُّبَيِّنَٰتٖ وَمَثَلٗا مِّنَ ٱلَّذِينَ خَلَوۡاْ مِن قَبۡلِكُمۡ وَمَوۡعِظَةٗ لِّلۡمُتَّقِينَ ٣٤ ۞ٱللَّهُ
نُورُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ مَثَلُ نُورِهِۦ كَمِشۡكَوٰةٖ فِيهَا مِصۡبَاحٌۖ ٱلۡمِصۡبَاحُ فِي زُجَاجَةٍۖ ٱلزُّجَاجَةُ كَأَنَّهَا كَوۡكَبٞ
دُرِّيّٞ يُوقَدُ مِن شَجَرَةٖ مُّبَٰرَكَةٖ زَيۡتُونَةٖ لَّا شَرۡقِيَّةٖ وَلَا غَرۡبِيَّةٖ يَكَادُ زَيۡتُهَا يُضِيٓءُ وَلَوۡ لَمۡ تَمۡسَسۡهُ نَارٞۚ
نُّورٌ عَلَىٰ نُورٖۚ يَهۡدِي ٱللَّهُ لِنُورِهِۦ مَن يَشَآءُۚ وَيَضۡرِبُ ٱللَّهُ ٱلۡأَمۡثَٰلَ لِلنَّاسِۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَيۡءٍ عَلِيمٞ ٣٥

kandilin yakıtı ise mübarek bir ağaçtan, zeytin ağacından çıkarılan yağdır ki bu ağaç ne doğu cihetinde ne de batı cihetindedir (bütün gün güneşi görür)**. Onun yağı, ateş değmese bile** (saflığından dolayı) **parıl parıl parlamaktadır. İşte o** (kandilin nuru üstüne fanusun nuru) **nur üstüne nurdur** (mu'minin kalbi de Kur'ân'a tâbi olup hidayet bulduğunda böyle aydınlanır)**. Allah, dilediği kimseyi Kur'ân'a tâbi olmaya muvaffak kılar. Ve Allah,** (mu'minin kalbindeki Kur'ân'ın nurunu bu örnekle beyan ettiği gibi) **insanlara** (hakkı beyan etmek için çeşit çeşit) **misaller vermektedir. Ve bilin ki Allah gizlisiyle açığıyla her şeyi** (ve hayatını Kur'ân'a göre düzenleyenler ile beşerî kanunlara göre düzenleyenleri) **bilendir** (ve dünyada yaptıklarınızdan dolayı size ahirette hesap soracaktır)**.**

26- Habis (zinakâr) **kadınlar, habis erkeklere; habis** (zinakâr) **erkekler de habis kadınlara layıktır. Tayyib** (iffetli) **kadınlar, tayyib erkeklere; tayyib** (iffetli) **erkekler de tayyib kadınlara layıktır. İşte bu tayyib** (her türlü fuhuştan ve ahlaksızlıktan temiz) **olanlar, habis** (günahkâr ve iftiracı) **olanların, haklarında konuştukları** (delilsiz ve) **kötü sözlerden beridirler. Bilin ki tayyib olan kimseler için bağışlanma ve bolca temiz rızık vardır.**

27- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Kendi evleriniz dışındaki evlere, içinde oturanlardan izin almadan ve onlara selam vermeden girmeyin! Böyle yapmak, sizin için daha hayırlıdır. İstenir ki emirlerimi hatırlayıp her zaman onlara uyasınız.**

28- Eğer girmek istediğiniz evlerin içinde oturan kimse yoksa sahibi izin vermedikçe yine oraya girmeyin ve size, “İçeri girmeyin, dönün!” denirse geri dönün (içinde kimse yok diye girmeye çalışmayın)**! Bu, sizin için** (Allah katında) **daha hayırlı ve daha uygundur. Biliniz ki Allah, gizlisiyle açığıyla yaptığınız her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir** (ona göre size hesap soracaktır).

29- Belli bir kimseye ait olmayan, genel olarak herkesin menfaati için hazırlanmış evlere, menfaatinizi temin etmek için izin almadan girmenizde bir günah yoktur. Ve bilin ki Allah, açığa vurduklarınız olsun gizledikleriniz olsun, her şeyi bilendir (ve buna göre size hesap soracaktır).

30- Ey rasulüm! Mu’min erkeklere; gözlerini harama (kendilerine haram olan kadınların avret yerlerine ve erkeklerin avret yerlerine) **bakmaktan sakınmalarını ve kendi avret yerlerini haramdan** (başkalarına göstermekten ve zinadan) **korumalarını söyle! Böyle yapmaları,** (Allah katında) **onlar için daha hayırlıdır. Muhakkak ki Allah onların yaptıkları her şeyden gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar haberdardır** (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

31- Mu’min kadınlara da söyle: Gözlerini, harama (kendilerine haram olan erkeklerin avret yerlerine ve kadınların birbirine avret olan yerlerine) **bakmaktan sakınsınlar ve kendi avret yerlerini haramdan** (başkalarına göstermekten ve zinadan) **korusunlar. Ve ziynetlerini, örtülmesi zor olan hariç** (helal kişiler dışında hiç kimseye) **göstermesinler. Başörtülerini de omuzlarının ve göğüslerinin üzerine indirsinler.** (Örtülmesi gereken) **Ziynetlerini de ancak kocalarına, babalarına, kocalarının babalarına, kendi erkek çocuklarına, kocalarının erkek çocuklarına, erkek kardeşlerine, erkek kardeşlerinin oğullarına, kız kardeşlerinin oğullarına, kendisinden emin olduğu kadınlara, sahip oldukları kölelere, kadınlara karşı hiçbir hissi kalmamış ailenin erkek hizmetçilerine ya da kadınların avret yerlerinin farkında olmayan küçük çocuklara gösterebilirler; bunlar dışındakilere ise gösteremezler. Ve** (halhal gibi) **gizledikleri ziynetleri fark edilsin diye ayaklarını yere vurmasınlar. Ve ey iman edenler! Hepiniz Allah’a** (haram olan bakışlarınızdan ve bütün günahlarınızdan) **tevbe edin ki kurtuluşa erebilesiniz.”**

32- Ve ey iman edenler! İçinizdeki (hür olan) **bekâr erkek ve kadınları, kölelerinizden ve cariyelerinizden salih** (evlilik yükünü taşıyabilecek) **olanları evlendirin! Eğer evlendirdiğiniz kişiler fakir iseler Allah, ikramından vererek onların ihtiyaçlarını giderir. Ve bilin ki Allah** (وَاسِع) **Vâsi‘’dir** (nimetleri ve ikramı bol olan, dilediğine dilediği gibi ikramda bulunandır)**,** (عَلِيم) ‘**Alîm’dir** (vereceği ikramı kimlerin hak ettiğini ve her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilendir)**.**

33- Ve evlenme imkânı olmayanlar, Allah ikramından vererek ihtiyaçlarını giderinceye kadar iffetlerini muhafaza etsinler (asla zinaya tevessül etmesinler)**. Kölelerinizden hürriyetini satın almak için efendisiyle anlaşma yapmak isteyenlerde bir hayır görürseniz** (çalışıp borçlarını ödeyeceklerinden emin olursanız) **onlarla yazışma anlaşması yapın! Ve Allah’ın size verdiği malın zekâtından onlara paylarını verin** (ki hürriyetleri için kullansınlar)**! Ayrıca iffetli kalmak** (ve evlenmek) **isteyen cariyelerinizi, dünya hayatının metaını arzulayarak** (para karşılığında) **zina yapmaya zorlamayın! Kim cariyelerini zina yapmaya zorlarsa ikrah altında zina yapan cariyeler, zina günahını almaz** (zorlayan kişi günah alır)**. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (ikrah altında zina işleyen kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına karşı merhametli olan ve ikrah altında günah işleyenlere azap etmeyendir)**.**

34- Ve yemin olsun ki size (hak ile bâtılı beyan eden ve) **yapmanız gerekenleri gösteren apaçık ayetler indirdik, sizden önceki geçmiş ümmetlerden** (mu’min ve kâfirlerden) **örnekler bildirdik ve sadece muttakilerin** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranların) **istifade edeceği öğütler indirdik.**

35- Allah, göklerin ve yerin nurudur (göklerde ve yerde bulunanlara hidayet edendir)**. O’nun nurunun** (mu’minin kalbindeki) **misali; içinde kandil bulunan, duvardaki kandillik yer gibidir. Şöyle ki bu kandil camdan bir fanus içindedir ve bu fanus, sanki inci gibi parlayan bir yıldızdır. Bu**

فِى بُيُوتٍ أَذِنَ ٱللَّهُ أَن تُرْفَعَ وَيُذْكَرَ فِيهَا ٱسْمُهُۥ يُسَبِّحُ لَهُۥ فِيهَا بِٱلْغُدُوِّ وَٱلْءَاصَالِ ۙ (٣٦) رِجَالٌ لَّا تُلْهِيهِمْ
تِجَٰرَةٌ وَلَا بَيْعٌ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ وَإِقَامِ ٱلصَّلَوٰةِ وَإِيتَآءِ ٱلزَّكَوٰةِ يَخَافُونَ يَوْمًا تَتَقَلَّبُ فِيهِ ٱلْقُلُوبُ وَٱلْأَبْصَٰرُ
(٣٧) لِيَجْزِيَهُمُ ٱللَّهُ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِۦ ۗ وَٱللَّهُ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ بِغَيْرِ حِسَابٍ (٣٨)
وَٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَعْمَٰلُهُمْ كَسَرَابٍۭ بِقِيعَةٍ يَحْسَبُهُ ٱلظَّمْـَٔانُ مَآءً حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَهُۥ لَمْ يَجِدْهُ شَيْـًٔا وَوَجَدَ
ٱللَّهَ عِندَهُۥ فَوَفَّىٰهُ حِسَابَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ (٣٩) أَوْ كَظُلُمَٰتٍ فِى بَحْرٍ لُّجِّىٍّ يَغْشَىٰهُ مَوْجٌ
مِّن فَوْقِهِۦ مَوْجٌ مِّن فَوْقِهِۦ سَحَابٌ ۚ ظُلُمَٰتٌۢ بَعْضُهَا فَوْقَ بَعْضٍ إِذَآ أَخْرَجَ يَدَهُۥ لَمْ يَكَدْ يَرَىٰهَا ۗ وَمَن لَّمْ
يَجْعَلِ ٱللَّهُ لَهُۥ نُورًا فَمَا لَهُۥ مِن نُّورٍ (٤٠) أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱلطَّيْرُ
صَٰٓفَّٰتٍ ۖ كُلٌّ قَدْ عَلِمَ صَلَاتَهُۥ وَتَسْبِيحَهُۥ ۗ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِمَا يَفْعَلُونَ (٤١) وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
وَإِلَى ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ (٤٢) أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ يُزْجِى سَحَابًا ثُمَّ يُؤَلِّفُ بَيْنَهُۥ ثُمَّ يَجْعَلُهُۥ رُكَامًا فَتَرَى
ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن جِبَالٍ فِيهَا مِنۢ بَرَدٍ فَيُصِيبُ بِهِۦ مَن يَشَآءُ وَيَصْرِفُهُۥ
عَن مَّن يَشَآءُ ۖ يَكَادُ سَنَا بَرْقِهِۦ يَذْهَبُ بِٱلْأَبْصَٰرِ (٤٣) يُقَلِّبُ ٱللَّهُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً
لِّأُو۟لِى ٱلْأَبْصَٰرِ (٤٤) وَٱللَّهُ خَلَقَ كُلَّ دَآبَّةٍ مِّن مَّآءٍ ۖ فَمِنْهُم مَّن يَمْشِى عَلَىٰ بَطْنِهِۦ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِى
عَلَىٰ رِجْلَيْنِ وَمِنْهُم مَّن يَمْشِى عَلَىٰٓ أَرْبَعٍ ۚ يَخْلُقُ ٱللَّهُ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ
(٤٥) لَّقَدْ أَنزَلْنَآ ءَايَٰتٍ مُّبَيِّنَٰتٍ ۚ وَٱللَّهُ يَهْدِى مَن يَشَآءُ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ (٤٦) وَيَقُولُونَ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ
وَبِٱلرَّسُولِ وَأَطَعْنَا ثُمَّ يَتَوَلَّىٰ فَرِيقٌ مِّنْهُم مِّنۢ بَعْدِ ذَٰلِكَ ۚ وَمَآ أُو۟لَٰٓئِكَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ (٤٧) وَإِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ
وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ إِذَا فَرِيقٌ مِّنْهُم مُّعْرِضُونَ (٤٨) وَإِن يَكُن لَّهُمُ ٱلْحَقُّ يَأْتُوٓا۟ إِلَيْهِ مُذْعِنِينَ (٤٩)
أَفِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَمِ ٱرْتَابُوٓا۟ أَمْ يَخَافُونَ أَن يَحِيفَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ وَرَسُولُهُۥ ۚ بَلْ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ
(٥٠) إِنَّمَا كَانَ قَوْلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذَا دُعُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ أَن يَقُولُوا۟ سَمِعْنَا وَأَطَعْنَا ۚ
وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ (٥١) وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَيَخْشَ ٱللَّهَ وَيَتَّقْهِ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ (٥٢)

51- Aralarında hükmetmesi için Allah'a ve rasulüne çağrıldıkları zaman gerçek mu'minlerin yapması gereken "İşittik ve itaat ettik!" demektir. İşte asıl felaha kavuşanlar (dünyada ve ahirette kazananlar) **bunlardır!**

52- Ve kim Allah'a ve rasulüne itaat eder (hükümlerine teslim olur)**, Allah'tan korkar** (emirlerini yerine getirir) **ve** (yasaklarından uzak durarak) **O'nun azabından sakınırsa bilin ki işte** (dünya ve ahiretin hayrını) **kazananlar sadece bunlardır!**

36, 37- İşte bu kandil, öyle evlerde bulunur ki onlar; Allah'ın, yüceltilmesine ve içlerinde isminin (ve şeriatinin) **zikredilmesine izin verdiği evlerdir. Bu evlerde Allah'ı sabah akşam tesbih eden** (her türlü noksan sıfattan tenzih edip yücelten) **öyle adamlar vardır ki onları hiçbir ticaret ve hiçbir alışveriş Allah'ı zikretmekten, namazı ikame etmekten** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılmaktan) **ve zekâtı** (gerektiği gibi) **vermekten engelleyemez. Onlar,** (dehşetli hadiselerden ve çekilecekleri ince hesaptan dolayı) **kalplerin ve gözlerin allak bullak olduğu kıyamet gününden de korkarlar.**

38- İşte onların böyle yapmaları; Allah'ın, yaptıkları amellere karşılık daha güzel sevap vermesi ve mükâfaat olarak onlara fazlından daha da artırması içindir. Ve bilin ki Allah dilediği kimseye, (sadece ameli kadar değil) **kat kat artırarak hesapsız rızık verir.**

39- Ve (Allah'ın tevhidini, rasulünü ve ona indirilenleri) **inkâr edenlere gelince; onların** (iyi) **amellerinin sevabı, tıpkı çok susamış bir kimsenin düz ve geniş bir arazide gördüğü serap gibidir. Susamış olan kişi onu uzaktan su zanneder, yanına geldiğinde ise uzaktan gördüğü suyu bulamaz.** (İşte) **Kâfirler de** (iyi amellerinin kendilerine fayda vereceğini zannederler fakat ölüp de diriltildikten sonra sevap değil) **sadece Allah'ın kendileri için hazırladığı,** (işledikleri küfür ve şirk gibi kötü) **amellerinin cezasını tam olarak bulacaklardır. Ve bilin ki Allah hesabı çabuk görendir** (kulların yaptığı amelleri en ince teferruatına kadar, hiçbir şeye ihtiyaç duymadan bilen ve en hızlı şekilde hesap görendir)**.**

40- Yahut kâfirlerin amellerinin misali, çok derin bir denizdeki yoğun karanlıklar gibidir. Bu öyle bir denizdir ki onu dalgalar üstüne dalgalar kaplamıştır ve üzerinde de (güneş ışığını engelleyen) **bulutlar vardır. İşte bu, karanlık üstüne karanlıktır. Bu öyle bir karanlıktır ki içine düşen kişi elini çıkarıp uzatsa neredeyse onu hiç göremez.** (Küfür, şirk, cehalet, şaşkınlık ve sapıklık içindeki kâfirlerin dünyadaki hâli budur.) **Ve şu bir gerçektir ki Allah kime nur** (Kur'ân'ın ilmini) **vermezse** (ve hidayete muvaffak kılmazsa) **onun nuru olmaz** (doğru yolu gösteren kitabı ve hakka muvaffak kılan kimsesi olmaz)**.**

41- Ey rasulüm! Göklerde ve yerde bulunanlar ile havada kanatlarını yayan kuşların Allah'ı tesbih ettiklerini bilmez misin?! Bunların her biri, Allah'a nasıl namaz kılacağını (dua edeceğini) **ve O'nu nasıl tesbih edeceğini bilir. Muhakkak ki Allah, onların yaptığı her şeyi en ince teferruatıyla bilendir.**

42- Ve bilin ki göklerin ve yerin mülkü sadece Allah'a aittir, (kıyamet gününde hesap için) **dönüş de sadece Allah'adır.**

43- Ey rasulüm! Görmez misin ki Allah, birtakım bulutları sürüyor, sonra onları bir araya getirip üst üste yığıyor. Ardından bu bulutların içinden yağmur çıktığını görürsün. Ve O, gökten; dağlar büyüklüğündeki bulutlardan dolu indirir ve bunları kullarından dilediğine isabet ettirir, dilediğinden de uzaklaştırır. Bu bulutların şimşeğinin parıltısı, neredeyse bakanların gözlerini alır.

44- Allah (düzenli bir şekilde birini uzatıp diğerini kısaltarak ve birbiri peşinden getirerek) **geceyi gündüze, gündüzü de geceye çevirir. Muhakkak ki bunda basiret sahipleri için** (Allah'ın tevhidine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **ibretler vardır.**

45- Ve Allah, yeryüzünde yürüyen bütün varlıkları sudan yaratmıştır. Onlardan kimi (yılan gibi) **karnı üzerinde sürünerek yürür, kimi** (insan ve kuşlar gibi) **iki ayak üzerinde yürür, kimi de** (deve, sığır ve koyunlar gibi) **dört ayak üzerinde yürür. Bilin ki Allah, dilediği varlığı yaratır. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

46- Yemin olsun ki biz, (rasulümüze) **hakkı apaçık beyan eden ayetler indirdik. Ve Allah, dilediğini doğru yola** (İslam dinine) **muvaffak kılar.**

47- İnsanlardan bazıları da "Allah'a ve rasulüne iman ettik ve emirlerine itaat ettik." dedikten sonra içlerinden bir grup (Allah'ın ve rasulünün emirlerinden) **yüz çevirir. İşte böyle kimseler,** (iman ettiklerini iddia etseler bile) **böyle yapmaları sebebiyle gerçek manada iman etmiş değillerdir.**

48- Ve onlar öyle kimselerdir ki aralarında vuku bulan husumetlerde hüküm verilmesi için Allah'ın ve rasulünün hükümlerine çağrıldıklarında onlardan bir grup yüz çevirir.

49- Fakat Allah ve rasulünün vereceği hak hükmün kendi lehlerine olduğunu bilirlerse ona boyun eğip gelirler.

50- Bunların kalplerinde hastalık (nifak) **mı var?! Yoksa** (Muhammed'in nübüvveti konusunda) **şüpheleri mi var?! Yoksa Allah ve rasulünün kendilerine haksızlık yapacağından mı korkuyorlar?! Hayır! Asıl sebep, onların hakkı istemeyen zalim kimseler olmalarıdır.**

۞وَأَقْسَمُوا بِاللَّهِ جَهْدَ أَيْمَانِهِمْ لَئِنْ أَمَرْتَهُمْ لَيَخْرُجُنَّ ۖ قُلْ لَا تُقْسِمُوا ۖ طَاعَةٌ مَعْرُوفَةٌ ۚ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ ﴿٥٣﴾ قُلْ أَطِيعُوا اللَّهَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ ۖ فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْهِ مَا حُمِّلَ وَعَلَيْكُمْ مَا حُمِّلْتُمْ ۖ وَإِنْ
تُطِيعُوهُ تَهْتَدُوا ۚ وَمَا عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿٥٤﴾ وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
لَيَسْتَخْلِفَنَّهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَيُمَكِّنَنَّ لَهُمْ دِينَهُمُ الَّذِي ارْتَضَىٰ لَهُمْ
وَلَيُبَدِّلَنَّهُمْ مِنْ بَعْدِ خَوْفِهِمْ أَمْنًا ۚ يَعْبُدُونَنِي لَا يُشْرِكُونَ بِي شَيْئًا ۚ وَمَنْ كَفَرَ بَعْدَ ذَٰلِكَ فَأُولَٰئِكَ هُمُ
الْفَاسِقُونَ ﴿٥٥﴾ وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ ﴿٥٦﴾ لَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ
كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ ۚ وَمَأْوَاهُمُ النَّارُ ۖ وَلَبِئْسَ الْمَصِيرُ ﴿٥٧﴾ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِيَسْتَأْذِنْكُمُ
الَّذِينَ مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ وَالَّذِينَ لَمْ يَبْلُغُوا الْحُلُمَ مِنْكُمْ ثَلَاثَ مَرَّاتٍ ۚ مِنْ قَبْلِ صَلَاةِ الْفَجْرِ وَحِينَ
تَضَعُونَ ثِيَابَكُمْ مِنَ الظَّهِيرَةِ وَمِنْ بَعْدِ صَلَاةِ الْعِشَاءِ ۚ ثَلَاثُ عَوْرَاتٍ لَكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ وَلَا
عَلَيْهِمْ جُنَاحٌ بَعْدَهُنَّ ۚ طَوَّافُونَ عَلَيْكُمْ بَعْضُكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ ۗ وَاللَّهُ
عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٨﴾ وَإِذَا بَلَغَ الْأَطْفَالُ مِنْكُمُ الْحُلُمَ فَلْيَسْتَأْذِنُوا كَمَا اسْتَأْذَنَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ
يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمْ آيَاتِهِ ۗ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿٥٩﴾ وَالْقَوَاعِدُ مِنَ النِّسَاءِ اللَّاتِي لَا يَرْجُونَ نِكَاحًا فَلَيْسَ
عَلَيْهِنَّ جُنَاحٌ أَنْ يَضَعْنَ ثِيَابَهُنَّ غَيْرَ مُتَبَرِّجَاتٍ بِزِينَةٍ ۖ وَأَنْ يَسْتَعْفِفْنَ خَيْرٌ لَهُنَّ ۗ وَاللَّهُ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿٦٠﴾
لَيْسَ عَلَى الْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى الْمَرِيضِ حَرَجٌ وَلَا عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ أَنْ
تَأْكُلُوا مِنْ بُيُوتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ آبَائِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أُمَّهَاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ إِخْوَانِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخَوَاتِكُمْ
أَوْ بُيُوتِ أَعْمَامِكُمْ أَوْ بُيُوتِ عَمَّاتِكُمْ أَوْ بُيُوتِ أَخْوَالِكُمْ أَوْ بُيُوتِ خَالَاتِكُمْ أَوْ مَا مَلَكْتُمْ
مَفَاتِحَهُ أَوْ صَدِيقِكُمْ ۚ لَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَنْ تَأْكُلُوا جَمِيعًا أَوْ أَشْتَاتًا ۚ فَإِذَا دَخَلْتُمْ بُيُوتًا فَسَلِّمُوا
عَلَىٰ أَنْفُسِكُمْ تَحِيَّةً مِنْ عِنْدِ اللَّهِ مُبَارَكَةً طَيِّبَةً ۚ كَذَٰلِكَ يُبَيِّنُ اللَّهُ لَكُمُ الْآيَاتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٦١﴾

den, annelerinizin evlerinden, erkek kardeşlerinizin evlerinden, kız kardeşlerinizin evlerinden, amcalarınızın evlerinden, halalarınızın evlerinden, dayılarınızın evlerinden, teyzelerinizin evlerinden, korumakla yükümlü olduğunuz evlerden ya da arkadaşlarınızın evlerinden (izin almadan) **yemek yemenizde bir sakınca yoktur. İsterseniz toplu olarak isterseniz ayrı ayrı yemek yiyebilirsiniz. Ayrıca herhangi bir eve girdiğinizde** (evde bulunanlara selam verin, evde kimse yoksa) **kendinize selam verin! Bu; Allah'ın size öğrettiği,** (aranızdaki muhabbeti artıran) **mübarek ve** (duyan kişinin kalbine mutmainlik veren) **hayırlı bir selamdır. İşte Allah hükümlerini size böyle açıklamaktadır, olur ki bunları öğrenip anlar ve onlarla amel edersiniz.**

53- Ve onlar (münafıklar)**, cihada çıkmalarını emrettiğinde** (seninle beraber) **mutlaka cihada çıkacaklarına dair Allah’a tekid edilmiş en ağır yeminleri ettiler. Ey rasulüm, onlara de ki: “Boşuna yemin etmeyin! Çünkü** (yemininizin ne kadar yalan ve) **itaatinizin ne kadar sahte olduğunu bilmekteyiz. Muhakkak ki Allah işlediğiniz her şeyden haberdardır** (her şeyi gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.”**

54- Ey rasulüm! Onlara (münafıklara)**, “**(Zahiren ve bâtınen) **Allah’a itaat edin, Rasul’e de itaat edin!” de! Eğer** (senin emrettiğin şeylerden) **yüz çevirirlerse onlara şunu bildir: “Rasul sadece, kendisine yüklenen tebliğ görevini yerine getirmekle mükelleftir; siz ise ona itaat etmekle** (getirdiği şeylerle amel etmekle) **mükellefsiniz. Eğer rasulünüze itaat ederseniz hidayete muvaffak olursunuz. Ve muhakkak ki Rasul’e düşen görev, kendisine vahyedileni apaçık bir şekilde bildirmektir** (hidayete zorlamak veya hidayeti kalplere yerleştirmek değildir)**.”**

55- Allah, sizden gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri düşmanlarına karşı muzaffer kılacağına, daha önceki gerçek mu’minleri yeryüzünün sahipleri ve hâkimleri kıldığı gibi onları da yeryüzünün sahibi ve hâkimi kılacağına ve onlar için razı olduğu dinini** (İslam’ı) **aziz ve hayatın her alanına hâkim kılacağına dair söz vermiştir. Ayrıca onların korkularını, güven ve emniyetle değiştireceğini vâdetmiştir. Onlar öyle kimselerdir ki yalnız bana ibadet ederler ve hiçbir şeyi şirk koşmazlar. Kim bu nimetlerden sonra İslam’dan dönüp kâfir olursa işte onlar, fasıkların** (Allah’a ve rasulüne itaatten ayrılıp bâtıla sapanların) **ta kendileridir!**

56- Ve (ey Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada iman edenler) **namazı ikame edin** (rükün ve şartlarını yerine getirerek güzel bir şekilde kılın)**, zekâtı** (emredildiği şekilde) **verin ve Rasul’e** (bütün emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak zahiren ve bâtınen) **itaat edin ki** (hem dünyada hem de ahirette) **Allah’ın rahmetine nail olasınız** (O’nun azabından kurtulup nimetlerini elde edesiniz)**.**

57- Ey rasulüm! (Hakkı bile bile inkâr eden) **Yeryüzündeki kâfirlere azap indirmek istediğimde onların bu azaptan kurtulabileceklerini zannetme! Ve bilsinler ki kıyamet gününde onların kalacağı yer cehennemdir ve o, ne kötü bir sondur!**

58- Ey (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere) **gerçek manada iman edenler! Köleleriniz, cariyeleriniz ve henüz büluğa ermemiş olan hür küçük çocuklar; sabah namazından önce, öğle vaktinde** (kaylule yapmak için) **elbiselerinizi değiştirdiğiniz zaman ve yatsı namazından sonra olmak üzere üç vakitte yanınıza girmek için izin istesinler! Bu üç vakit,** (avretlerinizin açılabileceği) **mahrem olan vakitlerdir** (bu sebeple sizden izin almadıkça yanınıza girmesinler)**. Bu vakitler dışında ise izin almadan yanınıza girmelerinde size de onlara da bir mahzur yoktur, çünkü birbirinizle haşir neşirsiniz** (bundan dolayı her vakitte izin istemek zor olur)**. İşte Allah** (bu konuda hükmünü beyan ettiği gibi) **şeriatin hükümlerini bildiren ayetleri de size beyan etmektedir. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının maslahatını ve her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (kulları için koyduğu şeri hükümlerde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

59- Ve hür çocuklar büluğ çağına ulaştıkları zaman kendilerinden önceki büyük hür erkeklerin yaptığı gibi evlerinize girmek istedikleri her vakitte izin istesinler. İşte Allah (bu konuda hükmünü beyan ettiği gibi) **şeriatin hükümlerini bildiren ayetleri de size beyan etmektedir. Ve bilin ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının maslahatını ve her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır), (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (kulları için koyduğu şeri hükümlerde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

60- Nikâh umudu kesilmiş (erkeklerin şehvetini uyandırmayan) **çok yaşlı kadınlara gelince; tam tesettürlü olmak için giydikleri elbiselerinden bazılarını yabancı erkeklerin yanında, ziynetlerini göstermeksizin giymemelerinde bir günah yoktur. Eğer tam tesettürlü olurlarsa onlar için daha hayırlı olur. Ve bilin ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir)**,** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

61- Biliniz ki (cihad gibi) **yapamayacakları yükümlülükleri yerine getiremedikleri için köre bir sorumluluk yoktur, topala bir sorumluluk yoktur, hastaya da bir sorumluluk yoktur. Ey iman edenler! Ayrıca evlerinizden** (çocuklarınızın ve hanımlarınızın evlerinden)**, babalarınızın evlerin-**

إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَإِذَا كَانُوا۟ مَعَهُۥ عَلَىٰٓ أَمْرٍ جَامِعٍ لَّمْ يَذْهَبُوا۟ حَتَّىٰ
يَسْتَـْٔذِنُوهُ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَـْٔذِنُونَكَ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۚ فَإِذَا ٱسْتَـْٔذَنُوكَ لِبَعْضِ
شَأْنِهِمْ فَأْذَن لِّمَن شِئْتَ مِنْهُمْ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُمُ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿٦٢﴾ لَّا تَجْعَلُوا۟ دُعَآءَ ٱلرَّسُولِ
بَيْنَكُمْ كَدُعَآءِ بَعْضِكُم بَعْضًا ۚ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ يَتَسَلَّلُونَ مِنكُمْ لِوَاذًا ۚ فَلْيَحْذَرِ ٱلَّذِينَ
يُخَالِفُونَ عَنْ أَمْرِهِۦٓ أَن تُصِيبَهُمْ فِتْنَةٌ أَوْ يُصِيبَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٦٣﴾ أَلَآ إِنَّ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ ۖ قَدْ يَعْلَمُ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ وَيَوْمَ يُرْجَعُونَ إِلَيْهِ فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ ۗ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌۢ ﴿٦٤﴾

سُورَةُ ٱلْفُرْقَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَارَكَ ٱلَّذِى نَزَّلَ ٱلْفُرْقَانَ عَلَىٰ عَبْدِهِۦ لِيَكُونَ لِلْعَـٰلَمِينَ نَذِيرًا ﴿١﴾ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ شَرِيكٌ فِى ٱلْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَىْءٍ فَقَدَّرَهُۥ تَقْدِيرًا ﴿٢﴾ وَٱتَّخَذُوا۟
مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً لَّا يَخْلُقُونَ شَيْـًٔا وَهُمْ يُخْلَقُونَ وَلَا يَمْلِكُونَ لِأَنفُسِهِمْ ضَرًّا وَلَا نَفْعًا وَلَا يَمْلِكُونَ
مَوْتًا وَلَا حَيَوٰةً وَلَا نُشُورًا ﴿٣﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ ٱفْتَرَىٰهُ وَأَعَانَهُۥ عَلَيْهِ قَوْمٌ ءَاخَرُونَ ۖ
فَقَدْ جَآءُو ظُلْمًا وَزُورًا ﴿٤﴾ وَقَالُوٓا۟ أَسَـٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ٱكْتَتَبَهَا فَهِىَ تُمْلَىٰ عَلَيْهِ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٥﴾
قُلْ أَنزَلَهُ ٱلَّذِى يَعْلَمُ ٱلسِّرَّ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٦﴾ وَقَالُوا۟ مَالِ هَـٰذَا ٱلرَّسُولِ
يَأْكُلُ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشِى فِى ٱلْأَسْوَاقِ ۙ لَوْلَآ أُنزِلَ إِلَيْهِ مَلَكٌ فَيَكُونَ مَعَهُۥ نَذِيرًا ﴿٧﴾ أَوْ يُلْقَىٰٓ إِلَيْهِ كَنزٌ أَوْ
تَكُونُ لَهُۥ جَنَّةٌ يَأْكُلُ مِنْهَا ۚ وَقَالَ ٱلظَّـٰلِمُونَ إِن تَتَّبِعُونَ إِلَّا رَجُلًا مَّسْحُورًا ﴿٨﴾ ٱنظُرْ كَيْفَ ضَرَبُوا۟ لَكَ
ٱلْأَمْثَـٰلَ فَضَلُّوا۟ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ سَبِيلًا ﴿٩﴾ تَبَارَكَ ٱلَّذِىٓ إِن شَآءَ جَعَلَ لَكَ خَيْرًا مِّن ذَٰلِكَ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى
مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ وَيَجْعَل لَّكَ قُصُورًۢا ﴿١٠﴾ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِٱلسَّاعَةِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لِمَن كَذَّبَ بِٱلسَّاعَةِ سَعِيرًا ﴿١١﴾

9- Ey rasulüm, onların (heva ve heveslerine uyup hiçbir delile dayanmadan) **seni nasıl da** (sihirbaz, sihirlenmiş, deli veya şair gibi) **bâtıl vasıflarla vasfettiklerine bak! İşte böyle yapmakla haktan saptılar, artık hidayet yolunu bulamazlar.**

10- Ey rasulüm! Mübarek (hayrı çok) **ve** (hiç kimsenin sahip olmadığı) **yücelik sahibi olan Allah dilerse** (hakka karşı inatçı) **o müşriklerin senden istediklerinden daha hayırlısını sana verir, ağaçları altından nehirler akan bahçeler ve** (içinde oturacağın) **saraylar da verir.**

11- Gerçek şudur ki bu kâfirlerin rasulümüzden böyle isteklerde bulunmalarının sebebi, (hakkı istemeleri veya delil aramaları değil) **kıyamet gününü** (o günkü hesabı, mükâfaatı ve cezayı) **yalanlamalarıdır. Bilsinler ki biz de o günü yalanlayanlar için çok şiddetli yanan ateş azabı hazırladık.**

62- İmanlarında dosdoğru olanlar ancak Allah’a ve rasulüne gerçek manada iman eden kimselerdir. Onlar (Müslümanların maslahatıyla ilgili) **bir meseleyi halletmek için rasulümüz ile birlikte bulunduklarında ondan izin almadan asla yanından ayrılmazlar. Ey rasulüm! Muhakkak ki senden izin almadıkça yanından ayrılmayanlar; işte onlar, Allah’a ve rasulüne gerçek manada iman eden kimselerdir. Eğer onlar, önemli bazı özel işleri için** (mecburen) **senden izin isterlerse onlardan dilediğine izin ver ve** (yanından ayrıldıkları için) **onlar hakkında Allah’tan mağfiret dile! Muhakkak ki Allah** (غَـفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir), (رَح۪يـم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

63- Ey iman edenler! Rasul’ü, kendi aranızda birbirinizi çağırdığınız gibi (ismiyle veya babasının ismiyle) **çağırmayın** (ona karşı saygılı olup “Ey Allah’ın nebisi!” diye çağırın ve sizi bir mesele için çağırdığında onun çağrısını birbirinizi çağırmanız gibi telakki etmeyin, hemen ona icabet edin)**! Muhakkak ki Allah, içinizdeki izinsiz ve gizlice onun huzurundan ayrılanları bilmektedir. Bu sebeple Rasul’ün emrine muhalefet** (ve ondan izinsiz hareket) **edenler, başlarına** (dünyada) **bir bela veya** (ahirette) **acıklı bir azap gelmesinden sakınsınlar.**

64- Ey insanlar! Biliniz ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi Allah’a aittir. O, sizin içinde bulunduğunuz bütün hâlleri bilir (hiçbir hâliniz O’na gizli değildir)**. Ve kulları** (öldükten sonra) **kıyamet gününde O’na döndüklerinde, onlara** (dünyada) **yaptıkları her şeyi haber verecektir. Ve bilin ki Allah gizlisiyle açığıyla her şeyi** (ve hayatını Kur’ân’a göre düzenleyenler ile beşerî kanunlara göre düzenleyenleri) **bilendir** (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

25. EL-FURKĀN SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 77, kelime sayısı 892, harf sayısı 3783’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Âlemleri (bütün insanları ve cinleri, emirlerine itaat etmediklerinde cehennem azabıyla) **korkutup uyarmak için kuluna** (Muhammed’e) **Furkan’ı** (hak ile bâtılı apaçık gösteren Kur’ân’ı) **indiren Allah, mübarektir** (hayrı çoktur) **ve** (hiç kimsenin sahip olmadığı) **yücelik sahibidir.**

2- O Allah ki göklerin ve yerin mülkü sadece O’na aittir, asla çocuk edinmemiştir ve mülkünde hiçbir ortağı yoktur. Ve O, her şeyi yaratıp nizam veren, yaratılışlarını ve kaderlerini (ilmine ve hikmetine uygun olarak) **tayin edendir.**

3- Buna rağmen müşrikler; hiçbir şey yaratamayan, aksine kendileri yaratılmış olan, ne kendilerinden bir zararı defetmeye ne de kendilerine bir fayda sağlamaya asla muktedir olmayan, üstelik canlıları öldürmeye veya ölülere hayat vermeye ya da ölüleri kabirlerinden çıkarıp diriltmeye de güçleri yetmeyen varlıkları Allah’tan başka ilahlar edinip onlara ibadet ettiler.

4- Ve (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde) **inkâr edenler, “Bu** (Kur’ân)**, olsa olsa Muhammed’in uydurup Allah’a nispet ettiği bir yalandır ve bu konuda ona başkaları da yardım etmiştir.” dediler. Böylece onlar, haksızlığa ve iftiraya başvurdular.** (Muhakkak ki Kur’ân Allah’ın kelamıdır, ne insanların ne de cinlerin onun benzerini getirmesi asla mümkün değildir)**.**

5- Yine o kâfirler (Kur’ân hakkında) **şöyle dediler: “Bu Kur’ân, öncekilerin uydurduğu masallardır,** (Muhammed) **onu başkasına yazdırmıştır ve kendisine sabah akşam okunmaktadır.”**

6- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **O kâfirlere şöyle de: “Bu Kur’ân’ı, göklerin ve yerin bütün gizliliklerini bilen** (kendisine hiçbir şey gizli olmayan) **Allah indirmiştir. Muhakkak ki O;** (غَـفُور) **Ğafûr’dur** (günahlarından, Kur’ân hakkındaki yalan ve iftiralarından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَح۪يـم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.”**

7- Bir de Rasul’ü yalanlayan o müşrikler şöyle dediler: “(Allah tarafından) **Rasul olarak gönderildiğini iddia eden bu adam nasıl bir rasuldür ki bizler gibi yemek yiyor ve maişetini kazanmak için çarşılarda dolaşıyor?! Ona bir melek indirilmeli ve tebliğ edip uyarma konusunda yardım etmeliydi.”**

8- “Yahut ona gökten bir hazine inmeli ya da içindeki ürünlerden yediği bir bahçesi olmalıydı. (Böylece maişetini sağlamak için çarşılarda dolaşıp çalışmasına gerek kalmazdı.)**” Bir de bu zalimler, mu’minlere şöyle dediler: “Ey aldanıp da bu adama iman ederek tâbi olanlar! Siz, aslında** (Allah’ın gönderdiği bir rasule değil) **sihirlenmiş** (aklını yitirmiş) **bir adama tâbi oluyorsunuz.”**

إِذَا رَأَتْهُم مِّن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ سَمِعُواْ لَهَا تَغَيُّظًا وَزَفِيرًا ﴿١٢﴾ وَإِذَآ أُلْقُواْ مِنْهَا مَكَانًا ضَيِّقًا مُّقَرَّنِينَ دَعَوْاْ
هُنَالِكَ ثُبُورًا ﴿١٣﴾ لَّا تَدْعُواْ ٱلْيَوْمَ ثُبُورًا وَٰحِدًا وَٱدْعُواْ ثُبُورًا كَثِيرًا ﴿١٤﴾ قُلْ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ أَمْ جَنَّةُ ٱلْخُلْدِ
ٱلَّتِى وُعِدَ ٱلْمُتَّقُونَ ۚ كَانَتْ لَهُمْ جَزَآءً وَمَصِيرًا ﴿١٥﴾ لَّهُمْ فِيهَا مَا يَشَآءُونَ خَٰلِدِينَ ۚ كَانَ عَلَىٰ رَبِّكَ
وَعْدًا مَّسْـُٔولًا ﴿١٦﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ وَمَا يَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَيَقُولُ ءَأَنتُمْ أَضْلَلْتُمْ عِبَادِى هَٰٓؤُلَآءِ
أَمْ هُمْ ضَلُّواْ ٱلسَّبِيلَ ﴿١٧﴾ قَالُواْ سُبْحَٰنَكَ مَا كَانَ يَنۢبَغِى لَنَآ أَن نَّتَّخِذَ مِن دُونِكَ مِنْ أَوْلِيَآءَ وَلَٰكِن
مَّتَّعْتَهُمْ وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ نَسُواْ ٱلذِّكْرَ وَكَانُواْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٨﴾ فَقَدْ كَذَّبُوكُم بِمَا تَقُولُونَ فَمَا تَسْتَطِيعُونَ
صَرْفًا وَلَا نَصْرًا ۚ وَمَن يَظْلِم مِّنكُمْ نُذِقْهُ عَذَابًا كَبِيرًا ﴿١٩﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا قَبْلَكَ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ إِلَّآ إِنَّهُمْ
لَيَأْكُلُونَ ٱلطَّعَامَ وَيَمْشُونَ فِى ٱلْأَسْوَاقِ ۗ وَجَعَلْنَا بَعْضَكُمْ لِبَعْضٍ فِتْنَةً أَتَصْبِرُونَ ۗ وَكَانَ رَبُّكَ بَصِيرًا
﴿٢٠﴾ ۞ وَقَالَ ٱلَّذِينَ لَا يَرْجُونَ لِقَآءَنَا لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَوْ نَرَىٰ رَبَّنَا ۗ لَقَدِ ٱسْتَكْبَرُواْ فِىٓ أَنفُسِهِمْ
وَعَتَوْ عُتُوًّا كَبِيرًا ﴿٢١﴾ يَوْمَ يَرَوْنَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ لَا بُشْرَىٰ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُجْرِمِينَ وَيَقُولُونَ حِجْرًا مَّحْجُورًا
﴿٢٢﴾ وَقَدِمْنَآ إِلَىٰ مَا عَمِلُواْ مِنْ عَمَلٍ فَجَعَلْنَٰهُ هَبَآءً مَّنثُورًا ﴿٢٣﴾ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ يَوْمَئِذٍ خَيْرٌ مُّسْتَقَرًّا
وَأَحْسَنُ مَقِيلًا ﴿٢٤﴾ وَيَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلسَّمَآءُ بِٱلْغَمَٰمِ وَنُزِّلَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ تَنزِيلًا ﴿٢٥﴾ ٱلْمُلْكُ يَوْمَئِذٍ ٱلْحَقُّ
لِلرَّحْمَٰنِ ۚ وَكَانَ يَوْمًا عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ عَسِيرًا ﴿٢٦﴾ وَيَوْمَ يَعَضُّ ٱلظَّالِمُ عَلَىٰ يَدَيْهِ يَقُولُ يَٰلَيْتَنِى
ٱتَّخَذْتُ مَعَ ٱلرَّسُولِ سَبِيلًا ﴿٢٧﴾ يَٰوَيْلَتَىٰ لَيْتَنِى لَمْ أَتَّخِذْ فُلَانًا خَلِيلًا ﴿٢٨﴾ لَّقَدْ أَضَلَّنِى عَنِ ٱلذِّكْرِ
بَعْدَ إِذْ جَآءَنِى ۗ وَكَانَ ٱلشَّيْطَٰنُ لِلْإِنسَٰنِ خَذُولًا ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلرَّسُولُ يَٰرَبِّ إِنَّ قَوْمِى ٱتَّخَذُواْ هَٰذَا
ٱلْقُرْءَانَ مَهْجُورًا ﴿٣٠﴾ وَكَذَٰلِكَ جَعَلْنَا لِكُلِّ نَبِىٍّ عَدُوًّا مِّنَ ٱلْمُجْرِمِينَ ۗ وَكَفَىٰ بِرَبِّكَ هَادِيًا وَنَصِيرًا ﴿٣١﴾

27- Ve işte o gün her zalim (dünyada iken bile bile küfür ve şirk işleyerek nefsine zulmeden kişi), **pişmanlıktan ellerini ısırıp şöyle der: "Vay hâlime! Keşke ben de o rasule tâbi olup onunla aynı yolda yürüseydim!"**

28- "Yazıklar olsun bana! Keşke filan kimseyi arkadaş ve dost edinmeseydim!"

29- "Çünkü Allah'ın zikri (Kur'ân) **bana ulaştıktan sonra, dost edindiğim bu arkadaş beni hak yoldan saptırdı. Ve muhakkak ki şeytan, insanı saptırıp** (başına bir musibet geldiğinde) **hep yüzüstü bırakan bir varlıktır."**

30- Ve (kıyamet gününde kâfir kavminin hâlini görünce) **Rasul şöyle der: "Ey Rabbim! Muhakkak ki** (beni kendilerine rasul olarak gönderdiğin) **şu küfrü tercih eden kavmim,** (dünyada) **bu Kur'ân'ı terk etti** (hayatlarının her yönünde onu değil, ona zıt olan beşer ürünü kanun, âdet, örf veya şahsi fikirleri uyguladı)**."**

31- Ve ey rasulüm! Kavminden sana düşmanlar kıldığımız gibi her nebiye (kavimlerindeki) **mücrimlerden** (hakkı bile bile reddedip küfür, şirk, zulüm ve günahta ileri gidenlerden) **düşmanlar kıldık** (bu sebeple onların eziyetlerine üzülme ve sabret)**. Ve bil ki Rabbin, doğru yolu gösteren ve düşmanlarına karşı yardım eden olarak sana yeter.**

12- Cehennem, içine girecek olan kâfirleri uzaktan görünce (hiddetlenir ve) **kâfirler, onun öfkesini** (şiddetli kaynamasını) **ve korkunç uğultusunu işitirler.**

13- Ve (hakkı bile bile inkâr eden) **kâfirler, elleri boyunlarına bağlı olarak cehennemin dar bir yerine atıldıkları zaman, işte böyle bir vaziyete düştüklerinde gördükleri büyük azaptan kurtulmak için hemen yok olmayı temenni edip dua eder.**

14- (Onlara şöyle denir) **“Ey kâfirler! Bugün helak olmak için bir defa dua etmeyin, çokça dua edin** (fakat çokça dua etseniz bile size hiçbir fayda sağlamayacak, bu can yakıcı azap içinde sonsuza kadar kalacaksınız)**!”**

15- Ey rasulüm! (Hakkı bile bile inkâr eden) **Kâfirlere sor: “Bu** (vasfedilen) **cehennemin azabı mı daha hayırlıdır yoksa muttakilere** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **vâdedilen ebedi cennet mi? İşte** (nimetleri ve mutluluğu hiç eksilmeyen) **bu cennet, muttakiler için bir mükâfaat ve** (kıyamet gününde) **onların varacağı yerdir.”**

16- Muttakilere (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **mükâfaat olarak verilecek olan bu cennette arzu ettikleri her şey vardır ve orada sonsuza kadar kalacaklardır. Bu, Rabbinin onlara vâdettiği ve onların da** (dünyada) **dua edip Allah’tan istedikleri şeydir** (biliniz ki Allah vâdini mutlaka yerine getirir)**.**

17- Ve o gün (kıyamet günü) **Rabbin, müşrikler ile onların Allah’tan başka ibadet ettiklerini bir araya topladığı zaman, müşriklerin ibadet ettiği varlıklara şöyle diyecektir: “Şu kullarımı** (size ibadet etmelerini emrederek) **haktan saptıran siz miydiniz yoksa onlar kendiliklerinden mi saptılar?”**

18- Müşriklerin Allah’tan başka ibadet ettiği varlıklar da şöyle cevap verecektir: “Ey Rabbimiz! Seni her türlü ortaklardan tenzih edip yüceltiriz. Senden başkasını veli edinmek bize asla yaraşmaz. (Hâl böyleyken biz nasıl olur da kullarına bize ibadet etmelerini emrederiz?!) **Fakat sen, onları ve babalarını** (imtihan olarak) **dünyada bol nimetlerle nimetlendirdin, onlar da seni unuttular** (emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal ettiler), **böylece** (senden başka varlıklara ibadet ederek) **helak olmayı ve ebedi mutsuzluğu hak eden bir kavim oldular.”**

19- Allah da müşriklere şöyle diyecektir: “Ey (Allah’tan başkasına ibadet eden) **müşrikler!** (Dünyada Allah’tan başka ibadet ettiğiniz varlıkların hakkınızda ne cevap verdiklerini duydunuz.) **Onlar, haklarında söylediklerinizi yalanladılar. Artık başınıza gelecek azabı ne kendinizden uzaklaştırmaya güç yetirebilirsiniz ne de kendi nefsinize yardımcı olabilirsiniz. Ve ey iman edenler! Bilin ki sizden kim** (Allah’a şirk koşarak nefsine) **zulmederse** (müşriklere tattırdığımız azap gibi) **ona da çok büyük bir azap tattıracağız.”**

20- Ve ey rasulüm! Senden önce gönderdiğimiz rasullerin hepsi yemek yiyen ve (maişetini kazanmak için) **çarşılarda dolaşan birer beşerdi. Ve ey insanlar!** (Kiminizi zengin, kiminizi fakir; kiminizi sağlıklı, kiminizi hasta yaparak) **Bir kısmınızı diğer kısmınız için imtihan vesilesi kıldık ki içinizden kimlerin sabrettiği belli olsun. Ve ey rasulüm! Bil ki Rabbin** (بَصِير) **Basîr’dir** (imtihanlara sabredenler ile sabretmeyenleri, her hâlükârda emirlerine itaat edenler ile isyan edenleri ve her şeyi en ince teferruatına kadar görendir)**.**

Cüz: 19

21- Ve öldükten sonra dirilip de huzurumuza gelmeyi ummayanlar şöyle dediler: “(Muhammed’in Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu bildirmek için) **Bize melekler inseydi ya da Rabbimizi** (apaçık) **görseydik** (O da bize, Muhammed’in bir rasul olduğunu haber verseydi iman ederdik)**.” İşte hakka karşı kibir, bu kâfirlerin nefislerinde o kadar büyümüştür ki iman etmelerini engellemiş ve onlar bu istekleriyle küfür ve sapıklıkta haddi aşmışlardır.**

22- Müşrikler (öldüklerinde, berzahta, dirilişte, hesaba götürülürken veya cehennemde) **melekleri gördüklerinde işte o gün** (mu’minlerin aksine), **müşrikler için sevinçli haber müjdesi olmayacak ve melekler onlara, “Artık size sevinç müjdesi haram kılınmıştır.” diyecektir.**

23- Ve biz onların (müşriklerin) **yaptığı her** (hayır) **ameli** (ahiret gününde) **boş ve geçersiz kılıp onu,** (pencereden sızan) **ışıkta uçuşan değersiz zerrecikler hâline getiririz.**

24- İşte o gün cennetlikler, (en zengin kâfirlerin dünyada kaldıkları yerlerden ve sahip oldukları makamlardan) **daha üstün makamlarda ve daha rahat yerlerde olacaklardır.**

25- Ve işte o (muazzam) **mahşer günü gökyüzü,** (ince ve beyaz) **bulutlarla yarılacak ve melekler** (mahşer yerine) **bölük bölük indirileceklerdir.**

26- İşte o gün (kıyamet gününde) **gerçek mülk sadece,** (her türlü noksanlıktan münezzeh olan) **er-Raḥmân’a aittir. Ve o gün** (mu’minlerin aksine), **kâfirler için pek çetin bir gün olacaktır.**

وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ عَلَيْهِ ٱلْقُرْءَانُ جُمْلَةً وَٰحِدَةً ۚ كَذَٰلِكَ لِنُثَبِّتَ بِهِۦ فُؤَادَكَ ۖ وَرَتَّلْنَٰهُ تَرْتِيلًا ﴿٣٢﴾
وَلَا يَأْتُونَكَ بِمَثَلٍ إِلَّا جِئْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ وَأَحْسَنَ تَفْسِيرًا ﴿٣٣﴾ ٱلَّذِينَ يُحْشَرُونَ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ إِلَىٰ
جَهَنَّمَ أُو۟لَٰٓئِكَ شَرٌّ مَّكَانًا وَأَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٣٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ وَجَعَلْنَا مَعَهُۥٓ أَخَاهُ هَٰرُونَ
وَزِيرًا ﴿٣٥﴾ فَقُلْنَا ٱذْهَبَآ إِلَى ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا فَدَمَّرْنَٰهُمْ تَدْمِيرًا ﴿٣٦﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ لَّمَّا كَذَّبُوا۟
ٱلرُّسُلَ أَغْرَقْنَٰهُمْ وَجَعَلْنَٰهُمْ لِلنَّاسِ ءَايَةً ۖ وَأَعْتَدْنَا لِلظَّٰلِمِينَ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَأَصْحَٰبَ
ٱلرَّسِّ وَقُرُونًۢا بَيْنَ ذَٰلِكَ كَثِيرًا ﴿٣٨﴾ وَكُلًّا ضَرَبْنَا لَهُ ٱلْأَمْثَٰلَ ۖ وَكُلًّا تَبَّرْنَا تَتْبِيرًا ﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ أَتَوْا۟ عَلَى
ٱلْقَرْيَةِ ٱلَّتِىٓ أُمْطِرَتْ مَطَرَ ٱلسَّوْءِ ۚ أَفَلَمْ يَكُونُوا۟ يَرَوْنَهَا ۚ بَلْ كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ نُشُورًا ﴿٤٠﴾ وَإِذَا رَأَوْكَ إِن
يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا أَهَٰذَا ٱلَّذِى بَعَثَ ٱللَّهُ رَسُولًا ﴿٤١﴾ إِن كَادَ لَيُضِلُّنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا لَوْلَآ أَن صَبَرْنَا عَلَيْهَا ۚ
وَسَوْفَ يَعْلَمُونَ حِينَ يَرَوْنَ ٱلْعَذَابَ مَنْ أَضَلُّ سَبِيلًا ﴿٤٢﴾ أَرَءَيْتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ أَفَأَنتَ تَكُونُ
عَلَيْهِ وَكِيلًا ﴿٤٣﴾ أَمْ تَحْسَبُ أَنَّ أَكْثَرَهُمْ يَسْمَعُونَ أَوْ يَعْقِلُونَ ۚ إِنْ هُمْ إِلَّا كَٱلْأَنْعَٰمِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ سَبِيلًا
﴿٤٤﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَىٰ رَبِّكَ كَيْفَ مَدَّ ٱلظِّلَّ وَلَوْ شَآءَ لَجَعَلَهُۥ سَاكِنًا ثُمَّ جَعَلْنَا ٱلشَّمْسَ عَلَيْهِ دَلِيلًا ﴿٤٥﴾ ثُمَّ
قَبَضْنَٰهُ إِلَيْنَا قَبْضًا يَسِيرًا ﴿٤٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِبَاسًا وَٱلنَّوْمَ سُبَاتًا وَجَعَلَ ٱلنَّهَارَ نُشُورًا ﴿٤٧﴾
وَهُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً طَهُورًا ﴿٤٨﴾ لِّنُحْـِۧىَ بِهِۦ بَلْدَةً
مَّيْتًا وَنُسْقِيَهُۥ مِمَّا خَلَقْنَآ أَنْعَٰمًا وَأَنَاسِىَّ كَثِيرًا ﴿٤٩﴾ وَلَقَدْ صَرَّفْنَٰهُ بَيْنَهُمْ لِيَذَّكَّرُوا۟ فَأَبَىٰٓ أَكْثَرُ
ٱلنَّاسِ إِلَّا كُفُورًا ﴿٥٠﴾ وَلَوْ شِئْنَا لَبَعَثْنَا فِى كُلِّ قَرْيَةٍ نَّذِيرًا ﴿٥١﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَجَٰهِدْهُم بِهِۦ
جِهَادًا كَبِيرًا ﴿٥٢﴾ ۞ وَهُوَ ٱلَّذِى مَرَجَ ٱلْبَحْرَيْنِ هَٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ وَهَٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌ وَجَعَلَ بَيْنَهُمَا بَرْزَخًا
وَحِجْرًا مَّحْجُورًا ﴿٥٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ مِنَ ٱلْمَآءِ بَشَرًا فَجَعَلَهُۥ نَسَبًا وَصِهْرًا ۗ وَكَانَ رَبُّكَ قَدِيرًا ﴿٥٤﴾

Allah'ın azabıyla korkutması için bir rasul gönderirdik (fakat bunu dilemedik ve bütün insanlara, kıyamete kadar rasul olarak sadece Muhammed'i gönderdik)**.**

52- Ey rasulüm! Sakın kâfirlerin heva ve heveslerine göre sana sundukları önerilere uyma! Ve (onların eziyetlerine sabredip tevhide davetin ağır yükümlülüğüne dayanarak) **sana inen bu Kur'ân ile onlara karşı büyük bir cihad yap!**

53- Birinin suyu çok tatlı, diğerinin suyu ise çok tuzlu olan iki denizi (nehir ile denizi) **birbirine katıp birleştirdiği hâlde** (sularının birbirine karışmaması için) **ikisinin arasına bir sınır ve bir engel koyan da O'dur.**

54- Ve insanları sudan (erkek ile kadının menisinden) **yaratıp onları nesep** (kan) **ve sıhriyet** (evlilik) **yoluyla birbirine yakınlaştıran da O'dur. Ve ey rasulüm! Bil ki Rabbin** (قَدِيرًا) **Kadîr'dir** (dilediği her şeyi yapmaya gücü yeten ve dilediğini yapmaktan asla engellenemeyendir)**.**

32- Ve (hakkı bile bile inkâr eden) **kâfirler şöyle dediler: "Bu Kur'ân** (bölüm bölüm değil de Tevrât ve İncîl gibi) **bir bütün olarak indirilmeli değil miydi?" Ey rasulüm! Biz Kur'ân'ı sana bölüm bölüm indirdik ki kolay ezberleyebilesin ve kalbine iyice yerleşsin; tane tane, peş peşe indirdik ki onu güzel okuyup kolay anlayabilesin.**

33- Ve ey rasulüm! Bu kâfirler (senin dinini bâtıl göstermek için) **ne delil getirirlerse getirsinler, ne örnekler uydururlarsa uydursunlar, fark etmez. Muhakkak ki biz, onların getirdiğini iptal eden hakkı ve hakkı daha güzel beyan edip kapalılığı açan delilleri getiririz.**

34- Yüzüstü cehenneme sürülüp orada toplanacak olanlar; işte onlar, (cehennemlik oldukları için) **en kötü yerdedirler ve haktan çok uzak bir yoldadırlar.**

35- Yemin olsun ki biz, Musa'ya da kitabı (Tevrât'ı) **verdik ve kardeşi Harun'u ona vezir** (yardımcı) **yaptık.**

36- Sonra Musa ve Harun'a, "Ayetlerimizi (delil ve mucizelerimizi) **yalanlayan Firavun ile onun kavmine gidin!" dedik.** (İkisi, emrimizi yerine getirip onları tevhide davet ettiler fakat Firavun ve kavmi rasullerimizi yalanladı.) **Biz de Firavun ile kavmini çok şiddetli bir şekilde helak ettik.**

37- Nuh kavmine gelince; (Nuh'u yalanlamakla bütün) **rasulleri yalanladıkları için onları** (tufan ile) **suda boğduk ve insanlar için alınacak bir ibret kıldık. Ve biz, zalimlere** (hakkı bile bile reddedip küfür ve şirk işleyerek nefislerine zulmedenlere, ahiret gününde) **çok can yakıcı bir azap hazırladık.**

38- Ve Hud'un kavmi Âd'ı, Salih'in kavmi Semûd'u, Ashâbu'l Rass'i (kuyu sahiplerini) **ve bunlar arasındaki birçok kavmi de** (rasullerimizi yalanlayıp küfür ve şirkte ısrar ettikleri için) **helak ettik.**

39- Ve helak ettiğimiz bu kavimlerin her birine, kendilerinden önce helak ettiğimiz inkârcı kavimlerin hâlini ve helak edilme sebebini anlattık. Ve (öğütlerimizden ibret almadıkları için) **hepsini şiddetli bir helake uğrattık.**

40- Ve ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **Kavminin müşrikleri,** (livata suçunu işlemeleri sebebiyle) **üzerlerine bela ve azap yağmuru yağdırılan Lut kavminin köyüne uğruyorlar da orada gördüklerinden ibret almıyorlar mı? Hayır, ibret almıyorlar! Çünkü onlar, öldükten sonra dirilmeyi** (ve hesaba çekilmeyi) **ummayan kimselerdir.**

41- Ve ey rasulüm! Müşrik kavmin, seni gördüğünde hep alay eder ve (birbirlerine) **şöyle der: "Bu mu Allah'ın bize rasul olarak gönderdiği kişi?!"**

42- (Ve şöyle derler) **"Şayet ilahlarımıza bağlılıkta sebat etmeseydik** (rasul olduğunu iddia eden) **bu adam, neredeyse** (getirdiği delillerle) **bize ilahlarımızı terk ettirecekti." Hakkı bile bile inkâr eden bu kâfirler** (şirk işleyip de hakka tâbi olmayanların kabirde ve ahiret gününde başına gelecek) **Allah'ın azabını gördüklerinde kimin sapık yolda olduğunu çok iyi bileceklerdir.**

43- Ey rasulüm! (Allah'ın dinine rağmen) **Heva ve hevesini ilah edinenleri görmüyor musun?! Böylelerini sen mi kollayıp küfürden imana döndürecek ve küfür işlemelerini engelleyeceksin?!**

44- Ey rasulüm! Sen; (tevhide ve Allah'ın emirlerine tâbi olmaya çağırdığın) **insanların çoğunun, anlattığın şeyleri kabul eden bir dinlemeyle dinlediklerini ya da** (getirdiğin delilleri) **iyice anlayıp aklettiklerini mi zannediyorsun?! Hayır! Onlar hayvanlar gibidirler, hatta hayvanların yolundan daha sapık yoldadırlar.**

45- Ey rasulüm! Rabbinin, gölgeyi yeryüzünde nasıl uzattığını görmüyor musun?! Eğer dileseydi gölgeyi hareketsiz yapardı. Sonra güneşi de gölgeye bir delil kıldık (güneşle uzar ve onunla kısalır).

46- Sonra (güneşin hareketine göre) **gölgeyi yavaş yavaş çekerek kısaltırız.**

47- Ey insanlar! Sizin için geceyi bir örtü ve uykuyu bir dinlenme vakti kılan da O'dur. Ve O, gündüzü (maişetinizi temin etmeniz için) **yeryüzüne yayılıp dolaşma vakti kılmıştır.**

48- Ve rahmetinin (yağmurun) **önünde müjdeci olarak rüzgârları gönderen O'dur. Ve biz, gökten temiz ve temizleyici su indirdik.**

49- İşte, gökten indirdiğimiz bu (temizleyici) **suyla ölü** (bitkisiz) **beldelere** (bitkiler çıkararak) **can veriyoruz ve yarattığımız birçok hayvan ile birçok insanı sulayıp susuzluklarını gideriyoruz.**

50- Ve yemin olsun ki insanların öğüt alıp (kolay bir şekilde) **anlayabilmeleri** (ve hükümleriyle doğru bir şekilde amel etmeleri) **için bu Kur'ân'ı değişik üslup ve çeşit çeşit delillerle beyan ettik. Fakat buna rağmen insanların çoğu küfrü seçip bâtıl üzerinde ısrar ederek hakkı reddetti.**

51- Ve eğer dileseydik her beldeye, ahalisini (tevhide çağıran ve bu davete icabet etmeyenleri)

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَا لَا يَنفَعُهُمْ وَلَا يَضُرُّهُمْ ۗ وَكَانَ ٱلْكَافِرُ عَلَىٰ رَبِّهِۦ ظَهِيرًا ﴿٥٥﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ
إِلَّا مُبَشِّرًا وَنَذِيرًا ﴿٥٦﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ إِلَّا مَن شَآءَ أَن يَتَّخِذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿٥٧﴾
وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْحَىِّ ٱلَّذِى لَا يَمُوتُ وَسَبِّحْ بِحَمْدِهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِهِۦ بِذُنُوبِ عِبَادِهِۦ خَبِيرًا ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِى
خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۚ ٱلرَّحْمَٰنُ فَسْـَٔلْ بِهِۦ خَبِيرًا
﴿٥٩﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱسْجُدُوا۟ لِلرَّحْمَٰنِ قَالُوا۟ وَمَا ٱلرَّحْمَٰنُ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا وَزَادَهُمْ نُفُورًا ۩ ﴿٦٠﴾ تَبَارَكَ
ٱلَّذِى جَعَلَ فِى ٱلسَّمَآءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَٰجًا وَقَمَرًا مُّنِيرًا ﴿٦١﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ خِلْفَةً
لِّمَنْ أَرَادَ أَن يَذَّكَّرَ أَوْ أَرَادَ شُكُورًا ﴿٦٢﴾ وَعِبَادُ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلَّذِينَ يَمْشُونَ عَلَى ٱلْأَرْضِ هَوْنًا وَإِذَا خَاطَبَهُمُ
ٱلْجَٰهِلُونَ قَالُوا۟ سَلَٰمًا ﴿٦٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَبِيتُونَ لِرَبِّهِمْ سُجَّدًا وَقِيَٰمًا ﴿٦٤﴾ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱصْرِفْ عَنَّا
عَذَابَ جَهَنَّمَ ۖ إِنَّ عَذَابَهَا كَانَ غَرَامًا ﴿٦٥﴾ إِنَّهَا سَآءَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٦٦﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَنفَقُوا۟ لَمْ يُسْرِفُوا۟
وَلَمْ يَقْتُرُوا۟ وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا ﴿٦٧﴾ وَٱلَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ ٱلنَّفْسَ ٱلَّتِى
حَرَّمَ ٱللَّهُ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ يَلْقَ أَثَامًا ﴿٦٨﴾ يُضَٰعَفْ لَهُ ٱلْعَذَابُ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَيَخْلُدْ
فِيهِۦ مُهَانًا ۙ ﴿٦٩﴾ إِلَّا مَن تَابَ وَءَامَنَ وَعَمِلَ عَمَلًا صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ يُبَدِّلُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِهِمْ حَسَنَٰتٍ ۗ وَكَانَ
ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٧٠﴾ وَمَن تَابَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَإِنَّهُۥ يَتُوبُ إِلَى ٱللَّهِ مَتَابًا ﴿٧١﴾ وَٱلَّذِينَ لَا يَشْهَدُونَ
ٱلزُّورَ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِٱللَّغْوِ مَرُّوا۟ كِرَامًا ﴿٧٢﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمْ لَمْ يَخِرُّوا۟ عَلَيْهَا صُمًّا وَعُمْيَانًا
﴿٧٣﴾ وَٱلَّذِينَ يَقُولُونَ رَبَّنَا هَبْ لَنَا مِنْ أَزْوَٰجِنَا وَذُرِّيَّٰتِنَا قُرَّةَ أَعْيُنٍ وَٱجْعَلْنَا لِلْمُتَّقِينَ إِمَامًا ﴿٧٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ
يُجْزَوْنَ ٱلْغُرْفَةَ بِمَا صَبَرُوا۟ وَيُلَقَّوْنَ فِيهَا تَحِيَّةً وَسَلَٰمًا ﴿٧٥﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ حَسُنَتْ مُسْتَقَرًّا وَمُقَامًا ﴿٧٦﴾

tamda bulunurlarsa şeriatin emrettiği şekilde tavır takınırlar). **Günah işlenen yerlerden geçtiklerinde ise orada bulunmaktan kendilerini tenzih ederek hemen uzaklaşırlar.**

73- Ve onlar, Rablerinin duyulan ve görülen ayetleri hatırlatıldığında onlara karşı sağır ve kör davranmazlar.

74- Ve onlar Rablerine dua ettiklerinde şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Bize gözümüzü aydınlatacak eşler ve zürriyetler bağışla! Ve bizi takva sahibi (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran) **kullarının** (hakta) **örnek alacağı önderler kıl!"**

75- İşte zikredilen sıfatlara sahip olan bu kullara, (Allah'a itaate) **sabrettikleri için mükâfaat olarak cennette en yüksek odalar verilecek ve orada meleklerin selamını alacak, her türlü eziyet ve istenmeyen şeylerden de selamette olacaklardır.**

76- Orada sonsuza kadar kalacaklardır. Orası kalınacak ne güzel yer ve sahip olunacak ne güzel makamdır!

55- Durum böyleyken müşrikler, Allah'tan başka kendilerine fayda da zarar da veremeyen şeylere ibadet ederler. Ve kâfir, (küfür, şirk ve günah işleyerek) **Rabbine karşı amel edenlere** (şeytan ve dostlarına) **yardımcıdır.**

56- Ve ey rasulüm! Biz seni ancak (sana iman edip hayatlarını heva ve heveslerine göre değil, senin getirdiklerine göre düzenleyenleri cennet ile) **müjdeleyici ve** (seni inkâr edip getirdiklerine tâbi olmayanları ise cehennem ile) **uyarıcı olarak gönderdik.**

57- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: "(Size Allah'tan getirdiğim hak karşılığında) **Sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Ancak içinizden kim Rabbine daha çok yaklaşmak için infak etmek isterse infak etsin!"**

58- Ve ey rasulüm! Her işinde sadece, hiç ölmeyecek olan (ٱلْحَىّ) **el-Ḥayy'a** (mükemmel hayat sahibine) **tevekkül et! Ve O'nu hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, yücelterek ve her şeyden çok severek) **tesbih et** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**! Ve bil ki O'nun, kullarının günahlarından** (hiçbir şey gizli olmayacak şekilde) **haberdar olması yeter** (ona göre karşılık verecektir).

59- O Allah ki gökleri, yeri ve bunların içindekileri altı günde yarattı. Sonra (zatına layık bir şekilde) **Arş'a istiva etti.* O,** (ٱلرَّحْمَٰن) **er-Raḥmân'dır** (rahmeti ve keremi bütün kullarını kaplamış olandır)**. Ey rasulüm! Sen O'nu, iyi bilenlere sor!**

* İstiva ile ilgili açıklama için bkz. el-Aʿrâf: 54.

60- Ve (hakka karşı gelen) **kâfirlere, "Sadece er-Raḥmân'a secde edin!" denildiğinde şöyle cevap verdiler: "Er-Raḥmân da kimdir? Tanımadığımız bir varlığa secde etmemizi mi emrediyorsun?!** (Biz asla O'na secde etmeyiz.)**" Böylece "Er-Raḥmân'a secde edin!" denilmesi, o kâfirlerin İslam'a olan nefretlerini daha çok artırdı** (ve imandan daha çok uzaklaştırdı)**.**

61- Gökyüzünde yıldızlar ile gezegenlerin her birine sabit birer yörünge tayin eden ve orada (gökyüzünde) **ışık saçan Güneş ile aydınlatan Ay'ı var eden Allah, mübarektir** (hayrı çoktur ve hiç kimsenin sahip olmadığı yücelik sahibidir)**.**

62- (Allah'ın birliğini, muazzam kudretini, mükemmel hikmetini ve sıfatlarını) **Düşünüp ibret almak ya da nimetlerinden dolayı şükretmek isteyenler için geceyi ve gündüzü, düzenli olarak birbiri ardınca gelecek şekilde var eden de O'dur.**

63- Ve er-Raḥmân'ın (gerçekten iman etmiş) **kulları öyle kimselerdir ki yeryüzünde yürürken tevazu ile yürürler ve kendini bilmezler laf attığında onlara karşılık vermezler, "Selam!" deyip geçerler.**

64- Ve gecelerini, Rablerine secde edip ayakta durarak namazla geçirirler.

65- Ve dualarında şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Bizden cehennem azabını uzaklaştır! Muhakkak ki onun azabı, (küfür ve şirk üzere ölenler için gelip geçici değil) **devamlı bir azaptır."**

66- "Şüphesiz ki o cehennem, yerleşip ikamet edilecek çok kötü bir yerdir."

67- Ve er-Raḥmân'ın (gerçekten iman etmiş) **o kulları, mallarından infak ettiklerinde asla israf etmezler** (az da olsa haram yolda harcamazlar) **ve cimrilik de etmezler** (Allah'ın emrettiği yerlere harcamaktan geri durmazlar ve buna engel olmazlar)**. Bu ikisi arasında orta bir yol tutarlar** (gerekli yerlere gerektiğince harcama yaparlar)**.**

68- Ve onlar, (her türlü noksan sıfattan münezzeh olan) **Allah ile beraber başka ilahlara ibadet etmezler, helal kılınanlar hariç Allah'ın haram kıldığı hiçbir nefsi öldürmezler ve zina yapmazlar. Kim bunlardan birini yaparsa mutlaka** (büyük bir suç işlemiştir, ihlasla tevbe etmezse kıyamet gününde bunun karşılığında) **ceza görür.**

69- Kıyamet gününde azabı kat kat olur, azabın içinde hor ve alçalmış olarak ebediyen bırakılır.

70- Ancak (ihlasla) **tevbe edip iman eden ve** (tevbelerinin doğruluğuna delalet edici) **salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyenler müstesnadır. İşte onların günahlarını Allah iyiliklere çevirir. Ve Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

71- Ve kim de Allah'a (halis bir kalple) **tevbe eder ve** (tevbesinin doğruluğuna delalet edici) **salih ameller işlerse** (Allah'ın emrettiği şeyleri yapıp yasakladığı şeyleri terk ederse) **işte o kişi, Allah'ın razı olduğu bir tevbeyle tevbe etmiş olarak Allah'a döner.**

72- Ve onlar öyle kimselerdir ki (şirk, yalan ve iftira gibi) **bâtıl ameller işlemezler ve bâtılın işlendiği ortamda bulunmazlar** (eğer böyle bir or-

قُلْ مَا يَعْبَؤُا۟ بِكُمْ رَبِّى لَوْلَا دُعَآؤُكُمْ ۖ فَقَدْ كَذَّبْتُمْ فَسَوْفَ يَكُونُ لِزَامًۢا ﴿٧٧﴾

سُورَةُ ٱلشُّعَرَاءِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ لَعَلَّكَ بَٰخِعٌ نَّفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ إِن نَّشَأْ نُنَزِّلْ
عَلَيْهِم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ءَايَةً فَظَلَّتْ أَعْنَٰقُهُمْ لَهَا خَٰضِعِينَ ﴿٤﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن ذِكْرٍ مِّنَ ٱلرَّحْمَٰنِ مُحْدَثٍ
إِلَّا كَانُوا۟ عَنْهُ مُعْرِضِينَ ﴿٥﴾ فَقَدْ كَذَّبُوا۟ فَسَيَأْتِيهِمْ أَنۢبَٰٓؤُا۟ مَا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى
ٱلْأَرْضِ كَمْ أَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٩﴾ وَإِذْ نَادَىٰ رَبُّكَ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱئْتِ ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ قَوْمَ فِرْعَوْنَ ۚ أَلَا
يَتَّقُونَ ﴿١١﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿١٢﴾ وَيَضِيقُ صَدْرِى وَلَا يَنطَلِقُ لِسَانِى فَأَرْسِلْ إِلَىٰ
هَٰرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَهُمْ عَلَىَّ ذَنۢبٌ فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿١٤﴾ قَالَ كَلَّا ۖ فَٱذْهَبَا بِـَٔايَٰتِنَآ ۖ إِنَّا مَعَكُم مُّسْتَمِعُونَ
﴿١٥﴾ فَأْتِيَا فِرْعَوْنَ فَقُولَآ إِنَّا رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾ أَنْ أَرْسِلْ مَعَنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٧﴾ قَالَ أَلَمْ نُرَبِّكَ فِينَا
وَلِيدًا وَلَبِثْتَ فِينَا مِنْ عُمُرِكَ سِنِينَ ﴿١٨﴾ وَفَعَلْتَ فَعْلَتَكَ ٱلَّتِى فَعَلْتَ وَأَنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿١٩﴾ قَالَ
فَعَلْتُهَآ إِذًا وَأَنَا۠ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٢٠﴾ فَفَرَرْتُ مِنكُمْ لَمَّا خِفْتُكُمْ فَوَهَبَ لِى رَبِّى حُكْمًا وَجَعَلَنِى مِنَ
ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٢١﴾ وَتِلْكَ نِعْمَةٌ تَمُنُّهَا عَلَىَّ أَنْ عَبَّدتَّ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٢﴾ قَالَ فِرْعَوْنُ وَمَا رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٢٣﴾ قَالَ رَبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٢٤﴾ قَالَ لِمَنْ حَوْلَهُۥٓ أَلَا تَسْتَمِعُونَ ﴿٢٥﴾

20- Musa, Firavun'a şöyle dedi: "Ben o kötü ameli, cahilken (henüz bana vahiy gelmeden önce) **yaptım."**

21- "(O adamı öldürdükten sonra) **Beni öldürmenizden korktuğum için sizden kaçtım** (ve Medyen'e gittim)**. Sonra Rabbim bana hüküm** (ilim ve hikmet) **bahşetti ve beni** (hakkı tebliğ etmek için) **insanlara gönderilen rasullerden kıldı."**

22- "Evet! İsrailoğullarını köle edindiğin hâlde beni köle etmedin (bilakis sarayında güzel bir şekilde büyütüp yetiştirdin)**. Bu, senin bana yaptığın bir ayrıcalıktır** (fakat senin bâtıl üzerinde olduğunu söylememe ve seni hakka davet etmeme engel değildir)**."**

23- Firavun, Musa'ya şöyle dedi: "Rasulü olduğunu iddia ettiğin âlemlerin (bütün mahlukatın) **Rabbi de nedir?!"**

24- Musa şöyle cevap verdi: "Âlemlerin (bütün mahlukatın) **rabbi; göklerin, yerin ve bunların arasında bulunan her şeyin yaratıcısı, maliki ve düzene koyucusu olan Allah'tır. Eğer Allah'ın bunların rabbi olduğuna yakinen inanıyorsanız sadece O'na ibadet etmeniz gerekir."**

25- Firavun, yanındaki kavminin ileri gelenlerine şöyle dedi: "Musa'nın cevabını duymuyor musunuz (onun ne kadar yalancı olduğunu fark ettiniz mi)**?!"**

77- Ey rasulüm! (Seni, kendilerine rasul olarak gönderdiğim) **Kullarıma şöyle de: “İçinizde Allah’a yalvaranlar ve sadece Allah’ın rızasını isteyerek yalnız Allah’a dua edenler olmasa Rabbim size niye değer versin** (hükümlerini bildiren rasul göndersin) **ki?! Siz, Rabbinizin gönderdiği rasulü kesin olarak yalanladınız. Bilin ki** (size gelen rasule itaat etmez ve şirkinizde ısrar ederseniz) **azap asla yakanızı bırakmaz.”**

26. EŞ-ŞUʿARÂʾ SURESİ

Âlimlerin cumhuruna göre Mekke’de inmiştir. Mücahid’e göre 197. ve 224’ten sonuna kadar olan ayetler hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 227, kelime sayısı 1297, harf sayısı 5542’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Tā, sîn, mîm.*

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- İşte, (kendisinde hiçbir kapalılık ve tezat bulunmayan) **hak ile bâtılı apaçık beyan eden bu kitabın** (Kur’ân’ın) **ayetleri, bu gibi harflerden müteşekkildir** (buna rağmen onun benzerini getiremiyorsunuz)**.**

3- Ey rasulüm! Kavminin iman ve hidayete kavuşmasını o kadar arzuluyorsun ki imana yanaşmamaları sebebiyle neredeyse kendini hırs ve üzüntüden dolayı helak edeceksin. (Bunu yapma!)

4- Dileseydik onların (kendilerine gelen hakka iman etmeyen müşriklerin) **iman etmeleri için üzerlerine gökten bir ayet** (mucize) **indirirdik ve bu ayete devamlı zelil bir şekilde boyun eğerlerdi** (fakat ğaybe iman edip etmeyeceklerini imtihan ile belli etmek için bunu dilemedik)**.**

5- Ve (küfür ve şirklerinde ısrar edip hakka bile bile karşı gelen) **o müşrikler, er-Raḥmân’dan ne zaman** (tevhidini ve nebisinin doğru söylediğini ispat eden) **yeni bir Kur’ân ayeti inse onu dinlemekten ve tasdik etmekten yüz çevirirler.**

6- O müşrikler, Rasul’ün getirdiği apaçık hakkı yalanladılar. Bilsinler ki (eğer iman etmezlerse) **alay ettikleri haberler mutlaka gerçekleşecek ve Allah’ın azabı başlarına inecektir.**

7- (Küfür ve şirklerinde ısrar eden) **O müşrikler, yeryüzüne ibretle bakıp da orada çeşit çeşit, güzel görünüşlü ve faydalı her bitkiden nice çiftler bitirdiğimizi görmüyorlar mı?!**

8- Yeryüzünde bitirdiğimiz bu çeşit çeşit bitkilerde muhakkak ki (Allah’ın ölüleri canlandırmaya kadir olduğunu gösteren) **deliller vardır. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

9- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (اَلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (اَلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

10- Ey rasulüm! Rabbinin Musa’ya, “(Küfür ve şirk işleyip İsrailoğullarını köleleştirerek zulmeden) **Zalim kavme git!” diye yaptığı nidayı da hatırla!**

11- O zalim kavim, Firavun’un kavmidir. Allah, Musa’yı onlara, Allah’tan korkmalarını (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmalarını yumuşaklıkla ve güzel sözlerle) **emretmesi için göndermişti.**

12- Musa şöyle demişti: “Ey Rabbim! (Hakka davet ettiğim zaman) **Onların beni yalancılıkla suçlamalarından korkuyorum.”**

13- “Şayet böyle olursa göğsüm daralır ve dilim tutulur. Bu sebeple Cibril’i kardeşim Harun’a gönder (ki ona, yardımcı olarak benimle gelmesini söylesin)**.”**

14- “Üstelik (Kıpti’yi öldürdüğüm için) **bana isnat ettikleri bir suç da vardır. Bu sebeple beni öldürmelerinden korkuyorum.”**

15- Allah, Musa’ya dedi ki: “Hayır! Onlar, seni öldüremeyecekler. Sen ve kardeşin Harun, (doğru söylediğinize delalet eden) **mucizelerimizle** (Firavun’a) **gidin! Muhakkak ki biz, yardım ve desteğimizle sizinle beraberiz. Sizin de onların da diyeceklerini işitmekteyiz** (hiçbir şey bize gizli değildir)**.”**

16- Haydi! Firavun’a gidin ve ona şöyle deyin: “Muhakkak ki biz, âlemlerin rabbi olan Allah’ın rasulleriyiz.”

17- “İsrailoğullarını bizimle beraber gönder!”

18- Firavun, Musa’ya şöyle cevap verdi: “Biz, seni küçükken yetiştirmedik mi ve hayatının birçok yılını aramızda geçirmedin mi (seni böyle rasullük iddiasında bulunmaya iten sebep nedir)**?!”**

19- “Üstelik (bu kadar ikrama karşılık) **çok çirkin bir amel yaptın** (bir Kıpti’yi öldürdün) **ve böylece sana verilen nimete nankör oldun.”**

قَالَ رَبُّكُمْ وَرَبُّ ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنَّ رَسُولَكُمُ ٱلَّذِىٓ أُرْسِلَ إِلَيْكُمْ لَمَجْنُونٌ ﴿٢٧﴾ قَالَ رَبُّ
ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ وَمَا بَيْنَهُمَآ ۖ إِن كُنتُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾ قَالَ لَئِنِ ٱتَّخَذْتَ إِلَـٰهًا غَيْرِى لَأَجْعَلَنَّكَ مِنَ
ٱلْمَسْجُونِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ أَوَلَوْ جِئْتُكَ بِشَىْءٍ مُّبِينٍ ﴿٣٠﴾ قَالَ فَأْتِ بِهِۦٓ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّـٰدِقِينَ ﴿٣١﴾ فَأَلْقَىٰ
عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ ثُعْبَانٌ مُّبِينٌ ﴿٣٢﴾ وَنَزَعَ يَدَهُۥ فَإِذَا هِىَ بَيْضَآءُ لِلنَّـٰظِرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَ لِلْمَلَإِ حَوْلَهُۥٓ إِنَّ هَـٰذَا
لَسَـٰحِرٌ عَلِيمٌ ﴿٣٤﴾ يُرِيدُ أَن يُخْرِجَكُم مِّنْ أَرْضِكُم بِسِحْرِهِۦ فَمَاذَا تَأْمُرُونَ ﴿٣٥﴾ قَالُوٓا۟ أَرْجِهْ وَأَخَاهُ وَٱبْعَثْ
فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَـٰشِرِينَ ۙ ﴿٣٦﴾ يَأْتُوكَ بِكُلِّ سَحَّارٍ عَلِيمٍ ﴿٣٧﴾ فَجُمِعَ ٱلسَّحَرَةُ لِمِيقَـٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿٣٨﴾ وَقِيلَ
لِلنَّاسِ هَلْ أَنتُم مُّجْتَمِعُونَ ﴿٣٩﴾ لَعَلَّنَا نَتَّبِعُ ٱلسَّحَرَةَ إِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَـٰلِبِينَ ﴿٤٠﴾ فَلَمَّا جَآءَ ٱلسَّحَرَةُ قَالُوا۟
لِفِرْعَوْنَ أَئِنَّ لَنَا لَأَجْرًا إِن كُنَّا نَحْنُ ٱلْغَـٰلِبِينَ ﴿٤١﴾ قَالَ نَعَمْ وَإِنَّكُمْ إِذًا لَّمِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ﴿٤٢﴾ قَالَ لَهُم
مُّوسَىٰٓ أَلْقُوا۟ مَآ أَنتُم مُّلْقُونَ ﴿٤٣﴾ فَأَلْقَوْا۟ حِبَالَهُمْ وَعِصِيَّهُمْ وَقَالُوا۟ بِعِزَّةِ فِرْعَوْنَ إِنَّا لَنَحْنُ ٱلْغَـٰلِبُونَ ﴿٤٤﴾
فَأَلْقَىٰ مُوسَىٰ عَصَاهُ فَإِذَا هِىَ تَلْقَفُ مَا يَأْفِكُونَ ﴿٤٥﴾ فَأُلْقِىَ ٱلسَّحَرَةُ سَـٰجِدِينَ ﴿٤٦﴾ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِرَبِّ
ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٤٧﴾ رَبِّ مُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ ﴿٤٨﴾ قَالَ ءَامَنتُمْ لَهُۥ قَبْلَ أَنْ ءَاذَنَ لَكُمْ ۖ إِنَّهُۥ لَكَبِيرُكُمُ ٱلَّذِى
عَلَّمَكُمُ ٱلسِّحْرَ فَلَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۚ لَأُقَطِّعَنَّ أَيْدِيَكُمْ وَأَرْجُلَكُم مِّنْ خِلَـٰفٍ وَلَأُصَلِّبَنَّكُمْ أَجْمَعِينَ
﴿٤٩﴾ قَالُوا۟ لَا ضَيْرَ ۖ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا مُنقَلِبُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّا نَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لَنَا رَبُّنَا خَطَـٰيَـٰنَآ أَن كُنَّآ أَوَّلَ ٱلْمُؤْمِنِينَ
﴿٥١﴾ ۞ وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنْ أَسْرِ بِعِبَادِىٓ إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٥٢﴾ فَأَرْسَلَ فِرْعَوْنُ فِى ٱلْمَدَآئِنِ حَـٰشِرِينَ
﴿٥٣﴾ إِنَّ هَـٰٓؤُلَآءِ لَشِرْذِمَةٌ قَلِيلُونَ ﴿٥٤﴾ وَإِنَّهُمْ لَنَا لَغَآئِظُونَ ﴿٥٥﴾ وَإِنَّا لَجَمِيعٌ حَـٰذِرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَخْرَجْنَـٰهُم مِّن
جَنَّـٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٧﴾ وَكُنُوزٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ ۖ وَأَوْرَثْنَـٰهَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ فَأَتْبَعُوهُم مُّشْرِقِينَ ﴿٦٠﴾

52- Ve sonra Musa'ya, "Sana iman etmiş kullarımı geceleyin (gizlice) **yola çıkar, muhakkak ki** (Firavun ve ona tâbi olanlar tarafından) **takip edileceksiniz." diye vahyettik.**

53, 54, 55, 56- Firavun da (İsrailoğullarını yakalayıp geri getirmek gayesiyle) **asker toplamak için Mısır'ın şehirlerine haberciler gönderdi ve** (İsrailoğullarının kıymetini düşürmek için) **kendisine tâbi olanlara, "Muhakkak ki bunlar zaten sayıca az, küçük bir taifedir. Onlar, bizi kızdıran şeyler yaptılar. Ancak biz onlara gereken cezayı vermek için hazırız ve uyanık olan büyük bir topluluğuz." dedi.**

57, 58- Ve böylece Firavun ile kavmini (refah içinde yaşadıkları Mısır'daki) **güzel bahçelerden, suyu bol pınarlardan, değerli hazinelerden ve insanın hoşuna giden evlerden çıkardık.**

59- Firavun ve kavmini sahip oldukları bu güzel ve bol nimetlerden nasıl çıkardıysak İsrailoğullarını da (Şam diyarında) **bu nimetlere benzer nimetlere sahip kıldık.**

60- Musa ile kavmi geceleyin gizlice Mısır'dan çıktıktan sonra Firavun ve kavmi, güneş çıktığı zaman (yakalayıp geri getirmek için) **onların peşine düştü.**

26- Musa, onlara şöyle dedi: "Biliniz ki O, sizin rabbiniz ve sizden önceki babalarınızın da yegâne (gerçek) **rabbidir."**

27- Firavun şöyle dedi: "Size (Allah tarafından) **gönderilmiş bir rasul olduğunu iddia eden bu kişi, muhakkak ki bir delidir** (ne dediğini bilmiyor ve aklın kabul etmediği bir şey söylüyor)**."**

28- Musa şöyle dedi: "Sizi sadece kendisine ibadet etmeye çağırdığım Rab; doğunun, batının ve arasındakilerin rabbidir. Eğer aklınızı kullanırsanız söylediğim şeyin hak olduğunu mutlaka anlarsınız."

29- Firavun (Musa'ya hüccetle karşı gelmekte aciz kalınca) **şöyle dedi: "Ey Musa! Eğer benden başkasını ibadet ederek ilah edinirsen muhakkak ki seni hapsedilenler arasına koyarım."**

30- Musa, Firavun'a şöyle dedi: "Sana, (Allah tarafından gönderildiğimi ispat eden) **apaçık delil getirmiş olsam da mı beni hapsedilenler arasına koyacaksın?!"**

31- Firavun, Musa'ya şöyle dedi: "Eğer doğru söyleyenlerden isen (Allah tarafından rasul olarak gönderildiğini ispat eden) **delilini getir de görelim!"**

32- Bunun üzerine Musa asasını yere attı ve atılan asa hemen, bakanların açıkça gördüğü bir yılana dönüşüverdi.

33- Ve Musa elini cebine (koynuna) **sokup tekrar çıkarınca, eli herkesin göreceği şekilde bembeyaz** (nurlu olarak) **çıktı.**

34- Firavun (bu mucizeleri görünce) **yanındaki ileri gelenlere şöyle dedi: "Muhakkak ki bu adam, sihri çok iyi bilen bir sihirbazdır."**

35- "Bu adam, sihriyle sizi memleketinizden sürüp çıkarmak istiyor. Ona ne yapalım dersiniz?"

36- İleri gelenler, Firavun'a şöyle cevap verdiler: "Ona ve kardeşine hemen hüküm verme! Ve Mısır'daki bütün şehirlere sihirbazları çağırmaları için elçiler gönder!"

37- "Gönderdiğin elçiler, şehirlerde ne kadar uzman sihirbaz varsa hepsini sana getirsinler."

38- Şehirlerden çağrılan uzman sihirbazlar (Musa ile karşılaştırılmak için) **belli bir zaman ve belli bir mekânda bir araya getirildi.**

39- Ve insanlara da "(Kimin galip geleceğini görmek için) **Tayin edilen zamanda ve yerde toplanın!" denildi.**

40- Firavun'un adamları şöyle dediler: "Umulur ki sihirbazlar Musa'ya galip gelir, biz de onların dinine tâbi oluruz."

41- Ve sihirbazlar (Musa ile karşılaşmak için) **Firavun'un yanına geldiklerinde ona şöyle dediler: "Eğer Musa'yı yenersek bize** (maddi ve manevi) **ödül verilecek mi?"**

42- Firavun da onlara, "Evet! Musa'ya galip gelirseniz muhakkak size ödül verilecek, ayrıca yüksek bir mevkiye getirilerek bana yakınlardan olacaksınız." dedi.

43- Musa, (Allah'ın kendisini muzaffer kılacağından emin bir şekilde) **sihirbazlara şöyle dedi: "Haydi, ip ve asalarınızdan sihir olarak ne atacaksanız atın bakalım!"**

44- Sihirbazlar da iplerini ve asalarını yere attılar ve atarken şöyle dediler: "Firavun'un izzeti ve yüceliği adına! Mutlaka biz galip geleceğiz (Musa ise yenilenlerden olacaktır)**."**

45- Sihirbazlardan sonra Musa asasını yere attı ve asa, çok büyük bir yılan hâline dönüşüp sihirbazların bâtıl ve uydurma olan bütün sihirlerini yutuverdi.

46- Sihirbazlar, (yaptıkları sihirleri Musa'nın asasının yuttuğunu görünce) **hemen secdeye kapandılar.**

47- Ve şöyle dediler: "Biz, bütün mahlukatın Rabbine iman ettik."

48- "Musa ile Harun'un Rabbine iman ettik."

49- Firavun, (sihirbazların Musa'ya iman ettiklerini görünce) **onlara şöyle dedi: "Ben size izin vermeden önce mi Musa'ya iman ettiniz?! Muhakkak ki o, size sihri öğreten büyüğünüzdür** (bu, Mısır halkını yurtlarından çıkarmak için hazırladığınız bir plandır)**. Öyleyse yakında size nasıl azap edeceğimi göreceksiniz.** (Herkese ibret olmanız için) **El ve ayaklarınızı çaprazlama keseceğim ve hepinizi** (ölünceye kadar hurma ağaçlarının gövdesine sıkıca bağlayıp) **asacağım."**

50- Sihirbazlar, Firavun'a şöyle cevap verdiler: "(Bizi kendisiyle tehdit ettiğin) **Bu azaptan korkmuyoruz** (çünkü senin azabın geçicidir)**. Sonuçta şüphesiz Rabbimize döneceğiz** (ve O, bizi sonsuza kadar rahmetine nail edecektir)**."**

51- "Bil ki biz, Musa'ya ve getirdiği hakka ilk iman edip destek olan kişiler olduğumuz için Rabbimizin, önceki (küfür, şirk, sihir ve diğer) **günahlarımızı affetmesini umarız."**

فَلَمَّا تَرَٰٓءَا ٱلْجَمْعَانِ قَالَ أَصْحَٰبُ مُوسَىٰٓ إِنَّا لَمُدْرَكُونَ ﴿٦١﴾ قَالَ كَلَّآ ۖ إِنَّ مَعِىَ رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٦٢﴾
فَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَىٰٓ أَنِ ٱضْرِب بِّعَصَاكَ ٱلْبَحْرَ ۖ فَٱنفَلَقَ فَكَانَ كُلُّ فِرْقٍ كَٱلطَّوْدِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٦٣﴾ وَأَزْلَفْنَا
ثَمَّ ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٤﴾ وَأَنجَيْنَا مُوسَىٰ وَمَن مَّعَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿٦٥﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٦٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ
وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٦٧﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦٨﴾ وَٱتْلُ عَلَيْهِمْ نَبَأَ إِبْرَٰهِيمَ ﴿٦٩﴾ إِذْ قَالَ
لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَا تَعْبُدُونَ ﴿٧٠﴾ قَالُوا۟ نَعْبُدُ أَصْنَامًا فَنَظَلُّ لَهَا عَٰكِفِينَ ﴿٧١﴾ قَالَ هَلْ يَسْمَعُونَكُمْ إِذْ
تَدْعُونَ ﴿٧٢﴾ أَوْ يَنفَعُونَكُمْ أَوْ يَضُرُّونَ ﴿٧٣﴾ قَالُوا۟ بَلْ وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا كَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٧٤﴾ قَالَ أَفَرَءَيْتُم مَّا
كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ﴿٧٥﴾ أَنتُمْ وَءَابَآؤُكُمُ ٱلْأَقْدَمُونَ ﴿٧٦﴾ فَإِنَّهُمْ عَدُوٌّ لِّىٓ إِلَّا رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٧﴾ ٱلَّذِى خَلَقَنِى
فَهُوَ يَهْدِينِ ﴿٧٨﴾ وَٱلَّذِى هُوَ يُطْعِمُنِى وَيَسْقِينِ ﴿٧٩﴾ وَإِذَا مَرِضْتُ فَهُوَ يَشْفِينِ ﴿٨٠﴾ وَٱلَّذِى يُمِيتُنِى ثُمَّ
يُحْيِينِ ﴿٨١﴾ وَٱلَّذِىٓ أَطْمَعُ أَن يَغْفِرَ لِى خَطِيٓـَٔتِى يَوْمَ ٱلدِّينِ ﴿٨٢﴾ رَبِّ هَبْ لِى حُكْمًا وَأَلْحِقْنِى
بِٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٨٣﴾ وَٱجْعَل لِّى لِسَانَ صِدْقٍ فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿٨٤﴾ وَٱجْعَلْنِى مِن وَرَثَةِ جَنَّةِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨٥﴾ وَٱغْفِرْ
لِأَبِىٓ إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلضَّآلِّينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا تُخْزِنِى يَوْمَ يُبْعَثُونَ ﴿٨٧﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ ﴿٨٨﴾ إِلَّا
مَنْ أَتَى ٱللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٩٠﴾ وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ لِلْغَاوِينَ ﴿٩١﴾ وَقِيلَ
لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تَعْبُدُونَ ۙ ﴿٩٢﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ هَلْ يَنصُرُونَكُمْ أَوْ يَنتَصِرُونَ ﴿٩٣﴾ فَكُبْكِبُوا۟ فِيهَا هُمْ
وَٱلْغَاوُۥنَ ﴿٩٤﴾ وَجُنُودُ إِبْلِيسَ أَجْمَعُونَ ﴿٩٥﴾ قَالُوا۟ وَهُمْ فِيهَا يَخْتَصِمُونَ ۙ ﴿٩٦﴾ تَٱللَّهِ إِن كُنَّا لَفِى ضَلَٰلٍ
مُّبِينٍ ﴿٩٧﴾ إِذْ نُسَوِّيكُم بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٩٨﴾ وَمَآ أَضَلَّنَآ إِلَّا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٩٩﴾ فَمَا لَنَا مِن شَٰفِعِينَ ﴿١٠٠﴾

89- O gün ancak, Allah'a selim (şirk, nifak, riya ve kibirden arınmış) **kalple gelen kişi** (dünyada Allah yolunda harcadığı malından ve güzel yetiştirdiği salih çocuklarının kendisine yaptığı duadan dolayı) **fayda görür.**

90- Ve o gün cennet, muttakilere (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durmuş olanlara) **yaklaştırılır.**

91- Cehennem de (Allah'ın rasullerine indirdiği) **hak dinden bile bile sapan azgınlara apaçık gösterilir.**

92, 93- Ve onlara şöyle denir: "Allah'tan başka ibadet ettikleriniz hani nerede?! Onlar sizi bu cehennemden kurtarabilecekler mi?! Ya da kendilerini kurtarabilecekler mi?!"

94- Ve o gün müşrikler ile onları (şirke düşürüp) **saptıranlar, üst üste cehenneme atılırlar.**

95- İblis'in bütün yardımcıları da onlarla birlikte cehenneme atılır.

96, 97, 98- (Allah'tan başkalarına ibadet eden) **O müşrikler, ibadet ettikleri varlıklarla cehennemde husumete girip onlara şöyle derler: "Vallahi biz apaçık bir sapıklık içindeydik çünkü** (size ibadet ederek) **sizi âlemlerin Rabbi ile eşit tutardık."**

99- "Ve bizi, ancak mücrimler (Allah'tan başka şeylere ibadete çağıranlar) **hak yoldan saptırdılar."**

100- "Şimdi, artık bizim için (Allah katında O'nun azabından kurtaracak) **hiçbir şefaatçi yoktur."**

61- İki topluluk (Firavun ve kavmi ile Musa ve yanındakiler) **birbirini görecek şekilde yakınlaşınca Musa'nın yanındakiler** (korku içinde) **şöyle dediler: "Muhakkak ki Firavun ve kavmi bize yetişecek** (ve bizim onlara karşı gelecek gücümüz yoktur)**."**

62- Musa, kavmine şöyle dedi: "Hayır, düşündüğünüz gibi değil! Muhakkak ki Rabbim (yardım ve desteği ile) **benimle beraberdir ve kurtuluş yolunu bana gösterip o yola muvaffak kılacaktır."**

63- Bunun üzerine Musa'ya, "Asanla denize vur!" diye vahyettik. Musa asasıyla denize vurunca deniz yarıldı (denizin ortasında on iki yol açıldı) **ve her bölük muazzam birer dağ gibi oldu** (böylece açılan yollara bir damla bile su sızmadı)**.**

64- Ve Firavun ile kavminin, yolun kendilerine açık olduğunu zannederek Musa ile kavminin gittiği yoldan gidip denizin içine girmelerini sağladık.

65- Ve Musa ile beraberindeki İsrailoğullarının hepsini (suda boğulmaktan) **kurtardık.**

66- Sonra (arkadan gelen) **Firavun ile askerlerini denizde boğup helak ettik.**

67- Muhakkak ki bunda (denizin yarılıp da Musa ile İsrailoğullarının kurtulması ve Firavun ile askerlerinin suda boğulmasında)**, Musa'nın doğru söylediğini gösteren bir delil vardır. Fakat Firavun ile kavminin çoğu** (ne delil görürse görsün) **iman etmeyecekti.**

68- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

69- Ey rasulüm! Onlara İbrahim'in kıssasını da anlat!

70- Hani İbrahim, (müşrik) **babasına ve kavmine şöyle demişti: "Şu,** (Allah'tan başka) **ibadet ettiğiniz şeyler de nedir?!"**

71- Kavmi, İbrahim'e şöyle cevap verdi: "Biz, putlara ibadet ediyoruz ve onları hiç terk etmeyip hep onlara ibadet ederiz."

72- İbrahim onlara şöyle sordu: "Bu putlar, onlardan bir şey istediğinizde sizin duanızı duyar mı?"

73- "Ya da (onlara itaat ettiğinizde) **size fayda verirler mi veya** (itaat etmediğinizde) **zarar verirler mi?"**

74- Kavmi de İbrahim'e şöyle cevap verdi: "Hayır! Onlar bizi duymaz, (itaat ettiğimizde) **fayda vermez ve** (isyan ettiğimizde) **zarar vermezler. Ancak atalarımızın böyle yaptıklarını gördük** (biz de onlara uymaktayız)**."**

75, 76, 77- Bunun üzerine İbrahim onlara şöyle dedi: "Sizin ve önceki atalarınızın (Allah'tan başka ilah edinip) **ibadet ettiği şu gördüğünüz putlar var ya, muhakkak ki hepsi benim düşmanımdır** (çünkü âlemlerin Rabbine yapılan ibadetler dışında mahlukata yapılan bütün ibadetler bâtıldır)**. Ben sadece âlemlerin** (mahlukatın) **Rabbine yapılan ibadetin hak olduğuna inanırım."**

78- "Ben sadece beni (ve bütün kâinatı) **yaratan Rabbime ibadet ederim. Muhakkak ki O, bana doğru yolu gösterecektir."**

79- "Ve acıktığımda beni doyuran, susadığımda susuzluğumu gideren sadece O'dur."

80- "Ve hastalandığımda bana sadece O şifa verir (çünkü O'ndan başka şifa veren yoktur)**."**

81- "Ecelim geldiğinde beni öldürecek olan, sonra (kıyamet gününde) **beni canlandıracak olan da sadece O'dur."**

82- "Ve ceza gününde, işlediğim hataların affedilmesini sadece O'ndan umarım."

83- (Sonra İbrahim, Rabbine şöyle dua etti) **"Ey Rabbim! Bana hüküm** (dinde ilim ve ince anlayış) **ver ve beni,** (benden önceki) **salihlere** (nebi ve rasullere) **kavuştur** (beni onlarla beraber cennete sok)**!"**

84- "Ve beni, benden sonrakiler arasında güzel bir övgüyle zikredilip hatırlanan biri kıl!"

85- "Ve beni, mutluluğu da nimetleri de eksilmeyen ve bitmeyen cenneti ikram ettiğin salih, mu'min kullarından kıl!"

86- "Babamı da bağışla (ve tevhid dinine muvaffak kıl) **çünkü o,** (şirk işlediği için) **sapıklardandır."**

87- "Ve insanların hesap için diriltildiği günde beni (azaba uğratarak) **utandırma!"**

88- O gün ne mal ne de çocuklar fayda verir.

وَلَا صَدِيقٍ حَمِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَوْ أَنَّ لَنَا كَرَّةً فَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠٢﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةًۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٠٣﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٠٤﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ نُوحٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٠٥﴾ إِذْ قَالَ
لَهُمْ أَخُوهُمْ نُوحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٠٦﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٠٧﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٠٨﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠٩﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١١٠﴾ ۞ قَالُوٓا۟ أَنُؤْمِنُ لَكَ
وَٱتَّبَعَكَ ٱلْأَرْذَلُونَ ﴿١١١﴾ قَالَ وَمَا عِلْمِى بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١١٢﴾ إِنْ حِسَابُهُمْ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّىۖ لَوْ تَشْعُرُونَ
﴿١١٣﴾ وَمَآ أَنَا۠ بِطَارِدِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٤﴾ إِنْ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿١١٥﴾ قَالُوا۟ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰنُوحُ لَتَكُونَنَّ مِنَ
ٱلْمَرْجُومِينَ ﴿١١٦﴾ قَالَ رَبِّ إِنَّ قَوْمِى كَذَّبُونِ ﴿١١٧﴾ فَٱفْتَحْ بَيْنِى وَبَيْنَهُمْ فَتْحًا وَنَجِّنِى وَمَن مَّعِىَ
مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١٨﴾ فَأَنجَيْنَٰهُ وَمَن مَّعَهُۥ فِى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿١١٩﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا بَعْدُ ٱلْبَاقِينَ ﴿١٢٠﴾
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةًۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٢١﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٢٢﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ
ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ هُودٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٢٥﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ
﴿١٢٦﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٢٧﴾ أَتَبْنُونَ بِكُلِّ رِيعٍ ءَايَةً
تَعْبَثُونَ ﴿١٢٨﴾ وَتَتَّخِذُونَ مَصَانِعَ لَعَلَّكُمْ تَخْلُدُونَ ﴿١٢٩﴾ وَإِذَا بَطَشْتُم بَطَشْتُمْ جَبَّارِينَ ﴿١٣٠﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ
وَأَطِيعُونِ ﴿١٣١﴾ وَٱتَّقُوا۟ ٱلَّذِىٓ أَمَدَّكُم بِمَا تَعْلَمُونَ ﴿١٣٢﴾ أَمَدَّكُم بِأَنْعَٰمٍ وَبَنِينَ ﴿١٣٣﴾ وَجَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٣٤﴾

124- Kardeşleri Hud, kavmine şöyle demişti: “Ey kavmim! Allah’a karşı gelmekle Allah’tan korkmuyor musunuz (O’nun azabından korunmak için neden emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmuyor ve bütün şirkleri terk etmiyorsunuz)**?!”**

125- “Muhakkak ki ben size, Allah tarafından gönderilmiş güvenilir (Allah’ın bana bildirdiği vahyi artırmadan, eksiltmeden ve değiştirmeden, olduğu gibi bildiren) **bir rasulüm.”**

126- “Artık Allah’tan korkun (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!”**

127- “Ve biliniz ki (Rabbimden getirdiğim hakkı size tebliğ etmem karşılığında) **sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Muhakkak ki yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece âlemlerin** (bütün mahlukatın) **Rabbidir.”**

128- “Siz her yüksek yere (ne dünyada ne de ahirette) **hiçbir faydası olmayan, sırf övünüp eğlenmek için simge olsun diye binalar mı dikiyorsunuz?!”**

129- “Ve hiç ölmeyecekmişsiniz gibi çok sağlam ve görkemli kaleler, saraylar ve evler mi yapıyorsunuz?!”

130- “Ve saldırdığınızda hiç adalet, merhamet ve acıma göstermeden zorbalık yaparak vurup öldürüyor musunuz?!”

131- “Artık Allah’tan korkun (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!”**

132- “Ve bildiğiniz her türlü beceri ve nimeti size veren Allah’tan (O’nun azabından) **korkun** (bütün bunları Allah’ın rızasını kazanmak için kullanın, insanları saptırmak için değil)**!”**

133, 134- “O, size enʿamlar (develer, sığırlar, koyunlar, keçiler)**, çocuklar, güzel bahçeler ve suyu bol pınarlar verdi.”**

101- “(Bizi Allah’ın azabından kurtarmak için savunacak) **Hiçbir yakın dostumuz da yoktur.”**

102- “Ah! Keşke bizim için dünyaya bir dönüş olsa ve (bize gelen rasulümüzün emrettiği şekilde iman edip salih ameller işleyerek) **gerçek mu’minlerden olsak!”**

103- Muhakkak ki bunda (zikredilen İbrahim kıssasında ve onu yalanlayanların başına gelenlerde) **düşünüp öğüt almak isteyenler için alınacak büyük ibretler vardır. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

104- Ey rasulüm! Bil ki Rabbin, muhakkak (ٱلۡعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

105- Nuh kavmi de (kendilerine rasul olarak gönderilen Nuh’u yalanlamakla) **bütün rasulleri yalanladı.**

106- Kardeşleri Nuh, kavmine şöyle demişti: “Ey kavmim! Allah’a karşı gelmekle Allah’tan korkmuyor musunuz (O’nun azabından korunmak için neden emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmuyor ve bütün şirkleri terk etmiyorsunuz)**?!”**

107- “Muhakkak ki ben size, Allah tarafından gönderilmiş güvenilir (Allah’ın bana bildirdiği vahyi artırmadan, eksiltmeden ve değiştirmeden, olduğu gibi bildiren) **bir rasulüm.”**

108- “Artık Allah’tan korkun (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!”**

109- “Ve biliniz ki (Rabbimden getirdiğim hakkı size tebliğ etmem karşılığında) **sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Muhakkak ki yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece âlemlerin** (bütün mahlukatın) **Rabbidir.”**

110- “Artık Allah’tan korkun (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!”**

111- Kavmi, Nuh’a şöyle cevap verdi: “Ey Nuh! Sana insanların düşükleri tâbi olmuşken biz, sana iman edip tâbi olur muyuz hiç?!”

112- Nuh, kavmine şöyle dedi: “Bana tâbi olan mu’minlerin her yaptığını ben bilmem.”

113- “Onların hesabı ancak onların her şeyini (gizlediklerini de açığa vurduklarını da) **bilen Rabbime aittir, bunu bilseniz onlar hakkında söylediklerinizi söylemezdiniz.”**

114- “Ve ben, (iman etmeniz için siz istediniz diye) **mu’minleri yanımdan kovacak değilim.”**

115- “Ey kavmim! Şüphesiz ki ben, (bana iman edip tâbi olmadığınızda) **Allah’ın azabıyla uyarıcı ve Allah’ın emir ve yasaklarını beyan edici olarak size gönderilmiş bir rasulüm.”**

116- Nuh’un kavmi (bâtıl delillerle Nuh’a üstün gelemeyince) **şöyle dedi: “Ey Nuh! Eğer bize yaptığın bu davetten vazgeçmezsen muhakkak taşlanarak öldürülenlerden olursun.”**

117- Nuh, (kavminin iman etmemekte ısrar ettiğini görünce) **Allah’a şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Muhakkak ki kavmim beni yalanladı** (getirdiğim hakkı kabul etmedi)**.”**

118- “Ey Rabbim! Artık benim ile küfürde ısrar eden kavim arasında (onları helak edecek) **hüküm ver ve hem beni hem de benimle beraber olan mu’minleri, onları helak edeceğin azaptan kurtar!”**

119- Biz de Nuh’un duasına icabet ettik; Nuh’u ve ona iman eden mu’minleri, (iman eden insanlar ve mevcut her çeşit hayvandan birer çiftle) **yüklü gemi ile kurtardık.**

120- (Nuh’u ve ona iman edenleri gemi ile kurtardıktan) **Sonra Nuh’a iman etmeyip geride kalan kâfir kavmini suda boğduk.**

121- Muhakkak ki bu (Nuh’un ve iman edenlerin kurtarılıp ona karşı gelenlerin yok edilmesi), **Nuh’un doğru söylediğini gösteren bir delildir. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

122- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (ٱلۡعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir), (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir).

123- Âd kavmi, (kendilerine rasul olarak gönderilen Hud’u yalanlamakla) **bütün rasulleri yalanladı.**

إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣٥﴾ قَالُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْنَآ أَوَعَظْتَ أَمْ لَمْ تَكُن مِّنَ ٱلْوَٰعِظِينَ ﴿١٣٦﴾ إِنْ
هَٰذَآ إِلَّا خُلُقُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٣٧﴾ وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿١٣٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَٰهُمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٣٩﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٤٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٤١﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ
صَٰلِحٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٤٢﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٤٣﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٤٤﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ
إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٤٥﴾ أَتُتْرَكُونَ فِى مَا هَٰهُنَآ ءَامِنِينَ ﴿١٤٦﴾ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٤٧﴾
وَزُرُوعٍ وَنَخْلٍ طَلْعُهَا هَضِيمٌ ﴿١٤٨﴾ وَتَنْحِتُونَ مِنَ ٱلْجِبَالِ بُيُوتًا فَٰرِهِينَ ﴿١٤٩﴾ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٥٠﴾ وَلَا
تُطِيعُوٓا۟ أَمْرَ ٱلْمُسْرِفِينَ ﴿١٥١﴾ ٱلَّذِينَ يُفْسِدُونَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا يُصْلِحُونَ ﴿١٥٢﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ
﴿١٥٣﴾ مَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ مِّثْلُنَا فَأْتِ بِـَٔايَةٍ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿١٥٤﴾ قَالَ هَٰذِهِۦ نَاقَةٌ لَّهَا شِرْبٌ وَلَكُمْ
شِرْبُ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ﴿١٥٥﴾ وَلَا تَمَسُّوهَا بِسُوٓءٍ فَيَأْخُذَكُمْ عَذَابُ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٥٦﴾ فَعَقَرُوهَا فَأَصْبَحُوا۟ نَٰدِمِينَ
﴿١٥٧﴾ فَأَخَذَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً ۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٥٨﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ
﴿١٥٩﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٦٠﴾ إِذْ قَالَ لَهُمْ أَخُوهُمْ لُوطٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٦١﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٦٢﴾
فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٦٣﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٤﴾ أَتَأْتُونَ
ٱلذُّكْرَانَ مِنَ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦٥﴾ وَتَذَرُونَ مَا خَلَقَ لَكُمْ رَبُّكُم مِّنْ أَزْوَٰجِكُم ۚ بَلْ أَنتُمْ قَوْمٌ عَادُونَ ﴿١٦٦﴾

158- Derken azap onları yakaladı (ve hepsi helak oldu)**. Muhakkak ki bunda** (Salih'in kıssasında ve onu yalanlayıp Allah'ın devesini kesenlerin başına gelenlerde) **düşünüp öğüt almak isteyenler için alınacak büyük ibretler vardır. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

159- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

160- Lut'un kavmi de (kendilerine rasul olarak gönderilen Lut'u yalanlamakla) **bütün rasulleri yalanladı.**

161- Kardeşleri Lut, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Allah'a karşı gelmekle Allah'tan korkmuyor musunuz (O'nun azabından korunmak için neden emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmuyor ve bütün şirkleri terk etmiyorsunuz)**?!"**

162- "Muhakkak ki ben size, Allah tarafından gönderilmiş güvenilir (Allah'ın bana bildirdiği vahyi artırmadan, eksiltmeden ve değiştirmeden, olduğu gibi bildiren) **bir rasulüm."**

163- "Artık Allah'tan korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!"**

164- "Ve biliniz ki (Rabbimden getirdiğim hakkı size tebliğ etmem karşılığında) **sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Muhakkak ki yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece âlemlerin** (bütün mahlukatın) **Rabbidir."**

165, 166- "Rabbinizin sizler için yarattığı zevcelerinizi (hanımlarınızı) **bırakıp da insanlardan erkeklere** (arkadan cima yapmak için) **mi yaklaşıyorsunuz?! Doğrusu siz, haddi aşmış sapık kavimsiniz."**

135- “Ey kavmim! Bilin ki (emirlerime itaat etmeyip yasakladığım şeylerden uzak durmadığınızda cezası) **çok muazzam olan günün azabının başınıza gelmesinden endişe ediyorum.”**

136- Kavmi, Hud’un bu nasihatlerine şöyle cevap verdi: “Ey Hud! Bize ister öğüt ver ister verme, bizim için aynıdır (sana asla iman etmeyiz ve atalarımızı üzerinde bulduğumuz dinimizden dönmeyiz)**.”**

137- “Muhakkak ki bu (bize anlattıkların)**; geçmişlerin** (uydurduğu) **dini, ahlakı, âdeti ve geleneğinden başka bir şey değildir.”**

138- “Ve biz, (senin dediğine uymazsak) **azaba uğratılacak da değiliz.”**

139- Böylece kavmi, küfür ve şirk üzerinde inat edip Hud’u yalanlamaya devam etti, biz de bundan dolayı onları helak ettik. Muhakkak ki bunda (rasullerine itaat etmeyip yalanlayanların helak edilmesinde)**, düşünüp öğüt almak isteyenler için alınacak büyük ibretler vardır. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

140- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (ٱلۡعَزِيزِ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

141- Semûd kavmi de (kendilerine rasul olarak gönderilen Salih’i yalanlamakla) **bütün rasulleri yalanladı.**

142- Kardeşleri Salih, kavmine şöyle demişti: “Ey kavmim! Allah’a karşı gelmekle Allah’tan korkmuyor musunuz (O’nun azabından korunmak için neden emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmuyor ve bütün şirkleri terk etmiyorsunuz)**?!”**

143- “Muhakkak ki ben size, Allah tarafından gönderilmiş güvenilir (Allah’ın bana bildirdiği vahyi artırmadan, eksiltmeden ve değiştirmeden, olduğu gibi bildiren) **bir rasulüm.”**

144- “Artık Allah’tan korkun (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!”**

145- “Ve biliniz ki (Rabbimden getirdiğim hakkı size tebliğ etmem karşılığında) **sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Muhakkak ki yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece âlemlerin** (bütün mahlukatın) **Rabbidir.”**

146, 147, 148- “(Allah’a şirk koştuğunuz hâlde) **Sahip olduğunuz bu nimetler, güzel bahçeler, suyu bol pınarlar, ekinler ve olgunlaşmış hurmalardan ürünler içinde** (devamlı ve) **güvenli bir şekilde bırakılacağınızı mı sanıyorsunuz** (bu nimetlerin elinizden gitmesinden hiç korkmaz mısınız)**?!”**

149- “Ve dağları ustalıkla yontup içinde ikamet etmek için hoşunuza giden güzel evler yapıyorsunuz.”

150- “Artık Allah’tan korkun (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!”**

151- “Ve sakın müsriflere (küfür, şirk ve günahta ısrar edip nefsine zulmedenlere) **yaptıkları** (kötü) **işlerde uymayın!”**

152- “O müsrifler, yeryüzünde (küfür, şirk ve günahı işleyip yayarak) **fesat çıkaran ve yeryüzünü ıslah etmeyen** (Allah’ın emirlerine boyun eğmeyen ve yasaklarından uzak durmayan) **kimselerdir.”**

153- Kavmi, Salih’e şöyle karşılık verdi: “Ey Salih! Muhakkak ki sen, sihirlenmiş (ve bu sebeple aklını yitirmiş, ne dediğini bilmeyen) **birisin.”**

154- “Sen, (melek değil) **ancak bizim gibi bir beşersin** (bize hiçbir üstünlüğün yoktur)**. Eğer doğru söyleyenlerden isen** (rasul olarak gönderildiğine dair) **delilini getir de görelim!”**

155- Salih, (doğru söylediğine dair delil olarak Allah’ın kayadan çıkardığı deveyi gösterip) **kavmine şöyle dedi: “İşte!** (Kayadan çıkan) **Bu dişi deve, size** (doğru söylediğimi ispat eden) **bir delildir. O,** (Allah’ın bir emri olarak) **mevcut suyu sizinle paylaşacaktır. Bir gün o su içecek, bir gün de siz içeceksiniz ve onun içtiği günde siz su içmeyeceksiniz, sizin içtiğiniz günde de o su içmeyecektir.”**

156- “Ve sakın ona (vurma veya öldürme gibi) **herhangi bir kötülük yapmayın, yoksa sizi** (cezası) **çok muazzam olan bir günün azabı yakalayıverir.”**

157- Buna rağmen Semûd kavminin müşrikleri (Salih’i dinlemeyip mucize olan) **dişi deveyi keserek öldürdüler. Ve** (bundan dolayı üzerlerine kesin azap ineceğini anlayınca) **yaptıklarından pişman oldular** (fakat bu durumda pişmanlık fayda vermez)**.**

قَالُواْ لَئِن لَّمْ تَنتَهِ يَٰلُوطُ لَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُخْرَجِينَ ﴿١٦٧﴾ قَالَ إِنِّى لِعَمَلِكُم مِّنَ ٱلْقَالِينَ ﴿١٦٨﴾ رَبِّ
نَجِّنِى وَأَهْلِى مِمَّا يَعْمَلُونَ ﴿١٦٩﴾ فَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ﴿١٧٠﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِى ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٧١﴾
ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿١٧٢﴾ وَأَمْطَرْنَا عَلَيْهِم مَّطَرًاۖ فَسَآءَ مَطَرُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿١٧٣﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةًۖ وَمَا كَانَ
أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٧٤﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٧٥﴾ كَذَّبَ أَصْحَٰبُ لْـَٔيْكَةِ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧٦﴾ إِذْ
قَالَ لَهُمْ شُعَيْبٌ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٧٧﴾ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٧٨﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿١٧٩﴾ وَمَآ أَسْـَٔلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَىٰ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٨٠﴾ ۞أَوْفُواْ ٱلْكَيْلَ وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلْمُخْسِرِينَ
﴿١٨١﴾ وَزِنُواْ بِٱلْقِسْطَاسِ ٱلْمُسْتَقِيمِ ﴿١٨٢﴾ وَلَا تَبْخَسُواْ ٱلنَّاسَ أَشْيَآءَهُمْ وَلَا تَعْثَوْاْ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿١٨٣﴾
وَٱتَّقُواْ ٱلَّذِى خَلَقَكُمْ وَٱلْجِبِلَّةَ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٨٤﴾ قَالُوٓاْ إِنَّمَآ أَنتَ مِنَ ٱلْمُسَحَّرِينَ ﴿١٨٥﴾ وَمَآ أَنتَ إِلَّا بَشَرٌ
مِّثْلُنَا وَإِن نَّظُنُّكَ لَمِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿١٨٦﴾ فَأَسْقِطْ عَلَيْنَا كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ
﴿١٨٧﴾ قَالَ رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨٨﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمْ عَذَابُ يَوْمِ ٱلظُّلَّةِۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَذَابَ يَوْمٍ
عَظِيمٍ ﴿١٨٩﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةًۖ وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ ﴿١٩٠﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٩١﴾
وَإِنَّهُۥ لَتَنزِيلُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٩٢﴾ نَزَلَ بِهِ ٱلرُّوحُ ٱلْأَمِينُ ﴿١٩٣﴾ عَلَىٰ قَلْبِكَ لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ ﴿١٩٤﴾
بِلِسَانٍ عَرَبِىٍّ مُّبِينٍ ﴿١٩٥﴾ وَإِنَّهُۥ لَفِى زُبُرِ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٩٦﴾ أَوَلَمْ يَكُن لَّهُمْ ءَايَةً أَن يَعْلَمَهُۥ عُلَمَٰٓؤُاْ
بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿١٩٧﴾ وَلَوْ نَزَّلْنَٰهُ عَلَىٰ بَعْضِ ٱلْأَعْجَمِينَ ﴿١٩٨﴾ فَقَرَأَهُۥ عَلَيْهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ مُؤْمِنِينَ ﴿١٩٩﴾

yakıp yok etti. Muhakkak ki onların bu helak günü, çok dehşetli ve muazzam bir gün idi.

190- Muhakkak ki bunda (Şuayb'i yalanlayan kavminin buluttan yağan ateşle helak edilmesinde)**, düşünüp öğüt almak isteyenler için alınacak büyük ibretler vardır. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

191- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (ٱلْعَزِيز) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

192- Ve biliniz ki (Muhammed'e inen) **Kur'ân, âlemlerin** (bütün mahlukatın) **Rabbi katından indirilmiştir.**

193, 194, 195- Ey rasulüm! (Allah'ın indirdiği emirlere itaat etmeyenleri cehennem azabıyla) **Uyarıcı rasullerden olman için bu Kur'ân'ı, apaçık Arapça olarak senin kalbine Ruhul Emîn** (Cibril) **indirmiştir.**

196- Ve muhakkak ki bu Kur'ân, önceki rasullere indirilen kitaplarda müjdelenmiştir.

197- Ey rasulüm! İsrailoğullarının gerçek âlimlerinin, senin doğru söylediğini ve sana inen Kur'ân'ın hak olduğunu bilmeleri seni yalanlayanlara delil olarak yetmez mi?!

198, 199- Eğer bu Kur'ân'ı Arap olmayan birine indirseydik ve onu, onlara (Araplara) **okusaydı yine** ("Biz bunu anlamıyoruz." deyip) **ona iman etmezlerdi.**

167- Lut'un kavmi (bâtıl delillerle Lut'a üstün gelemeyince) **şöyle dedi: "Ey Lut! Eğer yaptığımız amelleri çirkin görüp bizi bundan nehyetmekten vazgeçmezsen muhakkak beldemizden çıkarılanlardan olursun."**

168- Lut, onlara şöyle cevap verdi: "Muhakkak ki ben, yaptığınız şu pis işten tiksinip ona buğzetmekteyim."

169- Lut, (kavminin iman etmemekte ısrar ettiğini ve cinsel sapıklıklarından vazgeçmediğini görünce) **Allah'a şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Beni ve ailemi, bu kavmin yaptıklarından** (küfür, şirk ve sapıklıklarından) **dolayı başlarına gelecek şiddetli ve büyük azaptan kurtar!"**

170- Biz de Lut'un duasına icabet ettik, onu ve ailesinden iman edenlerin hepsini büyük azaptan kurtardık.

171- Ancak Lut'un kocamış hanımı hariç, o (geride kalıp) **helake uğrayanlardan oldu** (çünkü kâfirlerden idi)**.**

172- Lut ile ona tâbi olan mu'minleri beldelerinden (Sedum'dan) **çıkardıktan sonra geride kalan kâfirleri şiddetli bir azapla helak ettik.**

173- Ve onların üzerine gökten taş yağdırdık. Bilin ki uyarıldıkları hâlde küfür, şirk ve günahlarında bile bile ısrar edenlerin üzerine (azap için) **yağdırılan o taş yağmuru ne kötüdür!**

174- Muhakkak ki bunda (Lut'un ve iman edenlerin kurtarılıp küfür, şirk ve günahlarında bile bile ısrar edenlerin yok edilmesinde)**, düşünüp öğüt almak isteyenler için alınacak büyük ibretler vardır. Fakat onların çoğu buna iman etmemektedir.**

175- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

176- Eyke halkı da (kendilerine rasul olarak gönderilen Şuayb'i yalanlamakla) **bütün rasulleri yalanladı.**

177- Şuayb, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! Allah'a karşı gelmekle Allah'tan korkmuyor musunuz (O'nun azabından korunmak için neden emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmuyor ve bütün şirkleri terk etmiyorsunuz)**?!"**

178- "Muhakkak ki ben size, Allah tarafından gönderilmiş güvenilir (Allah'ın bana bildirdiği vahyi artırmadan, eksiltmeden ve değiştirmeden, olduğu gibi bildiren) **bir rasulüm."**

179- "Artık Allah'tan korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!"**

180- "Ve biliniz ki (Rabbimden getirdiğim hakkı size tebliğ etmem karşılığında) **sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Muhakkak ki yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece âlemlerin** (bütün mahlukatın) **Rabbidir."**

181- Alışverişte ölçtüğünüz zaman adaletli olup tam ölçün ve ölçüyü eksiltenlerden olmayın!"

182- "Ve tarttığınız zaman doğru tartı ile tartın!"

183- "Sakın insanların haklarını eksiltmeyin ve yeryüzünde (Allah'ın şeriatini hayatın her alanına hâkim kılmamak suretiyle küfür, şirk ve günah işleyip) **bozgunculuk yaparak fesat çıkarmayın!"**

184- "Ve sizi de sizden önceki ümmetleri de (yoktan) **yaratandan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!"**

185- Kavmi, Şuayb'e şöyle karşılık verdi: "Ey Şuayb! Muhakkak ki sen, sihirlenmiş (ve bu sebeple aklını yitirmiş, ne dediğini bilmeyen) **birisin."**

186- "Sen de (melek değil) **ancak bizim gibi bir beşersin** (bize hiçbir üstünlüğün yoktur) **ve bil ki biz, senin** (Allah'ın rasulü olduğuna dair söylediğin sözlerde) **yalancılardan olduğuna inanıyoruz."**

187- "Eğer (iddia ettiğin şeylerde) **doğru söyleyenlerden isen gökten üstümüze azap yağdır da görelim!"**

188- Şuayb, kavmine şöyle karşılık verdi: "Rabbim, yaptığınız her şeyi (bütün küfür, şirk ve günahlarınızı en ince ayrıntısıyla) **bilmektedir** (hiçbir şey O'na gizli değildir, mutlaka hak ettiğiniz cezayı size verecektir)**."**

189- (Şuayb, Eyke halkına bâtıl üzere olduklarını apaçık delillerle beyan etmesine rağmen) **Onlar** (küfür ve şirk üzerinde inat edip) **Şuayb'i yalanlamaya devam edince** (sıcaklığı şiddetli olan bir günden sonra) **onları bir bulut gölgeledi ve o buluttan** (ceza olarak) **üzerlerine ateşler yağarak hepsini**

كَذَٰلِكَ سَلَكْنَٰهُ فِى قُلُوبِ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٠٠﴾ لَا يُؤْمِنُونَ بِهِۦ حَتَّىٰ يَرَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٢٠١﴾ فَيَأْتِيَهُم بَغْتَةً
وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٠٢﴾ فَيَقُولُوا۟ هَلْ نَحْنُ مُنظَرُونَ ﴿٢٠٣﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسْتَعْجِلُونَ ﴿٢٠٤﴾ أَفَرَءَيْتَ إِن مَّتَّعْنَٰهُمْ
سِنِينَ ﴿٢٠٥﴾ ثُمَّ جَآءَهُم مَّا كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿٢٠٦﴾ مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يُمَتَّعُونَ ﴿٢٠٧﴾ وَمَآ أَهْلَكْنَا مِن
قَرْيَةٍ إِلَّا لَهَا مُنذِرُونَ ﴿٢٠٨﴾ ذِكْرَىٰ وَمَا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٠٩﴾ وَمَا تَنَزَّلَتْ بِهِ ٱلشَّيَٰطِينُ ﴿٢١٠﴾ وَمَا يَنۢبَغِى
لَهُمْ وَمَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿٢١١﴾ إِنَّهُمْ عَنِ ٱلسَّمْعِ لَمَعْزُولُونَ ﴿٢١٢﴾ فَلَا تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ فَتَكُونَ مِنَ
ٱلْمُعَذَّبِينَ ﴿٢١٣﴾ وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ ٱلْأَقْرَبِينَ ﴿٢١٤﴾ وَٱخْفِضْ جَنَاحَكَ لِمَنِ ٱتَّبَعَكَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢١٥﴾ فَإِنْ
عَصَوْكَ فَقُلْ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢١٦﴾ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلرَّحِيمِ ﴿٢١٧﴾ ٱلَّذِى يَرَىٰكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٢١٨﴾
وَتَقَلُّبَكَ فِى ٱلسَّٰجِدِينَ ﴿٢١٩﴾ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٢٢٠﴾ هَلْ أُنَبِّئُكُمْ عَلَىٰ مَن تَنَزَّلُ ٱلشَّيَٰطِينُ
﴿٢٢١﴾ تَنَزَّلُ عَلَىٰ كُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٢٢٢﴾ يُلْقُونَ ٱلسَّمْعَ وَأَكْثَرُهُمْ كَٰذِبُونَ ﴿٢٢٣﴾ وَٱلشُّعَرَآءُ يَتَّبِعُهُمُ ٱلْغَاوُۥنَ
﴿٢٢٤﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّهُمْ فِى كُلِّ وَادٍ يَهِيمُونَ ﴿٢٢٥﴾ وَأَنَّهُمْ يَقُولُونَ مَا لَا يَفْعَلُونَ ﴿٢٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَذَكَرُوا۟ ٱللَّهَ كَثِيرًا وَٱنتَصَرُوا۟ مِنۢ بَعْدِ مَا ظُلِمُوا۟ۗ وَسَيَعْلَمُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓا۟ أَىَّ مُنقَلَبٍ يَنقَلِبُونَ ﴿٢٢٧﴾

سُورَةُ النَّمْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْقُرْءَانِ وَكِتَابٍ مُّبِينٍ ﴿١﴾ هُدًى وَبُشْرَىٰ لِلْمُؤْمِنِينَ ﴿٢﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ
وَيُؤْتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٣﴾

fislerine) **zulmedenler, varacakları yerin ne kadar kötü olduğunu bileceklerdir.**

27. EN-NEML SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 93, kelime sayısı 1149, harf sayısı 4790'dır.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Tā, sîn.* İşte, Kur'ân'ın ayetleri bu gibi harflerden müteşekkildir (buna rağmen onun benzerini getiremiyorsunuz)**. Ve bu kitap** (Kur'ân), (kendisinde hiçbir kapalılık ve tezat bulunmayan) **hak ile bâtılı apaçık beyan eden bir kitaptır** (onu düşünerek okuyan, Allah tarafından indirildiğini anlar)**.**

2- Kur'ân'ın ayetleri, (hayatın her yönünde) **doğru yolu gösteren bir hidayet kaynağıdır ve** (bu ayetlerin, hayatının her alanında uygulanması gerektiğine inanıp onları uygulayan) **mu'minleri cennetle müjdeleyicidir.**

3- İşte, cennetle müjdelenen o mu'minler; namazı ikame eder (rükün ve şartlarına riayet ederek kılar) **ve zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verirler. Ve onlar, ahirete** (onun mükâfaat ve cezasına) **de yakinen** (hiç şüphe etmeden) **inanmış kimselerdir.**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

200, 201- İşte yalanlamayı ve küfrü, mücrimlerin (hakkı bile bile reddedip küfür, şirk, zulüm ve günahlarında ısrar edenlerin) **kalplerine öyle yerleştirdik ki çok can yakıcı azabı görmedikçe** (üzerinde bulundukları küfür ve şirki terk etmez ve) **Kur'ân'a iman etmezler.**

202- İşte bu çok can yakıcı azap, hiç hissetmedikleri bir anda ansızın başlarına iniverecektir.

203- Ve o zaman "İman etmemiz için bize bir mühlet verilir mi acaba?" diyeceklerdir.

204- O müşrikler, hak kendilerine apaçık gelmesine rağmen (rasulümüze meydan okuyarak) **hâlâ azabımızın başlarına hemen inmesini mi istiyorlar?!**

205, 206- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde bile bile yüz çeviren) **O müşriklere uzun müddet nimet vermeye devam etsek, sonra vâdedilen o acıklı azap başlarına gelse ne olur dersin?!**

207- Azap başlarına geldikten sonra dünyada sahip oldukları nimetler onlara ne fayda verecek ki?!

208- Ve bilinmelidir ki biz hiçbir kavmi, kendilerine hakkı anlatıp uyaran bir rasul göndermedikçe helak etmiş değiliz.

209- Onlara rasul göndermemiz, hakkı hatırlatıp öğüt vermek içindir. Ve biz, apaçık delillerle gönderdiğimiz rasullere iman etmeyip bâtıl üzerinde ısrar edenleri azaba uğratmakla onlara zulmetmiş değiliz.

210- Ve bu Kur'ân'ı (rasulümüzün kalbine) **şeytanlar indirmiş değildir.**

211- Ve zaten Kur'ân'ı (rasulümüzün kalbine) **indirmek, şeytanlara düşmez ve onların buna güçleri de yetmez.**

212- Çünkü şeytanlar, Levhi'l Mahfuz'daki vahyi işitmekten engellenmişlerdir.

213- O hâlde ey rasulüm, sakın yegâne hak ilah olan Allah ile birlikte bâtıl bir ilaha ibadet etme! Yoksa azaba uğratılanlardan olursun.

214- Ve ey rasulüm! İlk önce kavminden yakın akrabalarını (sana tâbi olmayıp küfür ve şirkte ısrar ederlerse başlarına gelecek olan Allah'ın azabıyla) **uyar!**

215- Ve sana tâbi olan mu'minlerin üzerine rahmet kanadını indir (onlara yumuşaklıkla muamele et)**!**

216- Ve eğer (Allah'ı tevhid edip O'nun emirlerine itaat etme konusunda) **sana karşı gelirlerse onlara de ki: "Muhakkak ki ben, sizin yaptığınız** (küfür, şirk ve günah olan) **amellerden beriyim."**

217- Ve ey rasulüm! Bütün işlerinde sadece (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırıcı) **ve** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edici) **olana tevekkül et!**

218, 219- O (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz ve** (ٱلرَّحِيمِ) **er-Raḥîm olan Allah, her namaza kalktığında seni ve namaz kılanlar arasında senin nasıl hâlden hâle geçtiğini görendir** (ne senin yaptığın ne de diğer kullarının yaptığı hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

220- Muhakkak ki O; (ٱلسَّمِيعِ) **es-Semîʿ'dir** (Kur'ân okuduğunu, namazdaki zikirlerini, yaptığın duaları ve gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitir çünkü O, her şeyi işitendir), (ٱلْعَلِيمِ) **el-ʿAlîm'dir** (kalbindeki niyetini, gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

221- Ey müşrikler! (Kur'ân'ı Muhammed'in kalbine indirdiğini iddia ettiğiniz) **Şeytanların kimin kalbine indiğini size haber vereyim mi?**

222- Şeytanlar çok yalancı ve çok günahkâr olanların (kâhinlerin) **kalbine iner.**

223- Şeytanlar, (gökteki melekleri) **gizlice dinleyip** (kaçar ve) **işittiklerini dostları olan kâhinlere söylerler. O kâhinlerin çoğu ise yalancıdır** (bir kelime doğru söyleseler, ona yüz kelime de yalan katarlar)**.**

224- Ve (şiir söyleyip "Biz de Muhammed gibi söylüyoruz." diyen) **şairlere ancak doğru yoldan sapanlar tâbi olur.** (Bilin ki rasulümüz, asla şair değildir.)

225- Ey rasulüm! O şairlerin (dengesiz) **hâlini görmüyor musun?! Şiirlerinde düşünmeden her vadiye** (meseleye) **dalarlar** (ve birbirine zıt olan şeyler söylerler)**.**

226- Ve şiirlerinde, yapmadıkları şeyleri yaptıklarını iddia ederek yalan söylerler.

227- Ancak şairlerden gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyen, Allah'ı çokça zikreden ve zulme uğradıktan sonra düşmanlarına karşı muzaffer olanlar ise asla böyle değildir. Ve muhakkak ki** (şirk işleyerek ve mu'minlere haksızlık yaparak ne-

إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْـَٔاخِرَةِ زَيَّنَّا لَهُمْ أَعْمَـٰلَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَهُمْ سُوٓءُ ٱلْعَذَابِ وَهُمْ
فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمُ ٱلْأَخْسَرُونَ ﴿٥﴾ وَإِنَّكَ لَتُلَقَّى ٱلْقُرْءَانَ مِن لَّدُنْ حَكِيمٍ عَلِيمٍ ﴿٦﴾ إِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِأَهْلِهِۦٓ
إِنِّىٓ ءَانَسْتُ نَارًا سَـَٔاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ ءَاتِيكُم بِشِهَابٍ قَبَسٍ لَّعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٧﴾ فَلَمَّا
جَآءَهَا نُودِىَ أَنۢ بُورِكَ مَن فِى ٱلنَّارِ وَمَنْ حَوْلَهَا وَسُبْحَـٰنَ ٱللَّهِ رَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٨﴾ يَـٰمُوسَىٰٓ إِنَّهُۥٓ أَنَا ٱللَّهُ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ وَأَلْقِ عَصَاكَ ۚ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْ ۚ يَـٰمُوسَىٰ لَا
تَخَفْ إِنِّى لَا يَخَافُ لَدَىَّ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿١٠﴾ إِلَّا مَن ظَلَمَ ثُمَّ بَدَّلَ حُسْنًۢا بَعْدَ سُوٓءٍ فَإِنِّى غَفُورٌ رَّحِيمٌ
﴿١١﴾ وَأَدْخِلْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ ۖ فِى تِسْعِ ءَايَـٰتٍ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَقَوْمِهِۦٓ ۚ
إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَـٰسِقِينَ ﴿١٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ ءَايَـٰتُنَا مُبْصِرَةً قَالُوا۟ هَـٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾ وَجَحَدُوا۟ بِهَا
وَٱسْتَيْقَنَتْهَآ أَنفُسُهُمْ ظُلْمًا وَعُلُوًّا ۚ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ وَسُلَيْمَـٰنَ
عِلْمًا ۖ وَقَالَا ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى فَضَّلَنَا عَلَىٰ كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٥﴾ وَوَرِثَ سُلَيْمَـٰنُ دَاوُۥدَ ۖ
وَقَالَ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ عُلِّمْنَا مَنطِقَ ٱلطَّيْرِ وَأُوتِينَا مِن كُلِّ شَىْءٍ ۖ إِنَّ هَـٰذَا لَهُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٦﴾
وَحُشِرَ لِسُلَيْمَـٰنَ جُنُودُهُۥ مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ وَٱلطَّيْرِ فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿١٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَتَوْا۟ عَلَىٰ وَادِ
ٱلنَّمْلِ قَالَتْ نَمْلَةٌ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلنَّمْلُ ٱدْخُلُوا۟ مَسَـٰكِنَكُمْ لَا يَحْطِمَنَّكُمْ سُلَيْمَـٰنُ وَجُنُودُهُۥ وَهُمْ لَا
يَشْعُرُونَ ﴿١٨﴾ فَتَبَسَّمَ ضَاحِكًا مِّن قَوْلِهَا وَقَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ
وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَـٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَدْخِلْنِى بِرَحْمَتِكَ فِى عِبَادِكَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَتَفَقَّدَ
ٱلطَّيْرَ فَقَالَ مَا لِىَ لَآ أَرَى ٱلْهُدْهُدَ أَمْ كَانَ مِنَ ٱلْغَآئِبِينَ ﴿٢٠﴾ لَأُعَذِّبَنَّهُۥ عَذَابًا شَدِيدًا أَوْ لَأَا۟ذْبَحَنَّهُۥٓ
أَوْ لَيَأْتِيَنِّى بِسُلْطَـٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٢١﴾ فَمَكَثَ غَيْرَ بَعِيدٍ فَقَالَ أَحَطتُ بِمَا لَمْ تُحِطْ بِهِۦ وَجِئْتُكَ مِن
سَبَإٍۭ بِنَبَإٍ يَقِينٍ ﴿٢٢﴾ إِنِّى وَجَدتُّ ٱمْرَأَةً تَمْلِكُهُمْ وَأُوتِيَتْ مِن كُلِّ شَىْءٍ وَلَهَا عَرْشٌ عَظِيمٌ ﴿٢٣﴾

20- Ve Süleyman kuşları kontrol etti, Hudhud'u kuşlar arasında göremeyince şöyle dedi: "Hudhud'u neden (aranızda) **görmüyorum, yoksa gelmeyenlerden mi oldu?"**

21- Süleyman, Hudhud'un orada olmadığını anlayınca şöyle dedi: "Eğer bana, burada bulunmamasına mazeret olacak açık bir delil getirmezse onu muhakkak ya çok şiddetli bir azaba uğratacağım ya da keseceğim."

22- Aradan çok zaman geçmeden Hudhud geldi ve Süleyman'a şöyle dedi: "Ben, senin bilmediğin bir şey öğrendim ve sana, Sebe'den kesin doğru olan bir haber getirdim."

23- "Muhakkak ki ben, Sebe kavmine hükmeden bir kadın gördüm. Ve o, kuvvet ve mülk için gerekli her şeye sahiptir. Ayrıca onun, (memleketini oradan idare ettiği) **çok muazzam bir tahtı vardır."**

4- Muhakkak ki ahirete (onun mükâfaatına ve cezasına) **iman etmeyenlere kötü amellerini süslü gösterdik** (bu sebeple onları işlemeye devam ettiler)**. İşte böylece şaşkınlık içinde bocalayıp doğru yolu bulamayan kimseler oldular.**

5- İşte, ahirete iman etmeyen o kimseler; dünyada (öldürülme ve esir alınma gibi) **çok kötü bir azaba uğrayacaklardır, ahirette ise** (ebedi cehenneme atılarak) **insanların en çok ziyana uğrayanları olacaklardır.**

6- Ey rasulüm! Muhakkak ki bu Kur'ân, (حَكِيم) **Ḥakîm** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan) **ve** (عَلِيم) **ʿAlîm** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi bilen ve hiçbir şey kendisine hafi olmayan Allah) **tarafından sana verilmiştir.**

7- Ey rasulüm, hatırla! Hani Musa, (gece yolculuk yaparken uzakta bir ateş görünce) **ailesine** (hanımına) **şöyle demişti: "Şüphesiz ben bir ateş gördüm.** (Siz burada bekleyin!) **Ben oraya gideyim, oradan ya** (yol hakkında) **bir haber alırım ya da ısınmanız için ateşten bir meşale getiririm."**

8- Musa ateşin yanına varınca ona şöyle seslenildi: "Ateşin bulunduğu yerdeki de ateşin çevresindekiler de mübarek kılınmıştır. Ve bil ki âlemlerin (bütün mahlukatın) **rabbi olan Allah, her türlü noksan sıfattan ve ortaktan münezzeh ve yücedir."**

9- "Ey Musa! Muhakkak ki seninle kelam eden benim; ben, (اَلْعَزِيز) **el-ʿAzîz** (kendisinden asla hesap sorulmayan, intikamında izzetli ve dilediği gibi hüküm verici yüce zat) **ve** (اَلْحَكِيم) **el-Ḥakîm** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel) **olan Allah'ım."**

10- "Ve ey Musa! Asanı yere at!" Musa, asasını yere atıp da bir yılan gibi hareket ettiğini görünce (korkudan) **geri dönüp arkasına bakmadan kaçtı. Bunun üzerine ona şöyle dedik: "Ey Musa, korkma! Muhakkak ki benim katımda rasuller** (hiçbir yaratıktan) **korkmazlar."**

11- "Ancak kim (emirlerime muhalefet ederek kendi nefsine) **zulmeder, sonra** (halis bir kalple tevbe ederek) **kötü amellerini terk edip razı olduğum ameller işlerse bilsin ki ben;** (غَفُور) **Ğafûr'um** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek bana itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarımı affederim), (رَحِيم) **Raḥîm'im** (ihlasla tevbe eden kullarıma merhamet ederek onlara işledikleri günahlardan dolayı azap etmem)**."**

12- "Ve ey Musa! Elini cebine (koynuna) **sok! Kusursuz ve lekesiz bembeyaz çıksın. İşte bu mucize, senin doğru söylediğini Firavun ile kavmine ispat eden dokuz mucizeden biridir. Muhakkak ki Firavun ve kavmi, fasık** (küfür, şirk ve günah işleyerek Allah'a itaatten çıkmış) **kimselerdir.**

13- Musa'ya (doğru söylediğini ispat etmesi için) **verdiğimiz bu mucizeler, Firavun ile kavminin gözlerinin önüne açık ve net bir şekilde serilince "Bunlar, apaçık birer sihirdir." dediler.**

14- Ve onlar (Firavun ile kavmi)**, bu apaçık delilleri** (kabul etmeyip) **reddettiler. Hâlbuki kalpleri, onların Allah'tan geldiğine kesinlikle inanmaktaydı. İşte onların bu apaçık delilleri inkâr etmelerinin sebebi, zalim ve hakka karşı kibirli olmalarıdır. Ey rasulüm!** (Küfür, şirk ve günah işleyerek) **Yeryüzünde fesat çıkaranların akıbetine** (onları büyük bir azapla nasıl helak ettiğimize) **ibretle bak!**

15- Ve yemin olsun ki biz, Davud'a ve oğlu Süleyman'a özel ilim verdik. Bundan dolayı (Allah'a şükrederek) **şöyle demişlerdi: "Bizi, mu'min kullarının çoğundan üstün kılan** (nebilik veren; cinlerin, şeytanların ve kuşların dillerini öğretip onları bize boyun eğdiren) **Allah'a hamdolsun** (mükemmel sıfatlarından dolayı övülüp şükredilmesi, yüceltilmesi ve her şeyden çok sevilmesi gereken sadece O'dur)**."**

16- Ve Süleyman, babası Davud'a (nebilik, ilim ve krallıkta) **vâris oldu ve** (Allah'ın hem babasına hem de kendisine verdiği nimetleri zikrederek) **şöyle dedi: "Ey insanlar! Bize kuşların dili öğretildi, nebilere ve krallara verilen her şey bize de verildi. Muhakkak ki bu,** (Allah'tan bize) **açık ve üstün olan bir ikramdır."**

17- Ve Süleyman'ın emriyle cinlerden, insanlardan ve kuşlardan oluşan ordusu toplatıldı. İşte onlar, (Süleyman'ın emrettiği yere) **düzenli bir şekilde sevk edilmektedirler.**

18- Süleyman ve askerleri karınca vadisine geldiklerinde bir karınca şöyle dedi: "Ey karıncalar! Yuvalarınıza giriniz ki Süleyman ile ordusu farkında olmadan sizi ezmesin."

19- Süleyman, karıncanın bu sözünü duyunca tebessüm ederek güldü ve Allah'a şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Bana ve ana babama verdiğin nimetlere gerektiği gibi şükretmekte ve razı olduğun salih amelleri yapmakta beni muvaffak kıl! Ve beni rahmetine (cennete) **sok, salih kullarının arasına kat!"**

وَجَدتُّهَا وَقَوْمَهَا يَسْجُدُونَ لِلشَّمْسِ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ أَعْمَٰلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ
ٱلسَّبِيلِ فَهُمْ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٢٤﴾ أَلَّا يَسْجُدُوا۟ لِلَّهِ ٱلَّذِى يُخْرِجُ ٱلْخَبْءَ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَيَعْلَمُ
مَا تُخْفُونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ﴿٢٥﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ ٱلْعَرْشِ ٱلْعَظِيمِ۩ ﴿٢٦﴾ ۞قَالَ سَنَنظُرُ أَصَدَقْتَ أَمْ
كُنتَ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٢٧﴾ ٱذْهَب بِّكِتَٰبِى هَٰذَا فَأَلْقِهْ إِلَيْهِمْ ثُمَّ تَوَلَّ عَنْهُمْ فَٱنظُرْ مَاذَا يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾
قَالَتْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَؤُا۟ إِنِّىٓ أُلْقِىَ إِلَىَّ كِتَٰبٌ كَرِيمٌ ﴿٢٩﴾ إِنَّهُۥ مِن سُلَيْمَٰنَ وَإِنَّهُۥ بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ
ٱلرَّحِيمِ ﴿٣٠﴾ أَلَّا تَعْلُوا۟ عَلَىَّ وَأْتُونِى مُسْلِمِينَ ﴿٣١﴾ قَالَتْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَؤُا۟ أَفْتُونِى فِىٓ أَمْرِى مَا كُنتُ
قَاطِعَةً أَمْرًا حَتَّىٰ تَشْهَدُونِ ﴿٣٢﴾ قَالُوا۟ نَحْنُ أُو۟لُوا۟ قُوَّةٍ وَأُو۟لُوا۟ بَأْسٍ شَدِيدٍ وَٱلْأَمْرُ إِلَيْكِ فَٱنظُرِى مَاذَا
تَأْمُرِينَ ﴿٣٣﴾ قَالَتْ إِنَّ ٱلْمُلُوكَ إِذَا دَخَلُوا۟ قَرْيَةً أَفْسَدُوهَا وَجَعَلُوٓا۟ أَعِزَّةَ أَهْلِهَآ أَذِلَّةً ۖ وَكَذَٰلِكَ يَفْعَلُونَ ﴿٣٤﴾
وَإِنِّى مُرْسِلَةٌ إِلَيْهِم بِهَدِيَّةٍ فَنَاظِرَةٌۢ بِمَ يَرْجِعُ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا جَآءَ سُلَيْمَٰنَ قَالَ أَتُمِدُّونَنِ بِمَالٍ فَمَآ
ءَاتَىٰنِۦَ ٱللَّهُ خَيْرٌ مِّمَّآ ءَاتَىٰكُم ۚ بَلْ أَنتُم بِهَدِيَّتِكُمْ تَفْرَحُونَ ﴿٣٦﴾ ٱرْجِعْ إِلَيْهِمْ فَلَنَأْتِيَنَّهُم بِجُنُودٍ لَّا
قِبَلَ لَهُم بِهَا وَلَنُخْرِجَنَّهُم مِّنْهَآ أَذِلَّةً وَهُمْ صَٰغِرُونَ ﴿٣٧﴾ قَالَ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَؤُا۟ أَيُّكُمْ يَأْتِينِى بِعَرْشِهَا قَبْلَ
أَن يَأْتُونِى مُسْلِمِينَ ﴿٣٨﴾ قَالَ عِفْرِيتٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبْلَ أَن تَقُومَ مِن مَّقَامِكَ ۖ وَإِنِّى
عَلَيْهِ لَقَوِىٌّ أَمِينٌ ﴿٣٩﴾ قَالَ ٱلَّذِى عِندَهُۥ عِلْمٌ مِّنَ ٱلْكِتَٰبِ أَنَا۠ ءَاتِيكَ بِهِۦ قَبْلَ أَن يَرْتَدَّ إِلَيْكَ طَرْفُكَ ۚ
فَلَمَّا رَءَاهُ مُسْتَقِرًّا عِندَهُۥ قَالَ هَٰذَا مِن فَضْلِ رَبِّى لِيَبْلُوَنِىٓ ءَأَشْكُرُ أَمْ أَكْفُرُ ۖ وَمَن شَكَرَ فَإِنَّمَا
يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ رَبِّى غَنِىٌّ كَرِيمٌ ﴿٤٠﴾ قَالَ نَكِّرُوا۟ لَهَا عَرْشَهَا نَنظُرْ أَتَهْتَدِىٓ أَمْ
تَكُونُ مِنَ ٱلَّذِينَ لَا يَهْتَدُونَ ﴿٤١﴾ فَلَمَّا جَآءَتْ قِيلَ أَهَٰكَذَا عَرْشُكِ ۖ قَالَتْ كَأَنَّهُۥ هُوَ ۚ وَأُوتِينَا ٱلْعِلْمَ
مِن قَبْلِهَا وَكُنَّا مُسْلِمِينَ ﴿٤٢﴾ وَصَدَّهَا مَا كَانَت تَّعْبُدُ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ إِنَّهَا كَانَتْ مِن قَوْمٍ كَٰفِرِينَ ﴿٤٣﴾

lıklar O'na muhtaçtır), (كَرِيم) **Kerîm'dir** (nimetleri sınırsız ve devamlıdır, hikmeti gereği rahmeti ve ikramı bütün mahlukatı kaplamıştır)**."**

41- Süleyman, askerlerine şöyle dedi: "Kraliçe'nin tahtında bazı değişiklikler yapın! Bakalım Kraliçe onu gördüğünde kendi tahtı olduğunu anlayabilecek mi yoksa kendi sahip olduğu şeyi bile tanıyamayan biri mi, göreceğiz."

42- Sebe kraliçesi (Belkıs) **Süleyman'ın yanına gelince ona, "Senin tahtın böyle mi?" denildi. Kraliçe şöyle cevap verdi: "Sanki odur. Ve** (Kraliçe'ye onun kendi tahtı olduğu haber verilince şöyle dedi) **bu mucizeden önce** (Süleyman'ın, gerçekten Allah'ın nebisi olduğuna dair) **bize ilim verilmişti ve biz, bundan dolayı daha Süleyman'a gelmeden önce** (davetine icabet edip) **ona boyun eğerek itaat etmiştik."**

43- Kraliçe'yi (kavmine tâbi olup taklit ederek) **Allah'tan başka ibadet ettiği şey, tevhid dininden uzaklaştırdı. Muhakkak ki o, kâfir** (Allah'ın tevhidinden uzaklaşmış) **bir kavimden idi.**

24- "O kadının ve kavminin Allah'a değil, güneşe secde ettiklerini gördüm. Ve şeytan, bu (şirk olan) **amellerini süslü göstererek onları doğru yoldan saptırdı, artık doğru yolu bulamıyorlar."**

25- "Şeytan onlara kötü amellerini (şirklerini ve günahlarını) **süslü gösterdi ki göklerde ve yerde gizlenmiş olanları açığa çıkaran, gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da en ince ayrıntısına kadar bilen Allah'a secde etmesinler."**

26- "Hâlbuki Allah, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayandır. O, (yaratıkların en muazzamı olan) **yüce Arş'ın** (ve her şeyin) **yegâne Rabbidir."**

27- Süleyman, Hudhud'a şöyle dedi: "Haber verdiğin şeylerde doğru mu söylüyorsun yoksa yalancılardan mısın, bakacağız."

28- Süleyman, bir mektup yazıp Hudhud'a verdi ve şöyle dedi: "Bu mektubumu al ve onlara ulaştır, sonra bir kenara çekilip bu mektup hakkındaki konuşmalarını ve verecekleri kararı dinle!"

29- Kraliçe, (mektubu alıp okuyunca) **kavminin seçkin kişilerine şöyle dedi: "Ey kavmin ileri gelenleri! Muhakkak ki bana çok değerli ve önemli bir mektup geldi."**

30- "Şüphesiz bu mektup, Kral Süleyman'dan gelmiştir ve o, (بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ)* er-Raḥmân ve er-Raḥîm olan Allah'ın adıyla başlamaktadır."

* بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ: "Er-Raḥmân (hak edene de etmeyene de rahmet edici) ve er-Raḥîm (dünyada dilediğine rahmet eden, dilediğine rahmet etmeyen; ahirette ise sadece mu'minlere rahmet edecek) olan Allah'ın adıyla başlarım." demektir.

31- "Besmeleden sonra şöyle yazılmıştır: Bana büyüklük taslamayın ve emrime boyun eğip Müslüman olarak (şirki terk edip davet ettiğim tevhide sarılarak) **bana gelin!"**

32- Kraliçe, mektubun içeriklerini bildirdikten sonra şöyle dedi: "Ey kavmin ileri gelenleri, bu meselede yapılması gereken en doğru şeyi bana bildirin! Biliyorsunuz ki ben, bir mesele hakkında görüşlerinizi almadan karar vermem."

33- Kavmin ileri gelenleri, Kraliçe'ye şöyle cevap verdiler: "Biz çok kuvvete sahibiz ve savaşta cesur ve şiddetli kimseleriz. Fakat son karar senindir. Sen bize ne emir vereceğini düşün (biz onu yerine getirmeye muhakkak kadiriz)**."**

34- Kraliçe şöyle dedi: "Muhakkak ki krallar bir beldeye girdiklerinde (çok adam öldürüp malları yağmalayarak) **orayı ifsat ederler. Halkın izzetli ve şerefli olanlarını zelil duruma düşürürler. İşte, krallar** (bir beldeye galip gelirlerse oranın ahalisini korkutmak ve kendi güçlerini göstermek için) **hep böyle yaparlar** (Kral Süleyman da böyle yapabilir)**."**

35- Sonra Kraliçe şöyle dedi: "Şimdi ben, onlara (bize mektup gönderen Kral'a ve kavmine) **bir hediye göndereceğim ve hediyeyi götüren elçilerimizden tavırlarını öğrenip ona göre karar vereceğim."**

36- Kraliçe'nin elçileri hediyeyle Süleyman'a gelince onlara şöyle dedi: "(Sizinle uğraşmayayım diye) **Bana dünya malı mı veriyorsunuz?! Bilin ki Allah'ın bana verdiği** (nebilik, ilim ve krallık)**, size verdiğinden daha hayırlıdır. Dünyevi hediyelerle sevinen ben değil, sizsiniz."**

37- "Ey elçi! Getirdiğin hediyelerle kraliçene ve kavmine geri dön! Ve bilsinler ki asla karşı koyamayacakları bir ordu ile gelip onları Sebe'den zelil edilmiş, alçaltılmış ve horlanmış olarak çıkaracağız."

38- Sonra Süleyman, çevresindeki ileri gelenlere şöyle dedi: "Ey seçkin ve değerli kimseler! Kraliçe ve heyeti, boyun eğmiş olarak bana gelmeden önce hanginiz o kraliçenin tahtını bana getirebilir?"

39- Cinlerden bir ifrit şöyle dedi: "Sen makamından kalkmadan ben, o kraliçenin tahtını buraya getiririm. Ve muhakkak ki ben, hem onu bu müddet içinde buraya taşıyacak güce sahibim hem de hiçbir zarar vermeyecek şekilde muhafaza ederim."

40- Süleyman'ın yanında bulunan ve kitabın bilgisine sahip olan (Allah'ın ismi azamını bilen) **salih bir adam şöyle dedi: "Ben** (Allah'a dua ederek)**, gözünü açıp kapamadan Kraliçe'nin tahtını sana getiririm."** (Ve dua edince Allah onun duasına icabet etti.) **Süleyman, tahtı yanına getirilmiş olarak görünce şöyle dedi: "Bu, Allah'ın bana bir ikramıdır ve verdiği nimetten dolayı O'na şükür mü edeceğimi** (verilen nimetleri Allah yolunda mı kullanacağımı) **yoksa nimetine nankörlük mü edeceğimi** (şeytan ve nefsim yolunda mı kullanacağımı) **imtihan etmesi içindir. Şu bir gerçektir ki Allah'a şükreden, şükrüyle ancak kendisine fayda verir** (çünkü Allah, onun şükrüne muhtaç değildir)**. Allah'ın nimetine nankörlük eden de bilsin ki** (Allah'a hiçbir zarar veremez ve) **Rabbim** (غَنِيّ) **Ğaniyy'dir** (hiçbir şeye muhtaç değildir, bütün var-

قِيلَ لَهَا ٱدۡخُلِي ٱلصَّرۡحَۖ فَلَمَّا رَأَتۡهُ حَسِبَتۡهُ لُجَّةٗ وَكَشَفَتۡ عَن سَاقَيۡهَاۚ قَالَ إِنَّهُۥ صَرۡحٞ مُّمَرَّدٞ مِّن قَوَارِيرَۗ
قَالَتۡ رَبِّ إِنِّي ظَلَمۡتُ نَفۡسِي وَأَسۡلَمۡتُ مَعَ سُلَيۡمَٰنَ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَىٰ ثَمُودَ
أَخَاهُمۡ صَٰلِحًا أَنِ ٱعۡبُدُواْ ٱللَّهَ فَإِذَا هُمۡ فَرِيقَانِ يَخۡتَصِمُونَ ﴿٤٥﴾ قَالَ يَٰقَوۡمِ لِمَ تَسۡتَعۡجِلُونَ بِٱلسَّيِّئَةِ قَبۡلَ
ٱلۡحَسَنَةِۖ لَوۡلَا تَسۡتَغۡفِرُونَ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٤٦﴾ قَالُواْ ٱطَّيَّرۡنَا بِكَ وَبِمَن مَّعَكَۚ قَالَ طَٰٓئِرُكُمۡ عِندَ
ٱللَّهِۖ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تُفۡتَنُونَ ﴿٤٧﴾ وَكَانَ فِي ٱلۡمَدِينَةِ تِسۡعَةُ رَهۡطٖ يُفۡسِدُونَ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَلَا يُصۡلِحُونَ ﴿٤٨﴾ قَالُواْ
تَقَاسَمُواْ بِٱللَّهِ لَنُبَيِّتَنَّهُۥ وَأَهۡلَهُۥ ثُمَّ لَنَقُولَنَّ لِوَلِيِّهِۦ مَا شَهِدۡنَا مَهۡلِكَ أَهۡلِهِۦ وَإِنَّا لَصَٰدِقُونَ ﴿٤٩﴾ وَمَكَرُواْ مَكۡرٗا
وَمَكَرۡنَا مَكۡرٗا وَهُمۡ لَا يَشۡعُرُونَ ﴿٥٠﴾ فَٱنظُرۡ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ مَكۡرِهِمۡ أَنَّا دَمَّرۡنَٰهُمۡ وَقَوۡمَهُمۡ أَجۡمَعِينَ
﴿٥١﴾ فَتِلۡكَ بُيُوتُهُمۡ خَاوِيَةَۢ بِمَا ظَلَمُوٓاْۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَةٗ لِّقَوۡمٖ يَعۡلَمُونَ ﴿٥٢﴾ وَأَنجَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَكَانُواْ
يَتَّقُونَ ﴿٥٣﴾ وَلُوطًا إِذۡ قَالَ لِقَوۡمِهِۦٓ أَتَأۡتُونَ ٱلۡفَٰحِشَةَ وَأَنتُمۡ تُبۡصِرُونَ ﴿٥٤﴾ أَئِنَّكُمۡ لَتَأۡتُونَ ٱلرِّجَالَ شَهۡوَةٗ مِّن دُونِ
ٱلنِّسَآءِۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ تَجۡهَلُونَ ﴿٥٥﴾ ۞فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوۡمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوٓاْ أَخۡرِجُوٓاْ ءَالَ لُوطٖ مِّن قَرۡيَتِكُمۡۖ
إِنَّهُمۡ أُنَاسٞ يَتَطَهَّرُونَ ﴿٥٦﴾ فَأَنجَيۡنَٰهُ وَأَهۡلَهُۥٓ إِلَّا ٱمۡرَأَتَهُۥ قَدَّرۡنَٰهَا مِنَ ٱلۡغَٰبِرِينَ ﴿٥٧﴾ وَأَمۡطَرۡنَا عَلَيۡهِم مَّطَرٗاۖ
فَسَآءَ مَطَرُ ٱلۡمُنذَرِينَ ﴿٥٨﴾ قُلِ ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ وَسَلَٰمٌ عَلَىٰ عِبَادِهِ ٱلَّذِينَ ٱصۡطَفَىٰٓۗ ءَآللَّهُ خَيۡرٌ أَمَّا يُشۡرِكُونَ
﴿٥٩﴾ أَمَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَأَنۢبَتۡنَا بِهِۦ حَدَآئِقَ ذَاتَ بَهۡجَةٖ مَّا كَانَ
لَكُمۡ أَن تُنۢبِتُواْ شَجَرَهَآۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلۡ هُمۡ قَوۡمٞ يَعۡدِلُونَ ﴿٦٠﴾ أَمَّن جَعَلَ ٱلۡأَرۡضَ قَرَارٗا وَجَعَلَ خِلَٰلَهَآ
أَنۡهَٰرٗا وَجَعَلَ لَهَا رَوَٰسِيَ وَجَعَلَ بَيۡنَ ٱلۡبَحۡرَيۡنِ حَاجِزًاۗ أَءِلَٰهٞ مَّعَ ٱللَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٦١﴾

60- Allah'tan başka ibadet edilen varlıklar mı daha hayırlıdır yoksa gökleri ve yeri örneksiz yaratan ve gökten yağmur yağdıran mı daha hayırlıdır?! Ve biz, o yağmurla sizin için güzel bahçeler bitirdik. Biz olmasaydık o bahçelerin ağaçlarını siz asla bitiremezdiniz (çünkü buna gücünüz yetmez)**. Bunları Allah ile beraber yapan başka bir varlık mı var** (ki Allah ile beraber ona ibadet ediyorsunuz)**?! Asla! Şu bir gerçektir ki onlar,** (Allah ile beraber başka varlıklara ibadet etmekle) **haksızlık yaparak mahluku, Allah'a eşit tutmaktadırlar.**

61- Allah'tan başka ibadet edilen varlıklar mı daha hayırlıdır yoksa yeryüzünü insanların yerleşmesine elverişli kılan, içinden ve üstünden nehirler akıtan, (sarsılmasın diye) **üzerine** (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştiren ve** (biri tatlı, diğeri tuzlu) **iki denizin arasına** (sularının karışmaması için) **bir engel koyan mı daha hayırlıdır?! Bunları Allah ile beraber yapan başka bir varlık mı var** (ki Allah ile beraber ona ibadet ediyorsunuz)**?! Asla! Şu bir gerçektir ki onların çoğu** (Allah'ın tevhidini) **bilmemektedir** (bu sebeple gerektiği gibi iman edemezler)**.**

44- Sonra Kraliçe'ye (Belkıs'a)**, "Saraya gir!" denildi. Kraliçe** (Süleyman'ın yanına gitmek için avluya girdiğinde) **avlunun zeminini derin bir su zannetti ve eteğini yukarı çekti, böylece baldırlarının bir kısmı göründü. Bunun üzerine Süleyman ona şöyle dedi: "Korkma! Bu, su değil; pürüzsüz ve şeffaf camdan yapılmıştır." Kraliçe** (gördüğü mucizelerle Süleyman'ın rasullüğünü ve kendisinin daha önce bâtıl üzere olduğunu kesin olarak anlayınca) **şöyle dedi: "Ey Rabbim! Muhakkak ki ben,** (daha önce şirk işleyerek) **nefsime zulmettim. Şimdi ise** (tevhid dinine girerek) **âlemlerin** (bütün mahlukatın) **rabbi olan Allah'a, Süleyman ile birlikte teslim oldum."**

45- Muhakkak ki Semûd kavmine de (nesep olarak) **kardeşleri Salih'i rasul olarak gönderdik. O, kavmine ilk olarak şöyle dedi: "**(Ey kavmim! Bütün şirkleri terk edip) **Yalnız Allah'a ibadet edin!" Bunun üzerine kavmi, getirdiği hak karşısında birbiriyle tartışıp çekişen iki gruba ayrıldı** (onlardan bir kısmı Salih'e ve getirdiği hakka iman etti, diğer kısmı ise onu ve getirdiğini inkâr etti)**.**

46- Salih, azabın çabuk gelmesini isteyen kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! Neden rahmetten önce başınıza azabın çabuk gelmesini istiyorsunuz?! Günahlarınızdan dolayı Allah'tan bağışlanma dileseydiniz umulur ki merhamet edilip bağışlanırdınız."

47- Kavmi, Salih'e şöyle dedi: "Ey Salih! Senin ve seninle beraber olanlar yüzünden başımıza kötü şeyler geleceğini düşünüyoruz ve sizi uğursuz olarak görüyoruz." Salih, onlara şöyle cevap verdi: "Bilin ki ister hayır ister şer olsun, başınıza gelecek olan her şey Allah'tandır ve siz, bu şekilde imtihan ediliyorsunuz."

48- Ve o şehirde elebaşı olan dokuz kişi vardı. Onlar, (küfür, şirk ve günah işleyerek) **yeryüzünde fesat çıkarıyor ve yeryüzünü ıslah etmeye** (iman edip salih ameller işlemeye) **yanaşmıyorlardı.**

49- Bu dokuz elebaşı, birbirine şöyle dedi: "Her birimiz, geceleyin Salih'in evine gidip onu ve ona iman etmiş olan ailesini öldürmeye iştirak edeceğine dair Allah'a yemin etsin! Onları öldürdükten sonra Salih'in kan velisine (onun kanının hakkını alma yetkisine sahip olan akrabasına)**, "Biz Salih'in ve ailesinin öldürülmesine şahid olmadık, muhakkak ki doğru söylüyoruz." deriz."**

50- Ve böylece o dokuz elebaşı, Salih ile ona tâbi olan mu'minleri öldürmek için gizlice plan hazırladı. Biz de planlarını altüst etmek (ve Salih ile ona tâbi olan Müslümanları kurtarmak) **için onlara hiç hissettirmeden plan hazırladık.**

51- Ey rasulüm! (Rasulümüz ve mu'minler aleyhine) **Tuzak kuranların kurdukları tuzağın akıbetine ibretle bak! Onları ve onlara uyan kâfir kavimlerinin hepsini azaptan geçirip köklerini kazıdık.**

52- İşte! (Küfür ve şirk işleyerek) **Zulmetmeleri sebebiyle evleri tamamen yıkıldı ve sakinlerinin hepsi yok edildi. Bunda** (Salih'in kâfir kavminin hepsinin helak edilip evlerinin tamamen yıkılmasında)**, elbette bilen** (anlayan ve düşünüp ibret alan) **kavim için alınacak çok ibret vardır.**

53- Allah'a tam manasıyla iman edip Salih'i tasdik eden ve Allah'tan korkanları (emirlerine boyun eğip yasaklarından uzak duranları) **ise kâfirlerin başına gelen azaptan kurtardık.**

54- Ey rasulüm! Lut'un, (yaptıklarını çirkin görüp azarlayarak) **kavmine, "**(Ey kavmim!) **Siz nasıl da erkeklerle fahişelik yapıyor ve normal bir şeymiş gibi birbirinizi seyrediyorsunuz** (hiç Allah'tan korkmuyor musunuz)**?!" dediğini hatırla!**

55- (Lut, devamla şöyle dedi) **"**(Ey kavmim!) **Siz,** (zinadan korunmak ve çocuk sahibi olmak niyetiyle) **kadınlara değil de sırf hayvani şehvetinizi gidermek için erkeklere yaklaşıp cima yapıyorsunuz. Şüphesiz siz,** (üzerinize farz olan imanı, temizliği ve günahtan uzaklaşmanız gerektiğini) **bilmeyen kimselersiniz."**

Cüz: 20

56- Lut'un kavminin cevabı ancak şöyle demek oldu: "Lut ailesini beldenizden çıkarın! Çünkü onlar, yaptığınız işi pis görüp ona yaklaşmak istemeyen kimselerdir."

57- Biz de hanımı hariç Lut'u ve Müslüman ailesini kurtardık, hanımının ise kâfirlerle kalmasına ve onlarla beraber helak olmasına hükmettik.

58- Ve onların üzerine gökten taş yağdırdık. Bilin ki uyarıldıkları hâlde küfür, şirk ve günahlarında bile bile ısrar edenlerin üzerine (azap için) **yağdırılan o taş yağmuru ne kötüdür!**

59- Ey rasulüm! De ki: "Hamd (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilerek her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek) **Allah'a mahsustur. Ve Allah'ın seçtiği kulları üzerine** (küfür ve şirkinde ısrar edenlere inen helak edici azaptan) **eman vardır. Ey akıl sahipleri!** (Her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan, her şey elinde olan) **Allah mı daha hayırlıdır yoksa müşriklerin Allah'tan başka ibadet ettiği** (hiçbir şey yaratamayan bilakis kendisi yaratılmış olan ve hiçbir şey elinde olmayan) **mi?!"**

أَمَّن يُجِيبُ ٱلْمُضْطَرَّ إِذَا دَعَاهُ وَيَكْشِفُ ٱلسُّوٓءَ وَيَجْعَلُكُمْ خُلَفَآءَ ٱلْأَرْضِ ۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ قَلِيلًا مَّا
تَذَكَّرُونَ ﴿٦٢﴾ أَمَّن يَهْدِيكُمْ فِى ظُلُمَٰتِ ٱلْبَرِّ وَٱلْبَحْرِ وَمَن يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ بُشْرًۢا بَيْنَ يَدَىْ رَحْمَتِهِۦٓ ۗ
أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ تَعَٰلَى ٱللَّهُ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٣﴾ أَمَّن يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَمَن يَرْزُقُكُم مِّنَ
ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۗ أَءِلَٰهٌ مَّعَ ٱللَّهِ ۚ قُلْ هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٦٤﴾ قُل لَّا يَعْلَمُ مَن فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ٱلْغَيْبَ إِلَّا ٱللَّهُ ۚ وَمَا يَشْعُرُونَ أَيَّانَ يُبْعَثُونَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱدَّٰرَكَ عِلْمُهُمْ فِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ بَلْ هُمْ
فِى شَكٍّ مِّنْهَا ۖ بَلْ هُم مِّنْهَا عَمُونَ ﴿٦٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ أَءِذَا كُنَّا تُرَٰبًا وَءَابَآؤُنَآ أَئِنَّا لَمُخْرَجُونَ ﴿٦٧﴾
لَقَدْ وُعِدْنَا هَٰذَا نَحْنُ وَءَابَآؤُنَا مِن قَبْلُ إِنْ هَٰذَآ إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦٨﴾ قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ
فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٦٩﴾ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُن فِى ضَيْقٍ مِّمَّا يَمْكُرُونَ
﴿٧٠﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٧١﴾ قُلْ عَسَىٰٓ أَن يَكُونَ رَدِفَ لَكُم بَعْضُ
ٱلَّذِى تَسْتَعْجِلُونَ ﴿٧٢﴾ وَإِنَّ رَبَّكَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾
وَإِنَّ رَبَّكَ لَيَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ ﴿٧٤﴾ وَمَا مِنْ غَآئِبَةٍ فِى ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِلَّا فِى
كِتَٰبٍ مُّبِينٍ ﴿٧٥﴾ إِنَّ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانَ يَقُصُّ عَلَىٰ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ أَكْثَرَ ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ
﴿٧٦﴾ وَإِنَّهُۥ لَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٧٧﴾ إِنَّ رَبَّكَ يَقْضِى بَيْنَهُم بِحُكْمِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٧٨﴾
فَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۖ إِنَّكَ عَلَى ٱلْحَقِّ ٱلْمُبِينِ ﴿٧٩﴾ إِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ
إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٨٠﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِى ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم
مُّسْلِمُونَ ﴿٨١﴾ ۞ وَإِذَا وَقَعَ ٱلْقَوْلُ عَلَيْهِمْ أَخْرَجْنَا لَهُمْ دَآبَّةً مِّنَ ٱلْأَرْضِ تُكَلِّمُهُمْ أَنَّ ٱلنَّاسَ كَانُوا۟
بِـَٔايَٰتِنَا لَا يُوقِنُونَ ﴿٨٢﴾ وَيَوْمَ نَحْشُرُ مِن كُلِّ أُمَّةٍ فَوْجًا مِّمَّن يُكَذِّبُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُمْ يُوزَعُونَ ﴿٨٣﴾

O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim ol)! **Muhakkak ki sen, apaçık hak üzerindesin.**

80- Ey rasulüm! Bil ki sen, (küfür, şirk ve günahları sebebiyle kalpleri) **ölmüş olanlara hakkı duyuramazsın. Ve senden yüz çevirip gerisin geri dönerken** (hakkı ibretle dinleme özelliğini kaybetmiş oldukları için) **sağır olanlara da davetini duyuramazsın.**

81- Ve ey rasulüm! Sen, (hakka karşı) **basireti kör olanları da sapıklıklarından kurtarıp hidayete erdiremezsin** (öyleyse onlar için üzülme). **Sen, davet ettiğin hakkı ancak ayetlerimize iman edenlere duyurabilirsin. İşte onlar, Allah'ın emirlerini duyduklarında ihlasla boyun eğip teslim olanlardır.**

82- (Küfür, şirk ve günahta ısrar etmeleri sebebiyle) **Azabı hak ettiklerinde** (kıyamet kopmadan önce) **onlar için yerden bir dabbe** (canlı) **çıkarırız da insanların,** (rasullere indirilen) **ayetlerimize yakinen inanmadıklarını söyler.**

83- Ve ey rasulüm! Her ümmetten (rasullere indirilen) **ayetlerimizi yalanlayanları bölük bölük toplayacağımız o günü hatırla! İşte o gün onlar, hesaba çekilmek için** (hesap yerine doğru) **topluca sürüklenirler.**

62- Allah’tan başka ibadet edilen varlıklar mı daha hayırlıdır yoksa kendisine dua ettiği zaman sıkıntı ve ihtiyaç içinde olana icabet eden, her türlü kötülüğü gideren ve sizi yeryüzünde bir nesil ardından başka bir nesil gelecek şekilde var eden mi daha hayırlıdır?! Bunları Allah ile beraber yapan başka bir varlık mı var (ki Allah ile beraber ona ibadet ediyorsunuz)**?! Asla! Ne kadar da kıt düşünüyorsunuz** (ve hiç öğüt almıyorsunuz)**!**

63- Allah’tan başka ibadet edilen varlıklar mı daha hayırlıdır yoksa karanın ve denizin karanlıklarında size yolunuzu bulduran mı daha hayırlıdır?! Ya da rahmetinin (yağmurun) **önünde rüzgârları müjdeci olarak gönderen mi daha hayırlıdır?! Bunları Allah ile beraber yapan başka bir varlık mı var** (ki Allah ile beraber ona ibadet ediyorsunuz)**?! Asla! Allah, müşriklerin ortak koştuklarından münezzeh ve yücedir.**

64- Allah’tan başka ibadet edilen varlıklar mı daha hayırlıdır yoksa insanları yaratmayı (ana rahminde merhaleli olarak) **başlatan, öldükten sonra onlara tekrar can verip hayata döndüren, size gökten** (yağmur indirerek) **ve yerden** (bitkiler bitirerek) **rızık veren mi daha hayırlıdır?! Bunları Allah ile beraber yapan başka bir varlık mı var** (ki Allah ile beraber ona ibadet ediyorsunuz)**?! Asla! Ey rasulüm! Müşriklere de ki: “Allah’a şirk koştuğunuz hâlde hak üzerinde olduğunuzu iddia ediyorsanız haydi, delilinizi getirin bakalım!”**

65- Ey rasulüm! De ki: “Ne göklerde ne de yerde bulunanlar ğaybı bilir. Mutlak ğaybı bilen, sadece Allah’tır. Göklerde ve yerde bulunanlar, ne zaman kabirlerinden çıkartılıp diriltileceklerini de bilmezler (ancak Allah bilir)**.”**

66- Hayır! Şu bir gerçektir ki kâfirler ahiretle ilgili gerçekleri bilmezler, hatta onun gelmesi konusunda şüphe içindedirler, üstelik onun hakkında büyük bir karanlık ve cehalettedirler.

67- Ve öldükten sonra dirilişe inanmayanlar şöyle dediler: “Biz ve babalarımız ölüp toprak olduktan sonra tekrar diriltilip hayata mı döndürüleceğiz?! Asla!”

68- “Andolsun ki bize ve daha önce de babalarımıza bu tehdit vâdi yapılmıştı (fakat bunun gerçekleştiğini hiç görmedik)**. Şüphesiz bu vâd, öncekilerin uydurduğu** (gerçek olmayan) **masallardan başka bir şey değildir.”**

69- Ey rasulüm! (Dirilişi yalanlayan) **Kâfirlere şöyle de: “Yeryüzünde dolaşın da sizden önce gelmiş geçmiş mücrimlerin** (bile bile hakkı reddedip dirilişi yalanlayan; küfür, şirk ve günahlarında ısrar edenlerin) **akıbetlerine** (nasıl helak edildiklerine) **ibretle bakın!”**

70- Ve ey rasulüm! O müşriklerin, davet ettiğin şeylere iman etmeyip küfür ve şirkte inat etmeleri sebebiyle üzülme ve sana hazırladıkları gizli tuzaklardan dolayı göğsün daralmasın (muhakkak ki biz, seni onlara karşı muzaffer kılacağız)**.**

71- Ve dirilişi inkâr eden kâfirler (Rasul’e ve mu’minlere) **şöyle derler: “Bizi tehdit ederek vâdettiğiniz azap ne zaman gelecek?! Eğer doğru söyleyenlerden iseniz bizi kendisiyle korkuttuğunuz azabın ne zaman geleceğini söyleyin bakalım!”**

72- Ey rasulüm! Sen, onlara de ki: “Acele edip hemen gelmesini istediğiniz azabın bir kısmı umulur ki yakında başınıza gelecektir.”

73- Ey rasulüm! Bil ki Rabbin insanlara karşı lütuf sahibidir (küfür, şirk ve günah işledikleri hâlde onları hemen cezalandırmaz, tevbe etmeleri için mühlet verir)**. Fakat insanların çoğu Allah’ın nimetlerine şükretmez** (O’na, uluhiyetinde ve rububiyetinde eşler koşar)**.**

74- Ve muhakkak ki Rabbin, kullarının kalplerinde gizlediklerini de açığa vurduklarını da en ince teferruatıyla bilir (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

75- Gökte ve yerde insanların bilmediği hiçbir şey yoktur ki apaçık bir kitapta (Levhi’l Mahfuz’da) **bulunmasın.**

76- Muhakkak ki bu Kur’ân İsrailoğullarına, hakkında ihtilaf edegeldikleri şeylerin birçoğunu (ve onların haktan ne kadar saptıklarını) **beyan edip haber vermektedir.**

77- Ve muhakkak ki bu Kur’ân, (onu hayatlarının her yönünde uygulayan) **mu’minler için bir hidayet kaynağı ve bir rahmettir.**

78- Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, (kıyamet gününde) **mu’minler ile kâfirler arasında adaletli hükmüyle hüküm verecektir** (mu’minlere rahmet edecek, kâfirleri ise azaba uğratacaktır)**. Ve O;** (ٱلۡعَزِيز) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلۡعَلِيم) **el-ʿAlîm’dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen, hiçbir şey kendisine gizli olmayan ve her konuda kullarının maslahatına olan hükümleri en iyi bilendir)**.**

79- Ey rasulüm! Sadece Allah’a tevekkül et (her durumda O’na güvenip O’ndan yardım iste,

حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُو قَالَ أَكَذَّبْتُم بِـَٔايَـٰتِى وَلَمْ تُحِيطُوا۟ بِهَا عِلْمًا أَمَّاذَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ وَوَقَعَ ٱلْقَوْلُ
عَلَيْهِم بِمَا ظَلَمُوا۟ فَهُمْ لَا يَنطِقُونَ ﴿٨٥﴾ أَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِيَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ فِى
ذَٰلِكَ لَـَٔايَـٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٨٦﴾ وَيَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَفَزِعَ مَن فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا
مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۚ وَكُلٌّ أَتَوْهُ دَٰخِرِينَ ﴿٨٧﴾ وَتَرَى ٱلْجِبَالَ تَحْسَبُهَا جَامِدَةً وَهِىَ تَمُرُّ مَرَّ ٱلسَّحَابِ ۚ صُنْعَ
ٱللَّهِ ٱلَّذِىٓ أَتْقَنَ كُلَّ شَىْءٍ ۚ إِنَّهُۥ خَبِيرٌۢ بِمَا تَفْعَلُونَ ﴿٨٨﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ خَيْرٌ مِّنْهَا وَهُم
مِّن فَزَعٍ يَوْمَئِذٍ ءَامِنُونَ ﴿٨٩﴾ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَكُبَّتْ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ هَلْ تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٩٠﴾ إِنَّمَآ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ رَبَّ هَـٰذِهِ ٱلْبَلْدَةِ ٱلَّذِى حَرَّمَهَا وَلَهُۥ كُلُّ شَىْءٍ ۖ وَأُمِرْتُ أَنْ أَكُونَ
مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٩١﴾ وَأَنْ أَتْلُوَا۟ ٱلْقُرْءَانَ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَإِنَّمَا يَهْتَدِى لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَقُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠
مِنَ ٱلْمُنذِرِينَ ﴿٩٢﴾ وَقُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ سَيُرِيكُمْ ءَايَـٰتِهِۦ فَتَعْرِفُونَهَا ۚ وَمَا رَبُّكَ بِغَـٰفِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٩٣﴾

سُورَةُ ٱلْقَصَصِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

طسٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَـٰتُ ٱلْكِتَـٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ نَتْلُوا۟ عَلَيْكَ مِن نَّبَإِ مُوسَىٰ وَفِرْعَوْنَ بِٱلْحَقِّ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٣﴾
إِنَّ فِرْعَوْنَ عَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَجَعَلَ أَهْلَهَا شِيَعًا يَسْتَضْعِفُ طَآئِفَةً مِّنْهُمْ يُذَبِّحُ أَبْنَآءَهُمْ وَيَسْتَحْىِۦ نِسَآءَهُمْ ۚ
إِنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٤﴾ وَنُرِيدُ أَن نَّمُنَّ عَلَى ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمْ أَئِمَّةً وَنَجْعَلَهُمُ
ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٥﴾ وَنُمَكِّنَ لَهُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَنُرِىَ فِرْعَوْنَ وَهَـٰمَـٰنَ وَجُنُودَهُمَا مِنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَحْذَرُونَ ﴿٦﴾

memleketin ahalisini fırkalara ayırdı ve onlardan bir fırkayı (İsrailoğullarını) **eziyordu. Onların erkek çocuklarını öldürüp kadınlarını** (hizmetçi yapmak için) **sağ bırakıyordu. Muhakkak ki o, fesat çıkaran** (yeryüzünde bozgunculuk yapan ve haddi aşıp böbürlenen zalim) **biriydi.**

5- Biz ise o yerde (Mısır'da) **ezilen İsrailoğullarına;** (düşmanları olan Firavun ve askerlerini helak edip) **ezilmişliği üzerlerinden kaldırarak,** (şeriatimizi uygulamakla) **hakta örnek kılarak ve** (şeriatimizi uygulamaları için) **mukaddes topraklara vâris kılarak lütufta bulunmak istedik.**

6- Ve İsrailoğullarını mukaddes topraklarda sulta sahibi kılmak istedik. Firavun, veziri Haman ve onların askerlerine ise İsrailoğullarından çekindikleri şeyi (İsrailoğullarından bir çocuk vesilesiyle mülklerinin ve saltanatlarının yok olmasını) **göstermek istedik.**

84- Azabı hak eden kâfirler topluca sürüklenerek hesap yerine geldiklerinde Allah onlara şöyle der: “Elinizde (aleyhine) **hiçbir delil olmadığı hâlde bilip anlamadan** (tevhidimi ve mükemmel şeriatimi ihtiva eden) **ayetlerimi yalanlıyordunuz, öyle mi?! Böyle değilse** (dünyada) **yaptığınız ne idi?!”**

85- Böylece (küfür, şirk ve günah işleyerek nefislerine) **zulmetmeleri sebebiyle haklarındaki Allah’ın azap sözü gerçekleşir ve artık konuşamazlar** (çünkü konuşacak hiçbir şeyleri kalmamıştır)**.**

86- Dirilişi yalanlayan o kâfirler, geceyi sükûnet bulup dinlenmeleri için yarattığımızı ve gündüzü de (maişetlerini kazanmaları için) **aydınlık kıldığımızı görmüyorlar mı?! Muhakkak ki bunda, Allah’a gerçek manada iman eden kavim için** (O’nun vahdaniyetine, sadece O’na ibadet edilmesi gerektiğine, mükemmel kudretine, kâinatı boşu boşuna yaratmadığına ve iman edenlerin mükâfaatlandırılmak, iman etmeyenlerin ise cezalandırılmak için diriltileceğine işaret eden) **ibret alınacak deliller vardır.**

87- Ve (görevli melek tarafından) **sûra** (ikinci kez) **üfürüldüğü gün, Allah’ın dilediği kimseler hariç, göklerde ve yerde olan her kim varsa büyük bir dehşete kapılır ve hepsi boyunlarını bükmüş olarak Allah’ın huzuruna gelir.**

88- Ve ey rasulüm! O gün dağları sabit; hareketsiz sanırsın hâlbuki onlar, bulutların hareket ettiği gibi hareket etmektedir. İşte bu, her şeyi mükemmel şekilde yaratan Allah’ın sanatıdır. Muhakkak ki O, yaptığınız her şeyden gizlisiyle açığıyla, en ince teferruatına kadar haberdardır (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

89- Kim (Allah’ın huzuruna) **iyiliklerle** (sahih iman ve salih amellerle) **gelirse ona, yaptıklarından daha büyük karşılık** (cennet) **verilir ve o kimseler, kıyametin büyük dehşetinden eman içinde olurlar.**

90- Kim de (Allah’ın huzuruna) **kötülüklerle** (küfür, şirk ve günahla) **gelirse** (cehennemde) **yüzüstü ateşe atılırlar ve onlara, “İşte, ancak yaptıklarınızın karşılığını görmektesiniz!” denir.**

91- Ey rasulüm! Kavminin müşriklerine şöyle de: “Muhakkak ki ben, hürmetli (içinde zulmen kan akıtmak, avlanmak ve bitkisini kesmek haram) **kılınan bu beldenin** (Mekke’nin) **Rabbine** (hiçbir şeyi şirk koşmadan) **ibadet etmekle emrolundum. Zaten O, her şeyin yegâne sahibidir. Ve Rabbim bana Müslümanlardan** (Allah’ın emirlerine tam manasıyla boyun eğip teslim olanlardan) **olmamı emretti** (ben de O’na teslim oldum ve emirlerine tereddütsüz uymaktayım)**.”**

92- “Rabbim bana, insanlara Kur’ân okumamı da emretti.” Kim (ona iman edip) **gösterdiği doğru yolda yürürse doğru yolda gitmesinin faydası kendisinedir** (iman etmesine ve doğru yolda gitmesine Allah’ın ihtiyacı yoktur)**. Kim de gösterdiği yoldan gitmeyip haktan saparsa** (küfrü, şirki ve masiyeti seçerse) **de ki: “Muhakkak ki ben, ancak** (Allah’ın emirlerini bildiren ve bu emirlere itaat etmeyenleri cehennem azabıyla korkutan) **bir uyarıcıyım** (kalplerinize hidayeti sokmak benim elimde değildir)**.”**

93- Ve ey rasulüm! Seni ve getirdiklerini inkâr eden müşriklere şöyle de: “Hamd (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilerek her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek) **sadece Allah’a mahsustur. O, size** (vahdaniyetine, mükemmel kudretine, hikmetine ve yalnız kendisine ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden göklerde, yerde ve nefislerinizde bulunan) **ayetlerini gösterecektir. Siz de** (iyice düşünürseniz) **onları tanırsınız** (ve Rabbinize ihlasla boyun eğmeniz gerektiğini anlarsınız)**.” Ve bil ki Rabbin yaptıklarınızdan ğafil** (habersiz) **değildir** (her şeyi en ince teferruatıyla bilir ve ona göre karşılığını verecektir)**.**

28. EL-KASAS SURESİ

52’den 55’e kadar 4 ayet hariç, Mekke’de inmiştir. 85. ayet ise Mekke ile Medine arasında bulunan Cuhfe’de inmiştir. Ayet sayısı 88, kelime sayısı 1441, harf sayısı 5800’dür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Tā, sîn, mîm.*

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- İşte, (kendisinde hiçbir kapalılık ve tezat bulunmayan) **hak ile bâtılı apaçık beyan eden bu kitabın** (Kur’ân’ın) **ayetleri, bu gibi harflerden müteşekkildir** (buna rağmen onun benzerini getiremiyorsunuz)**.**

3- Ey rasulüm! Musa ile Firavun hakkındaki haberlerin bir kısmını gerçek şekliyle sana söylüyoruz ki mu’minler ondan istifade edebilsin (çünkü ancak onlar öğüt alıp istifade eder)**.**

4- Muhakkak ki Firavun, hâkim olduğu yerde (Mısır’da) **azgınlık ve zulüm yapan biriydi. O,**

وَأَوْحَيْنَآ إِلَىٰٓ أُمِّ مُوسَىٰٓ أَنْ أَرْضِعِيهِ ۖ فَإِذَا خِفْتِ عَلَيْهِ فَأَلْقِيهِ فِى ٱلْيَمِّ وَلَا تَخَافِى وَلَا تَحْزَنِىٓ ۖ
إِنَّا رَآدُّوهُ إِلَيْكِ وَجَاعِلُوهُ مِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٧﴾ فَٱلْتَقَطَهُۥٓ ءَالُ فِرْعَوْنَ لِيَكُونَ لَهُمْ عَدُوًّا وَحَزَنًا ۗ إِنَّ فِرْعَوْنَ
وَهَٰمَٰنَ وَجُنُودَهُمَا كَانُوا۟ خَٰطِـِٔينَ ﴿٨﴾ وَقَالَتِ ٱمْرَأَتُ فِرْعَوْنَ قُرَّتُ عَيْنٍ لِّى وَلَكَ ۖ لَا تَقْتُلُوهُ عَسَىٰٓ
أَن يَنفَعَنَآ أَوْ نَتَّخِذَهُۥ وَلَدًا وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٩﴾ وَأَصْبَحَ فُؤَادُ أُمِّ مُوسَىٰ فَٰرِغًا ۖ إِن كَادَتْ لَتُبْدِى
بِهِۦ لَوْلَآ أَن رَّبَطْنَا عَلَىٰ قَلْبِهَا لِتَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَتْ لِأُخْتِهِۦ قُصِّيهِ ۖ فَبَصُرَتْ بِهِۦ عَن
جُنُبٍ وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿١١﴾ ۞ وَحَرَّمْنَا عَلَيْهِ ٱلْمَرَاضِعَ مِن قَبْلُ فَقَالَتْ هَلْ أَدُلُّكُمْ عَلَىٰٓ أَهْلِ بَيْتٍ
يَكْفُلُونَهُۥ لَكُمْ وَهُمْ لَهُۥ نَٰصِحُونَ ﴿١٢﴾ فَرَدَدْنَٰهُ إِلَىٰٓ أُمِّهِۦ كَىْ تَقَرَّ عَيْنُهَا وَلَا تَحْزَنَ وَلِتَعْلَمَ
أَنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿١٣﴾ وَلَمَّا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَٱسْتَوَىٰٓ ءَاتَيْنَٰهُ حُكْمًا وَعِلْمًا ۚ
وَكَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٤﴾ وَدَخَلَ ٱلْمَدِينَةَ عَلَىٰ حِينِ غَفْلَةٍ مِّنْ أَهْلِهَا فَوَجَدَ فِيهَا رَجُلَيْنِ
يَقْتَتِلَانِ هَٰذَا مِن شِيعَتِهِۦ وَهَٰذَا مِنْ عَدُوِّهِۦ ۖ فَٱسْتَغَٰثَهُ ٱلَّذِى مِن شِيعَتِهِۦ عَلَى ٱلَّذِى مِنْ عَدُوِّهِۦ
فَوَكَزَهُۥ مُوسَىٰ فَقَضَىٰ عَلَيْهِ ۖ قَالَ هَٰذَا مِنْ عَمَلِ ٱلشَّيْطَٰنِ ۖ إِنَّهُۥ عَدُوٌّ مُّضِلٌّ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى
ظَلَمْتُ نَفْسِى فَٱغْفِرْ لِى فَغَفَرَ لَهُۥٓ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿١٦﴾ قَالَ رَبِّ بِمَآ أَنْعَمْتَ عَلَىَّ فَلَنْ
أَكُونَ ظَهِيرًا لِّلْمُجْرِمِينَ ﴿١٧﴾ فَأَصْبَحَ فِى ٱلْمَدِينَةِ خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ فَإِذَا ٱلَّذِى ٱسْتَنصَرَهُۥ بِٱلْأَمْسِ
يَسْتَصْرِخُهُۥ ۚ قَالَ لَهُۥ مُوسَىٰٓ إِنَّكَ لَغَوِىٌّ مُّبِينٌ ﴿١٨﴾ فَلَمَّآ أَنْ أَرَادَ أَن يَبْطِشَ بِٱلَّذِى هُوَ عَدُوٌّ لَّهُمَا قَالَ
يَٰمُوسَىٰٓ أَتُرِيدُ أَن تَقْتُلَنِى كَمَا قَتَلْتَ نَفْسًۢا بِٱلْأَمْسِ ۖ إِن تُرِيدُ إِلَّآ أَن تَكُونَ جَبَّارًا فِى ٱلْأَرْضِ
وَمَا تُرِيدُ أَن تَكُونَ مِنَ ٱلْمُصْلِحِينَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ رَجُلٌ مِّنْ أَقْصَا ٱلْمَدِينَةِ يَسْعَىٰ قَالَ يَٰمُوسَىٰٓ إِنَّ ٱلْمَلَأَ
يَأْتَمِرُونَ بِكَ لِيَقْتُلُوكَ فَٱخْرُجْ إِنِّى لَكَ مِنَ ٱلنَّٰصِحِينَ ﴿٢٠﴾ فَخَرَجَ مِنْهَا خَآئِفًا يَتَرَقَّبُ ۖ قَالَ رَبِّ نَجِّنِى
مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢١﴾ وَلَمَّا تَوَجَّهَ تِلْقَآءَ مَدْيَنَ قَالَ عَسَىٰ رَبِّىٓ أَن يَهْدِيَنِى سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿٢٢﴾

20- Ve (Musa'nın Kıpti'yi öldürdüğü haberi yayılınca) **bir adam, şehrin diğer ucundan koşa koşa Musa'nın yanına geldi ve şöyle dedi: "Ey Musa! Şehrin ileri gelenleri, seni öldürmek için karar aldılar ve bunu nasıl yapacaklarına dair plan hazırlıyorlar, hemen şehirden çık! Muhakkak ki ben,** (yakalanıp öldürülmemen için) **sana nasihat eden biriyim."**

21- Musa, kendisine yapılan nasihate uyup korka korka ve etrafı gözetleyerek şehirden çıktı, Rabbine şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Beni, bu zalim kavimden kurtar (beni yakalayamasınlar)**."**

22- Ve Musa, Medyen'e doğru yöneldiğinde şöyle dedi: "Umarım ki Rabbim, (bu zalim kavimden kurtulmam için) **beni en doğru yola iletir."**

7- Ve biz, Musa’nın annesine, “Bebeğini (Firavun ve askerlerine fark ettirmeden, gizlice) **emzirebildiğin kadar emzir! Bebeğinin başına** (onlardan) **bir şey gelmesinden korktuğunda onu** (bir sandığa koyup) **nehre bırak!** (Onun boğulmasından veya Firavun ile askerlerinin öldürmesinden) **Korkma ve** (ondan uzak kalacağın için) **üzülme! Biz, muhakkak ki onu sana** (emzirip terbiye etmen için sağ salim) **döndüreceğiz ve onu seçilmiş rasullerden kılacağız.” diye** (ilham yoluyla) **vahyettik.**

8- (Annesi, Allah’ın ilham ettiği şekilde Musa’yı bir sandığa koyup nehre bıraktıktan) **Sonra Firavun’un ailesi onu bulup nehirden çıkardı. O,** (Allah’ın muradı gereği) **sonunda Firavun’a bir düşman ve** (mülkünü yok ettiği için) **ona bir üzüntü kaynağı olacaktı. Muhakkak ki Firavun, veziri Haman ve onların askerleri** (küfür, şirk ve zulüm işleyip yeryüzünde fesat çıkaran) **hatalı kimselerdi.**

9- Ve (Firavun, sandığın içinde erkek çocuğu olduğunu görünce onu öldürmek istedi, bunun üzerine) **hanımı Firavun’a şöyle dedi: “Bu bebek, hem benim hem de senin için bir sevinç kaynağıdır. Onu öldürmeyin! Umulur ki bize** (hizmet ederek) **fayda verir ya da onu çocuk ediniriz.” Onlar böyle konuşurken onun vesilesiyle Firavun’un mülkünün yok olacağını hiç hissetmiyorlardı.**

10- Ve Musa’nın annesi, bebeğinden ayrıldığı için kalbi bomboş; ondan başka hiçbir şey düşünemez hâle geldi. Allah’a gerçek manada tevekkül edip sabreden mu’minlerden olması için kalbini sabit kılmasaydık ve sabır vermeseydik neredeyse onun kendi çocuğu olduğunu söyleyecekti.

11- Ve annesi, (sandığı nehre bıraktıktan sonra) **Musa’nın ablasına, “Onu takip et!” dedi. O da Firavun ve askerlerine fark ettirmeden uzaktan kardeşini gözetledi.**

12- Ve biz, Musa’yı annesine kavuşturmadan önce hiçbir sütanneyi ona kabul ettirmedik. Musa’nın ablası bunu fark edince onlara şöyle dedi: “Bu bebeğe sizin için bakacak, hem de onu emzirecek ve çok güzel bakıp yetiştirecek bir ev hanımını size göstereyim mi?”

13- Böylece Musa’yı annesine döndürdük ki gözü aydın olsun; sevinsin, üzüntüsü sona ersin ve Allah’ın (ilham ile verdiği) **vâdinin hak olduğunu bilsin. Fakat insanların çoğu** (Allah’ın Musa’nın annesine verdiği vâdi ve onun Musa’nın annesi olduğunu) **bilmez.**

14- Ve Musa en kuvvetli olduğu gençlik çağına ulaşıp da akıl bakımından olgunlaşınca ona hüküm (güzel anlayış) **ve** (din konusunda) **ilim verdik. İşte biz, muhsinleri** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **de öyle mükâfatlandırırız.**

15- Ve Musa, halkı istirahat etmek için evlerine çekilmiş olduğu vakitte şehre girdi ve orada iki adamın birbiriyle dövüştüğünü gördü. Onlardan biri kendi kavminden (İsrailoğullarından), **diğeri ise düşmanının kavminden** (Kıptilerden) **idi. Kendi kavminden olan adam, düşmanının kavminden olan adama karşı Musa’dan yardım istedi. Musa da düşman kavimden olan adama** (öldürme kastı olmaksızın) **yumruk atınca adam öldü. Bunun üzerine Musa** (yaptığından pişman olup) **şöyle dedi: “Bu** (kızgınlığımdan dolayı adamı öldürmem)**, şeytanın işidir. Muhakkak ki şeytan, insanlar için apaçık bir düşman ve saptırıcıdır.”**

16- Musa, (hatasını itiraf ederek) **Allah’a şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Doğrusu ben,** (Kıpti’yi öldürmekle günah işleyerek) **nefsime zulmettim, günahımı affet!” Allah da duasına icabet edip onu affetti. Muhakkak ki Allah** (ٱلْغَفُورُ) **el-Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir).

17- Musa, duasına devam ederek şöyle dedi: “Ey Rabbim! Bana nimet (ilim, hikmet, anlayış ve kuvvet) **verdiğin için artık asla mücrimlere** (bile bile hakkı reddedip şirk, zulüm ve günahlarında ısrar edenlere) **destek ve yardımcı olmam.”**

18- Musa, Kıpti’yi öldürdükten sonra şehirde olup bitenleri korku içinde gözlemeye başladı. Bu sırada bir de ne görsün, daha önce kendisinden yardım isteyen kişi, feryat ederek yine kendisinden yardım istiyor. Bunun üzerine Musa ona şöyle dedi: “Gerçekten sen, apaçık saptırıcı ve günaha sürükleyici bir kimsesin.”

19- Musa, kendisine ve kavmine düşman olan Kıpti’yi (kavminden olan kişiye zarar vermesin diye) **tutmak için harekete geçince, kendi kavminden olan kişi** (Musa’nın kendisine kızdığını ve öldüreceğini zannedip) **şöyle dedi: “Ey Musa! Dün bir Kıpti’yi öldürdüğün gibi şimdi de beni mi öldürmek istiyorsun? Herhalde sen, yeryüzünde zulmen adam öldüren zorba biri olmak istiyorsun, insanların arasını ıslah edici olmak istemiyorsun.”**

وَلَمَّا وَرَدَ مَآءَ مَدْيَنَ وَجَدَ عَلَيْهِ أُمَّةً مِّنَ ٱلنَّاسِ يَسْقُونَ وَوَجَدَ مِن دُونِهِمُ ٱمْرَأَتَيْنِ تَذُودَانِۖ قَالَ مَا
خَطْبُكُمَاۖ قَالَتَا لَا نَسْقِى حَتَّىٰ يُصْدِرَ ٱلرِّعَآءُۖ وَأَبُونَا شَيْخٌ كَبِيرٌ ﴿٢٣﴾ فَسَقَىٰ لَهُمَا ثُمَّ تَوَلَّىٰٓ إِلَى
ٱلظِّلِّ فَقَالَ رَبِّ إِنِّى لِمَآ أَنزَلْتَ إِلَىَّ مِنْ خَيْرٍ فَقِيرٌ ﴿٢٤﴾ فَجَآءَتْهُ إِحْدَىٰهُمَا تَمْشِى عَلَى ٱسْتِحْيَآءٍ
قَالَتْ إِنَّ أَبِى يَدْعُوكَ لِيَجْزِيَكَ أَجْرَ مَا سَقَيْتَ لَنَاۚ فَلَمَّا جَآءَهُۥ وَقَصَّ عَلَيْهِ ٱلْقَصَصَ قَالَ لَا تَخَفْۖ
نَجَوْتَ مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٢٥﴾ قَالَتْ إِحْدَىٰهُمَا يَٰٓأَبَتِ ٱسْتَـْٔجِرْهُۖ إِنَّ خَيْرَ مَنِ ٱسْتَـْٔجَرْتَ ٱلْقَوِىُّ
ٱلْأَمِينُ ﴿٢٦﴾ قَالَ إِنِّىٓ أُرِيدُ أَنْ أُنكِحَكَ إِحْدَى ٱبْنَتَىَّ هَٰتَيْنِ عَلَىٰٓ أَن تَأْجُرَنِى ثَمَٰنِىَ حِجَجٍۖ
فَإِنْ أَتْمَمْتَ عَشْرًا فَمِنْ عِندِكَۖ وَمَآ أُرِيدُ أَنْ أَشُقَّ عَلَيْكَۚ سَتَجِدُنِىٓ إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾
قَالَ ذَٰلِكَ بَيْنِى وَبَيْنَكَۖ أَيَّمَا ٱلْأَجَلَيْنِ قَضَيْتُ فَلَا عُدْوَٰنَ عَلَىَّۖ وَٱللَّهُ عَلَىٰ مَا نَقُولُ وَكِيلٌ ﴿٢٨﴾
*فَلَمَّا قَضَىٰ مُوسَى ٱلْأَجَلَ وَسَارَ بِأَهْلِهِۦٓ ءَانَسَ مِن جَانِبِ ٱلطُّورِ نَارًاۖ قَالَ لِأَهْلِهِ ٱمْكُثُوٓا۟ إِنِّىٓ
ءَانَسْتُ نَارًا لَّعَلِّىٓ ءَاتِيكُم مِّنْهَا بِخَبَرٍ أَوْ جَذْوَةٍ مِّنَ ٱلنَّارِ لَعَلَّكُمْ تَصْطَلُونَ ﴿٢٩﴾ فَلَمَّآ أَتَىٰهَا
نُودِىَ مِن شَٰطِئِ ٱلْوَادِ ٱلْأَيْمَنِ فِى ٱلْبُقْعَةِ ٱلْمُبَٰرَكَةِ مِنَ ٱلشَّجَرَةِ أَن يَٰمُوسَىٰٓ إِنِّىٓ أَنَا ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٠﴾ وَأَنْ أَلْقِ عَصَاكَۚ فَلَمَّا رَءَاهَا تَهْتَزُّ كَأَنَّهَا جَآنٌّ وَلَّىٰ مُدْبِرًا وَلَمْ يُعَقِّبْۚ يَٰمُوسَىٰٓ أَقْبِلْ
وَلَا تَخَفْۖ إِنَّكَ مِنَ ٱلْءَامِنِينَ ﴿٣١﴾ ٱسْلُكْ يَدَكَ فِى جَيْبِكَ تَخْرُجْ بَيْضَآءَ مِنْ غَيْرِ سُوٓءٍ وَٱضْمُمْ
إِلَيْكَ جَنَاحَكَ مِنَ ٱلرَّهْبِۖ فَذَٰنِكَ بُرْهَٰنَانِ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦٓۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ
﴿٣٢﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى قَتَلْتُ مِنْهُمْ نَفْسًا فَأَخَافُ أَن يَقْتُلُونِ ﴿٣٣﴾ وَأَخِى هَٰرُونُ هُوَ أَفْصَحُ مِنِّى لِسَانًا
فَأَرْسِلْهُ مَعِىَ رِدْءًا يُصَدِّقُنِىٓۖ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُكَذِّبُونِ ﴿٣٤﴾ قَالَ سَنَشُدُّ عَضُدَكَ بِأَخِيكَ وَنَجْعَلُ
لَكُمَا سُلْطَٰنًا فَلَا يَصِلُونَ إِلَيْكُمَا بِـَٔايَٰتِنَآۚ أَنتُمَا وَمَنِ ٱتَّبَعَكُمَا ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿٣٥﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم مُّوسَىٰ
بِـَٔايَٰتِنَا بَيِّنَٰتٍ قَالُوا۟ مَا هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّفْتَرًى وَمَا سَمِعْنَا بِهَٰذَا فِىٓ ءَابَآئِنَا ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٣٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰ
رَبِّىٓ أَعْلَمُ بِمَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ مِنْ عِندِهِۦ وَمَن تَكُونُ لَهُۥ عَٰقِبَةُ ٱلدَّارِۚ إِنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٣٧﴾

37- Musa da şöyle cevap verdi: “Rabbim, kendi katından kimin hidayet (doğru yolu gösteren hak bilgi) **getirdiğini bilir ve ahirette iyi akıbetin kimin olacağını da bilir. Muhakkak ki zalimler** (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip Allah’a şirk koşan ve emirlerine karşı gelenler) **asla kurtuluşa eremezler.”**

23- Musa, Medyen suyuna varınca orada hayvanlarını sulayan bir insan topluluğu ile karşılaştı ve onların gerisinde hayvanlarını suya gitmekten engelleyen iki bayan görünce onlara, "Niçin böyle yapıyorsunuz, sizin sorununuz nedir?" diye sordu. Onlar Musa'ya şöyle cevap verdi: "Çobanlar hayvanlarını sulayıp tamamen çekilmedikçe biz (onların içine sokulup) **hayvanlarımızı sulamayız, babamız ise çok yaşlı biridir** (bundan dolayı bu işi yapmaya mecbur kaldık)**."**

24- Musa, onların yerine hayvanlarını sulayıverdi, sonra dinlenmek için bir gölgeye çekildi ve Allah'a şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Muhakkak ki ben, hayırdan bana ne verirsen ona muhtacım."

25- (Bu iki bayan evlerine dönüp de durumu babalarına anlatınca babaları kızlardan birini, Musa'yı davet etmek için gönderdi.) **Bayanlardan biri utana utana yürüyerek Musa'nın yanına gelip "Babam, bizim yerimize hayvanları sulamanın karşılığını vermek için seni çağırıyor." dedi. Musa,** (davete icabet etti ve) **babalarının yanına gelip başından geçenleri anlatınca adam, ona, "Artık korkma! Zalim kavimden** (Firavun ve ileri gelenlerinden) **kurtuldun** (çünkü onların burada hiçbir sultası yoktur, sana eziyet edemezler)**." dedi.**

26- Bayanlardan biri babasına şöyle dedi: "Ey babacığım! Onu, ücret karşılığı hayvanlarımızı sulaması için tut. Muhakkak ki o, ücret karşılığı tutacağın hayırlı biridir çünkü hem kuvvetli hem de güvenilirdir."

27- Bayanların babası Musa'ya şöyle dedi: "Bu iki kızımdan birini seninle evlendirmek istiyorum. Onun mehri ise hayvanlarıma sekiz sene çobanlık yapmandır. Eğer süreyi on seneye tamamlarsan bu, senin bana bir ikramın olur (fakat buna mecbur değilsin)**. Ben, sana zorluk ve sıkıntı verecek bir şey yüklemek istemiyorum. Allah'ın izniyle beni salih** (verdiği söze sadık) **bir kimse olarak bulacaksın."**

28- Musa, şöyle cevap verdi: "(Tamam, anlaşmayı kabul ediyorum.) **Bu, ikimizin de uyması gereken bir anlaşmadır, böylece tayin edilen iki müddetten birisini tamamladığımda daha fazlası benden istenmeyecek. Ve Allah anlaşmamıza vekildir** (şahid ve gözetleyicidir)**."**

29- Musa tayin edilen çalışma müddetini (on seneye) **tamamlayınca ailesini** (hanımını) **alıp** (Mısır'a doğru) **yola çıktı.** (Gece yolculuk yaparken uzakta) **Tûr Dağı tarafında bir ateş gördü ve ailesine** (hanımına) **şöyle dedi: "Siz burada bekleyin! Şüphesiz ben bir ateş gördüm. Oraya gideyim, oradan ya** (yol hakkında) **bir haber alırım ya da ısınmanız için ateşten bir kor parçası getiririm."**

30- Musa ateşin yanına gelince (Allah orada Musa ile kelam ettiği için) **mübarek kılınan bölgede, vadinin sağ kenarındaki ağacın bulunduğu taraftan şöyle çağrıldı: "Ey Musa! Muhakkak ki ben, bütün âlemlerin** (mahlukatın) **rabbi olan Allah'ım!"**

31- "Ve ey Musa! Asanı yere at!" Musa, asasını yere atıp da bir yılan gibi hareket ettiğini görünce (korkudan) **geri dönüp arkasına bakmadan kaçtı. Bunun üzerine ona şöyle dedik: "Ey Musa, geri dön ve korkma! Muhakkak ki sen eman içindesin** (ben dilemedikçe sana hiçbir şey zarar veremez)**."**

32- "Elini cebine (koynuna) **sok! O, kusursuz ve lekesiz bembeyaz çıkacaktır. Ve korkudan açılan ellerini kendine çek ki korkun gitsin. İşte bu iki mucize** (asan ve elin)**, Firavun ve ileri gelenlerine** (rasul olduğunu ispat eden) **Rabbinden iki delildir. Muhakkak ki Firavun ve kavmi, fasık** (küfür, şirk ve günah işleyerek Allah'a itaatten çıkmış) **kimselerdir."**

33- Musa, şöyle dedi: "Rabbim! Ben, onlardan birini öldürdüm; (onlara risaletini tebliğ etmeye gittiğimde) **öldürdüğüm kişiye karşılık onların da beni öldürmelerinden korkarım."**

34- "Ayrıca kardeşim Harun dil bakımından benden daha fasîḥ ve daha iyi konuşma yeteneğine sahiptir. Onu da (konuştuğum şeyleri güzel bir şekilde özetleyip delilleriyle onlara beyan ederek) **beni doğrulayan bir yardımcı olması için benimle beraber rasul olarak gönder. Çünkü ben,** (daha önce kendilerine rasul gönderilen ümmetlerin rasullerini yalanladıkları gibi) **onların beni yalanlamalarından endişe ediyorum."**

35- Allah, Musa'nın isteğine icabet ederek şöyle dedi: "Kardeşini sana yardım edecek bir rasul olarak göndermekle seni kuvvetlendireceğiz. Ve size kuvvet vereceğiz, böylece asla size erişip bir zarar veremeyecekler. Biliniz ki ayetlerimizle (mucize ve hüccetlerimizle) **siz ve size iman edip tâbi olan mu'minler üstün geleceksiniz."**

36- Musa, (kendisinin Allah tarafından gönderildiğini ispat eden) **açık delillerimizi Firavun ve kavminin ileri gelenlerine getirdiğinde şöyle dediler: "Bu, ancak Musa'nın uydurduğu bir sihirdir. Biz böyle bir şeyi önceki atalarımızdan duymuş değiliz."**

وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمَلَأُ مَا عَلِمْتُ لَكُم مِّنْ إِلَٰهٍ غَيْرِى فَأَوْقِدْ لِى يَٰهَٰمَٰنُ عَلَى ٱلطِّينِ فَٱجْعَل
لِّى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَطَّلِعُ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ مِنَ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣٨﴾ وَٱسْتَكْبَرَ هُوَ وَجُنُودُهُۥ
فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُمْ إِلَيْنَا لَا يُرْجَعُونَ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ ۖ فَٱنظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَجَعَلْنَٰهُمْ أَئِمَّةً يَدْعُونَ إِلَى ٱلنَّارِ ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ لَا يُنصَرُونَ ﴿٤١﴾
وَأَتْبَعْنَٰهُمْ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا لَعْنَةً ۖ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ هُم مِّنَ ٱلْمَقْبُوحِينَ ﴿٤٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ
بَعْدِ مَآ أَهْلَكْنَا ٱلْقُرُونَ ٱلْأُولَىٰ بَصَآئِرَ لِلنَّاسِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٣﴾ وَمَا كُنتَ بِجَانِبِ
ٱلْغَرْبِىِّ إِذْ قَضَيْنَآ إِلَىٰ مُوسَى ٱلْأَمْرَ وَمَا كُنتَ مِنَ ٱلشَّٰهِدِينَ ﴿٤٤﴾ وَلَٰكِنَّآ أَنشَأْنَا قُرُونًا فَتَطَاوَلَ
عَلَيْهِمُ ٱلْعُمُرُ ۚ وَمَا كُنتَ ثَاوِيًا فِىٓ أَهْلِ مَدْيَنَ تَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَا وَلَٰكِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٤٥﴾ وَمَا كُنتَ
بِجَانِبِ ٱلطُّورِ إِذْ نَادَيْنَا وَلَٰكِن رَّحْمَةً مِّن رَّبِّكَ لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ
يَتَذَكَّرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْلَآ أَن تُصِيبَهُم مُّصِيبَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَيَقُولُوا۟ رَبَّنَا لَوْلَآ أَرْسَلْتَ إِلَيْنَا رَسُولًا فَنَتَّبِعَ
ءَايَٰتِكَ وَنَكُونَ مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ فَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا۟ لَوْلَآ أُوتِىَ مِثْلَ مَآ أُوتِىَ
مُوسَىٰٓ ۚ أَوَلَمْ يَكْفُرُوا۟ بِمَآ أُوتِىَ مُوسَىٰ مِن قَبْلُ ۖ قَالُوا۟ سِحْرَانِ تَظَٰهَرَا وَقَالُوٓا۟ إِنَّا بِكُلٍّ كَٰفِرُونَ ﴿٤٨﴾
قُلْ فَأْتُوا۟ بِكِتَٰبٍ مِّنْ عِندِ ٱللَّهِ هُوَ أَهْدَىٰ مِنْهُمَآ أَتَّبِعْهُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٩﴾ فَإِن لَّمْ يَسْتَجِيبُوا۟ لَكَ
فَٱعْلَمْ أَنَّمَا يَتَّبِعُونَ أَهْوَآءَهُمْ ۚ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّنِ ٱتَّبَعَ هَوَىٰهُ بِغَيْرِ هُدًى مِّنَ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ
ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥٠﴾ ۞ وَلَقَدْ وَصَّلْنَا لَهُمُ ٱلْقَوْلَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥١﴾ ٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلِهِۦ هُم
بِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾ وَإِذَا يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦٓ إِنَّهُ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّنَآ إِنَّا كُنَّا مِن قَبْلِهِۦ مُسْلِمِينَ ﴿٥٣﴾

hevеslerine tâbi oldukları için yalanlıyorlar. Allah'tan bir yol gösterici olmaksızın kendi heva ve hevesine tâbi olandan daha sapık kim olabilir?! Muhakkak ki Allah, zalim kavmi (bile bile hakkı yalanlayıp küfür ve şirki seçerek nefsine zulmedenleri) **hidayete muvaffak kılmaz.**

51- Andolsun ki biz, düşünüp öğüt alsınlar (başlarına azap gelmeden önce kendilerine gelen rasul Muhammed'e iman etsinler) **diye müşriklere ve Yahudilere, rasullerine karşı gelen geçmiş ümmetlerin başına gelen azap haberlerini ulaştırdık.**

52- Kur'ân indirilmeden önce kendilerine verdiğimiz kitaba (gerçek Tevrât'a) **iman edenler, muhakkak Kur'ân'a da iman ederler** (çünkü iman ettikleri kitapta Kur'ân'ın ve kendisine Kur'ân indirilen rasulün vasıfları bildirilmiş ve ona iman etmeleri emredilmiştir)**.**

53- Onlar öyle kimselerdir ki kendilerine Kur'ân okunduğunda şöyle derler: "Biz ona (Kur'ân'a) **iman ettik. Şüphesiz o, Rabbimizden gelen bir haktır. Ve biz, o indirilmeden önce de Müslüman idik** (çünkü ondan önce Allah tarafından indirilen bütün kitaplara iman etmiştik)**."**

38- Firavun da kavminin ileri gelenlerine şöyle dedi: "Ey kavmimin ileri gelenleri! Sizin için benden başka (mutlak itaat edeceğiniz) **bir ilah olduğunu bilmiyorum.* Ey Haman! Derhal benim için çamurdan tuğla yap ve iyice sertleşinceye kadar ateşte yak! Sonra da bu tuğlalarla benim için yüksek bir bina inşa et! Belki böylece Musa'nın ilahını görüp nasıl bir şey olduğunu öğrenirim. Fakat ben eminim ki Musa** (rasul olduğuna dair söylediği sözlerde) **kesinlikle yalancıdır."**

* Firavun'un kavmine, "Sizin için benden başka bir ilah olduğunu bilmiyorum." sözü, "Benden başka mutlak itaat edeceğiniz bir ilah bilmiyorum. Çünkü mutlak itaat edeceğiniz tek ilah benim." manasındadır. Firavun, kavminden kendisine namaz kılmalarını ya da oruç tutmalarını istememiştir. Onlardan istediği şey mutlak itaattir; yani ne emir verirse versin kendisine itaat etmeleridir. "Ben, sizin en yüce rabbinizim." sözünden kastı da böyledir. Yani Firavun'un ilahlık taslaması bu konudadır. Allahu Teâlâ'dan başkasına kim olursa olsun mutlak itaat edilme hakkı verilirse o, ilah edinilmiş demektir. Kim de bu hakkın kendisine verilmesini isterse ilahlık taslamış olur. Çünkü mutlak itaat edilme hakkı sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. O'nun dışındaki varlıklara Allahu Teâlâ için ve Allahu Teâlâ'ya karşı gelmemek şartıyla itaat edilir.

39- Ve Firavun ile askerleri yeryüzünde haksız yere büyüklük taslayıp (kıyamet gününde hesaba çekilmek için) **bize dönmeyeceklerine inandılar.**

40- Biz de (ceza olarak) **Firavun ile askerlerini denize atıp hepsini boğarak helak ettik. Ey rasulüm! Zalimlerin** (haksız yere büyüklük taslayan, hakka bile bile karşı gelip yalanlayan ve şirk üzere yaşamaya devam edenlerin) **sonunun nasıl olduğuna ibretle bak!**

41- Ve o zalimleri, ateşe çağıran öncüler kıldık. Kıyamet gününde ise (hem kendi günahlarının vebalini hem de saptırdıklarının günahlarının vebali kadar vebal yüklenecek ve) **asla yardım görmeyeceklerdir.**

42- Dünyada onların başlarına gelen cezaya, bir de arkalarından lanet edilmeyi ekledik. Kıyamet gününde ise Allah'ın rahmetinden kovulmuş kimseler olacaklardır.

43- Ve andolsun ki biz, Musa'dan önce rasullerini yalanlayan kavimleri helak ettikten sonra Musa'ya kitabı (Tevrât'ı) **verdik. Bu kitap; insanlar için basair** (onların, faydalarına ve zararlarına olan şeyleri apaçık gösteren)**, hidayet** (doğru yola ileten) **ve rahmet** (hem dünya hem de ahiret mutluluğuna vesile) **olan bir kitaptır. Olur ki Allah'ın nimetlerini düşünüp öğüt alırlar** (her türlü küfür, şirk ve günahı terk edip ihlaslı bir şekilde Allah'ın emirlerine teslim olurlar)**.**

44- Ve ey rasulüm! Musa'ya emrimizi vahyettiğimiz sırada sen Tûr Dağının batı tarafında bulunmuyordun ve sen, bu hadiseyi görenlerden de değildin (ancak bu haberleri sana biz bildirdik)**.**

45- Fakat ey rasulüm! Biz, Musa'dan senin zamanına kadar birçok ümmet var ettik ve bu arada çok uzun zaman geçti (bu sebeple insanlar Allah'ın ahdini unuttular)**. Ayrıca sen, Medyen halkı arasında ikamet edip onlara ayetlerimizi okuyan biri de değildin. Fakat biz, seni katımızdan bir rasul olarak gönderdik** (ve sana Musa'nın haberlerini vahyettik, sen de insanlara bildirdin)**.**

46- Ayrıca sen, Musa'yı çağırıp ona emrimizi vahyettiğimizde Tûr Dağının yanında da yoktun ki insanlara onun haberlerini anlatabilesin. Fakat seni, insanlara Rabbinden bir rahmet olarak gönderdik (ve Musa'nın haberlerini vahyettik) **ki daha önce kendilerine rasul gönderilerek uyarılmamış bir kavmi uyarasın. Olur ki Allah'ın nimetlerini düşünüp öğüt alırlar** (her türlü küfür, şirk ve günahı terk edip ihlaslı bir şekilde Allah'ın emirlerine teslim olurlar)**.**

47- Ve bu müşrikler ellerinin işlediği küfür, şirk ve günahlar sebebiyle başlarına bir azap geldiğinde, "Ey Rabbimiz! Bize bir rasul göndenseydin, biz de ayetlerine uyup emirlerinle amel eden mu'minlerden olsaydık!" diyecek olmasalardı seni rasul olarak göndermezdik (fakat mazeretleri olmasın diye seni göndermeden azap indirmedik)**.**

48- Müşrikler, kendilerine katımızdan hak (Kur'ân ve rasulümüz Muhammed) **geldiğinde şöyle dediler: "Ona** (Muhammed'e) **da Musa'ya verilen mucizeler gibi mucizeler verilseydi!" Peki, daha önce de Musa'ya verilen mucizeleri reddetmemişler miydi?! Ve Tevrât ile Kur'ân hakkında, "Bunlar, birbirini destekleyen iki sihirdir." dememişler miydi?! Bir de "Muhakkak ki biz, hem Tevrât'ı hem de Kur'ân'ı inkâr ediyoruz." dememişler miydi?!**

49- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: "Eğer doğru söyleyenlerden iseniz Allah katından, Tevrât ve Kur'ân'dan daha doğru bir kitap getirin de ona tâbi olayım!"

50- Ey rasulüm! Müşrikler sana Tevrât ve Kur'ân'dan daha doğru bir kitap getiremezlerse (ki getiremezler) **bil ki Tevrât'ı ve Kur'ân'ı** (bir delile dayandıkları için değil) **ancak heva ve**

أُوْلَٰٓئِكَ يُؤْتَوْنَ أَجْرَهُم مَّرَّتَيْنِ بِمَا صَبَرُواْ وَيَدْرَءُونَ بِٱلْحَسَنَةِ ٱلسَّيِّئَةَ وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٥٤﴾
وَإِذَا سَمِعُواْ ٱللَّغْوَ أَعْرَضُواْ عَنْهُ وَقَالُواْ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ لَا نَبْتَغِى
ٱلْجَٰهِلِينَ ﴿٥٥﴾ إِنَّكَ لَا تَهْدِى مَنْ أَحْبَبْتَ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَهُوَ أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٥٦﴾
وَقَالُوٓاْ إِن نَّتَّبِعِ ٱلْهُدَىٰ مَعَكَ نُتَخَطَّفْ مِنْ أَرْضِنَآ ۚ أَوَلَمْ نُمَكِّن لَّهُمْ حَرَمًا ءَامِنًا يُجْبَىٰٓ إِلَيْهِ ثَمَرَٰتُ كُلِّ
شَىْءٍ رِّزْقًا مِّن لَّدُنَّا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَرْيَةٍۭ بَطِرَتْ مَعِيشَتَهَا ۖ فَتِلْكَ
مَسَٰكِنُهُمْ لَمْ تُسْكَن مِّنۢ بَعْدِهِمْ إِلَّا قَلِيلًا ۖ وَكُنَّا نَحْنُ ٱلْوَٰرِثِينَ ﴿٥٨﴾ وَمَا كَانَ رَبُّكَ مُهْلِكَ ٱلْقُرَىٰ
حَتَّىٰ يَبْعَثَ فِىٓ أُمِّهَا رَسُولًا يَتْلُواْ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِنَا ۚ وَمَا كُنَّا مُهْلِكِى ٱلْقُرَىٰٓ إِلَّا وَأَهْلُهَا ظَٰلِمُونَ
﴿٥٩﴾ وَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتُهَا ۚ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ
﴿٦٠﴾ أَفَمَن وَعَدْنَٰهُ وَعْدًا حَسَنًا فَهُوَ لَٰقِيهِ كَمَن مَّتَّعْنَٰهُ مَتَٰعَ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ثُمَّ هُوَ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ مِنَ
ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٦١﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ ﴿٦٢﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ
ٱلْقَوْلُ رَبَّنَا هَٰٓؤُلَآءِ ٱلَّذِينَ أَغْوَيْنَآ أَغْوَيْنَٰهُمْ كَمَا غَوَيْنَا ۖ تَبَرَّأْنَآ إِلَيْكَ ۖ مَا كَانُوٓاْ إِيَّانَا يَعْبُدُونَ ﴿٦٣﴾ وَقِيلَ
ٱدْعُواْ شُرَكَآءَكُمْ فَدَعَوْهُمْ فَلَمْ يَسْتَجِيبُواْ لَهُمْ وَرَأَوُاْ ٱلْعَذَابَ ۚ لَوْ أَنَّهُمْ كَانُواْ يَهْتَدُونَ ﴿٦٤﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ
فَيَقُولُ مَاذَآ أَجَبْتُمُ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿٦٥﴾ فَعَمِيَتْ عَلَيْهِمُ ٱلْأَنۢبَآءُ يَوْمَئِذٍ فَهُمْ لَا يَتَسَآءَلُونَ ﴿٦٦﴾ فَأَمَّا مَن تَابَ
وَءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَعَسَىٰٓ أَن يَكُونَ مِنَ ٱلْمُفْلِحِينَ ﴿٦٧﴾ وَرَبُّكَ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ وَيَخْتَارُ ۗ مَا
كَانَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ ۚ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٦٨﴾ وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا
يُعْلِنُونَ ﴿٦٩﴾ وَهُوَ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ لَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْأُولَىٰ وَٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَلَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٧٠﴾

(mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilerek her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek) **O'na mahsustur, mutlak hüküm verme hakkı da* sadece O'na aittir. Ve** (öldükten sonra hesap için) **mutlaka O'na döndürüleceksiniz.**

* Mutlak hüküm verme hakkı: Her konuda, hiç kimseye ve hiçbir şeye bağlı olmaksızın dilediği gibi hüküm vermek demektir. Bu hak sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. Ancak Allahu Teâlâ dilediği konuda dilediği gibi hüküm koyma hakkına sahiptir. Hiç kimse O'nun hükmünü sorgulayamaz. Kim bu hakkı sadece, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allahu Teâlâ'ya verirse O'nu tevhid etmiş olur. Kim, herhangi bir konuda, Allahu Teâlâ'ya rağmen dilediği gibi hüküm koyma; iyi kötü, güzel çirkin, doğru yanlış ve buna benzer sınırları tayin etme hakkını kendisinde görürse Allahu Teâlâ'ya ait olan mutlak hüküm koyma hakkını kendisinde görmüş, ilahlık taslamış ve kâfir olmuş olur; kim de böyle birine bu hakkı verirse veya ona itaat ederse ya da bu hakkı ona verenleri Müslüman görürse Allahu Teâlâ'nın hakkını kendisinde görenleri ilah tayin etmiş ve böyle birini ilah edinenlerin hak üzere olduklarını tasdik etmiş olur.

54- İşte bu vasıflara sahip olanlara mükâfaatları iki defa verilecektir. Bu, kendilerine daha önce inen kitaba imanda sabretmelerinden ve Muhammed rasul olarak gönderildiğinde ona iman etmelerindendir. Ve onlar öyle kimselerdir ki bir günah işlediklerinde onu silmek için hemen güzel ameller yaparlar ve kendilerine verdiğimiz rızıktan razı olduğumuz yerlere harcarlar.

55- Ve onlar öyle kimselerdir ki bâtıl ve boş bir söz işittiklerinde ondan yüz çevirirler ve kendilerine haksız yere laf atanlara şöyle derler: “Bizim yaptığımız amellerin karşılığı bize, sizin yaptığınız amellerin karşılığı da sizedir. Size bizden selam vardır (size sövecek veya eziyet edecek değiliz)**. Biz cahillerle** (bâtıl ve boş söz söyleyenlerle, kâfir ve müşriklerle) **arkadaşlık etmek istemiyoruz** (çünkü bu, hem dinimize hem de dünyamıza zarar verir)**.”**

56- Ey rasulüm! Sen, (hidayetini) **sevdiğin kişiyi hidayete muvaffak kılamazsın fakat Allah dilediğini hidayete muvaffak kılar. Ve O, hidayeti hak edenleri en iyi bilendir.**

57- Ve müşrikler rasulümüze (Muhammed’e) **şöyle dediler: “Eğer seninle birlikte getirdiğin hidayete** (İslam’a) **tâbi olursak düşmanlarımız bizi topraklarımızdan söküp atar.” Biz onları, katımızdan bir rızık olmak üzere her türlü ürününün getirildiği emin bir yere** (Mekke’ye) **yerleştirmedik mi?! Fakat onların çoğu nimetlerimizin farkında değildir** (bu sebeple gereği gibi şükretmezler)**.**

58- Ve biz, verdiğimiz bol nimet ve refahtan dolayı (şükretmek yerine) **şımarıp** (Allah’ın emirlerine karşı gelerek) **kibirlenen nice beldeleri helak ettik. İşte ikamet ettikleri evler! Onlardan sonra pek az kimse hariç o evlere yerleşen olmadı. Ve** (göklerde, yerde ve bunların içinde ne varsa) **her şeyin vârisi biz olduk.**

59- Ve ey rasulüm! Rabbin, merkezî ana şehrine ayetlerimizi okuyan rasul göndermedikçe hiçbir kavmi helak etmez. Şu bir gerçektir ki halkı zulmetmedikçe (küfür, şirk ve günahta ısrar etmedikçe) **hiçbir kavmi helak edici değiliz.**

60- Ve ey insanlar! Size (Allah tarafından) **ne verilmişse bilin ki o,** (belli bir müddet istifade edeceğiniz) **dünya hayatının metaı ve süsüdür** (sonra yok olacaktır)**. Ahirette Allah katındaki sevap ise bundan daha hayırlı ve bakidir. Dünya metaını değil de ahiret sevabını tercih etmeniz gerektiğini hâlâ akletmiyor musunuz?!**

61- Şu hâlde kendisine ahirette iyilik (cennet) **vâdettiğimiz ve mutlaka ona kavuşacak olan kişi, hiç kendisine** (çocuk, mal, mevki gibi) **geçici dünya metaını ve zevklerini verdiğimiz ve sonra kıyamet gününde cehenneme atılmak için getirilenler arasında bulunan kimseye eşit olur mu?!**

62- Ve o gün Allah onları (hesap sorulacakları yere) **çağırıp “Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede?!” diyecektir.**

63- O gün haklarında cehennemlik olduklarına hüküm verilen (insanları küfre ve şirke çağıran) **kimseler şöyle derler: “Ey Rabbimiz! Şunlar, saptırdığımız kimselerdir. Biz nasıl saptıysak onları da öyle saptırdık** (onları zorlayacak bir gücümüz yoktu)**. Şimdi senin için onlardan beriyiz. Aslında onlar bize ibadet etmiyorlardı** (kendi heva ve heveslerine ibadet ediyorlardı)**.”**

64- Ve (dünyada) **Allah’a eş koşanlara** (kıyamet gününde) **şöyle denir: “Haydi, Allah’a eş koştuğunuz ortaklarınızı çağırın** (da sizi bu utanç verici durumdan kurtarsınlar bakalım)**!” Onlar da** (yardım etmeleri için) **dünyada Allah’a eş koştuklarını çağırırlar fakat icabet edilmezler. Ve kendileri için hazırlanmış azabı gördüklerinde dünyada iken hidayet üzerinde olmuş olmayı temenni ederler.**

65- Ve o gün Allah müşrikleri (hesap sorulacakları yere) **çağırıp şöyle der: “**(Size hak ile geldikleri zaman) **Rasullerime ne karşılık verdiniz?!”**

66- İşte o gün (durumun dehşetinden dolayı) **Allah’ın bu sorusuna cevap verecek bir şey hatırlayamazlar, hatta ne cevap vereceklerini birbirlerine dahi sormazlar.**

67- Ancak kim küfür ve şirkinden tevbe eder ve gerçek manada Allah’a, rasulüne ve getirdiği şeylere iman edip salih ameller işlerse işte onun, cehennem azabından kurtulup cenneti kazananlardan olması umulur.

68- Ve ey rasulüm! Bil ki Rabbin dilediğini yaratır, dilediğini de nebi ve rasul olarak seçer. Müşriklerin ise (Allah’a rağmen) **herhangi bir şey dileme ve yapma güçleri yoktur** (ki O’nun dilemesine karşı çıkabilsinler)**. Allah, onların ortak koştukları şeylerden münezzeh ve yücedir.**

69- Ve Rabbin, onların göğüslerinde gizlediklerini de açığa vurduklarını da (en ince teferruatıyla) **bilir** (ve ona göre hesap soracaktır)**.**

70- İşte O, Allah’tır. O’ndan başka ibadete layık ilah yoktur. Dünyada da ahirette de hamd

قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلَّيْلَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ يَأْتِيكُم بِضِيَآءٍ ۖ
أَفَلَا تَسْمَعُونَ ﴿٧١﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن جَعَلَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمُ ٱلنَّهَارَ سَرْمَدًا إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْقِيَٰمَةِ مَنْ إِلَٰهٌ غَيْرُ ٱللَّهِ
يَأْتِيكُم بِلَيْلٍ تَسْكُنُونَ فِيهِ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٧٢﴾ وَمِن رَّحْمَتِهِۦ جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ
وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ فَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَآءِىَ ٱلَّذِينَ كُنتُمْ تَزْعُمُونَ
﴿٧٤﴾ وَنَزَعْنَا مِن كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا فَقُلْنَا هَاتُوا۟ بُرْهَٰنَكُمْ فَعَلِمُوٓا۟ أَنَّ ٱلْحَقَّ لِلَّهِ وَضَلَّ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟
يَفْتَرُونَ ﴿٧٥﴾ ۞ إِنَّ قَٰرُونَ كَانَ مِن قَوْمِ مُوسَىٰ فَبَغَىٰ عَلَيْهِمْ ۖ وَءَاتَيْنَٰهُ مِنَ ٱلْكُنُوزِ مَآ إِنَّ مَفَاتِحَهُۥ
لَتَنُوٓأُ بِٱلْعُصْبَةِ أُو۟لِى ٱلْقُوَّةِ إِذْ قَالَ لَهُۥ قَوْمُهُۥ لَا تَفْرَحْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْفَرِحِينَ ﴿٧٦﴾ وَٱبْتَغِ فِيمَآ ءَاتَىٰكَ
ٱللَّهُ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ ۖ وَلَا تَنسَ نَصِيبَكَ مِنَ ٱلدُّنْيَا ۖ وَأَحْسِن كَمَآ أَحْسَنَ ٱللَّهُ إِلَيْكَ ۖ وَلَا تَبْغِ ٱلْفَسَادَ فِى ٱلْأَرْضِ ۖ
إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ ٱلْمُفْسِدِينَ ﴿٧٧﴾ قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍ عِندِىٓ ۚ أَوَلَمْ يَعْلَمْ أَنَّ ٱللَّهَ قَدْ أَهْلَكَ مِن
قَبْلِهِۦ مِنَ ٱلْقُرُونِ مَنْ هُوَ أَشَدُّ مِنْهُ قُوَّةً وَأَكْثَرُ جَمْعًا ۚ وَلَا يُسْـَٔلُ عَن ذُنُوبِهِمُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٧٨﴾ فَخَرَجَ
عَلَىٰ قَوْمِهِۦ فِى زِينَتِهِۦ ۖ قَالَ ٱلَّذِينَ يُرِيدُونَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا يَٰلَيْتَ لَنَا مِثْلَ مَآ أُوتِىَ قَٰرُونُ إِنَّهُۥ لَذُو
حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٧٩﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَيْلَكُمْ ثَوَابُ ٱللَّهِ خَيْرٌ لِّمَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا ۚ وَلَا يُلَقَّىٰهَآ إِلَّا
ٱلصَّٰبِرُونَ ﴿٨٠﴾ فَخَسَفْنَا بِهِۦ وَبِدَارِهِ ٱلْأَرْضَ فَمَا كَانَ لَهُۥ مِن فِئَةٍ يَنصُرُونَهُۥ مِن دُونِ ٱللَّهِ وَمَا كَانَ مِنَ
ٱلْمُنتَصِرِينَ ﴿٨١﴾ وَأَصْبَحَ ٱلَّذِينَ تَمَنَّوْا۟ مَكَانَهُۥ بِٱلْأَمْسِ يَقُولُونَ وَيْكَأَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ
عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ ۖ لَوْلَآ أَن مَّنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا لَخَسَفَ بِنَا ۖ وَيْكَأَنَّهُۥ لَا يُفْلِحُ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨٢﴾ تِلْكَ ٱلدَّارُ ٱلْءَاخِرَةُ
نَجْعَلُهَا لِلَّذِينَ لَا يُرِيدُونَ عُلُوًّا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فَسَادًا ۚ وَٱلْعَٰقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٨٣﴾ مَن جَآءَ بِٱلْحَسَنَةِ فَلَهُۥ
خَيْرٌ مِّنْهَا ۖ وَمَن جَآءَ بِٱلسَّيِّئَةِ فَلَا يُجْزَى ٱلَّذِينَ عَمِلُوا۟ ٱلسَّيِّـَٔاتِ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٨٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِى
فَرَضَ عَلَيْكَ ٱلْقُرْءَانَ لَرَآدُّكَ إِلَىٰ مَعَادٍ ۚ قُل رَّبِّىٓ أَعْلَمُ مَن جَآءَ بِٱلْهُدَىٰ وَمَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٨٥﴾

gulamaktan yüz çeviren) **ve bozgunculuğu arzulamayanlara** (küfrü ve şirki terk edip bunların yayılmasını engellemeye çalışanlara) **veririz. Güzel akıbet ise sadece muttakiler** (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **içindir.**

84- Kim kıyamet gününde Allah'ın razı olduğu amelleri yapmış olarak gelirse o, bu amellerinden daha hayırlısı ile mükâfaatlandırılır. Kim de kötü bir amel getirirse bilinmelidir ki kötülükleri işleyenler, ancak yaptıkları kötülük kadar ceza görürler.

85- Ey rasulüm! Kur'ân'ı okumanı, onunla amel etmeni ve insanlara tebliğ etmeni farz kılan Allah, mutlaka seni yine döneceğin yere (Mekke'ye) **döndürecektir. Sen müşriklere şöyle de: "Rabbim kimin hidayet getirdiğini kimin de apaçık bir sapıklık içinde olduğunu en iyi bilendir."**

71- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: "Söyleyin bakalım, Allah geceyi kıyamet gününe kadar devamlı kılsa Allah'tan başka ibadet ettiğiniz hangi ilah size gündüzün aydınlığını getirebilir?! Size getirilen bu delilleri neden ibretle dinlemiyorsunuz (ve bunu ancak hiçbir ortağı olmayan Allah'ın yapabileceğini idrak edip sadece O'na ibadet etmiyorsunuz)**?!"**

72- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: "Söyleyin bakalım, Allah gündüzü kıyamet gününe kadar devamlı kılsa Allah'tan başka ibadet ettiğiniz hangi ilah size uyuyup istirahat ettiğiniz geceyi getirebilir?! Size getirilen bu delilleri neden istifade edecek bir görmeyle görmüyorsunuz (ve bunu ancak hiçbir ortağı olmayan Allah'ın yapabileceğini idrak edip sadece O'na ibadet etmiyorsunuz)**?!"**

73- Ve ey insanlar! Allah bir rahmeti olarak uyuyup istirahat edesiniz diye geceyi karanlık, çalışıp rızkınızı elde edesiniz diye de gündüzü aydınlık kıldı. Olur ki verdiği nimetlerden dolayı Allah'a şükredersiniz (sadece O'na ibadet eder ve emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durursunuz)**.**

74- Ve o gün Allah onları (hesap sorulacakları yere) **çağırıp "Benim ortaklarım olduklarını iddia ettikleriniz hani nerede?!" diyecektir.**

75- Ve (kıyamet gününde) **her ümmet içinden şahid olarak rasullerini getiririz ve rasulleri yalanlayanlara şöyle deriz: "**(Tevhidi reddedip) **Üzerinde ısrar ettiğiniz küfür ve şirkin hak olduğunu gösteren delillerinizi getirin!"** (Fakat hiçbir delil getiremezler) **Ve rasullerin Allah'tan getirdiği şeylerin hak olduğunu** (ve yalnız Allah'a ibadet etmeleri gerektiğini, kendilerinin ise bâtıl üzere olduklarını) **anlarlar. Ve dünyada Allah'ın ortağı olduğunu iddia ettikleri şeyler onlardan uzaklaşır da hiçbir fayda vermezler.**

76- Muhakkak ki Karun, Musa'nın kavminden (İsrailoğullarından) **idi. Ancak o,** (Allah'ın kendisine verdiği zenginlikten dolayı azıp) **kavmine karşı kibirlendi. Biz ona öyle hazineler vermiştik ki anahtarlarını, güçlü kuvvetli bir topluluk bile zor taşırdı. Kavmi** (içinden akıllı olanlar) **ona şöyle demişti: "Allah'ın sınırlarını ihlal edecek şekilde sevinme! Çünkü Allah böyle sevinen şımarıkları sevmez** (cezalandırır)**."**

77- "Ve Allah'ın sana verdiği nimetleri, razı olduğu yerlere harcayarak ahiret sevabını iste fakat (israf, kibir ve gösteriş yapmaksızın) **dünyadan da nasibini unutma, Allah'ın sana ihsan ettiği gibi sen de** (Rabbinin ve kulların hakkını güzel bir şekilde vererek) **ihsan et ve sakın yeryüzünde fesat çıkarmayı** (Allah'a ibadeti terk edip küfür, şirk ve günah işleyip yaymayı) **isteme! Muhakkak ki Allah yeryüzünde fesat çıkaranları sevmez** (cezalandırır)**."**

78- Karun ise (Allah'ın kendisine nimet olarak verdiği mal ile böbürlenerek) **şöyle dedi: "Ben bu servete, ancak bilgim ve gücüm sayesinde sahip oldum." Karun bilmiyor muydu ki Allah, kuvvet ve malı ondan çok fazla olan nice ümmetleri daha önce helak etmişti** (de kuvvet ve malları kendilerine hiçbir fayda vermemişti)**?! Bilin ki** (kıyamet gününde) **mücrimlere** (bile bile hakkı reddedip şirk, zulüm ve günahlarında ısrar edenlere) **suçları sorulmaz** (çünkü Allah onların yaptıklarını çok iyi bilir)**.**

79- Ve Karun, kavminin karşısına büyük bir ihtişam içinde çıktı. Dünya hayatının metaını arzulayanlar onu bu ihtişam içinde görünce "Keşke Karun'a verilenlerin benzeri bize de verilseydi! Doğrusu o, çok kısmetli biridir." dediler.

80- Kendilerine ilim verilmiş olanlar ise Karun'a özenenlere şöyle dediler: "Yazıklar olsun size! Bilin ki gerçek manada iman edip salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyenlere ahiret gününde Allah'ın vereceği sevap, Karun'a verilenlerden daha hayırlıdır! Bu ahiret sevabına ise ancak sabredenler** (dünya metaına karşılık ahiret sevabını tercih edenler) **nail olacaktır."**

81- Nihayet (Allah'ın nimetlerine nankörlük edip insanlara karşı böbürlendiği için) **Karun'u ve sarayını yerin dibine geçirdik. Onun, kendisini Allah'a karşı savunup yardım edecek yardımcıları olmadığı gibi kendisini kurtarabilecek bir güce de sahip değildi.**

82- Ve daha dün Karun'un yerinde olup onun sahip olduğu ihtişam ve refahı arzulayanlar, onun ve sarayının yerin dibine geçirildiğini görünce şöyle demeye başladılar: "Yazıklar olsun bize, böyle bir şeyi nasıl temenni ettik?! Biz bilmiyor muyduk, Allah (imtihan için) **dilediği kullarına bol rızık, dilediği kullarına da dar geçimlik verir.** (Allah'a hamdolsun!) **Eğer Allah bize ikram etmeseydi ve söylediğimiz sözden dolayı bizi affetmeseydi muhakkak bizi de** (Karun gibi) **yerin dibine geçirirdi. Muhakkak ki kâfirler** (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip Allah'a şirk koşan ve emirlerine karşı gelenler ne dünyada ne de ahirette) **asla felaha eremezler** (sonları hep hüsrandır)**."**

83- İşte ahiret yurdunun mutluluğu ve nimetleri! Biz onları ancak yeryüzünde böbürlenmeyi istemeyen (Allah'ın şeriati dışındaki kanunları uy-

وَمَا كُنتَ تَرْجُوٓا۟ أَن يُلْقَىٰٓ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبُ إِلَّا رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۖ فَلَا تَكُونَنَّ ظَهِيرًا لِّلْكَٰفِرِينَ ﴿٨٦﴾ وَلَا
يَصُدُّنَّكَ عَنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بَعْدَ إِذْ أُنزِلَتْ إِلَيْكَ ۖ وَٱدْعُ إِلَىٰ رَبِّكَ ۖ وَلَا تَكُونَنَّ مِنَ ٱلْمُشْرِكِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَا
تَدْعُ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۘ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۚ كُلُّ شَىْءٍ هَالِكٌ إِلَّا وَجْهَهُۥ ۚ لَهُ ٱلْحُكْمُ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ ٱلْعَنكَبُوتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ أَحَسِبَ ٱلنَّاسُ أَن يُتْرَكُوٓا۟ أَن يَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا وَهُمْ لَا يُفْتَنُونَ ﴿٢﴾ وَلَقَدْ فَتَنَّا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ فَلَيَعْلَمَنَّ
ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ صَدَقُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْكَٰذِبِينَ ﴿٣﴾ أَمْ حَسِبَ ٱلَّذِينَ يَعْمَلُونَ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن يَسْبِقُونَا ۚ سَآءَ مَا
يَحْكُمُونَ ﴿٤﴾ مَن كَانَ يَرْجُوا۟ لِقَآءَ ٱللَّهِ فَإِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ لَءَاتٍ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٥﴾ وَمَن جَٰهَدَ فَإِنَّمَا
يُجَٰهِدُ لِنَفْسِهِۦٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَغَنِىٌّ عَنِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُكَفِّرَنَّ عَنْهُمْ
سَيِّـَٔاتِهِمْ وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَحْسَنَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٧﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حُسْنًا ۖ وَإِن جَٰهَدَاكَ
لِتُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَآ ۚ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَنُدْخِلَنَّهُمْ فِى ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٩﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن يَقُولُ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ فَإِذَآ أُوذِىَ
فِى ٱللَّهِ جَعَلَ فِتْنَةَ ٱلنَّاسِ كَعَذَابِ ٱللَّهِ ۖ وَلَئِن جَآءَ نَصْرٌ مِّن رَّبِّكَ لَيَقُولُنَّ إِنَّا كُنَّا مَعَكُمْ ۚ أَوَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَعْلَمَ
بِمَا فِى صُدُورِ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٠﴾ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيَعْلَمَنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ ﴿١١﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّبِعُوا۟ سَبِيلَنَا وَلْنَحْمِلْ خَطَٰيَٰكُمْ وَمَا هُم بِحَٰمِلِينَ مِنْ خَطَٰيَٰهُم مِّن شَىْءٍ ۖ إِنَّهُمْ
لَكَٰذِبُونَ ﴿١٢﴾ وَلَيَحْمِلُنَّ أَثْقَالَهُمْ وَأَثْقَالًا مَّعَ أَثْقَالِهِمْ ۖ وَلَيُسْـَٔلُنَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ عَمَّا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿١٣﴾ وَلَقَدْ
أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦ فَلَبِثَ فِيهِمْ أَلْفَ سَنَةٍ إِلَّا خَمْسِينَ عَامًا فَأَخَذَهُمُ ٱلطُّوفَانُ وَهُمْ ظَٰلِمُونَ ﴿١٤﴾

gerçek manada iman edenlere şöyle derler: "Siz bizim dinimize ve düşüncelerimize tâbi olun, işlediğiniz günahların vebalini biz yükleniriz (cezanızı biz çekeriz)**." Fakat gerçek olan şudur ki mu'minlerin hiçbir günahını yüklenecek değillerdir. Muhakkak ki onlar yalan söylemektedirler.**

13- Ve (mu'minlerden kendi sapık din ve düşüncelerine tâbi olmalarını isteyen) **o müşrikler bilsinler ki hem kendi günahlarının vebalini hem de saptırdıklarının günahlarının vebali kadar vebal yüklenecekler ve Allah hakkında uydurdukları şeylerden dolayı kıyamet gününde onlardan mutlaka hesap sorulacaktır.**

14- Muhakkak ki Nuh'u da kavmine rasul olarak gönderdik. O, (insanları tevhid dinine davet etmek için) **kavminin içinde tam bin yıldan elli yıl eksik bir müddet kaldı** (fakat onlar rasulümüzü bile bile yalanladılar)**. Kavmi zulüm içinde** (küfür ve şirk üzere rasulümüzü bile bile yalanlar bir durumda) **iken tufan onları yakaladı** (böylece boğularak helak oldular).

86- Ve ey rasulüm! Sen, rasul olarak gönderilmeden önce sana kitap (Kur’ân’ın) **indirileceğini ummuyordun. Ancak sana kitabın** (Kur’ân’ın) **indirilmesi, Rabbinin bir rahmetidir. Sakın kâfirlere** (Allah’ın birliğini, senin risaletini ve getirdiğin şeriati inkâr edenlere) **destek ve yardımcı olma!**

87- Ve ey rasulüm! Allah sana ayetlerini indirdikten sonra kâfirler seni, bunları okumaktan ve (hayatlarına uygulasınlar diye) **insanlara tebliğ etmekten alıkoymasınlar. İnsanları, Rabbine** (O’nu tevhid etmeye, her türlü şirkten uzak durmaya ve hayatın her alanında O’nun şeriatiyle amel etmeye) **çağır ve sakın** (Allah’ı birlemeyip O’na şirk koşan ve hayatlarını O’nun şeriatine göre düzenlemeyen) **müşriklerden olma!**

88- Ve sakın Allah ile birlikte, kendisine ibadet edilen bir varlığa ibadet etme! Çünkü O, tek hak ilahtır (O’ndan başka ibadete layık hiçbir varlık yoktur). **Bil ki O’nun dışındaki her şey yok olacaktır.*** (Hayatın her yönünde) **Mutlak hüküm* sadece O’nundur ve** (kıyamet gününde hesap için) **sadece O’na döneceksiniz.**

* Bu ayetin Arapçasında vech (وَجْه) kelimesi geçmektedir. Burada vechten kastedilen, Allahu Teâlâ’nın zatıdır. Ayetteki vech (yüz) kelimesini, Allahu Teâlâ’nın bir parçası olarak anlamak ise açık bir küfürdür.

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

29. EL-ʿANKEBÛT SURESİ

İlk on ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 69, kelime sayısı 980, harf sayısı 4195’tir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, mîm.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- İnsanlar, “İman ettik.” demekle (gerçek manada iman edip etmediklerini belli etmek için canlar, mallar ve şüphelerle) **imtihan edilmeden bırakılacaklarını mı zannederler?!** (Hayır! Onların zannettiği gibi değil.)

3- Muhakkak ki biz, onlardan öncekileri de (nefsin sevdiği ya da nefse ağır gelen şeylerle) **imtihan ettik. Elbette Allah,** (imanında) **doğru sözlü olanları da yalancı olanları da** (sizin için) **ortaya çıkaracaktır.**

4- Yoksa kötü amel (şirk, küfür ve günah) **işleyenler bizi aciz bırakıp da kurtulacaklarını mı zannettiler?! Ne kötü hüküm veriyorlar!** (Bilsinler ki küfür ve şirk üzere öldüklerinde asla bizi aciz bırakamaz ve cezamızdan kurtulamazlar.)

5- Kim (dünyada yaptığı iyi amellerin mükâfaatını almak için kıyamet gününde) **Allah’a kavuşmayı umuyorsa bilsin ki Allah’ın** (hesap için) **tayin ettiği o gün mutlaka gelecektir. Ve O;** (ٱلسَّمِيع) **es-Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir), (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi ve yaptığınız her ameli çok iyi bilendir, ona göre size hesap soracaktır).

6- Ve kim (İslam düşmanlarına karşı ve Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmak için nefsine karşı) **cihad ederse ancak kendi nefsinin faydasına cihad etmiş olur. Çünkü Allah, bütün mahlukattan müstağnidir** (ne kulların itaati O’na bir fayda verir ne de isyanı bir zarar verir).

7- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onların günahlarını mutlaka örteriz ve iyi amellerine daha güzeli ile karşılık veririz.**

8- Ve insana, ana babasına iyi davranmasını tavsiye ettik (farz kıldık). **Eğer onlar, hakkında bilgi** (delil) **sahibi olmadığın bir şeyi bana ortak koşman için seni zorlarlarsa sakın onlara** (körü körüne) **itaat etme! Hiç şüpheniz olmasın ki dönüşünüz banadır ve ben, yapmış olduklarınızı size haber vereceğim** (ona göre hesap soracağım).

9- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onları** (kıyamet gününde) **salihlerin** (razı olduğumuz kulların) **arasına katacağız.**

10- Ve insanlardan kimi de vardır ki “Allah’a iman ettik.” der fakat Allah yolunda (tevhide ve İslam şeriatine imanından dolayı) **eziyet görünce kâfirlerin eziyet ve işkencelerini, Allah’ın azabı ile eşit tutar** (ve kâfirlere uyar). **Ey rasulüm! Üstelik Rabbinden size bir zafer gelince de** (mu’minlere) **şöyle der: “Muhakkak ki biz,** (imanda ve düşmana karşı mücadelede) **sizinle beraberdik.” Allah, yarattıklarının kalplerinde bulunan her şeyi** (en ince ayrıntısıyla) **bilen değil midir?!**

11- Ve Allah, (gerçek manada) **iman edenleri de** (kalplerindeki küfrü gizleyip zahiren imanlarını gösteren) **münafıkları da** (mu’minlerin bilmesi için) **mutlaka açığa çıkaracaktır.**

12- Ve kâfirler (hakkı bile bile reddedenler),

فَأَنجَيْنَٰهُ وَأَصْحَٰبَ ٱلسَّفِينَةِ وَجَعَلْنَٰهَآ ءَايَةً لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿١٥﴾ وَإِبْرَٰهِيمَ إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ ۖ
ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّمَا تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا وَتَخْلُقُونَ إِفْكًا ۚ إِنَّ
ٱلَّذِينَ تَعْبُدُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمْلِكُونَ لَكُمْ رِزْقًا فَٱبْتَغُوا۟ عِندَ ٱللَّهِ ٱلرِّزْقَ وَٱعْبُدُوهُ وَٱشْكُرُوا۟ لَهُۥٓ ۖ
إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَإِن تُكَذِّبُوا۟ فَقَدْ كَذَّبَ أُمَمٌ مِّن قَبْلِكُمْ ۖ وَمَا عَلَى ٱلرَّسُولِ إِلَّا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٨﴾
أَوَلَمْ يَرَوْا۟ كَيْفَ يُبْدِئُ ٱللَّهُ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥٓ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿١٩﴾ قُلْ سِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ
فَٱنظُرُوا۟ كَيْفَ بَدَأَ ٱلْخَلْقَ ۚ ثُمَّ ٱللَّهُ يُنشِئُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْءَاخِرَةَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢٠﴾ يُعَذِّبُ مَن
يَشَآءُ وَيَرْحَمُ مَن يَشَآءُ ۖ وَإِلَيْهِ تُقْلَبُونَ ﴿٢١﴾ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَا فِى ٱلسَّمَآءِ ۖ وَمَا لَكُم
مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٢٢﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَلِقَآئِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ يَئِسُوا۟ مِن رَّحْمَتِى
وَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٣﴾ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱقْتُلُوهُ أَوْ حَرِّقُوهُ فَأَنجَىٰهُ ٱللَّهُ مِنَ ٱلنَّارِ ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٢٤﴾ وَقَالَ إِنَّمَا ٱتَّخَذْتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَوْثَٰنًا مَّوَدَّةَ بَيْنِكُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا ۖ ثُمَّ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ يَكْفُرُ بَعْضُكُم بِبَعْضٍ وَيَلْعَنُ بَعْضُكُم بَعْضًا وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم
مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٥﴾ ۞ فَـَٔامَنَ لَهُۥ لُوطٌ ۘ وَقَالَ إِنِّى مُهَاجِرٌ إِلَىٰ رَبِّىٓ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٦﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ
إِسْحَٰقَ وَيَعْقُوبَ وَجَعَلْنَا فِى ذُرِّيَّتِهِ ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلْكِتَٰبَ وَءَاتَيْنَٰهُ أَجْرَهُۥ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَإِنَّهُۥ فِى ٱلْءَاخِرَةِ لَمِنَ
ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٢٧﴾ وَلُوطًا إِذْ قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ إِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلْفَٰحِشَةَ مَا سَبَقَكُم بِهَا مِنْ أَحَدٍ مِّنَ ٱلْعَٰلَمِينَ
﴿٢٨﴾ أَئِنَّكُمْ لَتَأْتُونَ ٱلرِّجَالَ وَتَقْطَعُونَ ٱلسَّبِيلَ وَتَأْتُونَ فِى نَادِيكُمُ ٱلْمُنكَرَ ۖ فَمَا كَانَ جَوَابَ قَوْمِهِۦٓ
إِلَّآ أَن قَالُوا۟ ٱئْتِنَا بِعَذَابِ ٱللَّهِ إِن كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قَالَ رَبِّ ٱنصُرْنِى عَلَى ٱلْقَوْمِ ٱلْمُفْسِدِينَ
﴿٣٠﴾ وَلَمَّا جَآءَتْ رُسُلُنَآ إِبْرَٰهِيمَ بِٱلْبُشْرَىٰ قَالُوٓا۟ إِنَّا مُهْلِكُوٓا۟ أَهْلِ هَٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ ۖ إِنَّ أَهْلَهَا كَانُوا۟ ظَٰلِمِينَ ﴿٣١﴾

29- “Ey kavmim! (Ben size Allah’ın emrini bildirdiğim hâlde şehvetinizi gidermek için) **Erkeklerle cima** (livata) **yapmaya, yol kesmeye ve toplantı yerlerinizde açıktan o kötü ameli** (livatayı) **yapmaya hâlâ devam mı ediyorsunuz?!” Lut’un bu kötü amellerden nehyetmesine karşılık kavminin cevabı ancak şöyle demek oldu: “Ey Lut! Eğer** (Allah’ın rasulü olduğun ve bu amellerimizin kötü olduğu konusunda) **doğru söyleyenlerden isen haydi, Allah’ın azabını getir bize!”**

30- Lut, (kavminin kendisini bile bile yalanlayıp alaycı bir tavırla Allah’ın azabını istediklerini görünce) **Allah’a şöyle dua etti: “Ey Rabbim! Bu fesatçı** (küfür, şirk ve çirkin livata amelini işleyip bunları yayan) **kavme karşı bana yardım et** (beni muzaffer kıl)**!”**

31- Elçilerimiz, (İshak ve Yakub’un ihsan edileceğine dair) **müjde ile İbrahim’e geldiklerinde ona şöyle dediler: “Muhakkak ki biz, bu beldenin** (Lut’un kavmi olan Sedum’un) **halkını helak edeceğiz çünkü oranın halkı** (küfür, şirk, günah ve livata amelini işledikleri için) **zalim kimselerdir.”**

15- Nuh’u ve ona tâbi olup gemiye binen mu’minleri ise boğulmaktan kurtardık. Ve onu (gemiyi)**, âlemlere ibret alınacak bir delil kıldık.**

16- İbrahim’i de kavmine rasul olarak gönderdik. O, kavmine şöyle demişti: “Ey kavmim! (Şirki terk edip) **Yalnız Allah’a ibadet edin ve O’ndan korkun** (koyduğu sınırları aşmayın, emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Eğer gerçeği bilseydiniz böyle yapmanızın sizin için** (hem dünyada hem de ahirette) **hayırlı olduğunu anlardınız.”**

17- Ey müşrikler! Muhakkak ki siz, Allah’ı bırakıp da (ne zarar ne de fayda verebilen) **putlara ibadet etmektesiniz. Ve** (ibadeti hak ettiklerini iddia ederek) **onlar hakkında yalan uyduruyorsunuz. Bilin ki Allah’tan başka ibadet ettiğiniz şeyler, size asla rızık veremezler. Öyleyse rızkı yalnız Allah’tan isteyin** (çünkü rızık veren O’dur)**, yalnız O’na ibadet edin ve** (verdiği rızıklardan dolayı) **O’na şükredin! Bilin ki** (kıyamet gününde hesap için başkasına değil) **O’na döndürüleceksiniz.**

18- Ey müşrikler! Eğer rasulümüzü ve getirdiklerini yalanlarsanız bilin ki (Nuh, Hud, Semûd, Lut kavimleri gibi) **sizden önceki ümmetler de rasullerini yalanlamışlardı. Rasul’e düşen görev ise ancak kendisine vahyedileni apaçık bir şekilde bildirmektir** (ve rasulümüz bunu en güzel şekilde yerine getirmektedir)**.**

19- (Küfür ve şirklerinde ısrar edip dirilişi yalanlayan) **O müşrikler; Allah’ın, mahlukatı nasıl yoktan yarattığını görmüyorlar mı?!** (Ölümlerinden) **Sonra onları canlandıracağını bilsinler. Muhakkak ki bu, Allah’a kolaydır*** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

20- Ey rasulüm! (Dirilişi yalanlayan) **Kâfirlere şöyle de: “Yeryüzünde dolaşın da Allah’ın mahlukatı nasıl yaratmaya başladığına ibretle bakın! Biliniz ki Allah, her şeyi yok ettikten sonra ahiret gününde mahlukata tekrar hayat verip** (hesap için) **hepsini diriltecektir. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.”**

21- Allah dilediğine (adaletiyle) **azap eder, dilediğine de** (ikramıyla) **merhamet eder. Ve muhakkak** (öldükten sonra hesap için) **sadece O’na döndürüleceksiniz.**

22- Ey (dirilişi inkâr eden) **kâfirler! İster yerde olun ister gökte olun, Allah’ı asla aciz bırakamazsınız** (O’nun azabından kurtulup kaçamazsınız) **ve biliniz ki sizin Allah’tan başka hiçbir veliniz** (destekleyiciniz, koruyucunuz) **ve yardımcınız yoktur** (küfür ve şirk üzere ölürseniz sizi O’nun azabından kimse kurtaramaz)**.**

23- Allah’ın ayetlerini ve ahiret gününde (hesap için) **O’na kavuşmayı inkâr edenler; işte onlar rahmetimden ümitlerini kesmiş olanlardır** (küfür ve şirk üzere öldükleri için asla cennete giremeyeceklerdir) **ve onlar için** (cehennemde) **çok can yakıcı bir azap vardır.**

24- İbrahim’in (yalnız Allah’a ibadet etmeye dair) **yaptığı davete karşılık kavminin cevabı ancak şöyle demek oldu: “İbrahim’i öldürün ya da ateşte yakın!” Fakat Allah onu ateşten kurtardı. Muhakkak ki bunda** (İbrahim ateşe atıldıktan sonra ateşin ona zarar vermemesinde)**, Allah’a gerçek manada iman eden kavim için ibret alınacak deliller vardır.**

25- Ve İbrahim kavmine şöyle demişti: “Muhakkak ki siz, dünya hayatında (onlara ibadet üzere) **birbirinizle tanışıp aranızda sevgi bağları kurmak için putları Allah’tan başka ilahlar edindiniz. Biliniz ki öldükten sonra kıyamet gününde** (aranızdaki bütün sevgi bağları kesilecek) **birbirinizden beri olacaksınız, her biriniz diğerini lanetleyecek ve kalacağınız yer ateş olacaktır,** (sizden bu azabı defedecek) **hiçbir yardımcınız da olmayacaktır.”**

26- Bunun üzerine Lut, ona (İbrahim’e) **iman etti. Ve İbrahim şöyle dedi: “Muhakkak ki ben, Rabbimin rızası için emrettiği yere hicret edeceğim. Elbette O;** (ٱلۡعَزِيزِ) **el-ʿAzîz’dir** (kendisinden başkasına ibadet eden ve emirlerine riayet etmeyip karşı gelenlere hak ettikleri cezayı vermeye kadir olan, dilediği gibi hüküm veren ve kendisinden asla hesap sorulmayan tek yüce zattır)**,** (ٱلۡحَكِيمِ) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.”**

27- İbrahim’e de (oğul olarak) **İshak ile** (İshak’ın oğlu) **Yakub’u bağışladık, nebiliği ve katımızdan inen kitapları onun soyundan gelenlere verdik, ona** (hak üzerinde sabrettiği için) **dünyada mükâfaat verdik ve muhakkak ki o, ahirette salihlerle beraber olacaktır.**

28- Lut’u da kavmine (rasul olarak) **gönderdik. O, kavmine** (hayret ederek) **şöyle dedi: “Muhakkak ki siz çok çirkin bir fuhuş yapıyorsunuz** (şehvetle erkeklere yaklaşıyorsunuz)**. Sizden önce âlemlerden bu ameli yapan hiç kimse olmadı.”**

---

* “Allah’a kolaydır.” sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

قَالَ إِنَّ فِيهَا لُوطًا ۚ قَالُوا۟ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَن فِيهَا ۖ لَنُنَجِّيَنَّهُۥ وَأَهْلَهُۥٓ إِلَّا ٱمْرَأَتَهُۥ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَـٰبِرِينَ
﴿٣٢﴾ وَلَمَّآ أَن جَآءَتْ رُسُلُنَا لُوطًا سِىٓءَ بِهِمْ وَضَاقَ بِهِمْ ذَرْعًا ۖ وَقَالُوا۟ لَا تَخَفْ وَلَا تَحْزَنْ إِنَّا مُنَجُّوكَ
وَأَهْلَكَ إِلَّا ٱمْرَأَتَكَ كَانَتْ مِنَ ٱلْغَـٰبِرِينَ ﴿٣٣﴾ إِنَّا مُنزِلُونَ عَلَىٰٓ أَهْلِ هَـٰذِهِ ٱلْقَرْيَةِ رِجْزًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ
بِمَا كَانُوا۟ يَفْسُقُونَ ﴿٣٤﴾ وَلَقَد تَّرَكْنَا مِنْهَآ ءَايَةًۢ بَيِّنَةً لِّقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِلَىٰ مَدْيَنَ أَخَاهُمْ شُعَيْبًا فَقَالَ
يَـٰقَوْمِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱرْجُوا۟ ٱلْيَوْمَ ٱلْـَٔاخِرَ وَلَا تَعْثَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ مُفْسِدِينَ ﴿٣٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلرَّجْفَةُ
فَأَصْبَحُوا۟ فِى دَارِهِمْ جَـٰثِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَعَادًا وَثَمُودَا۟ وَقَد تَّبَيَّنَ لَكُم مِّن مَّسَـٰكِنِهِمْ ۖ وَزَيَّنَ لَهُمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ
أَعْمَـٰلَهُمْ فَصَدَّهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَكَانُوا۟ مُسْتَبْصِرِينَ ﴿٣٨﴾ وَقَـٰرُونَ وَفِرْعَوْنَ وَهَـٰمَـٰنَ ۖ وَلَقَدْ جَآءَهُم مُّوسَىٰ
بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَٱسْتَكْبَرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا كَانُوا۟ سَـٰبِقِينَ ﴿٣٩﴾ فَكُلًّا أَخَذْنَا بِذَنۢبِهِۦ ۖ فَمِنْهُم مَّنْ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِ حَاصِبًا وَمِنْهُم مَّنْ أَخَذَتْهُ ٱلصَّيْحَةُ وَمِنْهُم مَّنْ خَسَفْنَا بِهِ ٱلْأَرْضَ وَمِنْهُم مَّنْ أَغْرَقْنَا ۚ وَمَا كَانَ
ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَـٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿٤٠﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوْلِيَآءَ كَمَثَلِ
ٱلْعَنكَبُوتِ ٱتَّخَذَتْ بَيْتًا ۖ وَإِنَّ أَوْهَنَ ٱلْبُيُوتِ لَبَيْتُ ٱلْعَنكَبُوتِ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ مَا
يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ مِن شَىْءٍ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٤٢﴾ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَـٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ ۖ وَمَا يَعْقِلُهَآ
إِلَّا ٱلْعَـٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَـَٔايَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٤﴾ ٱتْلُ مَآ
أُوحِىَ إِلَيْكَ مِنَ ٱلْكِتَـٰبِ وَأَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ ۖ إِنَّ ٱلصَّلَوٰةَ تَنْهَىٰ عَنِ ٱلْفَحْشَآءِ وَٱلْمُنكَرِ ۗ وَلَذِكْرُ ٱللَّهِ أَكْبَرُ ۗ
وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا تَصْنَعُونَ ﴿٤٥﴾ ۞ وَلَا تُجَـٰدِلُوٓا۟ أَهْلَ ٱلْكِتَـٰبِ إِلَّا بِٱلَّتِى هِىَ أَحْسَنُ إِلَّا ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
مِنْهُمْ ۖ وَقُولُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْنَا وَأُنزِلَ إِلَيْكُمْ وَإِلَـٰهُنَا وَإِلَـٰهُكُمْ وَٰحِدٌ وَنَحْنُ لَهُۥ مُسْلِمُونَ ﴿٤٦﴾

veya hikmetsiz değil). **Muhakkak ki bunda, gerçek manada iman edenler için** (Allah'ın birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **deliller vardır** (bunları ancak onlar görür, kâfirler ise ğafildir).

45- Ey rasulüm! Kur'ân'dan sana vahyedilenleri (insanlara) **oku ve namazı ikame et** (rükün ve şartlarına riayet ederek kıl)**! Muhakkak ki** (gerektiği gibi kılınan) **namaz** (kalpte meydana getirdiği nur)**, namaz kılanı fahşadan** (zina, livata, her türlü çirkin söz ve amelden) **ve münkerden** (şeriatin yasakladığı her şeyden) **alıkoyar. Allah'ın zikri** (O'nu her durumda hatırlamak) **ise elbette ibadetlerin en üstünüdür. Ve ey insanlar! Biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyi bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir, buna göre hesap soracaktır)**.**

46- Ey (Allah'a ve rasulüne) **gerçek manada iman edenler! Kitap ehliyle** (Yahudi ve Hristiyanlar ile din konusunda tartıştığınızda) **en güzel şekilde** (güzel davet üslubu ve sağlam delillerle) **tartışın, ancak onlardan** (inat ve kibirle hakkı bile bile reddederek) **zulmedenler hariç!** (Onlara savaş ilan edin ki ya Müslüman olsunlar ya da zelil bir şekilde cizye versinler.) **Ve onlara** (tartıştığınız Yahudi ve Hristiyanlara) **şöyle deyin: "Biz,** (Allah tarafından rasulümüz vasıtasıyla) **bize indirilene** (Kur'ân'a) **ve** (rasulleriniz vasıtasıyla) **size indirilenlere** (gerçek Tevrât'a ve İncîl'e) **iman ettik. Bizim de sizin de ilahınız,** (hiçbir konuda, hiçbir ortağı olmayan) **tek bir ilahtır. Ve biz, O'na** (emir ve yasaklarına) **tam manasıyla boyun eğip teslim olduk** (siz de böyle yapın)**."**

32- İbrahim, meleklere şöyle dedi: “(Sizin helak edeceğiniz) **O beldede** (Sedum’da) **Lut vardır** (ve o, zalimlerden değildir)**.” Melekler ona şöyle cevap verdiler: “Biz, o beldede kimlerin olduğunu daha iyi biliriz. Muhakkak ki Lut’u ve** (ona iman edip tâbi olan) **ailesini** (kavminin başına gelecek azaptan) **kurtaracağız, ancak hanımı hariç. O, geride kalıp helak edilenlerden olacaktır.”**

33- Elçilerimiz (Lut kavmini helak etmekle görevli melekler) **Lut’un yanına** (güzel erkek kılığında) **geldikleri zaman** (kavmi onlara şehvetle yaklaşıp kötülük etmek isteyeceğinden dolayı) **Lut üzüldü, içi sıkıldı ve korktu. Bunun üzerine melekler ona şöyle dediler: “Korkma ve üzülme** (onlar bize hiçbir zarar veremezler)**! Muhakkak ki biz, seni ve** (sana tâbi olan) **aileni** (kavminin başına gelecek azaptan) **kurtaracağız, ancak hanımın hariç. O, geride kalıp helak edilenlerden olacaktır.”**

34- “Muhakkak ki biz, çirkin ameller işleyen bu köyün ahalisi üzerine işledikleri kötü (livata) **amellerinden dolayı gökten** (kızgın taş yağdırarak) **azap indireceğiz.”**

35- Ve yemin olsun ki helak ettiğimiz o beldede aklını güzel kullanan (işittiklerini ve gördüklerini düşünüp ibret alan) **kimseler için** (rasullerimizi yalanlayanların başına neler geleceğini gösteren) **açık bir delil vardır.**

36- Medyen halkına da (şirki terk edip yalnız Allah’a ibadet etmeye davet etmesi için) **kardeşleri Şuayb’i rasul olarak gönderdik. O, kavmine şöyle dedi: “Ey kavmim!** (Şirki terk edip) **Yalnız Allah’a ibadet edin, ahiret gününün sevabını ve mutluluğunu isteyin** (günahlarınızdan tevbe edip salih ameller işleyerek o güne hazırlık yapın) **ve sakın** (Allah’ın nimetlerine nankörlük edip küfür, şirk, zulüm ve günah işleyerek) **yeryüzünde fesat çıkarmayın!”**

37- Medyen halkı da rasulümüz Şuayb’i (ve getirdiği hakkı) **yalanladı. Bunun üzerine onları** (helak eden) **şiddetli bir sarsıntı yakaladı, böylece yurtlarında yüzüstü yere çakılıp hareketsiz kaldılar.**

38- Aynı şekilde (Hud’un kavmi) **Âd’ı ve** (Salih’in kavmi) **Semûd’u da helak ettik.** (Ey Mekkeliler!) **Helak edilen bu kavimlerin evleri ve çevresi, başlarına büyük bir azap geldiğine dair apaçık bir delildir ve siz** (onların beldelerinden geçerken) **bunu görüyorsunuz. Şeytan onlara da yaptıkları** (küfür, şirk ve zulüm) **amelleri süslü ve güzel gösterip onları Allah’ın yolundan saptırdı. Hâlbuki onlar,** (rasullerinin haber vermesiyle) **hakkı ve bâtılı çok iyi bilen kimselerdi.**

39- Karun’u (sarayıyla birlikte yerin dibine geçirerek)**, Firavun ile Haman’ı da** (suda boğarak) **helak ettik. Yemin olsun ki Musa onlara,** (Allah’ın rasulü olduğunu ve doğru söylediğini ispat eden) **açık delillerle** (ve mucizelerle) **gelmişti. Fakat onlar,** (iman etmemekte ısrar edip) **yeryüzünde büyüklük tasladılar** (kuvvetlerine güvenip çevrelerindeki insanlara zulmettiler)**. Hâlbuki onlar azabımızdan kaçabilecek değillerdi.**

40- İşte (bu surede zikrettiğimiz, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde) **rasullerini yalanlayan kâfirlerin hepsini, işledikleri günahlar** (küfür, şirk ve zulümler) **sebebiyle şiddetli azabımızla yakalayıp helak ettik. Onlardan kimisinin üzerine taş yağdıran rüzgârlar gönderdik** (Lut’un kavmi gibi)**, kimisini çok şiddetli bir çığlık yakaladı** (Salih’in ve Şuayb’in kavmi gibi)**, kimisini yerin dibine geçirdik** (Karun gibi) **ve kimisini de suda boğduk** (Nuh’un kavmi, Firavun ve Haman gibi)**. Allah, onları bu şekilde cezalandırmakla asla zulmetmemiştir fakat onlar** (rasullerinin tebliğine rağmen azabı gerektiren küfür, şirk ve günah işleyerek kendilerini azaba sürüklemekle) **kendi nefislerine zulmetmişlerdir.**

41- (Kendilerine bir fayda vermesi ya da bir zararı engellemesi umuduyla) **Allah’tan başka varlıkları veli** (dost, yardımcı ve destekçi) **edinip onlara ibadet eden müşriklerin durumu, aynı örümceğin durumu gibidir. Örümcek,** (kendisini korumak için) **bir yuva edinir, hâlbuki yuvaların en zayıfı örümcek yuvasıdır** (yuvası onu düşmanlarından koruyamaz, aynı şekilde bu müşriklerin Allah’tan başka veli edinip ibadet ettikleri varlıklar da onlara ne bir fayda verebilir ne bir zararı engelleyebilir ne de şefaatçi olabilirler)**. Eğer o müşrikler bu durumu iyice akletselerdi** (bir menfaat sağlamak ya da bir zararı defetmek için) **asla Allah’tan başkalarını veli edinip de onlara ibadet etmezlerdi.**

42- Muhakkak ki Allah, müşriklerin kendisinden başka taptıkları her ne varsa hepsini bilir (hiçbir şey O’na gizli değildir)**. Ve O;** (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

43- İşte bu misalleri, hakkı görüp doğru yolda gitmeleri için insanlara veriyoruz. Ancak (Allah’ın şeriatini ve hükümlerini) **bilenler bu misalleri anlayıp onlardan ibret alır.**

44- Allah, gökleri ve yeri hak ile (yerli yerince) **yaratmıştır** (boşu boşuna, rastgele, oyun olarak

وَكَذَٰلِكَ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ ۚ فَٱلَّذِينَ ءَاتَيْنَٰهُمُ ٱلْكِتَٰبَ يُؤْمِنُونَ بِهِۦ ۖ وَمِنْ هَٰٓؤُلَآءِ مَن يُؤْمِنُ بِهِۦ ۚ وَمَا يَجْحَدُ
بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا كُنتَ تَتْلُوا۟ مِن قَبْلِهِۦ مِن كِتَٰبٍ وَلَا تَخُطُّهُۥ بِيَمِينِكَ ۖ إِذًا لَّٱرْتَابَ
ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٤٨﴾ بَلْ هُوَ ءَايَٰتٌۢ بَيِّنَٰتٌ فِى صُدُورِ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ ۚ وَمَا يَجْحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٤٩﴾
وَقَالُوا۟ لَوْلَآ أُنزِلَ عَلَيْهِ ءَايَٰتٌ مِّن رَّبِّهِۦ ۖ قُلْ إِنَّمَا ٱلْءَايَٰتُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ أَوَلَمْ يَكْفِهِمْ
أَنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ يُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَرَحْمَةً وَذِكْرَىٰ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥١﴾ قُلْ كَفَىٰ بِٱللَّهِ
بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ شَهِيدًا ۖ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِٱلْبَٰطِلِ وَكَفَرُوا۟ بِٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ
هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٥٢﴾ وَيَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ ۚ وَلَوْلَآ أَجَلٌ مُّسَمًّى لَّجَآءَهُمُ ٱلْعَذَابُ ۚ وَلَيَأْتِيَنَّهُم بَغْتَةً وَهُمْ
لَا يَشْعُرُونَ ﴿٥٣﴾ يَسْتَعْجِلُونَكَ بِٱلْعَذَابِ وَإِنَّ جَهَنَّمَ لَمُحِيطَةٌۢ بِٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٤﴾ يَوْمَ يَغْشَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِن
فَوْقِهِمْ وَمِن تَحْتِ أَرْجُلِهِمْ وَيَقُولُ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٥﴾ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ أَرْضِى وَٰسِعَةٌ
فَإِيَّٰىَ فَٱعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ كُلُّ نَفْسٍ ذَآئِقَةُ ٱلْمَوْتِ ۖ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
لَنُبَوِّئَنَّهُم مِّنَ ٱلْجَنَّةِ غُرَفًا تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ نِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٥٨﴾ ٱلَّذِينَ
صَبَرُوا۟ وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٥٩﴾ وَكَأَيِّن مِّن دَآبَّةٍ لَّا تَحْمِلُ رِزْقَهَا ٱللَّهُ يَرْزُقُهَا وَإِيَّاكُمْ ۚ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ
ٱلْعَلِيمُ ﴿٦٠﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ وَٱلْقَمَرَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ
﴿٦١﴾ ٱللَّهُ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٦٢﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم
مَّن نَّزَّلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ مِنۢ بَعْدِ مَوْتِهَا لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلِ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ لَا
يَعْقِلُونَ ﴿٦٣﴾ وَمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا لَهْوٌ وَلَعِبٌ ۚ وَإِنَّ ٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ لَهِىَ ٱلْحَيَوَانُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ
﴿٦٤﴾ فَإِذَا رَكِبُوا۟ فِى ٱلْفُلْكِ دَعَوُا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمْ إِلَى ٱلْبَرِّ إِذَا هُمْ يُشْرِكُونَ ﴿٦٥﴾

63- Andolsun ki müşriklere, “Gökten su indirip onunla, öldükten (kuruduktan) **sonra yeryüzünü** (bitkiler bitirerek) **canlandıran kimdir?” diye sorsan elbette “Allah’tır.” derler** (buna rağmen Allah’tan başka varlıklara ibadet ederler)**. Ey rasulüm! Onlara de ki: “**(Verdiğiniz cevap ile işlediğiniz şirk arasındaki çelişkiyi ortaya çıkaran) **Allah’a hamdolsun** (O’nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sever ve layık olduğu şekilde yüceltirim)**!” Fakat onların çoğu ne kadar çelişkide olduklarını akledemiyor.**

64- Ve bilin ki bu dünya hayatı, (Allah’ın rızasını gözetmeyenler için) **ancak bir eğlence ve oyundan ibarettir** (elbette sonunda bitecektir)**. Ahiret yurduna gelince; işte asıl hayat odur! Cahiller bunu bilselerdi…** (Fâni dünya hayatını, ebedi ahiret hayatına tercih etmezlerdi.)

65- Müşrikler (putlarıyla) **gemiye bindiklerinde** (boğulmaktan korktukları zaman) **şirk koşmadan sadece Allah’a dua edip yalvarırlar. Allah onları** (boğulmaktan) **kurtarıp** (sağ salim) **karaya çıkarınca da** (duada) **Allah’a şirk koşarlar.**

47- Ey rasulüm! Senden önceki rasullere kitap indirdiğimiz gibi sana da kitap olarak Kur'ân'ı indirdik. Senden önce kendilerine Tevrât'ı verdiğimiz kişilerden bazıları sana inen Kur'ân'a inanırlar. Şunlardan (Arap müşriklerden) **da Kur'ân'a iman edenler vardır. Ve indirdiğimiz** (apaçık) **ayetlerimizi,** (hakkı bile bile inatla inkâr eden) **kâfirlerden başkası reddetmez.**

48- Ve ey rasulüm! Sen, Kur'ân indirilmeden önce hiçbir kitap okumamıştın ve sağ elinle hiçbir kitap yazmamıştın (çünkü okuma yazma bilmeyen bir kimsesin)**. Eğer kitap okusaydın ya da bir kitap yazsaydın cahil insanlar,** (başka kitaplardan okuyup yazdığını sanıp) **senin nebiliğinden şüphe ederdi.**

49- Ey rasulüm! Bilakis (sana inen) **bu Kur'ân, apaçık ayetlerden müteşekkildir ve o, ilim sahiplerinin kalplerinde ezberlenmiştir. Bil ki ayetlerimizi ancak** (hakkı istemeyen ve şirk koşarak nefislerine) **zulmedenler yalanlayıp inkâr eder.**

50- Ve müşrikler şöyle dediler: "(Daha önceki rasullere indirildiği gibi) **Ona** (Muhammed'e) **da Rabbinden mucizeler indirilseydi!" Ey rasulüm! Onlara şöyle de: "Muhakkak ki mucizeler Allah katındadır** (Allah onları dilediği zaman indirir)**. Ve ben ancak** (bana iman etmeyip tâbi olmadığınızda) **Allah'ın azabıyla korkutmak için apaçık uyarılarla gönderilmiş bir uyarıcıyım."**

51- Ey rasulüm! O müşriklere okunmakta olan sana indirdiğimiz bu kitap (Kur'ân)**,** (rasullüğünü ispat eden bir mucize olarak) **onlara yetmiyor mu ki başka mucizeler istiyorlar?! Muhakkak ki gerçek manada iman eden kavim için sana indirdiğimiz bu kitapta rahmet ve** (hem dünya hem de ahiret mutluluğuna kavuşturan) **öğütler vardır.**

52- Ey rasulüm! (Seni ve getirdiğin kitabı yalanlayan) **Müşriklere şöyle de: "**(Doğru söylediğime ve size hakkı getirdiğime dair) **Benim ile sizin aranızda şahid olarak Allah yeter. O, göklerde ve yerde olan her şeyi tüm teferruatıyla bilir." Biliniz ki bâtıl** (küfür ve şirk olan) **şeylere iman edip Allah'ın birliğini inkâr edenler; işte onlar, hüsrana** (kayba) **uğrayacak olanlardır.**

53- Ve o müşrikler, kendilerini korkuttuğun Allah'ın azabını bir an önce başlarına getirmeni istiyorlar. Eğer Allah başlarına inecek azabın vaktini tayin etmeseydi azap, istedikleri zamanda mutlaka başlarına gelirdi. Bilsinler ki o azap, (Allah'ın takdir ettiği ve) **hiç farkında olmadıkları bir anda ansızın başlarına gelecektir.**

54- Onlar, kendilerini korkuttuğun Allah'ın azabını bir an önce başlarına getirmeni istiyorlar. Bilsinler ki cehennem, kâfirleri çepeçevre kuşatacaktır (onun azabından asla kaçıp kurtulamayacaklardır)**.**

55- O gün (kıyamet günü) **azap onları hem üstlerinden hem de ayaklarının altından tamamen sarıp kuşatacak ve Allah onlara, "Dünyada yaptıklarınızın** (küfür, şirk ve günahlarınızın) **cezasını tadın!" diyecektir.**

56- Ey (rasulümü tasdik edip bana gerçek manada) **iman eden kullarım!** (Eğer bulunduğunuz beldede yalnız bana ibadet etme ve her türlü şirkten uzak durma imkânı bulamazsanız orayı terk edin!) **Muhakkak ki benim yarattığım yeryüzü geniştir, öyleyse** (şirkten korunabileceğiniz bir yere hicret edip) **yalnız bana ibadet edin!**

57- (Sadece bana ibadet için hicret etmeniz gerektiğinde ölüm korkusuyla hicret etmezlik yapmayın ve) **Bilin ki her nefis ölümü tadacaktır, sonra** (hesap için) **sadece bize döneceksiniz.**

58- (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere) **Gerçek manada iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; muhakkak ki onları sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennet köşklerine yerleştireceğiz ve onlar orada ebedi olarak kalacaklardır. Dünyada sadece Allah'ın razı olduğu amelleri yapanların mükâfaatı ne güzeldir!**

59- Onlar, (Allah'a itaatte ve günahlardan uzak durmada) **sabreden ve sadece Rablerine tevekkül eden** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım isteyen) **kimselerdir.**

60- Ve yeryüzünde yürüyen nice canlılar vardır ki rızıklarını yanlarında taşımazlar. Hem onlara hem de size rızık veren Allah'tır (bu sebeple rızık endişesiyle hicret etmezlik yapmayın)**. Ve bilin ki O;** (ٱلسَّمِيع) **es-Semîʿ'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir), (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

61- Ey rasulüm! Andolsun ki o müşriklere, "Gökleri ve yeri yaratan, Güneş'i ve Ay'ı buyruğu altında tutan kimdir?" diye sorsan elbette "Allah'tır." derler. Öyleyse (bütün bunları bildikleri hâlde) **niçin tevhidden yüz çeviriyorlar** (ve zarar da fayda da vermekten aciz olan varlıklara ibadet ediyorlar)**?!**

62- (Kulların rızkı sadece Allah'ın elindedir.) **Allah,** (bir imtihan olarak) **kullarından dilediğinin rızkını genişletir, dilediğininkini de daraltır. Muhakkak ki Allah, her şeyi bilendir.**

لِيَكْفُرُوا۟ بِمَآ ءَاتَيْنَـٰهُمْ وَلِيَتَمَتَّعُوا۟ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٦٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا جَعَلْنَا حَرَمًا ءَامِنًا وَيُتَخَطَّفُ ٱلنَّاسُ
مِنْ حَوْلِهِمْ ۚ أَفَبِٱلْبَـٰطِلِ يُؤْمِنُونَ وَبِنِعْمَةِ ٱللَّهِ يَكْفُرُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَوْ
كَذَّبَ بِٱلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُۥ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَـٰفِرِينَ ﴿٦٨﴾ وَٱلَّذِينَ جَـٰهَدُوا۟ فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا ۚ
وَإِنَّ ٱللَّهَ لَمَعَ ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٦٩﴾

سُورَةُ ٱلرُّومِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ غُلِبَتِ ٱلرُّومُ ۙ ﴿٢﴾ فِىٓ أَدْنَى ٱلْأَرْضِ وَهُم مِّنۢ بَعْدِ غَلَبِهِمْ سَيَغْلِبُونَ ۙ ﴿٣﴾ فِى بِضْعِ سِنِينَ ۗ لِلَّهِ
ٱلْأَمْرُ مِن قَبْلُ وَمِنۢ بَعْدُ ۚ وَيَوْمَئِذٍ يَفْرَحُ ٱلْمُؤْمِنُونَ ۙ ﴿٤﴾ بِنَصْرِ ٱللَّهِ ۚ يَنصُرُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾
وَعْدَ ٱللَّهِ ۖ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ وَعْدَهُۥ وَلَـٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٦﴾ يَعْلَمُونَ ظَـٰهِرًا مِّنَ ٱلْحَيَوٰةِ
ٱلدُّنْيَا وَهُمْ عَنِ ٱلْـَٔاخِرَةِ هُمْ غَـٰفِلُونَ ﴿٧﴾ أَوَلَمْ يَتَفَكَّرُوا۟ فِىٓ أَنفُسِهِم ۗ مَّا خَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا
بَيْنَهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلنَّاسِ بِلِقَآئِ رَبِّهِمْ لَكَـٰفِرُونَ ﴿٨﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟
فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَأَثَارُوا۟ ٱلْأَرْضَ وَعَمَرُوهَآ
أَكْثَرَ مِمَّا عَمَرُوهَا وَجَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ ۖ فَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيَظْلِمَهُمْ وَلَـٰكِن كَانُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ
يَظْلِمُونَ ﴿٩﴾ ثُمَّ كَانَ عَـٰقِبَةَ ٱلَّذِينَ أَسَـٰٓـُٔوا۟ ٱلسُّوٓأَىٰٓ أَن كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَـٰتِ ٱللَّهِ وَكَانُوا۟ بِهَا يَسْتَهْزِءُونَ
﴿١٠﴾ ٱللَّهُ يَبْدَؤُا۟ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُبْلِسُ ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿١٢﴾

Allah, yaptıklarından dolayı cezalandırmakla asla onlara zulmetmiş değildir. Fakat onlar (açık deliller geldikten sonra şirk, rasulü yalanlama ve hakka karşı gelme gibi cezayı gerektiren kötü ameller yaparak) **kendi nefislerine zulmettiler.**

10- Sonra, şirk işleyen ve Allah'ın emirlerine karşı gelen müşriklerin akıbeti çok kötü oldu. Çünkü onlar, Allah'ın ayetlerini yalanlıyor ve onları alaya alıyorlardı.

11- Allah, yaratmaya örneksiz başlamıştır. Sonra yarattığını yok eder, sonra tekrar iade eder. Sonra (dünyada yaptıklarınızdan dolayı kıyamet gününde hesap için) **sadece O'na döneceksiniz.**

12- Ve kıyamet koptuğu gün mücrimler (şirk, zulüm ve günahlarına bir mazeret bulamayacakları için kesin olarak cehenneme gireceklerini anlayıp) **Allah'ın rahmetinden ümitlerini keseceklerdir.**

66- (Hak apaçık geldiği hâlde onu reddeden) **Müşrikler, kendilerine verdiğimiz nimetlere nankörlük etmek ve dünya hayatının metaından faydalanmak için küfür ve şirkleri üzerinde devam etsinler bakalım!** (Cezalandırıldıklarında) **İşledikleri bu kötü amellerin akıbetini mutlaka bileceklerdir.**

67- Mekke müşrikleri (diğer beldelerden ayrı olarak) **Mekke'yi kalınacak emin bir yer kıldığımızı, çevresindeki beldelerde bulunan insanların ise birbirine saldırdıklarını** (kanlarını döktüklerini, birbirlerini esir aldıklarını ve birbirlerinin mallarını yağmaladıklarını) **görmüyorlar mı?! Buna rağmen Mekke müşrikleri bâtıla** (şirke ve sapık inançlara) **iman edip de Allah'ın nimetlerini** (rasulü Muhammed'i ve getirdiği dini) **inkâr mı ediyorlar?!**

68- Ve Allah hakkında (ortakları olduğunu ve fuhşu emrettiğini söyleyerek) **yalan yere iftira atandan ve kendisine gelen hakkı** (Rasul'ün davet ettiği tevhidi ve getirdiği şeriati) **yalanlayandan daha zalim kim olabilir?! Böyle kâfirler için cehennemde yer mi yok?!** (Elbette var!)

69- Bizim yolumuzda (rızamızı kazanmak için bütün güçlerini kullanarak malları ve canlarıyla) **cihad edenleri; işte onları elbette doğru yolumuza muvaffak kılacağız. Ve muhakkak ki Allah, muhsinlerle** (her türlü şirkten uzaklaşıp Allah'a ibadette, itaatte ve O'nun yolunda hem malları hem de canlarıyla cihad etmekte ihlaslı olanlarla) **beraberdir** (onlara yardım eder, onları hidayet üzerinde sabit kılar ve düşmanlarına karşı zafere ulaştırır).

30. ER-RÛM SURESİ

17. ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 60, kelime sayısı 819, harf sayısı 3534'tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Elif, lâm, mîm.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Rumlar, (Farisiler tarafından) **yenildi.**

3- Rumlar, (Şam diyarında Farisilere) **en yakın topraklarda yenildiler ve bu yenilgiden sonra** (Farisilere karşı) **muzaffer olacaklardır.**

4- Hezimetten sonra üç ila on sene içinde muhakkak Rumlar (Farisilere) **muzaffer olacaktır. Biliniz ki Rumlar, muzaffer olmadan önce de muzaffer olduktan sonra da** (olan ve olacak olan) **her şey Allah'ın elindedir** (O'nun dilemesiyledir). **Ve** (Rumların Farisileri yendiği) **o gün mu'minler sevinçli olacaktır.**

5- O gün mu'minler Allah'ın verdiği zaferle sevinçli olacaktır. Bilin ki Allah, dilediğini muzaffer kılar. Ve O; (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz'dir** (dilediğini muzaffer kılan, her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir), (اَلرَّح۪يمُ) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir).

6- İşte bu zafer, Allah'ın vâdidir. Bilin ki Allah verdiği vâdi mutlaka yerine getirir. Fakat insanların çoğu (Müslüman olmadığı için) **bu gerçeği anlamaz.**

7- İnsanların çoğu (gerçek iman, şeri hükümler ve gerçek hayat nedir bilmez), **ancak dünya hayatının görünen yüzünü** (nasıl mal, makam ve refah sahibi olacağını) **bilir, gerçek hayat olan ahiret hayatı hakkında ise ğafildir** (onu önemsemeyip ihmal etmiştir).

8- (Kendilerine gelen hakkı bile bile reddeden) **O müşrikler, kendi yaratılışlarına ibretle bakıp düşünmediler mi?! Eğer düşünselerdi Allah'ın gökleri, yeri ve bunlar arasındakileri** (boşu boşuna ve eğlence olarak değil) **ancak hak ile** (birliği, muazzam kudreti, mükemmel hikmeti ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiği anlaşılsın diye) **yarattığını ve bu hayatın** (imtihan olduğunu, asla kalıcı olmadığını, bilakis) **tayin edilmiş bir müddeti olduğunu anlarlardı. Fakat insanların çoğu, öldükten sonra** (kıyamet gününde hesap için) **Rabbine döneceğini inkâr etmektedir** (bu sebeple ahiret günü için hazırlık yapmamaktadır).

9- Rasulümüzü ve getirdiği kitabı yalanlayan o müşrikler, yeryüzünde dolaşıp da kendilerinden önce nebileri yalanlayanların kötü akıbetini görmediler mi?! Hâlbuki daha önce helak edilenler, bu müşriklerden daha güçlü idiler, yeri (ekmek ve üzerinde bina yapmak için) **kazıp altüst etmişlerdi, yeryüzünü bunlardan daha çok imar etmişlerdi ve onlara da rasulleri** (hakkı ve bâtılı anlatan) **apaçık delillerle gelmişti** (ancak küfür ve şirklerinde ısrar edince Allah onları cezalandırdı).

وَلَمْ يَكُن لَّهُم مِّن شُرَكَآئِهِمْ شُفَعَٰٓؤُاْ وَكَانُواْ بِشُرَكَآئِهِمْ كَٰفِرِينَ ﴿١٣﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٖ
يَتَفَرَّقُونَ ﴿١٤﴾ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَهُمْ فِى رَوْضَةٖ يُحْبَرُونَ ﴿١٥﴾ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ
وَكَذَّبُواْ بِـَٔايَٰتِنَا وَلِقَآيِٕ ٱلْءَاخِرَةِ فَأُوْلَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿١٦﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱللَّهِ حِينَ تُمْسُونَ
وَحِينَ تُصْبِحُونَ ﴿١٧﴾ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَعَشِيّٗا وَحِينَ تُظْهِرُونَ ﴿١٨﴾ يُخْرِجُ ٱلْحَىَّ
مِنَ ٱلْمَيِّتِ وَيُخْرِجُ ٱلْمَيِّتَ مِنَ ٱلْحَىِّ وَيُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۚ وَكَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١٩﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ
أَنْ خَلَقَكُم مِّن تُرَابٖ ثُمَّ إِذَآ أَنتُم بَشَرٞ تَنتَشِرُونَ ﴿٢٠﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَنْ خَلَقَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ
أَزْوَٰجٗا لِّتَسْكُنُوٓاْ إِلَيْهَا وَجَعَلَ بَيْنَكُم مَّوَدَّةٗ وَرَحْمَةًۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٖ لِّقَوْمٖ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ وَمِنْ
ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَٱخْتِلَٰفُ أَلْسِنَتِكُمْ وَأَلْوَٰنِكُمْۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٖ لِّلْعَٰلِمِينَ
﴿٢٢﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ مَنَامُكُم بِٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ وَٱبْتِغَآؤُكُم مِّن فَضْلِهِۦٓۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٖ لِّقَوْمٖ يَسْمَعُونَ
﴿٢٣﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ يُرِيكُمُ ٱلْبَرْقَ خَوْفٗا وَطَمَعٗا وَيُنَزِّلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءٗ فَيُحْىِۦ بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٖ لِّقَوْمٖ يَعْقِلُونَ ﴿٢٤﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن تَقُومَ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ بِأَمْرِهِۦۚ ثُمَّ إِذَا دَعَاكُمْ
دَعْوَةٗ مِّنَ ٱلْأَرْضِ إِذَآ أَنتُمْ تَخْرُجُونَ ﴿٢٥﴾ وَلَهُۥ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ كُلّٞ لَّهُۥ قَٰنِتُونَ ﴿٢٦﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى
يَبْدَؤُاْ ٱلْخَلْقَ ثُمَّ يُعِيدُهُۥ وَهُوَ أَهْوَنُ عَلَيْهِۚ وَلَهُ ٱلْمَثَلُ ٱلْأَعْلَىٰ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ
ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ ضَرَبَ لَكُم مَّثَلٗا مِّنْ أَنفُسِكُمْۖ هَل لَّكُم مِّن مَّا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُكُم مِّن شُرَكَآءَ فِى
مَا رَزَقْنَٰكُمْ فَأَنتُمْ فِيهِ سَوَآءٞ تَخَافُونَهُمْ كَخِيفَتِكُمْ أَنفُسَكُمْۚ كَذَٰلِكَ نُفَصِّلُ ٱلْءَايَٰتِ لِقَوْمٖ يَعْقِلُونَ ﴿٢٨﴾

doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır**).**

28- Ey müşrikler! Allah, (hiçbir konuda, hiçbir ortağı olmadığını anlamanız için) **size kendi nefislerinizden misal vermektedir. Size rızık olarak verdiğimiz mallarda kölelerinizin size eşit bir şekilde ortak olmasını ister misiniz? Öyle ki gerçek ortaklarınız mallarınızın yarısını alabilir diye çekindiğiniz gibi kölelerinizin de mallarınızın yarısını almasından çekinirsiniz.** (Kölelerinizin böyle bir hak sahibi olmasını ister misiniz?! Elbette bunu kimse istemez. Her şeyin sahibinin Allah olduğunu bildiğiniz hâlde nasıl O'na ortaklar nispet edersiniz?!) **İşte, ayetleri böyle değişik ve açık misaller vererek açıklıyoruz ki akıl sahipleri ibret alsınlar** (çünkü bunlardan sadece onlar ibret alıp faydalanır)**.**

---

* Allahu Teâlâ için "Bu daha kolaydır yani diğerinden daha kolaydır." denilmez çünkü Allahu Teâlâ için hiçbir şey zor değildir, O'nu hiçbir şey aciz kılmaz. Allahu Teâlâ için "Bu iş zordur, bu iş kolaydır; bu iş daha zordur, bu iş daha kolaydır." diye sözler kullanılmaz. Bunlar ancak yaratılanlar hakkında ya da insanların meseleyi daha iyi anlaması ve ne kadar çelişkide olduklarını anlatmak için onlara hücceti ikame etmede kullanılır. Yoksa Allahu Teâlâ hakkında bu asla söz konusu olamaz. Kulların sıfatlarına kıyas ederek Allahu Teâlâ'ya sıfat vermek çok büyük bir yanlıştır. Çünkü Allahu Teâlâ hiçbir konuda, hiçbir şekilde yarattıklarına benzemez. Bu, eş-Şûrâ: 11 ayetinde sabittir.

13- İşte o gün, dünyada Allah’tan başka ibadet ettikleri ortakları onları azaptan kurtarmak için hiçbir şekilde şefaatçi olamayacaktır. Zaten o gün onlar, dünyada Allah’tan başka ibadet ettiklerini reddedeceklerdir.

14- Ve kıyamet koptuğunda, işte o gün insanlar dünyada yaptıkları amellere göre birbirinden ayrılacaktır (bazıları cennette en yüksek mertebede, bazıları ise cehennemin en dibinde olacaktır)**.**

15- Gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onlar cennette** (eksilmeyen ve bitmeyen nimetlerden dolayı) **daimî sevinç ve mutluluk içinde olacaklardır.**

16- Ve tevhidimi inkâr edip rasullerime indirdiğim ayetlerimi, ahiret gününde dirilişi ve hesabı yalanlayanlara gelince; işte onlar, ahirette azap için getirilecek olanlardır ve orada temelli kalacaklardır.

17- Akşam vakti girdiğinde (akşam ve yatsı namazları vaktinde) **ve sabah vakti girdiğinde** (sabah namazı vaktinde) **Allah’ı tesbih edin** (sadece Allah’a ibadet edin, O’nu her türlü noksan sıfattan ve ortaklardan tenzih edip yüceltin)**!**

18- Göklerde de yerde de hamd,* sadece O’na aittir. O’nu gündüzün sonunda (ikindi namazı vaktinde) **ve öğlende** (öğle namazı vaktinde) **de tesbih edin!**

* Hamd; Allahu Teâlâ’yı mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükretmek, layık olduğu şekilde yücelterek her şeyden çok sevmektir.

19- O (Allah)**, ölüden diriyi çıkarır** (kâfirden mu’mini, tohumdan bitkiyi, meniden insanı çıkardığı gibi)**, diriden de ölüyü çıkarır** (mu’minden kâfiri, bitkiden tohumu, insandan da meniyi çıkardığı gibi**) ve yeryüzünü, öldükten** (kuruduktan) **sonra tekrar** (bitkiler bitirerek) **canlandırır. İşte** (kuruduktan sonra nasıl yer canlandırılarak bitkiler çıkarılıyorsa) **siz de** (öldükten sonra öyle) **canlandırılıp** (hesap için) **kabirlerinizden çıkartılacaksınız.**

20- Ey insanlar! Biliniz ki Allah’ın (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de sizi** (babanız Âdem’i) **topraktan yaratmasıdır. Sonra siz, yeryüzünün her tarafına yayılan insanlar oluverdiniz.**

21- Ve O’nun (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de size, yanınızda olduğunda rahatlayıp sükûnet bulacağınız kendi cinsinizden eşler yaratması ve aranızda hem sevgi hem de merhamet bağı kılmasıdır. İşte bunda, aklını kullanıp gerçek manada düşünenler için** (Allah’ın birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **çok açık deliller vardır.**

22- Ve O’nun (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de gökleri ve yeri yaratması, lisanlarınızın ve renklerinizin değişik değişik olmasıdır. Muhakkak ki zikredilen bu delillerde, ilim ve basiret sahipleri için** (Allah’ın birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **çok açık deliller vardır.**

23- Ve O’nun (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de** (yorgunluğunuzu gidermek için) **geceleyin ve gündüzün uyumanız ve Rabbinizin vereceği rızkı elde etmek için çabalamanızdır. Muhakkak ki zikredilen bu delillerde, işittiğini anlayıp ibret alanlar için** (Allah’ın birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **çok açık deliller vardır.**

24- Ve O’nun (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de size şimşeği göstermesidir ki korku** (başınıza inme korkusu) **ile ümit** (yağmur yağacağı ümidi) **arasında olasınız. Yine O’nun delillerinden biri de gökten su indirip onunla, öldükten** (kuruduktan) **sonra yeryüzünü** (tekrar bitkiler bitirerek) **canlandırmasıdır. Muhakkak ki zikredilen bu delillerde, aklını doğru kullanıp ibret alanlar için** (Allah’ın birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **çok açık deliller vardır.**

25- Ve O’nun (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de emriyle göğün ve yerin, tayin ettiği zamana kadar yok olmadan durmasıdır. Sonra görevli melek** (İsrafil sûra üfürüp) **sizi topraktan çağırdığında hepiniz** (hesap için kabirlerinizden) **çıkıverirsiniz.**

26- Ve biliniz ki göklerde ve yerde ne varsa hepsi sadece Allah’ındır, hepsi O’na boyun eğmiştir.

27- Ve (bütün noksan sıfatlardan münezzeh olan) **Allah, mahlukatı örneksiz yaratan ve ölümlerinden sonra onları diriltendir. Öldükten sonra diriltmek, elbette ilk defa yaratmaktan kolaydır*** (muhakkak ki Allah’a ikisi de kolaydır)**. Göklerde ve yerde en yüce misaller** (en yüce ve en mükemmel vasıflar) **O’na aittir. Ve O;** (ٱلْعَزِيز) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir), (ٱلْحَكِيم) **el-Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili

بَلِ ٱتَّبَعَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوٓاْ أَهۡوَآءَهُم بِغَيۡرِ عِلۡمٖۖ فَمَن يَهۡدِى مَنۡ أَضَلَّ ٱللَّهُۖ وَمَا لَهُم مِّن نَّٰصِرِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقِمۡ وَجۡهَكَ
لِلدِّينِ حَنِيفٗاۚ فِطۡرَتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى فَطَرَ ٱلنَّاسَ عَلَيۡهَاۚ لَا تَبۡدِيلَ لِخَلۡقِ ٱللَّهِۚ ذَٰلِكَ ٱلدِّينُ ٱلۡقَيِّمُ وَلَٰكِنَّ
أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٠﴾ ۞ مُنِيبِينَ إِلَيۡهِ وَٱتَّقُوهُ وَأَقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَلَا تَكُونُواْ مِنَ ٱلۡمُشۡرِكِينَ ﴿٣١﴾
مِنَ ٱلَّذِينَ فَرَّقُواْ دِينَهُمۡ وَكَانُواْ شِيَعٗاۖ كُلُّ حِزۡبِۭ بِمَا لَدَيۡهِمۡ فَرِحُونَ ﴿٣٢﴾ وَإِذَا مَسَّ ٱلنَّاسَ ضُرّٞ دَعَوۡاْ رَبَّهُم
مُّنِيبِينَ إِلَيۡهِ ثُمَّ إِذَآ أَذَاقَهُم مِّنۡهُ رَحۡمَةً إِذَا فَرِيقٞ مِّنۡهُم بِرَبِّهِمۡ يُشۡرِكُونَ ﴿٣٣﴾ لِيَكۡفُرُواْ بِمَآ ءَاتَيۡنَٰهُمۡۚ
فَتَمَتَّعُواْ فَسَوۡفَ تَعۡلَمُونَ ﴿٣٤﴾ أَمۡ أَنزَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سُلۡطَٰنٗا فَهُوَ يَتَكَلَّمُ بِمَا كَانُواْ بِهِۦ يُشۡرِكُونَ ﴿٣٥﴾ وَإِذَآ أَذَقۡنَا
ٱلنَّاسَ رَحۡمَةٗ فَرِحُواْ بِهَاۖ وَإِن تُصِبۡهُمۡ سَيِّئَةُۢ بِمَا قَدَّمَتۡ أَيۡدِيهِمۡ إِذَا هُمۡ يَقۡنَطُونَ ﴿٣٦﴾ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ يَبۡسُطُ
ٱلرِّزۡقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقۡدِرُۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٧﴾ فَـَٔاتِ ذَا ٱلۡقُرۡبَىٰ حَقَّهُۥ وَٱلۡمِسۡكِينَ وَٱبۡنَ
ٱلسَّبِيلِۚ ذَٰلِكَ خَيۡرٞ لِّلَّذِينَ يُرِيدُونَ وَجۡهَ ٱللَّهِۖ وَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُفۡلِحُونَ ﴿٣٨﴾ وَمَآ ءَاتَيۡتُم مِّن رِّبٗا لِّيَرۡبُوَاْ فِىٓ
أَمۡوَٰلِ ٱلنَّاسِ فَلَا يَرۡبُواْ عِندَ ٱللَّهِۖ وَمَآ ءَاتَيۡتُم مِّن زَكَوٰةٖ تُرِيدُونَ وَجۡهَ ٱللَّهِ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡمُضۡعِفُونَ ﴿٣٩﴾ ٱللَّهُ
ٱلَّذِى خَلَقَكُمۡ ثُمَّ رَزَقَكُمۡ ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يُحۡيِيكُمۡۖ هَلۡ مِن شُرَكَآئِكُم مَّن يَفۡعَلُ مِن ذَٰلِكُم مِّن
شَىۡءٖۚ سُبۡحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٤٠﴾ ظَهَرَ ٱلۡفَسَادُ فِى ٱلۡبَرِّ وَٱلۡبَحۡرِ بِمَا كَسَبَتۡ أَيۡدِى ٱلنَّاسِ
لِيُذِيقَهُم بَعۡضَ ٱلَّذِى عَمِلُواْ لَعَلَّهُمۡ يَرۡجِعُونَ ﴿٤١﴾ قُلۡ سِيرُواْ فِى ٱلۡأَرۡضِ فَٱنظُرُواْ كَيۡفَ كَانَ عَٰقِبَةُ
ٱلَّذِينَ مِن قَبۡلُۚ كَانَ أَكۡثَرُهُم مُّشۡرِكِينَ ﴿٤٢﴾ فَأَقِمۡ وَجۡهَكَ لِلدِّينِ ٱلۡقَيِّمِ مِن قَبۡلِ أَن يَأۡتِىَ يَوۡمٞ لَّا مَرَدَّ
لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِۖ يَوۡمَئِذٖ يَصَّدَّعُونَ ﴿٤٣﴾ مَن كَفَرَ فَعَلَيۡهِ كُفۡرُهُۥۖ وَمَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِأَنفُسِهِمۡ يَمۡهَدُونَ ﴿٤٤﴾

yan) **O müşriklere şöyle de: "Yeryüzünde gezip dolaşın da sizden önce** (rasullerini yalanlayıp küfür ve şirk üzerinde ısrar eden) **gelmiş geçmiş kavimlerin akıbetlerine** (nasıl helak edildiklerine) **ibretle bakın! Onların çoğu,** (uyarıldıkları hâlde Allah'tan başkalarına ibadet ederek bile bile şirk koşan) **müşrik kimselerdi."**

43- Ey rasulüm! Allah'tan hiç kimsenin geri çeviremeyeceği bir gün (kıyamet günü) **gelmeden önce yüzünü doğru olan** (hiçbir eğriliği bulunmayan) **İslam dinine yönelt** (her şeyinle bu dine teslim ol)**! İşte o gün, bütün insanlar** (dünyada yaptıkları amellere göre) **birbirinden ayrılacaktır** (bazıları cennette en yüksek mertebede, bazıları ise cehennemin en dibinde olacaktır)**.**

44- Bilin ki kim (kendisine rasulün daveti ulaştığı hâlde) **hakkı inkâr ederse işte bu inkârının vebali kendi aleyhinedir** (tevbe etmeden öldüğünde ebedi cehenneme girecektir)**. Kim de** (kendisine gelen hakka gerçek manada iman edip) **salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlerse kendi nefsinin** (ebedi) **mutluluğu için hazırlık yapmış olur.**

29- (Müşriklerin küfür ve şirke sapmalarının sebebi, tevhidin delillerini güzel ve net bir şekilde beyan eden birinin olmaması ya da bu delillerin hakkı ispat etmekte yetersiz kalması değildir.) **Muhakkak ki** (küfür ve şirk işleyerek nefislerine) **zulmedenlerin sapmalarının sebebi, hiçbir delile dayanmadan heva ve heveslerine tâbi olmalarıdır** (atalarını körü körüne taklit etmeleridir)**. Bilin ki** (hak etmediği için) **Allah'ın hidayete muvaffak kılmadığı kimseyi hiç kimse hidayete muvaffak kılamaz. Ve onların** (kendilerinden Allah'ın azabını defedecek) **hiçbir yardımcıları da olmayacaktır.**

30- Ey rasulüm! (Sen ve sana tâbi olanlar) **Allah'ın tevhid dinine ihlasla** (şirk koşmadan) **sarılın! İşte bu; Allah'ın, bütün insanların fıtratını ona meyyal olarak yarattığı dindir. Allah'ın dinini** (ona şirk karıştırarak) **değiştirmeyin** (Allah'ın dini, ne olursa olsun, asla şirki kabul etmez)**! İşte** (kendisinde hiçbir eğrilik bulunmayan) **doğru din budur! Fakat insanların çoğu bunu bilmez** (şirk koştukları hâlde Allah'ın dini üzere olduklarını zannederler)**.**

31- Ey insanlar! İşlediğiniz (küfür, şirk ve diğer) **bütün günahlardan tevbe ederek Allah'a yönelin, O'ndan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**, namazı ikame edin** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılın) **ve sakın** (Allah'a zatında, sıfatlarında, fiillerinde, haklarında, yetkilerinde ya da ibadette şirk koşan) **müşriklerden olmayın!**

32- (Şeriatin hükümlerinden bir kısmına iman edip bir kısmını inkâr ederek) **Dinlerini değiştiren ve fırkalara ayrılan müşrikler gibi olmayın! Onlardan her bir fırka, üzerinde bulunduğu bâtıl şeylerle sevinip memnun olmuştur** (diğer fırkaları ise sapık görmektedir)**.**

33- Ve insanlara (hastalık, fakirlik ve kıtlık gibi) **bir sıkıntı isabet ettiğinde** (bu zararı kaldırması için) **sadece Rablerine yönelerek yalvara yakara O'na dua ederler. Sonra Allah onlara merhamet edip sıkıntılarını giderince içlerinden bir taife tekrar Rablerine duada şirk koşar.**

34- Allah onları kurtardıktan sonra yine şirke dönmekle O'nun nimetlerine karşı inkârcı ve nankör oldular. Bu sebeple onlara şöyle denir: "Ey müşrikler! (Allah'ın azabı gelinceye kadar) **Dünya nimetlerinden az bir süre faydalanıp onlarla mutlu olun! Allah'a kavuştuğunuzda** (ne kadar kötü iş yaptığınızı) **muhakkak bileceksiniz** (fakat pişmanlığınız hiçbir fayda vermeyecek)**."**

35- Yoksa biz, o müşriklere (şirk koşmalarını emreden) **bir hüccet** (kitap) **indirdik de o hüccet mi onlara şirk koşmalarının doğru olduğunu söylüyor?!** (Asla! Onların bu konuda hiçbir delili yoktur.)

36- Ve insanlara (sağlık, zenginlik ve bolluk gibi) **bir nimet tattırdığımızda bundan dolayı** (şımarıp böbürlenerek) **sevinirler. Şayet ellerinin yaptığı günahlar sebebiyle onlara** (hastalık, fakirlik ve kıtlık gibi) **bir musibet isabet ederse Allah'ın rahmetinden ümitlerini keserler.**

37- İnsanlar; Allah'ın dilediğinin rızkını genişlettiğini, dilediğinin rızkını da daralttığını görmüyorlar mı?! Muhakkak ki bunda Allah'a gerçek manada iman eden kavim için (rızkın Allah'ın elinde olduğunu; bazılarına şükür mü yoksa nankörlük mü eder diye bol, bazılarına ise sabır mı yoksa isyan mı eder diye dar rızık vererek imtihan ettiğini gösteren) **ibret alınacak deliller vardır.**

38- Ey gerçek manada iman eden kulum! Akrabana hakkını ver (gerekli yardımı yap ve akrabalık haklarını gözet)**, miskine** (zaruri ihtiyaç sahibine) **ve** (zengin olsa bile memleketine dönme imkânı olmayan) **yolda kalmışa da yardım et! İşte bu güzel amelleri yapmak, Allah'ın rızasını arzulayanlar için elbette hayırlıdır ve asıl felaha kavuşanlar** (dünyada ve ahirette kazananlar) **bunlardır!**

39- Ve insanlardan birine borç olarak verdiğiniz malı, onun malında artsın diye riba (faiz) **ile verirseniz bilin ki riba ile verdiğiniz borç** (her ne kadar artarak size dönse de) **Allah katında artmaz** (hiçbir ecri yoktur)**. Fakat Allah'ın rızasını isteyerek ve sevabını sadece O'ndan bekleyerek muhtaç olanlara malınızın zekâtını verirseniz bilin ki işte bu ameli yapanlar, ecirlerini Allah katında kat kat alacak olanlardır.**

40- Sizi yaratan, sonra size rızık veren, sonra sizi öldüren ve öldükten sonra (hesap için) **diriltecek olan sadece Allah'tır. Sizin Allah'a ortak koşup ibadet ettiğiniz varlıklar, bunlardan herhangi birini yapabilirler mi?! Allah,** (her türlü noksan sıfattan ve) **onların ortak koşmalarından münezzeh ve yücedir.**

41- İnsanların kendi elleriyle işledikleri günahlar sebebiyle karada ve denizde (bereketin azalması, hastalıkların çoğalması ve bozgunculuğun yayılması gibi) **fesat yayıldı. İşte, Allah işledikleri günahların cezasının bir kısmını onlara tattırıyor ki ibret alıp günahlarından tevbe etsinler ve hakka dönsünler.**

42- Ey rasulüm! (Seni ve getirdiklerini yalanla-

لِيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ لَا يُحِبُّ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦٓ أَن
يُرْسِلَ ٱلرِّيَاحَ مُبَشِّرَٰتٍ وَلِيُذِيقَكُم مِّن رَّحْمَتِهِۦ وَلِتَجْرِىَ ٱلْفُلْكُ بِأَمْرِهِۦ وَلِتَبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِهِۦ وَلَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ رُسُلًا إِلَىٰ قَوْمِهِمْ فَجَآءُوهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَٱنتَقَمْنَا مِنَ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟ ۖ
وَكَانَ حَقًّا عَلَيْنَا نَصْرُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٤٧﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى يُرْسِلُ ٱلرِّيَٰحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَيَبْسُطُهُۥ فِى ٱلسَّمَآءِ
كَيْفَ يَشَآءُ وَيَجْعَلُهُۥ كِسَفًا فَتَرَى ٱلْوَدْقَ يَخْرُجُ مِنْ خِلَٰلِهِۦ ۖ فَإِذَآ أَصَابَ بِهِۦ مَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦٓ
إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٨﴾ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلِ أَن يُنَزَّلَ عَلَيْهِم مِّن قَبْلِهِۦ لَمُبْلِسِينَ ﴿٤٩﴾ فَٱنظُرْ إِلَىٰٓ
ءَاثَٰرِ رَحْمَتِ ٱللَّهِ كَيْفَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَآ ۚ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ وَلَئِنْ أَرْسَلْنَا رِيحًا فَرَأَوْهُ مُصْفَرًّا لَّظَلُّوا۟ مِنۢ بَعْدِهِۦ يَكْفُرُونَ ﴿٥١﴾ فَإِنَّكَ لَا تُسْمِعُ ٱلْمَوْتَىٰ
وَلَا تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ ٱلدُّعَآءَ إِذَا وَلَّوْا۟ مُدْبِرِينَ ﴿٥٢﴾ وَمَآ أَنتَ بِهَٰدِ ٱلْعُمْىِ عَن ضَلَٰلَتِهِمْ ۖ إِن تُسْمِعُ إِلَّا مَن
يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا فَهُم مُّسْلِمُونَ ﴿٥٣﴾ ۞ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن ضَعْفٍ ثُمَّ جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ ضَعْفٍ قُوَّةً ثُمَّ
جَعَلَ مِنۢ بَعْدِ قُوَّةٍ ضَعْفًا وَشَيْبَةً ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ وَهُوَ ٱلْعَلِيمُ ٱلْقَدِيرُ ﴿٥٤﴾ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يُقْسِمُ
ٱلْمُجْرِمُونَ مَا لَبِثُوا۟ غَيْرَ سَاعَةٍ ۚ كَذَٰلِكَ كَانُوا۟ يُؤْفَكُونَ ﴿٥٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ وَٱلْإِيمَٰنَ لَقَدْ
لَبِثْتُمْ فِى كِتَٰبِ ٱللَّهِ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلْبَعْثِ ۖ فَهَٰذَا يَوْمُ ٱلْبَعْثِ وَلَٰكِنَّكُمْ كُنتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿٥٦﴾ فَيَوْمَئِذٍ
لَّا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَعْذِرَتُهُمْ وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿٥٧﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ مِن
كُلِّ مَثَلٍ ۚ وَلَئِن جِئْتَهُم بِـَٔايَةٍ لَّيَقُولَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا مُبْطِلُونَ ﴿٥٨﴾ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ
عَلَىٰ قُلُوبِ ٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٩﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ وَلَا يَسْتَخِفَّنَّكَ ٱلَّذِينَ لَا يُوقِنُونَ ﴿٦٠﴾

(çünkü artık tevbe vakti geçmiştir).

58- Ve yemin olsun ki biz bu Kur'ân'da, insanlara (faydalı olması ve hak ile bâtılın iyice anlaşılması için) **her şeyden misal verdik. Ey rasulüm! Sen doğru söylediğine dair onlara ne delil getirirsen getir, inkârcılar** (hakkı bile bile küfür ve şirklerinde ısrar edenler) **şöyle diyecektir: "Muhakkak ki siz, bâtıl şeylerden başka bir şey getirmiş değilsiniz."**

59- İşte Allah, (rasulü ne delil getirdiyse bâtıl diyenlerin kalplerini nasıl mühürlediyse) **hak kendilerine apaçık geldiği hâlde bile bile iman etmeyip yüz çevirenlerin kalplerini de** (öyle) **mühürler.**

60- Ey rasulüm, müşriklerin seni yalanlamalarına sabret! Bil ki Allah'ın (seni muzaffer kılma) **vâdi haktır** (mutlaka gerçekleşecektir). **Ve hesap için dirilmeye kesin inanmayanlar,** (acele karar verdirerek) **seni sabrı terk etmeye sevk etmesin.**

45- Allah, (birliğine, rasulüne ve onun getirdiklerine) **gerçek manada iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri lütuf ve ikramıyla mükâfaatlandıracaktır** (ebedi kalmak üzere cennete yerleştirecektir)**. Bilin ki O, kâfirleri** (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde rasullerini yalanlayanları) **sevmez** (onlardan razı olmaz ve hak ettikleri cezayı verir)**.**

46- Ey insanlar! Biliniz ki Allah'ın (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de rahmetini** (yağmuru) **müjdeleyen rüzgârları estirmesidir. Böylece yağan yağmur vesilesi ile meydana gelen rahmetini** (bolluk ve refahı) **size tattırır. Ayrıca bu rüzgâr, Allah'ın izniyle gemileri denizde hareket ettirip yüzdürür ve deniz ticareti yaparak O'nun ikramını** (verdiği kazancı) **istersiniz. İşte, Allah'ın size bu nimetleri vermesi onları düşünüp Allah'a çokça şükretmeniz** (yalnız O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmamanız) **içindir.**

47- Ey rasulüm! Yemin olsun ki senden önce de rasulleri kendi kavimlerine gönderdik. Onlar, kavimlerine (Allah tarafından gönderildiklerini ispat eden) **apaçık delillerle geldiler** (fakat kavimleri onları yalanladı ve getirdiklerine iman etmedi)**. Biz de** (mu'minleri kurtarıp) **mücrimlerden** (bile bile rasullerini yalanlayıp getirdiklerine iman etmeyenlerden) **intikam aldık** (azaba uğratarak hepsini helak ettik)**. Ve muhakkak ki mu'minleri kurtarıp muzaffer kılmak, üzerimize aldığımız bir haktır.**

48- Ey insanlar! Bilin ki rüzgârları estiren sadece Allah'tır. Estirdiği rüzgârlarla bulutları hareket ettirip onları gökyüzünde dilediği gibi yayar ve bölük bölük yapar. Ey bakan kişi! O bulutların içinden yağmur çıktığını görürsün. O yağmur, Allah'ın dilediği kullarına isabet ettiğinde bu rahmetten dolayı (çok istifadeler elde edecekleri için) **sevinirler.**

49- Oysa onlar, üzerlerine yağmur yağdırılmadan önce yağmasından ümitlerini kesmiş bir vaziyette idiler.

50- Ey rasulüm! Allah'ın rahmetinin (indirdiği yağmurun) **eserlerine bir bak! Öldükten** (kuruduktan) **sonra yeryüzünü onunla** (yağmurla) **tekrar** (bitkiler bitirerek) **nasıl da canlandırıyor?! Muhakkak ki Allah,** (kuruduktan sonra yeri nasıl canlandırmaya kadirse) **ölüleri de** (hesap için) **canlandırmaya kadirdir. Ve O, her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

51- Eğer ekinleri kurutucu bir rüzgâr göndersek ve o müşrikler ekinlerinin (yeşil iken) **sararıp kuruduğunu görseler ekinlerinin kurumasının ardından** (daha önce verdiğimiz bütün nimetlere) **hep nankörlük ederler.**

52- Ey rasulüm! Muhakkak ki sen ölülere (fayda veren bir işitmeyle) **işittiremezsin** (hakka karşı kalpleri ölü olanlara davetini fayda verecek bir işitmeyle işittiremediğin gibi)**. Ve sana arkasını dönüp uzaklaşan sağırlara da çağrını işittiremezsin** (aynı, davetini duymak istemedikleri için sana arkasını dönüp uzaklaşan hakka karşı sağırlara fayda verecek bir işitmeyle işittiremediğin gibi)**.**

53- Ey rasulüm! Sen, doğru yoldan sapan körlere de doğru yolu gösteremezsin (aynı kendilerine davetin ulaştığı hâlde görmek istemeyen kalbi kör kimseleri sapıklıktan vazgeçirip hidayete ulaştıramadığın gibi)**. Sen ayetlerimizi ancak gerçek manada iman edenlere fayda veren bir işitme ile işittirebilirsin. Çünkü onlar, bunlardan istifade edip emirlerimize** (ihlasla) **boyun eğen kimselerdir.**

54- Ey insanlar! Allah, sizi zayıf bir şeyden (meniden) **yaratmıştır. Sonra zayıf olduğunuz çocukluk devresinin ardından size kuvvet veren ve sonra kuvvetli olduğunuz gençlik devresinin ardından güçsüzlük ve ihtiyarlık veren de O'dur. O, dilediğini yaratır. Ve O;** (ٱلۡعَلِيمِ) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır), (ٱلۡقَدِيرِ) **el-Kadîr'dir** (dilediği her şeyi yapmaya gücü yeten ve dilediğini yapmaktan asla engellenemeyendir)**.**

55- Ve kıyamet koptuğu gün (hesap için) **kabirlerinden çıkarılan mücrimler** (bile bile hakkı reddedip şirk, zulüm ve günahlarında ısrar edenler)**, kabirlerinde ancak bir saat kaldıklarına dair yemin ederler. İşte, bu konuda doğrudan uzak hüküm verdikleri gibi dünyada da hep haktan uzak hükümler vermekteydiler.**

56- Kendilerine ilim ve iman verilenler (nebiler ve melekler) **ise şöyle diyeceklerdir: "Yemin olsun ki Allah'ın, müddetini Levhi'l Mahfuz'da tayin ettiği diriliş gününe kadar kabirlerinizde kaldınız. İşte bu,** (inkâr ettiğiniz) **diriliş günüdür. Fakat siz,** (öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceğinizi dünyada) **doğrulamıyordunuz."**

57- İşte bütün mahlukatın hesap için diriltildiği o gün, zalimlere (Allah'ın birliğini bile bile inkâr edip şirk koşarak nefsine zulmedenlere) **hiçbir mazeret fayda vermeyecektir. Ve onlardan** (Allah'ın affetmesi için) **tevbe etmeleri de istenmeyecektir**

سُورَةُ لُقْمَانَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تِلْكَ ءَايَٰتُ ٱلْكِتَٰبِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ هُدًى وَرَحْمَةً لِّلْمُحْسِنِينَ ﴿٣﴾ ٱلَّذِينَ يُقِيمُونَ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُونَ
ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم بِٱلْءَاخِرَةِ هُمْ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ عَلَىٰ هُدًى مِّن رَّبِّهِمْ ۖ وَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٥﴾ وَمِنَ ٱلنَّاسِ
مَن يَشْتَرِى لَهْوَ ٱلْحَدِيثِ لِيُضِلَّ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ عِلْمٍ وَيَتَّخِذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ
﴿٦﴾ وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا وَلَّىٰ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا كَأَنَّ فِىٓ أُذُنَيْهِ وَقْرًا ۖ فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ
أَلِيمٍ ﴿٧﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقًّا ۚ وَهُوَ
ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٩﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ بِغَيْرِ عَمَدٍ تَرَوْنَهَا ۖ وَأَلْقَىٰ فِى ٱلْأَرْضِ رَوَٰسِىَ أَن تَمِيدَ بِكُمْ
وَبَثَّ فِيهَا مِن كُلِّ دَآبَّةٍ ۚ وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍ كَرِيمٍ ﴿١٠﴾ هَٰذَا خَلْقُ ٱللَّهِ
فَأَرُونِى مَاذَا خَلَقَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ بَلِ ٱلظَّٰلِمُونَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿١١﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا لُقْمَٰنَ ٱلْحِكْمَةَ
أَنِ ٱشْكُرْ لِلَّهِ ۚ وَمَن يَشْكُرْ فَإِنَّمَا يَشْكُرُ لِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿١٢﴾ وَإِذْ قَالَ لُقْمَٰنُ
لِٱبْنِهِۦ وَهُوَ يَعِظُهُۥ يَٰبُنَىَّ لَا تُشْرِكْ بِٱللَّهِ ۖ إِنَّ ٱلشِّرْكَ لَظُلْمٌ عَظِيمٌ ﴿١٣﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ حَمَلَتْهُ
أُمُّهُۥ وَهْنًا عَلَىٰ وَهْنٍ وَفِصَٰلُهُۥ فِى عَامَيْنِ أَنِ ٱشْكُرْ لِى وَلِوَٰلِدَيْكَ إِلَىَّ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٤﴾ وَإِن جَٰهَدَاكَ
عَلَىٰٓ أَن تُشْرِكَ بِى مَا لَيْسَ لَكَ بِهِۦ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا ۖ وَصَاحِبْهُمَا فِى ٱلدُّنْيَا مَعْرُوفًا ۖ وَٱتَّبِعْ سَبِيلَ
مَنْ أَنَابَ إِلَىَّ ۚ ثُمَّ إِلَىَّ مَرْجِعُكُمْ فَأُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ يَٰبُنَىَّ إِنَّهَآ إِن تَكُ مِثْقَالَ حَبَّةٍ
مِّنْ خَرْدَلٍ فَتَكُن فِى صَخْرَةٍ أَوْ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَوْ فِى ٱلْأَرْضِ يَأْتِ بِهَا ٱللَّهُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَطِيفٌ خَبِيرٌ ﴿١٦﴾

unutma ki dönüş banadır (herkese hak ettiği karşılığı vereceğim)**.”**

15- “Ve eğer ana baban (körü körüne, delilini) **bilmediğin bir konuda, bana ortak koşman için seni zorlarlarsa sakın onlara itaat etme!** (Çünkü yaratıcıya isyan konusunda hiçbir mahluka itaat yoktur.) **Fakat** (Allah’a karşı gelmemek şartıyla) **dünyada onlara iyi davran! Ve** (hem tevhid hem de mutlak itaatte) **bana tâbi olanların yoluna tâbi ol! Biliniz ki hepinizin dönüşü sadece banadır, yapmış olduklarınızı size haber vereceğim** (ve ona göre hesap soracağım)**.”**

16- “Ey oğulcuğum! Yapılan kötülük ya da iyilik, bir hardal tanesi kadar küçük ve (kimsenin bilmediği) **bir kayanın içine saklanmış olsa veya göklerde ya da yerde** (kimsenin bilmediği bir yerde) **olsa bile mutlaka Allah onu** (kıyamet gününde) **getirecektir** (ve sahibine karşılığını verecektir)**. Muhakkak ki Allah** (لَطِيفُ) **Latîf’tir** (ne kadar küçük ve ince olsa bile hiçbir şey O’na gizli değildir), (خَبِيرُ) **Ḫabîr’dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.”**

31. LOKMÂN SURESİ

27’den 29’a kadar 3 ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 34, kelime sayısı 548, harf sayısı 2110’dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, mîm.*

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- İşte bu (gibi harflerden müteşekkil olan) **ayetler hikmet dolu kitabın** (Kur’ân’ın) **ayetleridir.**

3- Sana inen bu ayetler, muhsinler (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kullar) **için hidayet** (doğru yola ileten) **ve rahmet** (hem dünya hem de ahiret mutluluğuna vesile) **olan ayetlerdir.**

4- İşte o muhsinler, namazı ikame eden (rükün ve şartlarına riayet ederek kılan) **ve zekâtı** (Allah’ın emrettiği şekilde) **veren kimselerdir. Ve onlar, ahirete** (o gün olacak dirilişe ve hesaba, verilecek mükâfaata ve cezaya) **de yakinen** (hiç şüphe etmeden) **inanırlar.**

5- İşte bu sıfatlara sahip olanlar, Rablerinden gelen bir hidayet üzeredirler ve onlar, (hem dünyada hem de ahirette) **kazananlardan olacaklardır.**

6- İnsanlardan öyleleri de vardır ki hiçbir ilmî delile dayanmadan, sırf insanları Allah’ın yolundan saptırmak için meşgul edici boş sözleri seçerler ve Allah’ın diniyle (hükümleriyle) **alay etmek için kullanırlar. İşte böyle sıfatlara sahip olanlar için** (ahirette) **alçaltıcı ve zelil edici bir azap vardır.**

7- Ve Allah’ın diniyle alay eden o kimseye ayetlerimiz okunduğunda kibirlenerek yüz çevirip uzaklaşır. Sanki hiç duymamış gibi… Sanki kulaklarında bir sağırlık varmış gibi... Ey rasulüm! Böyle kimseleri çok can yakıcı bir azap ile müjdele!

8- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere ihlasla) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onlar için mutluluğu ve nimetleri eksilmeyen ve bitmeyen cennetler vardır.**

9- Onlar, cennetteki nimetler içinde ebedi olarak kalacaklardır. İşte bu, Allah’ın onlara verdiği hak sözüdür (mutlaka gerçekleşecektir)**. Ve O;** (اَلْعَزِيز) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır), (الْحَكِيم) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

10- Allah; gökleri, gördüğünüz herhangi bir direk olmadan yaratmış, yeryüzü sallanıp da sizi sarsmasın diye oraya (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştirmiş ve yeryüzünde yürüyen çeşit çeşit canlıları** (yaratıp) **değişik yerlere yaymıştır. Ve biz, gökten su indirip** (onunla) **yerde çeşit çeşit, güzel görünüşlü ve faydalı her bitkiden bitirdik.**

11- İşte bu zikredilenler, Allah’ın yarattığı şeylerdir. Ey müşrikler! Allah’tan başka ibadet ettiğiniz varlıkların ne yarattığını bana gösterin bakalım! Hayır, gösteremezler. Muhakkak ki zalimler (Allah’ın tevhidini kabul etmeyip O’na şirk koşarak nefsine zulmedenler)**, apaçık bir sapıklık içindedirler** (çünkü hiçbir şey yaratamayan, bilakis yaratılmış olan varlıkları Allah’a ortak koşmaktadırlar)**.**

12- Ve yemin olsun ki biz Lokman’a hikmet (dinde ince anlayış ve hakka isabet etme yeteneği) **verdik ve ona şöyle dedik: “Ey Lokman!** (Sana verdiği nimetlerden dolayı) **Allah’a şükret** (sadece O’na ibadet et ve mutlak itaat hakkını* sadece O’na ver)**! Ve bil ki kim Rabbine şükrederse faydası sadece kendisinedir** (çünkü Allah’ın onun şükrüne ihtiyacı yoktur)**. Kim de** (hak kendisine apaçık geldiği hâlde Allah’ın tevhidini ve verdiği nimetleri) **inkâr ederse bilsin ki küfrünün zararı kendisine aittir** (Allah’a hiçbir zarar veremez)**. Çünkü Allah** (غَنِيّ) **Ğaniyy’dir** (hiçbir şeye muhtaç değildir; bütün varlıklar, varlıklarında ve varlıklarının devamında O’na muhtaçtır), (حَمِيد) **Ḥamîd’dir** (sahip olduğu güzel isimlerinden, mükemmel sıfatlarından ve yaptığı fiillerden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir)**.”**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

13- Hani Lokman, oğluna öğüt vererek şöyle demişti: “Ey oğulcuğum! Sakın Allah’a hiçbir şeyi şirk koşma! Muhakkak ki şirk, büyük bir zulümdür (çünkü hem Allah’ın hakkına tecavüz hem de ebedi cehennemde kalmaya sebep olduğundan nefse zulümdür)**.”**

14- Ve biz insana, (Allah’a masiyet olmadığı müddetçe) **ana babasına itaat edip iyilik yapmasını emrettik. Annesi onu,** (gerek hamileliğin sıkıntısından gerekse bebeğin ağırlığından dolayı) **zorluk üstüne zorlukla karnında taşır. Onun sütten kesilmesi de iki yıl içindedir. Ve ona şunu emrettik: “**(Verdiğim bütün nimetler için) **Bana şükret** (sadece bana ibadet et ve mutlak itaat hakkını sadece bana ver) **ve** (seni küçükken bakıp terbiye ettikleri için) **ana babana** (haklarını vererek) **şükret! Ve**

يَٰبُنَيَّ أَقِمِ ٱلصَّلَوٰةَ وَأۡمُرۡ بِٱلۡمَعۡرُوفِ وَٱنۡهَ عَنِ ٱلۡمُنكَرِ وَٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَآ أَصَابَكَۖ إِنَّ ذَٰلِكَ مِنۡ عَزۡمِ ٱلۡأُمُورِ
﴿١٧﴾ وَلَا تُصَعِّرۡ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمۡشِ فِى ٱلۡأَرۡضِ مَرَحًاۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٖ ﴿١٨﴾
وَٱقۡصِدۡ فِى مَشۡيِكَ وَٱغۡضُضۡ مِن صَوۡتِكَۚ إِنَّ أَنكَرَ ٱلۡأَصۡوَٰتِ لَصَوۡتُ ٱلۡحَمِيرِ ﴿١٩﴾ أَلَمۡ تَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
سَخَّرَ لَكُم مَّا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلۡأَرۡضِ وَأَسۡبَغَ عَلَيۡكُمۡ نِعَمَهُۥ ظَٰهِرَةٗ وَبَاطِنَةٗۗ وَمِنَ ٱلنَّاسِ مَن
يُجَٰدِلُ فِى ٱللَّهِ بِغَيۡرِ عِلۡمٖ وَلَا هُدٗى وَلَا كِتَٰبٖ مُّنِيرٖ ﴿٢٠﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّبِعُواْ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ قَالُواْ بَلۡ
نَتَّبِعُ مَا وَجَدۡنَا عَلَيۡهِ ءَابَآءَنَآۚ أَوَلَوۡ كَانَ ٱلشَّيۡطَٰنُ يَدۡعُوهُمۡ إِلَىٰ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ﴿٢١﴾ ۞وَمَن يُسۡلِمۡ
وَجۡهَهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ وَهُوَ مُحۡسِنٞ فَقَدِ ٱسۡتَمۡسَكَ بِٱلۡعُرۡوَةِ ٱلۡوُثۡقَىٰۗ وَإِلَى ٱللَّهِ عَٰقِبَةُ ٱلۡأُمُورِ ﴿٢٢﴾ وَمَن
كَفَرَ فَلَا يَحۡزُنكَ كُفۡرُهُۥٓۚ إِلَيۡنَا مَرۡجِعُهُمۡ فَنُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓاْۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمُۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٢٣﴾ نُمَتِّعُهُمۡ
قَلِيلٗا ثُمَّ نَضۡطَرُّهُمۡ إِلَىٰ عَذَابٍ غَلِيظٖ ﴿٢٤﴾ وَلَئِن سَأَلۡتَهُم مَّنۡ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُۚ قُلِ
ٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِۚ بَلۡ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٢٥﴾ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِيُّ ٱلۡحَمِيدُ
﴿٢٦﴾ وَلَوۡ أَنَّمَا فِى ٱلۡأَرۡضِ مِن شَجَرَةٍ أَقۡلَٰمٞ وَٱلۡبَحۡرُ يَمُدُّهُۥ مِنۢ بَعۡدِهِۦ سَبۡعَةُ أَبۡحُرٖ مَّا نَفِدَتۡ كَلِمَٰتُ ٱللَّهِۚ
إِنَّ ٱللَّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٞ ﴿٢٧﴾ مَّا خَلۡقُكُمۡ وَلَا بَعۡثُكُمۡ إِلَّا كَنَفۡسٖ وَٰحِدَةٍۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ﴿٢٨﴾ أَلَمۡ تَرَ
أَنَّ ٱللَّهَ يُولِجُ ٱلَّيۡلَ فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيۡلِ وَسَخَّرَ ٱلشَّمۡسَ وَٱلۡقَمَرَۖ كُلّٞ يَجۡرِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٖ
مُّسَمّٗى وَأَنَّ ٱللَّهَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٞ ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡحَقُّ وَأَنَّ مَا يَدۡعُونَ مِن دُونِهِ ٱلۡبَٰطِلُ
وَأَنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡعَلِىُّ ٱلۡكَبِيرُ ﴿٣٠﴾ أَلَمۡ تَرَ أَنَّ ٱلۡفُلۡكَ تَجۡرِى فِى ٱلۡبَحۡرِ بِنِعۡمَتِ ٱللَّهِ لِيُرِيَكُم مِّنۡ
ءَايَٰتِهِۦٓۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ صَبَّارٖ شَكُورٖ ﴿٣١﴾ وَإِذَا غَشِيَهُم مَّوۡجٞ كَٱلظُّلَلِ دَعَوُاْ ٱللَّهَ مُخۡلِصِينَ
لَهُ ٱلدِّينَ فَلَمَّا نَجَّىٰهُمۡ إِلَى ٱلۡبَرِّ فَمِنۡهُم مُّقۡتَصِدٞۚ وَمَا يَجۡحَدُ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَّا كُلُّ خَتَّارٖ كَفُورٖ ﴿٣٢﴾

ve kudret olarak her şeyden üstün olan) **ve** (ٱلۡكَبِيرُ) **el-Kebîr** (benzeri olmayan büyük azamet sahibi, ortağı olmaktan münezzeh ve yüce olan) **sadece Allah'tır.**

31- Allah'ın (birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **delillerini göresiniz diye O'nun lütfuyla denizde yüzen gemileri görmüyor musun?! Muhakkak ki bunlarda,** (kendisine isabet eden bütün zorluk ve musibetlere rızamı kazanmak için) **çok sabreden ve nimetlerime çok şükreden kullar için apaçık deliller vardır.**

32- Ve müşrikler, (denizde gemiyle yolculuk yaparken) **dağlar ve bulutlar gibi dalgalar kendilerini kuşattığında** (boğulmaktan kurtulmak için) **ihlasla sadece Allah'a yalvarıp yakarırlar. Allah onları** (boğulmaktan) **kurtarıp** (sağ salim) **karaya çıkarınca içlerinden bazıları sözünde durup** (şirki terk eder ve) **İslam'a sarılır** (bazıları da nimetlerimizi unutup ayetlerimizi inkâra ve şirklerine devam eder). **Bilin ki ayetlerimizi ve nimetlerimizi ancak kalleş ve nankörler inkâr eder.**

17- “Ey oğulcuğum! Namazı ikame et (rükün ve şartlarına riayet ederek kıl)**, marufu** (şeriatin emrettiği şeyleri) **emret ve münkerden** (şeriatin yasakladığı şeylerden) **sakındır! Bu amellerinden dolayı başına gelen eziyetlere sabret! Bu emirleri mutlaka yerine getirmen gerektiğini ve bu konuda muhayyer olmadığını bil!”**

18- “Ve küçümseyerek insanlardan yüz çevirme ve yeryüzünde böbürlenerek yürüme! Çünkü Allah, (verdiği nimetlere şükretmeyen) **kendini beğenmiş, övünüp duran kimseleri asla sevmez.”**

19- “Ve yürüyüşünde mutedil ol (ne yavaş ne de hızlı, ikisi arasında normal hızda yürü) **ve** (konuşurken dinleyenleri rahatsız edecek şekilde) **sesini çok yükseltme! Unutma ki seslerin en çirkini, eşeğin sesidir** (anırmasıdır)**.”**

20- Ey insanlar! Allah’ın, göklerde de yerde de nice varlık ve imkânları sizin faydanız için boyun eğdirdiğini, nimetlerini gizli ve açık olarak size bolca ihsan ettiğini görmüyor musunuz?! Buna rağmen insanlardan öyleleri de vardır ki Allah hakkında (birliği ve şeriati hakkında) **bilgisizce, doğruya ileten selim akıl olmaksızın ve** (Allah tarafından indirilen) **aydınlatıcı hiçbir kitaba tâbi olmaksızın cedelleşir.**

21- Ve Allah hakkında ilimsizce cedelleşen o müşriklere, “Allah’ın, rasulüne indirdiği vahye tâbi olun!” denildiğinde “Hayır! Biz ancak babalarımızı üzerinde bulduğumuz yola tâbi oluruz.” derler. Ya şeytan, onları alevi şiddetli ateş azabına çağırıyor idiyse (o zaman kıyamet gününde hâlleri nice olacak)**?!**

22- Kim de yüzünü Allah’a teslim eder (Allah’a hiçbir şeyi şirk koşmaz, tevhidi ve bütün amellerini Allah’ın rızası için yapar) **ve amellerini muhsin olarak** (Allah’ın istediği şekilde) **yaparsa işte bu kimse kopmak bilmeyen** (cenneti kazandıran) **sağlam bir kulpa tutunmuş olur. Ve biliniz ki yapılan amellerin** (ahiretteki) **hükmü sadece Allah’a aittir** (hak edene, hak ettiğini verecektir)**.**

23- Ey rasulüm! Kim de kendisine hak geldiği hâlde inkâr ederse onun inkâr etmesine üzülme! (Kıyamet gününde) **Onların dönüşü sadece bizedir ve biz onlara** (dünyada) **yaptıklarını haber vereceğiz. Muhakkak ki Allah, kullarının kalplerinde olanı en ince teferruatıyla bilendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve buna göre karşılık verecektir)**.**

24- İşte bu inkârcılara dünya nimetlerinden (takdir ettiğimiz kadar) **az bir müddet faydalanmalarına izin veririz, sonra** (kıyamet gününde) **onları çok ağır ve şiddetli bir azaba sürükleriz.**

25- Ey rasulüm! Muhakkak ki o müşriklere, “Gökleri ve yeri yaratan kimdir?” diye sorsan sana, “Allah!” derler. Onlara şöyle de: “(Bu doğru cevabı vererek, Allah’tan başkasına ibadet etmekle bâtıl üzere olduğunuzu ispat ettiğiniz için) **Allah’a hamdederim** (O’nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sever ve layık olduğu şekilde yüceltirim)**. Fakat şu bir gerçektir ki müşriklerin çoğu cahil olduğu için hamd ve ibadete kimin layık olduğunu bilmez.”**

26- Bilin ki göklerde ve yerde olan her şey sadece Allah’a aittir. Muhakkak ki asıl (ٱلْغَنِىّ) **el-Ğaniyy** (hiçbir şeye muhtaç olmayan fakat daima kendisine muhtaç olunan) **ve** (ٱلْحَمِيد) **el-Ḥamîd** (övülmeye en layık olan) **sadece Allah’tır.**

27- Şayet yeryüzündeki bütün ağaçlar kalem olsa, deniz de o kalemlerin mürekkebi olsa ve ona mürekkep olarak yedi deniz daha eklense yine de Allah’ın kelamı (yazmakla) **bitmez** (çünkü O’nun kelamı, bitip tükenmeyen ebedi kelamdır)**. Muhakkak ki Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

28- Ey insanlar! Yaratılmanız ve (kıyamet gününde hesap için) **diriltilmeniz, ancak tek bir nefsin yaratılması ve diriltilmesi gibidir** (hiçbir şey Allah’a zor değildir)**. Muhakkak ki Allah** (سَمِيع) **Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir)**,** (بَصِير) **Basîr’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir, size ona göre hesap soracaktır)**.**

29- Ey rasulüm! Görmüyor musun, Allah geceyi (kısaltıp) **gündüze katar, gündüzü de** (kısaltıp) **geceye katar. Güneş’i ve Ay’ı da** (kullarının menfaatine olacak şekilde) **hükmüne boyun eğdirmiştir. Güneş ve Ay’ın her biri,** (Allah’ın ilminde) **tayin edilmiş zamana kadar** (yörüngesinde düzgün bir şekilde) **hareket eder. Ve muhakkak ki Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (her şeyi gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

30- Bu muazzam düzen gösteriyor ki hak olan sadece Allah’tır (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birdir ve sadece O’na ibadet edilmesi gerekir)**. O’nun dışında taptıkları ise hiçbir temeli olmayan bâtıl şeylerdir** (hepsi yok olacaktır)**. Ve muhakkak ki asıl** (ٱلْعَلِىّ) **el-ʿAliyy** (mertebe, değer

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ وَٱخْشَوْا۟ يَوْمًا لَّا يَجْزِى وَالِدٌ عَن وَلَدِهِۦ وَلَا مَوْلُودٌ هُوَ جَازٍ
عَن وَالِدِهِۦ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ ۖ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِٱللَّهِ
ٱلْغَرُورُ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِى ٱلْأَرْحَامِ ۖ وَمَا تَدْرِى
نَفْسٌ مَّاذَا تَكْسِبُ غَدًا ۖ وَمَا تَدْرِى نَفْسٌۢ بِأَىِّ أَرْضٍ تَمُوتُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌۢ ﴿٣٤﴾

سُورَةُ ٱلسَّجْدَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

الٓمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ لَا رَيْبَ فِيهِ مِن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٢﴾ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰهُ ۚ بَلْ هُوَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّكَ
لِتُنذِرَ قَوْمًا مَّآ أَتَىٰهُم مِّن نَّذِيرٍ مِّن قَبْلِكَ لَعَلَّهُمْ يَهْتَدُونَ ﴿٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا
فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ مَا لَكُم مِّن دُونِهِۦ مِن وَلِىٍّ وَلَا شَفِيعٍ ۚ أَفَلَا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٤﴾ يُدَبِّرُ
ٱلْأَمْرَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ إِلَى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ يَعْرُجُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥٓ أَلْفَ سَنَةٍ مِّمَّا تَعُدُّونَ ﴿٥﴾ ذَٰلِكَ عَٰلِمُ
ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٦﴾ ٱلَّذِىٓ أَحْسَنَ كُلَّ شَىْءٍ خَلَقَهُۥ ۖ وَبَدَأَ خَلْقَ ٱلْإِنسَٰنِ مِن طِينٍ ﴿٧﴾
ثُمَّ جَعَلَ نَسْلَهُۥ مِن سُلَٰلَةٍ مِّن مَّآءٍ مَّهِينٍ ﴿٨﴾ ثُمَّ سَوَّىٰهُ وَنَفَخَ فِيهِ مِن رُّوحِهِۦ ۖ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ
وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۚ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ ﴿٩﴾ وَقَالُوٓا۟ أَءِذَا ضَلَلْنَا فِى ٱلْأَرْضِ أَءِنَّا لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍۭ ۚ بَلْ هُم بِلِقَآءِ رَبِّهِمْ
كَٰفِرُونَ ﴿١٠﴾ ۞ قُلْ يَتَوَفَّىٰكُم مَّلَكُ ٱلْمَوْتِ ٱلَّذِى وُكِّلَ بِكُمْ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمْ تُرْجَعُونَ ﴿١١﴾ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ
ٱلْمُجْرِمُونَ نَاكِسُوا۟ رُءُوسِهِمْ عِندَ رَبِّهِمْ رَبَّنَآ أَبْصَرْنَا وَسَمِعْنَا فَٱرْجِعْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا إِنَّا مُوقِنُونَ ﴿١٢﴾ وَلَوْ شِئْنَا
لَءَاتَيْنَا كُلَّ نَفْسٍ هُدَىٰهَا وَلَٰكِنْ حَقَّ ٱلْقَوْلُ مِنِّى لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ أَجْمَعِينَ ﴿١٣﴾

binize döneceksiniz.”

12- Ve ey rasulüm! (Dirilişe inanmayan) **Mücrimleri,** (kıyamet gününde) **Rablerinin huzurunda zelil bir şekilde başlarını öne eğdikleri ve “Ey Rabbimiz!** (Dünyada rasulümüzün haber verdiği şeylerin gerçek olduğunu) **Gördük ve işittik. Bizi tekrar dünyaya döndür de** (emrettiğin şekilde iman edip) **salih ameller** (rızan için ve istediğin şekilde ameller) **işleyelim. Artık biz, yakinen** (hiçbir şüphe etmeden kesin olarak) **inandık.” dedikleri zaman bir görsen!**

13- Biliniz ki dileseydik elbette (zorlayarak) **her nefsi hidayete muvaffak kılardık. Fakat** (hikmetim ve adaletim gereği) **cehennemi hem cinlerden hem de insanlardan kâfirlerle dolduracağıma dair hak olan hükmümü verdim.**

33- Ey insanlar! (Emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **Rabbinizden korkun ve ne babanın çocuğu ne de çocuğun babası namına bir şey ödeyemeyeceği günden sakının! Muhakkak ki Allah’ın** (kıyamet gününde diriltilip de dünyada yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceğinize dair) **vâdi haktır** (mutlaka gerçekleşecektir)**. Sakın dünya hayatının güzellikleri** (şehvetleri ve lezzetleri) **sizi aldatıp Allah’ın emirlerine tâbi olmaktan engellemesin ve şeytan, Allah’ın** (emirlerine karşı geldiğinizde tevbe etmeden O’nun) **affına güvendirerek sizi kandırmasın!**

34- Muhakkak ki kıyametin ne zaman kopacağını ancak Allah bilir, yağmuru dilediği zaman indirir ve rahimlerde olanı (erkek mi dişi mi, mutlu mu mutsuz mu olacağını) **sadece O bilir. Hiç kimse ileride** (hayır mı şer mi) **ne elde edeceğini bilemez ve yine hiç kimse nerede öleceğini de bilemez. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (خَبِير) **Ḫabîr’dir** (her şeyin gerçeğini ve yerini tam bilen ve kullarına yaptıklarının hesabını soracak olandır)**.**

32. ES-SECDE SURESİ

Secde suresinin diğer ismi Sûratu’l Meḍâciʿ’dir (سُورَةُ الْمَضَاجِع). 18’den 20’ye kadar 3 ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 30, kelime sayısı 380, harf sayısı 1518’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Elif, lâm, mîm.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Bu kitabın (Kur’ân’ın mana ve lafız olarak Muhammed’e) **âlemlerin rabbi olan Allah tarafından indirildiğine hiç şüpheniz olmasın.**

3- O müşrikler, Muhammed’in, Kur’ân’ı kendisi uydurup da Allah’a isnat ederek Allah’a iftira attığını mı söylüyorlar?! Hayır, doğru değil! Ey rasulüm! Bil ki o, senden önce kendilerine hiçbir uyarıcı (rasul) **gelmemiş olan bir kavmi** (küfür, şirk ve günahlarını terk etmediklerinde cehennem azabıyla) **uyarman için sana Rabbin tarafından indirilmiş hak olan bir kitaptır. Olur ki doğru yolu bulup ona tâbi olur ve bütün hayatlarını ona göre düzenlerler.**

4- Allah; gökleri, yeri ve bunların arasındaki her şeyi altı günde yaratandır (dileseydi bir göz kırpmasından daha kısa zamanda da yaratabilirdi)**. Sonra Arş’a istiva etmiştir.* Ey insanlar! Biliniz ki Allah’tan başka** (sizi koruyup gözetecek) **hiçbir veliniz ve** (O’nun katında size şefaat edecek) **hiçbir şefaatçiniz yoktur. Hiç akledip düşünmez misiniz** (ve her türlü şirki terk edip sadece Allah’a ibadet etmez misiniz)**?!**

* İstiva ile ilgili açıklama için bkz. el-Aʿrâf: 54.

5- Allah, göklerden yere kadar her şeyi dilediği gibi düzenleyip yönetir. Görevli melek, Allah’ın emrini gökten yere indirir ve sonra tekrar gökteki kendi yerine yükselir; işte bu, sizin saydığınız bin sene miktarı kadar bir gün içinde olur.

6- İşte bu âlemi mükemmel şekilde düzenleyip yöneten Allah, ğaybı (kullarının bilmediği şeyleri) **ve şahid olunan** (kullarının bildiği) **şeyleri en ince teferruatıyla bilen,** (اَلْعَزِيز) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayan) **ve** (اَلرَّحِيم) **er-Raḥîm** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edecek) **olandır.**

7- O (Allah)**, yarattığı her şeyi mükemmel bir şekilde yaratan ve insanı** (Âdem’i örneksiz olarak) **çamurdan yaratmaya başlayandır.**

8- Sonra onun (Âdem’in) **zürriyetini, önemsenmeyen az ve dayanıksız bir suyun** (meninin) **özünden var edendir.**

9- Sonra onun (insanın) **yaratılışını tamamlayıp şekillendirmiş ve yarattığı ruhlardan bir ruhu ona üflemesini görevli meleğe emretmiştir. Ve ey insanlar! Allah size işitmeniz için işitme sistemi, görmeniz için görme sistemi ve düşünmeniz için kalpler de yaratmıştır. Buna rağmen** (verdiği bu nimetlere karşılık) **çok az şükrediyorsunuz** (O’nu gereği gibi birlemiyor ve hakkını vermiyorsunuz)**.**

10- Ve öldükten sonra dirilişi inkâr eden kâfirler şöyle dediler: “Biz ölüp toprağa karışarak kaybolduktan sonra tekrar yepyeni bir yaratılışla diriltileceğiz, öyle mi?! (Bu asla mümkün değil!)**” Hayır, bu elbette mümkündür! Doğrusu onlar,** (kıyamet gününde diriltilip) **Rablerine** (hesap için) **kavuşmayı inkâr eden kimselerdir.**

11- Ey rasulüm! Dirilişi yalanlayan o kâfirlere şöyle de: “Ruhlarınızı kabzetmek için görevlendirilmiş olan ölüm meleği ruhlarınızı kabzedecek, sonra (kıyamet gününde hesaba çekilmek ve hak ettiğiniz cezayı görmek için) **sadece Rab-**

فَذُوقُوا۟ بِمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَآ إِنَّا نَسِينَٰكُمْ ۖ وَذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلْخُلْدِ بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٤﴾
إِنَّمَا يُؤْمِنُ بِـَٔايَٰتِنَا ٱلَّذِينَ إِذَا ذُكِّرُوا۟ بِهَا خَرُّوا۟ سُجَّدًا وَسَبَّحُوا۟ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَهُمْ لَا يَسْتَكْبِرُونَ ۩ ﴿١٥﴾
تَتَجَافَىٰ جُنُوبُهُمْ عَنِ ٱلْمَضَاجِعِ يَدْعُونَ رَبَّهُمْ خَوْفًا وَطَمَعًا وَمِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿١٦﴾ فَلَا تَعْلَمُ نَفْسٌ
مَّآ أُخْفِىَ لَهُم مِّن قُرَّةِ أَعْيُنٍ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٧﴾ أَفَمَن كَانَ مُؤْمِنًا كَمَن كَانَ فَاسِقًا ۚ لَّا
يَسْتَوُۥنَ ﴿١٨﴾ أَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ جَنَّٰتُ ٱلْمَأْوَىٰ نُزُلًۢا بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ وَأَمَّا
ٱلَّذِينَ فَسَقُوا۟ فَمَأْوَىٰهُمُ ٱلنَّارُ ۖ كُلَّمَآ أَرَادُوٓا۟ أَن يَخْرُجُوا۟ مِنْهَآ أُعِيدُوا۟ فِيهَا وَقِيلَ لَهُمْ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ
ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٠﴾ وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَدْنَىٰ دُونَ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَكْبَرِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ
﴿٢١﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن ذُكِّرَ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِۦ ثُمَّ أَعْرَضَ عَنْهَآ ۚ إِنَّا مِنَ ٱلْمُجْرِمِينَ مُنتَقِمُونَ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا
مُوسَى ٱلْكِتَٰبَ فَلَا تَكُن فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآئِهِۦ ۖ وَجَعَلْنَٰهُ هُدًى لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٢٣﴾ وَجَعَلْنَا مِنْهُمْ
أَئِمَّةً يَهْدُونَ بِأَمْرِنَا لَمَّا صَبَرُوا۟ ۖ وَكَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يُوقِنُونَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ يَفْصِلُ بَيْنَهُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ فِيمَا
كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٢٥﴾ أَوَلَمْ يَهْدِ لَهُمْ كَمْ أَهْلَكْنَا مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْقُرُونِ يَمْشُونَ فِى مَسَٰكِنِهِمْ ۚ إِنَّ
فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ ۚ أَفَلَا يَسْمَعُونَ ﴿٢٦﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّا نَسُوقُ ٱلْمَآءَ إِلَى ٱلْأَرْضِ ٱلْجُرُزِ فَنُخْرِجُ بِهِۦ زَرْعًا
تَأْكُلُ مِنْهُ أَنْعَٰمُهُمْ وَأَنفُسُهُمْ ۚ أَفَلَا يُبْصِرُونَ ﴿٢٧﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْفَتْحُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٨﴾ قُلْ
يَوْمَ ٱلْفَتْحِ لَا يَنفَعُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِيمَٰنُهُمْ وَلَا هُمْ يُنظَرُونَ ﴿٢٩﴾ فَأَعْرِضْ عَنْهُمْ وَٱنتَظِرْ إِنَّهُم مُّنتَظِرُونَ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ ٱلْأَحْزَابِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ ٱتَّقِ ٱللَّهَ وَلَا تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿١﴾

30- Ey rasulüm! Artık sen böyle inkârcılardan yüz çevir ve onların başına gelecek azabı bekle, zaten onlar da beklemektedirler.

33. EL-AḤZÂB SURESİ

Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 73, kelime sayısı 1280, harf sayısı 5796'dır.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ey Nebi (Muhammed)**! Allah'tan kork** (sen ve seninle beraber olanlar, Allah'ın emirlerine itaat etmekte ve yasaklarından uzak durmakta sebat gösterin)**! Sakın kâfirler ile münafıkların heva ve heveslerine itaat etme! Muhakkak ki Allah** (عَـلِيم) **ʿAlîm'dir** (koyduğu hükümlere itaat edenleri, bunlara karşı gelenleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir), (حَـكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

14- O gün kâfirlere şöyle denilecektir: “Ey kâfirler! (Dünyada doğru iman ve salih amelle hazırlık yapmayarak) **İşte bu gününüze kavuşmayı unuttuğunuz için şimdi tadın bakalım azabı! Muhakkak ki bugün biz de sizi unuttuk** (hiç önemsemeyip sizi azaba terk ettik)**. İşte işlediğiniz küfür, şirk ve günahlara karşılık tadın** (şiddetli ve) **ebedi azabı!”**

15- Muhakkak ki (rasullerimize inen) **ayetlerimize inananlar ancak o kimselerdir ki ayetlerimiz kendilerine hatırlatıldığında hemen secdeye kapanırlar, Rablerini hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, yücelterek ve her şeyden çok severek) **tesbih ederler** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederler) **ve** (sadece Rablerine ibadet etme ve hayatlarının her yönünde O’nun emirlerine boyun eğme konusunda) **asla kibirlenmezler.**

16- Onların bedenleri, geceleyin ibadet etmek için yattıkları yerden uzaklaşır. Rablerine, (azabından) **korkarak ve** (rahmetini) **umarak dua ederler. Ve onlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan razı olduğumuz yerlere harcarlar.**

17- Biliniz ki hiçbir nefis; dünyada işlediği salih amellere, ahirette kendilerini mutlu etmek için ne kadar çok ve güzel karşılık verileceğini bilemez.

18- Mu’min (Allah’a ve rasulüne gerçek manada iman edip Rasul’e indirilenleri hayatının her alanında uygulayan) **bir kimse, fasık** (küfür, şirk ve günah işleyerek Allah’a itaatten çıkan) **kimseyle hiç eşit olur mu?! Elbette bunlar eşit olamazlar.**

19- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onlara, dünyada işledikleri salih amellere karşılık içinde ebedi kalacakları cennetler hazırlanmıştır.**

20- (Küfür, şirk ve günah işleyerek Allah’a itaatten çıkan) **Fasıklara da gelince; işte onların** (kıyamet gününde) **barınacağı yer ateştir. Oradan her çıkmak istediklerinde geri çevrilirler ve** (azarlanarak) **onlara, “Dünyada yalanlayıp durduğunuz cehennem ateşinin azabını tadın bakalım!” denir.**

21- Ve o fasıklara (tevbe etmedikleri takdirde)**; kıyamet gününde hazırlanan büyük azaptan önce,** (küfür, şirk ve günahlarını terk edip) **hakka ve itaate dönerler diye** (kıtlık, hastalık, bela ve afetler gibi musibetler vererek) **dünya azabını tattırırız.**

22- (Öğüt alsın diye) **Rabbinin ayetleri kendisine hatırlatıldığında onlardan** (öğüt almayıp) **yüz çeviren kimseden daha zalim kim olabilir?! Muhakkak ki mücrimlere** (Rablerinin ayetlerinden bile bile yüz çevirip küfür, şirk ve günahta ısrar edenlere) **hak ettikleri cezayı vereceğiz.**

23- Yemin olsun ki biz, Musa’ya da kitabı (Tevrât’ı) **verdik. Ey rasulüm! Mutlaka Musa ile görüşeceksin, bu konuda hiçbir şüphen olmasın. Ve bilin ki Musa’ya verdiğimiz kitabı İsrailoğulları için doğru yolu gösteren bir rehber kıldık.**

24- (Emirlerimizi yerine getirip yasaklarımızdan uzak durmaları ve insanları Allah’ın dinine çağırmaları sebebiyle karşılaştıkları her türlü eziyete) **Sabrettikleri ve** (rasulümüze indirdiğimiz) **ayetlerimize kesin olarak inandıkları için İsrailoğulları içinden de emrimizi anlatarak doğru yolu gösteren önderler ve rehberler kıldık.**

25- Ey rasulüm! Bil ki kıyamet gününde başkası değil, sadece Rabbin dünyada ihtilaf edenlerin ihtilaf ettikleri konuda hüküm verecektir (kimin hak kimin de bâtıl üzerinde olduğunu beyan edip herkese hak ettiği karşılığı verecektir)**.**

26- O (Kurayşli) **müşrikler, kendilerinden önce** (rasullerini yalanlamaları sebebiyle) **helak ettiğimiz nice kavimlerin izlerini hâlâ görmediler mi?! Hâlbuki o helak edilen kavimlerin yaşadığı** (harabe olmuş) **evlerin yanından devamlı gelip geçmektedirler. Muhakkak ki** (küfür ve şirkleri sebebiyle helak edilmiş) **bu kavimlerin başlarına gelenlerde** (rasullerine tâbi olmayanların akıbetini gösteren) **ibret alınacak öğütler vardır. Buna rağmen hâlâ ibret almıyor ve rasulümüzün tebliğ ettiği hakkı, tâbi olacak bir işitmeyle işitmiyorlar mı?!**

27- Dirilişi yalanlayan o kâfirler, yağmuru çorak toprağa ulaştırıp da onunla bu çorak topraktan, hem hayvanlarının hem de kendilerinin yiyip istifade ettiği ekinler bitirdiğimizi görmüyorlar mı?! Bu çorak topraktan ekinler bitiren yüce varlık elbette ölüleri de diriltmeye kadirdir, hâlâ anlamıyorlar mı?!

28- Ve dirilişi yalanlayan kâfirler (korkutuldukları azapla alay ederek) **şöyle derler: “Eğer doğru söyleyenlerden iseniz bize vâdettiğiniz ve aramızı ayıracak olan, bizim cehenneme sizin ise cennete gireceğiniz o günün ne zaman geleceğini söyleyin bakalım!”**

29- Ey rasulüm! Dirilişi inkâr eden o kâfirlere de ki: “Ey inkârcılar! Bilin ki mu’minlerle kâfirlerin arasını ayıran o gün, kıyamet günüdür. Ve o gün geldiğinde kâfirlere (bile bile küfrü seçip tevbe etmeden ölenlere) **o günkü imanları hiçbir fayda vermeyecek ve onlara tevbe etmeleri ya da mazeret sunmaları için bir fırsat da verilmeyecektir.”**

وَٱتَّبِعۡ مَا يُوحَىٰٓ إِلَيۡكَ مِن رَّبِّكَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِمَا تَعۡمَلُونَ خَبِيرٗا ﴿٢﴾ وَتَوَكَّلۡ عَلَى ٱللَّهِۚ وَكَفَىٰ
بِٱللَّهِ وَكِيلٗا ﴿٣﴾ مَّا جَعَلَ ٱللَّهُ لِرَجُلٖ مِّن قَلۡبَيۡنِ فِي جَوۡفِهِۦۚ وَمَا جَعَلَ أَزۡوَٰجَكُمُ ٱلَّٰٓـِٔي تُظَٰهِرُونَ
مِنۡهُنَّ أُمَّهَٰتِكُمۡۚ وَمَا جَعَلَ أَدۡعِيَآءَكُمۡ أَبۡنَآءَكُمۡۚ ذَٰلِكُمۡ قَوۡلُكُم بِأَفۡوَٰهِكُمۡۖ وَٱللَّهُ يَقُولُ ٱلۡحَقَّ وَهُوَ
يَهۡدِي ٱلسَّبِيلَ ﴿٤﴾ ٱدۡعُوهُمۡ لِأٓبَآئِهِمۡ هُوَ أَقۡسَطُ عِندَ ٱللَّهِۚ فَإِن لَّمۡ تَعۡلَمُوٓاْ ءَابَآءَهُمۡ فَإِخۡوَٰنُكُمۡ فِي ٱلدِّينِ
وَمَوَٰلِيكُمۡۚ وَلَيۡسَ عَلَيۡكُمۡ جُنَاحٞ فِيمَآ أَخۡطَأۡتُم بِهِۦ وَلَٰكِن مَّا تَعَمَّدَتۡ قُلُوبُكُمۡۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورٗا
رَّحِيمًا ﴿٥﴾ ٱلنَّبِيُّ أَوۡلَىٰ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ مِنۡ أَنفُسِهِمۡۖ وَأَزۡوَٰجُهُۥٓ أُمَّهَٰتُهُمۡۗ وَأُوْلُواْ ٱلۡأَرۡحَامِ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلَىٰ بِبَعۡضٖ
فِي كِتَٰبِ ٱللَّهِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُهَٰجِرِينَ إِلَّآ أَن تَفۡعَلُوٓاْ إِلَىٰٓ أَوۡلِيَآئِكُم مَّعۡرُوفٗاۚ كَانَ ذَٰلِكَ فِي
ٱلۡكِتَٰبِ مَسۡطُورٗا ﴿٦﴾ وَإِذۡ أَخَذۡنَا مِنَ ٱلنَّبِيِّـۧنَ مِيثَٰقَهُمۡ وَمِنكَ وَمِن نُّوحٖ وَإِبۡرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَى
ٱبۡنِ مَرۡيَمَۖ وَأَخَذۡنَا مِنۡهُم مِّيثَٰقًا غَلِيظٗا ﴿٧﴾ لِّيَسۡـَٔلَ ٱلصَّٰدِقِينَ عَن صِدۡقِهِمۡۚ وَأَعَدَّ لِلۡكَٰفِرِينَ عَذَابًا أَلِيمٗا
﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱذۡكُرُواْ نِعۡمَةَ ٱللَّهِ عَلَيۡكُمۡ إِذۡ جَآءَتۡكُمۡ جُنُودٞ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحٗا وَجُنُودٗا
لَّمۡ تَرَوۡهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعۡمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٩﴾ إِذۡ جَآءُوكُم مِّن فَوۡقِكُمۡ وَمِنۡ أَسۡفَلَ مِنكُمۡ وَإِذۡ زَاغَتِ
ٱلۡأَبۡصَٰرُ وَبَلَغَتِ ٱلۡقُلُوبُ ٱلۡحَنَاجِرَ وَتَظُنُّونَ بِٱللَّهِ ٱلظُّنُونَا۠ ﴿١٠﴾ هُنَالِكَ ٱبۡتُلِيَ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ وَزُلۡزِلُواْ زِلۡزَالٗا
شَدِيدٗا ﴿١١﴾ وَإِذۡ يَقُولُ ٱلۡمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ مَّا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ إِلَّا غُرُورٗا ﴿١٢﴾ وَإِذۡ
قَالَت طَّآئِفَةٞ مِّنۡهُمۡ يَٰٓأَهۡلَ يَثۡرِبَ لَا مُقَامَ لَكُمۡ فَٱرۡجِعُواْۚ وَيَسۡتَـٔۡذِنُ فَرِيقٞ مِّنۡهُمُ ٱلنَّبِيَّ يَقُولُونَ إِنَّ
بُيُوتَنَا عَوۡرَةٞ وَمَا هِيَ بِعَوۡرَةٍۖ إِن يُرِيدُونَ إِلَّا فِرَارٗا ﴿١٣﴾ وَلَوۡ دُخِلَتۡ عَلَيۡهِم مِّنۡ أَقۡطَارِهَا ثُمَّ سُئِلُواْ ٱلۡفِتۡنَةَ
لَأٓتَوۡهَا وَمَا تَلَبَّثُواْ بِهَآ إِلَّا يَسِيرٗا ﴿١٤﴾ وَلَقَدۡ كَانُواْ عَٰهَدُواْ ٱللَّهَ مِن قَبۡلُ لَا يُوَلُّونَ ٱلۡأَدۡبَٰرَۚ وَكَانَ عَهۡدُ
ٱللَّهِ مَسۡـُٔولٗا ﴿١٥﴾ قُل لَّن يَنفَعَكُمُ ٱلۡفِرَارُ إِن فَرَرۡتُم مِّنَ ٱلۡمَوۡتِ أَوِ ٱلۡقَتۡلِ وَإِذٗا لَّا تُمَتَّعُونَ إِلَّا قَلِيلٗا ﴿١٦﴾

diyordu: “Ey Allah’ın rasulü! Evlerimiz düşman saldırısına açık, korumasız bir durumdadır (izin ver de gidip evlerimizi koruyalım)**.” Doğrusu evleri düşman saldırısına açık, korumasız durumda değildi fakat onların asıl gayesi savaştan kaçmaktı.**

14- Eğer düşman Medine’nin her tarafından üzerlerine saldırsa sonra onlardan küfre ve şirke dönmeleri istense dönerlerdi, sadece (bazı şeylerden emin olmak için) **çok az bir müddet beklerlerdi.**

15- Hâlbuki o münafıklar daha önce (Uhud Savaşından kaçtıktan sonra)**, başka bir savaş olduğunda arkalarını dönüp kaçmayacaklarına dair Allah’a söz vermişlerdi** (fakat sözlerinde durmadılar)**. Ve ey insanlar! Bilin ki herkes Allah’a verdiği sözden sorumludur** (mutlaka bundan hesap sorulacaktır)**.**

16- Ey rasulüm! Savaşacaklarına dair söz verip de sözünde durmayan münafıklara şöyle de: “Ölmek ya da öldürülmek korkusuyla kaçarsanız bilin ki (eceliniz gelmişse) **bu kaçışınız size hiçbir fayda vermez** (çünkü ecelleriniz Levhi’l Mahfuz’da yazılıdır)**. Eğer kaçarsanız** (ve ölüm zamanınız gelmemişse) **dünya hayatının metaından ancak az müddet istifade edersiniz.”**

2- Ve Rabbinden sana vahyedilen şeylere tâbi ol! Muhakkak ki Allah (gizlisiyle açığıyla) **yaptığınız her şeyden** (en ince teferruatına kadar) **haberdardır** (buna göre size hesap soracaktır)**.**

3- Ve sadece Allah'a tevekkül et (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım iste, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim ol)**! Muhakkak ki Allah,** (kendisine gerçek manada tevekkül eden kuluna) **vekil** (yardımcı ve her kötülükten koruyucu) **olarak yeter!**

4- Allah, bir adamın göğsünde iki kalp yaratmadığı gibi zıhar* yaptığınız eşlerinizi gerçek anneleriniz yerine koymamış ve evlat edindiğiniz kişileri gerçek çocuklarınız kılmamıştır. İşte bunlar (eşlerinize zıhar yapmak ve başkasının çocuklarını evlat edinmek) **ağzınızda geveleyip durduğunuz, hiçbir gerçekliği olmayan boş sözlerdir** (cahili âdetlerdendir)**. Ve biliniz ki Allah,** (kulları uysunlar diye) **sadece hakkı söyler ve sadece O, hak yola muvaffak kılar.**

* Zıhar: Kocanın, karısına "Sen bana, annemin sırtı gibisin." demesidir.

5- Evlat edindiğiniz çocukları, gerçek babalarına nispet edin! Böyle yapmak, Allah katında adalettir. Eğer gerçek babalarını bilmiyorsanız o zaman onlar, sizin din kardeşleriniz ve mevlalarınızdır (gözetip baktığınız ve haklarını koruduğunuz kimselerdir)**. Ve eğer yanlışlıkla onları gerçek babaları dışında başka birine nispet ederseniz Allah bundan dolayı sizi sorumlu tutmaz fakat kalplerinizin kasıtlı olarak işlediği şeylerden dolayı sorumlu tutar. Ve bilin ki Allah** (غَـفُـور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (رَحِيـم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

6- Nebi (Muhammed)**, mu'minlere kendi nefislerinden daha evladır** (nefisleri başka bir şeye meyletse bile her konuda Nebi'nin sözünü önde tutup onunla amel etmeleri gerekir)**. Ve onun hanımları, mu'minlerin anneleri hükmündedir** (o vefat ettikten sonra asla hanımlarıyla evlenemezler)**. Ve bilin ki akrabalar, Allah'ın hükmüne göre birbirine mirasçı olmaya, diğer mu'minlerden ve muhacirlerden daha evladır. Ancak** (ey mu'minler) **mirasçınız olmayan size yakın kişiler için vasiyette bulunmanızda bir sakınca yoktur. İşte bu hüküm, kitapta** (Levhi'l Mahfuz'da) **yazılmıştır** (mutlaka onunla amel etmeniz gerekir)**.**

7- Ey rasulüm, hatırla! Bütün nebilerden (yalnız Allah'a ibadet edip O'na hiçbir şeyi şirk koşmayacaklarına ve kendilerine vahyedilenleri eksiksiz bir şekilde tebliğ edeceklerine dair) **kesin söz almıştık. Bu sözü senden, Nuh'tan, İbrahim'den, Musa'dan ve Meryem'in oğlu İsa'dan da almıştık. Ve nebilerin hepsinden,** (kendilerine verilen emaneti yerine getireceklerine dair) **tekid edilmiş kesin bir söz almıştık.**

8- Allah doğru söyleyenlere (nebilere)**, doğru söylediklerini** (görevlerini en güzel şekilde yerine getirdiklerini kıyamet gününde ümmetlerinin huzurunda) **sormak için bu sözü almıştır. Kâfirlere** (hak kendilerine geldiği hâlde rasullerini yalanlayıp küfür ve şirk üzerinde ölenlere) **ise çok can yakıcı bir azap hazırlamıştır.**

9- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'ın size verdiği nimetini hatırlayın! Hani** (Ahzâb Günü) **müşrik ordusu** (Medine'yi ele geçirip sizi yok etmek için) **gelip sınırlarınıza dayanmıştı da biz** (onları sizden defetmek için) **üzerlerine şiddetli esen** (zehirli) **bir rüzgâr ve** (meleklerden oluşan) **sizin görmediğiniz bir ordu göndermiştik** (böylece müşrik ordusu zelil bir şekilde gerisin geri dönüp gitmişti)**. Bilin ki Allah,** (hayır olsun şer olsun, açık olsun gizli olsun) **yaptığınız her şeyi görendir** (ve size ona göre karşılığını verecektir)**.**

10- Müşriklerin (sizi kuşatıp yok etmek için) **vadinin hem üst tarafından hem de alt tarafından geldiği, korkudan gözlerin sağa sola kayıp durduğu, yüreklerin gırtlağa dayandığı ve Allah hakkında değişik düşünceler içine düştüğünüz o gün...**

11- İşte orada mu'minler imtihandan geçirilmiş ve şiddetli bir sarsıntıya uğratılmışlardı (böylece gerçek mu'minler ile münafıklar belli olmuştu)**.**

12- Ve (müşriklerin Medine'ye saldırmak için her taraftan geldiği, şiddetli korkunun hâkim olduğu) **o imtihan gününde münafıklar ile kalplerinde hastalık** (şüphe) **bulunan** (iman kalplerine tam yerleşmemiş olan) **kişiler şöyle demişlerdi: "Allah'ın ve rasulünün bize verdiği** (Müslümanların yeryüzüne hâkim olacağına dair) **zafer vâdi ancak aslı olmayan boş bir sözdür."**

13- Ey rasulüm! Hani o gün münafıklardan bir taife (mu'minleri savaşmaktan vazgeçirmek için) **Medinelilere şöyle demişti: "Ey Yesrib** (Medine) **halkı! Burada** (Hendek'teki düşmanı gözetleme yerinde) **durmanıza gerek yoktur, evlerinize dönün!" Ve onlardan bir taife de** (savaşı terk edip) **evlerine dönmek için Nebi'den izin isteyip şöyle**

قُلْ مَن ذَا ٱلَّذِى يَعْصِمُكُم مِّنَ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَ بِكُمْ سُوٓءًا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ رَحْمَةً ۚ وَلَا يَجِدُونَ لَهُم مِّن دُونِ
ٱللَّهِ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿١٧﴾ ۞ قَدْ يَعْلَمُ ٱللَّهُ ٱلْمُعَوِّقِينَ مِنكُمْ وَٱلْقَآئِلِينَ لِإِخْوَٰنِهِمْ هَلُمَّ إِلَيْنَا ۖ وَلَا يَأْتُونَ
ٱلْبَأْسَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٨﴾ أَشِحَّةً عَلَيْكُمْ ۖ فَإِذَا جَآءَ ٱلْخَوْفُ رَأَيْتَهُمْ يَنظُرُونَ إِلَيْكَ تَدُورُ أَعْيُنُهُمْ كَٱلَّذِى
يُغْشَىٰ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْمَوْتِ ۖ فَإِذَا ذَهَبَ ٱلْخَوْفُ سَلَقُوكُم بِأَلْسِنَةٍ حِدَادٍ أَشِحَّةً عَلَى ٱلْخَيْرِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَمْ
يُؤْمِنُوا۟ فَأَحْبَطَ ٱللَّهُ أَعْمَٰلَهُمْ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿١٩﴾ يَحْسَبُونَ ٱلْأَحْزَابَ لَمْ يَذْهَبُوا۟ ۖ وَإِن
يَأْتِ ٱلْأَحْزَابُ يَوَدُّوا۟ لَوْ أَنَّهُم بَادُونَ فِى ٱلْأَعْرَابِ يَسْـَٔلُونَ عَنْ أَنۢبَآئِكُمْ ۖ وَلَوْ كَانُوا۟ فِيكُم مَّا قَٰتَلُوٓا۟
إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢٠﴾ لَّقَدْ كَانَ لَكُمْ فِى رَسُولِ ٱللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ وَذَكَرَ
ٱللَّهَ كَثِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَمَّا رَءَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلْأَحْزَابَ قَالُوا۟ هَٰذَا مَا وَعَدَنَا ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ وَصَدَقَ ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥ ۚ وَمَا
زَادَهُمْ إِلَّآ إِيمَٰنًا وَتَسْلِيمًا ﴿٢٢﴾ مِّنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ رِجَالٌ صَدَقُوا۟ مَا عَٰهَدُوا۟ ٱللَّهَ عَلَيْهِ ۖ فَمِنْهُم مَّن قَضَىٰ
نَحْبَهُۥ وَمِنْهُم مَّن يَنتَظِرُ ۖ وَمَا بَدَّلُوا۟ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ لِّيَجْزِىَ ٱللَّهُ ٱلصَّٰدِقِينَ بِصِدْقِهِمْ وَيُعَذِّبَ ٱلْمُنَٰفِقِينَ
إِن شَآءَ أَوْ يَتُوبَ عَلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٢٤﴾ وَرَدَّ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِغَيْظِهِمْ لَمْ يَنَالُوا۟ خَيْرًا ۚ
وَكَفَى ٱللَّهُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ٱلْقِتَالَ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ قَوِيًّا عَزِيزًا ﴿٢٥﴾ وَأَنزَلَ ٱلَّذِينَ ظَٰهَرُوهُم مِّنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ مِن
صَيَاصِيهِمْ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ فَرِيقًا تَقْتُلُونَ وَتَأْسِرُونَ فَرِيقًا ﴿٢٦﴾ وَأَوْرَثَكُمْ أَرْضَهُمْ وَدِيَٰرَهُمْ
وَأَمْوَٰلَهُمْ وَأَرْضًا لَّمْ تَطَـُٔوهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ إِن
كُنتُنَّ تُرِدْنَ ٱلْحَيَوٰةَ ٱلدُّنْيَا وَزِينَتَهَا فَتَعَالَيْنَ أُمَتِّعْكُنَّ وَأُسَرِّحْكُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٢٨﴾ وَإِن كُنتُنَّ
تُرِدْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَٱلدَّارَ ٱلْءَاخِرَةَ فَإِنَّ ٱللَّهَ أَعَدَّ لِلْمُحْسِنَٰتِ مِنكُنَّ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿٢٩﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ
مَن يَأْتِ مِنكُنَّ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ يُضَٰعَفْ لَهَا ٱلْعَذَابُ ضِعْفَيْنِ ۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرًا ﴿٣٠﴾

28- Ey Nebi! Hanımlarına şöyle de: "Eğer (benimle yaşadığınız hayat size ağır geliyorsa ve) **dünya hayatını** (metaını, refahını) **ve süslerini istiyorsanız gelin, boşanma bedellerinizi verip sizi güzellikle salıvereyim."**

29- "Eğer Allah'ı (O'nun rızasını), **rasulünü** (onun hoşnutluğunu) **ve ahiret yurdunu** (cenneti) **istiyorsanız** (hâlinize sabredin ve) **bilin ki Allah içinizden muhsin kadınlara** (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duran ve Allah için her durumda sabredip eşiyle güzel geçinenlere) **çok büyük mükâfaat hazırlamıştır."**

30- Ey Nebi'nin hanımları! Bilin ki sizden kim açık bir hayasızlık yaparsa (kıyamet gününde) **ona iki kat ceza verilir ve bu, Allah'a kolaydır.***

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

17- Ey rasulüm! Savaştan kaçmak isteyenlere şöyle de: “Allah size (hoşunuza gitmeyen ölüm veya öldürülme gibi) **bir zarar vermeyi dilese ya da** (hoşunuza giden) **bir hayır vermeyi dilese Allah’tan başka kim sizi bu zarardan koruyabilir veya O’nun rahmetini sizden engelleyebilir?!** (Hiç kimse!)**” Bilinsin ki o münafıklar, başlarına gelen azaptan kendilerini kurtaracak Allah’tan başka ne bir veli** (koruyucu) **ne de bir yardımcı bulabilirler.**

18- Muhakkak ki Allah, içinizden kimlerin müşriklere karşı savaşmaktan alıkoyduğunu ve yandaşlarına, “Bize katılın ve savaşmayın (çünkü savaşta öldürülmenizden korkuyoruz)**!” dediğini bilmektedir. İşte onlar, savaşa ancak çok nadir katılırlar** (bu da İslam’ın menfaati için değil, kınanmamak içindir)**.**

19- Ey gerçek mu’minler! Onlar öyle kimselerdir ki size karşı (mal, savaşta bedenle yardım ve sevgi konusunda) **cimrilik yaparlar. Korku gelip çatınca da üzerine ölüm baygınlığı çökmüş kimse gibi gözleri dönmüş vaziyette sana baktıklarını görürsün. Üzerlerinden düşman korkusu gidip de kendilerini emniyette hissettiklerinde ise** (mala düşkünlüklerinden dolayı) **keskin dilleriyle sizi incitir ve Allah’ın verdiği nimetlerde cimrilik yaparlar. İşte onlar gerçek manada iman etmemişlerdir. Bundan dolayı Allah onların iyi amellerinin sevabını boşa çıkarmıştır. Bilin ki bu, Allah’a kolaydır.***

* “Allah’a kolaydır.” sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

20- O münafıklar, Medine’ye saldırmak için gelen müttefik müşrik ordularının hâlâ gitmediğini (Müslümanların kökünü kazımadıkça da geri dönmeyeceklerini) **zannediyorlar. Onlar öyle kimselerdir ki müttefik müşrik orduları** (Medine’ye) **saldırmak için tekrar gelecek olsa çölde göçebelerle birlikte bulunup uzaktan sizin haberlerinizi soran kimselerden olmayı isterler. Ey iman edenler!** (Savaşta onların yanınızda bulunmamalarından dolayı üzülmeyin!) **Zaten onlar içinizde olsalar bile pek savaşacak değillerdir.**

21- Yemin olsun ki Allah’ın rasulü sizin için her konuda alınacak güzel bir örnektir. Onu ancak Allah’ın rızasını isteyen, ahiret gününe (öldükten sonra Allah’a kavuşacaklarına ve hesaba çekileceklerine) **iman eden ve Allah’ı çokça zikreden** (hayatlarını O’nun emirlerine göre yaşayarak şükreden ve her durumda O’na tevekkül edip ihlasla dua eden) **kimseler örnek alır.**

22- Gerçek mu’minler ise kendileriyle savaşmak için toplanıp gelmiş müttefik müşrik ordularını gördüklerinde şöyle dediler: “İşte bu, Allah’ın ve rasulünün bize haber verdiği imtihandır (ve buna sabredene zaferdir)**. Allah ve rasulü doğru söyledi ve söyledikleri gerçekleşti.” Ve bütün müşriklerin toplanıp üzerlerine saldırmak için geldiklerini görmeleri, onların ancak** (Allah’a ve rasulüne olan) **imanlarını ve teslimiyetlerini artırmıştır.**

23- Mu’minlerden (yüce İslam dini için her alanda ihlasla cihad edeceğine dair) **Allah’a verdiği söze sadık kalmış nice adamlar vardır. İşte onlardan kimi bu yolda can vermiştir, kimi de bu yolda can vermek için beklemektedir. Ve onlar, Allah’a verdikleri sözü hiçbir şekilde değiştirmemişlerdir.**

24- Muhakkak ki Allah sözünde sadık olanları, bu sadakatlerinden dolayı (cennetle) **mükâfaatlandıracaktır.** (Allah’a verdikleri sözde durmayıp bozan) **Münafıklara gelince; dilerse onlara** (küfür ve şirklerinden dolayı) **azap eder, dilerse onları tevbeye muvaffak kılıp affeder. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

25- Ve Allah, (Medine’ye mu’minlere saldırmak için gelen) **kâfir ordularını umdukları zaferi elde edemeden öfkeleriyle geri çevirdi. Böylece Allah’ın yardımı, savaşta mu’minlere yetti** (bilfiil savaş yapmadılar)**. Ve muhakkak ki Allah** (قَوِىّ) **Kaviyy’dir** (her şeye gücü yeten kuvvet sahibidir, hiç kimse O’nu yenemez)**,** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (her konuda dilediği gibi izzetle hüküm verendir; rasullerine karşı gelen, emirlerine itaat etmeyen ve kendisine ibadet etmekte büyüklenen kâfirlere azabı şiddetli olandır)**.**

26- Ve Allah, (Medine’ye saldırmak için) **gelen putperest kâfir ordularına yardım eden kitap ehlinden Yahudileri** (Beni Kurayza kabilesini) **korunaklı kalelerinden indirdi ve onların kalplerine korku saldı. Ey mu’minler! Siz de yaptıkları bu ihanetten dolayı onlardan kimini** (erkeklerini) **öldürerek, kimini** (kadınlarını ve çocuklarını) **de esir alarak cezalandırdınız.**

27- Ve Allah, onların (Beni Kurayza’nın) **topraklarına, yurtlarına, mallarına ve henüz ayak basmadığınız** (fakat ayak basıp fethedeceğiniz) **topraklara** (Hayber’e) **sizi mirasçı kıldı. Bilin ki Allah her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

۞وَمَن يَقْنُتْ مِنكُنَّ لِلَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتَعْمَلْ صَٰلِحًا نُّؤْتِهَآ أَجْرَهَا مَرَّتَيْنِ وَأَعْتَدْنَا لَهَا رِزْقًا كَرِيمًا
﴿٣١﴾ يَٰنِسَآءَ ٱلنَّبِىِّ لَسْتُنَّ كَأَحَدٍ مِّنَ ٱلنِّسَآءِ إِنِ ٱتَّقَيْتُنَّ ۚ فَلَا تَخْضَعْنَ بِٱلْقَوْلِ فَيَطْمَعَ ٱلَّذِى فِى
قَلْبِهِۦ مَرَضٌ وَقُلْنَ قَوْلًا مَّعْرُوفًا ﴿٣٢﴾ وَقَرْنَ فِى بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ ٱلْأُولَىٰ ۖ
وَأَقِمْنَ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتِينَ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِعْنَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ إِنَّمَا يُرِيدُ ٱللَّهُ لِيُذْهِبَ عَنكُمُ ٱلرِّجْسَ أَهْلَ ٱلْبَيْتِ
وَيُطَهِّرَكُمْ تَطْهِيرًا ﴿٣٣﴾ وَٱذْكُرْنَ مَا يُتْلَىٰ فِى بُيُوتِكُنَّ مِنْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ وَٱلْحِكْمَةِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ لَطِيفًا
خَبِيرًا ﴿٣٤﴾ إِنَّ ٱلْمُسْلِمِينَ وَٱلْمُسْلِمَٰتِ وَٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ وَٱلْقَٰنِتِينَ وَٱلْقَٰنِتَٰتِ وَٱلصَّٰدِقِينَ
وَٱلصَّٰدِقَٰتِ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَٱلصَّٰبِرَٰتِ وَٱلْخَٰشِعِينَ وَٱلْخَٰشِعَٰتِ وَٱلْمُتَصَدِّقِينَ وَٱلْمُتَصَدِّقَٰتِ
وَٱلصَّٰٓئِمِينَ وَٱلصَّٰٓئِمَٰتِ وَٱلْحَٰفِظِينَ فُرُوجَهُمْ وَٱلْحَٰفِظَٰتِ وَٱلذَّٰكِرِينَ ٱللَّهَ كَثِيرًا وَٱلذَّٰكِرَٰتِ ۙ
أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًا ﴿٣٥﴾ وَمَا كَانَ لِمُؤْمِنٍ وَلَا مُؤْمِنَةٍ إِذَا قَضَى ٱللَّهُ وَرَسُولُهُۥٓ أَمْرًا أَن
يَكُونَ لَهُمُ ٱلْخِيَرَةُ مِنْ أَمْرِهِمْ ۗ وَمَن يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ ضَلَّ ضَلَٰلًا مُّبِينًا ﴿٣٦﴾ وَإِذْ تَقُولُ لِلَّذِىٓ
أَنْعَمَ ٱللَّهُ عَلَيْهِ وَأَنْعَمْتَ عَلَيْهِ أَمْسِكْ عَلَيْكَ زَوْجَكَ وَٱتَّقِ ٱللَّهَ وَتُخْفِى فِى نَفْسِكَ مَا ٱللَّهُ مُبْدِيهِ
وَتَخْشَى ٱلنَّاسَ وَٱللَّهُ أَحَقُّ أَن تَخْشَىٰهُ ۖ فَلَمَّا قَضَىٰ زَيْدٌ مِّنْهَا وَطَرًا زَوَّجْنَٰكَهَا لِكَىْ لَا يَكُونَ
عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ حَرَجٌ فِىٓ أَزْوَٰجِ أَدْعِيَآئِهِمْ إِذَا قَضَوْا۟ مِنْهُنَّ وَطَرًا ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ مَفْعُولًا ﴿٣٧﴾ مَّا كَانَ
عَلَى ٱلنَّبِىِّ مِنْ حَرَجٍ فِيمَا فَرَضَ ٱللَّهُ لَهُۥ ۖ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى ٱلَّذِينَ خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۚ وَكَانَ أَمْرُ ٱللَّهِ قَدَرًا
مَّقْدُورًا ﴿٣٨﴾ ٱلَّذِينَ يُبَلِّغُونَ رِسَٰلَٰتِ ٱللَّهِ وَيَخْشَوْنَهُۥ وَلَا يَخْشَوْنَ أَحَدًا إِلَّا ٱللَّهَ ۗ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ حَسِيبًا
﴿٣٩﴾ مَّا كَانَ مُحَمَّدٌ أَبَآ أَحَدٍ مِّن رِّجَالِكُمْ وَلَٰكِن رَّسُولَ ٱللَّهِ وَخَاتَمَ ٱلنَّبِيِّۦنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ
شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٤٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا ﴿٤١﴾ وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلًا ﴿٤٢﴾ هُوَ
ٱلَّذِى يُصَلِّى عَلَيْكُمْ وَمَلَٰٓئِكَتُهُۥ لِيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَكَانَ بِٱلْمُؤْمِنِينَ رَحِيمًا ﴿٤٣﴾

41- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'ı** (kalp, dil ve amellerle) **devamlı ve çokça zikredin** (hayatınızı O'nun emirlerine göre yaşayarak şükredin ve her durumda O'na tevekkül edip ihlasla dua edin)**!**

42- Ve Allah'ı sabah akşam tesbih edin (her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederek yüceltin)**!**

43- İşte O (Allah)**,** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durduğunuz için) **sizi över ve rahmet eder, melekleri de** (tevhid üzerinde kalmanız için) **size dua eder; işte bu, Allah'ın sizi küfrün karanlıklarından tevhidin nuruna çıkarması içindir. Muhakkak ki O, mu'minlere karşı** (رَحِيم) **Rahîm'dir** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durduklarında kullarına azap etmeyendir)**.**

Cüz: 22

31- Ve sizden kim de Allah'a ve rasulüne itaate devam eder ve salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlerse ona, aynı ameli işleyen kadınlara verilen mükâfaatın iki katını veririz ve onun için** (cennette) **bolca güzel rızık hazırlamışızdır.**

32- Ey Nebi'nin hanımları! Bilin ki siz diğer kadınlar gibi değilsiniz (fazilet ve şeref bakımından hiçbir kadının ulaşamadığı bir mevkidesiniz), **eğer takva sahipleri iseniz** (her durumda Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlardansanız) **mahreminiz olmayan erkeklere karşı çekici bir şekilde konuşmayın! Sonra kalbinde hastalık** (nifak ve haram şehvet hastalığı) **bulunanlar** (size karşı) **ümide kapılır. Ve siz, her zaman İslam'a uygun sözler söyleyin!**

33- Ve ey Nebi'nin hanımları! (İhtiyaç durumu hariç) **Evlerinizde oturun, eski cahiliye âdetlerinde olduğu gibi açılıp saçılmayın, namazı ikame edin** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılın)**, zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verin, Allah'a itaat edin ve rasulüne de itaat edin! Ey Nebi'nin ehli beyti olan hanımları! Muhakkak ki Allah sizden** (maddi, manevi) **her türlü pisliği ve kötü şeyleri gidermek ve sizi** (her konuda) **tertemiz kılmak ister.**

34- Ve ey Nebi'nin hanımları! Evlerinizde okunan Allah'ın ayetlerini ve konuşulan hikmeti (rasulümüzün sünnetini) **iyice anlayıp hatırlayın! Muhakkak ki Allah** (لَطِيفُ) **Latīf'tir** (kullarına lütufta bulunan, onlar için hayırlı ve menfaatlerine olan şeyleri kolaylaştırıp muvaffak kılan ve kullarını yumuşaklıkla ıslah edendir)**,** (خَبِيرُ) **Ḫabîr'dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

35- Muhakkak ki Müslüman (Allah'a tam manasıyla boyun eğen) **erkekler ve Müslüman kadınlar, mu'min** (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada iman eden) **erkekler ve mu'min kadınlar,** (Allah'a) **itaatte sebat eden erkekler ve itaatte sebat eden kadınlar,** (imanlarında ve sözlerinde) **doğru sözlü olan erkekler ve doğru sözlü kadınlar,** (her türlü eziyete ve zorluğa Allah için) **sabreden erkekler ve sabreden kadınlar,** (ibadetlerinde) **huşulu erkekler ve huşulu kadınlar,** (hem farz hem de nafile olarak) **tasadduk eden erkekler ve tasadduk eden kadınlar, oruç tutan erkekler ve oruç tutan kadınlar,** (yabancılardan) **avret yerlerini koruyan erkekler ve avret yerlerini koruyan kadınlar, Allah'ı çokça zikreden erkekler ve Allah'ı çokça zikreden kadınlar; işte Allah bu vasıflara sahip erkek ve kadınların hepsini, günahlarından ihlasla tevbe ettiklerinde affedecektir. Ve onlar için** (kıyamet gününde) **büyük mükâfaat** (cenneti) **hazırlamıştır.**

36- Allah ve rasulü bir hüküm verdiği zaman mu'min erkek ve mu'min kadınlar, bu hükmü uygulayıp uygulamama konusunda asla muhayyer değildirler. Kim Allah'ın ve rasulünün emrine karşı gelirse muhakkak ki o, doğru yoldan apaçık bir sapıklığa sapmış olur.

37- Ey rasulüm! Hani Allah'ın (İslam'a muvaffak kılarak) **nimet verdiği ve senin de** (kölelikten azat ederek) **iyilik yaptığın kimseye** (Zeyd bin Harise'ye) **"Hanımını yanında tut, onu boşama ve Allah'tan kork** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dur)**!" diyordun ve Allah'ın açığa vuracağı şeyi** (Zeyneb ile evleneceğin gerçeğini) **insanlardan çekinerek içinde gizliyordun. Hâlbuki** (her konuda) **Allah'tan korkman daha önceliklidir. Zeyd o kadınla ilişkisini tamamen kesince biz, onu sana nikâhladık. Bunu yapmamızın sebebi; evlatlıklar hanımlarıyla ilişkilerini tamamen kestiklerinde ve siz evlatlık edindiğiniz kişilerin o hanımlarıyla evlenmek istediğinizde mu'minlere bir zorluk olmamasıdır. Ve Allah bir emir verdiğinde o mutlaka yerine getirilmelidir** (onun yerine getirilmesine asla engel olunmamalıdır).

38- Allah'ın helal kıldığı şeyleri yerine getirmekte Nebi'ye bir vebal yoktur (evlatlığının boşadığı hanımıyla evlenmesi gibi)**. Aslında bu, önceki nebilerin yapageldiği bir şeydir** (bu konuda onun ayrıcalığı yoktur)**. Ve Allah'ın** (Levhi'l Mahfuz'da) **takdir ettiği şeye** (Muhammed'in Zeyneb ile evlenmesine ve başkalarının çocuğunu evlat edinme âdetinin iptal edilmesine) **hiç kimse karşı çıkamaz, mutlaka gerçekleşecektir** (bu konuda rasulümüzün bir seçim hakkı yoktur)**.**

39- O nebiler, Allah'ın kendilerine tebliğ etmeleri için vahyettiği şeyleri eksiksiz tebliğ ederler, sadece Allah'tan korkarlar (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dururlar) **ve O'ndan başka hiç kimseden korkmazlar** (Allah'ın helal kıldığı bir şeyi yaptıklarında buna karşı çıkanların sözüne önem vermezler)**. Ve bilin ki Allah, kullarının yaptıklarını bilen ve herkese amelinin karşılığını verici olarak yeter.**

40- Muhammed, sizin adamlarınızdan hiçbirinin babası değildir (Zeyd'in de babası değil ki onun boşadığı hanımla evlenemesin)**! Fakat o, Allah'ın rasulü ve nebilerin sonuncusudur** (ondan sonra nebi gelmeyecektir)**. Ve Allah her şeyi** (ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, en ince ayrıntısıyla) **bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

تَحِيَّتُهُمْ يَوْمَ يَلْقَوْنَهُۥ سَلَٰمٌ ۚ وَأَعَدَّ لَهُمْ أَجْرًا كَرِيمًا ﴿٤٤﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ شَٰهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا
﴿٤٥﴾ وَدَاعِيًا إِلَى ٱللَّهِ بِإِذْنِهِۦ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا ﴿٤٦﴾ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا ﴿٤٧﴾ وَلَا
تُطِعِ ٱلْكَٰفِرِينَ وَٱلْمُنَٰفِقِينَ وَدَعْ أَذَىٰهُمْ وَتَوَكَّلْ عَلَى ٱللَّهِ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ وَكِيلًا ﴿٤٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟
إِذَا نَكَحْتُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتِ ثُمَّ طَلَّقْتُمُوهُنَّ مِن قَبْلِ أَن تَمَسُّوهُنَّ فَمَا لَكُمْ عَلَيْهِنَّ مِنْ عِدَّةٍ تَعْتَدُّونَهَا ۖ
فَمَتِّعُوهُنَّ وَسَرِّحُوهُنَّ سَرَاحًا جَمِيلًا ﴿٤٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِنَّآ أَحْلَلْنَا لَكَ أَزْوَٰجَكَ ٱلَّٰتِىٓ ءَاتَيْتَ أُجُورَهُنَّ
وَمَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ مِمَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَيْكَ وَبَنَاتِ عَمِّكَ وَبَنَاتِ عَمَّٰتِكَ وَبَنَاتِ خَالِكَ وَبَنَاتِ خَٰلَٰتِكَ
ٱلَّٰتِى هَاجَرْنَ مَعَكَ وَٱمْرَأَةً مُّؤْمِنَةً إِن وَهَبَتْ نَفْسَهَا لِلنَّبِىِّ إِنْ أَرَادَ ٱلنَّبِىُّ أَن يَسْتَنكِحَهَا خَالِصَةً لَّكَ
مِن دُونِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ۗ قَدْ عَلِمْنَا مَا فَرَضْنَا عَلَيْهِمْ فِىٓ أَزْوَٰجِهِمْ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ لِكَيْلَا يَكُونَ عَلَيْكَ
حَرَجٌ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿٥٠﴾ ۞ تُرْجِى مَن تَشَآءُ مِنْهُنَّ وَتُـْٔوِىٓ إِلَيْكَ مَن تَشَآءُ ۖ وَمَنِ ٱبْتَغَيْتَ مِمَّنْ
عَزَلْتَ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْكَ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن تَقَرَّ أَعْيُنُهُنَّ وَلَا يَحْزَنَّ وَيَرْضَيْنَ بِمَآ ءَاتَيْتَهُنَّ كُلُّهُنَّ ۚ وَٱللَّهُ
يَعْلَمُ مَا فِى قُلُوبِكُمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَلِيمًا ﴿٥١﴾ لَّا يَحِلُّ لَكَ ٱلنِّسَآءُ مِنۢ بَعْدُ وَلَآ أَن تَبَدَّلَ بِهِنَّ مِنْ
أَزْوَٰجٍ وَلَوْ أَعْجَبَكَ حُسْنُهُنَّ إِلَّا مَا مَلَكَتْ يَمِينُكَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ رَّقِيبًا ﴿٥٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تَدْخُلُوا۟ بُيُوتَ ٱلنَّبِىِّ إِلَّآ أَن يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَىٰ طَعَامٍ غَيْرَ نَٰظِرِينَ إِنَىٰهُ وَلَٰكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ
فَٱدْخُلُوا۟ فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَٱنتَشِرُوا۟ وَلَا مُسْتَـْٔنِسِينَ لِحَدِيثٍ ۚ إِنَّ ذَٰلِكُمْ كَانَ يُؤْذِى ٱلنَّبِىَّ فَيَسْتَحْىِۦ
مِنكُمْ ۖ وَٱللَّهُ لَا يَسْتَحْىِۦ مِنَ ٱلْحَقِّ ۚ وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَٰعًا فَسْـَٔلُوهُنَّ مِن وَرَآءِ حِجَابٍ ۚ ذَٰلِكُمْ أَطْهَرُ
لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ ۚ وَمَا كَانَ لَكُمْ أَن تُؤْذُوا۟ رَسُولَ ٱللَّهِ وَلَآ أَن تَنكِحُوٓا۟ أَزْوَٰجَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦٓ أَبَدًا ۚ إِنَّ
ذَٰلِكُمْ كَانَ عِندَ ٱللَّهِ عَظِيمًا ﴿٥٣﴾ إِن تُبْدُوا۟ شَيْـًٔا أَوْ تُخْفُوهُ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٥٤﴾

beple rasulümüze eziyet vermemek için evinde beklemeyip çıkmanızı emretmektedir). **Rasulullah'ın zevcelerinden ihtiyacınız olan bir şey talep ettiğinizde ise ihtiyacınızı perde arkasından isteyin** (ve onlarla yüz yüze görüşmeyi talep etmeyin)**! Bu şekilde davranmanız** (hem Rasulullah'ın değerini muhafaza etmek) **hem sizin kalbinizin hem de onun hanımlarının kalplerinin temiz kalması için daha uygundur** (böylece şeytanın kalplerinize vesvese vermesiyle Allah'ın razı olmadığı bir şeyi süslü görmekten de sakınmış olursunuz)**. Ey iman edenler!** (Evinde lafa dalıp uzun müddet oturarak) **Rasulümüze eziyet etme ve o vefat ettikten sonra hanımlarıyla ebediyen evlenme hakkınız yoktur** (çünkü onlar, mu'minlerin anasıdır)**. Biliniz ki Allah'ın size yasakladığı bu şeyleri yapmanız, Allah katında büyük bir günahtır.**

54- Bir şeyi açığa vursanız da gizleseniz de muhakkak ki Allah hepsini bilir. Çünkü O, her şeyi bilendir (hiçbir şey O'na gizli değildir ve yaptığınız amele göre karşılık verecektir)**.**

44- Mu’minler Allah’a kavuştukları gün, “Selam (eman içinde olun, size hiçbir zarar gelmeyecektir)**!” sözü ile karşılanacaklardır ve Allah onlara** (dünyada yaptıkları salih amellere karşılık cennette) **bolca güzel mükâfaat hazırlamıştır.**

45- Ey Nebi! Muhakkak ki seni (Allah’ın emirlerini ümmetine tebliğ ettiğine ve önceki rasullerin de hakkı kavimlerine tebliğ ettiklerine dair) **şahid olarak,** (Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları cennetle) **müjdeleyici ve** (Allah’ın emirlerine itaat etmeyip yasaklarını ihlal edenleri cehennemle) **korkutucu olarak gönderdik.**

46- Yine seni, Allah’ın izniyle O’na (tevhidine ve şeriatini hayatın her alanında uygulamaya) **davet edici ve doğru yolu aydınlatan bir ışık kaynağı olarak gönderdik.**

47- Ve ey rasulüm! (Allah’a iman eden ve şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmeden) **Mu’minlere, Allah tarafından büyük bir ikram** (dünyada zafer, ahirette ise cennet) **verileceğini müjdele!**

48- Ve ey rasulüm! Kâfirlere de münafıklara da asla itaat etme! Onların eziyetlerine aldırma ve Allah’a tevekkül et (her durumda O’na güvenip O’ndan yardım iste, O’nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim ol)**! Elbette** (onların hile ve tuzaklarına karşı) **vekil** (koruyucu) **olarak Allah sana yeter!**

49- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Mu’min kadınlarla nikâh akdi yapar ve sonra onlara dokunmadan** (cima yapmadan) **boşarsanız sizden dolayı boşanma iddeti beklemelerine gerek yoktur. Bu durumda onlara** (durumunuza göre üzüntülerini giderip sevindirecek) **bir ikramda bulunun ve hiçbir zarar vermeden onları güzel bir şekilde salın!**

50- Ey Nebi! Mehirlerini verdiğin hanımlarını ve kâfirlerden ganimet olarak aldığın cariyelerini sana helal kıldık. Seninle beraber (Medine’ye) **hicret eden amcanın kızları, halanın kızları, dayının kızları ve teyzenin kızlarıyla nikâh yapmanı da sana helal kıldık. Bir de kendisini Nebi’ye** (mehirsiz, velisiz ve şahidsiz olarak) **hibe eden mu’min kadını da Nebi’ye helal kıldık, eğer onu nikâhına almak isterse. Ey rasulüm!** (Mehirsiz, velisiz ve şahidsiz olarak) **Kendisini sana hibe eden kadını sana helal kıldığımıza dair verdiğimiz bu hüküm sadece sana has olan bir hükümdür; bu, diğer mu’minlere helal değildir. Muhakkak ki biz, hanımları ve cariyeleri hakkında mu’minlere neyi farz kıldığımızı biliriz** (mu’minler aynı anda dörtten fazla hanımı nikâhları altında bulunduramazlar fakat diledikleri kadar cariyeye sahip olabilirler)**. Biz, bazı şeyleri mu’minlere helal kılmayıp sana özel olarak helal kıldık ki bu konuda sana bir sıkıntı olmasın. Bil ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

51- Ey rasulüm! Hanımlarından dilediğinin (yanında geceleme) **hakkını geciktirebilirsin** (yanında yatmazsın)**, dilediğinin de hakkını verebilirsin** (yanında yatarsın)**. Ve** (yanında geceleme) **hakkını geciktirdiğin** (yanında yatmadığın) **hanımlarından herhangi birine hakkını vermek** (yanında yatmak) **istersen bunda sana bir günah yoktur. İşte sana verdiğimiz bu muhayyerlik; hanımlarının** (haklarını verdiğinde) **mutlu olmalarına,** (haklarını vermediğinde) **üzülmemelerine ve böyle yapmandan hepsinin razı olmasına daha uygundur** (çünkü böyle yaptığında vahye göre amel ettiğini ve onlara haksızlık yapmayacağını bilirler)**. Ve ey erkekler! Bilin ki Allah, kalplerinizde olanı** (bazı hanımlarınıza daha fazla meylettiğinizi) **bilir. Ve Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (her şeyi açığıyla, gizlisiyle en ince teferruatına kadar bilendir)**,** (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir)**.**

52- Ey rasulüm! Artık nikâhın altında bulunan hanımlarından başkasıyla nikâhlanamazsın (ve onları boşayamazsın) **ya da onlardan birini boşayıp da yerine başka bir hanımla nikâhlanamazsın, hatta nikâhlanmak istediğin hanımın** (her bakımdan) **güzelliği hoşuna gitse bile. Fakat istediğin kadar cariye edinebilirsin. Ve bil ki Allah üzerinize gözetleyicidir** (yaptığınız her şeyi bilir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

53- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sizi yemeğe davet edip girmenize izin vermedikçe Nebi’nin** (Muhammed’in) **evlerine girmeyin ve yemek pişip hazır oluncaya kadar orada beklemeyin! Fakat yemeğe davet edildiğiniz zaman onun evine girebilirsiniz, yemeğinizi yedikten sonra ise dağılın ve birbirinizin konuşmalarından hoşlandığınız için orada oturup beklemeyin! Çünkü bu şekilde oturup kalmanız Nebi’ye eziyet vermekte ve o da size çıkmanızı söylemekten hayâ etmektedir. Allah ise hakkı beyan etmekten çekinmez** (bu se-

لَّا جُنَاحَ عَلَيْهِنَّ فِىٓ ءَابَآئِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآئِهِنَّ وَلَآ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ إِخْوَٰنِهِنَّ وَلَآ أَبْنَآءِ أَخَوَٰتِهِنَّ وَلَا
نِسَآئِهِنَّ وَلَا مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُنَّ ۗ وَٱتَّقِينَ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدًا ﴿٥٥﴾ إِنَّ ٱللَّهَ
وَمَلَٰٓئِكَتَهُۥ يُصَلُّونَ عَلَى ٱلنَّبِىِّ ۚ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ صَلُّوا۟ عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا۟ تَسْلِيمًا ﴿٥٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ
ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فِى ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ وَأَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا مُّهِينًا ﴿٥٧﴾ وَٱلَّذِينَ يُؤْذُونَ ٱلْمُؤْمِنِينَ
وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ بِغَيْرِ مَا ٱكْتَسَبُوا۟ فَقَدِ ٱحْتَمَلُوا۟ بُهْتَٰنًا وَإِثْمًا مُّبِينًا ﴿٥٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ قُل لِّأَزْوَٰجِكَ وَبَنَاتِكَ
وَنِسَآءِ ٱلْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلَٰبِيبِهِنَّ ۚ ذَٰلِكَ أَدْنَىٰٓ أَن يُعْرَفْنَ فَلَا يُؤْذَيْنَ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا
رَّحِيمًا ﴿٥٩﴾ ۞ لَّئِن لَّمْ يَنتَهِ ٱلْمُنَٰفِقُونَ وَٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْمُرْجِفُونَ فِى ٱلْمَدِينَةِ لَنُغْرِيَنَّكَ بِهِمْ
ثُمَّ لَا يُجَاوِرُونَكَ فِيهَآ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٦٠﴾ مَّلْعُونِينَ ۖ أَيْنَمَا ثُقِفُوٓا۟ أُخِذُوا۟ وَقُتِّلُوا۟ تَقْتِيلًا ﴿٦١﴾ سُنَّةَ ٱللَّهِ فِى ٱلَّذِينَ
خَلَوْا۟ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٦٢﴾ يَسْـَٔلُكَ ٱلنَّاسُ عَنِ ٱلسَّاعَةِ ۖ قُلْ إِنَّمَا عِلْمُهَا عِندَ ٱللَّهِ ۚ وَمَا
يُدْرِيكَ لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ تَكُونُ قَرِيبًا ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ لَعَنَ ٱلْكَٰفِرِينَ وَأَعَدَّ لَهُمْ سَعِيرًا ﴿٦٤﴾ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ لَّا
يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٦٥﴾ يَوْمَ تُقَلَّبُ وُجُوهُهُمْ فِى ٱلنَّارِ يَقُولُونَ يَٰلَيْتَنَآ أَطَعْنَا ٱللَّهَ وَأَطَعْنَا ٱلرَّسُولَا۠
﴿٦٦﴾ وَقَالُوا۟ رَبَّنَآ إِنَّآ أَطَعْنَا سَادَتَنَا وَكُبَرَآءَنَا فَأَضَلُّونَا ٱلسَّبِيلَا۠ ﴿٦٧﴾ رَبَّنَآ ءَاتِهِمْ ضِعْفَيْنِ مِنَ ٱلْعَذَابِ وَٱلْعَنْهُمْ
لَعْنًا كَبِيرًا ﴿٦٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ ءَاذَوْا۟ مُوسَىٰ فَبَرَّأَهُ ٱللَّهُ مِمَّا قَالُوا۟ ۚ وَكَانَ عِندَ
ٱللَّهِ وَجِيهًا ﴿٦٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَقُولُوا۟ قَوْلًا سَدِيدًا ۙ ﴿٧٠﴾ يُصْلِحْ لَكُمْ أَعْمَٰلَكُمْ وَيَغْفِرْ
لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ ۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَقَدْ فَازَ فَوْزًا عَظِيمًا ﴿٧١﴾ إِنَّا عَرَضْنَا ٱلْأَمَانَةَ عَلَى ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَٱلْجِبَالِ فَأَبَيْنَ أَن يَحْمِلْنَهَا وَأَشْفَقْنَ مِنْهَا وَحَمَلَهَا ٱلْإِنسَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ ظَلُومًا جَهُولًا ﴿٧٢﴾

(emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve her zaman** (şeriate uygun) **doğru ve dürüst söz söyleyin!**

71- Eğer böyle yaparsanız (Allah'tan korkar, doğru ve dürüst söz söylerseniz) **Allah amellerinizi düzeltir** (ve kabul eder), **günahlarınızı da bağışlar. Kim de Allah'a ve rasulüne itaat ederse muhakkak ki büyük bir başarı elde etmiş** (cenneti kazanmış) **olur.**

72- Muhakkak ki biz emaneti (kullarımıza farz kıldığımız yükümlülükleri) **göklere, yere ve dağlara** (muhayyerlik vererek ve bunları yerine getirdiklerinde mükâfaat, yerine getirmediklerinde ise ceza vereceğimizi bildirerek) **arz ettik. Fakat onlar** (yükümlülükleri yerine getirmediklerinde cezalandırılmamak için) **bu emaneti taşımak istemediler,** (bu konuda muhayyer kılınmaktan) **korktular. Ve** (Allah'ın takdiriyle) **insan** (zayıf olmasına rağmen) **onu üstlenip taşıdı. Muhakkak ki insan,** (Rabbine karşı gelmek suretiyle) **nefsine çokça zulmeden ve** (taşımayı kabul ettiği) **emaneti taşımanın akıbetini bilmeyen biridir.**

55- Bilinmelidir ki kadınların babalarına, oğullarına, erkek kardeşlerine, erkek kardeşlerinin oğullarına, kız kardeşlerinin oğullarına, mu'min kadınlara ve kölelerine hicapsız görünmelerinde ve konuşmalarında bir sakınca yoktur. Ey mu'min kadınlar, Allah'tan korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah, her şeye şahiddir** (hiçbir şey O'na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

56- Muhakkak ki Allah Nebi'ye salavat getirir (meleklerin huzurunda över)**, melekleri de Nebi'ye salavat getirir** (onun için dua eder)**. Ey iman edenler** (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Siz de Nebi'ye salavat getirin ve tam bir teslimiyetle selam verin!**

57- Muhakkak ki Allah'a (şirk koşup layık olmadığı şeyleri isnat ederek) **haksızlık yapanlara ve rasulüne** (iftira atıp tâbi olmayarak) **eziyet edenlere, Allah dünyada da ahirette de lanet etmiş ve onlara alçaltıcı bir azap hazırlamıştır.**

58- Mu'min erkek ve mu'min kadınlara (iftira ederek) **işlemedikleri bir suçtan dolayı** (haksız yere) **eziyet edenler, en çirkin yalanla iftira etmiş ve** (iftira olduğu) **apaçık** (belli olan) **bir günah yüklenmiş olurlar.**

59- Ey Nebi! Hanımlarına, kızlarına ve mu'minlerin hanımlarına (mahrem olmayanlara karşı) **cilbablarını** (bütün vücutlarını örten kalın, vücut hatlarını belli etmeyen geniş ve süslü olmayan dış elbiselerini) **üzerlerine alıp bütün avret yerlerini** (güzelce) **örtmelerini söyle! Böyle yaptıklarında hür mu'min kadın oldukları anlaşılır ve bu,** (cariyelere yapılan) **eziyetlere** (tacizlere) **maruz kalmamaları için daha uygundur. Ve bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

60- Ey rasulüm! Eğer münafıklar nifaklarından vazgeçmezlerse, kalplerinde hastalık bulunan (fuhuş düşüncesi taşıyan) **kimseler hastalıklarından kurtulmazlarsa ve şehirde** (Medine'de mu'minlerin arasını ayırıp birliklerini bozmak için) **yalan haberler yayanlar yaptıklarına son vermezlerse muhakkak ki seni onlara musallat ederiz** (onlarla savaşmanı ve şehirden sürüp çıkarmanı emrederiz)**, böylece Medine'de senin yanında ancak çok az bir müddet kalabilirler.**

61- İşte bu kimselere lanet edilmiştir (Allah'ın rahmetinden kovulmuşlardır) **ve nerede bulunurlarsa orada yakalanıp şiddetli bir şekilde öldürüleceklerdir.**

62- (Kimin münafıklığı ortaya çıkarsa dünyada mutlaka cezalandırılır.) **İşte bu, daha önce gelip geçmiş ümmetler hakkındaki Allah'ın devamlı uyguladığı sünnetidir ve Allah'ın sünnetinde asla bir değişme bulamazsın.**

63- Ey rasulüm! İnsanlar (müşrikler inanmayarak ve alay ederek, Yahudiler ise imtihan ederek) **sana kıyametin ne zaman kopacağını soruyorlar. Onlara de ki: "Kıyametin ne zaman kopacağını sadece Allah bilir." Ve ey rasulüm! Ne bilirler, belki de kıyametin kopma vakti çok yakındır.**

64- Muhakkak ki Allah, kâfirlere lanet etmiştir (onları rahmetinden kovmuştur) **ve onlara kıyamet gününde çok şiddetli yanan ateş azabı hazırlamıştır.**

65- Onlar (kâfirler) **cehennemde ebedi olarak kalacaklardır ve kendilerine ne bir veli** (fayda verecek bir dost) **ne de bir yardımcı** (uğradıkları cezayı defedecek birini) **bulabileceklerdir.**

66- Kâfirler, yüzlerinin ateşte evrilip çevrildiği kıyamet gününde (şiddetli pişmanlıktan dolayı) **şöyle diyeceklerdir: "Yazıklar olsun bize! Keşke** (dünyada iken) **Allah'a** (O'nun emir ve yasaklarına) **itaat etseydik, keşke bize gelen rasule itaat etseydik!"**

67- Ve o kâfirler (kıyamet gününde geçersiz mazeretler ileri sürerek) **şöyle diyeceklerdir: "Ey Rabbimiz! Muhakkak ki biz reislerimize ve büyüklerimize itaat ettik, bizi onlar doğru yoldan saptırdı."**

68- "Ey Rabbimiz! Onlara (bizi doğru yoldan saptıran reislerimize ve büyüklerimize)**, bize hazırladığın azabın iki katını ver ve onlara büyük bir lanetle lanet et** (onları rahmetinden tamamen kov)**!"**

69- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sakın Musa'ya** (iftira atarak) **eziyet edenler gibi olmayın! Sonunda Allah onu, itham edenlerin söylediği sözlerden temize çıkardı. Ve o, Allah katında değerli bir kul idi** (duasına icabet edilirdi)**.**

70- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkun**

لِّيُعَذِّبَ ٱللَّهُ ٱلْمُنَٰفِقِينَ وَٱلْمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلْمُشْرِكِينَ وَٱلْمُشْرِكَٰتِ وَيَتُوبَ ٱللَّهُ عَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ
وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ ۗ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًۢا ﴿٧٣﴾

سُورَةُ سَبَإٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ فِى ٱلْءَاخِرَةِ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ
ٱلْخَبِيرُ ﴿١﴾ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۚ وَهُوَ
ٱلرَّحِيمُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَا تَأْتِينَا ٱلسَّاعَةُ ۖ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتَأْتِيَنَّكُمْ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ ۖ لَا
يَعْزُبُ عَنْهُ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ وَلَآ أَصْغَرُ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْبَرُ إِلَّا فِى كِتَٰبٍ
مُّبِينٍ ﴿٣﴾ لِّيَجْزِىَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَرِزْقٌ كَرِيمٌ ﴿٤﴾ وَٱلَّذِينَ سَعَوْ
فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مِّن رِّجْزٍ أَلِيمٌ ﴿٥﴾ وَيَرَى ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ ٱلَّذِىٓ أُنزِلَ إِلَيْكَ
مِن رَّبِّكَ هُوَ ٱلْحَقَّ وَيَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَمِيدِ ﴿٦﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ هَلْ نَدُلُّكُمْ عَلَىٰ
رَجُلٍ يُنَبِّئُكُمْ إِذَا مُزِّقْتُمْ كُلَّ مُمَزَّقٍ إِنَّكُمْ لَفِى خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿٧﴾ أَفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا أَم بِهِۦ
جِنَّةٌۢ ۗ بَلِ ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ فِى ٱلْعَذَابِ وَٱلضَّلَٰلِ ٱلْبَعِيدِ ﴿٨﴾ أَفَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَىٰ مَا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ
وَمَا خَلْفَهُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِن نَّشَأْ نَخْسِفْ بِهِمُ ٱلْأَرْضَ أَوْ نُسْقِطْ عَلَيْهِمْ كِسَفًا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ ۚ
إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَةً لِّكُلِّ عَبْدٍ مُّنِيبٍ ﴿٩﴾ ۞ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا دَاوُۥدَ مِنَّا فَضْلًا ۖ يَٰجِبَالُ أَوِّبِى مَعَهُۥ وَٱلطَّيْرَ ۖ
وَأَلَنَّا لَهُ ٱلْحَدِيدَ ﴿١٠﴾ أَنِ ٱعْمَلْ سَٰبِغَٰتٍ وَقَدِّرْ فِى ٱلسَّرْدِ ۖ وَٱعْمَلُوا۟ صَٰلِحًا ۖ إِنِّى بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿١١﴾

ateşten parçalar indiririz. Muhakkak ki bunda, halis tevbe ile Allah'a itaate yönelen kullar için (Allah'ın her şeye ve kullarını öldükten sonra diriltmeye kadir olduğunu gösteren) **bir delil vardır.**

10- Ve yemin olsun ki biz, Davud'a katımızdan ikram olarak nebilik ve mülk verdik. "Ey dağlar ve kuşlar! Davud ile birlikte siz de Allah'ı tesbih edin (O'nu her türlü noksan sıfattan tenzih ederek yüceltin)**!" dedik ve onun için demiri yumuşattık** (ki demirden dilediği gibi alet edevat yapsın)**.**

11- "Ey Davud! Askerlerine (düşmandan korunmaları için) **vücutlarını örten büyük zırhlar yap ve bağlantı yerlerini sağlam çivilerle tuttur! Ve salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyin! Biliniz ki ben** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun) **yaptığınız her şeyi en ince ayrıntısına kadar görmekteyim** (ona göre hesaba çekeceğim)**."**

73- İnsan, (Allah'ın takdiriyle) **emaneti yüklendi ki Allah,** (nifaklarından dolayı) **münafık erkeklere ve münafık kadınlara,** (şirklerinden dolayı da) **müşrik erkeklere ve müşrik kadınlara azap etsin;** (emaneti güzel bir şekilde taşıyan) **mu'min erkekler ile mu'min kadınları ise tevbelerini kabul edip affetsin. Ve bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَح۪يم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

34. SEBEʾ SURESİ

Mekke'de inmiştir. 6. ayet hakkında ihtilaf edilmiştir; bazı âlimler Mekke'de, bazı âlimler ise Medine'de indiğini söylemiştir. Ayet sayısı 54, kelime sayısı 883, harf sayısı 3512'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Göklerde ve yerde olan her şeyin yegâne sahibi olan Allah'a hamdolsun (her türlü noksan sıfattan ve mahlukata benzemekten münezzeh olan, her şeyden çok sevilerek ve ibadet edilerek yüceltilmesi gereken sadece O'dur)**! Ahiret gününde de hamd sadece O'na aittir. Ve O;** (اَلْحَك۪يم) **el-Ḥakîm'dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**,** (اَلْخَب۪ير) **el-Ḫabîr'dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

2- O, yere gireni (su ve tohum gibi) **ve yerden çıkanı** (bitki gibi)**, gökten ineni** (yağmur, rızık ve melekler gibi) **ve göğe çıkanı** (melekler, kulların ruhları ve salih amellerin sevabı gibi) **bilir. Ve O;** (اَلرَّح۪يم) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**,** (اَلْغَفُور) **el-Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**.**

3- Ve (dirilişi inkâr eden) **kâfirler, "Kıyamet bize asla gelmeyecektir." dediler. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Rabbime yemin olsun ki kıyamet mutlaka size gelecektir** (fakat ne zaman geleceğini sadece Allah bilir)**. O** (Allah)**, gizli olan her şeyi bilir. Göklerde ve yerde zerre kadar dahi olsa hatta bundan daha küçük veya daha büyük bile olsa O'na hiçbir şey gizli değildir.** (İster büyük ister küçük olsun) **Her şey apaçık bir kitapta** (Levhi'l Mahfuz'da) **yazılıdır."**

4- Allah'ın her şeyi apaçık bir kitapta (Levhi'l Mahfuz'da) **yazması, iman edip** (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada inanarak şeriatini hayatlarının her alanında uygulayıp) **salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere mükâfaat vermesi içindir. İşte bu sıfatlara sahip olanlar için** (Allah katında) **mağfiret** (günahlarının bağışlanması) **ve** (ebedi cennette) **bolca güzel rızık vardır.**

5- (İnsanları doğru yoldan uzaklaştırmak gayesiyle) **Rasulümüze indirdiğimiz ayetlerimizi** (sihir, kehanet, şiir veya uydurma olduğunu ya da başkasından öğrenildiğini ve buna benzer şeyler söyleyerek) **hükümsüz kılmak için bütün güçlerini kullananlara gelince; işte onlara,** (kıyamet gününde) **çok şiddetli ve can yakıcı bir azap vardır.**

6- Ey rasulüm! İlim sahipleri (sahabelerden âlimler ve kitap ehlinden iman eden âlimler)**, Rabbinden sana indirilen bu vahyin hak olduğunu ve** (اَلْعَز۪يز) **el-ʿAzîz ve** (اَلْحَم۪يد) **el-Ḥamîd olan Allah'ın yoluna ulaştırdığını apaçık görmektedirler.**

(اَلْعَز۪يز) **El-ʿAzîz:** Her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır.

(اَلْحَم۪يد) **El-Ḥamîd:** Övülmeye en layık olandır.

7- (Dirilişi inkâr eden) **Kâfirler ise** (rasulümüz ve getirdikleriyle alay ederek birbirlerine) **şöyle dediler: "Size,** (öldükten sonra) **çürüyüp de paramparça olduğunuzda yeni bir yaratılışla diriltileceğinizi söyleyen bir adamı gösterelim mi?!"**

8- Ve şöyle dediler: "Acaba bu adam, (öldükten sonra diriltileceğinizi söyleyerek) **Allah hakkında yalan mı uyduruyor yoksa** (ne dediğini bilmeyen) **kendisine delilik isabet etmiş biri midir?!" Hayır, bu kâfirlerin iddia ettiği gibi değil! Doğrusu dirilişe ve ahiret hesabına iman etmeyen kişiler kıyamet gününde şiddetli bir azaba** (cehenneme) **gireceklerdir, dünyada ise çok derin bir sapıklık içindedirler.**

9- (Dirilişe inanmayan) **O kâfirler, gökte ve yerde önlerinde ve arkalarında bulunanlara bakmıyorlar mı?! Dilesek onları yerin dibine geçiririz ya da gökten üzerlerine** (onları yok edecek)

وَلِسُلَيۡمَٰنَ ٱلرِّيحَ غُدُوُّهَا شَهۡرٞ وَرَوَاحُهَا شَهۡرٞۖ وَأَسَلۡنَا لَهُۥ عَيۡنَ ٱلۡقِطۡرِۖ وَمِنَ ٱلۡجِنِّ مَن يَعۡمَلُ بَيۡنَ يَدَيۡهِ
بِإِذۡنِ رَبِّهِۦۖ وَمَن يَزِغۡ مِنۡهُمۡ عَنۡ أَمۡرِنَا نُذِقۡهُ مِنۡ عَذَابِ ٱلسَّعِيرِ ١٢ يَعۡمَلُونَ لَهُۥ مَا يَشَآءُ مِن مَّحَٰرِيبَ
وَتَمَٰثِيلَ وَجِفَانٖ كَٱلۡجَوَابِ وَقُدُورٖ رَّاسِيَٰتٍۚ ٱعۡمَلُوٓاْ ءَالَ دَاوُۥدَ شُكۡرٗاۚ وَقَلِيلٞ مِّنۡ عِبَادِيَ ٱلشَّكُورُ
١٣ فَلَمَّا قَضَيۡنَا عَلَيۡهِ ٱلۡمَوۡتَ مَا دَلَّهُمۡ عَلَىٰ مَوۡتِهِۦٓ إِلَّا دَآبَّةُ ٱلۡأَرۡضِ تَأۡكُلُ مِنسَأَتَهُۥۖ فَلَمَّا خَرَّ تَبَيَّنَتِ
ٱلۡجِنُّ أَن لَّوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ٱلۡغَيۡبَ مَا لَبِثُواْ فِي ٱلۡعَذَابِ ٱلۡمُهِينِ ١٤ لَقَدۡ كَانَ لِسَبَإٖ فِي مَسۡكَنِهِمۡ
ءَايَةٞۖ جَنَّتَانِ عَن يَمِينٖ وَشِمَالٖۖ كُلُواْ مِن رِّزۡقِ رَبِّكُمۡ وَٱشۡكُرُواْ لَهُۥۚ بَلۡدَةٞ طَيِّبَةٞ وَرَبٌّ غَفُورٞ ١٥ فَأَعۡرَضُواْ
فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ سَيۡلَ ٱلۡعَرِمِ وَبَدَّلۡنَٰهُم بِجَنَّتَيۡهِمۡ جَنَّتَيۡنِ ذَوَاتَيۡ أُكُلٍ خَمۡطٖ وَأَثۡلٖ وَشَيۡءٖ مِّن سِدۡرٖ
قَلِيلٖ ١٦ ذَٰلِكَ جَزَيۡنَٰهُم بِمَا كَفَرُواْۖ وَهَلۡ نُجَٰزِيٓ إِلَّا ٱلۡكَفُورَ ١٧ وَجَعَلۡنَا بَيۡنَهُمۡ وَبَيۡنَ ٱلۡقُرَى ٱلَّتِي
بَٰرَكۡنَا فِيهَا قُرٗى ظَٰهِرَةٗ وَقَدَّرۡنَا فِيهَا ٱلسَّيۡرَۖ سِيرُواْ فِيهَا لَيَالِيَ وَأَيَّامًا ءَامِنِينَ ١٨ فَقَالُواْ رَبَّنَا بَٰعِدۡ
بَيۡنَ أَسۡفَارِنَا وَظَلَمُوٓاْ أَنفُسَهُمۡ فَجَعَلۡنَٰهُمۡ أَحَادِيثَ وَمَزَّقۡنَٰهُمۡ كُلَّ مُمَزَّقٍۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّكُلِّ
صَبَّارٖ شَكُورٖ ١٩ وَلَقَدۡ صَدَّقَ عَلَيۡهِمۡ إِبۡلِيسُ ظَنَّهُۥ فَٱتَّبَعُوهُ إِلَّا فَرِيقٗا مِّنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٢٠ وَمَا كَانَ لَهُۥ
عَلَيۡهِم مِّن سُلۡطَٰنٍ إِلَّا لِنَعۡلَمَ مَن يُؤۡمِنُ بِٱلۡأٓخِرَةِ مِمَّنۡ هُوَ مِنۡهَا فِي شَكّٖۗ وَرَبُّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٍ
حَفِيظٞ ٢١ قُلِ ٱدۡعُواْ ٱلَّذِينَ زَعَمۡتُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ لَا يَمۡلِكُونَ مِثۡقَالَ ذَرَّةٖ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِي ٱلۡأَرۡضِ
وَمَا لَهُمۡ فِيهِمَا مِن شِرۡكٖ وَمَا لَهُۥ مِنۡهُم مِّن ظَهِيرٖ ٢٢ وَلَا تَنفَعُ ٱلشَّفَٰعَةُ عِندَهُۥٓ إِلَّا لِمَنۡ أَذِنَ لَهُۥۚ حَتَّىٰٓ إِذَا
فُزِّعَ عَن قُلُوبِهِمۡ قَالُواْ مَاذَا قَالَ رَبُّكُمۡۖ قَالُواْ ٱلۡحَقَّۖ وَهُوَ ٱلۡعَلِيُّ ٱلۡكَبِيرُ ٢٣ *قُلۡ مَن يَرۡزُقُكُم مِّنَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۖ قُلِ ٱللَّهُۖ وَإِنَّآ أَوۡ إِيَّاكُمۡ لَعَلَىٰ هُدًى أَوۡ فِي ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ٢٤ قُل لَّا تُسۡـَٔلُونَ عَمَّآ
أَجۡرَمۡنَا وَلَا نُسۡـَٔلُ عَمَّا تَعۡمَلُونَ ٢٥ قُلۡ يَجۡمَعُ بَيۡنَنَا رَبُّنَا ثُمَّ يَفۡتَحُ بَيۡنَنَا بِٱلۡحَقِّ وَهُوَ ٱلۡفَتَّاحُ ٱلۡعَلِيمُ ٢٦

at etme ve edilme izni verilenler), **kıyamet gününün şiddetli dehşeti kalplerinden gidince birbirlerine şöyle derler: “**(Şefaat konusunda) **Rabbiniz ne hüküm verdi?” Derler ki: “Hakkı buyurdu** (şefaate izin verdi)**. Ve O, en yüksek mertebe ve yücelik sahibidir.”**

24- Ey rasulüm! O müşriklere şöyle de: “Göklerden (yağmur indirerek) **ve yerden** (çeşit çeşit bitki ve ürünler bitirerek) **size rızık veren kimdir?!” Onlara de ki: “Sadece Allah’tır. Ve ey müşrikler! Biliniz ki biz ya da siz; mutlaka birimiz hidayet üzere, diğerimiz ise apaçık bir sapıklık üzeredir.** (Muhakkak ki mu’minler hidayet ehlidir, sapıklık ehli ise müşriklerdir.)**”**

25- Onlara de ki: “(Kıyamet gününde) **Ne siz bizim** (dünyada) **işlediğimiz günahlar hakkında sorulacaksınız ne de biz sizin** (dünyada) **işlediğiniz ameller hakkında sorulacağız.”**

26- Onlara de ki: “(Kıyamet gününde) **Rabbimiz bizi ve sizi bir araya toplayacak, sonra aramızda hak** (adalet) **ile hüküm verecektir** (hangimizin hak, hangimizin de bâtıl üzerinde olduğunu beyan edecektir)**. Ve O;** (ٱلۡفَتَّاح) **el-Fettâḥ’tır** (kulları arasında adaletle hükmedendir)**,** (ٱلۡعَلِيم) **el-ʿAlîm’dir** (verdiği her hükmü bilerek verendir çünkü O, her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.”**

12- Ve rüzgârı Süleyman’ın buyruğu altına soktuk; onunla bir ayda katedilecek mesafeyi bir günün gündüzünde kateder ve bir ayda katedilecek mesafeyi bir günün gecesinde katederdi. Bakır madenini de onun için sıvı hâle getirdik (ki onunla kolayca çeşitli eşyalar yapsın)**. Cinlerden bazılarını da Rabbinin emriyle ona boyun eğdirdik. Ve o cinlerden kim emrettiğimiz şeylerden uzaklaşırsa ona şiddetli cehennem azabını tattırırız.**

13- O cinler, Süleyman’a dilediği kadar mihrablar (mescidler ve saraylar)**, heykeller, büyük havuzlar gibi kocaman tepsiler ve** (büyüklüğünden ve ağırlığından dolayı) **yerinden oynatılması mümkün olmayan kazanlar yaparlardı. Onlara dedik ki: “Ey Davud’un ailesi! Allah’ın size verdiği nimetlere şükür olarak salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyin! Doğrusu kullarımdan** (verdiğim nimetlere) **gerçek manada şükredenler azdır.”**

14- Süleyman’a ölümü takdir ettiğimiz zaman, cinlere onun öldüğünü ancak bir ağaç kurdu gösterdi. Ağaç kurdu, Süleyman’ın bastonunu yiyip de Süleyman yere yıkılınca cinler onun öldüğünü anladılar. Eğer cinler ğaybı bilselerdi (Süleyman öldüğünde anlar ve) **asla bu alçaltıcı azap içinde kalmazlardı.**

15- Yemin olsun ki Sebe kavminin yerleştiği yerlerde Allah’ın mükemmel kudretine ve bol nimetlerine açıkça delalet eden alametler vardır. Bunlar biri sağda, diğeri ise solda olan iki (verimli ve güzel) **bahçedir. Rabbinizin verdiği bol rızıklardan yiyin ve** (size verdiği bu nimetlerden dolayı) **O’na gerektiği şekilde şükredin** (sadece O’na ibadet edin, hiçbir şeyi şirk koşmayın ve size gönderdiği rasulüne tâbi olun)**! Beldeniz gerçekten tayyib** (verimli ve güzel) **bir beldedir ve biliniz ki Rabbiniz de** (ihlasla tevbe eden kullarını) **affedicidir.**

16- Fakat Sebeliler (kendilerine gönderilen rasule iman etmekten ve verilen nimetlere şükretmekten) **yüz çevirdiler. Biz de** (ceza olarak) **üzerlerine** (ürünleri helak eden şiddetli) ʿ**Arim selini gönderip o bol verimli iki bahçelerini buruk yemişler, zehir gibi iğrenç tadı olan ürünler ve biraz da sidr bitiren iki** (harap) **bahçeye çevirdik.**

17- İşte onlara bu cezayı, (şirk koşup gönderdiğimiz rasule tâbi olmayarak) **nimetlerimize nankörlük etmeleri sebebiyle verdik. Biz ancak nimetlerimize nankörlük edenleri** (emirlerimize itaat etmeyenleri) **cezalandırırız.**

18- Ve (Yemen’de bulunan) **Sebe kavminin beldesi ile** (Şam diyarındaki) **bereketli kıldığımız beldeler arasında, bir köyden diğer köyü görebilecek kadar birbirine yakın köyler var ettik. Öyle ki bir köyden diğer köye ulaşmaları için iki köy arasında meşakkatsiz yürümelerini sağladık. Ve “Birbirine yakın kıldığımız köyleri** (alışveriş yapıp ihtiyaçlarınızı temin etmek için) **ister gece vakitlerinde ister gündüz vakitlerinde** (düşmandan, açlıktan ve susuzluktan) **emin bir şekilde dolaşın!” dedik.**

19- Ancak bu beldelerin (cahil) **halkları** (Allah’ın nimetlerine nankörlük ettiler ve) **şöyle dediler: “Ey Rabbimiz!** (Birbirine yakın olan bu köylerden bazılarını yok edip) **Aralarında yolculuk yaptığımız köyleri birbirinden uzak kıl** (ki yolculuk yorgunluğunun tadına varalım ve bineklerimizin dayanıklılığını ve üstünlüğünü görelim)**.” Onlar bu istekleriyle nimetlerimize nankörlük ederek nefislerine zulmettiler. Biz de** (ceza olarak) **onları, insanların aralarında konuştuğu ibretlik kıssalar hâline getirdik ve hepsini darmadağın edip birbirlerine ulaşamayacakları şekilde uzaklaştırdık. İşte** (kendilerine verilen nimeti beğenmeyen) **bu köy halklarının kıssalarında** (Allah’ın emirlerine itaatte ve başlarına gelen musibetlere dayanmakta) **çokça sabreden ve** (Allah’ın verdiği her türlü nimete) **çokça şükredenler için alınacak ibretler vardır.**

20- Böylece İblis, bu köylerin halklarını saptırabileceğine dair tahminini doğru çıkardı. Onlardan mu’min olan bir taife hariç hepsi (küfür, şirk ve sapıklıkta) **İblis’e tâbi oldu.**

21- Ve şu bir gerçektir ki İblis’in onları saptıracak hiçbir gücü yoktur, sadece bâtılı süslü gösterir (buna izin verdik) **ki kimin ahirete gerçek manada iman ettiği kimin de şüphe içinde olduğu belli olsun. Ve ey rasulüm! Elbette Rabbin bütün kulları üzerine** (حَفِيظ) **Ḥafîẓ’dir** (hepinizin amellerini bilip yazdıran ve buna göre hesap soracak olandır).

22- Ey rasulüm! O müşriklere şöyle de: “Haydi, Allah’tan başka ilah olduğunu iddia ettiğiniz varlıkları (size fayda vermeleri ya da sizden zararı defetmeleri için) **yardımınıza çağırın bakalım! Bilin ki onlar göklerde ve yerde zerre kadar dahi olsa hiçbir şeye sahip değildirler ve ne göklerde ne de yerde Allah’a hiçbir ortaklıkları yoktur. Allah’a yardım edecek hiçbir varlık da yoktur** (çünkü Allah her şeyden müstağnidir, O’nun dışındaki bütün varlıklar ise O’na muhtaçtır)**.”**

23- Ve (her türlü eksiklikten münezzeh olan) **Allah izin vermedikçe O’nun katında hiçbir şefaat fayda vermez** (ancak kendisinden razı olduğu kimselere şefaat etme ve edilme izni verir)**. Onlar** (şefa-

قُلْ أَرُونِىَ ٱلَّذِينَ أَلْحَقْتُم بِهِۦ شُرَكَآءَ ۖ كَلَّا ۚ بَلْ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٧﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَٰكَ إِلَّا
كَآفَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٨﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن
كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٢٩﴾ قُل لَّكُم مِّيعَادُ يَوْمٍ لَّا تَسْتَـْٔخِرُونَ عَنْهُ سَاعَةً وَلَا تَسْتَقْدِمُونَ ﴿٣٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ لَن نُّؤْمِنَ بِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَلَا بِٱلَّذِى بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذِ ٱلظَّٰلِمُونَ مَوْقُوفُونَ عِندَ رَبِّهِمْ
يَرْجِعُ بَعْضُهُمْ إِلَىٰ بَعْضٍ ٱلْقَوْلَ يَقُولُ ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لَوْلَآ أَنتُمْ لَكُنَّا مُؤْمِنِينَ
﴿٣١﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوٓا۟ أَنَحْنُ صَدَدْنَٰكُمْ عَنِ ٱلْهُدَىٰ بَعْدَ إِذْ جَآءَكُم ۖ بَلْ كُنتُم
مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتُضْعِفُوا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوا۟ بَلْ مَكْرُ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ إِذْ تَأْمُرُونَنَآ أَن نَّكْفُرَ
بِٱللَّهِ وَنَجْعَلَ لَهُۥٓ أَندَادًا ۚ وَأَسَرُّوا۟ ٱلنَّدَامَةَ لَمَّا رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ ۚ وَجَعَلْنَا ٱلْأَغْلَٰلَ فِىٓ أَعْنَاقِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۖ
هَلْ يُجْزَوْنَ إِلَّا مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٣٣﴾ وَمَآ أَرْسَلْنَا فِى قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم
بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٣٤﴾ وَقَالُوا۟ نَحْنُ أَكْثَرُ أَمْوَٰلًا وَأَوْلَٰدًا وَمَا نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٣٥﴾ قُلْ إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ
ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُم بِٱلَّتِى
تُقَرِّبُكُمْ عِندَنَا زُلْفَىٰٓ إِلَّا مَنْ ءَامَنَ وَعَمِلَ صَٰلِحًا فَأُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ جَزَآءُ ٱلضِّعْفِ بِمَا عَمِلُوا۟ وَهُمْ فِى
ٱلْغُرُفَٰتِ ءَامِنُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ يَسْعَوْنَ فِىٓ ءَايَٰتِنَا مُعَٰجِزِينَ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ٱلْعَذَابِ مُحْضَرُونَ ﴿٣٨﴾ قُلْ
إِنَّ رَبِّى يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ مِنْ عِبَادِهِۦ وَيَقْدِرُ لَهُۥ ۚ وَمَآ أَنفَقْتُم مِّن شَىْءٍ فَهُوَ يُخْلِفُهُۥ ۖ وَهُوَ
خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿٣٩﴾ وَيَوْمَ يَحْشُرُهُمْ جَمِيعًا ثُمَّ يَقُولُ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ أَهَٰٓؤُلَآءِ إِيَّاكُمْ كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ ﴿٤٠﴾ قَالُوا۟
سُبْحَٰنَكَ أَنتَ وَلِيُّنَا مِن دُونِهِم ۖ بَلْ كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ ٱلْجِنَّ ۖ أَكْثَرُهُم بِهِم مُّؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يَمْلِكُ
بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ نَّفْعًا وَلَا ضَرًّا وَنَقُولُ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذُوقُوا۟ عَذَابَ ٱلنَّارِ ٱلَّتِى كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿٤٢﴾

yırlısıdır (rızık isteyen sadece O'ndan istesin)**."**

40- Ve ey rasulüm! Allah'ın, onların (müşriklerin) **hepsini bir araya topladığı günü hatırla! Allah, onları topladıktan sonra meleklere şöyle sorar: "Ey melekler!** (Dünyada) **Sizi ilah edinip ibadet edenler bunlar mıydı?!"**

41- Melekler şöyle cevap verir: "Ey Rabbimiz! Seni bütün noksan sıfatlardan ve ortaklardan tenzih ederiz. Bizim velimiz (ilahımız, dostumuz ve yardımcımız) **ancak sensin, onlarla aramızda hiçbir ilişki yoktur. O müşrikler, aslında cinni şeytanlara ibadet ediyorlardı** (cinni şeytanlar, karşılarına melek diye çıkıp onları kendilerine ibadet ettiriyorlardı)**. Onların çoğu, bu cinni şeytanların söylediklerine inanıyordu."**

42- İşte bugün, dünyada ibadet edilenler kendilerine ibadet edenlere hiçbir fayda da zarar da veremezler. Ve biz o gün zalimlere (küfür, şirk ve günah işleyerek nefislerine zulmedenlere)**, "Dünyada yalanladığınız o cehennem azabını tadın bakalım!" diyeceğiz.**

27- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: “Haydi, Allah’a ortak koştuklarınızı gösterin bakalım bana! Hayır, Allah’ın herhangi bir ortağının olması asla mümkün değildir! Çünkü O, (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz ve** (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm olan Allah’tır.”**

(ٱلْعَزِيزُ) **El-ʿAzîz:** Dilediğini yapan, kendisine galip gelinemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır.

(ٱلْحَكِيمُ) **El-Ḥakîm:** Yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır.

28- Ve ey rasulüm! Biz seni ancak bütün insanlar için (Allah’ın emirlerine itaat edip tevhidi seçtiklerinde cennetle) **müjdeleyici ve** (küfür, şirk ve günah işlediklerinde cehennem azabıyla) **uyarıcı olarak gönderdik. Fakat insanların çoğu bilmez** (cehaletleri sebebiyle seni yalanlar)**.**

29- Ve müşrikler (korkutuldukları azabın, inanmadıkları için çabuk gelmesini isteyerek) **şöyle derler: “**(Ey Muhammed’e tâbi olanlar!) **Bizi kendisiyle korkuttuğunuz azap ne zaman gelecek?! Eğer doğru sözlülerden iseniz söyleyin bakalım!”**

30- Ey rasulüm! (Seni yalanlayıp korkuttuğun azabın hemen gelmesini isteyen) **Müşriklere de ki: “O azap** (kıyamet) **günü, vakti tayin edilmiş bir gündür. O günün vakti geldiğinde ne bir an geri kalabilirsiniz ne de bir an ileri geçebilirsiniz.”**

31- Ve (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde) **inkâr edenler şöyle dediler: “Muhammed’in Allah katından getirdiğini iddia ettiği bu Kur’ân’a ve ondan önce indirilen kitaplara asla iman etmeyiz.” Ey rasulüm! Zalimleri** (bile bile hakkı inkâr edip küfür ve şirk üzerinde ısrar ederek nefsine zulmedenleri) **Rableri huzurunda** (hesap için tayin ettiği yerde) **hapsedildikleri zaman bir görsen! O gün her biri** (sapmasının sebebi olarak) **suçu diğerine atar. Zayıf sayılan tâbiler, tâbi oldukları büyüklük taslayan kimselere, “Siz bizi saptırmasaydınız elbette biz** (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman edenlerden olurduk.” derler.**

32- Büyüklük taslayan kâfirler, kendilerine tâbi olan zayıflara şöyle cevap verir: “Size hidayet geldikten sonra biz mi sizi ona tâbi olmaktan engelledik?! Hayır! Siz zaten mücrim (hakka hukuka riayet etmeyen ve bozgunculuk çıkarıp yayan zalim) **kimselerdiniz.”**

33- Zayıf sayılan tâbiler de tâbi oldukları büyüklük taslayan kâfirlere şöyle der: “Hayır! Bizi hidayetten uzaklaştıran, sizin gece gündüz kurduğunuz tuzaklar ve yaptığınız sinsice uğraşılardır. Bize durmadan Allah’ı inkâr etmemizi ve O’na eşler koşmamızı emrediyordunuz.” Ve azabı gördüklerinde hepsi (dünyada işledikleri küfür ve şirklerden dolayı) **pişmanlıktan için için yanar. Biz de** (hakkı bile bile inkâr eden) **kâfirlerin boyunlarına demir halkalar takarız. Onlar ancak dünyada yaptıkları şeylerden** (küfür, şirk ve günahlardan) **dolayı cezalandırılırlar.**

34- Ve biz hangi beldeye uyarıcı (hakka tâbi olmayıp küfür ve şirk üzerinde ısrar edenleri cehennemle korkutucu) **bir rasul göndermişsek o beldenin ileri gelen şımarık zenginleri ve söz sahipleri, rasullerimize, “Muhakkak ki biz, sizin getirdiğiniz şeyleri reddediyoruz.” demiştir.**

35- Ve onlar (beldelerin ileri gelen şımarık zenginleri ile söz sahipleri) **şöyle dediler: “Biz mal, çocuk ve kuvvet bakımından çok üstünüz. Bu sebeple** (bizim azaba uğrayacağımıza dair iddianız yalandır) **biz** (dünyada da ahirette de) **azaba uğrayacak değiliz.”**

36- Ey rasulüm! (Kendilerine verdiğimiz çokça mal, çocuk ve kuvvetle böbürlenen) **O inkârcılara şöyle de: “Muhakkak ki Rabbim,** (imtihan olarak) **dilediği kimseye** (şükür mü yoksa nankörlük mü edecek diye) **bol rızık verir ve dilediği kimseye de** (sabır mı yoksa isyan mı edecek diye) **rızkı daraltır. Fakat insanların çoğu** (Allah’ın böyle yapmasında bir hikmet olduğunu) **bilmez.”**

37- (Ey insanlar!) **Biliniz ki sizi bizim rızamıza ulaştıran** (çokluğuyla övündüğünüz) **mallarınız ve çocuklarınız değildir. Ancak** (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyip her türlü noksan sıfattan tenzih ederek) **Allah’a iman eden ve salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işleyen hariç... İşte böyle kimselere,** (Allah’ın razı olduğu) **amellerine karşılık kat kat mükâfaat verilecektir ve onlar** (azaptan, ölümden, nimetlerinin eksilmesinden) **eman içinde, cennette yüksek mevkilerde olacaklardır.**

38- Ve (kendilerine verdiğimiz bolca mal, evlat ve kuvvete güvenip) **azaba uğratılmayacaklarını zannederek insanları ayetlerimizden uzaklaştırmak için ellerinden geleni yapanlara gelince; işte onlar** (dünyada başaramayacaklardır, ahirette ise yaptıklarının cezasını çekmek üzere) **cehenneme götürüleceklerdir.**

39- Ey rasulüm! De ki: “Muhakkak ki Rabbim, (hikmeti gereği imtihan olarak) **kullarından dilediğinin rızkını genişletir, dilediğinin rızkını da daraltır. Ey gerçek manada iman edenler! Allah yolunda, O’nun rızasını kazanmak için ne harcarsanız mutlaka Allah onu daha hayırlısıyla size geri döndürür, ahirette ise kat kat sevap ile mükâfaatlandırır. Ve O, rızık verenlerin en ha-**

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَـٰتُنَا بَيِّنَـٰتٍ قَالُوا۟ مَا هَـٰذَآ إِلَّا رَجُلٌ يُرِيدُ أَن يَصُدَّكُمْ عَمَّا كَانَ يَعْبُدُ ءَابَآؤُكُمْ
وَقَالُوا۟ مَا هَـٰذَآ إِلَّآ إِفْكٌ مُّفْتَرًى ۚ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ إِنْ هَـٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ
(٤٣) وَمَآ ءَاتَيْنَـٰهُم مِّن كُتُبٍ يَدْرُسُونَهَا ۖ وَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْهِمْ قَبْلَكَ مِن نَّذِيرٍ (٤٤) وَكَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ
وَمَا بَلَغُوا۟ مِعْشَارَ مَآ ءَاتَيْنَـٰهُمْ فَكَذَّبُوا۟ رُسُلِى ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ (٤٥) ۞ قُلْ إِنَّمَآ أَعِظُكُم بِوَٰحِدَةٍ ۖ
أَن تَقُومُوا۟ لِلَّهِ مَثْنَىٰ وَفُرَٰدَىٰ ثُمَّ تَتَفَكَّرُوا۟ ۚ مَا بِصَاحِبِكُم مِّن جِنَّةٍ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا نَذِيرٌ لَّكُم بَيْنَ
يَدَىْ عَذَابٍ شَدِيدٍ (٤٦) قُلْ مَا سَأَلْتُكُم مِّنْ أَجْرٍ فَهُوَ لَكُمْ ۖ إِنْ أَجْرِىَ إِلَّا عَلَى ٱللَّهِ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ
كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ (٤٧) قُلْ إِنَّ رَبِّى يَقْذِفُ بِٱلْحَقِّ عَلَّـٰمُ ٱلْغُيُوبِ (٤٨) قُلْ جَآءَ ٱلْحَقُّ وَمَا يُبْدِئُ
ٱلْبَـٰطِلُ وَمَا يُعِيدُ (٤٩) قُلْ إِن ضَلَلْتُ فَإِنَّمَآ أَضِلُّ عَلَىٰ نَفْسِى ۖ وَإِنِ ٱهْتَدَيْتُ فَبِمَا يُوحِىٓ إِلَىَّ رَبِّىٓ ۚ
إِنَّهُۥ سَمِيعٌ قَرِيبٌ (٥٠) وَلَوْ تَرَىٰٓ إِذْ فَزِعُوا۟ فَلَا فَوْتَ وَأُخِذُوا۟ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ (٥١) وَقَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِهِۦ
وَأَنَّىٰ لَهُمُ ٱلتَّنَاوُشُ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ (٥٢) وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِهِۦ مِن قَبْلُ ۖ وَيَقْذِفُونَ بِٱلْغَيْبِ مِن مَّكَانٍۭ بَعِيدٍ
(٥٣) وَحِيلَ بَيْنَهُمْ وَبَيْنَ مَا يَشْتَهُونَ كَمَا فُعِلَ بِأَشْيَاعِهِم مِّن قَبْلُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ فِى شَكٍّ مُّرِيبٍۭ (٥٤)

سُورَةُ فَاطِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ فَاطِرِ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ جَاعِلِ ٱلْمَلَـٰٓئِكَةِ رُسُلًا أُو۟لِىٓ أَجْنِحَةٍ مَّثْنَىٰ وَثُلَـٰثَ
وَرُبَـٰعَ ۚ يَزِيدُ فِى ٱلْخَلْقِ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ (١) مَّا يَفْتَحِ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ
مِن رَّحْمَةٍ فَلَا مُمْسِكَ لَهَا ۖ وَمَا يُمْسِكْ فَلَا مُرْسِلَ لَهُۥ مِنۢ بَعْدِهِۦ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ (٢)

1- Gökleri ve yeri örneksiz yaratan ve melekleri elçiler kılıp onları iki, üç, dört kanatlı olarak yaratan Allah’a hamdolsun (her türlü noksan sıfattan ve mahlukata benzemekten münezzeh olan, her şeyden çok sevilerek ve ibadet edilerek yüceltilmesi gereken sadece O’dur)**. O, yaratmada dilediğini artırır. Muhakkak ki Allah her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiç kimse O’nu aciz bırakamaz).

2- (Bütün hayırların anahtarı Allah’ın elindedir.) **Allah insanlara rahmetinden** (hidayet, zenginlik ve mutluluk için) **bir kapı açarsa hiç kimse bunu engelleyemez. Ve bir kulundan bir şeyi engellerse hiç kimse O’nun vermediğini o kuluna veremez. Ve O;** (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır), (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır).

43- Ve (rasulümüzü yalanlayan) **o müşrikler, kendilerine apaçık ayetlerimiz okunduğunda** (kavimlerine) **şöyle derler: “Bu ayetleri getiren şu adam, sizi babalarınızın ibadet ettiği şeylerden uzaklaştırmak istiyor.” Ve yine şöyle derler: “Muhammed’in okuduğu bu Kur’ân, kendisinin uydurup Allah’a nispet ettiği yalan sözlerden başka bir şey değildir.” Ve yine Allah’ı inkâr edenler, kendilerine Kur’ân geldiğinde şöyle derler: “Muhakkak ki bu, apaçık bir sihirdir** (çünkü karı ile kocanın, baba ile oğulun arasını ayırmaktadır)**.”**

44- Hâlbuki biz, o müşriklere (getirdiğin Kur’ân’ı uydurduğunu ispat eden) **okuyacakları bir kitap vermedik. Ve ey rasulüm! Senden önce onlara, iman etmedikleri takdirde cehennem azabıyla uyaran bir rasul de göndermedik.**

45- Şu var ki müşrik kavminden önceki (Âd, Semûd, Lut kavmi gibi) **ümmetler de** (kendilerine gönderilen) **rasullerini yalanlamışlardı. Halbuki seni yalanlayan kavmin, önceki ümmetlerin sahip olduğu** (kuvvet, sayı ve zenginlik gibi) **şeylerin onda birine bile sahip değildir. O geçmiş ümmetler rasullerimi yalanladılar** (ve bundan dolayı başlarına şiddetli azap indi, sahip oldukları şeyler de bu azabı engelleyemedi)**. Ey rasulüm!** (Kendilerine hak apaçık geldiği hâlde) **İnkâr eden geçmiş ümmetlerin başına gelen şiddetli azabıma ibretle bak** (kavmin de bunu düşünsün ve azap başlarına gelmeden önce sana iman etsin)**!**

46- Ey rasulüm! Kavminin müşriklerine de ki: “Size bir tek öğüt vereceğim: Heva ve hevesten tamamen arınmış bir şekilde ikişer ikişer ya da tek olarak Allah için hareket edin! Sonra (siretini, akıllılığını, doğruluğunu ve güvenilirliğini yakinen bildiğiniz, aranızda yaşayan) **arkadaşınız** (Muhammed) **hakkında iyice düşünün, anlayacaksınız ki onda asla delilik yoktur. O ancak,** (küfür ve şirkten tevbe etmediğinizde) **başınıza gelecek şiddetli azap ile sizi uyaran** (Allah tarafından gönderilmiş) **bir uyarıcıdır.”**

47- Ey rasulüm! (Hakkı yalanlayan) **O müşriklere de ki: “Ben, Rabbimden getirdiğim hidayet ve hayır karşılığında sizden herhangi bir ücret talep etmiş değilim, talep etmişsem sizin olsun. Yaptığım amelin karşılığını** (sevabını) **verecek olan sadece Allah’tır. Ve O, her şeye** (kullarının yaptıklarına) **en ince teferruatına kadar şahiddir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.”**

48- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: “Muhakkak ki Rabbim hakkı, bâtılın üstüne atar da onu mahveder (böylece bâtıl silinip yok olur)**. O, gizli olan her şeyi bilendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.”**

49- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **Müşriklere de ki: “Hak** (İslam) **geldi. Artık bâtılın ne yeni bir etkisi görülecektir ne de eski kuvvetine dönecektir.”**

50- Ey rasulüm! Hakkı yalanlayan müşriklere de ki: “Eğer haktan saparsam sapmamın zararı sadece banadır (size bir zarar gelmez)**. Eğer hidayete muvaffak olursam bu, Rabbimin bana vahyettiği haktan dolayıdır. Muhakkak ki O;** (سَمِيع) **Semî‘’dir** (her şeyi en ince ayrıntısıyla işitendir), (قَرِيب) **Karîb’dir** (bütün kullarına yakındır; onların dualarına icabet eden ve gizledikleri ya da açığa vurdukları her şeyi en ince teferruatıyla bilendir)**.”**

51- Ve ey rasulüm! Hakkı yalanlayan müşriklerin, (kıyamet gününde) **azabı gördüklerinde nasıl dehşetli bir korku içine düştüklerini görsen! Artık kaçacakları bir yer yoktur. Ve yakın bir yerden yakalanıp götürülürler.**

52- Ve (hakkı yalanlayan) **müşrikler** (ahirette uğrayacakları azabı gördüklerinde) **şöyle derler: “Allah’a ve ahiret gününe iman ettik.” Fakat imanın kabul edileceği yerden** (dünyadan) **uzaktırlar, artık imanları nasıl kabul edilsin ki?!**

53- (Böyle kimselerde iman nasıl hasıl olabilir ve onlardan kabul edilir ki?!) **Hâlbuki dünyada kendilerine hak apaçık geldiği hâlde onu reddediyorlardı. Ayrıca ispat edemeyecekleri bir uzaklıktan zan ile ğayb hakkında atıp tutuyorlardı** (rasulümüz hakkında şair, sihirbaz, kâhin veya deli gibi birçok ithamda bulunuyorlardı)**.**

54- Ve bu müşriklere arzu ettikleri şeyler verilmedi (tekrar dünyaya döndürülmediler, küfürden tevbeleri kabul edilmedi, dünya nimetlerine kavuşmaları engellendi ve ateşten kurtulamadılar)**, tıpkı onlardan önceki kendilerine benzeyen müşriklere yapıldığı gibi. Bunların hepsi** (rasullerin bildirdiği tevhid, iman ve diriliş hakkında) **öyle derin bir şüphe içindeydiler ki bu şüpheleri onları küfre soktu.**

35. FÂTIR SURESİ

Fâtır suresinin diğer ismi Sûratu’l Melâike’dir (سُورَةُ الْمَلَائِكَةِ). Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 45, kelime sayısı 777, harf sayısı 3130’dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

يَٓا أَيُّهَا النَّاسُ اذْكُرُوا نِعْمَتَ اللّٰهِ عَلَيْكُمْۜ هَلْ مِنْ خَالِقٍ غَيْرُ اللّٰهِ يَرْزُقُكُمْ مِنَ السَّمَٓاءِ وَالْاَرْضِۜ لَٓا
إِلٰهَ إِلَّا هُوَۘ فَأَنّٰى تُؤْفَكُونَ ﴿٣﴾ وَإِنْ يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كُذِّبَتْ رُسُلٌ مِنْ قَبْلِكَۜ وَإِلَى اللّٰهِ تُرْجَعُ الْاُمُورُ
﴿٤﴾ يَٓا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللّٰهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيٰوةُ الدُّنْيَا وَلَا يَغُرَّنَّكُمْ بِاللّٰهِ الْغَرُورُ ﴿٥﴾ إِنَّ
الشَّيْطَانَ لَكُمْ عَدُوٌّ فَاتَّخِذُوهُ عَدُوًّاۜ إِنَّمَا يَدْعُوا حِزْبَهُ لِيَكُونُوا مِنْ أَصْحَابِ السَّعِيرِ ﴿٦﴾ اَلَّذِينَ
كَفَرُوا لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌۘ وَالَّذِينَ اٰمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ أَفَمَنْ زُيِّنَ
لَهُ سُٓوءُ عَمَلِهِ فَرَاٰهُ حَسَنًاۘ فَإِنَّ اللّٰهَ يُضِلُّ مَنْ يَشَٓاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَٓاءُۘ فَلَا تَذْهَبْ نَفْسُكَ عَلَيْهِمْ
حَسَرَاتٍۜ إِنَّ اللّٰهَ عَلِيمٌ بِمَا يَصْنَعُونَ ﴿٨﴾ وَاللّٰهُ الَّذِي أَرْسَلَ الرِّيَاحَ فَتُثِيرُ سَحَابًا فَسُقْنَاهُ إِلَى بَلَدٍ
مَيِّتٍ فَأَحْيَيْنَا بِهِ الْاَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَاۜ كَذٰلِكَ النُّشُورُ ﴿٩﴾ مَنْ كَانَ يُرِيدُ الْعِزَّةَ فَلِلّٰهِ الْعِزَّةُ جَمِيعًاۜ إِلَيْهِ
يَصْعَدُ الْكَلِمُ الطَّيِّبُ وَالْعَمَلُ الصَّالِحُ يَرْفَعُهُۜ وَالَّذِينَ يَمْكُرُونَ السَّيِّـَٔاتِ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌۘ وَمَكْرُ
أُولٰٓئِكَ هُوَ يَبُورُ ﴿١٠﴾ وَاللّٰهُ خَلَقَكُمْ مِنْ تُرَابٍ ثُمَّ مِنْ نُطْفَةٍ ثُمَّ جَعَلَكُمْ أَزْوَاجًاۜ وَمَا تَحْمِلُ مِنْ
أُنْثٰى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِۜ وَمَا يُعَمَّرُ مِنْ مُعَمَّرٍ وَلَا يُنْقَصُ مِنْ عُمُرِهِ إِلَّا فِي كِتَابٍۜ إِنَّ ذٰلِكَ عَلَى
اللّٰهِ يَسِيرٌ ﴿١١﴾ وَمَا يَسْتَوِي الْبَحْرَانِ هٰذَا عَذْبٌ فُرَاتٌ سَٓائِغٌ شَرَابُهُ وَهٰذَا مِلْحٌ أُجَاجٌۘ وَمِنْ كُلٍّ
تَأْكُلُونَ لَحْمًا طَرِيًّا وَتَسْتَخْرِجُونَ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَاۚ وَتَرَى الْفُلْكَ فِيهِ مَوَاخِرَ لِتَبْتَغُوا مِنْ فَضْلِهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿١٢﴾ يُولِجُ الَّيْلَ فِي النَّهَارِ وَيُولِجُ النَّهَارَ فِي الَّيْلِ وَسَخَّرَ الشَّمْسَ وَالْقَمَرَۘ
كُلٌّ يَجْرِي لِأَجَلٍ مُسَمًّىۜ ذٰلِكُمُ اللّٰهُ رَبُّكُمْ لَهُ الْمُلْكُۜ وَالَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِهِ مَا يَمْلِكُونَ
مِنْ قِطْمِيرٍ ﴿١٣﴾ إِنْ تَدْعُوهُمْ لَا يَسْمَعُوا دُعَٓاءَكُمْ وَلَوْ سَمِعُوا مَا اسْتَجَابُوا لَكُمْۘ وَيَوْمَ الْقِيٰمَةِ
يَكْفُرُونَ بِشِرْكِكُمْۜ وَلَا يُنَبِّئُكَ مِثْلُ خَبِيرٍ ﴿١٤﴾ * يَٓا أَيُّهَا النَّاسُ أَنْتُمُ الْفُقَرَٓاءُ إِلَى اللّٰهِۚ وَاللّٰهُ هُوَ
الْغَنِيُّ الْحَمِيدُ ﴿١٥﴾ إِنْ يَشَأْ يُذْهِبْكُمْ وَيَأْتِ بِخَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٦﴾ وَمَا ذٰلِكَ عَلَى اللّٰهِ بِعَزِيزٍ ﴿١٧﴾

gününde onlar, kendilerine ibadet edip Allah'a ortak koşmanızı da reddedeceklerdir. Ey rasulüm! Bil ki hiç kimse, her şeyden haberdar olan Allah gibi sana doğru haber veremez.

15- Ey insanlar! Siz, (hem varlığınız hem de varlığınızın devamında, her hâlinizde ve her konuda) **Allah'a muhtaçsınız. Ve biliniz ki O;** (اَلْغَنِيّ) **el-Ğaniyy'dir** (hiçbir şeye muhtaç olmayandır; diğer varlıklar ise hem varlıklarında hem de varlıklarının devamında O'na muhtaçtır), (اَلْحَمِيد) **el-Ḥamîd'dir** (sahip olduğu güzel isimlerinden, mükemmel sıfatlarından ve yaptığı fiillerden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir)**.**

16- Allah dilerse hepinizi yok eder ve yerinize (yalnız Allah'a ibadet edip hiçbir şirk koşmayan) **yeni bir halk getirir.**

17- Ve sizi yok edip yerinize yeni bir halk getirmek Allah'a asla imkânsız ve zor değildir (çünkü O, her şeye kadirdir, hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

3- Ey insanlar! Allah'ın size verdiği nimetini hatırlayın (yalnız O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayarak şükredin)**! Size gökten** (yağmur yağdırarak) **ve yerden** (bitkiler bitirerek) **rızık veren Allah'tan başka bir yaratıcı mı var?!** (Asla!) **Biliniz ki Allah'tan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur. Size rızık verenin, tek yaratıcı olan Allah olduğunu bildiğiniz hâlde nasıl oluyor da haktan** (tevhid dininden) **ayrılıp O'na şirk koşuyorsunuz?!**

4- Ve ey rasulüm! Kavminin müşrikleri seni yalanlarsa (üzülme ve sabret; sen, kavmi tarafından yalanlanan ilk rasul değilsin) **senden önce de gönderdiğimiz rasuller kavimleri tarafından yalanlanmıştı. Ve bil ki her şey Allah'a dönecektir** (O, hiç kimseye zulmetmeden herkes hakkında adaletle hükmedecek; razı olduğu amelleri yapana mükâfaat, razı olmadığı amelleri yapana ceza verecektir)**.**

5- Ey insanlar! Muhakkak ki Allah'ın (ahiret gününde sizi hesap için dirilteceğine dair) **vâdi haktır. Dikkat edin! Sakın dünya hayatının metaı ve şehvetleri sizi kandırmasın** (o gün için hazırlık yapmaktan sizi engellemesin)**! Şeytan ile yardımcıları da Allah'ın razı olduğu bir amelmiş gibi bâtılı süslü göstererek ve dünya hayatına meylettirerek sizi kandırmasın!**

6- Ey insanlar! Bilin ki şeytan, sizin için daim bir düşmandır, öyleyse siz de onu düşman edinin (ve onunla hep savaşın)**! Şüpheniz olmasın, şeytan öyle bir varlıktır ki kendisine tâbi olanları, ateşi şiddetli olan cehennem ehlinden olsunlar diye küfre çağırır.**

7- (Şeytana tâbi olup Allah'ı, rasulünü ve ona indirilenleri) **İnkâr edenlere gelince; onlar için şiddetli bir azap vardır. Gerçek manada iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; onlar için de mağfiret ve büyük mükâfaat** (cennet) **vardır.**

8- Kötü ameli (küfrü, şirki ve günahı) **kendisine süslü gösterildiği için onu güzel gören kimse…** (Allah kendisine hakkı güzel gösterdiği için ona inanan kimse gibi hiç olur mu?!) **Muhakkak ki Allah, dilediğini** (hak ettiği için) **doğru yoldan saptırır ve dilediğini de** (hak ettiği için) **hidayete muvaffak kılar** (hiç kimseyi zorlamaz)**. Ey rasulüm! Haktan bile bile sapanlar için kendine zarar verecek şekilde üzülme! Muhakkak ki Allah, onların ne yaptığını en iyi bilendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

9- Biliniz ki rüzgârları estirip de onunla bulutları hareket ettiren Allah'tır. Ve biz onu (yağmur yüklü bulutları)**, ölü olan** (kurak) **bir beldeye götürürüz de ölümünden sonra bulutlardan çıkan suyla toprağı** (bitkiler bitirerek) **canlandırırız. İşte ölülerin dirilmesi de böyle olacaktır!**

10- Kim (dünyada veya ahirette) **izzet ve şeref istiyorsa bilsin ki izzet ve şerefin hepsi Allah'ındır** (öyleyse sadece O'ndan istesin)**.** (İhlasla söylenen) **Güzel söz** (La ilahe illallah ve bütün tevhid sözleri) **O'na ulaşır ve O, kulların salih amellerini** (kendisi için ve istediği şekilde yapılan amelleri) **kendine ulaştırır** (değer verip kabul eder)**. Ve biliniz ki** (rasulümüz ve Müslümanların aleyhine) **gizlice şer tuzaklar hazırlayanlar için şiddetli bir azap olacak ve hazırladıkları tuzaklar boşa çıkarak onları maksatlarına ulaştırmayacaktır.**

11- Ve Allah önce sizi (babanız Âdem'i) **topraktan, sonra bir nutfeden** (meni içindeki spermden) **yaratmıştır. Sonra da sizi** (birbirinizle evlenmeniz için) **çiftler** (erkek ve dişiler) **kılmıştır. O'nun bilgisi olmadan ne bir dişi gebe kalır ne de doğurur. Ve biliniz ki yaşayan birinin ömrü uzar ya da kısalırsa mutlaka hepsi bir kitapta** (Levhi'l Mahfuz'da) **yazılıdır. Muhakkak ki bütün bunları yapmak ve kitaba** (Levhi'l Mahfuz'a) **yazmak Allah'a kolaydır.***

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

12- Biliniz ki birinin suyu hoş, tatlı ve içimi kolay; diğerinin suyu ise içilemeyecek derecede çok tuzlu olan iki deniz birbirine eşit değildir. Buna rağmen her iki denizden taze ve yumuşak et (balık eti) **yersiniz ve** (inci, sedef, mercan gibi) **süs eşyaları çıkarıp onları üzerinize takarsınız. Allah'ın ikramını ticaret ile elde edebilmeniz için bindiğiniz gemilerin bu iki denizde suyu yara yara gittiğini de görürsün. Olur ki Allah'ın verdiği nimetlerden dolayı O'na şükredersiniz** (yalnız O'na ibadet eder ve hiçbir şeyi şirk koşmazsınız)**.**

13- Allah, geceyi (kısaltıp) **gündüze katar, gündüzü de** (kısaltıp) **geceye katar. Güneş'i ve Ay'ı da** (kullarının menfaatine olacak şekilde) **hükmüne boyun eğdirmiştir. Güneş ve Ay'ın her biri,** (Allah'ın ilminde) **tayin edilmiş zamana kadar** (yörüngesinde düzgün bir şekilde) **hareket eder. İşte, bütün bunları dilediği gibi takdir ve idare eden, rabbiniz olan Allah'tır. Bütün mülk O'nundur. Sizin O'ndan başka ibadet ettiğiniz varlıklar ise hurma çekirdeği üzerindeki kabarcık** (filiz) **kadar küçük bir şeye dahi sahip değillerdir.** (Öyleyse onlara nasıl ibadet edersiniz?!)

14- Allah'tan başka ibadet ettiğiniz o varlıklar, yardıma çağırdığınızda çağrınızı işitmezler, işitseler bile size yardım edemezler. Ve kıyamet

وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ وِزْرَ أُخْرَىٰ ۚ وَإِن تَدْعُ مُثْقَلَةٌ إِلَىٰ حِمْلِهَا لَا يُحْمَلْ مِنْهُ شَيْءٌ وَلَوْ كَانَ ذَا قُرْبَىٰٓ ۗ
إِنَّمَا تُنذِرُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ ۚ وَمَن تَزَكَّىٰ فَإِنَّمَا يَتَزَكَّىٰ لِنَفْسِهِۦ ۚ وَإِلَى
ٱللَّهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٨﴾ وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ ﴿١٩﴾ وَلَا ٱلظُّلُمَٰتُ وَلَا ٱلنُّورُ ﴿٢٠﴾ وَلَا ٱلظِّلُّ وَلَا
ٱلْحَرُورُ ﴿٢١﴾ وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَحْيَآءُ وَلَا ٱلْأَمْوَٰتُ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُسْمِعُ مَن يَشَآءُ ۖ وَمَآ أَنتَ بِمُسْمِعٍ مَّن فِى
ٱلْقُبُورِ ﴿٢٢﴾ إِنْ أَنتَ إِلَّا نَذِيرٌ ﴿٢٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَٰكَ بِٱلْحَقِّ بَشِيرًا وَنَذِيرًا ۚ وَإِن مِّنْ أُمَّةٍ إِلَّا خَلَا فِيهَا نَذِيرٌ
﴿٢٤﴾ وَإِن يُكَذِّبُوكَ فَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ وَبِٱلزُّبُرِ وَبِٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُنِيرِ
﴿٢٥﴾ ثُمَّ أَخَذْتُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۖ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿٢٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَأَخْرَجْنَا
بِهِۦ ثَمَرَٰتٍ مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهَا ۚ وَمِنَ ٱلْجِبَالِ جُدَدٌۢ بِيضٌ وَحُمْرٌ مُّخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهَا وَغَرَابِيبُ سُودٌ ﴿٢٧﴾
وَمِنَ ٱلنَّاسِ وَٱلدَّوَآبِّ وَٱلْأَنْعَٰمِ مُخْتَلِفٌ أَلْوَٰنُهُۥ كَذَٰلِكَ ۗ إِنَّمَا يَخْشَى ٱللَّهَ مِنْ عِبَادِهِ ٱلْعُلَمَٰٓؤُا۟ ۗ إِنَّ
ٱللَّهَ عَزِيزٌ غَفُورٌ ﴿٢٨﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَتْلُونَ كِتَٰبَ ٱللَّهِ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَنفَقُوا۟ مِمَّا رَزَقْنَٰهُمْ سِرًّا وَعَلَانِيَةً
يَرْجُونَ تِجَٰرَةً لَّن تَبُورَ ﴿٢٩﴾ لِيُوَفِّيَهُمْ أُجُورَهُمْ وَيَزِيدَهُم مِّن فَضْلِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ غَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٠﴾ وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ
إِلَيْكَ مِنَ ٱلْكِتَٰبِ هُوَ ٱلْحَقُّ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ بِعِبَادِهِۦ لَخَبِيرٌۢ بَصِيرٌ ﴿٣١﴾ ثُمَّ أَوْرَثْنَا
ٱلْكِتَٰبَ ٱلَّذِينَ ٱصْطَفَيْنَا مِنْ عِبَادِنَا ۖ فَمِنْهُمْ ظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ وَمِنْهُم مُّقْتَصِدٌ وَمِنْهُمْ سَابِقٌۢ بِٱلْخَيْرَٰتِ
بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْكَبِيرُ ﴿٣٢﴾ جَنَّٰتُ عَدْنٍ يَدْخُلُونَهَا يُحَلَّوْنَ فِيهَا مِنْ أَسَاوِرَ مِن ذَهَبٍ
وَلُؤْلُؤًا ۖ وَلِبَاسُهُمْ فِيهَا حَرِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَقَالُوا۟ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِىٓ أَذْهَبَ عَنَّا ٱلْحَزَنَ ۖ إِنَّ رَبَّنَا لَغَفُورٌ شَكُورٌ ﴿٣٤﴾

den üstün kıldığımız kullarımıza (Muhammed ümmetine) **verdik. İşte onlardan** (Muhammed'e iman edip tâbi olan gerçek mu'minlerden) **kimisi** (bazen haramları işleyip bazı vacipleri terk ederek) **nefsine zulmeder, kimisi orta bir hâldedir** (farzları yerine getirip haramlardan uzak durur fakat bazı müstehapları terk eder ve bazı mekruhları işler) **ve kimisi de Allah'ın izniyle hayır amelleri yapmakta öne geçmek için yarışır** (farz ve müstehapları yerine getirir, haram ve mekruhlardan uzak durur). **İşte bu** (bütün ümmetler içinden Muhammed ümmetine Kur'ân'ı vermek)**, gerçekten** (hiçbir ikramın seviyesine ulaşamadığı) **Allah'ın büyük ikramıdır.**

33- İşte bu seçilmiş kulların (ahiret gününde) **girecekleri yer, Adn cennetleridir. Orada altından ve inciden bilezikler takınacaklardır ve orada giyecekleri elbiseleri ipektendir.**

34- Ve muvahhid kullarım cennete girdiklerinde şöyle diyeceklerdir: "Bizden her türlü üzüntüyü gideren Allah'a hamdolsun (O'nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sever ve layık olduğu şekilde yüceltiriz)**! Muhakkak ki Rabbimiz** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (شَكُور) **Şekûr'dur** (rızası için yapılan ameller, çok küçük dahi olsa kat kat mükâfaat verendir)**."**

18- Ve bilin ki her nefis sadece kendi günahını yüklenir, başkasının günahını yüklenmez. Çok günah yüklenen kişi, günahlarından bir kısmını taşısın diye başkalarını yardıma çağırsa da en yakın akrabası olsa bile kimse ona yardım edip yükünden hiçbir şey yüklenmez. Ey rasulüm! Muhakkak ki sen, ğaybde (Rablerini görmedikleri hâlde ve hiç kimsenin görmediği bir yerde iken) **Rablerinden korkanları** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **ve namazı ikame edenleri** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılanları) **uyarırsın** (çünkü ancak onlar senin uyarılarından istifade eder)**. Kim de günahından** (küfür ve şirkinden) **temizlenirse kendi nefsi için temizlenmiş olur** (çünkü faydası kendisine aittir, Allah’ın onun itaatine ihtiyacı yoktur)**. Ve bilin ki** (kıyamet gününde hesap için) **dönüş, sadece Allah’adır** (herkese amelinin karşılığını verecektir)**.**

19- Ve kör ile gören birbirine eşit olmaz (kâfir ile mu’min eşit olmadığı gibi)**.**

20- Ve karanlıklar ile nur da birbirine eşit olmaz (küfür ile iman eşit olmadığı gibi)**.**

21- Ve gölgelik yer ile rüzgârı çok sıcak esen yer de birbirine eşit olmaz (cennet ile cehennem eşit olmadığı gibi)**.**

22- Ve canlılar ile ölüler de birbirine eşit değildir (mu’minler ile kâfirler eşit olmadığı gibi)**. Bilin ki Allah ancak hidayetini dilediği kimseye** (istifade edecek bir işitmeyle) **hakkı işittirir. Ve ey rasulüm! Sen, kabirdeki ölülere** (istifade edecekleri bir işitmeyle) **işittiremezsin** (aynı şekilde kâfirlere de istifade edecekleri bir işitmeyle hakkı işittiremezsin)**.**

23- Ey rasulüm! Sen ancak Allah tarafından apaçık uyarılarla gönderilmiş bir uyarıcısın (küfür, şirk ve günah işleyenleri cehennem azabıyla korkutup sakındırırsın)**.**

24- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz seni (Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları cennetle) **müjdeleyici ve** (Allah’ın emirlerine itaat etmeyip yasaklarını ihlal edenleri cehennemle) **uyarıcı olarak hak ile** (tevhid diniyle) **gönderdik. Ve bil ki senden önce kendilerine Allah tarafından uyarıcı gönderilmemiş hiçbir ümmet yoktur.**

25- Ve ey rasulüm! Kavminin müşrikleri seni yalanlarsa (üzülme ve sabret; sen, kavmi tarafından yalanlanan ilk rasul değilsin) **bil ki onlardan önceki** (Âd, Semûd ve Lut kavmi gibi) **müşrik kavimler de kendilerine gönderilen rasulleri yalanlanmışlardı. Hâlbuki rasulleri onlara,** (hakkı getirdiklerini ve doğru söylediklerini ispat eden) **apaçık delillerle,** (içinde Allah’ın emirleri ve yasakları bulunan) **sayfalarla ve** (gerektiği gibi okuduklarında) **hakkı ve bâtılı apaçık gösterip doğru yolu aydınlatan kitapla gelmişlerdi.**

26- (Gönderdiğim rasuller hakkı ispat eden apaçık deliller getirdikleri hâlde onları yalanladıkları için) **Ben de o kâfirleri helak ettim. Ey rasulüm! Kâfirleri nasıl helak ettiğime ibretle bak!**

27- Ey rasulüm! Allah’ın gökten su indirdiğini görmedin mi?! Biz bu suyla renkleri çeşit çeşit olan ürünler bitirdik ve dağlardan geçen beyaz, kırmızı ve değişik renkte yollar var ettik. Ayrıca kapkara yollar ve vadiler de var ettik. (Bunlara ibretle bak!)

28- İnsanlardan, (yerde yürüyen) **diğer canlılardan ve en‘amlardan** (deve, sığır, keçi ve koyunlardan) **da işte böyle değişik renklerde olanlar vardır. Muhakkak ki kullarından ancak Allah’ı** (tevhidini ve azametini) **bilenler Allah’ı gerektiği şekilde yüceltip O’ndan korkar. Biliniz ki Allah** (عَزيز) **‘Azîz’dir** (dilediğini yapan, kendisine galip gelinemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**.**

29- Muhakkak ki (rasulümüze inen) **kitabı** (Kur’ân’ı) **anlayarak okuyup onunla amel eden, namazı ikame eden** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılan) **ve kendilerine verdiğimiz rızıktan gizli olsun açıktan olsun her durumda infak edenler; işte bu amelleriyle** (Allah katında) **asla kaybetmeyen bir ticaret umarlar.**

30- Çünkü Allah yaptıkları iyi amellerine tam karşılık verecek, ayrıca ikramından kat kat fazla mükâfaatlandıracaktır. Muhakkak ki O; (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup ihlasla tevbe edenleri affedendir)**,** (شَكُور) **Şekûr’dur** (rızası için yapılan amellere kat kat mükâfaat verendir)**.**

31- Ve ey rasulüm! Kitaptan (Kur’ân’dan) **sana ne vahyettiysek hepsi haktır. O, daha önce rasullere indirilen kitapları tasdik edicidir. Muhakkak ki Allah kullarına** (خَبِير) **Ḫabîr’dir** (onların her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (بَصِير) **Basîr’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir ve her ümmete, yaşadıkları dönemde ihtiyaç duydukları en mükemmel şeriati indirendir)**.**

32- Sonra kitabı (Kur’ân’ı)**, diğer ümmetler-**

ٱلَّذِىٓ أَحَلَّنَا دَارَ ٱلْمُقَامَةِ مِن فَضْلِهِۦ لَا يَمَسُّنَا فِيهَا نَصَبٌ وَلَا يَمَسُّنَا فِيهَا لُغُوبٌ ﴿٣٥﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَهُمْ
نَارُ جَهَنَّمَ لَا يُقْضَىٰ عَلَيْهِمْ فَيَمُوتُوا۟ وَلَا يُخَفَّفُ عَنْهُم مِّنْ عَذَابِهَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى كُلَّ كَفُورٍ ﴿٣٦﴾ وَهُمْ
يَصْطَرِخُونَ فِيهَا رَبَّنَآ أَخْرِجْنَا نَعْمَلْ صَٰلِحًا غَيْرَ ٱلَّذِى كُنَّا نَعْمَلُ ۚ أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ
وَجَآءَكُمُ ٱلنَّذِيرُ ۖ فَذُوقُوا۟ فَمَا لِلظَّٰلِمِينَ مِن نَّصِيرٍ ﴿٣٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ عَٰلِمُ غَيْبِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ
بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٣٨﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَكُمْ خَلَٰٓئِفَ فِى ٱلْأَرْضِ ۚ فَمَن كَفَرَ فَعَلَيْهِ كُفْرُهُۥ ۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ
كُفْرُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ إِلَّا مَقْتًا ۖ وَلَا يَزِيدُ ٱلْكَٰفِرِينَ كُفْرُهُمْ إِلَّا خَسَارًا ﴿٣٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ شُرَكَآءَكُمُ ٱلَّذِينَ
تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَرُونِى مَاذَا خَلَقُوا۟ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٌ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا فَهُمْ
عَلَىٰ بَيِّنَتٍ مِّنْهُ ۚ بَلْ إِن يَعِدُ ٱلظَّٰلِمُونَ بَعْضُهُم بَعْضًا إِلَّا غُرُورًا ﴿٤٠﴾ ۞ إِنَّ ٱللَّهَ يُمْسِكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ
أَن تَزُولَا ۚ وَلَئِن زَالَتَآ إِنْ أَمْسَكَهُمَا مِنْ أَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ حَلِيمًا غَفُورًا ﴿٤١﴾ وَأَقْسَمُوا۟ بِٱللَّهِ جَهْدَ
أَيْمَٰنِهِمْ لَئِن جَآءَهُمْ نَذِيرٌ لَّيَكُونُنَّ أَهْدَىٰ مِنْ إِحْدَى ٱلْأُمَمِ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُمْ نَذِيرٌ مَّا زَادَهُمْ إِلَّا نُفُورًا ﴿٤٢﴾
ٱسْتِكْبَارًا فِى ٱلْأَرْضِ وَمَكْرَ ٱلسَّيِّئِ ۚ وَلَا يَحِيقُ ٱلْمَكْرُ ٱلسَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِۦ ۚ فَهَلْ يَنظُرُونَ إِلَّا سُنَّتَ
ٱلْأَوَّلِينَ ۚ فَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّتِ ٱللَّهِ تَحْوِيلًا ﴿٤٣﴾ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ
فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ وَكَانُوٓا۟ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً ۚ وَمَا كَانَ ٱللَّهُ لِيُعْجِزَهُۥ مِن شَىْءٍ
فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَلَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَلِيمًا قَدِيرًا ﴿٤٤﴾ وَلَوْ يُؤَاخِذُ ٱللَّهُ ٱلنَّاسَ بِمَا كَسَبُوا۟ مَا تَرَكَ عَلَىٰ
ظَهْرِهَا مِن دَآبَّةٍ وَلَٰكِن يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۖ فَإِذَا جَآءَ أَجَلُهُمْ فَإِنَّ ٱللَّهَ كَانَ بِعِبَادِهِۦ بَصِيرًۢا ﴿٤٥﴾

mından bu müşriklerden daha güçlü idiler. (Buna rağmen Allah onları helak etmişti.) **Bilinmelidir ki göklerde ve yerde hiçbir şey Allah'ı** (dilediğini yapmakta) **aciz bırakamaz. Muhakkak ki O;** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (koyduğu hükümlere itaat edenleri, bunlara karşı gelenleri, kâfirlerin İslam aleyhine hazırladığı tuzakları ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**,** (قَدِير) **Kadîr'dir** (dilediği her şeyi yapmaya gücü yeten ve dilediğini yapmaktan asla engellenemeyendir)**.**

45- Ve bilin ki Allah, insanları yaptıkları kötü amellerden dolayı hemen cezalandırsaydı yeryüzünde yürüyen hiçbir canlı bırakmazdı. Fakat Allah onları tayin ettiği bir vakte kadar ertelemektedir. Tayin edilen o vakit geldiğinde dilediğini yapar. Ve muhakkak ki Allah, kullarını görendir (onların yaptığı her şeyi bilir, hiçbir şey O'na gizli değildir ve ona göre amellerinin karşılığını verecektir)**.**

35- “Allah’a hamdolsun ki ikramıyla bizi ebedi ikamet edeceğimiz bir yere (cennete) **yerleştirdi, artık orada bize ne bir yorgunluk ne de bir sıkıntı ve usanma isabet eder.”**

36- (Allah’ı, rasulünü ve ona indirilenleri) **İnkâr edenlere gelince; onlara içinde ebedi kalacakları cehennem ateşi vardır. Orada** (azaptan kurtulmaları için) **öldürülmezler ki ölsünler ve onlardan ateş azabı da biraz olsun hiç hafifletilmez. İşte, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür ve şirk üzerinde ısrar ederek Allah’ın nimetlerine nankörlük eden bütün inkârcıları** (ahiret gününde) **böyle cezalandırırız.**

37- Ve hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfründe ve şirkinde ısrar eden kâfirler, cehennemde (azabın şiddetinden dolayı) **feryat ederek şöyle yalvarırlar: “Ey Rabbimiz! Ne olur bizi ateşten çıkar da daha önce yaptığımız** (azabına sebep olan) **amelleri değil,** (rızanı kazandıracak) **salih amelleri işleyelim.” Allah onlara şöyle cevap verir: “Dünyada iken düşünüp ibret almanız ve günahlarınızdan tevbe edip salih ameller işlemeniz için sizi yeterince yaşatmadık mı?! Ayrıca size Allah’ın azabıyla korkutan bir uyarıcı da gelmişti.** (Artık hiçbir mazeretiniz yok) **Öyleyse tadın Allah’ın azabını! Ve bilin ki** (hak apaçık geldiği hâlde küfür ve şirk işleyerek nefsine) **zulmedenlerin** (kendilerini Allah’ın azabından kurtaracak veya bu azabı hafifletecek) **hiçbir yardımcıları olmayacaktır.”**

38- Muhakkak ki Allah, göklerin ve yerin bütün ğayblerini bilir. Muhakkak ki O, kulların kalbindeki (iman ve küfür dâhil) **her şeyi de en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve buna göre karşılık verecektir)**.**

39- Ey insanlar! Allah, (imtihan için) **sizi yeryüzünde halifeler** (birbiri peşinden gelip sorumluluk taşıyan kullar) **kıldı. Bilin ki kim** (kendisine gelen) **hakka tâbi olmayıp** (Allah’ın tevhidini ve nimetini) **inkâr ederse işte bu inkârının zararı kendisine aittir** (küfrü, Allah’a hiçbir zarar veremez ve tevbe etmeden öldüğünde ebedi cehenneme girecektir)**. Ve kâfirlerin küfrü Rableri katında ancak** (onlara verilecek olan) **Allah’ın azabını ve hayırdan kayıplarını artırır.**

40- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: “Söyleyin bakalım, Allah’a ortak kılıp O’ndan başka ibadet ettiğiniz ilahlarınız yeryüzünde ne yaratmıştır?! Haydi gösterin bana! Yoksa onların göklerde yaratma konusunda Allah’a ortaklıkları mı var?! Yoksa onlara, Allah’tan başka ibadet ettikleri varlıklara ibadet etmenin hak olduğunu gösteren bir kitap mı verdik de yaptıklarının hak olduğuna inanıyorlar?! Hayır, hiçbiri yok! Şu bir gerçektir ki (kendilerine hak geldiği hâlde küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine) **zulmedenler ancak** (küfür, şirk ve günah işlemekle Allah’ın rızasını, dünya metaı ve mutluluğunu kazanacaklarını söyleyerek) **birbirlerini aldatmaktadırlar.”**

41- Muhakkak ki Allah, gökleri ve yeri (takdir ettiği zamana kadar) **yok olmaktan korur. Eğer yok olurlarsa onları yok olmaktan engelleyecek O’ndan başka hiç kimse yoktur. Muhakkak ki O;** (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir)**,** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**.**

42- Ve (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür ve şirklerinde ısrar edip) **hakkı yalanlayan o kâfirler** (rasul gelmeden önce)**, Allah’a tekid edilmiş en ağır yeminleri ederek şöyle diyorlardı: “Eğer bize Allah tarafından** (hak ile uyaran) **bir uyarıcı gelirse önceki ümmetlerden** (Yahudi, Hristiyan ve diğerlerinden) **daha doğru yolda olacağız ve hakka daha sıkı sarılacağız.” Fakat onlara bir uyarıcı** (Muhammed) **geldiğinde rasulün gelmesi, onların ancak haktan daha çok uzaklaşmalarını artırdı.**

43- Çünkü onlar, (ihlasla ve iyi niyetle değil, bilakis) **yeryüzünde insanlara büyüklük taslamak ve kötü tuzaklar hazırlamak için yemin etmişlerdi. Bilsinler ki kötü tuzaklar en çok onları hazırlayanlara zarar verir.** (Hakka tâbi olmayıp onu yalanlayan ve hakkın yok olması için kötü tuzaklar kuran) **O kâfirler ne bekliyorlar ki?! Onlar hakkında ancak Allah’ın sabit sünneti** (kanunu) **gerçekleşecektir. Allah’ın sabit sünneti ise** (kendileri gibi hakka karşı kibirlenip karşı gelen) **önceki müşrik ümmetlerin başına gelen azabın, onların da başına gelmesidir. Ey rasulüm!** (Hakka karşı kibirlenip ondan yüz çevirenlerin başına gelen) **Allah’ın sünnetinde** (kanununda) **asla bir değişme göremezsin** (böyle kimseler mutlaka azaba uğrar) **ve Allah’ın sünnetinde** (kanununda) **bir sapma da göremezsin** (azap başkalarına değil sadece böyle kimselerin başına gelir).

44- Ey rasulüm! Seni yalanlayan bu müşrikler yeryüzünde dolaşıp da kendilerinden önce rasullerini yalanlayan ümmetlerin kötü akıbetlerini görmediler mi?! Hâlbuki onlar, kuvvet bakı-

سُورَةُ يسٓ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يسٓ ﴿١﴾ وَٱلۡقُرۡءَانِ ٱلۡحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّكَ لَمِنَ ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿٣﴾ عَلَىٰ صِرَٰطٖ مُّسۡتَقِيمٖ ﴿٤﴾ تَنزِيلَ ٱلۡعَزِيزِ
ٱلرَّحِيمِ ﴿٥﴾ لِتُنذِرَ قَوۡمٗا مَّآ أُنذِرَ ءَابَآؤُهُمۡ فَهُمۡ غَٰفِلُونَ ﴿٦﴾ لَقَدۡ حَقَّ ٱلۡقَوۡلُ عَلَىٰٓ أَكۡثَرِهِمۡ فَهُمۡ لَا
يُؤۡمِنُونَ ﴿٧﴾ إِنَّا جَعَلۡنَا فِيٓ أَعۡنَٰقِهِمۡ أَغۡلَٰلٗا فَهِيَ إِلَى ٱلۡأَذۡقَانِ فَهُم مُّقۡمَحُونَ ﴿٨﴾ وَجَعَلۡنَا مِنۢ بَيۡنِ
أَيۡدِيهِمۡ سَدّٗا وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ سَدّٗا فَأَغۡشَيۡنَٰهُمۡ فَهُمۡ لَا يُبۡصِرُونَ ﴿٩﴾ وَسَوَآءٌ عَلَيۡهِمۡ ءَأَنذَرۡتَهُمۡ أَمۡ لَمۡ تُنذِرۡهُمۡ
لَا يُؤۡمِنُونَ ﴿١٠﴾ إِنَّمَا تُنذِرُ مَنِ ٱتَّبَعَ ٱلذِّكۡرَ وَخَشِيَ ٱلرَّحۡمَٰنَ بِٱلۡغَيۡبِۖ فَبَشِّرۡهُ بِمَغۡفِرَةٖ وَأَجۡرٖ كَرِيمٍ ﴿١١﴾
إِنَّا نَحۡنُ نُحۡيِ ٱلۡمَوۡتَىٰ وَنَكۡتُبُ مَا قَدَّمُواْ وَءَاثَٰرَهُمۡۚ وَكُلَّ شَيۡءٍ أَحۡصَيۡنَٰهُ فِيٓ إِمَامٖ مُّبِينٖ ﴿١٢﴾
وَٱضۡرِبۡ لَهُم مَّثَلًا أَصۡحَٰبَ ٱلۡقَرۡيَةِ إِذۡ جَآءَهَا ٱلۡمُرۡسَلُونَ ﴿١٣﴾ إِذۡ أَرۡسَلۡنَآ إِلَيۡهِمُ ٱثۡنَيۡنِ فَكَذَّبُوهُمَا فَعَزَّزۡنَا
بِثَالِثٖ فَقَالُوٓاْ إِنَّآ إِلَيۡكُم مُّرۡسَلُونَ ﴿١٤﴾ قَالُواْ مَآ أَنتُمۡ إِلَّا بَشَرٞ مِّثۡلُنَا وَمَآ أَنزَلَ ٱلرَّحۡمَٰنُ مِن شَيۡءٍ إِنۡ أَنتُمۡ
إِلَّا تَكۡذِبُونَ ﴿١٥﴾ قَالُواْ رَبُّنَا يَعۡلَمُ إِنَّآ إِلَيۡكُمۡ لَمُرۡسَلُونَ ﴿١٦﴾ وَمَا عَلَيۡنَآ إِلَّا ٱلۡبَلَٰغُ ٱلۡمُبِينُ ﴿١٧﴾ قَالُوٓاْ إِنَّا
تَطَيَّرۡنَا بِكُمۡۖ لَئِن لَّمۡ تَنتَهُواْ لَنَرۡجُمَنَّكُمۡ وَلَيَمَسَّنَّكُم مِّنَّا عَذَابٌ أَلِيمٞ ﴿١٨﴾ قَالُواْ طَٰٓئِرُكُم مَّعَكُمۡ أَئِن
ذُكِّرۡتُمۚ بَلۡ أَنتُمۡ قَوۡمٞ مُّسۡرِفُونَ ﴿١٩﴾ وَجَآءَ مِنۡ أَقۡصَا ٱلۡمَدِينَةِ رَجُلٞ يَسۡعَىٰ قَالَ يَٰقَوۡمِ ٱتَّبِعُواْ ٱلۡمُرۡسَلِينَ
﴿٢٠﴾ ٱتَّبِعُواْ مَن لَّا يَسۡـَٔلُكُمۡ أَجۡرٗا وَهُم مُّهۡتَدُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا لِيَ لَآ أَعۡبُدُ ٱلَّذِي فَطَرَنِي وَإِلَيۡهِ تُرۡجَعُونَ ﴿٢٢﴾

su, sizden dolayı bize uğursuzluk geldi (başımıza kötü şeyler gelmesinden endişe ediyoruz). **Eğer bizi, şirki terk edip tevhide davet etmekten vazgeçmezseniz sizi taşlarız ve bizden size çok acıklı bir azap dokunur.”**

19- Rasulleri onlara şöyle cevap verdi: “Sizin uğursuzluğunuz sizdendir (rasulleri yalanlayıp küfrü ve şirki tercih etmenizdendir. Allah’ın tevhidini inkâr ettiğiniz ve rasullerine tâbi olmadığınız müddetçe sizi terk etmeyecektir). **Sonra size** (her türlü şirki terk edip Allah’ın tevhidine sarılın diye) **yaptığımız nasihatten dolayı mı uğursuzluğa uğramışsınız?! Bilakis siz,** (küfür, şirk ve günahta) **haddi aşan bir kavimsiniz.”**

20- Derken şehrin diğer ucundan bir adam (kavminin, rasulleri yalanlayıp da eziyet etmemesi için) **koşarak gelip şöyle dedi: “Ey kavmim! Allah tarafından size gönderilen bu rasullere tâbi olun!”**

21- “Ey kavmim! Yaptıkları tebliğden dolayı sizden hiçbir ücret talep etmeyen bu rasullere tâbi olun! Muhakkak ki onlar, size tebliğ ettikleri vahiyde doğru yoldadırlar (durumu böyle olan kimselere elbette tâbi olmak gerekir)**.”**

22- Ve (şehrin diğer ucundan gelen) **adam, devamla şöyle dedi: “Beni** (ve sizi) **yaratan Allah’a hiçbir şeyi şirk koşmadan ibadet etmekten beni** (ve sizi) **ne engelleyebilir ki?! Ve şu bir gerçektir ki** (öldükten sonra diriltilip hesap için) **sadece O’na döneceksiniz.”**

36. YÂ SÎN SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 83, kelime sayısı 727, harf sayısı 3020’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Yâ, sîn.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Hurufil mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Ve (Muhammed’e indirdiğimiz) **bu ḥakîm** (tevhidi ve Allah’ın şeriatini en mükemmel şekilde beyan eden, içinde hiçbir bâtıl bulunmayan ve hikmet dolu) **olan Kur’ân’a yemin olsun!**

3- Ey rasulüm! Muhakkak ki sen (insanları tevhide ve sadece Allah’a ibadet edip O’na hiçbir şeyi şirk koşmamaya davet etmek için) **Allah’ın gönderdiği rasullerdensin.**

4- Muhakkak ki sen, doğru yol ve mükemmel şeriat üzerindesin.

5- Bu doğru yol ve mükemmel şeriat, (اَلْعَز۪يزِ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırıcı) **ve** (اَلرَّح۪يمِ) **er-Raḥîm** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edici) **olan Allah tarafından indirilmiştir.**

6- Ey rasulüm! Bu doğru yol ve mükemmel şeriat, daha önce ataları uyarılmamış ve bu sebeple ğaflet içinde kalmış (gerçek iman ve tevhidden uzaklaşmış) **bir kavmi uyarman için sana indirilmiştir.**

7- Onların çoğu (ğafletlerinin cezası olarak) **Allah’ın azabını hak etmiştir** (çünkü kendilerine hak apaçık geldiği hâlde küfür ve şirklerinde ısrar ettiler)**. Artık** (ölünceye kadar) **hakka gerçek manada iman etmeyeceklerdir.**

8- (Allah’ın emirlerine boyun eğmeme bakımından) **Onların misali; boyunlarına, çenelerine kadar dayanan demirden halkalar geçirdiğimiz kimseler gibidir, bu sebeple kafaları hep yukarı kalkıktır.**

9- Ve onların (hakka ulaşmamaları için) **önlerine bir set, arkalarına da bir set koyduk ve** (istifade edecek şekilde hakkı görmelerini engellemek için) **gözlerine perde çektik, artık** (hakkı) **göremezler** (işte bu, hakkı gördükleri hâlde inat edip küfür ve şirk üzerinde ısrar etmelerindendir)**.**

10- Ve ey rasulüm! Bil ki hak kendilerine apaçık ulaştığı hâlde (inat edip küfür ve şirklerinde ısrar ederek) **hakkı reddeden kâfirlere ister azapla korkutarak tebliğ et ister hiç tebliğ etme, fark etmez. Onlar, senin getirdiklerine iman etmezler.**

11- Ey rasulüm! Senin uyarman, ancak zikre (Kur’ân’a) **iman edip gerektiği gibi tâbi olana ve ğaybde** (kendisini hiç kimse görmediği hâlde) **er-Raḥmân’a itaat ederek O’ndan korkana fayda verir. İşte ona,** (tevbe ettiği günahlardan) **Allah’ın kendisini affedeceğini ve** (ahiret gününde) **büyük mükâfaat** (cennet) **vereceğini müjdele!**

12- Muhakkak ki (kıyamet gününde hesap için) **ölüleri diriltecek olan biziz. Ve onların hem dünyada işledikleri amelleri hem de öldükten sonra amellerinin dünyadaki iyi ve kötü etkisini yazarız. Ve biz her şeyi, en ince teferruatıyla apaçık bir kitapta** (Levhi’l Mahfuz’da) **sayıp yazdık.**

13- Ve ey rasulüm! Seni yalanlayan kavminin müşriklerine ibret alacakları bir misal olarak şu belde halkının kıssasını anlat: Bu beldenin halkına (Allah’ın tevhidini ve yalnız O’na ibadet edilmesi gerektiğini tebliğ etmek için) **rasullerimiz gelmişti.**

14- İşte o zaman onlara önce iki rasul gönderdik fakat bu iki rasulümüzü yalanladılar. Bunun üzerine o iki rasulü desteklemek için üçüncü bir rasul gönderdik. Bu üç rasul şöyle dedi: “Muhakkak ki biz, (Allah’ın tevhidine, her türlü şirki terk edip yalnız O’na ibadet etmeye ve O’nun şeriatini hayatın her alanında uygulamaya davet etmek için) **size Allah tarafından gönderilmiş rasulleriz** (bize iman edip tâbi olun)**.”**

15- O beldenin müşrikleri rasullerimize şöyle karşılık verdi: “Siz ancak bizim gibi bir beşersiniz (bizden hiçbir ayrıcalığınız yoktur) **ve er-Raḥmân,** (sizin vasıtanızla bize) **hiçbir vahiy indirmemiştir. Siz ancak** (“Bizi Allah gönderdi.” diyerek) **Allah hakkında yalan söyleyen kimselersiniz.”**

16- Rasullerimiz (kendilerini yalanlayan) **o beldenin halkına şöyle cevap verdiler: “Rabbimiz, muhakkak ki bizim size rasul olarak gönderildiğimizi bilmektedir** (bize delil olarak bu yeter)**.”**

17- “Ve bize düşen görev, sadece Allah’ın bize emrettiği şeyleri size apaçık bir şekilde tebliğ etmektir (sizin hidayetiniz bizim elimizde değildir, Allah’a aittir)**.”**

18- (Kendilerine gelen rasulleri yalanlayan) **O belde halkının müşrikleri şöyle dediler: “Doğru-**

ءَأَتَّخِذُ مِن دُونِهِۦٓ ءَالِهَةً إِن يُرِدۡنِ ٱلرَّحۡمَٰنُ بِضُرّٖ لَّا تُغۡنِ عَنِّى شَفَٰعَتُهُمۡ شَيۡـٔٗا وَلَا يُنقِذُونِ ﴿٢٣﴾ إِنِّىٓ
إِذٗا لَّفِى ضَلَٰلٖ مُّبِينٍ ﴿٢٤﴾ إِنِّىٓ ءَامَنتُ بِرَبِّكُمۡ فَٱسۡمَعُونِ ﴿٢٥﴾ قِيلَ ٱدۡخُلِ ٱلۡجَنَّةَۖ قَالَ يَٰلَيۡتَ قَوۡمِى
يَعۡلَمُونَ ﴿٢٦﴾ بِمَا غَفَرَ لِى رَبِّى وَجَعَلَنِى مِنَ ٱلۡمُكۡرَمِينَ ﴿٢٧﴾ ۞وَمَآ أَنزَلۡنَا عَلَىٰ قَوۡمِهِۦ مِنۢ بَعۡدِهِۦ مِن
جُندٖ مِّنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا كُنَّا مُنزِلِينَ ﴿٢٨﴾ إِن كَانَتۡ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ فَإِذَا هُمۡ خَٰمِدُونَ ﴿٢٩﴾ يَٰحَسۡرَةً
عَلَى ٱلۡعِبَادِۚ مَا يَأۡتِيهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسۡتَهۡزِءُونَ ﴿٣٠﴾ أَلَمۡ يَرَوۡاْ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا قَبۡلَهُم مِّنَ
ٱلۡقُرُونِ أَنَّهُمۡ إِلَيۡهِمۡ لَا يَرۡجِعُونَ ﴿٣١﴾ وَإِن كُلّٞ لَّمَّا جَمِيعٞ لَّدَيۡنَا مُحۡضَرُونَ ﴿٣٢﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلۡأَرۡضُ ٱلۡمَيۡتَةُ
أَحۡيَيۡنَٰهَا وَأَخۡرَجۡنَا مِنۡهَا حَبّٗا فَمِنۡهُ يَأۡكُلُونَ ﴿٣٣﴾ وَجَعَلۡنَا فِيهَا جَنَّٰتٖ مِّن نَّخِيلٖ وَأَعۡنَٰبٖ وَفَجَّرۡنَا فِيهَا
مِنَ ٱلۡعُيُونِ ﴿٣٤﴾ لِيَأۡكُلُواْ مِن ثَمَرِهِۦ وَمَا عَمِلَتۡهُ أَيۡدِيهِمۡۚ أَفَلَا يَشۡكُرُونَ ﴿٣٥﴾ سُبۡحَٰنَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلۡأَزۡوَٰجَ
كُلَّهَا مِمَّا تُنۢبِتُ ٱلۡأَرۡضُ وَمِنۡ أَنفُسِهِمۡ وَمِمَّا لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٣٦﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمُ ٱلَّيۡلُ نَسۡلَخُ مِنۡهُ ٱلنَّهَارَ فَإِذَا هُم
مُّظۡلِمُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلشَّمۡسُ تَجۡرِى لِمُسۡتَقَرّٖ لَّهَاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ﴿٣٨﴾ وَٱلۡقَمَرَ قَدَّرۡنَٰهُ مَنَازِلَ حَتَّىٰ
عَادَ كَٱلۡعُرۡجُونِ ٱلۡقَدِيمِ ﴿٣٩﴾ لَا ٱلشَّمۡسُ يَنۢبَغِى لَهَآ أَن تُدۡرِكَ ٱلۡقَمَرَ وَلَا ٱلَّيۡلُ سَابِقُ ٱلنَّهَارِۚ وَكُلّٞ فِى
فَلَكٖ يَسۡبَحُونَ ﴿٤٠﴾ وَءَايَةٞ لَّهُمۡ أَنَّا حَمَلۡنَا ذُرِّيَّتَهُمۡ فِى ٱلۡفُلۡكِ ٱلۡمَشۡحُونِ ﴿٤١﴾ وَخَلَقۡنَا لَهُم مِّن مِّثۡلِهِۦ
مَا يَرۡكَبُونَ ﴿٤٢﴾ وَإِن نَّشَأۡ نُغۡرِقۡهُمۡ فَلَا صَرِيخَ لَهُمۡ وَلَا هُمۡ يُنقَذُونَ ﴿٤٣﴾ إِلَّا رَحۡمَةٗ مِّنَّا وَمَتَٰعًا إِلَىٰ
حِينٖ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱتَّقُواْ مَا بَيۡنَ أَيۡدِيكُمۡ وَمَا خَلۡفَكُمۡ لَعَلَّكُمۡ تُرۡحَمُونَ ﴿٤٥﴾ وَمَا تَأۡتِيهِم
مِّنۡ ءَايَةٖ مِّنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِمۡ إِلَّا كَانُواْ عَنۡهَا مُعۡرِضِينَ ﴿٤٦﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمۡ أَنفِقُواْ مِمَّا رَزَقَكُمُ ٱللَّهُ
قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَنُطۡعِمُ مَن لَّوۡ يَشَآءُ ٱللَّهُ أَطۡعَمَهُۥٓ إِنۡ أَنتُمۡ إِلَّا فِى ضَلَٰلٖ مُّبِينٖ ﴿٤٧﴾

43- Ve gemiye bindiklerinde onları suda boğmayı dilesek boğarız da ne onların imdadına yetişen olur ne de kurtarılırlar.

44- Ancak onlardan rahmet edip (ibret alsınlar diye) **boğulmaktan kurtardıklarımız hariç; onlar, kendileri için tayin edilen ecelleri gelinceye kadar yaşatılırlar.**

45- Ve (gerçek imandan yüz çeviren) **o müşriklere, “Ahirette kendisinden dolayı azap göreceğiniz şeyleri yapmaktan ve geçici dünya hayatına bağlanmaktan sakının ki Allah size ahirette merhamet etsin** (böylece O’nun azabından kurtulup nimetlerini elde edesiniz)**.” denildiğinde…** (Onlar bu nasihate uymaz ve hiç önemsemeden rasullerimizden yüz çevirirlerdi.)

46- Ve (hakka karşı inat eden) **o müşriklere,** (Allah’ın tevhidinin hak, şirkin ise bâtıl olduğunu ispat eden) **Rablerinin ayetlerinden bir ayet geldiğinde hiç önemsemeyerek ondan yüz çevirirlerdi.**

47- Ve (hakka karşı inat edip küfür, şirk ve günah üzerinde ısrar eden) **müşriklere, “Allah’ın size verdiği rızıktan** (muhtaç durumdaki fakirlere ve miskinlere) **harcayın!” denildiğinde küfürde ısrar edenler, mu’minlere şöyle cevap verirlerdi: “Allah’ın yedirmeyi dilemediği birine biz mi yedireceğiz?!** (Biz, Allah’ın dilemesine karşı gelmeyiz.) **Biliniz ki siz, muhakkak apaçık bir sapıklık içindesiniz.”**

23- “(Beni yaratan ve öldükten sonra hesap için kendisine döneceğim) **Allah’tan başka ilahlar mı edineceğim?! Şu bir gerçektir ki er-Raḥmân bana bir kötülük isabet etmesini istese Allah’tan başka tapılan varlıkların şefaati bana fayda vermez ve** (eğer küfür ve şirk üzere ölürsem) **beni asla Allah’ın azabından kurtaramazlar.”**

24- “Eğer Allah’tan başka bir varlığa ibadet edersem muhakkak ki bu durumda apaçık bir sapıklık içinde olurum.”

25- “Ey kavmim! Şahid olun ki ben, (rabbim ve) **hepinizin rabbi olan Allah’a iman ettim** (ve her türlü şirkten beriyim)**. Bu şehadetimi duyun** (ve bilin ki hakka bağlanmamak için bana yaptığınız ölüm tehdidi hiç umurumda değil)**!”** (Kavmi de bu tavrından dolayı onu şehid etti.)

26, 27- (O adam şehid edildikten sonra) **Melekler ona şöyle dediler: “Cennete gir!” O,** (cennete girip de içindeki nimetleri görünce) **şöyle dedi: “Beni yalanlayıp öldüren kavmim, Rabbimin beni bağışladığını ve ikram edilen kullarından kıldığını keşke bilseydi** (onlar da benim gibi iman edip kazandığım mükâfaatı kazansaydı)**!”**

Cüz: 23

28- Ve müşrik kavminin, hakkı söylediği için o adamı şehid etmesinin ardından onları helak etmek için gökten bir ordu indirmedik ve azap meleklerini indirmeyi de dilemedik (sadece bir çığlıkla helak ettik)**.**

29- O müşrikleri helak etmek için bir çığlık yetti. O çığlık geldiğinde hepsi birden sönüp ölüverdi.

30- Hak kendilerine geldiği hâlde şirk üzerinde ölen kullara yazıklar olsun! (Kıyamet gününde başlarına gelecek azabı gördüklerinde çok pişman olacaklardır.) **Onlar öyle kimselerdi ki kendilerine ne zaman hak ile bir rasul gelse mutlaka onu yalanlayıp alay ederlerdi** (bundan dolayı ahiretteki akıbetleri, fayda vermeyen pişmanlık olacaktır)**.**

31- (Rasulleriyle alay edip yalanlayan) **O müşrikler, daha önce** (kendileri gibi olan) **nice ümmetleri nasıl helak ettiğimizi görüp de ibret almıyorlar mı?! O geçmiş ümmetlerin artık dünyaya dönmediklerini görmediler mi?!**

32- Ve şu bilinsin ki (istisnasız) **bütün** (mükellef olan) **ümmetler,** (ahiret gününde) **diriltilip** (dünyada yaptıklarından sorulmak üzere) **huzurumuza getirilecektir.**

33- Ve dirilişi yalanlayan kâfirlere, dirilişin hak olduğunu gösteren bir delil de şu ölü (kurak) **topraktır. Onu, gökten indirdiğimiz suyla** (çeşit çeşit bitkiler bitirerek) **canlandırırız ve insanların yemesi için oradan taneler** (çeşitli hububatlar) **çıkarırız.** (İşte ölü toprağı canlandıran Allah, muhakkak ölüleri diriltmeye de kadirdir.)

34, 35- Ve insanlar, ürünlerinden yiyip faydalansın diye yeryüzünde hurma bahçeleri ile üzüm bağları var ettik ve yerden pınarlar fışkırttık. Şu bir gerçektir ki bu nimetlerden hiçbirini kendi elleriyle var etmemişlerdir. Hâlâ nimetlerine karşılık neden Allah’a şükretmiyorlar (Allah’tan başkasına ibadet edip O’nu zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemiyorlar)**?!**

36- Yerde biten her tür bitki ve ağaçtan, sizin kendi cinsinizden ve (hem karada hem denizde hem de başka yerlerde) **kimsenin bilmediği mahluklardan çiftler yaratan Allah, her türlü noksan sıfattan münezzehtir** (ve kemal sıfatlara sahiptir)**.**

37- Onlara, (Allah’ın birliğine ve her şeye kadir olduğuna dair) **bir delil de gecedir. Ondan gündüzü çekip alırız da böylece** (insanlar) **karanlıkta kalırlar.**

38- Güneş de (Allah’ın birliğine ve her şeye kadir olduğuna dair) **bir delildir. O, Allah’ın takdir ettiği bir zamana kadar kendi ekseni etrafında hiç ayrılmadan dönüp durmaktadır. İşte bu,** (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz ve** (ٱلْعَلِيمِ) **el-ʿAlîm olan Allah’ın takdir ettiği ve hiç kimsenin değiştiremeyeceği düzenidir.**

(ٱلْعَزِيزِ) **El-ʿAzîz:** Her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır.

(ٱلْعَلِيمِ) **El-ʿAlîm:** Kulların maslahatını ve her şeyi en ince detayına kadar bilendir.

39- Ay da (Allah’ın birliğine ve her şeye kadir olduğuna dair) **bir delildir. Ona, varacağı yollar tayin ettik. Nihayet o, eski hurma salkımının eğri sapına döner** (ince hilal şeklini alır)**.**

40- Ne Güneş Ay’a yetişebilir ne de gece gündüzü geçebilir. Her biri (Allah’ın takdir ettiği şekilde) **kendi yörüngesinde yüzmektedir.**

41- Allah’ın birliğini, muazzam kudretini ve kullarına ne kadar nimet verdiğini gösteren delillerden biri de (Nuh zamanında ona iman edip tufandan kurtulmuş olan) **Âdem’in zürriyetini,** (her cins hayvandan çiftlerle) **dolu gemide taşımamızdır.**

42- Allah’ın birliğini, muazzam kudretini ve kullarına ne kadar nimet verdiğini gösteren delillerden biri de Nuh’un gemisi gibi denizde binecekleri başka binekler de yaratmamızdır.

وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٤٨﴾ مَا يَنظُرُونَ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً تَأْخُذُهُمْ وَهُمْ يَخِصِّمُونَ
﴿٤٩﴾ فَلَا يَسْتَطِيعُونَ تَوْصِيَةً وَلَآ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ يَرْجِعُونَ ﴿٥٠﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَإِذَا هُم مِّنَ ٱلْأَجْدَاثِ إِلَىٰ
رَبِّهِمْ يَنسِلُونَ ﴿٥١﴾ قَالُوا۟ يَٰوَيْلَنَا مَنۢ بَعَثَنَا مِن مَّرْقَدِنَا ۜ هَٰذَا مَا وَعَدَ ٱلرَّحْمَٰنُ وَصَدَقَ ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٥٢﴾ إِن
كَانَتْ إِلَّا صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَإِذَا هُمْ جَمِيعٌ لَّدَيْنَا مُحْضَرُونَ ﴿٥٣﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا تُظْلَمُ نَفْسٌ شَيْـًٔا وَلَا تُجْزَوْنَ
إِلَّا مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٥٤﴾ إِنَّ أَصْحَٰبَ ٱلْجَنَّةِ ٱلْيَوْمَ فِى شُغُلٍ فَٰكِهُونَ ﴿٥٥﴾ هُمْ وَأَزْوَٰجُهُمْ فِى ظِلَٰلٍ
عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ مُتَّكِـُٔونَ ﴿٥٦﴾ لَهُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ وَلَهُم مَّا يَدَّعُونَ ﴿٥٧﴾ سَلَٰمٌ قَوْلًا مِّن رَّبٍّ رَّحِيمٍ ﴿٥٨﴾ وَٱمْتَٰزُوا۟
ٱلْيَوْمَ أَيُّهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٥٩﴾ ۞ أَلَمْ أَعْهَدْ إِلَيْكُمْ يَٰبَنِىٓ ءَادَمَ أَن لَّا تَعْبُدُوا۟ ٱلشَّيْطَٰنَ ۖ إِنَّهُۥ لَكُمْ عَدُوٌّ
مُّبِينٌ ﴿٦٠﴾ وَأَنِ ٱعْبُدُونِى ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَقَدْ أَضَلَّ مِنكُمْ جِبِلًّا كَثِيرًا ۖ أَفَلَمْ تَكُونُوا۟
تَعْقِلُونَ ﴿٦٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱصْلَوْهَا ٱلْيَوْمَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٦٤﴾ ٱلْيَوْمَ نَخْتِمُ
عَلَىٰٓ أَفْوَٰهِهِمْ وَتُكَلِّمُنَآ أَيْدِيهِمْ وَتَشْهَدُ أَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٦٥﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَطَمَسْنَا عَلَىٰٓ
أَعْيُنِهِمْ فَٱسْتَبَقُوا۟ ٱلصِّرَٰطَ فَأَنَّىٰ يُبْصِرُونَ ﴿٦٦﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَمَسَخْنَٰهُمْ عَلَىٰ مَكَانَتِهِمْ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟
مُضِيًّا وَلَا يَرْجِعُونَ ﴿٦٧﴾ وَمَن نُّعَمِّرْهُ نُنَكِّسْهُ فِى ٱلْخَلْقِ ۚ أَفَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٦٨﴾ وَمَا عَلَّمْنَٰهُ ٱلشِّعْرَ وَمَا يَنۢبَغِى
لَهُۥٓ ۚ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ وَقُرْءَانٌ مُّبِينٌ ﴿٦٩﴾ لِّيُنذِرَ مَن كَانَ حَيًّا وَيَحِقَّ ٱلْقَوْلُ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧٠﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟
أَنَّا خَلَقْنَا لَهُم مِّمَّا عَمِلَتْ أَيْدِينَآ أَنْعَٰمًا فَهُمْ لَهَا مَٰلِكُونَ ﴿٧١﴾ وَذَلَّلْنَٰهَا لَهُمْ فَمِنْهَا رَكُوبُهُمْ وَمِنْهَا يَأْكُلُونَ
﴿٧٢﴾ وَلَهُمْ فِيهَا مَنَٰفِعُ وَمَشَارِبُ ۖ أَفَلَا يَشْكُرُونَ ﴿٧٣﴾ وَٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ ءَالِهَةً لَّعَلَّهُمْ يُنصَرُونَ ﴿٧٤﴾

70- Bu Kur'ân'ı rasulümüze indirdik ki kalbi canlı olan (hakkı isteyip öğütten istifade eden) **kimseleri uyarsın ve kâfirler azabı hak etsin** (çünkü Kur'ân'ın inmesiyle hüccet ikame edilmiş ve ileri sürecekleri hiçbir mazeretleri kalmamış olur)**.**

71- (Kendilerine gelen haktan bile bile yüz çeviren) **O kâfirler, kudretimizin eseri olarak kendileri için yarattığımız en'amları** (deve, sığır, keçi ve koyunları) **görüp de ibretle düşünmüyorlar mı?! Onlar bu en'amlara sahip oluyor ve onları maslahatlarına göre diledikleri gibi kullanıyorlar.**

72- Ve biz, o en'amları (deve, sığır, keçi ve koyunları) **onlara boyun eğdirdik; onlardan kimisini binek olarak kullanırlar** (hem kendileri biner hem de yüklerini taşırlar)**, kimisinin de etlerinden yiyip faydalanırlar.**

73- Ayrıca bu en'amlarda sırtlarına binme ve etlerinden yeme dışında onlar için başka faydalar da vardır (derisinden, kılından, yününden, ticaretinden faydalanmak gibi)**. Ve onların sütlerinden de içerler. Neden hâlâ Allah'ın bu nimetlerine karşılık şükretmiyorlar** (sadece O'na ibadet edip bütün şirkleri terk etmiyor ve hayatlarını O'nun şeriatine göre düzenlemiyorlar)**?!**

74- Ve müşrikler, kendilerini muzaffer kılacağını ve (ahiret günündeki) **azaptan koruyacağını umarak Allah'tan başka ilahlar edinip onlara ibadet ettiler.**

48- Ve (hakka karşı inat edip küfür, şirk ve günah üzerinde ısrar eden) **müşrikler,** (Rasul'e ve mu'minlere meydan okuyarak) **şöyle derler: "Eğer doğru söyleyenlerden iseniz bizi kendisiyle korkuttuğunuz azabın ne zaman geleceğini söyleyin bakalım!"**

49- Ve (dirilişi inkâr eden) **o kâfirler, kendilerini yakalayıp helak edecek olan bir tek çığlık** (sûra birinci üfürüş) **beklemektedirler. İşte o çığlık, birbirleriyle dünyalık çekişmelere dalmış bir hâlde iken hiç beklemedikleri bir anda ansızın onlara gelecektir.**

50- İşte o çığlık hiç beklemedikleri bir anda ansızın geldiğinde artık ne birbirlerine vasiyette bulunabilirler ne de ailelerinin yanına dönebilirler (oldukları yerde ölüverirler)**.**

51- Sonra (tekrar) **sûra** (diriliş için) **üflenir. İşte o zaman herkes kabrinden çıkıp** (hesap; ceza ve mükâfaat için) **Rablerinin huzuruna** (toplanacakları yere) **hızla akın ederler.**

52- (İşte o zaman) **Dirilişi yalanlayan kâfirler,** (hesap için toplanacakları yere hızla yürürken pişmanlık içinde) **şöyle derler: "Yazıklar olsun bize! Kim bizi kabirlerimizden çıkardı?" Onlara şöyle cevap verilir: "Bu, er-Raḥmân'ın vâdettiği şeydir** (mutlaka gerçekleşecektir) **ve rasuller** (Rablerinden bildirdikleri her konuda) **doğru söylemişlerdir."**

53- İşte sûra korkunç bir çığlık şeklinde (ikinci kez) **üflemeyle bütün mahlukat diriltilip** (hesap için) **huzurumuza getirilir.**

54- İşte o gün (adaletle hükmedilir) **hiç kimse, zerre kadar dahi olsa zulme uğratılmaz ve size ancak** (dünyada) **yaptıklarınızın karşılığı verilir.**

55- İşte o gün (kıyamet gününde) **cennet ehli, sahip oldukları bol nimetlerle meşgul oldukları için mutluluklarından kimseyi düşünmez.**

56- Onlar ve eşleri gölgelikler altında, tahtlara kurulurlar.

57- Orada (cennette)**, onlar için her çeşit meyve vardır ve istedikleri her şey yerine getirilir.**

58- Bu nimetlere ek olarak cennetliklere, Raḥîm olan Rabbin söylediği selam vardır (Allah onlara selam verdiğinde artık onlar için devamlı ve tam bir selamet hasıl olur)**.**

59- Ve o gün (kıyamet gününde) **müşriklere şöyle denir: "Ey mücrimler** (hakkı bile bile reddedip küfür ve şirk üzere ölenler)**! Mu'minlerden ayrı durun** (onlarla beraber bulunmayı hak etmiyorsunuz)**!"**

60- Ey âdemoğulları! Ben size, "Şeytana ibadet etmeyin (emrime karşı gelip ona itaat etmeyin) **çünkü o, sizin apaçık düşmanınızdır." diye öğüt verip onu reddetmenizi emretmedim mi?!**

61- Ey âdemoğulları! Yalnız bana ibadet edip mutlak itaati* sadece bana vermenizi ve bana hiçbir şeyi şirk koşmamanızı da size emrettim çünkü bu, benim rızama ve cennete ulaştıran tek doğru yoldur (fakat öğüdüme ve emrime uymadınız)**.**

* Mutlak itaat etmek; bir kimsenin verdiği emir ve hüküm ne olursa olsun ona itaat etmek demektir. Allahu Teâlâ'dan başkasına kim olursa olsun mutlak itaat edilme hakkı verilirse o, ilah edinilmiş demektir. Kim de bu hakkın kendisine verilmesini isterse ilahlık taslamış olur. Çünkü mutlak itaat edilme hakkı sadece Allahu Teâlâ'ya aittir. O'nun dışındaki varlıklara Allahu Teâlâ için ve Allahu Teâlâ'ya karşı gelmemek şartıyla itaat edilir.

62- Ve şu bir gerçektir ki şeytan, sizden birçok topluluğu saptırdı. Hiç akletmiyor muydunuz (yalnız Allah'a ibadet edip mutlak itaati O'na vermeyi ve hiçbir şeyi şirk koşmamayı, şeytana ibadet ve itaati ise terk etmeyi size emreden aklınız yok muydu)**?!**

63- İşte bu, (hakkı kabul etmeyip küfür ve şirk üzere öldüğünüzde) **size vâdedilen cehennemdir** (dünyada iken size ğaybdi, şimdi ise gözle görmektesiniz)**.**

64- Size gönderilen rasullerimizi yalanlamanız sebebiyle girin bugün cehenneme ve tadın sıcaklığını!

65- İşte bugün ağızlarını mühürleriz de yaptıklarını bize elleri anlatır ve ayakları da şahidlik eder.

66- Ve dilesek o kâfirlerin gözlerini tamamen kör ederiz de sırattan geçip cennete varmak için yarışırlar. Fakat gözleri görmezken sırattan nasıl geçecekler ki?!

67- Ve dilesek o kâfirlerin, oldukları yerde yaratılış şekillerini değiştiririz de ne ileri ne de geri gitmeye güçleri yeter.

68- Kimin de ömrünü uzatırsak (belli bir yaştan sonra) **onun yaratılışını tekrar** (çocukluğundaki gibi) **zayıf hâle döndürürüz. Bunu görmelerine rağmen hâlâ** (dünyanın geçici, ahiret hayatının ise baki olduğunu) **düşünüp akletmiyorlar mı?!**

69- Ve biz ona (Muhammed'e) **şiir öğretmedik. Zaten şiir söylemek de ona yakışmaz. Muhakkak ki ona öğrettiğimiz şey,** (herkesin hayatını sadece ona göre düzenlemesi gereken) **bir öğüt ve hak ile bâtılı birbirinden apaçık ayıran Kur'ân'dır.**

لَا يَسْتَطِيعُونَ نَصْرَهُمْ وَهُمْ لَهُمْ جُندٌ مُّحْضَرُونَ ﴿٧٥﴾ فَلَا يَحْزُنكَ قَوْلُهُمْ إِنَّا نَعْلَمُ مَا يُسِرُّونَ وَمَا
يُعْلِنُونَ ﴿٧٦﴾ أَوَلَمْ يَرَ ٱلْإِنسَٰنُ أَنَّا خَلَقْنَٰهُ مِن نُّطْفَةٍ فَإِذَا هُوَ خَصِيمٌ مُّبِينٌ ﴿٧٧﴾ وَضَرَبَ لَنَا مَثَلًا وَنَسِىَ
خَلْقَهُۥ ۖ قَالَ مَن يُحْىِ ٱلْعِظَٰمَ وَهِىَ رَمِيمٌ ﴿٧٨﴾ قُلْ يُحْيِيهَا ٱلَّذِىٓ أَنشَأَهَآ أَوَّلَ مَرَّةٍ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ خَلْقٍ
عَلِيمٌ ﴿٧٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُم مِّنَ ٱلشَّجَرِ ٱلْأَخْضَرِ نَارًا فَإِذَآ أَنتُم مِّنْهُ تُوقِدُونَ ﴿٨٠﴾ أَوَلَيْسَ ٱلَّذِى خَلَقَ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يَخْلُقَ مِثْلَهُم ۚ بَلَىٰ وَهُوَ ٱلْخَلَّٰقُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨١﴾ إِنَّمَآ أَمْرُهُۥٓ إِذَآ أَرَادَ
شَيْـًٔا أَن يَقُولَ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٨٢﴾ فَسُبْحَٰنَ ٱلَّذِى بِيَدِهِۦ مَلَكُوتُ كُلِّ شَىْءٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٣﴾

سُورَةُ ٱلصَّافَّاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلصَّٰٓفَّٰتِ صَفًّا ﴿١﴾ فَٱلزَّٰجِرَٰتِ زَجْرًا ﴿٢﴾ فَٱلتَّٰلِيَٰتِ ذِكْرًا ﴿٣﴾ إِنَّ إِلَٰهَكُمْ لَوَٰحِدٌ ﴿٤﴾ رَّبُّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَرَبُّ ٱلْمَشَٰرِقِ ﴿٥﴾ إِنَّا زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِزِينَةٍ ٱلْكَوَاكِبِ ﴿٦﴾ وَحِفْظًا مِّن كُلِّ
شَيْطَٰنٍ مَّارِدٍ ﴿٧﴾ لَّا يَسَّمَّعُونَ إِلَى ٱلْمَلَإِ ٱلْأَعْلَىٰ وَيُقْذَفُونَ مِن كُلِّ جَانِبٍ ﴿٨﴾ دُحُورًا ۖ وَلَهُمْ عَذَابٌ
وَاصِبٌ ۙ ﴿٩﴾ إِلَّا مَنْ خَطِفَ ٱلْخَطْفَةَ فَأَتْبَعَهُۥ شِهَابٌ ثَاقِبٌ ﴿١٠﴾ فَٱسْتَفْتِهِمْ أَهُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَم مَّنْ خَلَقْنَآ ۚ
إِنَّا خَلَقْنَٰهُم مِّن طِينٍ لَّازِبٍ ﴿١١﴾ بَلْ عَجِبْتَ وَيَسْخَرُونَ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ذُكِّرُوا۟ لَا يَذْكُرُونَ ﴿١٣﴾ وَإِذَا رَأَوْا۟ ءَايَةً
يَسْتَسْخِرُونَ ﴿١٤﴾ وَقَالُوٓا۟ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ﴿١٦﴾

10- Ancak (melekler henüz dünya ahalisine ulaşmamış olan ilimleri konuşurken) **gizlice bir kelime kapan hariç; işte o şeytanı da bir şihâb yıldızı takip eder ve yakalayıp yakar** (fakat bazen şihâb onu yakalamadan önce işittiği kelimeyi şeytan arkadaşlarına, onlar da kâhinlere ulaştırır; kâhinler de buna yüz kelime yalan katıp insanlara anlatır).

11- Ey rasulüm! Dirilişi inkâr eden o kâfirlere sor: Onların yaratılışı mı daha ağır, daha kuvvetli ve daha muazzam yoksa yarattığımız gökler, yer ve melekler mi?! Elbette onlar değil! Biz insanları yapışkan bir çamurdan yarattık. (Durumları böyleyken nasıl da dirilişi inkâr ediyorlar?!)

12- Ey rasulüm! Sen (Allah'ın mükemmel kudretini, yarattıklarını en güzel ve dakik şekilde idare etmesini müşahede edip müşriklerin dirilişi inkâr etmelerine) **hayret ediyorsun. Onlar ise** (dirilişi o kadar şiddetle inkâr ediyorlar ki bundan dolayı bu konuda söylediğin her şeyle) **alay etmektedirler.**

13- Ve o dirilişi inkâr edenler öyle kimselerdir ki öğüt versen de (kalpleri imana karşı katılaştığı için) **öğüt alıp istifade etmezler.**

14- Ve senin Allah'ın rasulü olduğunu ispat eden bir delil (veya bir mucize) **görseler aşırı bir şekilde alay ederler.**

15- Ve şöyle derler: "Muhakkak ki Muhammed'in getirdiği bu şey, apaçık sihirden başka bir şey değildir."

16- "Biz ölüp de toprak ve çürümüş kemik hâline geldiğimizde tekrar mı canlandırılacağız, öyle mi?! (İmkânsız, buna inanmayız!)**"**

75- O müşriklerin Allah'tan başka ibadet ettikleri ilahları asla onları muzaffer kılamaz ve Allah'ın azabından koruyamazlar (hatta kendilerine bile yardım edemezler)**. O müşrikler, Allah'tan başka ibadet ettikleri ilahlarının** (dünyada iken) **koruyucu askerleri idiler. Bilsinler ki** (kıyamet gününde) **bütün müşrikler ve** (kendilerine ibadet edilmesine rıza gösteren) **ilahları, azap için getirileceklerdir** (ve o zaman birbirlerinden beri olacaklardır)**.**

76- Ey rasulüm! Müşriklerin senin hakkında söyledikleri ("Rasul değilsin, şairsin, sihirbazsın veya kâhinsin!" gibi iftira olan) **sözler seni üzmesin. Muhakkak ki biz, onların gizlediklerini de açığa vurduklarını da** (en ince teferruatıyla) **biliriz** (onları hak ettikleri şekilde cezalandıracağız)**.**

77- Dirilişi inkâr eden o insan, kendisini bir nutfeden (meni içindeki spermden) **yarattığımızı** (sonra doğuncaya kadar anne karnında değişik merhalelerden geçtiğini ve sonra nasıl büyüyüp geliştiğini) **görmüyor mu?! Sonra bir de bakarsın hakka** (tevhid, din ve diriliş konusunda bâtıl olan hüccetlerle rasulümüze) **karşı açık husumet içinde cedelleşen biri olur.** (Kendi yaratılışına bakarak öldükten sonra dirilişin mümkün olduğunu hâlâ anlamıyor mu?!)

78- Ve (hak kendisine geldiği hâlde küfründe ve şirkinde ısrar eden) **o kâfir, kendisinin yoktan yaratıldığını unuttu da** (öldükten sonra dirilme olmayacağını ispat etmek için çürümüş kemikleri) **bize karşı delil göstererek şöyle dedi: "Bu kemikleri çürüdükten sonra kim canlandırabilir ki?!"**

79- Ey rasulüm! Sen ona şöyle cevap ver: "Bu çürümüş kemikleri ilk defa yaratan, elbette onlara tekrar can verir (çünkü ilk defa yaratan, tekrar can vermekten aciz olmaz)**. Ve biliniz ki O, bütün yaratılanlar hakkında her şeyi** (en ince ayrıntısına kadar) **bilendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**."**

80- Yeşil ağaçtan sizin için ateşi var eden O'dur. Böylece siz de o ağaçtan ateş yakarsınız.

81- Gökleri ve yeri yoktan yaratan, tekrar onlar gibilerini yaratmaya (ve ölüleri canlandırmaya) **kadir değil midir?! Elbette kadirdir. Ve O;** (ٱلْخَلَّاقُ) **el-Ḫallāk'tır*** (çokça yaratandır), (ٱلْعَلِيمُ) **el-ʿAlîm'dir** (her şeyi ve yarattıklarını en ince teferruatıyla bilendir, hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

* Allahu Teâlâ'nın "yaratıcı" sıfatı hakkında bkz. el-Ḥicr: 86.

82- Muhakkak ki O, bir şeyi var etmeyi irade etmişse (ki iradesi ezelidir)* **ona "**(Şu vakitte) **Ol!" der, o da** (tayin ettiği vakit geldiğinde) **hemen oluverir.**

* Allahu Teâlâ'nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

83- Her şeyin mülkiyeti ve yönetimi elinde olan Allah, müşriklerin vasfettiği noksan sıfatlardan (mahlukata benzeme; eşi, ortağı ve çocuğu olma gibi zatına layık olmayan şeylerden ve acizlikten) **münezzeh ve yücedir. Ve** (kıyamet gününde hesaba çekilmek için) **yalnız O'na döneceksiniz** (dünyada yaptıklarınızın karşılığını alacaksınız)**.**

37. ES-SÂFFÂT SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 182, kelime sayısı 860, harf sayısı 3826'dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- (Allah'a ibadet etmek ve emirlerini yerine getirmek için) **Saf saf dizilmiş olanlara** (meleklere) **yemin olsun!**

2- (Allah'ın dilediği yere yağmuru yağdırmak için) **Bulutları sürüp götürenlere** (meleklere) **yemin olsun!**

3- Allah'ın kelamını okuyanlara (meleklere) **yemin olsun!**

4- Ey insanlar! Muhakkak ki yalnız kendisine ibadet etmeniz gereken bir tek ilahınız vardır; O, hiçbir ortağı olmayan Allah'tır.

5- O; göklerin, yerin ve bunların arasında bulunanların yegâne rabbidir (yaratıcısı, maliki ve düzene koyucusudur)**. Ve O, güneş doğduğunda da battığında da onun yegâne rabbidir.**

6- Muhakkak ki biz, dünya semasını güzel süslerle; (mücevherler gibi) **ışıldayan gezegen ve yıldızlarla süsledik.**

7- Ve dünya semasını, Allah'a itaatten çıkıp azmış bütün şeytanlardan koruduk.

8- Artık Allah'a itaatten çıkıp azmış o şeytanlar, (Allah'ın vahyettiği şeyleri aralarında konuşan) **gökteki meleklere kulak veremezler. Ne zaman kulak vermek isteseler her taraftan** (atılan şihâb yıldızlarıyla) **taşlanırlar.**

9- İşte böylece gerçekleşecek şeyleri dinlemekten (ve gerçekleri söylemedikleri için insanlar onlardan) **uzaklaştırılırlar. Ve onlar için** (ahirette) **hiç bitmeyen çok can yakıcı bir azap vardır.**

أَوَءَابَآؤُنَا ٱلْأَوَّلُونَ ١٧ قُلْ نَعَمْ وَأَنتُمْ دَٰخِرُونَ ١٨ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَٰحِدَةٌ فَإِذَا هُمْ يَنظُرُونَ ١٩ وَقَالُوا۟
يَٰوَيْلَنَا هَٰذَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ٢٠ هَٰذَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ٢١ ۞ ٱحْشُرُوا۟ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟
وَأَزْوَٰجَهُمْ وَمَا كَانُوا۟ يَعْبُدُونَ ۙ ٢٢ مِن دُونِ ٱللَّهِ فَٱهْدُوهُمْ إِلَىٰ صِرَٰطِ ٱلْجَحِيمِ ٢٣ وَقِفُوهُمْ ۖ إِنَّهُم
مَّسْـُٔولُونَ ٢٤ مَا لَكُمْ لَا تَنَاصَرُونَ ٢٥ بَلْ هُمُ ٱلْيَوْمَ مُسْتَسْلِمُونَ ٢٦ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ
يَتَسَآءَلُونَ ٢٧ قَالُوٓا۟ إِنَّكُمْ كُنتُمْ تَأْتُونَنَا عَنِ ٱلْيَمِينِ ٢٨ قَالُوا۟ بَل لَّمْ تَكُونُوا۟ مُؤْمِنِينَ ٢٩ وَمَا كَانَ
لَنَا عَلَيْكُم مِّن سُلْطَٰنٍ ۖ بَلْ كُنتُمْ قَوْمًا طَٰغِينَ ٣٠ فَحَقَّ عَلَيْنَا قَوْلُ رَبِّنَآ ۖ إِنَّا لَذَآئِقُونَ ٣١ فَأَغْوَيْنَٰكُمْ
إِنَّا كُنَّا غَٰوِينَ ٣٢ فَإِنَّهُمْ يَوْمَئِذٍ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ٣٣ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَفْعَلُ بِٱلْمُجْرِمِينَ ٣٤ إِنَّهُمْ
كَانُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَهُمْ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ يَسْتَكْبِرُونَ ٣٥ وَيَقُولُونَ أَئِنَّا لَتَارِكُوٓا۟ ءَالِهَتِنَا لِشَاعِرٍ مَّجْنُونٍۭ
٣٦ بَلْ جَآءَ بِٱلْحَقِّ وَصَدَّقَ ٱلْمُرْسَلِينَ ٣٧ إِنَّكُمْ لَذَآئِقُوا۟ ٱلْعَذَابِ ٱلْأَلِيمِ ٣٨ وَمَا تُجْزَوْنَ إِلَّا مَا
كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ٣٩ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ٤٠ أُو۟لَٰٓئِكَ لَهُمْ رِزْقٌ مَّعْلُومٌ ٤١ فَوَٰكِهُ وَهُم مُّكْرَمُونَ
٤٢ فِى جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ٤٣ عَلَىٰ سُرُرٍ مُّتَقَٰبِلِينَ ٤٤ يُطَافُ عَلَيْهِم بِكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍۭ ٤٥ بَيْضَآءَ
لَذَّةٍ لِّلشَّٰرِبِينَ ٤٦ لَا فِيهَا غَوْلٌ وَلَا هُمْ عَنْهَا يُنزَفُونَ ٤٧ وَعِندَهُمْ قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ عِينٌ ٤٨
كَأَنَّهُنَّ بَيْضٌ مَّكْنُونٌ ٤٩ فَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ يَتَسَآءَلُونَ ٥٠ قَالَ قَآئِلٌ مِّنْهُمْ إِنِّى كَانَ
لِى قَرِينٌ ٥١ يَقُولُ أَئِنَّكَ لَمِنَ ٱلْمُصَدِّقِينَ ٥٢ أَءِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَئِنَّا لَمَدِينُونَ ٥٣

43- Onlar bütün bu nimetlere, nimetleri hiç bitmeyen ve eksilmeyen ebedi cennetlerde nail olacaklardır.

44- (Cennette) **Karşılıklı bir vaziyette, rahat döşekler üzerinde yaslanmış olarak birbirlerine mutlu bir şekilde bakarlar.**

45- Onlara, tertemiz pınarlardan alınan berrak ve saf su gibi cennet içkisiyle dolu kadehler ikram edilir.

46- O içki, bembeyazdır ve içenlere çok büyük lezzet verir.

47- O içki (dünya içkisi gibi değildir) **ne baş ağrısı yapar ne sersemletir ne de sarhoşluk verir.**

48- Ve cennetliklerin yanında, yalnız kocalarına güzel bakışla bakan iffetli ve güzel gözlü kadınlar (hûruînler) **vardır.**

49- O cennet kadınlarının teni; el değmemiş, korunmuş, tertemiz kuş yumurtası rengindedir.

50- Ve cennetlikler, (tahtlarının üzerinde) **dünyadaki geçmişleri hakkında birbirlerine sorup karşılıklı sohbet ederler.**

51- Cennetliklerden biri diğerlerine şöyle der: "Dünyada (yanımdan hiç ayrılmayan ve dirilişe inanmayan) **bir karinim** (cinden arkadaşım) **vardı."**

52- "O karinim (cinden olan arkadaşım)**, alay ederek bana şöyle derdi: Gerçekten de sen, öldükten sonra ölülerin diriltileceğine inanıyor musun?!"**

53- "Biz ölüp de toprak ve çürümüş kemik olduktan sonra (dünyada yaptıklarımızdan dolayı) **hesaba çekilmek için diriltilecek miyiz?!** (Böyle mi inanıyorsun? İmkânsız!)"

17- “Üstelik bizden önce ölmüş olan baba ve atalarımız da diriltilecek, öyle mi?! (Asla!)”

18- Ey rasulüm! Onlara şöyle cevap ver: “Evet! (Siz ve atalarınız ölüp toprak ve çürümüş kemik olduktan sonra) **Diriltileceksiniz, hem de zelil ve boyun eğmiş bir şekilde.”**

19- Ve o (diriliş), **korkunç bir çığlıktan** (sûra ikinci kez üfürülmesinden) **sonra olacaktır. O oldu mu herkes canlanır ve mahşerin korkunç hâllerine bakarak kendisine ne yapılacağını bekler.**

20- Ve o zaman kâfirler şöyle derler: “Vay hâlimize! Bu, hesap günüdür!”

21- Onlara şöyle denir: “Evet! İşte bu, hüküm günüdür! Dünyada reddedip yalanladığınız, kullar hakkında hüküm verilecek olan gündür.”

22, 23- O gün meleklere şöyle denir: “(Kendilerine hak geldiği hâlde küfür ve şirk üzerinde ısrar ederek nefislerine) **Zulmedenleri,** (küfür ve şirk işleme konusunda) **onlar gibi olanları ve Allah’tan başka ibadet ettikleri** (buna rıza gösteren) **varlıkları toplayın ve hepsine cehennemin yolunu gösterip o yolda gitmeye sevk edin!** (Çünkü onların sonsuza kadar kalacakları yer cehennemdir.)”

24- “Ve onları cehenneme atmadan önce hesap için durdurun! Çünkü sorgulanacaklardır (sonra da cehenneme atın)**.”**

25- Melekler, onlarla alay ederek şöyle derler: “Ne oldu size, neden dünyada birbirinizi yardıma çağırdığınız gibi şimdi birbirinizi yardıma çağırmıyorsunuz?!”

26- Şu bir gerçektir ki onlar, bugün Allah’ın hükmüne (zelil bir şekilde) **boyun eğerler** (çaresizliklerinden ve acziyetlerinden dolayı birbirlerini yardıma çağıramazlar)**.**

27- Ve içine düştükleri bu zelil durumdan dolayı birbirlerini suçlamaya başlarlar.

28- Tâbi olanlar, tâbi oldukları büyüklerine şöyle derler: “Muhakkak ki siz saptırmak için bize sağdan geliyordunuz (küfrü, şirki ve günahı süsleyerek bize Allah’ın gerçek diniymiş gibi gösteriyordunuz ve bizi, Allah’ın gerçek dinine ve ona tâbi olanlara düşman ediyordunuz)**.”**

29- Tâbi olunanlar da tâbi olanlara şöyle cevap verir: “Hayır, sapmanızın sebebi biz değiliz! Siz zaten iman etmemiştiniz (hakkı inkâr eden bir kavimdiniz)**.”**

30- “Ey tâbi olanlar! Bizim, sizi küfre, şirke ve günaha zorlayacak bir gücümüz de yoktu. Fakat şu bir gerçektir ki siz, (küfür, şirk ve sapıklıkta) **haddi aşan bir topluluktunuz.”**

31- “İşte, (hak geldiği hâlde bilerek ve isteyerek onu reddettiğimiz için) **Rabbimizin bizi korkuttuğu azabı hepimiz hak ettik. Muhakkak ki onu tadacağız.”**

32- “Biz sizi sapıklığa (küfre, şirke ve günaha) **çağırdık** (sizi zorlamadık)**, siz de uydunuz. Zaten biz de sapıklık içindeydik.”**

33- Muhakkak ki o gün (kıyamet gününde)**, hepsi** (tâbi olunanlar ve tâbi olanlar) **aynı azap içinde birlikte olacaktır.**

34- (Haktan sapan böyle kimseleri nasıl azapla cezalandıracaksak) **İşte onlar gibi olan bütün mücrimleri de aynı şekilde cezalandırırız.**

35- Muhakkak ki (dünyada) **onlara, “**(لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ) **La ilahe illallah** (Allah’tan başka ibadete layık hiçbir ilah yoktur)**, deyin** (bu sözü anlayıp hayatınızı bu söze göre düzenleyin ve bütün şirkleri terk edin)**!” denilince önemsemeyerek ve kibirlenerek onu reddederlerdi.**

36- Ve şöyle derlerdi: “Biz, deli bir şairin sözünden dolayı mı ilahlarımızı terk edeceğiz?!”

37- Hayır! O (rasulümüz)**, ne delidir ne de şairdir. O, hakkı** (Allah’ın tevhidini ve rasulüne tâbi olmayı emreden Kur’ân’ı) **getirmiştir ve** (tevhid konusunda) **önceki rasullerin getirdiklerini doğrulamaktadır** (asla muhalefet etmemektedir)**.**

38- Ey (rasulümüzü ve getirdiği hakkı bile bile inkâr eden) **müşrikler! Biliniz ki** (bu hâl üzere ölürseniz içinde ebedi kalacağınız) **çok acı verici bir azabı tadacaksınız.**

39- Ve tadacağınız azap, yapmakta olduğunuzdan başka bir şeyin cezası değildir.

40- Allah’ın gerçek imana muvaffak kıldığı ihlaslı kulları hariç… (İşte onlar ahiret gününde Allah’ın azabından korunmuş olacaklardır.)

41- İşte (Allah’a ibadet için seçilmiş ve ibadette) **ihlaslı olan bu kullara,** (ahiret gününde lezzetinin, temizliğinin ve güzelliğinin devamlı olduğu) **bilinen bir rızık vardır.**

42- Onlara verilecek rızıklardan biri de (nefsin çok hoşuna giden eşsiz güzellik ve lezzetteki) **meyvelerdir. Üstelik onlara** (yüksek dereceler) **ikram edilecektir** (ve en büyük nimet olarak Allah’ı göreceklerdir)**.**

قَالَ هَلْ أَنتُم مُّطَّلِعُونَ ﴿٥٤﴾ فَٱطَّلَعَ فَرَءَاهُ فِى سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٥﴾ قَالَ تَٱللَّهِ إِن كِدتَّ لَتُرْدِينِ
﴿٥٦﴾ وَلَوْلَا نِعْمَةُ رَبِّى لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُحْضَرِينَ ﴿٥٧﴾ أَفَمَا نَحْنُ بِمَيِّتِينَ ۙ ﴿٥٨﴾ إِلَّا مَوْتَتَنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا
نَحْنُ بِمُعَذَّبِينَ ﴿٥٩﴾ إِنَّ هَٰذَا لَهُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٦٠﴾ لِمِثْلِ هَٰذَا فَلْيَعْمَلِ ٱلْعَٰمِلُونَ ﴿٦١﴾ أَذَٰلِكَ خَيْرٌ
نُّزُلًا أَمْ شَجَرَةُ ٱلزَّقُّومِ ﴿٦٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهَا فِتْنَةً لِّلظَّٰلِمِينَ ﴿٦٣﴾ إِنَّهَا شَجَرَةٌ تَخْرُجُ فِىٓ أَصْلِ ٱلْجَحِيمِ
﴿٦٤﴾ طَلْعُهَا كَأَنَّهُۥ رُءُوسُ ٱلشَّيَٰطِينِ ﴿٦٥﴾ فَإِنَّهُمْ لَءَاكِلُونَ مِنْهَا فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ﴿٦٦﴾ ثُمَّ إِنَّ لَهُمْ
عَلَيْهَا لَشَوْبًا مِّنْ حَمِيمٍ ﴿٦٧﴾ ثُمَّ إِنَّ مَرْجِعَهُمْ لَإِلَى ٱلْجَحِيمِ ﴿٦٨﴾ إِنَّهُمْ أَلْفَوْا۟ ءَابَآءَهُمْ ضَآلِّينَ ﴿٦٩﴾
فَهُمْ عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِمْ يُهْرَعُونَ ﴿٧٠﴾ وَلَقَدْ ضَلَّ قَبْلَهُمْ أَكْثَرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٧١﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا فِيهِم مُّنذِرِينَ
﴿٧٢﴾ فَٱنظُرْ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُنذَرِينَ ﴿٧٣﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٧٤﴾ وَلَقَدْ نَادَىٰنَا نُوحٌ فَلَنِعْمَ
ٱلْمُجِيبُونَ ﴿٧٥﴾ وَنَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥ مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٧٦﴾ وَجَعَلْنَا ذُرِّيَّتَهُۥ هُمُ ٱلْبَاقِينَ ﴿٧٧﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ
فِى ٱلْءَاخِرِينَ ﴿٧٨﴾ سَلَٰمٌ عَلَىٰ نُوحٍ فِى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٩﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٨٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ
عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٨١﴾ ثُمَّ أَغْرَقْنَا ٱلْءَاخَرِينَ ﴿٨٢﴾ ۞وَإِنَّ مِن شِيعَتِهِۦ لَإِبْرَٰهِيمَ ﴿٨٣﴾ إِذْ جَآءَ رَبَّهُۥ بِقَلْبٍ
سَلِيمٍ ﴿٨٤﴾ إِذْ قَالَ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦ مَاذَا تَعْبُدُونَ ﴿٨٥﴾ أَئِفْكًا ءَالِهَةً دُونَ ٱللَّهِ تُرِيدُونَ ﴿٨٦﴾ فَمَا ظَنُّكُم
بِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ فَنَظَرَ نَظْرَةً فِى ٱلنُّجُومِ ﴿٨٨﴾ فَقَالَ إِنِّى سَقِيمٌ ﴿٨٩﴾ فَتَوَلَّوْا۟ عَنْهُ مُدْبِرِينَ ﴿٩٠﴾ فَرَاغَ
إِلَىٰٓ ءَالِهَتِهِمْ فَقَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٩١﴾ مَا لَكُمْ لَا تَنطِقُونَ ﴿٩٢﴾ فَرَاغَ عَلَيْهِمْ ضَرْبًۢا بِٱلْيَمِينِ ﴿٩٣﴾

82- Sonra geride kalanların (iman etmeyenlerin) **hepsini tufanla boğarak helak ettik** (hiç kimseyi sağ bırakmadık)**.**

83- Ve muhakkak ki İbrahim, din ve davet konusunda Nuh'a muvafakat eden ve onun gibi hareket eden biri idi.

84- Ey rasulüm, hatırla! İbrahim selim bir kalple (her türlü şirkten arınmış olarak) **Rabbine gelmişti** (ihlasla boyun eğerek O'na yönelmişti)**.**

85- Hani o (İbrahim)**, babasını ve kavmini kınayarak şöyle demişti: "Sizin** (Allah'tan başka) **ibadet ettiğiniz bu şeyler de nedir?!"**

86- "Sadece Allah'a ibadet etmeyip de kendi uydurduğunuz sahte ilahlara mı ibadet etmek istiyorsunuz?!"

87- "Ey kavmim! Bu amel (Allah'tan başka varlıklara ibadet) **üzere öldüğünüzde âlemlerin Rabbinin size ne yapacağını sanıyorsunuz?!** (Hiç sağlıklı düşünmez misiniz?!)"

88, 89, 90- İbrahim, (müşrik kavminin kendisini davet ettiği bayramlarına katılmamak için bir bahane düşünüp) **yıldızlara şöyle bir baktı. Ve "Muhakkak ki ben hastayım." dedi. Bunun üzerine kavmi onu geride bırakıp** (bayram yerine) **gitti.**

91- Sonra İbrahim, kavminin (Allah'tan başka ibadet ettiği) **ilahlarının yanına gitti ve o putlarla alay ederek şöyle dedi: "Size ibadet edenlerin getirdiği bu yiyeceklerden neden yemiyorsunuz?!"**

92- "Ne oluyor size, neden konuşmuyorsunuz (neden soru soranlara cevap vermiyorsunuz; aklını kullanan, sizin gibi varlıklara ibadet eder mi hiç)?!"

93- Sonra onlara (putlara) **yöneldi ve** (kırıp parçalayıncaya kadar) **sağ eliyle kuvvetle vurmaya başladı.**

54- Cennetliklerden olan o kişi, cennetteki arkadaşlarına şöyle der: "Haydi, size bahsettiğim (dirilişi inkâr eden) **o karinimin** (cinden arkadaşımın) **akıbetinin ne olacağına bakalım!"**

55- Cennetlik olan kişi bakar ve (dirilişi inkâr eden) **karinini** (cinden olan arkadaşını) **cehennemin ortasında görür.**

56- Sonra karinine (cinden arkadaşına) **şöyle der: "Ey dirilişi inkâr eden karinim! Allah'a yemin olsun ki neredeyse beni** (haktan saptırıp) **helake sürükleyecektin."**

57- "Ve ey (dirilişi inkâr eden cinden) **karinim! Bil ki Rabbim beni imana muvaffak kılarak ikram etmeseydi ben de aynı senin gibi azap için cehennemin ortasına getirilenlerden olurdum."**

58- Cennetlikler birbirlerine şöyle derler: "Biz artık ölmeyeceğiz, değil mi?" "Evet!"

59- "Artık dünya hayatındaki ölümümüzden başka bir ölüm tatmayacağız (cennette sonsuza kadar kalacağız)**, öyle mi?" "Evet!" "Ve asla kâfirlerin azap gördüğü gibi azap da görmeyeceğiz, değil mi?" "Evet!"**

60- Muhakkak ki bu en büyük kazançtır.

61- Çalışanlar, işte böyle büyük kazanç için çalışsın! (İşte bu, gerçek kazançlı ticarettir.)

62- (Allah'ın muvahhid kullarına hazırladığı) **Cennetteki nimetler mi daha hayırlıdır yoksa cehennemdeki zakkum ağacının meyvelerinden yemek mi?!**

63- Muhakkak ki biz zakkum ağacını, (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine) **zulmedenler için bir imtihan kıldık.** (Onlar alay ve inkâr ederek şöyle dediler: "Ateş ağacı yakar, öyleyse cehennemde ağaç nasıl yetişir ki?!")

64- O zakkum ağacı, (çok kötü bir yer olan) **cehennemin dibinden çıkar.**

65- Onun meyveleri, şeytanların başları gibi çok çirkindir.

66- Muhakkak ki cehennemdeki kâfirler o ağacın çirkin meyvelerinden yiyecek ve karınlarını onunla dolduracaklardır.

67- Zakkum ağacının iğrenç meyvelerinden yedikten sonra o kâfirlere, içine çirkin şeyler karıştırılmış kaynar sıcaklıkta bir içecek vardır.

68- Sonra dönüşleri tekrar ateş azabına olacaktır (çünkü onlar azaptan azaba uğratılacak ve azap onlara hiç hafifletilmeyecektir)**.**

69- Muhakkak ki onlar, atalarını sapıklık (küfür ve şirk) **üzerinde bulmuşlardı.**

70- Ve hiç düşünmeden atalarının peşinden koşa koşa gittiler.

71- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki ümmetinden önceki kavimlerin çoğu haktan sapmıştı (ilk sapan senin ümmetin değildir)**.**

72- Hâlbuki senin kavminden önceki kavimlere de (hayatın her yönünde tevhide sarılıp her türlü şirki terk etmeyi emreden, aksi hâlde Allah'ın azabına maruz kalmakla korkutan) **uyarıcılar göndermiştik** (fakat uymayıp küfür ve şirk üzerinde ısrar ettiler)**.**

73- Ey rasulüm! Rasullerinin uyarılarına kulak vermeyip karşı gelen kavimlerin akıbetlerinin ne kadar kötü olduğuna ibretle bak! (Hepsi dünyada helake uğradı, ahirette ise ebedi kalmak üzere cehenneme gireceklerdir.)

74- Allah'ın gerçek imana muvaffak kıldığı ihlaslı kulları hariç… (İşte onlar ahiret gününde Allah'ın azabından korunmuş olacaklardır.)

75- Ve yemin olsun ki Nuh, (kendisini yalanlayan kavmini helak etmemiz için) **bize dua etti. Biz de onun duasına en güzel şekilde icabet ettik** (kavminden küfür ve şirk üzere yaşamakta ısrar edenlerin hepsini tufanla helak ettik)**.**

76- Ve hem onu hem de ona iman edip tâbi olan ehlini (bütün mu'minleri)**, kâfirlerin eziyetinden ve başlarına gelen büyük azaptan** (tufandan) **kurtardık.**

77- Ve ona iman eden zürriyetini ve mu'minleri, (bütün kâfirleri boğduktan sonra) **kurtarıp yeryüzüne mirasçı kıldık.**

78- Ve sonraki ümmetler içinde onu (Nuh'u) **iyilikle anılanlardan kıldık.**

79- Ondan sonraki bütün ümmetler içinde Nuh'u, kendisine selam verilen (hep övülen, hiç kötü laf atılmayan) **biri kıldık.**

80- Nuh'u nasıl (güzel ve üstün nimetlerle) **mükâfaatlandırdıysak işte muhsinleri** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **de öyle mükâfaatlandırırız.**

81- Muhakkak ki Nuh, (emirlerimizle tam amel eden) **mu'min kullarımızdandı.**

فَأَقْبَلُوٓا۟ إِلَيْهِ يَزِفُّونَ ﴿٩٤﴾ قَالَ أَتَعْبُدُونَ مَا تَنْحِتُونَ ﴿٩٥﴾ وَٱللَّهُ خَلَقَكُمْ وَمَا تَعْمَلُونَ ﴿٩٦﴾ قَالُوا۟ ٱبْنُوا۟ لَهُۥ
بُنْيَـٰنًا فَأَلْقُوهُ فِى ٱلْجَحِيمِ ﴿٩٧﴾ فَأَرَادُوا۟ بِهِۦ كَيْدًا فَجَعَلْنَـٰهُمُ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٩٨﴾ وَقَالَ إِنِّى ذَاهِبٌ إِلَىٰ
رَبِّى سَيَهْدِينِ ﴿٩٩﴾ رَبِّ هَبْ لِى مِنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١٠٠﴾ فَبَشَّرْنَـٰهُ بِغُلَـٰمٍ حَلِيمٍ ﴿١٠١﴾ فَلَمَّا بَلَغَ مَعَهُ ٱلسَّعْىَ
قَالَ يَـٰبُنَىَّ إِنِّىٓ أَرَىٰ فِى ٱلْمَنَامِ أَنِّىٓ أَذْبَحُكَ فَٱنظُرْ مَاذَا تَرَىٰ ۚ قَالَ يَـٰٓأَبَتِ ٱفْعَلْ مَا تُؤْمَرُ ۖ سَتَجِدُنِىٓ
إِن شَآءَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلصَّـٰبِرِينَ ﴿١٠٢﴾ فَلَمَّآ أَسْلَمَا وَتَلَّهُۥ لِلْجَبِينِ ﴿١٠٣﴾ وَنَـٰدَيْنَـٰهُ أَن يَـٰٓإِبْرَٰهِيمُ ﴿١٠٤﴾ قَدْ صَدَّقْتَ
ٱلرُّءْيَآ ۚ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٠٥﴾ إِنَّ هَـٰذَا لَهُوَ ٱلْبَلَـٰٓؤُا۟ ٱلْمُبِينُ ﴿١٠٦﴾ وَفَدَيْنَـٰهُ بِذِبْحٍ عَظِيمٍ ﴿١٠٧﴾
وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿١٠٨﴾ سَلَـٰمٌ عَلَىٰٓ إِبْرَٰهِيمَ ﴿١٠٩﴾ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١١٠﴾ إِنَّهُۥ مِنْ
عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١١١﴾ وَبَشَّرْنَـٰهُ بِإِسْحَـٰقَ نَبِيًّا مِّنَ ٱلصَّـٰلِحِينَ ﴿١١٢﴾ وَبَـٰرَكْنَا عَلَيْهِ وَعَلَىٰٓ إِسْحَـٰقَ ۚ وَمِن
ذُرِّيَّتِهِمَا مُحْسِنٌ وَظَالِمٌ لِّنَفْسِهِۦ مُبِينٌ ﴿١١٣﴾ وَلَقَدْ مَنَنَّا عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ ﴿١١٤﴾ وَنَجَّيْنَـٰهُمَا وَقَوْمَهُمَا
مِنَ ٱلْكَرْبِ ٱلْعَظِيمِ ﴿١١٥﴾ وَنَصَرْنَـٰهُمْ فَكَانُوا۟ هُمُ ٱلْغَـٰلِبِينَ ﴿١١٦﴾ وَءَاتَيْنَـٰهُمَا ٱلْكِتَـٰبَ ٱلْمُسْتَبِينَ ﴿١١٧﴾
وَهَدَيْنَـٰهُمَا ٱلصِّرَٰطَ ٱلْمُسْتَقِيمَ ﴿١١٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِمَا فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿١١٩﴾ سَلَـٰمٌ عَلَىٰ مُوسَىٰ وَهَـٰرُونَ ﴿١٢٠﴾
إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢١﴾ إِنَّهُمَا مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٢٢﴾ وَإِنَّ إِلْيَاسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٢٣﴾ إِذْ
قَالَ لِقَوْمِهِۦٓ أَلَا تَتَّقُونَ ﴿١٢٤﴾ أَتَدْعُونَ بَعْلًا وَتَذَرُونَ أَحْسَنَ ٱلْخَـٰلِقِينَ ﴿١٢٥﴾ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ وَرَبَّ ءَابَآئِكُمُ
ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٢٦﴾ فَكَذَّبُوهُ فَإِنَّهُمْ لَمُحْضَرُونَ ۙ ﴿١٢٧﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٢٨﴾ وَتَرَكْنَا عَلَيْهِ فِى ٱلْـَٔاخِرِينَ ﴿١٢٩﴾

121- Musa ve Harun'u nasıl (güzel ve üstün nimetlerle) **mükâfaatlandırdıysak muhsinleri** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **de işte öyle mükâfaatlandırırız.**

122- Muhakkak ki Musa ve Harun, (emirlerimizle tam amel eden) **mu'min kullarımızdandı.**

123- Bilin ki İlyas da Allah tarafından rasul olarak gönderilen kullardandır.

124- Hani o (İlyas)**, kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim!** (Ben, Allah tarafından size gönderilen bir rasulüm.) **Artık Allah'tan korkun** (tevhide sarılıp her türlü şirki terk edin, O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun ve bana tâbi olun)**!"**

125- "Neden (size fayda veya zarar veremeyen) **Baʿle adını verdiğiniz puta ibadet ediyorsunuz da her şeyi en mükemmel şekilde yaratan Allah'a ibadeti terk ediyorsunuz** (hiç aklınızı kullanmaz mısınız)**?!"**

126- "Hâlbuki (yegâne yoktan yaratıcı olan) **Allah, sizin de rabbinizdir sizden önceki babalarınızın da rabbidir** (ibadeti hak eden sadece O'dur)**."**

127- Fakat kavmi onu (İlyas'ı) **yalanladı. Bundan dolayı o yalanlayanların hepsi** (cezalandırılmak için) **cehenneme getirilecektir.**

128- Allah'ın gerçek imana muvaffak kıldığı ihlaslı kulları hariç… (İşte onlar ahiret gününde Allah'ın azabından korunmuş olacaklardır.)

129- Ve sonraki ümmetler içinde onu (İlyas'ı) **iyilikle anılanlardan kıldık.**

94- Putperestler, (putlarını İbrahim'in kırdığını anlayınca) **hızla İbrahim'e doğru gittiler.**

95- İbrahim (putperestleri sebatla karşılayıp onları azarlayarak) **şöyle dedi: "Ellerinizle yonttuğunuz şeylere mi tapıyorsunuz?!"**

96- Hâlbuki sizi ve bütün yaptıklarınızı (putlarınız da dâhil) **yaratan Allah'tır** (ibadeti hak eden sadece O'dur).

97- İbrahim'in müşrik kavmi (onu hüccetle yenemeyince kuvvete başvurdu ve) **birbirine şöyle dedi: "İbrahim'i yakmak için yüksek bir bina inşa edin** (içini odunla doldurun, odunları yakın) **ve onu ateşe atın!"**

98- Böylece müşrikler, İbrahim'i (ateşe atıp yakarak) **yok etmek istediler. Fakat biz** (yaktıkları ateşi İbrahim için serin ve zararsız kıldık ve) **onları, alçalmış olarak kaybedenlerden kıldık.**

99- Ve İbrahim (müşrik kavminin tuzaklarından kurtulduktan sonra) **şöyle dedi: "Muhakkak ki ben,** (kavmimin şirk beldesini terk edip) **Rabbime** (O'na rahat bir şekilde ibadet edebileceğim bir yere) **hicret ediyorum. O,** (dünyada ve ahirette) **benim için hayırlı olan her şeyin yolunu bana gösterecektir."**

100- İbrahim, Rabbine şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Bana, (senin emirlerine tam manasıyla, ihlasla itaat eden ve dinini yaymak için çalışan) **salihlerden bir çocuk ihsan et!"**

101- Biz de İbrahim'in duasına icabet edip onu, ḥalîm (sabırlı, merhametli, bağışlayıcı ve haktan ayrılmayacak) **olan bir erkek çocukla** (İsmail ile) **müjdeledik.**

102- Çocuk (İsmail)**, babası** (İbrahim) **ile gezip dolaşacak ve iş yapacak yaşa gelince İbrahim** (bir rüya gördü ve) **çocuğuna şöyle dedi: "Ey oğulcuğum! Muhakkak ki ben rüyamda seni boğazladığımı gördüm. Bir düşün, ne dersin?" İsmail ona şöyle cevap verdi: "Ey babacığım, sana ne emredildiyse onu yap! Allah'ın izniyle beni** (Allah'ın hükmüne rıza gösterip) **sabredenlerden bulursun."**

103, 104, 105- Her ikisi de Allah'ın emrine boyun eğip İbrahim oğlunu kesmek için alnı üzere yatırınca ve kesmeye azmedince ona şöyle nida ettik:* "Ey İbrahim! Artık gördüğün rüyayı gerçekleştirdin. İşte, biz seni bu sıkıntıdan nasıl kurtardıysak muhsinleri (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **de her türlü sıkıntıdan öyle kurtarırız."**

106- Muhakkak ki bu, (İbrahim için) **apaçık bir imtihandı** (ve o, imtihanı kazandı)**.**

107- Ve İsmail'in yerine fidye olarak İbrahim'e (kesmesi için) **büyük bir koç verdik.**

108- Ve sonraki ümmetler içinde onu (İbrahim'i) **iyilikle anılan biri kıldık.**

109- İbrahim'e, "Sana selam olsun (her türlü musibet ve zarardan korunmuş ol)**!" dedik.**

110- İbrahim'i nasıl (güzel ve üstün nimetlerle) **mükâfaatlandırdıysak işte muhsinleri** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **de öyle mükâfaatlandırırız.**

111- Muhakkak ki İbrahim, (emirlerimizle tam amel eden) **mu'min kullarımızdandı.**

112- Ve (tek çocuğu olan İsmail'i kesme konusunda Allah'a itaat ettiği için) **İbrahim'i** (İsmail'den sonra) **İshak ile müjdeledik. O, nebi ve salih kullardan olacaktır.**

113- Ve İbrahim ile İshak'ı bereketli kıldık (zürriyetlerinden birçok nebi seçtik)**. Ve o ikisinin zürriyetleri içinde muhsinler** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kullar) **de vardır** (Allah'ı inkâr edip küfür ve şirk işleyerek) **açıkça nefsine zulmedenler de vardır.**

114- Ve yemin olsun ki Musa ile Harun'a da (nebilik ve değişik nimetler) **ikram ettik.**

115- Ve hem o ikisini hem de onlara iman edip tâbi olan kavimlerini (İsrailoğullarını) **büyük musibetten** (Firavun'un zulmünden ve onunla birlikte denizde boğulmaktan) **kurtardık.**

116- Ve Firavun ile askerlerine karşı onlara yardım edip destekledik böylece düşmanlarına galip geldiler.

117- Ve o ikisine (Musa ile Harun'a) **hükümleri apaçık olan kitabı** (Tevrât'ı) **verdik.**

118- Ve o ikisini (Allah'ın rızasına ulaştıran) **doğru yola** (tevhid dini İslam'a) **muvaffak kıldık.**

119- Ve sonraki ümmetler içinde o ikisini (Musa ve Harun'u) **iyilikle anılanlardan kıldık.**

120- Musa ve Harun'a, "Size selam olsun (her türlü musibet ve zarardan korunmuş olun)**!" dedik.**

* Ayette geçen "nida ettik" kelimesi; bizzat Allahu Teâlâ nida etti manasında değil, emir verip meleklerden birini nida ettirdi manasındadır.

سَلَٰمٌ عَلَىٰٓ إِلْ يَاسِينَ ﴿١٣٠﴾ إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿١٣١﴾ إِنَّهُۥ مِنْ عِبَادِنَا ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣٢﴾ وَإِنَّ لُوطًا
لَّمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٣﴾ إِذْ نَجَّيْنَٰهُ وَأَهْلَهُۥٓ أَجْمَعِينَ ۙ ﴿١٣٤﴾ إِلَّا عَجُوزًا فِى ٱلْغَٰبِرِينَ ﴿١٣٥﴾ ثُمَّ دَمَّرْنَا ٱلْءَاخَرِينَ
﴿١٣٦﴾ وَإِنَّكُمْ لَتَمُرُّونَ عَلَيْهِم مُّصْبِحِينَ ۙ ﴿١٣٧﴾ وَبِٱلَّيْلِ ۚ أَفَلَا تَعْقِلُونَ ﴿١٣٨﴾ وَإِنَّ يُونُسَ لَمِنَ ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٣٩﴾
إِذْ أَبَقَ إِلَى ٱلْفُلْكِ ٱلْمَشْحُونِ ﴿١٤٠﴾ فَسَاهَمَ فَكَانَ مِنَ ٱلْمُدْحَضِينَ ﴿١٤١﴾ فَٱلْتَقَمَهُ ٱلْحُوتُ وَهُوَ مُلِيمٌ
﴿١٤٢﴾ فَلَوْلَآ أَنَّهُۥ كَانَ مِنَ ٱلْمُسَبِّحِينَ ۙ ﴿١٤٣﴾ لَلَبِثَ فِى بَطْنِهِۦٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿١٤٤﴾ ۞ فَنَبَذْنَٰهُ بِٱلْعَرَآءِ
وَهُوَ سَقِيمٌ ﴿١٤٥﴾ وَأَنۢبَتْنَا عَلَيْهِ شَجَرَةً مِّن يَقْطِينٍ ﴿١٤٦﴾ وَأَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ مِا۟ئَةِ أَلْفٍ أَوْ يَزِيدُونَ ﴿١٤٧﴾ فَـَٔامَنُوا۟
فَمَتَّعْنَٰهُمْ إِلَىٰ حِينٍ ﴿١٤٨﴾ فَٱسْتَفْتِهِمْ أَلِرَبِّكَ ٱلْبَنَاتُ وَلَهُمُ ٱلْبَنُونَ ﴿١٤٩﴾ أَمْ خَلَقْنَا ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ إِنَٰثًا وَهُمْ
شَٰهِدُونَ ﴿١٥٠﴾ أَلَآ إِنَّهُم مِّنْ إِفْكِهِمْ لَيَقُولُونَ ۙ ﴿١٥١﴾ وَلَدَ ٱللَّهُ وَإِنَّهُمْ لَكَٰذِبُونَ ﴿١٥٢﴾ أَصْطَفَى ٱلْبَنَاتِ عَلَى
ٱلْبَنِينَ ﴿١٥٣﴾ مَا لَكُمْ كَيْفَ تَحْكُمُونَ ﴿١٥٤﴾ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿١٥٥﴾ أَمْ لَكُمْ سُلْطَٰنٌ مُّبِينٌ ﴿١٥٦﴾ فَأْتُوا۟
بِكِتَٰبِكُمْ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٥٧﴾ وَجَعَلُوا۟ بَيْنَهُۥ وَبَيْنَ ٱلْجِنَّةِ نَسَبًا ۚ وَلَقَدْ عَلِمَتِ ٱلْجِنَّةُ إِنَّهُمْ
لَمُحْضَرُونَ ﴿١٥٨﴾ سُبْحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٥٩﴾ إِلَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٠﴾ فَإِنَّكُمْ وَمَا تَعْبُدُونَ
﴿١٦١﴾ مَآ أَنتُمْ عَلَيْهِ بِفَٰتِنِينَ ۙ ﴿١٦٢﴾ إِلَّا مَنْ هُوَ صَالِ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٦٣﴾ وَمَا مِنَّآ إِلَّا لَهُۥ مَقَامٌ مَّعْلُومٌ ﴿١٦٤﴾ وَإِنَّا
لَنَحْنُ ٱلصَّآفُّونَ ﴿١٦٥﴾ وَإِنَّا لَنَحْنُ ٱلْمُسَبِّحُونَ ﴿١٦٦﴾ وَإِن كَانُوا۟ لَيَقُولُونَ ۙ ﴿١٦٧﴾ لَوْ أَنَّ عِندَنَا ذِكْرًا مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ۙ
﴿١٦٨﴾ لَكُنَّا عِبَادَ ٱللَّهِ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿١٦٩﴾ فَكَفَرُوا۟ بِهِۦ ۖ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿١٧٠﴾ وَلَقَدْ سَبَقَتْ كَلِمَتُنَا لِعِبَادِنَا
ٱلْمُرْسَلِينَ ﴿١٧١﴾ إِنَّهُمْ لَهُمُ ٱلْمَنصُورُونَ ﴿١٧٢﴾ وَإِنَّ جُندَنَا لَهُمُ ٱلْغَٰلِبُونَ ﴿١٧٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ حَتَّىٰ حِينٍ ﴿١٧٤﴾

olduklarını ve müşriklerin iddialarından beri olduklarını beyan ederek) **şöyle derler: "Muhakkak ki her birimizin** (Allah'a ibadet ve itaat edeceği) **belli bir makamı vardır."**

165- "Ve muhakkak ki melekler olarak bizler, Allah'a ibadet ve itaat etmek için saflar hâlinde dizilmiş olanlarız."

166- "Ve muhakkak ki melekler olarak bizler; Allah'ı tesbih ederek O'nu her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten, müşriklerin isnat ettiği çocuk ve ortaklardan tenzih edenleriz."

167, 168, 169- Ve Mekke müşrikleri (Muhammed rasul olarak gönderilmeden önce yalan olarak) **şöyle derlerdi: "Daha önceki ümmetlere verilen kitaplar gibi bize de bir kitap verilseydi muhakkak Allah'a ibadette ihlaslı kullardan olurduk."**

170- (İşte rasulümüz onlara Kur'ân'ı getirdi.) **Fakat onu yalanladılar. Muhakkak bundan dolayı akıbetlerini** (kıyamet gününde haşredildikleri zaman başlarına gelecek azabın ne kadar çok ve şiddetli olacağını) **bileceklerdir.**

171, 172, 173- Ve yemin olsun ki rasul olarak gönderilen kullarımıza verdiğimiz söz mutlaka gerçekleşecektir. Muhakkak ki onlar, (ikram ettiğimiz hüccet ve kuvvet ile) **muzaffer olacaklardır. Ve** (İslam'ı hayatın her yönüne hâkim kılmak için mücadele eden) **erlerimiz muhakkak düşmanlarına karşı galip gelecektir.**

174- Ey rasulüm! Şimdi sen, o kâfirlerden belli bir zamana (azap zamanı gelinceye) **kadar yüz çevir!**

130- İlyas'a, "Sana selam olsun (her türlü musibet ve zarardan korunmuş ol)**!" dedik.**

131- İlyas'ı nasıl (güzel ve üstün nimetlerle) **mükâfaatlandırdıysak muhsinleri** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **de işte öyle mükâfaatlandırırız.**

132- Muhakkak ki İlyas, (emirlerimizle tam amel eden) **mu'min kullarımızdandı.**

133- Bilin ki Lut da Allah tarafından rasul olarak gönderilen kullardandır.

134- Ey rasulüm, hatırla! Onu ve ona iman edip tâbi olan bütün ehlini (bütün mu'minleri)**, kâfirlerin eziyetinden ve başlarına gelen büyük azaptan** (taş yağmurundan) **kurtardık.**

135- Ancak Lut'un kocamış hanımı hariç, o (geride kalıp) **helake uğrayanlardan oldu** (çünkü kâfirlerden idi)**.**

136- Lut ile ona tâbi olan mu'minleri beldelerinden (Sedum'dan) **çıkardıktan sonra geride kalan kâfirleri şiddetli bir azapla helak ettik.**

137, 138- Ey Mekkeliler! Hâlbuki siz, (Şam'a doğru) **her yolculuk yaptığınızda sabah akşam onların yaşadığı harabelerin yanından geçip gidiyorsunuz. Neden aklınızı kullanıp da onların başına gelenlerden ibret almıyorsunuz** (yalnız Allah'a ibadet etmeniz, O'na hiçbir şeyi şirk koşmamanız ve bütün emirlerine ihlasla boyun eğmeniz gerektiğini hâlâ anlamadınız mı)**?!**

139- Bilin ki Yunus da (Allah tarafından) **rasul olarak gönderilen kullardandır.**

140- Hani Yunus, Rabbinden izin almadan içi dolu bir gemiye binip (kavminden) **kaçmıştı.**

141- (Gemi fazla yükten dolayı batma noktasına gelince denize atılacak kişiyi belirlemek için kura çekildi.) **Yunus da kura çekti ve kaybedenlerden oldu** (böylece denize atıldı)**.**

142- (Yunus denize atılınca) **Kınanmış bir amel** (Allah'tan izin almadan gemiye binme ameli) **yapmışken bir balina onu yuttu.**

143, 144- Eğer Yunus (hem daha önceden hem de balinanın karnında iken) **Allah'ı tesbih eden** (O'nu çokça zikredip her türlü noksan sıfattan tenzih ederek yücelten) **biri olmasaydı diriliş gününe kadar balinanın karnında kalacaktı.**

145- Fakat biz onu, bitkin bir hâlde balinanın karnından kurak ve ıssız bir yere çıkarttık.

146- Ve onun yanı başında (geniş yapraklı bir bitki olan) **yaktinden** (kabak türünden) **bir ağaç bitirdik** (ki hem onunla gölgelensin hem de ondan yesin)**.**

147- Ve onu, sayısı yüz bin hatta daha fazla olan kavmine rasul olarak gönderdik.

148- Bütün kavmi ona iman edip getirdiklerini tasdik etti. Biz de onları, takdir ettiğimiz ecelleri gelinceye kadar dünya hayatının nimetlerinden faydalandırdık.

149- Ey rasulüm! Müşriklere sor: "(Sevmedikleri hâlde) **Kızlar Rabbinin de erkekler onların, öyle mi** (bu, nasıl bir paylaştırma)?!"

150- Yoksa biz melekleri yaratırken şahid mi oldular ki onların dişi olduğunu iddia ediyorlar?!

151, 152- Onlar öyle iftiracı kimselerdir ki Allah hakkında iftira atarak, "O'nun çocuğu var." derler. Şu bir gerçektir ki onlar bu iddialarında apaçık yalancıdırlar.

153- Allah kızları erkeklere tercih edip kızları mı çocuk edindi?!

154, 155- Ey müşrikler! Ne oluyor size, nasıl böyle (adaletsiz ve mantıksız) **hükümler veriyorsunuz?!** (Ne kadar bâtıl hüküm verdiğinizi) **Hiç düşünmüyor musunuz?!** (Aklınızı güzel kullansaydınız Allah hakkında asla böyle şeyler söylemezdiniz.)

156- Yoksa söylediğiniz şeyleri ispat eden açık bir deliliniz (Allah tarafından indirilmiş bir kitap ya da size gönderilmiş bir rasulün sözü) **mi var** (da böyle bir iddiada bulunmaya cesaret edebiliyorsunuz)**?!**

157- Eğer doğru söyleyenlerden iseniz haydi, iddianızın doğruluğunu ihtiva eden kitabınızı getirin bakalım!

158- Ve müşrikler, (meleklerin Allah'ın kızları olduğunu iddia etmekle) **Allah ile melekler arasında nesep** (soy) **bağı uydurdular. Ve andolsun ki melekler, bütün müşriklerin hesap için getirileceğini bilirler.**

159- Muhakkak ki Allah; her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten, müşriklerin Allah'a isnat ettiği çocuk ve ortaklardan münezzeh ve yücedir.

160- Allah'ın gerçek imana muvaffak kıldığı ihlaslı kulları hariç… (İşte onlar, Allah'ı sadece zatına layık olan kemal sıfatlarla vasfederler.)

161, 162, 163- Ey müşrikler! Biliniz ki ne siz ne de Allah'tan başka taptıklarınız; hiçbiriniz cehenneme (hak ettiği için) **girecek olan kimselerden başkasını saptıramazsınız.**

164- Ve melekler (Allah'a tam manasıyla kul

وَأَبۡصِرۡهُمۡ فَسَوۡفَ يُبۡصِرُونَ ﴿١٧٥﴾ أَفَبِعَذَابِنَا يَسۡتَعۡجِلُونَ ﴿١٧٦﴾ فَإِذَا نَزَلَ بِسَاحَتِهِمۡ فَسَآءَ
صَبَاحُ ٱلۡمُنذَرِينَ ﴿١٧٧﴾ وَتَوَلَّ عَنۡهُمۡ حَتَّىٰ حِينٖ ﴿١٧٨﴾ وَأَبۡصِرۡ فَسَوۡفَ يُبۡصِرُونَ ﴿١٧٩﴾ سُبۡحَٰنَ
رَبِّكَ رَبِّ ٱلۡعِزَّةِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿١٨٠﴾ وَسَلَٰمٌ عَلَى ٱلۡمُرۡسَلِينَ ﴿١٨١﴾ وَٱلۡحَمۡدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ﴿١٨٢﴾

سُورَةُ صٓ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

صٓۚ وَٱلۡقُرۡءَانِ ذِى ٱلذِّكۡرِ ﴿١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فِى عِزَّةٖ وَشِقَاقٖ ﴿٢﴾ كَمۡ أَهۡلَكۡنَا مِن قَبۡلِهِم مِّن
قَرۡنٖ فَنَادَواْ وَّلَاتَ حِينَ مَنَاصٖ ﴿٣﴾ وَعَجِبُوٓاْ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٞ مِّنۡهُمۡۖ وَقَالَ ٱلۡكَٰفِرُونَ هَٰذَا سَٰحِرٞ
كَذَّابٌ ﴿٤﴾ أَجَعَلَ ٱلۡأٓلِهَةَ إِلَٰهٗا وَٰحِدًاۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىۡءٌ عُجَابٞ ﴿٥﴾ وَٱنطَلَقَ ٱلۡمَلَأُ مِنۡهُمۡ أَنِ ٱمۡشُواْ
وَٱصۡبِرُواْ عَلَىٰٓ ءَالِهَتِكُمۡۖ إِنَّ هَٰذَا لَشَىۡءٞ يُرَادُ ﴿٦﴾ مَا سَمِعۡنَا بِهَٰذَا فِى ٱلۡمِلَّةِ ٱلۡأٓخِرَةِ إِنۡ هَٰذَآ
إِلَّا ٱخۡتِلَٰقٌ ﴿٧﴾ أَءُنزِلَ عَلَيۡهِ ٱلذِّكۡرُ مِنۢ بَيۡنِنَاۚ بَلۡ هُمۡ فِى شَكّٖ مِّن ذِكۡرِىۚ بَل لَّمَّا يَذُوقُواْ عَذَابِ
﴿٨﴾ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَحۡمَةِ رَبِّكَ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡوَهَّابِ ﴿٩﴾ أَمۡ لَهُم مُّلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِ وَمَا بَيۡنَهُمَاۖ
فَلۡيَرۡتَقُواْ فِى ٱلۡأَسۡبَٰبِ ﴿١٠﴾ جُندٞ مَّا هُنَالِكَ مَهۡزُومٞ مِّنَ ٱلۡأَحۡزَابِ ﴿١١﴾ كَذَّبَتۡ قَبۡلَهُمۡ قَوۡمُ نُوحٖ وَعَادٞ
وَفِرۡعَوۡنُ ذُو ٱلۡأَوۡتَادِ ﴿١٢﴾ وَثَمُودُ وَقَوۡمُ لُوطٖ وَأَصۡحَٰبُ لۡـَٔيۡكَةِۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلۡأَحۡزَابُ ﴿١٣﴾ إِن كُلٌّ إِلَّا كَذَّبَ
ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ عِقَابِ ﴿١٤﴾ وَمَا يَنظُرُ هَٰٓؤُلَآءِ إِلَّا صَيۡحَةٗ وَٰحِدَةٗ مَّا لَهَا مِن فَوَاقٖ ﴿١٥﴾ وَقَالُواْ رَبَّنَا عَجِّل لَّنَا
قِطَّنَا قَبۡلَ يَوۡمِ ٱلۡحِسَابِ ﴿١٦﴾ ٱصۡبِرۡ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱذۡكُرۡ عَبۡدَنَا دَاوُۥدَ ذَا ٱلۡأَيۡدِۖ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿١٧﴾

kerleri nasıl hezimete uğramışlarsa aynı şekilde hezimete uğrayacaklardır.

12- Ey rasulüm! Bu kavim (Kurayş müşrikleri)**, kendilerine hakkı getiren rasulü yalanlayan ilk kavim değildir. Onlardan önce Nuh kavmi Nuh’u, Âd kavmi Hud’u ve** (hükümdarlığını yerde kazıklar gibi sabitleştiren) **kuvvetli orduya sahip Firavun da Musa’yı yalanlamıştı.**

13- Aynı şekilde Semûd kavmi Salih’i, Lut kavmi Lut’u, Eyke halkı Şuayb’i yalanlamıştı. Onların hepsi, rasullerine karşı gelme ve hakkı yalanlama konusunda birleşen kimselerdi.

14- İşte bu ümmetlerin hepsi rasullerini yalanladı. Bu sebeple (istidrac olarak dünyadan biraz faydalansalar da sonunda) **Allah’ın azabını hak ettiler.**

15- Ve (Allah’ın azabını hak eden) **o müşrikler başlarına azap gelmesi için ancak kendisinden sonra artık dünyaya dönüşün olmadığı bir çığlık** (sûra ikinci kez üfürülmesini) **beklemektedirler.**

16- Ve (hakka karşı inat eden) **o müşrikler** (alay ederek) **şöyle dediler: “Ey Rabbimiz! Azaptan olan nasibimizi, kıyamet günü gelmeden önce bu dünya hayatında bir an önce üzerimize indir!”**

17- Ey rasulüm! Müşriklerin senin hakkında söyledikleri yalan ve iftiralara sabret ve (düşmanlarına karşı) **kuvvetli ve sabırlı olan kulumuz Davud’u an! Muhakkak ki o; hep Allah’a yönelen, devamlı bağışlanma dileyen, çokça tevbe eden ve O’nun razı olduğu amelleri işleyen biri idi.**

175- Ve başlarına azap geldiğinde onları bir gör, onlar da (şimdi inkâr ettikleri şeyi) **göreceklerdir** (fakat bu gerçeği görmeleri onlara hiçbir fayda vermeyecektir)**.**

176- O müşrikler azabımızın bir an önce gelmesini mi istiyorlar?!

177- Bilsinler ki istedikleri azap memleketlerine indiğinde uyarılıp da hakkı reddedenlerin sabahı ne kötü bir sabah olacaktır!

178- Ve ey rasulüm! Şimdi sen, o kâfirlerden belli bir zamana (azap zamanı gelinceye) **kadar yüz çevir!**

179- Ve başlarına azap geldiğinde onları bir gör, onlar da (şimdi inkâr ettikleri şeyi) **göreceklerdir** (fakat bu gerçeği görmeleri onlara hiçbir fayda vermeyecektir)**.**

180- Ey rasulüm! Muhakkak ki en yüce olan ve hiçbir şeyin aciz bırakamadığı Rabbin; her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten, müşriklerin isnat ettiği çocuk ve ortaklardan münezzeh ve yücedir.

181- Ve en güzel selam, Allah'ın gönderdiği bütün rasullerin üzerine olsun!

182- Ve âlemlerin (bütün mahlukatın) **rabbi** (yaratıcısı, hükümranı, rızık vericisi ve tek hak ilahı) **olan Allah'a hamdolsun** (her türlü noksan sıfattan ve mahlukata benzemekten münezzeh olan, her şeyden çok sevilerek ve ibadet edilerek yüceltilmesi gereken sadece O'dur)**.**

38. SÂD SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 88, kelime sayısı 732, harf sayısı 3069'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Sâd.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.) **Ve** (dünya ve ahiret mutluluğu için) **yapılması gereken amelleri hatırlatan Kur'ân'a yemin olsun!** (Müşriklerin zannettiği gibi değil, Allah'ın hiçbir ortağı yoktur çünkü O, bütün ortaklardan münezzehtir.)

2- Fakat şu bir gerçektir ki (hak kendilerine geldiği hâlde onu bile bile) **inkâr edenler Allah'ın gerçek tevhidine karşı kibir, Rasul'e ve mu'minlere karşı ise düşmanlık içindedirler.**

3- O müşrikler, kendilerinden önce gelip geçmiş nice kavmi (hakkı önemsemeyip yüz çevirmeleri ve rasullerini yalanlamaları sebebiyle) **helak ettiğimizi bilmiyorlar mı?! Onlar,** (üzerlerine azap indiğinde) **azaptan kurtulmak için feryat edip yardım istediler. Fakat zaman, azaptan kurtulma zamanı değildi ki feryatları fayda versin.**

4- Ve o müşrikler, kendilerine (meleklerden değil de) **içlerinden bir uyarıcının** (küfür üzerinde ısrar edenleri Allah'ın azabıyla korkutan birinin) **gelmesine hayret ettiler. Ve o kâfirler** (hakkı apaçık gördükleri hâlde tevhidi reddedenler)**, "Bu** (Muhammed) **yalancı bir sihirbazdır." dediler.**

5- "Bu adam (Muhammed)**, ibadeti hak eden ilahları bir tek ilah mı yaptı?! Muhakkak ki bu, çok tuhaf bir şeydir!"**

6- Ve müşrik kavminin ileri gelenleri hemen harekete geçip kendilerine tâbi olanlara şöyle dediler: "Üzerinde bulunduğunuz dine devam edin (Muhammed'in dinine girmeyin) **ve ilahlarınıza ibadet etmekte sebat gösterin! Ve biliniz ki bu** (tek ilaha ibadet etmeye çağırmak)**, Muhammed'in** (bize üstünlük sağlamak ve kendisine tâbi ettirmek için) **hazırladığı bir plandır."**

7- "Muhammed'in bizi çağırdığı tevhid dinini daha önce ne babalarımızdan ne de atalarımızdan duyduk. Muhakkak ki bu, onun uydurduğu doğru olmayan bir şeydir."

8- "Biz kavmin ileri gelen kimseleri iken niye Kur'ân bize değil de Muhammed'e indirildi ki?!" Şu bir gerçektir ki o müşrikler, (inkârları sebebiyle üzerlerine hemen azap inmediği için) **Muhammed'e inen Kur'ân hakkında şüphe içindedirler. Eğer inkârları sebebiyle başlarına bir azap inseydi asla küfür, şirk ve şüphe konusunda bu kadar cesaretli olmazlardı.**

9- Yoksa (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz** (kendisine galip gelinemeyen) **ve** (ٱلْوَهَّابِ) **el-Vehhâb** (dilediğine ikram edip dilediğine ikram etmeyen) **Rabbinin nimet ve ikram hazineleri** (nübüvvet de dâhil) **o müşriklerin yanında mı** (ki dilediklerine verip dilediklerini engellesinler)**?!**

10- Yoksa göklerin, yerin ve bunların arasında bulunanların mülkü onlara mı ait (ki dilediklerine verme, dilediklerine vermeme hakkına sahip olsunlar)**?! Eğer iddia ettikleri gibi ise o zaman göğe ulaştıran yolları bulup göğe çıksınlar da istedikleri hükmü indirsinler bakalım!**

11- İşte, değişik kavimlerden toplanıp bir araya gelmiş (Muhammed'i yalanlayan) **bu askerler, daha önce rasullerini yalanlayan ümmetlerin as-**

---

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

إِنَّا سَخَّرْنَا ٱلْجِبَالَ مَعَهُۥ يُسَبِّحْنَ بِٱلْعَشِىِّ وَٱلْإِشْرَاقِ ١٨ وَٱلطَّيْرَ مَحْشُورَةًۖ كُلٌّ لَّهُۥٓ أَوَّابٌ ١٩
وَشَدَدْنَا مُلْكَهُۥ وَءَاتَيْنَٰهُ ٱلْحِكْمَةَ وَفَصْلَ ٱلْخِطَابِ ٢٠ ۞ وَهَلْ أَتَىٰكَ نَبَؤُا۟ ٱلْخَصْمِ إِذْ تَسَوَّرُوا۟
ٱلْمِحْرَابَ ٢١ إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَىٰ دَاوُۥدَ فَفَزِعَ مِنْهُمْۖ قَالُوا۟ لَا تَخَفْۖ خَصْمَانِ بَغَىٰ بَعْضُنَا عَلَىٰ بَعْضٍ
فَٱحْكُم بَيْنَنَا بِٱلْحَقِّ وَلَا تُشْطِطْ وَٱهْدِنَآ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلصِّرَٰطِ ٢٢ إِنَّ هَٰذَآ أَخِى لَهُۥ تِسْعٌ وَتِسْعُونَ
نَعْجَةً وَلِىَ نَعْجَةٌ وَٰحِدَةٌ فَقَالَ أَكْفِلْنِيهَا وَعَزَّنِى فِى ٱلْخِطَابِ ٢٣ قَالَ لَقَدْ ظَلَمَكَ بِسُؤَالِ
نَعْجَتِكَ إِلَىٰ نِعَاجِهِۦۖ وَإِنَّ كَثِيرًا مِّنَ ٱلْخُلَطَآءِ لَيَبْغِى بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟
ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَقَلِيلٌ مَّا هُمْۗ وَظَنَّ دَاوُۥدُ أَنَّمَا فَتَنَّٰهُ فَٱسْتَغْفَرَ رَبَّهُۥ وَخَرَّ رَاكِعًا وَأَنَابَ ۩ ٢٤ فَغَفَرْنَا لَهُۥ
ذَٰلِكَۖ وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَـَٔابٍ ٢٥ يَٰدَاوُۥدُ إِنَّا جَعَلْنَٰكَ خَلِيفَةً فِى ٱلْأَرْضِ فَٱحْكُم
بَيْنَ ٱلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ وَلَا تَتَّبِعِ ٱلْهَوَىٰ فَيُضِلَّكَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَضِلُّونَ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ
لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌۢ بِمَا نَسُوا۟ يَوْمَ ٱلْحِسَابِ ٢٦ وَمَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَآءَ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا بَٰطِلًاۚ ذَٰلِكَ
ظَنُّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ۚ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنَ ٱلنَّارِ ٢٧ أَمْ نَجْعَلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ
كَٱلْمُفْسِدِينَ فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ نَجْعَلُ ٱلْمُتَّقِينَ كَٱلْفُجَّارِ ٢٨ كِتَٰبٌ أَنزَلْنَٰهُ إِلَيْكَ مُبَٰرَكٌ لِّيَدَّبَّرُوٓا۟
ءَايَٰتِهِۦ وَلِيَتَذَكَّرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ٢٩ وَوَهَبْنَا لِدَاوُۥدَ سُلَيْمَٰنَۚ نِعْمَ ٱلْعَبْدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ٣٠ إِذْ عُرِضَ عَلَيْهِ
بِٱلْعَشِىِّ ٱلصَّٰفِنَٰتُ ٱلْجِيَادُ ٣١ فَقَالَ إِنِّىٓ أَحْبَبْتُ حُبَّ ٱلْخَيْرِ عَن ذِكْرِ رَبِّى حَتَّىٰ تَوَارَتْ
بِٱلْحِجَابِ ٣٢ رُدُّوهَا عَلَىَّۖ فَطَفِقَ مَسْحًۢا بِٱلسُّوقِ وَٱلْأَعْنَاقِ ٣٣ وَلَقَدْ فَتَنَّا سُلَيْمَٰنَ وَأَلْقَيْنَا عَلَىٰ
كُرْسِيِّهِۦ جَسَدًا ثُمَّ أَنَابَ ٣٤ قَالَ رَبِّ ٱغْفِرْ لِى وَهَبْ لِى مُلْكًا لَّا يَنۢبَغِى لِأَحَدٍ مِّنۢ بَعْدِىٓۖ إِنَّكَ
أَنتَ ٱلْوَهَّابُ ٣٥ فَسَخَّرْنَا لَهُ ٱلرِّيحَ تَجْرِى بِأَمْرِهِۦ رُخَآءً حَيْثُ أَصَابَ ٣٦ وَٱلشَّيَٰطِينَ كُلَّ بَنَّآءٍ
وَغَوَّاصٍ ٣٧ وَءَاخَرِينَ مُقَرَّنِينَ فِى ٱلْأَصْفَادِ ٣٨ هَٰذَا عَطَآؤُنَا فَٱمْنُنْ أَوْ أَمْسِكْ بِغَيْرِ حِسَابٍ ٣٩

ver! Muhakkak ki sen (اَلْوَهَّابُ) **el-Vehhâb'sın** (dilediğine ikram eden, dilediğine ikram etmeyensin)**."**

36- Biz de Süleyman'ın duasına icabet ettik (ona, kimsenin sahip olamayacağı muazzam bir mülk ve saltanat verdik) **ve rüzgârı onun emrine boyun eğdirdik. Böylece onu, istediği yere rahatça götürürdü.**

37- Şeytanları da onun emrine boyun eğdirdik. Bazıları onun için bina inşa eder, bazıları ise denize dalıp dibinden (inci, mercan ve benzeri) **değerli eşyalar çıkarırdı.**

38- Şeytanların bir kısmını da (azgın ve asi oldukları için) **zincirlerle bağlayıp hareket edemez hâle getirdik.**

39- Ey Süleyman! İşte bunlar, (duana icabet edip) **sana verdiğimiz ikramımızdır. Dilediğine onlardan verebilir, dilediğine de vermeyebilirsin; seni bundan sorumlu tutmayız.**

18- Muhakkak ki biz dağları Davud'un buyruğu altına verdik; o, gecenin ve gündüzün başlangıcında Allah'ı tesbih ettiğinde (bütün noksan sıfatlardan tenzih edip yücelttiğinde) **dağlar da onunla birlikte tesbih ederdi.**

19- Kuşlar da onun emriyle toplanır, her biri ona itaat eder ve Allah'ı tesbih ettiğinde onunla birlikte tesbih ederdi.

20- Ve onun hükümranlığını kuvvetlendirdik. Ve ona nübüvvet verip insanlar arasında adaletle hüküm verme ve isabetli sözler söyleme yeteneği ihsan ettik.

21- Ve ey rasulüm! Sana birbirinden davacı olan iki kişinin haberi ulaştı mı?! Onlar, Davud'un ibadet ettiği yerin duvarlarından tırmanıp onun huzuruna girmişlerdi.

22- O iki davacı ansızın Davud'un ibadet ettiği yere girince Davud onlardan korkmuştu. Bunun üzerine Davud'a şöyle demişlerdi: "Korkma! Biz, birbirine hasım olan iki davacıyız. Aramızda adaletle hüküm ver ve haksızlık etme! Ve bize doğru yolu göster!"

23- Hasımlardan biri Davud'a şöyle demişti: "Bu kardeşimdir. Onun doksan dokuz koyunu, benim ise sadece bir koyunum var. Buna rağmen o, "Sen koyunundan vazgeç, onu bana ver." dedi ve hem tartışmada hem de hüccette beni yendi."

24- Davud şikâyet edene şöyle dedi: "Şüphesiz o, senin koyununu kendi koyunlarına katmak istemekle sana zulmetmiştir. Ve muhakkak ortakların çoğu birbirine haksızlık eder, ancak (Allah'a gerektiği gibi) **iman eden ve** (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından kaçınarak) **salih ameller işleyenler hariç. Onlar ise sayıca çok azdır." Davud kendisini imtihan ettiğimizi anlayınca Rabbinden hemen af dileyip** (O'na) **secdeye kapandı ve** (günahlarından tevbe edip) **O'nu razı edecek amellere yöneldi.**

25- Biz de Davud'un tevbesini kabul edip onun bu hatasını bağışladık. Muhakkak ki o, katımızda değerli bir kimsedir ve ahirette akıbeti güzel olacaktır (cennete girecektir).

26- Ey Davud! Muhakkak ki biz seni, yeryüzünde (dinî ve dünyevi hükümleri uygulayan) **bir halife kıldık. Öyleyse insanlar arasında adaletle hükmet ve sakın heva ve hevesine tâbi olma! Ve bil ki heva ve hevesine tâbi olman, seni Allah'ın yolundan saptırır. Allah'ın yolundan** (şeriatinden) **sapanlara gelince; onlar hesap gününü unuttukları için mutlaka şiddetli bir azaba uğrayacaklardır** (çünkü hesap gününü hatırlayıp ondan korksalardı şeriatin hükümlerini terk edip heva ve heveslerine tâbi olmazlardı).

27- Ve ey insanlar! Bilin ki biz gökleri, yeri ve bunların arasındaki şeyleri boşu boşuna yaratmadık. Bu, kâfirlerin (Allah'ın birliğini, rasullerini ve dirilişi inkâr edenlerin) **zannıdır.** (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde Allah hakkında) **Böyle düşünen kâfirlerin, kıyamet gününde karşılaşacakları ateş azabından dolayı vay hâllerine!**

28- Biz, Allah'a gerçek manada iman edip rasulüne tâbi olan ve salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler ile** (Allah'ın nimetlerine nankörlük edip küfür, şirk, zulüm ve günah işleyerek) **yeryüzünde fesat çıkaranları hiç eşit tutar mıyız?! Aynı şekilde muttakiler** (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **ile facirleri** (Allah'ı inkâr edip O'na şirk koşan ve günah işlemekten çekinmeyen kâfirleri) **hiç eşit tutar mıyız?!** (Asla!)

29- Ey rasulüm! Sana indirdiğimiz bu kitap (Kur'ân)**, çok mübarek** (hayrı ve faydası bol olan) **bir kitaptır. İnsanlar onun ayetlerinin manasını düşünüp ibret alsın ve akıl sahipleri ondan öğüt alıp hükümlerini hayatlarının her yönüne uygulasın!**

30- Davud'a da ikram edip oğul olarak Süleyman'ı verdik. O (Süleyman) **iyi bir kuldu. O; hep Allah'a yönelen, devamlı bağışlanma dileyen, çokça tevbe eden ve O'nun razı olduğu amelleri işleyen biri idi.**

31- Ey rasulüm, hatırla! İkindi vaktinde (tahtının üzerine oturmuş iken) **Süleyman'a, üç ayağı üzerinde durup diğer ayağını havaya kaldıran asil ve gösterişli güzel atlar arz edilmişti** (ta ki güneş batıncaya kadar).

32- Süleyman (atları seyrederken ikindi namazını unuttu) **bunun üzerine şöyle dedi: "Atların sevgisi bana Rabbimin zikrini** (ikindi namazını) **unutturdu ta ki güneş, gecenin karanlığıyla örtülüp kayboluncaya kadar."**

33- Süleyman "Atları tekrar bana getirin!" dedi. Atlar getirilince onların bacaklarını ve boyunlarını kesmeye başladı (onun şeriatinde atlar böyle kesilirdi; sonra da etlerini fakirlere dağıttı).

34, 35- Ve yemin olsun ki biz, Süleyman'ı imtihan ettik. Onun tahtının üzerine bir ceset attık. Sonra o, Rabbine yönelip şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Beni affet ve bana, benden sonra hiç kimsenin sahip olamayacağı muazzam bir mülk

وَإِنَّ لَهُۥ عِندَنَا لَزُلْفَىٰ وَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٠﴾ وَٱذْكُرْ عَبْدَنَآ أَيُّوبَ إِذْ نَادَىٰ رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَسَّنِىَ ٱلشَّيْطَـٰنُ
بِنُصْبٍ وَعَذَابٍ ﴿٤١﴾ ٱرْكُضْ بِرِجْلِكَ ۖ هَـٰذَا مُغْتَسَلٌۢ بَارِدٌ وَشَرَابٌ ﴿٤٢﴾ وَوَهَبْنَا لَهُۥٓ أَهْلَهُۥ وَمِثْلَهُم مَّعَهُمْ
رَحْمَةً مِّنَّا وَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِى ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿٤٣﴾ وَخُذْ بِيَدِكَ ضِغْثًا فَٱضْرِب بِّهِۦ وَلَا تَحْنَثْ ۗ إِنَّا وَجَدْنَـٰهُ
صَابِرًا ۚ نِّعْمَ ٱلْعَبْدُ إِنَّهُۥٓ أَوَّابٌ ﴿٤٤﴾ وَٱذْكُرْ عِبَـٰدَنَآ إِبْرَٰهِيمَ وَإِسْحَـٰقَ وَيَعْقُوبَ أُو۟لِى ٱلْأَيْدِى وَٱلْأَبْصَـٰرِ ﴿٤٥﴾
إِنَّآ أَخْلَصْنَـٰهُم بِخَالِصَةٍ ذِكْرَى ٱلدَّارِ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّهُمْ عِندَنَا لَمِنَ ٱلْمُصْطَفَيْنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٧﴾ وَٱذْكُرْ إِسْمَـٰعِيلَ
وَٱلْيَسَعَ وَذَا ٱلْكِفْلِ ۖ وَكُلٌّ مِّنَ ٱلْأَخْيَارِ ﴿٤٨﴾ هَـٰذَا ذِكْرٌ ۚ وَإِنَّ لِلْمُتَّقِينَ لَحُسْنَ مَـَٔابٍ ﴿٤٩﴾ جَنَّـٰتِ عَدْنٍ
مُّفَتَّحَةً لَّهُمُ ٱلْأَبْوَٰبُ ﴿٥٠﴾ مُتَّكِـِٔينَ فِيهَا يَدْعُونَ فِيهَا بِفَـٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ وَشَرَابٍ ﴿٥١﴾ ۞ وَعِندَهُمْ قَـٰصِرَٰتُ
ٱلطَّرْفِ أَتْرَابٌ ﴿٥٢﴾ هَـٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿٥٣﴾ إِنَّ هَـٰذَا لَرِزْقُنَا مَا لَهُۥ مِن نَّفَادٍ ﴿٥٤﴾ هَـٰذَا ۚ وَإِنَّ
لِلطَّـٰغِينَ لَشَرَّ مَـَٔابٍ ﴿٥٥﴾ جَهَنَّمَ يَصْلَوْنَهَا فَبِئْسَ ٱلْمِهَادُ ﴿٥٦﴾ هَـٰذَا فَلْيَذُوقُوهُ حَمِيمٌ وَغَسَّاقٌ ﴿٥٧﴾ وَءَاخَرُ
مِن شَكْلِهِۦٓ أَزْوَٰجٌ ﴿٥٨﴾ هَـٰذَا فَوْجٌ مُّقْتَحِمٌ مَّعَكُمْ لَا مَرْحَبًۢا بِهِمْ ۚ إِنَّهُمْ صَالُوا۟ ٱلنَّارِ ﴿٥٩﴾ قَالُوا۟ بَلْ أَنتُمْ لَا
مَرْحَبًۢا بِكُمْ ۖ أَنتُمْ قَدَّمْتُمُوهُ لَنَا ۖ فَبِئْسَ ٱلْقَرَارُ ﴿٦٠﴾ قَالُوا۟ رَبَّنَا مَن قَدَّمَ لَنَا هَـٰذَا فَزِدْهُ عَذَابًا ضِعْفًا فِى
ٱلنَّارِ ﴿٦١﴾ وَقَالُوا۟ مَا لَنَا لَا نَرَىٰ رِجَالًا كُنَّا نَعُدُّهُم مِّنَ ٱلْأَشْرَارِ ﴿٦٢﴾ أَتَّخَذْنَـٰهُمْ سِخْرِيًّا أَمْ زَاغَتْ عَنْهُمُ
ٱلْأَبْصَـٰرُ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ذَٰلِكَ لَحَقٌّ تَخَاصُمُ أَهْلِ ٱلنَّارِ ﴿٦٤﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَنَا۠ مُنذِرٌ ۖ وَمَا مِنْ إِلَـٰهٍ إِلَّا ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ
﴿٦٥﴾ رَبُّ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّـٰرُ ﴿٦٦﴾ قُلْ هُوَ نَبَؤٌا۟ عَظِيمٌ ﴿٦٧﴾ أَنتُمْ عَنْهُ مُعْرِضُونَ ﴿٦٨﴾

62- Ve (dünyada hakka karşı kibirlenip azgınlık yapanlar) **şöyle derler: "Dünyada şerli saydığımız kimseleri neden cehennemde bizimle beraber görmüyoruz?"**

63- "Onlarla alay etmekte hata mı ettik? Yoksa onlar cehennemdeler de gözden mi kaçırdık?"

64- Muhakkak ki bu, kıyamet gününde kâfirlerin cehennemde birbirlerine husumet gösterip tartışmaları, haktır (mutlaka gerçekleşecektir).

65- Ey rasulüm! Kâfirlere de ki: "Ben ancak, (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür üzerinde ısrar edenleri) **Allah'ın azabıyla korkutan bir uyarıcıyım. Ve biliniz ki ibadeti yalnız kendisi hak eden bir tek ilah vardır. O,** (ٱلْوَٰحِدُ) **el-Vâḥid** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde tek) **ve** (ٱلْقَهَّارُ) **el-Kahhâr** (hiçbir şeyin aciz bırakamadığı, her şeyin kendisine boyun eğdiği ve her şeye kadir) **olan Allah'tır."**

66- "O (hak ilahınız olan Allah)**; göklerin, yerin ve bunların arasında bulunanların yegâne rabbidir** (yaratıcısı, maliki ve düzene koyucusudur)**. O;** (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir), (ٱلْغَفَّـٰرُ) **el-Ğaffâr'dır** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını çokça affedendir)**."**

67, 68- Ey rasulüm! Seni yalanlayan müşrik kavmine de ki: "Bu Kur'ân, çok değerli ve muazzam bir haberdir. Buna rağmen ondan yüz çeviriyorsunuz (onunla amel etmiyor ve içindeki hüccetlere inanmıyorsunuz)**."**

40- Ve muhakkak ki o (Süleyman)**, katımızda değerli bir kimsedir ve ahirette akıbeti güzel olacaktır** (cennete girecektir)**.**

41- Ey rasulüm, (çok sabırlı olan) **kulumuz Eyyub'u da an! Hani o, Rabbine şöyle dua etmişti: "Ey Rabbim! Muhakkak ki şeytan bana yorgunluk ve acı veren bir rahatsızlık isabet ettirdi."**

42- Biz, ona şöyle dedik: "Ey Eyyub! Ayağınla yere vur!" O ayağıyla yere vurup da yerden su fışkırınca, "İşte bu, gusletmen ve içmen için serin bir sudur!" dedik. (Eyyub, o suyla yıkanınca kendisine isabet eden rahatsızlıktan kurtuldu.)

43- Ayrıca ona ailesini iade ettik ve bununla birlikte katımızdan mükâfaat olarak bir kat fazlasını ihsan ettik (çocuklarının ve torunlarının sayısını artırdık)**. İşte bu; akıl sahiplerinin, sabrın akıbetinin ferahlık ve mükâfaat olduğunu anlayıp ibret almaları için bir öğüttür.**

44- Ve (hanımına kızıp da ona yüz celde vurmaya yemin edince) **Eyyub'a şöyle dedik: "Ey Eyyub! Eline bir demet** (yüz) **ince çubuk alıp onunla hanımına bir defa vur ve yeminini bozma!** (Çünkü böyle yaparak yeminini yerine getirmiş olursun.)" **Gerçekten biz Eyyub'u** (musibetlere karşı) **sabırlı gördük. O, iyi bir kuldu. O; hep Allah'a yönelen, devamlı bağışlanma dileyen, çokça tevbe eden ve O'nun razı olduğu amelleri işleyen biri idi.**

45- Ey rasulüm! (Seçkin) **Kullarımız İbrahim'i, İshak'ı ve Yakub'u da an! Onlar, yalnız Allah'a ibadet ve mutlak itaat* konusunda kuvvetli, O'nun rızasını elde etmekte çok gayretli ve hak konusunda basiret sahibi kimseler idiler.**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

46- Muhakkak ki biz onları, bir ikram olarak hep ahiret yurdunu düşünüp onun için hazırlık yapma ve insanları da buna davet etme özelliğine sahip kimseler kıldık.

47- Ve muhakkak ki onlar yalnız bize ibadet, mutlak itaat ve hakkı tebliğ için seçtiğimiz, katımızda seçkin ve hayırlı kimselerdendi.

48- Ey rasulüm! İsmail'i, Elyesa'yı ve Zelkifl'i de an! Onların her biri de hayırlı kimselerdendi.

49- İşte bunlar, rasuller hakkında Kur'ân'da zikredilen güzel övgülerdir. Ve şunu biliniz ki Allah'tan korkanlar (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için güzel bir gelecek vardır.**

50- Allah'tan korkanların güzel geleceği ise (içinde ebedi kalacakları) **Adn cennetleridir. Ve onun kapıları, Allah'tan korkanları karşılamak için açılmıştır.**

51- Onlar cennette tahtlar üzerine oturup yaslanırlar, hizmetçileri de onların istediği çeşit çeşit bol meyvelerden ve arzu ettikleri içeceklerden sunar.

52- Ve cennetliklerin yanında, yalnız kocalarına güzel bakışla bakan iffetli ve en güzel yaşta birbiriyle yaşıt kadınlar (hûruînler) **vardır.**

53- Ey Allah'tan korkanlar (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar)**! İşte bu nimet** (cennet), (salih amellerinize karşılık) **size hesap gününde verileceği vâdedilen mükâfaattır.**

54- İşte zikrettiğimiz bu mükâfaat, Allah'tan korkanlara (kıyamet gününde) **vereceğimiz rızıktır ve o, sonsuza kadar devam eden, bitmeyen ve kesilmeyen bir rızıktır.**

55- Bu mükâfaat yalnız Allah'tan korkanlar içindir. Allah'ın koyduğu sınırları aşanlara (küfür, şirk ve günah işleyenlere) **gelince; onlar için** (kıyamet gününde) **çok kötü bir akıbet vardır.**

56- İşte bu kötü akıbet, Allah'ın koyduğu sınırları aşanların içinde yanacakları cehennemdir. O, kalınacak ne kötü bir yerdir!

57- İşte bu, cehennemde tadacakları azaptır; kaynar sıcaklıkta erimiş madenlerden ve cehennemliklerin irinlerindendir. Tatsınlar onu (çünkü onların içeceği olacaktır)**!**

58- Ve onlar için buna benzer, çeşit çeşit başka azaplar da vardır.

59- (O gün cehennem ehli cehenneme girdiğinde aralarında husumet ve düşmanlık meydana gelir ve birbirinden beri olurlar.) **Onlardan bir taife cehenneme girdiğinde orada bulunanlar birbirlerine şöyle der: "İşte, cehenneme sizinle beraber bir taife daha giriyor." Diğerleri de şöyle cevap verir: "Onlara, "Merhaba** (hoş ve rahat bir yere geldiniz)**!" demiyoruz; onlar da bizim gibi ateş azabını tadacaktır."**

60- Tâbi olanlar, tâbi olduklarına şöyle der: "Asıl size merhaba (hoş ve rahat bir yer) **olmasın! Çünkü** (küfrü ve şirki süslü göstererek bizi siz saptırdınız ve) **bu azaba uğramamıza siz sebep oldunuz. Burası kalınacak ne kötü bir yerdir!"**

61- Tâbi olanlar şöyle der: "Ey Rabbimiz! (Bize hidayet gelmişken bizi ondan saptırıp) **Azaba uğramamıza sebep olanların cehennemdeki azabını kat kat artır!"**

مَا كَانَ لِىَ مِنْ عِلْمٍۭ بِٱلْمَلَإِ ٱلْأَعْلَىٰٓ إِذْ يَخْتَصِمُونَ ﴿٦٩﴾ إِن يُوحَىٰٓ إِلَىَّ إِلَّآ أَنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٧٠﴾
إِذْ قَالَ رَبُّكَ لِلْمَلَٰٓئِكَةِ إِنِّى خَٰلِقٌۢ بَشَرًا مِّن طِينٍ ﴿٧١﴾ فَإِذَا سَوَّيْتُهُۥ وَنَفَخْتُ فِيهِ مِن رُّوحِى فَقَعُوا۟
لَهُۥ سَٰجِدِينَ ﴿٧٢﴾ فَسَجَدَ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ ﴿٧٣﴾ إِلَّآ إِبْلِيسَ ٱسْتَكْبَرَ وَكَانَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ
﴿٧٤﴾ قَالَ يَٰٓإِبْلِيسُ مَا مَنَعَكَ أَن تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِيَدَىَّ ۖ أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنتَ مِنَ ٱلْعَالِينَ ﴿٧٥﴾ قَالَ
أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْهُ خَلَقْتَنِى مِن نَّارٍ وَخَلَقْتَهُۥ مِن طِينٍ ﴿٧٦﴾ قَالَ فَٱخْرُجْ مِنْهَا فَإِنَّكَ رَجِيمٌ ﴿٧٧﴾ وَإِنَّ عَلَيْكَ
لَعْنَتِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٧٨﴾ قَالَ رَبِّ فَأَنظِرْنِىٓ إِلَىٰ يَوْمِ يُبْعَثُونَ ﴿٧٩﴾ قَالَ فَإِنَّكَ مِنَ ٱلْمُنظَرِينَ ۙ ﴿٨٠﴾ إِلَىٰ
يَوْمِ ٱلْوَقْتِ ٱلْمَعْلُومِ ﴿٨١﴾ قَالَ فَبِعِزَّتِكَ لَأُغْوِيَنَّهُمْ أَجْمَعِينَ ۙ ﴿٨٢﴾ إِلَّا عِبَادَكَ مِنْهُمُ ٱلْمُخْلَصِينَ ﴿٨٣﴾ قَالَ
فَٱلْحَقُّ وَٱلْحَقَّ أَقُولُ ﴿٨٤﴾ لَأَمْلَأَنَّ جَهَنَّمَ مِنكَ وَمِمَّن تَبِعَكَ مِنْهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٨٥﴾ قُلْ مَآ أَسْـَٔلُكُمْ
عَلَيْهِ مِنْ أَجْرٍ وَمَآ أَنَا۠ مِنَ ٱلْمُتَكَلِّفِينَ ﴿٨٦﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٨٧﴾ وَلَتَعْلَمُنَّ نَبَأَهُۥ بَعْدَ حِينٍۭ ﴿٨٨﴾

سُورَةُ ٱلزُّمَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَآ إِلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ فَٱعْبُدِ ٱللَّهَ مُخْلِصًا
لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿٢﴾ أَلَا لِلَّهِ ٱلدِّينُ ٱلْخَالِصُ ۚ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ مَا نَعْبُدُهُمْ إِلَّا لِيُقَرِّبُونَآ إِلَى
ٱللَّهِ زُلْفَىٰٓ إِنَّ ٱللَّهَ يَحْكُمُ بَيْنَهُمْ فِى مَا هُمْ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ كَٰذِبٌ كَفَّارٌ
﴿٣﴾ لَّوْ أَرَادَ ٱللَّهُ أَن يَتَّخِذَ وَلَدًا لَّٱصْطَفَىٰ مِمَّا يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ ۖ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْوَٰحِدُ ٱلْقَهَّارُ ﴿٤﴾

3- Biliniz ki Allah sadece şirkten tamamen arındırılmış halis dini kabul eder. Ve Allah’tan başka birtakım veliler edinip onlara ibadet edenler (bu ibadetlerini meşru göstermek için) **şöyle derler: “Biz onlara; bizi Allah’a daha çok yaklaştırsınlar, ihtiyaçlarımızı Allah’a ulaştırsınlar ve Allah katında bize şefaatçi olsunlar diye ibadet ediyoruz** (gayemiz Allah’ın rızasını daha çok kazanmak ve O’nun katında yüksek mertebeye ulaşmaktır)**.” Bilinmelidir ki Allah, ihtilaf ettikleri tevhid ve Allah’ın razı olduğu ameller konusunda** (kıyamet gününde) **muvahhidler ile müşrikler arasında hüküm verecektir. Muhakkak ki Allah, kendisinin ortakları olduğunu iddia edip iftira atan yalancıları ve emirlerine karşı gelip küfür ve şirk işleyerek verdiği nimetleri inkâr eden kimseleri asla hidayete muvaffak kılmaz.**

4- Allah, müşriklerin iddia ettikleri gibi çocuk edinmek isteseydi muhakkak ki yarattığı varlıklardan dilediği kimseyi seçip onu çocuğu mertebesinde kılardı. Allah, müşriklerin vasfettiği bütün noksan sıfatlardan, ortak koşmalarından ve çocuk edinmekten münezzeh ve yücedir. O; (ٱلْوَاحِدُ) **el-Vâhid’dir** (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tektir)**,** (ٱلْقَهَّارُ) **el-Kahhâr’dır** (hiçbir şeyin aciz bırakamadığı, her şeyin kendisine boyun eğdiği ve her şeye kadir olan yüce zattır).

69- Ey rasulüm! Yine onlara de ki: “Bana vahiy ile bildirilmeseydi meleklerin (babamız Âdem’in yaratılması hakkında) **aralarında konuştukları şeyi bilmezdim.”**

70- “Ben ancak Allah’ın azabıyla uyaran apaçık bir uyarıcı olduğum için bana vahyolunuyor.”

71- Rabbin meleklere (ve İblis’e) **şöyle demişti: “Muhakkak ki ben, çamurdan bir beşer yaratacağım.”** (Allah bana vahyetmeden önce ben bunu bilmiyordum.)

72- Rabbin meleklere (ve İblis’e) **şöyle demişti: “Onu** (Âdem’i) **en güzel surette yarattığımda ve ona yarattığım ruhlardan bir ruh üflediğimde hemen ona secde** (saygı secdesi) **yapın!”**

73- (Allah, Âdem’e yarattığı ruhlardan üfleyip can verince Allah’ın emriyle) **Bütün melekler hemen ona** (Âdem’e) **secde** (saygı secdesi) **etmişti.**

74- (Meleklerle birlikte bulunan ve cinlerden olan) **İblis ise secde etmedi. O,** (Âdem’e saygı secdesi yapmakta) **kibirlendi ve** (Allah’ın emrine karşı gelerek) **kâfirlerden oldu.**

75- (Allah şöyle dedi) **“Ey İblis! İki elimle* yarattığım varlığa** (Âdem’e) **saygı secdesi yapmaktan seni engelleyen nedir? Seni bundan kibrin mi engelledi yoksa Rabbine karşı daha önce de üstünlük taslayanlardan mıydın?”**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen “yed (el)” ve “yedeyn (iki el)” sözleri ile ilgili açıklama için bkz. Âli ʿİmrân: 26.

76- İblis şöyle cevap verdi: “Ben, Âdem’den daha üstünüm. Beni ateşten, onu ise çamurdan yarattın.”

77, 78- Bunun üzerine Allah İblis’e şöyle dedi: “Çık cennetten (cennet nimetlerini hak etmiyorsun)**! Sen artık rahmetimden kovulmuş bir yaratıksın ve hesap gününe kadar lanetim senin üzerine olacaktır.”**

79- İblis, “Ey Rabbim! O hâlde bana, kullarını hesap için dirilteceğin vakte kadar mühlet ver (hemen öldürme)**!” dedi.**

80, 81- Allah, İblis’e “Öyle olsun! Sen, vakti bilinen güne kadar mühlet verilenlerdensin (canlı kalacaksın)**!” buyurdu.**

82, 83- Bunun üzerine İblis şöyle dedi: “Ey Rabbim! İzzetine (yüceliğine ve mükemmel kudretine) **yemin olsun ki Âdem’i ve zürriyetinin hepsini** (doğru yolundan) **saptıracağım, ancak senin ihlaslı** (yalnız sana ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayan ve mutlak itaat hakkını* sadece sana veren) **kulların hariç** (onları kandırmaya gücüm yetmeyecek)**.”**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

84- Allah ona cevaben şöyle dedi: “Hak bendendir. Hakkı söylerim ve benden haktan başka hiçbir şey sâdır olmaz.”

85- “Yemin olsun ki (kıyamet gününde) **cehennemi, sen ve sana tâbi olanlarla dolduracağım.”**

86- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: “Size Allah’tan getirdiğim hak karşılığında sizden hiçbir ücret talep etmiyorum. Ve biliniz ki ben, olduğundan başka görünüp uydurma şeyler getirerek sizi kandıran biri de değilim.”

87- Bilinmelidir ki Kur’ân, bütün âlemler (insanlar ve cinler) **için** (hak ile bâtılı ayıran ve hem dünya hem de ahiret mutluluğunu sağlayan şeyleri öğreten) **bir öğüttür.**

88- Ve bu Kur’ân’ın verdiği haberlerin doğruluğunu belli bir zaman sonra (eceliniz geldiğinde) **muhakkak öğreneceksiniz.**

39. EZ-ZÜMER SURESİ

Bazı âlimlere göre 53’ten 55’e kadar 3 ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Bazı âlimlere göre 53’ten sonuna kadar olan ayetler hariç, Mekke’de inmiştir. Bazı âlimlere göre ise 7 ayeti Medine’de, diğerleri ise Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 75, kelime sayısı 1172, harf sayısı 4708’dir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Bu kitap (Kur’ân), (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, dilediğini yapmaktan engellenemeyen) **ve** (ٱلْحَكِيمِ) **el-Ḥakîm** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıran) **Allah tarafından indirilmiştir** (başkasından değildir)**.**

2- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz sana bu kitabı (Kur’ân’ı) **hak ile** (sadece hakkı ihtiva eden, bütün haberleri doğru ve verdiği hükümleri adaletli bir kitap olarak) **indirdik. Öyleyse dini** (mutlak itaati* ve bütün ibadetleri) **kendisine has kılıp her türlü şirkten temizlenmiş olarak yalnız Allah’a ibadet et!**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ ۖ يُكَوِّرُ ٱلَّيْلَ عَلَى ٱلنَّهَارِ وَيُكَوِّرُ ٱلنَّهَارَ عَلَى ٱلَّيْلِ ۖ وَسَخَّرَ ٱلشَّمْسَ
وَٱلْقَمَرَ ۖ كُلٌّ يَجْرِى لِأَجَلٍ مُّسَمًّى ۗ أَلَا هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفَّٰرُ ﴿٥﴾ خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَٰحِدَةٍ ثُمَّ جَعَلَ
مِنْهَا زَوْجَهَا وَأَنزَلَ لَكُم مِّنَ ٱلْأَنْعَٰمِ ثَمَٰنِيَةَ أَزْوَٰجٍ ۚ يَخْلُقُكُمْ فِى بُطُونِ أُمَّهَٰتِكُمْ خَلْقًا مِّنۢ
بَعْدِ خَلْقٍ فِى ظُلُمَٰتٍ ثَلَٰثٍ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ لَهُ ٱلْمُلْكُ ۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُصْرَفُونَ ﴿٦﴾ إِن
تَكْفُرُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَنِىٌّ عَنكُمْ ۖ وَلَا يَرْضَىٰ لِعِبَادِهِ ٱلْكُفْرَ ۖ وَإِن تَشْكُرُوا۟ يَرْضَهُ لَكُمْ ۗ وَلَا تَزِرُ وَازِرَةٌ
وِزْرَ أُخْرَىٰ ۗ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُم مَّرْجِعُكُمْ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٧﴾
۞ وَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ضُرٌّ دَعَا رَبَّهُۥ مُنِيبًا إِلَيْهِ ثُمَّ إِذَا خَوَّلَهُۥ نِعْمَةً مِّنْهُ نَسِىَ مَا كَانَ يَدْعُوٓا۟ إِلَيْهِ
مِن قَبْلُ وَجَعَلَ لِلَّهِ أَندَادًا لِّيُضِلَّ عَن سَبِيلِهِۦ ۚ قُلْ تَمَتَّعْ بِكُفْرِكَ قَلِيلًا إِنَّكَ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلنَّارِ ﴿٨﴾
أَمَّنْ هُوَ قَٰنِتٌ ءَانَآءَ ٱلَّيْلِ سَاجِدًا وَقَآئِمًا يَحْذَرُ ٱلْءَاخِرَةَ وَيَرْجُوا۟ رَحْمَةَ رَبِّهِۦ ۗ قُلْ هَلْ يَسْتَوِى ٱلَّذِينَ
يَعْلَمُونَ وَٱلَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ ۗ إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٩﴾ قُلْ يَٰعِبَادِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّقُوا۟ رَبَّكُمْ ۚ لِلَّذِينَ
أَحْسَنُوا۟ فِى هَٰذِهِ ٱلدُّنْيَا حَسَنَةٌ ۗ وَأَرْضُ ٱللَّهِ وَٰسِعَةٌ ۗ إِنَّمَا يُوَفَّى ٱلصَّٰبِرُونَ أَجْرَهُم بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿١٠﴾
قُلْ إِنِّىٓ أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ ٱلدِّينَ ﴿١١﴾ وَأُمِرْتُ لِأَنْ أَكُونَ أَوَّلَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٢﴾ قُلْ إِنِّىٓ
أَخَافُ إِنْ عَصَيْتُ رَبِّى عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿١٣﴾ قُلِ ٱللَّهَ أَعْبُدُ مُخْلِصًا لَّهُۥ دِينِى ﴿١٤﴾ فَٱعْبُدُوا۟ مَا
شِئْتُم مِّن دُونِهِۦ ۗ قُلْ إِنَّ ٱلْخَٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۗ أَلَا ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْخُسْرَانُ
ٱلْمُبِينُ ﴿١٥﴾ لَهُم مِّن فَوْقِهِمْ ظُلَلٌ مِّنَ ٱلنَّارِ وَمِن تَحْتِهِمْ ظُلَلٌ ۚ ذَٰلِكَ يُخَوِّفُ ٱللَّهُ بِهِۦ عِبَادَهُۥ ۚ يَٰعِبَادِ
فَٱتَّقُونِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ ٱجْتَنَبُوا۟ ٱلطَّٰغُوتَ أَن يَعْبُدُوهَا وَأَنَابُوٓا۟ إِلَى ٱللَّهِ لَهُمُ ٱلْبُشْرَىٰ ۚ فَبَشِّرْ عِبَادِ ﴿١٧﴾

15- “Ve ey müşrikler! (Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemeyip O’na ait haklardan herhangi birini hayatınızın herhangi bir yönünde başka varlıklara vererek) **Allah’tan başka dilediğiniz varlığa ibadet edin bakalım!” Ey rasulüm! Onlara de ki: “Biliniz ki kıyamet gününde** (küfür ve şirk işlemeleri sebebiyle cehennemi hak ettikleri için) **gerçekten kaybedenler, kendi nefislerini ve** (cennette sahip olacakları hûruînleri ve muvahhid olan) **sevdiklerini kaybedenlerdir. Gerçekten de apaçık kayıp budur!”**

16- Cehennemde o kâfirlerin üstünde gölgeler gibi ateşin alevleri vardır, altlarında da ateşin alevleri vardır. İşte, Allah kullarını bu azap ile korkutmaktadır. Ey kullarım! Benden korkun (emirlerimi yerine getirip yasaklarımdan uzak durun)**!**

17- Tağuta (Allah’a ait herhangi bir sıfatı, fiili, hak ve yetkiyi kendisinde gören veya bunlar kendisine verildiğinde rıza gösterenlere) **ibadet etmekten** (sadece Allah’a ait olan bu hak ve yetkileri onlara vermekten) **uzak duran ve** (her türlü şirkten tevbe edip tam manasıyla) **yalnız Allah’a yönelenlere** (ölüm anında, kabirde ve kıyamet gününde cennete gireceklerine dair) **müjde vardır. Ey rasulüm! Kullarıma** (emirlerime itaat edip sana indirdiğim şeriatimi hayatlarının her alanında ihlasla uygulayanlara) **bu müjdeyi ver!**

5- Allah, gökleri ve yeri hak ile (boşu boşuna, rastgele ve oyun olarak değil, mükemmel bir hikmetle) **yaratmıştır. Geceyi gündüze sokar** (geceyi kısaltıp gündüzü uzatır)**, gündüzü de geceye sokar** (gündüzü kısaltıp geceyi uzatır)**. Güneş’i ve Ay’ı da** (kullarının menfaatine olacak şekilde) **hükmüne boyun eğdirmiştir. Güneş ve Ay’ın her biri,** (Allah’ın ilminde) **tayin edilmiş zamana kadar** (yörüngesinde düzgün bir şekilde) **hareket eder. Bilinmelidir ki O;** (ٱلۡعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (ٱلۡغَفَّٰرُ) **el-Ğaffâr’dır** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını çokça affedendir)**.**

6- Ey insanlar! Rabbiniz sizi bir tek nefisten (Âdem’den) **yarattı. Sonra da ondan zevcesini** (Havva’yı) **yarattı ve sizin için enʿamdan** (deve, sığır, koyun ve keçilerden erkek ve dişi) **sekiz çift var etti. Sizi de annelerinizin karınlarında, üç kat karanlık içinde çeşitli safhalardan geçirerek yaratıyor. İşte bütün bunları yaratan, rabbiniz Allah’tır. Mülk, sadece O’nundur. O’ndan başka ibadete layık ilah yoktur. Durum böyleyken nasıl olur da haktan saparsınız** (O’ndan başka varlıklara ibadet edersiniz)**?!**

7- Ey insanlar! Eğer (Allah’ın varlığını, birliğini ve nimetlerini) **inkâr ederseniz bilin ki Allah size muhtaç değildir** (O’na ne imanınız bir fayda verir ne de inkârınız bir zarar verir, bilakis imanınızın faydası da küfrünüzün zararı da sizedir)**. Ve Allah’ın, kullarının küfre girmesine rızası yoktur** (çünkü O, münkeri ve fahşayı emretmez)**. Ve eğer Allah’ın verdiği nimetlerden dolayı O’na şükrederseniz** (yalnız O’na ibadet eder ve hiçbir şeyi şirk koşmazsanız) **bu amelinizden razı olur** (ve buna karşılık mükâfaat verir)**. Ve bilin ki her nefis, kendi yaptığından sorumludur, hiç kimseye başkasının günahı yüklenmez. Sonra** (kıyamet gününde) **yegâne rabbiniz olan Allah’a döneceksiniz ve O,** (dünyada) **işlediğiniz amelleri size haber verecektir** (ve buna göre karşılık verecektir)**. Muhakkak ki O, kulların kalbindeki** (iman ve küfür dâhil) **her şeyi en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.**

8- (Kâfir olan) **İnsan, kendisine** (hastalık, korku veya mal kaybı gibi) **bir musibet isabet ettiğinde** (bu musibeti kaldırması için) **Rabbine yalvara yakara dua eder. Sonra Allah bu musibeti kaldırıp yerine katından bir nimet verdiğinde daha önce Allah’a yalvardığını unutur ve insanları doğru yoldan saptırmak için O’na eşler koşar. Ey rasulüm! Böyle kâfirlere şöyle de: “Küfrünle az bir süre eğlenedur! Çünkü sen, muhakkak cehennem ehlindensin.”**

9- Gecenin herhangi bir vaktini secde ve kıyamla geçirerek Allah’a ibadet eden, ahiret azabından korkan ve Rabbinin rahmetini uman mı daha hayırlıdır yoksa (sıkıntı anında sadece Allah’a dua edip ferahlıkta O’na şirk koşan) **kâfir mi?! Ey rasulüm! Onlara de ki: “**(Allah’ın kendilerine farz kıldığı şeyleri) **Bilenler** (ve yerine getirenler) **ile** (bunları) **bilmeyenler hiç eşit olur mu?!”** (Bu iki taife arasındaki farkı) **Ancak selim akıl sahipleri düşünüp anlar.**

10- Ey rasulüm! (Bana ve gönderdiğim rasullerime) **İman eden kullarıma şöyle de: “Rabbinizden korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Biliniz ki bu dünyada iyilik yapanlara** (hayatının her yönünde Allah’ın razı olduğu şekilde hareket edenlere) **iyilik vardır** (dünyada zafer, sağlık, helal ve bereketli rızık; ahirette ise cennet verilecektir)**. Ve** (ey mu’minler, bulunduğunuz yerde tevhidi yaşama imkânı bulamazsanız hicret edin) **Allah’ın arzı geniştir** (hiçbir şirk koşmadan Allah’ın emirlerini yaşayabileceğiniz bir yer bulabilirsiniz)**. Muhakkak ki Allah,** (kendi rızası için her türlü eziyete ve emirlerini yerine getirmeye) **sabredenlere** (kıyamet gününde) **hesapsız, bolca mükâfaat verecektir.”**

11- Ey rasulüm! De ki: “Bana, dini (mutlak itaati* ve bütün ibadetleri) **Allah’a has kılıp her türlü şirkten temizlenmiş olarak yalnız O’na ibadet etmem emrolundu.”**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

12- “Ve Rabbim bana, bu ümmetin ilk Müslümanı (Allah’ın emrine teslim olup itaat edeni) **olmamı emretti.”**

13- Ey rasulüm! De ki: “(Ben, Allah’tan başkasına ibadet etmem.) **Muhakkak ki ben, Rabbimin emirlerine itaat etmediğimde muazzam günün** (kıyamet gününün) **azabına uğramaktan korkarım.”**

14- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: “Ben dinimde ihlaslı bir şekilde sadece Allah’a ibadet ederim (Allah’ı zatında, sıfatlarında, fiillerinde birlerim; mutlak itaat hakkı* dâhil, O’na ait bütün hakları sadece O’na veririm, bunları hayatımın herhangi bir yönünde başkalarına vererek asla O’na şirk koşmam)**.”**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

ٱلَّذِينَ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقَوْلَ فَيَتَّبِعُونَ أَحْسَنَهُۥٓ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ هَدَىٰهُمُ ٱللَّهُ ۖ وَأُو۟لَـٰٓئِكَ هُمْ أُو۟لُوا۟ ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿١٨﴾
أَفَمَنْ حَقَّ عَلَيْهِ كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ أَفَأَنتَ تُنقِذُ مَن فِى ٱلنَّارِ ﴿١٩﴾ لَـٰكِنِ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْا۟ رَبَّهُمْ لَهُمْ غُرَفٌ
مِّن فَوْقِهَا غُرَفٌ مَّبْنِيَّةٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ ۖ وَعْدَ ٱللَّهِ لَا يُخْلِفُ ٱللَّهُ ٱلْمِيعَادَ ﴿٢٠﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ
ٱللَّهَ أَنزَلَ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً فَسَلَكَهُۥ يَنَـٰبِيعَ فِى ٱلْأَرْضِ ثُمَّ يُخْرِجُ بِهِۦ زَرْعًا مُّخْتَلِفًا أَلْوَٰنُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ
فَتَرَىٰهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَجْعَلُهُۥ حُطَـٰمًا ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِى ٱلْأَلْبَـٰبِ ﴿٢١﴾ أَفَمَن شَرَحَ ٱللَّهُ صَدْرَهُۥ
لِلْإِسْلَـٰمِ فَهُوَ عَلَىٰ نُورٍ مِّن رَّبِّهِۦ ۚ فَوَيْلٌ لِّلْقَـٰسِيَةِ قُلُوبُهُم مِّن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ فِى ضَلَـٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٢﴾
ٱللَّهُ نَزَّلَ أَحْسَنَ ٱلْحَدِيثِ كِتَـٰبًا مُّتَشَـٰبِهًا مَّثَانِىَ تَقْشَعِرُّ مِنْهُ جُلُودُ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُمْ ثُمَّ تَلِينُ
جُلُودُهُمْ وَقُلُوبُهُمْ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ هُدَى ٱللَّهِ يَهْدِى بِهِۦ مَن يَشَآءُ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ
هَادٍ ﴿٢٣﴾ أَفَمَن يَتَّقِى بِوَجْهِهِۦ سُوٓءَ ٱلْعَذَابِ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۚ وَقِيلَ لِلظَّـٰلِمِينَ ذُوقُوا۟ مَا كُنتُمْ تَكْسِبُونَ
﴿٢٤﴾ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَأَتَىٰهُمُ ٱلْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٢٥﴾ فَأَذَاقَهُمُ ٱللَّهُ ٱلْخِزْىَ فِى
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَعَذَابُ ٱلْـَٔاخِرَةِ أَكْبَرُ ۚ لَوْ كَانُوا۟ يَعْلَمُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ ضَرَبْنَا لِلنَّاسِ فِى هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانِ
مِن كُلِّ مَثَلٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٢٧﴾ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا غَيْرَ ذِى عِوَجٍ لَّعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٢٨﴾ ضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا
رَّجُلًا فِيهِ شُرَكَآءُ مُتَشَـٰكِسُونَ وَرَجُلًا سَلَمًا لِّرَجُلٍ هَلْ يَسْتَوِيَانِ مَثَلًا ۚ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ۚ بَلْ أَكْثَرُهُمْ
لَا يَعْلَمُونَ ﴿٢٩﴾ إِنَّكَ مَيِّتٌ وَإِنَّهُم مَّيِّتُونَ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ إِنَّكُمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ عِندَ رَبِّكُمْ تَخْتَصِمُونَ ﴿٣١﴾
*فَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّن كَذَبَ عَلَى ٱللَّهِ وَكَذَّبَ بِٱلصِّدْقِ إِذْ جَآءَهُۥٓ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْكَـٰفِرِينَ
﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِى جَآءَ بِٱلصِّدْقِ وَصَدَّقَ بِهِۦٓ ۙ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُتَّقُونَ ﴿٣٣﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ جَزَآءُ
ٱلْمُحْسِنِينَ ﴿٣٤﴾ لِيُكَفِّرَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى عَمِلُوا۟ وَيَجْزِيَهُمْ أَجْرَهُم بِأَحْسَنِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ
﴿٣٥﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِكَافٍ عَبْدَهُۥ ۖ وَيُخَوِّفُونَكَ بِٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦ ۚ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٦﴾

gun amel işleyene gelince; işte, Allah'tan gerçek manada korkanlar onlardır!

34- Allah'tan gerçek manada korkanlar için Rableri katında diledikleri her türlü güzel şey vardır. İşte bu, muhsinlerin (ihlasla tevhide sarılıp Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmayan ve O'nun razı olduğu salih amelleri işleyip her hâlükârda O'na itaat edenlerin) **mükâfaatıdır!**

35- (Gerçek manada Allah'tan korkanlar dünyada halis tevbe ettikleri için) **Allah onların geçmişte yaptıkları en kötü amelleri bile örtecek ve onlara işledikleri iyi amellerin karşılığını en güzel şekilde verecektir.**

36- Allah, kuluna (Muhammed'e) **her konuda yeterli değil midir?!** (Elbette yeterlidir!) **Ve ey rasulüm! Müşrikler,** (cehalet ve sefihlikleri sebebiyle) **Allah'tan başka ibadet ettikleri putlarıyla seni korkutuyorlar. Ve bilinmelidir ki** (hak kendisine ulaştığı hâlde küfür ve şirk üzerinde ısrar ettiği için) **Allah kimi doğru yoldan saptırıp uzaklaştırırsa hiç kimse onu doğru yola iletemez.**

18- Müjdeyi hak eden kullarım öyle kimselerdir ki bir söz duyduklarında güzel olanı çirkinden ayırt ederler ve sözün en güzeline (Kur'ân'a ve ona uygun olana) **tâbi olurlar. İşte bu sıfata sahip olanlar, Allah'ın hidayete muvaffak kıldığı kimselerdir ve onlar, selim akıl sahibi olanlardır.**

19- Ey rasulüm! (Küfür ve şirk üzere kalmakta ısrar ettiği için) **Azabı hak eden kişiyi cehennemden sen kurtarabilir misin?!** (Asla!)

20- Fakat Rablerinden korkanlara (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **gelince; işte onlar için altlarından ırmaklar akan, üst üste bina edilmiş yüksek köşkler vardır. Bu, Allah'ın onlara vâdidir; Allah vâdinden asla dönmez** (mutlaka gerçekleşecektir)**.**

21- Ey rasulüm! Allah'ın gökten su indirip onu yerdeki kaynaklara yerleştirdiğini, sonra onunla renkleri çeşit çeşit olan ekinler bitirdiğini görmedin mi (ve müşrik kavmin de görmedi mi)**?! Sonra o renk renk ekinlerin kuruyup sarardığını görürsün. Sonra da onlar çer çöp hâline gelir. Muhakkak ki bunlarda akıl sahipleri için** (ibret alacakları) **öğütler vardır** (çünkü bunlardan ancak onlar istifade eder)**.**

22- Allah'ın, göğsünü (kalbini) **İslam'a açtığı ve bu sebeple Rabbinden bir nur** (hidayet, basiret, ilim) **üzere olan** (ve ona göre amel eden) **kişi; hiç** (küfür ve şirkleri sebebiyle) **kalpleri Allah'ın zikrine** (Kur'ân'a) **karşı sertleşmiş kimseler gibi olur mu?!** (Asla!) **Kalpleri Allah'ın zikrine karşı sertleşenlerin** (Kur'ân'ın öğütleri ve hükümleri kalplerine girmeyenlerin) **vay hâline! İşte bunlar, apaçık sapıklık içindedirler!**

23- Allah, (rasulü Muhammed'e) **en güzel sözü** (Kur'ân'ı) **indirdi. Onun ayetleri doğruluk, güzellik ve uyum bakımından birbirine benzer ve** (kulların iyice anlayıp hataya düşmemesi için) **uygun bir şekilde hükümleri tekrarlanmıştır. Bu Kur'ân öyle bir kitaptır ki Rablerinden korkan mu'minler onun vaîdlerini** (tehditlerini) **işittiklerinde derileri titrer. Sonra içindeki ümit veren vâdleri** (müjdeleri) **işittiklerinde derileri ve kalpleri yumuşar** (sükûnet bulur)**. İşte bu Kur'ân; Allah'ın hidayetidir, Allah onunla dilediği kimseleri** (hak edenleri) **doğru yola muvaffak kılar. Ve biliniz ki Allah kimi hidayete muvaffak kılmayıp** (hak ettiği için) **saptırırsa artık onu hiç kimse doğru yola muvaffak kılamaz.**

24- Kıyamet gününde (cehenneme girip) **yüzünü şiddetli azaptan korumaya çalışan kimse ile** (Allah hidayete muvaffak kıldığı için cennete girip) **bu azaptan emin olan kimse hiç eşit olur mu?! Ve o gün** (küfür ve şirk işleyerek nefislerine zulmeden) **zalimlere** (azarlanıp alçaltılarak) **şöyle denir: "Dünyada işlediğiniz küfür, şirk ve günahların cezasını tadın bakalım!"**

25- Bu müşriklerden önceki kâfir ümmetler de kendilerine gelen rasulleri yalanlamışlardı da bundan dolayı Allah'ın azabı onlara hiç hissetmedikleri bir anda, ummadıkları bir yerden geldi.

26- Allah, işte bu azap vesilesiyle onlara dünya hayatında utanç ve zilleti tattırdı. Ahiret azabı ise muhakkak daha büyük ve şiddetlidir, bir bilselerdi!

27- Ve yemin olsun ki (Muhammed'e inen) **bu Kur'ân'da insanlar için** (iyi, kötü, hak, bâtıl, iman, küfür gibi) **her konuyla ilgili değişik misaller verdik. Olur ki akıllarını kullanırlar da** (dünya ve ahiret mutluluğu için) **doğru yolda giderler** (her türlü küfür, şirk ve günahı terk edip ihlaslı bir şekilde Allah'ın emirlerine teslim olurlar)**.**

28- Biz bu Kur'ân'ı, hiçbir eğrilik, bâtıl ve kapalılık ihtiva etmeyen bir kitap olarak (Muhammed'e) **Arapça indirdik ki Allah'tan korksunlar** (Kur'ân'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak dursunlar)**.**

29- Allah, birbiriyle çekişip duran birçok ortağın sahip olduğu (ve efendilerinden birini razı etse diğerini kızdıran) **adam** (köle) **ile yalnız bir kişiye bağlı olan** (ve sahibinin ne istediğini bilen) **adamı** (köleyi) **misal vermektedir. İşte,** (müşrik ile muvahhide örnek verilen) **bu iki adam hiç eşit olur mu?!** (Asla!) **Hamd yalnız Allah'a aittir** (her türlü noksan sıfattan ve mahlukata benzemekten münezzeh olan, her şeyden çok sevilerek ve ibadet edilerek yüceltilmesi gereken sadece O'dur)**. Fakat insanların çoğu bilmez** (bu sebeple Allah'a eş koşar)**.**

30- Ey rasulüm! Muhakkak ki sen de öleceksin onlar da ölecekler.

31- Sonra ey insanlar! Muhakkak ki kıyamet gününde hepiniz Rabbinizin huzurunda davalaşacaksınız (ve hak üzerinde olan ile bâtıl üzerinde olan belli olacaktır)**.**

Cüz: 24

32- Allah hakkında yalan uyduran (oğul, eş, ortak ve benzeri şeyler isnat eden) **ve kendisine ulaşan doğruyu** (Kur'ân'ı) **yalanlayandan daha zalim kim olabilir?! Böyle kâfirler için cehennemde yer mi yok?!** (Elbette var!)

33- Doğruyu getiren ve ona iman edip ona uy-

وَمَن يَهْدِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن مُّضِلٍّ ۗ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِعَزِيزٍ ذِى ٱنتِقَامٍ ﴿٣٧﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۚ قُلْ أَفَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ إِنْ أَرَادَنِىَ ٱللَّهُ بِضُرٍّ هَلْ هُنَّ كَٰشِفَٰتُ
ضُرِّهِۦٓ أَوْ أَرَادَنِى بِرَحْمَةٍ هَلْ هُنَّ مُمْسِكَٰتُ رَحْمَتِهِۦ ۚ قُلْ حَسْبِىَ ٱللَّهُ ۖ عَلَيْهِ يَتَوَكَّلُ ٱلْمُتَوَكِّلُونَ ﴿٣٨﴾
قُلْ يَٰقَوْمِ ٱعْمَلُوا۟ عَلَىٰ مَكَانَتِكُمْ إِنِّى عَٰمِلٌ ۖ فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ۙ ﴿٣٩﴾ مَن يَأْتِيهِ عَذَابٌ يُخْزِيهِ وَيَحِلُّ
عَلَيْهِ عَذَابٌ مُّقِيمٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَا عَلَيْكَ ٱلْكِتَٰبَ لِلنَّاسِ بِٱلْحَقِّ ۖ فَمَنِ ٱهْتَدَىٰ فَلِنَفْسِهِۦ ۖ وَمَن ضَلَّ فَإِنَّمَا
يَضِلُّ عَلَيْهَا ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿٤١﴾ ٱللَّهُ يَتَوَفَّى ٱلْأَنفُسَ حِينَ مَوْتِهَا وَٱلَّتِى لَمْ تَمُتْ فِى مَنَامِهَا ۖ
فَيُمْسِكُ ٱلَّتِى قَضَىٰ عَلَيْهَا ٱلْمَوْتَ وَيُرْسِلُ ٱلْأُخْرَىٰٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ
يَتَفَكَّرُونَ ﴿٤٢﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ شُفَعَآءَ ۚ قُلْ أَوَلَوْ كَانُوا۟ لَا يَمْلِكُونَ شَيْـًٔا وَلَا يَعْقِلُونَ ﴿٤٣﴾ قُل لِّلَّهِ
ٱلشَّفَٰعَةُ جَمِيعًا ۖ لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ ثُمَّ إِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٤٤﴾ وَإِذَا ذُكِرَ ٱللَّهُ وَحْدَهُ ٱشْمَأَزَّتْ قُلُوبُ
ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَإِذَا ذُكِرَ ٱلَّذِينَ مِن دُونِهِۦٓ إِذَا هُمْ يَسْتَبْشِرُونَ ﴿٤٥﴾ قُلِ ٱللَّهُمَّ فَاطِرَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ عَٰلِمَ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ أَنتَ تَحْكُمُ بَيْنَ عِبَادِكَ فِى مَا كَانُوا۟ فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿٤٦﴾ وَلَوْ أَنَّ
لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مَا فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا وَمِثْلَهُۥ مَعَهُۥ لَٱفْتَدَوْا۟ بِهِۦ مِن سُوٓءِ ٱلْعَذَابِ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ ۚ وَبَدَا لَهُم
مِّنَ ٱللَّهِ مَا لَمْ يَكُونُوا۟ يَحْتَسِبُونَ ﴿٤٧﴾ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ
﴿٤٨﴾ فَإِذَا مَسَّ ٱلْإِنسَٰنَ ضُرٌّ دَعَانَا ثُمَّ إِذَا خَوَّلْنَٰهُ نِعْمَةً مِّنَّا قَالَ إِنَّمَآ أُوتِيتُهُۥ عَلَىٰ عِلْمٍۭ ۚ بَلْ هِىَ فِتْنَةٌ
وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٤٩﴾ قَدْ قَالَهَا ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَمَآ أَغْنَىٰ عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٥٠﴾
فَأَصَابَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ ۚ وَٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْ هَٰٓؤُلَآءِ سَيُصِيبُهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا كَسَبُوا۟ وَمَا هُم بِمُعْجِزِينَ
﴿٥١﴾ أَوَلَمْ يَعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿٥٢﴾

ların çoğu bunu bilmez (ve bu nimetlere aldanır).

50- Bu sözü, onlardan önceki kâfirler de söylemişti. Fakat elde ettikleri (mal, mevki, çocuk, kuvvet gibi) **şeyler onlara hiçbir fayda vermedi** (başlarına gelen azaptan onları koruyamadı).

51- Ve böylece önceki kâfirlere (küfür ve şirklerinde ısrar ettikleri için)**, yaptıkları kötülüklerin cezası isabet etti. Aynı şekilde bu zalimlere** (küfür, şirk ve günahta ısrar ederek nefislerine zulmeden müşriklere) **de yaptıkları kötülüklerin cezası isabet edecektir. Ve bilsinler ki onlar, Allah'ı asla aciz bırakamazlar** (O'nun kendilerine azap etmesini engelleyemezler, O dilediğini yapar).

52- O müşrikler Allah'ın, dilediğinin rızkını (şükür mü yoksa nankörlük mü eder diye) **genişlettiğini, dilediğinin rızkını da** (sabır mı yoksa isyan mı eder diye) **daralttığını bilmiyorlar mı?! Muhakkak ki bunda** (imtihan için bazılarının rızkını genişletip bazılarınınkini ise daraltmasında) **Allah'a gerçek manada iman eden kavim için ibret alınacak deliller vardır.**

37- Allah kimi de doğru yolda yürümeye muvaffak kılarsa onu hiç kimse saptıramaz. Allah, (عَـزِيـز) ʿ**Azîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran ve dilediğini yapmaktan engellenemeyen) **ve intikam sahibi** (emirlerine karşı gelip haddi aşan, hakkı ve bâtılı apaçık ortaya koymak için indirdiği delilleri ve gönderdiği rasulleri bile bile reddedip küfür ve şirk üzere yaşamaya devam eden kâfirleri cezalandıran) **değil midir?!** (Elbette evet!)

38- Ve ey rasulüm! Müşriklere "Gökleri ve yeri yaratan kimdir?" diye sorsan muhakkak ki "Allah'tır." derler. Öyleyse onlara şöyle de: "Allah bana bir zarar vermek istese Allah'tan başka ibadet ettiğiniz şu putlar, O'nun verdiği zararı giderebilirler mi?! Ya da Allah bana rahmet etmek istese onlar bu rahmeti engelleyebilirler mi?!" ("Hayır!" derler.) **O zaman onlara de ki: "Allah her konuda bana yeter!** (Ben, yalnız O'na ibadet eder ve her durumda yalnız O'na tevekkül ederim.) **Doğru şekilde tevekkül etmek isteyenler sadece Allah'a tevekkül etsinler** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım istesinler)**!"**

39, 40- Ey rasulüm! Müşrik kavmine şöyle de: "Ey kavmim! Kendinize layık görüp seçtiğiniz şirk olan amelleri yapın bakalım! Ben de sadece Rabbimin bana emrettiği amelleri yapacağım (her türlü şirkten uzak olarak yalnız O'na ibadet edeceğim ve insanları tevhide davet edeceğim)**. Sonunda kimin** (dünyada) **zelil edici azaba uğrayacağını ve** (ahirette ise) **devamlı azap içinde kalacağını göreceksiniz."**

41- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz sana bu kitabı (Kur'ân'ı) **hak ile** (sadece hakkı ihtiva eden, bütün haberleri doğru ve verdiği hükümleri adaletli bir kitap olarak) **insanları uyarman için indirdik. Kim** (ona iman edip) **gösterdiği doğru yolda yürürse doğru yolda gitmesinin faydası kendisinedir** (iman edip doğru yolda gitmesine Allah'ın ihtiyacı yoktur)**. Kim de gösterdiği doğru yoldan gitmeyip haktan saparsa** (küfrü, şirki ve masiyeti seçerse) **sapıklıkta gitmesinin zararı kendisinedir** (küfrü, şirki ve masiyeti Allah'a hiçbir zarar vermez)**. Ve sen, onlara vekil de değilsin** (ki hidayete zorlayasın; senin görevin sadece, emrettiğim şeyleri onlara bildirmektir)**.**

42- Allah bir nefsin ruhunu, ölüm zamanı gelince; ölüm zamanı gelmeyenin ruhunu ise uykuda iken kabzeder. Ölmesine hüküm verdiği nefsin ruhunu vücuduna iade etmeyip tutar, ölmesine hüküm vermediği nefsin ruhunu ise tayin ettiği eceli gelinceye kadar hep vücuduna iade eder. İşte bunda, aklını kullanıp düşünenler için (Allah'ın insanları öldükten sonra hesap için diriltmeye kadir olduğunu gösteren) **çok ibretler vardır.**

43- Doğrusu müşrikler Allah'ın izni olmadan, kendilerine Allah katında fayda verme gücüne sahip olduklarına inanarak şefaatçiler edindiler. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Herhangi bir fayda da zarar da verme gücüne sahip olmadıkları ve akletmedikleri hâlde (dilediklerine şefaat etme hakkına sahip olduklarına inanarak) **onlara ibadet mi ediyorsunuz?!"**

44- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: "Bütün şefaat yalnız Allah'a aittir (O'nun katında izni olmadan hiç kimse şefaat edemez ve ancak razı olduğu kimseye yapılan şefaati kabul eder)**. Göklerin ve yerin mülkü** (ibadet ettiğiniz putlar dâhil) **sadece O'na aittir** (öyleyse yalnız O'na ibadet edin) **ve biliniz ki** (kıyamet gününde hesaba çekilmek için) **yalnız O'na döneceksiniz."**

45- Ve sadece Allah anıldığında ahirete (onun cezasına, sevabına ve mükâfaatına) **inanmayan müşriklerin kalplerini sıkıntı basar. Fakat Allah'tan başka ibadet ettikleri varlıklar anıldığında hemen yüzleri güler.**

46- Ey rasulüm! De ki: "Ey gökleri ve yeri örneksiz yoktan var eden ve gizliyi de aşikârı da en ince teferruatıyla bilen Allah'ım! (Ahiret gününde) **Kulların arasında** (dünyada) **ihtilaf etmiş oldukları konularda hüküm verecek olan sadece sensin!** (Kimlerin hak, kimlerin de bâtıl üzerinde olduğunu bildireceksin.)**"**

47- Ve yeryüzündeki değerli olan her şey ve bir misli daha o zalimlerin (küfür, şirk ve günah işleyerek nefislerine zulmedenlerin) **olsaydı kıyamet günündeki azabın şiddetinden kurtulmak için elbette hepsini feda ederlerdi.** (Fakat bu olmayacaktır.) **Ve Allah tarafından onlara, hiç hesaba katmadıkları şeyler** (çeşit çeşit azaplar) **gösterilecektir.**

48- Ve (ahiret gününde) **müşriklere** (dünyada) **işledikleri kötülükler** (küfür, şirk ve günahlar) **gösterilir. Ve** (dünyada kendisiyle korkutulduklarında) **alay edip eğlendikleri azap onları çepeçevre kuşatır.**

49- (Gerçek manada iman etmeyen) **İnsanın başına** (hastalık, fakirlik, kıtlık, sıkıntı gibi) **bir musibet geldiğinde bundan kurtulmak için bize dua edip yalvarır. Sonra ona katımızdan** (sağlık, zenginlik, çocuk gibi) **nimet versek şöyle der: "Allah bana bu nimeti, onu hak ettiğimi bildiği için verdi." Doğrusu bu, bir imtihandır! Fakat insan-**

۞قُلْ يَٰعِبَادِىَ ٱلَّذِينَ أَسْرَفُوا۟ عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا۟ مِن رَّحْمَةِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يَغْفِرُ ٱلذُّنُوبَ جَمِيعًا ۚ إِنَّهُۥ
هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥٣﴾ وَأَنِيبُوٓا۟ إِلَىٰ رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا۟ لَهُۥ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ ﴿٥٤﴾
وَٱتَّبِعُوٓا۟ أَحْسَنَ مَآ أُنزِلَ إِلَيْكُم مِّن رَّبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ ٱلْعَذَابُ بَغْتَةً وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٥٥﴾ أَن
تَقُولَ نَفْسٌ يَٰحَسْرَتَىٰ عَلَىٰ مَا فَرَّطتُ فِى جَنۢبِ ٱللَّهِ وَإِن كُنتُ لَمِنَ ٱلسَّٰخِرِينَ ﴿٥٦﴾ أَوْ تَقُولَ لَوْ أَنَّ ٱللَّهَ
هَدَىٰنِى لَكُنتُ مِنَ ٱلْمُتَّقِينَ ﴿٥٧﴾ أَوْ تَقُولَ حِينَ تَرَى ٱلْعَذَابَ لَوْ أَنَّ لِى كَرَّةً فَأَكُونَ مِنَ ٱلْمُحْسِنِينَ
﴿٥٨﴾ بَلَىٰ قَدْ جَآءَتْكَ ءَايَٰتِى فَكَذَّبْتَ بِهَا وَٱسْتَكْبَرْتَ وَكُنتَ مِنَ ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٩﴾ وَيَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ تَرَى
ٱلَّذِينَ كَذَبُوا۟ عَلَى ٱللَّهِ وُجُوهُهُم مُّسْوَدَّةٌ ۚ أَلَيْسَ فِى جَهَنَّمَ مَثْوًى لِّلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٦٠﴾ وَيُنَجِّى ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ
ٱتَّقَوْا۟ بِمَفَازَتِهِمْ لَا يَمَسُّهُمُ ٱلسُّوٓءُ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿٦١﴾ ٱللَّهُ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ
وَكِيلٌ ﴿٦٢﴾ لَّهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۗ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٦٣﴾ قُلْ
أَفَغَيْرَ ٱللَّهِ تَأْمُرُوٓنِّىٓ أَعْبُدُ أَيُّهَا ٱلْجَٰهِلُونَ ﴿٦٤﴾ وَلَقَدْ أُوحِىَ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ لَئِنْ أَشْرَكْتَ
لَيَحْبَطَنَّ عَمَلُكَ وَلَتَكُونَنَّ مِنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٦٥﴾ بَلِ ٱللَّهَ فَٱعْبُدْ وَكُن مِّنَ ٱلشَّٰكِرِينَ ﴿٦٦﴾ وَمَا قَدَرُوا۟ ٱللَّهَ
حَقَّ قَدْرِهِۦ وَٱلْأَرْضُ جَمِيعًا قَبْضَتُهُۥ يَوْمَ ٱلْقِيَٰمَةِ وَٱلسَّمَٰوَٰتُ مَطْوِيَّٰتٌۢ بِيَمِينِهِۦ ۚ سُبْحَٰنَهُۥ وَتَعَٰلَىٰ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿٦٧﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِ فَصَعِقَ مَن فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ إِلَّا مَن شَآءَ ٱللَّهُ ۖ ثُمَّ نُفِخَ فِيهِ
أُخْرَىٰ فَإِذَا هُمْ قِيَامٌ يَنظُرُونَ ﴿٦٨﴾ وَأَشْرَقَتِ ٱلْأَرْضُ بِنُورِ رَبِّهَا وَوُضِعَ ٱلْكِتَٰبُ وَجِا۟ىٓءَ بِٱلنَّبِيِّۦنَ وَٱلشُّهَدَآءِ
وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿٦٩﴾ وَوُفِّيَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّا عَمِلَتْ وَهُوَ أَعْلَمُ بِمَا يَفْعَلُونَ ﴿٧٠﴾
وَسِيقَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓا۟ إِلَىٰ جَهَنَّمَ زُمَرًا ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا فُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ
رُسُلٌ مِّنكُمْ يَتْلُونَ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ رَبِّكُمْ وَيُنذِرُونَكُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا ۚ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَلَٰكِنْ حَقَّتْ
كَلِمَةُ ٱلْعَذَابِ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٧١﴾ قِيلَ ٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٢﴾

göre hesap soracaktır**).**

71- Ve (kendilerine hak geldiği hâlde bile bile) **inkâr edenler,** (ahiret gününde) **alçalmış olarak bölük bölük cehenneme götürülürler. Cehenneme geldiklerinde kapıları açılır ve cehennem bekçileri onlara şöyle der: "İçinizden size, Rabbinizin ayetlerini bildiren ve** (itaat etmeyip kâfir olarak öldüğünüzde) **bu günde karşılaşacağınız azapla sizi uyaran rasuller gelmedi mi?!" Kâfirler de şöyle derler: "Evet!** (Geldiler fakat onlara tâbi olmayıp reddettik.) **Böylece Allah'ın kâfirler hakkında verdiği azap hükmü** (bizim için de) **hak oldu."**

72- Bunun üzerine cehennem bekçileri onlara şöyle der: "İçinde temelli kalmak üzere cehennemin kapılarından girin!" (Allah'ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birlemekte ve ibadetleri O'na has kılmakta) **Kibirlenenlerin yeri ne kötü bir yerdir!**

53- Ey rasulüm! (Küfür, şirk ve günah işleyerek) **Haddini aşan kullarıma şöyle de: “Allah’ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin! Biliniz ki Allah,** (kendisine halis bir tevbe ile yönelen) **kullarının bütün günahlarını silip affeder. Muhakkak ki O;** (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işledikleri günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.”**

54- “Ve başınıza azap gelmeden önce (halis bir tevbe ile) **Rabbinize yönelin ve O’na boyun eğip teslim olun** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun)**! Yoksa** (küfür üzere öldüğünüzde) **hiç kimse sizi O’nun azabından kurtaramaz.”**

55- “Ve azap hiç hissetmediğiniz bir anda, ansızın başınıza inmeden önce Rabbinizden size indirilen en güzel şeye (Kur’ân’a) **tâbi olun** (hayatınızın her yönünde onunla amel edin)**!”**

56- “Allah’a boyun eğip O’na teslim olun ki (kıyamet gününde pişmanlık içinde) **‘Allah’a itaatte kusurlu davrandığım ve** (gerçek manada iman edip Rablerine itaat eden) **mu’minlerle alay ettiğim için yazıklar olsun bana!’ diyen nefislerden olmayın!”**

57- “Ya da (kaderi bahane ederek) **‘Allah bana hidayet etseydi elbette takvalılardan** (O’nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlardan) **olurdum.’ diyen nefislerden de olmayın!”**

58- “Yahut azabı gördüğünde ‘Keşke benim için tekrar dünyaya dönüş olsaydı! O zaman muhsinlerden (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kullardan) **olurdum.’ diyen nefislerden de olmayın!”**

59- Hayır, sen dünyaya döndürülsen yine de hidayeti seçmezdin! Çünkü sana apaçık ayetlerim geldiği hâlde onları yalanlamış, onlara karşı büyüklük taslamış ve ayetlerimi inkâr edenlerden olmuştun.

60- Ve ey rasulüm! Allah hakkında yalan uyduranların (çocuk, eş, ortak gibi O’na layık olmayan şeyler isnat edenlerin) **yüzlerini kıyamet gününde kapkara görürsün.** (Gerçek imana ve tevhide karşı) **Büyüklük taslayanlar için cehennemde yer mi yok?!** (Elbette var!)

61- Ve (o gün) **Allah,** (dünyada) **kendisinden korkanları** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **kazandıkları cennete sokarak azaptan kurtarır. Onlara hiçbir kötülük dokunmaz ve hiç üzülmezler.**

62- Her şeyi yaratan Allah’tır (O’ndan başka yaratıcı yoktur, ibadeti hak eden de sadece O’dur)**. Ve O, her şeye vekildir** (kullarını gözetleyen, koruyan ve mükemmel hikmetiyle idare edendir)**.**

63- Göklerin ve yerin hazinelerinin anahtarları sadece O’na aittir (hazinelerinden dilediğine verir)**. Allah’ın** (birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden şeri ve kevni) **ayetlerini inkâr edenlere gelince; işte onlar** (hem dünyada hem de ahirette) **gerçekten kaybedenlerin ta kendileridir!**

64- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: “Ey cahiller! Bana, Allah’tan başkasına ibadet etmemi mi emrediyorsunuz?! (Bilin ki Allah’tan başka ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur.)”

65- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki sana ve senden öncekilere şöyle vahyolundu: “Eğer şirk koşarsan bil ki salih amellerinin sevabı boşa çıkar ve (hem dünyada hem de ahirette) **kaybedenlerden olursun.”**

66- “Sakın onlara uyma! Yalnız Allah’a ibadet et (O’na hiçbir şeyi eş koşma) **ve** (sana verdiği her türlü nimete karşılık gerçek manada) **şükredenlerden ol!”**

67- Ve müşrikler (Allah’ın birliğini, muazzam kudretini ve mükemmel hikmetini gösteren ayetlerini inkâr etmekle ve ibadeti O’na has kılmayıp şirk koşmakla) **Allah’ı hak ettiği şekilde yüceltmediler. Oysa kıyamet gününde bütün yeryüzü** (içindekilerle birlikte) **tamamen O’nun kabzasındadır** (tasarrufu altındadır) **ve bütün gökler de tamamen O’nun sağıyla** (kudreti altında) **dürülecektir. Allah,** (her türlü noksan sıfattan ve) **müşriklerin ortak koşmalarından münezzeh ve yücedir.**

68- Ve (herkesin ölmesi için) **sûra üflenince Allah’ın dilediği hariç göklerde ve yerde bulunan herkes ölür. Sonra** (tekrar) **sûra** (diriliş için) **üflenince ölülerin hepsi dirilip ayağa kalkar ve kendilerine ne yapılacağını bekler.**

69- Ve (Allah kulları arasında hüküm vermek için tecelli edince) **yer, Rabbinin nuru ile aydınlanır ve insanların amel sayfaları konulur. Sonra bütün nebiler ve** (nebilerin kavimlerine tebliğ ettiklerine dair) **şahidlik yapacak olanlar** (Muhammed’in ümmeti) **getirilir. Ve Allah herkes arasında adaletle hüküm verir ve hiç kimseye zulmedilmez.**

70- Ve (ahiret gününde) **herkese amellerinin karşılığı hiç eksikliğe uğratılmadan verilir. Ve Allah, kullarının yaptıklarını en iyi bilendir** (buna

وَسِيقَ ٱلَّذِينَ ٱتَّقَوْاْ رَبَّهُمْ إِلَى ٱلْجَنَّةِ زُمَرًاۖ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءُوهَا وَفُتِحَتْ أَبْوَٰبُهَا وَقَالَ لَهُمْ خَزَنَتُهَا
سَلَٰمٌ عَلَيْكُمْ طِبْتُمْ فَٱدْخُلُوهَا خَٰلِدِينَ ﴿٧٣﴾ وَقَالُواْ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ ٱلَّذِى صَدَقَنَا وَعْدَهُۥ وَأَوْرَثَنَا
ٱلْأَرْضَ نَتَبَوَّأُ مِنَ ٱلْجَنَّةِ حَيْثُ نَشَآءُۖ فَنِعْمَ أَجْرُ ٱلْعَٰمِلِينَ ﴿٧٤﴾ وَتَرَى ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ حَآفِّينَ مِنْ حَوْلِ
ٱلْعَرْشِ يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْۖ وَقُضِىَ بَيْنَهُم بِٱلْحَقِّۚ وَقِيلَ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٧٥﴾

سُورَةُ غَافِرٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْعَلِيمِ ﴿٢﴾ غَافِرِ ٱلذَّنۢبِ وَقَابِلِ ٱلتَّوْبِ شَدِيدِ ٱلْعِقَابِ ذِى
ٱلطَّوْلِۖ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۖ إِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ مَا يُجَٰدِلُ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ إِلَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ فَلَا يَغْرُرْكَ
تَقَلُّبُهُمْ فِى ٱلْبِلَٰدِ ﴿٤﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَعْدِهِمْۖ وَهَمَّتْ كُلُّ أُمَّةٍۭ بِرَسُولِهِمْ
لِيَأْخُذُوهُۖ وَجَٰدَلُواْ بِٱلْبَٰطِلِ لِيُدْحِضُواْ بِهِ ٱلْحَقَّ فَأَخَذْتُهُمْۖ فَكَيْفَ كَانَ عِقَابِ ﴿٥﴾ وَكَذَٰلِكَ حَقَّتْ
كَلِمَتُ رَبِّكَ عَلَى ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَنَّهُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٦﴾ ٱلَّذِينَ يَحْمِلُونَ ٱلْعَرْشَ وَمَنْ حَوْلَهُۥ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيُؤْمِنُونَ بِهِۦ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْۖ رَبَّنَا وَسِعْتَ كُلَّ شَىْءٍ رَّحْمَةً
وَعِلْمًا فَٱغْفِرْ لِلَّذِينَ تَابُواْ وَٱتَّبَعُواْ سَبِيلَكَ وَقِهِمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٧﴾ رَبَّنَا وَأَدْخِلْهُمْ جَنَّٰتِ
عَدْنٍ ٱلَّتِى وَعَدتَّهُمْ وَمَن صَلَحَ مِنْ ءَابَآئِهِمْ وَأَزْوَٰجِهِمْ وَذُرِّيَّٰتِهِمْۚ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ
﴿٨﴾ وَقِهِمُ ٱلسَّيِّـَٔاتِۚ وَمَن تَقِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ يَوْمَئِذٍ فَقَدْ رَحِمْتَهُۥۚ وَذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُواْ يُنَادَوْنَ لَمَقْتُ ٱللَّهِ أَكْبَرُ مِن مَّقْتِكُمْ أَنفُسَكُمْ إِذْ تُدْعَوْنَ إِلَى ٱلْإِيمَٰنِ فَتَكْفُرُونَ ﴿١٠﴾

ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıransın), (ٱلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm'sin** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıransın)**."**

9- "Bir de onları kötü amellerinin cezalarından koru! Sen ahiret gününde kimi kötü amellerinin cezasından korursan muhakkak ona rahmet etmiş olursun. İşte azaptan korunup cennete girerek rahmete nail olmak, gerçekten de en büyük kazanç ve başarıdır."

10- (Hak kendilerine geldiği hâlde bile bile reddedip küfür, şirk ve günahta ısrar eden) **İnkârcılara** (kıyamet gününde cehenneme girdiklerinde ve kötü amellerinin cezasını görüp de kendilerinden nefret ettiklerinde) **şöyle denir: "Bilin ki** (dünyada Allah'ın birliğine, rasullerine ve getirdiklerine) **imana davet edildiğinizde onu** (bile bile) **inkâr etmeniz sebebiyle Allah'ın size olan nefreti, sizin cehennemdeki kendinize olan nefretinizden daha şiddetlidir."**

73- Rablerinden korkanlar (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlar) **ise bölük bölük cennete götürülürler. Cennete geldiklerinde kapıları açılır ve cennet bekçileri onlara şöyle der: “Selam olsun size** (artık size hiçbir korku, sıkıntı ve eziyet yoktur)**! Siz** (ihlaslı bir kalple Allah’ın rızasına uygun ameller işleyerek) **tertemiz yaşadınız. Şimdi ebedi kalmak üzere cennete giriniz!”**

74- Ve mu’minler (cennete girdiklerinde) **şöyle derler: “Bize** (cennete yerleştireceğine dair) **vâdettiği sözü yerine getiren ve içinde dilediğimiz gibi dolaştığımız cennet yurduna bizi mirasçı kılan Allah’a hamdolsun** (O’nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edip her şeyden çok severek yüceltiriz)**! İhlaslı bir şekilde Allah’ın razı olduğu amelleri işleyenlerin mükâfaatı gerçekten de ne güzeldir!”**

75- Ve ey rasulüm! O gün meleklerin Arş’ın etrafını çevreleyip Rablerine hamdettiklerini (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp yücelttiklerini) **ve O’nu devamlı tesbih ettiklerini** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ettiklerini) **görürsün. Ve Allah bütün yarattıkları arasında adaletle hüküm verir** (ikramı hak edenlere ikram, azabı hak edenlere ise azap eder)**. Ve Allah hakkında şöyle denir: “**(Kulları arasında verdiği adaletli hükümden dolayı) **Âlemlerin rabbi olan Allah’a hamdolsun** (O’nu mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih eder, her şeyden çok sevip yüceltiriz)**!”**

40. ĞÂFİR (EL-MUʾMİN) SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 85, kelime sayısı 1199, harf sayısı 4960’tır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ḥâ, mîm.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Bu kitap (Kur’ân), (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, dilediğini yapmaktan engellenemeyen) **ve** (ٱلْعَلِيمُ) **el-ʿAlîm** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olan) **Allah tarafından indirilmiştir** (başkasından değildir)**.**

3- O (Allah)**; günahı bağışlayan, ihlaslı bir şekilde tevbe edenlerin tevbesini kabul eden, günahından tevbe etmeyenlere cezası şiddetli olan,** (iman edip salih amel işleyen) **kullarına ikram ve ihsan sahibi olan ve kendisinden başka ibadete layık ilah olmayandır. Bilin ki** (kıyamet gününde) **dönüş sadece O’nadır** (dünyada yaptıklarınızın hesabını soracaktır)**.**

4- (Allah’ın birliğini ve rasulünün doğru söylediğini apaçık beyan eden) **Allah’ın ayetleri hakkında ancak** (hak kendilerine apaçık delillerle geldiği hâlde onu bile bile reddeden, akıl ve kalpleri fesatla dolu) **kâfirler tartışır. Ey rasulüm! Onların beldelerde bol nimet içinde rahat hayat sürmeleri seni aldatmasın** (bu; onların menfaatine değil, daha çok günah işlemeleri ve böylece azaplarının daha da artması için bir istidracdır)**.**

5- Ey rasulüm! Bil ki (Kurayş müşrikleri, kendilerine hakkı getiren rasulü yalanlayan ilk kavim değildir) **onlardan önce Nuh kavmi ve Nuh kavminden sonra başka topluluklar da** (Âd, Semûd, Lut, Medyen ve Firavun kavmi gibi) **rasullerini yalanlamıştı. Ve bu ümmetlerin her biri rasullerini yakalayıp öldürmek istemiş ve bâtıl şeylerle hakkı yok etmek için cedelleşmişti. Ben de onları, kendilerine azap gelmeyeceğini zannettikleri anda azapla yakaladım. O kâfirlere indirdiğim azabı ibretle düşün, o çok şiddetli bir azap idi.**

6- Ve ey rasulüm! Rasullerini yalanlayan önceki kâfir kavimler hakkında Rabbinin helak sözü nasıl gerçekleştiyse (rasullerini yalanlayan ve bu hâl üzere ölen) **bütün kâfirlerin** (ebedi) **cehenneme gireceğine dair Rabbinin sözü de hak olacaktır** (gerçekleşecektir)**.**

7- Arş’ı taşıyan ve çevresinde bulunan melekler, Rablerini hamd ile tesbih ederler (O’nu mükemmel sıfatlarla övüp yüceltir ve zatına layık olmayan bütün noksan sıfatlardan tenzih ederler) **ve O’na iman ederler. Ve gerçek manada iman edenler için mağfiret dileyerek şöyle derler: “Ey Rabbimiz! Rahmetin ve ilmin, her şeyi kuşatmıştır. Sana ihlasla tevbe edip dinine tam manasıyla tâbi olanların tevbesini kabul et ve onları cehennem azabından koru!”**

8- Ve melekler devamla şöyle derler: “Ey Rabbimiz! Gerçek mu’minleri, kendilerine vâdettiğin (ebedi) **Adn cennetlerine yerleştir! Ve onlarla beraber babalarından, eşlerinden ve zürriyetlerinden salih olanları** (senin rızan için ve istediğin şekilde amel edenleri) **da o cennete yerleştir! Muhakkak ki sen** (ٱلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’sin** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan

قَالُوا۟ رَبَّنَآ أَمَتَّنَا ٱثْنَتَيْنِ وَأَحْيَيْتَنَا ٱثْنَتَيْنِ فَٱعْتَرَفْنَا بِذُنُوبِنَا فَهَلْ إِلَىٰ خُرُوجٍ مِّن سَبِيلٍ ﴿١١﴾ ذَٰلِكُم
بِأَنَّهُۥٓ إِذَا دُعِىَ ٱللَّهُ وَحْدَهُۥ كَفَرْتُمْ وَإِن يُشْرَكْ بِهِۦ تُؤْمِنُوا۟ ۚ فَٱلْحُكْمُ لِلَّهِ ٱلْعَلِىِّ ٱلْكَبِيرِ ﴿١٢﴾ هُوَ ٱلَّذِى
يُرِيكُمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُنَزِّلُ لَكُم مِّنَ ٱلسَّمَآءِ رِزْقًا ۚ وَمَا يَتَذَكَّرُ إِلَّا مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ فَٱدْعُوا۟ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ
لَهُ ٱلدِّينَ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿١٤﴾ رَفِيعُ ٱلدَّرَجَٰتِ ذُو ٱلْعَرْشِ يُلْقِى ٱلرُّوحَ مِنْ أَمْرِهِۦ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ
مِنْ عِبَادِهِۦ لِيُنذِرَ يَوْمَ ٱلتَّلَاقِ ﴿١٥﴾ يَوْمَ هُم بَٰرِزُونَ ۖ لَا يَخْفَىٰ عَلَى ٱللَّهِ مِنْهُمْ شَىْءٌ ۚ لِّمَنِ ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ۖ
لِلَّهِ ٱلْوَٰحِدِ ٱلْقَهَّارِ ﴿١٦﴾ ٱلْيَوْمَ تُجْزَىٰ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ ۚ لَا ظُلْمَ ٱلْيَوْمَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَرِيعُ ٱلْحِسَابِ ﴿١٧﴾
وَأَنذِرْهُمْ يَوْمَ ٱلْءَازِفَةِ إِذِ ٱلْقُلُوبُ لَدَى ٱلْحَنَاجِرِ كَٰظِمِينَ ۚ مَا لِلظَّٰلِمِينَ مِنْ حَمِيمٍ وَلَا شَفِيعٍ يُطَاعُ
﴿١٨﴾ يَعْلَمُ خَآئِنَةَ ٱلْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِى ٱلصُّدُورُ ﴿١٩﴾ وَٱللَّهُ يَقْضِى بِٱلْحَقِّ ۖ وَٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن دُونِهِۦ
لَا يَقْضُونَ بِشَىْءٍ ۗ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿٢٠﴾ ۞ أَوَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ
عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوا۟ هُمْ أَشَدَّ مِنْهُمْ قُوَّةً وَءَاثَارًا فِى ٱلْأَرْضِ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ بِذُنُوبِهِمْ
وَمَا كَانَ لَهُم مِّنَ ٱللَّهِ مِن وَاقٍ ﴿٢١﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَكَفَرُوا۟ فَأَخَذَهُمُ ٱللَّهُ ۚ
إِنَّهُۥ قَوِىٌّ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَا وَسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ۙ ﴿٢٣﴾ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَهَٰمَٰنَ
وَقَٰرُونَ فَقَالُوا۟ سَٰحِرٌ كَذَّابٌ ﴿٢٤﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْحَقِّ مِنْ عِندِنَا قَالُوا۟ ٱقْتُلُوٓا۟ أَبْنَآءَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مَعَهُۥ
وَٱسْتَحْيُوا۟ نِسَآءَهُمْ ۚ وَمَا كَيْدُ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ ذَرُونِىٓ أَقْتُلْ مُوسَىٰ وَلْيَدْعُ
رَبَّهُۥٓ ۖ إِنِّىٓ أَخَافُ أَن يُبَدِّلَ دِينَكُمْ أَوْ أَن يُظْهِرَ فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْفَسَادَ ﴿٢٦﴾ وَقَالَ مُوسَىٰٓ إِنِّى عُذْتُ بِرَبِّى
وَرَبِّكُم مِّن كُلِّ مُتَكَبِّرٍ لَّا يُؤْمِنُ بِيَوْمِ ٱلْحِسَابِ ﴿٢٧﴾ وَقَالَ رَجُلٌ مُّؤْمِنٌ مِّنْ ءَالِ فِرْعَوْنَ يَكْتُمُ
إِيمَٰنَهُۥٓ أَتَقْتُلُونَ رَجُلًا أَن يَقُولَ رَبِّىَ ٱللَّهُ وَقَدْ جَآءَكُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ مِن رَّبِّكُمْ ۖ وَإِن يَكُ كَٰذِبًا فَعَلَيْهِ
كَذِبُهُۥ ۖ وَإِن يَكُ صَادِقًا يُصِبْكُم بَعْضُ ٱلَّذِى يَعِدُكُمْ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ كَذَّابٌ ﴿٢٨﴾

26- Ve Firavun şöyle dedi: "Bırakın beni, (ceza olarak) **Musa'yı öldüreyim. O da Rabbine dua etsin** (onu kurtarabilirse kurtarsın bakalım). **Çünkü ben, onun dininizi değiştirmesinden ya da yeryüzünde fesat çıkarmasından korkuyorum."**

27- Ve Musa, (Firavun'un sözünü duyunca kavmine) **şöyle dedi: "Ben, her** (hakka karşı) **kibirlenen ve hesap gününe inanmayandan, benim de sizin de rabbiniz olan Allah'a sığındım."**

28- Ve Firavun ailesinden imanını gizlemekte olan mu'min bir adam şöyle dedi: "Siz, 'Rabbim Allah'tır.' dediği için mi adam öldüreceksiniz? Oysa o, Rabbinizden size doğru söylediğine dair apaçık deliller getirmiştir. Eğer yalancı ise yalanının zararı kendisinedir (size değil)**. Şayet doğru söylüyorsa** (ve buna rağmen onu yalanlayıp öldürürseniz) **vâdettiği azap size isabet eder. Şüphesiz Allah, haddini aşıp** (Allah hakkında) **yalan söyleyen kimseyi hidayete erdirmez."**

11- Onlar (ahiret gününde suçlarını ikrar ederek) **şöyle derler: “Ey Rabbimiz! Bizi iki defa vefat ettirdin** (yoktuk, dünyada hayat verdin, sonra tekrar yok ettin) **ve iki defa canlandırdın** (yokluktan sonra hayat verdin, dünyadaki ölümden sonra tekrar dirilttin)**. Ve dünyada işlediğimiz suçları itiraf ettik. Şimdi cehennemden çıkmamız** (ve tekrar dünyaya dönüp razı olduğun amelleri yapmamız) **için bir yol var mı?”**

12- Onlara şöyle denir: “Ey kâfirler! Bu azaba uğramanızın sebebi şudur: Tek olan Allah’a ibadete çağrılınca reddederdiniz (ve şirk koşardınız)**; fakat O’na ortak koşulunca iman edip kabul ederdiniz. Bilin ki hüküm, sadece Allah’a aittir. O;** (ٱلۡعَلِيّ) **el-ʿAliyy’dir** (mertebe, değer ve kudret olarak her şeyden üstündür)**,** (ٱلۡكَبِير) **el-Kebîr’dir** (benzeri olmayan büyük azamet sahibi, ortağı olmaktan münezzeh ve yüce olandır)**.”**

13- O (Allah)**, size** (hem ufuklarda hem de nefsinizde; birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **ayetlerini gösteren ve gökten, rızkınızı elde etmenize vesile olan yağmuru yağdırandır. İşte bu ayetlerden ancak ihlasla tevbe edip Allah’a yönelenler ibret alır.**

14- O hâlde ey gerçek manada iman edenler! Kâfirlerin hoşuna gitmese bile dini Allah’a has kılarak yalnız O’na ibadet edin (hayatınızın her yönünde mutlak itaati* sadece O’na vererek boyun eğin, yalnız O’ndan yardım isteyin ve bütün şirklerden uzak durun)**!**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

15- Allah, yüce olan tek hak ilahtır (yaratıklarına hiçbir yönden benzemez)**. O, dereceleri yükselten ve Arş’ın sahibi olandır. Ve O; kullara hayat veren** (dünya ve ahiret mutluluğuna vesile olan) **vahyi, dilediği kullarına indirir ki** (hayatın her yönünde) **bu vahye uymayanları, hesap için Allah’a kavuşma gününde karşılaşacakları azapla uyarsınlar.**

16- İşte o gün onlar, (kabirlerinden çıkıp) **apaçık görünecekleri bir yerde toplanırlar; onların hiçbir şeyi Allah’a gizli değildir. Ve sorulur: “Bugün mülk kimindir?”** (O gün verilecek bir tek cevap vardır.) **“Mülk,** (ٱلۡوَاحِد) **el-Vâḥid** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde tek) **ve** (ٱلۡقَهَّار) **el-Kahhâr** (hiçbir şeyin aciz bırakamadığı, her şeyin kendisine boyun eğdiği ve her şeye kadir) **olan Allah’ındır.”**

17- Bugün her nefse, dünyada yaptığının karşılığı verilir. Bugün haksızlık yoktur (çünkü hüküm verecek olan Allah’tır)**. Muhakkak ki Allah hesabı çabuk görendir.**

18- Ve ey rasulüm! Müşrik kavmini yaklaşan kıyamet günü ile korkut! O gün geldiğinde (kıyametin korkunç hâllerinden dolayı) **korkudan kalpler gırtlağa dayanır, Allah’ın izni olmadan hiç kimse konuşamaz. O gün zalimlerin** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenlerin) **bu azaptan kurtaracak ne dostları ne de sözüne itibar edilen şefaatçileri olur.**

19- Biliniz ki Allah, gözlerin hain bakışını da kalplerin gizlediklerini de bilir (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.**

20- Ve Allah adaletle hüküm verir (hiç kimseye zulmetmez)**. Müşriklerin Allah’tan başka taptıkları ise hiçbir konuda hüküm veremez** (çünkü hiçbir şeye sahip değildirler)**. Muhakkak ki Allah,** (duyması ve görmesi mükemmel olandır; hiçbir duyma ve görme O’nunkine benzemez) **O;** (ٱلسَّمِيع) **es-Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi duyandır)**,** (ٱلۡبَصِير) **el-Basîr’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir)**.**

21- Rasulümüzü ve getirdiği kitabı yalanlayan o müşrikler, yeryüzünde dolaşıp da kendilerinden önce nebileri yalanlayanların kötü akıbetini görmediler mi?! Hâlbuki onlar; kendilerinden daha güçlü idiler ve yeryüzünde, kendilerinin yapamadığı eserler bırakmışlardı. Buna rağmen Allah onları işledikleri küfür, şirk ve günahlardan dolayı azapla yakalamıştı da onları Allah’ın azabından kurtaracak hiç kimseleri olmamıştı.

22- Kâfirlerin başına gelen bu azabın sebebi, rasulleri (doğru söylediklerine dair) **kendilerine apaçık delillerle geldiğinde onları reddedip yalanlamalarıdır. İşte bundan dolayı Allah da onları azapla yakalayıverdi** (ve hepsini yok etti)**. Muhakkak ki O;** (kimsede bulunmayan) **kuvvet sahibidir,** (bile bile rasullerini inkâr edenlere) **cezası şiddetli olandır.**

23, 24- Ve yemin olsun ki biz Musa’yı, mucizelerimizle ve apaçık hüccetle Firavun, Haman ve Karun’a gönderdik. Fakat onlar (hakkı delilleriyle gördükleri hâlde) **Musa hakkında, “O, çok yalancı bir sihirbazdır.” dediler.**

25- Musa onlara katımızdan hak ile (doğru söylediğini gösteren açık delillerle) **geldiğinde Firavun ve ileri gelenler şöyle dediler: “Musa’ya tâbi olup iman edenlerin erkek çocuklarını öldürün, kadınlarını ise** (size hizmet etmeleri için) **sağ bırakın!” Ve şu bilinsin ki kâfirlerin** (iman edenler aleyhine) **tuzağı muhakkak boşa çıkar.**

يَٰقَوْمِ لَكُمُ ٱلْمُلْكُ ٱلْيَوْمَ ظَٰهِرِينَ فِى ٱلْأَرْضِ فَمَن يَنصُرُنَا مِنۢ بَأْسِ ٱللَّهِ إِن جَآءَنَا ۚ قَالَ فِرْعَوْنُ
مَآ أُرِيكُمْ إِلَّا مَآ أَرَىٰ وَمَآ أَهْدِيكُمْ إِلَّا سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٢٩﴾ وَقَالَ ٱلَّذِىٓ ءَامَنَ يَٰقَوْمِ إِنِّىٓ أَخَافُ
عَلَيْكُم مِّثْلَ يَوْمِ ٱلْأَحْزَابِ ﴿٣٠﴾ مِثْلَ دَأْبِ قَوْمِ نُوحٍ وَعَادٍ وَثَمُودَ وَٱلَّذِينَ مِنۢ بَعْدِهِمْ ۚ وَمَا ٱللَّهُ يُرِيدُ
ظُلْمًا لِّلْعِبَادِ ﴿٣١﴾ وَيَٰقَوْمِ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ يَوْمَ ٱلتَّنَادِ ﴿٣٢﴾ يَوْمَ تُوَلُّونَ مُدْبِرِينَ مَا لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ
مِنْ عَاصِمٍ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِنْ هَادٍ ﴿٣٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَكُمْ يُوسُفُ مِن قَبْلُ بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَمَا زِلْتُمْ
فِى شَكٍّ مِّمَّا جَآءَكُم بِهِۦ ۖ حَتَّىٰٓ إِذَا هَلَكَ قُلْتُمْ لَن يَبْعَثَ ٱللَّهُ مِنۢ بَعْدِهِۦ رَسُولًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ
مَنْ هُوَ مُسْرِفٌ مُّرْتَابٌ ﴿٣٤﴾ ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ أَتَىٰهُمْ ۖ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ
ٱللَّهِ وَعِندَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ كَذَٰلِكَ يَطْبَعُ ٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ قَلْبِ مُتَكَبِّرٍ جَبَّارٍ ﴿٣٥﴾ وَقَالَ فِرْعَوْنُ يَٰهَٰمَٰنُ
ٱبْنِ لِى صَرْحًا لَّعَلِّىٓ أَبْلُغُ ٱلْأَسْبَٰبَ ﴿٣٦﴾ أَسْبَٰبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ فَأَطَّلِعَ إِلَىٰٓ إِلَٰهِ مُوسَىٰ وَإِنِّى لَأَظُنُّهُۥ
كَٰذِبًا ۚ وَكَذَٰلِكَ زُيِّنَ لِفِرْعَوْنَ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَصُدَّ عَنِ ٱلسَّبِيلِ ۚ وَمَا كَيْدُ فِرْعَوْنَ إِلَّا فِى تَبَابٍ ﴿٣٧﴾ وَقَالَ
ٱلَّذِىٓ ءَامَنَ يَٰقَوْمِ ٱتَّبِعُونِ أَهْدِكُمْ سَبِيلَ ٱلرَّشَادِ ﴿٣٨﴾ يَٰقَوْمِ إِنَّمَا هَٰذِهِ ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا مَتَٰعٌ وَإِنَّ ٱلْءَاخِرَةَ
هِىَ دَارُ ٱلْقَرَارِ ﴿٣٩﴾ مَنْ عَمِلَ سَيِّئَةً فَلَا يُجْزَىٰٓ إِلَّا مِثْلَهَا ۖ وَمَنْ عَمِلَ صَٰلِحًا مِّن ذَكَرٍ أَوْ أُنثَىٰ
وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَأُو۟لَٰٓئِكَ يَدْخُلُونَ ٱلْجَنَّةَ يُرْزَقُونَ فِيهَا بِغَيْرِ حِسَابٍ ﴿٤٠﴾ ۞ وَيَٰقَوْمِ مَا لِىٓ أَدْعُوكُمْ إِلَى
ٱلنَّجَوٰةِ وَتَدْعُونَنِىٓ إِلَى ٱلنَّارِ ﴿٤١﴾ تَدْعُونَنِى لِأَكْفُرَ بِٱللَّهِ وَأُشْرِكَ بِهِۦ مَا لَيْسَ لِى بِهِۦ عِلْمٌ وَأَنَا۠
أَدْعُوكُمْ إِلَى ٱلْعَزِيزِ ٱلْغَفَّٰرِ ﴿٤٢﴾ لَا جَرَمَ أَنَّمَا تَدْعُونَنِىٓ إِلَيْهِ لَيْسَ لَهُۥ دَعْوَةٌ فِى ٱلدُّنْيَا وَلَا فِى
ٱلْءَاخِرَةِ وَأَنَّ مَرَدَّنَآ إِلَى ٱللَّهِ وَأَنَّ ٱلْمُسْرِفِينَ هُمْ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ ﴿٤٣﴾ فَسَتَذْكُرُونَ مَآ أَقُولُ لَكُمْ ۚ وَأُفَوِّضُ
أَمْرِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَصِيرٌۢ بِٱلْعِبَادِ ﴿٤٤﴾ فَوَقَىٰهُ ٱللَّهُ سَيِّـَٔاتِ مَا مَكَرُوا۟ ۖ وَحَاقَ بِـَٔالِ فِرْعَوْنَ سُوٓءُ
ٱلْعَذَابِ ﴿٤٥﴾ ٱلنَّارُ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا غُدُوًّا وَعَشِيًّا ۖ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ أَدْخِلُوٓا۟ ءَالَ فِرْعَوْنَ أَشَدَّ ٱلْعَذَابِ ﴿٤٦﴾

44- (Kavmi nasihatini reddedince) **O mu'min onlara şöyle dedi: "Size verdiğim bu nasihati yakında hatırlayacaksınız** (ve ona uymadığınız için çok pişman olacaksınız)**. Ben ise bütün işlerimi sadece Allah'a havale ediyorum. Muhakkak ki Allah kullarının ne yaptığını görendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**."**

45- Allah bu imanlı kulunu, Firavun ile ona tâbi olanların eziyetlerinden ve onu öldürmek için hazırladıkları tuzaklardan korudu. Firavun ile ona tâbi olanları ise azabın en kötüsü kuşattı (hepsi suda boğuldu)**.**

46- Firavun ile ona tâbi olanlar, öldükten sonra sabah akşam (kabirlerinde) **ateş azabına uğratılmaktadırlar. Kıyamet koptuğunda ise** (cehennem meleklerine) **şöyle denilecektir: "Firavun'u ve ona tâbi olanları en şiddetli azaba sokun!"**

29- Mu’min adam şöyle devam etti: “Ey kavmim! Bugün mülk sahibisiniz, Mısır topraklarının hükümranlığı size aittir. Musa’yı öldürmeniz sebebiyle başımıza Allah’ın azabı gelirse bizi bundan kim kurtarabilir?!” Bunun üzerine Firavun şöyle dedi: “Ben size görüşümü söylüyorum (fesadı ortadan kaldırmak için Musa’nın öldürülmesini istiyorum)**. Ve biliniz ki ben, böyle yapmakla size sadece doğru ve faydalı olan yolu gösteriyorum.”**

30- Ve Firavun ailesinden imanını gizleyen mu’min adam şöyle dedi: “Ey kavmim! (Eğer Musa’yı öldürürseniz) **Daha önce nebilerine karşı gelip yalanlayan toplulukların başına gelen azabın sizin de başınıza gelmesinden korkarım.”**

31- “Tıpkı Nuh kavmi, Âd kavmi, Semûd kavmi ve onlardan sonraki rasullerine karşı gelen kavimlerin uğratıldığı azabın sizin de başınıza gelmesinden korkarım (Allah onları işledikleri günahlardan dolayı adaleti gereği helak etmişti)**. Ve bilin ki Allah asla kullarına zulmetmek istemez** (onları ancak işledikleri suçtan dolayı cezalandırır)**.”**

32- Ve mu’min adam devamla şöyle dedi: “Ey kavmim! Muhakkak ki ben sizin için, en yakınınızı çağırsanız bile yardım göremeyeceğiniz kıyamet gününün şiddetli azabından korkuyorum.”

33- “İşte o gün cehennem ateşinden korktuğunuz için kaçmaya çalışırsınız. Fakat Allah’ın azabından sizi koruyacak hiç kimse yoktur. Ve bilin ki (hak etmediği için) **Allah’ın imana muvaffak kılmadığı kişiyi, kimse imana muvaffak kılamaz.”**

34- Ve yemin olsun ki (Musa’dan) **daha önce Yusuf da size** (Allah tarafından gönderildiğini, tevhidin hak ve şirkin bâtıl olduğunu beyan eden) **açık delillerle rasul olarak gelmişti. Fakat onun getirdiği şey** (tevhid) **hakkında, ta ki Yusuf ölünceye kadar hep şüphe edip durmuştunuz. Nihayet Yusuf ölünce “Allah, ondan sonra rasul göndermez.” dediniz. İşte siz nasıl saptıysanız Allah, haddini aşan ve birliği konusunda şüphe eden kişileri de öyle saptırır.**

35- Geçerli hiçbir hücceti olmadığı hâlde Allah’ın ayetlerini iptal etmek için cedelleşenlere gelince; onların bu cedelleşmesi, hem Allah katında hem de gerçek manada iman edenler katında çok çirkin ve büyük nefretle karşılanan (azabı hak ettiren) **bir suçtur. İşte, Allah böyle kimselerin kalplerini nasıl mühürlemişse hakka karşı kibirlenen her zorbanın kalbini de öyle mühürler** (artık o kalpten ne bâtıl çıkar ne de oraya hak girer)**.**

36, 37- Ve Firavun, veziri Haman’a şöyle demişti: “Ey Haman! Benim için yüksek bir bina yap da yollara, göklere varan yollara ulaşayım ve Musa’nın (ibadeti yalnız kendisinin hak ettiğini iddia ettiği) **ilahına bakayım. Aslında ben, Musa’nın** (ibadeti yalnız kendi ilahının hak ettiğine dair söylediği sözlerde) **yalancı olduğuna inanıyorum.” İşte böylece Firavun’a kötü ameli süslü gösterildi ve doğru yoldan uzaklaştırıldı. Şu bilinmelidir ki** (Musa’nın bâtıl, kendisinin ise hak yolda olduğunu göstermek için) **Firavun’un hazırladığı plan ve tuzaklar asla başarılı olmayacaktır** (çünkü onun sonu, dünyada ve ahirette büyük bir hüsrana uğramaktır)**.**

38- Ve (Firavun ailesinden) **imanını gizleyen mu’min kişi, kavmine nasihat ederek şöyle dedi: “Ey kavmim! Bana uyun ki size doğru yolu göstereyim.”**

39- Ve mu’min kişi devamla şöyle dedi: “Ey kavmim! Bu dünya hayatı, geçici mutluluk veren bir metadır (onun süsleri ve lezzetleri sizi kandırmasın)**. Ahiret hayatı ise ebedi kalınacak yerdir** (onun nimetleri ve lezzetleri kalıcıdır, ne eksilir ne de biter)**.”**

40- “Biliniz ki kim bir kötülük (küfür, şirk, zulüm ve günah) **işlemişse** (ve tevbe etmeden ölmüşse) **ancak yaptığının cezasını görür. Erkek olsun kadın olsun, kim de** (dünyada) **mu’min olarak salih amel** (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlemişse işte onlar cennete girecek olanlardır ve orada hesapsız rızıklandırılacaklardır.”**

41- Ve mu’min kişi devamla şöyle dedi: “Ey kavmim! Ne oluyor size?! Ben (tevhide sarılmanızı isteyip) **sizi Allah’ın azabından kurtulmaya** (dünya ve ahiret mutluluğunu kazanmaya) **davet ediyorum, siz ise** (küfür ve şirk işlememi isteyip) **beni cehenneme girmeye davet ediyorsunuz.”**

42- “Siz beni, Allah’ın tevhidini reddetmeye ve delilim olmadığı hâlde O’na şirk koşmaya davet ediyorsunuz. Ben ise sizi sadece (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz** (kendisine galip gelinemeyen ve her meselede dilediği gibi hüküm veren) **ve** (ٱلْغَفَّٰرِ) **el-Ğaffâr** (günahından tevbe edip kendisine itaate dönen kullarını çokça affeden) **Allah’a ibadet etmeye davet ediyorum.”**

43- “Gerçek şu ki beni kendisine davet ettiğiniz şeyin dünyada da ahirette de davete değer veya hak olan hiçbir tarafı yoktur. Ve biliniz ki hepimiz (hesap için) **muhakkak Allah’a döneceğiz ve müsrifler** (küfür, şirk ve günah işleyerek haddini aşanlar) **cehennem ehli olacaktır.”**

وَإِذْ يَتَحَآجُّونَ فِى ٱلنَّارِ فَيَقُولُ ٱلضُّعَفَٰٓؤُا۟ لِلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا كُنَّا لَكُمْ تَبَعًا فَهَلْ أَنتُم مُّغْنُونَ عَنَّا
نَصِيبًا مِّنَ ٱلنَّارِ ﴿٤٧﴾ قَالَ ٱلَّذِينَ ٱسْتَكْبَرُوٓا۟ إِنَّا كُلٌّ فِيهَآ إِنَّ ٱللَّهَ قَدْ حَكَمَ بَيْنَ ٱلْعِبَادِ ﴿٤٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ
فِى ٱلنَّارِ لِخَزَنَةِ جَهَنَّمَ ٱدْعُوا۟ رَبَّكُمْ يُخَفِّفْ عَنَّا يَوْمًا مِّنَ ٱلْعَذَابِ ﴿٤٩﴾ قَالُوٓا۟ أَوَلَمْ تَكُ تَأْتِيكُمْ
رُسُلُكُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ ۚ قَالُوا۟ فَٱدْعُوا۟ ۗ وَمَا دُعَٰٓؤُا۟ ٱلْكَٰفِرِينَ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ ﴿٥٠﴾ إِنَّا لَنَنصُرُ رُسُلَنَا
وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَيَوْمَ يَقُومُ ٱلْأَشْهَٰدُ ﴿٥١﴾ يَوْمَ لَا يَنفَعُ ٱلظَّٰلِمِينَ مَعْذِرَتُهُمْ ۖ وَلَهُمُ ٱللَّعْنَةُ
وَلَهُمْ سُوٓءُ ٱلدَّارِ ﴿٥٢﴾ وَلَقَدْ ءَاتَيْنَا مُوسَى ٱلْهُدَىٰ وَأَوْرَثْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ٱلْكِتَٰبَ ﴿٥٣﴾ هُدًى وَذِكْرَىٰ لِأُو۟لِى
ٱلْأَلْبَٰبِ ﴿٥٤﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ وَٱسْتَغْفِرْ لِذَنۢبِكَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ بِٱلْعَشِىِّ وَٱلْإِبْكَٰرِ ﴿٥٥﴾ إِنَّ
ٱلَّذِينَ يُجَٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ بِغَيْرِ سُلْطَٰنٍ أَتَىٰهُمْ ۙ إِن فِى صُدُورِهِمْ إِلَّا كِبْرٌ مَّا هُم بِبَٰلِغِيهِ ۚ فَٱسْتَعِذْ
بِٱللَّهِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿٥٦﴾ لَخَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ أَكْبَرُ مِنْ خَلْقِ ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ
ٱلنَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٥٧﴾ وَمَا يَسْتَوِى ٱلْأَعْمَىٰ وَٱلْبَصِيرُ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَلَا ٱلْمُسِىٓءُ ۚ
قَلِيلًا مَّا تَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ إِنَّ ٱلسَّاعَةَ لَءَاتِيَةٌ لَّا رَيْبَ فِيهَا وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يُؤْمِنُونَ ﴿٥٩﴾ وَقَالَ
رَبُّكُمُ ٱدْعُونِىٓ أَسْتَجِبْ لَكُمْ ۚ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَسْتَكْبِرُونَ عَنْ عِبَادَتِى سَيَدْخُلُونَ جَهَنَّمَ دَاخِرِينَ ﴿٦٠﴾
ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلَّيْلَ لِتَسْكُنُوا۟ فِيهِ وَٱلنَّهَارَ مُبْصِرًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَذُو فَضْلٍ عَلَى ٱلنَّاسِ وَلَٰكِنَّ
أَكْثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَشْكُرُونَ ﴿٦١﴾ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ خَٰلِقُ كُلِّ شَىْءٍ لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَأَنَّىٰ تُؤْفَكُونَ
﴿٦٢﴾ كَذَٰلِكَ يُؤْفَكُ ٱلَّذِينَ كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ يَجْحَدُونَ ﴿٦٣﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ قَرَارًا
وَٱلسَّمَآءَ بِنَآءً وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ وَرَزَقَكُم مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبُّكُمْ ۖ فَتَبَارَكَ ٱللَّهُ رَبُّ
ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٤﴾ هُوَ ٱلْحَىُّ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ فَٱدْعُوهُ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ ۗ ٱلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٦٥﴾

teren) **Allah'ın ayetlerini** (inat ve kibirlerinden dolayı bile bile) **yalanlayıp inkâr edenler de öyle haktan uzaklaştırılır.**

64- Ey insanlar! Yeryüzünü yerleşip rahat yaşayabileceğiniz bir yer, göğü de (korunmanız için) **düşmeyen bir çatı kılan, size şekil verip şeklinizi güzel yapan ve size faydalı, temiz rızıklar veren Allah'tır. İşte bütün bu nimetleri size ihsan eden, yegâne rabbiniz Allah'tır** (öyleyse sadece O'na ibadet edin)**. Âlemlerin rabbi olan Allah yücedir** (bütün noksan sıfatlardan münezzeh ve mükemmel sıfatlara sahiptir, ibadeti hak eden de sadece O'dur)**.**

65- O; (ٱلْحَىّ) **el-Ḥayy'dır** (mahlukatın hayatına benzemeyen, başlangıcı ve sonu olmayan mükemmel hayat sahibidir)**, O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur. Öyleyse hepiniz dini** (mutlak itaati* ve bütün ibadetleri) **O'na has kılıp her türlü şirkten temizlenmiş olarak ibadeti ve** (ihtiyaç durumunda) **istekte bulunmayı yalnız Allah'a yapın! Hamd** (her türlü noksan sıfattan tenzih edilip yüceltilmek, mutlak sevgi* ve mutlak itaat) **sadece âlemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur.**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

* Mutlak sevilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

47- Ve cehennem ehli ateş azabı içinde birbirleriyle çekişirlerken zayıflar (tâbi olanlar)**, tâbi oldukları büyüklük taslayan elebaşlarına şöyle derler: "Muhakkak ki biz, dünyada** (sapıklıkta) **size tâbi olduk. Şimdi azabımızdan bir kısmını yüklenerek bizden savabilir misiniz?"**

48- Büyüklük taslayan elebaşları da tâbi olanlara şöyle cevap verirler: "Şüphesiz hepimiz şimdi cehennemdeyiz. Allah artık kulları arasında hüküm vermiştir (herkese hak ettiği cezayı vermiştir, hiçbirimiz başkasının azabını çekemez)**."**

49- Ve ateşte azap görenler (tâbi olanlar ve tâbi olunanlar) **cehennem bekçilerine şöyle derler: "Rabbinize dua etseniz de devam eden bu azabı bizden bir günlüğüne hafifletse."**

50- Cehennem bekçileri de o kâfirlere şöyle cevap verir: "(Dünyada iken) **Rasulleriniz, hakkı ve doğru söylediklerini ispat eden açık delillerle size gelmedi mi?" Cehennemdeki kâfirler, "Evet, geldiler!" der. Bunun üzerine cehennem bekçileri** (onlarla alay ederek) **şöyle derler: "O zaman azabınızı hafifletmesi için Allah'a siz dua edin** (biz kâfirlere şefaatçi olmayız)**. Ve bilinmelidir ki kâfirlerin duası boşunadır."**

51- Muhakkak ki biz rasullerimizi ve gerçek manada iman edenleri, (hüccetlerini üstün kılarak ve düşmanlarına karşı destekleyerek) **dünya hayatında da** (onları cennete, düşmanlarını ise cehenneme sokarak) **hafaza meleklerinin şahidlik ettiği günde de muzaffer kılarız.**

52- İşte o gün (kıyamet günü) **zalimlere** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefislerine zulmeden kâfirlere) **özür dilemeleri hiçbir fayda sağlamaz, lanet** (Allah'ın rahmetinden mahrum kalma) **onlaradır ve kötü yurt da onlar içindir.**

53- Ve yemin olsun ki biz Musa'ya, doğru yolu gösteren ilim verdik ve Tevrât'ı, İsrailoğulları içinde nesilden nesile aktarılan bir miras kıldık.

54- O Tevrât, (kendisine tâbi olanları) **hak yola ulaştıran ve selim akıl sahipleri için öğüt verici bir kitaptır.**

55- Ey rasulüm! Şimdi müşriklerin seni yalanlamalarına ve eziyetlerine sabret! Ve bil ki Allah'ın (seni muzaffer kılma) **vâdi haktır** (mutlaka gerçekleşecektir)**. Ve günahlarının affedilmesi için O'ndan bağışlanma iste! Ve Rabbini gündüzün son vakitlerinde ve gündüzün ilk vakitlerinde hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, layık olduğu şekilde yücelterek ve her şeyden çok severek) **tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

56- Ey rasulüm! Kendilerine Allah'tan gelen hiçbir delil olmadan Allah'ın ayetleri hakkında seninle cedelleşenlere gelince; onların böyle yapmalarının sebebi aslında kalplerinde (haset ve sana tâbi olma konusunda) **kibir olmasıdır. Fakat onlar, asla Allah'ın sana ikram ettiği** (ve kendilerinin haset ettikleri) **bu mertebeye ulaşamazlar. Sen,** (onların şerlerinden) **Allah'a sığın! Muhakkak ki O;** (اَلسَّمِيعُ) **es-Semî''dir** (gizli olsun aşikâr olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar işitendir), (اَلْبَصِيرُ) **el-Basîr'dir** (gizli olsun aşikâr olsun, her şeyi en ince teferruatına kadar görendir)**.**

57- Elbette göklerin ve yerin yaratılması, insanların yaratılmasından daha büyük bir şeydir. Fakat insanların çoğu bilmez (göklerin ve yerin yaratılmasından ibret alıp da Allah'ın ölüleri diriltmeye kadir olduğunu düşünmez)**.**

58- Ve kör ile gören birbirine eşit olmadığı gibi gerçek manada iman edip salih ameller işleyenler ile inancında ve amelinde kötü olanlar da birbirine eşit olmaz. Verilen öğütlere ne kadar da az uyuyorsunuz (eğer düşünüp ibret alsaydınız elbette gerçek manada iman edip salih amel işleyenlerden olmaya çalışırdınız)**.**

59- (İnsanların hesap için diriltileceği) **Kıyamet vakti mutlaka gelecektir, bunda hiç şüpheniz olmasın. Fakat insanların çoğu onun geleceğine iman etmez** (bu sebeple o gün için hazırlık yapmaz)**.**

60- Ve Rabbiniz şöyle dedi: "Ey insanlar! İbadeti ve (ihtiyaç durumunda) **istekte bulunmayı yalnız bana yapın** (asla şirk koşmayın) **ki istediklerinizi vereyim** (ve size merhamet edip affedeyim)**. Ve biliniz ki ibadeti ve isteği bana has kılmakta kibirlenenler,** (kıyamet gününde) **mutlaka alçaltılmış olarak cehenneme gireceklerdir."**

61- Ey insanlar! Sizin için geceyi (huzur içinde) **rahatlayıp dinlenebileceğiniz karanlık bir vakit, gündüzü de** (çalışıp ihtiyaçlarınızı giderebilmeniz için) **aydınlık bir vakit kılan Allah'tır. Muhakkak ki Allah insanlara** (sayısız) **nimetler verendir. Fakat insanların çoğu şükretmez** (asıl nimet verenin Allah olduğunu unutup O'na şirk koşar)**.**

62- Ey Allah'a eş koşan müşrikler! İşte size bütün bu nimetleri veren ve her şeyi yaratan, rabbiniz Allah'tır. O'ndan başka ibadete layık ilah yoktur! Durum böyleyken nasıl sadece Allah'a ibadet etmekten yüz çevirip O'ndan başka varlıklara ibadet edersiniz?!

63- Allah'ın tevhidine delalet eden apaçık delillere rağmen tevhid dininden yüz çevirip küfür ve şirke bağlananlar nasıl haktan uzaklaştırılmışsa (Muhammed'in rasul olduğunu apaçık gös-

۞قُلْ إِنِّى نُهِيتُ أَنْ أَعْبُدَ ٱلَّذِينَ تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ لَمَّا جَآءَنِىَ ٱلْبَيِّنَـٰتُ مِن رَّبِّى وَأُمِرْتُ أَنْ أُسْلِمَ
لِرَبِّ ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٦٦﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن تُرَابٍ ثُمَّ مِن نُّطْفَةٍ ثُمَّ مِنْ عَلَقَةٍ ثُمَّ يُخْرِجُكُمْ طِفْلًا ثُمَّ
لِتَبْلُغُوٓا۟ أَشُدَّكُمْ ثُمَّ لِتَكُونُوا۟ شُيُوخًا ۚ وَمِنكُم مَّن يُتَوَفَّىٰ مِن قَبْلُ ۖ وَلِتَبْلُغُوٓا۟ أَجَلًا مُّسَمًّى وَلَعَلَّكُمْ
تَعْقِلُونَ ﴿٦٧﴾ هُوَ ٱلَّذِى يُحْىِۦ وَيُمِيتُ ۖ فَإِذَا قَضَىٰٓ أَمْرًا فَإِنَّمَا يَقُولُ لَهُۥ كُن فَيَكُونُ ﴿٦٨﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى
ٱلَّذِينَ يُجَـٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ أَنَّىٰ يُصْرَفُونَ ﴿٦٩﴾ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِٱلْكِتَـٰبِ وَبِمَآ أَرْسَلْنَا بِهِۦ رُسُلَنَا ۖ
فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٧٠﴾ إِذِ ٱلْأَغْلَـٰلُ فِىٓ أَعْنَـٰقِهِمْ وَٱلسَّلَـٰسِلُ يُسْحَبُونَ ۙ ﴿٧١﴾ فِى ٱلْحَمِيمِ ثُمَّ فِى ٱلنَّارِ
يُسْجَرُونَ ﴿٧٢﴾ ثُمَّ قِيلَ لَهُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ تُشْرِكُونَ ۙ ﴿٧٣﴾ مِن دُونِ ٱللَّهِ ۖ قَالُوا۟ ضَلُّوا۟ عَنَّا بَل لَّمْ نَكُن نَّدْعُوا۟
مِن قَبْلُ شَيْـًٔا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ ٱلْكَـٰفِرِينَ ﴿٧٤﴾ ذَٰلِكُم بِمَا كُنتُمْ تَفْرَحُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا
كُنتُمْ تَمْرَحُونَ ﴿٧٥﴾ ٱدْخُلُوٓا۟ أَبْوَٰبَ جَهَنَّمَ خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۖ فَبِئْسَ مَثْوَى ٱلْمُتَكَبِّرِينَ ﴿٧٦﴾ فَٱصْبِرْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ
حَقٌّ ۚ فَإِمَّا نُرِيَنَّكَ بَعْضَ ٱلَّذِى نَعِدُهُمْ أَوْ نَتَوَفَّيَنَّكَ فَإِلَيْنَا يُرْجَعُونَ ﴿٧٧﴾ وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلًا مِّن قَبْلِكَ مِنْهُم
مَّن قَصَصْنَا عَلَيْكَ وَمِنْهُم مَّن لَّمْ نَقْصُصْ عَلَيْكَ ۗ وَمَا كَانَ لِرَسُولٍ أَن يَأْتِىَ بِـَٔايَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِ ۚ فَإِذَا
جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ قُضِىَ بِٱلْحَقِّ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلْمُبْطِلُونَ ﴿٧٨﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَنْعَـٰمَ لِتَرْكَبُوا۟ مِنْهَا
وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٩﴾ وَلَكُمْ فِيهَا مَنَـٰفِعُ وَلِتَبْلُغُوا۟ عَلَيْهَا حَاجَةً فِى صُدُورِكُمْ وَعَلَيْهَا وَعَلَى ٱلْفُلْكِ
تُحْمَلُونَ ﴿٨٠﴾ وَيُرِيكُمْ ءَايَـٰتِهِۦ فَأَىَّ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ تُنكِرُونَ ﴿٨١﴾ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟
كَيْفَ كَانَ عَـٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۚ كَانُوٓا۟ أَكْثَرَ مِنْهُمْ وَأَشَدَّ قُوَّةً وَءَاثَارًا فِى ٱلْأَرْضِ فَمَآ أَغْنَىٰ
عَنْهُم مَّا كَانُوا۟ يَكْسِبُونَ ﴿٨٢﴾ فَلَمَّا جَآءَتْهُمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَـٰتِ فَرِحُوا۟ بِمَا عِندَهُم مِّنَ ٱلْعِلْمِ وَحَاقَ بِهِم مَّا
كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٨٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْا۟ بَأْسَنَا قَالُوٓا۟ ءَامَنَّا بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥ وَكَفَرْنَا بِمَا كُنَّا بِهِۦ مُشْرِكِينَ ﴿٨٤﴾ فَلَمْ
يَكُ يَنفَعُهُمْ إِيمَـٰنُهُمْ لَمَّا رَأَوْا۟ بَأْسَنَا ۖ سُنَّتَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ فِى عِبَادِهِۦ ۖ وَخَسِرَ هُنَالِكَ ٱلْكَـٰفِرُونَ ﴿٨٥﴾

83- Rasulleri onlara, (hakkı getirdiklerini ve doğru söylediklerini ispat eden) **apaçık delillerle geldiği zaman onlarla alay edip yalanladılar ve kendilerinde bulunan bâtıl ilimden razı olup sevinerek ona bağlanmaya devam ettiler. Bundan dolayı alay ettikleri rasullerin azap vaîdi başlarına indi** (ve hepsi helak oldu).

84- Ve rasullerini yalanlayan o müşrikler azabımızı gördüklerinde, "Biz tek olan Allah'a gerçek manada iman ettik ve O'na ortak koştuğumuz şeylerden beri olup onları reddettik." dediler.

85- Fakat azabımızı gördükleri zamanki imanları onlara hiçbir fayda vermedi. İşte azap indiğinde imanın fayda vermeyeceğine dair bu hüküm, Allah'ın daha önce gelip geçmiş kullar hakkında devamlı uyguladığı sünnetidir. (Hakka karşı inat edip küfür ve şirkte ısrar ettikleri için) **Başlarına azap indiğinde rasullerini yalanlayan bütün kâfirler kaybedenlerden oldular.**

66- Ey rasulüm! Müşriklere şöyle de: "Bilin ki Rabbimden bana apaçık deliller geldiğinde sizin Allah'tan başka ibadet ettiğiniz varlıklara ibadet etmem yasaklandı (zaten onlara ibadet etmiyordum) **ve sadece âlemlerin rabbi olan Allah'a** (O'nun emirlerine) **tam manasıyla boyun eğip teslim olmakla emrolundum** (ben O'na teslim oldum, sizi de bütün şirkleri terk edip sadece O'na teslim olmaya davet ediyorum)**."**

67- O (Allah)**, sizi** (babanız Âdem'i) **topraktan, sonra** (onun zürriyetini erkeğin kadının rahmine akıttığı) **bir nutfeden** (meni içindeki spermden)**, sonra** (kadının rahmine dökülen bu nutfenin kadının yumurtasıyla birleşmesi sonucu oluşan) **alakadan** (kan pıhtısı şeklindeki zigottan) **yaratandır. Sonra da sizi ana rahminden bebek olarak çıkarır. Sonra çocukluktan mükemmel bir kuvvet ve akıl sahibi oluncaya kadar gelişirsiniz. Sonra da ihtiyarlık çağına ulaşırsınız. Kiminiz bu çağa ulaşmadan önce ölür. Kiminiz de kendisi için tayin edilen belli zamana kadar yaşar. Allah,** (muazzam kudretine delalet eden) **bu delilleri size gösteriyor ki** (aklınızı kullanıp) **gerçek manada iman edesiniz.**

68- Bilin ki yaşatan ve öldüren sadece O'dur. O, bir şeyi var etmeyi irade etmişse (ki iradesi ezelidir)* **ona "**(Şu vakitte) **Ol!" der, o da** (tayin ettiği vakit geldiğinde) **hemen oluverir.**

* Allahu Teâlâ'nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

69- Ey rasulüm! (Apaçık olmasına rağmen) **Allah'ın ayetlerini iptal etmek için cedelleşenleri görmüyor musun?! Hakkı öğrendikten sonra nasıl da apaçık haktan sapıyorlar?! Hayretle bak!**

70- Kur'ân'ı ve rasullerimizle gönderdiğimiz hakkı yalanlayanlar, (ahiret gününde diriltildikten sonra) **akıbetlerinin ne kötü olduğunu görecekler dir.**

71, 72- (Ahiret gününde) **Boyunlarına** (ateşten) **tasmalar ve zincirler takılmış olarak kaynar suya sürüklendikleri, sonra da ateşte yakıldıkları zaman kötü akıbeti göreceklerdir.**

73, 74- Sonra da (azarlanarak) **onlara şöyle denir: "Allah'tan başka ibadet ettiğiniz ortaklarınız hani nerede?!** (Kurtarsınlar bakalım sizi!)**" Müşrikler de derler ki: "Maalesef onları yanımızda göremiyoruz, kayboldular. Demek ki dünyada Allah'tan başka ibadet ettiğimiz şeyler, ibadeti hiç hak etmiyorlarmış." İşte Allah böyle kimseleri nasıl saptırdıysa kendilerine gelen hakkı yalanlayıp inkâr edenleri de öyle saptırır.**

75- Cehennemliklere şöyle denir: "İşte başınıza gelen bu azabın sebebi; dünyada küfür, şirk ve günahınızla haksız yere sevinmeniz ve devamlı bunlarla oyalanıp eğlenmenizdir."

76- Cehennem bekçileri onlara, "İçinde temelli kalmak üzere cehennemin kapılarından girin!" der. (Kendilerine gelen hakka uymayıp) **Kibirlenenlerin kalacağı yer, ne kötü bir yerdir!**

77- Ey rasulüm! Şimdi müşriklerin seni yalanlamalarına ve eziyetlerine sabret! Bil ki Allah'ın (seni muzaffer kılma) **vâdi haktır** (mutlaka gerçekleşecektir)**. Ve o müşriklere vâdettiğimiz azabın bir kısmını** (sen ölmeden önce) **sana göstersek ya da bundan önce seni vefat ettirsek muhakkak ki her iki durumda da onların dönüşü bize olacaktır** (ve hak ettikleri cezayı vereceğiz)**.**

78- Ve ey rasulüm! Yemin olsun ki senden önceki ümmetlere de kendi içlerinden rasuller gönderdik (fakat onları yalanlayıp eziyet ettiler)**. O rasullerden bazılarının kıssalarını sana bildirdik bazılarını ise bildirmedik. Şu bilinmelidir ki hiçbir rasul, Allah'ın izni olmadıkça asla kendiliğinden bir ayet** (mucize) **getiremez. Ve Allah'ın takdir ettiği vakit geldiğinde rasul ile kavmi arasında adaletle hüküm verilir ve o zaman bâtılı seçenler** (tağutlar ve onlara tâbi olanlar)**, ebedi azaba uğrayıp kaybedenlerden olacaklardır.**

79- En'amları (deve, sığır, keçi ve koyunları) **sizin menfaatiniz için yaratan Allah'tır. Onlardan bazılarına binersiniz bazılarının da etinden yersiniz.**

80- En'amlarda sizin için daha nice faydalar da vardır (yününden, kılından, derisinden, sütünden, ticaretinden istifade etmek gibi)**. Ve onları kullanarak arzu ettiğiniz bazı ihtiyaçları elde edersiniz. Ayrıca en'amlar ve gemiler üstünde taşınırsınız.**

81- Ve Allah, (birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **delillerini size böyle gösterir. Şimdi Allah'ın gösterdiği ayetlerden hangisini inkâr edebilirsiniz?!**

82- O müşrikler, yeryüzünde dolaşmadılar mı ki kendilerinden önceki nebileri yalanlayanların akıbetinin ne olduğunu görüp de ibret almıyorlar?! Hâlbuki onlar, bu müşriklerden sayı bakımından daha fazla, kuvvet bakımından daha güçlü ve yeryüzünde onların yapamadığı eserlere sahip idiler. Buna rağmen elde ettikleri bu şeyler, Allah'ın azabı başlarına geldiğinde onlara hiçbir fayda vermedi (Allah'ın azabını onlardan defedemedi)**.**

سُورَةُ فُصِّلَتۡ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ۝١ تَنزِيلٌ مِّنَ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ ۝٢ كِتَٰبٌ فُصِّلَتۡ ءَايَٰتُهُۥ قُرۡءَانًا عَرَبِيًّا لِّقَوۡمٍ يَعۡلَمُونَ ۝٣ بَشِيرًا
وَنَذِيرًا فَأَعۡرَضَ أَكۡثَرُهُمۡ فَهُمۡ لَا يَسۡمَعُونَ ۝٤ وَقَالُواْ قُلُوبُنَا فِيٓ أَكِنَّةٍ مِّمَّا تَدۡعُونَآ إِلَيۡهِ وَفِيٓ
ءَاذَانِنَا وَقۡرٌ وَمِنۢ بَيۡنِنَا وَبَيۡنِكَ حِجَابٌ فَٱعۡمَلۡ إِنَّنَا عَٰمِلُونَ ۝٥ قُلۡ إِنَّمَآ أَنَا۠ بَشَرٌ مِّثۡلُكُمۡ يُوحَىٰٓ إِلَيَّ
أَنَّمَآ إِلَٰهُكُمۡ إِلَٰهٌ وَٰحِدٌ فَٱسۡتَقِيمُوٓاْ إِلَيۡهِ وَٱسۡتَغۡفِرُوهُۗ وَوَيۡلٌ لِّلۡمُشۡرِكِينَ ۝٦ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡتُونَ ٱلزَّكَوٰةَ وَهُم
بِٱلۡأٓخِرَةِ هُمۡ كَٰفِرُونَ ۝٧ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونٍ ۝٨ ۞ قُلۡ أَئِنَّكُمۡ
لَتَكۡفُرُونَ بِٱلَّذِي خَلَقَ ٱلۡأَرۡضَ فِي يَوۡمَيۡنِ وَتَجۡعَلُونَ لَهُۥٓ أَندَادًاۚ ذَٰلِكَ رَبُّ ٱلۡعَٰلَمِينَ ۝٩ وَجَعَلَ فِيهَا
رَوَٰسِيَ مِن فَوۡقِهَا وَبَٰرَكَ فِيهَا وَقَدَّرَ فِيهَآ أَقۡوَٰتَهَا فِيٓ أَرۡبَعَةِ أَيَّامٍ سَوَآءً لِّلسَّآئِلِينَ ۝١٠ ثُمَّ ٱسۡتَوَىٰٓ إِلَى
ٱلسَّمَآءِ وَهِيَ دُخَانٌ فَقَالَ لَهَا وَلِلۡأَرۡضِ ٱئۡتِيَا طَوۡعًا أَوۡ كَرۡهًا قَالَتَآ أَتَيۡنَا طَآئِعِينَ ۝١١ فَقَضَىٰهُنَّ سَبۡعَ
سَمَٰوَاتٍ فِي يَوۡمَيۡنِ وَأَوۡحَىٰ فِي كُلِّ سَمَآءٍ أَمۡرَهَاۚ وَزَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنۡيَا بِمَصَٰبِيحَ وَحِفۡظًاۚ ذَٰلِكَ تَقۡدِيرُ
ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡعَلِيمِ ۝١٢ فَإِنۡ أَعۡرَضُواْ فَقُلۡ أَنذَرۡتُكُمۡ صَٰعِقَةً مِّثۡلَ صَٰعِقَةِ عَادٍ وَثَمُودَ ۝١٣ إِذۡ جَآءَتۡهُمُ ٱلرُّسُلُ
مِنۢ بَيۡنِ أَيۡدِيهِمۡ وَمِنۡ خَلۡفِهِمۡ أَلَّا تَعۡبُدُوٓاْ إِلَّا ٱللَّهَۖ قَالُواْ لَوۡ شَآءَ رَبُّنَا لَأَنزَلَ مَلَٰٓئِكَةً فَإِنَّا بِمَآ أُرۡسِلۡتُم بِهِۦ
كَٰفِرُونَ ۝١٤ فَأَمَّا عَادٌ فَٱسۡتَكۡبَرُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ بِغَيۡرِ ٱلۡحَقِّ وَقَالُواْ مَنۡ أَشَدُّ مِنَّا قُوَّةًۖ أَوَلَمۡ يَرَوۡاْ أَنَّ ٱللَّهَ
ٱلَّذِي خَلَقَهُمۡ هُوَ أَشَدُّ مِنۡهُمۡ قُوَّةًۖ وَكَانُواْ بِـَٔايَٰتِنَا يَجۡحَدُونَ ۝١٥ فَأَرۡسَلۡنَا عَلَيۡهِمۡ رِيحًا صَرۡصَرًا فِيٓ أَيَّامٍ
نَّحِسَاتٍ لِّنُذِيقَهُمۡ عَذَابَ ٱلۡخِزۡيِ فِي ٱلۡحَيَوٰةِ ٱلدُّنۡيَاۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَخۡزَىٰۖ وَهُمۡ لَا يُنصَرُونَ ۝١٦

Rabbimiz (hidayetimizi) **dileseydi bize rasul olarak sizi değil, melekleri indirirdi** (biz de o zaman iman ederdik)**. Ve muhakkak ki biz,** (bizim gibi bir beşer olduğunuz için) **getirdiğiniz şeyleri reddediyoruz.”**

15- (Hud’un kavmi) **Âd’a gelince; onlar** (küfür ve şirkleriyle beraber) **yeryüzünde haksız yere büyüklük tasladılar ve** (kuvvetlerine güvenip çevrelerindeki insanlara zulmederek) **şöyle dediler: “**(Yeryüzünde) **Bizden daha kuvvetli olan kim var?!” Onlar, kendilerini yaratan** (ve kendilerini kuvvetli kılan) **Allah’ın, onlardan daha kuvvetli olduğunu görüp akletmiyorlar mı?! Onlar öyle** (sapık) **kimselerdir ki** (hakkı ispat eden Hud ile gönderdiğimiz) **ayetlerimizi bile bile inkâr ederlerdi.**

16- Biz de (işledikleri şirklerden ve haksız yere kibirlenmelerinden dolayı helak edici bir ceza olarak) **Âd kavminin üzerine, onlar için kötü sayılan günlerde çok korkunç ses çıkaran şiddetli ve çok soğuk bir rüzgâr gönderdik. Bunu, dünya hayatında onlara alçaltıp zelil edici azabı tattıralım diye yaptık. Bilinsin ki ahiret azabı bundan daha alçaltıcı ve zelil edicidir. Ve onları bu iki azaptan hiç kimse kurtaramaz ve yardım edemez.**

41. FUSSİLET SURESİ

Fussilet suresinin diğer ismi el-Mesābîḥ’tir (اَلْمَصَابِيح). Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 54, kelime sayısı 776, harf sayısı 3350’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ḥâ, mîm.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Muhakkak bu Kur’ân, (اَلرَّحْمٰن) **er-Raḥmân ve** (اَلرَّح۪يم) **er-Raḥîm olan Allah tarafından indirilmiştir.**

(اَلرَّحْمٰن) **Er-Raḥmân:** Hak edene de etmeyene de rahmet edendir.

(اَلرَّح۪يم) **Er-Raḥîm:** Dünyada dilediğine rahmet eden, dilediğine rahmet etmeyen; ahirette ise sadece mu’minlere rahmet edendir.

3- Bu kitabın ayetleri, en mükemmel ve en açık şekilde beyan edilmiştir. Bu Kur’ân Arapça olarak indirilmiştir ve onu anlayanlar içindir (çünkü Kur’ân’dan ancak onlar istifade eder)**.**

4- Bu Kur’ân, (Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları cennetle) **müjdeleyici ve** (Allah’ın emirlerine itaat etmeyip yasaklarını ihlal edenleri cehennemle) **uyarıcı olan bir kitaptır. Fakat insanların çoğu ondan yüz çevirmiştir** (ya onu tamamen reddetmiştir ya da hükümlerini hayatın her yönünde uygulamamaktadır)**, böylece hakkı anlayıp kabul edecekleri bir işitmeyle dinlemez oldu.**

5- Ve müşrikler şöyle dediler: “Ey Muhammed! Bizi davet ettiğin şeye karşı kalplerimiz örtülüdür, onu anlamıyoruz; kulaklarımızda ona karşı ağırlık vardır, onu duymuyoruz ve senin ile aramızda bir engel vardır, söylediklerin bize ulaşmıyor. Sen bildiğin şekilde amel et, biz de kendi bildiğimiz şekilde amel edeceğiz (asla sana tâbi olmayacağız)**.”**

6- Ey rasulüm! (Hakka karşı inat eden) **O müşriklere şöyle de: “Muhakkak ki ben, sizin gibi bir beşerim. Ancak bana, ilahınızın bir tek hak ilah olduğu ve sadece O’na ibadet etmeniz gerektiği vahyedilmektedir** (çünkü ibadeti hak eden sadece O’dur)**. Öyleyse** (bana tâbi olup) **sadece O’nun rızasına ulaştıran doğru yolu takip edin ve günahlarınızın bağışlanması için sadece O’ndan mağfiret dileyin! Ve biliniz ki Allah’tan başkalarına ibadet eden müşriklerin hâli çok kötü olacaktır** (çünkü ebedi ateş azabına uğrayacaklardır)**.”**

7- Bu kimseler zekâtı vermezler ve ahireti (diriltilip hesaba çekilecekleri günü) **inkâr ederler.**

8- (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere ihlasla) **İman edip salih ameller** (Allah’ın rızası için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; işte onlar için mükâfaat olarak mutluluğu ve nimetleri eksilmeyen ve bitmeyen ebedi cennet vardır.**

9- Ey rasulüm! Müşriklere (azarlayarak) **şöyle de: “Neden** (hikmeti gereği) **yeri iki günde yaratanı inkâr ediyor ve O’na denkler kılıp onlara ibadet ediyorsunuz?! Biliniz ki ibadeti sadece kendisi hak eden, âlemlerin rabbi** (her şeyi yaratan ve her şeyin sahibi) **olan Allah’tır** (öyleyse sadece O’na ibadet edin)**.”**

10- Ve O Allah, yerin üzerinde (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştiren, yeri bereketli kılan, bütün canlıların rızıklarını** (hikmetiyle) **takdir eden ve yer ile içindekiler hakkında soranlar eşit cevap alacak şekilde** (yeri iki günde ve içindekileri de iki günde olmak üzere) **bütün bunları dört günde yaratandır.**

11- Sonra Allah, duman hâlinde iken göğü yaratmayı takdir etti ve hem göğe hem de yere şöyle dedi: “İsteyerek veya istemeyerek benim istediğim gibi olun!” Onlar da “Biz, isteyerek senin isteğine boyun eğdik.” dediler.

12- Ve Allah, (hikmeti gereği) **onları iki günde yedi gök olarak tamamladı** (böylece gökler, yer ve içindekiler altı günde yaratılmış oldu)**. Ve her göğe, içinde takdir ettiği ve emrettiği itaat ile ibadeti vahyetti. Ve dünya semasını yıldızlarla süsleyip onlarla göğü** (şeytanların dinlemesinden) **koruduk. İşte bunların hepsi,** (اَلْعَز۪يز) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyen yüce izzet sahibi) **ve** (اَلْعَل۪يم) **el-ʿAlîm** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi en ince teferruatına kadar bilen mükemmel ilim sahibi) **olan Allah’ın takdiridir.**

13- Ey rasulüm! Eğer müşrik kavmin getirdiğin haktan yüz çevirirse onlara şöyle de: “Eğer benim getirdiğim hakka uymazsanız (rasullerini yalanladıkları için) **Hud’un kavmi Âd’ın ve Salih’in kavmi Semûd’un başına gelen kasırga azabına benzer bir azabın başınıza gelmesinden sizi uyarıyorum.”**

14- Rasuller Hud’un kavmi Âd’a ve Salih’in kavmi Semûd’a her taraftan gelip “Sakın Allah’tan başka varlıklara ibadet etmeyin (O’ndan başka ibadeti hak eden hiçbir varlık yoktur)**!” dediklerinde onlar rasullerine şöyle dediler: “Eğer**

وَأَمَّا ثَمُودُ فَهَدَيْنَٰهُمْ فَٱسْتَحَبُّوا۟ ٱلْعَمَىٰ عَلَى ٱلْهُدَىٰ فَأَخَذَتْهُمْ صَٰعِقَةُ ٱلْعَذَابِ ٱلْهُونِ بِمَا كَانُوا۟
يَكْسِبُونَ ﴿١٧﴾ وَنَجَّيْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَكَانُوا۟ يَتَّقُونَ ﴿١٨﴾ وَيَوْمَ يُحْشَرُ أَعْدَآءُ ٱللَّهِ إِلَى ٱلنَّارِ فَهُمْ
يُوزَعُونَ ﴿١٩﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا مَا جَآءُوهَا شَهِدَ عَلَيْهِمْ سَمْعُهُمْ وَأَبْصَٰرُهُمْ وَجُلُودُهُم بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٠﴾
وَقَالُوا۟ لِجُلُودِهِمْ لِمَ شَهِدتُّمْ عَلَيْنَا ۖ قَالُوٓا۟ أَنطَقَنَا ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَنطَقَ كُلَّ شَىْءٍ ۚ وَهُوَ خَلَقَكُمْ أَوَّلَ
مَرَّةٍ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٢١﴾ وَمَا كُنتُمْ تَسْتَتِرُونَ أَن يَشْهَدَ عَلَيْكُمْ سَمْعُكُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُكُمْ وَلَا
جُلُودُكُمْ وَلَٰكِن ظَنَنتُمْ أَنَّ ٱللَّهَ لَا يَعْلَمُ كَثِيرًا مِّمَّا تَعْمَلُونَ ﴿٢٢﴾ وَذَٰلِكُمْ ظَنُّكُمُ ٱلَّذِى ظَنَنتُم
بِرَبِّكُمْ أَرْدَىٰكُمْ فَأَصْبَحْتُم مِّنَ ٱلْخَٰسِرِينَ ﴿٢٣﴾ فَإِن يَصْبِرُوا۟ فَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ۖ وَإِن يَسْتَعْتِبُوا۟ فَمَا
هُم مِّنَ ٱلْمُعْتَبِينَ ﴿٢٤﴾ *وَقَيَّضْنَا لَهُمْ قُرَنَآءَ فَزَيَّنُوا۟ لَهُم مَّا بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَمَا خَلْفَهُمْ وَحَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ
فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿٢٥﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
لَا تَسْمَعُوا۟ لِهَٰذَا ٱلْقُرْءَانِ وَٱلْغَوْا۟ فِيهِ لَعَلَّكُمْ تَغْلِبُونَ ﴿٢٦﴾ فَلَنُذِيقَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَذَابًا شَدِيدًا
وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَسْوَأَ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ جَزَآءُ أَعْدَآءِ ٱللَّهِ ٱلنَّارُ ۖ لَهُمْ فِيهَا دَارُ ٱلْخُلْدِ جَزَآءًۢ
بِمَا كَانُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا يَجْحَدُونَ ﴿٢٨﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ رَبَّنَآ أَرِنَا ٱلَّذَيْنِ أَضَلَّانَا مِنَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ
نَجْعَلْهُمَا تَحْتَ أَقْدَامِنَا لِيَكُونَا مِنَ ٱلْأَسْفَلِينَ ﴿٢٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ تَتَنَزَّلُ عَلَيْهِمُ
ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ أَلَّا تَخَافُوا۟ وَلَا تَحْزَنُوا۟ وَأَبْشِرُوا۟ بِٱلْجَنَّةِ ٱلَّتِى كُنتُمْ تُوعَدُونَ ﴿٣٠﴾ نَحْنُ أَوْلِيَآؤُكُمْ فِى
ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ ۖ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَشْتَهِىٓ أَنفُسُكُمْ وَلَكُمْ فِيهَا مَا تَدَّعُونَ ﴿٣١﴾ نُزُلًا مِّنْ
غَفُورٍ رَّحِيمٍ ﴿٣٢﴾ وَمَنْ أَحْسَنُ قَوْلًا مِّمَّن دَعَآ إِلَى ٱللَّهِ وَعَمِلَ صَٰلِحًا وَقَالَ إِنَّنِى مِنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٣﴾

arzu ettiğiniz, hoşunuza giden şeylerdir ve orada istediğiniz her şeye hemen sahip olacaksınız.”

32- İşte bu, (غَـفُور) **Ğafûr ve** (رَحِيـم) **Rahîm olan Rabbiniz tarafından sizin için hazırlanmış bir rızıktır.**

(غَـــفُور) **Ğafûr:** Günahından ihlasla tevbe edip Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir.

(رَحِيـم) **Rahîm:** İhlasla tevbe eden kullarına merhametli olandır.

33- Ve Allah’ı tevhid etmeye (O’nu zatında, sıfatlarında, fiillerinde birlemeye ve sadece O’na ibadet edip her türlü şirki terk etmeye) **davet eden, salih amel** (Allah’ın rızası için ve istediği şekilde amel) **işleyen ve “Şüphesiz ki ben, hayatın her yönünde Allah’ın emir ve yasaklarına teslim olup boyun eğen Müslümanlardanım.” diyenden daha güzel sözlü kim olabilir?!** (Hiç kimse!)

17- Salih’in kavmi Semûd’a gelince; onlara hidayeti beyan ederek doğru yolu gösterdik. Fakat onlar basiret körlüğünü (sapıklığı)**, doğru yola tercih ettiler. Böylece işledikleri kötü ameller** (küfür, şirk ve zulümler) **sebebiyle onları alçaltıcı ve şiddetli yıldırım azabı yakalayıp helak etti.**

18- (Allah’a, rasulüne ve onun getirdiklerine) **Gerçek manada iman edip Allah’tan korkanları** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları) **ise alçaltıcı ve helak edici yıldırım azabından kurtardık.**

19- Ve Allah’ın düşmanları cehennemde toplandığı gün, cehennem bekçileri ilk girenler ile son girenleri bir araya toplar (ve cehennemden kimse kaçamaz)**.**

20- Nihayet sürüklenerek cehenneme getirildiklerinde (ve dünyada işledikleri kötü amelleri itiraf etmeyince) **kulakları, gözleri ve derileri işledikleri kötü amelleri** (küfür, şirk ve günahları) **hakkında kendi aleyhlerine şahidlik eder.**

21- Ve (ahiret gününde) **kâfirler, aleyhlerinde şahidlik eden derilerine şöyle derler: “Niçin bizim aleyhimize şahidlik yaptınız?” Derileri de onlara şöyle der: “Bizi, her şeyi konuşturma gücüne sahip olan Allah konuşturdu. Ve dünyada sizi ilk defa yaratan O’dur ve** (bugün hesap için) **sadece O’na dönüyorsunuz.”**

22- “Ve ayrıca siz dünyada ne kulaklarınızın ne gözlerinizin ne de derilerinizin aleyhinize şahidlik etmesinden sakınıyordunuz (çünkü hesap, ceza ve mükâfaata inanmıyordunuz)**. Ve Allah’ın işlediğiniz amellerin çoğunu bilmediğine inanıyordunuz.”**

23- “Ve işte Allah’ın işlediğiniz amellerin çoğunu bilmediğine dair bâtıl inancınız sizi mahvetti. Bundan dolayı ziyana uğrayanlardan (dünya ve ahirette kaybedenlerden) **oldunuz.”**

24- O kulakları, gözleri ve derilerinin kendi aleyhlerine şahidlik ettiği kimseler eğer azaba sabrederlerse kalacakları yer cehennemdir. Ve eğer (kötü ameller işlemeyeceklerine söz verip) **azabın kaldırılmasını ve Allah’ın kendilerinden razı olmasını isterlerse Allah istediklerini vermez ve onlardan razı olmaz** (cehennemden asla çıkamazlar)**.**

25- Ve (haktan bile bile sapan) **o kâfirlere şeytanlardan karinler** (devamlı onlarla beraber olan yakın arkadaşlar) **kıldık. Karinleri de onlara dünya ve ahiretle ilgili bâtıl inanç ve amelleri süslü gösterdi** (küfür, şirk ve günah işlemeyi iyi gösterdi ve ahiretle ilgili boş ümitlerle onları oyalayıp onun için hazırlık yapmayı unutturdu)**. Ve cinlerden ve insanlardan azabı hak eden geçmiş ümmetlerle birlikte onlara da azap hak oldu. Böylece** (dünyada ve ahirette) **hüsrana uğrayanlardan** (kaybedenlerden) **oldular.**

26- Ve (Kur’ân’ın apaçık hüccetleri karşısında aciz kalan ve hakkı bile bile reddeden) **kâfirler birbirlerine şöyle tavsiyede bulundular: “Sakın Muhammed’in okuduğu Kur’ân’ı dinlemeyin** (ona uymayın) **ve o okunurken duyulmaması için gürültü yapın! Ancak bu şekilde** (Muhammed’e Kur’ân okumayı ve tebliğ yapmayı terk ettirerek) **ona galip gelmeniz umulur.”**

27- Muhakkak ki ayetlerimizi ve rasullerimizi yalanlayanlara (kıyamet gününde) **şiddetli bir azap tattıracağız ve onlara işledikleri kötü amellere** (küfür, şirk ve günahlara) **karşılık en kötü cezayı vereceğiz.**

28- İşte bu ceza, Allah’ın düşmanlarının cezasıdır; o, cehennem ateşidir, orada ebedi kalacaklardır. Bu ceza, (hak olan apaçık) **ayetlerimizi inkâr ettikleri içindir.**

29- Ve (Allah’ın ayetlerini ve rasullerini yalanlayan) **o kâfirler** (ahiret gününde) **şöyle diyecekler: “Ey Rabbimiz! Cinlerden ve insanlardan bizi saptıranları göster de onları ayaklarımızın altına alalım, böylece cehennemde en alçak kimseler olsunlar.”**

30- Muhakkak ki “Rabbimiz (yaratıcımız, mutlak hüküm* koyucumuz, rızık vericimiz, mutlak sevgi* ve itaati* hak eden yegâne ilahımız) **sadece Allah’tır.” diyen, sonra hayatının her alanında O’nun şeriatine göre hareket eden kimselere; işte onlara ölüm anında melekler iner ve şöyle derler: “Ölümden ve ölümden sonra başınıza gelecek şeylerden korkmayın ve dünyada bıraktığınız şeylerden dolayı hiç üzülmeyin! Ve dünyada size vâdedilen cennete mutlaka gireceğinizden emin olun!”**

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

* Mutlak sevilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

31- Melekler, devamla mu’minlere şöyle derler: “Biz, dünya hayatında sizin velileriniz idik (sizi koruyor, doğru yolu gösteriyor ve doğru yolda kalmanız için yardım ediyorduk)**, ahirette de sizin veliniz olacağız. Ve cennette bulduğunuz her şey;**

وَلَا تَسْتَوِى الْحَسَنَةُ وَلَا السَّيِّئَةُ اِدْفَعْ بِالَّتِى هِىَ أَحْسَنُ فَإِذَا الَّذِى بَيْنَكَ وَبَيْنَهُ عَدَاوَةٌ كَأَنَّهُ وَلِىٌّ
حَمِيمٌ ﴿٣٤﴾ وَمَا يُلَقَّيهَا إِلَّا الَّذِينَ صَبَرُوا وَمَا يُلَقَّيهَا إِلَّا ذُو حَظٍّ عَظِيمٍ ﴿٣٥﴾ وَإِمَّا يَنْزَغَنَّكَ مِنَ الشَّيْطَانِ
نَزْغٌ فَاسْتَعِذْ بِاللّٰهِ إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ ﴿٣٦﴾ وَمِنْ اٰيَاتِهِ الَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَالشَّمْسُ وَالْقَمَرُ لَا تَسْجُدُوا
لِلشَّمْسِ وَلَا لِلْقَمَرِ وَاسْجُدُوا لِلّٰهِ الَّذِى خَلَقَهُنَّ إِنْ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿٣٧﴾ فَإِنِ اسْتَكْبَرُوا فَالَّذِينَ عِنْدَ
رَبِّكَ يُسَبِّحُونَ لَهُ بِالَّيْلِ وَالنَّهَارِ وَهُمْ لَا يَسْأَمُونَ۩ ﴿٣٨﴾ وَمِنْ اٰيَاتِهِ أَنَّكَ تَرَى الْأَرْضَ خَاشِعَةً فَإِذَا
أَنْزَلْنَا عَلَيْهَا الْمَاءَ اهْتَزَّتْ وَرَبَتْ إِنَّ الَّذِى أَحْيَاهَا لَمُحْيِ الْمَوْتَى إِنَّهُ عَلَى كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٩﴾
إِنَّ الَّذِينَ يُلْحِدُونَ فِى اٰيَاتِنَا لَا يَخْفَوْنَ عَلَيْنَا أَفَمَنْ يُلْقَى فِى النَّارِ خَيْرٌ أَمْ مَنْ يَأْتِى اٰمِنًا يَوْمَ
الْقِيَامَةِ اعْمَلُوا مَا شِئْتُمْ إِنَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤٠﴾ إِنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا بِالذِّكْرِ لَمَّا جَاءَهُمْ وَإِنَّهُ لَكِتَابٌ
عَزِيزٌ ﴿٤١﴾ لَا يَأْتِيهِ الْبَاطِلُ مِنْ بَيْنِ يَدَيْهِ وَلَا مِنْ خَلْفِهِ تَنْزِيلٌ مِنْ حَكِيمٍ حَمِيدٍ ﴿٤٢﴾ مَا يُقَالُ لَكَ
إِلَّا مَا قَدْ قِيلَ لِلرُّسُلِ مِنْ قَبْلِكَ إِنَّ رَبَّكَ لَذُو مَغْفِرَةٍ وَذُو عِقَابٍ أَلِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ جَعَلْنَاهُ قُرْاٰنًا أَعْجَمِيًّا
لَقَالُوا لَوْلَا فُصِّلَتْ اٰيَاتُهُ ءَاَعْجَمِىٌّ وَعَرَبِىٌّ قُلْ هُوَ لِلَّذِينَ اٰمَنُوا هُدًى وَشِفَاءٌ وَالَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ
فِى اٰذَانِهِمْ وَقْرٌ وَهُوَ عَلَيْهِمْ عَمًى أُولٰئِكَ يُنَادَوْنَ مِنْ مَكَانٍ بَعِيدٍ ﴿٤٤﴾ وَلَقَدْ اٰتَيْنَا مُوسَى الْكِتَابَ
فَاخْتُلِفَ فِيهِ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِنْ رَبِّكَ لَقُضِىَ بَيْنَهُمْ وَإِنَّهُمْ لَفِى شَكٍّ مِنْهُ مُرِيبٍ ﴿٤٥﴾ مَنْ عَمِلَ
صَالِحًا فَلِنَفْسِهِ وَمَنْ أَسَاءَ فَعَلَيْهَا وَمَا رَبُّكَ بِظَلَّامٍ لِلْعَبِيدِ ﴿٤٦﴾ ۞إِلَيْهِ يُرَدُّ عِلْمُ السَّاعَةِ وَمَا تَخْرُجُ
مِنْ ثَمَرَاتٍ مِنْ أَكْمَامِهَا وَمَا تَحْمِلُ مِنْ أُنْثَى وَلَا تَضَعُ إِلَّا بِعِلْمِهِ وَيَوْمَ يُنَادِيهِمْ أَيْنَ شُرَكَائِى قَالُوا
اٰذَنَّاكَ مَا مِنَّا مِنْ شَهِيدٍ ﴿٤٧﴾ وَضَلَّ عَنْهُمْ مَا كَانُوا يَدْعُونَ مِنْ قَبْلُ وَظَنُّوا مَا لَهُمْ مِنْ مَحِيصٍ ﴿٤٨﴾

46- Kim salih amel işlerse faydası kendisinedir (Allah'ın onun salih amellerine ihtiyacı yoktur). **Kim de kötü amel** (küfür, şirk ve günah) **işlerse zararı kendisinedir** (Allah'a zarar veremez). **Ve bilinmelidir ki Rabbin, kullarına asla zulmetmez** (kıyamet gününde herkese hak ettiği karşılığı verecektir).

47- Kıyametin kopma vaktinin ilmi sadece Allah'a havale edilir (çünkü O'ndan başka hiç kimse bilemez). **Ve O'nun ilmi olmaksızın hiçbir ürün tomurcuğundan çıkmaz, hiçbir kadın hamile kalmaz ve çocuğunu doğurmaz** (hiçbir şey O'na gizli değildir). **Ve ahiret gününde** (azarlanarak) **müşriklere şöyle sorulur: "Dünyada bana isnat ettiğiniz ortaklarım hani nerede?!" Onlar da şöyle cevap verirler: "Ey Rabbimiz! Suçlarımızı sana itiraf ediyoruz. Artık bizden hiç kimse senin ortağın olduğuna şahidlik edemez."**

48- Ve (Allah katında kendilerine şefaatçi olacağına inanarak) **dünyada Allah'tan başka ibadet edip yardıma çağırdıkları,** (ahiret gününde) **onlardan uzaklaşıp kaybolup gider. Ve cehennemden kaçamayacaklarını ve hiç kimsenin kendilerini kurtaramayacağını kesin olarak anlarlar.**

34- Ve bilin ki iyilik (Allah’ın razı olduğu amelleri) **yapmak ile kötülük** (Allah’ın razı olmadığı şeyleri) **yapmak asla birbirine eşit değildir. Ey kulum! Sana** (dünyevi konularda) **kötülük yapana en güzel şekilde davran! Böyle yaparsan seninle kendisi arasında düşmanlık bulunan kişinin, sanki en yakını ve en çok sevdiği kişiymişsin gibi sana muamele ettiğini görürsün!**

35- Ve bu ahlakı ancak (Allah için) **insanların eziyetlerine sabredenler elde eder. Ve bu ahlaka sahip olan, gerçekten de hayırdan büyük nasibi olan bir kimsedir.**

36- Ve ey rasulüm! Şeytan ne zaman İslam’a aykırı bir amel işlemen için vesvese vererek seni teşvik ederse hemen Allah’a sığın! Muhakkak ki O; (ٱلسَّمِيع) **es-Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir), (ٱلْعَلِيم) **el-ʿAlîm’dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

37- Allah’ın birliğine ve muazzam kudretine delalet eden ayetlerden biri de gece ile gündüz ve Güneş ile Ay’dır. Ey insanlar! Güneş’e ve Ay’a secde etmeyin! Eğer yalnız Allah’a ibadet etmek isterseniz sadece bunları (ve bütün mahlukatı) **yaratana secde edin ve O’na hiçbir şeyi şirk koşmayın!**

38- Ey rasulüm! Eğer müşrikler yalnız Allah’a ibadet etmekte kibirlenip O’nu birlemekten yüz çevirirlerse (ve şirk üzerinde kalmaya devam ederlerse) **bilsinler ki Rabbinin katında** (ikram ettiği yerde) **bulunan melekler O’nu gece ve gündüz tesbih etmektedir** (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltmektedir) **ve bundan asla bıkmaz ve usanmazlar.**

39- Allah’ın (birliğine, yüceliğine, mükemmel kudretine ve ölüleri diriltmeye kadir olduğuna delalet eden) **ayetlerinden biri de şudur: Yeri sakin** (bitkisiz ve cansız) **olarak görürsün. Ona su indirdiğimizde toprak,** (içindeki tohum yeşerdiği için) **harekete geçip kabarır. Muhakkak ki yeri ölü iken canlandıran yüce Allah, elbette ölüleri de** (hesap sormak için) **diriltmeye kadirdir. Muhakkak ki O, her şeye kadir olandır** (hiçbir şey O’nu dilediğini yapmaktan aciz bırakamaz)**.**

40- Muhakkak ki (inkâr, yalanlama ve tahrif suretiyle) **ayetlerimizi haktan ayıranlar bizden gizli değildir** (onları çok iyi bilmekteyiz, hak ettikleri cezayı da vereceğiz)**. Ey insanlar, aklınızı kullanarak söyleyin bakalım! Kıyamet gününde ateşe atılan mı yoksa Allah’ın azabından emin olarak gelen mi daha iyi durumdadır?!** (Biz iyi ile kötüyü, doğru ile yanlışı en güzel şekilde beyan ettik ve size muhayyerlik verdik)**. Dilediğinizi yapın! Ve biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyi en ince teferruatıyla görendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

41- Muhakkak ki Kur’ân kendilerine geldiği hâlde onu yalanlayanlar ahiret gününde azaba uğrayacaklardır. Ve bilinmelidir ki Kur’ân, aziz (her türlü tahriften korunmuş) **olan bir kitaptır.**

42- Kur’ân öyle bir kitaptır ki ona ne önden ne de arkadan, hiçbir yönden bâtıl yaklaşamaz. Çünkü o, (حَكِيم) **Ḥakîm** (sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel; yaratmasında ve koyduğu şeriatte hikmet sahibi) **ve** (حَمِيد) **Ḥamîd** (mükemmel sıfat ve fiillerinden dolayı en güzel övgüye layık) **olan Allah’ın indirdiği bir kitaptır.**

43- Ey rasulüm! Müşrikler tarafından seni yalanlamak ve eziyet vermek için ne sözler söyleniyorsa bil ki senden önceki rasullere de aynısı söylenmişti. (Sabret!) **Muhakkak ki Rabbin** (tevbe edip hakka yönelenlere karşı) **mağfiret sahibidir ve** (küfür, şirk ve günahında ısrar edenlere) **cezası çok can yakıcı olandır.**

44- Ve eğer bu Kur’ân’ı Arapçadan başka bir dilde indirseydik Arap müşrikleri, “Bu Kur’ân’ı anlamamız için ayetleri açıklansaydı! Nasıl olur, Kur’ân Arapça olmayacak fakat onu getiren Arap olacak?!” derlerdi. Ey rasulüm! Onlara de ki: “Bu Kur’ân, Allah’a gerçek manada iman edip rasulünü tasdik eden mu’minler için sapıklıktan kurtarıp doğru yola ileten ve (cehalet dâhil, her türlü hastalığa) **şifa olan bir kitaptır.” Allah’a ve rasulüne gerçek manada iman etmeyenlere gelince; onların kulaklarında** (Kur’ân’ı faydalı işitmeyle) **işitmelerini engelleyen bir ağırlık vardır ve o Kur’ân’a karşı kördürler** (içindekileri anlamazlar)**. İşte onlar, sanki işitemeyecekleri kadar uzak bir yerden çağrılıyorlarmış gibidirler** (duymazlar)**.**

45- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz, (sana Kur’ân’ı verdiğimiz gibi) **Musa’ya da kitabı** (Tevrât’ı) **verdik. Fakat kavmi onun hakkında ihtilafa düştü** (bir kısmı ona iman etti, bir kısmı ise yalanladı)**. Eğer daha önce** (insanlar arasındaki ihtilafa dünyada değil de ahirette hüküm verileceğine dair) **Rabbin tarafından bir hüküm verilmiş olmasaydı ihtilafa düştükleri konularda** (dünyada) **hüküm verilirdi** (ve gereken ceza ya da mükâfaat uygulanırdı)**. Ve muhakkak ki** (Arap olsun Yahudi olsun) **bütün müşrikler, Kur’ân’ın Allah’tan olduğu konusunda çok derin bir şüphe içindedirler.**

لَّا يَسْـَٔمُ ٱلْإِنسَـٰنُ مِن دُعَآءِ ٱلْخَيْرِ وَإِن مَّسَّهُ ٱلشَّرُّ فَيَـُٔوسٌ قَنُوطٌ ﴿٤٩﴾ وَلَئِنْ أَذَقْنَـٰهُ رَحْمَةً
مِّنَّا مِنۢ بَعْدِ ضَرَّآءَ مَسَّتْهُ لَيَقُولَنَّ هَـٰذَا لِى وَمَآ أَظُنُّ ٱلسَّاعَةَ قَآئِمَةً وَلَئِن رُّجِعْتُ إِلَىٰ رَبِّىٓ
إِنَّ لِى عِندَهُۥ لَلْحُسْنَىٰ ۚ فَلَنُنَبِّئَنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِمَا عَمِلُوا۟ وَلَنُذِيقَنَّهُم مِّنْ عَذَابٍ غَلِيظٍ ﴿٥٠﴾
وَإِذَآ أَنْعَمْنَا عَلَى ٱلْإِنسَـٰنِ أَعْرَضَ وَنَـَٔا بِجَانِبِهِۦ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ فَذُو دُعَآءٍ عَرِيضٍ ﴿٥١﴾ قُلْ
أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ ٱللَّهِ ثُمَّ كَفَرْتُم بِهِۦ مَنْ أَضَلُّ مِمَّنْ هُوَ فِى شِقَاقٍۭ بَعِيدٍ ﴿٥٢﴾ سَنُرِيهِمْ
ءَايَـٰتِنَا فِى ٱلْـَٔافَاقِ وَفِىٓ أَنفُسِهِمْ حَتَّىٰ يَتَبَيَّنَ لَهُمْ أَنَّهُ ٱلْحَقُّ ۗ أَوَلَمْ يَكْفِ بِرَبِّكَ أَنَّهُۥ عَلَىٰ
كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٥٣﴾ أَلَآ إِنَّهُمْ فِى مِرْيَةٍ مِّن لِّقَآءِ رَبِّهِمْ ۗ أَلَآ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ مُّحِيطٌۢ ﴿٥٤﴾

سُورَةُ ٱلشُّورَىٰ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ عٓسٓقٓ ﴿٢﴾ كَذَٰلِكَ يُوحِىٓ إِلَيْكَ وَإِلَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِكَ ٱللَّهُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ لَهُۥ مَا فِى
ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَلِىُّ ٱلْعَظِيمُ ﴿٤﴾ تَكَادُ ٱلسَّمَـٰوَٰتُ يَتَفَطَّرْنَ مِن فَوْقِهِنَّ ۚ وَٱلْمَلَـٰٓئِكَةُ
يُسَبِّحُونَ بِحَمْدِ رَبِّهِمْ وَيَسْتَغْفِرُونَ لِمَن فِى ٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٥﴾ وَٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟
مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ٱللَّهُ حَفِيظٌ عَلَيْهِمْ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم بِوَكِيلٍ ﴿٦﴾ وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ قُرْءَانًا عَرَبِيًّا لِّتُنذِرَ
أُمَّ ٱلْقُرَىٰ وَمَنْ حَوْلَهَا وَتُنذِرَ يَوْمَ ٱلْجَمْعِ لَا رَيْبَ فِيهِ ۚ فَرِيقٌ فِى ٱلْجَنَّةِ وَفَرِيقٌ فِى ٱلسَّعِيرِ ﴿٧﴾

aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir).

6- Ve Allah'tan başkalarına ibadet ederek onları veli edinen müşriklere gelince; Allah onları gözetlemektedir (hak ettikleri karşılığı vermek için amellerini yazmaktadır). **Ve ey rasulüm! Sen onlara vekil** (amellerini yazıp hesap sormakla görevli) **değilsin** (onların amellerinden sorulmazsın, sen ancak Allah tarafından gönderilmiş bir tebliğcisin).

7- Ey rasulüm! Senden önceki rasullere vahyettiğimiz gibi sana da Arapça olarak Kur'ân'ı vahyettik ki Ummu'l-Kura (Mekke) **ile çevresinde bulunanları** (ve sonra bütün insanları, tevhide tâbi olmadıklarında cehennem azabıyla) **uyarasın. Ve bütün insanları hesap için toplanacakları kıyamet günü ile de uyarasın. O günün geleceğinde hiç kimsenin şüphesi olmasın. İşte o gün insanlar iki grup olur; bir kısmı** (gerçek manada iman edip salih amel işleyenler) **cennete girecektir, diğer kısmı** (bile bile hakkı reddedenler) **ise cehenneme girecektir.**

49- Şu bir gerçektir ki (imanı olmayan) **insan kendisine faydalı olan şeyleri** (zenginlik, makam, sağlık, çocuk gibi dünyevi nimetleri) **istemekten usanmaz. Fakat başına** (fakirlik, hastalık ve benzeri) **bir kötülük isabet ederse hemen umutsuzluğa kapılıp Allah'ın rahmetinden ümidini keser.**

50- Ve o (imanı olmayan) **insana, başına isabet eden** (fakirlik, hastalık ve benzeri) **sıkıntıdan sonra katımızdan bir rahmet tattırsak** (zenginlik, makam, sağlık veya çocuk gibi bir nimet versek) **şöyle der: "Bu, bana aittir** (çünkü onu hak ettim) **ve aslında ben, kıyametin kopacağına da inanmıyorum. Eğer kıyamet kopar da Rabbime döndürülürsem muhakkak ki O'nun katında benim için** (zenginlik ve ferahlık gibi) **güzel nimetler olacaktır** (çünkü dünyada nasıl güzel nimetleri hak etmişsem ahirette de onları hak edeceğim)**."** (Fakat asla onun zannettiği gibi değil.) **Şu bilinmelidir ki biz, kâfirlere** (kendilerine gelen hakkı, rasullerimizi ve ahiret gününü inkâr edenlere) **dünyada yaptıkları kötü amelleri** (küfür, şirk ve günahları) **haber vereceğiz ve onlara çok şiddetli bir azap tattıracağız.**

51- Ve (imanı olmayan) **insana** (mal, mevki, sağlık, çocuk gibi) **bir nimet verdiğimizde Allah'a şükretme, sadece O'na ibadet etme ve mutlak itaati* O'na verme konusunda ğaflete düşer ve kibirlenerek kendisine gelen hakka teslim olmaz. Fakat** (hastalık ve fakirlik gibi) **bir kötülük isabet ettiğinde sabretmez, onun kalkması için hep yalvarıp durur.**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

52- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **Müşriklere şöyle de: "Söyleyin bakalım,** (Allah'a kavuştuğunuzda) **bu Kur'ân'ın Allah'tan geldiği belli olursa ve siz de onu yalanlamışsanız hâliniz ne olacak, hiç düşündünüz mü?!** (Hak size apaçık gelmiştir.) **Hak kendisine apaçık geldiği hâlde ona karşı inat edip teslim olmayandan daha sapık kim olabilir?!"**

53- O müşriklere (ve bütün insanlara)**, hem ufuklarda hem de kendi nefislerinde** (birliğimize, muazzam kudretimize ve mükemmel hikmetimize delalet eden) **ayetlerimizi göstereceğiz, ta ki** (hiçbir şüpheye yer kalmayacak şekilde) **Kur'ân'ın Allah tarafından gelen bir hak olduğu onlara belli olsun. Ey rasulüm!** (Kur'ân'ın Allah katından gelen bir hak olduğuna dair) **Rabbinin şehadeti yetmez mi?! O, her şeye şahiddir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

54- Şu bir gerçektir ki (hakka karşı inat eden) **müşrikler** (öldükten sonra hesap için) **Rablerine kavuşma konusunda şüphe içindedirler. Bilsinler ki Allah** (ilmi ve kudretiyle) **her şeyi kuşatmıştır.**

42. EŞ-ŞÛRÂ SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 53, kelime sayısı 866, harf sayısı 3588'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1, 2- Ḥâ, mîm. ʿAyn, sîn, kāf.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

3- Ey rasulüm! Bu sureyi nasıl Allah vahyetmişse işte sana ve senden önceki bütün nebi ve rasullere de (ٱلْعَزِيزِ) **el-ʿAzîz ve** (ٱلْحَكِيمِ) **el-Ḥakîm olan Allah vahyediyor.**

(ٱلْعَزِيزِ) **El-ʿAzîz:** Kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır.

(ٱلْحَكِيمِ) **El-Ḥakîm:** Verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır.

4- Göklerde ve yerde bulunan her şeyin yegâne sahibi Allah'tır (bundan dolayı ibadet edilmeyi hak eden sadece O'dur, mutlak itaat edilme* ve mutlak hüküm koyma hakkı da* sadece O'na aittir)**. Ve O;** (ٱلْعَلِيِّ) **el-ʿAliyy'dir** (mertebe, değer ve kudret olarak her şeyden üstündür, her türlü noksan sıfattan münezzeh ve yücedir)**,** (ٱلْعَظِيمِ) **el-ʿAẓîm'dir** (her şeyden yüce ve üstündür)**.**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

* Mutlak hüküm verme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. Yûsuf: 40.

5- Yerlerin üstünde bulunan gökler (muazzam olmasına rağmen) **neredeyse yüce Allah'ın azametinden çatlayacaklar. Melekler de devamlı Rablerine hamdederek** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp yücelterek) **O'nu tesbih ederler** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederler) **ve yeryüzünde** (tevbe ve istiğfarda) **bulunanlar için istiğfar ederler. Muhakkak ki Allah** (ٱلْغَفُورِ) **el-Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar

وَلَوْ شَآءَ ٱللَّهُ لَجَعَلَهُمْ أُمَّةً وَٰحِدَةً وَلَٰكِن يُدْخِلُ مَن يَشَآءُ فِى رَحْمَتِهِۦ ۚ وَٱلظَّٰلِمُونَ مَا لَهُم
مِّن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ﴿٨﴾ أَمِ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءَ ۖ فَٱللَّهُ هُوَ ٱلْوَلِىُّ وَهُوَ يُحْىِ ٱلْمَوْتَىٰ وَهُوَ
عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٩﴾ وَمَا ٱخْتَلَفْتُمْ فِيهِ مِن شَىْءٍ فَحُكْمُهُۥٓ إِلَى ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكُمُ ٱللَّهُ رَبِّى عَلَيْهِ
تَوَكَّلْتُ وَإِلَيْهِ أُنِيبُ ﴿١٠﴾ فَاطِرُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ جَعَلَ لَكُم مِّنْ أَنفُسِكُمْ أَزْوَٰجًا وَمِنَ ٱلْأَنْعَٰمِ
أَزْوَٰجًا ۖ يَذْرَؤُكُمْ فِيهِ ۚ لَيْسَ كَمِثْلِهِۦ شَىْءٌ ۖ وَهُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْبَصِيرُ ﴿١١﴾ لَهُۥ مَقَالِيدُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ
يَبْسُطُ ٱلرِّزْقَ لِمَن يَشَآءُ وَيَقْدِرُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١٢﴾ ۞ شَرَعَ لَكُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا وَصَّىٰ بِهِۦ
نُوحًا وَٱلَّذِىٓ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِۦٓ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ وَعِيسَىٰٓ ۖ أَنْ أَقِيمُوا۟ ٱلدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا۟ فِيهِ ۚ
كَبُرَ عَلَى ٱلْمُشْرِكِينَ مَا تَدْعُوهُمْ إِلَيْهِ ۚ ٱللَّهُ يَجْتَبِىٓ إِلَيْهِ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِىٓ إِلَيْهِ مَن يُنِيبُ ﴿١٣﴾ وَمَا
تَفَرَّقُوٓا۟ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَهُمُ ٱلْعِلْمُ بَغْيًۢا بَيْنَهُمْ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةٌ سَبَقَتْ مِن رَّبِّكَ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى
لَّقُضِىَ بَيْنَهُمْ ۚ وَإِنَّ ٱلَّذِينَ أُورِثُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِنۢ بَعْدِهِمْ لَفِى شَكٍّ مِّنْهُ مُرِيبٍ ﴿١٤﴾ فَلِذَٰلِكَ فَٱدْعُ ۖ وَٱسْتَقِمْ
كَمَآ أُمِرْتَ ۖ وَلَا تَتَّبِعْ أَهْوَآءَهُمْ ۖ وَقُلْ ءَامَنتُ بِمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِن كِتَٰبٍ ۖ وَأُمِرْتُ لِأَعْدِلَ بَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ رَبُّنَا
وَرَبُّكُمْ ۖ لَنَآ أَعْمَٰلُنَا وَلَكُمْ أَعْمَٰلُكُمْ ۖ لَا حُجَّةَ بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ۖ ٱللَّهُ يَجْمَعُ بَيْنَنَا ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ
﴿١٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُحَآجُّونَ فِى ٱللَّهِ مِنۢ بَعْدِ مَا ٱسْتُجِيبَ لَهُۥ حُجَّتُهُمْ دَاحِضَةٌ عِندَ رَبِّهِمْ وَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ
وَلَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ ﴿١٦﴾ ٱللَّهُ ٱلَّذِىٓ أَنزَلَ ٱلْكِتَٰبَ بِٱلْحَقِّ وَٱلْمِيزَانَ ۗ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّ ٱلسَّاعَةَ قَرِيبٌ ﴿١٧﴾
يَسْتَعْجِلُ بِهَا ٱلَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِهَا ۖ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مُشْفِقُونَ مِنْهَا وَيَعْلَمُونَ أَنَّهَا ٱلْحَقُّ ۗ أَلَآ إِنَّ ٱلَّذِينَ
يُمَارُونَ فِى ٱلسَّاعَةِ لَفِى ضَلَٰلٍۭ بَعِيدٍ ﴿١٨﴾ ٱللَّهُ لَطِيفٌۢ بِعِبَادِهِۦ يَرْزُقُ مَن يَشَآءُ ۖ وَهُوَ ٱلْقَوِىُّ ٱلْعَزِيزُ ﴿١٩﴾

sürdüğü bütün deliller Rablerinin katında (ve mu'minler katında) **bâtıldır. Ve** (hakkı bile bile reddettikleri için) **Allah'ın ğadabı* onların üzerinedir ve** (kıyamet gününde) **onları şiddetli bir azap beklemektedir.**

* Allahu Teâlâ'nın ğadab etmesi ile ilgili açıklama için bkz. en-Nisâ: 93.

17- Allah, kitabı (Kur'ân'ı) **hak ile** (kulları arasında zulmedilmeden hükmedilsin diye) **indirendir ve O, mizanı** (adaleti) **da indirmiştir. Ne bilirsin, belki de kıyametin saati çok yakındır!**

18- Kıyamet gününe iman etmeyenler, (korkusuzca ve alayvari bir şekilde) **"Haydi, o gün çabuk gelsin de görelim!" derler. İman edenler ise ondan korkarlar ve onun bir gerçek olduğunu bilirler. Şu bir gerçektir ki kıyametin kopması hakkında şüphe edenler ve haksız yere cedelleşenler, derin bir sapıklık içindedirler.**

19- Allah, kullarına (لَطِيفٌ) **Latîf'tir** (kullarına lütufta bulunan, onlar için hayırlı ve menfaatlerine olan şeyleri kolaylaştırıp muvaffak kılan ve kullarını yumuşaklıkla ıslah edendir). **Dilediği kuluna** (hikmeti gereği) **karşılıksız bol rızık verir** (dilediğine ise az rızık verir). **Ve O;** (ٱلْقَوِىّ) **el-Kaviyy'dir** (her şeye gücü yeten kuvvet sahibidir, hiç kimse O'nu yenemez), (ٱلْعَزِيز) **el-ʿAzîz'dir** (her konuda dilediği gibi izzetle hüküm verendir; rasullerine karşı gelen, emirlerine itaat etmeyen ve kendisine ibadet etmekte büyüklenen kâfirlere azabı şiddetli olandır).

8- Ve biliniz ki Allah dileseydi bütün insanları (tevhid dini üzerinde) **bir tek ümmet yapardı. Fakat** (bunu dilemedi) **O,** (hikmeti gereği) **dilediği kimseyi** (İslam dinine muvaffak kılarak) **rahmetine** (cennete) **sokar. Zalimlere** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenlere) **gelince; onlar için** (Allah’ın azabını önleyecek) **ne bir veli ne de bir yardımcı vardır.**

9- Müşrikler, Allah’tan başkalarına ibadet ederek onları veli edindiler, öyle mi?! Hâlbuki gerçek veli Allah’tır (çünkü O dilemedikçe kimse kimseye zarar da fayda da veremez)**. Ve O, ölüleri** (ahiret gününde hesap için) **diriltecektir. Ve O her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

10- Ve ey rasulüm! Onlara şöyle de: “Ey insanlar! İhtilafa düştüğünüz her meselede hüküm verecek olan sadece Allah’tır (bu sebeple hayatınızın her yönünde sadece O’nun hükümlerine uyun, asla O’nun hükümlerine zıt bir hükme uymayın)**! İşte bu, rabbim olan Allah’ın hükmüdür. Ben, her meselede sadece O’na tevekkül ederim ve tevbede sadece O’na yönelirim.** (Müslüman olmak için sizin de böyle yapmanız gerekir.)”

11- Gökleri ve yeri örneksiz yaratan Allah, sizin (rahatlayıp huzur bulmanız) **için nefislerinizden** (kendi cinsinizden) **eşler var etti. Aynı şekilde** (hem üreyip çoğalmaları hem de size bir geçimlik olması için) **enʿamlardan** (deve, sığır, koyun ve keçilerden) **eşler de var etti. Böylece sizi,** (eşlerinizle çiftleştirme vesilesiyle) **yaratıp çoğaltmakta ve yaşamınızı devam ettirmeniz için yarattığı enʿamları da çoğaltıp onlardan** (etinden ve sütünden) **istifade etmenizi temin etmektedir.** (Bilin ki herhangi bir konuda veya herhangi bir yönden) **O’na benzer hiçbir şey yoktur. Ve O;** (ٱلسَّمِيع) **es-Semîʿ’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi duyandır), (ٱلْبَصِير) **el-Basîr’dir** (gizli olsun aşikâr olsun, her şeyi görendir)**.**

12- Göklerin ve yerin hazinelerinin anahtarları sadece O’na aittir. O, (hikmeti gereği imtihan olarak) **kullarından dilediğinin rızkını genişletir, dilediğinin rızkını da daraltır. Muhakkak ki O, gizlisiyle açığıyla her şeyi bilendir** (onlara, hayatın her yönünde uyduklarında hem dünya hem de ahiret mutluluğunu elde edecekleri mükemmel bir şeriat indirmiştir)**.**

13- Ey gerçek manada iman edenler! Allah din konusunda Nuh’a emrettiği gibi size de emretti. Ve ey rasulüm! Din konusunda sana vahyettiğimiz şeyler ile İbrahim’e, Musa’ya ve İsa’ya emrettiğimiz şeyler aynıdır. Bu ise şu emrimizdir: “Allah’ın tevhid dinini ikame edin (onunla amel edin ve onu insanlara tebliğ edin) **ve sakın bu konuda ayrılığa düşmeyin** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun, yalnız O’na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmayın)**!” Fakat kendilerine tebliğ ettiğin şey** (Allah’ı birlemek, bütün şirklerden uzak durmak, mutlak itaati* sadece O’na vermek ve Müslüman olmanın şartları) **müşriklere ağır geldi** (ve tebliğ ettiğin hakkı kabul etmediler)**. Bilin ki Allah dilediği kimseyi dinine gerçek manada iman edip onunla amel etmeye ve onu tebliğ etmeye muvaffak kılar. Ve elbette kendisine itaate yönelenleri** (emrettiği şeyleri yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **hidayete muvaffak kılar.**

* Mutlak itaat etmek; bir kimsenin verdiği emir ve hüküm ne olursa olsun ona itaat etmek demektir. Allahu Teâlâ’dan başkasına kim olursa olsun mutlak itaat edilme hakkı verilirse o, ilah edinilmiş demektir. Kim de bu hakkın kendisine verilmesini isterse ilahlık taslamış olur. Çünkü mutlak itaat edilme hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. O’nun dışındaki varlıklara Allahu Teâlâ için ve Allahu Teâlâ’ya karşı gelmemek şartıyla itaat edilir.

14- Ve müşrikler, (Muhammed’in getirdiği) **hüccet kendilerine geldikten sonra aralarındaki çekememezlik ve zulümleri sebebiyle ihtilafa düştüler. Eğer daha önce** (insanlar arasındaki ihtilafa dünyada değil de) **tayin edilmiş belli bir zamanda** (ahirette) **hüküm verileceğine dair Rabbinin hükmü olmasaydı ihtilafa düştükleri konularda** (dünyada) **hüküm verilirdi** (ve gereken ceza uygulanırdı)**. Ve muhakkak ki dedelerinden sonra kitaba** (Tevrât’a ve İncîl’e) **mirasçı olanlar** (Yahudi ve Hristiyanlar)**, Kur’ân hakkında derin bir şüphe içindedirler.**

15- Ey rasulüm! İşte bu sebeple sen sadece bu doğru dine (İslam’a) **davet et! Ve emredildiğin şeyler üzerinde sabit kal, asla müşriklerin heva ve heveslerine uyma! Ve onlarla tartıştığın zaman şöyle de: “Ben, Allah’ın rasullerine indirdiği bütün kitaplara iman ettim. Ve aranızda adaletle hükmetmekle emrolundum. Biliniz ki benim sadece kendisine ibadet ettiğim Allah; bizim de rabbimiz, sizin hepinizin de rabbidir. Bizim amellerimiz** (vebali ve mükâfaatı) **bize, sizin amelleriniz** (vebali ve mükâfaatı) **sizedir. Ben size hücceti apaçık beyan ettikten sonra artık aramızda tartışacak ve hüccet sunacak hiçbir şey kalmamıştır. Allah,** (öldükten sonra) **hepimizi toplayacaktır** (ve aramızda hüküm verecektir)**. Ve** (öldükten sonra hesap için) **dönüş sadece O’nadır.”**

16- Ve hakkı isteyenler gerçek manada Allah’ın birliğine iman edip sadece O’na ibadet ettikten sonra, (Allah’ın birliğini ve rasulüne indirdiği şeriati iptal etmek için) **birtakım deliller getirerek cedelleşenlere gelince; onların ileri**

مَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ ٱلْـَٔاخِرَةِ نَزِدْ لَهُۥ فِى حَرْثِهِۦ ۖ وَمَن كَانَ يُرِيدُ حَرْثَ ٱلدُّنْيَا نُؤْتِهِۦ مِنْهَا وَمَا لَهُۥ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ
مِن نَّصِيبٍ ٢٠ أَمْ لَهُمْ شُرَكَٰٓؤُا۟ شَرَعُوا۟ لَهُم مِّنَ ٱلدِّينِ مَا لَمْ يَأْذَنۢ بِهِ ٱللَّهُ ۚ وَلَوْلَا كَلِمَةُ ٱلْفَصْلِ لَقُضِىَ
بَيْنَهُمْ ۗ وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ٢١ تَرَى ٱلظَّٰلِمِينَ مُشْفِقِينَ مِمَّا كَسَبُوا۟ وَهُوَ وَاقِعٌۢ بِهِمْ ۗ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فِى رَوْضَاتِ ٱلْجَنَّاتِ ۖ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ عِندَ رَبِّهِمْ ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَضْلُ ٱلْكَبِيرُ ٢٢
ذَٰلِكَ ٱلَّذِى يُبَشِّرُ ٱللَّهُ عِبَادَهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ ۗ قُل لَّآ أَسْـَٔلُكُمْ عَلَيْهِ أَجْرًا إِلَّا ٱلْمَوَدَّةَ
فِى ٱلْقُرْبَىٰ ۗ وَمَن يَقْتَرِفْ حَسَنَةً نَّزِدْ لَهُۥ فِيهَا حُسْنًا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ شَكُورٌ ٢٣ أَمْ يَقُولُونَ ٱفْتَرَىٰ
عَلَى ٱللَّهِ كَذِبًا ۖ فَإِن يَشَإِ ٱللَّهُ يَخْتِمْ عَلَىٰ قَلْبِكَ ۗ وَيَمْحُ ٱللَّهُ ٱلْبَٰطِلَ وَيُحِقُّ ٱلْحَقَّ بِكَلِمَٰتِهِۦٓ ۚ إِنَّهُۥ
عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ٢٤ وَهُوَ ٱلَّذِى يَقْبَلُ ٱلتَّوْبَةَ عَنْ عِبَادِهِۦ وَيَعْفُوا۟ عَنِ ٱلسَّيِّـَٔاتِ وَيَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ
٢٥ وَيَسْتَجِيبُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَيَزِيدُهُم مِّن فَضْلِهِۦ ۚ وَٱلْكَٰفِرُونَ لَهُمْ عَذَابٌ شَدِيدٌ
٢٦ ۞ وَلَوْ بَسَطَ ٱللَّهُ ٱلرِّزْقَ لِعِبَادِهِۦ لَبَغَوْا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَٰكِن يُنَزِّلُ بِقَدَرٍ مَّا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ بِعِبَادِهِۦ
خَبِيرٌۢ بَصِيرٌ ٢٧ وَهُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ ٱلْغَيْثَ مِنۢ بَعْدِ مَا قَنَطُوا۟ وَيَنشُرُ رَحْمَتَهُۥ ۚ وَهُوَ ٱلْوَلِىُّ ٱلْحَمِيدُ
٢٨ وَمِنْ ءَايَٰتِهِۦ خَلْقُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَثَّ فِيهِمَا مِن دَآبَّةٍ ۚ وَهُوَ عَلَىٰ جَمْعِهِمْ إِذَا يَشَآءُ قَدِيرٌ
٢٩ وَمَآ أَصَٰبَكُم مِّن مُّصِيبَةٍ فَبِمَا كَسَبَتْ أَيْدِيكُمْ وَيَعْفُوا۟ عَن كَثِيرٍ ٣٠ وَمَآ أَنتُم بِمُعْجِزِينَ فِى
ٱلْأَرْضِ ۖ وَمَا لَكُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ مِن وَلِىٍّ وَلَا نَصِيرٍ ٣١ وَمِنْ ءَايَٰتِهِ ٱلْجَوَارِ فِى ٱلْبَحْرِ كَٱلْأَعْلَٰمِ
٣٢ إِن يَشَأْ يُسْكِنِ ٱلرِّيحَ فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ عَلَىٰ ظَهْرِهِۦٓ ۚ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَءَايَٰتٍ لِّكُلِّ صَبَّارٍ شَكُورٍ ٣٣

sıfatları ve fiillerinden dolayı her durumda hamdedilip övülmeyi hak edendir).

29- Ve Allah'ın (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerinden biri de gökleri ve yeri yaratması ve bunların içinde değişik canlıları yaymasıdır. Ve O, onları** (öldükten sonra) **dilediği vakitte** (hesap için) **toplamaya kadirdir** (onları ilk yarattığında nasıl aciz olmamışsa diriltmekte de aciz olmaz)**.**

30- Ve ey insanlar! Size (nefsinize veya mallarınıza) **isabet eden her musibet, ancak ellerinizin kazandığı günahlar sebebiyledir. Ve biliniz ki Allah, işlediğiniz birçok günahın cezasını** (hikmeti gereği) **hemen vermez.**

31- Ve ey (dirilişi inkâr eden) **kâfirler! Yerde** (veya gökte) **nerede olursanız olun,** (sizi yakalayıp azap etmek istese) **Allah'ı asla aciz bırakamazsınız. Ve biliniz ki** (sizi Allah'ın azabından kurtaracak) **Allah'tan başka hiçbir veliniz** (destekleyiciniz, koruyucunuz) **ve yardımcınız yoktur.**

32- Denizde yüzen dağlar gibi büyük gemiler de Allah'ın (varlığına, birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **delillerindendir.**

33- Allah dilerse rüzgârı estirmez ve o zaman gemiler denizin üzerinde hareketsiz kalır. Muhakkak ki bunda (gemilerin yaratılmasında ve rüzgârın onları hareket ettirmesinde)**, çokça sabreden** (Allah için O'nun emirlerine itaatte sebat gösterip başlarına gelen musibetlere dayanan) **ve** (Allah'ın verdiği her türlü nimete) **çokça şükreden kullar için** (Allah'ın birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **ibret alınacak deliller vardır.**

20- Kim işlediği amellerle ahiret mükâfaatını istiyorsa onun mükâfaatını kat kat artırırız. Kim de işlediği amellerle (geçici) **dünya nimetlerini istiyorsa ona dünya nimetlerinden** (takdir ettiğimiz nasibi kadar) **veririz. Fakat** (dünyayı tercih ettiği için) **onun ahirette** (verilecek nimetlerden) **hiçbir nasibi olmayacaktır.**

21- Yoksa o müşriklerin, Allah’ın izin vermediği şeyleri kendilerine dinde hüküm koyma yetkisine sahip Allah’a ortak kıldıkları varlıklar mı var?! (Bilsinler ki her konuda mutlak hüküm* koyucu sadece Allah’tır çünkü hak ilah O’dur; sadece O’na ibadet edilir.) **Eğer daha önce** (insanlar arasındaki ihtilafa dünyada değil de) **tayin edilmiş belli bir zamanda** (ahirette) **hüküm verileceğine dair Rabbinin hükmü olmasaydı dinde ihtilafa düştükleri konularda** (dünyada) **hüküm verilirdi** (ve gereken ceza uygulanırdı)**. Ve muhakkak ki** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmeden) **zalimleri** (kıyamet gününde) **bekleyen çok can yakıcı azap vardır.**

* Mutlak hüküm verme hakkı: Her konuda, hiç kimseye ve hiçbir şeye bağlı olmaksızın dilediği gibi hüküm vermek demektir. Bu hak sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. Ancak Allahu Teâlâ dilediği konuda dilediği gibi hüküm koyma hakkına sahiptir. Hiç kimse O’nun hükmünü sorgulayamaz. Kim bu hakkı sadece, her şeyin yaratıcısı ve sahibi olan Allahu Teâlâ’ya verirse O’nu tevhid etmiş olur. Kim, herhangi bir konuda, Allahu Teâlâ’ya rağmen dilediği gibi hüküm koyma; iyi kötü, güzel çirkin, doğru yanlış ve buna benzer sınırları tayin etme hakkını kendisinde görürse Allahu Teâlâ’ya ait olan mutlak hüküm koyma hakkını kendisinde görmüş, ilahlık taslamış ve kâfir olmuş olur; kim de böyle birine bu hakkı verirse veya ona itaat ederse ya da bu hakkı ona verenleri Müslüman görürse Allahu Teâlâ’nın hakkını kendisinde görenleri ilah tayin etmiş ve böyle birini ilah edinenlerin hak üzere olduklarını tasdik etmiş olur.

22- Ey rasulüm! (Ahiret gününde) **Zalimlerin** (nefsine zulmeden müşriklerin) **işledikleri kötü amellerden** (küfür, şirk ve zulümlerinden) **dolayı korkudan titrediklerini görürsün.** (Korksalar da korkmasalar da) **İşledikleri kötü amellerin cezası mutlaka başlarına gelecektir.** (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **İman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; onlar, cennetlerin güzel bahçelerinde yaşayacaklardır. Orada, Rableri katından istedikleri her şeye sahip olurlar. İşte bu, gerçekten de** (hiçbir ikramın seviyesine ulaşamadığı) **Allah’ın büyük ikramıdır.**

23- İşte bu müjde (cennet)**, Allah’ın** (rasulü vasıtasıyla) **gerçek manada iman edip salih ameller işleyen kullarına verdiği çok muazzam bir müjdedir. Ey rasulüm! Müşrik kavmine de ki: “Kur’ân’ı beyan etmem sebebiyle sizden hiçbir ücret istemiyorum. Sizden bir tek şey istiyorum** (ki bunun faydası sizedir)**, o da aramızdaki akrabalıktan dolayı beni sevmenizdir.” Ve bilin ki kim bir iyilik yaparsa buna karşılık ona kat kat mükâfaat veririz. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (شَكُور) **Şekûr’dur** (rızası için yapılan ameller, çok küçük dahi olsa kat kat mükâfaat verendir)**.**

24- Ey rasulüm! O müşrikler (kendilerine apaçık hak geldiği hâlde) **senin hakkında, “O, Kur’ân’ı kendisi uydurdu ve yalan söyleyerek onu Allah’a nispet etmektedir.” mi diyorlar?! Eğer böyle olsaydı** (içinden Allah hakkında herhangi bir yalan uydurmak geçseydi) **Allah kalbini mühürleyip sana Kur’ân’ı unutturcríurdu da iftira etmeye devam edemezdin.** (Böyle bir şey olmadığına göre rasul, Allah hakkında doğru söylemiş ve hiçbir iftira atmamıştır.) **Ve Allah, bâtılı yok edip vahyiyle hakkı sabit kılar. Muhakkak ki O, kulların kalbinden geçenleri en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.**

25- Ve (küfür, şirk veya günah işledikten sonra) **ihlasla tevbe eden kullarının tevbesini kabul edip günahlarını affeden sadece O’dur. Ve** (ister gizli olsun ister aşikâr olsun) **yaptığınız her şeyi sadece O bilir** (ve ona göre size hesap soracaktır)**.**

26- Ve gerçek manada iman edip salih ameller işleyenlerin duasına sadece O icabet eder ve istedikleri şeyleri ikramıyla fazla fazla verir. Kâfirlere (Allah’ı, rasulünü ve kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edenlere) **gelince;** (ahiret gününde) **onlar için çok şiddetli bir azap hazırlanmıştır.**

27- Ve Allah bütün kullarına rızkı genişletseydi muhakkak yeryüzünde zulüm işleyerek haddi aşarlardı. Fakat Allah, (hikmeti gereği) **rızkı dilediği miktarda indirir** (dilediğine genişletir, dilediğine daraltır)**. Muhakkak ki O, kullarına** (خَبِير) **Ḩabîr’dir** (onların her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (بَصِير) **Basîr’dir** (kullarının yaptığı her şeyi en ince teferruatıyla görendir)**.**

28- Ve O, kulları yağmurun yağmasından ümit kestikten sonra yağmuru yağdıran ve (bu yağmurla yerden bitkiler çıkararak) **rahmetini yayandır. Ve O;** (اَلْوَلِيّ) **el-Veliyy’dir** (her türlü şirki terk edip Allah’ı zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyerek ihlasla sadece O’na ibadet edenlerin yardımcısı, destekleyicisi ve koruyucusudur)**,** (اَلْحَمِيد) **el-Ḩamîd’dir** (güzel isimleri, mükemmel

أَوْ يُوبِقْهُنَّ بِمَا كَسَبُوا۟ وَيَعْفُ عَن كَثِيرٍ ﴿٣٤﴾ وَيَعْلَمَ ٱلَّذِينَ يُجَـٰدِلُونَ فِىٓ ءَايَـٰتِنَا مَا لَهُم مِّن مَّحِيصٍ
﴿٣٥﴾ فَمَآ أُوتِيتُم مِّن شَىْءٍ فَمَتَـٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۖ وَمَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَلَىٰ
رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٣٦﴾ وَٱلَّذِينَ يَجْتَنِبُونَ كَبَـٰٓئِرَ ٱلْإِثْمِ وَٱلْفَوَٰحِشَ وَإِذَا مَا غَضِبُوا۟ هُمْ يَغْفِرُونَ ﴿٣٧﴾ وَٱلَّذِينَ
ٱسْتَجَابُوا۟ لِرَبِّهِمْ وَأَقَامُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَأَمْرُهُمْ شُورَىٰ بَيْنَهُمْ وَمِمَّا رَزَقْنَـٰهُمْ يُنفِقُونَ ﴿٣٨﴾ وَٱلَّذِينَ إِذَآ أَصَابَهُمُ
ٱلْبَغْىُ هُمْ يَنتَصِرُونَ ﴿٣٩﴾ وَجَزَٰٓؤُا۟ سَيِّئَةٍ سَيِّئَةٌ مِّثْلُهَا ۖ فَمَنْ عَفَا وَأَصْلَحَ فَأَجْرُهُۥ عَلَى ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُۥ لَا
يُحِبُّ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿٤٠﴾ وَلَمَنِ ٱنتَصَرَ بَعْدَ ظُلْمِهِۦ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ مَا عَلَيْهِم مِّن سَبِيلٍ ﴿٤١﴾ إِنَّمَا ٱلسَّبِيلُ عَلَى
ٱلَّذِينَ يَظْلِمُونَ ٱلنَّاسَ وَيَبْغُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤٢﴾ وَلَمَن صَبَرَ
وَغَفَرَ إِنَّ ذَٰلِكَ لَمِنْ عَزْمِ ٱلْأُمُورِ ﴿٤٣﴾ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ فَمَا لَهُۥ مِن وَلِىٍّ مِّنۢ بَعْدِهِۦ ۗ وَتَرَى ٱلظَّـٰلِمِينَ لَمَّا
رَأَوُا۟ ٱلْعَذَابَ يَقُولُونَ هَلْ إِلَىٰ مَرَدٍّ مِّن سَبِيلٍ ﴿٤٤﴾ وَتَرَىٰهُمْ يُعْرَضُونَ عَلَيْهَا خَـٰشِعِينَ مِنَ ٱلذُّلِّ يَنظُرُونَ
مِن طَرْفٍ خَفِىٍّ ۗ وَقَالَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِنَّ ٱلْخَـٰسِرِينَ ٱلَّذِينَ خَسِرُوٓا۟ أَنفُسَهُمْ وَأَهْلِيهِمْ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ ۗ أَلَآ إِنَّ
ٱلظَّـٰلِمِينَ فِى عَذَابٍ مُّقِيمٍ ﴿٤٥﴾ وَمَا كَانَ لَهُم مِّنْ أَوْلِيَآءَ يَنصُرُونَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ ۗ وَمَن يُضْلِلِ ٱللَّهُ
فَمَا لَهُۥ مِن سَبِيلٍ ﴿٤٦﴾ ٱسْتَجِيبُوا۟ لِرَبِّكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ يَوْمٌ لَّا مَرَدَّ لَهُۥ مِنَ ٱللَّهِ ۚ مَا لَكُم مِّن مَّلْجَإٍ
يَوْمَئِذٍ وَمَا لَكُم مِّن نَّكِيرٍ ﴿٤٧﴾ فَإِنْ أَعْرَضُوا۟ فَمَآ أَرْسَلْنَـٰكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا ۖ إِنْ عَلَيْكَ إِلَّا ٱلْبَلَـٰغُ ۗ وَإِنَّآ
إِذَآ أَذَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ مِنَّا رَحْمَةً فَرِحَ بِهَا ۖ وَإِن تُصِبْهُمْ سَيِّئَةٌۢ بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ فَإِنَّ ٱلْإِنسَـٰنَ كَفُورٌ ﴿٤٨﴾
لِّلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ يَخْلُقُ مَا يَشَآءُ ۚ يَهَبُ لِمَن يَشَآءُ إِنَـٰثًا وَيَهَبُ لِمَن يَشَآءُ ٱلذُّكُورَ ﴿٤٩﴾ أَوْ
يُزَوِّجُهُمْ ذُكْرَانًا وَإِنَـٰثًا ۖ وَيَجْعَلُ مَن يَشَآءُ عَقِيمًا ۚ إِنَّهُۥ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿٥٠﴾ ۞ وَمَا كَانَ لِبَشَرٍ أَن يُكَلِّمَهُ
ٱللَّهُ إِلَّا وَحْيًا أَوْ مِن وَرَآئِ حِجَابٍ أَوْ يُرْسِلَ رَسُولًا فَيُوحِىَ بِإِذْنِهِۦ مَا يَشَآءُ ۚ إِنَّهُۥ عَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٥١﴾

49, 50- Göklerin ve yerin mülkü yalnız Allah'a aittir; dilediği şeyi, dilediği şekilde yaratır. O; dilediğine kız çocuk, dilediğine ise erkek çocuk verir ya da dilediğine hem erkek hem de kız çocuk verir ve dilediğini de kısır yapar (öyleyse ibadeti hak eden sadece O'dur)**. Muhakkak ki O;** (عَـلِيم) **ʿAlîm'dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen, hiçbir şey kendisine gizli olmayan ve her konuda kullarının maslahatına olan hükümleri en iyi bilendir)**,** (قَـدِير) **Kadîr'dir** (dilediği her şeyi yapmaya gücü yeten ve dilediğini yapmaktan asla engellenemeyendir)**.**

51- Ve biliniz ki Allah beşerden biriyle ancak ya vahiyle ya bir engel arkasından ya da görevli bir melek göndermek suretiyle kelam eder. O melek Allah'ın izniyle, Allah'ın vahyetmek istediği şeyi ona bildirir. Muhakkak ki Allah (عَـلِيّ) **ʿAliyy'dir** (mahlukata benzemekten münezzeh ve yüce; mertebe, değer ve kudret olarak her şeyden üstündür)**,** (حَـكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

34- Ya da Allah dilerse kullarının işlediği günahlardan dolayı bu gemilere şiddetli bir rüzgâr gönderip onları helak eder. Ve biliniz ki Allah, işlediğiniz birçok günahın cezasını (hikmeti gereği) **hemen vermez.**

35- Ve (o gemileri şiddetli rüzgârlarla helak ettiğimiz zaman) **geçerli hiçbir hücceti olmadığı hâlde ayetlerimizi iptal etmek için cedelleşenler,** (helak olmaktan) **kaçıp kurtulacakları hiçbir yer olmadığını anlarlar** (ve Allah'tan başka ibadet ettiklerinden yüz çevirip sadece Allah'a dua ederler).

36- Ey insanlar! Size (Allah tarafından) **ne verilmişse bilin ki o,** (belli bir müddet istifade edeceğiniz) **dünya hayatının metaıdır. Gerçek manada iman edip sadece Rablerine tevekkül eden** (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım isteyen) **kimselere ahirette verilecek mükâfaat ise bundan hayırlı ve ebedidir.**

37- Ve onlar (ahiret gününde bu mükâfaatı elde edecek olanlar)**, büyük günahlardan ve fahşadan** (zina ve haddi gerektiren çirkin haramlardan) **kaçınan kimselerdir. Ve onlar,** (mu'min kardeşlerinden biri dille veya elle eziyet ettiği için) **öfkelendiklerinde** (mu'min kardeşinin kusurunu) **affederler.**

38- Ve onlar (ahiret gününde bu mükâfaatı elde edecek olanlar)**; emir ve yasaklarına riayet ederek Rablerine itaat ederler, namazı ikame ederler** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılarlar)**, bir iş yapacakları zaman aralarında istişare ederler ve kendilerine verdiğimiz rızıktan razı olduğumuz yerlere harcarlar.**

39- Ve onlar, kendilerine bir zulüm yapıldığında (haddi aşmayacak şekilde) **zalime hak ettiği cezayı verirler** (ve asla zulme boyun eğmezler).

40- Ve yapılan bir kötülüğe ancak misliyle karşılık verilir (daha fazlasıyla değil). **Kim de kendisine kötülük yapanı** (İslam'ın maslahatı için) **affedip onunla arasını düzeltirse mükâfaatı Allah katındadır. Muhakkak ki Allah zalimleri** (haksızlık yapanları) **asla sevmez.**

41- Kim de bir zulme uğradıktan sonra misli misline karşılık verirse işte böyle kimseler haram işlemiş sayılmazlar (onlara ceza verilmez çünkü haklarını almışlardır).

42- Ancak insanlara zulmedenlere ve (Allah'ın nimetlerine nankörlük edip küfür, şirk, zulüm ve günah işleyerek) **yeryüzünde haksız yere fesat çıkaranlara ceza vardır. İşte onlara** (ahirette) **can yakıcı azap vardır.**

43- Kim de kendisine kötülük yapana karşılık verme imkânı olduğu hâlde (İslam'ın maslahatı için) **sabredip affederse bilin ki işte bu sabrı, övülen bir sabırdır ve buna muvaffak kılınan kimsenin hayırdan çok nasibi vardır.**

44- Ve bilin ki (hak etmediği için) **Allah'ın gerçek imana muvaffak kılmadığı kişinin Allah'tan başka hiçbir velisi** (destekleyicisi ve koruyucusu) **yoktur. Ve ey rasulüm! Zalimlerin** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenlerin)**,** (kıyamet gününde) **azabı gördüklerinde "Allah'a iman edip salih ameller işlemek için tekrar dünyaya dönmenin bir yolu var mı?" dediklerini görürsün.**

45- Ey rasulüm! O zalimlerin (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenlerin)**, cehenneme zillet içinde boyun eğmiş olarak sürüldüklerinde korkudan dolayı gizlice** (içine atılacakları) **şiddetli ateşe baktıklarını da görürsün. Ve** (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere) **gerçek manada iman edenler** (o gün) **şöyle derler: "Muhakkak ki gerçekten kaybedenler, kıyamet gününde kendi nefislerini, ailelerini ve değer verdikleri yakınlarını kaybedenlerdir." Bilinmelidir ki zalimler, bitmeyen ve dinmeyen bir azap içinde ebedi olarak kalacaklardır.**

46- Ve o zalimlerin (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenlerin)**, kendilerine** (Allah'ın azabından kurtarmak için) **yardım edecek Allah'tan başka hiçbir velileri** (destekleyicileri, koruyucuları) **yoktur. Ve bilin ki** (hak etmediği için) **Allah'ın gerçek imana muvaffak kılmadığı kimse için hakka** (ve cennete) **ulaştıracak hiçbir yol da yoktur.**

47- Ey insanlar! Allah'tan geri çevrilmesi imkânsız olan bir gün gelmeden önce hemen Rabbinizin emrine boyun eğin ve yasaklarından uzak durun! Biliniz ki o gün geldiğinde hiçbir sığınağınız olmayacaktır ve (dünyada işlediğiniz) **günahlarınızı da inkâr edemeyeceksiniz.**

48- Ey rasulüm! Eğer müşrik kavmin (seni dinlemeyip) **getirdiğin haktan yüz çevirirse** (bundan dolayı üzülme ve) **bil ki biz seni onlar üzerine gözetleyici** (amellerini sayıp hesap edici) **olarak göndermedik** (onların ne yaptıklarını bilen ve bunun hesabını soracak olan biziz). **Bil ki sana düşen görev, emrettiğimiz şeyleri** (eksiksiz, apaçık bir şekilde) **tebliğ etmektir. Şu bir gerçektir ki insanoğluna katımızdan bir rahmet** (zenginlik ve sağlık gibi hoşa giden şeyler) **tattırsak bundan dolayı sevinir fakat işledikleri günahlardan dolayı başlarına bir musibet isabet etse** (verdiğimiz nimetleri unutup) **nankörlük ederler.** (Çünkü ihlaslı olmayan insanların tabiatı nimetlere şükretmemek, sıkıntı isabet ettiğinde ise hep yakınmaktır.)

وَكَذَٰلِكَ أَوْحَيْنَآ إِلَيْكَ رُوحًا مِّنْ أَمْرِنَا ۚ مَا كُنتَ تَدْرِى مَا ٱلْكِتَٰبُ وَلَا ٱلْإِيمَٰنُ وَلَٰكِن جَعَلْنَٰهُ نُورًا
نَّهْدِى بِهِۦ مَن نَّشَآءُ مِنْ عِبَادِنَا ۚ وَإِنَّكَ لَتَهْدِىٓ إِلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٥٢﴾ صِرَٰطِ ٱللَّهِ ٱلَّذِى لَهُۥ مَا فِى
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۗ أَلَآ إِلَى ٱللَّهِ تَصِيرُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥٣﴾

سُورَةُ ٱلزُّخْرُفِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّا جَعَلْنَٰهُ قُرْءَٰنًا عَرَبِيًّا لَّعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿٣﴾ وَإِنَّهُۥ فِىٓ أُمِّ ٱلْكِتَٰبِ
لَدَيْنَا لَعَلِىٌّ حَكِيمٌ ﴿٤﴾ أَفَنَضْرِبُ عَنكُمُ ٱلذِّكْرَ صَفْحًا أَن كُنتُمْ قَوْمًا مُّسْرِفِينَ ﴿٥﴾ وَكَمْ أَرْسَلْنَا مِن
نَّبِىٍّ فِى ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٦﴾ وَمَا يَأْتِيهِم مِّن نَّبِىٍّ إِلَّا كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٧﴾ فَأَهْلَكْنَآ أَشَدَّ مِنْهُم بَطْشًا
وَمَضَىٰ مَثَلُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ لَيَقُولُنَّ خَلَقَهُنَّ ٱلْعَزِيزُ ٱلْعَلِيمُ
﴿٩﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ مَهْدًا وَجَعَلَ لَكُمْ فِيهَا سُبُلًا لَّعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿١٠﴾ وَٱلَّذِى نَزَّلَ مِنَ
ٱلسَّمَآءِ مَآءًۢ بِقَدَرٍ فَأَنشَرْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ تُخْرَجُونَ ﴿١١﴾ وَٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْأَزْوَٰجَ كُلَّهَا وَجَعَلَ
لَكُم مِّنَ ٱلْفُلْكِ وَٱلْأَنْعَٰمِ مَا تَرْكَبُونَ ﴿١٢﴾ لِتَسْتَوُۥا۟ عَلَىٰ ظُهُورِهِۦ ثُمَّ تَذْكُرُوا۟ نِعْمَةَ رَبِّكُمْ إِذَا ٱسْتَوَيْتُمْ
عَلَيْهِ وَتَقُولُوا۟ سُبْحَٰنَ ٱلَّذِى سَخَّرَ لَنَا هَٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُۥ مُقْرِنِينَ ﴿١٣﴾ وَإِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا لَمُنقَلِبُونَ ﴿١٤﴾
وَجَعَلُوا۟ لَهُۥ مِنْ عِبَادِهِۦ جُزْءًا ۚ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَكَفُورٌ مُّبِينٌ ﴿١٥﴾ أَمِ ٱتَّخَذَ مِمَّا يَخْلُقُ بَنَاتٍ وَأَصْفَىٰكُم
بِٱلْبَنِينَ ﴿١٦﴾ وَإِذَا بُشِّرَ أَحَدُهُم بِمَا ضَرَبَ لِلرَّحْمَٰنِ مَثَلًا ظَلَّ وَجْهُهُۥ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَظِيمٌ ﴿١٧﴾ أَوَمَن
يُنَشَّؤُا۟ فِى ٱلْحِلْيَةِ وَهُوَ فِى ٱلْخِصَامِ غَيْرُ مُبِينٍ ﴿١٨﴾ وَجَعَلُوا۟ ٱلْمَلَٰٓئِكَةَ ٱلَّذِينَ هُمْ عِبَٰدُ ٱلرَّحْمَٰنِ
إِنَٰثًا ۚ أَشَهِدُوا۟ خَلْقَهُمْ ۚ سَتُكْتَبُ شَهَٰدَتُهُمْ وَيُسْـَٔلُونَ ﴿١٩﴾ وَقَالُوا۟ لَوْ شَآءَ ٱلرَّحْمَٰنُ مَا عَبَدْنَٰهُم ۗ مَّا لَهُم
بِذَٰلِكَ مِنْ عِلْمٍ ۖ إِنْ هُمْ إِلَّا يَخْرُصُونَ ﴿٢٠﴾ أَمْ ءَاتَيْنَٰهُمْ كِتَٰبًا مِّن قَبْلِهِۦ فَهُم بِهِۦ مُسْتَمْسِكُونَ ﴿٢١﴾

biliyorlar)?! **Bilsinler ki onların bu** (yalan) **şahidliği yazılacak ve bundan dolayı hesaba çekileceklerdir.**

20- Ve (meleklere ibadet eden) **müşrikler şöyle dediler: "Er-Raḥmân dileseydi meleklere ibadet etmezdik** (onlara ibadet etmemizi dilemesi, bundan razı olduğunu gösterir)**." Şu bir gerçektir ki onların bu konuda hiçbir bilgisi yoktur. Muhakkak ki onlar sadece yalan söylüyorlar.**

21- Yoksa o müşriklere bu Kur'ân'dan önce (Allah'tan başka varlıklara ibadet etmeyi mubah kılan) **bir kitap indirdik de o kitaba sımsıkı sarılıp onu delil mi alıyorlar?!**

52- Ve ey rasulüm! Biz, senden önceki nebilere vahyettiğimiz gibi sana da katımızdan kalpleri canlandıran Kur'ân'ı vahyettik. Bundan önce sen, semavi kitapları ve gerçek imanı bilmezdin. Fakat sana indirdiğimiz Kur'ân'ı, kullarımızdan dilediğimiz kimselerin doğru yolu bulması için bir nur kıldık. Ve herkes bilsin ki sen, insanlara doğru yolu (İslam'ı) **gösterip ona davet eden bir rasulsün.**

53- İşte bu (doğru yol olan İslam)**; göklerin, yerin ve bunların içinde bulunan her şeyin sahibi olan Allah'ın yoludur. Dikkat edin! Muhakkak ki her şey Allah'a dönecektir** (O, hiç kimseye zulmetmeden herkes hakkında adaletle hükmedecektir)**.**

43. EZ-ZUḪRUF SURESİ

45. ayet hariç, Mekke'de inmiştir. 45. ayet ise İsrâ gecesinde Beyt-i Makdis'te inmiştir. Ayet sayısı 89, kelime sayısı 833, harf sayısı 3400'dür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ḥâ, mîm.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- (Kendisinde hiçbir kapalılık ve tezat bulunmayan) **Hak ile bâtılı apaçık beyan eden bu kitaba** (Kur'ân'a) **yemin olsun!**

3- Muhakkak ki biz Kur'ân'ı Arapça olarak indirdik. (Ey Arapçayı bilenler!) **Olur ki onu tam manasıyla akledersiniz** (Kur'ân'ın Allah'tan gelen bir hak olduğunu anlarsınız)**.**

4- Ve muhakkak ki bu Kur'ân; kitabın anasında (Levhi'l Mahfuz'da) **bulunan, katımızda çok yüce ve hikmet dolu bir kitaptır.**

5- Ey müşrikler! Siz, şirk ve günah işlemekte çok ileri giden bir kavimsiniz diye zikri (Kur'ân'ı) **size indirmekten vaz mı geçelim?!** (Hayır! Rahmetimiz ve hikmetimiz bunun aksini gerektirmektedir.)

6- Geçmiş ümmetlere de (hakkı apaçık beyan eden) **nice nebiler gönderdik.**

7- Ve onlar (geçmiş ümmetler)**, kendilerine gelen her nebiyi mutlaka alaya alırlardı.**

8- Bu müşrikler bilsinler ki biz, kuvvet ve sayı bakımından kendilerinden daha üstün olan müşrik kavimleri de (rasullerimize karşı geldiklerinde) **azabımızla yakalayıp helak ettik. Ve onların örnekleri Kur'ân'da geçti.**

9- Ve ey rasulüm! Seni yalanlayan o müşriklere, "Gökleri ve yeri kim yarattı?" diye sorsan muhakkak ki sana, "Onları, (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyen) **ve** (اَلْعَل۪يمُ) **el-ʿAlîm** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen) **Allah yarattı." derler.**

10- O, yeri sizin için rahat yaşayabileceğiniz şekilde yaratan ve gideceğiniz yere ulaşabilesiniz diye orada yollar var edendir.

11- Ve O, gökten tayin edilmiş belli miktarda (size, hayvanlarınıza ve ekinlerinize yetecek kadar) **su indirendir. Gökten indirdiğimiz bu suyla ölü** (bitkisiz, kurak) **beldelere** (bitkiler çıkararak) **hayat veriyoruz. İşte siz de** (öldükten sonra hesap için canlandırılıp) **mezarlarınızdan böyle çıkartılacaksınız.**

12, 13, 14- Ve O, her çeşit canlıdan çiftler yaratandır. Ve sizin için bineceğiniz gemiler ve hayvanlar var etti ki bir yere gitmek istediğinizde sırtlarına binip üzerlerine yerleşesiniz. Sonra üzerine yerleştiğinizde Rabbinizin nimetini anasınız ve şöyle diyesiniz: "Bu bineği bizim için boyun eğdiren Allah, her türlü noksan sıfattan münezzehtir (ve kemal sıfatlara sahiptir)**. Eğer bineğimizi bize boyun eğdirmeseydi onu istediğimiz gibi kullanamazdık. Ve muhakkak ki biz,** (öldükten sonra hesap için) **Rabbimize döneceğiz."**

15- Ve müşrikler (meleklerin Allah'ın kızları olduğunu iddia ederek) **Allah'ın kullarından bir kısmını O'nun cüzleri kıldılar. Muhakkak ki böyle diyen insan, apaçık bir nankördür.**

16- Ey müşrikler! Yoksa Allah yarattığı kullarından çocuk olarak kızları kendisine aldı da erkekleri size mi ayırdı (ne biçim paylaştırma bu)**?!**

17- Hâlbuki onlar öyle kimselerdir ki içlerinden biri er-Raḥmân'a nispet ettiği kız çocuğu ile müjdelenince kalbi kızgınlıkla dolup (üzüntü ve kederden) **yüzü simsiyah kesilir.** (Böyleyken, kendinize nispet edilmesinden hoşlanmadığınız şeyi nasıl Allah'a nispet edersiniz?!)

18- Yoksa o müşrikler, süs içinde yetiştirilen ve (dişi olduğundan dolayı) **cedelleşmede tam açıklama yapamayan birini** (kendileri istemiyorlar da) **Allah'a mı nispet ediyorlar?!**

19- Ve o müşrikler, er-Raḥmân'ın kulları olan meleklerin dişi olduğunu söylüyorlar. Onların yaratılışına şahid mi oldular (da dişi olduklarını

بَلْ قَالُوٓا۟ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّهْتَدُونَ ﴿٢٢﴾ وَكَذَٰلِكَ مَآ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ فِى
قَرْيَةٍ مِّن نَّذِيرٍ إِلَّا قَالَ مُتْرَفُوهَآ إِنَّا وَجَدْنَآ ءَابَآءَنَا عَلَىٰٓ أُمَّةٍ وَإِنَّا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم مُّقْتَدُونَ ﴿٢٣﴾ ۞ قَٰلَ أَوَلَوْ
جِئْتُكُم بِأَهْدَىٰ مِمَّا وَجَدتُّمْ عَلَيْهِ ءَابَآءَكُمْ ۖ قَالُوٓا۟ إِنَّا بِمَآ أُرْسِلْتُم بِهِۦ كَٰفِرُونَ ﴿٢٤﴾ فَٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ ۖ فَٱنظُرْ
كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٥﴾ وَإِذْ قَالَ إِبْرَٰهِيمُ لِأَبِيهِ وَقَوْمِهِۦٓ إِنَّنِى بَرَآءٌ مِّمَّا تَعْبُدُونَ ﴿٢٦﴾ إِلَّا ٱلَّذِى
فَطَرَنِى فَإِنَّهُۥ سَيَهْدِينِ ﴿٢٧﴾ وَجَعَلَهَا كَلِمَةًۢ بَاقِيَةً فِى عَقِبِهِۦ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٨﴾ بَلْ مَتَّعْتُ هَٰٓؤُلَآءِ
وَءَابَآءَهُمْ حَتَّىٰ جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ وَرَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿٢٩﴾ وَلَمَّا جَآءَهُمُ ٱلْحَقُّ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ وَإِنَّا بِهِۦ كَٰفِرُونَ
﴿٣٠﴾ وَقَالُوا۟ لَوْلَا نُزِّلَ هَٰذَا ٱلْقُرْءَانُ عَلَىٰ رَجُلٍ مِّنَ ٱلْقَرْيَتَيْنِ عَظِيمٍ ﴿٣١﴾ أَهُمْ يَقْسِمُونَ رَحْمَتَ رَبِّكَ ۚ
نَحْنُ قَسَمْنَا بَيْنَهُم مَّعِيشَتَهُمْ فِى ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَرَفَعْنَا بَعْضَهُمْ فَوْقَ بَعْضٍ دَرَجَٰتٍ لِّيَتَّخِذَ بَعْضُهُم
بَعْضًا سُخْرِيًّا ۗ وَرَحْمَتُ رَبِّكَ خَيْرٌ مِّمَّا يَجْمَعُونَ ﴿٣٢﴾ وَلَوْلَآ أَن يَكُونَ ٱلنَّاسُ أُمَّةً وَٰحِدَةً لَّجَعَلْنَا لِمَن
يَكْفُرُ بِٱلرَّحْمَٰنِ لِبُيُوتِهِمْ سُقُفًا مِّن فِضَّةٍ وَمَعَارِجَ عَلَيْهَا يَظْهَرُونَ ﴿٣٣﴾ وَلِبُيُوتِهِمْ أَبْوَٰبًا وَسُرُرًا عَلَيْهَا
يَتَّكِـُٔونَ ﴿٣٤﴾ وَزُخْرُفًا ۚ وَإِن كُلُّ ذَٰلِكَ لَمَّا مَتَٰعُ ٱلْحَيَوٰةِ ٱلدُّنْيَا ۚ وَٱلْءَاخِرَةُ عِندَ رَبِّكَ لِلْمُتَّقِينَ ﴿٣٥﴾ وَمَن يَعْشُ
عَن ذِكْرِ ٱلرَّحْمَٰنِ نُقَيِّضْ لَهُۥ شَيْطَٰنًا فَهُوَ لَهُۥ قَرِينٌ ﴿٣٦﴾ وَإِنَّهُمْ لَيَصُدُّونَهُمْ عَنِ ٱلسَّبِيلِ وَيَحْسَبُونَ أَنَّهُم
مُّهْتَدُونَ ﴿٣٧﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا جَآءَنَا قَالَ يَٰلَيْتَ بَيْنِى وَبَيْنَكَ بُعْدَ ٱلْمَشْرِقَيْنِ فَبِئْسَ ٱلْقَرِينُ ﴿٣٨﴾ وَلَن يَنفَعَكُمُ
ٱلْيَوْمَ إِذ ظَّلَمْتُمْ أَنَّكُمْ فِى ٱلْعَذَابِ مُشْتَرِكُونَ ﴿٣٩﴾ أَفَأَنتَ تُسْمِعُ ٱلصُّمَّ أَوْ تَهْدِى ٱلْعُمْىَ وَمَن كَانَ
فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٤٠﴾ فَإِمَّا نَذْهَبَنَّ بِكَ فَإِنَّا مِنْهُم مُّنتَقِمُونَ ﴿٤١﴾ أَوْ نُرِيَنَّكَ ٱلَّذِى وَعَدْنَٰهُمْ فَإِنَّا عَلَيْهِم
مُّقْتَدِرُونَ ﴿٤٢﴾ فَٱسْتَمْسِكْ بِٱلَّذِىٓ أُوحِىَ إِلَيْكَ ۖ إِنَّكَ عَلَىٰ صِرَٰطٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٤٣﴾ وَإِنَّهُۥ لَذِكْرٌ لَّكَ وَلِقَوْمِكَ ۖ
وَسَوْفَ تُسْـَٔلُونَ ﴿٤٤﴾ وَسْـَٔلْ مَنْ أَرْسَلْنَا مِن قَبْلِكَ مِن رُّسُلِنَآ أَجَعَلْنَا مِن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ءَالِهَةً يُعْبَدُونَ ﴿٤٥﴾

41- Ey rasulüm! O müşrikleri (dünyada) **azaba uğratmadan önce seni vefat ettirsek de muhakkak onlardan intikam alırız** (hem dünyada hem de ahirette azaba uğratırız).

42- Ya da (seni vefat ettirmeden önce) **o müşriklere vâdettiğimiz azabı sana göstermek istesek gösteririz ve muhakkak ki biz onlara azap etmeye kadiriz** (bizi kimse engelleyemez).

43- Ey rasulüm! Sana vahyedilenlere sımsıkı sarıl (ve hayatının her yönünde ona göre hareket et)! **Muhakkak ki sen, doğru yol üzerindesin.**

44- Ve ey rasulüm! Bil ki bu Kur'ân, sana ve kavmine (hayatınızın her yönünde) **doğru yolu gösteren bir hidayet rehberidir. Ve hepiniz** (ahiret gününde) **ona uyup uymadığınız konusunda hesaba çekileceksiniz.**

45- Ve ey rasulüm! Senden önce gönderdiğimiz rasullerimize (ümmetlerine) **sor; er-Raḥmân'dan başka ilahlar edinin ve onlara ibadet edin diye emretmiş miyiz?!**

22- Hayır, böyle bir kitap inmedi! Ancak onlar şöyle derler: “Muhakkak ki atalarımızı (Allah’tan başka varlıklara ibadet etmeyi mubah gören) **bir din üzere bulduk, biz de onların peşine düşüp yaptıklarını yapmaktayız.”**

23- Ey rasulüm! Davet ettiğin kimseler seni nasıl yalanlayıp babalarının dinini taklit edeceklerini söylemişlerse senden önce her beldeye gönderdiğimiz uyarıcı rasullere de o beldenin ileri gelen zenginleri ve söz sahipleri, “Biz, babalarımızı (ve atalarımızı) **bir din üzere bulduk ve biz de onların yolunu takip eden kimseleriz** (sana bağlanıp onların dinini terk etmeyiz)**.” demiştir.**

24- Rasulleri onlara şöyle dedi: “Size, babalarınızın (ve atalarınızın) **dininden daha hayırlı bir şey getirmiş olsam da mı babalarınızın dinini tercih edeceksiniz?!” Müşrikler de şöyle cevap verdiler: “Muhakkak ki biz, senin ve daha önceki rasullerin getirdiği şeyleri reddediyoruz.”**

25- Ve ey rasulüm! Bil ki senden önce rasullerini yalanlayan kavimleri (büyük bir azapla cezalandırıp) **helak ettik. Rasullerini yalanlayanların sonunun nasıl olduğuna ibretle bak!**

26- Hani İbrahim babasına ve kavmine şöyle demişti: “Ben, sizin (Allah’tan başka) **ibadet ettiklerinizden beriyim.”**

27- “Ben, ancak beni yaratana ibadet ederim. Muhakkak ki O beni doğru yola eriştirecektir.”

28- İbrahim, işte bu sözü (kelime-i tevhidi) **zürriyetine devamlı kalacak bir miras olarak bıraktı ki** (İbrahim’in dinine tâbi olduğunu söyleyen) **müşrikler,** (şirkten tevbe edip) **onun dinine dönsünler.**

29- Ancak şu bir gerçektir ki (benden başka varlıklara ibadet ederek şirk koşmaları sebebiyle) **işte bu yalancı müşriklere ve atalarına hemen ceza vermedim** (bir müddet daha dünya nimetlerinden istifade etsinler diye cezayı geri bıraktım)**, ta ki hak olan Kur’ân ve hakkı apaçık beyan eden rasul onlara gelinceye kadar.**

30- Ve hak olan bu Kur’ân onlara geldiğinde şöyle dediler: “Bu bir sihirdir (Muhammed onu, bizi sihirlemek için getirdi) **ve muhakkak ki biz onu reddediyoruz.”**

31- Ve (kendilerine gelen hakkı bile bile yalanlayan) **müşrikler şöyle dediler: “Bu Kur’ân, iki şehirden** (Mekke ve Taif’ten) **büyük makam ve zenginlik sahibi bir adama** (el-Velid bin el-Muğira ya da Urve bin Mesud’dan birine) **indirilseydi** (o zaman iman ederdik)**!”**

32- Ey rasulüm! Yoksa o müşrikler mi Rabbinin rahmetini (verdiği nimetleri, diledikleri gibi insanlara) **paylaştırıyorlar?! Asla! İnsanların dünya hayatındaki maişetini** (rızkını, dilediğimiz gibi) **aralarında biz paylaştırdık. Ve bazılarını, diğerlerinden** (maddi konuda) **derece olarak üstün kıldık ki maddi bakımdan derecesi yüksek olanlar** (zenginler)**, derecesi düşük olanları** (fakirleri) **emri altında çalıştırsın. Ey rasulüm! Bil ki Rabbinin rahmeti** (ahiret gününde salih kullarına vereceği mükâfaat)**, onların** (dünya hayatında) **topladığı her şeyden daha hayırlıdır.**

33, 34, 35- Ve şayet insanların (kâfirlere verdiğimiz zenginlik ve refahı görüp de cahilliklerinden dolayı) **küfürde birleşmiş bir tek ümmet olma tehlikesi olmasaydı muhakkak** (istidrac olarak) **er-Raḥmân’ı inkâr eden kâfirlerin evlerinin tavanlarını ve oraya çıkacakları merdivenleri gümüşten yapardık, evlerine kapılar ve üzerine oturup yaslanacakları döşekler kılardık ve onlara altından bolca süs eşyası verirdik. Bilinmelidir ki bunların hepsi** (geçici) **dünya hayatının metaıdır. Rabbinin katındaki ahiret mükâfaatı ve mutluluğu ise sadece muttakiler** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **içindir.**

36- Ve kim er-Raḥmân’ın zikrini (Kur’ân’ı ve O’nun emirlerini) **görmezden gelip anlamayı ihmal ederse yanından hiç ayrılmayan bir şeytanı ona musallat ederiz.**

37- Ve şeytandan karinler, er-Raḥmân’ın zikrini görmezden gelip ihmal edenleri doğru yoldan uzaklaştırır da onlar (Allah’ın emirlerini yerine getirmez ve yasaklarından uzak durmaz olurlar) **buna rağmen hidayet üzere olduklarına inanırlar** (böylece sapıklıktan tevbe etmezler)**.**

38- Er-Raḥmân’ın zikrini görmezden gelip ihmal ettiği için karini tarafından saptırılan kâfir (ahiret gününde) **bize geldiğinde karinine şöyle der: “Keşke benimle senin aranda doğu ile batı arasındaki mesafe kadar uzaklık olsaydı. Sen ne kötü bir karinmişsin** (yakın arkadaşmışsın)**!”**

39- Ve Allah, şeytan karini tarafından saptırılan kâfirlere ahiret gününde şöyle der: “Dünyada (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsinize) **zulmetmeniz sebebiyle bugün sizi saptıranlarla beraber azapta olmanız size hiçbir fayda vermeyecektir** (çünkü sizi saptıranlar, azabınızdan hiçbir şey yüklenmez)**.”**

40- Ey rasulüm! (Hak kendisine apaçık geldiği hâlde) **Hakka karşı sağır olana sen mi işittireceksin, hakka karşı kör olana sen mi göstereceksin ve apaçık olan sapıklığı seçenlere sen mi hidayet edeceksin?!**

وَلَقَدْ أَرْسَلْنَا مُوسَىٰ بِـَٔايَٰتِنَآ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ وَمَلَإِي۟هِۦ فَقَالَ إِنِّى رَسُولُ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٦﴾ فَلَمَّا جَآءَهُم
بِـَٔايَٰتِنَآ إِذَا هُم مِّنْهَا يَضْحَكُونَ ﴿٤٧﴾ وَمَا نُرِيهِم مِّنْ ءَايَةٍ إِلَّا هِىَ أَكْبَرُ مِنْ أُخْتِهَا ۖ وَأَخَذْنَٰهُم بِٱلْعَذَابِ
لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٤٨﴾ وَقَالُوا۟ يَٰٓأَيُّهَ ٱلسَّاحِرُ ٱدْعُ لَنَا رَبَّكَ بِمَا عَهِدَ عِندَكَ إِنَّنَا لَمُهْتَدُونَ ﴿٤٩﴾ فَلَمَّا كَشَفْنَا
عَنْهُمُ ٱلْعَذَابَ إِذَا هُمْ يَنكُثُونَ ﴿٥٠﴾ وَنَادَىٰ فِرْعَوْنُ فِى قَوْمِهِۦ قَالَ يَٰقَوْمِ أَلَيْسَ لِى مُلْكُ مِصْرَ
وَهَٰذِهِ ٱلْأَنْهَٰرُ تَجْرِى مِن تَحْتِىٓ ۖ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٥١﴾ أَمْ أَنَا۠ خَيْرٌ مِّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ مَهِينٌ وَلَا
يَكَادُ يُبِينُ ﴿٥٢﴾ فَلَوْلَآ أُلْقِىَ عَلَيْهِ أَسْوِرَةٌ مِّن ذَهَبٍ أَوْ جَآءَ مَعَهُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ مُقْتَرِنِينَ ﴿٥٣﴾ فَٱسْتَخَفَّ
قَوْمَهُۥ فَأَطَاعُوهُ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٥٤﴾ فَلَمَّآ ءَاسَفُونَا ٱنتَقَمْنَا مِنْهُمْ فَأَغْرَقْنَٰهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٥٥﴾
فَجَعَلْنَٰهُمْ سَلَفًا وَمَثَلًا لِّلْءَاخِرِينَ ﴿٥٦﴾ *وَلَمَّا ضُرِبَ ٱبْنُ مَرْيَمَ مَثَلًا إِذَا قَوْمُكَ مِنْهُ يَصِدُّونَ ﴿٥٧﴾ وَقَالُوٓا۟
ءَأَٰلِهَتُنَا خَيْرٌ أَمْ هُوَ ۚ مَا ضَرَبُوهُ لَكَ إِلَّا جَدَلًۢا ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ خَصِمُونَ ﴿٥٨﴾ إِنْ هُوَ إِلَّا عَبْدٌ أَنْعَمْنَا عَلَيْهِ
وَجَعَلْنَٰهُ مَثَلًا لِّبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ ﴿٥٩﴾ وَلَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَا مِنكُم مَّلَٰٓئِكَةً فِى ٱلْأَرْضِ يَخْلُفُونَ ﴿٦٠﴾
وَإِنَّهُۥ لَعِلْمٌ لِّلسَّاعَةِ فَلَا تَمْتَرُنَّ بِهَا وَٱتَّبِعُونِ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦١﴾ وَلَا يَصُدَّنَّكُمُ ٱلشَّيْطَٰنُ ۖ إِنَّهُۥ
لَكُمْ عَدُوٌّ مُّبِينٌ ﴿٦٢﴾ وَلَمَّا جَآءَ عِيسَىٰ بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالَ قَدْ جِئْتُكُم بِٱلْحِكْمَةِ وَلِأُبَيِّنَ لَكُم
بَعْضَ ٱلَّذِى تَخْتَلِفُونَ فِيهِ ۖ فَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَأَطِيعُونِ ﴿٦٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ رَبِّى وَرَبُّكُمْ فَٱعْبُدُوهُ ۚ هَٰذَا صِرَٰطٌ
مُّسْتَقِيمٌ ﴿٦٤﴾ فَٱخْتَلَفَ ٱلْأَحْزَابُ مِنۢ بَيْنِهِمْ ۖ فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ مِنْ عَذَابِ يَوْمٍ أَلِيمٍ ﴿٦٥﴾ هَلْ يَنظُرُونَ
إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن تَأْتِيَهُم بَغْتَةً وَهُمْ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٦٦﴾ ٱلْأَخِلَّآءُ يَوْمَئِذٍۭ بَعْضُهُمْ لِبَعْضٍ عَدُوٌّ إِلَّا ٱلْمُتَّقِينَ
﴿٦٧﴾ يَٰعِبَادِ لَا خَوْفٌ عَلَيْكُمُ ٱلْيَوْمَ وَلَآ أَنتُمْ تَحْزَنُونَ ﴿٦٨﴾ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا وَكَانُوا۟ مُسْلِمِينَ ﴿٦٩﴾

“O, ilahtır.”, bazıları “O, Allah’ın oğludur.”, bazıları “O, üçün üçüncüsüdür.”, bazıları da “O ve annesi ilahtır.” dedi)**. Kıyamet gününde karşılaşacakları çok can yakıcı azaptan dolayı İsa hakkında layık olmadığı şeyleri söyleyerek** (nefsine) **zulmedenlerin vay hâline!**

66- Ey rasulüm! (İsa hakkında ihtilaf edip bâtıl şeyler söyleyen) **O kâfirler, kıyamet saatinin hissetmedikleri bir anda ansızın gelmesini mi bekliyorlar?!** (Bilsinler ki küfür üzerinde ölürlerse sonları cehennem olacaktır.)

67- İşte o gün (kıyamet günü) **muttakiler** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **hariç, dünyada dost olanlar birbirine düşman kesilir.**

68- O gün Allah muttakilere (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **şöyle der: “Ey kullarım! Bugün size hiçbir korku yoktur** (kâfirlerin ve imana uygun ameller yapmayanların başına gelecek cezalardan emin olacaksınız) **ve** (dünyada terk ettiğiniz maddi nimetlerden dolayı) **hiç üzülmeyeceksiniz.”**

69- İşte o muttaki kullarım, (rasulüme indirdiğim) **ayetlerime gerçek manada iman eden ve** (hayatın her yönünde rasulüme indirdiğim) **şeriatime tam manasıyla teslim olmuş kimselerdir.**

46- Yemin olsun ki Musa'yı da mucizelerimizle Firavun ve kavminin ileri gelen büyüklerine gönderdik. Musa onlara geldiğinde şöyle dedi: "Muhakkak ki ben, âlemlerin (bütün mahlukatın) **rabbi olan Allah'ın rasulüyüm."**

47- Ve Musa, (Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu ispat eden) **mucizelerimizi Firavun ile kavminin ileri gelen büyüklerine gösterince alay ederek gülmeye başladılar.**

48- Ve onlara gösterdiğimiz (Musa'nın Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu ispat eden) **her mucize, öncekinden daha büyüktü. Ve biz, hakka teslim olsunlar diye onları azaba uğrattık** (fakat ibret alıp dönmediler)**.**

49- Ve Firavun ile ileri gelen büyüklerine azabımızdan bir kısmı isabet edince Musa'ya şöyle dediler: "Ey sihirbaz! İman ettiğimizde bizden azabı kaldıracağına dair sana söz veren Rabbine dua et ki bizden azabı kaldırsın, azabı kaldırırsa O'nun yoluna tâbi oluruz."

50- Fakat biz onlardan azabı kaldırınca sözlerini bozup hidayete tâbi olmadılar.

51- Ve Firavun kavmine seslenip böbürlenerek şöyle dedi: "Ey kavmim! Mısır'ın mülkü bana ait değil mi ve bu nehirler saraylarımın altından akmıyor mu? Mülkümün büyüklüğünü ve şahsımın azametini görmüyor musunuz?!"

52- "Ben mi daha üstünüm yoksa değeri düşük, zayıf ve neredeyse söz anlatamayan şu adam mı?! (Elbette ben!)"

53- "(Musa Allah tarafından gönderilmiş bir rasul olduğunu söylüyorsa o zaman) **Ona altından bilezikler indirilsin veya onunla beraber birbiri ardınca melekler gelsin** (ki rasul olduğunu anlayalım)**!"**

54- Firavun, kavminin aklını basit görüp onları (kendisine ibadet ve itaat etme konusunda) **kandırdı. Onlar da Firavun'a** (küfür, şirk ve sapıklıkta) **itaat ettiler. Çünkü onlar, zaten fasık** (Allah'a ve rasulüne itaatten ayrılmış) **kimselerdi.**

55- Firavun ve ona tâbi olanlar, bizi kızdırınca (Musa ile gönderdiğimiz hakkı kabul etmeyip küfür, şirk ve zulüm üzerinde devam ederek azabımızı hak edince) **hepsini denizde boğarak helak ettik.**

56- Böylece Firavun ile ona tâbi olan kavmini, (küfür, şirk ve zulüm konusunda) **kâfirlerin öncüleri ve akıl sahipleri için** (onların yaptıklarını yapıp da onlar gibi cezaya maruz kalmasınlar diye) **bir ibret kıldık.**

57- Ve ey rasulüm! Allah (Kur'ân'da) **Meryem oğlu İsa'yı** (Âdem gibi babasız yaratıldığı konusunda) **misal verince müşrik kavmin buna yüksek sesle itiraz edip bağırmaya başladı.**

58- Ve müşrikler şöyle dediler: "Bizim ibadet ettiğimiz ilahlar mı daha iyi yoksa o (İsa) **mu?!" Onlar bu ve benzeri misalleri hakka ulaşmak için değil, cedelleşmek için sana getirdiler. Gerçek şudur ki onlar, bâtıla dayanarak düşmanlık yapıp cedelleşen bir kavimdir.**

59- Muhakkak ki Meryem oğlu İsa, kendisine nimet (nebilik ve rasullük) **verdiğimiz bir kuldur.** (Âdem'i annesiz ve babasız yaratarak kudretimize bir örnek kıldığımız gibi) **Onu da İsrailoğullarına** (kudretimizi gösteren) **bir örnek** (delil) **olarak** (babasız) **yarattık.**

60- Ey âdemoğulları! Dileseydik sizi helak edip yerinize yeryüzünde biri yok olunca diğeri gelecek şekilde melekler yaratıp yerleştirirdik (ve onlar yalnız bize ibadet eder, hiçbir şeyi şirk koşmazlardı)**.**

61- "Ve muhakkak ki İsa (onun yeryüzüne inmesi)**, kıyametin** (büyük) **alametlerindendir. Kıyametin kopacağı konusunda asla şüphe etmeyin ve** (Allah'tan getirdiğim şeylerde) **bana tâbi olun** (emirlerimi yerine getirin)**! Biliniz ki sizi davet ettiğim bu tevhid dini, tek doğru yoldur** (ona zıt olan her şey şeytanın yoludur)**."**

62- "Ve sakın şeytan sizi (kandırarak) **doğru yoldan** (tevhid dininden) **saptırmasın! Muhakkak ki o, sizin için apaçık bir düşmandır."**

63- Ve İsa kavmine (Allah'ın rasulü olduğunu ispat eden) **açık delillerle geldiği zaman şöyle dedi: "Ey kavmim! Size** (Allah'tan) **hikmeti getirdim. Ayrıca size din konusunda ihtilaf ettiğiniz bazı şeyleri beyan etmek için gönderildim. Öyleyse Allah'tan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!"**

64- "Muhakkak ki Allah; benim de rabbim, sizin de rabbinizdir (bizim için O'ndan başka hak rab yoktur)**. Öyleyse yalnız O'na ibadet edin** (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde O'nu birleyin, haklarını verin, emirlerine boyun eğip yasaklarından uzak durun, hayatınızın her alanını O'nun şeriatine göre düzenleyin ve O'na hiçbir konuda şirk koşmayın)**! İşte, sizi davet ettiğim bu tevhid dini, tek doğru yoldur** (ona zıt olan her şey şeytanın yoludur)**."**

65- Fakat Hristiyan taifeleri, rasulümüz İsa hakkında aralarında ihtilafa düştüler (bazıları

ٱدْخُلُوا۟ ٱلْجَنَّةَ أَنتُمْ وَأَزْوَٰجُكُمْ تُحْبَرُونَ ﴿٧٠﴾ يُطَافُ عَلَيْهِم بِصِحَافٍ مِّن ذَهَبٍ وَأَكْوَابٍ ۖ وَفِيهَا
مَا تَشْتَهِيهِ ٱلْأَنفُسُ وَتَلَذُّ ٱلْأَعْيُنُ ۖ وَأَنتُمْ فِيهَا خَٰلِدُونَ ﴿٧١﴾ وَتِلْكَ ٱلْجَنَّةُ ٱلَّتِىٓ أُورِثْتُمُوهَا بِمَا كُنتُمْ
تَعْمَلُونَ ﴿٧٢﴾ لَكُمْ فِيهَا فَٰكِهَةٌ كَثِيرَةٌ مِّنْهَا تَأْكُلُونَ ﴿٧٣﴾ إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى عَذَابِ جَهَنَّمَ خَٰلِدُونَ
﴿٧٤﴾ لَا يُفَتَّرُ عَنْهُمْ وَهُمْ فِيهِ مُبْلِسُونَ ﴿٧٥﴾ وَمَا ظَلَمْنَٰهُمْ وَلَٰكِن كَانُوا۟ هُمُ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧٦﴾ وَنَادَوْا۟
يَٰمَٰلِكُ لِيَقْضِ عَلَيْنَا رَبُّكَ ۖ قَالَ إِنَّكُم مَّٰكِثُونَ ﴿٧٧﴾ لَقَدْ جِئْنَٰكُم بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَكُمْ
لِلْحَقِّ كَٰرِهُونَ ﴿٧٨﴾ أَمْ أَبْرَمُوٓا۟ أَمْرًا فَإِنَّا مُبْرِمُونَ ﴿٧٩﴾ أَمْ يَحْسَبُونَ أَنَّا لَا نَسْمَعُ سِرَّهُمْ وَنَجْوَىٰهُم ۚ بَلَىٰ
وَرُسُلُنَا لَدَيْهِمْ يَكْتُبُونَ ﴿٨٠﴾ قُلْ إِن كَانَ لِلرَّحْمَٰنِ وَلَدٌ فَأَنَا۠ أَوَّلُ ٱلْعَٰبِدِينَ ﴿٨١﴾ سُبْحَٰنَ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَرْشِ عَمَّا يَصِفُونَ ﴿٨٢﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ
﴿٨٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى فِى ٱلسَّمَآءِ إِلَٰهٌ وَفِى ٱلْأَرْضِ إِلَٰهٌ ۚ وَهُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٨٤﴾ وَتَبَارَكَ ٱلَّذِى لَهُۥ مُلْكُ
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَا وَعِندَهُۥ عِلْمُ ٱلسَّاعَةِ وَإِلَيْهِ تُرْجَعُونَ ﴿٨٥﴾ وَلَا يَمْلِكُ ٱلَّذِينَ يَدْعُونَ مِن
دُونِهِ ٱلشَّفَٰعَةَ إِلَّا مَن شَهِدَ بِٱلْحَقِّ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿٨٦﴾ وَلَئِن سَأَلْتَهُم مَّنْ خَلَقَهُمْ لَيَقُولُنَّ ٱللَّهُ ۖ فَأَنَّىٰ
يُؤْفَكُونَ ﴿٨٧﴾ وَقِيلِهِۦ يَٰرَبِّ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ لَّا يُؤْمِنُونَ ﴿٨٨﴾ فَٱصْفَحْ عَنْهُمْ وَقُلْ سَلَٰمٌ ۚ فَسَوْفَ يَعْلَمُونَ ﴿٨٩﴾

سُورَةُ ٱلدُّخَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ وَٱلْكِتَٰبِ ٱلْمُبِينِ ﴿٢﴾ إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةٍ مُّبَٰرَكَةٍ ۚ إِنَّا كُنَّا مُنذِرِينَ ﴿٣﴾ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ
أَمْرٍ حَكِيمٍ ﴿٤﴾ أَمْرًا مِّنْ عِندِنَآ ۚ إِنَّا كُنَّا مُرْسِلِينَ ﴿٥﴾ رَحْمَةً مِّن رَّبِّكَ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلسَّمِيعُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٦﴾

işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

2- (Kendisinde hiçbir kapalılık ve tezat bulunmayan) **Hak ile bâtılı apaçık beyan eden bu kitaba** (Kur'ân'a) **yemin olsun!**

3- Muhakkak ki biz Kur'ân'ı mübarek (hayrı ve faydası bol olan) **bir gecede** (Kadir Gecesinde) **indirdik. Biz, Kur'ân'a uymayanları başlarına gelecek şiddetli azapla korkutup uyarmaktayız.**

4- O gecede, (sene içindeki) **bütün muhkem** (kulların rızkı ve eceli gibi Allah'ın gerçekleşmesini takdir ettiği) **işler beyan edilir.**

5, 6- Bu gecede muhkem meselelerin tafsilatını yapmak, katımızdan bir emirdir. Muhakkak ki biz, rasuller (Muhammed'i ve ondan önceki nebileri) **gönderdik. Onların hepsi, gönderildikleri kimselere Rabbinden bir rahmettir. Muhakkak ki O;** (ٱلسَّمِيعُ) **es-Semî'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir), (ٱلْعَلِيمُ) **el-'Alîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

---

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

70- “Ey muttaki kullarım! Siz ve iman konusunda sizin gibi olanlar, hepiniz cennete girin; orada sahip olacağınız bitmeyen ve eksilmeyen ebedi nimetlerle sevinin!”

71- Cennet hizmetçileri altından tepsi, tabak ve bardaklarla (güzel yiyecek ve içecekler sunmak için) **cennetliklerin etrafında dolaşırlar. Ve orada nefislerin arzu ettiği, hoşlandığı ve gözlerin görüp de lezzet aldığı her şey vardır. Ve onlara şöyle denir: “Siz, burada** (bu nimetler içinde) **sonsuza kadar kalacaksınız.”**

72, 73- “İşte bu cennete, dünyada işlediğiniz (Allah’ın razı olduğu) **amellerden dolayı sahip oldunuz. Orada sizin için** (eksilmeyen, tükenmeyen çeşit çeşit) **bol meyveler vardır, onlardan dilediğiniz kadar yersiniz.”**

74- Muhakkak ki mücrimler (hakkı bile bile reddederek küfür, şirk ve zulümlerine devam edip Allah’ın tevhidine ve rasulüne iman etmeyenler) **cehennem azabında ebedi kalacaklardır.**

75- O mücrimlerden azap hafifletilmeyecek ve onlar Allah’ın rahmetinden (azaptan kurtuluştan) **ümit kesmiş bir vaziyette** (derin üzüntü içinde) **olacaklardır.**

76- Ve bilinmelidir ki biz, ebedi olarak cehenneme atmakla mücrimlere zulmetmedik fakat (küfür, şirk ve günah işlemekle) **onlar kendi nefislerine zulmetmişlerdir.**

77- Ve cehennemlikler, (azaba dayanamayıp) **cehennemin bekçisine seslenerek şöyle derler: “Ey Malik! Rabbin bizi öldürsün de bu azaptan kurtulalım.” Malik onlara şöyle cevap verir: “Hayır** (sizin için ölüm yok)**! Siz, bu azapta ebedi kalacaksınız!”**

78- Yemin olsun ki biz, size (dünyada) **hakkı** (apaçık) **getirdik. Fakat çoğunuz haktan hoşlanmayan kimselerdiniz.**

79- Şu bilinmelidir ki müşrikler rasulümüze her tuzak hazırladıklarında biz de onlara gizli bir ceza hazırlamış olacağız.

80- Yoksa onların kalplerinde gizlediklerini de aralarında gizlice konuştuklarını da duymadığımızı mı zannediyorlar?! Hayır! Biz onların gizlediklerini de aralarında konuştuklarını da en ince teferruatıyla işitiriz ve yanlarında bulunan elçilerimiz (yazıcı melekler)**, onların bütün yaptıklarını yazmaktadır.**

81- Ey rasulüm! (Allah’a kız çocuğu isnat eden) **Müşriklere de ki: “**(Farzımuhal) **Er-Raḥmân’ın bir çocuğu olsaydı ona ilk ibadet eden ben olurdum.”**

82- Göklerin, yerin ve Arş’ın yegâne rabbi olan Allah, müşriklerin nispet ettiği bütün noksanlıklardan (ve mahlukata benzemekten) **münezzeh ve yücedir.**

83- Ey rasulüm! Şimdi o müşrikleri, kendilerine vâdedilen azap gününe kavuşuncaya kadar içinde bulundukları bâtılda bırak, geçici dünya metaıyla eğlenip oyalanadursunlar bakalım!

84- Ve biliniz ki O (Allah)**, gökte de yerde de sadece kendisine ibadet edilmesi gereken yegâne ilahtır. Ve O;** (ٱلۡحَكِيمِ) **el-Ḥakîm’dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**,** (ٱلۡعَلِيمِ) **el-ʿAlîm’dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**.**

85- Ve biliniz ki göklerin, yerin ve bunların arasında bulunan her şeyin mülkü sadece kendisine ait olan Allah mübarektir (hayrı çoktur ve hiç kimsenin sahip olmadığı yücelik sahibidir, öyleyse yalnız O’na ibadet edin)**. Kıyametin kopacağı vaktin ilmi de sadece O’nun katındadır** (O’ndan başka hiç kimse bilemez)**. Ve** (kıyamet gününde hesaba çekilmek için) **yalnız O’na döneceksiniz.**

86- Ve müşriklerin Allah’tan başka ibadet ettiği şeyler, şefaat (etme ve edilme) **hakkına sahip değildir, ancak manasını bilerek ve inanarak hakka** (La ilahe illallah’a) **şehadet edenler hariç** (işte yalnız bunlar şefaat etme ve şefaat edilme hakkına sahip olabilir)**.**

87- Ve eğer onlara, kendilerini kimin yarattığını sorarsan elbette “Allah!” derler. Öyleyse bu itiraftan sonra başka varlıklara nasıl ibadet ederler?!

88, 89- Ve Rasul’ün, “Ey Rabbim! Bunlar, (getirdiğim hakka) **iman etmeyen bir kavimdir.” sözüne karşılık Allah şöyle dedi: “Ey rasulüm! Şimdi sen onlardan yüz çevir ve onlara, eziyetlerini defedecek güzel bir söz söyle! Muhakkak ki onlar,** (küfür, şirk ve sana eziyetleri sebebiyle) **ileride nasıl bir azaba uğrayacaklarını görecekler dir.”**

44. ED-DUḪĀN SURESİ

15. ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 59, kelime sayısı 346, harf sayısı 1431’dir.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ḥâ, mîm.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân,

رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَمَا بَيْنَهُمَآۖ إِن كُنتُم مُّوقِنِينَ ﴿٧﴾ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ يُحْيِۦ وَيُمِيتُۖ رَبُّكُمْ وَرَبُّ
ءَابَآئِكُمُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿٨﴾ بَلْ هُمْ فِى شَكٍّ يَلْعَبُونَ ﴿٩﴾ فَٱرْتَقِبْ يَوْمَ تَأْتِى ٱلسَّمَآءُ بِدُخَانٍ مُّبِينٍ ﴿١٠﴾ يَغْشَى
ٱلنَّاسَۖ هَٰذَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١﴾ رَّبَّنَا ٱكْشِفْ عَنَّا ٱلْعَذَابَ إِنَّا مُؤْمِنُونَ ﴿١٢﴾ أَنَّىٰ لَهُمُ ٱلذِّكْرَىٰ وَقَدْ جَآءَهُمْ
رَسُولٌ مُّبِينٌ ﴿١٣﴾ ثُمَّ تَوَلَّوْا۟ عَنْهُ وَقَالُوا۟ مُعَلَّمٌ مَّجْنُونٌ ﴿١٤﴾ إِنَّا كَاشِفُوا۟ ٱلْعَذَابِ قَلِيلًاۚ إِنَّكُمْ عَآئِدُونَ ﴿١٥﴾
يَوْمَ نَبْطِشُ ٱلْبَطْشَةَ ٱلْكُبْرَىٰٓ إِنَّا مُنتَقِمُونَ ﴿١٦﴾ ۞وَلَقَدْ فَتَنَّا قَبْلَهُمْ قَوْمَ فِرْعَوْنَ وَجَآءَهُمْ رَسُولٌ كَرِيمٌ ﴿١٧﴾
أَنْ أَدُّوٓا۟ إِلَىَّ عِبَادَ ٱللَّهِۖ إِنِّى لَكُمْ رَسُولٌ أَمِينٌ ﴿١٨﴾ وَأَن لَّا تَعْلُوا۟ عَلَى ٱللَّهِۖ إِنِّىٓ ءَاتِيكُم بِسُلْطَٰنٍ
مُّبِينٍ ﴿١٩﴾ وَإِنِّى عُذْتُ بِرَبِّى وَرَبِّكُمْ أَن تَرْجُمُونِ ﴿٢٠﴾ وَإِن لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ لِى فَٱعْتَزِلُونِ ﴿٢١﴾ فَدَعَا رَبَّهُۥٓ
أَنَّ هَٰٓؤُلَآءِ قَوْمٌ مُّجْرِمُونَ ﴿٢٢﴾ فَأَسْرِ بِعِبَادِى لَيْلًا إِنَّكُم مُّتَّبَعُونَ ﴿٢٣﴾ وَٱتْرُكِ ٱلْبَحْرَ رَهْوًاۖ إِنَّهُمْ جُندٌ
مُّغْرَقُونَ ﴿٢٤﴾ كَمْ تَرَكُوا۟ مِن جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍۙ ﴿٢٥﴾ وَزُرُوعٍ وَمَقَامٍ كَرِيمٍ ﴿٢٦﴾ وَنَعْمَةٍ كَانُوا۟ فِيهَا فَٰكِهِينَ
﴿٢٧﴾ كَذَٰلِكَۖ وَأَوْرَثْنَٰهَا قَوْمًا ءَاخَرِينَ ﴿٢٨﴾ فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ ٱلسَّمَآءُ وَٱلْأَرْضُ وَمَا كَانُوا۟ مُنظَرِينَ ﴿٢٩﴾
وَلَقَدْ نَجَّيْنَا بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ مِنَ ٱلْعَذَابِ ٱلْمُهِينِ ﴿٣٠﴾ مِن فِرْعَوْنَۚ إِنَّهُۥ كَانَ عَالِيًا مِّنَ ٱلْمُسْرِفِينَ
﴿٣١﴾ وَلَقَدِ ٱخْتَرْنَٰهُمْ عَلَىٰ عِلْمٍ عَلَى ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٣٢﴾ وَءَاتَيْنَٰهُم مِّنَ ٱلْءَايَٰتِ مَا فِيهِ بَلَٰٓؤٌا۟ مُّبِينٌ ﴿٣٣﴾
إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَيَقُولُونَۙ ﴿٣٤﴾ إِنْ هِىَ إِلَّا مَوْتَتُنَا ٱلْأُولَىٰ وَمَا نَحْنُ بِمُنشَرِينَ ﴿٣٥﴾ فَأْتُوا۟ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿٣٦﴾ أَهُمْ خَيْرٌ أَمْ قَوْمُ تُبَّعٍ وَٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ أَهْلَكْنَٰهُمْۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ مُجْرِمِينَ ﴿٣٧﴾ وَمَا خَلَقْنَا
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا لَٰعِبِينَ ﴿٣٨﴾ مَا خَلَقْنَٰهُمَآ إِلَّا بِٱلْحَقِّ وَلَٰكِنَّ أَكْثَرَهُمْ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٣٩﴾

o, hakka karşı kibirlenen ve Allah'ın emirlerine başkaldırıp haddini aşan biriydi.

32- Ve yemin olsun ki biz İsrailoğullarını, bilerek (durumlarını bilerek hikmetle) **zamanlarındaki insanlardan üstün kıldık** (onlardan çok nebi seçtik)**.**

33- Ve İsrailoğullarına (Musa'yı destekleyen) **öyle açık mucizeler verdik ki onlar için bunda apaçık bir imtihan vardı.**

34, 35, 36- Muhakkak ki (dirilişi yalanlayan) **o müşrikler şöyle diyorlar: "Gerçek şu ki bu dünya hayatındaki ölümümüzden sonra başka hayat yoktur ve biz diriltilecek de değiliz. Ey Muhammed ve ona tâbi olanlar! Öldükten sonra Allah'ın herkesi dirilteceğine dair iddianızda doğrulardan iseniz haydi, ölmüş babalarımızı canlandırın bakalım!"**

37- Ey rasulüm! Seni yalanlayan müşrik kavmine sor: (Kuvvet, sayı ve refah bakımından) **Onlar mı daha üstün yoksa Tubbaʿ kavmi ve ondan önceki** (Âd, Semûd gibi) **kavimler mi?! Onların hepsini helak ettik. Çünkü onlar mücrim** (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür, şirk, zulüm ve günahlarında ısrar eden) **kimselerdi.**

38- Ve ey insanlar! Bilin ki biz gökleri, yeri ve bunların arasında bulunanları oyun ve eğlence olsun diye yaratmadık.

39- Biz gökleri ve yeri ancak hak ile (büyük bir hikmetle) **yarattık. Fakat müşriklerin çoğu bunu bilmez.**

7- Kullarına rasuller gönderen Rabbin; göklerin, yerin ve bunlar arasında bulunan her şeyin yegâne rabbidir (yaratıcısı, sahibi ve düzene koyucusudur)**. Ey insanlar! Eğer Allah'ın bunların rabbi olduğuna yakinen inanıyorsanız sadece O'na ibadet edin ve gönderdiği rasullere iman edin!**

8- Ey müşrikler! Bilin ki (göklerin, yerin ve içindekilerin yegâne rabbi olan) **Allah, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayandır. Yaşatan da öldüren de O'dur. O, sizin yegâne rabbiniz ve sizden önceki atalarınızın da yegâne rabbidir** (öyleyse sadece O'na ibadet edin, hiçbir şeyi O'na şirk koşmayın)**.**

9- Fakat o müşrikler, (ibadeti hak edenin sadece Allah olduğu konusunda) **şüphe içindedirler ve bâtılda** (küfür ve şirkte) **oyalanıp durmaktadırlar.**

10, 11- Ey rasulüm! Sen göğün, yakında müşrikleri bürüyecek olan apaçık bir duman çıkaracağı (şiddetli kıtlıktan dolayı gözlerin her şeyi dumanlı göreceği) **günü bekle! İşte bu, çok acı veren bir azaptır.**

12- İşte o gün müşrikler, Allah'a yalvararak şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Üzerimize indirdiğin bu duman azabını bizden kaldır. Eğer bu azabı bizden kaldırırsan sana ve rasulüne iman edenlerden olacağız."

13- O müşrikler, (başlarına azap geldiğinde) **nasıl oldu da imanı hatırladılar?! Hâlbuki azap inmeden önce onlara hakkı apaçık delillerle beyan eden bir rasul gelmişti.**

14- Buna rağmen yine Rasul'ü yalanlayıp getirdiği haktan yüz çevirmişlerdi ve onun hakkında şöyle demişlerdi: "O (Allah tarafından gönderilmiş bir rasul değildir)**, başkaları tarafından kendisine öğretilen şeyleri söyleyen deli biridir."**

15- Şu bir gerçektir ki bu duman azabını az bir müddet kaldırsak siz yine eski küfür, şirk ve yalanlamalarınıza dönersiniz.

16- Ey rasulüm! Müşrik kavmini şiddetli bir şekilde büyük bir azapla yakalayacağımız günü (Bedir Gününü) **bekle! O gün muhakkak ki biz,** (tevhid dininden yüz çevirip rasulümüzü yalanladıkları; küfür, şirk ve günah üzerinde ısrar ettikleri için) **onlardan intikam alacağız** (hak ettikleri şekilde onları cezalandıracağız)**.**

17, 18- Yemin olsun ki bu müşriklerden önce Firavun'un kavmini de imtihan ettik. Ve onlara (tevhide tâbi olup her türlü şirki terk etmeye davet eden) **kerim** (değerli ve güzel ahlaklı) **bir rasul** (Musa) **gelmiş ve şöyle demişti: "Allah'ın kullarını** (İsrailoğullarını) **serbest bırakın** (benimle gelsinler, onları köle yapma hakkınız yok)**! Muhakkak ki ben size, Allah tarafından gönderilmiş güvenilir** (Allah'ın bana bildirdiği vahyi artırmadan, eksiltmeden ve değiştirmeden, olduğu gibi bildiren) **bir rasulüm."**

19- "Ve Allah'a karşı büyüklük taslamayın (O'nu tevhid etmekte kibirlenmeyin ve O'na ibadet etmeyi terk etmeyin)**! Muhakkak ki ben size,** (ibadeti hak edenin sadece Allah olduğunu ve benim de O'nun rasulü olduğumu ispat eden) **apaçık delillerle geldim."**

20- "Ve muhakkak ki ben, beni taşlayarak öldürmenizden rabbim ve rabbiniz olan Allah'a sığındım."

21- "Ve eğer bana inanmıyorsanız benden uzaklaşın (ve bana eziyet etmeyin çünkü sizden zorla bir şey istemiyorum)**!"**

22- Bunun üzerine Musa Rabbine şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Muhakkak ki bunlar (Firavun ve ona tâbi olanlar)**, mücrim** (hakkı bile bile reddederek küfür, şirk ve zulümlerine devam eden) **bir kavimdir** (onlar, azabın bir an evvel başlarına gelmesini hak ediyorlar)**."**

23- Bunun üzerine Allah, Musa'ya şöyle emretti: "Ey Musa, geceleyin kullarımla (mu'min kavminle) **yola çık! Muhakkak ki** (Firavun ve askerleri tarafından) **takip edileceksiniz."**

24- "Ve sen, kavmin ile denizden geçtiğinde denizi yarılmış olarak bırak! Muhakkak ki Firavun ve ordusu (oradan geçmeye çalışacak ve) **denizde boğularak helak olacaktır."**

25, 26, 27- Firavun ve ordusu, (denizde boğularak helak olduktan sonra) **arkalarında nice güzel bostanlar, evlerin yanında akan pınarlar, bol ve verimli ekinler, içinde yaşadıkları güzel evler ve rahat yaşamlar bıraktılar.**

28- Firavun ve ordusu denizde boğularak helak olunca, sahip oldukları bütün nimetlere başka bir kavmi (İsrailoğullarını) **mirasçı kıldık.**

29- Bilinmelidir ki Firavun ile kavmi helak olduğunda ne gök ne de yer ağladı. Ve boğulma anında onlara geçerli tevbe etmeleri için mühlet verilmedi.

30- Ve yemin olsun ki İsrailoğullarını zelil edici azaptan kurtardık.

31- İsrailoğullarını, Firavun'un azabından kurtardık (o, erkek çocuklarını öldürür, kadınlarını hizmetçi edinmek için sağ bırakırdı)**. Muhakkak ki**

إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ مِيقَـٰتُهُمْ أَجْمَعِينَ ﴿٤٠﴾ يَوْمَ لَا يُغْنِى مَوْلًى عَن مَّوْلًى شَيْـًٔا وَلَا هُمْ يُنصَرُونَ
﴿٤١﴾ إِلَّا مَن رَّحِمَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٤٢﴾ إِنَّ شَجَرَتَ ٱلزَّقُّومِ ۙ ﴿٤٣﴾ طَعَامُ ٱلْأَثِيمِ ﴿٤٤﴾ كَٱلْمُهْلِ
يَغْلِى فِى ٱلْبُطُونِ ۙ ﴿٤٥﴾ كَغَلْىِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٦﴾ خُذُوهُ فَٱعْتِلُوهُ إِلَىٰ سَوَآءِ ٱلْجَحِيمِ ﴿٤٧﴾ ثُمَّ صُبُّوا۟
فَوْقَ رَأْسِهِۦ مِنْ عَذَابِ ٱلْحَمِيمِ ﴿٤٨﴾ ذُقْ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْكَرِيمُ ﴿٤٩﴾ إِنَّ هَـٰذَا مَا كُنتُم بِهِۦ
تَمْتَرُونَ ﴿٥٠﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى مَقَامٍ أَمِينٍ ﴿٥١﴾ فِى جَنَّـٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿٥٢﴾ يَلْبَسُونَ مِن سُندُسٍ
وَإِسْتَبْرَقٍ مُّتَقَـٰبِلِينَ ﴿٥٣﴾ كَذَٰلِكَ وَزَوَّجْنَـٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٥٤﴾ يَدْعُونَ فِيهَا بِكُلِّ فَـٰكِهَةٍ ءَامِنِينَ
﴿٥٥﴾ لَا يَذُوقُونَ فِيهَا ٱلْمَوْتَ إِلَّا ٱلْمَوْتَةَ ٱلْأُولَىٰ ۖ وَوَقَىٰهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿٥٦﴾ فَضْلًا مِّن رَّبِّكَ ۚ ذَٰلِكَ
هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٥٧﴾ فَإِنَّمَا يَسَّرْنَـٰهُ بِلِسَانِكَ لَعَلَّهُمْ يَتَذَكَّرُونَ ﴿٥٨﴾ فَٱرْتَقِبْ إِنَّهُم مُّرْتَقِبُونَ ﴿٥٩﴾

سُورَةُ ٱلْجَاثِيَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ﴿١﴾ تَنزِيلُ ٱلْكِتَـٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿٢﴾ إِنَّ فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ لَـَٔايَـٰتٍ
لِّلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣﴾ وَفِى خَلْقِكُمْ وَمَا يَبُثُّ مِن دَآبَّةٍ ءَايَـٰتٌ لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ ﴿٤﴾ وَٱخْتِلَـٰفِ ٱلَّيْلِ وَٱلنَّهَارِ
وَمَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ مِن رِّزْقٍ فَأَحْيَا بِهِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا وَتَصْرِيفِ ٱلرِّيَـٰحِ ءَايَـٰتٌ لِّقَوْمٍ
يَعْقِلُونَ ﴿٥﴾ تِلْكَ ءَايَـٰتُ ٱللَّهِ نَتْلُوهَا عَلَيْكَ بِٱلْحَقِّ ۖ فَبِأَىِّ حَدِيثٍ بَعْدَ ٱللَّهِ وَءَايَـٰتِهِۦ يُؤْمِنُونَ ﴿٦﴾
وَيْلٌ لِّكُلِّ أَفَّاكٍ أَثِيمٍ ﴿٧﴾ يَسْمَعُ ءَايَـٰتِ ٱللَّهِ تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ثُمَّ يُصِرُّ مُسْتَكْبِرًا كَأَن لَّمْ يَسْمَعْهَا ۖ
فَبَشِّرْهُ بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٨﴾ وَإِذَا عَلِمَ مِنْ ءَايَـٰتِنَا شَيْـًٔا ٱتَّخَذَهَا هُزُوًا ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٩﴾

kiler bitirerek canlandırmasında ve rüzgârları (emrine boyun eğdirerek) **değişik şekillerde ve değişik yönlerden estirmesinde aklını kullananlar için** (bunları yoktan var edenin tek ilah olduğunu, muazzam kudrete sahip olduğunu ve sadece O'na ibadet edilmesi gerektiğini ispatlayan) **apaçık deliller vardır.**

6- Ey rasulüm! İşte bu sayılanlar, Allah'ın (birliğine, mükemmel hikmetine, muazzam kudretine ve yalnız O'na ibadet edilmesi gerektiğine delalet eden) **ayetleridir. Onları sana hakla** (gerçekleri tam manasıyla bildirerek) **okuyoruz. Allah'ın indirdiği kitaba ve rasulüne verdiği mucizelere iman etmezlerse bundan sonra artık hak olan hangi şeye inanacaklar?!**

7- Çok yalancı ve çok günahkâr olan bütün kâfirlerin vay hâline (hepsi cehenneme girecek ve şiddetli azaba uğrayacaktır)**!**

8- O çok yalancı ve günahkâr kâfir, Allah'ın ayetleri kendisine okunduğunda onları duyar da sonra büyüklük taslayarak sanki onları hiç duymamış gibi küfür, şirk ve günahında ısrar eder. Ey rasulüm! Onu çok acıklı bir azapla müjdele!

9- Ve çok yalancı, günahkâr olan bu kâfir, Kur'ân'daki ayetlerimizden bir şey duyup öğrense onu alaya alır. İşte bu sıfata sahip kimseler için (ahirette) **zelil edici azap vardır.**

40- Muhakkak ki hakkı bâtıldan ayıran hüküm günü (kıyamet günü)**, hesap için hepsinin buluşacağı gündür.**

41, 42- İşte o gün geldiğinde ne dost, dostuna ne de akraba, akrabasına bir fayda verebilir ve onlara Allah'ın azabından kurtulmaları için hiç kimse yardım edemez, ancak Allah'ın merhamet ettiği kimseler hariç. Muhakkak ki O (Allah); (اَلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (اَلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

43, 44- Muhakkak ki (cehennemin dibinden çıkan) **zakkum ağacı,** (Allah'ın emirlerine karşı gelen) **suçu büyük kimselerin** (kâfir ve müşriklerin) **yiyeceğidir.**

45, 46- O zakkum ağacının meyveleri, (çok yüksek sıcakta) **erimiş madenler gibi karınlarda kaynar, tıpkı çok sıcak suyun kaynaması gibi.**

47, 48, 49- (Allah zebanilere şöyle emreder) **"O suçu büyük kimseyi** (kâfir ve müşriği) **tutun ve çok sert bir şekilde cehennemin ortasına sürükleyin! Sonra da başının üstüne çok azap verici kaynar su dökün ve ona şöyle deyin: Bu çok acı veren azabı tat bakalım, ey** (kâfir kavmi nezdinde) **üstün ve şerefli sayılan!"**

50- Ve cehennemliklere şöyle denir: "İşte bu, dünyada şüphe ettiğiniz azaptır."

51- Muttakiler (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **ise muhakkak emin bir yerde olacaklardır** (kâfirlerin başına gelen kötü akıbetten güvende olacaklar, herhangi bir korku ve üzüntüleri ise olmayacaktır)**.**

52, 53- O muttakiler, cennet bahçelerinde ve akan pınarların başında olacaklar, ince ipek ve parlak atlastan elbiseler giyip karşılıklı oturacaklardır.

54- Bu nimetlere ek bir ikram olarak cennetlik erkekleri hûruînlerle (güzel gözlü cennet kadınlarıyla) **evlendiririz.**

55- Cennetlikler cennette, güven içinde (canlarının çektiği) **her çeşit meyveyi hizmetçilerinden isterler.**

56- Cennetlikler cennette, dünya hayatında tattıkları ölümden başka bir ölüm tatmayacaklardır (orada sonsuza kadar kalacaklardır) **ve Allah, onları cehennem azabından koruyacaktır.**

57- Cennetliklere verilen bu nimetler, Rabbinden bir ikramdır. İşte bu ikramı kazanmak, en büyük başarıdır.

58- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki biz, müşrikler düşünüp öğüt alsınlar (her türlü küfür, şirk ve günahı terk edip ihlaslı bir şekilde Allah'ın emirlerine teslim olsunlar) **diye Kur'ân'ı senin dilin Arapça üzere indirerek onu anlamalarını kolaylaştırdık.**

59- Ey rasulüm! Sana iman etmezlerse müşriklere karşı kazanacağın zaferi ve onların helak olmasını bekle! Muhakkak ki onlar da senin helak olmanı beklemektedirler.

45. EL-CÂS̱İYE SURESİ

14. ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 37, kelime sayısı 488, harf sayısı 2191'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Ḥâ, mîm.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Bu kitap (Kur'ân)**,** (اَلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, dilediğini yapmaktan engellenemeyen) **ve** (اَلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıran) **Allah tarafından indirilmiştir** (başkasından değildir)**.**

3- Muhakkak ki göklerde ve yerde, mu'minler için (Allah'ın birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **açık deliller vardır** (çünkü bu delillerden ancak onlar ibret alır)**.**

4- Sizin yaratılışınızda ve yeryüzünde yürüyen çeşit çeşit canlıların (yaratılıp) **değişik yerlere yayılmasında da bunları yaratanın sadece Allah olduğuna kesin inananlar için** (O'nun birliğine, mükemmel hikmetine ve muazzam kudretine delalet eden) **deliller vardır.**

5- Ve gecenin ardından gündüzün, gündüzün ardından gecenin gelmesinde ve bunun düzenli olarak devam etmesinde, Allah'ın gökten rızık olarak indirdiği suda (yağmurda)**, ölümünden** (kupkuru olduktan) **sonra onunla yeryüzünü bit-**

مِّن وَرَآئِهِمۡ جَهَنَّمُۖ وَلَا يُغۡنِي عَنۡهُم مَّا كَسَبُواْ شَيۡـٔٗا وَلَا مَا ٱتَّخَذُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ أَوۡلِيَآءَۖ وَلَهُمۡ عَذَابٌ
عَظِيمٌ ١٠ هَٰذَا هُدٗىۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ بِـَٔايَٰتِ رَبِّهِمۡ لَهُمۡ عَذَابٞ مِّن رِّجۡزٍ أَلِيمٌ ١١ ۞ٱللَّهُ ٱلَّذِي سَخَّرَ لَكُمُ
ٱلۡبَحۡرَ لِتَجۡرِيَ ٱلۡفُلۡكُ فِيهِ بِأَمۡرِهِۦ وَلِتَبۡتَغُواْ مِن فَضۡلِهِۦ وَلَعَلَّكُمۡ تَشۡكُرُونَ ١٢ وَسَخَّرَ لَكُم مَّا فِي
ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِي ٱلۡأَرۡضِ جَمِيعٗا مِّنۡهُۚ إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَأٓيَٰتٖ لِّقَوۡمٖ يَتَفَكَّرُونَ ١٣ قُل لِّلَّذِينَ ءَامَنُواْ يَغۡفِرُواْ
لِلَّذِينَ لَا يَرۡجُونَ أَيَّامَ ٱللَّهِ لِيَجۡزِيَ قَوۡمَۢا بِمَا كَانُواْ يَكۡسِبُونَ ١٤ مَنۡ عَمِلَ صَٰلِحٗا فَلِنَفۡسِهِۦۖ وَمَنۡ أَسَآءَ
فَعَلَيۡهَاۖ ثُمَّ إِلَىٰ رَبِّكُمۡ تُرۡجَعُونَ ١٥ وَلَقَدۡ ءَاتَيۡنَا بَنِيٓ إِسۡرَٰٓءِيلَ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡحُكۡمَ وَٱلنُّبُوَّةَ وَرَزَقۡنَٰهُم
مِّنَ ٱلطَّيِّبَٰتِ وَفَضَّلۡنَٰهُمۡ عَلَى ٱلۡعَٰلَمِينَ ١٦ وَءَاتَيۡنَٰهُم بَيِّنَٰتٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِۖ فَمَا ٱخۡتَلَفُوٓاْ إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ مَا
جَآءَهُمُ ٱلۡعِلۡمُ بَغۡيَۢا بَيۡنَهُمۡۚ إِنَّ رَبَّكَ يَقۡضِي بَيۡنَهُمۡ يَوۡمَ ٱلۡقِيَٰمَةِ فِيمَا كَانُواْ فِيهِ يَخۡتَلِفُونَ ١٧ ثُمَّ جَعَلۡنَٰكَ
عَلَىٰ شَرِيعَةٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ فَٱتَّبِعۡهَا وَلَا تَتَّبِعۡ أَهۡوَآءَ ٱلَّذِينَ لَا يَعۡلَمُونَ ١٨ إِنَّهُمۡ لَن يُغۡنُواْ عَنكَ مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗاۚ
وَإِنَّ ٱلظَّٰلِمِينَ بَعۡضُهُمۡ أَوۡلِيَآءُ بَعۡضٖۖ وَٱللَّهُ وَلِيُّ ٱلۡمُتَّقِينَ ١٩ هَٰذَا بَصَٰٓئِرُ لِلنَّاسِ وَهُدٗى وَرَحۡمَةٞ لِّقَوۡمٖ
يُوقِنُونَ ٢٠ أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ ٱجۡتَرَحُواْ ٱلسَّيِّـَٔاتِ أَن نَّجۡعَلَهُمۡ كَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ سَوَآءٗ
مَّحۡيَاهُمۡ وَمَمَاتُهُمۡۚ سَآءَ مَا يَحۡكُمُونَ ٢١ وَخَلَقَ ٱللَّهُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضَ بِٱلۡحَقِّ وَلِتُجۡزَىٰ كُلُّ نَفۡسِۭ
بِمَا كَسَبَتۡ وَهُمۡ لَا يُظۡلَمُونَ ٢٢ أَفَرَءَيۡتَ مَنِ ٱتَّخَذَ إِلَٰهَهُۥ هَوَىٰهُ وَأَضَلَّهُ ٱللَّهُ عَلَىٰ عِلۡمٖ وَخَتَمَ عَلَىٰ
سَمۡعِهِۦ وَقَلۡبِهِۦ وَجَعَلَ عَلَىٰ بَصَرِهِۦ غِشَٰوَةٗ فَمَن يَهۡدِيهِ مِنۢ بَعۡدِ ٱللَّهِۚ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ٢٣ وَقَالُواْ مَا هِيَ إِلَّا
حَيَاتُنَا ٱلدُّنۡيَا نَمُوتُ وَنَحۡيَا وَمَا يُهۡلِكُنَآ إِلَّا ٱلدَّهۡرُۚ وَمَا لَهُم بِذَٰلِكَ مِنۡ عِلۡمٍۖ إِنۡ هُمۡ إِلَّا يَظُنُّونَ ٢٤ وَإِذَا تُتۡلَىٰ
عَلَيۡهِمۡ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٖ مَّا كَانَ حُجَّتَهُمۡ إِلَّآ أَن قَالُواْ ٱئۡتُواْ بِـَٔابَآئِنَآ إِن كُنتُمۡ صَٰدِقِينَ ٢٥ قُلِ ٱللَّهُ يُحۡيِيكُمۡ
ثُمَّ يُمِيتُكُمۡ ثُمَّ يَجۡمَعُكُمۡ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ لَا رَيۡبَ فِيهِ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَ ٱلنَّاسِ لَا يَعۡلَمُونَ ٢٦

sadece zamandır (öldükten sonra hesap için kesinlikle diriltilecek değiliz)**.” Şu var ki dirilişi inkâr edenlerin bu konuda ne kesin bilgileri ne de hak delilleri vardır. Söyledikleri şeyler sadece zandan ibarettir.**

25- Ve dirilişi inkâr eden o kâfirlere apaçık ayetlerimiz okunduğunda buna karşı delil olarak sadece şu sözü söylediler: “Ey Muhammed ve ona tâbi olanlar! Öldükten sonra Allah’ın herkesi dirilteceğine dair iddianızda doğrulardan iseniz haydi, ölmüş babalarımızı canlandırın bakalım!”

26- Ey rasulüm! Dirilişi inkâr edenlere şöyle de: “Allah sizi can vererek yaratıyor, sonra (eceliniz geldiğinde) **sizi öldürüyor, sonra da kıyamet gününde hesap için hepinizi diriltip toplayacaktır. Bilin ki o günün geleceğinde hiçbir şüphe yoktur. Fakat insanların çoğu bunu bilmez** (bu sebeple onun için hazırlık yapmaz)**.”**

10- Bilinmelidir ki çok yalancı ve günahkâr olan kâfirlerin önlerinde (ahiret gününde) **cehennem vardır ve ne dünyada kazandıkları malları ne de Allah'tan başka edindikleri dostları onlara fayda verecektir** (Allah'ın azabını onlardan engelleyemeyecektir)**. Ve** (kıyamet gününde) **onlar için çok büyük bir azap vardır.**

11- Biliniz ki (rasulümüze indirdiğimiz) **bu kitap** (Kur'ân)**, doğru yola ileten bir kitaptır. Rablerinin ayetlerini inkâr edenlere gelince; onlar için çok kötü ve can yakıcı bir azap vardır.**

12- Ey insanlar! Biliniz ki ikramı olan mubah kazançları elde etmek için çalışmanız ve nimetlerine şükretmeniz (yalnız O'na ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmamanız) **için denizi ve içinde yüzen gemileri emriyle sizin menfaatinize boyun eğdiren sadece Allah'tır.**

13- Allah, göklerde ve yerde bulunanların hepsini (faydanız için) **size boyun eğdirmiştir. Bunların hepsi Allah'ın yarattığı şeylerdir. Muhakkak ki bunlarda düşünüp ibret alanlar için** (Allah'ın tevhidine, muazzam kudretine ve sadece O'na ibadet edilmesi gerektiğine dair) **deliller vardır.**

14- Ey rasulüm! Gerçek manada Allah'a ve rasulüne iman edenlere de ki: "Geçmiş ümmetlerin başına gelen azabın kendi başlarına gelmesinden korkmayan müşriklere, size eziyet etmeleri sebebiyle (şimdilik sabredip) **karşılık vermeyin! Çünkü Allah,** (kendi rızası için müşriklerin eziyetlerine sabreden) **mu'minlere ve** (onlara düşmanlık yapan) **müşriklere dünyada yaptıklarının karşılığını verecektir."**

15- Kim salih amel (Allah için ve istediği şekilde amel) **işlerse faydası kendisinedir** (Allah'ın o salih amele ihtiyacı yoktur)**. Kim de kötülük** (küfür, şirk ve günah) **işlerse kötü amellerinin vebali kendisinedir** (bu ameliyle Allah'a hiçbir zarar veremez)**. Ve öldükten sonra hepiniz** (hesap için) **sadece Rabbinize döneceksiniz.**

16- Ve yemin olsun ki İsrailoğullarına kitabı (Tevrât'ı) **ve hükmü** (hikmet ve ince anlayış) **verdik. Ve nebilerin çoğunu onlardan kıldık. Ve onları tayyib** (helal ve temiz) **olan çeşitli nimetlerle rızıklandırıp** (hak üzere kaldıklarında) **zamanlarındaki insanlardan üstün kıldık.**

17- Ayrıca İsrailoğullarına din konusunda hak ile bâtılı beyan eden deliller verdik. Fakat onlar, kendilerine (Allah tarafından) **ilim ulaştıktan sonra** (dünya metaı, makam ve mevki için haset sebebiyle) **birbirlerinin haklarına tecavüz ederek ihtilafa düştüler. Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbin, dünyada ihtilaf ettikleri konularda kıyamet gününde** (adaletle) **hüküm verecektir** (hak üzere olanlarla bâtıl üzere olanları beyan edecektir)**.**

18- Ey rasulüm! (Musa'dan) **Sonra seni, din konusunda bir şeriat üzere kıldık. Ona tâbi ol ve hakkı bilmeyen müşriklerin heva ve heveslerine uyma!**

19- Bil ki hakkı bilmeyenlerin heva ve heveslerine tâbi olursan onlar, bundan dolayı sana Allah'tan gelecek azabı defedemezler. Ve muhakkak ki zalimler (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenler)**, birbirlerinin velisidir** (dostu, yardımcısı ve destekleyicisidir)**. Allah ise muttakilerin** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranların) **velisidir.**

20- (Rasulümüze indirdiğimiz) **Bu Kur'ân, insanlara hak ile bâtılı açık bir şekilde beyan eden ve hakka nasıl tâbi ve muvaffak olunacağının yolunu gösteren bir kitaptır. Ve o, şeksiz şüphesiz, kesin olarak iman edenler için rahmettir** (dünyada hayatlarının her yönünde bu kitaba göre yaşadıkları için cennete girmelerine vesile olacaktır)**.**

21- Kötü ameller (küfür, şirk ve günah) **işleyenler, dünyada ve ahirette karşılık verme bakımından** (Allah'a ve rasulüne) **gerçek manada iman edip salih ameller işleyenlerle kendilerini eşit tutacağımızı mı zannediyorlar?! Ne kötü hüküm veriyorlar!**

22- Ve Allah, gökleri ve yeri hak (mükemmel bir hikmet) **ile yaratmıştır** (boşu boşuna, rastgele veya oyun olarak değil)**. Ve her nefse dünyada yaptığının karşılığı verilir, onlara asla haksızlık yapılmaz.**

23- Ey rasulüm! Heva ve hevesine tâbi olup nefsini ilah edinen şu kâfiri görmüyor musun?! İşte, bile bile hakkı reddettiği için Allah onu saptırdı (hidayete muvaffak kılmadı)**, onun kulaklarını ve kalbini mühürledi** (artık kendisine fayda veren hiçbir şey duyamaz ve kalbinden bâtıl çıkamaz) **ve gözlerine perde çekti** (artık hakkı göremez)**. Bu durumda olan birini Allah'tan başka kim hakka muvaffak kılabilir?! Ey heva ve hevesine tâbi olan müşrikler!** (Heva ve hevese tâbi olmanın ne kadar zararlı, şeriate tâbi olmanın ise ne kadar faydalı olduğunu) **Düşünüp ibret almaz mısınız?!**

24- Ve dirilişi inkâr eden kâfirler şöyle dediler: "Gerçek şudur ki hayat, bu dünya hayatımızdan ibarettir (bundan başka bir hayat yoktur)**. Canlı olanlarımız ölür** (bir daha hayata gelmez)**, yeni doğanlarımız olur ve yaşar. Bizi helak eden**

وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ وَيَوْمَ تَقُومُ ٱلسَّاعَةُ يَوْمَئِذٖ يَخْسَرُ ٱلْمُبْطِلُونَ ٢٧ وَتَرَىٰ كُلَّ أُمَّةٖ جَاثِيَةٗۚ
كُلُّ أُمَّةٖ تُدْعَىٰٓ إِلَىٰ كِتَٰبِهَا ٱلْيَوْمَ تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ٢٨ هَٰذَا كِتَٰبُنَا يَنطِقُ عَلَيْكُم
بِٱلْحَقِّۚ إِنَّا كُنَّا نَسْتَنسِخُ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ٢٩ فَأَمَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَيُدْخِلُهُمْ
رَبُّهُمْ فِي رَحْمَتِهِۦۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْمُبِينُ ٣٠ وَأَمَّا ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَفَلَمْ تَكُنْ ءَايَٰتِي تُتْلَىٰ
عَلَيْكُمْ فَٱسْتَكْبَرْتُمْ وَكُنتُمْ قَوْمٗا مُّجْرِمِينَ ٣١ وَإِذَا قِيلَ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقّٞ وَٱلسَّاعَةُ لَا رَيْبَ فِيهَا
قُلْتُم مَّا نَدْرِي مَا ٱلسَّاعَةُ إِن نَّظُنُّ إِلَّا ظَنّٗا وَمَا نَحْنُ بِمُسْتَيْقِنِينَ ٣٢ وَبَدَا لَهُمْ سَيِّـَٔاتُ مَا عَمِلُواْ
وَحَاقَ بِهِم مَّا كَانُواْ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ٣٣ وَقِيلَ ٱلْيَوْمَ نَنسَىٰكُمْ كَمَا نَسِيتُمْ لِقَآءَ يَوْمِكُمْ هَٰذَا
وَمَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ وَمَا لَكُم مِّن نَّٰصِرِينَ ٣٤ ذَٰلِكُم بِأَنَّكُمُ ٱتَّخَذْتُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ هُزُوٗا وَغَرَّتْكُمُ
ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَاۚ فَٱلْيَوْمَ لَا يُخْرَجُونَ مِنْهَا وَلَا هُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ٣٥ فَلِلَّهِ ٱلْحَمْدُ رَبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَرَبِّ ٱلْأَرْضِ رَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ٣٦ وَلَهُ ٱلْكِبْرِيَآءُ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ٣٧

سُورَةُ ٱلْأَحْقَافِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

حمٓ ١ تَنزِيلُ ٱلْكِتَٰبِ مِنَ ٱللَّهِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ٢ مَا خَلَقْنَا ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَآ إِلَّا
بِٱلْحَقِّ وَأَجَلٖ مُّسَمّٗىۚ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ عَمَّآ أُنذِرُواْ مُعْرِضُونَ ٣ قُلْ أَرَءَيْتُم مَّا تَدْعُونَ مِن دُونِ ٱللَّهِ
أَرُونِي مَاذَا خَلَقُواْ مِنَ ٱلْأَرْضِ أَمْ لَهُمْ شِرْكٞ فِي ٱلسَّمَٰوَٰتِۖ ٱئْتُونِي بِكِتَٰبٖ مِّن قَبْلِ هَٰذَآ أَوْ أَثَٰرَةٖ
مِّنْ عِلْمٍ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ٤ وَمَنْ أَضَلُّ مِمَّن يَدْعُواْ مِن دُونِ ٱللَّهِ مَن لَّا يَسْتَجِيبُ لَهُۥٓ إِلَىٰ يَوْمِ
ٱلْقِيَٰمَةِ وَهُمْ عَن دُعَآئِهِمْ غَٰفِلُونَ ٥ وَإِذَا حُشِرَ ٱلنَّاسُ كَانُواْ لَهُمْ أَعْدَآءٗ وَكَانُواْ بِعِبَادَتِهِمْ كَٰفِرِينَ ٦

bile yüz çeviren) **O müşriklere şöyle de: “Allah’tan başka ibadet ettiğiniz şu putları bir düşünün, onlar yerden ne yaratmışlar ya da göklerin yaratılmasında bir ortaklıkları mı var?! Eğer Allah’tan başka ibadet ettiğiniz bu putların ibadeti hak ettikleri konusundaki iddianızda doğrulardan iseniz bunu beyan eden, bu Kur’ân’dan önce size** (Allah tarafından) **indirilmiş bir kitap varsa ya da elinizde buna dair geçmiş ümmetlerden gelen doğru bir ilim varsa haydi onu bana getirin bakalım!”**

5- Ve Allah’ı bırakıp da kıyamet gününe kadar kendisine ibadet edenlere icabet edemeyen ve kendisine yapılan dualardan habersiz olan varlıklara ibadet edenden daha sapık kim olabilir?!

6- Ve Allah’tan başka taptıkları o varlıklar, kıyamet gününde insanlar haşrolunduklarında kendilerine ibadet edenlere düşman kesilir ve kendilerine yapılan ibadetleri reddederler.

27- Ve bilin ki göklerin ve yerin mülkü sadece Allah'a aittir (bunların ve içindekilerin yaratıcısı, hepsinin gerçek sahibi, en mükemmel şekilde düzene koyup muhafaza edeni ve üzerlerinde yegâne tasarruf sahibi O'dur; ibadeti hak eden de sadece O'dur)**. Ve kıyamet gününün saati geldiğinde, işte o gün** (dünyada) **bâtıl iş işleyenler** (Allah'tan başkasına ibadet eden ve hakkı iptal edip bâtılı yaymaya çalışanlar)**, hüsrana uğrayacaklardır** (çünkü cehennemde ebedi kalacaklardır)**.**

28- Ve ey rasulüm! O gün (kıyamet gününde) **bütün ümmetleri diz çökmüş olarak** (kendilerine ne yapılacağını bekler bir hâlde) **görürsün. Her ümmet,** (hafaza meleklerinin dünyada yazdığı) **amel kitaplarına çağrılır. Ve onlara şöyle denir: "Ey insanlar! İşte bugün dünyada yaptığınız her şeyin karşılığını göreceksiniz."**

29- "İşte bu kitabımız (dünyada yaptıklarınızı hafaza meleklerinin yazdığı kitap)**, sizin hakkınızda hak ile şehadet etmektedir. Biz, hafaza meleklerine, yaptığınız her şeyi olduğu gibi yazmalarını emrettik."**

30- Gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; Rableri, onları rahmetine** (cennetine) **sokacaktır. İşte bu mükâfaat,** (hiçbir kazancın seviyesine ulaşamadığı) **apaçık bir kazançtır.**

31- Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfründe ısrar edenlere gelince; onlara azarlanarak şöyle denir: "Rasulüme indirdiğim ayetlerim size okunduğunda (onlara iman etme ve bütün hayatınızı onlara göre düzenleme konusunda) **kibirlenip onlardan yüz çevirdiniz. Böylece mücrim** (hakkı bile bile yalanlayıp küfür ve şirk üzere yaşamaya devam eden) **bir kavim oldunuz."**

32- "Ve size, 'Allah'ın kullarına (onları öldürdükten sonra hesap için dirilteceğine dair) **verdiği vâdi haktır** (mutlaka gelecektir)**, o diriliş saatinin geleceğinde hiç şüpheniz olmasın.' denildiğinde 'Biz, o diriliş saatinin ne olduğunu bilmiyoruz. O günün gelmesi zandan ibarettir ve bu konuda kesin bir inancımız yoktur.' dediniz."**

33- Ve müşriklere, dünyada işledikleri (küfür, şirk ve günah olan) **amellerin kötülüğü** (cezası) **belli oldu. Ve kendisiyle uyarıldıklarında alay ettikleri azap başlarına indi.**

34- Ve ahiret gününde Allah kâfirlere şöyle der: "(Doğru imanla ve salih amelle hazırlık yapmayarak) **Bu güne kavuşmayı unuttuğunuz için biz de bugün sizi unutacağız** (ceza olarak sizi önemsemeyip cehennemde bırakacağız)**. Ve biliniz ki kalacağınız yer ateş olacaktır ve** (sizden bu azabı defedecek) **hiçbir yardımcınız da olmayacaktır."**

35- "Bunun böyle olmasının sebebi şudur: Siz, Allah'ın ayetlerini alaya aldınız ve dünya hayatı (metaı, şehvetleri ve lezzetleri) **sizi** (ölünceye kadar) **aldattı. İşte bugün kâfirler cehennemden asla çıkarılmayacak ve tevbe edip salih amel işlemeleri için tekrar dünyaya döndürülmeyeceklerdir."**

36- Ve bilin ki hamd (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilmek, her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek) **Allah'a mahsustur. O; göklerin, yerin ve âlemlerin yegâne rabbidir.**

37- Ve göklerde de yerde de kibriya (yücelik, azamet ve hükümranlık) **sadece O'na aittir. Ve O;** (اَلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (اَلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm'dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

Cüz: 26

46. EL-AḤKĀF SURESİ

10. ve 35. ayetlerin nerede indiği ihtilaflıdır. Kalan ayetler ise Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 35, kelime sayısı 644, harf sayısı 2600'dür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ḥâ, mîm.* (Muhammed'e inen bu Kur'ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.)

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Bu kitap (Kur'ân)**,** (اَلْعَزِيزُ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, dilediğini yapmaktan engellenemeyen) **ve** (اَلْحَكِيمُ) **el-Ḥakîm** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandıran) **Allah tarafından indirilmiştir** (başkasından değildir)**.**

3- Biz; gökleri, yeri ve bunlar arasındakileri (boşu boşuna değil) **ancak hak ile** (birliğimiz, muazzam kudretimiz, mükemmel hikmetimiz bilinsin) **ve tayin edilmiş bir zamana** (kıyamet gününe) **kadar şeriatimiz yeryüzünde uygulansın diye yarattık. Fakat kâfirler, uyarıldıkları şeyleri önemsemeyip haktan yüz çevirmektedirler.**

4- Ey rasulüm! (Kendilerine gelen haktan bile

وَإِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتُنَا بَيِّنَٰتٍ قَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلْحَقِّ لَمَّا جَآءَهُمْ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٧﴾ أَمْ يَقُولُونَ
ٱفْتَرَىٰهُ ۖ قُلْ إِنِ ٱفْتَرَيْتُهُۥ فَلَا تَمْلِكُونَ لِى مِنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۖ هُوَ أَعْلَمُ بِمَا تُفِيضُونَ فِيهِ ۚ كَفَىٰ بِهِۦ
شَهِيدًۢا بَيْنِى وَبَيْنَكُمْ ۖ وَهُوَ ٱلْغَفُورُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٨﴾ قُلْ مَا كُنتُ بِدْعًا مِّنَ ٱلرُّسُلِ وَمَآ أَدْرِى مَا يُفْعَلُ بِى
وَلَا بِكُمْ ۖ إِنْ أَتَّبِعُ إِلَّا مَا يُوحَىٰٓ إِلَىَّ وَمَآ أَنَا۠ إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِن كَانَ مِنْ عِندِ
ٱللَّهِ وَكَفَرْتُم بِهِۦ وَشَهِدَ شَاهِدٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ عَلَىٰ مِثْلِهِۦ فَـَٔامَنَ وَٱسْتَكْبَرْتُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ لَا يَهْدِى
ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١٠﴾ وَقَالَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَوْ كَانَ خَيْرًا مَّا سَبَقُونَآ إِلَيْهِ ۚ وَإِذْ لَمْ يَهْتَدُوا۟
بِهِۦ فَسَيَقُولُونَ هَٰذَآ إِفْكٌ قَدِيمٌ ﴿١١﴾ وَمِن قَبْلِهِۦ كِتَٰبُ مُوسَىٰٓ إِمَامًا وَرَحْمَةً ۚ وَهَٰذَا كِتَٰبٌ مُّصَدِّقٌ
لِّسَانًا عَرَبِيًّا لِّيُنذِرَ ٱلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ وَبُشْرَىٰ لِلْمُحْسِنِينَ ﴿١٢﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ قَالُوا۟ رَبُّنَا ٱللَّهُ ثُمَّ ٱسْتَقَٰمُوا۟ فَلَا
خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلَا هُمْ يَحْزَنُونَ ﴿١٣﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَنَّةِ خَٰلِدِينَ فِيهَا جَزَآءًۢ بِمَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ
﴿١٤﴾ وَوَصَّيْنَا ٱلْإِنسَٰنَ بِوَٰلِدَيْهِ إِحْسَٰنًا ۖ حَمَلَتْهُ أُمُّهُۥ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا ۖ وَحَمْلُهُۥ وَفِصَٰلُهُۥ ثَلَٰثُونَ
شَهْرًا ۚ حَتَّىٰٓ إِذَا بَلَغَ أَشُدَّهُۥ وَبَلَغَ أَرْبَعِينَ سَنَةً قَالَ رَبِّ أَوْزِعْنِىٓ أَنْ أَشْكُرَ نِعْمَتَكَ ٱلَّتِىٓ أَنْعَمْتَ
عَلَىَّ وَعَلَىٰ وَٰلِدَىَّ وَأَنْ أَعْمَلَ صَٰلِحًا تَرْضَىٰهُ وَأَصْلِحْ لِى فِى ذُرِّيَّتِىٓ ۖ إِنِّى تُبْتُ إِلَيْكَ وَإِنِّى مِنَ
ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿١٥﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ نَتَقَبَّلُ عَنْهُمْ أَحْسَنَ مَا عَمِلُوا۟ وَنَتَجَاوَزُ عَن سَيِّـَٔاتِهِمْ فِىٓ أَصْحَٰبِ
ٱلْجَنَّةِ ۖ وَعْدَ ٱلصِّدْقِ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِى قَالَ لِوَٰلِدَيْهِ أُفٍّ لَّكُمَآ أَتَعِدَانِنِىٓ أَنْ أُخْرَجَ
وَقَدْ خَلَتِ ٱلْقُرُونُ مِن قَبْلِى وَهُمَا يَسْتَغِيثَانِ ٱللَّهَ وَيْلَكَ ءَامِنْ إِنَّ وَعْدَ ٱللَّهِ حَقٌّ فَيَقُولُ مَا هَٰذَآ
إِلَّآ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ﴿١٧﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ حَقَّ عَلَيْهِمُ ٱلْقَوْلُ فِىٓ أُمَمٍ قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلِهِم مِّنَ ٱلْجِنِّ
وَٱلْإِنسِ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ خَٰسِرِينَ ﴿١٨﴾ وَلِكُلٍّ دَرَجَٰتٌ مِّمَّا عَمِلُوا۟ ۖ وَلِيُوَفِّيَهُمْ أَعْمَٰلَهُمْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿١٩﴾
وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَذْهَبْتُمْ طَيِّبَٰتِكُمْ فِى حَيَاتِكُمُ ٱلدُّنْيَا وَٱسْتَمْتَعْتُم بِهَا فَٱلْيَوْمَ
تُجْزَوْنَ عَذَابَ ٱلْهُونِ بِمَا كُنتُمْ تَسْتَكْبِرُونَ فِى ٱلْأَرْضِ بِغَيْرِ ٱلْحَقِّ وَبِمَا كُنتُمْ تَفْسُقُونَ ﴿٢٠﴾

bı hak eden ümmetlerle birlikte azap hak oldu. Böylece (dünyada ve ahirette) **hüsrana uğrayanlardan** (kaybedenlerden) **oldular.**

19- Ve bilin ki cennete veya cehenneme girecek olanlara, (dünyada) **yaptıkları amellere göre dereceler vardır. Ve Allah onlara yaptıkları amellerin karşılığını tam olarak verecektir ve hiçbir şekilde zulme uğramayacaklardır.**

20- Ve (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini) **inkâr eden kâfirler, kıyamet gününde cezalandırılmak için ateşin karşısına getirildiklerinde onlara** (azarlanarak) **şöyle denir: "Dünya hayatınızda size takdir edilmiş olan güzel şeyleri tükettiniz ve onların zevkini sürdünüz. Bugün ise yeryüzünde hakka karşı gelerek haksız yere büyüklük tasladığınız ve haktan ayrıldığınız için zelil edici ve alçaltıcı azaba uğratılacaksınız."**

7- Ve ayetlerimiz insanlara apaçık bir şekilde okunduğu zaman… Hakkı reddeden kâfirler, rasulümüz onlara Kur’ân’ı getirdiğinde Kur’ân hakkında şöyle dediler: “Bu, apaçık bir sihirdir (Allah’tan gelen bir vahiy değildir)**.”**

8- Yoksa o müşrikler, “Muhammed, bu Kur’ân’ı uydurup Allah’a nispet etti.” mi diyorlar?! Ey rasulüm! Onlara şöyle de: “Eğer bu Kur’ân’ı ben uydurmuşsam Allah bana azap etmek istediğinde O’nun azabını benden asla defedemezsiniz. (Böyleyken ben nasıl bu suçu işleyip de kendimi azaba maruz bırakırım?!) **O, Kur’ân ve benim hakkımda söylediğiniz her şeyi bilir. Benim ile sizin aranızda şahid olarak Allah yeter! Ve O;** (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (ٱلرَّحِيم) **er-Raḥîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.”**

9- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **O müşriklere de ki: “**(Allah tarafından) **İnsanlara gönderilen ilk rasul ben değilim** (ki hayret edesiniz)**. Ve ben, Allah’ın bana da size de dünyada ne yapacağını bilmiyorum. Ben sadece bana vahyedilene tâbi oluyorum. Ve ben ancak** (bana iman etmeyip tâbi olmadığınızda) **Allah’ın azabıyla korkutmak için apaçık uyarılarla gönderilmiş bir uyarıcıyım.”**

10- Ey rasulüm! (Seni yalanlayan) **O müşriklere de ki: “Söyleyin bakalım, eğer bu Kur’ân Allah tarafından indirilmiş bir kitap ise ve siz onu reddetmişseniz, İsrailoğullarından bir şahid de Tevrât’a dayanarak onun Allah tarafından indirilmiş olduğuna şahidlik edip ona iman etmişse ve buna rağmen siz ona iman etmekte kibirlenmişseniz bu, sizin zalimlerden olduğunuzu göstermez mi?! Bilin ki Allah, zalim kavmi** (bile bile hakkı yalanlayıp küfür ve şirki seçerek nefsine zulmedenleri) **hidayete muvaffak kılmaz.”**

11- Rasulümüzü ve getirdiklerini reddedenler, bunlara iman edenler hakkında şöyle dediler: “Onun (Muhammed’in) **getirdiği Kur’ân gerçekten hayra delalet eden bir kitap olsaydı onlar** (fakirler, köleler ve zayıflar)**, ona iman etmekte bizi geçmezlerdi.” O inkârcılar, rasulümüzün getirdiği kitaba bağlanmadıkları için şöyle derler: “Bu kitap ancak eskilerin uydurduğu bir masaldır** (biz ona asla tâbi olmayız)**.”**

12- Ve şu bir gerçektir ki bu kitaptan (Kur’ân’dan) **önce, hakka delalet edici bir rehber ve** (ona iman eden) **İsrailoğullarına bir rahmet olarak Musa’ya inen kitap** (Tevrât) **vardı. Ve** (Muhammed’e inen) **bu kitap** (Kur’ân)**, kendisinden önceki kitapları tasdik etmek, zalimleri** (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenleri cehennemle) **korkutup uyarmak ve muhsinleri** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat edenleri cennetle) **müjdelemek için Arap diliyle indirilmiştir.**

13- Muhakkak ki “Rabbimiz Allah’tır (O’ndan başka gerçek rab yoktur)**.” deyip sonra gerçek iman üzerinde sabit kalan ve hayatlarının her yönünde Allah’ın istediği şekilde hareket edenlere** (ahiret gününde) **hiçbir korku olmayacaktır ve onlar hiç üzülmeyeceklerdir.**

14- İşte bu sıfatlara sahip olanlar, dünyada işledikleri güzel amellerinin mükâfaatı olarak cennete girecek ve orada ebedi olarak kalacaklardır.

15- Ve biz insana, ana babasına güzel muamele yapmasını (hayatta iken iyi davranmasını, öldükten sonra ise onlara sevap getirecek ameller yapmasını) **emrettik. Annesi, onu karnında iken meşakkatle taşır ve meşakkatle doğurur. Ve insanın anne karnında taşınması ve sütten kesilip kendi başına yemek yiyecek hâle gelmesi otuz ay kadar sürer. Nihayet aklı ve bedeni mükemmelleşip de kırk yaşına geldiğinde şöyle der: “Ey Rabbim! Bana ve ana babama verdiğin nimetlere karşılık beni, sana şükretmeye ve razı olduğun salih ameller** (senin için ve istediğin şekilde ameller) **işlemeye muvaffak kıl! Beni ve zürriyetimi ıslah et! Muhakkak ki ben, bütün günahlarımdan sana tevbe ettim ve gerçek manada Müslümanlardan** (senin emir ve yasaklarına boyun eğip teslim olanlardan) **oldum.”**

16- İşte yaptıklarının en iyisini kabul edeceğimiz ve günahlarını affedeceğimiz bu kimseler, cennet ehli ile beraber olacaklardır. Ve onlara verilen bu söz, doğru bir sözdür (mutlaka gerçekleşecektir)**.**

17- Ana babasına, “Öf size! Benden önce nice nesiller gelip geçmiş ve hiçbiri canlanmamışken öldükten sonra dirilip hesaba çekilmekle mi beni tehdit ediyorsunuz?!” diyen kimseye gelince; ana babası (çocukları iman etsin diye) **Allah’a sığınıp yalvararak çocuklarına şöyle der: “Yazıklar olsun sana!** (Eğer dirilişe inanmazsan helak olacaksın!) **Allah’a teslim olup dirilişe iman et! Muhakkak ki Allah’ın verdiği söz haktır.” Çocukları ise Allah’a teslim olmayıp dirilişi inkâr ederek şöyle cevap verir: “Öldükten sonra hesap için dirilme inancı şüphesiz öncekilerin uydurduğu masallardan başka bir şey değildir.”**

18- İşte dirilişi inkâr eden o kâfirlere de kendilerinden önceki cinlerden ve insanlardan aza-

۞ وَٱذْكُرْ أَخَا عَادٍ إِذْ أَنذَرَ قَوْمَهُۥ بِٱلْأَحْقَافِ وَقَدْ خَلَتِ ٱلنُّذُرُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ خَلْفِهِۦٓ أَلَّا تَعْبُدُوٓا۟ إِلَّا
ٱللَّهَ إِنِّىٓ أَخَافُ عَلَيْكُمْ عَذَابَ يَوْمٍ عَظِيمٍ ﴿٢١﴾ قَالُوٓا۟ أَجِئْتَنَا لِتَأْفِكَنَا عَنْ ءَالِهَتِنَا فَأْتِنَا بِمَا تَعِدُنَآ إِن
كُنتَ مِنَ ٱلصَّٰدِقِينَ ﴿٢٢﴾ قَالَ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَأُبَلِّغُكُم مَّآ أُرْسِلْتُ بِهِۦ وَلَٰكِنِّىٓ أَرَىٰكُمْ قَوْمًا
تَجْهَلُونَ ﴿٢٣﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ عَارِضًا مُّسْتَقْبِلَ أَوْدِيَتِهِمْ قَالُوا۟ هَٰذَا عَارِضٌ مُّمْطِرُنَا ۚ بَلْ هُوَ مَا ٱسْتَعْجَلْتُم بِهِۦ ۖ رِيحٌ
فِيهَا عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٢٤﴾ تُدَمِّرُ كُلَّ شَىْءٍۭ بِأَمْرِ رَبِّهَا فَأَصْبَحُوا۟ لَا يُرَىٰٓ إِلَّا مَسَٰكِنُهُمْ ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْقَوْمَ
ٱلْمُجْرِمِينَ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدْ مَكَّنَّٰهُمْ فِيمَآ إِن مَّكَّنَّٰكُمْ فِيهِ وَجَعَلْنَا لَهُمْ سَمْعًا وَأَبْصَٰرًا وَأَفْـِٔدَةً فَمَآ أَغْنَىٰ
عَنْهُمْ سَمْعُهُمْ وَلَآ أَبْصَٰرُهُمْ وَلَآ أَفْـِٔدَتُهُم مِّن شَىْءٍ إِذْ كَانُوا۟ يَجْحَدُونَ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ وَحَاقَ بِهِم مَّا
كَانُوا۟ بِهِۦ يَسْتَهْزِءُونَ ﴿٢٦﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا مَا حَوْلَكُم مِّنَ ٱلْقُرَىٰ وَصَرَّفْنَا ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ﴿٢٧﴾ فَلَوْلَا
نَصَرَهُمُ ٱلَّذِينَ ٱتَّخَذُوا۟ مِن دُونِ ٱللَّهِ قُرْبَانًا ءَالِهَةًۢ ۖ بَلْ ضَلُّوا۟ عَنْهُمْ ۚ وَذَٰلِكَ إِفْكُهُمْ وَمَا كَانُوا۟ يَفْتَرُونَ ﴿٢٨﴾
وَإِذْ صَرَفْنَآ إِلَيْكَ نَفَرًا مِّنَ ٱلْجِنِّ يَسْتَمِعُونَ ٱلْقُرْءَانَ فَلَمَّا حَضَرُوهُ قَالُوٓا۟ أَنصِتُوا۟ ۖ فَلَمَّا قُضِىَ وَلَّوْا۟ إِلَىٰ
قَوْمِهِم مُّنذِرِينَ ﴿٢٩﴾ قَالُوا۟ يَٰقَوْمَنَآ إِنَّا سَمِعْنَا كِتَٰبًا أُنزِلَ مِنۢ بَعْدِ مُوسَىٰ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ يَهْدِىٓ إِلَى
ٱلْحَقِّ وَإِلَىٰ طَرِيقٍ مُّسْتَقِيمٍ ﴿٣٠﴾ يَٰقَوْمَنَآ أَجِيبُوا۟ دَاعِىَ ٱللَّهِ وَءَامِنُوا۟ بِهِۦ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ
وَيُجِرْكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٣١﴾ وَمَن لَّا يُجِبْ دَاعِىَ ٱللَّهِ فَلَيْسَ بِمُعْجِزٍ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَيْسَ لَهُۥ مِن
دُونِهِۦٓ أَوْلِيَآءُ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٣٢﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ أَنَّ ٱللَّهَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَلَمْ يَعْىَ
بِخَلْقِهِنَّ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْۦِىَ ٱلْمَوْتَىٰ ۚ بَلَىٰٓ إِنَّهُۥ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٣٣﴾ وَيَوْمَ يُعْرَضُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ عَلَى ٱلنَّارِ أَلَيْسَ هَٰذَا بِٱلْحَقِّ ۖ قَالُوا۟ بَلَىٰ وَرَبِّنَا ۚ قَالَ فَذُوقُوا۟ ٱلْعَذَابَ بِمَا كُنتُمْ تَكْفُرُونَ ﴿٣٤﴾

33- Ey rasulüm! (Dirilişi inkâr eden) **Kavminin müşrikleri, gökleri ve yeri hiç yorulmadan yaratanın Allah olduğunu bilmiyorlar mı?! Bunları yaratmaya kadir olan, ölüleri diriltmeye de kadir olmaz mı?! Elbette kadirdir. Muhakkak ki O, her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

34- Ve (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini) **inkâr eden kâfirler, kıyamet gününde cezalandırılmak için ateşin karşısına getirildiklerinde onlara** (azarlanarak) **şöyle sorulur: "İşte yalanladığınız azap! Hak değil mi?!" Onlar da "Evet! Rabbimize yemin olsun ki gerçekmiş." derler. Bunun üzerine Allah onlara şöyle der: "Öyleyse size gelen hakkı bile bile inkâr etmeniz sebebiyle tadın azabı!"**

21- Ey rasulüm, Âd kavminin kardeşi Hud'u hatırla! O, kendisinden önce de sonra da uyarıcıların (rasullerin) **gelip geçtiği el-Ahkâf bölgesinde yaşayan kavmini** (getirdiği hakka uymadıkları takdirde, diğer rasuller gibi) **başlarına gelecek azap ile uyarmış ve şöyle demişti: "Ey kavmim! Bütün şirkleri terk edip sadece Allah'a ibadet edin** (çünkü ibadeti hak eden sadece O'dur)**! Muhakkak ki ben,** (Allah'ın emir ve yasaklarına riayet etmeyip O'na şirk koştuğunuzda) **büyük günün azabına uğramanızdan korkuyorum."**

22- Kavmi ise Hud'a şöyle cevap vermişti: "Sen, bizi ilahlarımıza ibadet etmekten uzaklaştırmak için mi geldin?! (Asla istediğini alamazsın.) **Eğer doğru sözlülerden isen sana tâbi olmadığımızda başımıza gelmesini vâdedip bizi kendisiyle korkuttuğun azabı hemen getir de görelim bakalım!"**

23- Bunun üzerine Hud, kavmine şöyle dedi: "Muhakkak ki başınıza gelecek azap vaktinin ilmi Allah katındadır. Ben sadece (Allah tarafından gönderilmiş bir rasulüm ve) **benimle gönderilen şeyleri size tebliğ ediyorum** (başınıza gelecek azabın vaktini ben bilemem)**. Fakat görüyorum ki siz cahil bir kavimsiniz** (dünyada ve ahirette faydanıza olan şeyleri terk ediyor, zararınıza olacak şeyleri yapıyorsunuz)**."**

24- Nihayet (hakkı bile bile yalanlayıp küfür ve şirklerinde ısrar eden) **Âd kavminin müşrikleri korkutuldukları azabı, vadilerine doğru yayılan bir bulut şeklinde görünce "İşte bu, bize yağmur yağdıracak olan yaygın bir buluttur." dediler. Bunun üzerine Hud onlara şöyle dedi: "Hayır! O, zannettiğiniz gibi yağmur indirecek bir bulut değildir! Bu, bir an önce gelmesini istediğiniz, içinde çok can yakıcı bir azap bulunan helak rüzgârıdır."**

25- İşte bu çok can yakıcı azabı getiren helak rüzgârı, Rabbinin emriyle (yok edilmesi gereken) **her şeyi yok etti. Nihayet hepsi helak oldu ve artık harabeye dönmüş evlerinden başka hiçbir şey görünmemektedir. İşte biz, bütün mücrimleri** (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip küfür ve şirkinde ısrar eden kâfirleri) **bu şekilde helak ederek cezalandırırız.**

26- Ve ey (rasulümüzü yalanlayan) **Kurayş müşrikleri! Biliniz ki Hud kavmine, size verilmeyen imkânlar ve nimetler verdik. Ve onlara hakkı işitebilmeleri için kulaklar, görebilmeleri için gözler ve anlayıp akledebilmeleri için kalpler verdik** (uzun ömür yaşadılar ve çok zengin idiler)**. Fakat kulakları, gözleri ve kalpleri onlara bir fayda vermedi. Çünkü onlar, kendilerine Allah'ın ayetleri geldiğinde onları reddediyorlardı. Böylece, Hud korkutup uyardığı zaman alay ettikleri o azap başlarına indi.**

27- Ve ey (hak kendilerine geldiği hâlde reddedip küfür ve şirk üzerinde ısrar eden) **Mekke müşrikleri! Yemin olsun ki daha önce çevrenizde yaşayan** (Âd, Semûd, Medyen gibi) **kavimleri,** (hak kendilerine geldiği hâlde reddedip küfür ve şirk üzerinde ısrar ettikleri için) **helak ettik. Hâlbuki** (küfür, şirk ve zulümlerini terk edip) **doğru yola tâbi olsunlar diye hakkı ispat eden delilleri onlara değişik şekillerde sunduk** (fakat fayda vermedi)**.**

28- Allah'tan başka ilah edinip (kurban keserek ve başka ibadetler yaparak) **yaklaşmaya çalıştıkları putları, uğradıkları bu azaptan kurtarmak için onlara yardım etseydi ya!** (Asla yardım edemezler.) **İbadet ettikleri bu sahte ilahlar, en çok ihtiyaçları olduğunda onları bırakıp gittiler. İşte putları hakkında** (kendilerine Allah katında fayda vereceklerine veya şefaat edeceklerine dair) **söyledikleri yalanlar ve** (Allah hakkında) **uydurdukları iftiralar ortaya çıktı.**

29- Ey rasulüm! Hani Kur'ân'ı dinlemeleri için cinlerden bir taifeyi sana yönlendirmiştik. Onu dinleme yerine geldiklerinde birbirlerine, "Susun (ki onu güzelce dinleyelim)**!" demişlerdi. Kur'ân'ı okuman bitince de kavimlerine** (Kur'ân'a iman etmeyenlerin şiddetli azaba uğratılacağını bildiren birer) **uyarıcı olarak dönmüşlerdi.**

30- (Kur'ân'ı dinledikten sonra kavimlerine uyarıcı olarak dönen) **Cinler, kavimlerine şöyle dediler: "Ey kavmimiz! Biz, Musa'dan sonra Allah tarafından indirilmiş olan öyle bir kitap işittik ki o; kendisinden önceki** (Allah tarafından indirilen) **kitapları tasdik eden, hakka ileten ve doğru yolu gösteren bir kitaptır."**

31- "Ey kavmimiz! Allah tarafından gönderilen çağrıcıya (Muhammed'e) **icabet edin ve ona iman edin ki Allah bazı günahlarınızı affetsin ve sizi** (ahiret günündeki) **çok can yakıcı azaptan korusun."**

32- "Ve kim Allah tarafından gönderilen o çağrıcının (Muhammed'in) **davetine icabet ve ona iman etmezse bilsin ki Allah'ı yeryüzünde asla aciz bırakamaz ve** (Allah ona bir ceza vermek istediğinde) **kendisine O'ndan başka bir veli** (koruyucu, yardımcı ve destekçi) **bulamaz. İşte böyle kimseler apaçık bir sapıklık içindedirler."**

فَٱصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُو۟لُوا۟ ٱلْعَزْمِ مِنَ ٱلرُّسُلِ وَلَا تَسْتَعْجِل لَّهُمْ ۚ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَ مَا يُوعَدُونَ لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا
سَاعَةً مِّن نَّهَارٍۭ ۚ بَلَٰغٌ ۚ فَهَلْ يُهْلَكُ إِلَّا ٱلْقَوْمُ ٱلْفَٰسِقُونَ ﴿٣٥﴾

سُورَةُ مُحَمَّدٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ أَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿١﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَءَامَنُوا۟
بِمَا نُزِّلَ عَلَىٰ مُحَمَّدٍ وَهُوَ ٱلْحَقُّ مِن رَّبِّهِمْ ۙ كَفَّرَ عَنْهُمْ سَيِّـَٔاتِهِمْ وَأَصْلَحَ بَالَهُمْ ﴿٢﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْبَٰطِلَ وَأَنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱتَّبَعُوا۟ ٱلْحَقَّ مِن رَّبِّهِمْ ۚ كَذَٰلِكَ يَضْرِبُ ٱللَّهُ لِلنَّاسِ أَمْثَٰلَهُمْ
﴿٣﴾ فَإِذَا لَقِيتُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فَضَرْبَ ٱلرِّقَابِ حَتَّىٰٓ إِذَآ أَثْخَنتُمُوهُمْ فَشُدُّوا۟ ٱلْوَثَاقَ فَإِمَّا مَنًّۢا بَعْدُ وَإِمَّا
فِدَآءً حَتَّىٰ تَضَعَ ٱلْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ۚ ذَٰلِكَ ۖ وَلَوْ يَشَآءُ ٱللَّهُ لَٱنتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَٰكِن لِّيَبْلُوَا۟ بَعْضَكُم بِبَعْضٍ ۗ
وَٱلَّذِينَ قُتِلُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ فَلَن يُضِلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٤﴾ سَيَهْدِيهِمْ وَيُصْلِحُ بَالَهُمْ ﴿٥﴾ وَيُدْخِلُهُمُ ٱلْجَنَّةَ
عَرَّفَهَا لَهُمْ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِن تَنصُرُوا۟ ٱللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ ﴿٧﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟
فَتَعْسًا لَّهُمْ وَأَضَلَّ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٨﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ كَرِهُوا۟ مَآ أَنزَلَ ٱللَّهُ فَأَحْبَطَ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٩﴾ ۞ أَفَلَمْ يَسِيرُوا۟
فِى ٱلْأَرْضِ فَيَنظُرُوا۟ كَيْفَ كَانَ عَٰقِبَةُ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ ۖ دَمَّرَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ ۖ وَلِلْكَٰفِرِينَ أَمْثَٰلُهَا ﴿١٠﴾
ذَٰلِكَ بِأَنَّ ٱللَّهَ مَوْلَى ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَأَنَّ ٱلْكَٰفِرِينَ لَا مَوْلَىٰ لَهُمْ ﴿١١﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُدْخِلُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ يَتَمَتَّعُونَ وَيَأْكُلُونَ كَمَا تَأْكُلُ
ٱلْأَنْعَٰمُ وَٱلنَّارُ مَثْوًى لَّهُمْ ﴿١٢﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ هِىَ أَشَدُّ قُوَّةً مِّن قَرْيَتِكَ ٱلَّتِىٓ أَخْرَجَتْكَ أَهْلَكْنَٰهُمْ
فَلَا نَاصِرَ لَهُمْ ﴿١٣﴾ أَفَمَن كَانَ عَلَىٰ بَيِّنَةٍ مِّن رَّبِّهِۦ كَمَن زُيِّنَ لَهُۥ سُوٓءُ عَمَلِهِۦ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُم ﴿١٤﴾

lih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere yerleştirir.** (Allah'ı, rasulünü ve ona indirilenleri) **İnkâr edenlere gelince; onlar, ancak dünya metaı, lezzetleri ve şehvetleriyle oyalanırlar ve hayvanlar gibi yerler** (dertleri karınlarını doyurmak ve cinsel arzularını gidermektir)**. İşte onların kalacağı yer cehennemdir.**

13- Ve ey rasulüm! Seni memleketinden (Mekke'den) **çıkaran** (Kurayş) **kavminden önce sayı, kuvvet ve mal bakımından onlardan daha üstün olan nice kavimleri** (kendilerine gönderilen rasulleri yalanladıkları için) **helak ettik de Allah'ın azabını onlardan defedecek hiçbir yardımcıları olmadı.** (Biz, seni memleketinden çıkaranları da helak etmekten aciz değiliz.)

14- Rabbinden gelen apaçık delillere dayanarak O'na tam manasıyla inanan ve sadece O'na ibadet edip her türlü şirkten uzak duran kimse, şeytan tarafından kötü amelleri kendisine güzel gösterilen ve hevasına tâbi olan kimse gibi olur mu hiç?!

35- Ey rasulüm! Sen de ululazm olan rasuller (Nuh, İbrahim, Musa ve İsa) **gibi müşriklerin yalanlama ve eziyetlerine sabret ve onların üzerine bir an önce azap inmesi için acele etme!** (Elbette onların başına tayin edilen zamanda azap inecektir.) **Şu var ki kıyamet gününde onlar kendilerine vâdedilen azabı gördüklerinde** (dünya ve berzahta) **sanki gündüzden bir saat kadar kaldıklarını zannederler. Bilinmelidir ki bu Kur'ân, bir bildiridir** (insan ve cinler için hak ile bâtılı açıklayan ve hakka tâbi olanlar ile bâtıla tâbi olanların alacağı karşılığı bildiren bir kitaptır)**. Fasık olan** (gerçek imana tâbi olmayıp küfür ve şirkinde ısrar eden, Allah'ın emirlerine boyun eğmeyen ve rasulüne tâbi olmayan) **kavimden başkası helak edilir mi hiç?!** (Asla!)

47. MUḤAMMED SURESİ

Muhammed suresinin diğer ismi el-Kıtâl suresidir (سُورَةُ ٱلْقِتَالِ). Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 38, kelime sayısı 539, harf sayısı 2349'dur.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Allah'ı (O'nun tevhidini, rasulünü ve ona indirilenleri) **inkâr eden ve Allah'ın yolundan** (hak dine tâbi olmaktan) **engelleyenlerin bütün iyi amellerini Allah** (ahirette) **boşa çıkarmıştır** (onlara hiçbir sevap vermeyecektir)**.**

2- Allah'a gerçek manada iman edip salih ameller (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyen ve Muhammed'e indirilene** (Kur'ân'a) **iman edenlere gelince -ki o** (Kur'ân)**, Rablerinden gelen bir haktır- Allah bu kimselerin günahlarını affedecek ve onlara hem dünyada hem de ahirette iç huzuru verip hâllerini mutlu kılacaktır.**

3- Bunun (kâfirlere ve mu'minlere bahsedilen karşılıkların verilmesinin) **sebebi; inkârcıların bâtıla, iman edenlerin ise Rablerinden gelen hakka tâbi olmalarıdır. İşte, Allah insanlara onların misallerini veriyor ki ibret alsınlar.**

4- Ey savaşan mu'minler! Kâfirlerle savaşmak için karşılaştığınızda onların boyunlarını vurun, onlardan çok kişiyi öldürünceye kadar savaşa devam edin! Kâfirlerden çokça öldürdüğünüzde onlardan esir ettiklerinizi sıkıca bağlayın! Bundan sonra isterseniz esirlerinizi (İslam'ın maslahatına göre karşılıksız) **serbest bırakırsınız, isterseniz fidye** (ya da başka bir şey) **karşılığında serbest bırakırsınız. Kâfirler sizinle barış anlaşması yapıncaya kadar onlarla bu şekilde savaşın! İşte bu** (bazı savaşlarda mu'minlerin, bazı savaşlarda ise kâfirlerin muzaffer olması)**, Allah'ın hükmüdür. Allah dilerse hiç savaş yapmadan sizi kâfirlere muzaffer kılar. Fakat Allah,** (kimin İslam şeriatini hâkim kılmak için cihad edeceği, kimin de savaştan kaçacağı insanlara belli olsun diye) **sizi birbirinizle imtihan etmek için cihadı meşru kılmıştır. Ve biliniz ki Allah, O'nun yolunda** (şeriatini hâkim kılmak için) **öldürülenlerin salih amellerinin mükâfaatını asla zayi etmez.**

5- Allah, onları (şeriatini hâkim kılmak için cihad edenleri) **dünya hayatında hakka tâbi olmaya muvaffak kılacak ve onlara hem dünyada hem de ahirette iç huzuru verip hâllerini mutlu kılacaktır.**

6- Ve ahiret gününde onları, daha önce kendilerine vasıflarını ve mertebelerini beyan ettiği cennete sokacaktır.

7- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Eğer Allah'ın dinini emrettiği şekilde ihlasla ve tam manasıyla yaşayıp onu yeryüzüne hâkim kılmak için bütün gücünüzü kullanırsanız muhakkak Allah da size yardım eder** (sizi düşmanlarınıza muzaffer kılar) **ve ayaklarınızı** (hem hak üzerinde hem de savaşta) **sabit kılar.**

8- Allah'ı ve rasulünü inkâr edenlere gelince; onlar için kayıp ve helak vardır. Ve Allah onların (iyi) **amellerinin sevabını boşa çıkarmıştır.**

9- İşte bu ceza; Allah'ın, rasulüne indirdiği dini ve şeriati sevmemelerindendir. Böylece Allah, onların (iyi) **amellerinin sevabını boşa çıkarmıştır.**

10- Rasulümüzü ve getirdiği kitabı yalanlayan o müşrikler, yeryüzünde dolaşmadılar mı ki kendilerinden önce nebileri yalanlayanların akıbetinin ne olduğunu görüp de ibret almıyorlar?! Allah, onların evlerini başlarının üzerine yıkıp hepsini helak etti. Ve bilinmelidir ki (her zaman ve her mekânda) **kâfirler** (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde bile bile reddedenler)**, daha öncekilerin uğradığı cezaya benzer cezalara uğrayacaktır.**

11- Mu'minlere ve kâfirlere böyle karşılık verilmesinin sebebi; Allah'ın gerçek manada iman edenlerin velisi (dostu, yardımcısı, destekleyicisi ve koruyucusu) **olması ve kâfirlerin** (kendilerine gelen hakkı bile bile yalanlayıp küfür ve şirklerinde ısrar edenlerin) **ise** (kendilerini Allah'ın azabından koruyacak) **hiçbir velisi olmamasıdır.**

12- Muhakkak ki Allah; (kendisine, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **iman edip sa-**

مَّثَلُ ٱلۡجَنَّةِ ٱلَّتِي وُعِدَ ٱلۡمُتَّقُونَۖ فِيهَآ أَنۡهَٰرٞ مِّن مَّآءٍ غَيۡرِ ءَاسِنٖ وَأَنۡهَٰرٞ مِّن لَّبَنٖ لَّمۡ يَتَغَيَّرۡ طَعۡمُهُۥ
وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ خَمۡرٖ لَّذَّةٖ لِّلشَّٰرِبِينَ وَأَنۡهَٰرٞ مِّنۡ عَسَلٖ مُّصَفّٗىۖ وَلَهُمۡ فِيهَا مِن كُلِّ ٱلثَّمَرَٰتِ وَمَغۡفِرَةٞ مِّن
رَّبِّهِمۡۖ كَمَنۡ هُوَ خَٰلِدٞ فِي ٱلنَّارِ وَسُقُواْ مَآءً حَمِيمٗا فَقَطَّعَ أَمۡعَآءَهُمۡ ﴿١٥﴾ وَمِنۡهُم مَّن يَسۡتَمِعُ إِلَيۡكَ حَتَّىٰٓ
إِذَا خَرَجُواْ مِنۡ عِندِكَ قَالُواْ لِلَّذِينَ أُوتُواْ ٱلۡعِلۡمَ مَاذَا قَالَ ءَانِفًاۚ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ طَبَعَ ٱللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمۡ
وَٱتَّبَعُوٓاْ أَهۡوَآءَهُمۡ ﴿١٦﴾ وَٱلَّذِينَ ٱهۡتَدَوۡاْ زَادَهُمۡ هُدٗى وَءَاتَىٰهُمۡ تَقۡوَىٰهُمۡ ﴿١٧﴾ فَهَلۡ يَنظُرُونَ إِلَّا ٱلسَّاعَةَ أَن
تَأۡتِيَهُم بَغۡتَةٗۖ فَقَدۡ جَآءَ أَشۡرَاطُهَاۚ فَأَنَّىٰ لَهُمۡ إِذَا جَآءَتۡهُمۡ ذِكۡرَىٰهُمۡ ﴿١٨﴾ فَٱعۡلَمۡ أَنَّهُۥ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَٱسۡتَغۡفِرۡ
لِذَنۢبِكَ وَلِلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِۗ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ مُتَقَلَّبَكُمۡ وَمَثۡوَىٰكُمۡ ﴿١٩﴾ وَيَقُولُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَوۡلَا نُزِّلَتۡ
سُورَةٞۖ فَإِذَآ أُنزِلَتۡ سُورَةٞ مُّحۡكَمَةٞ وَذُكِرَ فِيهَا ٱلۡقِتَالُ رَأَيۡتَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٞ يَنظُرُونَ إِلَيۡكَ
نَظَرَ ٱلۡمَغۡشِيِّ عَلَيۡهِ مِنَ ٱلۡمَوۡتِۖ فَأَوۡلَىٰ لَهُمۡ ﴿٢٠﴾ طَاعَةٞ وَقَوۡلٞ مَّعۡرُوفٞۚ فَإِذَا عَزَمَ ٱلۡأَمۡرُ فَلَوۡ صَدَقُواْ
ٱللَّهَ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡ ﴿٢١﴾ فَهَلۡ عَسَيۡتُمۡ إِن تَوَلَّيۡتُمۡ أَن تُفۡسِدُواْ فِي ٱلۡأَرۡضِ وَتُقَطِّعُوٓاْ أَرۡحَامَكُمۡ ﴿٢٢﴾
أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ لَعَنَهُمُ ٱللَّهُ فَأَصَمَّهُمۡ وَأَعۡمَىٰٓ أَبۡصَٰرَهُمۡ ﴿٢٣﴾ أَفَلَا يَتَدَبَّرُونَ ٱلۡقُرۡءَانَ أَمۡ عَلَىٰ قُلُوبٍ أَقۡفَالُهَآ
﴿٢٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ٱرۡتَدُّواْ عَلَىٰٓ أَدۡبَٰرِهِم مِّنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡهُدَى ٱلشَّيۡطَٰنُ سَوَّلَ لَهُمۡ وَأَمۡلَىٰ لَهُمۡ
﴿٢٥﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمۡ قَالُواْ لِلَّذِينَ كَرِهُواْ مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ سَنُطِيعُكُمۡ فِي بَعۡضِ ٱلۡأَمۡرِۖ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ إِسۡرَارَهُمۡ ﴿٢٦﴾
فَكَيۡفَ إِذَا تَوَفَّتۡهُمُ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ يَضۡرِبُونَ وُجُوهَهُمۡ وَأَدۡبَٰرَهُمۡ ﴿٢٧﴾ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمُ ٱتَّبَعُواْ مَآ أَسۡخَطَ ٱللَّهَ وَكَرِهُواْ
رِضۡوَٰنَهُۥ فَأَحۡبَطَ أَعۡمَٰلَهُمۡ ﴿٢٨﴾ أَمۡ حَسِبَ ٱلَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخۡرِجَ ٱللَّهُ أَضۡغَٰنَهُمۡ ﴿٢٩﴾
وَلَوۡ نَشَآءُ لَأَرَيۡنَٰكَهُمۡ فَلَعَرَفۡتَهُم بِسِيمَٰهُمۡۚ وَلَتَعۡرِفَنَّهُمۡ فِي لَحۡنِ ٱلۡقَوۡلِۚ وَٱللَّهُ يَعۡلَمُ أَعۡمَٰلَكُمۡ ﴿٣٠﴾
وَلَنَبۡلُوَنَّكُمۡ حَتَّىٰ نَعۡلَمَ ٱلۡمُجَٰهِدِينَ مِنكُمۡ وَٱلصَّٰبِرِينَ وَنَبۡلُوَاْ أَخۡبَارَكُمۡ ﴿٣١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ وَشَآقُّواْ ٱلرَّسُولَ مِنۢ بَعۡدِ مَا تَبَيَّنَ لَهُمُ ٱلۡهُدَىٰ لَن يَضُرُّواْ ٱللَّهَ شَيۡـٔٗا وَسَيُحۡبِطُ أَعۡمَٰلَهُمۡ ﴿٣٢﴾

rından tanırdın. Muhakkak ki sen onları konuşmalarındaki üsluptan tanıyacaksın. Ve biliniz ki Allah yaptığınız her ameli bilir (hiçbir şey O'na gizli değildir ve ahirette ona göre hesap soracaktır)**.**

31- Ey Allah'a, rasulüne ve getirdiklerine iman ettiklerini söyleyenler! Biliniz ki içinizden Allah yolunda (O'nun şeriatini hâkim kılmak için) **cihad edenleri ve** (her türlü zorluğa) **sabredenleri belli etmek için mutlaka sizi imtihan edeceğiz. Ve** (bu imtihanlarla gerçek mücahidleri ve sabredenleri münafıklardan ayırt etmek için) **haberlerinizi** (cihad ve diğer konulardaki Allah'a olan itaat veya isyanınızı) **ortaya koyacağız.**

32- Muhakkak ki kendilerine hidayet yolu açıkça belli olduktan sonra onu reddeden, bununla da yetinmeyip insanları Allah'ın yolundan (O'nun rasulüne iman edip şeriatine tâbi olmaktan) **engelleyen ve Rasul'e muhalefet edip düşmanlık yapanlar Allah'a** (ve O'nun dinine) **hiçbir zarar veremezler** (ancak kendilerine zarar verirler)**. Ve Allah onların** (iyi) **amellerini ahirette boşa çıkaracaktır.**

15- Muttakilere (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **vâdedilen cennetin durumu şöyledir: Orada** (çok bekleme sebebiyle) **tadı asla değişmeyen sudan nehirler, tadı asla bozulmayan sütten nehirler, içenler için çok lezzetli olan hamrdan** (cennet içkisinden) **nehirler ve katkısız saf baldan nehirler vardır. Ayrıca onlar için orada her çeşit meyve de vardır. Bir de Rableri tarafından günahlarının mağfireti vardır. İşte hâli böyle olan bir kimse, ateşte sonsuza kadar kalan ve bağırsakları paramparça edecek derecede kaynar sudan içirilen kimse gibi olur mu hiç?!**

16- Ey rasulüm! (Münafıklardan) **Öyleleri de vardır ki söylediklerini öylesine** (sözlerine uyma niyeti olmayanlar gibi) **dinlerler, yanından ayrıldıklarında ise kendilerine ilim verilenlere** (sanki senin sözlerini hiç duymamış gibi)**, "O biraz önce ne demişti?!" derler. İşte onlar, Allah'ın kalplerini mühürlediği kimselerdir** (kalplerinden ne küfür çıkar ne de oraya iman girer)**. Ve onlar heva ve heveslerine tâbi oldular** (bundan dolayı hakkı göremezler)**.**

17- Hakka ve hidayete muvaffak olanlara gelince; senin sözlerin, onların muvaffakiyetlerini artırır ve onlara takva verir (onları cehennem ateşinden koruyacak salih ameller işlemeye sevk eder)**.**

18- Ey rasulüm! (Kendilerine gelen apaçık hakka tâbi olmayıp onu yalanlayan) **O kâfirler kıyamet saatinin** (hissetmedikleri bir anda) **ansızın başlarına gelmesini mi bekliyorlar?! Zaten** (son rasul olarak gönderilmenle) **onun alametleri gelmiştir. O kıyamet saati başlarına geldiği anda iman etmeleri onlara ne fayda verecek ki?!**

19- Ey rasulüm! Hiçbir şüphe etmeden kesin olarak bil ki Allah'tan başka ibadete layık ilah yoktur. Ve hem kendi günahlarının hem de mu'min erkek ve mu'min kadınların günahlarının affedilmesi için O'ndan bağışlanma iste! Muhakkak ki Allah, gündüz olsun gece olsun yaptığınız her hareketi (hiçbir şey kendisine gizli olmadan) **en ince teferruatıyla bilir.**

20- Ve (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere gerçek manada) **iman edenler, "Keşke** (cihad hakkında) **bir sure indirilseydi!" deyip temennide bulunurlar. Onların istediği gibi muhkem bir sure indirildiği ve içinde savaş hükümleri zikredildiği zaman, kalplerinde nifak hastalığı bulunanların korkularından dolayı, ölmek üzere olan kişinin baktığı gibi sana baktıklarını görürsün. Bilsinler ki bu tavırları onların ahireti için hayırlı değildir.**

21- Münafıklar için en hayırlı olan şey, Allah'ın emirlerine (ihlaslı bir şekilde) **itaat etmeleri ve şeriate uygun söz söylemeleridir. Cihad zamanı geldiğinde iman ve itaat konusundaki iddialarında doğru sözlü olup cihada katılsaydılar elbette bu, onlar için** (nifaktan ve Allah'ın emirlerine karşı gelmekten) **hayırlı olurdu.**

22- Eğer (Allah'ın ayetlerinden) **yüz çevirirseniz** (Allah'ın nimetlerine nankörlük edip küfür, şirk, zulüm ve günah işleyerek) **yeryüzünde fesat çıkarır ve riayet edilmesi gereken akrabalık bağlarını kesip ayrılığa düşersiniz.**

23- İşte onlar (Allah'ın ayetlerinden yüz çevirip yeryüzünde fesat çıkaran ve akrabalık bağlarını kesenler)**, Allah'ın kendilerine lanet ettiği** (rahmetinden uzaklaştırdığı)**, kulaklarını hakka karşı sağır kıldığı ve gözlerini hidayeti görmeyecekleri şekilde kör ettiği kimselerdir.**

24- (Kur'ân'dan yüz çeviren) **Kâfirler, neden Kur'ân'ı iyice düşünüp anlayarak okumuyorlar?!** (Böyle okusaydılar Kur'ân onlara bütün hayırları gösterir ve bütün şerlerden uzaklaştırırdı.) **Yoksa onların kalplerinde kilit mi var** (da bundan dolayı hak kalplerine girmiyor ve öğütten istifade etmiyorlar)**?!**

25- Muhakkak ki kendilerine hidayet yolu açıkça belli olduktan sonra İslam'dan dönüp irtidat edenlerin yaptıklarını şeytan kendilerine süslü göstermiş ve onları boş ümit ve hayallerle aldatmıştır.

26- İşte onların bu sapıklığa (irtidada) **düşmelerinin sebebi; Allah'ın indirdiklerini beğenmeyenlere** (gizlice)**, "Biz, ileride bazı meselelerde size itaat edeceğiz." demeleridir. Muhakkak ki Allah, onların gizlediklerini bilmektedir.**

27- Ya melekler yüzlerine ve kıçlarına vura vura canlarını alırken hâlleri nice olacak?!

28- İşte bu şekilde cezalandırılmalarının sebebi; onların, Allah'ın azabını gerektiren (küfür, şirk, nifak ve Rasul'e karşı gelme gibi) **yollara tâbi olmaları ve Rablerine yaklaştırıp O'nun rızasına sebep olan amelleri sevmemeleridir. Bundan dolayı Allah da onların** (iyi) **amellerini boşa çıkardı.**

29- Yoksa kalplerinde imana karşı şüphe hastalığı bulunan münafıklar, İslam'a ve mu'minlere karşı kalplerindeki kinlerini Allah'ın ortaya çıkarmayacağından emin mi oldular?! (Hayır! Gerçek manada iman edenlerle yalancı olanların belli olması için mutlaka Allah imtihan ederek yalancıların kalplerindeki pislikleri ortaya çıkaracaktır.)

30- Ey rasulüm! Eğer dileseydik elbette münafıkları sana gösterirdik de sen onları simala-

۞ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ أَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَ وَلَا تُبۡطِلُوٓاْ أَعۡمَٰلَكُمۡ ﴿٣٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَصَدُّواْ
عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ثُمَّ مَاتُواْ وَهُمۡ كُفَّارٞ فَلَن يَغۡفِرَ ٱللَّهُ لَهُمۡ ﴿٣٤﴾ فَلَا تَهِنُواْ وَتَدۡعُوٓاْ إِلَى ٱلسَّلۡمِ وَأَنتُمُ ٱلۡأَعۡلَوۡنَ
وَٱللَّهُ مَعَكُمۡ وَلَن يَتِرَكُمۡ أَعۡمَٰلَكُمۡ ﴿٣٥﴾ إِنَّمَا ٱلۡحَيَوٰةُ ٱلدُّنۡيَا لَعِبٞ وَلَهۡوٞۚ وَإِن تُؤۡمِنُواْ وَتَتَّقُواْ يُؤۡتِكُمۡ
أُجُورَكُمۡ وَلَا يَسۡـَٔلۡكُمۡ أَمۡوَٰلَكُمۡ ﴿٣٦﴾ إِن يَسۡـَٔلۡكُمُوهَا فَيُحۡفِكُمۡ تَبۡخَلُواْ وَيُخۡرِجۡ أَضۡغَٰنَكُمۡ ﴿٣٧﴾
هَٰٓأَنتُمۡ هَٰٓؤُلَآءِ تُدۡعَوۡنَ لِتُنفِقُواْ فِي سَبِيلِ ٱللَّهِ فَمِنكُم مَّن يَبۡخَلُۖ وَمَن يَبۡخَلۡ فَإِنَّمَا يَبۡخَلُ عَن
نَّفۡسِهِۦۚ وَٱللَّهُ ٱلۡغَنِيُّ وَأَنتُمُ ٱلۡفُقَرَآءُۚ وَإِن تَتَوَلَّوۡاْ يَسۡتَبۡدِلۡ قَوۡمًا غَيۡرَكُمۡ ثُمَّ لَا يَكُونُوٓاْ أَمۡثَٰلَكُم ﴿٣٨﴾

سُورَةُ ٱلۡفَتۡحِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّا فَتَحۡنَا لَكَ فَتۡحٗا مُّبِينٗا ﴿١﴾ لِّيَغۡفِرَ لَكَ ٱللَّهُ مَا تَقَدَّمَ مِن ذَنۢبِكَ وَمَا تَأَخَّرَ وَيُتِمَّ نِعۡمَتَهُۥ عَلَيۡكَ
وَيَهۡدِيَكَ صِرَٰطٗا مُّسۡتَقِيمٗا ﴿٢﴾ وَيَنصُرَكَ ٱللَّهُ نَصۡرًا عَزِيزًا ﴿٣﴾ هُوَ ٱلَّذِيٓ أَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ فِي قُلُوبِ
ٱلۡمُؤۡمِنِينَ لِيَزۡدَادُوٓاْ إِيمَٰنٗا مَّعَ إِيمَٰنِهِمۡۗ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَلِيمًا حَكِيمٗا ﴿٤﴾
لِّيُدۡخِلَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا وَيُكَفِّرَ عَنۡهُمۡ
سَيِّـَٔاتِهِمۡۚ وَكَانَ ذَٰلِكَ عِندَ ٱللَّهِ فَوۡزًا عَظِيمٗا ﴿٥﴾ وَيُعَذِّبَ ٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱلۡمُنَٰفِقَٰتِ وَٱلۡمُشۡرِكِينَ
وَٱلۡمُشۡرِكَٰتِ ٱلظَّآنِّينَ بِٱللَّهِ ظَنَّ ٱلسَّوۡءِۚ عَلَيۡهِمۡ دَآئِرَةُ ٱلسَّوۡءِۖ وَغَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيۡهِمۡ وَلَعَنَهُمۡ وَأَعَدَّ لَهُمۡ
جَهَنَّمَۖ وَسَآءَتۡ مَصِيرٗا ﴿٦﴾ وَلِلَّهِ جُنُودُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿٧﴾ إِنَّآ أَرۡسَلۡنَٰكَ
شَٰهِدٗا وَمُبَشِّرٗا وَنَذِيرٗا ﴿٨﴾ لِّتُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُعَزِّرُوهُ وَتُوَقِّرُوهُۚ وَتُسَبِّحُوهُ بُكۡرَةٗ وَأَصِيلًا ﴿٩﴾

(verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

8- Ey rasulüm! Muhakkak ki seni (Allah'ın emirlerini ümmetine tebliğ ettiğine ve önceki rasullerin de hakkı kavimlerine tebliğ ettiklerine dair) **şahid olarak,** (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları cennetle) **müjdeleyici ve** (Allah'ın emirlerine itaat etmeyip yasaklarını ihlal edenleri cehennemle) **korkutucu olarak gönderdik.**

9- Ta ki Allah'a ve rasulüne gerçek manada iman edesiniz, rasulüne yardım edesiniz, ona saygı gösteresiniz ve Allah'ı sabah akşam tesbih edesiniz (her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih ederek yüceltesiniz).

33- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'a itaat edin** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**, rasulüne de itaat edin** (verdiği hükümlere uyun) **ve** (iyi) **amellerinizi** (küfür, şirk ve riya ile) **boşa çıkarmayın!**

34- Muhakkak ki kendilerine tevhid dini apaçık geldikten sonra onu reddeden, bununla da yetinmeyip insanları Allah'ın yolundan (O'nun rasulüne iman edip şeriatine tâbi olmaktan) **engelleyen, sonra** (tevbe etmeden) **kâfir olarak ölenlere gelince; Allah onları asla affetmeyecektir** (ve yaptıklarından dolayı onları ebedi cehennem ile cezalandıracaktır)**.**

35- Ey iman edenler! (Düşmanlarınız karşısında) **Zaafa düşmeyin ve** (onlar istemedikçe) **siz barışa davet etmeyin! Biliniz ki** (imanınızdan dolayı) **üstün olan sizsiniz. Ve Allah** (yardımı, desteği ve zaferiyle) **sizinle beraberdir. Ve O, sizin** (hayırlı) **amellerinizi asla zayi etmez** (onlara karşılık kat kat mükâfaat verecektir)**.**

36- Ey insanlar! Biliniz ki dünya hayatı oyun ve eğlenceden ibarettir (aklı olan, ahirette kendisini kurtaracak amelleri bırakıp da onunla meşgul olmaz)**. Eğer** (Allah'a, rasulüne ve ona indirdiklerine) **ihlasla iman ederseniz ve Allah'tan korkarsanız** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursanız) **yaptığınızın karşılığını eksiksiz verir ve sizden bütün malınızı** (Allah yolunda) **harcamanızı istemez** (farz olan şeyleri ister)**.**

37- Eğer sizden bütün malınızı (Allah yolunda) **harcamanızı isteyip bunda ısrar etseydi cimrilik gösterirdiniz ve böylece kalplerinizdeki Allah yolunda infakı sevmeme duygunuzu, İslam'a olan kininizi ve kötü inançlarınızı ortaya çıkarırdı.**

38- Ey iman edenler! Muhakkak ki siz, Allah yolunda harcama yapmaya çağrılıyorsunuz. Buna rağmen içinizden (Allah yolunda harcamayıp) **cimrilik edenler vardır. Kim cimrilik ederse aslında kendi nefsine cimrilik etmiş olur** (çünkü nefsini infak sevabından mahrum kılmıştır)**. Ve bilin ki Allah** (اَلْغَنِيّ) **el-Ğaniyy'dir** (hiç kimseye muhtaç değildir)**. Siz ise** (hem varlığınızda hem de varlığınızın devamında) **O'na muhtaçsınız. Eğer** (rasulümüzün getirdiği dinden) **yüz çevirirseniz Allah** (sizi helak eder ve) **yerinize, sizin gibi olmayan** (Allah'ın emirlerini ihlasla yerine getirip O'na nankörlük etmeyen) **başka bir kavim getirir.**

48. EL-FETḤ SURESİ

Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 29, kelime sayısı 530, harf sayısı 2438'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Doğrusu (Hudeybiye Antlaşmasıyla) **sana apaçık bir fetih** (zafer) **ihsan ettik.**

2, 3- Böylece Allah senin geçmiş ve gelecek günahlarını bağışlar, sana olan nimetini tamamlar, seni doğru yola iletir ve seni, kimsenin reddedemeyeceği şanlı ve izzetli bir zafer ile muzaffer kılar.

4- O, mu'minlerin sahip olduğu imanla beraber imanlarının daha da artması için (Hudeybiye'de) **kalplerine sekînet** (sebat ve mutmainlik) **indirendir. Ve bilin ki göklerin ve yerin orduları sadece Allah'ındır. Ve Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm'dir** (koyduğu hükümlere itaat edenleri, bunlara karşı gelenleri ve ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

5- İşte bu nimetler; Allah'ın mu'min erkekler ile mu'min kadınları, içinde ebedi kalmak üzere sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere koyması ve onların günahlarını affetmesi içindir. İşte bu, Allah katında gerçekten de seviyesine hiçbir başarının ulaşamayacağı büyük bir zaferdir.

6- Ayrıca mu'minlere verilen bu nimetler, Allah hakkında kötü zanda bulunan (İslam'ı muzaffer ve şeriatini hâkim kılmayacağını zanneden) **münafık erkekler ile münafık kadınlara ve müşrik erkekler ile müşrik kadınlara azap etmek içindir. Azap çemberi onlara dönmüştür ve Allah onlara** (küfür, şirk, nifak ve kötü zanlarından dolayı) **ğadab etmiş,* rahmetinden uzaklaştırmış ve onlar için** (ceza olarak) **cehennemi hazırlamıştır. O ne kötü sondur!**

7- Bilinmelidir ki göklerin ve yerin orduları sadece Allah'ındır. Ve Allah (عَزِيز) **ʿAzîz'dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm'dir**

---

* Allahu Teâlâ'nın ğadab etmesi ile ilgili açıklama için bkz. en-Nisâ: 93.

إِنَّ ٱلَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ ٱللَّهَ يَدُ ٱللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْۚ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦۖ وَمَنْ
أَوْفَىٰ بِمَا عَٰهَدَ عَلَيْهُ ٱللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا ﴿١٠﴾ سَيَقُولُ لَكَ ٱلْمُخَلَّفُونَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ شَغَلَتْنَآ أَمْوَٰلُنَا
وَأَهْلُونَا فَٱسْتَغْفِرْ لَنَاۚ يَقُولُونَ بِأَلْسِنَتِهِم مَّا لَيْسَ فِى قُلُوبِهِمْۚ قُلْ فَمَن يَمْلِكُ لَكُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا إِنْ أَرَادَ
بِكُمْ ضَرًّا أَوْ أَرَادَ بِكُمْ نَفْعًۢاۚ بَلْ كَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرًۢا ﴿١١﴾ بَلْ ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَنقَلِبَ ٱلرَّسُولُ
وَٱلْمُؤْمِنُونَ إِلَىٰٓ أَهْلِيهِمْ أَبَدًا وَزُيِّنَ ذَٰلِكَ فِى قُلُوبِكُمْ وَظَنَنتُمْ ظَنَّ ٱلسَّوْءِ وَكُنتُمْ قَوْمًۢا بُورًا ﴿١٢﴾ وَمَن لَّمْ
يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ فَإِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَعِيرًا ﴿١٣﴾ وَلِلَّهِ مُلْكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِۚ يَغْفِرُ لِمَن يَشَآءُ
وَيُعَذِّبُ مَن يَشَآءُۚ وَكَانَ ٱللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا ﴿١٤﴾ سَيَقُولُ ٱلْمُخَلَّفُونَ إِذَا ٱنطَلَقْتُمْ إِلَىٰ مَغَانِمَ لِتَأْخُذُوهَا
ذَرُونَا نَتَّبِعْكُمْۖ يُرِيدُونَ أَن يُبَدِّلُوا۟ كَلَٰمَ ٱللَّهِۚ قُل لَّن تَتَّبِعُونَا كَذَٰلِكُمْ قَالَ ٱللَّهُ مِن قَبْلُۖ فَسَيَقُولُونَ
بَلْ تَحْسُدُونَنَاۚ بَلْ كَانُوا۟ لَا يَفْقَهُونَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿١٥﴾ قُل لِّلْمُخَلَّفِينَ مِنَ ٱلْأَعْرَابِ سَتُدْعَوْنَ إِلَىٰ قَوْمٍ
أُو۟لِى بَأْسٍ شَدِيدٍ تُقَٰتِلُونَهُمْ أَوْ يُسْلِمُونَۖ فَإِن تُطِيعُوا۟ يُؤْتِكُمُ ٱللَّهُ أَجْرًا حَسَنًاۖ وَإِن تَتَوَلَّوْا۟ كَمَا تَوَلَّيْتُم
مِّن قَبْلُ يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٦﴾ لَّيْسَ عَلَى ٱلْأَعْمَىٰ حَرَجٌ وَلَا عَلَى ٱلْأَعْرَجِ حَرَجٌ وَلَا عَلَى
ٱلْمَرِيضِ حَرَجٌۗ وَمَن يُطِعِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُۖ وَمَن يَتَوَلَّ يُعَذِّبْهُ
عَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٧﴾ ۞ لَّقَدْ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنِ ٱلْمُؤْمِنِينَ إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ ٱلشَّجَرَةِ فَعَلِمَ مَا فِى قُلُوبِهِمْ
فَأَنزَلَ ٱلسَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَٰبَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿١٨﴾ وَمَغَانِمَ كَثِيرَةً يَأْخُذُونَهَاۗ وَكَانَ ٱللَّهُ عَزِيزًا حَكِيمًا ﴿١٩﴾
وَعَدَكُمُ ٱللَّهُ مَغَانِمَ كَثِيرَةً تَأْخُذُونَهَا فَعَجَّلَ لَكُمْ هَٰذِهِۦ وَكَفَّ أَيْدِىَ ٱلنَّاسِ عَنكُمْ وَلِتَكُونَ ءَايَةً
لِّلْمُؤْمِنِينَ وَيَهْدِيَكُمْ صِرَٰطًا مُّسْتَقِيمًا ﴿٢٠﴾ وَأُخْرَىٰ لَمْ تَقْدِرُوا۟ عَلَيْهَا قَدْ أَحَاطَ ٱللَّهُ بِهَاۚ وَكَانَ ٱللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرًا ﴿٢١﴾ وَلَوْ قَٰتَلَكُمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَوَلَّوُا۟ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ لَا يَجِدُونَ وَلِيًّا وَلَا نَصِيرًا ﴿٢٢﴾

Ḥakîm'dir (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**.**

20- Ve ey gerçek manada iman edenler! Allah size elde edeceğiniz birçok ganimet vâdetmiştir. Şimdi, öncelikle bu (Hayber'deki) **ganimetleri elde etmenizi sağladı ve insanların** (Yahudilerin kadınlarınıza ve çocuklarınıza zarar vermek için uzatacakları) **ellerini sizden çekti ki bu, Allah'ın mu'minlere yardım ve desteğine bir işaret olsun ve sizi doğru yola iletsin.**

21- Ve Allah, şimdi elde edemeyeceğiniz başka ganimetleri de size vâdetti. Onları elde edeceğiniz Allah'ın ilminde vardır. Ve Allah her şeye kadirdir (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

22- Ve ey iman edenler! Eğer (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini inkâr eden) **kâfirler size karşı savaşsalardı bozguna uğramış olarak arkalarını dönüp kaçarlardı. Sonra onları size karşı koruyup kurtaracak veya destekleyip muzaffer kılacak ne bir veli** (dost ve destekleyici) **ne de bir yardımcı bulabilirlerdi.**

10- Ey rasulüm! (Mekke müşrikleriyle savaşmak için Rıdvan Beyatinde) **Sana beyat edenler, aslında Allah'a beyat etmiş oldular** (çünkü beyat edilmesini emreden ve beyat edenlere mükâfaat verecek olan O'dur)**. Allah'ın eli,* beyat ederken beyat edenlerin elleri üzerindedir** (Allah'ın yardımı onlaradır)**. Ve bilinmelidir ki onlardan kim beyatini bozarsa zararı kendisine aittir** (Allah'a hiçbir zarar veremez ve O, onların her şeyini bilir, hiçbir şey O'na gizli değildir)**. Kim de** (Allah'ın dinine yardım edeceğine dair) **beyatine sadık kalırsa muhakkak ki Allah ona çok büyük mükâfaat** (cenneti) **verecektir.**

* Allahu Teâlâ hakkında geçen "yed (el)" ve "yedeyn (iki el)" sözleri ile ilgili açıklama için bkz. Âli ʿİmrân: 26.

11- Ey rasulüm! Seninle Mekke yolculuğuna çıkmayan bedevilere bunun sebebini sorduğunda mazeret olarak sana şöyle diyecekler: "Bizi mallarımıza ve ailelerimize bakmak meşgul etti. Bu günahımızı affetmesi için bize Allah'tan mağfiret dile!" Aslında onlar, senden bağışlanma duası istemekle kalplerinde olmayan şeyi dilleriyle söylemektedirler (çünkü kalpleriyle tevbe etmiş değillerdir)**. Ey rasulüm! Onlara şöyle de: "Allah size bir zarar ya da bir fayda vermeyi irade etmişse bunu Allah'tan başka kim engelleyebilir?!** (Hiç kimse!)**" Biliniz ki Allah** (gizlisiyle açığıyla) **yaptığınız her şeyden** (en ince teferruatına kadar) **haberdardır** (buna göre size hesap soracaktır)**.**

12- Ey Mekke yolculuğuna çıkmayan bedeviler! Aslında sizin Rasul ile birlikte gitmemenizin sebebi; mallarınız ve ailelerinizle meşgul olmanız değil, Rasul ile yanındaki bütün mu'minlerin helak olup Medine'ye ailelerinin yanına tekrar dönmeyeceklerini düşünmenizdir. İşte, şeytan bu düşünceyi kalplerinize yerleştirip süslü gösterdi ve kötü bir zanda bulunup Allah'ın, rasulünü ve mu'minleri zafere ulaştırmayacağına inandınız. Böylece helaki hak eden bir topluluk oldunuz.

13- Kim de Allah'a ve rasulüne gerçek manada iman etmezse bilinmelidir ki biz, (ahiret gününde) **kâfirlere çok şiddetli yanan ateş azabı hazırladık.**

14- Ve bilin ki göklerin ve yerin mülkü sadece Allah'a aittir (bunların ve içindekilerin yaratıcısı, hepsinin gerçek sahibi, en mükemmel şekilde düzene koyup muhafaza edeni ve üzerlerinde yegâne tasarruf sahibi O'dur; ibadeti hak eden de sadece O'dur)**. O** (ikramıyla) **dilediğinin günahını örtüp affeder,** (adaletiyle) **dilediğine de azap eder. Ve Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup ihlasla tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işlediği günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

15- Ey iman edenler! Mekke yolculuğuna çıkmayanlar, Hudeybiye Antlaşmasına katılanlara vâdedilen (Hayber'deki) **ganimetleri elde etmek için gittiğinizde şöyle diyecekler: "Bize izin verin de** (Hayber'e gittiğinizde) **size katılalım." Onlar bu istekleriyle Allah'ın** (Hudeybiye Antlaşmasına katılan mu'minlere verdiği ganimet elde etme) **vâdini değiştirmek istiyorlar. Ey rasulüm! Onlara de ki: "Bizimle beraber** (Hayber ganimetlerini elde etmek için) **çıkamazsınız. Allah, bu ganimetleri sadece Hudeybiye Antlaşmasına katılanların alacağını bildirdi." Bunun üzerine onlar şöyle diyecekler: "Hayır! Bu; Allah'ın vâdi değil, aslında bize haset etmenizdendir." Mesele iddia ettikleri gibi değil, doğrusu bu, onların Allah'ın emir ve yasaklarını tam manasıyla anlamamalarındandır.**

16- Ey rasulüm! Sizinle Mekke yolculuğuna çıkmayan bedevilere (imtihan için) **şöyle de: "Siz,** (yakında) **savaşta çok kuvvetli ve acımasız bir kavme karşı savaşmak için çağrılacaksınız. Onlarla teslim oluncaya kadar savaşacaksınız. Eğer Allah'ın emrine itaat ederseniz Allah size güzel bir mükâfaat** (cenneti) **verir. Ama önceden** (Mekke yolculuğunda) **yaptığınız gibi bize katılmazsanız biliniz ki Allah sizi çok acıklı bir azaba uğratır."**

17- Ancak savaşa katılamadıkları için köre bir sorumluluk yoktur, topala bir sorumluluk yoktur, hastaya da bir sorumluluk yoktur. Kim Allah'a ve rasulüne itaat ederse Allah onu, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere koyar; kim de (Allah'a ve rasulüne itaat etmekten) **yüz çevirirse onu çok can yakıcı azapla cezalandırır.**

18- Ey rasulüm! Yemin olsun ki Allah, (Hudeybiye'de) **ağacın altında sana beyat eden** (Rıdvan Beyati veren) **mu'minlerden razı oldu. Ve onların kalplerindeki gerçek imanı, ihlası ve doğruluğu bildiği için üzerlerine sekînet** (sebat ve mutmainlik) **indirdi ve onlara** (mükâfaat olarak) **yakın bir zamanda yapılacak fethi** (Hayber Fethini) **ihsan etti.**

19- Ve Allah onlara (Hayber'den) **ele geçirecekleri çokça ganimetler vâdetti. Ve Allah** (عَزِيز) **ʿAzîz'dir** (kendisine asla galip gelinemeyen, her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan ve emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandırandır)**,** (حَكِيم)

سُنَّةَ ٱللَّهِ ٱلَّتِى قَدْ خَلَتْ مِن قَبْلُ ۖ وَلَن تَجِدَ لِسُنَّةِ ٱللَّهِ تَبْدِيلًا ﴿٢٣﴾ وَهُوَ ٱلَّذِى كَفَّ أَيْدِيَهُمْ عَنكُمْ
وَأَيْدِيَكُمْ عَنْهُم بِبَطْنِ مَكَّةَ مِنۢ بَعْدِ أَنْ أَظْفَرَكُمْ عَلَيْهِمْ ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرًا ﴿٢٤﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَصَدُّوكُمْ عَنِ ٱلْمَسْجِدِ ٱلْحَرَامِ وَٱلْهَدْىَ مَعْكُوفًا أَن يَبْلُغَ مَحِلَّهُۥ ۚ وَلَوْلَا رِجَالٌ مُّؤْمِنُونَ وَنِسَآءٌ
مُّؤْمِنَٰتٌ لَّمْ تَعْلَمُوهُمْ أَن تَطَـُٔوهُمْ فَتُصِيبَكُم مِّنْهُم مَّعَرَّةٌۢ بِغَيْرِ عِلْمٍ ۖ لِّيُدْخِلَ ٱللَّهُ فِى رَحْمَتِهِۦ مَن
يَشَآءُ ۚ لَوْ تَزَيَّلُوا۟ لَعَذَّبْنَا ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٢٥﴾ إِذْ جَعَلَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْحَمِيَّةَ
حَمِيَّةَ ٱلْجَٰهِلِيَّةِ فَأَنزَلَ ٱللَّهُ سَكِينَتَهُۥ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ وَعَلَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَأَلْزَمَهُمْ كَلِمَةَ ٱلتَّقْوَىٰ وَكَانُوٓا۟
أَحَقَّ بِهَا وَأَهْلَهَا ۚ وَكَانَ ٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمًا ﴿٢٦﴾ لَّقَدْ صَدَقَ ٱللَّهُ رَسُولَهُ ٱلرُّءْيَا بِٱلْحَقِّ ۖ لَتَدْخُلُنَّ
ٱلْمَسْجِدَ ٱلْحَرَامَ إِن شَآءَ ٱللَّهُ ءَامِنِينَ مُحَلِّقِينَ رُءُوسَكُمْ وَمُقَصِّرِينَ لَا تَخَافُونَ ۖ فَعَلِمَ مَا لَمْ تَعْلَمُوا۟
فَجَعَلَ مِن دُونِ ذَٰلِكَ فَتْحًا قَرِيبًا ﴿٢٧﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ
كُلِّهِۦ ۚ وَكَفَىٰ بِٱللَّهِ شَهِيدًا ﴿٢٨﴾ مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ ٱللَّهِ ۚ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ أَشِدَّآءُ عَلَى ٱلْكُفَّارِ رُحَمَآءُ بَيْنَهُمْ ۖ تَرَىٰهُمْ
رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا ۖ سِيمَاهُمْ فِى وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ ٱلسُّجُودِ ۚ ذَٰلِكَ مَثَلُهُمْ فِى
ٱلتَّوْرَىٰةِ ۚ وَمَثَلُهُمْ فِى ٱلْإِنجِيلِ كَزَرْعٍ أَخْرَجَ شَطْـَٔهُۥ فَـَٔازَرَهُۥ فَٱسْتَغْلَظَ فَٱسْتَوَىٰ عَلَىٰ سُوقِهِۦ يُعْجِبُ
ٱلزُّرَّاعَ لِيَغِيظَ بِهِمُ ٱلْكُفَّارَ ۗ وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنْهُم مَّغْفِرَةً وَأَجْرًا عَظِيمًۢا ﴿٢٩﴾

سُورَةُ الحُجُرَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تُقَدِّمُوا۟ بَيْنَ يَدَىِ ٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعٌ عَلِيمٌ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تَرْفَعُوٓا۟ أَصْوَٰتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ ٱلنَّبِىِّ وَلَا تَجْهَرُوا۟ لَهُۥ بِٱلْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن
تَحْبَطَ أَعْمَٰلُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿٢﴾

2- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah’ın nebisiyle konuştuğunuzda sakın seslerinizi yükseltmeyin** (ona karşı edepli olun, sadece onun şeriatine uyun ve onun kanunlarına zıt kanunları uygulamayın)**! Ve birbirinize hitap ettiğiniz gibi onu da ismiyle çağırmayın! Aksi hâlde hiç farkında olmadan bütün iyi amellerinizin sevabı boşa gider.**

23- İşte bu (Allah'ın mu'minleri muzaffer kılması ve kâfirleri yenilgiye uğratması)**, Allah'ın öteden beri süregelen sünnetidir. Ve ey rasulüm! Allah'ın sünnetinde bir değişme bulamazsın.**

24- Ve O (Allah)**, sizi Mekke müşriklerine muzaffer kıldıktan sonra Mekke'nin ortasında** (Hudeybiye'de) **size zarar vermek isteyen müşriklerin ellerini sizden çeken ve** (esir aldıktan sonra onları serbest bıraktırarak) **sizin de ellerinizi onlardan çekendir. Bilin ki Allah,** (hayır olsun şer olsun, açık olsun gizli olsun) **yaptığınız her şeyi görendir** (ve size ona göre karşılığını verecektir)**.**

25- Ey mu'minler! Bu Mekke müşrikleri; birliğimi, rasulümü ve ona indirdiklerimi reddeden, sizi Mescid-i Haram'a girmekten alıkoyan ve Harem'de kesilmek üzere getirilen kurbanlık hayvanların (hedylerin) **kesilecekleri yere götürülmesini engelleyen kimselerdir. Eğer orada** (Mekke'de imanını gizleyen) **mu'min erkek ve mu'min kadınlar bulunmasaydı ve tanımadığınız için onlara zarar verip de bundan dolayı zarar ve üzüntüye uğramanız söz konusu olmasaydı Mekke'yi silahla fethetmenize izin verirdik. Fakat Allah buna izin vermeyerek imanını gizleyen Mekkeli mu'minlerden dilediğine rahmet edip onları korudu. Eğer Mekke'de mu'minlerin safı ile kâfirlerin safı birbirinden ayrılmış olsaydı muhakkak ki** (Mekke'ye savaşarak girmenize izin verip) **cezayı hak eden Mekke müşriklerini can yakıcı** (şiddetli) **bir azap ile cezalandırırdık.**

26- İşte o zaman (Allah'ın birliğini, rasulünü ve ona indirilenleri inkâr eden) **kâfirler; kalplerine taassubu,** (hakka hukuka dayanmayan, heva ve hevesten kaynaklanan) **cahiliye taassubunu yerleştirdiler** (bundan dolayı çevre Arap kabileleri kendilerini kınamasın diye Hudeybiye yılında Müslümanların umre yapmak için Mekke'ye girmelerine izin vermediler)**. Allah ise rasulünün ve yanındaki mu'minlerin üzerine sekînet** (sükûnet, sebat ve mutmainlik) **indirdi ve onlardan takva** (La ilahe illallah) **kelimesine bağlı kalmalarını istedi. Çünkü mu'minlerin, bu takva kelimesine diğer insanlardan daha çok uymaları gerekir ve ona daha layıktırlar. Ve Allah her şeyi** (ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, en ince ayrıntısıyla) **bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

27- Andolsun ki Allah, rasulünün rüyasını doğru çıkardı. Muhakkak ki siz, Allah'ın dilemesiyle Mescid-i Haram'a saçlarınız kazıtılmış ya da kısaltılmış olarak emin bir şekilde, korkmadan gireceksiniz. Ve Allah, sizin bilmediğinizi bilir. Bu sebeple Mekke'nin fethedileceğine dair rasulüne gösterdiği rüyayı gerçekleştirmeden önce size, buna yakın başka bir fetih (Hudeybiye Antlaşmasını ve Hayber'in fethini) **verdi.**

28- O (Allah)**, rasulünü** (Muhammed'i) **hidayet yolunu apaçık gösteren sözler ve hak din** (İslam) **ile gönderdi ki bu dini, ona muhalif olan bütün dinlere üstün kılsın. Ve Allah buna şahid oldu, şahid olarak Allah yeter!**

29- Biliniz ki Muhammed, Allah'ın rasulüdür. (Ona gerçek manada iman edip) **Onunla beraber olanlar; kâfirlere karşı çok çetin, sert ve şiddetli; birbirlerine karşı ise çok merhametli** (yumuşak ve birbirlerini seven) **kimselerdir. Ey onlara bakan! Onları** (çoğu zaman) **Allah'a rükû ve secde ederken görürsün. Onlar salih amellerine karşılık hep Allah'ın ikramını** (mağfiret etmesini ve cömertçe karşılık vermesini) **ve rızasını kazanmayı arzularlar. Onların alametleri, çok secde etmeleri** (çok ibadet etmeleri) **sebebiyle yüzlerinde oluşan hidayet nurudur. İşte bu, onların Tevrât'taki sıfatıdır. İncîl'deki sıfatları ise** (her konuda mükemmellikte ve birbirlerine kenetlenip yardımlaşmada) **tıpkı filiz verdikten sonra kuvvetlenip kalınlaşan, sonra gövdesi üzerinde dimdik duran ekin gibidir ki** (mükemmelliği ve kuvveti) **çiftçilerin çok hoşuna gider. Allah, onları böyle çoğaltıp birbirlerine kenetleyerek kuvvetlendirmekle kâfirleri kızdırıp öfkelendirir. Ve Allah, Muhammed'e tâbi olanlardan gerçek manada iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere, bağışlanma ve büyük bir mükâfaat** (cenneti) **vâdetmiştir.**

49. EL-ḤUCURĀT SURESİ

Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 18, kelime sayısı 343, harf sayısı 1476'dır.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Hangi konuda olursa olsun, Allah ve rasulü bir hüküm verdiğinde sakın başka bir hüküm ileri sürmeyin ve Allah'tan korkun** (sadece Allah ve rasulünün emirlerine uyup yasaklarından uzak durun)**! Bilin ki Allah** (سَمِيع) **Semî'’dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir)**,** (عَلِيم) **'Alîm'dir** (gizli olsun aşikâr olsun yapılan bütün amelleri, söylenen bütün sözleri ve her şeyi bilen; buna göre herkese hesap soracak olandır)**.**

إِنَّ ٱلَّذِينَ يَغُضُّونَ أَصۡوَٰتَهُمۡ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلَّذِينَ ٱمۡتَحَنَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمۡ لِلتَّقۡوَىٰۚ لَهُم مَّغۡفِرَةٞ
وَأَجۡرٌ عَظِيمٌ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُنَادُونَكَ مِن وَرَآءِ ٱلۡحُجُرَٰتِ أَكۡثَرُهُمۡ لَا يَعۡقِلُونَ ﴿٤﴾ وَلَوۡ أَنَّهُمۡ صَبَرُواْ
حَتَّىٰ تَخۡرُجَ إِلَيۡهِمۡ لَكَانَ خَيۡرٗا لَّهُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٥﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓاْ إِن جَآءَكُمۡ فَاسِقُۢ
بِنَبَإٖ فَتَبَيَّنُوٓاْ أَن تُصِيبُواْ قَوۡمَۢا بِجَهَٰلَةٖ فَتُصۡبِحُواْ عَلَىٰ مَا فَعَلۡتُمۡ نَٰدِمِينَ ﴿٦﴾ وَٱعۡلَمُوٓاْ أَنَّ فِيكُمۡ
رَسُولَ ٱللَّهِۚ لَوۡ يُطِيعُكُمۡ فِي كَثِيرٖ مِّنَ ٱلۡأَمۡرِ لَعَنِتُّمۡ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ حَبَّبَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡإِيمَٰنَ وَزَيَّنَهُۥ فِي
قُلُوبِكُمۡ وَكَرَّهَ إِلَيۡكُمُ ٱلۡكُفۡرَ وَٱلۡفُسُوقَ وَٱلۡعِصۡيَانَۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلرَّٰشِدُونَ ﴿٧﴾ فَضۡلٗا مِّنَ ٱللَّهِ وَنِعۡمَةٗۚ
وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٞ ﴿٨﴾ وَإِن طَآئِفَتَانِ مِنَ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ ٱقۡتَتَلُواْ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَاۖ فَإِنۢ بَغَتۡ إِحۡدَىٰهُمَا عَلَى
ٱلۡأُخۡرَىٰ فَقَٰتِلُواْ ٱلَّتِي تَبۡغِي حَتَّىٰ تَفِيٓءَ إِلَىٰٓ أَمۡرِ ٱللَّهِۚ فَإِن فَآءَتۡ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَهُمَا بِٱلۡعَدۡلِ وَأَقۡسِطُوٓاْۖ
إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلۡمُقۡسِطِينَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا ٱلۡمُؤۡمِنُونَ إِخۡوَةٞ فَأَصۡلِحُواْ بَيۡنَ أَخَوَيۡكُمۡۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ لَعَلَّكُمۡ
تُرۡحَمُونَ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ لَا يَسۡخَرۡ قَوۡمٞ مِّن قَوۡمٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُونُواْ خَيۡرٗا مِّنۡهُمۡ وَلَا نِسَآءٞ
مِّن نِّسَآءٍ عَسَىٰٓ أَن يَكُنَّ خَيۡرٗا مِّنۡهُنَّۖ وَلَا تَلۡمِزُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَلَا تَنَابَزُواْ بِٱلۡأَلۡقَٰبِۖ بِئۡسَ ٱلِٱسۡمُ
ٱلۡفُسُوقُ بَعۡدَ ٱلۡإِيمَٰنِۚ وَمَن لَّمۡ يَتُبۡ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿١١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱجۡتَنِبُواْ كَثِيرٗا
مِّنَ ٱلظَّنِّ إِنَّ بَعۡضَ ٱلظَّنِّ إِثۡمٞۖ وَلَا تَجَسَّسُواْ وَلَا يَغۡتَب بَّعۡضُكُم بَعۡضًاۚ أَيُحِبُّ أَحَدُكُمۡ أَن يَأۡكُلَ
لَحۡمَ أَخِيهِ مَيۡتٗا فَكَرِهۡتُمُوهُۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَۚ إِنَّ ٱللَّهَ تَوَّابٞ رَّحِيمٞ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ إِنَّا خَلَقۡنَٰكُم مِّن ذَكَرٖ
وَأُنثَىٰ وَجَعَلۡنَٰكُمۡ شُعُوبٗا وَقَبَآئِلَ لِتَعَارَفُوٓاْۚ إِنَّ أَكۡرَمَكُمۡ عِندَ ٱللَّهِ أَتۡقَىٰكُمۡۚ إِنَّ ٱللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٞ ﴿١٣﴾

böyledir! Ve Allah’tan korkun (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah** (تَوَّاب) **Tevvâb’dır** (ihlasla yapılan tevbeleri hep kabul edendir), (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, ihlasla tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

13- Ey insanlar! Muhakkak ki biz, sizi bir erkek (babanız Âdem’den) **ve bir dişiden** (anneniz Havva’dan) **yarattık. Ve birbirinizle tanışıp anlaşmanız için sizi kavimlere ve kabilelere ayırdık** (kavim ve kabilenizden dolayı kavmiyetçilik ve ırkçılık yaparak birbirinize üstünlük taslamanız için değil)**. Ve biliniz ki Allah katında en üstününüz, Allah’tan en çok korkanınızdır** (emirlerine en çok itaat edip yasaklarından uzak duranınızdır)**. Muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır), (خَبِير) **Ḫabîr’dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

3- Allah’ın rasulünün huzurunda iken seslerini alçaltanlara (ona karşı edepli olan, sadece onun şeriatine uyan ve buna zıt hiçbir şey yapmayanlara) **gelince; muhakkak ki Allah imtihanla onların kalplerini takva konusunda ihlaslı kıldı. Onlara mağfiret ve büyük mükâfaat vardır.**

4- Ey rasulüm! Sana dışardan, hanımlarının odalarının arkasından yüksek sesle seslenenler, muhakkak ki onların çoğu sağlıklı düşünemeyen kaba kimselerdir.

5- Eğer seni dışarıdan, hanımlarının odalarının arkasından yüksek sesle çağıranlar, böyle yapmayıp sen çıkıncaya kadar sabredip bekleseydiler elbette bu onlar için hayırlı olurdu (hem sana saygı göstermiş hem de seni rahatsız etmemiş olurlardı)**. Ve bilin ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir), (رَحِيم) **Raḥîm’dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu’minlere rahmet edendir)**.**

6- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Bir fasık size bir haber getirirse** (hemen ona inanmayın) **mutlaka doğruluğunu araştırın! Yoksa gerçek durumlarını bilmeden bir topluluğa zarar verebilirsiniz ve bundan dolayı pişman olursunuz.**

7- Ve ey (Allah’a, rasulüne ve getirdiklerine) **iman edenler! Unutmayın ki içinizde kendisine Allah tarafından vahyedilen rasul vardır** (getirdiği vahye uymak zorundasınız ve o rasul, kendisine vahiy indirildiği için maslahatınızı sizden daha iyi bilir)**. Eğer o, önerdiğiniz şeylerin çoğuna uymuş olsaydı razı olmadığı zorluğa düşerdiniz. Fakat Allah** (ihlasınızdan dolayı) **ikramıyla imanı size sevdirdi ve onu kalplerinize güzel gösterdi** (böylece ona sarıldınız)**. Küfrü** (Allah’ın tevhidini, rasulünü ve onun getirdiklerini inkâr etmeyi)**, fıskı** (her türlü günahı) **ve isyanı** (Allah’ın emir ve yasaklarına karşı gelmeyi) **ise size çirkin gösterdi** (böylece nefsinize hoş gelse bile onları terk ettiniz)**. İşte, doğru yolda yürüyenler bunlardır!**

8- İşte Allah’ın size imanı sevdirmesi ve küfür, fısk ve isyanı çirkin göstermesi, O’nun tarafından size verilen bir lütuf ve bir nimettir. Ve bilin ki Allah (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (kullarının maslahatını ve her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (kulları için koyduğu şeri hükümlerde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

9- Ve mu’minlerden iki taife birbiriyle vuruşursa ey iman edenler, (onları İslam şeriatine göre hüküm vermeye davet ederek) **aralarını ıslah edin! Eğer bir taife barış yapmayı kabul etmeyip diğer taifeye saldırmaya devam ederse bu durumda haddi aşan taifeyle Allah’ın hükmüne dönünceye kadar vuruşun! Eğer Allah’ın hükmüne teslim olursa aralarında adaletle ve insafla barış yapın ve aralarında hüküm verirken adaletle hüküm verin! Muhakkak ki Allah adaletle hüküm verenleri sever.**

10- Muhakkak ki mu’minler (dinde) **kardeştir. Öyleyse bu kardeşliğin gereği olarak** (ihtilafa düşen) **kardeşlerinizin arasını** (İslam şeriatine göre) **ıslah edin ve** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **Allah’tan gerektiği gibi korkun ki Allah’ın rahmetine nail olabilesiniz.**

11- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Hiçbir Müslüman topluluk başka bir Müslüman toplulukla alay etmesin çünkü alay edilenler,** (Allah katında) **alay edenlerden daha hayırlı olabilir** (muteber olan Allah katındaki durumdur)**. Yine Müslüman kadınlar başka Müslüman kadınlarla alay etmesin çünkü kendisiyle alay edilen kadınlar,** (Allah katında) **diğerlerinden daha hayırlı olabilir. Ayrıca Müslümanları ayıplamayın** (Müslüman kardeşinizi ayıplamakla aslında kendinizi ayıplamış olursunuz)**! Ve birbirinizi** (kardeşinin sevmediği) **kötü lakapla çağırmayın! Ve biliniz ki kim böyle yaparsa fasık** (günahkâr) **olur. İmandan sonra fasık sıfatına sahip olmak ne kötü bir şeydir! Kim de bu yaptıklarından tevbe etmezse işte onlar zalimlerin** (işlediği günahlar sebebiyle nefsini azaba maruz bırakarak zulmedenlerin) **ta kendileridir!**

12- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Zannın çoğundan** (mu’minler hakkında kötü zan yapmaktan) **uzak durun! Muhakkak ki zannın bir kısmı** (mu’minler hakkındaki kötü zan) **günahtır. Birbirinizin** (bakmanız haram olan) **gizli hâllerine gizlice bakmayın! Birbiriniz hakkında gıybet etmeyin** (Müslüman kardeşleriniz hakkında, onların bulunmadığı yerde hoşlanmayacakları şeyler söylemeyin)**! Sizden kim, öldükten sonra kardeşinin etini yemeyi sever?! Elbet bundan tiksinirsiniz. İşte kardeşlerinizin gıybetini yapmak da**

۞ قَالَتِ ٱلْأَعْرَابُ ءَامَنَّا ۖ قُل لَّمْ تُؤْمِنُوا۟ وَلَٰكِن قُولُوٓا۟ أَسْلَمْنَا وَلَمَّا يَدْخُلِ ٱلْإِيمَٰنُ فِى قُلُوبِكُمْ ۖ وَإِن
تُطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ لَا يَلِتْكُم مِّنْ أَعْمَٰلِكُمْ شَيْـًٔا ۚ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَا ٱلْمُؤْمِنُونَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ ثُمَّ لَمْ يَرْتَابُوا۟ وَجَٰهَدُوا۟ بِأَمْوَٰلِهِمْ وَأَنفُسِهِمْ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ
﴿١٥﴾ قُلْ أَتُعَلِّمُونَ ٱللَّهَ بِدِينِكُمْ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيمٌ ﴿١٦﴾ يَمُنُّونَ عَلَيْكَ أَنْ أَسْلَمُوا۟ ۖ قُل لَّا تَمُنُّوا۟ عَلَىَّ إِسْلَٰمَكُم ۖ بَلِ ٱللَّهُ يَمُنُّ عَلَيْكُمْ أَنْ هَدَىٰكُمْ
لِلْإِيمَٰنِ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿١٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يَعْلَمُ غَيْبَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَٱللَّهُ بَصِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾

سُورَةُ قٓ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قٓ ۚ وَٱلْقُرْءَانِ ٱلْمَجِيدِ ﴿١﴾ بَلْ عَجِبُوٓا۟ أَن جَآءَهُم مُّنذِرٌ مِّنْهُمْ فَقَالَ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا شَىْءٌ عَجِيبٌ ﴿٢﴾ أَءِذَا مِتْنَا
وَكُنَّا تُرَابًا ۖ ذَٰلِكَ رَجْعٌۢ بَعِيدٌ ﴿٣﴾ قَدْ عَلِمْنَا مَا تَنقُصُ ٱلْأَرْضُ مِنْهُمْ ۖ وَعِندَنَا كِتَٰبٌ حَفِيظٌۢ ﴿٤﴾ بَلْ كَذَّبُوا۟ بِٱلْحَقِّ
لَمَّا جَآءَهُمْ فَهُمْ فِىٓ أَمْرٍ مَّرِيجٍ ﴿٥﴾ أَفَلَمْ يَنظُرُوٓا۟ إِلَى ٱلسَّمَآءِ فَوْقَهُمْ كَيْفَ بَنَيْنَٰهَا وَزَيَّنَّٰهَا وَمَا لَهَا مِن فُرُوجٍ
﴿٦﴾ وَٱلْأَرْضَ مَدَدْنَٰهَا وَأَلْقَيْنَا فِيهَا رَوَٰسِىَ وَأَنۢبَتْنَا فِيهَا مِن كُلِّ زَوْجٍۭ بَهِيجٍ ﴿٧﴾ تَبْصِرَةً وَذِكْرَىٰ لِكُلِّ عَبْدٍ
مُّنِيبٍ ﴿٨﴾ وَنَزَّلْنَا مِنَ ٱلسَّمَآءِ مَآءً مُّبَٰرَكًا فَأَنۢبَتْنَا بِهِۦ جَنَّٰتٍ وَحَبَّ ٱلْحَصِيدِ ﴿٩﴾ وَٱلنَّخْلَ بَاسِقَٰتٍ لَّهَا طَلْعٌ
نَّضِيدٌ ﴿١٠﴾ رِّزْقًا لِّلْعِبَادِ ۖ وَأَحْيَيْنَا بِهِۦ بَلْدَةً مَّيْتًا ۚ كَذَٰلِكَ ٱلْخُرُوجُ ﴿١١﴾ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ وَأَصْحَٰبُ ٱلرَّسِّ
وَثَمُودُ ﴿١٢﴾ وَعَادٌ وَفِرْعَوْنُ وَإِخْوَٰنُ لُوطٍ ﴿١٣﴾ وَأَصْحَٰبُ ٱلْأَيْكَةِ وَقَوْمُ تُبَّعٍ ۚ كُلٌّ كَذَّبَ ٱلرُّسُلَ فَحَقَّ وَعِيدِ ﴿١٤﴾

9- Ve gökten bereketli (çok faydalı ve hayırlı) **bir su indirip onunla** (ürün dolu) **bahçeler meydana getirdik ve hasat edilen taneli** (buğday ve arpa gibi) **bitkiler bitirdik.**

10- Bu su ile üzerinde birbirine girmiş, küme küme tomurcukları olan boyları uzun hurma ağaçları da bitirdik.

11- Yerden bitirdiğimiz bütün bu bitkileri, kullar için rızık olarak (onlardan istifade etsinler diye) **bitirdik ve gökten indirdiğimiz suyla ölü olan** (üzerinde hiçbir bitki bulunmayan çorak) **yeri canlandırdık. İşte, öldükten sonra dirilme de böyle olacaktır.**

12- Ey rasulüm! Bil ki seni yalanlayan o kâfirlerden daha önce Nuh kavmi, Ashâbu'l Rass (kuyu sahipleri) **ve Semûd kavmi de rasullerini yalanlamıştı.**

13- Ve Âd kavmi, Firavun ile kavmi ve Lut'un kardeşleri (kavmi) **de rasullerini yalanlamıştı.**

14- Ve (Şuayb'in kavmi) **Eyke halkı ile Tubba' kavmi de rasullerini yalanlamıştı. Ey rasulüm! Sana zikrettiğim bu kavimlerin hepsi rasullerini yalanladı ve hepsine korkutuldukları azap vâdim hak oldu** (hepsi helak edildi).

14- Bazı bedeviler rasulümüzün yanına geldiklerinde “Biz (Allah’a ve rasulüne) **iman ettik.” dediler. Ey rasulüm! Onlara de ki: “Siz iman etmediniz çünkü iman hâlâ kalplerinize yerleşmiş değildir** (fakat yerleşebilir)**. Siz şimdi “Emrine boyun eğip teslim olduk.” deyin! Eğer Allah’a ve rasulüne** (gerçek manada iman etme, salih amel işleme ve günahlardan uzak durma konusunda) **itaat ederseniz Allah, amellerinizin sevabından hiçbir şey eksiltmez. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah’a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَح۪يم) **Raḥîm’dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işledikleri günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.”**

15- (Ey kalplerinde iman olmadığı hâlde sadece dilleriyle iman ettik diyen bedeviler!) **Bilin ki mu’minler ancak;** (zatını, sıfatlarını ve fiillerini birleyerek) **Allah’a ve** (getirdiklerini tasdik ederek) **rasulüne iman edenler, sonra bu imanlarında asla şüphe etmeyenler ve Allah’ın dininin hâkim olması için hem mallarını hem de canlarını feda ederek cihad edenlerdir. İşte, kalplerinde iman olduğuna dair sözleri doğru olanlar bunlardır!**

16- Ey rasulüm! O bedevilere de ki: “Allah göklerde ve yerde olan her şeyi en ince teferruatıyla bildiği hâlde siz dininizi Allah’a mı öğretiyorsunuz?! Bilin ki Allah her şeyi bilir (hiçbir şey O’na gizli değildir, dininizi ve imanınızı bildirmenize ihtiyacı yoktur)**.”**

17- Ey rasulüm! (İman henüz kalplerine yerleşmemiş olan) **O bedeviler, İslam dinine girmeleri sebebiyle seni minnet altına sokmak istiyorlar. Onlara de ki: “Müslüman oldunuz diye bunu başıma kakmayın!** (Müslüman olmanızın faydası size aittir.) **Eğer iman konusundaki iddianızda doğru sözlü kimseler iseniz biliniz ki sizi imana muvaffak kılmakla asıl Allah size lütufta bulunmuştur** (sizi imana muvaffak kılmasaydı asla iman edemezdiniz)**.”**

18- Muhakkak ki Allah, göklerde ve yerde gizli olan her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilir. Ve Allah yaptığınız her şeyi görendir (mutlaka karşılığını verecektir)**.**

50. KĀF SURESİ

Mekke’de inmiştir. Bazı âlimlere göre 38. ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 45, kelime sayısı 375, harf sayısı 1474’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kāf.* (Muhammed’e inen bu Kur’ân, işte bu gibi harflerden müteşekkildir, buna rağmen onun benzeri bir sure dahi getiremiyorsunuz.) **Mecîd olan** (çok bereketler ve hayırlar ihtiva eden) **bu Kur’ân’a yemin olsun!**

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Ey rasulüm! (Müşriklerin seni reddetmelerinin sebebi, yalan söylediğine inanmaları değildir, bilakis senin hiç yalan söylemediğini biliyorlar.) **Onları şaşırtıp şüpheye düşüren şey, onlara** (meleklerden değil de) **kendi cinslerinden** (insanlardan) **bir uyarıcının** (öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceklerini bildiren bir rasulün) **gelmesidir. Bu sebeple** (seni ve getirdiklerini yalanlayan) **o kâfirler şöyle derler: “Bize, Allah tarafından beşer olan bir rasulün gelmesi, hayret edilecek garip bir şeydir** (inanmayız)**.”**

3- “Biz ölüp de (vücutlarımız çürüyüp) **toprak olduktan sonra** (hesaba çekilmek için kabirlerimizden çıkarılıp) **diriltilecek miyiz?! Bu dönüşün vuku bulması imkânsızdır.”**

4- Yemin olsun ki biz, öldükten sonra yerin onların vücutlarından ne eksilttiğini biliriz (hiçbir şey bizden gizli değildir)**. Ve bizim katımızda** (dünyada iken de öldükten sonra da onlar hakkında takdir ettiğimiz) **her şeyi ihtiva eden bir kitap** (Levhi’l Mahfuz) **vardır.**

5- Doğrusu o müşrikler, kendilerine gelen hakkı (Kur’ân’ı) **yalanladılar. Şimdi onlar, şaşırmış bir hâldedirler** (Kur’ân hakkında sabit bir görüş üzerinde olamıyorlar)**.**

6- (Öldükten sonra dirilmeyi yalanlayan) **O kâfirler, üzerlerindeki göğe ibretle bakıp düşünmediler mi; onu nasıl inşa ettik,** (yıldızlarla) **süsledik, hiçbir arıza ve çatlak olmayacak şekilde mükemmel kıldık?!** (İşte, göğü bu şekilde mükemmel olarak yaratan yüce zat, elbette ölüleri diriltmekten aciz değildir.)

7- Ve (hiç düşünmezler mi) **yeryüzünü de** (insanlar rahat yaşayıp hareket etsin diye) **nasıl yaydık,** (sarsılmasın diye) **oraya** (kökü derinde sabit olan) **sağlam dağlar yerleştirdik ve orada hoşa giden, gönlü açan güzel görünüşlü her bitkiden** (dişi ve erkek olarak) **çiftler bitirdik?!**

8- Bütün bunları, Rabbine (ihlasla itaate) **yönelen kullar için** (mükemmel kudretimizi görsünler diye) **gönül gözünü açan deliller ve ibret verici öğütler olarak yarattık.**

أَفَعَيِينَا بِٱلْخَلْقِ ٱلْأَوَّلِۚ بَلْ هُمْ فِى لَبْسٍ مِّنْ خَلْقٍ جَدِيدٍ ﴿١٥﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَـٰنَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ
بِهِۦ نَفْسُهُۥۖ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ ٱلْوَرِيدِ ﴿١٦﴾ إِذْ يَتَلَقَّى ٱلْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ ٱلْيَمِينِ وَعَنِ ٱلشِّمَالِ
قَعِيدٌ ﴿١٧﴾ مَّا يَلْفِظُ مِن قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ ﴿١٨﴾ وَجَآءَتْ سَكْرَةُ ٱلْمَوْتِ بِٱلْحَقِّۖ ذَٰلِكَ مَا كُنتَ
مِنْهُ تَحِيدُ ﴿١٩﴾ وَنُفِخَ فِى ٱلصُّورِۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْوَعِيدِ ﴿٢٠﴾ وَجَآءَتْ كُلُّ نَفْسٍ مَّعَهَا سَآئِقٌ وَشَهِيدٌ ﴿٢١﴾ لَّقَدْ
كُنتَ فِى غَفْلَةٍ مِّنْ هَـٰذَا فَكَشَفْنَا عَنكَ غِطَآءَكَ فَبَصَرُكَ ٱلْيَوْمَ حَدِيدٌ ﴿٢٢﴾ وَقَالَ قَرِينُهُۥ هَـٰذَا مَا
لَدَىَّ عَتِيدٌ ﴿٢٣﴾ أَلْقِيَا فِى جَهَنَّمَ كُلَّ كَفَّارٍ عَنِيدٍ ﴿٢٤﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ مُّرِيبٍ ﴿٢٥﴾ ٱلَّذِى جَعَلَ مَعَ
ٱللَّهِ إِلَـٰهًا ءَاخَرَ فَأَلْقِيَاهُ فِى ٱلْعَذَابِ ٱلشَّدِيدِ ﴿٢٦﴾ ۞قَالَ قَرِينُهُۥ رَبَّنَا مَآ أَطْغَيْتُهُۥ وَلَـٰكِن كَانَ فِى
ضَلَـٰلٍ بَعِيدٍ ﴿٢٧﴾ قَالَ لَا تَخْتَصِمُوا۟ لَدَىَّ وَقَدْ قَدَّمْتُ إِلَيْكُم بِٱلْوَعِيدِ ﴿٢٨﴾ مَا يُبَدَّلُ ٱلْقَوْلُ لَدَىَّ وَمَآ أَنَا۠
بِظَلَّـٰمٍ لِّلْعَبِيدِ ﴿٢٩﴾ يَوْمَ نَقُولُ لِجَهَنَّمَ هَلِ ٱمْتَلَأْتِ وَتَقُولُ هَلْ مِن مَّزِيدٍ ﴿٣٠﴾ وَأُزْلِفَتِ ٱلْجَنَّةُ لِلْمُتَّقِينَ
غَيْرَ بَعِيدٍ ﴿٣١﴾ هَـٰذَا مَا تُوعَدُونَ لِكُلِّ أَوَّابٍ حَفِيظٍ ﴿٣٢﴾ مَّنْ خَشِىَ ٱلرَّحْمَـٰنَ بِٱلْغَيْبِ وَجَآءَ بِقَلْبٍ
مُّنِيبٍ ﴿٣٣﴾ ٱدْخُلُوهَا بِسَلَـٰمٍۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُلُودِ ﴿٣٤﴾ لَهُم مَّا يَشَآءُونَ فِيهَا وَلَدَيْنَا مَزِيدٌ ﴿٣٥﴾ وَكَمْ أَهْلَكْنَا
قَبْلَهُم مِّن قَرْنٍ هُمْ أَشَدُّ مِنْهُم بَطْشًا فَنَقَّبُوا۟ فِى ٱلْبِلَـٰدِ هَلْ مِن مَّحِيصٍ ﴿٣٦﴾ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن
كَانَ لَهُۥ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى ٱلسَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ خَلَقْنَا ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ وَمَا بَيْنَهُمَا فِى سِتَّةِ
أَيَّامٍ وَمَا مَسَّنَا مِن لُّغُوبٍ ﴿٣٨﴾ فَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ قَبْلَ طُلُوعِ ٱلشَّمْسِ وَقَبْلَ
ٱلْغُرُوبِ ﴿٣٩﴾ وَمِنَ ٱلَّيْلِ فَسَبِّحْهُ وَأَدْبَـٰرَ ٱلسُّجُودِ ﴿٤٠﴾ وَٱسْتَمِعْ يَوْمَ يُنَادِ ٱلْمُنَادِ مِن مَّكَانٍ قَرِيبٍ ﴿٤١﴾ يَوْمَ
يَسْمَعُونَ ٱلصَّيْحَةَ بِٱلْحَقِّۚ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلْخُرُوجِ ﴿٤٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نُحْىِۦ وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا ٱلْمَصِيرُ ﴿٤٣﴾

38- Yemin olsun ki gökleri, yeri ve bunların arasındaki her şeyi (bir göz kırpmasından daha kısa zamanda yaratma kudretimiz olmasına rağmen) **altı günde yarattık. Bundan dolayı bize herhangi bir yorgunluk isabet etmiş de değildir.**

39- Ve ey rasulüm! Yahudilerin ve diğer müşriklerin, Allah ve senin hakkında söylediklerine sabret! Ve Rabbini güneş doğmadan önce (fecir namazı vaktinde) **ve güneş batmadan önce** (ikindi namazı vaktinde) **hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, layık olduğu şekilde yücelterek ve her şeyden çok severek) **tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

40- Ey rasulüm! Rabbini geceleyin ve her namazdan sonra da tesbih et (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

41- Ve ey rasulüm! Çağrıcı (İsrafil) **göğe en yakın yerden** (diriliş için) **çağırdığı zaman sana haber vereceğim şeyi dinle!**

42- İşte o gün, bütün yaratılanların sûra ikinci üfürülüşü hiçbir şüpheye mahal bırakmayan hak ile duyduğu gündür. O gün, (hesap, ceza ve mükâfaat için) **ölülerin diriltilip kabirlerinden çıktığı gündür.**

43- Muhakkak ki hayat veren de öldüren de biziz (bizden başka hayat veren ve öldüren yoktur)**. Ve** (kıyamet gününde hesap için) **dönüş, sadece bizedir.**

15- Onları ilk defa yoktan ve örneksiz olarak yaratmakta aciz kaldım mı ki onları öldükten sonra diriltmekten aciz kalayım?! Doğrusu onlar, (ilk defa yaratılıp da) **öldükten sonra tekrar yaratılma konusunda hayret ve şüphe içindedirler.**

16- Ve yemin olsun ki biz insanı (yoktan örneksiz olarak) **yarattık. Ve biz, nefsinin kendisine ne fısıldadığını biliriz. Ve biz ona şah damarından daha yakınız.**

17- Bilinsin ki her insan için biri sağında, diğeri solunda oturup (devamlı yanında kalıp) **amellerini yazan iki yazıcı melek vardır.**

18- İnsan hiçbir söz söylemesin ki onu hemen alıp yazmak için yanında hazır bir melek bulunmasın.

19- Ve ölüm sarhoşluğunun (ruhun bedenden çıkma vaktinin) **gelmesi haktır** (bundan kaçış yoktur)**. Ölüm sarhoşluğu geldiğinde** (kâfir) **insana şöyle denir: "Ey ğafil! İşte bu,** (ondan sonra ne olacağını düşünmeyip) **hep kaçmaya çalıştığın andır!"**

20- Ve (birinci üfürüşten sonra görevli melek tarafından) **sûra** (ikinci kez) **üflenir. İşte bu, geleceği vâdedilen kıyamet günüdür.**

21- Ve o gün her nefis, kendisini tutup getiren ve (dünyada) **yaptıklarına şahidlik edecek iki melekle gelir.**

22- Meleklerin tutup getirdiği o kişiye şöyle denir: "Muhakkak ki sen dünyada, bu günün vuku bulacağı konusunda (dünyevi şehvetler ve lezzetlerle oyalandığın için) **ğaflet içindeydin. İşte bugün** (uğrayacağın azabı göstererek) **senden ğaflet örtüsünü kaldırdık. Artık bugün gözün demir gibi çok kuvvetlidir** (çünkü ğaflette iken görmediğin şeyleri şimdi çok net görüyorsun)**."**

23- Cehenneme götürülen o kişi hakkında, melekten karini (devamlı yanında bulunup amellerini yazan melek) **şöyle der: "İşte bu kimsenin dünyada yaptığı her şey bende eksiksiz, tam olarak yazılıdır."**

24- Allah, kâfiri tutup getiren ve ona şahidlik yapan meleklere şöyle der: "Hakkı bile bile inkâr edip bâtıl üzerinde inatla ısrar edenleri cehenneme atın!"

25- "İşte o inatçı kâfir; vacip kılınan hayırlara bütün gücüyle engel olan, Allah'ın sınırlarını aşan ve Allah'ın haber verdiği vâdi ve vaîdi hakkında şüphe içinde olan kimsedir."

26- "O inatçı kâfir, Allah ile birlikte başka ilah edinip ona ibadet ederdi. Onu hemen şiddetli azaba (cehenneme) **atın!"**

27- O kâfirin şeytanlardan olan karini (yanından hiç ayrılmayan arkadaşı)**, ondan beri olduğunu ilan ederek şöyle der: "Ey Rabbimiz! Onu ben saptırmadım. O, zaten derin bir sapıklık içinde idi."**

28- Allah, o kâfire ve şeytandan olan karinine şöyle der: "Benim huzurumda çekişmeyin (artık bu size bir fayda sağlamaz)**! Çünkü dünyada sizi, gönderdiğim rasullerime tâbi olmadığınızda kıyamet gününde azaba uğramakla uyardım."**

29- "Verdiğim sözü değiştirmem (mutlaka gerçekleştiririm)**. Ve ben, kullara asla zulmetmem."**

30- O gün (ahiret gününde) **cehenneme, "**(İçine atılan kâfir ve günahkârlarla) **Doldun mu?" deriz. O da "Daha var mı?" der.**

31- Ve cennet muttakilere (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlara) **yaklaştırılır ve içindeki nimetleri görürler; çünkü artık cennet onlardan hiç de uzak değildir** (mutlaka o nimetlere sahip olacaklardır).

32, 33- Ve muttakilere şöyle denir: "İşte bu, dünyada size vâdedilen mükâfaattır. Bu, günahlarında ısrar etmeyip hep tevbe eden, Allah'ın sınırlarını muhafaza eden, ğaybde (kendisini hiç kimse görmediği hâlde) **er-Raḥmân'a itaat ederek O'ndan korkan ve** (her türlü şirk, haset ve kinden uzaklaşmış olarak) **sadece Allah'ın rızasını isteyen bir kalple O'na kavuşanlar içindir."**

34- Allah, muttaki kullarına (ahirette) **şöyle der: "Selametle cennete girin! İşte bu, ebedi hayatın başladığı gündür** (artık yok olmayacaksınız)**."**

35- Orada (cennette)**, onlar için diledikleri** (hiç bitmeyen) **her türlü nimet vardır ve katımızda bunlardan daha fazlası** (hiçbir gözün görmediği, hiçbir kulağın işitmediği ve hiçbir kalbin bilmediği şeyler) **da vardır.**

36- Ve bilinmelidir ki (rasulümüzü ve getirdiklerini yalanlayan) **bu müşriklerden önce, onlardan daha güçlü olan ve Allah'ın azabından kaçıp sığınmak için bir yer var mı diye diyar diyar dolaşan nice ümmetleri** (hakkı bile bile reddetmeleri sebebiyle) **helak ettik.**

37- Muhakkak ki (hakkı bile bile yalanlayan) **bu geçmiş ümmetlerin helak edilmesinde, akleden bir kalbe sahip olanlar ya da ğafil olmayıp kalbi hakkı kabule hazır bir şekilde dikkatle dinleyenler için ibret alınacak öğütler vardır.**

يَوْمَ تَشَقَّقُ ٱلْأَرْضُ عَنْهُمْ سِرَاعًا ۚ ذَٰلِكَ حَشْرٌ عَلَيْنَا يَسِيرٌ ﴿٤٤﴾ نَحْنُ أَعْلَمُ بِمَا يَقُولُونَ ۖ وَمَآ أَنتَ عَلَيْهِم
بِجَبَّارٍ ۖ فَذَكِّرْ بِٱلْقُرْءَانِ مَن يَخَافُ وَعِيدِ ﴿٤٥﴾

سُورَةُ الذَّارِيَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلذَّٰرِيَٰتِ ذَرْوًا ﴿١﴾ فَٱلْحَٰمِلَٰتِ وِقْرًا ﴿٢﴾ فَٱلْجَٰرِيَٰتِ يُسْرًا ﴿٣﴾ فَٱلْمُقَسِّمَٰتِ أَمْرًا ﴿٤﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ
لَصَادِقٌ ﴿٥﴾ وَإِنَّ ٱلدِّينَ لَوَٰقِعٌ ﴿٦﴾ وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلْحُبُكِ ﴿٧﴾ إِنَّكُمْ لَفِى قَوْلٍ مُّخْتَلِفٍ ﴿٨﴾
يُؤْفَكُ عَنْهُ مَنْ أُفِكَ ﴿٩﴾ قُتِلَ ٱلْخَرَّٰصُونَ ﴿١٠﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى غَمْرَةٍ سَاهُونَ ﴿١١﴾ يَسْـَٔلُونَ أَيَّانَ يَوْمُ
ٱلدِّينِ ﴿١٢﴾ يَوْمَ هُمْ عَلَى ٱلنَّارِ يُفْتَنُونَ ﴿١٣﴾ ذُوقُوا۟ فِتْنَتَكُمْ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَسْتَعْجِلُونَ ﴿١٤﴾ إِنَّ
ٱلْمُتَّقِينَ فِى جَنَّٰتٍ وَعُيُونٍ ﴿١٥﴾ ءَاخِذِينَ مَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ ۚ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُحْسِنِينَ ﴿١٦﴾
كَانُوا۟ قَلِيلًا مِّنَ ٱلَّيْلِ مَا يَهْجَعُونَ ﴿١٧﴾ وَبِٱلْأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ ﴿١٨﴾ وَفِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ لِّلسَّآئِلِ
وَٱلْمَحْرُومِ ﴿١٩﴾ وَفِى ٱلْأَرْضِ ءَايَٰتٌ لِّلْمُوقِنِينَ ﴿٢٠﴾ وَفِىٓ أَنفُسِكُمْ ۚ أَفَلَا تُبْصِرُونَ ﴿٢١﴾ وَفِى ٱلسَّمَآءِ
رِزْقُكُمْ وَمَا تُوعَدُونَ ﴿٢٢﴾ فَوَرَبِّ ٱلسَّمَآءِ وَٱلْأَرْضِ إِنَّهُۥ لَحَقٌّ مِّثْلَ مَآ أَنَّكُمْ تَنطِقُونَ ﴿٢٣﴾ هَلْ أَتَىٰكَ
حَدِيثُ ضَيْفِ إِبْرَٰهِيمَ ٱلْمُكْرَمِينَ ﴿٢٤﴾ إِذْ دَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَقَالُوا۟ سَلَٰمًا ۖ قَالَ سَلَٰمٌ قَوْمٌ مُّنكَرُونَ ﴿٢٥﴾ فَرَاغَ
إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ فَجَآءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ ﴿٢٦﴾ فَقَرَّبَهُۥٓ إِلَيْهِمْ قَالَ أَلَا تَأْكُلُونَ ﴿٢٧﴾ فَأَوْجَسَ مِنْهُمْ خِيفَةً ۖ قَالُوا۟ لَا
تَخَفْ ۖ وَبَشَّرُوهُ بِغُلَٰمٍ عَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ فَأَقْبَلَتِ ٱمْرَأَتُهُۥ فِى صَرَّةٍ فَصَكَّتْ وَجْهَهَا وَقَالَتْ عَجُوزٌ عَقِيمٌ ﴿٢٩﴾

lerden olan) **misafirlerinin haberi sana geldi mi?!**

25- Onlar, İbrahim'in yanına girdiklerinde "Sana selam olsun!" dediler. İbrahim de onlara "Size de selam olsun!" diyerek karşılık verdi fakat içinden, "Bunlar, tanımadığım kimselerdir." dedi.

26- İbrahim, gizlice hanımının yanına gitti ve misafirlerine ikram için bütün hâlde semiz bir buzağı pişirip getirdi.

27- Ve İbrahim pişmiş buzağıyı misafirlerinin önüne koyup yumuşak bir üslupla "Buyurun, yiyin!" dedi.

28- İbrahim (misafirlerinin yemek yemediğini görünce) **içinde onlara karşı bir korku hissetti. Melekler** (korktuğunu fark edince sakinleştirmek için) **ona şöyle dediler: "Bizden korkma!** (Biz, Allah'ın sana gönderdiği elçileriz.)**" Sonra onu, çok bilgili bir oğul** (İshak) **ile müjdelediler.**

29- İbrahim'in hanımı çocuğu olacağının müjdesini duyunca sevinçten çığlık atıp yüzüne vurdu ve hayret içinde şöyle dedi: "Çok yaşlanmış ve aslen kısır olan bir kadın hiç çocuk doğurur mu?!"

44- O gün yer, bütün ölülerin üzerinden yarılır ve bütün ölüler haşir için hızla oradan çıkar. İşte, öldükten sonra onları diriltip böyle toplamak bize kolaydır.*

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

45- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayan) **Kâfirlerin sana ne dediklerini biliriz. Ve sen, onları imana zorlayıcı olarak gönderilmedin** (ancak hakkı tebliğ etmekle görevlisin)**. Sen,** (kâfirler ve günahkârlar için hazırladığımız) **azabımızdan korkanları Kur'ân ile uyar** (çünkü ancak onlar öğüt alır)**.**

51. EẔ-ẔÂRİYÂT SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 60, kelime sayısı 360, harf sayısı 1287'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Toprağı tozutup savuran rüzgârlara yemin olsun!

2- Su yüklü yağmur bulutlarına yemin olsun!

3- Suda kolaylıkla süzülüp giden gemilere yemin olsun!

4- Kullara dağıtılması gereken şeyleri Allah'ın emriyle dağıtan meleklere yemin olsun!

5- Ey insanlar! Size vâdedilen şey (diriltilip hesaba çekilmeniz ve amellerinize göre karşılık almanız) **doğrudur** (haktır)**, mutlaka gerçekleşecektir.**

6- Ve dünyada yaptıklarınızdan dolayı hesaba çekileceğiniz ve karşılığını alacağınız hesap günü mutlaka gelecektir.

7- Yolları (yörüngeleri) **olan göğe de yemin olsun!**

8- Ey Mekke müşrikleri! Gerçekten de siz, çelişkili sözler söylüyorsunuz (Kur'ân hakkında bazen sihir, bazen de şiir; Muhammed hakkında ise bazen sihirbaz, bazen de şair diyorsunuz)**.**

9- Allah'ın ilminde iman etmeyeceği bilinen ve bundan dolayı hidayete muvaffak kılınmayan kimse ondan (Kur'ân'a ve onu getiren rasule imandan) **uzaklaştırılır.**

10- İnsanları Allah'ın dininden uzaklaştırmak için (Kur'ân ve Rasul hakkında) **yalan söyleyenlerin lanetlenmiş olarak canı çıksın!**

11- İnsanları Allah'ın dininden uzaklaştırmak için (Kur'ân ve Rasul hakkında) **yalan söyleyen o kimseler, koyu cehalete batmış ve ahiret hayatını önemsemeden ğafil olarak yaşayan kimselerdir.**

12- Onlar, (din günü için hiçbir hazırlık yapmayıp onu hafife aldıkları hâlde) **"Din** (hesap ve ceza) **günü ne zaman?" diye sorarlar.**

13- Hafife alıp yalanladıkları o din günü, ateş azabına uğratılıp yanacakları gündür.

14- Kur'ân'ı, Rasul'ü ve ahireti bile bile yalanlayanlara ahiret gününde şöyle denir: "Azabınızı tadın bakalım! İşte bu, size hatırlatıldığında alay edip gelmesini çabuk istediğiniz gündür!"

15, 16- Muttakilere (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlara) **gelince; muhakkak ki onlar ahirette, güzel bahçeler içinde ve pınar başlarında, Rablerinin cömertçe verdiği mükâfaatları alacaklardır. Çünkü bundan önce dünyada muhsinlerden** (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rablerine itaat edenlerden) **idiler.**

17- Onlar (muttakiler)**, geceleyin** (ibadetle meşgul oldukları için) **az uyurlardı.**

18- Ve seher vakitlerinde Allah'tan mağfiret dilerlerdi.

19- Ve onlar, muhtaç olup ihtiyacını söyleyenler ve muhtaç olduğu hâlde hayasından dolayı ihtiyacını gizleyenler için mallarında bir hak olduğuna inanıp bu kimselere harcarlardı.

20- Ve yer ile içinde bulunan (dağlar, denizler, bitkiler, canlılar, cansızlar ve) **her şeyde Allah'ın kâinatın tek yaratıcısı ve sahibi olduğuna yakinen iman edenler için** (O'nun varlığına, birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **nice deliller vardır.**

21- Ey insanlar! Kendinizde de (Allah'ın varlığına, birliğine, muazzam kudretine ve mükemmel hikmetine delalet eden) **birçok delil vardır. Bunları görüp de ibret almıyor musunuz** (her türlü şirki terk edip neden yalnız Allah'a ibadet etmiyorsunuz)**?!**

22- Ve ey insanlar! Biliniz ki sizin rızkınız ve size vâdedilen şeyler (hakkınızda takdir edilen hayır ve şer) **göktedir** (hepsi orada bulunan bir kitapta yazılı ve kayıtlıdır)**.**

23- Göğün ve yerin Rabbine yemin olsun ki öldükten sonra diriltilip hesaba çekilmeniz haktır, hiç şüpheniz olmasın. Bu, tıpkı konuşmanız gibi kesindir.

24- Ey rasulüm! İbrahim'in ağırladığı (melek-

قَالُوا۟ كَذَٰلِكِ قَالَ رَبُّكِ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْحَكِيمُ ٱلْعَلِيمُ ﴿٣٠﴾ ۞ قَالَ فَمَا خَطْبُكُمْ أَيُّهَا ٱلْمُرْسَلُونَ ﴿٣١﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّآ أُرْسِلْنَآ
إِلَىٰ قَوْمٍ مُّجْرِمِينَ ﴿٣٢﴾ لِنُرْسِلَ عَلَيْهِمْ حِجَارَةً مِّن طِينٍ ﴿٣٣﴾ مُّسَوَّمَةً عِندَ رَبِّكَ لِلْمُسْرِفِينَ ﴿٣٤﴾ فَأَخْرَجْنَا
مَن كَانَ فِيهَا مِنَ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٣٥﴾ فَمَا وَجَدْنَا فِيهَا غَيْرَ بَيْتٍ مِّنَ ٱلْمُسْلِمِينَ ﴿٣٦﴾ وَتَرَكْنَا فِيهَآ ءَايَةً لِّلَّذِينَ
يَخَافُونَ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَلِيمَ ﴿٣٧﴾ وَفِى مُوسَىٰٓ إِذْ أَرْسَلْنَٰهُ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ بِسُلْطَٰنٍ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ فَتَوَلَّىٰ بِرُكْنِهِۦ
وَقَالَ سَٰحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٣٩﴾ فَأَخَذْنَٰهُ وَجُنُودَهُۥ فَنَبَذْنَٰهُمْ فِى ٱلْيَمِّ وَهُوَ مُلِيمٌ ﴿٤٠﴾ وَفِى عَادٍ إِذْ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمُ
ٱلرِّيحَ ٱلْعَقِيمَ ﴿٤١﴾ مَا تَذَرُ مِن شَىْءٍ أَتَتْ عَلَيْهِ إِلَّا جَعَلَتْهُ كَٱلرَّمِيمِ ﴿٤٢﴾ وَفِى ثَمُودَ إِذْ قِيلَ لَهُمْ تَمَتَّعُوا۟ حَتَّىٰ
حِينٍ ﴿٤٣﴾ فَعَتَوْا۟ عَنْ أَمْرِ رَبِّهِمْ فَأَخَذَتْهُمُ ٱلصَّٰعِقَةُ وَهُمْ يَنظُرُونَ ﴿٤٤﴾ فَمَا ٱسْتَطَٰعُوا۟ مِن قِيَامٍ وَمَا كَانُوا۟
مُنتَصِرِينَ ﴿٤٥﴾ وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَوْمًا فَٰسِقِينَ ﴿٤٦﴾ وَٱلسَّمَآءَ بَنَيْنَٰهَا بِأَيْي۟دٍ وَإِنَّا لَمُوسِعُونَ ﴿٤٧﴾
وَٱلْأَرْضَ فَرَشْنَٰهَا فَنِعْمَ ٱلْمَٰهِدُونَ ﴿٤٨﴾ وَمِن كُلِّ شَىْءٍ خَلَقْنَا زَوْجَيْنِ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ﴿٤٩﴾ فَفِرُّوٓا۟ إِلَى
ٱللَّهِ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥٠﴾ وَلَا تَجْعَلُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ إِلَٰهًا ءَاخَرَ ۖ إِنِّى لَكُم مِّنْهُ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٥١﴾
كَذَٰلِكَ مَآ أَتَى ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِم مِّن رَّسُولٍ إِلَّا قَالُوا۟ سَاحِرٌ أَوْ مَجْنُونٌ ﴿٥٢﴾ أَتَوَاصَوْا۟ بِهِۦ ۚ بَلْ هُمْ قَوْمٌ طَاغُونَ
﴿٥٣﴾ فَتَوَلَّ عَنْهُمْ فَمَآ أَنتَ بِمَلُومٍ ﴿٥٤﴾ وَذَكِّرْ فَإِنَّ ٱلذِّكْرَىٰ تَنفَعُ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿٥٥﴾ وَمَا خَلَقْتُ ٱلْجِنَّ وَٱلْإِنسَ
إِلَّا لِيَعْبُدُونِ ﴿٥٦﴾ مَآ أُرِيدُ مِنْهُم مِّن رِّزْقٍ وَمَآ أُرِيدُ أَن يُطْعِمُونِ ﴿٥٧﴾ إِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلرَّزَّاقُ ذُو ٱلْقُوَّةِ ٱلْمَتِينُ ﴿٥٨﴾

yenleri cehennem azabıyla korkutup sakındıran) **bir uyarıcıyım.”**

52- İşte bu müşrikler rasulümüzü (Muhammed’i) **yalanladığı gibi geçmiş ümmetler de kendilerine gönderdiğimiz rasulleri yalanladılar ve onlar hakkında, “O, sihirbazdır ya da ne dediğini akledemeyen deli biridir.” dediler.**

53- Yoksa bütün müşrikler, kendilerine gelen rasuller hakkında böyle konuşmayı nesilden nesile birbirlerine vasiyet mi ettiler ki aynı sözleri söylüyorlar?! Hayır! Gerçek şudur ki onların hepsi hakkı istemeyen zalim ve günahkâr kimselerdi.

54- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde yüz çeviren) **Müşriklere artık aldırış etme! Onların yaptıklarından dolayı sen kınanacak değilsin.**

55- Ve ey rasulüm! (Müşriklerin seni yalanlaması ve senin onlara aldırış etmemen, Allah’ın hükümlerini hatırlatmana engel olmasın!) **Sen, onlara Allah’ın hükümlerini her zaman hatırlatıp öğüt ver! Ve muhakkak ki öğüt, mu’minlere** (gerçek manada iman edenlere) **fayda verir.**

56- Ve ben, cinleri de insanları da sadece bana ibadet edebilsinler diye yarattım (şirk koşsunlar diye değil)**.**

57- Ben, onlardan herhangi bir rızık istemiyorum, beni doyurmalarını da istemiyorum (çünkü ben hiçbir şeye muhtaç değilim, bilakis her şey varlığında da varlığının devamında da sadece bana muhtaçtır)**.**

58- Muhakkak ki kullarına rızık veren Allah’tır (herkes O’nun rızkına muhtaçtır)**. O, kimsenin kendisine galip gelemeyeceği mükemmel kuvvet sahibidir.**

30- Melekler, İbrahim'in hanımına şöyle cevap verdiler: "Sana verdiğimiz bu haber, Rabbinin söylediği şeydir. Muhakkak ki O; (ٱلْحَكِيمِ) **el-Ḥakîm'dir** (verdiği her hükümde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan, emirlerine bile bile karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır)**,** (ٱلْعَلِيمِ) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**."**

Cüz: 27

31- İbrahim görevli meleklere şöyle dedi: "Ey elçiler! Ne görevle geldiniz?"

32, 33- Melekler, İbrahim'e şöyle cevap verdi: "Muhakkak ki biz, mücrim (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip küfür ve şirkinde ısrar eden kâfir) **bir kavme** (Lut kavmine) **gönderildik. Ceza olarak üzerlerine sertleşmiş çamurdan taşlar yağdırmaya geldik."**

34- "Bu taşlar, Rabbin tarafından müsriflere (küfür, şirk ve günah işleyerek Allah'ın sınırlarını aşan Lut kavmine) **isabet etmesi için işaretlenmiştir."**

35- Lut kavminin üzerine azap taşları yağdırılacağı zaman içlerinde bulunan mu'minleri (mücrimlerin başına gelen azaptan korunmaları için) **oradan çıkardık.**

36- Zaten orada Müslümanlardan, bir ev halkından başka kimse bulmadık.

37- Ve çok can yakıcı azaptan korkanların ibret alması için orada (Lut kavminin yaşadığı beldede) **birtakım izler bıraktık.**

38- Allah'ın can yakıcı azabından korkanlar için Musa'nın Firavun'a rasul olarak gönderilmesinde de (Allah'ın varlığını, birliğini, muazzam kudretini ve mükemmel hikmetini gösteren) **apaçık deliller vardır. Onu, Firavun ve kavmine** (Allah'ın rasulü olduğunu ispat eden) **çok açık mucizelerle göndermiştik.**

39- Fakat Firavun, askerlerinin gücüne güvenip Musa'nın getirdiklerinden yüz çevirdi ve Musa hakkında "O, bir sihirbaz ya da ne dediğini akledemeyen deli biridir." dedi.

40- Nihayet onu (Firavun'u) **ve askerlerini yakalayıp denize attık** (böylece boğularak helak oldular)**. O, kınanan işler yapmıştı** (ilahlık taslamış, hakkı yalanlamış, rasule iftiralar atmış ve onu öldürmeye kalkışmıştı)**.**

41- Allah'ın can yakıcı azabından korkanlar için Hud'un rasul olarak kavmi Âd'a gönderilmesinde de (Allah'ın varlığını, birliğini, muazzam kudretini ve mükemmel hikmetini gösteren) **apaçık deliller vardır. Biz, onların üzerine kısır** (yağmur yağdırmayan, ağaçları döllemeyen, hiçbir bereketi olmayan ve isabet ettiği her şeyi helak eden) **rüzgâr göndermiştik.**

42- O, öyle bir rüzgârdı ki üzerinden geçtiği her şeyi tamamen yok edip un ufak bir hâlde bırakıyordu.

43- Ve Allah'ın can yakıcı azabından korkanlar için Salih'in rasul olarak kavmi Semûd'a gönderilmesinde de (Allah'ın varlığını, birliğini, muazzam kudretini ve mükemmel hikmetini gösteren) **apaçık deliller vardır. Onlara şöyle denilmişti: "Belli bir vakte** (eceliniz gelinceye) **kadar dünya nimetleriyle az bir süre oyalanıp eğlenin bakalım!"**

44- Fakat onlar kibirlenip Rablerinin emrine karşı geldiler. Bu sebeple vâdedilen azabı beklemekteyken onları yıldırım çarptı.

45- Ve onlar, başlarına gelen bu azabı defedemediler, zaten kendilerini bu azaptan kurtaracak bir güce sahip de değillerdi.

46- Bilinmelidir ki (küfür, şirk ve günahlarında ısrar etmeleri sebebiyle) **helak edilen bu ümmetlerden önce Nuh'un kavmini de suda boğarak helak ettik. Çünkü onlar fasık** (Allah'ın emirlerine karşı gelip küfür ve şirkte ısrar eden, rasulümüz ve mu'minlerle alay edip onlara düşmanlık yapan) **bir kavim idiler.**

47- Ve göğü kudretimizle güzel bir şekilde inşa ettik ve muhakkak ki onu genişletmekteyiz.

48- Yeryüzünü de orada yaşayanlar için bir döşek gibi rahat yaşanacak bir yer yaptık. Biz bir şey yaptık mı en mükemmel şekilde yaparız.

49- Ve (Allah'ın varlığını, birliğini, muazzam kudretini ve mükemmel hikmetini anlayıp) **ibret alasınız diye her şeyden** (erkek ile dişi, gök ile yer, deniz ile kara gibi) **çift çift yarattık.**

50- Ey rasulüm! İnsanlara de ki: "Allah'ın (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durarak) **cezasından sevabına koşun! Muhakkak ki ben, size Allah tarafından apaçık uyarılarla gönderilmiş** (küfür, şirk ve günah işleyenleri cehennem azabıyla korkutup sakındıran) **bir uyarıcıyım."**

51- "Ve sakın Allah ile birlikte başka bir ilah edinmeyin (O'ndan başkasına ibadet etmeyin)**! Muhakkak ki ben, size Allah tarafından apaçık uyarılarla gönderilmiş** (küfür, şirk ve günah işle-

فَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُوا۟ ذَنُوبًا مِّثْلَ ذَنُوبِ أَصْحَـٰبِهِمْ فَلَا يَسْتَعْجِلُونِ ﴿٥٩﴾
فَوَيْلٌ لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن يَوْمِهِمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٦٠﴾

سُورَةُ ٱلطُّورِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلطُّورِ ﴿١﴾ وَكِتَـٰبٍ مَّسْطُورٍ ﴿٢﴾ فِى رَقٍّ مَّنشُورٍ ﴿٣﴾ وَٱلْبَيْتِ ٱلْمَعْمُورِ ﴿٤﴾ وَٱلسَّقْفِ ٱلْمَرْفُوعِ ﴿٥﴾ وَٱلْبَحْرِ
ٱلْمَسْجُورِ ﴿٦﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّكَ لَوَٰقِعٌ ﴿٧﴾ مَّا لَهُۥ مِن دَافِعٍ ﴿٨﴾ يَوْمَ تَمُورُ ٱلسَّمَآءُ مَوْرًا ﴿٩﴾ وَتَسِيرُ
ٱلْجِبَالُ سَيْرًا ﴿١٠﴾ فَوَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ﴿١١﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ فِى خَوْضٍ يَلْعَبُونَ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يُدَعُّونَ إِلَىٰ
نَارِ جَهَنَّمَ دَعًّا ﴿١٣﴾ هَـٰذِهِ ٱلنَّارُ ٱلَّتِى كُنتُم بِهَا تُكَذِّبُونَ ﴿١٤﴾ أَفَسِحْرٌ هَـٰذَآ أَمْ أَنتُمْ لَا تُبْصِرُونَ ﴿١٥﴾
ٱصْلَوْهَا فَٱصْبِرُوٓا۟ أَوْ لَا تَصْبِرُوا۟ سَوَآءٌ عَلَيْكُمْ ۖ إِنَّمَا تُجْزَوْنَ مَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٦﴾ إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى
جَنَّـٰتٍ وَنَعِيمٍ ﴿١٧﴾ فَـٰكِهِينَ بِمَآ ءَاتَىٰهُمْ رَبُّهُمْ وَوَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ عَذَابَ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٨﴾ كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟
هَنِيٓـًٔۢا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿١٩﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّصْفُوفَةٍ ۖ وَزَوَّجْنَـٰهُم بِحُورٍ عِينٍ ﴿٢٠﴾ وَٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ وَٱتَّبَعَتْهُمْ ذُرِّيَّتُهُم بِإِيمَـٰنٍ أَلْحَقْنَا بِهِمْ ذُرِّيَّتَهُمْ وَمَآ أَلَتْنَـٰهُم مِّنْ عَمَلِهِم مِّن شَىْءٍ ۚ كُلُّ ٱمْرِئٍۭ
بِمَا كَسَبَ رَهِينٌ ﴿٢١﴾ وَأَمْدَدْنَـٰهُم بِفَـٰكِهَةٍ وَلَحْمٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ﴿٢٢﴾ يَتَنَـٰزَعُونَ فِيهَا كَأْسًا لَّا لَغْوٌ
فِيهَا وَلَا تَأْثِيمٌ ﴿٢٣﴾ ۞وَيَطُوفُ عَلَيْهِمْ غِلْمَانٌ لَّهُمْ كَأَنَّهُمْ لُؤْلُؤٌ مَّكْنُونٌ ﴿٢٤﴾ وَأَقْبَلَ بَعْضُهُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ
يَتَسَآءَلُونَ ﴿٢٥﴾ قَالُوٓا۟ إِنَّا كُنَّا قَبْلُ فِىٓ أَهْلِنَا مُشْفِقِينَ ﴿٢٦﴾ فَمَنَّ ٱللَّهُ عَلَيْنَا وَوَقَىٰنَا عَذَابَ ٱلسَّمُومِ ﴿٢٧﴾ إِنَّا
كُنَّا مِن قَبْلُ نَدْعُوهُ ۖ إِنَّهُۥ هُوَ ٱلْبَرُّ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٨﴾ فَذَكِّرْ فَمَآ أَنتَ بِنِعْمَتِ رَبِّكَ بِكَاهِنٍ وَلَا مَجْنُونٍ
﴿٢٩﴾ أَمْ يَقُولُونَ شَاعِرٌ نَّتَرَبَّصُ بِهِۦ رَيْبَ ٱلْمَنُونِ ﴿٣٠﴾ قُلْ تَرَبَّصُوا۟ فَإِنِّى مَعَكُم مِّنَ ٱلْمُتَرَبِّصِينَ ﴿٣١﴾

O'na ibadet edip ateş azabından koruması için O'na dua ederdik. Şüphesiz O; (ٱلْبَرّ) el-Berr'dir (kullarına karşılıksız nimet veren ve onlara verdiği sözü yerine getirendir), **(ٱلرَّحِيم) er-Raḥîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işledikleri günahlardan dolayı azap etmeyendir)**."**

29- Ey rasulüm! İnsanlara, sana indirdiğimiz vahiy ile öğüt ver! Rabbinin sana verdiği (iman ve akıl) **nimetleriyle sen ne bir kâhinsin ne de bir deli.**

30- Ey rasulüm! Yoksa (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde) **seni yalanlayan o kâfirler senin hakkında "O, şairdir; ölümün gelip onu kapmasını bekliyoruz** (böylece ondan kurtulmuş olacağız)**." mu diyorlar?!**

31- Ey rasulüm! Seni yalanlayıp ölümünü bekleyen o kâfirlere de ki: "Siz (benim ölmemi) **bekleyin! Ben de sizinle beraber** (beni yalanlamanız sebebiyle Allah'ın başınıza azap indirip sizi cezalandırmasını) **beklemekteyim."**

59- Ey rasulüm! Muhakkak seni yalanlayarak nefsine zulmeden zalimler de daha önce rasullerini yalanlayan müşriklerin azaptan paylarını aldıkları gibi azaptan paylarını alacaklardır, dolayısıyla bu azabın gelmesi için acele etmesinler (onun tayin edilmiş vakti vardır, o vakit geldiğinde elbette başlarına inecektir)**.**

60- Allah’ı, rasulünü ve getirdiklerini inkâr eden kâfirlere vâdedilen azap başlarına geldiği gün onların vay hâline!

52. ET-TÛR SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 49, kelime sayısı 312, harf sayısı 1308’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Tûr Dağına yemin olsun!

2, 3- Yayılmış ince deri üzerine satır satır düzgün bir şekilde yazılmış kitaba yemin olsun!

4- Beyt-i Maʿmûr’a* da yemin olsun!

* Beyt-i Maʿmûr; gökte, meleklerin içinde ve etrafında Allahu Teâlâ’ya ibadet ettiği yerdir.

5- Yerin üstünde çatı gibi yükselmiş göğe de yemin olsun!

6- (Altında magma bulunan) **Suyla dolu denize de yemin olsun!**

7- Ey rasulüm! Muhakkak ki Rabbinin azabı (hak kendilerine geldiğinde reddeden) **kâfirlerin başına inecektir.**

8- Rabbinin azabı başlarına indiğinde hiçbir şey onu defedemez.

9- O gün (kıyamet günü) **gök sallanıp çalkalanır.**

10- Ve dağlar yerinden hareket edip yürür.

11- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

12- O kâfirler, (dünyada iken ahireti hiç önemsemeyen) **bâtıla dalıp oynayan kimselerdi.**

13, 14- O gün onlar, şiddetli bir şekilde cehennem ateşine itilip atılırlar ve (azarlanarak) **onlara şöyle denir: “İşte bu,** (rasulleriniz uyardığında) **yalanladığınız cehennem ateşidir!”**

15- “İşte size vâdedilen azap! Bu, sihir mi?! Yoksa görmüyor musunuz?!”

16- “Girip tadın bu ateş azabını! Sabretseniz de sabretmeseniz de artık sizin için birdir. Bugün onu ancak dünyada yaptığınız kötü amellere (küfür, şirk ve günahlara) **karşılık tadıyorsunuz.”**

17, 18- Muhakkak ki muttakiler (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **güzel bahçeler ve** (bitip eksilmeyen) **muazzam nimetler içinde olacaklar, Rablerinin kendilerine verdiği ikramlar içinde rahat ve mutlu bir hayat yaşayacaklar ve Rableri, onları cehennem azabından koruyacaktır.**

19- Onlara (muttakilere) **cennette şöyle denir: “Dünyada yaptıklarınıza karşılık cennet nimetlerinden dilediğiniz kadar afiyetle yiyip için!”**

20- Onlar (muttakiler) **cennette karşılıklı, sıra sıra dizilmiş döşekler üzerine yaslanırlar ve onları hûruînlerle** (güzel gözlü cennet kadınlarıyla) **evlendiririz.**

21- Gerçek manada (Allah’a, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman edenlere ve onlar gibi iman eden zürriyetlerine gelince;** (babalarının mertebeleriyle aynı olmasa bile babalara bir ikram olarak) **cennette zürriyetlerini babalarına kavuşturacağız ve onların** (babaların) **amellerinin sevabından hiçbir şey eksiltmeyeceğiz. Ey insanlar! Bilin ki herkes kendi yaptıklarına karşılık bir rehindir** (hiç kimse başkasının amelini taşıyamaz)**.**

22- Ve cennette onlara nefislerinin arzu ettiği çeşitli meyvelerden ve etlerden diledikleri kadar veririz.

23- Onlar cennette, (dünyadakinden farklı olarak) **sarhoşluk vermeyen, dolayısıyla içtiklerinde kötü sözler söylemeye ve günah işlemeye sebep olmayan içki dolu kadehlerden içip birbirlerine ikram ederler.**

24- Bu nimetlere ek olarak onlara hizmet etmek için kabuğunda saklı bir inci gibi tertemiz, bembeyaz tenli ve parlak yüzlü ğılmânlar (hizmetçi büyük çocuklar) **etraflarında dönüp dolaşırlar.**

25- Ve cennetlikler karşılıklı oturup dünyadaki hâlleri hakkında birbirlerine sorarlar.

26- Birbirlerine şöyle cevap verirler: “Muhakkak ki biz, dünyada ailelerimizin arasındayken bile Allah’ın azabından korkuyorduk.”

27- “Biz böyleyken Allah bize ikram edip İslam’a muvaffak kıldı ve bizi kavurucu ateş azabından korudu.”

28- “Muhakkak ki biz dünyada iken sadece

أَمۡ تَأۡمُرُهُمۡ أَحۡلَٰمُهُم بِهَٰذَآۚ أَمۡ هُمۡ قَوۡمٞ طَاغُونَ ﴿٣٢﴾ أَمۡ يَقُولُونَ تَقَوَّلَهُۥۚ بَل لَّا يُؤۡمِنُونَ ﴿٣٣﴾ فَلۡيَأۡتُواْ بِحَدِيثٖ
مِّثۡلِهِۦٓ إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ ﴿٣٤﴾ أَمۡ خُلِقُواْ مِنۡ غَيۡرِ شَيۡءٍ أَمۡ هُمُ ٱلۡخَٰلِقُونَ ﴿٣٥﴾ أَمۡ خَلَقُواْ ٱلسَّمَٰوَٰتِ
وَٱلۡأَرۡضَۚ بَل لَّا يُوقِنُونَ ﴿٣٦﴾ أَمۡ عِندَهُمۡ خَزَآئِنُ رَبِّكَ أَمۡ هُمُ ٱلۡمُصَۣيۡطِرُونَ ﴿٣٧﴾ أَمۡ لَهُمۡ سُلَّمٞ يَسۡتَمِعُونَ فِيهِۖ
فَلۡيَأۡتِ مُسۡتَمِعُهُم بِسُلۡطَٰنٖ مُّبِينٍ ﴿٣٨﴾ أَمۡ لَهُ ٱلۡبَنَٰتُ وَلَكُمُ ٱلۡبَنُونَ ﴿٣٩﴾ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن
مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٠﴾ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿٤١﴾ أَمۡ يُرِيدُونَ كَيۡدٗاۖ فَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ هُمُ ٱلۡمَكِيدُونَ
﴿٤٢﴾ أَمۡ لَهُمۡ إِلَٰهٌ غَيۡرُ ٱللَّهِۚ سُبۡحَٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشۡرِكُونَ ﴿٤٣﴾ وَإِن يَرَوۡاْ كِسۡفٗا مِّنَ ٱلسَّمَآءِ سَاقِطٗا يَقُولُواْ
سَحَابٞ مَّرۡكُومٞ ﴿٤٤﴾ فَذَرۡهُمۡ حَتَّىٰ يُلَٰقُواْ يَوۡمَهُمُ ٱلَّذِي فِيهِ يُصۡعَقُونَ ﴿٤٥﴾ يَوۡمَ لَا يُغۡنِي عَنۡهُمۡ كَيۡدُهُمۡ شَيۡـٔٗا
وَلَا هُمۡ يُنصَرُونَ ﴿٤٦﴾ وَإِنَّ لِلَّذِينَ ظَلَمُواْ عَذَابٗا دُونَ ذَٰلِكَ وَلَٰكِنَّ أَكۡثَرَهُمۡ لَا يَعۡلَمُونَ ﴿٤٧﴾ وَٱصۡبِرۡ
لِحُكۡمِ رَبِّكَ فَإِنَّكَ بِأَعۡيُنِنَاۖ وَسَبِّحۡ بِحَمۡدِ رَبِّكَ حِينَ تَقُومُ ﴿٤٨﴾ وَمِنَ ٱلَّيۡلِ فَسَبِّحۡهُ وَإِدۡبَٰرَ ٱلنُّجُومِ ﴿٤٩﴾

سُورَةُ النَّجۡمِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّجۡمِ إِذَا هَوَىٰ ﴿١﴾ مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمۡ وَمَا غَوَىٰ ﴿٢﴾ وَمَا يَنطِقُ عَنِ ٱلۡهَوَىٰٓ ﴿٣﴾ إِنۡ هُوَ
إِلَّا وَحۡيٞ يُوحَىٰ ﴿٤﴾ عَلَّمَهُۥ شَدِيدُ ٱلۡقُوَىٰ ﴿٥﴾ ذُو مِرَّةٖ فَٱسۡتَوَىٰ ﴿٦﴾ وَهُوَ بِٱلۡأُفُقِ ٱلۡأَعۡلَىٰ
﴿٧﴾ ثُمَّ دَنَا فَتَدَلَّىٰ ﴿٨﴾ فَكَانَ قَابَ قَوۡسَيۡنِ أَوۡ أَدۡنَىٰ ﴿٩﴾ فَأَوۡحَىٰٓ إِلَىٰ عَبۡدِهِۦ مَآ أَوۡحَىٰ
﴿١٠﴾ مَا كَذَبَ ٱلۡفُؤَادُ مَا رَأَىٰٓ ﴿١١﴾ أَفَتُمَٰرُونَهُۥ عَلَىٰ مَا يَرَىٰ ﴿١٢﴾ وَلَقَدۡ رَءَاهُ نَزۡلَةً أُخۡرَىٰ ﴿١٣﴾

2- Ey Mekkeliler! Arkadaşınız (Allah'ın rasulü Muhammed) **asla hidayet yolundan sapmadı ve bâtıla da dalmadı** (muhakkak ki o, doğru yoldadır).

3- Ve o (Muhammed), **heva ve hevesine göre konuşmaz.**

4- Onun konuştuğu Kur'ân ve ona gökten gelen her şey ancak Allah'tan bir vahiydir (o kendi heva ve hevesine göre uydurmaz).

5- Ona vahyi, çok kuvvetli olan (Cibril) **öğretmiştir.**

6, 7- O (Cibril), **üstün ve güzel yaratılışlıdır ve gerçek yaratılışıyla en yüksek ufukta ona** (Muhammed'e) **göründü.**

8, 9- Sonra (Cibril) **kulumuza** (Muhammed'e) **yaklaştı, daha da yaklaştı. Onun yakınlığı iki yay** (iki kol) **mesafesi kadar ya da daha yakın oldu.**

10- Ve Cibril Allah'ın kuluna (Muhammed'e), **Allah'ın kendisine vahyettiği şeyi bildirdi.**

11- Kulumuzun (Muhammed'in) **kalbi,** (İsrâ ve Mirac'da) **gözüyle gördüklerini yalanlamadı.**

12- Ey müşrikler! Kulumuz Muhammed ile (İsrâ ve Mirac'da) **gözüyle gördüğü şeyler hakkında mı cedelleşiyorsunuz?!**

13- Muhakkak ki kulumuz Muhammed, Cibril'i (gerçek suretinde) **ikinci kez** (İsrâ ve Mirac gecesinde) **gördü.**

32- Yoksa o kâfirlere, rasulümüz hakkında kâhin veya deli demeyi akılları mı emrediyor?! Doğrusu onlar, (böyle bâtıl sözler söylemekle sarih akla ya da şeriate dayanmayıp) **haddi aşan kimselerdir.**

33- Yoksa onlar, "Kur'ân'ı Muhammed uydurdu ve Allah'a nispet etti." mi diyorlar?! Hayır! (Kur'ân ona Allah tarafından vahyedilmektedir.) **Doğrusu onlar,** (kibirden dolayı) **ona iman etmek istemeyen kimselerdir.**

34- Eğer o inkârcılar, (Muhammed'in Kur'ân'ı uydurup da Allah'a isnat ettiğine dair) **iddialarında doğru sözlülerden iseler haydi,** (uydurulmuş bile olsa) **bu Kur'ân'ın benzeri bir söz getirsinler bakalım!**

35- Yoksa o inkârcılar, hiçbir yaratıcı olmadan mı yaratıldılar ya da onlar kendi kendilerini mi yarattılar?!

36- Yoksa gökleri ve yeri onlar mı yarattılar?! Hayır! Doğrusu onlar, Allah'ın kendilerini yarattığına kesin bir imanla iman etmeyen kimselerdir (eğer buna şeksiz şüphesiz iman etselerdi sadece O'na ibadet eder, asla şirk koşmazlardı)**.**

37- Yoksa Rabbinin hazineleri o müşriklerin yanında mıdır (ki rızkı ve nebiliği dilediklerine versinler)**?! Ya da her şeye hâkim olan kendileri midir?!**

38- Yoksa o müşriklerin, üzerine çıkıp gizli sırları dinledikleri merdivenleri mi var?! Öyleyse dinleyenler, kendilerinin hak üzere olduklarına dair açık bir delil getirsinler bakalım!

39- Ey müşrikler! Yoksa (sevmediğiniz hâlde) **kızlar Allah'ın da erkekler sizin mi** (bu, nasıl bir paylaştırma)**?!**

40- Ey rasulüm! Yoksa sen, (Rabbinden gelen vahyi tebliğ ettiğin için) **onlardan bir ücret mi talep ediyorsun da bundan dolayı ağır bir borç altında eziliyorlar?!** (Bilakis, sen hiçbir ücret talep etmiyorsun; böyleyken sana tâbi olmalarını engelleyen nedir ki?!)

41- Yoksa ğaybın ilmi onların yanında mı ki ğaybden dilediklerini yazıp sana hüccet olarak getiriyorlar?!

42- Ey rasulüm! Yoksa bu kâfirler, (sana ve İslam dinine zarar vermek için) **tuzak kurmak mı istiyorlar?! Bilsinler ki asıl tuzağa düşecek olan,** (seni ve getirdiğin hakkı yalanlayan) **o kâfirlerdir.**

43- Yoksa onların Allah'tan başka ibadeti hak eden ilahları mı var?! (Asla!) **Müşrikler bilsinler ki** (onları ve bütün mahlukatı yaratıp rızık veren sadece Allah'tır, onlar ğaybı da bilemezler) **Allah, onların kendisine isnat ettiği eksik sıfatlardan, ortaklardan ve her noksan sıfattan münezzeh ve yücedir.**

44- Ve inkârcı müşrikler öyle kimselerdir ki gökten yoğun parçalar hâlinde düşen bir şey görseler "Bu, üst üste yığılmış bir buluttur." derler (başlarına düşünceye kadar bunun bir ceza olduğunu kabul etmezler)**.**

45- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür, şirk ve günahlarında ısrar eden) **O müşrikleri, azaba uğratılacakları güne kavuşuncaya kadar kendi hâllerine bırak!**

46- İşte o gün, (rasulümüzü ve İslam'ı yok etmek için) **hazırladıkları tuzaklar onlara hiçbir fayda vermez ve Allah'ın azabından kurtarmak için hiç kimse onlara yardım edemez.**

47- Ve muhakkak ki (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine) **zulmedenlere, ahiret azabından önce** (dünyada öldürülmek, esir alınmak ve kabirde azap görmek gibi) **başka azaplar da vardır. Fakat onların çoğu bunu bilmez** (bu sebeple küfür, şirk ve günahlarında ısrar eder)**.**

48- Ey rasulüm! Rabbinin hükmüne (kazasına, kaderine ve şeri hükümlerine) **sabret; muhakkak ki sen, bizim korumamız altındasın.* Ve uykudan kalktığında Rabbini hamd ile** (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp şükrederek, layık olduğu şekilde yücelterek ve her şeyden çok severek) **tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

49- Ve gecenin bir bölümünde de yıldızların kaybolduğu vakitte (fecir vaktinde) **de Rabbini ibadet ederek tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

53. EN-NECM SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 62, kelime sayısı 360, harf sayısı 1405'tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Battığı zaman yıldıza yemin olsun!

---

* Allahu Teâlâ hakkında geçen "عَيْن (göz)" lafzı hakkında açıklama için bkz. Hûd: 37.

عِندَ سِدۡرَةِ ٱلۡمُنتَهَىٰ ﴿١٤﴾ عِندَهَا جَنَّةُ ٱلۡمَأۡوَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذۡ يَغۡشَى ٱلسِّدۡرَةَ مَا يَغۡشَىٰ ﴿١٦﴾ مَا زَاغَ ٱلۡبَصَرُ وَمَا
طَغَىٰ ﴿١٧﴾ لَقَدۡ رَأَىٰ مِنۡ ءَايَٰتِ رَبِّهِ ٱلۡكُبۡرَىٰٓ ﴿١٨﴾ أَفَرَءَيۡتُمُ ٱللَّٰتَ وَٱلۡعُزَّىٰ ﴿١٩﴾ وَمَنَوٰةَ ٱلثَّالِثَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰٓ ﴿٢٠﴾
أَلَكُمُ ٱلذَّكَرُ وَلَهُ ٱلۡأُنثَىٰ ﴿٢١﴾ تِلۡكَ إِذٗا قِسۡمَةٞ ضِيزَىٰٓ ﴿٢٢﴾ إِنۡ هِىَ إِلَّآ أَسۡمَآءٞ سَمَّيۡتُمُوهَآ أَنتُمۡ وَءَابَآؤُكُم
مَّآ أَنزَلَ ٱللَّهُ بِهَا مِن سُلۡطَٰنٍۚ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّ وَمَا تَهۡوَى ٱلۡأَنفُسُۖ وَلَقَدۡ جَآءَهُم مِّن رَّبِّهِمُ ٱلۡهُدَىٰٓ ﴿٢٣﴾
أَمۡ لِلۡإِنسَٰنِ مَا تَمَنَّىٰ ﴿٢٤﴾ فَلِلَّهِ ٱلۡأٓخِرَةُ وَٱلۡأُولَىٰ ﴿٢٥﴾ ۞ وَكَم مِّن مَّلَكٖ فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ لَا تُغۡنِى شَفَٰعَتُهُمۡ
شَيۡـًٔا إِلَّا مِنۢ بَعۡدِ أَن يَأۡذَنَ ٱللَّهُ لِمَن يَشَآءُ وَيَرۡضَىٰٓ ﴿٢٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ لَا يُؤۡمِنُونَ بِٱلۡأٓخِرَةِ لَيُسَمُّونَ ٱلۡمَلَٰٓئِكَةَ
تَسۡمِيَةَ ٱلۡأُنثَىٰ ﴿٢٧﴾ وَمَا لَهُم بِهِۦ مِنۡ عِلۡمٍۖ إِن يَتَّبِعُونَ إِلَّا ٱلظَّنَّۖ وَإِنَّ ٱلظَّنَّ لَا يُغۡنِى مِنَ ٱلۡحَقِّ شَيۡـٔٗا ﴿٢٨﴾
فَأَعۡرِضۡ عَن مَّن تَوَلَّىٰ عَن ذِكۡرِنَا وَلَمۡ يُرِدۡ إِلَّا ٱلۡحَيَوٰةَ ٱلدُّنۡيَا ﴿٢٩﴾ ذَٰلِكَ مَبۡلَغُهُم مِّنَ ٱلۡعِلۡمِۚ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ
أَعۡلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱهۡتَدَىٰ ﴿٣٠﴾ وَلِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلۡأَرۡضِ لِيَجۡزِىَ
ٱلَّذِينَ أَسَٰٓـُٔواْ بِمَا عَمِلُواْ وَيَجۡزِىَ ٱلَّذِينَ أَحۡسَنُواْ بِٱلۡحُسۡنَى ﴿٣١﴾ ٱلَّذِينَ يَجۡتَنِبُونَ كَبَٰٓئِرَ ٱلۡإِثۡمِ وَٱلۡفَوَٰحِشَ
إِلَّا ٱللَّمَمَۚ إِنَّ رَبَّكَ وَٰسِعُ ٱلۡمَغۡفِرَةِۚ هُوَ أَعۡلَمُ بِكُمۡ إِذۡ أَنشَأَكُم مِّنَ ٱلۡأَرۡضِ وَإِذۡ أَنتُمۡ أَجِنَّةٞ فِى بُطُونِ
أُمَّهَٰتِكُمۡۖ فَلَا تُزَكُّوٓاْ أَنفُسَكُمۡۖ هُوَ أَعۡلَمُ بِمَنِ ٱتَّقَىٰٓ ﴿٣٢﴾ أَفَرَءَيۡتَ ٱلَّذِى تَوَلَّىٰ ﴿٣٣﴾ وَأَعۡطَىٰ قَلِيلٗا وَأَكۡدَىٰٓ
﴿٣٤﴾ أَعِندَهُۥ عِلۡمُ ٱلۡغَيۡبِ فَهُوَ يَرَىٰٓ ﴿٣٥﴾ أَمۡ لَمۡ يُنَبَّأۡ بِمَا فِى صُحُفِ مُوسَىٰ ﴿٣٦﴾ وَإِبۡرَٰهِيمَ ٱلَّذِى وَفَّىٰٓ ﴿٣٧﴾ أَلَّا
تَزِرُ وَازِرَةٞ وِزۡرَ أُخۡرَىٰ ﴿٣٨﴾ وَأَن لَّيۡسَ لِلۡإِنسَٰنِ إِلَّا مَا سَعَىٰ ﴿٣٩﴾ وَأَنَّ سَعۡيَهُۥ سَوۡفَ يُرَىٰ ﴿٤٠﴾ ثُمَّ يُجۡزَىٰهُ
ٱلۡجَزَآءَ ٱلۡأَوۡفَىٰ ﴿٤١﴾ وَأَنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ ٱلۡمُنتَهَىٰ ﴿٤٢﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَضۡحَكَ وَأَبۡكَىٰ ﴿٤٣﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ أَمَاتَ وَأَحۡيَا
﴿٤٤﴾ وَأَنَّهُۥ خَلَقَ ٱلزَّوۡجَيۡنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلۡأُنثَىٰ ﴿٤٥﴾ مِن نُّطۡفَةٍ إِذَا تُمۡنَىٰ ﴿٤٦﴾ وَأَنَّ عَلَيۡهِ ٱلنَّشۡأَةَ ٱلۡأُخۡرَىٰ ﴿٤٧﴾

36, 37- Yoksa Allah'a iftira atan bu kimseye, Musa'nın sayfalarında ve ahdine vefa gösterip Rabbinin emirlerini tam manasıyla yerine getiren İbrahim'in sayfalarında yazılı olanlar haber verilmedi mi?!

38- O sayfalarda şöyle yazılmaktadır: "Bilin ki her nefis kendi yaptığından sorumludur, hiç kimseye başkasının günahı yüklenmez."

39- "Ve insan, (hayır olsun şer olsun) **sadece** (dünyada) **yaptığı amellerinin karşılığını görecektir."**

40- "Ve muhakkak ki (dünyada) **yaptığı amelleri** (kıyamet gününde) **çok açık bir şekilde görülecektir."**

41- "Sonra yaptığı amelin karşılığı hiç eksiltilmeden ona tam olarak verilecektir."

42- Ve ey rasulüm! Kullara bildir ki öldükten sonra dönüşleri sadece Rabbinedir.

43- Ve şu bir gerçektir ki dilediğini sevindirip güldüren ve dilediğini üzüp ağlatan da O'dur.

44- Ve dünyada canlıları öldüren de ahirette ölüleri dirilten de O'dur.

45, 46- Ve rahme atıldığında nutfeden (meni içindeki spermden) **erkek ve dişi iki sınıfı yaratan da O'dur.**

47- Ve ölüleri hesap için diriltmek de sadece O'na aittir.

14- O, Cibril'i Sidrati'l Munteha'nın (yedinci gökteki muazzam ağacın) **yanında gördü.**

15- O ağacın yanında, içinde ebedi kalınacak cennet vardır.

16- Muhammed, Cibril'i Sidrati'l Munteha'nın yanında gördüğü zaman Sidra, mahiyetini sadece Allah'ın bildiği muazzam şeylerle örtülmüştü.

17- Onun (Muhammed'in) **gözleri ne sağa ne sola kaydı ne de tayin edilen sınırı geçti.**

18- Muhakkak ki Muhammed, (İsrâ ve Mirac gecesinde) **Rabbinin** (birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **büyük delillerinden bazılarını gördü.**

19, 20- Ey müşrikler! Allah'tan başka ibadet ettiğiniz ve Lât ile Uzzâ adını verdiğiniz putlarınızı ve onlardan başka bir de şu üçüncü putunuz olan Menât'ı gördünüz mü?! (Herhangi bir şey yapmaya güçleri yetiyor mu?! Aciz ve gerçek ilahın sıfatlarına sahip olmaktan uzak oldukları hâlde nasıl da akılsızca Allah ile birlikte onlara ibadet ediyorsunuz.)

21- Ey müşrikler! Erkekler sizin de kızlar (sevmediğiniz hâlde) **Allah'ın mı** (bu, nasıl bir paylaştırma)**?!**

22- Heva ve hevesinize dayanarak yaptığınız bu paylaştırma, mantığa dayanmayan adaletsiz bir paylaştırmadır.

23- İbadet ettiğiniz bu putlar, sizin ve atalarınızın uydurduğu isimlerden başka bir şey değildir (hiçbir ilahlık vasıfları yoktur)**. Allah, onlar hakkında** (ilah olduklarına ve onlara ibadet edilmesi gerektiğine dair) **hiçbir delil indirmemiştir. Doğrusu müşrikler, zanna ve şeytanın nefislerine süslü gösterdiği hevalarına uymaktadır. Hâlbuki onlara, Rableri tarafından doğru yolu gösteren bir rehber gelmişti** (fakat onu yalanladılar)**.**

24- Yoksa insan, kendisi hakkında temenni ettiği her şeyin gerçekleşeceğini mi zannediyor (putların ahiret gününde kendisine şefaatçi olacağını temenni ettiği gibi)**?!**

25- Hayır! İnsan temenni ettiği her şeyi elde edemez. Çünkü ahiret de dünya da sadece Allah'ındır (ahiret ve dünya nimetlerini dilediğine verir, dilediğine vermez ve O dilemedikçe kimse kimseye şefaat edemez)**.**

26- Ve göklerde nice melekler vardır ki şefaat etmek istediklerinde şefaatleri fayda vermez, ancak Allah'ın şefaat izni vermesi ve şefaat edilenden razı olması hariç. (İşte ancak bu kimselere şefaat edilir. Allah; O'ndan başka ibadet edilenlerin, kendilerine ibadet edenlere şefaat etmelerine izin vermez.)

27- Ancak ahirete (dirilişe, hesap, ceza ve mükâfaata) **inanmayanlar,** (Allah'ın kızları olduğuna inandıkları için) **melekleri dişi isimleriyle isimlendirir** (Allah, onların söylediklerinden münezzeh ve yücedir)**.**

28- Ve şu bir gerçektir ki o kâfirlerin, meleklere dişi ismi verme konusunda dayanacakları sağlam hiçbir ilimleri yoktur. Onlar sadece zan ve tahminlere tâbi olmaktadırlar. Ancak zan ve tahmin hakkın yerini tutamaz ki hakkın hükmünü alsın.

29- Ey rasulüm! (Hak olduğu apaçık delillerle sabit olduğu hâlde) **Zikrimiz** (Kur'ân) **kendilerine geldiğinde onu önemsemeyerek reddedip uzaklaşan ve sadece dünya hayatının metaını isteyen kâfirlerden yüz çevir!**

30- İşte ahireti unutup da sadece dünyayı önemsemek, kâfirlerin erişebileceği bilginin üst sınırıdır (çünkü o kadar cahillerdir ki gerçek menfaatlerini bilmezler)**. Muhakkak ki Rabbin, kimin doğru yolundan** (dininden) **saptığını, kimin de doğru yolda olduğunu çok iyi bilmektedir** (ve ona göre karşılık verecektir)**.**

31- Ve göklerde de yerde de ne varsa hepsi sadece Allah'ındır. Dünyada kötü amel (şeriatine muhalif amel) **işleyenlere hak ettikleri cezayı verir ve iyi amel** (şeriatine uygun amel) **işleyenleri cennetle mükâfaatlandırır.**

32- Ufak tefek kusurlar hariç büyük günahlardan ve fahşadan (zina ve haddi gerektiren haramlardan) **kaçınanlara gelince; bil ki Rabbin, mağfireti geniş olandır. O sizi** (babanız Âdem'i), **topraktan yarattığında da annelerinizin karnında cenin iken de sizi en iyi bilendir. Bu sebeple** (takva konusunda) **kendinizi övmeyin! O, takva sahiplerini** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranları) **daha iyi bilendir.**

33- Ey rasulüm! (Hakkı bilip kabul ettiği hâlde) **Haktan yüz çevireni gördün mü** (ondan daha kötü amel işleyen var mı)**?!**

34- Ve malından azıcık verip sonra (cimri tabiatlı olduğu için) **vermemekte direneni gördün mü?!** (Buna rağmen takva konusunda kendini temize çıkarmaya çalışır.)

35- Ğaybın ilmi o kâfirin yanında mı ki ğayble ilgili meseleleri görüyormuş gibi konuşuyor?!

وَأَنَّهُۥ هُوَ أَغْنَىٰ وَأَقْنَىٰ ﴿٤٨﴾ وَأَنَّهُۥ هُوَ رَبُّ ٱلشِّعْرَىٰ ﴿٤٩﴾ وَأَنَّهُۥٓ أَهْلَكَ عَادًا ٱلْأُولَىٰ ﴿٥٠﴾ وَثَمُودَا۟ فَمَآ أَبْقَىٰ ﴿٥١﴾
وَقَوْمَ نُوحٍ مِّن قَبْلُ ۖ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ هُمْ أَظْلَمَ وَأَطْغَىٰ ﴿٥٢﴾ وَٱلْمُؤْتَفِكَةَ أَهْوَىٰ ﴿٥٣﴾ فَغَشَّىٰهَا مَا غَشَّىٰ ﴿٥٤﴾ فَبِأَىِّ ءَالَآءِ
رَبِّكَ تَتَمَارَىٰ ﴿٥٥﴾ هَٰذَا نَذِيرٌ مِّنَ ٱلنُّذُرِ ٱلْأُولَىٰٓ ﴿٥٦﴾ أَزِفَتِ ٱلْـَٔازِفَةُ ﴿٥٧﴾ لَيْسَ لَهَا مِن دُونِ ٱللَّهِ كَاشِفَةٌ ﴿٥٨﴾ أَفَمِنْ
هَٰذَا ٱلْحَدِيثِ تَعْجَبُونَ ﴿٥٩﴾ وَتَضْحَكُونَ وَلَا تَبْكُونَ ﴿٦٠﴾ وَأَنتُمْ سَٰمِدُونَ ﴿٦١﴾ فَٱسْجُدُوا۟ لِلَّهِ وَٱعْبُدُوا۟ ۩ ﴿٦٢﴾

سُورَةُ ٱلْقَمَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْتَرَبَتِ ٱلسَّاعَةُ وَٱنشَقَّ ٱلْقَمَرُ ﴿١﴾ وَإِن يَرَوْا۟ ءَايَةً يُعْرِضُوا۟ وَيَقُولُوا۟ سِحْرٌ مُّسْتَمِرٌّ ﴿٢﴾ وَكَذَّبُوا۟ وَٱتَّبَعُوٓا۟ أَهْوَآءَهُمْ ۚ
وَكُلُّ أَمْرٍ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣﴾ وَلَقَدْ جَآءَهُم مِّنَ ٱلْأَنۢبَآءِ مَا فِيهِ مُزْدَجَرٌ ﴿٤﴾ حِكْمَةٌۢ بَٰلِغَةٌ ۖ فَمَا تُغْنِ ٱلنُّذُرُ ﴿٥﴾ فَتَوَلَّ
عَنْهُمْ ۘ يَوْمَ يَدْعُ ٱلدَّاعِ إِلَىٰ شَىْءٍ نُّكُرٍ ﴿٦﴾ خُشَّعًا أَبْصَٰرُهُمْ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ كَأَنَّهُمْ جَرَادٌ مُّنتَشِرٌ
﴿٧﴾ مُّهْطِعِينَ إِلَى ٱلدَّاعِ ۖ يَقُولُ ٱلْكَٰفِرُونَ هَٰذَا يَوْمٌ عَسِرٌ ﴿٨﴾ ۞ كَذَّبَتْ قَبْلَهُمْ قَوْمُ نُوحٍ فَكَذَّبُوا۟ عَبْدَنَا
وَقَالُوا۟ مَجْنُونٌ وَٱزْدُجِرَ ﴿٩﴾ فَدَعَا رَبَّهُۥٓ أَنِّى مَغْلُوبٌ فَٱنتَصِرْ ﴿١٠﴾ فَفَتَحْنَآ أَبْوَٰبَ ٱلسَّمَآءِ بِمَآءٍ مُّنْهَمِرٍ ﴿١١﴾
وَفَجَّرْنَا ٱلْأَرْضَ عُيُونًا فَٱلْتَقَى ٱلْمَآءُ عَلَىٰٓ أَمْرٍ قَدْ قُدِرَ ﴿١٢﴾ وَحَمَلْنَٰهُ عَلَىٰ ذَاتِ أَلْوَٰحٍ وَدُسُرٍ ﴿١٣﴾ تَجْرِى
بِأَعْيُنِنَا جَزَآءً لِّمَن كَانَ كُفِرَ ﴿١٤﴾ وَلَقَدْ تَّرَكْنَٰهَآ ءَايَةً فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٥﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٦﴾

olarak gönderdiğimiz kulumuz Nuh’u yalanlayıp onun hakkında “Deli!” demiş ve (yaptığı hakka davetten vazgeçmesi için) **kötü sözler söyleyerek onu tehdit etmişti.**

10- Bunun üzerine Nuh, Rabbine dua ederek şöyle dedi: “Ey Rabbim! Kavmim (davetime icabet etmeyip küfür, şirk ve günahlarında ısrar ederek) **bana galip geldi.** (Üzerlerine azap indirerek) **Beni onlara muzaffer kıl!”**

11- Biz de Nuh’un duasına icabet ederek göğün kapılarını açıp (nehir gibi) **devamlı akan bol su indirdik.**

12- Ve yeryüzünü de yarıp her yerden kaynaklar fışkırttık. Böylece takdir edilen azabın (tufanın) **meydana gelmesi için gökten inen sular ile yerden fışkıran sular birleşti** (ve bütün kâfirler suda boğulup helak oldu).

13- Nuh’u (ve ona iman edenleri) **ise tahtalardan yapılmış ve çivilerle çakılmış gemide taşıdık** (onları kâfirlerin başına gelen azaptan kurtardık)**.**

14- Nuh’un gemisi, gözetimimiz altında* büyük dalgalar arasında yüzüp gitti. İşte bu, Nuh’u yalanlayan kâfirler için büyük bir ceza idi.

15- Ve andolsun ki Nuh’un gemisini ve tufanı, ibret alınacak bir delil olarak bıraktık. Bundan ibret alan yok mudur?!

16- (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu ve rasulümüzü yalanlayıp küfür ve şirklerinde ısrar eden) **Kâfirleri uğrattığımız azap ve yaptığımız uyarılardan sonra onları helak etmemiz nasılmış, ibretle bakın!**

---

*Allahu Teâlâ hakkında geçen “عَيْن (göz)” lafzı hakkında açıklama için bkz. Hûd: 37.

48- Ve dilediğini mal verip zengin kılan da kişiye ihtiyacı dışında saklanabilen mal veren de sadece O'dur.

49- Ve Şiʿrâ* yıldızının (ve her şeyin) **Rabbi de muhakkak O'dur.**

* (ٱلشِّعۡرَىٰ) Şiʿrâ, bazı müşriklerin (Huzaa'nın) taptığı parlak bir yıldızdır.

50- Ve (Hud'un kavmi olan) **ilk Âd kavmini** (küfür, şirk ve günahta ısrar etmeleri sebebiyle) **helak eden de O'dur.**

51- Ve (Salih'in kavmi) **Semûd'u** (küfür, şirk ve günahta ısrar etmeleri sebebiyle) **tamamen helak edip onlardan geriye hiç kimse bırakmayan da O'dur.**

52- Ve Âd ile Semûd kavimlerinden önce Nuh'un kavmini (küfür, şirk ve günahta ısrar etmeleri sebebiyle) **helak eden de O'dur. Muhakkak ki onlar, Âd ve Semûd kavimlerinden daha zalim ve daha azgın kimselerdi.**

53- Ve Lut kavminin yaşadığı köyleri (küfür, şirk ve günahta ısrar etmeleri sebebiyle) **kaldırıp altüst ederek yere çakan da O'dur.**

54- Kaldırılıp altüst edilerek yere çakılan o köyler, taş ve toprak gibi şeylerle örtülüp tamamen yere gömüldü.

55- Ey insan! Hâl böyleyken şimdi Rabbinin (birliğine ve muazzam kudretine delalet eden) **hangi delilleri hakkında şüphe edip cedelleşiyorsun?!**

56- Ey insanlar! Size gelen bu uyarıcı (Muhammed)**, daha önce size gönderilen uyarıcılar gibi bir beşerdir.**

57- Muhakkak gelecek olan kıyamet gününün vakti iyice yaklaştı.

58- O (kıyamet günü) **geldiğinde onu kimse engelleyemez ve onun vaktini Allah'tan başka hiç kimse bilemez.**

59- Ey müşrikler! Size okunan bu sözün (Kur'ân'ın) **Allah tarafından indirildiğine mi hayret ediyorsunuz?!**

60- Ve onunla alay edip gülüyorsunuz da öğütlerini işittiğinizde ağlamıyorsunuz.

61- Ve siz ğaflet içinde oyalanıp ona önem vermiyor, hükümlerinden ve öğütlerinden yüz çeviriyorsunuz.

62- Ey insanlar! Haydi, sadece Allah'a secde edin ve (her türlü şirki terk edip hayatın bütün yönlerinde) **ibadeti** (mutlak itaati* ve mutlak sevgiyi*) **O'na has kılın!**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

* Mutlak sevilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

54. EL-KAMER SURESİ

Âlimlerin çoğuna göre Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre 44. ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 55, kelime sayısı 342, harf sayısı 1423'tür.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Kıyamet gününün vakti yaklaştı ve Ay yarıldı.

2- Ve (hakka karşı inat eden) **müşrikler** (Allah'ın birliğini, muazzam kudretini ve rasulünün doğru söylediğini gösteren) **bir ayet gördüklerinde ondan hep yüz çevirir ve "Bu, bâtıl olacak bir sihirdir." derler.**

3- Ve bu inkârcılar, kendilerine gelen hakkı yalanlayıp heva ve heveslerine tâbi oldular. Bilsinler ki (ister hayır ister şer olsun) **her yapılanın karşılığı kıyamet gününde verilecektir.**

4- Ve yemin olsun ki (hakkı yalanlayan) **o müşriklere işledikleri küfür, şirk ve zulümlerden caydırıcı nice helak edilen ümmetlerin haberleri geldi** (eğer akıllarını kullanıp kendileri için faydalı şeyleri bilselerdi küfür ve şirklerini terk ederlerdi)**.**

5- Müşriklere gelen bu haber ve bilgiler, (hakkı çok açık beyan eden ve onlarla hüccet ikame edilen) **büyük hikmetli sözlerdir. Fakat gerçek manada Allah'a ve ahiret gününe iman etmek istemeyenlere uyarılar ne fayda verir ki?!**

6- Ey rasulüm! Sûra üflemekle görevli meleğin çok muazzam, korkunç ve hiç kimsenin mislini bilmediği şeye çağırdığı güne kadar (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde sana tâbi olmayan) **o müşriklerden yüz çevir** (kendi hâllerine bırak)**!**

7, 8- O muazzam ve korkunç gün (kıyamet günü) **geldiğinde kâfirler sanki etrafa yayılmış çekirge sürüsü gibi, bakışları perişan ve zelil bir şekilde utançtan yere bakarak kabirlerinden süratle çıkıp hesap yerine çağıran görevli meleğe doğru yönelirler. İşte o gün kâfirler şöyle der: "Doğrusu bugün, çok çetin bir gündür!"**

9- Ey rasulüm! Bil ki seni yalanlayan müşrik kavminden önce Nuh kavmi de kendilerine rasul

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿١٧﴾ كَذَّبَتْ عَادٌ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿١٨﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا
عَلَيْهِمْ رِيحًا صَرْصَرًا فِى يَوْمِ نَحْسٍ مُّسْتَمِرٍّ ﴿١٩﴾ تَنزِعُ ٱلنَّاسَ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ مُّنقَعِرٍ ﴿٢٠﴾ فَكَيْفَ
كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٢١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٢٢﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِٱلنُّذُرِ ﴿٢٣﴾ فَقَالُوٓا۟
أَبَشَرًا مِّنَّا وَٰحِدًا نَّتَّبِعُهُۥٓ إِنَّآ إِذًا لَّفِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٢٤﴾ أَءُلْقِىَ ٱلذِّكْرُ عَلَيْهِ مِنۢ بَيْنِنَا بَلْ هُوَ كَذَّابٌ أَشِرٌ ﴿٢٥﴾
سَيَعْلَمُونَ غَدًا مَّنِ ٱلْكَذَّابُ ٱلْأَشِرُ ﴿٢٦﴾ إِنَّا مُرْسِلُوا۟ ٱلنَّاقَةِ فِتْنَةً لَّهُمْ فَٱرْتَقِبْهُمْ وَٱصْطَبِرْ ﴿٢٧﴾ وَنَبِّئْهُمْ أَنَّ ٱلْمَآءَ
قِسْمَةٌۢ بَيْنَهُمْ ۖ كُلُّ شِرْبٍ مُّحْتَضَرٌ ﴿٢٨﴾ فَنَادَوْا۟ صَاحِبَهُمْ فَتَعَاطَىٰ فَعَقَرَ ﴿٢٩﴾ فَكَيْفَ كَانَ عَذَابِى وَنُذُرِ
﴿٣٠﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ صَيْحَةً وَٰحِدَةً فَكَانُوا۟ كَهَشِيمِ ٱلْمُحْتَظِرِ ﴿٣١﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن
مُّدَّكِرٍ ﴿٣٢﴾ كَذَّبَتْ قَوْمُ لُوطٍۭ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٣﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَا عَلَيْهِمْ حَاصِبًا إِلَّآ ءَالَ لُوطٍ ۖ نَّجَّيْنَٰهُم بِسَحَرٍ ﴿٣٤﴾ نِّعْمَةً
مِّنْ عِندِنَا ۚ كَذَٰلِكَ نَجْزِى مَن شَكَرَ ﴿٣٥﴾ وَلَقَدْ أَنذَرَهُم بَطْشَتَنَا فَتَمَارَوْا۟ بِٱلنُّذُرِ ﴿٣٦﴾ وَلَقَدْ رَٰوَدُوهُ عَن ضَيْفِهِۦ
فَطَمَسْنَآ أَعْيُنَهُمْ فَذُوقُوا۟ عَذَابِى وَنُذُرِ ﴿٣٧﴾ وَلَقَدْ صَبَّحَهُم بُكْرَةً عَذَابٌ مُّسْتَقِرٌّ ﴿٣٨﴾ فَذُوقُوا۟ عَذَابِى وَنُذُرِ
﴿٣٩﴾ وَلَقَدْ يَسَّرْنَا ٱلْقُرْءَانَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِن مُّدَّكِرٍ ﴿٤٠﴾ وَلَقَدْ جَآءَ ءَالَ فِرْعَوْنَ ٱلنُّذُرُ ﴿٤١﴾ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كُلِّهَا
فَأَخَذْنَٰهُمْ أَخْذَ عَزِيزٍ مُّقْتَدِرٍ ﴿٤٢﴾ أَكُفَّارُكُمْ خَيْرٌ مِّنْ أُو۟لَٰٓئِكُمْ أَمْ لَكُم بَرَآءَةٌ فِى ٱلزُّبُرِ ﴿٤٣﴾ أَمْ يَقُولُونَ
نَحْنُ جَمِيعٌ مُّنتَصِرٌ ﴿٤٤﴾ سَيُهْزَمُ ٱلْجَمْعُ وَيُوَلُّونَ ٱلدُّبُرَ ﴿٤٥﴾ بَلِ ٱلسَّاعَةُ مَوْعِدُهُمْ وَٱلسَّاعَةُ أَدْهَىٰ وَأَمَرُّ
﴿٤٦﴾ إِنَّ ٱلْمُجْرِمِينَ فِى ضَلَٰلٍ وَسُعُرٍ ﴿٤٧﴾ يَوْمَ يُسْحَبُونَ فِى ٱلنَّارِ عَلَىٰ وُجُوهِهِمْ ذُوقُوا۟ مَسَّ سَقَرَ ﴿٤٨﴾

42- Firavun ve kavmi, rasulümüzün getirdiği bütün mucize ve delillerimizi yalanladılar. Biz de yalanladıkları için onları, (عَـزِيـز) **ʿAzîz** (kendisine asla galip gelinemeyen ve her meselede dilediği gibi izzetle hüküm veren) **ve** (مُـقْـتَـدِر) **Muktedir olanın** (dilediğini yapan ve her şeye gücü yetenin) **azabıyla cezalandırdık.**

43- Şimdi ey Mekke ehli! Kâfirleriniz, bu zikrettiğimiz kâfirlerden (Nuh kavmi, Âd kavmi, Semûd kavmi, Lut kavmi ve Firavun ile onun kavminden) **daha mı hayırlılar?! Yoksa azaba uğratılmayacağınıza dair semavi kitaplarda mevcut garantiniz mi var?!**

44- Yoksa Mekke kâfirleri, "Biz, intikam alabilecek ve bize zarar vermeyi düşünenleri yenebilecek güce sahip bir topluluğuz." mu diyorlar?!

45- Bilinsin ki kâfir topluluklar (Bedir Savaşında olduğu gibi) **hezimete uğrayacak ve mu'minler karşısında arkalarını dönüp kaçacaklardır.**

46- Şu bir gerçektir ki kâfirlerin asıl azaba uğratılacağı gün, (gelmesini yalanladıkları) **kıyamet günüdür. İşte o günkü azap, dünya azabından daha şiddetli ve daha can yakıcıdır.**

47- Muhakkak ki mücrimler (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip küfür ve şirkte ısrar edenler)**, haktan uzak bir sapıklık, ızdırap ve üzüntü içindedirler.**

48- Mücrimlerin (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip küfür ve şirkte ısrar edenlerin) **yüzüstü ateşe sürüklendikleri gün** (azarlanıp alçaltılarak) **onlara şöyle denir: "Tadın alevli ateş azabını!"**

17- Ve yemin olsun ki Kur'ân'ı, ondan öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. Öğütlerinden ibret alan yok mudur?!

18- Âd kavmi de rasulleri Hud'u yalanladı. Ey müşrikler! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu ve rasulümüzü yalanlayıp küfür ve şirklerinde ısrar eden) **Kâfirleri uğrattığımız azap ve yaptığımız uyarılardan sonra onları helak etmemiz nasılmış, ibretle bakın!**

19- Muhakkak ki biz (işledikleri şirklerden ve haksız yere kibirlenmelerinden dolayı helak edici bir ceza olarak) **Âd kavminin üzerine, onlar için kötü sayılan ve kötülüğü cehenneme kadar devam eden günde çok korkunç ses çıkaran şiddetli ve çok soğuk bir rüzgâr gönderdik.**

20- O rüzgâr insanları, tıpkı yerden sökülmüş hurma kütükleri gibi yerden söküp fırlatarak başlarının üzerine yere seriyordu.

21- (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu ve rasulümüzü yalanlayıp küfür ve şirklerinde ısrar eden) **Kâfirleri uğrattığımız azap ve yaptığımız uyarılardan sonra onları helak etmemiz nasılmış, ibretle bakın!**

22- Ve yemin olsun ki Kur'ân'ı, ondan öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. Öğütlerinden ibret alan yok mudur?!

23- Semûd kavmi de kendilerine uyarıcı olarak gönderdiğimiz rasulleri Salih'i ve getirdiği hakkı yalanladı.

24- Ve Semûd kavmi, kibirlenerek şöyle dedi: "Bizden beşer olan bir tek kişiye mi tâbi olacağız?! Eğer böyle yaparsak muhakkak ki biz doğru yoldan sapmış ve (akılsızca davranıp) **kendimizi zora sokmuş oluruz."**

25- "Vahiy, içimizden bir tek ona (Salih'e) **mı inmiş?! Hayır! O, çok yalancı ve kendini haksız yere yüceltmek isteyen biridir."**

26- Onlar, yarın (kıyamet gününde) **kimin yalancı olduğunu ve kendini haksız yere yücelttiğini elbet öğreneceklerdir.**

27- Muhakkak ki biz, onlar için bir imtihan olarak (kayadan) **dişi deve çıkaracağız. Ey Salih! O dişi deveye ne yapacaklarını gözetle ve eziyetlerine sabret!**

28- Ve ey Salih! Kavmine, sularını deve ile kendileri arasında bölüşmeleri gerektiğini haber ver (bir gün deve, bir gün onlar içsin)**! Onlar ve deve, haklarını kendilerine tahsis edilen günde gelip alsınlar** (birbirlerinin hakkına tecavüz etmesinler).

29- Onlar da dişi deveyi öldürmek için (içlerinden en şakî olan) **arkadaşlarını çağırdılar. O da** (kavminin emrine itaat edip) **kılıcı aldı ve deveyi kesti.**

30- (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu ve rasulümüzü yalanlayıp küfür ve şirklerinde ısrar eden) **Kâfirleri uğrattığımız azap ve yaptığımız uyarılardan sonra onları helak etmemiz nasılmış, ibretle bakın!**

31- Biz, Semûd kavminin üzerine sadece korkunç bir çığlık gönderdik, hepsi hemen helak olup hayvan ağılı için kullanılan kurumuş ağaç dalları gibi oluverdi.

32- Ve yemin olsun ki Kur'ân'ı, ondan öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. Öğütlerinden ibret alan yok mudur?!

33- Lut kavmi de kendilerine uyarıcı olarak gönderdiğimiz rasulleri Lut'u ve getirdiği hakkı yalanladı.

34, 35- Muhakkak ki biz, Lut kavminin üzerine taş yağdıran bir fırtına gönderdik, ancak Lut ve ona iman eden ailesi hariç; onları seher vaktinde katımızdan bir nimet olarak kurtardık. Lut ve ona iman eden ailesini nasıl azaptan kurtardıysak nimetlerimize şükredenleri (bizi birleyip hiçbir şeyi şirk koşmayan ve hayatın her alanını emrettiğimiz şekilde düzenleyenleri) **de işte öyle azaptan kurtarırız.**

36- Ve yemin olsun ki Lut, kendisini yalanlayan kavmini azabımız ile korkuttu fakat onunla cedelleştiler ve uyarılarını yalanlayıp alay ettiler.

37- Ve yemin olsun ki Lut'un kavmi, Lut'a gelen misafirlerin (fuhuş yapmak için) **kendilerine verilmesini ısrarla istedi. Fakat gözlerini tamamen kör ettik** (böylece melekleri göremediler). **Ve onlara şöyle dedik: "Tadın azabımı ve görün uyarmamın neticesini!"**

38- Ve yemin olsun ki sabahleyin başlarına, etkisi ta ahiret gününe kadar devam eden bir azap indi.

39- Ve onlara şöyle dedik: "Tadın azabımı ve görün uyarmamın neticesini!"

40- Ve yemin olsun ki Kur'ân'ı, ondan öğüt alınsın diye kolaylaştırdık. Öğütlerinden ibret alan yok mudur?!

41- Yemin olsun ki Firavun ile ona tâbi olan ileri gelenlerine de Allah'ın azabıyla uyaran rasullerimiz (Musa ve Harun) **geldi.**

إِنَّا كُلَّ شَيْءٍ خَلَقْنَاهُ بِقَدَرٍ ﴿٤٩﴾ وَمَا أَمْرُنَا إِلَّا وَاحِدَةٌ كَلَمْحٍ بِالْبَصَرِ ﴿٥٠﴾ وَلَقَدْ أَهْلَكْنَا أَشْيَاعَكُمْ فَهَلْ
مِنْ مُدَّكِرٍ ﴿٥١﴾ وَكُلُّ شَيْءٍ فَعَلُوهُ فِي الزُّبُرِ ﴿٥٢﴾ وَكُلُّ صَغِيرٍ وَكَبِيرٍ مُسْتَطَرٌ ﴿٥٣﴾ إِنَّ الْمُتَّقِينَ فِي
جَنَّاتٍ وَنَهَرٍ ﴿٥٤﴾ فِي مَقْعَدِ صِدْقٍ عِنْدَ مَلِيكٍ مُقْتَدِرٍ ﴿٥٥﴾

سُورَةُ الرَّحْمٰنِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

الرَّحْمٰنُ ﴿١﴾ عَلَّمَ الْقُرْءَانَ ﴿٢﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ ﴿٣﴾ عَلَّمَهُ الْبَيَانَ ﴿٤﴾ اَلشَّمْسُ وَالْقَمَرُ بِحُسْبَانٍ ﴿٥﴾
وَالنَّجْمُ وَالشَّجَرُ يَسْجُدَانِ ﴿٦﴾ وَالسَّمَاءَ رَفَعَهَا وَوَضَعَ الْمِيزَانَ ﴿٧﴾ أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ ﴿٨﴾ وَأَقِيمُوا
الْوَزْنَ بِالْقِسْطِ وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ ﴿٩﴾ وَالْأَرْضَ وَضَعَهَا لِلْأَنَامِ ﴿١٠﴾ فِيهَا فَاكِهَةٌ وَالنَّخْلُ ذَاتُ
الْأَكْمَامِ ﴿١١﴾ وَالْحَبُّ ذُو الْعَصْفِ وَالرَّيْحَانُ ﴿١٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٣﴾ خَلَقَ الْإِنْسَانَ
مِنْ صَلْصَالٍ كَالْفَخَّارِ ﴿١٤﴾ وَخَلَقَ الْجَانَّ مِنْ مَارِجٍ مِنْ نَارٍ ﴿١٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٦﴾
رَبُّ الْمَشْرِقَيْنِ وَرَبُّ الْمَغْرِبَيْنِ ﴿١٧﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿١٨﴾ مَرَجَ الْبَحْرَيْنِ يَلْتَقِيَانِ ﴿١٩﴾
بَيْنَهُمَا بَرْزَخٌ لَا يَبْغِيَانِ ﴿٢٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢١﴾ يَخْرُجُ مِنْهُمَا اللُّؤْلُؤُ وَالْمَرْجَانُ
﴿٢٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٣﴾ وَلَهُ الْجَوَارِ الْمُنْشَئَاتُ فِي الْبَحْرِ كَالْأَعْلَامِ ﴿٢٤﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٥﴾ كُلُّ مَنْ عَلَيْهَا فَانٍ ﴿٢٦﴾ وَيَبْقَى وَجْهُ رَبِّكَ ذُو الْجَلَالِ وَالْإِكْرَامِ ﴿٢٧﴾
فَبِأَيِّ ءَالَاءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٢٨﴾ يَسْأَلُهُ مَنْ فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ كُلَّ يَوْمٍ هُوَ فِي شَأْنٍ ﴿٢٩﴾

23- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

24- Denizde giden dağlar gibi gemilerin tasarrufu da sadece O'na aittir.

25- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

26- Bilin ki yeryüzünde bulunan bütün canlılar yok olacaktır.

27- Ancak azamet, yücelik ve ikram sahibi olan Rabbinin zatı* baki kalacaktır (ebediyen yok olmayacaktır)**.**

28- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

29- Göklerde olanlar (melekler) **ve yerde olanlar** (insan ve cinler) **ihtiyaçlarını O'ndan ister. O, her an kullarının varlığı ve varlıklarının devamı için ihtiyaçları olan şeyleri sağlayandır.**

* Bu ayetin Arapçasında vech (وَجْه) kelimesi geçmektedir. Burada vechten kastedilen, Allahu Teâlâ'nın zatıdır. Ayetteki vech (yüz) kelimesini, Allahu Teâlâ'nın bir parçası olarak anlamak ise açık bir küfürdür.

49- Muhakkak ki biz, her şeyi daha önce (ilim ve irademize göre) **takdir ettiğimiz** (ve Levhi'l Mahfuz'da yazdığımız) **şekilde yarattık.**

50- Ve biz (ezelde) **bir şeyin olmasını irade etmişsek* "**(Şu vakitte) **Ol!" deriz, o da** (tayin ettiğimiz vakit geldiğinde) **bir göz kırpması gibi hemen oluverir.**

* Allahu Teâlâ'nın iradesi hakkında bilgi için bkz. el-Bakara: 117.

51- Ve ey Mekke müşrikleri! Yemin olsun ki geçmiş ümmetlerden sizin gibi (rasullerini ve getirdiklerini yalanlayan) **nice müşrikleri helak ettik. Düşünüp bundan ibret alan yok mudur?!**

52- Ve bilinmelidir ki kulların yaptığı her şey (hafaza meleklerinin yazdığı) **sayfalarda mevcuttur.**

53- Ve büyük olsun küçük olsun kulların yaptığı her şey, amel defterlerinin sayfalarında ve Levhi'l Mahfuz'da yazılıdır (herkes yaptıklarının karşılığını alacaktır)**.**

54- Muttakilere (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranlara) **gelince; muhakkak ki onlar ahirette, güzel bahçeler içinde ve nehirlerin kenarlarında olacaklardır.**

55- O muttakiler, hak meclisindedirler (boş söz konuşulmayan ve günah işlenmeyen meclistedirler) **ve onlar,** (مَلِيكٍ) **Melîk** (her şeyin sahibi olan) **ve** (مُقْتَدِرٍ) **Muktedir olan** (her şeye kadir olan ve hiçbir şeyin kendisini aciz bırakamadığı) **Allah'ın huzurundadırlar** (bitip tükenmek bilmeyen nimetler içindedirler)**.**

55. ER-RAḤMÂN SURESİ

Sahih olan görüşe göre Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 78, kelime sayısı 351, harf sayısı 1630'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1, 2, 3, 4- Bilin ki (اَلرَّحْمٰنُ) **er-Raḥmân** (hak edene de etmeyene de geniş rahmet sahibi olan Allah); **Kur'ân'ı** (hıfzını ve manasını) **kolaylaştırarak öğreten, insanı** (düzgün ve güzel bir surette) **yaratan ve ona, düşündüklerini söz ve yazı ile nasıl beyan edeceğini öğretendir.**

5- Güneş ve Ay (yıl, ay ve gün hesapları yapılabilsin diye er-Raḥmân'ın takdir ve tayin ettiği) **belli bir düzen içinde kendi yörüngelerinde dönüp durmaktadır.**

6- Ve yıldızlar, gövdesiz bitkiler ve ağaçlar (her ne varsa hepsi, emirlerine boyun eğerek) **sadece er-Raḥmân'a secde etmektedir.**

7- Ve er-Raḥmân, göğü (yer için bir tavan olacak şekilde) **yükseltti ve yeryüzüne adaleti indirip kullarına adaletle hükmetmeyi emretti.**

8- Ey insanlar! Er-Raḥmân'ın adaleti indirip onunla hükmedilmesini emretmesi, zulme düşmemeniz ve ölçü ve tartıda hıyanet etmemeniz içindir.

9- Ve ey insanlar! Alışveriş yaparken adaletli olun ve bir şey ölçüp tarttığınızda tam ölçüp tartın, sakın ölçü ve tartıyı eksiltmeyin!

10- Ve er-Raḥmân; yeri, canlıların rahat yaşayabileceği bir yer kıldı.

11- Orada, meyve veren ağaçlar ve salkımlı hurma ağaçları vardır.

12- Ve orada yapraklı taneler (çeşitli hububatlar) **ve güzel kokulu bitkiler vardır.**

13- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

14- Rabbiniz (Allah)**, insanların babası Âdem'i pişmiş çamura benzeyen bir balçıktan yarattı.**

15- Ve cinlerin babasını (İblis'i) **ateşin özünden** (dumansız saf ateşten) **yarattı.**

16- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

17- O, (Güneş'in) **iki doğuş yerinin Rabbi ve iki batış yerinin Rabbidir.**

18- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

19, 20- O; tatlı denizi (nehri)**, tuzlu denize gönderdi. Bakan göz, onların birleştiğini görür. Fakat o iki denizin arasında öyle bir engel vardır ki ne tatlı su, tuzlu su tarafına geçer ne de tuzlu su, tatlı su tarafına geçer.**

21- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

22- İkisinden de inci ve mercan çıkar.

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٠﴾ سَنَفْرُغُ لَكُمْ أَيُّهَ ٱلثَّقَلَانِ ﴿٣١﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٢﴾
يَٰمَعْشَرَ ٱلْجِنِّ وَٱلْإِنسِ إِنِ ٱسْتَطَعْتُمْ أَن تَنفُذُوا۟ مِنْ أَقْطَارِ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ فَٱنفُذُوا۟ ۚ لَا تَنفُذُونَ
إِلَّا بِسُلْطَٰنٍ ﴿٣٣﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٤﴾ يُرْسَلُ عَلَيْكُمَا شُوَاظٌ مِّن نَّارٍ وَنُحَاسٌ فَلَا
تَنتَصِرَانِ ﴿٣٥﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٦﴾ فَإِذَا ٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ وَرْدَةً كَٱلدِّهَانِ ﴿٣٧﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٣٨﴾ فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُسْـَٔلُ عَن ذَنۢبِهِۦٓ إِنسٌ وَلَا جَآنٌّ ﴿٣٩﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٤٠﴾ يُعْرَفُ ٱلْمُجْرِمُونَ بِسِيمَٰهُمْ فَيُؤْخَذُ بِٱلنَّوَٰصِى وَٱلْأَقْدَامِ ﴿٤١﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٤٢﴾ هَٰذِهِۦ جَهَنَّمُ ٱلَّتِى يُكَذِّبُ بِهَا ٱلْمُجْرِمُونَ ﴿٤٣﴾ يَطُوفُونَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ حَمِيمٍ ءَانٍ ﴿٤٤﴾
فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٥﴾ وَلِمَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ جَنَّتَانِ ﴿٤٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ
﴿٤٧﴾ ذَوَاتَآ أَفْنَانٍ ﴿٤٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٤٩﴾ فِيهِمَا عَيْنَانِ تَجْرِيَانِ ﴿٥٠﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا
تُكَذِّبَانِ ﴿٥١﴾ فِيهِمَا مِن كُلِّ فَٰكِهَةٍ زَوْجَانِ ﴿٥٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٣﴾ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ
فُرُشٍۭ بَطَآئِنُهَا مِنْ إِسْتَبْرَقٍ ۚ وَجَنَى ٱلْجَنَّتَيْنِ دَانٍ ﴿٥٤﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٥﴾ فِيهِنَّ
قَٰصِرَٰتُ ٱلطَّرْفِ لَمْ يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ﴿٥٦﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٧﴾ كَأَنَّهُنَّ
ٱلْيَاقُوتُ وَٱلْمَرْجَانُ ﴿٥٨﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٥٩﴾ هَلْ جَزَآءُ ٱلْإِحْسَٰنِ إِلَّا ٱلْإِحْسَٰنُ ﴿٦٠﴾ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦١﴾ وَمِن دُونِهِمَا جَنَّتَانِ ﴿٦٢﴾ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ﴿٦٣﴾ مُدْهَآمَّتَانِ ﴿٦٤﴾

şirk koşuyorsunuz)**?!**

56- O cennetlerin her ikisinde de gözlerini kocalarından başkasına çevirmeyen ve kocasından önce kendisine ne insan ne de cin, hiç kimsenin dokunmadığı hûruînler (güzel gözlü cennet kadınları) **vardır.**

57- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

58- O hûruînler (güzel gözlü cennet kadınları)**; güzellikleri, saf ve pürüzsüz tenleriyle sanki yakut ve mercandırlar.**

59- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

60- (Hayatının her yönünde Rabbine itaat ederek) **İyilik yapanın karşılığı, iyilikten başka bir şey midir?!**

61- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

62- Ve bu iki cennetten başka iki cennet daha vardır.

63- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

64- Bu iki cennet, (diğer ikisinden) **daha koyu yeşil renklidir.**

30- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

31- Ey cinler ve insanlar! Bilin ki dünyada yaptığınız amellerin karşılığını (hiç eksiltmeden) **mutlaka vereceğiz.**

32- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

33- Ey cin ve insan toplulukları! Eğer göklerin ve yerin çevresini geçmeye gücünüz yetiyorsa haydi geçin bakalım! Bilin ki geçmek için çok büyük bir kuvvete sahip olmanız gerekir (ve Allah dilemedikçe bu kuvvete asla sahip olamazsınız)**.**

34- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

35- Ey cinler ve insanlar! Eğer göklerin ve yerin çevresini geçmeye çalışırsanız üzerinize dumansız ateş ve ateşsiz duman gönderilir de asla yardımlaşamazsınız ve birbirinizi kurtaramazsınız.

36- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

37- Ve gök yarılıp saf yağ (veya kırmızı deri) **gibi kırmızı gül renginde olduğu zaman…**

38- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

39- İşte o muazzam gün geldiğinde ne insanlara ne de cinlere günahları sorulur (çünkü Allah onların ne yaptıklarını bilir)**.**

40- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

41- Mücrimler (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip küfür, şirk ve günahlarında ısrar edenler)**,** (kıyamet gününde) **simalarından tanınırlar ve alınları ayaklarına birleştirilerek cehenneme atılırlar.**

42- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

43- O gün (azarlanarak) **kâfirlere şöyle denir: "İşte bu, dünyada mücrimlerin** (kendilerine gelen hakkı bile bile reddedip küfür, şirk ve günahlarında ısrar edenlerin) **yalanladığı cehennemdir** (artık gözlerinizle görmektesiniz, yalanlayamazsınız)**!"**

44- O kâfirler, cehennemde ateş ile kaynar su arasında dolaşıp dururlar.

45- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

46- Ve Rabbinin huzurunda durmaktan korkan (ve bunun gereğini yaparak gerçek manada iman edip salih ameller işleyen) **kişiye gelince; onun için** (ahiret gününde) **iki cennet vardır.**

47- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

48- Bu iki cennet, dalları bol ve lezzetli meyvelerle bezenmiş çeşit çeşit güzel görünüşlü ağaçlarla doludur.

49- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

50- Bu cennetlerin her ikisinde de kaynayıp akan birer pınar vardır.

51- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

52- O cennetlerin her ikisinde de her türlü meyveden çift çift vardır.

53- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

54- Cennetlikler, örtüleri atlastan minderlere yaslanırlar ve bu cennetlerdeki meyveler cennetliklere çok yakındır, (yaslanırken, otururken veya ayaktayken) **her durumda onlardan kolayca alabilirler.**

55- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip

فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٦٥ فِيهِمَا عَيْنَانِ نَضَّاخَتَانِ ٦٦ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٦٧
فِيهِمَا فَٰكِهَةٌ وَنَخْلٌ وَرُمَّانٌ ٦٨ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٦٩ فِيهِنَّ خَيْرَٰتٌ حِسَانٌ ٧٠ فَبِأَيِّ
ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٧١ حُورٌ مَّقْصُورَٰتٌ فِى ٱلْخِيَامِ ٧٢ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٧٣ لَمْ
يَطْمِثْهُنَّ إِنسٌ قَبْلَهُمْ وَلَا جَآنٌّ ٧٤ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٧٥ مُتَّكِـِٔينَ عَلَىٰ رَفْرَفٍ خُضْرٍ
وَعَبْقَرِىٍّ حِسَانٍ ٧٦ فَبِأَيِّ ءَالَآءِ رَبِّكُمَا تُكَذِّبَانِ ٧٧ تَبَٰرَكَ ٱسْمُ رَبِّكَ ذِى ٱلْجَلَٰلِ وَٱلْإِكْرَامِ ٧٨

سُورَةُ ٱلْوَاقِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ ١ لَيْسَ لِوَقْعَتِهَا كَاذِبَةٌ ٢ خَافِضَةٌ رَّافِعَةٌ ٣ إِذَا رُجَّتِ ٱلْأَرْضُ رَجًّا ٤ وَبُسَّتِ ٱلْجِبَالُ
بَسًّا ٥ فَكَانَتْ هَبَآءً مُّنۢبَثًّا ٦ وَكُنتُمْ أَزْوَٰجًا ثَلَٰثَةً ٧ فَأَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ٨
وَأَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ ٩ وَٱلسَّٰبِقُونَ ٱلسَّٰبِقُونَ ١٠ أُوْلَٰٓئِكَ ٱلْمُقَرَّبُونَ ١١ فِى
جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ١٢ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ ١٣ وَقَلِيلٌ مِّنَ ٱلْءَاخِرِينَ ١٤ عَلَىٰ سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ ١٥ مُّتَّكِـِٔينَ عَلَيْهَا
مُتَقَٰبِلِينَ ١٦ يَطُوفُ عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ ۙ ١٧ بِأَكْوَابٍ وَأَبَارِيقَ وَكَأْسٍ مِّن مَّعِينٍ ١٨ لَّا يُصَدَّعُونَ
عَنْهَا وَلَا يُنزِفُونَ ١٩ وَفَٰكِهَةٍ مِّمَّا يَتَخَيَّرُونَ ٢٠ وَلَحْمِ طَيْرٍ مِّمَّا يَشْتَهُونَ ٢١ وَحُورٌ عِينٌ ۙ ٢٢
كَأَمْثَٰلِ ٱللُّؤْلُؤِ ٱلْمَكْنُونِ ٢٣ جَزَآءًۢ بِمَا كَانُواْ يَعْمَلُونَ ٢٤ لَا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا تَأْثِيمًا ٢٥ إِلَّا قِيلًا
سَلَٰمًا سَلَٰمًا ٢٦ وَأَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلْيَمِينِ ٢٧ فِى سِدْرٍ مَّخْضُودٍ ٢٨ وَطَلْحٍ مَّنضُودٍ ٢٩

büyük çocuklar, etraflarında dönüp dolaşırlar.

19- İçtikleri bu şaraptan dolayı ne başları ağrıtılır ne de akılları giderilir.

20, 21- Ve hizmetçi olan bu büyük çocuklar, cennetliklerin arzu edip seçtikleri meyveleri ve nefislerinin hoşuna giden kuş etlerini onlara sunarlar.

22- Ve cennette onlar için hûruînler (güzel gözlü cennet kadınları) **de vardır.**

23- O hûruînler (güzel gözlü cennet kadınları), **kabuğunda saklı tertemiz, bembeyaz ve parlak inci gibidirler.**

24- İşte bu mükâfaatlar, onların dünyada yaptığı salih amellerin karşılığıdır.

25- Onlar cennette boş, kötü ve günaha sokan hiçbir söz işitmezler.

26- Cennette duydukları söz; meleklerin onlara söylediği ve onların birbirleriyle karşılaştıklarında söyledikleri selam sözüdür.

27- Amel defterini sağ eliyle alanlara gelince; (mertebeleri yüksek olacağından) **ne mutlu o amel defterini sağ eliyle alanlara!**

28, 29- Onlar, cennette dikensiz sidr ve meyveleri salkımında üst üste dizili muz ağaçları içindedirler.

65- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

66- Bu cennetlerin her ikisinde de durmadan fışkıran birer kaynak vardır.

67- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

68- Bu iki cennette her türlü meyve ağaçları, ayrıca hurma ve nar ağaçları da vardır.

69- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

70- Her dört cennette de ahlakı, huyu ve yüzü güzel kadınlar vardır.

71- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

72- O hûruînler (güzel gözlü cennet kadınları), **kendi çadırları içinde** (eşleri hariç) **bütün gözlerden korunmuşlardır.**

73- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

74- O hûruînlere (güzel gözlü cennet kadınlarına) **kocasından önce hiçbir insan ve hiçbir cin dokunmamıştır.**

75- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

76- Yeşil minderlere ve harikulade örtülerle kaplanmış döşeklere yaslanırlar.

77- Ey cinler ve insanlar! O hâlde Rabbinizin çok ve çeşitli nimetlerinden hangisini yalanlıyorsunuz (sadece O'na ibadet etmekten yüz çevirip şirk koşuyorsunuz)**?!**

78- Ey rasulüm! Celâl (izzet ve azamet) **ve kullarına ikram sahibi olan Rabbinin ismi mübarektir** (yücedir ve bereketi çoktur)**.**

56. EL-VÂKIʿA SURESİ

Müfessirlerin icmaı ile Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 96, kelime sayısı 378, harf sayısı 1703'tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1, 2- Vuku bulacak olan kıyamet gerçekleştiği zaman, onun vuku bulmasını hiç kimse yalanlayamaz.

3- O kıyamet, (kâfirleri, müşrikleri, mücrimleri ve facirleri cehenneme girdikleri için) **alçaltan ve** (takva sahibi mu'minleri cennete girdikleri için) **yükselten bir gündür.**

4- Yer şiddetle sallanıp sarsıldığı zaman...

5- Ve dağlar paramparça olup ufalandığı zaman...

6- Böylece dağlar, dağılmış toz duman hâline geldiğinde…

7- Ve sizler de üç sınıf olduğunuz zaman...

8- Amel defterini sağ eliyle alanlara gelince; (mertebeleri yüksek olacağından) **ne mutlu o amel defterini sağ eliyle alanlara!**

9- Amel defterini sol eliyle alanlara gelince; (cehenneme girecekleri için) **ne kötü ve alçak bir durumda olacaktır amel defterini sol eliyle alanlar!**

10- Dünyada hayır (Allah'ın razı olduğu) **işler yapmakta önde olanlara gelince; onlar cennete ilk girenler olacaklardır.**

11- İşte onlar, Allah'a yakın olan kullardır (Allah'ın kullarına vereceği yüksek mertebede olacaklardır)**!**

12- Onlar, mutluluğu ve nimetleri eksilip tükenmek bilmeyen ebedi cennetlerde olacaklardır.

13, 14- Dünyada hayır işler (Allah'ın razı olduğu ameller) **yapmakta önde olmak için çalışanlar önceki ümmetler içinde çoktur, ahir zamanda ise azdır.**

15- Onlar, altın ipliklerle dokunmuş tahtlar üzerinde olacaklardır.

16- Altın ipliklerle dokunmuş o tahtlara karşılıklı olarak yaslanırlar.

17, 18- Bu nimetlere ek olarak ellerinde bardaklar, sürahiler ve hiç kesilmeyen şarap kaynaklarından akan şarapla dolu kadehlerle onlara hizmet etmek için, yaşı ilerlemeyen ölümsüz

وَظِلٍّ مَّمْدُودٍ ۝٣٠ وَمَآءٍ مَّسْكُوبٍ ۝٣١ وَفَٰكِهَةٍ كَثِيرَةٍ ۝٣٢ لَّا مَقْطُوعَةٍ وَلَا مَمْنُوعَةٍ ۝٣٣ وَفُرُشٍ مَّرْفُوعَةٍ ۝٣٤
إِنَّآ أَنشَأْنَٰهُنَّ إِنشَآءً ۝٣٥ فَجَعَلْنَٰهُنَّ أَبْكَارًا ۝٣٦ عُرُبًا أَتْرَابًا ۝٣٧ لِّأَصْحَٰبِ ٱلْيَمِينِ ۝٣٨ ثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْأَوَّلِينَ
۝٣٩ وَثُلَّةٌ مِّنَ ٱلْءَاخِرِينَ ۝٤٠ وَأَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ مَآ أَصْحَٰبُ ٱلشِّمَالِ ۝٤١ فِى سَمُومٍ وَحَمِيمٍ ۝٤٢ وَظِلٍّ مِّن
يَحْمُومٍ ۝٤٣ لَّا بَارِدٍ وَلَا كَرِيمٍ ۝٤٤ إِنَّهُمْ كَانُوا۟ قَبْلَ ذَٰلِكَ مُتْرَفِينَ ۝٤٥ وَكَانُوا۟ يُصِرُّونَ عَلَى ٱلْحِنثِ
ٱلْعَظِيمِ ۝٤٦ وَكَانُوا۟ يَقُولُونَ أَئِذَا مِتْنَا وَكُنَّا تُرَابًا وَعِظَٰمًا أَءِنَّا لَمَبْعُوثُونَ ۝٤٧ أَوَءَابَآؤُنَا ٱلْأَوَّلُونَ ۝٤٨ قُلْ إِنَّ
ٱلْأَوَّلِينَ وَٱلْءَاخِرِينَ ۙ ۝٤٩ لَمَجْمُوعُونَ إِلَىٰ مِيقَٰتِ يَوْمٍ مَّعْلُومٍ ۝٥٠ ثُمَّ إِنَّكُمْ أَيُّهَا ٱلضَّآلُّونَ ٱلْمُكَذِّبُونَ ۙ ۝٥١
لَءَاكِلُونَ مِن شَجَرٍ مِّن زَقُّومٍ ۝٥٢ فَمَالِـُٔونَ مِنْهَا ٱلْبُطُونَ ۝٥٣ فَشَٰرِبُونَ عَلَيْهِ مِنَ ٱلْحَمِيمِ ۝٥٤ فَشَٰرِبُونَ
شُرْبَ ٱلْهِيمِ ۝٥٥ هَٰذَا نُزُلُهُمْ يَوْمَ ٱلدِّينِ ۝٥٦ نَحْنُ خَلَقْنَٰكُمْ فَلَوْلَا تُصَدِّقُونَ ۝٥٧ أَفَرَءَيْتُم مَّا تُمْنُونَ ۝٥٨
ءَأَنتُمْ تَخْلُقُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ ٱلْخَٰلِقُونَ ۝٥٩ نَحْنُ قَدَّرْنَا بَيْنَكُمُ ٱلْمَوْتَ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ ۙ ۝٦٠ عَلَىٰٓ
أَن نُّبَدِّلَ أَمْثَٰلَكُمْ وَنُنشِئَكُمْ فِى مَا لَا تَعْلَمُونَ ۝٦١ وَلَقَدْ عَلِمْتُمُ ٱلنَّشْأَةَ ٱلْأُولَىٰ فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ ۝٦٢
أَفَرَءَيْتُم مَّا تَحْرُثُونَ ۝٦٣ ءَأَنتُمْ تَزْرَعُونَهُۥٓ أَمْ نَحْنُ ٱلزَّٰرِعُونَ ۝٦٤ لَوْ نَشَآءُ لَجَعَلْنَٰهُ حُطَٰمًا فَظَلْتُمْ
تَفَكَّهُونَ ۝٦٥ إِنَّا لَمُغْرَمُونَ ۝٦٦ بَلْ نَحْنُ مَحْرُومُونَ ۝٦٧ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلْمَآءَ ٱلَّذِى تَشْرَبُونَ ۝٦٨ ءَأَنتُمْ أَنزَلْتُمُوهُ
مِنَ ٱلْمُزْنِ أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنزِلُونَ ۝٦٩ لَوْ نَشَآءُ جَعَلْنَٰهُ أُجَاجًا فَلَوْلَا تَشْكُرُونَ ۝٧٠ أَفَرَءَيْتُمُ ٱلنَّارَ ٱلَّتِى
تُورُونَ ۝٧١ ءَأَنتُمْ أَنشَأْتُمْ شَجَرَتَهَآ أَمْ نَحْنُ ٱلْمُنشِـُٔونَ ۝٧٢ نَحْنُ جَعَلْنَٰهَا تَذْكِرَةً وَمَتَٰعًا لِّلْمُقْوِينَ
۝٧٣ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ۝٧٤ ۞ فَلَآ أُقْسِمُ بِمَوَٰقِعِ ٱلنُّجُومِ ۝٧٥ وَإِنَّهُۥ لَقَسَمٌ لَّوْ تَعْلَمُونَ عَظِيمٌ ۝٧٦

68- Ey dirilişi yalanlayan (düşüncesiz) **kâfirler! Susadığınızda içtiğiniz suyu hiç düşündünüz mü?!**

69- O suyu buluttan siz mi indirdiniz yoksa onu indiren biz miyiz?!

70- Dileseydik o suyu çok tuzlu yapardık da (içerek ya da bitkilerinizi sulayarak) **ondan faydalanamazdınız.** (Allah'ın bu nimetini bildiğiniz hâlde) **Neden hâlâ şükretmiyorsunuz** (Allah'tan başka varlıklara ibadet edip O'na şirk koşuyorsunuz)**?!**

71- Ey dirilişi yalanlayan (düşüncesiz) **kâfirler! Menfaatiniz için yakmakta olduğunuz ateşi hiç düşündünüz mü?!**

72- Kendisinden ateş yakılan ağacı siz mi yarattınız yoksa onu yaratan biz miyiz?!

73- Biz o ateşi size (cehennem ateşini hatırlatan) **bir ibret ve sizden yolculuk yapanlar için faydalı kıldık.**

74- Ve ey rasulüm! (ٱلْعَظِيم) **El-ʿAẓîm** (her şeyden yüce ve üstün) **olan Rabbinin ismini tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

75- Yıldızların yüzüp dolaştığı yerlerine yemin olsun!

76- Bu yemin öyle bir yemindir ki eğer bilseniz onun ne kadar büyük bir yemin olduğunu anlardınız.

30- Ve kaybolmayacak uzun gölgeler altındadırlar.

31- Ve (şelale gibi) **devamlı akan su başlarındadırlar.**

32- Ve çeşit çeşit bol meyveler içindedirler.

33- Onlara verilen nimetler asla kesilmeyecek ve diledikleri nimetleri almaktan engellenmeyeceklerdir.

34- Ve kabartılmış döşekler üzerinde oturacaklardır.

35- Muhakkak ki biz, hûruînleri (güzel gözlü cennet kadınlarını) **alışılmamış, çok güzel bir suret ve şekilde yarattık.**

36- Ve onları, el değmemiş bakire kızlar kıldık.

37- O hûruînleri (güzel gözlü cennet kadınlarını)**, kocalarına düşkün ve kendilerini onlara sevdiren,** (güzel yaşta) **yaşıt kızlar kıldık.**

38- İşte bu nimetlerin hepsini, amel defterini sağ eliyle alan mu'minler için yarattık.

39, 40- Amel defterini sağ eliyle alanlar önceki ümmetler içinde çoktur, ahir zamanda da çoktur.

41- Amel defterini sol eliyle alanlara gelince; (cehenneme girecekleri için) **ne kötü ve alçak bir durumda olacaktır amel defterini sol eliyle alanlar!**

42- Onlar, içlerine işleyen kavurucu çok sıcak rüzgâr ve kaynar su içindedirler.

43, 44- Serinlik vermeyen ve rahat ettirmeyen, çirkin görünüşlü kapkara bir dumanın gölgesi altındadırlar.

45- Çünkü onlar, bu azaptan önce varlık içinde sefahate dalmış, şehvetleri peşinde koşan kimselerdi.

46- Ve Allah'tan başkasına ibadet edip küfür ve şirkte ısrar ederlerdi.

47- Ve dirilişi inkâr edip alay ederek şöyle derlerdi: "Biz öldükten, toprak ve kemik yığını hâline geldikten sonra canlanıp diriltilecek miyiz?!"

48- "Üstelik daha önce ölmüş dedelerimiz ve babalarımız da mı canlanıp diriltilecekler?!"

49, 50- Ey rasulüm! Dirilişi inkâr eden kâfirlere de ki: "Daha önce ölmüş olanlar da daha sonra ölecek olanlar da muhakkak hepsi diriltilecek ve vakti bilinen gün geldiğinde hesap ve ceza için toplanacaktır."

51, 52, 53- Ey doğru yoldan sapıp dirilişi yalanlayan kâfirler! Biliniz ki ahiret gününde diriltilip cehenneme atıldıktan sonra zakkum ağacından yiyeceksiniz ve boş karınlarınızı onun (iğrenç, acı ve habis olan) **meyveleriyle dolduracaksınız.**

54- Karnınızı zakkum ağacının meyveleriyle doldurduktan sonra üstüne kaynar sudan içeceksiniz.

55- Bu kaynar sudan öyle çok içeceksiniz ki tıpkı çok susamış develerin suya saldırıp içmesi gibi (fakat kanmayacak, daha da kötü olacaksınız)**.**

56- İşte, dirilişi yalanlayan kâfirlere ceza gününde sunulacak ziyafet budur!

57- Ey dirilişi yalanlayan (düşüncesiz) **kâfirler! Sizi yoktan biz yarattık, böyleyken nasıl dirilişi imkânsız görüp inkâr edersiniz?!**

58- Hanımlarınızın rahimlerine döktüğünüz meniyi hiç düşündünüz mü?!

59- O meniyi siz mi yaratıyorsunuz yoksa onu yaratan biz miyiz?!

60- Bilin ki aranızda ölümü takdir eden biziz! Ve sizin için takdir ettiğimiz ölüm vakti geldiğinde kimse bizim takdirimizin önüne geçemez (herkes kendisine tayin ettiğimiz vakitte ölür, ölümü ne bir an öne geçer ne de bir an geri kalır)**.**

61- Bilin ki biz, sizi yok edip yerinize sizin gibi başkalarını yaratmaya kadiriz; suret ve şeklinizi, bilmediğiniz bir suret ve şekil ile değiştirmeye de kadiriz (bizi hiçbir şey aciz bırakamaz)**.**

62- Ve yemin olsun ki ilk yaratılışı bildiniz. Düşünüp bundan ibret almanız gerekmez mi (neden yoktan yaratan Rabbinizin sizi diriltmeye kadir olduğunu anlamıyorsunuz)**?!**

63- Ey dirilişi yalanlayan (düşüncesiz) **kâfirler!** (Ekip faydalanmak için) **Toprağa attığınız tohumu hiç düşündünüz mü?!**

64- O tohumu topraktan siz mi bitiriyorsunuz yoksa onu bitiren biz miyiz?!

65- Dileseydik toprağa attığınız tohum bitki hâline gelip de ürünü olgunlaşmak üzereyken onu kuru bir çöp hâline getirirdik de şaşıp kalırdınız.

66, 67- Ve bu durumda şöyle derdiniz: "Ürünümüzün kuruyup çer çöp olmasıyla muhakkak ki biz büyük bir zarara uğrayıp borç altına girdik, hatta rızkımızdan mahrum olup yoksul kaldık."

إِنَّهُۥ لَقُرْءَانٌ كَرِيمٌ ﴿٧٧﴾ فِى كِتَـٰبٍ مَّكْنُونٍ ﴿٧٨﴾ لَّا يَمَسُّهُۥٓ إِلَّا ٱلْمُطَهَّرُونَ ﴿٧٩﴾ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ
ٱلْعَـٰلَمِينَ ﴿٨٠﴾ أَفَبِهَـٰذَا ٱلْحَدِيثِ أَنتُم مُّدْهِنُونَ ﴿٨١﴾ وَتَجْعَلُونَ رِزْقَكُمْ أَنَّكُمْ تُكَذِّبُونَ
﴿٨٢﴾ فَلَوْلَآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلْحُلْقُومَ ﴿٨٣﴾ وَأَنتُمْ حِينَئِذٍ تَنظُرُونَ ﴿٨٤﴾ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنكُمْ وَلَـٰكِن
لَّا تُبْصِرُونَ ﴿٨٥﴾ فَلَوْلَآ إِن كُنتُمْ غَيْرَ مَدِينِينَ ۙ ﴿٨٦﴾ تَرْجِعُونَهَآ إِن كُنتُمْ صَـٰدِقِينَ ﴿٨٧﴾ فَأَمَّآ إِن
كَانَ مِنَ ٱلْمُقَرَّبِينَ ۙ ﴿٨٨﴾ فَرَوْحٌ وَرَيْحَانٌ وَجَنَّتُ نَعِيمٍ ﴿٨٩﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنْ أَصْحَـٰبِ ٱلْيَمِينِ ۙ
﴿٩٠﴾ فَسَلَـٰمٌ لَّكَ مِنْ أَصْحَـٰبِ ٱلْيَمِينِ ﴿٩١﴾ وَأَمَّآ إِن كَانَ مِنَ ٱلْمُكَذِّبِينَ ٱلضَّآلِّينَ ۙ ﴿٩٢﴾ فَنُزُلٌ مِّنْ
حَمِيمٍ ﴿٩٣﴾ وَتَصْلِيَةُ جَحِيمٍ ﴿٩٤﴾ إِنَّ هَـٰذَا لَهُوَ حَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٩٥﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٩٦﴾

سُورَةُ الْحَدِيدِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ لَهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ يُحْىِۦ
وَيُمِيتُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٢﴾ هُوَ ٱلْأَوَّلُ وَٱلْـَٔاخِرُ وَٱلظَّـٰهِرُ وَٱلْبَاطِنُ ۖ وَهُوَ بِكُلِّ شَىْءٍ
عَلِيمٌ ﴿٣﴾ هُوَ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ فِى سِتَّةِ أَيَّامٍ ثُمَّ ٱسْتَوَىٰ عَلَى ٱلْعَرْشِ ۖ يَعْلَمُ مَا يَلِجُ
فِى ٱلْأَرْضِ وَمَا يَخْرُجُ مِنْهَا وَمَا يَنزِلُ مِنَ ٱلسَّمَآءِ وَمَا يَعْرُجُ فِيهَا ۖ وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنتُمْ ۚ
وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٤﴾ لَّهُۥ مُلْكُ ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ وَإِلَى ٱللَّهِ تُرْجَعُ ٱلْأُمُورُ ﴿٥﴾ يُولِجُ ٱلَّيْلَ
فِى ٱلنَّهَارِ وَيُولِجُ ٱلنَّهَارَ فِى ٱلَّيْلِ ۚ وَهُوَ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٦﴾ ءَامِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَأَنفِقُوا۟
مِمَّا جَعَلَكُم مُّسْتَخْلَفِينَ فِيهِ ۖ فَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ وَأَنفَقُوا۟ لَهُمْ أَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿٧﴾ وَمَا لَكُمْ لَا
تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَٱلرَّسُولُ يَدْعُوكُمْ لِتُؤْمِنُوا۟ بِرَبِّكُمْ وَقَدْ أَخَذَ مِيثَـٰقَكُمْ إِن كُنتُم مُّؤْمِنِينَ ﴿٨﴾

7- Ey insanlar! Allah'a ve rasulüne gerçek manada iman edin ve Allah'ın sizi üzerine tasarrufta yetkili kıldığı şeylerden (O'nun yolunda ve rızası için) **infak edin! Ve biliniz ki sizden gerçek manada** (Allah'a, rasulüne ve onun getirdiklerine) **iman edip** (Allah yolunda) **infak edenler için Allah katından bir ikram olarak büyük mükâfaat** (cennet) **vardır.**

8- Ey müşrikler! Rasul sizi, Rabbinize iman etmeye davet ettiği hâlde niçin Allah'a iman edip O'nu birlemiyorsunuz?! Hâlbuki Rabbiniz, (sizi babanız Âdem'in sırtından çıkarmış ve sadece kendisine ibadet edip birlemeniz için) **sizden söz almıştı. Eğer hakka inanmak ve sözünüzde durmak istiyorsanız rasulünüzün davet ettiği şeye iman edin!**

77- Ey insanlar! Biliniz ki rasulümüz tarafından size okunan Kur’ân, kerim olan (muazzam faydalar ihtiva eden) **kitaptır.**

78- Bu Kur’ân, korunmuş bir kitapta (Levhi’l Mahfuz’da) **saklıdır.**

79- Ona ancak, her türlü ayıp ve günahtan temiz olan melekler dokunabilir.

80- O Kur’ân, âlemlerin Rabbi tarafından (rasulü Muhammed’e) **indirilmiştir.**

81- Ey müşrikler! Şimdi siz bu Kur’ân’ı yalanlayıp hafife mi alıyorsunuz?!

82- Ve Allah’ın size verdiği nimete karşılık şükretmeniz gerekirken nimetini yalanlayıp nankörlük mü yapıyorsunuz?!

83, 84- Hele can boğaza gelsin, siz o zaman ölüm döşeğinde olan kişiye sadece bakıp durursunuz. (Onun için ne yapabilirsiniz ki?!)

85- Ve biliniz ki biz, ona (ilmimiz, kudretimiz ve meleklerimizle) **sizden daha yakınız fakat siz** (meleklerimizi) **göremezsiniz.**

86, 87- Mademki hesap ve ceza için diriltilmeyeceğinizi iddia ediyorsunuz, iddianızda doğrulardan iseniz onun ruhunu geri döndürün bakalım!

88, 89- Ve biliniz ki ölen bu kişi (dünyada) **hayır işler yapmakta önde olanlardan ise** (ahirette) **onun için yorgunluğu olmayan rahat bir hayat, güzel rızıklar ve her türlü nimeti ihtiva eden, nimetleri eksilip tükenmek bilmeyen ebedi cennet vardır.**

90, 91- Ve ölen bu kişi amel defterini sağ eliyle alanlardan ise ona, “Ey amel defterini sağ eliyle alan kişi! Endişelenme, sen hakkı yalanlayanların uğrayacağı azaptan kurtuldun!” denilecektir.

92, 93, 94- Fakat ölen bu kişi, rasulleri ve getirdiklerini yalanlayıp doğru yoldan sapanlardan ise (ki amel defterini sol eliyle alan kimsedir) **ona, kaynar sudan bir ziyafet ve cehennemde ebedi yanma azabı vardır.**

95- Ey rasulüm! Sana vahyettiğimiz bu haberler ve kıssalar, şüphe edilmemesi gereken hak bilgilerdir.

96- Öyleyse (اَلْعَظ۪يمِ) **el-ʿAẓîm** (her şeyden yüce ve üstün) **olan Rabbinin ismini tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

57. EL-ḤADÎD SURESİ

Medine’de inmiştir. Bazı âlimler Mekke’de indiğini söylemiştir. Ayet sayısı 29, kelime sayısı 544, harf sayısı 2476’dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Bilin ki göklerde ve yerde bulunanlar, Allah’ı tesbih etmektedir (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltmektedir)**. Ve O;** (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (اَلْحَك۪يمُ) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

2- Bilin ki göklerin ve yerin mülkü sadece Allah’a aittir. Yaşatan da öldüren de O’dur. Ve O her şeye kadirdir (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

3- O; (اَلْاَوَّلُ) **el-Evvel’dir** (mahlukat yok iken var olan ve varlığının başlangıcı olmayandır)**,** (اَلْاٰخِرُ) **el-Âḫir’dir** (devamlı var olan ve hiç yok olmayacak olandır)**,** (اَلظَّاهِرُ) **eẓ-Ẓāhir’dir** (fiilleriyle varlığı belli olan, varlığını ispat eden sayısız deliller bulunan, kudretiyle her şeyden üstün olan ve hiçbir şeyden aciz olmayandır) **ve** (اَلْبَاطِنُ) **el-Bâtın’dır** (zatının, sıfatlarının ve fiillerinin mahiyeti mahlukatın aklında idrak ve hayalinde tasavvur edilemeyendir)**. Ve O,** (varlığı vacip, imkânsız ve mümkün olan) **her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır.**

4- O, gökleri ve yeri (bir göz kırpmasından daha kısa zamanda yaratma kudreti olmasına rağmen) **altı günde yarattı. Sonra Arş’a istiva etti.* O, yere gireni** (yağmur, tohum ve başka şeyleri) **ve yerden çıkanı** (bitki, maden ve başka şeyleri)**, gökten ineni** (yağmur, rızık, melekler ve başka şeyleri) **ve göğe çıkanı** (melekler, kulların ruhları, salih amellerin sevabı ve başka şeyleri) **bilir. Ve nerede olursanız olun O,** (ilmi ve yardımıyla) **sizinle beraberdir. Ve biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyi** (gizlisiyle açığıyla en ince ayrıntısına kadar) **görendir** (herkese yaptığı amelin karşılığını mutlaka verecektir)**.**

***** İstiva ile ilgili açıklama için bkz. el-Aʿrâf: 54.

5- Biliniz ki göklerin ve yerin mülkü sadece O’na aittir (öyleyse yalnız O’na ibadet edin) **ve her şey Allah’a dönecektir** (O, hiç kimseye zulmetmeden herkes hakkında adaletle hüküm verecektir)**.**

6- O; geceyi (kısaltıp) **gündüze katar, gündüzü de** (kısaltıp) **geceye katar. Ve muhakkak ki O, kulların kalbinden geçenleri en ince teferruatına kadar bilir** (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.**

هُوَ ٱلَّذِى يُنَزِّلُ عَلَىٰ عَبْدِهِۦٓ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَكُم مِّنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ بِكُمْ
لَرَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿٩﴾ وَمَا لَكُمْ أَلَّا تُنفِقُوا۟ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ وَلِلَّهِ مِيرَٰثُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۚ لَا يَسْتَوِى
مِنكُم مَّنْ أَنفَقَ مِن قَبْلِ ٱلْفَتْحِ وَقَٰتَلَ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ أَعْظَمُ دَرَجَةً مِّنَ ٱلَّذِينَ أَنفَقُوا۟ مِنۢ بَعْدُ وَقَٰتَلُوا۟ ۚ وَكُلًّا
وَعَدَ ٱللَّهُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١٠﴾ مَّن ذَا ٱلَّذِى يُقْرِضُ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا فَيُضَٰعِفَهُۥ لَهُۥ
وَلَهُۥٓ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١١﴾ يَوْمَ تَرَى ٱلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَٰتِ يَسْعَىٰ نُورُهُم بَيْنَ أَيْدِيهِمْ وَبِأَيْمَٰنِهِم بُشْرَىٰكُمُ
ٱلْيَوْمَ جَنَّٰتٌ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَا ۚ ذَٰلِكَ هُوَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ يَوْمَ يَقُولُ ٱلْمُنَٰفِقُونَ
وَٱلْمُنَٰفِقَٰتُ لِلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱنظُرُونَا نَقْتَبِسْ مِن نُّورِكُمْ قِيلَ ٱرْجِعُوا۟ وَرَآءَكُمْ فَٱلْتَمِسُوا۟ نُورًا فَضُرِبَ
بَيْنَهُم بِسُورٍ لَّهُۥ بَابٌۢ بَاطِنُهُۥ فِيهِ ٱلرَّحْمَةُ وَظَٰهِرُهُۥ مِن قِبَلِهِ ٱلْعَذَابُ ﴿١٣﴾ يُنَادُونَهُمْ أَلَمْ نَكُن مَّعَكُمْ ۖ
قَالُوا۟ بَلَىٰ وَلَٰكِنَّكُمْ فَتَنتُمْ أَنفُسَكُمْ وَتَرَبَّصْتُمْ وَٱرْتَبْتُمْ وَغَرَّتْكُمُ ٱلْأَمَانِىُّ حَتَّىٰ جَآءَ أَمْرُ ٱللَّهِ
وَغَرَّكُم بِٱللَّهِ ٱلْغَرُورُ ﴿١٤﴾ فَٱلْيَوْمَ لَا يُؤْخَذُ مِنكُمْ فِدْيَةٌ وَلَا مِنَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ ۚ مَأْوَىٰكُمُ ٱلنَّارُ ۖ هِىَ
مَوْلَىٰكُمْ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٥﴾ ۞ أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ ٱللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ
ٱلْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ ٱلْأَمَدُ فَقَسَتْ قُلُوبُهُمْ ۖ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ
فَٰسِقُونَ ﴿١٦﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّ ٱللَّهَ يُحْىِ ٱلْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا ۚ قَدْ بَيَّنَّا لَكُمُ ٱلْءَايَٰتِ لَعَلَّكُمْ تَعْقِلُونَ ﴿١٧﴾ إِنَّ
ٱلْمُصَّدِّقِينَ وَٱلْمُصَّدِّقَٰتِ وَأَقْرَضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا يُضَٰعَفُ لَهُمْ وَلَهُمْ أَجْرٌ كَرِيمٌ ﴿١٨﴾ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
بِٱللَّهِ وَرُسُلِهِۦٓ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصِّدِّيقُونَ ۖ وَٱلشُّهَدَآءُ عِندَ رَبِّهِمْ لَهُمْ أَجْرُهُمْ وَنُورُهُمْ ۖ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَكَذَّبُوا۟
بِـَٔايَٰتِنَآ أُو۟لَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلْجَحِيمِ ﴿١٩﴾ ٱعْلَمُوٓا۟ أَنَّمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَا لَعِبٌ وَلَهْوٌ وَزِينَةٌ وَتَفَاخُرٌۢ بَيْنَكُمْ
وَتَكَاثُرٌ فِى ٱلْأَمْوَٰلِ وَٱلْأَوْلَٰدِ ۖ كَمَثَلِ غَيْثٍ أَعْجَبَ ٱلْكُفَّارَ نَبَاتُهُۥ ثُمَّ يَهِيجُ فَتَرَىٰهُ مُصْفَرًّا ثُمَّ يَكُونُ
حُطَٰمًا ۖ وَفِى ٱلْءَاخِرَةِ عَذَابٌ شَدِيدٌ وَمَغْفِرَةٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنٌ ۚ وَمَا ٱلْحَيَوٰةُ ٱلدُّنْيَآ إِلَّا مَتَٰعُ ٱلْغُرُورِ ﴿٢٠﴾

birliğime inanmayan ve rasulüme indirdiğim ayetlerimi yalanlayan kâfirlere gelince; onlar cehennem ehlidirler (orada ebedi olarak kalacaklardır).

20- Ey insanlar! Bilin ki dünya hayatı ancak bir oyun, eğlence, süs, aranızda (mal, mertebe ve çocuklarınızla) **övünme, daha çok mal ve çocuk sahibi olma isteğinden ibarettir. Dünya hayatı tıpkı yağmurun yerden bitirdiği ve çiftçilerin hoşuna giden bitki gibidir. Sonra o bitki kurur da sen, onun sapsarı olduğunu görürsün. Sonra da çer çöp olur. Ve bilin ki ahirette** (kâfirler ve münafıklar için) **şiddetli azap vardır. Yine orada** (gerçek manada iman edenler için) **Allah’ın mağfireti ve rızası** (mükâfaatı) **vardır. Şu bir gerçektir ki dünya hayatı** (süsleri, lezzetleri ve şehvetleri) **aldatıcı bir geçimlikten başka bir şey değildir.**

9- Sizi küfrün karanlıklarından imanın nuruna çıkarmak için kuluna (Muhammed'e) **apaçık ayetler indiren O'dur. Ve muhakkak ki Allah size** (رَءُوف) **Raûf'tur** (kullarının iyiliğini gözeten, faydalanacakları nimetler veren, iyi işlerinde onlara yardım edip kolaylaştıran, kullarına lütufta bulunup doğru yola irşad edici ve mu'minleri cennetle müjdeleyici rasuller gönderendir), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

10- Size ne oluyor ki Allah'ın yolunda (ve O'nun rızası için) **harcamıyorsunuz?! Hâlbuki göklerin ve yerin mirası yalnız Allah'a aittir. Ey gerçek manada iman edenler! Mekke'nin fethinden önce sizden** (Allah'ın yolunda ve O'nun rızası için) **infak edip** (İslam'ın muzaffer olması için) **kâfirlere karşı savaşanlar, elbette Mekke'nin fethinden sonra infak edip kâfirlere karşı savaşanlarla eşit değildir. İşte onlar,** (Allah katında) **fetihten sonra infak edip savaşanlardan derece olarak daha üstündürler. Bununla birlikte Allah hepsine mükâfaat olarak husnayı** (cenneti) **vâdetmiştir. Ve Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (hiçbir şey O'na gizli değildir ve kıyamet gününde buna göre hesap soracaktır)**.**

11- Allah'a (O'nun rızası için) **karzıhasen veren** (ihtiyaçlı Müslümanlara faizsiz olarak borç veren ve O'nun yolunda şeriatini hâkim kılmak gayesiyle harcama yapan) **kişiye, Allah yaptığının karşılığını** (dünyada) **kat kat verir. Ve kıyamet gününde katından bir ikram olarak onu büyük mükâfaat** (cennet) **ile mükâfaatlandırır.**

12- Ey rasulüm! Mu'min erkekler ile mu'min kadınların önlerinden ve sağlarından giden nurlarını (amellerinin nurunu) **gördüğün gün onlara şöyle denir: "Bugün, içinde ebedi kalmak üzere sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlerle müjdelenin! İşte bu, gerçekten de Allah'ın büyük bir ikramıdır."**

13- İşte o gün münafık erkekler ve münafık kadınlar, iman edenlere şöyle derler: "Bizi bekleyin de nurunuzdan bir parça alıp istifade edelim." Bunun üzerine münafıklara şöyle denir: "Hayır! Geri dönüp nur bulmaya çalışın!" Nihayet mu'minler ile münafıklar arasına, kapısı olan bir sur çekilir. O kapının (mu'minlerin bulunduğu) **iç kısmında rahmet,** (münafıkların bulunduğu) **dış kısmında ise azap vardır.**

14- Münafıklar, mu'minlere şöyle seslenir: "Biz dünyada (İslam dininde ve Rasul'e itaatte) **sizinle beraber değil miydik?" Mu'minler de onlara şöyle cevap verir: "Evet, zahiren bizimle beraberdiniz fakat siz** (münafıklık yaparak) **nefsinizi fitneye düşürdünüz,** (içinizdeki nifakı ortaya çıkarmak için) **mu'minlerin yenilip zelil olmasını beklediniz,** (mu'minlerin zaferi ve öldükten sonra diriliş konusunda) **şüphe içinde idiniz, boş ümitleriniz sizi oyaladı ve Allah'ın sizin için tayin ettiği ölüm vakti gelinceye kadar hep bu durumda idiniz, şeytan da sizi Allah hakkında bâtıl inançlar ile kandırdı."**

15- İşte o gün, ey münafıklar! Ne sizden ne de (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde) **inkâr eden kâfirlerden** (Allah'ın azabından kurtulmalarına karşılık) **hiçbir fidye alınmaz. Barınacağınız yer ateştir, sizinle o ilgilenecektir ve o, ne kötü bir sondur!**

16- İman edenlerin kalplerinin Allah'ın zikri ve indirdiği hak ile ürperip yumuşama vakti gelmedi mi?! Mu'minler, sakın daha önce kendilerine kitap verilenler (Yahudi ve Hristiyanlar) **gibi olmasınlar! Onlar,** (dünyaya dalmaları sebebiyle) **Allah'ın indirdiği hakkı uzun zaman gereği gibi düşünmedikleri için kalpleri katılaştı. Şu bir gerçektir ki onların çoğu zaten fasık** (Allah'ın yolundan çıkmış) **idiler.**

17- Ey insanlar! Bilin ki Allah, ölümünden (kuruduktan) **sonra** (bitkiler bitirerek) **yeri canlandırır. Böylece** (birliğimizi ve muazzam kudretimizi gösteren) **delilleri size beyan ediyoruz ki** (yer öldükten sonra onu diriltmeye kadir olan Allah'ın, sizi de öldükten sonra diriltmeye ve sertleşmiş kalplerinizi yumuşatmaya kadir olduğunu) **düşünüp anlayasınız.**

18- Muhakkak ki Allah'ın rızası için mallarının bir kısmını tasadduk eden erkekler ile tasadduk eden kadınlara ve Allah'a (O'nun rızası için) **karzıhasen* verenlere, Allah yaptıklarının karşılığını kat kat verir. Ve kıyamet gününde onlar için değerli bir mükâfaat** (cennet) **vardır.**

* Karzıhasen: Zaruri ihtiyaç içinde olan bir Müslümana, ihtiyacını gidermesi için faizsiz ve imkânı olduğu zamana kadar ödemede kolaylık sağlayarak borç vermektir.

19- Allah'a gerçek manada iman eden (O'nu zatında, sıfatlarında ve fiillerinde birleyip hiçbir şeyi şirk koşmayan) **ve bütün rasullerine de iman edenlere gelince; onlar, Rableri katında sıddık** (özü sözü doğru olanların) **ve şehid** (Allah'ın şeriatini yeryüzünün her yerine hâkim kılmak için ölenlerin) **mertebesine erenlerdir.** (Kıyamet gününde) **Onların hem mükâfaatları hem de** (önlerinden ve sağ taraflarından giden) **nurları olacaktır. Benim**

سَابِقُوٓاْ إِلَىٰ مَغۡفِرَةٖ مِّن رَّبِّكُمۡ وَجَنَّةٍ عَرۡضُهَا كَعَرۡضِ ٱلسَّمَآءِ وَٱلۡأَرۡضِ أُعِدَّتۡ لِلَّذِينَ ءَامَنُواْ بِٱللَّهِ
وَرُسُلِهِۦۚ ذَٰلِكَ فَضۡلُ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٢١﴾ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٖ فِى ٱلۡأَرۡضِ
وَلَا فِىٓ أَنفُسِكُمۡ إِلَّا فِى كِتَٰبٖ مِّن قَبۡلِ أَن نَّبۡرَأَهَآۚ إِنَّ ذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٞ ﴿٢٢﴾ لِّكَيۡلَا تَأۡسَوۡاْ
عَلَىٰ مَا فَاتَكُمۡ وَلَا تَفۡرَحُواْ بِمَآ ءَاتَىٰكُمۡۗ وَٱللَّهُ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخۡتَالٖ فَخُورٍ ﴿٢٣﴾ ٱلَّذِينَ يَبۡخَلُونَ
وَيَأۡمُرُونَ ٱلنَّاسَ بِٱلۡبُخۡلِۗ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلۡغَنِىُّ ٱلۡحَمِيدُ ﴿٢٤﴾ لَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا رُسُلَنَا بِٱلۡبَيِّنَٰتِ
وَأَنزَلۡنَا مَعَهُمُ ٱلۡكِتَٰبَ وَٱلۡمِيزَانَ لِيَقُومَ ٱلنَّاسُ بِٱلۡقِسۡطِۖ وَأَنزَلۡنَا ٱلۡحَدِيدَ فِيهِ بَأۡسٞ شَدِيدٞ وَمَنَٰفِعُ لِلنَّاسِ
وَلِيَعۡلَمَ ٱللَّهُ مَن يَنصُرُهُۥ وَرُسُلَهُۥ بِٱلۡغَيۡبِۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٞ ﴿٢٥﴾ وَلَقَدۡ أَرۡسَلۡنَا نُوحٗا وَإِبۡرَٰهِيمَ وَجَعَلۡنَا
فِى ذُرِّيَّتِهِمَا ٱلنُّبُوَّةَ وَٱلۡكِتَٰبَۖ فَمِنۡهُم مُّهۡتَدٖۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ﴿٢٦﴾ ثُمَّ قَفَّيۡنَا عَلَىٰٓ ءَاثَٰرِهِم بِرُسُلِنَا
وَقَفَّيۡنَا بِعِيسَى ٱبۡنِ مَرۡيَمَ وَءَاتَيۡنَٰهُ ٱلۡإِنجِيلَۖ وَجَعَلۡنَا فِى قُلُوبِ ٱلَّذِينَ ٱتَّبَعُوهُ رَأۡفَةٗ وَرَحۡمَةٗۚ وَرَهۡبَانِيَّةً
ٱبۡتَدَعُوهَا مَا كَتَبۡنَٰهَا عَلَيۡهِمۡ إِلَّا ٱبۡتِغَآءَ رِضۡوَٰنِ ٱللَّهِ فَمَا رَعَوۡهَا حَقَّ رِعَايَتِهَاۖ فَـَٔاتَيۡنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مِنۡهُمۡ
أَجۡرَهُمۡۖ وَكَثِيرٞ مِّنۡهُمۡ فَٰسِقُونَ ﴿٢٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ وَءَامِنُواْ بِرَسُولِهِۦ يُؤۡتِكُمۡ كِفۡلَيۡنِ مِن
رَّحۡمَتِهِۦ وَيَجۡعَل لَّكُمۡ نُورٗا تَمۡشُونَ بِهِۦ وَيَغۡفِرۡ لَكُمۡۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ ﴿٢٨﴾ لِّئَلَّا يَعۡلَمَ أَهۡلُ ٱلۡكِتَٰبِ أَلَّا
يَقۡدِرُونَ عَلَىٰ شَىۡءٖ مِّن فَضۡلِ ٱللَّهِۙ وَأَنَّ ٱلۡفَضۡلَ بِيَدِ ٱللَّهِ يُؤۡتِيهِ مَن يَشَآءُۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلۡفَضۡلِ ٱلۡعَظِيمِ ﴿٢٩﴾

سُورَةُ ٱلۡمُجَادَلَةِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قَدۡ سَمِعَ ٱللَّهُ قَوۡلَ ٱلَّتِى تُجَٰدِلُكَ فِى زَوۡجِهَا وَتَشۡتَكِىٓ إِلَى ٱللَّهِ
وَٱللَّهُ يَسۡمَعُ تَحَاوُرَكُمَآۚ إِنَّ ٱللَّهَ سَمِيعُۢ بَصِيرٌ ﴿١﴾

1- Ey rasulüm! (Zıhar* yaptığı için) **Kocası hakkında seninle muhavere eden** (karşılıklı konuşan) **ve** (ihtiyaçlı hâlini) **Allah'a şikâyet eden kadının sözünü Allah muhakkak bilir. Ve Allah,** (kocasına dönme konusunda çare arayan kadın ile) **aranızdaki karşılıklı konuşmayı işitir** (çünkü O'na hiçbir şey gizli değildir)**. Muhakkak ki Allah** (سَمِيعٌ) **Semî''dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi işitendir)**,** (بَصِيرٌ) **Basîr'dir** (gizli olsun aşikâr olsun her şeyi görendir, size ona göre hesap soracaktır)**.**

* Zıhar: Kocanın, karısına "Sen bana, annemin sırtı gibisin." demesidir.

21- Ey insanlar! Rabbinizin mağfiretini ve genişliği gökler ile yer kadar olan cenneti elde etmek için (salih ameller işlemede ve günahlarınızdan halis bir şekilde tevbe etmede) **yarışın! O cennet, Allah'a ve rasullerine gerçek manada iman edenler için hazırlanmıştır. İşte bu mükâfaat Allah'ın ikramıdır, onu dilediğine verir. Ve bilin ki Allah** (mu'min kullarına) **büyük lütuf ve ihsan sahibidir.**

22- Ey insanlar! Biliniz ki yeryüzüne isabet eden bütün musibetler ve kendi nefislerinizde size isabet eden her musibet, yer ve içindekiler yaratılmadan önce Levhi'l Mahfuz'a yazılmıştır. Muhakkak ki bu, Allah'a kolaydır.*

* "Allah'a kolaydır." sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

23- Ey insanlar! Bunu size bildirmemizin sebebi, kaçırdığınız nimetlerden dolayı üzülmemeniz ve Allah'ın size verdiği nimetlerden dolayı (insanlara karşı) **böbürlenerek sevinmemeniz içindir. Ve bilin ki Allah, kendisine verilen nimetten dolayı insanları hor ve hakir görüp onlara eziyet ederek üstünlük taslayanları sevmez.**

24- O kimseler, (Allah'ın vacip kıldığı harcama konusunda) **cimrilik yaparlar ve insanlara da cimrilik yapmayı emrederler** (bilsinler ki onlar kaybedenlerdir)**. Kim** (Allah'a itaatten) **yüz çevirirse ancak kendisine zarar verir. Muhakkak ki Allah** (ٱلْغَنِىّ) **el-Ğaniyy'dir** (hiçbir şeye muhtaç olmayandır; O'nun dışındaki varlıklar hem varlıklarında hem de varlıklarının devamında O'na muhtaçtır)**,** (ٱلْحَمِيد) **el-Ḥamîd'dir** (sahip olduğu güzel isimlerinden, mükemmel sıfatlarından ve fiillerinden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir)**.**

25- Yemin olsun ki rasullerimizi (getirdikleri şeylerin hak olduğunu gösteren) **apaçık delillerle gönderdik ve insanların adaleti yerine getirip hayatın her alanında uymaları için onların beraberinde kitap ve mizanı** (hak ile bâtılı, doğru ile yanlışı ve her şeye gerçek değerini bildiren hükümleri) **indirdik. Ve demiri de indirdik** (yarattık)**. Onda büyük kuvvet ve insanlar için faydalar vardır. Ve Allah, rasulleri gönderip onlarla beraber kitap ve mizanı indiriyor ki kimlerin ğaybe inanarak dinine ve rasullerine yardım ettiğini mu'minlere göstersin. Muhakkak ki Allah** (قَوِىّ) **Kaviyy'dir** (her şeye gücü yetendir, hiçbir şey O'na galip gelemez)**,** (عَزِيز) **'Azîz'dir** (dilediğini yapar, hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz)**.**

26- Ve yemin olsun ki Nuh'u ve İbrahim'i rasul olarak gönderdik. Nebiliği ve kitabı onların zürriyetine verdik. Zürriyetlerinden bazıları doğru yolu seçti fakat onlardan çoğu fasık (gerçek manada iman etmeyip küfür ve şirkinde ısrar eden, emirlerimize boyun eğmeyen ve rasulümüze tâbi olmayan) **kimselerdir.**

27- Sonra bunların izinden art arda rasullerimizi gönderdik. Sonra arkalarından Meryem oğlu İsa'yı gönderdik, ona İncîl'i verdik ve ona iman edip tâbi olanların kalplerine merhamet ve şefkat yerleştirdik. Fakat onlar, farz kılmadığımız hâlde ruhbanlığı icat ettiler (biz onu ne farz ne de meşru kıldık, onlar bunu Allah'ın rızasını kazanmak için kendilerine farz kıldılar)**. Biz onlara sadece Allah'ın razı olduğu şeylere tâbi olmayı emrettik fakat bu hükme gereği gibi uymadılar. Biz de onlardan gerçek manada iman edip emrettiğimiz ve gösterdiğimiz şekilde amel edenlere mükâfaatlarını verdik. Şu bir gerçektir ki onların çoğu fasık** (gerçek manada iman etmeyip küfür ve şirkinde ısrar eden, Allah'ın emirlerine boyun eğmeyen ve rasulüne tâbi olmayan) **kimselerdir.**

28- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve rasulüne** (Muhammed'e) **iman edip getirdiği şeriati hayatın bütün alanlarında uygulayın ki** (daha önceki rasullere ve Muhammed'e iman ettiğiniz için) **size iki kat sevap versin, ışığında yürüyeceğiniz bir nur lütfetsin ve günahlarınızı bağışlasın! Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

29- Ey iman edenler! Size iki kat sevap vereceğimizi bildirerek size olan ikramımızı beyan ettik ki daha önce kendilerine kitap verilenler, Allah'ın lütfunun kendi ellerinde olmadığını ve onu dilediklerine verip dilediklerine vermemeye kadir olmadıklarını, bütün lütuf ve ikramların sadece Allah'a ait olduğunu ve onu dilediğine verdiğini (dilediğine de vermediğini) **bilsinler. Muhakkak ki Allah** (takvalı kullarına) **büyük ikram sahibidir.**

Cüz: 28

58. EL-MUCÂDELE SURESİ

Medine'de inmiştir. Nakkaş'a göre 7. ayet Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 22, kelime sayısı 473, harf sayısı 1792'dir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِنكُم مِّن نِّسَآئِهِم مَّا هُنَّ أُمَّهَٰتِهِمْۖ إِنْ أُمَّهَٰتُهُمْ إِلَّا ٱلَّٰٓـِٔى وَلَدْنَهُمْۚ وَإِنَّهُمْ لَيَقُولُونَ
مُنكَرًا مِّنَ ٱلْقَوْلِ وَزُورًاۚ وَإِنَّ ٱللَّهَ لَعَفُوٌّ غَفُورٌ ﴿٢﴾ وَٱلَّذِينَ يُظَٰهِرُونَ مِن نِّسَآئِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا۟
فَتَحْرِيرُ رَقَبَةٍ مِّن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّاۚ ذَٰلِكُمْ تُوعَظُونَ بِهِۦۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٣﴾ فَمَن لَّمْ يَجِدْ
فَصِيَامُ شَهْرَيْنِ مُتَتَابِعَيْنِ مِن قَبْلِ أَن يَتَمَآسَّاۖ فَمَن لَّمْ يَسْتَطِعْ فَإِطْعَامُ سِتِّينَ مِسْكِينًاۚ ذَٰلِكَ لِتُؤْمِنُوا۟
بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِۗ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ كُبِتُوا۟
كَمَا كُبِتَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْۚ وَقَدْ أَنزَلْنَآ ءَايَٰتٍۭ بَيِّنَٰتٍۚ وَلِلْكَٰفِرِينَ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿٥﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ
جَمِيعًا فَيُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوٓا۟ۚ أَحْصَىٰهُ ٱللَّهُ وَنَسُوهُۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ شَهِيدٌ ﴿٦﴾ أَلَمْ تَرَ أَنَّ ٱللَّهَ
يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِۖ مَا يَكُونُ مِن نَّجْوَىٰ ثَلَٰثَةٍ إِلَّا هُوَ رَابِعُهُمْ وَلَا خَمْسَةٍ إِلَّا
هُوَ سَادِسُهُمْ وَلَآ أَدْنَىٰ مِن ذَٰلِكَ وَلَآ أَكْثَرَ إِلَّا هُوَ مَعَهُمْ أَيْنَ مَا كَانُوا۟ۖ ثُمَّ يُنَبِّئُهُم بِمَا عَمِلُوا۟ يَوْمَ
ٱلْقِيَٰمَةِۚ إِنَّ ٱللَّهَ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿٧﴾ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ نُهُوا۟ عَنِ ٱلنَّجْوَىٰ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا نُهُوا۟ عَنْهُ
وَيَتَنَٰجَوْنَ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِۖ وَإِذَا جَآءُوكَ حَيَّوْكَ بِمَا لَمْ يُحَيِّكَ بِهِ ٱللَّهُ وَيَقُولُونَ
فِىٓ أَنفُسِهِمْ لَوْلَا يُعَذِّبُنَا ٱللَّهُ بِمَا نَقُولُۚ حَسْبُهُمْ جَهَنَّمُ يَصْلَوْنَهَاۖ فَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِذَا تَنَٰجَيْتُمْ فَلَا تَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْإِثْمِ وَٱلْعُدْوَٰنِ وَمَعْصِيَتِ ٱلرَّسُولِ وَتَنَٰجَوْا۟ بِٱلْبِرِّ وَٱلتَّقْوَىٰۖ وَٱتَّقُوا۟
ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ إِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٩﴾ إِنَّمَا ٱلنَّجْوَىٰ مِنَ ٱلشَّيْطَٰنِ لِيَحْزُنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَلَيْسَ بِضَآرِّهِمْ شَيْـًٔا
إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٠﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا قِيلَ لَكُمْ تَفَسَّحُوا۟ فِى
ٱلْمَجَٰلِسِ فَٱفْسَحُوا۟ يَفْسَحِ ٱللَّهُ لَكُمْۖ وَإِذَا قِيلَ ٱنشُزُوا۟ فَٱنشُزُوا۟ يَرْفَعِ ٱللَّهُ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ مِنكُمْ
وَٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْعِلْمَ دَرَجَٰتٍۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿١١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نَٰجَيْتُمُ ٱلرَّسُولَ فَقَدِّمُوا۟
بَيْنَ يَدَىْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَةًۚ ذَٰلِكَ خَيْرٌ لَّكُمْ وَأَطْهَرُۚ فَإِن لَّمْ تَجِدُوا۟ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾

12- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Rasul** (Muhammed) **ile gizli** (özel) **bir şey konuşacağınız zaman, bu gizli konuşmanızdan önce bir sadaka verin! Böyle yapmanız, sizin için daha hayırlı ve daha temizdir** (çünkü bunda Allah'a itaat ve kalplerin temizlenmesi söz konusudur)**. Eğer sadaka verecek bir şey bulamazsanız sadaka vermeden Rasul ile gizli** (özel) **konuşmanızda bir sakınca yoktur. Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (رَحِيم) **Rahîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işledikleri günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

2- Ey iman edenler! İçinizden karılarına zıhar yapanlar (“Sen bana annemin sırtı gibisin.” diyenler) **bilsinler ki karıları, onların anneleri değildir. Muhakkak ki anneleri, onları doğuran kadınlardır. Bilsinler ki onların söylediği bu zıhar sözü, çok kötü bir sözdür ve yalandır. Fakat Allah** (عَفُوّ) **ʿAfuvv’dur** (halis bir kalple tevbe eden kullarını bağışlayandır), (غَفُور) **Ğafûr’dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir)**.**

3- Hanımlarına zıhar yapan (onlara “Sen bana, annemin sırtı gibisin.” diyen) **ve sonra söyledikleri bu kötü sözden vazgeçip hanımlarıyla cima yapmak isteyenlerin, hanımlarına dokunmadan önce** (söyledikleri zıhar sözüne kefaret olarak) **bir köle azat etmeleri gerekir. İşte bu, zıhar suçunu işlediğinizde** (bir daha işlememeniz için ceza olarak) **yerine getirmeniz emredilen hükümdür. Muhakkak ki Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (her şeyi gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

4- Hanımına zıhar yapan kimse, bir köle azat etme imkânı bulamazsa hanımıyla cima yapmadan önce peş peşe iki ay oruç tutsun. Kimin de peş peşe iki ay oruç tutmaya gücü yetmezse altmış miskine yemek yedirsin. İşte bu hükümlerin verilmesinin sebebi, Allah’a ve rasulüne gerçek manada iman edip boyun eğmeniz içindir. Ve işte bu hükümler, Allah’ın (kulları için koyduğu) **sınırlarıdır** (sakın Allah’ın sınırlarını aşmayın)**. Ve bilin ki Allah’ın hükümlerini ve sınırlarını inkâr edenler için çok can yakıcı bir azap vardır.**

5- Muhakkak ki Allah’a ve rasulüne düşmanlık yapanlar, tıpkı kendilerinden önce Allah’a ve rasulüne karşı gelenlerin rezil rüsva oldukları gibi rezil rüsva olacaklardır. Ve biz hakkı beyan eden apaçık ayetler indirdik, bu apaçık ayetlerimizi reddeden kâfirlere alçaltıcı azap vardır.

6- Allah, ayetlerini reddeden kâfirlerin hepsini dirilttiği gün, onlara (dünyada) **işledikleri amelleri haber verecektir. Allah onları bir bir saymıştır, hiçbir şeyi unutmaz. Ancak onlar yaptıklarını unuturlar** (fakat amel defterlerinde yaptıklarını en ince teferruatıyla yazılı bulacaklardır)**. Ve muhakkak ki Allah her şeye şahiddir** (O’na hiçbir şey gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır).

7- Ey rasulüm! Allah’ın, göklerde ve yerde olan her şeyi bildiğini görmüyor musun?! (O’na hiçbir şey gizli değildir.) **Üç kişi gizli konuşsa muhakkak O,** (ilmiyle) **onların dördüncüleri olur; beş kişi gizli konuşsa O,** (ilmiyle) **onların altıncıları olur. Gizli konuşanlar bundan daha az veya daha fazla olsalar da nerede olurlarsa olsunlar, muhakkak Allah** (ilmiyle) **onlarla beraberdir. Sonra kıyamet gününde onlara** (dünyada) **yaptıklarını haber verecektir. Muhakkak ki Allah,** (gizlisiyle açığıyla) **her şeyi** (en ince teferruatına kadar) **bilendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.**

8- Ey rasulüm! (Senin ve mu’minlerin aleyhine) **Gizli konuşmaktan nehyedildikleri hâlde yine nehyedildikleri şeye dönüp günah, düşmanlık ve Rasul’e karşı gelme konusunda aralarında gizli gizli konuşanları** (Yahudileri) **görmüyor musun?! Üstelik onlar yanına geldiklerinde Allah’ın seni selamlamadığı bir selamla sana selam verirler. Ve içlerinden şöyle derler: “Bu söylediklerimizden dolayı Allah’ın bize azap etmesi gerekmez miydi?!** (Allah bize azap etmediğine göre demek ki Muhammed nebilik iddiasında doğru değildir)**.” Bilsinler ki cehennem onlara yeter! Oraya gireceklerdir, orası ne kötü bir sondur!**

9- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Aranızda gizli konuşacağınız zaman sakın günah işleme, birbirinize düşmanlık yapma ve Rasul’e** (Muhammed’e) **karşı gelme konularında fısıldaşmayın, gizli konuştuğunuzda ancak iyilik yapma ve takva** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durma) **konusunda konuşun! Ve** (kıyamet gününde hesap ve ceza için) **huzurunda toplanacağınız Allah’tan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!**

10- Muhakkak ki günah işleme, mu’minlere düşmanlık yapma ve Rasul’e karşı gelme konularındaki gizli konuşmalar, şeytanın dostlarına süslü gösterip mu’minleri üzmek için onlara verdiği vesveselerdir. Bilin ki şeytan ve dostları, Allah’ın izni olmadıkça mu’minlere hiçbir zarar veremez. Öyleyse mu’minler sadece Allah’a tevekkül etsinler (her durumda O’na güvenip O’ndan yardım istesinler, O’nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olsunlar)**.**

11- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Size, “Meclislerde yer açın!” denildiğinde yer açın ki Allah** (dünyada ve ahirette) **size genişlik versin! Ve size, “**(Fazilet sahibi mu’minlere yer vermek için) **Kalkın!” denildiğinde kalkın** (ve onlara yer verin)**! Ve bilin ki Allah, sizden gerçek manada iman edenleri ve ilim verilenleri derecelerle yükseltir. Ve Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve kıyamet gününde buna göre hesap soracaktır)**.**

ءَأَشْفَقْتُمْ أَن تُقَدِّمُوا۟ بَيْنَ يَدَىْ نَجْوَىٰكُمْ صَدَقَـٰتٍ ۚ فَإِذْ لَمْ تَفْعَلُوا۟ وَتَابَ ٱللَّهُ عَلَيْكُمْ فَأَقِيمُوا۟
ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَطِيعُوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۚ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٣﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ تَوَلَّوْا۟
قَوْمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِم مَّا هُم مِّنكُمْ وَلَا مِنْهُمْ وَيَحْلِفُونَ عَلَى ٱلْكَذِبِ وَهُمْ يَعْلَمُونَ ﴿١٤﴾ أَعَدَّ
ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿١٥﴾ ٱتَّخَذُوٓا۟ أَيْمَـٰنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ
ٱللَّهِ فَلَهُمْ عَذَابٌ مُّهِينٌ ﴿١٦﴾ لَّن تُغْنِىَ عَنْهُمْ أَمْوَٰلُهُمْ وَلَآ أَوْلَـٰدُهُم مِّنَ ٱللَّهِ شَيْـًٔا ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ
ٱلنَّارِ ۖ هُمْ فِيهَا خَـٰلِدُونَ ﴿١٧﴾ يَوْمَ يَبْعَثُهُمُ ٱللَّهُ جَمِيعًا فَيَحْلِفُونَ لَهُۥ كَمَا يَحْلِفُونَ لَكُمْ وَيَحْسَبُونَ
أَنَّهُمْ عَلَىٰ شَىْءٍ ۚ أَلَآ إِنَّهُمْ هُمُ ٱلْكَـٰذِبُونَ ﴿١٨﴾ ٱسْتَحْوَذَ عَلَيْهِمُ ٱلشَّيْطَـٰنُ فَأَنسَىٰهُمْ ذِكْرَ ٱللَّهِ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ
حِزْبُ ٱلشَّيْطَـٰنِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱلشَّيْطَـٰنِ هُمُ ٱلْخَـٰسِرُونَ ﴿١٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يُحَآدُّونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ أُو۟لَـٰٓئِكَ
فِى ٱلْأَذَلِّينَ ﴿٢٠﴾ كَتَبَ ٱللَّهُ لَأَغْلِبَنَّ أَنَا۠ وَرُسُلِىٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ قَوِىٌّ عَزِيزٌ ﴿٢١﴾ لَّا تَجِدُ قَوْمًا يُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ
وَٱلْيَوْمِ ٱلْـَٔاخِرِ يُوَآدُّونَ مَنْ حَآدَّ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ وَلَوْ كَانُوٓا۟ ءَابَآءَهُمْ أَوْ أَبْنَآءَهُمْ أَوْ إِخْوَٰنَهُمْ أَوْ عَشِيرَتَهُمْ ۚ
أُو۟لَـٰٓئِكَ كَتَبَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلْإِيمَـٰنَ وَأَيَّدَهُم بِرُوحٍ مِّنْهُ ۖ وَيُدْخِلُهُمْ جَنَّـٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَـٰرُ
خَـٰلِدِينَ فِيهَا ۚ رَضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا۟ عَنْهُ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ حِزْبُ ٱللَّهِ ۚ أَلَآ إِنَّ حِزْبَ ٱللَّهِ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٢٢﴾

سُورَةُ ٱلْحَشْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ
ٱلْكِتَـٰبِ مِن دِيَـٰرِهِمْ لِأَوَّلِ ٱلْحَشْرِ ۚ مَا ظَنَنتُمْ أَن يَخْرُجُوا۟ ۖ وَظَنُّوٓا۟ أَنَّهُم مَّانِعَتُهُمْ حُصُونُهُم مِّنَ ٱللَّهِ فَأَتَىٰهُمُ ٱللَّهُ
مِنْ حَيْثُ لَمْ يَحْتَسِبُوا۟ ۖ وَقَذَفَ فِى قُلُوبِهِمُ ٱلرُّعْبَ ۚ يُخْرِبُونَ بُيُوتَهُم بِأَيْدِيهِمْ وَأَيْدِى ٱلْمُؤْمِنِينَ فَٱعْتَبِرُوا۟
يَـٰٓأُو۟لِى ٱلْأَبْصَـٰرِ ﴿٢﴾ وَلَوْلَآ أَن كَتَبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمُ ٱلْجَلَآءَ لَعَذَّبَهُمْ فِى ٱلدُّنْيَا ۖ وَلَهُمْ فِى ٱلْـَٔاخِرَةِ عَذَابُ ٱلنَّارِ ﴿٣﴾

zannediyorlardı. Fakat Allah'ın cezası onlara hiç beklemedikleri yerden geliverdi. Ve Allah, onların kalplerine şiddetli korku düşürdü. Öyle ki evlerini hem kendi elleriyle hem de mu'minlerin elleriyle harap ediyorlardı. Ey akıl sahipleri, (bu kimselerin küfürleri ve hıyanetleri sebebiyle uğratıldıkları cezadan) **ibret alın** (onlar gibi olmayın, yoksa onların başına gelen ceza sizin de başınıza gelir)!

3- Eğer Allah onlar hakkında yurtlarından sürgün cezasını yazmış olmasaydı muhakkak dünyada onları (öldürme ve esir alma gibi) **değişik şekillerde cezalandırırdı. Ahirette de onlar için ateş azabı vardır.**

13- Ey iman edenler! Yoksa Allah’ın rasulü ile gizli (özel) **konuşmadan önce** (fakirlik korkusuyla) **sadaka vermekten çekindiniz mi?! Eğer bunu yapmazsanız ve Allah bu yükümlülüğü kaldırarak sizi affederse** (sadaka vermemenizde bir vebal yoktur) **namazı ikame etmeye** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılmaya)**,** (Allah’ın emrettiği şekilde) **zekâtı vermeye,** (her konuda, her zaman) **Allah’a ve rasulüne itaat etmeye devam edin! Ve biliniz ki Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (gizlisiyle açığıyla her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

14- Ey rasulüm! (Küfür ve şirkleri sebebiyle) **Allah’ın ğadab ettiği topluluğu** (Yahudileri) **dost edinenleri** (münafıkları) **görmüyor musun?! Onlar ne sizdendir** (gerçek mu’minlerdendir) **ne de onlardandır** (Yahudilerdendir)**. Ve onlar,** (kalplerinde iman olmadığı hâlde Müslüman olduklarına, mu’minlerin haberlerini ve sırlarını Yahudilere nakletmediklerine dair) **bile bile yalan söyleyerek Allah’a yemin ediyorlar. Gerçek şudur ki onlar yeminlerinde yalancıdırlar.**

15- Allah, (ahiret gününde) **böyle kimselere** (münafıklara) **çok şiddetli bir azap hazırlamıştır. Onların yapmakta oldukları şeyler gerçekten de ne kötüdür!**

16- Onlar (münafıklar)**,** (kalpleri küfürle dolu olmasına rağmen canlarını ve mallarını korumak için Müslüman olduklarına dair) **yalan yere ettikleri yeminlerini kalkan edinip insanları Allah’ın yolundan alıkoydular. Muhakkak ki onlar için** (ahirette) **zelil edici azap vardır.**

17- Malları da oğulları da Allah’ın azabına karşı onlara hiçbir fayda vermez. İşte onlar ateş ehlidirler, orada sonsuza kadar kalacaklardır.

18- Allah onların hepsini ceza vermek için dirilttiği gün, (küfür ve nifak üzere olmadıklarına dair) **tıpkı** (dünyada) **size yemin ettikleri gibi Allah’a da yemin ederler ve bu yeminin kendilerine bir fayda vereceğini veya bir zararı defedeceğini zannederler. Şu bir gerçektir ki onlar,** (hem dünyada hem de ahirette) **Allah’a yaptıkları yeminlerde yalancıdırlar.**

19- Şeytan onları etkisi altına aldı ve onlara Allah’ı zikretmeyi (yalnız O’na ibadet edip bütün şirklerden uzak durmayı ve hayatlarının her alanında O’nun şeriatini uygulamaları gerektiğini) **unuturdu. İşte onlar, şeytanın hizbidir** (taraftarlarıdır)**. Muhakkak ki şeytanın hizbi** (hem dünyayı hem de ahireti) **kaybedenlerdir** (çünkü hidayete karşılık dalaleti, cennete karşılık cehennemi satın aldılar)**!**

20- Muhakkak ki Allah’a ve rasulüne düşmanlık gösterenler (ve Allah’ın şeriatinin hayatın her alanına hâkim olmasını istemeyenler)**, işte onlar** (dünyada ve ahirette) **aşağılık olanların en aşağılıkları arasındadırlar!**

21- Allah (ilmine göre Levhi’l Mahfuz’da) **şunu yazdı: “Muhakkak ki ben ve rasullerim her zaman ve her yerde** (düşmanlarıma hem kuvvet hem de hüccetle) **galip geleceğiz.” Muhakkak ki Allah** (قَوِيّ) **Kaviyy’dir** (her şeye gücü yetendir)**,** (عَزِيز) **ʿAzîz’dir** (dilediğini yapar, hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

22- Allah’a ve ahiret gününe gerçek manada inanan bir toplumun, Allah’a ve rasulüne karşı gelenlere; babaları, oğulları, kardeşleri ya da akrabaları olsa bile (kalplerinde) **sevgi beslediğini asla göremezsin** (çünkü gerçek iman, Allah’a ve rasulüne düşman olanlara vela ve sevgi göstermeyi engeller)**. İşte! Allah, imanı ancak bunların kalplerine yazmış ve onları katından kuvvetli bir hüccet ve nur ile desteklemiştir. Onları, saraylarının ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere, içinde ebedi kalmak üzere yerleştirecektir. Allah, onlardan razı olmuştur; onlar da** (bitip tükenmek bilmeyen çeşitli nimetler verdiği için) **Allah’tan razı olmuşlardır. İşte Allah’ın gerçek hizbi** (erleri)**, bu sıfatlara sahip olanlardır.** (Dünyada ve ahirette) **Her zaman kazanacak olan da Allah’ın hizbidir** (erleridir)**.**

59. EL-ḤAŞR SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 24, kelime sayısı 445, harf sayısı 1913’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Bilin ki göklerde ve yerde bulunanlar, Allah’ı tesbih etmektedir (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltmektedir)**. Ve O;** (اَلْعَزِيز) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (اَلْحَكِيم) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

2- O (Allah)**, kitap ehlinden inkâr edenleri** (Nadîroğlu Yahudilerini Medine’den Şam’a) **ilk sürgünde yurtlarından çıkarandır. Ey iman edenler! Onların** (varlıklı olmalarından ve muhkem kalelerinden dolayı) **yurtlarından çıkacaklarını zannetmemiştiniz. Onlar da kalelerinin kendilerini Allah’ın cezasından koruyacağını**

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ شَآقُّوا۟ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ ۖ وَمَن يُشَآقِّ ٱللَّهَ فَإِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٤﴾ مَا قَطَعْتُم مِّن لِّينَةٍ أَوْ
تَرَكْتُمُوهَا قَآئِمَةً عَلَىٰٓ أُصُولِهَا فَبِإِذْنِ ٱللَّهِ وَلِيُخْزِىَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾ وَمَآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْهُمْ
فَمَآ أَوْجَفْتُمْ عَلَيْهِ مِنْ خَيْلٍ وَلَا رِكَابٍ وَلَٰكِنَّ ٱللَّهَ يُسَلِّطُ رُسُلَهُۥ عَلَىٰ مَن يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ عَلَىٰ كُلِّ
شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿٦﴾ مَّآ أَفَآءَ ٱللَّهُ عَلَىٰ رَسُولِهِۦ مِنْ أَهْلِ ٱلْقُرَىٰ فَلِلَّهِ وَلِلرَّسُولِ وَلِذِى ٱلْقُرْبَىٰ وَٱلْيَتَٰمَىٰ
وَٱلْمَسَٰكِينِ وَٱبْنِ ٱلسَّبِيلِ كَىْ لَا يَكُونَ دُولَةًۢ بَيْنَ ٱلْأَغْنِيَآءِ مِنكُمْ ۚ وَمَآ ءَاتَىٰكُمُ ٱلرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا
نَهَىٰكُمْ عَنْهُ فَٱنتَهُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ شَدِيدُ ٱلْعِقَابِ ﴿٧﴾ لِلْفُقَرَآءِ ٱلْمُهَٰجِرِينَ ٱلَّذِينَ أُخْرِجُوا۟ مِن دِيَٰرِهِمْ
وَأَمْوَٰلِهِمْ يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِضْوَٰنًا وَيَنصُرُونَ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥٓ ۚ أُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلصَّٰدِقُونَ ﴿٨﴾ وَٱلَّذِينَ تَبَوَّءُو
ٱلدَّارَ وَٱلْإِيمَٰنَ مِن قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِى صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِّمَّآ أُوتُوا۟ وَيُؤْثِرُونَ
عَلَىٰٓ أَنفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ ۚ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿٩﴾ وَٱلَّذِينَ جَآءُو مِنۢ
بَعْدِهِمْ يَقُولُونَ رَبَّنَا ٱغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَٰنِنَا ٱلَّذِينَ سَبَقُونَا بِٱلْإِيمَٰنِ وَلَا تَجْعَلْ فِى قُلُوبِنَا غِلًّا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
رَبَّنَآ إِنَّكَ رَءُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿١٠﴾ ۞ أَلَمْ تَرَ إِلَى ٱلَّذِينَ نَافَقُوا۟ يَقُولُونَ لِإِخْوَٰنِهِمُ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ
لَئِنْ أُخْرِجْتُمْ لَنَخْرُجَنَّ مَعَكُمْ وَلَا نُطِيعُ فِيكُمْ أَحَدًا أَبَدًا وَإِن قُوتِلْتُمْ لَنَنصُرَنَّكُمْ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّهُمْ
لَكَٰذِبُونَ ﴿١١﴾ لَئِنْ أُخْرِجُوا۟ لَا يَخْرُجُونَ مَعَهُمْ وَلَئِن قُوتِلُوا۟ لَا يَنصُرُونَهُمْ وَلَئِن نَّصَرُوهُمْ لَيُوَلُّنَّ ٱلْأَدْبَٰرَ ثُمَّ
لَا يُنصَرُونَ ﴿١٢﴾ لَأَنتُمْ أَشَدُّ رَهْبَةً فِى صُدُورِهِم مِّنَ ٱللَّهِ ۚ ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَفْقَهُونَ ﴿١٣﴾ لَا يُقَٰتِلُونَكُمْ
جَمِيعًا إِلَّا فِى قُرًى مُّحَصَّنَةٍ أَوْ مِن وَرَآءِ جُدُرٍۭ ۚ بَأْسُهُم بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ ۚ تَحْسَبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّىٰ ۚ
ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَّا يَعْقِلُونَ ﴿١٤﴾ كَمَثَلِ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ قَرِيبًا ۖ ذَاقُوا۟ وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١٥﴾ كَمَثَلِ
ٱلشَّيْطَٰنِ إِذْ قَالَ لِلْإِنسَٰنِ ٱكْفُرْ فَلَمَّا كَفَرَ قَالَ إِنِّى بَرِىٓءٌ مِّنكَ إِنِّىٓ أَخَافُ ٱللَّهَ رَبَّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿١٦﴾

sızın sizinle topluca savaşmazlar. Kendi aralarındaki savaşları ise çok şiddetlidir. Ey rasulüm! Sen onları birbiriyle saf olmuş tek bir topluluk zannedersin, hâlbuki kalpleri bir değildir (birbirlerini sevmezler)**. Çünkü onlar, aklını kullanmayan bir topluluktur** (eğer akıllarını kullansaydılar hakka tâbi olur ve hak konusunda ihtilafa düşmezlerdi)**.**

15- Bu Yahudilerin (küfür ve başlarına gelen ceza konusundaki) **durumları, yakın bir zaman önce küfürlerinin cezasını** (Bedir'de) **tatmış olanların durumu gibidir. Ve onlara kıyamet gününde acıklı bir azap da vardır.**

16- Yahudilerin, münafıkların destek sözüne kulak vermelerinin misali, insanların şeytanın sözüne kulak vermeleri gibidir. Şeytan, insana küfrü süslü gösterir, insan şeytanın süslü gösterdiği küfrü seçtiğinde ise ona şöyle der: "Muhakkak ki ben (küfre girdiğin için) **senden uzağım. Ben, âlemlerin rabbi olan Allah'tan korkarım."**

4- İşte o kâfirlere (dünyada) **verilen bu ceza** (sürgün edilmeleri)**, onların Allah'ın ve rasulünün emirlerine itaat etmeyip karşı gelmelerindendir. Kim Allah'ın ve rasulünün emirlerine karşı gelip yasaklarını ihlal ederse bilsin ki Allah,** (dünyada ve ahirette) **cezalandırması çok şiddetli olandır.**

5- Ey iman edenler! (Nadîroğlu Yahudilerini kuşatma altına aldığınızda) **Hurma ağaçlarından herhangi birini kesmeniz veya olduğu gibi bırakmanız hep Allah'ın izniyledir. Ve bu, fasıkları** (O'nun yolundan sapanları) **cezalandırıp rezil etmek içindir.**

6- Ey iman edenler! Allah'ın, onlardan (Nadîroğullarının mallarından) **rasulüne** (ve size) **fey* olarak verdiği mallar için at ve deve koşturmuş değilsiniz. Fakat Allah, rasullerini dilediği kimselere musallat edip üstün kılar** (Allah, rasulünü Nadîroğullarına musallat etti ve o da onların yurtlarını savaşsız fethetti)**. Ve muhakkak ki Allah her şeye kadirdir** (hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz, siz olmadan da dinini ve rasulünü muzaffer kılmaya kadirdir)**.**

* Fey: Kâfirlerden savaşsız elde edilen mallardır.

7- Allah'ın, (kâfir) **beldelerin ahalisinden** (savaşılmaksızın) **rasulüne bir nimet olarak kazandırdığı fey malları; Allah'a, rasulüne, onun akrabalarına** (Beni Hâşim ve Beni Abdilmuttalib'e)**, yetimlere, yoksullara ve yolda kalmışlara aittir. Allah'ın böyle hüküm vermesi; o malların, sadece içinizden** (Müslüman) **zenginler arasında dolaşan bir servet hâline gelmemesi içindir. Ey gerçek manada iman edenler! Rasul** (Muhammed) **size ne verdiyse onu alın, size neyi yasakladıysa** (vermediyse) **ondan uzak durun** (onu istemeyin) **ve Allah'tan korkun** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Muhakkak ki Allah'ın azabı çok şiddetlidir** (ondan sakının)**.**

8- Allah'ın verdiği ganimetlerin bir kısmı; yurtlarından çıkarılıp malları zorla bıraktırılan, Allah'tan (dünyada helal) **rızık ve** (ahirette) **O'nun rızasını arzulayan,** (Allah yolunda cihad ederek) **Allah'ın dinini ve rasulünü muzaffer kılmak için yardım eden fakir muhacirler içindir. İşte bu sıfatlara sahip olanlar, gerçek manada ihlasla iman etmiş olanlardır.**

9- Muhacirler gelmeden önce Medine'ye yerleşmiş olan ve isteyerek (Allah'a ve rasulüne) **imanı seçenler de kendilerine hicret edenleri severler ve onlara** (ganimet veya feyden) **verilen paydan dolayı kalplerinde hiçbir kızgınlık ve haset hissetmezler. Kendi ihtiyaçları olsa bile, hicret eden mu'min kardeşlerini nefislerine tercih ederler. Biliniz ki kim nefsinin tamahkârlığından** (mal sevgisinden) **korunup da malından Allah yolunda harcarsa işte onlar kazananlardan** (ahiret gününde arzuladıkları şeyleri elde edenlerden) **olacaklardır.**

10- (Gerçek manada iman edip canları ve mallarıyla cihad eden) **Muhacir ve ensarın ardından** (kıyamete kadar ihlasla onların yoluna tâbi olarak) **gelenler şöyle derler: "Ey Rabbimiz! Bize ve bizden önce iman etmiş olan kardeşlerimize mağfiret et** (günahlarımızı örtüp bizi bağışla)**! Kalplerimize, gerçek manada iman edenlere karşı herhangi bir kin ve buğuz yerleştirme! Ey Rabbimiz! Muhakkak ki sen** (رَءُوف) **Raûf'sun** (kullarına karşı çok merhametlisin; doğru yolu bulup cehennem yoluna sapmamaları için onlara müjdeleyici ve uyarıcı rasuller gönderensin)**,** (رَحِيم) **Raḥîm'sin** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edensin)**."**

11- Ey rasulüm! (Zahiren Müslüman görünen fakat kalplerinde küfürlerini gizleyen) **Münafıkların, kitap ehlinden inkârcı kardeşlerine** (tahrif edilmiş Tevrât'a tâbi olan Yahudilere)**, "**(Yurtlarınızı terk etmeyin! Sizi Muhammed'in karşısında yalnız bırakmayacağız.) **Eğer yurdunuzdan çıkarılırsanız** (size destek olmak için) **biz de sizinle beraber çıkarız ve sizin aleyhinize hiç kimseye itaat etmeyiz. Eğer Müslümanlar sizinle savaşırlarsa muhakkak ki biz onlara karşı size yardımcı oluruz." dediklerini görmüyor musun?! Muhakkak ki Allah, münafıkların bu sözlerinde kesinlikle yalancı olduklarını bilir.**

12- Yemin olsun ki kitap ehlinden hıyanet eden kâfirler (Nadîroğulları)**, Müslümanlar tarafından yurtlarından çıkarılsalar o münafıklar asla onlarla beraber çıkmazlar. Müslümanlar o Yahudilere** (Nadîroğullarına) **savaş açsa yine onlara yardım da etmezler. Eğer o münafıklar yardım etmeye kalksalar Müslümanların karşısında mutlaka arkalarını dönüp kaçarlar. Böylece ne münafıklara ne de küfürde kardeşleri olan Yahudilere yardım edilir** (bilakis zelil edilirler)**.**

13- Ey iman edenler! Muhakkak ki o münafıkların ve Yahudilerin kalplerinde size karşı duydukları korku, Allah'a olan korkularından daha şiddetlidir. Çünkü onlar gerçeği anlamayan bir topluluktur (eğer aklını kullanan bir topluluk olsalardı en çok Allah'tan korkarlardı)**.**

14- Ey iman edenler! Yahudiler, müstahkem şehirler içinde ya da siperler arkasında olmak-

فَكَانَ عَـٰقِبَتَهُمَآ أَنَّهُمَا فِى ٱلنَّارِ خَـٰلِدَيْنِ فِيهَا ۚ وَذَٰلِكَ جَزَٰٓؤُا۟ ٱلظَّـٰلِمِينَ ﴿١٧﴾ يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
ٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ وَلْتَنظُرْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ لِغَدٍ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١٨﴾ وَلَا تَكُونُوا۟ كَٱلَّذِينَ
نَسُوا۟ ٱللَّهَ فَأَنسَىٰهُمْ أَنفُسَهُمْ ۚ أُو۟لَـٰٓئِكَ هُمُ ٱلْفَـٰسِقُونَ ﴿١٩﴾ لَا يَسْتَوِىٓ أَصْحَـٰبُ ٱلنَّارِ وَأَصْحَـٰبُ ٱلْجَنَّةِ ۚ
أَصْحَـٰبُ ٱلْجَنَّةِ هُمُ ٱلْفَآئِزُونَ ﴿٢٠﴾ لَوْ أَنزَلْنَا هَـٰذَا ٱلْقُرْءَانَ عَلَىٰ جَبَلٍ لَّرَأَيْتَهُۥ خَـٰشِعًا مُّتَصَدِّعًا
مِّنْ خَشْيَةِ ٱللَّهِ ۚ وَتِلْكَ ٱلْأَمْثَـٰلُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ ﴿٢١﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ
عَـٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَـٰدَةِ ۖ هُوَ ٱلرَّحْمَـٰنُ ٱلرَّحِيمُ ﴿٢٢﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلَّذِى لَآ إِلَـٰهَ إِلَّا هُوَ ٱلْمَلِكُ ٱلْقُدُّوسُ ٱلسَّلَـٰمُ
ٱلْمُؤْمِنُ ٱلْمُهَيْمِنُ ٱلْعَزِيزُ ٱلْجَبَّارُ ٱلْمُتَكَبِّرُ ۚ سُبْحَـٰنَ ٱللَّهِ عَمَّا يُشْرِكُونَ ﴿٢٣﴾ هُوَ ٱللَّهُ ٱلْخَـٰلِقُ ٱلْبَارِئُ
ٱلْمُصَوِّرُ ۖ لَهُ ٱلْأَسْمَآءُ ٱلْحُسْنَىٰ ۚ يُسَبِّحُ لَهُۥ مَا فِى ٱلسَّمَـٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٢٤﴾

سُورَةُ ٱلْمُمْتَحِنَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَـٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لَا تَتَّخِذُوا۟ عَدُوِّى وَعَدُوَّكُمْ أَوْلِيَآءَ تُلْقُونَ إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ وَقَدْ كَفَرُوا۟ بِمَا جَآءَكُم
مِّنَ ٱلْحَقِّ يُخْرِجُونَ ٱلرَّسُولَ وَإِيَّاكُمْ أَن تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ رَبِّكُمْ إِن كُنتُمْ خَرَجْتُمْ جِهَـٰدًا فِى سَبِيلِى
وَٱبْتِغَآءَ مَرْضَاتِى ۚ تُسِرُّونَ إِلَيْهِم بِٱلْمَوَدَّةِ وَأَنَا۠ أَعْلَمُ بِمَآ أَخْفَيْتُمْ وَمَآ أَعْلَنتُمْ ۚ وَمَن يَفْعَلْهُ مِنكُمْ فَقَدْ ضَلَّ
سَوَآءَ ٱلسَّبِيلِ ﴿١﴾ إِن يَثْقَفُوكُمْ يَكُونُوا۟ لَكُمْ أَعْدَآءً وَيَبْسُطُوٓا۟ إِلَيْكُمْ أَيْدِيَهُمْ وَأَلْسِنَتَهُم بِٱلسُّوٓءِ وَوَدُّوا۟ لَوْ
تَكْفُرُونَ ﴿٢﴾ لَن تَنفَعَكُمْ أَرْحَامُكُمْ وَلَآ أَوْلَـٰدُكُمْ ۚ يَوْمَ ٱلْقِيَـٰمَةِ يَفْصِلُ بَيْنَكُمْ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٣﴾

sizin gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da en ince teferruatıyla iyi bilirim. Ve sizden kim Allah'ın düşmanlarına vela ve sevgi gösterişi yaparsa muhakkak ki o, doğru yoldan sapmış olur.

2- Ey iman edenler! Eğer kâfirler kuvvet bakımından sizden daha üstün olup sizi ele geçirirlerse kalplerinde size karşı gizledikleri düşmanlığı açığa çıkarırlar, ellerini size eziyet etmek için uzatırlar ve dilleriyle size sövgü ve hakaret yağdırırlar. Ve onlar öyle kimselerdir ki sizin de (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini yalanlayıp kendileri gibi) **kâfir olmanızı arzularlar.**

3- Ey iman edenler! Kıyamet gününde ne akrabalarınız ne de çocuklarınız size fayda verir (eğer onlar için kâfirlere vela gösterirseniz). **Allah o gün aranızı ayırır** (kâfirleri cehenneme, iman edenleri ise cennete sokar). **Ve biliniz ki Allah, yaptığınız her şeyi görendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir, buna göre hesap soracaktır).

17- Nihayet şeytan ve ona itaat edenlerin sonu, içinde ebedi kalmak üzere ateş olacaktır. İşte bu, zalimlerin (Allah’ın koyduğu sınırları aşıp O’na şirk koşarak nefsine zulmedenlerin) **cezasıdır.**

18- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah’tan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! Ve her nefis, ahiret için ne hazırladığına baksın** (ki cehenneme girenlerden olmasın)**! Ve Allah’tan korkun! Muhakkak ki Allah işlediğiniz her şeyden haberdardır** (her şeyi gizlisiyle açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

19- Ve sakın Allah’ı unutanlar (emirlerine itaat etmeyip yasaklarını ihlal edenler) **gibi olmayın! Allah, böyle kimselere ceza olarak kendi nefislerini** (ahiret azabından kurtarmak için salih amel işlemeyi) **unutturdu. İşte onlar fasık** (Allah’a itaatten çıkmış) **kimselerdir.**

20- Ateşe girecek olanlar ile cennete girecek olanlar asla eşit olmazlar. Cennete girecek olanlar; işte onlar, kazanıp isteklerine kavuşanlardır.

21- Ey rasulüm! Eğer bu Kur’ân’ı bir dağa indirseydik o dağı, (sert, sağlam ve dayanıklı olmasına rağmen) **Allah’ın korkusundan baş eğerek parça parça olmuş görürdün. İşte insanlara böyle misaller veriyoruz ki akıllarını kullansınlar** (Kur’ân’ın öğütlerini dinleyip hayatlarının her alanında uygulasınlar)**.**

22- O, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayan Allah’tır. O; ğaybı (kullarının bilmediği şeyleri) **ve şahid olunan** (kullarının bildiği) **şeyleri en ince teferruatıyla bilendir. O;** (ٱلرَّحۡمَٰنُ) **er-Raḥmân’dır** (dünyada tüm kullarına, ahirette ise yalnız mu’minlere merhamet edip nimetler verendir), (ٱلرَّحِيمُ) **er-Raḥîm’dir** (dünyada ve ahirette yalnız mu’min kullarına merhamet edip üstün nimetler verendir)**.**

23- O, kendisinden başka ibadete layık ilah olmayan Allah’tır. O; (ٱلۡمَلِكُ) **el-Melik’tir** (her şeyin mülkü ve tasarrufu kendi elinde olandır), (ٱلۡقُدُّوسُ) **el-Kuddûs’tür** (benzeri olmayan ve kemaline yakışmayan her türlü noksanlıktan münezzeh olandır), (ٱلسَّلَٰمُ) **es-Selâm’dır** (her türlü noksan sıfattan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden münezzeh olandır), (ٱلۡمُؤۡمِنُ) **el-Muʾmin’dir** (gerçek mu’minlerin imanını tasdik eden, onlara vâdini yerine getiren, onları azaptan koruyan; kendi zatını kemal sıfatlarla öven; varlığını, birliğini, rasullerini, risaletini ve onların getirdiklerinin hak olduğunu çeşitli delillerle ispat edendir), (ٱلۡمُهَيۡمِنُ) **el-Muheymin’dir** (her şeyin tasarrufu ve idaresi kendi iradesi altında olan, dilediği şeyi yapan, her şeyi en ince ayrıntısına kadar bilendir)**,** (ٱلۡعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (ٱلۡجَبَّارُ) **el-Cabbâr’dır** (her şeyden yüce olan, her şeyi azametine boyun eğdiren, kendisine boyun eğenlerin sıkıntılarını giderip ferahlatan, hayırlar verip zengin kılandır)**,** (ٱلۡمُتَكَبِّرُ) **el-Mutekebbir’dir** (her türlü kötülükten, noksan sıfattan, mahlukata benzemekten münezzeh ve muazzam yücelik sahibi olandır)**. Allah, müşriklerin kendisine isnat ettiği eksik sıfatlardan, ortaklardan ve her noksan sıfattan münezzeh ve yücedir.**

24- O Allah; (ٱلۡخَٰلِقُ) **el-Ḫâlık’tır*** (her şeyi yaratandır), (ٱلۡبَارِئُ) **el-Bâriʾ’dir** (eşyaları örneksiz icat edendir), (ٱلۡمُصَوِّرُ) **el-Musavvir’dir** (yarattıklarına dilediği gibi şekil verendir)**. En güzel ve en mükemmel isimler sadece O’na aittir.* Göklerde ve yerde bulunanlar O’nu tesbih ederler** (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltirler)**. Ve O;** (ٱلۡعَزِيزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır), (ٱلۡحَكِيمُ) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

* Allahu Teâlâ’nın “yaratıcı” sıfatı hakkında bkz. el-Ḥicr: 86.

* Allahu Teâlâ’nın isim ve sıfatları hakkında bkz. el-Aʿrâf: 180.

60. EL-MUMTEḤİNE SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 13, kelime sayısı 348, harf sayısı 1510’dur.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Benim düşmanım, sizin de düşmanınız olanları veliler** (dost, yakın arkadaş ve sırdaşlar) **edinmeyin! Siz onlara sevgi anlaşılan amel yapıyorsunuz. Hâlbuki onlar, size gelen hakkı inkâr edip Rasul’ü ve sizi yurdunuzdan çıkardılar. Bunu, sırf rabbiniz olan Allah’a iman ettiğiniz için yaptılar. Eğer benim yolumda cihad etmek ve rızamı kazanmak için yola çıkmışsanız onları asla veli edinmeyin! Siz onlara gizlice** (Müslümanların sırlarını vererek) **sevgi anlaşılan amel yapıyorsunuz** (bunu asla yapmayın)**. Ve ben,**

قَدْ كَانَتْ لَكُمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ فِىٓ إِبْرَٰهِيمَ وَٱلَّذِينَ مَعَهُۥٓ إِذْ قَالُوا۟ لِقَوْمِهِمْ إِنَّا بُرَءَٰٓؤُا۟ مِنكُمْ وَمِمَّا تَعْبُدُونَ
مِن دُونِ ٱللَّهِ كَفَرْنَا بِكُمْ وَبَدَا بَيْنَنَا وَبَيْنَكُمُ ٱلْعَدَٰوَةُ وَٱلْبَغْضَآءُ أَبَدًا حَتَّىٰ تُؤْمِنُوا۟ بِٱللَّهِ وَحْدَهُۥٓ إِلَّا
قَوْلَ إِبْرَٰهِيمَ لِأَبِيهِ لَأَسْتَغْفِرَنَّ لَكَ وَمَآ أَمْلِكُ لَكَ مِنَ ٱللَّهِ مِن شَىْءٍ ۖ رَّبَّنَا عَلَيْكَ تَوَكَّلْنَا وَإِلَيْكَ أَنَبْنَا
وَإِلَيْكَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٤﴾ رَبَّنَا لَا تَجْعَلْنَا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ وَٱغْفِرْ لَنَا رَبَّنَآ ۖ إِنَّكَ أَنتَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٥﴾
لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِيهِمْ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِّمَن كَانَ يَرْجُوا۟ ٱللَّهَ وَٱلْيَوْمَ ٱلْءَاخِرَ ۚ وَمَن يَتَوَلَّ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ ٱلْغَنِىُّ
ٱلْحَمِيدُ ﴿٦﴾ ۞ عَسَى ٱللَّهُ أَن يَجْعَلَ بَيْنَكُمْ وَبَيْنَ ٱلَّذِينَ عَادَيْتُم مِّنْهُم مَّوَدَّةً ۚ وَٱللَّهُ قَدِيرٌ ۚ وَٱللَّهُ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿٧﴾ لَّا يَنْهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ لَمْ يُقَٰتِلُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ وَلَمْ يُخْرِجُوكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ أَن تَبَرُّوهُمْ
وَتُقْسِطُوٓا۟ إِلَيْهِمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلْمُقْسِطِينَ ﴿٨﴾ إِنَّمَا يَنْهَىٰكُمُ ٱللَّهُ عَنِ ٱلَّذِينَ قَٰتَلُوكُمْ فِى ٱلدِّينِ
وَأَخْرَجُوكُم مِّن دِيَٰرِكُمْ وَظَٰهَرُوا۟ عَلَىٰٓ إِخْرَاجِكُمْ أَن تَوَلَّوْهُمْ ۚ وَمَن يَتَوَلَّهُمْ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلظَّٰلِمُونَ ﴿٩﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا جَآءَكُمُ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ مُهَٰجِرَٰتٍ فَٱمْتَحِنُوهُنَّ ۖ ٱللَّهُ أَعْلَمُ بِإِيمَٰنِهِنَّ ۖ فَإِنْ عَلِمْتُمُوهُنَّ
مُؤْمِنَٰتٍ فَلَا تَرْجِعُوهُنَّ إِلَى ٱلْكُفَّارِ ۖ لَا هُنَّ حِلٌّ لَّهُمْ وَلَا هُمْ يَحِلُّونَ لَهُنَّ ۖ وَءَاتُوهُم مَّآ أَنفَقُوا۟ ۚ وَلَا
جُنَاحَ عَلَيْكُمْ أَن تَنكِحُوهُنَّ إِذَآ ءَاتَيْتُمُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ ۚ وَلَا تُمْسِكُوا۟ بِعِصَمِ ٱلْكَوَافِرِ وَسْـَٔلُوا۟ مَآ أَنفَقْتُمْ
وَلْيَسْـَٔلُوا۟ مَآ أَنفَقُوا۟ ۚ ذَٰلِكُمْ حُكْمُ ٱللَّهِ يَحْكُمُ بَيْنَكُمْ ۖ وَٱللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ ﴿١٠﴾ وَإِن فَاتَكُمْ شَىْءٌ
مِّنْ أَزْوَٰجِكُمْ إِلَى ٱلْكُفَّارِ فَعَاقَبْتُمْ فَـَٔاتُوا۟ ٱلَّذِينَ ذَهَبَتْ أَزْوَٰجُهُم مِّثْلَ مَآ أَنفَقُوا۟ ۚ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ ٱلَّذِىٓ
أَنتُم بِهِۦ مُؤْمِنُونَ ﴿١١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِىُّ إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُؤْمِنَٰتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَىٰٓ أَن لَّا يُشْرِكْنَ بِٱللَّهِ شَيْـًٔا
وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ وَلَا يَقْتُلْنَ أَوْلَٰدَهُنَّ وَلَا يَأْتِينَ بِبُهْتَٰنٍ يَفْتَرِينَهُۥ بَيْنَ أَيْدِيهِنَّ وَأَرْجُلِهِنَّ
وَلَا يَعْصِينَكَ فِى مَعْرُوفٍ ۙ فَبَايِعْهُنَّ وَٱسْتَغْفِرْ لَهُنَّ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌ ﴿١٢﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟
لَا تَتَوَلَّوْا۟ قَوْمًا غَضِبَ ٱللَّهُ عَلَيْهِمْ قَدْ يَئِسُوا۟ مِنَ ٱلْءَاخِرَةِ كَمَا يَئِسَ ٱلْكُفَّارُ مِنْ أَصْحَٰبِ ٱلْقُبُورِ ﴿١٣﴾

(cahili âdetler ve caiz olmayan konularda) **sana karşı çıkmamak üzere beyat etmek için sana geldiklerinde onların beyatlerini kabul et! Ve** (daha önce işledikleri günahlarından dolayı) **onlar için Allah'tan bağışlanma dile! Muhakkak ki Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**,** (رَحِيم) **Rahîm'dir** (ihlasla tevbe eden kullarına merhamet ederek onlara işledikleri günahlardan dolayı azap etmeyendir)**.**

13- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Kabirdeki ölülerin tekrar diriltilmesinden ümit kesen kâfirler gibi ahiretten ümitlerini kesen, Allah'ın kendilerine ğadab ettiği kimseleri sakın veli** (yakın arkadaş, yardımcı ve destekçi) **edinmeyin!**

4- Ey iman edenler! Muhakkak ki İbrahim ve beraberinde olanlarda sizler için güzel bir örnek vardır. Onlar şirk üzerinde ısrar eden kavimlerine şöyle demişlerdi: "Biz, sizden ve sizin Allah'tan başka ibadet ettiğiniz şeylerden beriyiz. (Üzerinde bulunduğunuz şirk dinini bâtıl görüp) **Sizi tekfir ederek reddettik. Sizler, tek olan Allah'a iman edinceye** (ve bütün şirkleri terk edinceye) **kadar bizimle sizin aranızda ebedi bir düşmanlık ve kin başlamıştır." Ancak İbrahim'in babasına söylediği "Senin için Allah'tan mağfiret dileyeceğim. Fakat Allah'tan sana gelecek herhangi bir şeyi engellemeye gücüm yetmez." sözü hariç** (onu örnek almayın çünkü İbrahim bu sözü, babasının iman etmeyeceği kesinleşmeden önce söylemişti)**… Siz şöyle deyin: "Ey Rabbimiz! Sadece sana tevekkül ettik** (her durumda sana güvenip yalnız senden yardım isteriz) **ve** (tevhid ve salih amellerle) **sana yöneldik. Hiç şüphemiz yoktur ki dönüş yalnız sanadır."**

5- "Ey Rabbimiz! (Kâfirleri bize üstün kılıp kendilerinin hak üzere olduklarını zannetmelerine fırsat vererek) **Bizi kâfirler için bir imtihan** (şeytanın onları kandıracağı bir yol) **kılma ve** (nefsimize uyup işlediğimiz günahlardan dolayı) **bizi bağışla! Ey Rabbimiz! Muhakkak ki sen (ٱلْعَزِيزُ) el-ʿAzîz'sin** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayansın), **(ٱلْحَكِيمُ) el-Ḥakîm'sin** (yaratmanda, verdiğin emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olansın)**."**

6- Ey gerçek manada iman edenler! Andolsun ki İbrahim ve beraberinde olanlar; sizden, Allah'ın dünya ve ahiretteki hayrını isteyenler için güzel bir örnektir (siz de onlar gibi amel edin)**. Kim onlar gibi amel etmekten yüz çevirirse bilsin ki Allah** (kullarının ibadet ve itaatlerine muhtaç değildir, çünkü O), **(ٱلْغَنِيُّ) el-Ğaniyy'dir** (her şeyden müstağnidir), **(ٱلْحَمِيدُ) el-Ḥamîd'dir** (hamdedilip övülmeye layık olandır)**.**

7- Ey iman edenler! Olur ki Allah, düşmanlık yaptığınız bu kâfirlerden bazılarıyla (İslam'a hidayet ederek) **aranızda sevgi bağı meydana getirir** (böylece dinde kardeşleriniz olurlar)**. Muhakkak ki Allah, her şeye kadirdir. Ve Allah (غَفُورٌ) Ğafûr'dur** (günahından pişman olup tevbe eden kullarını affedendir), **(رَحِيمٌ) Raḥîm'dir** (kullarına kaldıramayacakları şeyleri yüklemeyen, tevbe edenleri önceki kötü amellerinden dolayı sorumlu tutmayan ve ahirette sadece mu'minlere rahmet edendir)**.**

8- Ey iman edenler! Allah, dininizden dolayı sizinle savaşmayan ve sizi yurdunuzdan çıkarmayan kâfirlere iyilik yapmanızı ve onlara adil davranmanızı (haklarını vermenizi) **yasaklamamıştır. Muhakkak ki Allah, adil olanları sever.**

9- Allah sadece dininizden dolayı sizinle savaşanları, sizi yurtlarınızdan çıkaranları ve yurtlarınızdan çıkaran kâfirlere yardım edenleri veli edinmenizi (yakın arkadaş, yardımcı ve destekçi edinip onlara iyilik yapmanızı) **yasaklıyor. Sizden kim onları veli edinirse işte onlar nefislerine zulmederek kendilerini helake sürükleyen kimselerdir.**

10- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Mu'min kadınlar küfür diyarını terk edip sizin yanınıza hicret ederlerse imanlarının doğruluğu konusunda onları imtihan edin! Onların kalplerindeki imanı en iyi bilen Allah'tır. İmtihandan sonra onların zahiren mu'min olduklarını anlarsanız sakın onları kâfir kocalarına iade etmeyin! Çünkü ne onlar kâfir kocalarına helaldir ne de kâfirlerin onlarla evlenmesi helaldir. Kâfir kocalarına, onlara verdikleri mehirleri iade edin! Ey iman edenler!** (Küfür diyarından hicret eden kadınların iddetleri bittiği zaman) **Mehirlerini verdiğiniz takdirde onlarla evlenmenizde bir günah yoktur. Kâfir veya mürted olan hanımlarınızı nikâhınızda tutmayın!** (Onlar kâfir oldukları için aranızdaki nikâh akdi bitmiştir.) **Kâfir ve mürted kadınlara verdiğiniz mehirleri onlardan isteyebilirsiniz. Kâfir erkekler de mu'min kadınlara verdikleri mehirleri isteyebilirler. İşte bu, Allah'ın hükmüdür. Aranızda dilediği gibi hükmeder. Ve Allah (عَلِيمٌ) ʿAlîm'dir** (kullarının maslahatını ve her şeyi en ince teferruatıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır), **(حَكِيمٌ) Ḥakîm'dir** (kulları için koyduğu şeri hükümlerde hikmet sahibi olan, hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen ve emirlerine karşı gelenleri hikmeti gereği cezalandırandır).

11- Eğer hanımlarınızdan mürted olup kâfirlere katılanlar olursa ve onlara verdiğiniz mehri geri istediğinizde size vermezlerse bu durumda kâfirlerden elde ettiğiniz ganimetlerden hanımı mürted olan kocalara mehirlerini verin! Ve (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde bir olduğuna) **iman ettiğiniz Allah'tan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**!**

12- Ey Nebi! Mu'min kadınlar; Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmamak (ve yalnız O'na ibadet etmek), **hırsızlık yapmamak, zina etmemek,** (hangi sebepten olursa olsun diri diri toprağa gömme veya bilerek düşürme gibi yollarla) **çocuklarını öldürmemek, gayrimeşru çocuk doğurup da onu kocasına nispet etmemek ve yasakladığın şeylerde**

سُورَةُ ٱلصَّفِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبَّحَ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ لِمَ تَقُولُونَ
مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٢﴾ كَبُرَ مَقْتًا عِندَ ٱللَّهِ أَن تَقُولُوا۟ مَا لَا تَفْعَلُونَ ﴿٣﴾ إِنَّ ٱللَّهَ يُحِبُّ ٱلَّذِينَ يُقَٰتِلُونَ فِى
سَبِيلِهِۦ صَفًّا كَأَنَّهُم بُنْيَٰنٌ مَّرْصُوصٌ ﴿٤﴾ وَإِذْ قَالَ مُوسَىٰ لِقَوْمِهِۦ يَٰقَوْمِ لِمَ تُؤْذُونَنِى وَقَد تَّعْلَمُونَ أَنِّى
رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُمْ ۖ فَلَمَّا زَاغُوٓا۟ أَزَاغَ ٱللَّهُ قُلُوبَهُمْ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٥﴾ وَإِذْ قَالَ عِيسَى
ٱبْنُ مَرْيَمَ يَٰبَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ إِنِّى رَسُولُ ٱللَّهِ إِلَيْكُم مُّصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَىَّ مِنَ ٱلتَّوْرَىٰةِ وَمُبَشِّرًۢا بِرَسُولٍ
يَأْتِى مِنۢ بَعْدِى ٱسْمُهُۥٓ أَحْمَدُ ۖ فَلَمَّا جَآءَهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ قَالُوا۟ هَٰذَا سِحْرٌ مُّبِينٌ ﴿٦﴾ وَمَنْ أَظْلَمُ مِمَّنِ
ٱفْتَرَىٰ عَلَى ٱللَّهِ ٱلْكَذِبَ وَهُوَ يُدْعَىٰٓ إِلَى ٱلْإِسْلَٰمِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾ يُرِيدُونَ
لِيُطْفِـُٔوا۟ نُورَ ٱللَّهِ بِأَفْوَٰهِهِمْ وَٱللَّهُ مُتِمُّ نُورِهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْكَٰفِرُونَ ﴿٨﴾ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَرْسَلَ رَسُولَهُۥ بِٱلْهُدَىٰ
وَدِينِ ٱلْحَقِّ لِيُظْهِرَهُۥ عَلَى ٱلدِّينِ كُلِّهِۦ وَلَوْ كَرِهَ ٱلْمُشْرِكُونَ ﴿٩﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ هَلْ أَدُلُّكُمْ
عَلَىٰ تِجَٰرَةٍ تُنجِيكُم مِّنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿١٠﴾ تُؤْمِنُونَ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَتُجَٰهِدُونَ فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ
بِأَمْوَٰلِكُمْ وَأَنفُسِكُمْ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿١١﴾ يَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَيُدْخِلْكُمْ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ وَمَسَٰكِنَ طَيِّبَةً فِى جَنَّٰتِ عَدْنٍ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿١٢﴾ وَأُخْرَىٰ
تُحِبُّونَهَا ۖ نَصْرٌ مِّنَ ٱللَّهِ وَفَتْحٌ قَرِيبٌ ۗ وَبَشِّرِ ٱلْمُؤْمِنِينَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ كُونُوٓا۟ أَنصَارَ ٱللَّهِ كَمَا
قَالَ عِيسَى ٱبْنُ مَرْيَمَ لِلْحَوَارِيِّۦنَ مَنْ أَنصَارِىٓ إِلَى ٱللَّهِ ۖ قَالَ ٱلْحَوَارِيُّونَ نَحْنُ أَنصَارُ ٱللَّهِ ۖ فَـَٔامَنَت
طَّآئِفَةٌ مِّنۢ بَنِىٓ إِسْرَٰٓءِيلَ وَكَفَرَت طَّآئِفَةٌ ۖ فَأَيَّدْنَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ عَلَىٰ عَدُوِّهِمْ فَأَصْبَحُوا۟ ظَٰهِرِينَ ﴿١٤﴾

Allah’ın dinine (hayatın her yönüne hâkim olması için) **destekçi olun, tıpkı Meryem’in oğlu İsa havarilere, “Allah’ın dinini yayma konusunda bana kim destekçi olacak?” dediği zaman havarilerin, “Allah’ın dinini yayma konusunda sana biz destekçi olacağız.” dedikleri gibi. Bunun üzerine İsrailoğullarından bir kısmı** (İsa’ya) **gerçek manada iman etti, bir kısmı da** (onu) **inkâr etti. Nihayet biz gerçek manada iman edenleri düşmanlarına karşı destekledik, böylece onlara galip geldiler.**

61. ES-SAFF SURESİ

Cumhura göre Medine'de inmiştir. Bazı âlimlere göre Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 14, kelime sayısı 221, harf sayısı 926'dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Bilin ki göklerde ve yerde bulunanlar, Allah'ı tesbih etmektedir (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltmektedir)**. Ve O;** (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (اَلْحَك۪يمُ) **el-Ḥakîm'dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

2- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Kendinizi övmek için) **Yapmadığınız şeyler hakkında niçin "Yaptım." diyorsunuz?!**

3- Biliniz ki (kendinizi övmek için) **yapmadığınız şeyler hakkında "Yaptım." demeniz, Allah katında büyük suçtur.**

4- Muhakkak ki Allah, (rızası için) **kendi yolunda sağlam bir binanın taşları gibi birbirine kenetlenmiş saf hâlinde savaşanları sever.**

5- Ey rasulüm! Hani Musa kavmine şöyle demişti: "Ey kavmim! (Emirlerime muhalefet ederek) **Neden bana eziyet veriyorsunuz? Hâlbuki benim size gönderilmiş Allah'ın rasulü olduğumu biliyorsunuz." Onlar, Musa'nın Allah'tan getirdiği haktan sapınca Allah da onların kalplerini doğru yoldan saptırdı. Şunu bilin ki Allah fasıklar topluluğuna** (Allah'ın emirlerine bile bile ve ısrarla itaat etmeyenlere) **hidayet etmez** (onları hakka tâbi olmaya muvaffak kılmaz)**.**

6- Ey rasulüm! Hani Meryem'in oğlu İsa da İsrailoğullarına şöyle demişti: "Ey İsrailoğulları! Muhakkak ki ben size gönderilmiş Allah'ın rasulüyüm. Benden önce indirilmiş olan Tevrât'ın hak olduğunu ve ona uyulması gerektiğini doğrulayıcı ve benden sonra gelecek olan Ahmed ismindeki rasulü müjdeleyici olarak geldim." Fakat İsa (söylediklerinin doğruluğunu ispat eden) **apaçık delillerle gelince onlar, "Bu, apaçık bir sihirdir** (senin getirdiğine tâbi olmayız)**." dediler.**

7- (Tevhid dini) **İslam'a davet edildiği hâlde Allah hakkında** (eş, çocuk veya ortak gibi şeyler isnat ederek) **yalan söyleyip O'na iftira atandan daha zalim kim olabilir?! Şu bilinmelidir ki Allah, zalim kavmi** (bile bile hakkı yalanlayıp küfür ve şirki seçerek nefsine zulmedenleri) **hidayete muvaffak kılmaz.**

8- Zalimler, (tevhidi bozan ya da onu çirkin gösteren şeyleri Allah'ın dinine nispet ederek) **Allah'ın nurunu** (tevhid dini İslam'ı) **ağızlarıyla söndürmek isterler. Fakat** (başaramayacaklardır çünkü) **Allah,** (bütün hile, tuzak ve iftiralara rağmen) **nurunu** (tevhid dinini) **her yere yayacaktır, kâfirler bundan hoşlanmasalar bile.**

9- Rasulünü hidayet (dünya ve ahiret mutluluğunu elde etmede yol gösterici olan Kur'ân) **ve** (kıyamete kadar hayatın her yönünde mükemmel hükümleri ihtiva eden ve sadece ona tâbi olmakla cennet kazanılan) **hak din ile gönderen rabbiniz Allah'tır. Bu dini, bütün dinlere** (her türlü din, düşünce ve ideolojilere mükemmelliği ve hücceti ile) **üstün kılacaktır, müşrikler bundan hoşlanmasalar** (ve onu yok etmek için ellerinden gelen her şeyi yapsalar) **bile.**

10- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Size, çok acı verici bir azaptan kurtaracak kazançlı bir ticaret göstereyim mi?**

11- Bu kazançlı ticaret, Allah'a ve rasulüne gerçek manada iman edip rasulünün getirdiği şeriati hayatınızın her alanında uygulamanız ve Allah yolunda (O'nun dinini hayatın her alanına hâkim kılmak için) **mallarınız ve canlarınızla cihad etmenizdir. Eğer aklınızı kullanıp akıbetinizi düşünürseniz bunun sizin için hayırlı olduğunu anlarsınız.** (Öyleyse bu kazancı elde etmek için yarışın!)

12- Bu ticaretin bir kazancı; Allah'ın günahlarınızı affetmesi, sizi sarayları ve ağaçları altından nehirler akan cennetlere sokması ve Adn cennetlerindeki güzel evlere (ebedi olarak) **yerleştirmesidir. İşte bu, gerçekten muazzam bir kazançtır.**

13- Bu ticaretin başka bir kazancı ise dünyada sevdiğiniz bir şeydir; o da Allah'ın sizi düşmanınıza karşı muzaffer kılması ve size yakında bir fetih vermesidir. Ey rasulüm! Mu'minleri (dünyada zafer ve ahirette büyük mükâfaatlar ile) **müjdele!**

14- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**!** (Rasulünüzün getirdiği)

سُورَةُ ٱلْجُمُعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ٱلْمَلِكِ ٱلْقُدُّوسِ ٱلْعَزِيزِ ٱلْحَكِيمِ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى بَعَثَ فِى
ٱلْأُمِّيِّـۧنَ رَسُولًا مِّنْهُمْ يَتْلُوا۟ عَلَيْهِمْ ءَايَٰتِهِۦ وَيُزَكِّيهِمْ وَيُعَلِّمُهُمُ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْحِكْمَةَ وَإِن كَانُوا۟ مِن قَبْلُ
لَفِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢﴾ وَءَاخَرِينَ مِنْهُمْ لَمَّا يَلْحَقُوا۟ بِهِمْ ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿٣﴾ ذَٰلِكَ فَضْلُ ٱللَّهِ يُؤْتِيهِ مَن
يَشَآءُ ۚ وَٱللَّهُ ذُو ٱلْفَضْلِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٤﴾ مَثَلُ ٱلَّذِينَ حُمِّلُوا۟ ٱلتَّوْرَىٰةَ ثُمَّ لَمْ يَحْمِلُوهَا كَمَثَلِ ٱلْحِمَارِ يَحْمِلُ
أَسْفَارًۢا ۚ بِئْسَ مَثَلُ ٱلْقَوْمِ ٱلَّذِينَ كَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِ ٱللَّهِ ۚ وَٱللَّهُ لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٥﴾ قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
هَادُوٓا۟ إِن زَعَمْتُمْ أَنَّكُمْ أَوْلِيَآءُ لِلَّهِ مِن دُونِ ٱلنَّاسِ فَتَمَنَّوُا۟ ٱلْمَوْتَ إِن كُنتُمْ صَٰدِقِينَ ﴿٦﴾ وَلَا يَتَمَنَّوْنَهُۥٓ أَبَدًۢا
بِمَا قَدَّمَتْ أَيْدِيهِمْ ۚ وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِٱلظَّٰلِمِينَ ﴿٧﴾ قُلْ إِنَّ ٱلْمَوْتَ ٱلَّذِى تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُۥ مُلَٰقِيكُمْ ۖ ثُمَّ تُرَدُّونَ
إِلَىٰ عَٰلِمِ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوٓا۟ إِذَا نُودِىَ لِلصَّلَوٰةِ مِن يَوْمِ
ٱلْجُمُعَةِ فَٱسْعَوْا۟ إِلَىٰ ذِكْرِ ٱللَّهِ وَذَرُوا۟ ٱلْبَيْعَ ۚ ذَٰلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٩﴾ فَإِذَا قُضِيَتِ ٱلصَّلَوٰةُ
فَٱنتَشِرُوا۟ فِى ٱلْأَرْضِ وَٱبْتَغُوا۟ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ وَٱذْكُرُوا۟ ٱللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ ﴿١٠﴾ وَإِذَا رَأَوْا۟ تِجَٰرَةً
أَوْ لَهْوًا ٱنفَضُّوٓا۟ إِلَيْهَا وَتَرَكُوكَ قَآئِمًا ۚ قُلْ مَا عِندَ ٱللَّهِ خَيْرٌ مِّنَ ٱللَّهْوِ وَمِنَ ٱلتِّجَٰرَةِ ۚ وَٱللَّهُ خَيْرُ ٱلرَّٰزِقِينَ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلْمُنَافِقُونَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَكَ ٱلْمُنَٰفِقُونَ قَالُوا۟ نَشْهَدُ إِنَّكَ لَرَسُولُ ٱللَّهِ ۗ وَٱللَّهُ يَعْلَمُ إِنَّكَ لَرَسُولُهُۥ وَٱللَّهُ يَشْهَدُ إِنَّ
ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَكَٰذِبُونَ ﴿١﴾ ٱتَّخَذُوٓا۟ أَيْمَٰنَهُمْ جُنَّةً فَصَدُّوا۟ عَن سَبِيلِ ٱللَّهِ ۚ إِنَّهُمْ سَآءَ مَا كَانُوا۟ يَعْمَلُونَ ﴿٢﴾

1- Ey rasulüm! Münafıklar (sana kalben iman etmedikleri hâlde) **yanına geldiklerinde “Biz şehadet ederiz ki kesinlikle sen Allah’ın rasulüsün.” derler. Allah, senin rasulü olduğunu bilmektedir. Ve Allah, münafıkların bu iddialarında kesin yalancı olduklarına şahidlik etmektedir.**

2- Münafıklar, (öldürülmemek ve esir alınmamak için iman iddialarında doğru olduklarına dair) **yeminlerini kalkan edindiler ve insanları** (aralarına şüphe ve korku salarak) **Allah’ın yolundan uzaklaştırdılar. Onların yaptıkları gerçekten de ne kötüdür!**

62. EL-CUMUʿA SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 11, kelime sayısı 180, harf sayısı 748’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Bilin ki göklerde ve yerde bulunanlar Allah’ı tesbih etmektedir (bütün noksan sıfatlardan tenzih ederek yüceltmektedir)**. O;** (اَلْمَلِكُ) **el-Melik’tir** (her şeyin mülkü ve tasarrufu kendi elinde olandır)**,** (اَلْقُدُّوسُ) **el-Kuddûs’tür** (benzeri olmayan ve kemaline yakışmayan her türlü noksanlıktan münezzeh olandır)**,** (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan ve dilediğini yapmaktan engellenemeyendir)**,** (اَلْحَك۪يمُ) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

2- Ummilere (okuma yazma bilmeyen ve kitap ehlinden olmayan Araplara) **kendi içlerinden bir rasul** (Muhammed’i) **gönderen Allah’tır. O Rasul, onlara Allah’ın indirdiği ayetlerini okur, onları** (küfür, şirk, günah ve kötü ahlaktan) **temizler ve onlara kitabı** (Kur’ân’ı) **ve hikmeti** (sünneti) **öğretir. Hâlbuki onlar, kendilerine rasul gönderilmeden önce apaçık bir sapıklık** (küfür, şirk, zulüm ve günah) **içinde idiler.**

3- O Rasul, aralarında yaşadığı bu ummiler dışında henüz kendisine kavuşmamış fakat gelecek olan başka ummilere (ve ummi olmayan diğer kavimlere) **de gönderilmiştir. Ve bilin ki Allah** (اَلْعَز۪يزُ) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (اَلْحَك۪يمُ) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır)**.**

4- İşte bu (Muhammed’in ummilere ve bütün insanlara gönderilmesi) **Allah’ın bir lütfu ve ikramıdır, onu kullarından dilediğine verir. Muhakkak ki Allah büyük lütuf ve ikram sahibidir.**

5- Bilin ki Tevrât’ı (hayatın her alanında) **uygulamakla yükümlü tutuldukları hâlde onunla amel etmeyenlerin misali, ciltlerce kitap taşıyan eşek gibidir. Allah’ın ayetlerini yalanlayan kavmin misali ne kötüdür! Muhakkak ki Allah, zalimleri** (bile bile haktan yüz çevirip küfrü, şirki ve nifakı seçenleri) **doğru yola muvaffak kılmaz.**

6- Ey rasulüm! Tahrif edilmiş Tevrât’a inanan Yahudilere de ki: “Eğer insanlardan ayrı olarak sadece kendinizin Allah’ın velileri olduğuna inanıyorsanız ve bu iddianızda doğrulardan iseniz (Allah’ın size has kıldığı yüksek mertebelere bir an önce kavuşmak için) **haydi, ölümü temenni edin bakalım!”**

7- Fakat bu Yahudiler, yaptıkları amellerden (küfür, şirk, zulüm ve günahlardan) **dolayı asla ölümü temenni etmezler. Ve muhakkak ki Allah, zalimleri en iyi bilendir** (yaptıklarından hiçbir şey O’na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

8- Ey rasulüm! Ölümden kaçan Yahudilere de ki: “Kendisinden kaçtığınız ölüm er geç sizi bulacaktır. Sonra (kıyamet gününde) **gizli olanı da aşikâr olanı da** (en ince ayrıntısına kadar) **bilen Allah’a döneceksiniz ve O, size** (dünyada) **yaptığınız her şeyi** (bütün teferruatıyla) **haber verecektir** (sonra da ona göre hesap soracaktır)**.”**

9- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Cuma günü** (imam hutbe için minbere çıktığı zaman) **müezzin sizi cuma namazına çağırdığında Allah’ı zikretmek** (hutbeyi dinleyip namaz kılmak) **için hemen harekete geçin ve alışverişi bırakın! Böyle yapmak, sizin için daha hayırlıdır. Eğer bunu bilip inanıyorsanız Allah’ın emrine uyun!**

10- Cuma namazı bitince artık yeryüzüne (helal rızık aramak ve ihtiyaçlarınızı gidermek için) **dağılabilirsiniz. Ve** (helal yollara başvurarak) **Allah’ın lütfundan isteyin! Ve rızık ararken Allah’ı çokça zikredin** (rızık aramanız ve dünya ile meşgul olmanız size Allah’ın farz ve vaciplerini unutturmasın)**! Böyle yaptığınızda olur ki** (cehennem azabından kurtulup cenneti elde ederek) **kazananlardan olursunuz.**

11- Ey rasulüm! (Sen minberde hutbe verirken) **Müslümanlardan bazıları bir ticaret veya bir eğlence gördüklerinde yanından ayrılıp ona gider ve seni minberde ayakta bırakır. Onlara de ki: “Allah katında salih amellerin mükâfaatı, kendisine koştuğunuz eğlence ve ticaretten daha hayırlıdır. Ve Allah, rızık verenlerin en hayırlısıdır** (rızkı sadece O verir)**.”**

63. EL-MUNÂFİKÛN SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 11, kelime sayısı 180, harf sayısı 776’dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُمْ ءَامَنُوا۟ ثُمَّ كَفَرُوا۟ فَطُبِعَ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ فَهُمْ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٣﴾ ۞ وَإِذَا رَأَيْتَهُمْ تُعْجِبُكَ أَجْسَامُهُمْ ۖ
وَإِن يَقُولُوا۟ تَسْمَعْ لِقَوْلِهِمْ ۖ كَأَنَّهُمْ خُشُبٌ مُّسَنَّدَةٌ ۖ يَحْسَبُونَ كُلَّ صَيْحَةٍ عَلَيْهِمْ ۚ هُمُ ٱلْعَدُوُّ فَٱحْذَرْهُمْ ۚ
قَٰتَلَهُمُ ٱللَّهُ ۖ أَنَّىٰ يُؤْفَكُونَ ﴿٤﴾ وَإِذَا قِيلَ لَهُمْ تَعَالَوْا۟ يَسْتَغْفِرْ لَكُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ لَوَّوْا۟ رُءُوسَهُمْ وَرَأَيْتَهُمْ
يَصُدُّونَ وَهُم مُّسْتَكْبِرُونَ ﴿٥﴾ سَوَآءٌ عَلَيْهِمْ أَسْتَغْفَرْتَ لَهُمْ أَمْ لَمْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ لَن يَغْفِرَ ٱللَّهُ لَهُمْ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ
لَا يَهْدِى ٱلْقَوْمَ ٱلْفَٰسِقِينَ ﴿٦﴾ هُمُ ٱلَّذِينَ يَقُولُونَ لَا تُنفِقُوا۟ عَلَىٰ مَنْ عِندَ رَسُولِ ٱللَّهِ حَتَّىٰ يَنفَضُّوا۟ ۗ وَلِلَّهِ
خَزَآئِنُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَفْقَهُونَ ﴿٧﴾ يَقُولُونَ لَئِن رَّجَعْنَآ إِلَى ٱلْمَدِينَةِ لَيُخْرِجَنَّ
ٱلْأَعَزُّ مِنْهَا ٱلْأَذَلَّ ۚ وَلِلَّهِ ٱلْعِزَّةُ وَلِرَسُولِهِۦ وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَلَٰكِنَّ ٱلْمُنَٰفِقِينَ لَا يَعْلَمُونَ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ لَا تُلْهِكُمْ أَمْوَٰلُكُمْ وَلَآ أَوْلَٰدُكُمْ عَن ذِكْرِ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَفْعَلْ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْخَٰسِرُونَ ﴿٩﴾
وَأَنفِقُوا۟ مِن مَّا رَزَقْنَٰكُم مِّن قَبْلِ أَن يَأْتِىَ أَحَدَكُمُ ٱلْمَوْتُ فَيَقُولَ رَبِّ لَوْلَآ أَخَّرْتَنِىٓ إِلَىٰٓ أَجَلٍ قَرِيبٍ
فَأَصَّدَّقَ وَأَكُن مِّنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿١٠﴾ وَلَن يُؤَخِّرَ ٱللَّهُ نَفْسًا إِذَا جَآءَ أَجَلُهَا ۚ وَٱللَّهُ خَبِيرٌۢ بِمَا تَعْمَلُونَ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلتَّغَابُنِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يُسَبِّحُ لِلَّهِ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَمَا فِى ٱلْأَرْضِ ۖ لَهُ ٱلْمُلْكُ وَلَهُ ٱلْحَمْدُ ۖ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ هُوَ ٱلَّذِى
خَلَقَكُمْ فَمِنكُمْ كَافِرٌ وَمِنكُم مُّؤْمِنٌ ۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ ﴿٢﴾ خَلَقَ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضَ بِٱلْحَقِّ
وَصَوَّرَكُمْ فَأَحْسَنَ صُوَرَكُمْ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلْمَصِيرُ ﴿٣﴾ يَعْلَمُ مَا فِى ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ وَيَعْلَمُ مَا تُسِرُّونَ وَمَا تُعْلِنُونَ ۚ
وَٱللَّهُ عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿٤﴾ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَبَؤُا۟ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِن قَبْلُ فَذَاقُوا۟ وَبَالَ أَمْرِهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿٥﴾

ferruatıyla) **bilir ve gizlediklerinizi de açığa vurduklarınızı da** (en ince ayrıntısına kadar) **bilir. Ve biliniz ki Allah, kulların kalbinden geçenleri de en ince ayrıntısına kadar bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

5- Ey müşrikler! Daha önceki inkârcıların (rasullerini ve getirdiklerini yalanlayan Nuh'un kavmi, Âd ve Semûd gibi kavimlerin) **haberleri size gelmedi mi?! Onlar,** (bile bile küfür ve şirk üzerinde ısrar etmeleri sebebiyle) **dünyada azabı tattılar. Onlar için ahirette de çok can yakıcı bir azap vardır.** (Bunlardan ibret alın ve azap başınıza gelmeden önce tevbe edin!)

3- Onların bu duruma düşmelerinin sebebi, (kalplerine iman girmediği hâlde sırf canlarını kurtarmak için) **zahiren iman etmeleri, sonra** (yanlarında kimse olmadığı zaman) **küfre girmeleridir. İşte bu küfürlerinden dolayı Allah, onların kalplerini mühürlemiştir** (ne oraya iman girer ne de oradan küfür çıkar)**. Artık** (kendilerine anlatılan) **tevhidi ve hakkı anlamazlar.**

4- Ey insanoğlu! Onlara (münafıklara) **baktığında** (zenginlik ve refah içinde yaşamalarından dolayı) **dış görünüşlerinden hoşlanırsın ve konuştukları zaman** (sözlerindeki belagat ve fasihlikten dolayı) **sözlerini dinlemek istersin. Ey rasulüm! Onların** (senin meclisinde oturduklarında) **yere dikilmiş kütükler gibi olduklarını** (anlattıklarından hiçbir şey anlamadıklarını) **görürsün.** (Sizden korktukları için) **Yüksek sesle söylenen her sözü kendi aleyhlerine söylenmiş zannederler. İşte senin asıl** (en tehlikeli) **düşmanın bunlardır, onlara karşı dikkatli ve tedbirli ol! Allah onlara lanet etsin ve cezalandırsın! Nasıl da** (apaçık delilleri gördükleri hâlde gerçek manada iman etmeyip) **bâtıl yolları tercih ediyorlar?!**

5- Ve bu münafıklara, “Gelin, Allah’ın rasulü sizin için (Allah’tan) **mağfiret dilesin.” denildiğinde bunu önemsemeyerek başlarını çevirirler. Ve ey rasulüm! Sen, onların hakka karşı büyüklenerek ondan uzaklaştıklarını görürsün.**

6- Ey rasulüm! Bil ki münafıklar için bağışlanma dilesen de dilemesen de aynıdır, Allah onları asla bağışlamayacaktır. Muhakkak ki Allah, fasıklar topluluğunu (küfürde, nifakta, Rasul ve mu’minlere düşmanlıkta, onlarla alay etmekte ve hakka karşı kulaklarını tıkamakta ısrar edenleri) **hidayete muvaffak kılmaz.**

7- Bu münafıklar, “Rasulullah’ın yanındakilere (Medine’de ve çevresinde bulunan fakirlere), **hiçbir şey harcamayın ki onun yanından dağılıp gitsinler.” diyen kimselerdir. Bilsinler ki göklerin ve yerin hazineleri Allah’a aittir** (ondan, dilediği kuluna dilediği kadar verir)**. Fakat münafıklar** (rızkın Allah’tan olduğunu ve herkesin rızkının tayin edildiğini) **bilmezler.**

8- Münafıklar (onların elebaşısı) **şöyle der: “Medine’ye döndüğümüzde** (kendisini ve kavmini kastederek) **üstün olanlar,** (Muhammed’i ve muhacirleri kastederek) **zayıf olanları oradan muhakkak çıkaracaktır.” Hâlbuki asıl izzet ve üstünlük sadece Allah’ın, rasulünün ve mu’minlerindir. Fakat münafıklar bunu bilmezler.**

9- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Sakın mallarınız ve çocuklarınız sizi Allah’ın zikrinden** (emirlerini yerine getirmekten ve O’nu anmaktan) **alıkoymasın! Kim bunu yaparsa işte onlar** (hem dünyada hem de ahirette) **gerçekten kaybedenlerin ta kendileridir!**

10- Ve ey iman edenler! Ölüm size gelip de “Ey Rabbim! Ölümümü biraz geciktirsen de sadaka versem ve (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duran) **salih kullarından olsam.” demeden önce size rızık olarak verdiğimiz şeylerden** (razı olduğumuz yerlere) **harcayın!**

11- Ve biliniz ki Allah, bir kimsenin eceli (ölüm vakti) **geldiğinde onun ecelini** (ölümünü) **bir an bile ertelemez. Ve muhakkak ki Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (gizlisiyle açığıyla her şeyi en ince teferruatına kadar bilendir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

64. ET-TEĞĀBUN SURESİ

Medine’de inmiştir. Bazı müfessirlere göre 14’ten 18’e kadar 5 ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 18, kelime sayısı 241, harf sayısı 1070’tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Bilin ki göklerde ve yerde bulunanlar Allah’ı tesbih etmektedir (her türlü noksan sıfattan tenzih ederek yüceltmektedir)**. Bütün mülk sadece O’nundur. Hamd** (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilerek her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek) **da O’na mahsustur. Ve O her şeye kadirdir** (hiçbir şey O’nu aciz bırakamaz)**.**

2- Ey insanlar! Biliniz ki sizi yoktan yaratan Allah’tır. İçinizden (kendi iradesi ile küfrü seçip) **kâfir olanlar da vardır** (ki onların sonu cehennem olacaktır)**, yine** (kendi iradesiyle imanı seçip Allah’ın muvaffakiyeti ile) **mu’min olanlar da vardır** (ki onların sonu cennet olacaktır)**. Ve muhakkak ki Allah, yaptığınız her şeyi görendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir, buna göre hesap soracaktır)**.**

3- O, gökleri ve yeri hak ile (boşu boşuna, rastgele ve oyun olarak değil, mükemmel bir hikmetle) **yaratmış ve size şekil verip şeklinizi güzel yapmıştır** (dileseydi çirkin de yapardı)**. Ve** (kıyamet gününde hesap için) **dönüş sadece O’nadır.**

4- O, göklerde ve yerde olan her şeyi (tüm te-

ذَٰلِكَ بِأَنَّهُۥ كَانَت تَّأْتِيهِمْ رُسُلُهُم بِٱلْبَيِّنَٰتِ فَقَالُوٓاْ أَبَشَرٌ يَهْدُونَنَا فَكَفَرُواْ وَتَوَلَّواْۚ وَّٱسْتَغْنَى ٱللَّهُۚ وَٱللَّهُ
غَنِىٌّ حَمِيدٌ ﴿٦﴾ زَعَمَ ٱلَّذِينَ كَفَرُوٓاْ أَن لَّن يُبْعَثُواْۚ قُلْ بَلَىٰ وَرَبِّى لَتُبْعَثُنَّ ثُمَّ لَتُنَبَّؤُنَّ بِمَا عَمِلْتُمْۚ
وَذَٰلِكَ عَلَى ٱللَّهِ يَسِيرٌ ﴿٧﴾ فَـَٔامِنُواْ بِٱللَّهِ وَرَسُولِهِۦ وَٱلنُّورِ ٱلَّذِىٓ أَنزَلْنَاۚ وَٱللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ خَبِيرٌ ﴿٨﴾ يَوْمَ
يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ ٱلْجَمْعِۖ ذَٰلِكَ يَوْمُ ٱلتَّغَابُنِۗ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ صَٰلِحًا يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُدْخِلْهُ
جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًاۚ ذَٰلِكَ ٱلْفَوْزُ ٱلْعَظِيمُ ﴿٩﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُواْ وَكَذَّبُواْ
بِـَٔايَٰتِنَآ أُوْلَٰٓئِكَ أَصْحَٰبُ ٱلنَّارِ خَٰلِدِينَ فِيهَاۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿١٠﴾ مَآ أَصَابَ مِن مُّصِيبَةٍ إِلَّا بِإِذْنِ ٱللَّهِۗ
وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ يَهْدِ قَلْبَهُۥۚ وَٱللَّهُ بِكُلِّ شَىْءٍ عَلِيمٌ ﴿١١﴾ وَأَطِيعُواْ ٱللَّهَ وَأَطِيعُواْ ٱلرَّسُولَۚ فَإِن تَوَلَّيْتُمْ فَإِنَّمَا
عَلَىٰ رَسُولِنَا ٱلْبَلَٰغُ ٱلْمُبِينُ ﴿١٢﴾ ٱللَّهُ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَۚ وَعَلَى ٱللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ ٱلْمُؤْمِنُونَ ﴿١٣﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓاْ إِنَّ مِنْ أَزْوَٰجِكُمْ وَأَوْلَٰدِكُمْ عَدُوًّا لَّكُمْ فَٱحْذَرُوهُمْۚ وَإِن تَعْفُواْ وَتَصْفَحُواْ وَتَغْفِرُواْ فَإِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ
رَّحِيمٌ ﴿١٤﴾ إِنَّمَآ أَمْوَٰلُكُمْ وَأَوْلَٰدُكُمْ فِتْنَةٌۚ وَٱللَّهُ عِندَهُۥٓ أَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿١٥﴾ فَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ مَا ٱسْتَطَعْتُمْ وَٱسْمَعُواْ
وَأَطِيعُواْ وَأَنفِقُواْ خَيْرًا لِّأَنفُسِكُمْۗ وَمَن يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِۦ فَأُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْمُفْلِحُونَ ﴿١٦﴾ إِن تُقْرِضُواْ ٱللَّهَ قَرْضًا
حَسَنًا يُضَٰعِفْهُ لَكُمْ وَيَغْفِرْ لَكُمْۚ وَٱللَّهُ شَكُورٌ حَلِيمٌ ﴿١٧﴾ عَٰلِمُ ٱلْغَيْبِ وَٱلشَّهَٰدَةِ ٱلْعَزِيزُ ٱلْحَكِيمُ ﴿١٨﴾

سُورَةُ ٱلطَّلَاقِ

verirseniz (ihtiyaçlı Müslümanlara faizsiz olarak borç verir ve O’nun yolunda şeriatini hâkim kılmak gayesiyle harcama yaparsanız) **Allah buna karşılık kat kat mükâfaat verir ve işlediğiniz kötü amelleri örtüp sizi bağışlar. Ve bilin ki Allah** (شَكُور) **Şekûr’dur** (rızası için yapılan ameller çok küçük dahi olsa kat kat mükâfaat verendir), (حَلِيم) **Ḥalîm’dir** (kullarına merhamet edip kaldıramayacakları yükü yüklemeyen ve onlara hemen azap etmeyip tevbe etmeleri için fırsat verendir).

18- O; ğaybı (kullarının bilmediği şeyleri) **da şahid olunan** (kullarının bildiği) **şeyleri de en ince teferruatıyla bilendir. O;** (اَلْعَزِيز) **el-ʿAzîz’dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır), (اَلْحَكِيم) **el-Ḥakîm’dir** (yaratmasında, verdiği emirlerde, kaza ve kaderinde hikmet sahibi olandır).

65. ET-TALĀK SURESİ

Bu surenin diğer ismi Sûratu’n Nisâ el-Kusrâ’dır (سُورَةُ ٱلنِّسَاءِ ٱلْقُصْرَىٰ). Medeni’dir. Ayet sayısı 12, kelime sayısı 249, harf sayısı 1060’tır.

6- Geçmiş ümmetlerin azaba uğratılmasının sebebi, kendilerine hakkı beyan eden rasulleri apaçık delillerle geldiklerinde kibirlenip reddederek “Bizi bir beşer mi doğru yola götürecek?!” demeleridir. Böylece kendilerine gelen hakkı inkâr ettiler ve ona uymaktan yüz çevirdiler. (Böyle yapmakla Allah’a bir zarar vermediler çünkü) **Allah, onların iman ve itaatlerinden müstağnidir. Muhakkak ki Allah** (غَنِيّ) **Ğaniyy’dir** (hiçbir şeye muhtaç değildir; bütün varlıklar, varlıklarında ve varlıklarının devamında O’na muhtaçtır)**,** (حَمِيد) **Ḥamîd’dir** (sahip olduğu güzel isimlerinden, mükemmel sıfatlarından ve fiillerden dolayı hamdedilip övülmeyi hak edendir)**.**

7- (Allah’ın tevhidini ve Rasul’ün getirdiklerini) **İnkâr edenler, öldükten sonra kesinlikle diriltilmeyeceklerini iddia etmektedirler. Ey rasulüm! Onlara de ki: “Hayır** (sizin iddia ettiğiniz gibi değil)**! Rabbime andolsun ki mutlaka diriltileceksiniz. Sonra dünyada yaptıklarınız size haber verilecektir** (ve buna göre hesaba çekileceksiniz)**. Bu** (öldükten sonra diriltilmeniz)**, elbette Allah’a kolaydır*** (çünkü sizi daha önce yoktan yaratan, diriltmeye de kadirdir)**.”**

***** “Allah’a kolaydır.” sözü hakkında açıklama için bkz. er-Rûm: 27.

8- Ey insanlar! Diriltildikten sonra azaba uğramamak için dünyada iken Allah’a, rasulüne ve ona indirdiğimiz nura (Kur’ân’a) **gerçek manada iman edin** (ve hak ile bâtılı gösteren bu kitabı hayatınızın her alanında uygulayın)**! Ve bilin ki Allah, işlediğiniz her şeyden haberdardır** (hiçbir şey O’na gizli değildir ve kıyamet gününde buna göre hesap soracaktır)**.**

9- Kıyamet günü geldiğinde, o gün Allah sizi (hesap için) **toplayacaktır. İşte o gün, kâfirlerin** (dünyada yaptıklarından dolayı) **zararda olduklarını gösteren gündür. Ve biliniz ki kim** (dünyada) **Allah’a gerçek manada iman edip salih amel işlemişse Allah onun günahlarını örtüp affeder ve onu, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere, ebedi kalmak üzere yerleştirir. Bu, gerçekten muazzam bir kazançtır.**

10- Benim birliğime inanmayan ve rasulüme indirdiğim ayetlerimi yalanlayan kâfirlere gelince; işte onlar, cehennem ehlidirler ve orada ebedi olarak kalacaklardır. O, ne kötü bir sondur!

11- Kime bir musibet isabet ederse muhakkak ki Allah’ın izniyledir (O’nun kaza ve kaderiyledir)**. Ve kim Allah’a** (ve kaza ve kaderine) **tam manasıyla iman ederse Allah onun kalbini hidayete** (emirlerine teslim olmaya, kaza ve kaderine rıza göstermeye) **muvaffak kılar. Muhakkak ki Allah, her şeyi en ince teferruatıyla bilendir** (hiçbir şey O’na gizli değildir)**.**

12- Ve ey insanlar! Allah’a itaat edin (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**, rasulüne de itaat edin** (verdiği hükümlere uyun)**! Eğer rasulümüzün getirdiği şeylerden yüz çevirirseniz bilin ki bunun vebali size aittir. Rasulümüzün görevi; emrettiğimiz şeyleri apaçık bir şekilde size tebliğ etmektir** (ve o, bu görevini yerine getirmiştir)**.**

13- Allah, ibadete layık olan tek ilahtır (sakın O’ndan başkasına ibadet etmeyin)**. Ve mu’minler, yalnız Allah’a tevekkül etsinler** (her durumda O’na güvenip O’ndan yardım istesinler, O’nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olsunlar)**.**

14- Ey iman edenler (Allah’ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Muhakkak ki eşlerinizden ve çocuklarınızdan düşmanlarınız olduğunu bilin** (çünkü sizi Allah’ın emrini yerine getirmekten ve O’nun yolunda cihad etmekten alıkoyabilirler)**. Bu sebeple onlara dikkat edin** (Allah’ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durma konusunda sizi olumsuz etkilemesinler)**! Eğer siz** (mu’minlerin size karşı hatalarını) **affeder,** (onların eziyetlerini) **görmezden gelir ve** (kusurlarını) **örterseniz muhakkak ki Allah** (bu güzel muamelenize karşılık ahiret gününde sizi affeder ve günahlarınızı örter, çünkü O)**;** (غَفُور) **Ğafûr’dur,** (رَحِيم) **Raḥîm’dir.**

15- Muhakkak ki mallarınız ve çocuklarınız sizin için bir imtihandır (çünkü bunlar, Allah’ın emirlerine itaat etmemenize ve günaha girmenize sebep olabilir)**. Ve biliniz ki** (Allah’a itaati, çocuklarına ve mallarına tercih edenler için) **O’nun katında çok büyük mükâfaat** (cennet) **vardır.**

16- Öyleyse gücünüz yettiği kadar (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **Allah’tan sakının, O’nun emirlerini iyice dinleyip** (hayatınızın her alanında uygulayarak) **onlara itaat edin ve size rızık olarak verdiği şeylerden** (emrettiği yerlere, O’nun rızası için) **harcayın! Böyle yapmak, sizin için daha hayırlıdır. Ve biliniz ki kim nefsinin tamahkârlığından** (cimriliğinden) **korunursa** (malından Allah yolunda harcarsa) **işte onlar** (ahiret gününde arzuladıkları şeyleri elde etmekle) **kazananlardan olacaklardır.**

17- Eğer Allah’a (O’nun rızası için) **karzıhasen**

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ إِذَا طَلَّقْتُمُ ٱلنِّسَآءَ فَطَلِّقُوهُنَّ لِعِدَّتِهِنَّ وَأَحْصُوا۟ ٱلْعِدَّةَ ۖ وَٱتَّقُوا۟ ٱللَّهَ رَبَّكُمْ ۖ لَا تُخْرِجُوهُنَّ
مِنۢ بُيُوتِهِنَّ وَلَا يَخْرُجْنَ إِلَّآ أَن يَأْتِينَ بِفَٰحِشَةٍ مُّبَيِّنَةٍ ۚ وَتِلْكَ حُدُودُ ٱللَّهِ ۚ وَمَن يَتَعَدَّ حُدُودَ ٱللَّهِ فَقَدْ
ظَلَمَ نَفْسَهُۥ ۚ لَا تَدْرِى لَعَلَّ ٱللَّهَ يُحْدِثُ بَعْدَ ذَٰلِكَ أَمْرًا ﴿١﴾ فَإِذَا بَلَغْنَ أَجَلَهُنَّ فَأَمْسِكُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ أَوْ
فَارِقُوهُنَّ بِمَعْرُوفٍ وَأَشْهِدُوا۟ ذَوَىْ عَدْلٍ مِّنكُمْ وَأَقِيمُوا۟ ٱلشَّهَٰدَةَ لِلَّهِ ۚ ذَٰلِكُمْ يُوعَظُ بِهِۦ مَن كَانَ يُؤْمِنُ
بِٱللَّهِ وَٱلْيَوْمِ ٱلْءَاخِرِ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مَخْرَجًا ۙ ﴿٢﴾ وَيَرْزُقْهُ مِنْ حَيْثُ لَا يَحْتَسِبُ ۚ وَمَن يَتَوَكَّلْ
عَلَى ٱللَّهِ فَهُوَ حَسْبُهُۥٓ ۚ إِنَّ ٱللَّهَ بَٰلِغُ أَمْرِهِۦ ۚ قَدْ جَعَلَ ٱللَّهُ لِكُلِّ شَىْءٍ قَدْرًا ﴿٣﴾ وَٱلَّٰٓـِٔى يَئِسْنَ مِنَ
ٱلْمَحِيضِ مِن نِّسَآئِكُمْ إِنِ ٱرْتَبْتُمْ فَعِدَّتُهُنَّ ثَلَٰثَةُ أَشْهُرٍ وَٱلَّٰٓـِٔى لَمْ يَحِضْنَ ۚ وَأُو۟لَٰتُ ٱلْأَحْمَالِ أَجَلُهُنَّ
أَن يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ وَمَن يَتَّقِ ٱللَّهَ يَجْعَل لَّهُۥ مِنْ أَمْرِهِۦ يُسْرًا ﴿٤﴾ ذَٰلِكَ أَمْرُ ٱللَّهِ أَنزَلَهُۥٓ إِلَيْكُمْ ۚ وَمَن يَتَّقِ
ٱللَّهَ يُكَفِّرْ عَنْهُ سَيِّـَٔاتِهِۦ وَيُعْظِمْ لَهُۥٓ أَجْرًا ﴿٥﴾ أَسْكِنُوهُنَّ مِنْ حَيْثُ سَكَنتُم مِّن وُجْدِكُمْ وَلَا تُضَآرُّوهُنَّ
لِتُضَيِّقُوا۟ عَلَيْهِنَّ ۚ وَإِن كُنَّ أُو۟لَٰتِ حَمْلٍ فَأَنفِقُوا۟ عَلَيْهِنَّ حَتَّىٰ يَضَعْنَ حَمْلَهُنَّ ۚ فَإِنْ أَرْضَعْنَ لَكُمْ
فَـَٔاتُوهُنَّ أُجُورَهُنَّ وَأْتَمِرُوا۟ بَيْنَكُم بِمَعْرُوفٍ ۖ وَإِن تَعَاسَرْتُمْ فَسَتُرْضِعُ لَهُۥٓ أُخْرَىٰ ﴿٦﴾ لِيُنفِقْ ذُو سَعَةٍ مِّن
سَعَتِهِۦ ۖ وَمَن قُدِرَ عَلَيْهِ رِزْقُهُۥ فَلْيُنفِقْ مِمَّآ ءَاتَىٰهُ ٱللَّهُ ۚ لَا يُكَلِّفُ ٱللَّهُ نَفْسًا إِلَّا مَآ ءَاتَىٰهَا ۚ سَيَجْعَلُ ٱللَّهُ
بَعْدَ عُسْرٍ يُسْرًا ﴿٧﴾ وَكَأَيِّن مِّن قَرْيَةٍ عَتَتْ عَنْ أَمْرِ رَبِّهَا وَرُسُلِهِۦ فَحَاسَبْنَٰهَا حِسَابًا شَدِيدًا وَعَذَّبْنَٰهَا
عَذَابًا نُّكْرًا ﴿٨﴾ فَذَاقَتْ وَبَالَ أَمْرِهَا وَكَانَ عَٰقِبَةُ أَمْرِهَا خُسْرًا ﴿٩﴾ أَعَدَّ ٱللَّهُ لَهُمْ عَذَابًا شَدِيدًا ۖ فَٱتَّقُوا۟
ٱللَّهَ يَٰٓأُو۟لِى ٱلْأَلْبَٰبِ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ۚ قَدْ أَنزَلَ ٱللَّهُ إِلَيْكُمْ ذِكْرًا ﴿١٠﴾ رَّسُولًا يَتْلُوا۟ عَلَيْكُمْ ءَايَٰتِ ٱللَّهِ
مُبَيِّنَٰتٍ لِّيُخْرِجَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ مِنَ ٱلظُّلُمَٰتِ إِلَى ٱلنُّورِ ۚ وَمَن يُؤْمِنۢ بِٱللَّهِ وَيَعْمَلْ
صَٰلِحًا يُدْخِلْهُ جَنَّٰتٍ تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ قَدْ أَحْسَنَ ٱللَّهُ لَهُۥ رِزْقًا ﴿١١﴾

11- Allah bu kitabı Rasul'e (Muhammed'e) **indirdi. O; size Allah'ın apaçık ayetlerini okuyan,** (Allah'a, rasulüne ve ona indirilenlere) **iman edip salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenleri karanlıklardan** (küfür, şirk, zulüm ve günah karanlıklarından) **çıkarıp nura** (tevhid dini İslam'a) **ulaştıran bir rasuldür. Kim Allah'a gerçek manada iman edip salih amel işlerse Allah onu, sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere ebedi kalmak üzere sokar. Muhakkak ki Allah, bu kuluna** (nimetleri ve mutluluğu hiç kesilmeyen cennete sokarak) **güzel rızık vermiştir.**

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1- Ey nebi! (Sen veya ümmetinden herhangi biri) **Hanımlarınızı boşamak istediğinizde onları iddetlerini gözeterek** (iddetlerinin başında ve cima yapmadığınız bir temizlik hâlinde iken) **boşayın ve iddet günlerini hesap edin** (bu, hanımınızı ne zaman döndüreceğinizi bilmeniz içindir)**! Ve** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **rabbiniz olan Allah'tan korkun! Boşadığınız hanımları,** (zina gibi) **açık bir fahişelik yapmaları hariç oturdukları evlerden çıkarmayın ve onlar da** (iddetleri bitinceye kadar) **evlerinden çıkmasınlar. Ve bilin ki bu hükümler, Allah'ın** (kullarına uymaları için koyduğu) **sınırlarıdır. Kim de Allah'ın sınırlarını aşarsa** (azaba maruz bırakarak) **nefsine zulmetmiş olur. Ey hanımını boşayan kişi! Bilemezsin, hanımını boşadıktan sonra olur da Allah bilmediğin bir şey yaratır** (hanımına karşı kalbine bir istek koyar da iddet esnasında onu kendine döndürürsün)**.**

2- (Rec'i talakla) **Boşadığınız hanımların iddeti bitmeye yaklaştığında ya onları meşru ölçüler içinde** (güzellikle ve iyilikle isteyerek) **kendinize döndürün ya da meşru ölçülere göre onları iddetleri bitene kadar terk edin** (iddetleri bitince haklarını eksiksiz verin, artık onlar kendileri için karar sahibidirler)**! Hanımlarınızı** (iddetleri içinde) **kendinize döndürmek veya** (iddetleri bitip de) **onlardan tamamen ayrılmak istediğinizde içinizden iki adil Müslümanı şahid tutun! Ve ey şahidler! Şehadeti, Allah'ın rızası için en güzel şekilde yerine getirin! Ey iman edenler! Size bildirilen bu hükümler, Allah'a ve ahiret gününe tam manasıyla iman eden kişilerin öğüt alması içindir** (çünkü bunlardan ancak onlar istifade eder)**. Kim de Allah'tan gerektiği gibi korkarsa** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursa) **Allah, içine düştüğü her sıkıntıdan kurtulması için ona bir çıkış yolu var eder.**

3- Ve Allah ona, hiç ummadığı yerden rızık verir. Kim de sadece Allah'a tevekkül ederse (her durumda O'na güvenip O'ndan yardım ister, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim olursa) **O, kuluna her konuda yeter. Muhakkak ki Allah, emrini yerine getirendir** (hiçbir şey O'nu takdir ettiği şeyi yerine getirmekte aciz bırakamaz)**. Bilin ki Allah her şey için bir kader** (ölçü) **tayin etmiştir.**

4- Ey iman edenler! Hanımlarınızdan (yaşı ilerlemiş olduğu için) **hayızdan tamamen kesilmiş ve** (yaşı henüz küçük olduğu için) **hiç hayız görmemiş olanların iddetlerinin nasıl hesap edileceği konusunda şüphe ederseniz bilin ki onların iddet bekleme süresi üç** (kamerî) **aydır. Hamile olanların iddet bekleme süresi ise doğum yapmalarına kadardır. Ve kim Allah'tan korkarsa** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursa) **Allah ona zor işlerinde kolaylık verir.**

5- Zikredilen (boşama, boşanan hanımı döndürme ve iddetle ilgili) **bu hükümler, Allah'ın hükümleridir. Ey iman edenler! Allah bu hükümleri, onlarla amel etmeniz için indirmiştir. Ve bilin ki kim Allah'tan korkarsa** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durursa) **Allah onun günahlarını örter ve ona büyük mükâfaat** (cenneti) **verir.**

6- Ey hanımlarını boşayan erkekler! Boşadığınız hanımlarınızı (iddet müddetinde) **gücünüz miktarında** (maişetlerini sağlayarak) **ikamet ettiğiniz evlerde oturtun! Ve onlara** (nafaka, ikamet veya başka bir konuda) **sıkıştırarak zarar vermeyin! Eğer hamile iseler çocuklarını doğuruncaya kadar onlara nafakalarını verin! Eğer sizin için çocuğunuzu emzirirlerse ücretlerini verin ve aranızda uygun bir ücrette anlaşın! Eğer** (baba ücrette cimrilik yaptığı veya anne fazla ücret talep ettiği için) **çocuğun annesiyle aranızda emzirme ücreti konusunda anlaşamazsanız çocuğu emzirmesi için başka bir kadın kiralayabilirsiniz.**

7- Maddi durumu iyi olan, (çocuklarını emziren veya onlara bakıp yetiştiren boşadığı hanımına) **durumuna göre güzel harcama yapsın! Kimin de maddi durumu dar kılınmışsa Allah'ın kendisine verdiği nispette harcama yapsın! Çünkü Allah her nefsi ancak kaldırabileceği şeyle yükümlü tutar, daha fazlasıyla yükümlü tutmaz. Muhakkak ki Allah, zorluktan sonra bir kolaylık verecektir.**

8- Ve Rablerinin emirlerine ve rasullerine karşı gelen nice beldeleri yaptıkları kötü amellerden dolayı çetin bir hesaba çektik ve onları görülmemiş kötü bir azaba uğrattık.

9- Böylece onlar, yaptıkları kötü amellerinin cezasını tattılar. Ve kötü amellerinden dolayı sonları, hem dünyada hem de ahirette hüsran oldu.

10- Allah, (küfür, şirk, zulüm ve günahları sebebiyle) **onlara** (ahiret gününde) **şiddetli bir azap hazırladı. Ey** (Allah'a ve rasulüne) **gerçek manada iman eden akıl sahipleri!** (Emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak) **Allah'tan korkun** (ki geçmiş ümmetlerin başına gelen azap sizin de başınıza gelmesin)**! Muhakkak ki Allah size,** (emirlerine karşı gelenlerin kötü akıbetini ve itaat edenlerin güzel akıbetini hatırlatan) **bir uyarıcı** (Kur'ân'ı) **indirmiştir.**

ٱللَّهُ ٱلَّذِي خَلَقَ سَبۡعَ سَمَٰوَٰتٖ وَمِنَ ٱلۡأَرۡضِ مِثۡلَهُنَّۖ يَتَنَزَّلُ ٱلۡأَمۡرُ بَيۡنَهُنَّ لِتَعۡلَمُوٓاْ أَنَّ ٱللَّهَ عَلَىٰ كُلِّ
شَيۡءٖ قَدِيرٞ وَأَنَّ ٱللَّهَ قَدۡ أَحَاطَ بِكُلِّ شَيۡءٍ عِلۡمَۢا ﴿١٢﴾

سُورَةُ ٱلتَّحۡرِيمِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّبِيُّ لِمَ تُحَرِّمُ مَآ أَحَلَّ ٱللَّهُ لَكَۖ تَبۡتَغِي مَرۡضَاتَ أَزۡوَٰجِكَۚ وَٱللَّهُ غَفُورٞ رَّحِيمٞ
﴿١﴾ قَدۡ فَرَضَ ٱللَّهُ لَكُمۡ تَحِلَّةَ أَيۡمَٰنِكُمۡۚ وَٱللَّهُ مَوۡلَىٰكُمۡۖ وَهُوَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡحَكِيمُ ﴿٢﴾ وَإِذۡ أَسَرَّ
ٱلنَّبِيُّ إِلَىٰ بَعۡضِ أَزۡوَٰجِهِۦ حَدِيثٗا فَلَمَّا نَبَّأَتۡ بِهِۦ وَأَظۡهَرَهُ ٱللَّهُ عَلَيۡهِ عَرَّفَ بَعۡضَهُۥ
وَأَعۡرَضَ عَنۢ بَعۡضٖۖ فَلَمَّا نَبَّأَهَا بِهِۦ قَالَتۡ مَنۡ أَنۢبَأَكَ هَٰذَاۖ قَالَ نَبَّأَنِيَ ٱلۡعَلِيمُ ٱلۡخَبِيرُ
﴿٣﴾ إِن تَتُوبَآ إِلَى ٱللَّهِ فَقَدۡ صَغَتۡ قُلُوبُكُمَاۖ وَإِن تَظَٰهَرَا عَلَيۡهِ فَإِنَّ ٱللَّهَ هُوَ مَوۡلَىٰهُ وَجِبۡرِيلُ
وَصَٰلِحُ ٱلۡمُؤۡمِنِينَۖ وَٱلۡمَلَٰٓئِكَةُ بَعۡدَ ذَٰلِكَ ظَهِيرٌ ﴿٤﴾ عَسَىٰ رَبُّهُۥٓ إِن طَلَّقَكُنَّ أَن يُبۡدِلَهُۥٓ أَزۡوَٰجًا
خَيۡرٗا مِّنكُنَّ مُسۡلِمَٰتٖ مُّؤۡمِنَٰتٖ قَٰنِتَٰتٖ تَٰٓئِبَٰتٍ عَٰبِدَٰتٖ سَٰٓئِحَٰتٖ ثَيِّبَٰتٖ وَأَبۡكَارٗا ﴿٥﴾
يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ قُوٓاْ أَنفُسَكُمۡ وَأَهۡلِيكُمۡ نَارٗا وَقُودُهَا ٱلنَّاسُ وَٱلۡحِجَارَةُ عَلَيۡهَا مَلَٰٓئِكَةٌ
غِلَاظٞ شِدَادٞ لَّا يَعۡصُونَ ٱللَّهَ مَآ أَمَرَهُمۡ وَيَفۡعَلُونَ مَا يُؤۡمَرُونَ ﴿٦﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ لَا
تَعۡتَذِرُواْ ٱلۡيَوۡمَۖ إِنَّمَا تُجۡزَوۡنَ مَا كُنتُمۡ تَعۡمَلُونَ ﴿٧﴾ يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ تُوبُوٓاْ إِلَى ٱللَّهِ
تَوۡبَةٗ نَّصُوحًا عَسَىٰ رَبُّكُمۡ أَن يُكَفِّرَ عَنكُمۡ سَيِّـَٔاتِكُمۡ وَيُدۡخِلَكُمۡ جَنَّٰتٖ تَجۡرِي مِن
تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُ يَوۡمَ لَا يُخۡزِي ٱللَّهُ ٱلنَّبِيَّ وَٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ مَعَهُۥۖ نُورُهُمۡ يَسۡعَىٰ بَيۡنَ أَيۡدِيهِمۡ
وَبِأَيۡمَٰنِهِمۡ يَقُولُونَ رَبَّنَآ أَتۡمِمۡ لَنَا نُورَنَا وَٱغۡفِرۡ لَنَآۖ إِنَّكَ عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ قَدِيرٞ ﴿٨﴾ يَٰٓأَيُّهَا
ٱلنَّبِيُّ جَٰهِدِ ٱلۡكُفَّارَ وَٱلۡمُنَٰفِقِينَ وَٱغۡلُظۡ عَلَيۡهِمۡۚ وَمَأۡوَىٰهُمۡ جَهَنَّمُۖ وَبِئۡسَ ٱلۡمَصِيرُ ﴿٩﴾ ضَرَبَ
ٱللَّهُ مَثَلٗا لِّلَّذِينَ كَفَرُواْ ٱمۡرَأَتَ نُوحٖ وَٱمۡرَأَتَ لُوطٖۖ كَانَتَا تَحۡتَ عَبۡدَيۡنِ مِنۡ عِبَادِنَا
صَٰلِحَيۡنِ فَخَانَتَاهُمَا فَلَمۡ يُغۡنِيَا عَنۡهُمَا مِنَ ٱللَّهِ شَيۡـٔٗا وَقِيلَ ٱدۡخُلَا ٱلنَّارَ مَعَ ٱلدَّٰخِلِينَ ﴿١٠﴾

lerine inanmayan) **kâfirlere,** (mu’minlerle olan akrabalık ve bunun gibi bağlarının ahiret gününde hiçbir fayda vermeyeceğini beyan etmek için) **Nuh’un hanımı ile Lut’un hanımını misal verdi. Bu iki kadın, kullarımızdan iki salih kulumuzun nikâhı altındayken onlara hıyanet etti, böylece rasullerimiz** (kocaları olmalarına rağmen ahiret gününde) **onlara hiçbir fayda sağlamadı ve onlara, “Cehenneme girenlerle birlikte cehenneme girin!” denildi.**

12- Allah, yedi göğü ve yerden de bir o kadarını yaratandır. O'nun emri, bunlar arasında inip durmaktadır ki böylece Allah'ın her şeye kadir olduğunu (hiçbir şeyin O'nu aciz bırakamayacağını) **ve her şeyi ilmiyle kuşattığını** (hiçbir şeyin O'na gizli olmadığını) **bilesiniz.**

66. ET-TAḤRÎM SURESİ

Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 12, kelime sayısı 247, harf sayısı 1160'tır.

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ey Nebi! Eşlerinin rızasını gözeterek Allah'ın senin için mubah kıldığı şeyi niçin kendine yasaklıyorsun?! Bil ki (Rabbin seni bağışlamıştır çünkü) **Allah** (غَفُور) **Ğafûr'dur** (bağışlaması çok olandır), (رَحِيم) **Raḥîm'dir** (çok merhametlidir)**.**

2- Ey iman edenler! Biliniz ki Allah, (gelecek için yaptığınız ve bozmayı daha hayırlı gördüğünüz) **yeminlerinizi** (kefaretini ödeme şartıyla) **bozmayı size meşru kıldı. Ve Allah,** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durduğunuz müddetçe) **sizin mevlanızdır** (dostunuz, yardımcınız ve destekleyicinizdir)**. Ve O;** (ٱلۡعَلِيم) **el-ʿAlîm'dir** (gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir), (ٱلۡحَكِيم) **el-Ḥakîm'dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

3- Hani Nebi (Muhammed) **zevcelerinden birine gizlice bir şey anlatmış ve o zevcesi de bu haberi başkasına ifşa etmişti. Allah bu durumu nebisine bildirince Nebi de o zevcesine, başkasına ifşa ettiği haberin bir kısmını bildirdi, bir kısmını bildirmedi. Nebi ona, ifşa ettiği haberin bir kısmını bildirince zevcesi şöyle sordu: "Bunu ifşa ettiğimi sana kim haber verdi?" Nebi de ona şöyle cevap verdi: "**(ٱلۡعَلِيم) **El-ʿAlîm ve** (ٱلۡخَبِير) **el-Ḫabîr olan haber verdi."**

(ٱلۡعَلِيم) **El-ʿAlîm:** Gizli olsun açık olsun, büyük olsun küçük olsun her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir.

(ٱلۡخَبِير) **El-Ḫabîr:** Kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır.

4- (Ey rasulümüzün verdiği habere sevinip sırrını ifşa eden ile bu haberden memnun olup dinleyen! Rasulümüzün sevmediği bir şeye meyletmekle ikiniz de günaha girdiniz.) **Eğer Allah'a tevbe ederseniz sizin için iyi olur çünkü ikinizin de kalbi sapmıştı. Ve eğer nebimize eziyet etmekte birbirinize destek olursanız bilin ki onun velisi** (dostu, yardımcısı ve destekleyicisi) **Allah'tır, Cibril'dir ve mu'minlerin salihleridir. Ve Allah ona yardım ettikten sonra melekler de onun destekleyicisi olacaktır.**

5- Ey Nebi'nin zevceleri! Eğer (kıskançlık veya dünya malından dolayı nebimize eziyet ederseniz ve) **Nebi** (bundan dolayı) **sizi boşarsa bilin ki Rabbi, sizin yerinize ona; Allah'ın emrine tam manasıyla teslim olup O'na gerektiği gibi iman eden, Allah'a ve nebisine itaat eden, günahlarından tevbe eden, Rablerine devamlı ibadet eden ve oruç tutan** (veya Allah için hicret eden) **sizden daha hayırlı dul ve bakire eşler verir.**

6- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Kendinizi ve ailenizi, yakıtı insanlar ve taşlar olan ateşten koruyun! O ateşin başında** (cehennemliklere karşı) **çok acımasız, sert, güçlü, Allah'ın kendilerine emrettiği şeylere asla karşı gelmeyen ve emrolundukları şeyleri hemen yerine getiren meleklerden bekçiler vardır.**

7- Kıyamet gününde kâfirlere şöyle denir: "Ey kâfirler (Allah'ın emirlerine karşı gelip O'nun birliğini, rasulünü ve ona indirdiklerini yalanlayanlar)**! Bugün** (dünyada işlediğiniz küfür, şirk ve günahlardan dolayı) **özür dilemeyin** (çünkü mazeretiniz kabul edilmeyecektir)**! Muhakkak ki bugün, dünyada işlediğiniz kötü amellerin cezasını çekeceksiniz."**

8- Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Günahlarınızdan samimi** (şartlarına uygun şekilde yapılmış) **bir tevbeyle tevbe edin ki Rabbiniz işlediğiniz günahları silip affetsin ve sizi sarayları ve ağaçları altından ırmaklar akan cennetlere koysun. O gün Allah, Nebi'yi ve onun beraberindeki iman edenleri utandırmaz ve onların nurları** (amellerinin nuru, cennete giden yolu aydınlatarak) **önlerinden ve sağlarından gider. Onlar** (o gün) **şöyle dua ederler: "Ey Rabbimiz!** (Cennete girebilmemiz için) **Nurumuzu tamamla ve günahlarımızı bağışla! Muhakkak ki sen her şeye kadirsin** (dilediğini yaparsın, hiç kimse seni engelleyemez)**."**

9- Ey Nebi! Kâfirlere karşı (kılıçla) **ve münafıklara karşı** (dil ile ve hadleri ikame etmekle) **cihad et ve** (senden korksunlar diye) **onlara sert davran! Ve bilsinler ki onların barınacağı yer cehennemdir, o ne kötü bir sondur!**

10- Allah; (birliğine, rasulüne ve onun getirdik-

وَضَرَبَ ٱللَّهُ مَثَلًا لِّلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ ٱمْرَأَتَ فِرْعَوْنَ إِذْ قَالَتْ رَبِّ ٱبْنِ لِى عِندَكَ بَيْتًا فِى ٱلْجَنَّةِ
وَنَجِّنِى مِن فِرْعَوْنَ وَعَمَلِهِۦ وَنَجِّنِى مِنَ ٱلْقَوْمِ ٱلظَّٰلِمِينَ ﴿١١﴾ وَمَرْيَمَ ٱبْنَتَ عِمْرَٰنَ ٱلَّتِىٓ أَحْصَنَتْ
فَرْجَهَا فَنَفَخْنَا فِيهِ مِن رُّوحِنَا وَصَدَّقَتْ بِكَلِمَٰتِ رَبِّهَا وَكُتُبِهِۦ وَكَانَتْ مِنَ ٱلْقَٰنِتِينَ ﴿١٢﴾

سُورَةُ ٱلْمُلْكِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَٰرَكَ ٱلَّذِى بِيَدِهِ ٱلْمُلْكُ وَهُوَ عَلَىٰ كُلِّ شَىْءٍ قَدِيرٌ ﴿١﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ ٱلْمَوْتَ وَٱلْحَيَوٰةَ لِيَبْلُوَكُمْ أَيُّكُمْ
أَحْسَنُ عَمَلًا ۚ وَهُوَ ٱلْعَزِيزُ ٱلْغَفُورُ ﴿٢﴾ ٱلَّذِى خَلَقَ سَبْعَ سَمَٰوَٰتٍ طِبَاقًا ۖ مَّا تَرَىٰ فِى خَلْقِ ٱلرَّحْمَٰنِ مِن
تَفَٰوُتٍ ۖ فَٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ هَلْ تَرَىٰ مِن فُطُورٍ ﴿٣﴾ ثُمَّ ٱرْجِعِ ٱلْبَصَرَ كَرَّتَيْنِ يَنقَلِبْ إِلَيْكَ ٱلْبَصَرُ خَاسِئًا
وَهُوَ حَسِيرٌ ﴿٤﴾ وَلَقَدْ زَيَّنَّا ٱلسَّمَآءَ ٱلدُّنْيَا بِمَصَٰبِيحَ وَجَعَلْنَٰهَا رُجُومًا لِّلشَّيَٰطِينِ ۖ وَأَعْتَدْنَا لَهُمْ عَذَابَ
ٱلسَّعِيرِ ﴿٥﴾ وَلِلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِرَبِّهِمْ عَذَابُ جَهَنَّمَ ۖ وَبِئْسَ ٱلْمَصِيرُ ﴿٦﴾ إِذَآ أُلْقُوا۟ فِيهَا سَمِعُوا۟ لَهَا شَهِيقًا
وَهِىَ تَفُورُ ﴿٧﴾ تَكَادُ تَمَيَّزُ مِنَ ٱلْغَيْظِ ۖ كُلَّمَآ أُلْقِىَ فِيهَا فَوْجٌ سَأَلَهُمْ خَزَنَتُهَآ أَلَمْ يَأْتِكُمْ نَذِيرٌ ﴿٨﴾
قَالُوا۟ بَلَىٰ قَدْ جَآءَنَا نَذِيرٌ فَكَذَّبْنَا وَقُلْنَا مَا نَزَّلَ ٱللَّهُ مِن شَىْءٍ إِنْ أَنتُمْ إِلَّا فِى ضَلَٰلٍ كَبِيرٍ ﴿٩﴾ وَقَالُوا۟
لَوْ كُنَّا نَسْمَعُ أَوْ نَعْقِلُ مَا كُنَّا فِىٓ أَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ ﴿١٠﴾ فَٱعْتَرَفُوا۟ بِذَنۢبِهِمْ فَسُحْقًا لِّأَصْحَٰبِ ٱلسَّعِيرِ
﴿١١﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ يَخْشَوْنَ رَبَّهُم بِٱلْغَيْبِ لَهُم مَّغْفِرَةٌ وَأَجْرٌ كَبِيرٌ ﴿١٢﴾ وَأَسِرُّوا۟ قَوْلَكُمْ أَوِ ٱجْهَرُوا۟ بِهِۦٓ ۖ إِنَّهُۥ
عَلِيمٌۢ بِذَاتِ ٱلصُّدُورِ ﴿١٣﴾ أَلَا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ ٱللَّطِيفُ ٱلْخَبِيرُ ﴿١٤﴾ هُوَ ٱلَّذِى جَعَلَ لَكُمُ ٱلْأَرْضَ ذَلُولًا
فَٱمْشُوا۟ فِى مَنَاكِبِهَا وَكُلُوا۟ مِن رِّزْقِهِۦ ۖ وَإِلَيْهِ ٱلنُّشُورُ ﴿١٥﴾ ءَأَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يَخْسِفَ بِكُمُ
ٱلْأَرْضَ فَإِذَا هِىَ تَمُورُ ﴿١٦﴾ أَمْ أَمِنتُم مَّن فِى ٱلسَّمَآءِ أَن يُرْسِلَ عَلَيْكُمْ حَاصِبًا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ كَيْفَ نَذِيرِ ﴿١٧﴾

lah edendir), **(ٱلْخَبِيرُ) el-Ḫabîr'dir** (kullarının her hâlini gizlisiyle açığıyla bilen ve kendisine hiçbir şey gizli olmayandır)**.**

15- O, yeryüzünü (üzerinde rahat bir şekilde yaşayasınız diye) **size boyun eğdirendir. O hâlde dilediğiniz her yerinde yürüyüp dolaşın ve Rabbinizin verdiği rızıktan yiyin! Ve bilin ki** (hesap, ceza ve mükâfaat için) **dönüş sadece O'nadır.**

16- Yoksa gökte olanın (görevli meleklerin, Karun'u yere batırdıkları gibi) **sizi de yere batırmasından emin mi oldunuz?! Sizi yere batırdıklarında** (üzerinde yaşadığınız sakin) **yer, sarsıldıkça sarsılır.**

17- Yahut gökte olanın (görevli meleklerin, Lut kavminin üzerine taş yağdırdığı gibi) **sizin de üzerinize taş yağdıran bir kasırga göndermesinden emin mi oldunuz?! Üzerinize taşların yağdığını gördüğünüzde size yaptığım uyarının ne demek olduğunu anlayacaksınız** (fakat azabı gördüğünüzde sizi hiç kimse ondan kurtaramaz)**.**

11- Ve Allah; (birliğine, rasulüne ve onun getirdiklerine gerçek manada iman eden) **mu'minlere,** (hak üzerinde kaldıkları müddetçe en yakın akrabaları kâfir olsa bile, bundan dolayı ahiret gününde hiçbir zarar görmeyeceklerini beyan etmek için) **Firavun'un hanımını misal verdi. O, şöyle dua ederdi: "Ey Rabbim! Benim için katında; cennette bir ev yap, beni Firavun ve onun kötü amelinden koru ve beni zalim kavimden kurtar."**

12- Allah; (birliğine, rasulüne ve onun getirdiklerine gerçek manada iman eden) **mu'minlere, İmran'ın kızı Meryem'i de misal verdi. O, fercini** (iffetini zinadan) **korudu. Ve ona** (yarattığımız) **ruhlarımızdan üfledik** (Cibril'e, İsa için yarattığımız ruhu Meryem'e üflemesini emrettik; böylece bir baba olmadan İsa'ya hamile oldu)**. Ve Meryem, Rabbinin kelimelerini** (hükümlerini) **ve** (rasullerine indirdiği) **kitaplarını tasdik etti. Ve o,** (Allah'ın emrine itaat edip yasaklarından uzak duran) **itaatkâr kullardan idi.**

Cüz: 29

---

67. EL-MULK SURESİ

Mulk suresinin diğer isimleri el-Vâkıye (ٱلْوَاقِيَة) ve el-Munciye (ٱلْمُنْجِيَة)'dir (çünkü onu okuyan Müslümanı kabir azabından korur). Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 30, kelime sayısı 335, harf sayısı 1313'tür.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Her şeyin mülkü kendisine ait olan Allah mübarektir (hayrı çoktur ve hiç kimsenin sahip olmadığı yücelik sahibidir)**. Ve O, her şeye kadirdir** (dilediğini yapar, hiçbir şey O'nu aciz bırakamaz).

2- O, hanginizin daha güzel amel yapacağını (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duracağını) **sınamak için ölümü ve hayatı yaratandır. Ve O;** (ٱلْعَزِيز) **el-ʿAzîz'dir** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, dilediğini yapmaktan engellenemeyen ve kendisinden hesap sorulmayandır)**,** (ٱلْغَفُور) **el-Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir)**.**

3- O, yedi göğü (birbirine temas etmeyecek şekilde) **üst üste tabakalar hâlinde yaratandır. Ey bakan kişi! Er-Raḥmân'ın yaratmasında herhangi bir düzensizlik ve uygunsuzluk göremezsin. Gözünü tekrar çevir de bak, onlarda herhangi bir çatlak ya da bozukluk görebiliyor musun?!** (Hayır, sadece mükemmellik görürsün.)

4- Sonra (göğün yaratılışında herhangi bir kusur bulmak için) **gözünü tekrar tekrar gökyüzüne çevirip bak** (ve incele)**! Gözün aciz, zelil ve bitkin hâlde hiçbir kusur bulamadan sana dönecektir.**

5- Ve yemin olsun ki biz, yere en yakın olan göğü ışık veren yıldızlarla süsledik ve bu yıldızları, (göğü dinlemek isteyen) **şeytanları yakmak için atılan şihâblar kıldık. Ve o şeytanlar için ahiret gününde çok yakıcı bir azap hazırladık.**

6- Ve bilin ki Rablerini (O'nun tevhidini, rasulünü ve indirdiklerini) **inkâr edenler için** (ahiret gününde) **cehennem azabı vardır. O ne kötü bir sondur!**

7- Kâfirler cehenneme atıldıklarında onun kaynarken çıkardığı korkunç uğultuyu işitirler.

8- Cehennem, (içine atılan kâfirlere) **öfkesinden dolayı neredeyse çatlayacak! İçine kâfirlerden her bir topluluk atıldığında bekçileri onlara** (azarlayarak) **şöyle sorar: "Dünyada iken sizi bu azap ile korkutup uyaran bir rasul gelmedi mi?!"**

9- (Cehenneme atılan) **Kâfirler de şöyle cevap verir: "Evet! Bizi bu azap ile korkutup uyaran bir rasul gelmişti. Fakat biz, onu ve getirdiklerini yalanladık ve ona şöyle dedik: "Allah, vahiy olarak hiçbir şey indirmemiştir.** (Ey Allah tarafından gönderildiklerini ve kendilerine vahiy indiğini söyleyenler!) **Muhakkak ki siz, büyük bir sapıklık içindesiniz."**

10- Ve (cehenneme atılan) **kâfirler şöyle der: "Eğer** (bize gelen hakkı fayda sağlayacak bir duyma ile) **dinleseydik ya da** (gerçek menfaatimizi düşünüp) **aklımızı kullansaydık şimdi bu alevli ateşe girenlerden olmazdık."**

11- Böylece suçlarını (küfürlerini, şirklerini ve hakkı yalanladıklarını) **itiraf ettiler** (ve ateş azabını hak ettiler)**. Uzak olsun bu alevli ateşin mahkûmları!**

12- Rablerini görmedikleri hâlde ve tek başlarına iken Rablerinin azabından korkanlara gelince; işte onlar için mağfiret ve büyük mükâfaat (cennet) **vardır.**

13- Ey insanlar! Sözünüzü ister gizleyin ister açığa vurun, Allah onu bilir. Muhakkak ki O, kulların kalbinden geçenleri en ince ayrıntısına kadar bilir (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

14- Bütün mahlukatı yaratan (Allah), **ğaybleri** (gizli olanları) **bilmez mi?! Ve O;** (ٱللَّطِيف) **el-Latîf'tir** (kullarına lütufta bulunan, onlar için hayırlı ve menfaatlerine olan şeyleri kolaylaştırıp muvaffak kılan ve kullarını yumuşaklıkla ıs-

وَلَقَدْ كَذَّبَ ٱلَّذِينَ مِن قَبْلِهِمْ فَكَيْفَ كَانَ نَكِيرِ ﴿١٨﴾ أَوَلَمْ يَرَوْا۟ إِلَى ٱلطَّيْرِ فَوْقَهُمْ صَٰٓفَّٰتٍ وَيَقْبِضْنَ ۚ
مَا يُمْسِكُهُنَّ إِلَّا ٱلرَّحْمَٰنُ ۚ إِنَّهُۥ بِكُلِّ شَىْءٍۭ بَصِيرٌ ﴿١٩﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى هُوَ جُندٌ لَّكُمْ يَنصُرُكُم
مِّن دُونِ ٱلرَّحْمَٰنِ ۚ إِنِ ٱلْكَٰفِرُونَ إِلَّا فِى غُرُورٍ ﴿٢٠﴾ أَمَّنْ هَٰذَا ٱلَّذِى يَرْزُقُكُمْ إِنْ أَمْسَكَ رِزْقَهُۥ ۚ بَل
لَّجُّوا۟ فِى عُتُوٍّ وَنُفُورٍ ﴿٢١﴾ أَفَمَن يَمْشِى مُكِبًّا عَلَىٰ وَجْهِهِۦٓ أَهْدَىٰٓ أَمَّن يَمْشِى سَوِيًّا عَلَىٰ صِرَٰطٍ
مُّسْتَقِيمٍ ﴿٢٢﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِىٓ أَنشَأَكُمْ وَجَعَلَ لَكُمُ ٱلسَّمْعَ وَٱلْأَبْصَٰرَ وَٱلْأَفْـِٔدَةَ ۖ قَلِيلًا مَّا تَشْكُرُونَ
﴿٢٣﴾ قُلْ هُوَ ٱلَّذِى ذَرَأَكُمْ فِى ٱلْأَرْضِ وَإِلَيْهِ تُحْشَرُونَ ﴿٢٤﴾ وَيَقُولُونَ مَتَىٰ هَٰذَا ٱلْوَعْدُ إِن كُنتُمْ
صَٰدِقِينَ ﴿٢٥﴾ قُلْ إِنَّمَا ٱلْعِلْمُ عِندَ ٱللَّهِ وَإِنَّمَآ أَنَا۠ نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٢٦﴾ فَلَمَّا رَأَوْهُ زُلْفَةً سِيٓـَٔتْ وُجُوهُ ٱلَّذِينَ
كَفَرُوا۟ وَقِيلَ هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تَدَّعُونَ ﴿٢٧﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَهْلَكَنِىَ ٱللَّهُ وَمَن مَّعِىَ أَوْ رَحِمَنَا
فَمَن يُجِيرُ ٱلْكَٰفِرِينَ مِنْ عَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٨﴾ قُلْ هُوَ ٱلرَّحْمَٰنُ ءَامَنَّا بِهِۦ وَعَلَيْهِ تَوَكَّلْنَا ۖ فَسَتَعْلَمُونَ
مَنْ هُوَ فِى ضَلَٰلٍ مُّبِينٍ ﴿٢٩﴾ قُلْ أَرَءَيْتُمْ إِنْ أَصْبَحَ مَآؤُكُمْ غَوْرًا فَمَن يَأْتِيكُم بِمَآءٍ مَّعِينٍۭ ﴿٣٠﴾

سُورَةُ ٱلْقَلَمِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

نٓ ۚ وَٱلْقَلَمِ وَمَا يَسْطُرُونَ ﴿١﴾ مَآ أَنتَ بِنِعْمَةِ رَبِّكَ بِمَجْنُونٍ ﴿٢﴾ وَإِنَّ لَكَ لَأَجْرًا غَيْرَ مَمْنُونٍ ﴿٣﴾ وَإِنَّكَ لَعَلَىٰ
خُلُقٍ عَظِيمٍ ﴿٤﴾ فَسَتُبْصِرُ وَيُبْصِرُونَ ﴿٥﴾ بِأَييِّكُمُ ٱلْمَفْتُونُ ﴿٦﴾ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَن سَبِيلِهِۦ وَهُوَ
أَعْلَمُ بِٱلْمُهْتَدِينَ ﴿٧﴾ فَلَا تُطِعِ ٱلْمُكَذِّبِينَ ﴿٨﴾ وَدُّوا۟ لَوْ تُدْهِنُ فَيُدْهِنُونَ ﴿٩﴾ وَلَا تُطِعْ كُلَّ حَلَّافٍ مَّهِينٍ ﴿١٠﴾
هَمَّازٍ مَّشَّآءٍۭ بِنَمِيمٍ ﴿١١﴾ مَّنَّاعٍ لِّلْخَيْرِ مُعْتَدٍ أَثِيمٍ ﴿١٢﴾ عُتُلٍّۭ بَعْدَ ذَٰلِكَ زَنِيمٍ ﴿١٣﴾ أَن كَانَ ذَا مَالٍ وَبَنِينَ ﴿١٤﴾

4- Ve muhakkak ki sen (örnek alınacak) **en mükemmel ve en üstün ahlaka sahipsin.**

5, 6- Ey rasulüm! Yakında (hak apaçık belli olunca) **kimin deli olduğunu sen de göreceksin onlar da görecekler.**

7- Muhakkak ki Rabbin, kimin doğru yolundan saptığını ve kimin de doğru yol üzere olduğunu bilmektedir.

8- Ey rasulüm! Seni ve getirdiklerini yalanlayanlara sakın itaat etme!

9- Seni ve getirdiklerini yalanlayan o müşrikler senin, dininden taviz vererek onlara yumuşak davranmanı arzuluyorlar ki onlar da (dinlerinden taviz verip) **sana yumuşak davransınlar.**

10, 11, 12, 13, 14- Ve ey rasulüm! Yalan yere çokça yemin eden, aşağılık olan, devamlı gıybet yapan, (insanlar birbirlerine düşsünler diye aralarında) **durmadan laf götürüp getiren, hayır yapmayı hep engelleyen; insanların can, mal ve ırzlarına saldırıp zulmeden, çok günah işleyen, kaba ve sert kalpli olan, üstelik soysuzlukla damgalanmış olan ve mal ve oğulları var diye hakka karşı kibirlenen o kâfire sakın itaat etme!**

18- Ve yemin olsun ki onlardan (Mekke müşriklerinden) **önceki ümmetler de kendilerine gelen rasulü ve uyarıldıkları azabı yalanlamışlardı. O inkârcıları cezalandırmam nasıl oldu?!** (Elbet çok şiddetliydi.)

19- (Hakkı yalanlayan) **O müşrikler, üzerlerinde saflar hâlinde dizilip kanatlarını aça kapata uçan kuşları görmüyorlar mı?! Er-Raḥmân'dan başka o kuşları havada tutan kim vardır?! Bilin ki O, her şeyi en ince ayrıntısına kadar görendir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

20- Ey kâfirler! Er-Raḥmân size bir azap indirmek istediğinde O'nun azabını sizden engelleyebilecek askerleriniz kimlerdir?! Şu bir gerçektir ki kâfirler, (şeytanın kandırmasıyla) **sahte bir gurur ve boş ümit içindedirler.**

21- Ey kâfirler! Allah size verdiği rızkı kesiverse size rızık verecek olan kimdir?! Gerçek şudur ki kâfirler hakka karşı inat, kibir ve inkâr konusunda çok ileri gitmişlerdir.

22- Ey (hakka karşı gelen) **müşrikler, düşünün bakalım! Yüzü üstünde yürüyen** (önünü, sağını ve solunu görmeyen) **mi daha iyidir yoksa doğru yolda, ayakta düzgün yürüyen mi?!***

* Yüzü üstünde yürüyenin misali müşriktir; doğru yolda ayakta düzgün yürüyenin misali ise mu'mindir.

23- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayan) **Müşriklere de ki: "Sizi yaratan Allah'tır. Ve O size işitmeniz için işitme organları, görmeniz için görme organları ve düşünüp akletmeniz için kalpler vermiştir.** (Nimetlerine karşılık sadece Allah'a ibadet ederek çok şükretmeniz gerekir.) **Buna rağmen** (O'ndan başkalarına ibadet edip şirk koşarak) **Allah'a çok az şükrediyorsunuz."**

24- Ey rasulüm! (Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayan) **Müşriklere de ki: "Sizi çoğaltıp yeryüzüne yayan da Allah'tır. Ve** (kıyamet gününde hesap ve ceza için) **sadece O'nun huzurunda toplanacaksınız** (öyleyse yalnız O'na ibadet edin ve emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**."**

25- Ve (dirilişi yalanlayan) **o müşrikler** (dirilişin olacağına ihtimal vermeyerek) **şöyle sorarlar: "**(Ey Muhammed ve ona tâbi olanlar!) **Bize vâdettiğiniz o gün** (diriliş) **ne zaman gelecek?! Haydi, iddianızda doğrulardan iseniz söyleyin bakalım!"**

26- Ey rasulüm! (Dirilişi yalanlayan) **O müşriklere de ki: "Muhakkak ki kıyamet vaktinin ilmi sadece Allah katındadır** (onun ne zaman kopacağını O'ndan başkası bilemez)**. Ben ancak** (bana iman etmeyip tâbi olmadığınızda) **Allah'ın azabıyla korkutmak için apaçık uyarılarla gönderilmiş bir uyarıcıyım."**

27- Ve dirilişi yalanlayan kâfirler, Allah'ın vâdettiği azabı yakından gördüklerinde yüzleri (korkudan) **değişip kararır ve onlara şöyle denir: "İşte bu, dünyada** (size vâdedilen ve sizin de alay edip) **bir an önce başınıza gelmesini istediğiniz azaptır!"**

28- Ey rasulüm! (Kendilerine gelen hakkı yalanlayan) **O müşriklere de ki: "Allah beni ve beraberimdekileri** (sizin isteğiniz üzere) **yok etse ya da** (böyle yapmayıp) **bize merhamet etse söyleyin bakalım,** (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini yalanlayan) **kâfirleri can yakıcı azaptan kim kurtarabilir?!** (Hiç kimse!)"

29- Ey rasulüm! O müşriklere de ki: "Sizi kendisine iman etmeye davet ettiğim Allah, (اَلرَّحْمٰنُ) **er-Raḥmân'dır** (dünyada tüm kullarına, ahirette ise yalnız mu'minlere merhamet edip nimetler verendir)**. Biz O'na** (şeksiz şüphesiz) **iman ettik ve yalnız O'na tevekkül ettik** (her durumda yalnız O'na güvenip O'ndan yardım isteriz, O'nun kaza ve kaderine rıza gösterip hükmüne teslim oluruz)**. Muhakkak ki siz de yakında kimin apaçık bir sapıklık içinde** (kimin de doğru yol üzerinde) **olduğunu öğreneceksiniz."**

30- Ey rasulüm! Müşriklere de ki: "Eğer içtiğiniz suyunuz yerin dibinde (ulaşılması mümkün olmayan) **bir yere çekilecek olsa size kim, bol akan tatlı bir su getirebilir?!** (Allah'tan başka hiç kimse!)"

68. EL-KALEM SURESİ

Kalem suresinin diğer ismi Nûn (ن) suresidir. Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 52, kelime sayısı 300, harf sayısı 1256'dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Nûn!* Kaleme ve kalemi tutanların yazdıklarına yemin olsun!

* Huruful mukattaa hakkında bkz. el-Bakara: 1.

2- Ey rasulüm! Sen, Rabbinin (verdiği nübüvvet) **nimetinden dolayı asla deli değilsin.**

3- Ve ey rasulüm! Muhakkak ki (risaletin ağır yükünü taşıdığın ve bundan dolayı eziyetlere katlandığın için) **sana bitip tükenmeyen devamlı mükâfaat vardır.**

إِذَا تُتۡلَىٰ عَلَيۡهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلۡأَوَّلِينَ ﴿١٥﴾ سَنَسِمُهُۥ عَلَى ٱلۡخُرۡطُومِ ﴿١٦﴾ إِنَّا بَلَوۡنَٰهُمۡ كَمَا بَلَوۡنَآ
أَصۡحَٰبَ ٱلۡجَنَّةِ إِذۡ أَقۡسَمُواْ لَيَصۡرِمُنَّهَا مُصۡبِحِينَ ﴿١٧﴾ وَلَا يَسۡتَثۡنُونَ ﴿١٨﴾ فَطَافَ عَلَيۡهَا طَآئِفٞ مِّن
رَّبِّكَ وَهُمۡ نَآئِمُونَ ﴿١٩﴾ فَأَصۡبَحَتۡ كَٱلصَّرِيمِ ﴿٢٠﴾ فَتَنَادَوۡاْ مُصۡبِحِينَ ۙ﴿٢١﴾ أَنِ ٱغۡدُواْ عَلَىٰ حَرۡثِكُمۡ إِن
كُنتُمۡ صَٰرِمِينَ ﴿٢٢﴾ فَٱنطَلَقُواْ وَهُمۡ يَتَخَٰفَتُونَ ۙ﴿٢٣﴾ أَن لَّا يَدۡخُلَنَّهَا ٱلۡيَوۡمَ عَلَيۡكُم مِّسۡكِينٞ ﴿٢٤﴾ وَغَدَوۡاْ
عَلَىٰ حَرۡدٖ قَٰدِرِينَ ﴿٢٥﴾ فَلَمَّا رَأَوۡهَا قَالُوٓاْ إِنَّا لَضَآلُّونَ ﴿٢٦﴾ بَلۡ نَحۡنُ مَحۡرُومُونَ ﴿٢٧﴾ قَالَ أَوۡسَطُهُمۡ أَلَمۡ أَقُل
لَّكُمۡ لَوۡلَا تُسَبِّحُونَ ﴿٢٨﴾ قَالُواْ سُبۡحَٰنَ رَبِّنَآ إِنَّا كُنَّا ظَٰلِمِينَ ﴿٢٩﴾ فَأَقۡبَلَ بَعۡضُهُمۡ عَلَىٰ بَعۡضٖ يَتَلَٰوَمُونَ
﴿٣٠﴾ قَالُواْ يَٰوَيۡلَنَآ إِنَّا كُنَّا طَٰغِينَ ﴿٣١﴾ عَسَىٰ رَبُّنَآ أَن يُبۡدِلَنَا خَيۡرٗا مِّنۡهَآ إِنَّآ إِلَىٰ رَبِّنَا رَٰغِبُونَ ﴿٣٢﴾ كَذَٰلِكَ
ٱلۡعَذَابُۖ وَلَعَذَابُ ٱلۡأٓخِرَةِ أَكۡبَرُۚ لَوۡ كَانُواْ يَعۡلَمُونَ ﴿٣٣﴾ إِنَّ لِلۡمُتَّقِينَ عِندَ رَبِّهِمۡ جَنَّٰتِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٣٤﴾ أَفَنَجۡعَلُ
ٱلۡمُسۡلِمِينَ كَٱلۡمُجۡرِمِينَ ﴿٣٥﴾ مَا لَكُمۡ كَيۡفَ تَحۡكُمُونَ ﴿٣٦﴾ أَمۡ لَكُمۡ كِتَٰبٞ فِيهِ تَدۡرُسُونَ ۙ﴿٣٧﴾ إِنَّ لَكُمۡ
فِيهِ لَمَا تَخَيَّرُونَ ﴿٣٨﴾ أَمۡ لَكُمۡ أَيۡمَٰنٌ عَلَيۡنَا بَٰلِغَةٌ إِلَىٰ يَوۡمِ ٱلۡقِيَٰمَةِ ۙ إِنَّ لَكُمۡ لَمَا تَحۡكُمُونَ ﴿٣٩﴾ سَلۡهُمۡ
أَيُّهُم بِذَٰلِكَ زَعِيمٌ ﴿٤٠﴾ أَمۡ لَهُمۡ شُرَكَآءُ فَلۡيَأۡتُواْ بِشُرَكَآئِهِمۡ إِن كَانُواْ صَٰدِقِينَ ﴿٤١﴾ يَوۡمَ يُكۡشَفُ عَن سَاقٖ
وَيُدۡعَوۡنَ إِلَى ٱلسُّجُودِ فَلَا يَسۡتَطِيعُونَ ﴿٤٢﴾ خَٰشِعَةً أَبۡصَٰرُهُمۡ تَرۡهَقُهُمۡ ذِلَّةٞۖ وَقَدۡ كَانُواْ يُدۡعَوۡنَ إِلَى
ٱلسُّجُودِ وَهُمۡ سَٰلِمُونَ ﴿٤٣﴾ فَذَرۡنِي وَمَن يُكَذِّبُ بِهَٰذَا ٱلۡحَدِيثِۖ سَنَسۡتَدۡرِجُهُم مِّنۡ حَيۡثُ لَا يَعۡلَمُونَ
﴿٤٤﴾ وَأُمۡلِي لَهُمۡۚ إِنَّ كَيۡدِي مَتِينٌ ﴿٤٥﴾ أَمۡ تَسۡـَٔلُهُمۡ أَجۡرٗا فَهُم مِّن مَّغۡرَمٖ مُّثۡقَلُونَ ﴿٤٦﴾ أَمۡ عِندَهُمُ ٱلۡغَيۡبُ
فَهُمۡ يَكۡتُبُونَ ﴿٤٧﴾ فَٱصۡبِرۡ لِحُكۡمِ رَبِّكَ وَلَا تَكُن كَصَاحِبِ ٱلۡحُوتِ إِذۡ نَادَىٰ وَهُوَ مَكۡظُومٞ ﴿٤٨﴾

43- İçine düştükleri bu utanç verici durumdan dolayı gözleri yere bakar ve onları zillet ve pişmanlık kaplar. Oysa dünyada Rablerine secde etmeye davet edildiklerinde, güçleri yettiği hâlde secde etmiyorlardı.

44- Ey rasulüm! Sana inen Kur'ân'ı yalanlayanları bana bırak (kendini üzme)**! Biz,** (bile bile hakka karşı gelip küfür ve şirk üzerinde ısrar ettikleri için) **hemen ceza vermeyip** (daha çok günah işlesinler ve) **daha çok azabı hak etsinler diye onları hissettirmeden adım adım büyük azaba yaklaştırıyoruz.**

45- Ve ben, (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür ve şirkte ısrar eden) **kâfirlere hemen azap etmeyip** (daha çok günah işlesinler ve daha çok azap görsünler diye) **mühlet veririm. Muhakkak ki benim** (kâfirler için hazırladığım) **azabım çok şiddetli ve büyüktür** (ondan asla kaçamazlar)**.**

46- Ey rasulüm! Yoksa sen, (Rabbinden gelen vahyi tebliğ ettiğin için) **onlardan bir ücret mi talep ediyorsun da bundan dolayı ağır bir borç altında eziliyorlar?!** (Bilakis, sen hiçbir ücret talep etmiyorsun; böyleyken sana tâbi olmalarını engelleyen nedir ki?!)

47- Yoksa ğaybın ilmi onların yanında mı ki ğaybden dilediklerini yazıp sana hüccet olarak getiriyorlar?!

48- Ey rasulüm! Rabbinin hükmüne (kaza ve kaderine, şeri hükümlerine) **sabret ve** (acele edip de) **balık sahibi** (Yunus) **gibi olma! Hani o,** (getirdiği hakkı kavmi reddedince sabretmeyip onları terk etmiş, balina onu yutmuş, sonra da denizin ve balinanın karnının karanlıklarında) **dertli dertli Rabbine niyaz etmişti.**

15- O kâfire ayetlerimiz (Kur'ân) **okunduğunda "Bu, öncekilerin uydurduğu masallardır." der.**

16- Biz, (hakka karşı kibirlendiği için) **yakında onun burnunu alçaklık simgesiyle damgalayacağız** (ve bu simge, üzerinde devamlı kalacaktır)**.**

17- Muhakkak ki biz vaktiyle bahçe sahiplerini imtihan ettiğimiz gibi o müşrikleri de (açlık ve kıtlıkla) **imtihan ettik. O bahçe sahipleri,** (fakirlere tasadduk etmemek için) **bahçelerinin ürünlerini sabah erken saatte devşireceklerine dair yemin edip sözleşmişlerdi.**

18- Ve yemin ederken bir istisnada da bulunmamışlardı ("İnşâallah-Allah'ın izniyle!" dememişlerdi)**.**

19- Fakat (geceleyin) **onlar daha uykuda iken Rabbinin katından, bütün bahçeyi kuşatan bir afet** (ateş) **o bahçeye gönderildi** (ve bütün ürünleri yok etti)**.**

20- Böylece o bahçe, karanlık gece gibi kapkara oldu.

21, 22- Bahçe sahiplerine gelince; onlar (bahçelerinin hâlinden habersiz) **sabah erken vakitte** (bir an önce bahçelerine gitmek için) **birbirlerini çağırıp şöyle dediler: "Eğer ürünlerinizi** (fakirler gelmeden önce) **devşirmekte kararlı iseniz haydi, erkenden yola çıkın!"**

23, 24- Hemen hızlı bir şekilde bahçelerine doğru yola çıktılar ve yolda birbirlerine tavsiye ve cesaret vererek fısıltıyla, "Bugün bir an evvel bahçeyi devşirelim ki fakirler ürün istemek için bahçeye girmesin!" dediler.

25- Ve bahçenin ürünlerinden fakirlere hiçbir şey vermemekte azimli ve ısrarlı olarak sabah erken vakitte bahçelerine doğru yürüdüler.

26- Bahçelerine varıp da onu yanmış olarak kapkara bir hâlde görünce birbirlerine şöyle dediler: "Mutlaka yolumuzu şaşırmışız (bu, bizim bahçemiz olamaz)**!"**

27- Yanlış yere gelmediklerini anlayınca da şöyle dediler: "Doğrusu biz, (fakirlere bahçenin ürünlerinden vermemeye azmettiğimiz için ceza olarak) **bahçenin ürünlerinden mahrum bırakıldık."**

28- Onların en iyi olanı şöyle dedi: "(Bu bahçenin ürünlerinden fakirlere yedirmemeye azmettiğinizde) **Ben size, 'Rabbinizi tesbih etsenize** (bütün noksan sıfatlardan tenzih edip yücelterek tevbe etsenize)**!' dememiş miydim?"**

29- Onlar şöyle dediler: "Biz Rabbimizi tenzih ediyoruz ve yaptığımızdan tevbe ediyoruz. Doğrusu biz, (bahçemizin ürünlerinden fakirlere vermemeye azmetmekle) **nefsimize yazık etmişiz."**

30- Ardından birbirlerini suçlamaya başladılar.

31- Nihayet (pişmanlık içinde) **şöyle dediler: "Yazıklar olsun bize! Gerçekten de biz,** (fakirlerin hakkını vermemeye azmetmekle) **haddimizi aşmıştık."**

32- "Umarız ki Rabbimiz, bu bahçe yerine bize ondan daha hayırlı bir bahçe verir. Muhakkak ki biz, sadece Rabbimize yöneliyoruz (O'ndan af ve hayır diliyoruz)**."**

33- İşte bu, emirlerimize karşı gelenleri dünyada uğrattığımız bir azaptır. Ahiretin azabı ise daha büyüktür. (Onun ne kadar şiddetli ve ebedi olduğunu) **Keşke bilselerdi!**

34- Muhakkak ki muttakiler (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için Rableri katında, mutluluğu ve nimetleri eksilmeyen ve bitmeyen cennetler vardır.**

35- Biz, (kâfirlerin iddia ettiği gibi mükâfaat ve ceza konusunda) **Müslümanları kâfirlerle bir tutar mıyız hiç?!** (Asla!)

36- Ey müşrikler! Size ne oluyor? Nasıl böyle bâtıl ve adaletsiz bir hüküm veriyorsunuz?!

37- Yoksa (itaat eden ile isyan edenin, mu'min ile kâfirin eşit olduğu yazılı olan) **size ait bir kitap var da oradan okuyarak mı bu hükmü veriyorsunuz?!**

38- Size ait olan o kitapta, beğenip seçtiğiniz her şeyin ahirette sizin için olacağı mı yazılı?!

39- Yoksa hakkınızda verdiğiniz her hükmün kıyamet gününe kadar geçerli olacağına dair tarafımızdan size yeminle verilmiş bir söz mü var?!

40- Ey rasulüm! O müşriklere sor bakalım, onlara böyle bir söz verdiğimize dair (bunu ispat etmek için) **hangileri kefil oluyor?!**

41- Yoksa onların (ceza ve mükâfaat konusunda mu'minler ile kâfirleri bir tutan, Allah'a eş koştukları) **ortakları mı var?! Eğer iddialarında doğru iseler o ortaklarını getirsinler bakalım!**

42- O gün (kıyamet gününde) **incikten açılır** (durum çok şiddetlenir) **ve secdeye davet edilirler fakat** (kâfirler ile münafıklar) **buna güç yetiremezler.**

لَّوْلَآ أَن تَدَٰرَكَهُۥ نِعْمَةٌ مِّن رَّبِّهِۦ لَنُبِذَ بِٱلْعَرَآءِ وَهُوَ مَذْمُومٌ ﴿٤٩﴾ فَٱجْتَبَٰهُ رَبُّهُۥ فَجَعَلَهُۥ مِنَ ٱلصَّٰلِحِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِن يَكَادُ
ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لَيُزْلِقُونَكَ بِأَبْصَٰرِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا۟ ٱلذِّكْرَ وَيَقُولُونَ إِنَّهُۥ لَمَجْنُونٌ ﴿٥١﴾ وَمَا هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ لِّلْعَٰلَمِينَ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ ٱلْحَاقَّةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْحَآقَّةُ ﴿١﴾ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٢﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحَآقَّةُ ﴿٣﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ وَعَادٌۢ بِٱلْقَارِعَةِ ﴿٤﴾ فَأَمَّا ثَمُودُ فَأُهْلِكُوا۟
بِٱلطَّاغِيَةِ ﴿٥﴾ وَأَمَّا عَادٌ فَأُهْلِكُوا۟ بِرِيحٍ صَرْصَرٍ عَاتِيَةٍ ﴿٦﴾ سَخَّرَهَا عَلَيْهِمْ سَبْعَ لَيَالٍ وَثَمَٰنِيَةَ أَيَّامٍ حُسُومًا ۙ
فَتَرَى ٱلْقَوْمَ فِيهَا صَرْعَىٰ كَأَنَّهُمْ أَعْجَازُ نَخْلٍ خَاوِيَةٍ ﴿٧﴾ فَهَلْ تَرَىٰ لَهُم مِّنۢ بَاقِيَةٍ ﴿٨﴾ وَجَآءَ فِرْعَوْنُ
وَمَن قَبْلَهُۥ وَٱلْمُؤْتَفِكَٰتُ بِٱلْخَاطِئَةِ ﴿٩﴾ فَعَصَوْا۟ رَسُولَ رَبِّهِمْ فَأَخَذَهُمْ أَخْذَةً رَّابِيَةً ﴿١٠﴾ إِنَّا لَمَّا طَغَا ٱلْمَآءُ
حَمَلْنَٰكُمْ فِى ٱلْجَارِيَةِ ﴿١١﴾ لِنَجْعَلَهَا لَكُمْ تَذْكِرَةً وَتَعِيَهَآ أُذُنٌ وَٰعِيَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِذَا نُفِخَ فِى ٱلصُّورِ نَفْخَةٌ
وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ وَحُمِلَتِ ٱلْأَرْضُ وَٱلْجِبَالُ فَدُكَّتَا دَكَّةً وَٰحِدَةً ﴿١٤﴾ فَيَوْمَئِذٍ وَقَعَتِ ٱلْوَاقِعَةُ ﴿١٥﴾ وَٱنشَقَّتِ ٱلسَّمَآءُ
فَهِىَ يَوْمَئِذٍ وَاهِيَةٌ ﴿١٦﴾ وَٱلْمَلَكُ عَلَىٰٓ أَرْجَآئِهَا ۚ وَيَحْمِلُ عَرْشَ رَبِّكَ فَوْقَهُمْ يَوْمَئِذٍ ثَمَٰنِيَةٌ ﴿١٧﴾ يَوْمَئِذٍ
تُعْرَضُونَ لَا تَخْفَىٰ مِنكُمْ خَافِيَةٌ ﴿١٨﴾ فَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ فَيَقُولُ هَآؤُمُ ٱقْرَءُوا۟ كِتَٰبِيَهْ ﴿١٩﴾
إِنِّى ظَنَنتُ أَنِّى مُلَٰقٍ حِسَابِيَهْ ﴿٢٠﴾ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٢١﴾ فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿٢٢﴾ قُطُوفُهَا دَانِيَةٌ ﴿٢٣﴾ كُلُوا۟
وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔۢا بِمَآ أَسْلَفْتُمْ فِى ٱلْأَيَّامِ ٱلْخَالِيَةِ ﴿٢٤﴾ وَأَمَّا مَنْ أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِشِمَالِهِۦ فَيَقُولُ يَٰلَيْتَنِى لَمْ
أُوتَ كِتَٰبِيَهْ ﴿٢٥﴾ وَلَمْ أَدْرِ مَا حِسَابِيَهْ ﴿٢٦﴾ يَٰلَيْتَهَا كَانَتِ ٱلْقَاضِيَةَ ﴿٢٧﴾ مَآ أَغْنَىٰ عَنِّى مَالِيَهْ ۜ ﴿٢٨﴾ هَلَكَ عَنِّى
سُلْطَٰنِيَهْ ﴿٢٩﴾ خُذُوهُ فَغُلُّوهُ ﴿٣٠﴾ ثُمَّ ٱلْجَحِيمَ صَلُّوهُ ﴿٣١﴾ ثُمَّ فِى سِلْسِلَةٍ ذَرْعُهَا سَبْعُونَ ذِرَاعًا فَٱسْلُكُوهُ ﴿٣٢﴾

defterim bana verilmeseydi!”

26- “Ve keşke ne ceza alacağımı bilmeseydim!”

27- “Keşke ölümüm, benim için hiç dirilişi olmayan bir ölüm olsaydı!”

28- “Dünyada sahip olduğum mal, Allah’ın azabından beni korumadı.”

29- “Dünyada güvendiğim, dayandığım ve bana destek olan her şey (çocuklarım, ailem, akrabalarım, aşiretim, dostlarım ve Allah’tan başka ibadet ettiklerim) **kayboldu, hiçbirini göremiyorum.”**

30- Görevli meleklere şöyle denir: “Onu zelil bir şekilde alın ve ellerini boynuna bağlayın!”

31- “Sonra ateş azabını tatsın diye onu cehenneme atın!”

32- “Sonra da onu, yetmiş arşın uzunluğunda bir zincirle sarıp bağlayın!”

49- Eğer (balinanın karnında sıkıntı içinde iken) **ona Rabbinden bir nimet yetişmiş olmasaydı muhakkak ki o, kınanmış olarak** (çöl gibi) **boş ve ıssız bir yere atılacaktı** (ve ona yardım da edilmeyecekti)**.**

50- Fakat Rabbi, (boş ve ıssız bir yere atıldıktan sonra yardım edip) **onu seçti ve salihlerden** (emirlerine ihlasla itaat eden kullarından) **kıldı.**

51- Ve ey rasulüm! (Allah’ın birliğini, rasulünü ve getirdiklerini yalanlayan) **O inkârcılar, Kur’ân’ı okuduğunu işittiklerinde** (öfkelerinden dolayı) **neredeyse seni bakışlarıyla yere devirecekler. Ve** (heva ve heveslerine uyup hakka karşı gelerek) **“Bu sözü getiren, muhakkak bir delidir.” derler.**

52- Oysa (sana inen) **bu Kur’ân, âlemler** (insanlar ve cinler) **için bir öğüttür** (Allah’ın rızasını kazanmak ve cehennemden kurtulup cennete girmek isteyenlerin, hayatlarının her alanında ona uyması gerekir)**.**

69. EL-ḤÂKKA SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 52, kelime sayısı 256, harf sayısı 1084’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- El-Ḥâkka (mutlaka gerçekleşecek olan gün)**!**

2- Nedir o el-Ḥâkka (mutlaka gerçekleşecek olan gün, bir bilseniz)**?**

3- Sen, el-Ḥâkka’nın ne olduğunu nereden bileceksin?!

4- (Salih’in kavmi) **Semûd ve** (Hud’un kavmi) **Âd, el-Kāriʿa’yı** (korkunçluğuyla kalpleri şiddetle vuran kıyamet gününü) **yalanladı.**

5- Semûd kavmine gelince; onlar çok şiddetli bir çığlıkla helak edildi.

6- Ve Âd kavmine gelince; onlar, kasıp kavuran çok soğuk ve şiddetli uğultu çıkaran bir kasırga ile helak edildi.

7- Allah, Âd kavmini tamamen yok etmek için o kasırgayı üzerlerine art arda yedi gece, sekiz gün musallat etti. Öyle ki eğer orada olsaydın o kavmi içi çürümüş, boş hurma kütükleri gibi oracıkta yere serilmiş hâlde görürdün.

8- Ve ey rasulüm! Bu azaptan sonra onlardan canlı kalan herhangi birini görüyor musun?! (Elbette hayır!)

9- Firavun, ondan önceki ümmetler ve altı üstüne getirilen beldelerin halkı (Lut’un kavmi) **da hatalı işler yaptılar** (küfür, şirk ve günah işlediler)**.**

10- Böylece onların her biri, Rablerinin rasulüne karşı gelip yalanladı, Allah da onları şiddetli bir şekilde yakalayıp helak etti.

11- Ey müşrikler! Muhakkak ki biz, (Nuh zamanında) **su her yeri kapladığında sizi** (sulbünde olduğunuz atalarınızı) **gemiyle taşıyıp kurtardık.**

12- O gemiyi ve kıssasını sizin için bir öğüt kıldık ki (her zaman kâfirlerin helak edileceğine, mu’minlerin ise kurtulacağına delil olsun ve) **dinlediğini unutmayan kulaklar iyice bellesin.**

13, 14, 15- Görevli melek tarafından sûra bir üfürülüşle üfürüldüğü ve yeryüzü ile dağlar kaldırılıp (parçalara ayrılacakları şekilde) **şiddetli bir vuruşla vurulduğu zaman; işte o gün olacak olan olur** (kıyamet kopar)**.**

16- Gök de yarılır ve sapasağlam iken o gün çökmeye yüz tutar.

17- O gün melekler de göğün etrafında toplanır ve Rabbinin Arş’ını, onların üzerinde sekiz melek taşır.

18- Ey insanlar! İşte o gün, huzura (hesaba çekileceğiniz yere) **alınırsınız ve artık size ait hiçbir sır gizli kalmaz.**

19- İşte o gün amel defteri sağ eline verilen kişiye gelince; o, (sevinçli bir şekilde) **şöyle der: “İşte bu, benim amel defterim! Alın, okuyun onu!”**

20- “Muhakkak ki ben öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceğime ve bu mükâfaata kavuşacağıma kesin olarak inanıyordum.”

21- İşte o kimse, (kendisine verilen bol ve çeşitli nimetlerle) **razı olduğu bir yaşam içinde olacaktır.**

22- O, yeri ve değeri yüksek bir cennette olacaktır.

23- O cennetin meyveleri, ondan yemek isteyene rahat alabileceği şekilde yakınlaşır.

24- Amel defteri sağ eline verilenlere, cennete girdiklerinde ikram edilerek şöyle denir: “Cennetin güzel nimetlerinden afiyetle yiyin, için! İşte bu ikrama, dünyada iken indirdiğimiz hakka gerçek manada iman edip hayatınızın her alanında ona göre amel ettiğiniz için nail oldunuz.”

25- Amel defteri sol eline verilene gelince; o, (şiddetli pişmanlık içinde) **şöyle der: “Keşke amel**

إِنَّهُۥ كَانَ لَا يُؤْمِنُ بِٱللَّهِ ٱلْعَظِيمِ ﴿٣٣﴾ وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣٤﴾ فَلَيْسَ لَهُ ٱلْيَوْمَ هَٰهُنَا حَمِيمٌ
﴿٣٥﴾ وَلَا طَعَامٌ إِلَّا مِنْ غِسْلِينٍ ﴿٣٦﴾ لَّا يَأْكُلُهُۥٓ إِلَّا ٱلْخَٰطِـُٔونَ ﴿٣٧﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِمَا تُبْصِرُونَ ۙ ﴿٣٨﴾ وَمَا لَا تُبْصِرُونَ ۙ
﴿٣٩﴾ إِنَّهُۥ لَقَوْلُ رَسُولٍ كَرِيمٍ ﴿٤٠﴾ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَاعِرٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تُؤْمِنُونَ ﴿٤١﴾ وَلَا بِقَوْلِ كَاهِنٍ ۚ قَلِيلًا مَّا تَذَكَّرُونَ
﴿٤٢﴾ تَنزِيلٌ مِّن رَّبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ ﴿٤٣﴾ وَلَوْ تَقَوَّلَ عَلَيْنَا بَعْضَ ٱلْأَقَاوِيلِ ۙ ﴿٤٤﴾ لَأَخَذْنَا مِنْهُ بِٱلْيَمِينِ ﴿٤٥﴾ ثُمَّ لَقَطَعْنَا
مِنْهُ ٱلْوَتِينَ ﴿٤٦﴾ فَمَا مِنكُم مِّنْ أَحَدٍ عَنْهُ حَٰجِزِينَ ﴿٤٧﴾ وَإِنَّهُۥ لَتَذْكِرَةٌ لِّلْمُتَّقِينَ ﴿٤٨﴾ وَإِنَّا لَنَعْلَمُ أَنَّ مِنكُم
مُّكَذِّبِينَ ﴿٤٩﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَسْرَةٌ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ ﴿٥٠﴾ وَإِنَّهُۥ لَحَقُّ ٱلْيَقِينِ ﴿٥١﴾ فَسَبِّحْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلْعَظِيمِ ﴿٥٢﴾

سُورَةُ ٱلْمَعَارِجِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَأَلَ سَآئِلٌۢ بِعَذَابٍ وَاقِعٍ ﴿١﴾ لِّلْكَٰفِرِينَ لَيْسَ لَهُۥ دَافِعٌ ﴿٢﴾ مِّنَ ٱللَّهِ ذِى ٱلْمَعَارِجِ ﴿٣﴾ تَعْرُجُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ
وَٱلرُّوحُ إِلَيْهِ فِى يَوْمٍ كَانَ مِقْدَارُهُۥ خَمْسِينَ أَلْفَ سَنَةٍ ﴿٤﴾ فَٱصْبِرْ صَبْرًا جَمِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّهُمْ يَرَوْنَهُۥ
بَعِيدًا ﴿٦﴾ وَنَرَىٰهُ قَرِيبًا ﴿٧﴾ يَوْمَ تَكُونُ ٱلسَّمَآءُ كَٱلْمُهْلِ ﴿٨﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ ﴿٩﴾ وَلَا يَسْـَٔلُ
حَمِيمٌ حَمِيمًا ﴿١٠﴾ يُبَصَّرُونَهُمْ ۚ يَوَدُّ ٱلْمُجْرِمُ لَوْ يَفْتَدِى مِنْ عَذَابِ يَوْمِئِذٍۭ بِبَنِيهِ ﴿١١﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَأَخِيهِ ﴿١٢﴾
وَفَصِيلَتِهِ ٱلَّتِى تُـْٔوِيهِ ﴿١٣﴾ وَمَن فِى ٱلْأَرْضِ جَمِيعًا ثُمَّ يُنجِيهِ ﴿١٤﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّهَا لَظَىٰ ﴿١٥﴾ نَزَّاعَةً لِّلشَّوَىٰ
﴿١٦﴾ تَدْعُوا۟ مَنْ أَدْبَرَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٧﴾ وَجَمَعَ فَأَوْعَىٰٓ ﴿١٨﴾ ۞ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ خُلِقَ هَلُوعًا ﴿١٩﴾ إِذَا مَسَّهُ ٱلشَّرُّ
جَزُوعًا ﴿٢٠﴾ وَإِذَا مَسَّهُ ٱلْخَيْرُ مَنُوعًا ﴿٢١﴾ إِلَّا ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٢٢﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ دَآئِمُونَ ﴿٢٣﴾

11, 12, 13, 14- Ahiret gününde herkese yakınları gösterilir (fakat hiç kimse akrabasına durumu hakkında soru sormaz çünkü herkes kendi derdindedir)**. Ve mücrim olan** (hakkı bile bile yalanlayıp küfür ve şirk üzerinde ısrar eden) **kimse, o gün kendini azaptan kurtarmak için** (imkânı olsa) **çocuklarını, hanımını, kardeşini, kendisini barındırıp koruyan bütün aşiretini ve yeryüzünde kim varsa hepsini fidye olarak vermeyi arzular.**

15- Fakat ne mümkün (kendi yerine feda etmeyi temenni ettiği şeyleri fidye olarak verme imkânı olsa bile ondan kabul edilmez)**! Bilinmelidir ki o cehennem, alevlenen bir ateştir.**

16- Cehennem ateşinin sıcaklığı o kadar şiddetlidir ki onun başının derisini kavurup soyar.

17, 18- O cehennem, hakka iman etmeyip ondan yüz çevireni ve malını yığıp Allah yolunda harcamakta cimrilik edeni kendine çağırır.

19- Muhakkak ki insan, çok hırslı ve sabırsız bir tabiatta yaratılmıştır.

20- Ona (hastalık ve fakirlik gibi) **bir musibet isabet etse sabretmez, sızlanıp feryat eder.**

21- Ve ona maddi imkân verilse pinti kesilir (ondan Allah yolunda harcamaz)**.**

22, 23- Tam manasıyla namaz kılanlar müstesna… (Onlar bu kötü sıfatlara sahip değildir.) **Onlar öyle kimselerdir ki namazlarını rükün ve şartlarına riayet ederek hep vaktinde kılarlar** (hiçbir dünya meşgalesi onları bundan alıkoymaz).

33- Çünkü o, (ٱلْعَظِيمِ) **el-ʿAẓîm** (yüce) **olan** (bütün noksan sıfatlardan münezzeh olan, her şeye kadir olan ve dilediğini yapan) **Allah'a iman etmiyordu** (O'nun birliğini, ibadetin sadece O'na yapılması gerektiğini, hiçbir konuda ortağı olmadığını, her şeyin sahibi olduğunu, mutlak itaat* ve mutlak sevgi* hakkının yalnız O'na verilmesi gerektiğini ve hayatın her yönünde sadece O'nun emirlerinin uygulanması gerektiğini tasdik etmiyordu)**.**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

* Mutlak sevilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

34- Ve o, ne yoksullara yemek yedirir ne de onlara yemek yedirilmesini teşvik ve tavsiye ederdi.

35- İşte bu sebeple bugün (kıyamet gününde) **burada, ondan azabı defedecek hiçbir yakın dostu yoktur.**

36- Ve ona, cehennem ehlinin vücudundan akan kanlı irinden başka bir yiyecek de yoktur.

37- O yiyeceği, hatalı olanlardan (hakkı reddeden ve ona uymayanlardan) **başkası yemez.**

38- Gördüklerinize yemin olsun!

39- Göremediklerinize de yemin olsun!

40- Muhakkak ki bu Kur'ân, şerefli ve kendisine ikram edilmiş bir rasulün (insanlara) **okuduğu sözdür.**

41- Ve Rasul'ün okuduğu bu Kur'ân, asla bir şairin sözü değildir (çünkü şiire benzemez)**. Ne de az iman ediyorsunuz!**

42- Rasul'ün okuduğu bu Kur'ân, asla bir kâhinin sözü de değildir. Ne de az düşünüyorsunuz!

43- Rasul'ün okuduğu bu Kur'ân, âlemlerin Rabbi tarafından indirilmiştir.

44, 45- Ve eğer rasulümüz (Muhammed)**, hakkımızda bazı sözler uydurmuş olsaydı elbette onu kuvvetle** (kıskıvrak) **yakalayıp cezalandırırdık.**

46- Sonra onun can damarını koparırdık (yaşatmazdık)**.**

47- Ve hiçbiriniz buna mani olamazdınız.

48- Ve muhakkak ki bu Kur'ân, muttakiler (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **için bir öğüttür.**

49- Ve elbette biz, sizden Kur'ân'ı yalanlayanlar olduğunu bilmekteyiz.

50- Ve muhakkak ki Kur'ân'ı yalanlamak, (onu yalanlayan) **kâfirler için** (kıyamet gününde) **büyük pişmanlık sebebi olacaktır.**

51- Ve biliniz ki rasulümüze indirdiğimiz bu Kur'ân, Allah tarafından indirildiğine hiç kimsenin şüphe etmemesi gereken ve hak hükümleri ihtiva eden bir kitaptır.

52- Ve ey rasulüm! (ٱلْعَظِيمِ) **El-ʿAẓîm** (her şeyden yüce ve üstün) **olan Rabbinin ismini tesbih et** (mahlukata benzemekten, her türlü noksan sıfattan ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

70. EL-MEʿÂRİC SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 44, kelime sayısı 216, harf sayısı 861'dir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ahirete inanmayan bir müşrik, kıyamet gününde mutlaka vuku bulacak azap hakkında (alay ederek) **"Eğer bu azap vuku bulacaksa bana gelsin!" diye kendine beddua etti.**

2- O azap, (Allah'ın birliğini, rasulünü ve ona indirilenleri yalanlayan) **kâfirlerin üzerine muhakkak inecek ve hiç kimse bu azabı onlardan defedemeyecektir.**

3- Bilin ki bu azap, el-Meʿâric (yüksek makamların, büyük nimetlerin ve ikramların) **sahibi olan Allah'tandır.**

4- (O makamlar o kadar yüksektir ki) **Melekler ve Ruh** (Cibril) **o makamlara, miktarı** (dünya senesiyle) **elli bin sene olan bir günde yükselip çıkar.**

5- Ey rasulüm! Şimdi sen, güzel bir sabırla (içinde şikâyet, darılma, kızgınlık ve sıkıntı olmadan) **sabret!**

6- Muhakkak ki (kendilerine gelen hakkı inkâr eden) **müşrikler, Allah'ın azabının gerçekleşmesini ihtimalden uzak görüyorlar.**

7- Biz ise onu yakın görmekteyiz (muhakkak vuku bulacaktır)**.**

8- İşte o gün gökyüzü erimiş madenler gibi olur.

9- Dağlar da atılmış yün gibi (hafif) **olur.**

10- Ve o gün hiçbir dost, dostunun hâlini sormaz (çünkü herkes kendi derdiyle meşguldür)**.**

وَٱلَّذِينَ فِىٓ أَمْوَٰلِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ ۙ ﴿٢٤﴾ لِّلسَّآئِلِ وَٱلْمَحْرُومِ ﴿٢٥﴾ وَٱلَّذِينَ يُصَدِّقُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٢٦﴾ وَٱلَّذِينَ هُم مِّنْ
عَذَابِ رَبِّهِم مُّشْفِقُونَ ﴿٢٧﴾ إِنَّ عَذَابَ رَبِّهِمْ غَيْرُ مَأْمُونٍ ﴿٢٨﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَٰفِظُونَ ۙ ﴿٢٩﴾ إِلَّا عَلَىٰٓ
أَزْوَٰجِهِمْ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَٰنُهُمْ فَإِنَّهُمْ غَيْرُ مَلُومِينَ ﴿٣٠﴾ فَمَنِ ٱبْتَغَىٰ وَرَآءَ ذَٰلِكَ فَأُو۟لَٰٓئِكَ هُمُ ٱلْعَادُونَ ﴿٣١﴾
وَٱلَّذِينَ هُمْ لِأَمَٰنَٰتِهِمْ وَعَهْدِهِمْ رَٰعُونَ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّذِينَ هُم بِشَهَٰدَٰتِهِمْ قَآئِمُونَ ﴿٣٣﴾ وَٱلَّذِينَ هُمْ عَلَىٰ صَلَاتِهِمْ
يُحَافِظُونَ ﴿٣٤﴾ أُو۟لَٰٓئِكَ فِى جَنَّٰتٍ مُّكْرَمُونَ ﴿٣٥﴾ فَمَالِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ قِبَلَكَ مُهْطِعِينَ ﴿٣٦﴾ عَنِ ٱلْيَمِينِ
وَعَنِ ٱلشِّمَالِ عِزِينَ ﴿٣٧﴾ أَيَطْمَعُ كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُدْخَلَ جَنَّةَ نَعِيمٍ ﴿٣٨﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّا خَلَقْنَٰهُم مِّمَّا يَعْلَمُونَ
﴿٣٩﴾ فَلَآ أُقْسِمُ بِرَبِّ ٱلْمَشَٰرِقِ وَٱلْمَغَٰرِبِ إِنَّا لَقَٰدِرُونَ ۙ ﴿٤٠﴾ عَلَىٰٓ أَن نُّبَدِّلَ خَيْرًا مِّنْهُمْ وَمَا نَحْنُ بِمَسْبُوقِينَ
﴿٤١﴾ فَذَرْهُمْ يَخُوضُوا۟ وَيَلْعَبُوا۟ حَتَّىٰ يُلَٰقُوا۟ يَوْمَهُمُ ٱلَّذِى يُوعَدُونَ ﴿٤٢﴾ يَوْمَ يَخْرُجُونَ مِنَ ٱلْأَجْدَاثِ سِرَاعًا
كَأَنَّهُمْ إِلَىٰ نُصُبٍ يُوفِضُونَ ﴿٤٣﴾ خَٰشِعَةً أَبْصَٰرُهُمْ تَرْهَقُهُمْ ذِلَّةٌ ۚ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلَّذِى كَانُوا۟ يُوعَدُونَ ﴿٤٤﴾

سُورَةُ نُوحٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَرْسَلْنَا نُوحًا إِلَىٰ قَوْمِهِۦٓ أَنْ أَنذِرْ قَوْمَكَ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١﴾ قَالَ يَٰقَوْمِ إِنِّى لَكُمْ نَذِيرٌ
مُّبِينٌ ﴿٢﴾ أَنِ ٱعْبُدُوا۟ ٱللَّهَ وَٱتَّقُوهُ وَأَطِيعُونِ ۙ ﴿٣﴾ يَغْفِرْ لَكُم مِّن ذُنُوبِكُمْ وَيُؤَخِّرْكُمْ إِلَىٰٓ أَجَلٍ مُّسَمًّى ۚ
إِنَّ أَجَلَ ٱللَّهِ إِذَا جَآءَ لَا يُؤَخَّرُ ۚ لَوْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾ قَالَ رَبِّ إِنِّى دَعَوْتُ قَوْمِى لَيْلًا وَنَهَارًا ﴿٥﴾ فَلَمْ يَزِدْهُمْ
دُعَآءِىٓ إِلَّا فِرَارًا ﴿٦﴾ وَإِنِّى كُلَّمَا دَعَوْتُهُمْ لِتَغْفِرَ لَهُمْ جَعَلُوٓا۟ أَصَٰبِعَهُمْ فِىٓ ءَاذَانِهِمْ وَٱسْتَغْشَوْا۟ ثِيَابَهُمْ
وَأَصَرُّوا۟ وَٱسْتَكْبَرُوا۟ ٱسْتِكْبَارًا ﴿٧﴾ ثُمَّ إِنِّى دَعَوْتُهُمْ جِهَارًا ﴿٨﴾ ثُمَّ إِنِّىٓ أَعْلَنتُ لَهُمْ وَأَسْرَرْتُ لَهُمْ إِسْرَارًا ﴿٩﴾

şöyle dedi: “Ey Rabbim! Muhakkak ki ben, kavmimi gece gündüz hep seni tevhid etmeye, sadece sana ibadet edip her türlü şirki terk etmeye ve hayatlarının her yönünde senin emirlerini uygulamaya davet ettim.”

6- “Fakat tevhide ve sadece sana itaate davet etmem, onları tevhidden ve sana itaatten daha çok uzaklaştırdı.”

7- “Öyle ki ben onları, günahlarının affına vesile olacak şeye (sadece sana ibadet edip hiçbir şeyi şirk koşmamaya, emirlerine itaat etmeye ve bana tâbi olmaya) **her davet ettiğimde onlar** (beni dinlememek için) **parmaklarını kulaklarına tıkadılar,** (beni görmemek için) **elbiseleriyle yüzlerini örttüler, küfür ve şirk üzere yaşamakta ısrar ettiler ve hakka boyun eğmeyip ona karşı kibirlendiler.”**

8- “Sonra ben, onlara haykırarak davette bulundum.”

9- “Sonra onlarla hem açıktan hem de gizli gizli konuştum (böylece davetin her yolunu kullandım).**”**

24, 25- Ve onlar öyle kimselerdir ki mallarında ihtiyaç sahiplerine verilmesi gereken bir hak olduğunu bilirler ve ihtiyaç sahiplerinden isteyene de istemeyene de haklarını zamanında verirler.

26- Ve onlar öyle kimselerdir ki din (hesap, mükâfaat ve ceza) **gününe** (şeksiz şüphesiz) **inanırlar.**

27- Ve onlar öyle kimselerdir ki (salih ameller işlemelerine rağmen) **Rablerinin azabından korkarlar.**

28- Muhakkak ki Rablerinin azabından akıllı hiç kimse emin olmaz (çünkü o, korkunç bir azaptır).

29, 30, 31- Ve onlar öyle kimselerdir ki ferçlerini (avret yerlerini örterek ve fuhuştan uzak durarak) **korurlar. Ancak hanımları ve cariyeleri hariç; onlarla cima yapıp eğlenebilirler ve bundan dolayı kınanmazlar. Fakat kim de hanımları ve cariyeleri dışında başka kadınlara karşı avret yerlerini örtmez ya da onlarla eğlenip cima yaparsa işte onlar, Allah'ın hadlerini aşmış kimselerdir.**

32- Ve onlar öyle kimselerdir ki (mal, sır veya başka bir emanet olsun) **emanetlerini muhafaza ederler ve verdikleri ahidleri yerine getirirler** (asla hıyanet etmezler).

33- Ve onlar öyle kimselerdir ki şahid oldukları konularda şahidliği hakkıyla yerine getirirler (akrabalık veya düşmanlık onları haktan ayırmaz).

34- Ve onlar öyle kimselerdir ki namazlarını muhafaza ederler (hiçbir şey onları, rükün ve şartlarını yerine getirip devamlı ve zamanında namaz kılmaktan alıkoymaz).

35- İşte bu sıfatlara sahip olanlar, cennetlerde ağırlanıp ikram edileceklerdir.

36, 37- Ey rasulüm! Kâfirler, hakkı inkâr etmek için sağdan soldan (her yönden) **bölük bölük sana doğru hızla geliyorlar. Onlara ne oldu, neden böyle yapıyorlar?!**

38- (Hakkı bile bile yalanlayıp alaya alan) **Bu kâfirlerin her biri** (küfür, şirk ve günahta ısrar etmelerine rağmen)**, Allah'ın kendilerini naim** (her türlü nimeti ihtiva eden ebedi) **cennetine sokacağını mı umuyor?!**

39- Hayır, cenneti hiç ummasınlar çünkü onların düşündüğü gibi olmayacak! Muhakkak ki biz, onları bildikleri şeyden (atılan değersiz bir sudan) **yarattık.** (Fakat kendilerine gelen açık hakkı reddedip ona tâbi olmakta kibirlendiler.)

40, 41- Doğuların ve batıların Rabbine yemin ederim ki biz, kâfirlerin hepsini yok edip yerlerine daha iyilerini (yalnız Allah'a ibadet edip O'na hiçbir şeyi şirk koşmayanları) **getirmeye elbette kadiriz ve bunu yapmaktan bizi hiç kimse engelleyemez.**

42- Ey rasulüm! O müşrikleri, kendilerine vâdedilen azap gününe kavuşuncaya kadar içinde bulundukları bâtılda bırak, geçici dünya metaıyla eğlenip oyalanadursunlar bakalım!

43, 44- İşte o azap günü geldiğinde onlar, kabirlerinden hızlı bir şekilde çıkıp sanki tayin edilmiş dikili bir alamete doğru gidiyormuş gibi yarışırcasına koşarlar. O gün, içine düştükleri utanç verici durumdan dolayı gözleri yere bakar ve onları zillet ve pişmanlık kaplar. İşte bu, dünyada kendilerine vâdedilen (fakat onların önemsemeyip alaya aldıkları) **gündür.**

71. NÛḤ SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 28, kelime sayısı 224, harf sayısı 929'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Biz; (işledikleri şirkler sebebiyle) **başlarına acıklı bir azap gelmeden önce** (şirki terk edip tevhide sarılmaları ve Allah'a tam manasıyla boyun eğmeleri gerektiğini bildirsin diye) **Nuh'u kavmine, onları uyarması için rasul olarak gönderdik.**

2- Nuh, kavmine şöyle dedi: "Ey kavmim! Muhakkak ki ben, işlediğiniz şirklerden tevbe etmediğiniz takdirde başınıza gelecek çok acıklı bir azapla uyarmak için size Allah tarafından gönderilen apaçık bir uyarıcıyım."

3- "(Bütün şirkleri terk edip) **Yalnız Allah'a ibadet edin, O'ndan korkun** (emrettiklerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve** (size emrettiğim ve yasakladığım şeylerde) **bana itaat edin!"**

4- "Eğer böyle yaparsanız Allah, kul hakkı hariç bütün günahlarınızı affeder ve sizi helak edilmekten muaf tutarak tayin ettiği vakte kadar yaşatır. Bilin ki Allah'ın tayin ettiği ecel (azap vakti) **geldiğinde asla ertelenmez. Bunu bilseydiniz hemen küfür, şirk ve günahlarınızdan tevbe eder ve Allah'ın birliğine iman edip şeriatiyle amel ederdiniz."**

5- Nuh (uzun bir müddet kavmini Allah'ın tevhidine ve emirlerine tâbi olmaya davet ettikten sonra)

فَقُلْتُ ٱسْتَغْفِرُوا۟ رَبَّكُمْ إِنَّهُۥ كَانَ غَفَّارًا ۙ ﴿١٠﴾ يُرْسِلِ ٱلسَّمَآءَ عَلَيْكُم مِّدْرَارًا ﴿١١﴾ وَيُمْدِدْكُم بِأَمْوَٰلٍ
وَبَنِينَ وَيَجْعَل لَّكُمْ جَنَّـٰتٍ وَيَجْعَل لَّكُمْ أَنْهَـٰرًا ﴿١٢﴾ مَّا لَكُمْ لَا تَرْجُونَ لِلَّهِ وَقَارًا ﴿١٣﴾ وَقَدْ خَلَقَكُمْ
أَطْوَارًا ﴿١٤﴾ أَلَمْ تَرَوْا۟ كَيْفَ خَلَقَ ٱللَّهُ سَبْعَ سَمَـٰوَٰتٍ طِبَاقًا ﴿١٥﴾ وَجَعَلَ ٱلْقَمَرَ فِيهِنَّ نُورًا وَجَعَلَ ٱلشَّمْسَ
سِرَاجًا ﴿١٦﴾ وَٱللَّهُ أَنۢبَتَكُم مِّنَ ٱلْأَرْضِ نَبَاتًا ﴿١٧﴾ ثُمَّ يُعِيدُكُمْ فِيهَا وَيُخْرِجُكُمْ إِخْرَاجًا ﴿١٨﴾ وَٱللَّهُ جَعَلَ
لَكُمُ ٱلْأَرْضَ بِسَاطًا ۙ ﴿١٩﴾ لِّتَسْلُكُوا۟ مِنْهَا سُبُلًا فِجَاجًا ﴿٢٠﴾ قَالَ نُوحٌ رَّبِّ إِنَّهُمْ عَصَوْنِى وَٱتَّبَعُوا۟ مَن
لَّمْ يَزِدْهُ مَالُهُۥ وَوَلَدُهُۥٓ إِلَّا خَسَارًا ﴿٢١﴾ وَمَكَرُوا۟ مَكْرًا كُبَّارًا ﴿٢٢﴾ وَقَالُوا۟ لَا تَذَرُنَّ ءَالِهَتَكُمْ وَلَا تَذَرُنَّ وَدًّا
وَلَا سُوَاعًا وَلَا يَغُوثَ وَيَعُوقَ وَنَسْرًا ﴿٢٣﴾ وَقَدْ أَضَلُّوا۟ كَثِيرًا ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا ضَلَـٰلًا ﴿٢٤﴾ مِّمَّا
خَطِيٓـَٔـٰتِهِمْ أُغْرِقُوا۟ فَأُدْخِلُوا۟ نَارًا فَلَمْ يَجِدُوا۟ لَهُم مِّن دُونِ ٱللَّهِ أَنصَارًا ﴿٢٥﴾ وَقَالَ نُوحٌ رَّبِّ لَا تَذَرْ عَلَى
ٱلْأَرْضِ مِنَ ٱلْكَـٰفِرِينَ دَيَّارًا ﴿٢٦﴾ إِنَّكَ إِن تَذَرْهُمْ يُضِلُّوا۟ عِبَادَكَ وَلَا يَلِدُوٓا۟ إِلَّا فَاجِرًا كَفَّارًا ﴿٢٧﴾ رَّبِّ
ٱغْفِرْ لِى وَلِوَٰلِدَىَّ وَلِمَن دَخَلَ بَيْتِىَ مُؤْمِنًا وَلِلْمُؤْمِنِينَ وَٱلْمُؤْمِنَـٰتِ ۖ وَلَا تَزِدِ ٱلظَّـٰلِمِينَ إِلَّا تَبَارًۢا ﴿٢٨﴾

سُورَةُ ٱلْجِنِّ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أُوحِىَ إِلَىَّ أَنَّهُ ٱسْتَمَعَ نَفَرٌ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَقَالُوٓا۟ إِنَّا سَمِعْنَا قُرْءَانًا عَجَبًا ﴿١﴾ يَهْدِىٓ إِلَى
ٱلرُّشْدِ فَـَٔامَنَّا بِهِۦ ۖ وَلَن نُّشْرِكَ بِرَبِّنَآ أَحَدًا ﴿٢﴾ وَأَنَّهُۥ تَعَـٰلَىٰ جَدُّ رَبِّنَا مَا ٱتَّخَذَ صَـٰحِبَةً وَلَا وَلَدًا
﴿٣﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ يَقُولُ سَفِيهُنَا عَلَى ٱللَّهِ شَطَطًا ﴿٤﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن تَقُولَ ٱلْإِنسُ وَٱلْجِنُّ عَلَى
ٱللَّهِ كَذِبًا ﴿٥﴾ وَأَنَّهُۥ كَانَ رِجَالٌ مِّنَ ٱلْإِنسِ يَعُوذُونَ بِرِجَالٍ مِّنَ ٱلْجِنِّ فَزَادُوهُمْ رَهَقًا ﴿٦﴾

iman ettik, artık (bu sözü indiren) **Rabbimize** (ne zatında ne sıfatlarında ne de fiillerinde) **hiçbir şeyi asla şirk koşmayacağız** (ve hayatımızın her yönünde O'nun emir ve yasaklarını uygulayacağız)**."**

3- "Ve biz kesin olarak inandık ki bütün noksanlıklardan münezzeh olan yüce Rabbimiz ne bir eş ne de bir çocuk edinmiştir."

4- "Ve muhakkak ki en sefihimiz (İblis)**, Allah hakkında hak ile alakası olmayan ve ondan tenzih edilmesi gereken yalan sözler söylüyordu."**

5- "Ve biz, bu hak sözü duymadan önce (müşrik) **insanlar ve cinler Allah'ın eşi veya çocuğu olduğunu söylediklerinde asla yalan söylemeyeceklerini zannettiğimiz için onlara uyup sözlerini tasdik ediyorduk."**

6- "Ve şu bir gerçektir ki insanlardan bazı adamlar korktuklarında ya da sıkıntıya düştüklerinde yardım almak için cinlerden bazı adamlara sığınırlar. Fakat insanların sığındıkları cinler, onların korkularını daha çok artırır (insanlar da cinlere sığınmakla onların cüret ve azgınlıklarını daha çok artırır)**."**

10- "Ve her davetimde onlara şöyle dedim: Ey kavmim! Bir an evvel (şirki terk edip tevhide sarılarak) **Rabbinizden mağfiret dileyin! Ve bilin ki gerçek manada tevbe ederseniz Rabbiniz sizi bağışlar. Çünkü O;** (غَفَّار) **Ğaffâr'dır** (tevbe eden kullarını çokça affedendir)**."**

11- "Eğer tevbe edip Allah'tan mağfiret dilerseniz her ihtiyacınız olduğunda üzerinize gökten yağmur indirir (böylece hiçbir zaman kıtlığa uğramazsınız)**."**

12- "Ayrıca mallarınızı ve çocuklarınızı çoğaltır, sizin için (içi ürünlerle dolu) **bostanlar var eder ve istifade ettiğiniz nehirler akıtır** (ondan hem siz içersiniz hem de ekin ve hayvanlarınızı sularsınız)**."**

13- "Ey kâfirler! Size ne oluyor ki umursamadan Allah'ın emirlerine karşı geliyorsunuz, O'nun muazzam kudretinden hiç korkmuyor musunuz?!"

14- "Hâlbuki sizi (nutfe, alaka ve mudğa gibi) **merhalelerden geçirerek O yarattı."**

15- "Allah'ın, yedi göğü (birbirine temas etmeyecek şekilde ve ahenkli olarak) **nasıl da üst üste tabakalar hâlinde yarattığını görmüyor musunuz?!"**

16- "Gökyüzünde Ay'ı (geceyi aydınlatan) **bir nur ve Güneş'i** (ışık saçan) **bir kandil gibi kılan da O'dur."**

17- "Ve Allah, aslınız olan babanız Âdem'i topraktan yaratmakla sizi de topraktan yaratmıştır. Sonra siz, topraktan çıkan şeylerle beslenip büyürsünüz."

18- "Sonra (öldüğünüzde) **sizi tekrar toprağa döndürür ve** (diriliş zamanı gelince) **sizi oradan çıkarır."**

19- "Ve Allah, (üzerinde rahat oturup yatabilesiniz diye) **yeryüzünü sizin için yaydı."**

20- "İşte yeryüzünü sizin için yaydı ki (rızkınızı temin etmek için) **üzerinde** (rahat dolaşabileceğiniz) **geniş yollar açasınız."**

21- Nuh (uzun müddet hakka davet ettiği hâlde kavmi ona tâbi olmayınca) **şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Kavmim,** (tevhide ve sadece sana itaate davetimde) **bana karşı geldi ve içlerinden mertebece alçak olanlar; mal ve çocuklarının, azgınlıklarını daha çok artırmaktan başka bir işe yaramadığı büyüklerine tâbi oldular."**

22- Ve tâbi olunanlar, kendilerine tâbi olanları kışkırtarak Nuh'a karşı büyük bir tuzak hazırladılar.

23- Ve Nuh kavminin ileri gelen müşrikleri, kendilerine tâbi olanlara şöyle dediler: "Sakın ilahlarınıza ibadet etmeyi terk etmeyin! Putlarınız olan Vedd'den, Suvâʿa'dan, Yeğûs̱'ten, Yeʿûk'tan ve Nesra'dan da sakın vazgeçmeyin!"

24- Ve bu putlarla birçok insanı saptırdılar. Ve bu putlar, zalimlerin (küfür, şirk ve günahta ısrar ederek nefsine zulmedenlerin) **ancak sapıklıklarını artırır.**

25- Şu bir gerçektir ki Nuh'un kavmi, hataları (işledikleri küfür ve şirkleri) **sebebiyle** (tufanla helak edilip) **suda boğuldu, öldükten sonra ise hemen ateşe atıldı ve kendilerini azaba uğramaktan kurtaracak Allah'tan başka yardımcılar da bulamadı.**

26- (Allah Nuh'a, kavminden iman etmiş olanlar dışında başka hiç kimsenin iman etmeyeceğini haber verince) **Nuh da şöyle dua etti: "Ey Rabbim! Yeryüzünde gezip hareket eden kâfirlerden hiç kimseyi bırakma!"**

27- "Ey Rabbim! Eğer bu kâfirleri hemen helak etmeyip mühlet verirsen muhakkak senin (mu'min) **kullarını doğru yoldan saptırırlar ve ancak çok küfür, şirk ve zulüm işleyen; emirlerine itaat etmeyen facir çocuklar doğururlar."**

28- "Ey Rabbim! Benim günahlarımı affet; ana babamın, evime mu'min olarak girenlerin, bütün mu'min erkeklerin ve mu'min kadınların da günahlarını affet! Zalimlerin (küfür, şirk ve günah işleyerek nefsine zulmedenlerin) **ise ancak helak ve hüsranlarını artır!"**

72. EL-CİNN SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 28, kelime sayısı 200, harf sayısı 759'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Ey rasulüm! Ümmetine de ki: "Allah tarafından bana şu bildirildi: Ben, Kur'ân okurken cinlerden bir topluluk o Kur'ân'ı dinledi ve kavimlerine döndüklerinde 'Muhakkak biz (beyan ve fesahat bakımından) **çok hayret verici, muazzam bir söz dinledik.' dediler."**

2- "İşittiğimiz bu söz; (inanç, söz ve amelde) **doğruyu gösteren bir sözdür. Bu sebeple biz ona**

وَأَنَّهُمْ ظَنُّوا۟ كَمَا ظَنَنتُمْ أَن لَّن يَبْعَثَ ٱللَّهُ أَحَدًا ﴿٧﴾ وَأَنَّا لَمَسْنَا ٱلسَّمَآءَ فَوَجَدْنَـٰهَا مُلِئَتْ حَرَسًا شَدِيدًا
وَشُهُبًا ﴿٨﴾ وَأَنَّا كُنَّا نَقْعُدُ مِنْهَا مَقَـٰعِدَ لِلسَّمْعِ ۖ فَمَن يَسْتَمِعِ ٱلْـَٔانَ يَجِدْ لَهُۥ شِهَابًا رَّصَدًا ﴿٩﴾ وَأَنَّا لَا
نَدْرِىٓ أَشَرٌّ أُرِيدَ بِمَن فِى ٱلْأَرْضِ أَمْ أَرَادَ بِهِمْ رَبُّهُمْ رَشَدًا ﴿١٠﴾ وَأَنَّا مِنَّا ٱلصَّـٰلِحُونَ وَمِنَّا دُونَ ذَٰلِكَ ۖ كُنَّا
طَرَآئِقَ قِدَدًا ﴿١١﴾ وَأَنَّا ظَنَنَّآ أَن لَّن نُّعْجِزَ ٱللَّهَ فِى ٱلْأَرْضِ وَلَن نُّعْجِزَهُۥ هَرَبًا ﴿١٢﴾ وَأَنَّا لَمَّا سَمِعْنَا ٱلْهُدَىٰٓ
ءَامَنَّا بِهِۦ ۖ فَمَن يُؤْمِنۢ بِرَبِّهِۦ فَلَا يَخَافُ بَخْسًا وَلَا رَهَقًا ﴿١٣﴾ وَأَنَّا مِنَّا ٱلْمُسْلِمُونَ وَمِنَّا ٱلْقَـٰسِطُونَ ۖ
فَمَنْ أَسْلَمَ فَأُو۟لَـٰٓئِكَ تَحَرَّوْا۟ رَشَدًا ﴿١٤﴾ وَأَمَّا ٱلْقَـٰسِطُونَ فَكَانُوا۟ لِجَهَنَّمَ حَطَبًا ﴿١٥﴾ وَأَلَّوِ ٱسْتَقَـٰمُوا۟ عَلَى
ٱلطَّرِيقَةِ لَأَسْقَيْنَـٰهُم مَّآءً غَدَقًا ۙ ﴿١٦﴾ لِّنَفْتِنَهُمْ فِيهِ ۚ وَمَن يُعْرِضْ عَن ذِكْرِ رَبِّهِۦ يَسْلُكْهُ عَذَابًا صَعَدًا ﴿١٧﴾
وَأَنَّ ٱلْمَسَـٰجِدَ لِلَّهِ فَلَا تَدْعُوا۟ مَعَ ٱللَّهِ أَحَدًا ﴿١٨﴾ وَأَنَّهُۥ لَمَّا قَامَ عَبْدُ ٱللَّهِ يَدْعُوهُ كَادُوا۟ يَكُونُونَ عَلَيْهِ
لِبَدًا ﴿١٩﴾ قُلْ إِنَّمَآ أَدْعُوا۟ رَبِّى وَلَآ أُشْرِكُ بِهِۦٓ أَحَدًا ﴿٢٠﴾ قُلْ إِنِّى لَآ أَمْلِكُ لَكُمْ ضَرًّا وَلَا رَشَدًا ﴿٢١﴾ قُلْ
إِنِّى لَن يُجِيرَنِى مِنَ ٱللَّهِ أَحَدٌ وَلَنْ أَجِدَ مِن دُونِهِۦ مُلْتَحَدًا ﴿٢٢﴾ إِلَّا بَلَـٰغًا مِّنَ ٱللَّهِ وَرِسَـٰلَـٰتِهِۦ ۚ وَمَن
يَعْصِ ٱللَّهَ وَرَسُولَهُۥ فَإِنَّ لَهُۥ نَارَ جَهَنَّمَ خَـٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ﴿٢٣﴾ حَتَّىٰٓ إِذَا رَأَوْا۟ مَا يُوعَدُونَ فَسَيَعْلَمُونَ
مَنْ أَضْعَفُ نَاصِرًا وَأَقَلُّ عَدَدًا ﴿٢٤﴾ قُلْ إِنْ أَدْرِىٓ أَقَرِيبٌ مَّا تُوعَدُونَ أَمْ يَجْعَلُ لَهُۥ رَبِّىٓ أَمَدًا ﴿٢٥﴾ عَـٰلِمُ
ٱلْغَيْبِ فَلَا يُظْهِرُ عَلَىٰ غَيْبِهِۦٓ أَحَدًا ۙ ﴿٢٦﴾ إِلَّا مَنِ ٱرْتَضَىٰ مِن رَّسُولٍ فَإِنَّهُۥ يَسْلُكُ مِنۢ بَيْنِ يَدَيْهِ وَمِنْ
خَلْفِهِۦ رَصَدًا ﴿٢٧﴾ لِّيَعْلَمَ أَن قَدْ أَبْلَغُوا۟ رِسَـٰلَـٰتِ رَبِّهِمْ وَأَحَاطَ بِمَا لَدَيْهِمْ وَأَحْصَىٰ كُلَّ شَىْءٍ عَدَدًۢا ﴿٢٨﴾

24- Kâfirler, kendilerine vâdedilen ahiret azabını görünceye kadar küfür ve şirk işlemeye devam edeceklerdir. Fakat o azabı gördüklerinde kimin yardımcılarının zayıf ve destekleyicilerinin az olduğunu anlayacaklardır.

25- Ey rasulüm! Dirilişi inkâr eden o müşriklere de ki: "Size vâdedilen azap yakın mıdır yoksa Rabbim onun için uzun bir süre mi tayin etmiştir, ben bilmem."

26, 27- "Bütün ğaybleri (gizli olanları) **bilen Allah'tır** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**. O,** (kendisinin bildiği) **ğaybe hiç kimseyi muttali kılmaz, ancak muttali olmasını dilediği rasul hariç** (ona dilediğini bildirir)**. Ve rasulüne bildirdiği ğaybe hiç kimsenin muttali olmaması için o ğaybın önüne ve arkasına gözetleyiciler** (koruyucu melekler) **dizer."**

28- Böylece Rasul (Muhammed)**; daha önce gönderilen bütün rasullerin, Rablerinin emrettiği şeyleri eksiksiz ve tam manasıyla kavimlerine tebliğ ettiklerini bilsin. Ve Rableri, bütün melekler ile rasullerin sahip olduğu ilmi tüm teferruatıyla bilir ve her şeyi bir bir saymıştır** (hiçbir şey O'ndan gizli değildir)**.**

7- “Ve ey cin topluluğu! İnsanlar da sizin gibi, bir kimse öldükten sonra Allah’ın onu (hesap, ceza ve mükâfaat için) **diriltmeyeceğine ve tevhide çağıran bir rasul göndermeyeceğine inandılar.”**

8- “Ve biz, (daha önce olduğu gibi) **göğün haberini öğrenmek istedik fakat göğü, meleklerden bekçilerle çok sıkı korunmuş ve oraya yaklaşanlara atılıp onları vuran şihâblarla** (şiddetli yanan ateş kütleleriyle) **doldurulmuş olarak bulduk.”**

9- “Hâlbuki biz daha önce (Muhammed rasul olarak gönderilmeden önce) **meleklerin aralarında konuştukları haberleri dinlemek için gökte bir yer bulabiliyorduk. Şimdi kim bu haberleri dinlemek için göğe yaklaşırsa orada kendisini vurup yakmak için bekleyen bir şihâb** (şiddetli yanan ateş kütlesi) **bulmakta.”**

10- “Ve göğün böyle sımsıkı korunması; yeryüzündekiler hakkında bir kötülük irade edildiği için mi yoksa Rableri onlar hakkında bir hayır irade ettiği için mi, bilmiyoruz.”

11- “Ve muhakkak ki (cin topluluğu olarak) **bizden salih** (Allah’a iman etmiş takvalı) **kimseler olduğu gibi böyle olmayanlar** (kâfir ve günahkârlar) **da vardır. Şu bir gerçektir ki biz, değişik inançlara sahip kimselerdik.”**

12- “Ve biz kesin inanıyoruz ki Allah hakkımızda bir hüküm vermişse O’nu yeryüzünde asla aciz bırakamayız ve O’ndan kurtulmak için herhangi bir yere de kaçamayız.”

13- “Ve muhakkak ki biz, doğru yolu gösteren Kur’ân’ı dinlediğimizde ona iman ettik. Ve öğrendik ki gerçek manada Rabbine iman eden kimse, işlediği iyi amellerinin karşılığının eksiltilmesinden, tevbe ettiği günahlarının affedilmemesinden ve başkasının günahının kendisine yüklenmesinden endişe etmez.”

14- “Ve şu bir gerçektir ki bizden Allah’a tam manasıyla boyun eğip teslim olanlar olduğu gibi hak yoldan sapanlar da vardır. Şüphesiz kim Allah’a tam manasıyla teslim olup emirlerine boyun eğer ve salih amel işlerse işte onlar, hidayeti isteyip arayan kimselerdir.”

15- “Hak yoldan sapanlara gelince; işte onlar, cehennemin odunu olacaklardır.”

16- Şayet cinler ve insanlar doğru yolu (İslam’ı) **seçip hayatlarını ona göre düzenleseydiler muhakkak onlara ihtiyaçları olduğunda bol su indirir ve çeşit çeşit nimetler verirdik.**

17- Biz, bu bol su ve çeşit çeşit nimetleri imtihan etmek için onlara vereceğiz. Ve şu bilinmelidir ki kim Rabbinin indirdiği Kur’ân’dan yüz çevirip hayatını ona göre düzenlemezse Rabbi, onu çok şiddetli ve kaldıramayacağı bir azaba uğratır.

18- Ve biliniz ki mescidler sadece Allah’a aittir (öyleyse oralarda yalnız Allah’ı birlemeye, bütün şirkleri terk etmeye, bütün tağuti sistemleri reddetmeye ve İslam şeriatini hayatın her alanında uygulamaya davet edin; Allah’ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmayı emredin)**. Sakın mescidlerde Allah’tan başkasına çağırmayın** (oraları tağutlara ve İslam düşmanlarına itaate, İslam şeriati dışındaki herhangi bir sisteme ve Allah’ın razı olmadığı şeylere davet için kullanmayın; oralarda tağutların ve İslam düşmanlarının zafere ulaşması için dua etmeyin)**!**

19- Şu da var ki Allah’ın kulu (Muhammed)**, cinlerin bulunduğu yerde Rabbine ibadet etmeye kalktığında cinler, okuduğu Kur’ân’ı dinlemek için neredeyse onun üzerine yıkılacakmış gibi üst üste yığılıp toplanmışlardı.**

20- Ey rasulüm! (Şirkte ısrar eden) **O müşriklere de ki: “Ben sadece Rabbime ibadet edip mutlak itaat hakkını* sadece O’na veririm ve bunları sadece O’na vermeye davet ederim. Ve ben,** (zatında, sıfatlarında, fiillerinde, ibadette, hak ve yetkilerinde) **hiçbir şeyi O’na eş koşmam.”**

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naḥl: 52.

21- Ey rasulüm! Yine (şirkte ısrar eden) **o müşriklere de ki: “Ben, ne Allah’ın size takdir ettiği bir zararı sizden defedebilirim ne de Allah’ın sizin için dilemediği bir faydayı size verebilirim.”**

22- Ey rasulüm! Yine (şirkte ısrar eden) **o müşriklere de ki: “Eğer Allah’a karşı gelirsem beni O’nun azabından hiç kimse kurtaramaz ve ben, O’ndan başka sığınılacak bir sığınak da asla bulamam.”**

23- “Sizin için yapabileceğim şey, ancak Allah’ın size tebliğ etmemi emrettiği şeyleri tebliğ etmek ve benimle gönderdiği risaletini size bildirmektir. Artık kim Allah’a ve rasulüne karşı gelirse bilin ki o, içinde sonsuza kadar kalacağı cehennem ateşine girecektir.”

سُورَةُ ٱلْمُزَّمِّلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمُزَّمِّلُ ۙ ﴿١﴾ قُمِ ٱلَّيْلَ إِلَّا قَلِيلًا ﴿٢﴾ نِّصْفَهُۥٓ أَوِ ٱنقُصْ مِنْهُ قَلِيلًا ﴿٣﴾ أَوْ زِدْ عَلَيْهِ ۖ وَرَتِّلِ ٱلْقُرْءَانَ تَرْتِيلًا
﴿٤﴾ إِنَّا سَنُلْقِى عَلَيْكَ قَوْلًا ثَقِيلًا ﴿٥﴾ إِنَّ نَاشِئَةَ ٱلَّيْلِ هِىَ أَشَدُّ وَطْـًٔا وَأَقْوَمُ قِيلًا ﴿٦﴾ إِنَّ لَكَ فِى ٱلنَّهَارِ
سَبْحًا طَوِيلًا ﴿٧﴾ وَٱذْكُرِ ٱسْمَ رَبِّكَ وَتَبَتَّلْ إِلَيْهِ تَبْتِيلًا ﴿٨﴾ رَّبُّ ٱلْمَشْرِقِ وَٱلْمَغْرِبِ لَآ إِلَٰهَ إِلَّا هُوَ ۖ فَٱتَّخِذْهُ
وَكِيلًا ﴿٩﴾ وَٱصْبِرْ عَلَىٰ مَا يَقُولُونَ وَٱهْجُرْهُمْ هَجْرًا جَمِيلًا ﴿١٠﴾ وَذَرْنِى وَٱلْمُكَذِّبِينَ أُو۟لِى ٱلنَّعْمَةِ
وَمَهِّلْهُمْ قَلِيلًا ﴿١١﴾ إِنَّ لَدَيْنَآ أَنكَالًا وَجَحِيمًا ﴿١٢﴾ وَطَعَامًا ذَا غُصَّةٍ وَعَذَابًا أَلِيمًا ﴿١٣﴾ يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلْأَرْضُ
وَٱلْجِبَالُ وَكَانَتِ ٱلْجِبَالُ كَثِيبًا مَّهِيلًا ﴿١٤﴾ إِنَّآ أَرْسَلْنَآ إِلَيْكُمْ رَسُولًا شَٰهِدًا عَلَيْكُمْ كَمَآ أَرْسَلْنَآ إِلَىٰ
فِرْعَوْنَ رَسُولًا ﴿١٥﴾ فَعَصَىٰ فِرْعَوْنُ ٱلرَّسُولَ فَأَخَذْنَٰهُ أَخْذًا وَبِيلًا ﴿١٦﴾ فَكَيْفَ تَتَّقُونَ إِن كَفَرْتُمْ يَوْمًا
يَجْعَلُ ٱلْوِلْدَٰنَ شِيبًا ﴿١٧﴾ ٱلسَّمَآءُ مُنفَطِرٌۢ بِهِۦ ۚ كَانَ وَعْدُهُۥ مَفْعُولًا ﴿١٨﴾ إِنَّ هَٰذِهِۦ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ
إِلَىٰ رَبِّهِۦ سَبِيلًا ﴿١٩﴾ ۞ إِنَّ رَبَّكَ يَعْلَمُ أَنَّكَ تَقُومُ أَدْنَىٰ مِن ثُلُثَىِ ٱلَّيْلِ وَنِصْفَهُۥ وَثُلُثَهُۥ وَطَآئِفَةٌ مِّنَ ٱلَّذِينَ
مَعَكَ ۚ وَٱللَّهُ يُقَدِّرُ ٱلَّيْلَ وَٱلنَّهَارَ ۚ عَلِمَ أَن لَّن تُحْصُوهُ فَتَابَ عَلَيْكُمْ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنَ ٱلْقُرْءَانِ ۚ عَلِمَ
أَن سَيَكُونُ مِنكُم مَّرْضَىٰ ۙ وَءَاخَرُونَ يَضْرِبُونَ فِى ٱلْأَرْضِ يَبْتَغُونَ مِن فَضْلِ ٱللَّهِ ۙ وَءَاخَرُونَ يُقَٰتِلُونَ
فِى سَبِيلِ ٱللَّهِ ۖ فَٱقْرَءُوا۟ مَا تَيَسَّرَ مِنْهُ ۚ وَأَقِيمُوا۟ ٱلصَّلَوٰةَ وَءَاتُوا۟ ٱلزَّكَوٰةَ وَأَقْرِضُوا۟ ٱللَّهَ قَرْضًا حَسَنًا ۚ وَمَا تُقَدِّمُوا۟
لِأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِندَ ٱللَّهِ هُوَ خَيْرًا وَأَعْظَمَ أَجْرًا ۚ وَٱسْتَغْفِرُوا۟ ٱللَّهَ ۖ إِنَّ ٱللَّهَ غَفُورٌ رَّحِيمٌۢ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ ٱلْمُدَّثِّرِ

ne hayır işlerseniz Allah katında (ahirette) **onun daha hayırlısını ve büyük mükâfaat bulursunuz. Ve Allah'tan sizi bağışlamasını isteyin! Muhakkak ki Allah** (غفور) **Ğafûr'dur** (emirlerine ihlasla itaat edip halis bir kalple günahlarından tevbe eden kullarını affedendir), (رحيم) **Raḥîm'dir** (kendisine ihlasla tevbe eden kullarını daha önceki günahlarından dolayı cezalandırmayandır).

74. EL-MUDDEŞŞİR SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 56, kelime sayısı 255, harf sayısı 1010'dur.

73. EL-MUZZEMMİL SURESİ

20. ayet hariç, Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 20, kelime sayısı 107, harf sayısı 838'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey örtüye bürünen (rasulüm)**!**

2- Geceyi, az bir kısmı müstesna namazla geçir!

3, 4- İstersen gecenin yarısını, istersen yarısından az (üçte biri gelinceye kadar olan) **kısmını, istersen yarısından fazla** (üçte ikisine ulaşıncaya kadar olan) **kısmını namazla geçir ve Kur'ân'ı tertil ile** (düşünerek, ağır ağır ve tane tane) **oku!**

5- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz sana, (içinde emirler, yasaklar, hadler ve başka önemli şeyler bulunduğu için) **ağır bir söz olan Kur'ân'ı vahyedeceğiz.**

6- Bil ki gece saatlerinde yapılan ibadet ve okunan Kur'ân, kalpleri daha çok etkileyici ve kalp ile uzuvlar arasında daha çok uyum sağlayıcıdır.

7- Zira gündüz kendi işlerini halletmek için çok vakte ihtiyacın var (öyleyse geceyi ibadetle geçir)**.**

8- Ve Rabbinin ismini (her türlü noksan sıfattan tenzih edip yücelterek) **zikret ve sadece O'nu düşünüp ibadette ihlasla O'na yönel!**

9- Senin Rabbin, doğunun da batının da Rabbidir. O'ndan başka ibadet edilmeye layık hak ilah yoktur. Öyleyse bütün işlerinde sadece O'nu vekil kıl (yalnız O'na güven ve O'ndan yardım iste)**!**

10- Ve müşriklerin senin hakkında söylediği kötü sözlere (alay ve sövmelerine) **sabret ve onlardan güzel bir şekilde uzaklaş** (yaptıklarından dolayı onlara karşılık verme)**!**

11- Ve ey rasulüm! Sana söz ve amel ile eziyet edip getirdiğin hakkı yalanlayan o bol nimet sahibi kimseleri bana bırak ve ecelleri ya da azaba uğrayacakları vakit gelinceye kadar onlara mühlet ver!

12, 13- Muhakkak ki hakka bile bile karşı gelenler için katımızda (ahirette) **ayaklarına vurulacak prangalar, alevli ateş azabı, boğazdan geçmeyen çok iğrenç bir yiyecek ve çok can yakıcı bir azap vardır.**

14- Hakka bile bile karşı gelenlere verilecek bu cezalar, yeryüzü ile dağların şiddetle sarsıldığı ve dağların çöküntü ile akıp giden kum yığını hâline geldiği günde olacaktır.

15- Ey insanlar! Muhakkak ki biz, Firavun'a bir rasul (Musa'yı) **gönderdiğimiz gibi size de hakkınızda kıyamet günü şahidlik yapacak bir rasul** (Muhammed'i) **gönderdik.**

16- Fakat Firavun, kendisine gönderilen rasule karşı geldi, biz de onu çok şiddetli bir azaba uğrattık (dünyada denizde boğarak helak ettik, ahirette ise cehennemle cezalandıracağız. Sakın siz de rasulünüze karşı gelmeyin! Yoksa Firavun'un cezalandırıldığı gibi cezalandırılırsınız)**.**

17- Ey insanlar! Eğer (Allah'ı, rasulünü ve onun getirdiklerini) **inkâr ederseniz** (şiddetli korkudan dolayı) **çocukların ak saçlı ihtiyarlar hâline geldiği gün kendinizi Allah'ın azabından nasıl koruyacaksınız?!**

18- İşte o günün korkunç olaylarından dolayı gök yarılır. Biliniz ki Allah'ın vâdi mutlaka gerçekleşecektir.

19- İşte bu anlatılanlar bir öğüttür (ancak mu'minler ondan istifade eder)**. Ve kim de Rabbinin rızasına ulaştıran yolu tutmak isterse tutabilir** (kimse onu engelleyemez)**.**

20- Ey rasulüm! Senin gecenin üçte ikisine yakın kısmını, bazen yarısını, bazen de üçte birini ibadetle geçirdiğini ve seninle beraber bulunan Müslüman bir topluluğun da böyle yaptığını Rabbin elbette bilir. Ve gece ile gündüzü takdir eden sadece Allah'tır. O, gece ile gündüzün müddetini tam hesap edemeyeceğinizi bilir; bu sebeple sizi bu konuda sorumlu tutmamıştır. Öyleyse Kur'ân'dan kolayınıza geldiği kadar okuyun (geceyi kolayınıza geldiği kadar nafile ibadetle geçirin)**! Allah içinizden bazılarının hasta olacağını, bazılarının Allah'ın ikramından helal rızık elde etmek için yolculuk yapacağını ve bazılarının da Allah yolunda** (rızasını kazanmak gayesiyle şeriatini hayatın her alanına hâkim kılmak için) **savaşacağını bilmektedir** (böyle kimselere gece ibadeti yapmak zor gelir)**. O hâlde Kur'ân'dan kolayınıza geldiği kadar okuyun** (geceyi kolayınıza geldiği kadar nafile ibadetle geçirin)**, farz olan namazı ikame edin** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılın)**, zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **verin ve Allah'a** (O'nun rızası için) **karzıhasen verin** (ihtiyaçlı Müslümanlara faizsiz olarak borç verin ve O'nun yolunda şeriatini hâkim kılmak gayesiyle harcama yapın)**! Ve bilin ki** (ahiret sevabını umarak) **kendiniz için** (dünyada)

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

يَٰٓأَيُّهَا ٱلْمُدَّثِّرُ ﴿١﴾ قُمْ فَأَنذِرْ ﴿٢﴾ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ ﴿٣﴾ وَثِيَابَكَ فَطَهِّرْ ﴿٤﴾ وَٱلرُّجْزَ فَٱهْجُرْ ﴿٥﴾ وَلَا تَمْنُن
تَسْتَكْثِرُ ﴿٦﴾ وَلِرَبِّكَ فَٱصْبِرْ ﴿٧﴾ فَإِذَا نُقِرَ فِى ٱلنَّاقُورِ ۙ ﴿٨﴾ فَذَٰلِكَ يَوْمَئِذٍ يَوْمٌ عَسِيرٌ ﴿٩﴾ عَلَى ٱلْكَٰفِرِينَ
غَيْرُ يَسِيرٍ ﴿١٠﴾ ذَرْنِى وَمَنْ خَلَقْتُ وَحِيدًا ﴿١١﴾ وَجَعَلْتُ لَهُۥ مَالًا مَّمْدُودًا ﴿١٢﴾ وَبَنِينَ شُهُودًا ﴿١٣﴾ وَمَهَّدتُّ
لَهُۥ تَمْهِيدًا ﴿١٤﴾ ثُمَّ يَطْمَعُ أَنْ أَزِيدَ ﴿١٥﴾ كَلَّآ ۖ إِنَّهُۥ كَانَ لِءَايَٰتِنَا عَنِيدًا ﴿١٦﴾ سَأُرْهِقُهُۥ صَعُودًا ﴿١٧﴾ إِنَّهُۥ
فَكَّرَ وَقَدَّرَ ﴿١٨﴾ فَقُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿١٩﴾ ثُمَّ قُتِلَ كَيْفَ قَدَّرَ ﴿٢٠﴾ ثُمَّ نَظَرَ ﴿٢١﴾ ثُمَّ عَبَسَ وَبَسَرَ ﴿٢٢﴾ ثُمَّ أَدْبَرَ
وَٱسْتَكْبَرَ ﴿٢٣﴾ فَقَالَ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا سِحْرٌ يُؤْثَرُ ﴿٢٤﴾ إِنْ هَٰذَآ إِلَّا قَوْلُ ٱلْبَشَرِ ﴿٢٥﴾ سَأُصْلِيهِ سَقَرَ ﴿٢٦﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ
مَا سَقَرُ ﴿٢٧﴾ لَا تُبْقِى وَلَا تَذَرُ ﴿٢٨﴾ لَوَّاحَةٌ لِّلْبَشَرِ ﴿٢٩﴾ عَلَيْهَا تِسْعَةَ عَشَرَ ﴿٣٠﴾ وَمَا جَعَلْنَآ أَصْحَٰبَ ٱلنَّارِ
إِلَّا مَلَٰٓئِكَةً ۙ وَمَا جَعَلْنَا عِدَّتَهُمْ إِلَّا فِتْنَةً لِّلَّذِينَ كَفَرُوا۟ لِيَسْتَيْقِنَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَيَزْدَادَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوٓا۟ إِيمَٰنًا ۙ وَلَا يَرْتَابَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ وَٱلْمُؤْمِنُونَ ۙ وَلِيَقُولَ ٱلَّذِينَ فِى قُلُوبِهِم مَّرَضٌ وَٱلْكَٰفِرُونَ
مَاذَآ أَرَادَ ٱللَّهُ بِهَٰذَا مَثَلًا ۚ كَذَٰلِكَ يُضِلُّ ٱللَّهُ مَن يَشَآءُ وَيَهْدِى مَن يَشَآءُ ۚ وَمَا يَعْلَمُ جُنُودَ رَبِّكَ إِلَّا هُوَ ۚ
وَمَا هِىَ إِلَّا ذِكْرَىٰ لِلْبَشَرِ ﴿٣١﴾ كَلَّا وَٱلْقَمَرِ ﴿٣٢﴾ وَٱلَّيْلِ إِذْ أَدْبَرَ ﴿٣٣﴾ وَٱلصُّبْحِ إِذَآ أَسْفَرَ ﴿٣٤﴾ إِنَّهَا لَإِحْدَى
ٱلْكُبَرِ ﴿٣٥﴾ نَذِيرًا لِّلْبَشَرِ ﴿٣٦﴾ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن يَتَقَدَّمَ أَوْ يَتَأَخَّرَ ﴿٣٧﴾ كُلُّ نَفْسٍۭ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ ۙ
﴿٣٨﴾ إِلَّآ أَصْحَٰبَ ٱلْيَمِينِ ﴿٣٩﴾ فِى جَنَّٰتٍ يَتَسَآءَلُونَ ۙ ﴿٤٠﴾ عَنِ ٱلْمُجْرِمِينَ ۙ ﴿٤١﴾ مَا سَلَكَكُمْ فِى سَقَرَ
﴿٤٢﴾ قَالُوا۟ لَمْ نَكُ مِنَ ٱلْمُصَلِّينَ ﴿٤٣﴾ وَلَمْ نَكُ نُطْعِمُ ٱلْمِسْكِينَ ﴿٤٤﴾ وَكُنَّا نَخُوضُ مَعَ ٱلْخَآئِضِينَ ﴿٤٥﴾

33- Dönüp gitmekte olan geceye yemin olsun!

34- Ağarmakta olan sabaha yemin olsun!

35- Muhakkak ki o cehennem muazzam musibetlerdendir.

36- (Allah'ın emir ve yasaklarına itaat etme konusunda) **İnsanlar için büyük bir uyarıcıdır.**

37- Ey insanlar! Bu cehennem, sizden (Allah'a gerçek manada iman edip salih ameller işleyerek) **öne geçmek ya da** (küfür, şirk ve günah işleyerek) **geride kalmak isteyenler için bir uyarıdır.**

38- Bilin ki her nefis, kendi yaptığı amellere karşılık bir rehindir (amelleri onu ya mahveder ya da helak olmaktan kurtarır).

39, 40, 41- Ancak amel defterini sağ eliyle alanlar hariç; onlar rehin alınmazlar. Kıyamet gününde cennetlere yerleşirler ve orada mücrimler (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde küfür, şirk, zulüm ve günahlarında ısrar edenler) **hakkında birbirlerine sorarlar.**

42- Cennetlikler, cehennemdeki mücrimlere şunu sorarlar: "Sizi Sekar'a (cehenneme) **sokan nedir?"**

43- Mücrimler de şöyle cevap verirler: "Biz, dünyada (Allah'a) **namaz kılanlardan değildik."**

44- "Ve (Allah'ın bize verdiği nimetlerden) **miskinlere yedirmezdik."**

45- "Ve biz, bâtıla dalanlarla beraber bâtıla dalardık (gittikleri yere gider, yaptıklarını yapar ve söylediklerini söylerdik)**."**

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Ey elbisesine bürünüp sarınan (rasulüm)**!**

2- Kalk ve (Allah’ı birlemeyip şirk işleyen kavmini) **Allah’ın azabıyla korkutarak uyar!**

3- Ve Rabbini (şirkten ve her türlü eksiklikten tenzih ederek tevhidle) **yücelt!**

4- Elbiseni (kendini) **de** (her türlü maddi ve manevi pisliklerden) **temiz tut!**

5- Ve her türlü şirkten, Allah’tan başka ibadet edilenlerden ve kötü şeylerden uzak dur!

6- Ve yaptığın iyilikleri çok görerek başa kakma!

7- Ve (tevhide ve hayatın her yönünde İslam şeriatine uymaya davet ederken) **karşılaştığın her türlü eziyet ve zorluklara Rabbin için sabret!**

8, 9- Ve sûra üflendiği zaman, işte o gün çok zor bir gündür.

10- O gün, (hakka bile bile karşı gelip küfür ve şirklerinde ısrar eden; Allah’ın birliğini, rasulünün risaletini ve getirdiklerini inkâr eden) **kâfirler için kolay bir gün değildir.**

11, 12, 13, 14- Ey rasulüm! (Annesinin karnında) **Malı, mülkü ve çocuğu olmadan tek başına yarattığım, sonra kendisine büyük servet ve gözünün önünde duran oğullar verdiğim ve nimetleri önüne serip elde etmesini kolaylaştırdığım o kâfir** (ve nankör) **kimseyi bana bırak!**

15- Üstelik (hakkı bile bile reddettiği hâlde) **kendisine daha fazla dünya metaı vereceğimi umuyor.**

16- Hayır, umduğu gibi olmayacak! Çünkü o, (birliğimizi, muazzam kudretimizi ve rasulümüzün doğru söylediğini ispat eden) **ayetlerimize karşı alabildiğine inatçı bir kimsedir.**

17- Onu kaldıramayacağı bir azaba uğratacağım.

18- Kendisine bol nimetler ve oğullar verdiğim o inatçı kâfir, Kur’ân’ı nasıl iptal edeceğini düşünüp taşındı ve ne diyeceğini ölçüp biçti.

19- Böylece Allah’ın lanetini ve azabını hak etti. Ne biçim düşünüp taşındı ve ölçüp biçti!

20- Yine Allah’ın lanetini ve azabını hak etti. Ne biçim düşünüp taşındı ve ölçüp biçti!

21- Sonra tekrar baktı ve Kur’ân hakkında ne diyeceğini biraz daha düşündü.

22- Sonra (Kur’ân aleyhine söyleyecek bir söz bulamayınca) **kaşlarını çatıp suratını astı.**

23- Nihayet (Kur’ân’da hiçbir eksiklik bulamayınca) **imandan yüz çevirdi ve rasulümüze tâbi olmakta kibirlendi.**

24- Ve şöyle dedi: “Muhakkak ki bu söz (Muhammed’in getirdiği Kur’ân)**, başkasından öğrendiği ve daha önce bilmediğimiz sihirden başka bir şey değildir.”**

25- “Bu söz (Kur’ân, Allah’ın kelamı değil) **ancak bir beşer sözüdür.”**

26- (“Kur’ân ancak bir beşer sözüdür.” diyen) **O kâfiri Sekar’a** (cehennemin tabakalarından olan çok can yakıcı bir tabakaya) **sokacağım.**

27- Ve ey rasulüm! Sen biliyor musun (cehennem tabakalarından bir tabaka olan) **Sekar nedir?!**

28- O, azaba uğrattığı kimseden geriye hiçbir şey bırakmaz (onu tamamen yok eder) **ve onu terk etmez** (azaba uğrayan kimse eski hâline döndürüldükçe onu yine yok eder ve devamlı böyle yapar)**.**

29- O, insanın derisini şiddetle yakıp kavurur.

30- O cehennemin üzerinde meleklerden on dokuz bekçi vardır.

31- Biz, cehennem işlerine bakmaları için ancak melekleri görevlendirdik ve onların sayısını, hakkı bile bile inkâr edenler için sadece bir imtihan vesilesi kıldık. Böylece kitap verilenler (Yahudi ve Hristiyanlar) **Kur’ân’ın Allah tarafından indirildiğini anlasın, iman edenlerin imanı artsın, hem kitap verilenler** (Yahudi ve Hristiyanlar) **hem de mu’minler Kur’ân hakkında şüpheye düşmesin ve kalplerinde şüphe hastalığı bulunanlar ile kâfirler, “Allah, bu misal ile ne demek istedi ki?!” desin. İşte Allah böylece dilediğini** (kendisine gelen hakkı bile bile reddeden kişiyi, adaleti gereği) **hakka muvaffak kılmayıp sapıklık içinde bırakır ve dilediğini** (hakkı isteyen kişiyi, ikramıyla) **hakka ulaşmaya muvaffak kılar. Ve ey rasulüm! Bil ki Rabbinin ordularını kendisinden başkası bilemez.** (Cehennemin tabakalarından bir tabaka olan) **Sekar ise** (Allah’ın azametini bilsinler diye) **beşer için bir hatırlatmadır** (ondan gerçek manada iman edenler öğüt alır)**.**

32- Hayır! (Hakkı istemeyen kâfirler öğüt almazlar.) **Ay’a yemin olsun!**

وَكُنَّا نُكَذِّبُ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ﴿٤٦﴾ حَتَّىٰٓ أَتَىٰنَا ٱلْيَقِينُ ﴿٤٧﴾ فَمَا تَنفَعُهُمْ شَفَـٰعَةُ ٱلشَّـٰفِعِينَ ﴿٤٨﴾
فَمَا لَهُمْ عَنِ ٱلتَّذْكِرَةِ مُعْرِضِينَ ﴿٤٩﴾ كَأَنَّهُمْ حُمُرٌ مُّسْتَنفِرَةٌ ﴿٥٠﴾ فَرَّتْ مِن قَسْوَرَةٍۭ ﴿٥١﴾ بَلْ يُرِيدُ
كُلُّ ٱمْرِئٍ مِّنْهُمْ أَن يُؤْتَىٰ صُحُفًا مُّنَشَّرَةً ﴿٥٢﴾ كَلَّا ۖ بَل لَّا يَخَافُونَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ﴿٥٣﴾ كَلَّآ إِنَّهُۥ
تَذْكِرَةٌ ﴿٥٤﴾ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ﴿٥٥﴾ وَمَا يَذْكُرُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ ۚ هُوَ أَهْلُ ٱلتَّقْوَىٰ وَأَهْلُ ٱلْمَغْفِرَةِ ﴿٥٦﴾

سُورَةُ الْقِيَامَةِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَٰنِ الرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِيَوْمِ ٱلْقِيَـٰمَةِ ﴿١﴾ وَلَآ أُقْسِمُ بِٱلنَّفْسِ ٱللَّوَّامَةِ ﴿٢﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَـٰنُ أَلَّن نَّجْمَعَ عِظَامَهُۥ
﴿٣﴾ بَلَىٰ قَـٰدِرِينَ عَلَىٰٓ أَن نُّسَوِّىَ بَنَانَهُۥ ﴿٤﴾ بَلْ يُرِيدُ ٱلْإِنسَـٰنُ لِيَفْجُرَ أَمَامَهُۥ ﴿٥﴾ يَسْـَٔلُ أَيَّانَ يَوْمُ
ٱلْقِيَـٰمَةِ ﴿٦﴾ فَإِذَا بَرِقَ ٱلْبَصَرُ ﴿٧﴾ وَخَسَفَ ٱلْقَمَرُ ﴿٨﴾ وَجُمِعَ ٱلشَّمْسُ وَٱلْقَمَرُ ﴿٩﴾ يَقُولُ ٱلْإِنسَـٰنُ يَوْمَئِذٍ
أَيْنَ ٱلْمَفَرُّ ﴿١٠﴾ كَلَّا لَا وَزَرَ ﴿١١﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمُسْتَقَرُّ ﴿١٢﴾ يُنَبَّؤُا۟ ٱلْإِنسَـٰنُ يَوْمَئِذٍۭ بِمَا قَدَّمَ وَأَخَّرَ
﴿١٣﴾ بَلِ ٱلْإِنسَـٰنُ عَلَىٰ نَفْسِهِۦ بَصِيرَةٌ ﴿١٤﴾ وَلَوْ أَلْقَىٰ مَعَاذِيرَهُۥ ﴿١٥﴾ لَا تُحَرِّكْ بِهِۦ لِسَانَكَ لِتَعْجَلَ
بِهِۦٓ ﴿١٦﴾ إِنَّ عَلَيْنَا جَمْعَهُۥ وَقُرْءَانَهُۥ ﴿١٧﴾ فَإِذَا قَرَأْنَـٰهُ فَٱتَّبِعْ قُرْءَانَهُۥ ﴿١٨﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا بَيَانَهُۥ ﴿١٩﴾ كَلَّا
بَلْ تُحِبُّونَ ٱلْعَاجِلَةَ ﴿٢٠﴾ وَتَذَرُونَ ٱلْـَٔاخِرَةَ ﴿٢١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاضِرَةٌ ﴿٢٢﴾ إِلَىٰ رَبِّهَا نَاظِرَةٌ ﴿٢٣﴾ وَوُجُوهٌ
يَوْمَئِذٍۭ بَاسِرَةٌ ﴿٢٤﴾ تَظُنُّ أَن يُفْعَلَ بِهَا فَاقِرَةٌ ﴿٢٥﴾ كَلَّآ إِذَا بَلَغَتِ ٱلتَّرَاقِىَ ﴿٢٦﴾ وَقِيلَ مَنْ ۜ رَاقٍ ﴿٢٧﴾ وَظَنَّ
أَنَّهُ ٱلْفِرَاقُ ﴿٢٨﴾ وَٱلْتَفَّتِ ٱلسَّاقُ بِٱلسَّاقِ ﴿٢٩﴾ إِلَىٰ رَبِّكَ يَوْمَئِذٍ ٱلْمَسَاقُ ﴿٣٠﴾ فَلَا صَدَّقَ وَلَا صَلَّىٰ ﴿٣١﴾

23- Rablerine bakacaklardır (O'nu görecekler ve bundan dolayı çok mutlu olacaklardır).*

* Ahiret gününde cennetteki mu'minler Allahu Teâlâ'yı yer ve yön olmaksızın keyfiyetsiz, sınırsız ve mesafesiz olarak göreceklerdir.

24- O gün kâfirlerin yüzleri ise üzüntü ve pişmanlıktan dolayı çok asık olacaktır.

25- Bel kemiklerini kıran şiddetli ve elem verici azaba uğrayacaklarından emin olacaklardır.

26- Hayır! Müşriklerin zannettiği gibi değil (öldükten sonra muhakkak azaba uğrayacaklardır). **Ne zaman ki can köprücük kemiğine** (boğaza) **dayanır…**

27- İşte o zaman insanlar birbirine, "Ölmek üzere olan bu hastayı tedavi edecek kim var?" der.

28- Ve can çekişmekte olan kişi, artık ölüp dünyadan ayrılacağını anlar.

29- Ve bacak bacağa dolandığı zaman (dünya hayatının sonundaki dehşet ile ahiret hayatının başlangıcındaki dehşet birleştiği zaman)**…**

30- İşte o gün, ölen kişi (hesap ve ceza için) **Rabbinin huzuruna sevk edilir.**

31- O kâfir, ne (kendisine gelen) **rasulün getirdiğini tasdik etti ne de** (Allah'ın emrettiği şekilde) **namaz kıldı.**

46- “Ve biz, din (hesap) **gününü yalanlardık.”**

47- “Ta ki ölüm bize gelinceye kadar hep böyle yaşamaya devam ettik.”

48- Kıyamet gününde (melekler, nebiler, salihler, şehidler, âlimler gibi) **şefaatçilerin şefaati onlara hiçbir fayda vermeyecektir.**

49, 50, 51- O müşriklere ne oluyor ki tıpkı yaban eşeklerinin aslandan korkup kaçtığı gibi Kur’ân’dan yüz çevirip uzaklaşıyorlar?!

52- O müşrikler öyle kimselerdir ki her biri uyandığı zaman başucunda (Muhammed’in Allah’ın rasulü olduğu yazılı) **açılmış sayfalar** (ilahi vahiy) **bulmak ister.** (Böyle bir istekte bulunmaları; rasulümüzün getirdiği delillerin yetersiz olmasından değil, inat ve kibirlerindendir.)

53- Hayır! Onların iman etmemelerinin asıl sebebi, (kendilerine açılmış sayfalar indirilmemesi değil) **ahirete inanmamaları ve onun azabından korkmamalarıdır.**

54- Bilsinler ki bu Kur’ân, (hakkı, adaleti, kulların akıbetini, Allah’ın emir ve yasaklarını bildiren) **bir öğüttür.**

55- Kur’ân’ı okuyup öğütlerinden istifade etmek isteyen, onu okur ve öğütlerinden istifade eder.

56- Ve bilinmelidir ki Allah dilemedikçe hiç kimse Kur’ân’dan öğüt alamaz. O, takva ehlidir (emirlerine itaat edilmeye ve yasaklarından uzak durulmaya layık olandır) **ve mağfiret ehlidir** (kulları tevbe ettiğinde onların günahlarını affedendir)**.**

75. EL-KIYÂME SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 40, kelime sayısı 199, harf sayısı 652’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kıyamet gününe yemin olsun!

2- (Allah’ın emir ve yasaklarına uymadığında) **Sahibini kınayan** (temiz) **nefse de yemin olsun!**

3- Yoksa insan, öldükten sonra (diriltip hesaba çekmek için un ufak olmuş) **kemiklerini toplamayacağımızı mı zannediyor?!**

4- Elbette buna kadiriz, hatta onun parmak uçlarını bile aynen eski hâline getirmeye kadiriz.

5- Doğrusu insan, dirilişi inkâr etmekle hiç kimse kendisini engellemeden facirliğe (küfür, şirk ve günah işlemeye) **devam etmek ister.**

6- (Hiç ihtimal vermeyerek ve alay ederek) **“Kıyamet günü ne zamanmış?!” diye sorar.**

7, 8, 9- Ve göz, (yalanladığı) **kıyameti gördüğü gün hayret ve dehşetle baktığında, Ay tutulduğunda ve Güneş ile Ay bir araya getirildiğinde…**

10- İşte o gün (kâfir) **insan, “Kaçacak yer neresi?” der.**

11- Hayır, bugün kâfirlerin kaçıp sığınacağı yeri yok!

12- İşte o gün hesap ve ceza için varılacak yer, yalnız Rabbinin huzurudur (O’nun tayin ettiği yerdir)**.**

13- O gün insana yaptığı ve yapması gerekirken yapmadığı bütün amelleri bildirilir.

14- İşte o gün insan, (uzuvları aleyhine şahidlik ettiği için) **kendi kendinin şahidi olacaktır.**

15- O gün (uzuvları aleyhine şahidlik ettiği için) **kendisini ne kadar müdafaa etse de ona fayda vermez.**

16- Ey rasulüm! Sana vahiy inerken unutmamak için dilini hareket ettirip okumakta acele etme!

17- Muhakkak ki biz, onu senin kalbinde toplayacağız (unutturmayacağız) **ve güzel bir şekilde okumanı sağlayacağız.**

18- Ve sana (Cibril vasıtasıyla) **vahyi okuduğumuzda onu güzel dinleyip takip et** (başka bir şey yapma)**!**

19- Sonra onu sana açıklamak muhakkak bize aittir.

20- Hayır, ey müşrikler! (Dirilişi inkâr etmeniz, onu imkânsız görmenizden değildir. Çünkü sizi yoktan yaratan Allah’ın, öldükten sonra sizi diriltmekten aciz olmadığını bilirsiniz.) **Dirilişi inkâr etmenizin asıl sebebi, çabuk bitecek olan dünya hayatını ve nimetlerini sevmenizdir.**

21- Ve dünya hayatı ile nimetlerini sevdiğiniz için ahireti kazandıran şeyleri (Allah’ın emirlerine uymayı ve yasaklarından uzak durmayı) **terk ediyorsunuz.**

22- Ve kıyamet gününde mu’minlerin yüzleri sevinçten ışıl ışıl parlayacaktır.

وَلَٰكِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿٣٢﴾ ثُمَّ ذَهَبَ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ يَتَمَطَّىٰٓ ﴿٣٣﴾ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰ ﴿٣٤﴾ ثُمَّ أَوْلَىٰ لَكَ فَأَوْلَىٰٓ
﴿٣٥﴾ أَيَحْسَبُ ٱلْإِنسَٰنُ أَن يُتْرَكَ سُدًى ﴿٣٦﴾ أَلَمْ يَكُ نُطْفَةً مِّن مَّنِيٍّ يُمْنَىٰ ﴿٣٧﴾ ثُمَّ كَانَ عَلَقَةً فَخَلَقَ
فَسَوَّىٰ ﴿٣٨﴾ فَجَعَلَ مِنْهُ ٱلزَّوْجَيْنِ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣٩﴾ أَلَيْسَ ذَٰلِكَ بِقَٰدِرٍ عَلَىٰٓ أَن يُحْـِۧىَ ٱلْمَوْتَىٰ ﴿٤٠﴾

سُورَةُ ٱلْإِنسَانِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰ عَلَى ٱلْإِنسَٰنِ حِينٌ مِّنَ ٱلدَّهْرِ لَمْ يَكُن شَيْـًٔا مَّذْكُورًا ﴿١﴾ إِنَّا خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ مِن
نُّطْفَةٍ أَمْشَاجٍ نَّبْتَلِيهِ فَجَعَلْنَٰهُ سَمِيعًۢا بَصِيرًا ﴿٢﴾ إِنَّا هَدَيْنَٰهُ ٱلسَّبِيلَ إِمَّا شَاكِرًا وَإِمَّا كَفُورًا ﴿٣﴾
إِنَّآ أَعْتَدْنَا لِلْكَٰفِرِينَ سَلَٰسِلَا۟ وَأَغْلَٰلًا وَسَعِيرًا ﴿٤﴾ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ يَشْرَبُونَ مِن كَأْسٍ كَانَ مِزَاجُهَا
كَافُورًا ﴿٥﴾ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا عِبَادُ ٱللَّهِ يُفَجِّرُونَهَا تَفْجِيرًا ﴿٦﴾ يُوفُونَ بِٱلنَّذْرِ وَيَخَافُونَ يَوْمًا كَانَ
شَرُّهُۥ مُسْتَطِيرًا ﴿٧﴾ وَيُطْعِمُونَ ٱلطَّعَامَ عَلَىٰ حُبِّهِۦ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا ﴿٨﴾ إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ لِوَجْهِ
ٱللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَآءً وَلَا شُكُورًا ﴿٩﴾ إِنَّا نَخَافُ مِن رَّبِّنَا يَوْمًا عَبُوسًا قَمْطَرِيرًا ﴿١٠﴾ فَوَقَىٰهُمُ
ٱللَّهُ شَرَّ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمِ وَلَقَّىٰهُمْ نَضْرَةً وَسُرُورًا ﴿١١﴾ وَجَزَىٰهُم بِمَا صَبَرُوا۟ جَنَّةً وَحَرِيرًا ﴿١٢﴾ مُّتَّكِـِٔينَ فِيهَا
عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ ۖ لَا يَرَوْنَ فِيهَا شَمْسًا وَلَا زَمْهَرِيرًا ﴿١٣﴾ وَدَانِيَةً عَلَيْهِمْ ظِلَٰلُهَا وَذُلِّلَتْ قُطُوفُهَا تَذْلِيلًا
﴿١٤﴾ وَيُطَافُ عَلَيْهِم بِـَٔانِيَةٍ مِّن فِضَّةٍ وَأَكْوَابٍ كَانَتْ قَوَارِيرَا۠ ﴿١٥﴾ قَوَارِيرَا۟ مِن فِضَّةٍ قَدَّرُوهَا تَقْدِيرًا
﴿١٦﴾ وَيُسْقَوْنَ فِيهَا كَأْسًا كَانَ مِزَاجُهَا زَنجَبِيلًا ﴿١٧﴾ عَيْنًا فِيهَا تُسَمَّىٰ سَلْسَبِيلًا ﴿١٨﴾ ۞ وَيَطُوفُ
عَلَيْهِمْ وِلْدَٰنٌ مُّخَلَّدُونَ إِذَا رَأَيْتَهُمْ حَسِبْتَهُمْ لُؤْلُؤًا مَّنثُورًا ﴿١٩﴾ وَإِذَا رَأَيْتَ ثَمَّ رَأَيْتَ نَعِيمًا وَمُلْكًا
كَبِيرًا ﴿٢٠﴾ عَٰلِيَهُمْ ثِيَابُ سُندُسٍ خُضْرٌ وَإِسْتَبْرَقٌ ۖ وَحُلُّوٓا۟ أَسَاوِرَ مِن فِضَّةٍ وَسَقَىٰهُمْ رَبُّهُمْ شَرَابًا طَهُورًا ﴿٢١﴾

19- Ve cennette, onlara hizmet etmek için yaşı ilerlemeyen ölümsüz büyük çocuklar etraflarında dönüp dolaşırlar. Ey rasulüm! Onları gördüğünde (yüzlerinin güzelliği ve parlaklığından dolayı) **sanki etrafa dağılıp saçılmış birer inci sanırsın.**

20- Ve cennete baktığında vasfedilemeyecek güzellikte nimetler görürsün. Ve oradakilerin sahip olduğu mülke bakarsan dünyadaki hiçbir mülkün denk olamayacağı büyük bir mülke sahip olduklarını görürsün.

21- Onların üzerinde yeşil ipekten ince ve kalın elbiseler vardır, gümüş bilezikler takınmışlardır ve Rableri onlara, hiçbir rahatsızlık vermeyen tertemiz bir içki içirir.

32- Aksine rasulün getirdiğini yalanladı ve ondan yüz çevirdi.

33- Sonra da çalım sata sata yürüyerek ailesinin (ve taraftarlarının) **yanına gitti.**

34- Bu azap sana layıktır, hak ediyorsun!

35- Evet! Layıktır sana, hak ediyorsun bu azabı!

36- Yoksa insan, (kendisine hiçbir sorumluluk yüklenmeden) **başıboş bırakılacağını mı zannediyor?!**

37- Bu insan, bir gün (ana rahmine) **akıtılan meninin içinde bir nutfe** (sperm) **değil miydi?!**

38- Sonra (bu nutfe) **alaka** (sperm ile döllenmiş kadın yumurtası olan zigot) **hâline gelir, nihayet Allah onu düzgün bir insan suretinde yaratıp şekillendirir.**

39- Sonra da ondan erkek ve dişi olmak üzere iki eş var eder.

40- Bütün bunları yapmaya kadir olan Allah, (dünyada yaptıklarının hesabını sormak için) **ölüleri diriltmeye kadir değil midir?!** (Elbette kadirdir.)

76. EL-İNSÂN SURESİ

Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre 24. ayet hariç, Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 31, kelime sayısı 242, harf sayısı 1054'tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Henüz anılacak bir şey değilken insan üzerinden uzun bir zaman geçmemiş midir?!

2- Muhakkak ki biz insanı, (erkek ve kadının suyundan oluşan) **karışık bir nutfeden, imtihan etmek için yarattık ve** (yüklediğimiz sorumlulukları yerine getirebilsin diye) **onu işiten ve gören kıldık.**

3- Muhakkak ki biz ona (rasullerimiz vasıtasıyla) **doğru yolu beyan ettik** (böylece bâtıl yol da belli oldu)**. Bundan sonra o, ya** (doğru yolu seçip) **şükreder** (gerçek mu'min olur) **ya da** (hidayet yolundan bâtıla sapıp rasullerimizi ve getirdiklerini yalanlayarak) **kâfir olur.**

4- Muhakkak ki biz, rasullerimizi bile bile inkâr eden kâfirler için (ahiret gününde) **zincirler, demir halkalar ve alevli ateş azabı hazırladık.**

5- Muhakkak ki iyiler (Allah'a gerçek manada iman edip emir ve yasaklarına itaat edenler)**, ahiret gününde içine kâfur* katılmış bir kadehten** (cennet şarabından) **içerler.**

* Kâfur: Güzel kokulu bir bitkidir.

6- Cennetliklerin içtiği bu şarap; Allah'ın has kullarının kolaylıkla alabildiği, hiç kesilmeyen, canları çektiğinde ondan içtikleri ve istedikleri yere götürüp akıtabildikleri bir pınardan gelir.

7- Onlar, (Allah'ın rızasını kazanmak için) **adadıkları şeyleri yerine getirirler ve** (hak edenler için) **fenalığı yaygın olan bir günden** (kıyamet gününden) **korkarlar.**

8- Ve canlarının çekmesine ve ihtiyaçları olmasına rağmen sevdikleri yemeği miskine, yetime ve esire yedirirler.

9- Ve şöyle derler: "Muhakkak ki biz, sizi sadece Allah'ın rızası için yediriyoruz. Buna karşılık sizden ne bir ücret ne de bir teşekkür bekliyoruz."

10- "Muhakkak ki biz, kâfirlere yüzlerini astıran çetin ve belalı bir günde Rabbimizin azabına uğramaktan korkarız."

11- İşte bu güzel amellerinden dolayı Allah da onları ikramıyla o çetin ve belalı günden korudu ve yüzlerine parlaklık, gönüllerine ise sevinç verdi.

12- Ve (Allah'ın emirlerine itaate, kâfirlerin eziyetlerine ve her türlü musibete) **sabrettikleri için Allah mükâfaat olarak onlara cenneti verdi ve ipekten elbiseler giydirdi.**

13- Onlar cennette, süslenmiş tahtlara yaslanarak otururlar. Orada devamlı gölgeliklerdedirler, ne yakıcı bir sıcak ne de dondurucu bir soğuk görürler.

14- Ve cennet ağaçlarının gölgeleri üzerlerini bürür, meyveleri de istediklerinde (yatarken, otururken veya ayaktayken) **rahatlıkla koparıp alacakları şekilde onlara boyun eğmiştir.**

15, 16- Ve hizmetçiler etraflarında gümüş kaplar ve billur gibi şeffaf gümüş kâselerle dolaşırlar. Ve cennetliklere ne fazla ne eksik, tam arzu ettikleri kadar içki sunarlar.

17- Ve o cennetliklere, karışımında zencefil bulunan bir kâseden (cennet şarabından) **içirilir.**

18- Onlar cennette Selsebîl denilen bir pınardan içerler.

إِنَّ هٰذَا كَانَ لَكُمْ جَزَآءً وَكَانَ سَعْيُكُمْ مَشْكُورًا ﴿٢٢﴾ إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْءَانَ
تَنْزِيلًا ﴿٢٣﴾ فَاصْبِرْ لِحُكْمِ رَبِّكَ وَلَا تُطِعْ مِنْهُمْ ءَاثِمًا أَوْ كَفُورًا ﴿٢٤﴾ وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً
وَأَصِيلًا ﴿٢٥﴾ وَمِنَ الَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلًا طَوِيلًا ﴿٢٦﴾ إِنَّ هٰٓؤُلَآءِ يُحِبُّونَ الْعَاجِلَةَ وَيَذَرُونَ
وَرَآءَهُمْ يَوْمًا ثَقِيلًا ﴿٢٧﴾ نَحْنُ خَلَقْنَاهُمْ وَشَدَدْنَآ أَسْرَهُمْ ۖ وَإِذَا شِئْنَا بَدَّلْنَآ أَمْثَالَهُمْ تَبْدِيلًا ﴿٢٨﴾
إِنَّ هٰذِهِ تَذْكِرَةٌ ۖ فَمَنْ شَآءَ اتَّخَذَ إِلٰى رَبِّهِ سَبِيلًا ﴿٢٩﴾ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَنْ يَشَآءَ اللّٰهُ ۚ إِنَّ اللّٰهَ
كَانَ عَلِيمًا حَكِيمًا ﴿٣٠﴾ يُدْخِلُ مَنْ يَشَآءُ فِي رَحْمَتِهِ ۚ وَالظَّالِمِينَ أَعَدَّ لَهُمْ عَذَابًا أَلِيمًا ﴿٣١﴾

سُورَةُ الْمُرْسَلَاتِ

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

وَالْمُرْسَلَاتِ عُرْفًا ﴿١﴾ فَالْعَاصِفَاتِ عَصْفًا ﴿٢﴾ وَالنَّاشِرَاتِ نَشْرًا ﴿٣﴾ فَالْفَارِقَاتِ فَرْقًا ﴿٤﴾ فَالْمُلْقِيَاتِ
ذِكْرًا ﴿٥﴾ عُذْرًا أَوْ نُذْرًا ﴿٦﴾ إِنَّمَا تُوعَدُونَ لَوَاقِعٌ ﴿٧﴾ فَإِذَا النُّجُومُ طُمِسَتْ ﴿٨﴾ وَإِذَا السَّمَآءُ فُرِجَتْ ﴿٩﴾
وَإِذَا الْجِبَالُ نُسِفَتْ ﴿١٠﴾ وَإِذَا الرُّسُلُ أُقِّتَتْ ﴿١١﴾ لِأَيِّ يَوْمٍ أُجِّلَتْ ﴿١٢﴾ لِيَوْمِ الْفَصْلِ ﴿١٣﴾ وَمَآ أَدْرٰيكَ
مَا يَوْمُ الْفَصْلِ ﴿١٤﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٥﴾ أَلَمْ نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ ﴿١٦﴾ ثُمَّ نُتْبِعُهُمُ الْآخِرِينَ ﴿١٧﴾
كَذٰلِكَ نَفْعَلُ بِالْمُجْرِمِينَ ﴿١٨﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿١٩﴾ أَلَمْ نَخْلُقْكُمْ مِنْ مَآءٍ مَهِينٍ ﴿٢٠﴾
فَجَعَلْنَاهُ فِي قَرَارٍ مَكِينٍ ﴿٢١﴾ إِلٰى قَدَرٍ مَعْلُومٍ ﴿٢٢﴾ فَقَدَرْنَا فَنِعْمَ الْقَادِرُونَ ﴿٢٣﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ
لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٤﴾ أَلَمْ نَجْعَلِ الْأَرْضَ كِفَاتًا ﴿٢٥﴾ أَحْيَآءً وَأَمْوَاتًا ﴿٢٦﴾ وَجَعَلْنَا فِيهَا رَوَاسِيَ شَامِخَاتٍ
وَأَسْقَيْنَاكُمْ مَآءً فُرَاتًا ﴿٢٧﴾ وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِلْمُكَذِّبِينَ ﴿٢٨﴾ انْطَلِقُوا إِلٰى مَا كُنْتُمْ بِهِ تُكَذِّبُونَ ﴿٢٩﴾

20- Ey insanlar! Sizi önemsenmeyen az ve dayanıksız bir suyun (meninin) **özünden yaratmadık mı?!**

21, 22- Ve o suyu, tayin edilen belli bir süreye (bebek doğuncaya) **kadar sağlam bir yere** (kadının rahmine) **yerleştirdik.**

23- Doğacak olan bebeğin bütün sıfatlarını da takdir ettik. Ve muhakkak ki en güzel şekilde takdir etmeye kadir olan biziz.

24- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

25, 26- Biz, yeryüzünü bütün insanların dirilerini ve ölülerini içine alacak bir yer kılmadık mı?!

27- Ve orada (yeryüzünde)**, kökü yerin dibinde sabit olan çok yüksek dağlar var ettik. Ve ey insanlar! Size tatlı su içirdik** (bütün bunları var eden Allah, elbette sizi diriltmekten aciz değildir)**.**

28- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

29- Rasullerini ve getirdiklerini yalanlayan kâfirlere o gün şöyle denir: "Haydi, (dünyada iken) **yalanladığınız azaba doğru yürüyün bakalım!"**

22- Onlara şöyle denir: “İşte size verilen bu nimetler, dünyada yaptığınız salih amellerin karşılığıdır. Ve amelleriniz Allah katında kabul gördü (çünkü O’na gerçek manada iman edip ihlaslı olarak O’nun istediği şekilde ameller yaptınız)**.”**

23- Ey rasulüm! Muhakkak ki Kur’ân’ı sana (bir bütün olarak değil) **bölüm bölüm biz indirdik.**

24- Ey rasulüm! Senin yapman gereken şey ise Rabbinin her hükmüne sabretmek ve onlardan (insan ya da cinlerden) **günahkârlara ve nankör kâfirlere itaat etmemektir.**

25- Ve Rabbinin ismini (her türlü noksan sıfattan tenzih edip yücelterek) **sabah akşam zikret!**

26- Ve geceleyin (akşam ve yatsı namazlarında) **O’nun için secde et** (namaz kıl) **ve gecenin uzun bir bölümünde de O’nu tesbih et** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

27- Muhakkak ki (hak kendilerine apaçık geldiği hâlde şirkte ısrar eden) **bu müşrikler, dünya hayatını ve metaını** (büyük bir hırsla) **seviyorlar ve** (muazzam olayları ve dehşeti ile) **ağır olan kıyamet gününü arkalarına atıyorlar** (önemsemiyorlar)**.**

28- Onları biz yarattık ve yaratılışlarını sağlam kıldık. Ve onları yok edip yerlerine benzerlerini getirmeyi dileseydik bunu yapardık.

29- İşte bu anlatılanlar bir öğüttür (ancak mu’minler ondan istifade eder)**. Ve kim de Rabbinin rızasına ulaştıran yolu tutmak isterse tutabilir** (kimse onu engelleyemez)**.**

30- Ve ey insanlar! Bilin ki Allah dilemedikçe siz hiçbir şey dileyemezsiniz. (Çünkü Allah’a rağmen hiçbir şey olmaz.) **Ve muhakkak ki Allah** (عَلِيم) **ʿAlîm’dir** (ister gizli ister açık olsun, ister büyük ister küçük olsun, her şeyi en ince ayrıntısıyla bilendir)**,** (حَكِيم) **Ḥakîm’dir** (hikmetiyle her şeyi yerli yerine koyan, sadece hakkı söyleyen, her fiili doğru ve mükemmel olan ve verdiği her hükümde hikmet sahibi olandır)**.**

31- O, kullarından dilediği kimseleri (hak edenleri) **rahmetine sokar** (ikramıyla imana ve salih amellere muvaffak kılar)**. Zalimlere** (küfür, şirk ve günahta ısrar ederek nefsine zulmedenlere) **gelince; onlara çok can yakıcı bir azap hazırladı.**

77. EL-MURSELÂT SURESİ

Cumhura göre Mekke’de inmiştir. Bazı âlimlere göre 48. ayet hariç, Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 50, kelime sayısı 181, harf sayısı 816’dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Düzgün ve düzenli bir şekilde birbiri peşinden gönderilenlere yemin olsun!

2- Çok şiddetli eserek (yok edilmesi gerekenleri) **kökünden söküp savuranlara yemin olsun!**

3- Ve (hakkı ve hayrı) **yaydıkça yayanlara yemin olsun!**

4- Ve hak ile bâtılı birbirinden tamamen ayıranlara yemin olsun!

5, 6- Mükelleflerin mazeretlerini ortadan kaldırmak ve Allah’ın azabıyla uyarmak için vahyi indiren meleklere de yemin olsun!

7- Size vâdedilen (diriliş, hesap, ceza ve mükâfaat) **muhakkak gerçekleşecektir.**

8- Ve yıldızların ışığı söndürüldüğünde...

9- Gök de yarıldığında…

10- Ve dağlar da kökünden sökülüp savrularak un ufak olduğunda...

11- Ve gönderilen rasuller de (ümmetleri hakkında şahidlik etmeleri için) **tayin edilen zaman toplandıklarında...**

12- Bu alametlerin hepsi hangi vakte ertelenmiştir?!

13- Kullar hakkında hüküm verilecek olan güne ertelenmiştir (o gün hak üzere olanlar ile bâtıl üzere olanlar, mutlu olacaklar ile bedbaht olacaklar belli olur)**.**

14- Ve ey rasulüm! Sen, kullar hakkında hüküm verilecek olan o günün ne olduğunu nereden bileceksin?!

15- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

16- Biz, bu müşrikler gibi (rasullerini yalanlayan) **önceki ümmetleri helak etmedik mi?!**

17- Yine onların ardından gelip yollarını takip edenleri de helak etmedik mi?!

18- Bilin ki (hakkı bile bile inkâr eden) **önceki mücrimleri nasıl helak ettiysek onlar gibi olanları da her zaman böyle yaparız.**

19- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

ٱنطَلِقُوٓا۟ إِلَىٰ ظِلٍّ ذِى ثَلَـٰثِ شُعَبٍ (٣٠) لَّا ظَلِيلٍ وَلَا يُغْنِى مِنَ ٱللَّهَبِ (٣١) إِنَّهَا تَرْمِى بِشَرَرٍ
كَٱلْقَصْرِ (٣٢) كَأَنَّهُۥ جِمَـٰلَتٌ صُفْرٌ (٣٣) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٣٤) هَـٰذَا يَوْمُ لَا يَنطِقُونَ (٣٥) وَلَا
يُؤْذَنُ لَهُمْ فَيَعْتَذِرُونَ (٣٦) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٣٧) هَـٰذَا يَوْمُ ٱلْفَصْلِ ۖ جَمَعْنَـٰكُمْ وَٱلْأَوَّلِينَ (٣٨)
فَإِن كَانَ لَكُمْ كَيْدٌ فَكِيدُونِ (٣٩) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٤٠) إِنَّ ٱلْمُتَّقِينَ فِى ظِلَـٰلٍ وَعُيُونٍ (٤١)
وَفَوَٰكِهَ مِمَّا يَشْتَهُونَ (٤٢) كُلُوا۟ وَٱشْرَبُوا۟ هَنِيٓـًٔا بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ (٤٣) إِنَّا كَذَٰلِكَ نَجْزِى ٱلْمُحْسِنِينَ
(٤٤) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٤٥) كُلُوا۟ وَتَمَتَّعُوا۟ قَلِيلًا إِنَّكُم مُّجْرِمُونَ (٤٦) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ
(٤٧) وَإِذَا قِيلَ لَهُمُ ٱرْكَعُوا۟ لَا يَرْكَعُونَ (٤٨) وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ (٤٩) فَبِأَىِّ حَدِيثٍۭ بَعْدَهُۥ يُؤْمِنُونَ (٥٠)

سُورَةُ ٱلنَّبَإِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَمَّ يَتَسَآءَلُونَ (١) عَنِ ٱلنَّبَإِ ٱلْعَظِيمِ (٢) ٱلَّذِى هُمْ فِيهِ مُخْتَلِفُونَ (٣) كَلَّا سَيَعْلَمُونَ (٤) ثُمَّ كَلَّا
سَيَعْلَمُونَ (٥) أَلَمْ نَجْعَلِ ٱلْأَرْضَ مِهَـٰدًا (٦) وَٱلْجِبَالَ أَوْتَادًا (٧) وَخَلَقْنَـٰكُمْ أَزْوَٰجًا (٨) وَجَعَلْنَا نَوْمَكُمْ
سُبَاتًا (٩) وَجَعَلْنَا ٱلَّيْلَ لِبَاسًا (١٠) وَجَعَلْنَا ٱلنَّهَارَ مَعَاشًا (١١) وَبَنَيْنَا فَوْقَكُمْ سَبْعًا شِدَادًا (١٢) وَجَعَلْنَا
سِرَاجًا وَهَّاجًا (١٣) وَأَنزَلْنَا مِنَ ٱلْمُعْصِرَٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا (١٤) لِّنُخْرِجَ بِهِۦ حَبًّا وَنَبَاتًا (١٥) وَجَنَّـٰتٍ أَلْفَافًا
(١٦) إِنَّ يَوْمَ ٱلْفَصْلِ كَانَ مِيقَـٰتًا (١٧) يَوْمَ يُنفَخُ فِى ٱلصُّورِ فَتَأْتُونَ أَفْوَاجًا (١٨) وَفُتِحَتِ ٱلسَّمَآءُ فَكَانَتْ
أَبْوَٰبًا (١٩) وَسُيِّرَتِ ٱلْجِبَالُ فَكَانَتْ سَرَابًا (٢٠) إِنَّ جَهَنَّمَ كَانَتْ مِرْصَادًا (٢١) لِّلطَّـٰغِينَ مَـَٔابًا (٢٢)

12- Göğü de yedi kat olarak sapasağlam bir tavan şeklinde üzerinize bina etmedik mi?!

13- Güneşi de (gökte) **devamlı yanıp parlayan bir kandil kılmadık mı?!**

14, 15, 16- Ve size, hem hububatlar (tahıllar) **ve sebzeler bitirmek hem de içinde sık ağaçlar bulunan bahçeler var etmek için yağmur bulutlarından, şarıl şarıl akan bir su indirmedik mi?!**

17- Biliniz ki kullar arasında hüküm vermek için tayin edilen günün gecikmeyen bir vakti vardır.

18- İşte o gün geldiğinde (tekrar) **sûra** (diriliş için) **üflenir ve hepiniz** (canlanıp) **bölük bölük hesap vermeye gelirsiniz.**

19- Ve o gün gök çatlar ve tıpkı kapılar gibi aralıkları olur.

20- Ve dağlar temelinden patlatılır ve birden (ortadan kalkıp) **serap gibi olur.**

21- Muhakkak ki cehennem de içine girecekleri yakalamak için gözleyip beklemektedir.

22- O cehennem, (dünyada iken) **Allah'ın emirlerine karşı kibirlenip hayatlarının her alanında uygulamayarak ve insanları Allah'ın düzeninden başka düzenlere çağırıp yeryüzünde fesat çıkararak haddini aşanların** (ebedi) **kalacağı yerdir.**

30, 31- "Haydi! Ne serinliği olan ne de ateşten koruyan üç kollu ateş dumanının gölgesine yürüyün!"

32- Cehennem ateşi öyle bir ateştir ki saray gibi kocaman kıvılcımlar saçar.

33- O ateşin saçtığı kıvılcımlar sanki birer sarı deve gibidir.

34- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

35- İşte o gün, kâfirlerin konuşamayacağı gündür.

36- Ve mazeretlerini söylemeleri için onlara izin de verilmeyeceği gündür.

37- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

38- Ve onlara şöyle denilir: "İşte bu gün, kullar hakkında hüküm verilecek olan gündür. Sizi ve sizden öncekileri bir araya topladık."

39- "Eğer azaptan kurtulmak için bir hile ve planınız varsa haydi yapın bakalım!"

40- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

41, 42- Muhakkak ki muttakiler (Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duranlar) **cennetteki ağaçların gölgesi altında, suyu tatlı pınar başlarında ve canlarının çektiği çeşit çeşit meyveler arasında olacaklardır.**

43- Onlara şöyle denir: "Dünyada işlediğiniz salih amellerden dolayı afiyetle yiyin, için!"

44- İşte biz, muhsinleri (tevhide sarılıp hiç şirk koşmayan ve salih ameller işleyip her hâlükârda Rabbine itaat eden ihlaslı kulları) **böyle mükâfaatlandırırız.**

45- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

46- Hak kendilerine apaçık geldiği hâlde yalanlayanlara ise şöyle denir: "Yiyin ve dünya nimetlerinden az bir süre istifade edin (sonunda öleceksiniz)**! Fakat biliniz ki siz** (küfür ve şirkte ısrar ettiğiniz için) **mücrim kimselersiniz."**

47- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

48- Ve hakkı yalanlayan kâfirlere kıyamet gününde "Allah'a rükû edin (namaz kılın)**!" denildiğinde rükû edemezler** (namaz kılamazlar).

49- İşte o gün, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!

50- O kâfirler bu Kur'ân'a iman etmezlerse bundan sonra hangi söze iman edecekler ki?!

Cüz: 30

78. EN-NEBE˒ SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 40, kelime sayısı 173, harf sayısı 770'tir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

1- (Allah, son rasulü Muhammed'i gönderdikten sonra) **Müşrikler hangi şey hakkında birbirleriyle tartışıyorlar?!**

2- Müşrikler, muazzam haber (Muhammed'e indirilen, hak ile bâtılı ayıran, öldükten sonra hesap için dirilişi haber veren Kur'ân) **hakkında birbirleriyle tartışıyorlar.**

3- İşte bu muazzam haber, müşriklerin (insanları kandırmak için) **nasıl vasfedecekleri** (sihir mi, şiir mi, kehanet mi yoksa geçmiş ümmetlerin masalları mı diyecekleri) **konusunda ihtilafa düştükleri Kur'ân'dır.**

4- Hayır, yalanlayanların Kur'ân hakkında söyledikleri doğru değildir! (O, Allah tarafından indirilmiş hak kitaptır.) **Onu yalanlayanlar, yalanlamalarının kötü akıbetini göreceklerdir.**

5- Yine hayır! (Yalanlayanların Kur'ân hakkında söyledikleri doğru değildir.) **Onlar, Kur'ân'ın haber verdiği her şeyin doğru olduğunu ve yalanlamalarının kötü akıbetini muhakkak göreceklerdir.**

6- (Ey rasulümüzü ve getirdiği Kur'ân'ı inkâr eden kâfirler! Size nimet olarak) **Yeri, üzerinde rahatça yürüyüp yaşayabileceğiniz bir şekilde yaymadık mı?!**

7- (Yeryüzünün sarsılmaması için üzerine) **Dağları da direk olarak yerleştirmedik mi?!**

8- Sizleri de (erkek ve dişi olarak) **çift çift yaratmadık mı?!**

9- Uykunuzu da rahatlamanız için bir vesile kılmadık mı?!

10- Geceyi de (istirahat etmeniz için karanlığıyla) **sizi elbise gibi örten bir örtü kılmadık mı?!**

11- Gündüzü de yaşamanız için gerekli şeyleri elde edebileceğiniz bir vakit kılmadık mı?!

لَّٰبِثِينَ فِيهَآ أَحْقَابًا ﴿٢٣﴾ لَّا يَذُوقُونَ فِيهَا بَرْدًا وَلَا شَرَابًا ﴿٢٤﴾ إِلَّا حَمِيمًا وَغَسَّاقًا ﴿٢٥﴾ جَزَآءً وِفَاقًا ﴿٢٦﴾
إِنَّهُمْ كَانُوا۟ لَا يَرْجُونَ حِسَابًا ﴿٢٧﴾ وَكَذَّبُوا۟ بِـَٔايَٰتِنَا كِذَّابًا ﴿٢٨﴾ وَكُلَّ شَىْءٍ أَحْصَيْنَٰهُ كِتَٰبًا ﴿٢٩﴾ فَذُوقُوا۟
فَلَن نَّزِيدَكُمْ إِلَّا عَذَابًا ﴿٣٠﴾ إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا ﴿٣١﴾ حَدَآئِقَ وَأَعْنَٰبًا ﴿٣٢﴾ وَكَوَاعِبَ أَتْرَابًا ﴿٣٣﴾ وَكَأْسًا دِهَاقًا
﴿٣٤﴾ لَّا يَسْمَعُونَ فِيهَا لَغْوًا وَلَا كِذَّٰبًا ﴿٣٥﴾ جَزَآءً مِّن رَّبِّكَ عَطَآءً حِسَابًا ﴿٣٦﴾ رَّبِّ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلْأَرْضِ
وَمَا بَيْنَهُمَا ٱلرَّحْمَٰنِ ۖ لَا يَمْلِكُونَ مِنْهُ خِطَابًا ﴿٣٧﴾ يَوْمَ يَقُومُ ٱلرُّوحُ وَٱلْمَلَٰٓئِكَةُ صَفًّا ۖ لَّا يَتَكَلَّمُونَ
إِلَّا مَنْ أَذِنَ لَهُ ٱلرَّحْمَٰنُ وَقَالَ صَوَابًا ﴿٣٨﴾ ذَٰلِكَ ٱلْيَوْمُ ٱلْحَقُّ ۖ فَمَن شَآءَ ٱتَّخَذَ إِلَىٰ رَبِّهِۦ مَـَٔابًا ﴿٣٩﴾
إِنَّآ أَنذَرْنَٰكُمْ عَذَابًا قَرِيبًا يَوْمَ يَنظُرُ ٱلْمَرْءُ مَا قَدَّمَتْ يَدَاهُ وَيَقُولُ ٱلْكَافِرُ يَٰلَيْتَنِى كُنتُ تُرَٰبًۢا ﴿٤٠﴾

سُورَةُ ٱلنَّازِعَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلنَّٰزِعَٰتِ غَرْقًا ﴿١﴾ وَٱلنَّٰشِطَٰتِ نَشْطًا ﴿٢﴾ وَٱلسَّٰبِحَٰتِ سَبْحًا ﴿٣﴾ فَٱلسَّٰبِقَٰتِ سَبْقًا ﴿٤﴾ فَٱلْمُدَبِّرَٰتِ أَمْرًا ﴿٥﴾
يَوْمَ تَرْجُفُ ٱلرَّاجِفَةُ ﴿٦﴾ تَتْبَعُهَا ٱلرَّادِفَةُ ﴿٧﴾ قُلُوبٌ يَوْمَئِذٍ وَاجِفَةٌ ﴿٨﴾ أَبْصَٰرُهَا خَٰشِعَةٌ ﴿٩﴾ يَقُولُونَ أَءِنَّا لَمَرْدُودُونَ
فِى ٱلْحَافِرَةِ ﴿١٠﴾ أَءِذَا كُنَّا عِظَٰمًا نَّخِرَةً ﴿١١﴾ قَالُوا۟ تِلْكَ إِذًا كَرَّةٌ خَاسِرَةٌ ﴿١٢﴾ فَإِنَّمَا هِىَ زَجْرَةٌ وَٰحِدَةٌ ﴿١٣﴾ فَإِذَا
هُم بِٱلسَّاهِرَةِ ﴿١٤﴾ هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ مُوسَىٰٓ ﴿١٥﴾ إِذْ نَادَىٰهُ رَبُّهُۥ بِٱلْوَادِ ٱلْمُقَدَّسِ طُوًى ﴿١٦﴾ ٱذْهَبْ إِلَىٰ فِرْعَوْنَ
إِنَّهُۥ طَغَىٰ ﴿١٧﴾ فَقُلْ هَل لَّكَ إِلَىٰٓ أَن تَزَكَّىٰ ﴿١٨﴾ وَأَهْدِيَكَ إِلَىٰ رَبِّكَ فَتَخْشَىٰ ﴿١٩﴾ فَأَرَىٰهُ ٱلْءَايَةَ ٱلْكُبْرَىٰ ﴿٢٠﴾

11- “Hem de çürüyüp ufalanmış kemikler olduktan sonra mı diriltileceğiz?!”

12- “Eğer diriltilirsek bu, gerçekten bizim zararımıza bir dönüş olur.” derler.

13- Bilin ki diriliş zamanı gelince sûra sadece bir kez üfürmek yeter!

14- İşte o zaman diriltilip yeryüzünde toplanmış olurlar.

15- Ey rasulüm! Sana, rasulümüz Musa hakkındaki haberimiz ulaşmadı mı?!

16- Rabbi, Musa ile mukaddes (temiz ve mübarek) **Tuvâ Vadisinde kelam etmişti.**

17- Ey Musa, Firavun’a git (onu, beni tevhid etmeye ve bana itaate çağır)**! Muhakkak ki o** (küfür, şirk ve zulüm işlemekte) **iyice azdı.**

18- Ve Firavun’a vardığında ona (yumuşak ve güzel bir üslupla)**, “Senin küfür ve şirklerden temizlenip de gerçek Rabbine iman etme zamanın gelmedi mi?” de!**

19- Ona şunu da söyle: “Ben sana, Rabbinin razı olduğu doğru (hiçbir eğriliği bulunmayan) **dini göstereyim ki sen de ona uyduğunda Rabbinin azabından kurtulabilesin.”**

20- Bunun akabinde Musa, (kendisinin Allah’ın rasulü olduğunu ispat eden) **büyük delilleri** (elinin beyaz olma ve asanın yılana dönüşme mucizesini) **Firavun’a gösterdi.**

23- Kibirlenip hayatlarının her alanında Allah’ın şeriatini uygulamayarak haddini aşan o kimseler, sonu olmayan çağlar boyu azap içinde kalacaklardır.

24- Onlar, orada şiddetli ateşin hararetini soğutacak ne bir şey yer ne de bir şey içerler.

25- Onlar ancak, çok sıcak sudan ve cehennemliklerin irinlerinden içerler.

26- Bu ceza, dünyada yaptıkları küfür, şirk ve Allah’ın şeriatine aykırı amellerine uygun olan bir cezadır.

27- Zira onlar, (dirilişe inanmadıkları için) **öldükten sonra hesaba çekilmekten korkmuyorlardı.**

28- Ve onlar, (rasulümüze indirdiğimiz) **ayetlerimizi kesin bir şekilde yalanlıyorlardı.**

29- Biz ise onların (dünyada) **yaptığı her şeyi en ince teferruatına kadar amel defterlerine tek tek yazdık.**

30- Ey kibirlenip hayatlarının her alanında Allah’ın şeriatini uygulamayarak haddini aşanlar! Şimdi cehennem ateşinin ebedi azabını tadın! Onu hiç hafifletmeden devamlı artıracağız.

31- Muttakilere (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak Allah’tan korkanlara) **gelince; muhakkak ki onlar cehennemden kurtulup cenneti kazanacaklardır.**

32, 33, 34- O cennette çeşitli meyve bahçeleri, üzüm bağları; aynı yaşta olan sevimli, uysal, çok güzel göğüslü kızlar (hûruînler) **ve** (hiç zarar vermeyen, arzuya göre) **devamlı saf içkilerle dolu kâseler vardır.**

35- Onlar orada, kendilerini rahatsız eden ne boş ve bâtıl bir söz ne de bir yalan duyarlar.

36- Bu nimetlerin hepsi, (dünyada yaptıkları salih amellerin karşılığı olarak) **Rabbinin onlara hesapsız verdiği bir ikramdır.**

37- Onlara bu mükâfaatları veren; göklerin, yerin ve bunlar arasındakilerin Rabbidir. O, (ٱلرَّحْمَٰنِ) **er-Raḥmân’dır. O izin vermedikçe** (kıyamet günü huzurunda) **hiç kimse konuşamaz.**

38- O gün, Ruh (Cibril) **ve meleklerin saf saf durduğu gündür. O gün ancak** (ٱلرَّحْمَٰنِ) **er-Raḥmân’ın** (şefaat etmeleri için) **izin verdiği kimseler konuşur ve onlar ancak doğru söz söyleyenlerin** (dünyada tevhid sözüne anlayarak iman edip bütün hayatını ona göre yaşayanların) **şefaat edilmeleri hakkında konuşurlar.**

39- Biliniz ki o gün, hak olan gündür (mutlaka gerçekleşecektir). **Öyleyse o günün azabından kurtulmak isteyen kimse, Rabbine** (O’nun rızasına) **ulaştıran yolu tutsun** (bütün küfür ve şirklerinden tevbe edip Rabbini tevhid etsin ve hayatının her alanını O’nun emir ve yasaklarına göre düzenlesin).

40- Ey insanlar! Muhakkak ki biz sizi, yaklaşan bir azap ile uyardık. O gün geldiğinde her mükellef (dünyada iken) **kendi elleriyle yaptığı amellerine** (amel defterine) **bakar. Ve kâfir olan kişi** (kendisine verilecek azabı görünce) **şöyle der: “Keşke** (bugün) **toprak olsaydım!”**

79. EN-NÂZİ˓ÂT SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 46, kelime sayısı 179, harf sayısı 773’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kâfirlerin ruhlarını, bedenlerinin en derin yerlerine inerek şiddetle söküp çıkaran ölüm meleklerine yemin olsun!

2- Mu’minlerin ruhlarını, bedenlerinden (incitmeden) **hızla söküp alan ölüm meleklerine yemin olsun!**

3- (Allah’ın emirlerini yerine getirmek için gök ile yer arasında) **Yüzercesine hızla hareket eden meleklere yemin olsun!**

4- Allah’ın vahyini (şeytanlardan önce) **nebilere ulaştıran meleklere yemin olsun!**

5- Görevlerini en mükemmel şekilde yerine getiren meleklere yemin olsun!

6- İşte kâinatın (sûra birinci üfürülüşle) **şiddetli bir şekilde sarsıldığı** (ve bundan dolayı bütün yaratılanların öldüğü) **gün...**

7- Sonra (bütün yaratılanları öldüren) **birinci üfürüşün ardından** (hepsini canlandıran) **ikinci üfürüş meydana gelir.**

8- O gün, (meydana gelen muazzam olaylar sebebiyle) **kalpler korku ve endişe içinde olur.**

9- Kalpleri korku ve endişe içinde olanların gözleri ise pişmanlık, korku ve endişe ile bakar.

10- Dirilişi inkâr edenler alay ederek şöyle derler: “Biz, öldükten sonra diriltileceğiz, öyle mi?!”

فَكَذَّبَ وَعَصَىٰ ٢١ ثُمَّ أَدْبَرَ يَسْعَىٰ ٢٢ فَحَشَرَ فَنَادَىٰ ٢٣ فَقَالَ أَنَا۠ رَبُّكُمُ ٱلْأَعْلَىٰ ٢٤ فَأَخَذَهُ ٱللَّهُ
نَكَالَ ٱلْـَٔاخِرَةِ وَٱلْأُولَىٰٓ ٢٥ إِنَّ فِى ذَٰلِكَ لَعِبْرَةً لِّمَن يَخْشَىٰٓ ٢٦ ءَأَنتُمْ أَشَدُّ خَلْقًا أَمِ ٱلسَّمَآءُ ۚ بَنَىٰهَا ٢٧
رَفَعَ سَمْكَهَا فَسَوَّىٰهَا ٢٨ وَأَغْطَشَ لَيْلَهَا وَأَخْرَجَ ضُحَىٰهَا ٢٩ وَٱلْأَرْضَ بَعْدَ ذَٰلِكَ دَحَىٰهَآ ٣٠ أَخْرَجَ مِنْهَا
مَآءَهَا وَمَرْعَىٰهَا ٣١ وَٱلْجِبَالَ أَرْسَىٰهَا ٣٢ مَتَـٰعًا لَّكُمْ وَلِأَنْعَـٰمِكُمْ ٣٣ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلطَّآمَّةُ ٱلْكُبْرَىٰ ٣٤
يَوْمَ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَـٰنُ مَا سَعَىٰ ٣٥ وَبُرِّزَتِ ٱلْجَحِيمُ لِمَن يَرَىٰ ٣٦ فَأَمَّا مَن طَغَىٰ ۙ ٣٧ وَءَاثَرَ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ۙ ٣٨ فَإِنَّ ٱلْجَحِيمَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ٣٩ وَأَمَّا مَنْ خَافَ مَقَامَ رَبِّهِۦ وَنَهَى ٱلنَّفْسَ عَنِ ٱلْهَوَىٰ ۙ ٤٠ فَإِنَّ
ٱلْجَنَّةَ هِىَ ٱلْمَأْوَىٰ ٤١ يَسْـَٔلُونَكَ عَنِ ٱلسَّاعَةِ أَيَّانَ مُرْسَىٰهَا ٤٢ فِيمَ أَنتَ مِن ذِكْرَىٰهَآ ٤٣ إِلَىٰ رَبِّكَ
مُنتَهَىٰهَآ ٤٤ إِنَّمَآ أَنتَ مُنذِرُ مَن يَخْشَىٰهَا ٤٥ كَأَنَّهُمْ يَوْمَ يَرَوْنَهَا لَمْ يَلْبَثُوٓا۟ إِلَّا عَشِيَّةً أَوْ ضُحَىٰهَا ٤٦

سُورَةُ عَبَسَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

عَبَسَ وَتَوَلَّىٰٓ ۙ ١ أَن جَآءَهُ ٱلْأَعْمَىٰ ٢ وَمَا يُدْرِيكَ لَعَلَّهُۥ يَزَّكَّىٰٓ ٣ أَوْ يَذَّكَّرُ فَتَنفَعَهُ ٱلذِّكْرَىٰٓ ٤ أَمَّا
مَنِ ٱسْتَغْنَىٰ ۙ ٥ فَأَنتَ لَهُۥ تَصَدَّىٰ ٦ وَمَا عَلَيْكَ أَلَّا يَزَّكَّىٰ ٧ وَأَمَّا مَن جَآءَكَ يَسْعَىٰ ۙ ٨ وَهُوَ يَخْشَىٰ ۙ
٩ فَأَنتَ عَنْهُ تَلَهَّىٰ ١٠ كَلَّآ إِنَّهَا تَذْكِرَةٌ ١١ فَمَن شَآءَ ذَكَرَهُۥ ١٢ فِى صُحُفٍ مُّكَرَّمَةٍ ١٣
مَّرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ ١٤ بِأَيْدِى سَفَرَةٍ ١٥ كِرَامٍ بَرَرَةٍ ١٦

1, 2- Rasulümüz, (Kurayş müşriklerinin ileri gelenlerine tebliğ ile meşgul iken) **yanına soru sormak için gelen köre yüzünü astı ve onunla ilgilenmedi.**

3- Ey rasulüm! Ne bilirsin, yüzünü asıp ilgilenmediğin o kör, belki de gerçekten günahlarından tevbe edip temizlenmek istiyordu.

4- Belki de o kör, senin nasihatini dinleyecek ve sözlerin ona fayda verecekti.

5, 6, 7- Fakat (sahip olduğu mal ve mevkiye güvenip) **senin getirdiğin imana ihtiyaç görmeyene gelince; sen, o kâfirle ilgileniyor ve Müslüman olması için çok uğraşıyorsun. Hâlbuki tevbe etmeyip şirk ve günahlarında ısrar ederse sana hiçbir zarar gelmez.**

8, 9, 10- Fakat hakkı aramak için sana koşarak ve Allah'tan korkarak (O'nun emirlerine tâbi olup yasaklarından uzak durmak gayesiyle) **gelen** (kör) **kişiyle ilgilenmiyor, iman etsinler diye başkalarıyla** (imana karşı kibirlenen müşriklerin elebaşlarıyla) **ilgileniyorsun.**

11, 12- (Sen, müşriklerin elebaşları İslam'a girdiğinde onlar vesilesiyle başkalarının da Müslüman olacağını umuyorsun.) **Hayır, umduğun gibi değil! Muhakkak ki sana inen Kur'ân'dan bu sure, bir öğüttür. Şunu bilin ki Allah'ı gerçek manada tanıyıp O'na ihlasla ibadet etmek isteyen kimse Kur'ân'a sarılır ve ondan öğüt alır.**

13, 14, 15, 16- Sana inen Kur'ân'ın ayetleri, çok değerli ve korunmuş olan sayfalarda yazılıdır. O sayfalar, çok yükseklerde her türlü pislikten korunmuş bir yerde, çok değerli ve güvenilir meleklerin koruması altındadır.

21- Firavun ise Musa’nın getirdiği büyük mucizeleri yalanladı ve onun (“Bütün şirkleri terk edip Allah’a iman et!”) **emrine karşı geldi.**

22- Sonra Firavun, Musa’yı umursamadan arkasını dönüp gitti ve Allah’ın razı olmadığı amelleri yapmaya devam etti.

23- Ve Musa’yı yenmek için bütün ordusunu topladı ve kavmine seslendi.

24- Ve (seslendiği kavmi toplanınca) **onlara şöyle dedi: “Muhakkak ki ben, sizin en yüce rabbinizim** (başkasına değil, sadece bana itaat edeceksiniz)**!”***

* Firavun’un kavmine, “Sizin için benden başka bir ilah olduğunu bilmiyorum.” sözü, “Benden başka mutlak itaat edeceğiniz bir ilah bilmiyorum. Çünkü mutlak itaat edeceğiniz tek ilah benim.” manasındadır. Firavun, kavminden kendisine namaz kılmalarını ya da oruç tutmalarını istememiştir. Onlardan istediği şey mutlak itaattir; yani ne emir verirse versin kendisine itaat etmeleridir. “Ben, sizin en yüce rabbinizim.” sözünden kastı da böyledir. Yani Firavun’un ilahlık taslaması bu konudadır. Allahu Teâlâ’dan başkasına kim olursa olsun mutlak itaat edilme hakkı verilirse o, ilah edinilmiş demektir. Kim de bu hakkın kendisine verilmesini isterse ilahlık taslamış olur. Çünkü mutlak itaat edilme hakkı sadece Allahu Teâlâ’ya aittir. O’nun dışındaki varlıklara Allahu Teâlâ için ve Allahu Teâlâ’ya karşı gelmemek şartıyla itaat edilir.

25- Allah da Firavun’u, (rasule tâbi olmayıp ilahlık taslamaya devam ettiği için) **hem ahirette** (şiddetli azapla) **hem de dünyada** (suda boğmakla) **cezalandırdı.**

26- Muhakkak ki Firavun’un hem dünyada hem de ahirette cezalandırılmasında, Allah’tan korkanlar için ibretler vardır.

27, 28, 29- (Ey dirilmeyi inkâr eden müşrikler!) **Sizi yaratmak mı daha zordur yoksa göğü yaratmak mı?! Bilin ki onu Allah bina etti ve bir tavan gibi yükseltip** (içinde hiçbir çatlak ve eksiklik olmayacak şekilde) **düzgün kıldı.** (Güneş battığında) **Gecesini kararttı ve** (güneş çıktığında) **gündüzünü ağarttı.**

30- Ondan sonra yeri (insanların rahat yaşayıp yürüyebileceği şekilde) **yaydı.**

31- Yerden (hem sizin hem de hayvanlarınız ve ekinleriniz için) **onun suyunu çıkarıp akıttı ve** (hayvanlarınızın yemesi için) **onun otlarını bitirdi.**

32- Dağları da (kazıklar gibi) **sapasağlam bir şekilde yere yerleştirdi.**

33- Bütün bunları hem sizin hem de hayvanlarınızın faydalanması için yarattı. (Bunları yaratan, sizi öldükten sonra diriltmekten elbette aciz değildir.)

34- En korkunç hadiselerin insanları tamamen kuşattığı zaman (ikinci kez sûra üflendikten sonra dirilişin olduğu kıyamet günü) **gelince…**

35- İşte o gün insan, (hayır olsun şer olsun, dünyada iken) **yaptığı ne varsa hepsini** (amel defterine bakıp) **hatırlar.**

36- O gün cehennem de bakan herkese apaçık görecek şekilde gösterilir.

37, 38- Haddini aşıp Allah’ın emirlerine bile bile karşı gelerek kibirlenen ve dünya hayatının mutluluğunu (ahiret hayatına) **tercih edene gelince...**

39- Bilinmelidir ki böyle olan kimsenin (kıyamet gününde ebedi) **barınağı, ateşi çok şiddetli yakan cehennem olacaktır.**

40, 41- Rabbinin huzurunda (kıyamet günü) **hesaba çekilmekten korkan ve** (O’nun emirlerine itaat ederek) **nefsini** (Allah’ın razı olmadığı konularda) **hevasının isteklerinden alıkoyana gelince; muhakkak ki onun** (kıyamet gününde ebedi) **kalacağı yer cennet olacaktır.**

42- Ey rasulüm! Dirilişi inkâr eden müşrikler (alay ederek) **sana, kıyametin ne zaman kopacağını sorarlar.**

43- Ey rasulüm! Kıyametin ne zaman kopacağı konusunda senin hiçbir bilgin yoktur ki onlara kıyametin ne zaman kopacağını haber veresin.

44- Şu bilinmelidir ki kıyametin ne zaman kopacağını sadece Allah bilir.

45- Ey rasulüm! Senin görevin ise (dünyada yaptıklarından dolayı) **kıyamet azabından korkanları uyarmaktır** (çünkü sadece onlar senin uyarılarından istifade eder).

46- Kıyametin geleceğine inanmayanlar, kıyamet gününü (korkunç olaylarını) **gördükleri zaman dünyada sadece bir akşam ya da bir kuşluk vakti kadar** (çok kısa bir müddet) **kaldıklarını zannederler.**

80. ʿABESE SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 42, kelime sayısı 133, harf sayısı 536’dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

قُتِلَ ٱلۡإِنسَٰنُ مَآ أَكۡفَرَهُۥ ﴿١٧﴾ مِنۡ أَيِّ شَيۡءٍ خَلَقَهُۥ ﴿١٨﴾ مِن نُّطۡفَةٍ خَلَقَهُۥ فَقَدَّرَهُۥ ﴿١٩﴾ ثُمَّ ٱلسَّبِيلَ يَسَّرَهُۥ
﴿٢٠﴾ ثُمَّ أَمَاتَهُۥ فَأَقۡبَرَهُۥ ﴿٢١﴾ ثُمَّ إِذَا شَآءَ أَنشَرَهُۥ ﴿٢٢﴾ كَلَّا لَمَّا يَقۡضِ مَآ أَمَرَهُۥ ﴿٢٣﴾ فَلۡيَنظُرِ ٱلۡإِنسَٰنُ إِلَىٰ طَعَامِهِۦٓ
﴿٢٤﴾ أَنَّا صَبَبۡنَا ٱلۡمَآءَ صَبًّا ﴿٢٥﴾ ثُمَّ شَقَقۡنَا ٱلۡأَرۡضَ شَقًّا ﴿٢٦﴾ فَأَنۢبَتۡنَا فِيهَا حَبًّا ﴿٢٧﴾ وَعِنَبًا وَقَضۡبًا ﴿٢٨﴾ وَزَيۡتُونًا وَنَخۡلًا
﴿٢٩﴾ وَحَدَآئِقَ غُلۡبًا ﴿٣٠﴾ وَفَٰكِهَةً وَأَبًّا ﴿٣١﴾ مَّتَٰعًا لَّكُمۡ وَلِأَنۡعَٰمِكُمۡ ﴿٣٢﴾ فَإِذَا جَآءَتِ ٱلصَّآخَّةُ ﴿٣٣﴾ يَوۡمَ يَفِرُّ ٱلۡمَرۡءُ مِنۡ
أَخِيهِ ﴿٣٤﴾ وَأُمِّهِۦ وَأَبِيهِ ﴿٣٥﴾ وَصَٰحِبَتِهِۦ وَبَنِيهِ ﴿٣٦﴾ لِكُلِّ ٱمۡرِيٍٕ مِّنۡهُمۡ يَوۡمَئِذٖ شَأۡنٞ يُغۡنِيهِ ﴿٣٧﴾ وُجُوهٞ يَوۡمَئِذٖ مُّسۡفِرَةٞ
﴿٣٨﴾ ضَاحِكَةٞ مُّسۡتَبۡشِرَةٞ ﴿٣٩﴾ وَوُجُوهٞ يَوۡمَئِذٍ عَلَيۡهَا غَبَرَةٞ ﴿٤٠﴾ تَرۡهَقُهَا قَتَرَةٌ ﴿٤١﴾ أُوْلَٰٓئِكَ هُمُ ٱلۡكَفَرَةُ ٱلۡفَجَرَةُ ﴿٤٢﴾

سُورَةُ التَّكْوِيرِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلشَّمۡسُ كُوِّرَتۡ ﴿١﴾ وَإِذَا ٱلنُّجُومُ ٱنكَدَرَتۡ ﴿٢﴾ وَإِذَا ٱلۡجِبَالُ سُيِّرَتۡ ﴿٣﴾ وَإِذَا ٱلۡعِشَارُ عُطِّلَتۡ
﴿٤﴾ وَإِذَا ٱلۡوُحُوشُ حُشِرَتۡ ﴿٥﴾ وَإِذَا ٱلۡبِحَارُ سُجِّرَتۡ ﴿٦﴾ وَإِذَا ٱلنُّفُوسُ زُوِّجَتۡ ﴿٧﴾ وَإِذَا ٱلۡمَوۡءُۥدَةُ
سُئِلَتۡ ﴿٨﴾ بِأَيِّ ذَنۢبٖ قُتِلَتۡ ﴿٩﴾ وَإِذَا ٱلصُّحُفُ نُشِرَتۡ ﴿١٠﴾ وَإِذَا ٱلسَّمَآءُ كُشِطَتۡ ﴿١١﴾ وَإِذَا ٱلۡجَحِيمُ
سُعِّرَتۡ ﴿١٢﴾ وَإِذَا ٱلۡجَنَّةُ أُزۡلِفَتۡ ﴿١٣﴾ عَلِمَتۡ نَفۡسٞ مَّآ أَحۡضَرَتۡ ﴿١٤﴾ فَلَآ أُقۡسِمُ بِٱلۡخُنَّسِ ﴿١٥﴾ ٱلۡجَوَارِ
ٱلۡكُنَّسِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ إِذَا عَسۡعَسَ ﴿١٧﴾ وَٱلصُّبۡحِ إِذَا تَنَفَّسَ ﴿١٨﴾ إِنَّهُۥ لَقَوۡلُ رَسُولٖ كَرِيمٖ ﴿١٩﴾ ذِي قُوَّةٍ عِندَ
ذِي ٱلۡعَرۡشِ مَكِينٖ ﴿٢٠﴾ مُّطَاعٖ ثَمَّ أَمِينٖ ﴿٢١﴾ وَمَا صَاحِبُكُم بِمَجۡنُونٖ ﴿٢٢﴾ وَلَقَدۡ رَءَاهُ بِٱلۡأُفُقِ ٱلۡمُبِينِ ﴿٢٣﴾

12- Ve cehennem tutuşturulup ateşinin şiddeti artırıldığında...

13- Ve cennet (muttakilere) **yaklaştırıldığında...**

14- İşte bu olaylar olduğunda her nefis, dünyada iken ahiret için ne yaptığını öğrenir.

15, 16- Devamlı kendi yörüngesinde yüzüp giden ve bazen (gündüz) **kaybolup bazen** (gece) **ortaya çıkan yıldızlara yemin olsun!**

17- İyice kararıp kaybolmaya yüz tuttuğunda geceye yemin olsun!

18- Nefes almaya (ağarmaya) **başladığında sabaha yemin olsun!**

19- Muhakkak ki (Muhammed'e inen) **bu Kur'ân, emin ve değerli elçimiz** (Cibril) **ile vahyedilmiş bir sözdür.**

20- O (Cibril), (kendisine yüklenen bütün) **görevlerini yerine getirecek güçte ve yüce Arş'ın sahibi** (Allah) **katında değerli bir varlıktır.**

21- O (Cibril), (Allah'ın emriyle) **melekler tarafından itaat edilen ve görevini** (harfiyen) **yerine getirme konusunda** (Allah katında) **güvenilir bir varlıktır.**

22- Ey Mekkeliler! İçinizde yetişmiş olan (aklını, eminliğini ve doğruluğunu çok iyi bildiğiniz) **bu rasul** (Muhammed), **asla deli değildir.**

23- Ve muhakkak ki rasulümüz (Muhammed), **Cibril'i ufukta en açık görülen yerde, gerçek şekliyle görmüştür.**

17- Lanet olsun (kendisine hak apaçık geldiği hâlde) **Allah'ı inkâr eden ve O'na şirk koşan insana! Ne kadar da çok nankörlük edip küfür işlemektedir!**

18- O kâfir hangi şeyden yaratılmış ki (kibirlenerek Allah'a itaatten yüz çeviriyor)**?!**

19- Allah insanı ilk olarak nutfeden (meni içindeki spermden) **yarattı. Sonra onu** (anne karnında alaka "kan pıhtısı", sonra mudğa "et parçası" gibi) **birtakım merhalelerden geçirerek mükemmel bir hâle** (bebek hâline) **getirdi.**

20- Sonra (mükemmel bir bebek hâline gelince) **Allah ona,** (anne karnından çıkacağı) **yolu kolaylaştırdı.**

21- Sonra (tayin edilen eceli gelince) **Allah onun ruhunu aldı ve** (diriliş zamanı gelinceye kadar) **kabre** (toprağın altına) **soktu.**

22- Sonra da Allah, dilediği zaman onu (hesap için) **diriltecektir.**

23- Hayır! (Kâfirin Allah'ın haklarını yerine getirdiğini iddia etmesi doğru değildir.) **O, Allah'ın gösterdiği şekilde emirlerine ihlasla itaat etmedikçe üzerindeki Allah'ın haklarını yerine getirmiş sayılmaz.**

24- (Allah'ı birlemeyen o nankör) **İnsan, yediği yemeğin nasıl meydana geldiğine** (düşünerek) **bir baksın!**

25- Şöyle ki biz gökten yağmur yağdırarak bol bol su indirdik.

26- Sonra toprağı (göz göz) **yarıp oradan ekinler çıkardık.**

27- Sonra yerden tahıllar (hububatlar) **bitirdik.**

28- Ve üzümler ile sebzeler de bitirdik.

29- Ve zeytin ile hurma ağaçları da bitirdik.

30- İçinde iri ve sık ağaçlar bulunan bahçeler de var ettik.

31- Ve meyveler ile hayvanların yiyeceği otlar da bitirdik.

32- Ey insanlar! (Gökten su indirerek yerden bitirdiğimiz) **Bu bitkilerin hepsi, sizin ve hayvanlarınızın faydalanması içindir.**

33- Kulakları sağır eden muazzam ses çıkarıldığında (insanları öldükten sonra diriltmek için sûra ikinci kez üfürüldüğünde)**…**

34- İşte o gün kişi, kendi kardeşinden bile kaçar.

35- Annesinden ve babasından bile kaçar.

36- Hanımından ve çocuklarından bile kaçar.

37- İşte o gün, herkesin kendisiyle uğraşacağı yeterince derdi vardır.

38- O gün bazı yüzler (mu'minlerin yüzleri) **parıl parıl parlar.**

39- Onların yüzleri, sevinçten güler ve Allah'ın bol ikramını umarlar.

40, 41- O gün bazı yüzler (cehennemliklerin yüzleri) **ise tozludur** (onları keder bürümüştür)**, hüzünden kapkara kesilmiştir.**

42- İşte bunlar, Allah'ın tevhidini reddeden ve her türlü günahı umursamadan işleyen kimselerdir!

81. ET-TEKVÎR SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 29, kelime sayısı 104, harf sayısı 425'tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Güneş katlanıp dürüldüğünde...

2- Ve yıldızlar kararıp döküldüğünde...

3- Ve dağlar yürütüldüğünde (yerinden sökülüp yok edildiğinde)**...**

4- Ve değerli gebe develer önemsenmeyip terk edildiğinde...

5- Ve vahşi hayvanlar toplanıp bir araya getirildiğinde...

6- Ve denizler tutuşturulup yakıldığında…

7- Ve nefisler, kendisi gibi olanlarla (iyiler iyilerle, kötüler de kötülerle) **bir araya getirilip toplatıldığında...**

8, 9- Ve bebek iken diri diri toprağa gömülerek öldürülen kız çocuğuna hangi suçtan dolayı öldürüldüğü sorulduğunda...

10- Ve amel defterlerinin sayfaları açılıp içinde yazılanlar açığa çıkarıldığında...

11- Ve gökyüzü, (koyun derisinin yüzüldüğü gibi) **yerinden sıyrılıp alındığında...**

وَمَا هُوَ عَلَى ٱلْغَيْبِ بِضَنِينٍ ۝٢٤ وَمَا هُوَ بِقَوْلِ شَيْطَٰنٍ رَّجِيمٍ ۝٢٥ فَأَيْنَ تَذْهَبُونَ ۝٢٦ إِنْ هُوَ إِلَّا ذِكْرٌ
لِّلْعَٰلَمِينَ ۝٢٧ لِمَن شَآءَ مِنكُمْ أَن يَسْتَقِيمَ ۝٢٨ وَمَا تَشَآءُونَ إِلَّآ أَن يَشَآءَ ٱللَّهُ رَبُّ ٱلْعَٰلَمِينَ ۝٢٩

سُورَةُ ٱلْإِنْفِطَارِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنفَطَرَتْ ۝١ وَإِذَا ٱلْكَوَاكِبُ ٱنتَثَرَتْ ۝٢ وَإِذَا ٱلْبِحَارُ فُجِّرَتْ ۝٣ وَإِذَا ٱلْقُبُورُ بُعْثِرَتْ
۝٤ عَلِمَتْ نَفْسٌ مَّا قَدَّمَتْ وَأَخَّرَتْ ۝٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ مَا غَرَّكَ بِرَبِّكَ ٱلْكَرِيمِ ۝٦ ٱلَّذِى
خَلَقَكَ فَسَوَّىٰكَ فَعَدَلَكَ ۝٧ فِىٓ أَىِّ صُورَةٍ مَّا شَآءَ رَكَّبَكَ ۝٨ كَلَّا بَلْ تُكَذِّبُونَ بِٱلدِّينِ ۝٩
وَإِنَّ عَلَيْكُمْ لَحَٰفِظِينَ ۝١٠ كِرَامًا كَٰتِبِينَ ۝١١ يَعْلَمُونَ مَا تَفْعَلُونَ ۝١٢ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ۝١٣
وَإِنَّ ٱلْفُجَّارَ لَفِى جَحِيمٍ ۝١٤ يَصْلَوْنَهَا يَوْمَ ٱلدِّينِ ۝١٥ وَمَا هُمْ عَنْهَا بِغَآئِبِينَ ۝١٦ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ
ٱلدِّينِ ۝١٧ ثُمَّ مَآ أَدْرَىٰكَ مَا يَوْمُ ٱلدِّينِ ۝١٨ يَوْمَ لَا تَمْلِكُ نَفْسٌ لِّنَفْسٍ شَيْـًٔا ۖ وَٱلْأَمْرُ يَوْمَئِذٍ لِّلَّهِ ۝١٩

سُورَةُ ٱلْمُطَفِّفِينَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّلْمُطَفِّفِينَ ۝١ ٱلَّذِينَ إِذَا ٱكْتَالُوا۟ عَلَى ٱلنَّاسِ يَسْتَوْفُونَ ۝٢ وَإِذَا كَالُوهُمْ أَو وَّزَنُوهُمْ
يُخْسِرُونَ ۝٣ أَلَا يَظُنُّ أُو۟لَٰٓئِكَ أَنَّهُم مَّبْعُوثُونَ ۙ ۝٤ لِيَوْمٍ عَظِيمٍ ۝٥ يَوْمَ يَقُومُ ٱلنَّاسُ لِرَبِّ ٱلْعَٰلَمِينَ
۝٦ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْفُجَّارِ لَفِى سِجِّينٍ ۝٧ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا سِجِّينٌ ۝٨ كِتَٰبٌ مَّرْقُومٌ ۝٩

2, 3- Onlar, insanlardan bir şey alırken eksiksiz tartarak alan fakat insanlara bir şey verirken eksik ölçerek ve eksik tartarak veren kimselerdir.

4, 5- Bu çirkin ve adaletsiz ameli yapanlar, (öldükten sonra) **muazzam gün** (hesap günü) **için diriltileceklerine inanmıyorlar mı?!**

6- İşte o gün bütün insanlar, (dünyada yaptıklarının hesabını vermek için) **âlemlerin Rabbinin huzurunda** (hesap için tayin ettiği yerde) **divan duracaktır.**

7- Hayır, dirilişi inkâr edenlerin inandığı gibi değil, muhakkak öldükten sonra diriliş olacaktır! Biliniz ki facirlerin (Allah'ı inkâr edip O'na şirk koşan ve günah işlemekten çekinmeyenlerin) **amel defterleri Siccîn'dedir** (en alçak yerdedir ve yaptıklarının cezasını göreceklerdir).

8- Ey rasulüm! Sen, Siccîn nedir bilir misin?

9- O, mücrimlerin (dünyada işlediği) **bütün amellerinin** (en ince detayına kadar) **yazılı olduğu bir kitaptır.**

24- Ve rasulümüz (Muhammed)**, kendisine vahyedilen ğaybı** (insanların bilmesi gereken şeyleri) **tebliğ etmezlik yapmaz** (hiç kimseden esirgemeden mutlaka eksiksiz tebliğ eder)**.**

25- Ve (rasulümüze vahyettiğimiz) **Kur’ân, Allah’ın nimet ve merhametinden kovulmuş şeytanın sözü değildir.**

26- Ey hakkı inkâr edenler! Kur’ân’ın Allah tarafından indirilmiş bir kitap olduğu apaçık delillerle sabit iken onun Allah tarafından indirilmediğini ispat ve onu inkâr etmek için hangi delillere başvurabilirsiniz ki?!

27- Bilinmelidir ki Kur’ân, âlemler (cin ve insanlar) **için** (kıyamete kadar) **doğru yolu gösteren** (ve hayatın her alanında uyulması gereken) **Allah’ın kitabıdır.**

28- Ey cin ve insan toplulukları! Sizden kim hayatı boyunca hak üzere kalmak istiyorsa rasulümüze (Muhammed’e) **indirdiğimiz bu Kur’ân’ı, hayatının her alanında uygulaması gerekir.**

29- Ve biliniz ki hangi konuda olursa olsun, âlemlerin rabbi olan Allah dilemedikçe siz hiçbir şey dileyemezsiniz.

82. EL-İNFİTĀR SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 19, kelime sayısı 81, harf sayısı 327’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Gök yarıldığı zaman…

2- Ve gezegenler yerlerinden kayıp dağılarak düştüğü zaman…

3- Ve denizler patlatıldığı zaman…

4- Kabirlerdeki ölüler çıkartılıp diriltildiği zaman…

5- İşte bu olaylar olduğunda her nefis, dünyada iken ahiret için ne yaptığını ve yapması gerektiği hâlde yapmadığını öğrenir.

6- Ey (kendisine hak apaçık geldiği hâlde küfür ve şirk üzerinde ısrar eden) **insan! İkram sahibi olan** (işlediğin küfür ve şirklerden dolayı hemen cezalandırmayıp tevbe etmen için fırsat veren) **Rabbine iman ve itaat etmekten seni alıkoyan şey nedir?!**

7- Hâlbuki (sen hiçbir şey değilken) **seni O yarattı ve yaratılışını güzel ve düzgün yaptı.**

8- O, seni dilediği surette şekillendirdi.

9- Hayır, ey kâfirler! Siz, bütün bunlara rağmen (küfür ve şirk üzere olduğunuz hâlde hak üzere olduğunuzu iddia ediyor ve) **dini** (Allah’ın sevap ve cezasını) **yalanlıyorsunuz.**

10- Ve şunu iyi bilin ki üzerinizde amellerinizi takip eden bekçi melekler vardır.

11- Bu bekçi melekler, Allah katında değerlidir ve yaptığınız her şeyi yazarlar.

12- Onlar, sizin ne yaptığınızı bilirler.

13- Muhakkak ki iyiler (Allah’a iman edip emir ve yasaklarına riayet edenler)**, her türlü nimeti ihtiva eden, nimetleri eksilip tükenmek bilmeyen ebedi cennette yaşarlar.**

14- Facirler (Allah’ı inkâr edip O’na şirk koşan ve günah işlemekten çekinmeyenler) **ise şiddetli ateş içinde** (ebedi) **kalacaklardır.**

15- O facirler, din (hesap) **gününde bu şiddetli ateşe girip sıcağını tadacaklardır.**

16- Ve onlar bu ateşte; azabı her an, hiç azalmadan ve dinmeden ebedi olarak hissedeceklerdir.

17- Ey rasulüm! Sen, din (hesap) **gününün ne kadar şanı yüce bir gün olduğunu nereden bileceksin ki?!**

18- Gene ey rasulüm, sen o din (hesap) **gününün ne kadar muazzam bir gün olduğunu nereden bileceksin?!**

19- İşte o şanı yüce ve muazzam olan din (hesap) **gününde hiç kimse başkasına fayda veremez. O gün, sadece Allah hüküm verir ve yalnız O’na itaat edilir.**

83. EL-MUTAFFİFÎN SURESİ

Bazı âlimlere göre Medine’de inmiştir. Bazı âlimlere göre Mekke’de inmiştir. İbni Abbas’a göre ise bazı ayetleri Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 36, kelime sayısı 169, harf sayısı 740’tır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Tartıda hak hukuk meselelerine riayet etmeyip adaletten uzaklaşanların vay hâline! (Cehennemde çok şiddetli azaba uğrayacaklardır.)

وَيْلٌ يَوْمَئِذٍ لِّلْمُكَذِّبِينَ ١٠ ٱلَّذِينَ يُكَذِّبُونَ بِيَوْمِ ٱلدِّينِ ١١ وَمَا يُكَذِّبُ بِهِۦٓ إِلَّا كُلُّ مُعْتَدٍ
أَثِيمٍ ١٢ إِذَا تُتْلَىٰ عَلَيْهِ ءَايَٰتُنَا قَالَ أَسَٰطِيرُ ٱلْأَوَّلِينَ ١٣ كَلَّا ۖ بَلْ ۜ رَانَ عَلَىٰ قُلُوبِهِم مَّا كَانُوا۟
يَكْسِبُونَ ١٤ كَلَّآ إِنَّهُمْ عَن رَّبِّهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّمَحْجُوبُونَ ١٥ ثُمَّ إِنَّهُمْ لَصَالُوا۟ ٱلْجَحِيمِ ١٦ ثُمَّ يُقَالُ
هَٰذَا ٱلَّذِى كُنتُم بِهِۦ تُكَذِّبُونَ ١٧ كَلَّآ إِنَّ كِتَٰبَ ٱلْأَبْرَارِ لَفِى عِلِّيِّينَ ١٨ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا عِلِّيُّونَ
١٩ كِتَٰبٌ مَّرْقُومٌ ٢٠ يَشْهَدُهُ ٱلْمُقَرَّبُونَ ٢١ إِنَّ ٱلْأَبْرَارَ لَفِى نَعِيمٍ ٢٢ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٢٣
تَعْرِفُ فِى وُجُوهِهِمْ نَضْرَةَ ٱلنَّعِيمِ ٢٤ يُسْقَوْنَ مِن رَّحِيقٍ مَّخْتُومٍ ٢٥ خِتَٰمُهُۥ مِسْكٌ ۚ وَفِى ذَٰلِكَ
فَلْيَتَنَافَسِ ٱلْمُتَنَٰفِسُونَ ٢٦ وَمِزَاجُهُۥ مِن تَسْنِيمٍ ٢٧ عَيْنًا يَشْرَبُ بِهَا ٱلْمُقَرَّبُونَ ٢٨ إِنَّ ٱلَّذِينَ أَجْرَمُوا۟
كَانُوا۟ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ يَضْحَكُونَ ٢٩ وَإِذَا مَرُّوا۟ بِهِمْ يَتَغَامَزُونَ ٣٠ وَإِذَا ٱنقَلَبُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمُ ٱنقَلَبُوا۟
فَكِهِينَ ٣١ وَإِذَا رَأَوْهُمْ قَالُوٓا۟ إِنَّ هَٰٓؤُلَآءِ لَضَآلُّونَ ٣٢ وَمَآ أُرْسِلُوا۟ عَلَيْهِمْ حَٰفِظِينَ ٣٣ فَٱلْيَوْمَ ٱلَّذِينَ
ءَامَنُوا۟ مِنَ ٱلْكُفَّارِ يَضْحَكُونَ ٣٤ عَلَى ٱلْأَرَآئِكِ يَنظُرُونَ ٣٥ هَلْ ثُوِّبَ ٱلْكُفَّارُ مَا كَانُوا۟ يَفْعَلُونَ ٣٦

سُورَةُ ٱلْإِنشِقَاقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا ٱلسَّمَآءُ ٱنشَقَّتْ ١ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ٢ وَإِذَا ٱلْأَرْضُ مُدَّتْ ٣ وَأَلْقَتْ مَا فِيهَا وَتَخَلَّتْ
٤ وَأَذِنَتْ لِرَبِّهَا وَحُقَّتْ ٥ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْإِنسَٰنُ إِنَّكَ كَادِحٌ إِلَىٰ رَبِّكَ كَدْحًا فَمُلَٰقِيهِ ٦ فَأَمَّا مَنْ
أُوتِىَ كِتَٰبَهُۥ بِيَمِينِهِۦ ۙ ٧ فَسَوْفَ يُحَاسَبُ حِسَابًا يَسِيرًا ٨ وَيَنقَلِبُ إِلَىٰٓ أَهْلِهِۦ مَسْرُورًا ٩

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Gök yarıldığında…

2- Ve Rabbinin emrini dinleyip O'na boyun eğdiğinde… Ki ona layık olan da budur.

3- Ve yer (bütün dağları yok edilerek) **dümdüz yapılıp uzatıldığında…**

4- Ve içindekileri (ölüleri ve hazineleri) **dışarı atıp tamamen boşaldığında…**

5- Ve Rabbinin emrini dinleyip O'na boyun eğdiğinde… Ki ona layık olan da budur.

6- Ey insan! Muhakkak ki sen, Rabbine kavuşuncaya (ölünceye) **kadar dünyada gücün yettiğince çabalamaktasın. Bil ki yaptıklarının karşılığını** (kıyamet gününde) **mutlaka göreceksin.** (Öyleyse Allah'ın rızasını gözetip emrine uygun ameller yap!)

7- Amel defteri sağ eline verilen kişiye gelince…

8- O, (sıkıştırılmadan) **kolay bir hesaba çekilir** (hak ettiği için kötü amelleri affedilir ve iyi amellerine karşılık mükâfaat verilir)**.**

9- Sonra da sevinçli olarak (cennetteki) **eşlerinin ve mu'min kardeşlerinin yanına gider.**

10- İşte o gün (hesap günü)**, hak kendilerine apaçık geldiği hâlde onu yalanlayanların vay hâline!**

11- Onlar, din gününü (herkesin öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceği günü) **yalanlayanlardır.**

12- Bilinmelidir ki din gününü (herkesin öldükten sonra diriltilip hesaba çekileceği günü)**, ancak Rabbinin emirlerine karşı gelerek koyduğu sınırları aşan ve günaha dalan kişi yalanlar.**

13- İşte o öyle bir kimsedir ki (rasulümüze indirdiğimiz) **ayetlerimiz ona okunduğunda "Bunlar, öncekilerin uydurduğu masallardır." der.**

14- Hayır! Bunlar, onların iddia ettiği gibi masal değildir; Allah'ın, rasulüne indirdiği ayetleridir! Fakat hakkı istemedikleri ve çokça küfür, şirk ve günah işledikleri için onların kalplerini (akıllarını) **bir örtü kaplamıştır, bu sebeple hakkı görmüyorlar.**

15- Hayır! Muhakkak ki onlar o gün (kıyamet günü)**, Rablerinden** (O'nu görmekten, rızasından ve nimetlerinden) **mahrum olacaklardır.**

16- Sonra onlar, mutlaka cehenneme girip ateş azabını tadacaklardır.

17- Sonra da onlara, "İşte bu, (dünyada iken rasulleriniz haber verdiğinde) **yalanlamış olduğunuz azaptır.** (Tadın onu!)**" denir.**

18- Hayır! Öldükten sonra muhakkak diriliş olacak ve hesaba çekileceksiniz. Biliniz ki iyilerin (Allah'a iman edip O'nun emir ve yasaklarına riayet edenlerin) **amel defterleri ʿİlliyyîn'dedir** (en yüksek yerdedir ve yaptıklarının mükâfaatını göreceklerdir)**.**

19- Ey rasulüm! Sen, ʿİlliyyîn nedir bilir misin?

20- O, iyilerin (dünyada işlediği) **bütün amellerinin** (en ince detayına kadar) **yazılı olduğu bir kitaptır.**

21- Onu, Allah'a (mertebe olarak) **yakın olan melekler görür.**

22- Muhakkak ki iyiler (Allah'a iman edip emir ve yasaklarına riayet edenler)**, her türlü nimeti ihtiva eden, nimetleri eksilip tükenmek bilmeyen ebedi cennette yaşarlar.**

23- (İnci ve yakut gibi değerli taşlarla süslenmiş) **Tahtlar üzerinden, kendilerine verilen nimetlere bakarlar.**

24- Ey rasulüm! Onların yüzlerine baktığında ne kadar bol nimet, sevinç ve mutluluk içinde olduklarını anlarsın.

25- Onlara (cennette)**, kapağı hiç açılmamış** (mühürlü) **halis bir içki sunulur.**

26- İçmeye başlayıp da içki bitinceye kadar ondan hep misk kokusu yayılır. İşte yarışanlar, bu nimetleri elde etmek için yarışsınlar!

27- Ve o kapağı hiç açılmamış (mühürlü) **halis içkinin karışımı Tesnîm adındaki bir pınardan gelir.**

28- O Tesnîm, Allah'a (mertebe olarak) **yakın olan kulların, saf olarak içtiği bir pınardır.**

29- Muhakkak ki (şirk ve küfürde ileri gitmiş olan) **mücrimler, dünyada iken rasule ve gerçek manada iman edip onun getirdiklerini hayatının her alanında uygulayanlara gülerek alay ederlerdi.**

30- Ve mu'minlerle karşılaştıklarında birbirlerine kaş göz işareti yaparak onlarla alay ederlerdi.

31- Ve ailelerinin (ve haşır neşir oldukları kişilerin) **yanına döndüklerinde** (iman edenlerle alay etmeleri sebebiyle) **keyifle dönerlerdi.**

32- Ve o mücrimler mu'minleri gördüklerinde şöyle derlerdi: "Muhakkak ki bunlar, (atalarının dinini terk etmekle) **haktan sapmış kimselerdir."**

33- Şu bir gerçektir ki Allah o mücrimleri, mu'minleri gözetleyip haklarında hüküm vermeleri için görevlendirmiş değildir.

34- Bugün ise (kıyamet günü) **mu'minler o kâfirlere gülerler.**

35- Bugün mu'minler, (inci, yakut gibi değerli taşlarla süslenmiş) **tahtlar üzerinde oturup Allah'ın kendilerine hazırladığı nimetlere** (ve dünyada kendileriyle alay eden kâfirlerin nasıl azap çektiklerine) **bakarlar.**

36- (Kendilerine hak apaçık geldiği hâlde küfür ve şirklerinde ısrar edip mu'minlerle alay eden) **O kâfirler, yaptıklarının alçaltıcı ebedi cezasını buldular mı?!** (Elbette!)

84. EL-İNŞİKĀK SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 25, kelime sayısı 107, harf sayısı 436'dır.

وَأَمَّا مَنۡ أُوتِيَ كِتَٰبَهُۥ وَرَآءَ ظَهۡرِهِۦ ﴿١٠﴾ فَسَوۡفَ يَدۡعُواْ ثُبُورٗا ﴿١١﴾ وَيَصۡلَىٰ سَعِيرًا ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ كَانَ
فِيٓ أَهۡلِهِۦ مَسۡرُورًا ﴿١٣﴾ إِنَّهُۥ ظَنَّ أَن لَّن يَحُورَ ﴿١٤﴾ بَلَىٰٓۚ إِنَّ رَبَّهُۥ كَانَ بِهِۦ بَصِيرٗا ﴿١٥﴾ فَلَآ أُقۡسِمُ
بِٱلشَّفَقِ ﴿١٦﴾ وَٱلَّيۡلِ وَمَا وَسَقَ ﴿١٧﴾ وَٱلۡقَمَرِ إِذَا ٱتَّسَقَ ﴿١٨﴾ لَتَرۡكَبُنَّ طَبَقًا عَن طَبَقٖ ﴿١٩﴾ فَمَا لَهُمۡ لَا يُؤۡمِنُونَ
﴿٢٠﴾ وَإِذَا قُرِئَ عَلَيۡهِمُ ٱلۡقُرۡءَانُ لَا يَسۡجُدُونَۤ۩ ﴿٢١﴾ بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ يُكَذِّبُونَ ﴿٢٢﴾ وَٱللَّهُ أَعۡلَمُ بِمَا
يُوعُونَ ﴿٢٣﴾ فَبَشِّرۡهُم بِعَذَابٍ أَلِيمٍ ﴿٢٤﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ أَجۡرٌ غَيۡرُ مَمۡنُونِۭ ﴿٢٥﴾

سُورَةُ ٱلۡبُرُوجِ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلۡبُرُوجِ ﴿١﴾ وَٱلۡيَوۡمِ ٱلۡمَوۡعُودِ ﴿٢﴾ وَشَاهِدٖ وَمَشۡهُودٖ ﴿٣﴾ قُتِلَ أَصۡحَٰبُ ٱلۡأُخۡدُودِ
﴿٤﴾ ٱلنَّارِ ذَاتِ ٱلۡوَقُودِ ﴿٥﴾ إِذۡ هُمۡ عَلَيۡهَا قُعُودٞ ﴿٦﴾ وَهُمۡ عَلَىٰ مَا يَفۡعَلُونَ بِٱلۡمُؤۡمِنِينَ شُهُودٞ ﴿٧﴾ وَمَا
نَقَمُواْ مِنۡهُمۡ إِلَّآ أَن يُؤۡمِنُواْ بِٱللَّهِ ٱلۡعَزِيزِ ٱلۡحَمِيدِ ﴿٨﴾ ٱلَّذِي لَهُۥ مُلۡكُ ٱلسَّمَٰوَٰتِ وَٱلۡأَرۡضِۚ وَٱللَّهُ
عَلَىٰ كُلِّ شَيۡءٖ شَهِيدٌ ﴿٩﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ فَتَنُواْ ٱلۡمُؤۡمِنِينَ وَٱلۡمُؤۡمِنَٰتِ ثُمَّ لَمۡ يَتُوبُواْ فَلَهُمۡ عَذَابُ
جَهَنَّمَ وَلَهُمۡ عَذَابُ ٱلۡحَرِيقِ ﴿١٠﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ لَهُمۡ جَنَّٰتٞ تَجۡرِي
مِن تَحۡتِهَا ٱلۡأَنۡهَٰرُۚ ذَٰلِكَ ٱلۡفَوۡزُ ٱلۡكَبِيرُ ﴿١١﴾ إِنَّ بَطۡشَ رَبِّكَ لَشَدِيدٌ ﴿١٢﴾ إِنَّهُۥ هُوَ يُبۡدِئُ وَيُعِيدُ ﴿١٣﴾
وَهُوَ ٱلۡغَفُورُ ٱلۡوَدُودُ ﴿١٤﴾ ذُو ٱلۡعَرۡشِ ٱلۡمَجِيدُ ﴿١٥﴾ فَعَّالٞ لِّمَا يُرِيدُ ﴿١٦﴾ هَلۡ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلۡجُنُودِ ﴿١٧﴾

11- İman edip (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmeden ve) **salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenlere gelince; muhakkak ki onlar için** (ahirette) **sarayları ve ağaçları altından nehirler akan** (ebedi) **cennetler olacaktır. İşte en büyük zafer budur!**

12- Ey rasulüm! Bil ki (zalime müddet verse de) **Rabbinin yakalaması** (azabı) **çok şiddetlidir.**

13- Muhakkak ki Rabbin, mahlukatı yokken yaratan ve (ölümden sonra hesap için) **tekrar hayata döndürendir.**

14- Ve O; (ٱلۡغَفُور) **el-Ğafûr'dur** (günahından pişman olup halisane bir şekilde tevbe ederek Allah'a itaate dönen ve tekrar aynı günaha dönmekten kaçınan kullarını affedendir), (ٱلۡوَدُود) **el-Vedûd'dur** (emirlerine itaat edip yasaklarından uzak duranları en güzel şekilde mükâfaatlandırandır).

15- O, Arş'ı yaratan (ٱلۡمَجِيد) **el-Mecîd'dir** (en mükemmel sıfatlara sahip olan yüce varlıktır).

16- O, dilediğini yapandır (hiç kimse ve hiçbir şey O'nu engelleyemez).

17- Ey rasulüm! (Allah'ın dinine, rasullerine ve mu'minlere savaş açmak ve insanları tevhid dininden uzaklaştırmak için) **Toplanan orduların haberi sana ulaşmadı mı?**

10, 11- Amel defteri (sol eli sırt tarafına uzatılarak) **arkasından verilen kişiye gelince;** (amel defterine baktığında göreceği büyük azaptan kurtulmak için) **hemen yok olmayı temenni edip dua eder.**

12- Fakat o, cehenneme atılacak ve (ebedi olarak) **onun şiddetli sıcaklığını tadacaktır.**

13- Zira dünyada ailesinin yanında iken küfür, şirk ve günah üzere olmasına rağmen umursamazlık ve sevinç içinde idi.

14- O, (öldükten sonra hesaba çekilmek için) **bize hiç döndürülmeyeceğini sandı.**

15- Hayır, sandığı gibi değil; hesap için Rabbine dönecektir! Muhakkak ki Rabbi, onun ne yaptığını hep görmektedir (hiçbir şey O'ndan gizli değildir ve ona göre hesap soracaktır)**.**

16- Şafak vaktine (gündüzün bitip gecenin başladığı zamana) **yemin olsun!**

17- Geceye ve gecenin topladıklarına (yuvasına döndürdüklerine) **yemin olsun!**

18- Dolunay hâline gelen Ay'a yemin olsun!

19- Ey insanlar! Muhakkak ki siz, bir hâlden başka bir hâle geçeceksiniz (nutfe, alaka, mudğa ve canlı insan olacaksınız, sonra ölecek, sonra da diriltileceksiniz)**.**

20- O müşriklere ne oluyor ki (Allah'ın birliğine ve dirilişin hak olduğuna işaret eden apaçık delilleri görmelerine rağmen) **Allah'ın birliğine ve öldükten sonra dirilmeye iman etmiyorlar?!**

21- Ve onlara Allah'ın kitabı Kur'ân okunduğu zaman niye içindeki emirlere hemen teslim olup boyun eğmiyorlar?!

22- Aksine kâfirler, (apaçık olan hakka boyun eğmek istemedikleri için) **Allah'ın indirdiği ayetleri ve öldükten sonra dirilmeyi yalanlıyorlar.**

23- Kâfirler bilsinler ki (kendilerine gelen hakkı yalanlamak için ne kadar bahane ileri sürseler de) **Allah, onların kalplerinde gizledikleri** (küfür, şirk, nifak ve günah olan) **her şeyi bilmektedir.**

24- Ey rasulüm! Sen ise onlara, (küfür, şirk ve nifak üzerinde ısrar edip bu hâl üzere öldüklerinde) **kendilerini çok acıklı bir azabın beklediğini müjdele!**

25- Ancak (halis bir şekilde tevbe edip) **iman edenler** (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler) **ve salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler hariç; işte onlar için mükâfaat olarak mutluluğu ve nimetleri eksilmeyen ve bitmeyen ebedi cennet vardır.**

85. EL-BURÛC SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 22, kelime sayısı 109, harf sayısı 464'tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- İçinde (Güneş, Ay, gezegen ve yıldızlar gibi gök cisimlerine ait) **yörüngeler bulunan göğe yemin olsun!**

2- Mutlaka geleceği vâdedilen (bütün kulların toplanıp haklarında hüküm verileceği vâdedilen) **güne** (ahiret gününe) **yemin olsun!**

3- (O gün) **Şahidlik edene de şahidlik edilene de yemin olsun!**

4- (Mu'minleri canlı canlı yakmak için) **Hendek kazanlara lanet olsun!**

5- Onlar, hendek içinde yakıtı çok olan büyük ateş yaktılar (ve mu'minleri canlı canlı içine attılar)**.**

6- Ve içinde ateş yaktıkları hendeğin etrafına oturdular.

7- Sonra da hendek içine attıkları mu'minlerin canlı canlı nasıl yandığını seyrettiler.

8- Mu'minlerden böyle bir intikam almalarının asıl sebebi; mu'minlerin (اَلْعَز۪يزِ) **el-ʿAzîz** (her meselede dilediği gibi hüküm veren, kendisinden hesap sorulmayan, emrine muhalefet edenleri hak ettikleri şekilde cezalandıran, azabı şiddetli olan, dilediğini yapmaktan engellenemeyen, hiçbir dengi ve benzeri olmayan) **ve** (اَلْحَم۪يدِ) **el-Ḥamîd** (güzel isimleri, mükemmel sıfatları ve fiillerinden dolayı hamdedilip övülmeyi hak eden) **Allah'a iman etmiş olmalarıydı.**

9- Oysa hendekte yaktıkları mu'minlerin iman ettiği Allah, göklerin ve yerin mülküne sahip olan tek hak ilahtır. Bilsinler ki (اَلْعَز۪يزِ) **el-ʿAzîz ve** (اَلْحَم۪يدِ) **el-Ḥamîd olan Allah, her şeye muttalidir** (hiçbir şey O'na gizli değildir ve mu'minlere yaptıkları eziyetlerden dolayı onları asla cezasız bırakmayacaktır)**.**

10- Mu'min erkekleri ve mu'min kadınları dinlerinden döndürmek için ateşte yakarak işkence eden sonra da yaptıklarından tevbe etmeyenlere gelince; muhakkak ki onlar için hem cehennem azabı hem de ateşte yanma azabı vardır.

فِرْعَوْنَ وَثَمُودَ (١٨) بَلِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ فِى تَكْذِيبٍ (١٩) وَٱللَّهُ مِن وَرَآئِهِم مُّحِيطٌۢ (٢٠)
بَلْ هُوَ قُرْءَانٌ مَّجِيدٌ (٢١) فِى لَوْحٍ مَّحْفُوظٍۭ (٢٢)

سُورَةُ ٱلطَّارِقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلسَّمَآءِ وَٱلطَّارِقِ (١) وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلطَّارِقُ (٢) ٱلنَّجْمُ ٱلثَّاقِبُ (٣) إِن كُلُّ نَفْسٍ لَّمَّا عَلَيْهَا حَافِظٌ (٤) فَلْيَنظُرِ
ٱلْإِنسَٰنُ مِمَّ خُلِقَ (٥) خُلِقَ مِن مَّآءٍ دَافِقٍ (٦) يَخْرُجُ مِنۢ بَيْنِ ٱلصُّلْبِ وَٱلتَّرَآئِبِ (٧) إِنَّهُۥ عَلَىٰ رَجْعِهِۦ لَقَادِرٌ
(٨) يَوْمَ تُبْلَى ٱلسَّرَآئِرُ (٩) فَمَا لَهُۥ مِن قُوَّةٍ وَلَا نَاصِرٍ (١٠) وَٱلسَّمَآءِ ذَاتِ ٱلرَّجْعِ (١١) وَٱلْأَرْضِ ذَاتِ ٱلصَّدْعِ (١٢) إِنَّهُۥ
لَقَوْلٌ فَصْلٌ (١٣) وَمَا هُوَ بِٱلْهَزْلِ (١٤) إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (١٥) وَأَكِيدُ كَيْدًا (١٦) فَمَهِّلِ ٱلْكَٰفِرِينَ أَمْهِلْهُمْ رُوَيْدًۢا (١٧)

سُورَةُ ٱلْأَعْلَىٰ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

سَبِّحِ ٱسْمَ رَبِّكَ ٱلْأَعْلَى (١) ٱلَّذِى خَلَقَ فَسَوَّىٰ (٢) وَٱلَّذِى قَدَّرَ فَهَدَىٰ (٣) وَٱلَّذِىٓ أَخْرَجَ ٱلْمَرْعَىٰ (٤) فَجَعَلَهُۥ
غُثَآءً أَحْوَىٰ (٥) سَنُقْرِئُكَ فَلَا تَنسَىٰٓ (٦) إِلَّا مَا شَآءَ ٱللَّهُ ۚ إِنَّهُۥ يَعْلَمُ ٱلْجَهْرَ وَمَا يَخْفَىٰ (٧) وَنُيَسِّرُكَ لِلْيُسْرَىٰ
(٨) فَذَكِّرْ إِن نَّفَعَتِ ٱلذِّكْرَىٰ (٩) سَيَذَّكَّرُ مَن يَخْشَىٰ (١٠) وَيَتَجَنَّبُهَا ٱلْأَشْقَى (١١) ٱلَّذِى يَصْلَى ٱلنَّارَ ٱلْكُبْرَىٰ (١٢)

3- O, her şeyi en uygun şekilde takdir eden ve yarattıklarına, onlar için en uygun yolu gösterendir.

4- Ve O, (hayvanların yemesi için) **yerden çeşit çeşit faydalı otlar çıkartandır.**

5- Taze, yeşil ve yumuşak olduktan sonra onu; kurumuş, siyahlaşmış sel artığına çevirendir.

6- Ey rasulüm! Biz, sana Kur'ân'ı okutturacağız ve sen, onu okuduktan sonra hiç unutmayacaksın.

7- Ancak Allah'ın unutmanı dilediği (okunuşu neshedilmiş) **ayetler hariç, hiç unutmayacaksın. Muhakkak ki Allah, ister açıktan olsun ister gizli olsun, yapılan her şeyi en ince teferruatıyla bilir** (hiçbir şey O'na gizli değildir)**.**

8- Ey rasulüm! Biz, sana (cennete götüren) **hayırlı ameller yapmayı da kolaylaştıracağız.**

9- O hâlde sana vahyettiğim Kur'ân ile kullara öğüt ver! Ve öğütlerin fayda verdiği müddetçe onlara öğüt vermeye devam et!

10- Senin uyarılarından ancak hakkı isteyip Allah'ın azabından korkanlar öğüt alır.

11- Verdiğin öğütten ancak hakkı istemeyen şakî (ahirette en çok azabı hak eden) **kaçınıp yüz çevirir.**

12- İşte o, (ahirette) **sıcaklığı çok şiddetli ateşte yakılacak kimsedir.**

18- Onlar, Firavun ve Semûd kavminin ordularıdır. (Fakat o orduların akıbeti helak edilmek oldu. Ey rasulüm! Bil ki hakkı istemeyen kâfirler her zaman hakkın yayılmasını engellemek ve hakkı yayanları yok etmek için ellerinden geleni yapacaktır. Sabret! Sonunda helak onların, zafer ise senin ve mu'minlerindir.)

19- Şu bir gerçektir ki kâfirlerin iman etmemeleri, hakkı yalanlayan geçmiş ümmetlerin helak edilme haberlerinin kendilerine gelmemesinden değildir; rasulümüzü ve getirdiklerini yalanlamalarının asıl sebebi, heva ve heveslerine tâbi olmalarıdır.

20- Bilsinler ki Allah, onların bütün amellerini kuşatmıştır (gizlisi ve açığıyla en ince teferruatına kadar bilendir, hiçbir şey O'na gizli değildir ve buna göre hesap soracaktır)**.**

21- Sana inen bu kitap, onu yalanlayanların iddia ettiği gibi değildir (ne şiirdir ne de masaldır)**. O, yüce olan Kur'ân-ı Kerîm'dir.**

22- O Kur'ân, Levhi'l Mahfuz'da (tahrif, değişme, eksilme ve ziyadeden korunmuş olan bir levhada) **yazılmıştır.**

86. ET-TĀRIK SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 17, kelime sayısı 61, harf sayısı 248'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Göğe ve Tarık'a (geceleyin parlayan yıldıza) **yemin olsun!**

2- Ey rasulüm! Sen, Tarık'ın (geceleyin parlayan yıldızın) **ne olduğunu nereden bileceksin ki?**

3- O, parlayan ışığıyla karanlığı delen bir yıldızdır.

4- Muhakkak ki her nefsin dünyada yaptıklarını yazan hafaza melekleri tayin edilmiştir.

5- (Öldükten sonra dirilmeyi inkâr eden) **İnsan, hangi şeyden yaratıldığına ibretle bir baksın!**

6- O, fışkırarak atılan bir sudan yaratılmıştır.

7- O su, (erkeğin) **sırt kemiğinden ve** (kadının) **iki meme arasındaki göğüs kemiğinden çıkar.**

8- Muhakkak ki Allah (fışkıran sudan yarattığı) **insanı,** (kıyamet gününde hesap için) **önceki hâline döndürmeye kadirdir.**

9- Kulların içlerinde gizledikleri bütün sırların ortaya döküldüğü gün (kıyamet günü)**…**

10- İşte o gün (gerçek imanı ve salih amelleri terk etmiş olan) **kâfirin, kendisini Allah'ın azabından koruyacak ne bir kuvveti ne de bir yardımcısı olur.**

11- (Yere inen yağmur buharlaşıp yükseldikten sonra) **Yağmuru bir döngü içinde** (ve yukarı fırlatılan her şeyi) **tekrar** (yere) **indiren göğe yemin olsun!**

12- (Bitkiyi çıkarmak için) **Yarılan yere de yemin olsun!**

13- Muhakkak ki (rasulümüze inen) **bu Kur'ân; hak ile bâtılı, doğru ile yanlışı ayıran bir sözdür.**

14- Ve o, kesinlikle oyun ya da eğlence için söylenmiş boş ve bâtıl bir söz değildir (hak sözdür)**.**

15- Rasulümüzün getirdiği hakkı yalanlayanlar, (onun getirdiği hakkı reddetmek ve insanları ondan uzaklaştırmak için) **her türlü hile ve tuzağı hazırlamaktadır.**

16- Bilsinler ki ben de onların kurduğu her türlü hile ve tuzağı iptal etmek ve hak dini yaymak için hissettirmeden gereken şeyi yapmaktayım.

17- Ey rasulüm! Hakkı bile bile yalanlayan o kâfirleri hemen cezalandırma, biraz mühlet ver! Azaba uğramaları ve helak olmaları konusunda acele etme!

87. EL-A‘LÂ SURESİ

Cumhura göre Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 19, kelime sayısı 72, harf sayısı 286'dır.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! (اَلْاَعْلٰى) **El-A‘lâ** (her türlü noksanlıktan ve mahlukata benzemekten yüce ve münezzeh) **olan Rabbini yüceltip O'nun ismini zikrederek tesbih et** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et)**!**

2- O, her şeyi yaratan ve yaratması en mükemmel olandır.

ثُمَّ لَا يَمُوتُ فِيهَا وَلَا يَحْيَىٰ ﴿١٣﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّىٰ ﴿١٤﴾ وَذَكَرَ ٱسْمَ رَبِّهِۦ فَصَلَّىٰ ﴿١٥﴾ بَلْ تُؤْثِرُونَ ٱلْحَيَوٰةَ
ٱلدُّنْيَا ﴿١٦﴾ وَٱلْـَٔاخِرَةُ خَيْرٌ وَأَبْقَىٰٓ ﴿١٧﴾ إِنَّ هَٰذَا لَفِى ٱلصُّحُفِ ٱلْأُولَىٰ ﴿١٨﴾ صُحُفِ إِبْرَٰهِيمَ وَمُوسَىٰ ﴿١٩﴾

سُورَةُ الْغَاشِيَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

هَلْ أَتَىٰكَ حَدِيثُ ٱلْغَٰشِيَةِ ﴿١﴾ وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ خَٰشِعَةٌ ﴿٢﴾ عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ ﴿٣﴾ تَصْلَىٰ نَارًا حَامِيَةً ﴿٤﴾
تُسْقَىٰ مِنْ عَيْنٍ ءَانِيَةٍ ﴿٥﴾ لَّيْسَ لَهُمْ طَعَامٌ إِلَّا مِن ضَرِيعٍ ﴿٦﴾ لَّا يُسْمِنُ وَلَا يُغْنِى مِن جُوعٍ ﴿٧﴾
وُجُوهٌ يَوْمَئِذٍ نَّاعِمَةٌ ﴿٨﴾ لِّسَعْيِهَا رَاضِيَةٌ ﴿٩﴾ فِى جَنَّةٍ عَالِيَةٍ ﴿١٠﴾ لَّا تَسْمَعُ فِيهَا لَٰغِيَةً ﴿١١﴾ فِيهَا عَيْنٌ
جَارِيَةٌ ﴿١٢﴾ فِيهَا سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ ﴿١٣﴾ وَأَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ ﴿١٤﴾ وَنَمَارِقُ مَصْفُوفَةٌ ﴿١٥﴾ وَزَرَابِىُّ مَبْثُوثَةٌ ﴿١٦﴾
أَفَلَا يَنظُرُونَ إِلَى ٱلْإِبِلِ كَيْفَ خُلِقَتْ ﴿١٧﴾ وَإِلَى ٱلسَّمَآءِ كَيْفَ رُفِعَتْ ﴿١٨﴾ وَإِلَى ٱلْجِبَالِ كَيْفَ
نُصِبَتْ ﴿١٩﴾ وَإِلَى ٱلْأَرْضِ كَيْفَ سُطِحَتْ ﴿٢٠﴾ فَذَكِّرْ إِنَّمَآ أَنتَ مُذَكِّرٌ ﴿٢١﴾ لَّسْتَ عَلَيْهِم بِمُصَيْطِرٍ ﴿٢٢﴾ إِلَّا
مَن تَوَلَّىٰ وَكَفَرَ ﴿٢٣﴾ فَيُعَذِّبُهُ ٱللَّهُ ٱلْعَذَابَ ٱلْأَكْبَرَ ﴿٢٤﴾ إِنَّ إِلَيْنَآ إِيَابَهُمْ ﴿٢٥﴾ ثُمَّ إِنَّ عَلَيْنَا حِسَابَهُم ﴿٢٦﴾

سُورَةُ الْفَجْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْفَجْرِ ﴿١﴾ وَلَيَالٍ عَشْرٍ ﴿٢﴾ وَٱلشَّفْعِ وَٱلْوَتْرِ ﴿٣﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا يَسْرِ ﴿٤﴾ هَلْ فِى ذَٰلِكَ قَسَمٌ لِّذِى حِجْرٍ ﴿٥﴾
أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِعَادٍ ﴿٦﴾

26- Sonra onları hesaba çekmek (ve hak ettikleri cezayı vermek) **bize aittir.**

89. EL-FECR SURESİ

Sahih görüşe göre Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 30, kelime sayısı 137, harf sayısı 567'dir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Fecir (gündüzün ilk) **vaktine yemin olsun!**

2- Zilhicce ayının ilk on gününe yemin olsun!

3- Çift ve tek olan her şeye yemin olsun!

4- Gecenin gelişinden gidişine kadar geçen zamana yemin olsun!

5- Yemin ettiğim bu varlıkların her birinde akıl sahipleri için ibretler yok mudur? (Elbette vardır!)

6- Ey rasulüm! Rabbinin (Hud'un kavmi olan) **Âd'ı** (kendilerine gelen rasulü yalanladıkları için) **nasıl helak ettiğini** (kalp gözüyle) **görmedin mi?!**

13- O şakî, ateşe girdikten sonra orada ne ölür (kurtulur) **ne de** (azabı biter ve rahat bir hayat) **yaşar.** (Azapta ebedi kalır.)

14- Muhakkak ki başarıya ulaşan, (Allah'ın emirlerine itaat edip tevhidi tam manasıyla sağlayan) **bütün şirk, küfür ve günahlardan temizlenen kişidir.**

15- Ve o, Rabbini yüceltip O'nun ismini (her türlü eksiklikten ve mahlukata benzemekten tenzih ederek) **zikreden** (bütün ibadetleri ihlasla yalnız O'na yapan) **ve namazı öğrettiği şekilde kılan kişidir.**

16- Fakat siz, ey insanlar! (Ebedi ahiret için gereken hazırlığı yapmayarak geçici) **Dünya hayatını** (süsünü ve rahatlığını) **tercih ediyorsunuz.**

17- Bilin ki ahiret (nimetleri, mutluluğu ve rahatlığı geçici dünya nimetlerinden) **daha hayırlı ve kalıcıdır.** (Gerçek menfaatini bilen, geçici dünya nimetlerini elde etmek için ahireti kazandıran amelleri terk etmez.)

18- Ey rasulüm! Bil ki (bu haber ve emirler, sadece sana indirilmiş değildir) **bunlar, senden önceki rasullere inen sayfalarda da vardır.**

19- Bu sayfalar, Allah tarafından İbrahim'e ve Musa'ya indirilen sayfalardır.

88. EL-ĞĀŞİYE SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 26, kelime sayısı 92, harf sayısı 371'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! El-Ğāşiye'nin (dehşeti insanları ve cinleri kaplayan kıyametin) **haberi sana gelmedi mi?!**

2- O gün (insanlar ya şakîdir ya da mutludur) **şakîlerin yüzleri zillet içinde olacaktır.**

3- Onlar durmadan çalışır fakat boşuna yorulurlar.

4- Sıcaklığı çok şiddetli bir ateşte yanacaklardır.

5- Çok sıcak bir su gözesinden içirileceklerdir.

6- Onların (orada) **çok pis, tiksindirici ve zararlı bir yiyecekten başka yiyecekleri olmayacaktır.**

7- Yedikleri bu pis şey, onları ne besler ne de açlıklarını giderir.

8- O gün, mutlu olanların yüzleri ise sevinçten parlar.

9- Onlar, (ahirette mükâfaatını aldıkları) **dünyadaki salih amellerinden razıdırlar.**

10- Her yönden çok muazzam bir cennet içinde olacaklardır.

11- Orada kendilerini rahatsız edici hiçbir kötü ya da boş söz işitmezler.

12- Orada, istedikleri yere akıttırabildikleri devamlı akan pınarlar vardır.

13- Orada, (yatan kişinin etrafındaki nimetleri rahatça görebileceği) **yüksek divanlar vardır.**

14- Ve içmeye hazır, dolu kadehler vardır.

15- Yan yana dizilmiş yastıklar ile minderler de vardır.

16- Etraflarında serilmiş halılar da vardır.

17- (Dirilişi ve kendilerine gelen hakkı yalanlayan) **O kâfirler, devenin nasıl yaratıldığına iyice baksınlar** (Allah'ın onu nasıl mükemmel bir şekilde yaratıp âdemoğlunun menfaatine boyun eğdirdiğini ibretle düşünsünler).

18- Ve göğün (onları koruyan bir tavan gibi) **nasıl direksiz yükseltildiğini ibretle düşünsünler.**

19- Ve (yeryüzünü sabitleştirmek için) **dağların nasıl dikildiğine ibretle baksınlar.**

20- Ve yerin, (üzerinde rahat yürünüp yerleşilebilmesi için) **nasıl yayıldığına ibretle baksınlar.**

21- Ey rasulüm! (Dirilişi ve getirdiklerini yalanlayan) **Bu kâfirleri,** (küfür ve şirk üzere kalmakta ısrar ederlerse) **Allah'ın azabıyla korkut! Sen ancak hakkı anlatmak ve ona uymayanları azapla uyarmakla görevlisin** (onları imana muvaffak kılmak ise sadece Allah'a aittir).

22- Ey rasulüm! Sen, onları hakka tâbi olmaya zorlamakla görevli değilsin.

23- Ancak sana tâbi olmaktan yüz çevirip Allah'ın birliğini, seni ve getirdiklerini inkâr eden kişiye gelince…

24- Muhakkak ki Allah, böyle kimseleri (kıyamet gününde ebedi olarak cehenneme sokup) **en şiddetli azaba uğratacaktır.**

25- Hiç şüpheleri olmasın ki muhakkak onların (öldükten sonra hesap için) **dönüşleri sadece bizedir.**

إِرَمَ ذَاتِ ٱلْعِمَادِ (٧) ٱلَّتِى لَمْ يُخْلَقْ مِثْلُهَا فِى ٱلْبِلَٰدِ (٨) وَثَمُودَ ٱلَّذِينَ جَابُوا۟ ٱلصَّخْرَ بِٱلْوَادِ (٩)
وَفِرْعَوْنَ ذِى ٱلْأَوْتَادِ (١٠) ٱلَّذِينَ طَغَوْا۟ فِى ٱلْبِلَٰدِ (١١) فَأَكْثَرُوا۟ فِيهَا ٱلْفَسَادَ (١٢) فَصَبَّ عَلَيْهِمْ رَبُّكَ
سَوْطَ عَذَابٍ (١٣) إِنَّ رَبَّكَ لَبِٱلْمِرْصَادِ (١٤) فَأَمَّا ٱلْإِنسَٰنُ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ رَبُّهُۥ فَأَكْرَمَهُۥ وَنَعَّمَهُۥ
فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَكْرَمَنِ (١٥) وَأَمَّآ إِذَا مَا ٱبْتَلَىٰهُ فَقَدَرَ عَلَيْهِ رِزْقَهُۥ فَيَقُولُ رَبِّىٓ أَهَٰنَنِ (١٦) كَلَّا ۖ بَل
لَّا تُكْرِمُونَ ٱلْيَتِيمَ (١٧) وَلَا تَحَٰٓضُّونَ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ (١٨) وَتَأْكُلُونَ ٱلتُّرَاثَ أَكْلًا
لَّمًّا (١٩) وَتُحِبُّونَ ٱلْمَالَ حُبًّا جَمًّا (٢٠) كَلَّآ ۖ إِذَا دُكَّتِ ٱلْأَرْضُ دَكًّا دَكًّا (٢١) وَجَآءَ رَبُّكَ وَٱلْمَلَكُ
صَفًّا صَفًّا (٢٢) وَجِا۟ىٓءَ يَوْمَئِذٍۭ بِجَهَنَّمَ ۚ يَوْمَئِذٍ يَتَذَكَّرُ ٱلْإِنسَٰنُ وَأَنَّىٰ لَهُ ٱلذِّكْرَىٰ (٢٣) يَقُولُ يَٰلَيْتَنِى
قَدَّمْتُ لِحَيَاتِى (٢٤) فَيَوْمَئِذٍ لَّا يُعَذِّبُ عَذَابَهُۥٓ أَحَدٌ (٢٥) وَلَا يُوثِقُ وَثَاقَهُۥٓ أَحَدٌ (٢٦) يَٰٓأَيَّتُهَا ٱلنَّفْسُ
ٱلْمُطْمَئِنَّةُ ۙ (٢٧) ٱرْجِعِىٓ إِلَىٰ رَبِّكِ رَاضِيَةً مَّرْضِيَّةً (٢٨) فَٱدْخُلِى فِى عِبَٰدِى (٢٩) وَٱدْخُلِى جَنَّتِى (٣٠)

سُورَةُ الْبَلَدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَآ أُقْسِمُ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ (١) وَأَنتَ حِلٌّۢ بِهَٰذَا ٱلْبَلَدِ (٢) وَوَالِدٍ وَمَا وَلَدَ (٣) لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ
فِى كَبَدٍ (٤) أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ (٥) يَقُولُ أَهْلَكْتُ مَالًا لُّبَدًا (٦) أَيَحْسَبُ
أَن لَّمْ يَرَهُۥٓ أَحَدٌ (٧) أَلَمْ نَجْعَل لَّهُۥ عَيْنَيْنِ (٨) وَلِسَانًا وَشَفَتَيْنِ (٩) وَهَدَيْنَٰهُ ٱلنَّجْدَيْنِ (١٠)

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Bu beldeye (Mekke'ye) **yemin olsun!**

2- Ey rasulüm! Bil ki (fethettiğin gün) **bu beldede yapmak isteyeceğin şeyleri yapmak** (öldürülmeyi hak edeni öldürmek ve esir alınmayı hak edeni esir almak) **sana helaldir.**

3- Babaya (Âdem'e) **ve ondan meydana gelen zürriyetine de yemin olsun!**

4- Muhakkak biz insanı, (bu dünyada) **zorluklarla uğraş içinde olsun diye yarattık.**

5- İnsan (haksızlık yaptığında)**, hiç kimsenin kendisine güç yetiremeyeceğini mi sanıyor?!**

6- (Bir de kibirlenip) **"Ben,** (hem düşmanlarımı yenmek hem de heva ve hevesimi tatmin etmek için) **nice mallar tükettim." diyor.**

7- O (kendine çok güvenen kibirli insan)**, Allah'ın kendisini** (ve büyük küçük yaptığı bütün amellerini) **görmediğini** (bundan dolayı hesaba çekmeyeceğini) **mi zannediyor?!**

8- Biz ona, (Allah'ın varlığını ve birliğini, Muhammed'in rasul ve getirdiklerinin hak olduğunu gösteren delilleri görmesi için) **iki göz vermedik mi?!**

9- Biz ona, konuşması için bir dil ile iki dudak da vermedik mi (öyleyse bu nimetleri niçin Allah'ın razı olmadığı şeyler için kullanıyor)**?!**

10- Ona, doğru (Allah'ın rızasına götüren) **yolu ve bâtıl** (cehenneme götüren) **yolu da göstermedik mi** (ve kendi iradesiyle dilediği yolu seçme hakkı vermedik mi)**?!**

7- Bu Âd; dedeleri İrem'e mensup olan, yüksek binaları ve sütunlarıyla meşhur bir kavimdir.

8- O öyle bir şehirdi ki daha önce ülkelerde onun gibisi yaratılmamıştı.

9- Ey rasulüm! Rabbinin, vadideki kayaları oyup sağlam evler yapan (Salih'in kavmi) **Semûd'u da** (kendilerine gelen rasulü yalanladıkları için) **nasıl helak ettiğini** (kalp gözüyle) **görmedin mi?!**

10- Ey rasulüm! (Hükümdarlığını yerde kazıklar gibi sabitleştiren) **Kuvvetli orduya sahip Firavun'u da** (kendisine gelen rasulü yalanladığı için) **Rabbinin nasıl helak ettiğini** (kalp gözüyle) **görmedin mi?!**

11- İşte onların hepsi (Âd, Semûd, Firavun ve onun askerleri) **şehirlerinde** (kendilerine gelen rasullere tâbi olmayıp küfür, şirk ve zulüm işleyerek) **Allah'a karşı hadlerini aşmışlardı.**

12- Böylece onlar, şehirlerinde çok fesat (her türlü küfür, şirk ve günahı) **yaymışlardı.**

13- Rabbin de yaptıklarından dolayı üzerlerine şiddetli azap kamçılarını yağdırdı (böylece helak oldular)**.**

14- Muhakkak ki Rabbin, onların yaptığı her şeyi en ince detayıyla görüp gözetendir.

15- Şu bir gerçektir ki insan, Rabbi ona imtihan için zenginlik ve bol nimet verdiğinde (Allah katında bir değeri olduğunu zannedip sevinir ve) **"Rabbim bana ikram etti** (çünkü ben, bunları hak ediyorum)**." der.**

16- Fakat Rabbi, onu imtihan etmek için rızkını daraltıp fakirlik verdiğinde (Allah katında bir değerinin olmadığını zanneder ve) **"Rabbim beni önemsemeyip değerimi düşürdü." der.**

17, 18, 19, 20- Hayır! Bu insanın zannettiği gibi değil. (Allah'ın kuluna bolluk vermesi ona değer verdiğini, geçimini daraltması ise onu önemsemediğini göstermez.) **Doğrusu siz, Allah'ın verdiği rızıktan yetime** (babası ölmüş küçük çocuğa) **ikram etmiyor, birbirinizi yoksulu yedirmeye teşvik etmiyor, helal haram demeden** (zayıf olan kadınların ve yetimlerin) **miras haklarını yiyor ve malı çok aşırı seviyorsunuz** (dolayısıyla cimrilik edip Allah yolunda harcamıyorsunuz)**.**

21- Hayır! Böyle yapmamanız gerekir. Yeryüzünün şiddetli bir şekilde sarsılıp da parça parça döküldüğü (kıyamet gününün geldiği) **zamanı düşünün!**

22- Ve o gün Rabbinin emri ve melekler saf saf gelir.*

* Ayette "وَجَاءَ رَبُّكَ (Ve Rabbin gelir)" sözü geçmektedir. Bu söz asla zahiri manası üzere anlaşılmaz. Çünkü Allahu Teâlâ hareketten ve bir yerden bir yere intikal etmekten münezzehtir. Kim bu ayeti okuduğunda Allahu Teâlâ'nın hareket ettiği veya bir yerden bir yere geldiği şeklinde bir mana anlarsa Allahu Teâlâ'ya layık olmayan bir sıfat vermiş ve kâfir olmuş olur. Bu ayeti okuyan kimsenin ya Arapçaya uygun bir şekilde mecazi manasını anlayıp "Allah'ın emrinin veya azabının gelmesi" olarak tevil etmesi ya da zahiri manasından Allahu Teâlâ'yı tenzih edip mutlaka Allahu Teâlâ'ya layık bir manası olduğuna ve bu manayı sadece Allahu Teâlâ'nın bildiğine inanması gerekir.

23- O gün cehennem de getirilir. İşte o gün insan amellerini (dünyada akıbetini düşünmeyerek yaptığı isyanı ve yapmadığı itaati) **hatırlayıp pişman olur. Fakat bu pişmanlığı kendisine hiçbir fayda vermez.**

24- İşte o gün (dünyada Allah'ın emirlerine tâbi olmamakta inat eden) **insan** (çok şiddetli pişmanlıkla) **şöyle der: "Keşke ahiret hayatım için bana fayda sağlayacak** (cehennemden kurtaracak) **salih ameller yapsaydım."**

25- İşte Allah'ın o gün vereceği azap gibi hiç kimse azap veremez (çünkü Allah'ın azabı çok şiddetli ve ebedidir)**.**

26- Ve Allah'ın o gün zincir vurup bağladığı gibi hiç kimse bağlayamaz.

27- Gerçek mu'minlerin nefsine gelince; işte o nefislere ölüm esnasında ve kıyamet gününde şöyle denir: "Ey mutmain olan nefis (her türlü haramdan dizginlenmiş, sadece gerçek iman ve salih amel ile huzur bulup rahatlayan nefis)**!"**

28- "(Dünyada sahip olduğun gerçek iman ve işlediğin salih amellere karşılık verilen mükâfaatlardan) **Razı olarak ve** (sahip olduğun gerçek iman ve salih amellerden dolayı) **senden razı olunmuş olarak Rabbine dön!"**

29- "Ve salih kullarımın arasına katıl!"

30- "Ve onlarla beraber cennetime gir!"

90. EL-BELED SURESİ

Cumhura göre Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 20, kelime sayısı 82, harf sayısı 336'dır.

فَلَا ٱقْتَحَمَ ٱلْعَقَبَةَ ﴿١١﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْعَقَبَةُ ﴿١٢﴾ فَكُّ رَقَبَةٍ ﴿١٣﴾ أَوْ إِطْعَـٰمٌ فِى يَوْمٍ ذِى مَسْغَبَةٍ ﴿١٤﴾ يَتِيمًا ذَا
مَقْرَبَةٍ ﴿١٥﴾ أَوْ مِسْكِينًا ذَا مَتْرَبَةٍ ﴿١٦﴾ ثُمَّ كَانَ مِنَ ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْمَرْحَمَةِ ﴿١٧﴾
أُو۟لَـٰٓئِكَ أَصْحَـٰبُ ٱلْمَيْمَنَةِ ﴿١٨﴾ وَٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ بِـَٔايَـٰتِنَا هُمْ أَصْحَـٰبُ ٱلْمَشْـَٔمَةِ ﴿١٩﴾ عَلَيْهِمْ نَارٌ مُّؤْصَدَةٌۢ ﴿٢٠﴾

سُورَةُ ٱلشَّمْسِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلشَّمْسِ وَضُحَىٰهَا ﴿١﴾ وَٱلْقَمَرِ إِذَا تَلَىٰهَا ﴿٢﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا جَلَّىٰهَا ﴿٣﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰهَا ﴿٤﴾ وَٱلسَّمَآءِ وَمَا
بَنَىٰهَا ﴿٥﴾ وَٱلْأَرْضِ وَمَا طَحَىٰهَا ﴿٦﴾ وَنَفْسٍ وَمَا سَوَّىٰهَا ﴿٧﴾ فَأَلْهَمَهَا فُجُورَهَا وَتَقْوَىٰهَا ﴿٨﴾ قَدْ أَفْلَحَ مَن زَكَّىٰهَا
﴿٩﴾ وَقَدْ خَابَ مَن دَسَّىٰهَا ﴿١٠﴾ كَذَّبَتْ ثَمُودُ بِطَغْوَىٰهَآ ﴿١١﴾ إِذِ ٱنۢبَعَثَ أَشْقَىٰهَا ﴿١٢﴾ فَقَالَ لَهُمْ رَسُولُ ٱللَّهِ نَاقَةَ
ٱللَّهِ وَسُقْيَـٰهَا ﴿١٣﴾ فَكَذَّبُوهُ فَعَقَرُوهَا فَدَمْدَمَ عَلَيْهِمْ رَبُّهُم بِذَنۢبِهِمْ فَسَوَّىٰهَا ﴿١٤﴾ وَلَا يَخَافُ عُقْبَـٰهَا ﴿١٥﴾

سُورَةُ ٱللَّيْلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَـٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلَّيْلِ إِذَا يَغْشَىٰ ﴿١﴾ وَٱلنَّهَارِ إِذَا تَجَلَّىٰ ﴿٢﴾ وَمَا خَلَقَ ٱلذَّكَرَ وَٱلْأُنثَىٰٓ ﴿٣﴾ إِنَّ سَعْيَكُمْ لَشَتَّىٰ
﴿٤﴾ فَأَمَّا مَنْ أَعْطَىٰ وَٱتَّقَىٰ ﴿٥﴾ وَصَدَّقَ بِٱلْحُسْنَىٰ ﴿٦﴾ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْيُسْرَىٰ ﴿٧﴾ وَأَمَّا مَنۢ
بَخِلَ وَٱسْتَغْنَىٰ ﴿٨﴾ وَكَذَّبَ بِٱلْحُسْنَىٰ ۙ ﴿٩﴾ فَسَنُيَسِّرُهُۥ لِلْعُسْرَىٰ ﴿١٠﴾ وَمَا يُغْنِى عَنْهُ مَالُهُۥٓ
إِذَا تَرَدَّىٰٓ ﴿١١﴾ إِنَّ عَلَيْنَا لَلْهُدَىٰ ﴿١٢﴾ وَإِنَّ لَنَا لَلْـَٔاخِرَةَ وَٱلْأُولَىٰ ﴿١٣﴾ فَأَنذَرْتُكُمْ نَارًا تَلَظَّىٰ ﴿١٤﴾

yolunda harcamayı kolaylaştırırız (böylece cennete girmeyi hak eder).

8, 9, 10- Kim de (Allah'ın istediği şekilde harcama yapmayıp) **cimrilik eder, sahip olduğu mala güvenerek Allah'a muhtaç olmadığını sanıp O'nun ikramını istemez ve Allah yolunda malını harcayanlara vâdedilen ahiretteki mükâfaatı yalanlarsa muhakkak ki** (hayra muvaffak olamaz, böylece) **ona kötü ameller işlemek ve cimrilik yapmak kolaylaşır, hayır ameller işlemek ise zorlaşır** (ve cehenneme girmeyi hak eder).

11- Bu kimse bilsin ki cehennem çukuruna düştüğünde (Allah yolunda harcamakta cimrilik ettiği) **malı, Allah'ın azabını kendisinden asla defedemez.**

12- Muhakkak ki doğru yol ile bâtıl yolu beyan etmek yalnız bize aittir (bizim hak dediğimiz hak, bâtıl dediğimiz de bâtıldır)**.**

13- Aynı şekilde ahiretin ve dünyanın mülkü de yalnız bize aittir (sadece biz dilediğimiz gibi tasarruf etme hakkına sahibiz)**.**

14- Ey kullarım! Muhakkak ki sizi, (bana gerçek manada iman etmediğiniz ve şeriatimi hayatınızın her alanında uygulamadığınızda) **alevi şiddetli cehennem ateşiyle uyardım.**

11- El-ʿAkabeye (zorluklara) **katlanarak kurtuluşa ulaştıran yolu seçseydi!** (Kendisi için hayırlı olurdu.)

12- Ey rasulüm! Sen, el-ʿAkabenin (kurtuluş yolundaki zorlukların) **ne olduğunu bilir misin?!**

13, 14, 15, 16- El-ʿAkabeyi (zorlukları) **aşmak;** (mu'min) **bir köle azat etmekle veya yiyeceğin bulunmadığı kıtlık zamanında muhtaç olana yedirmekle veya akrabası olduğu yetime** (babası ölmüş küçük çocuğa) **yedirmekle ya da hiçbir şeye sahip olmayan miskine** (yoksula) **yedirmekle olur.**

17- Bütün bunları yerine getirmekle birlikte (Allah'a, rasulüne ve rasulünün getirdiklerine) **iman edenlerden, birbirlerine sabrı** (her türlü musibete dayanmayı, devamlı Allah'ın emir ve yasaklarına riayet etmeyi) **ve merhameti** (Allah için insanlara iyilik yapmayı, Müslümanları Allah için sevmeyi, hayırlı ameller için yarışmayı ve kötü şeylerden uzaklaşmayı) **tavsiye edenlerden olmakla olur.**

18- İşte bu sıfatlara sahip olanlar, (kıyamet gününde) **amel defterini sağ eliyle alacak olanlardır!**

19- (Rasulümüze indirdiğimiz) **Ayetlerimizi reddedenlere gelince; işte onlar, amel defterini sol eliyle alacak olanlardır.**

20- Onların cezası, üzerlerine sımsıkı kapatılmış ateşe atılmaktır.

91. EŞ-ŞEMS SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 15, kelime sayısı 54, harf sayısı 249'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Güneş'e ve kuşluk vaktindeki aydınlığına yemin olsun!

2- Güneş battıktan sonra ortaya çıkan Ay'a da yemin olsun!

3- Işığıyla yeryüzündekileri açığa çıkardığında gündüze de yemin olsun!

4- Karanlığıyla yeryüzündekileri örttüğünde geceye de yemin olsun!

5- Göğe ve onu bina edene de yemin olsun!

6- Yere ve onu (insanların rahat yaşaması için) **yayana da yemin olsun!**

7- Yaratılmış nefse ve onu en mükemmel şekilde yaratana da yemin olsun!

8- Nefsi en mükemmel şekilde yarattıktan sonra ona (rasullerin bildirdiği) **hakkı ve bâtılı öğrenip anlama ve bunlardan dilediğini seçme kabiliyetini verene de yemin olsun!**

9, 10- Kim Allah'ın emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durarak nefsini temizlemeyi seçerse kurtuluşa erer, kim de Allah'ın emirlerine karşı gelip yasaklarını işleyerek nefsini küfür, şirk ve günaha sokmayı seçerse kaybedenlerden olur.

11- Semûd kavmi (küfür, şirk ve günah işleyerek) **haddini aşıp rasulleri Salih'i yalanladı.**

12- (Salih'i yalanlayan kavminin seçmesiyle) **Onların en bedbahtı,** (Allah'ın devesini kesmek için) **harekete geçince...**

13- Allah'ın rasulü (Salih) **onlara şöyle dedi: "Dikkat edin! Bu; Allah'ın devesidir, ona zarar vermeyin ve onun su hakkını ihlal etmeyin!** (Yoksa helak olursunuz.)**"**

14- Fakat onlar, rasulümüzü (ve onun azap vâdini) **yalanladılar ve en bedbahtları vasıtasıyla Allah'ın devesini öldürdüler. Rableri de işledikleri bu küfür ve günahlarından dolayı onların hepsini helak etti öyle ki bir kişi dahi kurtulamadı.**

15- Allah bu fiilinin akıbetinden korkacak da değildir (çünkü hiç kimse O'na hesap soramaz)**.**

92. EL-LEYL SURESİ

Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre Medine'de inmiştir. Bazı âlimlere göre ise Mekki'dir fakat içinde Medeni ayetler de vardır. Ayet sayısı 21, kelime sayısı 71, harf sayısı 300'dür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Karanlığı her şeyi iyice bürüyüp örttüğü zaman geceye yemin olsun!

2- Ağarıp iyice aydınlandığı zaman gündüze yemin olsun!

3- Erkeği ve dişiyi yaratana yemin olsun!

4- Ey insanlar! Muhakkak ki yaptığınız ameller değişik değişiktir (bazısı sizi cennete bazısı da cehenneme sokar)**.**

5, 6, 7- Kim malını Allah'ın rızası için harcar, Allah'tan korkar (O'nun emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durur) **ve** (bu güzel amellere karşılık) **ahirette verilecek mükâfaatlara iman ederse muhakkak ki ona salih ameller işlemeyi ve Allah**

لَا يَصْلَىٰهَآ إِلَّا ٱلْأَشْقَى ﴿١٥﴾ ۙ ٱلَّذِى كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰ ﴿١٦﴾ وَسَيُجَنَّبُهَا ٱلْأَتْقَى ﴿١٧﴾ ۙ ٱلَّذِى يُؤْتِى مَالَهُۥ يَتَزَكَّىٰ
﴿١٨﴾ وَمَا لِأَحَدٍ عِندَهُۥ مِن نِّعْمَةٍ تُجْزَىٰٓ ﴿١٩﴾ ۙ إِلَّا ٱبْتِغَآءَ وَجْهِ رَبِّهِ ٱلْأَعْلَىٰ ﴿٢٠﴾ وَلَسَوْفَ يَرْضَىٰ ﴿٢١﴾

سُورَةُ ٱلضُّحَىٰ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلضُّحَىٰ ﴿١﴾ وَٱلَّيْلِ إِذَا سَجَىٰ ﴿٢﴾ مَا وَدَّعَكَ رَبُّكَ وَمَا قَلَىٰ ﴿٣﴾ وَلَلْءَاخِرَةُ خَيْرٌ لَّكَ مِنَ ٱلْأُولَىٰ ﴿٤﴾
وَلَسَوْفَ يُعْطِيكَ رَبُّكَ فَتَرْضَىٰٓ ﴿٥﴾ أَلَمْ يَجِدْكَ يَتِيمًا فَـَٔاوَىٰ ﴿٦﴾ وَوَجَدَكَ ضَآلًّا فَهَدَىٰ ﴿٧﴾ وَوَجَدَكَ
عَآئِلًا فَأَغْنَىٰ ﴿٨﴾ فَأَمَّا ٱلْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ ﴿٩﴾ وَأَمَّا ٱلسَّآئِلَ فَلَا تَنْهَرْ ﴿١٠﴾ وَأَمَّا بِنِعْمَةِ رَبِّكَ فَحَدِّثْ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلشَّرْحِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ نَشْرَحْ لَكَ صَدْرَكَ ﴿١﴾ وَوَضَعْنَا عَنكَ وِزْرَكَ ﴿٢﴾ ۙ ٱلَّذِىٓ أَنقَضَ ظَهْرَكَ ﴿٣﴾ وَرَفَعْنَا لَكَ ذِكْرَكَ ﴿٤﴾
فَإِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٥﴾ إِنَّ مَعَ ٱلْعُسْرِ يُسْرًا ﴿٦﴾ فَإِذَا فَرَغْتَ فَٱنصَبْ ﴿٧﴾ وَإِلَىٰ رَبِّكَ فَٱرْغَب ﴿٨﴾

سُورَةُ ٱلتِّينِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلتِّينِ وَٱلزَّيْتُونِ ﴿١﴾ وَطُورِ سِينِينَ ﴿٢﴾ وَهَٰذَا ٱلْبَلَدِ ٱلْأَمِينِ ﴿٣﴾ لَقَدْ خَلَقْنَا ٱلْإِنسَٰنَ فِىٓ أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ
﴿٤﴾ ثُمَّ رَدَدْنَٰهُ أَسْفَلَ سَٰفِلِينَ ﴿٥﴾ إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ فَلَهُمْ أَجْرٌ غَيْرُ مَمْنُونٍ ﴿٦﴾
فَمَا يُكَذِّبُكَ بَعْدُ بِٱلدِّينِ ﴿٧﴾ أَلَيْسَ ٱللَّهُ بِأَحْكَمِ ٱلْحَٰكِمِينَ ﴿٨﴾

6- Ancak iman eden (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmeden) **ve salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler hariç; işte onlar için mükâfaat olarak mutluluğu ve nimetleri eksilmeyen ve bitmeyen ebedi cennet vardır.**

7- Ey rasulüm! Sen, rasullüğünü ispat eden apaçık delillerle geldikten sonra, insanların (dünyada işlediği amellerden dolayı) **hesaba çekileceğini kim haklı olarak yalanlayabilir?**

8- Allah, hükmedenlerin en iyi ve en adaletli hükmedeni değil midir?! (Elbette öyledir!)*

* Bu ayete inandığını iddia ettiği hâlde Allahu Teâlâ'nın hükümlerini bir kenara atıp beşer kanunlarıyla hükmeden veya tağuti mahkemelerin adalet mahkemeleri olduğunu söyleyenlerin yalancı olduklarını, Allahu Teâlâ bu ayetiyle apaçık bir şekilde bildirmektedir.

15, 16- İşte o alevi şiddetli cehennem ateşinde ancak Rasul'ü ve getirdiklerini yalanlayıp Allah'ın şeriatini hayatın her alanında uygulamaktan yüz çeviren en bedbaht kişi yanacaktır.

17, 18- Ve bu alevi şiddetli ateşten ancak günahtan temizlenmek için malını Allah'ın razı olduğu yerlere harcayan en takvalı (daima O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran) **kişi uzaklaştırılır.**

19, 20- Onun malından yaptığı harcamalar, bir kimsenin kendisine yaptığı iyiliğe karşılık değil, ancak yüce Rabbinin rızasını kazanmak içindir.

21- Ve bu kimse, Allah'ın ahirette kendisine vereceği mükâfaattan dolayı mutlaka hoşnut olacaktır.

93. EḌ-ḌUḤÂ SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 11, kelime sayısı 40, harf sayısı 158'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Kuşluk vaktine (gündüzün başlangıcına) **yemin olsun!**

2- Karanlığı çöküp de insanlar sükûna erdiğinde geceye yemin olsun!

3- Ey rasulüm, müşriklerin senin hakkında söyledikleri gibi değil! Rabbin seni terk etmedi ve sana buğzetmedi (Rabbinin sana bir müddet vahiy göndermemesi, seni terk etmesinden veya senden razı olmamasından değildir)**.**

4- Muhakkak ki ahiret hayatı (ve orada hazırlanan nimetler)**, senin için dünya hayatından daha hayırlıdır.**

5- Ve Rabbin sana, razı olacağın kadar çok nimetler verecektir.

6- Sen yetim iken O, seni barındırmadı mı?

7- Ve sen gerçek iman ve vahiy nedir bilmezken O, sana gerçek imanı ve vahyi öğretmedi mi?

8- Ve seni muhtaç iken zengin etmedi mi?

9- Öyleyse yetime güzel muamele yapmayı unutup onu zelil etme!

10- (Zaruri ihtiyaçlara) **Muhtaç olup da senden yardım isteyene gelince; sakın onu geri çevirme!**

11- Ve Rabbinin sana verdiği nimetleri, minnet ve şükranla anlat!

94. EŞ-ŞERḤ (EL-İNŞİRÂḤ) SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 8, kelime sayısı 17, harf sayısı 102'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- Ey rasulüm! Göğsünü açıp genişletmedik mi? (Sana inen vahyi sevgi ve hoşnutlukla karşılamanı sağlamadık mı?)

2, 3- (Cahiliyede iken Allah'ın rızasını kazandıracak şeyleri tam olarak bilmediğin için yapamadığından dolayı) **Sırtına yüklendiğin ve rahatsız olduğun hata yükünü üzerinden kaldırıp seni affetmedik mi?**

4- Senin şanını ve ününü yüceltmedik mi?

5- Bil ki her zorluğun yanında bir kolaylık vardır.

6- Muhakkak ki her zorluğun yanında bir kolaylık vardır. (Öyleyse kavminin eziyetlerini çok büyük görme ve bu, tevhide davetinde sana engel olmasın!)

7- Ey rasulüm! Yükümlü olduğun işlerini (farz ibadetlerini ve yaşamın için gerekli dünyevi meşgaleleri) **bitirdiğin zaman, kalan vaktinde Allah'ın razı olduğu amellerle yine meşgul olmaya devam et!**

8- Ve (yaptığın her amelde) **sadece Rabbinin rızasını gözet!**

95. ET-TÎN SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 8, kelime sayısı 34, harf sayısı 159'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

1- İncire ve zeytine (ve onların bittiği yere) **yemin olsun!**

2- (Allah'ın, Musa ile kelam ettiği) **Mübarek Tûr Dağına yemin olsun!**

3- Şu güvenli kılınmış beldeye (Mekke şehrine) **de yemin olsun!**

4- Muhakkak ki biz, insanı en düzgün ve en güzel surette yarattık.

5- Sonra (kendisine gönderilen rasule tâbi olmaz ve Allah'ın şeriatini hayatın her alanında uygulamazsa) **onu, mahlukatın en rezilinden daha alçak seviyeye indiririz.**

سُورَةُ ٱلْعَلَقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱقْرَأْ بِٱسْمِ رَبِّكَ ٱلَّذِى خَلَقَ ١ خَلَقَ ٱلْإِنسَٰنَ مِنْ عَلَقٍ ٢ ٱقْرَأْ وَرَبُّكَ ٱلْأَكْرَمُ ٣ ٱلَّذِى عَلَّمَ بِٱلْقَلَمِ
عَلَّمَ ٱلْإِنسَٰنَ مَا لَمْ يَعْلَمْ ٤ كَلَّآ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَيَطْغَىٰٓ ٥ أَن رَّءَاهُ ٱسْتَغْنَىٰٓ ٦ إِنَّ إِلَىٰ رَبِّكَ
ٱلرُّجْعَىٰٓ ٧ أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يَنْهَىٰ ٨ عَبْدًا إِذَا صَلَّىٰٓ ٩ أَرَءَيْتَ إِن كَانَ عَلَى ٱلْهُدَىٰٓ ١٠ أَوْ أَمَرَ
بِٱلتَّقْوَىٰٓ ١١ أَرَءَيْتَ إِن كَذَّبَ وَتَوَلَّىٰٓ ١٢ أَلَمْ يَعْلَم بِأَنَّ ٱللَّهَ يَرَىٰ ١٣ كَلَّا لَئِن لَّمْ يَنتَهِ لَنَسْفَعًۢا بِٱلنَّاصِيَةِ ١٤
نَاصِيَةٍ كَٰذِبَةٍ خَاطِئَةٍ ١٥ فَلْيَدْعُ نَادِيَهُۥ ١٦ سَنَدْعُ ٱلزَّبَانِيَةَ ١٧ كَلَّا لَا تُطِعْهُ وَٱسْجُدْ وَٱقْتَرِب ۩ ١٨

سُورَةُ ٱلْقَدْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَنزَلْنَٰهُ فِى لَيْلَةِ ٱلْقَدْرِ ١ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ ٢ لَيْلَةُ ٱلْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ ٣
تَنَزَّلُ ٱلْمَلَٰٓئِكَةُ وَٱلرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ ٤ سَلَٰمٌ هِىَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ ٱلْفَجْرِ ٥

سُورَةُ ٱلْبَيِّنَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لَمْ يَكُنِ ٱلَّذِينَ كَفَرُوا۟ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ مُنفَكِّينَ حَتَّىٰ تَأْتِيَهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ١ رَسُولٌ مِّنَ ٱللَّهِ
يَتْلُوا۟ صُحُفًا مُّطَهَّرَةً ٢ فِيهَا كُتُبٌ قَيِّمَةٌ ٣ وَمَا تَفَرَّقَ ٱلَّذِينَ أُوتُوا۟ ٱلْكِتَٰبَ إِلَّا مِنۢ بَعْدِ مَا جَآءَتْهُمُ ٱلْبَيِّنَةُ ٤

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Gerçek tevhidi inkâr eden kitap ehli (Yahudiler ile Hristiyanlar) **ve müşrikler, kendilerine apaçık delil ve net hüccet gelinceye kadar sapık dinlerinden ve üzerinde bulundukları küfür ve şirkten vazgeçecek değillerdi.**

2- Bu apaçık delil ve net olan hüccet, Allah tarafından gönderilmiş olan ve (doğru hükümleri ihtiva eden; içinde hiçbir şirk, küfür ve bâtıl bulunmayan) **tertemiz sayfaları okuyan rasuldür.**

3- İşte o sayfalarda (Kur'ân'da) **çok değerli bilgiler vardır** (dünyada ve ahirette insanlara faydası olan şeyleri, doğru haberleri ve adaletli hükümleri içermektedir)**.**

4- Şu var ki kitap ehli (Yahudiler ve Hristiyanlar, daha önce vasıflarını çok iyi bildikleri bir rasulün geleceği konusunda aynı inançta iken) **apaçık delil** (Kur'ân) **kendilerine geldikten sonra** (Muhammed'in rasullüğü konusunda) **ihtilafa düştüler** (bir kısmı onu tasdik etti, bir kısmı da yalanladı)**.**

96. El-ʿALAK SURESİ

Âlimlerin cumhuruna ve sahih görüşe göre Kur'ân'ın ilk suresidir. Mekke'de inmiştir, ilk 5 ayeti ise Hira Dağında inmiştir. Ayet sayısı 19, kelime sayısı 72, harf sayısı 229'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey Muhammed! Her şeyi yaratan Rabbinin adıyla oku!

2- O, insanı (kadının rahmine dökülen spermin kadının yumurtasıyla birleşmesi sonucu oluşan) **alakadan** (kan pıhtısı şeklindeki zigottan) **yarattı.**

3- Ey Muhammed! Rabbinin sana vahyettiği şeyi oku ve bil ki Rabbin ikram sahibidir (kullarına sayısız nimetler veren yüce zattır)**.**

4- O, kalemle yazmayı öğretendir.

5- O, insana bilmediği şeyleri öğretendir.

6, 7- Şu bir gerçektir ki insan, sahip olduğu mal, mevki ve kuvvete güvenip kendini kendine yeterli görerek azar (Rabbine şirk koşar ve O'nun koyduğu sınırları aşar)**.**

8- Ey insan! Bil ki (öldükten sonra hesap için) **sadece Rabbine döneceksin.**

9, 10- Ey rasulüm! Namaz kılarken bir kulu (seni) **namaz kılmaktan engelleyen** (İslam düşmanı) **azgın müşriği gördün mü?!**

11- Ya o kul (Muhammed) **doğru yol üzerinde ise** (onu namazdan engelleyen azgın müşrik, kendi hâlinin ne olacağını hiç düşünmez mi)**?!**

12- Yahut o kul (Muhammed)**, insanlara takvayı** (Allah'ın emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durmayı) **emreden biri ise** (onu namazdan engelleyen azgın müşrik, kendi hâlinin ne olacağını hiç düşünmez mi)**?!**

13- Ey rasulüm! Allah tarafından gönderilmiş rasulün getirdiğini yalanlayan ve ona tâbi olmaktan yüz çeviren (ve seni namaz kılmaktan engelleyen) **bu azgın müşriği gördün mü** (başına gelecek olan Allah'ın azabını hiç düşünmez mi)**?!**

14- (Seni namaz kılmaktan engelleyen) **O azgın müşrik, yaptığı ameli Allah'ın gördüğünü** (ve hiçbir şeyin O'na gizli olmadığını) **bilmez mi?!**

15- Hayır! Bu cahil ve azgın müşriğin düşündüğü gibi değil! Eğer kulumuza (Muhammed'e) **eziyet etmekten ve onu yalanlamaktan vazgeçmezse bilsin ki onu** (kıyamet gününde zelil olacak şekilde) **alnından şiddetle yakalarız** (ve cehenneme atarız)**.**

16- Bu alnın sahibi, (sözünde) **yalancı ve** (amelinde) **hatalı olan bir kişidir.**

17- (Kulumuzu yalanlayan ve ona tâbi olmaktan yüz çevirip eziyet eden) **Bu cahil ve azgın müşrik,** (kıyamet gününde cehenneme atılmak için zelil bir şekilde alnından yakalandığında) **kendisine yardım edeceğini umduğu** (aşiretini ve devamlı haşır neşir olup güvendiği) **kişileri yardımına çağırsın bakalım!**

18- Biz de zebanileri (cehennemin bekçileri olan azap meleklerini) **çağıracağız.**

19- Hayır, bu cahil ve azgın müşriğin zannettiği gibi değil! (O, ne hak üzerindedir ne de yardımına çağırdığı kişiler onu azaptan kurtarabilecektir.) **Ey rasulüm! Sen ona itaat etme! Rabbine secde et ve razı olduğu amelleri işleyerek O'nun rızasını gözet!**

97. EL-KADİR SURESİ

Âlimlerin çoğuna göre Medine'de inmiştir. Bazı âlimlere göre Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 5, kelime sayısı 30, harf sayısı 125'tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Muhakkak ki biz Kur'ân'ı, (Levhi'l Mahfuz'dan dünya semasına bir bütün olarak) **Kadir Gecesinde indirdik** (sonra rasulümüz Muhammed'e bölüm bölüm vahyettik)**.**

2- Ey rasulüm! Sen, Kadir Gecesinin ne (kadar faziletli ve bereketli) **olduğunu nereden bileceksin ki?**

3- Kadir Gecesi, hayrı çok olan bir gecedir; öyle ki o gecede sahih imanla, ihlasla ve Allah'ın istediği şekilde yapılan ibadetler, bin ayda yapılan ibadetlerden daha hayırlıdır.

4- O gece melekler ve Ruh (Cibril)**; o senede takdir edilen** (rızık, ölüm, doğum ve diğer) **şeylerle, Rablerinin izniyle inerler.**

5- Bu gecenin tamamında, başlangıcından bitişi olan fecrin doğuşuna kadar, hayır ve bereket vardır.

98. EL-BEYYİNE SURESİ

Meşhur görüşe göre Mekke'de inmiştir. Bazı âlimlere göre ise Medine'de inmiştir. Ayet sayısı 8, kelime sayısı 94, harf sayısı 403'tür.

وَمَآ أُمِرُوٓاْ إِلَّا لِيَعْبُدُواْ ٱللَّهَ مُخْلِصِينَ لَهُ ٱلدِّينَ حُنَفَآءَ وَيُقِيمُواْ ٱلصَّلَوٰةَ وَيُؤْتُواْ ٱلزَّكَوٰةَ ۚ وَذَٰلِكَ دِينُ ٱلْقَيِّمَةِ
﴿٥﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ كَفَرُواْ مِنْ أَهْلِ ٱلْكِتَٰبِ وَٱلْمُشْرِكِينَ فِى نَارِ جَهَنَّمَ خَٰلِدِينَ فِيهَآ ۚ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ شَرُّ ٱلْبَرِيَّةِ
﴿٦﴾ إِنَّ ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ وَعَمِلُواْ ٱلصَّٰلِحَٰتِ أُوْلَٰٓئِكَ هُمْ خَيْرُ ٱلْبَرِيَّةِ ﴿٧﴾ جَزَآؤُهُمْ عِندَ رَبِّهِمْ جَنَّٰتُ عَدْنٍ
تَجْرِى مِن تَحْتِهَا ٱلْأَنْهَٰرُ خَٰلِدِينَ فِيهَآ أَبَدًا ۖ رَّضِىَ ٱللَّهُ عَنْهُمْ وَرَضُواْ عَنْهُ ۚ ذَٰلِكَ لِمَنْ خَشِىَ رَبَّهُۥ ﴿٨﴾

سُورَةُ ٱلزَّلْزَلَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا زُلْزِلَتِ ٱلْأَرْضُ زِلْزَالَهَا ﴿١﴾ وَأَخْرَجَتِ ٱلْأَرْضُ أَثْقَالَهَا ﴿٢﴾ وَقَالَ ٱلْإِنسَٰنُ مَا لَهَا ﴿٣﴾
يَوْمَئِذٍ تُحَدِّثُ أَخْبَارَهَا ۙ ﴿٤﴾ بِأَنَّ رَبَّكَ أَوْحَىٰ لَهَا ﴿٥﴾ يَوْمَئِذٍ يَصْدُرُ ٱلنَّاسُ أَشْتَاتًا لِّيُرَوْاْ أَعْمَٰلَهُمْ ﴿٦﴾
فَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ خَيْرًا يَرَهُۥ ﴿٧﴾ وَمَن يَعْمَلْ مِثْقَالَ ذَرَّةٍ شَرًّا يَرَهُۥ ﴿٨﴾

سُورَةُ ٱلْعَادِيَاتِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْعَٰدِيَٰتِ ضَبْحًا ﴿١﴾ فَٱلْمُورِيَٰتِ قَدْحًا ﴿٢﴾ فَٱلْمُغِيرَٰتِ صُبْحًا ﴿٣﴾ فَأَثَرْنَ بِهِۦ نَقْعًا ﴿٤﴾ فَوَسَطْنَ بِهِۦ
جَمْعًا ﴿٥﴾ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لِرَبِّهِۦ لَكَنُودٌ ﴿٦﴾ وَإِنَّهُۥ عَلَىٰ ذَٰلِكَ لَشَهِيدٌ ﴿٧﴾ وَإِنَّهُۥ لِحُبِّ ٱلْخَيْرِ لَشَدِيدٌ ﴿٨﴾
۞ أَفَلَا يَعْلَمُ إِذَا بُعْثِرَ مَا فِى ٱلْقُبُورِ ﴿٩﴾ وَحُصِّلَ مَا فِى ٱلصُّدُورِ ﴿١٠﴾ إِنَّ رَبَّهُم بِهِمْ يَوْمَئِذٍ لَّخَبِيرٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلْقَارِعَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ٱلْقَارِعَةُ ۙ ﴿١﴾ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٢﴾

101. EL-KĀRİʿA SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 11, kelime sayısı 36, harf sayısı 160’tır.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- El-Kāriʿa’ya (muazzam olayları ve şiddetli sesiyle insanların kalplerine vurarak korku salan ana) **yemin olsun!**

2- O el-Kāriʿa (muazzam olayları ve şiddetli sesiyle insanların kalplerine vurarak korku salan an) **nedir?**

5- Hâlbuki hakkında ihtilafa düştükleri bu kitapta (Kur'ân'da)**, onların dinde ihlaslı olarak sadece Allah'a ibadet etmeleri, her türlü şirkten uzak durmaları, namazı ikame etmeleri** (rükün ve şartlarına riayet ederek kılmaları) **ve zekâtı** (Allah'ın emrettiği şekilde) **vermeleri emredilmişti. İşte hiçbir eğriliği olmayan doğru** (ve Allah'ın kabul ettiği) **din budur!**

6- Muhakkak ki kitap ehlinden (Yahudiler ile Hristiyanlardan) **ve müşriklerden kim, kendisine rasulümüz ile gönderdiğimiz apaçık hakkı inkâr ederse cehennem ateşine girecektir ve orada sonsuza kadar kalacaktır. İşte böyle kimseler, yaratılanların en şerlileridir!**

7- Muhakkak ki iman eden (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmeden) **ve salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler, işte onlar yaratılmışların en hayırlılarıdır!**

8- Onlara bu güzel amellerine karşılık Rableri katında; içinde ebedi kalacakları, sarayları ve ağaçları altından nehirler akan Adn cennetleri vardır. Allah onlardan (dünyada yaptıkları güzel amellerden dolayı) **razı olmuştur, onlar da** (dünyada yaptıklarına karşılık ahirette verilen mükâfaatlardan dolayı) **Allah'tan razı olmuşlardır. İşte bu mükâfaat, sadece Rabbinden korkan** (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak duran, O'na hiçbir şeyi şirk koşmayan ve üzerindeki Allah'ın haklarını yerine getiren) **kişiye verilir.**

99. EZ-ZELZELE (EZ-ZİLZÂL) SURESİ

Medine'de inmiştir. Bazı âlimlere göre Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 8, kelime sayısı 35, harf sayısı 155'tir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- (Kıyamet kopacağı anda) **Yer, şiddetli bir sarsıntı ile sarsıldığı zaman…**

2- Ve yer, içindeki her şeyi (ölüler ve hazineler dâhil) **dışarı çıkarıp attığı zaman…**

3- Ve insan (korkudan şaşırıp) **"Buna ne oluyor ki?" dediği zaman…**

4- İşte o gün (kıyamet günü) **yer,** (hayır olsun şer olsun) **orada yapılmış olan her şeyi haber verir.**

5- Çünkü Rabbin, böyle yapmasını emretmiştir.

6- O muazzam günde insanlar, (dünyada) **yaptıklarını görmek için** (haşrolundukları yerden, hesaba çekilmek üzere sağa veya sola; amellerine göre) **farklı yerlere giderler.**

7- Kim zerre miktarı hayır işlemişse onun karşılığını görür.

8- Kim de zerre miktarı şer işlemişse onun karşılığını görür.

100. EL-ʿÂDİYÂT SURESİ

Mekke'de mi Medine'de mi indiği konusunda âlimler ihtilaf etmiştir. Ayet sayısı 11, kelime sayısı 40, harf sayısı 168'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Koşarken kendilerine has "ham hama" (nefes) **sesi çıkararak koşan atlara yemin olsun!**

2- (Toynağını şiddetle yere vurduğu zaman) **Gizli kıvılcım çıkararak koşan atlara yemin olsun!**

3- Sabahın ilk vaktinde düşman üzerine ansızın saldıran atlara yemin olsun!

4- Koşarken tozu dumana katan atlara yemin olsun!

5- Üzerindeki süvariyle düşman topluluğunun içine dalan atlara yemin olsun!

6- Muhakkak ki insan, (kendisine sayısız nimetler veren) **Rabbine karşı çok nankördür** (O'nun emrettiği hayır yollara harcamaz)**.**

7- Üstelik emredilen hayır yerlere harcamadığına ve harcama yapmayı engellediğine kendisi de şahiddir (çünkü bu, o kadar açıktır ki inkâr edilemez)**.**

8- Ve o, mala çok aşırı derecede düşkündür (bu sebeple cimridir)**.**

9, 10- Nankörlük edip malını Allah'ın emrettiği yerlere harcamayan bu kişi, (kıyamet günü) **kabirdeki ölüler** (hesap için) **diriltildiği ve kalplerde olan** (iyi kötü) **her şey ortaya çıkarıldığı zaman hâlinin ne olacağını hiç düşünmez mi?!**

11- Muhakkak ki Rableri o gün durumlarından haberdardır (çünkü hiçbir şey O'na gizli değildir ve yaptıklarından dolayı onlara hesap soracaktır)**.**

وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْقَارِعَةُ ﴿٣﴾ يَوْمَ يَكُونُ ٱلنَّاسُ كَٱلْفَرَاشِ ٱلْمَبْثُوثِ ﴿٤﴾ وَتَكُونُ ٱلْجِبَالُ كَٱلْعِهْنِ
ٱلْمَنفُوشِ ﴿٥﴾ فَأَمَّا مَن ثَقُلَتْ مَوَٰزِينُهُۥ ۙ ﴿٦﴾ فَهُوَ فِى عِيشَةٍ رَّاضِيَةٍ ﴿٧﴾
وَأَمَّا مَنْ خَفَّتْ مَوَٰزِينُهُۥ ۙ ﴿٨﴾ فَأُمُّهُۥ هَاوِيَةٌ ﴿٩﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا هِيَهْ ﴿١٠﴾ نَارٌ حَامِيَةٌۢ ﴿١١﴾

سُورَةُ ٱلتَّكَاثُرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلْهَىٰكُمُ ٱلتَّكَاثُرُ ۙ ﴿١﴾ حَتَّىٰ زُرْتُمُ ٱلْمَقَابِرَ ﴿٢﴾ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٣﴾ ثُمَّ كَلَّا سَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿٤﴾
كَلَّا لَوْ تَعْلَمُونَ عِلْمَ ٱلْيَقِينِ ﴿٥﴾ لَتَرَوُنَّ ٱلْجَحِيمَ ﴿٦﴾ ثُمَّ لَتَرَوُنَّهَا عَيْنَ ٱلْيَقِينِ ﴿٧﴾
ثُمَّ لَتُسْـَٔلُنَّ يَوْمَئِذٍ عَنِ ٱلنَّعِيمِ ﴿٨﴾

سُورَةُ ٱلْعَصْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَٱلْعَصْرِ ﴿١﴾ إِنَّ ٱلْإِنسَٰنَ لَفِى خُسْرٍ ﴿٢﴾
إِلَّا ٱلَّذِينَ ءَامَنُوا۟ وَعَمِلُوا۟ ٱلصَّٰلِحَٰتِ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلْحَقِّ وَتَوَاصَوْا۟ بِٱلصَّبْرِ ﴿٣﴾

سُورَةُ ٱلْهُمَزَةِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

وَيْلٌ لِّكُلِّ هُمَزَةٍ لُّمَزَةٍ ﴿١﴾ ٱلَّذِى جَمَعَ مَالًا وَعَدَّدَهُۥ ﴿٢﴾ يَحْسَبُ أَنَّ مَالَهُۥٓ أَخْلَدَهُۥ ﴿٣﴾
كَلَّا ۖ لَيُنۢبَذَنَّ فِى ٱلْحُطَمَةِ ﴿٤﴾ وَمَآ أَدْرَىٰكَ مَا ٱلْحُطَمَةُ ﴿٥﴾ نَارُ ٱللَّهِ ٱلْمُوقَدَةُ ﴿٦﴾
ٱلَّتِى تَطَّلِعُ عَلَى ٱلْأَفْـِٔدَةِ ﴿٧﴾ إِنَّهَا عَلَيْهِم مُّؤْصَدَةٌ ﴿٨﴾ فِى عَمَدٍ مُّمَدَّدَةٍۭ ﴿٩﴾

6- O, Allah’ın tutuşturulmuş ateşidir.

7- Onun alevi ve verdiği acı, kalplere işler.

8- O ateş, onların (cehenneme girenlerin) **üzerine sımsıkı kapatılacaktır.**

9- (Orada daha çok azap görmeleri için) **Kızgın demirden zincirlere bağlanmış olarak uzun sütunlar içinde kapalı kalacaklardır.**

3- Ey rasulüm! Sen, el-Kāriʿa'nın (muazzam olayları ve şiddetli sesiyle insanların kalplerine vurarak korku salan anın) **ne olduğunu nereden bilirsin?!** (O, kıyamet günüdür.)

4- O gün insanlar, (dehşetli korkudan ne yaptığını bilmez bir hâlde) **ateşe doğru dağılmış bir şekilde uçuşan kelebekler gibi olurlar.**

5- O gün dağlar da (rahat hareket ve hafiflik bakımından) **atılmış yünler gibi olur.**

6, 7- O gün tartıda kimin salih amelleri (kötü amellerinden) **daha ağır gelirse işte o,** (cennette) **hoşuna giden bir yaşam içinde olacaktır.**

8, 9- Kimin de o gün tartıda salih amelleri (kötü amellerinden) **daha hafif gelirse işte onun kalacağı yer Hâviye'dir** (dibi görünmeyen cehennemdir)**.**

10- Ey rasulüm! Sen, Hâviye'nin ne olduğunu nereden bilirsin?!

11- O, sıcaklığı çok şiddetli olan bir ateştir.

102. ET-TEKÂS̱UR SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 8, kelime sayısı 28, harf sayısı 119'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1, 2- Ey insanlar! (Mal ve evlat konusunda) **Çokluk kuruntusu sizi** (o kadar) **oyaladı** (ki asıl göreviniz olan Allah'a ibadet etmeyi unuttunuz) **ta ölüp de kabre girinceye kadar.**

3- Hayır, böyle yapmamanız gerekirdi! Bunun kötü akıbetini göreceksiniz!

4- Yine hayır! Böyle yapmamanız (vaktinizi boş şeylerle geçirmemeniz, Allah'ın razı olduğu şeylerle uğraşmanız) **gerekirdi. Biliniz ki bunun kötü akıbetini muhakkak göreceksiniz!**

5- Eğer (öldükten sonra diriltilip yaptıklarınızın hesabını Allah'a vereceğinize) **kesin iman etmiş olsaydınız böyle yapmazdınız** (vaktinizi devamlı Allah'ı razı edecek amellerle geçirir, ölünceye kadar asla boş şeylerle uğraşmazdınız)**.**

6- (Ey dünyada Allah'ın razı olduğu amelleri terk edip ölünceye kadar boş şeylerle uğraşanlar!) **Biliniz ki** (öldükten sonra) **cehennemi göreceksiniz.**

7- Muhakkak ki onu gözlerinizle hiçbir şüphe kalmayacak şekilde çok net ve devamlı göreceksiniz.

8- Sonra kıyamet gününde (dünyada iken) **sahip olduğunuz bütün nimetlerden** (bunu nereden elde ettin, nereye kullandın diye detaylı bir) **hesaba çekileceksiniz.**

103. EL-ʿASR SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 3, kelime sayısı 14, harf sayısı 71'dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Zamana yemin olsun!

2- Muhakkak ki insanlar (kıyamet gününde) **hüsran ve perişanlık içinde olacaklardır.**

3- Ancak iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**, salih ameller** (Allah için ve istediği şekilde ameller) **işleyenler, birbirlerine hakkı** (Kur'ân'ın emirleriyle amel etmeyi) **tavsiye edenler ve** (Allah'ın emirlerini yerine getirme, yasaklarından uzak durma, başlarına gelen musibetlere dayanma konusunda) **sabrı tavsiye edenler hariç…** (Sadece bunlar ahiret gününde hüsran ve perişanlıktan kurtulup mutlu olacaktır.)

104. EL-HUMEZE SURESİ

Mekke'de inmiştir. Ayet sayısı 9, kelime sayısı 33, harf sayısı 130'dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Müslümanların gıybetini yaparak aralarını açan ve haksız yere onları ayıplayıp kötüleyenlere alçaltıcı bir azap vardır!

2- O, öyle bir kişidir ki (sadece kendi menfaatini düşünür ve) **derdi ancak mal toplayıp onu saymaktır** (başka derdi yoktur)**.**

3- (Biriktirdiği ve Allah için harcamadığı) **Malının kendisini ölümsüz kılacağını zanneder.**

4- Hayır (düşündüğü gibi değil, toplayıp biriktirdiği mal onu asla ölümsüz kılmaz)**! Muhakkak** (ölecek ve dünyada yaptıklarından dolayı kıyamet gününde) **el-Ḥutame'ye** (içine gireni paramparça eden cehenneme) **atılacaktır.**

5- Ey rasulüm! Sen, el-Ḥutame'nin ne olduğunu nereden bileceksin?!

سُورَةُ ٱلْفِيلِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَٰبِ ٱلْفِيلِ ﴿١﴾ أَلَمْ يَجْعَلْ كَيْدَهُمْ فِى تَضْلِيلٍ ﴿٢﴾
وَأَرْسَلَ عَلَيْهِمْ طَيْرًا أَبَابِيلَ ﴿٣﴾ تَرْمِيهِم بِحِجَارَةٍ مِّن سِجِّيلٍ ﴿٤﴾ فَجَعَلَهُمْ كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍۭ ﴿٥﴾

سُورَةُ قُرَيْشٍ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

لِإِيلَٰفِ قُرَيْشٍ ﴿١﴾ إِۦلَٰفِهِمْ رِحْلَةَ ٱلشِّتَآءِ وَٱلصَّيْفِ ﴿٢﴾
فَلْيَعْبُدُوا۟ رَبَّ هَٰذَا ٱلْبَيْتِ ﴿٣﴾ ٱلَّذِىٓ أَطْعَمَهُم مِّن جُوعٍ وَءَامَنَهُم مِّنْ خَوْفٍۭ ﴿٤﴾

سُورَةُ ٱلْمَاعُونِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

أَرَءَيْتَ ٱلَّذِى يُكَذِّبُ بِٱلدِّينِ ﴿١﴾ فَذَٰلِكَ ٱلَّذِى يَدُعُّ ٱلْيَتِيمَ ﴿٢﴾
وَلَا يَحُضُّ عَلَىٰ طَعَامِ ٱلْمِسْكِينِ ﴿٣﴾ فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ ۙ ﴿٤﴾
ٱلَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ ﴿٥﴾ ٱلَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ ﴿٦﴾ وَيَمْنَعُونَ ٱلْمَاعُونَ ﴿٧﴾

سُورَةُ ٱلْكَوْثَرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّآ أَعْطَيْنَٰكَ ٱلْكَوْثَرَ ﴿١﴾ فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَٱنْحَرْ ﴿٢﴾ إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ ٱلْأَبْتَرُ ﴿٣﴾

105. EL-FÎL SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 5, kelime sayısı 23, harf sayısı 97’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! (Ebrehe el-Eşrem komutasında Kâbe’yi yıkmak için Yemen’den gelen) **Fil Ordusunu Rabbinin ne hâle getirdiğinin haberi sana gelmedi mi?**

2- Rabbin onların (Kâbe’yi yıkmak için hazırladıkları) **tuzak ve planlarını boşa çıkarmadı mı?**

3- Ve onların üzerine birbiri peşinden, bölük bölük ebabil kuşları göndermedi mi?

4- Bu kuşlar onların üzerine, (gaga ve pençelerinde taşıdıkları) **sertleşmiş çamurdan taşlar atıyorlardı.**

5- Böylece Rabbin onları, hayvanların yiyip çiğnediği ve dışkılayıp üzerine bastığı ekinler gibi darmadağın hâle getirdi.

106. KURAYŞ SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 4, kelime sayısı 17, harf sayısı 64’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Kurayş kavminin (Allah’ın nimet kıldığı şu) **alışkanlıklarına ibretle bir bakın!**

2- Onların (Allah’tan bir nimet olarak, çevrelerindeki Arapların Kâbe’ye hürmetlerinden dolayı kendilerine bir zarar vermemeleri sebebiyle, güven içinde) **kışın** (Yemen’e) **ve yazın** (Şam’a) **ticaret yolculuğu yapma alışkanlıklarına** (rağmen Kâbe’nin Rabbine şirk koşmalarına hayretle bir bakın)**…**

3- Öyleyse (bu nimetlere karşılık) **Kurayşliler sadece şu evin** (Kâbe’nin) **Rabbine ibadet etsinler** (O’na hiçbir şeyi şirk koşmasınlar)**.**

4- Çünkü rableri olan Allah, (verdiği bu nimetlerle) **onları aç iken doyurmuş ve korktukları şeylerden** (düşmanlarından) **güvende kılmıştı** (fakat bütün bu nimetlere rağmen onlar nankörlük edip Rablerine şirk koşmaktadırlar)**.**

107. EL-MÂʿÛN SURESİ

Âlimlerin çoğuna göre Mekke’de inmiştir. Bazı âlimlere göre Medine’de inmiştir. Bazı âlimlere göre ise yarısı Mekke’de, diğer yarısı Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 7, kelime sayısı 25, harf sayısı 112’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Allah’ın dinini (sana indirdiğim şeriati, kıyamet gününü, O’nun sevap ve cezasını) **yalanlayan kişiyi bildin mi?!**

2- İşte o, yetimi itip kakar; ne hakkını verir ne de onun hakkını almasına izin verir.

3- O öyle bir kimsedir ki ne yoksullara yemek yedirir ne de onlara yemek yedirmeyi teşvik ve tavsiye eder.

4, 5- Yazıklar olsun o namaz kılanlara ki onlar, namazlarından ğafildirler; Allah’ın rızası için ve ihlasla kılmazlar (öylesine kılarlar)**!**

6- Onlar öyle kimselerdir ki (namaz dâhil) **bütün ibadetlerini gösteriş için yaparlar** (ihlaslı bir şekilde Allah’a yapmazlar)**.**

7- Onlar, başkalarına verdiklerinde kendilerine zarar getirmeyen en basit şeyleri dahi insanların faydalanması için vermezler.

108. EL-KEVS̱ER SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 3, kelime sayısı 10, harf sayısı 42’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Muhakkak ki biz sana el-Kevs̱er’i (cennette sana özel nehri ve çok nimetler) **vereceğiz.**

2- Şimdi sen (müşriklerin yaptığı gibi yapma)**, sadece Rabbin için** (ihlaslı bir şekilde) **namaz kıl ve kurban kes!**

3- Bil ki asıl soyu kesik olan ve hayırla anılmayan, sana buğzedip düşmanlık yapandır.

سُورَةُ ٱلْكَافِرُونَ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ يَٰٓأَيُّهَا ٱلْكَٰفِرُونَ ١ لَآ أَعْبُدُ مَا تَعْبُدُونَ ٢ وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ٣
وَلَآ أَنَا۠ عَابِدٌ مَّا عَبَدتُّمْ ٤ وَلَآ أَنتُمْ عَٰبِدُونَ مَآ أَعْبُدُ ٥ لَكُمْ دِينُكُمْ وَلِىَ دِينِ ٦

سُورَةُ ٱلنَّصْرِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِذَا جَآءَ نَصْرُ ٱللَّهِ وَٱلْفَتْحُ ١ وَرَأَيْتَ ٱلنَّاسَ يَدْخُلُونَ فِى دِينِ ٱللَّهِ أَفْوَاجًا ٢
فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَٱسْتَغْفِرْهُ ۚ إِنَّهُۥ كَانَ تَوَّابًۢا ٣

سُورَةُ ٱلْمَسَدِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

تَبَّتْ يَدَآ أَبِى لَهَبٍ وَتَبَّ ١ مَآ أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُۥ وَمَا كَسَبَ ٢ سَيَصْلَىٰ نَارًا ذَاتَ لَهَبٍ ٣
وَٱمْرَأَتُهُۥ حَمَّالَةَ ٱلْحَطَبِ ٤ فِى جِيدِهَا حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍۭ ٥

سُورَةُ ٱلْإِخْلَاصِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ هُوَ ٱللَّهُ أَحَدٌ ١ ٱللَّهُ ٱلصَّمَدُ ٢ لَمْ يَلِدْ وَلَمْ يُولَدْ ٣ وَلَمْ يَكُن لَّهُۥ كُفُوًا أَحَدٌۢ ٤

109. EL-KÂFİRÛN SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 6, kelime sayısı 26, harf sayısı 94’tür.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Kâfirlere de ki: “Ey kâfirler (kendilerine gelen hakkı bile bile inkâr edip Allah’a şirk koşan ve emirlerine karşı gelenler)**!”**

2- “Ben, sizin ibadet etmekte olduklarınıza ne şimdi ne de gelecekte asla ibadet etmem.”

3- “Siz de benim ibadet ettiğime ibadet etmiyorsunuz (ben, sadece ibadeti hak eden Allah’a ibadet ediyorum ve O’na asla hiçbir şeyi şirk koşmam)**.”**

4- “Ve ben, sizin ibadet ettiğiniz gibi asla ibadet etmem.”

5- “Ve ey kâfirler! Siz, benim ibadet ettiğim gibi ibadet etmiyorsunuz (ben, tevhid ederek Rabbime ibadet ederim; siz ise şirk koşarsınız)**.”**

6- “Sizin dininiz (şirk dini) **size, benim dinim** (tevhid dini) **banadır.”**

110. EN-NASR SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 3, kelime sayısı 19, harf sayısı 79’dur.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Sana Allah’ın yardımı geldiği (dinin muzaffer olduğu) **ve** (Kurayş’e üstün gelip) **Mekke’yi fethettiğin zaman…**

2- Ve (Kurayş ile birlikte) **diğer Arap kabilelerinin de Allah’ın seninle gönderdiği tevhid dinine bölük bölük girdiklerini gördüğün zaman…**

3- Allah’ın verdiği bu nimetten dolayı Rabbini hamdederek (mükemmel sıfatlarından dolayı övüp yücelterek) **tesbih et** (bütün noksan sıfatlardan, mahlukata benzemekten ve zatına layık olmayan şeylerden tenzih et) **ve devamlı O’ndan af dile! Muhakkak ki O,** (تَوَّابٌ) **Tevvâb’dır** (kendisine itaat ve ihlasla tevbe eden kulunu geri çevirmez, mutlaka onu affeder)**.**

111. EL-MESED (TEBBET) SURESİ

Mekke’de inmiştir. Ayet sayısı 5, kelime sayısı 23, harf sayısı 81’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ebu Leheb’in iki eli hüsrana uğrasın (iki eli ve iki eli ile yaptığı ameller ona fayda vermesin)**, kendisi de hüsrana ve helake uğrasın!**

2- Malı ve çocukları (kıyamet gününde) **ona hiçbir fayda vermeyecektir.**

3- Bilsin ki kıyamet gününde çok yakıcı olan alevli ateşte yanacaktır.

4, 5- Rasulümüze zarar vermek için dikenli odun taşıyan (ve hep dedikoduculuk yapan) **karısı da** (kıyamet gününde cehenneme girecek ve) **boynunda ateşten bir ip olduğu hâlde çok yakıcı olan alevli ateşte yanacaktır.**

112. EL-İẖLÂS SURESİ

Mekke’de mi Medine’de mi indiği konusunda âlimler ihtilaf etmiştir. Ayet sayısı 4, kelime sayısı 15, harf sayısı 47’dir.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّح۪يمِ

1- Ey rasulüm! Senden Rabbini tanıtmanı isteyenlere de ki: “O; zatında, sıfatlarında ve fiillerinde tek olan Allah’tır (hiçbir yönden benzeri yoktur)**.”**

2- “Bilin ki Allah, (اَلصَّمَدُ) **es-Samed’dir** (mükemmel sıfatlara sahiptir, hiçbir şeye ihtiyacı yoktur, bütün mahlukat O’na muhtaçtır ve O, ibadete layık yegâne varlıktır)**.”**

3- “O, kesinlikle doğurmamıştır (asla yok olmayacaktır) **ve asla doğurulmamıştır** (varlığının başlangıcı yoktur)**.”**

4- “O’nun (zatında, sıfatlarında ve fiillerinde) **benzeri olan hiçbir varlık yoktur** (bu sebeple mutlak itaat* ve mutlak sevgi* yalnız O’na verilmelidir)**.”**

---

* Mutlak itaat edilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. en-Naẖl: 52.

* Mutlak sevilme hakkı ile ilgili açıklama için bkz. el-Bakara: 136.

سُورَةُ ٱلْفَلَقِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلْفَلَقِ (١) مِن شَرِّ مَا خَلَقَ (٢) وَمِن شَرِّ غَاسِقٍ إِذَا وَقَبَ (٣)
وَمِن شَرِّ ٱلنَّفَّٰثَٰتِ فِى ٱلْعُقَدِ (٤) وَمِن شَرِّ حَاسِدٍ إِذَا حَسَدَ (٥)

سُورَةُ ٱلنَّاسِ

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ ٱلنَّاسِ (١) مَلِكِ ٱلنَّاسِ (٢) إِلَٰهِ ٱلنَّاسِ (٣) مِن شَرِّ ٱلْوَسْوَاسِ ٱلْخَنَّاسِ (٤)
ٱلَّذِى يُوَسْوِسُ فِى صُدُورِ ٱلنَّاسِ (٥) مِنَ ٱلْجِنَّةِ وَٱلنَّاسِ (٦)

113. EL-FELAK SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 5, kelime sayısı 23, harf sayısı 73’tür.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ey rasulüm! De ki: “Karanlığı yok eden sabah aydınlığının Rabbine sığınırım.”

2- “Yarattıklarının şerrinden de Allah’a sığınırım.”

3- “İyice çöktüğü zaman karanlığın şerrinden de Allah’a sığınırım.”

4- “Düğümlere üfleyen sihirbazların şerrinden de Allah’a sığınırım.”

5- “Haset ettiği zaman hasetçinin (hasedinin ve nazarının) **şerrinden de Allah’a sığınırım.”**

114. EN-NÂS SURESİ

Medine’de inmiştir. Ayet sayısı 6, kelime sayısı 20, harf sayısı 80’dir.

بِسْمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحْمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

1- Ey rasulüm! De ki: “Ben, bütün mahlukatın Rabbine (gerçek efendisi, yaratıcısı, rızık vericisi ve nimetleriyle terbiye edicisine) **sığınırım.”**

2- “Bütün mahlukatın melikine (gerçek sahibi ve yöneticisine) **sığınırım.”**

3- “Bütün mahlukatın (tapılmayı hak eden yegâne gerçek) **ilahına sığınırım.”**

4, 5- “Herkesin göğsüne (türlü türlü) **vesvese veren ve Allah ihlasla zikredilince sinen şeytanın** (maddi manevi bütün) **kötülük ve vesveselerinden sığınırım.”**

6- “Cinlerden ve insanlardan olan şeytanlardan da Allah’a sığınırım.”

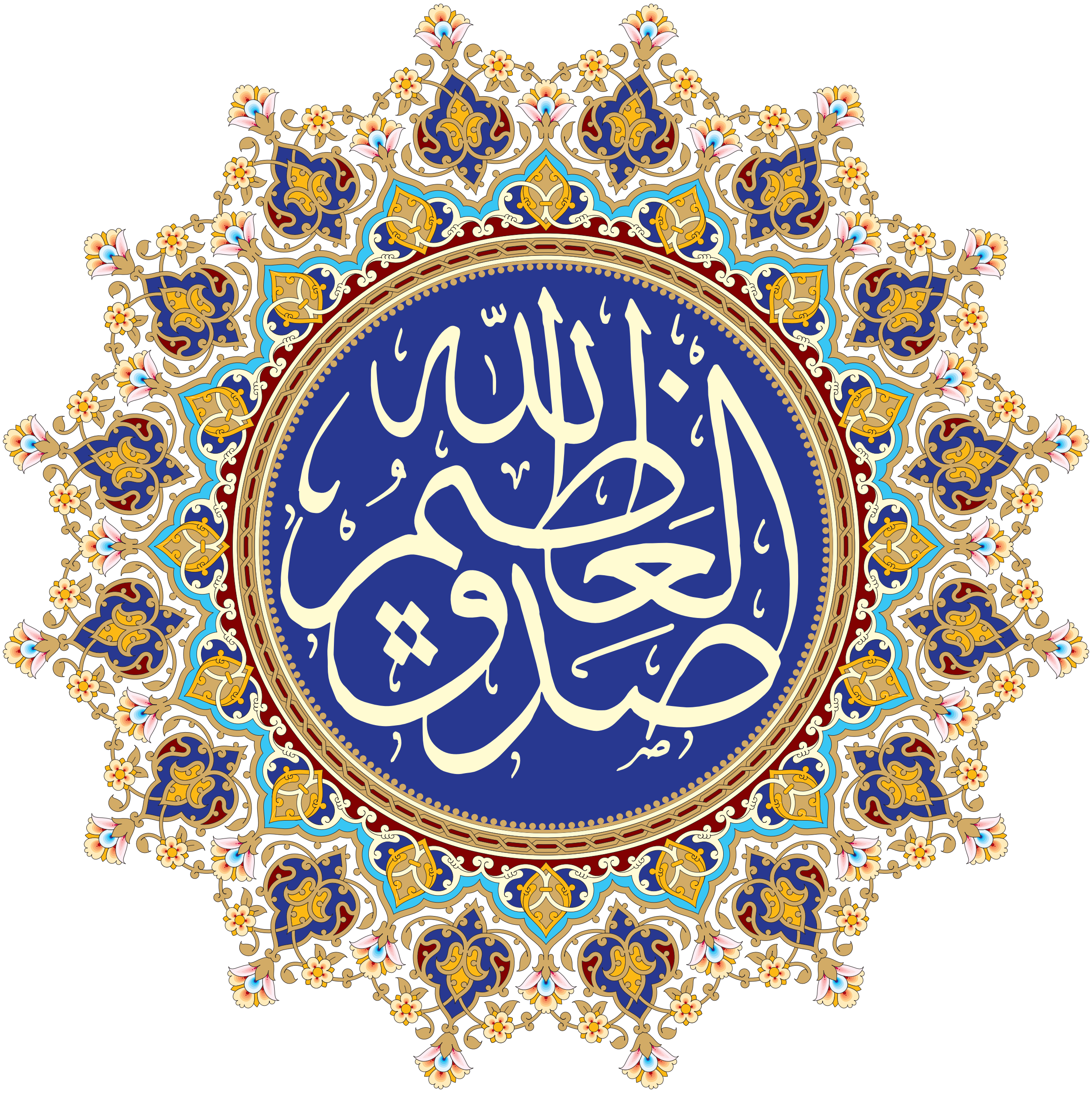
صدق الله العظيم

دُعَاءُ خَتْمِ ٱلْقُرْءَانِ ٱلْكَرِيمِ

ٱللَّهُمَّ ٱرْحَمْنِي بِٱلْقُرْءَانِ وَٱجْعَلْهُ لِي إِمَامًا وَنُورًا وَهُدًى وَرَحْمَةً
ٱللَّهُمَّ ذَكِّرْنِي مِنْهُ مَا نَسِيتُ ، وَعَلِّمْنِي مِنْهُ مَا جَهِلْتُ
وَٱرْزُقْنِي تِلَاوَتَهُۥ ءَانَاءَ ٱللَّيْلِ وَأَطْرَافَ ٱلنَّهَارِ عَلَى ٱلْوَجْهِ ٱلَّذِي يُرْضِيكَ عَنِّي
وَٱجْعَلْهُ لِي حُجَّةً يَا رَبَّ ٱلْعَالَمِينَ
ٱللَّهُمَّ أَصْلِحْ لِي دِينِي ٱلَّذِي هُوَ عِصْمَةُ أَمْرِي ، وَأَصْلِحْ لِي دُنْيَايَ ٱلَّتِي فِيهَا مَعَاشِي
وَأَصْلِحْ لِي ءَاخِرَتِي ٱلَّتِي فِيهَا مَعَادِي ، وَٱجْعَلِ ٱلْحَيَاةَ زِيَادَةً لِّي فِي كُلِّ خَيْرٍ
وَٱجْعَلِ ٱلْمَوْتَ رَاحَةً لِّي مِنْ كُلِّ شَرٍّ
ٱللَّهُمَّ ٱجْعَلْ خَيْرَ عُمُرِي ءَاخِرَهُۥ وَخَيْرَ عَمَلِي خَوَاتِمَهُۥ وَخَيْرَ أَيَّامِي يَوْمَ أَلْقَاكَ فِيهِ
ٱللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِيشَةً هَنِيَّةً وَمِيتَةً سَوِيَّةً وَمَرَدًّا غَيْرَ مُخْزٍ وَلَا فَاضِحٍ
ٱللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ خَيْرَ ٱلْمَسْأَلَةِ وَخَيْرَ ٱلدُّعَاءِ وَخَيْرَ ٱلنَّجَاحِ وَخَيْرَ ٱلْعِلْمِ
وَخَيْرَ ٱلْعَمَلِ وَخَيْرَ ٱلثَّوَابِ وَخَيْرَ ٱلْحَيَاةِ وَخَيْرَ ٱلْمَمَاتِ ، وَثَبِّتْنِي وَثَقِّلْ مَوَازِينِي
وَحَقِّقْ إِيمَانِي ، وَٱرْفَعْ دَرَجَتِي ، وَتَقَبَّلْ صَلَاتِي ، وَٱغْفِرْ خَطِيـَٔاتِي ، وَأَسْأَلُكَ ٱلْعُلَا مِنَ ٱلْجَنَّةِ
ٱللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ مُوجِبَاتِ رَحْمَتِكَ وَعَزَائِمَ مَغْفِرَتِكَ وَٱلسَّلَامَةَ مِنْ كُلِّ إِثْمٍ
وَٱلْغَنِيمَةَ مِنْ كُلِّ بِرٍّ وَٱلْفَوْزَ بِٱلْجَنَّةِ وَٱلنَّجَاةَ مِنَ ٱلنَّارِ
ٱللَّهُمَّ أَحْسِنْ عَاقِبَتَنَا فِي ٱلْأُمُورِ كُلِّهَا ، وَأَجِرْنَا مِنْ خِزْيِ ٱلدُّنْيَا وَعَذَابِ ٱلْءَاخِرَةِ
ٱللَّهُمَّ ٱقْسِمْ لَنَا مِنْ خَشْيَتِكَ مَا تَحُولُ بِهِۦ بَيْنَنَا وَبَيْنَ مَعْصِيَتِكَ
وَمِنْ طَاعَتِكَ مَا تُبَلِّغُنَا بِهَا جَنَّتَكَ ، وَمِنَ ٱلْيَقِينِ مَا تُهَوِّنُ بِهِ عَلَيْنَا مَصَائِبَ ٱلدُّنْيَا
وَمَتِّعْنَا بِأَسْمَاعِنَا وَأَبْصَارِنَا وَقُوَّتِنَا مَا أَحْيَيْتَنَا
وَٱجْعَلْهُ ٱلْوَارِثَ مِنَّا ، وَٱجْعَلْ ثَأْرَنَا عَلَى مَنْ ظَلَمَنَا وَٱنْصُرْنَا عَلَى مَنْ عَادَانَا
وَلَا تَجْعَلْ مُصِيبَتَنَا فِي دِينِنَا ، وَلَا تَجْعَلِ ٱلدُّنْيَا أَكْبَرَ هَمِّنَا وَلَا مَبْلَغَ عِلْمِنَا
وَلَا تُسَلِّطْ عَلَيْنَا مَنْ لَّا يَرْحَمُنَا
ٱللَّهُمَّ لَا تَدَعْ لَنَا ذَنْبًا إِلَّا غَفَرْتَهُۥ ، وَلَا هَمًّا إِلَّا فَرَّجْتَهُۥ ، وَلَا دَيْنًا إِلَّا قَضَيْتَهُۥ
وَلَا حَاجَةً مِّنْ حَوَائِجِ ٱلدُّنْيَا وَٱلْءَاخِرَةِ إِلَّا قَضَيْتَهَا يَا أَرْحَمَ ٱلرَّاحِمِينَ
رَبَّنَا ءَاتِنَا فِي ٱلدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِي ٱلْءَاخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ ٱلنَّارِ
وَصَلَّى ٱللَّهُ عَلَىٰ سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ ءَالِهِۦ وَأَصْحَابِهِ ٱلْأَخْيَارِ ، وَسَلَّمَ تَسْلِيمًا كَثِيرًا

HATİM DUASI

Ey Allah'ım! Bana Kur'ân ile rahmet et; onu benim için bir yol gösterici, nur, hidayet ve rahmet kıl!

Ey Allah'ım! Kur'ân'dan unuttuğum şeyleri bana hatırlat, ondan cahil olduğum şeyleri bana öğret, razı olduğun şekilde onu gece gündüz okumayı bana nasip et ve onu bana bir huccet kıl ey âlemlerin Rabbi!

Ey Allah'ım! Beni her türlü kötülükten koruyan dinimi ıslah et! İçinde yaşadığım dünyamı ıslah et, kendisine döneceğim ahiretimi hayırlı kıl, bu hayatı benim için her türlü hayrı artıracak bir vesile kıl ve ölümümü benim için her türlü şerden kurtuluş kıl!

Ey Allah'ım! Ömrümün en hayırlısını sonu, amellerimin en hayırlısını sonuncusu, sana kavuşacağım günü de en hayırlı günüm kıl!

Ey Allah'ım! Senden güzel bir yaşam, güzel bir ölüm, utanç ve ayıplaması olmayan bir dönüş isterim!

Ey Allah'ım! Senden işin en hayırlısını, duanın en hayırlısını, başarının en hayırlısını, ilmin en hayırlısını, amelin en hayırlısını, sevabın en hayırlısını, hayatın en hayırlısını ve ölümün en hayırlısını isterim. Beni hidayet üzere sabit kıl, hayırlı amellerimin tartısını ağırlaştır, imanımı sağlam kıl, derecemi yükselt, namazımı kabul et ve hatalarımı bağışla! Senden cennette en yüksek yeri isterim.

Ey Allah'ım! Beni rahmetine vesile olacak şeylerle rızıklandır ve bana günahlarımdan bağışlanmaya vesile olacak hayırlı ameller işlemek için gayret ver! Senden her türlü günahtan selamet içinde olmayı, her iyiliğe muvaffak olmayı, beni cennetle mükâfaatlandırmanı ve cehennemden kurtarmanı isterim.

Ey Allah'ım! Bütün işlerimin sonunu hayırlı kıl! Dünyada utandıracak ve zillete düşürecek şeylerden ve ahiret azabından beni koru!

Ey Allah'ım! Bize senden öyle bir korku ver ki o korku, bizi sana karşı gelmekten engellesin; öyle bir itaat ver ki o itaatle senin cennetine ulaşabilelim ve şeksiz şüphesiz öyle bir yakin ver ki bu yakin ile dünya musibetleri bize kolay gelsin.

Ey Allah'ım! Yaşadığımız müddetçe kulaklarımız, gözlerimiz ve her türlü kuvvetimizden bizi faydalandır ve bunlarla elde ettiğimiz hayırlı şeyleri bıraktığımız bir miras kıl! İntikamımız sadece bize zulmedenlere olsun! Düşmanlarımıza karşı bize yardım et! Musibetlerimizi dinimizde kılma! Dünyayı en büyük derdimiz ve en büyük meşgalemiz kılma, ilmimizi de dünya ile sınırlı kılma! Ve merhamet etmeyen kişileri bize musallat etme!

Ey Allah'ım! Bizim hakkımızda bağışlamadığın bir günah, kolaylaştırmadığın bir sıkıntı, ödenmemiş bir borç, dünya ve ahiret ile ilgili gidermediğin hiçbir sıkıntı bırakma ey merhamet edenlerin en merhametli olanı!

Ey Rabbimiz! Bize dünyada (sağlık, rahatlık, ilim, helal rızık, hayırlı evlat, salih amel gibi) güzel şeyler, ahirette de (cennet, yüksek mertebeler, değerli nimetler gibi) güzel şeyler ihsan et! Bizi cehennem azabından koru! Seyyidimiz ve nebimiz Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem'e, onun ehline ve seçilmiş ashabına çokça salat ve selam olsun!*

* Bu duayı hatimden sonra ya da her hayırlı amelden sonra okumanın çok büyük sevabı vardır.

اَصْطِلَاحَاتُ الضَّبْطِ

Harekeleme ve Noktalamayla İlgili Istılahlar

۟	Bu işaret illet harfinin (ا ، و ، ى) üzerinde bulunduğunda durulsa da devam edilse de o harf okunmaz.
۠	Bu işaret elif harfinin üzerinde bulunduğunda ancak o kelimede durulursa okunur, devam edilirse okunmaz.
ْ	Bu, cezim ve izhar işaretidir. Yani harfin üzerinde bulunduğunda harf harekeli okunmaz.
ۢ	Bu işaret geldiğinde ن harfi yerine sakin bir م harfi telaffuz edilir.
•	Bu işaret harfin altında bulunduğunda imale yapılması gerektiğine işaret eder.
ٱ	Bu, hemzetul vasl işaretidir. Daha önceki kelime veya harfle beraber okunduğunda telaffuz edilmez, ancak okuyuşa bu hemzenin bulunduğu kelime ile başlanırsa hemze olarak telaffuz edilir.
۩	Secde ayetine işaret eder.
ۜ	Sekte yapılması gerektiğine işaret eder.

عَلَامَاتُ الْوَقْفِ

Duraklama İşaretleri

ۘ	Durmanın vacip olduğuna işaret eder.
ۚ	Durmanın caiz olduğuna işaret eder.
ۖ	Durmanın caiz olduğuna işaret eder. Fakat devam edilmesi daha evladır.
ۗ	Durmanın caiz olduğuna işaret eder. Fakat durulması daha evladır.
ۛ	Birbirine yakın iki ayrı yerde gelir. Durulacaksa bunların her ikisinde değil de yalnız birinde durmak lazımdır.
ۙ	Kesinlikle durulmaması gerektiğini ifade eder.

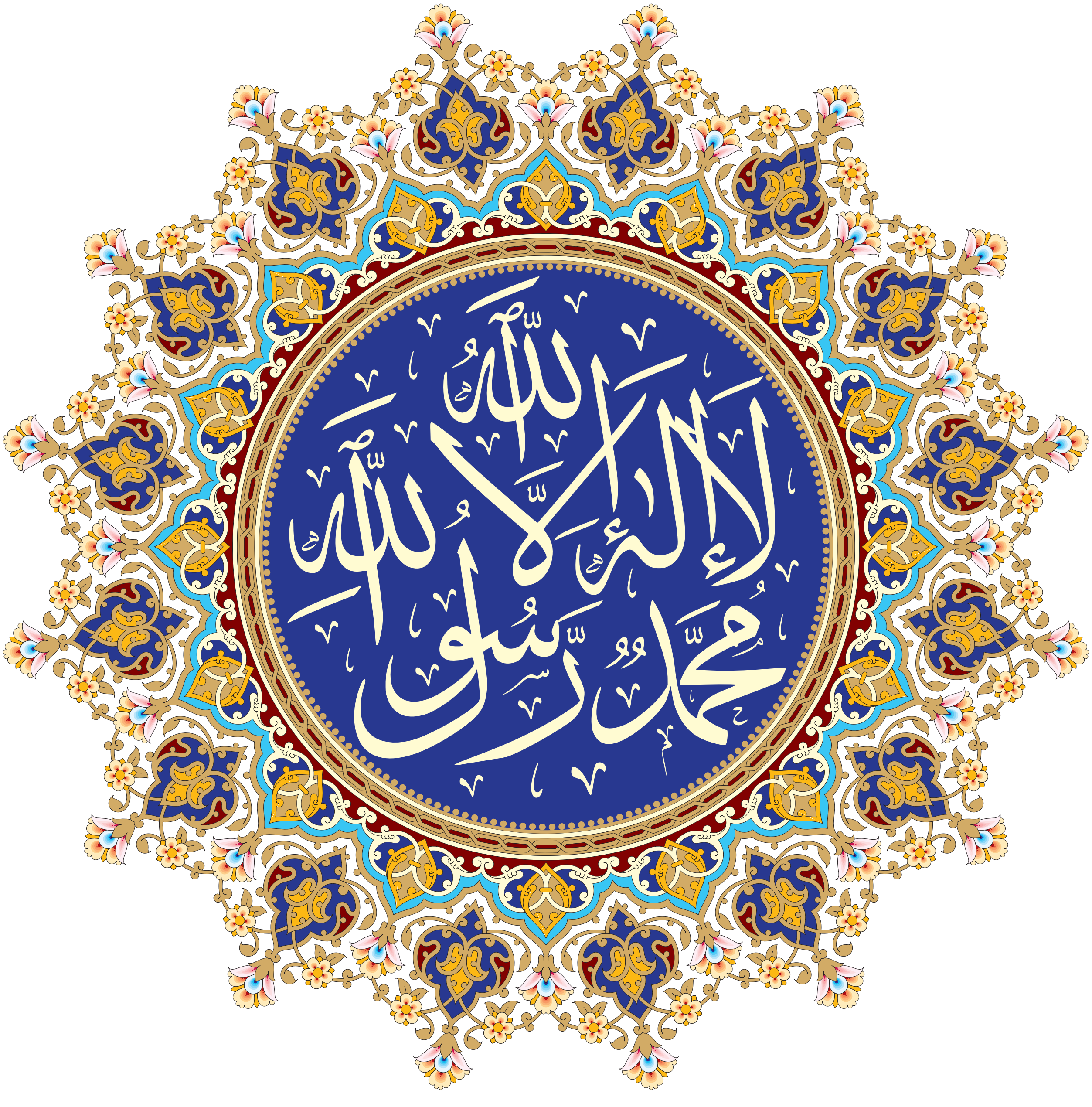
لا إله إلا الله
محمد رسول الله

فِهۡرِسُ بِأَسۡمَاءِ ٱلسُّوَرِ وَبَيَانِ ٱلۡمَكِّيِّ وَٱلۡمَدَنِيِّ مِنۡهَا

رَقۡمُهَا	ٱلسُّورَةُ	ٱلصَّفۡحَةُ	ٱلۡبَيَانُ	ٱلۡجُزۡءُ	عَدَدُ آيَاتِهَا
١	سُورَةُ ٱلۡفَاتِحَةِ	٤	مَكِّيَّةٌ	١	٧
٢	سُورَةُ ٱلۡبَقَرَةِ	٦	مَدَنِيَّةٌ	١	٢٨٦
٣	سُورَةُ ءَالِ عِمۡرَانَ	٥٦	مَدَنِيَّةٌ	٣	٢٠٠
٤	سُورَةُ ٱلنِّسَاءِ	٨٦	مَدَنِيَّةٌ	٤	١٧٦
٥	سُورَةُ ٱلۡمَائِدَةِ	١١٦	مَدَنِيَّةٌ	٦	١٢٠
٦	سُورَةُ ٱلۡأَنۡعَامِ	١٣٨	مَكِّيَّةٌ	٧	١٦٥
٧	سُورَةُ ٱلۡأَعۡرَافِ	١٦٤	مَكِّيَّةٌ	٨	٢٠٦
٨	سُورَةُ ٱلۡأَنۡفَالِ	١٩٢	مَدَنِيَّةٌ	٩	٧٥
٩	سُورَةُ ٱلتَّوۡبَةِ	٢٠٤	مَدَنِيَّةٌ	١٠	١٢٩
١٠	سُورَةُ يُونُسَ	٢٢٤	مَكِّيَّةٌ	١١	١٠٩
١١	سُورَةُ هُودٍ	٢٤٠	مَكِّيَّةٌ	١١	١٢٣
١٢	سُورَةُ يُوسُفَ	٢٥٦	مَكِّيَّةٌ	١٢	١١١
١٣	سُورَةُ ٱلرَّعۡدِ	٢٧٠	مَدَنِيَّةٌ	١٣	٤٣
١٤	سُورَةُ إِبۡرَاهِيمَ	٢٧٦	مَكِّيَّةٌ	١٣	٥٢
١٥	سُورَةُ ٱلۡحِجۡرِ	٢٨٤	مَكِّيَّةٌ	١٤	٩٩
١٦	سُورَةُ ٱلنَّحۡلِ	٢٩٠	مَكِّيَّةٌ	١٤	١٢٨
١٧	سُورَةُ ٱلۡإِسۡرَاءِ	٣٠٦	مَكِّيَّةٌ	١٥	١١١
١٨	سُورَةُ ٱلۡكَهۡفِ	٣١٨	مَكِّيَّةٌ	١٥	١١٠
١٩	سُورَةُ مَرۡيَمَ	٣٣٠	مَكِّيَّةٌ	١٦	٩٨
٢٠	سُورَةُ طه	٣٣٨	مَكِّيَّةٌ	١٦	١٣٥
٢١	سُورَةُ ٱلۡأَنۡبِيَاءِ	٣٥٠	مَكِّيَّةٌ	١٧	١١٢
٢٢	سُورَةُ ٱلۡحَجِّ	٣٦٠	مَدَنِيَّةٌ	١٧	٧٨
٢٣	سُورَةُ ٱلۡمُؤۡمِنُونَ	٣٧٠	مَكِّيَّةٌ	١٨	١١٨
٢٤	سُورَةُ ٱلنُّورِ	٣٨٠	مَدَنِيَّةٌ	١٨	٦٤
٢٥	سُورَةُ ٱلۡفُرۡقَانِ	٣٩٠	مَكِّيَّةٌ	١٨	٧٧
٢٦	سُورَةُ ٱلشُّعَرَاءِ	٣٩٨	مَكِّيَّةٌ	١٩	٢٢٧
٢٧	سُورَةُ ٱلنَّمۡلِ	٤١٠	مَكِّيَّةٌ	١٩	٩٣
٢٨	سُورَةُ ٱلۡقَصَصِ	٤٢٠	مَكِّيَّةٌ	٢٠	٨٨
٢٩	سُورَةُ ٱلۡعَنكَبُوتِ	٤٣٢	مَكِّيَّةٌ	٢٠	٦٩
٣٠	سُورَةُ ٱلرُّومِ	٤٤٠	مَكِّيَّةٌ	٢١	٦٠
٣١	سُورَةُ لُقۡمَانَ	٤٤٨	مَكِّيَّةٌ	٢١	٣٤
٣٢	سُورَةُ ٱلسَّجۡدَةِ	٤٥٢	مَكِّيَّةٌ	٢١	٣٠
٣٣	سُورَةُ ٱلۡأَحۡزَابِ	٤٥٤	مَدَنِيَّةٌ	٢١	٧٣
٣٤	سُورَةُ سَبَإٍ	٤٦٦	مَكِّيَّةٌ	٢٢	٥٤
٣٥	سُورَةُ فَاطِرٍ	٤٧٢	مَكِّيَّةٌ	٢٢	٤٥
٣٦	سُورَةُ يسٓ	٤٨٠	مَكِّيَّةٌ	٢٢	٨٣
٣٧	سُورَةُ ٱلصَّافَّاتِ	٤٨٦	مَكِّيَّةٌ	٢٣	١٨٢
٣٨	سُورَةُ صٓ	٤٩٦	مَكِّيَّةٌ	٢٣	٨٨
٣٩	سُورَةُ ٱلزُّمَرِ	٥٠٢	مَكِّيَّةٌ	٢٣	٧٥
٤٠	سُورَةُ غَافِرٍ	٥١٢	مَكِّيَّةٌ	٢٤	٨٥
٤١	سُورَةُ فُصِّلَتۡ	٥٢٢	مَكِّيَّةٌ	٢٤	٥٤
٤٢	سُورَةُ ٱلشُّورَىٰ	٥٢٨	مَكِّيَّةٌ	٢٥	٥٣
٤٣	سُورَةُ ٱلزُّخۡرُفِ	٥٣٦	مَكِّيَّةٌ	٢٥	٨٩
٤٤	سُورَةُ ٱلدُّخَانِ	٥٤٢	مَكِّيَّةٌ	٢٥	٥٩
٤٥	سُورَةُ ٱلۡجَاثِيَةِ	٥٤٦	مَكِّيَّةٌ	٢٥	٣٧
٤٦	سُورَةُ ٱلۡأَحۡقَافِ	٥٥٠	مَكِّيَّةٌ	٢٦	٣٥
٤٧	سُورَةُ مُحَمَّدٍ	٥٥٦	مَدَنِيَّةٌ	٢٦	٣٨
٤٨	سُورَةُ ٱلۡفَتۡحِ	٥٦٠	مَدَنِيَّةٌ	٢٦	٢٩
٤٩	سُورَةُ ٱلۡحُجُرَاتِ	٥٦٤	مَدَنِيَّةٌ	٢٦	١٨
٥٠	سُورَةُ قٓ	٥٦٨	مَكِّيَّةٌ	٢٦	٤٥
٥١	سُورَةُ ٱلذَّارِيَاتِ	٥٧٢	مَكِّيَّةٌ	٢٦	٦٠
٥٢	سُورَةُ ٱلطُّورِ	٥٧٦	مَكِّيَّةٌ	٢٧	٤٩
٥٣	سُورَةُ ٱلنَّجۡمِ	٥٧٨	مَكِّيَّةٌ	٢٧	٦٢
٥٤	سُورَةُ ٱلۡقَمَرِ	٥٨٢	مَكِّيَّةٌ	٢٧	٥٥
٥٥	سُورَةُ ٱلرَّحۡمَٰنِ	٥٨٦	مَدَنِيَّةٌ	٢٧	٧٨
٥٦	سُورَةُ ٱلۡوَاقِعَةِ	٥٩٠	مَكِّيَّةٌ	٢٧	٩٦

رَقمُهَا	ٱلسُّورَةُ	ٱلصَّفحَةُ	ٱلْبَيَانُ	ٱلجُزءُ	عَدَدُ الآيَاتِ
٥٧	سُورَةُ ٱلْحَدِيدِ	٥٩٤	مَدَنِيَّةٌ	٢٧	٢٩
٥٨	سُورَةُ ٱلْمُجَادَلَةِ	٥٩٨	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	٢٢
٥٩	سُورَةُ ٱلْحَشْرِ	٦٠٢	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	٢٤
٦٠	سُورَةُ ٱلْمُمْتَحِنَةِ	٦٠٦	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١٣
٦١	سُورَةُ ٱلصَّفِّ	٦١٠	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١٤
٦٢	سُورَةُ ٱلْجُمُعَةِ	٦١٢	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١١
٦٣	سُورَةُ ٱلْمُنَافِقُونَ	٦١٢	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١١
٦٤	سُورَةُ ٱلتَّغَابُنِ	٦١٤	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١٨
٦٥	سُورَةُ ٱلطَّلَاقِ	٦١٨	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١٢
٦٦	سُورَةُ ٱلتَّحْرِيمِ	٦٢٠	مَدَنِيَّةٌ	٢٨	١٢
٦٧	سُورَةُ ٱلْمُلْكِ	٦٢٢	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٣٠
٦٨	سُورَةُ ٱلْقَلَمِ	٦٢٤	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٥٢
٦٩	سُورَةُ ٱلْحَاقَّةِ	٦٢٨	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٥٢
٧٠	سُورَةُ ٱلْمَعَارِجِ	٦٣٠	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٤٤
٧١	سُورَةُ نُوحٍ	٦٣٢	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٢٨
٧٢	سُورَةُ ٱلْجِنِّ	٦٣٤	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٢٨
٧٣	سُورَةُ ٱلْمُزَّمِّلِ	٦٣٨	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٢٠
٧٤	سُورَةُ ٱلْمُدَّثِّرِ	٦٤٠	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٥٦
٧٥	سُورَةُ ٱلْقِيَامَةِ	٦٤٢	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٤٠
٧٦	سُورَةُ ٱلْإِنْسَانِ	٦٤٤	مَدَنِيَّةٌ	٢٩	٣١
٧٧	سُورَةُ ٱلْمُرْسَلَاتِ	٦٤٦	مَكِّيَّةٌ	٢٩	٥٠
٧٨	سُورَةُ ٱلنَّبَإِ	٦٤٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٤٠
٧٩	سُورَةُ ٱلنَّازِعَاتِ	٦٥٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٤٦
٨٠	سُورَةُ عَبَسَ	٦٥٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٤٢
٨١	سُورَةُ ٱلتَّكْوِيرِ	٦٥٤	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٢٩
٨٢	سُورَةُ ٱلْإِنْفِطَارِ	٦٥٦	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١٩
٨٣	سُورَةُ ٱلْمُطَفِّفِينَ	٦٥٦	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٣٦
٨٤	سُورَةُ ٱلْإِنْشِقَاقِ	٦٥٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٢٥
٨٥	سُورَةُ ٱلْبُرُوجِ	٦٦٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٢٢

رَقمُهَا	ٱلسُّورَةُ	ٱلصَّفحَةُ	ٱلْبَيَانُ	ٱلجُزءُ	عَدَدُ الآيَاتِ
٨٦	سُورَةُ ٱلطَّارِقِ	٦٦٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١٧
٨٧	سُورَةُ ٱلْأَعْلَىٰ	٦٦٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١٩
٨٨	سُورَةُ ٱلْغَاشِيَةِ	٦٦٤	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٢٦
٨٩	سُورَةُ ٱلْفَجْرِ	٦٦٤	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٣٠
٩٠	سُورَةُ ٱلْبَلَدِ	٦٦٦	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٢٠
٩١	سُورَةُ ٱلشَّمْسِ	٦٦٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١٥
٩٢	سُورَةُ ٱللَّيْلِ	٦٦٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٢١
٩٣	سُورَةُ ٱلضُّحَىٰ	٦٧٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١١
٩٤	سُورَةُ ٱلشَّرْحِ	٦٧٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٨
٩٥	سُورَةُ ٱلتِّينِ	٦٧٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٨
٩٦	سُورَةُ ٱلْعَلَقِ	٦٧٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١٩
٩٧	سُورَةُ ٱلْقَدْرِ	٦٧٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٥
٩٨	سُورَةُ ٱلْبَيِّنَةِ	٦٧٢	مَدَنِيَّةٌ	٣٠	٨
٩٩	سُورَةُ ٱلزَّلْزَلَةِ	٦٧٤	مَدَنِيَّةٌ	٣٠	٨
١٠٠	سُورَةُ ٱلْعَادِيَاتِ	٦٧٤	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١١
١٠١	سُورَةُ ٱلْقَارِعَةِ	٦٧٤	مَكِّيَّةٌ	٣٠	١١
١٠٢	سُورَةُ ٱلتَّكَاثُرِ	٦٧٦	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٨
١٠٣	سُورَةُ ٱلْعَصْرِ	٦٧٦	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٣
١٠٤	سُورَةُ ٱلْهُمَزَةِ	٦٧٦	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٩
١٠٥	سُورَةُ ٱلْفِيلِ	٦٧٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٥
١٠٦	سُورَةُ قُرَيْشٍ	٦٧٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٤
١٠٧	سُورَةُ ٱلْمَاعُونِ	٦٧٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٧
١٠٨	سُورَةُ ٱلْكَوْثَرِ	٦٧٨	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٣
١٠٩	سُورَةُ ٱلْكَافِرُونَ	٦٨٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٦
١١٠	سُورَةُ ٱلنَّصْرِ	٦٨٠	مَدَنِيَّةٌ	٣٠	٣
١١١	سُورَةُ ٱلْمَسَدِ	٦٨٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٥
١١٢	سُورَةُ ٱلْإِخْلَاصِ	٦٨٠	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٤
١١٣	سُورَةُ ٱلْفَلَقِ	٦٨٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٥
١١٤	سُورَةُ ٱلنَّاسِ	٦٨٢	مَكِّيَّةٌ	٣٠	٦

ALFABETİK FİHRİST

L-Z	Sıra	Sure Adı	Sayfa	Cüz	Ayet	Kelime	Harf
L	92	El-Leyl	669	30	21	71	300
	31	Lokmân	449	21	34	548	2110
M	5	El-Mâide	117	6	120	2804	11733
	107	El-Mâʿûn	679	30	7	25	112
	70	El-Meʿâric	631	29	44	216	861
	19	Meryem	331	16	98	962	3802
	47	Muḥammed	557	26	38	539	2349
	83	El-Mutaffifîn	657	30	36	169	740
	40	Ğâfir (El-Mu’min)	513	24	85	1199	4960
	23	El-Muʾminûn	370	18	118	1840	4802
	58	El-Mucâdele	599	28	22	473	1792
	74	El-Muddes̱s̱ir	641	29	56	255	1010
	67	El-Mulk	623	29	30	335	1313
	60	El-Mumteḥine	607	28	13	348	1510
	63	El-Munâfikūn	613	28	11	180	776
	77	El-Murselât	647	29	50	181	816
	73	El-Muzzemmil	639	29	20	107	838
N	16	En-Naḥl	291	14	128	1841	7707
	114	En-Nâs	683	30	6	20	80
	110	En-Nasr	681	30	3	19	79
	79	En-Nâziʿât	651	30	46	179	773
	78	En-Nebeʾ	649	30	40	173	770
	53	En-Necm	579	27	62	360	1405
	27	En-Neml	411	19	93	1149	4790
	4	En-Nisâ	87	4	176	3945	16030
	71	Nûḥ	633	29	28	224	929
	24	En-Nûr	381	18	64	1316	5680
R	13	Er-Raʿd	271	13	43	855	3506
	55	Er-Raḥmân	587	27	78	351	1630
	30	Er-Rûm	441	21	60	819	3534
S	38	Sâd	497	23	88	732	3069
	61	Es-Saff	611	28	14	221	926
	37	Es-Sâffât	487	23	182	860	3826
	34	Sebeʾ	467	22	54	883	3512
	32	Es-Secde	453	21	30	380	1518
Ş	91	Eş-Şems	669	30	15	54	249
	26	Eş-Şuʿarâʾ	399	19	227	1297	5542
	42	Eş-Şûrâ	529	25	53	866	3588
T	20	Tā Hâ	339	16	135	1341	5242
	66	Et-Taḥrîm	621	28	12	247	1160
	65	Et-Talāk	616	28	12	249	1060
	86	Et-Tārık	663	30	17	61	248
	111	El-Mesed (Tebbet)	681	30	5	23	81
	64	Et-Teğābun	615	28	18	241	1070
	102	Et-Tekâs̱ur	677	30	8	28	119
	81	Et-Tekvîr	655	30	29	104	425
	9	Et-Tevbe	205	10	129	2497	10887
	95	Et-Tîn	671	30	8	34	159
	52	Et-Tûr	577	27	49	312	1308
V	56	El-Vâkıʿa	591	27	96	378	1703
Y	36	Yâ Sîn	481	22	83	727	3020
	10	Yûnus	225	11	109	1832	7567
	12	Yûsuf	257	12	111	1076	7043
Z	51	Ez̠-Z̠âriyât	573	26	60	360	1287
	99	Ez-Zelzele (Ez-Zilzâl)	675	30	8	35	155
	43	Ez-Zuḫruf	537	25	89	833	3400
	39	Ez-Zümer	503	23	75	1172	4708

ALFABETİK FİHRİST

A-K	Sıra	Sure Adı	Sayfa	Cüz	Ayet	Kelime	Harf
A	80	ʿAbese	653	30	42	133	536
	100	El-ʿÂdiyât	675	30	11	40	168
	46	El-Aḥkāf	551	26	35	644	2600
	33	El-Aḥzâb	454	21	73	1280	5796
	3	Âli ʿİmrân	57	3	200	3480	14525
	87	El-Aʿlâ	663	30	19	72	286
	96	El-ʿAlak	673	30	19	72	229
	29	El-ʿAnkebût	433	20	69	980	4195
	7	El-Aʿrâf	165	8	206	3325	14310
	103	El-ʿAsr	677	30	3	14	71
B	2	El-Bakara	7	1	286	6121	25500
	90	El-Beled	667	30	20	82	336
	98	El-Beyyine	673	30	8	94	403
	85	El-Burûc	661	30	22	109	464
C	45	El-Câs̱iye	547	25	37	488	2191
	72	El-Cinn	635	29	28	200	759
	62	El-Cumuʿa	613	28	11	180	748
D	93	Eḍ-Ḍuḥâ	671	30	11	40	158
	44	Ed-Duḫān	543	25	59	346	1431
E	6	El-Enʿâm	139	7	165	3052	12422
	21	El-Enbiyâʾ	351	17	112	1168	4890
	8	El-Enfâl	193	9	75	1231	5294
F	35	Fâtır	473	22	45	777	3130
	1	El-Fâtiḥa	5	1	7	29	156
	89	El-Fecr	665	30	30	137	567
	113	El-Felak	683	30	5	23	73
	48	El-Fetḥ	561	26	29	530	2438
	105	El-Fîl	679	30	5	23	97
	25	El-Furkān	391	18	77	892	3783
	41	Fussilet	523	24	54	776	3350
Ğ	88	El-Ğāşiye	665	30	26	92	371
H	22	El-Ḥacc	361	17	78	1291	5175
	57	El-Ḥadîd	595	27	29	544	2476
	69	El-Ḥâkka	629	29	52	256	1084
	59	El-Ḥaşr	603	28	24	445	1913
	15	El-Ḥicr	285	14	99	654	2771
	49	El-Ḥucurāt	565	26	18	343	1476
	11	Hûd	241	11	123	1915	7567
	104	El-Humeze	677	30	9	33	130
İ	14	İbrâhîm	277	13	52	830	3434
	112	El-İḫlâs	681	30	4	15	47
	82	El-İnfitār	657	30	19	81	327
	76	El-İnsân	645	29	31	242	1054
	84	El-İnşikāk	659	30	25	107	436
	94	Eş-Şerḥ (El-İnşirâḥ)	671	30	8	17	102
	17	El-İsrâʾ	307	15	111	1533	6460
K	97	El-Kadir	673	30	5	30	125
	50	Kāf	569	26	45	375	1474
	109	El-Kâfirûn	681	30	6	26	94
	68	El-Kalem	625	29	52	300	1256
	54	El-Kamer	583	27	55	342	1423
	101	El-Kāriʿa	674	30	11	36	160
	28	El-Kasas	421	20	88	1441	5800
	18	El-Kehf	319	15	110	1577	6360
	108	El-Kevs̱er	679	30	3	10	42
	75	El-Kıyâme	643	29	40	199	652
	106	Kurayş	679	30	4	17	64

KUR’ÂN-I KERÎM TERTİBİNE GÖRE SURE FİHRİSTİ

Sıra	Sure Adı	Sayfa	Cüz	Ayet	Nuzûl Sırası
1	El-Fâtiḥa	5	1	7	5
2	El-Bakara	7	1	286	87
3	Âli ʿİmrân	57	3	200	89
4	En-Nisâ	87	4	176	92
5	El-Mâide	117	6	120	112
6	El-Enʿâm	139	7	165	55
7	El-Aʿrâf	165	8	206	39
8	El-Enfâl	193	9	75	88
9	Et-Tevbe	205	10	129	113
10	Yûnus	225	11	109	51
11	Hûd	241	11	123	52
12	Yûsuf	257	12	111	53
13	Er-Raʿd	271	13	43	96
14	İbrâhîm	277	13	52	72
15	El-Ḥicr	285	14	99	54
16	En-Naḥl	291	14	128	70
17	El-İsrâʾ	307	15	111	50
18	El-Kehf	319	15	110	69
19	Meryem	331	16	98	44
20	Tā Hâ	339	16	135	45
21	El-Enbiyâʾ	351	17	112	73
22	El-Ḥacc	361	17	78	103
23	El-Muʾminûn	370	18	118	74
24	En-Nûr	381	18	64	102
25	El-Furkān	391	18	77	42
26	Eş-Şuʿarâʾ	399	19	227	47
27	En-Neml	411	19	93	48
28	El-Kasas	421	20	88	49
29	El-ʿAnkebût	433	20	69	85
30	Er-Rûm	441	21	60	84
31	Lokmân	449	21	34	57
32	Es-Secde	453	21	30	75
33	El-Aḥzâb	454	21	73	90
34	Sebeʾ	466	22	54	58
35	Fâtır	473	22	45	43
36	Yâ Sîn	481	22	83	41
37	Es-Sâffât	487	23	182	56
38	Sâd	497	23	88	38
39	Ez-Zümer	503	23	75	59
40	Ğâfir (El-Mu’min)	513	24	85	60
41	Fussilet	523	24	54	61
42	Eş-Şûrâ	529	25	53	62
43	Ez-Zuḫruf	537	25	89	63
44	Ed-Duḫān	543	25	59	64
45	El-Câs̱iye	547	25	37	65
46	El-Aḥkāf	551	26	35	66
47	Muḥammed	557	26	38	95
48	El-Fetḥ	561	26	29	111
49	El-Ḥucurāt	565	26	18	106
50	Kāf	569	26	45	34
51	Ez̠-Z̠âriyât	573	26	60	67
52	Et-Tûr	577	27	49	76
53	En-Necm	579	27	62	23
54	El-Kamer	583	27	55	37
55	Er-Raḥmân	587	27	78	97
56	El-Vâkıʿa	591	27	96	46
57	El-Ḥadîd	595	27	29	94
58	El-Mucâdele	599	28	22	105
59	El-Ḥaşr	603	28	24	101
60	El-Mumteḥine	607	28	13	91
61	Es-Saff	611	28	14	109
62	El-Cumuʿa	613	28	11	110
63	El-Munâfikūn	613	28	11	104
64	Et-Teğābun	615	28	18	108
65	Et-Talāk	616	28	12	99
66	Et-Taḥrîm	621	28	12	107
67	El-Mulk	623	29	30	77
68	El-Kalem	625	29	52	2
69	El-Ḥâkka	629	29	52	78
70	El-Meʿâric	631	29	44	79
71	Nûḥ	633	29	28	71
72	El-Cinn	635	29	28	40
73	El-Muzzemmil	639	29	20	3
74	El-Muddes̱s̱ir	641	29	56	4
75	El-Kıyâme	643	29	40	31
76	El-İnsân	645	29	31	98
77	El-Murselât	647	29	50	33
78	En-Nebeʾ	649	30	40	80
79	En-Nâziʿât	651	30	46	81
80	ʿAbese	653	30	42	24
81	Et-Tekvîr	655	30	29	7
82	El-İnfitār	657	30	19	82
83	El-Mutaffifîn	657	30	36	86
84	El-İnşikāk	659	30	25	83
85	El-Burûc	661	30	22	27
86	Et-Tārık	663	30	17	36
87	El-Aʿlâ	663	30	19	8
88	El-Ğāşiye	665	30	26	68
89	El-Fecr	665	30	30	10
90	El-Beled	667	30	20	35
91	Eş-Şems	669	30	15	26
92	El-Leyl	669	30	21	9
93	Eḍ-Ḍuḥâ	671	30	11	11
94	Eş-Şerḥ (El-İnşirâḥ)	671	30	8	12
95	Et-Tîn	671	30	8	28
96	El-ʿAlak	673	30	19	1
97	El-Kadir	673	30	5	25
98	El-Beyyine	673	30	8	100
99	Ez-Zelzele (Ez-Zilzâl)	675	30	8	93
100	El-ʿÂdiyât	675	30	11	14
101	El-Kāriʿa	674	30	11	30
102	Et-Tekâs̱ur	677	30	8	16
103	El-ʿAsr	677	30	3	13
104	El-Humeze	677	30	9	32
105	El-Fîl	679	30	5	19
106	Kurayş	679	30	4	29
107	El-Mâʿûn	679	30	7	17
108	El-Kevs̱er	679	30	3	15
109	El-Kâfirûn	681	30	6	18
110	En-Nasr	681	30	3	114
111	El-Mesed (Tebbet)	681	30	5	6
112	El-İḫlâs	681	30	4	22
113	El-Felak	683	30	5	20
114	En-Nâs	683	30	6	21

öğretildiği dünya çapında üniversiteler kurulmakta, bu konuda üst seviyeye çıkıp risale yazanlara doktora unvanı verilmekte ve birçok kitap yazılıp yayımlanmaktadır.

Bu akideyi savunanlar kendilerine delil olarak müteşabih ayet ve hadisleri kullanmaktadırlar. Onlara kayıtsız kalamayacağım için hazırladığım bu mealde böyle art niyetli kişilerin sapık inançlarını ve delil aldıkları ayetlerin onlara delil olmayacağını güzel bir şekilde beyan ettim. İnşâallah bu kişilerin bâtıllığını ortaya çıkarmak için müstakil başka kitaplar yazarak onların bütün şüphelerini ve delil aldıkları ayet ve hadislerin onlara asla delil olmayacağını herkesin anlayacağı şekilde açıklayıp reddiye de yapacağım.

11) Kur'ân-ı Kerîm, Allahu Teâlâ'yı en güzel şekilde tanıtan bir kitaptır ve Allahu Teâlâ'ya layık olan şeyler ile O'na layık olmayan şeyleri beyan etmektedir. Bilinmelidir ki Allahu Teâlâ zatıyla, sıfatlarıyla, filleriyle birdir ve Allahu Teâlâ'ya layık olmayan bir şeyi O'na nispet etmek, Allahu Teâlâ'nın herhangi bir hakkını başkasına vermek veya Allahu Teâlâ ile beraber başkasına vermek tevhidi bozar.

Bu yönden incelendiğinde Kur'ân'ın tamamı aslında tevhidi; yani ya tevhidin ne olduğunu ve nasıl sağlanacağını ya nelerin tevhidi bozduğunu ya tevhide sarılanların ne yapması gerektiğini ve mükâfaatlarının ne olduğunu ya da tevhide tâbi olmayanların hükmünü ve akıbetini anlatmaktadır. Dolayısıyla Kur'ân hakkında, "Kur'ân'ın tamamı tevhidi anlatmaktadır." desek yanlış söylemiş olmayız. Ben de yazdığım bu meal kitabında yeri geldikçe Allahu Teâlâ'nın tevhidini herkesin çok iyi anlayabileceği şekilde açıkladım.

12) Şunu da önemle bildirmek isterim: Arapçada bulunan bazı harflerin Türkçede karşılığı yoktur. Ve Kur'ân Allahu Teâlâ'nın kitabı olduğu için hem namaz kılarken hem de namaz dışında onu okurken böyle harflerin Arapçaya uygun bir şekilde okunması gerekir. Eğer sadece Arapçada bulunan harflerin yerine başka harfler konulursa ya kötü bir mana ya da asıl manası dışında başka bir mana anlaşılır. Bu sebeple, özellikle Allahu Teâlâ'nın isim ve sıfatlarını yazarken Arapça harflerle yazdım ve Türkçe metinlerde Arap harflerini simgeleyen birtakım işaretler kullandım ki mana değişmesin ya da kötü bir mana anlaşılmasın. Bunlar; (ث) harfine karşılık (s̱), (ح) harfine karşılık (ḥ), (خ) harfine karşılık (ẖ), (ذ) harfine karşılık (ẕ), (ض) harfine karşılık (ḍ/ż), (ظ) harfine karşılık (ẓ), (ع) harfine karşılık (ʿ), (غ) harfine karşılık (ğ) ve uzatma olan harflere karşılık (â-ā/î-ī/û-ū) işaretleridir. Şu bir gerçektir ki Arapça harfler, Latince harflerle telaffuz edilmez ve öğrenilmez.

13) Hazırladığım bu meal kitabında ayetlerin Arapça metinlerini, doğru okumaya daha uygun gördüğüm için Medine Mushafının hattını, Hamid Mushafının hattına tercih ettim. Çünkü Hamid Mushafında ayrı yazılması gereken bazı kelimeler bitişik yazılmıştır, (وَمَاأَدْرٰيكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ) ayetinde olduğu gibi med yapılan bazı yerlerde harfler arasına gerek olmadığı hâlde ي harfi konulmuştur, (فَوَيْلٌ لِلْمُصَلِّينَ * اَلَّذِينَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ) ayetinde olduğu gibi hemzetul vasl okunmaması gerektiği hâlde okunacakmış gibi üzerine hareke konulmuştur, (اَلَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُنَ) ayetinde olduğu gibi med ile okunması gereken hemzenin önüne med harfi konulmayıp altına Arapça olarak med (مد) yazılmıştır ve buna benzer hatalı okumaya sebep olabilecek bazı yazım şekilleri kullanılmıştır. Bu yazım şekilleri, ayetlerin hatalı olarak okunmasına sebep olabileceği için Hamid Mushafını tercih etmedim.

Son olarak şunu söylemek istiyorum: Bu meal, insanlar tarafından yazılmıştır ve elbette insanların hatası olur, çünkü insanlar hatasız değildir. Allahu Teâlâ'nın fiilleri ise mükemmeldir, hiçbir hata veya eksiklik yoktur. Eğer eksiklerimiz olmuş veya hata etmişsek şeytandandır, bundan dolayı Allahu Teâlâ'dan af dileriz. Eğer hakka, güzele ve doğruya isabet etmişsek Allahu Teâlâ'dandır; O'nun muvaffak kılması ve yardımıyladır, bundan dolayı O'na şükrederiz.

Beni bu kitabı hazırlamaya muvaffak kılan yüce Rabbime hamdolsun, O'nu her türlü noksanlıktan tenzih ederim. O yardım etmeseydi asla bu önemli işi başaramazdım. Duam odur ki Rabbim bu meal kitabını hakkı isteyenlere kıyamete kadar bir ışık ve faydalanılacak bir eser kılsın! Onu hazırlayıp ortaya çıkarmak ve yayınlayıp dağıtmak için elinden geleni yapanlar için bir sadaka-i cariye olarak kabul etsin! Bizi salihler zümresine dâhil etsin ve ömrümüzü bereketli kılsın! Bu meali okuyup istifade edenler de bizleri dualarından eksik etmesin!

Son sözüm, âlemlerin rabbi olan yüce Allah'a hamdolsun!

Şeyh Prof. Dr. Ziyaeddin El-Kudsi

İşte, ben bu önemli noktaları çok iyi bildiğim için çevirisini yaptığım ayetleri, herkese sunacak imkânım olmasa bile en azından anlayışı çok iyi olan güvendiğim Türk kardeşlere sunup ne anladıklarını sordum. İstenen manayı gerçekten anladıklarından emin olduğumda anladıkları o manayı aldım ve doğruya isabet etmek için hep Allahu Teâlâ'ya dua ettim. Elbette buna rağmen bazı noktaları anlamayan az sayıda bazı kimseler çıkacaktır, aynı Arapça bilmelerine rağmen Kur'ân'ı anlamayanlar olduğu gibi. Fakat onlar, bu konuda hüküm vermek için ölçü olamazlar.

2) Kur'ân-ı Kerîm, mükellef kulların hayatlarını nasıl düzenlemesi gerektiğini beyan eden bir kitap olduğu için yazılan mealin herkesin anlayabileceği kolay bir üslupla yazılmış olması, ayetler arasında bir bağlantı bulunması ve birbirinden bağımsız ifadelerin bulunmaması gerekir.

3) Kur'ân, hem avama hem de âlimlere inen ve bütün mükellefler için hüccet olan bir kitaptır. Dolayısıyla mükelleften istenen tevhid, gerçek iman, dinin aslı, ibadetler ve genel emirler ile uzak durmaları gereken şirk, küfür ve yasaklar onların anlayacağı şekilde çok açık olarak beyan edilmiştir. Bu temel konular, başka bir dile güzel çevrildiğinde de aynı şeyler anlaşılır, başka bir mana anlaşılmaz. Önemli olan; çeviri yapan kişinin çevirdiği dili, o dili konuşanların anladığı gibi çok iyi bilmesidir.

4) Kur'ân'da bazı ayetler vardır ki her Arap onları anlamayabilir. Bu tür ayetleri ancak, onlar indiğinde ne için, kim için ve nasıl indiğini bilen ve buna şahid olan sahabeler anlayabilir; onları anlamak için sadece dil bilgisine sahip olmak yetmez, ince anlayış ve derin ilim sahibi de olmak gerekir. İşte bundan dolayı böyle ayetler indiğinde bazı sahabeler bile onların manasını anlayamamış ve gidip Rasulullah sallallahu aleyhi ve sellem'e ya da sahabelerden ilim sahibi olanlara sormuşlardır. Her Arapça konuşan, Arap dilinin üsluplarını ve inceliklerini bilmeyebilir. Dolayısıyla bu tür ayetleri anlamak için mutlaka ilim sahiplerine başvurmak gerekir. Her ayet zahirine göre anlaşılmamalıdır. Çünkü bazı ayetlerden zahiri manası değil, mecaz manası istenmiştir. Arapçada mecazi ve kinayeli üsluplar vardır, bunları bilmeden ayetler anlaşılmaz ya da yanlış anlaşılır. Özellikle Allahu Teâlâ ile alakalı bazı ayetler böyledir. Ben de böyle ayetlere meal verirken bu özelliğe dikkat ettim, bu konuda tercih edilen görüşü aldım ve dipnotta neden böyle yaptığımı açıkladım.

5) Kur'ân'ın bazı ayetleri müteşabihtir yani birkaç manalıdır. Bu tür ayetleri ise muhkem ayetlere göre açıkladım, zaten böyle anlaşılmalıdır. Ve onlarla ilgili açıklamaları ya mealin içinde ya da mealin altında beyan ettim.

6) Kur'ân-ı Kerîm'de bütün farz ilimlerin temeli vardır. Bütün insanlar avam veya hepsi âlim olmadığına göre elbette âlimlerin Kur'ân'dan anladığı ile avamın anladığı aynı olmaz. Avam daha genel şeyler anlarken âlimler daha ince şeyler anlar. Dolayısıyla hüküm bildiren ayetlerden İslam'ın teferruatıyla ilgili konularda hüküm çıkarmak avamın değil, âlimlerin işidir.

İşte bu sebeple ben de bu tür ayetlere meal verirken Türk okurlar okuduğunda âlimlerin nasıl ve neye göre hüküm çıkardıklarını anlayabilecekleri şekilde mana verdim. Ancak bazı ayetler tefsire muhtaçtır. Bu kitap tefsir kitabı olmamasına rağmen ayetlerin açıkça anlaşılır olması için elimden geleni yaptım.

7) İslam ümmeti içindeki fırkaların manasında ihtilaf ettiği ayetlerde ise elbette ehlisünnet âlimlerinin mezhebini seçtim ve ayetlerin mealini buna göre yazdım. Ayrıca önemli gördüğüm yerlerde, özellikle Allahu Teâlâ'nın isim ve sıfatlarıyla ilgili konularda ehlisünnetin görüşlerini dipnot olarak açıkladım.

8) Bazı dipnotlar uzun olduğu ve her yeri geldikçe tekrarlanması kitabın hacminin büyümesine sebep olacağı için böyle dipnotları sadece bir ayet altında yazdım. İlgili diğer ayetlerin altında ise ayet numarası belirterek açıklamanın nerede yapıldığını belirttim.

9) Şu bilinmelidir ki bazı ayetlerin birkaç manası vardır ve böyle ayetler ihtilaflı ayetlerdir. Böyle ayetler hakkında bütün görüşleri meale sığdırmak mümkün olmayacağı için en kuvvetli görüşü tercih ettim.

10) Mücessime ve müşebbihe taifelerinin Kur'ân-ı Kerîm'den delil aldıkları ayetlerin onlara delil olmadığını, yeri geldikçe dipnot olarak kısa açıklamalarla anlattım.

Çünkü günümüzde sadece tevhid ve hüküm konusunda değil, aynı zamanda tecsim ve teşbih konusunda da fitne vardır ve ne yazık ki bu tecsim ve teşbih akidesini yayanlar Müslüman olduklarını iddia etmektedirler. Ancak bu akide sadece fertler ile değil, devletler aracılığıyla da yayılmaktadır. Tecsim ve teşbihin

Arapçaya uygun bir şekilde, Arapçanın üslubuna ve özelliklerine riayet ederek ve ehlisünnetin akidesine bağlı kalarak bir meal hazırlamaya karar verdim. Bu mealde, Kur'ân'ın anlattığı tevhidi, imanı, Allahu Teâlâ'nın razı olduğu hak dini, ibadeti, şirki, küfrü, bütün hak ve bâtıl olan şeyleri Türklerin kolaylıkla anlayabileceği bir üslupla ve Kur'ân'ın aslına bağlı kalarak yazdım. Elbette Kur'ân Arapçadır. Bu sebeple onu en iyi, Arapçayı bilen kişi anlar. Fakat Kur'ân bütün insanlara inmiş bir kitap olduğu için Arapça bilmeyen kavimler, Allahu Teâlâ'nın kendilerinden yerine getirmelerini istediği tevhidi, imanı, ibadeti ve uzaklaşmalarını istediği şirki ve küfrü tam manasıyla kendi dillerine çevirebilirler. İşte bu meali okuyan bir Türk, Allahu Teâlâ'nın kendisinden istediği, Müslüman olmak için gerekli şeyleri ve Allahu Teâlâ'ya yapması gereken ibadetleri öğrenebilir. Bundan sonra geriye sadece Arapça bilenlerin ve sadece âlimlerin anlayabileceği şeyler kalmaktadır. Bunları anlamak için ise Arapçayı bilmek ve âlim olmak gerekmektedir. Eğer başardıysam şüphesiz bu, Allahu Teâlâ'dandır. Eğer eksiklik veya hata yapmışsam bu, şeytandandır; ondan Allahu Teâlâ'ya sığınırım. Ve bu meali hazırlarken yanlıştan ve hatalardan uzak olmak ve hakka isabet etmek için her gün Allahu Teâlâ'ya dua ettim.

Her ne kadar Türkçeyi iyi bilsem de bu kitabı hazırlarken sadece bildiğim Türkçeme dayanmadım çünkü Türkçe sonradan öğrendiğim bir dildir, anadilim olan Arapça gibi değildir. Bu sebeple Türkçesinin iyi olduğundan emin olduğum sağlam Müslüman kardeşlerimden yardım istedim. Allahu Teâlâ onlardan razı olsun! Onlar da ellerinden geleni yaptılar ve hep birlikte bu güzel eseri meydana getirdik.

Allahu Teâlâ için yazılmış olan ve hakkı apaçık anlatan bu meal kitabı yayınlandığında inşâallah akıllı ve anlayışı iyi olan, hakkı ihlasla isteyen herkes diğer meallerdeki hataları, eksikleri ve tehlikeleri rahatlıkla görecektir, bu konuda sadece bir mukayese yapmaları yeterlidir. Allahu Teâlâ nasip ederse piyasadaki diğer meallerin içinde bulunan hataları ve tehlikeli şeyleri delilleriyle birlikte tek tek çıkarıp müstakil başka bir eser hazırlayarak okuyucularımıza sunacağım.

Şunun özellikle bilinmesini isterim: Bu meali, en güzel şekilde hazırlayarak Türk okurların Allahu Teâlâ'nın kitabını çok iyi anlamaları için yazdık. Allahu Teâlâ'nın kitabını başka bir dile çevirmekle gayemiz; asla maddi bir menfaat sağlamak değil, sadece Allahu Teâlâ'nın rızasını kazanmak ve hakkı isteyen ihlaslı Türk okurlara, manasını bilmedikleri fakat iman ettikleri Kur'ân'ın içindeki şeyleri gösterip öğretmektir. İşte bu eseri çıkarmak için senelerce elimizden geldiği kadar çalışıp uğraştık. Bize onu bitirmeyi nasip eden ve bu konuda yardımcı olan Allahu Teâlâ'ya ne kadar şükretsek azdır.

Türk okurlar için hazırladığım bu meal kitabını yazarken şu metodu takip ettim:

1) Kur'ân-ı Kerîm, bir hayat düsturudur; mükellef kullara rableri olan Allahu Teâlâ'yı tanıtan, O'nun nasıl tevhid edileceğini, noksan sıfatlardan nasıl tenzih edileceğini, O'na nasıl ibadet etmek gerektiğini, gerçek imanı, şirki ve küfrü öğreten, hayatlarında uymaları gerekli emirler veren, uzak durmaları gerekli yasaklar bildiren, nasıl bir hayat yaşamaları gerektiğini beyan eden, Allahu Teâlâ ile kul ve kulların birbirleri arasındaki ilişkinin nasıl olması gerektiğini açıklayan bir kitaptır. Bu sebeple onun manasını bilerek ve anlayarak okumak gerekir. Eğer manası anlaşılmazsa Allahu Teâlâ'yı bildirdiği şekilde tanımak, layık olduğu şekilde tevhid etmek, yüceltmek ve noksanlıklardan tenzih etmek mümkün olmaz; emirleri yanlış uygulanır, yasaklarından uzak durulmaz; hak, bâtıl; bâtıl da hak olarak algılanır. Dolayısıyla Kur'ân'ı, indiği zamandaki Arapların anladığı şekilde anlamak gerekir. Çünkü Kur'ân Arapça olarak inmiştir. Eğer Arapça, Kur'ân'ın indiği zamandaki Araplar gibi anlaşılmaz ya da onların anladığı manaya göre tercüme edilmezse ya eksik ya da yanlış anlamalar meydana gelir ve istenen şey elde edilmemiş olur.

İşte bu sebeple Kur'ân'ı başka bir dile çevirmek yani meal yazmak isteyen kişinin, işe başlamadan önce Kur'ân'ın indiği zamandaki Arapların onu nasıl ve ne şekilde anladığını bilmesi gerekir. Bu, sadece Arapça bilmekle alakalı değildir, dolayısıyla Arapçayı güzel bilmek yetmez.

Ayrıca meal yazmak isteyen kişinin, hangi dile çeviri yapacaksa yazdığı cümlelerden o dili konuşanların ne anlayacaklarını da hesaba katması gerekir. Eğer muhatap olunanlar, yazılanlardan çeviri yapanın anladığı manayı anlamazsa eksik ya da yanlış meal yazılmış olur.

Dolayısıyla kelimelere sadece sözlük manasını verip siyak ve sibakına bakmadan meal yazmak büyük hata olur. Yazılan meal, kimsenin anlamadığı birtakım kelimelerin arka arkaya dizildiği bir kitap asla olmamalıdır.

Çünkü onu anlamadan uygulamak asla mümkün değildir ve onu gerektiği gibi hayatında uygulamayan, Allahu Teâlâ katında kesinlikle mazeretli sayılmaz.

İşte bu meseleyi çok iyi bilen İslam düşmanları, Kur'ân'ın yazısını ortadan kaldıramadıkları ya da tahrif edemedikleri için -ki Kur'ân kıyamete kadar Allahu Teâlâ'nın koruması altındadır- kendi çıkarları doğrultusunda hakkın üzerini örtmek veya hakkı bâtıl, bâtılı ise hak olarak göstermek gayesiyle Kur'ân'a arzu ve heveslerine göre mana vermek, hak olan manalarını eksiltmek ya da bazı ayetlerin manalarını tahrif etmek istediler. Ancak böyle yaptıklarında insanlar Kur'ân'dan istifade edemeyecek ya da istifade ettikleri yerler İslam düşmanları için tehlike arz etmeyecek ve bu şekilde Kur'ân'ın tehlikesinden kurtulmuş olacaklardı.

Nihayet anlamadan Kur'ân'a tâbi olanlar için kendi çıkarlarına uygun, heva ve heveslerine dayalı bir din meydana getirip ona İslam ismini verdiler. Böylece Kur'ân'a tâbi olduğunu iddia eden cahil ve zavallı kişiler, tağutlara ibadet etmelerine rağmen İslam dinine tâbi olduklarını zannettiler. Sonunda İslam dini sadece bir isimden ibaret hâle geldi.

Tabii ki İslam düşmanları bu çirkin emellerine ulaşmak için ellerinden geleni yaptılar; hem maddi hem de manevi güç kullandılar, özellikle büyük paralar sarf etmekten hiç çekinmediler çünkü bu, onlar için hayat memat meselesi idi.

Onlar biliyorlardı ki bu kitap gerçekten anlayan ve bilen kişiler tarafından okunursa hak ortaya çıkar ve savundukları bâtıl yok olup gider, böylece gerçek yüzleri belli olur, insanları kendi menfaatleri için sömüremeyecek ve kendi hükümleri altına alamayacak duruma gelirler.

Çünkü Kur'ân'ın gerçek manasını anlayan ve ona göre hareket eden kişi sadece Allahu Teâlâ'ya kul olur, asla başkasına kul olmaz; kimden gelirse gelsin Allahu Teâlâ'nın hükümlerine muhalif bütün hükümleri reddeder. Bilir ki gerçek hürriyet, Allahu Teâlâ'nın dini İslam'dadır; gerçek İslam, gerçek hürriyettir.

Kur'ân'ı anlayan ve ona gerçek manada iman eden kişi asla kâfirlerle uzlaşmaz, orta yolda buluşmaz, taviz vermez. Bilir ki Kur'ân'ın hükümlerinden zerre kadar taviz verir veya gevşerse Kur'ân'a değil, şeytana tâbi olmuş olur. Çünkü tevhid dini İslam bir bütündür, asla yarım tevhid yoktur. Ya tamamen uygulanır ya da uygulanan din, tevhid dini değildir.

Kur'ân'ı anlayan ve ona gerçek manada iman eden kişi dünya metaı için asla Allahu Teâlâ'nın dininden taviz vermez. Bilir ki bütün rızık Allahu Teâlâ'nın elindedir. Ölüm ise Allahu Teâlâ'nın takdir ve tayin ettiği bir hakikattir, mutlaka başa gelecektir, ölmekle hayat bitmez, sonrasında ise ebedi hayat vardır. Ve bilir ki Allahu Teâlâ için ve O'nun şeriati uğrunda öldüğünde bu fâni hayattan daha mutlu ve ebedi olan bir hayat kazanacaktır. İşte gerçek mu'min budur!

Tarih işte böyle örneklerle doludur. İslam düşmanları böyle örnek şahsiyetleri ortadan kaldırmanın en önemli yolunun, Kur'ân'ın gerçek manalarını örtmek olduğunu bildikleri için Kur'ân'ı güzel okuyan fakat manasını anlamayan ve onunla amel etmeyen, dolayısıyla Kur'ân'ın kendilerine lanet ettiği bir nesil yetiştirdiler.

İslam düşmanlarının bu savaşı kazanmak için kullandıkları en önemli askerleri, belam denilen sahte âlimlerdir. Hâkim oldukları her bölgede ve her devlette, güya İslam şeriatini öğretmek adı altında okullar açtılar. Bu okullarda profesör, âlim, şeyh ve benzeri sıfatlar verdikleri belamlar vasıtasıyla insanları kandırıp kendi istedikleri dini öğrettiler ve bu konuda birçok kitap bastılar.

Arap devletlerinde insanların en çok değer verdiği kitap Kur'ân olduğu için Kur'ân anlaşılmasın diye Arapçayı bozdular ve güzel Kur'ân okuyan ama onu anlamayan bir nesil meydana getirdiler. Daha önce İslam'ın hâkim olduğu Arap olmayan ülkelerde ise meal ismini verdikleri, güya Kur'ân'ın tercümesi olan kitaplar yazdılar. Fakat bu meallerin Allahu Teâlâ'nın haber verdiği tevhid ve şeriat ile hiçbir alakası yoktur.

Günümüzde elbette piyasada çok sayıda meal yayınlanmıştır. Ancak bilgili kimseler bunları okuduğunda içlerindeki çok bariz hataları ve tehlikeli manaları görmektedir. Bunun sebebi ya meal yapanların Arapça ve tefsir bilgisine tam hâkim olmaması ve Arapça üsluplar konusunda cahil oldukları için sözlüğe bakarak tercüme yapmaya çalışmaları ya da tağutları sevindirmek için önemli noktaları bilerek saptırmalarıdır. Şu bir gerçektir ki ilmi olan ve hakkı isteyen kişi, adaletli bir şekilde piyasadaki meallere göz attığında bu gerçeği apaçık görecektir.

Fakat unutulmamalıdır ki bâtıl, ancak hak ile bilinir. Hakkı bilmeyen asla bâtılı göremez ve anlayamaz. İşte bu sebeple piyasadaki hatalı ve tehlikeli mealleri ortaya çıkarmak için Allahu Teâlâ'ya tevekkül edip

Er-Raḥmân ve er-Raḥîm olan Allah'ın adıyla başlarım.

Muhakkak ki hamd (mahlukata benzemekten ve noksan sıfatlardan tenzih edilerek her şeyden çok sevilmek ve yüceltilmek), âlemlerin rabbi olan Allah'a mahsustur! O'na şükreder, O'ndan yardım ister, O'nun bağışlamasını dileriz. Nefislerimizin şerrinden ve kötü amellerimizden O'na sığınırız. Allahu Teâlâ kime hidayet ederse onu saptıracak, kimi de saptırırsa ona hidayet edecek yoktur. Şehadet ederim ki Allahu Teâlâ'dan başka ibadete layık hiçbir hak ilah yoktur. Yine şehadet ederim ki Muhammed sallallahu aleyhi ve sellem O'nun kulu ve rasulüdür.

"Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkulması gerektiği gibi korkun** (O'nun nimetlerine şükredin, emirlerine itaat edip yasaklarından uzak durun) **ve** (cenneti kazanmak istiyorsanız) **ancak Müslümanlar olarak ölün** (ölüm size gelinceye kadar şirkten uzak durup tevhid dini İslam'a sımsıkı sarılın)**!" (Âli ʿİmrân: 102)**

"Ey insanlar! Rabbinizden korkun (O'nun emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun)**! O, sizi bir tek nefisten** (Âdem'den) **yaratan, ondan eşini** (Havva'yı) **yaratan ve bu ikisinden birçok erkek ve kadın meydana getirip dünyanın her yerine yayandır. Adını zikrederek birbirinizden istekte bulunduğunuz Allah'tan korkun ve akrabalık bağlarına riayet etmemekten sakının! Muhakkak ki Allah üzerinize gözetleyicidir** (yaptığınız her şeyi bilir ve ona göre hesap soracaktır)**. " (En-Nisâ: 1)**

"Ey iman edenler (Allah'ın birliğine tam manasıyla iman edip şeriatini hayatın bütün alanlarında uygulamaya azmedenler)**! Allah'tan korkun** (emirlerini yerine getirip yasaklarından uzak durun) **ve her zaman** (şeriate uygun) **doğru ve dürüst söz söyleyin! Eğer böyle yaparsanız** (Allah'tan korkar, doğru ve dürüst söz söylerseniz) **Allah amellerinizi düzeltir** (ve kabul eder)**, günahlarınızı da bağışlar. Kim de Allah'a ve rasulüne itaat ederse muhakkak ki büyük bir başarı elde etmiş** (cenneti kazanmış) **olur. "**
(El-Aḥzâb: 70-71)

Bundan sonra derim ki: En doğru söz, Allahu Teâlâ'nın kitabıdır ve en hayırlı yolu gösteren, Rasulü sallallahu aleyhi ve sellem'in sünnetidir. En şerli şey, dinden olmayıp din adına sonradan ortaya atılan şeydir. Dinden olmayıp din adına sonradan ortaya atılan her şey bidattir. Her bidat, sapıklıktır. Her sapıklık ise ateştedir.

<<*>>

Bilinmelidir ki Kur'ân-ı Kerîm; kıyamete kadar baki kalacak olan, kendisinden önceki bütün kitapları nesheden ve insanlardan olsun cinlerden olsun, bütün mükellef kulların hayatının her alanını düzenlemek ve onlara hüccet olması için Allahu Teâlâ tarafından indirilmiş yegâne hak kitaptır.

Bu sebeple mükellef kullardan Kur'ân'a ulaşma imkânı olan veya anlayacağı bir dil ile ona ulaşan ya da onu anlama imkânı olan kimse, hayatının her alanını bu kitaba göre düzenlemezse ne kadar kendisinin Müslüman ve Allahu Teâlâ'nın sevgili kulu olduğunu iddia etse de Allahu Teâlâ katında asla Müslüman sayılmaz, Rabbinin rızasını kazanamaz ve O'nun mükâfaat olarak muvahhid kullarına has kıldığı cennetine giremez. Böyle kimselerin gireceği yer ancak, Allahu Teâlâ'nın kendilerinden razı olmadığı kimselerin gireceği ebedi cehennemdir.

Kur'ân, manasını anlamadan veya ölüler arkasından okumak için inmiş bir kitap değildir. Ya da sesi güzel okuyucuların manasını anlamadan okuduğunda yine manasını anlamadan dinlemek için indirilmiş bir kitap da değildir. Bu kitap, bütün mükellefler arasında hayatın her alanında hüküm vermek için inmiş bir kitaptır.

Bilinmelidir ki Kur'ân'ın hükmüne zıt olan her hüküm bâtıldır, yanlıştır, sapıklıktır, zulümdür; bütün dünya bu kitabın hükümleri aleyhinde ittifak etse bile. Ancak bu kitaba uygun olan hüküm hak ve adalettir; bir kişi tarafından söylense veya bütün dünya ona karşı gelse bile. İşte bu hüküm, kıyamete kadar böyle kalacaktır.

Kur'ân; bütün hakkı ve bâtılı beyan eden yegâne kitap olduğu ve hakka ya da bâtıla tâbi olmak, öldükten sonra kulların akıbetini belirlediği için hakkı, doğruyu, adaleti ve Allahu Teâlâ'nın rızasını isteyen her mükellefin onu iyice anlayarak okuyup onun bildirdiği her şeyi hayatının her alanında uygulaması gerekir.

ÖN SÖZ

بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

إِنَّ ٱلۡحَمۡدَ لِلَّهِ ، نَحۡمَدُهُۥ وَنَسۡتَعِينُهُۥ وَنَسۡتَغۡفِرُهُ ، وَنَعُوذُ بِٱللَّهِ مِنۡ شُرُورِ أَنۡفُسِنَا وَمِنۡ سَيِّـَٔاتِ أَعۡمَالِنَا ، مَنۡ يَهۡدِهِ ٱللَّهُ فَلَا مُضِلَّ لَهُ ، وَمَن يُضۡلِلۡ فَلَا هَادِىَ لَهُ، وَأَشۡهَدُ أَن لَّآ إِلَٰهَ إِلَّا ٱللَّهُ وَحۡدَهُۥ لَا شَرِيكَ لَهُ ، وَأَشۡهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبۡدُهُۥ وَرَسُولُهُ.

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلَّذِينَ ءَامَنُواْ ٱتَّقُواْ ٱللَّهَ حَقَّ تُقَاتِهِۦ وَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُم مُّسۡلِمُونَ ١٠٢﴾ سُورَةُ ءَالِ عِمۡرَانَ

﴿يَٰٓأَيُّهَا ٱلنَّاسُ ٱتَّقُواْ رَبَّكُمُ ٱلَّذِى خَلَقَكُم مِّن نَّفۡسٖ وَٰحِدَةٖ وَخَلَقَ مِنۡهَا زَوۡجَهَا وَبَثَّ مِنۡهُمَا رِجَالٗا كَثِيرٗا وَنِسَآءٗۚ وَٱتَّقُواْ ٱللَّهَ ٱلَّذِى تَسَآءَلُونَ بِهِۦ وَٱلۡأَرۡحَامَۚ إِنَّ ٱللَّهَ كَانَ عَلَيۡكُمۡ رَقِيبٗا ١﴾ سُورَةُ ٱلنِّسَاءِ

أَمَّا بَعۡدُ

فَإِنَّ أَصۡدَقَ ٱلۡحَدِيثِ كِتَابُ ٱللَّهِ ، وَخَيۡرَ ٱلۡهَدۡىِ هَدۡىُ مُحَمَّدٍ صَلَّى ٱللَّهُ عَلَيۡهِ وَسَلَّمَ ، وَشَرَّ ٱلۡأُمُورِ مُحۡدَثَاتُهَا ، وَكُلَّ مُحۡدَثَةٍ بِدۡعَةٌ ، وَكُلَّ بِدۡعَةٍ ضَلَالَةٌ ، وَكُلَّ ضَلَالَةٍ فِى ٱلنَّارِ.

Kapak Tasarım-Dizgi ve Mizanpaj:
Muaz Şahin
Zubeyir Acemoğlu

Yayınevi Sertifika No:46432
ISBN: 978-605-80357-6-8
1.Baskı Nisan – 2021 / Ramazan - 1442

İsteme Adresi:
HAK YAYINLARI® / 1987
Hürriyet Mah. 287. Sok. No:1/A Gaziosmanpaşa - İSTANBUL
Telefon: 0 212 514 93 19 | Whatsapp: 0 537 835 76 26
Web: www.hakyayinlari.com | www.kuranmeal.com.tr
e-posta: hak@hakyayinlari.com

Matbaa:
Oğul Matbaa.
Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. No:83/301-302
Zeytinburnu / İstanbul Telefon: 02125672077
Matbaa Sertifika No: 27591

ٱلتَّرْجَمَةُ ٱلصَّحِيحَةُ وَٱلْوَاضِحَةُ لِآيَاتِ كِتَابِ ٱللَّهِ

DOĞRU VE AÇIK
KUR'ÂN-I KERÎM
MEALİ

Hazırlayan:

Şeyh Prof. Dr. Ziyaeddin El-Kudsi

Türkçe Düzenleme ve Tashih Heyeti:

Öğrt. Şamil Bayraktar
Öğrt. Ahmet Mak
Öğrt. Z. Meryem Sabura
Öğrt. Ömer Hakimsoyu
Öğrt. M. Hadice Hafızoğlu